

1188 AH
(MS. No 103)

Mülteká

ملتقى ترجمه سی حمدی افندی

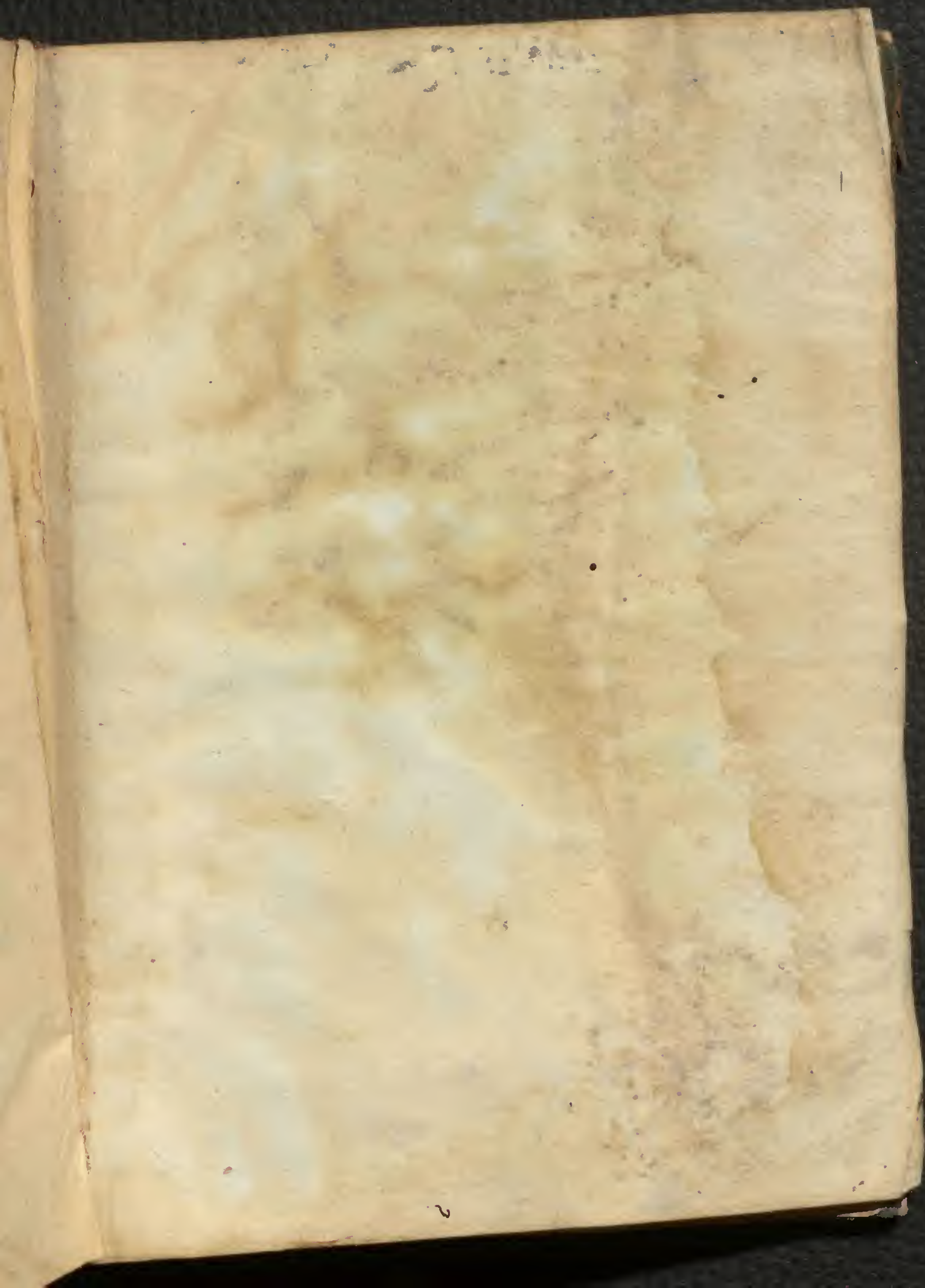
سنه ۱۲۹۱

فی صفر ۲۷

فی صفر ۲۷ سنه ۱۲۹۱

ترجمهٔ ملتقی

Halabī

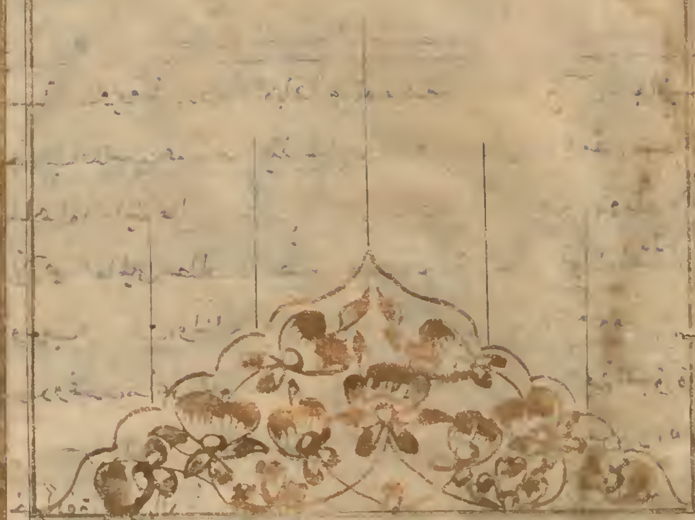
ملتقى ترجمه‌سی حمدی افندی

باب المغ

فصل البينة

باب

تمت الفهرستة
بعون الله
تعالى

بسم الله الرحمن الرحيم

حمدبي مثال اول منزل تنزيل واجب الامتثال كه زبدهٔ الحقايق اولان درغرر نوع
انساني ملتقاي علم وكمالڭ ومجمع بحرين جمال اتمكن بعض افرادني مظهر لطف
وجمال ايدوب بدايه وتحصايه دن منزه كنز لايفناي عنايه سنلڭ جوهر بنزه ٔ
غايت البياني ايله مانند آفتاب روشن دل وعالي منزل وبعض اخري منهج مختارك
غيرني اختيارڭ وقايه ايله سالك مسلك هدايه اولمدقلري اجلدن معروض
قهر وجلال ايدوب تيره خاطر وغمكين دل قلمشدر وشكربي همال اول واهب
العطاياني ذو الافضاله كه اسرار كمالن بارگاه اطاعت عقيقيه ويقينيه ده ۞
راكعلرك دروننده پيد وانوار جمالك استان عبادت عمليه واعتقاديه ده
ساجدلرك جبيننده هويدا ايدوب بر مقتضاي حكمت ازاليه وامر نواهيدن
عبارت اولان احكام شرعيه سنه مطيع ومنقادلره انواع نعم غير متناهيه
ايله بشارت ومجانب نواهئ عصيان وضلالت اولوب ظلم وفنايي
كندولره معتاد قيلانلره اصناف هموم متسلسله ٔ لا نهايه مترددٔ خسارت

جسارت ويرمشدر وصلاة باكما اول محرم حرمسراي ازل ولايزال كه جانب
جناب اقدسدن عباد الله مبلغ احكام دين مبين و دركاه شارع مقدسدن
شاهراه هدايته طالب وراغبلره هادي وادي شرع مبين اولوب وما ارسلناك
الا رحمة للعالمين خطاب مستطاب مقتداسيجه كافهٔ انامدن پاك اعتقاد
اولوب معصيت اولنلره شفيع مشفع يوم الدين وصامن باغ فردوس برين
اولدوغندن ماعدا علو درجات علماي اقرب الناس من درجة النبوة
اهل العلم قول شريفي ايله متعين وممتاز وسمو مراتب فقهاي من يرد الله به
خيرا يفقهه في الدين كلام لطيفي ايله بين الاسلام سرفراز بيورمشلردر
ودخي آل عصام سعادت انتظام واستكمال كه هربري حرم خاص نبوتك
شمع چراغ روشن نهاده وكلستان باغ رسالتك عندليب خوش نوا وفرياد اولوب
جواهر كرانبهاي محبتلري قلوب مسلمينه سرمايهٔ قوي و زواهر صراوت افزاي
مويتلري درون مؤمنينه راحت روح معنوي اولمشدر واصحاب كرام كرامت
ارتسليم واتصال كه روايت دين محمدي في خورشيد جهان آراكبي عالي قلمغه
اقدام نامليري جهتندن جهاد اكبر واصغره اهتمام تمامدن صكره اجتهاد اصول
وفروع اسلام كمال اشتغال ايله اعلام شريعتك فرقني فرقدانه يتوروب كنجينهٔ
حقيقتي الى يكبتور مشلردر اول زمان كه ارادهٔ قدرت ازليه وسعتكه عرصهٔ
عالمكير اولان وجود ملك قصاي ظهوره كلمسنه تعلق ايدوب طوعا وكرها
حيز امكانه حدوث بولدقده نعم عقل وادراك ايله مزين بلكه دخي كهوارهٔ
نشين طفوليت اولوب يا نمن نفع وضرر ناميين ايكن احوال عالمه چشم
عبرتبين انديشه ايله نظر قلوب بو حديث برعنانك بقاي فناسنه جازم اول
ديار بقانك عدم فناسنه حاكم جازم اولالدن خاطر قاطر اهل غم

جشم انصاف ایله نظر اولنور قدمن صنف فقد استهدف سررشته اویخته
اولنمیوب سهو ونسیاننی کرولطفله اصلاح وفساده وخطاسنی قلم عفوه
ایله تصحیح وافالاحه همت وعنایت بیوربه فمن عفی واصلح فاجره علی الله فهو
شواسی اوزره مأجور ومثاب اولهلر فالله میسر المرام ومسهل الاختتام
وهو حسبي ونعم الوکیل ذوالاکرام الحمد لله الذي حمد شول اللهه که مخصوص
درکه وفقنا للتفقه في الدین اول الله دیننده فقیه اولمق ایچون بزه توفیقنی
عطا ایلدي تفقه في الدین اعمالن خیرآندن ایدوکنه من یرد الله خیرا یفقهه في
الدین حدیث شریفي دلیل فوید ریعلم فقه اللهه توصله سبب اولمغین
مصنف رحمه الله حبل متین وصف ایدوب الذي هو حبله المتین وصفله
المبین دیدي یعنی اویله فقه که اللهك حبل متیني در ومیراث الانبیاء
والمرسلین دخي اول فقه انبیاء ومرسلینلك میراثي در نبي ایله مرسل
بیننده فرق بودرکه حق تعالیدن کندویه وحي کلوب تبلیغ ایله امر اولنمش
رسول دینیلور اکر تبلیغ ایله امر اولنمیوب آنجق وحي ایله اولور سه نبیدر
پس امدي نبي رسول دن اعم درزیرا هر رسول نبي در اما هر نبي رسول دکلدر

التی سطر بوش قلمشدر بحسب الاقتضا صکره دن یازلمغله غفلت اولنمیه دکلدر

دکلدر ورسولنیدر افضلدر وعدد انبیا ایچون رسول اکرمدن سؤال
اولندقده یوز یکرمی درت بیکدر دیو جواب بیورمشلردر وبونلردن
اوچیوز اون اوچی شرف رسالت ایله مشرف اولمشلردر والحجة
الدامغة علی الخلق اجمعین ودخی اول فقه اللهک حجت قاطعه
سیدر جمیع خلق اوزرینه والمحجة السالکة الی اعلی علیین ودخی
فقه اللهک اعلای علیینه رافیه یعنی جنته اولاشدرجی طریق مستقیمدر
والصلوة والسلام دخی صلوة وسلام علی خیر خلقه محمد اللهک خلقنک
خیرلیسی اولان محمد اوزرینه اولسون المبعوث رحمة للعالمین
اویله محمد که عالملره رحمت ایچون بعث اولنمشدر مصنف صلاة ایله
سلامی جمع ایلدی که یالکز صلاتی کتوروب سلامی کتورمسه حق سبحانه
وتعالینک وسلموا تسلیما قولنه عدم امتثال بولنمش اولوردی
ایکیسنی ایراددن مراد امره امتثال واحراز فضیلت ایچوندر وعلی آله
وصحبه التابعین وعلماء العاملین دخی صلوة وسلام رسول اکرم
محمد صلی الله علیه وسلمک آل واصحابی وتابعین وعلماء عاملینی
اوزرینه اولسون آل نبیدن مراد اهل وعیال واتباعیدر وعند البعض
آل نبی هاشم ومطلبدر دیدیلر وبعضلر اتقیای مؤمنیندر دیدیلر
حتی رسول اکرمدن یا رسول الله آلک کیمدر دیو سؤال ایلدیلر کل
مؤمن تقی فهو آلی یعنی هر مؤمن که اوامر الهیه یه ونواهیه دن اجتناب
ایدوب وپرهیزکار اوله اول بنم آلمدر دیو بیورمشلردر بو تقدیرجه
صحابه دخی آله داخل اولورلر وصحابه اولدر که حضرت رسول
اکرمی کوره وایمان کتوره وایمان اوزرینه فوت اوله وبعضلر

حمد و رسولنه صلوة و سلامدن صكره فيقول المفتقر الي ربه الغني ابراهيم
بن محمد بن ابراهيم الحلبي غني اللهه مفتقر اولان ابراهيم اوغلي محمد ومحمد اوغلي
ابراهيم كه حلبي در مصنف رحمه الله ملك وطن اصليسي حلبدر اوائل حالده
عصرنده واقع اولان علمادن تلمذ ايدوب بعده مصره واروب علماء مصردن
علم حديث وتفسير واصول وفروع اوقيوب بعده اسلامبوله كلوب بعض
جامعلرده امام اولوب بعده فاتح سلطان محمد خان جامعنده امام وخطيب
اولوب ومفتي سعدي چلبي دار قراسنده مدرس اولوب خطيب ومدرس
ايكن طقوز يوز اللي التي سنه سنده متوفي اولوب رحمة الله عليه وعمري
طقساني تجاوز ايلمش ايدي حتى تقوي و ورعي بر مرتبه ده ايديكه جامع
شريفه كتدكده يوزيني نقابله ستر ايدوب كيدردي قد سألني بعض طالبي
الاستفادة استفاديه طالب اولنلرك بعضيسي بندن سؤال ايلدي
يعني طلب ايلدي ان اجمع له اول بعض ايچون جمع ايليم كتابا بر كتاب جمع
ايلمكه يشتمل علي مسائل القدوري والمختار والكنز والوقايه اول جمع
ايلديكم كتاب قدوري ومختار وكنز ووقايه مسائلني مشتمل يعني محيط
وجامع اوله بعبارة سهلة عبارة سهله ايله جمع ايليم كه قدوري ومختار
عبارتي كبي غير مغلقة مغلق اولميه كنز ووقايه عبارتي كبي غير مغلقه صفت
عبارة سهله در فاجبت الي ذالك پس امدي بندخي اول بعضك سؤالني
قبول ايلدم واضفت اليه اول جمع ايلديكم كتابه مضاف ايلدم يعني الحاق ايلدم
بعض ما يحتاج اليه من مسائل المجمع مسائل مجمع البحرين دن محتاج اليه اولان
مسائلك بعضيني دخي الحاق ايلدم ونبذة من الهدايه ودخي هدايه دن شئ يسير
دخي الحاق ايلدم وصرحت بذكر الخلاف بين ائمتنا الاشراف بائمتها اشرافين

اشارة بينلرنده اولان اختلافك ذكريني دخي تصريح ايلدم يعني اشكار ايلدم
وقدمت من اقاويلهم ما هو الارجح ودخي امامدن منقول اولان ارجح اولان قولي
تقديم ايلدم ائمه دن مراد ابو حنيفه وابو يوسف ومحمد در واخرت غيره
ودخي ارجحدن غيري اولان قولي تاخير ايلدم الا ان قيدته بما يفيد الرجيح
مشكل اولان ارجحي كه تقديم ايلدم لكن ترجيحي افاده ايدر شيء ايله قيد ايلدم اول
معقوله ارجحي تقييداً تاخير ايلدم واما الخلاف الواقع بين المتاخرين
اما متاخرين بينلرنده واقع اولان خلاف او بين الكتب المذكورة ياخود كتب
مذكوره بينلرنده واقع اولان خلاف فكل ما صدرته بلفظ قيل هر مسئله كه
لفظ قيل ايله تصدير ايلدم او قالوا ياخود لفظ قالوا ايله تصدير ايلدم
وان كان مقرونا بالاصح ونحوه اگر لفظ اصح واصح مثلو يه مقرون ايسه ده
فانه مرجوح بالنسبة الى ما ليس كذلك او مسئله لفظ قيل و قالوا ايله
اولميه نه نسبتله مرجوحدر ومتى ذكرت لفظ التثنية من غير قرينة هر
بار كه قرينه سز لفظ تثنيه ذكر ايلدم تدل على مرجعه اول تثنيه لفظي دلالت
ايدر اول لفظك مرجعنه فهو لابي يوسف ومحمد رحمهما الله اول لفظ
تثنيه ابو يوسف ومحمد رحمهما الله ايچون مصفك قرينه ديدوكي
اولدر كه بر مسئله ده امام يوسف ذكر اولنسه بعده لهما كلسه اول وقت
مراد امام ابو حنيفه ايله امام محمد در واما هيچ بري ذكر اولنميوب عندهما
ياخود لهما ذكر اولنسه اول زمان مراد ابو يوسف ايله محمد اولور ولكم
ان تجهداً في التثنية على الاصح والاقوى ايا و زارينه تثنيه ده بن سعي
واجتهاد مي ترك ايلدم وهو المختار للفتوى دخي شول فتوى ايچون
مختار اوله دخي انده جهدمي ترك ايلدم وحيث اجتمع فيه الكتب

المذكورة كتب مذكوره كه بو قرده مسطور اولمش ايدي بيم كتابمن جمع اولندوغي
اجلدن سيمتسنه ملتقى الابحرين بو كتابه ملتقى الابحر تسميه ايلدم ليوافق
الاسم المسمى اسم مسمى به موافق اولسون ايچون ابحر بحارك جمعيدر
بحرلر بو بوينه التقا يعني اولاشاجق مكانلري اويله اولسه هر كتابي بر بحره تشبيه
ايدوب كويا كه بو قدر بحر بر يره جمع اولدوغنه اشارت ايلمشدر والله سبحانه
اسئل ان يجعله خالصاً لوجهه الكريم انجق الله دن رجا ايدرمكه جمع ايله
ايلديكم كتابي خالصاً قله رضاي كريمي ايچون وان ينفعني به دخي اول كتابك
تأليفي سببي ايله بني نفعلندرمكي سؤال ايلدم شو كونده نفعلندره كه يوم
لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم مضموني ظاهر اولان كوندر
مراد روز قيامتدر كتاب الطهارة كتاب لغتده يا مصدردر جمع معناسنه خطاب
كبي مبالغه قصد اولنوب صورت مصدرده ذكر اولندي ياخود مفعول
معناسنه فعالدر نته كه لباس ملبوس معناسنه اولدوغي كبي اما شريعتده
مسائلدن بر طائفه يه اطلاق اولنور طهارت لغتده نظافتدر ديولر شريعتده
نجاست حقيقة وحكمية يي ازاله ايلمكدر بر مزيل ايله كه اول مزيل دخي كندو
طبيعتي ايله اوله صو كبي يا شرعاً اوله تراب كبي شول شيدن ازاله نجاستدر كه
صلاة اول شيئه تعلق ايله مصلينك بدن وثوب ومكاني كبي بو قولي بعضيلر
رد ايدوب شرعده طهارت نجاست حقيقيه وحكميه دن محلي پاك ايتمكدر
ديرلر محل كرك صلاته متعلق اولسون بدن وثوب ومكان كبي كرك صلاته
متعلق اولمسون اواني واطعمه نظافتي كبي شول كسنه لركه اوله مخصوص قلمشلردر
انلر خطا ايلديلر اما قاضي زاده صدر الشريعه تعليقاتنده تعريف اول صحيحدر
رد ايلدكلري ساقطدر زيرا نظافت اواني واطعمه صلاته متعلق دكلدر

مقصود ایسه صلاته متعلق اولان طهارتي تعريفدر مطلق طهارتي
تعريف دكلدر و بو معرضه اعتراض ايلمشدر و كتابك طهارته اضافتي
لاميه اولمق احتمالدر و جائزدر كه خاتم فضه قبيلندن اوله اما اضافت
بيانيه اولمقدن بحث واردر زيرا اضافت بيانيه ده مضاف اليه
مضاف مبين اولمق لابد در بوسعدن ايسه بيان متصور دكلدر بو محلده
مراد ازالۀ نجاست حقيقيه و حكميه در كتاب ايسه فقهيه دن بر طايفه
در كتابك طهارته اضافتنك صحتنده تكلف محتاج اولنور و مسائل
تقدير اولنوز كتاب مسائل الطهارت ديمك اولور دخي جائز اولمز
زيرا بو دخي بر شيء مفيد دكلدر اول اجلدن كه كتابك اضافتي
مسائله اولور طهارته اولمز برم ايسه كلامز طهارته اضافتدر در
و احتمالدر كه اضافت بمعني في اوله زيرا هذه الكتاب في الطهارت
ديمك صحيح اولور توسع شايعه بناءً نته كم هذه لاية في تحريم الخمر و تلك
القصيدة في مدح فلان اي بيانهما و شانهما ديمكدر حاصل كلام بودر كه يا مضاف
اليه مضافه مباين بو تقديرجه اكر مضاف اليه مضافه ظرف اولورسه اضافت
بمعني في اولور ضرب اليوم كبي اكر ظرف اولمز ايسه اضافت بمعني اللام
اولور غلام زيد كبي اكر مضاف مضاف اليه ايله مساوي اولورسه ليث
و اسد كبي و ياخود مضاف اليه مضافدن اعم اولورسه اضافت ممتنع
اولور احد اليوم كبي اما مضاف اليه مضافدن اخص اولورسه يوم الاحد
و علم الفقه و شجر الاراك كبي بونده اضافت بمعني اللام اولور اضافت
احوالي مقرر اولديسه معلوم اولا كه كتابدن مراد يا الفاظ و يا معاني
و ياخود نقوش اوله و ياخود مجموع مراد اوله و ياخود الفاظ ايله معاني ويكيا

ویاخود الفاظ ایله نقوش ویاخود معانی ایله نقوش مراد اوله مجموعی
بیدی قسم اولور اگر کتابدن لفظ مراد اولنور ایسه مناسب اولان یا بیان تقدیر
ایله یاخود تقدیرسز اضافت بمعنی فی اولمقدر مثلا الفاظ فی بیان الطهارة
یاخود الفاظ فی الطهارة گبی ظرفیت مظروفیت بین الالفاظ والمعانی مجاز
اولوب اعتبار ایله بربرینه ظرف اولمق جائز اولور اگر یا لکن معانی مراد اولنور
بو تقدیرجه عامتک خاصه اضافتی قبیلندندر که بمعنی اللام در اگر یا لکن نقوش
مراد اولنور ایسه بینه اضافت بمعنی فی اولور وسائر احتمالاتده دخی
بیان اضافت مبین در فافهم چونکه بو محلده طهارت شرعیه‌دن نظافتدر
دنیلوب شهیعت ذکر اولدیسه اجمالاً شریعت محمدیه‌یی بیان مناسب
اولدی امدی شارع دورت نوعدر خالصاً حقوق
الله در خالصاً حقوق عباددر حق عبد ایله حق الله جمع اوله
لکن حق الله غالب اوله حد قذف گبی حق عبد ایله حق الله جمع اوله
لکن حق عبد غالب اوله قصاص گبی اما حقوق الله خالصه سکز نوع ایله
متنوع اوله عبادت خالصه در ایمان گبی جمیع توابع ولواحقی واصول
وفروعی ایله دخی عقوبات کامله در حد زنا وحد شرب گبی دخی
عقوبات قاصره در قتل ایله میراثدن محروم اولمق گبی شول حقوق
درکه عبادت ایله عقوبت مابیننده دائر در کفارت گبی شول
عبادت درکه آنده معناء مؤنت وار در صدقهٔ فطر گبی شول
مؤنتدر که آنده معناء عبادت وار در عشر گبی دخی شول مؤنتدر که
آنده معناء عقوبت وار در خراج گبی دخی کندو ذاتنده کندو ذاتنده
ثابت وقایم بر حقدر که موجب اولور بر سبب سبقت ایلمیه معادن وغنایمک

وغنايمك خمسي كبي اما حقوق عباد معاملات ماليه دن بيع وشرا كبي
غير ماليه دن نكاح وطلاق كبي اكثر من ان يحصى در قال الله تعالى يا ايها الذين
امنوا جناب حق بيورركه يا شونلركه ايمان كتورمشلردر اذا قمتم الى
الصلوة قچن سز صلاته قائم اولسه كز يعني صلاته قيامي مراد ايلسه
كز ذكر مسبب واراده سبب واراده خاص مجازا شايعدر فاغسلوا
وجوهكم يوزلريكزي يوك وايديكم الى المرافق دخي اللريكزي ديرسكلر
يكزه وارنجه يعني ديرسكلريكزي معا يوك وامسحوا برؤسكم دخي
باشلريكزه مسح ايدك وارجلكم الى الكعبين دخي اياقلريكزي
يوك طپوقلريكزه وارنجه يعني طپوقلريكزي يوك ففرض الوضوء
غسل الاعضاء الثلثة پس امدي وضونك فرضي اوچ اعضانك
بركره يومقدر فرض لغتده قطعه ديرلر فرض دخي ايكي نوعدر بري فرض
اعتقادي وبري دخي فرض عملي در فرض اعتقادي اولدركه دليل قطعي
ايله ثابت اوله وحكمي تاركي عقابه مستحق اولور ومنكري كافر اولوركه
وفرض عملي اولدركه كندو فوت اولمغله آخر شيئك جوازي فوت اولور
منكري كافر اولماز مثلا صاحب ترتيب اولان كمسنه صلاة وتري
ادا ايلمسه صلاة فجري ادا ايدر اندركن تذكر ايلسه فجرك جوازي فوت
اولور مادام كه صلاة وتري ادا ايلميه صلاة فجري جائز اولماز بوكه فرض
عملي ديرلر وضوء لغتده وضائتدن حسن معناسنه در وشريعتده اعضاء
ثلثه يي غسل ايله باشه مسح دردر وضوء دخي اوچ نوعدر برنوعي اراده
صلاتده حدثدن وضوء در كركه جنازه وسجده تلاوه كركسه مس
مصحف شريف ايچون اوله برنوعي دخي واجبدر طواف كعبه ايچون

وضوءكبي وبرنوعيده نجي مندوب دراراده نوم كبي و وضوء ومحافظه وضوء وضوء
بعد الغيبة وبعد انشاد الشعر وبعد القهقهة في غير الصلوة وغسل ميت
ايجون آبدست كبي ومسح الرأس دخي باشنه مسح ايلمكدر مراد ربع رأسيدر
مسح رأس وغسل اعضاء ثلثه قطع الثوتدر اختلاف مقدار مسح ايله
حدود اعضاده در بركمسنه مسح ربع رأسي انكار ايلسه اكفار اولماز زيرا
فرض اجتهاديدر والوجه مابين قصاص الشعر واسفل الذقن وشحمة
الاذنين وجه اطلاقي طولاً باشده اولان شعرك ستهاسيله چكه النك
مابيني در وعرضاً ايكي قولاق يمشاقلرينك آره بريدر امدي بو ذكر
اولنان حدودك مابيننده وجه تسميه اولندي ايسه فيفترض غسل مابين
العذار والاذن يكاف ايله قولاق مابيني يومق فرض اولندي عذاردن مراد
موضع لحيه در امدي اول محل ايله اذن مابينني يومق فرضدر زيرا اول
محل اثنا ادن وجه داخلدر خلافاً لابي يوسف امام ابو يوسف خلاف ايدوب
عذار ماوراسني اسقاط ايدر عذار ايله اذن مابيني غسل واجب اولمديغينه
ذاهب اولمشدر والمرفقان والكعبان يدخلان في الغسل ايكي دريسك
وايكي طوپوق غسلده داخلدر وجمهور فقهادخي دخولده متفقلردر اما
امام زفر خلاف ايدوب غايت تحت مغياده داخل اولماز ديوب اتموا
الصيام الى الليل قول شريفني دليل كتورر ديرم ايجون دليل بودر كه اكر غايت
مغيا جنسندن اولوب واسقاط ماورا ايچون اولور سه غايت معيابه داخل
اولور ومرفق وكعب اسقاط ماورا ايچوندر وغايت مغيا جنسندندر دخوله
شبه يوقدر اكر غسل يده اقتصار اولنسه قولتوغه دكين متناول اولوردي
زيرا ايدا طلاقي بو جمله در والمفروض في مسح الرأس قدر الربع مسح رأس

رأس در مفروض يعني مقدور اولان رأسك ربعيدر امام مالك واحمد
ابن حنبل استيعابنه ذاهب اولوب ايتك اطلاقي اوزره عمل ايلديلر
وبرؤسكم ده اولان باني صله دردديلر وامام شافعي حضرتلري
برؤسكم ده اولان بانك تبعيض ايچون اولمسنه ذاهب اولوب مسح
لها رأسده ادنا ما يطلق عليه البعض مراد دردیو براكي قيل اوزرينه
مسح ايلمكي جائز كورمشلر زيرا مسح امر آيدر امر آر ايسه بر ايكي
قيلده حاصل اولور اما بزم ائمه مز قاتلرنده برؤسكم ده اولان با الصاق
ايچون در قاچن با آلته داخل اولسه وفعل مسح بنفسه محله متعدي
اولسه اول محل مفعول به اولور مسحت الحائط بيدي كبي با آلته
داخل اولدي وحائط مفعول به اولدي فعل مسح حائط بنفسه متعدي
اولدي بو تقديرجه كله متناول اولوب استيعاب كل حائط لازم كلدي
اما قچن با محله داخل اولسه وامسحوا برؤسكم ده كي كبي محل مسح آلته
تشبيه اولنوب ومفعول به ذكر اولنمامغله محل آلته تعدي ايتمش اولور
تقديرجه استيعاب لازم كلميوب بعض اقتضا ايدر وربع راسن مسح
خبر واحد ايله ثابت اولمشدر اول قول مغيره دركه ذكر اولنور ان النبي
عليه السلام اتى سباطة قوم فبال وتوضأ ومسح على ناصيته وخفيه
زياده على الكتاب لازم كلمزمي ديو سؤال اولنورسه جواب ويريلركه
آيت مسح مجملدر خبر واحد ايله مقداري بيان اولور بو قسمه زياده على
الكتاب لازم كلمز مسح رأسده يعني مقدارنده بش مسئله واردر بري بزم
ائمه مزدن ايكي قول واردر برقول واردر مقداري ناصيه كه ربع رأسدر
وبرقول اوچ برمق مقداريدر وشافعي حضرتلرينك قولي وهوالي

مايطلق عليه اسم المسح ديو برايكي قيل ايله اوزرينه اكتفا ايلدي وامام مالك
استيعاب لازمدر ديو جمله باشه مسح ايلمك اوزره ذاهب اولمشدر
وحسن بصريدن برقول واردر باشك اكثريني مسح ايلمكدر وقيل يجزئ
ووضع ثلث اصابع دخي دينلديكه اوچ برمغي وضع كفايت ايدر زيرا
واجب اولان الصاق يددر برمقدار ايسه يدك اصليدر اوچ برمق ايسه
يدك اصلي يدك اكثريدر اكثر ايسه حكم كل اولدوغي مقرردر لكن
مصنف قيل ايله ايراد ايلمكن بو كلامي ضعفه نسبت ايلمشدر زيرا
اكثرده حكم كل اعتبار اولنمق منع وقتنده اولور بو ايسه مقدرات شرعيه‌دندر
بونده اعتبار شرع تقدير ايلدوكي شيدر ولو مد اصبعا واصبعين
لايجوز اكر بر برمغني ويا خود ايكي برمغني مسح ايچون چكسه جائزدكلدر
اما امام زفردن جائزدر ويفرض مسح ربع اللحية في رواية امام ابو حنيفه
دن بر روايتده صقالك ربعني مسح ايلمك فرض اولدي زيرا لحيه نك تحتي
غسلدن ساقط اولمغين باشك ربع مسحنه قياس اولندي والاصح
مسح مايلاقي البشرة اصح اولان بشره يه ملاقي اولاني مسح ايلمكدر
وسنة غسل اليدين الي الرسغين ابتداء آبدستك سنتي بلكلرينه وارنجه ايكي
اللرين يايقمقدر ابتداء يعني جناغه اللرين ادخال ايلمدن سنت لغتده طريقه
معتاده يه درلر اصطلاحده دينده مسلوكه اولان طريقه درلر اما صاحب
المحيط دخي ديمشلردركه سنت ايكيدر بري سنت رسولدركه هي الطريقة
المسلوكة التي فعلها الرسول عليه السلام وواظب عليها كركعتي
الفجر والاربع قبل الظهر واشباهها وسنت الصحابة هي الطريقة التي
سلكها الصحابة وواظبوا عليها كالتراويح يقال لها سنة عمر لانه فعلها

فعلها و واظب عليها سنت اولدركه فعلنده ثواب و تركنده عقاب
اوله امّا عقاب اولميه والتسمية ابتداء وضوءده تعوذدن صكره بسم الله
الرحمن الرحيم ديمك سنتدر لقوله عليه السلام لاوضوء لمن لم يسم الله بو حديث
شريفك معناسي نفي وضوء اولميوب نفي فضيلت اولمقدر وقيل مستحبة
دينلديكه ابتداء وضوءده تسميه مستحبة اولمسنه ذاهب اولمشدر كرچه
كتابده سنت ديو ذكر اولنديسه لكن سنت اولدركه رسول اكرم عليه السلام
اكا مواظبت ايليه تسميه مواظبت رسول اولدوغي مشهور اولمامشدر
حتى حضرت عثمان وعلي رسول اكرمك آبدستني حكايه ايلديلر لكن
تسميه يي نقل ايلمديلر مستحب اولمسني جائزدر كه عدم مواظبتدن اوله
والسواك استعمال سواك دخي سنتدر سواك خشب مخصوصك
اسميدر وغسل الفم بمياه والانف بمياه صولر ايله اغزيني و بورنيني غسل
ايلمك سنتدر يعني اوچ دفعه مضمضه و اوچ دفعه استنشاق ايلمك سنتدر
بمياه ديو جمع ايله ايراد ايلمك تجديد مايه دلالت ايلسون ايچوندر امام
شافعي قتنده بر صو ايله هم مضمضه وهم استنشاق جائزدر وتخليل اللحية
والاصابع هو المختار صقالني و بر مقلريني تخليل ايلمك سنتدر مختار اولان
دخي بودر ابو داوود انسدن روايت ايدوب حضرت رسول صلي الله عليه
وسلم آبدست آلدقده آوجنه صو الوب مبارك بوغازي آلتنه قويوب صقالني
تخليل ايدردي ربّم بكا بويله امر ايلدي ديو بيوردي و اصحابه دائما خللوا
اصابعكم كيلا يتخللها نار جهنم ديو خطاب ايدرلردي تخليل لحيه و اصابع
سنت اولدوغي بو دليل ايله ثابت اولمشدر وقيل هو فضيلة عند الامام محمد
دينلديكه لحيه ده تخليل فضيلتدر امام ابو حنيفه و محمد قاتنده ايسه سنت

فرضی تکمیل ایچون در محلنده لحیه نك داخلی خود محل غسل دکلدر زیرا
داخل لحیه یه ایصال مانك عدم وجوبنه اتفاق اولمشدر بین امدی وارد
اولان روایت فضیلة حمل اولنمق کرکدر وتثلیث الغسل اوچ دفعه
غسل دخی سنتدر اولکی غسل فرض ایکنجیسی واوچنجیسی سنتدر
وبعضیلر دیدیلرکه ایکنجیسی سنت واچنجیسی نافله در والنیة وضوءده نیت
دخی سنتدر اما امام شافعی قاتنده نیت فرضدر والترتیب المنصوص
آیة وضوءده منصوص اولان ترتیب اوزره آبدست آلمق سنتدر اول یوزنی
بعده قوللرنی غسل ایده وبعده باشنه مسح ایده بعده آیقلرنی یا ایقیه اما امام
شافعی قاتنده ترتیب فرضدر واستیعاب الراس بالمسح باشنی قیلابی مسح ایلمك
دخی سنتدر امام مالك واحمد بن حنبلی قاتنده فرضدر وقیل هذه الثلثة دینلدیکه
بو اوچ یعنی نیت وترتیب منصوص واستیعاب راس مستحبة مستحبدر
بوقول اقدوریلك اختیاریدر والولاء ولا یعنی اعتدال هواده آبدست الدقده
بر عضونه اولان صو قورومدن آخر عضوینه دخی یایقمق سنتدر اما امام
مالك قاتنده فرضدر ومسح الراس الاذنین بماء الراس باش صوبی ایله ایکی
قولاقلرینه مسح ایلمك دخی سنتدر زیرا قولاق باشدن اولدیغنه حدیث شریف
وارد اولمشدر قال النبی علیه السلام الاذنان من الراس حضرتك مرادشریفی
بومحلده حکمی بیاندر بوقسه خلقتی بیان دکلدر امام شافعی باشنه وقولاقلرینه
ماء جدید لازمدر زیرا قولاق باشدن اولمسنه ذاهب اولمشدر ومستحبة
التیامن آبدستك مستحبی تیامندر یعنی صاغدن باشلمقدر مستحب
لعتك محبوب اولان شیئه دیرلر مکروهك ضدیدر ومسح الرقبة
بوینه مسح ایلمك دخی مستحبدر اما بوغازه مسح ایلمك بدعتدر والمعانی

١٠

والمعاني الناقضة له آبدستي ناقضه اولان معنالر خروج شيء من السبيلين ذكر
ودبردن بر شيئك خروجيدر معانيدن مراد نقض وضوءده مؤثر اولان
علتلردر وصفلك معاني تعبيري ايلمسي حديث شريفه اقتداءدر قال
عليه السلام لا يحل دم امرء مسلم الا باحدى معان ثلث واحد سبيلين دن خروج
ايدن شيء كرك معتاد اولسون بول وغائط كبي وكرك غير معتاد اولسون
قورد جعزلر كبي وطاش جعز كبي وبر كمسنه نك ذكرندن ويا خود فرجندن
قورد چقسه بالاجماع ناقض وضوءدر قيدينه نقض اجسامه مضاف قلنسه تأليفك
ابطالي مراد اولنور قيدينه معانيه مضاف قلنسه مطلوب اولان شيئك حكمي
ابطال مراد اولنور بو محلده معانيه مضاف اولمغين وضونك حكمي كه جواز
صلوةدر اول جواز ابطال مراد اولنور سوي ريح الفرج والذكر فرج وذكردن
جيقان ريح ناقض وضوء دكلدر زيرا فرج وذكر مقر نجاست دكلدر كه مجاورت
ايله ريح دخي نجس اوله اول اجلدن ناقض وضوء دكلدر وخروج نجس من
السبدن بدندن خروج ايدن نجس دخي ناقض وضوءدر اصطلاح فقهاده
نجس جيمك فتحي ايله عين نجاستدر وجيمك كسر ايله طاهر اولميان
نسنه در ان سال بنفسه الى موضع يلحقه حكم التطهير اكر خروج ايدن نجس
بنفسه حكم تطهير لاحق اولاجق موضعه سيلان ايدرسه ناقض وضودر
والقيء ملاء الفم دخي اغز طلوسي قوصمق ناقض وضوءدر قيء جر ايله شيء
اوزرينه عطف ايلمك ايكيسي دخي جائزدر اولي اولان رفع ايله خروج
اوزره عطفدر اولمقدر ملاء الفم قرينه سيله ولو طعاما او ماء او مرة
علقا اكر اولقي اولان طعام وصو وصفرا وسودا دخي اولورسه ينه ناقض
وضوءدر كسر ميم ايله مره صفرادر فتح عين ايله علق دم غليظ دركه منعقد اوله

مراد سودادر لا بلغم مطلقاً مطلق بلغم ناقض وضوء دكلدر زيرا بلغم ايكي
نوعدر بري باشدن نازل اولاندر وبري معده دن صعود ايدندر مطلقاً
قيدي هر قنقسي اولورسه اولسون ناقض وضوء دكلدر ديمكدر اولور خلافاً
لابي يوسف في الصاعد من الجوف امام ابو يوسف خلاف ايدوب
معده دن صاعد اولان بلغم ناقض وضوءدر دير زيرا مجاورت حسبيله
نجس دردير لر لزوجيت كه يكلكدر وطا يبخلقدر اكا اعتبار ايلمز ويشترط
في الدم والمايع والقيح مساواة البزاق لا الملئ دم سايعه واريكده كه
توكرك برابرلكي شرط قلندي اغز طولوسي شرط قلنمدي دم دخي شوندن
خالي دكلدر كه يا اغزدن چيقه ويا خود باشدن نازل اوله ويا خود جوفدن
صعود ايليه اغزده اولان قان توكروكه غلبه ايدرسه ويا خود قوللق وصارلق
برابر اولورسه ناقض وضوءدر وباشدن نازل اولان جراحتدن كلمش اولور
معده دن كلن دخي ايكيجي كبيدر ناقض وضوءدر خلافاً لمحمد امام محمد خلاف
ايدوب سائرلرده شرط اولنن وغي ملأ فم اعتبار ايلدي وهو يعتبر اتحاد
السبب امام محمد سببك اتحادني اعتبار ايلدي سبب ديدوكي غثيان
كبي يراث ايدن امراضدر لجميع ما قاء قليلاً قليلاً آز آز قي اولاني جمع ايلمكه
وغثيان واحدان ايله ملء فم مقداري واقع اولورسه ناقض وضوءدر اكر
مجلس مختلف ايسه ده زيرا اتحاد سبب اتحاد حكم مضمنه سنده در مثلا
بركمسنه بركمسنه يي مجروح ايلسه اول كمسنه دن فوت اولسه موجب ديت اولور حتى
بركمسنه نك قولي عدا دعيبدن اولان بو مرضه مبتلا اولوب شفا بولدقده
صكره بيع ايلسه واول قول مشتري النده دخي مريض اولسه اكر بايع النده ايكن
اولان مرض سبب اولمش ايسه مشتري عبدمريضي بايعه رد ايلمكه قادر اولور

اولورا كر بايعه اولان مرض دكل ايسه رد ايلمكه قادر اولماز زيرا سبب متحد
اولماشش اولور وابو يوسف اتحاد المجلس ابو يوسف اتحاد مجلسي اعتبار
ايدر زيرا اتحاد مجلس متفرقاتي جمعه مؤثردر اتحاد مجلس متفرقاتي
جمعه مؤثر اولدوغي كبي اجلدن اقوال المتفرقه مجلس واحدده متحد
اولور نكاح وبيع وساير عقود كبي وبر كمسنه مجلس واحدده سجده آيتني
مكرر قرائت ايلسه مجلس متحد اولوب وايت دخي اول ايت اولمغين
بر سجده لازم اولور اكر مجلس متعدد اولورسه سجده دخي متعدد اولور
وما ليس حدثا ليس نجسا دخي شول شي كه حدث اولميه نجس دكلدر
اعلاء سعده دن خارج اولان قي قليل ناقض وضوء دكلدر بدن وثوبه
اصابت ايلسه جواز صلاتي منع ايلمز زيرا نجس دكلدر امام محمد قولي
اوزره نجسدر حتى بر پنبه ايله آلنوب ازاجق صويه القا اولنسه صويي
فاسد ايدر والجنون دخي ناقض وضوءدر جنون زيرا مجنون مسلوب
العقلدر اولنلر مسلوب العقل اولانه ايسه آبدستي حفظ متصور اولماز
والسكر دخي سرخوشلق ناقض وضوءدر مسلكنه اعتبار يوروركن
ايكي طرفه ميل ايليوب دو شرشكلن كوسترمكدر والاغماء اغماء دخي
ناقض وضوءدر اغما اولدركه عقل مسلوب اولميوب آنجق مغلوب
اوله اغما بر مرضدركه قواي ضعيف ايدر عقلي زائل ايلمز وسببي بلغم
غليظ باره دن بطون دماغي امتلا سيدر انبياده اغما واقع اولوب
اما جنون واقع اولمامشدر وقهقهة بالغ بالغ اولان كمسنه نك قهقهه سي
دخي ناقض وضوءدر قهقهه ناقض وضوء اولمسنه نحدث حقيقي
نه حدث حكميدر وقياس دخي ناقض وضوء اولماسق ايدي لكن علي خلاف

القياس نص وارد اولمغین موردنه اقتصار اولندی بر کون حضرت
رسول صلی الله علیه وسلم صحابه ایله نماز ادا ایدرکن کوزی علیل بر اعرابی
اوکلرندن کچرکن بر قیویه دوشوب حضرتک خلفنده اولانلرک بعضیسی
قهقهه ایلمشلر حضرت نمازی ادا ایلدکدن صکره الا من ضحک منکم قهقهة
فلیعد الوضوء والصلوة ومن تبسم فلا شئ علیه بیورمشلردر معناسی
بودرکه آکاه اولن شول من کمسه بزدن قهقهه ایله کولمشدر اول کمسنه آبدست
وصلاتنی اعاده ایلسون اما تبسم ایلینه برشی یوقدر یعنی اعاده ایلمسون
دیمکدر قهقهه اولدرکه کندوسی ویاننده اولنلر استماع ایله ضحک اولدرکه
آنجق کندوسی استماع ایله ضحک صلاتنی باطل ایدر اما آبدستی باطل ایلمز تبسم
ایسه بر نسنه ضرر ویرمز بالغ قیدی صبیدن احترازدر زیرا صبینک قهقهه سی
ناقض وضوء دکلدر فی صلاة ذات رکوع وسجود رکوع وسجود صاحبی
اولان صلاتده قهقهه ناقض وضوءدر ذات رکوع وسجود دیمکله جنازه
نمازندن وسجدهٔ تلاوتدن احتراز اولندی جنازه نمازنده قهقهه ایلیسه
نمازی فاسد اولور اما آبدستی بوزلماز سجدهٔ تلاوتده دخی جنازه نمازی
کبیدر وذات رکوع وسجوددن مراد اصلنده رکوع وسجود صاحبی اولندر
امدی بر کمسنه عوزری اولوب ایما ایله ویاخود راکباً نفل وفرضی ادا ده قهقهه
ایله کلسه ناقض وضوءدر ومباشرة فاحشة مباشرهٔ فاحشه دخی ناقض وضوء
در مباشرهٔ فاحشه اولدرکه زوج ایله زوجه ویاخود ایکی کمسنه عورت غلیظه
لرین بربرینه بلا حائل طقوندرسه در آلت دخی منتشر اوله بو مقوله مباشره
ناقض وضوءدر بو مقامده خروج مذی احتمالی حقیقة خروج منزلهسنه
تنزیل اولنمشدر خلافاً لمحمد ونوم مضطجع او متکیءٍ او مستند الی ما لو ازیل لسقط

لسقط ويايني اوزرينه يتان كمسنه نك نومي ودزلرينه وياخود اللرينه اتكا ايدن نك
نومي وبرآخر شيئه استناد ايدن نك نومي كه اكر اول شيء ازاله اولنسه اول مستند
اولان كمسنه ساقط اوله بومقوله نوملر ناقض وضوء در اضطجاع يايني اوزرينه
ياتمقدر لانوم قائم اوقاعد اوراكع اوساجد قائم اولانك واوتورنك وركوع
ايدننك وساجدك نومي ناقض وضوء دكلدر وبومقوله نومك عدم نقضنه
حديث شريف وارد اولوب قوله عليه السلام علي من نام قائما اوقاعداً
اوراكعاً اوساجداً انما الوضوء علي من نام مضطجعاً فانه اذا نام مضطجعاً
استرخت مفاصله لاخروج دوده من فروج يارهدن خروج ايدن قورد
دخي چقماسي ناقض وضوء دكلدر اولحم سقط سنه ياخود يارهدن چقن
ات پارچه سي چقسه اولدخي ناقض وضوء دكلدر زيرا دوده ولحم بونلر
نجس دكللردر انجق يارهدن خروج ايله جزوي متنجس اولملري سبيلين دن
اولميجق ناقض وضوء دكلدر زيرا محل نجاستدن منبعث اولمامشدر اما
سبيلين دن اولنجق قليل وكثيري ناقض وضوء در ومس ذكر وامرأة ذكريني
وعورتني مس ايلمك ناقض وضوء دكلدر مادامكه مذيدن برشي خروج ايلميه
زيرا حضرت رسول اكرم صلي الله عليه وسلم نساسني تقبيل ايدكدن صكره
تجديد وضوء ايلميوب نماز قلمشلردر نساد خي اريني مس ايلمكله آبدستي
بوزلماز اما شافعي بوزلماسنه ذاهب اولمشدر وفرض الغسل غسلك فرضي
غسل الفم والانف وسائر البدن اغزني ودخي بورنني وسائر بدنني غسل ايلمكدر
اما متعذر اولان يرلريكه كوزينك ايچي وكوبكي دلوكلنك ايچي يومق لازم دكلدر
متعذردر اما السن اولان خاتم واسع ايسه تحريك ايلمسي سنتدر اكر تنك
اولوب التنه صو داخل اولمزسه تحريك ايلمسي فرضدر لادلكه اومسي فرض قلنمدي

بلکه سنتدر بعضیلر مستحبدر دیمشلر در غسل فم وانف عملاً فرضلردر یعنی
اعتقاداً دکلدر اعتقاد دن اولمدوغی اجلدن منکری کافر اولمز بویله اولدوغی
اجلدن مالک شافعی سنت اولمسنه ذاهب اولمشلردر فرض اولمسنه دلیل
قوله تعالی وان کنتم جنبا فاطهروا نص شریفدر زیرا مبالغه صیغه سی اوزره
وارد اولمشدر وضوء حقنده وارد اولان قوله تعالی فاغسلوا وجوهکم نص
شریفدر اغزن ایچی حساً قپاندوغی حالده داخلدر خارجدن حکماً دخی بویله
اغزنده اولان ریقی یوتمق ایله ناقض صوم اولمدوغی داخل اعتبار اولنور اغزه
برشیء کیدوب و بوغزدن آشغه کچدکده ناقض صوم اولدوغی اجلدن خارج
اعتبار اولنور قیل ولا ادخال الماء جلدة الاقلف دینلدی که سنت سزلک
جلده سنه صویی ادخال واجب دکلدر بعض مشایخ قاتنده ایصال میاه
واجبدر زیرا نص شریف فاطهروا وارد اولمشدر صیغه مبالغه اوزرینه اغزنک
و بورننک غسل واجب اولدوغی کبی اقلفک دخی جلده سنه ایصال واجبدر
بالکلیه مبالغه ایچون وسنة غسل یدیه وفرجه غسللک سنتی ایکی الینی و فرجنی
ییقمقدر مصنف ضمیری مذکر ایرادندن آنجق مذکره اختصاص توهم اولنمسون
زیرا ذکر وانثی دن هر بری جمله بدننی ییقمق واجبدر حتی کوبکنه و قولاغنه ایصال
ماء واجبدر حتی کوبکنه و قولاغنه ایصال واجبدر اما نسانک داخل فرجنه
صویی ایصال و برمعنی ادخال واجب اولمدی ونجاست ان کانت فی بدنه
اکر بدننده نجاست وار ایسه غسل ایلمک دخی سنتدر والوضوء غسلدن
وضوء دخی سنتدر الا رجلیه الا ایکی ایاغنی اولکه وضوء ده غسل سنتی
دکل یعنی آخر غسله تاخیر ایلیه وتثلیث الغسل المستوعب استیعاب ایدر غسلی
اوچ کره ایلمک دخی سنتدر ثم غسل الرجلین لا فی مکانه فی مجتمع الماء ابتدن صکره

صكره ايكي ايقلريني غسل ايليه اما غسل ايلديكي مكانده يومية اكر اول مكان اولورسه دكل
دكل ايسه مقدّم ومؤخر غسل جائزدر ولبس علي المرأة نقض ضفرتها عورت
اوزرينه اورلمش صاچي چوزمك يوقدر يعني واجب دكلدر ولا بلها ان بلّ اصلها
اكر اول صاچك اصلي اصلنمش ايسه كندوسني اصلتمق واجب دكلدر زيرا اصول الشعر
اصلندقدن صكره كفايت ايدر اصول شعر خصوصنده حديث شريف واردر وهو
قوله عليه السلام لامّ سلمة يكفيك اذا بلغ الماء اصول شعرك شعر اورلمش ايسه
غسلي واجب اولور وفرض للانزال منيّ ذي دفق وشهوة دفق وشهوت صاحبي
اولان منينك انزالي ايچون غسل فرض قلندي لفظ ذي دفق منينك صفتيدر دفق
عسلك وجوبنه شرطدر وشهوت ايسه بالاتفاق شرطدر اكر بر آدم حمل ثقيل كوتررکن
ويا خود بلچي قرلمغين محلّندن انزال اولسه غسل واجب دكلدر اما شافعي قاتنده خروج
منيّ هرنه وجهله اولورسه غسل ايجاب ايدر حتى الماء من الماء حديث شريفي تخصيص
ايدوب اكسال يعني بلا انزال ادخالده اغتسالك عدم وجوبنه حكم ايلمشدر
بو حكم بزم ائمه مز قاتنده باطلدر ولو في نوم عند الانفصال اكر اول انزال دفق
وشهوت طريقيله ايقوده دخي اولورسه من بين الصلب والترائب انفصالي
قاتنده غسل فرض قلندي امام ابو حنيفه وامام محمّد قاتنده لا خروجه منينك
ذکردن خروجي قاتنده دکل يعني دفق وشهوت طريقيله يوقردن قوبر قدن صكره
غسل واجب اولور خروجي شرط دكلدر خلافا لابي يوسف ابي يوسف خلاف
ايدوب منينك دفقيني خروجي ايله اعتبار ايلدي انك قاتنده غسل واجب اولماز
بر كمسنه انزال محلّنده قبل الخروج ذكريني دوتوب صكره بلا دفق منيي خروج ايلسه
ابي يوسف قاتنده غسل واجب اولماز اما ابو حنيفه وامام محمّد قاتنده واجب
اولور وبعد الاغتسال بقيّه منيي خروج ايلسه امام ابو يوسف قاتنده اعاده غسل

واجب اولماز اما ابو حنیفه قاتنده اعادهٔ غسل واجب اولور ولرؤیته مستیقظ
لم یتذکر الاحتلام بللا یعنی احتلامی تذکر ایتمیان مستیقظك بللی یعنی یاشلو کور
مسی ایچون غسل واجب اولدی اگر مذی دخی اولورسه خلافا لابی یوسف خلاف
ایدوب بو مقوله یه غسل واجب اولدوغنه ذاهب اولمشدر وایلاج حشفة من قبل
او دبر من آدمی حی آدمی حیّك اوندن یا ardندن ایلاجی حشفه ایچون یعنی سنت
یرینی ادخال ایچون دخی غسل واجب اولدی وان لم ینزل اگر انزال اولمسه ده ینه غسل
واجب اولور آدمی دیمکله حیواندن حی دیمکله میتدن احتراز در زیرا حیوان ومیتدن
مجرد ادخال ایله غسل واجب اولماز مادامکه انزال اولمیه علی الفاعل والمفعول فاعل
ومفعول اوزرینه غسل فرض اولندی لفظ علی ابتداء کلامه اولان فرضیته متعلقدر
ولانقطاع حیض ونفاس انقطاع دمندن دخی غسل واجب اولدی لا لمذی وودی
واحتلام بلا بلل مذی ایچون وودی ایچون ویاشلق ایچون اولمیان احتلام ایچون
غسل واجب اولمدی مذی شول شیدر که آدم خاتونی یا خود آخر کمسنه ایله ملاعبه
ایتدوکی زمان ذکرندن چیقان صودر قوله علیه السلام کل فحل یمذی ففیه الوضوء
خاتوندن چیقان صویه قذی تسمیه اولنور حکمی مذی کبیدر وایلاج فی بهیمة ومیتة بلا انزال
حیوان ومیته یه ایلاج یعنی ادخال انزالسز غسل واجب اولمدی بو جمله دن انزال شرط در
وصغیره قزه ادخال دخی بهیمه کبیدر اما اعادهٔ جماع اولنمیه مثلا اوچ یاشنده ویاخود
ایکی وسکز یاشنده اوله قابل جماع اولمیه وسن للجمعة والعیدین وللاحرام وعرفة
جمعه ایچون دخی عیدین ایچون واحرام ایچون دخی عرفه ایچون غسل مسنون اولدی
بعضیلر مستحبدر دمشلردر عند الحسن وابو یوسف غسل یوم جمعه ایچوندر
وعند ابی حنیفة ومحمد غسل صلاة جمعه ایچوندر دیمشلر فوجب للمیت کفایة میتك
غسلی واجب اولدی فرض کفایه جهتندن جملیه غسل میت فرض کفایه در ایچلرندن بر

ندن بري غسل ايلمز ايسه جمله سي كناهكار اولور بريسي غسل ايدرسه جمله سندن ساقط
اولور وعلى من اسلم جنبا كوندخي شول كمسنه كه جنب اولدوغي حالده اسلامه كلدي
انك اوزرينه دخي غسل ايلمك مسنون اولدي والاّ ندب اكر اسلامه كالدكن جنب
دكل ايسه غسل ايلمسي مندوب اولدي ولا يجوز لمحدث مسّ مصحف آبدست سز
اولان كمسنه ايچون مصحف شريفه يابشموق جائز دكلدر طاهر اولمدقجه بغيره نص
شريف وارد اولمشدر قوله تعالى لا يمسه الا المطهرون الّا بغلاف المنفصل
لا المتصل في الصحيح الا منفصل اولان غلاف ايله يابشموق جائز اولور متصل اولان
غلاف ايله يابشموق جائز دكلدر صحيح اولان بودر وكره بالكم مصحف شريفي بلك
ايله يابشموق مكروه قلندي اما كتب شرعيه يي يابشموق جائز در لكن تفسير وشرعي يابشموق
جائز دكلدر ولا مسّ درهم فيه سورة سوره اخلاص يا غير سوره يازلمش اقچه
يي مس ايلمك مكروه قلندي الا بصرته الا كه مكركيسه سي ايله مس اوله صره غلاف
منفصل منزله سنده اولور ولا يجنب دخول المسجد الا لضرورة جنب ايچون
مسجده دخول ايلمك جائز دكلدر الا مكر ضرورت ايله اوله الضرورات
تبيح المحظورات ولا قراءة القران دخي جنب ايچون قراءة قران جائز دكلدر ولو دون
آية اكر بر آيتدن دخي آز ايسه ده زيرا جنبك اغزي نجاست حكمينه ايله نجسدر نجس
اولان محل ايسه محل قران اولمغه صالح دكلدر اول اجلدن دركه جنبك اغزي
غسل اولنموق فرضدر الا على وجه الدعاء او الثناء الا مكر كه دعا وثنا وجهي اوزره
قراءت ايليه ويجوز له الذكر والتسبيح والدعاء جنب ايچون ذكر دخي دعا جائز اولور
والحائض والنفساء كالجنب حائض ونفسا بو ذكر اولنان احكامده جنب كبيدر
تتمة فصل بو محلده مسائل فقهيه دن بر بلوكه درلو ماقبلنه نسبت ايله احكامي
متغير اوله وكتابدن وبابدن فرقا سرجم اولميه فصلك تعريفي بودر فصل تنوين

ایله اولورسه مبتداء محذوفک خبری اولمق اولیدر هذا فصل کبی ویجوز الطهارة
طهارت جائز اولور بالماء المطلق ماء مطلق ایله کماء السماء والعین والبئر والاودیة
والبحار ماء مطلق دیدکمز یغمور صویجه نجی بیکار صویی دخی قیو صویی ودره صویی
ودکزلر صویی کبی اودیه وادینک جمعیدر وادی درهنک اسمیدر وان غیر طاهر
بعض اوصافه اکر اول صوینک اوصافندن بعضیسنی طاهر اولان شی تغیر ده نجی
ایدرسه اول صو ایله آبدست آلمق جائزدر کالتراب والزعفران والصابون اولان
طاهر طپراق ورعفران وصابون کبی بونلر طاهر اولمغله مجرد احد اوصافندن بری
تغییر ایلمکله جوازنه خلل ویرمز احد اوصاف دیدوکی بری رنکدر بری لزتدر بری
قوقوسیدر والغتن بالمکث یاخود اول صو بر مکانده چوقجه زمان قوقسه اول صو ایله
دخی آبدست آلمق جائزدر مجرد قوقمق ایله جوازنه خلل کلمز لا بماء خرج عن طبعه بکثرة
الاوراق من شجر او ثمر شول صو ایله آبدست آلمق جائز دکلدر که شجردن حاصل اولان
اوراقک کثرتی سببی ایله ویاخود یمشک کثرت سببی ایله طبعندن چقمسی اوله وبغلبة
غیره یاخود کندودن غیرینک غلبه سیله طبعندن چقا او بالطبخ کالاشربة یاخود
شربت کبی پشمک ایله طبعندن چقا والخلّ وماء الورد وماء الباقلاء والمرقة یعنی
سرکه وکل صویی وبقلا اوتلر صویی وشوربه صویی کبی بونلرک صویی کیدو طبعندن
غلبه سیله خروج ایدرسه بونلر ایله آبدست المق جائز دکلدر ولا بماء قلیل وقع فیه نجس
نجس دخی شول صو ایله آبدست المق جائز اولمز که آز اوله وایچنه نجس واقع اوله مالم
یکن عذیراً ما دامکه نجس واقع اولان صو کول اولمیه آبدست جائز دکلدر لا یتحرک
طرفه الآخر اولیه کولکه طرف آخرک تحریکیله متنجس اولان طرف متحرک اولمیه او لم
یکن عشراً فی عشر ویاخود اول نجس واقع اولان صو عشراً فی عشر اولمدقجه آبدست
آلمق جائز دکلدر وعمقه مالم ینحسر الارض بالغرف عشراً فی عشر اولان عذیرک دره

درکللی شویله درکه اولکه عرف ایله صوینک التنده اولان عرض منکشف اولمیه حسر
آچلمق معناسنه در عرف غینک فتحی ورانک سکونیله الیله صوالمقدر فانه
کالجاری بوصفت ایله موصوف اولان غدیر جاری اولان صوکبیدر وهوما
یذهب بتبنة ماء جاری شول صودرکه صمانی کیدر یعنی صمان کتوره الکلمیه
فیجوز الطهارة به بوقاروده ذکر اولنان صولرکه شرایطی ایله بولنورسه بومقوله
صوایله آبدست المق جائز اولور مالم یر اثر النجاسة فیه مادامکه اول صووده نجاست
اثری کورنمیه وهو طعم ولون او ریح اثرلردندن ورنک وقوقو وطعم ولون
وریح درطعم وریح مرئیاتدن دکل ایکن مصنف ادراکی رؤیت ایله تعبیر ایلدی
والماء المستعمل ماء مستعمل ابوحنیفه وابویوسف قاتنده طاهر غیر مطهر هو
المختار طاهردر مطهر دکلدر مختار اولان بودر فتوی دخی بونک اوزرینه در
مالک عندنده هم طاهر هم طهوردر وعن الامام انه نجس مغلظ اما اعظمدن
نجس روایتی اوزره اول ماء مستعمل نجس مغلظه در وعند ابی یوسف رحمه الله
مخفف ابی یوسف قاتنده نجس مخففدر وهو ماء استعمل لقربة اول ماء مستعمل
نیت ایله قربت ایچون استعمال اولنان صودر آبدستی اولان کمسنک تقربی
ایچون آلدوغی آبدست صوینی کبی او لرفع حدث یاخود رفع حدث ایچون
استعمال اولنان صودر حلافا لمحمد امام محمد قاتنده آنجق رفع حدث ایچون
کلاولان صو ماء مستعمل در قربت ایچون اولان ماء مستعمل دکلدر ویصیر مستعملا
اذا انفصل عن البدن اول صو قچن بدندن منفصل اولسه مستعمل اولور مادامکه
بدنده در شیقدر مستعمل کالدر وقیل اذا استقر فی مکان دنلدیکه اول استعمال اولنان
صو وقوع بولدوغی مکانده مستقر اولدقده ماء مستعمل اولور ولو انغمس جنب فی البئر
بدلنیة اکر بر جنب نیتسز بر قیویه دوشوب باتسه فیقبل الماء والرجل عند الامام

دینلدیکه رجل وصوایکیسی دخی نجسلر در نیتی اولمدوغندن ایچون امام اعظم
قاتنده زیرا جنبک نجاستی صویه سرایت ایدوب صویی نجس ایلدی وعدم نیت
اولمغله صو جنابتی ازاله ایلمدی والاصح ان الرجل طاهر اصح اولان بودر که رجل
طاهردر والماء مستعمل عنده دخی صو مستعملدر ابو حنیفه قاتنده قول اولده
نیتی شرط طوتوب قول ثانیده شرط دوتمامشدر اصح اولان دخی بودر وعند
ابی یوسف هما بحالهما امام ابی یوسف قاتنده رجل جنب صو طاهردر نیتی
شرط اعتبار ایلمکله بونده ایسه فعل عدم نیت مقارن اولوب جنابت صویه
سرایت ایلمدی وصوا دخی جنابتی ازاله ایلمیوب حاللری اوزره باقی قالدیلر وعند
محمد الرجل طاهر والماء طهور امام محمد قاتنده رجل طاهر وصو دخی طهوردر
رجل طاهر اولمسی حدثی زائل اولدوغی ایچوندر وصوینک طهور اولمسی نیت
اولمدوغی ایچوندر وموت ما یعیش فی الماء فیه لا ینجسه صوده معیشت ایدنلرک
مولی صویی تنجیس ایلمز کالسمک بالوق کبی زیرا بالغک دمی یوقدر وقان کبی قرمزی
کورینن شیء کونشده دوردقده قرمزیلغی زائل اولور والضفدع قورباغا کبی کسر دال
ایله وفتح ایله برابردر اکر بری ایسه نجس دردیمشلردر والسرطان دخی ینکج کبی وبنده
ما لا نفس له سائلة صوده تعیش ایدن حیوانلرک حکمی کبیدر نفس سائله‌لری یعنی
اقار قانلری اولمیانلر دخی کالبق والبرغوث والزنبور والعقرب والذباب سیوری سنک
واری وعقرب وسکک کبی زیرا بونلرده دم یوقدر نجس اولان ایسه دمدر سنک
ایچون حدیث شریف وارد اولوب عن ابی هریرة رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله
علیه وسلم اذا وقع الذباب فی شراب احدکم فلیغمسه ثم لیطرحه فان فی احد جناحیه
داء وفی الاخر دواء وکل اهاب دبغ فقد طهر هر جلد که دباغت اولنه تحقیق پاک
اولور یعنی دباغت اولنمیان جلده آهاب دینلور دباغت اولندقدن صکره ادیم دینلور

١٦

دنيلور دباغت ادويه ايله اولورسه ايدي پاك اولور امّا شمسه قورومق
ايله اولورسه ابو حنيفه دن ايكي روايت واردر بر روايت طاهر اولمق اوزره
وبر روايت غير طاهر اولمق اوزره الا جلد الادمي لكرامته الا جلد ادمي كرمتي
ايچون دباغت اولنماز يعني منتفع به اولماز بعض محققين فقد طهر قولندن
ذكر ملزوم واراده لازم مراد ايدوب فقد طهر يعني فقد يجوز الانتفاع به ايله تفسير
ايلمشلر زيرا تكلف ارتكاب اولنمينجه الا جلد الادمي استثنا سندن ادمينك
جلدني دباغت ايله طاهر اولماز ديمك لازم اولور ادمينك جلدينك
دباغت ايله پاك اولدوغي ايسه مقرر ومصرحدر لكن منتفع به اولمسي كرامتنه
بناءً جائز دكلدر والخنزير لنجاسة عينه ذخي خنزيرك جلدي دباغت ايله پاك
اولمز عيني نجاست اولدوغي ايچون انك ايله انتفاع اولنمز وعنه الله تعاليدنك
قول شريفي كافيدر قوله تعالى او لحم خنزير فانه رجس من عمل الشيطان والفيل كالسبع
فيل دخي يرتجي جانورلو كبيدر يعني دباغت ايله پاك اولور شرعاً وحقيقةً
منتفع به اولور سائر سباع جلدي كبي وعند محمد كالخنزير امام قاتنده فيل
خنزير كبي در خنزير اشكلده وحرمت لحمده خنزيره مشابه در اما شكلي خنزير كبي
اولمق دريسيلك دباغت ايله پاك اولمه سين ايجاب ايلمز قالوا وما طهر جلده
بالدباغ طهر بالزكوة فقها ديديلر كه شول حيوانك جلدينكه دباغت ايله پاك اوله
ذبح اولنوقده دخي پاك اولور زيرا بوغزلمق جلدن رطوبات قبول ايلمسنه مانع اوله
نتكيم دباغت رطوباتني دفع ايلدوكي كبي وكذا لحمه وان لم يوكل جلدي دباغت
ذبح ايله پاك اولنلرك لحمي ده دخي پاك در اكر انلرك يمزا ايسه ده طهارت اكلك
حلتني مستلزم دكلدر ديلكو كبي وام سائر اكلي حرام اولان حيوان كبي بر كمسنه نك
اوزرنده درهمدن زياده مذبوح اولمش ديلكو اتي اولسه صلاتي جائزدر وشعر

الميتة خنزيردن غيري ميتة نك قلي و عضمها و قرنها و حافرها طاهردر اول
ميتة نك كمكي و بوينوزي و درنغي طاهردر اما شافعينك قاتنده ميته نك
جميع اعضاسي نجسدر بزم ائمه مز قاتنده عظم و قرن و حافرده حيواة
يوقدر و موت انلره حلول ايلمز زيرا موت زوال حيواتدر هدايه ده تخت
بويله دراكر بر سائل سؤال ايدوب قوله تعالى قل يحييها الذي انشأها اول
مرة قول شريفي عظامك حيواتنه دليلدر حيواة يوقدر ديملك صحيح اولمز
در سه ائمه حنفيه دن جواب و بريلوب بو دلالت قطعيه دكلدر دينلور
زيرا جائزدركه مراد اولكي اسلوب كبي بدنه عود اولمق اوزره تازه و طري
رد اولنمق اوله يا عظامدن مراد نفوس اوله و كذا شعر الانسان و عظمه انسانك
قلي و كمكي دخي طاهردر شافعي قاتنده نجسدر زيرا انسانك قلي ايله انتفاع اولنمز
بيعي دخي جائز دكلدر كرامتي ايچون حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى
عليه وسلم تراش اولوب مبارك قللرين تقسيم ايدردي فيجوز الصلاة معه
وان جاوز قدر الدرهم انسانك قلي و عظمي ايله صلاة جائز اولور اكر درهمي دخي
تجاوز ايدرسه و بول يؤكل لحمه نجس حتى اكر اولنان بر ليجنسدر نجاست حفيفه در
بر شيوه و انفع اولسه قبونجس اولور رحم الصوي اخراج اولنور ابو حنيفه و ابو يوسف
قاتنده خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب طاهردر ديرامام محمد حديث
عرنيين ايله استدلال ايدر اما ابو حنيفه و ابو يوسف استنزهوا من البول فان عامة
عذاب القبر منه حديث شريفي ايله استدلال ايدرلر بو حديث شريف عرنيين حديثندن
متأخردر و بول عامدر جميع ابواله متناول اولور عام ايسه متناوللرنده دخي
شيء ده قطعا حكمي موجبدر خاص نسخ ايلمك جائزدر على الخصوص ورودي
مقدم اوله و لا يشرب و لو للتداوي ابو حنيفه قاتنده علاج ايچون دخي اولورسه

سه ایچلمز زیرا نجسدر خلافا لابی یوسف امام ابو یوسف علاج ایچون جائز
کورمشدر امام محمد قاتنده مطلقا جائزدر ینزح البئر قیوده اولان
صو اچقاریلور مضاف حذف اولنوب مضاف الیه مضاف مقامنه قائم
اولنمشدر ویاخود ذکر محل اراده حال قبیلندر لوقوع نجس نجس واقع
اولدوغی ایچون لا بنحو بعیر دون نجسی مثللو ایله دخی نزح اولنماز وحشی
اوکوز نجسی مثللو ایله دخی نزح اولنماز حشی خانک کسری ایله درمالم یستکثر
مادامکه چوق اولمیه بونلرک قلیلی نجس ایلمز ولا بخرء حمامة وعصفور فانه
طاهر کوکرجن وسرچه نجسی ایله نزح اولنماز زیرا بونلر طاهردر واذا علم وقت
الوقوع فمن نجاسته قیویه واقع اولدوغی وقت معلوم اولسه حکم بالتنجس
من وقته اول دوشدوکی وقتدن صویک نجس اولدوغنه حکم اولنور الا فمن
یوم ولیلة اگر وقت وقوع بلنمز ایسه برکون وبرکیجه دن حکم اولنور ان لم ینتفخ
ولم ینفسخ اگر قیویه دوشن شیشمش ویاخود طاغلماش ایسه برکون وبرکیجه
حکم اولنوب صلاة وسائر اعاده سی لازم اولانلر اول وقتدن اعاده اولنور
ومن ثلثة ایام ولیالیها ان انتفخ او تفسخ اگر شیشوب وداغلمش ایسه اعادهٔ صلاة
اوچ کون واوچ کیجه دندر زیرا شیشمک وداغلمق تقادمه دلیلدر انکچون اوچ کون
ایله تقدیر اولندی کثرتک ادناسی اوچ اولمغله اوچ کون تقدیر اولندی حتی برمیت
ترک صلاة دفن اولنسه اوچ کونه دکین قبری اوزرنه نماز قیلنور اوچ کوندن صکره
قول اصح بودرکه قلنماز وقالا من وقت الوجدان امامین دیدیلرکه بولدوغی
وقتدن حکم اولنور زیرا یقین شک ایله زائل اولماز بو تقدیرجه اول صو ایله آبدست
آلنوب ادا اولنان فرض اعاده اولنمق لازم کلمز نهایه آبدست مقتضی اولور زیرا برکیمسه
اسبابندن درهمدن زیاده نجس بولسه نه زمان اصابت ایلدوکی معلوم اولمسه بالاتفاق

صلاتندن برشئ اعاده اولنماز صحيح اولان بودر وعشرون دلواً وسطاً الى ثلثين
بموت نحو فارة وعصفورٍ وسام ابرص بكرمي اورطه قوغه ايله نزح اولنور اوتوز قوغايه
وارنجه فاره مثللونك وياخود سرچه مثللونك وياخود صاري كلرديديكلري
جانور مثللونك موتي سببيله يكرمي قوغا چكلمسي بطريق الايجاب اوتوز قوغا
اولمسي بطريق الاستحبابدر مأخذ حكم ايكيدر بري مبسوطده انسدن روايت
اولنان حديث شريفدركه قال عليه السلام في الفارة اذا وقعت في البئر فماتت فيها
ينزح فيها عشرون دلواً او ثلثون ابو علي سمرقندي بويلجه اسناد ايله روايت ايلديكي
لفظ اوايكي شيئك بري ايجون دريس امدي اقلي يقيناً ثابت اولوب حكمي وجوباً
اخذ اولندي اكثري دخي كتورلديكه مروي اولان لفظ ترك اولنمق لازم كلمسون
ايجون اكثري كتورلمك معني استحباب اولدي بو بابده روايت مختلفه اولمشدر بر
روايت مطلقدر لا تفصيل دركه قوغالو معناسنه اولور وبرنده دخي ديدي قوغا
وبرنده اوتوز قوغا وبرنده قرق قوغا وبعضيلر فاره مثللوده يكرمي قوغا وبعضيلر
دخي اقل ديديلر پس امدي علمامز اكثر ايله اقل مابيني اختيار ايدوب يكرمي قوغايه
واجب وزياده سنه استحباب ديديلر واربعون الى ستين بنحو الحمامة
والدجاجة او سنورٍ قرق قوغا نزح اولنور التمش قوغايه وارنجه كوكرجين وطاوق
وكدي مثللونك موتي سببيله قرق قوغاسي وجوباً يكرميسي استحباباً در وجوب
استحبابك سببي يكرمي قوغا محلنده تفصيل اولنمشدر وكله بنحو كلب وشاةٍ او ادمي
او انتفاع حيوان او نفسخه قيوده واقع اولان صويك كليسي نزح اولنور كلب مثللونك
وقيون مثللونك وادم مثللونك موتي سببيله وياخود حيوانك شيشمسي وياخود
داغلمسي سببيله ابن عباس ابن زبير بئر زمزمه بر زنجي دوشوب اولدكده كافة صويت
نزح ايلملك ايچون فتوي ويرمشلردر وكوجك حيوان قيويه دوشوب شيشسه وداغلسه

بینه کلیسی نزح اولنور زیرا انک رطوبت جیفه سی اجزاسنه منتشر اولمغین صویک
کلیسین نجس ایدر و کلبک دوشمسنده ایکی روایت واردر اما بین فاتنده نجس عیندر
اما امام اعظم قاتنده نجس عین دکلدر شرح دیلعینده کلب صویه اوفتادایتمز مادامکه
اغزینه صوقمیه دیو تصریح اولنمشدر زیرا نجس عین دکلدر و کلب ایله حفظ و حراست
و آو و اجاره و بیع اولوب انتفاع اولندوغی اجلدن خزانه ده مذکوردر که سکز شی قیویه
دوشسه حتما اخراج اولنسه صویک کلیسی اخراج اولنور بو سکز شی قاطر و حمار و کلب
و خنزیر و پارس و قپلان و ارسلان و قورتدر وان لم یمکن نزحها نزح قدر ما کان
فیها اکر اول قیوده اولان صویک کلیت ایله اوزره اخراجی ممکن اولمازسه قیوده اولان
صو مقداری اخراج اولنور اکی اهل بصیرت کمسنه نک تخمیننه اعتبار اولنور و یفتی بنزح
مائتی دلو الی ثلثمائة یعنی ایکیوز قوغادن اوچیوز قوغایه وارنجه اخراج اولنمغه فتوی ویرلدی
ایکیوزی وجوبا و یوزی استحبابا بو قول امام محمددر و بدیعیه و خلاصه ده دخی
بویله در و فتوی بونلر اوزرینه در وما زاده علی الوسط احتسب به دخی شول
شی که وسط قوغه اوزرینه زیاده اولدی یعنی بیوک قوغا ایله چکلدی اول چکلان
صو اورطه قوغا ایله حساب اولنور وقیل یعتبر فی کل بئر دلوها دینلدیکه هر قیونک کندی
قوغاسی اعتبار اولنور و بعضیلر دیمشلردرکه اول دلوه بر صاع بغدای صیغه اکر بر
بیوک قوغا ایله برکره ده دخی نزح اولنسه که ایکیوز قوغه اولسه کفایت ایدر وسور الآدمی
والفرس وما یؤکل طاهر آدمینک سوری دخی هم آتک سوری دخی شول شیکه
اکل اولنور انک سوری طاهردر زیرا سور لعاب ایله مخلوط اولنور بونلرک
لعابی طاهردر لحم طاهردن متولد اولمغله بونده جنب و حائض و کافر داخل
اولور آدمی اولدوغی ایچون ایمدی جنب و حائض و کافر ایچون حدیث شریف
وارد اولمشدر ان رسول الله علیه السلام لقی حذیفة فمد یده لیصافحه فقبض یده

فقال اني جنب فقال عليه السلام المؤمن لا يتنجس وروى عن عايشة رضي الله عنها
انها شربت من اناءٍ في حال حيضها فوضع عليه السلام فمه علي موضع فمها وشرب
وان رسول الله عليه السلام انزل وفد ثقيف في المسجد حال بوكه ثقيفك الحسي مشرك
ايدي اكر مشركين عين نجس اوليدي حضرت رسول صلي الله عليه وسلم بونلره اليلمزدي
اكر بر سائل سؤال ايدوب قوله تعالي انما المشركون نجس فلا تقربوا المسجد الحرام قول
شريفي تعارضيني اراد ايدرسه نجس ايله مراد عين نجس دكلدر آنجق اعتقادده در ديو جواب
ويريلور وسؤر الكلب والخنزير وسباع البهايم كلبك سؤري دخي خنزيرك سؤري
دخي بر نجي حيوانلرك سؤري نجس در امام شافعي خلاف ايدوب انك قاتنده قورتك
وبارسلك وارسلانك دخي بونلره بكزر نه وار ايسه طاهر در خنزير وكلبدن غيريدر
مالك قاتنده سؤر كلب وخنزير طاهر در زيرا كلب طوقيندوركدي كبي خنزير ايسه
نجسدر لكن لعابي صويه تاثير ايلمز زيرا انك قاتنده تاثير شرطدر وسؤر الهرة والدجاجة
المخلات وسباع الطير وسواكن البيوت كالحية والفارة مكروه بندو قفصدن حالي
اولان طاوقلرك وكدينك ويرتجي قوشلرك واولرده ساكن اولنلرك ييلان كبي دخي
سيچان كبيلرك آرتقلري مكروهدر ابو يوسف قاتنده مكروه دكلدر وبو قول شافعيدندر
بونك ايكي حديث شريف ايله احتجاج ايدنشدر بري كتاب صيده محمدك قوليدر
ان النبي عليه السلام كان يصغي لها الاناء وتشرب منه ثم تشرب عليه السلام ما بقي
ثم يتوضاء منه ابو يوسف بو حديث شريفي روايت ايدوب بو حديث وار ايكن مكروه
ديمك نيجه ممكندر در ايكنجي حضرت عايشه رضي الله عنها روايت ايدوب بر كون بر چناق
ايچنده هريسه اولوب كندوسي نماز قيلوركن كدي كلوب هريسه دن اكل ايدوب بعده
جاريه لري موضع فم هردن صاقنورلردي حضرت عايشه موضع فم هردن آلوب
اكل ايدوب ديديكه بن حضرتدن اشتدمكه يقول الهرة لا ينجسه انما هي من الطوافين

فين عليكم فالكن لا تأكلن ديو بيورمشلردر اما ابو حنيفه وامام محمد ابن عمردن بغسل
الاناء من ولوغ الهرة مرة حديث شريفيني نقل ايدوب بونده كراهيتنه اشارت وارد
ديديلر وعن ابي هريرة ان النبي عليه السلام الهرة سبع بو حديث نجاستنه دلالت ايدر
حديث عايشه طهارتنه دلالت ايلمكن ايكيسنك بيننده اولان كراهتي اختيار ايلديلر
وسؤر الحمار والبغل مشكوك حمارك وقاطرك سؤري مسكوك در مشكوك
اولمسي اباحت وحرمتنه ادلسنك تعارضي اولدوغي ايچوندر وصحابه نك دخي
طهارت ونجاستنده اختلافلري اولدوغي ايچون واقيسه نك دخي تعارضي اولدوغي
ايچوندر تعارض اولدوغي ايچوندر تعارض اوله روي جابر انه عليه السلام سئل التوضا
بماء افضلت الحمر قال نعم وروي انس رضي الله عنه انه نهى عن الحرم الحمر الاهلية وقال انها
رجس بو دلالت ايدركه سؤري نجس اوله تعارض اقوال صحابه قال ابن عمر سؤر
الحمار نجس وكان ابن عباس الحمار يعلفه التين يسؤر طاهر بو طاهر ديا مشكوك
اولمسنه منكر اولوب حكم مشروعده شك اولورمي ديو انكار ايلمشدر امام محمد طهارتنه
نص ايراد ايدوب انه عليه السلام اربع لو غمس فيه الثوب لم ينجس وهي سؤر الحمار والماء
المستعمل وبول ما يوكل لحمه ولبن الاتان يتوضاء ان لم يوجد غيره ويتيمم وابا قدم جاز
اول سؤر حمار وبغل ايله آبدست الور اكر متوضي اندن غيري صو بولمازايسه دخي
تيمم ايلر هر قنغيسك تقديم ايدرسه جائزدر ديلرسه اول ابدست الور ديلرسه اول
تيمم ايدر صكره ابدست آلور وعرق كل شئ كسؤره هر شئ كه عرقي سؤري كبيدر زيرا سؤر دخي
حاصل اولان لعاب عرق لحمدن متولد اولور اوله اويله ايچون هر بري صاحبنك حكميني اخذ
ايدر دينلمسون كه سؤري مشكوك عرقي طاهر در زيرا اشك سؤرينك طهوريتنده
خلاف وارد ر عرقينك طهارتي خلاف قياس حديث شريف ايله ثابتدر حضرت
رسول صلى الله عليه وسلم نقل بنوث ايله حجازك شدت حرارتنده چبلاق حمار او زرينه

راكب اولمشلردر اوبله حرارتدن ارتكاب ركوب ظاهرتيب عرقه دلالت ايدر عرقك طاهريتى
فعل رسول ايله ثابت اولنجق سؤرنك حكمي اصل قياس اوزره باقي قالمق لازم واولى اولور
وان لم يوجد الا نبيذ التمر تيمم ولا يتوضا به عند ابي حنيفة يوسف وبه يفتى واكر
صو بولنميوب انجق نبيذ تمر بولنسه ابو يوسف قاتنده اول نبيذ تمر ايله آبدست النماز
بلكه يالكز تيمم اولنور فتوى دخي بو قول اوزره در وعند الامام يتوضا به حديث
ابو حنيفه قاتنده نبيذ تمر ايله آبدست النور حضرت امام ليلة الجن حديث شريفي ايله
استدلال ايلدي ابن عباسدن روايت اولنور كه ان النبي عليه السلام خطب ذات ليلة ثم قال
ليقم معنا من لم يكن في قلبه مثقال ذرة من كبر فقام ابن مسعود فحمله رسول الله مع نفسه
فقال عبد الله بن مسعود خرجنا من مكة وخط رسول الله حولي خطا وقال
لا تخرج من هذا الخط فانك ان خرجت منه لم تلقني الى يوم القيمة بيورديلر اندنصكره
حضرت كيدوب جنلري دعوت ايدوب وانلره قرآن اوقيوب حتى فجر طلوع ايلدي
وبكا خطاب ايدوب سنكله صو وارميدر آبدست الالم ديو بيوردقده صو يوقدر لكن
نبيذ تمر واردر ديو جواب ويردم فقال صلى الله عليه وسلم تمرة طيبة وماؤها طهور
فتوضأ به وصلى الفجر دينلديكه بو حديث شريف ايت تيمم ايله نسخ اولنمشدر وعند محمد
يجمع بينهما اما امام محمد قاتنده هم نبيذ تمر ايله آبدست النور وهم تيمم اولنور زيرا
ناقل حديث عند المحدثين مجهول اولان ابو زيددر وآيت تيمم مدينه اولوب تاريخين
دخي اختلاف اولمغين احتياطا جمع ايلمشدر بو حديث نسخنده اختلاف اولنوب
بعضيلر ايت تيمم منسوخ اولمسنه وبعضيلر عدم نسخنه ذاهب اولمشلردر وسؤال
اولنور كه ليلة جن بر دفعه اولميوب مكرر واقع اولمشدر سبر ده طائفه جن حضرته
ايكي دفعه كلمشلردر جائزدر كه دفعه ثانيه آيت تيممدن صكره واقع اولمشدر بو تقديرجه
دعواى نسخ صحيح اولماز وحديث شريفك حكمي ايله ايسه صحابه كرامدن حضرت علي رضي

رضی الله عنه عمل ایدوب الوضوء بنبیذ التمر وضوء من لم یجد الماء دیوبیورمشلر و عبد الله
ابن مسعوددن دخی صو بولنماد وغی محلنده نبیذ تمر ایله ابدست المق جائزدر
دیو روایت اولنندی بونلرك وجود اقوا التریه مرتبه نص ده اولدوغی بیانه محتاج
دکلدر لکن بالاده عبد الله بن مسعودك لیله جنده حضرت ایله بله اولمسنی اوغلو
انکار ایلمش ایمدی ابو حنیفه حضرتلری دیرکه اکر ابن مسعود حضرت ایله لیله جنده
بیله اولمسنده اشتباه اولنورسه صحابه کبارلك روایتی اعتماده ایدرو اکر ابو زیده
مجهول دینلور ایسه اولدخی کبار تابعیندندر و بخاری حضرتلری ابن مسعودك
لیله جنده حضرت ایله بیله اولدوغن اون وجهله اثبات ایلمشدر قدوری شرحنده
نبیذ تمر ایله وضوء جائز اولماز الا تیمم کبی نیت ایله اولور زیرا نبیذ تمر مادن بدلدر
بدلدر زیرا نبیذ تمر تیمم کبی صو اولدقجه جائز اولماز امدی بر کمسنه صو بولماد وغی حالده
نبیذ تمر ایله آبدست آلسه بعده صو بولسه آبدستی ناقض اولور دیو تصریح اولنمشدر
باب التیمم بو بابده بو باب تیمم بیاننده در باب دن مراد کتابدن مراد کبی در تیمم لغتده
مطلق قصده دینلور اما شریعتده ازاله حدث قصدیله صعید طاهرا ولان طپراق
اوزرینه ایکی اللرین ضرب ایدرکه ضرب اول ایله یوزلرینه و ضرب ثانی ایله درسکلرینه وارنجه
ایکی اللرینه مسح ایلمش اوله صعیددن مراد پاك طپراقدر معلوم اولاکه تیمم ائمه سالفه دن
برینه مشروع اولمیوب امت محمده مخصوص اولمشدر و تیممك ثبوتی کتاب ایله و سنت
ایله در اما الکتاب فقوله تعالی فلم یجدوا ماء فتیمموا صعیدا طیبا بو آیت کریمه نك سبب نزولنده
بویله روایت اولنمشدر غزوه بسیع دیدکلری غزوه مطلق دخی دیمشلردر حضرت عائشه دن
رضی الله عنها بر قلاده دوشوب یولده کیدرکن خاطر شریفلرینه خطور ایتمکین حضرت حبیب اکرم
خبر و برد کلرنده حضرت دخی اول قلادهٔ آرمق ایچون شرف نزول بیوردیلر و ایکی آدم
کوندردیلر واول ادملری توقف ایچون شرف نزول بیوردیلر حال انتظارده صباح

اولوب يانلرنده صو بولنمادي حضرت ابو بكر رضي الله عنه عايشه اوزرينه غلظت
ايدوب حضرتي وسائر مسلمينی صوسز يرده حبس اتمكه باعث اولدك ديو منضجر
اولدي بو اثناده جناب كبريادن آيت تيمم نازل اولدي تيمم ايدوب نمازي ادا ايلديلر
حتى اسيد بن الحضير حضرت عايشه نك جادرينه كلوب الله تعالى سكا رحمت ايليسون
سنك سببك ايله بر امر نزول ايلدي كه مسلمينه فرج اولدي ديو نوازش ايلدي اما سنت
قوله عليه السلام جعلت لي الارض مسجداً وطهوراً اينما ادركتني الصلوة تيممت وصليت
وقال عليه الصلوة والسلام التراب طهور المسلم ولو الى عشر حجج ما لم يجد الماء تيمم المسافر
ومن هو خارج المصر لبعد ميلا عن الماء مسافر تيمم ايدر دخي اولكسنه تيمم ايدر كه
خارج مصرده اوله صودن بر مقدار بعيد اولدوغي ايچون ميلدن مراد ثلث فرسخدر
كندو اطميله دورت بيك اطم اولور ومن هو خارج المصر قولي مسافردن غير بيلنه
تيممي جائزدر كلدر ديانكسنه نك قولي رد ايلمك ايچون ذكر اولنمشدر زيرا اشهر خلفي وسائر
سقيمي جنازه وبيرام نمازينك فوتي خوفي ايچون وجنبه صووق خوفي ايچون تيمم جائز اول
دوغي بو كتابده مسطور اولدوغي كبي سائر كتب معتبرده دخي مصرحدر المرض خوف
زيادته يا خود اومرض ايچون تيمم ايدر كه زياده اولمق خوفي اوله او طول برئه يا خود اول
مرض كح اولنمق خوفي اوله اولخوف عدو او سبع يا خود عدو خوفي ايچون يا خود ارسلان
خوفي ايچون تيمم ايدر بو كا بيلان واتش دخي ملحق اولور يعني آنلرك خوفندن دخي
تيمم ايلمك جائزدر زيرا هلاكه القاء نفس جائز دكلدر بلكه حرامدر لقوله تعالى ولا تلقوا
بايديكم الى التهلكة او عطش يا خود صوسزلق خوفي ايچون تيمم ايدر اولفقد آلة يا خود
آلتك اولمامي ايچون تيمم ايدر آلت ديدوكي قوغا او رغاز وسائر صويك اخراجي
ممكن اولان شيلردر بما كان من جنس الارض مسافر وخارج مصر اولان كمسنه لرشول شي ايله
تيمم ايدرلر كه اول ارض جنسندن اوله بماده اولان با بيتمم به متعلقدر كالتراب والرمل

والرمل والنورة والجص والكحل والزرنيخ والحجر اولجنس ارض طپراق كبي ودخي
قوم كبي وخرزه وكرج وسورمه وزرنيخ وطاش كبي اولادر رماد يعني كل ايله تيمم
جائز دكلدر زيرا كل شجرده تدر جنس ارضدن دكلدر ولو بلا نقع اكر اول حجر غبار سز
دخي اولورسه ده تيمم جائزدر خلافاً لمحمد امام محمد ايچون خلاف واردر زيرا
امام قاتنده توز شرطدر وخصه ابو يوسف بالتراب والرمل ابو يوسف تيممي
تراب وقومه تخصيص ايلدي امام ابو يوسف قاتنده بو ايكيسدن غيريله جنس
ارضدن دخي اولورسه تيمم جائز دكلدر دينلمشدر كه امام ابو يوسف رمل ديدوكي
كلامدن رجوع ايدوب تراب خالصه يه مخصوص قلدي بو كلام شافعينك قوليدر لقوله
تعالى فتيمموا صعيدا طيبا اي ترابا ابو يوسفدن غير رملي تراب اوزرينه
زياده ايلديلر زيرا انلر برقوم حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم كلوب يا رسول الله
برقوملقده ساكن برقوم اولوب براي وايكي آي اولورکه صو بولنماز وايچمزده جنب
وحايض ونفسا واردر ديو شكايت ايلدكلرنده فقال عليه السلام عليكم بارضكم ايله
جواب ويرمشلردر ويجوز بالنقع حال الاختيار بلا ضرورت غبار ساده ايله تيمم جائز
اولور حتى بركمسنه اسبابنك غباري ايله ياخود اوينى سپورديكده طاهر اولان غبار
ايله وياخود ديوار يقلسه وياخود روزكار اوروب غبار قالدرقده بوزينه وكوزلرينه
توز اصابت ايلسه اول كمسنه تيمم نيتيله مسح ايلسه تيمم جائز اولور خلافاً لامام ابو يوسف
عدم جوازينه ذاهب اولمشلر وشرط العجز عن استعمال الماء حقيقة تيممك شرطي
صويي استعمالدن عجزدر كرك حقيقة اولسون صو بولنماموق كبي او حكما ياخود
اول عجز حكما اولسون صو بولوب استعماله قادر اولمامق كبي چونكه عجز شرط قلندي
اينه محيطدن نقل ايدوب صويه قدرت ايله دخول مسجد ومس مصحف ايچون
تيمم جائزدر ديه نك قولنك بوطلاني ظاهر اولدي وطهارة الصعيد تيممك

شرطنك بريدخي طوبراغك طاهر تيدر كقوله تعالى صعيدا طيبا صعيد وجه
ارضك اسميدر طيبا ديمك بو مقامده طاهر ديمكدر والاستيعاب في الاصح
استيعاب دخي تيممك شرطندندر قول اصحده حسن ابن زياد ابو حنيفه دن شرط
دكلدر روايتني ايتدي زيرا تيمم وضونك قائم مقاميدر چنكه وضوءده استيعاب
شرط اولدي قائم مقامنده دخي شرط قلندي بو تقديرجه تخليل اصابعدن مسح تيمم
ايچون خاتم نزع اولنور والنية نيت دخي تيممده شرطدر تيمم ايله وضو بينينده فرق
بودركه صو كندو شكلنتندن بنفسه مطهردر تراب نفسنده مطهر اولميوب بلكه ملوثدر
لكن نيت ايله شرعا مطهر اولور زفر خلاف ايدوب نيت شرط دكلدر زيرا تيمم وضونك
خلفيدر اصلده ايسه نيت شرط دكل ايدي بونده شرط اولينجق خلف اصله مخالف اولمش
اولور ديو جواب ايدر ولا بد من نية قربة مقصودة لا تصح بدون الطهارة
طهارتسز صحيح اولميان قربته مقصوديه نيتدن لابددر ولا دمدر قربة مقصوده دن
مراد اداسي آخره تبعيت ايله اولميوب عبادة مقصوده اولاندن بر مكسنه اذان
واقامت ايچون تيمم ايلسه اول تيمم ايله نماز قلمق جائز اولماز زيرا بونلر عباده مقصوده
دكلدر غيره تابعلردر اما جنازه وسجده تلاوت ايچون تيمم ايلسه اداء مكتوبات
جائز اولور زيرا بونلرن بدون الطهارة جائز اولميان قربة مقصوده دندر فلو تيمم كافر
للاسلام لا يجوز صلاته به اكر بر كافر اسلام ايچون تيمم ايلسه مسلمان اولدقدن اول
تيمم ايله نماز قلمق جائز دكلدر زيرا كافر نيته اهل دكلدر تيممده ايسه نيت شرطدر شرط
بولنميجق مشروط دخي بولنماز مصنف اسلام قيدي ايله مقيد ايلدي زيرا كافر صلاة
ايچون تيمم ايلسه بالاتفاق جائز دكلدر خلافا لابي يوسف ابو يوسف خلاف ايدوب
دركه اول كافرك اسلام نيته قربة مقصوده نيتدر زيرا اسلام قربة مقصوده در
اوله اولسه تيمم ايله نماز قلنور دخول مسجد تيممي بوكا مخالفدر زيرا دخول مسجد قربة

قربه مقصوده كلدر ولا يشترط تعيين الحدث والجنابة هو الصحيح حدث
وجنابتي تعيين شرط قلمهدي صحيح اولان حتى بو ايكيسي ايچون تيممه نيت ايكيسي ايچون
بر تيمم كفايت ايدر اما بري ايچون نيت ايله آنجق بري ايچون اولور و بري ايچون تيمم آخر
اقتضا ايدر وهو الصحيح لفظي ابو بكر الرازي قولندن احترازدر آنك قاتنده حدث
وجنابت ايچون تيمم لازمدر زيرا حدث وجنابت ايچون اولان تيمم بو صفت
اوزره اولوب بونلرك غيري نيت ايله اولور ديو جواب ايدر آنك ايچون
وهو الصحيح كتورمشدر وصفته ان يضرب يديه على الصعيد تيممك وصفي اولدر كه
متيمم ايكي اليني طپراق اوزرينه اورمقدر فينفضهما ثم يمسح بهما وجهه بعده ايكي
بعده ايكي اليني سلكمكدر اندن صكره اول اليله وجهنه مسح ايتمكدر نفض بر شيئ تحريكيدر كه
اوزرنده اولان غبار وغيري نه وار ايسه دوشمك ايچون ثم يضرب بهما كذلك
كذلك آندن صكره ايكي اليني اولكي كبي طپراغه ضرب ايتمكدر ويمسح بكل كف ظاهر
الذراع الاخرى وباطنها مع المرفق ودخي مسح ايتمكدر هر كف ايله آخر قولنك ظاهر و باطنني
درسكلري ايله بيله مصنفك تصورنك غيري بر صفت دخي اولدر كه ذكر اولنان
اوزره اليني ضربدن صكره هر كفن كوچك برمغي طرفيله اولان آخر قولنك طشره طرفنه
برمقلري اوجندن ابتدا ايدوب تا درسكه دكين مسح ايدوب بعده كفنك جانب سبابه سيلي
دوندوروب قولنك ايچري طرفندن طرنقلرينه وارنجه مسح ايتمكدر ويستوي فيه الجنب والمحدث
والحائض والنفساء صفت تيممده جنب ومحدث وحائض ونفسا برابردر ويجوز قبل
الوقت تيمم وقتندن مقدم جائز اولور زيرا تيمم ايچون وارد اولان نصوصدن وقتلرندن
مقيد اليمه فصل ايدوب تعيين بيور مشدر مطلقدر مطلق ايسه اطلاقي اوزره جاري
نيته كم عام عمومي اوزرينه جاري اولدوغي كبي اگر چه مصنف وقت ايله تقييد ايله نصه مخالف
اولوري ودخي تيمم وضونك بدليدر وضو دخي ايسه قبل الوقت جائزدر اما شافعي قاتنده

وقتدن اول جائز اولماز زيرا تراب خلف صرورديدر بزم قاتمزده خلف مطلقدر
اولوقتده اولان الف لام مضاف اليه دن عوضدر قبل وقت الصلوة ديمكدر ويصلى به
ماشاء من فرض ونفل بتيمم واحد ايله فرض ونوافلدن ديلدوكي وقت واحده اوقات
ياخود اوقات متعدده ده ادا ايدر مادام كه صو بولنميه وحدث واقع اولميه زيرا بزم
ائمه مز قاتنده تيمم حدثي ازاله ايدجي طهارت مطلقه در وضوء كبي شافعي قاتنده طهارت
ضروريه در هر فرض ايچون تيمم اولنور زيرا تراب نفسنده ملوثدر بويله اولدوغي اجلدن
صوكوردكدن حدث سابقي عودت ايدر اما فرضي ادا ايلدكدن ضرورت منتفي اولور
تكرار اعاده لازم كلمز ويجوز الخوف فوت صلوة جنازة اوعيد جنازه وبيرام نمازينك
فوتي خوفندن شهرده صو موجود ايكن مقيم صحيح كمستنك تيممي جائز اولور زيرا
جنازه وبيرام نمازلري قضا اولنمز آبدسته اشتغالدن ترك صلوة لازم كلملكين عجز
محقق اولور ابتداء يعني جنازه وبيرام نمازينه ابتداء شروعنه بلا اختلاف تيمم جائز
اولور وكذا بناء بعد شروعه متوضئا وسبق حدثه يعني ابتداء شروعنه تيمم جائز
اولدوغي كبي آبدست ايله صلاة جنازه وعيده شروعندنصكره حدث سبقت ايدن
كمسنه نك بناسي ايچون دخي تيمم عند الامام جائز اولور زيرا آبدسته اشتغالده امين
دكلدر كه برعارض ظهور ايله سلام وتهنيه عيد كبي بونلره مشغول اولمغله فوت صلوات
خوفي اولور خلافا لهما امامين خلاف ايدوب بنا ايچون تيمم جائز دكلدر زيرا لاحق
امامك فراغندن صكره قلمق جائزدر بودخي جماعت ايله صلاة حكمنده در فوت
اولمق خوفي يوقدر ديديلر اكر تيمم ايله شروع اولنمش ايسه بينه تيمم ايدوب بنا
ايدر بالاتفاق اكر تيمم ايله شروع ايده بناي آبدست ايله اولسون ديو ايجاب ايلسك
صلاتنده صوبي بولمش كبي اولوب نمازي فاسد اولور ردي لا لخوف خوف جمعة
او وقتية جمعه نمازي ووقتيه نمازي فوت اولمق خوفي ايچون تيمم جائز دكلدر

دردیر جمعه فوت اولورسه صلاة ظهر خلفیدر و وقتیه فوت اولورسه
قضا خلفیدر بونلرك فوتی ایچون تیمم جائز اولماز ولا تنقضه ردة مرتد
اولمق تیممی نقض ایلمز یعنی برکسنه مرتد اولسه وینه اسلامه کلسه تیممی نقض اولماز
انك ایله نماز قیلورلر اگر سؤال اولنورسه که ردت عملی حبط ایدر قوله تعالی
ومن یکفر بالایمان فقد حبط عمله وضوء وتیمم خود عملندندر نیجه باقی قلور جواب
ویریلور که ردت ثواب وعملی حبط ایدر گورمزمیسنگ برکسنه ریاءً آبدست
السه انك ایله حدثی ازاله اولور اگر آبدستنك ثوابی دخی اولماز ایسه ینه حدثی
زائل اولور ینه بر اعتراض دخی وارد اولوب برکسنه نماز قلسه آندن صکره مرتد
اولسه اول وقتده اسلامه کلسه قلدوغی نمازی اعاده ایدر بو تقدیرجه ثوابی
حبط اولوب عملی اولمدی ایسه ده نیچون صلاتی اعاده ایدر بو تقدیرجه صلاة
ووضوء بیننده فرق یوقدر بوکا جواب ویریلور که ردت عبادة اولان شیء حبط
ایدر صلاة ایسه عبادة محضه در ثوابا وعملا حبط اولنوب اعاده سی لازم اولور
اما وضوء طهارت مخصوصه در اباحت صلاة ایچون شرط قلندی محض عبادت
دگلدر لکن وضوء نیت ایله عبادت اولور ایسه ده وضونك عبادت اولمسنی حبط ایدر
یوحسه طهارت اولمسنی حبط ایلمز بو تقدیرجه وضوء وتیمم طهارتلردر بو ایکیسی
ایله نماز قلمق صحیح اولور اما امام زفر دیرکه تیممی ردت باطل ایدر زیرا کفر عملی ابتداءً
وبقاءً منافیدر بل ناقض الوضوء بلکه وضویی ناقض ایدن تیممی دخی ناقض ایدر
زیرا التیمم وضونك خلفیدر ایله اولسه وضونك حکمنی اخذ ایدر والقدرة علی ماءٍ
کافٍ لطهارته دخی متیممك طهارتنه کافی اولمغه قدرت دخی ناقض تیممدر
بو محلده ناقض مایه قدرت ایله حدث سابقك ظهوریدر قدرت حقیقتده
ناقض دگلدر زیرا حقیقتا وحکما نجسك خروجی دگلدر آنجق بزابك ظهوریتی

صوقاسن منتهی اولمقدر چنکه طهوریت منتهی اولدی حرمت سابق دخی عود ب
ایلدی حاجت اصلیه سندن فضله اولمق شرطدر اکر دینلورایسه لفظ ماءً نکره در
الله تعالینك فلم تجدوا ماءً قول شریفنك سیاق نفیده واقع اولدی صوبك
قلیل و کثیرینه شامل در اکا دینلور که بوندن مراد ما یحلّ به الصلوة درکور مزسنکه ماء
نجس وار ایکن تیمم بوزلماز حال بوکه نکرهٔ مذکوره شامل اولمشدر لکن حالیه قوفدر
ماء کافی اوزرینه وعلیه تعالی دخی اولمانك استعمالنه دخی قدرت ناقض تیممدر
فلو وجدت اکرماء کافیه قدرت بولنسه وهو فی الصلوة حال بوکه اول تیمم صلاته اولاشمش
بطلت صلاته اول تیممك صلاتی باطل اولور بزم قاتمزده مطلقا باطل اولور کرك مسافر
وکرك مقیم اولسون شافعی قاتنده مطلقا باطل اولماز زیرا شافعی دیرکه تحقیقا حرمة
صلاة بطلاندن مانعدر بو تقدیرجه حکماً استعمالدن عاجز اولمش اولور بز دیرزکه
متیمم حقیقةً صویه قادر اولدی صلاتی باطل اولدی واول صلاة ایچون حرمت باقی
قلمدی زیرا شرط فوت اولدوغی ایچون شرط دیدیکمز طهارتدر لان حصلت بعدها
صلاتی باطل اولماز نمازی ادادن صکره اولقدرت حال اولورسه بو مسئله اتفاقیدر اکر
متیمم صلاته شروعندن اول صویه قادر اولورسه تیممی باطل اولور بالاتفاق ولو نسیه
المسافر رحله وصلی بالتیمم لا یعید اکر مسافر صویی اونتسه کندی یوکنده دخی نمازی
تیمم ایله قلسه اعاده ایلمز ابو حنیفه و محمد قاتنده وقال ابو یوسف یعید ابو یوسف
درکه مادامکه وقتنده در اعاده ایدر ویستحب الراجی الماء تاخیر الصلاة الی اخر الوقت
صوبولمجا ایدن کمسنه ایچون آخر وقته دکین صلاتی تاخیر ایلمك مستحب اولور تاخیردن
مراد اول نماز اکمل طهارتدر اوله اولسون ایچوندر بوخسه تاخیر علی طریق الوجوب دکلدر
زیرا عدم ما حقیقة ثابتدر شك ایله انك حکمی زائل اولماز حتی بر کمسنه اول وقتده ادا
ایلسه جائزدر ویجب طلبه ان ظن قربه قدر غلوة صویه طالب اولان کمسنه صویی طلب ایلمك

ایلمك واجب اولور اگر غلوم مقداری بیقین اولدوغنی ظن ایدرسه غلوم اوق آتمی
مقدارلری یردر و بعضیلر دیمشلر که اوچیوز درت یوز ذراعه دکین درر والا فلا اگر
صویك قربی ظن اولنمز ایسه صویك طلبی واجب اولماز ویجب شراء الماء ان کان له
ثمنه طالب صو اولان ماء اشترا ایلمك واجب اولور اگر اول طالبك ثمنی وار ایسه
ویباع بثمن المثل وثمن مثلله ایله بیع اولنور ایسه والا فلا اگر ثمن مثلی ایله بیع اولنیوب
زیاده طلب اولنور ایسه ویاخود ثمنی یوغیسه ماءی اشترا اولمسنه واجب اولماز
اگر غنی دخی اولورسه تیمم ایدر و نمازی قلار وان کان مع رفیقه ماء طلبه قبل ان تیمم
اگر طالب صو اولان کمسنه نك رفیقنده صو اولورسه اول صویی طلب ایلیه تیمم ایلمزدن
اول فان منعه تیمم اگر اول رفیق طالب مادن صویی منع ایدرسه تیمم ایلر عجز محقق اولدوغیچون
اگر بعد المنع نمازی ادا ایتسه ایلسه بعده رفیقی صویی ویرسه الا تیممی منتقض اولور اما قلدوغی
نمازی اعاده لازم اولماز وان تیمم قبل الطلب او الجنب فی المصر لخوف البرد جاز اگر طلبدن
اول تیمم ایدرسه ویاخود شهرده صووق خوفی ایچون جنب تیمم ایدرسه جائزدر ابوحنیفه
قاتنده خلافا لهما ابو یوسف وامام محمد خلاف ایدوب ایکی مسئلهده دخی جائز
دکلدر دیدیلر ولا یجمع بین الوضوء والتیمم متوضی اولان کمسنه آبدست ایله تیممی جمع ایلمز
اصل ایله بدلی جمع ایلمك لازم کلور اولیله ایسه باطلدر زیرا تیمم اصلدن بدلدر اصلی ایکا کدر
اما سور حمار ایله تیمم جمع اولور اندن غرض بر سبیله اداء ایلمکدر بو حسب ایکیسی ایله دکلدر زیرا
مکان شك اولمغین جمع اولنمشدر فان کان اکثر الاعضاء جریحا تیمم اگر متیمم اولان کمسنه نك
اکثر اعضاسی جریح اولورسه تیمم ایدر بونده جنب ومحدث برابردر والا اگر اکثر اعضاسی
جریح اولمیوب بلکه مساوی اولورسه ویاخود اکثری صحیح اولوب اقلی جریح اولورسه غسل
الصحیح ومسح علی الجریح صحیح اولان یری غسل ایدر و جراحات اولانك اوزرینه مسح ایدر تیمم
ایلمز جنب دخی بویله در اگر اکثر بدنی مجروح دکل ایسه صحیحی غسل و جریح مسح ایدر مسئله خلافیدر

بعضیلر تیمم ایدر بعضیسی تیمم ایدر صحیح غسل اولنور جریح مسح اولنور شدیلر اکر ضرر ویریر

ایسه **باب** بو باب مسحك بیاننده در مسحی تیمم دن صکره کتوردی زیرا تیمم کلدن

خلفدر مسح ایسه بعضدن و تیمم کتاب و سنت ایله ثابتدر مسح ایسه انجق سنت ایله ثابت

اولمشدر تیمم مسحدن تقدیمه من کل الوجوه اولی در زیرا تیمم مزیل حدث اصغر و اکبردر

مسح ایسه انجق مزیل بعض حدث اصغر در اول اجلدن تقدیم اولی در یجوز بالسنة خفین

اوزرینه مسح جائز اولور سنت ایله زیرا مسح حقنده فعلا و قولا حضرت رسولدن

صلی الله علیه وسلم روایت چوقدر ابوبکر و عبادله صحابه دن جوق کمسنه لر خفین اوزرینه

مسح روایت ایلمشلردر فقد روی عمر و علی و جماعة من الصحابة انه قال یمسح المقیم

یوما و لیلة و المسافر ثلثة ایام و لیالیها و قال مغیرة بن شعبه رضی الله عنه توضأ رسول الله

صلی الله علیه وسلم فی سفر و کنت اصب الماء علیه و علیه جبة شامیة ضیقة الکمین فاخرج

یده من تحت ذیله و مسح علی خفیه فقلت له نسیت غسل القدمین فقال امرنی ربی

و قال الحسن البصری ادرکت سبعین نفرا من اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم کلهم

یرون المسح علی الخفین مسح علی الخفین جائز المسنة ابن عباس و عایشه انکار ایلمشلر ایدی

لکن ایکیسی دخی اول اعتقاددن رجوع ایلمشلردر و بنجه حدیث شریف روایت ایلمشلردر

من کل حدث موجبة الوضوء لا من وجب علیه الغسل مسح علی الخفین سنت ایله جائز

اولور هر حدثدنکه اول حدثك موجبی وضوء ایله اوله اما مسح علی الخفین جائز اولماز

شول کمسنه ایچونکه اول کمسنه نك اوزرینه غسل واجب اولمشدر ان کانا ملبوسین علی طهر

تام وقت الحدث جدثدن اول طهر تام اوزرینه اول ایکی خف کیلمش اولورسه مسح ایلمك

جائز اولور وقت الحدث ای قبل وقت الحدث یوما و لیلة للمقیم و ثلثة ایام و لیالیها

للمسافر مسح علی الخفین بر کون و بر کیجه جائز اولور مقیم ایچون اوچ کون و اوچ کیجه

مسح ایلمك جائز اولور مسافر ایچون امام مالکدن ایکی روایت وارد در بری مقیم اصلا مسح

٢٥

مسح ایلمز ومسافر ایسه بیلمز دیر مسح ایدر و بر روایتده دخی مقیم ایچون مسافر کبی
درمودر مسح ایدر مقیم ایچون اولان احتیاجی مسح ضروریدر مقیمدن ایسه ضرورت
بوقدر مسافر ایچون حدیث عمار بن یاسر ایله احتجاج ایدمشدر انه قال قلت یا
رسول الله امسح علی الخفین یوما قال نعم فقلت یومین قال نعم حتی انتهت الی سبعة ایام
فقال اذا کنت فی سفر فامسح ما بدا لك ثانیه ده سعد ابن ابی وقاص وخبر بن عبد الله
وصحابه دن بر جماعت روایتندن ان المسح علی الخفین غیر موقت و بزم ایچون دلیل
اولان حدیث شریف قوله علیه السلام یمسح المقیم یوما ولیلة والمسافر ثلثة ایام ولیالیها
من وقت الحدث حدث وقتندن مقیم ایچون بر کون و بر کیجه ومسافر ایچون اوچ
کون اوچ کیجه دیر و فرضیه قدر ثلث اصابع من الید علی الاعلی مسحك فهنی الملك
بر مقلرندن اوچ برمق مقداریدر حقیقتك طاهری اوزرینه حضرت علیدن روایت
اولنورکه اکر مسح رأی ایله اولسه باطنه مسح اولی ایدی لکن کوردمکه حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم طاهر خف اوزرینه مسح ایدردی اکر بر کمسنه درسه که فرض دلیل قطعی
ایله ثابت اولورکه جاحدی کافر اولور مسح ایسه یجوز بالسنة قیدی ایله مقید در
بونلر ایسه قطعی افاده ایتمسوب آنجق علم طمانینتی افاده ایدر مسح علی الخفین انکار ایدن
کافر اولمز آنجق مبتدع اولور مسح علی الخفین فرضدر دیمك نیجه صحیح اولور اکا جواب
ویریلورکه فرض ایکی نوع اولوب بری فرض اعتقادیدر دیکه دلیل قطعی ایله ثابت اولوب جاحدی
کافر اولور بری دخی فرض عملیدرکه کذلك فوتی ایله جوازی فوت اولورسه اولدخی فرضدر
دینلمش ایدی بو دخی اول قبلدندر وسنته ان یبدأ من اصابع الرجل ویمد الی
الساق مسحك سنتی ایاغك بر مقلرندن ابتدا ایدوب ساقه وارنجه چکمکدر زیرا
رسول الله صلی الله علیه وسلم بو یلجه ایلمشدر بر کمسنه انجکدن باشلیوب بر مقلرینه وارنجه
مسح ایلسه مقصود حاصل اولور لکن سنته مخالف ایلمش اولور سفرجاً اصابعه خطوطا

مرة واحدة برمقدارینی آچیجی اولوب خط ایدیجی اولدوغی حالده بر کره اصابع رجلدن
ساقه وارنجه مد ایلمکدر ویمنعه الخرق الکبیر خرق کبیر مسحی منع ایدر وهو ما یبدو منه
قدر ثلث اصابع الرجل اصغرها خرق کبیر شول شیدر که خفدن آیاغك کوچك پرمقلرندن
اوچ پرمق مقداری ظاهر اوله اصغر قیدی احتیاط ایچوندر اصابع رجل دیدی
زیرا قدمده اصل پرمقدر حتی که آیاغك پرمقلرینی برکسنه قطع ایلسه دیتی واجب
اولور اوچ پرمق ایسه اکثریدر اکر اکثرده حکم کل واردر اوچ پرمغك ظاهر اولمسی اولدیغی
حکما ظاهر اولدی ویجمع فی خف لا خفین بر خفده اولان خرق جمع اولنور ایکی خفده
اولان دکلدر یعنی بر خفده اوچ پرمق مقداری وار ایسه جمع اولنور بو حسابه بریرده
مقداری برنده و ایکی پرمق مقداری برنده اولورسه جمع اولنماز بخلاف النجاسة
نجاست جوقلق خلافنجه در زیرا نجاستده ایکی خفده اولان نجاست جمع اولنور حتی
بر خفده بر درهم و خف آخرده نصف درهم واقع اولسه جواز صلاته مانع اولور والانکشاف
انکشاف دخی خرق جمع اولنور اکر عورتك فرجندن بر مقدار و ظهرندن بر مقدار و
فارندن بر مقدار و ایلولرندن بر مقدار آچلسه جمع اولنور و صلاتی منع ایدر اکرده
دخی عورت بری اولدوغی موضعدن آچلسه ینه بویلجه در وینقضه ناقض الوضوء
ناقض وضوء مسحی دخی نقض ایدر ونزع الخف ایاقدن خفك چیقمسی دخی ناقض مسحدر
زیرا خف ایله استتار قدم سرایت حدث سابقه مانع ایدی عند النزع حدث ثابت ظهور
ایدن اول نزعه نقض مطاف اولور زیرا مسح خفین شو قدردر ودخی خفینك برینك
ویاخود ایکیسینه خارجدن شنه داخل اولوب اکثر قدمه اصابت ایلسه ینه ناقض مسح اولور
دخی خفینك برینه صو داخل اولوب اکثر قدمی اصلانسه ینه مسحی نقض ایدر زیرا مسح ایله
غسل حالت واحده ده جمع اولنمز اولور بو ایسه جائز دکلدر ومضی المدة مدتك بچمسی
دخی ناقض مسحدر ان لم یخف تلف رجلیه من البرد اکر صوقدن ایاقلرینك تلفی خوفی

فن ايلمز ايسه يعني مسافرك مدت مسحي كچمش لكن اكر خفني اخراج ايدرسه صووقدن
ايقلرينه آفت ايرشمك خوفي اولسه اول زمان مدت كچدكدن صكره دخي اخراج اتمدن
مسح ايدر صاحب تسهيل ديشدركه جباير مسح اولندوغي كبي استيعاب طريقي
اوزره باشدن باشه خفين مسح اوله يعني حفينك فرق و تحتي كعبنه دكين مسح اولنمق
كركدر چونكه اياق اولندوغي غسل مقداري موضعي استيعاب طريقي اوزره مسح ايليه
ولو نزع او مضت المدة وهو متوضئ غسل رجليه فقط اكر خفيني اخراج ايلسه يا خود
مدت كچسه حال بوكه كندوسي ابدستلو اولسه انجق ايكي اياغي غسل ايدر اعاده غسل
وضوء دكلدر شافعي دركه اعادهٔ وضوء لازمدر زيرا طهارت رجلين نزعله و مضي مدت
ايله منتقض اولدي انتقاض طهارت ايسه متجزي اولور شيئدن دكلدر اول تقديرجه
حدث ايله منتقض اولان كبي اولدي شافعيه جواب ويريلوركه حدث ديدوكمز شي
نجسن خروجي ايچون اسمدر نزع خفين و مضي مدت خود نجسدن دكلدر حدث ايسه
قبل النزع و مضي المدة ايقلره خاصه سرايت ايلمش ايدي سائر اعضاده عسل بولنمغين ثانيا
لازم اولمق اولمز بو شول كمسه نك ابدستنه بكزركه آبدست الدي اياغني يايقمدي امّا اول
كمسه نك اوزرينه واجب اولا انجق ايكي اياغني يايقمقدر انجق موالاه بولنمش اولدي
موالاه ايسه بزم قاتمزده شرط دكلدر و بر دليلمز دخي ابن عمردن روايت اولنديكه
حضرت رسول عليه السلام غزاده آبدستي وارايكن خفيني نزع ايدوب ايقلرين غسل ايدردي
اعادهٔ وضوء ايلمزلردي و آندن غيري اصحابدن چوق كمسنه روايت ايلمشلردر وخروج اكثر
القدم الى ساق خف نزع اياغك اكثري خفك ساقنه وارمجق نزعدر اكثره حكم
كل ويرلدوكي اجلدن نزع اعتبار اولنور ابو حنيفه قاتنده اوكچه نك اكثر خفك اوكچه
سندن خروج ايلسه مسح منتقض اولور امام محمّده دركه اوزرينه مسح ايلمك جائز اولاجق
مقداري خفدن باقي قلورسه منتقض اولمز واكثر مشايخ دخي بونك اوزرينه در

زيرا اياق مسح دكلدر امدي محل مسح اولميان يره قدمك خروجي ناقض مسح اولدي ولو
مسح مقيم مسافر قبل يوم وليلة تمم مدة السفر اكر مقيم مسح ايلسه بعده برکون برکيجه تمام منه
مقدم مسافر اولسه مدت سفرك مسحني تمام ايليه زيرا شيئك حكم وقتنه متعلقدر
اوقاتده ايسه آخر وقت اعتبار اولنور بو ايسه آخر وقتده مسافر بولنديغي حكم آخر
وقتنه تعلق ايدر ولو مسح مسافر فاقام لتمام يوم وليلة نزع اكر مسافر مسح ايلسه برکون
برکيجه تمام اولدقده خفينني نزع ايدسون زيرا سفره رخصت سفرسز باقي قالماز والا
اتمها اكر برکون وبرکيجه تمام اولمامش ايسه يوم وليلي تمام ايلسون زيرا مقيم
كبيدر حكمي تمام ايدر والمعذور ان لبس علي الانقطاع فكالصحيح معذور اكر
خفني عذردن انقطاع اوزره كيرسه معذور كبيدر مقيم ومسافر اولدوغي
حالده والا اكر انقطاع اوزره كيممش ايسه مسحي اول وقت اول وقت ايچنده
مسح ايدر مثلا وقت ظهرده آبدست آلوب عذري غير منقطع ايكن كيسه واو وقت
ايچنده اولعذردن غيري آبدستك نقضك ايجاب ايدر نسنه ظهور ايلسه اول وقت
ايچنده مسح ايدر لا بعد خروجه اول وقتك خروجندن صكره مسح ايلمز ويجوز المسح
علي الجرموق فوق الخف اولان جرموق اوزرينه مسح جائز اولور جرموق
شول شيدركه خفي نجاستدن وچامردن صيانت ايچون كييلور ان لبسه قبل الحدث
اكر اولجرموقي حدثدن اول كيمش ايسه يعني خفي كيدوكي آبدست ايله كيمش ايسه امام
شافعي خلاف ايدوب جرموق اوزرينه مسح جائز دكلدر زيرا خف رجلدن بدلدر
جرموق ايسه خفدن بدلدر بدله بدل ايسه رايي وعقل ايله بدل اولماز ديرا بزم دليلمز اولدركه
حضرت عمردن روايت اولندي قال رايت رسول الله صلي الله عليه وسلم مسح علي الجرموقين
دليل عقلي اولدركه جرموق رجلدن بدلدر بو جنسه خفدن بدل دكلدر كانه جرموق التنده
خف يوقدر وعلي الجورب مجلدا او منعلا اولان جورب اوزرينه دخي مسح جائز اولور مجلد

مجلد اولدرکه خفکبی آلتی واوستی دری ایله قبلنمش ومنعلا باخود منعل اولدوغی
حالده مسح جائز اولور منعل اولدرکه آلتی دری ایله قبلنمش اوله منعلا تشدیدایله و
تشدیدسز روایت اولنمشدر وکذا علی الثخینین جورب مجلد ومنعل اوزره جائز اولدوغی
کبی قالک دیك اولان جوراب اوزرینه دخی مسح جائزدر دربکلکی وقالکلغی شویله اولمق
کرکدرکه بصاقه بغلنمقدن دوره فی الاصح عن الامام قول اصحده ابوحنیفه دن جوازنه برقول
اولنوب وهو قولهما اول اصح اولان قول امامینك قولیدر فتوی دخی بونك اوزرینه‌در
زیرا ابتدادن امام اعظم ثخینین اوزرینه مسحی تجویز ایلمزدی وناسی منع ایدردی صکره مرضی
حالنده کندوسی مسح ایدردی فقال لعوده فعلت ماکنت امنع الناس دیردیکه ناسدن منع
ایلدیکم شیئی بن اشلدم بو قول دلالت ایدرکه اولکی قولدن امامینك قولنه رجوع ایلمشدر
لا علی عمامة عمامه اوزرینه دخی مسح جائز دکلدر احمد بن حنبل واوزاعی خلاف ایدوب
عمامه اوزرینه مسحی جائز کورمشلردر حضرت رسول علیه السلام عمامه وخفینی اوزرینه
مسح ایلمشدر دیو بزدیرزکه مسح علی الخف رخصةً دفع حرج ایچون ثابت اولمشدر نزع
عمامه ده خود حرج یوقدر حدیث ایله تمسك ضعیفدر الله تعالی نك وامسحوا برؤسکم
قول شریفی راسدن غیرینك عدم جوازینی اقتضا ایدر خبر واحد ایله عمل ایلمك زیادهٔ
علی الکتاب لازم کلور عمامه بکسر العیندر وقلنسوه وبرقع قلنسوه وبرقع اوزرینه
مسح جائز اولمز قلنسوه قاوقدر وبرقع ضم با وفتح قاف ایله خماره که عورتلر باشی
اورتسیدر وقفازین الدیوندر الدیوندر اوزرینه دخی مسح جائز دکلدرکه کسه
صوووق ایچون اولسون کرك طغلق ایچون اولسون ویجوز المسح علی الجبیرة جبیره اوزرینه
مسح جائزدر جبیره جبایرك واحدیدر اغاج پارچلریدرکه صینق کمکلری انك ایله
بغلرلر وابن ماجه ودار قطنی علیدن روایت ایدوب انه قال انکسرت احدی زندی
فسئلت النبی علیه السلام فامرنی ان امسح علی الجبائر بوز مشلردر وخرقة القرحة ونحوها

جرح اوزرینه وموضع فصد کبی ویا قی کبی شیلرك اوزرینه بغلنان خرقه اوزرینه دخی مسح جائز اولور وان شدها بلا وضوء اکر اول خرقه دخی آبدستسز دخی بغلنمش ایسه ده جائز اولور زیرا حضرت رسول اکرم اشلدی وعلی یه امر ایلدی ان النبی علیه السلام فعل وامر علیا حین کسر زندہ یوم احد وقیل یوم خیبر فانه کان حامل رایة رسول الله صلی الله علیه وسلم فکسر زنده وسقط اللواء من یده فقال علیه السلام اجعلوها فی یساره فانه صاحب لوائی فی الدنیا والاخرة فقال ما اصنع بالجبائر فقال علیه السلام امسح علیها من غیر فصل زند زانك فتحی ونونك سکونی ایله بلك دیمك در صاحب نهایه تتمه فتاواسندن مسح علی الجبائر مسح خفینه اوج حکمده مخالف اولمشدر دیر بری جبیره اوزرینه بلا وضوء شد اولدقده مسحك جوازی در ایکنجیسی مسح علی الجبیره موقت اولماوب مسح علی خفین موقت اولمسیدر اوچنجیسی ماسح الخف خفینك بریی اخراج ایلسه ایکی ایاغی یومق لازم اولوب جبیره اوکلمدین دوشسه غسل ایلمك لازم اولممسدر وجبیره ده محدث وجنب برابردر اما خفده بویله دکلدر بو تقدیرجه مسح جبیره ایله مسح خفین بیننده مخالفت اوچ اولیوب دورت اولور وهو کالغسل یعنی مسح علی الجبیره آلتنی غسل کبیدر ویجمع معه مسح علی الجبیره غسل ایله جمع اولنور ولا یتوقت مسح علی الجبیره وقت ایله موقت اولماز و یمسح علی کل العصابة عصابه نك جمیع اطرفنه مسح اولنور عصابه اولدرکه جراحت اوزرینه قونیلان خرقه یی باغلمق ایچون صاریلان شیئ در مع فرجتها ان ضره حلها اول عصابه نك فرجه سیله یعنی اول عصابه نك تحتنده بدن غیر معذور اولورسه ده اکر او مجروحه عصابه نك حلی ضرر ایدرسه مسح جائز اولور کان تحتها جراحة او لا اول عصابه نك آلتنده کرك جراحت اولسون کرك اولمسون ویکفی مسح اکثرها عصابه نك اکثرینی مسح ایلمك کفایت ایدر زیرا اکثر حکم کلمقرردر وفتوی دخی بونك اوزرینه در وان سقطت عن برء بطل والا فلا اکر جبیره وعصابه اوکلمدقدنصکره دوشسه مسح باطل اولور اکر اوکلمدین دوشسه مسح

مسح باطل اولملز زیرا عذر اول محلده باقی اولور ولو ترکه من غیر عذر جاز اکر مسح
جبیره اوزرینه عزوسز یعنی ضرر ویرمزیکن ترک ایتسه ایلسه امام ابو حنیفه قاتنده جائز
زیرا انلرک قاتنده مسح فرض دکلدر خلافا لهما امامین خلاف ایدوب انلر قاتنده عذرسز
جائز دکلدر فتوی دخی امامین قولی اوزره در غایة البیانده صحیح اولان بودرکه مسح علی
الجبیرة واجبدر فرض دکلدر زیرا مسحسز صلاة جائز اولور دیو تصریح اولمش وضع
علی اشقاقه رجله دواء برکمسنه ایاغنک یارقلری اوزرینه دوا وضع ایلسه لایصل الماء
تحته یجریه جراء الماء علی ظاهر الدواء ایله دوا اکا التنه صو واصل اولمسه ظاهرده اوزرینه
صو آقتمق کفایت ایدر صدر الشریعه ده دیمشدرکه بجن اعضاده شقاق واقع اولسه وغسلدن
عاجز اولسه امرار ماء لازمدر اکر امرار ماده عاجز اولورسه مسح لازم اولور سه سقاقک
اطرافنی غسل ایدوب کندوسینی ترک ایدر ولا یفتقر الی نیة فی مسح الخف والراس مسح خف
وراسده ماسح اولان کمسنه نیته محتاج اولماز شافعی درکه ایکیسنده بیله نیته محتاجدر باب
الحیض بو باب حیض بیاننده در حیض لغتده جیقمق قاندر شریعتده هو دم ینفضه اول
حیض بر قاندرکه اول قانی تحریک ایدر رحم امرءة بالغة امرء بالغه نک رحمینی تحریک ایدر
اقل حد بلوغ امره ظهور یاشیدر لاداء بها اویله مرء بالغه کم آنده مرض اولمیه لاداء بها قیدی
مرضدندر رحم بالغنا اخراج ایلدوکی قاندن احترازدر ولا ذات دخی بوکه بکزر نه وار ایسه زیرا
نفسا مریض حکمنده در تبرعاتی ثلث دن اعتبار اولنور یعنی حال نفاسنده بعض تبرعات
ایلیوب اول حالده فوت اولسه ایلدوکی تبرعات ثلث مالندن اعتبار اولنور ولا ایاس دیمدی
زیرا ایاسده اختلاف جوقدر اکر مشایخ التمش سنه در دیو تقریر ایلمشلردر ومشایخ بخارا اوتوز
اللی بش سنه در دیمشلردر بو مرتبیه وارد قده نفسکره کوردکلری حیض دکلدر ظاهر مذاهبده
اما مختار اولان بودرکه اکر کوردوکی قان سیاه ویا خود احمر اولورسه حیضدر واکر
صاری ویشیل وتراب رنکی ایسه استحاضه در واقله ثلث ایام ولیالیها وحیضک اقل مدتی

اوچ کون واوچ کیجه در وعن ابی یوسف یومان واکثر الثالث ابن سماعه ابو یوسفدن
روایت ایدوب حیضك اقلی ایکی کون واوچ کونك اکثری وعندده امام شافعی [illegible]
برکون وبرکیجه در بزم الحون دلیل حضرت علی وعمر وابن مسعود وابن عباسدن رضی الله عنهم
ایشتلدر جاریه بکر وثیبه نك حیضی اوچ کون واوچ کیجه در مقادیر شرعیه قیاساً
بلنمز انجق سماعه موقوفدر واکثره عشرة ایام وما نقص من ایامه اقله او زاد علی اکثره
فهو استحاضة حیضك مدتنك اکثری اون کوندر دیمك اولور فانکه مدت اقلدن
ناقص اوله ویاخود اکثرندن زیاده اوله اول قان استحاضه در امام شافعینك
اکثر حیض اون بش کوندر رسول اکرمك بو حدیث شریفی ایله استدلال ایدرلر انهن ناقصات
العقل والدین بیوردقده نقصان دینلری نه در حیله دیو سؤال اولنه تمام بیان بیورلدیلر
انهن یقعدن فی قعر بیتها شطر عمرها لاتصوم ولاتصلی بو حدیث شریف حیض اون بش
کون اولمغه اشارت ایله حکم ایدرلر اما بزم دلیلمز عبارت ایله اولان حدیث شریفدر اقل
الحیض ثلثة ایام واکثرها عشرة ایام بو حدیث عبارتی ایله عمل اولنمشدر عبارت نص اشارت
نصدن اقوی ایدوکی ظاهر معلوم اولدکه نص شریف درت وجه ایله استدلال اولنور
عبارت نص واشارت نص ودلالت نص واقتضاء نصدر علی الترتیب مقدمی مؤخره
مؤخر العمل اولنماز وما تراه من الالوان فی مدته سوی البیاض الخالص فهو حیض
دیمك اولور فانکه عورتلر کوردکلرنده مدت حیضده بیاض خالصدن غیری اولورسه کی
قان حیضدر وحیضك انواعی التیدر بری سواد بری حمرت بری صفرت بری کدرت
بری خضرت بری ترابیة اما سواد حیض اولدیغنده تردد یوقدر قال علیه السلام الحیض
اسود غلیظ محتدم [illegible] ناسنه محتدم شدید الحمرة الی السواد اولدر حمرة خود
ثانك اصل لونیدر ممکن سواد نه ایله اوله زمان سیاسه مائل اولور اکر صفرا غلبه ایدرسه
رقیق اولور صاریه میل ایدر اولدیغی بعضه زر اصاره باقی ذحی قانلك الوانندندر

نه یرچان یقیق اولورسه كدرت بونك كوبی بولانق صولوبی كبیدر بو دخی حیضدر
ابو حنیفه قاتنده و محمد قاتنده برابردر كركسه حیضك اوائلنده كورسون كركسه آخرینده
كورسون ابو یوسف قاتنده حیضك اوائلنده اول كدرتی كورسه حیض اولماز واوضح
مدتن كورسه حیضدر بزم بعض مشایخمز حضرتلرك وجودنه منكر اولمشلردر ابو
نصر بن سلام حضرتلرندن سؤال اولندقده كانها اكلت فضیلا دیو علی طریق الاستبعاد
جواب ویرمشلردر تربیه بونك لونی تراب لونی كبیدر بو دخی كدرتك بر نوعیدر حاصل
كلامی بونك جمله سی حیضدر اختلاف كدرت و حضرتلرده در قوله تعالی ویسئلونك
عن المحیض قل هو اذی بو ذكر اولنان الوان اذی حقنده برابردر ولذا الطهر
المتخلل بین الدمین فی مدته حیضدر ایكی قانك مابینه حلول ایدن پاكلك مدة
حیضده ایسه اعتبار مدة حیضك ایكی طرفی احاطه ایلدوكنه دیر اویله اولیجق دم
متوالی كبیدر امام محمدك ابی حنیفه دن روایتنده مدة حیضده دمك استیعابی
بالاجماع شرط قلنمامشدر اول و آخرینه اعتبار اولنور باب ذكواتدن نصاب كبی
ابتدا كورن عورت بر كون و یاخود ایكی كون قان كورسه جمله سی حیض اولور اما بر كون
كورسه طقوز كون كورمسه ان بر بجی كون كورسه بو جمله كونلر حیضدن دكلدر وهو
یمنع الصلاة و الصوم حیض صلاة و صومی بالاجماع منع ایدر و تعصیه دن و تهاصومی
بحصالیدر صلاة قضا ایلمز زیرا حیض صلاتك وجوبنه وادا سنك صحتنه مانعدر و ادا سنك
اما صومك وجوبنه مانع اولمیوب بلكه انجق اداسنك صحتنه مانعدر پس امدی اداسی و قتنده
صحیح اولمدی ایسه نفس وجوبك ثبوتی ایچون قضاسی لازمدر صاحب الهدایه قولی اوزره
بعضیلك احكامی ان ایكیدر سكز احكامنی حیض الی نفاس مشتركدر دوردی حیضه
مخصوصدر اما مشتركه اولان سكز صلاتی فعلا سوتركدر صومی قضا اولمق اوزره تركدر
دخول مسجدك حرمتی و طواف كعبه نك حرمتی و قرآن قرائتنك حرمتی و مس مصحفك

حرمتی و جماعك حرمتی و منقطع اولدقدن غسلك وجوبی امادرت كره حیضه محصوص
انقضاء عدت استبرا و بلوغیه حکم طلاق سنت و بدعیه مابیننده فرق درصلاة قضا
اولنمیوب صومك قضا اولنسنه علت بعضیلردن روایت اولنور که وقتاکه حوا انامز حائض
اولدیسه حضرت آدمه کلوب دیدیکه حیضه مبتلا اولدم نماز قیلیه ایدیم دیدیکده حضرت
آدم مناجات ایدوب جبرائیل امین کلوب عفو اولندوغنی خبر ویردی تکرار رمضانده آنه
ینه حائض اولوب ینه آدمه مراجعت ایلمدکن اولکیه قیاساً افطارنه حکم ایدوب الله‌ه
مراجعت ایلمدی جناب رب العزت عتاب ایدوب قضاسنی امر ایلدی دیو نقل ایدیلر
ابتداده بر قیز بالغه اولدوغی زماندن اون کرن دم کوردی اندن صکره الی آی طاهر
اولدی اندن صکره فانی دائما اقراولدی اول بالغه‌نك عدتی اون طقوز آیدر الا
اوچ ساعت دکل زیرا بر محتاجه اوچ حیضه که هر حیض اون کون اولدیغی اوچ طهره
محتاجدر که هر طهر الی آی اوله الا بر ساعت دکل ابو یوسف قاتنده طهر متخللك
ایکی طرفی حیض اولمق لازمدر اگر دم حیضدن اوچ کوندن اقل ایسه ده طهر اون کوندن
اکثر ایسه ده زیرا طهرن اقلی اون بش کوندر جریانك اون بش کوندن اقل اولدی ایسه ده
اول طهر متخللك ایکی دمك بینینی فصل ایتمکه صالح اولدی زیرا طهر صحیح اولمیوب طهر فاسد
اولدی شرعاً صحیح اولان حکم ایسه فاسده تعلق ایلمز پس امدی ابتداسی حیض انتهاسی
طهر اولمق و یاخود ایکی طرفی طهر اولمق جائز اولدی باقی احوال خمسه بوکا مماثلدر

امام محمد قاتنده حیضك ایکی طرفی دم کرکدر بو قولی امام اعظمدن روایت ایلمشلر
وکندو قولنده نصاب دم شرط دردیمش و اندن غیری بر شرطی دخی بو درکه صحیح مساوی
اوله و یاخود طهر دمدن اقل اوله

ایکی قولیجه نجی بوینلرك ایچنده سند جدر بوینده نصاب

حیض بولنمش اولور و طهر ایکی دمه مساوی دیدوکی ولده ایکی دم و اورته ده بر دم بو ایکی

دمك اورته سنده اولان ایچ طهره مساوی ولدی اما بو صورتده که دملر ما بیننده

اولنجی طهر بولردر حسابنه اولنور سه دمه غالب اولور لکن بو قاروده اولان ایکی دمك تمامنده

طهر دم حکمنده اولور سه آشغیده اولان طهر اقل اولوب اولدنجی حیض اولور ابن مبارك

ایکی طهر فینی دم احاطه ایلمسی مشرطدر اما دم حیض که اقلی اوچ کوندر اولدنجی

بولنمق شرطدر دیر ابو سهیل ایکی دمی و اوچ طهری

و بردمی الوب عشره اخیره نلك الجکوننی حیض بدندبو حکم ایلمشدر

حسن احاطهٔ دم شرطدر اربعهٔ اخیرهٔ حیض حکم ایلمشدر دخول

المسجد و مسجده دخول منع ایدر قال علیه السلام فانی لا احل المسجد لحایض ولا جنب

والطواف دخی طوافی منع ایدر و قربان ما تحت الازار تحت ازارکرده اولان شیئك

قربانی یعنی استمتاعینی دخی منع ایدر ما فوق الازار قربانی منع ایلمز ابن عمردن روایت

اولنورکه انه قال سئلت رسول الله صلی الله علیه وسلم عما یحل الرجل من امرأته الحایض

قال ما فوق العزار و عن عایشة رضی الله عنها قالت کان رسول الله یأمرنی فاتزر فیباشرنی

وانا حایض و عند محمد قربان الفرج فقط محمد قاتنده حیض انجق قربان فرجی منع

ایدر قوله علیه السلام اصنعوا کل شیء الا الجماع و یکفر مستحل وطئها حایضك وطئنی حلال

کورن کافر اولور زیرا حرمتی نص قطعی ایله ثابت اولمشدر وان انقطع لتمام العشرة حل

وطئها قبل الغسل اول حیض اون کون تمامندن منقطع اولورسه وطئی حلال اولور غسلدن

اول اولی زیرا اکثر مدت تمامندن صکره انقطاع طهارتدر وان انقطع لاقل لا تحل حتی

تغتسل او یمضی علیها ادنی وقت صلاة کاملة اکر اون کوندن اقلده حیض منقطع اولورسه

اول عورتك وطئی حلال اولماز حتی غسل ایمیجه و یاخود اول عورتك اوزرینه صلاة

كاملە نلك ادني وقتي مرور اينمينجە زيرا قان احيانا منقطع اولور واحيانا سيلان ايدر
اويلە اولسە اغتسال ايلە جانب انقطاع مرجح اولور وان كان دون عادتها لا يحل وان
اغتسلت اكر اول انقطاع عادتدن ناقص اولورسە وطئ حلال اولماز اكر غسل دخي
ايدرسە زيرا دم عادةً غالبدر اجتنابدە احتياط لازمدر واقل الطهر خمسة عشر يوماً
طهرك اقلي اون بش كوندر اتفاق صحابە دخي بونك اوزرينەدر ولا حد لاكثره طهرك
اكثرينە حد يوقدر معناسي بودر كە مادامكە طهر كوردي نماز قيلار واوروج طوتار زيرا
طهر كاه اولور كە ممتد اولور بر ايكي سنە دكين الا عند نصب العادة في زمن الاستمرار الا
مكر كە زمان استمرارده نصب عادتي فاتندە حد اولە بر عورت اون كون دم كوردي
واندن آي طهر كوردي اندن صكرە دمي مستمر اولدي هيچ منقطع اولمدي انك حيضي
اون كوندر بو مقولە عورە تلك عدتي اون طقوز آيدن اوچ ساعت نقصاندە منقطع اولور
زيرا بر اوچ حيضە محتاجدر كە هر حيض اون كوندر وهر طهر كە هر طهر آلتي آيدن بر ساعت
نقصان مدتە محتاجدر مجموعي اون طقوز آيدن اوچ ساعت نقصان مدت اولور حاكم
الشهيد ايكي آي تقدير ايلمشدر امام برهان الدين دخي بويلجە ديمشدر وفتوي دخي
بونك اوزرينەدر زيرا اقوال مفتي بە ونسايە قولايدر وان زاد الدم علي العادة فان
جاوز العشرة فالزايد كلە استحاضة والا فحيض اكر قان عادت اوزرينە زيادە اولسە
پس امدي اون كوني متجاوز اولورسە عادت اوزره زايد اولان استحاضەدر اكر
اون كون اوزرينە زيادە اولميوب تمام اون كوندە منقطع اولورسە اول كونلك جملەسي
حيضدر مثلا بر عورتلك عادتي يدي كون اولسە ويدي كون دم كورسە ويدي
كوني تجاوز ايلسە اكر اون كوندە منقطع اولورسە اون كونلك جملەسي حيضدر اكر
ممتد اولوب اون ايكي كونە وارورسە عادتي اولان يدي كون حيض اولور بر يدن
بوقاروا اولان بش كون استحاضەدر وان كانت مبتدية وزاد علي العشرة فالعشرة حيض

حيض والذي رأته استحاضة اكر اول حيض كورن ابتدا كوردوكي ايسه و اون كون اوزرينه زياده
اولمش ايسه اون كون حيضدر اوندن زياده سي استحاضه در بو مقوله نك حيضي اون كون
وطهري يكرمي اولور زيرا حيض اون كوني تجاوز ايلمز و كذلك عادتي بو قدر كه عادتي اوزره
حكم اولنه امدي اكثر حيض اون كون اولمغين اول وجهله حكم اولنور والنفاس دم يعقب الولد
ونفاس بر دمدر كه ولدي تعقيب ايدر وحكمه حكم الحيض نفاسك حكمي حيضك حكمي كبيدر منع
صلاة وصومده وصومي قضا ايدوب وصلاة قضا ايلمملكده ودخول مسجد وطواف
وقراءة قرآنده دخي بو كه بكزرنه وار ايسه جمله سنده حيض حكمي كبيدر ولا حد لاقله نفاسك
اقلنه حد يوقدر اصل خلاف انقضاء عدتدر بر كمسنه خاتوننه اذا ولدت فانت طالق ديسه
خاتون دخي انقضت عدتي ديسه ابو حنيفه قاتنده يكرمي بش كون اعتبار اولنور واكثره اربعون
يوما نفاسك اكثري قرق كوندر اكثري قرق كون اولمسنه سبب زير روح درت آيدن مقدم ولده
داخل اولماز دورت آيلق دم مجتمع اولور رنجين روح ولده داخل اولور سه قان اكا غدا اولور
پس ولد چقسه مقدما محتبس اولان دورت آيلق دم كه هر آيده اكثر حيض اون كون
ايدي اول مجتمع اولان درت آيلق حيض قانيكه قرق كوندر اول دم چقمش اولور اما شافعي
بو كا قايل اولميوب انك قاتنده اكثر نفاس آلتمش كوندر وما تراه الحامل حال الحمل وعند الوضع
قبل خروج اكثر الولد استحاضة شول دمكه حامل حال حملنده كورر ويا خود ولدك
اكثرينك خروجندن اول عند الوضع كوردوكي دم استحاضه در حيض دم دكلدر زيرا حمله
ايسه رحمك اغزي مسند اولور بو تقديرجه اقان قان استحاضه اولور وان زاد على
الاكثر ولها عادة فالزائد عليها اكر دم نفاسك اكثري اوزرينه كه قرق كوندر زياده اولسه
ونفسانده عادتي اوزرينه زياده اولان دم استحاضه استحاضه در والا اكر انك عادتي
يوغيسه فالزائد على الاكثر فقط استحاضة آنجق اكثر اوزرينه كه قرق كوندر آنك اوزرينه
زياده اولان استحاضه در والعادة تثبت وتنقل بمرة في الحيض والنفاس عند ابي يوسف

وبه يفتى مذهب ابي يوسف اوزره حيض ونفاسده عادت بر دفعه ايله ثابت وبر
دفعه ده دخي منتقل اولور فتوى دخي بونك اوزرينه در وعندهما لا بد من المعاودة
امامين قاتنده عادتك عود تمسندن لابدر زيرا امامين عادتي معاودتدن در دبو اعتبار
ايدر زيرا اول حالدن برقاچ دفعه عودت ايلمينجه عادت اولماز ديرلر اما امام ابو يوسف
ديرکه عادتده معاوده لازم دكلدر بركون كوردوكي عادت اولور وانك اوزرينه احكام
جاري اولور ديو بيورررلر ونفاس التوامين من الاول خلافا لمحمد بطن واحددن ايكي
ولد طوغورن عورتك نفاسي اولكي ولدندندر امام ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده
اكر ولدينك مابيني قرق كون ايسه ده امام محمد خلاف ايدوب ثانيدن اعتبار ايدر
وانقضاء العدة من الاخير اجماعا عدتك منقضي اولمسي اخيردندر اجماع اوزره بونده
خلاف يوقدر حق سبحانه وتعالينك حتى يضعن حملهن قول شريفي ايكيسنه دخي متناول
اولور زيرا اول عورت اولكي ولدي وضع ايلدككده حكم ثاني اولان ولد حاصل بولندوغي
محققدر انقضاء عدت خود وضع حمله متعلق اولمشدر والسقط ان ظهر بعض خلقه
سقط يعني دوشك اكر خلقتي ظاهر اولورسه مثلا ال واياق وپرمق وطرنق وقيل كبي بونلردن
ظاهر اولورسه فهو ولد تصير المرأة به نفساء اول سقط ولد در عورت اول ولد سبيله
نفسا اولور والامة ام الولد ويقع الطلاق المعلق بالولادة جاريه ام ولد اولور
ولادته معلق اولان طلاق اول سقط ايله واقع اولور وتنقضي به العدة اول سقط
سببي ايله عدت دخي منقضيه اولور ودم الاستحاضة كرعاف دائم لا يمنع صلاة
ولا صوما ولا وطئا دم استحاضه دائم اقان قان در بورن قاني كبيدر صلاة وصومي
ووطئي منع ايلمز ومن به سلس البول واستطلاق بطن وانفلات
ريح ورعاف دائم وجرح لا يرقأ يتوضؤون لوقت كل صلاة بو فصل مستحاضه بيانندهدر
ودخي شول كمسنه كه انك ايچونه سلس البول واستطلاق بطن وانفلات ريح واداً ئم اقان

فان بورون فاني وبرجراحت كه اصلا اوكليه انلر حقنده اولان حكمك بياننده
در انفلات ريح بل فوريلمقدر لكن مراد اولان امساكدن عدم قدرتدر ويصلون
به في الوقت ما شاؤا من فرض ونفل اول آبدست ايله ادا ايدرلر وقتنده فرض ونفلدن
مراد ايلدكلري نمازي بوايكيسي دكل نذور وواجبات اولان نمازلري دخي ادا
ايدرلر ما دامكه وقت باقيدر ابراهيم النخعي رحمة الله ديمشدركه اويله نك آخر وقتنده
آبدست آلسون ايله آخر وقتنده ادا ايدوب وعصري اول وقتنده ادا ايلسون
واخشام ايچون آخر وقتنده آبدست الوب وآخر وقتنده ادا ايدوب عشايي دخي
اول وقتنده ادا ايلسون نهايه صاحبي واوراعي دركه معذور ركسنه اويله ايچون
آبدست آلسون وقت عصره داخل اولمينجه آندن صكره آبدست آلوب ظهر وعصري
ادا ايلسون امام شافعي قاتنده اداء فرض ايچون نيت ايدوب آبدست الور اما نوافلي
فرضه تبعيت ايله ادا ايدر ويبطل معذورلك ابدسي باطل اولور بخروجه فقط امام
زفر اينجق وقتك خروجيله باطل اولور وقال زفر بدخوله فقط زفر اينجق وقتك دخولي
ايله باطل اولور ديدي وقال ابو يوسف بايهما كان ابو يوسف هم دخول وهم خروج ايله باطل
اولور ديدي فالمتوضي وقت الفجر لا يصلي به بعد الطلوع وقت فجرده آبدستي اولان
كسنه اول ابدست ايله طلوع شمسدن صكره اداء صلوة ايدمز ائمة ثلاثة قاتنده زيرا خروج
بالخروج وقت بولنمش اولور الا عند زفر اما امام زفر قاتنده ادا ايدر زيرا انك قاتنده
دخول شرطدر اويله اولنجه وقتك دخولي بولنمدي والمتوضي بعد الطلوع شمس طلوعندن
صكره متوضي اولان يصلي به الظهر اول آبدست ايله اويله نمازني ادا ايدر ابو حنيفه
وامام محمد قاتنده زيرا خروج وقت بولنمدي خلافا له امام زفر ايچون خلاف واردر
انك قاتنده دخول بولنمش اولور ولابي يوسف دخي ابو يوسف ايچون خلاف واردر
انك قولنده دخي دخول بولنمش اولور زيرا دخول وقت ايله آبليسنك دخي قاتنده

ابدستی باطل اولور والمعذور من لا یمضی علیه وقت صلاة الا والعذر الذی ابتلی به
یوجد فیه معذور شول کسنه درکه انک اوزرینه بر وقت صلاة بجمیع الامتلاء اوادهمی
عذر آنده بولنه بو باب نجسلر بیاننده در وقتاکه مصنف نجاست حکمیه
نک تطهیرینی بیان ایلدی ایسه نجاست حقیقیه وانک تطهیرینی بیانه شروع ایلدی زیرا
بوایکیسندن طهارت جواز صلاتک شرطدر نجاست حکمیه نجاست حقیقیه دن اقوی در
زیرا حکمیه نک قلیلی جواز صلاته مانع اولور بالاتفاق اما نجاست حقیقیه نک اقلی معفودر
شافعی قاتنده وبزم قاتمزده بر درهم مقداری نجاست مغلظه ده معفودر و مخففه دن
ربع ثوب مقداری معفودر ویطهر بدن المصلی وثوبه ومکانه مصلینک بدنی وثوبی
ومکانی طاهر اولور لقوله تعالی وثیابک فطهر الایه بو ایت کریمه تطهیر ثیابه امردر امر ایسه
وجوب ایچوندر اگر دینلورسه که مفسرلر فطهری قصر ایله تفسیر ایلمشلردر ازالة النجاسة
دلیل تمام اولمیز جواب ویریلور که بو تفسیر مجازدر زیرا اصلی حقیقتدر زیرا تقصیر ثیاب
عادة تطهیری مستلزمدر بو تقدیرجه اقتضاء تطهیر ثوبه امردر بدن ومکان دخی
ثوبه قیاس اولندی طهارت مکاندن مراد مصلینک ایاغی بصدوغی یردر حتی بر کسنه صلاة
افتتاح ایلسه وایاغی التنده بر درهمدن زیاده نجاست اولسه صلاتی فاسد اولور زیرا
قیام رکندر موضع سجودده اولسه ابوحنیفه دن امام محمدک بر روایتی اوزره سجودده
دخی جائز اولمیه زیرا سجود دخی رکندر قیام کبی وابو یوسفک ابوحنیفه دن
بر روایتی درهمدن زیاده نجاست اولان موضعده سجود جائز اوله من النجس الحقیقی
بالماء وبکل مایع طاهر مزیل کالخل وماء الورد مصلینک بدن وثوب ومکانی
نجس حقیقیه دن صو ایله طاهر اولور ودخی طاهر اولور وسیوق که ازاله ایدیجی شی
ایله که سرکه وگل صویی کبی انکله دخی طاهر اولور مایع صقمق ایله ثوبدن چقن شیدر
لا الدهن یاغ دکلدر یعنی یاغ ایله ازالهٔ نجاست اولنماز سود دخی بوکا مشابه در

دروعند محمد لايطهر الا بالماء محمد قاتنده مايع ايله طاهر اولماز والخف ان تنجس بنجس له جرم
بالدلك المبالغ ان جف اكر خف جرمى اولان نجس ايله متنجس اولورسه مبالغه ايله اوغمق ايله طاهر
اولوراكر اول نجس قورىمش ايسه امام اعظم وابو يوسف قاتنده طاهر اولور جرم
ديدوكى بروث وعذره وقان ومنى كبيد رخلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب انك قاتنده
دلك ايله طاهر اولماز وكذا ان لم يجف عند ابى يوسف وبه يفتى امام ابو يوسف قاتنده اول
نجاست قورىمش ايسه بنه دلك ايله طاهر اولور وفتوى دخى بونك اوزرينه در عموم بلوى
ايچون وحديث شريفك اطلاقى ايچون قال النبى عليه السلام اذا جاء احدكم الى المسجد فلينظر فان
راى فى نعليه اذى او قذرا فليمسحها وليصل بهما وقال عليه السلام اذا خاء احدكم الاذى بنعليه او
خفيه فطهورهما التراب يرابه دلك ايله طاهر اولور امام ابو حنيفه ومحمد قاتنده طاهر اولماز
زيرا طوپراغه سورمكله نجس چوق اولور طاهر اولماز ديديلر اما فتوى ابو يوسف قولى اوزره در
وان تنجس بمايع فلا بد من الغسل اكر مايع ايله متنجس اولورسه غسل ايلمك لازمدر مايع ديدوكى
بول وخمر كبيكه جرمى اولميه زيرا خف نجاستى شرب ايدر شرب ايلدكد نصكره اخراج اولمز
الا غسل ايله اولور اكر ديلورسه كه حديث شريفده رطب ويابس وجرمى اولان اولمان
فرق اولنما مشدر واجب اولان حكمده برابرا ولمقدر جواب ويريلوركه مابيننده فرق
واردر وجرمى اولميان تعليل ايله اخراج اولنمشدر زيرا قوله عليه السلام فان الارض لهما طهور
قول شريفى مزيل نجاسة اولمسنه دليلدر قچاكه بول وخمرى خف شرب ايلسه مسح ايله زائل اولماز
وجلدك اجزاسندن اخراج ايلمزبش امدى ازاله سى مسح ايله ممكن اولان نجاسته مصروف اولور
والمنى نجس ويطهر ان يبس بالفرك والا فيغسل منى نجسدر قورو اولدقده اوغمق ايله پاك اولور
اكر قورو اولمز ايسه غسل اولنور قوله عليه السلام لعايشة رضى الله عنها فاغسليه اذا كان
رطبا وافركيه ان كان يابسا بو حديث شريف منى نك طاهر اولماسنه شافعيه دخى
حجتدر وشافعى حديث ابن عباس ايله دخى استدلال ايدوب قال النبى عليه السلام المنى

كالمخاط فامطه عنك ولو باذخرة زيرا مني ادمينك اصل خلقتيدر تراب كبي طاهردر
انبيا عليهم السلام بخسدن خلق اولندي ديمك جائزدكلدر ديديلر مني نجس اولديغنه بزم ايكي
دليلمز واردر بري حديث عايشه دركه ذكر اولندي بري دخي شول حديث شريفدركه انه صلى الله
عليه وسلم مر بعمار بن ياسر وهو يغسل ثوبه من النجاسة فقال عليه السلام ما نخامتك و
دمع عينك والماء الذي في ركوتك الا سواء وانما يغسل الثوب من خمس من البول والغائط
والدم والمني والقيء اسرار روايتي اوزره في مكاننه حمر واقع اولمشدر اگر سؤال اولنور ايسه
امام شافعي بر حديث شريف ايله طهارتنه وحنفية بر حديث شريف ايله نجاستنه استدلال ايدوب
بزم روايت ايلدوكمز اكا دخي حجتدر ديمكن فائده سي نه در جواب ويريلوب انك وجهي بودركه
شافعينك روايت ايلدوكي حديث كندوية دليل اولمز زيرا كالمخاط قول شريفي آنك طاهر
اولمسني مقتضي دكلدر جائزدركه لزوجيتده وقلت تداخلده تشبيه اوله اماطه يه امر نجس
اولمسني استدعا ايدر زيرا امر وجوب ايچوندر ونجس اولميان شيئك ازالسي واجب دكلدر
بو حديث شريف موقوف عليه درانك ايله احتجاج صحيح دكلدر ابو حنيفه دن روايت
اولنور كه مني بدنه اصابت ايلسه فرك ايله طاهر اولماز زيرا حرارت بدن جاذبه در اول
مني بنه جرمنه عودت ايلمكله مانع اولور وبدن فركه ممكن دكلدر وصويه محتاج
اولور اما ثوب بونك خلافيدر فقيه ابو اسحق الحافظ ديمشدركه مني يابس
اولدقده فرك ايله طاهر اولوركه ذكرك رأسي طاهر اوله وقت خروجنده اگر ذكرك
رأسي طاهر دكلسه فرك ايله طاهر اولماز اگر ديلورسه كه رأس ذكرك طاهر اولمامسنه
فائده ندركه مجراي مني مجراي بولدر خروجنده خود ملاقات بول مقرردر بوكا
جواب ويريلوركه فقها نجاست باطنه يي اعتبار ايلممشلردر نته كم ابو حنيفه
دن روايت اولنوركه بر قيون هلاك اولسه وممسنه دن سود چقسه اول
سودك اكل وشربي حلال اولور وآنك نجاستي ايله متنجس اولماز حدادين

يدن دخي بو منوال اوزره مسطوردر قچن مني يابس ثوبدن اوولسه طهارتنه حكم
اولنور صكره صو اصابت ايلسه نجس اول عودت ايدرمي بونده ايكي روايت واردر
خلاصه مختار اولان عودت ايلممكدر قاضيخانده صحيح اولان بودر كه نجس عودت اول
ايلمكدر والسيف ونحوه بالمسح مطلقاً سيف وسيفه مماثل اولان آيينه وبچاق
كبيلره نجاست اصابت ايلسه كرك يابس اولسون كرك رطب مسح ايله طاهر اولور
مطلقا قيدي رطب ويابس عذره وبول هر قنقيسي اولورسه ديمكدر زيرا اصحاب كرين
رضوان الله تعالى عليهم اجمعين كفاري قتل ايدرلردي وقلجلريني مسح ايدوب واول
قلج ايله نماز قلارلردي سيف اكر مصيقل اولميوب خشن وياخود منقش اولورايسه
مسح ايله طاهر اولماز والارض بالجفاف وذهاب الاثر ارض نجس طاهر اولور قورومق
ايله ودخي اثرينك كتمسيله للصلاة لا للتيمم صلاة ايچون طاهر اولور تيمم ايچون طاهر
اولماز صلاة ايچون طاهر اولدوغنه دليلمز قوله صلى الله عليه وسلم ذكوة الارض يبسها
اي طهارتها جفافها اسم سببي مسببنه اطلاق قيلنمشدر زيرا زكوة نك طهارتنه سببدر
وكذا الآجر المفروش يعني دوشنمش طوغله دخي قورومق ايله طاهر اولور ارض منزلهسندهدر
والجص المنصوب حص منصوص دخي قورومق ايله طاهر اولور حض منصوب قامشدن
اولان اولرك او سيدر والشجر والكلاء غير مقطوع هو المختار اغاج واوتلق مقطوع
اولمدوغي حالده قورومق ايله طاهر مختار اولان بودر والمنفصل والمنقطع لابد من غسله
اجر وحضدن منفصل وشجر وكلادن منقطع اولنلري غسلدن لابددر بونلر قورمق ايله
طاهر اولماز وطهارة المرئي بزوال عينه كوريلن نجاستك طهارتي عيننك زوالي ايله در
نجاست ايكي نوعدر بري مرئي وبري غير مرئيدر زيرا نجاست بعد الجفاف يا جسم صاحبيدر
غايط ودم كبي ياخود جسم صاحبي دكلدر بول واكا بكزنيلر كبي امدي متجسر اولانك طهارتي
زوال عيني ايله در غسلك عددي شرط دكلدر وبعضي اثرشيق زوالي روالي مشقتلي اولان

نك اثر عفو اولنور يعني اول نجاست كه غسل ايله رنكي زائل اولميه رنككٔ بقاسيله طهارتنه حكم اولنور شيخ الاسلام مبسوطنده صو ايله اثري زائل اولميان نجاست ضرر ويرمز ديو حديث شريف ايراد ايدوب روى عن خولة بنت يسار انها قالت يا رسول الله ان لي ثوبا واعد او اني احيض فيه فقال صلى الله عليه وسلم رشيه فاقرضيه ثم اغسليه بالماء فقالت انه يبقي له اثر فقال صلى الله عليه وسلم يكفيك الماء فلا يضرك اثره وابو اسحق حافظ بر عورت حنّاء نجس ايله الني بوياسه ويا خود نجس بويا ايله بوياسه الني واول ثوبي برثوب يا كه صو ايله غسل ايدوب بياض صو اقدقدن صكره اول ثوبي ويا خود الني اوچ كره غسل ايلسه الك ونو بك طهارتنه حكم اولنور مي ديند كده طاهر در با الاجماع ديو جواب ويرمشدر وغير المرئي بالغسل ثلثا او سبعا غيري مرئي اولان نجاست اوچ دفعه يا يدي دفعه غسل ايله طاهر اولور سبعا قيدي مختاردن غيري متنلرده اولميوب شرحي اختيار قطع وسوسه ايچوندر ديو تعليل ايلمش والعصر كل مرة ان امكن عصره دخي هر غسل اولندقده صقمق ايله طاهر اولور اكر صقمق ممكن اولور سه كل مرة قيدي ايكي دفعه يقيوب اوچنجيده صقمق روايتدن احترازدر صاحب درر ديمشدركه اوچ كره صقمق واوچنجيده مبالغه ايلمك لازمدر بر وجهله كه اندن صو دامليه اكر ثوبي صيانت ايدرسه طاهر اولمز كفايه ومحيط صاحبي ابو يوسفدن روايت ايدوب اكر ثوب نجس اوزرينه صو جاري اولسه اندن صكره طاهر اولدوغنه ظن غالبي اولسه صقمقسزين طاهر اولور ديمشلر والا قيا بالتخفيف كل مرة حتى ينقطع التقاطر اكر صقلمق ممكن دكل ايسه هر غسل ايلدكده يعني قطره لري منقطع اولنجه قورومق ايله طاهر اولور صقمق ممكن اولميان حصير كبي منفصل طوغله ويا خود نجاست تشرب ايلمش بغداي كبي يا خود نجاست ايله دباغت اولنمش جلد كبي ويا خود نجس صو ايله صوارلمش بچاق كبي ويا خود نجس صو ايله پشمش كوكه ات كبي بچاغك طاهر اولمسي اوچ كره طاهر صو ايله صوارلمقدر وبغداي طاهر صو ايله ايچنه قيوب برزمان دورب بعده قورودب اوچ كره بو اسلوب اوزره ايلمك ايله طاهر

طاهر اولور واني طاهر صو ايله قيناد وب وسوزوب اوج دفعه بويلجه ايلمك ايله طاهر
اولور باغي نجه دبي دلك برجناغه قيوب صو ايله قارشدوروب اندن صكره دلكيني
آجوب صوبي آقتمن اوج دفعه بويلجه ايله مكله پاك اولور بونلردن ماعدا اسني
بيقيوب قورتمق ايله طاهر اولور وقال محمد يعدم طهارة غير العصير ابدا امام محمد
ديديكه صقلمسي ممكن اولميان ايدي طاهر اولماز زيرا نجاست متخللنك خروجي ممكن اولمز
ديرامّا فتوي قولي اول اوزرينه در ويطهر بساط نجس بجري الماء عليه يوما وليلة متنجس
اولان بساط طاهر اولور بركون بركيجه اوزرندن صويك جرياني ايله ونحو الروث و
العذرة بالحرق حتى يصير رمادا عند محمد هو المختار آت ترسي كبي انسان ترسي كبيلر امام
محمد قاتنده ياقوب كل اولمغله طاهر اولور مختار اولان دخي بودركه زيرا خرق اولمغه عين
حقيقت آخره متبدل اولوب لدن نصكره وصف خود بطريق الاولى متبدل اولور
كورمزميسنكه تازه شيره نجان خمر اولسه نجس اولور چن سركه اولسه بالاتفاق طاهر اولور
خلافا لابي يوسف ابو يوسف خلاف ايدوب انك قاتنده ياقمغله طاهر اولور اولماز زيرا
تغيير وصفنده اولدي عين بينه باقيه در وكذا يطهر حمار وقع في المملحة فصار ملحا يعني
روث وعذره حرق ايله طاهر اولدوغي كبي حمار مملحيه دوشسه وملح اولسه طاهر
اولور عيني حقيقت آخره متبدل اولمش اولور وعفي قدر الدرهم مساحة كعرض الكف في
الرقيق درهم مقداري عفو اولندي نجاست رقيقه ال اياسي مقداري عفو اولندي
ووزنا بقدر مثقال في الكثيف وزن جهتندن نجاست كثيفده مثقال مقداري عفو
اولندي صاحب عنايه ديديكه درهم مقداري ديمكدن مراد موضع خروج نجاستدر
ونخفي ديديكه مقعدي ذكر ايلمكله مجلسلرنده استقباح ايدرلردي درهم ايله كنايه
ايلديلر من نجس مغلظ كالدم والبول نجس مغلظدن قانكبي رقيقدن ال اياسي
مقداري كثيفدن درهم مقداري عفو اولندي ولو من صغير ما يأكل اكل ايليان

كوجك رضيعدن ايسه ده ولو من صغير ما يأكل قيدي طعام اكل ايلميين صبينك
بولي طاهردر دين قائلك قولني رد ايچوندر وكل ما خرج من بدن الادمي موجباً
للتطهير دخي تطهيري موجب اولان هر نسنه كه بدن انساندن خروج ايتدي موجباً
للتطهير قولي كوز ياشي وسومك وتوكرك وعرقدن احترازدر والحمر وخرء الدجاجة
ونحوه دخي خر وطاوغك نجسي دخي بونلره مشابه اولانك نجسي وبول الحمار والهرة
والفارة دخي حمار وهرة وفارهنك بولي كبي بومجموعك رقيقندن الا باسي و كثيفندن
درهم مقداري عفو اولندي بول دورت نوعدر برنوعي بوك ادمك بولي برنوعي رضيعك
بولي يعني ممه امر معصوملك بولي برنوعي غير مأكول اولان حيوانك بولي وبرنوعي مأكول
اولان حيوانلك بولي جمهور قاتنده جملهسي نجسدر اما او جنجي نوعنك بولي غليظه در
ائمهٔ حنفيه قاتنده دردنجي حنيفه دراماميين قاتنده طاهردر امام اعظم قاتنده
طاهردر وكذا الروث والخثي آت تزسي واوكوز تزسي دخي بول حمار وهره وفاره
كبيدر زيرا روث حقنده نص وارد اولمشدر ان النبي عليه السلام سئل عن مسعود رضي الله
عنه ليلة الجن احجار الاستنجاء فجاء بحجرين ورمي الروث وقال انه رجس او ركس ركس برشئ
قبول ايلمامك معناسنه در بو حديث شريفه نص آخر تعارض ايلموب غليظ لك اورده باقي
فالمغين خشي دخي بوكه قياسا ولنمشدر وما دون ربع الثوب من مخفف كبول الفرس وما
يوكل لحمه بول فرس واتي اكل اولنان حيوانك بولي كبي مخففدن ربع ثوبك مادوني عفو اولندي
بو بابده ايكي حديث شريف تعارض ايلمشدر بريسي قوله عليه السلام استنزهوا عن البول قول
شريفدركه نجاسته نه دلالت ايدر وبري دخي حديث عرنيين درطهارتنه دلالت ايدر دليل
نجاست مترجح اولدي لكن استنزهوا حديث شريفك تعارضي تاثير ايلمكله نجاست مخففه اولدي
تفسير ثوبده اختلاف اولنمشدر بعضيلر ديديكه ثوب اولدر كه انك ايله صلاة جائز اولهطون كبي
بو ابو حنيفهدن مرويدر ابو بكر الرازي نك ثوبي تفسير نده احتياطاً سراويل اعتبار اولنور زيرا

٣٠٦

زيرا اسراويل قصرنيابدر ديدوكي امام اعظم حضرتلرينك قولنه قريبدر وبعضيلر نوبك
تفسيرنده نجاست اصابت ايلدوكي موضعك ربعيدر ديمشلر انك كبي وابويوسف
دن روايت اولندي كه شبرا في شبردر يعني طولي وعرضي بر قارش اوله وخرء طير لا يؤكل
اني اكل اولنميان طيرك نجاستي دخي مخففه در كرك سباع طير اولسون كرك اولماسن
محمد قاتنده طاهردر شمس الائمه السرخسي مبسوطنده اصح اولان بودر كه طاهردر
ديمش بوندن غيرسي اصح اولان نجسدر ديدي وبول ان تنضح مثل رؤس الابر عضي
بوله كه اكنه باشي كبي انسانك اوزرينه صچراسه عفو اولنمشدر بومقوله سي ابن عباسدن
سؤال اولندوقده فقال اني لارجوا من عفو الله ما هو اوسع من ذلك صاحب نهايه ديمشدر كه
احيانا سكك نجاست اوزرينه قونوب بعده مصلينك اوزرينه قونار بيرلك قنادي
واياغنده نجاستدن اثر اولدوغي مقرردر وبوندن كسنه امتناعه قادر دكلدر اوليه اولسه
بومقوله لر دخي معفو اولمق لازمدر ديمش سيواس مفتيسي اسماعيل افندي ملتقاشرحنده
ديمشدر كه بعض استادلريمزدن استماع ايتمشوز دركه مثل رؤس الابر اولان بولك
اوزرينه النيء مسح ايليكده بر برينه اولاشرسه صلاة جائز اولماز اگر اولاشمزسه جائز اولور
حسن بصري حضرتلريندن روايت اولوركه بر رجل كندوسندن سوري سككك قاننده
سؤال ايلدي حسن بصري اول كسنه يه سن نه ديار دنسن ديدكده شاميم ديو جواب
ويردكده اصحابنه خطاب ايدوب شوادملره قلت حياسني كوركه بو بر قومدندر كه رسول الله
صلى الله عليه وسلمك اوغلنك قانني دوكرلر وسوري سكك قانندن سؤال ايدرلر
حسن بصري بو سؤالي عميق عد ايلمشدر اسلامده ايسه حرج يوقدر لقوله عليه السلام
بعثت بالحنيفية السمحة السهلة ولم ابعث بالرهبانية الصعبة ودم السمك وخرء طيور
كوله طاهر الا الدجاجة والبط ونحوها بالغلك قابني وابي اكل اولنان قوشلرك نجاستي
طاهردر الا طاوغلك وقازلك وبونلره مشابه اولانك طاهر دكلدر زيرا بالغلك قاني

حقيقتده فاندكلدر زيرا كونشن بياض اولور ولعاب البغل والحمار طاهر قاترك

وحمارك لعابي طاهردر صاحب هدايه ديمشدركه لعاب بغل وحمار مشكوك فيه در

طاهر انلك ايله متنجس اولماز صاحب الكنز ديمشدركه لعاب بغل وحمار معفودر زيرا

نجاست شك ايله ثابت اولماز چونكه طهوريتنده شك اوله طاهر اولماسنده شك يوقدر

وعند ابي يوسف مخفف ابو يوسف قاتنده نجاست مخففه در زيرا نصوص تعارض

ايلمشدر وابن ملك كندو شرحنده ديمشدركه ابو حنيفه ومحمد طاهردر در صلاتي

منع ايلمز ديو حكم ايلمشدر وماء ورد على نجس نجس كعكسه برصوكه نجس اوزرينه وارد

ايدر اول صو نجسدر يعني اوزرندن نجس ورود ايلسه بنه اول صو نجسدر شافعي ديديكه

نجس اوزرينه وارد اولان صو نجس دكلدر زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم زمان

شريفلرنده براعرابي كلوب مسجده بول ايلدكده حضرت رسول عليه السلام

بونك اوزرينه بر قوغا صو دوكك ديو امر ايلدي اكر نجس اوزرينه ورود ايدن ما

نجس اولايدي حضرت رسول بويله بيورمزدي زيرا صو دوكلدكده تكثير نجاسة

مفضي اولور ائمه حنفيه جواب ويروب ديرلركه احتمالدركه اول امر رايحه نك ذهابي

ايچوندر يوخسه تطهيري ايچون دكلدر ولولف طاهر في رطب نجس فظهرت فيه رطوبته

ان كان بحيث لو عصر قطر تنجس اكر بر ثوب طاهر بر ياش ثوب نجس ايچنده دورسه

اول ياش ثوبك رطوبتي ثوب طاهردن ظاهر اولسه بر وجهله كه اكر اول ثوب طاهر

صقلسه متقاطر اولورسه متنجس در انلك ايله نماز جائز اولماز والا فلا اكر صقلدقده

متقاطر اولمازايسه نجس اولماز انلك ايله صلاتي جائز اولور كما لو وضع رطبا على

مطين بمطين نجس جاف بر ياش ثوبي نجس بالچق ايله صوا اولمش ديوار اوزرينه

وضع اولنمق كبيدر اول ثوب متنجس اولماز زيرا جفاف رطوبت ثوبي جذب ايدر

اما عكسي اولسه متنجس اولور مثلا قوري ثوب نجس بالچق ايله صوالنمش ياش ديوا

دیواراو ورینه وضع اولنمق کبیدر اول ثوب متنجس اولماز زیرا جفاف رطوبت ثوبی جذب
ایلدی اما عکسی اولسه متنجس اولور مثلا قوری ثوب نجس بالچق ایله صوالنمش یاش دیوار
اوزرینه وضع اولنه اول قورو ثوب یاش دیواردن صیقمق ایله متقاطر اوله جق مرتبه رطوبت
جذب ایلسه اول ثوب متنجس اولور ولو تنجس طرف فنسیه وغسل طرفا بلا تحر حکم بطهارته
اگر ثوبک بر طرفی متنجس اولسه واول متنجس اولان طرفی صلی اونتسه وبر طرفی تحری سز
غسل ایلسه اول ثوبک طهارتنه حکم اولنور کحنطة بالت علیها حمر تدوسها فغسل بعضها
اوذهب بعضها کلها ذکر اولنان ثوبک طاهر اولمسی شول بغدای کبیدر که خمارلر اول بغدایک
اوزرینه بتول ایلدیلر خرمن دوکرکن اول بغدایک بعضینی غسل اولنسه ویاخود بر مقداری
کیدرلسه جملهسی طاهر اولور بونلرده تحری شرط دکلدر مصنف بول حماره تخصیص بالذکر
ایلدوکی حمارک بولی نجاست غلیظه اولدوغنه اشارتدر وانفحة المیتة ولبنها طاهر میتهنک
قورسغی وسدی طاهردر کرک جامد اولسون کرک مایع اولسون انفحه همزهنک کسری وفانک
فتحی ایله هنوز طوغان قوزو واوغلاقک قارنیدر خلافا لهما امامین خلافی ایدوب انفحه و
لبن میته محللری نجس اولمغله کندولر دخی نجسدر اما جامد اولا غسل ایله طاهر اولور مایعی
طاهر اولماز دیرلر والاستنجاء سنة استنجا سنتدر لغتده استنجا بطندن چقان نجس
شیءدن واثرندن فراغ طلبیدر یعنی موضع نجاستی صو ایله ویاخود تراب وغیری شیء ایله
مسح ایدوب پاک ایلمکه دیرلر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم استنجایه گاه مواظبت وگاه
ترک ایلمشدر مواظبت واحیانا ترک دلیل سنتدر شافعی قاتنده فرضدر اگر استنجا
ترک اولنسه صلاة جائز اولماز مما یخرج من احد السبیلین غیر الریح ریحدن غیر احد سبیلیندن
چیقان شیدن استنجا سنتدر اما ریحدن استنجا بدعتدر زیرا ریح نجس دکلدر اگر
قارندن دخی چیقار ایسه وما سن فیه عدد استنجاده عدد مسنون قلنمادی شافعی قاتنده
تثلیثدن لابددر بو حدیث ایله استدلال ایدوب قوله علیه السلام واستنج بثلثة احجار

امر وجوب ايچوندر حديث شريف ايسه وجوبنه كيت معلومه ايله دلالت ايدر
ديولر بزم ايچون دليل قوله عليه السلام من استجمر فليوتر ايتار ايسه واحده دخى
شامل اولور يمسحه بثلاثة احجار احد سبيلينه حجر وحجر مثلو ايله كه كسلك وخشب وتر
ايدر مسح ايله حتى ينقيه حتى اول موضع نجاستى پاك ايدنجه يدبر بالحجر الاول
اوليله ادبار ايليه يعنى حايه لرى آلتندن دبر طرفنه چكه ويقبل بالثاني ايكنجى طاش ايله
دبر طرفندن حايه لرى طرفنه اقبال ايده ويدبر بالثالث اوچنجى طاش ايله ينه ادبار
ايليه اولكى كبى في الصيف يازكونلرنده خصيتين برمقدار مرخى اولور مسح اولدن
اقبال ايلسه خصيتين ملوث اولمق احتمالى اولور مصنفك عدد مسنون اولمدى
ديدوكنه يدبر بالحجر الاول الى آخره قولنده نوع ركاكت وارد ر بالحجر يرينه بالمسح الاول ديسه
اولى اولوردى ويقبل الرجل بالاول ويدبر بالثاني والثالث في الشتاء شتاده رجل
حجر اول ايله اقبال وثاني وثالث ايله ادبار ايلسه اما عورت شتاده صيفده اولان كبى ايشليه
وغسله بالماء بعد الحجر افضل موضع نجاستى حجردن صكره صو ايله ييقمق افضلدر اهل قبا
حقنده نص شريف وارد اولمشدر قوله تعالى رجال يحبون ان يتطهروا والله يحب المطهرين
يغسل يديه اولا ثم المخرج ببطن اصبع او اصبعين او ثلث اول ايكى اللرينى غسل ايلسه آندن
صكره مخرجى بر برمغك بطنى ايله ياخود ايكى برمغك يعنى بطنى ايله اول دنى كفايت
ايلمز ايسه اوچ برمغك بطنى ايله غسل ايليه لا برؤسها برمقلرك اوجلرى ايله غسل ايلميه
شقوق اصفاره نجاست حلولندن احتراز ايچون وبرخى بالغة مالغه ايله ارخا ايليه
يعنى مخرجى آشغه قيو وير ان لم يكن صايما اكر صايم دكل ايسه ويحل استنجاده
ذكر الله ايلميه وتوكرميه وسومكرميه ويجب ان جاوز النجس والمخرج اكثر من درهم
درهمدن زياده نجس مخرجى تجاوز ايدر سه غسل واجب اولور ويعتبر ذالك وراء
موضع الاستنجاء درهم مقدارندن زائد نجاستك مجاورى موضع استنجادن

استنجادن غیرین اعتبار اولنور ابو حنیفه وابو یوسف قاتنده امام محمد قاتنده موضع
استنجا ایله معاً در استنجانک وجه اوزره درایکیسی واجبدر بری مخرجک نجاسنی غسلدر
جنابت وحایض ونفاسدن غسل ایتدکده ایکنجیسی امام محمد قاتنده مخرجی متجاوز اولان
نجاست درهمدن زیاده اولدوغی حالده در احوط اولان دخی بودر اما امام اعظم ایله
ابو یوسف متجاوز اولان نجاسنک درهمدن زائد اولدوغن اعتبار ایدرلر اوچنجیسی سنتدر
استنجا سنتی نجاست مخرجی تجاوز اتمکسزین غسل ایلمکدر بوکه ادب دخی دیمشلر دردنجیسی
مستحبدر استنجا مستحب با لا تغوط تبول ایله استحباباً مخرجی غسل ایلمکدر بشنجیسی بدعتدر
وریحدن استنجا کبی ولا یستنجی بعظم ولا بروث استنجا مراد ایدن کمسنه کمک ایله ودخی آت تزکی
ایله استنجا ایلمز نبی علیه السلام بونلردن نهی ایلمشدر زیرا روث کندوسی نجسدر وعظم زاد
جنیدر اما کومر ایله واوراق شجر ایله وعلف حیوان ایله استنجا دخی مکروهدر وطعام طعام
ایله دخی استنجا اولنمیه ویمینه دخی صاغ الیله استنجا اولنمیه صاغ الیله استنجادن حضرت رسول
بزی منع ایلمشدر قال علیه السلام الیمین للوجه والیسار للمقعد وکره استقبال القبلة ولو
واستدبارها لبول وبخو تبول ایجوغ ودخی تبوله بکزر شئ ایچون قبله یه قرشو وقبله ارقه
ویروب اوتورمق وطورمق مکروه اولدی قوله علیه السلام اذا اتیتم الغایط فعظموا
قبلة الله فلا تستقبلوها ولا تستدبروها ولکن شرقوا او غربوا ابو حنیفه دن روایت
اولنمشدر که استدبارده لا بأس در زیرا فیلمر مقابل دکلدر ولو فی الخلاء اکر حلاده
ایسه دخی اینه استقبال واستدبار ایلمیه طورن صوبه تغوط وتبول دخی مکروهدر وحال
تغوط وتبولده کلام دخی مکروهدر **باب** بو باب صلوة بیاننده در صلاة
فرض عیندر فرضیتنه منکر اولان کافر اولور کتاب قوله تعالی واقیموا الصلوة وحافظوا علی
الصلوة والصلاة الوسطی سنت قوله علیه السلام ان الله تعالی فرض کل مسلم ومسلمة
فی کل یوم ولیلة خمس صلوة اجماع امت بودر که تحقیقا امت محمد حضرت رسول الله

صلى الله عليه وسلم دن بوكونه كلنجه فرضيتنه اجماع ايدوب برمنكر انكار وبر راده رد ايلمه
مشدر بر كمسنه فرضيتنه انكار ايلسه كافر اولور صلاة لغتده دعايه ديرلر شريعتده افعال معلومه
واركان مخصوصه دن عبارتدر وقت الفجر من طلوع الفجر الثاني وهو البياض المعترض في الافق
الى طلوع الشمس صلاة فجرك وقتي فجر ثانينك طلوعندنكه اول فجر ثاني افقده بر بياض
معترضدر طلوع شمسه دلين در صباح نمازين ابتداء آدم پيغمبر جنتدن هبوط ايلدكده
كيجه نك ظلمتندن خوف اوزره ايكن فجر طلوع ايلدي شكراً لله ايكي ركعت نماز قلدي اولكي
ركعتي ظلمت ليلدن خلاص ايچون ايكنجي ركعتي ضوء نهارك رجوعي ايچون بياض معترض
ديدوكي بياض مستطيلدن احترازدر قوله عليه السلام لا يغرنكم اذان بلال ولا الفجر المستطيل
انما المعتبر الفجر المستطير في الافق مصنفك اول وآخر وقتي تصريح ايلدوكي حضرت
جبرائيلك حبيب اكرمه امامت ايلدوكنه اشارتدركه ذكر اولنور ان جبرائيل عليه السلام امّ
برسول الله صلى الله عليه وسلم فيها حين طلوع الفجر في اليوم الاول وفي اليوم الثاني حين
اسرجداً وكادت الشمس تطلع ثم قال ما بين هذين الوقتين وقت لامتك ووقت الظهر
من زوالها ظهرك وقت شمسك زوالندن الى ان تصير ظل كل شيء مثليه هر شيئك كولكه سي ايكي
كنده ومثلي اولنجه يه دكين در سوى فيء الزوال فيء زوالدن غيريسي وقالا الى ان تصير مثله
امامين ديديكه ظهرك وقتي زوال شمسدن هر شيئك آخر وقتنه ابو حنيفه دن روايت
مختلفدر امام محمد ينه ابو حنيفه دن روايت ايدوب فيء زوالدن غيري هر شيئك ظلّي
ايكي كندو مثللي اولدقده ظهرك آخر وقتي اولوب عصرك اول وقتي دخول ايدر ديمش
ابو حنيفه دخي بو قول اوزره در وحسن بن زياد ينه ابو حنيفه دن روايت فيء زوالدن غيري
شيئك ظلّي كندو مثللي اولدقده ظهرك وقتي چقوب عصرك وقتي داخل اولور ديمش
ابو يوسف ومحمد وزفر وشافعي بو قولي اخذ ايلمشلردر واسد بن عمر ينه ابو
حنيفه دن روايت ايدوب فيء هر شيئك ظلّي فيء زوالدن غيري كندو مثللي اولدقده

اولدقده وقت ظهر خروج ايدر لكن وقت عصره دخول ايلمز حتى هر شيئك كولكسي ايكي كره
مثللي اولدقده وقت عصر داخل اولور ديمش بو روايت اوزره بين الظهر والعصر وقتي
مهمل اولمش اولور صباح نمازي ايله اويله نمازي نك ما بيننده اولدوغي كبي دينلمشدر
ظهري بعد الزوال ابراهيم عليه السلام قلمشدر واوغلني ذبحه امر اولندقده درت ركعت
نماز قلدي اولكي ركعتي غم ولد زائل اولدوغي شكرانه سي ايچون اوچنجيسي رضاء الله ايچون
[illegible] قد صدقت الرؤيا خطابيله ندا اولدوغي حينده دردنجيسي ولدنك
صبري ايچون اكا تطوع ايدي بزه فرض اولدي فيء زوال بلمك مراد اولنسه بر مسطح
مستقيم بيدا اولنوب وسطنه بر مقياس نصب اولنه اول مقياسك ظلي هر طرفدن منتهي
اولورسه فيء زوال اولدر كوكلكده اول منتهاي ظلدن اطراف مقياسه على السويه بر دائره
مستديره پيدا اولنه اول دائره دن هر بار ظل مقياس بر نقطه مقداري خروج ايلسه
صلاة ظهرك وقتي دخول ايدر بر دركه دخي فيء زوالي بلمك مراد اولنسه مسطح
مستقيم اوزره بر دائره چزيلوب واورطه سينه بر مقياس نصب اولنوب واول مقياسك
دائره سندن مدخل ظل اولان محله اشارت اولنه وبعد الزوال بينه اول دائره دن
مخرج ظل محلنه دخي اشارت اولنوب مدخلي ايله مخرج اشارت اولنان محللرك وسط
حقيقتي اخذ اولنوب اول مقياسك ظلي اول وسطه نه زمانده ملاقي اولورسه اول
ملاقي اولدوغي محل فيء زوالدر آندن بر نقطه تجاوز ايلمكله صلاة ظهرك وقتي دخول
ايدر ووقت العصر من انتهاء وقت الظهر الى غروب الشمس عصرك وقتي ظهرك
آخر وقتندن غروب شمسه دكين در قوله عليه السلام من ادرك ركعة من العصر قبل
ان تغرب الشمس فقد ادركها وابتداء عصري قيلان حضرت يونس عليه السلامدر
حق سبحانه وتعالى كندويي درت ظلمتدن خلاص ايلدكده [illegible] درت ظلمات ظلمت زلت
ظلمت ليل ظلمت ماء ظلمت بطن حوت خلاص ايچون شكرانه درت ركعت صلاة عصري

اداایلمش دیو روایت اولنور وقت المغرب من غروبها الی مغیب الشفق مغربك وقتی غروب
دن شفق غائب اولنسه دکین در شافعی قاتنده وقت مغرب اوچ رکعت نماز ادا اولنجه دکین در
زیرا حضرت جبرائیلك ایکی کونده اخشام نمازی ایچون امامت ایلدوکی بر وقتده واقع اولمشدر
انك امامتی خود تعلیم ایچون ایدی بو قول شافعینك ایکی قولینك بریدر عراقی حضراتی
دیدیلر که وقت مغربده ایکی قول واردر بر قول وقت مغرب غروب شفقه دکین ممتد اولنه واحمد
بن حنبل دخی بوکا ذاهب اولمشدر بو قول دخی غروب شمسدن صکره بر ابدست آلوب
واذان واقامت وبش رکعت ادا اولنجه دکینه در اصحاب حنیفه عبد الله ابن عمرك روایتی
احتجاج ایدنلردر ان النبی علیه السلام قال وقت المغرب مالم یسقط نور الشفق وروی
ابو هریره ابو هریره ان النبی علیه السلام قال اول المغرب حین تغرب الشمس وآخره حین یغیب
الشفق اخشام نمازی ابتدا قیلان حضرت عیسی علیه السلامدر حق سبحانه وتعالی ءانت
قلت للناس اتخذونی وامی الهین آیه کریمه سیله حضرت عیسی یه خطاب ایلدکده اوچ
رکعت نماز قلدی اولکی رکعتی کندو نفسندن الوهیتی نفی ایچون وایکنجی رکعتی والده
سندن نفی ایچون واوچنجی رکعتی جناب حقك الوهیتین اثبات ایچون بونك ایله نماز
اولدقده اخشام نمازینك وقتی ایدی دیو روایت اولنمشدر وهو البیاض الکائن فی
الافق بعد الحمرة وقالا هو الحمرة قیل وبه یفتی مغیب شفق دیدوکلری اول بر بیاضدر که
افقده حمرتدن صکره واقع اولور امامین دیدیلر که مغیب شفق حمرت کندوسیدر حمرتدن صکره
اولان بیاض دکلدر دینلدیکه فتوی دخی بونك اوزرینه در شفقده علما اختلاف ایلمشلردر
ابو حنیفه دیدیکه هو البیاض فی الافق بعد الحمرة ابو بکر ومعاذ وانس وابن زبیر دخی
بوکه ذاهب اولمشلردر وامامین دیدیلر که شفق قزللقدر بو دخی ابو حنیفه دن روایت
اولنمش قولدر شافعی دخی بونی اخذ ایلمشدر وبو حدیث شریف ایله استدلال ایلمشلر قال
النبی علیه السلام الشفق هو الحمرة ابو حنیفه نك استدلالی ابو هریره روایت ایلدوکی

ایلدوکی حدیث شریفدر قال النبی علیه السلام آخر وقت المغرب اذا اسود الافق الشفق
هو الحمرة حدیث شریفنی روایت ایلدیلر ابن عمر اوزرینه موقوفدر مالک موطاسنده ذکر
ایلمشدر که بو حدیث شریف حجت اولمغه صالح دکلدر دیرا بونده اختلاف صحابه واردر اختلاف
صحابه اولان حدیث ایله انیه تمسک جائز دکلدر زیرا عدم قبوله دلیل اولمق احتمالی واردر
شیخ اسمعیل سیواسی دیمشدر که ابوحنیفه نک روایت ایلدوکی متحجدر زیرا حدیث مرفوعدر
انلرک روایت ایلدوکی موقوف اوزرینه مترجح اولدوغی علم اصولده بیان مستغنیدر لکن
اختلاف صحابه مرفوع وموقوفدن تاخیر ایدر فتوی امامین قولی اوزره در اهل لسان
بونک اوزرینه اتفاق ایلدکلری ایچون حتی نقل اولنور که امامین بو قولدن رجوع
ایلمشلردر ووقت العشاء والوتر من انتهاء وقت المغرب الی الفجر الثانی عشانک وقتی
دخی وترک وقتی مغربک وقتنک انتهاسندن فجر ثانیه دکین در فجر ثانی صبح صادقدر
ابوهریره دن روایت اولندیکه ان النبی علیه السلام قال آخر وقت العشاء حین یطلع الفجر
ونقل ایلدیکه عشایی اول حضرت موسی قیلمشدر مدین دن چیقوب یولی ضایع ایلدوکی
حینده خاتونی غمی و قرنداشی هرون غمی وعدوسی اولان فرعونک غمی و اولادی
غمی حق سبحانه وتعالی بو غملردن خلاص ایدوب وادی ایمنده ندا ایلدکده درت
رکعت نماز قیلدیکه وقت عشا ایدی اکا تطوع بنیه فرض اولدی ولا یقدم الوتر علیها للترتیب
وتر تقدیم اولنماز عشا اوزرینه ترتیب ایچون لاجل وجوب الترتیب دیمکدر اگر کمسنه
عشایی اونتسه وتری قلسه اندنصکره عشایی قلسه جائز اولور نهایت ترتیب ساقط
اولور بو ابوحنیفه قاتنده در زیرا وتر فرض عملیدر امامین قاتنده جائز اولماز زیرا
انلرک قاتنده وتر عشانک سنتیدر وعشایه تابعدر قلمینجه وترک وقتی دخول ایلمز
سقوط ترتیب ایچون دکلدر عدم دخول وقت ایچون در ومن لم یجد
شول کمسنه عشا و وترک وقتنی بولمسه لر بعضی بر بلدده اولسلر که شمس غروب ایلدوکی

كبي فجر طلوع ايلسه بلغار ولا ينبغي كبي لم يجبا عليه عشا ووتر اول كمسنه نك اوزرينه واجب
اولماز ويستحب الاسفار بالفجر فجري اسفار ايلمك يعني بر مقدار متاخر قلمق مستحب قلنزي
قوله عليه السلام اسفروا بالفجر فانه اعظم للاجر بحيث بمك اداوه بر ترتيل اربعين آية
او اكثر بر حيثيت ايله اسفار اولنه كه قرق آية كريمه ترتيل ايله اداسي ممكن اوله و ياخود قرق
آيتدن زياده نك اداسي ممكن اوله ثم ان ظهر فساد الطهارة يمكنه الوضوء واعادته على
الوجه المذكور آنده نصكره اكر طهارتك فسادي ظاهر اولورسه اول كمسنيه وضوء ممكن
اوله وغاري اعاده ايليه ذكر اولنان وجه اوزره يعني قرق آية و ياخود دخي زياده ادا ايلمك
ممكن اوله قوله عليه السلام من صلى الفجر ومكث حتى تطلع الشمس فانما اعتق اربع رقاب
من ولد اسمعيل والابراد بظهر الصيف ياز كونلرينك ظهريني تاخير دخي مستحب اولور لحديث
انس رضي الله عنه انه عليه السلام اذا كان الحر ابرد بالصلوة واذا كان البرد عجل ولحديث ابو سعيد
الخدري انه صلى الله عليه وسلم ابردوا بالظهر فان شدة الحر من فيح جهنم وتاخير العصر ما لم
يتغير الشمس عصرك تاخيري دخي مستحب اولور مادام كه شمسك لوني متغير اولميه والعشا
الى ثلث الليل عشانك دخي تاخيري مستحب اولور ثلث ليله قال عليه السلام لولا ان اشق على
امتي لاخرت العشاء الى ثلث الليل والوتر الى اخره لمن يثق بالانتباه دخي صلاة وتر آخر ليله
دكين تاخير اولنمق مستحبدر شول كمسنه ايچون كه اويانمغه اعتمادي اوله و الا فقبل النوم
اكر اويانمغه اعتمادي يوغيسه نومدن اول ادا ايليه قال النبي عليه السلام من خاف ان لا يقوم
آخر الليل فليوتر اوله ومن طمع ان يقوم آخر الليل فليوتر آخر الليل وتعجيل ظهر الشتاء قش
كونلرينك ظهرينك دخي تعجيل مستحب اولور والمغرب قش و ياز كونلرينك مغربي تعجيل اولنمق
دخي مستحب اولور قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يزال امتي بخير ما عجلوا المغرب واخروا
العشاء يوم الغيم عصر وعشانك تعجيلي دخي بولوطلي كونده مستحب اولور وتاخير غيرهما عشا
وعصردن غيريسنده تاخير اولنمق مستحب اولور زيرا تاخيرده قضا ايله ادا بينده تردد

تردد وارد ر تعجيلده صحت ايله فساد بيننده تردد وارد ر امدي بوتقديرجه تاخير اولیدر ومنع
عن الصلوة وسجدة التلاوة وصلاة الجنازة عند الطلوع والاستواء والغروب شمسك طلوع
واستواسي وغروبي زماننده صلی صلاتدن سجدهٔ تلاوتدن وصلاهٔ جنازه دن منع اولندي عقبه
رضي الله عنه دن روايت اولنديكه بني عليه السلام اوج وقتده نماز قلمقدن وجنازه بي قبره قومقدن
نهي ايدردي وسجدهٔ تلاوتك مكروه اولدوغي كندن معنیٔ صلاة اولدوغي ايجوندر زيرا
صلاتده شرط اولان طهارت وستر عورت واستقبال قبله سجدهٔ تلاوتده دخي شرطدر فتاوی
قاضي خانده مسطوردركه طقوز وقتده نافله جائز دكلدر بري طلوع فجرده نصكره سنت فجرك
غيري نافله قلمق بري دخي فجرك فرضنده نصكره شمسك طلوعندن اول بري دخي صلاة عصردن
صكره تغيير شمسدن اول وبري دخي غروب شمسدن صكره مغربدن اول وبري دخي يوم جمعه ده
خطيب اوقونوركن وبري دخي جمعه كوني بعد الاقامه وبري دخي بيرام نمازينك خطبه لري اوقونوركن
وبري دخي كسوف ايچون خطبه اوقونوركن نافله قلمقدر بو طقوز وقتده نافله قلمق جائز دكلدر نهي
اولان اوج وقتكه طلوع شمس واستوي وغروب وقتلري ايدي بونلردن غيري بدر بو طقوز
وقتلرده فائته نك قضاسي وصلاة جنازه وسجدهٔ تلاوت جائز اولور لكن مكروهدر
الا عصر يومه الا اولكونك عصري منع اولنمدي ومن التنفل وركعتي الطواف بعد صلاة
الفجر والعصر صلاة فجر وصلات عصردن صكره طوافك ايكي ركعتندن ونافله نمازدن منع اولندي
قال عليه السلام لا صلاة بعد طلوع الفجر حتی تطلع وبعد العصر حتی تغرب لا عن قضاء فائتة
وسجدة تلاوة وصلاة جنازة قضاء فائته دن وسجدهٔ تلاوتدن وصلاهٔ جنازه دن منع اولنماز
وعن التنفل بعد طلوع الفجر باكثر من سنته طلوع فجردن صكره فجرك سنتندن اكثر نافله دن دخي منع
اولندي قال عليه السلام لا صلاة بعد الصبح الا ركعتين وقبل المغرب مغربدن اول دخي نافله
منع اولندي ووقت الخطبة ايّاما كان خطبه وقتنده دخي نافله منع اولندي هر قنقي خطبه اولورسه
اولسون كرك جمعه وعيدين وحج خطبه لري كرك خطبهٔ كسوف وخطبهٔ استسقا جمله سي برابردر

وقبل صلاة العيد صلاة عيددن مقدّم دخي تنفّل منع اولندي كرك مصلاده اولسون
كرك غيري اولسون صحابه دن بوكا نهي وانكار وارد اولمشدر روايت اولنوركه ابن مسعود
وحذيفه يوم فطرده ايكيسي قالقوب امامدن اوّل ناسي صلاتدن اوّل منع ايدرلردي
و روايت اولنمشدركه ان عليًّا خرج الى المصلّى فرأى قوماً يصلون فقال لهما هذا الصلوة
اللتي لم تكن تعرفها على عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم فقيل له الا تنهاهم فقال اكره
ان اكون الذي ينهى عبداً اذا صلى وعن الجمع بين الصلاتين في وقت واحد ده
ايكي صلاتك بينني جمعدن دخي منع اولندي سفر وحضر برابردر قوله تعالى انّ
الصلوة كانت على المؤمنين كتاباً موقوتاً موقتا دیمكدر جمع ايسه تغيير وقتدر فعلا جمع
جائزدر امّا وقتا جائز دكلدر صلاة ظهري آخر وقته تأخير ايدوب وعصري اول وقته
قيلوب ايكيسني بر يرده قلمق جائزدر امّا شافعي خلاف ايدوب انك قاتنده ظهر ايله عصري
مغرب ايله عشايي ياغمور ومرض وسفر عذرلري ايله جمع ايلمك جائزدر الا بعرفة ومزدلفة
الا عرفه ده ومزدلفه ده دكل ايكسيني جمع ايلمك منع اولنمدي عرفه ده وقت ظهرده عصر ايله معاً
ادا اولنوب جمع اولور مزدلفه ده عشا وقتنده اخشام وعشا ادا اولنوب جمع اولنور ومن طهرت
في وقت عصر او عشاء صلتهما فقط دخي شول حاتون كه حيضدن وقت عصرده ياخود وقت عشاده
طاهر اولسه آنجق ايكيسندن بريسني ادا ايدر امام شافعي خلاف ايدوب عصرده طاهر اولان ادا
ايدر زيرا انك قاتنده ظهر ايله عصر ومغرب ايله عشا وقت واحد كبيدر عذر ايله ايكي وقتي برده
جمع اولور ومن هو اهل فرض في آخر الوقت يقضيه لا من حاضت فيه شول كمسنه كه آخر وقتده
اهل فرض اوله اول كمسنه قضا ايدر امّا آخر وقتده حايض اولان قضا ايلمز مثلا بر صبي بالغ وياخود
بر كافر مسلم اولسه اول وقتدن آنجق تحريمه مقداري باقي قلسه اول وقتك فرضنك قضاسي
آنك اوزرينه واجب اولور امّا حايض ولا ويا نفسا اولا اوزرينه واجب اولماز زيرا سببيته
اعتبار آخر وقته در حنيفه قاتنده شافعي قاتنده اعتبار وقت اوّله در صورت اولى ده

اولیده قضا واجب اولور صورت ثانیه واجب اولماز **باب** بو باب اذان
بیاننده در اذان لغتده اعلام دیرلر کما قال الله تعالی واذان من الله ورسوله ای اعلام شرعده
اوقات مخصوصه ده اعلام مخصوصدن عبارتدر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم مدینه
منوره یه کلدکده صلاتی کاه تاخیر وکاه تعجیل ایدرلر ایدی صحابه کرین وقت صلاة بلمک
ایچون مشاوره ایلدیلر بعضیسی دیدیلر که بر بیراق نصب ایده لم اول بیراق نصب اولندقده
وقت صلاة ایدوکی معلوم اوله وکورمینلر کورنلر اعلام ایلیه بعضیسی دیدیکه چاك چلاق
چان چالمغی نصارایه مخصوصدر دیو کریه کوردیلر بعضیسی دیدیکه بوری چالنه یهودیلره
مخصوصدر دیوانی دخی کریه کوردیلر بعضیسی دیدیکه آتش یاقلسون مجوسیلره مخصوص
اولمغین اول دخی کریه کوردیلر مشاوره یه قرار داده اولمدی صحابه کرین هر کیمی اولرینه کتدی
عبد الله ابن زید الانصاری دیدیکه یاتمش ایدم بین النوم والیقظه کورمکه کوکدن بر شخص نازل
اولدی اوزرنده ایشل قفتان وار والنده ناقوصه شبیه بر نسنه وار ایدی دیدمکه النده
اولان شیئی بکا بیع ایدرمیسین اول شخص بونکله نه ایشلرسین دیدی بندخی صلاة زماننده
اعلام ایچون ضرب ایده رم دیدم بوندن خیرلی بر شیئه دلالت ایده یمی دیدکده بیورلك
دیو الحاح ایلدم اول شخص بر سطح اوزرینه چیقوب قبلیه استقبال ایدوب واذان اوقیوب
بر مقدار مکث ایدوب بعده قالقوب اولکی کبی اذان ویروب آخرنده ایکی کره قد قامت
الصلوة دیدی بندخی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمه کلوب بو رؤیایی خبر
ویردم فقال علیه السلام رؤیا یه صدق او حق بلاله القا ایله دیو امر ایلدی بندخی ایشتدوکم
کبی القا ایلدم وبلال مدینه ده بر سطح اوزرینه چقوب اذان ویردکده حضرت عمر
رضی الله عنه سعی ایدرك کلدی عبد اللهه کلان شخص بو کیجه بکا دخی کلدی لکن عبد الله
بندن مقدم حضرته کلدی دیو بیوردی وروایت اولندیکه صحابه دن بدی کمسنه او کیجه
اول نیجه دوش کورمشلردی ابو حفص محمد بن علی بو کلامی انکار ایلمشدر معالم دیندن

اولاشنیء رؤیا ایله ثابت اولدی دیمك نعمة در لکن حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
اسری کیجه سی مسجد اقصایه وارد قلرنده انبیا علیهم السلام جمع اولدیغی برملك اذان وردی
واقامت ایلدی وانلر ایله رسول علیه السلام نماز قلدی ودخی دینلمشدر که حضرت جبرائیل
رسول علیه السلامه اذانی کتوردی حتی کثیر بن مره دیدیکه جبرائیل علیه السلام سماده
اذان اوقودی حضرت عمر رضی الله عنه اشتدی صکره بلاله تعلیم ایلدیلر سن للفرایض دون غیرها
اذان فرایض خمسه ایچون مسنون اولدی فرایضدن غیری واجباتدن صلاة عیدین وصلاة
وتر ایچون مسنون اولمدی کرچه صلاة وتر ابو حنیفه قاتنده فرض ایسه ده دخی وقت عشاده
ادا اولنمغله عشا اذانی ایله اکتفا اولنور ولا یؤذن لها لصلاة - وقتدن اول صلاة ایچون
اذان اوقنمق اوقنورسه وقتنده اعاده اولنور خلافا لابی یوسف فی الفجر ابو یوسف
ایچون صلاة فجرده خلاف وار در لیلدن نصف اخیرده اذان اوقونسه اعاده اولنماز
بیورمشلر ویؤذن للفائتة ویقیم فائته ایچون اذان واقامت اولنور زیرا حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم لیلة تعریسده فجری قضا ایلدی اذان واقامت ایله بوقول اقامت ایله
اکتفایه شافعی یه حجتدر شافعی ایکی قولك برنده لایؤذن ولایقیم دیمشدر استدلالی بودر که
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم خندق غزاسنده کفارك شغلرندن دورت وقت صلاة
فوت اولمش ایدی اول دورت وقتی اذان واقامتسز قضا ایلمشدر بزم ایچون دلیل
ابو یوسفدن رسول اکرمه اسناد ایله روایته اول دورت وقتی قضا ایلدی اذان
واقامت ایله قصه بودر لکن الفضل   وکذا الاولی للاولی الفوائت فانه لترك اولی ایچون
اذان واقامت اولنمق مسنون قلندی وخیر للبواقی فوائتك باقیلری ایچون مخیر
اولندی دیلرسه هم اذان وهم اقامت ایدر قضا بحسب الادا اولندوغی ایچون دیلرسه
انجق اقامت کتورر وکره ترکهما للمسافر مسافر ایچون اذان واقامتك ترکی مکروه
اولدی لقوله علیه السلام لابنی ابی ملیکة اذا سافرتما فاذنا واقیما ولیؤمکما اکبرکما

اكبر كما سنّا لا المصلي في بيته في المصر شهرده اونه اولا مصلي ايچون اذان واقامتك
تركي مكروه قلنمدي كقوله ابن مسعود اذان الحيّ يكفينا اي يكفينا للاذان والاقامة وفي رواية
يكفينا اذان الحيّ واقامته وندبا لهما مسافر ومقيم ايچون اذان واقامت مندوب قلندي
مالكك خلافي ايدوب انك فاتننه صحراده واونه بالكز نماز قلان كمسنه ايچون اذان واقامت
لازم دكلدر زيرا اذان واقامت اشعار جماعتدر بالكز اولدقده خود جماعتك بولنمش
اولور لا للنساء نسا ايچون اذان مندوب قلنمدي وصفة الاذان معروفة اذانك صفتي
معروفدر اذان دورت كرّه الله اكبر در ايكي كره اشهد ان لا اله الا الله وايكي كره اشهد
ان محمدا رسول الله در وايكي كره حيّ على الصلاة وايكي كره حيّ على الفلاح در والله اكبر الله
اكبر لا اله الا الله كلمهٔ شريفه سيدر معنى اذان شريف الله اكبر اي الله اجل واعظم ديمكدر
يعني عمل دنياده مشغول اولدوغكز شيلردن اعظم واجلدر وبو وقت شول وقتدر كه سزك
اوزريكزه صلاتك عملي واجب اولمشدر امدي واجب اولاني اشتغال ايدك اعمال
دنيايي بو قدرلو ترك ايدك ديمكدر تكبيري تكرار ايلمك غفلتدن زياده تنبيه ايچوندر زيرا
برشيء متكرر اولسه زياده تقرير ايدر اندنصكره شهادتي ذكر ايلدي بوكا اشارتدر كه موذن
اوّلدن اولانه مخالف سويلميوب بلكه انلره طاعت ربّ عزتده موافق سويليوب قلبلرنه
تقرير ايچوندر اندن شهادت رسول اللّهي ذكر ايدوب زيرا الله تعالى رسولنك ذكريني
عالي ايدوب واسمني اسمنه مقارن ايلدي كما قال الله تعالى ورفعنا لك ذكرك اندن
صكره حيّ على الصلاة يعني صلاته كلون ديو ندا ايدوب بو وقت صلاة وقتدر ديمكدر
تكرار خود تقرير ايچون اولدوغي ذكر اولنمشدر اندن صكره حيّ على الفلاح ديو ندا
ايدوب بونده وعد واردر زنهار تكاسل ايلمكز اقبال ايدكز نجاتكز صلاتكزدر ديمكدر
اندنصكره تكبيري ذكر ايدوب افتتاح واختتام جناب ربّ عزتك اسم شريفي ايله
بيلنسون ايچوندر لا اله الا الله عبادتكزي الله ايچون خالص قلك ديو ندادر

امدي مؤمنلردن هركيم اذاني بويله ايشيدرسه طوبى له وحسن مآب فيزاد بعد فلاح اذان الفجر الصلاة خير من النوم مرتين اذان فجرده فلاحدن صكره زياده قيلنور ايكي كره الصلاة خير من النوم كلامي زيرا بلال رضي الله عنه صلاة فجرده حجرۀ عايشه كلوردي الصلاة يا رسول الله ديرايدي حضرت عايشه رسول نائمدر ديو جواب ويروب بلال دخي الصلاة خير من النوم ديو جواب ايلدكده حضرت عايشه بو كلامي حضرته حكايت ايلموب حضرت دخي بو استحسان ايدوب يا بلال اجعله في اذانك ديو بيورمشلردر والاقامة مثله فيزاد بعد فلاحها قد قامت الصلاة مرتين اقامت دخي اذان مثلي دربس ايكي كره قامت الصلاة لفظلري اذانك فلاحندن صكره زياده قيلنور فيه اذانده ترسل اولنور يعني بلا سرعة مهل اوزره اقنوب ويحدر فيها اقامتده سرعت اولنور ويكره الترجيع ترجيع مكروه اولور ترجيع شها دتينده مؤذن صوتني اشغه ويوقارو ايتمكدر والتلحين التفعيل من اللحن تلحين دخي مكروه اولور تلحين تغني معناسنه در يعني تحسين صوت ايچون كلمانك حروفني تغيير ايدوب مد ايتميه جك يرده قصر ايلمكدر ويستقبل بهما القبلة اذان واقامتده مؤذن قبله يه استقبال ايليه زيرا الله تعالى يه ذكر وثنا اوزره اولوب وحدانيتنه شهادت ودخي نبي عليه السلام اوزرينه رسالت ايله شهادت محلي درلا اولان بودركه قبله قرشو اوله ويحول وجهه يمنة ويسرة عند حي على الصلوة وحي على الفلاح مؤذن وجهني صاغنه وصولنه دوندوره حي على الصلاة وحي على الفلاح ديدوكي حينده اذاني استماع ايدنلره لازمدركه مؤذن حي على الصلاة وحي على الفلاح ديدركن لا حول ولا قوة الا بالله ما شاء الله كان وما لم يشأ لم يكن وما قدر سيكون ديه ويستدير في موضعه ان لم يفد التحويل واعتقاد ايكي يانينه دوندرمك فائده ويرمز ايسه اذان ويره جك يرده آردنده دونوب اذان اوقويه ولا يتكلم في اثنائهما اذان واقامت اراسنده تكلم ايلميه ويجلس بينهما اذان واقامت بيننده اوتوره لقوله عليه السلام وجعل بين اذانك واقامتك قدر ما يفرغ الآكل من اكله الا في المغرب فيفصل

فيفصل بسكتة الاصلاة مغربده او تومية يس بر سكته ايله فصل ايليه جزئوي فصلده اتفاق
اولنمشدر نهايت مقدارده اختلاف اولنمشدر ابو حنيفه قاتنده ايكيسنك بيني سكته
ايله فصل ايلمك مستحبدر اوج قيصه ايت وياخود براوزون آيت قرائت اده ايده جك مقداري
وياخود اوج آدم مقداري سكته اولنه بعده اقامت اولنه وقالا بجلسة حقيقة ديديلركه
جلسهٔ حقيقه لازمدر ايكي خطبه ما بينده اوتورلدوغي مقداري واستحسن المتأخرون التثويب
في كل صلاة متأخرون تثويبي مستحسن كورمشلردر هر صلاتده تثويب اعلام بعد الاعلام
يعني اذاني استماع ايمينلره وقت نماز وياخود الصلاة ديو ندا ايتمكدن عبارتدر ويؤذن
ويقيم على طهر مؤذن اوقيه واقامت ايليه طهارت اوزره زيرا ذكر الله در قرائت قرآن
كبي طهارت مستحبدر وجاز اذان المحدث آبدستسز كمسنه اذاني جائز اولور مقصوده
حاصل اولدوغي ايچون مكروه دكلدر دينلمشدر كه مكروه در زيرا كندوسي اجابت ايلمدوكي
شيئه دعوت قوله تعالى أتأمرون الناس بالبر وتنسون انفسكم خطابنك تحتنده داخل
اولور ويكره اقامته محدثنك اقامت مكروه اولدي واذان الجنب جنبك اذاني دخي
مكروه اولدي ويعاد اكر جنب اذان اوقيه بي ايسه اعاده اولنور كاذان المرأة والمجنون
والسكران مرأنك ومجنونك وسكرانك اذاني اعاده اولندوغي كبي زيرا مرأه نك صوتي
دخي عورتدر ومجنون وسكران خود سويلدكلري بلمزلر بونلردن غيري معتوهك
اذاني دخي اعاده اولنمق كركدر ظاهر روايت اوزره اما ظاهر روايتدن غيريده اعاده
اولنماز ديمش ولا تعاد الاقامة اقامت اعاده اولنماز زيرا اقامتك تكراري مفيد دكلدر
بلكه مشروع دكلدر وه يستحب كون المؤذن عالما بالسنة والاقامت مؤذنك سنت
واقامت واوقاته عالم اولمسي مستحب اولدي لقوله عليه السلام يؤذن لكم خياركم وفي
الفايق قال عمر لو اطيق الاذان مع الخليق لاذنت يعني مع الخلافة وقد اذن رسول الله
ولقام في بعض الاوقات حتى روي عن عقبة بن عامر قال كنت رسول الله في سفر فلما

زالت الشمس اذّن واقام وصلى الظهر وكره اذان الفاسق والصّبي والقاعد ه فاسق
وصبي وقاعدك اذاني مكروه قلندي اذان فاسق وصبينك مكروه اولمسنه حديث شريفكه
يؤذن لكم خياركم دليل قويدر اذان قاعدك مكروه اولمسي مقصود اولان اعلامه
حللي اولدوغي ايجوندر لاذان العبد والاعمى والاعرابي وولد الزناء عبد واعمى
واعرابي وولد زنانك اذاني مكروه اولمدي مقصود اولان اعلام ابدي حاصل
اولدي واذا قال حيّ على الصّلاة قام الامام والجماعة قچان مؤذن حيّ على الصّلاة
ديسه امام وجماعت قائم اولور واذا قال قد قامت الصّلاة شرعوا قچن مؤذن
قد قامت الصّلاة ديسه نمازه شروع ايليه لر مؤذني تكذيب ايلممك ايچون وان كان
الامام غائبًا وهو المؤذن لا يقومون حتى يحضر اگر امام غائب اولسه وياخود
مؤذن اولان امام اولسه جماعت قائم اولميه لر امام حاضر اولمينجه اگر امام
طشره ده بولنوب جماعته قارشدقده جماعت قيام ايده لر ديندمشدر هر قنقي
صفه داخل اولورسه اول صف قيام ايلسون قوله عليه السّلام لا تقوموا حتى تروني
قمت من مقامي بو باب صلاتك شرطلري بياننده در شروط
شرطك جمعيدر انك سكوني ايله امّا اشراط شرطك جمعيدر رانك فتحي ايله كه علامة
معناسنه در اصطلاحده شرط شول شيدر كه اول شيئك وجودي اوزرينه شيء آخر توقف
ايلميه امّا كندوسي اول شيء داخل اولميه بوندن مراد صحتك شرطيدر يوخسه وجودك
شرطي دگلدر شرط مشروطدن مقدّم ايدوكي بيّن در حتى صاحب هدايه باب الشروط
اللتي تتقدمها ديو تصريح ايلمشدر صاحب عنايه ديركه تتقدمها قولي شروطك صفت
مؤكده سي در مميّزي دگلدر امدي تقدم ايلمين شرطدن اولماسن اولور امدي شرط
نفسنده اوچ نوعدر بري شرط عقليه در الم ولذتك حيواة ايله وجودي كبي
وبري دخي جعليه در كه عبادني شرط قيلارلر امّا نفسنده شرط دگلدر دخول

دخول داره تعلق ايله وقوع طلاق كبي بري دخي شرعيه در كه صلاة كبي طهارت كبي
ايله بوندن مراد اولان صلاة مختصه اولان شروط شرعيه در وجائز دركه صلات تقدم ايتمين
شروط صلاتدن احترازا وله قعده اخيره كبي زيراد بيلمشدر كه قعده اخيره فرضدر
ركن اصليه دكلدر بلكه صلاتدن خروجه شرطدر تحريمه دخول شرط اولدوغي كبي هي طهارة
بدن المصلي من حدث وخبث وثوبه ومكانه صلاتك شرطلري مصلينك حدث وخبثدن
بدني پاك اولمقدر ولباسي ونماز قيلاجق مكاني خبثدن پاك اولمقدر حدثدن طهارتنه
دليل قوله تعالى وان كنتم جنبا فاطهروا واخبثدن طهارتنه دليل قوله تعالى وثيابك فطهر
وقوله عليه السلام اغسلي عنك الدم وصلي وستر عورته شروطك بري دخي مصلي
عورتني ستر ايلمكدر ستر عورته دليل قوله عليه السلام تعالى خذوا زينتكم عند كل مسجد
دراي ثيابكم عند كل صلاة اوطواف ستر عورت صلاة ايچوندر ناس ايچون دكلدر اكر ناس ايچون
اولسه ايدي عند دخول الاسواق ويا خود عند الجمع بيوريلوردي خذوا زينتكم قولنده اطلاق
اسم الحال على المحل وعند كل مسجد قولى اطلاق اسم قوكي الحال على المحال قبيلندندر اكر دينلورسه
ابن عباسدن روايت اولنمشدر وآيه كريمه طواف حقنده نازل اولدي صلاة حقنده نازل اولمدي
اولدي اولمدي حق صلاتده ستر عورتك وجوبنه نيجه حجت اولور جواب وبريلور كه اعتبار
عموم لفظه در خصوص سببه دكلدر بوندن ايسه عند كل مسجد بيورلدي عموم اولمجق بري
دخي مسجد حرامدر واستقبال القبلة قبليه توجه دخي صلاتك شرطلرندندر شروط اولدوغنه
دليل قوله تعالى فولوا وجوهكم شطره اي شطر المسجد الحرام ظهريه ده بعض عارفيندن منقولدر
دركه بشرك قبله سي كعبه اهل سمانك قبله سي بيت معمور كروبينك قبله سي كرسي حمله عرشك
قبله سي عرشدر وجمله نك مطلوبي وجه الله در والنية شرطك بري دخي نيتدر شرط اولدوغنه
دليل قوله عليه السلام انما الاعمال بالنيات اي حكم الاعمال زيرا صلوته قيام وقعود عادت وعبادت
بينينده مترددر واردر الله تميز لازمدر تميز اولمادا لاثبت ايله اولور وعورت الرجل من تحت سرته

الجيحت دكبنه رجلك عورتي يعني صه عورت يري كوبكنك التندن ديزلرينك آلته
وار بجيه دكين در والامة مثله مع زيادة بطنها وظهرها جاريه دخي رجل كبيدر قارني
وارقسي دوز زياده سيله يعني امه ده رجلدن زياده عورت يري قارني وارقسي در وسائر
اعضاده رجل ايله برابر در مدبر وام ولد ومكاتبه دخي امه كبيدر حضرت عمر رضي الله عنه
خمار اورتمش برجاريه يه راست كلدكده القي عنك الخمار يا دفار اتتشبهين بالحرائر
ديوب دره ايله ضرب ايدوب منع بيورمشدر وجميع بدن الحرة عورة الا وجهها وكفيها
وقدميها حره نك جمله بدني عورتدر الا يوزي وايكي ال اياسي وايكي ايقلري عورت
دكلدر وجهي استثناسي سبب بعض احيانده كمال احتياج ايجون شهادت كبي ومحاكمه كبي
اللري استثنايه علت احوالك ظهوري ايله ضرورت الدوغي ايجوندر مادام كه اللر
مكشوف اوله قدمين قدمين استثناسندن مراد متنده ضرورت واحتياج ايجوندر
خصوصا فقرادن اوله وكشف ربع عضو هو عورة ربع عضوك كشفي دخي عورتدر
يمنع كالبطن والفخذ والساق وشعر النازل وذكره بمفره والانثيين وحدهما وحلقة الدبر
بمفردها ربع عضوك كشفي جواز صلاتي منع ايدر قارن كبي وايلوق كبي وعورتك بالاري
كبي وعورتلرك باشندن نازل اولان صاچ كبي وبالكز ذكر كبي وخايه لرك ايكيسي بر عضو
اولمسي كبي وبالكز دبر خلقسي كبي وعند ابي يوسف انما يمنع انكشاف الاكثر وفي النصف
عنه روايتان ابو يوسف قاتنده عضوك اكثرينك انكشافي منع ايدر ونصفنك انكشافي
ابو يوسفدن ايكي روايت وارد ر ائمه مز انكشاف عورتك قليلي قليلي معفو اولوب
كثيري معفو اولمدوغنه اتفاق ايلمشلردر اما قلت وكثرتدن اختلاف ايلمشلردر
ابو حنيفه ومحمد ديديلر كه ربع كثيردر ربعك مادوني قليلدر زيرا ربع كمال مصرح مشابهدر
وكل مقامنه موضع كثيرده قائم اولمشدر ابو يوسف ديركه نصفنك مادوني قليلدر
زيرا برشي كثرت ايله صفتلنور كه انك مقابلي اقل اوله ور زير قليل اولكه اسمار ... تقسيم

مقابله دنور ونصفدنسنه امام ابو يوسفدن بر روايتده منع ايلمز زيرا نصف حد قلتدن
چقمشدر روايتده يا جواز صلاتي منع ايلمز حد كثرته داخل اولمامشدر وعادم ما يزيل
النجاسة يصلي معها ولا يعيد نجاستي ازاله ايدرشي بولنميان كمسنه اول نجاست ايله نمازي
ادا ايدر واعاده ايلمز لفظ ماصوبه ومايع اولانه مستناول اولور ولو وجد ثوبا ربعه
طاهر وصلى عريانا لا يجزيه اكر مصلي ربعي طاهر ثوب بولسه وعريانا قلسه كفايت ايلمز اول
ثوب ايله ادا ايلمك لازمدر وفي الاقل اقل من ربعه مخير ربعدن اقل طاهر اولان ثوبده
مصلي مخيردر ديلرسه اول ثوب ايله ادا ايدر ديلرسه عريانا ادا ايدر بونلردن هربري حال
احتيارده جوازي صلاتي منع ايدرحق مقدارده برابردر اولدقلري ايجون زيرا انكشاف
قليل معفودر وبونلرك كثرتلري مانعدر اوليا اولديجق بنلرينه مانعيتده من غير رجحان
برابرلك اولدي ايسه مصلي استدوكني اختيار ايدر والافضل الصلاة به افضل اولان
اول ثوب ايله نمازي قلمقدر وعند محمد يلزم امام محمد قاتنده اول ثوب ايله نماز قلمق
لازمدر زيرا ثوب نجس ايله نماز قلرسه بر فرض ترك ايلمش اولور كه طهارت ثوبدر عريانا
قلارسه نيجه فرايض ترك ايلمش اولور ستر عورت وقيام وركوع وسجود كبي وان لم يجد
ما يستر عورته فصلى قائما بركوع وسجود جاز والافضل ان يصلي قاعدا بايماء اكر مصلي
عورتني ستر ايده جك شي بولمازايسه ركوع وسجودي ايله قائما قلسون جائزدر
افضل اولان ايما ايله قاعدا قلمقدر زيرا اصحاب نبي عليه السلام بويلجه اشتلمشدر
وستر عورتك خلفي يوقدر ايما ايسه اركانك خلفدر خلفي اولان اولميان ايجون ترك
اولنوربر دخي بونك ايجونكه قيا وركوع وسجود صلاة ايجون واجبدر ستر عورت ايسه
هم صلاة وهم ناس ايجون واجبدر ايكي حق ايجون واجب اولاني اختيار ايتمك افضلدر
وقبلة من بمكة عين الكعبة مكه ده اولان كمسنه نك قبله سي عين كعبه در حتى بر مكي اوده
نماز قلسه ديوار حيلولقالدرسلر انك استقبالي سطح كعبه اولمق لازمدر ومن بعد جهتها

شول کمسنه که کعبه دن بعید اوله انک کعبه سی جهت کعبه در بو جمله نک صلاتی جائز اولور

وان جهلها ولم یجد من یسئل عنها تحری وصلی اگر مصلی کعبه یی بلمسه و بر کمسنه دخی بلمسه که قبله دن سؤال ایلیه اول کمسنه تحری ایدر و نمازی قیلار زیرا اصحاب کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین تحری ایدرلر و نمازلرین قیلارلر ایدی و حضرت رسول صلی الله علیه وسلم انکار ایلمیوب و دخی نهی ایلمدی تجنیسده مسطوردر که بر آدم بر صحراده قبله کندویه مشتبه اولسه ایکی آدم قبله بودر دیو خبر ویرسه لکن کندولر دخی مسافر اولوب قبله یی بلمسه لر و مصلی نک کندو تحریسی انلرک خلافی اولسه اول ایکیسینک قولنه التفات ایتمیوب کندی اجتهادی اوزره عمل ایلیه غیرک اجتهادی ایله کندو اجتهادینی ترک ایلمیه فان علم بخطائه بعدما لا یعید اگر مصلی قبله خطاسی صلاتدن صکره بلسه اعاده ایلمز امام شافعی دیرکه اعاده ایدر شو شیء ایله مشله بر کمسنه بری نجس و بری طاهر ایکی ثوبین تحرا ایدوب تحریسی اوزره بریله اداء صلاة ایلمش صکره کندویه یقین حاصل اولمش که قیلدوغی قفتان نجس ایمش اتفاقا اعاده ایدر بوکا قیاس فاسددر زیرا اول کمسنه ثوب طاهر ایله صلاته مامور

مأموردر بزم مسئلەمزاكا مخالفدر اشتباه قبلەدە قبلەمز جهت تحريمزدر قوله تعالى
فاينما تولوا فثم وجه الله وان علم به فيها استدار وبنى اكر خطاسى بلسه يعنى قبله خطا ايلدوكنى
بلسه صلاتده ايكن دونر وبنا ايدر استداره دليل قوى عن عمر رضى الله عنهما بينا الناس
فى صلاة الصبح اذ جاءهم آت فقال ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال انزل عليه الليلة قرآن
وقد امر ان يستقبل الكعبة فاستقبلوها وكانت وجوههم الى الشام فاستداروا الى الكعبة
وكذا ان تحول رأيه يعنى حكم سابقه كبيدر اكر مصلينك رأيى بعد الصلاة تحول ايدرسه
اعاده ايلمز زيرا تبدل اجتهاد نسخ نص كبيدر ماضيده طاهر اولميوب مستقبلده ظاهر
اولور وان شرع بلا تحر لا يجوز وان اصاب اكر تحريسز صلاته شروع ايلسه جائز
اولمز اكر قبله يه اصابت دخى ايدرسه زيرا مشتبه اولان قبله جهت تحريدر دينلديكه اجتهاد
سز نماز قلسه صلاتى جائز اولماز حتى ابو حنيفه دن روايت اولنديكه دينى استخفاف
ايلدوكى ايچون اكفار اولنور وبر كمسنه دخى قصد قبله دن غيريه توجه ايلسه لكن قبله سى
كعبه يه موافق دوشدسه ابو حنيفه ديركه اول كمسنه كافر اولمشدر ابو يوسف ديركه
صلاتى جائز اولور فقيه ابو الليث ديركه قول امام اعظم حضرتلرينكدر وعند ابى يوسف ان اصاب
جازت امام ابو يوسف قاتنده اكر قبله يه اصابت ايدرسه صلاتى جائز اولور
وان تحرى قوم جهات وجهلوا حال امامهم جازت صلاة من لم يتقدمه اكر بر قوم
قرانولقيجه ده جهات اچون تحرى ايلسەلر وامامارينك حالنى بلمسەلر جائز اولور
شول كمسنه نك صلاتيكه امامه تقدم ايلممشدر جهت تحريده بولنمدوغى ايچون
دخى مانع اولمدوغى ايچوندر مانع تقدمدر اكر بعضيسنك ارقه سى امامك ارقه سنه
كلورسه جائزدر بونده سائلك سؤالى وارد اولوركه اكر جماعت حال امامى بلمسه
ليلة مظلمه ده ايسه صلاة ليل جهريه در امامك جانبى اولدوغى صوتندن معلوم
اولور كوندز ايسه يومرتبه اولحق محالدر احتمال جواب ويريلوركه جائزدركه صلاة

قضا اولیسه ویاخود امام جهری اوقومش اوله احتمالدرکه اوکلرنده اوله وتحت
معلوم اوله لکن نوجهی جهتی معلوم اولمیه ویاخود نهارده اولان بر قرانکولق
مغاره ده اوله ویاخود کسوف شمس واقع اولمش اوله بر وجهله که کوندوز لیلهٔ
مظلمیه مشابه اوله زیرا نوادر بحثی ازمنهٔ ماضیه ده واقع اولمشدر بوجوابلرک
جمله سی احتمالاتدندر بخلاف من تقدمه شول مقتدی که بونک خلافیدر که امامه تقدیم
ایلمشدر اوعلم حاله وخالفه یاخود امامک حالنی بیلدی واکا مخالف ایلدی
انک دخی نمازی فاسد اولور زیرا امامک خطا اوزره اولدوغنه معتقد
اولمشدر وقبلة الخایف جهة قدرته قورقوجی اولان کمسنه نک قبله سی کندونک
قدرتی اولان جهتدر خایف اولان اکر عدودن واکر اصلاندن واکر غرقدن
واکر خرسوزدن ایسه برابردر ویوصل قصد قلبه الصلاة بتحریمتها مصلی
مصلی قبلنک قصدنی صلاة اولاشدره اول صلاتک تحریمه سی ایله یعنی نیتنی
تکبیر افتتاحه مقارن ایلیه بلا فصل بزم قاتمزده نیت مقارن اولمیوب تحریمه
اوزرینه مقدم دخی اولورسه جائزدر ما بیننده صلاته منافی برشیء بولنمازایسه
اکل وشرب کبی قران بزده شرط دکلدر شافعی قاتنده قران شرطدر وضم التلفظ
الى القصد افضل ودخی تلفظی قصده ضم افضلدر نیت سز ذکر باللسان ایچون
اعتبار یوقدر زیرا اول کلامدر نیت دکلدر اکر ایکیسنی جمع ایدرسه افضل
اولانی ایشلمش اولور ویکفی مطلق النیة للنفل والسنة والتراویح فی الصحیح
نفل وسنت وتراویح ایچون مطلق نیت کفایت ایدر صحیح اولان قول بودر
فی الصحیح قولی سنت وتراویحه راجعدر وشول شیئدن احترازدر که بعض
کمسنه لر سنتده نیتدن لابدر دیدیلر نویت ان اصلی سنة الرسول والتراویح
دیمک لازمدر وجه صحیح بودر که سنن وتراویح اصلده نوافلدر مطلق نیت کفایت

كفايت ايدر وللفرض شرط تعيينه كالعصر مثلا فرض ايچون تعيين اولنمق شرطدر فلندي
مثلا عصر كبي كه نويت ان اصلي عصر اليوم ديمك لازمدر نويت الفرض ديمك كفايت
ايلمز زيرا فرضلرك اختلافي اولوب تميز ايلمك لازمدر والمقتدي ينوي المتابعة
مقتدي امامه متابعته نيت ايدر فرضنه نيت ايلدوكي كبي يعني نويت عصر اليوم متابعا
او مقتديا بالامام بعض مشايخدن منقولدر بركمسنه جمعه وعينه نيت ايلسه امّا امامه
اقتدايه نيت ايلمسه جائزدر زيرا بو ايكيسي امامسز اولماز ذاهدينده مسطوردر كه بركمسنه
امامه اقتدا ايلسه امّا بلمسه زيدمدر يوخسه عمرمیدر صحيحدر امّا زيده اقتدا ايلسه امام
عمرو اولسه جائز اولماز زيرا اقتدا ايدوكي نمازي قلمامش اولور وللجنازة ينوي
الصلاة لله تعالى والدعا للميت جنازه نمازنده صلاتي الله ايچون دعاي ميت ايچون
نيت ايليه **باب** بو باب صلاتك صفتي بياننده در صفت وصف ايكيسي
الفاظ مترادفاتدندر اهل لغت قاتنده صفته اولان ها واودن عوضدر وعد عدة كبي
بزم اصحابمزدن متكلمين قاتنده وصف واصفك كلاميدر صفت موصوفك ذاتيله قائم برمعنادر
بوندن صفت ايله مرادا ولان صلاة ايچون اركان وعوارضله حاصل اولان هيئتدر اكر ديلورسه
كه صفت عرضدر وصلاة دخي عرضدر عرض ايله عرض خود قائم اولمق جائزدكلدر صفة
الصلاة ديمك نيجه صحيح اولور جواب ويريلور كه قيام عرض بالعرض جائز اولمه سني تسليم
زيرا عرض بعض كمسنلر قياسني تجويز ايلمشلر سرعة الحركة وبطوها قولنك صحتي دليل
ايله اكر تسليم اولنورسه قيام عرض بالعرض جائز اولمه لكن صف الصلاة اول بابدن اولدوغنه
اولماز زيرا احكام شرعيه ذه حكم جواهر واردر بس بو اجلدن صحت وفساد وبطلان
وقبح وحسن وجواز ووجوب وفسخ واقاله صفتلري ايله متصف اولور فرضها التحريمة
صلاتك فرضي تحريمه در تكبير افتتاح الله اكبردر دخي الله اكبر مقامنه قائم اللهك تعظيمي
مشعر اولان الله جل الله اعظم كبي ياخود الرحمن اكبر ياخود تسبيح ايله سبحان الله

یاخود تهلیل ایله لا اله الا الله کبید تحریمه دیمك کندودن اول اولان اشیاء مباحی حرام
ایدر دیمکدر سائر تکبیرات بویله دکلدر تحریمه ده اولان تا تاء انتقالدر وصفیتدن اسمیته
انتقال ایلدوکی ایچون وهی شرط عندنا تحریمه شرطدر بزم قاتمزده شرط اولوب رکن اولمدوغنه
دلیل قوله تعالی وذکر اسم ربه فصلی شافعی قاتنده رکندر زیرا صلاته شروع تحریمه ایله اولور
پس امدی برشیئه شروع اول شیئك جزء اولی اولور بویله اولیجق رکن اولور زیرا برکمسنه امامدن
اول الله اکبر دیسه باطل اولور شرط بویله در بو مسئله نك خلافنك فائده سی بودر که
نافله نك تحریمه سی فرض اوزرینه بنا ایلمك جائزدر فرضك اتمامندن صکره نافله یه ابتداده
تحریمه سز امام شافعی قاتنده جائز دکلدر زیرا رکندر و فرضك رکنی ایسه نافله نك رکنی
اولماز بزم قاتمزده جائزدر زیرا فرضك شروطی نافله نك شرطی اولمق جائزدر برکمسنه
فرض ایچون آبدست آلسه آنك ایله نافله قیلار نافله ایچون آبدست آلسه فرض قیلار والقیام
قیام دخی فرضدر فرضیتنه دلیل قوله تعالی وقوموا لله قانتین ای مطیعین وخاشعین
ابن عمردن روایت اولنور که قنوت صلاتده طول قیامدر قیامدن مراد قیام فی الصلاة
والقراءة قرائت دخی فرضدر فرضیتنه دلیل قوله تعالی فاقرؤا ما تیسر من القرآن بو آیه کریمه
صلاة ایچون نازل اولمشدر خارج صلاتده قرائت واجب دکلدر داخلنده بالاجماع واجبدر
والرکوع والسجود رکوع وسجود دخی فرضدر فرضیتنه دلیل قوله تعالی وارکعوا واسجدوا
والقعدة الاخیرة قدر التشهد تشهد قرائتی مقداری قعدهٔ اخیرده اوتورمق دخی فرضدر حدیث
شریف ایله ثابت اولمشدر عبده ورسوله یه دکین قرائت اولندقده صلاتی تمام اولور حتی مقتدی
قبل الامام فراغت ایلسه و یاخود تکلم ایلسه صلاتی تمام اولور لان النبی علیه السلام اخذ
بید عبد الله بن مسعود رضی الله عنه وعلمه التشهد الی قوله واشهد ان محمدا عبده ورسوله
ثم قال اذا فعلت هذا او قلت هذا فقد قضیت صلاتك ان شئت ان تقوم فقم وان شئت
ان تقعد فاقعد حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم تشهد تعلیق ایلدی وشول شیئ که

كه فرض اولكله تمام اولور اول دخی فرضدر امام ابو حنیفه و امام ابو یوسف قاتنده تشهد
مقداری اوتورمق فرضدر اما قرائت فرض دكلدر وهی اركان قراءة و ركوع و سجود و قعدهٔ
اخیره اركاندر زیلعی و غیریسی قعدهٔ اخیره فرضدر ركن دكلدر دیمشلردر والخروج
بصنعه فرض مصلینك صنعی ایله نمازدن خروجی دخی فرضدر ابو حنیفه قاتنده
خلافا لهما اما بنم خلاف ایدوب خروج بصنعه فرض دكلدر دیرلر آز اولوركه خروج
معصیت اولور اول معصیت فرضیت ایله وصف اولنمق جائز دكلدر زیرا حدیث ابن مسعودده
تشهد تعلیم اولندقده اذا قلت هذا او قلت فقد تمت صلاتك بیورلمش ایدی خروج صلاتك
ضدی اولدی پس امدی صلاتدن اولماز ابو حنیفه حضرتلری دیركه صلاة ایچون تحریمه
و تحلیله وارد اولمشدر امدی اندن خروج ممكن دكلدر الا صنع ایله درنته كیم صنعله داخل اولندی
حتی اداء صلاة اخری ممكن دكلدر الا خروج ایله اولور هر شیء كه فرضه موصلدر اول دخی
فرضدر وواجبها صلاتك واجبی قراءة الفاتحة فاتحهٔ شریف اوقومقدر فاتحه ترك ایله
نمازی فاسد اولماز زیرا ابو حنیفه قاتنده ترك واجب ایله صلاتك فسادی لازم كلمز شافعی
قاتنده فرضدر بر حرفینی ترك اولنسه صلاة فاسد اولور شافعینك فرضیتنه دلیل قال النبی علیه
السلام لا صلاة الا بفاتحة الكتاب بزم دلیلمز قوله تعالی فاقرؤا ما تیسر من القرآن
نص شریفدر هر قنغی آیتدن اولورسه آیت اوقنورسه جائزدر شافعینك دلیلی خبر واحددر
خبر واحد ایله خود زیادة علی النص جائز دكلدر وضم سورة ضم سوره دخی واجبدر
ابو حنیفه قاتنده اوچ آیت دخی قراءت ایدرسه اداء واجب ایلمش اولور مالك قاتنده
فرضدر شافعی قاتنده مستحبدر و تعیین القراءة فی الاولین ایكی اولكی ركعتلرده
تعیین قراءت دخی واجبدر شافعی دیركه جمله سنده قراءت فرضدر قوله علیه السلام
لا صلاة الا بالقراءة زیرا هر ركعت صلاتدر بویله اولدوغی اجلدن بر كمسنه نماز قلمامغه
یمین ایلسه بر ركعت قلسه حانث اولور شافعی قاتنده بزم دلیلمز قوله علیه السلام

القراءة في الاولیین قراءة في الاخیرین حدیث شریفدر شارعینك روایت ایتدوکی
حدیث شرعله معهوده اولان صلوة اوزرینه محمولدرکه اوزصلاة معهوده ایکی
رکعتدر برکمسنه نماز قیلمیایم دیو یمین ایلسه برزم قاتمرده حانث اولماز مادامکه ایکی
رکعتی ادا ایلمیه اکر ایکی اولکیده قراءتی ترك ایلسه وآخرکی ایکی رکعتلرده ادا ایلسه صلاتی
جائز اولور لکن سهو سجده لازم کلور مالك فاتنده اوچ رکعتده قراءت فرضدر اکثر
ایچون حکم کل اولدوغی ایچون اما دفر دیدیکه بر رکعتده قراءت فرضدر زیرا نفس امر
تکراری اقتضا ایلمز ابو حنیفه طرفندن دینلور که رکعت ثانیه اول کبیدر چونکه شفع
اولك رکعت اولیسنده قراءت فرض اولدی ثانیده دخی فرض اولدی اما شفع ثانی
اولکی کبی دکلدر زیرا سفر ایله سقوطی محققدر ورعایت الترتیب في فعل مکرر فعل
مکررده ترتیب رعایتی دخی واجبدر رکعت واحده ده سجده کبی برکمسنه بر سجده دن
صکره قیام ایلسه وقیامده ایکن سجدهٔ ثانیهٔ تذکر ایلسه في الحال قضا ایدر وقیامی
دخی معتبردر معلوم اولاکه تخفیفاً صلاتده واقع اولان ارکان شونلردن خالی دکل
درکه یا افعال جنسندن اوله ویاخود اقوال جنسندن اوله افعال جنسندن اولورسه
اول دخی شونلردن خالی دکلدرکه هر رکعتده متکرر اوله ویاخود متکرر اولمیه اکر متکرر
اولورسه ترتیب واجب اولور حتی قصداً ترك ایدرسه آثم اولور واکر ناسیاً ترك ایدرسه
سهو سجده لازم کلور ثانیکه هر رکعتده متکرر اولمیانلر ترتیبانده فرضدر عامداً وساهیاً
ترك ایدرسه صلاتی فاسد اولور اکر اقوال جنسندن اولورسه قراءت کبی ترتیب واجبدر
اکر قراءتدن اول رکوع ایلسه اکر عامداً ایسه آثم اولور اکر ساهیاً ایسه سجدهٔ سهو لازم کلور
وتعدیل الارکان تعدیل ارکان دخی واجبدر وعند ابی یوسف فرض ابو یوسف فاتنده
تعدیل ارکان فرضدر ابو یوسفك دلیلی حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم بر اعرابینك خروس
منقاری ایله دانه دیوشر کبی صلاتنده سجده ایدر کوردکنده قم صلي فانك لم تصلی قول

قولیلری یعنی تعدیل ارکان رکوعدن صکره قیام و سجدتین بیننده قعود ایله بر مقدار قرارده

رکوعدن صکره قائم اولمغه قومه تسمیه ایدرلر ایکی سجده مابیننده اولانه جلسه دیرلر

و ابو یوسف قاتنده طمانینت بر تسبیح قرائتی مقداریدر بو قول شافعینکدر که والقعود

الاول قعود اولده دخی واجبدر و زفر قاتنده نافله نك رباعی اولانن فرضدر ذخیره ده

مذکوردر که قعدهٔ اولی سنتدر و ثانیسی فرضدر والتشهدان ایکی تشهد قرائتی دخی واجبدر

هدایه ده قعدهٔ اولیده سنت ثانیه ده واجبدر دیمش اما مصنف اول ثانی تثنیه یی اعتبار

ایلمنوب ایکیسنده دخی واجبدر دیو تشهدان لفظی ایله تصریح ایلدی ولفظ السلام

لفظ سلام دخی واجبدر یعنی سلام علیکم و رحمة الله دیمك دخی وجبدر شافعی قاتنده

فرضدر دلیلی قوله علیه السلام تحلیلها التسلیم بزم دلیلمز انه علیه السلام قال اذا قعد

الامام فی آخر صلاته ثم احدث قبل ان یسلم فقد تمت صلاته امام محمد قاتنده سلام الامام

یکفی للمقتدی امامین دیدیلر که مقتدی صلاتدن خروج ایده مز سبقدن سلام ویرمیجه وقنوت

الوتر وترده قنوت اوقومق واجبدر قنوت لغتده طاعة دیرلر قوله تعالی والقانتین

والقانتات اندن صکره صلاتده قیام دیدیلر و قنوت دعاء الوتر دیمك درکرك رمضانده اولسون

کرك رمضاندن غیریده اولسون امام شافعی قاتنده رمضانك نصفی اخیرنده واجبدر

ایچون و تکبیرات العیدین تکبیرات صلاة عیدین دخی واجبدر والجهر فی محله والاسرار

فی محله محلنده جهر و محلنده اسرار واجبدر سنت دخی دیمشدر وارددر و سننها رفع

الیدین للتحریمة صلاتك سنتلری ایکی الرین اول تحریمه ایچون رفع ایلمك در ابها مینی قولاغنك

یومشقی برینه وضع ایلیه یاخود برابرینه قالدوره و نشر اصابعه تکبیر ایلدکده بر مقلرینی نشر ایلمك

دخی سنتدر یعنی الرینی تکبیره قالدردقده برمقلرینی تفریج ایلیه و نه ضم ایلیه همان کندو حالی اوزرینه

ترك ایلیه و جهر الامام بالتکبیر امامك تکبیره جهری دخی سنتدر زیرا امام صلاته دخولنی

اعلام ایلمك لازمدر اول اجلدن ایکی الرینی رفع ایلمك اصاغر ایچون و جهر ایلمك اعما ایچون سنتدر

اولمشدر والثناء سبحانك اللهم قرات ايلمك دخي سنتدر والتعوذ والتسمية والتامين

سرا اعوذ بالله من الشيطان الرجيم ديمك بسم الله الرحمن الرحيم ديمك ولا الضالين دنصكره

امين ديمك سنتدر سرا قيدي ذكر اولنان اربعه دن هر برسي اوجوه دركه اذا اولنان صلاة

نافله اولسون كركسه فرض اولسون كرك جهريه اولسون برابردر امام مالك ديركه امام فاتحه يه

بشلر ثنا سز وتعوذ سز وتامين سز بو قولي ابو حنيفه دن روايت ايلمشلردر امام مالك ينه ديمشدركه

تسميه سنت دكلدر شافعي ديديكه امام جهر ايدر تسميه وتامينى جهريه ده ووضع يمينه على

يساره تحت سرته صاغ اليني صول الينك اوزرينه كوبكينك آلتندن وضع ايلمك سنتدر

امام مالك قاتنده اللرين ارسال عزيمتدر ومنع ايلمك رخصتدر وتكبير الركوع ركوعك

تكبيري دخي سنتدر واجب دخي دينلمشدر وتسبيحه ثلثا ركوعك تسبيحي اوچ كره سنتدر

قال النبي عليه السلام من قال في ركوعه سبحان ربي العظيم ثلثا فقد تم ركوعه اگر منفرد اداايدن

بش ويدي وطقوز كره تسبيح قرات ايلسه اولى در امام اوچ دفعه ايلمك كركدر زيرا جماعتده

نيجه اختيار وضعيفلر واردر احتمالدر تحمل ايده ميه لر اول اجلدن اوچ دفعه ايلسى اولى در

ابو مطيع ديمشدركه تسبيح الركوع والسجود واجب وقال مالك لا تسبيح في الركوع اصلا والرفع

منه ركوعدن رفع رأس دخي سنتدر شافعي قاتنده فرضدر ابو حنيفه بر روايتده ركوعده

وسجوددن رفع رأس فرضدر ديمش بو قول امام محمدندر واخذ ركبتيه بيديه وتفريج

اصابعه وتكبير السجود وتسبيحه ثلثا اليله دزلريني اخذ ايلمك وبارمقلريني آچمق وسجودك

اوچ كره تسبيحي سنتدر سجودك تسبيحي سبحان ربي الاعلى ديمكدر ووضع يديه على

ركبتيه ايكي اللري دزلري اوزرينه وضع ايلمك دخي سنتدر وافتراش رجله اليسرى

صول اياغني دوشمك دخي سنتدر ونصب اليمنى صاغ اياغني قبله طرفنه ديكمك دخي

سنتدر والقومة ركوعدن قيام دخي سنتدر والجلسة بين السجدتين جلسه دخي سنتدر

ابو يوسف قاتنده فرضدر والصلوة على النبي حضرت نبي عليه السلام اوزرينه صلاة

صلاة كتورمك دخي سنتدر والدعاء بعد التشهد دخي سنتدر مثلا اللهم اغفرلي ولوالدي
كبي ويا خود حضرت رسولدن مروي اولان دعالركبي اللهم اني ظلمت نفسي ظلما كثيرا وانه لا يغفر
الذنوب الا انت فاغفرلي مغفرة من عندك انك انت الغفور الرحيم كلام ناس ايلمیه وادابهما
الى موضع سجوده صلاتك ادابي مصلينك موضع سجودنه نظريدر مصلي اياق اوزرنده ايكن
موضع سجودنه نظرايليه ركوعده ايكن اياغينك اوزرينه سجده ده ايكن بورنك قنادلرينه
نظرايليه قعودده تجرينه يعني قوشاغنه نظرايليه صاغنه سلام ويردكن صاغ اوموزينه صوله
سلام ويردكن صول اموزينه نظرايليه اكر بويله اداايلمزايسه آتم اولور اولماز وكظم فمه
عند التثاوب اسنمك وقتنده اغزني دخي يومق ادابندندر اشاغي دوداغني دشي ايله اخذ
ايليه اكر معتذر اولورسه النك آرقسني اغزي اوزرينه وضع ايليه قال النبي عليه السلام
التثاوب في الصلاة من شيطان واذا اتثاوب احدكم فليكظم ما استطاع واخراج كفيه
من كميه عند التكبير ايكي اليني يكلرندن اخراج ايلمك تكبير اولده ادابندندر زيرا تواضعه
اقربدر وجبابره تشبهدن ابعددر بورجال حقنده در اما نسا اللرين يكلرينه قومق
لازمدر ودفع السعال ما استطاع اكر قادر اولورسه اوكسوركي دفع ايلمك
ادابندندر زيرا اوكسورك افعال صلاتدن دكلدر بغير عذر اولورسه صلاتي
فاسد ايدر والقيام حين قيل حي على الصلاة مؤذن قد قامت الصلاة ديدكن شروع دخي
ادابندندر فصل بو فصل صلاتك شروعنك صفتني واحكامني واحوالني بيان ايچوندر
ينبغي الخشوع في الصلاة صلاتده خشوع لازمدر يعني خشوع وخضوع ايلمك لازمدر
قوله تعالي قد افلح المؤمنون الذين هم في صلاتهم خاشعون حضرت رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم نچون نماز قيلوردي قلب شريفي چوملك قينار كبي قيناردي واذا اراد الدخول
فيها نچون تصلي صلاته دخول مراد ايلسه كبر خاذ فا تكبير ايلسه خز فدن مراد اللهك
شرعه تنحي عز اكبرك باشيني مذايلمكدر تكبيره دليل قوله تعالى وربك فكبر وقوله عليه السلام

تحريمها التكبير بعد رفع يديه محاذيا بابهاميه شحمتي اذنيه ايكي الني رفع ايلديكده حالده
باش برمقلريني قولقلرينك يومشقلرينه محاذي يعني مساوي ايلدوكي حالده تكبير
ايلسه برمقلريني نه زياده آچه ونه زياده ضم ايليه اما ركوعده آچه وسجودده ضم
ايليه وقيل ماسيا دينلمشدركه باش برمقلريني قولقلرينك يومشغنه دوقنديره
قيل ديدوكي قاضيخانده امام شافعي اوموزباشلرينه دكين قالدوره دير امام
مالك باشنه برابر قالدوره دربزم ائمة مزخبر الامور اوسطها يي اختيار ايلديلر
وعند ابي يوسف يرفع مع التكبير لا قبله ابو يوسف قاتنده تكبير ايله معا رفع ايليه مقدم
ايلميه رفع يد مع التكبير سنتدر زيرا نبي عليه السلام بوكا مواظبت ايلمشدر بو قول ابو
يوسفدن مرويدر صحاويدن محكيدر اصح اولدر رفع يد ايدوب بعده تكبير ايلمكدر
زيرا رفع نهي نفي كبريا عن غير الله در نفي ايسه اثبات اوزرينه مقدمدر كلمه شهادتده
كي كبي والمرأة ترفع حذاء منكبيها خاتون كشي رفع يد ايدر اوموزلرينه برابر زيرا اللري
عورت دكلدر بو فعلده رجل كبيدر ومقارنة تكبير المؤتم تكبير الامام افضل مقتدينك
تكبيري امامك تكبيرينه مقارن اولمسي افضلدر ابو حنيفه قاتنده خلافا لهما امامين خلاف
ايدوب مقارنت لازم دكلدر بلكه مقتدينك تحريمه سي امام تحريمه سندن صكره اولمق اولادر
ديرلر دينلديكه جائز اولور امامين قاتنده جائز اولمازالا انجق تكبير ايلسه امامنك دليلي
قوله عليه السلام انما جعل الامام ليؤتم به فاذا كبر فكبروا واذا قرأ فانصتوا واذا ركع فاركعوا
بيورمشدر بونده فا تعقيب ايچوندر امدي خبردن لازمدر وجوبا ويا خود ندبا
ابو حنيفه ايچون دليل لفظ اذا ظرفيت ايچوندر يعني كبر وا في زمان يكبر فيه الامام ديمكدر
پس امدي اذا معيني افاده ايلدي بر روايتده قرآن واجب اولدي وبر روايتده وجوب
ساقط خرج ايچون پس امدي اولويت صحت باقي قلدي ولو قال بدل التكبير الله اجل
واعظم او الرحمن اكبر او لا اله الا الله اكبر الله اكبر بدل بو كلاملر ايله تكبير ايلسه او كبر الله بالفارسية

سنة صح باخود فارسی ایله تکبیر ایلسه خدا بزرکست یا خود نام خدا بزرکست کبی مطلق صحیح اولور
کمرکه عربیة یی بیر خوشجه تکلم ایلسون کرک ایلمسون بو ابو حنیفه قاتنده صحیح اولماز الا عربیة یی خوشجه
تکلمه قادر اولمیانه ایجون صحیح اولور وکذا لو قرأها عاجزا عن العربیة یعنی لسان فارسیة ایله تکبیر
کبیندن عربیة دن عاجز اولدوغی حالده فارسیة ایله قرأت ایلسه او ذبح وسمی بها یا خود ذبح ایلسه
وفارسیة ایله تسمیه ایلسه صحیح اولور وغیر الفارسیة من الالسن مثلها فارسیة دن غیری لسانلرک بریله
قرأت ویا خود تسمیه فارسیة مثللودر فی الصحیح قول صحیحه ابو سعید بردعی فارسیه دن غیریله
جائز دکلدر زیرا فارسینک سائر لسان اوزرینه مزیتی واردر که قال النبی علیه السلام لسان اهل الجنة
العربیة والفارسیة الدریة ولو شرع باللهم اغفر لی لا یجوز اللهم اغفر لی لفظلری ایله شروع ایلسه
جائز اولماز زیرا خالصا تعظیم دکلدر کندو حاجتی ایجوندر ولان اغفر لی به فارشدر مقدر وقال
ابو یوسف ان کان یحسن التکبیر لا یجوز الا به ابو یوسف دیدیکه اکر مصلی تکبیر ایلمکه قادر اولورسه
فارسی ایله تکبیر ایلمک جائز دکلدر الا تکبیر ایله جائز اولور ثم یعتمد بیمینه علی رسغ یساره تحت
سرته اندن صکره مصلی صاغ الینی صول بلکی اوزرینه قیوب کوبکی التنده قرار ایتدورر قوله
علیه السلام ان من السنة وضع الیمین علی الشمال تحت السرة فی کل قیام سن فیه ذکر
هر قیامده که ذکر اول قیامده مسنون اولدی سن فیه ذکر قولی فضلنک واصحابنک
قولندن احتراز در زیرا انلر قاتنده صلاة جنازه وتکبیرات عیدین وبین الرکوع والسجود
اولان قومه ده اللرین ارسال سنتدر وعند محمد فی قیام شرع فیه قراءة محمد قاتنده مشروع
اولان قیامده اعتماد ایلیه فیضع فی القنوت وصلاة الجنازة قنوتده وصلاة جنازه ده
وضع ایلر یعنی کوبکی التنده صول بلکی اوزرینه صاغ الینی وضع ایدر زیرا امام ابو یوسف
حنیفه وابو یوسف قاتنده ذکر مسنوندر خلافا له امام محمد خلاف ایدوب انک قاتنده
ارسال ایلمک کرکدر زیرا بو ایکیده قرأت مشروع دکلدر ویرسل فی قومة الرکوع وبین تکبیرات
العید اتفاقا مصلی اللرین ارسال ایدر رکوع قومه سنده دخی تکبیرات عید بیننده ائمه نک

اتفاقي اوزره زيرا بو ايكيسنده ذكر وقرأت مسنون دكلدر اكر اعتراض اولنورسه كه قومه
ركوعدن ذكركه سمع الله لمن حمده ربنا لك الحمد در مسنوندر جواب ويريلور كه بوندن مسنوندن
مراد ممتد اولمسيدر ثم يقرأ سبحانك اللهم الى آخره يعني سبحانك اللهم آخرينه وارنجه
قرأت ايليه وجل ثناءك قولني امام محمد زياده ايلدي امام مالك ديركه مصلي تحريمه
تكبير ايليه قرأته مشغول اوله ثنا وتعوذ وتسميه يه مشغول اوليه ولا يضم وجهت وجهي
وجهت وجهي لفظني ضم ايليه خلافا لابي يوسف ابو يوسف خلاف ايدوب انلك
فاتحه سنده ضم اولنور ثم يتعوذ سرا يعني مصلي سرا تعوذ ايليه امام مالك قاتنده تعوذ اولنماز
انسك قولي ايله استدلال ايدر انسدن روايت اولندیکه اين خلف رسول الله صلى الله عليه
وسلم ده وابو بكر وعمر رضي الله عنهما نك خلفنده تمام قلدم انلر الحمد لله رب العالمين ايله
افتتاح ايدرلر ايدي بزم ايچون دليل قوله تعالى فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشيطان
الرجيم نص شريفيدر بونك ظاهري فرض اولمسني مقتضيدر لكن سنت اولمسنه اجماع ايلشدر
للقرأة قرأت ايچون تعوذ ايليه تعوذ قرأته تابع فيله ثنايه تابع قلميه فيأتي به المسبوق
عند قضاء ما سبق مسبوق تعوذي كتورر مسبوقت ايدن ركعتي اداده زيرا تعوذ قرأته
تابعدر اما ثنايي كتورمز لا المقتدي امامه اقتدا ايلين تعوذ ايلمز زيرا آنك اوزرينه قرأت
واجب دكلدر اما ثنا ايدر ويؤخر عن تكبيرات العيد مصلي تعوذي تكبيرات العيدينه
تاخير ايدر قرأته مصلي اولسون ايچون وعند ابي يوسف تبع للثناء فيأتي به المقتدي
ابو يوسف قاتنده تعوذ ثنايه تابعدر امدي مقتدي ثنايي كتورر ويقدم على تكبيرات
العيد ومصلي ثنايي تكبيرات عيد اوزرينه تقديم ايدر دينلمشدر كه تعوذ قرأته تابعدر محمد
قاتنده وثنايه تابعدر ابو يوسف قاتنده ابو حنيفه دن ايكي روايت واردر بر روايتي
محمد ايله در وبر روايتي ابو يوسف ايله در اما مختار اولان محمد ايله اولان روايتدر
ويسمي سرا اول كل ركعة هر ركعتده اولنده سرا بسمله اوقويه قوله عليه السلام ثلث

ثلث يخفيهن الامام التعوذ والتسمية والتامين اندن صكره ابوحنيفه دن روايت اولنديكه كندوسي
آمين صلاتك اولنده تسميه ايدردي وبنه اندن روايتدر هر ركعتك اولنده تسميه ايدردي
بو قول ابي يوسف ومحمد قوليدر واحتياطه اقربدر لايسمي بين الفاتحة وسورة مصلي
فاتحه ايله سوره بيننده تسميه ايلمز خلافا لمحمد في صلاة المخافتة امام محمد خلاف ايدوب
انلك وانده اخفا اولنه جق صلاتده فاتحه ايله سوره بيننده تسميه اولنور وهي اية من القران
انزلت للفصل بين السور لنيته من الفاتحة ولامن كل سورة بسمله قراندن برايتدر سوره لر
بيننده فصل ايچون نازل اولمشدر نه فاتحه دندر ونه كل سوره دندر الا سورة نمله اولان
بسمله دكلدر زيرا حضرت رسول صلى الله عليه وسلم فاتحه شريفه قرائت ايلدي اندن
صكره بسمله يي اوقودي وانيايه عد ايلدي ثم يقرأ الفاتحة وسورة او ثلث آيات اندن صكره
فاتحه وبر سوره وياخود اوچ آيت قرائت ايليه قوله عليه السلام كل صلاة لم يقرأ فيها فاتحة
الكتاب فهي خداج اي ناقصة ورسول اكرم بوكا مواظبت ايدوب وصيت ايدردي واذا قال
الامام ولا الضالين امن هو والموتم سرا يعني امام ولا الضالين ديسه كندوسي ومقتدي
سرا امين ديه قوله عليه السلام اذا امن الامام فامنوا فانه من وافق تامينه تامين الملائكة
غفر له ماتقدم من ذنبه امام مالك قاتنده امام امين ديمز وحسن بن زياد دخي ابوحنيفه
دن روايت ايدوب اذا قال الامام ولا الضالين فقولوا امين حديث شريفي دليل ايراد ايلمشدر
امابزم ايچون دليل ذكر اولنان حديثك آخريدر كه فان الامام يقولها قول شريفيدر ثم يكبر
راكعا اندن صكره راكع اولدوغي حالده تكبير ايليه ويعتمد بيديه على ركبتيه ويفرج اصابعه
ايكي اليني دزلري اوزرينه اعتماد ايليه وپرمقلريني آچه قوله عليه السلام لانس اذا ركعت
وضع يديك على ركبتيك وفرج بين اصابعك ويبسط ظهره ارقه سيني دوشيچي اولدوغي حالده زيرا
حضرت رسول صلى الله عليه وسلم مبارك ظهر شريفني شويله بسط ايدردي كه صو ايله دولمش
برقدحي ظهر شريفنه قوسلر دوكلمزدي اماشرطه اولنديكه نصف اسفل طغري اوله زيرا

اهل اصول قاتنده رکوع قیامه شبیه در حقیقتده امامه رکوعده مدرك اولان
اول رکعته ایرشمش اولور غیر رافع رأسه ولا منکس لم رکوعده باشنی رفع ایلمز و کی حالده
واشاغه ایندورمز و کی حالده ویقول ثلثا سبحان ربی العظیم دخی اوچ کره سبحان
ربی العظیم دیه قوله علیه السلام اذا رکع احدکم فلیقل فی رکوعه سبحان ربی العظیم ثلثا
وهو ادناه بو اوچ کره اوقومق تسبیحك ادناسیدر ادناسی دیمك کمالك ادناسیدر
یوخسه جوازك ادناسی دکل وتستحب الزیادة مع الایتار للمنفرد اوچدن زیاده تسبیحه
اولدی منفرد اولان کمسنیه وترایعنی بشر و یاخود یدی و طقوزر ننك اولمق اوزره ثم یرفع
الامام قائلا سمع الله لمن حمده اندنصکره امام باشنی رفع ایلیه سمع الله لمن حمده قولینی
قائل اولدوغی حالده سمع قبل معناسنه در ای قبل الله حمد من حمده زیرا اسماع قبول معناسنه
استعمال اولنور سمع الامیر کلام فلان اذا قبل و حمده ده اولان ها یا سکته ایچوندر
و یاخود استراحت ایچون اوله حامیه وماهیه هاسی کبی بویله اولدوغی ایچلدن تحریکی
جائز دکلدر و دینلدیکه کنایه اوله یعنی ضمیری اوله الله سبحانه راجع اوله وامام کفایت
ایدر سمع الله لمن حمده ربنا لك الحمد دیملکه لازم دکلدر بو قول ابو حنیفه نك در ولا
یضم الیه ربنا لك الحمد امامین دیدیلرکه امام ربنا لك الحمد قولینی سمع الله لمن حمده
ضم ایدر ویکتفی المقتدی بالتحمید تخفیفا اتفاقا امام شافعی دیدیکه امام ومقتدی
ایکیسینه دخی جمع ایدر ومنفرد یجمع بینهما فی الاصح منفرد ایکیسینك بیننی جمع ایدر
اصح روایتده وقیل کالمقتدی دینلدیکه منفرد مقتدی کبیدر الجق تحمید ایدر جامع
صغیرده مذکور اولان بودر نوادرك روایتی اوزره تسمیع ایلدی منفرد دخی نفسنك
امامیدر اوزرینه قرأت واجبدر امامه واجب اولدوغی کبی مصنفك اصح قولی
مقتدی کبی اولمقدن احترازدر ثم یکبر ویسجد ویضع رکبتیه ثم یدیه ثم وجهه بین
کفیه ضاماً اصابع یدیه محاذیه اذنیه اندنصکره تکبیر ایلیه و دخی سجده ایلیه و دزلرینی

وتذلريني اليضه وضع ايليه اندنصكره ايكى الني وضع ايليه اندنصكره وجهني ايكى كفينك مابيننه
قوله ايكى اليك برمقلرين بربرينه ضم اوله وغى حالده زيرا رسول اكرم بو يلجه ايشلردي امام
شافعي دركه حين سجده ده اللريني اوموزلري برابرينه وضع ايليه ويبدي ضبعيه بازولريني
اظهار ايليه قوله عليه السلام ابد ضبعيك صح وعضد معناسنه در ويجافي بطنه عن فخذيه
اوبلقلرندن قارنني بعيد ايليه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم سجده ايلدكده شول قدر بعيد
ايدرديكه بر قوزي بچمك قابل اولوردي اما مصلي صافده اولورسه اول درجه ايليه
جارينه اذا اولمسون ايچون ويوجه اصابع رجليه نحو القبلة ايكى اياقلرينك برمقلريني
قبله جانبنه توجه ايتدوره قوله عليه السلام اذا سجد المؤمن سجد كل عضو معه فليوجه
من اعضائه القبلة ما استطاع والمرأة تخفض وتلزق بطنها بفخذها خاتون كشي
بازولرينه حفظ ايدوب قارننى اوبلقلرينه اولشدره تلزق ديمكدر ويقول سبحان
ربي الاعلى ثلثا مصلي اوچ دفعه سبحان ربي الاعلى ديبه وهو ادناه اوچ كره ديمك
كمالك ادناسيدر ويسجد بانفه وجبهته مصلي سجده ايدر بورني والنى ايله يعنى ايكيسي
ايله زيرا حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مواظبت ايلمشدر مصنف بورني جبهتدن
مقدم ذكر ايلدي حال بوكه وضع جبهه مقدم ذكر ايلدي سجده ده بورندن اقربدر لكن
بورني اعضه قريب اولمغين اول وضع اولدوغنه بناء در فان اقتصر على احدهما او على كور
عمامته جاز مع الكراهة اگر بورن وجبهه نك بريسي اوزرينه ويا خود عمامه سنك كوري
اوزرينه اقتصار ايدرسه كراهيت ايله جائز اولور بالكز بورني اوزرينه سجده ايلسه ابو حنيفه
قاتنده جائز در مع الكراهت اگر جبهه اوزرينه سجده ايدوب من غير عذر اكتفا ايدرسه
بالاتفاق كراهيتسز جائز در وقالا لا يجوز الاقتصار على الانف من غير عذر امامين ديديلركه
بورن اوزرينه عذرسز اقتصار جائز دكلدر ابو حنيفه دن روايتدركه قال النبي عليه السلام
امرت ان اسجد على سبعة اعظم جبهه بى بورندن عد ايلمشلردر امدي واجبدركه مجرد انف

ایله سجده اولمیه بینه کم بخاق واکلك ایله اولمدوغی کبی ابو حنیفه دنمرویدرکه سجده یوزك
بعضیسنی وضع ایلمکله متحقق اولور جمله سنی وضع ممکن دکلدر انف وجبهه ایکیسی مرتفع
لمکدر یوزك جمیعسنی وضعه مانعلردرجونکم کلك وضعی متعذردر مصلی بعضیسنی
وضع ایله مأمور اولور حد وذقن بالاجماع چقدیلر بونلرده تعظیم مشروع اولمدی اکر
دینلورسه که امامین ایچون امرت ان اسجد علی سبعة اعظم حدیث شریفی نیجه دلیل اولورکه
برلمسنه اللرین وذرلرین وضع ایلمیوب ترك ایلسه سجده لازم اولور بالاجماع بو دورت اعضا
خود اول یدی اعضادندر بوندن غیری ابو حنیفه ایچون امامین اوزرینه ترك جبهه نك
جوازینی بو حدیث شریف ایله احتجاج ایدنمك مستقیم اولور دورت اعضانك ترکی
رجائز اولدوغی کبی سائله جواب ویریلورکه حدیث شریف بیان ایچوندر شول اعضاکه
محل سجده در اول بیان دکلدر لامحالة اعضاء سبعه لازمدر دینله انف ایله یدی
اعضادن غیریدر لازم اولورکه بورون ایله سجده اولمیه جهان محل سجدة بیاندر ویجوز
علی فاضل ثوبه مصلی کیدوکی ثوبك اتکی ویکیا وزرینه سجده جائز اولور بونده حکایه
عربیة وارددر برکون ابو حنیفه حضرتلری بر خرقه اوزرینه نماز قیلاری برکسنه یانندن
لجوب یابشیخ بویله اشلمه بو مکروهدر دیدی ابو حنیفه اول کسنه یه سرقندنسز دیو سؤال
ایلدی خوارزمدنم دیو جواب ویردی الله اکبر علم شریف بوندن خوارزمه کیدر پوخسه
انذن بونده کلمز دیدی اندنصکره دیدیکه سزك سجدکرده حشیش وارمیدر واردر دیدی
یا حشیش اوزرینه سجده جائز اوله خرقه اوزرینه جائز اولمق عجیبدر دیدی وعلی شیء
یجد حجمه ویستقر جبهته علیه دخی شول شیء اوزرینه سجده جائز اولورکه اول شیئك
حجمی بوله ودخی مصلینك جبهه سی اول شیئك اوزرینه مستقر اوله یعنی قرار بوله
اسفه انمیه امدی حلاجلنمش پنبه اوزرینه ودخی صمان اوزرینه و طاری اوزرینه سجده
جائز دکلدر وان سجد للزحمة علی ظهر من هو معه فی صلاته جاز اکر ازدحام محلندن کندو

كندوايله برصلاتده اولان كسنه نك ارقه سي اوزرينه سجده ايلسه جائز اولور اكر كندو قلدوغي
صلاة اولميوب اخر صلاة اولورسه جائز اولماز وهي يتم بالرفع عند محمد امام محمد قاتنده
سجده رفع ايله يعني قلدرمغله تمام اولور وعند ابي يوسف بالوضع ابو يوسف قاتنده
سجده وضع ايله تمام اولور زيرا سجود انحنا اصدن عبارتدر بونده ايسه وضع رأسده
سجده بولنمش اولور اسدي اول تقديرجه وضع ايله تمام اولور فائده خلاف شول كسنه ده
ظاهر اولور كه اول كسنه اويله نمازني بش قلدي ودردنجيده اوتورمدي بشنجيده قائم
اولدي وبشنجي سجده ايله قيدايلدي سجده ده لكن حدث واقع اولدي ابو يوسف قاتنده
مجرد وضع خامسه تمام اولدي قعده اخيره فوت اولمغين صلاة فاسد اولدي وفاسد
اوزرينه بنا ايسه صحيح دكلدر امام محمد قاتنده خامسه تمام اولماز باشني رفع ايلينجه اول
كسنه آبدست الور وقعده يه اوتورر وفرضي قعود ايله وتشهد وسلام ايله تمام ايدر ثم يرفع
رأسه مكبرا ويجلس مطمئنا اندن صكره تكبير ايدرجي اولدوغي حالده باشني رفع ايليه ومطمئنا
اوتوره يعني بر تسبيح مقداري اوتوره دينلديكه مقدار رفع اولدن جه كركدركه جلوسه قريب
اوله سجده يه قريب اولان سجده دن عد اولنور جلوسه قريبا اولان جلوسه دن عد اولنور
دينلديكه نجن ساجدك جبهه سي ارضدن بروجهله آيرلسه كه ارض ايله جبهه مابيننده يل كچمك
ممكن اوله اول مقبول اولان سجده دخي جائز اولور ثم يكبر ويسجد مطمئنا اندن صكره
تكبير ايليه ومطمئنا سجده ايليه ثم يكبر للنهوض فيرفع وجهه ثم يديه ثم ركبتيه اندن صكره
قيام ايچون تكبير ايليه اول يوزني اندن صكره اللريني اندن صكره دزلريني رفع ايليه وينهض
قائما من غير قعود دخي قيام ايمكله قيام ايليه اوتورمقسزين قائما ينهض نك مفعول مطلقي
ولا اعتماد بيديه على الارض ودخي ايكي اليني ارض اوزرينه اعتماد ايلميه قيامه قلدردوغي
وقت بلكه دزلري اوزرينه اعتماد ايليه امام شافعي جلسه خفيفه ايدوب ارضه اعتمادا
قيام ايلمكه ذاهب اولمشدر لمالي حديث مالك بن الحويرث ان النبي صلى الله عليه وسلم كان

بنهض في الصلاة على طهر قدميه دليلنه معارض اولمغله امام شافعينك دليلي حالت كبره بزم دليلمز
قدرته محمول اولمغله لازمدر والثانية كالاولى يعني ركعت ثانيه اول كبي در الا ان لا يثني لا
يتعوذ الا بو قدر وار كه مصلي ثانيه ده ثنا و تعوذ اوقيه ولا يرفع يديه الا في
مصلي اللرين رفع ايلمز الا بو حرفلرده كه لالت ايلدوكي شيلرده رفع ايدر فا ايله مراد تكبير افتتاح
قاف ايله قنوت عين ايله عيدين سين ايله استلام الحجر صاد ايله صفا ميم ايله مروه عين ايله عرفات
جيم ايله جمرتين دراكر دنيلورايسه كه حديث شريفده لا ترفع الايدي الا في سبع مواطن بيورلمشدر
بونده ايسه سكز برده ذكر اولندي جواب وريلور كه صفا و مروه حكم واحده در نيته يدي مواطن
قالور فاذا رفع رأسه من السجدة الثانية افترش رجله اليسرى فجلس عليها ونصب يمناه ووجه
اصابعها نحو القبلة يعني مصلي ركعت ثانيه ده سجدهٔ ثانيه دن باشني رفع ايلسه صول اياغني
دوشيه واندن اوزرينه اوتوره و صاغ اياغني ديكه و برمقلريني قبله جانبنه توجه ايده وره
حضرت عايشه رضي الله عنها رسول اكرم صلى الله عليه وسلمك قعودني بويله وصف ايلمشدر
ووضع يديه على فخذيه وبسط اصابعه موجهة نحو القبلة وقرأ تشهد ابن مسعود يعني ايكي
اليني اويلقلري اوزرينه وضع ايليه و الندكي برمقلريني دوشيه قبله طرفنه توجه ايتدردكي
حالده و دخي تشهد ابن مسعودي اوقيه وهو التحيات لله والصلوة والطيبات
السلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين
اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمداً عبده ورسوله ابن مسعودك تشهدي بودر
معلوم اوله كه صحابهٔ كرامك تشهدده اختلاف ايلديلر حضرت عمرك و ابن عباسك
وعبد الله بن مسعودك و حضرت عايشه نك تشهدلري وار در و جابرك و بونلردن
غيريلرك تشهدلري وار در بزم علمامز تشهد ابن مسعودي اخذ ايلديلر و شافعي تشهد
عبد الله ابن عباسي اخذ ايلدي انك تشهدي التحيات المباركات الصلوات
الطيبات لله سلام عليك ايها النبي ورحمة الله وبركاته سلام علينا وعلى عباد الله الصالحين

لحين اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد ان محمدا رسول الله شافعی دیرکه
برنو تشهدی اخذ ایلدو لکن ابن مسعودك تشهدندن دورت وجهله اولیدر بریسی بوذرکه
بونده زیاده کلمه واردر که مبارکات کلمه سیدر ایکیسی قرانه موافقدر قال الله تعالی تحیة فیها
سلام من عند الله مبارکة طیبة اوچنجیسی سلام الف لامسز ذکر اولنمشدر قال الله تعالی
سلام علیکم وقالوا سلاما قال سلام علیه یوم ولد نص شریفلریدر اشرف کلام ایسه
قرانه موافق اولاندر دردنجیسی ابن مسعودك متاخردر زیرا ابن عباس صغیر السن ایدی
شرعده متاخر اولانلری نقل ایدر شافعینك جوابی بو محلده تمام اولدیغنی اصحابمز
دیرکه ابن مسعودك تشهدینی اخذ نیجه وجوه ایله اولیدر اولکیسی از ابن مسعود قال اخذ
النبی بیدی وعلمنی التشهد کما کان یعلمنی سورة من القران وقال قل التحیات لله قل امر
ایسه استحبابدر ایکنجیسی لام استغراقی افاده ایدر اوچنجیسی والصلاة والطیبات
اولان واو عطف ایچوندر زیرا معطوفك علیهك غیریدر هر بریسی برثنا اولور واوسز
اولیجق جمله سی برثنا اولور بعضیسی بعضیسنك صفتی اولمق لازمدر ولازم کلور دردنجیسی
اسم الله تقدیم اولنمشدر نیچون بعدوحك اسمی ابتداء کلامده ذکر اولنمبوب تاخیر اولنسه محتمل
اولورامدی کلام اولنده ازاله احتمال اولیدر بشنجیسی بودرکه تمام صلاة ابن مسعود تشهدینه
تعلیق اولنمشدرکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ابن مسعوده تشهدی تعلیمدنصکره ان فعلت
هذا فقد تمت صلاتك بیورمش ایدی دلالت ایدرکه صلاة بونکلر تمام اوله بوندن غیری ایله تمام
اولمیه التنجیسی تشهد ابن مسعود تشهدلرك احسنیدر اسناده ائمه حدیث بویله دمشلردر
یدنجیسی عامه صحابه ابن مسعودك تشهدینی اخذ ایلمشلردر ان ابابکر رضی الله عنه علم الناس
علی منبر رسول الله التشهد مثل ما قاله عبد الله بن مسعود سلیمان فارسی وابن جابر ومعاویه
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بویله روایت ایلمشلردر سکزنجیسی التحیات قولی عامدر
قربة صلاة وغیره متناول اولور نیچون صلاة واوسز ذکر اولنسه تخصیص وبیان اولور

شافعی تحیات ایله اکنجو صلاة مراد ایدر غیری مراد ایلمز هر بارکه واو ایله ذکر اولنسه عام اوزره باقی

قالور ثناده ابلغ اولور بونکله اولیجق بو وجه دخی اولیدر طقوز نجی بزم دیدکمز قیاسه اوفقدر

زیرا صلاتک ایکی طرفنه ممتد ومشروع ذکر دربس امدی واو صرف ذکر اولنان ثنانک برسی اکنجوفی

استفتاح اولور وشافعینک اختیار ایلدوکی تشهدده زیاده کلمه وارد یدوکنه بزدیرزکه زیاده

ایله ترجیح لازم اولسه تشهد جابرده بسم الله الرحمن الرحیم وارد اولدی قول دخی وارد دکلدر و بزم تشهدمزده

دخی واولر والف ولام وعین کلمه سی زیاده در وشافعینک بوافق القرآن دیدکلرینه بز دیرزکه

قرآنه موافق اولمسی اولویت اقتضا ایلمز زیرا قعدهٔ اخیرده قراة قرآن مکروهدر نه کیفیت ایله مستحب

اولور قرآنه موافق وه لان الله تعالی تحیه مبارکه نظم شریفی ادمیلره خطابده ذکر ایلدی ازکار صلاة

ایسه خطاب ادمیلردن بعید اولمق اولیدر شافعینک التسلیمات قولکه نظم شریفی اکثریا الف

و[illegible] وارد اولمشدر دیدوکی ایکی جوابک برینه مرور ایتمشدر اول مکروهدر جواب ثانی سلام

[illegible] ولام ایله کلمشدر قال الله تعالی والسلام علی یوم ولدت والسلام علی من اتبع الهدی

شافعینک بزم خبرمز متأخردیدوکی غلطدر زیرا ابو وائل الاسدی عبد الله بن مسعوددن

روایت ایلدوکه بر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک خلفنده نماز قیلاردق السلام علی الله

دیردک رسول اکرم برکون نمازنی قضا ایلدی اذنصکره بزه اقبال ایدوب بیوردیلرکه لا تقولوا

السلام علی الله فان الله هو السلام ولکن قولوا التحیات لله والصلوة والطیبات. وینه

کرخی حدیث ابن مسعود دیدروایت ایدوب اول سلامدن التحیات الطاهرات المبارکات

الزاکیات السلام علی جبریل الملائکة دیو قرأت ایدردک دیردیکه بو نقل ایلمشدر بو دلالت

ایلدیکه ابن عباسدن وایتدن متأخر اوله زیرا ابن عباس صغر سننده روایت ایلمشدر شافعینک

بو سوزی روایتنه متأخردر اولدوغی صورتنده دخی بر شی دکلدر زیرا بر احد صحابه صغاردن

روایتنی کبار صحابه اوزرینه ترجیح ایلمشدر روایت اولندیکه برکون ابو حنیفه اصحابی ایله اوتورر کن

بر اعرابی کلوب رحمک الله فی الصلاة واو او واوان دیو سؤال ایلدی ابو حنیفه جوابنده واوان

واوان دیدی واعرابی بارك الله علیك كما بارك فی واولاد لاولادیدی وكندی مجلسنده
حاظر اولانلر سؤال وجوابه واقف اولمیوب ابو حنیفه دن سؤال ایلدیلر جواب بیوردیكه
تشهد ده بروامدر بو خصوصده ایكی واو میدر دیو سؤال ایلدی بزدخی ایكی واو دردیو
جواب ویردكده بركت ایله بزه دعا ایلدی كما بارك فی الشجرة الزیتونة لاشرقیة ولاغربیة
دیدی المعنی التحیات لله عبادات قولیة الله ایچوندر والصلاة عبادات فعلیة الله ایچوندر
والطیبات عبادات مالیة الله ایچوندر السلام علیك ایها النبی ورحمة الله وبركاته بو قول
مقابله سنده رسول اكرم لیلهٔ معراجده جناب رب العزة اوچ كلمه ایله كه تحیات وصلوات
وطیباتیدر ثنا ایلدی جناب حق اوچ كلمه ایله مقابله بیورو ب بری سلام وبری رحمت وبری
بركتدر السلام علیك كلمه سی اول معامله یی حكایتدر السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین
بو قول لیلهٔ معراجده رسول اكرمك قول شریفیدر ولایزید علی هذا فی القعدة الاولی
بو تشهدك اوزرینه زیاده ایلمیه قعدهٔ اولیده یعنی صلوات كتورمیه ساهیاً اگر كتورر ایسه
سهو سجده ایدر ویقرأ فیما بعد الاولیین الفاتحة خاصة ایكی اول ركعتدن صكره یالكز فاتحهٔ
شریفه قراءت ایلیه كرك رباعی ده كرك ثلاثیه اولسون وهی افضل وان سبح او سكت جاز قراءة
فاتحه افضلدر اگر موضع فاتحه دن تسبیح ایدر ایسه ویاخود سكوت ایدر ایسه جائزدر ابو حنیفه
دن روایتدر كه فاتحهٔ آخریننده واجبه در ساهیاً تركی ایله سهو سجده لازم اولور عمداً تركی
ایله مسیء اولور والقعود الثانی كالاول قعود ثانی اول كبیدر یعنی صول ایاغینی دوشیوب انك
اوزرینه اوتورب وصاغینی نصب ایلمك كبی والمرأة تتورك فیما عورت تورك ایدر ایكیسنده
یعنی ایكی قعده ده وهو ان تجلس علی الیتها الیسری وتخرج كلتا رجلیها من جانب الایمن
تورك اولدر كه عورت صول اوتوراغنك اوزرینه اوتوره وایكی ایاقلرینی صاغ جانبندن
اخراج ایلیه مصنفك تورك دیدوكنك تفسیری بودر واذا تم التشهد فیه قعود ثانیه قچان
تشهد تمام ایلیه صلی النبی علیه السلام نبی علیه السلامه صلاة ایلیه بزم قاتمزده سنتدر

شافعی قاتنده فرضدر فرضیتنه دلیل قوله تعالی صلوا علیه نص شریفیدر امر وجوب
ایچوندر وجوب ایچون خارج صلاتده اولمازایچون صلاتده اولور بزم ایچون دلیل ان النبی
علیه السلام قال لابن مسعود بعدما علمه التشهد ان فعلت هذا او قلت هذا فقد تمت
صلاتك بیورمشدر زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم صلاتك تمامنی بو ایکیسنه
تعلیق ایلدی شول کمسنه که تشهدی صلوة علی النبی ایله تعلیق ایلدی اول کمسنه نصه مخالفت
ایلدی زیرا صلاة علی النبی ذکردر اخفا اولنور اخفا اولندوغی ایچون سنتدر رکوع وسجود
تسبیحلرینه قیاساً اما شافعینك دلیلی اولان آیت کریمه نه جواب صلوا علیه امردر امر ایسه ایجاب
ایچوندر لکن لاوجوب خارج صلاة دیدوکی تسلیم ایتمزوز زیرا بزم قاتمزده صلاة علی النبی
عمرده بر کره واجبدر کرخی دخی بویله دیمشدر زیرا امر بالفعل تکراری مقتضی دکلدر وفی
المحیط قال ابو الحسن الکرخی الصلاة علی النبی واجبة علی الانسان فی العمر مرة ان شاء فعلها
فی الصلاة او فی غیرها اما قال الطحاوی بل الصلاة علی النبی کلما سمع ذکر النبی خارج الصلاة
واجب کیفیة صلاة بودر اللهم صل علی محمد کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انك حمید
مجید دخی بارك علی محمد علی محمد وعلی ال محمد کما بارکت علی ابراهیم وعلی ال ابراهیم انك
حمید مجید ابن عباس وابو هریره بویله صلاة ایدرلردی لکن وارحم محمداً وآل محمد
کما رحمت علی ابراهیم وعلی ال ابراهیم انك حمید مجید لفظ شریفلرینی زیاده ایدرلردی
ومحمد بن عبد الله ابن عمردن روایت ایلدی مصلی ورحم محمد وال محمد دیمکده انبیانك
تقصیرینه نوع اشعار واردر زیرا بر کمسنه دن نا ملایم نسنه صدور ایتمینجه رحمته مستحق
اولماز انبیادن ایسه نا ملایم نسنه صدور ایتدی دیمك جائز اولماز حالا بز تعظیم
وتوقیر انبیا ایله مأمورز بو اجلدن بنی ذکر اولنسه رحمة الله علیه دینلمز لکن صلوات
علیه دینلور شمس الائمة السرخسی مبسوطنده دیمشدرکه وارحم محمداً دیمك
لا باسدر زیرا بونك ایچون اثر وارد اولمشدر اثره اتباعده عیب یوقدر ودخی بر کمسنه

لمسنه اللهك رحمتندن مستغنی دکلدر و شیخ ابو الحسن دیرکه بو کلمه‌یی سویلمك لا بأسدر ورحم محمداً
قولی ارحم امة محمد دیمکدر بونك نظیری بر شیخ فانینك اوغلی جنایت ایلمکین اقامت عدمراد
اولندقده خلق اول جرمك عفوین مراد ایلدکلرنده بو مجرمك حالنه مرحمت ایلك دیو طلب
عفو وخلاص ایلدکلری کبیدر چونکه بو مثالده حقیقه طلب مرحمت مجرمه راجع اولدیسه وارحم
محمداًده دخی طلب مرحمت مجرم امته راجعدر ودعا بما شاء مما یشبه الفاظ القرآن ودعا ایلیه
مراد ایلدوکی شئی ایله که اول شئ الفاظ قرآنه مشابه اوله اللهم اغفر لی ولوالدی مثلی وغفر لابی مثلی
شیخ جلیل ابی بکر محمد بن الفضل رحمه الله دن نقل اولندیکه هر دعا که قرآنده وارد ر اگر مصلی اول دعا ایله
دعا ایدرسه صلاتی فاسد اولماز حتی اللهم اغفر لوالدی دیسه صلاتی فاسد اولماز زیرا قرآنده وارد ر
واللهم اغفر لابی دیسه بنه فاسد اولماز اما اللهم اغفر لاخی دیسه صلاتی فاسد اولور واللهم اغفر
لزید ویاخود عمر دیسه صلاتی فاسد اولور اللهم ارزقنی بقلها وقثائها وفومها وعدسها وبصلها
دیسه صلاتی فاسد اولماز زیرا عین قرآندر اما اللهم ارزقنی بقلا وعدسا وبصلا دیسه صلاتی فاسد
اولور بو لفظلر عینی قرآنده یوقدر والادعیة المأثورة دخی ادعیهٔ مأثوره الفاظنه مشابه
دعا ایله دعا ایلیه زیرا نبی علیه السلام صلاتده تشهدکره دعا ایلمك اجابته اقربدر ادعیه‌یی
نصب ایله الفاظه عطف ایلمك وجر ایله قرآنه عطف ایلمك جائزدر وجائزدرکه مما یشبه
قولنه معطوف اوله اول وقت معنی ودعا بما شاء من الادعیة المأثورة دیمك اولور
مأثوره مرویه عن رسول الله معناسنه درمرویدرکه حضرت ابو بکر یا رسول الله بنی بر دعا
تعلیم ایله که صلاتده آنی اوقو یالم دیدی فقال علیه السلام قل اللهم ظلمت نفسی ظلماً کثیراً وانه لا یغفر
الذنوب الا انت فاغفر لی مغفرة من عندك انك انت الغفور الرحیم ابن مسعود رضی الله
عنه اللهم انی اسئلك من الخیر کله ما علمت منه ومالم اعلم واعوذ بك من الشر کله ما علمت
منه ومالم اعلم دعاسنی اوقوردی لا بما یشبه کلام الناس کلام ناسه مشابه شئ ایله دعا
ایلمیه یعنی اللهم زوجنی فلانه ارزقنی فلانه مثللو ایله دعا ایلمیه ثم یسلم عن یمینه مع الامام

اندنصکره صاغ جانبنه امام ایله سلام ویره نهایه ومبسوطده دینلمشدرکه شول
کمسنه که صلاة ایچنده ایچون تحریمه ایدرکویاکه اول کمسنه ناسدن غائب اولورنه اول ناسیله
تکلم ایدرونه ناس کا تکلم ایدر کان تحلیلده رجوع ایدوب السلام علیکم ورحمة الله
دیو سلام ویرر ابو حنیفه قاتنده مع الامام سلام ویره امامین قاتنده بعده
بودخی ابو حنیفه دن روایتدر وعن یساره کذلک صولنه دخی صاغنده اولان
کبیدر تسلیمتین جمهور علما وکبار صحابه نك قول شریفیدر ابن مسعود دن
روایت اولندیکه ان النبی علیه السلام کان یسلم عن یمینه حتی یری بیاض خده
الایمن وعن یساره حتی یری بیاض خده الایسر مالك بلقاء وجهه بر تسلیم
ایدوب عایشه وسهل بن الساعدیدن روایت ایله که رسول علیه السلام بو یلجه ایلمشدر
کبار صحابه حضری ایکی طرفه سلام ویردوکی کورمشلودر دیرلر عایشه صنف نساده
سهل ایله صبیاندن اولمغله بو کلام اناله اک ایشتمدوکنه عمل اولنور روایت اولنان
بودرکه حضرت سلام ثانیه بی اولیدن زیاده سیللوایدردی وینوی الامام به من عن
یمینه ویساره من الحفظة والناس الذین معه فی الصلوة امام سلام ایله نیت ایدر
صاغنده وصولنده اولان حفظه وناسدن شول کمسنه که اول کمسنه کندو ایله صلاتده در
حفظه تقدیم اولنمقده افضلیتنه دلالت ایدر بر شیء یوقدر وار ایسه مطلق جمع
ایچوندر والمقتدی کذلك مقتدی دخی سلام ایله امام کبی صاغ وصولده حفظه وناسدن
شول کمسنه لرکه کندو ایله صلاتده بیله در نیت ایدر وینوی امامه فی الجانب الذی هو فیه
وفیهما ان جاز اه مقتدی صاغ وصولده حفظه وناسدن اولنلره سلام ایله نیت
ایتدوکندن غیری امامه دخی نیت ایلیه که امام سلام ویردوکی جانبده اولا ایکی فرقه ده
دخی سلام ایله امامه نیت ایلیه اکرامامك اردنده برابرنده ایسه زیرا اردنده برابرنده
اولورسه ایکی دفعه ده دخی سلامه نیت لازمه اولور بو امام محمد قاتنده درو

دروابوحنیفه دن روایتدر وعند ابی یوسف اولکی یه نیت ایله جانبینه تعارض ایلدی
یمان طرفی مترجح اولدی و المنفرد الحفظة منفرد اولان مصلی انجق حفظیه نیت ایدر
ابن مالك دیرکه تحقیقا سلامن ملائکه یه نیت شریعت منسوخه کبیدر آنجق فقهـا
ایدر انلرده دخی نظر واردر دینلدی حفظه دن انجق کرامین کاتبین کلدر بعضیسی
زعم ایلدیلرکه برسی صاغنده حسنات وبری صولنده سیئات یازن ملکدر کندو ایله اولان
ملائکه در ملائکه نك عددنده اختلاف اولنمشدر ابن عباسدن روایت اولندیکه هر
مؤمنده بش ملك واردر بری صاغنده حسنات وبری صولنده سیئات یازر وبری
اوکنده خیراته القا ایدر وبری اردنده کندوسندن مکاره بلیاتی دفع ایدر وبرسی
النلنده دورر نبی علیه السلام اوزرینه ایلدوکی صلوات شریفه یی یازوب رسول اکرمه
تبلیغ ایدر بعضیسی دیمشدرکه هر مؤمنده التمش وبعض اخبارده یوز التمش ملك
واردر چونکه عددنده اختلاف اولندی برابکی یه حصر ایلیوب جمله ملائکه یه نیت
لازمدر بو مثال انبیا علیهم السلام ملك جمله سینه ایمان کبیدر عددی حصر اولنمه
ایچنده اولان خارج قلمق لازم کلور ملکینك کاتبینده اختلاف ایلمشلردرکه کیجه ده وکوندزده
تبدیل اولورلرمی حدیث صحیحده مسطوردرکه تبدیل اولورلر وقرطبی شرح مسلمده ظاهر
اولان بودرکه کیجه ملکی کوندز ملکندن غیری اوله ودینلمشدرکه تبدیل اولماز مادامکه
اول ادم حی اوله ومحل جلوسلرنده دخی اختلاف اولنمشدر دینلمشدرکه محل جلوسلر آغزدر
زیرا انلرك عملیدر وریق معادلریدر حدیث شریفده وارد اولمشدرکه نقوا افواهکم بالخلاف
فانها مجلس الملکین الحافظین ودینلمشدرکه حنك اوزرنده اولان شعرك التنده در
ودینلمشدرکه یمین ویسارده در اندنصکره دیدیلرکه کاتب سیئات خایط وجماع زماننده
غائب اولور قرطبی صلات دخی زیاده ایلدی زیرا صلاتدن سیئه استلمز فصل
بجهر الامام بالقراءة فی الجمعة والعیدین والفجر واولیی العشاء اداء وقضاء امام قرائتی

جهر ایدر صلاة جمعه ده دخی عیدینده و دخی فجرده و عشائینك ایکی اولرنده ادا

وقضاء عشائیندن مراد مغرب وعشادر تغلیب جهتیله نبی علیه السلام وصحابه

وتابعیندن منقولدر یعنی متواردر قضاء جهر اولنمسی زیرا رسول اکرم صلی الله

علیه وسلم لیلة تعریسده فجری قضا ایلدی جماعت ایله جهر ایلدی وخیر المنفرد

فی نفل اللیل وفی الفرض الجهری ان کان فی وقته منفرد مخیردر کیجه نك نفلنده دخی

جهر اولان فرضده اکر وقتنده اولور سه نفل لیلدن مراد تراویح و وتردر دیلرسه جهر

ایدر دیلرسه اخفا ایدر والافضل الجهر افضل اولان جهردر جماعت هیئتی اوزره

اولمق ایچون روایت اولنمشدر ان من صلی علی تلك الهیئة صلت بصلاته صفوف

من الملائکة ویخفیان حتما امام ومنفرد اخفا ایدرلر وجوبا فیما سوای ذلك ذلك

دن غیریده یعنی تراویح و وتردن وفرض جهریدن غیریده وادنی الجهر اسماع غیره

وادنی المخافتة اسماع نفسه فی الصحیح قول صحیحده جهرك ادناسی غیره ایشدرمکدر

واخفانك ادناسی کندو نفسنه ایشتدرمکدر بو هندوانی اختیار ایلدوکیدر اما

کرخی ادنا جهر کندو نفسنه ایشتدرمکدر مخافته ایسه تصحیح حروفدر دیمشدر وکذا

وکذا فی کل ما یتعلق بالنطق کالطلاق والعتاق والاستثناء وغیرها یعنی حکم جهر

ومخافت کبیدر نطقه متعلق اولان شیئلك کلیسنده طلاق وعتاق وان شاء الله کبی

بونلردن غیریلرده دخی ده تسمیه کبی ایلا وبیع کبی بر کمسنه انت طالق ومعتوق دیسه

نفسی ایشتمسه طلاق وعتاق واقع اولور کرخی قاتنده اما هندوانی قاتنده واقع اولماز

ینه بر کمسنه طلاق وعتاق ایله جهر ایلیسه ان شاء الله لفظنی اخفا ایلیسه کرخی قاتنده واقع

اولور هندوانی قاتنده واقع اولماز ولو ترك سورة اولیی العشاء قضاها فی الاخریین

مع الفاتحة اکر مصلی عشانك ایکی اولکی رکعتلرنده سوره سنی ترك ایلسه آخریلرنده

فاتحه ایله سوره لری قضا ایدر مصنفك اولی العشا قولی قید اتفاقیدر زیرا هر فرض رباعینك

عینك ایكی اولكی ركعتلرندن سورهٔ ترك اولنسه ایكی آخرك ركعتلرندن قضاسی لازم اولور
وجهر یعنی فاتحه بی سوره ایله جهر ایدر ركعت واحده ده جهر ومخافته جمع اولمق شنیع اولدوغی
ایچون حاشیه ده مذكوردر كه بركمسنه صلاة جهریه شروع ایلدی كوردیكه كمسه كندویه اقتدا
ایلمدی مخافته یی اختیار ایلدی فاتحه یی اخفا ایله اوقودی بعده جماعت كلوب كندویه اقتدا
ایلدی امامت قصد ایدوب سوره یی جهر ایدر بو محلده ایكی وظیفه ركعت واحده ده جمع اولمش
اولور ولو ترك فاتحتهما لا یقضیهما اگر مصلی اولكی ایكی ركعتك فاتحه لرینی ترك ایلسه ركعتین
اخیرتیندن قضا ایلمز اگر قضا ایلسه بر ركعتده ایكی كره فاتحه قرائتی لازم كلور وفرض القراءة قرائتك
فرضی بر آیتدر كرك قصیره كرك طویله اولسون اول آیت دخی كرك فاتحه دن اولسون
كرك غیریدن اولسون ابو حنیفه قاتنده قوله تعالی فاقرؤا ما تیسر من القرآن نص شریفندن
ایتك ما فوقی فضل ولنمامشدر زیرا آیت واحده حقیقة وحكما قرائتدر حقیقة قرآن اولمسی
ظاهردر حكما قرآن اولمسی حائض وجنب بر آیت قرائت ایلمسی حرامدر من القرآن قول شریفی كرچه
مطلقدر لكن بو ایله محلده مطلق كماله منصرف اولور قرائتدن مراد كامل اولان ایسه قرائتدر حقیقة
وحكما وبر آیتك مادونی اگر قرآن ایسه ده لكن حكما قرآن دكلدر زیرا جنب وحائض قرائتی جائزدر
لكن آیة قصیره اوقوسه كه اول آیت ایكی كلمه ویاخود بر قاچ كلمات اولسه قوله تعالی فقتل كیف قدر
ثم نظر مثللو ایله جائزدر بلا اختلاف اما لكن آیة صغیره كه كلمه ده واحده اوله كمدهامتان اوآیة
قصیره كه حرف واحد اوله ص ونون وق كرچه بونلر بعض قرا قاتنده آیتلردر بونده مشایخ اختلاف
ایلمشلردر واصح اولان بودركه جائز اولمیه اما بر كمسنه آیة الكرسینك نصفنی بر ركعتده ونصفنی
بر ركعتده قرائت ایلسه بعضیلر دیدیلر كه جائز دكلدر زیرا هر ركعتده آیة تامه قرائت ایلمدی علما
جائز اولور دیمشلردر زیرا بو مثللو آیتك نصفی اوچ قصار آیتدن چوقدر ویاخود اكا معادلدر امدی
بو نصفلر بعضیسی اوچ آیة قصاردن ادنی اوله جق دكلدر وقالا ثلث آیات قصار اوآیة طویلة
لكن امامین دیدیلر كه فرض قرائت اوچ آیة قصاردر ویاخود بر آیة طویله در ابو حنیفه دن روایتدر كه مصلی

قرائت ایله مأموردر و بو مقداردن آشغه و مأخوذ برآیتدن آشغه قرائت ایدنه عرفاً قاری دینلمز
بو اختلاف شول مختلف فیه اولان اصله راجعدر که اول مختلف فیه اولان اصل بودر که حقیقة
مستعمله مجاز متعارفدن اولیدر ابو حنیفه قاتنده زیرا امامین دیدیلر که آیت قصیره قرائت
اولندوغی متعارف دکلدر بر کمسنه لم یلد و ثم نظر قرائت ایلسه اکا قاری قرآن تسمیه اولنمز عرفاً
زیرا قرآن معجزدر بو ایسه معجز دکلدر لان ادنی ما یقع الاعجاز به سورة او آیة تعادلها ایدوکی
بیننده ابو حنیفه دیرکه مقدار آیت قرآندر حقیقة واسم القرآن ینطلق علی آیة وان قصرت
ایدوکی بیاندن مستغنیدر زیرا قرآن منزل منظوم حاصلک اسمیدر پس امدی بو اجلدن
حفظنده وجوب تعظیم و جاحدک کفری ثابت اولور لا یقدر برآیتدن قلیل ایله صلاة جائز
اولمز لکن اجماع ایله عدم جوازی ثابت اولدی زیرا آیتدن قلیل اولان کلمه و معناسنه اعجاز متعلق
ممکن اولمدی پس بو اجلدن جنب و حائض اوزرینه قرائتی حرام اولمدی اما آیتدن دونی خلافدر فیه
وسنتها فی السفر عجلة سفرده عجله ایدیجی اولدوغی حالده قرائتک صلاةده سفرده سنتی الفاتحة
وای سورة شاء فاتحه در دیلدوکی هر قنغی سوره اولورسه ان النبی علیه السلام قرأ فی صلاة
السفر بالمعوذتین زیرا سفر شطر صلاتک اسقاطنده مؤثر اولدی تخفیف قرائتدن خود
انزی بطریق الاولی وامنة امین اولدوغی حالده نحو البروج وانشقت فی الفجر صلاة
فجرده سورة بروج و انشقت مثللو اوقومق سنتدر زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم سفرده امین اولدقلری حالده صلاة فجرده سورة تکویر و انفطار ایله قلمشلردر و
وعشاده بوندن آشغه ومغربده اقصر سوره قرائت ایلمشلردر وفی الحضر اربعون آیة او خمسون
قرائتک حضرده سنتی فرقی مأخوذ اللی آیتدر یعنی صلاة فجرده مصلی فرق و مأخوذ اللی
آیت اوقویه فاتحه دن غیری بعضیلر قاتنده فاتحه ایله بیلجه ایکی رکعتده اولا که هر برنده یکرمی
آیت اوله [illegible] و کافیده بویلجه مسطوردر واستحسنوا طوال المفصل فیهما وفی الظهر
مستحسن کوردیلر [illegible] طوال مفصلی صلاة فجرده و صلاة ظهرده بو ایکی وقتده انسان اولدوغی

اولدوغی ایچون واوساطه فی العصر والعشاء وقصاره فی المغرب اوساطنی مستحسن
کوردیلر صلاة عصرده وعشاده وقصاری مستحسن کوردیلر صلاة مغربده حضرت
عمر رضی الله عنه ابوموسی اشعری یه اقرأ فی الفجر والظهر بطول المفصل وفی المغرب
بقصار المفصل بومنوال اوزره یازوب کوندرمشلردر سعادر بلنمز الاسماع ایله بلنور
حضرت عمردن منقولدر که نبی علیه السلامدن مرویکبیدر ومن الحجرات الی البروج طوال
ومنها الی لم یکن اوساط ومنها الی الاخر قصار سوره حجراتدن سوره بروجه دکین طوالدر
وسوره بروجدن سوره لم یکنه دکین اوساطدر سوره لم یکندن آخر مصحفه دکین قصاردر
وفی الضرورة بقدر الحال ضرورتده حال اقتضا ایلدوکی مقدار اقویه حالت ضرورت
وقتی فوت اولمق ویاخود خوفی ولا اول زمان بقدر ما اقتضاء الحال نه ایسه اول مقدار
اوقویه معلوم اولا که امامه لایق اولان بودرکه جماعته نظر ایلیه ایچلرنده مریض وضعفا
وقوجه جقلر وار ایسه طاقتلری مقداری اوقویه زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم معاذدن عشاده تطویل قرأت ایلدوکی ایچون شکایت ایلدیلر قال النبی صلی الله علیه
السلام افتان انت یا معاذ این انت من سبح اسم ربک الاعلی والشمس وضحیها اما اکر ضعیفلر
وقوجه لر بو غیسه دیلدوکی مقداری اوقویه روایت اولنمشدر حضرت ابابکر رضی الله عنه
یا خلیفة رسول الله قریب اولدیکه شمس طلوع ایلیه دیدی ابابکر اکر شمس طلوع ایلیه سزی غافل
بولمازدی کوردیبو بیوردیلر وتطال الاولی علی الثانیة فی الفجر فقط رکعت اولینک قرائتی رکعت
ثانیه اوزرینه زیاده قلنور ایچون صلاة فجرده بو اطاله ناسک جماعته یتشمسنه اعانتدر وعند
محمد فی کل امام امام محمد قاتنده کل صلاتده اطاله اولنور اما رکعت ثانیه یی رکعت اولی اوزرینه
زیاده تطویل ایلمک مکروه اولدی بالاجماع قصار وطوال جبر ایکی ایت اولور سه مکروه دکلدر
زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم صلاة مغربده معوذتین اوقومشلردر اولکیدن
ایکنجیسی بر آیت زیاده اولور ولا یتعین شیء من القرآن لصلاة بحیث لا یجوز غیره بر شیء

تعيين اولنماز قراندن صلاة ايچون برحيثيت ايله كه اندن غيري بىى اول صلاتده جائز اوله
فاقرؤا ما تيسر من القران نص شريفنك اطلاقى ايچون وكره التعيين صلوة ايچون تعيين
سوره مكروه اولدى مثلا سورهٔ سجده يوم جمعه نك فجرى ايچون سورهٔ جمعه كبى صلاة
يوم جمعه ايچون تعيين ايدوب بونلردن غيري جائز دكلدر ديو اعتقاد ايليه قرائت مكروه در
ولا يقرأ المؤتم بل يستمع وينصت امامه اقتدا ايدن قرائت ايلمز بلكه سكوت ايدوب
استماع ايدر اهل كوفه صلاتدن برشئ اوقومازلر مذهبلري بودر اهل مدينه كه مالك
دخى انلردندر صلاة ظهرده وعصرده اوقورلر صلاة جهريه ده اوقومازلر شافعى
هرصلاتده فاتحه اوقور الا صلاة جهرده دكل لا صلاة الا بقراءة حديث شريفى الله
اسندلال ايدوب وقرائت اركان صلاتدندر امامه اقتدا ايله ساقط اولماز ديرلر بزم
ايچون دليل واذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا نص شريفيدر واكثر اهل تفسير بو
خطاب مقتدى ايچون اولمسنه ذاهب اولمشلردر وقال النبي عليه السلام من كان له امام
فقراءة الامام له قراءة شافعينك دليلى اولان لا صلاة الا بقراءة حديث شريفى بر دخى
تسليم ايدرز لفظ حديثده كلام بوقدر كلام امامك قرائتى مقتدى قرائتى اولماسنده در
بونده ايسه امامك قرائتنه نفى واثباتدن برشئ بوقدر بزم دليلمز [illegible] دلالت واردر
ومقتدينك خلف امامده قرائتدن منعى ايچون كبار صحابه دن سكسان نفركسنه دن روايت
اولنمشدر وقال سعد بن وقاص من قرأ خلف الامام فسدت صلاته قال النبي صلى الله عليه
وسلم من قرأ خلف الامام فقد اخطأ الفطرة اى السنة وان قرأ امامه آية الترغيب
والترهيب او خطب او صلى على النبي عليه السلام اگر امام آية ترغيب وآية ترهيب اوقور
وياخطبه وياخود نبى عليه اوزرينه صلاة شريفه ايدرسه بينه مقتدى استماع ايدوب
سكوت ايليه والنائى والدانى سواء بعيد وقريب اوزاض انصاتده برابردر يعنى سكوت ايدوب
مستمع اولدقده برابردر معلوم اولا كه آية ترغيب وترهيبده اوچ مسئله واردر يعنى آية ترغيبى

ترغيبده طلب رحمت وايت ترهيبده عذابدن تعوّذ ده اوچ مسئله وار دربري منفرد
حقنده دربو مسئله ده جواب اكر منفرد تطوّعده اولورسه ايت ترغيب وترهيب اوقوديغنده
طلب رحمت واستعاذه عن العذاب ايتمك حسندر حديث حذيفه استدلالي ايله قال
صلّيت مع رسول الله صلى الله عليه وسلم صلاة الليل فما مرّ باية فيها ذكر النار الا وقف
ونعوذ بالله من النار صلاة ليلدن مراد نافله در فرض مراد اولورسه استدلال صحيح
اولماز اكر فرضده اولسه مكروهدر زيرا فرضده حضرتدن بو مقوله برشي ايشيدلمامشدر
وائمه‌دن دخي روايت اولنمامشدر ومسئله نك بري امام حقنده دربو امام حقنده اولان
مسئله دن جواب امام اولان كمسنه ايه ترغيب وترهيبده سؤال رحمت واستعاذه عن
العذاب ايلميه زيرا حضرتدن امامتي حالنده بو مقوله فعل نقل اولنمامشدر وجماعته
ايچون تطويل صلاته مؤدي اولور وبر مسئله دخي مقتدي حقنده در زيرا مقتدي
سكوت واستماع ايله مامور در دعايه اشتغال ايله مامور دكلدر قال الله تعالى واذا قرئ
القرآن فاستمعوا له وانصتوا سكوت واستماعه امر در امر ايسه وجوب ايچوندر دعا ايسه
انصاتي مخلدر جائز دكلدر اما خطيب خطبه اوقورکن وحبيب اكرمه صلاة ايدرکن جماعت
استماع وانصات ايلديكي نبي عليه السلام اوزرينه صلاة فرض اولميوب استماع خطبه فرض
اولدوغي ايچوندر فرض اولميان شيء ايچون فرض ترك ايلمك ايسه جائز دكلدر اما صاحب هدايه
دركه اكر خطيب يا ايها الذين امنوا صلّوا عليه ديدكده سامع كندي نفسندن صلاة ايلسون
زيرا خطيب ان الله وملائكته يصلّون على النبي ديمسي ايله الله تعالى وملائكه نبي عليه السلام صلاة
[illegible] ميكني حكايه ايتمش اولور بعده يا ايها الذين امنوا صلّوا عليه ديمكله اللهك امري بوبله در
ديدكده ناس صلاة شريفه اشتغال ايلملري لازمدر ديو تصريح ايلمشدر عنايه ده دخي بويله در
ومنبردن بعيد اولان ايچون اختلاف ايلمشلردر احوط اولان انصاتك فرضيتي اقامت
ايچون سكوتدر واختلاف اولنمشدر كه بعيد اولان قرائتي اوقوسون يوخسه سكوت مي ايلسون

انصات لازمدر دیمشلر کرخی وصاحب هدایه دخی بو قولی اختیار ایلمشلر در و بعضیلر دیدیلر که
قرائت قرآن اولیدر بو اختیار فضلیدر مضمراتده بعضیلر دیدیلر که مادامکه خطیب حمد و ثنا و
موعظه ده در سکوت ایلسون مدح ظلمه یه باشلادقده کلام لا بأسدر قاضیخاندن امام حلوانی
دن نقل ایدوب صحیح اولان بودر که استماع ایلسون و سکوت ایلسون اولندن آخرینه دکین خلاصه ده
مذکوردر که حرمت کلام خطیبه قریب ایچوندر بعیدا ولوب خطیبی استماع ایلمین ایچون اختلاف
واردر ابو یوسفدن روایت اختیار سکوتدر و مشایخدن بعضیسی قرائت قرآنی اختیار ایلمشلردر
اما فقه تعلیم ایلمک و کتب فقهه نظر ایلمک حال خطبه ده بونی دخی بعضیلر کریه ایلمشلردر
و بعضیلر لا بأسدر دیمشلردر اما ابو یوسف حضرتلری فقه کتابنه نظر ایدردی و قلم ایله
تصحیح کتب ایدردی عبادات مصنفده قرائت مطلق تفصیل اولنمدوغندن ذلة القاری
اسمی ایله مسمی افضل ایراد اولندیله صلاتده قرآنک صحت و فسادی بیان ایدر
شیخ الاسلام الاجل الزاهد نجم الدین ابو حفص عمر بن محمد بن نسفی حضرتلرینک
مذاهبی اوزره معلوم اوله که قرآنده خطا التی نوع اوزره در بری آیتده و بری کلمه ده
و بری حرفده و بری اعرابده و بری قطع کلمه ده و بری وقفده و ابتداده در آیتده اولان
خطا دخی التی وجه اوزره در بری زیاده و بری نقصان و بری تقدیم و بری تاخیر و بری
ابدال و بری تکراردر اولکه خطاکه زیاده در و زیاده شول شیدر که سوره دن اولمیان بر آیتی
ایکی آیت بیننه ادخال ایتمکدر مثالی مالک یوم الدین ان الله هو الرزاق ذو القوة المتین
ایاک نعبد و ایاک نستعین در ایکنجیسی نقصاندر نقصان ایکی آیت بیننده بر آیتی
ترک ایلمکدر مثالی الحمد لله رب العالمین مالک یوم الدین اجیسی در درنجیسی تقدیم و تاخیردر
مثالی الحمد لله رب العالمین مالک یوم الدین الرحمن الرحیم بشنجیسی ابدال بر آخر سوره دن
بر آیتی بر سوره نک آیتی یرینه اقامت ایلمکدر مثالی الحمد لله رب العالمین ان الله هو الرزاق
ذو القوة المتین مالک یوم الدین التنجیسی تکراردر مثالی مالک یوم الدین مالک یوم الدین

الذين كبي بو ذكر اولنانك كلبسه جواب بودركه اكر ابتدن مصلي وقف ايدرسه صلاتي جميع حالده
فاسد اولماز واكر وصل ايدرسه ايكي معنا بيننده مخالف بولنميه‌يه فاسد ايلمز اكر معنا ده
اختلاف اولورسه وقف اقسامنده ذكر اولنه‌جقدر باذن الله تعالى اما خطا
كلمه ده اولورسه شوندن خالي دكلدركه اول كلمه ده يا زياده ايليه‌سين اول زياده ايلدوكين
دخي قراندن اوله ويا خود قراندن غيري اوله يا اول زياده ايله معنى متغير اوله ويا خود اولميه
اكر قراندن اولوب معنى متغير اولمازايسه صلاة فاسد اولماز مثالي الحمد لله رب العالمين
اجمعين ويا خود الرحمن الرحيم الكريم اكر معنى متغير اولورسه صلاة فاسد اولور بالاتفاق
مثالي ان الذين آمنوا وكفروا وعملوا الصالحات اولئك هم خير البرية اكر قراندن اولميوب
انكله معنى متغير اولمازايسه فيها فاكهة ونخل وتفاح ورمان كبي ابو حنيفه ومحمد قولنه
قياس ايله صلاة فاسد اولماز تفاح ورمان فاكهه دندر ابو يوسف قولنه قياس ايله صلاة
فاسد اولور زيرا بو لفظ قراندن يوقدر الله اكبر مكاننه الله جل دينلدكده ابو يوسف
لفظك مراعاتني شرط ايدر امام ابو حنيفه وامام محمد لفظلريني شرط ايلميوب معنالرينه
اعتبار ايدرلر اما قراندن اولميوب معنى متغير اولورسه بالاجماع صلاة فاسد اولور
مثالي فلعنة الله على الكافرين والموحدين كبي ايكنجي خطا آيتدن بر كلمه ناقص ايدرسه اكثرنه
نقصاني ايله معنايه خلل كلميه صلاة فاسد اولماز بالاتفاق مثالي فاتحه دن الرحمن
الرحيم لفظلريني ترك ايلمك كبي اما ترك اولنان كلمه ايله معنا متغير اولورسه فما لهم
لا يؤمنون آيتنده كلمهٔ لا ترك اولنمق كبي بعضيلر قاتنده صلاة فاسد اولماز نوع ضرورة
ايچون زيرا كلمهٔ لا احيانا كلامده كتوريلور وكاه اسقاط اولنور معنا متغير اولمازننه كيم
انا افعل كذا دينلور معنا استفهام ايله حقيقتده خود معنا كلام منفيدر لا افعل كذا ديمكدر
اما صحيح اولان بودركه صلاة فاسد اولور معنا متغير اولدوغي ايچون اوچنجي وردنجي كلمه
تقديم وتاخير ايلمكدر مثلا لهم الرحمن الرحيم ويا خود لهم فيها زفير وشهيق صلاة فاسد اولماز

زيرا معنى متغير اولمدي اما معنا متغير اولانه مثالي ان الابرار لفي جحيم وان الفجار لفي نعيم بو
مسئله ده اختلاف اولندي امام قاضي بلعمي ابو الحسن الرستغفنيلي دن اولدغي محمد
بن مقاتل الرازيدن اولدغي امام محمد دن رحمهم الله تعالى روايت ايلديكه صلاة فاسد اولور روي
ذكر اولنان اوچ عزيزدنجي امام محمده اعتماد ايلمشلردر بشنجيسي بركلمه بركلمه مقامنده اقامت
ايلمكدر قرائته اوله وياخود اولميه معناي تغير ايليه وياخود ايلميه قرائذن اولوب معناي
متغير ايلميه مثالي الرحمن الكريم صلاة فاسد اولماز بالاتفاق اكر قرائذن اولوب معنا
فاسد اولورسه مثالي انا كنا غافلين ده سين فاعلين ديه جك برده بعضيلر نوع ضرورة
اولمغله صلاة فاسد اولماز ديديلر صحيح اولان بودركه فاسد اوله زيرا معنا متغير اولدي
اما قرائذن اولميوب معنا متغير اولورسه مثالي فلعنة الله على الموحدين بالاتفاق صلاة
فاسد اولور زيرا معنى متغير اولدي اما معنى متغير اولمازايسه مثالي ان المتقين في
بساتين كبي ابو يوسف قاتنده فاسد اولور امامين قاتنده فاسد اولماز اكر لنتخذن
عليهم مزكنا مكان مسجداً ياخود سزاء بما كانوا يعملون مكان نجزا فاسد اولماز ابو حنيفه
قاتنده زيرا بو مسئله فارسي ايله قراءة قرآن كبيدر اما امامين قاتنده فاسد اولور اكر عربيتي
تكلمه قادر اولورسه بركمسنه يا عيسى بن عمران ياخود يا موسى بن مريم ياخود مريم بنت لقمان
اوقوسه ابو يوسفدن ايكي روايت واردر بر روايتده فاسد اولور بر روايتده اولماز
وابو حنيفه ومحمد دن اولان روايتده فاسد اولور صحيح اولان دخي بودر التجنيسي تكرار در
اكر معنا متغير اولمازايسه الحمد لله الحمد لله رب العالمين بالاتفاق صلاة فاسد اولماز
اكر معنا متغير اولورسه رب رب العالمين ياخود مالك مالك يوم الدين كبي صلاة فاسد اولور
اما حروفده خطا اولدغي اللي وجه اوزره در اولكيسي بر حرف زياده اولمقدن اولدغي ايكي وجه الله
در اول زياده ايله معنى متغير اولميه مثالي واولئك او فالئك او قويه اولئك مكاننده ياخود ان
ان الذين آمنوا وفان الذين آمنوا وقويه ان الذين مكاننده ياخود والتائبون ده والعابدون ياخود

خود الرحمن الرحيم ياخود اهدنا الصراط المستقيما صلاة فاسد اولماز ايلكي وجهك بريده دخي
معنى متغير اولاندر وزرابيب مبثوثه بو صلاتي فاسد ايدر بعضيلر ديمشلر دركه بركسنه وماخلق
الذكر والانثى وان سعيكم لشتى واوك زياده سي ايله اوقوسه صلاة فاسد اولور زيرا قسم انك
اوزرينه واقع اولوب كندو معنيسي زائل اولور وكذالك يس والقرآن الحكيم وانك لمن المرسلين
واوه زياده سيله معنا زائل اولوب صلاة فاسد اولور ايكنجيسي كلمه ده برحرف نقصان اولوب
اول دخي ايكي دن حالي دكل يا معنايي تغيير ايليه ياخود ايلميه معنايي تغيير ايلمينه مثال الذين
آمنوا يرينه والذين آمنوا اوقيه ياخود ان الله اوقيه فان الله مكانينه ياخود كان الله عفوا رحيما اوقيه
وكان الله مكانينه ياخود وما ادريك ما هي اوقيه وما ادريك ماهيه مكانينه ياخود ماجاءهم البينة
اوقيه يعني ماجاءتهم البينة نانك حذفي ايله صلاة فاسد اولماز زيرا بو حرف زوايدك تركي ايله
معنى متغير اولمدي اكر محذوف اولان حروف اصليه ايسه ده فجان نذا اولسه ترخيم جائز اولمغله
فاسد اولماز اما وما خلق الذكر والانثى واوك حذفي ايله اوقسه عامه مشايخ قاتنده فاسد اولور
معنى متغير اولدوغي ايچون اكر خلقده اولان خا وياخود قاف حذف اولنسه ماخلق مكانينه لق ويا حق
حق فاسد اولور زيرا لغو اولور اوچنجي ودردنجي برحرفي حرف آخردن تقديم وتأخير ايلمك كبي
كعفص مأكول اوقيه كعصف مأكول مكانينه ياخود فرت من قوسرة اوقيه من قسورة مكانينه ابو يوسفدن
روايت اولندي فاسد اولور اولن امام محمددن روايتدر فاسد اولور اما معنا متغير اولمسه فاذا
بقرت البصر اوقوسه برق مكانينه وياخود فانفرجت مكانينه فانفجرت اوقوسه بو قريب المعنيدر صلاة
فاسد اولماز معنا اعتبار ايدنلر قاتنده بشنجيسي برحرفي برحرف مكانينه اقامتدر اول دخي
تغير بيندن خالي دكلدر بينهما ده قريب مخرج اوله ياخود اولميه واول دخي شوندن حالي دكلدر كه
انكله معنا متغير اوله وياخود اولميه واول دخي شوندن حالي دكلدر كه يا قرائتده بولنه يا بولنميه
اما قريب مخرج اولوب معنايي تغيير ايلميه صلاة افساد ايلمز مثالي الصراط والزراط اوقوسه الصراط
مكانينه ياخود مزيطر اوقوسه مصيطر مكانينه وياخود بصطه اوقوسه بسطه مكانينه اما معنى تغيير

ایلسه مثالی الضیف اقوسه السّیف مکاننه والدّنس اوقوسه والنّصر مکاننه محمّد بن سلمه دیرکه
عموم بلوی ایچون فاسد اولماز وابو مطیع وبر جماعت دیرلرکه فاسد اولور برکه
اباب اوقوسه اوّاب مکاننه محمّد دیدیکه بومسئله بزه واقع اولدی ابو یوسفدن سؤال
ایلدم فاسد اولور دیدی صکره کسائی یه سؤال ایلدم فاسد اولماز زیرا ایکیسی نحی
لغتدر دیدی اول اجلدن بزده نحی عدم فساده ذاهب اولدم دیدی امّا حرفه آخر
مقامنه اقامت اولنان حرف بیننده بعد مخرج اولسه ومعناده متغیّر اولسه مثلا
فسحقا لاصحاب السّعیر اوقومق کبی سعیر مکاننه ابو مطیع فساده ذاهب اولدی
امّا معنا متغیر اولمازسه صلاة دخی فاسد اولماز یا انطیناک الکوثر کبی اعطینا یرینه
ولا تنکهر کبی ولا تنهر مکاننه امّا ابو یوسف قیاسی اوزره فاسد اولور زیرا بو کلمه لر
قرانده یوقدر امّا عضیم مکاننه علیم ویاخود حکیم مکاننه حلیم قرات اولنسه بالاتفاق
فاسد ایلمز زیرا قرانده موجوددر التنجیسی تکرار دراکر تکرار تضعیفی اظهار ایجون اولورسه
ومن یرتدد منکم عن دینه فیمت اوقومق کبی یاخود تبت یدی ابی لهب وتبّ ما اغنی عنه
ماله اوقومق کبی صلاتی فاسد اولماز زیرا اصلی ولدر امّا زیاده ال الحمد لله کبی اولسه
یعنی ال الحمد لله اوقوسه صلاتی فاسد اولور زیرا زیاده لغو اولور امّا اعرابده خطا
اولدخی النحوجه اوزره دربری تشدید وتخفیف وبری مدّ وقصر وبری همز ولین وبری
اظهار وادغام وبری تسکین وتحریک وبری تبدیل الحرکه در جمله سندن بعضیلر قائلدر فاسد
اولماز نوع ضرورت ایچون مخففی مشدّد ومشدّدی مخفف وممدودی مقصور ومقصوری
ممدود وهمزیلی ولینی مهموز وادغامی اظهار واظهاری ادغام وساکنی متحرّک ومتحرکی
ساکن وحرکه یی حرکته ابدال ایله صلاة فاسد اولماز ظاهر نظم باقی اولوب عموم بلوی ایچون
محمّد بن مقاتل الرّازیدن روایت اولندی که برکسنه یدع الیتیم دالک سکون ایله اوقوسه صلاتی
فاسد اولماز جواب صحیح بودر که فضّلنا علیهم الغمام ترک تشدید ایله ویاخود لمّا جاء

جاءهم موسى مدسنز وجامعهم مدسنز فاسد اولور زيرا جاموسى حيوان معلومدر
وجامع مجامعتدندر ودينلمشدركه فاسد ايلمز زيرا مجامعت اجتماعدندركه تعاون
ايچون جمع اولمق اوله اكر معنا تغيير اولمازسه ضرر ايلمز قتلوا تقتيلا برلكسنه اياك نعبد
يانلكه بتشديدي تركله ديديلركه تخفيف ايله اياشمسدن اولوركانه ضوء شمسك نعبد
ديمك اولور صلاة فاسد اولور اما بدل الحركه ده معنا متغير اولماز ايسه فاسد اولماز
برلكسنه لا ترفعوا اصواتكم كسرتا ايله ولقد ارينا اياتنا تانك نصبى ايله وقتل داود جالوت
بنصب الدال ورفع التاء اوقوسه وياخود وعصى ادم ربه نصب ميم ورفع با ايله وياخود
واذا ابتلى ابراهيم ربه رفع ميم نصب با ايله اوقوسه صلاتى فاسد اولماز ابتلاء بونده
سؤال معناسنه در برلكسنه كسرلا ذال ايله منذرينى فتح ايله اوقوسه وياخود فتح ذال
ايله منذرينى كسر ايله اوقوسه فاسد اولور زيرا المنذرين بكسر الذال رسلدر والمنذرين
بالفتح كفاردر معنا متغير اولور ودينلدنكه فاسد ايلمز زيرا رسلدخى فتح ايله موصوف اولور
زيرا كفار رسلى قتل ايله قورقودرلر بو ايلجه اولنجق كفار اول فعلك فاعلى اولورلر بونلك كبيدر
يعنى فاسد اولمدوغى كبيدر قوله تعالى فانظروا كيف كان عاقبة المنذرين ذالك كسرى ايله فاسد اولور
اولماز زيرا هر قوم ايچون عاقبت واردر يا حسنه وياخود سئية اولور اما الله تعالى نك قول
شريفى برئ من المشركين ورسوله كسر لام ايله فاسد اولور زيرا معنى متغيردر وبعضيلر ديمشدر كه
حق ورسوله ديو قسم قلنورسه فاسد اولماز اكر البارئ المصور واوك فتحى ايله قرات اولنور
فاسد اولور قراد يديلركه واو مفتوحه قرات اولنه ديلديكه واو مفتوحه قرات اولنه ديلديكه فاسد
اولور نو فاسد اولماز دخى دينلمشكه بونك ايچون معنى غامض واردر اما قطع كلمه ده خطا
ديلديكه فاسد ايلمز كيف ماكان ضرورة ايچون وبو دخى التحوجه اوزره درا ولكي الحمد لله دن آل
لفظى قطع ايدر فاسد اولماز ديديلر زيرا الف لام اسم معروفه در فعلده قدمنزلسنى درس امدي
كلمة اولور لغو اولماز ايكنجيسى اسم وفعل اوله وآخره متصل اوله كتابنده قطع اولنسه اعهدنا ديه جلك

تکلده احد دیسه انعمت دیه دیه جك یرده انعم دیسه اوبچنجیسی لفظا جمع اولوب ماعدا
اوزرینه وقف ایلسه العالمین مکاننه العالمی دیسه یاخود الذی مکاننه الذین اوقوسه دری دیمجنیسی
اسم واحد اوله بعض کلمه سینك اوزرینه وقف ایلسه الرحمن مکاننه الرحما اوقوسه
بشنجیسی نصف کلمه ده وقف ایلسه کرچه لغو دکلدر لکن اول اسم معناسنده دخی دکلدر
مالك دیه جك یرده لك اوقوسه بونك جمله سی لغو دکلدر فاسد اولماز التنجیسی نعبد
دیه جك یرده نعد حذف اولنسه لغودر فاسد اولور اما وقف وابتداده حیطا فاسد
ایلمز ضرورت ایچون بو قول اختیار قاضی امام صدر الاسلام حکایت اولنمشدر
کباردن بر کمسنه یخرجون الرسول اوقودی وقف ایدی اندن صکره وایاکم ان تؤمنوا
بالله ربکم دیدی بوکا طعن ایلدیلر اول کبار صلاتنی اعاده ایلمدی و بعضیلر دیدیلرکه
لا اله ده وقف ایلسه اندن صکره الا هو دیسه عزیرده وقف ایلسه صکره ابن الله دیسه
لغودر صلاتی فاسد اولور و بونی شمس الائمة الحلوانی اختیار ایلمشدر بو جمله بیان
خطاء فاحشدر قرائتده **فصل** بو فصل قرب مخرج و بعد مخرج بیانندهدر عین وحا [illegible]
وها بر مخرجدندر کاف وقاف بر مخرجدندر وثا وطا ودال بر مخرجدندر لام ونون وزا
بر مخرجدندر ظا وثا وذال بر مخرجدندر با وفا ومیم بر مخرجدندر واو و یا والف بر مخرجدندر
اما ظا وضاد بر مخرجدن دکلدر ابن مطیع ومشایخ بلخدن بر جماعت دیدیلرکه بر کمسنه صالمون
اوقوسه طالمون مکاننه صلاتی فاسد اولور زیرا لغودر **فصل فی الجماعة سنة مؤکدة**
فرایضده جماعت سنت مؤکده در جماعت بر سنتدرکه قوتنده واجبه مشابهدر [illegible]
ایدن مؤمن اولدوغنه استدلال اولنور سائر مشروعاتده بویله دکلدر وفقها بو جماعته سنت
هدی تسمیه ایلمشلردر قال النبی علیه السلام الجماعة من سنن الهدی لا یتخلف عنها الا منافق
احمد بن حنبل واصحاب شافعی فرضدر حتی یالکز نماز جائز دکلدر اما بو صحیح دکلدر اصحاب
شافعینك اکثری وکرخی وطحاوی وارکعوا مع الراکعین قول شریفیکه آیة مؤولدر بونك ایله دخی خبر

خبر واحد ایله استدلال ایدوب و فرض کفایه در دیمشلر بو ایکیسوده نخ جماعتك فرضیتی
مفید اولمدی جماعة وارسغه عذر مفلوج اولمق و یاخود یغمور و بالچق و بر شدید و ظلمت
شدیده و سلطاندن اختفا و یاخود غریمدن اختفا و شیخ فانی و اعمی بونلرك جمله سی
عذردر و فقه شریفه مطالعه دخی جماعة وارمغه عذردر اما غیریسی دکلدر و اولی
الناس بالامامة اعلمهم بالسنة ناسك امامة اولیسی اول ناسك سنة اعلم اولانیدر
یعنی احکام صلاتك صحت و فسادینی بلندر ثم اقرأهم اندنصکره قرائة اعلم اولاندر و عند
ابی یوسف بالعکس ابو یوسف قاتنده عکسیدر یعنی امامة اولی مجود اولاندر بعده
اعلم اولاندر قوله علیه السلام یوم القوم اقرأهم بکتاب الله تعالی اکر ایکیسی برابر اولورسه
اعلم اولان تقدیم اولنور ثم اورعهم اندنصکره امامة اولی اولان ورع صاحبیدر
ورع شبهاتدن اجتناب ایدن کمسنه یه دیرلر قال النبی علیه السلام ملاك دینکم الورع
وقوله علیه السلام من صلی خلف تقی فکانما صلی خلف نبی ثم اسنهم اندنصکره سن
جهتندن اکبر اولان امامة اولیدر قال علیه السلام لابن ملکیة ولیؤمکما اکبرکما سنا
ثم احسنهم خلقا اندنصکره حسن خلق صاحبی ... امامة اولیدر حسن خلقدن
[illegible] اولمشدر بعضیلر دیدیلرکه ناس ایله معاش جهتندن حسن معامله ... بعضیلر
حدیث شریف ایله استدلال ایدوب کیجه ایله چوق نماز قیلان کمسنه نك وجهی حسن اولور
دیو اکا ذاهب اولمشلردر قال النبی علیه السلام من کثر صلاته باللیل حسن وجهه بالنهار
[illegible] ... الانصار المبدریدن روایت اولندیکه رسول علیه السلام قوم امامت ایلسون
انلرك کتاب الله اقرأ اولانی اکر برابر اولورسه اعلم بالسنة اولانی اکر برابر اولورسه سنا اکبری
برابر اولورسه خلقی حسن اولانی اکر برابر اولورسه یوزی کوزل اولانی صاحب الدرر
ذکر ایتدیکه نسب جهتندن اشرفی اکر برابر اولورسه اسبابی پاك اولانی زیرا بو صفات تکثیر
جماعته سببدر بونلردن دخی برابر اولورسه قومك خیارینه حواله اولنور معراج

الدرايه ده دخي بويلجه در بعضيلر ديدلر كه حانوتي حسنا ويكره امامة العبد عبدك
امامتي مكروه اولديغي مكروه اولمسي ناس اكا متابعتده استنكاف ايدوب تقليل جماعته سبب
اولدوغي ايچون شافعي ديركه حر قول اوزرينه ترجيح اولنماز اكر قراتده برابر اولورسه قوله
عليه السلام اجمعوا واطيعوا ولو امر عليكم عبد حبشي اجدع والاعرابي دخي اعرابينك
امامتي مكروه اولور زيرا باديه ده ساكن اولمغله جهل كندويه غالب اولمشدر باديه ده ساكن
اولانه فدنصكره اعرابي برابردر والاعمى اعمى نك دخي امامتي مكروه اولور زيرا نجاستدن
صاقنمق ممكن اولميوب وقبله يه دخي كندو نفسي ايلتمكه قدرتي اولمغين واستيعاب
وضوءده دخي عدم قدرتي اولمغين امامتي مكروه اولور بدايعده مسطوردركه اكر اعمى نك
كندو مسجدنده فضل جهتندن كندويه مساوي اولور بركمسنه يوغيسه امامتي جائزدر زيرا
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مدينه ده ابن ام مكتومي استخلاف بيورمشلردر والفاسق
فاسقك دخي امامتي مكروه اولور امر دينده اهتمامي اولمدوغي ايچون والمبتدع مبتدعك
امامتي دخي مكروه اولور مبتدع شول كمسنه دركه مرتكب هوا اوله ايله هوا اكر فاعلي اكفار
اولنميه اول هوله مبتدعك امامتي مكروهدر اما بر هوا واردركه فاعلني اكفار اولنه اول مقولنك
امامتي اصلا جائز دكلدر وولد الزنا ولد زنانك دخي امامتي مكروهدر زيرا اباسي اولمغله
علمه مقيد اولميوب غلبه جهل ايچون مكروه اولمشدر بعضيلر ديمشلردركه صلاة جمعه ده
اقتدا اولنه انك امامتي ايچون جمعه ترك اولنميه اما جمعه دن غيري صلاة مكتوبه ده لا
باسدركه مسجد آخره كيده آنك اردنده قلميه بونك آثم اولميه اولماز وان تقدموا جاز اكر
تقدم ايدرلرسه جائزدر اما عبدك امامتنك جوازي ابي سعيد دن روايت اولندي
ابو اسيدك مولاسي ايدي اولديكم كوره كه اولدم حال بوكه عبد ايدم اصحاب رسول الله دن
بر جماعت نمازه حاضر اولديلر ابو ذر حضرتلري امامت مراد ايلدي اكا ديديلر كه غيريني
اونده امامت ايدرميسين ديو بني تقدم ايلديلر وانلره نمازي ادا ايلدم اما اعرابينك

بيننده امامتينك جوازي حق سبحانه وتعالى اعرابك بعضيسني ومن الاعراب من يؤمن بالله واليوم
الاخر قول شريفي ايله مدح وبعضيسني الاعراب اشد كفرا ونفاقا قول شريفي ايله ذم ايدوب
دليلينك تعارضي اولدوغي اجوندر اما اعمى نك امامتنك جوازي نبي عليه السلام بركره ابن ام
مكتومي مدينه ده استخلاف ايلمشلردر وعتبان ابن مالكه دخي بركره استخلاف ايلمشلردر
بونلرك ايكيسي دخي اعمى ايديلر اما فاسقك امامتي نك جوازي كبار صحابه دن عبد الله بن عمر
وانس بن مالك وبونلردن غيري صحابه وتابعيندن چوق كمسنه صلاة جمعه حجاجك اردنه
قلمشلردر اول خونخواره زمانسينك افسقي ايدي حتى حسن وعمر بن عبد العزيز ديمشلردركه اگر
جميع امت خبيثلرني كتورسه لر بز حجاجي كتورسك جمله امته غلبه ايدردك اما مبتدع وولد
زنانك وفاسقك امامتنك جوازي قال النبي عليه السلام صلوا خلف كل بر وفاجر نص شريفيله
وشافعي يه اقتدا دخي مكروهدر اما السيدي ديمشدركه مختار اولان كراهتسز جائز اولمقدر
اصلنده عدم كراهتدر الا مكركه مقتدي اولان بيله كه شافعي فصد ايدوب آبدست المدي ويا خود
متنجس اسبابني غسل ايلمدي ويا خود بجسددن آبدست الدي دخي بونلره مشابه اولان
نسنه لري بيلدكده اقتداسي مكروهدر كفايه دن ابن ملك جائزدر كلدردي بو نقل ايلمشدر ويكره
تطويل الامام الصلاة امامك صلاتي تطويل ايلمسي مكروه اولور قوله عليه السلام من ام قوما
فليصل بهم صلاة اضعفهم مرويدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم صلاة فجرده معوذتين
ايله اداء ايدوب فرغ ايدنده اعرضكم قال سمعت بكاء صبي فخشيت على امه ان تفتتن بو حديث شريف
دلالت ايلديكه امام مقتضاي حال رعايت ايلمك لازمدر ولذا يكره جماعات النساء وحدهن
اماملري تطويلكي مكروهدر يالكز نسانك جماعت اولمسي زيرا انلردن بري تقدم ايدرسه زياده
كشفي اولوراكر اورته لرنده اولورسه امامك شاني كه تقدم ايدي انى ترك ايلمش اولور اول اجلدن
مكروه اولور فان فعلن يقف الامام وسطهن اكر نسا طائفه سي جماعت ايلسلر امام اولان
خاتون اورته لرنده دورسون يعني امام اولان برابر دورسون زيرا حضرت عايشه رضي الله عنها

بولجه اشلمشدر تقدمدن زیاده کشف اولوب بو تقدیرجه اورته ده طورمق بعض الشراحدن
من بعض قیلبدلدر كالعرات عراة كبي جماعتك اورته لرنده دوره برجماعتده جمله سي عريان اولسه لر
اماملري اورته لرنده دورر اكر تقدم ايدرسه كشف عورت لازم كلور اما عراة اوتوردوغي يرده
قلمق اله افضلدر ولا يحضرت الجماعات لخوف الفتنة الا العجوز في الفجر والمغرب والعشاء
نسا طائفه سي جماعته حاضر اولمسونلر فتنه خوفي ايچون الا قوجه قاريلر حاضر اولسونلر صلاة
فجرده ومغربده وجمعه ده مجتمع اولورلر مغربده ايسه طعامه مشغوللردر عشاوفجرده اويقوده
اولورلر اول وقتلرده عجوز جماعته حاضر اولسونلر وجوزا احضورها في الكل اما مين
عجوزك كلي صلاتده حاضر اولملريني تجويز ايلديلر عجوزده عدم رغبت اولدوغي ايچون
فتوي كراهيت اوزره در ومن صلي مع واحد اقامه عن يمينه شول من كه برادم ايله نماز قلسه
اول كمسنه نك صاغنده اقامت ايندورر يعني صاغ جانبينه آله زيرا رسول اكرم صلي الله عليه وسلم
ابن عباس ايله قلدقده صاغنه المشدر ويتقدم على الاثنين فصاعدا امام تقدم ايدر جماعت ايكي اولسه
دخي زياده اولسه لر يوقاروده اقامه لفظي مصلي بر اولدقده امر بيته اشارت وارد در
اما ايكي واوچ اولدقده كيرو دورك ديواهم ايلمز ويصف الرجال ثم الصبيان ثم الخناثي
ثم النساء رجال صف بغليه امامه قريب اندن صكره خنثي اندن صكره نسا طائفه سي صف
بغليه لر بوكا دليل ليليني منكم اولوا الاحلام والنهي حديث شريفيدر نهي عقلدر وان حاذته
مشتهاة في صلاة مطلقة مشتركة تحريمة واحدة واداء في مكان بلا حائل فسدت صلاته ان نوي
امامها بر كمسنه بر مشتهيه عورت اداسي بر تحريمه ايله مشترك صلاة مطلقه ده بلا حائل بر مكانده
برابر اولسه اكر امام عورتلر ايچون نيت ايتمش ايسه اول كمسنه نك صلاتي فاسد اولور اكر امام
عورتلر ايچون امامته نيت ايتمش اولسه اول كمسنه نك صلاتي فاسد اولميوب بلكه عورتك نمازي
فاسد اولور معلوم اوله كه رجلك صلاتي فاسد اولدوغي حضرت حبيب اكرم صلي الله عليه وسلمك
اخروهن من حيث اخرهن الله تعالي قول شريفنه عدم متابعتدر زيرا بو حديث شريفك دلالتي وجوبا

وجوباً نذر ترکندن ترك فرض لازم اولور و عورتك نمازینك فسادی امام اولان کمسنه امامت
نسایه نیت ایلمدوکندر معلوم اولاکه محاذات مرأه مفسد صلاة اولدوغی بنجه امور ایله
مشروطدر اولکسی اداء رکن مقداری مکثدر اکر اداء رکندن اقل اولسه مفسد صلاة
دکلدر ایکنجیسی محاذیه اولان مشتهاة اولمق لازمدر یعنی قابل جماع اوله اکر مجنون و صغیره
اولوب مشتهاة اولمسه فاسد ایلمز اکر مشتهاة اولان محرم و عجوزه اولوب طباع اندن دخی
نفرت ایدرسه بینه فاسد ایدر اوچنجیسی بونلرك صلاتی ذات رکوع و سجود اوله اکر ایما ایله
دخی قلارلرسه بس امدی صلاة جنازه ده فاسد اولماز دردنجیسی صلاتده مشترك اولالر
اداده بریسی آخره امام اولمق اوزره و یاخود اول ایکی کمسنه ایچون بر آخر کمسنه امام اولمق اوزره
اندنصکره بو ایکیسینك صلاتده اشتراکی یا حقیقة اوله مدرك کبی و یا حکما اوله لاحق کبی زیرا
لاحق قضا ایلدوکی صلاتده کانه امامك خلفیدر اویله اولسه محاذیلك عامدر شروطی بولندقن
اداده و قضاده و فرایضده و بونلردن غیری صلاة عید و تراویح و رمضان و وترکبی مفسد صلاتدر
بشنجیسی بلا حائل مکان متحد اولالر اکر حائل اولور شئ اولسه محاذات رفع اولور و محاذاتك
ادناسی دوننك حاودینك اوك واردیمانیکی مقداریدر زیرا ادناء احوال قعود در
فرجه دخی حائل مقامنه قائم اولور فرجه بر آدم صغاجق مقداری یردر التنجیسی جهتلری
متحد اوله حتی اختلاف اولورسه فاسد اولماز بوایسه یاخود کعبه ده و یاخود لیله مظلمه دن
غیری یرده متصور دکلدر یدنجیسی اول مشتهانك امامتنه اول کمسنه نیت ایله و یاخود وقت شروعده
امام امامت نسایه نیت در و محازاة دیدوکمز جمیع اعضاسی محاذی اولمق دکلدر بلکه بعضی اعضاسی
محاذی اولمق دکلدر بلکه بعض اعضاسی بعض اعضاسنه محاذی اولمقدر حتی اکر مرأه بریوکسك یرده
اولسه و رجل اندن اشغه بریرده اولسه و عورتدن برشئ رجله محاذی اولورسه رجلك صلاتی فاسد
اولور و لا یدخل فی صلاته بلانیته ایاها مرأه امامك صلاتنه داخل اولماز اما عورته نیت ایلمك
شرطدر یعنی امام جماعته نیت ایلدکده عورته دخی نیت ایدرسه عورت امامك صلاتنه داخل اولور

نيت ايلمزايسه داخل اولماز خلاصه ده مسطوردر كه جمعه وعيدنده امامك نيتي ولمدين عورتلك
اقتداسي جائزدر واصح اولان دخي بودر زيرا ازدحامدن امامه محاذي اولمق ممكن دكلدر وخاتون
دخي يالكز جمعه وعيدين نمازين ادا ايلمك ممكن دكلدر اول اجلدن جائز اولور ديو وفسد اقتداء
رجل بامرأة رجلك عورته فاسد اولدي قال النبي عليه السلام اخروهن من حيث اخرهن الله تعالى
زيرا امرأه نك رجله تقدمي جائز دكلدر او صبي دخي رجلك صبي يه اقتداسي فاسد اولدي زيرا
صبي مكلف دكلدر فرض نافله اولور مفترض متنفله اقتدا ايلمك جائز دكلدر نافله دخي اولورسه
جائز دكلدر صبينك نفلي مضموني دكلدر وطاهر بمعذوره اقتداسي دخي فاسد اولدي زيرا بناء
قوي على الضعيف لازمدر يعني لازم كلور اكر معذورك اثناء صلاتنده عذري زائل اولسه بنا اولنمق
ومعذور ومعذوره اقتدا دخي فاسد در اكر عذرلري مخالف ايسه اكر ايكيسنك دخي عذري
برايسه جائزدر وقاري بامي او قومش اولان امي يه دخي اقتداسي فاسد اولدي امي لغتده
امه منسوب ديمكدر يعني اوقومبوب ويازمبوب كويا كه اناسندن دوغدوغي كبي الوق ادمي
دينلمشدر ومكتسي بعار وغير سوم بموم ومفترض بمتنفل متلبس اولان كمسنه نك عريان اولانه اقتداسي
وايما ايلمين كمسنه نك ايما ايدنه اقتداسي وفرض قلانك نافله قلانه اقتداسي فاسد اولدي قوي ضعيفه
اوزره بنا ايلمك لازم كلمسون ايچون در او بمفترض فرضا آخر ويا خود فرض قلانك فرض آخر قلانه اقتداسي
فاسد اولدي امام ايله مأمومك صلاتلري بيننده اشتراك اولمدوغي ايچوندر اقتداده شركت وموافقت
لازمدر شافعي قاتنده بو جمله ده اقتدا صحيح اولور انلك قاتنده اقتدا ادادر على سبيل الموافقه وبزم قاتمزده
على سبيل التضمن در اكر ديلورسه كه معاذ عشاني حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ايله ادا ايدردي
صكره رجوع ايدوب قومنه نماز قيلوردي حال بوكه قومنك نمازي فرض ايدي ومعاذك ايسه نمازي نافله
ايدي جواب ويريلور كه جائزدر كه معاذ نبي عليه السلام ايله نافله نيتي ايليه وقومنه فرضي ادا ايليه وصح اقتداء
غاسل بماسح ايا غني غسل ايدنك مسح ايدنه اقتداسي جائز اولور زيرا خف سرايت حدثدن قدمي حفظ
ايدر مسح ايسه خفه اوزرنده اولان شيئي ازاله ايدر ومتنفل بمفترض نه متنفلك مفترضه اقتداسي صحيح اولور

اولور زیرا مصلی اصل صلاته نیته محتاجدر امامن ایسه اول اصل نیت موجوددر عکسنده موجود
دکلدر وموم مثله وایما ایدن کمسه نك کندو مثللوینه اقتداسی جائز اولور ایکیسینك دخی احوالی
برابردر اما موتم قاعد اولوب امام مضطجع اولورسه جائز دکلدر وقائم باحدب قائم اولان
کمسه نك بوکرینه اقتداسی جائز اولور زیرا بوکریی یه عرفا قائم دینلور وکذا الاقتداء المتوضی بالمتیمم
ذکر اولنان کبی جائز اولور متوضینك متیمم اولان کمسنه یه اقتداسی زیرا تیمم صو بولنمدوغی
یرده طهارت مطلقه در وضوء کبی والقائم بالقاعد وقائمك قاعده اقتداسی جائز اولور نبی علیه
السلام آخر صلاتنده قاعدا امامت ایلدی حال بوکه خلفنده اولان جماعت جمله سی قائم دیلر
خلافا لمحمد فیهما امام محمد متوضئ متیممه قائم قاعده اقتدا ایلمسنده خلاف ایدوب
تیمم ضروریدر صو ایله طهارت اصلیه در قائمك حالی قاعدك حالندن اقوی در بو تقدیرجه
اقتدالری جائز دکلدر وقیاس دخی بودر دیو بو مسلکه ذاهب اولمشدر وان اقتدی امی وقاری
بامی فسدت صلاة الکل واکر بر امی وبر قاری بر امی یه اقتدا ایلسه جمله سینك صلاتی فاسد
اولور ابو حنیفه قاتنده اما قارینك صلاتنك فسادی قرائته قدرتی وار ایکن ترك ایلدوکی ایچون
اما ایکی امیلرینك صلاتنك فسادی جماعته راغب اولدیلر واوزرلرینه واجب ایدیکه قاری
قاری اولان کمسنه اقتدا ایلیه لر قرات تقدیریه یی ترك ایلدیلر حال بوکه بو قاری یه اقتدایه قدرتلری
وار ایدی اول اجلدن نمازلری فاسد اولدی وقالا صلاة القاری فقط امامین دیدیلرکه انجق
قارینك صلاتی فاسد اولور زیرا قاری قرأة تحقیقیه یی ترك ایلدی اما امی کندو مثللو امی یه
اقتدا ایدی ایکیسینك صلاتی تمام اولور اما مبن قراه تقدیریه یه اعتبار ایلمز ولو استخلف الامام
القاری امیا فی الاخریین فسدت امام قاری بر امییی استخلاف ایلسه یعنی حدث واقع اولمغله
ترتیبنه چکسه ایکی اخرنکعتلرده جمله نك صلاتی فاسد اولور زیرا قران جمیع صلاتده واجبدر تحقیقا
وتقدیرا بوننده اینه ایکیسی دخی بولنمدی باب الحدث فی الصلاة بو باب صلاتده واقع اولان
حدثك حکمی بیاننده در من سبقه حدث فی الصلاة شول کمسنه که صلاتده حدث سبقت ایلسه

يعني بلا اختيار حدث عارض اولسه توضأ و بنى بغير مكث يعني اكلنمكسيزن ابدست
السون اكر بر مقدار مكث ايدوب بعده آبدست السه صلاتي باطل اولور زيرا اكلنمك ايله صلاتك
برجزوي حدث ايله ادا ايلمش اولدي برجزوي فاسد اولنجق ضرورة جملهسي فاسد اولور
زيرا صلاة واحده صحت و فساد و بنا جهتندن متجزي اولماز شافعي قاتنده حدث
صلاته منافيدر و مشي و انحراف صلاتي فاسد ايدر زيرا حدث عمده مشابهدر اما
بزم ايچون دليل قوله عليه السلام من قاء او رعف او امذى في صلاته فلينصرف و ليتوضأ
و ليبن على صلاته ما لم يتكلم و الاستيناف افضل استيناف افضلدر شبهه خلافدن
تحرز ايچون ديمشلردر كه منفرد استيناف ايلسون جماعت فضيلتني تحصيل ايچون فان كان
اماما جر الى مكانه اكر حدث سبق ايدن امام اولورسه كندو مكاننه امامته صالح كمسنه يي چكه
وطشره يه كندكده النى اغزينه و بورننه قويه كه بورني قنامشدر ديو غيري حدثدن خلقك ظني
منقطع اوله و امام مكاننه چكدوكي كمسنه يه تكلم ايلميه اكر ركوعي ترك ايلمش ايسه اليله ديزينه
اشارت ايليه اكر سجده ترك ايلدي ايسه اليله آلننه اشارت ايليه اكر ترك قرائت ايسه اليله اغزينه اشارت
ايليه ابن ملكده بويلجه مسطوردر فاذا توضأ حدث سبق ايدن كمسنه اكر امام و اكر مقتدي
ايچون ابدست آلسه عاد و اتم في مكانه حتما ان كان امامه لم يفرغ آبدست الان كمسنه عودت ايدوب
ويرنده اتمام ايدر وجوبا اكر امامي فارغ اولمدي ايسه و الا فهو مخير بين العود و بين الاتمام
حيث توضأ اكر امام صلاتدن فارغ اولمدي ايسه مصلي يعني حدث سبق ايدن امام و يا خود
مقتدي عود ايدوب مكاننده ادا ايلمك ايله آبدست الدوغي مكانده اتمام ايلمك بيننده مخيردر
آبدست الدوغي يرده اتمام ايلمسي قلت مشي ايچوندر و عود ايدوب يرنده كلمك صلاتي مكان
واحده ادا ايلمك ايچوندر كالمنفرد منفرد كبيدر زيرا منفرد عود ايله آبدست الدوغي يرده
اداده مخيردر و لو احدث عمدا استأنف اكر عمدا حدث ايدرسه استيناف ايدر تشهد
مقداري قعوددن صكره دكل ايسه اكر تشهد مقداري قعوددن صكره اولورسه نمازي تمام

تمام اولور وكذا لو جن او اغمي عليه او احتلم عمداً حدث ايدن كبي در اكر مصلي مجنون
اولسه ويا خود مغمي عليه اولسه يعني مصروع اولسه ويا خود احتلام اولسه يا ابو مو يامس
ذكر ويا تفكر ايله انزال اولسه او قهقهة ويا خود قهقهه ايلسه زيرا قهقهه كلام قاطع منزله
سنده در او اصابته نجاسة مانعة يا خود مصلي مانعه نجاست اصابت ايلسه اول
نجاست غليظه دن درهمدن زياده خفيفه دن ثوبك ربعي اوزرينه زياده اولسه او شج ياخود
ناشي بارلسه وقاني آقسه او ظن انه احدث فخرج من المسجد ويا خود ظن ايلديكه حدث ايلدي
ومسجد دن چقدي صلاة مسجد ايچنده اولدوغنه اشارت اوله او جاوز الصفوف وخارجه
ويا خود صفوفي تجاوز ايلسه مسجدك خارجنده غالبا صحراده اولمغه اشارتدر ثم ظهر انه
لم يحدث اندنصكره ظاهر اولسه كه اول كمسنه حدث ايلمش بو جمله ده صلاتي استيناف
ايدر ولو لم يخرج اكر مسجد دن چقمدي ايسه او لم يجاوز ويا خود صفوفي تجاوز ايلدي
ايسه صحراده امامت ايدنك ويا خود اقتدا ايدنك حاليدر بني بنا ايلسون زيرا حدث
ظني ايله انصراف قصد اصلاح ايچون در اول قصد حقيقت مقامنه اقامت اولنور
ما دام كه مكان مختلف اولميه امام محمد ديركه استيناف ايلسون عذرسز انصراف اولدوغي
ايچون قياس دخي استيناف دردر ولو سبقت الحدث بعد التشهد مصلي يه بعد التشهد
حدث سبق ايلسه توضأ وسلم آبدست الور وسلام ويرر زيرا سلام واجبدر اداسي
وضوء ايله در اول اجلدن آبدست المق لازمدر وان تعمده في هذه الحالة او عمل ما ينا
فيها تمت اكر مصلي تعمد ايدرسه يعني قصد ايدرسه تشهد مقداري اوتوردقدنصكره
ياخود صلاتي منافي بر عمل ايله صلاتي تمام اولور زيرا فرايضدن اوزرنده بر شئ قلمامشدر
صنعي ايله خروج بولنميله صلاة اولدي ويبطل عند الامام صلاة باطل اولور ابو حنيفه
قاتنده ان رأى في هذه الحالة وهو متيمم ماء اكر مصلي شو حالده يعني تشهد مقداري اوتور
دقدنصكره صو كوررسه حال بوكه كندوسي متيمم اولسه يعني انك استعماله قادر اولسه او

تمت مدة الماسح ويا خود ماسحك مدتي تمام اولسه او نزع خفيه بعمل قليل ويا خود مصلينك
خفيني عمل قليل ايله چقسه يعني واسع اولمغين جزوي حركت ايله آيغي خفيندن چقسه زيرا
عمل كثير اولنجق صنع بولنمش اولور او تعلم الامي سورة ويا خود امي بر سوره اوكرنسه بونده تعلمدن
مراد تذكر ايله ويا خود غيريدن سماع ايله اولور زيرا اشتغال ايله تعلم اولورسه صلاة تمام اولور
خروج بصنعه بولنمش اولور آيت يرينه سوره اختيار اولندي زيرا سوره تعلمي بالاتفاق
مبطلدر برآيت ابو حنيفه قاتنده مبطل دكلدر او وجد العاري ثوبا ويا خود عريان ثوب
بولسه او قدر المومي على الاركان ويا خود ايما ايله قيلان مصلي اركانه قادر اولسه يعني ركوع و سجوده
قادر اولسه او تذكر صاحب الترتيب فايتة ويا خود صاحب ترتيب اولان فايته سني تذكر
ايلسه او استخلف القاري اميا ويا خود قاري امي استخلاف ايلسه او طلعت الشمس في
الفجر ويا خود صلاة فجرده شمس طلوع ايلسه او دخل وقت العصر في الجمعة ويا خود وقت
عصر دخول ايلسه صلاة جمعه ده اكر دينلورسه بو خلاف نيجه محقق اولور كه ابو حنيفه قاتنده
وقت عصرك دخولي هر شيئك ظلي ايكي كندو مثللو اولدقده در و امامين قاتنده هر شيئك ظلي
كندو مثللو اولدقده در بوكا جواب ويريلور كه بو كلام حسن ابن زيادك قولي اوزره در زيرا انك قاتنده
بين الظهر والعصر بر وقت مهمل وار در وقتيكه هر شيئك ظلي كندو مثللو اولدقده ظهرك وقتي خروج
ايدر جمهور قاتنده و صلاة تمام اولور امامين قاتنده و ابو حنيفه قاتنده باطل اولور او زال عذر
المعذور ويا خود معذورك عذري زائل اولسه او سقطت الجبيرة عن برء ويا خود هر اسنك
ايو اولدوغندن جبيره دوشسه بو جمله تشهد مقداري اوتوردقدن صكره واقع اولسه صلاة باطل
اولور زيرا خروج بصنعه بولنماش اولور ولو استخلف الامام مسبوقا صح اكر امام بر مسبوقي استخلاف
ايدرسه صحيح در تحريمه ده مشاركت اولدوغي ايچون اولي اولان مدركي استخلاف در زيرا مدرك
اسلام ايچون آخري استخلافه محتاج دكلدر قال النبي عليه السلام من قلد انسانا عملا وفي رعيته
من هو اولى منه فقد خان الله ورسوله وجماعة المؤمنين فاذا اتم صلاة الامام يجوز استخلاف

ف اولنان مسبوق امامك صلاتني تمام ايلسه يقدّم مدركا يسلّم بهم استخلاف اولنان بر
امام مسبوق بر مدركي تقدّم ايدر جماعتله سلام ويرمك ايچون ثم لو فعل منافيا بعده انز نصكره
مسبوق اولان امام صلاته منافي بر شيء اسلسه قهقهه وكلام دخي بونلره مشابه اولان شيء كبي
يضرّه اول صلاته منافي اولان شيء مسبوقه ضرر ويرر والاوّل وامام اوّله دخي ضرر ويرر زيرا
اول منافي ايكيسينك صلاتي ايچنده بولنمش اولور ان لم يكن فرغ اكر امام اوّل نمازدن فارغ اولمدي
ايسه مسبوق وامام اوّله ضرر ايدر ولا يضرّ من فرغ امّا امام اوّل نمازدن فارغ اولديسه ضرر
ويرمز مثلا امام اوّل مسجد ايچنده صو بولوب عجله ايله ركوع ايلمزدن مقدّم ايريشوب خليفه
سينك ارديده نمازي تمام ايدوب فارغ اولدي ايسه مسبوقك منافي صلاة اشلدوكي شيء امام
اوّله ضرر ايلمز ولو قهقهة الامام عند الاختتام اكر امام قهقهه ايلسه اختتام قاتنده يعني
تشهّد مقداري اوتوردقدنصكره قهقهه ايلسه او احدث عمداً وياخود عمداً ابدستي
نقض ايلسه فسدت صلاة من كان مسبوقا مسبوق اولان كمسنه نك صلاتي فاسد اولور زيرا
مسبوقك حلال صلاتنده منافي صلاة بولنمش اولور مدركك صلاتي بالاتفاق فاسد اولمز
اولماز صلاة لاحقده ايكي روايت واردر لا ان تكلّم او خرج من المسجد اكر امام تكلّم ايلسه
وياخود مسجددن چقسه مسبوقك صلاتي فاسد اولماز زيرا قهقهه امامك صلاتندن
خلالي اولدوغي جزء اخيري فاسد ايديجيدر بو تقديرجه مقتدينك دخي صلاتندن اول
مثللو جزؤي افساد ايدر نهايت امام بنايه محتاج دكلدر امّا مسبوق بنايه محتاجدر فاسد
اوزرينه ايسه بنا فاسددر امّا عند الاختتام واقع اولان كلام بويله دكلدر زيرا كلامده معني
سلام واردر سلام ايسه نهايت ويريجيدر يوقسه منافي دكلدر زيرا كلام وسلام ايله شرط صلاة
لرطهارتدر فوت اولمدي صلاة ايچنده قهقهه وعمداً حدث بونلك خلافيدر كه شرط صلاة فوت
اولور بخروج بصنعه دخي قاطع صلاتدر مفسد دكلدر ومن سبقه الحدث في ركوعه او سجوده
اعادهما حتما ان بنا شول كمسنه كه ركوعنده وياخود سجودده حدث سبقت ايلدي ايكيسي دخي

وجوباً اعاده ايدر اكرهنا ايدرسه يعني ركوعده سبحان ربي العظيم ديبوب اوچنجيده حدث
واقع اولسه آبدست آلوب بنايه شروع ايلدكده ينه ركوعي ابتداسندن باشليوب
اعاده ايدر زيرا بر ركندن بر ركنه طهارت ايله انتقال شرطدر اكر اعاده ايلمزايسه انتقال
بولنمامش اولور مع الحدث انتقالده شرط بولنمامش اولور ايدي اعاده دن لازمدر
ومن تذكر سجدة في ركوع او ركوعه سجود ودخي شول كمسنه كه ركعت اوليده سجده ترك
ايلدوكني ركوع ويا سجودده تذكر ايلسه فسجدها ندب اعادتهما اول تذكر ايلدوكي سجده يي
ايلسه ركوع وسجودي اعاده ايلمك مندوب اولور ابو يوسف ديركه ركوعك اعاده سي
لازمدر زيرا بين الركوع والسجود قومه انك قاتنده فرضدر ومن ام فرداً فاحدث فان كان
المأموم رجلاً يتعين للاستخلاف وان لم يستخلف ودخي شول كمسنه كه بر كمسنه امامت ايلدي
وامامه حدث واقع اولدي اكر مأموم رجل ايسه اول كمسنه استخلاف ايچون متعين اولور
اكر استخلاف ايلمزايسه دخي نته كم بر كمسنه ايكي قولنه احدكما حرٌ ديسه بيان ايتمدين ايكيسندن
بري فوت اولسه فوت اولميان ايچون حريت متعين اولور والا اكر مأموم رجل اولميوب بلكه صبي
ويا خود مرأه اولسه فقيل يتعين فتفسد صلاتهما دينلديكه مأموم اولان امامته متعين اولوب
ايكيسنك دخي صلاتي فاسد اولور والاصح انه لا يتعين فتفسد صلاته دون الامام اصح اولان
بودركه اول مأموم اولان فرد امامته متعين اولماز اول مأمومك صلاتي فاسد اولور امامك
فاسد اولماز بو مسئله ده مشايخ اختلاف ايلمشلردر بعضيلري ديديلركه آنجق امامك صلاتي
فاسد اولور امامته صالح اولميان كمسنه حكماً استخلاف ايلدوكي ايچون زيرا اول مأموم امامته متعين
اولدقده امام اكا مقتدي اولمش اولور اول ايسه امامته صالح دكلدر ودينلديكه فاسد اولماز زيرا
حقيقةً وحكماً استخلاف يوقدر زيرا حقيقةً خليفه ايلمدي وحكماً ايسه امامته صلاحيتي يوق
ومشايخدن بر طائفه ايكيسنك دخي صلاتي فاسد اولور ديديلر عدم صلاحيت اولان كمسنه
امامته متعين اولدقده كأنه استخلاف ايلمش كبي اولدي جمله سينك صلاتي فاسد اولور ومشايخدن

دن برطائفه خاصّة مقتدیرنك صلاتی فاسد اولور صحیح اولان دخی بودر زیرا اول ماموم
وقتاً كه حقیقتاً وحكماً استخلاف اولنمدی ایسه امام منفرد قالوب صلاتی فاسد اولماز
امامنك مكانی اماسز قالدوغیچون ولو حصر عن القراءة جاز له الاستخلاف اگر امام
قرأتدن حصر اولسه اول امام ایچون آخری استخلاف ایلمك جائزدر خلافاً لهما امامین
خلافی ایدوب انلرك قاتنده استخلاف جائز دكلدر زیرا استخلاف وقوعی مكرّر
ووجودی عام اولان امرده خلاف قیاس ایله ثابت اولمشدر حصر ایسه نادر اولوب
جنابته شبیه‌در وبو حصر صلاة جائز اولاجق مقداری قرأت ایلمدوكی صورتده‌در
اگر اول مقدار قرأت بولنورسه ركوع ایله استخلاف جائز دكلدر احتیاج اولمدوغی ایچون
محیط‌ده مسطوردر كه بر رجل بر رجله امامت ایلدی وایكیسینه دخی حدث واقع اولدی
مسجددن چقدیلر امامك صلاتی بنا اولنوب مقتدینك صلاتی فاسد اولور زیرا اول
مقتدینك صلاتی فاسد اولور زیرا اول مقتدی ایچون مسجدده امام باقی اولمدی باب
ما یفسد الصلوة وما یكره فیها بو باب شول شیئك بیاننده‌در كه اول شیء صلاتی افساد ایدر
ودخی شول شیء بیاننده‌در كه اول شیء صلاتده مكروه اولور یفسدها الكلام ولو سهواً كلام
صلاتی افساد ایدر اگر سهواً دخی اولورسه فساده دلیل قوله علیه السلام ان صلاتنا هذه لا یصلح
فیها شیء من كلام الناس وانما هی التسبیح والتهلیل وقراءة القرآن نص شریفیدر ولفظ شیء كه
سیاق نفیده واقع اولمش نكره‌در جمیع كلامه عام اولور شافعی دیر كه خطا ونسیان صلاتی
فاسد ایلمز دلیل قوله علیه السلام رفع عن امتی الخطأ والنسیان نص شریفیدر او فی نوم ویا خود
نومده دخی تكلم ایدرسه ینه صلاتی فاسد اولور فخر الاسلام دیمشدر كه نائمك نمازده تكلمی
فاسد ایلمز زیرا كلام تمییزی اولمیانلر كیمسنه‌دن صدور ایلدی واقعات حسامیه و
ومختصر اجناس ناطفیده وغیریلرده مسطوردر كه اویقوده اولان احكام ایچون بیلكه میتدر
محلی حكم یقظه واردر اوكی بیچ مصلّی اویورسه وكلام ناس ایله تكلم ایلسه صلاتی فاسد اولور

ایکنجیسی مصلی اویوسه و قرائت ایلسه بر روایتده قرائتی اعتبار اولنور دیدیلر ده و مختار ده قرائته
اعتبار اولنماز دیو تصریح اولنمشدر اوچنجیسی اکر بر نائم سجده آیتنی قرائت ایلسه و بر رجل اندن استماع
ایلسه اول رجله سجده لازم اولور اویانقدن ایشتدوکی کبیدر دردنجیسی مصلی نائم اویانسه
سجده آیتی اوقندوغنی خبر ویرسه لر بعض مشایخ دیدیلر که آنک اوزرینه سجده لازم اولماز صحیح اولان
دخی بودر امر عبارتده احتیاط ایچوندر بشنجیسی صلاتده اویوسه و احتلام اولسه غسل واجب
اولور بنا صحیح اولماز کویاکه آنک کوزی جانوننک فرجنه اصابت ایدوب انزال اولدی التنجیسی
نائم بر کون بر کیجه و یاخود ایکی کون ایکی کیجه اویوسه صلاتی آنک اوزرینه دیندر ننه کیم اویانقلقده
دین اولدوغی کبی یدنجیسی بر رجل اویوقلایوب اولدخی باشنی یرینه قوسه و یاخود قولتوغنه قوسه
و اویوسه شمس الائمة الحلوانی ابو یوسف قولی اوزره حدث اولماز دیر و امام محمد روایتنده
حدثدر دیدی سکزنجی متیمم اولان کمسنه نک دابه سی استعمالی ممکن اولان صودن مرور ایلسه حال
بوکه کندوسی نائم اولسه تیممی ناقض اولور طقوزنجیسی بر صائم نائم اغزینی آچسه اغزینه صو و یاخود
قار کتسه صومی بوزیلور اوننجیسی قچن حاجی ده اوزرنده اویورکن عرفاته اوغراسه تحقیقا اول کمسنه حج شریفه
ایرشمش اولور اون برنجیسی قچن حاجی حرمده اویوسه و حالت نومده بر قتلی جائز اولمیان نفسی قتل ایلسه جزا
لازم اولور اویانق کبی اون ایکنجیسی بر محرم اویوسه بر کمسنه کلوب باشنی تراش ایلسه آنک اوزرینه جزا واجب اولور
اون اوچنجیسی بر محرمه عورت اویوسه ارکندویه جماع ایلسه اوزرینه جزا واجب اولور اویانقلقده اولدوغی کبی
اون دردنجیسی بر رجل صیده اوق آتوب واروب وصید بر نائمک اوینه دوشوب اول سهمدن اولسه صاید
اولان کمسنه بعده ایرشسه اکا اول صید حلال اولماز کانه اول صید براویانق آدملک اوندن واقع اولدی
و ذبح ایلمکه قادر ایکن ایلمدی اون بشنجیسی بر رجل بر عورت ایله بر مکانده خلوت اولسه لر لکن اول خلوتده
بر نائم کمسنه اولسه اول خلوت خلوت صحیحه اعتبار اولنماز یقظه ده اولدوغی کبی اون التنجیسی بر رجل
اونده اویوسه کندوسنه نکاح ایلدکلری عورت کلسه یاننده بر ساعت مکث ایلسه خلوت صحیحه اولمش اولور
یقظه ده کبی اون یدنجیسی بر عورت اویوسه وار کلسه بر ساعت عورتک یاننده مکث ایلسه حال

حال بوكه مانع اولمسه خلوت صحيحه اولور اون سكزنجيسي بر رجل يمين ايلسه فلانه نكسنيه سويلميه يم ديوانون
صكره يمين ايدن نكسنه اول فلان نكسنه نلك اوزرينه مرور ايلسه حال بوكه اول فلان اويقوده اولسه واكا
قم ديسه امّا اويانمسه بونده اختلاف ايلمشلردر صحيح اولان بودركه حانث اولور يمينلرده زيرا
ايشتدرمك شرط دكلدر اون طقوزنجيسي بر نكسنه عورتنه طلاق رجعي ايله طلاق ويرسه اول
نكسنه عورتني نائمه ايكن شهوت ايله مس ايلسه مراجع اولمش اولور يكرمنجيسي اكر طلاق ويرن ار
نائم اولسه عورت كلوب ار يمس ايلسه شهوت ايله ابو يوسف قاتنده مراجعه اولور يكرمي برنجيسي
ار اويور ايكن بر عورت كلوب ارك ذكريني فرجنه ادخال ايلسه رجل دخي بلسه بونكله مابينلرنده حرمت
مصاهره ثابت اولور يكرمي ايكنجيسي قچن بر ار ايله بر عورت ايكيسي بيله نومده ايكن عورت اري
شهوت ايله اوپسه وايكيسي دخي بونلك اوزرينه اتفاق ايلسه يعني بعد اليقظه اوپشدكلرينه اتفاق
ايلسه لر ايكيسينك مابيننده حرمت مصاهره ثابت اولور يكرمي اوچنجيسي قچن نائم بر نكسنه نلك
مالني اتلاف ايلسه ضامن اولور يكرمي دردنجيسي قچن بر نكسنه نلك باباسي بر ديوار التنده اويوسه
اول نكسنه باباسنك اوزرينه سطحدن دوشسه وباباسي هلاك اولسه اول ابن ميراثدن محروم اولور
عند البعض يكرمي بشنجي اكر اويقوده ايكن رفع اولنسه وتحت جداده وضع اولنسه وجدار اوزرينه
دوشوب هلاك اولسه اول كتورن آدمه زمان لازم كلمز تاتارخانيه ده بويلجه مسطوردر وكذا
اذا دعا بما يشبه كلام الناس وهو ما يمكن طلبه منهم كذلك كلام افساد ايلدوكي كبي ناسك
كلامنه مشابه دعا دخي صلاتي افساد ايدر كلام ناسه مشابه اولان دعا شول كلامدركه ناسدن
طلبي ممكن اوله مثلا اللهم لبسني ثوبا وزوجني فلانة وارزقني الف دينار كبي شافعي قاتنده قرآنه مشابه
اولان دعا افساد ايلمز والانين والتأوه والتأفيف انين تأوه وتأفيف دخي صلاتي افساد
ايدر انين آه ديمكدر وتأوه اوّاه ديمكدر ولو كانت بحرفين خلافا لابي يوسف اكر اول انين و
تأوه وتأفيف ايكي حرف ايله دخي اولورسه ينه صلاتي افساد ايدر ابو حنيفه خلاف ايدوب
ايكي حرف ايله اولان صلاتي افساد ايلمز ديراه كبي اوچ حرف ايله اولورسه افساد ايدر بالاتفاق

مكر كم مريض اوله ايڭن وتاوه دن وتانيفدن نفسنى منعه قادر اولميه زيرا مريض اولوب نفسنى
ضبط مالك اولميجق عطسه عطسه وككرمك كبي اولورا كرچه بنجه حروف ايله دخى اولورسه
والبكاء بصوة لوجع اومصيبة وجع ويا خود مصيبت ايچون صوت ايله بكادخى صلاتي
ايدر زيرا بونده اظهار تاسف وجزع واردر بكا اعانت ايلمك ديمكدن ناشيدر بو تقديرجه كلام
ناس اولور لا لذكر جنة اونار ذكر اولنان صفت ايله بكا جنت ذكري ايچون اولور ايسه
افساد ايلمز زيرا بو ذكر اولنان بكا زياده خشوعه دلالت ايدر اكر جنت ذكر اولندقده اللهم
اني اسئلك الجنة ونار ذكر اولندقده اعوذ بك من النار ديسه صلاتنه ضرر ويرمز حتى حضرت
عايشه رضى الله عنها دن صلاتده انين دن سؤال اولندي ديديكه اكر خشية الله ايچون
اولورسه افساد ايلمز اكر امر اخري ايچون اولورسه صلاتي افساد ايدر ديو بويورمشلردر
سراجية ده مسطور در كه بركمسنه امامك قرائتى عجبليوب اغلسه ويلي ونعم ويا خود اري ديسه
صلاتي فاسد اولماز والتنحنح بلا عذر عذرسز تنحنح دخي صلاتي افساد ايدر اكر مضطر اولمز ايسه
اكر صلاتني اصلاح وقرائتي حسن ايلمك ايچون اولور ايسه افساد ايلمز واكر امام خطا ايلسه ومقتدي
خطاسنه اشارت ايچون تنحنح ايلسه بنا افساد ايلمز وتشميت عاطس عاطس ايچون تشميت دخي
صلاتي فاسد ايدر يعني عطسه ايدن كمسنه يرحمك الله ديمك افساد ايدر فسادنك وجهي بودر كه بين
الناس بو مقوله يه كلام متناول اولور اول اجلدن افساد ايدر اما عطسه ايدن ويا خود
استماع ايدن الحمد لله ديسه صلاتي فاسد اولماز زيرا عرفاً بو كلام جواب دكلدر ومصلي عاطس
كندو نفسنه يرحمك الله ديسه افساد ايلمز ظهيرية ده مسطور دركه صلاتده ايكن ايكي ادمدن بري
عطسه ايلسه وخارج صلاتده بركمسنه يرحمك الله ديسه اول ايكي مصلي امين ديسلر عاطسك
صلاتي فاسد اولوب آخرك صلاتي فاسد اولمز زيرا عاطس اولميان امين ديمكله كندويه
دعا دكلدر ابو حنيفه دن روايت اولنديكه عاطس مصلي كندو نفسنده حمد ايلسون
اما لسانني تحريك ايلمسون اكر لسانني تحريك ايدرسه صلاتي فاسد اولور وقصد جواب

٧٤

ب بالحمدلة او الهيللة او البحلة او الاسترجاع او الحوقلة حمدله وبا هيلله وبا سبحله وبا استرجاع وبا
حوقله ايله جواب قصدي دخي مفسد صلاتدر حمدله ايله جوابه مثال بر كمسنه مصلي يه اسندوكي
فلان شيء حاصل اولدي ديسه اول دخي جواب قصدي ايله الحمد لله ديسه وهيلله ايله جوابه
مثال بر كمسنه صلاتده ايكن دينلسه كه اللهدن غيري اله وارميدر اول دخي جواب قصدي ايله
لا اله الا الله ديسه سبحله ايله جوابه مثال مصلي يه بر كمسنه تعجب ابده جك بر سوز سويلسه اول
دخي جواب قصدي ايله سبحان الله ديسه واسترجاعله جوابه مثال مصلي يه بر كمسنه كلوب فلان
كمسنه فوت اولدي ديسه اول دخي اكا جواب قصد ايدوب انا لله وانا اليه راجعون ديسه حوقليه
مثال برامر عجيبده لا حول ولا قوة الا بالله ديسه جميعسنده صلاة فاسد اولور ابو حنيفه
ومحمد قاتنده زيرا كلام مخرج جوابه اخراج اولندي همان تسميته جواب كبي اولمشدر خلافا
لابي يوسف ابو يوسف خلاف ايدوب صلاة فاسد اولماز جميعسنده زيرا بو صيغه لر ايله
ثنادر عزيمتله معتبر اولماز تنه كم كلام ناس عزيمتله ثنا اولدوغي كبي اما شيخ الاسلام ذكر ايلمشدر
استرجاع اجماعا قاطع صلاتدر لكن صحيح اولان بودر كه خلاف اوزره اوله غيريلر كبي ولو اراد
بذلك اعلامه انه في الصلاة لا يفسد اتفاقا اكر مصلي ذكر او لنان كلاملر ايله كندوسي صلاتده اولدوغي
اعلام مراد ايلسه صلاتي فاسد اولماز اتفاقا عدم فسادنه حديث شريف دخي وارد اولمشدر
قال النبي عليه السلام اذا نابت احدكم نائبة في الصلاة فليسبح ولو فتح على غير امامه فسدت اكر
اكر مصلي امامندن غيري كمسنه نك اوزرينه فتح ايلسه صلاتي فاسد اولور اول فتح ايلدوكي
كمسنه كرك صلاتده وكرك خارج صلاتده اولسون زيرا بو تعليمدر كلام ناس كبي اولوب فاسد اولور
اكر مرادي فتح وتعليم ايسه فاسد اولور اكر مرادي قرات قران ايسه فاسد اولماز بوكا نظير بر كمسنه
نك قتيلوب اوننده كتاب اولسه وخلفنده يحيي اسمنده بر ادم اولسه اول مصلي يا يحيى خذ الكتاب
بقوة ديسه مرادي قرات ايسه فاسد اولماز اول ادمه خطاب ايسه فاسد اولور الا ان فتح على امامه
مطلقا في الاصح اكر امامك اوزرينه فتح ايدرسه مطلقا صلاتي فاسد اولماز اصح اولان دخي

بودر صلاة جائز اولان مقداري قراءت نصکره اولسون وياخود قراءتدن اوّل اولسون برايدي
برآيتدن برآيتة انتقالدن صکره اولسون وکرك اوّل اولسون مقتديه لايق اولان بودرکه
فتحدن تعجيل ايليه وامامه دخي لايقدرکه جماعتة فتح ايچون التجا ايليمية اکر مفرض مقتدي مقداري
اقودیسه رکوع ايليه برغيري آيتة انتقال ايليه اکر مفرضدن اقلده حصر اولديسه برآيتدن برآيتة
انتقال جائزدر اکر مصلي دن غيريسي فتح ايدوب وامام دخي انلك فتحني اخذ ايدرسه صلاة
فاسد اولور زيرا تعليم وتعلمدر والسلام عمدا قصد سلام دخي صلاتي فاسد ايدر اما
سهوا اولورسه فاسد اولماز زيرا سلام اذکار صلاة جنسندندر واسماء الله دندر کلام حکمنده
کاف خطابدن اخذ ايدرسه عند القصد ايچون ناسيا اولور اذکاره تشبيه ايدرز ايچون عمدا
اولور کلامه ناسه تشبيه ايدرز خلاصه ده مذکوردرکه برکمسنه ناسيا وياخود ساهيا سلامي ورد
ايدنصکره بلسه سکوت ايتسه صلاتي فاسد اولور ورده ورد سلام دخي صلاتي فاسد ايدر
عمدا قيد اولنمدي زيرا رد سلام عمدا ويا سهوا مفسد صلاتدر محض کلام اولدوغندن
ايچون وقراءة من مصحف مصحفدن قراءت دخي مفسد صلاتدر کرك قليل اولسون وکرك کثير اولسون زيرا
تعفدن اوقومق غيريدن تلقن کبيدر خلافا لهما امامين خلاف ايدوب انلر قاتنده مفسد صلاة
دکلدر زيرا مصحفه نظر عبارتدر صلاة عبادتنه منظم اولور وبوکا دليل قال النبي عليه السلام
اعطوا اعينکم من العبادة حظها قيل وما حظها من العبادة قال النظر الي المصحف يعني تريفيدر
عبادة واحده مفسد اولميوب برعبادة دخي منظم اوليجق نيجه مفسد اولور نهايت مکروهدر
زيرا اهل کتابك فعليدر انلره تشبهدن برنهي اولنموزدر وقراءة مقدارنده اختلاف اولنمشدر بعضيلر
برآيت مقداري وبعضيلر فاتحة شريفه مقداري درديديلر ظاهر اولان بودرکه قليل وکثيري
ابو حنيفه قاتنده مفسددر واما امامين قاتنده مجموعي غير مفسددر واکل وشربه مصلينك اکل
وشربي دخي مفسد صلاتدر عمل کثيردر امّا ديشلر اراسنده مأکول اولان طعامدن بقية اولسه
اني صلاتده ايکن يوتسه مفسد صلاة دکلدر وسجوده علي نجس خلافا لابي يوسف فيما اذا اعاده

ده علی طاهر مصلینك نجس اوزرینه سجده دخی مفسد صلاتدر ابو حنیفه وامام محمد قاتنده
وابو یوسف شول شیئده اختلاف ایدر كه مصلی طاهر اوزرینه سجده سی اعاده ایلدوكی زمان
یعنی نجس مصلی نجس اوزرینه سجده ایلسه سجده سی فاسد اولور اما صلاتی فاسد اولماز نجس موضع
طاهر اوزرینه سجده یی اعاده ایلسه سجده سی صحیح اولور زیرا نجاست اوزرینه اولان سجده سی عدم
كبیدر ابو حنیفه وامام محمد دلیل قیاس بودر كه صلاة تجزی قبول ایلمز نجس بعضیسی فاسد اولسه
جمله سی فاسد اولور طاهر اوزرینه اعاده سی فائده ایلمز اما وضع ید و وضع ركبتین بونك خلافنجه در
زیرا بونلری وضع اصلده ترك كبیدر بونلرك ایسه تركی جواز صلاتی ترك ایلمز اما بوزنی
وضع ایلموب ترك ایلسه صلاة جائز اولماز والعمل الكثیر عمل كثیر دخی صلاتی افساد ایدر
عمل كثیرك حدنده اختلاف اولنمشدر بو اختلاف بش قول اوزرینه در بری شول عملدر كه
عادت ایكی ال ایله اشلمكه محتاج اوله اگر بر الیله اشلرسه ده صارغی باشنه قومق وكولمك ودون
كیمك وپایدن اوق اتمق كبی صلاتی افساد ایدر وشول عملكه عادت بر الیله اشلمكه محتاج
ایكی الیله اشلرسه اول عمل قلیلدر دونی جورمك كبی وقاوغی كیمك كبی ونزع خاتم كبی
صلاتی فاسد ایلمز ایكنجیسی اول عملدر كه مصلی ای اهستكثار ایلر سرخسی دیدیكه بو قول ابو حنیفه
مذهبینه قریبدر دیرا ابو حنیفه نك رأیندندر كه بو مثللولی اكا مبتلا اولنلرك رأینه تفویض ایدردی
اوچنجیسی اول عملدر كه ایراقدن كورن انی مصلی دكل ظن ایلیه زیلعی صحیح اولان بودر دیمشدر دردنجیسی
عمل كثیر اولدر كه اشلین كسننك مقصودی اوله عمل قلیل فاعلك مقصودی اولمیان فعلدر بشنجیسی
عمل كثیر اولدر كه بر شئ اوچ دفعه بر برارد نجه اشلیه سین اوجك مادونی قلیلدر حتی اوچ كره یلپزه
صلاسن ویاخود اوچ كره بدننی قاشیه سن ویاخود اوچ كره طاش اته سن ویاخود بدننده ن
اوچ كره قیل قوپاره سن اگر برار دنجه اولورسه صلاة فاسد اولور اگر فصل اولورسه فاسد اولماز
اما ایكی صف مقداری دفعه واحده ده مشی ایدرسه فاسد اولور اما بر صفه وارسه مكث ایلسه
بعده بر صفه دخی وارسه ینه مكث ایلسه ینه بر صفه دخی وارسه فاسد اولور اولماز اگر بو رسوب

صفدن خروج ایدوب وصحرایه چقسه صلاتی فاسد اولور اکر بر مصلیه عورت اوغلانجغنی امزرسه
وياخود اوغلانجق کلوب اناسی صلاتده ایکن امسه وسود نازل اولسه صلاتی فاسد اولور اکر اوغلانجق
بر دفعه مص ایلسه وياخود ایکی دفعه مص ایلسه وسود نازل اولمسه فاسد اولماز اما اوج دفعه
مص ایلسه فاسد اولور اکر سدی نازل اولمزایسه ده اکر بر مصلیه عورته اری جماع ایلسه عورتك صلاتی
فاسد اولور اکر منی نازل اولمزایسه ده بینه مصلیه عورتی قوجه سی شهوت ایله اوپسه وياخود شهوت
سز اوپسه وياخود مس ایلسه بینه فاسد اولور زیرا بونلرده معناء جماع واردر اما عورت قوجه
سنی صلاتده ایکن اوپسه اما شهوت ایله اولمسه ارك صلاتی فاسد اولماز بو عبارة خلاصه دندر
وبینه خلاصه ده مذکوردرکه برکمسنه طلاق رجعی ایله مطلقه سنك فرجنه شهوت ایله نظر ایلسه
اوکمسنه مراجع اولمش اولور وصلاتی فاسد اولورلماز مختار اولان بودر وبر مصلی دابه سنی
بر رکعتده بر دفعه ضرب ایلسه فاسد اولماز رکعت اخرایه بر دفعه دخی ضرب ایلسه صلاتی فاسد
اولماز بر رکعتده ایکی دفعه دخی ضرب ایلسه فاسد اولماز اما بر رکعتده اوج دفعه ضرب ایلسه
فاسد اولور اما [illegible] بر سنانی اورسه وياخود الیله اورسه ضاربلك صلاتی فاسد اولور اما
تمجی بچقارسه صلاتی فاسد اولور اولماز بر مصلی بلینی ایله وياخود بکی ایله صالسه صلاتی
فاسد اولماز اکر مصینك صارغنك کوری بوزلسه برکره دوزتلسه وياخود ایکی کره دوزلتسه
فاسد اولماز اما اوج کره وياخود دخی زیاده دوزتلسه فاسد اولور اکر مصلیه عورت باشی
اورتنی آلوب باشنی اورتنسه صلاتی فاسد اولور اما صلاتده ایکی قپوبی قپاسه صلاتی فاسد اولماز
اکر قپوبی آچسه صلاتی فاسد اولور اکر مصلی عمامه سنی باشندن چقاروب ارض اوزرینه وضع ایلسه
یاخود برده ایکن آلوب باشنه قوسه صلاتی فاسد اولماز بونلرك اصلی بودرکه بر ال ایله حاصل اولور
[illegible] حاصل اولان عمل قلیلدر اما ایکی الیله اولان عمل کثیردر بو قول ابو بکر محمد بن فضلك
[illegible] خلاصه ده دخی بویله در خلاصه ده رفع یدین صلاتی فاسد ایلمز دیو مسطوردر
[illegible] فی غیرها مصلینك صلاتندن غیریه شروعی دخی صلاتنی افساد ایدر مثلا ظهرك بر رکعت

كعت قلدقدن صكره صلاة عصره و ياخود تطوعه افتتاح ايليسه ظهري ناقص اولوب غيري شروعي
صحيح اولور و اول ظهردن چقمش اولور لاشروعه فيها ثانيا اول مصلينك قلدوغي صلاة ثانيا شروعي
افساد ايلمزانيتي قلبي ايله ايدرسه مثلا ظهردن بر ركعت قلدي اندنصكره تكرار ظهره افتتاح ايلدي
صلاتي فاسد اولماز واول اولكي ركعت محسوب اولور اوج ركعت دخي قلوب صلاتي تمام
اولور اما اولكي ركعت منتقض اولدي ظن ايدوب اوچنجيه اوتورميوب دردنجي تمام ايليسه
صلاتي فاسد اولور اما قلبي ايله نيت ايلميوب نويت ان اصلي الظهر ديسه صلاتي باطل اولور
زيرا بو قول كلام بابندندر اما صورت اوليه فقها ديديلركه اكر مصلي صاحب ترتيب اولمزايسه
ظهردن عصره منتقل اولمز بلكه نفله منتقل اولور زيرا صاحب تدبير ترتيب حقنده عصر
صحيح اولمز مادام كه ظهري ادا ايلميه ولان نظر الي مكتوب وفهمه اكر كتابه نظر و معناسني
فهم ايدرسه صلاتي فاسد اولماز كرك قرآن وكرك غيري اولسون بالاجماع فاسد اولماز
ديديلر يمين مسئله سنه قياسا مسئله يمين بودركه بركمسنه يمين ايليسه كه فلان كمسنه نك كتابني
اوقوميه يم ديسه اكا نظر ايدوب فهم ايتمكله امام محمدك قاتنده حانث اولور زيرا خلقدن مراد عدم فهمدر
بونده ايسه فهم بولنديني اما صلاتك فسادي عمل كثير ايله بولنمديغي ايچون مفسد صلاة اولمدي واكل
مابين اسنانه دون الحمصة وياخود ديشلري ما بيننده نخوددن آز اولان طعامي اكل دخي مفسد صلاة
دكلدر و مفطر صوم دخي دكلدر ويفسد في قدرها صلاتي فاسد ايدر مابين الاسنان اولان شئ
نخود مقداري اولدقده خلاصه ده نخود مقداري فاسد ايلمزدير مسطوردركه بعالجديدكه صحيح
اولان بودركه شول شئ كه صومي افساد ايدر صلاتي دخي افساد ايدر وان مر مار في موضع سجوده
ان كان علي الارض او حاذي الاعضاء الاعضاء ان كان علي الدكان اثم المار ولا تفسد اكر بر مرور
ايديجي مصلينك سجودي موضعنده مصلي عرض اوزرنده نماز قيلار كن مرور ايليسه وياخود دكان
اوزرنده نماز قيلار كمسنه اعضاسنه مرور ايدنك اعضاسي برابر اولسه مرور ايدن كنهكار اولور اما صلاة
فاسد اولماز اما دكان بر آدم بويي مقداري اولسه اثم اولماز اول بو كسلك ستره اولمش اولور ما بيننده

اولمقده دخی بویله در امّا بر مصلینك اوکندن ایکی شخص یان یانه مرور ایلسه بریسی آثم اولور بری اولماز
زیرا بریسی آخره حائل اولور مرور ایدنکسه نك حقنده وعید وارد اولمشدر قال النبی علیه السلام
لو علم المارّ بین یدی المصلّی ماذا علیه من الوزر لوقف اربعین راوی دیدیکه بلمدم اربعین عاماً او شهراً
او یوماً دیدیکه ابو هریره دن روایت اولنان حدیثده صحیح اولان دخی بودر که مراد اربعون سنة
اوله امّا صلاتك عدم فسادی قوله علیه السلام لا ینقطع الصلاة مرور شیء و ینبغی ان یغرز
امامه فی الصحراء سترة طول ذراعٍ وغلظ اصبعٍ مصلی یه لایق اولان بودر که صحراده اوننه
ستره دیکه او زنلغی بر آرشون قالکلغی بر برمق اوله قوله علیه السلام اذا صلی احدکم فی الصحراء
فلیجعل بین یدی سترة وقوله علیه السلام ایعجز احدکم اذا صلی فی الصحراء ان یکون امامه
مثل مؤخرة الرجل اگر یر یومشق ایسه اول شیء دکسون اگر دکمك ممکن دکل ایسه طولاً و یا عرضاً
براقسون ویقرب منها و دخی اول ستره یه قریب اوله قوله علیه السلام اذا صلی احدکم الی
سترة فلیدن فیها منها لا یقطع الشیطان علیه صلاته ویجعلها علی احد حاجبیه
مصلی اول عزا یلدوکی شیء حاجبینك بریسی اوورینه ایلیه قوله علیه السلام ما صلی الی شجرة ولا
الی عود ولا الی عمود الا جعله علی حاجبه الایمن والایسر و دکلی شیء مقابله اولمیه بلکه جزوی
میللو جه اوله ولا یلقی الوضع ولا الخط شیء وضع و یا خود شیء وضع اولنمیوب خط چکمك
کفایت ایلمز زیرا مانع دکلدر مقصود اولان ایسه منع در بونکله اول مقصود حاصل اولماز
بودیدکلمز ارض یومشق اولدوغی صورتده در اگر دکل ایسه ضروری خطولاً القا اولنمق لازمدر
الکرخشیه بوغیسه مشایخ متاخرینده بعضی طولاً خط چکمکی تجویز ایلمشلردر و بو قول
شافعی نکدر امّا متقدمون اعتبار ایلممشلر زیرا بونکله مقصود حاصل اولماز مقصود
مصلی ایله مرور ایدنك مابینینه حائل اولمقدر بونده ایسه وجودی ایله عدمی برابردر
و بو کلام ابو حنیفه و امام محمّد دن مروریدر عنایه ده دخی بویلجه مسطوردر و یدرء المارّ
بالاشارة مصلی اشارت ایله مرور ایدنکسه یی منع ایلیه ایله و یا خود باشی ایله و یا خود کوزی

زي ايله قال النبي عليه السلام فادروا ما استطعتم نبي عليه السلام ام سلمه نك اوغلن صلاة
ايكن ام سلمه نك اوغلو قالقديكه رسول اكرمك اوكندن كچه حضرت قف ديو اشارت ايلدي اوغلان
دخي دوردي بعده قزي قالقدي كادخي قفي ديو اشارت ايلدي ابا ايدوب مرور ايلدي حضرت
صلاتدن فارغ اولدقدنصكره انلر حقنده ناقصات العقل ناقصات الدين صواحب يوسف
صواحب كرسف يغلبن الكرام ويغلبهن اللئام بيورمشلردر اول التسبيح وياخود تسبيح ايله
منع ايلسه قوله عليه السلام اذا نابت احدكم نائبة في الصلاة فليسبح لا بهما ايكيسي ايله
ايلميه يعني هم اشارت وهم تسبيح ايله رفع ايلميه زيرا بريسي ايله مقصود حاصل اولور ان عدمت
السترة او قصد المرور بينه وبينهما اكر سترة بولنماز ايسه وياخود مرور ايدنكسنه مصلى ايله
سترة بيننه مرور قصد ايلسه اول زمان اشارت ايله وياخود تسبيح ايله منع اولنور وجاز تركها
عند امن المرور سترة نك تركي جائز اولور مرور اولنمز ديو امين اولورسه زيرا رسول عليه السلام
بو يلجه ايشلمشدر وسترة الامام مجزئة عن القوم امامك سترةسي قومه كفايت ايدر لان النبي
عليه السلام صلى ببطحاء مكة الى عنزة ولم يكن للقوم سترة ولو صلى على ثوب بطانته نجسة
صح ان لم يكن مضربا اكر بر كمسنه بر ثوب اوزرنده نماز قلسه كه اول ثوبك ايچ طرفي نجس اولسه صلاتي
صحيح اولور اكر ثوب مضرب دكل ايسه مضرب اولميان شول ثوبدركه هر طرفي دكلي اولوب اورتهسي
دكلي اولميه اول ثوب ايكي حكمنده در اوزرنده صلاتك اداسي صحيح اولور اما اورتهسي دكلي اولورسه
ثوب واحد حكمنده در جائز اولماز اما ابو يوسف قاتنده مطلقا جائزدر كلدي وكذا لو صلى على
الطرف الطاهر من بساط طرفه منه نجس سواء تحرك احدهما بحركة الاخر او لا اينه ثوب اوزرينه
صلاة صحيح اولدوغي كبي اكر مصلي بر طرفي نجس بساطك طرف طاهري اوزرينه نماز قيلارسه
صلاتي صحيح اولور اول بساطك بر طرفي تحريك ايله طرف آخري متحرك اولسون كرك متحرك اولمسون
برابردر يعني كرك بيوك اولسون حركتي ممكن اولميه كرك كوچك اولسون حركتي ممكن اولا
بو جملهسي برابردر خلاصه ده مذكوردركه بر خشب اوزره نماز قلسه اما طرف آخري نجس

اولسه اكر غليظ اولورسه قطعه قابل دكل ايسه جائزدر اكر قابل ايسه جائز دكلدر فصل ٧ وكره عبثه
بثوبه اوبدنه مصلی ثوبيله و يا خود بدنيله لعب ايلمك مكروه اولدي بر فعل كه خارج صلاتده
دخی مكروهدر فكيف كه صلاة ايچنده واقع اوله قال النبي عليه السلام ان الله كره لكم ثلثا وذكر
منها العبث في الصلاة والرفث في الصيام والضحك في المقابر بوني ايله اويناموق مثلا بر مقلريني
بربرينه صاروب اوتدرمك كبي وقلب الحصى الا مرة ليمكنه السجود قلب حصى يعني سجده
ايتمك ايچون طاشي بر يردن كيدرمك مكروه اولدي الا سجود ممكن اولسون ايچون بر كره ايله
كيدرمك مكروه دكلدر زيرا ابو ذر حضرتلري سجده يردن تسويه حجر ايلمك بابنده رسول
اكرم صلى الله عليه وسلمدن سؤال ايلدكده يا ابا ذر مرة او ذراي سره مرة او اترك زيرا بونده
اصلاح صلاة واردر اما عبث بويله دكلدر حاصل كلام هر عمل كه مصلى ايچون مفيد اوله
اني اشلمك لا بأسدر اما مفيد اولميان مكروهدر وفرقعة الاصابع مصلی بر مقلريني چاتلتمق
دخی مكروهدر لقوله عليه السلام لا تفرقع اصابعك وانت تصلي والتخصر والني بوش
بكرينه قومق دخی مكروهدر زيرا بو فعلدن نهى اولنمشدر قال النبي عليه السلام الاختصار
في الصلاة راحة اهل النار و دخی شيطان بر يوزينه سورلدكده ايكي اللرين بوش بوكرينه ايدي
اول اجلدن تخصر كريه اولدي كذا في عرايس الثعلبي والالتفات مصلينك التفاتي دخی مكروه
در رسول اكرم صلى الله عليه وسلمدن صلاتده التفاتدن سؤال ايلدكلرنده ذلك خلسة يختلسها الشيطان
من صلاة احدكم بيورمشلردر والتفات اوچ نوعدر بر نوعی مكروهدر مكروه اولان بوينني
صاغ وصوله دوندرمكدر بر نوعي دخی مباحدر مباح اولان كوزي ايله صاغه وصوله نظر ايلمه اما بويني
دوندرميه زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم اصحابنه بويلجه نظر ايدردي دخی مبطلدر مبطل اولان
بودركه صدريني قبله دن دوندرميه تحويل ايليه والاقعاء وافتراش ذراعيه صلاتده ركبه لريني
نصب ايدوب اليتيني اوزرينه اوتورمق دخی مكروهدر وقوللريني يره دوشمك دخی
مكروهدر لقول ابي ذر نهاني خليلي عن ثلاث ان انقر نقر الديك وان اقعى اقعاء الكلب وان افترش

افتراش الثعلب ورد السلام بيده ايله رد سلام دخي مكروهدر صاحب المجمع مفسدات
صلاتندندر ديو ذكر ايلمشدر والتربع بلا عذر عذرسز تربع دخي مكروهدر زيرا تربع جبابره نك جلوسيدر
اما خارج صلاتده جائزدر وكف ثوبه صلاتده اسبابني ايله دوشرمك يعني سجده مراد ايلدكده
بين يدي اولان اسبابندن دفع ايلمك مكروهدر زيرا بو دفعه ده نوع تجبر وعظمت واردر مصلي اليه
مقام تواضعده در وسدله مصلينك سدلي دخي مكروهدر زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
نهي ايلمشدر سدل شول فعلدر كه بر كمسنه ثوبني باشي اوزرينه وياخود اوموزلري اوزرينه قويه اندن
صكره طرفلريني صاليويره خلاصه ده مذكوردر ردائي وياخود قباني اوموزلري اوزرينه
قويه واللريني يكلرينه كچرميه والتثاوب اسنمك دخي صلاتده مكروهدر اكر اسنمك غلبه ايدرسه
النى وياخود يكني اغزينه قويه قال النبي عليه السلام ان الله يحب العطاس ويكره التثاوب فاذا تثاوب
احدكم فليرده ما استطاع والتمطي كرنمك دخي صلاتده مكروهدر وتغميض عينيه صلاتده
كوزلريني يومق مكروهدر اغزه لرامدن بري كوز يومغك خود جمعيت خاطرده مدخلي واردر
بنا برين صلاتده جمعيت خاطر ايله مأموردر الله تعالى رحمت ايلسون شول كمسنه يه كه نهي اولنمسينك
سرين بزي اكاه ايليه ديو بيورمشدر والصلاة معقوص الشعر صلاتده مكروه اولور معقوص
الشعر اولدوغي حالده عقص صاحبيني ديه يه جمع ايدوب بر ايلك ايله باغليوب وياخود بر حرقه
ايله وياخود صمغ ايله بر برينه ضم ايدوب نته كم خاتونلر ايدرلر او حاسر الرأس ياخود مكشوف الرأس
اولدوغي حالده صلاة مكروهدر زيرا مكشوف الرأس نماز قلمق تكاسل وقلت رعايتي اشعار ايدر
لا تذللا تذلل جهتندن اولورسه مكروه دكلدر وفي ثياب البذلة ثياب بذله دخي صلاة مكروه
اولور ثياب بذله اولدركه اوده كيلوب كبار قاتنه انكله كيدلميه بو مقوله ثياب ايله صلاة مكروه
اولمسي ثوب آخرك وجودي قاتنده در اما ثوب آخر اولمدوغي زمانده ثياب بذله ايله صلاة
مكروه دكلدر ومسح جبهته فيها مصلي صلاتده النيني مسح ايلمك دخي مكروهدر الا انكه اذي اوله
ونظره الى السماء مصلينك كوكه نظر ايليسي مكروهدر زيرا سنت قيام وركوع وسجودده اوكنه بقمق

ايدي مخالفتده ترك سنت بولنذي وعدّ الآي والتسبيح بيده دخي ايتلري وتسبيحي اليله
صايموق مكروه اولدي خلافا لهما امامين خلاف ايدوب آنلر قاتنده عد اليلك لا باسدر وقيام
الامام في طاق المسجد امامك مسجد محرابنده بالكز قيامي مكروهدر زيرا امامك تقديمي قومه
تقبيشر ايچون مشروع اولمشدر يوقسه امامه تخصيص ايچون دكلدر بالكز محرابده قيامي ايسه
تخصيص ابهام ايدر واهل كتابه تشبيه ايدر اولور وانفراده على الدكان او الارض امامك
دكان اوزرنده انفرادي وياخود عرض اوزرنده انفرادي دخي مكروهدر يعني امام بر يوكسك
يرده دورب يانندن بر فرد اولمسه وقوم اشغيده اولسه وياخود امام آلچق يرده وخلق
يوكسك يرده اولسه امامك يالكز اولمسي مكروهدر والقيام خلف صف فيه فرجة
برآدم صفلچق فرجه اولا صفك اردنده قيام دخي مكروهدر قال النبي عليه السلام من نظر
الى فرجة في صف فليشدها ازا هدي ديمشدر كه بركمسنه خلق غارده ايكن ارالرنيه كيرسه
ايچلرندن بري توسع ايچون برطرفه ميل ايلسه صلاتي فاسد اولور زيرا اول كمسنه اللهدن
غيرينه امتثال ايلمش اولور ولبس ثوب فيه تصاوير تصويرلر اولان ثوبي كيمك مكروهدر
زيرا حامل صنمه مشابه اولمش اولور وان يكون فوق رأسه او بين يديه او بحذائه صورة دخي صلاتده
باشي اوزرنده وياخود قارشوسنده وياخود برابرنده صورت اولمق مكروهدر بوكا حديث
جبريل امين قوي دليلدر عن ابي هريرة رضي الله عنه قال استأذن جبريل عليه السلام على النبي
عليه الصلاة والسلام فقال ادخل فقال كيف ادخل وفي بيتك سترة فيه تصاوير فانا معاشر
الملائكة لا ندخل بيتا فيه تصاوير ديدي ديبلديكه اكر صورت مصلينك خلفنده اولسه مكروه
اولماز لكن مطلقا اوده صورت اولمسي مكروهدر زيرا دخول ملائكه يه مانع اولاندن
تنزيه مستحبدر الا ان تكون صغيرة لا تبدو للناظر الا متكلفا اول صورت صغير اولر
ناظر اولنه ظاهر اولميه زيرا عادت كوچك صورته عبادت اولنمامشدر اول اجلدن مكروه
دكلدر اما ابو هريره نك خاتمنده ايكي سكك نقش اولنمش ودانيالك خاتمنده صورت اسد

اسد ولیوه ومابیننده بر اوغلا یجق ایلمشکه اول ایکی ارسلان اوغلانی یالاهیشنده بونک سرنده
بومنوال اوزره حکایت اولنورکه وقتاکه بخت نصر سرینه استیلا ایلدکن زماننده طوغان
اوغلانجقلر قتل ایلمک ایچون تقید ایدوب بولدوغنی قتل ایلدی دانیال والیده سی قولده
خلاص ایچون برمیشیه آتدی حق سبحانه وتعالی حضرت دانیالی حفظ ایچون برارکک
ارسلانی وارضاع ایچون بردیشی ارسلانی حواله ایلدی بعده دانیال حضرت اللهن کندو
حقنده وقوع بولان احسان عجیبنی تذکر ایچون خاتمنه نقشه ایدرمش اولغیر ذی روح ویاخود
ذی روحدن غیری اشجار وازهار ورباحین کبی اولورسه مکروه اولمز او مقطوع الرأس
یاخود صورت حیوان اوله اما مقطوع الرأس اوله اول زمان مکروه دکلدر زیرا بو معبود
عبادت اولنمشدکلدر لاقتل الحیّة والعقرب صلاتنده حیّه وعقربی قتل مکروه اولمدی قوله علیه
السلام اقتلوا الاسودین ولوکنتم فی الصّلاة حدیث شریفی دلیل قویدر وشمس الائمة سرخسی برضرب
ایله قتل اولنمق کرکدر بوقسه برقاچ ضربله محتاج اولورمی دیو فرق ایدوب تصریح ایلمشدر
زیرا حدیث شریف دخی اقتلوا الاسودین اولوب فصل بیورلمشدر وبعضیلر اکر ضرب
واحد ایله قتلی ممکن اولورسه قتل ایلسون واکر قتلده ضربه لره محتاج اولورسه صلاتی استیناف
ایلسون زیرا بوعمل کثیردر دیو تصریح ایلمشلردر وقیام الامام فی المسجد ساجدا فی طاقه
امامک سجده قیامی مکروه دکلدر محرابده ساجدا اولدوغی حالده یعنی کندوسی مسجدده ایچنده
اولوب سجده سی محرابده اولورسه مکروه دکلدر والصّلاة الی ظهر قاعد یتحدث سویلیشن
کمسنه نک ظهرینه دخی صلاة مکروه دکلدر یعنی اوننده سویلیشور آدم وار ایکن نماز قلمق
جائزدر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم صحراده نماز قلمق مراد ایلدکده عکرمیه اوننده اوتورمق
ایچون امر ایدردی زیرا صف اول امامک ظهرینه قیلور صف ثانی صف اولک ظهرینه قیلور
معلوم اولدیکه بو فعل لا باسدر انجق کراهت بر آدمک وجهنه طوغری قلمقده در حتی حضرت
عمر رضی الله عنه بر رجلی بر آخرک یوزینه قرشو نماز قیلدرکن کوردکده ایکیسنه دخی قمچی ایله اوروب

منع ايلمشلردر ناسدن بعض كمسنه لر بوني كريه كوردیلر دليللري ان النبي عليه السلام نهى ان يصلي الرجل
وعنده قوم يتحدثون او نائمون بونلك تأويلي بودركه تحدث ايدنلرك صوتي مصلي يي باكلتمق
خوفيدر اما نائمك تأويلي بودركه اول نائمك احتمالدركه برصوت ظاهر اولوب صلاته ضحك
ايليه ونائم خجيل اوله اما كريه اولمغه دليل اصحاب رسول اللهدن بعضيسي نمازقيلارلردي وبعضي
قرأت ايدرلردي وبعضيسي فقه تعليم ايدرلردي ورسول عليه السلام بونلري منع ايلمزلردي
والى مصحف او سيف معلق او الى شمع او سراج دخي مصحف وياخود سيف معلقه وياخود
شمعه وياخود سراجه قارشو صلاة مكروه دكلدر وعلى بساط ذي تصاوير دخي تصويرلي
بساط اوزره صلاة مكروه دكلدر زيرا اونده تحقير واهانت واردر تعظيم بولنمازان لم
يسجد عليها اگر اول تصويرلرك اوزرينه سجده ايلمزايسه اگر تصويرلك اوزرينه سجده ايدرسه
مكروه اولور عبدهٔ اوثانه تشبيه بولنور وكره التبول والتخلي والوطئ فوق مسجد بول
وتغوط وجماع مسجد اوزرنده مكروه اولدي وغلق بابه دخي مسجدك قپوسني قپامق مكروه
اولدي ومصلي يي مسجددن حرامدر لقوله تعالى ومن اظلم ممن منع مساجد الله ان يذكر فيها اسمه
قال النبي عليه السلام يا معشر عبد مناف لا تمنعوا احداً يطوف بهذا البيت اي ساعة من ليل او نهار
چونكه رسول اكرم دخول مسجد حرامدن منع بيورميجق سائر مسجدلرده خود منع اولنمق نيچه ممكن
والاصح جوازه عند الخوف على متاعه اصح اولان تعليق بابك جوازيدر تحت مسجدك ويا مصلينك
متاعي اوزره خوف اولنسه خصوصا في زماننا ويجوز نقشه بالجص وماء الذهب مسجدي كرج
ايله وماء ذهب ايله نقش ايلمك جائز اولدي زيرا حضرت عمر وعثمان مسجد نبي عليه السلام تزيين
ايلمشلر وبعضيلر كريه كوروب حديث شريف ايله استدلال ايلمشلردر ان النبي عليه السلام عد ذلك
من اشراط الساعة قال تزخرف المساجد وطول المنارات وعن علي رضي الله عنه قال حين مر بمسجد
مزخرف لمن هذه البيعة اگر متوليسي مال وقفدن تزيين ايلسه ضامن اولور والتبول ونحوه فوق
بيت فيه مسجد بول وبول كبي يعني تغوط جائزدر شول بيتك اوزرنده كه اوبيتده مسجد اوله

اوله حقیقتده اول مسجد دکلدر اکر حقیقتده اول مسجد اولیدی بیعی جائز اولمزدی باب الوتر
والنوافل بو باب وتر و نوافل بیاننده در الوتر واجب صلاة وتر واجبدر ابو حنیفه قاتنده وقالا
سنة امامین دیدیلرکه وتر سنتدر امامینک سنت اولمسنه حجتلری حدیث اعرابیدر ان النبی علیه
السلام علمه خمس صلوات فی الیوم واللیلة فقال هل علی غیرهن قال لا الا ان تطوع واجب اولمسنه
دلیل الوتر حق علی کل مسلم وروایة آخرده اوتروا قبل ان تصبحوا حدیث شریفلریدر ودرجه جهتندن
فرضدن اشغدر زیرا جاحدی اکفار اولنماز و ازان و اذان و اقامت اولنماز دخی اوجنجی رکعتده
قرأت واجبدر وسنتدن درجه جهتندن اعلیدر جنی ناسیا وساهیا ترکی ایله قضاسی لازم
اولور و دخی عذرسز راحله اوزرینه ادا اولنماز ونیت سز اداسی دخی جائز دکلدر اما سائر نوافل
تطوع وسنن بوکا مخالفدر اکر سنت اولیدی صلاة نیت ایلمک کفایت ایدردی وهو ثلث رکعات
صلاة وتر اوج رکعتدر امام شافعی دیرکه مصلی دیلرسه بر رکعت و یا اوج رکعت و یا بش و یا یدی
و یاخود طقوز و یاخود اون بر رکعت قلار اون بردن اوزرینه زیاده ایلمز وعن ابن مسعود رضی الله
عنه الوتر ثلث کالمغرب حدیث شریفی اوج اولور وعنده دلیل قویدر بسلام واحد سلام واحد ایله اوج
رکعتدر روایت اولنان ایچونکه ان النبی علیه السلام کان یوتر بثلث لا یسلم الا فی آخرهن
یقرأ فی کل رکعة منه الفاتحة وسورة مصلی وترده هر رکعتده فاتحه وسوره قرأت ایدر روایت اولندیکه
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم رکعت اولیده سبح اسم ربک الاعلی ورکعت ثانیه ده قل یا ایها الکافرون
ورکعت ثالثه ده قل هو الله احد سوره‌لرین اوقورلردی ویقنت فی الثالثة دائما قبل الرکوع دائما قنوت
اوقویه رکعت ثالثه ده دائما قیدی امام شافعیدن احترازدر زیرا مذهب شافعی لا یقنت فی
الوتر الا فی النصف الاخیر من رمضان در قبل الرکوع قیدی مذهب شافعی قاتنده قنوت رکوعدن
صکره در دیدوکندن احترازدر وقنوت فعل نبی علیه السلام ایله ثابت اولمشدر ومشهور اولان
دعاء قنوت اللهم انا نستعینک ونستغفرک ونستهدیک ونتوب الیک ونؤمن بک ونتوکل علیک
ونثنی علیک الخیر کله نشکرک ولا نکفرک ونخلع ونترک من یفجرک اللهم ایاک نعبد ولک نصلی و

نسجد والیك نسعی ونحفد نرجوا رحمتك ونخشی عذابك ان عذابك بالكفار ملحق اكر قنوتی
قرأته قادر اولمزایسه بوبلی اللهم اغفرلی بعدا اوچ كره اوقیه ویاخود بركره ربنا آتنا فی الدنیا حسنة و
فی الاخرة حسنة وقنا عذاب النار قرأت ایلیه بعدما كبر ورفع یدیه قنوت اوقویه تكبیر ایله الزیلعی
قالدردقده صكره ولا یقنت فی صلاة غیرها صلاة وتردن غیریده اوقومیه امام شافعی ع دیركه
صلاة فجرك ركعت ثانیه سنده ركوعدن صكره قنوت اوقویه حدیث انس ایله استدلال ایدوب
انه علیه السلام كان یقنت فی كل صلاة الفجر الی ان فارق الدنیا بزم ایچون دلیل حدیث ابن مسعود در كه
حضرت رسول اكرم علیه السلام صلاة فجرده برآی قنوت اوقویوب احیای عرب ذحی اولنلره
دعاء علیه ایدردی صكره ترك ایلدی اولیه اولسه ترك فعله دلیل نسخ دراما دیو وتردن غیری
صلاتده قنوت اوقومق جائزدكلدر ویتبع الموتم قانت الوتر ولو بعد الركوع مقتدی
تابع اولور قانت وتر اولنه اكر ركوعدن صكره دخی اولورسه یعنی حنفی شافعی یه تابع اولور
وقنوت اوقور ركوعدن صكره دخی اولورسه زیرا اختلافلری فجرده در فجرده ایسه منسوخ
اولمشدر قنوتك وترده اولمسنده خلاف یوقدر كرك ركوعدن اول كرك صكره اكر حنفی
شافعی یه رمضانك نصف اخیرنده وترده اقتدا ایلسه متابعت ایلسون زیرا اولدخی مجتهد در
اكر امام وترده مقتدی قنوتنی تمام ایلمزدن مقدم ركوع ایلسه امامه تابع اولسون اكر امام
قنوت اوقمدن ركوع ایلسه ومقتدیده دخی قنوتدن برشیء اوقومیوب اكر ركوع فوتندن خوف
ایدرسه ركوع ایلسون اكر فوت ركوعدن خوفی ولمزایسه قنوت اوقویه اندن صكره ركوع ایلیه
اكر بركمسنه قنوتی اونتسه ركوعدن باشن قالدردقدن صكره تذكر ایلسه اولكمسنه قنوت اوقومیه و
وسهو ایچون سجده ایلسون بش اشیایی چون امام اشلمسه اتی قوم دخی اشلمز اول كیسی قنوت
دركه ذكر اولندی ایكنجی سی تكبیرات عیدیه ترك ایلسه قوم دخی ترك ایدر اوچنجی قعود امام
ذوات الاربع اولان صلاتك ایكنجی ركعتنده اوتورمسه واوچنده دخی اوتورمسه قوم دخی
اوتورمیه لر دردنجیسی چون امام سجده آیتی اوقوسه وسجده ایلمسه قوم دخی سجده ایلمز بشنجیسی

سيچون امام سهو ايلسه وسجده ايلمسه قوم سجده ايلمز ودرت موضعده امامه مقتدي متابعت
ايلمز اكر امام صلاتنه بر سجده زياده ايلسه وتكبيرات عيديه زياده ايلسه واكر قاويل صحابه دن خروج بونده
تابع اولمز وامام صلاة جنازه ده بشنجي تكبير ايدرسه مقتدي تابع اولمز وطقوز شيئ ده اكر امام
اشلمزسه قوم انى ترك ايلمز بري تحريمه ده رفع يدين در و بري ثنا در حتى اكر امام فاتحه ده
واكر سوره يه دخي شروع ايدرسه بينه مقتدي ثنايي اوقويه محمد قاتنده ابو يوسفك بونك
خلافنجه در و بري ده تكبير ركوع وسجود وايكيسنده معاً تسبيح ودخي تسميع وقراءت
تشهد وسلام وتكبيرات تشريق ولا يتبع قانت الفجر حنفي مقتدي صلاة فجرده قنوت
اوقويان شافعي يه قنوتده تابع اولماز زيرا فجرده قنوت منسوخدر منسوخه متابعت باطلدر
جنازه ده بشنجي تكبيره متابعت اولنمدوغي كبي خلافاً لابي يوسف ابو يوسف بونك خلافنجه در
زيرا مقتدي امامه تابعدر قنوت ايسه مجتهد فيه در تكبيرات عيدين كبي و وترده بعد الركوع
قنوته متابعت كبي اولور بل يقف ساكتاً في الاظهر بلكه سكوت ايلدوكي حالده دورر
يعني قراءت ايلمز اظهر اولن دخي بودر بل يقف كلمه سي لا يتبع كلامه معناده متصلدر تقدير
كلام لا يتبع بل يقف ديمكدر والسنة قبل الفجر وبعد الظهر وبعد المغرب والعشاء ركعتان
سنت مؤكده فجردن اول وظهر ومغرب وعشادنصكره ايكيشر ركعتدر وقبل الظهر والجمعة وبعدها
اربع ظهردن وجمعه دنصكره سنت مؤكده دورت ركعتدر سنت فجرك اقوي اولدوغي متفق
عليهادر بونده صكره اقوي اولان اختلاف اولنوب حلواني ديديكه سنت مغرب اقويدر زيرا
نبي عليه السلام سفر وحضرده ترك بيورممشدر بعده ظهردنصكره اولان ايكي ركعت قوي
اولدوغي دخي متفق عليهادر اما ظهردن اول اولانده اختلاف اولنمش بعده عشادن صكره
اولان ايكي ركعتدر وانده نصكره قبل الظهر اولان دورت ركعتدر انده نصكره قبل العصر اولان
سنت غير مؤكده در ودينلديكه سنت فجردنصكره قبل الظهر اولان مؤكده غيريلردن مؤكددر
زيرا قبل الظهر اولان سنت ايچون وعيد وارد اولمشدر كه قال عليه السلام من ترك اربعاً قبل

الظهر لم ينله شفاعتي و بخاريدن غيري بر جماعت ام حبيبه بنت ابي سفيان حديث شريفي روايت

ايلمشلردركه انها سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ما من عبد مسلم يصلي في كل يوم ثنتي عشرة

ركعة تطوعاً من غير الفريضة الا بنى الله بيتاً في الجنة اما جمعه دن صكره اولان دورت ركعت

حقنده دخي حديث شريف وارد اولمشدر قال النبي عليه السلام من كان منكم مصلياً بعد الجمعة

فليصل اربعاً وعند ابي يوسف بعد الجمعة ست ابو يوسف قاتنده جمعه دن صكره التي ركعتدر

هر صلاتدن سنت واردر اول صلاتدن صكره اوتورمق مكروهدر بلكه اوتورميوب سنته

مشغول اولا كه سنت ايله مكتوبه بيننى فصل لازم كلميه اما حضرت عايشه دن روايتدركه

رسول اكرم برمقدار قعود ايدوب اللهم انت السلام ومنك السلام واليك يعود

السلام تباركت ياذا الجلال والاكرام اوقوردي وسنته قلقاريدي و سنتي فرض مكانندن

ادا ايلمزدي برمقدار صاغه وياصوله وياخود خلفنه چكلوردي و سنت ايله فرض

ما بيننده تكلم سنتي ساقط ايدوب واثمسنده اختلاف اولندي بعضيلر ساقط اولور

اولماز لكن صوابي ناقص اولور ديديلر وندب الاربع قبل العصر او ركعتان قبل العصر

دورت ركعت وياخود ايكي ركعت مندوب اولدي امام محمد اختلاف اثار ايچون

ايكيسنك بيننده مخيراً ايلمشدر قال النبي عليه السلام رحم الله امرأ صلى قبل العصر اربعاً

و روي انه عليه السلام كان يصلي قبل العصر ركعتين اما دورت ركعت افضلدر

والست بعد المغرب صلاة مغربدن صكره التي ركعت دخي مندوبدر ابو هريره دن

رضي الله عنه روايتدركه قال النبي عليه السلام من صلى بعد المغرب ست ركعات لم يتكلم بينهن

بسوء عدلن لهن بعبادة ثنتي عشرة سنة وقال عليه السلام من صلى ست ركعات بعد المغرب

كتب من الاوابين بونلك ايچون صلاة اوابين تسميه اولندي و حضرت عايشه دن روايت

اولنديكه قال النبي عليه السلام من صلى بعد المغرب عشرين ركعة بنى الله له بيتاً في الجنة ذكر

ذكر اولنان التي ركعت مختار اولان اوچ سلام ايله در هدايه ده دخي بويلجه دركه

جه بو صیلر سلام واحد ایله اولمنه ذاهب اولمشلردر لکن اصح اولدر که ایکی رکعتدن برسلامدر
والاربع قبل العشاء وبعدها عشادن اوّل دورت وصکره دورت رکعت مندوب اولور
زیرا صکره کی دوردك ایکیسی سنت مؤکده در و ایکیسی نافله در امّا اوّلك دوردی وصکره کی دوردك
ایکیسی ترك اولنسه تارکی مسیء اولماز امّا سنت مؤکده اولن ایکی رکعتی ترك ایلسه کنهکار اولور
ولکره الزیادة علی اربع بتسلیمة فی نفل النهار کوندزده اولن نافله ده برسلام ایله دورت رکعت
اوزرینه زیاده ایلمك مکروه اولدی زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن بو فعل صدور ایتمشدر
لا فی نفل اللیل الی ثمان کیجه نفلنده سکز رکعته وارنجه برسلام ایله مکروه اولدی خلافا لهما
امامین خلاف ایدوب کیجه ده سکز رکعت نافله برسلام ایله جائز دکلدر دیرلر ولا تزاد علی
الثمان سکز رکعت اوزرینه زیاده اولنمز زیرا زیاده یه اثر وارد اولمامشدر والافضل فیهما رباع
کیجه ده وکوندزده افضل اولان رباع دورت رکعتدر امّا ابو حنیفه قاتنده وقالا فی اللیل
المثنی افضل امامین دیدیلر که کیجه ده مثنی افضلدر وفتوی دخی امامین قولی اوزره در
وطول القیام افضل من کثرة الرکعات وطول قیام افضلدر رکعاتك کثرتندن
لقوله علیه السلام افضل الصلاة طول القنوت زیرا طول قیامده چوق قرأت بولنور کثرة رکوع
وسجودده چوق تسبیح بولنور اویله اولسه کثرت قرأت کثرت تسبیحدن افضلدر متن مصنفده
غیر مذکور نیجه سنن اولمغین محله مناسب ذکر اولنمشدر فروع مسجده وصولده اوتور
مزدن مقدم ایکی رکعت تحیت مسجد دخی سنتدر لقول النبی علیه السلام اذا دخل احدکم
المسجد فلا یجلس برکع الرکعتین ومتوضی اولان کمسنه یه مستحب اولدرکه عقیب الوضوء
ایکی رکعت نماز ادا ایلیه لقوله علیه السلام ما من احد یتوضأ فیحسن الوضوء ویصلی رکعتین
یقبل بقلبه ووجهه علیهما الا وجبت له الجنة وصلوة ضحی دخی مستحبدر ودورت رکعتدر
زیاده دخی اولور وضحی نك اعتباری ربع نهاردر والقراءة فرض فی رکعتی الفرض فرضك ایکی
ایکی رکعتنده قرأت فرضدر اکر کلیسنده اوقومسه ویاخود بر رکعتنده اوقومسه صلاتی

فاسد اولور ایکی اولکزنه اوقومق واجبدر حتی اولرنه اوقومیوب آخرلرنه اوقوسه صلاتی جائز اولور
لکن سهو سجده لازم اولور اکر عمداً ایدرسه آثم اولور اما شافعی دیرکه جمله سنده اوقومق کرکدر دیو
لا صلاة الا بقراءة حدیث شریفی ایله استدلال ایدر زیرا هر رکعت صلاتدر رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم هر رکعتده قرائت ایدردی حضرتک قرائت آیت مجمله بیان واقع اولمشدر دیر حسن قاتنده
بر رکعتده قرائت کفایت ایدر زیرا امر تکراری مقتضی دکلدر وکل النفل والوتر وکلی نفلده و وترده دخی
قرائت فرضدر اما نفلده فرض اولدوغنه دلیل عقلی نفلک هر شفعی باشقه بر صلاتدر اوجنجی یه قیام
ابتداء تحریمه منزله سنده در بو اجلدن تحریمهٔ اولی ایله جائز اولان آنجق ایکی رکعتدر دخی قرائت
اولنمق احتیاط ایچوندر زیرا وترک فرضیتی شبهه لی دلیل ایله ثابت اولمغین سنت کبی اولدیغی ظاهر
زیرا باشقه اذان واقامت اولنمز وجاحدی اکفار اولنماز اول اجلدن جمله سنده قرائت ایجاب ایلدی
ویلزم نفل شروع فیه قصداً یعنی قضا لازم اولور بر نفلده که اکا قصداً شروع اولنه حتی برکمسنه نافله یه
شروع ایلسه وبعد الشروع افساد ایلسه قضا لازم اولور شافعی دیرکه انک اوزرینه قضا لازم کلمز
زیرا نافله متبرع فیه در متبرع اوزرینه ایسه برشیء لازم کلمز بزم ایچون دلیل بودرکه مؤدی
اولاشیء محض قربتدر اداسی قربت اولان شیئک ابطال عملا اولمسون ایچون بالضروری تمامی لازم
اولور زیرا ابطال عمل حرامدر قصداً قیدی ظن ایله اولان شروعدن احترازدر ولو عند الطلوع
والغروب نافله یه شروع شمسک طلوع وغروبی زماننده ایسه دخی لازم اولور افساد ایدرسه قضا لازم
اولور اولور امام زفر خلاف ایدوب یوم عیدده صومه قیاس ایدوب افسادنده برشیء لازم کلمز
دیو ذاهب اولمشدر بزم ایچون دلیل بودرکه یوم عیدده صومه مباشر اولان معصیته مباشر
اولمشدر زیرا یوم عیدک جمیع اجزاسنده صوم حرام اولمغین صومه شروع اولنان جزء منهی عنه
اولدوغندن صایم یوم عید قطع صوم ایله امر اولنمشدر بو جهتدندرکه نیت ایله قضاسی دخی لازم
اولمز اما اوقات مذکورهده صلاة شارع اولان معصیته مباشر دکلدر لا ان شرع ظاناً انه علیه
قضاسی لازم اولماز اکر مصلی شروع ایلسه ظن ایدیجی اولدوغی حالده اول صلاة انک اوزرینه دربو

دیو یعنی برکمسنه ظهر قلمدم ظن ایلسه وظهره شروع ایلسه بعده قلدوغی خاطرینه کلسه ادا ایلدوکی نفل
اولور ونقض ایلسه قضا لازم کلور ولو نوی اربعاً وافسد بعد العقود الاول او قبله قضی رکعتین
اکر مصلی دورت رکعت نافله یه نیت ایلسه قعود اولدن صکره ویاخود قعود اولدن مقدم افساد
ایلسه ایکیجی رکعتی قضا ایدر زیرا نفلدن هر شفع علی حدة صلاتدر اما ایکیجیه بلا قعود او تحلیه
شروعدن صکره افساد ایلسه دوردی قضا لازم اولور قال ابو یوسف قضی اربعاً لو افسد قبله
ابو یوسف نذره تشبیه ایدوب دورت رکعتی قضا ایدر اکر قعوددن اول افساد ایدرسه
دیدی زیرا درده نیت سبب وجوب اولا شروعه مقارن اولدی بو تقدیرجه دوردک
قضاسی لازم اولور دیر وکذا الخلاف لو جرّد الاربع من القرأة بونده اولاکی خلاف بعینه
اولکی خلاف کبیدر اکر دورت رکعتی قراءتدن تجرید ایدرسه یعنی دورت رکعتده دخی
اوقومسه ابو حنیفه ومحمد قاتنده ایکیجی رکعتی قضا ایدر ابو یوسف قاتنده دردینی قضا ایدر
ابو حنیفه ومحمدک دلیلی بودر که شفع اولده ترک قرأت ایله تحریمه باطل اولدی شفع ثانیه
شروع صحیح اولمدی آنجق شفع اولی قضا ایدر ابو یوسفک دلیل شفع اولده ترک قرأت تحریمه
نک بطلانی ایجاب ایلمز بو تقدیرجه شفع ثانیه شروع صحیح اولور اندن صکره ترک قرأت ایله
کلیسی فاسد اولور دورت رکعتک قضاسی لازم کلور او قرأ فی احدی الاخیرین فحسب
ویاخود ایکی آخر که رکعتلرک آنجق برنده قرأت ایلسه ابو حنیفه ومحمد قاتنده ایکیجی رکعتی قضا ایدر
وابو یوسف قاتنده دردنی قضا ایدر علتلری قریبده ذکر اولندوغی اوزره در اما ابو یوسفک
بر دلیلی دخی بودر که ترک قرأت تحریمه ابطال ایلمز کورمزمیسنکه صلاتک وجودی قرأتسز
بولنور مثلا امّی ودلسوز ومقتدینک قرأتسز صلاتلری جائزدر بو اجلدن برکمسنه افعاله
عاجز اولسه اما قرأته قادر اولسه اولکمسنه یه صلاة لازم اولمز اما قرأته عاجز اولوب افعاله قادر
اولسه اکا صلاة لازم اولور لکن ترک قرأت آنجق ادایی افساد ایدر شمنی وزیلعی دخی بویله ذکر
ایلمشدر ولو قرأ فی الاولیین والاخریین فقط او ترکها فی احدی الاولیین او احدی الاخریین

فقط قضی رکعتین اتفاقاً اگر ایکی اولده ویاخود ایکی آخرده اوقوسه ویاخود ایکی اولک
برنده قرائتی ترک ایلسه ویاخود ایکی آخرک برنده ترک ایلسه اتفاقاً ایکی رکعتی قضا ایدر مثلا
برکمسنه دورت رکعت نافله یه شروع ایلدی ایکی اولکی رکعتده قرائت ایلدی وایکی آخرکی رکعت
لرده قرائت ایلمدی آخرکی رکعتلری قضا ایدر بالاجماع زیرا تحریمه باطل اولمیوب ثانیه شروع
صحیح اولدی وشروع ایله قضاسی لازم اولدی اما آخرینده قرائت ایلسه واولکی ایکی رکعتلرده
قرائت ایلمیجک اولکی رکعتلری قضا ایدر بالاجماع زیرا ابو حنیفه ومحمد قاتنده ایکی اولکینده
ترک قرائت تحریمه یی ابطال ایدر وکیجوندر ثانی یه شروع صحیح دکلدر ایلمدی آنجق ایکی اولکی
رکعتلرک قضاسی لازم اولور وابو یوسف دیرکه شفع ثانیه یه شروع صحیح اولور لکن ثانیی قرائت
ایله ادا ایلدی اولکی ایکی رکعتک قرائتی ترک اولنمغله قضا لازم اولور اگر اولیینک
بر رکعتنده قرائت ترک اولنسه واخریینک ایکی رکعتنده معاً ترک اولنسه یعنی قرائت اولنسه
اولکی شفع قضا اولور بالاجماع اگر اولیینده قرائت اولنوب اخریینک بر رکعتنده قرائت
ترک اولنسه اخریینی قضا اولور بالاجماع ولو قرأ فی احدی الاولیین لا غیراً واحد الاخریین
قضی اربعاً اگر آنجق اولکی رکعتک برنده قرائت ایلسه ویاخود اولکی رکعتلرک برنده وآخرکی
رکعتلرک برنده قرائت ایلسه دورت دخی قرائت ایدر فقضاها قضا ایدر زیرا ابو حنیفه وابو یوسف
قاتنده تحریمه باقیدر ابو حنیفه قاتنده شفعک بر رکعتنده قرائت ترک اولنمغله تحریمه باطل اولماز ابو یوسف
قاتنده ترک قرائت ایله تحریمه اصلا باطل اولماز بلکه ایکی شفعک [illegible] ترک قرائت اولور بو ایکی صورتده
دخی دورت قضا اولور وقال محمد یقضی رکعتین امام محمد دیدیکه مصلی ایکی رکعتی قضا ایدر
زیرا ترک قرائت ایله تحریمه مرتفع اولدی انجق ایکی اولکی رکعتلری قضا ایدر ولو ترک القعدة الاولی
فیه لا تبطل برکمسنه نافله ده قعدهٔ اولی یی ترک ایلسه صلاة نافله باطل اولماز یعنی برکمسنه نافله دن دورت
رکعت نماز قیلوب ایکی شفع بیننده قعود ایلسه لا یتو ولا نبود رکه شفع اول فاسد اولوب قضاسی
لازم اوله زیرا نافله دن کلی شفع باشقه صلاتدر لکن فرضه قیاساً فاسد اولماز زیرا قعده نک

نك فرض اولمسي كند واليه تحلل وخروج بولكسون ايجوندر متنفل اولامكسنه ايسه وقتاكه قعدهٔ
اولى ترك ايدوب اوچنجيده قائم اولديسه صلاة ظهر كبي جمله سي بر صلاة اولوب قعدهٔ اولى فرض.
اولمزدي خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب صلاة نافله باطل اولور ديرزيرا كلي شفع نافله دن
مسافرك صلاة ظهري كبي در هر شفعنده قرات واجب اولور شفع ثانينك فسادي اوله سرايت
ايتمز صاحب تسهيل ديركه بركمسنه بيك ركعت نافله نك آنجق آخرنده قعود ايلسه امامين قاتنده
اول نافله صحيح اولور اما امام محمد قاتنده دورت ركعت دخي اولورسه ده هر شفعنده قعود
ايلمسه صحيح اولماز ديو تصريح ايلمشدر ولو نذر صلاة في مكان فادّيها في ما دونه شرفا منه جاز
اگر بركمسنه بر شريف مكانده بر صلاته نذر ايلسه واول صلاتي شرف جهتندن اول مكاندن
ادني بر مكانده ادا ايلسه جائزدر مثلا مسجد حرامده قلمغه نذر ايلسه بعده خارجده بر يرده
اول نذري ادا ايلمك جائزدر وصوم وصدقه دخي بونلر كبيدر زفر قاتنده جائز دكلدر
واوفوا بعهد الله اذا عاهدتم نصّ نهر يعني استدلال ايدوب هر نه مقوله شيئي ايله قيد ايلمش ايسه
اداسي لازمدر ديو باشقه مسلك سالك اولمشدر بزم الجوهره دليل عبد عبادتي بر مكانه
تخصيص ايلمك لغودر تخصيص اول زمان اعتبار اولنوركه شارع جانبندن اولمش اوله بو تقديرجه
نذر مطلق اولور نذر اولان كمسنه ديلدوكي مكانده ادا ايدر ولو نذرت صلاة او صوما في غد فحاضت
فيه لزمها القضا اگر بر خاتون يارين صلاته ويا خود صومه نذر ايلسه ونذر ايلدوكي كون حائض
اولسه اول صلاتك ويا خود صومك قضاسي لازم اولور مصنف غد ايله قيد ايلدي زيرا اگر
اگر خاتون يوم حيضده بو قدر نماز قلمغه وصوم ايلمكه اوزريمه نذر اولسون ديسه اتفاقا اوزرينه
برشي لازم گلمز اما زفر قاتنده غد قيدي ايله اولنده دخي قضا لازم گلمز زيرا عبادتي بر يومه مضاف
ايلديكه نذر اولان فعل اول گونده اشلنمكه صالح دگلدر بو تقديرجه جائز اولماز يوم حيضي
حواله كبيدر بزم الجوهره دليل بودركه تحقيقا غد گلندو ذاتنده ادايه قابلدر لكن اول داعي مانع
سماوي صرف ايلمكين قضاسي لازم اولور يوم حيضده نذر بونك خلافيدر منذور اولان

شيئه مقارن اولمغله اداية صالح اولمدوغي ايچون قضاسي دخي واجب اولمدي ولا يصلى بعد صلاة

مثلها اكر بر صلاتدن صكره اول صلاة مثللو قلنماز بو لفظ حضرت حبيب اكرم صلى الله عليه وسلم وعلى

وعبد الله بن مسعود دن رضي الله عنهما دن روايتدر كه معناسي لا يصلى النفل مثل الفرض بل يقرأ في جميع

ركعات النفل ويقرأ في الركعتين الاوليين من الفرض الفاتحة وسورة وفي الاخيرين الفاتحة وحن بر معنى

دخي بو اولا كه بعض صحابه فرض ادا ايلدكدنصكره اجر زياده اولمق ايچون نافله يه دخي فرض مثللو

قيلارلردي اول مقوله قلمسون ديو نهي اولنمشدر بر دخي بر مسجدده جماعت ايله ادا اولنه قد نصكره

تكرارينه اولكي كبي جماعت اولماز ديمكدر بو قول حسننك تا وبليدر بزم مشايخمز بوكا ذاهب اولمشلردر

مصلي فرايضدن ادا ايلدوكي نمازي شيطان وسوسه سيله تكرار ادا ايلمسون زيرا نبي عليه السلام

صلاة فجري ليلة التعريس قوشلق وقتنده قلدي ارته سي اصحاب ديديلر كه دونكي نمازي اعاده

ايدرميز نبي عليه السلام ان الله تعالى ينهاكم عن الربا فيقبله عنكم ديو بيورمشلردر ويصح النفل

قاعدا مع القدرة على القيام قاعدا صحيح اولور قيام قدرتي وار ايكن ابتداء كراهتسز يعني

اصح روايت بودر كه عذرسز صلاة نافله يي قاعدا قلمق صحيح اولور ومكروه دخي اولماز زيرا وارد

اولان حديث شريفك دلالتي عذرسزه ولمقدر قوله عليه السلام صلاة القاعد على النصف

من صلاة القائم معذور ايسه نصف اوزرينه دكلدر بلكه صلاة قائم كبيدر ولو قعد

بعد ما افتتحه قائما جاز ويكره ولو بلا عذر اكر مصلي قائما افتتاح ايتدكدنصكره اوتورمغله تمام

ايلسه جائز اولور اما مكروه اولور اكر عذرسز اولورسه ده زيرا نفلي قاعدا جائزدر بقاسي دخي

خود اوليدر وقالا لا يجوز الا بعذر اما مين قاتنده قائما افتتاح ايلدكدنصكره قعود جائز

دكلدر الا عذر ايله جائزدر اماميننك دليلي قائما شروع قيامي ملزمدر نته كم قائما صلاة نذر

ايدنلكيبي دخي ديرز كه صلاة نه قيام ايله نذر حقنده ذاتنده ملزمدر زيرا مصلي قيامي التزام ايلمشدر

اما شروع ذاتنده ملزم دكلدر انجق موءدايي بطلاندن صيانت ايچوندر بو صيانت ايسه قيامه

محتاج دكلدر لكن امام ابو حنيفه كريهدر ديمكله مصنف دخي ويكره ديو ذكر ايلدي ويتنفل

ويتنفل خارج المصر مومياً الى اي جهة توجهت دابته مصلى خارج مصرده راكب ومومي
اولدوغي حالده صلاة نافله يي قيلور دابه سي هر قنغي طرفه توجه ايدرسه بوكا دليل حديث ابن عمردر
رضي الله عنه قال رايت رسول الله صلى الله عليه وسلم يصلي على حمار وهو متوجه الى خيبر
مومي ايماءً دينلديكه ابتداء صلاتده قبله يه توجه شرطمدر دكلميدر نهايه ده ومحيطده مسطوردر
علمادن برطائفه تطوعي دابه اوزرنده تجويز ايلمشلردر الا كه دابه لرين افتتاح حالنده قبله يه
توجه ايتدردكلرنده تجويز ايدرلردي بعده منحرف اولدوغي بأس يوقدر زيرا ابتدا حالنده ضرورت
يوقدر ضرورت صكره حالتده در لكن بزم اصحابمزدن افتتاحي قبله دن توجه ايتدرمكي
اخذ ايلمشلردر زيرا نصده تفصيل يوقدر اكر برمعارض دابه اوزرنده تطوع قلمقده
منفعت يوقدر ديرسه جواب ويريلوركه بو فعلده حفظ لسان وخواطر فاسده ووساوسدن
دن ونفسني حفظ منفعت كامله در ومسافر عذرسز مكتوبه يي دابه اوزرنده قلماز زيرا مكتوبه
اوقات مخصوصده دراداسي ايجون نزوله چندان مشقت اولماز اما تطوع بويله دكل خلافنجه در
دابه اوزرنده صلاتي قيلوب نزول ايلمكه عذر خرسزدن ويرتجي حيوانلردن خوف كبي ومكان
بالچق ايله براولوب اينمك ممكن اولمموق كبي وذابه سي جامش اولموق كبي وياخود مسافر براختيار كمسنه
اولوب نزول ايدرسه بنمكه قادر اولمموق كبي بو احوالر موجود اولدقده دابه اوزرنده مكتوبه جائز اولور
وبني بزولده مصلى دابه اوزرنده قلدوغي تطوعي بنا ايدر دابه دن نزول ايلدكده زيرا راكبك ايماسي
قوتده ركوع وسجودي كبيدر خلافاً لابي يوسف ابي يوسف خلاف ايدوب بنا جائز دكلدر زيرا
بنا اولنسه اولنجق ركوع وسجود ايله در بو تقديرجه قوي ضعيف اوزره بنا ايلمكدر مريض مومينك
عذري زائل اولوب بناسي صحيح اولمدوغي كبي بونك دخي بناسي صحيح دكلدر وبركوبه لايبني
وركوبي ايله بنا ايلمز بركمسنه ارضده ايكن ايكي ركعت قلسه بعده راكب اولسه بناسي صحيح اولماز
استينافي صحيح ايدر زيرا برده ايكن افتتاحي ركوع وسجودك وجوبي ايجون منعقد اولمش ايدي
بغير عذر مالزمه يي ترك ايلمكه قادر اولمز اما راكبك تحريمه سي بونك خلافنجه در فصل ٧ التراويح

سنة مؤكدة للرجال والنساء تراويح رجال ونسا ايچون سنت مؤكده در وبعض روافض
سنت عمردر عنشلر در اما بزم ائمه مز قاتنده سنت رسول در لقوله عليه السلام ان الله تعالى
فرض عليكم صيامه وسننت لكم قيامه حديث شريفي دلالت ايدر وبني عليه السلام بعض لياليده
اقامت ايدوب ورمضانك كيجه لرنده بر كيجه چيقوب يكرمي ركعت تراويح قيلدوروب ايكنجي
كيجه اولدقده ناس مجتمع اولوب وينه چيقوب اولكي كبي يكرمي ركعت قيلدوروب اوچنجي
كيجه اولدقده چيقميوب عرفت اجتماعكم لكن خشيت ان يكتب عليكم بيورمشلردر اول
وقتدن عمر رضي الله عنه خلافت زماننه دكين ناس تراويحي منفرداً قيلارلردي عمر رضي الله عنه كندو
زماننده ابي ابن كعب كه شيخ شيوخ القرادر اكا جماعتله قيلمغه امر ايلمشلر وصحابه دن
عثمان وعلي وابن مسعود وابن عباس وطلحه وزبير ومعاذ ومهاجرين وانصاردن
دخي چوق كمسنه لر معاً حاضر اولوب بر فرد رد ايلمشلردر بلكه موافقت وسماعده ايلمشلردر
حتى علي كرم الله وجهه عمر رضي الله عنه حقنده نور الله مضجع عمر كما نور الله مساجدنا وانما لم
يواظبها النبي عليه السلام خشية ان يكتب علينا ديو ثنا ايلمشلر وابو حنيفه دخي بيورمشدر كه تراويح
بر سنت مؤكده در كه عمر رضي الله عنه كندو نفسندن مواظبت ايلمشدر اما كندو قاتنده بر اصل
وار در كه اول اصل حضرت رسالتك عليه الصلاة والسلام ان لعمر فيكم سنة مهتدية فاتبعوه
ولا تخالفوه قول شريفيدر بو سنتدن حبيب اكرم تراويح مراد ايلديلر ذاهدينه دخي
بو منوال اوزره ذكر اولنمشدر عليكم بسنتي وخلفاء الراشدين من بعدي حديث شريفي دخي
سنت مؤكده اولمسنه دلالت ايدر مواظبت رسول اولمق ايله سنت مؤكده اولمسي لازم كلمز
ترك مواظبت عذريكه خشيت ان يكتب علينادر بيان اولنمشدر تراويح ترويحه نك جمعيدر
واصلي مصدردر ترويحه تسميه اولنديغي هر درت ركعت مابيننده استراحت اولنديغي
ايچوندر واتباع ايله عدم مخالفته توصيه دخي بر بني مؤكده در في كل ليلة رمضان بعد العشاء
تراويح سنت مؤكده در رمضانك هر كيجه سنده عشادن صكره حتى اكر بر كمسنه قبل العشاء

العشاء تراویحی ادا ایلسه جائزدر دکلدر مشایخ بلخدن بر جماعت کیجه نك کلیسی تراویح ایچون وقتدر
قبل العشاء وبعد العشاء جائزدر زیرا قیام اللیل تسمیه اولنمغله وقت کیجه در دیمشلر قبل الوتر وبعده
وتردن اول وتردن صکره قلنمق سنت مؤکده در اما مشایخ بخارا دیمشلردرکه برکمسنه عشادن اول
ویاخود وتردن صکره تراویحی ادا ایلسه وقتنده ادا ایلمش اولور زیرا تراویحك وقتی فعل صحابه ایله
بلنمشدر انلر ایسه بعد العشاء وقبل الوتر قلمشلردر بجماعة جماعتله اداسی سنت مؤکده در ابو یوسف
دن روایت واردرکه برکمسنه امام ایله مسجدده قلدوغی کبی اونده قلمغه قادر اولسه اونده قلمق افضلدر
اما اصح اولان جماعتله قلمق افضلدر قاضیخان جماعتله قلنمسی مستحبدر دیمش مالك وشافعی
انفراد افضلدر سائر سنت کبی زیرا اخلاصه اقرب وریادن ابعددر دیمشلردر دیمشلر بعض
علما دیمشلردرکه اگر برکمسنه تراویحی اونده بالکز ادا ایدوب جماعتی ترك ایلسه مسیء اولوب تارك سنت
اولمش اولور عشرون رکعة یگرمی رکعتدر وتردن غیری مالك قتنده اوتوز التی رکعتدر
بعشر تسلیمات اون سلام ایله یعنی ایکی رکعتده بر سلام اولیجق یگرمی رکعتده اون سلام اولور
وجلسة بعد کل اربع بقدرها هر دورت رکعتدن صکره دورت رکعت مقداری جلسه ایله
یگرمی رکعتدر بو مقدار اوتورمق مستحبدر زمان اصحابدن بوکونه دکین متوارث اولان
بو دورت رکعت مابینده اوتورمق انتظاردر مصلی مخیردر دیلرسه تسبیح اوقور دیلرسه
نماز قیلار دیلرسه سکوت ایدر هر قنقسنی ایشلرسه حسندر قوله علیه السلام المنتظر للصلاة
کمن فی الصلاة واهل مکه ترویحتین مابینده طواف ایدرلر اهل مدینه نماز قلارلر دیمشلردر
اما بعضیلر طواف وصلاة متحقق دکلدر دیمشلر والسنة فیها الختم مرة تراویحده سنت
برکره ختم ایلمکدر مقدار قرائتده مشایخ اختلاف ایلمشلردر بعضیلر هر شفعده صلاة مغربده
قرائت اولنان مقداری کرکدر زیرا تطوع فرضدن اخفدر امدی تطوعده مکتوبه نك
اخف اولانی اخذ اولنمق اولیدر دیمشلردر وبعضیلر عشاده قرائت اولنان مقداری
کرکدر زیرا تراویح عشایه تابعدر دیمشلردر وبعضیلرك قولی که حسنك ابو حنیفه دن روایتیدر

هر رکعتده اون آیت مقداری اوقومق صحیح اولان دخی بودر زیرا هر رکعتده اونر آیت اولنجق ناسه تخفیف اولور و بونک ایله السنة فیها الختم مرة مضمونی دخی حاصل اولور زیرا اوتوز کیجه ده یکرمیشر آیتدن التیوز رکعت اولور و آیت قران التی بیک و برمقدار آیتدر هر رکعتده اونر آیت قرات اولنجق ختم حاصل اولمش اولور نهایه ده دخی مسطور اولان بودر بو بابده بر سؤال وارد اولور مفسرلر ذکر ایلدوکی اوزره آیت قران التی بیک التی یوز التمش التی آیتدر بو قاروده مذکور اولان حساب اوزره التی بیک آیتی قرات اولنوب باقیسی حاصل اولمامش اولور اللهم مراد التقریب برشد الیه مقوله سی اوله صاحب نهایه دیمشدر که فضیلت ایکی کره ختم ایلمکدر اهل اجتهاد اون کونده ایدرلرمش ابو حنیفه دن روایتدر که شهر رمضانده التمش بر ختم شریف ایدرمش اوتوز ختمی کونده و اوتوز ختمی کیجه ده و بر ختمی تراویحده واقع اولمش اولور فلا یترک لکسل القوم ختم ترک اولنمز قومک کسلی ایچون لکن فی زماننا افضل اولان قومی جماعتدن نفرت ایتدرممکدر و نیتده تراویح و یاخود سنة اللیل و یاخود قیام اللیل دیو نیت اولنسه جائزدر و تکره قاعدا مع القدرة علی القیام قیامه قدرت وار ایکن تراویحی قاعداً قلمق مکروه اولور قاضیخان فتاویسنده فقها اتفاق ایلدیلر که عذرسز قاعداً قلمق مستحب اولمیه دیمش و جوازنده اختلاف اولنمشدر بعضیلر عذرسز جائز اولمز دیو ابو حنیفه دن حسنک روایتیله استدلال ایدوب اول روایت اولان بودر که برکمسنه عذرسز صباح نمازینک سنتنی قاعداً قلسه جائز دکلدر و تراویح دخی بویلجه در سنت مؤکده اولمغله و بعضیلر عذرسز قاعداً تراویح قلمق جائزدر دیمشلر و سنت فجر ایله تراویح بیننی فرق ایلمشلر و اصح اولان دخی بودر نهایت قاعداً ادا ایدنک ثوابی قائماً ادا ایدندن ناقص بلکه نصف اوزره در و وجه فرقلری بودر که سنت فجر خلافسز سنت مؤکده در تراویح تاکیده اذن اشعه در برابر عد ایلمک جائز دکلدر اکر امام عذر ایلیه و اکر عذرسز تراویحی قاعداً قلسه و قوم قاعداً اقتدا ایلسه لر بو مسئله ده مشایخ اختلاف ایلدیلر بعضیلر امام محمد مذهبنه ذاهب اولوب

اولوب قائمك قاعده اقتداسی صحیح اولماز دیدیلر وبعضیلر امامین مذهبنه ذاهب اولوب
قائمك قاعده تراویحده اقتدا صحیح اولور دیدیلر قول صحیح دخی بودر ویوتر بجماعة فی رمضان فقط
آنجق رمضانده جماعت ایله وتر قیلینور فقط قیدی سائر نوافلی اخراج ایچوندر سؤال اولنورسه
وتر رمضانده جماعت ایله می افضلدر ویاخود منفرداً می قلمق افضلدر جواب ویریلور که جماعت
ایله قلمق افضلدر زیرا عمر رضی الله عنه وترده امامت ایلمشدر والافضل فی السنن المنزل سنتلرده
افضل اولان منزلرده قلمق افضلدر زیرا ریادن بعیددر قوله علیه السلام افضل صلاة الرجل فی بیته
الا المکتوبة الا التراویح الاتراویح دکل یعنی تراویح منزلده قلمق افضل دکلدر بلکه بونده جماعت
افضلدر اگر بر جماعت عشانك فرضنده جماعتی ترك ایلمشلر ایسلر اول جماعت تراویحی جماعتله
قلمسونلر اما جماعت منفرداً عشا وتراویحی ادا ایلسه لر بعده امام ایله وتری ادا جائزدر زیرا
جماعت ایله وتر رمضانه مخصوصدر وبعضیلر دیدیلر که امام ایله وتر قلمسون زیرا وتر تراویحه
تابعدر معلوم اولاکه جماعت ایله تطوع رمضاندن غیریده قلمماز شمس الائمه دن مرویدر که جماعت
ایله تطوع علی سبیل التداعی اولورسه مکروه اولور نافله نماز قلان امامه اوچ کمسنه نافله یه
اقتدا ایتمسنك کراهتنده اختلاف اولنمشدر اما مقتدی دورت اولدقده کراهتنده اختلاف
یوقدر یعنی مکروه اولسنده متفق علیه در نافله جماعتله مکروه اولدوغندن رغایب وبرائت
وقدر نمازلرنده امامه اقتدا مکروه اولدوغنی فقها تصریح ایلمشلردر حتی ابن ملك بو نمازلرك
وضعنه قتل الله وضعها دیو دعاء علیه ایلمشدر **فصل** یصلی امام الجمعة بالناس عند کسوف
الشمس رکعتین گونش دوتلدوغی وقت امام جمعه ناسه ایکی رکعت نماز قیلورر کسوف لغتده شمسك
ضیاسی گیدوب سیاه اولمسیدر مشهور اولان کسوف شمس ایچون خسوف قمر ایچوندر ابی مسعود
انصاریدن روایتدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلمك اوغلی ابراهیم وفات ایلدوکی حینده شمس
دوتلمش ایدی ناس دیدیلر که شمسك کسوفی ابراهیم موتی ایچوندر نبی علیه السلام استماع بیوردقده
دیدیکه ان الشمس والقمر آیتان من آیات الله تعالی لا تنکسفان بموت احد ولا بحیوته فاذا رایتم

شيئا من هذه الافزاع فافزعوا الى الصلوة صحابه دن بر جماعت روايت ايلمشلردركه نبي عليه السلام
كسوف شمسده ايكي ركعت نماز قلمشدر في كل ركعة ركوع واحد هر ركعتده بر ركوع ايله ايكي ركعت
نماز قيلورلر اما شافعي هر ركعتده ايكي ركوع ايله قلنه ديمشدر وشافعينك دليلي حديث عايشه
رضي الله عنهادر كه ان النبي عليه السلام صلى صلات الكسوف ركعتين باربع ركوعات واربع
سجدات بزم ايچون دليل حديث عبد الله بن عمر والنعمان بن البشير وابو بكره وسمرة بن جندبدر كه
الفاظ مختلفه ايله روايت ايلمشلردر نبي عليه السلام كسوف شمسده ايكي ركعت نماز قلدي شمس
منجلي اولنجه صلاتي تطويل ايلدي اسدي بچون روايتلر تعارض ايلسه روايت رجالي ترجيح اولنور
ايكي ركوع ايله روايت اولنانك تأويلي بودر كه نبي عليه السلام ركوعي اوزادوب چوق دورمغله
صف اولده اولنلر رسول عليه السلامي ركوعدن قالقمش ظن ايدوب باشلرين قالدوروب
خلفنده اولان صف دخي صف اولكي قيامده كوروب باشلرين قالدوروب واولكيلر ايسه نبي عليه
السلامي ركوعده كوروب تكرار ركوع ايدوب صف ثاني دخي كذلك ركوع ايتمكله صكره كه صفده
اولنلر حضرتي ايكي كره ركوع ايتمش ظن ايلمهلر بويله اشتباه قتي چوق واقع اولور خصوصا حضرت
عايشه صف نساده كه صف اخيردر اكرد نظور سه شافعينك دليلي اولان حديث كسوف
رجالدن ابن عباس دخي روايت ايلمشدر جواب ويريلور كه اول زمان ابن عباس صبيانيدن اومغين
نسا صفنك اوننده ايدي وانلر دخي بعيد اولمغيله ايكي دفعه ركوع ايتمش ظن ايليلر ويطيل القراءة
امام قراتي تطويل ايليه تطويل ايلمكده نبي عليه السلام متابعت ايلمش اولور زيرا نبي عليه السلام
ركعت اوليده سورهٔ بقره وثانيده آل عمران مقداري اوقومش ويخفيها امام قراتي اخفا ايدر
ابو حنيفه قاتنده وقالا يجهر اما مين ديديلر كه امام قراتي جهرا ايده ثم يدعوا بعدها حتى يتجلى
الشمس نمازي ادا ايلدكدنصكره شمس منجلي اولنجه دعا ايليه امام ديلرسه اوتورركن ديلرسه
قائما ديلرسه قبليه قرشو دوره وديلرسه جماعته قرشو دوروب دعا ايليه وقوم دخي امين
ديیه لر قوله عليه السلام اذا رايتم من هذه الافزاع شيئا فافزعوا الى الله تعالى بالدعاء والصلاة

لا يخطب امام خطبه اوقومیه شافعی درکه بعد الصلاة ایکی خطبه اوقویه بیرامین اوقودیغی
کبی دلیل عایشه رضی الله عنهانك روایتی درکه نبی علیه السلام نمازی قیلدقدنصکره خطبه
اوقویوب اللهم حمد وثنا ایلدیکیزم ایچون جواب بو روایت حضرت عایشه رضی الله نك غیریدن
نقل اولنمامشدر اکر نقل صحیح اولورسه تاویلی بوا ولا لان ناس کسوف فی موت ابراهیم ایچوندر
دیرلردی آنلرك جوابلرینی رد ایچون خطبه اوقومشاوله یوقسه خطبهٔ شرعیهٔ دکلدر و یاخود
حضرت عایشه نك خطب قولی دعا دیمك اولور زیرا دعایه خطبه تسمیه اولنمشدر
وان لم یحضر صلوا فرادی اکر امام جمعه حاضر اولمدی ایسه تقدیم و تقدمده منازعه
فتنه سی اولمسون ایچون جماعت منفرداً ادا ایلسونلر زیرا تطوعده اصل اولان منفرداً
ادا ایلمکدر **رکعتین او اربعا کالخسوف** ایکی رکعت و یاخود دورت رکعت قیلالر صلاة خسوف
کبی اما صلاة خسوفده امام جمعه حاضر اولورسه ده ینه منفرداً ادا ایلیه لر زیرا کیجه ده
اجتماع متعسردر امام شافعی دیرکه کیجه قمر منخسف اولسه امام مسجد ناسه ایکی رکعت
نماز قیلدیریر و هر رکعتده ایکیده رکوع ایدر و قرائتی جهرا ایدر صلاة کسوفده ایلدوکی کبی **والظلمة**
والریح والفزع ظلمت و ریح و فزع زمانلرنده دخی صلات کسوف کبی نماز قیلنور زلزلهٔ
شدیده و صاعقه و انتشار کواکب و امطار دائمه و عموم امراض ایچون نماز قیلنور
لا صلاة بجماعة فی الاستسقا بل دعاء و استغفار استسقاده جماعت ایله نماز یوقدر
بلکه دعا و استغفاردر لقوله علیه السلام تع واستغفروا ربکم انه کان غفارا یرسل السماء
علیکم مدرارا جناب رب العزة استغفاری ارسال مطر ایچون سبب قلمشدر صلاة ذکر
اولنمدی و رسول علیه السلام استسقا یه چیقوب نماز قلمیوب مروی اولان دعادر و انسدن
روایت اولنور که ناس قوراقلقدن نبی علیه السلام منبرده ایکن شکایت ایلدیلر نبی علیه السلام
منبرده دعا ایدوب بر جمعه متوالیاً یاغمور یاغوب منقطع اولمدی و عمر رضی الله عنه دخی استسقایه
چیقوب دعادن غیری بر فعل اشلمشدر و روایت اولنور که عمر رضی الله عنه استسقا ایچون

صحابه ایله مشاوره ایدوب صحابه دن کعب یا امیر المؤمنین بنی اسرائیل پیغمبرلرینک عصبه سیله
استسقا ایدرلردی وحال اعباس حاضردر و عم رسول علیه السلامدر دیدکده عمر رضی الله عنه عباسی
منبر اوزرینه اجلاس ایدوب کندوسی یاننده دوروب اللهم نتوسل الیک بعم نبیک دیو دعا ایدوب
منبردن نزول ایلمدین عظیم یغمورلر یاغمشدر استسقاده نبی علیه السلامدن مروی اولان
دعا بودر اللهم اسقینا غیثا مغیثا هنیئا مریئا مریعا غدقا مجللا سحا طبقا عاما اللهم
اسقنا الغیث ولا تجعلنا من القانطین اللهم ان بالبلاد والعباد والخلق من اللأواء
والضنک ما لا نشکوه الا الیک اللهم انبت لنا الزرع وادر لنا الضرع واسقنا من برکات
السماء وانبت لنا من برکات الارض اللهم انا نستغفرک انک کنت غفارا فارسل السماء علینا
مدرارا یعنی یغمور یاغسه اللهم صیبا نافعا دیه و دخی جماعت مصرنا بفضل الله و برحمته غیث
مطر معناسنه در مغیثا مریئا محمود العاقبه دیمکدر مریعا میم فتحی ایله او جورلق دیمکدر
ضم میم و یاء موحده و نا مثناه ایله دخی مرویدر مربعا و مریعا کبی غدقا فتح غین و دال ایله
صونک و خیرک چوقلغی در و یغمورک قطره لرینک بیوکی اولمق دخی دینلمشدر مجللا
بکسر اللام شول بلوط درکه یغموری بیر یوزینه عام اوله دیمشدر بلاد و عباده نفعی عام اوله
سحا فتح سین ایله مطر شدیددر عاما طبقا ای مستوعبا للارض مطبقا علیها کثیرا قانطین
مأیوس معناسنه در من اللأواء بالمد شدة المجاعه الضنک ضیق معناسنه در
برکات سما کثرت امطاردر برکات الارض یردن حاصل اولان زرع و مرعیدن عبارتدر
فان صلوا فرادی جاز وقالا یصلی الامام بالناس رکعتین اگر جماعت منفردا قیلارلرسه
جائزدر امامین دیدیلر که امام ناسه ایکی رکعت نماز قیلور ورر امامین ایچون دلیل ابن عباس
روایت ایلمشدرکه نبی علیه السلام صلاة عید کبی ایکی رکعت نماز قیلور ورردی بزدیرزکه برکره
اشلمشدر و برکره دخی اشلمشدر یعنی ترک ایلمشدر بو تقدیرجه سنت اولمش اولور
یجهر فیهما بالقراءة ایکی رکعتده قرائتی جهرایدر صلاة عیده اعتبارا ایتمکله و بعض نسخه لرده امام محمد

محمددن روايت ايلمشلردركه امام ايكي ركعتده دخي تكبيرات عيدكبي تكبير ايليه ابو يوسف قاتنده
تكبير اولنماز مشهور اولان دخي بودر ويخطب بعدها خطبتين صلاتدنصكره ايكي خطبه ايدر
كالعيد عند محمد وعند ابي يوسف خطبة واحدة امام محمد قاتنده اول ايكي خطبه بيرام
خطبه سي كبي اوقويه تكبيرات زوايد ايله ابو يوسف قاتنده خطبهٔ واحده اوقويه اكر ايكي
خطبه اوقورسه جلسه ايله قطع ايلميه زيرا مقصود اولان دعادر وامام منبره چيقوب
چقيوب يرده قلچه وياخود قوسه وياخود عصايه اتكا ايده بدايعده لايكبر فيهما في
المشهور من الرواية عنهما وروي عن محمد انه يكبر ديو ذكر اولنمشدر ظهيريه ده وقال
محمد يصلي فيهما ركعتين بجماعت كصلاة العيد الا انه ليس فيها تكبيرات عبارتلري
مسطوردركه ابو حنيفه قاتنده خطبه يوقدر زيرا خطبه جماعت ايله قيلنان صلاته
تابعدر بونده ايسه جماعت يوقدر ابن عمردن روايتدركه نبي عليه السلام استسقايه چقمشدي
درنه نماز قلمشدر ونه خطبه اوقومشدر انجق دعا ايلمشدر اما نبي عليه السلام خطبه اوقوردي
ديو اولان روايت جوازنك بياني ايچون محمولدر وله سنت اولمسنه محمول اولميه وعمر رضي الله
عنهك استسقايه چيقوب نماز قلمدوغي خود ثابت اولمشدر اكرسنت اوليدي عمر
رضي الله عنه ترك ايلمزدي خصوصا سنت رسوله اتباعده جمله دن اشد ايدوكي بيانندن
مستغنيدر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بردفعه اشلدي وبردفعه ترك ايلدي ديلمش ايدي
عمر رضي الله عنه سنت رسوله اتباعده آخردن اشد ايكن استسقايه چيقوب نماز قلمدوغي
سنت اولمسني مؤيددر سنت موظبت ايله ثابت اولانلردر احيانا ترك ايله سنت ثابت اولماز
ولا يقلب القوم ارديتهم قوم ردالريني تقليب ايلمزلر ويقلب الامام عند محمد
محمد قاتنده امام رداسني تقليب ايدر يعني دوندورر زيرا نبي عليه السلام استسقايه
چيقدوقده قبليه استقبال ايدوب رداسني تقليب ايلمشدر صفت تقليب بودركه اكر ردا
مربع ايسه يوقاروسني آشغه واشغه سني يوقارويه ايليه واكر مدور ايسه صاغني صوله

وصولنی صاغ اوزرینه تقلیب ایلیه لر اما ابو حنیفه قاتنده امام دخی رداسنی تقلیب ایلمز زیرا
علیه السلام یوم جمعه ده استسقا یه چقدی رداسنی تقلیب ایلدي اگرسنت اولیدی ترك
ایلمزدي امام محمدك رداسی نقلا لا اولیعنی ربنی تغییر ایله هو تغییر اولمق ایچون ویحتملدر که
نبی علیه السلام وحی ایله بلمش اوله که الله تعالی حالی تغییر ایله ردایی تغییر ایلمکله بو ایسه غیریده
بولنماز نبی علیه السلام تخصیصا ولمش بر فعل اولور و یاخود وقتا که اخبار تعارض ایلیه قیاسی
تمسك ایده رز قیاس ایسه تقلیب اولنمامقدر صلاة کسوف وجمعه وعیدینده اولمدوغی کبی
ویخرجون ثلثة ایام فقط جماعت متوالیا یعنی اوج کون استسقا یه چقه لر اوج کوندن
زیاده چقمیه لر وچقدقلری وقت یایان واسکی قفتان ویاخود اسکی حرقه لر کیوب
ذلیل ومتواضع وخاشع اولدقلری حالده و باشلرینی اکوب وچقمزدن مقدم صدقه ایلیه لر
وتوبه واستغفارلرینی تجدید ایلیه لر ما بینلرنده عداوت اولانلر بر برلرینی راضی ایلیه لر
ضعفا وشیوخ وصبیان استسقا یه چقه لر یعنی دعایه کتدکده بونلر ایله معا کیده لر مختصر
السراج الوهاج ده مسطوردر که امام ایچون مستحب اولورکه اوج کون خلق صائم
اولمق ایچون امر ایلیه اندنصکره دورد نجی کوننده مصلا یه چیقه لر صبیان معا استسقا یه چقمقده
مدخل عظیم اولدوغنه اشبو حدیث شریف دلالت ایدر قال النبی علیه السلام لولا صبیان
رضع وبهایم رتع وعباد الله رکع لصب علیکم العذاب صبا وحدیث آخر دخی ضعفا ایچون قوی
متحجتدر قال النبی علیه السلام ان نبیا من الانبیاء استسقی فاذا هو بنملة رافعة بعض قوایمها
الی السماء فقال ارجعوا فقد استجیب لکم من اجل النمل وقال النبی علیه السلام هل تنصرون
وترزقون الا بضعفائکم ولا یحضروه اهل الذمة اهل ذمت استسقا یه حاضر اولمیه لر زیرا
استسقا استنزال رحمت ایچوندر کفره اوزرینه نازل اولمازالا عذاب ولعنت نازل اولور
امام مالك قاتنده اگر کندولر چقرلر ایسه منع اولنمیه انلر استسقا ده منع اولنمق ایچون
اثر دخی وارد اولمشدر وبعض خلفا عهدنده معا چقمشلردر ومنع ایلممشلردر ائمه مزقاتنده

قاتنده حاضر اولملري جائزدكلدر ناس دعا ايچون چقرلر وما دعاء الكافرين الا في ضلال
ايدوكي ظاهر من الشمسدر رسول اكرم صلى الله عليه وسلم دن تبعيد مشركين ايچون انا بريء من مسلم
مع مشرك امر شريفي حضور بو بابده دليل قاطع ايدوكي فتني ظاهردر بزازيه ده و غيريده امام
رستغفني دن لا يجوز ان يقال دعاء الكافر يستجاب لانه لا يعرف الله تعالى ليدعوه قولي
نقل اولنمشدر بوكا مناسب بر حكايه عجيبه كه بغداد ده بر قحط عظيم اولوب خليفه ناسي
جمع ايدوب استسقا يه چقاروب بر دفعه چيقوب دعالري قبوله قرين اولميوب ايكنجيده
دخي اصلا اثري ظهور ايتميوب دورد نجيده اوچنجيده كذلك دردنجي ده دخي خليفه
يهود و نصاري يه امر ايدوب چقدقلري حينده عظيم يغمورلر ياغدي بونك ايچون علمايي
جمع ايدوب بونك اصلني سؤال ايدوب بر كمسنه جواب ويرمكه قادر اولميوب لكن بر زاهد
كمسنه وار ايدي اني دعوت ايدوب سؤال ايلدكده الله تعالى مؤمنلري سور ودعا ونضرعلريني
تعجيله ايله قبول ايلمزكه دعا و تضرعلريني زياده ايليسونلر اما يهود و نصاري يي الله تعالى
سومز ودعالريني قبول ايلدوكنه سبب تكرار تضرع ايليسونلر ايچون دردي جواب ويردكده
خليفه عظيم بيسند ايلمشدر باب ادراك الفريضة بو باب فريضه اولان صلاتي ادراك
بياننده در شرع في فرض فاقيم برشارع فريضه اولان صلاته شروع ايلسه واقامت اولنسه
يعني امام نمازه شروع ايلسه ان لم يسجد للاولى يقطع ويقتدي اگر شارع مذبور ركعت اولي
ايچون سجده ايلمدي ايسه قطع ايليه و امامه اقتدا ايليه ايليه صورت مسئله بودركه بر كمسنه
فرضه شروع ايلدكده يانده اول فرض ايچون اقامت اولنوب امام فرضه شروع ايلسه اول
كمسنه شروع ايلدوكي فرضنك مذكور ركعت اولينك سجده سني ايلمدي ايسه قطع ايدوب
امامه اقتدا ايليه بلا عذر نقض عبادت حرامدر لقوله تعالى ولا تبطلوا اعمالكم لكن
بو محلده نقض اكمال ايچون درمعني اكمال جائزدر مثلا مسجدي اصلاح وتعمير ايلمك ايچون
وصلاة ظهري جمعه ايچون منفردا صلاتي جماعت ايچون نقض ايلمك جائزدر وان سجد

وهو في الرباعي يتم شفعا اكر ركعت اولى ايچون سجده ايليه حال بوكه مصلى فرضى اعيده اولسه
شفع اولى تمام ايليه ادا اولنان بر ركعت صيانتا ايچون انى نصكره قطع ايدوب امامه اقتدا ايلر
وادا ايلدوكي ايكي ركعت نافله اولور ولو سجد للثالثة يتم اكر اوچنجي ركعتك سجده سني ايلمش ايسه
دورت ركعتي تمام ايليه زيرا اكثرني ادا ايلدي اكثرده ايسه حكم كل وارد ر تمام ايلمسي لازمدر ونقيدي
مطوعا الا في العصر دورت ركعتي تمام ايلدكده صكره مطوعا امامه اقتدا ايلر الا صلاة عصرده
نافله قلمق مكروهدر ولو في الفجر والمغرب يقطع مالم يقيد الثانية بالسجدة اكر صلاة فجرده
وياخود مغربده اولورسه قطع ايلر ما دامكه ثانيه يي سجده ايله تقييد ايلمدكچه فان قيد يتم ولا
يقتدي اكر ركعت ثانيه يي سجده ايله قيد ايلدي ايسه تمام ايليه وامامه اقتدا ايلميه زيرا بعد الفجر
تنفل مكروهدر وبعد المغرب اكر امامه موافقت ايدرسه اوچ ركعت نافله ايله موافقت
ايتمش اولور نافله ده ايسه اوچ ركعت يوقدر سنت مخالفت ايلمش اولور اكر نافله يي دورت
ركعت ايلمك ايچون سنته موافقت ايلسه بو تقديرجه امامه مخالفت ايلمش اولور بونلرك
هر برسي بدعتدر ولو كان في السنة الظهر والجمعة فاقيم او خطب واكر اول شارع اولان
نمسته ظهرك سنتندن وياخود جمعه نك سنتندن اولسه ناكاه مدي ظهرك فرضنه اقامت
وياخود خطبه يه شروع اولنسه يقطع على شفع شفع اول اوزره قطع ايليه زيرا اول سنت نوافل
سنتي در فرايضه كلدر بو روايت ابو يوسفدندر وقيل يتمها دينلديكه سنت ظهري تمام ايليه
وياخود سنت جمعه يي وهدايه ده دخي لفظ قيل ايله حكايه اولنمشدر اما ظهريه ده هذا هو الصحيح
ديو مسطوردر مرغيناني دخي هو الصحيح ديمشدر وامام جليل ابو بكر محمد بن البخاري صلاة
واحده منزله سنده در ديو دورت ركعتي اتمامه فتوي ويرمشدر وكره خروجه من مسجد اذن
فيه قبل ان يصلي ما اذن لها صلاة ايچون اذان اوقنان مسجدن مصلينك قبل الادا خروجي مكروهدر
شول مسجدده كه اذان اوقنمش در اول اذان ايچون اولان صلاتي قلمزدن مقدم مصلينك خروجي
مكروه اولدي لقوله عليه السلام لا يخرج من المسجد بعد النداء الا منافق او رجل يخرج لحاجة يريد الرجوع

لرجوع الاّلمن تقام به جماعة اخرى الاّ اشتول لكن بلك مسجدن خروجى مكروه اولمزكه اول كسنه ايله
جماعت اخرايى قائم اوله اول معولكسنه بعد الاذان مسجدن خروج ايلسه مكروه اولمز وان صلّى
اكرمصلى بركرة قلسه ومسجده داخل اولسه لايكره اول كسنه نك خروجى مكروه اولمز الاّ في الظهر
والعشاء ان شرع في الاقامة الاظهر وعشاده خروج مكروه اولور اقامة شروع اولنور ايسه زيرا
ظهر وعشادن صكره تنفل جائزدر ومن خاف فوت الفجر بجماعة ان ادى سنته يتركها ويقتدى
شول منكه اكر فجرك سنتنى ادا ايدرسه جماعتله فجرك فرضى فوتنى خوف ايلسه اول سنتى
ترك ايدر وامامه اقتدا ايدر زيرا ثواب جماعت اعظم در وجماعتك تركنه وعيد الزمدر
امدى جماعت فضلنى احراز اوليدر روايت اولنمشدر قال النبي عليه السلام لقد هممت
ان استخلف من يصلّى بالناس وانظر الى من لم يحضر الجماعة فامر بعض الفتيان بان يحرقوا
بيوتهم وسئل ابن عباس رضي الله عنهما عن رجل يقوم بالليل ويصوم النهار ولا يحضر الجماعة
قال هو في النار محشى صدر الشريعة اخى جلبى ده بمشدركه بركسنه خوف ايلسه كه اكر فجرك سنته
اشتغال ايدرسه فجرك كندوني فوت ايدر اول كسنه سنته شروع ايدوب تكبير ايلسون بو تكبير ايله
بعده ثانيا فرضه تكبير ايلسون بو تكبير ايله سنتدن جيقوب فرضه شارع اولمش اولور فجرك فرضدن
فارغ اولسه بعد طلوع الشمس قضا ايليه بو منوال اوزره اولميجق مكروه اولماز وعملى دخى
مبطل اولماز انجق بر عملدن بر عمله تجاوز ايلمش اولور رد بو تفصيل ايلمشدر وان رجا ادراك
ركعة لا يتركها اكر فرضك بر ركعتنه ايرشمك رجا ايدرسه يعنى ايرشمك ممكن ولدوغنه
قلبى رجا اولورسه اول سنتى ترك ايلميه زيرا سنت فجر جماعت كبى مؤكددر ممكن اولدوغى
مرتبه ايكيسى نك ما بيننى جمع ايليه وصلاتك بر ركعتنه ايرشمك كلى سنه ايرشمك بابنده
حديث شريف دخى وارد اولمشدر قال النبي عليه السلام من ادرك ركعة من الصلاة فقد
ادركها بل يصليها عند باب المسجد ويقتدي بلكه اول سنتى مسجد قپوسنده ادا ايدر واما
اقتدا ايدر ولا يقضي الا تبعا للفرض فجرك سنتى قضا اولنمز الا فرضه تبعيت ايله قضا اولنور

مثلا برکمسنه صباح نمازینه ترک ایلمش فرضی قضا ایلدکده معا قضا اولنور بالکز سنت قضا
اولنماز قیاس بوایدیکه سنتده قضا اولمیه زیرا قضا واجب ایچون مخصوصدر لکن قبل الزوال
فرضه تبعیت ایله قضا ایچون اثر واردا اولمشدر واثر مذکور غداة لیلة التعریس مع الفرض نبی علیه
السلامک قضا سیدر وعند محمد یقضی بعد الطلوع امام محمد قاتنده طلوعدنصکره
قضا ایدر وقبل طلوع الشمس بالاتفاق قضا اولنماز زیرا سنتک صفتی وقتک ذهابی ایله
فوت اولدی مطلق نفله مشتبه اولدی نفل ایسه بعد صلاة الصبح وبعد ارتفاع الشمس
الی الزوال القضا ایلمک جائزدر حقیقة نظر اولنسه ما بینلرنده خلاف یوقدر ابو حنیفه
وابو یوسف دیرلکه قضا یوقدر اکر اشلنورسه لاباسدر وامام محمد دیرکه قضا اولنمق بکا
سوکلیدر اما اشلمز ایسه قضا ایلمینک اوزرینه برشی لازم کلمز ویکره سنت الظهر فی
الحالین ظهرک سنتی ترک اولنور ایکی حالده دخی یعنی کرکسه فرضنک فوتی خوفی اولسون
کرکسه اولمسون ترک اولنور زیرا بعد الفرض اداسی ممکندر ویقضیها فی وقته قبل شفعه
اول سنتی قضا ایدر وقتنده ایکی رکعتدن اول امام محمد قاتنده ابو یوسف قاتنده ایکی
رکعتی ادا ایدر اندنصکره باقی دورت رکعتی قضا ایدر وبعضیلر عکسی ذکر ایلمشلردر وغیرهما
وغیر الفرایض الخمس والوتر لا یقضی اصلا سنت فجردن وسنت ظهردن غیری وفرایض خمس
ووتردن غیری اصلا قضا اولنمز ذکر اولنان ندن ماعدا سنتلرنه یالکز ونه فرضه تبعیت ایله قضا اولنمز
سنت فجرک قضا سنه دلیل غداة لیلة التعریس اثریدر وواجبه قریبدر وسنت ظهرک قضا سنه
دلیل نبی علیه السلامک فعل شریفی در اولدوغنه عایشه رضی الله عنهانک حدیث شریفیدر وترک قضاسی
خود سنتدن اولی اولدوغی بیاندن مستغنیدر ومن ادرک رکعة واحدة من الظهر بجماعة لم
یصله بجماعة بل ادرک فضلها برکمسنه صلاة ظهر جماعتله ادا اولنورکن برکعته ایرشسه اولکمسنه
ظهری جماعتله قلمش اولماز بلکه فضیلتنه ایرشمش اولور جماعتنه مدرک اولمدوغنه مثال برکمسنه
قولنه اکر اویله نمازینی جماعتیله ادا ایدرسک ازاد اول دیسه اول قولنه دخی جماعتک دردنجی رکعتنه

ركعتنه ايرشمسه ازاد اولماز زيرا نمازي جماعت ايله قلمامش اولوب واوزرينه قرأت لازمدر
جماعته ايرشمك اكثرينه ايرشمك در امّا اوچ ركعتي جماعت ايله قيلان جماعته ايرشمش اولور
برينه ايرشمك جماعته ايرشمك ايکن دكعته بطريق الاولى فضل جماعته ايرشمش اولور لكن غازي
جماعتيله قلمش اولمز ومن اتى مسجداً ولم يدرك جماعةً يتطوع قبل الفرض ما شاء مالم يخف
فوتنه شول كمسنه كه مسجده كلسه وجماعته ايرشمسه مادامكه اول صلاة وقتنك فوتندن خوف
ايلميه فرضدن اوّل ديلدوكي نافله يي قيلور ومن ادرك الامام راكعاً فكبّر ووقف حتى رفع
رأسه لم يدرك تلك الركعة بر كمسنه امام راكع اولدوغي حالده ايرشسه دخي تكبير ايلسه ودخي
قيامده دورسه حتى امام باشني ركوعدن رفع ايدنجه اول كمسنه اول ركعته ادراك ايلمش اولماز
ومن ركع قبل امامه فادركه امامه فيه صحّ ركوعه دخي شول كمسنه كه امامندن اوّل ركوع ايلسه
وامام ركوعده اول مقتدي يه يتشسه مقتدينك ركوعي صحيح اولور زيرا شرطي جزءٍ واحدده
مشارك ايدي ركوعك طرفيندن برنده مشاركت كافي اولمغايله اول شركت بو محلده
بولندي وامامدن مقدّم سجده وركوع ايدنلر حقنده ورود ايدن حديث شريف قال النبي
عليه السلام لاتبادروني بالركوع والسجود وقال النبي عليه السلام امّا يخشى الذي يركع قبل
الامام ويرفع ان يحول الله رأسه رأس الحمار **باب قضاء الفوائت** بو باب فوت اولان
نمازلرك قضاسي بياننده در الترتيب بين الفائتة والوقتية وبين الفوائت شرط فائته ايله
وقتيه بيننده دخي ترتيب شرطدر زيرا ابن عمر رضي الله عنه دن روايتدر كه نبي عليه السلام
بيورمشدر كه من نسي صلاة فلم يذكرها الا وهو مع الامام فليصل مع الامام ثم ليصل التي
نسي هاثم ليعد التي صلاها مع الامام اكر ترتيب شرط اولميدي نبي عليه السلام مع الامام
قلنان صلاتي اعاده ايله امر ايلمزدي حتى روايتدر كه يوم خندقده نبي عليه السلامدن دورت
وقت نماز فوت اولمش ايدي نبي عليه السلام ترتيب اوزره قضا ايدوب بعد القضا صلّوا
كما رايتموني اصلي ديو بيورمشدر فلو صلّوا فرضاً ذاكراً فائتةً فسد فرضه موقوفاً بر كمسنه

اكر فرض فائته سی ذكر اولدوغی حالده ادا ايلسه اولكسنه نك فرضی موقوفاً فاسد اولور اما اعظم
قاتنده وعندهما باتفاق امامين قاتنده قطعاً فاسد اولور زيرا بونلرك قاتنده موقوف دكلدر لكن
امام ابو يوسف قاتنده وصف فرضيت فاسد اولور وامام محمد قاتنده اصل فاسد اولور مثلا
بركسنه صلاة عصری ادا ايدركن صلاة ظهری قلمدوغی ذكر اولسه عصری فاسد اولور اكر آخر
وقت دكل ايسه زيرا اعتبار ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده اصل وقتده در ومحمد قاتنده وقت مستحبدر
حتی بركسنه عصره شروع ايلسه واداد نصكره صلاة ظهری قلمدوغی بر وقتده تذكر ايلسه كه اكر صلاة
ظهره مشغول اولورسه عصر وقت مكروهه داخل قلور اولكسنه ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده ظهری
قلار بعده عصری قيلار امام محمد قاتنده عصری قيلار بعد غروب الشمس ظهری قيلار
تحقيق فرضيت فاسد اولسه اصل صلاة باطل اولماز ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده اما امام محمد
قاتنده باطل اولور اندنصكره عصر ابو حنيفه قاتنده موقوفاً فاسد اولور امامين قاتنده
قطعاً فاسد اولور ولو قضاها قبل اداء ست بطلت فرضية مصلی اكر فائته يی التی وقت
صلاتدن مقدم قضا ايلسه قلدوغی صلاتك فرضيتی باطل اولور نهايت نفله منقلب اولور
اما امام محمد قاتنده اصل صلاة باطل اولور امام ابو يوسف وصفيتی باطل اولور ديمش ايدی
امدی وصف باطل اولمغله اصل صلاة اصل صلاتك بطلانی لازم كلمز والا اكر التی وقت
ادا ايدنجه فائته يی قضا ايلمز ايسه صحت عنده لا عندهما قلدوغی التی وقت صلاة صحيح
اولور امام اعظم قاتنده موقوفاً فاسد اولور اولمش ايدی امامين قاتنده قطعاً فاسد
اولمش ايدی اول اجلدن صحيح اولماز ترتيب اوچ شی ايله ساقط اولور بر نسيان وبری ضيق
وقت وبری كثرت فوائتدر بو محلده التی وقت در اولمغله ترتيب ساقط اولور
بو محلده دركه بر وقت صلاة بش وقت افساد ايدر وبر وقت دخی بش وقتی اصلاح
ايدر بو در بركسنه صباح نمازی فوت ايدوب وظهری وعصری ومغربی
وعشايی وارنه كونك فجرينی قلسه اما مقر بر بنی قلدقجه قضا قلان نمازينی ذكر اولسه اول

اولكسه وقت ظهري قلارسه وقت التي اولور قلدوغي بش وقتي تصحيح ايلمش اولور
اكر النبي صلاة كه ظهردر قلمزدن مقدم قضايه قلان صباح نمازيني قضا ايدرسه قلدوغي
بش وقت نماز فاسدا ولور بو تقديرجه مصحح اولان ظهردر فاسد اولان فجردر والوتر
كالفرض صلاة وتر دخي فرض كبيدر فذكره مفسد خلافا لهما وترك دخي ذكري
مفسد صلاةدر امامين خلاف ايدوب آنلر قاتنده مفسد دكلدر زيرا صلاة وتر
آنلر قاتنده سنت در اولمجق فرض ايله سنت بينده ترتيب شرط دكلدر ترتيبك شرطي
فرض ايله فرض بيننده در ولو صلى العشاء بلا وضوء ناسيا ثم صلى السنة والوتر
بوضوء يعيد السنة لا اعادة العشاء بركمسه ناسيا ابدست سز صلاة عشايي قلسه اندن
صكره سنتي و وتري ابدست ايله قلسه سنتي اعاده ايدر عشانك اعاده سي ايچون زيرا كه
سنت فرضه تابعدر ولا يعيد الوتر وتري اعاده ايلمز زيرا صلاة وتر ده مستقلة صلاةدر
امام اعظم قاتنده خلافا لهما امامين خلاف ايدوب وتري دخي قضا ايدر زيرا وتر آنلر قاتنده
سنتدر وبطلان الفرضية لا يبطل اصل الصلاة فرضيتك بطلاني ايله اصل صلاة باطل
اولماز ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده تحريمه فرضيتده و وصفي ايله اصل صلاة ايچون عقد اولنمشدر
پس بو تقديرجه بطلان وصف ضرورتدن بطلان اصل لازم كلمز مكفر صوم كبي بر كمسنه معسر ايكن
كفارتي ايچون صائم اولوب اداء صوم اثناسنده غني اولوب تحرير رقبه ايلسه حالت اعسارده
اولان صيامي تطوعه منقلب اولور خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب آنك قاتنده
اصل صلاة باطل اولور زيرا تحريمه فرض ايچون عقد اولنمشدر نيجه كه فرضيت باطل اولسه اول فرضيت
ايچون منعقد اولان تحريمه دخي باطل اولور ويسقط الترتيب بضيق الوقت ضيق وقت ايله
دخي ترتيب ساقط اولور زيرا ضيق وقتده قضا ايلسه صلاة وقتيه وقتنده ادا اولنميوب
فوت اولمق لازم كلوردي اول اجلدن ضيق وقت ترتيبي ساقط ايدر وبالنسيان نسيان
ايله دخي ترتيب ساقط اولور زيرا ناسي وقتيه اوزرينه فائته يي تقديمه عاجزدر اونتمه سي

سببیله ایلمکه تکلیف اولنسه تکلیف عاجز مقوله‌سی اولوردی لا یکلف الله نفساً الا وسعها نص شریفی
عاجزی تکلیفدن خلاصه قوی حجتدر امام مالک قاتنده ضیق وقت ونسیان ایله ترتیب ساقط
اولور وبصیر ورتبه الفوائت ستاً فوائتک التی ولمسیله دخی ترتیب ساقط اولور حدیثة وقدیمة
فوائت کرک جدیده وباخود کرک قدیمه اوله فوائت جدیده ترتیب اسقاطنده متفق علیه د قدیمه ده
مشایخک اختلافی وارد راختلافک بیانی بودر که برکمسنه برآیلق صلاتی ترک ایلسه وبرآیلق دخی قلسه
وترک اولانی دخی قضا ایلمسه بعده هرکون قلدوغی نماردن بروقت ترک ایلسه وبروقتی دخی ادا
ایدرکن فائته جدیده‌یی ذاکر اولسه بعضیلر قاتنده ادا ایلدوکی وقت جائز اولماز کویاکه قدیمه
اولان فوائتی صلاته تهاونی ایچون زجراً یوق مقامنه اقامت اولنور وبعضیلر قاتنده جائزدر
وفتوی دخی جوازی اوزرینه‌در زیرا قدیمه ترتیب ابطال ایلدیکثرتی ایچون فوائت جدیده دخی زیاده
اولوب سقوطنی تأکید ایلمشدر بو تقدیرجه قدیمه وحدیثة ساقط اولمش اولور ولا یعود بعودها
الی القلة ترتیب عودت ایلمز فوائتک قلة عودی ایله یعنی برکمسنه نک فائته‌لری التی وقتدن
زیاده اولوب قضا ایدرک بش وقتدن اقل قلسه اقل اولمغله ترتیب عودت ایلمز صاحب هدایه
بعض کمسنه‌لر قاتنده ترتیب عودت ایدر دیمشلر اظهر اولان دخی بودر صاحب هدایه دیمشدر که
مصنف رحمه الله شمس الائمة السرخسی وفخر الاسلام وصاحب المحیط وقاضیخان وصاحب المغنی
بوجمله‌نک مختاری اولان شیئک خلافنی اختیار ایلمشدر فمن ترک ستاً واکثر وشرع یؤدی الوقتیات
مع بقاء الفوائت ثم فاته فرض جدید فصلی وقتیه بعده ذاکراً له صحت وقتیه‌سی کمسنه که التی وقتی
وباخود دخی زیاده وقتی ترک ایلسه وفائته‌لر باقی ایکن وقتیاتی ادایه شروع ایلسه اندنصکره اول کمسنه‌یه
بروقت فرض جدیده فوت ایلسه بعده اول کمسنه فرض جدیدی ذاکر اولدوغی حالده وقتیه‌یی قلسه اول
کمسنه وقتیه‌سی صحیح اولور وبوقیود حدیثة اوقدیمة قولنک تعریفیدر ولذا لو قضی الفوائت الا فرضاً
او فرضین وصلی وقتیة ذاکراً له اکر مصلی فوائتی قضا ایلسه الا بر فرض وایکی فرض قلسه وباقی قلانی ذاکر
اولدوغی حالده وقتیه‌یی قلسه بو قاروده ذکر اولندوغی اوزره وقتیه‌سی صحیح اولور بوقید ولا یعود بعودها

حدیثة التی فاتت
قدیمة التی تقدم زمنها

ها الى القتل قولنك تفسيريدر ولا يقتل تارك الصلاة عمداً ما لم يجحد قصداً تارك صلاة
قتل اولنماز مادام كه صلاتك فرضيتني انكار ايلميه اما من ترك الصلاة متعمداً فقد كفر حديث شريفي
انكاري اوزره محمولدر ننه كه اصولده بيان اولنمشدر ولو ارتد عقب فرض صلاة ثم اسلم في الوقت
لزمه اعادته اكر بر كمسنه قلدوغي فرضنك عقبنده عياذاً بالله تعالى مرتد اولسه اندنصكره اول وقتده
اسلامه كلسه اول كمسنه يه اول وقتك اعاده سي لازم اولور شافعي قاتنده اعاده سي لازم اولماز
زيرا نفس ردت عملي ابطال ايلمز بلكه حالت ردتده اصابت ايدن موت عملي ابطال ايدر بو كلامه
دليل قوله تعالى ومن يرتدد منكم عن دينه فيمت وهو كافر فاولئك حبطت اعمالهم برايچون
دليل نفس كفر ايله عمل باطل اولور وبطلاننه حق سبحانه وتعالى نك ومن يكفر بالايمان فقد
حبط عمله قول شريفي دليل كافيدر اويله اولسه عمل باطل اولديغي اول كمسنه كويا كه اول نمازي قلمسندر
وقتنده اسلامه كلنجه اعاده سي واجب اولور ولا يلزمه قضاء ما فاته زمان الردة زمان ردتنده
فوت اولان صلاتنك قضاسي لازم كلمز اما شافعي قاتنده قضاسي واجبدر بزم ايچون زمان
ردتده قضاء ما فات لازم كلمدوكنه دليل الله تعالى نك قل للذين كفروا ان ينتهوا يغفر لهم ما قد سلف
قول شريفيدر لفظ سلف عموم اوزره در مرتد دخي متناولدر وامام شافعي ايچون دليل مرتد
عمومدن مخصوصدر زيرا اصلنده كافر اولان محاسن اسلامي بلمز تكاليفدن اولاشيء دخي التزام
ايلممشدر اكر كافر حال كفرنده قضا متردداً كان واجب اوليدي اسلامه رغبت ولرينيمنع ايدر لردي
اسلامه دخوللري ايچون تخفيف اولندي اما مرتد بويله دكلدر اسلامك حسنني بيلور ترك اسلام
ايلدوكي عناداً در بو تقديرجه تخفيفه مستحق دكلدر بو علت ايچوندر كه مرتدن جزيه قبول اولنماز
ولا قضاء ما فاته بعد اسلامه في دار الحرب ان جهل فرضيته دار حربده اسلامه كلدكدن
صكره فوت ايلدوكي صلاتك دخي قضاسي لازم كلمز اكر فرضيتني بلمز ايسه يعني بر كمسنه دار حربده
مسلمان اولسه وجوب صلاتي بلمسه وبر قاج زمان دار حربده مكث ايلسه اندنصكره وجوب
صلاتي بلسه قضاسي لازم اولماز اما امام زفر قاتنده قضاسي لازمدر وشرايعله جهل

ايمانك وجوبني مانع اولمدوغي كبي ودار اسلامده بر كمسنه اسلام كلمه وشريعي بالبسه
بنه اوزرينه واجبدر دار حرب دخي بوكا ممانلدر بو قول امام زفرندر وبزم ايجون دليل انساد
قبل العلم شرايعي ايله صلاتي ادايه عاجزدر بو تقديرجه قضا لازم كلمز اما ايمان بونك خلافنجه در
زيرا وجود صانع ووحدانيتنه دليل ظاهردر باب سجود السهو بو باب سهوك سجده لري
بياننده در سجودك سهوه اضافتي حكمك سببنه اضافتي قبيلندندر اضافتك اصل بودر
زيرا اضافت اختصاص ايجوندر ووجوه اختصاصك اقوى سيدر مسببك سببه بينه
اختصاصيدر سجود سهو صلاتده واقع اولان نقصاني جبر ايجوندر حتى اولان دم كبي
اذا سهى بزيادة او نقصان سجد سجدتين يعني مصلي افعال صلاتدن بر فعلي زياده ايلسه ويا
خود نقصان ايلسه سهو سجده ايليه يعني بر كمسنه افعال صلاتدن بر فعلي محلي اولميان يرده زياده
ايلسه ويا خود ما وجبدن بر فعلي ترك ايلسه جبر صلاة ايجون ايكي سجده ايليه بعد التسليمين
وقبل بعد واحدة ايكي طرفه سلام ويردكدنصكره سجده ايليه دينلديكه بر سلامدن صكره سجده
ايليه امام شافعي قاتنده قبل السلام سجده ايلمكدر نبي عليه السلامدن دخي سهو سجده قبل السلام
اولدوغي مرويدر زيرا سهو سجده فايتك جبري ايجوندر فايت ايسه قبل السلامدر سهو سجده قبل السلام
كركدر اما بزم ايجون دليل حديث ابن مسعوددر رسول عليه السلام بعد السلام سهو سجده ايلمشدر
وقتاكه نبي عليه السلامك فعل رواياتنده مخالف اولسه ثوبانك روايت ايلدوكي قوله مراجعت اولنور
وثوبانك روايت ايلدوكي لكل سهو سجدتان بعد التسليم حديث شريفيدر هدايه ده ذكر اولنمشدركه
بو اختلاف جوازنده دكلدر اولويتنده در مثلا بزم قاتمزده بعد السلام سجده اولنسه اوليدر
قبل السلام اولنسه اولدوغي جائزدر لكن اولى اولان بعد السلامدر امام مالك قاتنده اكر سهو نقصان
ايجون اولورسه قبل السلام اكر زياده ايجون اولورسه بعد السلام كركدر صاحب درر وصاحب
هدايه وشمس الائمه وامام ابو الليث وامام ظهير الدين المرغيناني سهو سجده يي ايكي سلامدنصكره
اختيار ايلمشلردر وصاحب كافي وفخر الاسلام خواهرزاده وصاحب الايضاح بر سلامدن صكره

نصکره اختیار ایلینلردر اما مختار اولان منفرد ایمونه ایکی سلام امام ایچون بر سلامدن
صکره سهو سجده ایلمك کرکدر وتشهد وسلم ویاتی بالصلاة علی النبی علیه السلام والدعاء في
قعدة السهو هو الصحیح قعده سهوده دخی تشهد اوقویه وسلام ویره ونبی علیه السلامه
صلواة شریفه دخی دعا اوقویه صحیح اولان بودر زیرا صلاة ودعانك موضعی صلاتك آخریدر
ویجب ان قرأ في رکوع او قعود سهو سجده واجب اولور اکر رکوع وقعودده قرات ایدرسه
زیرا رکوع وقعود محل قرات دکلدر افعال صلاتدن بر فعلی محلسز زیاده اولمش اولور
او قدم رکنا او اخره او کرره او غیر وجبا او ترکه کر رکوع قبل القراة یاخود بر رکنی تقدیم
ایلسه ویاخود اول رکعتی تاخیر ویاخود مکرر ایلسه ویاخود بر واجبی ترك ایلسه قبل
القراة رکوع کبی بو افعالك جمله سنده سهو سجده لازم اولور وتاخیر القیام الی الثالثة
بزیادة علی التشهد وتشهد اوزرینه زیاده ایله رکعت ثالثه یه قیامی تاخیر کبی فعلده
سهو سجده واجبدر مثلا برکمسنه قعدۀ اولیده تشهددن زیاده برشیء اوقومغله اوجنجی
قیامی تاخیر ایلسه سهو سجده واجب اولور زیاده ده اختلاف اولنمشدر ابو حنیفه دن بر
روایتده بر حرف زیاده ایلمکله سهو سجده لازم کلور وبعضیلر اللهم صل علی محمد دیمکله سجده
لازم کلور وبعضیلر وعلی آل محمد دینجه بجزء اللهم صل علی محمد دیمکله واجب اولماز دیدیلر
اما صحیح اولان بودرکه بر ذکر ادا اولنه جق مقداری تاخیر اولنمغله سهو سجده واجب اولور و
رکوعین ورکوعی ایکی ایلمك کبی فعلده سهو سجده واجب اولور والجهر فیما یخفی وبالعکس
اخفی اولنه جق محلده جهر وجهرا اولنه جق محلده اخفی کبی بو مقوله فعللرده دخی سهو سجده
واجب اولور صاحب هدایه نك ذکر ایلدوکی اوزره بو جهر ومخافت خصایص جماعتدندر
واماته مخصوصدر منفرد ایچون دکلدر زیرا منفرد ایچون بین الجهر والمخافه مخیردر اما مخافت
اولان محلده جهر ایلسه سهو سجده لازم کلور وترك القعود الاول وقعود اولی ترك ایلسه
ایله دخی سهو سجده واجب اولور وقیل کله یؤل الی ترك الواجب دینلمشدر که ذکر اولنان

كليسى ترك واجبه راجع اولور محيطده ذكر اولنان وجه اوزره اكر بركمسنه قيام محلنده قعود
ايلسه وقعود ايده جك محلده قيام ايلسه وايكى اول ركعتلرده فاتحه اوزرينه سورهٔ تقديم
ايلسه وياخود ايكى اوللرده ترك ايلسه وياخود برنده ترك ايلسه وياخود ايكى اولده قرائتى
تاخير ايلسه وياخود قنوتى وياخود قرائت تشهدى وتكبيرات عيدينى ترك ايلسه وياخود
برسجده وياخود بر ركوع زياده ايلسه وياخود تعديل اركانى ترك ايلسه بين الركوع والسجود
قومه يى ترك ايلسه وياخود ساهيا سلام ويرسه ونمازنى تمام ايلسه سهو سجده لازمدر
بركمسنه اخرينده ايكى كرهٔ الحمد اوقوسه سجد ايلمز اكر اولينده الحمد اوقوسه اندنصكره
سوره اوقوسه بعده ينه الحمد اوقوسه سجده ايلمز سورهٔ طويله اوقومش اولور اما بركمسنه
سوره نك بعضيسنى اوقويوب اول حالده فاتحه اوقوماده وعنى ذاكر اولسه اول كمسنه
فاتحه يى اوقويه وبعده ضم سوره ايدوب سهو سجده ايليه وبركمسنه فاتحه نك بعضيسنى اوقيوب
اكثرنى ترك ايلسه سهو سجده لازم اولور اما فاتحه نك جملهسنى ترك ايدرسه سهو سجده لازم
كلمز كذلك ظهر وعشاده فاتحه اوقيوب سفع اخيرده سهوا ضم سوره ايلسه سهو ايچون سجده
ايلمك لازم اولمز كذا في قاضيخان بركمسنه بعض تشهدى ترك ايلسه سهو سجده ايلر وان تشهد
في القيام او الركوع لا يجب اكر قيام وركوعده تشهد اوقوسه سهو سجده واجب اولماز زيرا
قيام محل ثنادكلدر وان سهى مرارا يكفيه سجدتان واكر مصلى نيجه كرهٔ سهو ايلسه ايكى سهو سجده
كفايت ايدر وبوكا دليل يجد تان بعد السلام تجزيان عن كل زيادة ونقصان حديث شريفى
كافيدر ويلزم المقتدى بسهو امامه ان يجد مقتدى يه امامك سهو ايله سجده لازم اولور
اكر امام سجده ايدرسه اما امام سجده ايلمزايسه مقتدى دخى سجده ايلمز لا بسهوه مقتدينك
سهوى ايله سجده لازم كلمز والمسبوق يسجد مع امامه ثم يقضى مسبوق اولا كمسنه
اماميله سجده ايدر اندنصكره فوت اولانى قضا ايدر محيطده ذكر اولنمشدركه اكر مسبوق
امام ايله سهو ايچون سجده ايلمزايسه صلاتك آخرنده سجده ايلمك آنك اوزرينه واجب

واجب اولور وقايه شرحي ابن ملك وتحفة الفقهاده مسطوردركه اكر هونم مسبوق اولورسه
امام ايله سلام ويرميوب منتظر اوله اكر امام سجده ايدرسه مونم دخي سجده ايليه اندنصكره
قالقوب ماسبقني قضا ايليه اكر امام ايله سجده ايلمزايسه آخر صلاتنده انك اوزرينه استحساناً
سهو سجده واجب اولور نوادرده مسطوردركه اكر تعمداً مسبوق سلام ويرسه صلاتي فاسد
اولور اكر ساهياً اولوب امام ايله سلام ويرديسه اكا سجود لازم دكلدر زيرا مقتدي در اكر امام
دن صكره سلام ويرديسه سهو سجده لازم اولور زيرا منفرد در اكر مسبوق ماسبقني قائم
اولسه اندنصكره امام سهوني تذكر ايدوب سجده ايليه مسبوقه لازمدركه اكر اول ركعتي سجده ايله
قيد ايلمدي ايسه عودت ايدوب امام ايله معاً سجده ايليه اكر سجده ايله قيد اولنمش ايسه عودت
ايليه زيرا امامدن منفرد اولوب اول ركعت كندو صلاتي ايله مقيداً اولمشدر اكر عودت ايلسه
صلاتي فاسد اولور زيرا زياده ركعت ايله منفرد اولدقدنصكره اقتدا ايلمش اولور موضع انفراده
امامه برفصل ايله اقتدا صلاتي فاسد ايدر دررده مسطوردركه بركمسنه لاحق اولسه نمازده اويوسه
وبركمسنه نك دخي بدستي بوزيلوب آبدست المغه مشغول اولسه وامام سهو ايليه ايكيسنه ده
دخي سهو سجده لازم اولور زيرا ايكيسي دخي امامك خلفنده مصلي منزلسنده در سهى عن القعود
الاول وهو اليه اقرب مصلي قعدهٔ اولييه سهو ايلسه حال بوكه مصلي قعوده اقرب ايسه يعني دزلريني
يردن قالدرمش ايسه عاد عودت ايليه اوتوره وتشهد اوقويه زيرا شيء قريبنه اولانك حكمني
اخذ ايلر صلاة عيدين وجمعه حقنده فناء مصر حكمنده اولدوغي كبي عودت ايلدكدنصكره وجوب
سجده ده اختلاف اولنمشدر بعضيلر ديمشلردركه سجده ايدر زيرا قيام ايله اشتغال ايدجك مقداري
واجبي تاخير ايلدي وبعضيلر ديمشلردركه سجده ايلمز صحيح اولان بودر والا اكر قعوده اقرب دكل ايسه دزلريني
يردن قالدرمش ايسه لا عودت ايلمسون زيرا معنيً قائم كبيدر وقعدهٔ اولى واجبه در اوجبني يه قيام فرض
در واجب ايچون فرضي ترك ايلمك جائز دكلدر بعضيلر ديمشلردركه قعوده عودت ايليه مادام كه استقامت
اوزره مسطوردر ويسجد للسهو سهو ايچون سجده ايليه زيرا واجبي ترك ايلمشدر وان سهى عن الاخير

القعود الاخيرة عاد مالم يسجد واگر قعدهء اخيرهدن سهو ايله عودت ايليه مادام كه سجده
ايليه زيرا سجدهء سهو ايله اصلاح صلاة ممكندر كلدر بطلاننه احترازايچون اصلاحي ممكن اولان
عمل واجبدر ويسجد للسهو سهو ايچون ايليه فرض تاخير اولدوغي ايچون زيرا قعدهء اخيره ده فرضدر
تاخيري ايله سجده لازمدر اتفاقا اما قعود اولده بونك خلافيجهدر زيرا قعدهء اولي واجبدر
تركي ايله سجود واجب اولور تاخير ايله وجوبنده اختلاف اولنمشدر اصح اولان عدم وجوبدر
قعدهء اولي ايله قعدهء اخيره بو محلده بربرندن مفترق اولدي وقعدهء اولينك سهوي قعدهء
اخيرهنك سهوي كبيدر دينلمسون زيرا قعدهء اوليده قيام ثلثهده ذكر ايدوب سهو سجده
قعديه سجودي ايچوندر اما قعدهء اخيرهدن صكره قيامدن قعوده رجوعي قيامي ايچوندر پس
اسدي بو محلده بربرندن مفترق اولدي فان سجد بطل فرضه اگر بشنجي ركعتي سجده ايليسه
فرضي باطل اولور زيرا اول مصلي اركان مكتوبهنك اكمالندن اول نافلهيه شروعك مستحكم ايلدي
زيرا ركعت سجدهء واحده ايله حقيقتده صلاتدر حتى نماز قلماينديو يمين ايدن كسنه بو مقولهده حانث
اولور اما شافعي قاتنده اگر عامدا اولسه باطل اولور ساهيا ايسه باطل اولماز زيرا دليل عقلي اول
ركعت انك قاتنده عينيدر وافعال صلاتده ترتيب فرضدر ولفظ السلام اصابتي دخي فرضدر
ودليل نقليسي نبي عليه السلامك ظهري بش قيلوب وقعدهء رابعهده اولور دخي صلاتي اعاده
ايلمدوكنه برخبر نقل اولنمدي برفعه وعند محمد امام محمد قاتنده باشني سجدهده رفع ايليه ايله باطل
اولور فتوي ايچون مختار اولان بودر زيرا هر شيئك تمامي آخري ايله در پس اولدي سجدهنك
دخي آخري رفع رأس ايله در وبوضعه عند ابي يوسف ابو يوسف قاتنده باشني سجدهيه وضع ايله باطل
اولور زيرا سجود انخفاضدن عبارتدر مجرد وضع ايله بو سجود حاصل اولدي وشول كسنه كه
سجودي رفع رأس ايله شرط ايلدي كندو رأيله نقص اوزرينه زياده ايلدي بونك ثمرهء خلافي بوردكه
بونده ظاهر اولور كه بركسنه الثنيهده وضع ايليسه واگا حدث سبقت ايليسه وابدست ايچون
باشني رفع ايدوب آبدست آلسه اندن صكره دوروب تجديد كعنده اوتورمدوغني تذكر ايليسه

ایلیسه اول کمسنه قعده یه اوتورب بنا ایدرمی دیو سؤال اولنذقده ابو یوسف قاتنده عودت ایلمز
زیرا فرضی فاسد اولدی مجرد وضع رأس ایله فرضدن نفله انتقال متحقق اولدی امام محمد قاتنده
قعده یه عودت ایدوب فرضینی تمام ایدر زیرا سجده نك تمامی انتقال ایله در انتقال ایسه حدث
ایله حاصل اولمغله صحیح اولمدی انتقال سز ایسه سجده صحیح اولماز کویا که اول کمسنه اصلا سجده
ایلمه مش در اول تقدیرجه عودت ایدوب بنا ایدر بو حکایت ابو یوسف قاتنده در امام محمددن
روایت اولنذقده زه صلاة فسدت بصلیها الحوث وفواید ظهیریه ده بو مسئله یه مسئله زه
تسمیه اولنمشدر زه زاء مکسورهٔ معجمه ایله در کلمهٔ استعجابدر بو محلده تهکم ایله استعجابدر
امام ابو یوسف بو لفظ سویلیسنه سبب بودر که برکون امام محمد بر مسجد یانندن مرور ایدوب
ایچینه اوکورلر بغلنوب وکلاب ... بتول ایدوب خراب اولمغله بو مسجد ابو یوسفندر قیامته
دکین بو مثللو مسجد باقیدر دیو جواب ایلمشدر زیرا ابو یوسف قاتنده وقف تحریر اولنمقدر
ملکه عودت ایلمز دیو رلر اما امام محمد قاتنده واقف حیاتنده اولدقده ینه ملکنه عودت
ایدر وفاتندنصکره ورثه یه دخی انتقال ایدر نهایه دخی مذکور اولان بویله در وصارت
نفلا باطل اولان فرض ابو حنیفه وابو یوسف قاتنده نفل اولور خلافا لمحمد امام محمد خلاف
ایدوب وانلك قاتنده وصف باطل اولمغله اصل صلاة دخی باطل اولور فیضم سادسة
ان شاء مراد ایدرسه سجده ایله قید ایلدوکی بشنجی یه التنجی رکعتی ضم ایلیه زیرا نفل وتر اولماز
نفل اولمق ایچون شفع ایلیه امام محمد بونك خلافنجه در وان قعد فی الرابعة ثم قام عاد وسلم
مالم یسجد اکر رکعت رابعه ده اوتورسه اندنصکره قائم اولسه عودت ایلیه وسلام ویره ما[دامکه]
بشنجی یی سجده ایله قید ایلمیه وان سجد تم فرضه اکر بشنجی رکعتك سجده سنی ایلسه فرضی تمام
اولور زیرا مصلینك اوزرنده لفظ سلامدن غیری برشی باقی قالمامشدر سلام ایسه فرض کلدر
وسجد للسهو سهو ایچون سجده ایلیه وضم سادسة التنجی رکعتی ضم ایلیه شفع اولمق
ایچون زیرا رکعت واحده مشروع دکلدر نبی علیه السلام بتیرادن نهی بورمشلر در واکر

ركعتان نفل التحجيهنك ايكي ركعتي نافله در يعني نافله اولور ولا عهدة لو قطع اوزرينه
برسجده بوقور اگر شبنجي ركعتي قطع ايلرسه يعني التنجي بجيهم ايلمبوب بشنجيده قطع ايدرسه
برشئ لازم كلمز ولا تنوبان عن سنة الظهر دورتدن زياده اولان ايكي ركعت ظهرك
سنت اخيره‌سنه نايب اولمازلر زيرا رسول عليه السلام سنت ظهره مواظبت بيورمشلردر امدي
سقطنون اولان سنت مؤكده اولان مقامنه قائم اولماز ومن اقتدى به فيهما شول من كر
ضم اولنان ايكي ركعتده امامه اقتدا ايلسه صلاهما فقط ايچون ايكيسني قلار ابو حنيفه و
ابو يوسف قاتنده زيرا امام فرضدن خروجيله تحكم ايلمشدر گويا كه ابتدادن تحريمه كبي
اولمشدر ولو افسد قضاهما اگر امام ضم ايتدوكي ايكي ركعتي افساد ايدرسه مقتدي قضا
ايدر زيرا مقتدينك قصدي ايله مشروع اولدي امام بونك خلافنجه در امامه قضانك
سقوطي انكا مخصوص بر عارض سببيله در اول عارض تطوعه بلا قصد امامك شروعيدر
بو فعل ايسه امامه مخصوصدر مقتدي يه تعدي ايلمز وعند محمد يصلي ستا امام محمد
قاتنده اول كمسنه التي ركعت قلار ولا قضاء لو افسد دخي مقتدي يه قضا يوقدر اگر امام
افساد ايدرسه امام قضا ايلمدوكي كبي مقتدي دخي قضا ايلمز زيرا ماموملك حالي
امامدن اقوي دگلدر اگر اقوي اولسه زيادة الفرع على الاصل لازم گلوردي ولو سجد للسهو
في شفع التطوع لا يبني عليه اگر ايكي ركعت تطوعده سهو ايچون سجده ايلسه اول سهو ايلدوكي
تطوعك اوزرينه بنا ايلسه وسط صلاتده ايلدوكي سجده سي باطل اولور ولو بني صح اگر بنا
ايدرسه صحيح اولور تحريمه سي باقي اولدوغي ايچون لكن سجود سهوي اعاده ايدر زيرا اخلال
صلاتده بولنمغله باطل اولور وسلام من عليه السهو يخرجه من الصلاة موقوفا دخي
اوزرينه سهو سجده لازم اولان كمسنه نك سلامي اول كمسنه يي موقوفا صلاتدن اخراج ايدر
ابو حنيفه ايله ابو يوسف قاتنده موقوف اولمه سنك بياني بودر كه بر كمسنه اوزرينه سهو سجده
لازم اولسه سجده ايلمزدن اول سلام ويرسه موقوفا اول كمسنه صلاتدن چقمش اولور زيرا سلا

سلام نفسنده محللدر لکن مصلی نلک ادا سجده یه حاجتی ایچون حرمه موقوف اولور اکر
اولکمسنه سجده ایدرسه حاجت متحقق اولوب سلامدن معنی تحلیل ساقط اولوب
صلاته عودت ایدر اکر سجده یه عودت ایلمزایسه حاجت منتفی اولوب سلام ایچون
تحلیل ثابت اولور ان سجد عاد الیها اکر سجده ایدرسه صلاته عودت ایدر والا اکر سجده
ایلمزایسه لا صلاته عودت ایلمز سلام ایله صلاتدن چیقمش اولور فیصح اقتداء من اقتدی
به بعد سلامه پس لمدی سهو ایچون سجده دن مقدم اولان سلامدن صکره امامه اقتدا
ایدن کمسنه نلک اقتداسی موقوفا صحیح اولور یعنی اکر امام سهو ایچون سجده ایدرسه اول
کمسنه نلک امامه اقتداسی صحیح اولور اکر سجده ایلمزایسه اقتداسی صحیح اولماز و یصیر فرضه اربعا
بنیة الاقامة و مصلینلک فرضی دورت اولور اقامت نیتی ایله بودرکه
برکمسنه مسافر اولوب ظهری ایکی رکعت قیلدرکن اوزرینه سهو سجده لازم کلوب سلامدن
صکره سجدهٔ سهو ایلمزدن مقدم اقامته نیت ایلسه اکر سجدهٔ سهوی ایدرسه صلاته عودت
ایدوب نمازینی دورت رکعت قیلار اکر سجده ایلموب ترک ایدرسه نمازینی دورت رکعت
اولمز زیرا نیت اقامت خارج صلاتده واقع اولدی مقدم ایسه مسافر نمازینی ادا ایلمش اولدی
خارج صلاتده نیتی کندوینی صلاته عودت ایتدرمز و یبطل وضوءه بقهقهة سلامدن
صکره و سهو سجده دن مقدم قهقهه ایلسه اول قهقهه سببیله مصلینلک ابدستی باطل اولور
ان سجد اکر سجده ایدرسه والا اکر سجده ایلمزایسه فلا باطل اولماز اوج صورتده بیله اکر
سجده ایلمزایسه اقتداسی صحیح اولماز و فرضی دورت اولماز و قهقهه ایله وضوسی دخی باطل اولماز
وعند محمد لا یخرجه امام محمد قاتنده اوزرینه سهو سجده لازم اولان کمسنه نلک سلامی
صلاتدن اخراج ایلمزنه موقوفا ونه قطعا زیرا سجده نقصانی جبر واجب اولدی
فتثبت الاحکام المذکورة احکام مذکوره که صحت اقتدا و فرضنلک دورت اولمسی و
قهقهه سببیله وضونلک بطلانی در ثابت اولور سجد او لا کرک سجده ایلسون ترک

ایلمسون بو احکام ثابت اولور و امام زفرك قولی دخی بودر ولو سلم من علیه السهو نیته
ان لا یسجد بطلت نیته وله ان یسجد اوزرینه سهو سجده اولانکمسنه سلام ویرسه سجده ایلمیه‌ك
نیتی ایله نیتی باطل اولور و اول کمسنه ایچون سجده ایلمکلك وارد ر ما دام که تکلم ایلمیه و قبله‌دن
دونمیه و صلاته منافی بر شی ایلمیه وان شك فی صلاته کم صلی ان کان اول ما عرض له و اکر مصلی صلاته
صلاتنده نه مقدار قلدوغنه شك ایلسه اگر کندو به ابتدا عارض اولمش ایسه یعنی اولدن بو مقوله
شك ایلمك عادتی اولمیوب ابتدا عارض اولمش ایسه استقبله صلاتی استیناف ایلیه یعنی دونده
واول ما عرض له نك معناسنده اختلاف اولنمشدر صاحب اجناس مره عمرنده اولان سهوك
اولیدر دیمش شمس الائمه السرخسی اولکیدر اولکیلك اوکسه‌نك شك عادتی اولمیه یوقسه انجق سهوی
برکره واقع اولمشدر دیمك دکلدر دیمش فخر الاسلام هکوزا راسنده اولدوغی صلاتدر دیمش
والا اگر ما عرض له نك اولی اولمیوب اکثریا واقع اولسه تحری و عمل بغلبة ظنه تحری ایلیه
و ظن غالبیله عمل ایلیه زیرا ما عرض له سی کثیر اولوب استیناف اولورسه حرج لازم کلور
فان لم یکن له ظن بنی علی الاقل اگر اول مصلی ایچون ظن غالب اولمسه اقل اوزرینه بنا ایلیه بو
بابده نبی علیه السلامدن اخبار مختلفه وارد اولمشدر قال النبی علیه السلام اذا شك احدکم
فی صلاته انه کم صلی فلیستقبل الصلاة وقال النبی علیه السلام من شك فی صلاته فلیتحر
الصواب وقال النبی علیه السلام من شك فی صلاته فلم یدر اثلثا صلی ام اربعا علی الاقل بعلوم
اولا که اوچ حدیث شریفك بینی ممکن اولدوغی مرتبه توفیق ایلمك لازم در اما فلیستقبل
الصلاة حدیث شریفی ما عرض له نادر واقع اولمغله اکا حمل اولنمق و ایکنجی حدیث شریف فلیتحر
الصواب رغلبه ظن ایله تحری یه حمل اولنمق اوچنجیسی بناء علی الاقل دینه اکا حمل اولنمق
اولیدر و قعد فی کل موضع احتمل انه موضع القعود و هر موضعده قعود ایله احتمال ادرکه
اول موضع موضع قعود اوله یعنی قعده اخیره اوله مثلا بر کمسنه صلاة فجرده شك ایلیه که
قلدوغی بر رکعت میدر یوقسه ایکی رکعت میدر بر رکعت اوزرینه بنا ایدر و تشهد مقداری

رجا اوتورر ایکی رکعت احتمالی ایله و بر رکعت دخی ضم ایدر شول احتمال ایله که مقدم قلدوغی
بر رکعت اوله تحرزًا بو یلیجه کرکدر اکر مصلینک شکی ده ورت رکعت اولان صلاتده ایسه
مثلا برکمسنه صلاة ظهرده بر رکعتمی و یاخود ایکی رکعتمی قلمشدر شك ایدوب و تحرّیسیده نیجه
برشیئك اوزرینه قرار داده اولمسه بر رکعتی قیلوب اوتوره انذنصکره فالقوب بر رکعت دخی
قیلوب ینه اوتوره و تکرار قیام ایدوب بر رکعت دخی قلوب ینه قعود ایله تکرار بر رکعت دخی
قلوب اوتوره بو تقدیرجه دورت رکعتده دخی اوتورمش اولور خلاصه ده دخی مسطور
اولان بودر برکمسنه صلاتده شك ایلسه و زیاده جه تفکر ایدوب بروجهله فکری اوزانسه که
صلاتدن بر رکنی اداسی ممکن اولاجق مقداری اولسه اول کمسنه نك اوزرینه سجدهٔ سهو واجب
اولور اکر برکمسنه صلاتی اداده و عدم اداده شك ایلسه اکر شکی اول صلاتك وقتی ایجنده ایسه
طاهر اولان بودرکه اداایلمشدر اداایلسون اکر وقت چقمش ایسه طاهر اولان بودرکه
اداایلمشدر شکننك اصلی و لمامثلی اولور توهم مصلی الظهر انه اتمها فسلم ثم علم انه صلی
رکعتین اتمها و سجد للسهو ظهر مصلی اولان کمسنه صلاتی تمام ایلمشدر دیو توهم ایدوب
سلام ویرسه اندن صکره بلسه که ایکی رکعت قلمشدر اول کمسنه صلاتی تمام ایدوب تسهو
ایچون سجده ایلیه زیرا مصلی نك سلامی کندو یی صلاتدن اخراج ایلمز حتی نبی علیه السلام
بو یلیجه ایشلمشدر اما برکمسنه کندو یی مسافر ظن ایدوب و یاخود صلاة جمعه یی قلار ظن ایدوب
ایکی رکعتده سلام ویرسه انك صلاتی فاسد اولور بو مسئله اولکی مسئله نك خلافنجه در
زیرا اول کمسنه ادا ایلدوکی رکعتك مقدارینه عالمدر بو تقدیرجه سلامی عمدًا اولمش اولور
صلاتی باطل اولور باب صلوة المریض بو باب مریضك صلاتنی بیاننده در عجز عن القیام
مریض قیامدن حقیقة عاجز اولسه اوخاف زیادة المریض و یاخود مریضك زیاده اولمسندن
خوف ایلسه بسببه اول قیام سببیله مثلا قیامه قلمغله کچ اوکلمق و باشی دونمك و یاخود
الم شدید خوفی اولسه صلی قاعدًا یرکع و یسجد اول مریض قاعد اولدوغی حالده و قعودی

ركوع و سجود ايلدوكي حالده يجه ديلرسه اوتورسون بو فعله دليل نقلي عمران بن الحصين ايچون وارد اولان حديث شريف كافيدر قال النبي عليه السلام لعمران ابن الحصين صل قائما فان لم تستطع فقاعدا وان لم تستطع فعلى الجنب تومئ ايماءً زيرا طاعت بحسب الطاقه در قال الله تعالى لا يكلف الله نفسا الا وسعها وان تعذر الركوع والسجود اومى برأسه قاعدا واكر ركوع و سجود متعذر اولور ايسه قاعدا باشي ايله ايما ايليه وجعل سجوده اخفض واول مريض مصلي ايماده سجودني ركوعندن آشغه ايليه زيرا ركوع و سجودك ايماسي اصللرى مقامنه قائم اولورلر اصللرى ايسه سجود ركوعدن اشغه در خلفنده ايلجه ايلمك كركدر ولا يرفع الى وجهه شيئا للسجود مصلي مريض سجود ايچون يوزينه برشي قالدرميه فان فعل اكر اشلرسه يعني سجده ايلمك ايچون يوزينه برشي قالدرسه وهو يخفض رأسه صح ايماؤه حال بوكه اول مريض مصلي سجده ايچون باشني ركوعندن آشغه ايدرسه ايماسي صحيح اولور والا اكر ركوعندن سجودي آشغه اولمز ايسه فلا ايماسي صحيح اولماز زيرا نبي عليه السلام بر مريض عباده ايلدي كوردكه اول مريض بر يصدق اوزرينه سجده ايدر رسول اكرم يصدوغي رفع ايلدي اول مريض بر تخته آلوب آنك اوزرينه سجده ايلمك استدكده اني دخي رفع ايلدي و سورديكه صل على الارض ان استطعت والا فاوم ايماءً وجعل سجودك اخفض من ركوعك وان تعذر القعود اومى مستلقيا ورجلاه الى القبله اكر قعود متعذر اولورسه آرقه سي اوزرينه ايما ايليه و ايكي ايافلري قبله جانبنه اولدوغي حالده باشي التنه بر يصدق قونيلكه قاعده شبيه اوله و ركوع و سجود ايچون ايما ممكن اوله او مضطجعا ووجهه اليها ويا خود صاغ جانبنه ياتور اولدوغي حالده ايما ايليه و وجهي قبله يه قرشو اولدوغي حالده وان تعذر الايماء برأسه اخرت الصلاة واكر باشي ايله ايما متعذر اولور ايسه صلاة تأخير اولنور ابن عمردن روايت اولنديكه نبي عليه السلامدن فان لم يستطع فالله احق بقبول العذر منه قول شريفي دليل وافيدر بو حديث شريفك معناسنده اختلاف اولنمشدر شول حكمسنه كه ايمايه قادر

قدرتی اولمزیجه قضانك سقوطی لازم کلمز دیدی اول کسنه نك فائته قبول عذر تاخیر یدر
بوقسه اسقاطی کلدر و اخّرت قولی دخی بوکا اشارتدر وشول کسنه که سقوطنه ذاهب
اولمشدر فالله احق بقبول عذر الاسقاط دیمك معناسی له تأویل ایلمشدر وصحیح اولان
دخی بودر وعنایه ده دخی بویلجه در صاحب هدایه دیمشدر که اخّرت قولی صلاتك
عدم سقوطنه اشارتدر اکر عجز برکون وبرکیجه دن زیاده دخی اولورسه مقیق اولدقده
قضا ایدر صحیح اولان بودر مظمونی خطابدن منفهم اولان بودر مغمی علیه بونك
خلافنجه در شیخ الاسلام وفخر الاسلام وقاضی خانده اصح اولان عدم وجوب
قضادر مجرّد عقل توجه خطاب ایچون کافی دکلدر حتی نوادرده مسطوردرکه
برکسنه نك ایکی الی درسکلره وار بجه قطع اولنسه وایکی ایاقلری ساقدن قطع اولنسه
انك اوزرینه صلاة یوقدر بوندن ثابت اولدیکه مجرّد عقله خطابك توجهی ممکن دکلدر
صاحب اختیار دیمشدر که بوحالده فوت اولسه اوزرینه برشئ لازم اولماز امّا اکر
اقامت سز اولور ایسه صحیح اولان بودرکه برکون برکیجه نك صلاتنی قضا ایدر غیر یسی
ایلمز دفع حرج ایچون جنون واغماده اولدوغی کبی ولا یومی بعینه ولا بحاجبیه ولا
بقلبه باشی ایله ایمایه عدم قدرتی اولان مریض کوزلری وقاشلری ایله ایما ایلمیه زیرا نبی علیه
السلام ان قدرت ان یسجد علی الارض فاسجدوا الا فادم رأسك بیورمشلردر
پس موضع بیاننده ایماء رأسه اقتصار ایلدی اکر غیری ایله دخی جائز اولیدی بیان بیورلردی
وان قدر علی القیام وعجز عن الرکوع والسجود یومی قاعداً اکر مریض قیامه قادر اولوب
رکوع وسجوددن عاجز اولسه قاعداً اولدوغی حالده ایما ایلیه وهو افضل من الایماء قائماً
بوقاعداً ایماء قائماً ایمادن افضلدر زیرا قاعداً ایما سجوده شبیه در باشی ارضه قریب
اولمغله امّا امام شافعی وزفر قاتنده مریضدن قیام ساقط اولماز زیرا قیام رکندر ورکن
ورکن آخره قادر اولمغله عجز ایله ساقط اولماز ولو مرض فی اثناء الصلاة بنی بما قدر اکر

اثناء صلاتده مریض اولسه قادر اولدوغی ایله بنا ایدر ولو افتتحها قاعداً یرکع ویسجد
فقدر علی القیام بنی قائماً اکر مریض صلاته قاعداً رکوع وسجود ایلدوکی حالده افتتاح
ایلسه پس قیامه قادر اولسه قائماً بنا ایدر وقال محمد یستانف امام محمد دیدیکه مریض مصلی
صلاتی استیناف ایدر زیرا امام محمد قاتنده قائم قاعده اقتدا ایلمک صحیح دکلدر وان افتتحها بایماء
فقدر علی الرکوع والسجود استانف اکر صلاتی ایما ایله افتتاح ایلسه وسجود ورکوعه قادر
اولسه استیناف ایدر زیرا رکعک مومی یه اقتداسی جایز دکلدر کذلك بناسی دخی جایز
دکلدر اما امام زفر قاتنده دخی جایز دکلدر وللمتطوع قائما ان یتکئ علی شیء ان اعیی قائما
نافله قلان کمسنه ایچون اکر یورلور یعنی یوک جکرسه برشیئه اتکا ایلمك واردر زیرا یورلمق
عذردر ابو حنیفه قاتنده عذرسز اتکا مکروه دکلدر اما امامین قاتنده مکروهدر ولو
صلی فی فلك جاز قاعداً بلا عذر صح اکر بر کسنه یورر کمیده بلا عذر قاعداً نماز قلسه
صحیحدر ابو حنیفه قاتنده خلافا لهما امامین خلاف ایدوب ایلر قاتنده صحیح دکلدر زیرا
قیام رکندر بلا عذر ترکی صحیح دکلدر وفی المربوط لا یجوز بلا عذر باغلو اولان کمیده بلا
عذر قاعداً صلاة جایز دکلدر ومن اغمی علیه او جن یوما ولیلة قضی شول امکه برکون وبرکیجه
مغمی علیه اولسه ویاخود مجنون اولسه برکون وبرکیجه نك صلاتنی قضا ایدر شافعی قاتنده قضا
ایلمز ایچون بروقت صلاة کاملاً مغمی علیه او زرندن مرور ایلسه وجوب صلاة اندن ساقط اولور
بزم ایچون دلیل علی رضی الله عنه مغمی علیه اولوب اوزرندن دورت وقت صلاة مرور ایدوب
وزائل اولدقده جمله سنی قضا ایلمشدر وعبد الله بن عمر اوج کون مغمی علیه اولوب برشیء قضا
ایلمدی مجنون دخی بویله در برکون وبرکیجه دن اکثر اولورسه قضا ساقط اولور اما نقصانده
ساقط اولماز وان زاد ساعة لا یقضی وعند محمد یقضی مالم یدخل وقت سادسة
اکر برکون وبرکیجه دن برساعت زیاده اولورسه قضا ایلمز ومحمد قاتنده قضا ایدر مادامکه
وقت سادسه داخل اولمیه **باب سجود التلاوة** بو باب سجده تلاوت بیاننده در بو محلده

محله برسؤال وارد اولوب سجوده تلاوت والسماع دیلدکی کبی زیرا سماع تلاوت
کبی سجده یه سبب در جواب ویریلور که تلاوت سماع ایچون سبب اولدیغی ذکری من وجه سماعی
مشتملدر وتلاوتك شرطی طهارتدر حدث وجنابتدن واستقبال قبله در وستر عورتدر ورکنی
ارضه وضع جبهه در صفتی وجوبدر یجب ابو حنیفه دن بر روایتده ٢ وابو یوسف قاتنده موسعاً
واجب اولور وابو حنیفه دن بر روایتده امام محمد قاتنده فوراً واجب اولور شافعی دیرکه
عمر رضی الله عنهك قولی سوجبنجه مسنوندر تلاوت ایچون سزه بر شی واجب اولمدی زیرا نبی علیه
السلام آیت سجده یی اوقودی وسجده ایلمدی دیو روایت بیورمشلردر بزم ایچون دلیل
نبی علیه السلامك السجدة علی من سمع وتلاها حدیث شهیدر وکلمهٔ علی وجوب ایچوندر
وایات سجده نك بعضیسی سجده یه امردر وبعضیسی تارکینه ذمدر وبعضیسی انبیا
علیهم السلامك افعالندن خبردر بس امری اتمزه اقتدا بزه واجبدر وعمر رضی الله عنهك
لم تکتب علیکم قولی لم تفرض بل هی واجبة دیمکدر ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم سجده ایلمدی
دیدیکیم دیدوکی عجله اوزره ایلمکه محمولدر تاخیری دخی جائزدر ابو هریره رضی الله عنه
روایتدرکه قال النبی علیه السلام اذا تلی ابن آدم اية السجدة فسجد اعتزل الشیطان وهو
یبکی ویقول امر ابن آدم بالسجود فسجد فله الجنة وامرت بالسجود فلم اسجد فلی النار امری
سجده تلاوت واجبدر علی من تلا آیة سجدة من اربع عشر سوله کلمه نك اوزرینه واجبدرکه
اون دورت سوره دن بر سجده ایتی اوقویه فی الاعراف والرعد والنمل والنحل والاسری ومریم
والحج الاول والفرقان والنمل والم تنزیل وص وفصلت والنجم والانشقاق والعلق اون دورت
سوره در بونلرده اولان آیت سجده دن تلاوت ایله نك اوزرینه سجده واجبدر شافعی عددده
بزه موافقدر نهایت سورهٔ حجده ایکی سجده واردر وص ده سجده یوقدر وحم ده اولان موضع
سجده قوله تعالی ان کنتم اياه تعبدون دردیدی شافعی حجده ایکی سجده اولدوغنه عقبه بن
عامرك حدیث ایله احتجاج ایدر قال النبی علیه السلام فضلت الحج بسجدتین من لم یسجدها

لم يقرأهما انهم مذهبمز ابن عباس وابن عمردن مرويدر سورهٔ حجده سجدهٔ تلاوت اولكي درثانيجي
سجدهٔ صلاتدر و بو سجده صلاتية اولدوغني ركوعه مقارن اولمسي مؤيدر قال الله تعالى يا ايها الذين
امنوا اركعوا واسجدوا وفضلت الحج بسجدتين حديث شريفنك تأويلي بو اولا كه اولكي سجدهٔ تلاوت
وثانيجي سجدهٔ صلاة اوله زيرا نبي عليه السلام سجده قرائي عد ايلدكده سورهٔ حجده بر سجده عد ايلمشدر
و شافعينك سورهٔ ص ده سجده يوقدر ديدوكنك اصلي يوقدر زيرا روايت اولنمشدر كه
صحابه دن بريسي مجلس شريف نبوي عليه السلام كلوب يا رسول الله بو كيجه رؤياده سورهٔ
ص اوقوردم سجده آيتنه كلدكده دوات وقلم سجده ايلدي ديو حكايت ايلدكده بر دوات
وقلم دن دخي احق دكلز ديو سورهٔ مربورهٔ قرائت فرمان ايدوب اول محله كلدكده كندولر
واصحاب سجده ايلديلر نهايه ده دخي بويلجه ذكر اولنمشدر وعلى من سمع ولو غير قاصد
واستماع ايدن كمسه نك اوزرينه دخي واجب اولور اكر استماعه قصدي دخي يوغيسه
كرك فهم ايتسون كرك ايتمسون بر معترض اعتراض ايدوب اكر سجدهٔ تلاوت واجب اوليدي
سجدهٔ صلاة وركوع صلاة ايله وتداخل ايله ونزوله قادر راكبك ايماسي ايله نيجه ادا اولوردي
ضمن اشياده حاصل اولان عملك وجوبي لازم كلمزدي ديو اوج سؤال ايراد ايلسه اكا جواب
ويريلور كه بر عملك ضمن اشياده اداسي نفسنده وجوبني منافي دكلدر جمعه يه سعي تجارتة
سعي ضمننده حاصل اولدوغي كبي مثلا اذا نودي للصلاة من يوم الجمعة فاسعوا الى ذكر الله
وذروا البيع يوم جمعه ده سعي الى ذكر الله وترك بيع ايله مخاطب اولان كمسنه جامعه سعي ايدركن
يولده بيع وشرا ايلسه ومشيده اصلا توقف بولنميوب انجق بيع وشراسي جامعه واريجنه
لسانا اولسه ضمن بيعي تجارتده سعي الى الجمعة بولنمش اولور وتداخل كه مجلس واحدده اوج
دورت يا خود دخي زياده بر آيت سجده يي مكرر قرائت ايلسه بر سجده ايله كفايت ايلدوكي تداخل
دخي جائزدر زيرا سجده ده دن مقصود اظهار خضوع وخشوع در بر دفعه ده دخي بولنور
ودابه اوزرنده ناقصا اداسي ايچون جواب بودر كه دابه اوزرنده قرائت ايلدي واول

اول محله واجب اولان ايما ايله در اوزرينه واجب اولدوغي وزره ادا ايلمش اولدي بونك نظري
بركمسنه دابه اوزرنده صلاة تطوعه شروع ايدوب اداسي جائز اولدوغي كبي بو دخي جائزدر وسماعيله
وجوبه اهل اولمسي لازمدر زيرا صبي وحائض وكافر ونفسا اوزرينه واجب دكلدر ومحيطده مذكور
دركه اكر بركمسنه آيت سجده يي كافر وصبي عاقل وحائض وجنب ونفسا ومحدثدن استماع ايلسه
مسئله اختلافيدر اصح اولان واجب اولممقدر زيرا تلاوت معرفت وتميزي اولميان كمسنه دن
صادر اولمشدر واكر سكراندن استماع اولنور ايسه واجب اولور اما طايردن واكر صوتدن
استماع اولنسه واجب اولماز قاضيخانده مسطوردركه نائمدن استماع اولنسه مختلف فيه در
اما صحيح اولان وجوبدر اكر فارسي ايله تلاوت اولنسه مستمع اولنه سجده واجب اكر فهم ايلمز ايسه
بجمعه فهمي شرط قلندي لكن ابن ملك شرحنده اتفاقا موجبدر ديو ذكر اولنمشدر زيرا
فارسي ايله قرائت دخي اكر لفظاً دكل ايسه ده معناً قرآندر وبركمسنه دابه سي يوررکن آيت سجده يي
مكرر ايلسه كندوسنه برسجده واجب اولور ياننده پياده يورر كمسنه يه هر اينده برسجده لازمدر
كذا في التوفيق وعلى المؤتم بتلاوة امامه امامك تلاوتي ايله مؤتم اوزرينه سجدهٔ تلاوت
واجب اولور اشيتمز ايسه ده زيرا مؤتمه اقتدا ايله متابعة التزام ايلمش در اكر سجده ايلمز ايسه امامه
مخالف ايلمش اولور بو ايسه منهيدر ولايجب بتلاوته اصلا مؤتمك تلاوتيله نه صلاتده
ونه خارج صلاتده ونه كندويه ونه امامه ونه سائر جماعته سجده واجب اولماز ابوحنيفه وابو
يوسف قاتنده وامام محمد قاتنده جماعت سجده ايدرلر صلاتدن فارغ اولدقدنصكره زيرا سبب
تلاوت وسماع ايدي متحقق اولدي ومانع سجده كه صلاة ايدي اول دخي مرتفع اولدي هر
شيده كه سبب متحقق اوله ومانع دخي منتفي اوله البته اول شئ اشلنمك لازمدر امام محمدك
كلامي تمام اولدي واكر مصلي آيت سجده يي ركوع وسجودنده وياخود تشهدنده قرائت ايلسه
قرائتدن محجور اولمغله اوزرينه سجده لازم كلمز اما مرغيناني مصلي اوقودوغي ركوع وسجودنده
سجدهٔ تلاوت ايدر ديمشدر الاعلى سامع ليس معه في الصلاة الاسنواسامع اوزرينه واجب

اولور كه اول سامع تاليندہ صلاتنده شريك اولمیه بو قول متحقق عليه در ولو سمعها المصلى
ممن ليس معه لا يسجد في الصلاة اكر مصلى كندو ايله صلاتده معاً اولميان كمسنه دن سجده
تلاوتى استماع ايلسه صلاتده سجده ايلميه زيرا بو سجده صلاتيه دكلدر و افعال صلاتده
دخى دكلدر زيرا افعال الصلاة يا فرض ويا خود واجب ويا خود سنتدر بو استماع ايسه
بونلرك بريسندن دكلدر بو تقديرجه صلاة ايچنده سجده ايلمك جائز دكلدر ويسجد
بعدها صلاتده صكره سجده ايلميه زيرا سببى كه سماعدر محجور اولميان كمسنه دن ايشيدلمشدر
فان سجد فيها لا يجوز ولا تبطل الصلاة اكر مصلى سامع صلاتده ايكن سجده ايلسه جائز
دكلدر وصلاة دخى باطل اولماز اما عدم جواز بودر كه افعال صلاتدن اولميان شیئی صلاته
ادخال ايلمكى شارع نهى ايلمكله بو سجود مكان نهيده اولمغين ناقص اولدى ناقص ايسه كاملك
مقامنه اقامت اولنمق جائز دكلدر اما صلاتك عدم بطلانى بودر كه حد ذاتنده سجده
افعال صلاتدندر اول تقديرجه اول سجده صلاتى مبطل دكلدر اما نوادرده مسطوردر كه
صلاة فاسد اولور زيرا صلاتدن غيريده اشلنن فعلى صلاتده اشلمش اولدى ولو سمعها من امام
فاقتدى به قبل ان يسجد سجد معه اكر بر كمسنه آيت سجده يى امامدن ايشيتسه و امام سجده ايلمزدن
مقدم اقتدا ايلسه امام ايله معاً سجده ايليه زيرا مقتدى امامه تابعدر استماع ايتمش اولسه بيله امام
ايله سجده ايلمردى بونده خود هم استماع وهم اقتدا بولنندى وان اقتدى بعد ما سجد فان كان
فى تلك الركعة لا يسجد اصلا اكر امام سجده ايتدكدنصكره اقتدا ايدرسه واكر اقتدا تلاوت
اولنان ركعتده اولور ايسه يعنى اول ركعتده تلاوت ايدوب وعلى الفور سجده ايلدكدن
صكره اقتدا ايلمش ايسه اصلا سجده ايلميه يعنى نه صلاتده ونه خارج صلاتده زيرا مقتدى
اول ركعته ايرشمكله سجده يى ادا ايلمش اولور بر كمسنه وترده امامك او چنجى ركوعنه ايرشسه
قضا ايلدوكى ركعاتده قنوتى اوقيماز وان فى غيرها سجدها خارج الصلاة اكر اول
ركعتدن غيريده اقتدا ايلمش ايسه خارج صلاتده سجده ايليه زيرا قبل الاقتدا ايلمش اولدى

اولدیغی کما لو لم یقید اقتدا ایلمین کمسنه کبی خارج صلاتده سجده ایلیه ولا تقضی
الصلاتیة خارجها صلاتیه اولان سجده خارج صلاتده قضا اولنمز بر کمسنه صلاتنده
آیت سجدهٔ تلاوت ایلسه اکر آیت سجده تلاوت ایلسه اکر آیت سجده وسطنده ایسه افضل
اولان فی الحال تلاوت ایچون رکوع ویاخود سجده ایلمکدر اندنصکره فالقوب اوقویه
وصلاتنی تمام ایلیه اما اکر سجده ایتدن صکره ایکی آیت ویاخود اوچ آیت اوقوسه صلاة
ایچون رکوع وسجده ایلسون جائزدر وسجدهٔ تلاوت اندن ساقط اولور سجده دنصکره
بو مقدار وقت فوریتی قطع ایلمزینه علی الفور اولمش اولور مشایخ بلخ سجده ساقط اولماز
الا نیت ایله ساقط اولور دیمشلر اما عامهٔ مشایخ نیته احتیاج یوقدر سجدهٔ تلاوت
صلاتیه ایله ادا اولور زیرا سجدهٔ صلاتیه اقوی در ادنی ایچون نائب اولور الا مکر که
دورت بش آیت قرائتدن صکره قطع ایلسه بالاتفاق نیته محتاج اولور خزانة الفتاویده
دخی مسطوردر اولان بو در تلاها ثم دخل فی الصلاة واعادها آیت سجده اوقوسه
اندنصکره صلاته داخل اولسه واول آیت سجده یی اعاده ایلسه اما مجلسی تبدیل ایلمسه
وسجد کفته عن التلاوتین دخی سجده ایلسه اول سجده ایکی تلاوتدن کفایت ایدر یعنی ایکی
ایچون کافیدر زیرا ثانی که صلاتیه در اولکیدن اقویدر اما نوادرده مسطوردر که مصلی
صلاتدن فارغ اولدقدن صکره غیری سجده ایدر اکرچه صلاتیه اقوی ایسه لکن اولکی ایچون
قوت سبق اولمغین ایکیسی دخی قوتده برابر اولدی بریسی آخردن اولیدر دیمک ممکن دکلدر
بوکا جواب ویریلور که کرچه قوتده برابر اولدیغی تسلیم ایدهلم لکن صلاتیه نک مقصوده قوت
اتصالی واردر یعنی تلاوت ثانیه نک سجوده اتصالی واردر بو تقدیرجه ثانی مرجح اولمش
وان سجد للاولی ثم شرع واعادها یسجد اخری اکر تلاوت ایچون سجده ایلسه اندنصکره
صلاته شروع ایلسه وآیت تلاوتی اعاده ایلسه بر دفعه دخی سجده ایدر وصلاتیه یی تلاوتهٔ
الحاقده وجه یوقدر زیرا حکم سبب اوزرینه سبق ایلمک لازم کلور ولو کرر آیة واحدة

في مجلس واحد كفته سجدة واحدة اكر آيت واحده في مجلس واحدده مكرر ايليه بر سجده
اكا كفايت ايدر زيرا نبي عليه السلام وحي في تكرارده بر سجده ايدردي زيرا آيت سجده يي تكرار
ايلمك يا حفظ ايچون ويا خود تعليم ايچوندر دفع حرج ايچون سجده بر كرها ولمشدر وان
بدلها او المجلس لا اكر آيت سجده يي تبديل ايلسه ويا خود مجلسي تبديل ايليه بر سجده كفايت
ايلمز معلوم اوله كه سجده نك تداخله مبناسي دفع حرج ايچوندر مسلمانلر تعليم وتعلم
قرائته محتاجلردر اكر هر تلاوتده سجده اولوب تداخل اولميدي حرجه مفضي اولوردي
بواسه مدفوعدر زيرا جبرائيل عليه السلام آيت سجده يي نبي عليه السلامه اوقيوب نيچه
دفعه تكرار اوقوردي وبر سجده ايدرلر ايدي تداخل دخي شوندن حالي دكلدر يا سببده
تداخل اوله ويا خود حكمده تداخل اوله لايق اولان بودر كه عباداته سببده اوله عقوباتده
حكمده اوله وتسدية الثوب تسدية ثوب يعني بز كوزمك تسديه لغتا جلاه ارش چوزمك
ايچون ديواره ويا خود يره بعض حشيشلر قومغه ديرلر زيرا سدي بفتح السين فارسيدر
تاردېلكدر زكيسي ارش در والدياسة والانتقال من غصن تبديل حرمن دوكمك
بربوداقدن بربوداغه انتقال دخي تبديلدر سجده واحده كفايت ايلمز حقيقتده اختلاف
موجوددر اما مسجد كوشلري واو كوشلري بونك خلافنجه در زيرا اول كوشه لرحكم واحدده
اقتدا صحيح اولمق دليلي ايله ولو تبدل مجلس السامع تكرار الوجوب عليه وان اتحد مجلس
التالي واكر سامعك مجلسي متبدل اولورسه سجدهٔ تلاوت انك اوزرينه سجدهٔ تلاوت
تكرار واجب اولور اكر تالينك مجلسي متحد ايسه ده زيرا سبب سماع ايدي بو نده ايسه موجود
سجده دخي مكرر واجب اولور ان تبدل مجلس التالي واتحد مجلسه واكر تالينك مجلسي متبدل
اولوب سامعك مجالسي متحد اولسه لا سجده مكرر اولماز وكيفيته ان يسجد بشرائط الصلاة
سجدهٔ تلاوتك كيفيتي صلاتك شرطي ايله سجده ايلمكدر شرائط سجود صلاتك طهارت
وستر عورت واستقبال قبله درركني ايسه جبهه سي ارض اوزرينه قومقدر بين تكبيرين من غير

غیر رفع یدایکی تکبیر بیننده رفع ید ایتمیوب سجده ایلمکدر من غیر رفع ید قیدی مذهب شافعیدن
احترازدر زیرا شافعی قاتنده رفع ید ایله نیت ایدوب بعده سجوده ایچون تکبیر ایدر ولا تشهد ولا
سلام سجده ده نه تشهد ونه سلام واردر زیرا تشهد ذات رکوع وسجود اولان
صلاتدن غیریده مشروع اولمدی بو اجلدن صلاة جنازه ده دخی مشروع اولمدی سلام اولممق
عدم تحریمه ایچوندر ویکره ان یقرأ سورة ویدع آیة السجدة دخی مکروه اولور بر سوره یی قرائت
ایلمک وآیت سجده یی عمدا ترک ایلمک قرائت کرک صلاتده کرک خارج صلاتده اولسون آیت
سجده یی ترک ایلمک استنکافی ایهام ایدر بو ایسه مومنلک شانی دکلدر اگر استنکاف ایدرسه کافر
اولور لا عکسه علیسی مکروه دکلدر یعنی آیت سجده اوقیوب غیری آیتی ترک ایلمک مکروه دکلدر
زیرا بوننده سجوده مبادرت واردر وندب ان یضم الیها آیة وآیتین قبلها آیت سجده یه بر آیت
وایکی آیت ضم ایلمک مندوب اولدی سجده ایتیندن اول سجده آیتنی سائر اوزرینه تفضیلی
اولمق توهمی رفع ایچون واستحسن اخفاؤها عن السامعین سامعیندن سجده تلاوتی اخفا ایلمک
مستحسن اولدی سامعینه شفقت احتمالدرکه ابدسلری اولمیوب کندولره مشقت اوله
اگر آیت سجده یی تلاوت ایدن کمسنه نک یقینی اوله که خلق متهیدر اصلا سجده دن کندولره
مشقت یوقدر که جهر ایلیه ایله قرائت ایلیه برکمسنه آیت سجده یی هجی ایلیسه اوزرینه سجده واجب اولمز
واول حروف اوقومغله صلاتی فاسد اولماز زیرا حروف قراندندر ولکن قرائت
مقامنه قائم اولماز تحفة الملوك شرحنده دخی بویلجه در ویقضی اول اخفا اولنان
سجده قضا اولنور زیرا سجده تلاوت واجبدر باب المسافر بو باب مسافر بیاننده در
من جاوز بیوت مصره من جانب خروجه مسافر شول کمسنه در که مصرنک بیوتنی تجاوز
ایلیه خروجی جانبندن مریدا سیرا وسطا ثلثة ایام اوچ کونلک سیر وسطی مرید اولدوغی
حالده بیوت مصری تجاوز ایلیه سیرا مریدک مفعولیدر وسطا سیرا لفظنک صفتیدر
ثلثة ایام سیر لفظنک وسطك صفتیدر نحاتک بعضیسی ثلثة ایام لفظنی مریدا لفظنک

مفعولي ديمشلردر منلا خسرو دورر غرزنده ديمشدر كه علمامزك مدت سفرك ادناسي
اوج كونلك مسيره در ديدكلرينك معناسي شول سيردركه آنك اراسنده استراحت اوله
يعني سنده يوررر وبعضي سنده استراحت وبعضي سنده اكل وشرب اولور بو مقوله مسيره ده
اوج كوندر امام شافعي قاتنده ايكي كون ايله مقدردر وايكي كونك مسيره سي اون التي فرسخدر
وبر قولنده بر كون بر كيجه در فصل فرض الرباعي فصار فرضه فيه ركعتين مسافر فرض رباعيني قصر ايدر
واول مسافرك فرضي سفرده ايكي ركعت اولور زيرا قصر عزيمتدر بزم قاعزده امام شافعي قاتنده
واحمد قاتنده رخصتدر عزيمت البتده تركدر رخصت ايسه استرسه ترك ايدر استرسه ادا
ايدر وكتاب مسلمده يعلى ابن اميه دن روايتدركه ابن عمر ابن الخطاب رضي الله عنه حضرتلرينه
ليس جناح ان تقصروا من الصلاة ان خفتم ان يفتنكم الذين كفروا نص شريفني قرائت ايلدم
عمر رضي الله عنه ديديكه عجبت مما عجبت منه بيوردقده بن نبي عليه السلامدن سوال ايلدوكمده
صدقة تصدق بها الله عليكم فاقبلوا صدقته بيورمشلردر صحيحينده عايشه رضي الله عنهادن
روايت اولندكه فرضت الصلاة ركعتين ركعتين فاقرت صلاة السفر وزيدت الحضر
ابن عباسدن روايتدركه نبي عليه السلام بيورمشلردركه فرض عليكم الصلاة على لسان
نبيكم في الحضر اربعا وفي السفر ركعتين وقال الشعبي من اتم الصلاة في السفر فقد رغب
عن ملة ابراهيم معلوم اولاكه مسافر ايچون ترك سنت لا باسدر عمر رضي الله عنهك روايتي
اوزره انه قال كنت انا وابو بكر وعثمان مع النبي صلى الله عليه وسلم في السفر فلم يصل سوي
الفرض احوط اولان سنن روايت حالت سعه ده ترك اولنميه وقت مشقتده بالكليه
ترك اولنه دينلمشدر حال نزولده اشلنه حال سيرده ترك اولنه ودينلمشدركه خاصة
سنت فجر قلنه وسنت مغرب دخي كذلك واعتبر في الوسط في السهل سير الابل ومشي الاقدام
صحراده سير وسطده سير ابل ودخي مشي اقدام اعتبار اولندي وفي البحر اعتدال الريح
بحرده اعتدال ريح اعتبار اولندي وفي الجبل ما يليق به جبلده جبله لايق اولان اعتبار

اعتبار اولندي جبلده دخي سير اوچ كون اعتبار اولنور حتي دينلمشدر كه بر مقصدك ايكي
طريقي اولسه اكر بعيد اولان طريقه كيدرسه قصر ايليه اكر قريبنه كيدرسه قصر ايلميه فلو اتم المسافر ان
قعد في الثانية صحت واساء اكر مسافر صلاتني تمام ايدرسه يعني دورت ركعت
قلسه اكر ايكنجي ركعتده قعود ايدرسه اول صلاة صحيح اولور وكناه كار اولور زيرا قعده
اولي مسافره فرضدر سلامي تاخير ايلدوكي واللهك صدقه سنك عدم قبولنه شبيهه سجون
مثني اولور وايكي اولكي فرض اولور ومابعدي نافله اولور ظاهر ديده مسطوردر كه مسافر
صلاتني دورت قلسه سنة مخالف ايلمش اولور شول كمسنه كبي كه صلاة فجري دورت
قله زيرا قصر صلاة رباعيه بزم قاتمزده رخصت اسقاطدر وحكمي عزيمت ايله عاملي
آثم اولمقدر والا اكر ثانيده اوتورمدي ايسه فلا تصح صلاتي صحيحه اولماز نفله
منقلب اولور زيرا قعدهٔ اخيره ركندر اني ترك ايلدوكندن اوتوري صلاتي
صحيحه اولميوب نافله اولدي ولايزال علي حكم السفر حتي يدخل وطنه مسافر
حكم سفرده زائل اولماز وطننه داخل اولمينجه دكين حكم سفر كه جواز قصر صلاة
وجواز فطر واوچ كون اوچ كيجه امتداد مسح وسقوط وجوب جمعه وعيدين
واضحيه تكبير تشريقدر اماقچن وطنه داخل اولسه تمام ايدر نيت اقامت لازم
اوينوي مدة الاقامة ببلد آخر او قرية وياخود اول مسافر مدت اقامة نيت
ايليه بلدهٔ آخرده وياخود بر قريه ده مصنفك بلد ايله قريه يي تقييد ايلمسي صحراده نيت
اقامت صحيح اولمدوغني اشعاردر وهي خمسة عشر يوما او اكثر مدت اقامت اون
بش كوندر وياخود اون بش كوندن زياده در اكر بو ندن اقلده نيت ايليه بزم قاتمزده
قصر ايدر اما امام شافعي قاتنده بو قولده دورت كونه نيت اقامت ايليه مقيم اولور
بر قولده نيت ايلمز ايسه ده دورت كون مكث ايلمكله مقيم اولور ولو نواها بموضعين
كمكة ومنى لا يصير مقيما الا ان ينوي باحدهما اكر مسافر مكه ومنى كبي ايكي موضعده

اقامته نيت ايلسه مقيم اولماز الا مكركه برنده كيجه ليه وقصران نوي اول منها اكر اون بش
كوندن اقل نيت ايدرسه صلاتي قصر ايدر اولم ينو وبقي سنين وياخود نيت ايلمز
بوكون يارين ديو نيجه يللر باقي قلسه بنه قصر ايدر بوكا دليل ابن عمر رضي الله عنه بايجاندن
التي آي اقامت ايدوب وصلاتي قصر ايلمشدر سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه بور
قريه لرندن بر قريه ده ايكي آي اقامت ايدوب صلاتي قصر ايلمشدر وكذلك علقمه بن قيس
خوارزمده نيجه يللر اقامت ايدوب وصلاتي قصر ايلدي وبنه ابن عباسدن وانسدن
روايت اولنوركه اصحاب رسول الله عليه السلام شونده طقوز آي اقامت ايليوب
صلاتي قصر ايلمشلردر محيطده مسطوردركه اكر حاج شامه واصل اولسه بلسلركه
قافله اون بش كوندن صكره چيقار وكندولر دخي قافله ايله عزيمتي مقرر ايلسلر انلر
صلاتي قصر ايلمزلر زيرا انلر اقامته نيت ايلمش كبي اولديلر وكذا عسكر نواها بارض الحرب
اوحاصروا مصرا فيها لذلك اكر عسكر عرض حربده اقامته نيت ايدرلرسه وياخود ارض
حربده برشهري محاصره ايلسلر صلاتي قصر ايدرلر زيرا دار حرب موضع اقامت
دكلدر روايت دركه نبي عليه السلام تبوكده يكرمي كون اقامت ايلدي صلاتي قصر ايلدي
اوحاصروا اهل البغي في دارنا في غيره وياخود اهل بغي اسلام ولايتنده شهردن غيري
يرده عسكري محاصره ايلسه لر محصور اولانلر صلاتي قصر ايدرلر وبنم اهل الاخبيه
لونودها في الاصح اهل اخبيه صلاتي تمام ايدرلر اصحده بودر نهايه ده اهل اخبيه
نلك نيت اقامتلرنده اختلاف اولنمشدر بعضيلر قاتنده نيت اقامتلري صحيح اولماز زيرا
انلر ابدا مقيم اولمازلر زيرا انلرك موضع اقامتلري يوقدر اما اصح اولان انلر مقيم اولا
بو قول ابو يوسفدن مرويدر ومفتى به دخي بودر زيرا انسان ايچون اقامت اصلدر
وسفر عارضدر انتقال زماننده حاصل اولور اهل اخبيه ده ايسه بو قصد يوقدر
انلرك انتقالي بر صودن بر صويه بر مرعادن بر مرعايه دركه دائما انلر دائما مقيم

مقيم اولوب مسافر حكمنده دكللردر اما شارح تحفه ديمشدركه بر صحراده نصف شهر
اقامة نيت ايلسه لر صحيح اولور زيرا انلر حقنده صحرا امصار و قريه اولور و بيله ابو يوسفدن
روايتدر كه اهل اخبيه قچان اوتلو و صولو يره اولسه و چادرلريني قورسه لر و ان بش كون اقامة
نيت ايلسهلر و اوت و صولري اون بش كون كفايت ايلسه اول تقديرجه مقيم اولورلر تركمان
واعراب دخي بويلجه در ولو اقتدى المسافر بالمقيم في الوقت صح ويتم اكر مسافر مقيمه اقتدى
ايلسه وقت ايچنده اقتداسي صحيح اولور و صلاتني تمام ايدر زيرا مسافر مقيمه اقتداسي
وجوبي تكميلده اقامة نيت ايلمش منزله سنده در و اقتداسي صحيح اولمغله فرضي دورده
منقلب اولور اكر مسافر امامه اقتدا ايلمش ايكن صلاتي افساد ايلسه بنه اوزرينه ايكي ركعت
لازم اولور لزوم اربعه متابعت ايچون ايدي اول ايسه زائل اولدي اما نفل نيتي ايله اقتدا
ايلسه اندنصكره افساد ايلسه شروعي ايله دورت ركعت لازم اولور وبعده لا يصح بعد
الوقت اقتداسي صحيح اولماز زيرا فرض بعد الوقت منقلب اولماز سبب مقتضي اولدوغي
ايچون پس امدي اقتدا ايلسه مفترض متنفله اقتدا ايلمش كبي اولور اكر شفع اولده اقتدا
ايلرسه قعده اولي مسافر حقنده فرض مقيم اولور حقنده نفل اولور و يا خود حق
قرائه اكر شفع ثانيده اقتدا ايدرسه مسافر حقنده قرات فرضدر مقيم حقنده فرض دكلدر
اويله اولسه مفترض متنفله اقتدا ايلمك لازم كلور اول ايسه جائز دكلدر واقتداء المقيم
صحيح فيهما مقيم بنك مسافره اقتداسي صحيح اولور وقتده و وقتدنصكره زيرا مقيم
ايكي ركعتده متابعة التزام ايلدي باقيده مسبوق كبي منفرد اولدي بقصر هو مسافر قصر ايدر
ويتم المقيم بلا قراة في الاصح مقيم صلاتي اتمام ايدر بلا قرات صحيح بعني اصح قولده و
يستحب له ان يقول لهم اتموا صلاتكم فاني مسافر مسافر مقيم اولانلره سز صلاة نكزي تمام
ايدوكز تحقيقا بن مسافرم ديمك مستحبدر زيرا نبي عليه السلام اهل مكه يه مسافر ايكن نماز
قلدقده بويلجه بيورمشلردر ويبطل الوطن الاصلي بمثله وطن اصلي كندو مثلي ايله باطل اولور

معلوم اولاکه وطن اوچدر اولکی وطن اصلیدر و ایکنجی وطن اقامتدر و اوچنجی وطن سفردر
وطن اصلی انسانک دوغدوغی یاخود تأهل ایلدوکی مکاندر و وطن اقامت آنده اقل مرتبه
اون بش کون اقامته نیت ایلدوکی مکاندر شول شرطله که اول مکان آنک مولودی و آنده آنک
اهلی اولمیه و وطن سفر آنده اون بش کوندن اقل اقامت نیت ایلدوکی مکاندر شول شرطله که
اول مکان آنک مولودی و آنده اهلی اولمیه و بونکا وطن سکنی دخی دیرلر وطن اصلی کندو کبی
بر وطن اصلی ایله منتقض اولور مثلا بر کیشینک وطن اصلیسی اولسه و آندن انتقال
ایلسه و غیری یرده وطن طوتسه اول مکان آنک وطنی اولمدن چیقار حتی اندن صکره اکر
اکا داخل اولسه مادامکه اقامته نیت ایتمیه ایتمیه اکا اتمام لازم اولماز زیرا حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم و اصحابدن مهاجرین رضی الله تعالی عنهم اجمعین
مکهٔ مکرمه ده قصر ایدیلر شونک برله که مکهٔ مکرمه آنلرک وطنلری ایدی زیرا مدینهٔ
منوره یی وطن قلمشلر ایدی پس مکه نک وطنلغی زائل اولدی لا بالسفر وطن سفر ایله
وطن اصلی منتقض اولماز حتی مسافر وطن اصلیسنه کلسه بمجرد دخول ایله مقیم اولور و
وطن الاقامة یبطل و وطن اقامت دخی مثل ایله منتقض اولور مثلا بر کمسنه بر وطن اقامتدن
صکره بر وطن اقامت اتخاذ ایلسه و ایکی وطن اراسنده مدت سفر اولمسه صکره که وطن
اقامته داخل اولسه مقیم اولمز الا نیتله اولور زیرا موضع اول وطن اقامتدن چقدی
والسفر والاصلی دخی سفر ایله و وطن اصلی ایله وطن اقامت باطل اولور مثلا بر کمسنه
بر بلده ده اقامته نیت ایلسه بر قاچ کوندن صکره فالقوب سفره کتسه تکرار وطن اقامته
کلسه باطل اولور مادامکه اقامته نیت ایلمیه و صلاتی قصر ایدر و بر کمسنه بر بلده ده اقامته
نیت ایلسه اندن صکره وطن اصلیسنه داخل اولسه اندن صکره اقامت نیت ایلدوکی بلده داخل
اولسه اولکی نیت باطل اولور صلاتی قصر ایدر مادامکه تکرار نیت ایلمیه و فائتة السفر
تقضى في الحضر ركعتين وفائتة الحضر في السفر اربعاً و سفرک فائته سی حضرده ایکی

ایکی رکعت قضا اولنور و فائتة حضر سفرده درت رکعت قضا اولنور زیرا قضا بحسب
الاداء در اما ایما ایله مصلی اولان مریضک فائتة سی حال صحتنده قائما قضا اولنور و
المعتبر فی ذلك آخر الوقت وقضاده معتبر اولان وقتك آخریدر مثلا برکسنه وقت
اخیرده سفره کتسه و اول وقتك صلاتی فوت اولسه قضا اولندقده مسافر صلاتی
کبی قضا ایدر و برکسنه آخر وقتده مقیم اولسه و اول وقتك صلاتی فوت اولسه
قضا اولندقده مقیم صلاتی کبی قضا ایدر زیرا اعتبار آخر وقته در وسفر و اقامت
وحیض وطهر وبلوغ واسلام دخی بو اعتبار اوزره در والعاصی کغیره وعاصی
مطیع کبیدر یعنی قائمرده سفرده وحضرده و رخصتده وسفر اوج قسمدر بری
سفر طاعتدر حج وجهاد کبی ایکنجیسی دخی سفر مباحدر تجارت کبی اوچنجیسی دخی
سفر معصیتدر قطع طریق و قول افندیسندن فرار ایلمك و عورت محرم سز حجه کتمك
کبی ایکی اولکیسی رخصت ایچون سببدر خلاف سز اما اخیرکه سفر معصیتدر بزم قائمرده
اولکیلر کبیدر شافعی قاتنده خلافدر زیرا رخصت تخفیف ثابت اولمشدر معصیتده جنا
دکلدر بزم ایچون دلیل نصوصك اطلاقیدر قال الله تعالی ومن کان منکم مریضا او
علی سفر فعدة من ایام اخر رخصت اقصا افطار نفس سفره تعلیق اولندی وقال النبی
علیه السلام فرض المسافر رکعتان یس امدی نفس سفر معصیت دکلدر خروج مدید در معصیت
سفره خروجدن صکره اولور قطع طریقه قصد کبی یس امدی بو تقدیرجه سفر رخصة
صالح اولور زیرا سفر قبیح فی عینه دکلدر مجاورت حسبیله لغیره قبیح اولدی قبیح مجاور
احکامنی نفی ایلمز وقت نداده بیع و ارض مغصوبه ده صلاة قلمق کبی ونیة الاقامة والسفر
تعتبر من الاصل دون التبع نیت اقامت وسفر اصلدن اعتبار اولنور تابعدن اعتبار اولنماز
کالعبد والمرأة والجندی عبد ومراه وجندی کبی مثلا عبد اقامت وسفره نیت ایلمك معتبر
دکلدر اعتبار مولی سندن در مراه نك زوجندن جندینك بادشاه و یاخود سردار و امیر

وامیرندن اعتبار اولنور شارح تحفه دن دیمشدر قچان زوج اقامته نیت ایلسه زوجه مقیمه
اولور زوجنه تبعیت ایله مهر معجلنی کامل ویرمش ایسه اکر ویرمش ایسه زوجه سینك نیتنه
اعتبار اولنور زیرا بویله اولدقده اول زوجه ایچون نفسنی زوجندن منع ایلمك وار در
جیش دخی امیر ایله بویلهدر اکر جیشك رزقلری امیرك اوزرینه ایسه امیرك نیتنه اعتبار
اولنور اکر هر کسك رزقی کندو اوزرینه ایسه نیتلرینه اعتبار اولنور زیرا انلر مراد ایلدکلری
یره کیدرلر غریم مدیون مفلس ایله بویلهدر واجیر مستأجر ایله دخی کذلك **باب الجمعه**
بو باب صلاة جمعه بیاننده در معلوم اولا که تحقیقا جمعه فرضدر ترکی جائز دکلدر
جاحدی اکفار اولنور وجمعه نك فرضیتی کتاب وسنت واجماع امت ومعقولدن
بر نوع ایله ثابت اولندی اما کتاب الله قوله تعالی یا ایها الذین آمنوا اذا نودی
للصلاة من یوم الجمعة فاسعوا الی ذکر الله نص شریفیدر بو محلده ذکر الله دن مراد
صلاة جمعه در وحدیث شریف ایله ثابت اولدوغنه قال خطبنا رسول الله صلی الله
علیه وسلم فقال یا ایها الناس توبوا الی الله بارئکم قبل ان تموتوا وتقربوا الی الله بالاعمال
الصالحات قبل ان تشتغلوا واعلموا ان الله تعالی کتب علیکم الجمعة فی یوم هذا فی شهری
هذا فی عامی هذا فی مقامی هذا لمن ترکها تهاونا واستخفافا بحقها وله امام جائر او عادل
الا فلا جمع الله شمله الا فلا صلاة له الا فلا زکوة له الا فلا صوم له الا ان یتوب فمن تاب الله
تعالی علیه قال النبی علیه السلام الجمعة حق واجب علی کل مسلم فی کل جماعة الا اربعة مملوك
وامرأة وصبی ومریض وقال النبی علیه السلام من ترك ثلث جمع تهاونا طبع الله علی قلبه وقال النبی
علیه السلام من ترك الجمعة ثلث مرات من غیر ضرورة طبع الله علی قلبه وقال النبی علیه السلام من
ترك ثلث جمع من غیر عذر کتب من المنافقین قال النبی علیه السلام من ترك الجمعة ثلث جمع
متوالیات فقد نبذ الاسلام وراء ظهره وامت فرضیته اجماع ایلمشلردر اختلافلری انجق
وقتنده در اما معنادن بر معنی ایله ثابت اولمسی بز صلاة ظهرك ترکی ایله امر اولندق جمعه یی

بي اقامت ايجون ظهر ايسه فرضدر فرضك تركي جائز اولماز الا اول فرضدن مؤكد بر فرض ايله
اولور امدي بو تقديرجه صلاة جمعه ظهردن مؤكد فرض اولمق لازم اولور معلوم اولا كه جمعه ايجون
اون ايكي شرط واردر شرطك التيسي ادا و التيسي وجوب ايجوندر اما اداسي ايجون شرطك بري
مصر ويا خود مصلاسي ايكنجيسي سلطان ويا خود نائبي اوچنجيسي وقت ظهردر دردنجيسي خطبه
بشنجيسي جماعت التنجيسي اذن عامدر اما وجوب ايجون اولان شرطك اولكيسي اقامتدر ايكنجيسي
ذكورتدر اوچنجيسي صحتدر دردنجيسي حريتدر بشنجيسي سلامة العينين التنجيسي سلامة الرجلين در
ادا ايجون اولانك جمله سي صلاته متعلقدر و وجوب ايجون اولانك جمله سي مصلينك صفتيدر
ادا ايله وجوبك بيننده فرق بودر كه ادا ايجون اولان شرطك انتفاسي ايله جمعه نك اداسي صحيح اولماز
اما وجوب ايجون اولان شرطك انتفاسي ايله اداء جمعه صحيح اولور مثلا اعمى و مريض و عبيد
وسائرلري جمعه ادا ايلسه لر صحيح اولور لا تصح الا بستة شروط جمعه صحيح اولمز الا التي شرط ايله
صحيح اولور المصر او فناؤه شرطك بري مصردر ويا خود مصرك فناسيدر فنا ايسه مصر معزله
سنده در فنا اول محلدر كه مصرك حوائجي ايجون معدا اولمش اوله ويا خود مصلاسي اوله
اول فناء مصر متصل اولمق لابد در اگر فنا ايله مصر بيننده مرعى و مزارع كبي فرجه اولورسه فنا
اولمش اولور بعيد اولمق قريه اولمش اولور قريه ده جمعه اقامتي صحيح اولماز قال النبي عليه السلام
لا جمعة ولا تشريق ولا صلاة فطر ولا اضحى الا في مصر جامع والسلطان او نائبه شرطك ايكنجيسي سلطان
ويا خود نائبيدر و وقت الظهر شرطك بري دخي وقت ظهردر صلاة جمعه ظهردن مقدم ويا مؤخر
صحيح دكلدر والخطبة قبلها في وقتها شرطك بري دخي خطبه در صلاة جمعه نك مقدم ظهر وقتنده
جمعه وقتيدر والجماعة شرطك بري دخي جماعتدر والاذن العام شرطك بري دخي اذن عامدر
حتى امير جامعك قپوسني قپوجيلر قپويوب جامعه دخولدن منع ايلسه لر جائز دكلدر والمصر كل
موضع له امير وقاض ينفذ الاحكام ويقيم الحدود مصر شرع مصر بر موضعدر كه اول موضعده احكام تنفيذ
ايدر امير وقاضي اوله وقيل ما لو اجتمع اهله في اكبر مساجدهم لا يسعهم و ديلديكه مصر شول

موضعدرکه اول موضع اهلی یعنی اوزرینه جمع واجب اولنلر مسجد لرینك اکبر لرینه صعیه لر
و فناؤه ما اتصل به معدّ لمصالحه ومصرك فناسی شول موضعدرکه اول مصره متصل اوله اهلنك
مصالحی ایچون معد اوله فنانك بعدی وقربی براوق آتمی اوله ویرات قوشمی مقداری
اوله وبعضیلر مصر ایله فناسی بیننده مزارع اولمه سنی اعتبار ایلمشلر لکن بو قول مرجوحدر
وتصح فی مصر مواضع هو الصحیح جمعه صحیح اولور مصرده نیجه موضعلرده صحیح اولانی دخی
بودر وعن الامام فی موضع فقط ابو حنیفه دن روایت واردر که جمعه انجق بر موضعده
اولور وعند ابو یوسف فی موضعین ان حال بینهما نهر ابو یوسف قاتنده ایکی موضعده جمعه
صحیح اولور اگر اول ایکی موضعك ما بیننده نهر حلول ایدرسه وسنی مصر فی الموسم یصح الجمعة
فیها منی دخی مصردر موسمنده انده جمعه صحیح اولور امام محمد صلاة عیده قیاس ایدوب
جائزدر دیمشلر زیرا مصردکلدر للخلیفة او امیر الحجاز خلیفه ایچون ویاخود امیر حجازك وجودی
ایچون منی ده جمعه صحیح اولور بو ایکیسنده ولایت واردر ولا لامیر الموسم امیر موسم اولنلر
جمعه صحیح اولماز زیرا امیر موسمك ولایتی آنجق امور حجه مقصوردر اول اجلدن بونك وجودی
ایله صحیح اولماز ولا بعرفات عرفاتده دخی جمعه صحیح اولماز امور عرفات دیمکه سبب برقاچ
وجه یازمشلردر بریسی حضرت ابراهیم صلواة الله علی نبینا وعلیه به غایبانه عرفات وصف
اولنمغین کوریجه بلدکندن عرفات تسمیه اولنمشدر بری دخی حضرت آدم علیه السلام حوّایی
اناسی ایله اول محلده کوروب بلشدکلرندن عرفات دینلدی تسبیحة ونحوها وفرض الخطبة
خطبه نك فرضی ابو حنیفه قاتنده تسبیحه ونحوها بر تسبیحه ویاخود بر تسبیحه به یاکزر شیلردر
خطبه قصدی ایله وعندهما لا بدّ من ذکر طویل یسمّی خطبة امامین قاتنده خطبه ایچون ذکر
طویلدن لا بد در اویله ذکر طویل که عرفا خطبه تسمیه اولنه شافعی دیرکه ایکی خطابه اوقوبه
هر بری حمد وصلاة ووعظی مشتمل اوله فاسعوا الی ذکر الله قول شریفندن متعارف اولان ذکر
طویلدر دیو بونکا ذاهب اولمشلر ابو حنیفه رضی الله عنه فاسعوا الی ذکر الله قول شریفنك

مقيدك اطلاقي اوزره حمل ايدوب خطبه تسبيح مقداري اولدوغنه ذاهب اولمشلردر حتى
حتى انك قاتنده تسبيح وتحميد ايلسه عطاس وياخود تعجب ايچون دخي اولورسه خطبه
تمام اولورسه روايتدركه حضرت عثمان رضي الله عنه خطبه ده الحمد لله ديدي وحصر
اولدي ومنبردن اينوب نمازي قلدي وصحابه دن بركمسنه معارضه ايلمدي بو دلالت
ايدركه بو مقدار كفايت ايليه اما امامين ايچون دليل زيرا خطبه واجبه در تسبيح
وتحميد ايسه عادة خطبه واجبه در تسميه اولنمدي اويله اولسه خطبه دن مراد ذكر
طويلدر امام كرخي اوچ آيت مقداري اولمغي اعتبار ايلمش وفقهادن بعضيلري تشهد
مقداري اعتبار ايلمشلردر وسننها خطبه نك سنتي ان يخطب قائما على طهارة طهارت
اوزره قائم اولدوغي حالده خطبه اوقومقدر قيام اوزره اوقومق متواتردر يعني اگرچه
حقنده نص وارد دگلدر حضرتدن بو كونه گلنجه خطبه قائما قرأت اولنمشدر سيف ايله
فتح اولان بلاده سيف ايله خطبه اوقونه كندولر اسلامه گلن قومك بلادنده بلا سيف
اوقونه اگر طهارتسز خطبه اوقورسه ينه جائزدر ولكن مكروهدر وخطبتين يفصل بينهما بجلسة
ايكي خطبه اوقويه ايكيسينك مابيني فصل ايليه برجلسه ايله جلسه تفريغي انسان اوتوردقده
هر عضوي موضعنده قرار ايليه مشتملتين على تلاوة آية والايصاء بالتقوى والصلاة
على النبي عليه السلام اويله خطبتين كه بر آيتك تلاوتني دخي تقوى يه وصيتني دخي نبي عليه السلام
صلاتي مشتمل مشتملين قولي تلك خطبتين قولنك صفتيدر شارح تحفه هدايه دن نقل ايدوب
خطبه ايچون اون بر سنت واردر براولكيسي تعوذدر قبل الخطبه اخفا ايله ايكنجيسي حمد الله
بدايتدر اوچنجي ثنادر شول ذات شريفك اوزرينه كه اكا اهلدر دردنجيسي شهادتدر بشنجيسي تصليه
النبيدر التنجيسي وعظ وتذكيردر يدنجيسي قرأت قرآندر تاركي مسي اولور زيرا نبي عليه السلام خطبه ده سوره
عصر وانحو مشدر وبر غير خطبه ده ونادوا يا مالك ليقض الآية بو نلري اوقومشدر سكزنجيسي بين
الخطبتين جلوسدر شافعي قاتنده واجبدر وطقوزنجيسي خطبه ثانيه ده حمد وثنا وصلاتي اعاده

ایلمك در و وعظ مكاننده دعا ایلمكدر اوتجیسی د عاده مؤمنین و مؤمناته زیاده ایلكمدر
اون برنجیسی خطبتین طوال مفصل اولان سوره مقداری تخفیف ایلمكدر طوال مفصلدن
زیاده تطویل مكروهدر و یكرمی ترك ذلك مرتبهٔ سنتی ترك ایلمك مكروه اولور واقل الجماعة
ثلثة سوی الامام جمعه ده جماعتك اقلی امامدن غیری اوجدر وعند ابی یوسف اثنان
ابو یوسف قاتنده اقل جماعت امامدن غیری ایكیدر وقیل محمد معه دینلدیكه محمد ابو یوسف
ایله معادر اما اصح اولان امام محمد ابو حنیفه ایله در ابو یوسف قاتنده مثنی ده معنی اجتماع
واردر زیرا واحد بر آخر ایله اجتماع ایلدكده ایكی اولور جمعه دخی معنی اجتماعدن مبنیدر
اثنین ده ایسه بو معنی واردر ابو حنیفه و محمد ایچون دلیل جمع صحیح اوجدر خطاب دخی
جمع ایچوندر قوله تعالی فاسعوا نص شریفی مؤیددر اگر دینلورسه كه ابو یوسف دخی امام
ایله اوچ مراد ایلمشدر جواب و یرلوركه جماعت علی حدة شرطدر امام جماعتدن اولماز
فاسعوا نص شریفی اوچ اقتضا ایدر والی ذكر الله نص شریفی بر ذاكر اقتضا ایدر اول تقدیرجه
دورت اولور ایچلرندن صبی و مجنون اولمق اوزره عبد و مسافر بونك خلافنجه در زیرا بونلر
جماعت اولورلر شافعی قاتنده جمعه ایچون امامدن غیری قرق رجل حر و مقیم لازمدر ولو نفروا
قبل سجوده یستأنف الظهر اگر امامك سجودندن اول جماعت نفرت ایلسهلر یعنی داغلسهلر امام
اعظم قاتنده امام ظهری استیناف ایدر یعنی جمعهدن فارغ اولوب ظهره ابتدا ایدر شرط
منتفی اولدوغی ایچون زیرا صلاته شروعك منعقد اولمسی بر ركعت قالمینجه تمام اولمز بر ركعتك
اتمامی ایسه سجدهدن اول اولماز امدی سجدهدن اول جمعیه شرط اولان جماعتك طاغلمسنده
صلاة جمعهنك فسادی لازم اولوب امام صلاة ظهری قلمق لازم اولور اما خطبه صلاتك
خلافنجهدر یعنی خطبه اوقنوركن جماعت داغلوب صلاة محللنه ینه كفایت مقداری
مرتبه سی جماعت جمع اولسه جمعه نمازی صحیح اولور وعندهما لا یستأنفها امامین قاتنده
صلاة ظهری استیناف ایلمزلر بلكه جمعه نمازین ادا ایدر زیرا جماعت انعقادده شرطدر

طدر دوامی شرط قلمندي حطبه كبي الآن نفروا قبل شروعه الا مكركه امامك شروعندن اول
نفرت ايمش اولار اول زمان اتفاقا صلاة ظهري استيناف ايدر اكر سجده دن صكره نفرت ايدرلرسه
امام جمعه يي ادا ايدر اتفاقا امام زفر قاتنده قچان كم تشهد مقداري اوتورمازدن اول
جماعت نفرت ايليسه لر امام بينه ظهري استيناف ايدر زيرا جماعت اداية شرطدر وقت كبيدر
امدي امام زفر قولنجه صلاة تمام اولنجه جماعتك دوامي لازمدر ويبطل بخروج وقت الظهر
صلاة جمعه باطل اولور وقت ظهرك خروجي ايله زيرا وقت ظهر جمعه نك شرطلرندندر وشرط
وجوبها ستة الاقامة بمصر جمعه نك وجوبنك شرطي التي در بري مصرده اقامتدر زيرا مسافر
اوزرينه وقريه ده مقيم اولان كمسنه لر اوزرينه واجب دكلدر والذكورة صلاة جمعه نك وجوبنك
شرطلرنك بري دخي ذكوردر يعني اركك اولمقدر زيرا عورت اوزرينه صلاة جمعه واجب دكلدر
والصحة شرطلك بري دخي صحتدر مريض اوزرينه دخي جمعه واجب دكلدر والحرية بري دخي
حريتدر زيرا عبد اوزرينه صلاة جمعه واجب دكلدر اكر افنديسي صلاة جمعه ايچون اذن ويرسه
بعضيلر ديديلركه عبد اوزرينه واجب اولور وبعضيلر مخير اولمسنه ذاهب اولمشلردر ومعتق
البعض دخي بويله در وديلمشدر كه اجيرمستاجري صلاتدن منع ايدر اما اصح اولدر منع ايلمكدر
لكن صلاته اشتغالي مقداري اجرتدن ساقط اولور اكر بعيد اولورسه اكر قريب اولورسه برشي ساقط
اولماز وسلامة العينين والرجلين وشرطك بري دخي كوزلري وايافلري سالم اولمقدر لا يجب على
الاعمى وان وجد قائداً واعمى اوزرينه صلاة جمعه واجب دكلدر اكر يديجي كمسنه دخي بولورايسه ده
ابو حنيفه قاتنده زيرا اعمى بنفسه سعيدن عاجزدر مريض كبي خلافاً لهما اعمى نك قائده بولدوغنه
امامين اختلاف ايلمشلردر وكذا الخلاف في الحج مجده اولان خلاف دخي بو خلاف كبيدر
يعني اعمى قائد بولسه امام ابو حنيفه قاتنده واجب اولماز امامين قاتنده واجب اولور صاحب
كافي وتسهيل ديمشدر كه حق سبحانه وتعالي نك اذا نودي للصلاة من يوم الجمعة فاسعوا الى ذكر الله
وذروا البيع ذالكم خير لكم ان كنتم تعلمون قول شريفندن اون ايكي شيء اقتباس اولنور بعضيسي

عبارت وبعضی اشارة وبعض دلالت وبعضی اقتضاء اذن عام اذا نودي قولندن وجماعت فاسعوا
قولندن اقتباس اولنور وبوندن فهم اولنان بودر که امامدن غیري اوج کمسنه اوله ومصر ووقت
وذروا البيع قولندن زیرا وقت ظهرده اهل سوق تجارتدن نهی اولنمشدر ومنعه محتاج اولان بیع
مصردن غیریده اولماز وخطبه واملم الی ذکر الله قولندن اقتباس اولنور زیرا اول ذکر ایچون برذکر
لازمدر باقي شروطی فاسعوا قولندن مستفاد اولور مرضیده کوتورم وکور وبنیان ایچون سعی یوقدر
نسوان ایچون خود اولرنده قرار نص شریف واردر وعبد ومسافره واجب اولمدوغی کندو خدمتلرینه
استغال لازم اولدوغی ایچوندر ومن هو خارج المصر ان كان يسمع النداء تجب عليه عند محمد وبه
یفتی یعنی شول من که خارج مصرده اوله اکر ندایی ایشیدرسه صلاة جمعه انك اوزرینه واجب اولور امام
محمد قاتنده فتوی دخی بو قول ایله در قوله علیه السلام الجمعة على من سمع النداء وبعضیلر مصر ایله
رجل ما بینی بر فرسخ اولورسه واجب اولور دیمشلر در ابو یوسفدن بر روایتده ایکی فرسخ اولورسه واجب
اولور دیمشلر وامام محمد مصر ایله رجل ما بینی اوج میل اولورسه واجب اولور دیمشدر وفتوی دخی
بونك اوزرینه درا کر برکویلی یوم جمعه ده مصره داخل اولسه اکر جمعه نمازنه دکین مکثه نیت
ایلسه صلاة جمعه انکا واجب اولور واکر وقت جمعه دخولندن اول خروجه نیت ایدرسه لازم
لازم اولمز اما وقتك دخولندنصکره خروجه نیت ایلسه صلاة جمعه انکا لازم اولور فقیه ابو الليث
لازم اولماز دیمشدر وقاضیخانك دخی مختاري بودر جمعه کونی اکر مسافر مصره داخل اولسه وغرضی
اول کون مصرده اولمق اوزره اولسه اوزرینه جمعه لازم اولماز مادامکه اون بش کون اقامته نیت ایلیه
ومن لا جمعة عليه ان اداها اجزأته عن فرض الوقت واوزرینه جمعه لازم اولمیان کمسنه اکر صلاة جمعه یی
ادا ایدرسه وقتك فرضنده کفایت ایدر اوزرلرینه جمعه لازم اولمیان مسافر ومرأة وعبد واعمی دخی
بونلره مشابه اولانلردر وللمسافر والعبد والمريض ان يؤم فيها مسافر وعبد ومریض ایچون صلاة
جمعه ده امام اولمق جائزدر انلر امامته اهلدر انلردن وجوبك سقوطی رخصت ایچوندر یعنی
حاضر اولسه لر اوزرلرینه فرض اولور اول تقدیرجه سائر نمازلرکبی امامتلری جائزدر نبی علیه السلام

السلام مكه ده ناس ایله جمعه‌یی ادا ایلدی حال بو كه كندولر مسافر ایدیلر بو دلیل جوازنه كافیدر امام
زفر قاتنده جائز دكلدر زیرا اوزرلرینه واجب دكلدر صبی و مرأه كبی وتنعقد بهم مسافر و مریض و عبد
ایله جمعه منعقد اولور یعنی امامك خلفنده بونلردن غیری كمسنه اولمسه جمعه منعقد اولور شافعی
بونك خلافنجه‌در ومن لا عذر له لو صلی الظهر قبلها جاز مع الكراهة شول كمسنه‌نك كه عذری
اولمیه ظهری صلاة جمعه‌دن اول قلسه جائز اما كراهت تحریمیه ایله مكروهدر امام زفر جمعه‌ده
اصالةً فرضدر ظهر جمعه‌دن بدل كبیدر اصله قدرت وار ایكن بدله رجوع جائز دكلدر دیر
بزم ایچون دلیل اصل فرض ظهردر كافه حقنده زیرا تكلیف بحسب القدرت اولور صلاة ایله
مكلف اولان كمسنه صلاة ظهری ادا وقتنده انجق بنفسه اداء ظهره قادردر صلاة جمعه‌یه قادر
دكلدر زیرا صلاة جمعه‌یه نیجه شرایط توقف ایدر یالكز بر شرط ایله تمام اولمز بو تقدیرجه جمعه‌ده
تكلیف وسعدن خارج اولان تكلیف اولور الا بو قدر واردر كه مصلی اجتماع شرایط ایله
جمعه نمازینی ادا ایدن كمسنه صلاة ظهرك اسقاطی ایله مأمور اولوب بو اسقاطه قدرت وار ایكن
بلا عذر عدول ایلمكین صلاة ظهری ادا مكروه اولدی ثم اذا سعی الیها والامام فیها تبطل
صلاة الظهر اندن صكره عذرسز صلاة ظهری قلان مصلی جمعه‌یه سعی ایلسه حال بو كه امام
صلاتده اولسه اول كمسنه‌نك صلاة ظهری باطل اولور جمعه‌یه سعی خصایص جمعه‌دندر اكا
سعی احتیاطاً تارك ظهر منزلنه تنزیل اولنور اما امام صلاتده اولسه كویا جمعه‌یه سعی ایلمش
كبیدر وقالا لا تبطل مالم یدرك الجمعة ویشرع فیها امامین دیدیلر كه مادامكه جمعه‌یه ایریشوب
وصلاة جمعه‌یه شروع ایلمینجه ظهر باطل اولمز وكره للمعذور والمسجون اداء الظهر بجماعة
فی المصر فی یومها معذور و مسجون ایچون جمعه كونی مصرده جماعت ایله اداء ظهر
مكروه اولدی كرك امامك فراغندن اول اولسون كرك صكره اولسون برابردر جماعتی
جامع اولان جمعه‌یه خلل ویردوكی ایچون مكروه اولدی اما اهل قریه بونك خلافنجه‌در زیرا انلرك
اوزرینه جمعه واجب دكلدر اگر جماعت ایله ادا ایدرلرسه كفایت ایدر جوازینك شرایطی

ایچوندر ومن ادرکها فی التشهد او سجود السهو یتم جمعة شول منکه جمعه یه تشهدده
ویاخود سجود سهوده ایریشسه اولکمسنه جمعه یی تمام ایدر ایرشدوکی امام ایله قلار باقی
سنی بنا ایدر حدیث شریفه دلالتی ایله قال النبی علیه السلام وما ادرکتم فصلوا وما فاتکم
دن مراد ما ادرکتم فصلوا قرینه سیله امامک صلاتندن دیمکدر وقال محمد یتم ظهرا ان لم
یدرک اکثر الثانیة امام محمد دیدیکه ظهری تمام ایدر اگر جمعه نک ایکنجی رکعتنک اکثرینه
ایرشمز ایسه ثانیه نک ایرشمک ایکنجی رکعتک رکوعندن امام باشنی قالدرمدین ایریشمکدر
اگر اکثرینه ایرشلمز ایسه ظهری ادا ایدر زیرا من وجه جمعه در اول اعتبار ایله که جمعه یه نیت ایدر
ادا اولنمز ومن وجه ظهردر بعض شرایطک که جماعت ایدی انک فوتی ایچون امدی اولکمسنه
دورت رکعت قلار ظهر اعتباری ایله وایکی رکعتده اوتورر جمعه اعتباری ایله وآخری ایکیده
قرائت ایدر نافله اولمق اعتباری ایله اما امامین قولی اوزره اولکمسنه جمعه یه ایریشمشدر حتی جمعه یه
نیت وایکی رکعت اولمسی شرطدر وامام محمدک دلیلی ایچون وجه یوقدر زیرا ظهر ایله جمعه بربرینه
مخالفدر بربرینک تحریمه سی ایله آخر اوزرینه بنا صحیح اولماز ایکیدکمت اگر رکعت ثانیه نک اکثرینی
ایریشنسه جمله نک اتفاقی اوزره جمعه یه ایریشمش اولور واذا خرج الامام فلا صلاة ولا کلام حتی
یفرغ من خطبته یعنی امام خطبه ایچون منبره چقسه امام خطبه دن فارغ اولنجه جماعت ایچون
اصلا صلاة وکلام یوقدر اگر بر کمسنه سنت جمعه یی ادا ایدرکن خطیب خطبه یه باشلسه ایکی رکعت
ادادن صکره قعود ایدر اگر بر رکعت قلدی ایسه بر دخی ضم ایدر وسلام ویرر اگر اوچ رکعت قلدی
ایسه دردنجی تمام ایدر وقالا یباح الکلام بعد خروجه ما لم یشرع فی الخطبة امامین دیدیلر که کلام
مباح اولور امامک منبره خروجندن صکره مادامکه خطبه یه شروع ایلمیه همان شروع ایلدکده مکروه اولور
زیرا خطبه یی استماع فرض ایدی اول فرضی ترک ایلمکله کراهت اولدی قوله علیه السلام اذا خرج الامام
فلا صلاة ولا کلام ویجب السعی وترک البیع بالاذان الاول جمعه یه سعی وترک بیع واجب اولور
زیرا اذان اول نبی علیه السلام زماننده اولمامشدر حضرت عثمان رضی الله عنه زماننده اولمشدر فاذا جلس

جلس علی المنبر اذن بین یدیه ثانیا یعنی امام منبر اوزرینه جلوس ایلسه ثانیا امامک اوکنده اذان اوقونه
بو سؤال اوزره اذان اوقونمق توارث در زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم زمان شریفنده بویله ایدی
ویستقبلونه مستمعین جماعت خطبه یی مستمعین اولدقلری حالده امامه استقبال ایلیه لر یعنی اردلرین
ویا یوزلرین دوندرمیه لر استماع واستقبالده بعید وقریب برابردر بعضیلر امامه قریب
اولمق افضلدر زیرا وعظ ایله متعظ اولور دیدیلر وبعضیلر بعید اولمق افضلدر دیدیلر وبعضیلر
وجوب استماع خطبه اوله مخصوصدر اما اصح اولان اولندن آخرینه وارنجه دک استماعدر
تاتارخانیه ده مسطوردر که هر بلده که قلیج ایله فتح اولنمشدر خطیب منبرده سیف ایله خطبه اوقومق
کرکدر فاذا اتم الخطیب الخطبة اقیمت پس امدی یعنی خطیب خطبه یی تمام ایلسه اقامت اولنور
اما هر رکعتده فاتحه دن دیلدوکی سوره یی قرائت ایلیه واکلیجیسی دخی جهر ایلیه رسول اکرم صلی الله علیه
وسلمک قرائتنده اختلاف اولنمشدر بعضیلر سوره جمعه ومنافقینی اوقومشدر دیدیلر وبعضیلر
سبح اسم ربک الاعلی وهل اتیک حدیث الغاشیه اوقومشدر دیدیلر یوم جمعه ده اجابت دعا
ساعتنده اختلاف اولنمشدر اما اصح اولان امام منبرده اوتوردیغی صلاتی اتمام ایدنجه اولان
مابین در **باب العیدین** بو باب صلاة عیدین بیاننده در عیدک اشتقاقی عوددن
در رجوع ومعاوده معناسنه در هر سنه ده عودت ایلدوکی ایچون اصلی واو ایدی واحدنده
دخی واو لازمدر اویله اولسه واو یایه قلب اولنور میقات ومیزان کبی وجمع اعیاد کلور
قیاس اعواد کلمک ایدی لاکن خشب اولان عودک جمعنه التباس لازم کلور کلمسون ایچون
اعیاد وزنی اوزره کلدی یجب صلاة العیدین ایکی بیرام نمازی واجب اولور سبب وجوبی
ولتکبروا الله علی ما هدیکم نص شریفیدر وتواتر نبی علیه السلام دخی وجوبنه دلیلدر انس رضی الله عنه
دن روایت اولندیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مدینه منوره یه دخول بیوردقده اهل مدینه نک
ایکی کونلری وار ایدی که اول کونلرده لعب ایدرلردی نبی علیه السلام بیوردیکه قد ابدل الله بهما
خیراً منهما الاضحی والفطر وامت دخی رسول علیه السلامدن بوکونه کلنجه اجتماع ایدوب برکمسنه

انكار ايلمستدر عند الجمهور واجبدر وبعضيلر سنتدر ديمشلر اصح اولان واجب اولمقدر بعده اگر
بركونده ايكي عيد يعني جمعه وعيد جمع اولسه اولكي سنت ثاني فرضدر بونلرك بريسي ترك اولنماز
وشرائطها كشرائط الجمعة وجوباً واداءً سوى الخطبة صلاة عيدينك شرطلري خطبه دن غيري
وجوباً واداءً جمعه نك شروطي گبيدر زيرا جمعه ده خطبه سز صلاة جائز دكلدر اما عيدينده خطبه سز
نماز جائزدر زيرا سنتدر شرط دكلدر نهايت ترك ايلمكله سنته مخالفت بولنور اساءت ايلمش اولور
اگر خطبه صلاتدن مقدم اولورسه ينه جائزدر زيرا مقصود حاصل اولور لكن متوارث اولان
سنته مخالف ايلمكين مكروه اولور عيد شريفك خطبه سيچون اذان واقامت يوقدر وندب
في الفطر ان يأكل شيئاً قبل صلاته عيد فطرده صلاتدن اول برنسنه اكل ايلمك مندوب اولدي انس
رضي الله عنه دن روايتدر كه صلاة عيده كيتمزدن مقدم رسول اكرم صلى الله عليه وسلم اوچ يا
بش وياخود يدي تمر اكل ايدرلردي ويستاك ويغتسل ويتطيب مسواك استعمالي وغسل
وگوزل قوقولر مندوب اولدي رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بوينجه ايدرلردي زيرا يوم
اجتماعدر برفرد رايحهٔ كريهه دن متأذي اولمسون ايچون ويلبس احسن ثيابه واحسن ثيابني
گيمك دخي مندوبدر اولدي ويؤدي فطرته وصلاتدن اول فطره سني ويرمك دخي مندوب
اولدي زيرا حضرت رسول عليه السلام بويله اشلردي مقدم ويرمكده فقرانك فراغ بالنه سبب
واردر يوم عيده رسول عليه السلام اغنوهم عن المسئلة في مثل هذا اليوم بيورردي اگر تاخيري
دخي اولورسه جائزدر اما تعجيل افضلدر ويتوجه الى المصلى مصلى يه توجه دخي مندوب اولدي
ولا يجهر بالتكبير في طريقه طريقنده تكبيري جهر ايلمك دخي مندوب اولدي امام اعظم قاتنده خلافاً لهما
امامين حضراتي ايدوب وطريقنده تكبيري جهر ايلمك مندوبدر ديديلر ابو حنيفه قولنك وجهي بودر كه
ثناده اصل اخفادر اما اضحيده جهر شارعك تعيينيدر زيرا اول گون يوم تكبيردر قال الله تعالى
واذكروا الله في ايام معدودات بوذكردن مراد تكبيرات عيد اضحيدر واما عيد فطر بويله دكلدر
ولا يتنفل قبلها صلاة عيددن مقدم نافله قلنماز زيرا نبي عليه السلام صلاته حريص ايكن قلمامشلردر

منلردر روايت اولنورکه يوم فطرده علی کرم الله وجهه مصلايه چقوب بربچه خلقی نماز قيلارکن
کورب بو بچه نماز درکه حضرت زماننده اولمامشدر ديدکده حاضر اولنلر منی ايلمزميسز ديو سؤال
ايلدکلرنده الذين ينهی عبداً اذا صلی زمره سندن اولمقدن خوف ايدرم ديو جواب بيوردیلر
ووقتها من ارتفاع الشمس قدر الرمح اورمحين الی زوالها صلاة عيدينك وقتی شمسك بررمح
ويا خود ايکی رمح مقداری ارتفاعندن زواله واربجه در انس رضی الله عنه دن روايت اولنديکه
بر صلاال شوالده هوا بلوطلی اولوب اصحاب اولکونی صائم اولديلر زوالدن صکره برقاچ کمسنلر
کلوب نبی عليه السلام حضور شريفنده هلالی دون کوردك ديو شهادت ايلديلر حضرت افطاره
امر ايدوب يارين مصلی يه چقمغه تنبيه بيوردیلر اکر بعد الزوال صلاة عيد قلمنق جائز اولمايدی
حضرت رسول صلانی يارينه تاخير ايلمزلردی وصفتها ان يصلی رکعتين يکبر تکبيرة الاحرام صلاة
صلاة عيدك صفتی ايکی رکعت قلمقدر احرام تکبيری کبی تکبير ايلدوکی حالده اولدوغی کبی ثم يثنی
اندن صکره ثنا ايليه يعنی سبحانك اللهم اوقويه آخرينه وار بجه ثم يکبر ثلثا ثم يقرأ الفاتحة وسورة اندن
صکره القالدرمغله اوج کره تکبير ايليه اندن صکره فاتحه وسوره اوقويه ثم يرکع ويسجد ويبدأ فی الثانية
بالقرأة ثم يکبر ثلثا اخری للرکوع اندن صکره رکوع وسجده ايليه وثانيه قرأة ايله باشليه تمام قرأتدن صکره
اوج کره ال قالدرمغله تکبير ايليه اندن صکره رکوع ايچون بر تکبير دخی ايليه بو قول ابن مسعوددر بزم
ائمه مزك قولی دخی بودر وابن عباس ديديکه امام اولده بر تکبير افتتاح ايچون وبش دخی افتتاحدن
صکره ورکعت ثانيه ده دخی بش تکبير واندن صکره قرات ايليه وفقاکه خلافت عباسيلره انتقال
ايلدی ايسه ناسه ابن عباس قولی اوزره امر ايلديلر ومنشورلرنده دخی يازديلر وابو يوسف بغداده
کلدکده صلاة عيدی تکبيرات ابن عباس ايله قيلوردی زيرا هارون الرشيد امام يوسفك
خلفنده ايدی امام محمددن روايتدرکه بو تکبيرات نه مذهبه اوينه اعتقاد اکمل اولنمز مذهب
قول اولدرکه ابن مسعودك قوليدر زيرا ابن مسعود قولی عمر وابو موسی اشعری وحذيفه
وابن زبير وابو هريره وابن مسعود انصاری رضوان الله تعالی عليهم اجمعين مذهبلريدر

اخذ بو اولیدر و بین التکبیرات ذکری مسنون قلممدی زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن
بر حدیث نقل اولنمدی اما امام شافعی قاتنده هر تکبیر بیننده سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله
والله اکبر دیمک لازمدر و یرفع یدیه فی الزوائد امام روایتده ایکی النی رفع ایلیه قوله علیه السلام
لا ترفع الایدی الا فی سبع مواطن اول یدی موضعک بری تکبیرات صلاة عیدیندر ابو
یوسف دیرکه ید رفع اولنماز زیرا رفع ید افتتاحک سنتیدر زوائدده ایسه افتتاح یوقدر
پس امدی رفع ید لازم دکلدر اما بزم مجتهدلر انفا ذکر ایلدوکمزدر و امام تعوذ ایدر
امام محمد قاتنده زیرا انلک قاتنده تعوذ قراته تابعدر امام اکر سهوا زوائد اولان
تکبیراتی ترک ایلسه رکوعده ذکر ایلسه بینه رکوعده قضا ایدر سهو ایچون سجده ایلمز
زینة الاسرار و تحفة الملوک شرحنده نقل اولنمشدر و یخطب بعدها خطبتین صلاة
عیددن صکره ایکی خطبه اقوبه ما بینلرین اوچ آیت مقداری بر جلسه ایله فصل ایلیه
یعلم الناس فیها احکام الفطر ناسه احکام فطره یی خطبه ده تعلیم ایلیه و لا یقضی ان
فاتت مع الامام امام ایله ادا اولنان صلاة عیدی بر کمسنه فوت ایلسه قضا اولنمز
یعنی اول کمسنه منفردا صلاة عیدی قضا ایلمز جماعت شرط اولندوغی ایچون کلمه مع
فاتت ضمیری راجع اولان صلاته متعلقدر یوقسه فاتت لفظنه متعلقه دکلدر حاصل
معنی ادی الامام صلاة العید ولم یؤدها هو دیمکدر و شافعیده برکه یالکز صلاة
عید قیلنور تکبیرات عید دخی ادا اولنور وان منع عذر عنها فی الیوم الاول اکر اول
کیجکوننده بر عذر صلاة عیددن منع ایلسه اول عذر هواده بلوط اولمغیچی و یاخود بودی
الزوال
عند الامام شاهدلرک شهادتیکبی و یاخود زوالدن اول اداناسک اجتماعی ممکن
اولمیه و یاخود یوم عیده صلاة عید قیلمش لکن صکره ظاهر اولسه کر زوالدن صکره ایمش
بو مقوله عذرلر اولسه صلوها فی الثانی و لا یصلی بعده ایکنجی کوننده صلاة عیدی قیلالر
ولکن ایکنجیدن صکره قیلمز یعنی اوچنجی کونده قیلنماز اکر ایکنجی کوننده دخی عذر اولسه قضا اولنمز جمعه

جمعه قضا اولنمدوغي كبي والاضحى كالفطر لكن يستحب تاخير الاكل فيها الا ان يصلي دخي عيد اضحى
ده احكام وصفتده عيد فطر كبيدر لكن اضحيده صلاة عيد ادا اولنجه تاخير اكل مستحب
اولور روايتدر كه نبي عليه السلام يوم نحرده طعام اكل ايلمزدي نمازدن صكره كلوب
اضحيه سندن اكل ايدردي ولا يكبر قبلها في المختار عيد اضحينك صلاتندن اول اكل
اولنمق مكروه دكلدر مختار اولان بودر ويجهر بالتكبير في طريق المصلي عيد اضحى ده مصلى
طريقنده تكبير جهر اولنور عيد فطر بونك خلافنجه در بر روايتده همان طريقده تكبير اولنه
مصلاده اولميه بر روايتده امام صلاته شروع ايدنجه دكين تكبير ايليه ويعلم في الخطبة تكبير
التشريق والاضحية وامام خطبه ده تكبير تشريقي وقرباني ناسه تعليم ايليه ويجوز تاخيرها
الى الثاني والثالث بعذر وبغير عذر صلاة اضحى بي ايكنجي واوچنجي كونه عذر ايله وعذرسز
تاخير ايلمك جائزدر زيرا صلاة اضحيه وقتي ايله موقتدر بس اول اجلدن اضحيه نك
ايامي ايله تقيد اولندي لكن تاخيري ايله مسي اولور بغير عذر منقوله مخالفت ايلدوكي
ايچون اما اوچنجي كوندن صكره جائز دكلدر وقضا اولنمز بو محلده عذر كراهتي نفي ايچوندر صلاة
فطر بونك خلافنجه در اگر صلاة فطري جماعت بلا عذر بارنه تاخير ايلسه لر جائز دكلدر
والاجتماع يوم عرفة تشبها بالواقفين ليس بشيء يوم عرفه ده واقفين عرفاته اولانلره تشبها
اجتماع ايدوب دورمق برشي دكلدر يعني برشي مفيد دكلدر ابو يوسف ومحمددن
روايت اصولدن غيريده نقل اولنمشدر كه مكروه اولميه اما اصح اولان اولكي كلامدر ورود بيان اولنمشدر
تركيده نقل روافضدر وبعضيلر بو فعل مستحب در زيرا اهل كتابه تشبيه در واهل كتابه تشبيه
ايدن مكتبه ايچون ثواب حاصل اولور ديمشلردر ابن عباسدن دخي روايت وارد ركه بصره ده
كندوسي بو فعلي اشلمشدر اما بزم ائمه مزقاتنده بو مقوله فعله ارتكاب افعال حسنه دن دكلدر
عرفه ده موقوف مكان مخصوص عبادت مخصوصه در اويله اولسه غيري مكانده اول عبادت
متصور دكلدر ركمسه كعبه دن غيري بر مسجدك اطرافني طواف ايلسه عياذا بالله تعالى يخشى عليه الكفر

مقوله سی برفعلدر زیرا نبی علیه السلام دن تعریف نقل اولنمامشدر دینی اختراع خود جائز دکلدر
ابن عباسدن نقل اولنان وعظ وتذکیر در بوقسه تشبیه دکلدر ویجب تکبیر التشریق عقیب الصلاة
تکبیر تشریق واجب اولور قوله تعالی واذکروا الله فی ایام معدودات بو نص کریمده مراد تکبیر
تشریقدر تکبیر تشریق سنت دخی دیمشلردر ولکن اصح اولان واجب اولمسیدر تشریق لغتده تقدید
اللحم یعنی ات قورتمق معناسنه در اکثر بو ننده ات قورتمق معتاد اولدوغی ایچون تکبیر تشریق
تسمیه اولنمشدر قال النبی علیه السلام جمعه ولا تشریق ولا فطر ولا اضحی الا فی مصر جامع
نبی علیه السلام تشریقی واجبات مابیننده ذکر ایلدوکی واجب اولمسنه دلالت ایدر ثقاتدن
نیجه کمسنه لر علی کرم الله وجهه دن نقل ایدوب صکره واجب دیمشدر بو مثللو وجوبی اقتضا
ایدر اختیارده دخی بویله مسطوردر صاحب کنز سنت اولمسنه ذاهب اولمشدر قدوری
وهدایه مختلف فیه اولمغله اطلاق اوزره ذکر ایلمشلردر من فجر عرفة تکبیر تشریق عرفه کوننك
صلاة فجردن الی عصر یوم العید بیرام کوننك عصرینه دکینده ر تکبیر تشریقك ابتدا وانتهاسنده
بین الصحابه اختلاف اولدوغی ابو حنیفه دن روایت اولنمشدر کبار صحابه دن عمر وعلی وابن
مسعود رضوان الله تعالی علیهم اجمعین یوم عرفه نك صلاة فجردن ابتدا اولنه دیمشلر وعلما
دخی بونی اخذ ایلمشلردر صغار صحابه دن عبد الله ابن عباس وعبد الله بن عمر وزید ابن ثابت رضی الله
تعالی عنهم یوم نحرده کی صلاة ظهردن ابتدا اولنه دیمشلر وبعض روایتده ابو یوسف دخی بوکا
رجوع ایلدی دیمشلردر ومذهب شافعی بودر اما انتهاسنده اختلاف ایدوب ابن مسعود
رضی الله عنه عرفه نك فجرندن ایام نحرك عصرینه وار نجه تکبیر اولنور دیمشلر بو تقدیرجه تکبیر
سکز وقت صلاتده اولور وجهرده بدعت اولمغین قل ایله اخذ ایلمشدر قال الله تعالی ان الله
لا یحب المعتدین ای معتدین الجاهرین بالدعاء وقوله تعالی ادعوا ربکم تضرعاً وخفیه وقوله
تعالی واذکر ربك فی نفسك تضرعاً وخفیة ودون الجهر ورای النبی علیه السلام اقواماً یرفعون
اصواتهم عند الدعاء فقال انکم لن تدعوا اصم ولا غائباً قچان برشئ اثر ایله لازم اوله افلنی

اقلنی اخذ ایلمك اولیدر و ابو حنیفه رضی الله عنهك حجتی چونكه بدایه بر كوندن واقع اولدیكه حجك
ركنی انده ادا اولدی وقطع دخی بو كوندن كرلدر كه حجك بر ركنی دخی انده ادا اوله اول دكنی طوافدر یوم نحرده
تمام اولور امدی تكبیر دخی عرفه نك فجرنده نحرك عصرنه دكین اولنجه اركان حج ایله تمام اولمش اولور علی
المقیم تكبیر تشریق مقیم اوزرینه واجب اولور مسافر و اهل قریه یه واجب دكلدر عقیب كل
فرض هر فرضك عقبنده واجب اولور امّا بعد الوتر وبعد صلاة العید وبعد صلاة النافلة
تكبیر اولنماز ادی بجماعة مستحبة ایله فرض كه جماعت مستحبه ایله ادا اولنه جماعت دیمكله منفرددن
احترازدر ادی دیمكله قضاده تكبیر اولنمغه اشارتدر مستحبه دیمكله جماعت نسادن احترازدر
مادامكه ایچلرنده رجل اولمیه انلره تكبیر واجب دكلدر وبالاقتداء یجب علی المرأة والمسافر امامه
اقتدا ایلیه تكبیر تشریق مرأة و مسافر اوزرینه واجب اولور زیرا خاتون و مسافر اوزرینه واجب دكل
ایدی لكن امامه تبعیت ایله واجب اولور امّا خاتونلر صوتنی اخفا ایلیه لر وعندهما الی عصر آخر ایام
التشریق امامین قاتنده تكبیر تشریق عند اولور آخر ایام تشریقك عصرینه دكین بو قول علی كرم الله وجهه
ندر امامدن روایت اولنان قوللك بری دخی بودر احتیاطا بونی اخذ ایلدی زیرا عبادتده هرچین
وجوب ایله عدم بیننده بر شیء دوران ایلسه احتیاطا وجوب اولان اخذ اولنور ابن عمردن روایت
دركه آخر ایام تشریقك فجرندن قطع اولنه شافعی بو قولی اخذ ایلمشدر علی من یصلی الفرض تكبیر
تشریق فرض قلان كمسنه نك اوزرینه واجب اولور تقدم ایدن شیلردن بریسی شرط قلنمدی نه مقوله
ادا و نه معلوم ادم اولورسه اولسون فرضی ادا ایلدكدن صكره انك اوزرینه تكبیر واجب اولور دیمكدر
وعلیه العمل ناسك عملی امامینك قولی اوزره در وصفته ان یقول مرة الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله
والله اكبر الله اكبر ولله الحمد تكبیرك صفتی بو كلام سعادت انجامی بر كره دیمكدر مرة قیدی شافعینك
قولندن احترازدر زیرا انلك قاتنده اوچ كره الله اكبر دیمك انك اوزرینه زیاده ایلمز زیرا منصوص علیه
اولان تكبیردر تكبیر ایسه الله اكبر دیمكدر بزم قاتمزده تكبیر معهود بر كره دیمكدر شول كمسنه لركه ایكی
واوچ كره دیرلر تحقیقا انلر سنته مخالفت ایلمش اولورلر بو تكبیر ابراهیم پیغمبر صلوة الله علی نبینا

وعلیه دن مأثوردر دینلدیکه جبرائیل علیه السلام قربانی کتورزدکده حضرت ابراهیم ذبح اسمعیله

عجله ایلمک خوفندن جبریل علیه السلام الله اکبر الله اکبر دیدی حضرت ابراهیم جبریل امینی

کوردکده لا اله الا الله والله اکبر دیدی حضرت اسمعیل فدا ایلدکده الله اکبر ولله الحمد دیدی

اخبرینکه حضرت ابراهیم واسمعیل علیهما السلامک تکبیرلریدر یا واجب ویا سنّت اوله ابن عمردن

روایت اولنمشدرکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورمشدرکه افضل ما قلت وقال الانبیاء

من قبلی یوم عرفة الله اکبر الله اکبر لا اله الا الله والله اکبر الله اکبر ولله الحمد تکبیر یدر ولا یترکه

المؤتم ان ترکه امامه مقتدی تکبیر تشریقی ترک ایلمز اکر امامی ترک ایدرسه ده زیرا تکبیر صلاتدن نصکره

اولوربونده امامه تابع اولماز حتی امام ابو یوسفدن روایت اولنورکه یوم عرفه ده صلاة

مغربده ناسه امامت ایلدم استادم ابو حنیفه رضی الله عنه بکا اقتدی ایلمش ایدی تکبیری سهو

ایلدم استادم تکبیر ایلدی پس معلوم اولدی که لازم دکلدر که امام تکبیر تشریقی ایلسه مقتدی ایلمک

لازمدر ترک ایلمک کرکدر باب صلوة الخوف بو باب صلاة خوف بیانندەدر ان اشتد

الخوف من عدو او سبع انسانک عدودن ویاخود یرتجی جانورلردن خوفی زیاده اولسه فی الاملاء

مبسوطنده ذکر ایلمشدرکه عند البعض خوف ایله مراد عدونک حاضر اولمسیدر بو قسم حقیقت

خوف دکلدر عدونک حضوری خوف مقامنه اقامت اولندی نته کم رخصت مشقته تعلیق

اولنمیوب نفس سفر ایله تعلیق اولنمشدر زیرا سفر سبب مشقتدر سبب مسبب مقامنه اقامت اولندی

عدو دخی بو محلده سبب خوفدر حقیقت خوف مقامنه اقامت اولندی عامهٔ مشایخ قاتنده

اشتداد خوف شرط دکلدر بلکه صلاة خوفک جوازینه سبب در جعل الامام الناس طائفة بإزاء

العدو وصلی بطائفة رکعة ان کان مسافراً او فی الفجر امام بر طائفه یی عدونک مقابلهسینه قویوب

[illegible] طائفه ایله بر رکعت ادا ایدر اکر مسافر ایسه ویاخود صلاة فجرده ایسه زیرا مسافرک وصلاة

فجرک وجمعه نک وعیدینک شطری بو بر رکعتدر ورکعتین ان کان مقیماً او فی المغرب

ایکی رکعت ادا ایدر اکر مقیم ایسه ویاخود صلاة مغرب ایسه طائفهٔ اولی ایله ایکی رکعت ادا ایدر

ایدر زیرا صلاة مغرب تنصیف قبول ایلمز اکر امام خطاب ایدوب وطائفهٔ اولایه برکعت
وطائفهٔ ثانیه ایکی رکعت قیلورسه ایکی طائفه نك دخی صلاتی فاسد اولور اما اولکی طائفه نك
صلاتنك فسادی وقت سز انصرافلری ایچون در طائفهٔ ثانیه نك صلاتنك فسادی وقتاکه
انلر رکعت ثانیه یه ایرشدیلر انلر شفع اوله ادراك ایلدکلری ایچون طائفهٔ اولیدن اولدیلر
پس بو تقدیرجه رجوعلری زماننده انصراف ایلدیلر صلواتلری باطل اولدی ومضت هذه
الی العدو وامام ایله ادا ایدن طائفه عدو جانبنه کیده وجاءت تلك وعدو جانبنده اولنلر
کله لر لقوله تعالی والتأت طائفة اخری لم یصلوا فلیصلوا معك وصلی بهم ما بقی امام عدو
جانبنده اولان طائفه ایله قلار باقی قلان رکعتی وسلم وحده امام یالکز سلام ویره زیرا امامك
صلاتی تمام اولدی اما قوم سلام ویرمیه لر صلاتلری ناقص اولدوغی ایچون وذهبوا
الی العدو وجاءت الطائفة الاولی واتموا بلا قراءة بو طائفه عدو طرفنه کیده لر وطائفهٔ
اولی کله لر بلا قراءت صلاتلرینی تمام ایده لر زیرا بونلر لاحقلردر کویا امامك خلفنده
طورر لر حکمنده در ثم الطائفة الاخری واتموا بقراءة اندنصکره طائفهٔ اخری کله لر قراءت ایله
تمام ایده لر زیرا انلر مسبوقلردر ویبطلها المشی والرکوب والمقاتلة یعنی صلاة خوفده عدو
مقابله سنه طوردقدنصکره صلاة خوفی مشیی ورکوب ومقاتله ابطال ایدر زیرا بونلر
عمل کثیردر اما عدو طرفنه مشیی تجویز ایلمشلر شافعی قاتنده مقاتله ابطال ایلمز زیرا الله تعالی
اخذ سلاحی امر ایلمشدر قوله تعالی ولیأخذوا حذرهم واسلحتهم اخذ سلاح ایله
امر قتالك جوازی ایچوندر بزم ایچون دلیل قتال صلاته منافی عمل کثیردر اخذ اسلحه
عدودن خوف ورمك ایچوندر بوقسه جواز قتال ایچون دکلدر روایت اولندیکه نبی علیه
السلام مدن یوم خندقده دورت وقت نماز فوت اولدی کیجه ایله قضا ایلردی وقال
ملاء الله بیوتهم وقلوبهم نارا کما شغلونا عن الصلاة الوسطی وفی روایة وقبورهم نارا
اگر مع القتال صلاة جائز اولیدی یچون تاخیر ایدرلردی حال بوکه یوم خندق صلاة خوف

مشروع اولدقدنصكره درزيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم صلاة خوفي غزوه ذات الرقاعده
قلمشلردر بوغزا ايسه غزوه خندقدن مقدمدر واقدي وابن اسحق بويلجه ذكر ايلمشلردر وان
اشتد الخوف وعجزوا عن الصلاة بهذه الصفة اكر خوف مشتد اولورسه ذكر اولنان صفت
ايله صلاتي ادادن عاجز اولورلرسه شروع ايدرلرسه اعدا هجوم ايلمسي مقرر اولسه
صلوا وحدانا ركبانا يومئون الى اي جهة قدروا وان عجزوا عن التوجه بالكز اولدقلري
حالده قادر اولدقلري جهته ايما ايله صلاتي ادا ايدرلر اكرقبله طرفنه توجهدن عاجز
اولورلرسه الله تعالى نك فان خفتم فرجالا او ركبانا فاينما تولوا فثم وجه الله نص
شريفلري بني اتخاذ ايدوب فرجالا اي قياما على ارجلكم ديمكدر راكب اولدقلري
حالده وقدرتلري اولان طرفه توجه ايله اداء صلاة ايليه لر ولا تجوز بلا حضور
عدو صلاة خوف جائز اولماز عدو حاضر اولمينجه زيرا عدو ضرورة جواز صلاة
خوفي منع ايدر اكر مكان بعيددن برالائي آتلو كوروب عدو ظن ايليه لر و باخود توز
كورنسه صلاة خوفي قلسه لر صكره عدو اولمدوغي ظاهر اولسه صلاتلري جائز اولماز
وابو يوسف لا يجيزها بعد النبي عليه السلام ابو يوسف صلاة خوفي نبي عليه السلام
دن صكره جائز كورمز صلاة خوف خاصة نبي عليه السلامك حال حياتنده مشروع اولدي
واذا كنت فيهم نص شريفي بوكا دلالت ايدر زيرا هر طائفه نبي عليه السلامك خلفنده
فضيلت صلاته نائل اولمق ايچون ايدي بو ايسه نبي عليه السلامدن صكره مرتفع اولدي
هر طائفه ايچون بر امام ايله اداء صلاة ممكندر بو تقديرجه ذهاب واياب صفتيله
اداء صلاة جائز دكلدر دينلمشدر كه ابو يوسف صكره بو كلامدن رجوع ايلمشدر زعم
ايچون دليل صحابه كرامك رضوان الله تعالى عليهم اجمعين صلاة خوفي بعد النبي اقامت
ايلمشلردر وصلاة خوفه سبب خوفدر خوف ايسه حضرتك حياتلري زماننده اولدوغي
كبي بعده مع الزياده اولمشدر وصلاة خوف نبي عليه السلامك خلفنده فضيلت صلاة ايچون

ایجون دکلدر زیرا صلوة ترک مشی واستقبال قبله فرضدر خلف نبیده اداء صلاة
فضیلتدر احراز فضیلت ایجون ترک فرض جائز دکلدر وخطاب علی الرسول بالکز اکا
مختص دکلدر بلکه خطاب بیاننده اکثر خطاب عامدر الله تعالینک خذ من اموالهم
صدقة قول شریفنده وارد اولدوغی کبی زیرا بو خطاب نبی علیه السلام وخلفا وامرا ایجون
عامدر علی الخصوص که شرط تعلیق اولنان عدم حکم ایجاب ایلمز بزم قاتمزده اصولده
بلندیکی اوزره بلکه قیام دلیل اولنجه موقوف دورر بونده ایسه وجودنه دلیل قائم اولدیکه
بعد النبی علیه السلام فعل صحابه در روایت اولنور که سعد بن ابی وقاص وعبیدة الجراح
وابو موسی اشعری بونلر صلاة خوفی اصفهانده اقامت ایلمشلردر وینه روایت اولنور که
سعید بن العاص طبرستانده مجوس طائفه سیله جنک ایلدکده کندو ایله حسن بن علی و
حذیفه بن الیمانی وعبد الله بن عمر موجود اولوب صلاة خوفی قلمشلردر وبرکمسنه بونلره
انکار ایلمشدر بس امدی صحابه نک بو فعلی اجماع محلنه حلول ایلدی باب الجنائز
بو باب جنازه نمازینک بیاننده در جنائز جمع جنازه در فتح میم ایله میّت وکسر میم ایله سریر
الاعلی للاعلی والاسفل للاسفل بودخی فتح وکسری مشعر اولدوغی بیاننده مستغنیدر
یوجه المحتضر الی القبلة محتضر اولان کمسنه قبله یه دوندوریلور محتضر موته مشرف یعنی موته
قریب اولان دیمکدر کان موت اکا حاضر اولدی یاخود ملائکهٔ رحمت ویا عذاب حاضر
اولدی دیمک اوله علامت احتضار ایکی ایاقلری اکری اولمق وبورنی اکری اولمق ویکاقلری
یاتمق وحایه لرک جلدی اوزاممق وبیضه لری غائب اولمق علی شقه الایمن صاغ طرفی
اوزره قبله یه توجه ایتدیریلور زیرا قبرده دخی وضع اولنجه در واختیر الاستلقاء واستلقا
اختیار اولندی یعنی متأخرون قفاسی اوزره توجیهی اختیار ایلدیلر زیرا استلقا تغمیض عینیه
وتسویهٔ لحییه وخروج روحه اسهلدر فی زماننا معتاد اولان دخی بودر ویلقن الشهادت
شهادت تلقین اولنور ابو سعیددن روایت اولنور که قال النبی علیه السلام لقنوا موتاکم شهادة

ان لا اله الا الله سوتادن مراد موته قريب اولان كمسنه در لايق اولان بودر كه محتضرك حولنده
اولان كمسنه لر لا اله الا الله محمد رسول الله ديو تلقين ايده لر و الحاح ايلميه لر احتمالدر كه
ضجرة رد واقع اوله و تلقين اولنمق سنتدر قوله عليه السلام من كان آخر كلامه لا اله الا الله
دخل الجنة نص شريفي دخي تلقينه دلالت ايدر زيرا حال احتضارده شيطان ايمانه تعرض ايلمك
خوفي واردر و ملك الموت روح انساني بدندن نزع ايدر بو ليه محلده مستعان اللهك عنايتي
طلبي تلقينه محتاجدر و وقت تلقينده يا فلان اذكر دينك الذي كنت عليه رضيت بالله ربا
وبالاسلام دينا و بمحمد عليه الصلاة والسلام نبيا وبالقرآن اماما و بالكعبة قبلة ديمك كركدر
اكر دينلور سه كه تلقينك فائده سي بودر اكر ايمانله وفات ايدر ايلمش ايسه تلقينه حاجت يوقدر اكر كافر
اولمش ايسه تلقينك اكا نه فائده سي واردر بو سؤال ترديديه بعد الموت تلقين اوزره در بو قسم
عند الاحتضار اولان تلقين اوزره دكلدر ممكن دركه ايمان ايله كتمسي تلقينه معلق اوله اصول
كلامده مسئله تعليقده بلنمشي اوزرينه على كل حال تلقين منده و بودر بلكه واجبدر و بعد الموت
تلقينده اختلاف اولنمشدر بعضيلر تلقيني اولنور ديديلر و بعضيلر نه امر اولنمشدر و نه نهي اولنمشدر
حالي اوزره در ديمشلردر امام الصفار ديمشدر تلقين مشروعدر زيرا بعد الدفن روح و عقل
اعاده ايدر و تلقين اولنانك فهم ايدر صاحب عنايه ديمشدر كه بن استادم قاضيخاندن اشتدمكه
مرغيناني دن حكايت ايدوب كندوسي بعض اصحابنه بعد الدفن تلقين ايدردي و تلقين ايتمه وصيت
ايدردي و فقها ديمشلر دركه حايض و جنب و نفسا محتضر حضورندن اخراج اولنه و رايحه
طيبه قونيلور و سورۀ يس اوقنور و فارني اوزرينه قلج وضع اولنور اللري و اياقلري اوزادلمق
فاذا مات شدوا اللحية و غمضوا عينيه فجان بركسنه وفات ايلسه متوفانك صقالني باغليه و ايكي
كوزلريني يومكز زيرا رسول عليه السلام ابو سلمه يه بويليه ايلمشدر اكر مفتوح العين ترك اولنسه كريه
المنظر اولوب اعين ناسده قبيح اولوردي توارث امت دخي ما رآه المسلمون حسنا فهو عند الله
حسن قولي اوزرينه در و يحب تعجيل دفنه ميتك دفننك تعجيلي مستحب اولور عجلوا

عجلوا موتاكم فان يك خيراً قدّمتموه اليك وان يك شراً فبعداً لاهل النار يعنى اكر خير لو ايسه
بر ينه ايلتمش اولور سز اكر شر ايسه اهل نار كندو كزدن بعيد ايدرسز وفي رواية فبعداً واهل
النار وموتنى ناسه اعلام ايلمك لا باسدر زيرا بونده طاعت اوزرينه تحريص واردر
واذا ارادوا غسله تجان ميتى غسل مراد ايلسلر غسل ميّت احيا اوزرينه سنت واجماع
امت ومعنادن برنوعله واجبدر اما سنت ايله اولدن ابى بن كعب رضى الله عنه دن روايت
اولنمشدركه رسول اكرم عليه السلام بيورمشدركه وفاتك حضرت آدم محتضر اولدقن
ملائكه جنوط جنتدن كفن وحنوطى ايله نازل اولوب وفات ايلدكن صو و سدر ايله
اوچ كره غسل ايدوب وثيابندن وتر ايله تكفين ايلديلر وحضرت جبريل امين امام اولوب بيت
شريفده نمازنى قلديلر و بو فعل آدم اوغلانلرينه سنت دره ديلر واجماع امت دخى
بونك كبيدر اما معناده بر معنا ايدوكى ميت جنازه نمازنده قوم امام منزله سنده در
زيرا امامسز صلاة جائز اولماز بو اجلدن ابن مسعود ديمشدر الجنازة سنت متبوعة
و بو اجلدن امام كبى قوم اوزرينه ميتك تقديمى شرط قلندى زيرا امامك طهارتى جواز
صلاته شرطدر وميتك دخى طهارتى كذلك تحقيقا بعد الموت ميتك حالى اللهه
عرض اولنور ورجوع دخى اكادر تعظيما الله تعالى غسلى واجب اولدى بو اجلدندركه
كافرك دخى غسلى مسنون اولدى بو اجلدن اكر او زرينه نماز قلنماز ايسه ده بينه رجوعى
اللهه در مجرد اكا رجوع اولنمغله تعظيما لله غسل اولنور بونك ايچون واردا ولمشدر حق
كافرده نحو حديث ابى طالبده نهايه ده بو ايچه در ابى ابن كعب روايت ايلدوكى حديث ده وجوب
اولمدى زيرا ملائكه هذه سنت ولد آدم ديديلر وجواب اولمامش اولدى صاحب كافى ايراد
ايلدوكى حديث شريف ايله استدلال اولى ايدى اول حديث اول حديث شريف بودركه قال
النبي عليه السلام للمسلم على المسلم ستة حقوق اذن ذكره مشايخ اختلاف ايلديلر ميتك
غسلى نه ايچون واجبدر عبد الله بلخى حدث ايچوندر موت ايچون ثابت اولدن نجاست

ایچون واجبدر زیرا آدم میتنك دم سائله سی موت ایله متنجس اولور سائر حیوانلرك دلیلی
قیاساً بونلرك دلیل بر مسلم بر قیویه دوشسه و فوت اولسه صویك جمله سنی اخراج ایلمك جائز
واجب اولورسه بونك کبیدر بر رجل بر میتی غسل اولنمدین کتورسه وانك ایله نماز قلسه نمازی
جائز اولماز اگر غسل ازاله حدث ایچون واجب اولسه قبل الغسل میت ایله نماز جائز
اولوردی نته کم برکمسنه بر محدثی کتورسه وانك ایله نماز قلسه جائزدر پس امدی تمام
اولدیکه غسل میتك وجوبی موتله ثابت اولان نجاست ایچوندر و بو نجاستك غسلی ایله
ازاله اولوب سائر حیوانلرده اولمسی انسانك کرامتی ایچوندر عنایه و نهایه ده دخی بویلهدر
شارح تحفه دیمشدر که اگر بر میت صوده بولنسه غسل لازمدر زیرا خطاب غسله توجه ایلمشدر
غسل اولماز الا قصد ایله اولور ووضع علی سریر مجمر وترا یعنی بخورلنمش سریر اوزرینه وضع اولنه
مجمرا اولمش اوله یعنی بر و یا خود اوچ و یا بش کره بخورلنمش اوله زیرا ایتار ایچون نص واردر
قال النبی علیه السلام ان الله وتر یحب الوتر کیفیت بخور عدد مذکور اوزره دوران ایتدورمکدر و
یستر عورته میتك عورتی ستر اولنور زیرا ستر عورت واجبدر آدم حیاً و میتاً محترمدر
رجال نسایی ونسا رجالی غسل حلال دکلدر رجالنه ده صغیر و صغیره حد شهوته بالغ اولمیجه
بو ایکیسی رجال و نسا غسل ایدرلر زیرا بونلرك اعضالری عورت حکمنده دکلدر دیو تصریح
اولنمشدر و یجرد ومیت صویلور یعنی اوزرنده اولان ثیابی چیقاریلور شافعی قاتنده یکلری و
کوملکی ایچنده غسل اولنور سننده رحمه غاسل اللرینی یکلرینه صوقوب بدنینی غسل ایلیه اگر چنیفی اولورسه
یکلرینی برته لر زیرا نبی علیه السلام متوفی اولدقده اوزرنده بولنان قمیصنده غسل اولندی شول سببه
کنزو حقنده سنت اوله غیرلر حقنده دخی سنت درمادامکه تخصیصنه بر دلیل قائم اولمیه بو
شافعینك سوزلریدر بردبر زکه حضرت عائشه رضی الله عنها روایت ایدیکه وقتاکه رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم متوفی اولدی صحابه کرامك غسل ایچون اجتماع ایچون ایدوب بیلمزیکه غسل
دیو تحیرده ایکن حق سبحانه و تعالی بونلره نوم حواله ایدوب و انلره برمنادی رسول اکرمی ثیابیله
اوزرنده اولدیغی

مثابه‌سیله غسل ایلدک دیو ندا ایلدکن صحابه اجتماع ایدوب سائر موتاده تجرید سنتدر ایچون بغیر تجرید
رسول اکرمه مخصوص اولدی عظم حرمتی ایچون و یوضوء بلا مضمضة واستنشاق ابدست الدورلر
ومضمضه و استنشاق سز وضوء اغتسالک سنتی در انلرک ایکیسی متعذر اولدوغی ایچون ترک
اولندی زیرا مضمضه اغزده صوبی اداره وبعده اخراجدر استنشاق ایسه بورننه صوبی بالنفس
چکمکدر بونلر ایسه میتده حصولی ممکن دکلدر شافعی دیرکه حیواننده اولدوغی کبی مضمضه
واستنشاق ایلمک کرکدر بو اعتبار فاسددر بنی علیه السلام بیورمشدر که المیت یوضأ وضوء
للصلاة ولا یمضمض ولا یستنشق ویغسل بماء مغلی بسدر او حرض معناسی غسل اولنور سدر
وباجود اشنان قینمش صو ایله حرض حاء مهمله ایله و نک ضمیله مهمله نک ضمیدر انک سکونیله
اشنان دیدکلری براو تدرکه ترکیده چوغان دیرلر ان وجد والا فالقراح اگر سدر وحرض بولنمز
ایسه خالص صو ایله غسل اولنه قراح قافک فتحه سیله خالص معناسنه در وغسل راسه ولحیته
بالخطمی مبتک باشی وصقالی خطمی ایله غسل اولنه استخراج وسخن جمله دن ایلغلدر اگر باشنده
صاچی وار ایسه خطمی بولنمز ایسه صابون ایله غسل اولنه قاموسده خطمی کسر خاء معجمه ایله
برمشهور اوتدر مفتح ومحلل ومنضج درر ملینی در عسر بولده وحصایه وفرحه امعا
وارتعاشه وجراحاتک تضمیحنه وتسکین وجعه نافعدر سرکه ایله بهقه نافعدر وجع اسنانده
مضمضه ایله نافعدر ونهش هوام وحرق النار ه دخی نافعدر واضطجع علی یساره صول طرفنه
طیاندیره لر فیغسل حتی یصل الماء الی ما یلی التخت منه پس امدی غسل اولنور حتی صو واصل اوله
شول حده مبتک صول طرفندن التنه ولی ایلمش اوله ثم علی یمینه کذلک اندنصکره صاغ طرفنه طیاندیرلر
وغسل اولنه حتی صو واصل اوله شول محله که صاغ طرفندن التنه ولی ایلمش اوله ثم یجلس مسندا او
یمسح بطنه رفقا اندنصکره میتی اوتورده مستندا اندنصکره قارننی رفق ایله مسح ایله روایت اولنور
علی [illegible] وفناکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلمی غسل ایدوب مبارک قارننی رفق وملایمت
ایله صغادی ومیتدن طلب اولنان نسنه اندن دخی طلب ایلدی برشی کورمدی طبت حیا ومیتا

دیو بیوردی فان خرج منه شیء غسله ولا یعید غسله اگر میتدن بر شی چقرسه غسل ایلیه اما غسلنی

اعاده ایلمیه ولا وضوءه وضوسنی دخی اعاده ایلمیه وینشفه بثوب بر ثوب ایله یاشنی الم یعنی سلوب کفن

یاش اولمسون ایچون ویجعل الحنوط علی رأسه ولحیته باشنه و لحیه سنه حنوطی قلا یعنی وضع ایده

حنوط حاء غیر معجمه نك فتحی ایله اصناف طیبدن میت ایچون قلنان شیء درلر زعفران و ورسدن

وغیری جعرنه قدر طیب وارایسه خلط اولنسه لا بأس در والکافور علی مساجده کافوری سجده ایدن

اعضالرینه قویه سجده ایدن سکز اعضادر آلنی و بورنی و ایکی اللری و ایکی دزلری و ایکی ایاقلریدر

بونلره کافور وضع اولنه بو اعضایه مواضع سجود تسمیه سی مجازادر ایچق سجود بونلر ایله حاصل

اولور بو قسه حقیقتده موضع سجود عرضدر وکافوره تخصیص اولنمغه باعث رایحه سندن

قورتلمق ایچون در ولا یسرح شعره ولحیته ولا یقص ظفره وشعره میتك شعری ولحیه سی

تسریح اولنماز وطرنقلری وشعری دخی کسلمز تسریح لغتده شعرك بعضیسی بعضیسندن تخلیص در

وبعضیلر طرنق ایله طراق ایله تحلیل در دیمشلر در شافعی طراق واسع ایله تسریح اولنور وصفری

وشعری دخی قص اولنور دیو نبی علیه السلام اصنعوا بموتاکم ما تصنعون بعرائسکم حدیث

شریفنی استدلال ایلمشلردر ولا یختن ختانه دخی اولنماز ختان حق احیاده سنتدر اما امواته دکل در

ثم یکفنه اندن صکره تکفین اولنور اگر مالی اولمزسه اول میتك کفنی نفقه سی لازم اولان کمسنه نك اوزرینه

در سنتی من جهة العدد در اما اصلنده واجبدر شول دلیل ایله که دین وارث وصیت اوزرینه

مقدم اولدوغی ایچون وسنت کفن الرجل قمیص وهو من المنکب الی القدم رجلك کفننك سنتی

بر کوملکدر و کوملك اومزو باشلرندن قدمه دکین در وازار ولفافه وهما من القرن الی القدم

بری ازار وبری لفافه در بو ایکیسی دخی باشدن قدمه وارنجه در واستحسن بعض المتاخرین العمامة

متاخرینك بعضیسی عمامه یی مستحسن کورمشلردر قاضیخان بزم قاعوده مکفنده عمامه یوقدر دیمشدر

متاخرون استحسان ایلمشلردر وابن عمردن مرویدر ومالك دخی بونکله اخذ ایلمشدر وقایه شرحی

این ملکده بعض مکنه لر عمامه یی کریه کورمشلردر واگر اشلنورسه کفن شفع اولمق لازم کلور دیمشلردر

يمشدر محيطه ده مسطوردر كه اكر كفن صو يجي كفني سريقه ايلسه اكر ميت تازه ايسه ودا علمامش
ايسه ثانيا تكفين اولنور رأس مالندن اول نيجه تكفين اولنمش ايسه كركسه مالى تقسيم اولنسون
كرك اولنمسون برابردر وكفايته ازارٌ ولفافةٌ رجلك كفن كفايه سي ازاردر ولفافه در
وحضرت ابو بكر رضى الله عنهك اغسلوا ثوبي هذين وكفنوني فيهما قول شريفي موجبنجه
ايكيسي كافيدر وسنة كفن المرأة درعٌ وازارٌ وخمارٌ ولفافةٌ وخرقةٌ تربط ثديها
خاتونلك كفننك سنتي درع وازار وخمار ولفافه در وبرخرقه دركه ايكي ممه سي اوزرينه
ربط اولنور درع خاتونلك كوملكيدر خمار باشنه اورتجك شيدر خمارك طولي ايكي
زراع وايني برقريشدر خرقه نك طولي اوچ زراع واوصي قولتوغي التندن دزلرينه وار اجق
اما شول خرقه كه وقت غسلده ميتك عورتي اوزرينه وضع اولنور بر بچق زراعدر
وعرضي ايكي زراعدر بونلك اوزرينه زياده ايدك وناقص ايدن فقد تعدى فظلم
كلامك مضموني ايله عمل ايلمش اولور وكفايته ازار وخمار ولفافه كفن مرأنك كفايتي
ازار وخمار ولفافه در بوندن اقل اولورسه مكروه اولور ابو يوسف قاتنده ازار ولفافه
دخي كفايت ايدر بو ايكيسي ايله ستر بولندوغي ايچون وعند الضرورة ويكفي الواحد
ضرورتده بر كفن كفايت ايدر مقصود حاصل اولدوغي ايچون ولا يقتصر عليه بلا ضرورةٍ
واحد اوزرينه اقتصار اولنماز ضرورتسز ويستحب الابيض كفن ابيض مستحب اولور
ولا يكفن الا فيما يجوز له لبسه حال حيوته رجل تكفين اولنماز الا شول شئ ايله تكفين اولنوركه
حال حيوتنده آنلك ايچون كيمسي جائز اوله ويجمر الاكفان وترًا كفنلر بخور لنور وترًا يعني
بعضى نك بخوري اوچ ويا خود بش ويا خود يدي دفعه طيب ايله دوران ايدرلر قبل ان
يدرج فيها ميت الفافه درج اولنمازدن مقدم بخير اولنور زيرا نبي عليه السلام ك فرني ايچون
بخير امر المشهور ميت ايچون بخير اوچ موضعده اولور بري تسليم روح محلنده رائحه كريهه يي
ازاله ايچون وبري غسل اولندوقده وبري تكفين اولندقده خلفنده بخير اولنماز لقوله عليه السلام

لا يتبعوا الجنازة بصوت ولا نار قبره دخي بخور مكروه در وتبسط اللفافة ثم الازار عليها لفافه
بسط اولنور اندنصكره لفافه اوزرينه ازار بسط اولنور ثم يقمص ويوضع على الازار اندنصكره
تقميص اولنور ازار اوزرينه وضع اولنور ثم يلف الازار من قبل يساره اندنصكره دوشريلور صول
طرفندن ثم من يمينه اندنصكره صاغندن لف اولنه ثم اللفافة كذلك اندنصكره لفافه دخي لف
اولنور ازار لف اولندوغي كبي والمرأة تلبس الدرع ويجعل شعرها ضفيرتين على صدرها فوقه
عورت درع ايله الباس اولنور دخي مرأنك شعري ايكي بولك قلنور مرأنك صدري اوزرينه
اول صدرده درع اوزرينه اولا كه جيلاق صدرينه اولميه ثم الخمار فوق ذالك تحت اللفافة
اندنصكره خمار لبس اولنور درع اوزرينه لفافه التنه ويعقد الكفن ان خيف ينتشر وكفن
بغلنور اكر منتشر اولمقدن خوف اولنور ايسه فصل الصلاة عليه فرض كفاية ميت اوزرينه
صلاة فرض كفايه در اكر بعضي بني ادا ايدرسه بعضدن ساقط اولنور اكر بري ادا ايلمز ايسه
جمله سي آثم اولور وشرطها اسلام الميت ميت اوزرينه صلاتك شرطي ميت مسلمان اولمقدر
زيرا الله تعالى كافر اوزرينه صلاتدن نهي بيورمشدر قال الله تعالى ولا تصل على احد منهم
مات ابدا ولا تقم على قبره انهم كفروا بالله ورسوله وطهارته شرطك بري دخي ميتك طهارتي
حتى ميت غسل اولنمزدن مقدم نماز قلنسه بعد الغسل صلاة اعاده اولنور زيرا طهارت
ميت حقنده اوزرينه نماز قلنمق ايچون معتبره درينته كم ميت اوزرينه نماز قلاندن كمسنه لر طهارة
معتبر اولدوغي كبي واولى الناس بالتقديم فيها السلطان صلاة جنازه ده تقدمه ناسك
اولاسي سلطان در روايت اولندي وقتاكه حسن بن على رضي الله عنهما متوفي اولدي
قرنداشي حسين بن على رضي الله عنهما سائر ناس ايله جنازه سنه حقديلر سعيد بن العاص
والي مدينه ايدي حسين رضي الله عنه سعيدي تقديم ايلدي سعيد ابا ايلدكن حسين
رضي الله عنه بيورديلركه اكر سنت اولميدي سني تقديم ايلمز ايدم ثم القاضي سلطاندن
صكره تقدمه ناسك اولاسي قاضي در ثم الامام الحي اندنصكره جماعتك امامي سيدر زيرا

زیرا حیاتنده آنلك امامتنه راضی ایدی مماتنده دخی صلاتنه احق اولان امام حی در ثم الولی
اندنصکره ولیسی اولیدر اصلاح وایضاحده مسطور درکه تقدیم سلطان واجبدر اگر حاضر
اولورسه باقیسنك تقدیمی بطریق الافضل در الاقرب فالاقرب الاقرب فالاقرب در یعنی عصبه
ترتیب اولندوغی اوزره اولیاده دخی اقرب اختیار اولنه اول بولنمازایسه اندنصکره ثم وثم
بنی الاعیان که اباو با بر قرنداشلردر انلر تقدم اولنورلر بنی العلات اوزرینه انلر بابا بر قرنداشلردر
الا الاب فانه یقدم علی الابن الاب دکل بس امدی اب ابن اوزرینه مقدم اولور قچن میتك
باباسی ایله اوغلی جمع اولسه‌لر اب اوغلدن افضلدر زیرا انس در وللولی ان یأذن لغیره فان
صلی غیر من ذکر وولی ایچون غیره اذن ویرمکلك واردر پس اکر غیر من ذکر که سلطان وقاضی وامام
حی وولی در بونلردن غیری صلاة میتی قلسه بلا اذن اعادة الولی ان شاء اذن سز قلسه‌لر دلرسه
ولی اعاده ایلر ولا یصلی غیر الولی بعد صلاته ولینك صلاتندن صکره ولیدن غیری تکرار قلمازلر زیرا
ولینك صلاتیله ادا اولمشدر بر دخی قلنورسه نافله اولور صلاة جنازه‌ده نافله مشروع دکلدر امّا
سلطان حاضر اولسه ولینك قلدوغی نمازی اعاده ایدر اما شافعی قاتنده صلاة جنازه مکرر جائزدر
اکر دینلورسه که نبی علیه السلام حمزه رضی الله عنه اوزرینه یتمش کره نماز قلمشدر جواب ویریلور که انلك
تأویلی نبی علیه السلام احد قتلاسندن یتمش نفر اوزرینه مرة بعد مرة هر برسی نماز قلمشدر نهایت موضع
اولان حمزه رضی الله عنه ایدی ونبی علیه السلام هر صلاتنه کاه دخی دعا ایدردی بو تقدیرجه حمزه اوزرینه
صلاة تکرار اولمق لازم کلمز وان دفن بلا صلاة صلی علی قبره اکر میت بلا صلاة دفن اولنسه اول میتك
قبری اوزرینه نماز قلنور زیرا نبی علیه السلام انصاردن بر خاتونك قبری اوزرینه نماز قلمشدر
ما لم یظن تفسخه مادامکه اول میتك داغلمه‌سی ظن اولنمیه اکر داغلدوغی ظن اولنورسه قلنمیه ابو یوسفدن
امالیسنده روایت اولنمشدر بلا صلاة میت دفن اولنوب بعده نماز قلنمسنك مدتی اوچ کوندر
واوچ کوندنصکره اوزرینه نماز قلنماز نوادر ابن رستمده دخی بویلجه ذکر اولنمشدر اما نبی علیه السلام
شهداء احد اوزرینه سکز سنه دنصکره صلاة ایلدوکی روایتنك معناسی انلر ایچون دعا ایلدی

دیمکدر ویقوم الی حذاء الصدر للرجل والمرأة امام رجل ومرأة نك صدری برابرینه قائم اولور
زیرا صدر موضع قلبدر ونور ایمان قلبنده در ویکبر تکبیرة یثنی عقبها برکره تکبیر ایلیه وعقبنده ثنا
ایلیه ثناده اختلاف ایتمشدر بعضیلر اللهم حمد ایلیه وبعضیلر سبحانك اللهم اوقویه دیمشلر
فاتحه اوقومیه مکر که ثنا نیتی ایله اوقویه شمنی ده بویله مذکوردر ثم ثانیة یصلی علی النبی صلی الله
علیه وسلم بعدها اندنصکره ثانیه تکبیر ایلیه ونبی علیه السلام اوزرینه صلوات شریفه اوقویه تکبیردن
صکره تشهدده اولدوغی کبی ثم ثلثة یدعو لنفسه وللمیت وللمسلمین بعدها اندنصکره ثلثة تکبیر
ایلیه وتکبیردن صکره کندو نفسی ومیت وسائر مسلمانلر ایچون دعا ایلیه اوچنجی تکبیردن صکره اللهم
اغفر لحینا ومیتنا وشاهدنا وغائبنا وصغیرنا وکبیرنا وذکورنا واناثنا اللهم من احییته منا فاحیه
علی الاسلام ومن توفیته منا فتوفه علی الایمان وخص هذا المیت بالروح والراحة والمغفرة
والرضوان اللهم ان کان محسنا فزد فی احسانه وان کان مسیئا فتجاوز عنه ولقه الامن والامان
والکرامة والزلفی وخلصه من عذاب القبر والنیران واسکنه فی دار الجنان مع الولدان اللهم اجعل
قبره روضة من ریاض الجنان ولا تجعل قبره حفرة من حفر النیران برحمتك یا ارحم الراحمین بو دعا
اکر میت مذکر ایسه بلا فرق خصوصا قولنه وارنجه بومنوال اوزره اوقویه مؤنث هذه المیتة
دیو اوقویه ومؤنث ضمیری کلدککده اجرا ایلیه ثم رابعة ویسلم عقبها اندنصکره دردنجی تکبیری
ایدوب عقبنجه سلام ویره زیرا رابعه دنصکره زمان تحللدر که سلامدر دردنجی تکبیردن
صکره سلامدن غیری دعا یوقدر اما بعض مشایخ ربنا آتنا فی الدنیا حسنة وفی الآخرة حسنة
وقنا برحمتك من عذاب القبر وعذاب النار اوقومغی اختیار ایلمشلردر وبعضیلر ربنا
لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب قرائتنی اختیار
ایلمشلردر فان کبر خمسا لا یتابع پس اکر امام بش تکبیر ایدرسه متابعت اولنماز ولا قراءة
فیها صلاة جنازه ده قراءة یوقدر اما شافعی قاتنده فاتحه قراءة اولنور زیرا صلاة جنازه من وجه
صلاتدر ایله اولنجق فاتحه سز صلاة اولمز بزم ایچون دلیل ابن مسعودك قولیدر نبی علیه السلام

السلام صلاة جنازه ایچون قرات تعیین بیورمدی الکن فاتحه نیت ایله اوقونسه لا بأس در اما
تلاوت نیتی ایله اوقونسه مکروهدر اختیارده بو وجه مسطوردر ولا تشهد صلاة جنازه ده
تشهد دخی یوقدر زیرا بلا قعود تشهد مشروع دکلدر ولا رفع ید الا فی الاولی صلاة جنازه ده
تکبیر اولیدن صکره غیری رفع ید یوقدر شافعی قاتنده هر تکبیرده رفع ید جائزدر وابن عمردن روایت
اولنمشدر که کندولری هر تکبیرده رفع ید ایدرلردی بزم ایچون دلیل نبی علیه السلامدن روایت
اولنان لا یرفع یدیه فی صلاة الجنازة سوی تکبیرة الافتتاح حدیث شریفیدر ولا یستغفر لصبی صبی
ایچون استغفار اولنماز مجنون ایچون دخی استغفار اولنمز زیرا بو ایکیسنک کناهی یوقدر ویقول
بعد الثالثة اللهم اجعله لنا فرطا امام اوچنجی تکبیردن صکره بویله دیه معناسی بودر که یا الله اول
صبی بی امور آخرتمز ایچون متقدم ایله فارط وفرط لفظلری اصلی برکمسنه درکه صو واوتلق
طلبی ایچون قومندن تقدم ایلمش اوله وبو حدیث شریف دخی بو کلامی مؤیددر قال النبی علیه السلام
انا فرطکم علی الحوض ای متقدمکم اللهم اجعله لنا اجرا وذخرا یا الله اول صبی بی بزم ایچون
اجر وخیر باقی ایله واجعله لنا شافعا مشفعا دخی اول صبی بی بزم ایچون شافع ومقبول الشفاعه
ایله ومن اتی بعد تکبیر الامام لا یکبر حتی یکبر اخری ویکبر معه وبرکمسنه امامک تکبیرندن صکره
کلسه تکبیر ایلمیه حتی امام تکبیر آخر ایلمیه وتکبیر آخر ایلدکده امام ایله معاً تکبیر ایلیه قچان امام
ویره مقتدی اوزرینه لازم کلن تکبیری قضا ایلیه جنازه رفع اولنمزدن مقدم زیرا صلاة جنازه
تکبیرسز متصور دکلدر وقال ابو یوسف یکبر ولا ینتظر ابو یوسف رحمه الله صلاة جنازه یه لعید
تکبیر الامام کلان کمسنه منتظر اولمیوب تکبیر ایلیه بیورمشدر وشافعینک دخی قولی بودر زیرا
اول کمسنه امامه ایرشمه مدر هر حالده متابعت ایدر سائر صلاتده ایلدوکی کبی اما ابو حنیفه وامام
محمد ایچون دلیل مبین [illegible] جنازه نک هر تکبیری برکعت مقامنه قائم اولور حتی صحابه کرام رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین جنازه نک دورت تکبیری ظهرک دورت رکعتنه مشابه در اکر بو تکبیرلرده
بیری ترک اولنسه صلاة جائز اولماز زیرا ظهرک برکعتی ترک اولنمش کبی اولور اکر امامک تکبیرینه انتظار

ایلمرسه اول لکن امامه ایرشدیکی تکبیرلری ادا ایلمزدن مقدم فوت اولان تکبیری قضا ایلمز
اولور بو انبه منسوخدر اما تکبیر رابعه دنصکره ایرشسه امام ابو حنیفه و محمد قاتنده تکبیر ایلمسون
زیرا صلاة جنازه‌یی فوت ایلمشدر اما ابو یوسف قاتنده تکبیر ایلسون و امام سلام ویردکدنصکره
اوچ تکبیر قضا ایلسون لمن کان حاضرا حال التحریمة حال تحریمه‌ده حاضر اولان کمسنه
کبی تکبیر ایلیه ولا یجوز راکبا استحسانا نزوله قادر اولان رکب صلاة جنازه‌یی رکبا قلمق جائز
دکلدر استحسانا زیرا صلاة جنازه من وجه صلاتدر تحریمه بلنذوغی ایچون امدی احتیاطا
اول راکب نازل اولوب صلاة جنازه‌یی قلسون و قیاس بو ایدی که جائز اوله زیرا صلاة جنازه
دعادر حتی رکوع و سجود صحیح اولدی و رکبک دعاسی دخی نازلک دعاسی کبیدر و بو
صلاة قاعدین ادا ایلدیلر قیاس بو ایدی که قاعدک صلاتی جائز اوله زیرا قاعدک دعاسی
قائم دعاسی کبیدر و تکره فی مسجد جماعة جماعت مسجدی ایچنده صلاة جنازه مکروه اولور
بر روایتده کراهت تحریمیه و بر روایتده کراهت تنزیهیدر ان کان المیت فیه اکر میت مسجد
ایچنده اولور سه اول زمان مکروه اولور قوله علیه السلام من صلی علی جنازة فی المسجد فلا
اجر له زیرا مسجد اداء مکتوبات ایچوندر و ان خارجه اختلف المشایخ و اکر میت خارج مسجدده
اولور سه کراهت و عدم کراهتنده مشایخ اختلاف ایلمشلردر شونلر که مسجد اداء مکتوبات
ایچون اولدوغنه نظر ایلدیلر کراهته ذاهب اولمشلردر اکر میت خارج مسجدده دخی اولور سه
اما شونلر که تلویث مسجد احتماله نظر ایلدیلر میت خارج مسجدده اولدقده صلاتی کرییه کورمدیلر
شافعی قاتنده صلاة جنازه مسجدده هر حالده مکروه دکلدر شافعینک دلیلی شول روایتدرکه
وقتا سعد بن ابی وقاص فوت اولدی عائشه رضی الله عنها جنازه‌یی مسجده ادخال ایچون امر
ایدوب حتی ازواج نبی علیه السلام صلاتنی معا قلدیلر و بعض کمسنه [illegible] بو فعلک
ایچون تعیب ایلدیلر کند وسی بوکا واقف اولدقده رسول صلی الله علیه وسلم سهیل بن البیضا
صلاة جنازه‌سنی مسجدده قلدوغنی تعجب تیزاونتمشلردر صلاة جنازه دعادر

دعادر امدي مسجد دعايه غيريدن اولبلدر بو محلده دليل شافعي عام اولدي برم ايچون
دليل من صلى على جنازة في المسجد فلا اجر له حديث شريفيدر وحديث عايشه دخي برزه دليل در رج
انلك زماننده اكثريا مهاجرين وانصار ايدي انلري تعيب ايديجك دلالت ايدركه كراهت ما بينلرنده
معروف ايمش ورسول عليه السلام سهلك نمازني مسجده قلدوغنك تاويلي بو اوله كه نبي عليه السلام
مسجده معتكف اوله اول وقتده طشره چقمق ممكن اولميا ولا يصلى على عضو اوزرينه نماز قلنماز
بر ميتك بدننك اكثري بلا رأس بولنورسه وياخود مع الرأس نصفي بولنورسه غسل اولنور نماز قلنور
بالاتفاق واكر نصفي بلا رأس وياخود مع رأس نصفندن اقل بولنورسه اوزرينه نماز قلنماز برزم
قاتمزده امام شافعي بونك خلافنجه در ابن ملكن كذلك وعلى غائب دخي غائب اوزرينه نماز قلنماز
امام شافعي در كه غائب اوزرينه نماز قيلنور زيرا نبي عليه السلام نجاشي فوت اولدقده غائب
ايكن نمازني قلمشدر اما برزم ايچون دليل بودر كه اكر غائب ايچون نماز قلمق جائز اولبدي نبي عليه السلام
انتقال بوردقده جميع امصارده نمازني قلارلر ايدي بوبابده اصلا نقل اولنمشدر اما نجاشي
اوزرينه رسول عليه السلامك صلاتي كشف مقوله سيدر حتى جنازه سني مشاهده بيورمشلردر
ونجاشي وفات ايلدكده قال النبي عليه السلام لاصحابه هذا اخوكم النجاشي قد مات فقوموا نصلي
عليه ديس امدي كندوسي وصحابه كرام رضوان الله تعالى عليهم اجمعين نماز قلمشلردر ابن ملك
واختيارده بويلجه مسطوردر ومن استهل بعد الولادة ولادتدنصكره بر صبي رفع صوت ايليسه
استهل اهل لغتده هنوز طوغان اوغلانك صوتنه درلر استهلال صبي ايچون ديمشلردر
اننده حياته دلالت ايدن شئ بولنمقدر بكا وتحريك عضو وكوزني آچوب وقپامق كبي بونلر بولندقده
غسل بو سمي صلي عليه غسل اولنور دخي اسم قولنور و اوزرينه نماز قيلنور قوله عليه السلام اذا استهل
المولود صلي عليه وان لم يستهل لم يصل عليه و لا غسل في المختار واكر مستهل اولمازايسه غسل
اولنه مذهب مختارده بعدايه وكافيده دخي بويله در زيرا اول مستهل اولميان صبي من وجه
نفسدر من وجه جزدر ديس امدي غسل اولنور نفس اولمق اعتباريله ظاهر الرواية غسل اولنماز

لكن مختار اولان غير ظاهر الروايه در و ادرج في خرقة و لا يصلى عليه غسل اولنه قد نصلي
بر خرقه ايچينه درج اولنه و او زرينه نماز قلنميه صاحب عنايه ديمشدر كه زيرا اول مولود اكر
مستهل اولمز ايسه من وجه جزء حكمنده در من وجه نفس حكمنده در بو تقديرجه ايكي شبهه دن
منصب ويريلور نفس اعتباري ايله غسل اولنور اجزا اعتباريله نماز قلنماز ارث دخي بو ترديد
او زره در اكر مستهل اولور ايسه وارث اولور و اكر مستهل اولمز ايسه ولو سبي مع احد ابويه
لا يصلى عليه اكر بر صبي احد ابوين يعني اناسي و ياخود باباسي ايله اسير اولسه و فوت اولسه
او زرينه نماز قلنماز زيرا اول صبي كافر در ابوينه تبعيت ايله الا ان اسلم احدهما الا
مكر كه ابويندن بري اسلامه كلمش اوله اول زمان صبي غسل اولنور و نمازي قلنور احد
ابوينك اسلامنه تبعا الولد يتبع خير الابوين دينا حديث شريفي بوكا حجتدر كافر در
و ياخود دار اسلامه تبعا نمازي قلنور اما لقيطده اختلاف اولنمشدر بعضيلر مكانه
تابعدر و بعضيلر بولانه تابعدر ديمشلردر او اسلم هو عاقلا و ياخود اول صبي صفت
اسلامي عاقل اولدوغي حالده مسلمان اولسه او لم يسب احدهما معه و ياخود بابا
و اناسندن بريسي كندو ايله سبي اولنمسه تبعيت دار ايله اسلامنه حكم اولنور غسل اولنور
و نمازي قلنور و لو مات لمسلم قريب كافر غسله غسل النجاسة اكر بر مسلمك كافر اقرباسي
اولسه او لمسلم اني نجاست غسل ايدركبي غسل ايليسون و لفه في خرقة و القاه في حفرة اني
خرقه ايچنده تكفين و بر چقوره القا ايليه او رفعه الي اهل دينه و ياخود اهل دينه تسليم
ايليه روايت اولندي ابو طالب فوت اولدقده علي كرم الله وجهه نبي عليه السلام كلوب يا رسول الله
ان عمك الضال قد مات بر روايتده ان الشيخ الضال قد مات ديدي نبي عليه السلام غسل ايليه
و تكفين ايله بوردیلر و بر رجل ابن عباسدن سؤال ايلدي بنم انام نصرانيه ايكن فوت اولدي
ديدي غسل و تكفين ايله نمازي قلمه و دفن ايله بوردیلر و سن في حمل الجنازة اربعة حمل جنازه
دورت كمسنه مسنون اولدي و قال النبي عليه السلام من حمل جنازة اربعين خطوة كفرت عنه اربعين

اربعين كبيرة وان نبدأ واول دورت كسنه بدأ ايليه فيضع مقدمها على يمينه ثم مؤخرها
ثم مقدمها على يساره ثم مؤخرها يس امدي جنازه نك صاغنك مقدمني قويه صاغ اوموزينه
اندنصكره مؤخرني قويه ينه صاغ اوموزينه اندنصكره اوبر طرفندن مقدمني صول اوموزينه
اندنصكره مؤخرني صول اوموزينه قويه بو اسلوب اوزره كتوررايسه قرق آدم بوردكده
قرق كناه كبيره سنه كفارت اولور ويسرعون به دون الخبب سرعت ايله مشي ايده لر اما خبب
ايله دكل خبب يلمكلك بر نوع يوريور ومنت عجله اوزره كتورلدكينك سببي نبي عليه السلامدن
سؤال اولندقده فان يكن خيراً عجلتموه اليه وان يكن شراً وضعتموه عن رقابكم بيورمشلردر
ويا خود فبعداً لاهل النار بيورمش اولالر روايت اولندیكه ابو هريره رضي الله عنه محتضر
اولدقده وصيت ايلديكه بني قبرمه عجله ايله قويه سز زيرا نبي عليه السلامدن العبد الصالح
اذا وضع على السرير يقول قدموني واذا وضع العبد السيء على السرير يقول يا ويلي اين تذهبون بها
حديث شريفني استماع ايلدم امدي عجله ده مبالغه ايليه سز ديو سپارش ايدردي والمشي
خلفها افضل جنازه نك خلفنده مشي افضلدر قوله عليه السلام الجنازة متبوعة
حتى نبي عليه السلام سعد بن معاذك جنازه سي خلفنده مشي بيورلردي علي كرم الله وجهه دخي معاً
يوررردي نبي عليه السلام ديديلركه ابو بكر وعمر رضي الله عنه اوننده يوررلر بونه سبب نذر ديو
سؤال ايلديلر بيورديلركه انلر جنازه نك خلفنده يوريمك افضليني بيلورلر لكن ناسه
تأسير تيسير ايچوندر زيرا ناس جنازه نك اوننده يورمكدن احتراز ايدرلر انلر خلفني اختيار
ايليه لردي طريق غايت ضيق اولوردي انلرك فعللري تيسير امر ايچوندر بيورمشلردر وابن مسعوددن
مرويدر كه خلف جنازه ده يوريمك اوننده يوريمكدن فضيلتي مكتوبه ايله نافله كبيدر امام شافعي
اوننده يوريمك افضلدر ديمشلردر زيرا ابو بكر وعمر رضي الله عنهما اوننده يوريمشلردر ديو احتجاج
ايلمشلردر اكا جوابي ويرلمشدر وجنازه نك اوننده ذكر وقرائت ايله رفع صوت مكروهدر زيرا
بو مقوله فعل كتابيدر انلره تشبيه جائز دكلدر نهايه ده دخي بو ليجه مسطوردر وجنازه ايله كيدن

كمسنه يه لا يقدر كه دنيا كلامني سويلشميه وكولميه حتى ابن مسعود جنازه ده بر كمسنه ضحك
ايلدوكن ايشدكده سنك ايله بر دخي سويلشميه يم ديو تحطيه ايلمشدر لسنا طائفه سي معا چقميه لر
بلكه كرهت تحريميه ايله مكروهدر وجنازه ده نوحه وشق جيوب وخمش خدود حرامدر نبي عليه
السلام ليس منا من شق الجيوب وخمش الخدود ودعا بدعوي الجاهليه بكا ايله ارسال دموع
لا بأسدر واذا وصلوا الى القبر كره الجلوس قبل وضعه عن الاعناق يعني جنازه قبرينه واصل اولسه لر
يوبونلرندن ايندورب وضع ايلمدين جلوس مكروه اولدي قال النبي عليه السلام من تبع الجنازة
فلا يجلس حتى يوضع محيطده افضل اولنان جنازه نك اوزري تراب ايله تسويه اولنجه اوتورمقدر
ونيه محيطده بر كمسنه سفينه ده فوت اولسه غسل وتكفيني اولنور ونمازي قيلنوب بحره القا اولنور و
يحفر القبر ويلحد وقبر حفر اولنه قبرك قبله دن طرفنده شق اولنه ويدخل الميت فيه من جهة القبلة
ادخال
ميت قبره القا اولنه قبله جانبندن ويقول واضعه بسم الله وعلى ملة رسول الله دخي منك واضعي
بسم الله وعلى ملة رسول الله ديه زيرا نبي عليه السلام ابا دجانه يي قبره وضع ايلدكده بويله ديمشدر
هدايه ونهايه ده دخي مسطور اولان بويلهدر اما صحيح اولان دالنجاد نبي وضع ايلدكده ديمشدر
زيرا ابو دجانه نبي عليه السلامدن صكره خلافت ابو بكرده فوت اولمشدر وفاضل سعدي چلبي
دخي ديمشدر ابو دجانه عثمان رضي الله عنه زماننده فوت اولمشدر غايت البيان صاحبي ديمشدركه
ابو دجانه هجرتدن اون ايكنجي سنه ده يمامه ده شهيد اولمشدر ويسجى قبر المرأة خاتونلر قبري
ستر اولنور يعني قبره وضع اولنه دوغين محلده برشئ ايله ستر اولنور لا الرجل رجالك قبري
ستر اولنماز شافعي قاتنده ستر اولنور زيرا نبي عليه السلام سعد بن معاذك قبريني ستر ايلدوكي
روايت اولنمشدر امامزم ايجون دليل على رضي الله عنه بر ميت دفن اولنورکن مرور ايدوب قبريني
ستر ايلمشلر ايدي على ستر مزبوري نزع ايدوب بو رجلدر رجالك حالي انكشافدر ديو سور مشلردر
اما سعدك قبري ستر اولنمغه تاويل بودركه سعدك كفني بدننك احاطه ايلمامسيدر قبر ستر
اولنمق اقتضا سندن برعضونه كمسنه مطلع اولمسون ايجوندر ويوجه الى القبلة ميت قبله جانبنه

جانبنه توجه ایدرلور یعنی یوزی قبلیه دوندیلور وبحل العقده دخی حل اولنور یعنی چزیلور
ویسوّی علیه اللبن والقصب میت اوزرینه کرپج وقمش تسویه اولنور ویکره الاجر والخشب
طوغله وخشب تسویه اولنمق مکروه اولنور ویهال التراب دخی تراب صب اولنور یعنی
میت اوزرینه برمقدار طبراق دوکلور ویسنم القبر قبر اورکجلنور یعنی بردن برقارش
دخی زیاده مرتفع اولور ولا مربع قبر تربیع اولنماز شافعی قاتنده تربیع اولنور تسنیم اولنماز
زیرا روایت اولنمشدر نبی علیه السلام اوغلی ابراهیم وفات ایتدوکده مسنطیح ومربع ایلمشلر در
بزم ایچون دلیل نبی علیه السلام تربیع قبوردن نهی ایلمشدر وابراهیم النخعی دن روایت در
کندولره دیمشدر که بکا خبر ویرمشدر شول سنکه نبی علیه السلام ملک وابو بکر وعمر رضی الله عنهما نک
قبر شریفلرن مسنم کورمشدر وقبر ابراهیم اولی مسطح اولوب صکره مسنم اولمشدر عنایه
ونهایه ده دخی بویلجه در ویکره بناؤه قبرک بناسی مکروه اولور بالجص والاجر والخشب کرج
وطوغله وخشب ایله بنا ایلمک مکروه اولور زیرا بونلر بقا وزینت ایچوندر قبر ایسه بقا وزینت
محل دکلدر ولا یدفن اثنان فی قبر الا الضرورة ایکی کمسنه برقبرده دفن اولنماز الا مکرکه ضرورت
ایچون اوله وایکیسنک مابیننه تراب قونیله ایکی قبر اولمق ایچون ولا یخرج من القبر میت قبردن
اخراج اولنماز الا ان یکون الارض مغصوبة الا مکرکه مغصوبه اوله کفن دخی بویلجه در یعنی کفن مغصوب
اولسه صاحبی راضی اولمسه الا قبری آچلور اوراندن اخراجنی مراد ایلسه قبر آچلوب ثوب نزع اولنور
بالاتفاق حاکم عبد الرحمن جامع صغیرینک شرحنده میت کفن سز دفن اولنسه قبری آچلماز اما برکمسنه قبر
ایچنده برشی وبا نقود کیسه سی اونده ایلسه اونوتسه قبری نبش ایلدی ایدر واکر میت دفن اولندقدن صکره
شفعه ایله اخذ اولنسه میت اخراج اولنور ویکره وطئ القبر والجلوس والنوم علیه قبری باصمق وقبرده
اوتورمق وقبر اوزرنده اویومق مکروه اولور زیرا نبی علیه السلام نهی بیورمشدر والصلوة عنده دخی قبر
قاتنده نماز مکروه اولور برنصرانیه برمسلمدن حامل اولوب فوت اولسه بعضیلر مقابر مسلمینه دفن اولنور
ولدی نشرفنه وبعضیلر نصاری مقابرینه دفن اولنور دیمشلر اکر برحامل فوت اولسه وقرننده اوغلان حرکت

ایله صول جانبندن قارنی شق اولنوب اوغلانی اخراج اولنور اما برکمسنه آخرک برانجوسنی یوتسه وفوت اولسه قارنی شق اولنماز

باب الشهید

بو باب شهید بیاننده در فعیل بمعنی مفعول اوله و بو کا شهید تسمیه سی ملائکه اکرامًا موتنه حاضر اولدقلری ایچوندر و یاخود جنت ایله مشهور اولدوغی ایچوندر و یاخود فعیل بمعنی فاعل اوله زیرا شهید حیدر کو یا که دیری قاتنده حاضردر هو من قتله اهل الحرب والبغی او قطاع الطریق شهید شول کمسنه درکه اهل حرب و یاخود اهل بغی و یاخود قطاع طریق اول کمسنه یی قتل ایلیه گرک حدید و گرک حدیدن غیری حرق و غرق کبی و هر نه مقوله شی ایله اولور ایسه اولسون اول مقتول اولان کمسنه شهید در او وجد فی المعرکة وبه اثر الجراحة و یاخود اول کمسنه معرکه ده بولنه و انده اثر جراحت اوله اول جراحت ظاهره و یاخود باطنه اوله اولان گوزدن و قولاقدن قان چیقمق کبی زیرا بونلردن عادةً قان چیقمق اولماز و بوغازدن صافی قان چیقمق کبی زیرا بونلردن خروج دم باشه ضربدن حاصل اولور اما ذکردن اقان اعتبار اولنماز ختانه دن حاصل اولمق احتمالیدر دبردن اقان دخی اعتبار اولنماز باصوردن اولمق احتمالیدر و بورندن اقان دخی اعتبار اولنماز رعاف اولمق احتمالیدر و بوغازدن اقان دخی صافی اولمز ایسه سوداردن اولمق احتمالیدر بونلر قتله دلالت ایلمز غسل اولنور او قتله مسلم ظلمًا و یاخود اول کمسنه یی بر مسلم ظلمًا قتل ایلیه ظلمًا قیدی رجمًا و یا قصاصًا مسلمانلر قتل ایلدوکندن احترازدر ولم یجب بقتله دیة دخی اول کمسنه نک قتلی ایله دیت واجب اولمیه بو قید شبه عمد و خطادن احترازدر فیکفن ویصلی علیه ولا یغسل ویدفن بدمه وثیابه یعنی اول مذکور تکفین اولنور و اوزرینه نماز قیلنور و غسل اولنماز و قانی و [illegible] ایله دفن اولنور زیرا اول کمسنه شهدای احد معناسنه در نبی علیه السلام المرحقنده [illegible] زملوهم بکلومهم ودمائهم ولا تغسلوهم و بر روایتده لا تغسلوهم فان کل جرح تضوح مسکًا یوم القیمة بیورمشدر شول کمسنه لرکه آلت جارحه ایله ظلمًا قتل اوله حال بو که اول کمسنه طاهر و بالغ اولوب قتل ایله عوض مالی اولمیه شهدای احد معناسنه در الملحق اولنور شافعی فاقتنده شافعی قاتنده شهید اوزرینه نماز قلنمز زیرا سیف ذنوبی محو ایدیجیدر اول تقدیرجه شفاعته

عندن مستغنیدر بر دیررکه سینه اوزرینه صلاة کرامتی ایچون در شهید خود کرامته دخی اولیدر
الا ما لیس من جنس الکفن کالفرو و الحشو و الخف و السلاح جنس کفندن اولمیان شی
ایله دفن اولنماز کورك و پنبه لی اسباب و ادك و سلاح کبیلر نزع اولنور معاً دفن اولنماز
شافعی رحمه الله دملوهم حدیث شریفی اطلاقی اوزره حمل ایدوب مقتولك اوزرنده برشی
نزع اولنمامق طرفنه ذاهب اولمشدر امامز ایچون دلیل سنن ده ابن عباسدن روایت
اولنان امردرکه نبی علیه السلام قتلاء احد ده حدید و جلودك نزعنی امر ایلمشدر ویزاد
وینقص مراعاتاً لکفن السنة کفن سنته رعایتاً زیاده و نقص اولنور مثلا مقتولك اوزرنده
کفن سنتدن زیاده ثوب اولسه نقصان ایلمك کرکدر اکر ناقص ایسه زیاده ایلمك لازمدر
وان کان صبیا او مجنوناً او جنباً او حائضاً او نفساء یغسل اکر مقتول صبی و یا مجنون
و یا جنب و یا حائض و یا نفسا اولورسه غسل اولنور ابو حنیفه قاتنده اما صبینك غسلی
زیرا سیف حق شهداء احد ده غسلدن کافیدر زیرا سیف کناهی محو ایلمك وصفی ایله
متصفدر صبی ده خود کناه یوقدر که انی ازاله ایلیه امدی شهداء احد معناسنده اولمیان
غسل اولنور مجنون دخی صبی کبیدر اما جنب شهادت غسلی مانعدر لکن جنابتی
دافع ایدوکی بلنمدی اول تقدیرجه جنابت رفع اولنمغله غسل لازم کلدی روایتدر که
حنظله بن ابی عمر الثقفی شهید اولدقده نبی علیه السلام بیورمشدر که حنظله یی ملائکه غسل
ایلمشلردر حتی خاتوننددن سؤال اولوندقده جنب ایدی برصوت هائله مفرغه استماع
ایتمکله الینه فلج آلوب عجله اوزره کیتمش ایدی دیو جواب ویردکده نبی علیه السلام صحابه یه
خطاب ایدوب لذلك غسلته الملائکه دیو بیورمشدر حائض و نفسا دخی جنبه الحاق
اولندی خلافاً لهما امامین خلاف ایدوب غسل اولنمامق جانبنه ذاهب اولمشلردر
زیرا شهیددن غسلك سقوطی قتلده مظلومیتك اثرینی ابقا ایچوندر اکر اما له حق صبی
و مجنون ده خود مظلومیت دخی زیاده در اول تقدیرجه سقوط غسل بونلرده اولیدر

اما جنب وحایض ونفسایه جنابت وحیض ونفاس ایله واجب اولان غسل موت ایله ساقط
اولدی وغسل ثانی دخی واجب اولمدی شهید اولدوغیچون ویغسل ان قتل فی المصر ولم یعلم
انه قتل عمدا ظلما اگر برکمسنه شهرده قتل اولنسه واولکمسنه عمدا ظلما قتل اولندوغی بلنمسه غسل
اولنور زیرا اول قتلده واجب اولان قسام ودیتدر واگر بلنسه که عمدا ظلما قتل اولنذی و
قاتلی دخی معلوم اولسه غسل اولنماز زیرا بونده واجب اولان قصاصدر وقچان بلنسه که
عمدا ظلما قتل اولنذی لکن قاتلی معلوم اولمسه غسل اولنور زیرا بنه واجب اولان قسامه
ودیتدر وکذا ان ارتث بینه غسل اولنور ارتثاث اولنورسه یعنی احکام حیوندن برحکم
انکچون ثابت اولورسه بان اکل او شرب او عولج او باع او اشتری او عاش اکثر یوم عند
ابی یوسف اکل ایتمکله ویاخود ایچمکله ویاخود معالجه ایتمکله ویاخود بیع وشرا ایتمکله
ویاخود برکونک اکثرنده حیوتده اولمغله بونلر احکام دنیادندر بونلردن بریسی بولنورسه
غسل اولنور ابو یوسف قاتنده خلافا لمحمد امام محمد خلافنجه نهار کامل ویاخود لیل کامل
اولمق لازمدر دیمشلردر او مضی علیه وقت صلاة وهو یعقل ویاخود اول کمسنه نک اوزرینه بر
وقت صلاة مرور ایلسه حال بوکه اول کمسنه نک عقلی باشنده اوله اوزرینه صلاة واجبه اولور
وجواب ایسه احکام دنیادندر وامه حیمة ویاخود اول کمسنه یی جادره کتورهلر او نقل من
المعرکة حیا ویاخود معرکه دن زنده نقل اولنه او اوصی مطلقا ویاخود وصیت ایلسه
مطلقا یعنی کرک امور دنیا ایچون وکرک امور آخرت ایچون اولسون برابردر وقال
محمد ان اوصی بامر اخروی لا یغسل امام محمد قاتنده اگر اول کمسنه امر اخروی ایچون وصیت
ایدرسه غسل اولنماز حاصل خلاف اگر امور دنیا ایچون وصیت ایدرسه اتفاقا غسل اولنور
اگر امور آخرت ایچون وصیت ایدرسه ابو یوسف قاتنده غسل اولنور امام محمد قاتنده
غسل اولنماز حالتده وصیت ایکی کلمه ایله اولنورسه شهادتی باطل اولماز معلوم اولاکه
برکمسنه ارتثاث ایلسه اندن صکره فوت اولسه شهید اولماز لکن آخرتده ثواب شهدا اکندو

کنزو ایچون محققدر معلومدر کہ عمر و علی رضی الله عنهما بعد المطعون الطعن اولرینه کنوردیلر
وغسل ایلدیلر وانکیبی دخی شهیدلردر صحیح مسلمده ابو هریره رضی الله عنه دن روایتدر کہ نبی
علیه السلام حراطاغنه وباخود شک راوی اوزره احد طاغنه کلدلر طاغ حرکت ایدوب
نبی علیه السلام ایله ابو بکر و عمر و عثمان و علی وطلحه و زبیر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
بیله ایدیلر قال النبی علیه السلام اسکن باحراء او یا احد ویروی اهدأ فما علیک الا نبی
وصدیق و شهید بیورمشلردر ابن ملک دیمشدر کہ شهیدن مراد جنسی در زیرا حدیثده
مذکور اولان ابو بکردن غیریسی شهید اولمشلردر بو تقدیرجه بونلرک شهادتی احد قتلا سنک
معناسنده اولمسنه درحدیث شریفک ورودنه اقتصار اولندی صحیح مسلمده وارد اولمشدر
شهید بشدر مطعون و مبطون وحرقی وغرقی وهدمی فی سبیل الله مقتول ابن ملک دیمشدر کہ
فی سبیل الله مقتول مؤخر ذکر اولندیغی ترقی بابندندر بوندن معلوم اولدیکہ شهید اجی
علی مجاهد فی سبیل الله قتل اولناندر ظاهر اولان بو درانذ نصکره معلوم اوله کہ بعض فقها
مجاهد فی سبیل الله اولان مقتوله شهید حکمی تسمیه ایدوب بوندن غیریسی شهید حقیقی تسمیه
ایلمشلردر پس امدی معنی شهید حکمی شول شهید درکه حکم شهید آنک اوزرینه جاری اوله واول
مقتول شهید حقیقة وحکما شهیددر وشهید حقیقینک معناسی شهید اولور حقیقتنه نظر ایله
اما حکم شرعه نظر ایله شهید اولماز وبعضیلر شهید حکمی یی فی سبیل الله مقتول اولاندن غیرییه
اطلاق ایلدیلر وشهید حقیقی یی فی سبیل الله اولان مقتوله اطلاق ایلدیلر پس امدی شهید
حکمینک معناسی شول شیء اولور کہ حقیقة شهید اوله بو تقدیرجه هر شهید حکمی حقیقی اولور
اما هر شهید حقیقی حکمی اولماز اولکی وجه اوزره مابینلرنده عموم وخصوص مطلقدر
وثانی اوزره تباییندر فافهم وبعضیلر اولی ترجیح ایلدیلر وبعضیلر ثانی یی ترجیح ایلدیلر اما
راجح اولان اولکیدر بلکه حق دخی اولدر ومن قتل بحد او قصاص غسل وصلی علیه شول من کہ
حد سببی ایله وباخود قصاص سببی ایله قتل اولنه غسل اولنور واوزرینه نماز قیلنور زیرا حق

مستحقی ابقا ایچون نفسی بارلدر روایت اولنمشدر وقتا کماعز رجماً قتل اولندی ایسه عموتیبی
نبی علیه السلام کلوب یا رسول الله ماعز قتل اولندی کلاب قتل اولدوغی کبی امر شریفکز نذر دیدکده
قال النبی علیه السلام لا تقل هذا لقد تاب توبة لو قسمت توبة علی اهل الارض لوسعتهم اذهب
فاغسله وکفنه وصل علیه بیورمشلردر ومن قتل لبغی او قطع طریق غسل ولا یصلی علیه
شول من که اهل بغی ویا قطاع طریق اولدوغی ایچون قتل اولنه غسل اولنور واوزرینه نماز
قلنماز زیرا انلر ساعی فساد اولوب حقلرنده نص شریف وارد اولمشدر قال الله تعالی لهم
خزی فی الدنیا صلاة ایسه شفاعتدر انلر ایسه شفاعته مستحق دکللردر علی کرم الله
وجهه بغات اوزرینه نماز قلنمامشدر و بغاة کفار میدر دیو سؤال اولندقده دکللدر لکن
قرنداشلریمزدر بزم اوزریمزه بغی ایلمشلردر نماز ترکی انلره عقوبت و غیریلره جزا ایچوندر
اما شافعی دیمشدر اوزرلرینه نماز قیلنور زیرا مؤمنلردر وحقلرده قتل اولندیلر اول تقدیرجه
رجم و قصاص مقتوللری کبی اولمشلردر وقیل لا یغسل ایضاً دینلمشدر که نماز قلنمدوغی
کبی غسل دخی اولنمز ابو یوسف دن وانلر قبلندن ابو حنیفه دن روایت اولنمشدر که غسل اولنمزلردی
و نمازلری دخی قلنمز زیرا علی کرم الله وجهه خوارج ایله یوم نهرده وانده غسل ایلمیوب و نمازلرین دخی
قلمامشدر و یصلی علی قاتل نفسه نفسنی قتل ایدنک بعد الغسل نمازی قیلنور ابو حنیفه و محمد قاتل
فاسقدر ساعی بالفساد دکلدر فسادی کندو نفسنه در خلافاً لابی یوسف ابو یوسف خلافنه در زیرا
انلک قاتلی غسل اولنماز و نمازی قلنماز باغی کبی سائره زجر ایچون بو صورتده عمداً ایسه اما خطاً
ایسه غسل اولنور و نمازی قیلنور باب الصلاة فی الکعبة صح فیها الفرض والنفل کعبهٔ شریفه ده فرض
و نافله قلمق صحیح اولدیغیمز قائلزده زیرا نبی علیه السلام یوم فتحده جوف کعبه ده نماز قلمشدر اما
اخی چلبی و ذا اهدی شرح قدوریده و مالک و شافعی برقولده کعبه ایچنده اداء مکتوبات حلالدر
دکلدر دیمشلردر و بعضیلر دخی فرض و نفل قلنماز دیمشلردر ومن جعل فیها ظهره الی ظهر امامه
جاز شول من که کعبه ده ظهرینی امامک ظهرینه ایله جائزدر یعنی ارقه سنی ارقه سنه کلسه جائزدر

تزدر زيرا استقبال كعبه وعدم تقدّم امام بولنمش اولور ولو الي وجهه لا يجوز اكرظهرني
امامك وجهنه قبلا رسه جائز دكلدر اقتداسي صحيح اولمدوغي امامي تقديم ايلدوكي ايچوندر
وكره ان يجعل وجهه الي وجهه مصلّي كندو وجهني امامك وجهنه ايلمك يعني مواجه اولمق
مكروه اولدي امّا جوازي امامه متابعت بولندوغيدر وتقدم امامه كه مانع جواز صلاة
ايدي اولدخي منتفي اولدوغيدر امّا كراهتي مقابله اولمغله معابد صورتنه تشبه فعلي بولنمسيدر
لا بق اولان مواجه اولدقده مابيننده برستره قومقدر ولو تحلّقوا حولها اكر جماعت امامك
اطرافنه خلقه اولسه فيها كعبه ايچنده جاز جائز اولور اكر قپوسي مفتوح ايسه غيري مساجدده
امامك محرابده قيامي كبي اولور اختيارده بويله مسطوردر بوقول لا يقدركه مكروه اوله
زيرا امامك محرابده قيامي مكروهدر نته كم مكروهات صلاتده بيان اولمش ايدي وان كان خارجها
واكر كعبه نك خارجنده اوله وناسك خلقه سي كعبه نك حولنده اولسه جازت صلاة من هو
اقرب اليها شول كمسنه نك صلاتي جائز اولوركه او كمسنه كعبيه اقرب درمنه امامدن
ان لم يكن في جانبه اكر اول اقرب امام جانبنده اولماز ايسه اكر امام جانبنده اولورسه جائز
اولمز زيرا امامه تقدّم بولنمش اولور ويجوز الصّلاة فوقها كعبه نك اوزرنده صلاة جائز
اولور وتكره لكن مكروه اولور كراهتي ترك تعظيم بولنمش اولور نبي عليه السّلام يدي
موضعده صلاتي نهي بورلمشدر يري مجزره مزبله مقبره حمّام قوارع الطّريق معاطن الابل
فوق ظهر بيت الله الحرام باب الزّكوة ٥ بو باب زكوة بياننده در زكوة لغتده زياده معناسنه در
زكي المال نام وارداد ديمكدر وطهارت معناسنه ده كلور قال الله تعالي وتزكيهم بها اي
تطهّرهم يس زكوتده دنياده مال وآخرتده ثواب زياده لكي واردر وصاحبنك طهارتنه
باعثدر قال الله تعالي خذ من اموالهم صدقة تطهّرهم وتزكيهم بها وصدقه تسميه اولنمسنه
فوالك عبوديتده صدقنه دلالت ايدر اول اجلدن بو اسمله تسميه اولنذي وزكوة كتاب
وسنت واجماع امّت ايله فرضدر كما قال الله تعالي اقيموا الصّلوة واتوا الزّكوة وكذلك

بالسنة قال النبي عليه السلام بني الاسلام على خمس شهادة ان لا اله الا الله وان محمد رسول الله
واقام الصلاة وايتاء الزكوة الى آخر الحديث ورسول عليه السلامدن بوكونه كلنجه اجماع امت
فرضيتنه منعقد اولمشدر مشروعات بشدر بري اعتقادات بري عبادات بري معاملات بري
عقوبات بري كفارات اعتقادات دخي بشدر الله ايمان وملائكه ايمان وكتبه ايمان ورسله
ايمان ويوم آخره ايمان در معاملات دخي بشدر معاوضات مناكحات مخاصمات امانات
شركات عقوبات دخي بشدر قتل نفسده قصاص سرقه ايچون اخذ مالده قطع يد زناده جلد
ورجم عرض مؤمني هتكده حد قذف كبي مرتد اولنه قتل كبي كفارات دخي بشدر كفارات القتل
كفارت الظهار كفارت الافطار كفارت اليمين كفارت جنايات الحج عبادات خمس دخي
نوعله متنوع اولور بري عبادت محضه بدنيه در صلاة وصوم وجهاد كبي بري عبادت ماليه در
زكوة كبي بري دخي ماليه وبدنيه ايله مركب عباد تدر حج كبي هي تمليك جزء من المال معين شرعاً
زكوة شرعاً مالدن جزء معيني تمليكدر معين جزءك صفتيدر شرعاً قيدي ايله صدقه نافله
خارج قالور من فقير مسلم مالدن جزء معيني فقير مسلمه تمليكدر وقال الله تعالى انما الصدقاة
للفقراء فقير مسلم قيدي ايله غني وكافر خارج قالور غير هاشمي هاشميدن منسوب اولانلر انلر
آل علي وعباس وآل عقيل وال جعفر وال حارث بن عبد المطلب در وذات سعادت ابانلري
غساله ايادي ناس ايله ملوث اولمق ايچون اوساخ وغسالهدن كندولريني تبعيد وخمس
الخمس بهره سيله تبشير ايدوب يا بني هاشم ان الله تعالى حرم عليكم غسالة ايدي الناس واوساخهم
وعوضكم منها بخمس الخمس بيورمشلردر ولا مولاه وشمينك معتقنه دخي تمليك اولنميه مولى
قريشدن بريسي نبي عليه السلامدن سؤال ايدوب تحل لي الصدقة فقال لا انت مولانا بيورمشلردر
مواضد اتزنور رهم معتقد وهم افندي معناسنه كلور بو محلده مراد معتقد مع قطع المنفعة
عن المملك من كل وجه مملكدن قطع منفعت ايله هر وجهدن يعني ويرلن زكوة مالكيندن منفعتي
منقطع اولمق ايله يعني اقرباء وتعلقاتنه مثلا اوغلنه واوغلي اوغلونه وان سفل وباباسنه وجدنه

وجدّنه وجدّنك جدّنه وان علا واحد زوجين آخره ورمیه زیرا بونلره وبریلجك قطع منفعت اولماش
اولور لله تعالى الله ایچون تملیکدر مصنفك الله تعالى دیدوکندن مرادي على وجه القربة مع الاخلاص
دیمکدر زیرا زکوة عبادتدر اییسه عبادتده ایسه اخلاص لابددر قوله تعالى وما امروا الا لیعبدوا الله
مخلصین له الدین الله تملیکه متعلقدر وشرط وجوبها زکوتك وجوبنك یعنی فرضیتنك شرطی
بو محلده وجوبدن مراد فرضدر زیرا حق سبحانه وتعالى نك واتوا الزکوة قول شریفی کبي دلیل قطعی
ایله ثابت اولمشدر وادّوا زکوة اموالکم حدیث لطیفی دخی وارد اولمشدر بو محلده وجوب
تعبیري بابودرکه مقدارینك وکفاینك بعضیسی جز احاد ایله ثابت اولدو عندنده وباخود
فرض ووجوب مواضع آخرده ایکیسندن برینك استعمالي جائز اولغله مجاز شایع قبیلندندر
العقل والبلوغ وجوبنك شرطی عقل وبلوغدر زیرا بو ایکیسی اولمینجه تکلیف صحیح اولماز اما شافعي یه کوره
واجبدر ولیسی وباخود وصیسی مالندن اخراج ایدر زیرا حق مالیدر ایکیسندن دخی مالندن
واجب اولور نفقه زوجات وعشر وخراج کبي اما بزم ایچون دلیل نبي علیه السلامك قول شریفیدر
رفع القلم عن ثلث عن النائم حتى یستیقظ وعن الصبي حتى یحتلم وعن المجنون حتى یعقل
بزم مذهبمزده بونلره زکوة واجب دکلدر والاسلام وجوبنك برشرطی دخی اسلامدر
کافره واجب دکلدر زیرا کافر فروع ایمانله مخاطب دکلدر اما اسلام ایله عبادانك صحتنه
شرطدر والحریة شرطلك بری دخی حریتدر رقیقه وزرینه واجب دکلدر زیرا رقیق تملك
وتملیکه مالك دکلدر وملك نصاب شرطلك بری دخی مالك اولمقدر نصابه اقلدن زکوة
واجب دکلدر حولی نصابك صفتیدر اول نصاب که حولي اوله قوله علیه السلام لا
زکوة في مال حتى یحول علیه الحول نص شریفي دلالت کافیدر زیرا حول فصول اربعه یی مشتملدر
بو قدر مدتده نما متحقق اولور اولمعنی شرع شریف حولي تقدیر ایلدي فارغ عن الدین اوله نصاب که
حولی دیندن فارغ اوله اول دین دخی معجل ومؤجل واصالة وکفالة لفانه مهر وقتفسي اولور
اولسون بونلردن فارغ کرکدر اما دین نذر وکفارت ووجوب حج وصدقه فطر وهدی واضحیه

واصحیه وبعد التعریف لفظه بونلر مانع زکوة دکللردر ودین زکوة دخی مانع زکوة در مثلا بر کمسنه
نصابه مالك اولسه لکن اوزرنده کچن سنه نك زکوة دینی اولسه سنهٔ آتیه نك زکوتنی اخراج اولنوقده
نصابه نقصان کلسه کچن سنه نك زکوتنی ویرلدکده حکم ثانیه نك زکوتنی منع ایدر عباددن مطالبی
اولان دین کبی بعد الهلاك دخی دین زکوة کبی مانعدر وحاجة الاصلیة واول نصاب
حاجت اصلیه سندن فارغ اوله نبی علیه السلام ملك المرء احق من کسبه حدیث شریفی وابداء
بنفسك قول لطیفی حوایج اصلیه سنك تقدمنه دلالت ایدر وحوایج اصلیه ساکن اولدوغی
اولر وکیدوکی اسباب واساس بیت وبنودکی آتلر وخزمت ایچون اولان قوللر واستعمال
اولنان سلاح وکتب فقهیه وتفسیر وحدیث والات حرفت دخی معاشه لازم اولان شیلر حاجة
اصلیه درتام ونقدیراً اگر تقدیراً دخی اولورسه اول نصاب نامی اوله یعنی زیاده اوله نما دخی یا تحقیقی
اوله توالد وتناسل وتجارات کبی ویاخود تقدیری اوله که استنما ممکن اوله زیرا تفاوت اسعاردن
وفصول اربعه دنك کچه سندن استنما ممکندر کرك نما بولنسون کرك بولنمسون حولان حول
نما مقامنه قائم اولور نته کم سفرده رخصت مشقت ایچون اولوب کرك مشقت اولسون کرك
اولمسون سفر مشقت مقامنه قائمدر اولوب حکم رخصت سفر اوزرنه جاری اولدوغی کبی
بونده دخی حولان حول نما مقامنه قائم اولور ملکاً تاماً اول نصاب صفات مذکوره ایله متصف
اولدقده حکم ملك تام ایله مالك اوله یعنی یداً اولمیه زیرا مکاتب اگرچه النده اولان ماله مالکدر
حقیقتده اول مالی افندیسنك ملکیدر فلا یجب علی مجنون ولا صبی ولا مکاتب پس امدی
مجنون وصبی ومکاتب اوزرنه زکوة واجب اولماز ولا مدیون مطالب من العباد دی قدر دینه
عباددن مطالب اولان دین ایچون مدیون اوزرنه مطالبه مقداری دیننه زکوة واجب دکلدر
مثلا درت یوز درهم اولسه ومطالب اولان دین دخی درت یوز درهم اولسه زکوة واجب دکلدر
اما درت یوز درهمه مالك اولسه مطالبه اولان ایکی یوز درهم اولسه باقی ایکیوز درهمدن زکوة
واجب اولور ولا فی مال ضمار وهو المفقود دخی ضمارده زکوة واجب دکلدر اول مال ضمار مفقوددر

مفقود اولانلردر ضمارك اصلى ضماردندر اضمار تغييب و اخفا ايلمكدر و اضمار في قلبه بوندندر
ضمار شول شيدر كه كوزدن غائب اولوب عيني قائم اوله لكن انكله انتفاع قابل اولميه مال
مفقود و عبد ابق كبي دخي بونلره بكزر نه وار ايسه ائمهٔ ثلث قاتنده بونلرده زكوة واجب دكلدر
زفر و شافعي خلاف ايدوب قچن اول مال ضماره واصل اولسه سنين ماضيه نك زكوتني ويرر
زيرا سبب متحقق اولدي و ضمار اكين ال ايرشملك زكوتك وجوبني مخل دكلدر ابن سبيلك
مالي كبي بزم ايچون دليل علي كرم الله وجهه نك لا زكوة في المال الضمار قول شريفيدر زيرا
سبب مال ناميدر و نما ايسه تصرفه قدرتله اولور اولتقديرجه سنين ماضيه نك زكوتي واجب
اولماز والساقط في البحر و بحره دوشن مالده دخي زكوة واجب دكلدر والمغصوب لا بينة
عليه دخي مال مغصوبدر كه انك اوزرينه شاهدي اولميه اولدخي مال ضمار حكمندهدر ومدفون
في برية نسي مكانه دخي شول مالكه بريه مدفون اولوب مكاني اونودلمش اوله انده دخي زكوة
واجب دكلدر وما اخذ مصادرة دخي ظلما اخذ اولنان مالدن زكوة واجب دكلدر كرك
مصادره ايدن سلطان اولسون كرك غيري اولسون ودين كان قد جحد ولا بينة عليه
شول دين كه انكار اولنه وانك اوزرينه بينه دخي اولميه بونك حكمي دخي مال ضمار حكميدر
بو ذكر اولنان مال برقاچ سنهدن صكره اله كلسه سنين ماضيه نك زكوتي واجب اولماز
وبخلاف دين على مقر ملي او معسر او مفلس او جاحد عليه بينة او علم به قاض
شول دين مقر غني اوزرينه اوله ويا خود مقر فقير اوزرينه ويا خود مقر مفلس اوزرينه
اوله ويا خود بر منكرك اوزرينه اوله اما دينى اولدوغنه بينه سي اوله ويا خود بينه سي
اولمدوغي تقديرجه قاضي نك علمي اولدوغنه اوله يعني اول دين قاضي نك معلومي اوله
بو جمله بو قاروده ذكر اولنان بونك خلافنجهدر زيرا بونلر مال ضمار حكمنده دكلدر
خلافا لمحمد في المفلس امام محمد مفلسده خلاف ايدوب افلاسنه حكم اولندقدن
صكره هلاك مرتبه سنه وارمشدر زكوة واجب اولماز ديمشدر ابو يوسف محمد ايله

اقلاسنك تحقيقنده موافقت ايدوب وقت يساره دكين مطالبه سبا قطدر ديمشلر در
و زكوة ماضي يي اداده ابو حنيفه ايله موافقت ايدوب قبض اولندقدن زكوة ماضي ويرلمك
واجب اولمسنه واجب اولمشلر در و بخلاف ما دفن في البيت ونسي مكانه دخي
خلاف شول مالكه كندو بيتنده دفن اولنه ومكاني اونلدوكي اول مقوله مالده زكوة واجبدر
زيرا آرامق ايله وصولي ممكندر وفي المدفون في الارض المملوكة او الكرم اختلاف ارض
مملوكده ويا خود باغده مدفون اولان مالك زكوتنده اختلاف وارد ر بعضيلر جمله
ارضي قازمق ايله وصول ممكندر زكوة واردر ديديلر بعضيلر جمله ارضي قازمق خرج واردر
زكوة واجب اولماز ديديلر ويزكي الدين عند قبضه ديندن قبض اولندي مقداردن
زكوة ويريلور معلوم اولاكه دين اوج نوعدر بر نوعي قوي بري متوسط بري ضعيفدر
قويه مثال فنحو بدل مال التجارة عند قبض اربعين يس امدي بدل مال تجارة مثللو
قرق درهم قبض ايلدكده بر درهم زكوة تخي ويرمك واجب در ثمن سوايم دخي دين
قويدندر واوسطه مثال وبدل مال ليس كذلك عند قبض نصاب وشول بدل مالكه
مال تجارت وثمن سوايم مثللو اولميه نصاب مقداري قبض اولندقده زكوة ويريلور
كرك حولان حول اولسون كرك اولمسون برابردر مال تجارتدن غيري ديدوكي وحز متده
اولان عبيدك ثمني وثياب بذله نك ثمني ولها اجرت دار كبي مالردر وضعيفه مثال
وبدل ما ليس بمال عند قبض نصاب وحولان حول وشول شيء مثللوكه مال اولميه نصاب
قبضندن وحولان حولده زكوة واجب اولور مال اولميان شيء كه مهر ووصيت وبدل خلع
ودم عمدن بدل صلح وديت وبدل كتابت وبدل سعايت كبي بونلردن نصاب قبض اولنوب
وحولان حول ايلدكده زكوة واجب اولور وقالا يزكي ما قبض منه مطلقا امامين ديديلر
مزكي ديندن قبض اندوكي شيئك زكوتني ويره كرك حولان حول ايلسون وكرك ايلمسون
وكرك قليل وكرك كثير اولسون زيرا دينك جملهسي ماليتده برابردر ودين عينه ملحقدر وملحق

ملحق اولدوغی اجلدن دین ایله اشتراولنور ومدیون ذمتنده دینك حولانی حول
ایلمسی کوباکه کندو قاتنده حولانی ایلمشدر الا الدیة ولارش وبدل الکتابة عند قبض
نصاب وحولانی حول الادیت وارش وبدل کتابتده نصابك قبضنی وحولانی حولی
شرط قلدیلر زیرا بدل کتابت حقیقتده دین دکلدر بو اجلدن بدل کتابته کفیل اولمق
صحیح دکلدر وارش ودیت دخی حقیقتده دین دکلدر عاقله اوزرینه واجب اولمسی تابع
قتل وجنایتی اصحا ایچون صله طریقیله در پس امدی صله طریقی ایله اولان شیء قبل القبض
مالك اولنماز وبو اجلدندر که اگر عاقله فوت اولسه ترکهسندن استیفا اولنورا ولنماز
صاحب تسهیل دیمشدر لایق بودر که دیت وارش ایله دخی کفالت صحیح اولمیه بدل کتابت
ایله صحیح اولمدوغی کبی وشرط ادائها نیة مقارنة للاداء او العزل المقدار الواجب
وزکوتك اداسنك شرطی ادایه ویاخود مقدار واجبی تفریقه مقارن اولان نیتدر
زیرا زکوة عبادتدر عبادتده ایسه نیت شرطدر وزکوةده اصل نیت ادایه مقارن اولمسیدر
لکن توزیع ایدوب دفع ایلمك متفرق اولمغله حالت عزلده نیتك ایله اکتفا اولندی تیسیرا ایچون
وصومده نیت تقدیم اولندوغی کبی اگر بر سؤال سؤال ایدوب امام بر کمسنهدن کرها زکوتی اخذ
ایدوب اهلنه توزیع ایلسه اول کمسنهنك عهدهسندن زکوة ساقط اولور حال بو که ادایه مقارن
نیت یوقدر بلانیت اولمغله صحیح اولمموکرك ایدی دیرسه بر جواب ویررز که امام ایچون صدقاتی
اخذده ولایت واردر امدیجه فی مالکنك رضاسی ونیتی ایله ویرمك مقامنه قائم اولور بابانك
ولد صغیری ایچون صدقه فطری اعطاسی کبی زیرا حین اعطاده من له الولایة نك نیتی مقارن
اولمسی کافیدر ولو تصدق بالکل ولم ینوها سقطت اگر مزکی نصابك جملهسنی بلانیت تصدق
ایلسه زکوة ساقط اولور استحسانا قیاس بو ایدی که ساقط اولمیه وساقط اولمق امام زفرك
قولیدر زیرا نفل وفرض مشروعلردر صلاتده اولدوغی کبی تعیین لازمدر اکا جواب ویریلور که
واجب اولان جمله مالدن جزءدر که ربع عشردر جمیع مالده خود متعیندر پس امدی بو بابده

تعيينه احتياج يوقدر ولو بالبعض لا تسقط حصته عند ابي يوسف اكر نصابك بعضني
تصدق ايلسه اول بعضك حصه سي ساقط اولماز ابو يوسف قاتنده زيرا بعض متعين دكلدر
باقي ده ايسه واجبه محل اولمغين ساقط اولماز خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب
بعضده خي كلدر معتبردر زيرا واجبا ولان كول ايچنده شايعدر وتكره الحيلة لاسقاطها
عند محمد امام محمد قاتنده زكوتي اسقاط ايچون حيله مكروه اولور مثالي يوندن اولاكه
نصابي اولاد صغارينه هبه ايلمك كبي حيله ضمننده سبب وجوب منعقد اولدقدنصكره
حق فقرايي ابطال اولنور خلافا لابي يوسف ابو يوسف خلاف ايدوب مكروه دكلدر
زيرا حيله حق فقرايي ابطال دكلدر انجق وجوبدن امتناعدر چوق اولور كه مزكي كما هو حقه
واجبي اداده قصور ايدوب كنه كار اولمق خوفندن حيله يه سالك اولور اويله اولسه
معصيندن فرار دخي طاعتدر صحيح اولان بودر محيطده دخي بويلجه در ولو اشترى عبدا
للتجارة فنوى استخدامه بطل كونه للتجارة بر كمسنه تجارت ايچون بر قول اشترا ايلسه واستخدامه
نيت ايلسه تجارت ايچون اولمسي باطل اولور وزكوة واجب اولمز هدايه ده مسطوردر كه نيت
عمله متصل اولور اولديكه اول عمل ترك تجارتدر اكرچه امر عدمي ايسه ده نيه عمل تسميه اولنمشدر
حقيقتده ترك تجارت استخدام ايچون اما كلكه امساكدر بو امساك خود عملدر
ومانوى للخدمة لا يصير للتجارة بالنية مالم يبعه دخي شول شيء خدمت ايچون نيت اولنمشدر
اويله تجارت ايچون اولماز مادامكه اول شيء بيع اولنميه زيرا تجارت عملدر مجرد نيت ايله تمام
اولماز بو اجلدندر كه مسافر مجرد نيت ايله مقيم اولور اما مقيم نيت ايله مسافر اولماز الا سفر ايله
اولور وكذا ما ورث نيت ايله تجارت ايچون اولمدوغي كبي شيء دخي نيت ايله تجارت ايچون
اولماز نيت عمله مقارن اولمدوغي ايچون زيرا مورث وارثك ملكي اولور كندونك صنعي يوغيكن
بو اجلدندر كه جنينده خي وارث اولور اندن خود عمل متصور دكلدر اما بندن صكره وارث
اولدوغي شيء تصرف ايلسه تجارت ايچون اولور نيتك عمله اقترانى ايچون لكن في موروث التون

التون وكومش اولسه مجرّد ارثله تجارت ایچون اولور زكوة دخی واجب اولور وان نوا التجارة
فيما ملكه بهبة او وصية او نكاح او خلع او صلح عن قود كان لها عند ابي يوسف اكر تجارته نيت
ايلسه شول شیٔ دە كه هبه و یاخود وصيّت و یاخود نكاح و یاخود خلع و یاخود صلح سببی ايله مالك
اولسه نيتی تجارت ایچون اولور ابو يوسف قاتنده زيرا نيت عمله مقارن اولمشدر اول عمل يدوكم
قبولدر و تجارت اكتساب مالدر ملكنه داخل اولماز الا قبول ايله اولور كه سببيدر پس امدی
بو تقديرجه تجاوزا ایچون اولمق صحيح اولور خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب نيّت
عمله تجارة متصل اولمدی زيرا تجارت ديدوكمز مبادلة المال دربونده ايسه بولنمدی ديو
تجارت ایچون صحيح اولمد وغنه ذاهب اولمشدر و قيل الخلاف بالعكس دنيلديكه خلاف
عكسی ايله در يعنی امام محمد قاتنده نيّت تجارت ایچون اولماز بو محلّك حاصل شول شیٔ كه
انسانك ملكنه داخل اولور ايكی نوع اوزره در بر نوع بغير صنع داخل اولاندر ارث كبی
و بر نوع صنعيله داخل اولاندر اول دخی ايكی نوعدر بر نوعی بدل ماليدر شرا و اجاره كبی
و بر نوعی دخی بدل عينی ماليدر مهر و بدل خلع و دم عمدن بدل صلح و غير بدل هبه و صدقه و وصيّت
كبی شول شیٔ كه بغير صنع داخل اولور آنده مجرد نيت تجارت معتبر دكلدر بالاتفاق و شول شیٔ كه
بدل مالی ايله داخل اولور نيت تجارت آنده معتبر اولور بالاتفاق و شول شیٔ بدل غير مالی
و یاخود بغير بدل داخل اوله بالاده ذكر اولندوغی اوزره اختلاف اولنمشدر بركمسنه تجارت
ایچون ارض عشری و یاخود عرض خراجی اشترا ايلسه انك اوزرينه زكوة تجارت اولماز
زيرا عرضك حقی عشر و یاخود خراجدر و زكوة و عشر و خراجی بر يرجمع ايلمك متعذردر
و عشر و خراج ايسه زكوتدن احق يدر بو ايكيسی حولان حول اولنمدين واجب اولورلر
بيانينده دخی بو يلجه در ولغا تعيين الناذر للتصدّق اليوم والدرهم والفقير ناذرك
فلان كون شو درهمی فلان فقيره تصدّق ايده يم ديو تعيينی لغو اولدی يعنی بركمسنه
جمعه كونی شو اقچه يی فلان فقيره تصدّق ايده يم ديو نذر ايدوب سبت كونی بر غيری اقچه یی

برغیری فقیره تصدق ایلسه نذرنی ادا ایلمسون الحمد ایلمش اولور بزم قاتمزده زفر قاتنده کفایت
ایلمز زیرا اندرندن غیری یی التزام ایلمشدر بزم ایچون دلیل شول شیء که قربتدر تصدقدن دخی اصلی
اولدر که اول قربت ایسه نذر تحتنه داخلدر اولکسنه ایسه انی اعطا ایلدی تعیینی ایسه قربت
دکلدر اول تقدیرجه تعیین باطل اولدی باب زکوة السوائم بو باب سوائم زکوتی
بیاننده در سوائم سائمه نك جمعیدر السائمة التی تکتفی بالرعی فی اکثر الحول سائمه شول
چارپادر که ییلك اکثرنده اوتلمغله اکتفا اوله اکر نصف حولده و یاخود اکثرنده علف
ویرلسه اول چارپا سائمه اولمیوب علوفه اولور اکر سائمه نسل ایچون اولورسه زکوة
واجب اولور اکر یوك چکمك ایچون اولورسه و بینمك ایچون اولورسه زکوة واجب اولور
ولیس فی اقل من خمس من الابل زکوة دوه دن بشدن اقلده زکوة یوقدر فان کانت خمسا
سائمة ففیها شاة اکر اول بش دوه سائمه اولورسه اول سائمه ده برقیون زکوة واردر
وطقوزه وارنجه برقیون ویررا اکر دیلورسه زکوة اصل هر نوعك کندو جنسندن
ویرلمك واجب ایکن دوه ده قیون ویرلمکه سبب ندر جواب ویرلیور که علی خلاف القیاس
نص ایله در زیرا بش دوه ده برخمس درهم المق واجب اولان ایسه ربع عشردر تجزیده
ضرر عیب اولمغین بشده برشاة واجب اولدی شاة ایلك ربع عشرینه قریب اولدوغی
ایچون زیرا شاة قیمتده بش درهمه و بر بنت مخاض قرق درهمه تقویم اولنجه بش ایلده
برقیون واجب اولمق معنا ایکی یوز درهمدن بش درهمك واجب اولمسی کبی اولور
وفی العشر شاتان اون دوه ده ایکی قیوندر وفی خمس عشرة ثلث شیاة اون بش
دوه ده اوچ قیوندر وفی عشرین اربع شیاه یکرمیده دورت قیوندر وفی خمس وعشرین
الی خمس وثلثین بنت مخاض وهی التی طعنت الثانیة یکرمی بش دوه ده اوتوز بشه
وارنجه بنت مخاض ویریلور بنت مخاض شول دیشی دوه در که کوشکدر که ایکی یاشنه
کیرمش اوله و اناسی غیریه حامل اوله صاحب تحفه زکوة ده انا اذن غیری حاره دکلدر [illegible] که

مكركه قيمت ملاحظه طريقيله اوله ديو ذكر ايلمشلردر وايضا بيلنمك مابيني عفودر وفي ست وثلاثين
الى خمس واربعين بنت لبون وهي التي طعنت الثالثة واتوز التي دوه فرق بش دوه يه واربنجه
بنت لبون واردر بنت لبون شول دبشي دوه جكدركه اوچ باشنه داخل اولمش اوله بنت لبون
تسميه سي اناسي دوغروب ذات لبن اولدوغي ايچوندر وفي ست واربعين الى ستين
حقة وهي التي طعنت في الرابعة وقرق التي دوه دن التمش دوه يه واربنجه حقة واردر
وحقة شول دوه دركه ركوبه وحمله صالح اوله وفي احدي وستين الى خمس وسبعين
جذعة والتمش بر دوه دن يتمش بشه واربنجه بر جذعه واردر وهي التي طعنت الخامسة
جذعه اول دوه دن دركه بش باشنه كيرمش اوله وفي ست وسبعين الى تسعين بنتا لبون
وفي احدي وتسعين حقتان الى مائة وعشرين يتمش التي دوه دن طقسانه واربنجه
ايكي بنت لبون كه بيان اولنمشدر وطقسان بردن يوز يكرميه واربنجه ايكي حقه واردركه كذلك
مذكوردر پس ايكي واجب اراسنده عفو بشدن اوتوز التي يه واربنجه اوندر واتوز التيدن
التمش بره واربنجه يكرمي بشه واربنجه دُور دَرْ دُور دَرْ دِر ويكرمي بشدن اوتوز التي يه واربنجه
اوندر واوتوز التي دن قرق التي يه واربنجه طقوزدر قرق التي دن التمش بره واربنجه اون دوردر
والتمش بردن يتمش التي يه واربنجه اون دوردر ويتمش التي دن طقسان بره واربنجه
اون دوردر وطقسان بردن واجب آخره واربنجه عفو اوتوز اوچدر ثم في كل خمس
شاة اندن صكره فريضه استيناف اولنور هر بشده بر قيون يعني يوز يكرمي بش دوه ده
ايكي حقه وبر ليور ويوز يكرمي بش اولدقده ايكي حقه وبر قيون وير ليور يوز اوتوز ده
ايكي حقه وايكي قيون ويوز اوتوز بشده ايكي حقه واوچ قيون يوز قرقده ايكي حقه دورت
قيون وير ليور الى مائة وخمس واربعين ففيها حقتان وبنت مخاض يوز قرق بش دوه يه
واربنجه اندن ايكي حقه وبر بنت مخاض واردر يعني زكوة ايچون بونلر وير ليور الى مائة وخمسين
ففيها ثلث حقاق يوز اللي يه واربنجه اونده اوچ حقه واجب اولور يعني زكوة ايچون اوچ حقه

وريلور ثم في كل خمس شاة يعنى استيناف اولنور اندنصكره هر بشده بر قيون اون ايكى
قيون اون بشده اوچ قيون يكرميده دورت قيون الى مائة وخمس وسبعين ففيها ثلث حقاق
وبنت مخاض يوز يتمش بشده يه وار بجه انده اوچ حقه وبر بنت مخاض واجب اولور الى مائة
وست وثمانين ففيها ثلث حقاق وبنت لبون يوز سكسان التى يه وار بجه انده اوچ حقه وبر
بنت لبون واجب اولور الى مائة وست وتسعين ففيها اربع حقاق والى مائتين
يوز طقسان التى يه وار بجه انده دورت حقه واجب اولور ايكيوزه دكين ثم يفعل
في كل خمسين كما فعل في الخمسين التى بعد المائة والخمسين اندنصكره هر اللى ده اشلنور
يوز اللى دنصكره اولان اللى ده اشلنديكى كبى مثلا ايكيوزده دورت حقه واجب
ايدى ايكيوز دنصكره بشده بر قيون اونده ايكى قيون اون بشده اوچ قيون يكرميده دورت
قيون يكرمى بشده بنت مخاض واوتوز التى ده بنت لبون وقرق التى ده حقه واجب اولور
اللى يه وار بجه بعده ايكيوز اللى دنصكره فريضه بويله سنه استيناف اولنور قاضيخانده
ومبسوطده مسطوردر كه ايكيوز اولسه مزكى مخيردر استرسه دورت حقه ويرر
استرسه بش بنت لبون ويرر كه قرقده بر بنت لبون دوشر وده وده واجب اولان ديشيدر
اركك جائز اولماز مكر قيمتى طريقيله اوله والبخت والعراب سواء ده وده بخت وعراب برابردر
بخت بختينك جمعيدر عربي وعجمى دن متولد اولوب ايكى اوركجه وار در بخت نصره منسوبدر
وعراب عربينك جمعيدر زيرا اسم ابل ايكيسنى ده شامل اولدر اختلاف صنفنده در صنف اسيه
بخت وعرابى نوعندن اخراج ايلمز فصل ولا شئ في اقل من ثلثين من البقر زكوة صغر دن
اوتوز دن اقلده زكوة يوقدر يعنى واجب دكلدر فاذا كانت ثلثين سائمة ففيها تبيع وهو
ماطعن في الثانية وتبيعة يس امدى بجان اوتوز صغر سائمه اولسه اول اوتوز ده بر تبيع واجب اولور
وتبيع اول بوزاغيدر كه اوردندن بر حول حولان ايدوب ايكنجيه داخل اوله ويا خود ديشى بوزاغى
اوله الى اربعين ففيها مسن وهو ماطعن في الثالثة او مسنة قرق صغر اولدقده بر مسن وجب

واجب دلور مسنی شول طانادر که ایکی سنه‌یی تمام ایدوب اوچنجی سنه‌یه داخل وله ویاخود دیشی طانا اوله ولا شیٔ فیما زاده قرق اوزرینه زیاده برشی یوقدر الی ان یبلغ ستین التمشه وارنجه‌یه دک ما بینده اولان زیاده‌ده برشیٔ یوقدر وعند الامام ففیه بحسابه امام اعظم قاتنده ما بینده اولان زیاده‌ده حسابیله در زیاده‌ده ابو حنیفه‌دن اوچ روایت وارد ر مبسوطده روایت اولندوغی اوزره التمشه وارنجه زیاده‌ده حسابجه وزره زکوة واجب اولور مثلا قرق بر اولسه مسنه‌نك بهاسی عشرینك ربعی ویرلمك لازمدر قرق ایکی اولدقده مسنه‌نك بهاسی عشرینك نصفی ویرلمك لازمدر بو ذکر اولنان عشرك ربعی مسنه‌نك جزئندن بر جزئیدر زیرا قرقك عشری درتدر ودردن ربعی بردر وعشرك نصفی قرق جزئك ایکی جزئیدر زیرا قرقك عشری دورتدر ودردك نصفی ایکیدر وحسن ابن زیادك ابو حنیفه‌دن روایتنده زیاده‌ده برشیٔ لازم دکلدر مادام که اللی عدده ایرشمیه واللی‌یه وارد قده بر مسنه وربع مسنه ویریلور ویاخود بر مسنه وثلث تبیع ویریلور واسد ابن عمرودن بر روایتده که اول روایت قول ابو یوسف ومحمددر التمشه وارنجه برشیٔ یوقدر دیمشلردر که اما وجه اول اوتوز وقرق والتمش ما بیننده ودخی بونلرك ما فوقنده علی خلاف القیاس نص ایله ثابت اولمشدر زیرا شونده اوتوزیکه عفوده واجبدن مالی خالی ایلمك بولنور ومقتضا نك قیامیله الله تعالی‌نك خذ من اموالهم صدقة قول شریفنك اطلاقیدر واهلنك قیامی دخی موجود وزیاده‌ده ایسه نص ولمغله جز حسابیله زیاده‌ده واجب قلندی وتنقیص زکوة موضوعنك خلافی ایکن مالی واجبدن اخلا متعذر اولمق ضرورتیندن اولدخی اختیار اولندی حسن بن زیادك روایتنك وجهی بو نصابلك مبناسی هر عقدینك یعنی زکوة واجب اولان عددلك ما بینی وقفه‌در وهر عقدده ایسه واجبدر قرقك ما قبلی والتمشك ما بعدی دلیل ایله اولیه اولیحق اربعین ایله التمشك ما بینی دخی اولیجه‌در لکن مزکی مسنه ربعی وتبیعك ثلثنی ویرمکده مخیردر زیرا قرق اوزرینه زیاده اون در بو اون ایسه اوتوزك

ثلثی در و اربعینک ربعیدر پس امدی مزکی بو بابده مخیردر و اسد بن عمرولک روایتنک وجهی که
امامینک قولیدر نبی علیه السلام معاذ بن جبله رضی الله عنه لا تأخذ من اوقاص البقر شیئا بیوردی
حدیث شریفدر اوقاص ایسه اربعین ایله ستین ما بیننده در بو تقدیرجه قرق ایله التمشک ما بیننده
عفودر اسبیجابیده مسطوردر که فتوی امامین قولی اوزرینه در و تصحیح قدوریده بویلجه
مسطوردر و مذکوردر و فی الستین تبیعان و فی سبعین مسنة و تبیع و التمشده ایکی تبیع
و یتمشده بر مسنه و بر تبیع واجب اولور و هکذا یحسب کلما زاد عشرا یعنی بویلجه حساب اولنور
هر بار که اون زیاده اوله و فرض تبیعدن مسنه‌یه متغیر اولور و فی کل ثلثین تبیع و فی کل اربعین مسنة
و هر اوتوزده بر تبیع و هر قرقده بر مسنه واجب اولور سکسانده ایکی مسنه طقسانده اوچ
تبیع اندن صکره یوزده ایکی تبیع و بر مسنه و یوز اونده اونده بر تبیع و ایکی مسنه یوز
یگرمیده دورت تبیع و یاخود اوچ مسنه نهایتنه وارنجه بویلجه حساب اولنه و الجوامیس
کالبقر جاموسلر صغر کبیدر اسم بقر انلرک سینه دخی متناولدر **فصل** و لیس فی اقل من
اربعین من الغنم زکوة قرقدن اقلده زکوة یوقدر یعنی واجب دکلدر و اذا کانت اربعین
سائمة ففیها شاة قرق قیون سائمه اولسه اوندن بر قیون واجب اولور الی مائة
و احدی و عشرین ففیها شاتان یوز یگرمی بره وارنجه انده ایکی قیون واجب اولور قرق ایله
یوز یگرمی برک ما بینی عفودر الی مائتین و واحدة ففیها ثلث شیاه ایکیوز بره وارنجه انده
اوچ قیون واجب اولور الی اربعمائة ففیها اربع شیاه دورت یوزه وارنجه انده دورت قیون
واجب اولور ثم فی کل مائة شاة اندن صکره هر یوز قیونده بر قیون واجب اولور نبی علیه السلام
و ابوبکر رضی الله عنهک کتابنده بویلجه بیان اولنمشدر و اجماع امت دخی بونک اوزرینه منعقد
اولمشدر بو جمله علما ما بیننده خلاف دخی اولمامشدر و الضأن و المعز سواء گرک
خالصا ضان گرک خالصا معز و یاخود مختلط اولسون برابردر ضان ذات الصوف در
معز ذات الشعردر و ضان ارککه ایچون اسمدر نعجه دیشی ایچون اسمدر و تیس ارککه

ارككجي نكه اچون اسمدر معز دیشی اچون اسمدر اما شاة اسم جنسدر غنمه ده
شاملدر وادنی ما یتعلق به الزكوة ویؤخذ في الصدقة الثني وجوب زكوة تعلق
ایلدوكي شیئك اك ادناسي وزكوة ده اخذ اولنان شیئك ادناسي ثنیدر وهو ما تمت
له سنة منها ثني شول غنم درکه انكچون بر سنه تمام اوله شي زكوة دن او بیجی اولدوغي
حالده یعني بر یاشنده اولمق كركدر **فصل** اذا كانت الخيل سائمة ذكورا واناثا ففيها
الزكوة یعني خیل سائمه اولسه كرك آیغرات اولسون كرك قسراق انده زكوة واجبدر مجمع
الفتاوي وخزانة الفتاوي ده انلك نصابي بشدر بشدن اقل اولسه زكوة واجب
دكلدر وابو احمد العیاضی دیمشدركه نصابي اوجدر اوجدن اقلده زكوة واجب
دكلدر اكر ركوب وحمل ایچون اولورسه زكوة واجب اولماز اكر تجارت ایچون اولورسه
مال زكوة نی كركدر حیل زكوة نی ویرلمز وان شاء اعطى من كل فرس دينارا وان شاء
قومها واعطى من قیمتها ربع العشر ان بلغت نصابا یعنی اكر مزكي دیلرسه هر فرسدن
بر التون دیلرسه قیمته دوتر قیمتدن ربع عشرني ویرر اكر اول قیمت نصابه بالغ اولورسه
وتقویم مأثوردر زیرا عمر رضي الله عنه ابي عبیده یه رضي الله عنه بو وجهله یازمشدر ولیس في الزكوة
في الذكور الخالص شيئا اتفاقا خالص اركك خیل ایچون برشی یوقدر اتفاقا زیرا ذكورده
تناسل یوقدر وعدم نما مقرردر ظاهر الروایه ده بو وجهله مسطوردر ونوادرده امامدن
بر روایتده بالكزا انلرون دخي زكوة واجب اولور سائر سوائمه قیاس ایله وفي الاناث
المخلص عن الامام روایتان وخالص قسراقدن صكره واجب اولمه سنده ابو حنیفه دن
ایكي روایت واردر زكوة واجب اولمق روایتنده بالكز قسراقده تناسل اولمدوغي ایچوندر
وزكوة واجب اولور روایتده عمل مستعار ایله تناسل ممكن اولدوغي ایچوندر ولا
شيء في البغال والحمير ما لم يكن للتجارة قاتر وحمارده برشي واجب دكلدر مادام اكر
تجارت ایچون اولمیه نبي علیه السلامدن حمار وبغل ایچون سؤال اولندقده لم ينزل علي

فيها شيء الا هذه الاية الجامعة وهي قوله تعالى فمن يعمل مثقال ذرة خيرا يره بيورمشلردر
وتكرار بر حديث شريفده دخي ليس في الكسعة صدقة بيورمشلردر كسعة حماردر وحماردن
اولميجق قاترده دخي واجب اولمز الا مكركه تجارت ايچون اوله وكذا الفصلان فصلان
دخي حمير وبغال كبيدر برشي يوقدر فصلان جمع فصيلدر وفصيل دوه كوشكنه ديرلر
والحملان حملان ايچون دخي برشي يوقدر حملان حملك جمعيدر فتحتين ايله حمل قوزيدر
حملان ضم حا ايله در وكسر ايله دخي جائزدر والعجاجيل دخي بوزاغيدن برشي يوقدر
يعني زكوة واجب دكلدر عجاجيل جمع عجولدر عينك كسري وجيمك ضم وتشديديله
بر ايكي آيلق بوزاغيدر ديلديكه صورت مسئله ده اشكال واردر زيرا زكوة حول حولان
ايمديكه واجب اولمق بلا نص اولمز وحولدن صكره خود اسم جمل وفصيل والعجول
اطلاقي صحيح اولماز زيرا اول اسملكدن چقوب اوزرلرينه حكم اخذ جاري اولور صورت
مسئله بر رجل يكرمي بش فصلان وياخود اوتوز عجاجيل وياخود قرق حملان اشتري
ايلسه وياخود كندويه هبه ايلسه لر بونك اوزرينه حول منعقد اولوريمي وياخود اولمازمي
ديو سؤال اولندقده ابو حنيفه ومحمد رحمهما الله قوللري اوزرينه قوزي اولدوغي حالده
منعقد اولماز بلكه حين كبردنكه اول مسنه در اول زماندن حول حولاننه دكين انعقادي اعتبار
اولنور وبو ايكيسيندن غيريلري قاتنده منعقد اولور يعني مالك اولدوغي حيندن حول
حولاننه دكين انعقادي معتبر اولور وديلديكه بر صورتي دخي مثلا بر كمسنه نك يكرمي بش
ناقه سي وياخود اوتوز بقري وياخود قرق ديشي قيوني اولسه بونلر حول تمامندن اول دوغورسه
وانالري هلاك اولوب اولادلري باقي قالسه اصولك حولي اولادلري اوزرينه باقي قالماز
ابو حنيفه وامام محمد قاتنده وحول اصول اولاد اوزرينه باقي قالور غيريلرك قاتنده كه صاحب
عنايه وهدايه وطحاوي علمانك اختلافني ذكر ايدوب ابو يوسف رحمه الله حكايت ايدوب
بر كون ابو حنيفه حضورنه واردم شول كمسنه حقنده نه ديرسين كه قرق قوزي يه مالك در زكوة

زكوة ورسونميديدم برشاة مسنة ويرسون ديو بيوردي بندنخي خطاب ايدوب جوق اولور
برشانك بهاسي قوزيلرك اكثرينه بلكه جملهسنه شامل وغالب اولور مسنة ويرملك بنجه صحيح
اولور ديدكمده برساعت تأمل بيورب مسنة ويرلزلكن برقوزي ويريلور ديدي وبنه
سؤال متصدي اولوب قوزيدن زكوة اولورمي ديدم بينه برساعت تأمل بيورب برشئ
لازم اولمازدي بوجواب ويردي اولكي قولكه مسنة در اول قولي زفر اخذ ايلدي ايكنجي
قولكه قوزي ويريلور ديملك ابدي ابي ابو يوسف اخذ ايلدي واوجنجي قولكه لاشئ
فيها ايدي امام محمد اخذ ايلدي الا ان يكون معها كبيرة الامكركه انلر ايله كبار اوله
يعني بيوكلر اوله مثلا برکسنه نك قرق قيوني وقيون ايله معا قوزيسي دخي اولسه وجمله قيون
هلاك اولوب انجق برقيون قالسه برمسنة ويرملك واجب اولور و برکسنه نك يوز
اون طقوز قزوسي وايكي مسنةسي اولسه ايكي مسنة واجب اولور و برکسنه نك يوز يكرمي
قوزيسي اولسه امام اعظم قاتنده انجق مسنة واجب اولور ابو يوسف قاتنده برمسنة
وبرحمل واجب اولور بو قياس اوزرينه دوه نك واوكوزك فصلان وعجاجيلي مثلا
برکسنه نك اللي طقوز بوزاغيسي و برتبيعي اولسه انجق تبيع ويريلور ابو حنيفه ومحمد قاتنده
اما ابو يوسف قاتنده برتبيع وبرعجل ويريلور وبنه بويلجه در برکسنه نك يتمش بش فصلاني
وبربنت لبوني اولسه ابو حنيفه وامام محمد قاتنده انجق بنت لبون واجب اولور ابو يوسف
قاتنده بربنت لبون وبرفصل واجب اولور وعند ابو يوسف فيها ابو يوسف قاتنده اول حملان
وفصلان وعجاجيلده واحدة منها اول حملانك وباخود غيريلر جنسندن بري واجب اولور
اكركبارده واجب اولان صغارده دخي واجب اولسه مالك متضرر اولور ايدي اكر
صغاردن ديو برشئ واجب اولمسه فقرا متضرر اولوردي جانبينه رعايت ايچون
كندو جنسندن بري ايجاب قلندي ولا في الحوامل والعوامل والعلوفة حوامل وعوامل
وعلوفة ايچون برشي لازم دكلدر حوامل يك كتورملك ايچون حاضر لنمش اوله عوامل

اعمال ایچون مثلا یر سورمك وسقالق ایلمك ایچون حاضر اولان علوفه ایسه اونلق وبریلوندر
بونلرده زکوة اولنمغه باعث دینلمشدر که زکوته سبب مال نامیدر بونلرده ایسه نامیلك
یعنی زیاده اولیجق یوقدر اویله اولسه سبب اولمیجق اولیجق یوقدر اولمیجق حکم دخی
اولماز وعلوفه ده دخی نما یوقدر بلکه علف ویرمکله مشقت دخی زیاده اولور معنی عدم نما
متحقق اولمغین زکوة واجب دکلدر وکذا السائمة المشترکة سائمه مشترکه ده دخی زکوة واجب
دکلدر الا ان یبلغ نصیب کل منها نصابا الا مکرکه هر برینك نصیبی نصابه بالغ اوله یعنی
نصابه ایرشه اکر ایکیسنك بیننده اون دوه اولسه ویاخود سکسان قیون اولسه هر برینك
اوزرینه برقیون واجب اولور اما بو شرکت برصبی ایله بالغ بیننده اولسه بالغه برشاة ویرمك
واجب اولور ومن وجب علیه مسن شول کمسنه نك اوزرینه مسن واجب اولسه بنت لبون
ویاخود بنت مخاض کبی فلم یوجد عنده واجب اولان مسن مزکی قاتنده بولنمسه دفع
ادنی منه واجب اولاندن ادناسنی دفع ایدر مع الفضل فضل ایله دفع ایدر مثلا واجبك
قیمتی یوز اقچه اولسه ویردوکی زکوة سکسن اقچه یه قیمت اولسه یکرمی اقچه دخی ویرمك
واجبدر او اعلی منه ولخذ الفضل ویاخود واجبدن اعلاسنی ویرر وفضلنی زکوة جمع
ایدیجیدن اخذ ایلر وقیل الخیار للساعی ودینلمشدر خیار ساعی ایچوندر ویرمکسنك اوزرینه
حقه واجب اولسه دیلرسه بنت مخاض ایله فضلنی الور ویاخود بنت مخاض واجب
ایکن حقه الور فضلنی مالکه دفع ایدر ویجوز دفع القیم فی الزکوة والعشر والخراج
والکفارات والنذور وصدقة الفطر زکوة وعشر وخراج وکفارات ونذور وصدقه
فطرده قیمتی ویرمك جائز اولور واجب اولان یا عیندر ویاخود قیمتدر وقیمت
واجبدن بدلدر دینلمز زیرا اصل وار ایکن اصلدن بدل جائز دکلدر اما منصوص
علیهن وجودی ایله دفع قیمت جائز اولمسی ابتداء دفع قیمتك وجودینه دلالت
ایدر عین کبی یوقسه بدلیت اوزره دکلدر ویسقط الزکوة بهلاك المال بعد الحول

الحول حولدنصكره مالك هلاكي ايله زكوة ساقط اولور وان هلك البعض سقطت
حصته واكر مالك بعضى سي بعد الحول هلاك اولسه اول هلاك اولان مالك حصه سي
ساقط اولور ويصرف الهالك الى العفو اولا وهالك عفوه صرف اولنور اولا اكر
هالك عفوي بجاوز الموجب واجب حالى اوزره قالورسه مثلا بركمسنه نك التمش قيونى
بعد الحول يكرميسى هلاك اولسه وباخود التيدن بري هلاك اولسه برشاة
واجب ايدي بنه اول باقي در هالك عفوه صرف اولنور ثم الى نصاب يليه اكر هالك
عفوي تجاوز ايدرسه انذنصكره اول عفوي ولي ايدن نصابه صرف اولنور مثلا بر
كمسنه قرق دوه يه مالك اولسه ذكر اولنان قرق دوه دن اون بشي هلاك اولسه دوردي
عفوه صرف اولنور وان بري عفوي ولي ايدن اوتوز التي نصابي ايدي انذن صرف
اولنوب يكرمي بش قالور اول يكرمي بشده ايسه بر بنت مخاض وار ايدي انى ادا ايدر ثم
وثم عند الامام امام اعظم قاتنده هلاك اولان عفوه صرف اولنور بعده عفوي اولي
ايدن نصابه صرف اولنور تا منتهى اولنجه مثلا بر كمسنه نك قرق دوه سي اولسه ذكر اولنان
دوه دن يكرميسى هلاك اولسه دوردي عفوه صرف اولنوب اون التيسى نصاب اولان
اوتوز التيدن صرف اولنور باقي هلاك اولان يكرميدن دورت قيون ويرر اما يكرمي بشي هلاك
اولسه دوردي عفودن صرف اولنوب يكرمي بري اوتوز التيدن صرف اولنور باقي اون بش
قالور اوج قيون ويرر اما اوتوز هلاك اولسه دردي عفودن صرف اولنوب يكرمي التيسي
اوتوزدن صرف اولنور باقي اون قالور ايكي قيون ويرر اما اوتوز بش هلاك اولسه نصاب
بشده قالور بر قيون ويرر وعند ابي يوسف يصرف الى العفو والى النصب شايعا ابو يوسف
قاتنده هلاك عفوه ونصب شايعه صرف اولنور مثلا بر كمسنه نك قرق دوه سي اولوب اون
بشي هلاك اولسه دوردي عفوه صرف اولنور اون بري نصابه اولان اوتوز التيدن صرف
اولنور اوتوز التيده بنت لبون واجب ايدي هلاك اولان اوتوز التي نك مجموعندن حساب

اولنور مثلا بنت لبونك ربعى و تسعنك نصفى هلاك اولمشدر و ثلثان و ربع و تسع باقى قالمشدر والزكوة تتعلق بالنصاب دون العفو وعند محمد بهما زكوة نصابه تعلق ايدر عفوه تعلق ايلمز ابو حنيفه وابو يوسف قائلدر وامام محمد قائلدر نصاب و عفوك ايكيسينه ده تعلق ايدر ولو هلك بعد الحول اربعون من ثمانين شاة تجب شاة كاملة واكر سكسان قيوندن بعد الحول قرق قيون هلاك اولسه بر كامل قيون واجب اولور ابو حنيفه وابو يوسف قائلدر وعند محمد نصف شاة وامام محمد قائلدر نصف شاة واجب اولور زيرا امام محمد هلاك شايعاً كله صرف ايتمكله نصف شاة لازم كلور ولو هلك خمسة عشر من اربعين بعيراً تجب بنت مخاض اكر قرق دوه ده اون بش دوه هلاك اولسه مزكى يه بر بنت مخاض واجب اولور وعند ابو يوسف خمسة و عشرون جزءاً من ستة و ثلثين من بنت لبون وابو يوسف قائلدر بنت لبونك اوتوز التى جزءندن يكرمى بش جزئى واجب اولور وعند محمد نصف بنت لبون و ثمنها امام محمد قائلدر بنت لبونك نصفى و ثمنى واجب اولور مثلا بنت لبون قيمتى قرق درهم اولسه نصفى يكرميدر و ثمنى بشدر بو تقديرجه يكرمى بش درهم واجب اولور و يأخذ الساعى الوسط صدقاتى جمع ايدیجى زكوتك وسطنى الور لا الاعلى ولا الادنى اعليجى وادنيى اخذ ايلمز بو بابده حديث شريف دخى وارد اولوب قال النبى عليه السلام لا تأخذوا من حزرات اموال الناس وخذوا من حواشى اموالهم معناى شريفى ناسك كرايم اموالنى اخذ ايلمز بلكه اوساطنى اخذ ايلكز ديمكدر حزرات حزره نك جمعيدر خيار مال معناسنه در وحواشى اوساط معناسنه در ولو اخذ البغاة زكوة السوائم والعشر والخراج اكر بغاة زكوة سوائمى و عشرى و خراجى اخذ ايلسه يفتى اربابها ان يعيدوها خفية اربابنه فتوى ويريلور كه اول زكوتى خفية اعاده ايليهلر ان لم يصرفوها فى حقها الا الخراج اكر اول زكوتى بغاة حقنه صرف ايلمديلرسه اما اعاده ايدرلر الا خراجى اربابى اعاده ايلمزلر باب الزكوة الذهب والفضة والعروض بو باب فضه و ذهب و عروض زكوتنك

تنك بياننده در نصاب الذهب عشرون مثقالا ذهبك نصابي يكرمي مثقالدر ونصاب
الفضة مائتا درهم فضه نك نصابي ايكيوز درهمدر وفيهما ربع العشر وذهب وفضه ده
واجب اولان ربع عشردر التونك يكرمي مثقالنده نصف مثقال وكومشك ايكيوز
درهمنده بش درهم لازم اولور مثقال يكرمي قيراطدر وقيراط بش شعيردر ودرهم اون
دورت قيراطدر عمر رضي الله عنه زماننده دراهم مختلفه ايدي برصنفي اون درهم التي
مثقال وزني اوزره ايدي وبرصنفي اون درهم بش مثقال وزني اوزره ايدي بيولك درهم
ايله جمع اولنمق مراد اولندقده رعايا تخفيف رجا ايلديلر عمر رضي الله عنه اصحاب ايله
مشاوره ايدوب اون درهمي يدي مثقال اولمق اوزره جمع اولنمغه قرار اولندي بونك
تفصيلي بودركه اون مثقالك ثلثي اوچ مثقال وبرمثقالك ثلثيدر والتي مثقالك ثلثي
ايكي مثقالدر وبش مثقالك ثلثي برمثقال وبرمثقالك ايكي ثلثيدر ومجموعي يدي مثقال اولور
بو منوال اوزره جمع اولندي والآن استعمال اولنان درهم ومثقال بودر ويدي مثقال
يكرمي بشر قيراطدن يوز قرق قيراط اولور امدي اون درهم بدي مثقال اولمجق تفاوت اولمش
اولور ثم في كل اربعة مثاقيل واربعين درهما بحسابه اذ نصابدن التونك هر دورت مثقالنده
وكومشك هر قرق درهمنده حسابيله واجب اولور اولتونك دورت مثقالنده ايكي قيراط
وكومشك قرق درهمنده بر درهم لازم اولور وقالا ما زاد بحسابه وان قل امامين ديديلركه زياده ده
حسابيله زكوة واجب اولور اگرچه دورت دن وقرقدن اقل دخي اولورسه والمعتبر فيهما الوزن
وجوبا واداء التوننده وكومشده معتبر اولان وزندر وجوبا واداء يعني وجوب زكوتنده و
اداده معتبر اولان وزندر في الدراهم وزن سبعة دراهمده معتبر اولان يدي وزندر وهو
ان يكون العشرة منها وزن سبعة مثاقيل بو وزن دراهمدن اوني يدي مثقال وزني اولمقدر
وما غلب ذهبه او فضته فحكمه حكم الذهب والفضة الخالصين وشول شيئك التوني
ويا كومشي غلبه ايله اوله شيئك حكمي خالص ذهب وفضه حكمي كبيدر وما غلب غشه

قیمته لا وزنه شول شیئك غشی كم غالب اوله نصابده قیمتی اعتبار اولنور وزنی اعتبار
اولنمز اما فضة وغش مساوی ولسه ابو النصر دیمشدر احتیاطاً زكوة واجب اولور
ودینلمشدر واجب دكلدر وبعضیلر دیمشلر در ایكیوز درهم فضهٔ مغشوشه ده ایكی درهم
ونصف درهم زكوة واجب در ولیشترط نیة التجارة فیه كالعروض مغشوش اولان شیئده
نیت تجارة شرط قلندی سائر عروض كبی ویجب فی تبرهما وحلیتهما وانیتهما والتون وكومشك
تبرلرنده وحلیلرنده وانیه لرنده یعنی صحن وتبسی وسائر استعمال اولنه جق شیلرده زكوة
واجب اولور عمر بن العاصدن روایت اولنور كه نبی علیه السلام كعبهٔ شریفه ده ایكی عورتی
كوردیكه طواف ایدرلر بونلرك قوللرنده التون بلازكلری وار بونلرك زكوتنی ویررمیسز
دیو سؤال ببوردیلر انلر دخی ویرمزز دیو جواب ویردیلر ایستر میسز الله تعالی ناردن
سیزه بلازك ایلیه دیدی استمزز دیدیلر چونكه استمزسز زكوتنی ویرك دیو امر ایلدی
ام سلمه بركون التوندن برحالخال كیدی ونبی علیه السلامه یا رسول الله بو كنز میدر دیو سؤال
ایلدی اكر زكوتی ویرلمش ایسه دكلدر اكر ویرلمش ایسه كنزدر دیو جواب ببوردیلر كما قال
الله تعالی والذین یكنزون الذهب والفضة الآیه حق سبحانه وتعالی وجوبی اسم ذهب
وفضیه تعلیق ایلدی بو حضود موجود در كنزدن مراد زكوتی اخراج اولنمیان مالدر قال النبی
علیه السلام كل مال لم یؤد زكوته فهو كنز وان كان ظاهراً واما زكوتی ویریلان مال مدفون
دخی اولورسه كنز اولماز وفی عروض تجارة بلغت قیمتها نصاباً من احدهما التون وكومشدن
قیمتی نصابه بالغ اولان عروض تجارت ایچون زكوة واجبدر تقوم بما هو انفع للفقراء عروض
تجارة قیمته دویلور فقرایه انفع اولان شی ایله اكر فضه ایله تقویم فقرایه انفع ایسه انكله
تقویم اولنه واكر التون ایله انفع ایسه التون ایله تقویم اولنه عنایه ده مسطوردر كه احد نقدینك
بری ایله تقویم اولنورسه نصابدن نقصان اولسه وآخر ایله اولورسه كامل اولسه كامل اولان
ایله تقویم اولنمق كركدر بالاتفاق امام ابو یوسفدن روایتدر كه نقوددن ثمن ایله اشترا

ذهبه ذهب تسمیه سی باقی قالمیوب ذاهب اولدوغیچوندر
ملك

عروض
پنبه وبز

تبر
سكه سز
كومش والتون

اشترا اولنان شي ايله تقويم اولنور اما نقود دن غيري ايله اشترا اولنورسه نقد ايله تقويم اولنمق
كركدر حق عباد ده معتبر اولان تقويم حق الله ده دخي معتبر اولور وتضم قيمتها عروضنك
قيمتي ضم اولنور اليهما التون وكومشه ليتم النصاب نصاب تمام اولسون ايچون مثلا بر كسنه
يوزدرهم كموش وياخود اون مثقال التونه مالك اولسه ويوزدرهملك وياخود اون مثقاللق
عروضه مالك اولسه ايكيسي بر برينه ضم اولنوب زكوة واجب اولور زيرا جملهسي تجارت ايچوندر
اكرجهت ادالري مختلف ايسه ده ثمن تجارت ايچون اولمسي وضعا در عروضك تجارت
ايچون اولمسي جعلا در ويضم احدهما الى الآخر بالقيمة وعندهما بالاجزاء التون وكومش
بري آخره قيمتي ايله ضم اولنور ابو حنيفه قاتنده واما امامين قاتنده احدهمانك بري آخره
ضم اولنور اجزا ايله ثمرهٔ خلاف بر يومحلده ظاهر اولور كه بر كسنهنك يوزاللي درهمي
وبش مثقال التوني اولسه بو بش مثقال التون اللي درهمه مساوي اولمسه امام اعظم قاتنده
زكوة واجب دكلدر زيرا قيمت ايله نصاب حاصل اولمدي امامين قاتنده زكوة واجب
اولور اجزا جهتي ايله نصاب بولنور مثلا يوزاللي درهم فضهنك نصابنده اوچ ربع واردر
والتونك نصابنده دخي بر ربع واردر ايكيسي بر برينه ضم اولنيجق كامل نصاب اولوب
زكوة واجب اولور ويضم مستفاد من جنس نصاب اليه في حوله وحكمه جنس نصابدن
مستفاد اولان نصابه ضم اولنور ونصابك حولنده وحكمنده يعني نصاب حكمنده
ضم اولنور كه وجوب زكوة اندر مثلا بر كسنهنك ايكي يوز درهمي اولسه وبونك اوزرينه التي
آي مرور ايتدكدن صكره يوز درهم فائده ايدوب والتي آيدن صكره اصلك حولي تمام
اولسه اول كسنه اصلك زكوتني حول تمامي ايچون ادا ايدر مستفاد اولانك زكوتني
اصله متبعيت ايله ادا ايدر ونقصان النصاب في اثناء الحول لا يضر ان كمل في طرفيه
نصابك اثناء حولده نقصاني ضرر ايلمز ايكي طرفي كامل اولورسه مثلا بر كسنهنك
سنه اولنده ايكي يوز درهمي اولسه سنه اورتهسنده يوز درهمي هلاك اولسه ينه سنه آخرنده

كامل اولسه بیله زکوتنی کامل ادا ایدر ولو عجل ذو نصاب ستین او لنصب صح اگر نصاب صاحبی
بر نصابك بر قاچ یللق زکوتنی تعجیل ایلسه و ناجود نیجه نصابلرك زکوتنی تعجیل ایلسه صحیح اولور مثلا
بر کمسنه نك ایکی یوز درهمی اولسه اوزرینه واجب اولان بش درهم ایکن دورت یللق زکوة
ایچون یکرمی درهم ویرسه صحیحدر ونصبه مثال بر کمسنه نك بیله ایکی یوز درهمی اولسه اوزرینه
لازم اولان بش درهم ایکن سنه تمامنه دکین اوچ دورت نصاب قدر کسب وکار قادرم دیو
دورت نصاب زکوتنی ویرسه صحیح در زیرا سبب وجوب زکوة مال نامیدر حولان حول ایسه
وجوب ادایه شرطدر اصولده متقرر اولدوغی اوزره قچن سبب بولنسه ادا صحیح اولور
بر دفعه دخی ویرمسی لازم کلمز ولا شئ فی مال الصبي التغلبي وعلى المرأة منهم ما على
الرجل تغلبي صبیانلرك مالنده بر شئ یوقدر و رجالی اوزرنه اولان شئ نسالری اوزرنه
دخی واردر یعنی ازه در تغلب لاملك کسریله قبیله نلك باباسیدر قبیلیه نسبت اولنور بنی
لاملك فتحیله اوقنور قوم مزبور عربك مشرکلرندن اولوب عمر رضی الله عنه بونلردن جزیه
طلب ایلدی ابا ایدوب جزیه ویرمدن عار ایده رز لکن ایکی قات صدقه ویره لم دیو راضی اولوب
صلح اولدیلر عمر رضی الله عنه هذا جزیتكم فسموها ما شئتم بیورمشلردر چونکه صلح بو منوال
اوزره اولدقده صبیلرندن بر شئ النمیوب رجال ونسالرندن برابر النمشدر باب
العاشر بو باب عاشرك احوالی بیاننده در وهو من نصب على الطريق ليأخذ صدقات
التجار عاشر شول من درکه طریق اوزرینه طرو سلطاندن نصب اولنمشدر صدقات
تجاری اخذ ایچون يأخذ من المسلم ربع العشر اول عاشر مسلمدن نصابك عشرینك ربعنی
اخذ ایلر ومن الذمي نصفه وذمیدن عشرك نصفنی اخذ ایلر ومن الحربي تمامه وحربیدن
تمام عشرنی اخذ ایلر شرح مختصر کرخیده مذکوردر که عمر رضی الله عنه عشاری نصب
ایلدکده محضر صحابه ده بو یلجه امر ایدوب بر کمسنه خلافنه ایله مشلر خلاف اولمیجق اجماع
اولمش اولور زکوة ربع عشردر ولدیعنه ها بواربع عشر اموالكم من كل اربعين درهما درهم حديث

حدیث شریفی دخی حجت وافیه در ان بلغ ماله نصابا اگر حربینك مالی نصابه بالغ اولمش
ایسه عشری النور ولم یعلم قدر ما یاخذون منها اگر انلر بزدن اخذ ایلدکلری شیء بلنورسه
اول شیئك مثلی اخذ اولنور لکن ان اخذوا الکل لا یاخذه لکن اگر حربی بزدن جمله مالی اخذ
ایدرلرسه عاشر انلردن جمله سنی اخذ ایلمز بل یترك قدر ما یبلغه مأمنه بلکه عاشر اول
حربی مأمننه یعنی دار امانته ایرشدوره جك مقداری شیء ترك ایدر زیرا بزلره
لایق دکلدر که انلر کبی جمله سنی اخذ ایده وز وان کانوا لا یاخذون شیئا لا نأخذ منهم
شیئا واگر انلر بزدن برشیء اخذ ایلمزلرسه عاشر اولانلکسه انلردن برشیء اخذ ایلمز زیرا
مکارم اخلاقه انلردن احق واولی یوز ولا من القلیل وان اقر بان فی بیته ما یکمل النصاب
وعاشر قلیلدن دخی اخذ ایلمز اگر اوننك نصابی تکمیل ایدر شیء دخی اقرار ایدرسه یعنی اگر
الندن بولنان شیء نصاب اولمیوب لکن اونك اولان ایله کامل نصاب اولوردیو اقرار ایلسه
بن اعتبار موجود اولانه در انکچون اخذ اولنماز ویقبل قول من انکر تمام الحول تمام حولی
انکار ایلین کمسه نك قولی مقبول اولور والفراغ من الدین دخی دیندن فراغنی انکار ایلین کمسه نك
قولی مقبول اولور یعنی دینم وار دردیسه یمینی ایله مقبول اولور وادعی الاداء بنفسه الی الفقراء
فی المصر فی غیر السوائم ویاخود شهرده فقرایه کندوسی ادا ایلدوکی فی دعوی ایلسه سوائمدن
غیریده یمینی ایله تصدیق اولنور سوائمدن تصدیق اولنماز زیرا اموال ظاهره نك اداسی سلطانه
مفوضدر او ادعی الی عاشر آخران وجد عاشر آخر مع یمینه ویاخود عاشر آخره ادا ایلدوکنی
دعوی ایلسه اگر عاشر آخر ممرنده بولنور ایسه یمینی ایله مصدق اولور ودعواسی مقبوله
اولور اگر ممرنده عاشر آخر یوغیسه تصدیق اولنمز ولا یشترط اخراج البراءة عاشر آخره
ویردم دیدوکنه اخراج براءة شرط قلنمدی اگر عاشر آخر وار ایسه تصدیق اولنور یوغیسه تصدیق
اولنماز اصلا اخراج براءة شرط قلندی زیرا اول کمسه نك عاشر آخره ویردم دیدوکی اخبارده
ابراز براءة صدقنه حجتدر اگر قول عاشرك تمسکاتنه موافق ایسه مقبول اولور موافق دکل ایسه

مقبول اولمز مثلا بر عورت ولادتنی خبر ویرسه قابلیت دخی ولادتنه شهادت ایلسه
مقبول اولور علامت ایله متمسك اولمغله بابنه حق سبحانه وتعالی ذلك وان كان قميصه
قد من قبل قولنه شریف بحث قویه در ولا یقبل اداءه بنفسه خارج المصر اولكسه نك خارج
مصرده كندم ادا ایلدم دیدوكی قولی مقبول اولماز ولا في السوایم ولو في المصر وسوایمه
دخی كندم ویردم دیدوكی قولی مقبول اولماز اگر مصرده دخی اولورسه زیرا سوایم اموال
ظاهره دندر انك اخذی سلطانه مفوض ندر جزیه كبی وما قبل من المسلم قبل من الذمي و
شول شیئ كه مسلمدن مقبول اولور ذمیدن دخی مقبول اولور لا من الحربي الا في ام الولد
هي امّ ولدي بوذكر اولنان شیلرك بریسی حربیدن قبول اولنماز الا جاریه سنه شو جاریه م
امّ ولدمدر دیدوكی قولی مقبول اولور وان مر الحربي ثانیا قبل مضي الحول فان مر بعد
عوده الی داره عشر ثانیا والا فلا واگر حربی حول حولاننذن مقدم ثانیا عاشره مرور
ایلسه اگر اول حربینك مروری كندو دارینه عودت ایلدكدنصكره ایسه ثانیا تعشیر اولنور
اگر دارینه عودت ایلمكسزین مرور ایلسه تعشیر اولنماز اگرچه مرور ایلدكجه تعشیر اولنور
استیصال مال لازم گلور وحق اخذ ایشه حفظ مال ایچوندر اول حربی امان اولنه
بر قیدر بعد الحول تعشیری امانی تجدید ایچوندر روایت اولنور كه بر نصرانی عمر رضی الله عنهنك
عاشری اوزرینه بر فرس ایله مرور ایلدی عاشر دخی فرسی تعشیر ایلدی تكرار مرور ایدوب
ینه تعشیر ایلمك قصد ایلدكده هر اوغردكجه تعشیر اولنورسه فرسمك ثلث جمله سی گیدر
دیو فرسی عاشره براغوب مدینه یه گلوب مسجدده حضرت عمر بولنشوب رضی الله عنه قصه یی حكایه
ایلدكده عمر رضی الله عنه انا لك الفرس بیورد یلر یعنی سكا مدد گلدی دیو نصرانی ظن ایلدیكه
احقاق حق اولمیه بس مكاننه رجوع ایدوب گوررکه كندودن مقدم عاشره كاغد گلمشكه
سنه تمامندن اول بردخی تعشیر ایلمیه دیو نصرانی بو عدلی گورد كده دینكز حق ایمش دیو
مسلمان اولمش ویعشر قیمة الخمر لا قیمة الخنزیر خمرك قیمتی تعشیر اولنور اما خنزیرك

خنزيرك قيمتي تعشير اولنماز زيرا خمر ذوات امثالندندر قيمتنه حكم عين ويرلمز و قيمتي عيني كبي اولماز
اما خنزير ذوات قيمتدندر انك قيمتي عيني كبيدر مسلمان ايسه عيني اخذ ايلمك جائز دكلدر شافعي
قاتنده ايكيسينكده دخي تعشير اولنماز زيرا انلر ايچون قيمت يوقدر زفر قاتنده ايكيسندن دخي
تعشير اولنور زيرا ماليتده ايكيسي دخي برابردر و عند ابي يوسف ان مر بهما معا يعشرهما ابو
يوسف قاتنده اكر خمر خنزير ايله معا مرور ايدرسه عاشر ايكيسني دخي تعشير ايدر خمره تبعيت ايله
ولا يعشر مال تركه في المصر شهرده آليقوديلان مال دخي تعشير اولنماز زيرا حق اخذ
معامرور ايلدوكي مال ايله اولور حمايته حاجتي اولدوغي ايچون اوندن اولا ان مال خود
حمايتنه داخل اولمامشدر ولا بضاعة مال بضاعه دخي تعشير اولنماز بضاعت شول
مالدر كه بركمسنه برادمه تجارت ايچون ويرمشدر اذن دخي برشي يوقدر زيرا اول كمسنه مالك
دكلدر ولا مضاربة دخي مال مضاربه تعشير اولنماز زيرا مضارب مالك دكلدر و اداء
زكاته دخي نايب دكلدر ابو حنيفه رحمه الله تعالى ابتدا قولنده تعشير اولنور زيرا مضارب
حق مضاربه ده مالك منزله سندهدر ديو سورمشلر ايدي بعده بو قولندن رجوع ايدوب تعشير
اولنميه ديديلر كه بو قول امامينك قوليدر اما اكر مال مضاربك نصيبي اولان ربح نصابه بالغ
اولمش ايسه اول ربحدن اخذ اولنه زيرا مضارب اول ربحه مالكدر صاحب ايضاح و تحفه ربحده
ديمشلردر كه بو قول مسلم و ذمي حقنده در حربي حقنده دكلدر اكر حربي شو مال بضاعه و مضاربه
ديسه مقبول اولماز ولا كسب مأذون الا اذا كان لا دين عليه ومعه مولاه دخي مأذونك كسبي
دخي تعشير اولنماز الا اول زمان تعشير اولنور كه اوزرنده دين اولميه و افندسي بيله اوله ومن
مر بالخوارج فعشره عشر ثانيا شول كمسنه كه خوارجه مرور ايليه بس اول خوارج اول كمسنه يي
تعشير ايليه لر تكرار تعشير اولنور زيرا التقصير كندو طرفندن بولنديكه بغاة اوزرينه كندو كيدر
اكر بغاة قبيلنده اوزرينه مستولي اولسه و تعشير ايلسه تقصيرات امامدن اولمش اولور تكرار تعشير
اولنماز باب الركاز بو باب ركاز بياننده در ركاز لغتده اثبات معناسنه در مصر اغني

يره ركز ايتدي ديرلر قچن يره دكدوكي زمان وشرعا حق سبحانه وتعالى نك تحت الارض
خلق ايتدوكي زمان معدنه وعباد دفن ايتدوكي ماله علم اولمشدر بربنه معدن وبرينه كنز
تسميه اولنمشدر ركاز ايسه ايكيسنه دخي شاملدر مسلم اوذمي وجد معدن ذهب اوفضة
اوحديد اورصاص اونحاس في ارض عشر اوخراج اخذ منه خمسه برمسلم وياخود برذمي
ارض عشريه ده وياخود خراجيه ده التون وياكومش ويا تمور ويا قورشون وياخود بقر
معدني بولسه اول بولدوغي معدندن خمسي اخذ اولنور بوبابده حديث شريف دخي
وارد اولمشدر قال النبي عليه السلام وفي الركاز الخمس اما امام شافعي دير كه تخميس
اولنماز زيرا ركاز مباحدر بولان كمسنه نك الى سبقت ايلمشدر صيد كبي وبزم ايچون
دليل تحقيقا اول معادن كفره النده ايدي غلبه طريقيله اول اراضيه مستولى اولدق
اول تقديرجه قيمة مشابه اولوب خمس لازم كلدي ايدي چنكه بولان كمسنه نك الى
حقيقة ايسه غانمينك الى حكماده اقويدر خمس امام ايچون واربع اخماس بولان
ايچون تعيين اولندي بولان كمسنه لرك حر وكرك عبد وكرك ذمي اولسون برابر در
ارض عشريه وخراجيه ديدوكي كندو دارنده بولنانلردن احترازدر زيرا دارده بولنانلر
تخميس اولنماز والباقي له ان لم يكن الارض مملوكة وباقيسي يعني خمسدن باقي قالان بولان
ايچوندر اكر ارض مملوكه دكل ايسه والا فلمالكها واكر ارض مملوكه ايسه باقيسي مالكي ايچوندر
وما وجده الحربي فكله فيء شول معدني كه حربي بولور جملهسي فيء در يعني غنيمتدر وان وجد
في داره اكر مسلم وياخود ذمي دارنده بولسه لا تخمس تخميس اولنماز حالا فالهما امين خلاف
ايدوب تخميس اولنمسنه ذاهب اولمشدر وفي ارضه روايتان اول مسلم وياخود ذمي دار
حربك ارضنده ركاز بولسه ابو حنيفه دن ايكي روايت وارد ربر روايتده تخمس اولنمز دارنده
بولدوغي كبي وبرروايتده تخميس اولنور وان وجد كنزا فيه علامة الاسلام واكر بر كمسنه
كنز بولسه واول كنزده علامت اسلام اولسه كلمه شهادت وقراندن برشي كبي كاللقطة

للفضة لفظه كبيدر وما فيه علامة الكفر ودخي شول شي بولسه كه اول شيئده علامت كفر
اولسه صنم كبي وصليب كبي خمس تخميس اولنور وباقيه دا اول كنزك بافي سي بولان ايچوندر
ان كان ارضه غير مملوكة اكر بولدوغي ارض مملوكه دكل ايسه وان كان مملوكه وكذلك عند ابي
يوسف واكر ارض مملوكه اولورسه ينه كذلك تخميس اولنور قونصكره باقي سي بولان ايچون
در ابو يوسف قاتنده وعندهما باقيه لمن ملكها اول الفتح ان علم وامام اعظم وامام
محمد قاتنده باقيسي اول فتحده كيم مالك اولدي ايسه انكدر واكر بيلورسه الا اكر
بلنمز ايسه يعني اول فتحده كيمك ايدوكي بلنمز ايسه فلا قضى مالك عرف بها في الاسلام
اسلامده معروف اولان مالكنك اقصاسي يعني نهايتي ايچوندر بو قول شمس الائمه نك
اختياريدر اما ابو الليث بيت المال ايچون قبض اولنور ديمشدر وما اشتبه ضربه
دخي شول شي كه ضربي مشتبه اولسه يعني اسلامي ميدر يوقسه كافر ميدر بلنمز ايسه
يجعل كافريا في ظاهر المذهب كافري قيلنور ظاهر مذهبده بو بلجه ذكر اولنمشدر وقيل
اسلاميا في زماننا دينلمشدر كه في زماننا اسلامي قيلنور تقادم عهد ايچون ومن دخل
دار الحرب بامان فوجد في صحرائها ركازا دخي شول كمسنه كه امان ايله دار حربه داخل
اولسه پس اول دار حربك صحراسنده ركاز بولسه فكله له اول ركازك جمله سي بولان كمسنه
ايچوندر تخميس اولنماز زيرا واجدك اليه مال مباحه سبقت ايلدي احذده مجاهد دكلدر
بلكه متلصصدر بلا امان دخي كيرسه ينه حكم بو بلجه در وان وجده في دار منها رده
على مالكها واكر اول ركازي دار حربده براوده بولسه غدر وخيانت اولمسون ايچون
مالكه رد ايتمي واجب دار اسلامه اخراج ايدرسه مالك اولور شراء فاسد ايله مالك اولدوغي
كبي اكر مستأمن اولميان بولسه رد ايلمز وتخميس دخي اولنماز زيرا انك اخذي ملتقصا
اولمشدر بو مسائل اون بش وجه او زرينه اولور شول ذهب فضه يي بولمشدر شونده
حالي دكل كه يا معدنيدر و يا خود كنزدر وبونلرك دخي هر بريسي دار اسلامده اوله

وياخود دار حربده اوله وبونلرك دخي هربري اوچ وجهدن خالي دكل يا اهل اسلام سكه سي
وله وياخود كافر سكه سي وله وياخود مشتبه اولوب ايكيسندن قنغي سي ايدوكي معلوم اولميه جمله سي
اون ايكي وجه اولمشدر وجمله سي متنده موجوددر وان وجد ركازا متاعهم في ارض منها غير مملوكة
خمس وباقيه له واكر اهل حربك متاعي ركازي دار حربك مملوكه اولميان ارضنده بولسه تخميس اولنور
وباقيسي بولان كمسنه ايچوندر ولا خمس في نحو فيروزج وزبرجد وجد في جبل صاعده بولنان زبرجد
وفيروزج مثللو تخميس اولنماز زيرا حجر حقنده لا خمس في الحجر حديث شريفي دخي وارد اولمشدر
ودينلمشدر معدندن مستخرج اولان اوچ نوعدر برنوعي جامدر اتشده ارر وينه منطبع اولور
التون وكومش ودمر وقورشون وقلاي كبي وبرنوعي دخي جامدر اريمز فيروزج وزبرجد
وكحل وزرنيخ وياقوت كبي وبرنوعي دخي مايعدر منجمد اولماز صو وقطران ونفط كبي وحجر
اجزاء ارضدن برجزء در حجر ايله تيمم جائزدر اما ذهب وفضه وحديد اجزاء ارضدن
اولماغله بونلر ايله تيمم جائز دكلدر ويخمس زيبق زيبق تخميس اولنور لا لؤلؤ وعنبر
لؤلؤ وعنبر تخميس اولنماز وعند ابي يوسف ابو يوسف قاتنده عكسي ايله دربعني زيبقدن
النماز لؤلؤ وعنبردن النور زيرا حضرت عمر رضي الله عنه عنبردن خمس المشلردر باب
نوع الخارج بو باب خارجك زكوتي بياننده در فيما سقته السماء سما يعني يغمور سقي ايلدوكي
ارضده وارد اوسقي سيحا وياخود ساقي اول ارضي ماء جاري ايله سقي ايلية اول معوله ارضده
وارد سيحا لفظنك انتصابي مفعول ثاني اولمق اوزره در كتب لغتده مفهوم اولان بودر كه
لفظ سقي كاه مفعول واحده تعدي ايدر سقي الله ثراه كبي وكاه ايكي مفعوله تعديه ايدر سقي الله
الغيث كبي وسمايه مطر اطلاقي حق سبحانه وتعالينك وارسلنا السماء عليهم مدرارا قول
شريفنده دخي وارد اولمشدر وشاعرك اذا وقع السماء بارض قوم رعيناه ولو كانوا غضابا
قولي دخي سمايه مطر اطلاقنه دليلدر اواخذ من ثمر جبل العشر وياخود ثمر جبلدن اخذ
اولنان شيئدن عشر واردر العشر مؤخر مبتدا، وفيما سقته السماء معطوفاتيله مقدم

مقدم خبردر قل اوكثر بلا شرط نصاب وبقاء اول اخذ اولنان شئ كرك قليل اولسون كرك
كثير اولسون و بقانك شرطسز زكوة واجب اولور وعندهما انما يجب فيما يبقى سنة اذا بلغ
خمسة اوسق امامين قاتنده واجب اولور شول شئ ده كه برسنه باقي قله وبش وسقه بالغ اوله
امام اعظم ايچون دليل نبي عليه السلام ك ما اخرجت الارض ففيه العشر قول شريفيدر زيرا
حديث شريفده بغير فصل ذكر اولنمشدر امامينك دليلي نبي عليه السلامك ليس فيما دون خمسة
اوسق صدقة قول شريفيدر بونده نسا متحقق اولمغله نصاب شرط قلندي والوسق ستون
صاعا وسق التمش صاعدر وصاع سكسان رطلدر وهر رطل اون اوقيه در وهر اوقيه فرق
درهمدر ومالا يوسق شول شئ كه وسق اولميه مثلا زعفران وپنبه كبي اذا بلغ قيمته چون وسق
اولميان شيئك قيمتي بالغ اولسه خمسة اوسق من ادني ما يوسق وسق اولان شيئك ادنا
سندن بش وسقه بالغ اولسه عند ابي يوسف ابو يوسف قاتنده عشر واجب اولور وعند
محمد اذا بلغ خمسة امثال من اعلى ما يقدر به نوعه امام محمد قاتنده چون اول شئ كندو نوعي
تقدير اولنوب اولنان شيئك اعلاسندن بش مثلنه بالغ اولسه عشر واجب اولور ور شئ
تقدير اولنمق لازم كلسه اقل وادني اولورسه صاع ايله اوسط اولورسه كيل ايله اعلا واكثر
اولورسه وسق ايله تقدير اولنور فاعتبر في القطن خمسة احمال پنبه ده بش يوك اعتبار
اولندي وجوب زكوة ايچون اعلا ما يقدر به القطن اعتباري حملدر بونده دخي ابتداء
تقدير اولنان استار ايله دركه استار التي بچق درهمدر اوسطي بطمن ايله دركه بطمن ايكي
يوز التمش درهمدر واعلاسي حمل حمل ايسه اوچ يوز بطمندر وقيه حسابي اوزره
يوز طقسان وقيه اولور وفي الزعفران خمسة امناء زعفرانده وجوب زكوة بش بطمنده
اعتبار اولنور ولا شئ في حطب وقصب فارسي حطبده و قصب فارسيده برشئ
يوقدر قصب فارسي ديدوكي قلمدر وحشيش وتبن وسعف حشيش وتبن وسعفده
دخي برشئ يوقدر سعف ديدوكي خرما داليدر وفيما سقي بغرب ودخي شول شئ كه بيوك

قوغا ایله سقی اولنور اودالیهٔ ویاخود دولاب ایله سقی اولنور او سانیهٔ ویاخود ناقه ایله سقی
اولنور نصف التمر بونلرده نصف عشر واجبدر قبل رفع مؤن الزرع زرعک مؤنتنی رفعدن
اول نصف عشر واجبدر مؤنت دیدوکی اجرت ارغاد ونفقهٔ اوکوز وکراء انهار واجرت
حافظ دخی بونلره بکزرنه وار ایسه زیرا وارد اولان حدیث شریفده مؤنت ذکر اولنوب
اطلاقی اوزره در قوله علیه السلام فیما سقته السماء العشر وفیما سقی بالثانیة نصف
العشر وفی العسل العشر عسلده دخی عشر واجبدر قل او کثر اول عسل کرک کثیر اولسون
کرک قلیل اولسون عشر واجبدر اذا اخذ من جبل او ارض عشریة یعنی جبلدن ویاخود
ارض عشریه دن اخذ اولنسه عشر واجب اولور ابو هریره دن روایت اولنمشدر که نبی علیه السلام
اهل یمنه ازفی العسل العشر دیو یازمشلردر زیرا نحل اشجارک چیچک ومیوه سنی اکل ایدر
چیچک ومیوه ده عشر وار در اول اجلدن عسلده دخی عشر واجب اولمشدر اما اراضی
خراجیه ده برشی لازم کلمز وعند محمد اذا بلغ خمسة افراق والفرق ستة وثلاثون
رطلا امام محمد قاتنده بش فرقه بالغ اولدقده عشر واجب اولور وفرق اوتوز التی رطلدر
رطل ایسه ایکی اوقیه در واوقیه قرق درهمدر بو تقدیرجه هر رطل دورت یوز سکسن درهم اولور
فرق فرق اوج وقیه رومی وسکسان درهم اولور امام محمد قاتنده بو مقدار اولمینجه عشر واجب
اولماز وعند ابی یوسف اذا بلغ عشر قرب ابو یوسف قاتنده اون قربه بالغ اولدقده عشر واجب
اولور قرب اللی بطمندر معلوم اوله که عسلده بش روایت وار در اولکیسی ارض عشریه دن ویاخود
جبلدن اخذ اولنسه قلیل وکثیر اعتبار اولنموب عشر واجب اولور ایکنجیسی بش فرقه بالغ اولسه عشر
واجب اولور بو قولی امام محمد اخذ ایلمشدر اوچنجیسی اون قربه بالغ اولدقده عشر واجب اولور امام
ابو یوسف بو قولی اخذ ایلمشدر دردنجیسی وسق اولمیان شیئک ادناسندن بش وسقک قیمتی اعتبار
اولنوب عشر واجب اولور بو دخی ابو یوسفدن روایتدر بشنجیسی بش منه بالغ اولدقده عشر واجب
اولور بو دخی ابو یوسفدن روایتدر هدایه ده دخی وجه مشروح اوزره مسطوردر وبؤخذ

ويؤخذ عشران من ارض عشرية لتغلبي تغلبينك ارض عشريه سندن ايكي عشر اخذ اولنور وعند محمد
عشر واحد ان كان اشتراها من مسلم امام محمد قاتنده بر عشر اخذ اولنور اكر اول ارضي تغلبي مسلمدن
اشترا ايلدي ايسه معلوم اولا كه ارض اوچ نوعدر بري عشري بري خراجيه بري تضعيفدر ماللك دخي
اوچ نوعدر بري مسلم بريه ذميه بري تغلبيدر ولو اشتراها منه ذمي اخذ منه العشران اكر بر ذمي اول
ارضي تغلبيدن اشترا ايلسه اول ذميدن ايكي عشر آلنور العشرانه الف لام عهد خارجيدر يعني
عشر الارض ديمكدر وكذا لو اشتراها منه مسلم وينه ايكي عشر آلنور اكر اول ارضي تغلبيدن بر مسلم
اشترا ايلسه زيرا تغلبي تصرف ايلدكلري ارضنك عشرينك تضعيفي اول ارضه وضيفه متابه سنده در
اول تقديرجه ارض مزبوره ده مسلمه انتقال ايلدكده وظيفه سيله انتقال ايلمش اولور او اسلم هو
وباخود اول تغلبي مسلم اولسه ينه ايكي عشر النور بو جمله ابو حنيفه قاتنده در خلافا لابي يوسف
ابو يوسف خلاف ايدوب اكر تغلبي اسلامه كلوب وياخود بر مسلم تغلبيدن ارضي اشترا
ايلسه عشر واحده عودت ايدر زيرا تضعيف داعي اولان كفر ايدي اول زائل اولدي بر عشر
المق ايجاب ايدر كورمزميسنكه تغلبينك يتش سائمه دوه سي اولسه ايكي شاة النور دي ذكر
اولنان دوه لري بر مسلم اشترا ايلسه وياخود كندوسي مسلمان اولسه بر شاة النور وتجبل
محمد معه ودينلديكه امام محمد ابو يوسف ايله معاً در اما صاحب هدايه ديمشدر كه صحيح
اولنان بودر كه ابو يوسف ابو حنيفه ايله در وعلى المراة والصبي منهم ما على الرجل تغلبي
نلك رجالي اوزره اولان شيء صبيان ونسا سنك اوزرينه دخي لازمدر عشريه ايسه عشر خراجيه
ايسه خراج ولو شري ذمي عشرية مسلم فعليه الخراج واكر بر ذمي بر مسلمك ارض عشريه سين
اشترا ايلسه اول ذمينك اوزرينه خراج لازم اولور ابو حنيفه قاتنده زيرا عشرده معناي
عبادت وار در كافر ايسه عبادته اهل دكلدر بو تقديرجه اوزرينه خراج واجب اولور وعند
محمد تبقي على حالها وامام محمد قاتنده اول ارضنك حكمي على حالها باقيدر مسلماننك
ايكن عشر الذوغي اوزره ينه عشر النور وان اخذها منه مسلم بشفعة او ردت على البايع

لفساد البيع عاد العشر واكر اول ارضى بر مسلم شفعه ايله السه كافردن اخذ ايلنسه ويا خود
اول ارض بيع فاسد اولدوغى ايچون بايع مسلمك اوزرينه رد اولنسه مسلمه رد اولنمغله ينه
عشر عودت ايدر يعنى عشر النور وفى دار جعلت بستانا خراج ان كانت لذمى بستان
قلنان اوده خراج واردر يعنى خراج النور اكر اول اوذميك اولورسه وماء عشريه ايله
دخى سقى ايدرسه ينه خراج النور اوللمسلم سقاها بمائه اكر بوستان قلنان دار مسلمك
اولوب ماء خراجيه ايله سقى ايدرسه ينه خراج النور وان سقاها بماء العشر فعشر اكر
مسلمك اول بوستانى ماء عشريه ايله سقى ايدرسه يعنى عشر النور ولا شىء فى الدار ولو ذمى
دارده برشى يوقدر اكر ذميك دخى اولورسه زيرا عمر رضى الله عنه خراجى وضع ايلدكده مسكنلر
ايچون سؤال ايلدكلرنده عفو در بيورمشلردر وماء السماء والبئر والعين عشرى يعنى
صويى وقيو صويى وبوكار صويى عشريدر وماء انهار حفرها العجم عجم قازدوغى نهرلرك صويى
خراجيدر نوشروانك ويزدجردك نهرلرى كبى ودخى عرض خراجيده بر قيو قازلسه ويا خود
بر بينار ظهور ايلسه خراجيدر زيرا زمان سابقده كفره يدنده ايديلر اول ارضه قهرا غالب اولدق
بزه غنيمت اولدى بوبله اوليجق خراجيه اولور وكذا سيحون وجيحون ودجله والفرات عند ابى
يوسف سيحون وجيحون ودجله وفرات دخى خراجيه در ابو يوسف قاتنده زيرا بونلرده كوپرى
قوردقده نصكره خراجى اولور سيحون توركستانده بر نهرك اسميدر جيحون بلخده بر شهرك
اسميدر دجله نهر بغدادك اسميدر فرات نهر كوفه نك اسميدر ابو هريره دن روايتدر كه
سيحان وجيحان والفرات والنيل كل من انهار الجنة بو حديث شريفى مسلم دخى روايت ايلمشدر
غاية البيانده دخى بوبليجه مسطوردر خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب بو نهرلرك صويى
عشريدر زيرا كمسنه نك حمايه سنده دكللردر چونكه كمسنه نك حمايه سنده اوليجق بحار مطيعه
مشابه اولورلر اول تقديرجه عشريه اولور وليس فى عين قير او نفط فى ارض عشر شىء ارض عشريه ده
ده زفت ونفط بكارلرنده برشى يوقدر زيرا بونلر غله اارضدن دكللردر ملح دخى بوبليجه در

بوبلجه دروان كانت في ارض خراج فهي حريمها الصالح للزراعة الخراج لانها اكرعيون مذكوره
ارض خراجيه اولسه زراعته صالح اولان حريمندن خراج النور اما عيننك كندوسندن
النماز ولا يجتمع عشر وخراج في ارض واحدة مسلمك ارض واحده سنده خراج وعشر
مجتمع اولماز عدم اجتماعنه لا يجتمع على مسلم عشر وخراج في ارض نص شريفي دخي وارد
اولمشدر وعشرك اخذنك وقتي ابو حنيفه قاتنده ميوه سي ظاهر اولدقده در وابو يوسف
قاتنده وقتي ميوه سي ايريشدكده در ومحمد قاتنده يشل اولدقده در ثمرهٔ خلاف اتلاف
اولندقده ضماننك وجوبنده ظاهر اولور باب المصرف مصرف بياننده در وقتا كه
مصنف زكوة عشريه بياننده فارغ اولديسه مصارفك بيانته شروع ايلدي مصرفده اصل
حق سبحانه وتعالى نك انما الصدقات للفقراء والمساكين والعاملين عليها وفي الرقاب و
المؤلفة قلوبهم وفي الرقاب والغارمين وفي سبيل الله وابن السبيل فريضة من الله والله
حكيم عليم نص شريفيدر ومصارف سكز صنفدر بري مؤلفهٔ قلوبدر شمدي بونلردن
ساقط اولدي وبو مؤلفهٔ قلوب اوج نوعدر بر نوعي نبي عليه السلام انلره تأليف ايدردي
يعني حاصل اولان عشر وزكوتدن شيء ويرردي كه كندولر مسلمان اوله لر وقوملري دخي
مسلمان اوله لر وبر نوعي دخي انلردن اسلامه كلديلر لكن اعتقادلرنده ضعف انلنمغله ويررلردي
كه ثابت قدم اولسونلر ايچون وبر نوعي دخي رساء عرب اولمغله اعطا ايدردي شرلريني
دفع ايچون انلر اون اوج نفردر ابي سفيان بن حرب وصفوان بن اميه وعتبه بن حصير
واقرع بن حارس وعلقمه بن علاثه وعباس بن مرادس وزيد الخيل دخي بونلره مشابه كمسنه لردر
اكر دينلورسه كه انلره صرف صدقه نيجه جائز اولور كه انلر كافر ايديلر بو خود فقرا وغزاة
حقيدر جواب ويريلور كه مشركينك شرلريني دفع ايلمك فقرا واغنيا اوزرينه واجبدر
اوبله اولسه انلره فقرا مالندن برشي ويروب وشرلريني دفع ايلمك جهاد مقامنه قائم اولور
اول وقتده بعد النبي عليه السلام اجماع ايله ابو بكر رضي الله عنه خلافتي زماننده نصيبلري

ساقط اولدی روایت اولندی كه بعد النبی علیه السلام مؤلفهٔ قلوب حضرت ابو بكر رضی الله
عنه عرضحال ویروب نصیبلرن طلب ایلدیلر ابو بكر ویرلمك ایچون كاغذ ویروب عمر رضی الله عنه
وارد قده خط صریحی یرتدی و دیدی كه بو بر شیدر كه نبی علیه السلام سیزه تألیف ایچون
ویرمشدر اما الآن حق تعالی دینی عزیز ایدوب سیزدن استغنا ایلدی شمدی نصكز یا اسلام
یاخود قلیچ دیو جواب ویردی و مؤلفهٔ قلوبدن اولوب عرضحال ویرنلر ابو بكره كلوب خلیفه
سز میسز یوقسه عمر میدر حالا كاغذی یرتدی دیو بو مقوله جواب ویردی دیدیلر ابو بكر جوابنده
خلیفه در ان شاء الله تعالی دیدی بو تقدیرجه منعنه اجماع منعقد اولدی لكن مؤلفهٔ قلوبك
نصیبلری كتاب ایله ثابت اولمشدر بعد النبی علیه السلام سقوطنك وجهنده قوملك
اختلافی واقع اولمشدر انلردن بعضی شونلردر كه كتاب ایله ثابت اولان شیء اجماع ایله
نسخنی جائز كوردیلر زیرا اجماع حجت قاطعه در كتاب كبی مذهبده ایسه بو جائز دكلدر
و بعضی دخی شونلردر كه مؤلفهٔ قلوبك سقوطی علتك انتهاسیله حكمك انتهاسی قبیلندندر
صوم رمضانك انتهاسی شهر رمضانك منتهی اولمسی كبی بو دخی رد اولنمشدر زیرا حكمك
بقاسنه علته احتیاج اولنماز احسن قول بودر كه نبی علیه السلام زماننده مؤلفهٔ قلوب ایچون
نصیب ویرمك اسلامك اعزازی ایچون ایدی زیرا اول وقت اسلام ضعیف و كفره غلبه
اوزره ایدی اول زمان ویرمك اعزاز ایدی وقتا كه حال متبدل اولوب اسلام غلبه ایتدی
ایسه بو دفعه اعزاز دین ویرمكده اولدی اول اجلدن اجماع ایله ساقط اولدی وهو
للفقراء وهو من له شیء دون نصاب مصرف فقیر ایچوندر فقیر شولكسنه در انك ایچون
بر شیء اوله اول نصابه بالغ اولمیه والمسكین وهو من لا شیء له و مسكین شولكسنه در كه آنك
بر شیء اولمیه قوله تعالى او مسكينا ذا متربة یعنی جوع و عریانلقدن ترابه ملتصق اوله وقیل
بالعكس دنیلمشدر كه عكس ایله در یعنی فقیر بر شیء اولمیه و مسكین نصابدن آشاغه شیء
اوله والعامل یعطی بقدر عمله ولو كان غنیا عامله عملی مقداری اعطا اولنور اگر غنی دخی

دخی اولورسه یعنی کندویه وعیال واعواننه کفایت مقداری ویریلور زیرا کندو نفسینی
عمل مسلمین ایچون غیری خدمتدن فارغ ایلمشدر والمكاتب یعاده فی فك رقبته مكاتب زكوة
خارج ایله معاونت اولنور فك رقبه ده اکرا فندیسی غنی دخی اولورسه منقولدر که نبی علیه
السلام بر کمسنه کلوب یا رسول الله بنی بر عمله دلالت ایله که جنته دخوله سبب اوله فك رقبه بیورمشلردر
ومدیون لا یملك نصابا فاضلا عن دینه دیننددن فاضل نصابه مالك اولمین مدیونه دخی
خارجدن معاونت اولنور ومنقطع الغزاة عند ابی یوسف والحج عند محمد ان كان فقیرا ابو
یوسف قاتنده منقطع غزاة دخی معاونت اولنور وامام محمد قاتنده منقطع حج معاونت
اولنور اکر فقیر اولورسه منقطع غزاتدن مراد فقراسیدر منقطع حاجدن مراد فقراسیدر زوات
اولمدیغی بر کمسنه فی سبیل الله بردوه حاضر ایلدم دیو نبی علیه السلام عرض ایلدکده فقراء حاجدن
برینی تحمیل ایلمك ایچون امر ایلدی اصل مصرف فقرا ایچوندر وقوله علیه السلام خذها من اغنیائهم
وردها فی فقرائهم ومن له فی وطنه مال لا معه ودخی شول کمسنه معاونت اولنور که کندو سیله
مال اولمیوب لکن وطننده مالی اوله بوندن مراد ابن سبیلدر وابن سبیل تسمیه سی سبیله کثرت
ملازمتی اولمغله کویا که ولد الطریقدر صوفیه ابن وقت دیدکلری کبی ویجوز دفعها الی
کلهم والی بعضهم وزكوتی فقرانك کلیسنه وبعضیسنه ویرملك جائزدر یا یدی صنفه واخود
یدی صنفدن برینه ویرملك جائزدر شافعی قاتنده مادامکه اصناف سبعه ده هر صنفدن
اوچ کمسنه یه صرف اولنمیه جائز دکلدر زیرا لام تملیك ایله اضافت اکرچه حقیقت ملکی ایجاب
ایلمز ایسه ده استحقاقی افاده ایدر مستحق اولدقلری مقرردر بر کمسنه ثلث مالنی یدی اصنافه
وصیت ایلسه بونلردن بری محروم اولمق جائز دکلدر اویله اولیجق بودخی انلك کبیدر بزم ایچون
دلیل بو محلده اضافت مصارفی بیان ایچوندر یوقسه اثبات استحقاق ایچون دکلدر خصوصا
ابن عباس حضرتلری بو نوعه مراد بیان مصارفدر بیان استحقاق دکلدر حتی نفقی بینه مصرف
اولنورسه کفایت ایدر بیورمشلردر نته کم صلاتده استقبال قبله یه امر اولنمشدر اول کعبه دن

برجزءنه استقبال اولنسه امره ممتثل اولمش اولورز وحق سبحانه وتعالى اول اصنافي محتاجينه

اخبار ايدوب اوصافله ذكر ايلدي بز بلدك كه بونلردن مقصود محتاجلرك حاجتني قضا ايلمكدر

پس ايمدي بو تقديرجه جمله اصنافه حقيقتده معنئ جهتندن صنف واحد اولمش اولدي

جمع اسم جنسدن مستعاردر زيرا جمع الف لام داخل اولسه معناي جمعيت مضمحل اولور

والف لام كلام عربده دورت معنايه استعمال اولنور بريسي جنس ايچون الرجل خير من المرأة

كبي و بري دخي استغراق ايچون ان الانسان لفي خسر كبي و بريسي دخي عهد خارجي ايچون انا ارسلنا

الى فرعون رسولا فعصى فرعون الرسول و بري دخي عهد ذهني ايچون ادخل السوق كبي واخاف

ان يأكله الذئب كبي چونكه استعمال بويله اولبجق بو محلده عهد ايچون و استغراق ايچون حمل

اولنمق ممكن اولميوب جنس مراد اولنور كما في قوله تعالى لا يحل لك النساء من بعد بو آيتده كريمه ده

دخي عهد و استغراق ممكن دكلدر اكر استغراق مراد اولنيدي لازم كلوردي كه دنيانك جميع صدقاتي

جميع فقرا ايچون اوله بو تقديرجه برفرد محروم اولمق جائز اولمزدي بوكا اسيه برفرده

اقتداري يوقدر لكن بو محلده احسن قوليدر اولا كه استغراق حقيقي يه حمل اولنميوب استغراق

عرفي يه حمل اولنسه نته كم جمع الامير الصاغة ديلور بوندن بلده نك صاغه سني و يا خود اطراف

مملكتك صاغه سني جمع ايليه ديمكدر بو تقديرجه استغراق عرفي ايسه وسع بشردن خارج دكلدر

ولا تدفع لبناء مسجد او تكفين ميت مال زكوة بناء مسجد و تكفين ميت ايچون دفع اولنماز يعني

ويرلمز زيرا زكوة واجب اولان قطع ملك غيره تمليك ايله وزكوة ده تمليك ركندر واكر برقائل بوبابده

التمليك ركن قولكز بلا دليل مجرد بر دعويدر حق سبحانه وتعالى نك انما الصدقات للفقراء قولنده

غيري بوكا دلالت ايدر بر دليل يوغيكن حال بوكه اوله لامي دخي تمليك ايچون قلميوب عاقبت

ايچون قلدوكز كبي ديو جواب طلب ايدرسه اكا جواب بودر كه بزم لام عاقبت ايچون ديدوكمزك

معناسي صدقاتون فقرانك مقبوضي ولان عاقبت اولور انلر ابتداء مصارف دربو فقرهم مستحق

دكلدردر نته كم توضيح ده فخر الاسلام دن الصدقة تقع في كف الرحمن قبل ان تقع في كف الفقراء

الفقراء حديث شريفنك معناسنده صدقه ابتداء يد فقيرده يته الله ايچون نزر و يد فقيرده دوام
وبقا اعتباري ايله حق عبد اولور زيرا ابتداء حق فقيردكلدر پس مقبوضلري اولدقده صكره
عاقبت ملكلري اولور لازم دلالتي ايله بلا دليل ديمكدر دعواي مجرده ديدكلري صحيح اولمدي
انونصكره تكفين ميتنده تمليك متحقق اولمدوغنه دليل برمثني قورد اكل ايلسه اول كفن ملكفني ايچون
وارث ايچون دكلدر زيرا تمليك متحقق اولمدي او قضاء دينه وميتك دينيني قضا ايچون
دخي زكوة ويرلميه زيرا بونده دخي تمليك يوقدر او ثمن قن يعتق ازاد اولمغه عبدك ثمني ايچون
دخي زكوتدن برشي ويرلميه زيرا اعتاقده اسقاط ملك واردر تمليك يوقدر ولا الى ذمي وصح
غيرها و دخي ذمي مال زكوتدن ويرلميه اما مال زكوتدن غيري ويرلمك صحيح اولور ولا تدفع
الى غني تملك نصابا من اي مال كان و دخي نصابه مالك اولان غني يه اكر زكوة مالندن واكر سائر
نزوردن هر قنقسندن اولورسه ويرلميه او عبده و عبيدك قولنه دخي مال زكوة ويرلميه زيرا
العبد وما يملكه كان لمولاه فحواسي اوليجق اعطا اولنان مال زكوة افنديسنه ويرلمش اولور
وطفله كوچك اوغلونه دخي ويرلميه زيرا اول طفل باباسي مالندن غني عد اولنور بخلاف ولده
الكبير اول غنينك ولد كبيري عبد و ولد صغيرنك خلافنيدر اكا زكوة ويرلمك صحيح اولور
اكر نفسي دخي اول اب غني اوزرينه ايسه ده يته ويرلمك جائزدر آنك غناسي ايله ولد كبير
غني عد اولنمز اولنماز ومرأته ان كانا فقيرين اول غنينك خاتوننه زكوة ويرلمك صحيح اولور
اكر ايكيسي دخي فقير اولورلرسه ولا الى هاشمي من آل علي و عباس او جعفر او آل عقيل والحارث
بن عبد المطلب ولو كان عاملا عليها و هاشمي دخي زكوة ويرلمز كه هاشمي آل علي و آل عباس
وآل جعفر و آل عقيل و ياخود آل عقيل وياخود الحارث بن عبد المطلب در اكر زكوة اوزرينه عامل
دخي اولورسه يته زكوةدن برشيء ويرلميه زيرا نبي عليه السلام بني هاشمه خطاب ايدوب يا بني
هاشم ان الله تعالى حرم عليكم غسالة اموال الناس واوساختهم وعوضهم عنها الخمس
الخمس بورمشلردر معلوم اوله كه حارث و عباس نبي عليه السلامك عملري در و جعفر و عقيل

علی کرّم الله وجهه نك قرنداشلریدر بونلرك جمله سی منسوبلردر زیرا نبی علیه الصلاة والسلامك
نسب شریفلری محمّد بن عبد الله بن عبد المطّلب بن هاشم بن عبد المطلب المناف در قیل بخلاف التطوّع
دینلدیکه تطوّع بونلرك خلافنجه در یعنی جوازنده اختلاف ایلمشلردر و بعضیلر دیدیلرکه صدقهٔ
واجبه ایله صدقهٔ نفله بیننده فرق یوقدر وقف دخی بنوهاشمه حلال دکلدر بدایعده ذکر
اولنمشدرکه اکر وقف بنوهاشمه تسمیه شرط ایلسه جائزدر بعض مشایخ دیدیلرکه صدقهٔ نفل بنو
هاشمه حلالدر زیرا نفل ایله مالك وسیخی ذلیل اولماز فرض ایله اولدوغی کبی ابو جعفر طحاوینك
آثاری شرحنده ابو حنیفه دن روایت ایدوب صدقاتك کلیسی بنوهاشمه جائزدر حرمت نبی
علیه السلام عصرنده ایدی زیرا خمسك خمسی کندولره واصل اولوردی نبی علیه السلامك موتی
ایله خمس الخمس ساقط اولدی و صدقه ده جائز اولدی وموالیهم مثلهم بنوهاشمك موالیسی
کندولر کبیدر انلره دخی مال زکوة ویرلمز زیرا نبی هاشمك معتق قوللرندن بری نبی علیه السلامدن
سؤال ایدوب انحل لی الصدقة دیدکده لانت مولانا بیورمشلردر و برحدیث شریفده دخی
موالی القوم من انفسهم واقع اولمشدر ولا یدفع المزکی زکوته الی اصله وان علا وفرعه
وان سفل مزکی زکوتنی اصلنه یعنی بابا واناسنه هرنقدر یوقارو دخی اولورسه وفرعنه
یعنی اوغلونه وقزینه هرنقدر اشغه دخی اولورسه ویرمیه بونلرك مابیننده منافع متصله
شرط ایسه مملکدن قطع منفعتدر اوروجه وزوجینه دخی ویرمیه بالاتفاق عادة
منافعده اشتراکلری اولدوغیچون جائز دکلدر وکذا لا تدفع الی زوجها اعورتنه ویرمدوکی
کبی عورت دخی ارینه زکوة ویرمیه ابو حنیفه قاتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر
انلر قاتنده عورت ارینه زکوة ویرمك جائزدر زیرا ابن مسعودك خاتونی نبی علیه السلام
دن سؤال ایلدکده زوجنه تصدق ایچون لك اجران اجر الصدقة واجر الصلاة بیورمشلردر
ابو حنیفه رحمه الله تعالی بو صدقهٔ نافله یه محمولدر دیو جواب ویرمشلردر ولا الی عبده
اومکاتبه اومدبّره اوامّ ولده دخی مزکی زکوتنی قولنه ومکاتبنه ومدبّرنه وامّ ولدنه

ولدنه ويرميه اكرويرلسه قطع منفعت بولنمامش اولور جائز دكلدر بعض اعضاسي معتق
اولان عبدنه زيرا اول عبد مكاتب حكمنده در ابوحنيفه قاتنده خلافا لهما امامين خلافي
ايدوب زكوة ويرملك جائزدر زيرا اول عبد معتق البعض حر مديون كبيدر ولو دفع
الى من ظنه مصرفا فبان انه غني او هاشمي او كافر او ابوه او ابنه اجزاه اكر مزكي مصرف
ظن ايدوب بر كمسنه يه زكوة ويرسه بس ظاهر اولسه كه اوكمسنه غني وياخود هاشمي وياخود
كافر وياخود مزكي نك باباسي وياخود اوغلي ايمش كفايت ايدر يعني زكوتني ويرمش اولور
ابوحنيفه وامام محمد قاتنده بونلرك دليلي حديث معن بن يزيد در روايت اولنديكه يزيد
زكوتني توزيع ايلمك ايچون بر كمسنه يه وكيل ايدوب اول دخي حين توزيعده يزيدك اوغلي
معنه دخي ويرمش صباح اولدقده كندو زكوتني اوغلونك الندن كوردكده نبي عليه السلام
حضور عاليلرينه مرافعه اولديلر فقال عليه السلام يا معن لك ما اخذت ولك يا زيد ما
نويت خلافا لابي يوسف ابويوسف خلاف ايدوب اعاده سي لازمدر خطاسي يقينا
حاصل اولدوغي ايچون ولو بان انه عبده او مكاتبه لا يجزيه فيعيد مزكي مصرف ظن ايدوب
زكوتي دفع ايلدكدنصكره اكر ظاهر اولسه كه اول مصرف ظن ايلدوكي كندونك عبدي وياخود
مكاتبي ايمش ويردوكي زكوة كفايت ايلمز اعاده ايدر زيرا حقيقتده ملكندن خروج بولمبوب
وعبد ومكاتبده اهليت دخي اولمملة اعاده سي لازم اولور وندب دفع ما يغني عن
السؤال يومه بوكونلك سؤالدن اغنا ايده جك شيء ويرملك مندوب اولدي يعني زكوة
دن بر كونلك كفايت ايده جك مقداري ويرملك مندوبدر وكره دفع نصاب او
اكثر الى فقير غير مديون مديون اولميان فقيره نصاب ونصابدن اكثر زكوة ويرملك مكروه
اولدي اما مديون اولان فقيره نصابدن زياده ويرلسه لا باسدر ونقلها الى بلد آخر ومال
زكوتي بلد آخره نقل ايلمك دخي مكروه اولدي زيرا حق جواري رعايت ايلممش اولديغي
الا اذا قريبه الا مكر كه كندو قريبي ايچون نقل ايليه اول زمان مكروه دكلدر زيرا كندو قريبنه

هم اجرصدقه هم اجر صله بولنمش اولور او اعوج من اهل بلده و یاخود کندو بلدندن اولان فقرادن
دخی افقر و اعوج اوله اولدخی مکروه دکلدر مقصود محتاجلک حاجتی قضادر اعوج اولمق
دخی اعلی اولور ولا یسئل من له قوت یومه بر کونلک قوتی اولان کمسنه دلنمیه معلوم اولاکه
بیت المال ایچون جمع اولان مال دورت نوعدر نوع اول زکوة سوایم و اعشاردر و تجارت
ایچون مرور ایدن مسلمانلردن اخذ اولنان شیلردر و مصرف ایسه حق سبحانه و تعالی نک
انما الصدقات للفقراء والمساکین قول شریفنده بیان اولندوغی اوزره سکز صنفه که مؤلفة قلوب
ساقط اولمغله یدی صنف قالمشدر نوع ثانی غنایم و معادن و رکازلک خمسیدر مصرف
ایسه حق سبحانه و تعالی نک واعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه وللرسول ولذی القربی
والیتامی والمساکین وابن السبیل قول شریفیدر اللهک سهمی ایله رسولک سهمی بردر و بونک
تبرک و کلامی افتتاح و بو مالک فضیلتنی اظهار ایچوندر نبی علیه السلامک سهمی موتی ایله
ساقط اولدی و ذوی القربی که قرابه رسول علیه السلامدر انلرک سهمی بزم قاتمزده ساقطدر
اما امام شافعی قاتنده ثابتدر فی زماننا اوچ صنفه صرف اولنور بری یتامی و بری مساکین
و بری ابن سبیلدر نوع ثالث خراج و جزیه در که مستامن و اهل ذمتدن اخذ اولنور بونک مصارفی
کاربان سرایلرک و کوپریلرک و سد ثغور و سائر بونلره مشابه اولان شیلردر و دخی ارزاق قضاة
و ولاة و مفتی و محتسب و حفاظ و مفسرین و معلمین و متعلمین و مقاتله ایچوندر حاصل کلام
بو نوعک مالی عمارت دین و صلاح دار الاسلام و المسلمین ده در و نوع رابع شول مالدر که
بر کمسنه فوت اولوب وارثی اولمادیغچه متروکاتی بیت المالدن قبض اولنور او مقوله مالک
مصرفی مرضینک نفقه و ادویه سی ایچوندر و دخی مالی اولمیان فقرانک کفنی ایچون و لقیطلرک
نفقه و جنایتی ایچوندر و کسبدن عاجز اولان کمسنه لرک نفقه لری ایچوندر سلاطین و ولاة
اوزرینه واجبدر که ذکر اولنان ایراد و مصارفی اربابنه ایصال احتیاجلرینه کوره ایلیه لر غایة البیان
دخی مسطوردر باب صدقة الفطر بو باب صدقهٔ فطر بیاننده در صدقهٔ فطر عباداتدر زیرا

زيرا بونده معناي مؤنت واردر بواجلدن نيّت شرط قلندي و غير سببي ايله واجب
اولمنذر عقل و بلوغدن كمال اهليت دخي شرط قلنمذي حتى واجبة صدقة فطر واجبه در
وجوبيتي معناي اصلا حيسي اوزره درو واجب دليل شبهه ايله ثابت اولاندر انكچون
جاحدي اكفار اولنماز زيرا عملا واجبدر اعتقادا دكلدر اما صدقهٔ فطرك وجوبيتنه
دليل نبي عليه السّلام خطبه سنده ادّوا عن كل حرّ و عبد صغير او كبير نصف صاع من برٍّ او
صاعًا من تمرٍ او صاعًا من شعير قولنده اولان ادّوا امر شريفيدر بو محلده وجوبك ذكري بين
الفرض والسنة ديمكدر اما محبوبي ديمشدر واجبات اسلام يديدر صدقهٔ فطر نفقة ذوي
الارحام و وتر و اضحيه و عمره و خدمت والدين و عورتك ازنه خدمتي كبي على الحرّ المسلم المالك
لنصاب فاضل عن حوايجه الاصلية حوايج اصليه سندن فضله نصابه مالك اولان حرّ مسلم
اوزرينه صدقهٔ فطر واجبدر و غني اولمق شرطدر زيرا لا صدقة الّا عن ظهر غنى حديث شريفي
دخي دليلدر وان لم يكن ناميًا اگر نامي دخي اولمزايسه بنه صدقهٔ فطر واجبه در بونده حولان
حول لازم دكلدر و به تحرم الصدقة و يجب الاضحية او له نصاب سببي ايله كندويه صدقه
حرام اولور و اضحيه يعني قربان واجب اولور معلوم اوله كه نصاب اوچ نوعدر برنوعي شول
نصابدركه انده زكوة سائر ماله متعلق اولان احكام واجب اولور برنوعي دخي شول نصابدركه
انده احكام اربعه واجب اولور مثلا كندويه صدقه حرام اولمق و اضحيه و صدقهٔ فطر و نفقه
اقارب واجبه اولمق كبي و بونده تجارت ايله نما و حول حولان شرط قلنمذي و برنوعي دخي
شول نصابدركه كندويه دلنمك حرام اولور بعضيلر فاتنده قوت يوميه يه مالك اولمقدر بعضيلر
فاتنده اللي درهمه مالك اولمقدر عن نفسه صدقهٔ فطر انسانك كندو نفسندن واجبه در
عن نفسه ده اولان عن بوقاروده اولن واجبة لفظنه متعلقدر واجبة عن نفسه ديمكدر و ابن
عمر رضي الله عنهما نبي عليه السلام زكوة فطري ذكور و اناث اوزرينه فرض قلمشدر ديو حديث
شريف نقل ايتمشدر و ولده الصغير الفقير فقير اولان ولد صغيري ايچون دخي صدقهٔ فطر

واجبدر زيرا انك مؤنة كاملەسی واردر اوزرینه ولايتی دخی واردر وعبده للخدمة ولو كافرا
خدمتی ایچون اولان عبدی ایچون صدقهٔ فطر واجبدر اکر كافر ایسه ده ولايت ومؤنتی اولدوغی
ایچون افندیسی اوزرینه واجب اولمغه سبب رأس یمونه ویلی علیه قولیدر کویا که عبدك رأسی
كندو رأسی در شافعی خلاف ایدوب انك قاتنده عبد ده جائزدکلدر وکذا عن مدبره وامّه
ولده یعنه عبد کبیدر مدبّردن وامّ ولدندن دخی صدقهٔ فطر واجبدر زیرا بونلرده دخی مؤنت
واوزرلرینه ولايت واردر لا عن زوجته وولده الكبير زوجه سی وولد کبیری ایچون واجبه دکلدر
مؤنت وولايته قصوری اولدوغی ایچون زیرا حقوق نکاحدن غیریده والی اولماز ومؤنت
یعنی قوتندن تعیین اولندوغندن زیاده ویرلمز حتی صاحب فراش اولسه مداواسی زوجی اوزرینه
لازم کلمز شافعی قاتنده زوجی اوزرینه زوجه سی ایچون صدقهٔ فطر واجبدر وطفله الغني
بل من مال الطفل وغنی اولان طفلندن دخی صدقهٔ فطر واجبه دکلدر بلکه طفلك کندو
مالندن واجبدر ابو حنیفه وابو یوسف قاتنده امّا امام محمّد دیرکه وزفرك قولی دخی
بودر قیاس اولان بودرکه باباسی کندو مالندن ویره اکر طفلك مالندن ویررسه ضمان لازم
کلور وصدقهٔ فطر شریعتده زکوة درمال زکوتی کبی پس امدی صغیر اوزرینه واجبه دکلدر
زیرا صدقهٔ فطر عبادتدر صغیر ایسه عبادته اهل دکلدر ولا عن عبد آبق وعبد آبق ایچون
دخی واجبه دکلدر یعنی قاچغون کوله ایچون الّا بعد عوده الّا کلدکدنصکره واجبدر یعنی
ما مضی یی ادا ایدر والمجنون كالطفل مجنون طفل کبیدر اکر فقیر ایسه باباسی ادا ایدر اکر غنی
ایسه مالندن ادا ایدر ابو حنیفه وابو یوسف قاتنده امام محمّد قاتنده باباسی ادا ایدر ولا عن
مكاتبه ومکاتبی ایچون دخی واجب دکلدر ولا عن عبده للتجارة وتجارت ایچون اولان قوللری
ایچون دخی صدقهٔ فطر واجبه دکلدر ولا عبد او عبید بين اثنين واکیکشنه بیننده یعنی مشترك
اولان قول وقوللر ایچون دخی صدقهٔ فطر واجبه دکلدر ولايت مؤنته هر برینك قصوری
اولدوغی ایچون وعندهما يجب على كل فطرة ما يخصه من الرؤس دون الاشقاص امامين

امامين قاتنده هر برينك اوزرينه رؤسنه كندويه مخصوص اولان شيئك فطره سي واجبه در
اشفاصدن دكل امامين قسمت رقيقي جائز كورمشلردر مثلا ايكي كمسه نك دورت عبدي
اولسه هر برينه ايكي عبدك فطره سني ويرمك واجبدر شريكين بيننده اوج قول اولسه
هر برينك اوزرينه برعبدك فطره سي واجب اولور اوجنجيسي معفودر دينلمشدر كه عدم
وجوب ائمهٔ ثلثه نك اجماعي ايله در زيرا شريكيندن هر برينك نصيبي قبل القسمه جمع
اولميوب تماما رقبه يه مالك اولمامشدر كامل رقبه يه مالك اولميانه خود واجب اولدوغي
يوقروده بيلنمشدر ولو تبيع بخيار فعلى من يتقرر الملك له اكر عبد خيار ايله بيع اولنسه
صدقهٔ فطر شول كمسنه نك اوزرينه واجب اولور كه ملك آنك اوزرنده متقرر اوله
اكر خيار فسخ اولورسه فطره بايع اوزرينه در اكر فسخ اولمازايسه مشتري اوزرينه در وتجب
بطلوع فجر يوم الفطر صدقهٔ فطر يوم فطرده طلوع فجرده واجبه اولور شافعي
قاتنده رمضانك يوم اخيرنده غروب شمسده واجبه اولور زيرا صدقهٔ فطر
مختص قلندي غروب شمسده تمام وقتيدر بزم ايجون دليل اضافت اختصاص
ايجوندر اختصاص فطر ايسه يومه در ليله دكلدر اول تقديرجه غرهٔ شوالده لازم كلورفمن
مات قبله واسلم او ولد بعده لا تجب فطرته پس امدي بركمسنه طلوع فجردن اول فوت اولسه
وياخود طلوع فجردن صكره اسلامه كلسه وياخود طوغسه اول كمسنه نك فطره سي واجبه اولماز
زيرا وجوب اداسنك شرطي معدومدر شافعي قاتنده بركمسنه رمضانك يوم اخيرنده بعد
الغروب الشمس فوت اولسه فطره واجبه اولور وصح تقديمها صدقهٔ فطري تقديم ايلمك صحيحدر
بلا فرق بين مدة ومدة برمدت ايله برمدت بيننده فرق سز تقديمي صحيحدر يعني وجوبدن
اول وياخود وجوبدن صكره بو مدتلري فرق ايلمك لازم دكلدر خلاصه ده مسطوردر كه
بركمسنه اون يللق وياخود دخي زياده سنه لرك فطره سني ادا ايلسه جائزدر وحسن بن زياد
ديمشدر كه تعجيلي اصلا جائز دكلدر اضحي نك تعجيلي جائز اولمدوغي كبي وخلف بن ايوب

دیمشدر کہ شہر رمضان دخولندن صکره جائزدر ونوح بن مریم دیمشدر کہ رمضان شریفک
نصف اخیری مرورندن صکره تعجیل اولنمه جائزدر وندب اخراجها قبل صلاة العید بیرام
نمازندن اول فطره یی اخراج ایلمک مندوب اولدی زیرا نبی علیه السلام مصلایه چقمزدن
اول اخراج بیوررلردی واغنوهم عن المسئلة بیورمشلردر ولا تسقط بالتأخیر فطره
صلاة عید نصکره تأخیر ایله ساقط اولماز وهی نصف صاع من بر او دقیقه او سویقه
او صاع من تمر او شعیر صدقهٔ فطره بغدایدن نصف صاعدر ویاخود اول بغدایک
دقیقندن ویاخود سویقندن نصف صاعدر ویاخود تمردن ویاخود شعیردن
بر صاعدر والزبیب کالبر اوزم بغدای کبیدر بو تشبیه جامع الصغیر روایتیدر زیرا
اوزم ایله بغدای معناده بر بریله متقاربدر ایکیسی دخی جمله اجزاسیله اکل اولنور اما
خرما و شعیر بونلره مخالفدر خرمانک چکردکی و شعیرک تحالهسی یعنی کپکی اخراج اولنور
وعندهما کالشعیر وهو روایة الحسن عن الامام امامین قاتنده زبیب شعیر کبیدر وبو
زبیب شعیر کبی اولمسی ابو حنیفه دن حسنک روایتیدر زیرا اوزم و تمر بربرینه متقاربلردر
میوه لردر وطتلولقده والصاع ما یسع ثمانیة ارطال بالعراقی من نحو عدس او ماش وصاع شول
ظرفدر کہ انده سکز رطل عراقی صغه مرجمك و بکرلجه مثلندن صاع سکز رطلدر ورطل یکرمی
استاردر واستار کسر همزه ایله التی بچق درهمدر پس هر رطل یوز اوتوز درهم اولور اول
تقدیرجه بر صاع بیک قرق درهم اولور وعند ابی یوسف خمسة ارطال وثلث رطل ابو یوسف
قاتنده بش رطل وثلث رطلدر اما اسبیجابی امام اعظم ایله امام محمد قولنی تصحیح ایتمشلردر
ولو دفع منوی بر صح خلافا لمحمد اگر برکمسنه ایکی من بغدای ویرسه صحیح اولور امام محمد
خلاف ایدوب انک قاتنده صحیح دکلدر معتبر اولان کیلدر وزن دکلدر ودفع البر
فی مکان تشتری به الاشیاء فیه افضل بغدای ویرمک افضلدر شول مکانده کہ اول بغدای
ایله اول مکانده اشیا اشترا اولنه وعند ابی یوسف الدراهم افضل ابو یوسف قاتنده درهم

درهم افضلدر **كتاب الصّوم** بو باب كتاب صوم بياننده در وصوم لغتده
امساكدن عبارتدر هرنه شيده وهرنه وقتده اولورسه اولسون الله تعالى نك حكاية
قول شريفي كبي اني نذرت للرحمن صوماً اي امساكاً عن الكلام وقال عليه السّلام في صوم
عاشوراء ومن اكل فليصم بقيّة يومه وهو ترك الاكل والشرب والوطئ من الفجر الى الغروب
شريعتده اول صوم اكل وشرب وجماعي تركدر وقت فجردن غروب شمسه دكين ترك اكل
وشربك ابتداسي وقت فجردن اولدوغي نص شريف ايله ثابت اولوب قوله تعالى كلوا
واشربوا حتى يتبين لكم الخيط الابيض من الخيط الاسود انتهاسي غروبه دكين اولدوغنه
دخي نص شريف وارد اولوب اتمّوا الصّيام الى الليل مع نيّة من اهله اول صومدن
اهلندن نيّت ايله ترك اكل وشرب ووطئ درنيّت قيدي الاعمال بالنيّات ايدوكنه
اشارتدر من اهله ديد وكي حائض ونفسا وكافردن احترازدر وهو مسلم عاقل
طاهر من حيض ونفاس اول اهل اولان كمسنه مسلم عاقل وحيض ونفاسدن طاهر اولاندر
وصوم رمضان فريضة على كل مسلم صوم رمضان كلى مسلم مكلف اوزرينه فرضدر
فرضيتي كتاب وسنّت واجماع امّت ايله ثابتدر قوله تعالى كتب عليكم الصّيام وقوله عليه
السّلام في حديث بني الاسلام بويله اولدوغي اجلدن منكري كافر اولور مسلم ديديكي
كافردن احترازدر زيرا كافر حكم دنياده فروع ايمانله مخاطب دكلدر مكلف ديد وكي
صبي ومجنوندن احترازدر اداءً اداً ايوبيندن فرضدر وقوله تعالى فعدّة من ايام اخر
وصوم النذور والكفّارة واجب وغير ذلك نفل نذرلر صومي ودخي كفارت صومي
واجبدر وصوم رمضان اداءً وقضاءً وصوم نذور وكفارتدن غيريلري نافله در
صوم منذور الله تعالى نك وليوفوا نذورهم واوفوا بعهد الله اذا عاهدتم قول شريفي
ايله ثابت واجماع امّت دخي منعقد اولمشدر ايكن نذور مذكور نيچون فرض قلنمديكي ديو
سؤال اولنورسه جواب ويرلور كه بو ايكي آيت كريمه منذورلك وجوبنه دالدر عامدر

لكن خصّ منه البعض در نذر معصيت كبي نذر طهارت وعيادهٔ مرضی وصلاة جنازه كبي كه
بونلر ايسه دليل ظنّی ايله ثابت اولمشدر كه عام مخصوص صدر حال بوكه اجماع فرضيّتنه بوارّ ايله
ثابت اولمشدر مرتبهٔ وجوبده باقی قالدی وصوم العيدين وايام التشريق حرامٌ يوم عيدن صوم
ودخی ايام تشريقده صوم حرامدر ايام تشريق قربان بايرامينك ايكنجی واوچنجی ودردنجی كوننه
ديرلر زيرا بو ايامده صائم اولمق نهی اولنمشدر روی عقبة بن عامر قال نهی رسول الله صلى الله
عليه وسلم في الايام المنهيّة انها ايام اكل وشرب وبعال وهو المباعلة ای ملاعبه الرّجل
اهله وقال ايضاً الا لا تصوموا هذه الايام ويجوز اداء رمضان والنذور المعيّن بنيّة من
الليل والی ما قبل نصف النهار اداءً رمضان ونذر معين كيجه دن نيت ايله ودخی
نهارك نصفندن مقدّم نيت ايله صحيح اولور بونده يجوز يصحّ معناسنه مراد اولنان نهار
شرعيدر نهار لغوی ديكلدر نهار شرعی اولدر كه صبح صادقدن مغربه دكيندر بو تقديرجه
ده نصف ضحوهٔ كبريدر زوال دكلدر نهار لغوی طلوع شمسدن مغربه دكيندر اول تقديرجه
نصف نهار وقت زوالدر لاعنده في الاصح نصف نهارده نيت صحيح اولماز اصح اولان دخی
بودر بين المسافر والمقيم فرق يوقدر زفر قاتنده واردر وبمطلق النيّة اداء رمضان
ونذر معيّن مطلق نيت ايله صحيح اولور نويت ان اصوم ديمكله وبنيّة النفل ونفل نيتی ايله دخی
صحيح اولور نويت ان اصوم النفل ديمكله ائمهٔ حنفيه قاتنده رمضانده هر كون ايچون نيت
لازمدر اما مالك قاتنده شهر رمضانك اولنده نيت واحده كفايت ايدر زيرا صوم شهر رمضان
عبادهٔ واحده در نيت واحده كفايت ايدر برآی اعتكافده نيت واحده كفايت ايلدوكی
كبي بزم ايچون دليل تحقيقا صومك هر كونی على حدة بر عبادتدر زيرا هر ايكی كونك
ما بيننه ليل تخلل ايدر بو تقديرجه صوم ايچون بر نيت صالح اولماز اعتكاف بونك خلافنه
ملابسدر زيرا اعتكاف عبادهٔ واحده در جميع اوقاتی اعتكافه صالحه در وصوم رمضان
بنيّة واجب آخر للصحيح المقيم صوم رمضان صحيح اولور واجب آخره نيت ايله صحيح مقيم

مقيم ايچون بركمسنه صاغ وسالم اولوب ومقيم اولوب رمضان شريفده واجب آخركه قضايه
قالمش رمضاني اولوب نيت ايلسه اول نيت ايلدوكي صوم رمضاندن اولور قوله عليه السلام اذا
انسلخ شعبان فلا صوم الا رمضان لا النذور المعين بل عما نواه نذر معين صحيح اولماز بلكه نيت
ايلدوكي شي واقع اولور بركمسنه يوم معينده صوم ايچون نيت ايلسه بعده اول كون كلسه قضايه
قالمش رمضاننه نيت ايلسه قضايه قالمش صحيح اولور مقدما نذر ايلدوكي صحيح اولماز صوم رمضان
ايله نذر معينك فرقي بودركه رمضان تعيينن شارع ايله اولمغين قويدركندودن ماعداسني ابطال
ايدر نذر معينده اول وقت يوقدر زيرا نذر ايدنك تعيينيدر ولو نوى المريض والمسافر
فيه واجباً آخر وقع عما نوى اكر مريض واكر مسافر رمضانده آخر واجبه نيت ايلسه نيت ايلدوكي
شي واقع اولور وعندهما يقع عن رمضان امامين قاتنده نيت ايلدوكيد رمضاندن واقع اولور
زيرا رخصت معذورده مشقت اولمسون ايچوندر رجوعنكه صومه تحمل ايلدي غيري معذور مرتبه
سنه ملحق اولديلر والنفل كله يجوز بنية قبل نصف النهار صوم نفلك جمله سي نصف نهاردن
اول نيت ايليه صحيح اولور عن عايشة رضي الله عنها ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يدخل على
نسائه يقول هل عندكن من غداءٍ فان قلن لا يقول اني اذاً لصائم والقضاء والنذور المطلق
والكفارات لا يصح الا بنية معينة من الليل صوم قضا ونذر مطلق وكفارات صحيح اولماز
الا كيجه دن نيت معينه ايله صحيح اولور ويثبت رمضان برؤية هلاله او بعد شعبان ثلثين رمضان
ثابت اولور هلالني كورمكله ياخود شعبانك اوتوز كون عدا تمكله ثابت اولور ناس ايچون لا يقدر
هلالي التماس ايدهلر شعبانك يكرمي طقوزنده زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم الشهر هكذا
وهكذا وهكذا اشار باصابعه وحبس ابهام في الثلثة لقوله عليه السلام صوموا الرؤية و
افطروا الرؤية فان غمّ عليكم الهلال فاكملوا شعبان ثلثين يوماً ولا يصام يوم الشك الا
تطوع شك كوني اوروج طوطلماز الا مكر كه تطوعاً طوتيله لقوله عليه السلام لا يصام
اليوم الذي يشك فيه انه من رمضان الا تطوعاً وهو احب ان وافق صوماً يعتاده يوم

شکده صوم مستحبدر اکر صوم معتاد اولان کمسنه نك صومی کوننه موافق اولور سه موافقندن
مراد بر کمسنه خمیس واثنین کونلری ویاخود ایکی آخری اون کونی ویاخود بتون کونی شهری ویاخود
طوتمق معتادی اولسه ویوم شك دخی صائمك معتادی کوننه راست کلسه اول یوم
شکده صوم مستحب اولور اکر رمضان اولور سه رمضاندن اولور زیرا یوم شکده صوم
نهی اولنمشدر قوله علیه السلام لا تقدموا رمضان بصوم یوم او یومین الا رجل کان
یصوم یوما فلیصمه والا اکر یوم شکده صوم معتادنه موافق اولمازایسه فیصوم الخواص
ویفطر غیرهم بعد نصف النهار پس امدی خواصدن اولان صائم اولور خواصدن
غیریسی افطار ایدر نصف نهاردنصکره فخر الاسلام ابو یوسفدن بر حکایه نقل ایدوب
اسد بن عمرودن دیدیکه بر کون باب رشیده کلوب قاضی ابو یوسفه راست کلدم باشنده
عمامهٔ سودا واوزرنده ورع سودا آیاغنده خف اسود بر سیاه آت اوزرنده سیاه
ایر محصل کلام صقالندن غیری بر آق شیء یوغدی حال بوکه اول کون یوم شك
ایدی ناسه افطار ایدن دیو فتوی ویرردی بن اکا دیدم کسن مفطرمیسین ابو یوسف بن
صائمم دیدی معلوم اولدی که خواص که مفتی وقاضی کبیلر صائم اولمق لازم ایمش یوم شکده
افطار ایچون بو حدیث شریف دخی کافیدر قوله علیه السلام اصبحوا یوم الشك متلومین
ای غیر آکلین ولا صائمین وکره صومه عن رمضان عن واجب آخر یوم شکده رمضاندن
ویاخود واجب آخردن نیت ایله صوم مکروه در قوله علیه السلام من صام یوم الشك فقد
عصی ابی القاسم وکذا ان نوی ان کان رمضان فعنه والا فعن نفل او عن واجب آخر یعنی
یوم شکده صوم مکروه در اکر نیت ایدرسه اکر یوم شك رمضان اولور سه اول صوم رمضاندن
اولسون واکر یوم شك رمضان اولمازایسه اول صوم نافله ویاخود واجب آخردن اولسون
دیسه وصح فی الکل عن رمضان ان ثبت بو قرورده ذکر اولنان کلامك جمله سنده صوم رمضاندن
اولور اکر رمضان ثابت اولور سه جمله سی دورت صورت اولدی اما صورت اولی اولکمسنه

لمسنه هلال شهريني كوردي صوم رمضان قطعاً نيت ايلدي اصل نيت موجود الكن اول تقديرجه
واجب آخرك جهتي لغو اولدي اما صورت ثالثه كه رمضان ايله نافله بيننده ترديد در اصل
نيت موجود و اصل نيت عوم ترديد دخي واردر والا اكر يوم شك رمضاندن ثابت اولرسه
ثانوي ان جزم واجب و نفلدن نيت ايلدوكي اولور اكر جزم ايلمز ايسه ونفل ان تردد
اكر تردد ايلمش ايسه يوم شك اولن صوم نافله اولور زيرا نيت رمضان اولورسه رمضاندن
اكر اولماز ايسه نافله اولسون ديمك تردد در وان قال ان كان رمضان فانا صائم عنه
والا فلا اكر ديسه اكر يوم شك رمضان اولور ايسه بن رمضانه صائم اولورم اكر رمضاندن
اولماز ايسه صائم اولمام ديسه لا يصح ولو نيت رملن رمضان نلية ولا يصير صائماً
اولمسه نك صومي صحيح اولماز اكر اول يوم شكن رمضان اولدوغي ثابت دخي اولورسه
اولكمسه صائم اولمز زيرا عزيمتي قطعي اولمامش اولدي كويا كه اكر يارين غدا بولورسم اكل
ايده يم بولماز ايسم صائم اولايم ديمش كبي اولدي واصل نيت متردد اولمغله كويا كه
نيت ايلمش دراي المستدرمصنف لا يصح ديدكلدنصكره ولا يصير صائماً ديمكه حاجت يوغدي
زيرا عدم صحت عدم صيامي مستلزم ايدي واذا كان بالسماء علة دخي سماده علت
اولسه بولت وغبار و دخان كبي رويته مانع اوله قبل في هلال رمضان خبر عدل واحد
قبول اولنور هلال رمضانده واحد عدلك خبري يعني كوردم ديو خبر ويرمسي زيرا بو
دينه متعلق خبردر عدالت شرط قلندي عدالت شرط قلندوغي اجلدن ولو عبداً او انثى
او محدوداً في قذف تاب اول عبد عدلك و يا خود انثى و يا خود قذف ايچون حد
اولنوب تائب اولنلردن ايسه ده زيرا بو شهادت دكلدر انجق خبردر وخبر وحدي
حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم قبول ايلمشدر قال ابن عباس رضي الله عنه
جاء اعرابي الى النبي عليه السلام فقال اني رأيت الهلال يعني هلال رمضان فقال
اتشهد ان لا اله الا الله فقال نعم فقال اتشهد ان محمداً رسول الله فقال نعم فقال يا بلال

اذن في الناس ليصوموا غداً ولا تشترط لفظة الشهادة هلال رمضاني كورمكده لفظ
شهادت شرط قلنمدي زيرا بو شهادت دكلدر خبردر وفي هلال الفطر وذي الحجة شهادة
حرين او حر وحرتين قبول اولنور هلال فطرده وهلال ذي الحجه ده ايكي حرك وياخود
بر حر وايكي حرّه‌نك يعني برار وايكي عورتلك شهادتي قبول اولنور بشرط العدالة عدالت
شرطيله زيرا بونده الزام واردر ولفظ الشهادة وده‌خي لفظ شهادت شرطيله زيرا بونده
نفع عبد تعلق ايدر اول نفع فطر وقربان اتنك جوقلغيدر سائر حقوقه شبيه اولمغين
لفظ شهادت شرط قلندي لا الدعوى دعوى دكلدر وان لم يكن بالسماء علة فلا
بد في الكل اكر سماده علت اولمازايسه رمضان وفطر واضحيه ده لابد در من جميع عظيم
يقع العلم بخبرهم جميع عظيمدن لابد در اول جمع عظيم كه خبرلري ايله علم واقع اوله
زيرا مطالع بر موانع يوق ايصار صحيحه جمله حقنده بر برينه متقارب بويله زماننده تفرد
ايلمك غلطي ايهام ايدر اويله اولسه توقفي ايجاب ايدر حتى جمع كثير اوليجه كثرتك حدّي
اهل محله در ابو يوسف اللي آدمدر قسامه اعتباريله امام محمد معرفدن خبرلر وارد اوله
وفي رواية ابو حنيفه دن بر روايته يكتفي باثنين ايكي كمسنه نك شهادتي كفايت ايدر سائر حقوقي
اعتباريله وقال الطحاوي يكتفي بواحد ان جاء من خارج البلد او كان على مكان مرتفع ملحاوي
ديديكه بر كمسنه نك شهادتي كفايت ايدر اكر او كمسنه خارج بلددن كلمش اوله وياخود مكان مرتفع
دن كورمش اوله مناره كبي ولو صاموا ثلثين ولم يروه حل الفطر ان صاموا بشهادة اثنين
اكر اوتوز كون صائم اولسه‌لر وهلال فطري كورمسه‌لر افطار ايلمك حلال اولور اكر رمضان
اولنده ايكي رجلك شهادتي ايله صائم اولديلر ايسه زيرا نصاب شهادت موجود اولمش
اولور وان كان بشهادة واحدة لا يحل اكر اولی بر شاهدك شهادتي ايله صائم اولمش
ايسه فطر حلال اولمز ورد قوله اول كورن كمسنه نك قولي رد اولنه يعني قاضي شهادتني
قبول ايلمسه صام اول كمسنه صائم اولسون وان افطر قضى فقط اكر افطار ايدرسه

ایدرسه بلا کفارت قضا ایدر اما قاضی شهادتنی رد ایلردن اوّل افطار ایلسه صحیح اولان
بودرکه انك اوزرینه کفارت لازمدر برکمسنه هلالی رمضانی کورسه و یالکز صائم اولسه
واوتوز کونی تکمیل ایلسه اولکمسنه افطار ایلمسون الا قاضی ایله معاً افطار ایلیه اکر افطار
ایدرسه کفارت لازم کلمز ویجب علی الناس التماس الهلال فی التاسع والعشرین من
شعبان ومن رمضان ناسك اوزرینه واجبدرکه هلال شعبانك و رمضانك یکرمی
طقوزنده التماس ایلەلر یعنی طالب اولەلر قال عبد الله بن مسعود رضی الله عنه ما صمنا
علی عهد رسول الله صلی الله علیه وسلم رمضان تسعه وعشرین یوماً اکثر مما صمنا ثلثین
یوماً واذا ثبت اکر هلال ثابت اولورسه فی موضع لزم جمیع الناس برموضعده جمیع
ناسه صوم لازم اولور اختلاف مطالع اعتباری یوقدر حتی دیمشلردرکه اکر اهل
مغرب هلال رمضانی کورسەلر اهل مشرق اوزرینه انلرك کورمسی ایله صوم واجب اولور
فقیه ابو اللیث فتواسی بونك اوزرینه در وقاضیخان دخی بو وجه ذکر ایلمشدر وقیل یختلف
باختلاف المطالع دخی دینلمشدر اختلاف مطالع ایله مختلف اولور فتاوی خانیه ده
دیمشدرکه بر اهل مصر اوتوز کون صائم اولسەلر رؤیت ایله و بر آخر مصر اهلی دخی رؤیت ایله یکرمی
طقوز کون صائم اولسەلر یکرمی طقوز کون صائم اولنلره بر کونك قضاسی لازمدر اکر شهرلری
بربرینه یقین ایسه قریبه اختلاف مطالع اولمازسه اما بعید اولسه اختلاف مطالع اولور اهل
مصر آخره برشی لازم کلمز وحضرت عایشه رضی الله عنهادن روایتدرکه فطر کل بلدة یوم
فطر جماعتهم واضحی کل بلدة یوم یضحی جماعتهم باب موجب الفساد بو باب فساد صومی
ایجاب ایدن شیئ بیاننده در معلوم اوله که صائمدن صادر اولان افعال اوچ قسمدر اولکی
قسمی شول فعللردرکه نوهم اولنورکه مفسد اوله حال بوکه مفسد دکل ایکنجی قسمی شول فعل
درکه صومی فساد ایدر لکن کفارت ایجاب ایلمز اوچنجی شول فعللردر صومی افساد ایدرز و کفارت
دخی ایجاب ایدر بش بو اجلدن مصنف ابتداء صومی افساد ایدوب کفارت ایجاب ایدنی

ذکر ایلدی ویجب القضاء والکفارة ککفارة الظهار علی من جامع او جومع رمضان عمداً
فی احد السبیلین او اکل او شرب عمداً غذاءً او دواءً قضا ودخی کفارت لازم اولور شول
کمسنه اوزرینه که اول کمسنه رمضانده عمداً احد سبیلین نه جماع ایلیه ویاخود جماع اولنه ویاخود
اکل ایلیه ویاخود شرب ایلیه قصداً غذا جهتندن کفارت ظهار کبی کفارت ظهار قول ازاد
ایلمکدر اگر قادر دکلسه ایکی آی متتابعتین صائم اولمقدر اگر ضعف اولوب عدم استطاعتی
اولورسه التمش مسکینی اطعام ایلمکدر وکذا لو احتجم او اغتاب فظن انه فطره فاکل عمداً
بالاده ذکر اولنان حکم کبیدر اگر بر کمسنه حجامت ایتدرسه ویاخود غیبت ایلسه پس اول کمسنه
افطار ایلدی ظن ایلیوب عمداً اکل ایلسه ینه کفارت لازمدر قال النبی علیه السلام ثلث یفطرن
الصائم وینقضن الوضوء یعد من العقل الغیبة والنمیمة والنظر الی محاسن المرءة
غیبت مفطر صوم اولمسنک معناسی بالاجماع ذهاب ثواب ایله مؤولدر کانه صائم اولمامش
کبی اولور ولا کفارت بافساد صوم غیر رمضان رمضاندن غیری صوملک افسادنده کفارت
یوقدر ویجب القضاء فقط لو افطر خطاءً او مکروهاً انجق قضا واجب اولور اگر خطا ویاخود
مکروهاً افطار ایدرسه او احتقن او استعط ویاخود احتقان ایلسه ویاخود بورننه دواصب
ایدوب قصبه سنه واصل اولسه او اقطر فی اذنه ویاخود قولاغنه دوا اقطیر ایلسه او داوی جائفة
ویاخود جوفه بالغ اولان جراحت ایچون مداوا ایلسه او آمة بالمد والتشدید ویاخود باشی یاروغنه
دماغه ایرشمش اوله اکا دوا ایلیه فوصل الدواء الی جوفه او دماغه یسرد وا جوفنه ویاخود دماغنه
واصل اولسه صوم فاسد اولور لکن کفارت لازم کلمز معلوم اوله که تجنده وارطب اولسه ابو حنیفه
ایله امامین هابینده اختلاف وارد رتجان یابس اولسه صوم فاسد اولماز بالاجماع بو قول ظاهر الروایه
نکدر واکثر مشایخ اعتباری جوفه وصولده رحتی یابس اولوب جوفه وصولی معلوم اولسه
صوم فاسد اولور ودوا اگر رطب اولوب جوفه واصل اولمسه صوم فاسد اولماز پس بو تقدیرجه
یابس ورطبنده فرق یوقدر مادام که جوفه واصل اولمیه او ابتلع حصاة او حدیداً ویاخود حصاة

حصاة يعني كوجك طاشيمعزلر بوتسه وياخود بيمور بوتسه مثلا اشول شيء كه عادة غدا اولور
آنده واجب اولان حصاة قضادر كفارت دكلدر غدا اولميان شيء عدشينه الحاق اولور حتى
بركمسنه پشمش اريه اكل ايلسه وكاغذ وطوپراق واپرشمش وطبخ اولملش حيوان اكل ايلسه كفارت بوقدر
اما طين ارمني اكل ايلسه كفارت واردر زيرا عادة دوا ايچون اكل اولنه كلمشدر او استقاء ملاء فمه
وياخود اغزدولیسی قوصمغه طالب اولمه بعني تكلف ايله قوصسه او تسحر يظنه ليلا والفجر طالع
او افطر يظن الغروب ولم تغرب وياخود كيجه ظن ايدوب سحور طعامي اكل ايلسه حال بوكه فجر طالع
اولسه وياخود شمش غروب ايلدي ظن ايدوب افطار ايلسه حال بوكه شمس غروب ايلممش اولسه
كفارت لازم كلمز اما صومك فسادي غلط ايله ركن منتفي اولدوغي ايچون زيرا بونلرن احتراز ممكن
ايدي نسيان بونك خلافنجه در اما صومك قضاسي شرعا مثلي ايله مضمون برحقدر مريض
ومسافرك قضاسي كبي اما عدم كفارت صنايت فاطر اولدوغي ايچوندر زيرا قصدا دكلدر وبو
سوزي عمر رضي الله عنهدن روايت اولنان قول تاييد ايدر عمر رضي الله عنه مسجد كوفه نك ساحه
سنده اصحاب ايله رمضان شريفده وقت غروبده اوتورر ركن برقدح سود كتور ديلر اول
سودي كندوسي واصحابي ايچدي موذنه اذان ويرمك ايچون امر ايلدي موذن اذان ويره جك
يره چيقدي كونشي كوردي كه غروب ايلممش موذن الشمس ياامير المومنين ديدي عمر رضي الله عنه ديديكه
بعثناك داعيا ولم نبعثك داعيا بجانفنا الاثم قضاء يوم علينا يسير ديبور مشلردر عمر رضي الله
عنهنك بو كلامي لزوم قضا وعدم كناهه دلالت ايدر اكرچه بو موضعي بو مثللوده واجب
اولان شيئك بياني موضعي قبلا جلك اولورسه ك اول موضع عدم كروم كفارته دلالت ايدر
زيرا بيانه حاجت موضعنده سكوت بيانه بيان ندر او اكل ناسيا فظن انه افطر فاكل عمدا وياخود
ناسيا اكل ايلسه وصومي افطار ايلدي ظن ايدوب پس عمدا اكل ايلسه اولكسنه قضا لازمدر
كفارت لازم دكلدر او صب في حلقه نائما وياخود بوغازينه صو دوكلسه نائم اولدوغي حالده
او جومعت نائمة وياخود بر عورت نائمه اولدوغي حالده جماع اولنسه او مجنونة وياخود

مجنونه اولدوغی حالده جماع اولنسه بو ایسه قتی نادردر و مجنونك اوزرینه صوم واجب دکلدر
که جماع اولنمغله قضا لازم کله بو مسئله مؤلدر که اول خاتون کیجه دن مجنونه اولمیوب صومه
نیت ایلمش اوله صکره کندوزده مجنون اولوب اول حالده جماع اولنسه و جماعدن صکره افاقت
بولسه و جماع اولندوغی دخی کندویه دیسه لر خاتون صومنی قضا ایدر اوزرینه کفارت لازم
دکلدر عنایه ده و نهایه ده مسطوردر که ابی سلیمان الجرجانی رحمه الله تعالی حکایت ایلدیکه
وقتا که بو مسئله یی امام محمد قرأت ایلدکده بکا خطاب ایدوب بونی ترك ایلیه خلق لسانندن
سوینلور بر سوزدر کلام معتمد دکلدر و اصلنده مجنونه دکلدر مجبوره دردیو جواب
ویرمشلردر اولم ینو فی رمضان صوما و لا فطرا و یاخود رمضانده صومه و فطره نیت ایلمسه
و اکل ایلسه قضا لازم اولور کفارت لازم اولمز و کذا لو صبح غیرنا و للصوم فاکل و عندهما
تجب الکفارة ایضا یعنی قضا اولوب کفارت لازم اولمدوغی کبیدر اکر بر کمسنه صوم ایچون نیت
ایدوجی اولدوغی حالده صباحه داخل اولسه و اکل ایلسه امامین قاتنده کفارت واجب اولور
کرو کچلین حقیقتده بو مسئله مطلقه دکلدر مقیده در یعنی قبل الزوال ایدرسه کفارت
لازم کلور دیمکدر نته کم هدایه و شروحی بونی بیان ایلمشلردر ولو اکل او شرب او جامع ناسیا
لا یفطر اکر بر کمسنه ناسیا اکل و شرب و جماع ایلسه صومی بوزلمازینه کما کان باقیدر و اذا نام
فاحتلم و انزل و نظر الی امرأة فانزل لم یفطر صومی بوزلماز بوزلمیان کبیدر اکر بر کمسنه اویوسه و احتلام اولسه و یاخود
بر کمسنه یه نظر ایلمکله انزال اولسه او ادهن او اکتحل او قبل و یاخود یغلنسه و یاخود کوزینه سورمه
چکسه و یاخود اوپسه او اغتاب او احتجم او غلبه القیء و یاخود غیبت ایلسه و یاخود حجامت
ایلسه و یاخود دما کا قوصمق غلبه ایلسه او قیء قلیلا و یاخود تکلف ایله قلیلا قوصه و اصبح جنبا
او صب فی اذنه ماء و یاخود جنب صباحه داخل اولسه و یاخود قولاغنه صو دوکلسه ینه صومی
بوزلماز و کذا لو صب فی احلیله دهن و غیره خلافا لابی یوسف و ینه صومی بوزلمیان کبیدر اکر
ذکرینك دلکنه دهن و یا غیری شیء صب اولنسه ابو حنیفه قاتنده صومی بوزلماز ابو یوسف

يوسف وينه صومي بوزلمازكبيدر تكرار اولمشدر ابو يوسف خلافنه ايدوب انلك قاتنده مفسد
صومدر وان دخل حلقه غبار او دخان او ذباب لا يفطر واكر بركمسه نلك بوغازينه غبار يعني
توز و يا خود دخان و يا خود سكك داخل اولسه صومي بوزلماز اما دخول ايله ادخال لره
فرق واردر اكر كندونك صنعي اولورسه مفسد صومدر ولو دخل حلقه مطر و ثلج
افطر في الاصح واكر صائمك بوغازينه يغمور صوجغي ويا خود قار ه داخل اولسه صومي بوزيلور
اصح روايتده ولو وطئ ميتة او بهيمة او في غير سبيلين واكر صائم ميتهٔ و يا خود حيواني
و يا خود اردن و اوندن غيريكه بود و قولتوق و كوبك كبي محللري وطئ ايلسه او قبل
او لمس ان انزل افطر و يا خود اوپسه و يا لمس ايلسه يعني يا پشوب اخشاسه اكر انزال
اولورسه صومي بوزيلور قضا ايدر اما كفارت اولماز قصور جنايت ايجون زيرا ميتهٔ و حيوان
محل مشتهى دكلدر باقيسي ايسه صورت جماع دكلدر اول اجلدن كفارت لازم كلمز والا فلا
واكر انزال اولماز ايسه صومي بوزلماز وان ابتلع ما بين اسنانه فان كان قدر الحمصة
قضى وان كان دونها لا يقضي واكر صائم ديشلري اراسنده اولان شئي يوتسه اكر
نخود مقداري اولورسه قضا ايدر واكر نخوددن كوچك اشغه اولورسه قضا ايلمز
الا اذا اخرجه ثم اكله الا يقضي اول نخوددن كوچك اولان شئ اخراج ايدوب بعده يوتسه
قضا ايدر ولو اكل سمسمة من الخارج ان ابتلعها افطر وان مضغها فلا واكر صائم خارجدن
بر دانه سمسم يعني سوسام اكل ايلسه اكر يوداراسه صومي بوزيلور واكر چيغنيوب يوتسه
بوزلماز والقيء ملأ الفم ان عاد واعيد يفسد عند ابي يوسف وان كان قليلا لا يفسد
وعند محمد يفسد باعادة القليل لا بعود الكثير واغزدولسي قوصمق اكر عودت
ايدرسه و يا خود صائم كندوسي اعاده ايدرسه فاسد اولور يعني صومي بوزيلور وابو
يوسف قاتنده واكر قليل اولورسه صومي افساد ايلمز محمد قاتنده اعادهٔ قليل ايله صومي
افساد ايلمز وكره ذوق شئ ومضغه بلا عذر ومضغ العلك والقبلة ان لم يامن على نفسه
ض

بلا عذر برشيئك زوقني وچينمسي مكروه اولدي وصاقز چيكنمك دخي مكروه اولدي
واوپمك مكروه اولدي اگركندو نفسندن امين اولمازايسه لا ان امن اگر نفسنه امين اولورسه
مكروه اولمدي يعني مكروه دكلدر ولا الكحل صائم ايچون اكتحال دخي مكروه دكلدر
ودهن الشارب وصائم بيغني ياغلمق مكروه دكلدر والسواك ولو عشيا وصائم اولان
كمسنه استعمال سواك ايلمك مكروه دكلدر اگر اويله دن صكره دخي اولورسه ومضغ طعام
لابد منه طفل سدامر اوغلان ايچون لابد اولان طعامي چينمك مكروه دكلدر ولا الحجامة
حجامت دخي مكروه دكلدر زيرا نبي عليه السلام صائم ايكن حجامت ايلمشدر ويكره عند الامام
الاستنشاق للتبرد امام اعظم قاتنده تبرد يعني صوقلنمق ايچون استنشاق مكروهدر
وكذا الاغتسال والتلفف بثوب بينه مكروهدر تبرد ايچون اغتسال ومبلول اولان
ثوب ايله تلفف يعني بورنمك دخي مكروهدر ولا يكره ذلك عند ابي يوسف تبرد ايچون
استنشاق وتلفف واغتسال ابو يوسف قاتنده مكروه اولماز زيرا نبي عليه السلام شدة
حرارتده مبارك باشلرينه صوق صو صب ايدردي حال بوكه كندولري صائم ايدي بوذكر
اولنان اشيا عبادته معاونتدر وقيل يكره المضمضة لغير عذر ديلمشدركه بغير عذر
مضمضه مكروه اولور والمباشرة والمعانقة والمصافحة في رواية مباشرة فاحشه ومعانقه
يعني بربريله بوينه صارلمق ومصافحه برروايتده مكروه اولور ويستحب السحور وتاخيره وتعجيل
الفطر وسحور وتاخير مستحب اولور وفطرك تعجيلي دخي مستحب اولور تاخير سحور وتعجيل
افطارده نبي عليه السلام ثلث من اخلاق المسلمين المرسلين تعجيل الافطار وتاخير السحور
والسوك بيورمشلردر وبرد فعه دخي فرق ما بين صيامنا وصيام اهل الكتاب اكل السحور
بيورمشلردر فصل يباح الفطر لمريض خاف زيادة مرضه بالصوم فطر مباح اولور
شول مريض ايچونكه صوم ايله مرضنك زيادة اولمسندن خوف ايلمه مباح اولور قضا اولمسنه
حق سبحانه وتعالى نك فمن كان منكم مريضا او على سفر فعدة من ايام اخر قول شريفي دليلدر

دلیلدر وکتاب منبغی ده افطار ایچون مباح اولان عذرلرك بری سفردر وبری دخی شول
مرضدر که صوم ایله زیاده اولسه ویاخود یکج اوکله وبری دخی حامله عورتدر ویاخود اوغلان
امزرر عورتدر اگر اوغلانه صوم ضرر ایدرسه وبری دخی بر آجلقدر که اول آجلقدن هلاك
خوفی اوله وللمسافر ودخی مسافر ایچون افطار مباح اولور وصومه احب ان لم یضره اول
مسافرك صومی واجبدر اگر ضرر ایلمزسه حق سبحانه وتعالینك وان تصوموا خیر لكم قول
شریفی دخی بوكا دلیلدر ولیس من البر الصیام فی السفر حدیث شریفی حالت مشقته حمل اولنوا
ولا قضاء ان ماتا علی حالهما اگر اول مریض مسافر مریض ومسافر فی حالنده فوت اولسه لرانك
اوزرلرینه قضا یوقدر زیرا انلر فعدة من ایام اخر قول شریفنك مضمونی اولان وقتنه ایرشمدیلر
ویجب قدر ما فاتهما ان صح او قام بقدره مریض ومسافره صومدن فوت ایلدكلری مقداری
قضا واجب اولور اگر مریض فوت ایلدیكی مقداری زمان صحیح اولورسه ویاخود مسافر فوت
ایلدیكی مقداری اقامت ایدرسه مثلا بر كمسنه رمضان شریفك آخرنده اون كون مریض ورمضاندن
صكره اون كون صحیح اولسه ویاخود مسافر رمضانی اون كون اكل ایلمش اولسه وبعده اون كون
اقامت ایلسه بعد الاقامت فوت اولسه لر بو مقدار زمانك قضاسی اوزرلرینه واجب اولور
والا اگر مریض فوت اولان زمان مقداری صحیح اولمیوب ومسافر اول مقدار زمان اقامت ایلمسه بلكه
فوت اولنمزلاندن قلیل اولسه فبقدر الصحة والاقامة بس صحت واقامتی مقداری قضا واجب
اولور مثلا رمضانك یكرمی كونی فوت اولسه مریض ایسه بعده بش كون صحیح اولسه ومسافر دخی
كذلك بش كون اقامت ایلسه آنجق بش كونك قضاسی لازم اولور فیطعم عنه ولیه لكل یوم
كالفطرة بس ولیسی انلك ایچون فوت اولان هر كونی ایچون فطره كبی اطعام ایدر فطره كه
بوغدایدن نصف صاع وسائرندن بر صاع ایدی هر كونی ایچون هر كونی ایچون اول منوال اوزره
اطعام ایدر ویلزم من الثلث ان اوصی اول طعام اولان شیء ثلثدن لازم اولور والا فلا
اگر وصیت ایلمز ایسه ورثه یه اطعام ایلمك لازم كلمز وان تبرع به صح ذكر ولیغوی ایلدوكی

شيئ تبرّع ايدرسه صحيحدر وثوابي اول ميت ايچون اولور والصّلاة كالصّوم صلاة دخي صوم كبيدر
يعني صومدن نه مقدار طعام اولنمش ايسه صلاتدن دخي اوليجه در وفدية كل صلاةٍ لصوم يوم هو
الصحيح وهر صلاتك فديه سي بر كون صومك فديه سي كبيدر صحيح اولان بودر وهو الصحيح لفظي محمّد
بن مقاتل رضي الله عنهك اولكي قولندن احترازدر اولكي قولي بودر كه صومه قياس ايدوب هر كونك
صلاتي ايچون نصف صاع بغداي ويريله ديمش ايدي بعده بو قولدن رجوع ايدوب هر صلاة فرض
در بر كونك صومي منزله سنده در ديمشدر ابو حنيفه مذهبي اوزره وتر دخي فرضدر اول تقديرجه
التي فرض اولور اون ايكي بطمان بغداي ويرملك لازمدر زيرا صاع بيك قرق درهمدر نصف صاع
ايسه بشيوز يكرمي درهمدر وايكي من دخي ايكي بيك يوز التمشدن بش يوز يكرمي درهم اولور بو حسابه
اوزره هر كونك صلاتي ايچون اوچ صاع بغداي كه بدي بچق وقيه وبوز يكرمي درهم بغداي
ويرملك ايجاب ايدر ولا يصوم عنه وليّه ولا يصلّي اول ميتك وليسي انك ايچون صائم اولماز ونماز
دخي قلماز بزم مذهبمز بودر امّا امام شافعي من مات وعليه الصّيام صام عنه وليّه حديث شريفي كه
عائشه صديقه رضي الله عنها دن روايت اولنمشدر اني استدلال ايدوب وليسي صائم اولمق جوازنه
ذاهب اولمشدر امّا بزم ايچون دليل عمر رضي الله عنهدن روايت اولنان لا يصوم احد عن احد
ولا يصلّي احد عن احد حديث شريفيدر وعائشه رضي الله عنهانك روايت ايلدوكي حديث شريفك
تأويلي بودر اولا كه ميتك وصيتي اولمش ايسه ولينك اطعام متدن ايلدوكي فعل ولينك ميت ايچون
صومي مقامنه قائمدر يعني قائم اوله وقضا رمضان ان شاء فرقه وان شاء تابعه ورمضانك
قضاسي قضا ايدن كمسنه ديلرسه تفريق ايدر وديلرسه بربرينه تابع قيلار يعني تفريق ايلمز زيرا
نص شريف كه فعدة من ايام اخر در مطلق اولمغين مراد ايلدوكي اوزره قضا ايليه لكن
مستحب اولان متتابعا در واسقاط واجبه مسارعت دخي مستحبدر كتاب اللّهده
مذكور اولان صوم سكز نوعدر درديه متابعة در ودوردينه تفريق ومتابعه صاحبي
مخيّردر تتابع اولان صوم رمضان وكفارة قتل وظهار وكفارة يمين ايچوندر اولان صوم

صوم لردر وصاحبي مخيّر اولان صوم قضاء رمضان وصوم متعه وصوم كفارت حلق
وصوم جزاء صيد ظهار امّا صوم رمضانك اداسنك وجوب تتابعنده اصلا بر لسه نك
سوزي يوقدر امّا غيرلرده مشايخ حنفيه ضبط ايلمشدركه شول شيئده عتق رقبه مشروع اوله
انده تتابع واجبدر امّا عتق مشروع اولميانده تتابع واجب دكلدر صاحبي مخيّردر وان اخّره
حتى جاء آخر قدّم الاداء ثمّ قضا ولا فدية عليه واكر قضاء رمضاني رمضان آخر كلنجه
تاخير ايليه اداء صوم رمضاني تقديم ايدر اندن صكره اولكي قضايه قلان صومي قضا ايدر
واوزرينه فديه لازم كلمز زيرا وجوب قضا تراخي اوزرينه در يعني غير مقيّددر وشافعي قاتنده
قضا ايدر وهم هر كون ايچون بر مسكينه طعام ايدر انك مذهبي ابو عمردن مرويدر وبزم مذهبمز
علي وابن مسعوددن مرويدر والشيخ الفاني اذا عجز عن الصوم يفطر ويطعم لكل يوم كالفطرة
شيخ فاني ايكن صومدن عاجز اولسه افطار ايليه وهر كون ايچون فطره كبي اطعام ايليه وشيخ فاني
لفظي ايله توصيف باقناية قريب اولدوغي ايچوندر ياخود قوتي فاني اولدوغي ايچوندر شيخ فاني نك
اوزرينه فديه نك وجوبي بزم مذهبمزده در امّا امام مالك ديمشدر كه شيخ فاني اوزرينه فديه واجب
دكلدر زيرا صوم كه اصلدر اول واجب اولميجق خلفي اولان فديه دخي واجب دكلدر
بر ديرزكه سبب شهود شهردر اول ايسه انك حقنده بولندي اكر مشقتة تحمل ايدوب
صائم اولسه فرضدن واقع اولور افطارنك مباح اولمسي دفع حرج ايچوندر بونك عذري
زائل اولور دكلدر كه حتى قضايه رجوع اولنه مرضي وسفري كبي شيخ فانيده فديه دليل قطعي ايله
ثابت اولمشدر قوله تعالى وعلى الذين يطيقونه فدية اهل تفسير لا يطيقونه او قومشلر
وحق سبحانه وتعالى نك يبيّن الله لكم ان تضلوا قول شريفنده اولدوغي كبي يعني لئلا تضلّوا
ديمكدر اكر بر سؤال ايدوب شعبي رضي الله عنهدن روايتدركه وقتا ما وعلى الذين
يطيقونه فدية نص شريفي نازل اولديسه اغنيا افطار ايدوب فديه ويررلردي وفقرا صائم
اولورلردي بوكا بناء كه اسلامك اوائلنده بين الصوم والفديه مخيّر ايديلر صكره فمن كان

شهد منكم الشهر فليصمه نص شريفي نازل اولدقده اولكيسي منسوخ اولدي ومنسوخ ايله استدلال
خود جائز دكلدر ديرسه اكا جواب ويريلور كه اكر اول آيت نسخ حقنده وارد اولديسه بعض سلف
ذاهب اولدوغي خود ظاهردر اكر تخيير ايچون وارد اولديسه بنه اول سلف ذاهب اولدوغي
اوزره در نسخ صوم قادر اولان حقنده در پس امدي شيخ فاني على حاله كما كان باقي قالدي وان
قدر بعد ذلك لزمه القضاء اكر شيخ فاني اداء فديه ايلدكدنصكره صوم قادر اولسه اول شيخ فانيه
صوملك قضاسي لازم اولور اكر ديلورسه كه خلف ايله مقصود حاصل اولدقدنصكره اصله
قدرت خلفي ابطال ايلمزننه كم تيمم ايله صلاتي ادا ايلدكدنصكره صومه قدرت صلاتي
ابطال ايلدوكي كبي اكا جواب ويريلور كه بو محلده اصله قدرت خلف ايله مقصود حاصل
اولمازدن مقدم اولمشدر زيرا خلفك صحتنك شرطي موته دكين دوام عجز ايدي بونده ايسه دوام
عجز بولنمدي اصله قدرت خلف ايله مقصود حاصل اولمازدن مقدم بولنمش اولدي اول
تقديرجه قضا لازمدر وحامل او مرضع خافت عن نفسها او ولدها تفطر وتقضي بلا فدية
كندو نفسنده ياخود ولدندن خوف ايدن مرضع وحامل افطار ايدوب بلا فديه قضا ايدر
ويلزم صوم نفل شرع فيه نافله صومه كه اكا شروع اولنمش ايدي اكر افطار اولنورسه اول صومك
قضاسي لازم اولور زيرا الشروع ملزم رنذر كبي الا في الايام المنهية الا ايام منهيه ده قضا
ايلمز ايام منهيه ايكي بيرام كونلري وايچ كون ايام تشريقدر ولا يباح له الفطر بلا عذر في رواية
شارع نفل ايچون عذرسز افطار ايلمك مباح دكلدر بر روايتده زيرا بونده ابطال عمل واردر حق
سبحانه وتعالى نك ولا تبطلوا اعمالكم نص شريفيله لا التي ايله وابو يوسفدن بر روايتده افطاري
جائزدر زيرا خلفي واردر خلف اولدقده ابطال عمل جائز اولماز يعني لازم كلمز ويباح بعذر
الضيافة ويلزم القضاء ان افطر صوم نافله يي ضيافت عذري ايله افطار ايلمك مباحدر
وقضاسي لازم اولور اكر افطار ايدرسه زيرا الشروع ملزم ركرك كندوسي صاحب ضيافت
اولسون كرك ضيافته وارسون ذخيره ده مذكوردر كه قبل الزوال ايسه مباحدر اما بعد

بعد الزوال لا يبقى دكلدر كه افطار اولنه مكركه عدم افطارده عقوق والدين اوله وفقيه
ديمشدر كه اولى اولان افطار ايدوب بعده قضا ايلمكدر اما خاتون صائم اولمسون الا كه
زوجنك اذني اوله اكر شروع ايدوب بعده افطار ايلسه زوجنك اذني ايله قضا واجب اولور
واجود بيتوتت واقع اولدقده قضا ايدر اكر قول نافله يه شروع ايلسه جائز دكلدر اكر افطار
ايدر ايسه افندسنك اذني ايله قضاسي واجب اولور واجود بعد العتق قضا ايدر
ولو نوى المسافر الفطر ثم اقام ونوى الصوم في وقتها صح اكر مسافر صومي افطاره نيت
ايلسه اندنصكره مقيم اولسه وافطاره نيت ايلدوكي وقتده صومه دخي نيت ايلسه اونيت
ايلدوكي وقتده صومه دخي نيت ايلسه صومي صحيح اولور كرك فرض اولسون كرك نافله
زيرا مسافر صومه اهلدر تراخي سفر ايچون انجق وجوب اداده در اول ايسه اقامت ايله
زائل اولدي ويلزم ذلك ان كان في رمضان دخي نيت اذوكي صوم رمضانده واقع ايسه
نيتي وقتنده مرخص اولان سفرك زوال ايچون لكن افطار ايلسه قضا لازم اولور كفارت
لازم كلمز كما يلزم مقيما مسافر في يوم منه ثم كم قضا لازم كلور شول مقيمه كه رمضانه كونده
سفر ايلدي لكن لو افطر فلا كفارة فيهما لكن اكر افطار ايدرسه ايكيسنده دخي كفارت يوقدر
يعني مسافر اولان مقيم ومقيم اولان مسافر اولسلر بونلرده كفارت يوقدر اختيارده مذكور
دركه بو طلوع الفجر مسافر اولورسه اول كوني افطار ايلمسون اول كونك صومي اكا لازمدر
زيرا اول مقيم حكمنده در اختياري ايله ابطال ايلمسون اكر افطار ايدرسه قضا وكفارت
لازم اولور ومن اغمي عليه اياما قضا الا يوما حدث فيه وفي ليلته شول كمسنه كه نيجه
كونلر كه مغمى عليه اولسه اول كونلري قضا ايدر الا مغمى عليه اولدوغي كونلري قضا ايلمز
واجود كيجه سنده مغمى عليه اولسه ينه كوننى قضا ايلمز زيرا اول ليلده امساكه نيت بو فعله
وجود صوم بولنمش اولور اول اجلدن اول كونك صومني قضا ايلمز ولو جن كل رمضان
لا يقضي اكر بر كمسنه جمله رمضانده مجنون اولسه قضا ايلمز زيرا جنون بر مرض دركه

انساندن عقلی اسقاط ایدر اغما بویله دکل خلافنجه در اغماده عقل زائل اولمز وان افاق

ساعة منه قضی ما مضی اکر اول مجنون رمضانک کیجه سنده و یاخود کندوزنده بر

ساعت افاقت بولسه ما مضی یی قضا ایدر یعنی کچمش کونلری سواء بلغ مجنونا او عرض له

بعده فی ظاهر الروایة برابردر کرک مجنون اولد وغی حالده بالغ اولسون وکرک ایسه

بلوغندن صکره عارض اولسون مبسوطده بو منوال اوزره ذکر اولنمشدر ولو بلغ صبی او

اسلم کافر او اقام مسافر او طهرت حائض فی یوم من رمضان لزم امساک بقیة یومه

رمضانده بر کونده اکر صبی بالغ اولسه و یاخود کافر مسلمان اولسه و یاخود مسافر مقیم اولسه

و یاخود حائض طاهر اولسه اول یومک بقیه سنی امساک لازمدر رمضانه حرمت وکندو

لرینی صائمه تشبیه ایچون ولا یلزم الاولین قضاؤه اول کونک قضاسی ایکی اولکیسنه

که بالغ اولان صبی و مسلم اولان کافردر لازم کلمز اول یومده عدم اهلیت اولمغین اداسی

واجب اولمیجق قضاسی دخی واجب اولمدی اکر نصف نهاردن مقدم بالغ و مسلمان

اولسه لر و صومه نیت ایلسه لر بعده افطار ایلسه لر قضاسی واجب اولماز اکر سؤال اولنور سه

صوم ایله صلاة بیننده فرق ندر که صلاتی ایکیسی دخی قضا ایدرلر اکر وقتدن جزء آخر یعنی

اخیره ادراک ایلسه لر جواب ویریلور که ایکیلرنده فرق بودر که صلاتده سبب اداده متصل

اولان جزءدر اول جزءده بونلرک اهلیتی بولنمشدر صومده ایسه سبب یومدن جزء

اولدر اول محلده ایسه اهلیت منعدمه در اول تقدیرجه صلاتک قضاسی لازم اما

صومک قضاسی لازم دکلدر بخلاف الاخیرین آخیرین اولکینک خلافنجه در اخیرنکه

اقامت ایدن مسافر و طاهر اولان حائضدر اکر انلر افطار ایلمشلر ایسه اول کونی افطار ایدرلر

اندن صکره بقیه یومک امساکندن اختلاف اولندیکه استحباب طریقی ایله میدر یوقسه ایجاب

طریقیله میدر محمد بن شجاع ذکر ایلمشدر علی طریق الاستحبابدر زیرا انلر مفطر ایدیلر

مفطره ایسه منع ایلمک نیجه واجب اولور و کتاب صومده ابو حنیفه رضی الله عنه دعشدر

دیمشدر که کندوزک بعض نهارندن حایض طاهر اولسه انکچون حسن دکلدر که خلق
صائم لکن اول اکل وشرب ایلیه بوقول استحبابه دلالت ایدر شیخ امام زاهد صغاد یمشدر که
علی طریق الایجاب در زیرا امام محمد کتاب صومده فلیصم بقیة تومه یومه دیو تصریح ایلمشدر
امرایسه ایجاب ایچوندر و برآخر موضعده الحایض اذا طهرت فی بعض النهار فلتدع الاکل
والشرب بویورمشدر بو دخی امردر و امام اعظم که لایحسن بویورمشدی آندن دخی مراد
قبیحدر دیمکدر اول تقدیرجه علی طریق الاستحباب اولمش اولور **فصل** وقتا که مصنف حق
سبحانه وتعالی عباده واجب قلدوغی شیءدن فارغ اولدیسه عبد کندو نفسنه واجب قلدوغی
شیئه شروع ایلدی عبدک کندو نفسنه ایجاب ایلدوکی شیء حق تعالینک ایجاب ایلدوکی
ایله معتبردر وانک اوزرینه مرتب اولور صاحب نهایه دیمشدر که تحقیق نذر صحیح اولماز
الا ایکی شرط ایله صحیح اولور مگر خلافنه دلیل اقامت اولنه شرطلک بری شرعا واجبک جنسندن
اولمق گرکدر ایکنجی شرط اول نذر اولان شیء مقصود اوله وسیله اولمیه پس بو اجلدن عیادهٔ
مریض ایچون نذر صحیح اولماز شرط اول منعدم اولدوغی ایچون وضوء نذر دخی صحیح دکلدر
شرط ثانی منعدم اولدوغی ایچون نذر صوم العید وایام التشریق صحیح اگر بر کمسنه ایکی بایرامک
اولکی کونلرک وایام تشریقی صومنی نذر ایلسه صحیح اولور وافطر وقضا عندنا وافطار ایدوب
بعده قضا ایدر بزم قاتمزده اما امام زفر و امام شافعی مخالفت ایدوب ایام مذکورهده
صومه نهی صریح اولدوغی ایچون نذر وارد اولان الا لا تصوموا فی هذه الایام حدیث شریفی
ابو حنیفهدن ابن مبارک روایت ایلمشدر دیو استدلال ایدوب ومعصیتده نذر صحیح دکلدر
خصوصا لا نذر فی معصیة الله نص شریفی دخی وارد اولمشدر دیو صحیح اولمهسنه ذاهب اولمشلردر
بزم ایچون دلیل صومه نذر مشروعدر نهی غیری ایچوندر که اول ضیافة الله در اول کمسنهنک نذری
صحیح اولور لکن تجارت حسبیله حاصل اولان معصیتدن احترازا ایچون افطار ایدر بعده
واجبی اسقاط ایچون قضا ایدر وکذا لو نذر صوم السنة یفطر هذه الایام ویقضیها بینه اول

اولنجه كبيدر اكر بر كمسنه بر سنه اوروج دوتمغه نذر ايلسه بونه بو ايام منهيه يي افطار ايدوب بعده
قضا ايدر واجبي اسقاط ايچون صاحب عنايه ديمشدر كه بر سنه صومنه نذر ايلسه شوندن
حالي دكلدر كه يا اول سنه يي تعيين ايدوب نذرت صوم هذه السنة دير وياخود اطلاقي اوزره
نذرت صوم سنة دير وياخود اطلاقي اوزره نذرت صوم سنة دير اكر تعيين ايدرسه اول سنه نك
صومي لازم اولور نهايت اون بش كوني افطار ايدوب سنهٔ آتيه ده قضا ايدر زيرا سنهٔ معينه يي
نذر ايام خمسه يي دخي نذر در اما رمضانك قضاسي لازم دكلدر رمضان نو نذرده داخل
دكلدر اكر ايام خمسه يي صائم اولسه كفايت ايدر بو قول سنه معين اولدوغي حالده در اما
اطلاقي اوزره اولدقده يعني نذرت صوم سنةً ديسه اولدخي شوندن حالي دكلدر يا تتابعي
شرط ايليه ياخود ايليه اكر تتابعي شرط ايلمز ايسه بو ايامك صومي جائز دكلدر اول كمسنه اوتوز
بش كوني قضا ايدر بو بش كوني ايام منهيه ايچون و اوتوز كوني رمضان ايچون ولا يعيد لو
صامها اكر ايام منهيه يي صائم اولورسه اوزرينه قضا لازم كلمز التزام ايلدوكي اوزره
ادا ايلمش اولور ثم ان نوى النذر فقط اتو نصكره على الايام او السنة ديو بو لفظ ايله انجق
نذره نيت ايلسه او نواه ونوى ان لا يكون صوما هذه يمينا وياخود نذره نيت ايلسه اولو بيو
شيئا كان نذرا فقط وياخود بر شيئه نيت ايلمسه يعني نه نذره و نه يمينه نيت ايلمسه اوچ صورتده
دخي انجق نذر اولور يمين اولماز زيرا اول تلفظ ايلدوكي على صوم لفظي صيغه سيله نذردر وان
نوى اليمين وان لا يكون نذرا كان يمينا فحسب فيجب بالفطر كفارة اليمين لا قضاء نذر اولميوب
ايله اكر يمينه نيت ايلسه انجق يمين اولور نذر اولماز پس افطار ايلسه كفارة يمين واجب اولور
قضا واجب اولماز زيرا على صوم هذه الايام او السنة كلامي يمينه محتملدر نيت ايدنجه
ايسه يمين تعيين ايدوب غيري نفي ايلمش اولدي وان نواهما او نوى اليمين فقط كان نذرا
ويمينا فيجب القضاء والكفارة ان افطر واكر نذره ويمينه نيت ايلسه وياخود انجق يمينه
نيت ايلسه نذر خاطرنه كلمسه هم نذر وهم يمين اولور پس اكر افطار ايدرسه قضا وكفارت واجب اولور

اولور وعند ابي يوسف نذر في الاولين ويمين في الثاني وابو يوسف قاتنده اولكي ان نواهما
لفظي نذر در وثانيسي يمين در معلوم اولا كه لله على صوم يوم النحر كلامنده نذر حقيقتدر
نيته توقفي اولمدوغي ايچون ويمين مجاز در ونيته توقفي ايچون پس امدي لفظ واحد حقيقت
ومجازي منتظم اولمماز قچان نذر ويمينه نيت ايلسه مراد اولان حقيقتدر مجاز دكلدر
قچن يمينه نيت ايلسه نيتي ايله مجاز متعين اولور حقيقت مراد اولمماز ابو حنيفه ايله
امام محمد رحمهما الله ما نحن فيه اولان كلامده حقيقت ومجازي جمع ايلمك بابنده دكلدر
ديو بر بر دن تنافي ايلمديلر والله يوم صوم النحر كلامي وجوب ايچون موضعدر ووجوب ده
مستعملدر غيريده مستعمل دكلدر حقيقت ايله مجاز جمع اولمق لازم كلة الا بو قدر وار
دركه اول صيغة وجوبه ايكي جهتدن اسعمال اولنور بر جهتدن بر جهتي نذر دن
نشئات ايدر زيرا نذر اول كلامك صيغه سيله اقتضا ايدر اول اجلدن تركي ايله
قضا واجب اولور بر جهتي يميندن نشئات ايدر كه اول صيغه غيري ايچون اقتضاه
المسيدر نيتي ايله يمين اولور كفارت يمين ايسه اسم اللهي هتكدن صيانت در بو اجلدن
قضا واجب اولميوب كفارت واجب اولور ومنشأين دن هر برينك دليلي غيريسي
واردر كه انك ايله عمل واجب اولور بو محلده ايسه ايكيسي ايله عمل ممكندر مابينلرنده عدم
تنافي اولدوغي ايچون ايكي دليل ايله عمل ايدوب مابينلرنده جمع ايلدك نتكم عوض شرطيله
اولان هبه ده تبرع ومعاوضه بينلري جمع اولدوغي كبي ولا يكره اتباع الفطر بصوم ستة
من شوال فطري شوالك التي كوننك صومنه تابع قلمق مكروه اولمدي يعني بيرامك
اولكي كونني افطار ايدوب بعده التي كونني بلا انفصال صائم اولمق مكروه دكلدر وتفريقها
ابعد عن الكراهة والتشبه بالنصارى واول ايام ستي فطر دن تفريق كراهتدن وتشبه نصاري
دن ابعد در قال النبي عليه الصلاة والسلام من صام رمضان فاتبعه ستا من شوال كان
صام سنة بعضيلر فاتبعه لفظنده اولان فاي تعقيب ايچون اولمسني توهم ايلمشلردر اكرفا

تعقیب ایچون اوله یوم عیدك صومی دخی لازم كلوردی انك فسادی قتنی ظاهردر

باب الاعتكاف بو باب اعتكاف بیانندەدر اعتكاف لغتده عكفدن افتعالدر و بو فعل متعدی ولازم كلور متعدینك مصدری عكف كلور ولازمك مصدری عكوف كلور متعدی اولدقده منع وحبس معناسنه اولور حق سبحانه وتعالینك والهدی معكوفا ان یبلغ محله قول شریفی دخی منع معناسنه اولدوغنه دلیلدر الاعتكاف فی المسجد لفظی دخی بو معنایەدر اما فعل لازم اولدقده علی طریق المواظبه بر شیئه اقبالدر جناب رب العزتك یعكفون علی اصنام لهم قول شریفی مواظبت طریقیله ورەاقبال علی الشیء ایدوكنه دلیل كافیدر هو سنة مؤكدة اعتكاف سنت مؤكدەدر رمضانك عشر اخیرنده زیرا نبی علیه السلام رمضانك عشر اخیرنده زیرا نبی علیه السلام رمضانك عشر اخیرنده مدینه منورەیه قدوم بیوردوغی زماندن آخر عمر شریفلرینه دكین اعتكاف ایدرلردی زهری دیمشدر كه ناسه تعجب اولنور كه اعتكاف اشرف اعمالدر زیرا ایكی عبادتی جمع ایلمشدر بری صوم وبری مسجدده جلوسدر بو عبادتده امور دنیادن قلبنی تفریغ ونفسنی مولاسنه تسلیم ودخی حصن حصینی لفظ واحسانه تحصّر واردر عطا دیمشدر كه معتكفك مثالی شول كمسنەیه بكزر كه بر ذی حشمتدن حاجت مهمەسی اولوب قپوسنده اوتوروب مادام كه بنم حاجتم روا اولمیه بو قپودن كتمم دیو تضرع نیاز ایلیه بو دخی حق سبحانه وتعالینك قپوسنده اوتوروب اول صاحب حاجت كبی تضرع ونیاز ایلمكدر بو ایسه اشرف اعمالدر اكر بر سائل سؤال ایدرسه كه نبی علیه السلامك بلا ترك مواظبتی وجوبه دلیلدر لازم كلور كه اعتكاف دخی واجب اوله اكا جواب ویریلور كه نبی علیه السلامك دائما نور كه واجبده مواظبت ایدردی واول فعلی آخره امر و تاركنه انكار ایدردی بونده ایسه فعلنه امر و تاركنه معارضه ایلمدی اویله اولسه ترك معارضه وجوب اولمامسنی مقتضیدر واعتكاف اوچ قسمه منقسمدر بری واجبدر كه اعتكافه نذر اولنمش اوله وبری دخی سنتدر كه عشر اخیر رمضانده اولان اعتكافدر وبری دخی مستحبدر كه غیری ایامده اولان اعتكافدر ویجب بالنذر اعتكاف نذر ایله واجب اولور

واجب اولور وهو اللبث في مسجد جماعة مع النية اعتكاف بش وقت نماز ادا اولنان مسجد ده
اکلنمکدر اعتکاف نیتی ایله واقله یوم عند الامام واعتکافك اقلی امام اعظم قاتنده بر کوندر و
اکثره عند ابي يوسف وابو یوسف قاتنده اعتکافك اقلی اکثر یومدر زیرا اکثرده حکم کل واردر
وساعة عند محمد امام محمد قاتنده برساعتدر والصوم شرط في الاعتكاف الواجب اعتكاف
واجبده یعنی منذورده صوم شرطدر ولذا في النفل في رواية امامدن بر روایتده نافلده دخی
صوم شرطدر لا اعتكاف الا بالصوم حدیث شریفی اعتکافده صومك شرط اولمسنه دلیلدر
بو تقدیرجه بر کونده اقلده اعتکاف اولمش اولور اما علی رضی الله عنه دن منقولدرکه ليس على
المعتكف صوم الا ان يوجبه على نفسه یوقله اولیجق نذر اولنمش اولور والواجبه ده مذکوردرکه
بر کمسنه تطوعا صائم اولسه اندنصکره اول کونك اعتکافنه نذر ایلسه صحیح اولماز زیرا نذر ایله
اعتکاف واجب اولمغله صوم دخی واجب اولور اولدی لکن تطوعا صومی اول نهاردن نافله
منعقد اولوب صکره واجب قلمق متعذر اولدی اول اجلدن اول کونك اعتکافنه نذر صحیح دکلدر
والمرأة تعتكف في مسجد بيتها مراة اعتکاف ایلسه کندونك اوی مسجدنده یعنی اوینك کوشه
سنده اما اعتکافده ایکن حایض اولسه اعتکافدن چقمق کرك ولا يخرج المعتكف الا لحاجة
الانسان معتکف مسجددن چقمیه الا انسانك حاجتی ایچون مثلا بول دخی بوکه بکزر شی ایچون
چقه واو الجمعة في وقت يدركها مع سنتها و یاخود جمعه ایچون بر وقتده چقه که سنتی ایله اول
اول جمعه ادراك ایلیه و حسن دن بر روایتده تحية المسجده دخی ادراك ایلیه ولا يلبث في الجامع
اكثر من ذلك وان لبث فلا فساد جامعده اداء صلاة جمعه دن اکثر مکث ایلمیه بس اکر مکث
ایدرسه اعتکافی فاسد اولماز زیرا جامع دخی موضع اعتکافدر لاکن معتکفه مستحب اولان
بیتی ایلمکدر و انکچونکه اعتکافی بر مسجدده ادایه التزام ایلمشدر بلا ضرورت اکی مسجدده
ادا ایلمك لایق دکلدر اما ضرورت اولسه مثلا مسجدك انهدامی کبی اول وقت مسجد آخرده
تمام ایلمك لازمدر فان خرج ساعة بلا عذر فسد اکر معتکف بلا عذر برساعت مسجددن

خروج ايله اعتكافى فاسد اولور منافيسى بولنذ وعندنا اوتري زيرا خروج لبثك منافيسيدر
قليل وكثيري برابردر اكلك قليلى صومي وحدثك قليلى طهارتي افساد ايلدوكي كبي وعندهما
لا يفسد مالم يكن الكثر اليوم اماميننك قاتنده اعتكاف فاسد اولماز مادامكه خروج يومك
اكثر اولميه واكله وشربه ونومه فيه معتكفك اكل وشرب ونومي مسجدده در يعني
معتكف بو افعالى مسجدده اشلر ويجوز له ان يبيع ويبتاع فيه بلا احضار السلعة
اول معتكف ايچون مسجدده بيع وشرا جائز اولور متاعى احضارسز ولا يجوز
لغيره معتكفدن غيريه مسجدده بيع وشرا جائز دكلدر زيرا مسجدده بيع نهى ايچون
جنبوا مساجدكم صبيانكم ومجانينكم وبيعكم وشرائكم حديث شريفى وارد اولمشدر
وبو محلده سعدي افندي ديمشدر كه بو عمومدن معتكف نيچه مخصوص اولور جواب
ويريلور كه ضرورت حسبيله اولور الضرورات تبيح المحظورات ويحرم عليه الوطئ و
دواعيه معتكف اوزرينه وطئ ووطئك دواعيسى دخى حرام اولور قوله تعالى ولا تباشروهن
وانتم عاكفون في المساجد دواعيدن مراد اوپمك وياپشمق كبي شيلردر اكر ديلورسه اعتكافده
حرام اولدوغي كبي صومده وحالت حيضده دواعي نيچون حرام اولمدي جواب ويريلور كه
صوم وحيض كثير الوجوددر اكر دواعي انلرده حرام اولسه يدي حرج لازم كلوردي حرج ايسه شرعا
مدفوعدر ويفسد بوطئه ولو ناسيا او في الليل اعتكاف وطئ ايله فاسد اولور اكر ناسيا وياخود
كيجه دخى اولورسه وباللمس والقبلة والوطئ في غير فرج ايضا ان انزل والا فلا لمس واوپمك
ايله دخى اعتكاف فاسد اولور وفرجدن غيريه دخى وطئ اعتكافى فاسد ايدر اكر انزال
اولورسه اكر انزال اولمز ايسه فاسد اولمز اكر ديلورسه من غير انزال نفس مباشرت حق سبحانه
وتعالى نك ولا تباشروهن وانتم عاكفون قول شريفنك ظاهر دلالتى ايله قلمش اولوب
ايدي بونك ايسه مباشرت فرجدن غيري جماعده دخى متحقق در بو تقديرجه انزال اولمز ايسه
اعتكاف فاسد اولماز ديمك نيجه صحيح اولور بو سائله جواب ويريلور كه مباشرتدن جماع

جماع مجازدر اكر مباشرت ايله مراد جماع اوليسه حقيقت مراد اولمق باطل اولوب يايشمق
اصلى اوزره يعني حقيقتي اوزره قالمش اولور ويكره له الصمت معتكف ايچون صمت دخي
مكروهدر زيرا نبي عليه السلام صوم صمتدن نهي بويرمشلردر زيرا مجوسه تشبه در اما استراحت
ايچون اوليجق مكروه دكلدر وابو حنيفه دن صوم صمت ايچون سؤال ايلدكلرنده ان تصوم
ولا تتكلم احدا بيورمشلردر حميد الدين ديمشدركه صمت كربه اولور قربت اعتقاد اولنورسه
اكر بويله اعتقاد اولمزايسه كربه اولمز من صمت نجا حديث شريفي قربت اعتقاد اولنمجق سكوت
سكوت احسن ايدوكنه دليلدر والكلام الا بخير ومعتكف ايچون كلام دخي مكروهدر
مكر كلام خير ايله تكلم ايليه من نذر اعتكاف ايام لزمته بلياليها بر كمسنه بنجه ايام اعتكافه نذر ايلسه
اول كمسنه نذر ايلدوكي ايام كيجه ايله لازم اولور زيرا على سبيل الجمع ذكر ايام ارا سنده اولان
ليلدر اكا دخي متناول اولور نته كه ما رايتك منذ ايام ديتلسه كيجه سي دخي داخلدر حق سبحانه
وتعالى نك ثلثة ايام الا رمزا وثلث ليال سويا قول شريفلرنده واقع اولدوغي كبي وان نذر يومين
لزماه بليلتيهما واكر ايكي كونه اعتكافه نذر ايلسه متعلقه اول ايكي كونك اعتكافي كيجه سيله
لازم اولور زيرا تثنيه ده معناي جمع واردر بر ايله ايكيسي بريره كلسه معناي جمعيت اولور
امر عبارتنده احتياطا تثنيه يي جمعه الحاق ايلديلر خلافا لابي يوسف في الليلة الاولى منهما
اول ايكي كيجه دن اولكي كيجه ده ابو يوسف داخل اولمازدي بو مخالف ايدر زيرا تثنيه جمعدن
غيريدر وليلة متوسطه يومه ضرورت اتصالى اولمغله اول داخلدر اما اولكي كيجه اصلا
داخل دكلدر بونك بابي تحقيقا مثنى وقتا كه جمعك غيري اولدي ايسه مفرد ايله ومثنى
برابر اولدي اما بر كمسنه على ان اعتكف ٢ ديسه اتفاق اوزره ليل داخل اولماز تثنيه دخي
بو كيجه در الا بو قدر واردر كه ليلة وسطى البته داخل اولور بعض اجزاسي بعضيسنه ضرورت
اتصالى اولدوغي اجلدن بو ضرورت ليلة اوليده بولنمدي اكر ديلورسكه جونكه مثنى
جمعدن غيريدر ديك اوليه اوليجق صلاة جمعه ده امامدن غيري ايكي آدم كفايت ايلمك

کرك ایدی بونن کفایت ایلدی ننه کم جمعه بابنده ذکر اولنمشدر اکا جواب ویریلورکه آنده
ذکر اولنان واحد وجمعکه ایکی واحدی بریره کتورمکدن معنی اجتماع بولنور بوایسه جمعه دن
غیریده بولنماز بونك ایچون جمعه تسمیه اولنمشدر معنی اجتماع ایسه هم تثنیه ده وهم جماعتده
بولنور جمعه ده بونکله اکتفا اولندی وان نوی النهار خاصة صحت واکر خاصةً کوندوزلره
نیت ایدرسه صحیح اولور زیرا اول کمسه حقیقة نیت ایلمشدر برکمسه برآی اعتکافه نذر ایلدکدن
صکره خاصة نهره دخی نیت ایلسه صحیح اولمز زیرا شهر اوتوز کون اوتوز کیجه نك ویاخود کری طقوز
کون وکیجه نك اسمیدر بوندن آشغه محتمل دکلدر ویلزم التتابع وان لم یلتزمه اعتکافده
تتابع لازمدر اکر معتکف تتابعی التزام ایلمش ایسه زیرا مبنی اعتکاف تتابع اوزرهدر
اما صوم بونك خلافنجهدر ویلزم الاعتکاف بالشروع اعتکاف شروعله لازم اولور
برکمسنه اعتکافه شروع ایدوب برکون تمام اولمدین اعتکافدن چیقسه قضاسی لازم اولور
شروعیله کندویه لازم اولمشدر الا عند محمد امام محمد قاتنده لازم کلمز زیرا انك قاتنده اعتکافك
اقلی برساعتدر اول ایسه حاصل اولدی اعتکافدن چیقمغله قضا لازم کلمز

کتاب الحج

بوکتاب حج بیاننده درحجك شروطی وفرضی وواجباتی وسنتی واردر وشروط حج ایکی قسمدر
برقسمی وجوبنه شرطدر وبرقسمی اداسنه شرطدر وجوبك شرطلری بیدر اسلام وحریت وعقل
وبلوغ واستطاعت ووقتدر وزاد راحله ووقتده اختلاف اولنمشدر بعضیلر وقت
شروط اادادندر دیلر بیس اول قول اوزره وقتدن اول اسلامه کلن کافر وبالغ اولان صبی وجنوندن
خلاص اولان مجنونه ومعتق اولان عبده زاد وراحلهیه قادر اولدقلری حالده احجاج
بالمال وصیتی جائز دکلدر اما قول ثانیکه شروط وادادندر اول قول اوزره واجبدر وکری
دخی امن طریق در طالمدن ویاخود دوشمندن ویاخود غرقدن خوف ایدرکمسنه نك اوزرینه
حج فرض دکلدر برده وبحرده اعتبار غالبهدر اکر غالب اولان سلامت ایسه واجب اولور
اکر غالب اولن عدم سلامت ایسه واجب اولماز دیو شرطلری بعضیلر شروط اادادندر دیلر

قلديلر ثمرۀ خلاف احجاج بالمال وصيي لازم كلورمي كلمزمي اندن لازم اولور اما عند المتاخرين
صحيح اولان وجوبه شرط اولمقدر وتجك اداسنك شرطيدر اولكي شرطي صحت بدن وسلامت
اعضادر بعضيلر بو شرطي وجوبدن قلديلر يس بو قول اوزره اعمى ومقعد ومفلوج ومقطوع
الرجل اولنلرك اوزرلرينه حج فرض دكلدر ومختار اولان بودر كرچه كافيده بونلر حقنده اختلاف
اولنوب امام اعظمدن ظاهر روايته كه مبسوط وجامع الصغير وسير كبير وجامع الكبيرده
وامام ابو يوسف ايله امام محمددن بر روايتده حج فرضدر دكلدر زاد وراحليه قادر اولورلرسه ده
وبه امام اعظم بر روايتده وامامين ظاهر روايتده زاد وراحليه به قدرتلري اولدقلرنده حج فرض
اولور ديمشلردر لكن بوده خي اختلافيدر بعضيلر نفسلري اوزرينه وبعضيلر مالرندن فرض اولور
ديمشلر اما قول اصح اولوركه حج اولان مالرندن اولمقدر ثمرۀ خلاف استطاعتي معذور ايكن بولمش ايسه
حج فرض اولماز اكر صحتده ايكن معذور اولمش ايسه كاحج بالاتفاق فرضدر اكا احجاج لازمدر ايكنجي
شرطي احرامدر زيرا حج واحرام وعمره ويا خود بر مصلحت ايچون مكه يه دخوله قصد ايدن كمسنه
احرام سز ميقاتلري كچمك جائز دكلدر اكر كچرسه اكا قربان لازم اولور اوچنجي شرطي عدم حبس ومنعدر
دردنجيسي عورت حقنده محرمدر بشنجيسي خاتون حقنده عدم عدتدر اول شرطك حاجيلري قافله
ايله خروج ايده جك محلده معتده اولسه اوزرينه حج فرض اولماز حجك فرضي اوچدر اولكيسي احرامدر
واحرام نيت ايله تلبيه دن عبارتدر ويا خود انك مقامنه قائم اولان هدي وتقليد بدنه دن عبارتدر
فرض ثاني عرفاتده وقوفدر وعرفاتك جمله سي موقفدر الا بطن عرنه دكلدر زيرا نبي عليه السلام شيطاني
اول محلده كوروب احترازا ايچون اول محلده دورمقدن منع ايلمشلردر واوچنجي فرضي طواف زيارتدر
واحرام شرطدر وقوف ايله طواف ركنلردر بو اجلدن بري فوت اولسه حجي باطل اولور وسنه آتيه ده
قضاسي لازم كلور حجك واجباتي بكرميبردر اولكيسي طواف ايله صفا ايله مروه اراسنده سعيدر
ايكنجيسي مزدلفه ده وقوفدر اوچنجيسي رمي جماردر دردنجيسي رمي اولده تراشدن اول اولمسيدر بشنجيسي
طواف صدردر التنجيسي عرفاتده كوندزده دوران كمسنه نك وقوفي غروبدن صكره به دكين امتداد ايدر اما

غروبدن صكره دورانه امتداد واجب دكلدر يدنجيسي افاقي حقنده مكه دن اولمقدر سكزنجيسي طواف
زيارتك اكثري اوزرينه زايد يدر زيرا انده فرض اولان دورديدر باقيلري واجبدر طقوزنجيسي حدث
وخبثدن طهارتدر اونجيسي طهارت ثوبدر اون برنجيسي ستر عورتدر اون ايكنجيسي طواف خطيمك
آردندن اولمقدر اون اوچنجيسي طواف صاغندن ابتدا ايدوب بيتي صول جانبنه المقدر اون دردنجيسي
صفا ايله مروه اراسنده اكثر اشواطده يوريمكدر اون بشنجيسي طواف زيارتك ايام نحرده اولمسيدر
اون التنجيسي هر طوافدن صكره كرك فرض وكرك نافله اولسون ايكي ركعت نماز قلمقدر اون يدنجيسي
افاقي حقنده طواف صدردر اون سكزنجيسي هر كونك رمييني يارنكي كونه تاخير ايتممكدر اون طقوزنجيسي
تراش اولمقدر يكرمنجيسي تراش ايام نحرده وحرمده اولمسيدر يكرمي برنجيسي افاضه ده امامه
متابعتدر امدي واجبلرك حكمي كرك عمدا وكرك سهوا اولسون ترك ايدنه جزا لازم اولور وحجي
صحيح اولور وسنن حج اون بردر اولكيسي افاقي ايچون طواف قدومدر كرك منفرد بالحج كرك اولسون
قارن اولسون ايكنجيسي حجر الاسوددن ابتدا ايلمكدر اوچنجيسي امامك اوچ مكانده خطبه سي
واردر دردنجيسي مكه دن عرفاته ترويه كوني چقمسيدر بشنجيسي عرفه كيجه سي مناده ياتمقدر التنجيسي
عرفاتده طلوع شمسدن صكره كيتمكدر يدنجيسي عرفاتده غسلدر سكزنجيسي مزدلفه ده ياتمقدر طقوزنجيسي
مزدلفه دن منايه طلوع شمسدن اول كيتمكدر اونجيسي ابطحه نزولدر بوذكر اولنان سنت مؤكده در
مطلق سنت بونلرده زياده در سنتك حكمي اولدر كه تاركي كناهكار اولور اما جزا لازم كلمز

فصل اقسام حج بياننده در محرم دورت نوعدر بري مفرد بالحج در وبري
دخي مفرد بالعمره در وبري دخي قارندر حج ايله عمره يي جمع ايدر وبري دخي متمتعدر متمتع
شول كمسنه در كه عمره سببي ايله اشهر حجده وياخود دخي اولده احرامه كيره واحرامدن چقه
وحج ايچون احرامه كيره اول سنه ده اهلي ايله جمع اولمدن حج ايليه قران تمتعدن افضلدر وتمتع
افراددن افضلدر وافراد بالحج افراد بالعمره دن افضلدر كرچه ذكر اولنان شروط وفروض
وواجبات وسنن هر بري محللرنده ذكر اولنمشلردر لكن براكنده اولوب ومتنده دخي جمله سي

سبي ذكر اولنمامعين بو محللرده جملهسي ذكر اولنمق مناسب كوريلوب تحرير اولندي حضور زيارة
مكان مخصوص حج مكاني مخصوص زيارتي در ٢/ واول مكان مخصوص بيت الله وعرفاتدر في
زمان مخصوص زمان مخصوصدن زمان اشهر حجدر بفعل مخصوص فعل مخصوص كه افعال
حجدر فرضيت العمر مرة على الفور حج على الفور عمرده بركره فرض اولدي اما حجك فرضيتي
كتاب وسنت واجماع امت ايله ثابت اولمشدر اما كتاب ايله ثابت اولان ولله على الناس
حج البيت من استطاع اليه سبيلا ومن كفر فان الله غني عن العالمين نص شريفيدر
صاحب كشاف بو كلام معجز نظامده انواع تأكيد وتشديد اولدوغني ذكر ايلمشدر اول
انواعدن بري الله على الناس حج البيت قول شريفندن رقاب ناسه فرض واجبدر عهده سندن
منفك اولمماز الاداايله زيرا لفظ على التزام ايچوندر وبري دخي حق جل وعلي
ناسي ذكر ايدوب بعده من استطاع اليه سبيلا قول شريفيني ناسدن بدل ايلدي بونده
دخي ايكي تأكيد وارددر بريسي ابدالدر ابدالدن ايسه مراد ايچون تثبيت وتكرير ايكنجيسي
ايضاحدر بعد الابهام ايضاح وبعد الاجماع تفصيل صورتين مختلفتينده ايراد در
واول انواعدن بري ومن كفر مكاننده ومن لم يحج قيديدر تارك حجي تغليظ ايچون نبي عليه السلام
من مات ولم يحج فليمت ان شاء يهوديا او نصرانيا قول شريفي دخي بوني تأييد در وبنه
اول انواعدندر كه فان الله غني لفظي ذكر ايلدي وبو غنا ذكري دخي مقت وسخط وخذلانه
دلالت ايدن شيدندر واول انواعدندر كه عن العالمين قول شريفي لم يحج دن بدل ذكر ايلدي
بونده دخي استغنايه دلالت واردر واستغنا كامل اولمق سخط عظيم اولمايدوكي
قتيظاهردر اما حجك سنت ايله ثابت اولمسي بني الاسلام على خمس حديث شريفيله در
اجماع دخي بغير نكير فرضيته منعقد اولمشدر زيرا حجك فرض اولمسنك سببي بيت
شريفدر وحج بيت شريفه مضاف اولمشدر حال بو كه احكام سببنه مضاف اولور بيت
شريف ايسه متكرر اولمز كه احكام دخي متكرر اوله اول اجلدن عمرده بركره فرض اولدي

وابو یوسف قاتنده علی الفور واجبدر حتی تأخیر ایدن آثم اولور بشرو معلی ابو یوسف
دن روایت ایلمشلردر وابو حنیفه دن دخی علی الفور وجوبنه دلالت ایدن کلام روایت
اولنمشدر واول روایت اولدر که ابن شجاع اکا ذکر ایلدوکی شیدرکه ابو حنیفه دن
برکمسنه نک مالی وارد رحج می ایلسون یوقسه تاهلمی ایلسون دیو سؤال اولندی جواب
ویریلورکه بلکه حج ایلسون بو قولدنخی امام قاتنده وجوب علی الفور اولدوغنه دلالت
ایدر زیرا تزوج ایله تحصین نفس حاصل اولور تحصین نفس ایسه هر حالده واجبدر
اکر علی الفور واجب اولمسه هر حالده واجب اولان تزوج اوزرینه حج شریف امر المزدی
حتی حجی تأخیر ایدن تفسیق اولنور وشهادتی رد اولنور علی الفور واجبدر دیین قولی تتنه
خلافا لمحمد امام محمد خلاف ایدوب وجوبی علی الفور دکلدر تراخی اوزره اولمنه
ذاهب اولمشلردر وامام محمدک قولی دخی شافعی قولیدر حج شریف وظیفه عمریه در
وصلاة وقتک آخرنده جائز اولدوغی کبی حج شریف دخی آخر عمرنده جائزدر زیرا نبی
علیه السلام حج فرض اولدقدنصکره تأخیر بیورمشدر زیرا فرضیتی حج هجرتک التنجی سنه سنده
واقع اولدی کندولر اوننجی سنه ده حج ایلمشلردر بو جمله امام محمدک استدلالیدر
وابو حنیفه وابو یوسف حج شریفی نبی علیه السلامک من وجد زادا وراحلة تبلغانه الی بیت الله
ولم یحج فلا علیه ان یموت یهودیا ونصرانیا حدیث شریفیله استدلال ایلمشلردر وعمر رضی الله
عنه دیمشدر بن قصد ایلدمکه خلقک احوالنه مطلع اولوب شول کمسنه که زاد وراحلیه قادر
اولوب حج ایلمز ایسه اولربنکندولری ایله احراق ایلیم والله ما اهم مسلمین والله ما اهم
مسلمین والله ما اهم مسلمین دیو اوج دفعه بویلجه بیورمشلردر اما بعض مشایخ التنجی سنه ده
نازل اولان واتموا الحج والعمرة لله آیت کریمه سیدر اوننجی سنه ده نازل اولان ولله علی الناس
حج البیت آیت کریمه سیدر دیو اختلاف ایلمشلردر ونبی علیه السلام فوت حج لدن امین ایدیلر
زیرا کندولر ناسه بیان احکام ایچون مبعوث اولوب حج دخی ارکان دیننده بالفعل ارکان

اركان دينيّه نسه بيانذن اول فوت دن امين اولدقلري مقرّر ايدي وبوندن غيري نبي عليه السلام مدت
تأخيري دخي عذر ايله ايديجذر امشركلر بيت شريفي عريانا طواف ايدوب وشركلريني كلام ايله تلبية
ايدرلردي اول عهده تعيين ممكن دكل ايدي جونكه مدّت تمام اولدي نبي عليه السلام علي كرم الله وجهه
بي كعبه مشرفيه كندروب براءة من الله ورسوله سوره سني قرات ايدوب بوسنه دنصكره مشرك بيت
شريفي عريان طواف المسون ديو ندا ايلدي وسنه فايله ده يعني كلجك سنه ده نفس نفيسلري ايله حج
المشلردر وبو عذري دخي نبي عليه السلام يالكز خروج ممكن دكل ايدي بلكه اصحاب معاً اولملري
لازم ايدي اصحابك ايسه صبرينك خروجه قدرتلري يوغيدي اول اجلدن تأخير اولندي وبو اختلافكم
وجوب على الفور وياخود على التراخي در بونك ثمره سي كناهكار اولمسندن در يوقسه قضا واراده وتطوع عند
مشروطيتي عيني نفسندن دكلدر حتي فخر الاسلام ديمشدر اوزرينه حج لازم اولان كمسنه تطوعاً حج ايلسه
صحيح در اوزرينه صلاة ظهر لازم اولانك نافله نمازي كبي بشرط اسلام حج اسلام شرطيله فرض قلندي
زيرا كافره واجب دكلدر وحرّيه دخي حريت شرطيله فرض قلندي عبد اوزرينه واجب دكلدر قال النبي
عليه السلام ايما عبد حج عشر حجج ثم اعتق فعليه حجة الاسلام حج اليه صوم وصلاة بيننده فرق بودر كه
حج زاد وراحله يه محتاجدر عبد ايسه مالدن برشيئه مالك دكلدر صوم وصلاة بونك خلافيجه در
اكر عبد حج ايلسه بوقدر مدت طويله ده حق مولي فوت اولمق لازم كلوردي بو تقديرجه حق عبد حق الله
اوزرينه تقديم اولندي وعقل وبلوغ وصحة عقل وبلوغ وصحت شرطيله فرض اولدي مجنون اوزرينه
حج واجب دكلدر زيرا عقل جمله تكاليفدن شرطدر وصبي اوزرينه دخي واجب دكلدر [illegible] نبي عليه السلام
ايما صبي حج عشر حجج ثم بلغ فعليه حجة الاسلام بيورمشلردر حج ايله [illegible] ذنك جمله سي صبيدن نام
مرفوعدر ومريضه دخي واجب دكلدر زيرا مريض تحمل مشقت [illegible] دكلدر وقدرة زاد
وراحله ونفقة ذهابه وايابه زاد وراحله يه قدرت وذهاب واياب نفقه سنه قدرت شرطيله
فرض اولدي يعقوب باشا حاشيه صدر الشريعه زاد وراحله ذكر نذنصكره نفقة ذهاب واياب
قيدينه حاجت يوغيدي ديمشدر فضلت عن حوائجه الاصلية ونفقة عياله الي حين عوده مع امن

الطريق زاد وراحلة حوايج اصليه سندن وكلجه عيالنك نفقه سندن فضله اولمق شرطيله فرض اولدیغ
بو ذكر اولنان شروط امن طريق ايله معادر حوايج اصليه مسكندر وخادم واثاث بيت وثياب وبونلر
بكزر نه واراليه محمد ابن شجاع ديمشدر كه بر كمسه نك ساكن اولدوغی اودن غيری اسبحدام اولنماز
قولي بو نلره بكزر اولان اشيايه مالك اولسه بيع ايدوب حج ايليسون وفضلت قولي ما قبلنه صفت واقع
اولمق ممكن دكلدر لفظ قد تقدير يله حال واقع اولمق اوليدر حق سبحانه وتعالى لبيك اوجاوكم حصرت
صدورهم قول شريفنده اولدوغی كبي وزوج او محرم للمرأة ان كان بينها وبين مكة مسافة سفر ولا
تحج بلا احدهما عورت ايچون زوج ويا خود محرم اولمق شرطيله فرض اولدي اكر اول عورت ايله مكه
مابيننده مدت سفر اولورسه زوج محرم شرطدر واول عورت حج ايليسون زوج ويا خود محرم دن
بريسي اولمينجه ومحرم دن مراد ابدي اكا نكاحي حلال اولميه مثلا قرابت ورضاع ومصاهرجهتندن
بروجهيله نكاحي صحيح اولميه وشرط كون المحرم عاقلا بالغا غير مجوسي ولا فاسق محرمك عاقل وبالغ
اولمسي شرط قلندي مجوسي وفاسق اولممسي شرط قلندي ونفقته عليها ومحرمك نفقه سي حج
ايدن عورت اوزرينه در وتحج معه حجة الاسلام بغير اذن زوجها روجك اذني يوغيكن اول عورت
محرمي ايله حجة الاسلام ايلر يعني ادا ايلر اما امام شافعي قاتنده زوج ايچون عورتي خروجدن
منع وارد رزيرا حجك خروجدن حق زوج فوت اولور اول اجلدن منع اولور بزم ايچون
دليل حق زوج فريضه ده ظاهر اولمازاما نفلده منع ايلمك وارد ر سعدي افندي ديمشدر كه
بو دليل اول زمان صحيح اولور كه اكر وجوب حج على الفور اولسه اما رجا اولنور كه بو خلاف
بنائي اولميه بو خ[illegible]ني اولميوب بنائي اولمق رجا اولنور ديمك دن مرادي بودر كه
ابتدا اولان خلا[illegible]ج على الفور والتراخي ايدي بو خلاف ايله صحيح اولماز بلكه بنا ايدر
يعني بر آخر خلافه مبني در خلاف آخر بودر كه سلامت بدن ابو حنيفه قولنده وامن طريق وغيره
ايچون محرم شرايط وجوبدنميدر يوقسه شرايط اداد نميدر ديو اختلاف اولنمشدر شرايط
وجوبدندر ديين كمسه نك قولي اوزره حجدن قبل الحج متوفي اولسه احجاج بالمال وصيتي لازم كلمز

كلمز وشرايط ادادنذر ديمن مكسنه نك قول اوزره قبل الحج متوفي اكا احجاج بالمال لازم كلور
بونقديرجه شرايط وجوبدن اولوب وصيت لازم كلمز ايسه زوج روجه يي حجدن منع ايلك
اولور وعورت بلا اذن كتمكه قادر اوليماز اما شرايط ادادن اولوب وصيت لازم اولور
منعه قادر اوليماز اما قچان شرايط وجوب واداء جمع اولسه حج لازم اولور فلو احرم صبي
اوعبد فبلغ اوعتق فمضى نس اكر صبي وعبد محرم اولسه وبعد الاحرام صبي بالغ وعبد معتق
اولسه وافعال حجي ادا ايلسلر لا يجوز عن فرضه نا بالغ ورقيق ايكن ايلدوكي فرضدن جائز اولماز
زيرا نافله به منعقد اولمشدر فرضه منقلب اولماز ضرورت كبي يعني حج ايلميش ادم نافله ايچون حج
محرم اولسه انك ايله فرض ادا اولنمز وصلاة ايچون دخي محرم اولسه نافله ايچون عقد اولدقده
صكره اول كمسنه ايچون فرضي ادا ايلك يوقدر يعني جائز اولماز اكر سؤال اولنسه كه احرام حنفيه قاتنده
شرطدر اول احرام ايله اداء فرض جائز اولمق واجب ايدي نته كيم برصبي آبدست السه بعده بالغ
اولسه اول آبدست ايله نماز قلمق جائز ايدي بجون احرام ايله حج جائز اولميه ائمه حنفيه طرفندن
جواب بودر كه احرام من وجه ركنه مشابه در ادا انك اول احرامنه اتصالي حيثيتي ايله لكن
حج عبادت اولمغين بر احتياطي اخذ ايلدك احتياطا كه جائز اولمامق ايدي وان جدد الصبي
احرامه للفرض صح بخلاف العبد واكر صبي محرم اولدقدنصكره بالغ اولسه وبعد البلوغ احرامني عرفيه
وقوفدن اول فرض ايچون تجديد ايلسه صحيح اولور لكن عبد بونك خلافنجه در زيرا صبي نك احرام كندوده
لازم دكل ايدي اهليتي اولمدوغي ايچون بو اجلدنكه اكر صبي احرام تناول ايلسه اوزرينه برشي لازم
كلمز صبي نك احوالي بويله اولمجق فسخي وغيري يه شروعي جائزدر [illegible] لازمدر زيرا
كندوسي كروم ايچون اهلدر كه عقل وبلوغ در احرام آخره شروعي [illegible]م اولدن خروجي
ممكن دكلدر كرك تلبيه يي تجديد ايلسون كرك ايلسون اول كه احرام اوزرنده باقيدر ليس بو
اجلدن حجة الاسلامي صحيح اولماز وفرضه الاحرام وهو شرط وحجك فرضي احرامدر واحرام
افعال حجده شرطدر وشافعي قاتنده ركندر وثمرة خلاف شول زماننده ظاهر اولور كه بر كمسنه

اشهر حجدن اول محرم اولسه بزم قاتمزده جائزدر شافعي قاتنده جائز دكلدر ولو وقوف بعرفه وطواف
الزيارة وهما ركنان اتفاقاً فرضك برسي عرفده وقوفدر وبرسي دخي طواف زيارتدر بو ايكيسي
ركنلردر اتفاقاً اكر بونلردن بري فوت اولسه حج باطل اولوب قابلده قضاسي واجب اولور
وواجبه الوقوف بمزدلفة حجك واجبي مزدلفه ده وقوفدر مزدلفه زلفيدن مأخوذدر زلفي
قريب معناسنه در آدم عليه السلام حوى ايله انده جمع اولوب كامل يقين اولدوغي ايچون
بو اسمله تسميه اولنمشدر وشافعي قاتنده مزدلفه ده وقوف ركندر حق سبحانه وتعالينك
فاذكروا الله عند المشعر الحرام قول شريفي ايله زيرا بو مثللو دليل ايله ركنيت ثابت اولور اما
بزم ايچون دليل روايت اولنمشدر كه نبي عليه السلام كندو ايله اولان ضعفايي ايلرويه
كيجه ايله كوندردي اكر مزدلفه ده وقوف ركن اولسيدي بونلري ايلرويه كوندرمزدي وشافعينك
تلاوت ايلدوكي ذكردر ذكر ايسه بالاجماع ركن دكلدر بر وجوبي نبي عليه السلامك
من وقف معنا هذا الموقف وقد كان افاض قبل ذلك من عرفات فقد تم حجه قول شريفيله
ثابتدر وحجك تماميني بوكا تعليق ايلدي زيرا امارت وجوبه صالح اولور تمامه تعليق
اولنديغي نفينه اولمدي زيرا اكر عذر ايله ترك اولنسه وياخود ضعف وعلت ايله ترك
اولنسه وياخود زحامدن خوف ايدن عورت دخي ترك ايلسه اوزرلرينه برشي لازم
اولور هدايه ده دخي بويلهدر صاحب عنايه ديمشدر كه وقوف مزدلفه يي شافعيه
ركنيتنه نسبت ايلمك كاتبدن سهودر زيرا شافعيلرك كتابلرنده مزدلفه ده وقوف سنتدر
ديو تصريح ايلمشلردر مبسوطده شافعي مكاننه ليث بن سعد ذكر اولنمشدر واسرارده
شافعي مكاننه علقمه يازلمشدر وفتوى قاضيخانده شافعي يرينه مالك ذكر اولنمش وتحفه ده
واصلاح وايضاحده وغيرلرده براحدك خلافي اولميوب وجوب ذكر اولنمشدر صاحب
عنايه صاحب هدايه دن نقل ايلدكدنصكره جائزدركه مصنف شافعينك مذهبندن بر نقله
مطلع اولمش اوله ديو ذكر ايلمشدر وصاحب بيانيه ذكر ايلمشدركه شافعي وجيز نام كتابنده

بنده وقوف مزدلفه سنندر دیمش رجبا اولنور که صاحب هدایه شافعیدن رکن اولمسنه بر نقل صحیح
بولمش اوله اما نافع نام کتابده الوقوف بالمشعر رکن فمن لم یقف به لیلا ولا بعد الفجر عامدا بطل حجه
ولا یبطل لو کان ناسیا لازم کلور که بو بابده شافعینک ایکی قولی اوله بری وخیره ده سنت ذکر اولنه
ایکنجیسی وجوب اوله نافعده اولدوغی کبی والسعی بین الصفا والمروة صفا ایله مروه بیننده سعی
دخی واجبدر شافعی قاتنده رکندر زیرا نبی علیه السلامک ان الله کتب علیکم السعی فاسعوا قول شریفی
رکنیته دلالت ایدر اما بزم ایچون دلیل حق سبحانه وتعالینک ولا جناح علیه ان یطوف بهما قول
شریفیدر زیرا بونک مثللوا اباحت ایچون استعمال اولنور نته که حق سبحانه وتعالینک ولا جناح علیکم
فیما عرضتم به من خطبة النساء قول شریفیدر چونکه اباحت ایچون استعمال اولنه رکنیت وایجابت
نفی ایدر لکن آیتک اولی ان الصفا والمروة من شعائر الله کلام شریفیدر وشعائر شعره نک جمعیدر
وشعره ایسه علامتدر وبو مثللو ایسه فرضدر وآیتک اولی فرضیته وآخری اباحته دلالت ایدرا ئمه مز
ایکی سی ایله عمل ایدوب وجوبنه قایل اولمشلر نهایه ده دخی بویلجه در ورمی الجمار رمی جمار دخی
واجبدر زیرا نبی علیه السلام منایه کلدکده برشیئه مشغول اولمدین رمی جمرهٔ عقبیه اهتمام ایورلردی
وعلیکم بحصی الحذف لا یؤذی بعضکم بعضا بیورررلردی بوندن مقصود سبب خلیل علیه
السلام اتباعدر وقتا که ذبح ولد ایله امر اولندی شیطان علیه اللعنه کلوب وسوسه ویردی
ابراهیم علیه السلام شیطانی کوردکده طاش آتوب طرد ایلدی انلک ایچون طرد بزم ایچون
عبادت اولدی وطواف الصدر للآفاقی آفاقی ایچون طواف صدر یعنی طواف وداع دخی
واجبدر وطواف صدر امام شافعی قاتنده سنتدر طواف قدوم منزله سنده در طواف صدر
وطواف قدومی آفاقی اولان اشلمز اکر واجب اولدیسه اولیدی آفاقی ومکی برابر
اولورلردی بزم ایچون دلیل والحلق او التقصیر وتراش ویاخود قرقمق دخی واجبدر زیرا نبی
علیه السلام باشنده شعری اولمین برکسنه تراش ایله امر ایلمشدر ابن مالک دیمشدر که تراش اولنمغه
وجوبی حذا امکانه مشروطدر برکسنه نک باشنده یاره لر وجبا لر اولسه اوستوره بورتمک وقرقق

ممكن اولمه بلاحلق وتقصير حلال اولور وبيلمشدر كه حلق وتقصير سنت در امر ايله
استحبابه حمل اولنور وكل ما يجب بتركه الدم وهر شيء كه تركي ايله دم واجب اوله اول دخي فرايضدر
بو كلام اجمال اوزره واجبي بيان ايدر ان شاء الله تعالى تفصيلي عن قريب كلور وغيرها سنن وادب
فرايض وواجباتدن غيريسي سنن وآدابدر وبونلرك جمله سني نبي عليه السلام اشلمشدر وخذوا
عني مناسككم قول شريفيني دخي بيورمشلردر واشهر شوال وذو القعدة والعشر الاول
من ذي الحجة حجك آيلري شوال وذو القعدة وذو الحجه دن عشر اولدر عبادله دن بو وجه
روايت اولنمشدر بري عبد الله بن مسعود بري عبد الله بن عمر بري عبد الله ابن عباسدر عرف
فقهاده عبد الله بن زبير بونلردن دكلدر وامام عرف محمد بن عبد الله بن زبيره اختلاف دخل
داخل اولور عبد الله بن مسعود داخل اولماز عنايه ده دخي بو وجه در تحقيقا حج ذي الحجه نك
اونكوني كچكله حج فوت اولور معلوم اولديكه حق جل وعلانك الحج اشهر معلومات قول
شريفيندن مراد ايكي آي وثلث بعضيسي اولوب كل سي دكلدر كذا في الهدايه سعدي افندي
ديمشدر كه بو محلده جوق بحث واردر زيرا افاقينك طوافي اون يرده وان ايكي يرده جايزدر
وامام مالك ديمشدر كه اشهر شوالك اولندن ذي الحجه نك آخرينه دكندر وبو كلامه دليل حق
سبحانه وتعالينك الحج اشهر معلومات قول شريفيدر زيرا اشهر اطلاقي كامل اوزرينه واقع اولور
حقيقه بو قسم ناقص اولان شهرده مجازدر بو امام مالك بو كا ذاهب اولمشدر ابو بكر رضي الله عنه دن
روايت اولنوب نبي عليه السلام بيورمشلردر ان الزمان قد استدار كهيئة يوم خلق الله السموات
والارض معناي شريفي تحقيقا زمان بعينه عودت ايلدي شول هيئته كه حق تعالى جل وعلى
سموات وارضي خلق ايلدوكي كونده اولان هيئتي كبي يعني اوز زمنده اولان شهر ذي الحجه جناب
رب العزت سموات وارضي خلق ايلدوكي كونده نه هيئت اوزرينه وضع ايلمش ايسه الآن اول هيئته
عودت ايلمشدر بيورمشلردر وبو حديث شريفك ذكرينه سبب بودر كه طائفه عرب اشهر حرمك
تحريمنه اعتقاد ايدرلردي حتى او غلني قتل ايدن قاتله يولده ويا خود بر حالي مكانده راست كلسه اوزرينه

لرينه تعرض تعرض ايلرلردي ابراهيم عليه السلامك ملتنى تمسك ايلرلردي لكن قچان مابينلرنده
قتاله ضرورت واقع اولسه اشهر محرمده قتالك بالكلية استحلالنى كريه كورب غيري ايلرم تبديل
ايدوب منادل قبايل ايچنده بر وجهله ندا ايدرلرديكه ماه محرمي شهر صفره تبديل ايلمشزدر شهر
محرمده محاربه ايدلم اكا بدل صفرده ترك ايدلم ديو جنك ايدرلردي واكر صفرده دخي حاجتلري
قوي اولورسه ماه محرمي صفردن دخي قالدروب ربيع الاوله تبديل ايدوب صفرده دخي جنك
ايدوب ربيع الاولده ترك ايدرلردي احوال بويله اوليجق حج شريف بر آيدن برآيه نقل ايدرك وكاه
صفرده وكاه ربيع الاولده حج ايدرلردي سائر آيلرده دخي بوكا شبيه در نبي عليه السلام حجة الوداعده
خطبه ده يوم عرفه ده تحقيقا ذي الحجه موضعنه واصل اولمشدر حجي يونده ايلكز جاهليته اولدوغي
كبي غيري آيلره تبديل ايلمكز بيورمشلردر اشهر حرم ذي القعده وذي الحجه والمحرم ورجب ويكره
الاحرام قبلها اشهر حجدن مقدم حج ايچون احرام مكروه اولدي لكن مع كراهة جائز ومنعقد اولور
شافعي خلاف ايدوب احرام اتمك فاسده دركن اولمغين عمره يه محرم اولمش اولور ووقتدن اول
اولمغله حج منحقق اولماز احرام بزم قاتمزده شرطدر وقت اوزرينه تقديمنك جوازنده طهارته
تشبيه در اكر دينلورسه احرام شرط اولسه وقتدن اول نيچون مكروه اولور حال بوكه قبل الوقت طهارت
مكروه دكلدر جواب ويريلوركه وقت اوزرينه تقديم ايچون دكلدر بلكه طول زمان اولمغله بر حرام واقع
اولمق احتمالي ايچوندر زيرا احرام قتل صيد ودكلمش اسباب كيمك وباشن تراش ايلمك وبونلره بكزرشيلر
اتمكي حرام ايدر والعمرة سنة عمره دخي سنت مؤكده در شافعي قاتنده فرضدر نبي عليه السلام الحج فريضة
الحج حديث شريفني استدلال ايلمشدر بزم ايچون دليل نبي عليه السلامك الحج فريضة والعمرة تطوع قول
شريفيدر زيرا عمره بر وقت ايله موقت دكلدر وغيريه نيت ايله عمره دخي حاصل اولور وبر كمسنه حجي فوت
ايلسه عمره دخي فوت اولور اما شافعينك روايت ايلدوكي حديث شريف مكرا عمال ايله مقدره اولمق
تأويل اولنه على الخصوص اثارده تعارض ايله فرضيت ثابت اولمز كذا في النهايه والعنايه والمواقيت
شول مواقيت كه انسان اول مواقيتي احرامسز تجاوز ايلمك جائز دكلدر مواقيت ميقاتك جمعيدر

بوایسه وقت محدوددر مکان ایچون استعارة اولنمشدر زیرا که مکان وقت ایچون استعاره اولنور
حق سبحانه وتعالینک هنالك الولایة قول شریفی کبی معلوم اولا که بیت شریف وقتا که معظم
ومشرف اولدی ایسه انك ایچون حصین قیلندیکه اول مکه‌در وحمی قیلندیکه حرمدر وحرم ایچون
برحرم دخی قیلندیکه اول مواقیتدر ومواقیتی احرامسز کچمك جائز دکلدر بیت شریفی تعظیم ایچون
للمدنیین ذو الحلیفة مدنیلر ایچون میقاتی ذو الحلیفه‌در مدینه‌دن محل مذبوره کلنجه
التی ویدی میلدر عوام لساننده علی قیوسی دیمکله مشهوردر مواقیتده بونده بعید میقات
یوقدر وللشامیین جحفة شامیلر ایچون میقات جحفه‌در اصلنده اسمی مهیعه ایدی سیل
کلوب اهلنی استیصال یعنی هلاك ایلمکله جحفه تسمیه اولندی جحفه ایله مکه مابینی اوچ
مرحله‌در وللعراقیین ذات عرق عراقیین ایچون میقات ذات عرقدر خرسان واهل مشرق
دخی بونلردر وللنجدیین قرن نجدیین ایچون میقات قرندر ولیس القرنی بو قرنه منسوبدر
رضی الله عنه ولليمنيين يلملم یمنیین ایچون میقات یلملمدر محل مذبوردن مکه‌یه ایکی مرحله
درلاهلها ولمن مر علیها محل مذبور اهلی ایچون وخارجدن اول محله مرور ایدنلر میقاتی
در زیرا نبی علیه السلام بویلجه توقیت ایدوب وهن لهن لهم ولمن اتی علیهن من غیر اهلهن بیوردیلر
اگر دینلورسه اهل عراق وشام ینجه توقیت اولنورکه انلر مسلمان دکل ایدیلر جواب ویریلورکه نبی
نبی علیه السلام انلرك ایمانه کلمجکلرین طریق وحی ایله بیلوب توقیتی تعیین بیورمشدر ویحرم
تاخیر الاحرام عنها لمن قصد دخول مکة دخول مکه‌یه قصد ایدن کمسنه ایچون مواقیتدن
احرامی تاخیر حرام اولورکرك حج وعمره‌یه قصد ایلسون کرك ایلمسون احرامسز دخول حرامدر
اما شافعی قاتنده اگر حج ویا عمره‌یه مراد ایدرسه اول زمان حرام اولور بوقسه غیری مراد اولورسه
بلا احرام جائزدر زیرا جابردن روایت اولنمشدر نبی علیه السلام مکه فتح اولدوغی کون اوزرنده
سیاه عمامه احرامسز مکه‌یه داخل اولمشلردر زیرا احرام اداء عبادت ایچون مشروع اولمشدر
اگر نیت ایدرسه احرام لازم اولور نیت ایلمزایسه لازم اولمز احرام بقعه‌یی تعظیم وعبادت

وعبادت ایچون در چونکه عبادت وتعظیم اولیجق احرام لازم دکلدر بزم ایچون دلیل ابن عباسدن
نقل ایلدوکی ولا یدخل احد مکة الا باحرام حدیث شریفیدر زیرا احرام بقعهٔ شریفه نك
تعظیمی ایچون در بونده تاجر ومعتمر وبونلردن غیریلر دخی برابردر احرامی ترك جائز دکلدر
وشافعینك روایت ایلدوکی حدیث شریف اول ساعته مختصدر نبی علیه السلامك قول شریفی
دلالتی ایله زیرا نبی علیه السلام مکة حرام لم تحل لاحد قبلی ولا تحل لاحد بعدی وانما احلت لی
ساعة من نهار ثم عادت حراما بیورمشلردر بلا احرام دخول جائز دکلدر حرامدر
بعد النبی اجماع ایله حل اولدی قتال ایچون اگر بغاة وکفار غلبه ایلسه لر اول وقت حل
اولور وجاز التقدیم وهو افضل احرامی میقاتدن تقدیم ایلمك جائزدر وتقدیم افضل
در وابن مسعود شامدن وابن عمر بیت مقدسدن محرم اولمشلردر قچان حرامدن نفسنه
امین اولدقده نصکره تقدیم افضلدر ویحل لمن هو داخلها دخول مکة غیر محرم میقاتك
داخلنده اولان ایچون بلا احرام مکه یه دخول حلال اولور ووقته الحل داخل میقات
اولانك احرامی حل درحل حرم ایله میقات ما بینندن برمکاندر وللمکی فی الحج وفی العمرة
الحل حجده وعمره ده مکی ایچون میقات حلدر نبی علیه السلام اصحاب رضی الله عنهم حضرتلری
جوف مکه ده محرم اولملر دیو امر اولنمشدر اما عایشه رضی الله عنها نك قرنداشنه امر ایلدیکه عایشه
عمره یی تنعیمدن ایده ویره وتنعیم حلده برموضعك اسمیدر وفضایل حج شریف ایچون وارد
اولان احادیث شریفه نك نهایتی اولمیوب لکن برقاچ حدیث شریف بو محلده ایراد اولنمق
لازم اولمشدر قال النبی علیه السلام اعظم الناس ذنبا من وقف عرفة وظن ان الله لم یغفر له
وقال علیه السلام ان الحجر یاقوتة من یواقیت الجنة وانه یبعث یوم القیمة له عینان یبصر بهما ولسان
ینطق به ویشهد لمن استلمه بحق وصدق وقال حجة برورة خیر من الدنیا وما فیها والحجة المبرورة
لیس لها جزاء الا الجنة وقال علیه السلام الحجة المبرورة کفارة سبعین سنة ورد فی الخبر
النظر الی الکعبة بغیر طواف وبغیر صلاة افضل عند الله من عبادة سنة بصیام نهارها وقیام

لياليها وروي عن الحسن البصري ان الصوم في مكة يعدل بمائة الف يوم في غيرها ويصدق
درهم بمائة الف درهم وكذا كل حسنة تعدل بمائة **فصل** واذا اراد الاحرام ندب ان يقلم
اظفاره ويقص شاربه ويحلق عانته يعني حجه قصد ايدنكسنه احرامدن مراد ايليسه طرنقلريني
كسمك وبغلرني قرقمق وقاسقني تراش ايلمك مندوبدر احرام لغة احرم نك مصدريدر
يعني حرمه داخل اولسه نته كم اشتى دينلور يعني قيشه داخل اولسه عرف فقهاده مباح
اولان شئ كندو نفسنه حرام ايلمكدر وصلاتك تحريم وتحليلي اولدوغي كبي حجك
دخي تحريم وتحليلي واردر ثم يتوضأ او يغتسل وهو افضل اندنصكره آبدست آلهويا خود
اغتسال ايليه واغتسال افضلدر مراد پاكلكدر ونظافتدر غسل ايلمكدر اكر آبدست اكتفا
اولنورسه جائزدر جمعه ده اولدوغي كبي حائض ونفسا دخي اغتسال ايدرمرويدركه نبي عليه
السلام حضرت ابي بكرك خاتوني اسما ايچون نفساسي حالنده غسل ايليوب وحج ايچون محرمه
اولسون ديو امر ايلمشدر وابن عباسدن مرويدركه نفسا وحائض غسل ايدوب محرمه اولورلر
بيت شريفي طوافدن غيري مناسكك جملهسني قضا ايدرلر كذا في الزيلعي ويلبس ازارا ورداء
جديدين ابيضين احرام مراد ايدنكسنه يكي وبياض ردا وازار كيه زيرا نبي عليه السلام ازار
ورد اكيمشدر او كانا غسيلين اولبس ثوبا واحدا يستر عورته جاز وياخود اول ردا وازار
يونمش اوله وياخود برثوب كيه كه عورتني ستر ايليه جائزدر زيرا لبس محيط ممنوعدر وستر عورت
دفع حر وبرد ردا وازار لازمدر وستطيب قبل الاحرام تطيب ايليه وعائشه رضي الله عنهادن
منقولدر نبي عليه السلام قبل الاحرام تطيب ايدردي اما امام محمددن روايتدركه بعد الاحرام
عيني باقي قلان طيب كه مسك وغاليه كبي بونلرك جرمي كريه كورمشدر واما عائشه رضي الله عنهانك روايتي
ايلد وكي مطلقدر صحيح معقوله تطيب اولورسه جائزدر وممنوع اولنان بعد الاحرام تطيبدر و
يصلي ركعتين وايكي ركعت نماز قله وجابردن روايتدركه نبي عليه السلام ذو الحليفه ده ايكي ركعت
نماز قلمشدر وبيورمشدركه جبرئيل امين كلوب بو وادئ مباركده نماز قل وحج وعمره ايچون لبيك دي

دي ودیلدوکین محلدن قرات ایلمیه دیو تعلیم ایلمشدر اکرم اولان نکنه رکعت اولاده فاتحه
وقل یا ایها الکافرون سوره سنی ورکعت ثانیده فاتحه وقل هو الله احد سوره سنی قرائت ایلمه نبی علیه السلام ملک
فعلنه اقتدا ایلمش اولور وافضل اولان بودر وان کان مفردا بالحج اکر مفرد بالحج اولورسه یقول عقیبهما
اللهم انی ارید الحج فیسره لی وتقبله منی اول ایکی رکعتک عقبنده بو دعائی اوقویه معنی سنی یا الله تحقیقا
بن حجی مراد ایدرم اول حجی بکا میسر ایله وبندن اول حجی قبول ایله دیمکدر واکر قلبی ایله وان نوی بقلبه آخره
واکر قلبی ایله نیت ایدوب لسانی ایله سویلمزسه اکا کفایت ایدر اما اولی اولان لسانی ایله سویلمکدر ودخی
اولان لسانی تحریک ایلمه ومطلق حجه نیت ایلسه بینه فرضدن واقع اولور زیرا جمیع عبادتده نیت شرطدر
حق سبحانه وتعالی نک وما امروا الا لیعبدوا الله مخلصین قول شریفی اولان اخلاص نیت ایله
اولدوغی شرط اولمسنی مؤیددر واکر تطوعه نیت ایدرسه تطوع واقع اولور زیرا وقت معیار دکلدر
بلکه مشکلدر معیاره وطرفه شبیه در اکر معیار وطرف نیت ایله تنوع جائز اولمیوب بینه اصل فرض
واقع اولوردی صوم رمضان کبی ثم یلبی اندنصکره تلبیه ایلیه ونبی علیه السلامک تلبیه سنده ناس
اختلاف ایلمشلردر وابن عباسدن روایتدر که صلاة عقبنده تلبیه ایلمشلردر وابن عمر دیمشدر که
دوه یه بندوکی زمان تلبیه ایلمشدر سعد بن جبیردن روایتدر که ابن عباس تلبیه نک اختلافندن سؤال
ایلدم بیوردیلر که بو بابده بزم معلومز جمله دن زیاده در نبی علیه السلام بر کره حج ایلمشدر عقب صلاتده ایلیو
دوه یه بندکده وصحرایه چقدقده تلبیه ایلمشلردر خلق فوج فوج کلمکده عقب صلاتده استماع ایدن انی حفظ
ایدوب اول تلبیه اولمسنی نقل ایلدیلر وراحله یه راکب اولدوغی حالده استماع ایدن اول تلبیه اولمسنی
نقل ایلدیلر صحرایه چقدقده ایلدوکی تلبیه یی استماع ایدن اول تلبیه اولمسنی نقل ایلدیلر سبب اختلاف
بودر فیقول لبیک اللهم لبیک لا شریک لک لبیک ان الحمد والنعمة لک والملک لک لا شریک لک
پس امدی آخرنه دکین لبیک اللهم لبیک دعاسنی قرائت ایلیه لبیک لفظنک اصلی الب البابین در
الب فعل ماضی لک مفعول به غیر صحیحدر الب نک البابین ده اولان یا تثنیه ایچوندر بو محلده معنی
تثنیه تکثیر ایچوندر فعل الب حذف اولنوب مصدر فعلنه دلالت ایلدوکی ایچون فعل مقامنه

اقامت اولندي والبابين لفظنك زوايدي حذف اولنوب ثلاثي به نقل اولندي انزنصكره
مفعولله حرف جر حذف اولنوب مصدر دخي كافه مضاف اولوب لبيك اولدي معناسي
بن سنك خدمتكده مقيم اولوب وامرينه امتثال ايدوب ودخي مكانمدن زائل اولمام اقامت
كثيره ايله اقامت ايتمكدن زيرا تثنيه تكرير وتكثير وتلبيه دعوته جواب ايدوكنده خلاف يوقدر
اما داعيده اختلاف اولنمشدر بعضيلر داعي الله تعالى در فاطر السموات والارض ليغفر لكم
من ذنوبكم نص شريفي ايله استدلال ايلمشلردر وبعضيلر داعي نبي عليه السلامدر قال النبي عليه
السلام ان سيداً بنى داراً واتخذ فيها مادبة وبعث داعياً بو حديث شريف ايله استدلال
ايلمشلردر داعياً لفظندن مراد كندو نفسني تفسير يدر اما اظهر اولان بودركه داعي خليل الله در
وقتاكه مكه مكرمه يي بنا ايلدي واذن في الحج يأتوك رجالا وعلى كل ضامر فحواسي اوزره ناسي حجه
دعوت ايلمك مراد اولندقده يا رب نه كيفيت ايله دعوت ايده يم ديو نياز ايلدكده قل يا ايها الناس
اجيبوا ربكم خطابيله مخاطب اولدقده حضرت خليل ابي قبيسه چقوب يا ايها الناس اجيبوا ربكم
ديو ندا ايلدكده حق سبحانه وتعالى حضرتلري حضرت خليلك نداسني اصلاب ابا وارحام امهاتده
اولوب الى يوم القيام لباس وجود ايله ملبس اوله جق ارواحه استماع ايتدوروب انلر دخي دعوته
اجابت ايدوب لبيك ديمشلردر اولكسنه كه بركره لبيك ديمشدر بركره حج ايلمشدر ايكي كره ديين ايكي
اوچ كره ديين اوچ كره وقس على هذا ولبيك ديمك حج ايتمشدر ان الحمد قولي كسر الف ايله ثنايه ابتدا
اولنمش اولور فتح الف ايله اولورسه وصف اولور واگر بركسنه بو الفاظي تغيير ايدوب ثنا وتسبيحدن
بر غيري الفاظ اوقوسه ائمه حنفيه قاتنده جائزدر كرك تلبيه ادايه قادر اولسون كرك اولمسون
برابردر وينه تلبيه يي فارسي ايله جائزدر اما ابو حنيفه قولي اوزره تكبير افتتاح عربي وفارسي ايله در
وامام محمد تكبير افتتاح ايله وتلبيه نك مابيننده فرق ايدوب تلبيه ده فارسي ايله تكلم جائزدر بونده
ذكردن غيري اولان ذكر مقامنه قائم در تقليد هدي كبي چونكه تقليد هدي ذكر مقامنه قائم
اولور پس غير عربيتدن غيريسي عربيت مقامنه قائم اولور اما صلاة بونك خلافنجه در ولا ينقص منها

منها بو تلبيه دن ناقص ايلمبه ويجوز الزياده و زياده ايلمك جائز اولور امام شافعي خلاف ايدوب
تشهد قياساً بونده دخي جائز اولمسنه ذاهب اولمشلردر بزم ايجون دليل كبار صحابه دن ابن مسعود
وابن عمر وابو هريره رضي الله عنهم مأثورا اوزرينه زياده ايلمشلردر ابن مسعود المرهد لبيك عدد
التراب لبيك و بر روايتده لبيك حقا حقا تعبدا ورقا لبيك لبيك اسئلك اله الخلق لبيك
لبيك والرغباء اليك لبيك مرغوبا ومرهونا اليك لفظلرينى زياده ايلردي وعمر رضي الله عنهما
لبيك وسعديك والخير كله في يديك اله الخلق وغفار الذنوب لبيك ستار العيوب لبيك
كشاف الكروب لبيك الفاظنى زياده ايلردى واذا لبى ناويا الحج فقد احرم فچان حج ايچون
نيت ايلدوكى حالده تلبيه ايلسه تحقيقا اولكمسنه محرم اولور اما بيان اولنمديكه فنفسي ايله شارع
اولور حسام الدين شهيد ذكر ايلمشلردركه اولكمسنه نيتدن صكره جه تلبيه ايله شارع اولور
يوقسه تلبيه دن صكره دكل نته كم صلاتده نيت دن صكره شارع اولور تكبير ايله يوقسه تكبيردن صكره
دكل ابو يوسف قاتنده بالكز نيت ايله تلبيه سز شارع اولور شافعي دخي بوكا ذاهب اولمشلردر زيرا
ديرا اولكمسنه احرام ايله حرامدن منعي التزام ايلمشدر پس امدي مجرد نيت شارع اولمش اولور صوم
كبي بزم ايچون دليل حق سبحانه وتعالى نك فمن فرض فيهن الحج فلا رفث ولا فسوق ولا جدال
في الحج قول شريفيدر ابن عباس ديمشدركه حجك فرضي اهلالدر وابن عمر ديمشدركه تلبيه در وابن
مسعود ديمشدركه احرامدر وعايشه رضي الله عنها ديمشدرلر لا احرام الا لمن اهل ولبى
زيرا حج نيچه اركاني مشتملدر پس امدي واجب اولديكه تعظيمي مراد اولان ذكر مشروط اوله صلاة
اوله اما صوم بونك خلافنجه در زيرا صوم ركن واحددر اما شافعي حرامدن منعي التزامدر ديمش
ايدي بز بوكا تسليم ايتمزز زيرا بونده منعي التزام دكلدر بلكه اداء افعالي التزامدر حرامدن
منع ضمنا بولنمش اولور صوم بونك خلافنجه در زيرا صوم كف عن الحرام ركندر اني التزام قصدي
اولور صلاة ايله حج بيننده فرق ايلمشدر زيرا باب حج اوسعدر حتى حجده نيابت جاري اولور
تلبيه دن غيريسي تلبيه مقامنه قائم اولور و محرم اولدقده صكره نبي عليه السلام صلوات

شریفه ایله دارقطنی روایت ایلمشدر که تلبیه دن صکره اللهم اعنّی علی اداء فرض الحج وتقبله منّی
واجعلنی من الذین استجابوا لك وآمنوا بوعدك واتبعوا امرك واجعلنی من وفدك الذین
رضیت عنهم وارضیت وقبلت اللهم لك قد احرم شعری وبشری ولحمی ودمی ومخی وعظامی
دیمکی بعضیلره مستحب کورمشلردر فلیتق الرفث اولکسنه رفثدن صقنسون جماعدر رفث کم
حق سبحانه وتعالی نك احل لكم لیلة الصیام الرفث الی نسائكم ویاخود کلام فاحشدر ویاخود
عورت یاننده ذکر جماعدر ابن عباسدن روایت اولندی که وهن یمشین بنا همیسا ان یصدق
الطیر ننك لمیسا وقتاکه بو بیتی انشاد ایلدی کندویه رفث ایدرمیسین حالبوکه محرمسن
دیدیلر جوابنده رفث اولدر که نسا قاتنده ذکر جماعدر وهن ضمیری ایله راجعدر
همیس ایلك ابلرینك صوتیدر لمیس ایسه اسم جاریه در والفسوق والجدال
دخی فسوق وجدالدن صقنسین فسق معاصیدر وجدال رفیقی وحمال وحرامی ایله
مجادله ایلمکدر ودینلمشدر که وقت حجك تقدیم وتاخیرنده مشرکین ایله مجادله در حق سبحانه
وتعالی نك فلا رفث ولا فسوق ولا جدال فی الحج قول شریفی ایله نهی اولنمشدر وقتل
الصید البرّ لا البحر قتل صید بردن اتقا ایلیه صید بحردن اتقا ایلمیه ولا تقتلوا الصید
وانتم حرم نص شریفیله نهی اولنمشدر بر قیدی بحردن احترازدر زیرا صید بحر جائزدر
والاشارة الیه والدلالة علیه واول صیده اشارتدن وانك اوزرینه دلالتدن
دخی اتقا ایلیه اشارت قیدی حاضر ایچون ودلالت قیدی غائب ایچوندر ومنقولدر که
ابو قتاده رضی الله عنه محرم دکل ایکن بر حمار وحشی صید ایلمش ایدی لکن یاننده اولان
کمسنه لر محرم ایدیلر صیدا اولان وحشك لحمی ایچون نبی علیه السلام سؤال اولندقده
هل اشرتم هل دللتم هل عنتم بیوردقلرنده اصلا بو مقوله فعل بزدن صادر اولمدی
دیو جواب ویردیلر نبی علیه السلام اذاً فكلوا بیوردیلر یعنی بویله اولیجق اکل ایدیکز
دیو اکلنه اذن شریفلری اولدی وقتل القملة وکهله قتلندن دخی اتقا ایلیه اما بره

بره وسوري سكك وقمه سكك وبيلان وعقرب وفاره وقورد وقمه فرعه والافزعه ديمكدر
وسائر بونلره بكزر سباع كه اوزرلرينه حمله ايليه بونلري قتل ايلمك جائزدر و الطيب رايحه طيبه دن
دخي اتقا ايليه وقلم الظفر طرنق كسمكدن دخي اتقا ايليه وحلق شعر راسه وبدنه وقص لحيته
وباشنك قللني تراشدن وبدني قللني دخي تراشدن وصقالني قرقمقدن اتقا ايليه نته كم حق سبحانه
وتعالى ولا تحلقوا رؤسكم قول شريفي ايله نهى ايلمشدر وبو آيت كريمه بعبارته باشني ترشدن
نهيدر اما دلالتي ايله بدنك شعريني دخي تراشدن نهيدر اما دلالتي ايله بدنك شعريني دخي
تراشدن نهي در زيرا شعرده حيوانك نامي وار دربو وزياده اولور جونله باشك قللي
تراشدن نهي اولنوب ازاله دن امنه مستحق اولدي بدن قللي دخي اكا تشبيه اولنوب
اول دخي منع اولندي وستر راسه ووجهه باشني يوزني ستر ايلكدن دخي اتقا ايليه شافعي
رحمه الله نبي عليه السلامك احرام الرجل في راسه واحرام المرأة في وجهها حديث شريفني
استدلال ايدوب ار آدم يوزني ستر ايلمك وعورت باشني ستر ايلمك جائزدر زيرا اثر
احرام رجلده كشف راس وعورتده وجه در ديدي بزم ايچون دليل بودر كه براعرابي محرم
دوه دن دوشوب بوينني قيرلدقده يولداشلري يوزني اورتمك مراد ايلدكلرنده نبي عليه
السلام لا تخمروا وجهه ولا راسه فانه يبعث يوم القيمة ملبيا بيورمشلردر بو حديث شريف
بزه كافيدر وشافعينك روايت ايلدوكي حديثك فائده سي رجل احراميله مراة احرامنك
بيننده فرق ايچوندر شويله كه مراة محرم باشني اورتمك جائزدر واما رجل محرم باشني اورتمك
جائز دكلدر شافعينك طرفندن سؤال اولنمش اعرابي حديثني ايله عمل ايدوب محرم حيوانده
تغطيه وجه وارس ايتمز اما محرم فوت اولدقده صكره تغطيه وجه وارس اولسون ديرسز
سز بر ماده ده عمل ايدرسز بر ماده ده عمل ايلمزسز بو نيجه راست كلور غايت البياننده
ائمه حنفيه طرفندن جواب ويريلور كه بو اعرابي حديثي اذا مات ابن ادم انقطع عمله
الا عن ثلث حديث شريفيله معارضه اولنمشدر زيرا كشف راس وجه حالت احرامدندر

محرم فوت اولمغله احرامی باطل اولدی انکچونکه محرماً وفات ایدن کمسنه نك احرامنی مأمور بالحج
اولان بنایه قادر دکلدر بالاتفاق بوندن معلوم اولدی که محرم فوت اولمغله احرامی باطل اولدی
اما حدیث اعرابی مجرد اکا مخصوصدر زیرا نبی علیه السلام انك لا تخمروا وجهه ولا رأسه فانه یبعث
یوم القیمة ملبیاً حدیث شریفی شهادتی ایله در بو معنا ایسه هر محرمده موجود بولنمیوب انجق اکا مخصوص
اولدی بوندن غیری محرماً فوت اولانك تغطیهٔ وجه و رأسنده بر دیلمزه نخعه وار در که عطا رضی الله
عنه روایت ایلدیکه نبی علیه السلام محرماً وفات ایدن کمسنه ایچون سؤال اولندقده خمروا رأسه و وجهه
ولا تشبهوه بالیهود والنصاری دیو بیورمشلردر وغسل رأسه اولحیه بالخطمی دخی باشنی وصقالنی
حطمی ایله غسلدن دخی صاقنه حطمی براوتدر والکثرنا انك ایله باش غسل اولنور اما ابو حنیفه
قاتنده حطمی طیب در واما امامین قاتنده طیب دکلدر حطمی ایله هوام قتل اولنور و شعری
ملایم ایدر ثمرهٔ خلاف بونك سببی ایله واجب اولان شیده در ابو حنیفه قاتنده دم لازم
اولور امامین قاتنده صدقه لازم اولور حطمی ایله قید ایلدوکی شوندن اوتریدر که اگر برکمسنه
اشنان وصابون ایله باشنی غسل ایلسه بالاتفاق اوزرینه برشی لازم کلمز ولبس قمیص وسراویل
وقباء وعمامة وقلنسوة وخفین الا ان لا یجد نعلین فیقطعهما من اسفل الکعبین کوملك
وطون وقفتان ودولبند وقاووق کیمکدن صاقنه ودخی خفین کیمکدن الا مکر که نعلین بولمیوب
طوبقلرینك اشغه سندن قطع ایدوب کیمش اوله حفین اولوب اوزرینه مسح جائز اولورسه کیمیه
زیرا نبی علیه السلام ذکر اولنان اشیادن کیمکدن منع ایلمشدر اکر ازار بولمز ایسه سراویلی شق ایدوب
یشتمال کبی بغلیه واکر ردا بولمز ایسه قمیصنی شق ایلیه وبوریه ولبس ثوب صبغ بزعفران او ورس او عصفر
زعفران و ورس ایله بویانمش ثوب کیمکدن دخی اتقا ایلیه زیرا نبی علیه السلام نهی ایدوب ولا یلبس المحرم
ثوباً منه زعفران ولا الورس حدیث شریفی بیورمشدر و ورس برصاری بویادر رائحه اولمشدر و کلمش
زعفرانه بکزر یمندن کلور الا ما غسل حتی لا ینفض الا مکه غسل اولنوب رائحه سی اولمیه یعنی
رائحه سی کیتمش اولوبلر دخی زیرا منع رائحه ایچوندر لون ایچون دکلدر ویجوز له الاغتسال محرم

محرم ایچون اغتسال یعنی غسل ایلمك جائز اولور زیرا نبی علیه السلام دخی محرم ایکن غسل
ایلدوکی متفق علیه در و عمر رضی الله عنه دخی محرم ایکن غسل ایلمشدر ودخول الحمام ومحرم ایچون
دخول حمام دخی جائز اولور زیرا اصحاب کزین رضوان الله علیهم اجمعین محرمیکن دخول حمامدن
نهی ایلمز ایدی والاستظلال بالبیت والمحمل محرم اولان کمسنه بیت ایله کولکه لنمك ودخی محمل ایله کولکه
لنمك جائز اولور اما باشی ویوزی بیته ومحمله دوقنمق کرکدر زیرا احرام اولان کیمکه دربونی
ایسه کیمك بولنماز اول اجلدن جائز اولور اما مالك جادر ایله واکا مشابه اولان شی ایله
استظلالی کربه کورمشدر زیرا بو مقوله ده باشی اورتمك مشابه اولور بزم ایچون دلیل عثمان
رضی الله عنه محرم ایکن جادر قورمشدر ومسجده دخول خود جائزدر اول دخی بو قولی تایید ایدر
وروایت اولنورکه نبی علیه السلام ایچون صریفه توب بغلنوب حرارت شمسدن کولکه لندرلمشدر
وشد الهمیان فی وسط النون واقحه قوشاق کیسه یی بلنه باغلمق جائز اولور امام مالك
دیرکه اگر غیرینك نفقه سی اولورسه مکروه در بزدیررکه بو لبس محیط معناسنه دکلدر کم مکروه
اوله وقوشاق وقلیج وسلاح قوشانمق وبرماغنه خاتم کچرمك وطیبدن غیری ایله اکتحال
جائزدر واما ابو یوسف اگر قوشاق ابرشم اولورسه مکروه در دیمشدر ومقاتله عدوه و
محرم اولان کمسنه عدوسی ایله مقاتله جائز اولور کندو نفسندن ضرری دفع ایچون
ویکثر التلبیة رافعا بها صوته عقیب الصلوة وکلما علا شرفا او هبط وادیا والقی راکبا
وبالاسحار محرم اولان کمسنه تلبیه یی عقیب صلوة ده چوق ایلیه اول تلبیه ایله صوتنی
رفع ایدیجی اولدوغی حالده هر بارکه بر یوکسك یره چقسلر ویاخود بر وادی یه هبوط ایلسلر
وباخود آتلولره ملاقی اولسلر ودخی سحرلرده تلبیه یی چوق ایلیه لر زیرا احرامده تلبیه صلوة ده
تکبیر کبیدر اولی شرط با قیسی سنتدر بوبله اولیجق برحالدن برحاله انتقال اولندقده تلبیه
کتوریلور ابن مسعود نبی علیه السلامدن افضل الاعمال العج والثج حدیثنی نقل ایتدی روایت ایلمشدر
ابوبکر رضی الله عنهدن منقولدر که نبی علیه السلامدن ای الحج افضل دیو سؤال اولندقده العج والثج

بونلر مشلر الحج تلبيه ايله رفع صوتدر الحج اراقة دمدر يعني قربان ايلمكدر بنم ائمه مز قاتنده دعا
وازكارده مستحب اولان اخفادر مكر كه اعلامنه مقصود تعلق ايليه اذان وخطبه كبي اوريله
اولسه تلبيه دخي اعلام ديمكن اولان شيئه شروع اعلام ايچوندر بوتقديرجه رفع صوت مستحبدر
فصل فاذا دخل مكة ابتداء بالمسجد قچن محرم مكه يه داخل اولدقده مسجددن ابتدا ايليه
زيرا مقصود زيارت بيتدر بيت ايسه مسجدده در پس امدي تلبيه ايدجي اولدوغي حالده يا
تشبيه دن مسجدده داخل اوله كرك ليلا داخل اولسون كرك نهارا اصغر ايلمز مراد دخول بلده
كيجه وكوندوزي برابردر وبني عليه السلام خرسز خوفندن كوندوزن داخل اولمشدر وعمر
رضي الله عنه حجاجي كيجه ايله دخولدن نهي ايدردي خرسز خوفي ايچون اما امام حسن وامام
حسين رضي الله عنهما كيجه ايله كيرمشلردر ومكه يه حين دخولده اللهم هذا حرمك ومامنك
قلت وقولك الحق ومن دخله كان آمنا اللهم فحرم لحمي ودمي على النار وقني عذابك
يوم تبعث عبادك ديه ومسجده چپلاق اياق ايله داخل اوله الا امكن اياغنه ضرر اوله
ومسجده دخول حيننده بسم الله على ملة رسول الله الحمد لله الذي بلغني بيته الحرام
اللهم افتح لي ابواب رحمتك ومغفرتك وادخلني فيها واغلق عني ابواب معاصيك
وجنبني العمل فيها فاذا عاين البيت كبر واهلل قچن حرم بيتي معاينه كورسه تكبير وتهليل
ايليه ومستحب اولور الله اكبر الله اكبر اللهم انت السلام ومنك السلام حينا ربنا بالسلام
اللهم زد بيتك هذا تشريفا ومهابة تعظيما اللهم تقبل توبتي واقلني عثرتي واغفر خطيئتي
يا حنان يا منان وعطادن روايتدر كه بني عليه السلام قچن بيتي معاينه كورسلر اعوذ برب
برب البيت من الدين والفقر وضيق الصدر وعذاب القبر ديرلردي وبيت شريف اون دفعه
بنا اولنمشدر بري بناء ملائكه كرام بري بناء ابن آدم عليه السلام وبري بناء خليل عليه السلام
الله الجليل وبري بناء عمالقه جرهم وبري بناء قصي بن كلاب وبري بناء قريش وبري
بناء عبد الله ابن زبير وبري بناء حجاج بن يوسفدر وابتداء بالحجر الاسود واستلمه وكبر

وكبّر وهلل رافعاً يديه كالصلاة و حجر اسودي استقبال ايليوب انك ايله ابتدا ايليه
وتكبير وتهليل ايليه ايكى النى صلاته رفع ايلدوكى كبى رفع ايلدوكى حالده رفع يد سكز يرده
واقع اولور بري تكبير افتتاح قنوتده عرفاتده استلام حجر اسودده وصفاده مزدلفه‌ده
عند بينده جمرهٔ عقبه‌ده ويقبله ان استطاع من غير ايذاء و حجر اسودى اوپه برلكسنه اذا
و نعد پسز اكر قادر اولورسه مثلا ايكى الني حجر اسودك اوزرينه وضع ايليه و اوپه اوپدكده
صكره صوت ايليه تقبيلدن صكره حجر اسودده استلام مستحب ميدر ديو سؤال اولندقده
عمر ابن عباس رضي الله عنهمادن مرويدر كه نبي عليه السلام حجر اسودي تقبيل ايدردي و تقبيل
حجرى و سجده ايدردي و تقبيل حجري عدم ايذا ايله شرط ايلدي زيرا استلام حجر سنتدر
اذيت مسلمدن احتراز در واجبدر واجب سنت ايچون ترك اولنماز و نبي عليه السلام
مبارك شفتينني حجر اسود اوزرينه وضع ايدوب چوق بكا ايدرلردي و عمر رضي الله عنه
يا عمر بو محلده كوز ياشي دوك سن بر قوي ادمسين ضعيفلر مزاحمه ويرمه اكر بر فرجه
فرجه بولورسك استلام ايله والا استقبال ايله تكبير و تهليل ايله بيورمشلردر اوپسمه
اكر تقبيله قادر اولماز ايسه حجر اسودي استلام ايليه اوغيره شيئاً في يده ويقبله وياخود
الندهٔ اولان برشيئي حجر اسوده مس ايدوب و اول شيئي تقبيل ايليه اكر اليله استلام ايلمك
ممكن دكل ايسه زيرا روايت اولنمشدر كه نبي عليه السلام راحله اوزرنده چوكان ايله استلام ايدوب
و چوكاني اوپمشدر او بشيرا اليه مستقبلاً مكبراً مهللاً حامداً الله تعالى مصلياً على النبي عليه السلام
وياخود حجر اسودده مستقبل اولوب حق سبحانه وتعالى يه مكبراً و مهلل و حامد و رسوله مصلى
اولدوغي حالده اشارت ايليه و حجر اسوده استقبال ايلدكده بسم الله الله اكبر اللهم ايماناً بك
وتصديقاً بكتابك ووفاءً بعهدك واتباعاً لسنة نبيك اللهم هذا البيت بيتك وهذا
الحرم حرمك وهذا الامن امنك وهذا مقام عائذ بك من النار بو دعايي اوقيه دنيلمشدر كه
استلام حجرده حكمت ندر نبي عليه السلام بيورمشدر كه وقتا كه حق سبحانه وتعالى ارواحدن

اخذ میثاق ایدوب الست بربکم قالوا بلی خطابیله مقرّ ایلدکن برمیثاقی بر ورقه یازوب حجر
اسوده امانت وضع ایلمشدر شول کمسنه که حجر اسودی تقبیل ایدر کان عهدی ثانیا تجدید ایدر
و حجر اسود دخی قیامت کوننده اول کمسنه ایچون شهادت ایدر و یطوف آخذا عن یمینه
مما یلی الباب بعد الاستلام طواف ایلیه کنده و صاغ جانبندن شارع اولدوغی حالده
باب کعبه یی ولی ایدن طرفدن بو کا طواف قدوم و طواف التحیة و طواف النفاد دخی دینلمشدر
بو طواف افاقی ایچوندر مکی ایچون مسنون اولمدی و افاقی ایچون طواف افضلدر صلاة
نافله دن طوافده بیت شریف صول طرفنده اولمق کرکدر و بیت شریف طایفک یسارنده اولمغه
حکمت بودر که طواف ایدن کمسنه موتم کبیدر زیرا آدم امام ایله نماز قلدقده امام موتمک
صول طرفنده اولور قلب صول طرفده اولمغله قلبک بیت شریفه قریب اولمسی مقصوددر وقد
اضطبع رداءه بان جعل تحت ابطه الایمن والقی طرفیه علی کتفه الایسر محرم رداسنی قولتوغی
آلتندن صول اومزینک اوزرینه قویه و یجعل طوافه وراء الحطیم طایف اولان کمسنه طوافنی
وراء حطیمدن ایلیه اگر بیت شریف ایله حطیم مابیننی طواف ایلیه جائز دکلدر زیرا حطیم بیت
دندر [illegible] اولندیکه عایشه رضی الله عنها اگر مکه مکرمه فتح اولورسه بیت شریف ایچنده
ایکی رکعت نماز قلمغه نذر ایلمش ایدی مکه شرفه الله فتح اولدقده نبی علیه السلام عایشه نک الندن اخذ
ایدوب حطیمه کتوردی و حطیم بیتدندر بونده نذرینی ادا ایله دیو بیورمشلردر زیرا سنک
قومک مضایقه اوزره اولمغین قصر ایدوب بیتدن اخراج ایلمشلردر اگر قومک جاهلیتدن
حدیث العهد اولمیدی بناء بیتی نقض ایدوب قواعد خلیلیه اظهار ایدردم و حطیمی
بیته داخل ایدردم و عتبه لرینی عرضه ملصق ایدوب و ایکی قپو ایدوب برینی شرقی و برینی غربی
ایدردم اگر کلجک سنه صاغ اولورسم بو ایشه ایدرم دیو بیورمشلر ایدی لکن عمر وفا ایتمکین
میسر اولمدی حتی خلفاء راشدیندن عبد الله ابن زبیر بو حدیث شریفی استماع ایدوب قواعد
خلیل علیه السلامی اظهار ایدوب بیت شریفی بنا ایدوب حطیمی بیته داخل ایلمشدر و قتا که

اضطبع
ای قلتقمق

وقتاکه عبد الله ابن زبیر حضرتلری قتل اولندیسه حجاج بنارء ابن زبیری نقض ایدوب
جاهلیتده اولان رسم قریش اوزره بنا ایلمشدر چونکه حطیم بیتدن اولیجق طوافده داخل
اولمق لازمدر زیلعی حطیمک کلیسی بیتدن دکلدر دیو نبی علیه السلامک ستة اذرع من الحجر
من البیت وما زاد فلیس من البیت قول شریفی ایله استدلال ایدوب کتابنده ذکر ایلمشدر التی زراعی
بیت شریفدن اولوب سائری بیتدن اولمدوغنه بوحدیث ایله استدلال ایلمشدر وهاجر و اسمعیل
علیهما السلامک قبری شریفلری حطیمده در دیو غایة البیانده ذکر اولنمشدر قچن طواف ایدن
کمسنه باب شریفه داخل (مقابل) اولدقده اللهم بیتک عظیم ووجهک کریم وانت ارحم الراحمین واعذنی
من النار ومن الشیطان الرجیم وحرم لحمی ودمی علی النار وامننی من احوال یوم القیمة واکفنی مؤنة
الدنیا والآخرة وقچن رکن عراقیه ایرشدکده اللهم انی اعوذ بک من الشرک والشک والنفاق وسوء
الاخلاق وسوء المنظر فی الاهل والمال والولد وقچن میزابه ایرشدکده اللهم اظلنی تحت عرشک
یوم لا ظل الا ظلک ولا اله غیرک یا ارحم الراحمین اللهم اسقنی بکاس محمد علیه الصلاة والسلام
شربة لا اظماء ابدا دیه وقچن رکن شامیه ایرشسه اللهم اجعلنی حجا مبرورا وسعیا مشکورا وذنبا
مغفورا وتجارة لن تبور یا عزیز یا غفور وارحم وتجاوز عما تعلم انک انت الاعز الاکرم دیه قچن
رکن یمانیه ایرشسه اللهم اعوذ بک من الکفر واعوذ بک من الفقر ومن عذاب القبر ومن فتنة المحیا
والممات واعوذ بک من الخیر فی الدنیا والآخرة دیه ورکن یمانی ایله حجر اسود مابیننده ربنا آتنا
فی الدنیا حسنة وفی الآخرة حسنة وقنا عذاب النار وعذاب القبر دیه وحجر اسوده ایرشدکده اللهم
اغفر لی برحمتک واعوذ برب الحجر من الدین والفقر وضیق الصدر وعذاب القبر وبو ذکر اولنان
بر شوطدر وسبعة اشواط یدی شوط ایله طواف ایلیه وسبعه مفعول تطوفدر یرمل فی الثلثة
الاول منها اشواطدن اوج اولکی سنده رمل ایلیه ورمل ایلمک یریدکده اموزلرینی تحریک ایدوب
سلکنمکدر معلوم اولا که اوج اولکی شوط سنتدر ابن عباس دیمشدر که طوافده رمل یوقدر نبی
علیه السلام رملی فعلی عمره قضا ایچون ایلمشدر بونک بناسی بودر که نبی علیه السلام عمره ایچون

مكهٔ مكرمه يه كلوب حديبيه يه قوندقده مكه مشركلري جنك ايتمشلردر انجق زيارته كلدك ديو عثمان
رضي الله عنهي كوندردكده مشركلر رضا ويرميوب بو سنه رجوع ايلسونلر سنهٔ آتيه ده مكه يي
شرفها الله تعالى ايليه‌لم كلوب زيارت ايلسونلر ديو بو منوال اوزره مصالحه ايدوب رجوع بيورمشلر
ايدي سنهٔ آتيه ده نبي عليه السلام صلح اولندوغي اوزره مكهٔ مكرمه يه كلوب سلاحسز داخل اولوب
اضطباع ايدوب كندولر رمل ايلدكلرنده اصحاب كرام رضوان الله تعالى عليهم اجمعينه خطاب
ايدوب الله تعالى رحمت ايلسون شول كمسنه يه كه اوموزلريني حركت ايتدوروب اظهار جلادت
ايليه زيرا سببي بو ايديكه حمّىٔ يثرب محمّدي واصحابني ضعيف ايلمشدر مردانه حركته قادر دكل
لردر ديو مشركلر برلرينه سويلرلردي نبي عليه السلام استماع ايلدكلرنده مشركلره اظهار جلادت
ايچون بويله بيورمشلردر وابن عباسك لا رمل في الطواف ديو روايت ايلدوكي اظهار جلادت
اول زمان مشركينه رغماً ايدي شمدي ايسه اول معنى يوقدر امدي رمل دخي دكلمق ايجاب ايدر
جواب ويريلوركه اكرچه رمله سبب مشركين ايدي لكن اول سبب بزه ايدي سنت اولدي نته كم
خليل الرحمن شيطاني كوروب رمي جمار ايلمشدر اول سبب خود شمدي يوقدر لكن خليل عليه السلام دك
اول فعلي بزه سنت اولمشدر يعني سنت اولدي وسفرده قصر صلاة سبب مشقتدر لكن
مشقت بوغيكن بيله قصر اولندي وجابر وابن عمر رضي الله عنهما روايت ايلمشدر كه نبي عليه السلام
حجة الوداعده طواف ايلدكده اوچ اولكى ده رمل ايلمشدر بزه دخي ابدي سنت اولمشدر ترك جائز
دكلدر اكر خلقك مزاحمه سي اولوب رمل ايلمك ممكن اولمازايسه برمقدار توقف ايدوب بعده رمل
ايليه استلام حجر اسود بونك خلافنجه در ويمشي في البواقي على هيئته اوچ اولكيسندن باقي
سنده سكينه و وقار اوزره يعني تاني اوزره مشي ايليه ويستلم الحجر كلما مرّ به هربار كه حجر اسوده
مرور ايده استلام ايليه زيرا طوافك هر شوطي صلاتك ركعتلري كبيدر وهر ركعت تكبير ايله
افتتاح اولندوغي كبي هر شوط دخي استلام حجر اسود ايله افتتاح اولنه ويختم طوافه بالاستلام
طوافني استلام حجر اسود ايله اختتام ايليه استلامده اولان الف ولام مضاف اليه‌دن عوضدر

صمد تقديري بالاستلام الحجر ديمكدر واستلام الركن اليماني كلما مرّ به حسن هر مرور ايلدكجه ركن
يماني‌يي استلام حجردر يعني مستحبدر ابو حنيفه و ابو يوسف قاتنده و امام محمد قاتنده سنتدر زيرا
نبي عليه السلام حجر اسود ايله ركن يماني‌يي استلام ايلمشدر لكن تقبيل ايلمشدر اما امام محمد قاتنده
سنت اوليجق تقبيل اولمق لازمدر و ابن عباس روايت ايلمشدر نبي عليه السلام ركن يماني‌يي تقبيل ايلمشدر
دارقطني دخي روايت ايلمشدر كه نبي عليه السلام ركن يماني‌يي استلام ايلدكده تقبيل ايلمشدر يانك
تشديدي ايله يمني تخفيفي يماني ايليسي دخي نسبيدر لكن تخفيف ايله اولان يماني نك الفي
ياي نسبي اولان يانك برندن بدلدر ثم يصلي ركعتين عند المقام اندن صكره مقام ابراهيمده ايكي
ركعت نماز قله اول مقام شول حجردر كه آنده ابراهيم عليه السلامك قدم مباركلرينك اثري
واردر مقام فتح ميم ايله موضع قيامدر ضم ميم ايله موضع اقامتدر او حيث تيسر من المسجد
وياخود مسجد حرامدن ميسر اولان موضعده ايكي ركعت نماز قله زيرا صلاة بر مكانه
مخصوص اولوب بر مكانه مخصوص اولمق يوقدر ممكن اولان محلده ادا ايلمك كركدر ركعت
اوليده قل يا ايها الكافرون و ثانيده قل هو الله احد سوره لريني قراءت ايليه و بونلردن غيري
سوره قراءت ايليه و بونلردن غيري سوره قراءت ايدرسه جائزدر و ذكر اولنان ايكي ركعت نمازي
تطوع مباح اولان وقتلرده قلمق كركدر شول كمسنه كه صلاة طواف جميع اوقاتده مباحدر
دينك قولي صحيح دكلدر زيرا يوم فطرده و يوم نحرده صومدن نهي كركدر كرك مكه‌ده
كرك خارج مكه‌ده برابردر وهما واجبتان بعد كل اسبوع هر يدي شوطدن صكره
ايكي ركعت صلاة واجبه در شافعي ديركه ذكر اولنان ايكي ركعت نماز سنتدر زيرا وجوبه
دليل يوقدر اما بزم ايچون دليل نبي عليه السلامك وليصل الطائف لكل اسبوع ركعتين
قول شريفيدر زيرا امر وجوب ايچوندر شافعي طرفندن بزه ايكي وجه ايله اعتراض اولنوب
بريسي بو حديثك اصلي اولميوب كتب حديثده يوقدر ديو و بريسي دخي حديث اعرابيدر كه
نبي عليه السلام بر اعرابي‌يه بش وقت نمازي تعليم ايلدكده بونلردن غيري صلاة وارميدر

دیو سؤال ایدوب بو قدر الا امکه که تطوع اوله دیو بیورمشلر ایدی بو یله اولیجق وجوب
افاده سنی نه کیفیت ایله حاصل اولور جواب ویریلور اولکی اعتراض اکر راوی عادل
اولورسه کتب حدیثده بولنمسی موجب قدح دکلدر اما حدیث اعرابی متروک الظاهر
دریعنی ظاهری مراد دکلدر واجماع امت بونک اوزرینه دیرکه صلاة جنازه وصلاة
عیدین واجبلردر بو اعرابی حدیثنده صلاة جنازه نک وعیدینک بیانی یوقدر
بو تقدیرجه معارضه صلاح دکلدر وامام مالک فرضیته ذاهب اولوب حق سبحانه
وتعالی نک واتخذوا من مقام ابراهیم مصلی قول شریفی ایله متمسک اولمشدر
امام مالکه جواب ویروب دیررکه بو آیت کریمه مؤلدر دیلمشدر مقام ابراهیم
شول موضعدر که مسجد حرام اول موضعده قلنمشدر مصلادن مراد مسجددر
پس امدی اول موضعی مسجد اتخاذ ایتمکه مامور اولمشدر وهذا طواف القدوم
وهو سنة لغیر المقیم بمکة وشول ذکر اولنان طواف قدومدر و بو طوافه قدوم مکه ده
مقیم اولانلر ایچون سنتدر امام مالک نبی علیه السلامک من اتی البیت فلیحیه بالطواف
حدیث شریفی ظاهری ایله تمسک ایدوب واجب اولمسنه ذاهب اولمشدر بزم ایچون دلیل
حق سبحانه وتعالی طوافی مطلق امر ایلدی امر مطلق ایسه تکرار مقتضی دکلدر حال
بوکه طواف زیارت بالاجماع متعین اولمشدر وشول محلده که تحیه تسمیه اولنمشدر
اول دخی دلیل استحبابدر معلوم اوله که حج شریفده طواف اوچدر اولکی طواف
قدومدر انک دخی اوچ اسمی واردر طواف التحیة وطواف اللقا وطواف اول العهد
بو سنتدر مکه ده مقیم اولمیانلر ایچون ایکنجی طواف زیارتدر طواف الافاضه وطواف
یوم النحر بو فرضدر اوچنجیسی طواف وداعدر بونک بر اسمی واردر بوندن غیری طواف
صدردر افاقی یه واجبدر اما مکی یه طواف زیارتدن غیری مشروع اولمدی قدوم وصدر
اولمدوغی ایچون ثم یعود اندنصکره مقام ابراهیمده ایکی رکعت نمازی قلدقدنصکره

صكره حجر اسوده عودت ايليه ويستلم الحجر دخی حجر اسودی استلام ايليه ويخرج الى
الصفا و صفايه چيقه هر قنقی قپودن ديلرسه وعطا رضی الله عنه ديمشدر كه نبی عليه السلام
باب بنی مخزومدن چقمشدر كه اكا باب صفا دخی تسميه اولنمشدر نبی عليه السلام باب
صفادن چقمسی بزم قاتمزده سنت دكلدر نبی عليه السلامك اول قپودن چقمسی صفايه
قريب اولدوغی ايچوندر يوقسه سنت اولمق ايچون دكلدر اما فعل نبی يه اقتدا باب
صفادن چقمق اوليدر فيصعد عليه بيت شريف كورنجك مقداری صفانك اوزرينه
صعود ايليه ويستقبل البيت ويكبر ويهلل ويصلی نبی عليه السلام وبيت شريفه استقبال
ايدوب وتكبير وتهليل ايليه ونبی عليه السلامه صلاة شريفه كتوره تحفه ده مسطور دركه
صفا ومروه بيننده سعی طواف زيارته دكين تاخير اولنان اوليدر زيرا سعی واجبدر فرضه تابع
قلمق اوليدر ولكن علمامز طواف قدوم عقبنده سعی ايلمكده رخصت ويرمشلردر زيرا
يوم نحر وقت طواف زيارتدر وذبح ورمی جمار رافعا يديه للدعاء ويدعوا بما شاء دعا ايچون
اللرينی رافع اولدوغی حالده دعا ايليه ديلدوكی شئ ايله مثلا تكبير وتهليل وتصليه
دن صكره لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد يحيی ويميت وهو حی لا يموت
بيده الخير وهو علی كل شئ قدير لا اله الا الله ولا نعبد الا اياه مخلصين له الدين ولو كره الكافرون
ثم يحط المروة ويمشی علی محل فاذا بلغ بطن الوادی بين الميلين الاخضرين سعی سعيا حتی
يجاوزها اندن صكره مروه جانبنه نزول ايليه ويابا يابا يوريه پس قچان بطن واديه ارشدكده
ميلين اخضرين بيننده سعی ايلمكله سعی ايله حتی اول ايكی ميلی تجاوز ايليه ورب اغفر وارحم و
تجاوز عما تعلم انك انت الاعز الاكرم ديه ميلين اخضرين علی طريق التغليبدر زيرا ميلين
بری اخضر وبری احمردر ويفعل علی المروة كفعله علی الصفا صفاده ايلدوكی كبی مروه ده
دخی ايليه استقبال بيت وتكبير وتهليل وصلاة علی النبی عليه السلام ودعاده رفع يد كبی
وهو شوط صفادن مروه يه وارنجه يورومك وسعی ايلمك بر شوطدر فيسعی بينهما سبعة

اشتراط بیداء بالصفا وختم بالمروه صفا ایله مروه بیننده بدی کره سعی ایلیه صفادن باشلیوب
مروه ده ختم ایلیه صفا و مروه بیننده سعی بزم قاتمزده واجب در رکن دکلدر مالک و شافعی
رکن اولمسنه ذاهب اولوب حبیبه بنت ابی تجراتک روایت ایلدوکی حدیثی استدلال ایدوب
حبیبه مذکوره روایت ایلمشدر که نبی علیه السلام صفا ایله مروه ما بیننی طواف ایدوب
حال بو که ناس فوج فوج اوکننده کیدرلر سعادتله آردلرنجه سعی ایدوب شدت سعیدن مبارک
دزلری دخی الم ویرمشدر ده سعی ایدرلردی و هم اسعوا فان الله کتب علیکم السعی بیورردی
اما بزم ایچون دلیل حق سبحانه و تعالی نک ان الصفا والمروة من شعائر الله فمن حج البیت
او اعتمر فان الله شاکر علیم قول شریفیدر زیرا لفظ ولا جناح فرض اولمسنی مقتضیدر
بونک مثللو اباحت ایچون استعمال اولنور رکنیت و ایجابی نفی ایدر لکن ائمه حنفیه
رکنیتدن ایجابه عدول ایله دیلر و دینلمشدر بو محلده سعینک مشروع اولمسنه سبب ابراهیم
علیه السلام هاجر و اسمعیل اول محللرده قیوب صوسزلقدن صفایه چیقوب اطرافنه
صو بولمق ایچون نظر ایدوب برشی کورممکله نزول ایدوب بطن وادیده سعی ایدوب
حتی هاجر اسمعیل ایله مروه جانبندن چیقوب کورندوکی کبی اولاد شفقتندن
اول محللده سعی ایلمشلردر پس امدی بو سعی بزه عادت اولدی ابن عباسدن روایتدر که
مناسک ایله امر اولنوب سعی ایلمک محلنده شیطان کندو یه کورینوب سبقت ایلمکه
سعی ایلدکن حضرت ابراهیم زیاده سعی ایدوب شیطانی کچمشدر ثم یقیم بمکة محرما
اندنصکره مکه ده اقامت ایلیه محرم اولدوغی حالده زیرا محرم بالحجدر افعال حجی
کتورمزدن اول احرامدن چیقماز و یطوف بالبیت نفلا ما اراد دخی بیت شریفی نافله
جهتندن دیلدوکی مقدار طواف ایلیه زیرا طواف صلاته مشابه در و نبی علیه السلام
الطواف بالبیت صلاة والصلاة خیر موضوع فمن شاء استقل ومن شاء استکثر
بیورمشلردر و دینلمشدر طواف تطوع غربا ایچون افضلدر اما اهل مکه ایچون

ایچون صلاة تطوع افضلدر زیرا غربا ایچون طواف فوت اولور اهل مکه ایچون فوت اولمز
بوطوافلردن صکره بو مرتبه سعی ایلمك واجبدر زیرا سعی بر دفعه اولور سعیده تنفل
مشروع دکلدر فاذا کان الیوم السابع من ذی الحجة خطب الامام خطبة پس قچان
ذی الحجه ده یدنجی کون اولدقده بعد صلاة الظهر امام بر خطبه اوقویه اما جلوس ایلیه
یعلم الناس فیها المناسك اول خطبه ده ناسه مناسك حجی تعلیم ایلیه مثلا منی یه وعرفه یه
خروجی وعرفه ده وقوفی افاضه یی بونلره مشابه اولان مناسکی تعلیم ایلیه ولذا خطب
فی التاسع بعرفات وبنه ذی الحجه نك طقوزنده عرفاتده خطبه اوقویه جمعه خطبه سی کبی
وفی الحادی عشر بمنی وذی الحجه نك اون برنجی کونی منی ده خطبه اوقویه هر خطبه
بر برکون ایله فصل ایلیه امام زفر دیرکه متوالیا اوچ کون خطبه اوقویه بری یوم ترویه ده
وبری یوم عرفه ده وبری یوم نحرده بزم ایچون دلیل بودرکه خطبه دن مقصود افعال
حجی تعلیمدر ویوم ترویه ویوم نحر اشتغال کونلریدر بزم ذکر ایلدیکمز انفع وقلوبه تاثیری
اکثردر فاذا صلی الفجر یوم الترویة پس امدی قچان یوم ترویه ده صلاة فجری ادا
ایلسه خرج الی منی منی یه چیقه ودینلمشدر که اول کونه ترویه تسمیه سی لیلهٔ ترویه ده
رویا سنده کویا که برکسنه کندویه الله تعالی اوغلنی ذبح ایلمك ایچون سکا امر ایلیندر
دیو سویلدی وقتا که صباح اولدی ابراهیم علیه السلام عجبا بو اشارت اللهدنمیدر
یوقسه شیطاندنمیدر دیو تفکر ایدوب چونکه اخشام اولدی بنه لیلهٔ سابقه ده کوردکی
اشارت اولندقده بلدیکه من عند الله در اول کونه عرفه دیدیلر واوچنجی کیجه ده بنه
کوریجك قصد ایلدیکه نحر ایلیه یعنی بوغازلیه اول کونه یوم نحر دیدیلر وبر روایتده دخی
ترویه نك وجهی تسمیه سی بودرکه ناس اول کونه صوسزلقدن کندولرینی ودوه لرینی
قاندورب ومنی وعرفه یه صوکتورملك ایچون راویه لرینی صو ایله دولدررلردی ایچون
ترویه دیدیلر ویوم عرفه یه وجه تسمیه جبرئیل علیه السلام ابراهیم علیه السلامه مناسکی تعلیم

ایدوب جمله سنی بلدیکی یعنی اعرفت دیدی ابراهیم علیه السلام دخی اعرفت دیدی
اول کونه یوم عرفه دیدیلر اونجی کونه یوم اضحی دیدیلر زیرا هرکس اول کونده قربانلرینی
ذبح ایدرلر و بر روایتده عرفه تسمیه سی حضرت آدم علیه السلام وقتاکه هنده وحوا
سنده هبوط ایلدیلر ایسه بونلر عرفه کیجه سی بربرینه ملاقی اولدیلر عرفه تسمیه سنه
سبب بودر دیمشلر ویقیم بها الی صلاة فجر یوم عرفة پس امدی منی ده یوم عرفه
نك صلاة فجرینه دکین اقامت ایلیه زیرا نبی علیه السلام یوم ترویه ده صلاة فجری
مکه ده ادا ایدوب وطلوع شمسدن صکره مینیه توجه بیوروب منی ده صلاة ظهر
وعصر ومغرب وعشا وفجری ادا ایلدکدن صکره عرفاته توجه بیورمشلردر ثم یتوجه الی
عرفات انده صکره یوم عرفه ده صلاة فجری ادا ایلدکدن صکره عرفاته توجه ایلیه فاذا
زالت الشمس خطب الامام خطبتین کالجمعة وعلم فیها المناسك پس امدی چون
شمس زواله وارسه امام جمعه کبی ایکی خطبه اقویه یعنی خطبه تین ما بینینده جلوس
ایلیه واول خطبه ده ناسه مناسکی تعلیم ایلیه عرفاتده وقوفی ومزدلفه ورمی جمار ونحر
وتراش وطواف زیارت کبی دخی لازم اولان مناسکی تعلیم ایلیه وصلی بعد الخطبة
بالناس الظهر والعصر باذان واقامتین امام خطبه دن ناسه صلاة ظهر وعصری
براذان وایکی اقامت ایله قلیویره مثلا امام منبره چیقوب قعد ایدنجه جلوس ایلیه
جمعه ده اولدوغی کبی مؤذنلر اذان اوقویه امام ابو یوسفدن مرویدرکه امام چادرندن
چیقمزدن مقدم اذان اوقویه تا آن مؤذن فارغ اوله امام چادرندن خروج ایلیه وهمینه امام ابو
یوسفدن بر روایتده خطبه دن صکره اذان اوقویه دیمشلردر وشرط الجمع صلاتیهما مع
الامام صلاة ظهر وعصرك بر یرده جمع اولنمسنك شرطی امام ایله معا اولمقدر خلافا
لهما امامینك امام ایله جمع اولنمسنك شرطنده اختلافلری واردر مبناء اختلاف
صلاة عصرك وقتندن اول قلنمسنده در ابو حنیفه قاتنده جماعتی محافظه ایچوندر واما من

واماىين فاتنده امتداد وقوف ايجوندر اما امام اعظم قاتنده محافظه على الوقف
فرضدر حق سبحانه وتعالى نك حافظوا على الصلوة والصلاة الوسطى وبو محلده
دنجى ان الصلاة كانت على المؤمنين كتابا موقوتا نص شريفيله مصرحدر بونلرك اوله تركى
جائز دكلدر الا ملكه تركنه دليل قطعى وارد اولمش اوله وكونه محرما فيهما اول كمسه نك
صلاة ظهر وعصرده محرم اولمسى در ائمة ثلثه قاتنده احرام شرطدر اما امام زفرك قتى
صلاة عصرده شرط اولمسنه ذاهب اولمشدر شمره خلاف شونده ظاهر اولور كه بر كمسنه
ظهرى امام ايله قلسه انذنصكره حجه محرم اولسه ده امام ايله عصرى قلسه وعمره ايجون
محرم اولانكمسنه ظهرى امام ايله انذنصكره حجه محرم اولسه ده عصرى امام ايله قلسه
عصرى مجاز اولماز الا وقتنده جائز اولور اما زفر قاتنده مطلقا جائز اولور احرامدن
مراد احرام بالحج در اكر احرامى قبل الزوال اولورسه صلاة ظهر وعصرى جمع ايلك جائز اولور
اكر بعد الزوال محرم اولورسه جمع ايلك جائز دكلدر ثم يقف راكبا مع الامام بوضوء او غسل
وهو السنة انذنصكره وضوء وياخود غسيل ايله راكب اولدوغى امام ايله واقف اولور
وقوفده غسل سنتدر وقرب جبل الرحمة جبل رحمتك قربنده واقف اوله وقرب يقف
لفظنك مفعول فيه سيدر جبل رحمت تسميه سى اول كون حق سبحانه وتعالى نك رحمتى
حجاج اوزرينه نازل اولدوغى ايجوندر نبى عليه السلام بيورمشدر كه افضل الايام يوم عرفة
وافق يوم جمعه وهو افضل من سبعين حجة فى غير جمعه اثر وارد اولمشدر كه حق سبحانه و
تعالى اهل موقفك جمله سنى مغفرت ايدر پس بو حديث شريفده جمعه يه تخصيص ايلمنك
وجهى ندر الله اعلم جواب بو اولا كه حق جل وعلى جمله اهل موقفى يوم جمعه ده بغير واسطه
مغفرت ايليه وجمعه دن غيرى كونده بر قومى بر قومه هبه ايدوب واسطه ايله مغفرت ايليه
وعرفات كلها موقف الا بطن عرنة وعرفاتك كلى سى موقفدر الا بطن عرنه موقف
دكلدر ويستقبل القبلة رافعا يديه باسطا امام قبليه استقبال ايليه اللرينى رافع وباسط

اولدوغی حالده یعنی شویله بسط ایلیه کی گویا بر مسکین وبی نوا احسان وطعام طلب ایدرانک
کبی مسکنت اوزره بسط ایده حامدا مکبرا ومهللا ملبیا مصلیا علی النبی علیه السلام حامد ومکبر
ومهلل وملبی ونبی علیه السلام اوزرینه مصلی اولدوغی حالده قبلیه استقبال ایلیه داعیا بحاجته
بجهد حاجتنی جهد ایله داعی اولدوغی حالده استقبال ایلیه روایت اولنوبکه نبی علیه السلام افضل
دعائی ودعاء الانبیاء من قبلی بعرفات لا اله الا الله وحده لا شریك له له الملك وله الحمد یحیی
ویمیت وهو حی لا یموت بیده الخیر وهو علی کل شیء قدیر اللهم اجعل فی قلبی نورا وفی سمعی نورا
وفی بصری نورا اللهم اشرح لی صدری ویسر لی امری عبادتی ایله اولان دعادر ویقف الناس
وراء الامام بقربه مستقبلین سامعین لقوله ناس امامه قریب اردنده قبلیه استقبال وامامك
قولنی سامع اولدقلری حالده واقف اوله لر ثم یفیضون معه بعد المغرب اندنصکره بعد
المغرب امام ایله رجوع ایده لر نبی علیه السلام بویله اشلمشدر زیرا بونده مشرکینه مخالفت
بولنور نبی علیه السلام بیورمشدر که ای ناس اهل جاهلیت واهل اوثان عرفه ده غروب
شمسدن اول رجوع ایدرلردی امدی بزم اولان هدایت انلرك اولان کبی دکلدر امدی بعد
غروب الشمس رجوع ایلیکوز دیو امر ایلمشدر الی مزدلفة مزدلفه یه رجوع ایده لر مزدلفه
تسمیه سنه سبب انده ناسك اجتماعی ایچوندر حق سبحانه وتعالی نك وازلفنا ثم الآخرین
قول شریفی بوکا دالدر زلفنا ای جمعناهم ودیلمشدر تقرب معناسنه اولان ازدلافدندر
بویله اولدوغنه حق سبحانه وتعالی نك وازلفت الجنة قول شریفی دلیلدر عرفاتدن
مزدلفه یه بر فرسخدر ومزدلفه دن منی یه بر فرسخدر ومنی دن مکه یه دخی بر فرسخدر وهر
فرسخ اوچ میلدر وینزل بقرب جبل قزح جبل قزحه قربنه نزول ایلیه جبل قزح شول موضعدر
جاهلیت زماننده اوزرنده آتش یقرلرمش ودیلمشدر که حضرت آدم علیه السلامك
اوجاغی ایمش حضرت نبی علیه السلام اول جبل قربنه نزول ایلمشدر ویصلی المغرب والعشا
باذان واقامة مغرب وعشایی بر اذان وبر اقامت ایله ادا ایلیه امام زفر بر اذان وایکی اقامت

اقامت اولمسنه ذاهب اولمشدر امام زفر ایچون دلیل جابر رضی الله عنه روایت ایلدوکی حدیث شریفدر که
نبی علیه السلام مغرب وعشایی بر اذان وبر اقامت ایله جمع ایلمشدر زیرا عشا وقتنده در اعلام ایچون
بشقه اقامت ایلمکه حاجت یوقدر وصلاتدن فارغ اولدقدنصکره اللهم حرم لحمی ودمی وعظمی
وجمیع جوارحی علی النار یا ارحم الراحمین بویله دیه وخصملرینک ارضاسی طلب ایله زیرا الله
تعالی اول کیجه ده ارضاء خصمی طلب ایدن کمسنه ایچون وعد ایلمشدر ومن صلی المغرب فی
الطریق او بعرفات فعلیه اعادتها مالم یطلع الفجر خلافا لابی یوسف وشول کمسنه که
صلاة مغربی یولده ویاخود عرفاتده ادا ایلسه اول صلاتی اعاده ایلمک انک اوزرینه در
یعنی اعادهسی لازمدر مادامکه فجر طلوع ایلمیه ابو یوسف خلاف ایدوب انک قاتنده
اعادهسی لازم دکلدر زیرا وقتنده ادا ایلمشدر نتهکم بعد طلوع الفجر اعادهٔ صلاة مغرب
بالاتفاق واجب دکلدر ایچون سنینی تأخیر ایلمک ایله آثم اولور بزم ایچون دلیل نبی
علیه السلام دن روایت اولنان حدیث شریفدر که طریق مزدلفهده اسامهیه خطابا
الصلاة امامک بیورمشلردر معناسی وقت صلاة اوکنده دیمکدر زیرا صلاة فعل
مصلیدر اوکنده اولمق متصور دکلدر لکن امام ذکر اولنور وقت مراد اولور حق سبحانه
وتعالینک فخلف من بعدهم خلف اضاعوا الصلاة قول شریفی کبی بعض مفسرین
بو آیتک معناسنی صلاةی ایله تفسیر ایلمشلردر ونبی علیه السلامک اسامهیه الصلاة امامک
بیوردوغی مزدلفهدر بو تقدیرجه ذکر حال اراده محل قبیلندندر بو کلاملرک صدورندن
صلاتک تأخیری واجب ایدوکنه ارشاردر اگر تأخیر واجب اولمسه ایدی وقتدنصکره
قضا اولنمق معناسنه اولوردی صلاتی وقتدن تفویت بری عرفه وبری مزدلفهدر بو محللردن
غیری برده تفویت صلاة جائز دکلدر خصوصا نبی علیه السلامدن امر اوله اما بو کلامه
اعتراض اولنوب حدیث شریف خبر احاددر سز ایسه خبر احاد ایله حق سبحانه وتعالینک
ان الصلاة کانت علی المؤمنین کتابا موقوتا قول شریفنی ابطال ایلمک استرسز بو نیجه صحیح اولور

صاحب عنایه شیخی شیخ العلام بو اعتراضه جواب ویردوکنی نقل ایدوب بو حدیث شریف حدیث
مشهوردر اول حدیث شریف صدر اولده امت تلقی بالقبول ایلدوکی اجلدن عمل ایلمشلردر پس بونکله زیاده
زیاده علی الکتاب جائزدر وحق سبحانه وتعالینک ان الصلاة کانت علی المؤمنین کتابا موقوتا قول
شریفنده تعیین اوقاته قطعی دلالت یوقدر بونک دلالتی صلاة ایچون وقتلر وارد ردیمکدر
پس امدی بو وقتلرک تعیینی یا حدیث جبریل و یاخود حدیث احاد و یاخود فعل نبی علیه
السلام ایله ثابتدر بو مثللو ایسه قطعی ایجاب ایلمز بو بله اولیجق خبر واحد ایله معارضه اولنور
فعل نبی ایله عمل جائزدر و بو عمل دیدوکمز مزدلفه ده مغرب وعشایی جمع ایلمکدر قضا
اولمسی وقتی اول زمان اولمسی متعین اولدی و بر اعتراض دخی شول صلاة مغرب که
طریقده ادا اولنمشدر یا صحیح اوله یا غیر صحیح اوله اگر صحیح اولورسه نه وقتنده ونه وقتندن
صکره اعاده سی واجب اولمز اگر صحیح اولماز ایسه وقتنده و وقتندن صکره ادا وقضاسی
واجب اولور اگر شول شیئ که فاسد اوله وقتی مروری ایله صحته منقلب اولمز بو اعتراضه
جواب ویریلور که تحقیقا فساد موقوفدر اثر ثانی حالده ظاهر اولور بو کلام اول مسئله یه
مبنیدر که صاحب ترتیب اولان کمسنه بر وقت صلاتی ترک ایدوب ذاکرا بش وقت قلسه اول
بش وقت صلاة موقوفا صحیح اولور اگر التنجی وقتی ادا ایدرسه صحیح اولور اگر التنجی یی ادا ایتمزدن
مقدم فائته یی قضا ایدرسه موقوفا صحیح اولان بش وقت فاسد اولور ثانی حالده دیدوکی
بو مسئله کبی در وبیت بمزدلفة فاذا طلع الفجر صلی بغلس مزدلفه ده کیجه لیه پس چونکه فجر
ثانی طلوع ایلیه صلاة فجری غلسده ادا ایلیه غلس کیجه نک آخرنده اولان ظلمتدر هنوز
ضیاء صباح منتشر اولمیه مشعر حرامده امتداد وقوف حاصل اولسون ایچوندر و وقف
بالمشعر الحرام وصنع کما فی عرفة صلاة فجری ادا ایلدکدنصکره مشعر حرامده واقف اوله
وعرفه ده ایلدوکی کبی اشلیه یعنی استقبال قبله وتکبیر وتهلیل وتلبیه و نبی علیه السلام صلوات تبلیغ
وحاجتی ایچون دعا ایلیه زیرا نبی علیه السلام بو مقامده واقف اولدی ودعا ایلدی وابن عباس

عباس دن روایت اولنذی که اول محلده نبی علیه السلامك ایلدوكی دعا كندو واسنی ایجوك
مستجاب اولمشدر ومزدلفة كلها موقف الا وادي محسر مزدلفه نك كلی بو موقفدر الا وادي
محسر موقف دكلدر محسر كسر سین وتشدید ایله مزدلفه نك صولنده بر موضع معلومدر فاذا
اسفر ونفر قبل طلوع الشمس الی منی بس قچان جیمله ضیاسی ظاهر اولدی قبل طلوع الشمس
چقمق دعاىه
منی یه توجه ایلیه زیرا نبی علیه السلام قبل طلوع الشمس كتمشدر وبطن محسره بالغ اولدقده سرعت
ایلیه فیبدأ فیها منی ده بدأ ایلیه برمی جمرة العقبة جمرهٔ عقبهٔ رمیله من بطن الوادي بطن
وادیدن سبع حصیات مثل حصی الخذف حصباء حذف كبی بدی طاشی یعنی جمرهٔ عقبهٔ
منی ده بدأ ایدوب بطن وادیدن آته حذف حا معجمه ایله برمقلرك اوجی ایله آتمغه دیرلر كیفیة
رمی بو درکه کوجك طاشی باش برمق اوزرینه قویوب شهادت برمغی معاونتی ایله رمی ایلیه و
آتیلان طاش بش زراع یر کتمك کرکدر یکبر مع كل حصات هر طاش آتدقده تكبیر ایلیه ابن مسعود
وابن عمردن بو وجه روایت اولنمشدر اکر تكبیر یرینه تسبیح ایلسه کفایت ایدر اما تكبیر اداب رمیدندر
وکوجك طاش آتمق شیطانه اهانت ایچوندر وطاش بیوك اولیجق ازدحامده غیرلر متأذی
اولمق لازم کلور ورمی اولناجق طاشی هر نه یردن الورسه جائزدر الا آتیلان طاشلریدن
آلمیه زیرا اول طاشلرده شئامت واردر سعید بن جبیر رضی الله عنه دیمشدر حضرت خلیل
علیه السلام زماننذن بری آتیلان طاش بجون افقی سد ایده جك قدر برطاغ اولمیه اكا جواب
ویرلورکه صحیح که قبول اولورانك جمره سنی رفع ایدرلر آنكه که حجی قبول اولمز مجاهد رضی الله عنه
وفتاکه بو کلامی ایشدم آتذوغم طاش اوزرنه علامت وضع ایلدم بعده طلب ایلدم اول طاشلرده
برینی بولمق میسر اولمدی برکسنه ذهب وفضه وجوهر آتسه جائز دکلدر زیرا بونلر رمی دکلدر نثاردر
وهر طاش آتدقده بسم الله والله اکبر رغماً للشیطان وحزبه اللهم اجعل حجی مبرورا وسعیی مشکورا
وذنبی مغفورا دیه طاشی براوغرادن آتسه برکره حکمنده در زیرا منصوص علیه اولان منفرقا یدی
دفعه آتمقدر ویقطع التلبیة باولها عقبه الجمرة ایچون رمی اولان حصاتلك اولنده تلبیه یی قطع ایلیه

زیرا نبی علیه السلام اول رمی حصاده تلبیه یی قطع ایلمشدر ولا یقف عندها جمرهٔ عقبه ده
واقف اولمیه زیرا نبی علیه السلام واقف اولمامشدر صاحب نهایه دیمشدر که رمی ده اون ایکی
کلام واردر اولکیسی علما اتفاق ایلمشلردر وقت رمی یوم نحردر و یوم نحردنصکره اوچ کوندر
ایکنجیسی رمی اولنان شیء ارض جنسندن اولان حصات و مدر کبی اوچنجیسی رمی اولنان
طاشک مقداریدر حصات حذف کبی کوچک اوله دردنجیسی طاشک صفتیدر و طاشلره لایق
اولان بودر که مغسول اوله ولایقور که طاش آتیلان یردن اولمیوب یولدن اوله بشنجیسی کیفیت
رمیدر طاشی باش برمغنک اوزرینه قویوب شهادت برمغی ایله معاونت ایدوب رمی ایلیه
آلتنجیسی رامینک صفتیدر راکباً وماشیاً رمی ایلمک جائزدر یدنجیسی محل رمیدر اولدر اوچدر
سکزنجیسی قنغی موضعده رمیدر بطن وادینک اسفلندن اعلاسنه رمی ایلمکدر طقوزنجیسی
وقوع حصاتدر لایق اولان بودر که طاش جمره لرده واقع اوله حتی اکر طاش بعید اولورسه
جائز دکلدر اونجیسی عدددر هر جمره ده یدی طاش آتیله اون برنجیسی هر طاشده تکبیردر
اون ایکنجیسی یوم اولده رمی جمرهٔ عقبه در و بقیه امامدن جمله سی آنلمقدر ثم یذبح
ان احب جمرهٔ عقبه دنصکره ذبح ایلیه اکر دیلرسه زیرا مفرد بالحج اولانه دم واجب
دکلدر ثم یحلق وهو افضل اندنصکره تراش اوله و تراش افضلدر نبی علیه السلامدن ان
اول نسکنا فی هذا الیوم ان نرمی ثم نذبح ثم نحلق حدیث شریفی روایت اولنمشدر و تراش
اسباب تحللدندر او یقصر ویاخود قرقه تقصیر باشنک قللرندن بر برمق مقداری قرقمقدر
وقد حل له غیر النساء تحقیقا نسادن غیری شیء کا حلال اولور نبی علیه السلام اذا رمیتم
وذبحتم وحلقتم فقد حل لکم کل شیء الا النساء قول شریفی ایله ثم یذهب من یومه او لغده
ویعود الی مکة اندنصکره یوم نحردن ویاخود یوم نحرک ایرته سی ویاخود ایرته سندن
صکره مکه یه کیده فیطوف الزیارة بلا رمل ولا سعی ان کان قدمهما یعنی زیارت
ایچون طواف ایلیه رمل و سعی سز اکر رمل و سعی طواف قدومده تقدیم ایلمش ایسه والا

ولا رمل فيه سعي بعده وقد حل له النساء واگر رمل وسعی تقدیم ایلمش ایسه طواف زیارتده
رمل ایلیه وزیارتدنصکره سعی ایلمیه تحقیقا آکا نسا حلال اولور وبو طواف حجک فرضلرندن
در رکندر وبوکا دلیل حق سبحانه وتعالی نك ولیطوفوا بالبیت العتیق قول شریفیدر ووقتی
بعد طلوع فجر النحر وهو فیه افضل وطواف زیارتك وقتی بوم نحرك فجری طلوعندن
صکره در وبو طواف یوم نحرده افضلدر زیرا بو بابده اولها افضلها حدیث شریفی وارد
اولمشدر وکره تاخیره عن ایام النحر طواف زیارتی ایام نحردن تاخیر مکروه اولدی زیرا
بو زیارت موقتدر حتی برکمسنه تاخیر ایلسه ابو حنیفه قاتنده دم لازم کلور سببی ان شاء الله
تعالی باب جنایتده ذکر اولنور ثم یعود الی منی اندنصکره منی یه رجوع ایلیه فیرمی الجمار
الثلث فی الیوم الثانی بعد الزوال یوم ثانیده بعد الزوال جمار ثلثه یی رمی ایلیه یبدا بالتی
تلی المسجد فیرمیها بسبع حصیات یکبر مع کل حصاة مسجد حنیفی ولی ایدن جمرات ایله باشلیه
پس یدی یدی طاش ایله جمره یی رمی ایده وهر طاشی آتدقجه تکبیر ایلیه ویقف عندها ویدعوا
ثم بالتی کذلك مسجد حنیفی ولی ایدن جمره قاتنده واقف اوله ودعا ایلیه اندنصکره اول
جمره یی ولی ایدن جمرات قاتنده دخی یدی طاش آته و واقف اوله ودعا ایلیه مسجد حنیفی
ولی ایدن جمره ده ایتدوکی کبی ثم بجمرة العقبة کذلك اندنصکره جمرهٔ عقبه یی دخی یدی
طاش آته وهر طاش آتدقجه تکبیر ودعا ایلیه الا انه لا یقف عندها الا بو قدر وارکه جمرهٔ عقبه ده
واقف اولمیه نبی علیه السلامك نسکی بویله اولمشدر دیو جابر رضی الله عنه دن روایت اولنمشدر
ثم یفعل فی الیوم الثالث کذلك اندنصکره یوم ثالثده اشلدوکی کبی ... وطیله رمی جمار ایلیه
ثم ان شاء نفر الی مکة اندنصکره دلرسه مکه یه توجه ایلیه یعنی کیده وله ذلك قبل طلوع فجر الیوم
الرابع دردنجی کونك فجری طلوعندن اول حج ایچون مکه یه کتمك واردر یعنی محل مزبوردن
مکه یه کتمك وقتی بودر دیمکدر لا بعده حتی برمی طلوع فجردنصکره مکه خروج ایلمیه رمی ایلمینجه
زیرا وقت رمی دخول ایلمکله واجب اولدی وان شاء اقام فرمی کما تقدم وهو احب

ودیلرسه مقیم اولوب رمی جمار ایدر اولکی کونلرده ایلدوکی کبی و بو رمی جمار واجبدر زیرا
نبی علیه السلام صبر ایروب دردنجی کونده رمی جمار ثلثه ایلمشدر تخییر فاضل ومفضول بیننده
واقع اولور مسافرکبی صوم ایله افطار بیننده تخییر اولنمشدر اما بنه صوم افضلدر بو دخی انک
کبیدر وان رمی فیه قبل الزوال جاز واکر یوم رابعده زوالدن مقدم رمی ایدرسه جائزدر
وبو جواز استحسانا در خلافا لهما امامین سائر امامه اعتبار ایدوب خلاف ایلمشلردر
وجاز الرمی راکبا راکب اولدوغی حالده رمی جائزدر وغیرلرده افضل فی غیر جمرة العقبة
جمره عقبه دن غیریده ماشیا رمی افضلدر ابراهیم ابن الجراح ابو یوسفدن حکایت ایدوب
مرض موتنده حضورینه واردم کوزنی آچوب بکا حطاب ایدوب رمی جمار راکبا می افضلدر
یوقسه ماشیا می افضلدر دیدم مکر ماشیا افضلدر حطا ایلدک دیدی صکره ماشیا افضلدر
دیدم بنه حطا ایلدک دیدی بعده دیدی مکه هر رمیدن صکره وقوف اوله انده ماشیا افضلدر
وشول رمیدن صکره وقوف اولمیه انده راکبا افضلدر بو کلامی کندیدن استماع ایلدکدن
صکره طشره چیقدم برفریاد ایشتدم مکر ابو یوسف حضرتلری انتقال بیورمشلر علیه
رحمة اولیجق بو بلجه کرکدر ویبیت لیالی الی المنی الرمی بمنی ورمی کیجه لری عنده بیتوتت
ایلیه یعنی کیجه لیه وکره تقدیم ثقله الی مکة قبل نفره کندوسی کیتمزدن اول متاعنی مکه یه
کندورمک مکروه اولدی ثقل فتحتین ایله متاع مسافردر وجمعی اثقال کلور حتی عمر رضی الله
عنه اسباب واثقالنی کندولردن مقدم کوندورنلری منع وتادیب ایدردی زیرا ایلرو
اسباب کوندرملک [illegible] مشغول قلب ایجاب ایدر کویا که قلبی اسباب یاننده اولیجق بنفسه خروج
ایلمش کبی اولور اول تقدیرجه مکروه اولدی فاذا نفر الی مکة نزل بالمحصب ولو ساعة نیش
قچن مکه یه توجه ایلیه محصب نام موضعه نزول ایلیه اکر بر ساعت دخی اولورسه محصب ضم میم
وفتح حا وتشدید صاد ایله منا ایله مکة مابیننده مکه یه قریب بر موضعدر اکا ابطح دخی دیرلر
بر طاشلی یردر وفقها دیمشلردر موضع مزبورده افعال خیردن طواف وصلاة وصدقه

وصدقه وتلاوت وذكر الله ودعايي چوق ايليه وانشاد شعردن وكلام فحش وما لا يعنيدن
اجتناب ايليه حديث شريفده ان الحسنة فيها تضاعف الى مائة الف وكذلك السيئة ابو حنيفه
رحمه الله مجاوره يي مكروه كورمشدر سيئه نك متضاعف اولمسي ايچون شول كسنه كه نفسنه
اعتمادي اوله اول مقوله مجاورت افضلدر فاذا اراد الطواف الطعن عنها يعني چقان مكه دن
كتمك مراد ايلسه طعن طاء مهمله ايله ذهاب وظاء معجمه ايله سير در اما ذهاب معناسنه
اولمق اوليدر طاف للصدر سبعة اشواط بلا رمل ولا سعي صدر ايچون يدي كره رمل
وسعي سز طواف ايليه بو صدر ايچون اولان طوافه طواف وداع وطواف آخر العهد
تسميه ايلمشلردر وهو واجب الا على المقيم بمكة طواف صدر آفاقيه واجبدر مكه ده
مقيم اولانه واجب دكلدر ثم يستقي من زمزم ويشرب اندن صكره زمزمدن صو طلب ايليه
(طلب)
وايچه وصوي ايچدوكي وقت اللهم اني اسئلك علما نافعا ورزقا واسعا وشفاء من كل
داء ديه وماء زمزمي ولا بنه تبرك واحبابه عطيه ايچون كتورمك جائزدر وبو يلده صو
بولنمسه يانندن ماء زمزم اولان كسنه به تيمم ايلمك جائز دكلدر ثم يأتي الباب ويقبل العتبة
اندن صكره باب كعبه كلوب عتبه يي تقبيل ايليه ويضع صدره وبطنه وخده الايمن على
الملتزم بين الباب والحجر الاسود صدرني وقارنني وصاغ يناغني ملتزمه اوزرينه وضع
ايليه كه اول ملتزمه باب كعبه ايله حجر اسود ما بيننده در زيرا نبي عليه السلام بويله
ايلمشدر ويتشبث بالاستار ساعة بر ساعت استار كعبه تشبث ايليه يعني تعلق ايليه ويدعو
(اوره)
مجتهدا ويبكي ويرجع القهقرى حتى يخرج من المسجد [illegible] دعايي ايليه واغليه
(اردن اردن)
وبوزني بيت شريفه دونوب كيرو كيرو كيدوب حتى مسجددن چقنجه نبي عليه السلام بويرمشدر كه
من حج هذا البيت فلم يرفث ولم يفسق خرج من ذنوبه كيوم ولدته امه فصل وان
لم يدخل المحرم مكة وتوجه الى عرفة ووقف بها سقط عنه طواف القدوم اكر محرم مكه يه
داخل اولميوب عرفه يه توجه ايلسه وعرفه ده واقف اولسه اول محرمدن طواف قدوم ساقط

ترتیب فوت اولدوغی ایچون طواف زیارت محرمیجه طواف قدومدن اغنا ایدر فرضی تحیة المسجدن
اغنا ایدوکی کبی ولا شیء علیه لترکه طواف قدومی ترک ایلدوکی ایچون محرمك اوزرینه برشی لازم
دکلدر زیرا سنتدر ورترك سنت ایله جبر ایدیجك شی واجب اولمزومن وقف او اجتاز مرة
بعرفة ساعة مابین زوال الشمس من یوم العرفة وطلوع الفجر من یوم النحر فقد ادرك الحج دخی
شول من که یوم عرفه نك زوال شمسندن ویوم نحرك طلوع فجرینه مابیننده بر ساعت عرفه ده
واقف اولسه و یاخود عرفه یی تجاوز ایلسه تحقیقا حجه ادراك ایلمشدر ولو نائما او مغمی علیه او لم
یعلم انها عرفة اکر عرفه ده نائما و یا مغمی علیه و یاخود اول ارضی عرفه اولدوغن بلمسه ده تجاوز
ایلسه بیله حجه یتشمش اولور زیرا نبی علیه السلام یوم عرفه ده زوال شمسندن صکره واقف
اولمشدر کیا مجمل اولمغله فعل نبی علیه السلام عرفه نك اول وقتنه بیان اولنذی اما عرفه نك
آخر وقتی ایچون نبی علیه السلام بیورمشدر که من شهد معنا هذه الصلاة ومن فاته ذالك
وشول کمسنه که عرفه ده وقوفی ترك ایلسه فقد فاته الحج تحقیقا اول کمسنه نك حجی ترك ایلدی فیطوف
ویسعی ویتحلل ویقضی من قابل ولا دم علیه پس اول کمسنه طواف وسعی ایلیه و متحلل اوله و سنه
اتیه ده قضا ایلیه بو افعالی ایلمکله سائر حاجیلر کبی اوزرینه دم لازم دکلدر چونکه سنه
اتیه ده قضا لازمدر بو ذکر اولنان افعال لازم اولمق کرك ایدی لکن احرام صحیحا منعقد
اولدقدنصکره اول احرامدن خروجه طریق بو قدر الا ایکی نسکك بریني ادا ایلمه اولور احرام
مبهمده اولان کبی چونکه بو محلده حجدن عاجز اولدی اوزرینه عمره متعین اولدی عمره یی ادا
ایلمك ایله افعال [illegible] تحلل اولدی اوزرینه دم لازم اولمدی ولو امر رفیقه ان یحرم
عنه عند اغمائه ففعل صح (اغمادن چقدی) بر کمسنه رفیقنه اغماسی حالنده کندو ایچون محرم اولمغله امر ایلسه
ورفیقی دخی اول فعلی اول فعلی اشلسه انك ایچون احرام صحیح اولور وكذا ان فعل بلا امر
اکر بر امر فعل احرامی اشلسه امر ایله اشلدوکی کبی احرامی صحیح اولور خلافا لهما امامین
خلافی ایروب اللرك قاتنده بلا امر اولان فعل حرام صحیح اولمیز اولماز والمرأة فی جمیع

في جميع ذلك كالرجل خاتون كشي افعال حجك جمله سنده رجل كبيدر زيرا حق سبحانه وتعالى بلكه
ولله على الناس حج البيت من استطاع اليه سبيلا قول شريفي رجال ونسايه متناولدر الا انها تكشف
وجهها لا رأسها الا بو قدر واركه عورت بوزني كشف ايدر وباشني كشف ايلمز زيرا نبي عليه السلام
احرام المرأة وجهها بويرمشلردر بوندن معلوم اولديكه عورت يوزني ستر ايلك جائز دكلدر
ولو سدلت على وجهها شيئا وجافته جاز اكر خاتون يوزنه برشي صارقتسه وبوزندن بعيد
ايلسه جائزدر عايشه رضي الله عنها كندولر محرمه ايكن يانمزدن آتلولر مرور ايدوب بز دخي اشمز ده
اولان چارشب ايله يوزمزي اورتون وبعد مرورهم ينه كشف ايلدك ديدكلري نبي روايت ايلمشلردر
ولا تجهر بالتلبية وتلبيه في جهر ايلميه ايجق كندو استماع ايده جك مرتبه اوله زيرا انك صوتي
عورتدر كه فتنه يه مؤديدر ولا ترمل ولا تسعى بين الميلين خاتون كشي مليني اخضرين بيننده
رمل وسعي ايلميه زيرا رمل وسعي ستر عورته مخلدر ولا تحلق بل تقصر خاتون كشي تراش اولميه
بلكه صاچندن قرقه زيرا نبي عليه السلام انما على النساء التقصير بويرمشلردر عورتلر حقنده
تراش مثله در رجل حقنده خلق لحيه كبي مثله ايسه حرامدر وتلبس المحيط ديكلمش ثوب كيه
نبي عليه السلام سلراويل وقميصي محرم اولان نسا ايچون مباح قلمشدر غير محيط كشف عورته
سببدر ولا تقرب الحجر اذا كان عنده رجال خاتون كشي حجر اسود يانده رجال اولورسه قريب اولميه
ولو حاضت عند الاحرام اغتسلت وانت بجميع المناسك الا الطواف واكر خاتون كشي عند الاحرام
حايض اولسه غسل ايدر وجميع مناسك حجي كتورر الا طواف ايلمز زيرا حايضك مسجده دخولي
جائز دكلدر وبو اغتسال احرام ايچوندر صلاة ايچون دكلدر [illegible] الله عنها سرف نام
موضعده حايض اولدي نبي عليه السلام اوزرينه داخل اولدقده اغلر لر يجك سني كيم اغلتدي
بوقسه حايضي اولدك دبو سؤال ايلدكده بلي حايض اولدم ديو جواب ويروب نبي عليه السلام
بيوردیلر كه بو برشيدر حق سبحانه وتعالى بنات آدمه تقدير ايلمشدر طواف ايله مناسكي سائر
جيلر كبي اشله وان حاضت بعد طواف الزيارة سقط عنها طواف الصدر ولا شيء عليها

لدركر واكر طواف زيارتدن صكره حايض اولسه اول خاتوندن طواف صدر ساقط اولور وتركي ايچون اوزرينه برشي لازم دكلدر زيرا نبي عليه السلام حايض اولان نسايه ترك طواف صدرده رخصت ويرمشدر كما يسقط عمن اقام بمكة مكه ده اقامت ايدنكسنه دن طواف صدر ساقط اولدوغي كبي بعد طواف الزيارة حايض اولانزن دخي ساقط اولدي ولو بعد النفر اكر رجوعدن صكره دخي اولورسه بينه طواف صدر ساقط اولدي عند ابي يوسف وعند محمد لا يسقط بالاقامة بعد النفر ابو يوسف قاتننده وامام محمد قاتننده بعد الرجوع اقامت ايله طواف صدر ساقط اولماز يعني حاجيلر يوم نحردن اوچنجي كوني رجوعدن صكره مكه ده اقامة نيت ايلسه ابو يوسف قاتننده ساقط اولور وامام محمد قاتننده ساقط اولماز ومن قلد بدنة تطوع او نذرٍ او جزاء صيدٍ او نحوه وتوجه معها يريد الحج فقد احرم فان لم يلبي وشول كمسنه نديني نافله ويا خود بدنه نذر ويا خود جزاء صيد بدنه سني ودخي بونلره بكزر شيلر ايچون بدنه تقليد ايلسه اول بدنه ايله اراده حج ايدوب توجه ايلسه تحقيقا محرم اولور اكر تلبيه ايلمدي ايسه ده زيرا نبي عليه السلام من قلد بدنة فقد احرم بيورمشلردر زيرا سوق هدي معني تلبيه دردر زيرا اول هدي تقليد ايلمز الا حج وعمره مراد كمسنه ايدر اوبله اولسه اظهار اجابت كاه فعل ايله كاه قول ايله اولور مثلا بر كمسنه يا فلان ديو ندا ايله سلك كاه اولور كه جواب ويرر وكاه اولور كه جواب ويرمون كندو يه كلور اول تقديرجه سوق هدي ايله محرم اولور زيرا نيتي بر فعله متصل اولور كه خصايص احرامدندر فان بعث بها ثم توجه فلا حتى يلحقها پس اكر بدنه يي بعث ايلسه يعني كوندرسه اندن صكره كندو [illegible] اولكسنه محرم اولميز بدنه يه ملحق اولمينجه زيرا توجه زماننده سوق اولور هدي [illegible] مجرد نيت ايله محرم اولماز بو مسئله ده صحابه اختلاف ايلمشلردر بعضيلر تقليد بدنه ايلدوكي كبي محرم اولور ديديلر وبعضيلر هدي يك اردنجه كتمك ايله محرم اولور ديديلر وبعضيلر كوندردوكي هديه ايرشوب سوق ايدرسه محرم اولور ديديلر الا في بدنة المتعة الا متعه بدنه سندن دكل زيرا اولكسنه حين توجه ده احرامه نيت ايلدكده محرم در

محرمدر اول تقديرجه كونذردكي بدنه يه ايرشديكي و ايرشمدوكي برابردر بو ديدوكمز اشهر حجده
اولورسه محرم اولور اشهر حجدن غيريده اولورسه محرم اولمز فان جللها واشعرها او قلد شاة
لا يكون محرما پس اكر بدنه يي تجليل ايلسه وياخود اشعار ايلسه وياخود قيونى تقليل ايلسه اول كمسنه
محرم اولمز زيرا دونلك اوزرينه جل قوموق خلوص اوزره افعال حجدن دكلدر بلكه بو فعل حر
وبرودتدن ابجون صيانتدر واشعار ايسه ابوحنيفه قاتنده بدعتدر نسكدن دكلدر
وتقليد شاة ايسه معتاد اولميوب ومسنون دخى دكلدر تقليد بدنه اعلامدر كمسنه راكب
اولمسون وبولك بو كلنمسون ايجوندر قيون ايسه بونلره صالح دكلدر امدي بونلر ايله محرم اولمماز
والبدنة من الابل والبقر بدنه دوه واوكوزدر يعني بدنه ديمك بو ايكيسدندر سائرنه بدنه
ديلمز حتى شافعي رحمه الله انجق دوه يه اطلاق اولنور ديمشدر **باب القران والتمتع** بو باب
قران وتمتع بيانندهدر وقتا كه مصنف مفرد بالحج ذكر ايلدي ايسه مركب بياننه شروع ايلدي قران
مصدردر وقارن جامع ديمكدر وحج ايله عمره بيني جمع ايلدوكي ايجوندر قارن دلر وتمتع متاعدن
وياخود متعه دن اولاكه انتفاع وياخود نفع معناسنه اوله معلوم اولكه محرم دورت نوعدر بري
منفرد بالحجدر وبري دخى منفرد بالعمرهدر بو شول كمسنه در كه انجق عمره يه نيت ايلسه ولبيك بعمرة ديه
صكره افعال عمره يي كتوره وبري دخى قارندر وقارن شول كمسنه دركه احرامده حج ايله عمره يي جمع ايليه و
ايكيسنه نيت ايليه لبيك بحج وعمرة ديه وافعال عمره يي كتوره بعده افعال حجى كتوره ايكي سنك بيني تحلل
وبري دخى متمتعدر متمتع شول كمسنه دركه اشهر حجده عمره يي كتوره ومتحلل اوله اما جماع ايلميه
محرم اوله القران افضل مطلقا قران افضلدر مطلقا تمتع وافراددن شافعي رحمه الله ديركه افراد
على حدة احرام ايله اولان حج وعمره دن افضلدر ومالك ديركه تمتع قران دن افضلدر زيرا قرانده
تمتع ايجون ذكر واردر شافعي رحمه الله نبي عليه السلامك القران رخصة والافراد عزيمة قول شريفيدن
استدلال ايدوب عزيمت ايله شروع افضلدر اولميدر ديو افرادك افضليتنه ذاهب اولمشدر
خصوصا افراده احرامك وسفرك وتراشلك زياده لكي واردر قارن ايسه ايكي نسكى بر سفر وبر تلبيه

وبر تراش ايله ادا ايدر مفرد ايسه هر نسكي صفت كمال ايله ادا ايدر امري صفت كمال ايله مشروع
اولي ديو بو كا ذاهب اولمشدر بزم ايچون دليل صحاوي شرحنده روايت ايلدوكي حديث شريفدر
كه قال النبي صلى الله تعالى عليه وسلم يا آل محمد اهلّوا بحجة وعمرة معاً كلام شريفلريدر زيرا
قراني ايكي عبادتي جمع واردر اول تقديرجه قران افضلدر نته كم صوم ايله اعتكافي بيني وجهاً
وفي سبيل الله ده كيجه ايله غزاتي حمايت ايدوب واول كيجه ده نماز قلمق بيني جمع ايلمك نيجه افضل
ايسه قران دخي ايكي عبادتي جمع ايلمك ايله افضلدر وصاحب نهايه ديمشدر افراد ايله مراد
افراد الحج ميدر يوقسه افراد بالعمرة ميدر وياخود بونلردن هر بريني بر سنه ده احرام ايله افراد
ميدر بيانه محتاجدر لكن افضلدن مراد اولان سنه ده هر بريني بر احرام ايله اولان افراد
يا الكز حج قراندن افضل اولمسنى بر فرد قائل اولمامشدر بوندن معلوم اولديكه افراددن
مراد افراد بالحج والعمرة در على حدة احرام ايله وبيلنلر نده الحال صحيح ايله اكر بيلنلر نده الحال
صحيح اولماسه عين تمتع اولمش اولور وهو ان يهل بالعمرة والحج معاً من الميقات ويقول بعد
الصلاة اللهم اني اريد الحج والعمرة فيسرهما لي وتقبلهما مني بو قران ميقاتدن حج وعمره معاً
تهليل ايلمكدر وبعد الصلاة اللهم اني اريد الحج وبه من الميقات قول غالبه بناء اتفاقاً واقع
اولمشدر حتى اكر ايكيسي ايچون اهلنك اوندن محرم اولسه وياخود بلدندن خروج ايلدكده ميقا
كلمزدن اول بو نيجه ايلسه بنه قارن اولمش اولور اما اوندن احرام افضلدر فاذا دخل مكة ابتداء
فطاف للعمرة وسعى ثم طاف للحج طواف القدوم وسعى يعني چونكه ابتداء مكه يه داخل اولسه پس
عمره ايچون طواف ايليه ودخي سعي ايليه اندنصكره حج ايچون طواف قدومي طواف ايليه وسعي ايليه
افعال عمره مقدم اولمسي حق سبحانه وتعالينك فمن تمتع بالعمرة الى الحج قول شريفنه اتباع در زيرا
عمره دن صكره كلمهٔ الى انتهاء غايه ايچوندر لايق اولان بودركه عمره مقدم اولوب انتهاسي حج اوله
كرچه كتاب الله ده تمتع وارد اولمشدر لكن بنه قران معناسنده در زيرا بونلرك هر بريسي ايكي نسكي جمع ايدر
وبين العمرة والحج تراش اولمق كرك در زيرا جنايتدر يوم نحرده مفرد بالحج تراش اولدوغي كبي

كبي ، قارن اولان فلوطاف لهما طوافين وسعى سعيين جاز واساء پس اكر عمره وحج ايچون طواف
قدوم ايچون ايكي طواف وايكي سعي ايله جائزدر ومسيء اولور يعني بر دفعه دن اون دورت
طواف ايدوب يديسي قدوم ايچون واون دورت سعي ايدوب يديسي عمره ويديسي قدوم
ايچون اولسون ديسه كرچه جائزدر ولكن مسيء اولور مسيء اولمسنه سبب عمره نك سعي اوزرينه
طواف قدوم تقديم اولنديغي ايچوندر ثم يحج كما مر يعني حج ايليه مرور ايلدوكي كبي فاذا رمى
جمرة العقبة ثم يوم النحر ذبح دم القران شاة او بدنة او سبع پس قچان جمرهٔ عقبهٔ يوم نحرده
رمي ايليه دم قران ايچون بر شاة ذبح ايليه ويا خود بر بدنه ويا خود بدنه نك سبعي ذبح ايليه
زيرا قرانك معناي متعه واردر وهدي ايسه متعه ايچوندر حق سبحانه وتعالى نك فمن تمتع
بالعمرة فما استيسر من الهدي قول شريفيله ثابت اولمشدر فان عجز عنه پس اكر هدي دن
عاجز اولورسه صام ثلثة ايام قبل يوم النحر يوم نحردن مقدم اوچ كون صائم اوله والافضل
كون آخرها يوم عرفة افضل اولان اول اوچ كونك آخري يوم عرفه اوله يعني ذي الحجه نك
يديسي وسكزي وطقوزي صائم اولمق كركدر وسبعة اذا فرغ ولو بمكة ويدي كون دخي صائم
اوله قچان افعال حجدن فارغ اوله اكر مكه ده ايسه ده يني يدي كون صائم اوله حق سبحانه وتعالى
نك فمن لم يجد فصيام ثلثة ايام في الحج وسبعة اذا رجعتم تلك عشرة كاملة قول شريفي بو حجه كرچه
نص تمتع ايچون وروديلمشدر لكن قران دخي تمتع مثللودر ايكي نسكك اداسني جمع ايچون فان
لم يصم الثلثة قبل يوم النحر تعين الدم پس اكر يوم نحردن مقدم اوچ كوني صائم اولمدي ايسه
دم متعين اولور وان وقف القارن بعرفة قبل طوافه للعمرة اكر قارن مكه يه داخل اولميوب عمره يي
طواف ايلمزدن مقدم عرفه ده واقف اولسه فقد رفضها تحقيقا عمره يي ترك ايلمش اولور فعليه دم
لرفضها عمره يي ترك ايلدوكي ايچون اولمسنه نك اوزرينه دم لازم اولور وبقضيها وسقط
عنه دم القران وعمره يي قضا ايدر واندن دم قران ساقط اولور زيرا دم قرانك وجوبي ايكي
عبادتي جمع نعمتنك شكري ايچون ايدي تارك عمره اولان جمع نعمتي ايله متنعم اولمدي اول اجلدن

ساقط اولدي والتمتع افضل من الافراد تمتع افراددن افضلدر وهو ان يأتي بالعمرة في
اشهر الحج ثم يحج من عامه بو تمتع اشهر حجده عمره ايلمكدر مكدر اندنصكره اول سنه ده حج ايلمكدر
فيحرم لها من الميقات ويطوف لها ويتحلل منها پس عمره ايچون ميقاتدن محرم اوله وعمره ايچون
متحلل اوله يعني احرامدن چقه ان لم يسق الهدي اگر هدي سوق ايلمدي ايسه اگر سوق ايلدي
ايسه تراش اولميه وصاچني قرقميه واحرامدن چقميه يوم نحر اولمينجه ويقطع التلبية باول الطواف
عمره نك اول طوافنده تلبيه يي قطع ايليه ابن عباسدن مرويدر كه نبي عليه السلام عمره ده
حجر اسودي استلام ايلدكده تلبيه يي قطع ايدردي ثم يحرم بالحج من الحرم يوم التروية
وقبل افضل اندنصكره يوم ترويه ده حج حرمدن محرم اوله ويوم ترويه دن اول محرم
اولمق افضلدر بركشنه عمره سببي ايله مكي اولمشدر مكينك احرامي حرمدندر
ويوم ترويه دن مقدم محرم اولمقلغك فضيلتي عبادته مسارعت ايلمش اولور وحج وذبح
كالقارن وحج ايليه ودم تمتعي ذبح ايليه وحج ايليه قارن كبي قارن عجز محكم پس اگر هدي دن
عاجز اولورسه حكمي قارن حكمي كبيدر اوچ كون مقدم ويدي كون حجدن منايه رجوع
ايلدكدن صائم اوله وجاز صوم الثلثة قبل طوافها وعمره طوافدن اوچ كونده صائم اولمق
جائزدر ولو في شوال بعد الاحرام بها عمره يه احرامدنصكره اگر اول صوم شوالده دخي
اولورسه جائزدر شافعي خلاف ايرو پس حج ايچون محرم اولمينجه اوچ كونك صومي جائز
دكلدر حق سبحانه وتعالينك فصيام ثلثة ايام في الحج قول شريفني استدلال ايلمك ايله
بزم ايچون دليل صومك سببي منعقد اولاشيدن نصكره ادا اولنمش اولدي اول سبب كه
عمره يه احرامدر امدي ادا مسبب تحقق سببدن صكره جائزدر بعض شروحده مذكور
اولان حجدن مراد وقتي بياندر لاقبله عمره يه احرامدن اول اوچ كون صومي جائز دكلدر
زيرا صومك سببي وجوبي منعقدر بو حالده ايسه اولكسنه متمتع دكلدر بو اهل سببندن
اول اداسي جائز دكلدر افضل اولان تاخيريدر آخر وقتي عرفه كوننده اولمق اوزره فان

فان شاء سوق هديي وهو افضل يس اكر متمتع اولان سوق هدي مراد ايلسه افضل اولان
سوق هدي در زيرا نبي عليه السلام بنفسه هدايا سني سوق ايلمشدر احرام وساقه وهو
اولى من قوده عمره يه محرم اوله وهديي سوق ايليه وبو سوق اوليدر قوددن يعني يدمكدن
زيرا نبي عليه السلام ذي الحليفه دن محرم اولوب هدايا سي اوكلرندن سوق اولنوردي
وكنديلر دخي سوق ايدرلردي وان كان بدنة قلدها بمزادة او نعل وهو اولى من التجليل
اكر هدي دوه اولور ايسه اول بدنه يي فراده ايليه وياخود نعل ايله تقليد ايليه يعني قلاده
ايليه بو قلاده تجليلدن اوليدر مراد ايكي دريدن مشك ايدرلر ايچنه صو قورلر عند العامه
راويه ديرلر وحق سبحانه وتعالى نك والهدي والقلائد قول شريفنده اولمغين
تجليلدن اوليدر قلايد اعلام ايچوندر اما تجليل زينت ايچوندر يعني دوه يي چولقدر
والاشعار جائز عندهما وهو شق سنامها من الايسر وهو الاشبه بفعله عليه السلام او من
الايمن واسعار جائزدر امامين قاتنده واشعار بدنه نك سنامني يعني اوركوجيني شق
ايلمكدر صول جانبندن بو اشعار فعل نبي عليه السلامه اشبهدر وياخود صاغ جانبندن
شق ايلمكدر ويكره عند الامام اشعار مكروهدر امام اعظم قاتنده زيرا اشعار تعذيب
حيواندر بو اسه منهيدر نبي عليه السلامك فعلى آنلك ايچون ايدي كه هدايا ده لرينه مشركين
تعرضدن حالى دكللر ايدي الا اسعار او لدقده معارضه دن قطع يد ايدرلردي ودخي امام
ابو حنيفه كريه كوردوكي زمانه سنده اولان اشعار ايديكه مبالغه اوزره شق ايدرلردي
خوف هلاك اولمغله كريه كوردي ثم يعتمر كما تقدم ولا يتحلل اذ نصكره افعال عمره يي
بو قارو ده بيان اولدوغي كبي كتوره احرامدن چقميه زيرا سوق هدي تحليله مانعدر ويحرم
بالحج كمامر يوم ترويه ده حرمدن حجه احرام كيه يو قاروده بيان اولدوغي كبي فاذا حلق يوم النحر
من احراميه يحلان يوم نحرده تراش اولسه احرام عمره وحجدن چقمش اولور حلالدن سلام ايله
چقدوغي كبي ولا تمتع ولا قران لاهل مكة اهل مكة ايچون تمتع وقران يوقدر اهل مكة ايچون تمامه

افراد بالحج وارددر شافعی خلاف ایدوب اهل مکه یه دخی تمتع وقران اولمسنه ذاهب اولمشلر
اما حق سبحانه وتعالینك ذلك لمن لم یكن اهله حاضری المسجد الحرام قول شریفی شافعینك
علیه سنه حجتدر زیرا تمتع وقرانك مشروعیتی ایكی سفرك بری اسقاطی اولمغله رفاهیت
اولسون ایچوندر بو ایسه آفاقی حقنده صحیح اولور بو قسه مكی حقنده صحیح اولماز ومن هو
داخل المیقات دخی شول کمسنه که داخل میقاتده در اکا دخی تمتع وقران یوقدر اول کمسنه
مكی منزله سنده در فان عاد المتمتع الی اهله بعد العمرة ولم یكن ساق الهدی بطل تمتعه
افعال عمره یی ادادن صکره تمتع اولان کمسنه اگر اهلنه عود ایلسه وهدی دخی سورمامش
اولسه اول کمسنه نك تمتعی باطل اولور اهلنه المامی صحیح اولدوغی ایچون وان كان قد ساق
(۱) اگر هدی سوق ایلمش اولور ایسه اهلنه عود ایلسه تمتعی باطل اولماز ابو حنیفه وابو یوسف
قاتنده زیرا سوق تحلیلدن منع ایدر اول تقدیرجه المامی صحیح اولماز امام محمد قاتنده تمتعی
باطل اولور ومن طاف للعمرة قبل اشهر الحج اقل من اربعة واتم بعد دخولها وحج كان متمتعا وکمسنه
اشهر حجدن مقدم عمره ایچون دورت شوطدن اقل طواف ایلسه واشهر حجك دخولندن صکره
اشواطی تمام ایدوب وحج ایلسه اول کمسنه متمتع اولور زیرا اكثر اشواطی اشهر حجك دخولندن
صکره ایلمش اولدی اكثرده ایسه حکم كل اولمغین تمتعی صحیح اولور وان كان طاف اربعة فلا اگر اشهر
حجدن مقدم عمره ایچون دورت شوط ایلسه اول کمسنه متمتع اولماز زیرا اول کمسنه اشواطك اكثرینی
اشهر حجدن مقدم ایلمش اولدی ولو اعتمر كوفی فی اشهر الحج وحل واقام بمكة وحج صح تمتعه
واگر كوفی اشهر حجده عمره ایلسه واحرامدن چیقسه ومکه ده اقامت ایلسه وبعده حرمدن احرام
کیسه وحج ایلسه تمتعی صحیح اولور وكذا لو اقام ببصرة كوفی اشهر حجده عمره ایلیوب ومتحلل اولوب
مکه ده اقامت وبعده حج ایلدکده تمتعی صحیح اولدوغی كبی عمره دن صکره بصره ده اقامت ایلسه تمتعی صحیح
اولور وقیل لا یصح عندهما دینلدیکه اول کمسنه نك تمتعی امامین قاتنده صحیح اولماز ولو افسد عمرته
واقام ببصرة وقضاها وحج لا یصح تمتعه واگر كوفی عمره سنی افساد ومیقاتدن چقوب بصره ده

بعده ده مقیم اولسه وعمره سنی قضا ایدوب حج ایلسه اولکمسه نك تمتعی صحیح اولماز الا ان یعود
الی اهله ثم یاتی بهما الا مکه که اهله عودت ایلیه بعده عمره وحجی ادا ایلیه اول زمان متمتع اولور
زیرا صحیح اولمیان صورتده مادامکه وطننه عودت ایلمیه حکم سفر اول باقیدر وبصره ده اتخاذ
دار مکه ده مکث وقرار کبیدر اما صوره که صورتده اهلنه رجوع ایله سفر اولله نهایت بولنوب
ابتدادن سفر انشا ایلمش اولدی اول زمان تمتعی صحیح اولور وعندهما یصح وان لم یعد امامین قاتنده
اولکمسه نك تمتعی صحیح اگر اهلنه عودت ایلمش ایسه ده وان بقی بعد الافساد وقضی وحج من غیر
عود لا یصح تمتعه اتفاقا اگر عمره یی افساد دنصکره اولکمسه مکه ده باقی قالسه اهلنه عودت ایلمدن
عمره یی قضا وحجی ادا ایلسه اتفاقا تمتعی صحیح اولماز زیرا اولکمسه نك عمره سی مکی اولدی وسفر
اولی حود عمره فاسد ایله منتهی اولدی اهلی مکه ایسه تمتع بوقدر اول تقدیرجه تمتعی صحیح اولماز
وما افسد والمتمتع من عمرة او حجة ومضی فیه شول شیء که متمتع عمره ویاخود حجدن افساد ایلسه
اول افسادك اوزرینه کجر یعنی افعال حجی سائر حاجیلر ادا ایلدوکی کبی ادا ایدر ومن تمتع فضحی لا
لا یجزیه عن دم التمتع شول کمسنه تمتع ایلسه ونضحیه ایلسه دم تمتعدن کفایت ایلمز زیرا دم
تمتع واجبدر تضحی ایسه واجب دکلدر امدی غیر بمد اجب واجبدن بدل اولماز باب
الجنایات بو باب جنایتلر بیاننده در وقتاکه مصنف احکام محرمینی بیان ایلدی ایسه
عوارضدن اعتبار اولان شیء که جنایات واحصار وفوات در انلک بیاننه شروع ایلدی
وجنایات جنایتک جمعیدر وجنایت شرعا بر فعل حرامک اسمیدر بوندن مراد بر فعل
که اول فعلی محرم اولان کمسنه اجون اشلمك یوقدر اول فعل دخی بنجه نوعدر ان طیب المحرم
عضوا لزمه دم اگر محرم باش وساق وفخذ کبی بر عضو کاملنی طیبلسه یعنی بومقوله عضولره
طیب استعمال ایلسه اول محرمه بر دم لازم اولور وکذا لو ادهن بزیت بر عضونی طیبلبوب
دم لازم اولدوغی کبی اگر زیت ایله بر عضونی یاغلسه ینه دم لازم اولور ابو حنیفه قاتنده
وعندهما صدقة امامین قاتنده دم لازم دکلدر صدقه لازم اولور ولو خضب رأسه

بحناء اوستره يوما كاملا فعليه دم واكر محرم باشنه خنا ايله ايله بو يايسه وياخود باشني بركون
كاملا ستر ايليه اولكسنه نك اوزرينه دم لازمدر زيرا خنا طيبدر وطيب اولدوغنه
نبي عليه السلامك الحناء طيب قول شريفي دليلدر وكاملا بركون ستر رأس ممنوعدر اما
بعضي رأسني ستر ايليه ابو حنيفه دن مرويدر كه انلر ربع رأس اعتبار ايلمشلردر ابو يوسف
رحمه الله اكثر رأسي اعتبار ايلمشدر وكذا لو لبس محيطا يوما كاملا ينه ذكر اولنان جنايت
كبي دم لازم اولور اكر محرم بركون كاملا محيط كليسه كيسه اول او حلق ربع رأسه اولحيته
او حلق رقبته او ابطيه او احدهما او عانته وياخود ربع رأسني وياخود ربع لحيه سني
وياخود رقبه سني وياخود ايكي قولتوغني وياخود بر قولتوغني وياقسق يريني تراش ايلسه
دم لازم اولور وكذا لو حلق محاجمه واكر حجامت يريني تراش ايلسه ينه دم ابو حنيفه قاتنده
محاجم فتح ميم ايله محجمه نك جمعيدر محجمه ايسه موضع حجامتدر وعندهما صدقه امامين قاتنده
اولكسنه نك اوزرينه صدقه لازمدر وان قص اظافير يديه ورجليه في مجلس واحد
فعليه دم واكر محرم ايكي ال وايكي ايقلرينك طرنقلرينك مجلس واحده قطع ايلسه
انك اوزرينه بر دم لازم اولور زيرا محظورات جنس واحددر وكذا لو قص اظافير
يد واحدة او رجل بر النك وبر اياغنك طرنقلريني اكر قطع ايلسه يوقاروده ذكر اولندوغي
اوزره ينه دم لازم اولور وان قص اظافير يديه ورجليه في اربعة مجالس فعليه اربعة دماء
واكر محرم اللرينك وايقلرينك طرنقلريني دورت مجلسده قطع ايلسه اولكسنه نك اوزرينه
دم لازم اولور ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده بونده معناي عبادت غالبدر پس امري تداخل
اتحاد مجلس ايله منقيد اولدي آيت سجده ده اولدوغي كبي وعند محمد دم واحدة امام
محمد قاتنده بر دم لازم اولور وان طيب اقل من عضو او ستر رأسه او لبس المحيط
اقل من يوم فعليه صدقة واكر بر عضودن اقلده طيب استعمال ايلسه وياخود باشني ستر
ايلسه وياخود بركوندن اقل محيط كيسه اول محرمك اوزرينه صدقه لازمدر جنايت قاصر

قاصر اولدوغی کبی وکذا لو حلق اقل من ربع رأسه او لحیته او حلق بعض رقبته او عانته
او احد ابطیه او حلق رأس غیره اگر محرم باشنك ربعندن اقلنی وصقالنك ربعندن اقلنی
ویاخود رقبه سنك ویاخود قاسغنك بعضنی ویاخود قولتوغنك برسنك بعضنی سیحت
ویاخود بر آخر محرمك باشنی تراش ایلسه ینه صدقه لازم اولور اما غیرك باشنی تراش کرك
امری ایله اولسون کرك اولمسون برابردر تراش ایدنه صدقه وتراش اولانه دم لازم اولور
شافعی دیرکه تراش اولانمکسه نك اذنی اولمیوب اولور ایکن تراش ایلمشلر ایسه اوزرینه
برشی لازم دکلدر زیرا اکراه مکروهه حکم فعلله مؤاخذه دن اخراج ایدر نوم ایسه اکراهدن
دخی ابلغدر اول تقدیرجه اکا برشی لازم کلمز ائمهٔ حنفیه قاتنده نوم واکراه سببیله اثم
منتفی اولور بو قسه حکم منتفی اولماز زیرا اول تراش ایله کندوبه راحت وزینت اولمشدر
اول تقدیرجه سبب متقرر اولوب وجوبا اوزرینه دم لازم اولور اما مضطر بونلك
خلافنجه در مضطر اوج شئ بیننده مخیردر بری دم بری اوج کون صوم وبری التی مسکینه
اوج صاع صدقه در او قص اقل من خمسة اظفار او خمسة متفرقة ویاخود بشدن نقدن
اقلنی قطع ایلسه صدقه لازم در وعند محمد فی الخمسة المتفرقة دم امام محمد قاتنده
خمس متفرقه دن دم لازم اولور زیرا بشدرنق جمله درنقلرك ربعیدر اول تقدیرجه بر
الناك جمله درنقلرینی قطع ایلمش کبی اولور وان طیب اولبس او حلق بعذر خیر ان شاء
ذبح شاة وان شاء تصدق بثلثة اصوع علی ستة مساکین وان شاء صام ثلثة ایام واکر
محرم عذر ایله طیب استعمال ایلسه ویاخود مخیط کیسه ویاخود تراش اولسه مخیردر دیلرسه
برقیون ذبح ایدر ودیلرسه التی مسکینه اوج صاع تصدق ایدر ودیلرسه اوج کون صائم
اولور حق سبحانه وتعالی نك فمن کان منکم مریضا او به اذی من رأسه ففدیة من صیام
او صدقة او نسك قول شریفی ایله مخیردر او ایسه تخییر ایچوندر وآیت دخی معذور
ایچون نازل اولمشدر بو محلده نسك شاة معناسنه در ولو ارتدی الکرادی امور لرینه

القاايله اوتشح بالقميص ويا خود قميص ايله اتشاح ايليه يعني بو ملكي صناع النك التذن كچورب
صول اومزينه القاايله او اتزر بالسراويل ويا خود سراويلي اتزار ايلسه يعني طونني حمام فوطه سي
كبي بلنه بغلسه فلا بأس به بو فعلك هر برسنه لبس مخيط كبي كيمشدر وكذا لو دخل منكبيه في القباء
ولم يدخل يديه في كميه اگر اموز لريني قفتانه ادخال ايدوب واللريني بكلرينه ادخال ايلمز ايسه
بينه بأس يوقدر **فصل** وقتاكه مصنف احرام اوزرينه اولان جنايتي بيانذن فارغ اولدي ايسه
طواف اوزرينه اولان جنايه شروع ايلدي وان طاف للقدوم او للصدر جنبا فعليه دم
اگر طايف اولان كمسنه قدوم ايچون ويا خود صدر ايچون جنابتي طواف ايلسه انك اوزرينه
دم لازم اولور اگر سنت ايسه ده شروعي ايله واجب اولور وكذا لو طاف للركن محدثا او ترك
طواف الصدر او اربعة منه او دون الربعة من الركن او افاض من عرفة قبل الامام او ترك
السعي والوقوف بمزدلفة او رمي الجمار كلها او رمي يوم او رمي جمرة العقبة يوم النحر او اكثره
اگر ركني يعني طواف زيارتي آبدستسز طواف ايلسه ويا خود طواف صدري ترك ايلسه
ويا خود صدردن دوردني ترك ايلسه ويا خود ركنذن دورت اشغه طوافي ترك ايلسه زيرا بونده
نقصان آزدر دم ايله جبر اولور ويا خود عرفه دن امامدن اول رجوع ايلسه ويا خود بين
الصفا والمروه سعي ترك ايلسه ويا خود مزدلفه ده وقوفي ويا خود رمي جمارك كلي سني ترك
ايلسه ويا خود بر كونك رميني ترك ايلسه ويا خود يوم نحرده جمرهٔ عقبه نك رميني ترك ايلسه
ويا خود جمرهٔ عقبه نك رميني نك اكثريني ترك ايلسه بينه دم لازم اولور ولو طاف للقدوم
او للصدر محدثا فعليه صدقة واگر طواف قدومي وطواف صدري آبدستسز طواف ايلسه
اول كمسنه نك اوزرينه صدقه لازم اولور زيرا طواف صدر واجبدر اگرچه طواف قدوم سنتدر
لكن شروع ايله واجب اولور وكذا لو ترك دون اربعة من الصدر و رمي احدى الجمار الثلث
واگر طواف صدردن درتدن آشغه سني ويا خود جمار ثلثه نك برينك رميني ترك ايلسه
بينه انلك اوزرينه صدقه واردر ولو ترك طواف الركن او اربعة منه بقي محرما ابدا حتى يطوفها

يطوفها و اكر طواف ركنى ترك ايلسه و ياخود طواف ركندن دورت شوطنى ترك ايلسه احرامي
ابدي قالور حتى طواف ركنى ايليمنجه احرامدن چقمز جقه مز و نسادنجى كندويه حرام اولور وان
طاف جنباً فعليه بدنة واكر طواف ركن جنابت ايله طواف ايلسه اولكمسنه نلك اوزرينه بدنه لازم
اولور زيرا جنابت ايله اولان نقصان حدثيت ايله اولان نقصاندن اعظمدر اول تقدير جه
نقصان عظيمي جبر ايچون بدنه لازم اولور والافضل ان يعيده ما دام بمكة ويسقط
الدم افضل اولان طوافي اعاده ايلمكدر مادام مكه ده در اعاده ايلدكده دم ساقط
اولور ولو طاف للصدر طاهراً في آخر ايام التشريق بعدما طاف للركن محدثا فعليه
دم ولو كان بعد ما طاف له جنبا فدمان عنده وعندهما دم فقط ايضاً طواف ركنى
محدثا طواف ايلدكدنصكره ايام تشريقك آخرنده طواف صدري طاهراً طواف ايلسه
انك اوزرينه دم لازم اولور واكر طواف ركنى جنبا طواف ايلدكدنصكره طواف صدري
طاهراً طواف ايلسه ايكى دم لازم اولور ابو حنيفه قاتنده واما امامين قاتنده انجق بر دم
لازم اولور كرو كجن جبليلين واطاف لعمرة وسعى محدثا يعيدهما واكر عمره يي طواف ايدوب وسعي
ايدوب سز ايله طواف وسعى ادا اعاده ايلر وان رجع الى اهله ولم يعدهما فعليه دم واكر
اول طايف وساعي محدث اهلنه رجوع ايدوب طواف وسعي اعاده ايلسه انك اوزرينه
دم لازم اولور ولا شئ لو اعاد الطواف فقد هو الصحيح اكر انجق طوافي ايدرسه برشئ لازم كلمز
صحيح اولان بودر اما بعض مشايخ اكر سعيني اعاده ايلمز ايسه اوزرينه دم لازم اولور ديمشلردر
هو الصحيح قولي انلرك قولندن احتراز در وان جامع المحرم في احد السبيلين قبل الوقت
بعرفة ولو ناسياً فسد حجه ويمضي فيه ويقضيه وعليه دم واكر محرم عرفيه وقوفدن مقدم
احد سبيلين دن جماع ايلسه اكر ناسياً دخى اولورسه حجي فاسد اولور اما حجي فاسد اولدقده
صكره فراغ ايلمز افعال حجي سائر حاجيلر كبي ادا ايدوب وسنهٔ آتيه ده قضا ايدر واوزرينه
دم لازم اولور حتى بر كمسنه خاتوني ايله محرم ايكن جماع ايلسه نه لازم كلور ديو نبي عليه الصلاة

والسلامدن سؤال اولىد قوه برنقال دماً ويمضيان تحت جمعا وعليهما الحج من قابل بو رمثلر در
وليس عليه ان يفترق عن زوجته في القضاء فاسد اولان حجك قضاسنده اول كمسنه نك اوزرينه
زوجندن مفارقت الملك بو قدر زفر ومالك وشافعي رحمهم الله ديديلركه قضاده اول كمسنه يه
زوجندن مفارقت وارد ر زيرا اصحاب رضوان تعالى عليهم اجمعين افتراقي واجب قلديلر اما
مالك قولي منزللردن جقدقلرنده مفارقت ايليه لر وشافعينك قولي جماع اولنان مكانه
كلدكلرنده مفارقت ايليه لر وامام زفرك قولي محرم اولدقلري حالده مفارقت ايليه لر ديو
هر بري بر مذهبه ذاهب اولمشلر ائمه حنفيه ايجون دليل افتراق اداده نسك دكلدركه قضاده
دخي لازم كله آنجق قضاي حالكيدر اويله اولسه اريله عورتك بيني جامع اولان نكاحدر اول ايسه
قائمدر بو تقديرجه قبل الاحرام وبعده افتراقك معناسي يوقدر معاً اولملري تذكر باعث
اولور كه لذت يسيره ايله بو قدر مشقت عظيمه جكدك ديو ندامت وتحسرلري دخي زياده
اولور معناي افتراق صحيح دكلدر خصوصاً حالت حيض وصومده فراشدن منع اولنمازلر
صحابه دن منقول اولان افتراق ندب واستحباب اوزرينه محمولدر يوقسه ايجاب اوزرينه
محمول دكلدر وان جامع بعد الوقوف قبل الحلق لا يفسد وعليه بدنة واكر وقوفدن صكره
تراشدن اول جماع ايليه حجي فاسد اولماز واولكمسنه نك اوزرينه بر بدنه لازم اولور وشافعي ديركه
فاسد اولور زيرا ايجان مفسد عبادتك آخرنده بولنسه عبادتك اول وآخرني دخي افساد ايدر
وصوم كبي بزم ايجون دليل نبي عليه السلامك من وقف بعرفة فقد تم حجه قول شريفيدر
اما اكر جماعي مراراً ايليه اول ايجون بر بدنه وصكره اولان جماعلرك هر بري ايجون بر شاة لازم
بزم قاتمزده اما امام شافعي قاتنده جمله سي ايجون آنجق بر جزا لازمدر زيرا جنس واحدر
تداخل ايلمشدر بر ديرز كه جزء على حسب الجنايات در جماع اول جنايت كامله در احرامه
مصارف اولدوغي ايجون اول اجلدن بدنه اولدي ولو بعد الحلق قبل طواف الزيارت
فعليه دم واكر تراشدن صكره طواف زيارتدن اول جماع ايدرسه انك اوزرينه دم لازم اولور

اولور حتی نساده احرامنك بقاسی ایچون شاة ایله اکتفا اولنور زیرا جنایت دخی حقیقتدر
وکذا لو قبل او لمس بشهوة وان لم ینزل اکر خاتوننی تقبیل ویاخود شهوت ایله لمس ایلسه انزال
اولمزایسه ده ینه دم لازم اولور وکذا لو جامع فی عمرته قبل طواف الاکثر وفسدت وقضاها
اکر برکمسنه عمره ده اکثر اشواطی طوافدن اول جماع ایلسه وعمره سی فاسد اولسه وقضا ایلسه ینه دم
لازم اولور وان کان بعد طواف الاکثر لزم الدم ولا تفسد واکر جماع اکثر اشواطی طوافدن
صکره واقع اولسه دم لازم اولور وعمره سی فاسد اولمز اکثر اشواط وقوف منزله سنده در زیرا
اکثرده حکم کل واردر ولا شیء علیه ان انزل بنظر ولو الی فرج فرجه نظر ایله اکر انزال اولسه
انك اوزرینه برشی لازم دکلدر اکر انزالی فرجه نظر ایله دخی اولورسه وان اخر الحلق او
طواف الزیارة عن ایام النحر فعلیه دم واکر تراشی ایام نحردن تاخیر ایلسه انك اوزرینه
دم لازم اولور خلافا لهما امامین خلاف ایدوب قضاء مافات اولدقدنصکره برشی
لازم دکلدر دم خود فوت اولان افعال خیر ایچوندر بونده ایسه قضا اولدی قضا
ایله برشی لازم کلمز وکذا الخلاف لو اخر الرمی او قدم نسکا علی نسك هو قبله وخلاف
دخی بویلجه در یعنی دم لازم اولور اکر رمی تاخیر ایلسه ویاخود بر نسکی بر نسکا اوزرینه
تقدیم ایلسه که اول تاخیر اولنان نسك تقدیم اولنان مقدم ایدی زیرا نبی علیه السلام
من قدم نسکا علی نسك فعلیه دم قول شریفی تقدیم وتاخیرده لزوم دمه قوی دلیلدر
وان حلق فی غیر الحرم لحج او عمرة فعلیه دم خلافا لابی یوسف واکر حرمدن غیریده حج
در
ویا عمره ایچون تراش اولسه اول کمسنه نك اوزرینه دم لازم اولور ابو یوسف بونك خلافنجه
وامام ابو یوسفك دلیلی بودر که تراش حرمه مخصوص دکلدر زیرا نبی علیه السلام واصحابی
حدیبیه ده احصار اولوب وانده تراش اولدیلر حدیبیه خود حرم دکلدر امدی حرم
غیریده تراش اولنق ایچون دم لازم دکلدر ابو حنیفه وامام محمد ایچون دلیل بودر که تراش
وقتا که محلل اولدیسه آخر صلاتده سلام کبی اولمشدر پس تراش نسك اولدی ایسه حرمه

مختص اولور ذبح کبی حدیبیه نك بعضیسی حرمدر رجا ئزدر که اصحاب نبی علیه السلام حرم
اولان محلده تراش اولمش اوله لر حاصل کلام تراش ابو حنیفه قاتنده زمان ایله موقت اولورکه ایام نحردر
ومکان ایله موقت اولورکه حرمدر ابو یوسف قاتنده برسی ایله موقت اولماز امام محمد قاتنده آنجق
مکان ایله موقتدر وامام زفر قاتنده زمان ایله موقتدر فلو عاد المعتمر بعد خروجه فقصر فلادم
علیه اجماعاً پس اگر معتمر حرمدن خروجندن صکره عود ایلسه وتقصیر ایلسه اجماعاً انك اوزرینه دم لازم
کلمز زیرا مکاننده اولمشدر رجا بر لازم دکلدر امّا اگر بو فعلی حاجی ایلیه انون دم تأخیر اولنمار ابو حنیفه
قاتنده ولو حلق القارن قبل الذبح لزمه دمان واگر قارن ذبحدن مقدم تراش اولسه اکا ایکی دم
لازم اولور ابو حنیفه قاتنده بر قران ایچوندر وبری ذبحی ایچوندر تراشدن تأخیر اولدوکی ایچوندر
وعندهما دم امامین قاتنده بر دم لازم اولور تأخیر ایچون امام حنیفه قاتنده دم لازم دکلدر والدم
حیث ذکر شاة تجزی فی الاضحیة والصدقة ما یجزی فی الفطرة هر موضعده که دم ذکر اولنمش
مراد شول قیوندرکه قربان اولمغه کفایت ایلیه یعنی قربان اولمغه لایق اوله وهر موضعده که صدقه
ذکر اولنمش فطره ده کفایت ایده جك مقداری شیدرکه بغدایدن نصف صاعدر وجمیع
مواضعده دینلمش ایدی لکن ایکی موضعده که بری جنباً طواف زیارتدر وبری دخی عرفده
وقوفدن صکره جماعدر بونلرده شاة دکلدر بدنه در فصل ان قتل المحرم صید البر او دل علیه
من قتله فالجزاء اگر محرم صید بر قتل ایلسه ویاخود صیده دلالت ایلسه اوزرینه قتل ایدن کمسنه یه دلالت ایلسه
اول دلالت محرملك اوزرینه جزا لازم اولور حق سبحانه وتعالینك ولا تقتلوا الصید وانتم
حرم ومن قتله منکم متعمداً فجزاؤه مثل ما قتل من النعم قول شریفی موجبنجه قاتل اوزرینه جزا لازمدر
امّا دلالت ایله جزانك لزومی استحساناً در قیاس بو ایدیکه دلالت ایدن کمسنه نك اوزرینه جزا
لازم کلمیه حتی شافعی جزا اولمسنی اخذ ایدوب زیرا جزا قتل صیده نص ایله تعلق ایلمشدر
دلالت ایسه معنی قتل دکلدر زیرا قتل قاتلدن مقتوله متصل بر فعلدر دلالت ده ایسه اتصال
فعل یوقدر شول شیئ که نص ایله ثابت اولمیه انی نص ایله ثابت اولانك معناسنده اثبات

اثبات ايلك جائزدكلدر برم ايجون دليل نبي عليه السلامك هل اشرتم هل اعنتم هل دللتم قول
شريفيدر پس امدي دلالت واشارت واعانت محظورات احرامدن قلنذي اول تقديرجه محظورات
احرامي ارتكاب موجب جزادر وهو قيمة الصيد بتقويم عدلين في موضع عدلين قتله
وجزا صيدك قيمتيدر موضع قتلده ايكي عادلك تقويمي ايله يعني بهاسنه تقدير ايلمسي ايله
اكر اول موضعده قيمتي اولورسه اوفي اقرب موضع منه ان لم يكن له فيه قيمة وياخود قتل ايلدوكي
موضعه قريب يرده ايكي عادلك تقويمي ايله اولان قيمتيدر اكر موضع قتلده بوغيسه ثم ان شاء
ان نصكره يعني مقوّمينك تقويميله قيمتي معلوم اولدقدنصكره قاتل ديلرسه اشترى به ما هدى
ان بلغت فذبحه في الحرم تقويم اولنان صيدك قيمتي ايله برهدي اشترى ايدر وحرمده ذبح ايليه
اكر قيمتي هدي بهاسنه ايرشورسه وان شاء اشترى طعاما فيتصدق به على كل فقير نصف صاع
من بر او صاع من تمر او شعير لا اقل قاتل صيد اكر ديلرسه اول تقويم اولنان قيمت ايله طعام اشترى
ايليه واول طعامي هر فقيره تصدق ايليه بغدايدن نصف صاع وياخود خرمادن برصاع وياارپه دن
برصاع وبو ذكر اولنانلردن اقل تصدق ايلميه وان شاء صام عن طعام كل فقير يوما واكر ديلرسه هر فقيرك
طعامي ايچون بركون صائم اوله فان فضل اقل من طعام فقير تصدق به او صام عنه يوما كاملا پس
اكر برفقيرك طعامندن اقل قلورسه اني تصدق ايله وياخود اول قلان ايچون يوم كامل صائم اوله
زيرا صوم متجزي اولماز وعند محمد الجزاء بنظير الصيد في الجثة وامام محمد قاتنده جزا جثه ده
صيدك نظيريدر شول صيدده كه انك نظيري اوله زيرا حق سبحانه وتعالى فجزاء مثل ما قتل من النعم
قول شريفي مثل لازم ايدوكنه دليلدر تقدير كلام فعليه جزاء من النعم مثل المقتول ديمكدر وحقيقت
مثل صورت ومعنى مماثل اولمقدر وحقيقتدن مجازه عدول حقيقتله عمل متعذر اولدقده در
نظير اولان صورةً ومعنى مثلدر اما قيمت صورةً مثل اولميوب انجق معنى در ففي الظبي شاة وفي
الضبع شاة وفي الارنب عناق وفي اليربوع جفرة پس امدي قتل ظبي ده جزا بر قيون در
وقتل ضبعده دخي جزا بر قيوندر زيرا نبي عليه السلام الضبع صيد وفيه الشاة بيورمشلردر

وطوسانی قتلنده جزا عناقدر یعنی قنج عین ایله اوغلاغه دینیلیر و ير صحانك قتلنده جزا
فتح جیم وفا ایله جفره در یعنی دورت آیلق اوغلاقدر وفی النعامة بدنة ودوه قوشنك قتلنده
جزا بدنه در وفی حمار الوحش بقرة وحمار وحشی قتلنده جزا اوکوزدر وفیما لا نظیر له فکقولهما
وشول شیئده نظیر اولمیه ابو حنیفه وابو یوسف قولی کبیدر اول زمان ایکی عادلك تقویمیله
قیمتیدر کوکرجین وسرچه دخی بونلره بکزر حیوانات کبی والعامد والناسی والعائد والمبتدی
فی ذلك سواء صیدی قصدا سید ایدن وناسیا قتل ایدن وبر دفعه قتل ایدوب جزا ویردکده
صکره ینه قتل ایدن وابتدا قتل ایدن وجوب جزاده برابردر وان جرح الصید او قطع عضوه او
نتف شعره ضمن ما نقص من قیمته واکر محرم بر صیدی مجروح ایلسه ویاخود صیدك بر عضوینی
قطع ایلسه ویاخود قلنی یولسه قیمتدن نقص ایلدوکی شیئی ضامن اولور بعض کل اعتبارا ولهذا
ننه کم حقوق عباده بر کمسنه بر رجلك کلی مالنی اتلاف ایلسه کلیسنی ضامن اولور بعضیسنی
اتلاف ایلسه بعضیسنی ضامن اولور وان نتف ریشه او قطع قوایمه فخرج عن حیز الامتناع
فعلیه قیمته کاملة واکر صیدك قنادینی یولسه ویاخود ایاقلرینی قطع ایلسه واول صید حیز امتناعدن
چقسه یعنی کندوینی صیاددن منع وطیرانه ویورومکه قادر اولمیه اول کمسنه نك اوزرینه کاملة
قیمتی لازم اولور زیرا اول صیدن امن فوت اولمشدر آلت امتناع فوت اولمغله اول تقدیرجه جزاء
کامل لازم اولور وان حلبه فقیمة لبنه وان کسر بیضه فقیمة البیض اکر محرم صیدی صاغسه الا
جزاسد نك قیمتیدر اکر صیدك بیضنی کسر ایلسه الا جزا بیضه نك قیمتیدر وان خرج من البیض
فرخ میت فقیمة الفرخ واکر کسر ایلدوکی بیضه دن میت یورزی چقسه الا جزا اولورنك
حیا قیمتیدر استحسانا قیاس بو ایدیکه جزا قیمت بیضه اولوب فرخ اولمیه اما وجه استحسان
بودرکه بیضه محل خروج فرخ حیدر اصل ایله تمسك واجبدر که حتی خلافی ظهور ایلیه
وکسر بیضه ایسه موت فرخه سببدر وقتندن اول حاصل اولسه چونکه سبب کسر دن صکره
موت ظاهر اولدی اول کسره مضاف اولنور احتیاطا کوینه بو مسئله کبیدر بر ظبینك

طبیعتنك قارننه ضرب ایلسلر بر میت جنین براقسه اندنصکره کندوسی اولسه کندینك و
جنینك قیمتی لازم اولور زیرا ضرب ایکیسنك موتنه صالح سببدر اما انسان بونك
خلافنجه در برکمسنه برخاتونك قارننه ضرب ایلسه بر جنین دوشورب وکندودخی
فوت اولسه آنجق اصلك زمانی لازم اولور جنینك ضمانی دکل زیرا جنین من وجه جزودر
من وجه نفسدر عبادك ضمانی احتیاط اوزره بنا اولنمدی پس بو تقدیرجه شك ایله
واجب اولماز صیدك جزئی احتیاط اوزره مبنیدر شبهه نفس ترجیح جزا واجب اولدی
ولا شیء بقتل غراب وحداءة وذئب وحیة وعقرب وفارة وکلب عقور وبعوض ونمل
وبرغوث وقرادة وسلحفاة برشی یوقدر قارغه وچیلاق وقورد ویلان وعقرب
وسیچان وکلب عقور وسوری سکك وقرنجه وبره وکنه وقاپلوبغه یی قتل ایلیه قاتله
برشیء لازم دکلدر حداءة چیلاقدر وان قتل محرم قملة او جرادة تصدق بما شاء وتمرة
خیر من جرادة واکر محرم برکهله وآخود چکرکه قتل ایلسه جزا ایچون دیلدوکی شیء تصدق
ایلیه وبر تمره خیرلودر برجراده دن بما شاء ایله مراد طعامدن بر اوج شکدر برایکی واوج و
دورت کهله قتل اولنجق هربرینه بر اوج طعام اولنجق نصف صاعه قریب اولور کهله بوندن
متولددر هر بریسی ازاله اولنمغله بونه کثرت ارتفاق حاصل اولمش اولور وجراده صید
بردنور اخذی انواع حیله ایله ممکن اولور او تقدیرجه جزا لازم اولور وتمرة خیر من جرادة
عمر رضی الله تعالی عنهدن قولیدر بونك قصه سی بودر که اهل حمص محرم ایکن چوق چکرکه
راست کلوب قتل ایلدیلر وهر برجراده مقابله سنده بر درهم تصدق ایدرلردی عمر رضی الله
عنه اهل حمصه خطاب ایدوب بن ظن ایدرم که سزك اقچه کز چوقدر امدی تمرة خیر
من جراده بیوردیلر بو حساب اوزره برجراده مقابله سنده بر تمر جزا اولمق جائزدر
ولا یجاوز شاة فی قتل السبع وان صال فلا شیء بقتله شاه یی تجاوز ایلمز قتل سبعده واکر
سبع حمله ایدرسه قتلی ایله محرمه برشیء لازم کلمز یعنی یرتجی جانورلرده آنجق قیون اولور زیاده

اولماز وان اضطر المحرم الى قتل الصيد فقتله فعليه الجزاء واكر محرم قتل صيد دن مضطر
اولسه يعني حالت مخمصه ده اولسه وصيدي قتل ايلسه اونك اوزرينه جزا لازم اولور وللمحرم
ذبح شاة وبقرة وبعير ودجاج وبط اهلي ومحرم ايچون قيون واوكوز ودوه واوقازي وطاوق
بوغازلمق واردر وصيد سمك ومحرم ايچون بالق اولامق واردر حق سبحانه وتعالينك
احلّ لكم صيد البحر قول شريفي صيد سمك حلال اولدوغنه دليل كافيدر وعليه الجزاء
بذبح حمام مسرول اوظبي مستأنس حمام مسرولي ذبح ايله محرم اوزرينه جزا لازم اولور
ولو ذبح صيداً فهو ميتة ولو اكل منه فعليه قيمة ما اكل مع الجزاء واكر محرم صيد ذبح
ايلسه اول مذبوح اولان ميتة در اكرچه ذبح فعل مشروعدر لكن محرم فعل حرامدر محرمك
ذبيحه سي مجوسي ذبيحه سي كبي اولور واكر اول ذبيحه دن اكل ايلسه جزا ايله اكل ايلدوكي مقدارينك
قيمتي لازم اولور واما مين قاتنده اكل ايلدوكي مقدارينك قيمتي لازم كلمز اما امام تيمورطاشي
ديمشدر كه اكر محرم ذابح جزائي ادا ايلدكدن صكره اكل ايلدي ايسه اكل ايلدوكي قيمتي واجب
اولور واكر جزائي ادا ايلمزدن مقدم اكل ايلدي ايسه جزا لازم كلمز اكل ايلدوكي شيئك
قيمتي جزا ايله تداخل ايدر بخلاف محرم آخر اكل منه محرم آخر اول ميتة دن اكل ايلسه بو كا
مخالفدر برشي لازم كلمز اتفاقاً ويحل للمحرم لحم صيد صاده حلال اوذبحه ان لم
يدل عليه ولا امره بصيده ولا اعانة ومحرم حلال اولور محرم اولميان كمسنه نك صيد
ايدوب ذبح ايلدوكي صيدك لحمي محرمه حلال اولور اكر اول صيد اوزرينه دلالت وصيدي
ايچون امر ويا معاونت ايلمدي ايسه طلحه رضي الله عنه دن روايتدر لحم صيد محرم حقنده
ذبيحه دردیو مابينمزده مذاكره ايدوب نبي عليه السلام حجره مطهره لرنده نائم ايديلر
صوتمزي استماع بيوروب سويلشدوكوز ندر ديو سؤال بيورديلر كلاممزي افاده ايلدك
لا بأس به بيورمشلردر ومن دخل الحرم وفي يده صيد فعليه ارساله وان باعه ردّ البيع
ان كان باقياً وان فات لزمه الجزا وشول كمسنه كه حرمه داخل اولوب الندن طشره دن

طشره دن كتورمش برصيد اولسه اول كمسنه نك اوزرينه لازم اولور اول صيدي ارسال ايليه يعني
اطلاق ايليه واكر اول صيدي بيع ايلسه بيعي رد اولنور اكر عيني باقي ايسه واكر عيني باقي دكل
ايسه يعني اولموب التدن كتمش ايسه اول كمسنه يه جزا لازم اولور شافعي ديركه حق شرع
عبدك ملكنه ظاهر اولماز عبدك اكا حاجتي اولمدوغي ايچون شول اشجار كبي كه اني
حرمه انسان دكمشدر حرمت حرام اول اشجارده ظاهر اولماز بزم ايچون دليل
وفناكه صيد ايله حرمه داخل اولمق اولدي ترك تعرض واجيدر حرمت حرم ايچون
وياخود حرمه دخول ايله اول صيد حرمدن اولمشي اولور پس بوتقديرجه صيد امنه مستحق
اولور لا ينفر صيدها حديث طويل موجبنجه ومن احرم وفي بيته او في قفص صيد لا يلزم
ارساله وشول كمسنه كه احرامه كيرسه حال بوكه اوننده وياخود قفصنده صيد اولسه ارسالي
يعني اطلاقي لازم اولماز زيرا اصحاب رضي الله عنهم محرم اولورلردي واولرنده صيدلري
وار ايدي صقر وشاهين وغزال كبي وان اخذ حلال صيدا ثم احرم فارسله احد
ضمن المرسل بخلاف ما اخذه محرم واكر محرم اولميان كمسنه برصيد اخذ ايدوب بعده
محرم اولسه واول صيدي بركمسنه صاليويرسه اول كمسنه اول صيدي ضامن اولور اما محرم
صيد اخذ ايده نك صيدبني اطلاق بوذكر اولنانك خلافنجه در زيرا محرم ايكن اخذ
ايدوب صيده مالك اولمامشدر واطلاق اولنان صيد انك ملكي دكلدر كه ضمان لازم
كله فان قتل ما اخذه المحرم محرم آخر ضمنا واكر محرمك اخذ ايلدوكي صيدي محرم آخر
قتل ايلسه ايكيسي دخي ضامن اولور يعني ايكيسي دخي جزا ويررا ولكي اخذ امين اولان صيده
تعرض ايلدوكي ايچون ضامن اولور قاتل ايسه آخذك تعرضني مقرر ايلمش اولدي تقرير ايسه
حق تضمينده قبل الدخول طلاقه شهادت ايدوب بعده رجوع ايدن كمسنه لرك تضميني كبيدر
زيرا اول شاهدلر شهادتلريله شرف سقوطره اولان شيئي تقرير ايلدكلري سبب ايله شاهدلره
تضمين لازم كلور مثلا زوجه رضاسيله زوجك اوغلي خاتون مزبوري تقبيل ايلسه اول ساعت

وقت واقع اولور فرقت ایسه قبل الدخول فسخ معناسنه در وجنایت عورت طرفندن اولمغله
زوج ایچون مهر ویرمك لازم کلمزدی وشرف سقوط دیدوکی عدم مهر ایدی شاهدلر ایسه
طلاق شهادت ایلمك ایله نصف مهر لازم کلور بینه شاهدلر رجوع ایلمك ابله زوج ایچون
لازم کلن نصف مهری کندولر تضمین ایدرلر ورجع آخذه علی قاتله واخذ محرم ضامن اولدوغی
جزا ایله قاتل اوزرینه رجوع ایدر یعنی تضمین ایدر امام زفر دیرکه آخذ قاتل اوزرینه رجوع
ایدمز زیرا کندو صنعی ایله مؤاخذ در وان قتل الحلال صید الحرم فعلیه قیمته واکر حلال صید
حرمی قتل ایلسه اول قاتلك اوزرینه قیمتی لازمدر وان حلبه فعلیه قیمة لبنه واکر صید حرمك سودنی
صاغسه سودك بهاسی لازم اولور ومن قطع حشیش الحرم او شجره وغیر منبت ولا مما
ینبته الناس ضمن قیمته وشول کمسنه که حشیش حرمی قطع ایلیه ویا شجرینی قطع ایلسه
اول شجر که دکلمش اولمیه وانسان دیکه کلدوکی شیئدن دخی اولمیه اول قطع اولنان شیئك
قیمتنی ضامن اولور معلوم اوله که شجر حرم دورت نوعدر اوچ نوعنك قطعی وانك ایله
انتفاع حلال اولور اما بر نوعنك قطعی وانکله انتفاع بلا جزا حرامدر اما حلال اولان اوچ
نوعك اول کیشندن بری شول شجردر که انی انسان دکمش اوله واول دخی عادة انسان
دیکدوکی جنسدن اوله ایکنجیسی شول شجردر که انی انسان دکمش اوله لکن عادة انسان
دکه کلدوکی جنسدن اولمیه واوچنجیسی شول شجردر که بنفسه بیتمش اوله لکن عادة انسان
دکه کلدوکی جنسدن اوله بونلرك قطعی وبونلر ایله انتفاع حلالدر لکن دردنجیسی بنفسه بیتمش
اوله لکن عادة انسان دکه کلمش اولمیه انك قطعی وانك ایله انتفاع بلا جزا حرامدر زیرا
نبی علیه السلام الا لا یختلی خلاها قول شریفی ایله نهی بیورمشلردر الخلا النبات الرطبة
اختلاء الکلاء وقطع النبات یقال خلا الفلاء ای قطع نباتات الارض العضد القطع
الشوك النبت الا ما جف الا مکه قورمش اوله اول زمان قطع اولنسه برشی لازم اولماز
والتصدق متعین فی هذه الاربعة ولا یجزی الصوم تصدق شودورت ده متعیندر

متعين در صوم كفايت ايلمز دورنون بري ذبح صيد حرمدر وبري صائمقدر حشيش حرمدر
حرمي قطعدر و بري شجر حرمي قطعدر امّا بو جنايتلرده صدقه متعيّن اولوب صوم كافي اولمماسنه
علت بودر كه ذكر اولنان دورت فعلك حرمتي حرم سببيله در بس ضمان محلدن اولوب
جزاء افعالدن اولمدي صوم ايسه قربتدر فعل محرم ايچون جزا اولمغه صالحدر بو تقديرجه بو
ضمان محل اعتباري ايله اولديغي ضمان اموال شبيه اولوب بو فعلده صوم كافي اولمدي وحرم
رعي حشيشه وقطعه الا الاذخر وحرمك حشيشني اوتلمق وقطع ايلمك حرامدر الا اذخر ديدكلري
اوتي قطع ايلمك واوتلتمق حرام دكلدر ابو يوسف حشيش رعي اولنمق لا بأسدر زيرا بونده ضرورت
واردر ابو حنيفه ايله امام محمد ايچون دليل نبي عليه السلامك لا يختلى خلاها قول شريفيدر ضرورت
اولبرده اعتبار اولنور كه خلافنده نص اولميه بونده ايسه لا يختلى خلاها نص شريفي واردر
رحلدن حشيش نقلي موجود ممكندر بو تقديرجه ضرورت اولمامش اولدي وبو استثنا تلقينيدر
ديمشلر روايت اولندي كه نبي عليه السلام لا يختلى خلاها ولا يعضد شوكها بيورد قده عباس
رضي الله عنه الا الاذخر يا رسول الله زيرا بر اذخري قبرلرمزه قورز ديدكده نبي عليه السلام الا
الاذخر بيورمشلردر بونك تاويلي بودر كه نبي عليه السلام بو لفظي استثنا ايلوب ايلمك ايله قصد
ايلدي لكن عباس رضي الله عنه سبقت ايلدي وياخود حق جل وعلا اول وقت عباسك مشيئته
رخصت ويرمك ايچون وحي ايلمش اوله وكل على المفرد به دم فعلى القارن به دمان وهر جنايتكه مفرد
ايچون اولان كمسنه اوزرينه اول جنايت سببيله دم لازم اولور قارن اولان كمسنه نك اوزرينه اول جنايت
سببيله ايكي دم لازم اولور بر دم حج ايچون وبر دم عمره ايچون الا ان يجاوز الميقات غير محرم الا
مكر كه ميقاتي محرم اولمدوغي حالده تجاوز ايليه عمره وحج ايچون دم واحد لازم اولور زيرا جنايت بردر
جزا دخي بر اولور كه حق ميقاتي قضا دراماز فردير كه هر احرام ايچون بردم لازم اوله مسافر محظور اتده
اولدوغي كبي بزم ايچون دليل ميقاتده محرم بر احرامه مستحقدر بر كمسنه عمره ايچون ميقاتده احرام
كيسه انزنصكره ميقاتي تجاوز ايلمه ايلدكده حج ايچون احرام كيسه جائز اولور واوزرينه برشي لازم كلمز

حال بوكه قارندر امدي واجب واحدي تأخير ايله جزاء واحد لازم كلور وان قتل محرما صيدا فعلى
كل واحد منهما جزاء كامل واكر ايكي محرم برصيدي قتل ايلسه لر هر بريسنك اوزرينه جزاء كامل لازم اولور
بونك هر بريسي شركت ايله بر جنايته جاني اولمشدر بو جنايت خود دلالت جنايتدن متفوقدر اول تقديرجه
هر برينه بر جنايت كامله لازم كلور وان قتل حلالان صيد الحرم فعليهما جزاء واحد واكر ايكي حلال
يعني محرم اولميان ايكي آدم حرم صيدي قتل ايلسه لر ايكيسنك اوزرينه بر جزا لازم اولور زيرا بو جزا جنايت
ايچون دكلدر بلكه صيدك قيمتي ضمانيدر وبو جزا محل اوزرينه دلالت ايلمشدر ومحل اتحادي ايله متحد
اولدي نته كم ايكي كمسنه برآدمي خطاءً قتل ايلسه لر ايكيسنه بر ديت لازم اولور ويبطل بيع المحرم الصيد
وشراؤه محرمك صيد حرمي بيع وشرا ايلمسي باطل اولور اكر حيا بيع اولنورسه امين اولان صيدن تعرض
ايلمش اولور واكر قتل ايلدكدنصكره بيع ايدرسه بيع ميتة اولمش اولور كلا التقديرين بيعي باطل اولور
ومن اخرج ظبية الحرم فولدت فولدت وماتا ضمنهما وشول كمسنه كه ظبيهٔ حرمي حرمدن چيقرسه
وطوغورسه وفوت اولسه لر ظبيه يي وولدني ضامن اولور زيرا صيد حرمدن اخراجدنصكره صيد
شرعا امنه استحقاقي باقيدر بو اجلدن صيدي مأمننه رد ايلمك واجبدر وبو صفت شرعيه
اولادينه دخي سرايت ايلدي حريت ورقيت وكتابت وغيريلرده سرايت ايلدوكي كبي لكن ولد مغصوبه
ايله بو كلامه سؤال وارد اولور مغصوب اولان شيئك مالكنه ردي واجبدر بو دخي صفت شرعيه
ولدينه سرايت ايلمدي زيرا زوائد غصب مضمونه دكلدر مثلا بر كمسنه براد ملك بر قصراغني غصب
ايدوب بر قاچ زماندنصكره قصراق طاي طوغورسه وقصراغي صاحبي اثبات ايدوب آلسه طايي
المغه قادر دكلدر بوكا جواب وير يلوركه صفت شرعية اولاده اول زمانده سرايت ايدركه بر مانع اولميه
صفت مغضوبيت ايسه مانعدر زيرا صيد حرمده سبب ضمان ازالهٔ امن ايدي ولدنده دخي بولندي
مغضوبده ايسه سبب ضمان يد ملكي ازالهدر ولدده اول سبب بولنمدي بو تقديرجه بوكا قياس
اولنمدي وان ادى جزاها ثم ولدت لا يضمن الولد واكر اول ظبيه نك جزاسني ادا ايلسه اندن
صكره ولد كتورسه وفوت اولسه ولدي ضامن اولماز زيرا اداء جزادنصكره ظبيه ده امن قالماز

فالماز وصول خلف وصول اصل كبيدر يعني فقراء مكية قيمت صيد وصول بولمسي صيدك حرمه
وصولي كبيدر مثلا ظبية حرمه وصول بولوب حرمه ولد كتورسه وفوت اولسه انك اوزرينه برشئ
لازم كلمز باب مجاوزت الميقات بلا احرام بو باب بلا احرام ميقاتي تجاوز ايلمك بياننده در
من جاوز الميقات غير محرم ثم احرم لزمه دم شول كمسنه كه ميقاتي محرم اولدوغي حالده تجاوز
ايلسه صكره محرم اولسه اول كمسنه يه دم لازم اولور منهي عليه اولان شئ ارتكاب ايلدوكي ايچون فان
عاد اليه محرما ملبيا سقط الدم واكر اول كمسنه ميقاته محرم اولوجي وتلبيه ايديجي اولدوغي حالده عودت
ايلسه لازم اولان دم ساقط اولور ابو حنيفه قاتنده وعندهما يسقط بعوده محرما وان لم يلب و
ماميننا قاتنده دم ساقط اولور اول كمسنه نك محرما عودتي ايله واكر تلبيه ايلمز ايسه ده امام زفره كوره
كر تلبيه ايلسون اكر ايلمسون اندن دم ساقط اولماز زيرا انك جنايتي عود ايله رفع اولمز حق ميقات
اثناء احرام ايدي محرم رجوع ايله احرامي اثنا ايدر زعمان عرفاتدن دونوب وينه بعد الغروب
عود ايلين كمسنه كبي اولور بزم ايچون دليل بودر كه تارك احرام اولان كمسنه متروكي وقتنده تدارك
ايلمشدر وبو عود ايسه افعاله شروعدن اول در متروك اولان شئ وقتنده تدارك كفارتي اسقاط
ايدر اما افاضه بونك خلافنجه در زيرا عرفاتة بعد المغرب رجوعي متروكي تدارك بوقدر انده ايسه
متروك غروب شمسه دكين وقوفدر اول ايسه حاصل اولمدي وان عاد قبل ان يحرم فاحرم منه سقط
واكر احرام كيمزدن اول عود ايدوب ميقاتدن احرام كيسه اول كمسنه دن دم ساقط اولور بالاتفاق
وكذا لو احرم بعمرة ثم افسدها وقضاها وينه ذكر اولنان كبيدر يعني دم ساقط اولور اكر بر كمسنه
عمره يه احرام كيسه اندن صكره عمره يي افساد ايدوب وقضا ايلسه وان عاد بعد ما شرع في الطواف
لا يسقط واكر طوافه شروع ايلدكدن صكره ميقاته عودت ايلسه لازم اولان دم ساقط اولماز حاصل
كلام ميقاتدن بلا احرام تجاوز ايدوب بعده عودت ايلمك اوج وجه اوزرينه در بريسي بالاتفاق
دم ساقط اولماز كه بو مسئله در وبريسي بالاتفاق ساقط اولور كه احرام كيمزدن مقدم عود در
وبريسي كه سقوطي وعدم سقوطي ايچون اختلاف اولنانذر وان دخل كوفي البستان لحاجة

قضا ایدر واوزرینه دم لازم اولور فان مضى عليهما صح وعليه دم وهو دم جبر في الصحيح
پس اگر بو ایکیسی اوزرینه کچرسه یعنی افعال عمره یی افعال حج اوزرینه تقدیم ایلمك ایله کچرسه صحیح اولور
وانك اوزرینه دم لازم اولور وبو دم جبردر روایت صحیحه وان اهل الحاج بعمرة يوم النحر و
ايام التشريق لزمته ولزمه رفضها وقضاؤها دم واگر حاجی یوم نحرده ویاخود ایام تشریقده عمره یه
تهلیل ایلسه یعنی تلبیه ایلسه اکا عمره لازم اولور شروعی صحیح اولدوغی ایچون وعمره یی ترك دخی
لازم اولور زیرا حجك رکنني ادا ایلمشدر پس اولکسنه افعال عمره یی افعال حج اوزرینه بنا ایلمش
اولور بو اما ایامدن ایسه عمره کریه در وینه قضاء عمره لازم اولور زیرا شروعی ایله کندویه لازم قلمش
ایدی وترك ایلدوکی ایچون دم لازم اولور فان مضى عليها صح وعليه دم پس اگر عمره اوزرینه
کچسه یعنی عمره یه تهلیل ایلمش ایدی ترك ایتموب اول منوال اوزره اشلسه صحیح اولور واوزرینه
دم لازم اولور زیرا احرامنده عمره ایله حجی جمع ایلدوکی ایچون ویاخود بقیه افعال حجدن عمره
کتوردیکی ایچون دم لازم اولور اگر بر سائل سؤال ایدوب بو احرامنده حج وعمره یی جمع ایلدی دیرسه
حال بوکه اولکسنه عمره ایچون محرم اولمدی الا احرام حجك تحللندن صکره وتراش وطواف زیارتدن
صکره در اولمشدر بوکا جواب کز دیرسه بر دیرزکه واجبات حجك بعضیسی باقی قالمشدر اول ایام تشریقده
رمی جماردر پس بو تقدیرجه ایکیسنی جمع ایلمش اولور واوزرینه دم لازم اولور ومن فاته الحج
فاحرم بحج او عمرة لزمه الرفض والقضاء والدم وشول کمسنه که حج فوت ایلسه پس اولکسنه
حجه ویاخود عمره یه احرام کیسه احرام کیدوکی حجمیدر ویاخود عمره میدر انی ترك ایلمك اکا
لازمدر ودخی قضا ودم لازمدر مثلا اگر حج ایچون احرام کیمش ایسه حجك ایکی احرامنی جامع
اولمامق ایچون ترك ایلمك کرکدر وقضاسنك لزومی شروعنك صحتی ایچوندر ودمك
لزومی وقتندن اول ترك ایله متحلل اولدوغی ایچوندر واگر عمره یه احرام انقلاب احرام
ایتمدن متحلل اولور بو تقدیرجه ایکی عمره یی جمع ایلمش اولور پس عمره یی ترك ایلمك کرکدر و
اندن صکره قضا وقربان ایلیه باب الاحصار والفوات بو باب احصار وفوات بیاننده در

در احصار اندن مطلق منعه درلر حصرت العدو مراد حصرة المرض دينلور حق سبحانه
وتعالى نك للفقراء الذين احصروا في سبيل الله قول شريفنده دخي بو معنايه در و شرعده وقوف
وطوافك منعنه درلر اما ايكيسندن برينه قادر اولسه اكا محصر دينلمز ان احصر المحرم بعدو
او مرض او عدم محرم او ضياع نفقة فله ان يبعث شاة يذبح عنه في الحرم في وقت معين و
يتحلل بعد ذبحها من غير حلق ولا تقصير خلافا لابي يوسف اكر محرم عدو و ياخود مرض و يا
خود خاتون عدم محرم سببيله و ياخود نفقه سني ضايع ايلمك ايله محرم اولسه اول محصر ايچون
برشاة كوندرملك لازمدر حرمده وقت معينده انك ايچون ذبح اولنه و اول شاتي ذبح
ايلدكدن صكره تراش سز و قرقمسز متحلل اوله ابو يوسف ايچون خلاف واردر نته كم حق سبحانه
وتعالى نك وان احصرتم فما استيسر من الهدي قول شريفي بوكا دليل در و نبي عليه السلام و
اصحاب رضي الله عنهم عام حديبيه عمره يه محرم اولدقلرنده محصر اولوب يعني مشركين
طرفندن ممنوع اولوب مصالحه ايلمشلر ايدي و اول زمان نبي عليه السلام برشاة بعث ايدوب
ذبح ايلدكدنصكره متحلل اولوب سنه قابله ده قضا ايلمشلردر وان كان قارنا يبعث دمين
يجوز ذبحها قبل يوم النحر لابي الحل و اكر محصر قارن اولورسه ايكي دم كوندره و اول شاة
يوم نحردن اول ذبح ايدرسه جائز اولور اما حلده ذبح ايدرسه جائز اولمز و اكر قارن حج ايچون
حلال اولمغه برشاة كوندررسه عمره ايچون اولان احرامي باقي قالمشل اولور اول تقديرجه برشاة
ايله ايكي احرامدن چيقمق ممكن دكلدر وعندهما لا يجوز قبل يوم النحر ان كان محرما محصرا بالحج
محرم بالحج اولورسه واما احرام عمره ايله محصر اولورسه زمان ايله موقت اولماز يوم نحردن اول
دخي ذبح اولورسه جائز اولور اما لعرام حج ايله محرم اولانه يوم نحر مختصدر تراش كبي مقدم جائز
دكلدر وعلى المحصر بالحج اذا تحلل قضاء حج وعمرة بحجه محرم اولان محصرك اوزرينه حج و عمره نك
قضاسي واردر قچان متحلل اولسه ابن عباس وابن عمر رضي الله عنهمادن روايتدر كه نبي
عليه السلام من فاته عرفة بليل فقد فاته الحج فليتحلل بعمرة وعليه الحج من قابل بيورمشلردر

وحجك قضاسي شروعنك صحتي ايجوندر وعمره نك قضاسي آنه فايت حج معناسي اولدوغي
ايجوندر وفايت حج ايله افعال عمره ايله متحلل هم اولور وعلى المعتمر قضاء عمرة وعمره يه محرم اولان
محصرك اوزرينه عمره نك قضاسي واردر عمره حقنده احصار بزم قاتمزده متحقق در لكن امام مالك
دير كه عمره موقت دكلدر انلك حقنده احصار متحقق اولماز بزم ايجون دليل نبي عليه السلام واصحابي
عام حديبيه ده محصر اولديلر حال بوكه انلر جمله سي معتمر ايديلر اويله اولسه تحللك مشروع اولمسي
دفع حرج ايجوندر حرج ايسه احرام عمره ده موجوددر نچان احصار متحقق اولسه انلك اوزرينه قضا لازم
اولور حج كبي نچان متحلل اولسه وعلى القارن حجة وعمرتان وقران ايجون محرم اولان محصرك اوزرينه هم
ايكي
حج وهم عمره نك قضاسي واردر اما حجك وعمره نك قضاسي فايت حجك اوزرينه لازم اولان
حج وعمره ايجوندر اما عمره ثانيه يه كندوسي قارن اولوب شروع ايلدوكي عمره در كه اندن چيقمش ايدي
فاذا ازال الاحصار بعد بعث الدم وامكنه ادراكهما قبل ذبحه محصر اولان محرم قربان بعث
ايلدكدنصكره نچان احصار زائل اولسه اول محرم هديه ذبحدن مقدم ايرشمك ممكن اولسه وادرك
الحج لايجوز له التحلل وحجه ايرشمك دخي ممكن اولسه اول كمسنه ايجون متحلل اولمق جائز دكلدر زيرا
خلفه ايله مقصود حاصل اولماز دن مقدم اصله قدرت حاصل اولمشدر متيمم صلاتنه
صوبه ومكفر بالصوم فراغندن اول عتقه قدرتي اولسه تيمم وصوم جائز اولمدوغي كبي بو دخي
جائز دكلدر ولزمه المضي اول كمسنه افعال حج وعمره يي ادا ايلمك لازم در وان امكن ادراكه
فقط تحلل وان امكن ادراك الحج فقط جاز التحلل استحسانا واكر آنجق هديه ايرشمك
ممكن اولسه اصل كه حج ايدي اكا عاجز اولدوغي ايجون متحلل اولور واكر انجق حجه ايرشمك
ممكن اولسه استحسانا تحلل جائزدر قياس بوايديكه جائز اولميه ومن منع بمكة عن الركنين
وشول كمسنه كه مكه ده ركنيندن منع اولنسه يعني طواف ووقوف عرفه دن فهو محصر اول
كمسنه محصردر وان قدر على احدهما فليس بمحصر واكر ايكيسندن برينه قادر اولسه اول كمسنه
محصر دكلدر مثلا نچان طوافه قادر اولوب وقوفه قادر اولمسه اول كمسنه صبر ايلسون

ايلسون حج كندودن فوت اولسون بعده طواف وسعي ايله متحلل اولسون واما وقوفه قادر اولوب طوافه قادر اولمسه فوت اولمق احتمالي ايله احرامي باقيدر طواف ايلمينجه احرامدن متحلل اولمز

واما وقوفه اوليماز ومن فاته الحج بفوات الوقوف بعرفة فليحلل بافعال العمرة وعليه الحج من قابل وشول كمسنه دن عرفه ده وقوف فوتي ايله حج فوت اولسه پس امدي اول كمسنه افعال عمره ايله متحلل اولسون وسنهٔ اتيه ده انك اوزرينه حج لازمدر حتى قضاسي لازمدر ولادم عليه واوزرينه دم لازم اولماز زيرا افعال عمره ايله تحلل فايت الحج حقنده دم منزلهسنده در وحق محصرده دم ايله افعال عمره جمع اولماز ولافوت للعمرة وهي احرام طواف وسعي وعمره ايچون فوت يوقدر وبو عمره احرام وطواف وسعيدر احرام عمره نك شرطيدر وطواف وسعي ركنلريدر وعمره سنتدر شافعي ديركه فرضدر نبي عليه السلام العمرة فريضة كفريضة الحج حديث شريفني استدلال ايله بزم ايچون دليل ابو عيسى ترمذي جامعنده محمد بن منكدر ده اسناد ايله جابردن روايت ايلدوكي حديث شريفدركه نبي عليه السلام عمره ده اواجبة هي دبو سؤال اولندقده لا وان تعتمروا هو افضل ديو بيورمشلردر وينه ابن عباسدن روايتدركه نبي عليه السلام الحج جهاد والعمرة تطوع بيورمشلردر زيرا عمره نسك غير موقتدر طواف نفل كبي اولقدر حج واجبه اوليماز اكر برسائل حق سبحانه وتعالى واتموا الحج والعمرة لله قول شريفني ايراد ايدوب بو ايت كريمه عمره نك وجوبنه دلالت ايدر زيرا امر وجوب ايچوندر ديو سؤال ايدرسه جواب ويريلوركه بونده اصلا امره دلالت ايدر برشئ يوقدر اتمام خلاف تقصيردر اصلندن وجوب اولمسي اقتضا ايلمز زيرا عمره نافله صلاة نافله يي اتمام ايلك ديمك صحيح اولور ويا خود اتمام شروعدن صكره اولان شيئده استعمال اولنور بزم كلاممز ايسه شروعدن اول اولندهدر وايت ايسه قبل الشروع عمره نك وجوبنه دلالت

يوقدر ويجوز في كل السنة سنه نك كليسنده عمره جائز اولور وسلف اشهر حجده وعمره يي كتور مكده اختلاف ايلمشلردر عمر رضي الله عنه اشهر حجده عمره دن نهي بيورمشدر وبعد النهي الحج في الاشهر والعمرة في غيرها اكمل بحجتكم وعمرتكم بيورردي اما صحيح اولان بلا كراهه عمره نك جوازيدر بخاري صحيحنده نبي عليه السلام اسناد ايله روايت ايلمشدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ذي القعده ده دو[رت]

عمره کتورمشدر بعده جمره کتورد لکندن غیري وتکره یوم عرفه ویوم النحر وایام التشریق یوم عرفه
ویوم نحرده وایام تشریقده عمره مکروه اولور زیرا عایشه رضی الله عنها عمره یي بو ایامده کرلمه
کورمشدر وبو کونلر ایام حج ایچون متعیندر ویقطع التلبیة فیها باول الطواف عمره ده تلبیه یي
قطع ایلیه اول طواف ایله باب عن الغیر یه باب بو باب غیر ایچون اولان حج بیاننده در انسان
کندو عملنك ثوابني غیر ایچون قلمق اهل سنت وجماعت قاتنده جائزدر اول عمل کرك صلاة وصوم
وحج وکرك صدقه وقراءت واذکار وغیري ایلکلردن هرقنقیسی اولورسه اولسون اشلیوب
غیریه ثوابني هبه ایلمك جائزدر وثواب مذکور میته واصل اولوب منتفع اولور معتزله دیرکه بونلرك
اصلی یوقدر وثوابي میته واصل اولمیوب وانتفاع دخي ممکن دکلدر حق سبحانه وتعالی نك وان
لیس للانسان الا ما سعی قول شریفي بوکا دلیلدر وعبدده اول قدرت یوقدرکه کندو عملنك ثوابني
آخر ایچون قله کندو نفسنه بله قلمغه قدرتي یوقدر فکیف آخر ایچون قله مالك وشافعي دیرکه بو ثواب
عمل آخر ایچون قلمق انجق صدقه وعبادت مالیه وحجده در بونلردن غیري صلاة وصوم وقراءت
قرآن کبي اولان عباداتده جائز دکلدر دیمشلردر بزم ایچون دلیل شول روایت اولنان شیدرکه
برکمسنه نبي علیه السلامدن سؤال ایدوب اوبیم حیاتده ایکن بکا زیاده احسان اوزره ایدیلر ممکن
میدرکه انلرك موتندنصکره بن دخي انلره برایلك ایلیه یم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم انلره ایلك بودرکه
انلر ایچون نماز قیله سن واوروج دوته سن دیو تعلیم بیورمشلردر دارقطني علي رضي الله عنه دن روایت
ایدوب نبي علیه السلام بیورمشلردرکه برکمسنه مقابردن مرور ایدوب اون برکره سوره کریمه اخلاصی
قراءت ایلیه واجرني موتي یه هبه ایلیه حق سبحانه وتعالی اول موتانك عددي مقداري اول کمسنه یه اجر
احسان ایلیه وانس رضي الله عنه نبي علیه السلامدن سؤال ایدوب یارسول الله بز موتامز ایچون صدقه
وحج ایدوب دعا ایدرز بزم انلر حقنده اشلدوکمز اعمالك ثوابي انلره واصل اولورمي دیدکده
نعم انه لیصل ویفرحون به کما یفرح احدکم بالطبق اذا اهدي الیه دیو جواب بیورمشلردر
وابودردا رضي الله عنه روایت ایلمشلردرکه نبي علیه السلام ایکي قوچ قربان ایلمشلردر بري کندو نفس

نفس نفسلري ويري امتي ايچون بو بيتده تعليمدر وانسان غيرينڭ عملي ايله منتفع اولدوغنه
اشارتدر وابن عباس رضي الله عنه رب الناس حضرتلرندن روايتدر كم حق سبحانه وتعالينڭ
وان ليس للانسان الا ما سعى قول شريفي والذين آمنوا واتبعناهم ذريتهم بايمان آية كريمه سيله منسوخدر
و دينلمشدر بو آيت قوم موسى وابراهيم عليهما السلام مخصوصدر زيرا آنلرڭ صحفلرنده ام لم
ينبأ بما في صحف موسى وابراهيم الذي وفى حكايت واقع اولمشدر و دينلمشدر كم بو محلده انساندن
مراد كافردر اما مؤمن ايچون قرنداشنڭ عملندن حصه دار اولور و دينلمشدر بو طريق عدل دكلدر
طريق فضلدر و دينلمشدر الانسانده اولان الف لام على معناسنه در. وفي القرآن وان اسأتم
فلها كبي اي فعليها ولهم اللعنة اي عليهم وعبادات دخي بر قاچ نوعدر برسي محض ماليه در زكوة وعشر كبي
وبري دخي محض بدنيدر صلاة وصوم واعتكاف وقرائت قرآن واذكار كبي وبري دخي مركبدر حج كبي
يجوز النيابة في العبادات المالية مطلقا عبادات ماليه ده نيابت جائزدر كرك كندونڭ قدرتي اولسون
وكرك عدم قدرتي اولسون هر حالده جائزدر بونده مقصود سد خلة المحتاجدر بو ايسه نائبڭ
فعلي ايله حاصل اولور ولا يجوز في البدنية بحال نيابت جائز دكلدر عبادات بدنيه محضه ده احوالدن
بر حالده يعني كرك عجزي اولسون وكرك اولمسون جائز دكلدر زيرا بونده مقصود رضاء الله ايچون
نفس اماره يي اتعابدر بو ايسه فعل نائب ايله اولماز وفي المركب منهما كالحج يجوز عند العجز لا عند القدرة
عبادات ماليه وبدنيه دن مركب اولان حج كبي عبادتده عاجز اولدقده قدرتي اولدقده جائز اولماز
زيرا حج ايكي معنايه مشتملدر بري تنقيص مال وبري اتعاب نفسدر عجز حالنده تنقيص مال ايله اكتفا اولنور
ويشترط الموت او العجز الدائم الى الموت نيابت جهتي ايله حج ايلمك جوازي ايچون موت شرط قلندي
وحج فرض عمردر چونكه حق فرض عمري اولدي ايسه اثناء عمرنده اولسه قادر اولدقده وقتنده اصله
قادر اولمش كبي اولور اوزرينه حج واجب اولور اگر نائب كندو ايچون مامضى ده حج ايلمش ايسه كان لم يكن
اولمشدر شول شيخ فاني كبي كه فديه ادا ايلدكدنصكره صومه قادر اولسه اننڭ اوزرينه صوم واجب
اولور وانما شرط العجز للحج الفرض لا النفل عجزڭ شرطي فرض اولان حج ايچوندر بو نفسه نافله اولان

حج ایجون نذر ایجون دکلدر زیرا حج نفلده قدرتی وار ایکن نایب قلمق جائزدر زیرا باب نفل واسعدر
وصلات نافله دن قاعدا اوراکبا قلمق جائزدر قیام ونزوله قدرتی وار ایکن فمن عجز فاحج صح ویقع عنه و
وینوی النایب عنه یس امدی شول کمسنه که حجدن عاجز اولوب حج ایتدرسه اول حج صحیح اولور
وعاجز اولوب نایب کوندرن کمسنه دن واقع اولور ونایب اولان کمسنه فیقول لبیک بحجة عن
فلان ایکی رکعت نماز دن صکره اللهم انی ارید الحج فیسره لی وتقبله منی ومن فلان دیه الاعمال بالنیات
درا کر نیت دخی ایلمزایسه جائزدر زیرا حق جل وعلا مطلع سرایردر ویرد ما فضل من النفقة الی
الوصی او الورثة نایب اولان کمسنه نفقه دن فضله قلان شیئی وصیسنه ویاخود ورثه سنه رد
ایلیه ویاخود امره رد ایلیه ویرلان شی نفقه ایجوندر اجرت ایجون دکلدر ویجوز احجاج الصرورة
حج ایتمامش کمسنه یه حج ایتدرمک جائزدر زیرا نبی علیه السلام خثعمیه باباسی ایجون حج ایتدرمکی
تجویر ایلدی سن کندوک ایجون حج ایلدکمی دیو سؤال ایلمدی اکراولازم اولیدی تعلیم وبیان
ایجون سؤال بیورر لردی والمرأة والعبد ومراة وعبدی دخی حج ایتدرمک جائزدر بو ایکیسنده
افعال حج بولندوغی ایجون وغیرهم اولی صرورة مراد وعبدد ن غیر یلر احجاج اولیدر یعنی مختار
اولان عاقل وبالغ وحج ایلمش واحوال حجدن خبردار اولان بر رجلی احجاج ایتدرمکدر بو مقوله
ادم اولیحق اکمل وجوه او زره اولمش اولور ومن امره رجلان فاحرم بحجة عنهما ضمن نفقتهما
والحجة له وشول کمسنه یه که ایکی رجل کندولر ایجون حجی امر ایلیه پس اول کمسنه ایکیسی ایجون حجه احرام
کیه ایکیسنده اولدوغی نفقه لرینه ضامن اولور وحج حاج ایدن کمسنه نک اولور واول کمسنه ایلدوکی
حج ایله حجة الاسلامدن چقار امامر ایدنلر عهده سندن چقامز وحجه مزبوره یی ایکی سندن برینه
دخی ایقاع ممکن دکلدر عدم ولایتی ایجون بو تقدیرجه نفقه یی کندو ایجون صرف ایلمشدر ضامن
اولور وان ابهم الاحرام ثم عین احدهما قبل المضی صح اکر احرامی مبهم کیه اندنصکره ادا افعال حجدن
مقدم ایکی سندن برینه تعیین ایلسه صحیح اولور ابو حنیفه ومحمد قاتنده زیرا احرام مقصود دکلدر
بلکه افعال وسیله در ومنهمک ایسه تعیینی واسطسیله وسیله اولمغه صلاحیتی وارد ر خلافا

خلافاً لابي يوسف ابو يوسف ايجون خلاف وارددر زيرا مامور بالحج اولان تعيينه مامور در ابهام ايسه تعيينه
مخالفدر بو تقديرجه حج مامورك كندو نفسندن اولور وبعد لا افعال حجي ايلدكدنصكره تعيينه صحيح
دكلدر بالاتفاق زيرا ادا اولان شيء محتمل دكلدر ودم المتعة والقران على المامور دم متعه ودم قران
مامور اوزرينه در زيرا ايكي عبادتي جمع ايلمك ايله حق جل وعلي كندويه توفيق ايلدوكي اجلدن
شكراً كندو اوزرينه لازم اولور بو نعمت ايسه مختص اولان مامور در زيرا حقيقت فعل اندن صادر
اولمشدر واول تقديرجه دم متعه ودم قران مامور اوزرينه در وكذا دم الجناية دم جنايت
دخي مامور اوزرينه واجبدر زيرا جاني اولان كندوسيدر دم دخي كندويه لازمدر ودم الاحصار
على الامر دم احصار امرك اوزرينه در زيرا مامور امرك عهده سنده در تخليص دخي امرك
اوزرينه در كذلك مولاسي اذنيله محرم اولان عبدك احصاري مولاسي اوزرينه اولدوغي كبي
خلافاً لابي يوسف ابو يوسف ايجون خلاف وارددر زيرا متحلل ايجون ضرر امتداد احرامي
رفع ايلمك واجبدر بو ضرر ايسه حاجي اوزرينه راجعدر واول تقديرجه دم احصار دخي مامور
اوزرينه لازمدر وان ميتاً ففي ماله واكر حج اولنان كسنه ميت اولورسه دم احصار ميتك
مالندن لازمدر ابو حنيفه ومحمد قاتنده وابو يوسف خلاف ايدوب انك قاتنده ثلث ميتدن
لازم دكلدر اندنصكره دنيلدي ميتك ثلث مالندندر زيرا اول دم احصار صله در زكوة و
فديه كبي اما قتل صيد وتراش وتطيب ولبس محيط كبي اولان جنايتلرك جزاسي مامور اوزرينه
اختيار ايله جاني كندوسيدر جنايت دخي كندو اوزرينه لازمدر وان جامع قبل الوقوف
فسد ضمن النفقة واكر مامور قبل الوقوف جماع ايله حجي فاسد اولور اوزرينه دم لازم اولوب
نفقه يي ضامن اولور زيرا مامور اولان صحيحه مامور در فاسده مامور دكلدر بو تقديرجه نفقه
ايجون ويريلن اقجه يي محلنه صرف ايتمامك ايله ضمان لازم كلور بعده سنه آتيه ده على وجه الصحة
حجي قضا ايلسه قضا اولان حج مامور دن واقع اولوب ميتدن وياخود آمردن واقع اولماز
زيرا مامور سنه ماضيه ده افساد ايله امره مخالفت ايلمك ايله احرام مامور دن واقع اولمشدر

وسنه قابله ده ایلدوکی حج اولکیجی قضا ایلمش اولور بو تقدیرجه حج ماموردن واقع وان مات المأمور
فی الطریق یحج من منزل امره واکر مامور بالحج طریقده وفات ایلیه بر آخر کمسنه مامور اولادقده امرک
منزلندن حج ایدر ابو حنیفه قاتنده وقیاس دخی بودر زیرا سفردن حاصل اولان مقدار احکام دنیادن
اولمغله موتی ایله حاصل اولان مقدار باطل اولدی ونبی علیه السلامک اذا مات ابن آدم انقطع
عمله الا عن ثلث حدیثی دخی بوکا دلیلدر وتنفیذ وصیت دخی احکام دنیادن اولمغین کویا که
خروج بولنمیوب وصیت وطننده باقی قالدی یحج بثلث ما بقی من ماله میتک ثلث مالی بقیه سیله منزل
آمردن حج ایلیه ابو حنیفه قاتنده وعندهما من حیث مات المأمور وامامین قاتنده مامور فوت
اولدوغی مکاندن حج ایلیه امرک منزلندن ایلمک لازم دکلدر زیرا حق سبحانه وتعالینک ومن
یخرج من بیته مهاجرا الی الله قول شریفی ورسول اکرمک من مات فی طریق الحج کتب له حجة مبرورة
فی کل سنة حدیث شریفی ایله مامور باطل اولمش امدی مامور فوت اولدوغی مکاندن حج ایلمک
جائزدر ولکن عند ابی یوسف یحج ما بقی من الثلث لکن ابو یوسف قاتنده حج ایلر ثلث اولک بقیه سی
ایله زیرا وصیتک محل نفوذی ثلث در وعند محمد یحج بما بقی من المال المدفوع وامام محمد قاتنده
مامور حج ویرلن اقچه نک بقیه سی ایله حج ایلر اکر باقی برشی قلمش ایسه والا اکر قالمامش ایسه وصیت باطل اولور
ویرد ما فضل من النفقة الی الورثة او الوصی نفقه دن فضله قالان میتک ورثه سنه ویا خود و
صیسنه رد اولنور بو مسئله اختلاف اوزره در مثلا بر کمسنه نک دورت بیک اقچه سی اولوب
حج ایتدرمک ایچون وصیت ایدوب فوت اولسه وموته حج بیک اقچه اولوب بر کمسنه یه حج ایچون
ویرلسه ویولده سرقه اولنسه امام ابو حنیفه قاتنده باقی قالان ترکه سنک ثلثندن بیک اقچه اخذ اولنور
واکر ثانیا سرقه اولسه تکرار بقیه مالندن اخذ اولنور وابو یوسف قاتنده بردفعه سرقه اولنادن
بقیه مالنک ثلثندن اخذ اولنور اما دفعه ثانیه ده سرقه اولنورسه تکرار اخذ اولنماز وامام
محمد قاتنده اول ویرلن بیک اقچه نک جمله سی سرقه اولندی وصیت باطل اولور واکر جمله سی سرقه
اولنمیوب برشی باقی قالمش ایسه انک ایله حج ایدر غیری اقچه ضم اولنماز ومامور یولده فوت اولدقده

اوارفره دخی بویلجه در ومن اهل بحجة عن ابويه ثم عين احدهما جاز شول کسنه که ابوینی ایچون
حجه تهلیل ایلیه انلرنصکره ایکیسندن برینه تعیین ایلسه جائزدر زیرا اولکسنه عملنك ثوابنی ایکی
سندن برینه متبرع اولمش اولور اما ایکی رجلك برادمه سپارش ایلدکلری بوکا مخالفدر زیرا
مأمور امرلك ایله اشلر بونده ایسه امر ایکی اولمغله امرلرینه مخالف ایلمك ایله بریسیدن واقع
اولور اولمز ابوین ایچون حج ایلمك مستحبدر نبی علیه السلام بیورمشدر که من حج ابويه او قضى عنهما
مغرما بوم يبعث القيمة مع الابرار وینه جابردن روایتدر که من حج عن ابويه وامه فقد قضى
عنه حجته وكان له فضل عشر حجج وزید بن ارقمدن دخی روایت در که اذا حج الرجل عن والديه
تقبل منهما ومنه واستبشرت ازواجها وكتب عند الله وللانسان ان يجعل ثواب
عمله لغيره في جميع العبادات انسان ایچون عبادات ثمه عملنك ثوابنی غیری ایچون قلمق وار در
باب الهدي بو باب هدي بیاننده در وهدي تقرب ایچون حرم شریفه اهدی اولنان
شيئك اسمیدر هو من ابل او بقر او غنم اول هدی واولونده قیونده دوه واوکوز وقیوندر
واقله شاة وهدیك اقللی شاة در زیرا نبی علیه السلام شاة هدیك ادناسیدر دیو بیورمشدر
ولا يجب تعريفه هدیك تعریفی واجب دکلدر ويجزئ فيه ما يجزئ في الاضحية اضحيه ده کفایت
ایدن شی در حقه هدیده دخی کفایت ایدر زیرا هدیه قربت اراقه دمه تعلق ایدر اضحیه
کبی اول تقریر جمله عیبدن سالم کرکدر ويجزئ الشاة في كل موضع الا اذا طاف للزيارة
جنبا او لجامع بعد وقوف عرفه قبل الحلق فلا يجزئ فيهما الا البدنة جنایاتك هر
موضعنده شاة کفایت ایدر الا ایکی ان طواف زیارتی جنب طواف ایلسه و یاخود عرفه دن
صکره تراشدن مقدم جماع ایلسه بو ایکیسندن بدنه دن غیری کفایت ایلمز اما تراشدن
صکره اولسه شاة کفایت ایدر ويأكل من هدي التطوع والمتعة والقران هدی تطوع ومتعه
وقران هدیندن اکل ایلیه زیرا هدی دم نسکدر اضحیه منزله سنده در اکلی جائز دکلدر در
جابر رضي الله عنه دن روایتدر وقتا که نبی علیه السلام نحرده منصرف اولدقده کندو

مبارك اللريله التمش اوج بدنه قربان بوغازليوب بعده علي رضي الله عنه امر ايدوب اولدخي
بوغازليوب وهر برينه بدنه دن بر پارچه النوب طبخ اولنوب ايكيسي اكل ايدر مشلردر ولا من غيرها
بونلردن غيري سندن اكل اولنمق جائز دكلدر يعني دم كفارات ونذور وهدي احصاردن اكل
اولنمق جائز دكلدر بونلر واجب اولان تصدقدر وخص ذبح هدي المتعه والقران بايام النحر
متعه وقران هدينك ذبحي ايام نحره مخصوص اولدي دون غيرهما متعه وقراندن غيريسي ايام
نحره مخصوص دكلدر اكر جبر نقصان ايجون واجب اولورسه تعجيلي اوليدر والكل بالحرم كلي
دم يعني اكر متعه واكر قران وسائر تطوعك كليسي حرمه مختصدر ويجوز ان يتصدق به علي
فقير الحرم وغيره ذبح ايلدكدنصكره حرم شريفك فقيرنه وغيري فقيره تصدق جائز اولور زيرا
صدقه قربت معقوله در اول تقديرجه هر فقيره اعطا قربة معقوله در ويتصدق بجلة وخطامه
ولا يعطي اجر الجزار منه وهدينك جل ويولارني تصدق ايليه وقصابك اجري ايجون هدي دن
برشئ ويرميه زيرا نبي عليه السلام جل وخطامني تصدق ايلمك ايجون علي رضي الله عنه امر ايلمشلردر
ولا يركبه الا عند الضرورة وهديه راكب اولميه الا مكه ضرورتي اوله امام شافعي دركه كرك
مضطر اولسون كرك اولمسون ركوبي جائزدر زيرا نبي عليه السلام بركمسنه بي بدنه سوق ايدر
كوردكن اركبها ويحك بيورمشلردر بزم ايجون دليل حاجي اولان كمسنه هدي حال الصلاة ايجون
قلمشدر لايق اولان بودركه اول هدينك عيننده ونفعندن كندو نفسنه برشي صرف ايلميه مكركه
عليمت مضطرب اوله فان نقص بركوبه ضمنه پس اكر هديه بنمك ايله بر نقص اولورسه ضامن
اولورسه اول نقصي ضامن اولور ولا يحلبه فان حلبه تصدق به وهدي صاغميه پس اكر صاغمش
صاغدوغي سودي فقرايه تصدق ايليه زيرا هدينك سودي كندودن جزؤدر اغنيايه جائز دكلدر
وينضح ضرعه بالماء البارد لينقطع لبنه وهدينك سودي منقطع اولمق ايجون مه سنه صووق
صو صب اولنه بوفعل وقت ذبحه قريب اوله قنده در اكر وقت بعيد اولوب صاغلمق ايله
هديه ضرر الملمسي محقق اوليحق صاغله وفقرايه تصدق اولنه واكر كندو حاجي ايجون صرف

هلاك مقامنده در

صرف ایدرسه قیمتنی تصدق ایلیه فان عطب الهدي الواجب یس اکر هدي واجب هلاك اولسه
ولعیبه تعیب فاحشاً اقام غیره مقامه و بایخود جواز اضحیه یی منع ایدر عیب ایله معیوب
اولسه اول هدیك مقامنه غیرسنی اقامت ایلیه وصنع بالمعیب ماشاء ومعیوب اولان
هدي دیلدوکی کبی اشلیه زیرا کندونك خالصاً ملکیدر وان عطب هدي التطوع نحره وضبغ
نعله بدمه وضرب به صفحته واکر هدي تطوع هلاکه قریب اولسه اول هدي بوغازلیه وقلادسني
قانی ایله بویایه ودخی اورکجنك برجانبني قان ایله ضرب ایلیه که هدي ایدوکی معلوم اوله ولا
یأکل منه هو ولا غنی اول هدي دن صاحبي اکل ایلمیه وغني دخي اکل ایلمیه ولبس علیه غیره اول
کمسه نك اوزرینه غیري هدي اقامتی یوقدر زیرا تطوعدر وتقلد بدنة التطوع والمتعه و
القران تطوع ومتعه وقران بدنه سي تقلید اولنور زیرا بونلر دم نسکدر تقلید اشهاردر اول
تقدیرجه تقلید اولیدر لا غیرها بونلردن غیري هدي تقلید اولماز لتا جنایات وکفارات
واحصار ایچون اولان هدي کیبلرستر اولنمق اولیدر ومحبطله مسطوردر که دم نذر تقلید
اولنور زیرا اول دخي دم نسکدر مسائل منثوره بومحل مسائل منثوره بیاننده در ای
هذه مسائل منثورة دیمکدر شهدوا ان هذا الیوم الذي وقف فیه یوم النحر یطلب بر جماعت
شهادت ایلدیلرکه تحقیقا وقفه دورلدن کون یوم نحردر شهادتلري باطل اولوب وجه شریف
استحساناً صحیح اولور زیرا بو شهادت نفي اوزرینه قائمه در وانذن غیري برامرك اوزرینه قائمه درکه
تحت حکمه داخل دکلدر بوشهادتدن مقصود ناسك حجنی نفیدر وجه ایسه تحت حکمه داخل
دکلدر زیرا تحت حکمه داخل اولان شول شیئدرکه حاکم اول شیئ ایله محکوم علیهی جبر ایدر
وجه ایسه عبادتدر عبادات ایسه جبر یوقدر اول تقدیرجه تحت حکمه داخل دکلدر بونده ایسه
اعادیه امر حرجدر مسلمانلري صیانت ایچون عند الاشتباه آنلك ایله انتفا اولنوب شهادتلري
قبول اولنمیه ولو شهدوا انه یوم الترویة صحت واکر عرفه ده واقف اولدقلري کون یوم ترویه در دیو شهادت
ایلیه لر شهادتلري صحیح اولور زیرا تدارك ممکندر وعبادت وقتندن اول ادا اولنسه صحیح اولماز امام وخراك

جوازنك نظيري واردر صلاة وصومده قضا كبي اما مقدمك جوازنك نظيري يوقدر رفقها

ديديلركه حاكمه لايق اولان بودركه شهادتلرينى استماع ايلميه ومن ترك الجمرة الاولى في اليوم الثاني

وشول كمسنه كه جمرهٔ اوليي يوم ثانيده ترك ايلسه فان شاء رماها فقط اكر ديلرسه انجق جمرهٔ اوليي

رمي ايدر وان شاء الاولى ان يرمي الكل اولى اولان جملهسني رمي ايلمكدر ترتيب مسنون رعايت ايچون

على الترتيب جملهسني رمي ايلمك اولى واليقدر ومن نذر ان يحج ماشيا يمشي من بيته حتى يطوف

للزيارة وشول كمسنه ماشيا حج ايلمكه نذر ايليه اوندن تا طواف زيارتي ايدنجه مشي ايليه وقيل من حيث

يحرم ديلمشدر احرام كيدوكي مكاندن مشي ايليه مبسوطده ركوب ايله مشي بيننده تخيير اولنمشدر

وجامع الصغيرده موجبنه وجوبنه اشارت اولنمشدر اصل دخي بودر زيرا اولكمسنه قربت صفت

كمال ايله التزام ايلمشدر پس امري التزامي اوزرنه لازم اولور صومي متتابعا التزام ايلين كمسنه كبي زيرا

ماشيا حج افضلدر نبي عليه الصلاة والسلامك من حج ماشيا كتب له بكل خطوة حسنة من حسنات

الحرم قول شريفي افضليتنه دليل كافيدر حتى حسنات حرم ندر يا رسول الله ديو سؤال ايلدكلرنده

واحدة بسبعمائة ديو جواب بيورمشلردر لكن دفع حرج ايچون شرع شريف ركوبه رخصت ويرمشدر

فان ركب لزمه دم اكر نذر دنصكره ركوب ايلسه اكا دم لازم اولور روايت اولنمشدر كه عقبة ابن عامر

الجهني رسول عليه السلام كلوب يا رسول الله بنم قرنداشم ماشية حافية حج ايلمكه نذر ايلمشدر

ديدكده نبي عليه السلام ان الله لغني عن تعذيب اختك فلتركب ولتذبح لركوبها شاة ديو بيورمشلردر

حلال اشترى امة محرمة بالاذن برحلال يعنى محرم اولميان كمسنه افنديسنك اذنيله محرمه بر جاريه

اشترا ايلسه فله ان يحللها اول مشتري ايچون اول جاريهيي تحليل ايلمك واردر زفرديركه مشتري

ايچون اول جاريهيي تحليل ايلمك يوقدر زيرا احرام بر عقددر كه مشترينك ملكنه سبق ايلمشدر اول نفر جه

فسخنه قادر دكلدر ننه كم جاريهيي منكوحه اشترى ايدوب وطئنه قادر اولمدوغي كبي برم ايچونه دليل

بودر كه مشتري بايعنك مقامنه قائم اولمشدر زيرا بايعك جاريهيي تحليل ايلمكه قدرتي وار ايدي

لكن بايعه مكروهدر خلف وعد اقتضا سي ايچون ابتداء احرامه اذن ويردي بعده اذننده

سندن رجوع ايديجك خلف ايلمش اولور اما مشتريه مكروه دكلدر والاولى تحليلها بنقص شعر
قبل الجماع اول جاريه نك متحلله اولمسي قبل الجماع صاچني قرقمق ويا خود طرنغني قطع ايلمك ايله
اولور **كتاب النكاح** بو كتاب احكام نكاح بياننده در وقتا كه مصنف عبادات ذكرندن فارغ
ايدوب اولديسه معاملاته شروع ايدوب نكاحي سائر معاملات اوزرينه تقديم ايلدي ونكاحي
حجدن صكره ايرادي حج ايله نكاح مابيننده برقاج وجهله مناسب اولدوغي ايچوندر زيرا حج
ظاهراً اهل وعيالي تركدر ونكاح ايسه اخذدر مابينلرنده تناسب تقابل واردر وايكنجي وجه
دخي حج كبي عبادت ماليه وبدنيه دربلكه نكاح امر جامعدر من وجه معامله در ومن وجه عباددر
حتى بيلمشلردر كه نكاحه اشتغال عبادات نافله يه اشتغالدن افضلدر ومحققون ذكر ايلمشلردر
نكاحده اولان اتفاق احكامدن برحكمت واقع اولمشدر زيرا نكاحده اوچ دواعي مختلفه جمع
اولمشدر بري دواعي شرع وبري دواعي عقل وبري دواعي طبعدر اما دواعي شرع كه حق سبحانه
وتعالى نك فانكحوا ما طاب لكم من النساء مثنى وثلث ورباع قول شريفيدر ونبي عليه السلامك
تناكحوا تكثروا فاني اباهي بكم الامم يوم القيمة وحديث آخر النكاح سنتي فليس مني قول شريفيدر
اما دواعي عقل هر عاقل لبيب نچان كندونك عدمني تفكر وتأمل ايليه موتندن صكره واسمنك
بقاسني استيوب بالكليه منسي اولمامغي ايراد ايدر بو ايسه بقاء نسلدن غيري ايله اولماز انك
ايسه طريقي نكاحدر وطباع انسانده محبت اولاد مقرردر لكن اوغل محبتي قز محبتندن زياده
ايدوكي اظهر من الشمسدر حتى روايت اولنور هرون الرشيد بر اوغلنك اوغلني بر دخي قزنك
اوغلني حضورينه كتوروب واوغلنك اوغلنه سن كيمك اوغلوسك ديو سؤال ايلدكده انا ابن
فلان بن هرون الرشيد ديدي وقزي اوغلنه سؤال ايلدكده انا ابن فلان ابن فلانم ديدي اوغلي
اوغلنك احبابي اسم زياده ايدوكني مشاهده ايديجك بيت بنونا بنوا ابنائنا وبناتنا
بنوهن ابناء الرجال الاباعد ديو بو بيتي اوقومشدر واما دواعي طبع ذكر وانثيدن طبع
بهيميه مباضعات شهوانيه ومضاجعات نفسانيه يه ميل ايلدوكي محققدر لكن امر شرع عليه

اولنمق منع اولنماز بلکه نفوس انلک ایله مأجور اولور و جماع لذات جسمانیه نلک
نهایتیدر انلک فوقنده بر لذت جسمانیه یوقدر و کمال لذت اولدوغی ایچون حق سبحانه
و تعالی تطهیر اولنمغی امر ایلمشدر که اول تطهیره غسل تسمیه اولندی زیرا لذت جماع کمالندن
اولمغله خفقدن غیبت ایسه جنابت و نجاستدر و حقیقتده التذاذ توحید حق ایله
بو ایسه التذاذ عن غیر الحق الملک ایله کویاکه نجس اولدی اول تقدیرجه تطهیری واجب اولدی
معلوم اولاکه نکاحده یدی شیئک ذکری لازمدر بری لغت معناسی و بری شرعاً و بری سبب
و بری شرطی و بری رکنی و بری حکمی و بری وصفی اما نکاحک معنای لغویسی وطیدر و وطی
اوزرینه موضوعدر عقد اوزرینه اطلاقی مجازدر مسببک اسمنی سببی اوزرینه اطلاق
قبیلندندر زیرا عقد بر سبب در که وطیئه مقتضیدر و شرعاً معناسی وینعقد بایجاب
و قبول بیان اولندقده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی سببی تناسل و توالد ایله بقاء عالمه تعلقدر
و شرطی ایکی نوعدر بری عام و بری خاصدر عام اولان محل قابلدر و عقل و بلوغدن اهلیتدن
خاص اولان اشهاددر و رکنی ایجاب و قبولدر و حکمی ثبوت حلدر تعنی استماع و وجوب
مهر و ثبوت حرمت مصاهرهدر وصفی یا واجب و یا سنت و یا مکروهدر
میل و رغبت محلنده واجبدر اما نفسنک ضبطنه قادر اولوب صبر ایدن حقنده
اختلاف اولندی ائمهٔ حنفیه قاتنده عبادات نوافله اشتغالدن نکاحه اشتغال افضلدر
و شافعی قاتنده نکاحی ترک ایدوب نوافله اشتغال افضلدر زیرا شافعینک دلیلی نکاح
معاملاتدندر مؤمن و کافر بو فعلده مشترکدر بو فعل هر بریسندن صحیح اولور اول تقدیرجه عبادت
مقصوده اولمامش اولور و لذاتنا مقصوده اولان عباداته اشتغال افضل و اولیدر بر قوم
بوکا جواب ورمشلردر که بعض قوم طلاق نسوانه قصد ایدوب عبادات مشغول اولمق
استدکلرنده رسول اکرم صلی الله علیه و سلم تناکحوا توالدوا قول شریفیله منع بیورمشلردر
و حاصل کلام کمسه نلک صبره قدرتی اولسه بو تقدیرجه نکاحی ترک ایدوب عباداته مشغول اولسه

اولسه افضلدر واما تزوج ایدوب نوافل ایچون نکاحی ترك بو محلده نزاعدن جاریدر و بو حدیث
شریف شافعی یه رده صالح اولیماز زیرا ابتداء اسلامده مؤمنین و مسلمین قلت اوزره اولدوغنه
بناء اوله واحتمالدرکه حدیث شریف ترکدن مانع اولمق ایچون اوله هو عقد یرد علی ملك
المتعة نکاح برعقددرکه ملك متعه اوزرینه وارد اولور ملك متعه دن مراد رجلك
انسادن انتفاعیدر ملك متعه دیمکله بیعدن احترازدر زیرا بیع دخی ملك عینه ایچون
موضع برعقددر وعقدن مراد مصدرده حاصل اولان معنادر وحاصل بالمصدر
اولدرکه اجزاء تصرف شرعی ارتباطدر زوجت و تزوجت کبی ایجاب و قبولدر معلوم اوله که
بونك علل اربعه واردر متعاقدان علت فاعلیه در ایجاب و قبول علت مادیه ارتباط علت
صوریه در استمتاع علت غائیه در قصداً من حیث القصد عقد اوله قصداً و یمینی عقد
یرد علی ملك المتعة ضمناً کالبیع والهبة مثللو اولان عقددن احترازدر ویجب عند التوقان
نکاح واجب اولور توقان قاتنده زیرا زنایی ارتکابدن خوف اولنور ویکره عن الخوف الجور نکاح
مکروه اولور جور خوفی قاتنده جوردن مراد حقوق زوجیتی رعایتده قصوردن ناشیدر
ویسن مؤکداً حال الاعتدال حال اعتدال اعتدالده نکاح سنت مؤکده در اولدی ینعقد
بایجاب و قبول نکاح ایجاب و قبول ایله منعقد اولور بایجابده اولان با ملابسه ایچوندر
نته کم بنیت البیت بالحجر والمدرده اولان با کبی استعانت ایچون دکلدر کتبت بالقلم ده
اولان با کبی زیرا استعانت ایچون اولمق ایجاب و قبولك اجزاء مادیه اولمسی منافیدر
وعاقدینك هرقنغیسی اولورسه اول تکلم ایدرسه ایجاب وصکره کی کلام قبول اولور کلاهما
بلفظ الماضی بو ایجاب و قبول لفظ ماضی ایله منعقد اولور او احدهما و یاخود بری ماضی
وبری مستقبل اولمق ایله منعقد اولور مستقبلدن امر دخی داخل اولور کزوجنی فقال
زوجت نته کم مرأه نك بنی تزویج ایله ورجلك دخی زوجت دیدوکی قولی کبی ارلك وکالتنه
اذندر وارلك زوجت قولی حکماً ایجاب وهم قبولدر زیرا برکمسنه نکاحده زوج و زوجیه

وكيل اولمق جائزدر وان لم يعلما معناهما اكر زوج وزوجه اول ايكي لفظك معنالرينى بلميزلر ايسه ده بينه نكاح بولفظلر ايله منعقد اولور صاحب الخزانه وشيخ الاسلام بو ايكي لفظك معنالرينى بلميك كمسنه لرك نكاحي منعقد اولماز ديمشلردر ولو قال دادي اكر بر كمسنه بر عورته اى خويشتن برزني بفلان دادي يعني كندوني عورتلكه فلان كمسنه يه ويردكمي ديسه او برزير رفتي وياخود اره قبول ايلدكمي ديسه فقال دادم يعني اول عورت ويردي ايسه او برزير رفت وياخود رجل برزير رفت ديسه بلاميم صح ميمسز اول نكاح صحيح اولور كرچه دادم وبرزير رفتم ديمك كرك ايدي كبيع وشرا بيع وشرا كبي ميمسز صحيح اولور مثلا بر كمسنه دينلسه كه فروختي يعني بيع ايلدكمي اولدخي فروخت وياخود خريدي ديسه يعني اشترا ايلدكمي اول دخي خريد ديسه صحيح اولور اصح اولان فروختم وخريدم ايدي لكن بويله دخي صحيح اولور ولو فلا عند الشهود مادن وشوهيم لا ينعقد اكر رجل ومراة شهود قاتنده برار وعورت صدقتن ديسه لر نكاح منعقد اولماز زيرا سابقده عقد واقع اولميان بر كذبي اختيار ايلمش اولديلر بنه بويله در هذه امراتي وهذا زوجي ديسه زيرا بو دخي واقع اولمامش شئ اخبار درومكر بوندن انشاء عقد مراد ايليه لر اول زمان منعقد اولور وانما يصح بلفظ نكاح وتزويج ايجاب وقبول ايله اولان عقد لفظ نكاح ولفظ تزويج ايله صحيح اولور وما وضع لتمليك العين في الحال وفي الحال تمليك عين ايچون وضع اولنان شئ ايله دخي نكاح صحيح اولور في الحال وصيتدن احترازدر كبيع وشراء وهبه وصدقة وتمليك بيع وشراء وهبه وصدقه وتمليك كبي اكر زوج نكحت منك ديسه خاتون قبلت ديسه وياخود زوج زوجتك عورت دخي قبلت ديسه وياخود اشتريت ديسه اكر عورت وهبت نفسي منك ديسه زوج دخي قبلت ديسه واكر عورت ملكت نفسي منك زوج دخي قبلت ديسه نكاح صحيح اولور لا باجارة واباحة واعارة ووصية اجاره واباحه واعاره ووصيت لفظلري ايله نكاح منعقد اولماز مثلا اكر خاتون اجرمك نفسي ديسه ورجل دخي قبلت وياخود استاجرت ديسه واكر خاتون ابحتك نفسي لك ديسه رجل دخي قبلت ديسه واكر خاتون اعرتك

نك نفسي دیسه اردخی قبلت دیسه و اگرخاتون اوصیت بضع جاریتی بعد موتی دیسه رجل دخی
قبلت دیسه بو الفاظ ایله نكاح صحیح اولماز زیرا اجاره ملك عینی ایجاب ایلمز بلكه منافی ایجاب
ایدر اباحه واعاره دخی ملك عینی ایجاب ایلمز و صیت ایسه فی الحال اولمیوب بعد الموت
ایجاب ایدر اول اجلدن نكاح منعقد اولماز وشرط سماع كل من العاقدین لفظ الاخر
عاقدیندن هر برینك لفظ آخری اسماعی شرط قلندی زیرا هر برینك كلامنی اسماع ایلمیجك
طرفیندن رضا متحقق اولماز اول تقدیرجه نكاح منعقد اولماز و حاضرده اولان كمسنه
لرك كتابتی ایله نكاح منعقد اولماز وحضور حرین اوحر وحرتین مكلفین مسلمین ان كانت
الزوجة مسلمة سامعین مع لفظهما وایكی مكلف حر كمسنه نك ویاخود بر حر وایكی حره نك
حضوری شرط قلندی اگر زوجه مسلم ایسه وشاهدین عاقدینك لفظلرینی معا استماع
ایلیه لر فلا یصح ان سمعا متفرقین نكاح صحیح اولماز اگر شاهدلر عاقدینك كلامنی استماع
ایدرلرسه وجاز كونهما فاسقین وشاهدلر فاسق اولسه شهادتلری جائزدر بزم قاتمزده امام
شافعی قاتنده جائز دكلدر زیرا شهادت كرامت ثابتدر فاسق ایسه اهل اهانتدندر
اما بزم ایچون دلیل فاسق كندو نفسنه اهل ولایتدر زیرا فاسقده كندو نفسنی وعبد
وامه سنی تزویج ایلمك ولایتی واردر پس امدی بوتقدیرجه اهل شهادتدن اولمش اولور
او محدودین فی حد قذف او اعمیین او ابنی العاقدین او ابنی احدهما ویاخود اول ایكی شاهد
قذفدن حد اورلمش اولسه لر ویاخود ایلیسی دخی اعمی اولسه لر ویاخود عاقدینك اوغوللری
اولسه لر ویاخود عاقدینك برینك ایكی اوغلی حضورنده جائزدر بونلرك جمله سی اهل شهادتدر
اولرقلری ایچون ولا یظهر شهادتهما عند دعوى القریب ایكی اوغلك شهادتی ظاهر اولماز قبرینك
دعواسی قاتنده مثلا زوجك ایكی اوغلنك حضورنده نكاح اولسه وصكره زوج دعوا ایلسه اوغللرینك
شهادتی مقبوله اولماز اما دعوی عورت طرفندن اولسه زوجك اوغللرینك شهادتی مقبوله اولور
واگر عورتك ایكی اوغلنك حضورنده نكاح اولسه لكن دعوی عورت طرفندن اولورسه كندو اوغللرینك

شهادتلری عورت حضورنده مقبوله اولمز امّا دعوی رجل طرفندن اولورسه مقبوله اولور وصحّ
تزوّج مسلم ذمّیّة عند ذمّیّین برمسلم ایکی ذمّی حضورنده بر ذمّیه‌یی تزویج ایلمك صحیحدر
ابوحنیفه وابویوسف قاتنده خلافاً لمحمّد امام محمّد ایچون خلاف واردر وبو خلاف قول زفردر
زیرا ایجاب وقبول دن وعاقدینك كلامنی نكاحده استماع شهادتدر وكافرك خود مسلم اوزرینه
شهادتی جائز دكلدر بالاتّفاق كویاكه بونلر زوجك كلامنی استماع ایلدیلر خود بوقاروده بیان
ولندی ایدی ابوحنیفه وابویوسف ایچون دلیل نكاحده شهادت عورت اوزرینه اثبات
ملك منعه اعتباری اوزره شرط قلندی یوقسه وجوب مهر اوزرینه قلنمدی بو تقدیرجه ذمّیلرك
ذمّیه اوزرینه شهادتی جائزدر ولا یظهر شهادتهما ان ادّعت ذكر اولنان ذمّیلرك شهادتلری
ظاهر اولماز اگر دعوی عورت طرفندن اولورسه زیرا كافرك مسلم اوزرینه جائز دكلدر واگر
دعوی ار طرفندن اولورسه ذمّیلرك شهادتلری جائز اولور ومن امر رجلاً ان یزوّج صغیرته
فزوّجها عند رجل صحّ ان كان الاب حاضراً والّا فلا بر كمسنه صغیره سنی تزویج ایلمك ایچون
بر رجله امر ایلسه اول دخی بر رجل حضورنده تزویج ایلسه صحیح اولور اگر باباسی حاضر اولسه واگر
باباسی حاضر اولمازایسه صحیح اولماز وكذا لو زوّج الاب بالغة عند رجل ان حضرت صحّ والّا
فلا وینه صحیح اولور اگر اب بر بالغه‌یی بر آدمك حضورنده تزویج ایلسه اگر اول بالغه حاضره
اولورسه صحیح اولور حاضره اولمازایسه عقد صحیح اولماز كویاكه بالغه‌نك حضوری یكندوسی
حكماً عاقدا ولوب باباسی وحاضر اولان رجل ایكیسی شاهد اولمش اولورلر باب
المحرّمات بو باب وطئ حرام اولان نسانك بیاننده در معلوم اوله كه محرّمات اون قسمدر
اولكیسی قرابت جهتیله حرام اولانلردر اول دخی یدی صنفدر انالر وقزلر وقز قرنداشلر
وعمّه‌لر وخاله‌لر وقرنداشی قزلری وقز قرنداشلری قزلریدر واكنجی قسمی صهریّه جهتندن
اولان حرامدر اول دخی دورت صنفدر بری عورتنك اناسی وعورتنك قزی وباباسنك
عورتی واوغلونك عورتیدر واوچنجی قسمی رضاعا اولان حرامدر دردنجی قسمی ایكی قز

قز قرنداشی جمع ایلمکدر نکاحاً و وطئاً و دخی ایکی عورتی جمع ایلمک دخی حرامدر بشنجیسی
قسمی مصاهرة جهتیله حرام اولانلردر یعنی مصاهرة ایله مراد مزبور درکه عورتك اناسی و قزی
اری اوزرینه حرام اوله وارك اوغلی و باباسی دخی عورت اوزرینه حرام اوله و المقدر زنا و مس و نظر
شهوت ایله دخی حرمت مصاهرة ثابت اولور التنجیسی ملك ایله نکاح جمع اولنمق مولا سی امه سینی
وسیدی کوله سینی نکاح ایلمك مجوسیه و یاخود تنبیه یی جمع کبی سکزنجیسی تقدیم ایلمك مثلا امه یی
حر اوزرینه تقدیم کبی و یاخود برابر جمع ایلمك کبی بونلرك برسی جائز دکلدر و حرهنك عدتنده دخی
امه نك نکاحی جائز دکلدر و طقوزنجیسی شرع شریف تقدیر ایلدوکندن زیاده ایلمك کبی مثلا
عبد ایکیدن و حر دورتدن زیاده ایلمك کبی اونجیسی غیرك زوجه سنی تزویج کبی اون برنجیسی
نکاحدن حامل اولان خاتونی نکاح ایلمك کبی بونلرك جمله سی حرامدر یحرم علی الرجل امه وجدته و
ان علت رجل اوزرینه اناسی و جده سی حرام اولور هر نقدر عالی اولورسه ده زیرا حق سبحانه و تعالی
نك حرمت علیکم امهاتکم قول شریفی بوکا دلیل کافیدر جده کرك طرف رجالدن اولسون کرك قبل
نسادن اولسون برابردر و جده نك حرمتی نص ایله ثابته در و انکار ایدن تکفیر لرك قاتنده اجماع
و یاخود دلالت نص ایله و یاخود عموم مجاز ایله ثابته در زیرا ام لغة اصلدر بنت ایسه فرعدر ام
الکتاب و ام القری اصل کتاب و اصل ارض دیمکدر بنته و بنت ولده و ان سفلت و رجل اوزرینه
کندونك قزی و اوغلی نك قزی حرام اولور هر نه قدر اشغه ده اولورسه و اخته و بنتها و بنت
اخته و ان سفلتا و رجل اوزرینه قز قرنداشی و قز قرنداشنك قزی حرام اولور هر نه قدر اشغه ده اولورلرسه
وعمته وخالته وام امرأته مطلقا و رجل اوزرینه عمه سی و خاله سی و عورتنك اناسی حرام اولور کرك
وطئ ایلسون و کرك ایلمسون زیرا نکاح البنات یحرم الامهات ابدوکی ظاهردر و بنت امرأة دخل بها
و نسول خاتونك قزی دخی حرام اولور که اول خاتونه دخول ایلمش اوله اما مدخول بها اولمیجق حرام
اولمز وطئ الامهات یحرم البنات دون نکاحها مضمونی اناسنك وطئنه [وعدم وطئنه] ظاهر اولور لکن
مدخول بها اولمیوب طلاق و یاخود موت ایله مفارقت اولورسه قزینی المق حرام اولمز و امرأة

ابيه وان كان علي علا وابنه وان سفل و باباسنك خاتوني دخي اكا حرام اولور نهرنه قدر
يوقروده اولورسه و اوغلنك خاتوني دخي اكا حرام اولور نهرنه قدر اشغه‌ده اولورسه حق سبحانه و تعالى
نك باباحقنده ولاتنكحوا ماطاب كم نكح اباؤكم و اوغل حقنده وحلائل ابنائكم الذين من اصلابكم
قول شريفي بوكا دليل قاطعدر والكل رضاعا محرمات ذكر اولنانك كليسي رضاع جهتندن دخي
حرام اولور بو حرمت حق سبحانه و تعالى نك وامهاتكم اللاتي ارضعنكم و نبي عليه السلامك يحرم من
الرضاع ما يحرم من النسب حديث شريفي واخواتكم من الرضاعة قول شريفي كرك نسب جهتندن اختين
اولسون كرك رضاع جهتندن ايله ثابت اولمشدر والجمع بين الاختين نكاحا وايكي قرنداشي نكاح
جهتندن جمع ايلمك حرام اولور ولو في عدة بائن او رجعي واكر بائن ويا رجعي طلاق عدتنده ايسه دخي
بيله حرام اولور حق سبحانه و تعالى نك وان تجمعوا بين الاختين قول شريفي و نبي عليه السلامك من كان
يؤمن بالله واليوم الاخر فلا يجمعن ماءه في رحم اختين حديث صحيحي خود دليل قاطعدر زيرا ايكي
سنك جمعي قطع رحمه مفضيدر واجماع امت دخي حرام اولمسي اوزره در وعدت ايچنده اولمسنه
سبب نكاح اولن بعض احكامي كه نفقه در وخروجدن منعدر باقي اولدوغي ايچون حقوق نكاحده
برشي قائم اولديغي عيني ايله نكاح دخي قائم اولمش اولور ورجعيده خود وطئك حلال اولمسي ظاهردر
او وطئا بملك يمين ملك يمين ايله وطئا ايكي قرنداشي جمع ايلمك حرام اولور وطئ سز جمع اولنمق جائزدر
فلو تزوج اخت امته التي وطئها لا يطأ واحدة منهما حتى يحرم الاخرى پس اكر وطئ ايلدوكي
جاريه‌نك قرنداشني تزوج ايلسه انلردن برينه وطئ ايلمز حتى كندويه بريني حرام ايليه يعني
برنسني بيع ويا خود بر آخره نكاح ويا بركيسه هبه ايلمك ايله كندو ملكندن اخراج ايتميجه آخرك وطئي
اكا حلال اولمز ولو تزوج اختين في عقدين ولم تعلم الاولى فرق بينه و بينهما ولهما نصف المهر
واكر ايكي قرنداشي ايكي عقدده تزوج ايلسه و قنغيسي اول عقد اولنمشدر بلنمسه اول رجل ايله
ايكي قرنداشك مابينلري تفريق اولنور وايكيسي ايچون نصف مهر واردر يعني لازمدر بريننك
نكاحي باطلدر و قنغيسي اولديغي معلوم اولمغله تعيينك وجهي يوقدر وترجيح بلا مرجح

بع جائز دكلدر وايكيسندن برينى تنفيذه دخى حجه بوقدر زيرا تقديم وتأخيرده جهالت اولمغله عدم
قائل ايجون ورجله ايكيسندن برينك استمتاعى دخى جائز دكلدر وبونلردن هر برسى معلقه قالوب
نه ارصاحبى اولوب ونه مطلقه اولدى وبويله اولمقده ايكيسنه دخى ضرر اولمغله تفريق اولمق متعين
اولدى وايكيسنه نصف مهر اولمسنه سبب زيرا نكاح آخر باطل لازم مهرى موجب دكلدر نكاح اول
ايسه صحيحدر ومهرى موجبدر اولنده ايسه قبل الدخول مفارقت اولمغله نصف مهر لازم اولدى
لكن اولى قنقيسى ايدوكى معلوم اولمغين نصف مهرى ايكيسى بينلرنده تنصيف ايدرلر والجمع بين
امرأتين او فرضت احدهما ذكرا تحرم على الاخرى وايكى عورتك جمعى دخى حرام اولور اگر ايكى
سندن برى اركك فرض اولنسه آخر اوزرينه حرام اوله بو مقوله يى جمع ايلمك حرام اولور مثلا عمة ايله
قرنداشى قزى وخالة ايله قرنداشى قزى بونلرك برسى اركك فرض اولنسه آخره نكاحى جائز دكلدر
بخلاف الجمع بين امرأة وبنت زوجها لا منها شول خاتون ايله قوجه سنك قزى بيننى بوكا مخالف در
يعنى بو جائزدر اما قز عورتدن اولميه مثلا بر كمسنه بر خاتونه نكاح ايدوب كندونك دخى آخر عورتدن
قزى اولسه اول كمسنه نك قوتندنصكره وياخود طلاق ويردوكندنصكره بر آخر كمسنه اول خاتونى و
سابقده اولان ارنك قزنى جمع ايلمك جائزدر والزنا يوجب حرمة المصاهرة زنا حرمة مصاهرة ايجاب
ايدر اما شافعى ايجاب ايلمسنه ذاهب اولمشدر زيرا مصاهره بر نعمتدر اجنبيلرى دخى محارمه
الحاق ايدر وهر شنوكه نعمت اوله اول شيئه حرام ايله ميل اولنماز وزنا كه سببدر وحرمتله حكمدر
بونلرك بينلرنده مناسبت واجبه يوقدر اول تقديرجه حرمت ثابته اولمامشدر بزم ايجون دليل بودركه
وطئ ولد واسطه سيله جزئيدر زيرا ولد واطئ وموطوئه نك هر برينه نسبت اولنور وموطوئه نك اصوله
وفروعى رجلك اصول وفروعى كبيدر پس بو تقديرجه رجل كندو جزئى ايله استمتاع حرام اولور وبو
حرمت سبب ولددر وولده سبب وطئدر پس سبب حرمت ولد اولمق زنا اولمامش اولور
لكن زناكه وطئ ابدى ولد مقامنه اقامت اولندى نته كيم سفر مشقت مقامنه اقامت اولندوغى كبى وفاعل
مقربه دركه بر شيئ آخر شيئك مقامنه اقامت اولنسه اول شيئ كندو صفتى ايله تعبير اولنموب

یرینه قائم اولدوغی ئیچینک صفتی ایله تعبیر اولنور یعنی تراب کبی فی الحقیقة تراب مطهردکلدر لکن صونک قائم مقامی اولمغله صوده اولان صفت که طهوریت ایدی ترابه دخی اول صفت ایله موصوف اولدی و شافعینک تمسّک ایلدوکی نبی علیه السلام ک الحرام لا یحرّم الحلال حدیث شریفی صحیح دکلدر وصحیح اولدوغی تقدیرجه متروك الظاهردر انك ایله احتجاج اولنماز زیرا حرام حلالی حرام ایدر کورمزمیسنکه برقطره خمر ماء قلیل ایچینه دوشسه جملهسی حرام اولور اما عطادن روایت اولنور الحرام لا یحرم الحلال حدیث شریفی لا یحرّم الوطئ الزنا العقد الحلال مضمونی اوزره مقدّما زنا ایلمش اوله بعده تزوج ایلسه دیمکه محمولدر یوقسه غیری احتمالی بعیددر وکذا المسّ بشهوة من احدی الجانبین ایکی جانبدن شهوت ایله مس دخی حرمة مصاهره ایجاب ایدر عامداً وناسیاً وخطأً مس ایلسه جمله سنده حرمت مصاهره ایجاب ایدر زیرا نبی علیه السلامک من مس امراة بشهوة حرمت علیه امها وبنتها حدیث شریفی حرمت مصاهره یه دلیل کافیدر شافعی بوکلامک خلافنجه در ونظره الی فرجها الداخل ونظرها الی ذکره بشهوة و رجلک نظری مرأه نک فرج داخلنه ومرأه نک دخی نظری رجلک ذکرینه شهوت ایله حرمت مصاهره ایجاب ایدر شافعی دیرکه مس ونظر معنی دخول ده دکلدر بو اجلدندرکه فساد صوم واحرام و وجوب اغتسال بو مس ونظره تعلق ایلمز بو ایله اولنجق حرفه ده مصاهره ثابت اولماز بزم ایچون دلیل مس ونظر سبب داعیدر لبس امری احتیاطاً سبب مسبب مقامنه قائم اولور زیرا نبی علیه السلامک حرمت بضعه کمال اعتناسی اولمغله شبهه بعضیت کسبب رضاعدر اثبات حرمتده حقیقت مقامنه اقامت اولنمشدر وفساد وصوم واحرام و وجوب اغتسال حرمة بضعدن دکلدر سبب وطی مقامنه اقامت اولنه وما دون تسع سنین غیر مشتهاة و به یفتی طقوز سنهدن اشغه اولان غیر مشتهاة دکلدر و مفتی به اولان قول دخی بو قولدر بو تقدیرجه حرمت مصاهره ایجاب ایلمز اما عجوزه بونک خلافنجهدر علوق احتمالی ایچون زیرا زکریا علیه السلامک زوجهسی عجوز ایکن علوق واقع اولمشدر اول احتمالدن حرمت مصاهره ثابت اولور ولو انزل مع المس لا تثبت الحرمة وهو الصحیح والکر مس ایله انزال اولسه حرمة مصاهره ثابتة.

ثابت اولماز صحيح اولان بودر شمس الائمة السرخسى وفخر الاسلام اختيار ايلدكلري بودر زيرا مع لا انزال
اولان مس وطئه مقتضى دكلدر محرم اولان مس وطئه مقتضى اولاندر صاحب عنايه دركه فقهانك
المس بشهوة لا يجب الحرمة بالانزال ديدوكلري قوللري بودركه حرمت ابتدا شهوت ايله مس ايلدكن انزال
واقع اولبجه حكماً وموقوفاً واقع اولور اكر انزال واقع اولورسه حرمت مصاهره واقع اولماز اكر انزال
اولمزايسه حرمت ثابت اولور وصح نكاح الكتابية كتابية اولان خاتونك نكاحي صحيح اولور حق
سبحانه وتعالينك والمحصنات من الذين اوتوا الكتاب من قبلكم قول شريفي دلالتي ايله نكاحي
تزويج ايلمشدر والصابئية المؤمنة بنبي المقرة بكتاب وصابئيه نك دخي نكاحي صحيح اولور
اوبله صابئيه كه بر نبي يه ايمان وبر كتابه اقرار ايلمش اوله امام اعظم قاتنده كتابيه درانجق
كواكبه تعظيم ايدرلر بر قبله يه تعظيم ايدوكلري كبي واما مين قاتنده كتابي دكلدر زيرا كواكبه عبادت
ايدرلر وصح نكاح المحرم والمحرمة محرم ومحرمه نك نكاحي صحيح اولدي زيرا نبي عليه السلام ايكن ميمونه يي
تزوج ايلمشدر وصح نكاح الامة المسلمة والكتابية ولو مع طول الحرة وامة مسلمه نك وكتابيه نك
نكاحي صحيح اولدي واكر حره يه قدرتي اولورسه ده يعني مهر ونفقه سنه قادر اولورسه ده امام شافعي
قاتنده حره اولان كمسنه يه جائز دكلدر كه امه وكتابيه يي تزوج ايليه جوازينك نكاحي خوف ضرورتدر
زيرا اولادر رقوه امه نا بعدر جزء حريي رقيته بلا ضرورة تخليط جائز دكلدر بزم قاتمزده
جائزدر حق سبحانه وتعالينك فانكحوا ما طاب لكم من النساء قول شريفينك اطلاقي ايله والحرة
على الامة وحره نك نكاحي امه اوزرينه صحيح اولور ونبي عليه السلامك تنكح الحرة على الامة قول
شريفي بوكا دليل كافيدر واربع فقط للحر من حراير واماء وحر ايجون حرابر واماء دن يعني حره لردن
وجاريه لردن انجق دورت نكاح صحيح اولور دورت دن زياده سي جائز اولماز يعني صحيح اولماز
حق سبحانه وتعالينك فانكحوا ما طاب لكم من النساء مثنى وثلث ورباع قول شريفي دورت اوزرينه
نصدر زياده سي منع اولنمشدر وللعبد ثنتان عبد ايجون ايكي نكاح صحيح اولور امام مالك
ديركه احرار كبي عبد ايجون دخي دورت نكاح جائزدر حق نكاحده متكبد رحتي مولاسينك

اذنخيو غيكن نكاح الملك ايله مالك اولور تطليقه بغير اذن مالك اولدوغي كبي بزم ايچون دليل رقبت
اظهار ايچون عبد ايكيدن زياده يه مالك دكلدر وحبلى من زنا وزنادن حامل اولانك نكاحي دخي
صحيح اولور ابو حنيفه ومحمد قاتنده زيرا خاتونك نكاحي مطلقا صحيح در لكن حامل اولدقده وطئ حرام
اولمقده صاحب مايه احترام وزرعني ماء غير ايله سقي ايلك وقايه سي ايچوندر زاني ايسه اول احترامه
مستحق دكلدر اوليه اولديجق نكاحي صحيح اولور خلافا لابي يوسف ابو يوسف ايچون خلاف واردر
نكاح حبلى نك ممنوع اولمسي حملك احترامي ايچوندر بونده ايسه نكاح صحيح ايله زنادن اولان
حملك بيننده فرق يوقدر يعني زنادن اولان حملك دخي احترامي لازمدر زيرا ولدك صنعي يوقدر
جنايته مستحق اوله عدم جنايت مقرر اولمغله اسقاطي جائز دكلدر امدي نكاحي دخي صحيح دكلدر
ولا توطأ حتى تضع زنادن حبلى اولان عورت نكاح اولندقده وطئ حمل ايلمينجه وطئ اولنماز
زيرا نبي عليه السلام مَن كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يسقين ماءه زرع غيره حديث شريفي عدم
وطئنه دليل كافيدر وموطوءة سيدها وسيدلك موطوءه سنك نكاحي صحيح اولور زيرا امه نك
فراشي ضعيفدر حتى جاريه ولد كتورسه ده عورت اولمينجه نسبي ثابت اولماز اما سيد مستحبدر كه
حمل اولمق احتمالي ايله كندو صوينى صيانت ايچون استبرا ايليه اوزان وياخود زنادن موطوءه
سنك نكاحي صحيح اولور وقبل الاستبرا وطئ جائز اولور ولو تزوج امرأتين بعقد واحد واحديهما
محرمة صح نكاح الاخرى واگر بر كمسنه عقد واحد ايله ايكي خاتوني تزوج ايليه وايكيسندن بريسي كندونك
محرمي اولسه اولمياننك نكاحي صحيح اولور محرمك نكاحي باطل اولور والمسمى كله لها ومسمى نك كليسى
نكاح صحيح اولان عورت ايچوندر ابو حنيفه قاتنده وعندهما يقسم على مهر مثليهما امامين قاتنده مسمى
اولان مهر ايكيسنك مهر مثلى اوزرينه تقسيم اولنور ولا يصح تزوج امته وسيدته بر كمسنه جاريه سيني
وياخود عبد قادجغيني نكاح الملك ايله جائز دكلدر زيرا نكاح متنا كحين بيننده مشترك اولان ثمرات
ايچون مشروع اولمشدر مثلا زوج ايچون زوجه اوزرينه بر حق واردر كه اول حق زوجك مالكتني اقتضا
ايدر وطئه تمكين كبي واودن خروجني منع كبي وكمسنه يه كورنمكى منع كبي وسائر بوكا مشابه اولان

اولان شیلردن منع کبی وکذلك زوجه ایچون دخی زوجه اوزرینه برحق واردرکه اول حق زوجه
زوج اوزرینه مالکیتی اقتضا ایدر نفقه وسکنی وکسوه وقسم طلب ایلمك کبی عزلدن منع ایلمك کبی
وسائر لوازم شرعیه سنی طلب کبی پس امری بو تقدیرجه زوج ایله زوجه دن هر بری هم مالك وهم
مملوك اولورلر اویله اولسه بو ایکیسنك بیننده منافات واردر زیرا ملکیت قاهریت اقتضا
ایدر ومملوکیت مقهوریت اقتضا ایدر بینلرنده تنافی اولدوغی جهتی دکلدر بو تقدیرجه بونلرك نکاحی
صحیح دکلدر عبد سیده نك مقهوری محضیدر رقیتی ایچون شبن سنه قاهر اولمق ممکن دکلدر
امه دخی کذلك او مجوسیة او وثنیة ومجوسیه ووثنیه نك نکاحی صحیح دکلدر مجوسیه نك حکمی
نکاحده وثنیه حکمی کبیدر حق سبحانه وتعالینك ولا تنکحوا المشرکات حتی یؤمن قول شریفی عدم جوازنه
دلیلدر وثنیه شول کمسنه لردرکه صنمه عبادت ایدرلر نص ایله عامدر جمله مشرکلر داخل اولور وبعض
کمسنه لر وثن ایله صنم بیننی فرق ایلمشلردر اکر خشب وذهب وفضه دن معمول اولورسه صنمدر
واکر طاشدن اولورسه وثندر ولا خامسة فی عدة رابعة ابانها باین اولمق مباین اولمش دردنجی
عورتك عدتنده بشنجینك نکاحی صحیح دکلدر مثلا برکمسنه دورت عورتی اولوب برینی طلاق باین
ایله تطلیق ایلسه مادامکه عدت ایچنده در خامسه نکاح صحیح دکلدر زیرا عدت چقمدین بشنجیه
نکاح اولسه بشنجی یی بشی جمع ایتمش اولور وبرکمسنه خاتوننی تطلیق ایلسه عدت ایچنده اول خاتونك
قز قرنداشنی نکاح ایلمك جائز دکلدر طلاق رجعی ایله اولیجق بالاتفاق جائز دکلدر ولانکاح عشره
امة على الحرة او فی عدتها امه نك حره اوزرینه نکاحی صحیح دکلدر وعدتنده دخی جائز دکلدر
یعنی صحیح دکلدر نبی علیه السلامك لا تنکح الامة على الحرة حدیث شریفی بو قولك عدم صحتنه دلیلدر
وعدتنده صحیح اولماسنه زیرا نکاح حره دن بعض احکام باقی اولمغله من وجه نکاح حره باقی اولمش
اولور خلافا لهما فیما اذا کانت عدة البائن یعنی عدت طلاق باینده اولسه امامین ایچون خلاف
واردر الحرفاننده عدت مزبوره ده امه نك نکاحی صحیح اولور زیرا باین طلاق ایله حره نك نکاحندن
برشی باقی قالمامشدر حره اولمکسنه یه حرام اولورمیش بو اجلدن برکمسنه اول حره نك اوزرینه تزوج

ایلمك ایلە یمین ایلسە طلاق باینده عدتنده آخره تزوج ایلسە حانث اولماز اما طلاق رجعی عدتنده
اتفاقا جائزدکلدر ولا الحامل من سبی وسبیدن حاملك نکاحی دخی صحیح دکلدر یعنی حامل ایکن
سبی اولنمش جاریەنك نکاحی صحیح دکلدر مادامکه وضع حمل ایلمیە زیرا نسبی زوجندن ثابتدر نکیس
امدی انك صوینی حرامدر آنون صیانت جائزدر لازمدر اما ابو حنیفه رحمه الله نکاحنی تجویز ایدر
لکن وطئنی تجویز ایلمز او حامل ثبت نسب حملها ولو من سیدها وحملنك نسبی ثابت اولمش حاملك
نکاحی صحیح دکلدر واکر اول حمل سیدندن دخی اولورسه بینه جائزدکلدر زیرا سیدی حملنی دعوت
ایلسه بعده آخره حامل ایکن نکاح ایلسه باطلدر زیرا مولاسنك فراشی هنوز باقیدر اکر نکاح صحیح اولسه
ایکی فراش جمع ایلمك لازم کلوردی بو ایسه صحیح دکلدر معلوم اوله که فراش اوچ نوعدر بری قوی
وبری وسط وبری ضعیفدر قوی اولان منکوحەنك فراشیدر بلا اقرار ولدك نسبی ثابت اولور
ولد نفی اولنماز الا لعان ایله اولور وسط اولان فراش ام ولدك فراشیدر بلا اقرار ولد ثابت اولور
بنم دکلدر دیمسیله ولد نفی اولور بلا لعان وضعیف اولان فراش امەنك فراشیدر بلا دعوت
ولدك نسبی ثابت اولماز ولا نکاح المتعة ونکاح متعه دخی صحیح دکلدر ونکاح متعه اولدرکه بر خاتونه
اتمتع بك کذا مدة بکذا من المال دیو خود حتی هذه العشرة لا تمتع بك ایاما دیو خود متعینی نفسك
ایاما او عشرة ایام دیو خود ایام مذکور اوله مقدر دیمکله طرفیندن رضا بولنوب استمتاع ایلمکدر
وبو نکاح بزم قاتمزده باطلدر ربیع بن سبرەدن روایتدرکه نبی علیه السلام عام فتحده نکاح متعەیی
اوچ کون حلال ایلمش ایدی حتی بن وعمم بر خاتونك قپوسنه واردق مهریمزك بردەسی وار ایدی
لکن عممك بردەسی بنم بردەمدن ایوجه ایدی اچرودن خاتون چیقدی ایکیمزه دخی نظر ایلدی دیدیکه
بونك بردەسی کبی بر برده وارمیدر وبونك کبی یکیت وارمیدر دیو شبابمه ایچون بنی اختیار ایلدی
چونکه صباح اولدی کوردمکه منادیلر ندا ایدوب تحقیقا حق سبحانه وتعالی ورسولی سزی
نکاح متعەدن نهی ایلمشدر دیو تنبیه ایدرلردی وخلق دخی متنبه اولمشلردر اندن صکره صحابه
کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بونك اوزرینه جمع اولمشلردر متعه حیات رسول اللهده منسوخ

منسوخ اولمشدر پس امدي احاديث شريفه ناسخه اولدي واجماع دخي اول نسخي مظهر اولدي
زيرا كتاب وسنت اجماع ايله نسخ اولنمز مذهب صحيح دخي بودر وامام مالك قاتنده نكاح متعه
صحيحدر والموقت ونكاح موقت دخي صحيح دكلدر مثلا بر عورت ايكي شاهد شهادتيله اون كونه
دكين نكاح ايلدك كبي اما نكاح متعه ايله نكاح موقتك بيننده فرقدر انلرك عبارتندن مفهوم اولان
ايكي شيدر مثلا نكاح متعه ده اشتقاقدن متعه يه مشاركت بر لفظك وجوديدر ثانيده نكاح
موقتدر شهود شاهدينكدر ولفظ تزوجتك وياخود نكحتك ذكري ومدت معينه نك
ذكريدر بو تقديرجه مابينلري فرق اولنمش اولدي زيرا انوعا بري برينه مشابهت تامه سي مقرر ايدي
امام زفر ديركه نكاح موقت صحيح لازمدر زيرا توقيت شرط فاسددر عقد نكاحك مقتضاسنه
مخالفت اولدوغي ايچون ونكاح ايسه شروط فاسده ايله باطل اولماز بزم ايچون دليل زوج معنى
متعه يي كه توقيت ايدي لفظ نكاح ايله كتوردي معني متعه ايسه خاتون ايله استمتاعدر
مقاصد نكاح قصدي ايچون دكلدر وعدم مقاصد نكاح مانحن فيه ده موجوددر زيرا مقاصد
نكاح مدت قليله ده حاصل اولماز وعقودده اعتبار معانيه در يوقسه الفاظه دكلدر

باب الاولياء والاكفاء

بو باب اوليا واكفيانك احوالي بياننده در اوليا ولينك جمعيدر
مالك معناسنه اكفيا كفوك جمعيدر نظير معناسنه غاية البيانده مسطوردر كه ولي ميراثه اهل
اولان عاقل وبالغ اولان كمسنه در لرصبي ومجنونك ولايتي ثابت دكلدر عقل وبلوغ جهتندن
وكافرك دخي مسلم اوزرينه ولايتي يوقدر عدم وراثت ايچون ومسلمك دخي كافر اوزرينه
ولايتي يوقدر اول دخي عدم وراثت ايچون وعبدك دخي كذلك نفذ نكاح حرة مكلفة بلا ولي
حرة بالغه وعاقله نك ولي سنك اذنسز نكاحي نافذ اولور اول حرة مكلفه كرك بكر اولسون
وكرك ثيبه اولسون برابردر ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده اما ابو يوسفدن بر روايتده صحيح
منعقد اولماز الا ولينك اذنيله منعقد اولور وامام مالك وشافعي قاتنده نسانك عبارتي
ايله نكاح اصلا منعقد اولماز وله الاعتراض في غير الكفو كفو اولميانده ولي ايچون اعتراض

ایلمك وارد ردیلرسه فسخ ایدر و دیلرسه اجازت ویرر اگر ولد لتورممش اولورسه اگر ولد لتورمش
اولورسه ولی ایچون فسخ یوقدر زیرا عدم تربیه ایله ولد ضایع اولمق احتمالی ایچون خلاصه ده
و تاتارخانیه ده دخی بویلجه در لکن شیخ الاسلامك منسوطنده ولددن صکره ولی ایچون مابینلری
تفریق ایلمك واردر دیو مسطوردر و روی الامام عن الحسن عدم جوازه حسن ابوحنیفه دن
کفودن غیریه نکاحك عدم جوازی روایت ایلدی زیرا اشیاده چوق شیء واردر که وقوعندن
صکره دفعی ممکن دکلدر و علیه فتوی قاضیخان فتوی قاضیخان دخی بونك اوزرینه در یعنی عدم
جوازی اوزرینه در و عند محمد ینعقد موقوفا ولو من کفو امام محمد قاتنده ولینك اجازتنه
موقوفا منعقد اولور اگر کفو دخی اولورسه روایت اولنور که امام ابوحنیفه و ابو یوسف
قولنه رجوع ایلمشدر و غایة البیانده مسطوردر که رجا ابن ابی رجا امام محمددن ولینك اذنسز
نکاحدن سؤال ایلدم جائز دکلدر دیدی ولی اولمیحق نیجه اولمق گرك دیدم قاضینك
اذنی گرك دیدی بر موضع اولسه که آنده قاضی اولمسه دیدم سفیان دیدوکی کبی اشله دیدی
سفیان دیدوکی ندر دیدم بر آدم بر آدمه تفویض ایدر که وار و بر مسلمانه تزویج ایله دیو
بیوردیلر بونده فهم اولنور که موقوفا منعقد اولور دیدوکی کلامدن رجوع ایلمشدر و لا یجبر
ولی بالغة ولو بکرا بالغه یه ولیسی جبر ایلمز اگر بکر اولورسه ده ائمه حنفیه قاتنده امام شافعی
قاتنده ولیسی جبر ایدر حاصل کلام بکر صغیره یی ولیسی جبر ایدر بالاتفاق و ثیبه بالغه یی
جبر ایلمز بالاتفاق بکر بالغه ده ائمه حنیفه ایله شافعی بیننده خلاف واردر بزم قاتمزده صغر ولی
ایچون اجبار واردر و شافعی قاتنده بابا و جد صحیحدن غیریه جبر یوقدر فان استاذن
الولی البکر فسکتت او ضحکت او بکت بلا صوت فهو اذن و مع الصوت رد اگر بکردن استئذان
ایلسه و بکره دخی سکوت ایتسه و یاخود کولسه و یاخود بلاصوت اغلسه اول اذندر و اغلمسی
صوت ایله اولورسه رد و بکرك سکوتی رضادر زیرا رغبت کوسترمکه استحیا ایدر عایشه رضی الله
عنه بکرك ضحکی رضایه سکوتدن اولیدر اگر علی وجه الاستهزا اولمزایسه و نبی علیه السلام فاطمه

فاطمه رضی الله عنها بی علی کرم الله وجهه تزویج مراد ایلدکلرنده فاطمه‌نك یاننه واروب ان علیاً
یذکرك بیوردقده نصکره طشره چیقوب تزویج بیورمشلردر وبکا ابو یوسف قاتنده رضادر
وامام محمد قاتنده رضا دکلدر دلیل کراهتدر رد کبی اولور اما بعضیلر دیمشلردر که اکر دموعی
جاریه ایسه رضا دکلدر زیرا اول دموع غمدن کلور اکر بارد ایسه رضادر زیرا سروردن کلور
فقیه ابو اللیث دیرکه بنم قاتمده اولا صوت ایله بکادر سکوت ایله اولان اجازتدر وکذا
لو زوجها فبلغها الخبر وینه ذکر اولنان کبیدر یعنی ولیسی بکری تزوج ایلسه وخبر کوندروب
بالغ اولدقده سکوت ایلسه ویاخود بلا صوت بکا ایلسه رضادر وشرط فیهما تسمیة الزوج
لا المهر وهو الصحیح استیذان وابلاغ خبرده زوجك اسمی ذکر اولنمق شرطدر فاما مهرك
تسمیه‌سی شرط قلنمدی مذهب صحیح بودر زیرا زوجك اسمی ذکر اولنمیجق رغبت وعدم رغبت
ظاهر اولماز ولو استأذنها غیر الولی الاقرب فلا بد من القول واکر ولی اقربدن غیریسی استیذان
ایلسه قولدن لا بددر یعنی البته قول لازمدر بونده سکوت وبکا رضا اولمز شمس الائمة
السرخسی دیمشدر اجنبینك استیمادی زماننده سکوت رضادر طلب ایدن ولینك رسولی
ایسه رسول ولی مقامنه قائمدر اول زمان سکوتی رضادر وکذا لو استأذن الثیب اکر ثیبه
دن استیذان اولنورسه ینه قولدن لا بددر ومن زالت بکارتها بوثبة او حیضة او جراحة
او تعنیس فهی بکر یعنی بکرك بکارتی سیچرامق ایله ویاخود چوق حیض کورمك ایله ویاخود جراحت
ویاخود بعد البلوغ چوق زمان مکث ایله زائل اولسه ینه اول بکردر یعنی احکام بکر انلرك اوزرینه
اجرا اولنور بو قروده ذکر اولنان احکام کبیدر ابو حنیفه قاتنده اما امامین خلاف ایدوب
بو مقوله کسنه ثیبه حکمنده در احکام بکر انلرك اوزرینه اجرا اولنماز ولو قال لها الزوج سکتت
وقالت رددت ولا بینة له فالقول لها واکر زوج عورته دیسه که نکاح ایچون استیذان اولندقده
سکوت ایلدك وعورت رد ایلدم دیسه نکاح ایچون استیذان اولندقده زوجك بینه‌سی اولمسه
قول عورتندر زیرا زوج لزوم عقد وتملك بضعی دعوی ایدر عورت ایسه انی دفع ایدوب انکار ایدر

... ورالته ...
... قائلها
نفی دن کاری
اولان کمسنك
ملائی یوقاروده

پس بو تقدیرجه مودع کبی اولورکن مودع ردّ ودیعه یی ادّعا ایلسه قول مودعکدر زیرا ردّ ودیعه
معنی نفیدر مودع ایسه یدمودعدن ودیعه نك بقاسنی دعوی ایدر بو تقدیرجه قول مودعکدر امام
زفر دیرکه قول زوجندر زیرا سکوت اصلدر رد ایسه عارضیدر و یحلف عندهما الا عند الامام
امامین قاتنده عورته یمین ویریلور امام اعظم قاتنده ویرلمز وللولی انکاح المجنونة والصغیر
والصغیرة ولو ثیبا ولی ایچون مجنونه وصغیر وصغیره یه نکاح ایلمك واردر ثیبه ایسه ده زیرا
نبی علیه السلام الا لا یزوّج النساء الا الاولیاء ولا یزوجن الا من الاکفیاء بیورمشلردر و ابوبکر
رضی الله عنه قزی عائشه صدیقه یدی یاشنده نبی علیه السلام تزویج ایلمشدر وعلی رضی الله عنه قزی
ام کلثوم و عمر رضی الله عنهم تزویج ایلدی حال بوکه ام کلثوم صغیره ایدی ان کان ابا او جدا لزم
اگر ولی اب و جد صحیح اولورسه عقد لازم اولور وان کان غیرهما فلهما الخیار اذا بلغا و اگر ابا و
جدّدن غیریلری ولی اولورسه اول صغیر وصغیره ایچون خیار واردر تاکه اکیسی دخی
بالغ اولسلر ابو حنیفه و محمد رحمهما الله قاتنده زیرا قرابت اخ ناقصه در نقصان ایسه قصور
شفقتی مشعردر اول تقدیرجه مقاصدده خلل تطرق ایدر زیرا نکاحن کفوء ومهرلك و راسنه
نیجه مقاصد واردر حسن خلق و سوء خلق و لطافت عشرت و غلظت عشرت و کرم صحبت
وتوسیع نفقه و بوکا مشابه اولان شیلر کبی و بونلر ایسه کفائت ومهردن اهمدر بوکا ایسه موفق
اولمق جدّ بلیغ نظر صائب ایله اولور اب وجددن غیرینه نقصان قرابت اولمغله قصور شفقت
ظهور ایدوب چندان مقید اولمغله خلل واقع اولور بو تقدیرجه خیار ادراك ایله تدارك
اولنمق لازم کلور وغیر الاب والجد اطلاقی انایه وقاضی یه متناول اولور صحیح اولان دخی
بودر انانك قصور رأیی وقاضی نك نقصان شفقتی اولمغله حین بلوغنده مخیر اولورلر
ولا یجوز بعد البلوغ فکاح و نکاحه عالمه
مخیرلردر زیرا
حین بلوغنده نکاحدن خبردار دکلر ایدی
ابو یوسف ایچون خلاف
واردر یتیم و یتیمه ایچون گرك بالغه اولدقلرنده و گرك بعد البلوغ نکاحه عالمه اولدقلرنده مخیرلك

لك يوقدر وسكوت البكر رضا بكرك بلوغ وعلمدن صكره سكوتی رضادر ولا يمتد خيارها
الى آخر المجلس وان جهلت على ان لها الخيار بخلاف المعتقة اول بكرك مخيّر اولمسی آخرينه دكين
ممتد اولماز واكر كندو ايچون مخيّرلك اولدوغنی بلمز ايسه ده اما معتقه نك خلافنجه در
مثلا بر صغيره يی باباوده ده سندن غيری ولبسی بر كمسنه يه تزويج ايلسه ياكندوسی نكاح اولدوغن
بلسه وياخود بلمسه بالغه اولدقده بكر ايچون مخيّرلك واردر اكر مجلس اولنده سكوت ايدرسه
رضادر انك سكوتی آخر مجلسه دكين ممتد اولماز جهة ن استدوكی ساعت ديلرسه رد ايدر
وديلرسه قبول ايدر يوقسه مجلسك آخرينه راضی اولمم فسخ ايدرم ديدوكی معتبر دكلدر
اما معتقه بويله دكلدر مثلا بر كمسنه جاريه سنی بر آخره تزويج ايدوب بعده اعتاق ايلسه عتقی خبری
جاريه يه واصل اولدوغی ساعت سكوت ايدوب مجلس آخرينه نكاحنی فسخه قادره در زيرا خيار بلوغ
كندو السنه در اول مجلسده جهلندن سكوتی كندويه عذر در واول اجلدن آخر مجلسه دكين
خيار بلوغی ممتد اولور اما حره نك جهلی عذر اولمز زيرا طلب العلم فريضة على كل مسلم ومسلمة
مضمونی اوزره تعلملری لازم ايدی زيرا نبی عليه السلام مروا صبيانكم بالصلاة اذا بلغوا
سبعا واضربوهم اذا بلغوا عشرا بيورمشلردر اول اجلدن حره نك جهلی عذر اولماز وخيار
الغلام والثيب لا يبطل غلام وثيبده سكوت ايله خيار باطل اولماز ولو قاما من المجلس
مالم يرضيا صريحا او دلالة اما اكر ايكيسی دخی مجلسده قائم اولورلر ايسه ده مادامكه رضايه
متعلق صريحا ودلالة بر شیء اشلمیه لر رضا باطل اولمز او پملك وايشمو وغلامه مهر ويرو
وثيب دخی قبول ايلمك كبی دخی بوكا بكزر نسنه لر اشلميجه سكوت ايله خيار باطل اولماز
وشرط القضاء للفسخ في خيار البلوغ لا في خيار العتق خيار بلوغده فسخ ايچون قضا
شرط قلندی اما خيار عتقده قضا شرط قلنمدی زيرا خيار بلوغده ضرر قصور شفقتدن
متوهم اولان خللدر اول ايسه غايت خفيدر ذكر وانثی يه شامل اولدی زيرا ايكی كمسنه
مابيننده اولان حقوقدن بريسی حق آخره الزام قلنمقده قضا لازمدر زيرا دفع ضرر خفی

اولمغله هركس فهمنده عاجزدر قاضينك قضاسنه محتاجدر امّا خيار عتقده ضرر جلبی در قضايه احتياج يوقدر زيرا معتقه نك زوجی كندويه ايكی طلاق مالك ايدی معتقه اولدقده اوچ طلاق ايله مالك اولدی بو ايسه امر جلبی در انكاره مجال يوقدر كه الزامه احتياج اوله بو اجلدن آنجق انثی يه مختص اولوب قضايه احتياج اولمدی وان مات احدهما قبل التفريق ورثه الآخر بلغا اولا اگر قبل التفريق ايكيسندن بری فوت اولسه باقی قالان فوت اولنه وارث اولور كرك خبر بالغ اولسون كرك اولمسون زيرا مابينلرنده فرقت قضاء قاضی ايله واقع اولمق شرط ايدی بونده ايسه شرط بولنمدی مشروط دخی كذلك بو تقديرجه نكاح باقيدر بر برينه وارث اولورلر ومهرك كليسی واجب اولور قبل الدخول اولورسه كذا فی الزيلعی والولی هو العصبة نسبا او سببا علی ترتيب الارث ولی نسبت جهتندن عصبه اولانلر وياخود سبب جهتندن ترتيب ارث اوزرينه يعنی ترتيب عصبات ولايت انكاحده دخی ارثده ترتيب لری كبيدر بر لمدی اقرب اوليا اوغلدر اندن صكره اغل اوغليدر هر نه قدر اشغه اولورسه بو كلام معتوهده و مجنونه ده متصوّردر نوقسه صبيده متصور دگلدر اندن صكره بابا وبعده جدّ صحيحدر هر نه قدر يوقرو اولورسه واندن صكره بابا و انابر قرداش واندن صكره بابابر قرداش واندن صكره بابا و انابر قرداش اوغلی واندن صكره بابابر قرداش اوغلی اندن صكره لابوين عمّ اندن صكره لاب عمّ بعده لاب وام ابن عمّ اندن صكره لاب ابن عمّ اندن صكره مولی عتاقه بونده ذكور واناث برابردر اندن صكره عصبه مولی عتاقه در وابن المجنونة مقدّم علی ابيها مجنونه نك اوغلی باباسی اوزرينه مقدّمدر ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده زيرا ابن عصوبتده مقدّمدر نكاحده اولان ولايت ايسه عصوبته مبنيه در خلافا لمحمّد امام محمّد ايچون خلاف واردر زيرا بابا اوغلدن شفقتده اوفردر شول دليل ايله كه بابانك نفسه وماله ولايتی عامدر امّا اوغلك ولايتی انجق نفسه در ماله دگلدر ولا ولاية لعبد ولا صغير ولا مجنون عبد وصغير ومجنون ايچون ولايت يوقدر كندو نفسلرينه دخی ولايتلری يوقدر فكيف كه آخره ولايتلری اوله ولا كافر علی ولده المسلم

لمسلم و دخی کافرك مسلم اولان ولدی اوزرینه ولایتی یوقدر حق سبحانه وتعالینك ولن
یجعل الله للکافرین علی المؤمنین سبیلا کتابا قول شریفی عدم ولایتنه دلالت ایدر یس بواجلدن
کافرك ولد مسلمی اوزره شهادتی مقبول اولمز وبری برلرینه دخی وارث اولمازلر فان لم یکن
عصبة فللام ثم للاخت لابوین ثم للاخت لاب ثم لولد الام ثم لذوی الارحام الاقرب
فالاقرب التزویج پس اگر عصبه بنفسه بولنمازایسه صغیره یی تزویج ام ایچوندر اگر ام دخی
بولنمازسه لابوین قز قرنداشی ایچوندر لابوین دخی بولنمازایسه لاب قز قرنداشی ایچوندر رها
انذنصکره ولد ام که انا بر قرنداشلریدر کرك اخ اولسون وکرك اخت اولادام ولایتده مساویدر
لردر قسمتده مساوی اولدقلری کبی انك ایچون مصنف ولد ام دیدی مذکر ومؤنث مساوی
اولدوغی ایچون بعده ذوی الارحام ایچوندر انذنصکره درجه ده اقرب اولان ترجیح اولنور
ذکر اولنان اولیا ایچون ولایت تزویج وارد ر التزویج مؤخر مبتدادر فللام مقدم خبردر
امی تقدیم ایلدی زیرا اصحاب فرایضده اصلدر خلافا لمحمد امام محمد ایچون خلاف واردر
آنك قاتنده ولایت عصبات ایچوندر غیری ایچون دکلدر ونبی علیه السلامك الانکاح الی
العصبات قول شریفی بوکا دلیل ایدوکنه ذاهب اولمشدر وابو یوسف محمد ایله در اکثر
روایتك اشهرنده ثم لمولی الموالات انذنصکره تزویج مولا موالات ایچوندر ومولی موالات
عبارتی اولدرکه برکمسنه مجهول النسب اولوب اصلا وارثی اولمیه برکمسنه یه سن نیم وارثم
اول اگر خیانت ایدرسم جنایتم ویردیسه بومقولیه مولاء موالات دینلور بومقوله نك
تزویجی مولیٔ موالات ایچوندر یعقوب پاشاده یمشدر مولیٔ موالاتك اجنبی وصغیر
وصغیره بیننده وجودنك صحتنده محل نظر واردر الا بوقدر واردر که بلا واسطه موالات
اولمق واجب اولمز بلکه موالات صغیر وصغیره نك باباسی ایله متحقق اولور دینلمه
ثم للقاضی فی منشوره ذلك انذنصکره تزویج براتنده ولایته اذن یازیلان قاضی ایچوندر
وللابعد التزویج اذا کان الاقرب غایبا قچان ولی اقرب غایب اولسه ولی ابعد ایچون

تزویج ایلمك واردر امّا امام زفر قاتنده ابعد لده انكاحی جائز دكلدر زیرا اقربك ولایتی
قائمه در و بر حق كه شخص ایله قائم اوله غیبتی ایله باطل اولماز و بو اجلدن كه ولیّ اقرب
هر قنده صغیره یی تزویج ایدرسه جائزدر غیبتنده دخی ولایت ثابته در بو تقدیرجه ابعد
ایچون ولایت تزویج یوقدر بزم ایچون دلیل بودر كه بو ولایت نظریّه در و نظر و شفقتدن
دكلدر كه رأیی ایله منتفع بو اولمیان كمسنه یه تفویض اولنه امدی ولیّ اقرب غایب موتی منزله سنه
تنزیل اولنوب ولیّ ابعده ولایت تزویج تفویض اولندی و ولیّ اقرب اولدوغی
یرده تزویج ایلسه جوازنه تسلیم اولنماز و تسلیم اولندوغی تقدیرجه ولیّ ابعد ایچون اگر بعد
قرابه وار ایسه قرب تدبیر واردر و ولیّ اقرب ایچون گرچه قرب قرابه واردر لكن بعد تدبیر
اولمغین ایكیسی متساوی اولان ایكی ولی مقامنه اقامت اولنوب هر قنغیسی عقد ایدرسه
نافذ اولور بحیث لا ینتظر الكفو الخاطب جوابه ولیّ اقربك غیبتی بر مكانده اولسه كه كندو
خاطب یعنی صغیره نك كفوی اولوب تزوّجه طالب اولان كمسنه ولیّ اقربك جوابنه منتظر
اولمیه وقیل مسافة السفر و دینلمشدر كه ولیّ اقربك غیبتی مسافهٔ سفر مقداری اوله وقیل
بحیث لا یتصل القوافل الیه فی السنة الامرة و دینلمشدر كه اول ولیّ اقرب بر مكانده اوله كه
سنه ده قوافل اول مكانه آنجق بر كرّه واصل اوله اول مرتبه یه غیبت دینلمشدر بو مرتبه قدوریلرك
اختیاریدر و بعضیلر بر آیلق یوله غیبت دیمشلردر و بو كا مشابه مسافه خصوصنده اقوال
كثیره یازمشلردر ولا یبطل بعوده ولیّ ابعدك ولایتی ولیّ اقربك عودی ایله باطل اولماز
ولو زوّجها اولیان متساویان اگر اول صغیره یی مرتبه ده متساوی اولان ایكی ولی
تزویج ایلسه لر مثلا توامین ایكی قرنداش كبی فالعبرة للاسبق اعتبار ابتداده تزویج
ایدن ایچوندر زیرا نبی علیه السلامك اذا انكح اولیان فالاوّل اولی حدیث شریفی بوكا دلیلدر
وان كان معا بطلا اگر ایكی ولینك آخره تزویجی معا اولورسه یعنی مقدّم و مؤخّر اولمیوب
برابر واقع اولورسه اگر ایكیسی دخی باطل اولور ویصحّ كون المرأة وكیلة فی النكاح خاتونك

خاتونك نكاحنده وكيله اولمسي صحيح اولور زيرا نكاحده معتبر اولان بلوغ وعقلدر رجلك اوزرينه مترتب اولان عورت اوزرينه دخي مترتب اولور **فصل** تعتبر الكفاءة في النكاح نسباً نكاحده برابرلك يعني بربرينه نسباً نظراولمقلق معتبر اولور زيرا نبي عليه السلامك الا لا يزوج النساء الا الاولياء ولا يزوجن الا من الاكفاء بيوردقلري كفائتك لزومنه دليل قويدر اما سفيان سوري ديديكه نكاحده كفاءت اعتبار اولنماز زيرا ناس بربرينه نظيردرنته كم نبي عليه السلامك الناس سواسية كاسنان المشط لا فضل لعربي علي عجمي انما الفضل بالتقوي حديث شريفي عدم كفاءة دالدر وحق سبحانه وتعاليناك ان اكرمكم عند الله اتقيكم نص شريفي دخي بو قولي مؤيددر انتهى اما بزم ايچون دليل رسول اكرم صلى الله عليه وسلمك قريش بعضهم اكفاء لبعض بطن ببطن والعرب بعضهم اكفاء لبعض قبيلة بقبيلة والموالي بعضهم اكفاء بعض رجل برجل قول شريفيدر وموالي‌دن مراد اعتقاددر وكفاءت مصدردر وكفو اسمدر فقريش بعضهم اكفاء بعض وغيرهم من العرب ليسوا كفواً لهم بل بعضهم اكفاء بعض يعني امدي قريشك بعضي بعضيسنه كفودر وعربدن قريشيدن غيري قبيلهٔ قريشه كفو دكللردر بلكه عربك بعضي بعضيسنه كفودر وقريش مابيننده تفاضل اعتبار اولنماز حتى هاشمي قريشي تزويج ايلسه رد اولنماز زيرا نبي عليه السلام قزيني عثمان رضي الله عنهه تزويج ايلمشدر حال بوكه عثمان بني عبد الشمس قبيله‌سندن ايدي وعلي كرم الله وجهه قزي ام كلثومي عمر رضي الله عنهه تزويج ايلدي وحضرت عمر قريشي اولوب هاشمي دكل ايدي وبنو باهلة ليسوا كفواً غيرهم من العرب بنو باهله قبيله‌سي عربدن كندولردن غيريلك كفوي دكللردر بنو باهله بر قبيله‌نك اسميدر اصلنده همدانده بر عورتك اسميدر وقبيلهٔ مزبوره خساست ودناءت ايله مشهورلردر بقيهٔ طعامي مرة بعد اخرى اكل ايدرلر وطعام مسيته‌يي طبخ ايدوب باغني الورلر وبر عارف بي مانند بو سخن دل

يسندي ده مشهور كه كشينك نفسي باهله دن اولمق اصلده هاشمي دن اولمق نفع ويرمز
وتعتبر في العجم اسلاماً وحرية بعجمده يعني عربدن غيريده كفائت اسلام حريت جهتندن
اعتبار اولنور بوقسه نسب جهتندن اعتبار اولنماز حتى صحابه كرامدن رضي الله عنه نسب
الهم احتماز ايلدكلرنده سلمان پارسي رضي الله عنه افتخر بالاسلام لا اب لي سواه
ديو جواب ايدر دي مسلم اوحر ابوه كافر اورقيق بس ايمدي مسلم وياخود حركه اول
مسلمك وياخود حرك باباسي كافر وياخود رقيق اولورسه غير كفو لمن لهااب في الاسلام
اوالحرية كفو ده كلدر شول خاتونه كه انك اسلامده وياخود حريتده باباسي اوله ومن له اب
فيه اوفيهما غير كفو لمن لها ابوان وشول كمسنه نك اسلامده وياخود حريتده باباسي
اولسه كفو اولمياز شول خاتونه كه اسلامده وياخود حريتده باباو ده ده سي اوله زيرا رقا اثر
كفردر وكفرده ايسه معناء ذل وارد ر وحكم كفائته سبب اعتبار اولنور خلافاً لابي يوسف
ابو يوسف ايچون خلاف وارد ر ابوان اعتباري لازم دكلدر زيرا ابو يوسف واحدي
مثني به الحاق ايلمك كنده ومذهبيدر نيجون شاهدلر بر غايب كمسنه نك اسمني ذكر ايلسه لر انك
فاتنه تعريف حاصل اولوب جدك ذكره حاجت يوقدر اما امام ابو حنيفه وامام محمد قاتنده
جد الحمق لازمدر ومن له ابوان كفوء لمن لها اباء وشول كمسنه نك كه اسلامده وياخود حريتده
باباسي وجدي اولسه اولكمسنه كفوء در شول عورته كه آنك اسلامده وياخود حريتده بابالري
و ده ده لري اوله زيرا تعريف اب وجد ايله حاصل اولور فضل اولادن عفو ده نقص اولادن
يحود در وتعتبر ديانة كفائت ديانت اعتبار اولنور ديانت ديدوكي تقوي وصلاحدر
خلافاً لمحمد امام محمد خلاف ايدوب ديانته اعتبار اولنماز زيرا ديانت امور اخرويه
انك اوزرينه احكام دينيه مبني اولماز مصدايه ده دخي بويله در اما امام محمده جواب
ويريلور كه قبول شهادت امور دنيادندر لكن ديانت اوزرينه بنا اولنور بو تقديرجه ديانت
معتبردر فليس فاسق كفوا لبنت صالح بس امدي فاسق صالح كمسنه نك قزينه كفو دكلدر وان

وان لم يعلن في اختيار الفضلي اكر اول فاسق آشكاره المزسه اختيار فضلي ده بويلجه در
امّا بعض مشايخ قاتنده فاسق اكر فسقني اعلان ايلمزايسه صالحك قزي ايچون
كفو اولور حتّى امام ابو يوسفدن روايتدر كه فجّار فاسق اصحاب مروّتدن اولوب
احوالي مستتر اولمزايسه اولورسه كفو اولور زيرا اظهار ايلمك ايله خاتونه عار الحق
اولماز فليس ده اولان فافاء فصيحه در ديانت قولي ايچون تفريعدر بو تقديرجه
ديانت اعتبار اولنيجق فاسق بنت صالح ايچون كفو دكلدر وتعتبر مالاً مال جهتندن
كفائت معتبر اولور مهر ونفقه يه مالك اولمقلق اعتبار اولنور فالعاجز عن مهر
المعجّل او النفقة غير كفوء للفقير بس امدي مهر معجّلدن وياخود نفقه دن
عاجز اولان فقيره يه كفو دكلدر زيرا مهر بدل بضع در وفاسي لازمدر نفقه ايسه ازدواجك
قوام دوامنه سببدر امام ابو يوسف قاتنده نفقه يه قادر اولدوغي كفايت ايدر ونفقه
دن مراد هر كون خاتونك نفقه سي مقداري شيئك كسبيدر وبعضيلر قاتنده برسنه نك
نفقه سيدر والقادر عليهما نفقه ومهر اوزرينه قادر اولان لكفوء لذات اموال
عظام عند ابي يوسف اموال عظام صاحبي ايچون كفوءدر ابو يوسف قاتنده زيرا مال
معرض زوالده اولمغله غنانك ثباتي يوقدر زيرا كثرة مال مذمومه در جناب رسول
عليه الصلاة والسلامدن هلك المكثرون الامن قال بماله هكذا اهلذا اي تصدّق به
قول شريفي مالك عدم اعتبارنه دليلدر خلافاً لهما ابو حنيفه ومحمّد ايچون خلاف
واردر انلر قاتنده غنا ده كفائت معتبردر وتعتبر حرفة عندهما وعن الامام روايتان
امامين قاتنده كفائتده شرف حرفت اعتبار اولنور وامام اعظمدن ايكي روايت
واردر بري حرفتك اعتباري وبري عدم اعتباريدر زيرا اكاه اولور بر خسيس حرفتده
ايكن شريف حرفته نقل ايلمك ممكندر بو تقديرجه اعتبار اولنماز فحائك او حجّام
او كنّاس او دبّاغ غير كفوء لعطّار او صرّاف او بزّاز يعني جلهاو حجّام ودبّاغ

كلمنيجي

عطار وصراف وبزاز ایچون کفو دکلدر ولو تزوجت غیر کفو فللولی ان یفرق اکر خاتون
کفوندن غیری یه تزوج ایلسه ولیسی ایچون مابینلرینی تفریق واردر وکذا لو نقصت
عن مهر مثلها له ان یفرق او ان یتم مهر مثلها بونه مسئله سابقه کبیدر اکر خاتون مهر مثلندن
نقصان ایلسه ولی ایچون تفریق ویاخود مهر مثلنی تمام ایتدرمک واردر خلافا لهما
امامین خلافی ایرود بمهر مثلنی ولی ایچون حق اعتراض واردر وقبضه المهر
او تجهیزه او طلبه بالنفقة رضاء ولی نک مهر مثلی ویاخود جهازی قبض ایلمسی
رضادر لا سکوته ولیننک سکوتی رضا دکلدر وسکوت برقاچ محلده نطق مقامنه اقامت
اولنور اولکیسی بکرک ولیسی تزویج ایچون اذن طلب ایلدکده بکرک سکوتی نطق کبیدر
ایکنجیسی مهرینی قبض ایلدکده سکوتیدر اوچنجیسی بکر بالغه اولدقده سکوتیدر ردده دردنجیسی
برخاتون تزوج ایلمکه یمین ایدوب باباسی کندو بی تزویج ایلدکده سکوتی نطقدر وخامسی
اولور بشنجیسی برکمسنه برشی تصدق اولندقده سکوت ایلسه قبولدر اول سکوت نطق
مقامنه قائم اولور اما موهوب لهک سکوتی نطق مقامنه قائم اولماز انده نطق
لازمدر التنجیسی برکمسنه برمجلسده برکمسنه یه برشیء هبه ایلسه لکن هبه اولنان شیء اول
حینده قبض اولنمیوب مجلس دخی ممتد اولسه وآخر مجلسده موهوب علیه اول شیء قبض
ایلدکده یدنجیسی وکیلک سکوتی قبولدر مثلا برکمسنه سنی فلان شیئه وکیل ایلدم دیدکده
سکوت ایلسه قبولدر وصکره رده قادر اولور سکزنجیسی مقر لهک سکوتیدر یعنی برکمسنه
سن بنم اقربمسین دیسه اول دخی سکوت ایلسه قبولدر وصکره رده قادر اولور طقوزنجیسی
مفوض الیهک سکوتی تفویض قبولدر واول دخی رده قادردر وردده عدم قدرتی
دخی دینلمشدر اوننجیسی برعجیبی متعلق تلجیه ده احدهما بعینک سکوتیدر مثلا
برسی دیسه که مابینمزده بیعه متعلق اولان معنا بیع صحیح ایدلم دیدکده
آخر سکوت ایلسه بو دخی نطق مقامنه قائم اولور اون ایکنجیسی مالک قدیمک

قديمك بين القائمين مالي قسمت اولنذقده سكوتيدر اون اوچنجيسي خيار ايله عبد اشترا
ايدن كمسنه عبدي بيع وشرا ايلدكده سكوت ايله سكوتي خياري مسقطدر اون دردنجيسي
مشتري مبيعي قبض ايلدكده بايع سكوت ايلسه ازندركمامك بيع صحيح اولسون كرك فاسد اولسون
اون بشنجيسي شفيعك سكوتيدر اون التنجيسي مولي عبدك بيع وشراسني كوروب سكوت
ايلدوكيدر بو سكوت تجارته اذندر اون يدنجيسي اكر مولي ايلسه كه عبدنه تجارت ايچون
اذن ويرميه بعده بيع وشرا ايلدوكني كوردكده سكوت ايلسه حانث اولور سكوت نطق
مقامنه قائم اولور اون سكزنجيسي بر كمسنه عبدني بيع ايلسه وياخود رهن ايچون ويرسه
وياخود جنايت ايچون تسليم ايلسه مزبورلك سكوتي عبد اولدوغنه اقراردر اكر عاقل ايسه
اما اجارهيه ويرملك ايچون وياخود كندوني بيعه عرض ايچون وياخود تزويج ايچون استيذان
اولنذقده سكوت ايلسه اقرار دكلدر بو سكوت يوقاروده ذكر اولنانك خلافيدر اون طقوزنجيسي
بر كمسنه فلان كمسنهنك خانهسنه نزول اندورميين ديو يمين ايلسه حال بوكه اول كمسنه دارنه نزول ايلمش
اولسه اكر سكوت ايدرسه حانث اولور اما اودن چق ديو سويلسه بعده سكوت ايلسه حانث
اولماز يكرمنجيسي بر كمسنهنك خاتوني وضع حمل ايلسه وحين تهنيهده سكوت ايلسه اقراردر
وبعده ولدي نفيه مالك اولماز يكرمي برنجيسي بر كمسنهنك ام ولدي وضع حمل ايلدكده سكوت
ايلسه اقراردر يكرمي ايكنجيسي بر كمسنه بر شيء اشترا ايلمزدن مقدم عيبني مقدم خبر ويردكلرنده
سكوت ايدرسه عيبه رضادر اما اكر مخبر عادل ايسه اكر فاسق ايسه امام اعظم قاتنده رضادر
يكرمي اوچنجيسي بر كمسنه خاتوني وياخود قريبي كندونك عقاريني بيع ايدركن كوروب سكوت
ايلسه اقراردر كه اول شيء كندونك اولميه يكرمي دردنجيسي بر كمسنه كورديكه كندونك قوماشي
وياخود اوييني بيع ايلديلر وبر كمسنه دخي الوب نيچه زمان تصرف ايلدي حال بوكه بو كمسنه سكوت
اوزره اولدي انك دعوىسي ساقط اولور مذبورك سكوتي كندونك اولمسني اقراردر
يكرمي بشنجيسي شركت عنان ايله شريك اولانك بريسي آخره ديسه كه شو جاريهيي خاصة كندو

تقسيم ايچون المتهدر شريك آخر دخي سكوت ايلسه بالكزانك ايچون اولميې اقرار دربكرمي التجيې
بركمسه نڭ وكيلي شراء معين ده شو شيء كندوم ايچون اشترا ايدرم ديو سويلدكده موكل سكوت
ايلسه اذندر اول شيء وكيلك وكيلك اولور بكرمي بدنجيسي صبي عاقل بيع وشرا ايلدكده وليسي
كوروب سكوت ايلدوكي اذندر بكرمي سكزنجيسي بركمسه نڭ مظلوم ايله صوبي اولوب بر آخر
كمسه طاومي شق ايدوب وصوييني دوكسه صاحبي سكوت ايلسه رضادر بكرمي طقوزنجيسي بركمسه
عبدين استخدام ايتمكه يمين ايلسه عبد بلا اذن كندويه خدمت ايلدكده سكوت ايدوب نهي
ايلمسه حانث اولور اوتوزنجيسي برخاتون قزنڭ جهازي ايچون باباسنڭ متاعندن بر
مقدار شيء ويرسه حال بوكه باباسي دخي حاضر اولوب سكوت ايلسه رضادر باباسي
استردادە قادر دكلدر اوتوز برنجيسي برخاتون قزنڭ جهازنده عادتا اولان طعام ايچون
باباسنڭ مالندن اتفاق ايدوب و باباسي سكوت ايلسه اذندر اناسنه تضمينه قادر دكلدر
اوتوز ايكنجيسي بركمسه برجاريه بيع ايدوب اوزرنده وافر حلي وقولاغنده ايكي دانه منكوشي
اولسه لكن بيع وشراده شرط اولمسه ومشتري جاريه يي خكر اولنان اشيا ايله قبض ايدوب كتسه
وبايع سكوت ايلسه تسليمدر اول شيء مشترينڭ اولور اوتوز اوچنجيسي بركمسه بر شيخدن
قرأت ايلسه حال بوكه اول شيخ سكوت ايله جواب ايلمسه شيخڭ سكوتي جواب واذندر نسنده در
اوتوز دردنجيسي تزكيه شاهدين ايچون برقاچ كمسه يه سؤال اولنسه انلر دخي جواب ويرميوب
سكوت ايلسه لر سكوتلري تعديلدر اوتوز بشنجيسي بركمسه بر شيء رهن قومق ايچون آخره سويليه
اول دخي قبول ايلمسه ومابينلرنده برقاچ ساعت مرور ايدوب بعده مرتهن رهني آلوب قبض ايلدكده
راهن سكوت ايلسه اذندر ذكر اولنان مسائلڭ بر مقداري جامع الفصولينده وبرقاچي
قنيه الفتوي ده وبرقاچي ظهيريه ده وبرقاچي خلاصه ده وبرقاچي اشباه نظايرده مسطوردر
شبهه سي اولان محلنه نظر ايليسون وان ارضي احد الاولياء فليس لغيره الاعتراض اگر صغيره نڭ
متساوي اولان اوليا سندن برىسي نكاحه راضي اولوب انكاح ايلسه غيريسي ايچون اعتراض

اعتراض بو قدر یعنی عقد نکاحی فسخه قادر دکللردر اما عاقد اولان ولی دن اقرب ولیسی

وار ایسه انك ایچون فسخ ایلمك واردر

فصل

و وقف تزویج فضولی او فضولیین علی الاجازة

بر فضولینك ویاخود فضولینك تزویجی اجازت اوزره موقوفدر یعنی موقوف اولدی

مثلا برکمسنه بر رجلك خبری یوغیکن بر عورته نکاح ایلسه ویاخود عورتك دخی خبری یوغیکن

بر آخری دخی خبری اولمیان رجله تزویج ایلسه ایکیسنك دخی نکاحی اجازته موقوفدر

ویتولی طرفی النکاح واحد بان کان ولیا من الجانبین نکاحك ایکی طرفنه برکمسنه ولی اولور

ایکی جانبدن ولی اولمقلق ایله مثلا برکمسنه قرانداشی قزینی بر آخر قرنداشی اوغلنه نکاح

ایچون ایکی طرفك ایجاب وقبولنه ولی اولور او وکیلا منهما ویاخود اروعورت طرفنده

وکیل اوله او ولیا واصیلا ویاخود بر طرفدن ولی وبر طرفدن اصیل اولمق ایله ایکی طرفه

ولی اولور مثلا برکمسنه عمه سنك کوچك قزینه کندو نفسی ایچون نکاح ایلسه کندو طرفندن

اصیل قز طرفندن ولی اولمش اولور او ولیا ووکیلا ویاخود بر طرفدن ولی وبر طرفدن

وکیل اوله مثلا کندو قزینی بر آخرك وکیلی اولوب نکاح ایلمك کبی او وکیلا واصیلا

یاخود بر طرفدن ولی وبر طرفدن وکیل اوله مثلا برکمسنه کندو قزینی بر آخرك وکیلی اولوب

نکاح ایلمك کبی او وکیلا واصیلا ویاخود وکیل واصیل اوله مثلا بر خاتونك وکیلی اولوب

کندو نفسی ایچون نکاح ایلمك لا یتولهما فضولی ولو من جانب نکاحك ایکی طرفنه بر فضولی

ابو یوسف

تولی ایده مز اکر جانبدن دخی اولورسه خلافا لابی یوسف ایچون خلاف واردر انك

قاتنده فضولی واحد ایکی طرفك نکاحنه تولی ایدر حاصل کلام فضولی ایچون التی مسئله

واردر اول التی مسئله دن اوچی اجازته موقوفدر اتفاقا او ایکیسی بر فضولی غائب وغائبه

اولان ار وعورت ایچون زوجت فلانة من فلان دیسه فضولی آخر دخی قبلت دیسه

ویاخود بر غائبه عورت ایچون تزوجت فلانة دیسه فضولی آخر قبلت دیسه یاخود

بر غائبه عورت ایچون زوجتها منك دیسه ویاخود بر عورت بر غائب عورت ار ایچون

زوجت نفسي من فلان ديسه برفضولي دخي قبلت ديسه بو اوج مسئله ده اتفاق اوزره
اجازته موقوفدر واوج مسئله دخي اختلافيدر اولكي مسئله بر فضولي زوجت فلانه من
فلان ديسه حال بوكه ايكيسي دخي غايب اولسه وقبلت دير بركمسنه اولمسه وياخود تزوجت
فلانه ديسه حال بوكه عورت غائبه اولسه قبلت دير بركمسنه اولمسه وياخود بر عورت
زوجت نفسي من فلان ديسه واول فلان غايب اولوب وقبلت ديركمسنه اولمسه بو
اوج مسئله ابو يوسف قاتنده اجازته موقوفدر زيرا حاضر اولد قلرنده اذن ايله تمام
اولور امّا ابو حنيفه قاتنده وامام محمّد قاتنده بو قوللر باطلدر ابو يوسفك قياسي بودركه
اكر ايكي جانبدن مأمور اولسه لر نكاح منعقد اولور چونكه فضولي اولدي ينه منعقد
اولور آنجق اجازته توقف ايدر ابو حنيفه ومحمّد ايچون دليل بودركه عقدك شطري يعني
نصفي موجود بولندي حتى آخردن قبول بولنمزدن مقدّم رجوعه قادر اولور ومجلسدن
قيام ايله باطل اولوب ماوراي مجلسه توقف ايلمز بيع كبي امّا ابو يوسفك ايكي جانبدن
مأمور اولد قلرنده نكاح منعقد اولور ديدوكي بوكا مخالف اولور زيرا جانبيندن حاوي
اولان عقد تامدر ايجاب وقبول بولندوغي ايچون انلرده اجازته توقف ايدر ما نحن
فيه ده اولدوغمز مسئله باطلدر اجازته توقف ايلمز ولو امره ان يزوّجه امرأة فزوّجه
امة لا يصح عندهما وهو الاستحسان اكر بر رجل بركمسنه يه امر ايلسه كه كندويه بر خاتوني
تزويج ايليه اول كمسنه آكا بر آخرك جاريه سني تزويج ايلسه امامين قاتنده صحيح دكلدر استحسان
دخي بودر زيرا مطلق متعارفه مصروفدر كه اول متعارف تزويج اكفادر وعند الامام
يصح امام اعظم قاتنده صحيح اولور زيرا لفظ مراءنك اطلاقي حرّه وامة يه شامل اولور
حتى بركمسنه عورت تزويج ايلميه يم ديو يمين ايلسه حرّه وامه يه شامل اولوب هر قنقيسي
تزويج ايلسه حانث اولور ولو زوّجه امرأتين في عقده لا يلزم واحدة منهما واكر
امر ايلدوكي كمسنه ايكي عورتي بر عقدده تزويج ايلسه اول ايكي عورتدن بريسي لازم كلمز

کلمزز زیرا ایکیسینک نکاحی تنفیذن وجه یوقدر امره مخالفت اولدوغی ایچون وایکی سندن
برینی دخی تنفیذ ممکن دکلدر جهالت اولدوغی ایچون وبرینی دخی تعیین ممکن اولماز هر قنقیسی اولیدر
بلنمک ایله بو تقدیرجه تفریق واقع اولوب بریسی لازم کلمز ولو زوج الاب او الجدّ الصغیر
والصغیرة بغبن فاحش فی المهر او من غیر کفو جاز اکر بابا وده ده صغیر وصغیره یی
مهردن غبن فاحش ایله ویاخود کفوندن غیریه تزویج ایلسه جائزدر ابو حنیفه قاتنده خلافاً
لهما امامین ایچون خلاف واردر وولایت شرط نظر ایله مقیّددر شرط نظر اولمقله عقد
باطل اولور زیرا مهر مثلندن آشغه اولیجق شرط نظر بولنمامش اولور عدم کفاءت خود
ضرر فاحشدر جائز دکلدر ولیس ذلک لغیر الاب والجد مهرده غبن فاحش وکفوندن
غیریه تزویج اب وجددن غیری ایچون دکلدر باب المهر بو باب مهر بیانندهدر ومهرک
نیچه اسماسی واردر بری مهر وبری صداق وبری نحله وبری آجر وبری فریضه وبری
عقددر یصح النکاح بلا ذکره ومع نفیه مهری ذکر ایلممک ایله ومهری نفی ایلمک ایله یعنی
بلا مهر اولسون دیمک ایله نکاح صحیح اولور ومهری تسمیه سز نکاحک صحتنه بر فردک
نزاعی یوقدر زیرا حق سبحانه وتعالینک فانکحوا قول شریفی بوکا دلالت ایدر ونکاح لغةً انضمام
وازدواجی اخباردر پس امدی مهردن سکوت ایله متناکحین بیننده نکاح تمام اولور اکر
دینلورسه که لایق اولان بو ایدیکه بلا مهر نکاح صحیح اولمیه زیرا مهر دخی واجبدر بیعده
ثمن کبی نته کیم بیعده ذکر ثمن ترک اولنسه فاسد اولدوغی کبی بو دخی فاسد اولمق کرک ایدی
بوکا جواب ویریلور که وجوب مهر نکاحک صحتی ایچون دکلدر بلکه محلک شرفنه اثبات
ایچوندر اول تقدیرجه صحت نکاح ایچون مهرک ذکرینه حاجت یوقدر واقلّه عشرة دراهم
ومهرک اقلّی اون درهمدر نبی علیه السلامک لا مهر اقلّ من عشرة دراهم قول شریفی
بوکا دالّدر زیرا مهر وجوباً حق شرعدر محلک شرفنی اظهار ایچوندر ولو سمّی دونها
لزمت العشرة واکر اون درهمدن اقلّ تسمیه اولنورسه وان سمّاها او اکثر لزم المسمّی

بالدخول او موت احدهما الى اون و ياخود اون دن زياده تسميه اولنسه دخول و ياخود
ايكيسندن برينك موتي ايله مسمى لازم اولور زيرا دخول ايله مبدل منهك تسليمي متحقق
اولوب بدلك لزومي مقتضى اولدي موت ايله نكاح منتهي اولديكه رفعه قابل محل قالمدي
برشيء كه منتهي اوله مقتضى موجود و مانع منتفي اولدوغي ايچون لوازمي ايله مؤكد و مقرر اولور
ونصفه بالطلاق قبل الدخول او الخلوة الصحيحة دخولدن و خلوت صحيحه ده اولمازدن مقدم
طلاق ايله مسمى نك نصفي لازم اولور زيرا حق سبحانه و تعالى نك وان طلقتموهن من قبل
ان تمسوهن وقد فرضتم لهن فريضة فنصف ما فرضتم قول شريفي بوكا حجت قاطعه در
و خلوت صحيحه دخي دخول مقامنه قائم اولور ائمه حنفيه قاتنده وان سكت عنه او نفاه
لزم مهر المثل بالدخول او الموت و اكر مهر بيانندن سكوت ايلدي ايسه يعني مهر اولمسون
نفي ايلدي ايسه يعني مهر اولمسون اوزره نكاح ايلدي ايسه دخول و ياخود موت ايله مهر مثل
لازم اولور و بالطلاق قبل الدخول و الخلوة متعة معتبرة بحاله في الصحيح دخول و خلوتدن
مقدم طلاق ايله متعه لازم اولور و يله متعه كه رجلك حالي ايله معتبره در روايت
صحيحه ده و معتبره متعه نك صفتي در و ياخود متعه دن حال در مبين هيئت فاعل در
و متعه نك لزومي حق سبحانه و تعالينك ومتعوهن على الموسع قدره وعلى المقتر قدره
قول شريفي ايله در لا تنقص عن خمسة دراهم ولا تزاد على نصف مهر المثل متعه بش درهمدن
ناقص اولماز و مهر مثلك نصفي اوزرينه دخي زياده قلنماز وهي درع و خمار و ملحفة متعه
درع و خمار و ملحفه در درع بدنه نسترايدن در خمار باش اورتسيدر و ملحفه طشره
چيقدقده جمله كندوسني ستر ايدن شيدر متعه نك اعلاسي ابريشمدر اوسطي قزدر كه
ابريشم جنسندندر ادناسي بزدندر وكذا الحكم لو تزوجها بخمر او خنزير يعني مهر مثل و ياخود
متعه واجب اولور اكر خمره و ياخود خنزيره تزويج ايلسه او بهذا الدن من الخل فاذا
هو خمر و ياخود سركه دن شو كوپه ديو تزويج ايلسه حال بوكه او خل ديدوكي خمر اولسه بنه

بینه مهر مثل لازم اولور ابو حنیفه قاتنده زیرا شرط فاسددر خلافا لهما امامین خلاف ایدر
التزك قاتنده خمرك وزنی مقداری سرکه لازمدر مهر مثل لازم دکلدر او بهذا العبد فاذا هو
حر فاذا هو یاخود شو عبده دیو تزوج ایلسه حال بو که عبد دیدوکی حر اولسه بینه مهر مثل
لازم اولور ابو حنیفه و محمد قاتنده خلافا لابی یوسف ابو یوسف خلاف ایدوب
خمرده سرکه‌نك وزنی مقداری لازم اولدوغی کبی بونده دخی قیمتی لازم اولمسنه ذاهب
اولمشدر صاحب عنایه دیمشدر که امام محمد ذوات امثالده ابو یوسف ایله معادر زیرا
حکم تسمیه یه تعلق ایلمشدر و ذوات قیمده ابو حنیفه ایله در او بثوب او بدابة لم یبین
جنسها و یاخود ثوبه و یاخود دابه یه تزوج ایدوب جنسلرینی بیان ایلمسه بینه مهر مثل لازم
اولور زیرا مسمی اولان مجهول الجنس در الجنسدر ثوب مزبور ابریشمدن اولمق
وار بنبه دن و یاخود کتاندن اولمق وار اختلاف مقرردر دابه دخی کذلك اجناسدر
او بتعلیم القرآن و یاخود قرآن تعلیم ایلمك ایله تزوج ایلسه بینه مهر مثل لازم اولور
زیرا تعلیم قرآن مال متقومدن دکلدر او بخدمة الزوج الحر لها سنة و یاخود زوج حر خاتونه
بر سنه خدمت ایلمك ایله تزوج ایلسه بینه مهر مثل لازم اولور ابو حنیفه و ابو یوسف قاتنده
اکر خدمت جائز اولسه مرأه ملکه مستخدمه و زوج خادم مملوکه اولوردی بو ایسه
خلاف شرعدر کذا فی الکافی شافعی دیر که خدمت و تعلیم قرآن مهردن اولمق جائزدر و عند
محمد لها قیمة الخدمة امام محمد قاتنده خاتون ایچون خدمتك قیمتی واردر یعنی اول
خدمتك اجرتی نه مقدار اولورسه انی آلور و کذا یجب مهر المثل فی الشغار وهو ان یزوجه
بنته او اخته علی ان یزوجه بنته او اخته معاوضة بالعقدین بینه نکاح شغارده مهر مثل
واجب اولور و بو شغار بر رجل کندو قزینی و یاخود قزقرنداشنی رجل آخرك قزینی و
یاخود قزقرنداشنی عقدندن معاوضه اولمق اوزره عقد و تزویج ایلمکدر بو تقدیرجه اخرندن
عوض اولان عقد صحیح اولور لکن شرط باطل اولوب هر برینه مهر مثل لازم اولور

ولو تزوجها على خدمته لها سنة وهو عبد فلها الخدمة اكر اول خاتونه بر سنه خدمت
ايلمك اوزره تزويج ايلسه حال بوكه تزويج ايدن عبد اولسه عورت ايچون زوجنی استخدام
ايلمكه وارد بر مهر مثل يوقدر وعبدك خدمتی مال ايله مطلوبدر زيرا تسليم رقبه يی متضمن
اولدوغی ايچون اما حر بونك خلافنجه در ولو اعتق امته على ان تتزوجه فعتقها صداقها
عند ابي يوسف اكر جاريه سنی كندوسی تزويج ايلمك اوزره ازاد ايلسه اول جاريه نك عتقی
صداقيدر ابو يوسف قاتنده زيرا نبي عليه السلام صفيه يی اعتاق وبعد الاعتاق تزويج ايدوب
عتقی صداقی اولسون ديو بيوردی وعندهما لها مهر المثل ابو حنيفه ومحمد قاتنده مهر مثل لازمدر زيرا
مهر البته مالدن لازمدر عتق ايسه مال دكلدر عتقی صداقی اولمق تسميه سی باطل اولوب مهر مثل واجب
اولور ولو ابت ان تتزوجه فعليها قيمتها لها اجماعا اكر جاريه معتقه اعتاق ايدن افندیسنه كندو
قيمتنی ويرمك جاريه نك اوزرينه لازمدر زيرا جاريه يی صاحبی عتق مقابلنده منفعته
شرط قلدی جنكم منفعت فوت اولدی قيمتی لازم كلدی جنكم منفعت فوت اولدی عتق
دخی نقض اولمق ممكن دكلدر بعد الوقوع اولمغله عتق نقض اولدی انجق معنی نقض بو نمش اولور كه
قيمتنی ويرمكدر حر اولمغله نكاحه جبر اولنماز وللمفوضة ما فرض لها بعد العقد ان دخل
بها او مات بلا مهر مفوضه ايچون بعد العقد فرض اولنان شئ واردر اكر خاتون مدخول بها
اولورسه ويا خود وفات ايدرسه حتی ابتداء مهر عقد اولوب بعده ما بينلرنده مهر ديو بر شئ
تسميه ايلسه لر اول تسميه اولنان شئ لازم اولور والمتعة ان طلق قبل الدخول اكر قبل الدخول
ويررسه متعه لازم اولور وعند ابي يوسف نصف ما فرض ابو يوسف قاتنده بعد العقد
فرض اولنان شئك نصفی لازم اولور وان زاد في مهرها بعد العقد لزمت اكر زوج بعد العقد
خاتونك مهرندن زياده ايدرسه اول زياده لازم اولور امام زفر خلافنه ايدوب ديركه
بعد العقد اولان زياده هبه در اصل عقده داخل اولنماز وتسقط بالطلاق قبل الدخول
طلاق ايله اول زياده اولان مهر ساقط اولور ابو حنيفه ومحمد قاتنده وعند ابي يوسف تتنصف

تتنصف

تتنصف ایضاً ابو یوسف قاتنده بعد العقد زیاده اولان مهر تنصیف اولنور ماضی ده اولان
کبی وان حطت عنه من مهرها صح اکر خاتون مهرندن زوجنه حط ایلسه صحیح اولور زیرا مهر خاتونک
بقاءً حقی در یعنی معجل ومؤجل انلک ایچون حط لازمدر تنزیل ایسه رجله ملاقی اولمسی حالنه
بقاده اولور که هیچ حالا بر شیء وجودده کلمز لکن بعده حق مزبور ویرلمک لازم کلدکده تنزیل
مزکور دخی اول زمان ملاقی اولور اولمسی حالت بقادر اول اجلدن جائز اولور واذا
خلا الزوج بها بلا مانع من الوطئ حساً او شرعاً او طبعاً کمرض یمنع الوطئ ورتق
اکر زوج خاتون ایله حساً وشرعاً وطبعاً وطئ مانع شیء اولمدن خلوت اولسه وطئنی
منع ایدر مرض کبی ودخی رتق کبی ورتق ارضلق دیدکلری شیءدر او ستوره ایله شق
ایلمینجه مجامعت ممکن اولماز ذکر اولنان ایکی مرض حساً اولدوغنه مثالدر وصوم
رمضان واحرام فرض او نفل وصوم رمضان کبی ودخی فرض ویاخود نافله احرامی کبی
وبو ایکیسی مانع شرعی اولدوغنه مثالدر وحیض ونفاس ودخی حیض ونفاس کبی بو ایکیسی
مانع طبعیدر لزمه تمام المهر بو ذکر اولنان علتلردن خالی اولوب خلوت صحیحه اولیجق
تمام مهر لازم اولور خلوتلری صحیحه در زیرا آلتلری سالمه در پس امدی حکم سلامتی اوزرینه
جاری اولور خصی اولدرکه آلتی برینه اولوب خصیتین قطع اولمش اوله عنین اولدرکه
ذکر وخصیتین برینه اولوب جماعه قادر اولمیه وکذا لو کان مجبوباً وینه کامل مهر لازم اولور
اکر مجبوب دخی اولورسه زیرا مجبوبک خلوتی خلوت صحیحه در ابو حنیفه قاتنده وعورت
اوزرینه مستحق اولان کندوبی مجبوبک حالنه کوره تسلیمدر مجبوبک حالی که سحق در
اول درجه ده تسلیم بولنذقده نصکره کلبدلکه تمام مهر در مستحق اولور خلافاً لهما امامین
خلاف ایدوب مجبوبک تمام مهر لازم کلمز نصف مهر لازم اولور زیرا مجبوبک عجزی
مریضک عجزندن دخی زیاده در مریضدن زوال مرضدن نصکره وطئ توقع اولنور بونده
اول توقع یوقدر خصی وعنینه تشبیهده مناسبت یوقدر زیرا آنلرک آلتلری سالمدر اما

محبوبك ده آلت يوقدر ابو حنيفه طرفندن جواب ويريلور كه تزوج ايلدوكي انزال واستمتاع
ايچوندر ايلاج ايچون دكلدر اما مريضنك تزوجي ايلاج ايچوندر بس امدي محبوبك احوالي
بو اولنيجق خلوتي خلوت صحيحه اولور وصوم القضاء غير مانع في الاصح صوم قضا اصح روايتده
خلوت صحيحه يي مانع دكلدر زيرا فسادندن كفارت لازم وجوبي ايچون وكذا صوم النذر في رواية
صوم نذر ده بر روايتده مانع دكلدر ديمه افسادندن كفارت يوقدر وبر روايتده مانعدر
زيرا ابطالي صحيح اولماز الا عذر ايله اولور اول تقديرجه خلوت صحيحه يه مانعدر وفرض
الصلاة مانع صلاتك فرضي خلوت صحيحه اولمغه مانعدر صاحب هدايه ديمشدر كه
صلاة صوم منزله سنده در صلاتك فرضي صومك فرضي منزله سنده در ونافله صلاة نافله
صوم منزله سنده در وصاحب اختيار ديمشدر كه سنن روايت خلوت صحيحه يي منع ايلمز
الا صلاة فجرك ايكي ركعتي وظهرك دورت ركعتي اولي سي مانعدر زيرا مؤكددر وشول
مكانده خلوت صحيحه اولور كه بر فرد انلرك حاللرينه مطلع اولميه بو اجلدندر كه مسجدده و
حمامده وياخود طريقده خلوت صحيحه اولماز وكذلك اعمي وصبي عاقل وياخود مجنون
اولسه خلوت صحيحه اولماز وخاتونك عقور كلبي اولسه اول دخي مانعدر والعدة تجب
بالخلوة ولو مع المانع احتياطاً خلوت صحيحه ايله عدت واجبه اولور اگر مانع ايله اولورسه ده
استحساناً يعني اغلب احتمال وطئ اولمق توهمي ايچون عدت لازمه اولور عدت شرعدر
زوجين بر عدتي اسقاط ايده وز ديمكه قادر دكللردر وعدتده حق شرع تداخل ايدر
مثلا صاحب هدايه وقدوري كندي شرحنده ديمشدر كه اگر مانع شرعي اولورسه حقيقة
تمكن ثابت اولدوغي ايچون عدت واجبه اولور واگر مانع حقيقي اولورسه مرض وصغر
كبي حقيقة تمكن منعدم اولمغله عدت واجبه اولماز اما صاحب بيانيه ديمشدر كه
هر موضعده كه حقيقة وطي ممكن اوله لكن بر مانع منع ايلسه آنده عدت واجبه اولور مثلا
ارصلقده فتق ايله وطي متصور اولور ومجبوبده سحق ايله اما هر موضعده كه حقيقة وطي

وطئ ممكن اوله لكن بر مانع منع ايلسه انده عدّت واجبه اولور مثلا ارصلقده قتق ايله وطی
منصور اولور و مجبوبه سحق ايله اما هر موضعده كه حقيقة وطئ ممكن اولميه مرض نحيف و صغير
و صغيره كبي بونده اتفاقاً عدّت واجبه اولور والمتعة واجبة لمطلقة قبل الدخول لم
يسم لها مهر تسميه اولنميوب قبل الدخول مطلقه اولان خاتون ايچون متعه واجبه در
زيرا انتفاع بضع مالدن منفك اولمق ممكن دكلدر چونكه خاتون مهردن بر شئ اولميجق
متعه لازم اولور مجرد بضع مالدن منفك اولمق ايچون و مستحبة لمطلقة بعد الدخول
و دخولدن صكره مطلقه ايچون متعه مستحبدر كرك مهر تسميه اولنسون كرك اولنمسون
كرچه متعه مهردن خلفدر معوضده ده واصل ايله خلف جمع اولماز و طريق وجوب ايله
متعه لازم كلمز مستحب اولمسی طريق فضل ايله در وغير مستحبة لمطلقة قبله سمّی لها مهر
مهر تسميه اولنوب قبل الدخول مطلقه اولان خاتون ايچون متعه مستحب دكلدر حاصل كلام
مطلقه دورت قسمدر اولكی سی مهر تسميه اولنمنوب مدخول بها اولميانلردر انلره آنجق
متعه واجب اولور و ايكنجيسی مهر تسميه اولنوب مدخول بها اولانلردر انلره تسميه اولنان مهر و افضله متعه ويرمك مستحبدر و اوچنجيسی مهر تسميه اولنميوب مدخول بها درلر انلره
اكا دخی مهر مثلدن فضله متعه ويرمك مستحبدر و دردنجيسی مهر تسميه اولنوب مدخول بها
اولميانلردر انلره نصف مهر ويردكدن صكره متعه ويرمك مستحب دكلدر ولو سمّی لها الفاً
قبضته ثم وهبه له ثم طلقها قبل الدخول رجع عليها بنصفه واكر خاتونه بيك اقچه مهر
تسميه ايلسه ويا خود تسميه اولنسه و يا خود مهری خاتون قبض ايلسه اندن صكره زوجنه
هبه ايلسه اندن صكره قبل الدخول خاتوننه طلاق ويرسه رجل اول بيك اقچه مهرك نصفی
ايله خاتونه رجوع ايدر يعنی خاتوندن بش يوز اقچه يی طلب ايدر وكذا مكيل او موزون
جملة مكيل و موزون دخی دراهم و دنانير كبي در يعنی مهر اكر مكيل و يا خود موزون اولسه
اندن صكره خاتون قبض ايدوب رجله هبه ايله و قبل الدخول طلاق ويرسه بنه نصفی ايله

خاتونه رجوع ایدر یعنی خاتوندن نصفنی طلب ایدر ولو قبضت النصف ثم وهبت الکل
او الباقی لا یرجع خلافا لهما اکر خاتون مهرک نصفنی قبض ایلسه بعده مهری و باحود باقیسنی
هبه ایلسه قبل الدخول طلاق ویرمکله زوج خاتون اوزرینه برشیء ایله رجوع ایلیه مز یعنی طلب
ایده مز امامین ایچون خلاف وار در انلر قاتنده خاتون قبض ایلدوکی شیئک نصفی ایله رجوع
ایدر یعنی نصفنی طلب ایدر یعنی کل اعتباری ایله مثلا اکر کلیسنی قبض ایدوب هبه ایله قبض
ایلدوکی نصف ایله رجوع اولنور دی پس امدی بعض قبض ولنذ قده دخی مقبوضنی اولانک
نصفی ایله رجوع اولنور زیرا مقبوض اولمیان بعض مهرک هبه سنی حط در یعنی مهردن آشغه
ایندرمکدر حط ایسه اصل عقده ملحق اولور کویا که ابتداء بیشیوز مقبوض درهمه تزوج
ایلمشدر ابو حنیفه ایچون دلیل بودر که زوجک مقصودی بلا عوض هبه اولان نصف مهرک
سلامتیدر بو ایسه طلاقدن اول حاصل اولدی عند الطلاق رجوعی ایجاب ایلمز بونک مثالی
مؤجل اولان کبیدر که قبل حلول الاجل استعمال اولنه و امامینک حط ایلمک اصل عقده ملحق
اولور دیدوکی قوللری نکاحده اصل ملتحق اولماز مثلا عقددن صکره مهرک اوزرینه زیاده ایلدوکی
شیء اصل عقده ملحق اولمازکه تنصیف اولنه اما حط اول زمان ملتحق اولور که عقد معاینه
اوله اول وقت طرفیندن زیاده وحط دفعه محتاج اولور نکاح ایسه بویله دکلدر عنایه ده دخی
بویلجه در ولو وهبت اقل من النصف وقبضت الباقی یرجع علیها الی تمام النصف وعندهما
نصف المقبوض اکر خاتون مهرنک نصفندن اقلنی هبه ایدوب باقیسنی قبض ایلسه زوج
نصف تمامیله خاتونه رجوع ایدر و امامین قاتنده مقبوضی اولان شیئک نصفی ایله رجوع ایدر
یعنی طلب ایدر مثلا برکمسنه بیک اقچه مهر اوزره تزوج ایلسه وایکی یوز اقچه سنی خاتونه هبه
ایدوب سکز یوز اقچه سنی قبض ایلسه وقبل الدخول طلاق واقع اولسه خاتوندن اوچیوز اقچه سنی
طلب ایدر که نصف تمام اوله زیرا خاتونک نصف مهری بیشیوز ایدی اوچیوز اقچه یی و یریجک
کندوسنده اولان بیشیوز ایدی اقچه حقی اولمش اولور امامین دیرکه ویردوکی سکز یوز اقچه نک نصفی

که دورت بوزدر الی طلب ایدرز یرا خاتونك هبه ایلدوکی اصلدن بخطدر اول نقدیرجه
مقبوضی اولان اقچه نك نصفی ایله رجوع ایدر ولولم تقبض شيئاً فوهبته لا یرجع احدهما
على الآخر اکر خاتون مهردن برشیٔ قبض ایلیوب جمله سنی هبه ایلسه زوج وزوجه بربرینك
اوزرینه رجوع ایلمز یعنی بربرندن برشیٔ طلب ایلمز وکذا لوکان المهر عرضاً فوهبته قبل
القبض او بعده واکر عرض اولوب قبل القبض و یاخود بعد القبض هبه ایلسه ینه بربرنده
طلب ایلدوکی کبیدر وان تزوجها بالف على ان يخرجها من البلد او على ان لا يتزوج
علیها فان وفا فلها الالف والا فمهر المثل برکسنه برخاتونی شهردن اخراج ایلممك اوزر
و یاخود اوزرینه برآخر خاتون تزوج ایلممك اوزره بیك اقچه یه تزوج ایلسه اکر عهدینه
وفا ایدرسه اول خاتون ایچون مسمى اولان بیك اقچه واردر واکر عهدینه وفا ایلمز ایسه
مهر مثل واردر اکرچه بو شرط فاسد ایسه ده ینه نکاح صحیح اولور اکر وفا اولورسه مسمى لازم
اولور اکر عدم وفا ظهور ایدرسه مهر مثل لازم اولور صاحب عنایه دیمشدر که مسئله
اکر مهر مثل مسمى دن اکثر اولورسه لازم اولور اقل اولورسه ینه مسمى لازم اولور ولو تزوجها
على الف ان اقام بها وعلى الفين ان اخرجها فان اقام بها فلها الالف والا فمهر المثل لا يزاد
على الفين ولا ينقص عن الف واکر خاتونی شهرده اقامت ایتدرسه بیك اقچه اوزرینه تزوج
واکر شهردن اخراج ایدرسه ایکی بیك اوزرینه تزوج ایلسه پس اکر شهرده اقامت ایتدرسه خاتون
ایچون بیك اقچه واردر واکر شهرده اقامت ایتدرمیوب طشره یه اخراج ایدرسه مهر مثل واردر
ایکی بیك اوزرینه زیاده اولمز و بیكدن دخی ناقص اولماز وعندهما لها الفان ان اخرجها
امامین قاتنده شرطلر جائزدر اکر وفا ایدرسه بیك اکر وفا ایلمز ایسه ایکی بیك لازم اولور
اما امام اعظم قاتنده شرط اول صحیح وشرط ثانی فاسد اولور کرك شهرده قائم اولسون
وکرك اخراج ایلسون مهر مثل لازمدر ولو تزوجها بهذا العبد او بهذا العبد اکر خاتونی
شو عبده و یاخود شو عبده دیو تزوج ایلسه یعنی مهری عبدك بری اولمق اوزره ایکی عبده اشا

عرض دینا قماشی

رث

ایله تزوج ایلسه لکن عبدینك بهالری بر برندن متفاوت اولسه فلها الاعلى ان مثل مهر مثلها
او اقل خاتون ایچون اعلاسنی المق وار در اکر اعلاسنك قیمتی مهر مثلنه مماثل اولورسه
ویاخود مهر مثلندن اقل اولورسه والادنی ان کان مثله او اکثر وخاتون عبد ادنایی آلور
اکر عبد مهر مثلنه مماثل اولوسه ویاخود مهر مثلندن اکثر اولورسه ومهر مثلهما ان کان بینهما
وخاتونه مهر مثل لازم اولور اکر اعلا ایله ادنی بیننده اولورسه امام اعظم قاتنده وعندهما
لها الادنی بکل حال امامین قاتنده مهر حالده خاتون ایچون ادنیء آلمق واردر وان طلقها
قبل الدخول فلها نصف الادنی اجماعاً واکر قبل الدخول طلاق ویررسه اجماعاً
اول خاتون ایچون ادنینك نصفی واردر یعنی قیمتنه ادون اولان عبدك نصفنی
الور وان تزوجها بهذین العبدین فاذا احدهما حر فلها العبد فقط عند الامام ان
ساوی عشرة اکر شو ایکی عبد دیو اشارت ایدوب تزوج ایلسه ناکاه اول ایکی عبددن
بری حر اولسه اول خاتون ایچون انجق عبدی المق واردر امام اعظم قاتنده اکر عبدك
قیمتی اونه مساوی اولسه اکر اونه مساوی اولمز ایسه اونی تمام ایلملك لازم در زیرا مهر
اوندن اقل اولماز وعند ابی یوسف مع قیمة الحر لو کان عبداً ابو یوسف قاتنده عبد ایله
حرك قیمتی لازم اولور اکر اول حر عبد اولسه نه مقدار بها ایدرسه وعند محمد العبد
وتمام مهر المثل وتمام مهر المثل ان هو اقل منه امام محمد قاتنده خاتون ایچون عبد
وتمام مهر مثل واردر اکر اول عبد مهر مثلندن اقل اولورسه وان تزوجها على فرث او ثوب
هروی بالغ فی وصفه او لا خیر بین دفع الوسط او قیمته واکر خاتونی فرث ویاخود
ثوب هروی اوزرینه تزوج ایلسه عاقد کرك وصفنده مبالغه ایلسون کرك ایلسون
وسط ایله قیمتی بیننده زوج مخیردر یعنی دیلرسه بر فرث وسط ویرر دیلرسه فرسك
قیمتی ویرر ثوب هروی دخی کذلك وکذا لو تزوجها على مکیل او موزون بین جنسه لا
صفته وینه وسط ایله قیمتی بیننده مخیردر اکر مکیل ویاخود موزون اوزرینه تزوج ایلسه

ایلسه ایله مکیل وموزون كه جنسنی بیان ایدوب صفتنی بیان ایلمش اوله مثلا حنطه
وسعیر ویاخود زعفران اوزرینه تزوج ایدوب صفتنی ذكر ایلمسه وسط ایله قیمتی بیننده
مخیردر وان بین صفته ایضا وجب هو لا قیمته واكر اول شینك صفتنی بیان ایلسه
اول وصف ایلدوكی شیء لازم اولور قیمتی واجب اولمز زیرا مكیل وموزوندن موصوف
اولان ذمتنده ثبوت صحیح ایله ثابت اولور كرك حالا وكرك مؤجلا بو ایله اولادوغی
اجلدن استغراضی وسلمی صحیح اولور وقیل الثوب مثله ان بولغ فی وصفه دبیلمشدر
ثوب مكیل وموزون كبیدر اكر ثوبك وصفنده مبالغه اولنورسه بوقول زفركدر
ولو شرط البكارة فوجدها ثیبا لزمه كل مهر واكر تزویجنده بكارتنه شرط ایلسه اول
خاتون ثیبه بولسه رجله كلی مهر لازم اولور شرطك بطلانی وخلوت صحیحه ایله
عقدك صحتی ایچون كلی مهر لازم كلور وان اتفقا على قدر فی السر واعلنا غیره
عند العقد اكر عاقدان كزلوجه مهرده بر مقداره اتفاق ایدوب عند العقد سرده
اتفاق ایلدكلرینك غیرینی اعلان ایلسلر یعنی سرده بیك اقچه اولسون دیو
خلق ایچنده ایكی بیك اقچه اعلان ایلسه لر فالمعبر ما علناه ابو حنیفه ومحمد
قاتنده معتبر اولان اعلان ایلدكلریدر وعند ابی یوسف ما اسراه ابو یوسف قاتنده
كزلو ایلدكلری معتبردر ولا یجب شیء بلا وطئ فی عقد فاسد عقد فاسدده وطی سز
برشیء واجب اولمز مثلا برشهود اولان نكاحده ودخی بر قز قرنداشنك طلاق بائن ایله
اولان عدتنده آخر قز قرنداشنی نكاحده ودورد یجی نكاحك عدتنده بشنجیه نكاح كبی
اولان عقود فاسده ده بلا وطی برشیء واجب اولمز وان خلا اكر خلوت صحیحه اولورسه
بونده مجرد عقد ایله مهر واجب اولمز عقد فاسد اولدوغی ایچون ومهرك وجوبی
منافع بضعی استیفا ایله اولور خلوتده نصكره دخی بویله در زیرا نكاح فاسده مجرد
خلوت ایله تمكن ثابت اولماز وطئك حرمتی ایچون بو تقدیرجه خلوت وطی مقامنه

قائم اولماز حتى حرمت مصاهره دخي ثابت اولماز وعدت دخي جكلمز وان وطئ وجب
مهر المثل لا يزاد على المسمى واكر وطئ ايدرسه مهر مثل واجب اولور مسمى اوزرينه زياده قلنماز
وعليها العدة اول خاتون اوزرينه عدت لازم اولور موضع احتياطده شبهه يي
حقيقته الحاق اشتباه نسبدن تحرز ايجون وابتداؤها من حين التفريق لا من آخر
الوطئات هو الصحيح ابتداء عدت حين تفريقدندر وطئ ايلدكلري نك آخرندن دكلدر
صحيح اولان دخي بودر زيرا عدت شبهه نكاح اعتباري ايله كه واجب اولور شول حيثيتدنكه
نكاحك ركني ايجاب وقبولدر اول ركن بولنمغله ويثبت فيه النسب نكاح فاسدده
نسب ثابت اولور زيرا نسبك اثباتنده احياء ولد ايجون احتياط اولنور بو تقديرجه من
وجه ثابت اوزرينه ترتيب ايدر ومدته من حين الدخول عند محمد وبه يفتى ونسبك
مدتي حين دخولدندر امام محمد قاتنده وبونك ايله فتوي ويرلمشدر اما ابو حنيفه وابو يوسف
قاتنده وقت نكاحدن درنته كم نكاح صحيحده اخذ اولنور اما فتوي امام محمد قولي اوزره در
زيرا نكاح فاسد دخوله داعي دكلدر ونكاحك مقام وطئه اقامتي وطئه داعي اولدوغي
ايجوندر ونكاح فاسد ايسه وطئه داعي دكلدر وطئ مقامنه قائم اولمز وابو حنيفه وابو يوسف
ديرلركه اكر حين نكاحدن وقت وضعه دكين التي آي اولورسه نسب ثابت اولور اكر اقل اولورسه
نسب ثابت اولماز ومهر مثلها يعتبر بقوم ابيها ان تساويا سنا وجمالا ومالا وعقلا
ودينا وبلدا وعصرا وبكارة وثيابة وخاتونك مهر مثلي باباسنك قوميله اعتبار اولنور
اكر سن وجمال ومال وعقل ودين وبلد وعصر وبكارت وثيابت جهتنده برابر اولورلرسه
زيرا شيئك قيمتي بلنمز الا جنسنك قيمتنه نظر ايله بيلنور ومهر مثل اختلاف اوصافله مختلف
اولور زيرا مهر مثل قيمت بضعدر وشيئك قيمتي اول صفت اوزره اولان شيئه رجوع ايدر
ايله بيلنور سن ديدوكي وقت تزوجده اولان سندر وبعضيلر اهل بيت شرف وحسبده
حمالي اعتبار ايتمشلر جمال اوا سط ناسده اعتبار اولنور ديمشلردر فان لم يوجد منهم فمن

فمن الاجانب پس اكر باباسنك قومندن بو اوصاف اوزره بولنمز ايسه اجانبدن اولوب
مماثل اولان قبيله دن اعتبار اولنور ابو حنيفه دن بر روايتده اجنبيلردن اعتبار اولنماز
كذا في الزيلعي حتى زيلعي مماثله ده علم و ادب وحسن خلق دخي زياده ايلمشدر فان لم يوجد
جميع ذلك فما يوجد منه اكر بو اوصاف مذكورهنك جملهسي بولنماز ايسه اول اوصافدن بولندوغي
ايله اعتبار اولنور زيرا ايكي خاتونده بو مقدار اوصافك اجتماعي متعسر در اوله اولسه بولندوغي
مقداري اعتبار اولنور ولا يعتبر بامها وخالتها ان لم تكونا من قوم ابيها خاتونك اناسي وخالهسي
ايله اعتبار اولنماز اكر بونلر باباسنك قومندن اولمازلر ايسه اما عمتسي قيزي اولمش ايسه بيه باباسي
قومندن اولمش اولور اول وقت اعتبار اولنور اما ابن ابي ليلي اناسنك قومنيله اعتبار اولنور
ديمشدر زيرا مهر قيمت بضع نساء در بو تقديرجه نساء جهتندن اولان دخي اعتبار اولنمنه ذاهب
اولمشدر وصح ضمان وليها مهرها خاتونك وليسنك مهره ضماني صحيح اولور مثلا حين عقدده
ولي اولان كمسنه مهرينه بن ضامنم ديسه صحيح اولور وتطالب من شاءت منه ومن الزوج اول
خاتون ديلرسه ضامن اولاندن طلب ايدر ديلرسه زوجندن طلب ايدر سائر كفالاتده اولدوغي
كبي ويرجع الولي على الزوج اذا ادى ان ضمن بامره والا فلا ولي زوج اوزرينه رجوع ايدر قچن
مهري خاتونه ادا ايلسه اكر زوجك امري ايله ضامن اولورسه رجوع ايدر اكر بلا امر ضامن اولورسه
زوجك اوزرينه رجوع ايدمز سائر كفالاتده دخي بويله در وللمرأة منع نفسها من الوطء والسفر
حتى يوفيها قدر ما بين تعجيله من مهرها كلا او بعضا خاتون ايچون وطءدن وسفردن كندويي
نفسني منع ايلمك وار در مهريدن تعجيلي بيان اولنان شيئك مقدارني يعني اول مهردن
تعجيلي كل شرط اولنمش ايسه ويا خود بعض شرط اولنمش ايسه بعضي وفا ايدنجه نفسني منع ايدر
حق زوجك بضعده متعين اولدوغي كبي خاتونك حقي دخي مهرده متعين اولمغله بيع كبي اولدي
زيرا بايع مبيعي حبس ايدوب ثمني اخذ ايتميجه ويرمدوكي كبي خاتون دخي كندو نفسني كه
مبيعدر مهريني المينجه وطءدن وسفردن منع ايدر كلدن وبعضدن شرط ايلدكلري نه ايسه

ولها السفر والخروج من المنزل ايضا حتى وفا اولمدن خاتون ايچون بلا اذن سفر 8
منزلندن خروج واردر وطئدن وسفردن منع ايلدوكي كبي ولها النفقة ولو منعت
لذلك وخاتون ايچون زوجك اوزرينه نفقه واردر واكر مهر معجلني الماق ايچون وطئدن
كندويي منع ايدرسه اكر عادت مهر معجل ايسه ناسنرلك اولماسش اولور نفقه سي لازمدر اكر
معجلي ادادن صكره خاتون طرفندن نشوز بولنسه نفقه لازم دكلدر وهذا قبل الدخول
ولذا ادمن خاتون مهريني المدن نفسني منع ايلمك وسفره ومنزلندن خروجه قادرا ولو قبل
الدخول در وبعد الدخول دخي بويله در امام اعظم قاتنده بعد وقبل مابيننده فرق يوقدر
خلافا لهما فيما لو كان الدخول برضاها غير صبية ولا مجنونة امامين ايچون خلاف واردر
شول شيئه كه اكر خاتون رضاسيله دخول اولورسه بعده منعه قادره اولماز صبيه ومجنونه
اولدوغي حالده وان لم يبين قدر المعجل من مثله عرفا واكر قدر معجل بيان اولنمز ايسه عرفا مهر مثل
دن تعجيل اولنان مقداري لازمدر غير مقدر بربع ونحوه تعجيل اولنان شئ ربع وربع مثلي
اولان شئ ايله مقدار اولمدوغي حالده وليس لها ذلك لو اجل كله خاتون ايچون نفسني
منع ايلمك يوقدر اكر مهرك كليسي تاجيل اولنسه بعده اولدوغي كبي صاحب بدايه ديمشدر كه
اكر مؤجل وقت معلومه دكين اولورسه ابو حنيفه ومحمد قاتنده خاتون ايچون نفسني منع ايلمكه
قادره دكلدر اكر مؤجل جهالت متقاربه ايله مجهول اولسه حصاد وحرمن زماني كبي خلافا
لابي يوسف ابو يوسف ايچون خلاف واردر يعني خاتون نفسني منع ايدر صاحب نهايه ديمشدركه
ولو جيه ده فتوى ابو يوسف قولي اوزره در واذا اوفاها ذلك فله نقلها حيث شاء دون
السفر واكر رجل مهر معجلي خاتونه ايفا ايدرسه نيس امدي رجل ايچون خاتوني ديلدوكي يره
كتورملك واردر سفره دكل يعني سفره كتورمز وقيل له السفر بها في ظاهر الرواية والفتوى
على الاول وديلمشدر كه رجل ايچون خاتون ايله سفر ايلمك واردر وظاهر روايت اما فتوى
قول اول اوزره در زيرا حق سبحانه وتعالى نك اسكنوهن من حيث سكنتم من وجدكم قول

قول شریفی کفوه کتورمکه حجت قویه در صاحب نهایه مجتبی و تحفه دن ذکر ایدوب
فتوی سفره کتورمك اوزره در دیمشدر و فقیه ابو اللیث ابو القاسم الصفار دن کندو
بلدندن غیریه خاتونی اخراج ایلمك یوقدر زیرا غربتده زحمت چکملك لازم کلور دیرو کی نی
نقل ایلمشدر و ظهیر الدین المرغینانی دیمشدر که فقیه ابو اللیث قولی ایله اخذ دن
حق سبحانه و تعالینك اسکنوهن من حیث سکنتم من وجدکم قول شریفی ایله اخذ اولیدر
صاحب عنایه دیرکه ابو القاسم الصفار دن شول کسنه که خاتوننی مدینه دن قریه یه وقریه
دن مدینه یه اخراج ایدر انك حقنده نه درسون دیو سؤال اولندقده بو سفردکلدر تبدیل
مکاندر اما بر بلده دن بر بلدیه اخراج تبدیل مکان دکلدر سفردر دیو جواب ویرمشدر
وطرسوسی انفع الرسایلده اقوال ائمه نقلندن صکره حاکمه لایق اولان بودرکه امعان
نظر ایدوب خاتونك وطنی اولان یرده عشیره و قومی اولوب انلرك بیننده تزوج
ایدوب بعده بلده اخرایه نقل ایلمك استرسه منع ایلیه ایله حکم ایلیه و اگر خاتون
ساکنه اولدوغی شهرده عشیره و قومی اولمیوب آنده تزوج ایلدی ایسه و خاتونك
اصلی آخر شهردن ایسه لایقدر که منع اولنمیه ؛ ان اختلف فی قدر المهر فالقول لها
ان کان مهر مثلها کما قالت او اکثر اگر مهرك مقدارنده زوجین اختلاف ایلسه لر پس
امدی قول زوجه نکدر یمینی ایله اگر مهر مثلی خاتونك دیدوکی کبی و یاخود دیدوکندن
اکثر اولورسه اگر دینلورسه نکاحده یمین یوقدر بچون بونده یمین اوله جواب ویریلورکه
بو مسئله مهردر نکاح دکلدر بونده یمین جائزدر وله ان کان کما قال او اقل قول رجلکدر
یمینیله اگر مهر مثل رجلك دیدوکی کبی و یاخود دیدوکندن اقل اولورسه وان کان بینهما
و اگر مهر مثل ایکی قولك ما بیننده اولورسه تحالفا و لزم مهر المثل ایکیسی یمین ایدوشلر
هر قنقسی نکول ایدرسه سوز آخرندر اگر ایکیسی دخی یمین ایدرلرسه مهر مثل لازم اولور
وفی الطلاق قبل الدخول القول لها ان کانت متعة المثل کنصف ما قالت او اکثر

قبل الدخول طلاق اولسه قول خاتونكدر اكر متعهٔ مثل خاتونك ديدوكنك نصفي كبي وياخود
دخي اكثر اولورسه ولهذا ان كانت كنصف ما قال او اقل قول رجلكدر اكر متعه المثل رجلك
ديدوكنك نصفي وياخود نصفندن اقل اولورسه مثلا بر كمسنه بر خاتوني قبل الدخول
تطليق ايلسه زوج اللي درهم مهردر وخاتون يوز درهمدر ديو دعوا ايلسه لر ابو حنيفه
ومحمد قاتنده حكما متعه مثل قيلنور اكر متعه مثل خاتونك ديدوكي يوز درهمك نصفي
وياخود نصفندن اكثر اولورسه يميني ايله قول خاتوننكدر اكر متعه مثل رجلك ديدوكي
اللي درهمك نصفي وياخود نصفندن اقل اولورسه يميني ايله قول رجلكدر زيرا متعه
بعد الطلاق موجب عقددر مهر مثل كبي يس امدي متعه دخي مهر مثل كبي حكم اولنور
وان كانت بينهما تخالفا ولزمت المتعه اكر متعه مثل رجل وخاتون ديدوكلرينك ما بيننده
اولورسه يمين ايدرلر ومتعه لازم اولور اما هر قنقيسي نكول ايدرسه آخرك قولي لازم
كلور وفقها ديمشلردر كه ابتداءً يمين ايلمكه قورعه لازمدر تقدمه بر برينه رجحان يوقدر
قدوري ديمشدر كه اولا زوج يمين ايدر كذا في البيانية وعند ابي يوسف القول له قبل
الدخول وبعده ابو يوسف قاتنده قبل الدخول وبعده قول زوجكدر زيرا زياده يي خاتون
دعوي ايدر بو بابده رجل منكردر امدي يميني ايله قول منكركدر الا ان يذكر ما لا يتعارف
مهرا لها الا مكركه زوج شول شيئي ذكر ايليه كه خاتونه مهر اولمغله متعارف اولميه يعني عادة
اول ادعا ايلدوكي شيئي قليل مهر اولمغه صالح اولميه او زمانده قول خاتونكدر وايهما برهن
قبل زوج وزوجه هر قنقيسي بينه اقامت ايدرسه مقبول قلنور وان برهنا فبينته اولي
حيث يكون القول لها او بينتها اولي حيث تكون القول له اكر زوج وزوجه بينه اقامت
ايدرلرسه رجلك بينه سي اول محلده اولي دركه قول خاتونك اوله وخاتونك بينه سي
شول محلده اوليدركه قول رجلك اوله مثلا بيكن زوج بيك وخاتون ايكي بيك ادعا
ايلدوكنده بينه قبول اولنور زيرا بينات خلاف ظاهري اثبات ايچوندر يمين اصلي

اصلی ابقا ایجونڈر نکاحدن ایسه اصل مهر مثلدر اول تقدیرجه خلافی فنی ادعا ایدن کمسنه نک
بینه سی اولیدر فان اختلفا فی اصله وجب مهر المثل واکر اصل مهرده اختلاف ایلسه‌لر مهر
مثل واجب اولور اجماع مرکب ایله واجماع مرکبک معناسی اولدر که حکمده اتفاق اوله
مأخذده اختلاف ایله نته‌کم علم اصولده بیان اولنمشدر صاحب درر دیمشدر که اکر
اصلده اختلاف ایلسه‌لر مهر مثل واجب اولور مثلا زوجینک بریسی دیسه که مهر تسمیه
اولنمدی وآخر دیسه که تسمیه اولندی اکر بینه اقامت ایلسه قبول اولور واکر منکر اولنه
یمین ویریلور اکر نکول ایدرسه دعوای تسمیه ثابت اولور واکر یمین ایدرسه مهر مثل واجب
اولور وموت احدهما کحیواتهما ایکسیندن برینک موتی حیواتلری کبیدر یعنی وجهدن
زیرا مهر مثل ایکیسندن برینک موتی ساقط اولماز وفی موتهما ان اختلف الورثة فی
قدره اکر ورثه زوج وزوجه نک موتنده مهرک مقدارنده اختلاف ایلسه‌لر فالقول
الورثة الزوج عند الامام پس امدی قول ابو حنیفه قاتنده زوجک ورثه سی ایجوندر
زیرا مهر مثل اعتباری خاتونک موتی ایله ساقط اولور ولا یستثنی القلیل وقلیل
استثنا اولنماز یعنی ورثه زوج شیئی قلیل دخی استثنا ایدرلرسه تصدیق اولنور
بو محلده قلیل وکثیری برابردر ابو حنیفه قاتنده ابو یوسف قاتنده دخی قول زوجک
ورثه سنندر اکر قلیل ادعا ایلمزلرایسه وعند محمد کالحیواة امام محمد قاتنده حیواة
کبیدر یعنی حال حیواتده نیجه ایسه بینه حکم اولیجه در وان اختلفوا فی اصله اکر ورثه
مهرک اصلده اختلاف ایلسه یعنی مهر تسمیه اولنمشدر واولنمامشدر دیو اختلاف
ایلسه‌لر یجب مهر المثل عندهما وبه یفتی امامین قاتنده مهر مثل واجب اولور وفتوی
دخی بونک ایله در وعند الامام القول المنکر التسمیة ویجب شیء ابو حنیفه قاتنده
قول تسمیه یی منکر اولانلردر وبر شیء واجب اولمز مادامکه مهر مسمی اوزرینه بینه
اقامت ایلمیه‌لر زیرا خاتونک موتندن صکره مهر مثل اعتبار اولنماز وان بعث

الزوج اليها شيئاً فقالت هو هدية وقال مهر فالقول له في غيرها ما هيّئ للاكل اكر زوج
خاتونه برشي كوندرسه خاتون ديسه كه اول شي هدية در و زوج ديسه كه مهر در مأكولات
قسمندن دكل ايسه قول زوجكندر وان نكح ذمي ذمية او حربي حربية ثمة على ميتة
او بلا مهر وذلك جائز في دينهم فلا شيء لها اكر بر ذمي بر ذمية يي و بر حربي بر حربية يي
دار حربده ميته اوزرينه و ياخود مهر اولمامق اوزره نكاح ايلسه حال بوكه ميته اوزرينه
مهر اولمامق اوزره نكاح آنلرك دينلرنده جائز اولسه اكر ايكيسي دخي مسلمان اولسلر خاتون
ايچون برشي لازم كلمز ابو حنيفه قاتنده خلافاً لهما سواء وطئت او طلقت قبله ومات
احدهما امامين ايچون خلاف وارد ركرك وطئ اولنسون وكرك وطئدن اول
مطلقه اولسون برابر در و ياخود ايكيسندن بري فوت اولسه ينه بويله در وسوق
كلام امامينك ذمي وحربية ده خلافني ايهام ايدر لكن خلاف انجق ذميده در
حتى صاحب هدايه ديمشدر كه بر نصراني بر نصرانيه يي ميته اوزرينه و ياخود مهر
اولمامق اوزره نكاح ايلسه و دينلرنده جائز اولسه و دخول ايلسه و ياخود قبل الدخول
تطليق ايلسه و ياخود ايكيسندن بريسي فوت اولسه خاتون ايچون مهر يوقدر دار
حربده حربية دخي بويله در بو قول ابو حنيفه قاتنده در حربيينده امامينك قولي
دخي بودر اما ذميده امامين قاتنده مهر مثل لازمدر و قبل الدخول طلاق ويرمش ايسه
متعه لازمدر زفر قاتنده حربيينده دخي مهر مثل لازمدر امام زفرك قولي بودر كه
شرع ابتغاء نكاحي مشروع قلمدي الا ماله مقارن قلدي حق سبحانه وتعالينك
ان تبتغوا باموالكم قول شريفي دخي بوكا دليلدر و بو شرع عامدر و حكمي عموم اوزره
ثابتدر زيرا نكاح معاملاتدندر كفار دخي معاملات ايله مخاطبدر امامينك دليلي
بودر كه اهل حرب احكام اسلامي ملتزم دكللردر حكم ايسه آنلرك اوزرينه جاري
اولماز الا التزام ايله اولور والزام اولنمز الا ولايت ايله اولور و تباين دارين ايله اولور

اولور وتباين دارين ايله ولايت منقطعدر امّا اهل ذمّت بونك خلافنجه در زيرا اهل
ذمّت معاملاتده روجوع اولان اشياده بزم احكاممزي التزام ايلمشلردر وعقود ذمّتن
اوليله اويله التزام بولنمش اولور زيرا زنا وربادن اهل ذمّت دخي منع اولنور وانلرك
اوزرينه حدود دخي اقامت اولنور وتسليم اولنسون كه انلر احكامي التزام ايلمشلردر
لكن اتحاد دار ايله ايچون ولايت التزام محققدر ابو حنيفه ايچون دليل بودر كه تحقيقا
اهل ذمّت ديانتده بزم احكاممزي التزام ايلمشلردر صوم وصلاة كبي دخي شول
شيئده كه خلافنه معتقدلردر بيع خمر وخنزير كبي ولايت التزام ايله سيف ومحاجّه
ايله در بو قوللرك جمله سي اهل ذمّتدن منقطعدر عقد ذمّت ايلدكلري ايچون
فانا امرنا ان نتركهم وما يدينون معناسي اوزره ترك اولندقده پس امدي آنلر عدم
عدم التزام وانقطاع ولايتده اهل حرب كبي اولمشلردر زنا بونك خلافنجه در
زيرا زنا جميع اديانده حرامدر آنلرك دينلرنده حلال دكلدر كه حالي اوزره ترك اولنه
ربا ايله عقود لرنده مستثنى در نبي عليه السلامك الا من اربى فليس بيننا وبينهم
عقد قول شريفي ايله ربا دخي مستثنى اولور صاحب كنز ديمشدر اكر بر ذمّي بر ذميّه يي
واخود مهر اولمق اوزره نكاح ايلسه حال بو كه دينلرنده جائز اولسه پس امدي وطئ
اولنسه واخود وطئدن مقدّم طلاق ويرلسه واخود فوت اولسه خاتون ايچون
مهر يوقدر وحربيّه دخي بويلجه در وكنزك شراحي لا مهر لها ديدوكند نصكره بو قول
ابو حنيفه قاتنده در وامامين ديديلر كه خاتونه مهر مثل لازم اولور موتده ووطئده
ووطئدن اول طلاقده متعه لازمدر وكذا الحربيان ثمة قولندن صكره شراح دخي
ديديلر كه اكر حربي حربيّه يي دار حربده نكاح ايلسه حكمي ذمّي حكمي كبيدر ائمّه ثلاثه
قاتنده خلاف آنجق امام زفردندر چونكه اقوال ائمّه ثلاثه معلومه اولدي معلوم اولسون
كه مصنّفك بيان مذاهبده نوعا خللي واردر اكر خلاف فالهما قولي ذميّتينه

صرف اولنسه کلامنك نوعا معنی بعنی بور غلق وضعیفلق واقع اولور وبلا مهر قول نفی
مهر ومهرده سکوته محتملدر ودینلمشدر مینه ده وسکوتك ایکی روایت واردر
اصح اولان جمله سی خلاف اوزره اولمقدر کذا فی الهدایه وان نکحها بخمر اوخنزیر معین
ثم اسلما او اسلم احدهما قبل القبض فلها ذلك اکر ذمی بر ذمیه یه معین خمر وخنزیر
مقابله سنده نکاح ایلسه بعده ایکیسی دخی اسلامه کلسه لر ویاخود ایکیسندن بری
قبل القبض اسلامه کلسه خاتون ایچون معین اولان شیئی قبض ایلمك واردر
ابو حنیفه قاتنده زیرا خمر وخنزیر وقت عقدده معین اولمش ایدی اسلام ایسه معین
اولان شیئك قبضنی مانع دکلدر نته کم بر ذمیه مسلمان اولسه وآخر کمسنه ده خمر
وخنزیر اولسه خاتون ایچون اول خمر وخنزیری قبض ایلمك واردر وان غیر معین فقیمة
الخمر ومهر المثل فی الخنزیر اکر خمر وخنزیر معین اولمشه کل ایسه خمرك قیمتی لازمدر وخنزیرده
مهر مثل لازمدر ابو حنیفه قاتنده اما خمرك قیمتنك لزومی ملك وغیر معین قبض ایله
حاصل اولوردین ایسه مثلی ایله قضا اولنور اسلام ایسه مثلنی منع ایدر بو تقدیرجه قیمتی
لازمدر زیرا وقت عقدده تسمیه سی صحیحدر قیمتی آلمق عینی آلمق کبیدر زیرا ذوات
امثالدندر واما خنزیرده مهر مثلك لزومی زیرا خنزیر ذوات القیمدندر قیمتنی اخذ
ایلمك عینینی اخذ کبیدر انك ایچون مهر مثل لازمدر وعند ابی یوسف مهر المثل فی
الوجهین وابو یوسف قاتنده ایکی وجهده یعنی معین وغیر معینده مهر مثل لازمدر
وعند محمد القیمة فیهما امام محمد قاتنده معین وغیر معینده قیمتی لازمدر زیرا تسمیه
وقت عقدده صحیح اولمشدر وآنلر قاتنده مسمی مالدر چونکه اسلام ایله مسمینك تسلیمی
جائز اولمیجق قیمتی لازم اولور وفی الطلاق قبل الدخول تجب المتعة عند من اوجب
مهر المثل ونصف القیمة عند من اوجبها قبل الدخول طلاقده متعه واجبه در مهر مثل
واجبدر دین قاتنده ونصف قیمت واجبدر قیمتی واجبدر دین قاتنده مهر مثل واجبدر

واجبدر دين ابو يوسفدر وقيمتي واجبدر دين امام محمّد در باب نكاح الرقيق

بو باب عبدك نكاحي بياننده در نكاح العبد والامة والمدبّر والمكاتب وامّ الولد بلا

اذن السيّد موقوف عبد وامه ومدبّر ومكاتب وام ولدك افندلرينك اذن سز نكاحي

موقوفدر امّا عبدك نكاحي موقوف اولمسي نبي عليه السّلامك ايّما عبد تزوّج بغير

اذن مولاه فهو عاهر قول شريفي ايله در عاهر زاني معناسنه در عبدده امام مالكك

خلافي واردر زيرا عبد طلاقه مالكدر نكاحه دخي مالك اولمسنه ذاهب اولمشدر

امّا امه نك نكاحنك موقوف اولمسي مولى بضع امه يه مالك در كندونك تحت ملكنده

اولان بضعه آخر مالك اوليماز مكر كندونك اذني اوله بلا اذن نكاح صحيح اولمازدي مدبّره

ومكاتبه حكم رقيت باقي وامّ ولده ملكيت قائم اولمغله نكاحلري اجازته موقوفدر فان

اجاز نفذ وان ردّ بطل پس امدي اكر افنديسي اجازت ويررسه نكاح نافذ اولور واكر

ردّ ايدرسه نكاح باطل اولور وقوله طلقها رجعيّة اجازة سيّدك بلا اذن تزوّج ايدن

عبدينه طلقها رجعية قولي نكاحه اجازتدر زيرا طلاق رجعي نكاحي صحيحه اولور بو تقديرجه

سيّدك طلاق رجعيّه ايله تطليق ايله قولي اجازتدر لا طلقها او فارقها طلقها ويا خود فارقها

قولي اجازت دكلدر زيرا بو قول ردّ محتملدر فان نكحوا باذنه واكر عبد وغيريلر افنديلرينك

اذنيله نكاح ايلسه لر فالمهر عليهم پس امدي مهر كندولرينك اوزرلرينه در بياع العبد فيه

مهر ايچون عبد بيع اولنور زيرا مهر دين در رقبه عبدده واجب اولدي تزوّج سببي ايله ابتداء

حق مولاده اذني سببي ايله ظاهر اولدي بعض اصحاب ديونون مظرتي دفع ايچون

رقبه عبده انتقال ايلدي ويسعى المدبّر والمكاتب ولا يباعان مدبّر ومكاتب سعي ايدرلر ومهر

ايچون بيع اولنماز زيرا بو ايكيسنك اوزرلرنده كتابت وتدبير واراكن بر ملكدن بر ملكه

انتقال محتملي دكلدر بو تقديرجه كسبلرندن ادا اولنور بوقسه نقللرندن ادا اولنماز واذنه

لعبده بالنكاح يشتمل جائزه وفاسده سيّدك عبد ايچون نكاحه اذني نكاحك جائز وفاسدنه

شامل اولور فيباع في المهر لو نكح فاسدا فوطئ اكر عبد نكاح ايدوب وطئ ايلسه مهر ايچون
بيع اولنور ابو حنيفه قاتنده زيرا نكاحه اذن جائز وفاسده شامل اولمغله مهر حقى مولاده
ظاهر اولور اول اجلدن عبد بيع اولنور امامين دير كه اذن نكاح جائزه منصرف اولور
بو تقديرجه مهر حقى مولاده ظاهر اولميوب حق عبدده واقع اولور لكن بعد الاعتاق
اخذ اولنور مقدم مطلب اولنماز ثم الاذن به نكاح فاسد ايله اذن تمام اولور حتى لو نكح
بعده جائزا توقف على الاجازة حتى عبد نكاح فاسددن صكره اكر جائز نكاح ايلسه مولاسنك
اجازته توقف ايدر زيرا افندیسنك اذنی نكاح فاسدده منتهى اولوب تكرار اذنه
محتاج اولور ابو حنيفه قاتنده اما امامين قاتنده اذن منتهى اولماز ثانيا نكاح ايلسه صحيحدر
وان زوج عبده المأذون المديون صح واكر سيد عبد مأذون ومديوننى تزوج ايلسه
نكاح صحيح اولور وهي اسوة الغرماء في مهر مثلها اول خاتون مهر مثلنده غرما ايله برابردر
عبد مزبور بيع اولنوب غرما ايله خاتون بينلرنده حقلرى مقدارى تقسيم اولنور ومن زوج
امه لا يلزمه تبوئتها وبطلاء الزوج متى ظفر بركمنه جاريه سنى آخره تزوج ايلسه اول جاريه نه
مكان حاضر ايلمك لازم دكلدر وزوج جاريه يه ظفر بولدوغى وقتده وطئ ايدر امه نك
استخدامنه مولانك حقى باقيدر اكر مكان حاضر ايليه حقنى ابطال ايلمك لازم كلور
ولا نفقة عليه الا بالتبوئة زوج اوزرينه نفقه يوقدر الا مكان حاضر ايلمك ايله واردر زيرا
نفقه خاتونى حبس مقابله سنده در حبس اولميجق نفقه نك دخى عدم لزومى مقرردر وهي
ان يخلي بينها وبين الزوج في منزله ولا يستخدمها تبوئه جاريه ايله وزوج بيننى خالى
ايلمكدر وان بوأها ثم رجع صح واكر سيد امه يه مكان حاضر ايلسه بعده رجوع ايلسه صحيح
اولور زيرا افنديسى ايچون امه ده بقاء ملك هنوز موجود اولمغله تبوئه ايله ساقط اولمز
نكاح ايله ساقط اولمدوغى كبى وسقطت النفقة مولى رجوع ايلمك ايله زوج اوزرندن
نفقه ساقط اولور زيرا نفقه جزاء احتباس زائل اولميجق نفقه دخى زائل اولور وان

وان حذمته بلا استخدامه لا تسقط مكان حاضر ایلدکنه صکره مولاسی یکا خذمت ایله
دیوام ایلمك سیزن جاریه حذمت ایلسه نفقه سی زوجندن ساقط اولماز وان زوج امته
ثم قتلها قبل الدخول سقط المهر اکر بر کمسنه جاریه سنی تزوج ایلسه بعده جاریه یی افندیسی
قتل ایلسه زوجندن مهر ساقط اولور ابو حنیفه قاتندن زیرا مقصود علیهی تقرردن
مقدم اتلاف ایلدکنه اول تقرر زوجك جاریه یه وصولی ایدی وامامین نزدنده
مهر ساقط اولماز زیرا فان المقتول میت باجله عند اهل الحق مضمونی اوزره قتل
موجب اسقاط مهر دکلدر بخلاف ما لو قتلت الحرة نفسها قبله خلاف شول
شیدر اکر حره کندو نفسنی قبل الدخول قتل ایلسه مهر ساقط اولماز امام زفر خلاف
ایدوب دیرکه بضع که مبدل عنه ایدی تسلیمدن اول فوت اولیجق بدل دخی فوت
اولمق مقرر در جاریه مقتوله نك مهر کبی کندویی قتل ایدن حره نك مهری دخی ساقط
اولور بزم ایچون دلیل انسانك کندو نفسنه جنایتی احکام دنیاده اصلا معتبر دکلدر
حتی کندو نفسنی قتل ایدن کمسنه غسل اولنور و اوزرینه نماز قیلنور اما مولانك جاریه سنی
قتل بونك خلافنجه در آنده احکام دنیا معتبر دکلدر و مولانك اوزرینه کفارت
لازم اولور والاذن فی العزل عن الامة للسید امه دن عزلده اذن سید ایچوندر زیرا
امه دن ولد حاصل اولسه سیدك حقی اولوردی اول تقدیرجه سیدك رضاسی
معتبر اولور وعندهما لها امامین قاتنده عزلده اذن جاریه ایچوندر زیرا وطئ جاریه نك
حقیدر و مطالبه دخی آنك ایچون ثابتدر اکر عزلده اذن کندونك اولمیجق حقی ناقص
اولمق لازم کلور اول تقدیرجه جاریه نك رضاسی معتبر اولور حره کبی اما امه مملوکه
بونلرك خلافنجه در انك رضاسی معتبر دکلدر عزل حین جماعده خارج فرجده انزال
صاحب عنایه دیمشدر که بو مسئله ده عزلك جوازنه دلالت واردر و خصوص
عزلده ابن مسعوددن رضی الله عنه سؤال اولندقده لا بأس دیر حق سبحانه وتعالی

الباس وجود ایله ملتبس اولیجق ﻟﺮ واحدن اخذ میثاق ایمشدر اکر وجود کلیجک

منی صحرهٔ صمایه القا اولننه بنه تعلق اولور دیو رمشلردر وابو سعید الحضری دخی بونک

مثلنی روایت ایلمشدر وصاحب نهایه کراهیة الفتاوی محلنده ذکر ایلمشدر که بر کمسنه بد خوی

وفاسق ولد ظهورندن خوف ایلسه اول کمسنه ایچون عزل ایلمک واردر یعنی لا باسدر و

اسقاط ولد ایچون معالجه ایلسه ﻟﺮ آثم اولمازلر مادام که خلقندن بر شی ظهور اولمیه اما

ظاهر اولدقدن صکره جائزدکلدر وان تزوجت امة او مکاتبة بالاذن ثم عتقت فلها

الخیار فی الفسخ حرا کان زوجها او عبدا اکر جاریهٔ ومکاتبه سیدک اذنی ایله تزوج

ایلسه وبعده معتقه اولسه نکاحی فسخ ایتمکه جاریه ایچون خیار واردر زوجی کرک حر

اولسون وکرک عبد اولسون وان تزوجت بلا اذن فعتقت نفذ النکاح اکر جاریه

افندیسینک اذنی یوغیکن تزوج ایلسه ومعتقه اولسه نکاحی نافذ اولور وکذا العبد

ولا خیار لها وبلا اذن عبدک نکاحی نافذ اولور خاتون ایچون خیار واردر مثلا بر عبد

افندیسنک اذنی یوغیکن نکاح ایلسه بعده معتق اولسه بنه نکاحی کما کان نافذدر خاتون

ایچون خیار یوقدر والمسمی للسید ان وطئت قبل العتق ولها ان وطئت بعده مهر مسمی

سید ایچوندر اکر جاریه قبل العتق وطی اولنمش ایسه واکر بعد العتق وطی اولنمش ایسه

مهر مسمی جاریه ومن وطئ امة ابنه فولدت فادعاه ثبت نسبه ولزمه قیمتها لا مهرها

ولا قیمة ولدها ونصیر ام ولده بر کمسنه اوغلنک جاریه سنی وطئ ایلسه واول جاریه ولد

کتورسه ووطئ ایدن کمسنه دعوت ایلسه اول ولدک نسبی دعوت ایدن کمسنه دن

دن ثابت اولور ودعوت ایدن کمسنه یه جاریه نک قیمتی لازم اولور مهری لازم اولمز وولدک

قیمتی دخی لازم اولمز واول جاریهٔ وطی ایدن کمسنه نک ام ولدی اولور زیرا بابا ایچون اوغلونک

مالنی تملکه ولایت واردر نته کم نبی علیه السلام ولد الرجل من کسبه فکلوا من اموالهم بیورر

دقلری وبنه دفعهٔ ثانیه دمان اولادکم من اطیب کسبکم فکلوا من کسب اولادکم امر شریفی

شريعي بابانك مالوله تملكدن ولايتي اولدوغنه دليلدر هر كسنه نك كندو بقاسنه حاجتي
اوغلونك مالنه تملكه ولايتي وله اولكسنه ايچون اوغلونك جاريه سنه دخي مائي صيانت
حاجتي ولايتي واردر زيرا ابقاء نفسه نسلنه حاجت لها ابقا نفسنه حاجتدن ادون يعني
اشنعه ايدوكي ظاهردر پس امدي ابقاء نسل حاجتي ابقاء نفس حاجتندن اشنعه
اولدوغي اجلدن بابا اوغلك جاريه سنه قيمت ايله مالك اولور اما طعامنه قيمتسز
مالك اولور چونكه بابا اوغلنك جاريه سني وطي ايلدي كوهلم كندويه جاريه نك
ملكيتي نه وقت ثابت اولور امدي بو ملكيت استيلاددن مقدم جه ثابت اولور
استيلاده شرط ايچون زيرا استيلادي صحيح اولان يا حقيقت ملكدر ويا خود حق
ملكدر بو ذكر اولنان بابا ايچون جاريه حقنده ثابت دكلدر زيرا اول جاريه يي
بابا تزوج ايلسه جائزدر پس امدي بو تقديرجه تقدم ملك لازمدر وعلوق ولد
دنصكره بابا اول ولدك صيانتنه محتاج اولور وصيانت ايله ثبوت نسب ايله
اولور وثبوت نسب ايسه ملكدن غيريله اولماز ملك وطئ اوزرينه تقديمي لازمدر كه
بابانك فعلي حرام اولميه قچن ملك وطئ اوزرينه تقديم اولنسه وطئ بابانك ملكنده
واقع اولمش اولور بو تقديرجه عقر وولدك قيمتي لازم اولمز زيرا قبل الاستيلاد
ملكه استناد ايلمك ايله اول ولد حرا علوق ايلمش ولحر اولدي والجد كالاب
بعد موته لا قبله جد يا باكبيدر بابانك موتندنصكره اما قبل الموت دكل بو اجلدن
دركه بابا وار ايكن جد وارث اولماز وان زوج امته ابنه جاز اكر بر كمسنه جاريه
سني باباسنه تزويج ايلسه جائزدر اما امام شافعيده دركه اوغل بابايه جاريه سني تزويج
ايلمك جائز دكلدر زيرا امال ولدده بابا ايچون حق ملك واردر حتي بر كمسنه اوغلونك
جاريه سنه حرام ايدوكن بيلور كن وطئ ايلسه حد لازم كلمز بو قول شافعينكدر
وعليه مهرها لا قيمتها جاريه نك مهري باباسنك اوزرينه در قيمتي دكل زيرا ملك

رقبه بوقور وان اتت بولد لا يصير ام ولد واكر جاريه ولد كتورسه ام ولد اولماز وهو حر
بقرابته اول ولد جاريه صاحبنك قرابتي ايله حر در نبي عليه السلامك من ملك ذا رحم محرم
منه عتق عليه قول شريفي ايله معتق اولمسي محقق در حرة قالت لسيد زوجها اعتقه عني بالف
ففعل فسد النكاح ولزمها الالف بر حره خاتون زوجنك افندیسنه بيك اقجه به بندن اعتاق
ايله ديسه وافندیسی دخی اشلمسه نكاح فاسد اولور وخاتونه بيك اقجه لازم اولور والولاء
لها ويصح عن كفارتها لو نوت به اكر خاتون كندونك كفارتندن عتقنه نيت ايله صحيح
اولور وان لم تقل بالالف لا يفسد والولاء له واكر خاتون اعتقه بالالف ديمسه نكاح
فاسد اولماز ولاء سيد ايچون خلافا لابي يوسف خلافا ابو يوسفه ايچوندر
وللمولى اجبار عبده وامته على النكاح مولى ايچون عبد وامه سنى نكاحه جبر ايلمك
وارد اما شافعی دیرکه جبرا اولنماز لر زيرا بونلر افندیلرينك مملوكلريدر مال جهتندن
بوقسه ادمی اولدقلري جهتندن دكلدر نكاح ايسه ادميه خواصندندر بو تقديرجه
اجباره مالك دكلدر اما ائمه حنيفه ايچون دليل بودر كه مولى عبد وامه سنى نكاح
ايلمكله ملكنى اصلاح ايلمكدر كه زنايي ارتكاب ايلمیه بو فعلي ارتكاب ايديجك
معيوب اولوب ماليتنه نقصان عارض اولور بويله اولنجق اصلاح ايچون اجباره
مالك اولور وامه نك منافع بضعنه كندوسي مالكدر وغيرينه دخی قادردر
انك ايچون امنك مهري مولاسي ايچوندر حقايق نام كتابده عبد وامه بلوغه ارلشمدن
در اما اوجبلك اولسه لر اول وقت امام شافعی قاتنده دخی اجبار جائز اولور دون
مكاتبه ومكاتبة اجبار اولنماز لر زيرا انلر تصرفده احراره ملحق اولمشلردر بو اجلدندر كه
مكاتبه نك مهري كندو ايچون اولور باب نكاح الكافر بو باب كافرلرك نكاحي
بياننده در اذا تزوج كافر بلا شهود او في عدة كافر وذلك جائز في دينهم ثم اسلما
اقرا عليه ايكيسي بر كافر بلا شهود ويا خود بر كافرك عدتنده تزوج ايلسه حالبوكه بلا شهود

شهود و عدّت کافرده تزوّج دینلرینن جائز اولسه انونصکره زوج زوجه مسلمان اولسلر مقرّ

دیلرینن عقد اولان نکاح اوزرینه قرار قلنورلر ابو حنیفه قاتنده مصنف فی عدّة کافر لفظی

ایله تقیید ایلدی زیرا اگر عدّت مسلمه اولسه بالاجماع نکاح فاسد اولور خلافا لهما فی العدّة

عدّتده امامین ایچون خلاف وار در امام زفر دیرکه نکاح فاسد در گرک بلا شهود گرک

عدّتده اولسون زیرا خطابات عامّه در نتهکم نبی علیه السّلام لا نکاح الّا بشهود بیوردقلری

بلا شهود اولان نکاحک بطلاننه دلیلدر و انلر بزم مرافعه یه کلسه لر و یا خود مسلمان

اولسه لر بینه اسکی حرمت قائمه در تفریقی واجب اولور حق سبحانه و تعالینک و ان احکم

بینهم بما انزل الله و لا تتبع اهواءهم قول شریفی ایله عمل ایلمک ایچون امامین ایچون دلیل بودر که

نکاح معتده حرام اولمسی مجمع علیهادر و کفره نکاح معتده یه التزام ایلمشلردر امّا بلا

شهود نکاحک حرمتی مختلف فیهادر زیرا مالک و ابن ابی لیلی تجویز ایلدیلر که کفره بزم

احکاممزی جمیع اختلافاتی ایله التزام ایلمشلردر لکن اهل ذمّت اولدقلری سبب ایله

بز تعرض ایلمزز تا انجق ایکیسی مرافعه اولسلر و یا خود بریسی مرافعه یه کلسه و یا خود بریسی

مسلمان اولسه حال بوکه عدّت منقضیه اولمسه نکاح مادام کبی بینلری تفریق اولنور امّا

تجن اسلامه کلسه لر و یا خود عدّت منقضیه اولمسه اولا قد نصکره مرافعه یه کلسه لر بالاجماع

ما بینلری تفریق اولنمار امام ابو حنیفه ایچون دلیل بودر که حرمت نکاح عدّت ایچوندر

زیرا منوجه منکوحه نک نکاحی اولمش اولور و ثبوت عدّت یا شرع ایچون اوله و یا خود زوج

ایچون اوله شرع ایچون اولمغه مساغ یوقدر زیرا کفار حقوق شرعله مخاطب دکللردر او

اجلدن خمر و خنزیرده آنلره تعرض اولنمدی و ثبوت عدّت زوج ایچون اولمغه دخی

مساغ یوقدر زیرا حرمت عدّته زوج دخی معتقد دکلدر بو تقدیرجه ابتداء نکاح

صحیح اولمش اولدی مقتضانک وجودی ایچون که رکنک اهلندن صدوریدر که

عاقل و بالغدر و رکن که ایجاب و قبولدر بونلر بولنمغله ابتداء نکاح صحیح اولمش اولدی

اولور واما تحت مسلمده واقع اولسه بونك خلافنجه در چونكه ابتداء صحيح اوله اسلام ومرافعه
ايله اول نكاح مرتفع اولماز زيرا اولكه حالت كفرده اولان نكاح حالت بقاده در وشهادت
ايسه حالت كفرده اولان نكاحه مشروط دكلدر امدي كما كان اولكي نكاح اوزره قرار
قلنور ولو تزوج المجوسي محرمه ثم اسلما او احدهما فرق بينهما وكذا لو ترافعا الينا واكر
مجوسي محرمني تزوج ايلسه بعده ايكيسي مسلمان اولسه ويا خود ايكيسندن برسي مسلمان
اولسه ما بينلري تفريق اولنور مسلمان اولدقلرندن تفريق اولندوغي كبي اكر كفرلري حالنده
مرافعه اولسه لر ينه تفريق اولنور بر بريه محرم اولوب ابتداء نكاح جائز اولمغله
بقاء دخي نكاح جائز دكلدر زيرا محل نكاح دكلدر وبمرافعة احدهما لا يفرق خلافا
لهما مجوسيدن برينك مرافعه سي ايله ما بينلري تفريق اولنماز ابو حنيفه قاتنده امامين
ايچون خلاف واردر انلرك قاتنده تفريق اولنور والطفل مسلم ان كان احد ابويه مسلما
او اسلم احدهما طفل مسلمدر اكر ابوينده برى مسلم ايسه ويا خود ايكيسندن برى
مسلمان اولسه اكر دينلورسه بو تعميم نيچه صحيح اولور كه مسلمه نك كافر ايله نكاحنك
وجودي يوقدر بوكا جواب ويريلور كه بو تعميم حالت بقايه محمول اولور مثلا بر ذمية خاتون
مسلمان اولسه وزوجنه اسلام عرض اولنمازدن مقدم ولد كتورسه اول ولد مسلمدر احد
ابوين قيدي بونك صحيح اولنور وكتابي ان كان بين كتابي ومجوسي طفل كتابيدر اكر كتابي ايله
مجوسي بيننده اولورسه حتى اول طفل قز اولورسه مسلمه نكاحي جائز اولور وذبيحه سي
دخي حلال اولور بونده نوعا نظر واردر هدايه ده دخي بويله در صاحب بناية
ان المجوسية شر من النصرانية واليهودية ديمشدر ان النصرانية واليهودية خير من
المجوسية ديه مشدر زيرا انلرك دينلرنده خير يوقدر ولو اسلمت زوجة الكافر
او زوج المجوسية اكر كافرك زوجه سي ويا خود مجوسيه نك زوجه سي مسلمان اولسه
عرض الاسلام على الآخر آخر اوزرينه اسلام عرض اولنور فان اسلم فهي له والا فرق بينهما

بينهما فان ابى الزوج فالفرقة طلاق اكر اول آخر مسلمان اولسه زوجه زوج ايچون يعنى
اولكى نكاح اوزره ثابت اولور نكاح آخره محتاج دكلدر واكر اسلامه كلمز ايسه مابينلرى
تفريق اولنور واكر زوج ابا ايدرسه پس امديچه فرقت طلاقدر خلافا لابى يوسف ابى يوسف
ايچون خلافى واردر آنك قاتنده فرقت طلاق دكلدر فسخدر لا ان ابت هى طلاق
دكلدر اكر خاتون ابا ايدرسه ولها المهر لو بعد الدخول خاتون ايچون مهر واردر اكر
اسلام زوج دخولدن صكره اولورسه والا فنصفه لو ابى الزوج واكر اسلام زوج
دخولدن اول اولورسه نصف مهر واردر اكر زوج ابا ايدرسه ولا شئ لو ابت اكر قبل
الدخول اسلامدن خاتون ابا ايدرسه برشئ يوقدر حاصل كلام قچان قاضى ما
بينلرين تفريق ايلسه اكر ابا رجل طرفندن اولورسه اول فرقت طلاق اولور اكر خاتون
طرفندن اولورسه طلاق اولميوب فسخ اولور زيرا طلاق رجال طرفندندر نسا
طرفندن دكلدر بو تقديرجه خاتون طرفندن فسخ اولمغله برشئ لازم كلمز ولو كان ذلك
فى دار هم اكر مجوسينك اروعورتندن برينك اسلامى وياخود زوجه كتابينك اسلامى
دار حربده اولسه لا تبين حتى تحيض ثلثا قبل اسلام الآخر آخرك اسلامندن
اول اوچ حيض كورمنجه بينونت واقع اولمز كرك مدخول بها اولسون كرك اولمسون
ونفس اسلام سبب تفرقه اولماز وآخرا وزرينه عرض اسلام دخى ممكن دكل
زيرا دار حرب اولمغله اهل اسلامك ولايتى منقطعدر وقتا كه اعتبار سبب متعذر
اولسه شرط سبب مقامنه اقامت اولنور وبو محلده شرط اوچ حيضك انقضاسيدر
بعد ارض الاسلام ابا مقامنه قائم اولور اولنور زيرا حكم شرطه مضاف اولور
قچان علت وسببه اضافت متعذر اولسه ننه كم بركمسنه طريق عامده برقيو يعنى قازوب
ايچنه برانسان دوشسه اصل بودركه تلف وهلاك ودوشن كمسنه نك ثقلنه مضاف
اولمقدر زيرا علت هلاك انك ثقليدر لكن اول ثقله اضافت متعذردر امر

طبعی اولدوغی ایچون بعده هلاکه سبب اولان کمسنه‌در آکا دخی مضاف قلمق متعذردر
زیرا یولده یورمک امر مباح برشیدر اصلا تعدی و تجاوز یوقدر پس امدی سبب وعلة
مضاف اولمق متعذر اولیجق شرط مضاف قلنور که اول حفر بئردر و بو حفر علة مشابه‌در
شول حیثیت ایله که حکم اول شرط وجوده تعلق ایلمشدر و بونده تعدی واردر زیرا قیو
اولان ارض حفر ایدن کمسنه‌نک ملکی دکلدر وان اسلم زوج الکتابیة بقی نکاحهما اگر
کتابیه‌نک زوجی مسلمان اولسه ایکیسنک نکاحی باقی قالور زیرا ابتداء مسلمک کتابیه‌یی
تزویج ایلمسی جائزدر بقاء جوازی دخی اولی زیرا حالت بقا حالت ابتدادن
اسهلدر وتباین الدارین سبب للفرقة لا السبی فلو خرج احدهما الینا مسلما او اخرج
مسبیا بانت وان سبیا معا لا وتباین دارین فرقته سببدر سبی یعنی اسیرلک
فرقته سبب دکلدر پس امدی اگر زوجیندن بری مسلم اولدوغی حالده بزم جقسه یعنی
دار اسلامه کلسه و یاخود اسیرلک ایله اخراج اولنسه بینونت واقع اولور و اگر زوج و زوجه
معا سبی اولنسه بینونت واقع اولماز شافعی قاتنده سبب فرقت سبی‌در حتی زوجیندن
بری مسلما دار اسلامه کلسه و یاخود عقد ذمت ایله یعنی خراجی قبول ایلمسی ایله کلسه
بینونت واقع اولماز زیرا سبی بولنمدوغی ایچون اما اگر احد زوجین سبی اولنسه ما
بینلرنده فرقت واقع اولور اتفاقا ائمهٔ حنفیه قاتنده سبب فرقت تباین داریندر
و امام شافعی قاتنده سبیدر اگر زوجین معا سبی اولنسه لر بزم قاتمزده فرقت واقع
اولماز امام شافعی قاتنده واقع اولور دلیل شافعی بودر که مکهٔ مکرمه فتح اولنمازدن
مقدم نبی علیه السلامک دختری زینب زوجی اولان ابو العاصی مکه‌ده
قیوب کندوسی مدینهٔ منوره‌یه هجرت ایلدی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم نکاح اول
ایله مکهٔ مکرمه‌ده زوجنه کوندردی بوندن معلوم اولدی که تباین دارین موجب فرقت
دکلدر وتباین دارینده احد زوجیندن انقطاع ولایت اثری واردر بو قسمه انقطاع نکاح

نكاح دكلدر بو اجلدندر كه بر حربي امان ايله دار اسلامه داخل اولسه وياخود بر مسلم دار
حربه امان ايله داخل اولسه فرقت واقع اولمز مع هذا تباين دارين موجود بو مسئله ايضاح
ايدركه اهل عدل ايله اهل بغي بيننده نكاح باقيدر مع هذا ولايت منقطعا ليكن اما سبي
بونك خلافنجه در زيرا سبي سببينك سابي ايچون صافلكني اقتضا ايدر مسببده
سابي ايچون ملك صافي اولماز الا مسبيه نك زوجندن نكاح منقطع اولمغله اولور
بو محله كلنجه شافعينك دليليدر اما بزم ايچون دليل بودر كه حق سبحانه وتعاليك
يا ايها الذين آمنوا اذا جاءكم المؤمنات مهاجرات فامتحنوهن الله اعلم بايمانهن
فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن الى الكفار قول شريفيدر اهل تفسير بو آيت
كريمه نك نزولنده ديمشلردر كه عام حديبيه ده مكه مشركلري نبي عليه السلام ايله
مصالحه ايدوب شول وجه ايله صلح اولندي كه اهل مكه دن هر كم نبي عليه السلام كلورسه
انلري رد ايليه لر ونبي عليه السلامدن مكه مكرمه يه كلن اهل مكه دن اولوب رد ايليه لر
بو منوال اوزره عهد نامه يازيلوب مهرلندكدنصكره ونبي عليه السلام حديبيه ده ايكن
سبيعه بنت الحارث الاسلميه قرار ايدوب نبي عليه السلامه كلدي وزوجي اولان
كافر دخي عقبنجه كلوب يا محمد بنم خاتونمي رد ايله حال بوكه سيزه كلنلري رد ايچون شرط
ايلدوكڭز هنوز يازيلان نامه كزك مركبي قورومدي ديدوكده بو آيت كريمه نازل اولدي
بوندن معلوم اولديكه تباين دارين موجب فرقتدر اندنصكره حق سبحانه وتعالينك
ولا جناح عليكم ان تنكحوهن قول شريفي تباين دارين موجب انقطاع نكاح ايدوكنه
حجت قاطعه در ومن هاجرت الينا بانت ولا عدة عليها وشول خاتونكه بزه هجرت
ايليه زوجندن باين اولور واول خاتون اوزرينه عدت لازم اولماز ابو حنيفه قتنده
اكر حامل اولمز ايسه اكر حامل اولورسه وضع حمل ايدنجه نكاح اولنمق جائز دكلدر
خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر انلرك قاتنده خاتونه عدت لازمدر زيرا

فرقت دار اسلامه دخولدن صکره واقع اولدی بو تقدیرجه خاتونه اسلام حکمی لازم اولور

وارتداد احد الزوجین فسخ فی الحال احد زوجینك ارتدادی فی الحال فسخدر طلاق

دکلدر وللموطوءة المهر ولغیرها نصفه ان ارتد موطوءه ایچون تمام مهر لازم اولور کرك

ردت رجل طرفندن اولسون کرك عورت طرفندن اولسون وموطوءه دن غیری ایچون

نصف مهر لازم اولور اکر ردت رجل طرفندن اولورسه ولا شیء لها ان ارتدت

اکر خاتون مرتده اولورسه مهردن برشیء یوقدر زیرا تفریق خاتون طرفندن اولمغله

معصیت اول جانبدن اولمش اولور بو معصیت ایسه موجب سقوط مهردر وان

ارتدا معاً واسلما معاً لا تبین اکر زوج وزوجه معاً مرتد اولسه لر ومعاً اسلامه کلسه لر

فرقت واقع اولمز اما قیاس بو ایدی که فرقت واقع اوله و بو قول زفردر وشافعی

دخی بونك ایله حکم ایلدی اما بزم ایچون دلیل بودر که بنی حنیفه که عربدن بر قبیله در

زکوتی وبرمملك ایچون جمله سی مرتد اولدیلر حضرت ابی بکر رضی الله عنه اوزرلرینه عسکر

کوندردکده جمله سی مسلمان اولدیلر تجدید نکاح ایله امر اولنمدیلر وصحابه دن بر فرده

تجدید نکاحی امر ایلممشدر بونلرك اجماعی ترك قیاسه حجتدر وان اسلما متعاقبین

بانت اکر زوجین متعاقبین اسلامه کلسه لر فرقت واقع اولور زیرا برینك اسلامی آخرلرده

ردتی اوزرینه مقدم اولمغله مابینلرنده اختلاف متحقق اولمش اولور اول تقدیرجه

فرقت متقرره در ولا یصح تزوج المرتد ولا المرتدة احداً مرتد ومرتده نك برکمسه نك

تزوج ایلمسی صحیح دکلدر مادامکه اسلامه کلمیه لر باب القسم بو باب قسم بیاننده در قاسم

قافك فتحی وسینك سکونی ایله مصدردر وکسر قاف ایله اقسامك بریدر بو محلده

قسمدن مراد زوج نساسنك حقنی عدالت اوزره اعطا ایلمکدر یجب العدل

فیه بالبیتوتة لا وطئاً قسمده بیتوتت جهتندن عدل واجب اولور وطی جهتندن

دکل مأکول وملبوسده دخی عدل واجبدر وبعضی بعضیندن برشیئله جائز

جائزدکلدر زیرا حق سبحانه وتعالی فان خفتم ان لا تعدلوا فواحدة او ما ملکت ایمانکم
قول شریفی بین النساء تسویه نك وجوبنه دالدر و نبی علیه السلامك من کانت له امرتان فمال
الی احدیهما جاء یوم القیمة وشقه مائل قول شریفنك وعین اشتمالی اولمغله تسویه نك وجوبنه
دلیل قویدر و عایشه رضی الله عنهادن مرویدر که نبی علیه السلام نساسی بیننده عدالت ایدردی
واللهم هذا قسمی فیما املك ولا تؤاخذنی فیما لا املك دیو دعا ایدردی وعدلك وجوبی
بیتوتت ومأکولات وملبوسات وموانست ومصاحبتده در یوقسه جماعده دکلدر
زیرا جماع نشاطه منوط برفعلدر آنده تسویه ممکن دکلدر والبکر والثیب والجدیدة و
القدیمة والسلمة والکتابیة فیه سواء بو مذکورلر حقلرنده قسمده برابردر زیرا قسم حقوق
نکاحدندر اول تقدیرجه مابینلرنده تفاوت یوقدر اکر تفضیل اولنمق جائز اولسه بین
النساء مأکول وملبوس وسائر حقوقی تسویه دنصکره قدیمه یه تفضیل وحرمت اولنسه
اولیدر زیرا وحشت قدیمه جانبندن اکثردر ابتداءً کامله کندونك حقی ایکن تنصیف
اولوب بلکه تثلیث وتربیع اولور اول تقدیرجه حرمت اولسه اولیدر نته کم لکل جدید لذة
ولکل قدیم حرمة دینلمشدر اما امام شافعی دیرکه جدیده ثیبه اولورسه اوچ کیجه
اوچ کیجه بیتوتت ایلمك کرکدر اکر بکر ایسه یدی کیجه کرکدر اندنصکره علی التسویه دور
ایلیه انس ابن مالك رضی الله روایت ایلمشدر که نبی علیه السلام بکر ترویج ایلدکده یدی
کیجه وثیب ترویج ایلدکده اوچ کیجه بیتوتت ابیوررلردی وبنه مبارك لساندن دررر
بارلرندن للبکر سبع وللثیب ثلث قول شریفنی استماع ایلدم دیو روایت ایلمشلردر
ونبی علیه السلام ام سلمه یی ترویج ایلدکده اوچ کیجه کیجه لیوب کیتمك مراد ایلدکده
ام سلمه کیتمسنه رضا ویرمیوب برده مبارکلرین دوتدقده نبی علیه السلام انه لیس بك
علی اهلك هوان ان شئت سبعت لك وسبعت للنسائی والا فثلثت وثم ادور
بیوردقده انلر دخی راضی اولمشلردر بو حدیث شریفك معنای لطیف شانی کلام بودرکه

سنك سببك ايله اهلك اوزرينه خورلق ومذلّت يوقدر يعني سنده اوچ كيجه بي
اقتضا ايلمك ايله قوم وقبيله كه مذلّت يوقدر سنك موانست ومصاحبتكه عوم رغبتدن دكلدر كه قوم وقبيله كه عار ومذلّت لاحق اوله استرسك يدي كيجه كيجه ليم ديدي
ويدي كيجه سائر نساده اكر استمز ايسك اوچ كيجه كيجه لدم صكره نيه دور ايده ريم ديو
بيورمشلردر وللامة والمكاتبة والمدبّرة وامّ الولد نصف الحرّة جاريه ومكاتبه ومدبّره
وامّ ولد ايچون حرّه نك نصفي واردر على رضي الله عنه للحرّة الثلثان من القسم وللامة
الثلث بيورمشلردر بركمسنه دن بونك خلافنه برقول روايت اولنمامشدر ولا قسم في
السفر فيسافر بمن شاء والقرعة احبّ سفرده قسم يوقدر زوج ديلدوكي خاتون ايله
سفر ايدر وقرعه ايلمك مستحبدر وقرعه مجرّد قلبلرين تطييب ايچوندر اول تقديرجه باب
استحبابدن اولمش اولور زيرا خاتونلك حين مسافرتده زوج اوزرنده حقي يوقدر مصنّفك
ولا قسم في السفر قولي مرضدن احترازدر زيرا مرض حالنده قسمده زوجانك حقي ساقط
اولماز وعايشه رضي الله عنها دن روايت دركه نبي عليه السّلام مرضي حالنده زوجات مطهره اتني
حضور شريفلرينه دعوت ايلدكده جملهسنه خطاب ايدوب بيورديلركه قسم خصوصنده
مابينكزده دور ايلمكه اقتدارم يوقدر اكر جائز كوريب اذن ويررسكز عايشه يانده اوله يم
ديو استيذان ايلدكده جملهسي اذن ويرمشلردر اكر قسم مرض ايله ساقط اوليدي نبي عليه السلام
نسادن استيذان ايلمزدي كذا في البيانية وان وهبت قسمها لضرّتها صحّ اكر خاتون
ضرّسني يعني اورتاغنه هبه ايلسه صحيح اولور زيرا امير المؤمنين سوده بنت زمعه وقتاكه
مسنّه اولدي ايسه نبي عليه السّلامك كندوسنه اعتدي بيوردقده سوده حضرتلري دخي
مراجعت ايلمك ايچون رجا ايلدي وكندونك نوبتني عايشه يه هبه ايلدي زيرا نبي عليه السلام
يوم حشرده ازواج مطهراتي ايله حشر اولمغين اول سلكده بولنمق ايچون مراجعتي رجا
ايلدكده حق سبحانه وتعالى نك وان امرأة خافت من بعلها نشوزا اواعراضا فلا جناح

جناح عليهما ان يصلحا بينهما صلحا والصلح خير قول شريفي نازل اولمشدر ولهذا ان
يرجع وقسمني هبه ايدن خاتون ايچون هبه سندن رجوع واردر **كتاب الرضاع** بو
باب رضاع بياننده در رضاع فتح را ايله وكسر ايله دخي لغتدر هو مص الرضيع من ثدي
الادمية في وقت مخصوص ويثبت حكمه وقليله وكثيره رضاع رضيعك مص ايتمسيدر يعني
امسيدر وقت مخصوصده ادميه نك ممه سندن ورضاعك حكمي ثابت اولور قليل
دخي كثيري ايله برزم قاتمزده شافعي قاتنده تحريم ثابت اولماز الا بش رضاعات ايله ثابت
اولور يعني بش دفعه مص ايلمك ايله ثابت اولور نبي عليه السلامك لا تحرم المصة
ولا المصتان ولا الاملاجة ولا الاملاجتان قول شريفي مصه وبر ايكي املاج
تحريم ثابت اولدوغنه دليل ايراد اولمشدر مصه فعل رضيعدر املاج فعل مرضعدر كه
ارضاعدر بو قول شافعينك كندو مذهبي اوزرينه در برزم ايچون دليل حق سبحانه وتعالى
نك وامهاتكم اللاتي ارضعنكم قول شريفي ونبي عليه السلامك يحرم من الرضاع ما
يحرم من النسب كلامي لطيفي در زيرا حق سبحانه وتعالى نك ارضعنكم قول شريفي اطلاق
اوزره در بين قليل وكثير فصل اولمامشدر خبر واحد ايله زياده على الكتاب جائز دكلدر
نته كم فن اصولده معلوم اهل قبولدر امام شافعينك روايت ايلدوكي كتاب ايله مردود
در ويا خود منسوخدر وابن عمر قاتنده لا تحرم المصة ولا المصتان حديث شريفي
ابن زبير روايت ايلدي ديو حكايت ايلدكلرنده ابن عمر قضاء الله ابن زبير قضا سندن
اولي در ديو بو قولي بيور مشلردر ارضعنكم قولنك اطلاقنه مخالفتي اولدوغي ايچون
في مدته لا بعدها وهي حولان ونصف وعندهما حولان رضيعك مدتنده مصي
مدتندن صكره مصي رضاع دكلدر وبو مدت ايكي بچق ييلدر امامين قاتنده ايچق
ايكي ييلدر امام زفر قاتنده مدت اوچ سنه در زيرا حول بر حالدن بر حاله تحول
صالحدر بو تقديرجه ايكي حولك اوزرينه زياده لك لازمدر زيرا ممكلر ايكي سنه دن

صکره برآوغرندن حاصل اولماز امدی برمدت لازمدرکه صبی طعامه معتاد اوله ولبنی
خاطرندن کیدره بونله اولیجق اوچ حول لازمدر امامین ایچون دلیل حق سبحانه وتعالینک
وحمله وفصاله ثلثون شهرا قول شریفیدر وحملک اقل مدتی آلتی آیدر وفصال ایچون
ایکی حول قالور ونبی علیه السلامک لارضاع بعد الحولین قول لطیفی دخی بوکا حجتدر
وابوحنیفه ایچون دلیل بنه بو آیت کریمه درزیرا حق سبحانه وتعالینک ایکی شیئی ذکر
ایلدیکه اول ایکی شیئ ایچون برمدت بوردی پس امدی بو مدت اول ایکی شیئه کمالیله
اولمق لازم اولدی ایکیدن ایچون بروقتده تعیینلی ولدوغی کبی اولدی مثلا برکمسنه
دیسه که فلان کمسنه نک بنم اوزرمده بیک اقچه سی وبش کیله بغدایی واردر ایکی آیه دکین
بو تقدیرجه ذکر اولنان ایکی آیی ایکیدن ایچون بطریق الکمال وقت مؤجل اولمش اولور
الا بوقدر واردرکه حمل حقنده عائشه رضی الله عنهانک لا یبقی الولد فی بطن امه اکثر من
سنتین ولد بفلکة مغزل قول شریفی وارد اولمغله لفظ انفصال اونور آیی اولمش
اولور آلتیدن زیاده مدت لازمدرکه لبن ایله حاصل اولان لحم تغیر غذا ایله منقطع
اولسون ایچون اما امامینک روایت ایلدوکی لارضاع بعد الحولین حدیث شریفی
استحقاقک مدتی اوزرینه محمولدر یعنی لارضاع بعد الحولین حدیث شریفندن
مراد بابا اوزرینه نفی استحقاق اجرت اولمغله محمل اولنه زیرا اجرت ایکی سنه ایله
معدوده در بالاتفاق مطلقه اولان خاتون ایکی سنه دنصکره اجرت رضاعه
مستحق دکلدر بالاجماع فحین مدت رضاع بحسه بعده رضاع ایله حرمت ثابت اولماز
کرک ممه دن کلسون کرک کلمسون اما مدت رضاعدن مقدم ممه دن کسلسه ور
خاتون ابی اول محله امزرسه حرمت رضاع ثابت اولور وصاحب عنایه دیمشدر
بعضیلر قاتنده اون بش سنه یه دکین حرمت ثابت اولور وبعضیلر قاتنده قرق
سنه دکین ثابت اولور وبعضیلر قاتنده جمیع عمرنده حرمت ثابت اولور فیحرم به ما

بما يحرم بالنسب الاجنبي ولكن رضاع ايله حرام اولور نسب ايله حرام اولان شيء الارضاعاً
ولدنك جده سي حرام اولمز ونسباً ولدنك جده سي كندونك يا اناسي ويا خود قاين اناسي
اولور ايسه حرامدر اما رضاعاً بويله دكلدر واخت ولده ورضاعاً ولدنك قز قرنداشي
حرام اولمز زيرا نسب جهتندن ولدنك قز قرنداشي يا كندونك قزيدر ويا خود خاتوننك
قزيدر بو ايسه حرام محضدر اما رضاعاً اولان حرام دكلدر وعمة ولده ورضاعاً ولدنك
عمه سي حرام اولماز نسباً ولدنك عمه سي كندونك قز قرنداشيدر اول ايسه حرام محضدر
اما رضاعاً بويله دكلدر وام اخيه واخته ورضاعاً ار قرنداشنك ورضاعاً قز قرنداشينك
اناسي حرام اولماز نسباً قرنداشنك وقز قرنداشنك اناسي كندونك اناسيدر بو ايسه حرام
محضدر اما رضاعاً بويله دكلدر اجنبيا نون بر صبي بر صبيه بر اجنبي خاتوندن امسه لر
وصبيه نك رضاعدن بر اناسي دخي اولسه اول اوغلانجغه رضاعدن اولان قز قرنداشنك
رضاعدن اولان اناسي حلال اولور وام عمه وعمته رضاعاً عمه نك ورضاعاً عمته نك
اناسي حرام اولماز نسباً باباسنك اناسي اولور ويا خود جده نك موطوءه سي اولور بو ايسه
حرام محضدر اما رضاعاً بويله دكلدر وام خاله وخالته وام خالته نك ويا خود خالته سنك
اناسي حرام اولماز نسباً بويله دكلدر حرام محضدر ولا اخا ابن المرأة لها دخي خاتوننك اوغلنك
رضاعدن قرنداشي اول خاتون حرام دكلدر بو عبارت مكرردر زيرا يوقاروده وام اخيكم
اخيه قوليله رضاعدن قرنداشنك اناسي حرام دكلدر ديمك ايدي ولا اخا ابن المرأة لها
قولي دخي عيني ايله مرأنك اوغلنك رضاعدن قرنداشي اول خاتونه حرام دكلدر
ديمكدر بو تقديرجه كرچه لفظن مغايردر لكن معناده ايكيسي دخي بردر حتى صدر الشريعه
دخي مكرر اولدوغن بيان ايلمشدر وشراحدن شيخ اسمعيل افندي فرايد ملتقى الابحر
نام مؤلفنده نوليدي بلسيدم كه مصنف بو لفظي نچون ذكر ايلمشدر خصوصاً صدر الشريعه دخي
اعلم ان هذا مكرر قولني حوذ كوريب قرائت ايلمشدر ديو ذكر ايلمشدر وقس عليه استثنا

ممكن اولان صورتي آنك اوزرينه سن قياس ايله وتحل اخت الاخ رضاعاً ونسباً كما تحل
من الاب لم اخت من امه تحل هذه الاخت لاخيه من ابيه رضاعاً ونسباً قرنداشنك
قزقرنداشي حلال اولور مثلا بابا برقرنداشنك غيري انادن برقرنداشي اولسه اول قرنداشنك
قزقرنداشي بابادن برقرنداشنه حلال اولور نسباً جائز اولديغي رضاعاً اولان قرنداشنك
جوازي اولي ايدوكي فحي ظاهردر ولاحل بين رضيعي ثدي وان اختلف زمانهما
برممه دن امن ايكي كمسه نك بيننده جمع حلال دكلدر واكر زمانلري مختلف دخي اولسه
زيرا رضاعاً قرنداش وقزقرنداش اولورلر صاحب عنايه ديمشدر كه ثديدن مراد ادمينك
ادمينك ثديدر حتى اول ايكي كمسه نك ضرع بهيمه ده جمع اولسه لر حرمت ثابت اولماز
زيرا بوحرمتك ثبوتي كرامت طريقيله در اولدر اولديغي ابن ادميه مختص قلندي ولاحل بين
رضيع وولد مرضعته وان سفل رضيع ايله مرضعه نك ولدي بيننده جمع حلال
دكلدر حضرتنه قدر اشغه دخي اولورسه وولد لبنها زوج لبنها فهو اب للرضيع وابنه
اخ وبنته اخت واخوه عم واخته عمة رضيع ايله زوجك ولدي بيننده جمع حلال
اولماز اما مرضعه نك لبني اول زوجدن اولسه بس امدي بويله اولديغي اول زوج
رضيعك رضاعاً باباسيدر واوغلي قرنداشيدر وقزي قزقرنداشيدر وقرنداشي
عميسيدر وقزقرنداشي عمة سيدر ولاحرمة لو رضعا من شاة حرمت بوقدر اكر
برصبي برصبيه برقيونون امسه لر زيرا ذكر اولنمش ايدي كه طريق كرامت ايله اثبات نه
مختصدر بهيمه يه دكل صاحب عنايه ديمشدر كه مبسوطده محمد بن اسمعيل البخاريدن
حكايت ذكر اولنمشدر كه مزبور محمد بن اسمعيل بهيمه دن دخي حرمت رضاع ثابت اولور
ديردي وشيخ ابو حفص كبير زماننده بخارايه داخل اولدقده حرمت فتوي ويردي
شيخ مشار اليه كندويه نصيحت ايدوب بومقوله سوزي سويلمه ديو تنبيه ايلدي لكن
متنصح اولمغله خلق جمع اولوب مزبور محمد بن اسمعيلي شهردن اخراج ايلديلر اومن

اومن رجل وياخود بر رجل دن امسه لر حرمت رضاع يوقدر زيرا رجلك لبني حقيقتده لبن
دكلدر ولا في الاحتقان بلبن المرأة خاتون لبني ايله احتقاندن حرمت رضا يوقدر و
لبن البكر والميتة محرم بكرك واولمش خاتونك لبني محرمدر بونلرك لبننده حرمت ثابت
اولور زيرا حقيقتده لبندر بونلردن ابنات لحم وانشا عظم حاصل اولور صبي بونلردن
متغذي اولمغله شبهه جزئيت ثابت اولور زيرا نبي عليه السلام حرمت رضاعي انشاء
عظم وانبات لحمه تعليق بيورمشلردر نته كم الرضاع ما انشر العظم وانبت اللحم
بيورمشلردر وكذا الاستعاط لبن مرأه يي صبينك بورننه صب ايلمك ايله دخي
حرمت رضاع ثابت اولور زيرا بورندن معده يه واصل اولور واندن نشو ونما حاصل
اولور صاحب اختيار ديمشلر كه برخاتون ممه سندك باشني بر صبينك اغزينه ادخال
ايلسه اما لبني بوغازينه كيدب وكيمسه دن شبهه سي اولوب حقيقتاً بلمسه حرمت ثابت
اولمازينه بوليجه دربعضي حرمت ثابت اولماز برصبيه يي اهل قريك بعضيسي ارضاع
ايلسه وبلنمسه كه قنقيسي در اول اهل قريدن بر رجل اول صبيه يي تزوج ايلسه جائزدر زيرا
نكاحك اباحتي اصلدر اول اباحت شك ايله زائل اولماز والبن المخلوط بالطعام
لايحرم طعام ايله مخلوط اولان لبن محرم دكلدر ابو حنيفه قاتنده خلافاً لهما عند غلبة
اللبن امامين ايچون خلاف واردر لبنك غلبه سنده زيرا عبرت غالب ايچوندر وتعتبر
الغالب لو خلط بماء اودواء اولبن شاة اكر لبن مرأه ما ايله وياخود دوا ايله وياخود
لبن شاة ايله خلط اولنسه اعتبار غالبه در وكذا لو خلط لبن امرأة اخرى وبه اعتبار
غالبه در اكر برآخر خاتونك لبننه مخلوط اولسه ابو يوسف قاتنده جمله سي شئ واحد حكمنده
قلنور وعند محمد يتعلق الحرمة بهما امام محمد قاتنده ايكسنه دخي حرمت متعلق اولور جنس
جنسه غالب وبر شي كندو جنسنده مستهلك اولماز مقصود براولدوغي چون ابو حنيفه
دن بو مادده ايكي روايت واردر برروايت تحريم اغلبيه تعلق ايلمك در وشافعي بونكله

حكم ایلمشدر و بر روایتده دخی تحریم ایکیسنه تعلق ایلمکدر و بو قول امام محمد و امام
زفرك قوللریدر وان ارضعت ضرتیها حرمتا و اکر خاتونك ضره سی اولان صغیره یی ارضاع
ایلسه زوج اوزرینه ایکیسی دخی حرام اولور زیرا رضاعا انا و قزی جمع ایلمك لازم کلور
بو ایسه حرامدر صاحب بدایه دیمشدر که کبیره یی ابدی تزویج جائز دکلدر اما صغیره یی
تزویج جائزدر اکر کبیره مدخول بها اولمدی ایسه اکر مدخول بها اولدی ایسه جائز دکلدر
ولا مهر للکبیرة ان لم توطاء کبیره ایچون مهر یوقدر اکر موطوءه دکل ایسه زیرا فرقت کندو طرفندن
کالمشدر قبل الدخول وللصغیرة نصفه صغیره ایچون نصف مهر واردر زیرا فرقت کندو
طرفندن اولمامشدر فیرجع الزوج به على الکبیرة ان علمت بالنکاح وقصد الفساد پس
امدی زوج صغیره ویردوکی مهر ایله کبیره اوزرینه رجوع ایدر اکر کبیره صغیره نك
نکاحنی بیلوب فساد قصد ایلدی ایسه ولا ان لم تعلم به او قصدت دفع الجوع
والهلاك او لم تعلم انه مفسد زوج صغیره یه ویردوکی مهر ایله رجوع ایلمز اکر
کبیره صغیره نك نکاحنی بلمسه ویاخود کبیره صغیره نك آجلغنی یاهلاکنی دفع قصد
ایلسه ویاخود صغیره یی ارضاع مفسد ایدوکنی بلمسه کبیره یه رجوع ایدمز زیرا ارضاع
فساد نکاحه علت دکلدر وارضاع فساد نکاح ایچون موضوع دکلدر و ضمان تسببده
تعدی اوزرینه مبتنیدر نیچون تعدی بولنسه ضمان واجب اولور والا تعدی بولنماز
ایسه ضمان واجب اولماز نته کیم یول اوزرنده قیو قازوب برکمسنه دوشسه حفر بئر
ایدن کمسنه تعدی ایلمش اولدیغی ضمان لازم اولور کند و ملکنده اولسه تعدی بولنمامش
اولور اول وقت ضمان لازم کلمز والقول قولها فیه قول خاتونکدر بو فعلده یعنی فسادی
بلمدم و دفع جوع ایچون ایلدم دیمکده یمینی ایله وانما یثبت الرضاع بما یثبت به المال رضاع
ثابت اولور شول شیء ایله که اول شیء ایله مال ثابت اوله یعنی اولور مثلا ایکی رجلك
شهادتی ویاخود بر رجل و ایکی خاتونك شهادتی ایله ثابت اولدوغی کبی رضاع دخی شهادت ایله

ايله ثابت اولور امام ديركه بر خاتونك شهادتيله ثابت اولور ثقات عدالت ايله موصوف اولسه
زيرا بو حرمت حقوق شرعدن بر حقدر خبر واحد ايله ثابت اولور نته كم بر كمسنه لحم اشترا ايلسه و بر
كمسنه دخي خبر ويرسه كه ذبيحهٔ مجوسيدر اول لحم حرام اولور ولو قال هذه اختي من الرضاع
ثم ادعى الخطاء صدقا اگر بر رجل شو خاتون بنم رضاعا قزقرنداشمدر ديسه بعده خطا ايتدوكني
ادعا ايلسه تصديق اولنور مثلا بر رجل ظن ايلديكه كندو ايله فلانه بينلرنده رضاع اوله بعده
تفحص و سؤالدن صكره حقيقت حاله واقف اولديكه بو غلطمش عذري مقبول اولوب قولي
تصديق اولنور **كتاب الطلاق** بو كتاب طلاق بياننده در طلاق اسمدر تطليق
معناسنه سلام تسليم معناسنه اولدوغي كبي طلاق لغتده رفع قيددن عبارتدر نته كم
اطلق الفرس والاسير دينلور و نكاحده تفعيل و نكاحدن غيريده افعال ايله استعمال اولنور
بو اجلدندركه بر كمسنه خاتوننه تشديد لام ايله انت مطلقة ديسه نيته احتياج سز طلاق
واقع اولور اما تخفيف لام ايله ديسه نيته محتاج اولور معلوم اوله كه اصلنده طلاق حرام
در زيرا سنت انبيا اولان نكاحي قطعدر نته كم نبي عليه السلام ابغض المباحات عند الله
الطلاق بيورمشلردر لكن نسانك افعال قبيحه لرندن خلاص اولمق ايچون طلاق مشروع
اولمشدر زيرا خواتين طائفه سينك اكثرينك رأيلري كج و عقللري ناقص و سفاهتلري
غالب و قلت يقين و سوء تدبير و كفران نعم ازواج و تضييع اموال معصومه و هدم اعراض
مصونه و افشاء اسرار مكنونه دن خالي دكللردر اگر طلاق مشروع اولمسه حزن ابدلره قلمق
لازم كلوردي بو مقوليه مبتلا اولنلره خلاص ممكن اولميوب هو رفع القيد الثابت شرعا
بالنكاح طلاق شرعا نكاح ايله ثابت اولان قيدي رفعدر و طلاق ويرن كمسنه عاقل و بالغ
اولمق شرطدر و خاتون دخي نكاحنده اولمق كركدر و ياخود بر عدتده اوله كه طلاقه محل
اوله مصنفك شرعا قوليله حل و ساق كبي حسا ثابت اولان قيدن رفعي ثابت خارج
اولدي و بالنكاح قوليله قيد عتاق رفعي خارج قلدي و بعضيلر ديمشلردر ايقاع طلاق

مباح دكلدر الاحضرورت حالنده نته كم نبي عليه السلام لعن الله كل ذواق طلاق بيورمشلردر وعامه
علما اطلاق نصوص ايله كه حق سبحانه وتعالينك ولا جناح عليكم ان طلقتم النساء قول شريفي
وينه يا ايها النبي اذا طلقتم النساء فطلقوهن قول لطيفني استدلال ايدوب اباحته ذاهب
اولمشلردر تطليقها واحدة في طهر لا جماع فيه فتركها حتى تمضي عدتها وطلاق اوچ قسمدر
برسي احسن وبرسي حسن وبرسي بدعيدر امدي طلاقك احسني خاتوني تطليقة واحدة
ايله تطليق ايلمكدر بر طهرده كه انده جماع اولميه وخاتوني ترك ايليه عدتي كچنجه زيرا صحابه
كرامين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين طلاقده واحده اوزرينه زياده نك تركيني مستحسن كوررلردي
زيرا بو ايله اوليجق مراجعه تدارك ممكن اولوب صكره ندامت چكمزدي وحسنه وهو سني
تطليقها ثلاثا في ثلاثة اطهار لا جماع فيها ان كانت مدخولا بها وطلاقك حسني سنيدر
واول سني تطليق خاتوني اوچ طهرده اوچ دفعه تطليقدر كه اول اطهارده جماع اولميه
اكر مدخول بها اولورسه امام مالك ديديكه اوچ طهرده اوچ طلاق بدعيدر مباح اولان
انجق واحده در طلاقده اصل حظردر حلاص حاجتي ايچوندر بو ايسه واحده ايله حاصل
اولور بزم ايچون دليل حديث ابن عمردر كه خاتوننى حالت حيضده تطليق ايلدكده نبي عليه
السلام ما هكذا امرك الله تعالى انما السنة ان تستقبل الطهر استقبالا فتطلقها
لكل قرء تطليقة بيورمشلردر ولغيرها طلقة ولو في الحيض وطلاقك حسني مدخول بها
دن غيري ايچون طلقة واحده در اكر حيضده دخي اولورسه والآيسة والصغيرة والحامل
يطلقن للسنة عند كل شهر واحدة ايسه وصغيره وحامل طلاق سني ايله تطليق اولنور كه هر
آيده بر طلاق ايله بونلرحقنده شهر حيض مقامنه قائم درد اولورنته كم حق سبحانه وتعالى واللائي
يئسن من المحيض من نسائكم ان ارتبتم فعدتهن ثلثة اشهر قول شريفي بوكا دليلدر وعند محمد
لا تطلق الحامل للسنة الا واحدة امام محمد قاتنده حامل طلاق سني ايله مطلقه اولماز
الا بر طلاق ايله مطلقه اولور وجاز طلاقهن عقب الجماع ايسه وصغيره وحامله طلاقي

في جماع عقبنده جائزدر زيرا بعد الجماع طلاقك مكروه اولمسى حبل توهمي ايچوندر بونلرده ايسه توهم
يوقدر وبدعيه تطليقها ثلثا او ثنتين بكلمة واحدة وطلاقك بدعيسى كلمهٔ واحده ايله خاتوني
اوچ ويا ايكي طلاق ايله تطليق ايلمكدر مثلا انت طالق ثلثا ويا خود انت طالق ثنتين ديمكلر
بوايسه ائمهٔ حنفيه قاتنده حرامدر لكن بو قولي اشلرسه بينونت واقع اولور وحرمت غليظه
ايله حرام اولور بدعي دخي ايكي نوعدر بري من حيث العدد وبري من حيث الوقتدر
ثلث وثنتين لفظي من حيث العدد اولان طلاقدر او في طهر واحد لا رجعة فيه ان كان مدخولا
بها ويا خود طهر واحدده كه آنده رجعت اولميه اوچ كوندن صكره ينه بر طلاق ويره وبعده اون
كوندن صكره مرارا تطليق ايليه مثلا طهر واحدده ابتدا بر دفعه بر طلاق ويره بعده بش اون
كوندن صكره بر طلاق دخي ويره كرچه دفعهٔ واحدة واقع اولمدي لكن بر طهرده واقع اولمغله
ينه بدعي اولدي اكر خاتون مدخول بها اولورسه او في طهر جامعها فيه ويا خود بر طهرده طلاقا
واحدا ايله تطليق ايلسه كه اول طهرده خاتونه جماع ايلمش اوله كرچه من حيث العدد مخالفت
اولمدي لكن من حيث الوقت بولنمش اولدي بو دخي بدعيدر وكذا تطليقها في الحيض
ويجب مراجعتها ان كانت مدخولا بها في الاصح وقيل يستحب ينه طلاق بدعيدر اكر حيضده
تطليق ايدرسه واكر مدخول بها اولورسه خاتونه مراجعت واجب اولور اصح روايتده ومستحب
دخي دينلمشدر واجب اولان مثال ابن عمر رضي الله عنه عهد رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلمده خاتوننه طلاق ويرمش ايدي باباسي عمر رضي الله عنه نبي عليه السلامدن سؤال ايلدكن
مر ابنك فليراجعها ثم ليمسكها حتى تطهر من الحيض ثم ان شاء امسك بعد وان شاء
طلق قبل ان يمسها حديث شريفي ايله جواب ويرمشلردر فاذا طهرت ثم حاضت ثم طهرت
طلقها ان شاء تا كه ان مراجعت اولنان خاتون طاهر اولسه اندن صكره حائض اولسه اندن صكره
ينه طاهر اولسه زوجي ديلرسه اول خاتوني تطليق ايدر ديلرسه امساك ايدر زيرا ايكي طلاقك
بيني حيض كامل ايله فصل سنتدر وقيل يجوز ان يطلقها في الطهر الذي يلي تلك الحيضة

ودنیلدیکه خاتونه طلاق ویرمك جائز اولور شول طهرده که ذکری سبقت ایله حیضهٔ اولی ایله
زیرا حال حیضنده ویردوکی طلاق مراجعت ایله منعدم اولور کلانه طلاق ویرممش اولدی صکره
کلن طهرده ویردوکی طلاق مسنون اولور بو قول صحاوبیندر ولو قال للموطوءة انت طالق
ثلثا للسنة وقع عند کل طهر واحدة واکر موطوءه سنه سن اوچ طلاق ایله طالق سن سنت ایله دیسه
امامنیتی اولمسه بر طهرده بر طلاق واقع اولور نیت دخی ایلمسه یه طهرده بر طلاق واقع اولور زیرا
السنةده الف لام وقت ایچوندر یعنی وقت السنة طهر لا جماع فیه دیمکدر ابن همام دیمشدر که
لام اختصاص ایچوندر معنی طلاقا مختصا بالسنة دیمکدر سنت ایسه مطلقدر مطلق ایسه کماله
منصرف اولور سنیدر عددا و وقتا بو تقدیرجه ثلثا لفظی اظهار اوزرینه صرف ایلمك واجبدر
هر طهرده بر طلاق واقع اولور واکر موطوءه اولان خاتون ذوات الحیضدن اولورسه اکر ذوات
الاشهردن اولورسه فی الحال بر طلاق واقع اولور و بر دخی کلجك آیده واقع اولور و بر دخی اندن
صکره کلجك آیده واقع اولور واکر موطوءه دکل ایسه فی الحال بر طلاق واقع اولور اندن صکره خاتونك
اوزرینه برشی واقع اولماز تزوجدن اولدن تقدیر کلام انت طالق ثلثا لوقت السنة دیمش اولدی خاتونك
حقنده ایسه وقت سنت باقی قالمدی اوزرینه عدت اولمدوغی ایچون اما موطوءه بونك خلافنجه در
وان نوی الوقوع جملة صحت نیته واکر انت طالق ثلثا للسنة قولیله ثلثك جمله وقوعنه نیت ایلسه اول
کمسنه نك نیتی صحیح اولور یعنی طلاق ثلثه واقع اولور ویقع طلاق کل زوج عاقل بالغ ولو کان
مکروها هر عاقل و بالغ اولان زوجك طلاقی واقع اولور اکر مکروه دخی اولورسه امام شافعی
دیرکه مکروهك طلاقی واقع اولماز زیرا ایقاع طلاق قصدی اختیاره معتمددر مکروه ایسه
اختیاری یوقدر اما هاذل بونك خلافنجه در زیرا هاذل لفظ طلاقی اختیاری ایله تکلم
ایدر بز دیرزکه مکروه منکوحه سینه ایقاع طلاقی قصد ایلدی زیرا انلره اولان شریتنی
بلمشدر که بری طلاق و بری جعلدر کدر بس امدی اهون اولانیکی طلاقدر انی اختیار ایلدی
جونکه اهون شریتی اختیار ایلمك قصد ایلدی یعنی ایلدوکی قیتی ظاهردر اوسکان

سكران وياخود سكران دخي اولورسه طلاقي واقع اولور وعتاق وخلقي دخي واقع اولور ائمه حنفيه
قاتنده اما امام شافعينك بو قولنده كه كرخي وطحاوينك قوليدر سكرانك طلاقي واقع اولماز
زيرا ايقاع طلاق قصد صحيحه معتمددر وسكرانك ايسه قصد صحيحي يوقدر بو تقديرجه سكران نائم
حكمنده اولمش اولور بلكه نائمدن دخي قويدر زيرا نائمي اويانديرسلر اويانور اما سكران اويانماز
اما ائمه حنفيه ايچون دليل سكران اولان كمسنه حرام اولان شيء ايله سكران اولمشدر مثلا خمر
ونبيذ كبي وازالۀ عقلنه سبب معصيت اولان شيدر پس اسدي زجرا انك عقلي باقيه
حكمنده قلندي واخرس باشارته المعهودة وياخود دلسز دخي اولورسه اشارۀ معهودهسي
ايله طلاق واقع اولور زيرا دلسزك اشارۀ معهودهسي عبارهده مقامنه قائمدر يعني قائم اولور
دفع حاجت ايچون لا طلاق صبي ومجنون ونائم صبي ومجنون ونائمك طلاقي واقع اولماز زيرا
نبي عليه السلام كل طلاق جائز الا الطلاق الصبي والمجنون بيوردقلري عدم وقوعنه دليلدر
نائمك طلاقنك عدم جوازي تكلمنده عديم الاختيار اولدوغيدر وسيد على زوجه عبده وسيدك
قولنك زوجهسي اوزرينه طلاقي واقع اولماز ابن عباسدن مرويدركه بر رجل نبي عليه السلامه
كلوب يا رسول الله افندم بكا جاريهسني تزويج ايلدي شمدي تفريقمزي مراد ايلدي ديدكده نبي
عليه السلام منبره صعود ايدوب يا ايها الناس ما بال احدكم يزوج عبده من امته ثم يريد ان
يفرق بينهما انما الطلاق لمن اخذ بالساق بيورمشلردر بو حديث شريف سيد عبدينك
زوجهسنه طلاقه مالك اولمدوغنه دليلدر واعتباره بالنساء فطلاق الحرة ثلثة ولو كان
تحت عبد وطلاق الامة ثنتان ولو تحت حر طلاقك اعتباري نسايهدر پس امري
حرهنك طلاقي اوچدر اگر تحت عبدده دخي اولورسه وامهنك طلاقي ايكيدر اگر تحت
حرهده دخي اولورسه وامهنك طلاقي ايكيدر اگر تحت حرده دخي اولورسه امام شافعي
ديركه عدد طلاق رجالك حالي ايله معتبردر زيرا نبي عليه السلام الطلاق بالرجال والعدة
بالنساء بيورمشدر زيرا صفت مالكيت كرامتدر وادميت ايسه كرامتي مستبدعنهدر ومعناي

ادميت حرده الكلدر اويله اولسه ما لكيتي دنخي ابلغ واكثر اولور بزم قاتمزده اعتبار عدد طلاق
نسايه در جميع طلاق حره اوجدر وجميع طلاق امه ايكيدر كرك زوجي حر اولسون كرك
عبد اولسون حتى عايشه رضي الله عنها نبي عليه السلامدن طلاق الامة ثنتان وعدتها حيضتان
حديث شريفني بيورمشلردر **باب ايقاع الطلاق** بو باب ايقاع طلاق بياننده در وقتا كه
مصنف اصل طلاقدن فارغ ووصفندن فارغ اولديسه نوعنه شروع ايلدي اولدخي ايكي نوعدر
بري صريح وبري كنايه در پس امدي صريح اصوليين قاتنده شول لفظدر كه مراد اندن ايله مكشوف
اولوب مجرد سماعله سامعك فهمي كما سبقت ايليه كرك حقيقة كرك مجاز اصريحه ما استعمل
فيه خاصة ولا يحتاج الى نية طلاقك صريحي شول لفظدر اول لفظ خاصة طلاقده
استعمال اولنه ونيته محتاج اولميه وهو طلاقده استعمال مخصوص اولان لفظ انت
طالق ومطلقة وطلقتك ويقع بكل منها واحدة رجعية انت طالق وانت مطلقة و
طلقتك لفظلريدر وبو لفظلرندن هر بري ايله طلاق رجعيه واحده واقع اولور والفاظ
مذكوره صريحه در طلاقده استعمال اولنوب غيرده استعمال اولنماز صريح ايسه حق سبحانه
وتعالى الطلاق مرتان فامساك بمعروف او تسريح باحسان قول شريفي ايله رجعيني تعقيب
ايدر زيرا بو كلام معجز نظام طلاق صريحدن صكره رجعته مالك اولدوغنه دلالت ايدر
زيرا علما فامساك بمعروف ايله مراد رجعتدر او تسريح باحسان ايله مراد ترك در ديمشلردر
وجناب رب العزة عزت اسماؤه رجعته امساك تسميه ايلمشدر زيرا امساك ابقاء الشيء
على ما كان فما دامت العدة باقية ايدوكي ظاهردر بعد طلاق الصريح نكاح باقي
ايدوكنه حق سبحانه وتعالى نك وبعولتهن احق بردهن قول شريفي ده الدر زيرا بعد الطلاق
بعل تسميه اولنديغي بوندن معلوم اولديكه طلاق رجعي زوجيتي رفع وابطال ايلمز وان
نوى الاكثر او بائنة واكر واحده رجعيه دن اكثر دخي نيت ايلدي ايسه ويا خود واحده
بائنه نيت ايلدي ايسه ويا خود واحده بجه بائنه يه نيت ايلدي ايسه ينه واحده رجعيه

رجعيه واقع اولور وقوله انت الطلاق وانت طالق الطلاق وانت طالق طلاقا فانه يقع بكل منها
واحدة رجعية وان نوى ثنتين او باينة رجلك انت الطلاق وباخود انت طالق الطلاق وبا
خود انت طالق طلاقا قولي بو قوللرك كليسى ايله واحدة رجعيه واقع اولور اكر ايكي طلاقه و
ياخود باين طلاقه نيت دخي ايدرسه زيرا بونده لفظ طلاق صريحا ذكر اولندي صريحده ايسه
واحدة رجعيه واقع اولور كرك نيت ايلسون كرك ايلسون وكاه مصدر ذكر اولنور اسم مراد
اولنور رجل عدل اي عادل وفلان عالم علم اي عالم ديمك اولور وان نوي بانت طالق و
بطلاقا اخرى وقعتا واكر انت طالق ايله طلاق واحده وبطلاقا ايله طلاق اخرى
نيت ايليه ايكي طلاق رجعي واقع اولور زيرا بونلرك هر بري ايقاع طلاقه صالحدر
صاحب عنايه ديمشدر كه بر كمسنه انت طالق الطلاق ديسه وطالق لفظي ايله واحده و
الطلاق لفظي ايله طلاق اخرى مراد ايلدم ديسه اكر زوجه موطوءه دكل ايسه طلاق ثاني
لغو اولور واكر موطوءه ايسه ايكي طلاق رجعيه واقع اولور وان نوي الثلث وقعهن واكر انت
الطلاق وياخود انت طالق الطلاق ايله ثلث نيت ايدرسه اوج طلاق واقع اولور زيرا
مصدر جنسدر احتمال كل ايله ادناية محتملدر ولفظ مصدر مفرددر عددا ورزينه دلالت
ايلمز ثلث ايسه واحد اعتباريدر تمام جنس اولدوغي ايچون ثنتان دخي امه حقنده عدد
محضدر اكر زوجه سي امه ايسه طلاق كامل واقع اولور زيرا امه نك طلاق كاملي ايكيدر
ويقع الطلاق باضافته الى جملتها كما مر هم طلاق واقع اولور خاتونك جمله وجودنه
طلاقي اضافت ايله انت طالق ديمكله نته كم مرور ايلمشدر والى ما يعبر به عن الجملة
وجمله وجوددن تعبير اولنور شيئه اضافت ايله دخي طلاق واقع اولور كالرقبة والعنق
والراس والوجه والروح والبدن والجسد والفرج جمله وجوددن تعبير اولنور شيلر بونلردر
زيرا بونلرك هر بري وجوددن معبردر مثلا رقبه ده حق سبحانه وتعالى نك فتحرير
رقبة قول شريفي كبي وعنقده فظلت اعناقهم لها خاضعين كلام لطيفي ايله ذ اتلري

مراد ایدوکی وراسه مثلا فلان رأس القوم دیجوان رأسك ای ببقاء نفسك و ذاتك
دیمکدر حق سبحانه وتعالینك ویبقی وجه ربك قول شریفیدر وجهه مثال ولسان عربده
یا وجه العرب وامری حسن مادام رأسك سالم دینلور وبنه لسان مزبورده هلاك زوجه
استعمال اولنور نفسنه معناسنه وبون وجسد خود ظاهردر فرجه مثال نبی علیه السلامك
لعن الله الفروج قول شریفی ایله مراد اولان نسا طائفه سیدر واعضاء مذکوره نك هر برینه
مثال رقبتك وعنقك وروحك ورأسك ووجهك وبدنك وجسدك وفرجك طالق
دیسه طلاق واقع اولور امّا الرأس منك طالق دیسه واقع اولماز ویاخود التی خاتونك
باشنه فیوب هذا العضو منك طالق دیسه بینه طلاق واقع اولماز کذا فی البیانیة او
باضافته الی جزء شایع منها کنصفها وثلثها ویاخود خاتونك جزء شایعنه طلاقك
اضافتی ایله دخی طلاق واقع اولور خاتونك نصفی وثلثی کبی زیرا شایع بر تصرفات سائره
ایچون ربیع کبی در نصف وثلث دخی محل طلاقدر لکن اطلاق متجزی اولماز ضرورةً کلده
واقع اولور لا باضافته الی یدها او رجلها او ظهرها او بطنها خاتونك النه واباغنه و
ارقسنه وقارننه طلاقی اضافت ایله طلاق واقع اولماز زیرا بونلرك بری ایله کلدن تعبیر
اولنماز اگر سائل سؤال ایدوب بره اضافت ایله طلاق واقع اولماز زیرا ید جمله بونون
تعبیر اولنماز دیوك یا حق سبحانه وتعالینك تبت یدا ابی لهب ونبی علیه السلامك
علی الید ما اخذت وبنه حق تعالینك وانه آثم قلبه وما الفت بین قلوبهم قول شریفلرینه
نه دیرسون دیو جواب طلب ایدرسه جواب ویریلور که ید وقلبك لغة استعمالی عرفاً معروف
دکلدر وید وقلبك جمله دن تعبیر اولمسی نوررت اوزره واقعدر النادر کالمعدوم امّا
اگر قومه ید وقلب جمله دن معتبر اولوق عادتلری ایسه انلرده طلاق واقع اولور ولو طلقها
نصف تطلیقة او سدسها او ربعها طلقت اگر خاتون نصف تطلیقه ایله تطلیق ویاخود
سدسنی ویاخود ربعنی تطلیق ایلسه طلاق واحد ایله مطلقه اولور زیرا طلاق متجزی اولماز

اولماز ومتجزی اولمیانی ذکر کلیسنی ذکر کبیدر وقصاصدن بعضسی عفو کبیدر زیرا کلام عاقلی
القادن صیانت ومحرم محرمدن صبیح اوزرینه تغلیب ایچون کل صرف اولوردیلی علی قدر الامکان
اعمال ایچوندر زیرا ایچون متجزی اولمیان شیء اوزرینه دلیل اقامت اولدنسه حکم اکمل اوزرینه واجب
اولور اگر حکم اکمل اوزرینه اولمسه ابطال دلیل لازم کلور ویقع فی انت طالق ثلثة انصاف
تطلیقتین من ثلث سن ایکی طالقك اوچ نصفی ایله طالقسن قولنده اوچ طلاق واقع
اولور زیرا ایکی طلاقك نصفی بر طلاق قدر وایکی طلاقك اوچ نصفی ضرورة اوچ
طلاق قدر یعنی اوچ طلاق اولور صاحب عنایه دیمشدر که بعض مکسنه لر بو کلام بر کلام
مهمل ربونده بر شیء واقع اولماز دیمشلر وانلردن بعضیلری بر طلاق واقع اولور
وعود دلك ذکری لغو اولور ایچون انت طالق قولی قالور بو قول ایله بر طلاق واقع
اولور دیمشلر در بر قائل ایچون دیمك وارد رکه بو کلام اراده اولان محلده یا حقیقت
اوله ویاخود مجاز اوله اویله اولسه حقیقت اولمغه طریق یوقدر زیرا لفظ ما وضع له دە
استعمال اولنمدی ومجازه دخی طریق یوقدر زیرا عدم تصور حقیقت وعدم اتصال
اولمغله جواب ویریلور که اول کلام مجازدر وتصور حقیقت ابو حنیفه قاتنده جوازینه شرط
دکلدر اتصال ایسه موجوددر بو کلام ذکر جز واراده کل قبیلندندر عدم اتصال دیدوکلری
اصلی یوقدر وفی ثلاثة انصاف تطلیقة یقع ثنتان وانت طالق ثلثة انصاف تطلیقة قولنده
ایکی طلاق واقع اولور بو قول امام محمددن منقولدر ناطفی اجناسنده وعنایی جامع
الصغیرین شرحنده بو کا ذاهب اولمشلردر زیرا ثلثة انصاف تطلیقة ونصف تطلیقة
دیمکدر طلاق ایسه تجزی قبول ایلمدك ایله ایکی واقع اولور وقیل ثلث دیلمشدر که اوچ
طلاق واقع اولور زیرا اوچ نصف هر بری تطلیقة واحده اولور زیرا تجزی قبول ایلمز
وفی من واحدة الی ثنتین او ما بین واحدة الی ثنتین واحدة وانت طالق من واحدة الی ثنتین
قولنده بر طلاق اولور یعنی سن بردن ایکی یه دکین طالقسن ویاخود سن بر ما بیننده

ایکی یه دکین خالقسین دیسه برطلاق واقع اولور ابو حنیفه قاتنده وعندهما ثنتان امامین قاتنده
ایکی طلاق واقع اولور وفی الی ثلث ثنتان وانت طالق من واحدة او ما بین واحدة الی ثلث
قولنده ایکی واقع اولور ابو حنیفه قاتنده غایتا ولی تحت معنیاده داخل اولور ثانیه داخل
اولماز وعندهما ثلث امامین قاتنده اوچ طلاق واقع اولور آنلرک قاتنده ایکی غایت
اولنده داخل اولور حتی اولیلر ایکی طلاق واقع اولور وثانیده اوچ واقع اولور امام زفر
زفر دیرکه غایتین دن برشی معنیا تحتنه داخل اولماملغله اولی ده برشی واقع اولماز اما
ثانیده برطلاق واقع اولور وقیاس دخی بودر زیرا برکمسنه شو دیواردن شو دیواره دکین
بیع ایلدم دیسه مبیع اولان ایکی دیوارک مابینی اولمش اولور امامینک قوللرینک
وجهی استحساندر زیرا که بومقوله کلامک مثلی عرفده ذکر اولنسه کل مراد اولنور نته کیم
سن برغیری کمسنه یه خذ من مالی من درهم الی مائة دیسک یوز درهمک اخذنه اذن ویرمش
اولورسن زیرا مطلق متعارف اوزرینه محمولدر ابو حنیفه ایچون دلیلی عقلی بودر که
بومقوله کلام مثللودن عرفا مراد الاکثر من الاقل والاقل من الاکثر مفهوم اولور یعنی آزده چوق
وچوقدن آز مراد اولنور اولا اولسه واحد ایله ثلثه نک مابینی ثنتین در دیس امدی مراد اولان
ثنتین در مثلا سنی من ستین الی سبعین او ما بین ستین الی سبعین دینلدکده مراد
اولان اکثردن اقل اقلدن اکثردر وبو قاروده امام زفر اولی ده برشی واقع اولمیوب ثانیده
برشی واقع اولور ومبیع ما بین الحائطین در دیو تنظیر ایلدوکی اجلدن اصمعی
هرون الرشید قپوسنده زفره دیدیکه سن نه دیرسین شول رجل حقنده که کندونه قاچ
یاشنده سین دیو سؤال اولندقده ستین الی سبعین دیدوکده اول آدم طقوز یاشنده
اولورمی بوقسه دخی زیاده می اولور دیو سؤال ایلدکده امام زفر متحیر اولدی وفی واحدة
فی ثنتین واحدة ان لم ینو شیئا او نوی الضرب والحساب انت طالق واحدة من
ثنتین قولنده برطلاق واقع اولور اکر برشیئه نیت ایلمزایسه ویاخود ضرب وحسابه نیت

نیت ایلدایسه زیرا ظاهر مظروفیك برشئ زیاده ایلمز انژ ضرب تکثیر اجزاده در یوقسه مضروبده
اثری یوقدر بو تقدیرجه تعدد اقتضا ایدر ایلمز صاحب کافی دیمشدر که اگر ضرب ایله مضروب
زیاده اولسه دنیاده برفرد فقیر اولمازدی زفر و شافعی دیرلرکه ایکیده واقع اولور ضرب ایله عمل
ایدوبن زیرا بری ایکی یه ضرب ایلسك ایکی اولور امدی بونده دخی واقع اولور وان
نوی ثنتین فثلث او مع ثنتین فثلث اگر انت طالق واحدة و ثنتین و یاخود انت
طالق واحدة مع ثنتین نیت ایلسه اوچ طلاق واقع اولور زیرا اولکسنه معنی اجتماع
و مقارنتی محتمل اولدن کلمهٔ نیت ایلدی واو عاطفه معطوف ایله معطوف علیهی
جمع ایدر و ظرف مظروفنی واکا مقارن و متصل اولانی جمع ایلدوکی کبی و فی معه معناسنه
کلور حق سبحانه و تعالینك فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی مع عبادی دیمکدر
بو تقدیرجه اوچ طلاق واقع اولور و فی غیر الموطوءة یقع واحدة مثل واحدة و ثنتین
غیر موطوءه ده انت طالق واحدة و ثنتین مثللو طلاقده بر طلاق واقع اولور زیرا غیر
موطوءه ده برکره طلاق واقع اولورو اول فوره صکره طلاق آخره محل قالمز وان نوی
مع ثنتین فثلث فیهما اگر انت طالق واحدة لفظنده مع ثنتین نیت ایدرسه اوچ طلاق
واقع اولور غیر موطوءه ده ایضا موطوءه اولان خاتونده واقع اولدوغی کبی و فی ثنتین
فی ثنتین یقع ثنتان وان نوی الضرب انت طالق ثنتین فی ثنتین قولنده ایکی
طلاق واقع اولور اگر ضربی دخی نیت ایدرسه زیرا ضرب مضروبك اجزاسنی زیاده
ایدر یوقسه نفس مضروبده برشی زیاده ایلمز و فی انت طالق من هنا الی الشام واحدة
رجعیة وانت طالق من هنا الی الشام قولنده طلاق واحده رجعیه واقع اولور امام
زفر دیرکه طلاق باینه واقع اولور زیرا طلاقی طول ایله وصف ایلدی طول ایسه
قوتیه استعمال اولنور و شدتك قوتی ابطال قبولدن امتناعی ایله ظاهر اولور بو ایسه
باین در رجعی دکلدر و اگر دینلور ایسه که نیچون طلاقی طول ذکری ایله تصریح اولنمه

مثلا انت طالق تطليقة طويلة دیسه امام زفر قاتنده طلاق رجعی واقع اولور طول ایله تعلیقی
بحثه صحیح اولور سائله جواب ویریلور که تیجان الی الشام دیو طول ایله کنایه ایلسه کنایه ایسه صریحدن
اقوی در بزم ایچون دلیل بودرکه طلاق حقیقة قصره محتمل دکلدر زیرا الطلاق جسم دکلدر که
بنفسه قصره محتمل اوله بلکه حکمنك قصریدر بو ایسه رجعیدر بائن اولمغله محتمل دکلدر
وفی انت طالق بمکة او فی مکة تطلق للحال حیث کانت وانت طالق بمکة او فی مکة قولنده فی
الحال طالق اولور خاتون هر قنغی مکانده وهر قنغی شهرده اولورسه زیرا طلاقك بر مکانه ایده
بر مکانه اختصاصی یوقدر ولو قال اذا دخلت مکة او فی دخولك مکة لا یقع الطلاق
یقع مالم تدخلها واکر رجل خاتوننه قچان سن مکه یه داخل اولورسن ویاخود سنك
مکه یه دخولنده سن طالقسن دیسه مادامکه مکه یه داخل اولمیه طلاق واقع اولماز وکذا
الدار دارده دخی حکم بویلهدر مادامکه دخول بولنمیه طلاق واقع اولماز فصل مصنف
طلاق بحثنده بر قاچ فصول ذکر ایلمشدر بو فصل طلاقی زمانه اضافت ایدوب کلمهٔ شرطی ذکر
ایلمدی ایلمدن وطلاقی زمانه اضافتدن مراد اولان معنی وقت تکلم طلاقدن حکمنی تاخیردر
وقالت انت طالق غدا او فی غد یقع عند الصبح اکر زوج خاتوننه یارین سن طالقسن دیسه ویاخود یارنده طالقسن دیسه
طلاق صباح وقتنده واقع اولور زیرا اول خاتون کلی غددن طلاق ایله موصوفه اولدی
وغد تکلم ایلدوکی کوندن صکره کلان جمیع نهارك نهارده طالقدر واول جزءکه وقت
فجردر اول وقت فجردر وقتده واقع اولور وفی غد ده دخی وقت فجردر واقع اولور
اما اویله دکلدر که کلی غدده طلاق ایله موصوفه اوله انجق غدك بر جزؤندن مطلقه اولمقدر
بو قسه کلی سنه دکل بویله اولیجق جزء اول سائر اجزادن اولیدر سبق ایلدوکی ایچون
ومعارضی اولمدوغی ایچون وان نوی الوقوع وقت العصر صحت دیانة واکر وقوع
طلاقی انت طالق غدا لفظنده وقت عصرده نیت ایلسه دیانة صحیح اولور قضاءً
دکل زیرا زوج عمومه تخصیص نیت ایلدی وتخصیص ایسه محتملدر ونیت محتمل صحیحدر

مجموعه ديانة تصديق اولنور لكن ظاهره مخالفدر زيرا غد لفظي جميع اجزاء نهارك جمله سنك
اسميدر اول اجلدن قضاءً تصديق اولنماز واكر بر سائل سؤال ايدرسه عام كه مشفقة
الحدود اوله افراده متناول اولور ولفظ غد بويله دكلدر وغدده اول واوسط وآخر
توهم اولنماز زيرا غد اجزا ايله در افراد ايله دكلدر بو تقديرجه آخر نهاره تخصيص اولماز
زيرا غدده عموم يوقدر عموم اولميجق تخصيص اولماز جواب ويريلور كه تخصيص ايله
مراد حقيقت ومجاز در زيرا اطلاق كل وارادهٔ جزء مجاز قبيلندندر بويله اولميجق
حقيقت ترك اولنوب مجازه ارتكاب اولندي وسعدي افندي دخي بو قولي تأييد
ايدوب بيورر لر كه بونده مجازلق واردر زيرا مراد كلدن جزئيتدر وبويله اولميجق
اجزا افراد منزله سنه تنزيل اولنمش اولدي اكر معنا بويله مراد اولمسه لفظ غد نكره در
سياق اثباتده واقع اولمغله عام اولمزدي وفي الثاني يصدق قضاءً ايضاً
ثانيده يعني انت طالق في غد لفظنده وقوع طلاقي وقت عصره نيت ايلسه قضاءً
تصديق اولنور ديانة تصديق اولدوغي كبي ابو حنيفه قاتنده خلافاً لهما امامين
ايچون خلاف واردر زيرا امامين ديرلر كه اولده اولدوغي كبي ديانة تصديق
اولنور اما قضاءً تصديق اولنماز زيرا اولكسنه طلاقي جميع غد ايله وصف ايلدي
بو تقديرجه قوله غداً منزله سنده اولدوغي اجلدن طلاق اول جزئنده واقع اولدي
نيت اولمدوغي زمانده زيرا في نك حذفي واثباتي برابردر وغداً ايكي حالده بيله ظرف
در اما ابو حنيفه رحمه الله ايچون دليل بودر كه زوجك نيتي حقيقت كلامنه اولمشدر
كلمهٔ في ايسه ظرف ايچوندر ظرفيت ايسه استيعابي اقتضا ايلمز صاحب عنايه ديمشدر كه
بو كلامك حاصلي خلاف ظاهر قضاده تصديق اولنماز مادامكه نيتي حقيقت
كلامنه مصادف اولميه بونده ايسه مصادف اولدي اول تقديرجه قضاءً تصديق
اولنور كورمزميسنكه بر كمسنه نساء تزوج ايلمه يم ديو يمين ايلسه وجميع نسايه نيت ايلسه

قضاءً و ديانةً تصديق اولنور اكر كه ظاهر كلامه مخالف ايسه ده زيرا نيّتي حقيقت
كلامنه مصارف اولمشدر كه اذا قال والله لاصومنّ عمري و يا خود والله لاصومن في
عمري ديو يمين ايلسه اولكي صورتده يعني في ذكر اولميان ده جميع عمريني صوم ايله كچورمك
لازم كلور اما ثانيده كه في ذكر اولنمشدر عمرنده بر كون صوم ايله يميننده حانث اولماز
بو قياس قولي اوزره در لاصومن الدهر و في الدهر و نيّت حقيقت كلامه مصارف
اولمسنه اعتراض اولنور زيرا حقيقت نيّته محتاج دكلدر محتاج اولان محتملات
اولان كلامدر مجاز كبي بو قسم حقيقت حقيقت اولدوغي جهتدن نيّته محتاج دكلدر
اوله اولسه ممكندر كه في غد لفظي استيعابي اقتضا ايمدوكي حقيقت اولدوغي غداً
استيعابي اقتضا ايدوكي حقيقت اولدوغي بلندكده صكره حق سبحانه وتعالى نك
انا لننصر رسلنا والذين آمنوا في الحيوٰة الدنيا ويوم يقوم الاشهاد قول شريفي دليل اتخاذ
ايلمك ايله منازع فيه اولان كلامه جواب ويريله و في الحيوٰة الدنيا قول شريفنده اولان
في استيعاب ايلمدوكي ثابتدر زيرا حق سبحانه وتعالى نصرت رسلي و مؤمنلري
دنيادة حرف في ايله مقرون ذكر ايلدي و آخرنده نصرتي دائمدر اما دنياده بعض
اوقاتده واقع اولور زيرا بو دار ابتلادر حقيقت كلامه نيّت بيان تقرير بياننده در بيان
تقرير ايسه توكيد الكلام بما يقطع احتمال المجاز اولدوغي ظاهردر حاصل كلام استيعاب
اوقات ايلمز في سز اولان استيعاب اوقات ايدر ديمكدر ولو قال انت طالق اليوم
غداً او غداً اليوم يعتبر الاوّل ذكراً اكر زوج خاتوننه سن بو كون يارين طالق سين و
يا خود سن يارين بو كون طالق سين ديسه اوّل ذكر اولان اعتبار اولنور ثاني لغو
اولور ولو قال انت طالق قبل ان اتزوجك فهو لغو اكر زوج ديسه كه سن طالق سين
بن سني تزوج ايلمزدن مقدّم بو كلام لغودر زيرا اولكسنه طلاق حالنه منافي اولان
شيئه اسناد ايلدي بو تقديرجه كلامي لغو اولدي وكذا انت طالق امس وقد نكحها اليوم

اليوم وبه كلام لغو اولور سندن طالق سين دنيسه حال بوكه خاتون بوكون نكاح ايلدي
يعني بوكون نكاح ايلدوكي خاتونه سن دون طالق سين دنيسه كلامي لغو اولور زيرا اولكسنه
دونكي كون اول خاتونه مالك دكل ايدي طلاقي مالك اولمدوغي وقته مضاف قلدي
اول اجلدن لغو اولور وان نكحها قبل امس يقع الان واكر دونكي كوندن اول نكاح
ايلمش ايسه اول ساعت طلاق واقع اولور اول كسنه ايجون قدرت بوقور كه طلاقي
زمان ماضي ده ايقاع ايليه همان سويلدوكي وقت واقع اولور ولو قال انت طالق ما لم اطلقك
او متى لم اطلقك او ما متى لم اطلقك وسكت طلقت للحال واكر بو لفظلر ايله زوج خاتونه
سن طالق سين دنيسه وسكوت ايلسه خاتون في الحال طالق اولور زيرا اول كسنه طلاقي
تطليقدن خالي بر زمانه مضاف قلدي كه اول زمان حين سكوتده بولندي ومتى ومتى ما
معناي وقتده صريحدر زيرا بونلر ظروف زماندندر وكلمهٔ ما وقت ايجون استعمال
اولنور نته كم حق سبحانه وتعالى نك حضرت عيسى صلوات الله علينا وعليه دن حكايةً ما
دمت حيًا قول شريفنده استعمال اولندوغي كبي اي مدت حيوتي ديمكدر حتى لو علق
الثلث وقعن بسكوته حتى اكر ثلاثه يه تعليق ايلسه زوجك سكوتي ايله طلاق ثلاثه واقع
اولور مثلا انت طالق ثلاثا ما لم اطلقك ديمك كبي وان وصل انت طالق واحدة اكر
مذكورات ايله انت طالق لفظني وصل ايدرسه طلاق واحده واقع اولور مثلا انت
طالق ما لم اطلقك انت طالق ديمك كبي ولو قال ان لم اطلقك فانت طالق لا يقع ما لم
يمت احدهما اكر زوج ان لم اطلقك فانت طالق دنيسه ايكيسندن برسي فوت اولمنجه طلاق
واقع اولماز زيرا كلمهٔ ان حقيقة شرط ايجوندر زوج طلاقي عدم تطليقه تعليق ايلدي
بو شرط ايسه عند اليأس متحقق اولور بو تقديرجه موته دكين منتهي اولور واذا بلا نية
مثل ان وعندهما مثل متى ومع نية الشرط او الوقت مما نوى نيت سز اولان لفظ اذا
ان كبيدر ابو حنيفه قاتنده وامامين قاتنده متى كبيدر مثلا ان معنا سنه اولورسه اخر سوء عمره

دكنى طلاق واقع اولماز اكرمتى معناسنه اولورسه سكوتي ايله في الحال واقع اولور
واقع اولور وقت نيت ايلدي ايسه ده متى معناسنه اولور سكوتي ايله في الحال واقع اولور
واليوم للنهار مع فعل ممتد والمطلق الوقت مع فعل لا يمتد فلو قال امرك بيدك يوم يقدم
زيد فقدم زيد فقدم ليلا لا تتخير وان قال يوم اتزوج فانت طالق فنكحها ليلا وقع يوم
نهار ايچون در فعل ممتد ايله مثلا امرك بيدك كبي فعل غير ممتد ايله مطلق وقت ايچوندر
مثلا طلاق وعتاق وتزوج وكلام كبي زيرا طرف زمان في سز بر فعله تعلق ايلسه اول فعلك
معياري اولور صمت السنة كبي اما صمت في السنة بونك خلافنه در فپچان فعل ممتد كه
امرك بيدك در معيار ممتد اولسه يوم ايله نهار مراد اولور واكر فعل غير ممتد كه ونوع طلاق
كبيدر معيار غير ممتد اولسه اول زمان يوم ايله وقت مراد اولور حاصل كلام بونده اوچ
الفاظ وارد در بري نهار وبري ليل وبري يوم ده نهار حصته بياض ايچوندر ليل ايسه
خاصة سواد ايچوندر بو ايكيسنك حقيقت لغويه لري بودر اما يوم بياض نهار ده
ومطلق وقتده اشتراك ايله استعمال اولنور بعضيلر قائلدر واكثرك مذهبي دخي بودر
واما مطلق وقتده وقته اطلاقي مجاز در اشتراكه حملدن مجازه حمل اولي در نته كم مطلق
وقتده استعمالي حق سبحانه وتعالى نك ومن يولهم يومئذ دبره الا متحرفا لقتال قول
شريفنده اولمشدر يومدن مراد مطلق وقت ايچوندر زيرا قتالدن فرار ايدن وعيد ملحق
اولور كرك ليل اولسون كرك نهار اولسون وعلمانك وذكرهم بايام الله قولي اي باوقات
نعمائه وبلائه ديمكدر وشول كمسنه نك قوليكه فيوم لنا ويوم علينا ويوم نساء ويوم نسر
وقت ايچون اولدوغي محققدر ويومك بياض نهار ده استعمالي حق سبحانه وتعالى
نك اذا نودي للصلاة من يوم الجمعة قول شريفنده واقع اولمشدر بو محلده مراد
انهار در ليس امري بونلرك هر برنده يومك استعمالي شايع اوليجق برضابطه لازم در
احد استعمالين آخردن متميز اوله اكر يومه فعل ممتد كه امرك بيدك ايدي مقارن اولور

اولورسه انكله بياض مراد اولور واكر فعل غير ممتد مقارن اولورسه طلاق وتزوج كبي اول زمان
مطلق وقت مراد اولور مثلا فعل ممتد كه امر باليد وصوم ولبس وركوب ومساكنه كبي اولان فعللر
توقيتي قبول ايدر لبست يوماً وصمت يوماً وامرك بيدك يوماً ديمكيدر ديمك صحيح اولور فعل
غير ممتد طلاق وتزوج وعتاق كبي اولان فعللردر بونلر توقيتي قبول ايلمز زيرا طلقت شهراً
دينلوب بو كلام ايله جميع شهرده ايقاع طلاق مراد اولنمق واخود شهرك تمامنه دكين امتداد
مراد اولنمق ممكن دكلدر وتزوجت يوماً دينوب امتداد يوم مراد اولنمق ممكن دكلدر لايق اولان
بودر كه فعل ممتد مقرون اولان يوم زمان ممتده حمل اولنه كه اول زمان ممتد بياض نهاردر
وفعل غير ممتده مقرون اولان يوم زمان غير ممتده حمل اولنه كه اول زمان غير ممتده مطلق
وقتدر بويله حمل اولنمق اهل عرفك استعمالنه موافقدر ولو قال انا منك طالق فهو
لغو وان نوي واكر بر كمسنه زوجه سنه بن سندن طالقم ديسه اول كمسنه نك كلامي لغو اولور
اكر نيت دخي ايدرسه زيرا اول كمسنه طلاقه محل اولميان موضعه مضاف قلدي زوج كندوسي
محل طلاق دكلدر طلاق ايسه قيدي ازاله ايچوندر ومحل طلاق زوجه در بويله اولدوغي
اجلدن حق سبحانه وتعالى فطلقوهن واذا طلقتم النساء قول شريفنده طلاقي زوجه
اوزرينه مشروع ايلدي زوج ايسه كندو نفسني تطليق ايليوب مشروعي تغيير ايلمك ايله
كلامي لغو اولدي وان قال انا منك بائن او عليك حرام بانت ان نوي اكر زوج خاتوننه بن
سندن بائنم وياخود بن سنك اوزرينه حرامم ديسه بائن اولور اكر نيت ايدوب زيرا
ابانت وتحريم ايكي شينك ما بينلرنده اولان وصلت وحلي ازاله ايچوندر پس امري بونلرك
هر بري زوجين ما بينلرنده مشتركدر اضافتي صحيح اولور ولو قال انت طالق مع موتي او مع
موتك فهو لغو واكر زوج خاتوننه سن طالقسين بنم موتم ايله وياخود سنك موتك ايله
ديسه بو كلام لغودر زيرا اول كمسنه طلاقي كندو ايچون منافي اولان بر حاله مضاف قلدي
وكندونك موتي ايله اهليت طلاقه منافيدر وخاتونك موتي محليت طلاقه منافيدر

ولفظ مع حقیقة قرانی ایجوندر وایکیسندن برینك مونی ارتفاع نكاح خالید رطلاق ایسه
نكاحك بقاسی حالنده واقع اولور اول تقدیرجه كلامی اولور وكذا لو قال انت طالق واحدة اولا
خلافاً لمحمد رحمه الله فی روایة اكر انت طالق واحدةً اولا دیسه بنه زوجلك كلامی لغو اولور
زیرا واحدةً لفظی مصدر محذوفك صفتیدر تقدیر كلام انت طالق طلقةً واحدة اولا دیمكدر
وحیان وصف مصدره ویاخود اسم فاعله مقارن اولسه وقوع طلاق مصدر ایله ویاخود
نعت ایله اولور وصف ایله اولماز جونكه كلمهٔ شكی مصدر ویاخود نعتدن نصكره ذكر ایلدی
ایقاعده شك داخل اولدی بویله اولیجق انت طالق اولان كبی اولدی وامام محمد ایچون
خلاف واردر بر روایتده واحدةٌ رجعیة واقع اولور دیمشدر وان ملك امرأته او
شقصها او ملكته او شقصه بطل العقد فلو طلقها بعد ذلك لغا واكر بر كمسنه خاتوننه
مالك اولسه ویاخود برجزئنه مالك اولسه ویاخود خاتون زوجنه مالك اولسه ویاخود
خاتون زوجنك برجزئنه مالك اولسه عقد باطل اولور دیس امدی لكن بو ذكر اولنان
شیئلردن نصكره خاتونی تطلیق ایلسه طلاقی لغو اولور زیرا ایكیسندن بریسی صاحبنه مالك
اولسه ابتداءً نكاحی منع ایدر طلاقه محل قالماز ولو قال لها وهی امة انت طالق ثنتین مع اعتاق
سیدك ایاك فاعتقها ملك الرجعة اكر زوج اخرك جاریه سی اولوب كذولك خاتونی اولان
مرأیه انت طالق ثنتین مع اعتاق سیدك ایاك دیسه وجاریه نك سیدی زوج مزبورك
موطوءه سی اولان جاریه سنی اعتاق ایلسه زوج رجعته مالك اولور قیاس بو ایدیكه جاریه حقنده
ایكی طلاق حرام غلیظه اولدیغنده اوج طلاق اولدوغی كبی لكن اعتاق مولی تطلیقه شرطدر
وشرط ایسه مشروطدن مقدم دربس امدی عتق مولی وقوع طلاقدن مقدم واقع اولدی
بو تقدیرجه جاریه تطلیقدن مقدم حره اولدی بویله اولیجق زوج اوج طلاقه مالك اولور
اكر بر سائل سؤال ایدوب كلمهٔ مع قران ایجوندر واعتاق ایله وقوع طلاقدن مقدم اولور
دیمك نیجه متصور اولور دیرسه جواب ویریلور كه كلمهٔ مع بعد معناسنه استعمال اولنور حق

حق سبحانه وتعالینك ان مع العسر یسرا قول شریفنه بعو معناسنه واقع اولمشدر وان علق
طلقتها بمجی الغد وعلق مولاها عتقها به ثنتاه لا تحل الا بعد زوج آخر واگر زوج آخرك
جاریه سی اولوب کندونك خاتونلغی اولان مرأه نك ایکی طلاقنی یارنکی کونك کلمسنه تعلیق
ایلسه وافندیسی دخی جاریه نك عتقنی یارینك کلمسنه تعلیق ایلسه ویارین کلسه اول خاتون
زوجنه حلال اولماز الا زوج آخره نکاحله حلال اولور مثلا رجل خاتوننه یارین کلدکده
سن ایکی طلاق ایله طالقسین دیسه وافندیسی دخی یارین کلدکده سن حره سین دیسه
زوج رجعته مالك اولماز ابو یوسف وابو حنیفه رحمهما الله قاتنده زیرا زوج ومولی
ایکیسی دخی طلاق وعتقی برشیئه تعلیق ایلدیلر بو تقدیرجه ایکیسنك دخی تعلیقی
خاتونه امه ایکن مصارف اولدی زیرا اعتاق عتقك علتیدر وتطلیق طلاقك علتیدر
پس ایکی علت برزمانده مقترن اولسه معلولاتی دخی برزمانده مقترن اولور بو بابده
عتق وطلاق دخی امه ایکن مصارف اولمش اولور بو بیله اولیجق زوج آخره محتاج اولور
وعند محمد رحمه الله یملك الرجعة امام محمد قاتنده زوج رجعته مالك اولور اگرچه عتق
وطلاق ایکیسی بروقتده واقع اولدی لکن عتق مقدم واقع اولور وقوع جهتندن اسرعدر
زیرا منده وبر تطلیق ایسه محظوردر تأخیر اولنور وتعتد کالحرة اجماعا مطلقه اولان
خاتون عدت چکر حره کبی احتیاطا بالاجماع **فصل ٧** قال لها انت طالق هكذا مشیرا
باصابعه وقع بعددها وان اشار ببطونها یعتبر المنشورة اگر زوج خاتوننه برمقلری ایله
اشارت ایلدوکی حالده سن شولقدر طالقسین دیسه اصابعك عددی مقداری طلاق
واقع اولور واگر اصابعك بطونی ایله اشارت ایدرسه اچق اولان برمقلر اعتبار اولنور
زیرا اشارت عبارت معناسنه صریح قائم اولور زیرا نبی علیه السلام الشهر هكذا وهكذا وهكذا
بیوروب مبارك برمقلرن اچق اشارت بیورمشلردر ومرهٔ ثانیه ده ابهامنی آچمیوب
بیّنه الشهر هكذا وهكذا بیورمشلردر بوندن مراد شهر اوتوز کون ویکرمی طقوز کون اولمسنه

اشارتدر بونون معلوم اولدیکه احق اولان بر مقلره اعتبار اولنور بو قسمه مضمومه اولانه
اعتبار اولنماز ومتعارف اولان باطن کفی مخاطب جانبنه اکر اصابع معقوده ایله اشارت
مراد اولورسه باطن کفی کندو جانبنه قلمقدر وان اشار بظهورها تعتبر المضمومة واکر اصابعك
ظهری ایله اشارت ایدرسه مضمومه اولان اعتبار اولنور ولو وصف الطلاق بضرب من
الشدة بان قال انت طالق باین والبتة او فحش الطلاق او البدعة او کالجبل وکالف او ملاء البیت
وتطلیقة شدیدة او طویلة او عریضة وقع واحدة باینة بلا نیة واکر طلاقی شدتدن بر ضرب ایله
وصف ایلسه انت طالق باین و یاخود انت طالق البتة و یاخود انت طالق افحش الطلاق
و یاخود انت طالق اخبث الطلاق و یاخود انت طالق اشد الطلاق و یاخود انت طالق
طلاق الشیطان و یاخود انت طالق طلاق البدعة و یاخود انت طالق کالجبل و یاخود انت
طالق کالف و یاخود انت طالق ملاء البیت و یاخود انت طالق تطلیقة شدیدة و یاخود انت
طالق طویله و یاخود عریضة دیمك ایله واحدهٔ باینه واقع اولور بلا نیة اما امام شافعی
بو جمله ده واحدهٔ رجعیة واقع اولمسنه ذاهب اولمشدر وکذا ان نوی التبیین ذکر اولندوغی
اوزره واحدهٔ باینه واقع اولور حره حقنده اکر ایکی طلاقه نیت ایدرسه الا اذا نوی بقوله طالق
واحدة وبقوله باین او البتة اخری فیقع بائنتان الا مکره نیجه انت طالق قولیله واحده مراد
ایدوب باین وصفیله واحد اخری نیت ایلسه و یاخود انت طالق ایله واحده و البتة ایله طلاق
اخری نیت ایلسه بو تقدیرجه ایکی باین واقع اولور زیرا بو وصف یعنی باین والبتة ابتداء ایقاع
طلاقه صالح اولور بر کمسنه انت باین وانت البتة دیو طلاق نیت ایلسه واقع اولور مقدم طلاق
لفظنی ذکر ایلدوکدنصکره بو نلر ایله تطلیقهٔ اخری نیت ایلسه خبردنصکره خبر واقع اولور مثلا انت
طالق انت باین انت البتة دیمش اولور وصحت نیة الثلث فی الکل نیت ثلاث صحیح اولور
کلیسنده یعنی انت طالق لفظندن او عریضه قولنه کلنجه نیت ثلث صحیح اولور فصل طلق غیر
المدخول بها ثلثا وقعن زوج مدخول بها اولمیان خاتوننی ثلثا لفظی ایله تطلیق ایلسه اوج

اوچ طلاق واقع اولور وان فرق اگر حرف عطفسز مدخول بها دن غیری ده ثلاث تفریق
ایلسه مثلا انت طالق طالق طالق دیسه ویاخود انت طالق انت طالق انت طالق دیسه
بانت بالاولی ولم تقع الثانیة خاتون اولکی طالق ایله باین اولور ثانیه واقع اولماز
زیرا اولکی ایله بلا عدت باین اولدی عدت اولماماغله طلاق ثانیه یه محل قلمدی ولو قال
انت طالق واحدة وواحدة وقع واحدة واگر انت طالق واحدة وواحدة دیسه طلاق
واحده واقع اولور زیرا خاتون مدخول بها اولماماغله طلاق اول ایله اجنبیه اولور
طلاق ثانیه یه محل قالماز وکذا لو قال واحدة قبل واحدة او بعدها واحدة اگر انت
طالق واحدة قبل واحدة ویاخود انت طالق واحدة بعدها واحدة دیسه بر واحده
واقع اولور زیرا قبلیت یعنی مقدم لک واحدةٌ قبل واحدة قولنده اول مذکور اولانک
صفتی در چونکه اول ایله طلاق واقع اولدی ثانیه یه محل قالمدی وبعدیت دخی اخیرک
صفتی در بونده اول خود ابانت واقع اولمشدر بو کلام لغو اولمش اولور قبلیتی ها
بعدیتی ها وحدتا قاعده سی دخی خود ظاهر اولمش اولور ولو قال بعد واحدة او
قبلها واحدة او مع واحدة او معها واحدة ثنتان واگر انت طالق واحدة بعد واحدة
دیسه ویاخود انت طالق واحدة قبلها واحدة دیسه ویاخود انت طالق واحدة مع واحدة
دیسه ویاخود انت طالق واحدة معها واحدة دیسه ایکی طلاق واقع اولور قچان که
بعد وقبل ده ضمیر اولسه ما بعدلرنده کلان واحده نک صفتی اولور قچان ضمیر اولسه
ما قبلنده اولان واحده نک صفتی اولور وبعد ده ضمیر اولماغله ما قبلنده اولان
واحده نک صفتی اولور بویله اولماغین واحدهٔ ثانیه نک وقوع جهتندن واحدهٔ
اولی دن تقدمنی اقتضا ایدر زمان ماضی ده وقوعنی ایقاعه قادر اولماغلغین فی الحال
واقع اولور نته کم انت طالق واحدة فی الحال اولدوغی کبی ایکیسی دخی اقتران ایدوب
بر محلده اولماغله ایکی طلاق واقع اولور وقبل ده ضمیر اولماغله ما بعدنده کلان واحده نک

صفتي اولور بو يله اولسجق قبلنك موصوفي اولان واحده دن في الحال ايقاع اولان واحده نك
تقدمني اقتضا ايدر بو اقتضاي زمان ماضيده ايقاع ممكن اولمامغله تقدم اقتضا
ايدن واحده دخي في الحال اولمغله ايكيسي دخي اقتران ايدوب معاً واقع اولمغله ايكي
طلاق واقع اولور ومع واحدة ومعها واحدة قوللرنده اولان كلمهٔ مع قران ايچوندر
اولي ثانيه يه توقف ايلمك ايله ايكيسي معاً واقع اولور فضلادن بري قبلي بها بعدي
باها وحدتا بعدي ها قبل باها وثنتا بيننى انشاد ايدوب ضمايرلك وجودي وعدم
وجودي ايله واقع اولان معنايي بيان ايلمشدر رحمه الله وابو يوسف دن بر روايتده
معها واحدة قولنده بر طلاق واقع اولور زيرا كتابه يعني مكنيٌ عنهك وجود استقني
استدعا ايدر وقوع طلاق قده پس امدي بو تقديرجه ثانيه يه محل قالماز وفي الموطوءة
ثنتان في الكل مدخول بها اولان خاتونده ذكر اولنان الفاظلك كليسنده طلاق
واقع اولور زيرا طلاق اولي واقع اولدقدنصكره طلاق ثانيه يه محل وارد ر زيرا
موطوءة اولان خاتون عدت حكم عدت ايچنده هنوز اثر نكاح باقيدر اول اجلدن
طلاق ثانيه يه محل وارد ر ولو قال ان دخلت الدار فانت طالق واحدة وواحدة
فدخلت تقع واحدة اكر زوج زوجه سنه ان دخلت الدار فانت طالق واحدة وواحدة دينيه
خاتون دخي داره داخل اولسه بر طلاق واقع اولور وعندهما ثنتان امامين قاتنده
ايكي طلاق واقع اولور زيرا ايكي طلاقك وقوعي مطلق جمع ايچون اولان واو ايله
شرطك وجودي ايلم اوزرينه تعليق ايلديلر چونكه تعليق ترتيب اوزرينه اولميوب علي
سبيل الاجتماع اولدي طلاق دخي شرط بولندقده اجتماع اوزرينه واقع اولور شرط
تاخير اولندقده واقع اولندوغي كبي واو جمع ايله جمع لفظي جمع ايله اولان جمع كبيدر
بركمسنه موطوءة سي اولميان خاتونه انت طالق ثلثا ديسه اوچ طلاق واقع اولور
واو جمع ايله دخي بو يله در ابو حنيفه رحمه الله ايچون دليل واو مطلق جمع ايچوندر لكن

واحدة

لكن جمع مطلق قران وترتيبه محتملدر امّا بحسب الوضع نه ترتيبه ونه قرانه بو محلده تعرض
يوقدر لكن بو جمع وجود وقوعده ايكي امرك برندن خالي دكلدر اكر وقوعده قران مراد
اولورسه شرط بولندقده جملةً واقع اولور اكر وقوعده ترتيب مراد اولورسه آنجق واقع
اولورسه آنجق بر واقع اولور وشرط تقديم اولندوغي محلده شك ايله ثاني واقع اولماز
امّا شرط تأخير اولندقده بونك خلافنجه در ولو اخّر الشرط فثنتان اتفاقاً اكر شرطي
تأخير ايلسه اتفاقاً ايكي طلاق واقع اولور مثلا انت طالق واحدةً وواحدةً ان
دخلت الدار ديسه زيرا تأخير شرط صدر كلامي تغيير ده تعليقه مغيّر اولدي
بويله اوليجق اوّلكي واقع اولميوب ايكنجيه توقف ايلمك ايله ايكيسي دفعةً واحدةً
واقع اولور ويقع بعدد قرن بالطلاق لا به طلاقه مقارن اولان عدد ايله طلاق
واقع اولور يوقسه انت طالق ايله واقع اولماز فلو ماتت قبل ذكر العدد في قوله انت
طالق واحدةً لا تطلق انت طالق واحدةً قولنده اولان واحدةً ذكردن اول خاتون
فوت اولسه اول خاتون مطلّقه اولماز زيرا طلاقه مقارن اولان عدد ذكر اولنمدي
فصل بالكنايات بو فصل كنايه بياننده در وكنايته ما احتمله وغيره طلاقك كنايتي
طلاقه وطلاقدن غيريه محتمل اولان شيدر ولا يقع بها الا بنيّة او دلالة حال
كنايه ايله طلاق واقع اولماز الا نيّت ايله اولور ويا خود دلالت حال ايله واقع اولور
وبو الفاظ كنايات طلاقي وطلاقدن غيريني محتمل اولماغين احدهماي آخردن
ترجيح ايچون برمرجّح لازمدر وامام شافعي رحمه الله دبركه دلالت اعتباري يوقدر
البتّه نيّت لازمدر زيرا طلاق ويرن جميع احوالنده مختاردر بعيد دكلدركه خلاف
ظاهري اضمار ايليه وبزم ايچون دليل دلالت حال نيّتدن اقويدر زيرا دلالت
حال ظاهردر نيّت ايسه باطندر كورمزميسن كه افعال حسيّه ده بركمسنه سلّ
سيف ايدوب بركمسنه يه قصد ايلسه حال دلالت ايدركه لطيفه ولعب اوله اول كمسنه

قصد ایلیه نك قتلی جائز دکلدر احتمال جد اعتبار اولنمز اما حال جد اوزرینه دلالت ایدرسه
قتلی جائزدر کندو نفسنی خلاص ایچون یسرامدی حالت ظاهر نیتدن مستغنی اولدی
برکمسنه خاتوننه انت طالق دیوب بنم نیتم الطلاق عن وثاق ایدی دیسه قضاءً تصدیق اولنماز
وبرکمسنه اخره لی علیك الف دیسه اولدخی نعم دیسه ذکر اولنان الف اول کمسنه یه لازم اولور
وبنه اعتقت عبدك دیسه اولدخی نعم دیسه اقراری ایله عبد معتق اولور دلالت حال
نیتدن اقوی ایدوکی فتح ظاهردر فمنها اعتدی واستبری رحمك وانت واحدة
یقع بکل منها واحدة رجعیة کنایاتدن بعضدر اعتدی لفظی زیرا لفظ اعتدی ایکی
معنایی محتملدر بری نکاحدن عدت چکمکه وبری دخی حق سبحانه وتعالی نك نعمتلرینی
تعداد ویاخود کندونك خاتون اوزرینه اولان نعمتلرینی تعداد ایتمکه محتملدر اکر
زوج نکاحدن عدت چکمسنی نیت ایدرسه ابهام زائل اولوب طلقهٔ واحدهٔ رجعیة
واقع اولور کان طلقتك ویاخود انت طالق فاعتدی دیمش اولدی زیرا نبی علیه السلام
زوجات مطهراتدن سودة بنت زمعه یه اعتدی دیدی بعده مراجعت ایلدی اما
مدخول بهادن غیریه نکاحدن اعتداد ممکن دکلدر زیرا غیر موطوءه یه عدت یوقدر
بویله اولیجق اعتدی دیمك ممکن دکلدر لکن اعتدی لفظی طلاق ایچون مستعاردر
اولور حکمك سبب ایچون استعاره سی طریقی اوزره زیرا طلاق فی الجمله اعتداده سببدر
اکرچه غیر مدخول بها صفتنده طلاق ایچون سبب دخی کل ایسه بیله استعاره اولنمق
جائزدر حق سبحانه وتعالینك انی اعصر خمرا قول شریفنده اولان مجاز کبی چیس امری
بودخی صریح طلاقدن مجازا اولور اما استبری لفظی عوتدن مقصود اولان شی کندو
سببدر تصریح اولنمش اولور وجائزدر که استبری استعمال اولنوب نکاحدن اعتداد
مراد اولنه واحتمالدرکه تطلیق ایچون خاتونك استبراء رحمی مراد اولنه کانه اول کمسنه
خاتونه خطاب ایدوب براءت رحمی بیل سکا طلاق ویرمك استرم دیمش اولدی چونکه

جونكه اسنبرى لفظى ايكى امرى محتمل اولدي قرينه سز طلاق واقع اولمق ممكن دكلدر البتّه
قرينه يه محتاجدر امّا اوجنجي سيكه واحدة لفظى دخي محتملدر كه مصدر محذوفك صفتى اوله
مثلا انت طالق طلقة واحدة ديمك اوله محتملدر كه خاتونك صفتى اوله يعني جمال
وكمالده قومك قاتنده وياخود بنم قاتمده برسين وياخود قبحده وسوء خصالده
برسين ديمك اوله جونكه نيّت ايله وياخود دلالت قرينه سيله ابهام زائل اولوب
مسائلى صريح طلاق واقع اولمش اولور صريح طلاق ايسه معقب رجعيه در اول
تقديرجه طلاق رجعيه در واقع اولور و واحدة قيدي اوزره تنصيص عدد دي
منافيدر وعامهٔ مشايخ قاتنده واحده نك اعرابنه اعتبار يوقدر بعضيلر ديديلركه
واحده منصوص اولورسه طلاق واقع اولور اكر نيّت دخي ايلمز ايسه ده زيرا مصدر
محذوفك نعتيدر واكر واحده مرفوع اولورسه نيّت دخي ايدرسه برشئ واقع اولماز
زيرا لفظ واحده خاتونك نعتي اولور واكر واحده ساكن قلورسه ايكي امرك برينه
احتمال ايله نيّته محتاج اولور امّا صحيح اولان اولكي سيدر يعني منصوب اولاندر
زيرا عوام وجوه اعرابي فرق ايلمزلر و واحدهٔ مرفوع قلمق مصدر محذوفك صفتي
اولمغه منافي دكلدر رجل عدل كبي مبالغه قصد اولنوب انت طلقة واحدة ديمك
اوله ذكر اولنان اوج لفظدن هر بري ايله طلاق رجعيه واقع اولور واكر ثنتين
وثلث دخي نيّت ايدرسه مادامكه مصدر ذكر اولنميه زيرا بو الفاظلك اقتضاسي
سابقده وقوع طلاقدر صريح ايله واقع اولان رجعيدر مدخول بها وغير مدخول
بهاده ذكر اولندوغي اوزره حكم سببي ايجون استعاره اولنور وما سواها
يقع بها واحدة بائنة الّا ان ينوي ثلثا فيقعهن ولا يصح نية الثنتين ذكر اولنان
اوج الفاظدن غيري سيله واحدهٔ بائنه واقع اولور الّا مكركه ثلثه نيّت ايليه اول
تقديرجه اوج طلاق واقع اولور زيرا عدد اعتباري در ثنتين نيّتي صحيح دكلدر

زيرا عدد مقصود دكلدر مكر كه جاريه حقنده اوله جاريه حقنده اويچ عدد اعتبار اولنور بو
مسئله ده فرقك خلافي واردر وصريح الفاظ ثلثه دن ماعدا اولان كنايات انت
باين بتة بتلة حرام خلية برية حبلك على غاربك الحقي باهلك وهبتك لاهلك
سرحتك فارقتك امرك بيدك اختاري انت حرة تقنعي تخمري استتري اعزبي
اخرجي اذهبي قومي ابتغي الازواج بو الفاظ ايله واحده بائنه واقع اولور اما بينونت
برقاج وجهله در وصلت نكاحده وياخود معاصيدن وياخود خيراتدن ويا
خود زوجنده نسباً وخلقاً بينونت اولمق احتمالي واردر ونيته قطع معناسنه در
اولدغي نكاحدن منقطع اولمق واردر وياخود خيراتدن واقاربدن منقطع اولمق
احتمالي واردر وبتلة اولدغي قطع معناسنه درحق سبحانه وتعاليٰنك وتبتل اليه تبتيلا
قول شريفنده واقع اولمشدر اي انقطع الى الله تعالى بتلة لفظي بتة لفظنك احتمالي
محتملدر طلاق واقع اولماز احتمالك قيامي ايله مادامكه نيتدن وياخود دلالت حاليه
برشيء ايله تعيين اولنميه وحرام لفظي ايله طلاق واقع اولمق ظاهردر ومحتملدركه انت
حرام ديمكله حرام على صحبت عشيرتك مراد اوله معناسي ممنوعدر وبتة وبتلة محتمل
اولدقلريني حرام دخي محتمل اوله وخلية خيراتدن وياخود قيد نكاحدن خالي
اولملريني محتملدر برية بو دخي حسن ثنادن وياخود قيد نكاحدن براءة محتملدر
حبلك على غاربك معناسي اذهبي حيث شئت دريعني مراد ايلدوكين يره كت
ديمكدر غارب دوه نك اوركجي ايله بوينې مابيننده در عربك قاعده سي دوه يي اوتلامغه
صالي ويردكده النده اولان يولاريني غاربي اوزرينه القا ايدر بو عبارت قيوويرمكدن
كنايه در والحقي باهلك لفظي طلاقه محتملدر وسكا اذن ويردم اهلك ايله ملحق
اول ديمكه دخي محتملدر وهبتك لاهلك قولي سنذن صدور ايدن جرايمي
قوملك ايچون عفو ايلدم ديمك اوله وياخود سني قومنه باغشلادم زيرا سني تطليق

تطليق ايلمشدر ديمك اوله سرحتك وفرقتك قولي زوجيتمدن تخليص وياخود تكاليف
شاقه ده محتملدر مفارقت دنجه وياخود طلاق ايله مفارقت اوله وياخود مفارقت صوري اوله
امام شافعي رحمه الله ديركه بو ايكي لفظ صريحلردر نيته محتاج دكلدر بر ديرزكه صريح شول
شيئدركه نساده استعمالي متعين اوله بو ايسه متعين دكلدر زيرا سرحت ابلي وفارقت مالي
واصحابي ديتلور بو تقديرجه صريح اولميوب سائر كنايات كبي اولمشدر امرك بيدك قولي عملك
بيدك ديمكدر امردن مراد بونلره عمليدر حق سبحانه وتعاليتك وما امر فرعون برشيد قول
شريفي ای فعله ديمكدر احتمالدركه طلاقه متعلق عمل مراد اوله بو تقديرجه طلاق ايجون خاتونه
تفويض اولمش اولور واحتمالدركه طلاقدن غيري عملك تصرفنه متعلق عمل مراد اوله واختاري
قولي دخي احتمالدركه خاتون كندو نفسني قيد نكاحدن تخلصي اختيار ايليه وياخود نفسندن
غيري شيء اختيار ايليه بو ايكي لفظك يعني امرك بيدك واختاري لفظلري ايله نيت طلاق
كفايت ايلمز زيرا بو لفظلر باب تفويضدندر انت حرة قولي دخي محتملدر يا حقيقت رقدر
وياخود رق نكاحدر وتقنعي لفظي دخي محتملدر يا قناعتدن اوله اقنعي بما رزقك الله
من امر المعيشة وياخود بوزكي اورت ديمك اوله تخمري استتري بو ايكي لفظ دخي محتملدر
يا استتري بالخمار ديمك اوله وياخود سن مستوره سين ديمك اوله اغربي غين معجمه وراء
مهمله ايله غربتدندر وعين مهمله وراء معجمه ايله دخي روايت اولنمشدر بو يله اولنجق
عزبتدندر اعربي ديمك بندن بعيد اول بن سكا طلاق ويرمشمدر ديمك اوله وياخود
بندن بعيد اول اهلك زيارتي ايجون عزب عني فلان دينلور عزب اولي اولمين
رجله ديرلر عزبه زوجي اولمين خاتونه ديرلر اخرجي اذهبي قومي لفظلري اغربي مثللو در
ابتغي الازواج قولي دخي محتملدر وقتاكه لفظ زوج زوجنه شامل اولدي ايسه معناسي
بو اولاكه زوج طلب ايله زيرا بن سني تطليق ايلدم ديمش اوله واحتمالدركه بكا دليل اول
برزوجه بولبو يرتزوج ايده يم ديمك اوله مصنفك مقدما كنايات ايله طلاق واقع

اولمازالا بنیت ایله وياخود دلالت ايله حال واقع اولور ديمش ايدي حالات دخي اوچدر
بري حالت رضى وبري حالت غضب وبري مذاكرهٔ طلاقدر وكنايات دخي اوچ قسمدر
برقسمي طلاق طلب ايدن خاتونلرك سؤالنه آنجق جواب اولمغه صالح اوله امّا كلامني
ردّه وسبّه وشتمه صالح اولميه اعتدي امرك بيدك اختاري لفظلريدر دخي
بونلرك مرادفي اولان كلمات كبي وبرقسمي دخي جواب سبّه صالح اوله ردّه صالح
اولميه خليّة بريّة بتّة بتلة باين لفظلريدر دخي بو الفاظك مرادفي اولان كلمات كبيدر
وبرقسمي جواب وردّه صالح اوله امّا سبّه صالح اولميه اخرجي اذهبي قومي اعزبي تقنّعي
لفظلريدر دخي بو الفاظك مرادفي اولان كلمات كبي حالات رضاده بر الفاظ ايله
طلاق واقع اولمازالا بنیت ايله واقع اولور فلو انكر النيّة صُدّق مطلقاً حالة الرضا
اگر زوج نيتي انكار ايلسه حال رضاده مطلقاً تصديق اولنور مطلقاً قيدي الفاظ
الخ ايچون اولان اقسام ثلثه ده ديمكدر قضاءً وديانةً تصديق اولنور ولا يصدق
قضاءً عند مذكورة الطلاق فيما يصلح للجواب دون الردّ شول برده جوابه صالح
اولميه حالت مذاكرهٔ طلاقده قضاءً تصديق اولنماز ولا عند الغضب فيما يصلح للطلاق
دون الردّ والشتم عند الغضب طلاقه صالح اولان برده دخي تصديق اولنماز ردّه وشتمه
صالح اولميه اعتدي اختاري امرك بيدك الفاظنده حالت غضب ارادت طلاقه
دلالت ايدر ويصدّق ديانةً في الكل ديانت كناياتك كليسنده تصديق اولنور حاصلها
حاصل كلام اگر زوج نيتي انكار ايلسه حالة رضاده جميع اقسامده ديانةً وقضاءً
تصديق اولنور طلاق مذاكرهسي حالنده جوابه صالح اولوب ردّه صالح اولميان
برده قضاءً تصديق اولنماز امّا جوابه وردّه صالح اولان برده تصديق اولنور حالت
غضبده ذكر اولنانلرك جملهسنده تصديق اولنور الا طلاقه صالح اولوب ردّه وشتمه
صالح اولميان برده تصديق اولنماز امّا ديانةً كليسنده تصديق اولنور الله تعالى اعلم

اعلم بحقيقة الحال ولو قال ثلث مرّاةٍ اعتدي ونوى بالاولى طلاقاً وبالباقي حيضاً
صدّق واكر زوج خاتوننه اوچ كرّه اعتدي ديسه واوّلكى اعتدي ايله طلاق باقيلري
ايله حيض نيت ايلسه قضاءً تصديق اولنور ظاهر حال شهادت ايله اولمسنه حقيقة كلامنه
نيت ايلمشدر زيرا عادتا زوج زوجه سنه بعد الطلاق اعتداد له امر ايدر كلمشدر وان
لم ينو بالباقي شيئاً وقع الثلث واكر باقيسنده برشئ نيت ايلمسه اوچ طلاق واقع
اولور زيرا اولمسنه اوّلده نيّت ايلدي ايسه حال مذاكرهٔ طلاق حالي اولمغله باقيلر
دخي دلالت حال ايله طلاقه متعيّن اولدي امّا جمله سنده برشئ نيّت ايلمدم ديسه
برشئ واقع اولماز زيرا بونده ظاهر حال يوقدر كه انى تكذيب ايليه اول اجلدن طلاق
واقع اولماز ونطلق بلست لي بامرأة ولست لك بزوج ان نوى الطلاق بو
لفظلر ايله اكر طلاق نيّت ايلدي ايسه زوجه مطلقه اولور امّا امامين ديرلركه طلاق
واقع اولماز زيرا رجل بو الفاظ ايله خاتوننك نكاحنى نفي ايلدي ونفي دخي نكاح ايسه
طلاق اولماز بلكه كذب اولور ابو حنيفه رضي الله عنه ديركه بو الفاظ نكاحي انكار ده و
انشاء طلاقده صالحدر نيت ايله طلاق واقع اولور والصريح يلحق الصريح والبائن
صريح صريحه وباينه لاحق اولور مثلا انت طالق ديدكدنصكره بينه عدّت ايچنده
انت طالق ديسه ثاني دخي واقع اولور وانت باين ديدكدنصكره عدّت ايچنده
انت طالق ديسه بينه طالق ثاني واقع اولور زيرا بينونت لحوقه مانع دكلدر شافعي
ديركه صريح باينه لاحق اولماز حتى اكر انت باين ديسه ويا خود مال اوزرينه خلع
خلع ايلسه اندنصكره انت طالق ديسه ثاني واقع اولماز زيرا طلاق ملك نكاحي ازاله
ايچون مشروع اولدي ملك نكاح ايسه خلع ايله ويا خود مال ايله طلاقده زائل اولمشدر
صكره واقع اولان انت طالق لفظي محلنه مصروف اولميوب انقضاء عدّتدنصكره
اولان طلاق كبي اولمش اولور بزم ايچون دليل حق سبحانه وتعالينك فلا جناح عليهما

فيما افتدت به قول شريفيدر وبونك ايله مراد خلع اولوب وانونصكره فان طلقها فلا تحل له
من بعد حتى تنكح زوجا غيره قول شريفي فاء تعقيب ووصل ايله وارد اولدي پس امدي بو آية
كريمه بعد الخلع ثلثه نك وقوعنه نص اولدي وبو بابده نبي عليه السلام دن المختلعة يلحقها
صريح الطلاق ما دامت في العدة زيرا قيد حكمي باقيدر ما دامكه عدتده در احكام نكاحي
باقيدر آنجق استمتاع منع اولنور يوقسه تصرف في المحل منع اولنماز امدي عورت ايجنده ايكن
بعد الخلع طلاق صريح باينه لاحق اولور حديث شريف دخي وارد اولمشدر والباين يلحق
الصريح لا البائن طلاق باين صريح لاحق اولور طلاق باينه لاحق اولماز مثلا بر كمسنه مدخول
بها اولان خاتوننه انت طالق دييدكدنصكره عدت ايجنده انت باين ديسه ثاني واقع اولور
اما انت حرام ديدكدنصكره عدت ايجنده انت باين ديسه ثاني واقع اولور وقتاكه اول كمسنه
ثاني اولدن خبر قلدي ايسه صكره افتاء طلاقه حاجت قلماز الا اذا كان معلقا بالشرط
باين باينه لاحق اولمز الا مكر كه شرطه معلق اوله مثلا اذا دخلت الدار فانت باين ديسه
اندنصكره انت باين ديسه بعده عدت ايجنده خاتون داره داخل اولسه خاتون مطلقه اولور
وباين باينه لاحق اولور باين صريحه لايق اولدوغي كبي ظاهردر زيرا ايقاع عدت ايله قيد
حكمي باقيدر اما باينك باينه عدم لحوقي لفظ باين ثانيجي اولدن خبر قلمق ممكندر لكن
حاجت يوقدر كه اني افشا ايليه سين زيرا افشا قلمق اقتضاي ضروريدر حتى رجل ديسه كه
ثاني ايله بنم مرادم بينونت غليظه ويا خود حرمت غليظه در لايق اولان بودر كه اعتبار اولنه
وحرمت غليظه ثابت اوله زيرا اولكي باين محلنده ثابت دكلدر پس امدي ثاني ثانيدن
اخبار قلمق ممكن دكلدر افشاء ضروري قلنه بو اجلدندر كه اكر شرطه متعلق اولورسه
ثانيجي اولدن خبر قلمق ممكن دكلدر زيرا مقدم وعند وجود الشرط تعليق صحيح اولدوغي
ايچون واول صحت تعليق محل طلاق قدر بويله اولسه باين باينه لاحق اولور كذا في الهمامي
باب التفويض بو باب طلاق تفويض بياننده در واذا قال اختاري ينوي الطلاق

الطلاق فاختارت نفسها في مجلسها الذي علمت به فيه بانت بواحدة وقچن زوج خاتوننه
اختاري دیسه وطلاقه نيت ايلسه وخاتون دخي نفسنى شول مجلسده اختيار ايلسه كه
خاتون طلاقي اول مجلسده بلسه طلقه واحده ايله باين اولور يعني زوج اختاري
لفظنى سويلدكده طلاق ايدوكنى خاتون اول مجلسده بلسه باين اولور صاحب
عنايه ديمشدركه قياس بوايديكه طلاقه دخي نيت ايدرسه برشئ واقع اولميه زيرا
طلاق ويرنكسنه بو لفظ ايله ايقاع طلاقه مالك اوليماز حتى اخترتك من نفسى
وياخود اخترت نفسي منك ديسه برشئ واقع اولماز نيت دخي ايدرسه چونكه
بو كلاملر ايله كندو نفسنده برشيئه مالك اول مايىجق غيرايچون دخي تمليكه
مالك اولنماز لكن فقها اجماع صحابه ايچون ترك قياس استحسان ايلديلر زيرا
صحابه رضوان الله تعالى عليهم اجمعين ديرلر قچان بر رجل خاتوننى تخيير ايلسه ما
دامكه خاتون اول مجلسده در خاتون مخيّر در مجلسدن قلدقدنصكره خاتونده
تخيرلك قالماز بوخصوصده غيريلردن خلاف واقع اولمغين اجماع كبي اولمشدر بونوي
الطلاق ايله مقيّد اولدي زيرا اختاري لفظى كنايات طلاقدن در نيت سز عمل اولنماز
ومجلس ايله مقيّد ايلدي زيرا اگر بر آخر مجلسده اختاري ديسه وخاتون استماع ايلمسه اعتبار
اولنماز اما خاتون اولدوغي مجلسه تفويض خبري واصل اولدوغي كبي اختيار ايلسه طلاق
واقع اولور ولا تصحّ نية الثلث ثلث نيتى صحيح دگلدر يعني اختاري ديوب اوچ طلاق
ايلدم ديمك صحيح دگلدر زيرا تنوعي قبول ايلمماز انچق خلاصدن ابنا ايدر بو ابانه غليظه
وخفيفه متنوّع عدد دگلدر امانت بونلك خلافنجه در زيرا بينونت غليظه وخفيفه متنوّع
اولور هر قنقسنه نيت ايدرسه واقع اولور وان قامت منه او اخذت في عمل آخر بطل
اگر خاتون اول مجلسدن قالقسه وياخود عمل آخره شروع ايلسه خاتونك خياري
باطل اولور زيرا مجلسدن قيام اعراضه دليل در اگر اختاري دينلديكه خاتون

صلاتی تمام ایلدکدن

صلاة مکتوبه ده ویاخود صلاة وترده بولنسه و بو لفظی استماع ایلدکده صکره نافله یه
شروع ایلسه مجلس متبدل اولور واکر نافله صلاتنده بولنسه وایکی رکعتی قلدقدن صکره
اوچنجی رکعته شروع ایلسه خیاری باطل اولور ولابدّ من ذکر النفس او الاختیارة
فی احد کلامیهما زوج زوجه نک کلاملرینک برنده نفسی ذکر ده ویاخود اختیارت
لفظنی ذکر دن لابد در یعنی لازمدر مثلا اختاری نفسك دیسه خاتون دخی
اخترت دیسه ویاخود رجل اختیاری دیدکده خاتون اخترت نفسی دیسه طلاق
واقع اولور ویاخود رجل اختاری اختیارة دیدکده خاتون دخی اخترت اختیاره
دیسه بینه طلاق واقع اولور واختیارة لفظی نفسی ذکر کبی در اما زوج اختیار دیسه
خاتون دخی اخترت دیسه بو سوز باطلدر بر شیء واقع اولماز زیرا واقع طلاق
بو کلام ایله بالاجماع عرفور اجماع ایسه ایکی جانبك برنده مفسر ده وارد اولدی
مبهم ایسه مبهمی تفسیره صالح دکلدر وابهام ایله دخی تعیین اولماز واختاری
لفظی خود کنایاتدندر ایکی معنایه محتملدر البته تعیین لازمدر لفظ نفس واختیارت
ذکر اولنمینجق بر شی واقع اولماز وان قال لها اختیاری فقالت انا اختار و اخترت
نفسی تطلق واکر زوج خاتونه اختاری دیسه خاتون دخی مضارع صیغه سیله اخترت
نفسی دیسه طلاق واقع اولور اکر زوج نیت ایدرسه قیاس بو ایدیکه اختار نفسی لفظی
ایله طلاق واقع اولمیه زیرا بو لفظ مجرد وعد در اکر خاتون استقبال مراد ایدرسه
اکر استقبال مراد ایلمزایسه وعدی محتملدر پس امدی بو یله اولیجق کویاکه زوج خاتونه
طلقی نفسك دیدکده خاتون دخی انا اطلقنی نفسی دیمش کبی اولدی بو کلام ایله ایسه
طلاق واقع اولماز وجه استحسان حدیث عایشه رضی الله تعالی عنها در که وقتاکه
حق سبحانه وتعالی نك یا ایها النبی قل لازواجك ان کنتن تردن الحیوٰة الدنیا
وزینتها فتعالین امتعکن واسرحکن سراحا جمیلا قول شریفی نازل اولدی النبی

نبي عليه السّلام عايشه رضي الله عنهايه خطاب ايدوب اني مخبرك بشيء فلا تجيبيني حتى تستأمري
ابويك بيور دقده صكره ايت مختيري كندويه قرائت ايدوب عايشه رضي الله عنها دخي افي هذا
استأمر ابوي بل اختار الله ورسوله والدار الاخرة ديو جواب ويردكده نبي عليه السلام
عايشه نك كلامي كه صيغهٔ مضارعدر كندولرك سؤالندن في الحال جواب اولمغي اعتبار ايلدي
اكرچه عايشه نك جوابي وعد محتمل اولان مضارع صيغه سي اوزرينه ايسه ده بيه جواب قلدي
ويرد ليلمز دخي بو دركه صيغهٔ مضارع حالده حقيقت استقبالده مجازدر بونده ايسه حقيقت
مراد اولنمق ممكن دكلدر ممكن اولميجق مجازه رجوع اولنماز كلمهٔ شهادتده اولدوغي كبي مثلا بر كمسنه
اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله ديسه بو كلمهٔ طيبه ايله اول كمسنه ده ايمان
اعتبار اولنور بوقسه وعد اعتبار اولنماز في الحال الله ورسولنه ايمان كتوردم ديمش اولور
بوقسه استقبالده ايمان كتوردم ديمك وعد اولماز وشاهدك اشهد بكذا ديمسي حالا
شهادت ايدرم ديمك در بوقسه استقبالده شهادت ايتمكه وعد دكلدر امدي اختار نفسي كه
مضارع صيغه سي ايله جواب ويرمش ايدي قياس بو ايديكه طلاق واقع اولميه لكن حقيقة حمل
اولنمق ممكن اولمغله مجازه رجوع اولنمه حاجت يوقدر كويا كه في الحال نفسمي اختيار ايلدم
ديمش اولدي اما انا اطلق نفسي ديمك بونك خلافيدر زيرا بو كلامي حقيقته حمل ايلمك
متعذردر زيرا بو محلده متكلم ايله قائمه اولور بر حالت يوقدر حتى انا اطلق نفسي اول حالدن
حكايه اوله ده في الحال طلاق واقع اوله زيرا ايقاع طلاق لسان ايله در قلب ايله دكلدر
فعل لسان قائم باللسان اولان فعلدن على سبيل الحال حكايه صحيح دكلدر زيرا هنوز حكايه
ايلدوكي شيء معدومدر وحكايه ايليه محكي عنهك وجودني مقتضيدر مع هذا حكايه
تغاير اقتضا ايدر حال بوكه فعل لسان ايله فعل قائم باللسان بيننده مغاير يوقدر كه حكايه
صحيح اولوب اوله اما انا اختار نفسي بويله دكلدر زيرا اختار نفسي قلب ايله قائمه بر حالتدن
حكايه دركه اول خاتونك اختياريدر زيرا اختيار عمل قلبدندر پس امدي اختيار لفظي

لسان ایله ذکر ایلمك قلب ایله قائم برامرك حکایه‌سی در اول اجلدن فی الحال طلاق واقع اولور

وان قال لها ثلث مرات اختاري فقالت اخترت الاولى او الوسطى او الاخيرة يقع

ثلاث بلا نية اگر زوج خاتوننه اوچ کره اختاري اختاري اختاري دیسه خاتون

دخی اخترت الاولى ویاخود اخترت الوسطى ویاخود اخترت الاخيرة دیسه لفظ

اختارك تکراری طلاق اوزرینه دلالت ایدوکی ایچون ابوحنیفه قاتنده نیتسز

اوچ طلاق واقع اولور زیرا اختیار حق طلاقده متکرر اولان شی‌ء در پس امری طلاقده

معیّن اولوب ابهام زائل اولمغله ذکر نفسه احتیاج قلماز صاحب بدایه دیرکه بلا

نیّه کلمه‌سنده نظر وارد ر زیرا امام محمد رحمه الله نیّة عدم احتیاج ایچون مبسوطنده

وجامع الصغیرنده ذکر ایلدی وامام محمد ذکر ایلمدوکی اجلدن فخر الاسلام دخی

جامع الصغیرنده شرحنده ذکر ایلدی وصاحب مختلف دخی ذکر ایلدی اما صدر

الشریعه وعتابی جامع الصغیره اولان شرحلرنده نیتی ذکر ایدوب ظاهر اولان بودرکه

نیّت شرطدر واختیار ایسه الفاظ طلاقده صریحدن دکلدر وتکرار طلاق اوزرینه دلالة

ایلماز انجق تأکیدی افاده ایدر بویله اولیجق اولدوغی اجلدن امام محمد جامع کبیرنده مقدما

نیتی شرط قلدی وابو المعین نسفی وغیریلر جامع کبیر شرحنده اشتراط نیتی تصریح ایلدیلر

اختیاری لفظی تکرار ذکر اولنمش ایکن بدایه کلامی بو محلده منتهی اولدی وابن ملك مجمع البحرینده

ذکر ایدوب بعده محیطده وزیاده‌نده مذکوردرکه نیّت شرطدر ولایق اولان بودرکه نیّت

شهرتی ایچون حذف اولنه بو خمسه شرط اولمدوغی ایچون دکل وعندهما واحده بائنه

امامین قاتنده واحده بائنه واقع اولور زیرا اولی وسطی واخیره فرد مرتبك اسمیدر

بو محل ایسه محل ترتیب دکلدر بویله اولیجق ترتیب لغو اولور افراد باقی قالور کان

خاتون اخترت التطليقة الاولى دیمش اولدی زیرا اخترت الاولى دیمکلك معناسی

شول شی‌ء اختیار ایلدم که کلمهٔ اولى ایله بکا واقع اولدی اکا ایسه کلمهٔ اولى ایله واقع

واقع اولان تطليقه ايدي كان ولي بي اختيار الملك ايله تصريح ايلمش اولدي تصريح ايله خود
واقع اولان واحده در وسطى واخيره دخي اختيار اولي بي اختيار كبي در ابو حنيفه اعجون
دليل اولى ووسطى واخيره لغو بر وصفدر زيرا ملك ده مجتمع اولانده ترتيب يوقدر مكانده
مجتمع اولانده اولمدوغي كبي مثلا بر مكانده قوم اجتماع ايله دينلمزكه بو اولي بو وسطى وبو
اخيره در ترتيب ذوات اعيانده دكلدر انجق فعل اعيانده در شو اول كلدي وشو آخر كلدي
دينلور وهر نه برده ترتيب اولميه آنده ترتيبه متعلق اولان كلام لغو اولور كه اول اولي
وخاتونك اختار لفظ ريدر قچان لفظ من حيث الترتيب لغو اولسه من حيث الافراد دخي
لغو اولور زيرا افراد ده ترتيب اشتقاق ولا يتله اصلدر زيرا اولي اولك تانيثي در واول
ايسه فرد سابقك اسميدر بو تقديرجه ترتيب حاصل اولور ووسطى ايسه تانيث اوسطدر
واوسط ايسه برفرد متوسطك اسميدر انده دخي ترتيب حاصل اولدي واخيره ايسه
تانيث اخيردر اول دخي برفردك اسميدر كه كندودن اول شئ اوله اما كندودن صكره
اولميه بونده دخي ترتيب حاصل اولدي افراد ترتيبك ضرورتندندر قچن اصلده ترتيب لغو اولنجق
بناده دخي لغو اولور قچان خاتون حقنده ترتيب لغو اولنجق آنجق اخترت قولي باقي قالور
اخترت قولي ايسه جمله سي ايچون جوابه صالح اولور پس بو ايله اولنجق ثلث واقع اولوركه
اولي كركسه وسطى وكركسه اخيره بي اختيار ايلسون برابر در اصلا فرق يوقدر ولو
قالت اخترت اختيارة وقع الثلث اتفاقا وزوج اوج دفعه اختياري اختياري اختياري
ديدكدنصكره اكر خاتون اخترت اختيارة ديسه طلاق ثلثه واقع اولور بالاتفاق زيرا
اختيارة لفظي ايله تقييد ثلثه تصريح كبي اولدي وتقييدسز خود ثلث واقع اولوردي
لفظ اختيارة تاكيد ايچوندر پس ثلثه نك تاكيد ايله وقوعي دخي اولي اولور ولو قالت
طلقت نفسي او اخترت نفسي بتطليقة بانت بواحدة في الاصح وينه زوجك اوج دفعه
اختياري اختياري اختياري قولنه جواب ايچون اكر خاتون طلقت نفسي ويا خود

اخترت نفسي بتطليقة ديسه بر طلاق باين اولور اصح روايتده وقيل يملك الرجعة دينلديكه
زوج رجعيه مالك اولور بو لفظ يعني طلقت نفسي او اخترت نفسي بتطليقة لفظلري
بينونت اقتضا ايدر عدت چكدكدنصكره زيرا بو قول الفاظ صريحه‌دندر شول شئ كه
اقتضاء عدتدنصكره بينونت اقتضا ايدر اليه عند الوقوع رجعي واقع اولور پس امري
بو لفظ رجعي ايجاب ايدر اكر دينلورسه كه بو تقديرجه جواب تفويضه مطابق
اولماز زيرا مفوض اليها اختيار در اول ايسه بينونتي افاده ايدر جواب ويريلوركه
كوياكه خاتون منقضي اولدقدنصكره نفسي اختيار ايتمش كبي اولدي پس امري بويله
اوليجق جواب تفويضه مطابق اولور شول حيثيت ايله كم بعد العدت خاتوننك
اختيار بولنمش اولور اندنصكره زوجك رجعته مالك اولمسنه قابل اولازلك
برنسي دخي صاحب هدايه‌در لكن صاحب عنايه شراح هدايه‌دن حكايه ديمشلركه
يملك الرجعة لفظي غلطدر اما طغيان قلم كاتبدندر وروايتدن اصح اولان فهي
واحدة لا يملك الرجعة قوليدر زيرا روايت مبسوطده و جامع الكبير و زيادات و عامه
مشايخ و جامع الصغيرك نسخلري بويله‌در لكن صدر الاسلامك جامع الصغيرنده
هدايه‌دن ذكر اولندوغي اوزره ذكر اولنمشدر دررده دينلمشدر كه بونده ايكي روايت
واردر برسي واحدة رجعيه‌نك وقوعيدر زيرا جواب طلقت نفسي و مأخوذ
اخترت نفسي بتطليقة لفظلري الا صريحدر و صدر الاسلام جامع الصغيرنده
ذكر ايلمشدر غيرسي وقوع باينه‌در در و اصح اولان قول بودر اما صاحب هدايه صدر
الاسلامك روايتني اختيار ايلدي اوليه اولسه غلط اوزرينه حملدن روايت اوزرينه
حمل ايلمك اوليدر و صاحب هدايه يه غلطي نيجه حمل ايدرسنكه وقوع رجعيه‌يي
مقيد شئ ايله تعليل ايلمشدر و بوندنصكره غلط كاتبدن اولدي ديمك نيجه صحيح
اولور ولو قال امرك بيدك في تطليقة او اختاري تطليقة و اختارت نفسها

نفسها وقع واحدة رجعية اكر زوج خاتوننه امرك بيدك في تطليقة ديسه وياخود اختاري
تطليقة ديسه وخاتون دخي نفسني اختيار ايلسه واحدةٌ رجعية واقع اولور زيرا زوج معقبت
رجعية اولان تطليقة ايله اختياري تفويض ايلدي صريح ايسه معقبت رجعية در ولو
قال امرك بيدك ينوي ثلثاً فقالت اخترت نفسي واحدة اوبمرة واحدةٍ وقع الثلث
اكر زوج خاتونه امرك بيدك ديوب اوچ طلاق نيت ايلسه وخاتون دخي اخترت
نفسي بواحدة وياخود اخترت نفسي بواحدةٍ ديسه طلاق ثلاثة واقع اولور زيرا لفظ اختيار
امر باليد قوله جواب اولمغله صالح اولور واما تلث اوزرينه دلالتك كيفيتي زيرا
واحدةً صفت اختيار دركان خاتون اخترت نفسي بمرةٍ وبواحدة اي باختيارةٍ واحدةٍ
ديمش اولدي بونك معناسي اخترت جميع ما فوضت الي اختياره واحدة ديمك ايله
زوجك بتي نه ايسه اني اختيار ايلمش اولدي وان قالت طلقت نفسي واحدة او
اخترت نفسي بتطليقة فواحدة بائنة زوجك امرك بيدك قوله جواب ايچون خاتون
طلقت نفسي واحدة وياخود اخترت نفسي بتطليقة ديسه واحدةٌ بائنه واقع اولور
معتبر اولان زوجك تفويضيدر يوقسه خاتونك ايقاع دكلدر و واحدة قولي مصدر
محذوفك صفتيدر طلقت نفسي طلقة واحدة ديمكدر امر باليدك جوابنده نفسي
ذكر ايلمك شرطدر حتى امرك بيدك ديندكده طلقت دينلوب نفسي ذكر اولنميه برشي
واقع اولماز كذا في المحيط ولو قال امر اليوم وبعد غدٍ لا يدخل الليل اكر زوج خاتونه
امرك بيدك اليوم وبعد غدٍ ديسه ليل داخل اولماز حتى كيجه ده خاتون ايچون خيار
اولماز زيرا يومين هر بريسي مفرداً ذكر اولنمشدر يوم مفرد ايسه كيجه يه متناول اولماز
زفر دير كه متناول اولور انت طالق اليوم وبعد غدٍ كبيدر وان ردت اليوم لا يرتد بعد غدٍ
اكر خاتون امر اول كونده رد ايدرسه اول كونده امر باطل اولور اما غددن صكره اولان
يومده امر يدنده در مثلا اليوم ده رد ايتمك ايله خيار ساقط اولدي لكن بعد غدٍ غدده

اولان یومده خیار باقیدر ولو قال الیوم وغداً یدخل الیوم اللیل وان ردّته الیوم
لا یبقی غداً اکر زوج خاتونه امرك بیدك الیوم وغداً دیسه لیل داخل اولور واکر خاتون
یومده طلاق ردّ ایلسه خاتون یارینه خیاری باقی قالماز جمله سنی ردّ ایلمش اولور یوم
ولیل امر واحد حکمنده اولوب مابیننه اجنبی شیء متخلل اولمش اولدی وبعض احیانده
مشورت یوم نهایت لیله دکین ممتد اولوب منقطع اولماز بینه برکون مشورت ایلدك
دینلور ولو مکث بعد التفویض یوماً ولم تقم اوکانت قائمة فجلست اوجالسة
فاتکأت اومتکئة فقعدت اوعلی دابة فوقفت اوعلی دابة اودعت اباها
للمشورت اوشهوداً للاشهاد لا یبطل خیارها وان سارت دابتها بطل لا بسیر فلك
هی فیه زوج امرك بیدك دیدکده خاتون اکر برکون مکث ایلسه ومجلسدن قالقسه ویاخود
قائم ایکن اوتورسه واوتورسه ویاخود اوتورر کن اوتورسه وبرشیء اتکا ایلسه ویاخود
برشیء دایانمش اولسه اوتورسه واوتورسه ویاخود دابه اوزرنده ایکن اوتورسه
ودابه سنی توقف ایتدورسه ویاخود مشورت ایچون باباسنی دعوت ایلسه ویاخود
اشهاد ایچون شاهدلر دعوت ایلسه خاتونك خیاری باطل اولماز واکر دابه سنی
یورتسه خیار باطل اولور اما کندوسی ایچنده اولدوغی کمسه نك یورمسیله باطل اولماز
ولو قال لها طلقی نفسك ولم ینو اونوی واحدة فطلقت وقعت رجعیة واکر زوج
خاتونه طلقی نفسك دیسه وطلاق نیت ایلمسه ویاخود واحده نیت ایلسه وخاتون
دخی طلقت نفسی دیسه طلاق رجعیه واقع اولور زیرا مفوّض الیها صریح طلاق
اولمغله رجعیه واقع اولور وکذا لو قالت ابنت نفسی زوجك طلق نفسك جوابنده
اکر خاتون ابنت نفسی دیسه بینه طلاق رجعیه واقع اولور زیرا زوج خاتونه طلاق صریح
تفویض ایلدیکه انقضاء عدتدنصکره اول طلاق ایله بینونت واقع اوله خاتون
ابانه تعجیل ایدوب فی الحال واقع اولمیانی مراد ایلدی خاتونه ایسه ابانه تفویض

تفویض اولمدی بونده دیرجه خاتون ارادەیی لغو اولوب مطلق طلاق قالدی اول
ایسه رجعیه اولدوغی ظاهردر وان طلقت ثلثا ونواه وقعن زوج طلقی نفسك دیدکدن
صکره اکر خاتون اوج طلاق بوشنسه و رجل دخی ثلث نیت ایلسه اوج طلاق واقع اولور
زیرا طلقی نفسك دیمك فعل طلاقی اشله دیمکدر طلاق ایسه اسم جنسدر احتمال
کل ایله ادنی یه واقع اولور سائر اسماء اجناس کبی بو اجلدن بو محلده نیت ثلث عمل
ایدر ولغت نیت التنتین ایکی طلاقه نیت لغو اولور زیرا ایکی عدد محضدر مگر که منکوحه
جاریه اوله ولو قالت اخترت نفسی لا تطلق زوجك طلقی نفسك جوابنده خاتون
اخترت نفسی دیسه طلاق واقع اولماز زیرا اختیار الفاظ طلاقدن دکلدر ولا یملك
الرجوع بعد قوله طلقی نفسك وتقید بالمجلس و زوج طلقی نفسك قولندن صکره رجوعه
مالك اولماز و بو قول مجلس ایله مقید اولور زیرا بونده معنی یمین واردر اما اکر خاتون
مجلسدن قالقسه خیار باطلدر زیرا طلقی نفسك تملیکدر مجلس اقتصار اولنور الا
اذا قال متی شئت اکر که زوج طلقی نفسك متی شئت دیسه مجلسده وبعد المجلس
خاتونك خیاری باطل اولماز زیرا کلمهٔ متی اوقاته عامّه در کویا که زوج خاتونه فی ای
وقت شئت دیمش اولدی ولو قال لها طلقی ضرتك او لامر طلقی امرأتی یملك الرجوع
ولا یتقید بالمجلس اکر زوج خاتونه طلقی ضرتك دیسه یعنی اورتاغنی بوشا دیسه
ویاخود آخر کمسنه یه بنم خاتونمه طلاق ویر دیسه زوج رجوعه مالك اولور بو کلام مجلس ایله
مقید اولماز الا اذا اراد ان شئت الا مگر که خاتونه دیسه که ضرتکی بوشا اکر دیلرسك
ویاخود آخره بنم خاتونمی بوشه اکر دیلرسك دیسه خاتون ایچون واکر کمسنه ایچون
اول مجلسده تطلیق ایلمك واردر اوج رجوعه مالك اولیماز ان شئت لفظی ایله
تملیك اولوب مجلس ایله مقید اولدی بو کمسنه غیری ایله ایچون عاملدر غیری ایچون
عامل اولان توکیلدر دینلورسه دینلمسون زیرا اول کمسنه مشیت اعتباری ایله

عامل بنفسه اولمش اولدي امّا توكيل بالبيع بونك كبي دكلدر زيرا توكيل ببيعه ان شئت
لفظي زياده اولسه حكم مختلف اولماز زيرا تعليق محتمل دكلدر امّا طلاقده تعليق محتمل
ولو قال لها طلّقي نفسك ثلثا فطلّقت واحدةً وقع واحدةٌ واكر زوج خاتونه طلّقي
نفسك ثلثا ديسه خاتون دخي كندويي طلاق واحده ايله تطليق ايلسه بر طلاق واقع
اولور زيرا خاتون اوچ طلاقي ايقاعه مالك اولدي اويله اولسه ضرورة بره دخي
مالك اولان جزئه مالك اولور وفي عكسه لا يقع شيءٌ وعكسنده برشيء واقع اولماز
يعني زوج طلّقي نفسك واحده ديسه خاتون دخي اوچ طلاق ايله تطليق ايلدم ديسه
برشيء واقع اولماز زيرا كندويه تفويض اولنميان شيء كتوردي اول تقديرجه ابو حنيفه
قاتنده برشيء واقع اولماز وعندهما يقع واحدة امامين قاتنده برطلاق واقع اولور
زيرا خاتون مالك اولدوغي كه بر ايدي اني كتوردي ايكي دخي زياده كتوردي
مالك اولدوغي واقع اولور بويله اولنجق بيك طلاق ويرن زوج كبي اولدي
اوچي واقع اولوب سايري لغو اولور ابو حنيفه ايچون دليل بودر كه خاتون كندويه
تفويض اولنميان شيء كتوردي بويله ايليان كشي مبتدئ اولورنته كم بر كمسنه خاتوننه
طلّقي نفسك ديسه اول كمسنه دخي ضرّه سني تطليق ايلسه اول تطليق اجازته موقوف
اكر دينلورسه كه مذهبمز اهل حق مذهبيدر ثابت اولمشدر كه عشره دن واحده عينيدر
وغيريدر كذلك واحد دخي ثلثك نه عينيدر ونه غيريدر ايكيسينك بيننده مغايرت
اثباتنك وجهي نه در جواب ويريلور كه واحد عشره موجود اولدقده در امّا ثلث
بو محلده معدومه در امامين قاتنده واقع اولان واحد موجود ثلث معدومه نك
غيريدر وفي طلّقي نفسك ثلثا ان شئت قولنك جوابنده خاتون كندويي بر طلاق
بوشاسه برشيء واقع اولماز زيرا معناسي ان شئت الثلث ديمكدر خاتون ايسه
واحد ايقاع ايلمك ايله ثلث ديلمامش اولدي شرط بولنجق برشيء واقع اولماز زيرا الجزاء

اجزاء مشروط اجزاء شرطه اوزرینه توزیع اولنماز ولذا في عکسه عکسنده دخي بویله در مثلا
زوج طلقي نفسك واحدة ان شئت دیسه وخاتون دخي کندویي اوچ طلاق بوشاسه بر
شي واقع اولماز ابو حنیفه قاتنده زیرا مشیت ثلث مشیت واحد کبي دکلدر وعندهما یقع
واحدة امامین قاتنده بر طلاق واقع اولور زیرا مشیت هر بري ایچون مشیت در
ولو امرها بالباین او الرجعي فعکس وقع ما امره اکر زوج خاتونه باین ایله امر ایلسه ویاخود
رجعي ایله امر ایلسه وخاتون دخي عکس ایلسه زوجك امر ایلدوکي واقع اولور مثلا زوج
طلقي نفسك واحدة باینة دیسه خاتون دخي طلقت نفسي واحدة رجعیة دیسه باینه واقع
اولور خاتونك باینةً واحدةً رجعیه قولي لغو اولور زیرا زوج خاتونه تفویض اولان طلا قك
صفتني تعیین ایلدی پس امدي بوندنصکره خاتونه لازم اولان اصلي ایقاعدر بو قسم تعیین وصف
دکلدر کوراکه خاتونه زوجك تعیین ایلدوکي صفت که اصلدر اکا اقتصار ایلمش اولدي
ورجعي طلاقه مثال زوج طلقي نفسك واحدةً رجعیةً دیسه خاتون دخي طلقت نفسي
واحدة باینة دیسه رجعیه واقع اولور زیاده ایلدوکي وصف لغو اولور ولو قال انت طالق
ان شئت فقالت شئت ان شئت فقال شئت ینوي الطلاق لا یقع شيء واکر انتِ طالق ان
شئت دیسه وخاتون دخي شئت ان شئتَ دیسه زوج دخي شئت دیسه طلاق نیت ایلسه بر شيء
واقع اولماز زیرا زوج خاتونك طلاقني بر مشیته تعلیق ایلدیکه اول مطلقه ایله خاتون باین اولوردي
لکن خاتون مخالفت ایلدي ما لا یعنیه مشغول اولدیکه ان شئت لفظي در بو تقدیر جه
شرط بولنمیوب امر اختیار خاتونك الندن چقوب شئت قولیله طلاق واقع اولمدي
اکر طلاقه نیت دخي ایدرسه زیرا لفظ طلاق خاتونك کلامنده یوقدر که رجل خاتونك طلاقني
مراد ایلمش اوله ونیت ایسه طلاق مذکور اولمیانده عمل اولنماز اما شئتِ طلاقكِ دیسه
طلاق واقع اولور چونکه نیت ایلسه زیرا بو کلام ابتدا ایقاعدر ومشیت ایسه وجوددن
خبر ویرر واصلده شیئدن مأخوذدر شيء ایسه موجودك اسمیدر پس امدي شئت

اوجوّت منزلہ سنده دراولدي ايجاد وطلاق خود ايقاع ايلہ در اما ادت طلاقك قولي بونك
خلافنجه در زيرا اراادت وجودڭ ابنا ايلمز ولغتده طلبدن عبارتدر نتكم نبي عليه السلامك
الجمي رايت الموت قول شريفنجه دخي طلب ايچون اولدوغنه شاهددر اكرچه بنلور سكه بوم علمادن اصول
دينده بوكا ذاهب اولمشلردر ارادت ومشيت بردر بونده تفرقه نه در جواب بودر اولا كه ايكيسينك
بيننده عباده نسبت ايله تفرقه اولماز الّتهمّ نسبت ايله تفرقه اوليه شول شكله الله تعالى ديلر واراده
ايدر كا يندر لامحاله تصاحب بيانه وشمس الائمة السرخسي ده بعضلر در مشيت صفت مخلوقده
لغتده ارادتدن الزمدر كورمزميسين كه مشيت عقلادن غيريه مضاف ذكر اولنمز اما ارادت
مضاف ذكر اولنور نتكم حق سبحانه وتعاليننك فوجدا فيها جدارا يريد ان ينقض فاقامه
قول شريفنده ذكر اولنديغي كبي ولذا لو علقت المشية بمعدوم يعني برشي واقع اولماز اكر
مشيتي معدومه تعليق ايلسه مثلا شئت ان شاء ابي ويا خود ان كان كذا ديسه حال بوكه هنوز
باباسي استمه مش واول امر متحقق اولمامشدر بو مقوله ده طلاق واقع اولماز وان
علقت بموجود وقع اكر موجوده تعليق ايلسه طلاق واقع اولور مثلا خاتون شئت
ان كانت السماء فوق الارض ديسه واقع اولور زيرا اول كمسنه مشيتي وجودي محقق
اولان شيئه تعليق ايلمك ايله تنجيز اولوب في الحال طلاق واقع اولور ولو قال انت طالق
متى شئت واذا ما شئت او اذا شئت فردت الامر لا يرتد والها ان تطلق واحدة متى
شاءت ولا يرتد اكر زوج ذكر اولنان الفاظ ايله خاتونك طلاقني تعليق ايلسه وخاتون
دخي امر اول مجلسده رد ايلسه ينه خيار باقي اولوب رد ايلمامش اولدي خاتون ايچون كندو
ديلدوكي زمان بوشانمق واردر زياده يوقدر وبو مشيت مجلسه اقتصار اولنماز زيرا
متى ومتى ما وقت ايچوندر واوقاتده عامدر كان اول كمسنه في اي وقت شئت ديمش
اولدي بو تقديرجه ردّي اولمدي يعني اول مجلسده بن استمم ديسه بعده ينه استمك
واردر زيرا زوج طلاقي خاتونك مشيتنده تمليك ايلدي قبل المشية تمليك دكلدر ردّ ايله

ایله مهدّ اوله امّا کلمهٔ اذا ما و یاخود اذا متی و متی ما کبیدر امامین قاتنده شمول حیثیتیله که وقت
مطلقده حقیقت شرطده مجازدر عند الاطلاق معنیٔ حقیقی مراد اولور بو تقدیرجه متی
کبی کلّ وقتده دیمکدر اوقاته عام اولور ابو حنیفه قاتنده لفظ اذا ما ایله اذا شرط ایله وقت بیننده
مشترکدر اکر شرط ایچون اولور ایسه مجلسدن قالمق ایله خیاری باطل اولور اکر وقت ایچون
اولسه مجلسدن قالمق ایله خیار باطل اولمز دیلدوکی زمان طلاق واحده یه مالک اولور زیرا
اول کلمه لر اذ ما نه عامدر بو قسه افعاله دکل اول اجلدن بره مالک اولور زیاده یه مالک
اولماز ولو قال لها انت طالق کلما شئت فلها ان تطلق ثلثا متفرقا لا مجموعا ولا بعد
زوج آخر اکر زوج خاتونه انت طالق کلما شئت دیسه خاتون ایچون کندوبی متفرقا اوچ
طلاق تطلیق ایلمک واردر امّا مجموعا دکل یعنی اوچ طلاقی بر اوغوردن دکل و زوج
آخره وارد قدنصکره دخی طلاقی مالک دکلدر اکر بر اوغوردن اوچ طلاق بوشاسه
امام اعظم قاتنده برشئ واقع اولماز امّا امامین قاتنده بر واقع اولور زیرا کلمهٔ کلما
عموم انفرادی ایجاب ایدر بو قسه عموم اجتماعی ایجاب ایلمز ولو قال انت طالق حیث شئت
او این شئت لا تطلق مالم تشأ فی مجلسها و اکر زوج خاتونه انت طالق حیث شئت
یاخود این شئت دیسه خاتون طالق اولماز ما دامکه اول مجلسده دلمسه اکر مجلسدن
قالقسه خاتون ایچون مشیت قلماز زیرا حیث و این مکان ایچوندر طلاق ایسه مکانه تعلق
ایلماز مطلق مشیت قالور بس امری بویله اولیجق مجلسه قصر اولوب بعد المجلس مشیت قلماز
امّا زمان بونک خلافیدر ولو قال انت طالق کیف شئت فان شاءت موافقت لنیته رجعیة
و باینة او ثلثا وقع کذلک اکر زوج خاتونه انت طالق کیف شئت دیسه اکر خاتون زوجک
نیتی رجعیه و باینه و ثلث اولدوغی حالده نیتنه موافق اولدیلرسه اویلجه واقع اولور یعنی
زوج انت طالق کیف شئت دیدکده رجعیة مراد ایلسه و خاتون دخی رجعیة دیسه زوجک
نیتی ایله خاتونک مشیتی مولفق اولمغله رجعیة واقع اولور باینه و ثلث دخی بویلجه در

وان تخالفا يقع رجعية واكر زوجك نيتي وخاتونك ارادتي مخالف اولورسه رجعية واقع اولور
مثلا خاتون اوج طلاق اراده ايلسه وزوج واحدهٔ باينه نيت ايلسه وبالعكس عكس اولسه طلاق
رجعية واقع اولور ولذا ان لم تشاء وينه طلاق رجعية واقع اولور اكر خاتون مراد ايلمز ايسه
زيرا كلمهٔ كيف وصفي طلبدر يوخسه اصليدر يوخسه اصلي طلب دكلدر زيرا رجل طلاقي
خاتونه تفويض ايدوب هرنه وصف ايله استرسك ديمش اولدي وعندهما لا يقع شيء امامين
برشيء واقع اولماز وان لم يكن له نية يقع ما شاءت واكر رجلك نيتي اولمسه خاتونك ديلدوكي
واقع اولور ولو قال انتِ طالق كم شئت او ما شئت طلقت ما شاءت في المجلس
لا بعده واكر زوج خاتونه انت طالق كم شئت وياخود انت طالق ما شئت ديسه مطلقة
اولور مجلسده خاتون ديلدوكي مقدار اما مجلسدن قالقسه بعده مراد ايلسه واقع اولماز
وكم وما عدده استعمال اولنور وان قال طلقي نفسك من ثلثٍ ما شئت فلها
ان تطلق ما دون الثلث لا ثلث خلافا لهما واكر زوج خاتونه طلقي نفسك من ثلثٍ
ما شئت ديسه خاتون ايچون اوچدن آشغه طلاق ايلمك وارد اما اوج طلاق
ايلمك يوقدر ابو حنيفه قاتنده اما امامين خلاف ايدوب اوج طلاق ايلمك دخي وارد زيرا
كلمهٔ ما تعميمده محكمه در وكلمهٔ من ايسه آذ اولور كم تمييز ايچون استعمال اولنور باب التعليق
بو باب طلاق تعليق بياننده در انما يصح في الملك تعليق صحيح اولماز الا كه حقيقة ملكده صحيح
اولور مثلا بركمسنه عبدينه ان فعلت كذا فانت حر ديمك كبي كقوله لمنكوحته ان ذرت
فانتِ طالق او مضافا الى الملك رجلك منكوحه سنه اذ ذرت فانت طالق قولي كبي
بو حكما ملكدر وياخود ملكه مضاف ايلدوكي حالده كقوله لاجنبية نكحتك فانت
طالق فيقع ان نكحها رجل اجنبية خاتونه ان نكحتك فانت طالق قولي كبيده تعليق
صحيح اولور پس امدي اول اكر خاتوني نكاح ايدرسه طلاقي واقع اولور وكذا قال للاجنبية
ان ذرتِ فانتِ طالق ونكحها فزارت لا تطلق اكر رجل بر اجنبية خاتونه ان ذرت فانت

فانت طالق دیسه و بو کلامی دیدکدنصکره نکاح ایلسه وخاتون دخی زیارت ایلسه خاتون مطلقه
اولماز زیرا طلاق ملکه وسببنه مضاف اولمامشدر طلاق واقع اولمغه ابتدن ایکیسندن برینه
مضاف اولمق لازمدر ومعلوم اوله که اللهک اسماء شریفه سیله خلف اهل لغت وفقها قتنده
یمین در اما تعلیق بالشرط فقها قتنده یمین در اهل لغت انی یمین دیمه مشلردر والفاظ الشرط
ان واذا واذا ما وکل وکلما ومتی ومتیما والفاظ شرط بونلردر ولو ومن وای وایان
واین وانی لفظلری دخی الفاظ شرطدندر ولفظ لو مستقبله داخل اولور ماضیده موضوعی
امتناع الشیٔ لامتناع غیره در ولو شرط عملنی معنیً اشلر بو خسه لفظاً کل اما متی ده ذکر
اولنان الفاظ هم لفظاً وهم معنیً شرط عملنی اشلر حرف شرط ان در انده معنیٔ وقت
یوقدر انون غیری سی ان لفظنه ملحقدر وکلمهٔ کل اسم حقیقتاً شرط دکلدر زیرا کل لفظنی
اسم ولی ایدر و شرط ایسه جزایه متعلق اولانلردر جزا ایسه افعاله متعلقدر الا بو قدر وار که
لفظ کلی رضی شرطه الحاق اولندی کندویی ولی ایدن اسم فعله تعلق ایلدوکی ایچون مثلا
کل عبد اشتریته فهو حر کبی ففی جمیعها بو الفاظک جمیعسنده اذا وجد الشرط ان تنهت انما
الیمین یعنی شرط بولنسه یمین منتهی اولور مثلا زوج خاتونه اکر داره داخل اولور ایسهک سن
طالقسین دیسه خاتون دخی داره داخل اولسه طالق اولور بوندنصکره رجل خاتونه نکاح
ایدوب تکرار داره داخل اولمغله برشی لازم کلمز یمین عند وجود الشرط منتهی اولدی الا
فی کلما فانها تنتهی فیها بعد الثلث الا کلماده منتهی اولماز بس امری کلماده ثلثدن
صکره منتهی اولور زیرا کلما لفظی افعالک عمومنی اقتضا ایلر ما لم تدخل علی التزوج تلث
یمین منتهی اولمسی کلمهٔ کلما تزوج اوزرینه داخل اولمدیغیدر ولو قال کلما تزوجت امراة
فهی طالق تطلق بکل تزوج ولو بعد زوج آخر اکر رجل کلما تزوجت امراة فهی طالق دیسه
هر تزوج ایلدکجه خاتون طالق اولور اکر زوج آخردنصکره دخی اولورسه وان قال کلما
دخلت الدار فانت طالق لا تطلق بعد الثلث وزوج آخر واکر رجل خاتونه کلما دخلت

الدار فانت طالق دیسه طالق ثلث دن وزوج آخردن صکره طالق اولماز وزوال الملك
لایبطل الیمین زوال ملك یمین ابطال ایلمز مثلا رجل خاتوننه ان دخلت الدار فانت
باین دیسه اندنصکره داره دخولدن اول طلاق ویرسه بعده خاتوننی تزوج ایلسه اندن
صکره داره داخل اولسه ینه طلاق واقع اولور زوال ملك یمین ابطال ایلمدی والملك شرط
لوقوع الطلاق لا لانحلال الیمین ملك طلاق معلقك وقوعی ایچون شرطدر انحلال یمین
ایچون شرط دکلدر وان وجد الشرط فیه انحلت الیمین ووقع الطلاق والا انحلت ان
حضت حیضة یقع اذا طهرت واکر زوج خاتوننه ان حضت حیضة فانت طالق دیسه طاهر
اولدقده طلاق واقع اولور زیرا حیضه ایله اولان حیضه کامله در انك کمالی ایسه طهر ده ایکن
ولو قال ان ولدت ذکرا فانت طالق واحدة فان ولدت انثی فانت طالق ثنتین فولدتهما
ولم یدر الاول تطلق واحدة قضاء وثنتین تنزها وتنقضی العدة اکر رجل خاتوننه اکر
سن ارکك طوغورر ایسك بر طالق سك واکر قز طوغورر ایسك ایکی طالق سین دیسه پس امدی
ولا یقع واکر شرط ملکده ایکن بولنسه یمین منحل اولوب طلاق واقع اولور والا اکر شرط
ملکده ایکن بولنمسه یمین منحل اولور طلاق واقع اولماز بو محلك حاصل کلامی رجل ان دخلت
الدار فانت طالق دیسه وداره داخل اولمزدن مقدم طلاق ویرسه وصکره ینه تزوج ایلسه
وخاتون داره داخل اولسه یمین منحل اولور اما تجان ان دخلت الدار فانت طالق دیسه
اندنصکره طلاق ویرسه وخاتون مطلقه ایکن داره داخل اولسه یمین اولور وطلاق واقع
اولماز اندنصکره تکرار تزوج ایلسه وخاتون داره داخل اولسه برشی واقع اولماز اول
دخول ایله یمین منحل اولدوغی ایچون وان اختلفا فی وجود الشرط فالقول له وجود شرطده
زوج ایله زوجه اختلاف ایلسه لر قول زوجکدر یمینیله مثلا رجل شرط بولنمدی دیسه
وخاتون بولندی دیسه قول زوجکدر زیرا رجل اصله متمسك اولمشدر که اول اصل عدم
شرطدر زیرا رجل وقوع طلاقه وزوال ملکه منکردر الا اذا برهنت الا مکر که عورت دعواسه

دعواسنه برهان اقامت ایلیه وفیما لا یعلم الا منها القول لها في حق نفسها لا في غیرها ودخی
شول تعلیق اولنان شرطله كه اول شرطك وجودي بلنمز الا خاتونلرده بلنور حیض كبي اولبابده
كندو نفسي حقنده قول خاتونكدر غیري حقنده دكل فلو قال اذا حضت فانت طالق وفلانة
طالق فقالت حضت طلقت هي لا فلانة واكر زوج خاتونه اكر سن حایض اولسك سن
وفلانه طالق سز دیسه وخاتون دخي بن حایض اولدم دیسه كندوسي طالق اولور فلان
دیدوكي طالق اولماز وكذا لو قال ان كنت تحبين عذاب الله فانت طالق وعبدي حر فقالت
احب ولا یعتق العبد یعنی كندو حقنده قولي قبول ایدوب آخر حقنده قبول اولمدوغي كبیدر
اكر زوج خاتونه اكر سن اللهك عذابني سورسك سن طالق سين وبنم عبدم حردر دیسه
پس امدي عورت دخي اللهك عذابني سورم دیسه كندوسي طالق اولور عبدي معتق اولماز
زیرا غیري حقنده شاهد در شهادت فرد ایسه مردوده در ولا یقع في ان حضت مالم یستمر
الدم ثلثا طلاق واقع اولماز اكر سن حیض كوردیسك قولنده مادامكه اوج كون دم مستمر
اولمیه زیرا اوج كوندن اقل حیض دیلمز فاذا استمر وقع من ابتدائه یعنی قچان دم مستمر اولسه
طلاق دیمك ابتداسنده واقع اولور ولو قال ان حضت حیضة یقع اذا طهرت اكر زوج
خاتونه ان حضت حیضة فانت طالق دیسه طاهر اولدقده طلاق واقع اولور زیرا حیضه ایله اولان
حیضة كامله در كمالي ایسه طهرده ایكن در ولو قال ان ولدت ذكرا فانت طالق واحدة فان ولدت
او انثى فانت طالق ثنتین فولدتهما ولم یدر الاول تطلق واحدة قضاء وثنتين تنزها و
تنقضي العدة اكر رجل خاتونه اكر سن اركك طوغرسك بر طالق سین واكر قز طوغرسك
ایكي طالق سین دیسه پس امدي ایكیز طوغرسه واول قنغیسي طوغدوغي بلنمسه قضاء بر
طلاق واقع اولور تنزها ایكي طلاق واقع اولور ولادت ایله عدت منقضي اولور ولو علق
بشرطین واكر زوج طلاقي ایكي شرطه تعلیق ایلسه یعنی ان كلمت ابا عمرو وابا یوسف فانت طالق
دیسه شرط للوقوع وجود الملك عند آخرهما فان وجد او وجد آخرهما فیه وقع وقوع طلاق

ایچون وجوه ملکده شرط قلندی ایکی شرطک بریسی فائتده پس امدی اکر شرطک ایکیسی
بولنورسه ویاخود بریسی ملکنده ایکن بولنورسه بو ایکی صورتده دخی طلاق واقع اولور
مثلا خاتون ملکنده ایکن اباعمرو وابایوسف تکلم ایلسه ویاخود بوشاسه وعدتی دخی منقضیه
اولسه اندنصکره اباعمرو سویلسه بعده خاتونی تزوج ایلسه اندنصکره ابایوسف سویلسه ایکی
صورتده دخی طلاق واقع اولور وان وجد اواخرهما الا فیه لا یقع واکر شرطک ایکیسی بعد
ان قضاء عدت بولنسه ویاخود شرط آخر ملکنده دکل ایکن بولنسه ایکی صورتده دخی طلاق
واقع اولماز مثلا اکر تکلمدن اول طلاق ویرسه وعدتی چقسه اندنصکره رجل اباعمروه
وابایوسفه سویلسه ویاخود یالکز اباعمروه سویلسه اندنصکره ینه طلاق ویرسه وعدتی
منقضیه اولسه اندنصکره ابایوسف سویلسه بو ایکی صورتده دخی طلاق واقع اولماز و
یبطل تنجیز الثلث تعلیقه تنجیز ثلث تعلیق ثلثهٔ ابطال ایدر فلو علقها بشرط ثم نجزها
قبل وجوده ثم تزوجها بعد التحلیل لا یقع شیء واکر رجل طلاق ثلثهٔ شرطه تعلیق
ایلسه اندنصکره شرطک وجودندن اول ثلثهٔ تنجیز ایلسه اندنصکره بعد التحلیل تزوج ایلسه برشیء
واقع اولماز مثلا برکسنه خاتوننه اکر سن داره داخل اولورسک اوج طلاق ایله طالوسین دیسه
وخاتون دخی داره داخل اولمزدن مقدم اوج طلاق بوشاسه وبرآخر قوجایه وارسه وبعده
طلاق ویرن زوج اول ینه تزوج ایلسه واندنصکره داخل اولسه برشیء واقع اولماز زیرا تعلیق
ثلثه تنجیز ثلث ابطال ایلدی ولو علق الثلث او العتق بالوطء لا یجب العقر باللبث بعد الایلاج
ولا یصیر به مراجعا ما لم ینزع ثم یولج واکر طلاق ثلثه یی ویاخود عتقی وطئه یعنی جماعه تعلیق
ایلسه عقر یعنی مهر مثل ویاخود مقدار اجرت وطء ذکری ادخالدن صکره اکلنمک ایله واجب
اولماز وطلاق رجعیه ایدن کسنه دخی ادخالدنصکره اکلنمک ایله مراجع اولماز مادامکه
اخراج ایدوب تکرار ادخال ایلمیه خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف وار در آنک
قاتنده لبث ایله عقر واجب اولور طلاق رجعیه ایدن کسنه دخی مراجع اولور ولو قال انکحتها

نكحتها عليك فهي طالق فنكحها عليها في عدة البائن لا تطلق اكر زوج خاتونه اكر سنك اوزرينه خاتون
نكاح ايدرسم اول الدوغم خاتون طالق اولسون ديسه واسكي خاتونه طلاق ويرسه عدت
بائنده ايكن بر خاتون نكاح ايلسه خاتون جديد مطلقه اولماز زيرا شرط بولنمدي اما عدت رجعيه ده
نكاح ايلسه جديده مطلقه اولور زيرا ابقاء نكاح موجود اولدوغي ايجون وان وصل بقوله
انت طالق قول ان شاء الله اولم يشاء الله وماشاء الله اوما لم يشاء الله اولا ان يشاء الله
لا تطلق واكر انت طالق قولنه ان شاء الله قولني متصل ايلسه و يا خود ذكر اولنان كلمه لري
متصل ايلسه خاتون مطلقه اولماز زيرا نبي عليه السلام من حلف بطلاق او عتاق وقال
ان شاء الله متصلا به فلا حنث عليه بيورمشلر متصل اولدقده سائر شروطه منزله سنده
اولمش اولور بونده ايسه شرط معلوم دكلدر زيرا حق سبحانه وتعالينك مشيئتني خود
عباد بلمز اول تقديرجه بو شرط عدم منزله سنده اولور وكذا لو ماتت قبل قوله ان شاء الله
وبنه بو قروده ذكر اولدوغي اوزره طالق واقع اولماز اكر خاتون ان شاء الله قولندن اول
فوت اولسه مثلا رجل خاتونه انت طالق ديسه ديوب ان شاء الله تعالى ديمزدن مقدم فوت اولسه
طلاق واقع اولماز وان مات هو يقع واكر زوج انت طالق ديدوكي كبي ان شاء الله ديمزدن
اول فوت اولسه طلاق واقع اولور وفي انت طالق ثلاثا الا واحدة يقع ثنتان بو قولده
ايكي طلاق واقع اولور وفي الاثنتين واحدة انت طالق ثلاثا الا اثنتين قولنده طلاق
واقع اولور وفي الا ثلاثا ثلث وانت طالق ثلاثا الا ثلثا قولنده اوج طلاق واقع اولور
استثناده اصل باقي قلان ايله تكلمدر يس امدي انت طالق ثلثا الا اثنتين قولنده نصكره
باقي قلان واحده در الا واحدة قولنده نصكره باقي قلان ثنتين در اما الا ثلثا قولنده برشي
باقي قلمدي امدي تكلم ايلدوكي باقي قالوب اوج طلاق واقع اولدي باب طلاق المريض
بو باب مريضك طلاقي بياننده در الحالة التي يصير بها الرجل فارا بالطلاق ولا ينفذ
تبرعه فيها الا من ثلث شول حالت كه رجل طلاق فار اولور اول مالندن رجلك تبرعي

نافذ اولور اولماز الا ثلثدن نافذ اولور ما يغلب فيها الهلاك كمرض يمنعه عن اقامة مصالحه
خارج البيت اول حالت شول شيدر كه اول حالتده هلاك غالب اوله بر مرض كبي كه اول مريض
مرضى خارج بيتنده مصالحني اقامتدن منع ايليه الحالة مبتدادر وما خبريدر ومبارزة
رجلا بر آخر رجل ايله مبارزه سي يعني محاربه سي كبي وتقديمه ليقتل في قصاص او رجم ودخي
قصاص ورجمده قتل اولنمق ايچون رجل تقديم كبي بو احوال لرده اغلب احتمال هلاكدر
اويله اولسه حكم مرض حكمي كبيدر فلو ابان امرأة وهو بتلك الحالة اكر خاتوني رضاسي يوغيكن
بو شاسه حال بوكه رجل بو حاللرده اولسه ثم مات عليها بتلك السبب اندن صكره اول حالت اوزره
ذكر اولنان سبب ايله يعني مرض وياخود مبارزه ايله فوت اولسه او بغيره وياخود بو سببلردن
غيري ايله فوت اولسه وهي في العدة ورثت حال بوكه خاتون زوجي فوت اولدقده عدتده ايچنده
اولسه وارث اولور وكذا لو طلبت رجعية فطلقها ثلثا ورثه وارث اولور اكر خاتون مريضدن
طلاق رجعية طلب ايلسه ورجل اوچ طلاق ايله تطليق ايلسه ومبانة قبلت ابنه بشهوة
ورثه مبانه يعني باين طلاق ايله بوش اولان خاتون دخي وارث اولور اويله مبانه كه زوجك
اوغلني شهوت ايله اوپمشدر زيرا بينونت ابان ايله اولمشدر تقبيل ايله دكلدر اما تقبيل ايله
مبانه اولان بونك خلافنجه در وهو محصور او في صف القتال او محبوس لقصاص او رجم
واكر رجل خاتوني باين طلاق ايله تطليق ايلسه حال بوكه رجل بر قلعده محصور اولسه وياخود قصاص
وياخود رجم وياخود صف قتاله وياخود رجم ايچون محبوس اولسه او يقدر على القيام بمصالحه
خارج البيت لكنه مشتك او محموم لا ترث وياخود خارج بيتنده مصالحه نك قيامنه قادر
اولوب لكن مرضدن مشتكي اولسه بو مقوله بينونتده خاتون وارث اولماز وكذا المختلعة
ومخيرة اختارت نفسها رجلك مرضنده مختلعه اولان ومخير اولوب نفسني اختيار
ايدن خاتون دخي وارث اولماز ومن طلقت ثلثا بامرها او بغير امرها لكن صح ثم مات
وشول خاتون كه كندونك امريله اوچ طلاق مطلقه اولسه وياخود كندونك امر اولمدن

اولمدن اوج طلاقه مطلقه اولسه لكن بعد التطليق زوج صحت بولسه اندنصكره عدت ايجنده
فوت اولسه بنه وارث اولماز اما زفرقاتنده وارث اولور ومن ارتدت بعد ما ابانها ثم اسلمت
وشول خاتون كه زوج كندوسي طلاق باين ايله تطليق ايلدكدنصكره مرتد اولسه اندنصكره
ينه مسلمان اولسه وارث اولماز زيرا خاتون ارثه اهليتني رد ايله ابطال ايلدي بعد
اسلام ايله سبب عودت ايلمك ممكن اولماز وكذا متفرقتا بسبب الجب او العنة واختيار
البلوغ او العتق وينه قوجه سي مجبوب وعنين اولمق سببيله وياخود خيارهء بلوغ وخيار
عتق سببيله تفريق اولان خاتون دخي وارث اولماز زيرا سبب تفريق كندو طلبي ايله اولمشدر
ولو فعلت ذلك واكر خاتون ذكر اولنان خيارلري اشلسه وهي مريضة لا تقدر على القيام
بمصالح بيتها ثم ماتت وهي في العدة ورثها حال بوكه خاتون مريضه اولوب بيتنك
مصالحنه قيامه قادر اولمسه اندنصكره عدت ايجنده ايكن فوت اولسه زوج خاتونه
وارث اولور ولو ابانها بامرها في مرضه او تصادقا انها كانت حصلت في صحته ومضت
العدة ثم اوصى لها او اقر بدين فلها الاقل من ارثها ومما اوصى او اقر اكر زوج مرضي حالنده
خاتونك امري يعني طلبيله تطليق ايلسه وياخود تصادف ايلسه لركه او لابانه زوجك صحتنده حاصل
اولمشدر وعدت دخي كچمشدر اندنصكره زوج خاتون ايچون وصيت ايلسه وياخود خاتونه
دين اقرار اتسه بس امدي عدت ايچون ارثدن اقلي اخذ ايلمك واردر وياخود وصيت
ايلدوكندن اولمق واردر وياخود اقرار ايلدوكندن اولمق واردر مثلا اكر ارث وصيت
ودينندن اقل ايسه ميراث اولور اكر وصيت واقرار ارثدن اقل ايسه يا وصيتي وياخود
اقراري اولور ومن ارثها ده اولان من افضل تفضيلك صله سي دكلدر صله ايچون
اولسه معنا فاسد اولوردي اويله اولسه بو محلده بيان ايچوندر ومما ده اولان واو
او معناسنه در وان علق الطلاق بفعل اجنبي او بمجيء الوقت فوجد فان كانت التعليق
والشرط في مرضه ورثت واكر زوج طلاقي اجنبينك فعلنه وياخود وقتك كلمه سنه

ومضت

صح

تعليق ايلسه بس امدي اكر تعليق وشرط زوجك مرضندن اولورسه خاتون وارث اولور
مثلا زوج ديسه كه فلان كمسنه صلاة ظهري ادا ايلدكده وياخود آي باشي كلدكده سن
طالقسك ديسه وبو تعليق وشرط مرضي حالنده اولورسه خاتون وارث اولور وان
كان احدهما في الصحة لا ترث واكر تعليق وياخود شرط دن بريسي صحتده اولورسه نسوان
وارث اولماز وان علق بفعل نفسه واكر طلاقي كندو فعلنه تعليق ايليه مثلا اكر داره داخل
اولورسم وياخود صلاة ظهري قيلارسم سن طالقسين ديسه وهما في المرض او الشرط
فقد ورثت حال بوكه تعليق وشرط مرضنده اولسه وياخود يالكز شرط مرضنده اولسه خاتون
وارث اولور وكذا لو علق بفعلها ولا بد لها منه وهما في مرضه اكر زوج طلاقي خاتوننك
فعلنه تعليق ايليه حال بوكه اول تعليق ايلدوكي فعل خاتونه لابد اولسه يعني البته شلنميسي
لازم اولسه وبو تعليقات وشرط مرضي حالنده اولسه بنه خاتون وارث اولور مثلا
اكر طعام اكل ايدرسك وصو ايچرسك وباباك واناك ايله سويلشورسك ودينكي
قضا ايدرسك طالقسين ديسه بنه وارث اولور زيرا بو افعال لابد قبيلندندر وكذا لو كان
الشرط فقط فيه خلافا لمحمد بنه خاتون وارث اولور اكر انجق شرط مرض حالنده اولسه
ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده امام محمد خلاف ايدوب آنك قاتنده وارث اولماز بونلرك
دليلي بودر كه زيرا زوج خاتوني مباشرة الجاء ايلديكي بس امدي فعل زوجه انتقال ايلدي كان
خاتون زوجك التجا اولمش اولديغنه كم زيد عمروي جبرا آخرك مالني اتلافه اكراه ايلسه
زيد مكروه مالي تضمين ايدر كويا كه عمرو زيدك آلت فعلي اولديغي بو تقديرجه عمرو فعلي
زيده منتقل اولدي وان كان لها منه بد لا ترث على كل حال اكر خاتون ايچون شرطدن
بد اولسه يعني شرطدن منقطع اولسه ايكي حالده بيله وارث اولماز كرك تعليق وشرط
مرض حالنده اولسون اكر بريسي مرض حالنده اولسون مثلا ان كلمت زيدا فانت طالق ديسه
خاتوننك زيد ايله تكلمي لابد دكلدر اول اجلدن شرط بولنورسه وارث اوليماز وان قذفها ولا

ولاعن وهو مريض ورثت واكر زوج خاتوني قذف ايلسه وزوج مريض ايكن ملاعنه ايلسه لر
خاتون وارث اولور بو مسئله لابدّ لها او لأن فعله تعليق اولان مسئله يه الحاق اولنديغي
زيرا خصومت زنا ايچون اولان عار يدفع ايچون اولمشدر وسبب ايسه زوج طرفندن
اولمشدر وكذا لو كان القذف في الصحّة واللعان في المريض وينه خاتون وارث اولور
اكر قذف صحتده اولوب لعان مرضده اولسه خلافا لمحمّد امام محمّد ايچون خلاف
واردر وان آلي منها وبانت به اكر زوج خاتوندن ايلا ايلسه وخاتون دخي ايلا سببيله
باين اولسه مثلا درت آي مدّتده سكا جماع ايلميهيم ديسه وان كان في المرض ورثت اكر
ايلا وبينونت مرض حالنده اولورسه خاتون وارث اولور وان كان الايلاء في الصحّة
لا اكر ايلاء صحتده اولورسه وارث اوليمازدر وفي الرجعي ترث في جميع الوجوه طلاق
رجعيده وارث اولور ذكر اولنان وجوهك جمله سنده زيرا طلاق رجعيده نكاحك
بقاسي هنوز موجوددر وان مات وهي في العدّة طلاق رجعيده وجوه مذكور جمله
سنده وارث اولور اكر زوج خاتونك عدّتنده فوت اولسه والا لا اكر زوج خاتونك عدتنده
اولمسه وجوه مذكورك جمله سنده وارث اولماز باب الرجعة بو باب رجعيه بياننده در
وهي استدامة النكاح القايم في العدّة رجعت نكاح قايمي عدّت ايچنده طلبدر وفي العدّة ده
اولان في على سبيل التنازع متعلق استدامه وقايم لفظلرينه متعلق بو محلده نيجه شرايط
وار اولكيسي صريح طلاق وياخود الفاظ كنايه دن اولموكركدر ايكنجيسي مقابلهٔ طلاقده
مال اولمقدر اوچنجيسي طلاق ثلث اولمقدر ودردنجيسي خاتون مدخول بها اولمقدر بشنجيسي
عدّت قائمه اولمقدر والتنجيسي طلاق شدّتدن بر نوع ايله موصوف اولميه رجعيه ده بو شرطلره
رعايت اولنموكركدر لمن طلّق امرأته ما دون ثلث بصريح الطلاق يس امدي شول كسنه كه خاتوني
اوچ طلاقدن اشاغي طلاق صريح ايله تطليق ايلسه انت طالق ومطلّقة طلّقتك كبي الفاظ ايله
او بالثلث الاوّل من كناياته وياخود طلاقك كناياتندن اوچ اولكه الفاظ ايله كه اعتدي

واستبری رحمك وانت واحدة لفظلریدر ولم یصفه بضرب من الشدة وزوج طلاقی شدتدن
بر نوع ایله وصف ایلمسه انت طالق طلاقا طلیقة شدیدة او عریضة گبی ولم یکن بمقابلة مال وطلاق
مقابلہ سنده مال اولمسه طلقتك بالف کبی فله ان یراجع وان ابت ما دامت فی العدة زوج ایجوخ
مراجعت ایلمك واردر مادامکه عدت ایجنده در اگر خاتون ابا دخی ایدرسه بقوله راجعتك
اگر خاتون حاظر ایلیسه راجعتك قولی ایله مراجعت ایلمك واردر بقوله ده اولا با بان یراجع
قولنه متعلقدر او راجعت امرأتی اگر خاتون غائبه ایسه راجعت امرأتی قولی ایله مراجعة
ایلمك واردر یاخود امسكتك ویاخود انت عندی كما كنت ویاخود انت امرأتی دیمك
گبی او بفعل ما یوجب حرمت المصاهرة من وطئ او مس و نحو هی من احد الجانبین
ویاخود حرمة مصاهرة ایجاب ایدن فعل ایله مراجعت ایلیه حرمة مصاهره یی
ایجاب ایدن فعل وطئدن ومسدن وقبلدن وخروجنه نظردن فعللر در زوج وزوجه
طرفندن هر قنقیسی اولورسه اولسون مراجعت آنجق زوج طرفنه مختصه دکلدر وندب
الاشهاد علیها واعلامها بها رجعت اوزرینه اشهاد مندوب اولدی ولو قال بعد العدة
کنت راجعتك فیها فصدقته اگر زوج خاتونه عدتدن صکره بن سکا عدت ایجنده مراجعت
ایلمش ایدم دیسه وخاتون دخی زوجینی تصدیق ایلسه رجعة صحیح اولور زیرا نکاح تصادف
ایله ثابت اولور رجعت خود دخی اولیدر والا فلا واگر خاتون زوجینی تصدیق ایلمز ایسه رجعت
صحیح اولور اولماز ولو قال راجعتك فقالت مجیبة له ان نقضت عدتی فالقول لها ولا
تصح الرجعة خلافا لهما واگر رجل بر خاتونه ان شاء مراد ایدوب راجعتك دیسه
خاتون دخی رجله مجیب اولدوغی حالده عدتم گجدی دیسه قول یمین ایله خاتونكدر
ابو حنیفه قاتنده رجعت صحیح اولماز امامین خلاف ایدوب آنلر قاتنده رجعت صحیح اولور
وان قال زوج الامة بعد العدة کنت راجعت فیها فصدقه سیدها فكذبته فالقول لها
واگر جاریه نك زوج عدتنده صکره عدت ایجنده بن سکا مراجعت ایلمش ایدم دیسه

دیسه تبث امدی جاریه نك سیدی دخی تصدیق ایدوب وجاریه تکذیب ایلسه بس امدی قول
جاریه نکدر وعندهما القول للسید وامامین قاتنده قول سیدندر زیرا بضع سیدك ملکیدر
خالص حقنده اقرار ایلمش اولدی امدی قول سیدندر وفی عکسه القول للسید اتفاقا فی الصحیح
عکسنده یعنی جاریه قوجه سنی تصدیق ادوب سید تکذیب ایلسه اتفاقا ائمه اوزره قول
سیدندر رجعت صحیح اولماز اصح اقوالده وان قال راجعتك فقالت مضت عدتی وانکر واکر
زوج امه انشاء مراد ایدوب راجعتك دیسه وجاریه دخی عدتم کچدی دیسه وزوج وسید
مضی عدتی انکار ایلسه لر فقالتده اولان فاء تعقیب ایچون اولدوغنه اشارتدر واکر بر مقدا
سکوت ایدوب صکره سویلسه خاتونك قولنه اعتبار اولنمیوب رجعت صحیح اولور اجماعا فالقول
لها بس امدی خاتونك قولنه قول جاریه نکدر زیرا جاریه مضی مدتده امینه وانقضاء عدته عالمه در
واذا طهرت فی الحیض الاخیر لعشرة انقطعت الرجعة وان لم تغتسل یعنی خاتون حیض
اخیرده یعنی اوچنجی حیضده اون کون تمامنده طاهر اولسه رجعت منقطع اولور اکر اغتسال
ایلمدی ایسه ده وان انقطع الاقل لا ما لم یغتسل او یمضی علیها وقت صلاة او یتیمم وتصلی
واکر اون کوندن اقلده دم منقطع اولورسه رجعت منقطع اولماز مادامکه غسل ایلمیه
ویاخود خاتونك اوزرینه وقت صلاة کچه ویاخود تیمم ایلسه ونماز قلمه امدی بو مقدار
وقت مرور ایتدکدنصکره رجعت منقطع اولور وعند محمد تنقطع بالتیمم وان لم تصل
امام محمد قاتنده تیمم ایله رجعت منقطع اولور اکر نماز قلمماز ایسه ده زیرا تیمم صواولدوغی
یرده غسل کبیدر وفی الکتابیه بمجرد الانقطاع اتفاقا عدت کتابیه ده اتفاق اوزره
مجرد انقطاع ایله در ولو اغتسلت ونسیت اقل من عضو انقطعت واکر خاتون غسل
ایلسه وبر عضودن اقل محلی اونودسه رجعت منقطع اولور وان نسیت عضوا لا واکر بر
عضوك غسلنی اونودسه رجعت منقطع اولماز وکل من المضمضة والاستنشاق
کلا اقل مضمضه واستنشاقدن هر بری اقل عضو کبیدر زیرا اقل عضوده رجعت

منقطع اولمش ایدی بونده دخی رجعت منقطع اولور وفي رواية عن ابي يوسف كتمام عضو
ابو يوسفدن بر روايتده تمام عضو كبيدر زيرا تمام عضوده رجعت منقطع اولمازدي
ولو طلق حاملا او من ولدت منه وانكر وطئها له ان يرجع اكر زوج حامله خاتوننه تطليق
ايلسه ويا خود كندودن ولد كتورن خاتوني تطليق ايلسه وخاتونه جماع ايلمدم ديو
انكار ايلسه زوج روجع ايچون مراجع اولمق واردر يعني مراجعت ايلسه صحيح اولور صاحب
كافي ديمشدر كه يعني حامل اولان خاتوننه طلاق ويرسه وجماع ايلمدم ديو انكار ايلسه
رجعت واردر اكر خاتون وقت طلاقده حامل اولسه وولدي آلتي آيدن اقلده اوهر
اولسه اوغلانك نسبي ثابت اولور زيرا نبي عليه السلام الولد للفراش بيورمشلردر
وان طلق من خلا بها وانكر وطئها فليس له ان يراجع واكر خلوت صحيحه اولدوغي
خاتوني تطليق ايلسه وجماع ايلدوكني انكار ايلسه رجل ايچون رجعت ايلمك يوقدر بعد الانكار
مراجعتي صحيح دكلدر وشرع اني تكذيب ايلمز انكار كندواوزرينه حجت اولور فان راجعها
اكر زوج خلوت اولوب ولم اجامعها ديو وطئ انكار ايلدكدنصكره مراجعت
ايلسه ثم ولدت بعد الرجعة لاقل من عامين صحت الرجعة اندنصكره بعد
الرجعة ايكي سنه دن اقلده خاتون ولد كتورسه رجعت صحيح اولور ولو قال لامرأته
ان ولدت فانت طالق فولدت ولدا ثم آخر من بطن آخر فهو رجعة اكر زوج
خاتوننه ان ولدت فانت طالق ديسه بس امدي خاتون دخي بر ولد كتورسه اندن
صكره بطن آخردن يعني آلتي آيدنصكره بر ولد دخي كتورسه صكره كتوردكي ولد
رجعه در زيرا خاتون ولكه اوغلان طوغمغله مطلقه اولوب عدت واجب اولدي
بس امدي ولد ثاني عدت ايچنده اولان علوقدن حادث اولمش اولور مادامكه
خاتون انقضاء عدته مقر اولميه بو تقديرجه مراجع اولور بطن آخر قيدي اوكه
بو تقديرجه مراجع اولور بطن آخر قيدي اولمسه بطن واحدده رجعت ثابت اولمازدي

دي وان قال كلما ولدت فانت طالق فولدت ثلثة من بطون فالثاني والثالث رجعة اكر
زوج خاتوننه كلما ولدت فانت طالق ديسه بس ايمدي خاتون دخي بطون مختلفه دن اوچ
اولاد كتورسه ايكنجي واوجنجي اولاد رجعية در بطون مختلفه دينلدوكي يعني هر اولاد
ما بيني آلتي آي وياخود دخي زياده مدت اكرسه دن صكره اولورسه ده مادامكه انقضاء
مدته خاتون مقر اولميه بويله اولنجق ولد اول ايله طلاق واقع اولوب خاتون معتده اولور
ثاني ايله مراجع اولمش اولور بو قاروده بيان اولندوغي اوزره واوجنجي ايله دخي مراجع اولمش
اولور ويتم الثالث بولادة الثالث اوجنجي ولدك طوغمه سيله طلاق ثلثه تمام اولور وحرمت
غليظه ايله حرام اولوب زوج آخره محتاج اولور وعليه العدة بالاقراء حين طلاقدن ذوات
حيضدن اولمغه خاتون اوزرينه اقرا ايله عدت لازمدر والمطلقة الرجعية تتشوف
وتتزين مطلقهٔ رجعية بوزيني تزيين ايدر وبدنني دخي تزيين ايدر زيرا هنوز ما بينلرنده
نكاح قائمدر وتشوق وجهدن خاصدر وتتزين عامدر وندب ان لا يدخل عليها حتى
يعلمها ان لم يقصد رجعها رجل مندوب اولدي كه طلاق رجعيه ايله مطلقه سنك اوزرينه
داخل اولميه حتى كندونك كلد وكين بلدرمينجه اكر خاتونه رجعت مقصودي دكل ايسه
زيرا احتمالدر كه اعلام سز اوزرينه واردوغي كبي خاتون جيلاق بولنوب مراجع اولاحق
محلنه نظري مصادف اولوب تكرار طلاق ويرسه خاتونك اوزرينه عدت طويل اولمق
لازم كلور بو ايسه ضرردر وليس له ان يسافر بها حتى يراجعها ور جل ايچون طلاق رجعيه
ايله مطلقه اولان خاتون ايله سفر ايلمك بو قدر مراجعت ايلمينجه زيرا حق سبحانه وتعالى
لا تخرجوهن من بيوتهن قول شريفي طلاق رجعيه معتده اولنلر حقنده وارد اولمشدر
والطلاق الرجعية لا يحرم وطي وطلاق رجعي وطي حرام ايلمز شافعي ومالك قاتنده
طلاق رجعيه مطلقه اولانه وطي حرامدر زيرا ملك نكاح شرطدر اول شرط ايسه
طلاق ايله زائل اولدي بزم ايچون دليل حق سبحانه وتعالينك وبعولتهن احق بردهن

قول شریفیدر امدی مقبول تسمیه سی حقیقت اولیجق قیام زوجنی مستلزمدر و قیام زوجنی
بومیجق بالاجماع وطی حلال اولور ولو ان یزوج مبانة بما دون الثلث فی العدة و بعدها و زوج
ایچون اوچ طلاقدن اشغی اولان مطلقه سنی عدتی ایچنده و عدتدنصکره تزویج ایلمك
واردر زیرا عدت ایچنده آخر نکاحك منعی صیانت ایچوندر بونده ایسه اول محذور یوقدر
فلا یحل الحرة بعد الثلث ولا الامة بعد الثنتین الا بعد وطی زوج آخر بنکاح صحیح و مضی
عدته طلاق ثلثدنصکره حلال اولماز و طلاق ثنتیندنصکره جاریه حلال
اولماز الا زوج آخرك نکاح صحیح ایله وطئندنصکره جائز اولور و زوج ثانینك عدتی
عدتی چیقدقدنصکره حلال اولور لا تحل له بملك یمین رجل ایچون مطلقه ثلثه ملك
یمین ایله حلال اولماز مثلا برکمسنه جاریه اولان زوجه سنه ایکی طلاق ویرسه بعده افندیسی
بیع ایلدکده کندوسی اشتری ایلسه زوج آخره وارمینجه کندویه حلال اولماز و یاخود حره اولوب
اوچ طلاق ویردکدنصکره مرتدة اولوب دار حربه لاحق اولسه بعده سبیه اولنوب کندوسی
اشتری ایلسه ینه کندویه حلال اولماز زوج آخره وارمینجه و یحل بها وطی المراهق لا
المسید مراهقك وطیء خاتونی زوج اوله حلال ایدر اما افندیسنك وطیء حلال اولماز و مراهق
شول اوغلاندرکه بلوغه قریب اوله والتی حرکت ایدوب جماعه اشتهاسی اوله اما خاتون
نقصان اولوب یعنی آلت کبیره یه راست کلوب فرج و دبر ایکیسی بر اولسه زوج ثانی
وطی ایلسه مادام که حامل اولمیه زوج اوله حلال اولماز والشرط الایلاج دون الانزال
دوق زوج اول ایچون حلال اولمه نك شرطی ادخالدر انزال دکلدر فان تزوجها بشرط
التحلیل کره واکر برکمسنه اوچ طلاق ایله مطلقه اولان خاتونی تحلیل شرطی ایله تزوج ایلسه
مکروهدر زیرا نبی علیه السلام لعن الله المحلل والمحلل له بیورمشلردر صاحب هدایه
وامام محمد دیمشلردر معنی حدیث شریف کرهتدر فساد نکاح دکلدر و ابن ملك شرح
منارده محلل اوزرینه لعن اکر قران قصد ایچون اولورسه در نکاح ایسه دوام ایچون

ایجون اولورسه در مشروع اولدیغندن ایجون اولورسه لباس مستعار کبی اولمش اولور محلل له ایجون
لعن بویله نکاحه سبب در اولدوغی ایجوندر بونن لعندن مراد بونلرك فضاحتنی اظهاردر
زیرا طبع سلیم بو مقوله فعلدن نفرت ایدر بو قسه حقیقت لعن دکلدر زیرا نبی علیه السلامدن لعان
وطعان بعث اولنمدی وبزازیه ده المحلل ماجور وتاویل اللعن اذا شرط الاجر دیو مسطوردر
ویحل للاول خاتون زوج اول ایجون خاتون زوج اول ایجون حلال اولور اگرچه مکروه ایسه ده
وعن ابی یوسف ان النکاح فاسد ولا تحل للاول ابو یوسفدن روایت اولندیکه تحلیل شرطی
ایله نکاح توقید معناسنه در نکاح موقت فاسددر زوج اول ایجون حلال اولماز وعن محمد
انه صحیح ولا تحل للاول امام محمددن روایت اولندیکه تحلیل شرطی ایله اولان نکاح صحیحدر
اما زوج اول ایجون حلال اولماز زیرا زوج اول شرع شریف مؤخر ایلدوکی شیئه استعجال
ایلدی نکاح عقد عمریدر شرط تحلیل ایسه بونك خلافیدر بویله ایلدوکی ایجون حلافه مقصود
ایله جزا اولنور نته کم قتل ایله میراثدن محروم قلنمق کبی وزوج الثانی یهدم مادون الثلث
ایضا خلافا لمحمد زوج ثانی طلاق ثلثه نك مادوننی هدم ایدر نته کم اوچ طلاق هدم ایلدوکی کبی
مثلا بر کمسنه خاتونی بر طلاق ویا خود ایکی طلاق تطلیق ایتسه وعدتی منقضی اولوب بر آخر قوجیه
وارسه بعده خاتون مزبوری تزوج ایلسه اوچ طلاق ایله مالك اولور تکرار بر طلاق ویرسه مقدما
ایکیدخی وارایدی بونلك ایله اوچ اولور دیمیلمز جدیدن اوچ طلاق ایله مالك اولور امام محمد
ایله ایجون خلاف ایدروب انك قاتنده اوچ طلاق ایله مالك اولماز ومن طلقت دونها شول خاتونکه
مادون ثلث تطلیق اولنسه وعادت الیه بعد آخر خاتون مزبور زوج آخردن صکره زوج اوله
عودت ایلسه عادت بثلث اوچ طلاق ایله عودت ایدر وعند محمد بما بقیه امام محمد قاتنده تلتدن
باقی قلان ایله عودت ایدر مثلا اولدن بر طلاق ویرمش ایدی صکره تزوج ایلدکده ایکی طلاق
ایله مالك اولور اگر مقدما ایکی طلاق ویرمش ایسه بر طلاق ایله مالك اولور بو محلده تکرار بر
طلاق ویرسه مقدما ایکی طلاق ویرمش ایدی بردخی شمدی ویردوکی حساب اولنوب اوچ

طلاق واقع اولوب زوج آخره محتاج اولور سائر حسابي دخي بوكا قياس اوزره در ولو قالت
مطلقة الثلث انقضت عدتي منك وتحللت وانقضت عدتي والمدة تحتمل ذالك
فله تصديقها ان غلب على ظنه صدقها واكر مطلقه ثلث زوج اولنه سندن عدتم منقضي
اولدي وزوج آخردن تحلل ايلدم وعدتم دخي منقضي اولدي ديسه حال بوكه مدت دخي تقدير
ايلدوكي زماني محتمل اولسه زوج ايچون خاتوني تصديق ايلمك وارد ر اكر خاتونك صدقي
زوجك ظن اوزرينه غلبه ايدرسه وتحللت لفظنك لغت معناسي چيقمقدر يعني زوج
ثاني لك عزتندن خروج ايلدم ديمكدر كذا في المغرب **باب الايلاء** بو باب ايلا
ايلا بياننده در وايلا لغتده يميندن عبارتدر هو الحلف على ترك وطئ الزوجة مدة
وايلاء زوجك وطئ نك تركي اوزرينه مدت ايلاده يمين در وهي اربعة اشهر للحرة
وشهران للامة وبو مدت ايلاء حره ايچون دورت آيدر وجاريه ايچون ايكي ايدر فلا
ايلا لو حلف على اقل منها پس ابدي اكر حره ايچون دورت آيدن وجاريه ايچون ايكي
آيدن اقلده يمين ايلسه ايلاء بوقدر وحكمه وقوع طلقة بائنة ان بر وايلانك حكمي وقوع طلقة
بائنه در اكر يميننده باد اولورسه يعني يميني حفظ ايدوب مدت ايلا كه دورت آيدر خاتوننه
قريب اولورسه اولمازايسه ولزوم الكفارة والجزاء ان حنث ودخي لزوم كفاره در
وياخود جزادر اكر حانث اولورسه اكر والله لا اقربك اربعة اشهر ديسه يمين بالله ده حانث
اولدوغي ايچون كفارت لازمدر اما ان قربتك فعل كذا ديسه بو مقوله ده جزا لازم اولور
فلو قال لزوجته والله لا اقربك او والله لا اقربك اربعة اشهر كان موليا واكر زوج زوجه سنه
والله لا اقربك ديسه بلا تعيين مدت وياخود والله لا اقربك اربعة اشهر ديسه اول كمسنه
ايلاء ايلمش اولور وكذا لو قال ان قربتك فعلي حج او صوم او صدقة او فانت طالق او عبده
حر وينه مولي اولور اكر زوج زوجه سنه اكر بن سكا قريب اولور ايسم حج ايلمك وياخود صايم
اولمق وياخود صدقه ويرمك اوزريمه اولسون ديسه فان قربها في المدة حنث وسقط الايلاء

الایلاء اکر ایلاء مدتنه یعنی درت آیه خاتونه قریب اولورسه حانث اولور یعنی نفسنه لازم
ایلدوکی شیء اوزرینه لازم اولور وایلاء ساقط اولور والا بانت بمضیها واکر خاتونه
قریب اولمازایسه مدتک کچمه سیله خاتون باین اولور وسقط الیمین ان حلف علی اربعة
اشهر ویمین ساقط اولور اکر درت آی اوزرینه حلف ایلدیسه زیرا موقتدر مدتک انتهاسی
ایله یمین دخی منتهی اولور وبقیت ان اطلق یمین باقی قلور اکر اطلاق ایدرسه مثلا والله لا
اقربك لفظی اطلاق اوزره ذکر ایدرسه فلو نکحها ثانیا عاد الایلاء پس اکر زوج باینه
خاتونی نکاح ایلسه ایلاء عودت ایدر فان مضت مدة اواخری بلا وطئ بانت باخری
واکر مدت اخری یعنی درت آی دخی بلا وطئ کچه سه خاتون بر دخی باین اولور فان نکحها
ثالثا فکذلك پس اکر خاتونی اوچنجی دفعه ده دخی نکاح ایدوب بلا وطئ مدت
کچسه ینه باین اولور بویله اولدقده اوچ طلقه ثلث ایله حرمة غلیظه ثابت اولور زوج
آخره محتاج اولور فان تزوجها بعد زوج آخر فلا ایلاء فالیمین باقیة پس اکر رجل خاتونی
زوج آخردن صکره تزوج ایلسه ایلاء یوقدر یعنی ایلا تکرار عودت ایلمز اما یمین باقیه در فان
وطئ لزم الکفارة او الجزاء ولا تبانیه بمضی المدة وان لم یطأ واکر خاتون وطی ایدرسه کفارت
ویاخود جزا لازم اولور مضی مدت ایله بینونت واقع اولماز اکر وطئ ایلمز ایسه ده یعنی زوج
آخردن صکره تزوج ایدوب درت آی جماع ایلمسه اولکی کبی ایلاء واقع اولماز وکذا لو آلی
من اجنبیة او من مبانة برکمسنه اجنبی خاتونه ایلا ایلسه یعنی زوج ویاخود مبانه سی اولان
خاتونه ایلاء ایلسه مولی اولماز زیرا بو ایکیسی بناسی حکمندن اولمغیله محل ایلاء دکلدر
اما الرجعیة فکالزوجة اما طلاق رجعیه ایله مطلقه اولان خاتون تحت نکاحده
اولان زوجه سی کبیدر ایلاء صحیح اولور زیرا رجعیه ده زوجیت صنور باقیدر فلا ایلاء
فیما دون اربعة اشهر درت آیدن اشغیده یعنی اقلده ایلاء یوقدر فلو قال والله لا
اقربك شهرین بعدهما کان ایلاء پس امدی زوج خاتونه والله لا اقربك شهرین شهرین

بدست راست کیرم بزوی حرام للعرف زوجک کل حلال علیه حرام قولی ایله دخی بلا نیة
طلاقک وقوعیدر و باخود فارسیجه هر نسنه که صاغ الده طوتارم بنم اوزریمه حرام دیسه
عرفه بناءً اول دخی وقوع طلاقدر صاحب هدایه ومشایخدن بعضیسی تحریم لفظنی
طلاقه صرف ایلمشلردر بلا نیة عرفه حکمیدر روایت اولندی بو مسئله ابو جعفر هندوانی
عصرنده واقع اولوب کندویه مشکل اولوب وکندو نفسنده دیردیکه لا ابقدر که بونک
ایله طلاق واقع اولمیه و بو سوزی سویلردی و نیجه ایام مغموم ومتفکر اوتوررردی
و بر کون کندونک صغیره قز جغزی یا باجغم سنی مغموم کوردم سببی نه در دیو سؤال
ایلدکده احوالی تفصیل اوزره قزینه نقل ایلدکده یا باجغم بونک ایله طلاق واقع اولور
عرف ناسه بناءً زیرا رجال بونکله یمین ایدرلر اما نسا طائفه سی دکل اکر طلاق اولمسه
نسا دخی خلف ایدرلردی اما ابن همام و بزدوی مبسوطندن بلا نیت صحیح دکلدر
دیمشلردر اما متأخرون صحیح دیمشلردر **باب الخلع** بو باب خلع بیانندهدر خلع
فتح خا ایله مصدردر خلع ثوب ونعل درسین چقاردی کندو نفسندن نزع و ازاله ایلسه
اما قچان ضم خا ایله استعمال اولنسه لباس زوجیتی ازاله مراد اولنور هو خلع شرعده
ملک نکاحی ازاله مقابله سنده لفظ خلع ایله اخذ مالدن عبارتدر شرطی طلاقک شرطی
کبیدر حکمی ایسه وقوع طلاق باینه در زیرا نبی علیه السلام الخلع تطلیقة باینة بیورمشلر
صفتی رجل طرفندن یمیندر خاتون طرفندن معاوضه در خلع نکاحه
فصلدر یعنی انفصالدر بو تعریف دکلدر تفسیردر اکر تعریف اولسه طلاق باین
دخی خلعه داخل اولوردی و قیل ان تفتدی المرأة نفسها بمال لتجعلها به دینلدیکه
خاتون کندو نفسنی مال ایله فدا ایلمکدرکه زوج اول مال سببیله کندویه خلع ایله
بو تعریف صاحب مختارک اختیاریدر لکن ده فنی کوزل تعریف ایلمشدر ولا بأس به
عند الحاجة حاجت قاتنده خلع لا بأسدر زیرا حق سبحانه وتعالی فلا جناح علیهما

عليهما افتدت به قول شريفي لا بأس اولدوغنه دليلدر حق سبحانه وتعالى اسيرلر حقنده اولا
فدا كبي فدا ابيوردي زيرا نسا طائفه‌سي دخي عند الازواج عوان كبيدر نبي عليه السلام اتقوا
الله في النساء فان هن عوان عندكم عاني الاسير در عوان جمع كلور وكره له اخذ شيء ان
نشز زوج ايچون برشيء اخذي مكروه اولدي اگر نشز كندو طرفندن اولورسه زيرا حق سبحانه
وتعالى بنك فلا تأخذوا منه شيئا قولي شريفي دلالتي ايله برشيء المق مكروه در واخذ الكثر
مما اعطاها ان نشزت اگر نشوز خاتون طرفندن اولورسه ويردوكي شيدن اكثر المق
مكروه اولديغي الواقع به وبالطلاق على مال باين ويلزم المال المسمى خلع ايله واقع اولان
وما اوزرينه اولان طلاق صريح ايله خاتون باين در وايكي سندن دخي مال مسمى لازم در
اولور وما صلح مهرا صلح بدلا للخلع شول شيكه مهر اولمغه صالح اوله خلع ايچون بدل اولمغه
صالح اولور وان بطل العوض فيه يقع باينا اگر خلعك عوض باطل اولورسه طلاق باين اولور
مثلا خمر وخنزير اوزرينه خلع اولنسه بو عوض باطلدر لفظ خلع ايله كنايه در باين واقع
اولور وفي الطلاق يقع رجعيا بلا شيء خمر وخنزير اوزرينه اولان طلاقدن طلاق رجعيه
واقع اولور بلا شيء كما اذا خالعها او طلقها وهو مسلم على خمر او خنزير او ميتة نته كم
خاتوني خمر وخنزير وياخود ميتة اوزرينه خلع وياخود تطليق ايلسه حال بوكه زوج مسلم
اولسه عوضدن برشيء لازم اولماز وطلاق باين واقع اولور او قالت خالعني على ما في
يدي ولا شيء في يدها وياخود خاتونه ديه كه بني خلع ايله المدن اولان شيء اوزرينه حال
بوكه الندن برشيء اولميه بينه طلاق واقع اولور مالدن برشيء لازم اولماز وان قالت على
ما في يدي من دراهم ولا شيء في يدها لزمها ثلثة دراهم واگر خاتون زوجه سنه بني خلع
ايله المدن اولان دراهم اوزرينه ديسه حال بوكه الندن برشيء اولميه خاتون زوجنه اوچ
درهم ويرمك لازم گلور زيرا خاتون صيغه جمع ايله دراهم تسميه ايلدي اقل جمع ايسه
اوچدر اول تقديرجه اوچ درهم ويرمك لازم گلور گرك الندن برشيء اولسون گرك

اولمسون زيرا كلمهٔ من بو محلده صله ايچوندر تبعيض ايچون دكلدر زيرا كلمهٔ من سوز محتمل
اولور كذا في الهدايه وان قالت من مال الزمها رد مهرها اكر خاتون نه مالدن خلع ايله مالدن
المدن اولان شيء اوزرينه ديسه خاتون مهرني ردّ ايلمك لازم در خاتون مال تسميه ايلدي اويله
اولسه مسمّى يي ياخود قيمتي ايجاب ايلمك وجهي يوقدر زيرا ايكيسي دخي مجهولدر ومهر مثل
ديمك دخي وجهي يوقدر پس امدي بو تقديرجه زوج اوزرينه لازم اولان مهرك ردّي
لازم كلور وان خالعها على عبدها الآبق على انها بريئة من ضمانه لا تبرء ولزمها تسليم
ان امكن والا قيمته واكر زوج خاتوني عبد آبقي اوزره خلع ايلسه شونك اوزرينه كه اول
خاتون عبد آبقك ضماننذن بريسي اولسه بو يلجه خلع اولدقده خاتون اول قولك ضماننذن
بري اولماز وخاتونه عبدنك تسليمي لازم كلور اكر ممكن اولور واكر ممكن اولماز ايسه عبدك
قيمتي لازم اولور زيرا خلع بر عقد معاوضه دركه سلامت عوض اقتضا ايدر بويله اولنجق
اشتراط برأت فاسددر زيرا عقدي اقتضا ايلمز او تقديرجه فاسد اولور امّا خلع
فاسد اولماز خلع شرط فاسد ايله باطل اولميانلردندر ولو قالت طلقني ثلثاً بالف فطلق
واحدة فله ثلث الالف وبانت واكر خاتون زوجنه بني بيك اقچه يه اوچ طلاق تطليق
ايله ديسه زوج دخي بر طلاق تطليق ايلسه زوج ايچون بيك اقچه نك ثلثي واردر وخاتون
باين اولور زيرا باعوض مصاحب اولدقده بويله اولنجق اعواض مفوّض اوزرينه
انقسامي مقتضيدر او تقديرجه الفدن ثلث لازم كلور وفي على يقع رجعية
بلا شيء واكر خاتون لفظ على ايله طلقني على الف ديسه زوج دخي بر طلاق تطليق
تطليق ايلسه بلا شي طلاق رجعيه واقع اولور زيرا كلمهٔ على شرط ايچوندر ابو حنيفه
قاتنده امدي شرط تعليق ايله طلاق صحيح اولور وشرط اجزاسي مشروطك اجزاسنه
منقسم اولماز ومعلق بالشرط اولان بولنماز الا شرط قاتنده بلنور وعندهما كا
لباين امامين قاتنده باين كبيدر زيرا كلمهٔ على انلر قاتنده معاوضاته يا كبيدر احمل هذا لظعا

الطعام بدرهم واحمل هذا الطعام على درهم ديمكن فرقى بوقدر اول تقديرجه باين طلاق
واقع اولور ولو قال لها طلقي نفسك ثلثا بالف او على الف فطلقت واحدة لا يقع شئ
اكر زوج خاتونه بيك اقچه يه نفسني تطليق ايله ديسه و يا خود بيك اقچه اوزرينه نفسني تطليق
ايله ديسه خاتون دخى كندو نفسنى بر طلاق تطليق ايلسه بر شى واقع اولماز ولو قال انت طالق
بالف او على الف فقبلت بانت ولزمها المال واكر زوج خاتونه سن بيك اقچه يه و يا خود
بيك اقچه اوزرينه طالقسين ديسه خاتون دخى قبول ايلسه باين اولور و خاتونه مال ويرمك
لازم اولور ولو قال انت طالق وعليك الف او قال لعبده انت حر وعليك الف طلقت
وعتق مجانا وان لم يقبلا واكر زوج خاتونه سن طالقسين وسنك اوزرينه بيك وار در
و يا خود عبدينه سن حرسين وسنك اوزريكه بيك وار در ديسه زوج مطلقه وعبد
معتق اولور مجانا اكر بونلر بيك قبول ايلمزلرسه دخى زيرا جمله ثانيه مستقبل بر جمله در
اوله ارتباطى يوقدر وعندهما لا ما لم يقبلا واذا قبلا لزم المال اما مين قائلنه خاتون
مطلقه اولماز وعبد دخى معتق اولماز مادامكه ايكيسى دخى قبول ايلمه لر وقچان
قبول ايلسه لر مال لازم اولور زيرا كلام معاوضاتده استعمال اولنور بو تقديرجه
بالف منزله سنده اولمش اولور والخلع معاوضة في حقها فيصح رجوعها قبل قبوله
بعد ما اوجبت خلع خاتون حقنده معاوضه دريس امدى خاتون ايجاب يعنى
خالعنى ديدكده صكره زوجك قبولندن اول رجوعى صحيح اولور وشرط الخيار لها
سائر معاوضاته اولدوغى كبى خاتون ايچون شرط خيار دخى صحيح اولور ويبطل الخلع
بالقيام عن المجلس قبل قبوله زوجك قبولندن اول خاتونك مجلسدن قيام ايله خلع
باطل اولور ويمين في حقه فلا يرجع بعد ما اوجب زوج حقنده خلع يمين در ايجاب
ايلدكدنصكره رجوع ايدمز ولا يصح شرط الخيار له ولا يبطل بالقيام عن المجلس
قبل قبولها زوج ايچون صحيح دكلدر شرط خيار مثلا انت طالق على انى بالخيار ديمك

كبي قبول ايله خلع باطل اولماز خاتون قبول ايلمازدن مقدم زوجك مجلسدن قيام
ايله زيرا زوج ايچون خيار صحيح دكلدر وجانب العبد في العتق على مال كجانبها مال
مال اوزره عتق عبدك جانبي خاتونك جانبي كبيدر عبد طرفندن معاوضه درمولي
جانبندن يميندر ولو قال لها طلقتك امس بالف ولم تقبلي فقالت بل قبلت فالقول
له واكر زوج خاتونه دون كچكون سنك اقچه ايله سني تطليق ايلمش ايدوم وسن قبول ايلمدين
ايديك ديسه بس امدي عورت بلكه قبول ايلمش ايدم ديسه قول زوجكدر ولو قال البايع
كذلك فالقول للمشتري واكر بايع بو قرودن ذكر اولندوغي كبي ديسه ومشتري دخي
قبول ايلمش ايدم ديسه قول مشتري نكدر والمبارات كالخلع همزه نك فتحي ايله مفاعله
بابندندر وهمزه نك تركي ايله خطادر كذا في المغرب يعني عازي مبارات خلع كبيدر ذكر اولنان
احوالك جمله سنده ومبارانك معناسي احد زوجين آخردن دعوى الريبي ابرا ايلمكدر
ويسقط كل منهما مبارات وخلعدن هر بري اسقاط ايدر كل حق لكل واحد من الزوجين
على الآخر مما يتعلق بالنكاح زوجيندن هر بري ايچون آخر اوزرينه نكاحه متعلق اولان
شيدن واقع اولان كلي حقي اسقاط ايدر نكاحه متعلق اولان حق مهر ونفقه ماضيه در
اما نفقه عدتي اسقاط ايلماز مادامكه ذكر اولنميه فلا تطالب بمهر ولا نفقة ماضية و
مفروضة وخاتون مهري ونفقه ماضيه مفروضه يي طلب ايدمز كرك قبل الدخول
وكرك بعد الدخول اولسون طلب ايدمز ولا هو نفقة عجلها ولم تمض مدتها وزوج دخي
مقدمجه ويردوكي نفقه يي طلب ايدمز حال بوكه اول نفقه نك مدتي دخي بتمسه ولا بمهر
سلمه وخلع قبل الدخول ودخي تسلم مهري دخي طلب ايدمز كه تسليم ايدوب قبل
الدخول خلع ايلمش اوله وعند محمد رحمه الله لا يسقط الا ما سمياه فيهما امام محمد
قاتنده اسقاط ايلمز الا زوج وزوجه مبارات وخلعده تسميه ايلدكلري شيئي اسقاط
ايدر وابو يوسف مع الامام في المباراة ومع محمد في الخلع ابو يوسف ابو حنيفه ايله

ایله بیلەدر مباراة ده وامام محمّد ایله بیله در خلعده زیرا ابوحنیفه مباراده نکاحه متعلق
اولان شیء ساقط اولور تسمیه دخی اولماز ایسه امام محمّد خود ایکیسنده بیله تسمیه اولنمینجه
برشیء ساقط اولماز دیمشدر ولو خلع صغیرة من زوجها بمالها لا یلزم المال واکر بابا
صغیره سنی زوجندن صغیره نك مالیله خلع ایلسه مال لازم اولماز ولا تسقط مهرها
وطلقت فی الاصحّ وصغیره نك مهری ساقط اولماز وه مطلّقه اولور اصح روایتده
زیرا زوج قبول ایله طلاقی تعلیق ایلمشدر اول ایسه حاصل اولدی زیرا بابانك لسانی
صغیره نك لسانیدر وفی الکبیرة یتوقّف علی قبولها کبیره ده خلع کندونك قبولنه توقّف
ایدر زیرا بابانك کبیره اوزرینه ولایتی یوقدر فضولی کبی اولمش اولدی ولو علی انّه
ضامن لزمه المال وطلقت اکر بابا صغیره سنی خلع ایلسه شونك اوزرینه بدل خلعه ضامن
اوله بابایه مال لازم اولور وصغیره مطلّقه اولور زیرا بابا مالی ابتداءً التزام ایلمشدر
یوقسه صغره ده کفالته دکل اکر صغیره اوزرینه لازم دکل ایسه ده بابایه لازم کلور
زیرا اشتراط بدل صلح اجنبی اوزرینه دخی صحیحدر بابا اوزرینه خود اولی بالطریق در کبیره
دخی مطلّقه اولور اکر خلعی قبول ایدر ایسه ولو شرط المال علیها طلقت بلا شیء ان قبلت
اکر بابا صغیره اوزرینه مال شرط ایلسه بلا شیء مطلّقه اولور اکر اهل قبولدن اولوب
قبول ایدر ایسه یعنی صبی بعقل اولور ایسه دیمکدر والا فلا تطلق اکر قبول ایلمز ایسه مطلّقه
اولماز وخلع المریضة من مرض الموت معتبر من الثلث مریضه نك خلعی مرض موتنده
ثلثدن معتبردر وبو خلع تبرّعدر زیرا بضع مال خروجده متقوّم دکلدر باب
الظهار بو باب ظهار بابی بیاننده در ظهار لغتده مقابلة الظهر بالظهره دینلور زیرا
قچان ایکی شخصك مابیننده عداوت اولسه یوز یوزه دورمیوب بر برلرینه ارقه لرین
ویررلر امّا شرعاً هو تشبیه زوجته او عضو منها ولیعتبر به عن جملتها ظهار شول شیدر که
رجل زوجه سنی تشبیه ایلمکدر ویا خود زوجه دن بر عضوه تشبیه در اول عضوکه

انكلا خاتونك جمله بدننذن تعبير اولنه رقبه وعنق ووجه وفرج كبي اوجزء شايع منها بعضو
يحرم عليه النظر من محارمه ولو رضاعا ويا خود زوجه دن جزء شايعي تشبيه دركه تأبيدا محارمن
اول عضوه نظر زوج اوزرينه حرام اوله اكر مشبه بها اولان محرم رضاعا دخي اولورسه
جزء شايع زوجه نك نصف وثلث وربعي كبي اولان اجزاسيدر فلو قال لها انت علي
كظهر امي پس اكر زوج خاتوننه سن بنم اوزريمه انامك ظهري كبي سن ديسه اوراسك
ويا خود سنك باشك انامك باشي كبيدر ديسه جمله بدنن تعبير اولنان عضوه
تشبيه در ونحوه وبوكا بكزر اعضايه تشبيه كه ذكر مرور ايلمشدر او نصفك ويا خود
سنك نصفك بنم انامك نصفي كبيدر بو لفظ جزء شايعه اولان تشبيهك نظيردر
او شبهه ويا خود نصفه شبيه اولان عضوه تشبيه كه ربع وثلث بدن كبي اوكبطنها
او فخذيها او لظهر اختي او عمتي ونحوها ويا خود زوجه سنه سنك بطنك والده مك
بطننه ويا خود اوبلغك والده مك اوبلغنه بكزر ديسه ويا خود سنك ظهرك
قز قرنداشمك ظهرينه ويا خود سنك ظهرك عمه مك ظهرينه بكزر ديسه وبونلره بكزر
ديسه يعني كندويه نكاحي حرام اولان لره تشبيه كبي حرم عليه وطئها ودواعيه حتى يكفر
خاتونك وطئ ودواعيسي كه مس وتقبيلدر زوجك اوزرينه حرام اولور كفارت
ايدنجيه دكين كفارت عتق رقبه در ويا خود ايكي آي متتابعين صومدر ويا خود
التمش مسكيني اطعامدر فلو وطئ قبل التكفير فليس عليه غير الاستغفار و
والكفارة الاولى اكر كفارت اولمدين غيري برشئ يوقدر وسعد بن جبير ديمشدر كه
ايكي كفارت لازمدر وامام نخعي ديمشدر اوج كفارت لازمدر وزوج وزوجه اوزرينه
ج دخي لازمدر ولا يعود حتى يكفر زوج ثانيا وطئ عودت ايلمز حتى كفارت ايليمنجه
اكر ظهار مطلق اولور ايسه والعود الموجب للكفارت عزمه على وطئها كفارتي
موجب اولان عود وطي اوزرينه عزيمتدر شافعي دركه موجب كفارت اولان عود

عودتن مراد عقیب اظهارده طلاقی مذکورده سکوتدر وینبغي لها ان تمنع نفسها منه
زوجیته لایقی اولان بودرکه نفسنی زوجنک وطئندن منع ایلیه زیرا حرامدر وتطالبه بالکفارة
وزوجندن کفارتی طلب ایلیه ویجبره القاضي علیها قاضی کفارته اوزرینه اجبار ایلر خاتون
متضرر اولمسون ایچون واللفظ المذکور لا یحتمل غیر الظهار لفظ مذکور یعنی انت
طا علي کظهر امي لفظي اظهاردن غیریه محتمل دکلدر ولو قال انت علي مثل امي او کامي فانت
فان نوي الکرامة صدق او الظهار فظهار او الطلاق فباین وان لم ینو شیئا فلیس بشيء
واکر زوج خاتونه انت علي مثل امي ویاخود کامي دیسه پس اکر کرامته نیت ایدرسه زوج
تصدیق اولنور اکر ظهاره نیت ایدرسه ظهاردر اکر طلاقه نیت ایدرسه باینددر واکر برشیء
نیت ایلمزایسه برشيء دکلدر ولو قال انت علي حرام کامي ونوی ظهارا او طلاقا فکما نوی
واکر زوج انت علي حرام کامي دیسه وظهاره نیت ایلسه ویاخود طلاقه نیت ایلسه نیت
ایلدوکی کبي اولور زیرا تشبیه اعتباری ایله ظهاره محتملدر وحرام اعتباری ایله طلاقه
محتملدر پس امدي نیت محتمل اولانه ایکی سندن بربسنی تعیین ایلمش اولور بویله اولیجق
طلاق اولورسه باین اولور زیرا حرام کنایاتدندر حرامی تصریح ایله کرامت احتمال منتفي اولور
واکر نیت اولمسه ادنی اولان ثابت اولور که ظهاردر وابو یوسف قاتنده ایلا اولور
ولو قال انت حرام کظهر امي ونوی طلاقا او ایلاء فظهار واکر زوج خاتونه انت حرام
کظهر امي دیسه وطلاقه ویاخود ایلاءیه نیت ایلسه پس بو قول اظهاردر ذکر ظهار زیرا ظهر
اظهاري مرجح در ابو حنیفه قاتنده وعندهما ما نوی واما مین قاتنده نیت ایلدوکی شیءدر
والاظهار الا من الزوجیة ولا ظهار من امته ظهار اولمز الا زوجیتدن اولور جاریه دن
ظهار اولماز زیرا حق سبحانه وتعالینک والذین یظاهرون من نسائهم بیورمشدر وطی
امه دن متصور دکلدر والاظهار ممن نکحها بغیر امرها وظاهر منها فاجازت النکاح و
دخو ظهار بوقدر شول خاتوندنکه امری اولمدین نکاح ایلدي یعني فضولی نکاح ایلدی

واول وصولی خاتونه ظهار ایلدی وبعد الظهار خاتون دخی نکاحه اذن ویردیدیر احیبن ظهار
خاتون کندی ملکنده دکلدی اول اجلدن اجنبی حکمنده اولمش اولور ولو قال لنسائه
انتن علی کظهر امی کان مظاهراً منهن وعلیه لکل واحدة کفارة واکر زوج خاتونلرینه سز بنم
اوزریمه انامک ظهری کبی سز دیسه جمله سنده مظاهر اولمش اولور وزوجک اوزرینه
هر بر خاتون ایچون بر کفارت وارد ر زیرا ظهار طلاقدن منقولدر طلاق جمله سنه اولنورسه
جمله سنده واقع اولور ظهار دخی کذلک وان ظاهر من واحدة مراراً فی مجلس او مجالس
فعلیه لکل ظهار کفارة واکر زوج بر خاتوننه مراراً بر مجلسده ویاخود بریچ مجلسده
ظهار ایلسه زوج اوزرینه هر ظهار ایچون کفارت لازم اولور وهی عتق رقبة کفارت
عتق رقبه در یجوز فیها المسلم والکافر والذکر والانثی والصغیر والکبیر والاعور
والاصم الذی اذا صیح یسمع رقبهٔ مسلم وکافر وذکر وانثی وصغیر وکبیر واعور یعنی
بر کوزلی و دخی شول صاغر که بغجان صیحه اولنسه استماع ایله بو مقوله لر کفارته جائز
اولور ومقطوع احدی الیدین واحدی الرجلین من خلاف ومکاتب لم یؤد شیئاً
وایکی الندن بری وایکی ایاغندن بری خلافدن مقطوع اولان دخی جائز اولور
وبو مکاتب که بر شیء ادا ایلمش اوله اول دخی جائز اولور ولا یجوز الاعمی والاصم
الذی لا یسمع اصلا اعمی دخی شول صاغر که اصلا استماع ایلمیه کفارت ایچون بو مقوله
عبد جائز اولماز والاخرس ومقطوع الیدین او ابهامیه والرجلین او ید ورجل من
جانب واحد ودلسز وایکی اللری مقطوع ویاخود ایکی باش برمقلری ویاخود بر ال
وبر ایاغی بر جانبدن مقطوع اولان عبدک اعتاقی کفارت ایچون جائز دکلدر والمجنون
المطبق والمدبر وام ولد ومکاتب ادی بعضاً او معتق بعضه مجنون مطبق یعنی آیلماز
مجنون ومدبر وام ولد وشول مکاتب که بعضی بدل ادا ایلمشدر واجزاء شایعه سندن
بعضی سنی معتق اولان عبد کفارت ایچون جائز اولماز ولو اشتری اقربه بنیتها

نيتها صح اكر بر كمسنه كفارت نيتي ايله قريبني اشترى ايلسه صحيحدر وكذا لو حرر نصف عبد عنها
ثم باقيه قبل وطئ من ظاهر منها اكر بر كمسنه عبدنك نصفني كفارتده اعتاق ايلسه اندنصكره
باقيسني دخي ظهار ايلدوكي خاتوننه وطئدن اول اعتاق ايلسه بينه صحيح اولور ولو حرر نصف
عبد مشترك وضمن باقيه لا يجوز خلافا لهما اكر بر موسر مشترك اولان عبدنك نصفني قبل
الوطئ اعتاق ايلسه وصكره باقي قيمتني ضامن اولوب اعتاق ايلسه ابو حنيفه قاتنده كفارتدن
جائز اولماز اما امامين خلافنجه جائز اولمسنه ذاهب اولمشلردر وكذا لو حرر نصف
عبد ثم جامع المظاهر منها ثم حرر باقيه وبنه ابو حنيفه قاتنده جائز اولميوب امامين
قاتنده جائز اولدوغي كبيدر اكر بر كمسنه عبدنك نصفني تحرير ايلسه اندنصكره ظهار اولنان
خاتونه جماع ايلسه اندنصكره باقيسني تحرير ايلسه فان لم يجد ما يعتق صام شهرين متتابعين
ليس فيها رمضان ولا شئ من الايام المنهية واكر اعتاق ايده جك شئ بولمز ايسه متتابعين
ايكي آي صائم اولور اول ايكي آيده رمضان اولميه وايام منهيه دن يوم فطر ويوم نحر
وايام تشريق دخي اولميه وان وطئها فيهما ليلا عامدا او نهارا ناسيا استانف
خلافا لابي يوسف واكر زوج ظهار ايلدوكي خاتوني حال صيامنده كيجه ده قصدا
وياخود كوندوزده ناسيا وطئ ايلسه بينه صومي استيناف ايدر ابو يوسف ايچون
خلاف واردر آنك قاتنده استيناف اولماز وان افطر بعذر او بغير عذر استانف
اجماعا واكر سفر واكر مرض كبي عذر ايله افطار ايلسه وياخود عذرسز افطار ايلسه اجماعا
استيناف ايدر وان لم يستطع الصوم اطعم هو او نائبه ستين مسكينا كل مسكين
كالفطرة او قيمة ذلك واكر مظاهر اولان كمسنه صومه قادر اولمسه كندوسي وياخود
نائبي التمش مسكيني اطعام ايليه هر مسكينه فطره كبي وياخود فطره نك قيمتني ويره
فطره بغداين نصف صاعدر وخرماده وارپه ده بر صاعدر ويصح اعطاء من بر
مع منوي شعير او تمر بر من بغداي و ايكي من شعير وياخود ايكي من خرما معا اعطا

ایلمك صحیح اولور بر من بغدای دیع صاع اولور ایکی من شعیر اولورسه بنه نصف صاع اولمش
اولور و یصح الاباحة فی الکفارات والفدیة کفارات و فدیه ده اباحه صحیح اولور یعنی
التمش مسکینی کتورب طویمجه اکل ایدوکوز دیوب دویورمقدر دون الصدقات
والعشر صدقات و عشرده صحیح دکلدر فلو غداهم وعشاهم او غداهم غدائین واشبعهم
جاز وان قل ما اکلوا اکر التمش مسکینی صباح طعامنده اطعام ایلسه واخشام طعامنده
اطعام ایلسه و یاخود صباح طعامنده ایکی دفعه اطعام ایلسه و یاخود اخشام طعامنده
ایکی دفعه اطعام ایلسه و دویمجه یدرسه جائزدر اکر اکل ایدن کلدکلرنده اقل ایسه ده
زیرا لازم اولان شبع در یوقسه مقدار دکلدر ولابد من الادام فی خبز الشعیر
دون الحنطة آرپه اتمکنده ادامه قاتقه لابددر بغدای اتمکنده لازم دکلدر
ولو اطعم فقیراً واحداً ستین یوماً اجزاه واکر فقیر واحدی التمش کون اطعام
ایلسه کفایت ایدر زیرا مقصود سد خلة المحتاجدر حاجت ایسه هر کون متجدد
اولور اویله اولسه یوم ثانیده اول فقیره دفع غیری یه دفع کبیدر فان اعطاه
الطعام الشهرین فی یوم لا یجزی الا عن یوم واحد واکر بر کونده ایکی آیلك طعامنی بر فقیره
اعطا ایلسه کفایت ایلمز الا بر کونلك اطعامنده کفایت ایدر فرض اولنان عدد ایدی
اول بولنمامغله کفایت ایلمدی فان جامعها فی خلال الاطعام لا یستانف اکر خلال
اطعامده خاتوننه جماع ایلسه استیناف ایلمز ولو اطعم ستین فقیراً صاعاً عن ظهارین
لا یصح الا عن واحد واکر التمش فقیره اطعام ایلسه هر فقیره ایکی ظهار ایچون بر صاع
ویرسه صحیح اولماز الا برنده واقع اولور ولو عن ظهار وافطار صح عنهما واکر ظهاردن
وافطاردن کفارت ایچون اولورسه ایکیسندن کفارت صحیح اولور وکذا لو حرر
عبدین عن ظهارین او صام عنهما اربعة اشهر او اطعم مائة وعشرین فقیراً صح عنهما
وان لم یعین وبنه صحیح اولور اکر بر کمسنه ایکی عبدنی ایکی ظهاردن تحریر ایلسه و یاخود دورت

درت آیی ایکی ظهاردن صائم اولور اولسه ویاخود یوز یکرمی فقیره اطعام ایلسه ایکی ظهاردن
صحیح اولور اگر تعیین ایلمز ایسه ایسه ده جنس متحد یعنی ایکیسی ده نوع ظهاردر او التقدیرجه ظهاره
احتیاج یوقدر وان حرر عنهما رقبة واحدة او صام شهرین لم یعین عن احدهما صح عن احدهما
صح ولو عن ظهار وقتل لا واگر ایکی ظهاردن بر عبد تحریر ایلسه ویاخود ایکی آی صائم اولسه
انلر نصکره ایکی ظهاردن بری ایچون تعیین ایلسه صحیح اولور واگر بری ظهاردن و بری قتلدن
اولورسه صکره تعیین صحیح اولماز وان ظاهر العبد لا یجزیه الا الصوم وان اعتق
عنه سیده او اطعم واگر عبد ظهار ایلسه اکا کفارتده ایلمز الا الصوم کفایت ایدر اگر افندیسی
کندوسی ایچون قول آزاد ایدرسه ویاخود اطعام ایدرسه ده زیرا العبد وما یملکه
کان لمولاه زیرا کفارت عبادتدر آخرک فعلی ایسه انک فعلی اولماز او التقدیرجه جائز
دکلدر دررده زیلعیدن نقلا حدودده قیاس اولنوب بر آیی صائم اولور دیو مسطوردر

باب اللعان بو باب لعان بیاننده در وهو لعان لغتده طرد وابعاد معناسنه در
شرعده شهادات مؤكدة بالایمان ایمان ایله مؤکده شهادتلردر مقرونة باللعن اولیله شهادتکه
لعنته مقرونه در قائمة مقام حد القذف فی حق الزوج اولیله شهادتکه زوج حقنده حد
قذف مقامنه قائمه در ومقام حد الزنا فی حقها ودخی خاتون حقنده حد زنا مقامنه
قائمدر فلو قذف زوجته بالزنا، بر کمسنه زنا ایله متهم اولمیان زوجه سنه زنا ایله قذف
ایلسه وکل منهما اهل للشهادة زوج زوجه دن هر بری اهل شهادتدن اولسه لر زیرا
بین الکافر والمسلم لعان یوقدر وهی حال بوکه اول خاتون ممن یحد قاذفها قاذفی حد
اولنان کمسنه لردن اولسه او نفی نسب ولدها ویاخود اول خاتونک ولدنک نسبنی
نفی ایلسه بو قول علی قذف قولنه معطوف اولیجق فعل ماضی اولور وبالزنا قولنه
معطوف اولیجق مصدر اولور وطالبته بموجبه وخاتون زوجندن قذفک
موجبنی طلب ایلسه وجب علیه اللعان زوجک اوزرینه لعان واجب اولور

زيرا خاتونه دفع عار ايچون طلب لعان انك حقيدر فان ابى حبس حتى يلاعن او يكذب
نفسه فيحد اكر زوج لعاندن ابا ايدرسه ملاعنه ايدنجه ويا خود كندو نفسني تكذيب ايدنجه
حبس اولنور اكر كندو نفسني تكذيب ايدرسه حد قذف ايله حد اولنور عفو وابرا و صلح جائز
اولمز فان لاعن وجب اللعان عليها فان ابت حبست حتى تلاعن پس اكر زوج ملاعنه ايدرسه
خاتون اوزرينه دخى لعان دنمك واجب اولور واكر ابا ايدرسه خاتون ملاعنه ايدنجه حبس
اولنور او تصدقه ويا خود خاتون زوجني قذف ايلدوكي شيئده تصديق ايليه فان لم يكن
الزوج من اهل الشهادة بان كان عبداً او كافراً او محدوداً في قذف وهي من اهلها حد
واكر زوج اهل شهادتدن اولمسه عبد ويا خود كافر ويا خود قذفدن محدود اولمغله حال
بوكه خاتون اهل شهادتدن اولسه زوج حد اولنور وان كان اهلاً وهي امة او صغيرة
او مجنونة او محدودة في قذف او كافرة او ممن لا يحد قاذفها فلا حد ولا لعان
واكر زوج اهل شهادتدن اولسه حال بوكه خاتون جاريه ويا خود صغيره ويا خود مجنونه
ويا خود قذفدن محدوده ويا خود شول كمسنه دن اولسه انى قذف ايدن حد اولنمسه
خاتون بو مقوله كمسنه اولسه ما بينلرنده حد ولعان يوقدر وصفته ان يبدا بالزوج
فيقول اربع مرات اشهد بالله انى صادق فيما رميتها به من الزنا وفي الخامسة لعنة الله
عليه ان كان كاذباً فيما رميتها به من الزنا يشير اليها في جميع ذلك لعانك صفتى زوج ايله
بدأ اولمقدر پس امدى زوج دورت كره بن اللهه شهادت ايدرمكه تحقيقا بن صادقم
شول شيئده كه خاتونه زنادن اول شئ ايله رمى ايلمغدم ديه يعنى زنا ايله رمى ايلدوكم شيئده
صادقم ديه بشنجى ده اللهك لعنتى شول كمسنه نك اوزرينه اولسون كه خاتونه زنادن رمى
ايلدوكي شيئده كاذب اوله زوج بشنده دخى خاتونه اشارت ايلدوكى حالده بو كلامى ديه
ثم تقول هي اربع مرات اشهد بالله انه كاذب فيما رماني به من الزنا اندنصكره خاتون
دخى دورت دفعه اللهه شهادت ايدرمكه زوجم كاذبدر شول شيئده كه بكا زنادن

دن اول شی ایله رمی ایلدی یعنی زنا ایله رمی ایلدی وفي الخامسة غضب الله عليها ان كان صادقا فيما
رماني به من الزنا يشير اليها في جميع ذلك بشنجيده التهك غضبي خاتوننك اوزرينه اولسون اكر زوج
صادق اولورسه شول شيئده كه بكا رمي ايلدي زنا ايله ديه وجمله سنده زوج طرفنه اشارت
ايليه وان كان القذف بنفي الولد ذكرا عوض ذكرا الزنا واكر قذف نفي ولد ايله ايسه نفي ولدي
زوج زوجه زنا ذكرندن عوض ذكر ايليه لر مثلا اللهه شهادت ايدرمكه بن صادقم نفي ولددن
خاتونه رمي ايلدوكم شيئده ديه وان كان بالزنا ونفي ولد ذكراهما واكر قذف زنا ونفي ولد ايله
اولورسه زوج وزوجه ايكيسي دخي ذكر ايليه لر مثلا صادقم شول شيئده كه بن اكا رمي
ايلدم زنا ونفي ولددن ديسه فان تلاعنا فرق الحاكم بينهما واكر زوج وزوجه متلاعنه ايلسه لر
بينلرين حاكم تفريق ايدر زيرا نبي عليه السلام زماننده بر رجل خاتوني ايله ملاعنه ايلديلر ومابينلرين
تفريق ايدوب ولدي والده سنه الحاق ايلدي قبل التفريق بينونت واقع اولماز واير لرزدن
مقدم بري فوت اولسه وارث اولور وهو طلقة لعان طلقةٌ باينه در وينفي نسب الولد
ان كان القذف به ونفي ولد نسبدر اكر قذف نفي ولد ايله اولورسه ويلحقه بامه قاضي
ولدي اناسنه الحاق ايدر فان اكذب نفسه بعد ذلك حُدَّ اكر زوج بعد اللعان نفسني
تكذيب ايلسه حد اولنور وجوب حد لازم اولان شئ اقرار ايلدوكي ايچون ولعاندن
اول دخي تكذيب ايلسه بينه حد اولنور اما ان ايلسه نه حد ونه لعان واردر مثلا يا زانيه
انت باين ديسه برشئ لازم كلمز اما سن باين سين بازانيه ديسه حد اوريلور زيرا
قذف بعد البينونت واقع اولمشدر وحل له ان يتزوجها خلافا لابي يوسف
زوج ايچون اول خاتوني تزوج ايلمك حلال اولدي ابو يوسف ايچون خلاف واردر
آنك قاتنده بعد الملاعنه تزوجي حلال اولماز زيرا نبي عليه السلام المتلاعنان
لا يجتمعان ابدا حديث شريفني اسندلال ايدوب حلال اولمسنه داهب اولمشدر
اما ابو حنيفه وامام محمد ديديلر كه مادامكه ملاعنان اوله لر اجتماعلري جائز دكلدر

امّا زوج نفسنی تکذیب ایلدکده صکره ملاعنه لو باقی فالماز زیرا زوج اوزرینه حدّك وجوبی
کندونك رجوعیله اولمشدر و بطلان لعان ایسه اقامت حدّك ضرورتندندر زیرا اصل
وخلف ایکیسی بر یرده جائز اولماز وکذا ان قذف غیرها فحدّ او زنت فحدّت زوج
نفسنی تکذیب ایدوب حدّ اورلقدنصکره ملاعنه ایلدوکی خاتونی تزوج ایلمك حلال
اولدوغی کبی اگر بنه زوجه سندن غیری خاتونی قذف ایلسه وحد ویرلسه ورلسه
ویاخود خاتون زنا ایدوب حد اورلسه اول خاتونی تزوج ایلمك حلال اولور وحد ایله
اهلیت لعان باطل اولور زیرا زوجین بیننده لعان عمرنده بردفعه مشروع در بوقسه
تکراری مشروع دکلدر وخاتونك زناسیده نحی احصانینی اسقاط ایدر واهلیت
لعانده نحی باطل اولور فحدت قولی قید اتفاقیدر زیرا خاتونك زناسی جلده سزا
احصانی ساقط ایدر تکرار ذکرینه حاجت یوقدر بوغدی امّا قذف بونك خلافینجه در
زیرا قذف ایله احصان ساقط اولماز حدّ اولماینجه فقیه مکی رحمه الله دیمشدرکه تشدید
نون ایله زنّت درکه زنایه نسبت ایلمکدر اول تقدیرجه حدّك ذکری شرط اولمش اولور
ولا لعان بقذف الاخرس دلسزك قذفی ایله لعان یوقدر زیرا بی زبانك اشارت ایله
قذفی شبهه دن خالی دکلدر و شبهه ایله ایسه حدود مندری اولور ولا لعان بنفی
الحمل نفی حمل ایله دخی لعان یوقدر زیرا اولکسنه قاذف اولمامش اولور احتمالدرکه
خاتونك قارنی شیمش اوله وعندهما یلاعن ان اتت به لاقل من ستة اشهر امامین
قاتتن منلاعنه ایدر اگر خاتون التی آیدن اقلده منفی اولان ولدی کتورر سه ولو
قال زنیت وهذا الحمل منه لاعن اتفاقا اگر زوج خاتونه سن زنا ایلدك وبو حمل زنادن
در دیسه اتفاقا ملاعنه ایدرلر زیرا لفظ زنیت صریحدر بو لفظ ایله قذف بولنمش
اولدی ولا ینفی القاضی الحمل قاضی حملك نسبنی قاذفدن نفی ایلمز زیرا لعان نفی ولد ایله
دکلدر بلکه زنیت قولی ایله در ولو نفی الولد عند التهنیة واکر عند التهنیة ولدی نفی

نفی ایلسه عادتا تهنیه ولادتدن صکره یدی کون ایله مقدّردر والابتیاع آلة الولادة صح ولا
عن آلة ولادتی اشترا الملك وقتنده نفی ولد ایلسه ولدك نفیی صحیح اولور وملاعنه ایدرلر
وان نفی بعد ذلك لاعن ولا ینتفی واکر زوج ولدك نسبتی ایام تهنیه نك مرورندن صکره
واشترا آلت ولادتدن صکره نفی ایلسه ملاعنه ایدر ونسبت ولدی نفی ایدن مزبور ابو یحلرده
سکوت اقراردر لعان واجب اولورلکن ولد نفی اولماز وعندهما یصح فی مدة النفاس
امامین قاتنده مدت نفاسك انقضاسنه دکین نفی ولد صحیح اولور وان کان غایبا فحال
علمه کحال ولادتها واکر زوج غائب اولورسه انك علمنك حالی خاتونك ولادتی حالی
کبیدر یعنی خاتون وضع حمل ایلدکده زوج غائب بولنسه ومدت بجد کدنصکره خبر دار
اولسه زوجك معلوم ایدوکی حالی خاتونك ولادتی حالی کبیدر وان نفی اوّل
توأمین واقرّ بالاخر حُدّ اکر زوج ایکیز اولان اولاددن اوّل وجود کلان ولدی نفی
ایدوب صکره که ولده اقرار ایلسه اولمکسزین حد اولنور زیرا ثانی یه اقرار ایله نفسنی تکذیب
ایلمشدر ولو عکس لاعن واکر زوج اوّله اقرار ایدوب ثانی یی نفی ایلسه ملاعنه ایدرلر زیرا
اوله اقرار ایله عفتنه مقر اولوب ثانی یی نفی ایلمك ایله قاذف اولمش اولور ویثبت نسبهما
فیهما ایکیسنده دخی ایکی ولدك نسبی ثابت اولور زیرا ایکیسی بر مادّه دن مخلوق در برینك
نسبی ثابت اولیجق آخرك نسبی دخی ثابت اولمق ضروریدر باب العنین بو باب عنّین
بیاننده در هو من لا یقدر علی الجماع عنین شول کمسنه درکه جماعه قادر اولمیه او یقدر علی
الثیب دون البکر والعجوز ثیبه یعنی بکارتی زائل اولمش خاتونه جماع ایلمکه قادر اوله اما بکره
قادر اولمیه فلو اقرّ انه لم یصل الی زوجته زوج خاتون ایله دعوادن صکره زوجه سینه واصل
اولمدوغنی اقرار ایلسه یؤجّله الحاکم سنة قمریة هو الصحیح حاکم اول کمسنه مرافع اولدقلری
وقتده سنه قمریه ایله تأجیل ایدر صحیح اولان دخی بودر سنه قمریه اوچیوز اللی دورت کوندر
وبر کونك تلثی وبر کونك عشرینك تلثیدر وحسن روایت ایلمشدرکه امام اعظم حضرتلری

زمان شریفلرنده سنهٔ شمسیه ایله تأجیل بیورمشلردر سنهٔ شمسیه اوچیوز التمش بش کوندر
وربع یومدن برسنه تأجیل اولنمغه اولمغه سبب اکر مرض دفع اولمق ممکن ایسه فصول اربعه
نك برنده دفع اولور زیرا مرضده درت شیئدندر که بری برودت وبری حرارت وبری
یبوست وبری رطوبتدر وسنه نك فصولی ایسه بونلری مشتملدر امدی ربیع حار رطبدر
وصیف حار یابسدر وخریف ایسه بارد یابسدر وشتا ایسه بارد رطبدر چونکه برسنه ده
مرض زائل اولمق ممکن اولمیه غیر قابل علاج دکلدر ویحتسب منها رمضان سنهٔ
مقدرده رمضان حساب اولنور وایام حیضها ودخی ایام حیضی دخی
حساب اولنور لامدت مریضه اومرضها زوجك مدتی مدت مرضی ویاخود
خاتونك مدت مرضی حساب اولنماز فان لم یصل فیها فرق بینهما ان طلبته وهو
طلقة باینة واکر مدت اولان سنه ده زوج خاتونه واصل اولمز ایسه یعنی جماع ایلمز
ایسه قاضی بینلرین تفریق ایدر وباخود ما بینلری تفریق اولنور اکر خاتون تفریقی طلب
ایدرسه وبو تفریق طلقهٔ باینه درفسخ دکلدر زیرا فعل قاضی زوجه مضاف اولمغله
کانه زوج بنفسه تطلیق ایلمش کبی اولدی زیرا مقصود اولان خاتوندن ظلمی دفعدر
ولو قال وطئت وانکرت ان قبل التأجیل واکر زوج وطی ایلدم دیسه وخاتون دخی
وطئ انکار ایلسه اکر قبل الاختلاف قبل التأجیل اولور ایسه اول دخی ثیب ویاخود
بکر اولمقدن خالی دکلدر فان کانت ثیبا وبکرا پس اکر زوج وطئ ایلدم دیوب
خاتون انکار اندوکجی ثیب اولورسه ویاخود بکر اولورسه فنظرن الیها نسا طائفه سی
اول خاتونك فرجنه نظر ایدر فقلن هی ثیب فالقول له مع یمینه پس امدی اکر ناظر اولان
نسا بو خاتون ثیب در دیرلرسه یمینی ایله قول زوجکدر زیرا خاتون زوجك
اوزرینه استحقاق فرقتی دعوا ایدر زوج ایسه انکار ایدر قول منکرندر یمینیله
زیرا زوج اصله متمسك اولمشدر که اول اصل سلامتدر زیرا بکارت وطی سز

سنز زائل اولور اویله اولسه احتمال موجود اولمغله قول زوجك اولور وان قلن هي بكر اجل
واكر نسا طائفه سي بو خاتون بكردر ديسه لر برسنه تاجيل اولنور وكذا ان نكل وبنه تاجيل اولنور
اكر زوج يميندن نكول ايدرسه وان بعد التاجيل وهي ثيب او بكر واكر اختلاف تاجيلدن
صكره اولور ايسه حال بوكه خاتون ثيبه اولسه وياخود بكر اولسه وقلن ثيب فالقول له وناظر
اولان نسا ثيب در ديرلرسه قول زوجك يميني ايله بكريي تجربه ده فقهاء ديمشلردر كه
طاوغك كوچك يمرده سي فرجينه ادخال ايده لر اكر بلا تكلف داخل اولور ايسه ثيبدر
واصل اولمز ايسه بكردر وبعضيلر ديمشدر كه تبول ايتدوره لر اكر بولي ديواره تجاوز
ايدرسه بكردر اولمز ايسه ثيبدر وبعضيلر ديمشدر كه يمرده كسر ايدوب خاتونك فرجينه
صب اولنه اكر فرجينه داخل اولورسه ثيبدر داخل اولمز ايسه بكردر وان قلن بكر تخيرت
اكر ناظر اولان نسا خاتون بكردر ديرلر ايسه خاتون تخيير اولنور ديلرسه قبول ايدر ديلرسه
تفريق اولور وكذا ان نكل وبنه خاتون تخيير اولنور اكر زوج يميندن نكول ايدرسه ومتى خيارنه
بطل خيارها هر زمانكه خاتون زوجني اختيار ايليه طلب تفريقدن خياري باطل اولور
والخصي كالعنين خصي عنين كبيدر جميع احكامده خصي اولدركه ذكري برينده اولوب خصيتنلري
مقطوع اولمش اوله لر والمجبوب يفرق للحال مجبوب خاتون طلب ايلدكده في الحال
تفريق اولنور مجبوب ذكري مقطوع اولاندر وحق التفريق في الامة للمولى عند الامام
امه حقنده حق تفريق مولاسي ايچوندر ابو حنيفه قاتنده ولها عند ابي يوسف امامين قاتنده
تفريق امه ايچوندر زيرا وطي امه نك حقيدر ولا خيار لها ان وجدت له به جنونا
او جذاما او برصا خلافا لمحمد خاتون ايچون خيار يوقدر اكر زوجنده جنون وياخود
جذام وياخود برص بولنسه امام محمد ايچون خلاف واردر انك قاتنده خاتون ايچون
خيار واردر ولا خيار له لو وجد بها ذلك او رتقا او قرنا وزوج ايچون دخي خيار يوقدر
اكر زوج خاتونده جنون وجذام وبرص بولسه وياخود رتق وياخود قرن بولسه رتق فم

فرجين لحم ليي برشيء اولمق در فرجه فرجه كمك اولمقدر دخول ذكره مانع اوله **باب العدة** بو باب عدتك احكامي بياننده در عدت تربص عدت تربصدر يعني انتظاردر

يلزم المرأة عدة للحرة المطلاق خاتونه حره عدة لازم اولور طلاق ايچون يعني مدخول بها وياخود خلوت صحيحه اولمش خاتون مطلقه اولسه عدت لازمدر والفسخ وياخود فسخ ايچون عدت لازم اولور فسخ خيار بلوغ وياخود عتق وياخود عدم كفارت وياخود احد زوجين صاحبنه مالك اولمق وياخود زوجيندن اوغلني شهوت ايله تقبيل وياخود زوجيندن برينك ردتي ايله فسخ اولدقده عدت لازمدر ثلثة قروء اي حيض اوچ حيض عدت لازمدر اولكي حيض تفريق ايچون وثاني حرمة نكاح ايچون ثالث فضيلت حرمت ايچوندر كذا في المبسوط وكذا من وطئت بشبهة وبنه عدت اوچ حيض عدت جكر شول خاتونكه شبهه ايله وطئ اولندي مثلا بر كمسنه خاتونجغي ظن ايدوب وطئ ايلمك كبي او بنكاح فاسد وياخود نكاح فاسد ايله وطئ اولندي مثلا نكاح موقت وبلا شهود نكاح كبي بونه اكا دخي عدت لازمدر وفرقت او مات عنها وخاتون تفريق اولدنه وياخود زوجي فوت اولسه اوچ حيض عدت جكر وام ولد عتقت او مات مولاها وام ولد معتقه اولسه وياخود افنديسي فوت اولسه اولدخي اوچ حيض عدت جكر ولا يحسب حيض طلقت فيه عدتدن حساب اولمز شول حيض كه اول حيضده مطلقه اولمشدر زيرا خاتونك اوزرينه واجب اولان

وان كانت لا تحيض لكبر او صغير او بلغت بالسن ولم تحيض فثلثة اشهر واگر خاتون حيض كورردكلا ايسه عجوزه وياخود صغيره اولدوغي ايچون وياخود سن ايله بالغ اولوب حيض كورمز ايسه پس امدي بونلرك عدتي اوچ آيدر زيرا حق سبحانه وتعالى شهري ايسه ده حيض مقامنه قايم قلوب واللائي يئسن من نسائهم ان ارتبتم فعدتهن ثلثة اشهر بيورمشلردر واناث نصكره صغيره حقنده واللائي لم يحضن بيور

بیورمشلردر وللموت فی نکاح صحیح اربعة اشهر وعشرة ایام وحرهنك موت ایچون عدتی
نكاح صحیحده دورت آیچه وان كوندر كرك زوج داخل اولسون كرك اولمسون وخاتون
دخی كرك صغیره وكرك كبیره اولسون وكرك مسلمه اولسون وكرك كتابیه اولون برابردر
وعدة الامة حیضتان جاریه نك عدتی ایكی حیضه در زیرا نبی علیه السلام طلاق
الامة تطلیقتان وعدتها حیضتان بیورمشلردر وفی الموت وعدم الحیض نصف ما للحرة
جاریه نك عدتی موتده وعدم حیضده حره ایچون اولان شیئك نصفیدر وعدة
الحامل وضع الحمل مطلقاً حامله نك عدتی وضع حملدر مطلقاً قیدی كرك مطلقه اولسون
وكرك زوجی متوفی اولسون وكرك حره اولسون وكرك امه اولسون برابردر ولو مات
عنها صبی واكر فوت اولان صبی ایسه د عدت وضع حمل ایدیكه در ابو حنیفه و
ابو محمد قاتنده وعند ابی یوسف ان مات عنها صبی فعدتها بالاشهر وابو یوسف
قاتنده اكر صبی فوت اولسه اول خاتونك عدتی اشهر ایله در یعنی دورت آیی اون
كوندر وان حملت بعد موت الصبی واكر صبینك موتندنصكره خاتون حامل اولسه
مثلا صبینك موتندن آلتی آیده ویاخود دخی زیاده ده وضع حمل ایلمك ایله حامل اولسه
فعدتها بالاشهر اجماعاً یس امدی اول خاتونك عدتی اشهر ایله اجماعاً زیرا خاتون
وقت موتده حامل اولماامش اولدی ولا نسب فی الوجهین ایكی وجهده دخی
ولدك نسبی ثابت اولماز یعنی كرك قبل الموت حامل اولسون كرك بعد الموت
حامل اولسون زیرا صبینك ماثی یوقدر كه علوق تصور اولنه اكر دینلورسه نكاح آنك
مقامنه قائم اولور زیرا نبی علیه السلام الولد للفراش بیورمشلردر بوكا جواب ویریلور كه
نكاح اول زمانده مقامنه قائم اولور كه تصور ممكن اوله صبیده ایسه ممكن دكلدر ومن
طلقت فی مرض الموت تطلیقاً رجعیاً كالزوجة شول خاتون زوجك مرض موتنده طلاق
رجعیه ایله مطلقه اوله آنك عدتی زوجه كبیدر زیرا نكاحدن معنوراً باقی اولمغله عدتی

عدّت وفات کبیدر وان بایناً تعتدّ بابعد الاجلین اکر مرض موتنده مطلقه اولان باین
اولورسه بعد اجلین ایله معتدّ اولور ابو حنیفه وامام محمّد قاتنده مثلا اول باین اولان
خاتون عدّت طلاقده اوچ حیضدن ایدی اول عدّت ایچنده ایکن رجل فوت اولسه و بو خاتونک
حیضی بر وجهله ممتدّ اولسه که عدّت وفاتی تجاوز ایلیه یعنی آیده بر حیض کورمیوب قرق
اللی کونده بر حیض کورمکله اوچ حیضی درت آی اون کونده تمام کورمسه اکا ابعد اجلین
عدّت طلاقدر اما هر آیده بر حیض کورر خاتون اولیجق تمام اولمدین وفات ایلسه ابعد
اجلین عدّت وفات اولور وعدّه طلاقده مرور ایدن کونلر باطل اولوب عدّت وفات ایله
معتدّه اولور وعند ابی یوسف کالرجعی ابو یوسف قاتنده خاتونک عدّتی رجعی کبیدر
اوچ حیض ایله عدّت چکر وعتقت فی عدة رجعی ثمّ کالحرّة وشول جاریه که عدّت
رجعیه ایله ده معتقه اولسه حرّه کبی عدّتی تمام ایدر جاریه نک عدّتی حرّه عدّتنه انتقال
ایدر زیرا رجعیده هنوز نکاح باقیدر وان فی عدّت باین او موت فکالامة واکر عدّت
باینده معتقه اولسه انک عدّتی ایکی سنده دخی امه عدّتی کبیدر حرّه عدّتنه انتقال
ایلماز زیرا بینونت وموت ایله نکاح زائل اولدوغی ایچون وان اعتدّت الایسه بالاشهر
ثمّ عاد دمها علی عادتها بطلت عدّتها وتستأنف بالحیض هو الصحیح واکر آیسه یعنی
حیضدن کسلان خاتون اشهر ایله عدّت چکسه اندنصکره اول خاتونک دمی عادتی اوزره
عودت ایلسه اول خاتونک اشهر ایله چکدوکی عدّت باطل اولور وحیض ایله استیناف
ایدر صحیح اولان بودر وسنّ ایلیه اللی بش یاشنده اولان خاتونلدر وفتوی دخی بونک
اوزرینه در وکذا تستأنف الصغیرة اذا حاضت فی خلال الاشهر وینه صغیره دخی
عدّتی حیض ایله استیناف ایدر اشهر ایله عدّت ما بینده حایض ومن اعتدّت البعض
بالحیض ثمّ ایست تعتدّ بالاشهر شول خاتونکه عدّتک بعضی سنی حیض ایله معتدّه
اولسه اندنصکره ایسه اولسه اشهر ایله معتدّه اولور بدل ایله مبدل منه جمع ایلمک لازم

لازم كلمسون ايچون مثلا برخاتون اوچ حيضه ايله عدت طلاق چكركن ايكي آيدن اقلده ايكي
حيض كورسه اندنصكره دم منقطع اولوب آيسه اولسه برآيه نجي مرور ايلمك ايله عدتني تمام ايلمز
بلكه استيناف ايدوب اوچ آي دخي عدت چكر اولكي مرور ايدن محسوب ايدر اولماز اكر محسوب
اولورسه مبدل ايله مبدل منه جمع اولمق لازم كلور بو خود ممنوعدر كذا في اصلاح الايضاح وان
وطئت المعتدة بشبهة وجبت عليها عدة اخرى وتداخلتا فيجان معتدة اولان خاتون
شبهه ايله وطئ اولنسه اول خاتونك اوزرينه عدت اخرى واجبه اولور وايكي عدت بربرينه
تداخل ايدر وما تراه شول حيضكه معتدة اولان خاتون شبهه ايله وطئدن صكره كورر
يحتسب منهما اول حيض ايكي عدتدن حساب اولنور وتتم الثانية ان تمت الاولى قبل تمامها
عدت ثانيه تمام ايدر اكر ثانينك تمامندن اول عدت اولي تمام اولدي ايسه شويله كه بو قدر كه
حيضه اولي عدت اولي ايچوندر اما اندنصكره اولان ايكي حيضه كه صكره اولمشدر كه
اول حيضه ايكي عدتدن اولوب ودرت حيضه منابنه نائب اولور ايكي عدت
اوليه وايكيسي ثانيه ايچوندر واول حيضه ايله عدت اولي تمام اولور دوردنجي حيضه
لازمدر كه ثاني تمام اوله وابتداء العدة في الموت والطلاق عقيبهما موت وطلاقده
عدتك ابتداسي ايكيسينك عقيبندهدر وان لم تعلم بهما اكر خاتون ايكيسني بيلمز
ايسه دخي ينه عدت عقيب موت وطلاقدهدر مثلا برخاتونك زوجي سفرده فوت
اولسه وياخود تطليق ايلسه وكندويه خبر درت آي اون كوندنصكره واصل اولسه
خبر واصل اولدوغي ساعت آخره تزوج ايلسه جائزدر زيرا عدتي منقضيه اولمشدر
وفي النكاح الفاسد عقيب التفريق نكاح فاسدده عدتك ابتداسي قاضينك
تفريقي عقيبندهدر او العزم على ترك الوطئ وياخود جماع ايلمك اوزره زوجك
عزيمتيدر مثلا تركنك وياخود خليت سبيلك ديمك كبي ومن قالت انقضت
عدتي بالحيض والقول لها مع اليمين ان مضى عليها ستون يوما شول خاتونكه

بنم عدتم حیض ایله منقضی منقضی اولدي دیسه یمینله قول خاتوننكدر اگر اول عدت اوزرینه
التمش كون كچمش ایسه وعندهما تسعة وثلثون یوما وثلث ساعات امامین قاتنده اوتوز
طقوز كون واوچ ساعتدر وان نكح معتدته من باين واگر بر كمسنه باینده‌ن معتده سنی نكاح
ایلسه ثم طلقها قبل الدخول لزمه مهر كامل وعدة مستانفة اند نصكره قبل الدخول
تطلیق ایلسه اول كمسنه یه كامل مهر وعدت مستانف لازم اولور ابو حنیفه وابو یوسف
قاتنده وعند محمد نصف مهر واتمام الاولي وامام محمد قاتنده نصف مهر وعدت
اولي یي اتمام لازمدر زیرا حقیقة دخول یوقدر ولا عدة في طلاق قبل الدخول
طلاقده بالاتفاق عدت یوقدر زیرا سبب كه دخول ایله مؤكد اولان نكاح ایدی
اول ایسه همده متحقق دكل وخلوت صحیحه كه نكاح مقامنه قائمدر اولدخي متحقق دكل
اول اجلدن عدت لازم اولمز ولا على ذمية طلقها ذمي وذمي تطلیق ایلدوكی
ذمیه اوزرینه دخی عدت یوقدر اگر معتقد دكلر ایسه زیرا ذمیه فروع شرع ایله مخاطب دكلدر
حق شرع ایچون واجب دكلدر زیرا اعتقادلري یوقدر اگر معتقد ایسه ذمیه اوزرینه
عدت واجب اولور بالاتفاق زیرا عدت حق زوجدر كافر دخی حقوق عباد ایله
مخاطبدر ولا على حربية خرجت الينا مسلمة خلافا لهما ودخي شول حربیه اوزرینه
عدت یوقدر كه مسلمه اولدوغي حالده دار اسلامه چقه امامین ایچون خلاف واردر انلر
قاتنده حربیه عدت چكر اگر حامل اولور ایسه وضع حمل ایدنجه عدت چكر زیرا قارنده اولان
ولدك نسبي ثابتدر فصل ٨ تحد خاتونه منع اولنور یعنی نعمة نكاحك فوتندن متأسفه
دخی احداد اولنور اصلده حد منع معناسنه در یقال احدت المرأة احدادا اي منعت
نفسها حداد معناسنه در ایكیسی دخي زوجي وفاتندنصكره ترك زینتده استعمال اولنور
معتدة البائن والموت معتدهٔ باین ودخي موت منع اولنور اما معتدهٔ طلاق
رجعیه ترك زینت ایلمز زیرا هنوز نكاحدن اثر باقي اولدوغي ایچون اذا كانت مكلفة

مكلفة مسلمة بترك الزينة يعني خاتون مكلفة ومسلمه اولسه ترك زينت ايله منع اولنور
ولبس المزعفر والمعصفر والطيب والدهن والكحل والحناء الا من عذر زعفران وعصفر
ايله صبغ اولنمش ثوب كيمكدن دخي منع اولنور ورايحه طيبه ايله ودهن وكحل وحنا ايله
زينتدن دخي منع اولنور الا مكركه عذردن استعمال اولنه دوا ايچون جمله سينك
استعمالي جائزدر ولا معتدة العتق والنكاح الفاسد معتدۀ عتق ومعتدۀ نكاح
فاسد ترك زينت ايله منع اولنماز زيرا بو ايكيسي نعمت نكاحي فوت ايتمديلركه تا سفه
مظهر اوله لر معتدۀ عتق ديدوكي شول ام ولددركه افنديسي كندويي اعتاق
ايليه بعده افنديسي وفات ايليه اول مقوله خاتون ترك زينت ايله منع اولنماز
ولا تخطب المعتدة معتده اولان خاتون خطبه اولنماز ولا باس من التعريض
تعريض لا باسدر ابن عباس رضي الله عنه رب الناس تفسير ايدوب تعريضك
معناسي بودركه بركمسنه معتده اولان خاتونه بن سني تزوج ايلمك مراد مدر زيرا
سن حسناسن وصالحه سين ديو قول لين ايله سويلمكدر بو ذكر اولنان باين طلاق
ايله عدت وفات ايله معتده اولان حقنده در رجعيه ده ممكن دكلدر زيرا هنوز
اثر نكاح آنده باقيدر ابن ملك ديمشدر كه تعريض آنجق عدت وفات ايله معتده
اولان خاتونه در بو خصوصده باين طلاق ايله مبتوته اولان دكلدر اكا تعريض زوج اول
ايله عداوته مفضيدر ولا تخرج معتدة الطلاق اصلا معتدۀ طلاق اوندن طشره
خروج ايلمز كرك كيجه كرك كوندز زيرا حق سبحانه وتعالينك لا تخرجوهن من بيوتهن
ولا يخرجن قول شريفي عدم خروجنه دليل قاطعدر ومعتدة الموت تخرج نهارا و
بعض الليل ولا تبيت في غير منزلها ومعتده موت كوندزا اودن طشره چيقار و
دخي ليلك بعضي سنده چيقار زيرا معتده موت ايچون نفقه اوليه اولنجه طلب
معاش ايچون نهارده چقمغه رخصت واردر كاه اولوركه خروج ممتد اولوب

كيجه يه قالورانك ايچون وبعض الليلده بر كيجه كند ومنزلندن غيريده بيتوتت اولمز اما معتدة
طلاق بو كا مخالفدر زيرا انك نفقه سي زوجي اوزرينه در اونون خروجه احتياج يوقدر
والامة تخرج في حاجة المولى جاريه معتدة افنديسنك حاجتي ايچون اوندن خروج ايدر
وتعتد المعتدة في منزل يضاف اليها وقت الفرقة والموت معتدة اولان خاتون
بر منزلده عدت چكركه وقت فرقته ياخود وقت موتده اول منزل سكنى ايله اول خاتونه
مضاف منزل اولمش اوله زيرا مفسرين حق سبحانه وتعالينك لا تخرجوهن من بيوتهن قول شريفي
بيوت سكنى ايله تفسير ايلمشدر الا ان تخرج جبرا الا مكركه ورثه خاتوني جبرا اخراج
ايليه او خاف على مالها وياخود خاتون مالي اوزرينه خوف ايليه مثلا اكر وقت فرقته
وياخود وقت موتده بولنديغي اوده اولورسه مالي ضايع اولمق خوفي اولسه خاتون
اول اودن خروج ايدر انهدام المنزل اولم تقدر على كرائه وياخود منزلك انهدامندن
خوف ايلسه وياخود اولديغي اوك كراسني ادايه قادر اولمسه خاتون معتدة اولديغي
حالده اول زمان اوندن خروج ايدر زيرا بونلر جمله سي عذردر ولا بأس بكينونتهما معا
في منزل وان كانت الطلاق بائنا اذا كان بينهما سترة معتدة اولان خاتون زوج
ايله بو منزلده معا اولمسي لا بأسدر اكر طلاق باين ايله اولورسه ده لا بأسدر قچان اكي
سينك مابيننده ستره اولسه يعني برده اولسه الا ان يكون فاسقا الا مكركه زوج فاسق
اوله اول زمان بر برده اولمق جائز دكلدر فان كان فاسقا او المبيت ضيقا خرجت
اكر زوج فاسق اولورسه وياخود بيت ضيق اولسه خاتون اول اودن چيقار ايكيسي
بر يرده اولمق جائز دكلدر چقمه سي لازمدر والاولى خروجه اولى اولان اودن خروجيدر
زيرا خاتونك منزل زوجده مكثي واجبدر و زوجك مكثي مباحدر امدي مباحي
رعايتدن واجبي رعايت اوليدر وان جعلا بينهما امرأة ثقة تقدر على الحيلولة فحسن
اكر زوج فاسق ايله معتدة مابيننده معتمد عليها بر خاتون قلسه لر اوليه خاتونكه منعه

منعه قادر اولسه حسن در كافيده يمشدر اكر قاضي ايليسنك بينه بر معتمد عليها خاتون
تعيين ايلسه حسندر بقدر الامكان واجبي عمل ايلمك ايچون ولو ابانها او مات عنها في سفر
وبينها وبين مصرها اقل من مدة رجعت اكر زوج خاتوني سفرده باين طلاق ويطليق ايلسه
وياخود سفرده زوجي فوت اولسه حال بوكه خاتون بيني ايله خاتونك شهري بيني
مدت سفردن اقل اولسه خاتون شهرينه رجوع ايليه كركدر يانجه محرمي اولسون كرك
اولمسون وان كانت مسافته من كل جانب اكر هر جانبدن مسافه سفر اولسه يعني
شهري ايله مقصدي بيننده هر جانبدن مسافه سفر اولسه تخيرت معها ولي
اولا خاتون شهري طرفيله مقصده توجهده مخير اولور اكر كندوسي ايله وليسي
اولسون كرك اولمسون والعود احمد شهرينه عود احمد در بقدر الامكان منزل
زوجده عدتي تمام ايتمك ايچون وان كان ذلك في مصر لا تخرج منه ما لم تعتد
ثم تخرج اذا كان لها محرم اكر زوجك فوتي وياخود ابانه سي بر شهرده اولورسه
خاتون مادامكه عدت چكمينجه اول شهردن چقميه عدت تمام اولدقدنصكره خروج
ايليه اكر خاتون ايچون محرم اولورسه وقالا ان كان معها محرم جاز الخروج قبل
الاعتداد امامين ديرلركه اكر خاتونك محرمي اولورسه عدتدن اول اول شهردن
خروجي جائزدر يعني جائز اولور **باب ثبوت النسب** بو باب ثبوت احكامي
بياننده در اقل مدة الحمل ستة اشهر مدت حملك اقلي التي آيدر وحق سبحانه
وتعالينك وحمله وفصاله ثلثون شهرا قولندن صكره وفصاله عامين قول شريفي
مدت حمل التي آيي اولدوغنه حجت قاطعه در بو قول علي وابن عباس رضي الله عنهم
حضرتلرندن منقولدر واكثرها سنتين مدت حملك اكثري ايكي سنه در بزم قاتمزده
امام شافعي قاتنده مدت حملك اكثري دورت سنه در مشهور اولان دخي بودر
امام مالك بش سنه در ديمشدر وبر روايتده دخي يدي سنه اولمق اوزره ذاهب

اولمشدر رروايت اولنمشدر كه ضحاك درت سنه اناسي قرننده ياتوب وعدقرنده دشلري
ظاهر اولوب ضحك ايدردي اول اجلدن ضحاك تسميه اولنمشدر وابن عجلان بن ربيعه دخي
اناسي قرننده درت سنه ياتمشدر وابن عجلاندن روايت اولنمشدر ولدا اناسي قرننده درت
سنه وبعض زمان بدي سنه قالور بعده طوغار امّا بزم ايچون دليل قول عائشه رضي الله عنها
دركه لا يبقي الولد في بطن امّه اكثر من سنتين ولو بفلك مغزل بيورمشلردر بيم بزم مذهبمزده
اكثر مدت حمل ايكي سنه در ومن قال ان نكحت فلانة فهي طالق فنكحها فولدت لستة اشهر
منذ نكحها لزمه نسبه ومهرها بر كمسنه اكر فلانه يي بن نكاح ايدرسم اول خاتون طالقدر
ديسه وخاتون مزبوريي نكاح ايلسه وخاتون دخي نكاح وقتندن التي آيده ولد كتورسه
ولدك نسبي ثابت اولوب خاتونك مهري داول كمسنه يه لازم اولور ولو اقرت المطلقة
بانقضاء العدة ثم ولدت لاقل من ستة اشهر من وقت الاقرار ثبت نسبه اكر مطلقه اولان
خاتون عدتي منقضي اولدوغنه اقرار ايلسه اندنصكره وقت اقراردن التي آيدن اقل
ولد كتورسه اول ولدك نسبي ثابت اولور كذبي متيقن اولدوغي ايچون اقراري باطل اولور
وان لستة لا اكر وقت اقراردنصكره آلتي آيده ولد كتورسه نسبي ثابت اولماز وان لم تقر
تثبت ان ولدت لاقل من سنتين اكر مطلقه اولان خاتون انقضاء عدتي اقرار ايلمز
ايسه ولدك نسبي ثابت اولور واكر ولدي ايكي سنه دن اقلده كتورسه زيرا حين طلاقده
علوقك ثبوتي احتمال واردر وان كان لسنتين او اكثر لا اكر خاتون ايكي سنه ده وياخود
ايكي سنه دن اكثرده ولد كتورسه نسبي ثابت اولماز زيرا حدوث حمل بعد الطلاق وطئ
حرامده اولمق احتمالي واردر الا في الرجعي ويكون رجعة بخلاف البائن الا ان يدعيه
فيثبت فيه ايضا ويحمل على الوطئ بشبهة في العدة الا طلاق رجعيده ولدك نسبي ثابت
اولور وولدك ظهوري رجعيت اولور طلاق باين بونك خلافنجه در زيرا حدوث حمل
بعد الطلاق اولمق احتمالي واردر الا مكر كه زوج دعوت ايليه پس امدي بوليجه اولنجق طلاق

طلاق باینده دخی ولدك نسبی ثابت اولور رجعیده اولدوغی کبی ثبوت نسب عدتده شبهه
ایله وطئ اوزرینه حمل اولنور وان كانت المبانة مراهقة فان اتت به لاقل من تسعة اشهر ثبت
والا فلا اکر مبانه مراهقه اولسه یعنی صغیره اولوب انك مثلنك جماعی ممکن اولسه اکر
اول مراهقه اولان مبانه طقوز آیدن اقلده ولد کتورسه اول ولدك نسبی ثابت اولور واکر
طقوز آیدن اقلده کتورمیوب بلکه طقوز آیده ویاخود دخی اکثرده کتورسه نسبی ثابت
اولماز وعند ابی یوسف یثبت فیما دون سنتین ابو یوسف قاتنده ولدك نسبی
ثابت اولور ایکی سنه دن اقلده ومن مات عنها ان اتت به لاقل من سنتین اکر زوجی
فوت اولان خاتون ولدی ایکی سنه دن اقلده کتورسه نسبی ثابت اولور وان كانت
مراهقة اکر زوج متوفی اولان خاتون مراهق اولورسه فلاقل من عشرة اشهر وعشرة
ایام ولد ایچون ثبوت نسبی اون آی واون کوندن اقلده در زیرا عدت وفات درت
آی اون کوندر واقل مدت حمل ایسه التی آیدر جمله سی اون آی اون کون اولور والا فلا
اکر بو مدتدن اکثرده ولد کتورسه نسبی ثابت اولماز ولا تثبت ولادة المعتدة معتده اولان
خاتونك ولادتی ثابت اولماز الا بشهادة رجلین او رجل وامرأتین الا ایکی رجلك ویا
خود بر رجل وایکی خاتونك شهادتی ایله ثابت اولور وعندهما تکفی شهادة امرأة امامین
قاتنده بر خاتون شهادتی کفایت ایدر وان كان حبل ظاهر واعترف الزوج به تثبت الولادة
بمجرد قولها اکر حبل ظاهر اولسه ویاخود زوج اعتراف ایلسه مجرد خاتونك قولیله ولادت
ثابت اولور وعندهما لابد من شهادة امرأة واحدة امامین قاتنده بو خاتونك شهادتندن
لازمدر وان ادعت موته لاقل من سنتین فصدقها الورثة صح فی حق الارث والنسب
هو المختار اکر خاتون زوجك موتندن صکره ایکی سنه دن اقلده ولادتی ادعا ایلسه ورثه
دخی خاتونی تصدیق ایلسه ارثده وحق نسبده ورثه نك تصدیقی صحیح اولور مختار اولان
بودر ومن نکح فاتت بولد لستة اشهر فصاعدا ثبت منه ان اقر بالولادة او سکت بر کمسنه بر

خاتونيني نكاح ايلسه اندنصكره اول خاتون دخي التي آيده ودخي زياده ده ولد كتورسه ولدك نسبي
اول كمسنه دن ثابت اولور اكر زوج ولادتي اقرار ايدرسه وياخود سكوت ايدرسه وان جحد
فبشهادة امرأة فان نفاه لاعن اكر زوج ولادتي انكار ايدرسه بر خاتونك شهادتيله ثابت
اولور واكر ولديني نفي ايدرسه ملاعنه ايدرلر زيرا نسب فراش ايله ثابت اولور ومنكوحه نك
ولدي نك نسبي دعوتسز ثابت اولور وولد مزبور نفي اولماز الا لعان ايله اولور
وان لاقل من ستة اشهر لا يثبت اكر التي آيدن اقلده ولد كتورسه نسبي ثابت اولماز
وان ادعت نكاحها منذ ستة اشهر وادعى الاقل فالقول لها مع اليمين وعند الامام
بلا يمين اكر خاتون نكاحي التي آيدندر ديو دعوي ايلسه ورجل التي آيدن اقلدر ديو
دعوا ايلسه يمينيله قول خاتوننكدر وامام ابو حنيفه قاتنده بلا يمين قول خاتوننكدر
وان علق طلاقها بالولادة فشهدت بها امرأة لا تطلق خلافا لهما اكر زوج خاتونك
طلاقني ولادته تعليق ايلسه وبر خاتون ولادته شهادت ايلسه طلاق واقع اولماز وان
اعترف بالحبل تطلق بمجرد قولها وعندهما لا بد من شهادة امرأة اكر زوج حبله
اعتراف ايلسه مجرد خاتونك قوليله مطلقه اولور وامامين قاتنده بر خاتونك شهادتندن
لازمدر ومن نكح امة فطلقها فاشتراها فولدت لاقل من ستة اشهر منذ شراها لزمه والا
فلا شول كمسنه كه بر جاريه نكاح ايلسه وبعد الدخول طلاق باين ايله تطليق ايلسه وعدت
ايچنده ايكي جاريه اشترا ايلسه واشترا ايلدوكي زماندن التي آيدن اقلده بر ولد كتورسه
اول ولد بلا دعوت رجل مزبوره لازم اولور كرك اقرار ايلسون وكرك نفي ايلسون واكر
آيدن اقلده كتورمز ايسه ولد بلا دعوت رجل مزبوره لازم كلمز مثلا اكر وقت شرادن
التي آيدن اقلده ولد كلور ايسه علوق شرادن اول اولوب ولد خاتونك حال اعتدادنده
واقع اولمش اولوب بويله واقع اولان ولد بلا دعوت ثابت اولور حكما فراش قائم اولدوغي
ايچون اما التي آيده وياخود دخي زياده ده كلورسه ولد مملوك اولور ولد مملوك ايسه

ایسه ثابت اولماز الا دعوت ایله ثابت اولور بو بابده طلاق رجعی وکرک باین وکرک خلع اولسون

برابردر ومن قال لامته ان کان فی بطنك ولد فهو منی فشهدت امرأة بالولادة شول کسنه که

جاریه سنه اکر قارننده ولد اولورسه اولدیندندر دیسه وابه اولان خاتون ولادتی شهادت

ایلسه جاریه اول کسنه نك ام ولدی اولور ولد کندونك دعوتی ایله ثابت اولور ولادت

ایسه قابله نك یعنی ابه نك شهادتی ایله ثابت اولور بو مسئله اکر التی آیدن اقلده اولورسه در

ومن قال الغلام هو ابنی ومات فقالت امه انا امرأته وهو ابنه یرثانه شول کسنه که بر غلام

ایچون بنم اوغلمدر دیسه فوت اولسه واوغلانك اناسی دخی بن انك خاتونی ایدم

دیسه اول اوغلان متوفینك اوغلیدر اناسی ایله معاً متوفی یه وارث اولورلر فان

جهلت حریتها وقالت الورثة انت ام ولد فلا میراث لها پس اکر خاتونك حریتی

بلنمسه وورثه سن متوفینك ام ولدی سن دیسه لر خاتون ایچون متوفیدن میراث

یوقدر اما اوغلان وارث اولور باب الحضانة بو باب حضانه نك احکامی بیانندهدر

حضانه کسر حا ایله لغةً مصدردر معناجهتندن اناسی صغیر وصغیره یی قبل الفرقه

تربیه ایلمکدر الام احق بحضانة ولدها قبل الفرقة وبعدها فرقتدن اول وصکره

ولدینك حضانه سنه احق اولان انادر مادامکه محرمندن غیریه تزوج ایلمیه ثم امها

وان علت اندنصکره حضانه یه احق اولان اناسنك اناسیدر هر نقدر عالی

اولورسه ده یعنی هر نقدر یوقارو اولورسه ده ثم ام ولن الاب اندنصکره حضانتیه

احق اولان باباسینك اناسیدر ثم اخت الولد لابوین اندنصکره احق اولان ولدك

باباو انا بر قرنداشیدر ثم لام ثم لاب اندنصکره انا بر قرنداشی اندنصکره بابا بر قرنداشی

احقدر ثم خالته اندنصکره خالته احقدر قزقرنداشلرندن زیرا انا جانبندن قریب

اولانلر بو امرده یعنی حضانه خصوصنده بابا جانبندن اولان اقاربدن اولیدر و

ارجحدر کذلك یعنی لابوین خالته اول احق اولوب بعده لام بعده لاب اولدوغی

كبي خالة دخي بويلجه در احق در يعني انابوبن خالة بولندقده بر طرفدن اولنلردن احق

ثم عمة كذلك اندنصكره عمة دخي خالة اولدوغي كبي احقدر وبنات الاخت اولى من

بنات الاخ ولدك قز قرنداشي قزلري اركك قرنداشي قزلرندن اولي در وهن

اولى من العمات بنات اخ اوليدر عمالردن بنات عمات وخالات ايچون حضانة

يوقدر زيرا انلر محرم دكلدر بونده اصل وقاعده بودركه ولاية حضانة امهات

طرفندن استفاده اولنمشدر اويله اولنجه انا جانبي بابا جانبندن مقدمدر ومن نكحت

غير محرمه سقط حقها شول خاتونكه ولدك محرمندن غيريه نكاح ايليه خاتونك

حق حضانه سي ساقط اولور لا من نكحت محرمه كام نكحت عمه وجده نكحت جده

شول خاتونكه انك حق حضانه سي ساقط اولمازكه ولدك محرمني نكاح ايليه شول

انا كبي ولدك عمسني نكاح ايلدي وياخود شول جده كه ولدك جدني نكاح ايلدي

زيرا بونلر بابا مقامنه قائم اولورلر ويعود الحق بزوال نكاح سقط به حق حضانه

عود ايدر نكاحك زوالي ايله اويله نكاح كه انك سببيله حق حضانه ساقط اولمش ايدي

يعني حق حضانه ساقط اولمش ايدي يعني حق حضانه كندونك ايكن ولدك محرمندن

غيريسي تزوج ايليه بعده موت ايله وياخود طلاق ايله نكاح زائل اولسه حق حضانه عود ايدر

والقول قولها في نفي الزوج نفي زوجده قول خاتوننكدر يعني حق حضانه سي اولان خاتونه

سن تزوج ايلدك ديو دعوي ايليه لر خاتون دخي تزوج ايلمدم ديو انكار ايليه قول خاتوننكدر

ويكون الغلام عندهن حتى يستغني يستغني بان ياكل ويشرب ويلبس ويستنجي وحده غلام

حق حضانه اولنلرك قاتنده شول زمانه دكين اولوركه ولد مستغني اوله يالكز اكل وشرب

ايلمك ايله و يالكز كينوب واستنجا ايلمك ايله زيرا ولد صغير بو احوال ايله مستغني اولنجه آداب

اخلاق رجال ايله تادب وتخلقه محتاج اولور بابا ايسه صغيرك تاديب وتسويه امورينه

نشادن اهوندر وقدر بتسع اوبسبع واستفنا طقوز سنه وياخود يدي سنه ايله تقدير

تقدير اولندي بتسع وسبع ده اولان تنوين تميزي اولان مضاف اليه دن عوضدر كه
سنين در ثم يجبر الاب على اجرة اندنصكره ولدي اجره بابا جبر اولنور زيرا ولدك
نفقه سي بابانك اوزرينه واجب اولدوغي ايچون اجره جبر اولنور والجارية عند الام
والجدة حتى تحيض جاريه يعني قيز انا وجده يانننده حيض كوربنجه اولور وعند محمد حتى
تشتهى كما عند غيرهما وبه يفتى لفساد الزمان امام محمد قاتننده حد شهوته بالغه اولنجه
ام وجده يانننده دورمقدر بو ايكيسندن غيرنك قاتننده اولدوغي كبي اهل زمانك
فسادي ايچون بونك ايله فتوى ويرلمشدر ومن لها الحصانة لا يجبر عليها حق
حصانه اوزرينه جبر اولنماز حصانه دن عجزي اولمق احتمالي ايچون الا مكر كه ولد
آخرك ممه سني المييه يا خود ولدك بو خاتوندن غيري ذي رحم محرمي بولنميه اول زمانده
جبر اولنور فان لم تكن امرأة اكر حصانه ايچون خاتون بولنمز ايسه فالحق للعصبات
على ترتيبهم اول زمانده حق حصانه عصبات ايچوندر عصباتك ترتيبي اوزرينه
عصبات بنيته ده اصل يعني بابا تقديم اولنور اندنصكره جده هر نقدر عالي اولورسه
اندنصكره انا وبابا بر قرنداش اندنصكره لاب قرنداش تقديم اولنور اندنصكره لابوين
قرنداشي اوغلي اندنصكره لاب قرنداشي اوغلي تقديم اولنور اندنصكره لابوين عمي
واندنصكره لاب عمي واندنصكره لابوين عمي اوغلي اندنصكره لاب عمك اوغلي تقديم
اولنور لكن لا تدفع صبية الى عصبة غير محرم كابن العم ومولى العتاقة لكن صبيه
اولميان عصبيه ويرلمز ابن عم ومولى عتاقه كبي زيرا بونلر محرم دكللردر ولا تدفع الى
فاسق ماجن صبيه فاسق ماجنه دخي ويرلماز ماجن شول كمسنه يه ديرلر كه افعال نده
مبالاتي اولميه وعاري دخي اولميه وان اجتمعوا في درجة اكر عصبات يعني حصانه يه احق
اولنلر بر درجه ده جمع اولسه فاورعهم اولى ثم اسنهم صاحب ورع اولنلري اوليدر
اندنصكره مسن اولنلري اوليدر والاحق لامة وام ولد في الحصانة قبل العتق جاريه

وام ولد ایچون حصانه ده قبل العتق حق یوقدر والذمیة احق بولدها المسلم مالم یخف
علیه الفا الکفر حق حصانه ده ذمیه خاتون مسلم اولان ولدنه احقدر مادامکه ولد اوزرینه
کفر ایله الفت خوفی اولمیه اکر الفت کفر خوفی اولورسه احق اولماز ولیس للاب ان یسافر بولده
حتی یبلغ حد الاستغناء بابا ایچون ولدی ایله مسافرت ایلمك یوقدر زیرا بو مسافرته حق
حصانه صاحبه سی اولان خاتونك حقنی ابطال واردر حتی حد استغنابه بالغ اولنجه
ولا للام زیرا بونده بابایه ضرر واردر الا الی وطنها وقد تزوجها فیه وانا ایچون دخی
ولد ایله مسافرت ایلمك یوقدر الا کندو وطننه که آنده خاتون تزوج ایلمش ایدی اول
اول یرده مسافرت ایلمك واردر وان لم یکن دار الحرب اکر خاتون تزوج ایلدوکی
وطن دار حرب اولماز ایسه مسافرت ایدر ولیس ذلك لغیر الام ولد ایله وطننه
مسافرت انادن غیری ایچون یوقدر مثلا قرقرنداش ایله مسافرت ایلمك یوقدر
الا امکه که ولدك باباسنك اذنی اوله وان کان ذلك بین المصرین او القریتین ما یمکن
للاب ان یطلع علیه ویبیت فی منزله فلا باس به اکر وطن ایکی مصر ویاخود ایکی قریه که
ما بینلرنده اولسه ما بین بر مسافه اولسه که بابا ولدك اوزرینه مطلع اولوب وکندو منزلنده
بیتوتت ایلمك ممکن اوله پس امر بویله اولنجق اناسی ولد ایله بو مقوله محله سفر ایلمك لا باس
وکذا النقلة من القریة الی المصر وینه قریه دن مصره نقل ایلمك لا باسدر بخلاف العکس
عکسی بونك خلافنجه در یعنی مصردن قریه یه نقل جائز دکلدر زیرا بو نقلده صغیره ضرر
واردر احلاق اعراب ایله متخلق اولمق احتمالی اولدوغی ایچون ولا خیار للولد حق
حصانه ده ولد ایچون خیار یوقدر اما شافعی قاتنده واردر باب النفقة بو باب
نفقه بیاننده در ونفقه اسمدر انفاق معناسنه یجب النفقة والکسوة والسکنی للزوجة
علی زوجها ولو صغیرا خاتون نفقه وکسوه وسکنی زوج اوزرینه درواکر زوج صغیره
ایسه ده زیرا مانع وطی خاتون طرفندن دکلدر مسلمة کانت او کافرة صغیره نوطأ زوجه

زوجه مسلمه اولسون ویاخود کافره اولسون کرك کبیره اولسون ویاخود وطئ اولنور
صغیره اولسون زوج اوزرینه نفقه‌سی واجبدر امّا وطئ اولنماز صغیره اولورسه نفقه‌سی
واجب دکلدر صغیره کرك زوج منزلنده اولسون کرك کندو منزلنده اولسون اذا سلّمت
الیه نفسها فی منزله اولم یسلم لحق لها او لعدم طلبه زوج اوزرینه نفقه واجب اولور
قچان خاتون نفسنی زوجك منزلنده تسلیم ایلسه ویاخود نفسنی ایلمیه کندو ایچون
لازم اولان حق ایچونکه مهر معجّلدر ویاخود زوجك عدم طلبی ایچون بو صورتلرك
جمله‌سنده نفقه واجب اولور وتفرض النفقة لکل شهر وتسلم الیها نفقه هر شهرده
خاتونه تقدیر اولنور وتسلیم اولنور مبسوطده ذکر اولنمشدر که نفقه‌ده رجلك
حالی اعتبار اولنور مثلا اهل حرفدن اولورسه کون به کون ویرمك کرکدر اکر
اکنجی اولورسه سنه به سنه ویرمك لازمدر زیرا کندو حاللرینه انسب اولان بودر
والکسوة کل سنة اشهر کسوه هر التی آیده بر فرض اولنور اختلاف برد وحر التی آیده
منقضیدر وتقدر بکفایتها بلا اسراف ولا تقصیر نفقه خاتونه کفایت ایله تقدیر
اولنور اسراف وتقصیرسز زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم ابی سفیانك
خاتوننه هنده خذی من مال زوجك ما یکفیك وولدك بالمعروف دیو بیوردیلر ودخی
بو نفقه‌ده حد معیّن یوقدر اختلاف اوقات وطباع ورخیص وغلا حسبیله مختلف
اولدوغی ایچون اویله اولنجه نفقه‌ده وسط اعتبار اولنور وتعتبر فی ذلك حالهما
ففی الموسرین حال الیسار وفی المعسرین حال الاعسار تقدیر نفقه‌ده زوج وزوجه‌نك
حالی اعتباری اولنور زوج وزوجه موسرین اولدقلری حالده حال یسار اعتبار
اولنور ومعسرین اولدقلری حال اعسار اعتبار اولنور وبحمد والی درکه مقابل
اعسار ایسار در لکن کلام عربده ایسار کلمیوب یسار کلمشدر دیو نقل ایلمشدر
وفی المختلفین بین ذلك زوج وزوجه‌نك حاللری مختلف اولسه یعنی زوج دولتلو

وخاتون فقیر اولسه و یاخود خاتون فقیر اولسه ایکیسینك ما بینی اعتبار اولنور وقیل یعتبر
حاله فقد و دنیلمشدر نفقه ده آنجق رجلك حالی اعتبار اولنور والقول له فی عساره فی حق
النفقة والبینة لها حق نفقه ده زوجك اعسارنده قول زوج ایچوندر بینه خاتون ایچوندر
خاتون مدعیه در شاهد اکا لازمدر وتفرض علیه نفقة خادم واحد لو موسرا زوج
دولتلو ایسه اوزرینه خاتونك وخاتونه لایق بر خادمه نك نفقه سی تقدیر اولنور وعند
ابی یوسف نفقة خادمین ابو یوسف قاتنده ایکی خادمك نفقه سی فرض اولنور ولو معسرا
لا یلزمه نفقة الخادم فی الاصح اکر زوج فقیر اولورسه اصح روایتده خادمك نفقه سی
زوج اوزرینه لازم اولماز ولو فرضت لعساره ثم ایسر تخاصمت تمم لها نفقة الیسار اکر
اکر نفقه زوجك حال عسارنده تقدیر اولنسه اندنصکره دولتلو اولسه وخاتون خصومت
ایلسه قاضی خاتون ایچون نفقه یساری تمام ایدر زیرا مقدما تقدیر نفقه عذر ایله اولمش
ایدی چونکه عذر زائل اولدی اولکی تقدیر باطل اولدی بالعکس یلزم نفقة العسار
بو قارووده ذکر اولنان مسئله نك عکسنده رجله نفقه عسار لازم اولور مثلا دولتلو
ایکن نفقه یسار تقدیر اولنسه بعده فقیر اولسه نفقه عسار لازم اولور ولا نفقة لناشزة
خرجت من بیته بغیر حق ناشزه خاتون ایچون نفقه یوقدر اویله خاتونکه زوجك بیتندن
بغیر حق خروج ایلیه اما اوندن خروج ایلموب وایچنده تمکین ایتدومین خاتون بونك
خلافنجه در یعنی نفقه لازمدر زیرا طوعا وطئه قادر اولمز ایسه کرها قادر در ومحبوسة
اولان خاتون ایچون و وطئ ممکن اولمیان صغیره ایچون و زوجیه معا اولمیان حجه کیدن
خاتون ایچون نفقه یوقدر ابو یوسف قاتنده حجه کیدن خاتونه نفقه لازمدر اقامت فرض
عذر ظلو در فلو حجت معه فلها نفقة الحضر لا السفر ولا الکراء اکر خاتون زوج ایله حج
ایلسه خاتون ایچون نفقه حضر واردر نفقه سفر و نه کراء واجب دکلدر وان مرضت
فی منزله فلها النفقة اکر خاتون زوجك منزلنده مریض اولسه خاتون ایچون نفقه

نفقه واردر ولا لو مرضت في بيتها وزفت مريضة اكر خاتون كندو اونده مريض اولسه ومريضه
اولدوغي حالده زفاف اولسه نفقه واجب اولماز وزاهدي بحر محيطدن نقل ايدوب ذكر
ايلمشدركه بر خاتون نفسني كوندز تسليم ايدوب كيجه تسليم ايلمسه نفقه يه مستحق دكلدر زيرا تسليم
ناقصدر نقصان اوزره اولمغله نفقه يه مستحق دكلدر ولا يفرق لعجزه النفقة وتؤمر بالاستدانة
ليحيل عليه زوجك نفقه دن عجزي ايچون خاتون تفريق اولنماز استدانه ايله امر اولنور زوجك
اوزرينه حواله اولنمق ايچون مثلا قاضي زوجك نفقه دن عجزي ايچون خاتوني تفريق ايلمز
بلكه ويره سيه طعام اشترا ايليه واقچه سني زوجك اوزرينه حواله ايله ديو امر ايليه يعني ايلر
فلا تجب نفقة مدة مضت الا ان تكون قضي بها او تراضيا على مقدارها خاتونك مرور
ايدن مدة تنك نفقه سي واجب اولماز الا مكركه اول نفقه خاتون ايچون حكم اولنمش
اوله وياخود اول نفقه نك مقداري اوزرينه ايكي طرفدن صلح اولنه زيرا صلح قضادن
بلكه دخي اقوی در ولو مات احدهما او طلقت بعد القضاء والتراضي قبل قبضها سقط
الا ان تكون استدانت بامر قاض اكر زوجيتك بري فوت اولسه وياخود بعد القضاء
وياخود بعد التراضي نفقه قبضدن مقدم مطلقه اولسه نفقه ساقط اولور زيرا اصله
وهديه درو هديه موت ايله ساقط اولور موت ايله ساقط اولدوغي كبي طلاق ايله ده
ساقط اولور قاضيخان ده طلاق ايله ثابت اولد يعنده علمانك اختلافي واردر استنين
مراجعت اتسون الا مكركه اول نفقه امر قاضي ايله استدانه اولنمش اوله زيرا امر قاضي ايله
استدانه اولان موت وطلاق ايله ساقط اولماز ولو عجل لها النفقة والكسوة لمدة ثم
مات احدهما قبل تمامها فلا رجوع اكر زوج خاتون ايچون نفقه وياخود كسوه بر مدت
ايچون تعجيل ايلسه يعني بشين ويرسه اندنصكره ايكيسندن بري بشين ويريلان مدتك تمامندن
اول فوت اولسه رجوع يوقدر يعني ويريلان شيء طلب اولنماز خلافا لمحمد امام محمد ايچون
خلاف واردر آنك قاتنده ماضي حساب اولنور واذا تزوج العبد بالاذن تجان عبد

مولاسنك اذني ايله تزوج ايلسه فنفقتها دين عليه خاتونك نفقه سي عبد اوزرينه دينذر

يباع فيه مرة بعد اخرى اول عبد دين مذكورده بر دفعه بيع اولنذ قد نصكره بر دخي بيع

اولنور مثلا بر عبد مولاسنك اذنيله تزوج ايلسه واوزرينه نفقه دن بيك درهم جمع اولسه

وبركمسنه عبد مذكورك اوزرنده نفقه دن بيك درهم اولدوغنه عالم اولسه وعبدك

قيمتي بش يوز درهم اولسه وبشيوز درهمه اشترا ايلسه عبد مذكور باقي قلان بشيوز درهم

ايچون تكرار بيع اولنور بوندن نصكره تكرار نفقه ايچون دين ايدلنسه اوچ دورت دفعه بيع

اولنور ولا يباع في دين غيرها الا مرة عبد نفقه دن غيري دينده بيع اولنماز انجق بر دفعه

بيع اولنور وعلى الزوج ان يسكنها في بيت خال عن اهله واهلها زوج اوزرينه واجب

اولوركه خاتونني كندو اهلندن وخاتونك اهلندن خالي بر اوده اسكان ايليه زيرا

سكنى دخي خاتونك كفايتندندر نفقه كبي حال بوكه حق سبحانه وتعالينك سكنايي دخي

نفقيه مقرونا ذكر ايدوب واجب قلمشدر شول حيثيت ايله كه ابن مسعود رضي الله عنه

اسكنوهن من حيث سكنتم من وجدكم وانفقوا عليهن من وجدكم ديو قرائت ايلدي ولو ولده

من غيرها الا برضاها اكر زوجك غيري خاتوندن ولدي اولورسه ده آندن دخي

خالي اولمق كركدر الا مكركه خاتونك رضاسيله اوله ويكفيها بيت مفرد من دار اذا دن له

غلق خاتونه داردن بر بيت كفايت ايدر تنجان اول بيت ايچون غلق اولسه يعني كليد اوله

اكر كليد لملك اولورسه بر بيت كفايت ايدر زيرا مقصود بونك ايله حاصل اولور

وله منع اهلها ولو ولدها من غيره عن الدخول عليها زوج ايچون خاتونك اهلني وكندودن

غيري زوجدن اولان اوغلي دخي اولورسه انلر دخي خاتونك اوزرينه دخولدن منع

ايلمك وارد زيرا منزل زوجك ملكيدر انكچون غيري دخولدن حق منع وارد ر لا

من النظر اليها وكلامها معها متى شاؤا زوج خاتونك اهلني وولدني هر نه وقت ديلرسه

نظردن وخاتون ايله تكلم ايلمكدن منع ايلمك يوقدر اكر منع اولنورسه قطع رحم لازم

لازم كلوردي اول اجلدن نظر وتكلمدن منع ايلمك بو قدر فقير ديرمكه ظاهر بودر كه خاتونه
نظر وكلامدن منع اولنمانلر محارمدن اكرچه كتب فقهيه ده بوكه تعرض يوقدر مراد بوبله اولمسه
محارمدن غيرينك نظري وتكلمي جائز اولوردي بو خود نامشروعدر والصحيح انه لا يمنعها
من الخروج الى الوالدين ودخولهما عليها في الجمعة مرة وفي غيرهما في السنة مرة قول صحيح
بودر كه زوج خاتوني جمعه كوننده بركره والدينه خروجدن ووالديننى دخولدن منع ايلمز
وبو ايكيسيندن غير محارمدن سنه ده بركره خاتونك اونلره خروجنى انلرك دخولني
منع ايلماز قاضيخانده مسطوردر كه زوج خاتوني هر جمعه والدينني زيارتدن منع ايلمز منع
اولنان كيجه قالمسيدر وجمله مشايخ دخي بو كلامي اخذ ايلمشلردر وفتوى دخي بونك اوزرينه در
وتفرض نفقة زوجة الغائب وطفله وابويه في ماله من جنس حقهم عند مودع او مضارب
او مديون يقرّبه وبالزوجية او يعلم القاضي ذلك وتحلّفها انه لم يعطها النفقة ويأخذ
منها كفيلا فرض وتقدير اولنور غايبك مالندن طفلنه وابوينه يعني قاضي غايب
اولان كمسنه نك زوجه سينك نفقه سني وطفلنك وبابا وانا سنك نفقه لريني غائبك
مالندن تقدير ايليه اوبله مالكه نفقه صاحبلرينك حقلري جنسندن اوله دراهم ودينار
وطعام وكسوه كبي اوبله مالكه امانتده اولا ويأخود مضاربده ويأخود برمديونده اولاكه
ماله وخاتونك زوجيتنه مقر اوله ويأخود مال ونكاح ونسب قاضينك معلومي اولسه
نفقه تقدير ايدر زيرا علم قاضي حجتدر انك ايله قضا جائزدر كلدر وقاضي خاتونه زوج كندويه
نفقه ويرمدوكنه يمين ويرر وخاتوندن كفيل اخذ ايلر فلو لم يقرّوا بالزوجة ولو يعلم
القاضي بها فاقامت بينة لا تقضي بها اكر مودع ومضارب ومديون هر بري زوجيته
اقرار ايلمسلر وقاضي دخي زوجيتني بلمسه وزوجه زوجيتنه بينه اقامت ايلسه نفقه
ايله قضا اولنمز زيرا غايب اوزرينه قضا جائز دكلدر وكذا لو لم يخلف مالا فاقامت
البينة على الزوجية ليفرض لها النفقة ويأمرها بالاستدانة عليه لا يسمع القاضي بينتها

وينه زوجيتنه قضا اولنمار اكر زوج قوماسه وزوجه زوجيت اوزرينه يعني زوجه سي اولدوغنه بينه اقامت ايلسه كه قاضي كندويه نفقه تقدير ايتمك ايچون وزوجه اوزرينه استدانه ايله امر ايتمك ايچون قاضي خاتونك بينه سني استماع ايلمز وعند زفر يسمعها الفرض النفقة لا لثبوت الزوجية وهو المعمول به اليوم والمختار امام زفر قاتنده نفقه تقدير ايچون قاضي خاتونك بينه سني استماع ايدر اما زوجيتني ثبوت ايچون استماع ايلمز وبو نفقه ايچون استماع ايدوب نكاح ايچون اولمامق آلان معمول به ومختار اولان بودر ويجب النفقة والسكنى لمعتدة الطلاق ولو باينا نفقه وسكنى طلاق ايله معتده اولان خاتون ايچون واجب اولور اكر طلاق باين ايسه ده جزاء احتباس اولمسه عدتده باقيدر والمفرقة بلا معصية كخيار العتق والبلوغ والتفريق لعدم الكفاءة بلا معصيت تفريق اولنان خاتون ايچون دخي نفقه وسكنى واجب اولور خيار عتق وخيار بلوغ كبي وعدم كفائت ايچون تفريق اولنان خاتونه دخي نفقه وسكنى واجب اولور لا لمعتدة الموت والمفرقة بمعصية كالردة وتقبيل ابن الزوج معتده موت ايچون نفقه وسكنى يوقدر ومعصيت سببي ايله تفريق اولنوب معتده اولان خاتون ايچون دخي نفقه وسكنى يوقدر اول معصيت ردت كبي وزوجك اوغلني اوپمك كبي اما موت ده معتده اولان خاتون ايچون عدم نفقه يه سبب خاتونك احتباسي حق رجل دكلدر بلكه حق شرعدر اتمام مدت ايچون نفقه اولمامسني شيخ الاسلام مبسوطنده ديمشدر كه مرتدنك نفقه سي اول زمان ساقط اولور كه زوجنك حبسندن خروج ايدرسه لكن اوندن خروج ايتميوب عدتي اونده چكرسه نفقه سي ساقط اولماز كذا في العناية ولو ارتدت مطلقة الثلث تسقط نفقتها لا لو مكنت ابنه اكر اوچ طلاق ايله مطلقه اولان خاتون مرتده اولسه نفقه سي ساقط اولور اكر زوجك اوغلنه تمكين ايدرسه نفقه سي ساقط اولماز بو ايكيسينك بيننده فرق بودر كه طلاق ثلاث ايله اولان فرقتده ردت وتمكين عمل ايلمز

ايلمز الا ايقدر واركه مرتد توبه ايدنجه حبس اولنور مجبوسيه ايسه نفقه بو قدر عكس ويرن خاتون
ايسه حبس اولنماز مابينلرنده فرق انجق بو قدر اولدي زيرا مرتده زوجك اوندن حقي يوب
اندن اوتورسه نفقه سي لازم ايدوكي مقرردر بو قرووده ذكر اولندوغي اوزره **فصل** ونفقة
الطفل الفقير على ابيه لا يشركه فيها احد كنفقة الابوين والزوجة طفل فقير نفقه سي باباسي
اوزرينه دربراحد بابايه مشارك اولمز ابوينك نفقه سي ولدا اوزرينه وزوجه نك نفقه سي
زوج اوزرينه اولدوغي كبي ونفقه بالكز بابا اوزرينه اولدوغي ظاهر الرواية ده قوليدر
اما ابو حنيفه دن روايت اولنمشدر كه نفقه بابا وانا اوزرينه ميراث حسبي اوزرينه
اثلاثا در زيرا حق سبحانه وتعالينك وعلى الوارث مثل ذلك قولي بوني موئددر اما وجه
ظاهر حق سبحانه وتعالينك وعلى المولود له رزقهن وكسوتهن قول شريفيدر دينلمشدركه
وجه استدلال بودر كه رزق ولد بابا اوزرينه واجب اولمسي ولد سببيله در اولبله اولنجق
ولدك رزقي بابا اوزرينه اولمسي بطريق الاولي زيرا حكم مشتق اوزرينه ترتيب ايلدي
نجانكه حكم مشتق اوزرينه ترتيب ايلمه مشتق منهك عليه ننه دليلدر نته كم حق سبحانه وتعالي
نك السارق والزاني قول شريفنده واقع اولمشدر اما بو كلامده نظر وارد ر زيرا زوجه نك
نفقه سي زوج اوزرينه اولمسنه علت احتباس در بونده غيري شي علت اولمق جائز دكلدر
معلول واحد اوزرينه ايكي علت وارد اولمسون ايچون اما بوكا جواب علت ولادتدر
زيرا وجوب نفقه ده مؤثره در زيرا سبب زوجين والولد حاصل اولان جزئيتدر
كندو نفسنه نفقه نيجه واجب ايسه جزئينه دخي اويله واجب در واحتباس ايسه
علتك علتيدر ومصنف طفل فقير ايله قيد ايلدي اكر طفلك مالي اولورسه نفقه سي
كندو مالندن در واكر غائبده مالي وار ايسه بابايه سن نفقه سين وير بعده مالندن
كلدكده رجوع ايله ديو امر اولنور اكر قاضينك امري اولمدين انفاق ايدرسه حكم ده
رجوعه قادر اولمز الا امكه اشهاد ايلمش اوله اكر بابا مملوك اولورسه اوزرينه ولد

ایچون نفقه یوقدر اگر طفل مملوك اولورسه مولاسی اوزرینه در لکن باباسی حر اولسون
گرك عبد اولسون گرك مدبر اولسون ولا تجبر امه علی ارضاعه ولدك امی ارضاعی
اوزرینه جبر اولنماز البته طوغردوغك امزرد یو جبر اولنماز زیرا حق سبحانه وتعالینك
لا تضار والدة بولدها قول شریفی عدم جبره دلیلدر اگر دینیلورسه که حق سبحانه وتعالینك
والوالدات یرضعن اولادهن حولین کاملین قول شریفنك معناسی خود والدات
ارضاعنه دلیلدر جواب ویریلور که حق سبحانه وتعالینك یرضعن قولنك معناسی
والدهلرك فعلندن اخباردر یعنی اشلدکلری زمان بو یلجه اشلیهلر دیمکدر
اگر معناسی امر ایسه ده ویاخود ندب اوزرینه محمول اوله الا اذا تعینت الا مکرکه
ارضاع ایچون متعین اوله یعنی بر مرضع بولنمامق ایله ویاخود ولد اناسندن غیری
کمسهنك ممهسنی قبول ایلمه مك ایله متعین اولدقده ارضاعه جبر اولنور ویستأجر
الاب من ترضعه عندها قولی خاتون ولدك کندو یاننده اولمسی مراد ایلدکده در
زیرا حق حضانه کندونندر باباسینك حقنی ابطال مالك اولیماز ولو استأجرها وهی زوجته
او معتدته من رجعی لترضع ولدها لا یجوز اگر اب ولدك امسنی ولدی ارضاع ایچون
استیجار ایلسه حال بوکه خاتون کندونك زوجهسی ویاخود طلاق رجعیهدن معتدهسی
اولسه استیجار جائز اولماز ولدك ارضاعی امی اوزرینه دیانةً مستحقدر زیرا حق سبحانه
وتعالینك والوالدات یرضعن اولادهن قول شریفی صیغهٔ جبر ایله امردر ومؤکددر
احتمال عجز ایله معذوره اولدی چونکه اجرة اقدام ایدیجك قدرتی اولدوغی ظاهر
اولوب فعل ارضاع کندونك اوزرینه واجب اولور اجر لازم اولماز وفی البائن روایتان
معتدهٔ بائنهده ایکی روایت واردر بر روایتده جائزدکلدر بر روایتده استحساناً جائزدر
وبعد العدة یجوز وهی احق ان تطلب زیادة علی الغیر عدتی نصکره استیجار جائزدر
حال بوکه ارضاعده انا اولی احقدر اگر غیرینك اوزرینه اجرتی زیاده طلب ایلمز ایسه

ایسه ولو استأجرها وهي زوجته لا رضاع اگر بابا آخر خاتوندن اولان ولدینی ارضاع
ایچون کندو خاتوننی استیجار ایلسه صحیحدر زیرا خاتونه ولد مزبورك ارضاعی دیانةً واجب
دکلدر اول تقدیرجه سائرلر گبی اجنبیه اولمش اولور ونفقة البنت بالغةً والابن
زمنًا علی الاب خاصةً وبه یفتی بالغه قزك وکوتورم اوغلانك نفقه سی خاصةً بابا
اوزرینه در وفتویده دخی بو قوله در حق سبحانه وتعالینك وعلی المولود له رزقهن
نظم شریفی بو قوله مؤیددر وبو کلامدن رمز واردر که کسبدن عاجز اولانك نفقه سی
باباسی اوزرینه در اویله اولیجق معتوه ومشیخ الاعضاء وطالب علم دخی داخل اولمش اولور
وقیل علی الاب ثلثاها وعلی الام ثلثها دینلدی بابا اوزرینه نفقه نك ثلثان وامه اوزرینه
ثلثی لازمدر بو قول خصاف وحسنك روایتیدر وخصاف وحسنك ثلثان وثلث
روایتی ایله ولد صغیره نك نفقه سی خاصةً اب اوزرینه اولمسنك مابیننده وجه فرق
بودر که بابا ایچون ولایت ومؤنت جمع اولدی حتی صدقهٔ فطری دخی بابا اوزرینه واجب
اولمغله کندو نفسی منزله سنده اولدی اما کبیرده بابانك ولایتی بو قدر بالغ اولدوغی
ایچون بو تقدیرجه سائر محارم گبی اولوب نفقه سی میراث اعتباری ایله اولور وعلی
الموسر یسارًا یحرم الصدقة نفقة اصول الفقرا بالسویة بین الابن والبنت کندویه صدقه
حرام اولان یسار ایله موسرًا اولان ولد اوزرینه اصولی فقرا ایسنك اوغل
نفقه سی اوغل وقز بیننده کندولره علی السویة واجب اولور اصول فقرا دیدوکی
ابوین واجداد وجداتدر ویعتبر فیها القرب والجزئیة لا الارث وجوب نفقه ده
قرب وجزئیت اعتبار اولنماز فلو کان له بنت وابن ابن فنفقته علی البنت مع ان
ارثه لهما اگر کمسنه نك برقزی وبر دخی اوغلنك اوغلی اولسه اول کمسنه نك نفقه سی
قزك اوزرینه در حال بوکه اول کمسنه نك ارثی ایکیسی ایچوندر ولو کان بنت واخ
فنفقته علی بنت ان کان ارثه للاخ اگر اول کمسنه ایچون قزینك قزی وبر قرنداشی اولسه

انك نفقه سي قز اوزرينه در حال بوكه اولمسه نك جمله ارثني قرنداش ايچون بو بابده ارثه اعتبار
اولميوب قرب وجزئيتة اعتبار اولنور وعليه نفقة كل ذي رحم محرم منه عليه كل ذي محرم اولان
كمسنه لرك نفقه سي موسر اوزرينه واجب اولور ان فقيراً او صغيراً او انثى او زمن او
اعمى او لا يحسن الكسب لحرقه او لكونه من ذوي البيوت او طالب علم اكر ذي رحم
فقير وياخود صغير وياخود انثى وياخود كوترم وياخود اعمى اولسه وياخود احمق
اولدوغي اجلدن بر حرفه كسبه قادر اولميه وياخود ذوي البيوتدن اوله وياخود
طالب علم اوله بو مقوله ذي محرمك نفقه سي موسر اوزرينه واجب اولور وحرقه ضم
حا وراء مهمله ايله وقاف ايله احمق معناسنه در وحرف فا ايله فسد عقله معناسنه
كلور وذوي البيوت شريف وعظيم اولمقدن كنايه در ويجبر عليها موسراً وان كمسنه
امتناع ايدرسه نفقه اوزرينه جبر اولنور وتقدر بقدر الارث نفقه بقدر الارث
تقدير اولنور حتى لو كانت له اخوات متفرقات حتى اكر فقير ايچون اخوات
متفرقه سي اولسه يعني لابوين وياخود لام ولاب قرنداشلري اولسه فنفقته عليهن
اخماساً اول كمسنه نك نفقه سي اخوات اوزرينه در اخماس جهتندن كما يرثن منه
اخوات اول كمسنه دن وارث اولدقلري كبي نفقه تقدير اولنور اصل مسئله التيدندر
لكن بشه رد اولنوب اوچ ثلث لابوين قز قرنداشنه وبر ثلث بابا بر قرنداشنه وبر ثلث
انا بر قرنداشنه ويريلور وتعتبر فيها اهلية الارث لا حقيقة نفقه ده اهليت ارث
اعتبار اولنور يوخسه حقيقت ارث اعتبار اولنمز اهليت ارث ايله مراد اسباب حرمات
دن بري ايله محروم اولميا اندر اسباب حرمات دورتدر بري قتل بري رقت وبري
اختلاف دينين وبري اختلاف داين فنفقته من له خال وابن عم على خاله شول كمسنه
نك خالسي يعني دايسي وابن عمي اولسه اول كمسنه نك نفقه سي خالي اوزرينه در اكر ميراث
بالكليه عمسي اوغلنه ايسه ده ونفقة زوجة الاب على ابنه ونفقة زوجة الاب

الاب على ابنه ونفقة زوجة الاب على ابويه ان كان صغيراً او زمناً فقيرا اولان بابا[نك]
زوجه سنك نفقه سي غني اولان اوغلي اوزرينه در واوغلنك زوجه سنك نفقه سي
بابا اوزرينه در اكر ابن صغير ويا خود كتورم اولورسه زيرا ابن بابا كبيدر كلدركه اوغلنك
حزمتي كندو اوزرينه لازم اولا اماد امكه صغير وزمن اولميه زوجه سنك نفقه سي
لازم كلمز ومبسوطده مذكوردركه ابنك زوجه سي نفقه سي ايجون بابا خبرا اولنماز امّا
بابانك خادمنك نفقه سي ابنك اوزرينه واجبدر اختيارده دخي بويلجه در ولايجب
نفقة لغيره على فقير الا للزوجية والوالد غيرا ايجون يعني اصول وفروعدن وسا[ئ]ر
ذوي الارحام ايجون فقيرا اوزرينه صدقه واجب دكلدر الا زوجه سي وولد صغيري
ايجون واجب اولور زيرا حق سبحانه وتعاليٰنك وعلى المولود له رزقهن وكسوتهن
بالمعروف بيورمشدر ولا مع اختلاف الدين اختلاف دين ايله دخي نفقه واجب دكلد[ر]
اهليت ارث باطل اولدوغي ايجون مسلم اولان كمسه نك اقاربي اولان كفار اوزرينه نفقه
سي واجب دكلدر عكسي كذلك الا للزوجة وقرابة الولاد اعلى واسفل الا زوجه ايجون وقرابت
ولاد ايجون نفقه واجبدر اختلاف دين موجود ايكن بيله كرك اعلى وكرك اسفل السون امّا
زوجه نك نفقه سنك وجوبي عقد نكاح ايله حبس اولنمق اعتباري ايله در امّا اصول بابا وانادر
انلرك نفقه سنك وجوبي حق سبحانه وتعاليٰنك وصاحبهما في الدنيا معروفا قول شريفي
ايله در ونبي عليه السلام بو آيت كريمهٔ حسن عشرت ايله تفسير ايلمشدر وامّا فروع كه اولاد اولا[دي]
دركندونك جزئيدر نفقه جزء كفر ايله منع اولمز كندو نفسي نفقه سي منع اولنمدوغي كبي اصول
فقرا ديدوكي ابوين واجداد وجدّتلردر وتعتبر فيها القرب والجزئية لا الارث وجوب
نفقه ده قرب وجزئيت اعتبار اولنور ارث اعتبار اولنماز فلو كان له بنت وابن ابن
فنفقته على البنت مع ان ارثه لهما اكر بر كمسه نك بر قزي وبر دخي اوغلنك اوغلي اولسه
اكر اول كمسه نك نفقه سي قزك اوزرينه در حال بوكه اول كمسه نك ارثي ايكيسي ايچوندر ولو

احد ۱ اجداد سهوا اولوب زياده يازلمشدر معلوم اولوب [illegible] اولنمه [illegible] واقع اولمشدر

اجداد وجدات ابوين كبيدر واولاد اولادي كندو اولادي كبيدر زيرا بالواسطه
جزئي كبيدر وللاب بيع عرض ابنه لنفقته لا بيع عقاره باباكندو نفقه سي ايچون ولد
غايبك متاعني بيع ايلمك جائزدر اما عقاريني بيع ايلمك جائز دكلدر ولا بيع العرض
لدين له على الابن سواها وباباك ديني ايچون متاعني بيك ايلمك اوغل اوزرينه نفقه دن
غيريه جائز دكلدر اما نفقه ايچون واجبدر ولا للام بيع ماله لنفقتها انا ايچون غايب
اولان اوغلنك مالني كندو نفقه سي ايچون بيع ايلمك جائز دكلدر وعندهما الايجوز
للاب ايضاً امامين قاتنده انايه جائز اولمدوغي كبي بابا ايچون دخي اوغلنك متاعني
بيع ايلمك يوقدر يعني جائز دكلدر قياس دخي بودر ولا ضمان عليهما لو انفقا
من مال الابن عنده هما اكر بابا وانا اوغلنك كندو يانلرنده اولان مالندن
انفاق ايلسلر اوزرلرينه ضمان يوقدر زيرا ابويتك نفقه سي اوغل اوزرينه واجبدر
الوب قبض ايلدكلري حقلري جنسندن اولمش اولور ولو انفق المودع مال الابن
عليهما بغير امر القاضي ضمن ولا يرجع عليهما اكر مودع يعني امانت قونيلان كمسنه
اوغلنك مالني قاضينك امري اولمدين ابوينه انفاق ايلدوكي حالده ضامن اولور و
انفاق ايلدوكي مال ايچون ابوين اوزرينه رجوع ايلمز متبرع اولمش اولور زيرا مودع
حفظ ايچون نائبدر يوخسه غيرك مالنه تصرفه ولايتي يوقدر اما امر قاضي بونك
خلافنجه در زيرا قاضينك عمومه ولايتي واردر ولو قضي بنفقة غير الزوجة ومضت
مدة بلا انفاق سقط الا ان يكون القاضي امر بالاستدانة عليه اكر قاضي زوجه دن
غيري اقارب ايچون نفقه ايله حكم ايلسه وانفاق ايلمدين برمدت كچسه اول مرور ايدن
مدتك نفقه سي ساقط اولور الا مكر كه قاضي اول كمسنه نك اوزرينه استدانه ايله امر ايلمش
اوله زيرا قاضينك ولايتي واردر واول ولايت غايبك اذني مقامنه قائم اولور بو تقديرجه
ذمتنده دين اولوب مضي مدت ايله ساقط اولماز وعلى المولى نفقة رقيقه قولنك

قوللرك نفقه سي افندیسی اوزرینه در فان ابا اكتسبوا وانفقوا اكر افندیسی انفاقدن ابا
ایدرسه قول طائفه سی كسب ایلیه لر وكسبلرندن كندولره انفاق اولنور وان لم یكن لهم
كسب اجبر علی بیعهم اكر عبد ایچون كسب اولمسه یعنی كسبه قادر اولمسه مولی عبدك بیعی
اوزرینه جبر اولنور حاكم طرفندن بیع ایله دیو جبر اولنور وفي غیرهم من الحیوان یامر دیانة
رقیقك نفقه سندن غیریده حیوانلرك صاحبی دیانة امر اولنور زیرا حیوان اهل استحقاقدن
دكلدر نفقه سی اوزرینه جبر اولنماز انجق بینه وبین الله دیانة امر اولنور نبی علیه السلام
تعذیب حیواندن نهی بیورمشلردر كتاب الاعتاق بو كتاب احكام اعتاق بیانندهدر
واعتاق لغةً مطلقا اثبات قوتدر وهو اثبات القوة الشرعیة في المملوك شرعاً
شرعاً اعتاق مملوكه ده قوت شرعیه یی اثباتدر بر وجهله كه اول مملوك سائر احرار كبی
هرشیئه اهل اولور وبو تصرف شرعی مندوب ومستحق اولدوغنه نبی علیه السلامك ایما
مسلم اعتق مؤمناً اعتق الله بكل عضو منه عضواً من النار قول شریفی دلیلدر انما یصح من مالك
حر مكلف بصریحه وان لم ینو مالك حر ومكلفدن اعتاق لفظ صریح ایله صحیح اولدی اكر
نیت ایلمدي ایسه ده مالك دیمكله غیر مالكلدن احتراز در حر دیمكله مملوكدن احتراز
مكلف دیمكله مجنون وصبیدن احتراز كانت حرٌ ومحررٌ اوعتیق اوحررتك اواعتقتك
اوهذا مولای اویا مولی یی اوهذه مولاتی اویا حر اویا عتیق اولم یجعل ذلك اسماً
انت حرٌ ویاخود انت محررٌ ویاخود انت عتیق ویاخود انت حررتك ویاخود اعتقتك لفظلری
كبی بو الفاظ عتقده صریحدر نیته احتیاج یوقدر ویاخود قولنه خطابده اثبات ایدوب
هذا مولای دیسه ویاخود یا مولایی ویاخود هذه مولاتی لفظلری كبی زیرا لفظ مولای
معتق ایله معتق بیننده مشتركدر لكن عبده خطاب ایدوب اولمغله اراده عتقه دلیلدر
ویاخود یا حر ویاخود یا عتیق لفظلری كبی اكر بو ایكیسی اسم قلنمامش ایسه وكذا الو اضاف
الحریة الی ما یعبر به وینه نیت سز اراد اولور اكر حریتی جمیع بدندن تعبیر اولان شیئه اضافت

ایلسه کر اسك حر و عنق راسك حر و وجهك حر و رقبتك حر کبی و کقوله لامته فرجك حر رجلك
جاریه سنه فرجك حر قولی کبی زیرا فرج جمله بدندن تعبیر اولنور شیئدندر عتق واقع اولور جزء
شایعنه مضاف قلسه مثلا نصف و ثلثی کبی امام اعظم قاتنده جزء شایع معتق اولوب
باقیسنده سعی ایدر و امامین قاتنده جمله سی آزاد اولور کما فی الاختیار اما ید و رجله مضاف
قلسه بزم قاتمزده واقع اولیماز اما شافعی مذهبنده واقع اولور اما غلام ایچون فرجك حر دیسه
عتق واقع اولیماز کما فی النظم و محیطده ابو یوسفدن روایت اولنور که غلامه دخی عتق واقع اولور
اکر عتقه نیت ایدرسه و بکنایته لفظی بصریحه قولنه معطوفدر کلا ملك لی علیك لا ملك لی
علیك کبی معناسی سنك اوزرینه بنم ایچون ملك یوقدر بونك کنایه سی بن سنی بیع ایلدم دیمك اولور
او لا سبیل او لا رق او اخرجت من ملکی او خلیت سبیلك او قال لامته اطلقتك و یاخود
لا سبیل لی علیك و یاخود لا رق لی علیك و یاخود اخرجت من ملکی و یاخود خلیت سبیلك
و یاخود رجل جاریه سنه اطلقتك دیسه بو الفاظك جمله سی ننه عتق واقع اولور اکر نیت ایدرسه
و اطلقتك لفظی خلیت سبیلك منزله سنده در و بو قول ابو یوسفدن مرویدر اما اکر عبده
اذهب حیث شئت او توجه انا شئت من بلاد الله دیسه عتق واقع اولیماز اکر نیت دخی
ایدرسه بو الفاظ زوال ید افاده ایدر عتق اوزرینه و لا بتی یوقدر مکاتبه اولدوغی کبی کذا
فی الدرایة محیطده ابو یوسفدن روایت اولنمشدر اکر برکسنه عبدینه الف تون تا حار ا
دیسه معتق اولور اکر نیت ایدرسه کذا فی جامع الرموز و لو قال طلقتك لا تعتق و ان
نوی اکر رجل جاریه سنه طلقتك دیسه معتق اولماز اکر نیت دخی ایدرسه زیرا اول
کلمه نیتنی محتمل اولمیان شیئه اولمشدر اعتاق اثبات قوت شرعیه در و طلاق ایسه
رفع قیددر بویله اولیجق عبد جماداته ملحقدر اعتاق ایله احیا اولور اما منکوحه
بویله دکلدر خاتون هر شیئه قادره در لکن اول قدرته قید نکاح مانعدر طلاق ایله اول
مانع رفع اولوب قوت حافظ ظاهر در ظاهر اولور بو تقدیرجه اعتاق طلاقدن اقویدر

اقوتدر امدي ادني اعلى دن مستفاد اولمق صالح دكلدر وملك يمين بيلك نكاحدن
اقويدر اول اجلدن طلاق ايله عتق صحيح اولماز اما عتق ايله طلاق صحيح اولور وكذا سائر
الفاظ صريح الطلاق وكنايته وبنه طلاق صريح وطلاق كنايه نك سائر الفاظى ايله دخي
عتق واقع اولماز مثلا بر كمسنه جاريه سنه انت طالق وياخود انت بائن وياخود تخمري
ديوب عتقه نيت ايلسه بزم قاتمزده عتق واقع اولماز ولو قال انت لله لا يعتق خلافا
لهما اكر بر كمسنه عبدينه انت لله ديسه ابو حنيفه قاتنده معتق اولور امامين ايچون دليل
لله ده اولان لام اختصاص ايچوندر اوليله اولسه الله ايچون خصوص ملك اولماز الا
مالكدن زوال ملك ايله اولور وابو حنيفه نك دليلي رجلك بو قولندن اول عبد الله ايچوندر
زيرا جميع اشيا تخليق حسبيله الله ايچون امدي بو قول اخبار اولور انشا اولماز بوايله
اوليجق عبد معتق اوليماز ولو قال هذا ابني او ابي عتق بلا نية اكر رجل بر كوچك
وياخود بيوك عبدينه شو بنم اوغلمدر وياخود بابامدر ديسه نيتسز معتق اولور
وكذا هذه امي جاريه سنه شو بنم انامدر ديسه بلا نية معتقه اولور ابو حنيفه قاتنده
كرك جاريه معتقدن مسن اولسون كرك كوچك اولسون وعندهما لا يعتق ان لم
يصلح ان يكون ابنا له او ابا له او اما له امامين قاتنده معتق اولماز اكر اول مخاطب و
مخاطبه اولان عبد وجاريه معتقدن اولان رجلك ابن اولمغه وياخود بابا وياخود انا
اولمغه صالح اولمز ايسه زيرا كلامي مخالف اولوب اعتقتك ان اخلق او قبل ان تخلق
قولي كبي لغو اولور ولو قال لصغير هذا جدي لا يعتق في المختار اكر بر صغير ايچون
هذا جدي ديسه معتق اولماز مذهب مختارده زيرا جد حريت ايچون ملكده بابا واسطه
سيله مجاز قلنور واسطه ايسه منتفيه اولوب جدي مجاز قلمق ممكن اولمدي اما
بابالق واوغللق بونلك كبي دكلدر زيرا بو ايكيسي بلا واسطه حريت ايچون مجاز قلنورلر
وصاحب عنايه ديمشدر كه اكر واسطه مذكوره ايسه متق اولور وديمشدر كه بو مسئله

خلافیه در اولکی کبی وبعضیلر دیمشلردر بونده خلاف یوقدر بلکه اجماعاً عتق واقع اولماز
وکذا لوقال هذا اخی ویه معتق اولماز اکر هذا اخی دیسه بوقرورده ذکر اولندوغی اوزره
اخ حریت ایچون ملکده مجاز اولمق واسطهٔ اب ایله در اول ایسه منتفیه در اول تقدیرجه
مجاز اولمق ممکن اولمز مبسوطده مذکوردر که بولفظ اکر مطلق ذکر اولنورسه در
اما اکر مقید ذکر اولنورسه مثلا هذا اخی لابی ولامی دیسه بلا تردد معتق اولور اما
مطلق اخوت ایله اولماز زیرا اخوت مشترکدر کاه اولور که اخوت فی الدین مراد اولنور
نته کم حق سبحانه وتعالینک انما المؤمنون اخوة قول شریفی وارد اولمشدر وکاه
اتحاد قبیله مراد اولنور والی عاد اخاهم هوداً نص شریفنده اولدوغی کبی وکاه اولور که
نسبدن اخوت مراد اولور اولیله اولسه قول مشترک جحت اولمغه صالح اولماز اکر دینلورسه که
بنون دخی نسب ایله رضا بیننده مشترکدر هذا ابنی قولنک اطلاقی ایله عتق نیجه ثابت
اولور جواب ویریلور که رضاعدن اولان بنون یعنی اوغللق مجازدر مجاز ایسه حقیقته
معارض اولیماز او لعبده هو بنتی ویه معتق اولماز عبدی ایچون بنم قزمدر دیسه
زیرا مشار الیه مسمی جنسندن دکلدر اول تقدیرجه نه حقیقتاً ونه مجازاً ابندن اعتبار
اولنمز بینلرنده عدم ملازمت اولدوغی ایچون ودینلمشدر بو مسئله دخی خلاف
اوزره در لایعتق بلاسلطان لی علیک وان نوی لاسلطان لی لفظی ایله دخی
عتق واقع اولماز اکر نیت دخی ایدرسه زیرا سلطان حجت معناسنه در حق سبحانه
وتعالینک اولیاتینی بسلطان مبین قول شریفی کبی وسلطان ذکر اولنور ید واستیلا
مراد اولنور بو محلده سلطانی نفی قوت نفی اولور کانه دیمش اولور که لاید لی علیک
بو لفظی دیسه وعتق نیت ایلسه معتق اولماز زیرا جائزدر که ید زائل اولوب ملک
باقی قله مکاتبده اولدوغی کبی لاسبیل لی علیک بونک خلافیدر زیرا عبد مضاف
اولان سبیل ملکدن کنایه در واکر ملکی نفی ایدوب لاملک لی علیک دیسه وعتقه

عتقه نيّت ايلسه معتق اولماز بو محلده عنايه دن سؤال جواب وارد و حاشيهٔ يعقوب
پاشاده و سعدي افنديده چوق بحث وارد ر تفصيل مراد ايدن آنلره مراجعت ايلسون
ولا ابيا ابني ولا ابيا اخي يا ابني و يا اخي ايله دخي عتق واقع اولماز زيرا ندا طلب
اقبال مناديدر اكر منادي بر وصف ايله ندا ايلسه كه او ل وصف منادي ده انشا يه
قادر اولسه حرّيت كبي اول زمان ندا ذلك الوصف ايله تحقيق اولمش اولور يا حرّ
كبي زيرا بو صفتي مناديده اثباته في الحال قادر اولور امّا اكر اول وصفي اثباته قادر
اولمازايسه مجرّد اعلام ايچوندر اول وصفي تحقيق ايچون دكلدر زيرا اوغللق حالت
نداده اثبات ممكن دكلدر اكر ماء غيريدن مخلوق ايسه آنجق اعلامدر و ابو حنيفه دن
شاذ روايت اولنمشدر كه ايكيسنده دخي معتق اوله حاصل كلام ظاهر الرّوايه ده
ندا ايله عتقك وقوعي يا حرّ يا عتق و يا مولاي لفظلري ايله در روايت حسنده نيش
الفاظ ايله در اوجه ذكر اولنان ايكيسي دخي يا ابني و يا اخي لفظلريدر امّا اعتماد
ظاهر الرّوايه ده اولدوغي اوزره در كذا في العنايه بركمسنه عبدينه بچه سن ديسه معتق اولماز
و ياخود بابا ديسه بنه معتق اولماز كذا في الصغرى اكر صغير ايله يا بني و يا بنيتي ديسه
اضافت سز معتق اولماز كذا في الهدايه ابو جعفردن روايت اولنمشدر كه ضم با ايله يا بنيي
ديسه معتق اولماز نصب ايله ديسه معتق اولور كما في التجنيس او انت مثل الحرّ و ياخود
مولى عبدينه انت مثل الحرّ ديسه معتق اولماز زيرا مثل عرفاً بعض معانيده مشاركت ايچون استعمال
اولنور بو تقديرجه حرّيه ده شك واقع اولور و قيل يعتق دينلمشدر كه معتق اولور نيّت
ايله كما في الاختيار ولو قال ما انت الّا حرّ عتق اكر مولى عبدينه ما انت الّا حرّ ديسه معتق
اولور زيرا نفي دن استثنا اثباتدر على وجه التأكيد كلمهٔ شهادتده اولدوغي كبي ومن ملك
ذا رحم محرم منه عتق عليه ولو كان المالك صغيراً او مجنوناً شول كمسنه كه ذا رحم محرمنه مالك
اولسه اول ذو رحم محرم مالك اوزرينه معتق اولور اكر مالك صغير و ياخود مجنون دخي اولورسه

ولكن پاشازاده اصلاح ايضا حنده محرم صفت رحمدر وحقيقتده محرميته سببدر
لكن لسان شرعده نفس محرمه تشبيه قلمشدر ديو تصريح ايلمشدر وبنه تغيير فرائضده
ذو رحم محرم اولان رجل واولاد ابوين كه قرنداشلريدر وقز قرنداشلريدر وقرنداشلري
اوغوللري وقز قرنداشلري اوغوللري ويز نه قدر آشغه اولورسه واباو اجداد ديدر
نه قدر يوقرو اولورسه واعمام وعمات واخوال وخالاتدر لكن بونلرك اولادلري
دكل محصل كلام قرابت حقيقته اوج نوع اوزرينه دربري قرابت ذي رحم محرمدر
قرابت ولاددن آنك حكمي عتقدر مالك اولدقده بالاتفاق بزم بيمزده واصحاب
شافعي بيننده اما اهل ظواهر خلاف ايدوب انلر ديديلر كه مالكك اوزرينه معتق
اولماز لكن مالكه لازمدر كه اعتاق ايليه وبري دخي قرابته بعيده در كه اولذي رحم
غير محرمدر اول دخي كرك رضاعدن اولسون كرك مصاهرهدن اولسون بالاتفاق
حكمي عدم عتقدر وبري دخي قرابت متوسطدر كه قرابت ذي رحم المحرم
غير الولاد در بونك حكمي عتقدر بزم قاتمزده اما شافعي قاتنده خلافيدر وللمكاتب
عليه قرابت الولاد فحسب مكاتب اوزرينه انجق قرابت ولادي مكاتب مثلا مكاتب
اولامسه باباوا ناسي اشترا ايلسه انك اوزرينه مكاتب اولور اما قرنداشني وقرنداشي
مجراسنه جاري اولنلري اشترا ايلسه مكاتب اولماز ابو حنيفه قاتنده زيرا مكاتبك تملكي
ناقصدر اعتاقه قادر دكلدر وجوب ايسه قدرت اولدقده در خلافا لهما امامين
ايچون خلاف واردر انلرك قاتنده قرنداشي وانلرك مجراسنه جاري اولنلر مكاتب
اولور قرابت ولاد كبي ومن اعتق لوجه الله عتق شول كمسنه كه لوجه الله عبدني
اعتاق ايلسه معتق اولور وكذا لو اعتق للشيطان وللصنم وان عصى اگر شيطان
ايچون وياخود صنم ايچون اعتاق ايلسه ينه معتق اولور زيرا بو فعل كفره وعبده
اصنام فعليدر وكذا لو اعتق مكرها او سكرانا عبد معتق اولور اگر مكرها او سكرانا

سكران اعتاق ايلسه زيرا اكراه ده اسقاطان رضايه توقف ايلمز كورمزميسنكه هزل ايله دخي
عتق ثابت اولور ركن اعتاق اهلندن محلنه صدوري متحقق اولدوغي ايچون در طلاق اولدوغي
كبي ولو اضاف العتق الى ملك او شرط صح اكر عتقي ملكه مضاف قلسه وياخود شرطه مضاف
قلسه صحيح اولور مثلا ان ملكت عبدا فهو حر وان دخلت الدار فانت حر ديسه ملك وشرط
بولندقده عتق صحيح اولور ولو خرج عبد حربي الينا مسلما عتق اكر عبد حربي مسلم اولدوغي
حالده بزه چقسه يعني دار اسلامه چقسه معتق اولور علي كرم الله وجهه دن روايت اولنديكي
كه يوم حديبيه ده قبل الصلح طايفدن بر قچ عبد فرار ايدوب رسول عليه السلام كلمشلر ايدي
فرار ايدن قوللرك افنديلري نبي عليه السلامه مكتوب يازوب يا محمد بزم قوللريمزك دينكزه
فرارلري رغبتا كلدر آنجق رقيتدن خلاص ايچوندر ديديكلرندن حضورعاليلرينده اولانلر
لردخي كرچك ديديكلري كبيدر بونلري افنديلرينه رد ايلمك كركدر ديو جواب ويردكلرندن
نبي عليه السلام غضب ايدوب زيرا نبي عليه السلام طايفك قوللري مسلما اهل اسلامه
ملحق اولدقلرندن هم عتقاء الله بيورمشلردر والحمل يعتق بعتق امه حمل اناسنك عتقي ايله
معتق اولور وصح اعتاقه وحده حملك يالكز اعتاقي صحيح اولور ولا تعتق امه به اناسي معتق
اولماز حمل سببيله يعني حمل اعتاق اولمغله اناسي معتق اولمز اكر حمل سببيله اناسي معتق
اولسه ام ولده تابع اولمق قلب موضوع لازم كلوردي مسئله ايسه عكسيدر والولد يتبع
امه في الملك والرق والحرية والتدبير والاستيلاد والكتابة ولد امه تابعدر ملكده
ورقده وحريتده وتدبيرده واستيلادده وكتابتده وولد الامة من سيدها حر جاريه
نك سيدندن اولان ولدي حردر ومن زوجها ملك لسيدها جاريه نك زوجندن
اولان ولدي جاريه نك سيدنك ملكيدر وولد المغرور حر بقيمته ولد مغرور قيمتي
ايله حردر مثلا بر كمسنه بايعك ملكي ظن ايله بر جاريه اشتري ولادندن صكره آخرك
ملكي اولدوغي ظاهر اولسه وياخود حر ظن ايدوب بر خاتونه نكاح ايلسه ولادتدن

صکره برکمسه نك جاریه سی اولدوغی ظاهر اولسه ایکی صورتده دخی قیمتی ایله حر در باب

عتق البعض بو باب عتق بعضك احکامی بیاننده در ومن اعتق بعض عبده
صح وسعی فی باقیه برکمسه عبدنك بعضنی سنی اعتاق ایلسه صحیح اولور وعبد باقیسنده مولاسی
ایچون سعی ایدر وهو کالمکاتب الا انه یرد فی الرق ولو عجز بو معتق البعض اولان عبد
جمیع احوالده مکاتب کبیدر الا بو قدر وار که اول معتق البعض رقیته رد اولنماز اکر
سعیده عاجز اولورسه اما مکاتب عاجز اولدقده رقیته رد اولنور زیرا کتابت عقد در
اقاله وفسخ اولنور اعتاق ایسه اسقاط محضدر اقاله وفسخی قبول ایلمز وقالا یعتق کله ولا
یسعی امامین دیدیلر عبدك کلیسی معتق اولور سعی ایلمز اصل مسئله بودر که اعتاق ابو حنیفه
قاتنده متجزی اولور شو کا بناء که ابو حنیفه قاتنده اعتاق ازاله ملکدن عبارتدر ملك
ایسه متجزی اولور زوالاً وثبوتاً واما امامین قاتنده عتق متجزی اولماز زیرا انلرك قتنده اعتاق
اثبات عتقدن عبارتدر ویاخود ازاله رقدن عبارتدر بونلردن هر بری متجزی اولماز
وان اعتق شریك نصیبه فللاخر ان یعتق او یدبر او یکاتب او یستسعی اکر بر عبده
شریك اولان کمسه نصیبنی اعتاق ایلسه شریك آخر ایچون معتق النصف اولان عبدك
اراد ایلمك ویاخود مدبر ایلمك ویاخود کتابته کسمك ویاخود سعی ایتدرمك واردر
والولاء لهما ولی ایکیسی ایچوندر او یضمن المعتق لو موسراً ویاخود شریك آخر دیلرسه
معتقه تضمین ایتدرر اکر موسر ایسه ویرجع به المعتق علی العبد والولاء له معتق ضامن
اولدوغی شیء ایله عبده رجوع ایدر والولاء معتق ایچون اولور وقالا لیس علی الاخر الا
الضمان مع الیسار والسعایة مع العسار امامین دیدیلر که شریك آخر اوزرینه یوقدر
الا ضمان واردر یسار ایله یعنی دولتلو ایسه سعایت واردر عسار ایله یعنی فقیرلك ایله یعنی
مثلا شریك آخر دولتلو ایسه ضامن اولور فقیر ایسه عبده سعایت ایتدورر ولا یرجع
المعتق علی العبد والولاء له فی الحالین معتق اکر ضامن اولورسه عبده رجوع ایلمز یعنی

يعني ضامن اولدوغي عبد دن طلب ايلمز و ولاء معتق ايچون ايكي حالده دخي يعني ضامن
اولدوغي حالده وسعايت ايتدردكي حالده ولو شهد كل منهما باعتاق شريكه في حفظهما
والولاء بينهما كيف ما كانا ايكي شريكدن هر بري كندو حصه سني اعتاق ايلدي ديو بر بري
اوزرينه شهادت ايلسلر عبد اول ايكيسي ايچون نصيبلري مقداري سعي ايدر و ولاء
ايكيسي بيننده در شريكين هر نيجه اولورلر ايسه مثلا بر كمسنه نك ايكي كمسنه بر عبده مالك
اولوب يعني برسي شريك آخر سن حصه سني اعتاق ايلدك ديو شهادت ايلسه اولدخي
بن اعتاق ايلمدم سن حصه ني اعتاق ايلدك ديو شهادت ايلسه عبد ايكيسي ايچون
سعي ايدر ابو حنيفه قاتنده وكيف ما كان ديدوكي يعني شريكيندن هر بري كركسه معسر
اولسون كرك سه موسر اولسون كرك سه بري موسر وبري معسر اولسون برابردر وقالا
يسعى للمعسرين لا للموسرين اماميندن ديدلركه شريكين معسر اولورلرسه عبد سعي ايدر موسر
اولورلرسه سعي ايلمز زيرا معتق معسر اولدوغي عبدك سعايتني ادعايه دلالت ايدر صدقلري
تقديري اوزره اما موسر اولورلر ايسه سعايت عبددن منبره اولوب شريكنك ضماننك
ادعاسنه دلالت ايدر اول اجلدن حالت يسارده سعي ايلماز ولو احدهما موسرا
والاخر معسرا يسعى للموسر فقط اكر شريكيندن بري موسر وبري معسر اولسه ايچون موسر
ايچون سعي ايدر علتي يسعى للمعسرين لا للموسرين محلنده ذكر اولنمشدر والولاء موقوف
في الاحوال حتى يتصادقا ولاء جميع احوالده موقوفدر حتى شريكين بربريني اعتاقده
تصادق ايلميه في الاحوال ديدوكي حال يسار واعسارده ديمكدر زيرا شريكيندن
هر بري صاحبي اوزرينه حيله ايدوب ولائي كندو نفسندن نفي ايدوب صاحبي اوزرينه
اثبات ايلمشدر اول تقديرجه ولاء تصادقه توقف ايدر ولو علق احدهما عتقه احدهما
عتقه بفعل غدا والاخر بعد مه فيه فمضى ولم يدر عتق نصفه لهما مطلقا اكر شريكيندن
بري عبدك عتقني يارنكي اولاحق بر فعله تعليق ايلسه وشريك آخر اول فعلك

یارنه عدمنه تعلیق ایلسه و یارنکی کون کچسه و اول فعلك وجودی و عدمی بلنمسه عبدك
نصفی معتق اولور و نصفندن ایکیسی ایچون سعی ایدر مطلقا قیدی حال اعسار و یسار ایچوندر
مثلا ایکی کمسنه بر عبده مشترك اولوب شریکك بری اکر فلان کمسنه یارین شو داره داخل اولورسه
عبدم معتق اولسون دیسه و شریك آخر دخی اکر فلان کمسنه یارین داره داخل اولمز ایسه
عبدم معتق اولسون دیسه و یارنکی کون دخی کچسه لکن اول کمسنه نك دخول و عدم دخولی
معلوم اولمسه عبدك نصفی معتق اولوب نصفی ایچون سعی ایلیسنه ایدر شریکلر کرك کسه معسر
اولسون کرك موسر اولسون کرکسه مختلفین اولسون و عندهما ان کانا موسرین فلا سعایة
اما مین قاتنده اکر شریکین موسر اولورلرسه سعایت یوقدر زیرا شریکیندن هر بری عبددن
سعایتی تبرع ایدوب شریکی اوزرینه ضمانی ادعا ایلمك ایله سعایت واقع اولمز معتقك
یساری سعایت منع ایدر و ان کان معسرین ففی نصفه عند ابی یوسف و فی کله عند محمد
اکر شریکینك ایکسی دخی معسر اولورسه ابو یوسف قاتنده دخی بویله در و امام محمد
قاتنده عبد کلیسنده سعی ایدر و ان کانا مختلفین سعی للموسر فقط فی ربعه عند ابی
یوسف اکر شریکین مختلفین اولورلرسه یعنی بری فقیر و بری غنی اولورسه ابو یوسف
قاتنده عبد ربع قیمتده انجق موسر ایچون سعی ایدر و فی نصفه عند محمد امام محمد قاتنده
عبد نصف قیمتنده سعی ایدر و لو حلف کل بعتق عبده و المسئلة بحالها لا یعتق
واحد اکر ایکی کمسنه نك هر بری عبدنك عتقنه یمین ایلسه یعنی رجلیندن بری اکر فلان
کمسنه یارین داره داخل اولورسه عبدم معتق اولسون دیسه و بری دخی اکر داخل
اولمز ایسه عبدم معتق اولسون دیسه و یارین کچسه دخول و عدم دخولی اوزرینه
بریسی معتق اولماز جهالت فاحشه اولدوغی ایچون من ملك ابنه مع بشراء او هبة
او صدقة او وصیة عتق حظه بر کمسنه اوغلونه شرا و یا خود صدقه و یا خود وصیت
ایله مالك اولسه کندونك نصیبی معتق اولور زیرا بر کمسنه ذی رحم محرمنك شقصنه مالك

مالك اولسه اول شخص معتق اولور ومعتق اولمسنه نبي عليه السلام من ملك ذا رحم
محرم منه عتق عليه قول شريفي ولا يضمن اب شريكينك حصه سني تضمين ايلمز زيرا بعض
صورتده شريكينك حصه سني تضمين ايلماز زيرا بعض صورتده شريكينك نصيبني
افساد ايلمك ايله ضمان لازم كلوردي بوصورتده ضمان لازم كلمز ولشريكه ان يعتق
اويستسعي سواء علم الشريك انه ابنه اولا اوغلنه مالق اولا بابك شريكي ايچون
اول عبدي اعتاق ايلمك واردر وياخود سعي ايتدرمك واردر كرك انك اوغلو
ايدوكني بالسون كرك بلمسون برابردر يعني بوصورتده علم وعدم علم برابردر
اكر اوغلو ايدوكني بلور سه سبب رضا متحقق اولور واكر اوغلو ايدوكنه عالم
دكل ايسه حكم سبب رضا اوزرينه عمل اولنور وقالا يضمن الاب ان كان موسرا و
ي تضمين اعساره ويسعى الابن امامين ديديلر كه شريكك حصه سني اب ضامن اولور
اكر بابا دولتلو ايسه اما اعساري قتنده ابن سعي ايدر يعني فقير ايسه باقي حصه سنك
باباسنك شريكي ايچون سعي ايدر زيرا باباشريكينك حصه سني قريبني اشترا ايلمك ايله ابطال ايلدي
سائر شركا تضمين ايلدوكي كبي بوذخي تضمين ايدر وكذا الحكم والخلاف لو علق عتق عبد بشراء بعضه
ثم اشتراه مع آخر او اشترا نصف ابنه ممن يملك كله حكم وخلاف ذخي كچن مسئله كبيدر بر كمسنه
بر عبدك بعضني سني اشترا ايه عتقني تعليق ايليه يعني سنك نصفني اشترا ايدر سم معتق اول
ديو تعليق ايليه صكره بر آخر ايله اوعبدي اشترا ايليه وياخود اوغلني مالك اولندن نصفني اشترا
ايليه ابو حنيفه قاتنده شريك آخره نصفني ضامن اولماز وشريك آخر ايچون اعتاق وسعي
ايتدرمك واردر وامامين قاتنده اب ضامن اولور اكر دولتلو ايسه اكر دولتلو ايسه اكر
فقير ايسه مشتري اولان ابن باقي حصه ايچون سعي ايدر ولو اشترا الاجنبي نصفه ثم الاب
باقيه موسرا ضمن الشريك او استسعى اكر اجنبي عبدك نصفني اشترا ايليه اندن صكره بابا سي
موسر اولدوغي حالده باقيسي اشترا ايليه شريك آخر ديلرسه باباسنه تضمين ايتدررر

ويا خود دیلرسه سعی ایتدورر وقالا یضمن فقط امامین دیدیلر که شریك آخرایچون تضمین
ایتدورر زیرا امامین قاتنده معتقك يساري سعایتنی منع ایدر ولو ملکاه بالارث فلاضمان
اجماعاً ایکی کمسنه ارث ایله عبده مالك اولسه لر اجماعاً ضمان یوقدر صورة مسئله بودر که بر خاتون
فوت اولوب بر عبدجی ترك ایلسه که اول عبد زوجنك اوغلی اولسه وزوجی ایله بر قرنداشنی
ترك ایلسه بس امدی عبدك نصفنه قرنداشی ونصفنه زوج وارث اولور باباکه اوغلنه مالك
اولدوغی کبی معتق اولور بو صورتده باباشریکنك حصه سنه ضامن اولماز زیرا ارث ضروریدر
افساد حصه شریکده کندونك صنعی یوقدر عبد لموسرین دبره احدهم واعتقه آخر ضمن
الساکت مدبره والمدبر معتقه ثلثه مدبراً لاماضمن اوج موسر کمسنه نك مشترك
برقولی اولوب ایچلرندن بری حصهم مدبر اولسون دیسه وبری دخی بنم حصهم معتق
اولسون دیسه وبریسی دخی ساکت اولسه سکوت ایدن مدبره کندو حصه سنی مدبره
تضمین ایتدورب ومدبر دخی معتقه عبد مدبر اولدوغی حالده ثلث قیمتنی تضمین
ایتدورر یوخسه کندوسی تضمین ایتدوکنی تضمین ایتدرمز صورت مسئله بودر که اوج کمسنه طقوز
التون حصه ایله یکرمی یدی التونه عبد اشترا ایلسه لر بریسی تدبیر ایلسه وبری اعتاق ایلسه بریسی ایسه
ساکت اولسه اول ساکت اولان مدبره طقوز التونی تضمین ایتدورر ومدبر دخی معتقه رجوع ایدوب
مدبر اولدقده عبدك بهاسی اون سکز التونه قالمش ایدی التی تضمین ایتدورر بو قول ابو حنیفه
قاتنده در والولاء ثلثاه للمدبر وثلثه للمعتق ولانك ثلثان مدبر ایچون وثلث معتق ایچوندر
زیرا ثلث عبد حر اولوب ثلثان مدبر اولمش اولدی بو تقدیرجه معتقك حقی ثلث اولمش اولور
وقالا ضمن مدبره لشریکیه ولو معسراً والولاء کله له امامین دیدیلر که مدبر اولان کمسنه ایکی شریکك
حصه سنی ضامن اولور اگر مدبر معسر ایسه ده وولانك کلیسی مدبر ایچون اولور وقیمة المدبر
ثلثا قیمته قنا مدبرك قیمتی قن اولدوغی حالده یعنی عبد اولدوغی حالده قیمتنك ثلثانیدر
ولو قال لشریکه هی ام ولدك وانکره تخدمه یوماً وتوقف یوماً واگر بر جاریه ده شریك اولان

اولان کمسنه شریکنه جاریه سنك ام ولد کوردیسه وشریك آخر انکار ایلسه جاریه منکر اولان
شریکنه برکون خدمت ایدر وبرکون موقوفدر یعنی شریك مقرك نوبتی ایچون موقوفدر
زیرا مقر اولان شریك بنم جاریه اوزرنده حقم یوقدر شریکمك ام ولدیدر دیمش اولدی
وقالا للمنکر ان یستسعیها فی حظه ان شاء امامین دیدیلرکه منکرك نصیبی ایچون
جاریه سعی ایلمك واردر دیلرسه ثم تکون حرة اندنصکره جاریه حره اولور مثلا برکمسنه
استیلادی کندو نفسنه اقرار ایلسه صحیح اولور واکر شریکنه مضاف قلسه وشریکی دخی انکار
ایلسه شریکی اوزرینه اولان اقرار کندو اوزرینه منقلب اولور کانه کندوسی استیلاد ایلمشدر
ومالام ولد تقوم فلا یضمن موسر اعتق نصیبه منها ام ولد ایچون قیمت یوقدر یعنی
مال متقوم دکلدر پس امدی جاریه دن نصیبنی اعتاق ایدن شریك موسر آخرك حصه
سنی تضمین ایلمز زیرا ابوحنیفه قاتنده مال متقوم دکلدر صورت مسئله بودرکه ایکی
کمسنه نك اشتراکا برجاریه سی اولوب وجاریه مابینلرنده بر ولد کتورسه وایکیسی دخی
دعوت ایلسه ایکیسینك دخی ام ولدی اولور اندنصکره شریك موسر حصه سنی اعتاق
ایلسه شریك آخرك حصه سنی تضمین ایلمز ابوحنیفه قاتنده وعندهما هی متقومة فیضمن
حصة شریکه منها امامین قاتنده ام ولد مال متقومه در اول تقدیرجه جاریه دن شریکنك
حصه سنی ضامن اولور زیرا ام ولد مملوکدر وطئاً واجارةً واستخداماً منتفع بهادر
مدبره کبی متقومه در بویله اولدوغی اجلدن برکمسنه کل مملوك لی کذا دیسه ام ولد دخی
کل مملوکه داخل اولور **باب عتق المبهم** بو باب عتق مبهم بیاننده درله ثلثة اعبد
فالاثنین احدکما حر فخرج واحد ودخل الآخر فاعاد لقول ثم مات من غیر بیان برکمسنه نك
اوچ عبدی اولسه اولوب اونده دوران ایکیسی ایچون احدکما حر دیسه وکلام ایله
مخاطب اولانلرك بریسی چیقسه وطشره اولانك بریسی دخی ایچرو کیرسه ومولی احدکما
حر کلامنی اعاده ایلسه اندنصکره بیان اتمدن فوت اولسه وبیاننده اولان تنوین مضاف

الیه دن عوضدر تقدیری من غیر بیان مراده دیمکدر عتق ثلثة ارباع الثابت ونصف
الخارج وکذا نصف الداخل ثابت اولاعبدك دورت بلوکدن اوچ بلوکی معتق
اولور وخارج اولان عبدك دخی نصف معتق اولور وکذلك داخلك دخی نصفی
معتق اولور بو قول ابو حنیفه وابو یوسف قتنده در وقال محمد ربعه امام محمد دیدیکه
داخلك ربعی معتق اولور زیرا ایجاب ثانی داخل ایله ثابت بیننده دائردر ایجاب
اولده ثابتك نصفی معتق اولمش ایدی ایجاب ثانیده واقع اولان نصف عتق ثابت ایله
داخل بیننده دایرا اولیجق ربع عتق ثانیه وربع عتق داخل ایچون اولمش اولور ولو
فی مرضه ولم یجز الوارث جعل کل عبد سبعة کسهام العتق وعتق من الثابت ثلثة و
یسعی فی اربعة ومن کل من الاخرین وسعی کل منهما فی خمسة واکر مولی نك احد کما
حر قولی مرضنده اولورسه ووارث دخی جائز کورمسه هر عبد سهام عتق کبی یدی
سهم قلنور وثابتدن اوچ سهم معتق اولوب درت سهمدن سعی اولنور واخرینده
یعنی داخل وخارجدن هر برینك ایکی سهمی معتق اولوب بش سهمدن سعی ایدرلر
زیرا مرضده عتق وصیتدر ووصیت ایسه ثلثدن معتبردر بو تقدیرجه بکرمی بش سهم اولدقده
یدی سهمی معتق اولان دورت سهمی سعی اولنه فله مسئله صحیح اولور ثابتده اوچ سهم واخرینده
ایکیشر سهم دن دورت سهم اولوب مجموعی یدی سهم اولور ثلث اعتباری حاصل اولمش اولور
وعند محمد یجعل کل عبد ستة کسهام العتق عنه ویعتق من الثابت ثلثة ویسعی فی ثلثة ومن
الخارج اثنان ویسعی فی اربع ومن الداخل واحد ویسعی فی خمسة وامام محمد قاتنده هر عبد
سهام وعتق کبی التی سهم قلنور ثابتدن اوچ سهم معتق ایدر وخارجدن ایکی سهم معتق
اولوب درت سهمنده سعی ایدر وداخلدن بر سهمی معتق اولوب بش سهمنده سعی ایدر
ولو طلق کذلك قبل الدخول ومات بلا بیان بر کمسنه نك اوچ زوجه سی اولسه وجمله سی
مدخول بها اولمسه واوجنك دخی مهری برابر اولسه اکر احدکما حره دیدوکی کبی طلاق

طلاق دیسه وبیان ایتمدین فوت اولسه سقط ثلاثة اثمان مهر الثابتة وربع مهر الخارجة
وثمن مهر الداخلة بالاتفاق هو المختار ثابتك مهرنك سکز بولکندن اوچ بلوکی وخارجه‌نك مهرنك
ربعی وداخله‌نك مهرنك ثمنی ساقط اولور زیرا ایجاب اوّل ایله برینك نصف مهری
ساقط اولدی لکن ذکر اولنان نصف مهر ثابتة ایله خارجه بیننده تقسیم اولیجق هر
برندن ربع مهر ساقط اولور اندنصکره ایجاب ثانی ایله ربع مهر ساقط اولور وساقط
اولان ربع ثابتة ایله داخل بیننده تقسیم اولیجق ثابتة دن سکزدن اوچ وداخله دن
ثمن وخارجه دن ربع مهر ساقط اولور والبیع بیان فی العتق المبهم عتق مبهمده بیع
بیاندر مثلا احدکما حرّ دیان کمسنه عبدلك برینی بیع ایلمك باقی قلانك معتق ایدوکنی بیاندر
وکذا العرض علی البیع وبنه عتق مبهمده عبدلك برینی بیعه عرض آخرك عتقی ایچون بیاندر مثلا
برکمسنه ایکی عبدینه احدکما حرّ دیسه بعده برینی بیعه عرض ایلسه آخرك اعتاقی ایچون بیان اولور
والموت والتحریر والتدبیر والاستیلاد والهبة والصدقة مسلمتین احدکما حرّ خطابیله
مخاطب اولان عبدلك برینك موتی آخرك عتقنه بیاندر وایکیسندن برینی تحریر
وتدبیر وجاریه ایسه استیلاد وهبه وصدقه که تسلیم اولدقلری حالده بوذکر اولنان افعال
آخرك عتقنه بیاندر والوطئ لیس ببیان خلافا لهما احدکما حرّ قولی ایله مخاطبه اولان
جاریه‌نك برینه وطئ آخرك عتقنه بیان دکلدر ابو حنیفه قاتنده امامین ایچون خلاف
واردر آنلر قاتنده برینه وطئ آخرك عتقی ایچون بیاندر وفی الطلاق المبهم هو والموت بیان
طلاق مبهمده وطی وموت بیاندر مثلا برکمسنه ایکی خاتوننه احدکما طالق دیدکدنصکره
وطئ ایلسه وخاتونلك برینك فوت اولسه اول وطئ وموت آخرك طلاقنه بیان اولور وان
قال لامته اول ولد تلدینه ذکر فانت حرّ فلولد ذکرا وانثی ولم یدر اوّلهما فالذکر رقیق
ویعتق نصف کل من الامّ والانثی اکر برکمسنه جاریه سنه اول طوغورجاغن ولد ذکر اولورسه
سن حرّسین دیسه وجاریه ایکیز مرذکر وبر قز طوغورسه وقنغیسی اوّل طوغدوغی بلنمسه لیس

امدیخه کرک رقیقدر وجاریه وقرلک حر بر بنك نصفی معتق اولور ولا تشترط الدعوی لصحة
الشهادة علی الطلاق وعتق الامة معینة دعوی شرط قلنمدی طلاق اوزرینه کرک معینه اولسه
اکا دخی دعوی شرط قلنمدی دعوی حق عبدده شرطدر یوخسه حق الله ده شرط دکلدر
زیرا تحریم فرج حق الله در برکسنه خاتوننه طلاق ویرسه و یاخود جاریه سنی ازاد ایلسه
محله سنده اولان قونشولری دعواسین قاضی یه واروب بلا دعوی طلاق وعتقنه
شهادت ایلسه لر شهادتلری مقبوله اولور وفی عتق العبد وغیر المعینة تشترط عتق
عبدده وجاریه غیر معینه نك عتقنده دعوی شرط قلنمدی ابو حنیفه قاتنده خلافا
لهما امامین ایچون خلاف واردر انلر قاتنده دعوی شرط قلنمدی زیرا مشهود به حق
شرعدر شهادتلری بلا دعوی مقبوله در فلو شهدا بعتق احد عبدیه وامتیه لا تقبل
اگر ایکی کمسنه برکمسنه نك ایکی قوللك برسنك عتقنه شهادت ایلسه لر و یاخود ایکی
جاریه سنك برینك عتقنه شهادت ایلسه لر شهادتلری مقبوله اولماز ابو حنیفه قاتنده
الا فی وصیة الا وصیت شهادت مقبوله اولور مثلا ایکی کمسنه قاضیه واروب فلان کمسنه
مرض موتنده ایکی قوللدن برسینی اعتاق ایلمشدر و یاخود تدبیر ایلمشدر دیو شهادت ایلسه لر دیمه
استحسانا مقبوله اولور وعندهما تقبل امامین قاتنده مطلق اگر وصیتدن غیریده دخی
شهادتلری مقبوله اولور وان شهدا بطلاق احدی نسائه قبلت اتفاقا اگر ایکی کمسنه
برادملك ایکی خاتونندن برینك طلاقنه شهادت ایلسه لر بلا دعوی اتفاقا شهادتلری مقبوله
اولور اگر سکوت اولنسه تحریم فرج لازم کلوردی تحریم فرج ایسه حق الله ده دعوی شرط
قلنمدی **باب الحلف بالعتق** بو باب عتق الیمینی بیاننده در ومن قال ان دخلت فکل
مملوك لی یومئذ حر یعتق بدخوله من فی ملکه عند الدخول سواء کان فی ملکه وقت الحلف
او تجدد بعده برکمسنه اگر داره داخل اولورسم جمله مملوکم اولان حردر دیسه خالف
اولان کمسنه نك دخولیله عند الدخول ملکنده اولان عبد معتق اولور کرکسه وقت حلفده

خلفنه ملكننه اولسون كرك بعد الخلف حدبه اشترا يلمش اولسون برابر رجمله سي معتق اولو
زرا يومئذ لفظنك تقديري يوم ان دخلت ديمكدر وفعل حدف اولنوب اوذن عوض تنوين وير لمشد
ومعتبر اولان حين دخولده ملكننه بولنان قوللردر ولولم يقل يومئذ لايعتق الامن كان في
ملكه وقت الحلف اكر يومئذٍ ديمسه معتق اولماز الا وقت خلفنه ملكننه اولان قول معتق
اولور وكذا لو قال كل مملوك لي حر بعد غد اكر دار داخل اولورسم يا زيد نصكره جمع مملوكم
حردر ديسه بنه خلف ايلدوكي زمان مملوكي اولان عبد معتق اولور زيرا كل مملوكه متناول
اولور يوحنسه بعد المخلف مالك اولدوغنه متناول اولماز وبعد غد قولي حر لفظنه ظرفدر
بوحنسه مملوك لفظنه ظرف دكلدر والمملوك لايتناول الحمل مملوك جمله متناول اولماز زيرا
جنين انابه تبعيت ايله مملوكدر ومن وجه عضودر مملوك ايسه نفسه متناول اولور يوحنسه
اعضايه متناول اولمز فلو قال كل مملوك لي ذكر حر وله امة حامل فولدت ذكراً لاقل من نصف
حول مند خلف لايعتق اكه داره داخل اولورسم جمله اركك اولان قوللرم حردر ديسه حال بوكه
اول كمسه نك بر حامل جاريه سي اولوب وجاريهٔ مزبوره مولي سنك خلف ايلدوكي زماندن نصف
حولدن اقلده بر اركك اوغل طوغورسه اول اوغلان معتق اولماز ولولم يقل ذكراً عتق
الحمل تبعاً للامة اكر كل مملوك لي حر ديوب ذكر لفظني ديمسه اناسنه تبعيت ايله حمل دخي معتق
اولوردي زيرا لفظ مملوك ذكور واناسه متناول اولور حتي مدبره وامهات اولاده
دخي متناول اولور اكر خالف اولان كمسنه بن رجاله نيت ايلدم نساء يه نيت ايلمدم ديسه
قضاءً تصديق اولنماز وحملك اناسي معتقه اولور زيرا امه كل مملوك تحتنه داخل
اولمغله تبعيت ايله حمل معتق اولور ولو قال كل مملوك لي حر بعد موتي صار من في ملكه
عند الحلف مدبراً اكر خالف اولان كمسنه جميع مملوكم موتمدن صكره حردر ديسه يمين
ايلدوكي وقتده ملكننه اولان عبد معتق اومدبر اولور لامن ملكه بعده يمين دنصكره
مالك اولدوغي عبد مدبر اولماز زيرا كل مملوك قولي بلاقرينه اوليجق حال ايچون استعمال

اولنورینه کم سین وسوف قرینه سیله استقبال ایچون اولدوغی کبی چونکه حال ایچون استعمال
اولندی ایسه جزاکه تدبیره رقی الحال واقع اولوب لفظ مذکور بعد الیمین اشترا اولان عبده
متناول اولماز لکن یعتق الجمیع من الثلث عند موته لکن یمین ایدن کمسنه نك موتی زماننده
وقت خلفده موجود اولان عبدی وبعد الیمین اشترا ایلدوکی عبدی ثلثدن معتق اولور
چونکه عتق موته مضاف قلندی برحیثیتدن ایجاب عتق فی الحال مملوك اولانه متناول
اولمغله موجود اولنلر مدبر اولور و برحیثیتدن موته مضاف اولان عتق بعد
الموت ایجابدر اول ایسه وصیتدر اولور و وصیت اولیجق خلف ایلدوکی
وقتده نصکره اشترا ایلدوکی قوللره دخی متناول اولور وصایاده معتبر اولان
حالت موتده ملکنده بولنانلردر بوقول ابوحنیفه وامام محمد قتنده در اما
ابویوسف قاتنده بعد الیمین مالك اولدوغی معتق اولماز زیرا لفظ حالده حقیقتکه
صکره مالك اولدوغنه متناول اولماز بواجلدندرکه وقت یمینده ملکنده اولان
مدبر اولور ملکنده بولنمیان مدبر اولماز باب العتق علی جعل بو باب جعل
اوزرینه عتقك بیاننده در ضم جیم ایله جعل برفعل مقابله سنده تعیین اولان عوضدر ومن
اعتق علی مال شول کمسنه که عبدنی مال اوزرینه اعتاق ایلسه مثلا انت حر علی الف درهم
دیسه اویه و یاخود مال مقابله سنده اعتاق ایلسه مثلا انت حر بالف درهم دیسه فقبل عتق
پس اسدی عبد مخاطب اول مجلسده مال مذکوری قبول ایلسه معتق اولور والمال دین
علیه مذکور اولان مال عبد معتقك اوزرینه دیندر زیرا عبد قبولیله الفی التزام ایلمشدر
یصح الکفالة به بدل عتق اولان ماله کفالت صحیح اولور زیرا اول مال دین صحیحدر کفالت
ایسه دین صحیحده اولور بخلاف بدل الکتابة بدل کفالت بونك خلافنجه در بدل کتابت
ایله کفالت صحیح دکلدر زیرا دین صحیح دکلدر اثر رقیت باقی اولدوغی ایچون مثلا عبد
مکاتب بدل کتابتدن عاجز اولسه ینه رقیته عودت ایدر بو تقدیرجه عبد اوزرینه دین

دین صحیح دکلدر ودین صحیح اولمیجق کفالت دخی صحیح دکلدر وان قال اذیت الیّ الفاً فانت حرّ
واذا ادیت صار مأذوناً لا مکاتباً اکر مولی عبدینه ان لفظی ایله اکر بکا بکی اد ایدرسک سن حرّ
سین دیسه ویاخود اذا لفظی ایله اکر بکا بکی اد ایدرسک سن حر سین دیسه اول عبد
مأذون اولور مکاتب اولماز زیرا ادایه تعلیق اوله عتق صریحدر مولی
عبدینی اداء ماله تعلیق ایلمسی تجارته تحریض ایلمکدر و ماله تعلیق ایله مأذون اولور
مکاتب اولماز دیمکدر مقصود افندیسی عبد مزبوری مالی ادا ایلمزدن مقدّم بیع
بیع ایلمسی جائزدر اما مکاتبک بیعی جائز اولماز مادامکه کندوسی راضی اولمیه اما اکر
مکاتبک کندوبی بیعه رضا ویرسه کتابت فسخ اولور ویعتق ان ادیّ فی المجلس
او خلی بین المولی وبین المال فیه فی التعلیق بان اکر عبد مال معیّنی اول مجلسده ادا
ایدرسه معتق اولور ویاخود مولی ایله مال بینینی تخلیه ایلسه یعنی اول مجلسده
عبد مالی معیّنی افندیسینک باننه وضع ایلسه که مولی اول مالی اخذ ایلمک ممکن
اوله بو مقوله تسلیم ایله دخی معتق اولور و بو ایکی صورتده معتق اولمسی لفظ ان ایله
تعلیق اولدقده در زیرا ان شرط ایچوندر وقت ایچون در مستعمل اولماز ومتی ادیّ او
خلیّ فی التعلیق باذ ودخی اذا ایله تعلیقده هرنه وقت مال معیّن ادا ایلسه ویاخود تخلیه
ایلسه معتق اولور زیرا لفظ اذا وقت ایچون مستعمل اولور مجلس ایله مقیّد اولماز متی کبی
ویجبر المولی علی القبض هرنه وقت که عبد مال معیّن ادا ایلسه ویاخود باننه وضع ایلسه
مولاسی مال مزبوری قبض ایلمک اوزره جبر اولنور وان ادیّ البعض یجبر علی القبض
ایضاً الا انه لا یعتق مالم یؤدّی الکل اکر عبد مال معیّندن بعضینی ادا ایلسه بینه
قبض ایلمک اوزره ینه مولی جبر اولنور الا اول عبد معتق اولماز مادامکه معیّن اولان
مالک کلیسنی ادا ایلمسه کما لو حطّ عنه البعض فادّی الباقی مولی مال معیّن دن
بعضینی حط ایدوب عبد باقیسینی ادا ایلدکده معتق اولمدوغی کبی بعضینسنی ادا ایلمک

ایله عبد معتق اولماز زیرا شرط اداء الف ایدی اول شرط ایسه بولنمدی مثلا بر کمسنه عبدنه ان
ادّیت الیّ الف درهم فانت حرّ دیسه ذکر اولنان الفدن برمقداری خط ایلسه کامل
الفی ادا ایلمیجه معتق اولماز وجمله سنی خط ایلسه بینه معتق اولماز زیرا شرط اداء الف
ایدی اول ایسه بولنمدی امدی شرط بولنمیجق مشروط دخی بولنماز کتابت بونک خلافنجهدر
زیرا مکاتب اوزرینه مال واجب اولور مال واجب اولادن ابراء بعض وکل جائزدر
وصاحب عنایه دیمشدرکه اکر درهم ذکر اولنوب آنک یرینه دینار ویرسه بینه معتق ولماز
ثم ان ادّی الفا کسبه قبل العتق التعلیق یرجع المولی علیه بمثلها او لعتق اذن
صکره اکر عبد قبل التعلیق کسب ایلدوکی الفی ادا ایلسه عبق عبد معتق اولور لکن مولی
عبد اوزرینه اول الف مثلی ایله رجوع ایدر یعنی تکرار بیکی طلب ایدر زیرا اول
ویردوکی الف عبد ایکن کسب اولنمغله العبد وما یملکه کا لمولاه مضنون اوزره مال
مولانک اولمش اولور اول اجلدن الف آخر ایچون عبد اوزرینه رجوع ایدر وان
کسبها بعد لا یرجع اکر عبد ویردوکی بیکی بعد التعلیق کسب ایلدی ایسه مولی عبد
اوزرینه رجوع ایده مز ولو قال انت حرّ بعد موتی بالف فان قبل بعد موته واعتقه
الوارث عتق اکر مولی بنم موتمدن صکره الف مقابله سنده سن حرّسین دیسه اکر عبد
مولینک موتندن صکره قبول ایدرسه ودخی وارث اعتاق ایدرسه الف ایله معتق
اولور والا فلا اکر عبد مولینک عتقندن صکره الف ایله قبول ایلمز ایسه ویاخود عبد
قبول ایلیوب لکن وارث اعتقاد ایلمسه معتق اولماز نیجان عتق موتدن صکره تاخیر ایلینه
عتق ثابت اولماز الا وارث ویاخود وصی ویاخود قاضی نک اعتاقی ایله اولور اکر بو ذکر
اولنان کمسنه لردن اعتاق واقع اولماز ایسه معتق اولماز ولو حرّره علی ان یخدمه سنة
فقبل عتق وعلیه ان یخدمه تلک المدة اکر مولی عبدینی برسنه خدمت ایلمک اوزره تحریر ایلسه
وعبد دخی قبول ایلسه فی الحال معتق اولور وعبد اوزرینه لازمدر که اول مدتی مولی سنه

سنه خدمت ایلیه زیرا بو قول عوض اوزرینه عقد ر وعوض اوزرینه واقع اولان عتق
قبولیله قبل الادا واقع اولور مثلا اعتقتك علی ان تخدمنی سنة دیمکله فی الحال واقع اولور
اما ان خدمتنی کذا مدة دیسه فی الحال واقع اولمیوب شرط اولان مدت تمام اولدقدن
صکره معتق اولور اولکی صورت معاوضه در صکره که صورت معلق بالشرط در فان مات
المولی قبلها لزمه قیمة نفسه اکر مولی عبدك برسنه خدمتندن مقدم فوت اولسه ابو حنیفه
وابو یوسف قتنده عبد قیمت نفسی لازم اولور وعند محمد قیمة خدمته امام محمد قتنده
عبد خدمتنك قیمتی لازم اولور وکذا لو باع المولی العبد من نفسه بعین فهلکت قبل
القبض لزمه قیمة نفسه وبونکبی مسئله کبیدر اکر مولی عبدینی کندو نفسنه یعنی
معین برشیئه بیع ایلسه وقبل القبض عین هلاك اولسه اول عبده کندو نفسنك
قیمتی لازم اولور ابو حنیفه وابو یوسف قتنده وعند محمد قیمة العین امام محمد
قتنده هلاك اولان عینك قیمتی لازم اولور زیرا او عین بغیر مال اولان شیئه معاوضة
زیرا نفس عبد کندو حقنده مال دکلدر وکندو نفسنه مالك دکلدر بو کا مثال بر خاتون
بر عبد معتق اوزرینه تزوج اولنسه بعده عبد مستحق چقسه خاتون زوج اوزرینه
عبد قیمتی ایله رجوع ایدر یوخسه قیمت بضع که مهر مثلدر انکله رجوع ایلماز بو تقدیرجه
عبده هلاك اولان عینك قیمتی لازم اولور ابو حنیفه وابو یوسف ایچون دلیل
عقلی بودر که بو عین مال مقابله سنده معاوضه در زیرا عبد مولی حقنده مالدر
وبونك مثالی برکمسنه بر جاریه مقابله سنده بر باسنی اشترا ایلسه وبایع جاریه قبض
ایلمزدن مقدم جاریه هلاك اولسه بایع مشتری اوزرینه بارباسنك قیمتی ایله رجوع
ایدر یوخسه جاریه نك قیمتی ایله رجوع ایلماز کذا فی الزیلعی ومن قال لآخر اعتق
امتك بالف ان تزوجتنیها فعل ففعل وابت ان تزوجه فلا شیئ علیه شول کمسنه که
بر آخر کمسنه یه جاریه کی بکا تزویج ایلمك اوزره بیك درهم مقابله سنده اعتاق ایله دیسه

وجاريه اولمسنه يه تزوجدن ابا ايلسه اعتاق ايلمديكي ايلمسنه نك اوزرينه برشي لازم دكلدر
يعني امرك تعيين ايلدوكي بيك كندويه لازم كلمز امّا طلاق بونك خلافنجه در مثلا بركمسنه
آخر كمسنه يه طلّق امرأتك على الف درهم على ديسه اول كمسنه دخي طلاق ويرسه امر اوزرينه
الف لازم اولور طلاقده اجنبي اوزرينه اشتراط بدل جائزدر امّا اعتاقده جائز
دكلدر بو محلده بحث واردر ولو ضمّ عنّي قسم الالف على قيمتها ومهر مثلها ولزمه
حصّة القيمة وسقط ما يخصّ اكر عنّي لفظني ضم ايلسه مثلا اعتق امتك عنّي بالف
ديسه مذكور اولان الف جاريه نك قيمتنه ومهر مثلنه تقسيم اولنور وامره جاريه نك
قيمتي لازم اولور ومهره مختص اولان ساقط اولور مثلا جاريه نك قيمتي ايكي بيك
مهر مثلي ايكي بيك اقچه بيكه تقسيم اولنور التيوز التمش التي اقچه حصّه رقبه واوچيوز
اوتوز اوچ اقچه حصّه مهر مثل اولور امركه اعتق امتك عنّي بالف ديدكده بيك اقچه
ايكي شيئه مقابله ايلدي بري شراء رقبه وبري بضع نكاحدر ووقوع اعتاقك لازم مقدمي
كه بيعدر طريقي اقتضا ايله واقع اولمشدر كان جاريه ايچون امر بعها منّي ثم اعتقها
عنّي ديمش اولدي بو تقديرجه اقتضاء اشتري بولنمش اولور وجاريه نك قيمتي اولان
التيوز التمش التي اقچه امره لازم اولور كه كندويه تسليم اولان رقبه مقابلهسنده ومهر مثلكه
اوچيوز اوتوز اقچه در اول اولوركه كندويه تسليم اولميان بضعدر ولو تزوجه فحصّة
المهر لها في الوجهين وحصّة القيمة للمولى في الثاني وهدر في الاول يوقروده تقرير
اولان مسئله جاريه تزوجدن ابا ايلدوكي صورتده ايدي امّا اكر جاريه ابا ايلميوب امري
امري تزوج ايلسه مهر مثلك حصّه سي كه اوچيوز اوتوز اقچه ايدي ايكي صورتده دخي
جاريه ايچوندر اكركسه عنّي لفظني ذكر ايلسون كرك ايلمسون وقيمتك حصّه سي ثانيده يعني
عنّي لفظني ضم ايلدكده مولى ايچوندر صورت اوليده يعني عنّي لفظني ضم اولنمدقده قيمتك
حصّه سي هدردر

باب التدبير

بو باب حكم تدبير بياننده در وقتا كه مصنف

يعني بعد

مصنف اعتاق مطلقدن فارغ اولدي ايسه اعتاق مقيده شروع ايلدي وتدبير لغتده عاقبة امره
نظردر شرعده بعد الموت حاصل اولان اعتقي ايجابدر وتدبير ايكي نوعدر بر نوعي مطلق
وبر نوعي مقيددر المدبر المطلق من قال مولاه اذا مت فانت حر مطلق مدبر شول
كمسنه دركه مولاسي اكا خطاب ايدوب بن اولورسم سن حرسين ديه مطلق مدبر بو مقوله خطاب
ايله مخاطب اولان عبددر او انت حر عن دبر مني او يوم اموت او مع موتي او عند
موتي او في موتي او انت مدبر او قد دبرتك وياخود بندنصكره سن حرسين ديه
وياخود سن حرسين بن اولدوكم كون ديه وياخود سن حرسين بنم موتم ايله وياخود
بنم موتم قتنده وياخود بنم موتمده حرسين ديه وياخود سن مدبرسين وياخود تحقيقا
سني مدبر ايلدم ديه وان انت مت الى مائة سنة وياخود اكر بن يوز سنه يه دكين
اولورسم سن حرسين ديه وغلب موته فيها حال بوكه مولى سنك موتي يوز سنه دن
غالب اوله يعني سكسان ياشنده اوله مثلا بو قول صورتده مقيد اما معناده مطلقدر
زيرا موت مقرردر بو قول حسن بن زياددن ابو حنيفه دن روايتدر وفقيه ابو الليث
نوازلنده ذكر ايلمشدر كه اكر بر رجل عبدينه سن حرسين اكر بن يوز سنه يه دكين اولورسم
ديسه حال بوكه موتي غالب اوله يعني اختيار ادم اوله ابو يوسف ديركه اول
عبد مدبر مقيددر مولاسي اول عبدي بيع ايلمك جائزدر وحسن ابن زياد ديركه
عبد مدبر مطلقدر بيعي جائز دكلدر زيرا يوز سنه يه دكين تعيش ايلمك خود مولاسي
بيلور امدي بو تقديرجه ان مت فانت حر ديمش اولدي او اوصيت لك بنفسك
وبرقبتك او بثلث مالي وياخود سني كندو نفسنه وصيت ايلدم وياخود سني
كندو رقبته وصيت ايلدم وياخود ثلث مالمي سكا وصيت ايلدم ديسه مدبر اولور
لا يجوز اخراجه عن ملكه الا بالعتق مولينك ملكندن اول مدبرك اخراجي جائز اولمز
الا عتق ايله جائز اولور اما شافعي قاتنده بيعي وهبه سي جائزدر زيرا ذكر اولنان كلام

تعليق بالشرطدر وتعليق بالشرط ايسه بيع وهبه يي منع ايلماز سائر تعليقاتدن اولدوغي كبي
برم ايچون دليل نبي عليه السلامك يباع ولا يوهب ولا يورث وهو حر من الثلث قولي در بعيد
ويجوز استخدامه وكتابته وايجاره مدبرك استخدامي وكتابتي واجاره وير ملسي جائز اولور
والامة توطاء وتزوج جاريه مدبره وطئ اولنور يعني مولاسي وطئ ايدر وهنوز ملك
باقي اولمغله آخره تزويج الملك دخي جائزدر واذا مات سيده عتق من ثلث ماله يعني مدبرك
سيدي فوت اولسه مدبرك سيدك ثلث مالندن معتق اولور زيرا تدبير وصيت حكمنده در
ثلثدن معتبر اولور وان لم يخرج من الثلث فبحسابه اكر مدبر قيمتي ثلثدن چقماسه ثلث
مال حسابي ايله معتق اولور مثلا سيدك اوچ بيك اقچه سي قالسه وعبدك دخي
قيمتي التي بيك اقچه اولسه جمله سي طقوز بيك اقچه اولور ثلثي اوچ بيك اقچه اوليجق
عبدك نصفي معتق اولوب اوچ بيك اقچه باقي سنده سعي ايدر وان لم يترك غيره اكر
فوت اولان سيد مدبردن غيري برشي ترك ايلمسه ووارثلر تدبيري تجويز ايلمسه لر سعي في
ثلثيه عبد مدبر قيمتنك ثلثاندن سعي ايدر مثلا قيمتي التي بيك اقچه اولسه ايكي بيك اقچه سي
معتق اولوب درت بيك اقچه سنده سعي ايدر وان استغرقه دين المولي اكر مدبري مولي
سنك ديني مستغرق اولسه سعي في كل قيمته موتندن معتق اولور لكن كل قيمتنده سعي ايدر
ولو دبر احد الشريكين وضمن نصف شريكه ثم مات اكر شريكيندن بري حصه سني تدبير ايليه
وشريكينك نصف حصه سني ضامن اولسه وفوت اولسه عتق نصفه بالتدبير وسعي في نصفه
عبدك نصفي تدبير ايله معتق اولور ونصف قيمتنده عبد سعي ايدر ابو حنيفه قاتنده
خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر انلر قاتنده تدبير ايله كليسي معتق اولور زيرا بعضيسي
تدبير كليسي تدبيردر بو مسئله تجزي عتق مسئله سنك فرعيدر ابو حنيفه قاتنده عتق متجزي
اولور اما امامين قاتنده متجزي اولماز والمقيد من قال له ان مت من مرضي هذا او سفري
هذا او من مرض كذا او الي عشر سنين او الي مائة سنة مدبر مقيد شول كمسنه در كه

كه مولى سني اكادبسه كه اكربن شومرضدن اولورسم وياخود شو سفرمده اولورسم وياخود شو
مقوله مرضدن اولورسم وياخود اون سنه يه دكين اولورسم وياخود يوز سنه يه دكين
اولورسم ديسه واحتمل عدم موته فيها يوز سنه ده اولمامك احتمالي اولسه مثلا بو كلامي
قائل اوللان اون بش ياشنده اولسه فيجوز بيعه بو مقوله مدبر مقيدك بيعي جائز اولور
وهبه ورهني دخي جائز اولور زيرا بو ذكر اولنان صفتلرده موت البته واقع اولمسي
متيقن اولماغله في الحال سبب منعقد اولمدي ايچون معناسي سيثبت بين الثبوت والعدم
تردد ايچون منتفي اولسه سائر تعليقات كبي بو دخي معلق قالور بو تقديرجه تعليقات
قبل دخول الشرط بيعي منع ايلماز وان وجد الشرط عتق عتق المدبر اكر شرط بولنورسه
عبد مدبر مقيد معتق اولور مدبر مطلق عتقي كبي زيرا بو صفت اجزاء حيوانتندن
آخر جزندن متعين اولوب مدبر مطلقك حكمني اخذ ايلدي زيرا موته اضافت
دخي بولنوب وزوال تردد دخي متحقق اولدي باب الاستيلاد بو باب
استيلادك حكمي بيانندهدر استيلاد لغتده ولد طلبنه ديرلر شرعده مولى جاريه سندن
وطئ ايله ولد طلبنه ديرلر لا يثبت نسب ولد الامة من مولاها الا ان يدعيه جاريه نك
ولدينك نسبي مولاسندن ثابت اولمز الا مكر كه مولاسي اول ولدي دعوت ايليه
زيرا فراش امه ضعيف اولمغله بلا دعوت ولد ثابت اولماز وفراش ضعيف اولدوغي
اجلدن دركه جاريه ده عزل جائزدر اما ولد منكوحه بونك خلافنجهدر انك ولدي
نفي ايله منتفي اولميوب كندولره لعان واجب اولور زيرا منكوحه نك فراشي قويدر
واذا ثبت صارت ام ولد لا يجوز اخراجها عن ملكه الا بالعتق ايچون دعوت ايله
جاريه نك ولدنك نسبي ثابت اولسه اول جاريه امّ ولد اولور اول جاريه ي ملكندن
اخراج جائز دكلدر الا عتق ايله جائز اولور ماريه ابراهيمي طوغوردقده نبي عليه السلام
دن سؤال ايلديلر يا رسول الله ماريه ي اعتاق ايلمزميسين اعتقها ولدها ديو جواب

ویرمشلردر و برموضعده دخی من وطئ امة فولدت له فهی معتقة عن دبر منه قول شریفی
وارد اولمشدر وله وطئها واستخدامها واجارتها وتزوجها وکتابتها مولاسی ایچون جائزدر
اول جاریه‌یه وطئ و استخدام ایلمك و اجاریه ویرمك و تزوج ایلمك و کتابته کسمك زیراهنوز
اثر ملك باقیدر حقیقةً معتقه دکلدر ونعتق بعد موته من جمیع ماله ولا تسعی لدینه ام ولد
اولان جاریه مولی سینك موتندن صکره جمیع مالندن معتقه اولور و مولی سنك دینی
ایچون سعی ایلمز زیرا نبی علیه السلام دن ام ولد جمله مالندن معتقه اولور مولی سنك
دینی ایچون سعی ایلمدوکنه حدیث شریف وارد اولمشدر ویثبت نسب ولدها بعد ذلك
بلا دعوة ثابت اولور اولکی ولددن صکره ولد کتوررسه زیرا اولکی ولدی دعوت ایله
متعین اولورکه وطئ جاریه‌دن مقصود ولدی ایچون اولوب قضاء شهوت ایچون دکلدر
بو تقدیرجه ولد ایچون اولدوغی متحقق اولوب المولد للفراش حدیث شریفنه موافق
اولمش اولور وان نفاه انتفی اکر ولد اوله اعترافدن صکره ولد ثانیی نفی ایلسه ولدك نسبی
منتفی اولور و فراش اوچ نوعدر اولکیسی ضعیفدرکه جاریه‌نك فراشیدر دعوتسز ثابت
اولماز و ایکنجیسی متوسطدر اول دخی جاریه‌نك فراشیدر لکن اولکی ولد دعوت اولندقدن
صکره ولد ثانینك نسبی بلا دعوت ثابت اولور الا انبو قوروار درکه نفی ایله منتفی اولور
اوچنجیسی فراش قویدرکه فراش منکوحه‌در بلا دعوت ثابت اولور و نفی ایله منتفی اولیوب
لعان واجب اولور ولو استولدها بنکاح ثم ملکها فهی ام ولد له اکر بر کمسنه بر غیرك
جاریه‌سنی نکاح ایله استیلاد ایلسه اندن صکره اول جاریه‌یه مالك اولسه اول جاریه
اول کمسنه‌نك جاریه ام ولدی اولور وکذا لو استولدها بملك ثم استحقت ثم
ملکها اکر ملك یمین ایله جاریه‌یه استیلاد ایلسه اندن صکره جاریه مستحق چقسه بعده جاریه‌یه
مالك اولسه جاریه اول کمسنه‌نك ام ولدی اولور بخلاف ما لو استولدها بزنا ثم ملکها
اما زنادن استیلاد اندن صکره جاریه‌یه مالك اولان بونك خلافنجه‌در زیرا زنادن نسب

غیرك جاریه‌سنی

نسب ثابت اولماز ولو اسلمت ام ولد النصراني عرض الاسلام فان اسلم فهي له وان ابى
سعت في قيمتها وهي كالمكاتبة ولا ترق بعجزها اكر نصرانينك ام ولدي اسلامه كلسه
نصرانيه اسلام عرض اولنور اكر اسلامه كلورسه جاريه انك ايجوندر اكر اسلامدن ابا
ايدرسه قيد اولدوغي حالده تلث قيمتنده سعي ايدر وبو جاريه مكاتبه كبيدر مادامكه قيمتي
ادا اولميه معتقه اولماز لكن عجزي ايله رقيته عودت ايلمز اما امام زفر قاتنده في الحال
معتقه اولوب وسعي ايلمك جاريه نك اوزرينه دين اولور هدايه نك عتق بعض محلنده
مسطور در كه ام ولد مال متقوم اولمسنده اختلاف اولنوب امام اعظم قتنده
متقوم دكلدر لكن امامين قتنده مال متقوم در زيرا ام ولدك وطئ واجاره واستخدام
ايله منتفع اولمسي مال متقوم اولمسنه دلالت ايدر لكن بيع اولنماسي مال متقوم اولمسنه
مانع دكلدر مدبرده اولدوغي كبي كورمز ميسنكه ام ولد نصراني مسلمان اولسه اول جاريه نك
اوزرينه قناً تلث قيمتي ايجون سعايت وارد رمشايخك قولي اوزرينه بوايله اولمسي مولاسنك
موتندن صكره ام ولدك بيع وسعايتي اولمدوغي ايجوندر مدبر بونك خلافنجه در ابو حنيفه
ايجون دليل تقوم احراز ايله در وام ولد ايسه نسب ايجون محرزه در يوخسه مال متقوم
اولدوغي ايجون دكلدر وان مات عتقت بلا سعاية واكر مولاسي اولان ذمي فوت
اولسه بلا سعايت معتقه اولور زيرا ام ولدي در ولو ادعى ولد امة له فيها شريك
ثبت نسبه منه وصارت ام ولده وضمن نصف قيمتها ونصف عقرها لا قيمة ولدها
اكر بركمسنه مشتركه اولان جاريه نك ولدنه ادعا ايلسه يعني دعوت ايدوب ولد بندندر
ديسه ولدك نسبي دعوت ايدن كمسنه ده ثابت اولوب جاريه اول كمسنه نك نصف قيمتي
ونصف عقريني شريكينه ضامن اولور يوخسه ولدينك قيمتني ضامن اولماز حره ده عقر
مهر مثلدر كرك بكر اولسون كرك ثيبه اولسون جاريه ده قيمتنك عشريدر وان ادعياه
معاً ثبت منهما وهي ام ولدهما وعلى كل نصف عقرها وتقاصّا وورث من كل منهما ميراث

ابن ويرثان منه ميراث اب واحد اكر شريكينك ايكيسي معا ولدي دعوت ايلسه ايكيسندن دخي
نسب ثابت اولور وجاريه ايكيسنك دخي ام ولدي اولور ومهر بربرينك اوزرينه جاريه نك
نصف عقري لازم اولور وتقاص ايدرلر يعني سنك بكا وبن جكني بنم سندن الاجغم حساب
ايله ديمكدر واوغلان ايكي سيندن دخي براوغل ميراثنه وارث اولور وايكيسي اوغلاندن
بربابا ميراثنه وارث اولور حتى بويله بر واقعه قاضي شريح زماننده واقع اولوب قطعي
حكم اوليمامغله عمر رضي الله عنه حضرتلرينه مكتوب كوندروب مشترك جاريه نك
ولدني صاحبينك هر بري ولد بندندر ديو دعوت ايلمشلر در ديو استفتا ايلدكده
حضرت عمر رضي الله عنه قاضي شريحه بو يوزدن مكتوب يازديكه لبسا فلبس عليهما ولو
بنيا لتبين لهما وهو ابنهما يرثهما ويرثانه وهو للباقي منهما اي للولد يكون للاب
الباقي من الابوين اذا مات احدهما حتى يكون كل الميراث للاب الحي دون ان يكون
نصفه لورثة الاب الميت كلامي ايله ختم بيوردب وعمر رضي الله عنه بو كلامي تحرير و
تقرير بيوردقده اصحاب كرين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين دن قتي جوق كمسنه حاضر
اولوب بركمسنه بو كلامه تعرض بيورمشدر ومكتوب بو منوال اوزره قاضي شريحه واصل
اولدقده موجبنجه حكم ايلمشدر وان ادعى ولد امة مكاتبه فصدقه المكاتب ثبت نسبه
منه وعليه قيمته وعقرها بركمسنه اكر مكاتبنك جاريه سنك ولدنه ادعا ايلسه يعني
بندندر ديو دعوت ايلسه ومكاتب دخي مولاسني تصديق ايلسه وولدك نسبي
مولاسندن ثابت اولور وولدك قيمتي وجاريه نك عقري مولاسي اوزرينه لازم اولور
ولا تصير ام ولده اول جاريه مكاتبنك مولاسنك ام ولدي اولماز زيرا حقيقتده
اول جاريه مولاسنك ملكي دكلدر وان لم يصدقه لا يثبت النسب اكر مكاتب مولاسني
تصديق ايلمزايسه ولدك نسبي ثابت اولماز اما ابو يوسف ديركه ثبوت نسبده
مكاتبك تصديقنه احتياج يوقدر زيرا مولانك مكاتبنك جاريه سنده حتى اوغلنك

غلنك جاريه سندن اقويدر چونكه اوغلنك جاريه سنده بلا تصديق نسب ثابت اولمق
جاريه مكاتبه خود بطريق الاولى ثابت اولور بزم ايچون دليل بودركه بابا اوغلنك مالني
تمليك ايدرجكان احتياج اولسه اول اجلدن عقر و قيمت لازم كلميوب جاريه ام ولدي
اولور اما مولي ايچون مكاتبك مالني تمليك ايلمك يوقدر زيرا مولي عقد كتابت ايله كندو
نفسندن مكاتبي حجر ايدوب اجنبي يه الحاق ايلمشدر اول اجلدن ولدينك قيمتي و جاريه نك
عقري كندويه واجب اولور و جاريه ام ولد اولماز الا ان يدخل الولد في ملكه وقتا اما
الامكركه اوقاتدن بروقتده ولد كندو ملكنه داخل اوله اول وقت نسبي ثابت اولور

كتاب الايمان

بو كتاب ايمانك احكامي بياننده در يعني ايقاع ايمان بياننده در ايمان يمينك
جمعيدر و يمين لغتده قوتدر لرحق سبحانه وتعاليننك لاخذنا منه باليمين قول شريفي قوت
ايدوكنه دليلدر زيرا باليمين قول شريفني بالقوة ايله تفسير ايلمشدر و يمين شرعده برعقددركه
يمين ايدن كمسنه عزيمتي اول عقد ايله قوي ايدركرك فعل اوزرينه اولسون وكركسه ترك فعل
اوزرينه اولسون و يمينك شرطي حالف اولان كمسنه مكلف اولمقدر و سببي قصد ايلدوكي
شيئك تحقيقني اراده در و ركني شول لفظدركه انكله يمين منعقد اولور و حكمي بار اولمسي
واجب اولان محلده بار اولمقدر و قوتنده كفارت ايلمكدر اليمين تقوية احد طرفي الخبر
بالمقسم به يمين خبرك ايكي طرفنك برطرفني مقسم به ايله يعني اسم الله ايله تقويتدر يعني قوت
لندرمكدر و يمين دخي ايكي نوعدر بري حق سبحانه وتعاليننك اسم ذات و اسم صفات
ايله يمیندر و بري جناب رب العزتدن غيري ايله يميندر نوع اول كتاب و سنت ايله مشروعدر
نته كم حق سبحانه وتعاليننك تالله لاكيدن اصنامكم تالله تفتؤا تذكر يوسف تالله لقد
آثرك الله علينا قول شريفي ايله مشروعيتنه دليلدر و سنت ايله مشروع اولمسي نبي عليه السلام
لاغزون قريشا حديث شريفي ايله در و صحابه كرين رضوان الله عليهم اجمعين يمين ايدرلردي
والله دن غيري ايله دخي مشروعدر بو يمين ايسه جزاني شرطه تعليقدر مثلا ان دخلت

الدار فانت حرّ ویاخود فانت طالق ویاخود علی حج والعمرة دیمك كبی دخی بونلره مشابه اولان
شرط جزاء كبی و جزایی شرطه تعلیق وصفا یمین دكلدر لكن عند الفقها معنی یمین تسمیه سی یمین
بالله ایله حاصل اولان شیء بونكله حاصل اولدوغی ایچون در حتی بر كمسنه یمین ایلمامكه یمین ایلسه
بعده طلاقه ویاخود طلاق مثلوبه خلف ایلسه حانث اولور و یمین ایلمك كرچه كتاب وسنت
ایله مشروعدر لكن تقلیلی تكثیرندن اولیدر احتمالدر كه حق سبحانه وتعالینك اسم شریفنك
حرمتنی هتك ایلمك واقع اوله وبعضیلر قاتنده حق سبحانه وتعالیدن غیری ایله یمین مكروه در
دیو نبی علیه السلامك من كان حالفا فلیحلف بالله اولیدن واهل شرع قتنده یمینك اوچ
اسمی واردر قسم و یمین و حلف و عهد و میثاق و ایلاء وهی ثلث یمین اوچ نوعدر مصنف
بو محلده عدد ایمانی مراد ایلمدی زیرا ایمان اكثر من ان یحصی در بلكه مرادی یمین بالله در بر
یمین دركه برنده كفارت اولور و برنده كفارت اولماز و برنده الله دن رجا اولنور كه حالف
مؤاخذه اولنمیه غموس وهی حلفه علی امر ماض او حال كذبا وحكمها الاثم ولا كفارة فیها
الا التوبة نوع اول یمین غموسدر و یمین غموس فعل ماضی ویاخود حالا خالفك یمیندر
كذبی تعمد ایلدوكی حالده یعنی عمدا كذب ایدوب فعل ماضی اوزره والله فعلت كذا ویاخود
والله فعلت الان كذا دیو یمین ایلمكدر و یمین غموسك حكمی كناهدر زیرا نبی علیه السلام
من حلف كاذبا ادخله النار بیورمشلردر و برموضعده دخی الیمین الغموس تدع الدیار
بلاقع بیوردقلری محققدر و یمین غموسده كفارت یوقدر الا توبه واردر شافعی قتنده
یمین غموسده كفارت واردر زیرا كفارت هتك حرمة اسم الله ایدن نكسه نك كناهنی كیدرمك
ایچون مشروع اولمشدر بونده دخی كاذبا جناب رب العزتك اسم شریفنی استشهاد ایلدوكی
كناهی خود متحققدر یمین منعقده اولدوغی كبی بونده دخی كفارت لازم اولمسنه ذاهب اولمشلر
و بزم ایچون دلیل بودر كه یمین غموس كبیرهٔ محضه در زیرا نبی علیه السلام خمس من الكبائر لا كفارة
فیهن بیوردقده غموس دخی بشدن عد بیورمشلردر امدی هر نسنه كه كبیرهٔ محضه اوله كفارت

كفارت ایچون مناط اولمازدر زیرا كفارت عبادتدر زیرا صوم ایله دخی كفارت اولور اگر
عبادت اولماسه صوم ایله كفارت جائز اولمازدی و نبی علیه السلامك خمس من الكبائر
بیوردقلری بری اشراك بالله در و عقوق والدین و قتل نفس و یمین غموس و قطع صلهٔ
رحم ولغو وهی حلفه علی امر ماض یظنه كما قال وهو بخلافه وحكمها رجاء العفو
نوع ثانی یمین لغودر و یمین لغو خالفك فعل ماضی اوزرینه یمینی دركه اول فعلی كندو
دیدوكی گبی ظن ایدر حال بوكه اول فعل یمین ایلدوكی شیئك خلافیدر و انك حكمی
رجا اولنور كه عفو اوله مثلا بر كمسنه والله فعلت كذا اویاخود والله ما فعلت كذا
ویاخود جاء زید دیوب كندونك ظنی بویله اولسه لكن ظن ایلدوكنك خلافی اولسه
بو مقوله یمین ایچون مؤاخذه اولنمامق رجا اولنور حق سبحانه و تعالینك لا یؤاخذكم
الله باللغو فی ایمانكم قول شریفی مؤاخذه اولنمامغه دلیلدر اگر سؤال اولنورسه كه یمین
لغوده مؤاخذه اولنمامق خود نص ایله ثابتدر نفی مؤاخذه رجایه تعلیقك معناسی
ندر بز دیرزكه مذكور اولان یمین لغو ایچون مؤاخذه ده شك یوقدر لكن شك لغوك
تفسیرنده در زیرا لغو ایچون بعض اقوال وارد در بخاری حضرتلری حق سبحانه و تعالی
نك لا یؤاخذكم باللغو فی ایمانكم قول شریفنی عائشه رضی الله عنهادن روایت ایدوب
بو كلامده یمین لغو حین تكلمده انسانك لا والله و بلی والله قولیدر و بو روایت ابو حنیفه
حضرتلرینك در امام محمد و امام شافعی حضرتلری بویوردیلر كه یمین لغو اولدر كه حرام
شیء اوزرینه یمین ایلمكدر و اول حرام شیء ترك ایلمك ایله حق سبحانه و تعالی اول كمسنه یی مؤاخذه
ایلماز بعجی حسن دن روایتدر كه یمین لغوده خالف شول كمسنه دركه بر شیء اوزرینه یمین ایلیه
صكره نسیان واقع اوله كرك فعلنده كرك تركنده بو مقوله یمین لغو در حق سبحانه و تعالی
مؤاخذه ایلماز زیرا یمین لغوده عدم مؤاخذه منصوص علیه در انده شك یوقدر ایچون لغوك
لغوك تفسیرنده واقع اولمشدر منعقدة وهی حلفه علی فعل او ترك فی المستقبل وحكمها وجوب

الكفارت ان حنث بيمينك اوجنجي نوعي يمين منعقددر ويمين منعقده مستقبلده يعني كلجكده
بر فعلك اوزرينه وياخود ترك فعل اوزرينه خالفك خافيدر وبو يمينك حكمي اكر حانث
اولورسه وجوب كفارتدر وحق سبحانه وتعالينك ولكن يؤاخذكم بما عقدتم الايمان قول
شريفي ايله مراد مستقبلده يمين اولدوغنه واحفظوا ايمانكم نص شريفي دلالت ايدر وحفظ
يمين تصور اولنماز الا مستقبلده اولور وبما عقدتم الايمان قول شريفنده اولان عقد بر
كلامي بر كلامه بر وجهله ارتباطدر ايكيسنه بر حكم متعلق اوله بو تقديرجه سائر عقود شرعيه
كبي عقد شرعي اولور وانونصكره بر غيري موضعنده دخي ولا تنقضوا الايمان بعد توكيدها
نص شريفنده واقع اولان نص موضع عقدده اولور بو نص ايسه مستقبلدن غيريده
تصوريري ممكن دكلدر ومنها ما يجب فيه البر كفعل الفرايض وترك المعاصي يمين
منعقدده نك اقسامندن بعضدر شول شيء كه انده بار اولمق واجب اولور فرايضي
اشلمك ومعاصي يجي ترك ايلمك كبي مثلا والله لاصلين ظهر اليوم وترك معاصيه
مثال والله لا اشرب الخمر ديسه وبو يمين صلاتي ادا ايدوب خمري شرب ايتموب بار
اولمقدر ومنها ما يجب فيه الحنث كفعل المعاصي وترك الواجبات يمين منعقده نك
اقسامندن بعضدر شول شيء كه انده حانث اولمق واجب اولور فعل ماضي وترك
واجبات كبي مثلا بر كمسنه والله لاشربن الخمر اليوم ديسه وياخود لا اصلي ظهر اليوم ديسه
اول كمسنه يه واجب اولور كه شربي ترك ونمازي ادا ايدوب وكفارت ايليه زيرا نبي عليه
السلامك من حلف ان يطيع الله فليطعه ومن حلف ان يعصيه فلا يعصيه حديث شريفي
بوكا دالدر ومنها ما يفضل فيه الحنث كهجران المسلم ونحوه يمين منعقده اقسامندن
بعضدر شول شيء كه اول شيءده حنث بر اوزرينه تفضيل اولنور هجران مسلم كبي واكا بكزر
شيء كبي مثلا بر كمسنه فلان كمسنه ايله سويلشميوب سلام ويرميوب وبرمييم ديو يمين ايلسه
اول كمسنه بار اولمقدن حانث اولمق افضلدر وحانث اولدقدنصكره كفارة ايلسون زيرا

زيرا نبي عليه السلامك من خلف على يمين ورأى غيرها خيراً منها فليأت بالتي هي خير وليكفر
عن يمينه حديث شريفي بو كلامه دليلدر وما عدا ذلك يفصل فيه البر حفظاً لليمين ذلك
دن ماعدا يعني فعلي جائز اولميان غير يسندن يميني حفظ ايچون بارا ولمق تفصيل
اولنور زيرا حق سبحانه وتعاليننك واحفظوا ايمانكم قول شريفي امردر امر ايسه
وجوب ايچوندر امدي انسانه ايماننى حفظ ايلمك واجبدر ولا فرق في وجوب
الكفارة بين العامد والناسي وجوب كفارتده عامد وناسي بيننده فرق يوقدر
كتاب دررك متننده ولو كان مكروهاً او ناسياً تحريرا ولنذقده صكره شرحنده ايچ
محصناً ايله تفسير ايليوب مثلا بر كمسنه بكا صو كتورك ديمك مرادي ايكن والله لا اشرب
الماء دبو سويلمش اولدي ومولانا واني ناسي مخيطي ايله تفسير ايلمك بينلرنده فرق
اولمدوغني مشعردر لكن ممكندر كه نسيان ايله خطا بيننده فرق اوله مثلا بر كمسنه نك
قلبي يمين اتمامك اوزره عازم ايكن لساننه يمين جاري اولسه اكا خطا دينلور واكر
تركنه عازم اولميوب قلبي ذاهب ايكن لساننه يمين جاري اولسه اكا نسيان دنيلور فرق
بو يلجه اولمق ممكندر اكر دنيلورسه كه يمين بر عقد درعين ايدن كمسنه انكله فعل وياخود
ترك فعل اوزرينه تقويت ايدر بو تقديرجه افعال اختياريه دندر ناسي قاصد كبيدر
ديمك نه كيفيت ايله دركه بردير زكه قياس بودر لكن نص ايله قياس ترك اولنمشدر
والمكره في الحلف او الحنث ووجوب كفارتده مكروه وغير مكروه بيننده خلفده
وياخود حنثده فرق يوقدر زيرا نبي عليه السلام ثلث جدهن جدٌ وهزلهن جدٌ
بيورمشلردر ثلثدن مراد بري نكاح وبري طلاق وبري يميندر وبو محله مناسب
بر قاعده دركه مثلا بر كمسنه محلوفٌ عليهي مكروهاً وياخود ناسياً اشلسه برابردر
زيرا فعل حقيقي اكراه ايله متغير اولماز امدي فعل حقيقي اكراه ايله متغير اولمدوغي كبي
احلدن بر كمسنه بر فعلي اشلمامكه يمين ايلسه بعده خالف اولان كمسنه معمىٌ عليه وياخود

مجنون اولسه بو حالده ایکن اول فعلی اشلسه حانث اولور زیرا شرط محلوف علیه اولان
فعل ایدی حقیقة بونلرده دخی بولنمشدر اگرچه حکمت رفع ذنب ایسه ده لکن حکم دلیلی
اوزرینه دایردرکه اول فعلدر یوخسه حقیقت ذنب اوزرینه دایر دکلدر زیرا اصولیون الحکمة
نراعی فی الجنس لا فی فرد مضمونی اوزره بر قاعده بسط ایلمشدر بو تقدیرجه محلوف علیه
هر کمدن صادر اولدیسه حانث اولورسه حانث اولور وهی عتق رقبة کفارت یمین عتق
رقبه در یعنی بر قول ازاد ایلمکدر وازاد اولان قول مسلم وکافر وصغیر وکبیر وذکر وانثی دن
قنقسی اولورسه جائزدر اما اعمی ومقطوع الرجلین اولان قول جائز دکلدر او اطعام
عشرة مساکین کما فی عتق الظهار واطعامه ویاخود اون مسکینه اطعامدر عتق ظهارده
واطعامنده اولدوغی کبی وکلمهٔ او تخییر ایچوندر بونده واجب اولان اوچ شیئک بریدر
او کسوتهن ویاخود اون مسکینک کسوه سیدر کل واحد ثوبا یستر عامة بدنه هو الصحیح اون
مسکینک هر برسی ایچون بر ثوب لازمدر اویله ثوب که بدننک جمله سنی ستر ایلیه صحیح اولان
دخی بودر فلا یجزی السراویل ثوب ما یستر عامة بدنه اولمیجق هر برینه سراویل ویرلسه
کفارت ایچون کفایت ایلمز زیرا عرفا دون کیان ادمه عریان تسمیه اولنور فان عجز عن احدها
عند الاداء صام ثلثة ایام متتابعات اگر اعتاق واطعام واکسادن برینی اداده عاجز
اولسه اوچ کون متتابعا صائم اولور ولا یجوز التکفیر قبل الحنث کفارت جائز اولماز
ولا کفارت فی حلف کافر وان حنث مسلما کافرک یمیننده کفارت یوقدر اگر مسلم اولدیغی
حالده حانث اولورسه ده زیرا حق سبحانه وتعالینک فقاتلوا ائمة الکفر انهم لا ایمان لهم
قول شریفی کفره نک عدم ایماننه برهاندر زیرا انعقاد یمین جناب رب العزتی تعظیمدر
کافر ایسه کفر ایله الهی تعظیم ایدیجی دکلدر ویمینه دخی اهل دکلدر زیرا کفارت عبادتدر
ولا تصح یمین الصبی والمجنون والنائم صبی ومجنون ونائمک یمینی صحیح دکلدر فصل
حروف القسم الواو والباء والتاء حروف قسم واو وبا وتادر زیرا بونلرک هر برے

بري ايمانن معهود در وقرآن عظيم الشانده مذكوردر و قسمده اصل بادر زيرا مظهر ومضمر
داخل اولور بالله وبك لافعلن دينلور واو ايسه بادن بدلدر انجق مظهره داخل اولور والله لافعلن
دينلور بوخسه وك دينلمز وتا ايسه واودن بدلدر بوبله اولدوغچي اجلدن اسم واحددن غيريسه
داخل اولماز تالله لافعلن تربت الكعبة دينلمز وقد تضمر كالله افعله ازا اولور حروف قسم اضمار
اولنور الله افعله دينلور ايجاز ايجون حروف قسمي حذف ايلمك عربك عادتيدر دينلديكه
بو اختيار اهل بصره در منصوب اوقنمق كرك در حرف حافظ نزع اولندوغنه دلالت
ايلسون ايجون ودينلديكه اهل كوفه نك اختياريدر مكسور اوقنمق كركدر محذوفه دلالت
ايلسون ايجون واليمين بالله او باسم من اسمائه كالرحمن والرحيم والحق يمين اللهك اسم
شريفيله در ويا خود حق سبحانه وتعالينك اسماسندن بر اسم شريفيله در الرحمن والرحيم
والحق كبي ولا يفتقر الى نية يمين نيته محتاج اولمياز الا فيما يسمى به غيره الا اشو اسمه
محتاج اولور كه اول اسم ايله الله دن غيريسي دخي تسميه اولنه كالحكيم والعليم حكيم عليم
اسملري كبي بو اسملرده اكر الله تعالي مراد ايدرسه يمين اولور اكر غيري مراد ايدرسه
يمين اولماز او بصفة من صفاته يحلف بها عرفا كعزة الله وجلاله وكبريائه وعظمته وقدرته
ويا خود يمين حق سبحانه وتعالينك صفاتندن بر صفتي ايله در اوبله صفتكه عرفا انكله
يمين اولنور عزة الله وجلال الله وكبرياء الله وعظمة الله وقدرة الله كبي وبعض مشايخ
ديمشلركه صفات ذات ايله خلف يمين در مثلا قدرت وعزت كبي وصفات فعل ايله
خلف يمين دكلدر مثلا رحمت وغضب كبي اما صحيح اولان الايمان مبنية على العرف
مضموني در لا بغير الله كالقرآن والنبي والكعبة اللهدن غيرينك اسميله يمين اولماز
قرآن عظيم الشان ونبي عليه السلام وكعبهٔ مكرمه اسملري كبي زيرا مالك موطاده
نافعدن روايت ايلمشدركه نبي عليه السلام عمر رضي الله عنه بر محلده ملاقي اولديكه اولدخي
بر قاچ آدم ايله سويلشورلردي وانلر بابالرينك اسملري ايله خلف ايدرلردي نبي عليه

السّلام انلره خطاب ايدوب ان الله ينهاكم ان تحلفوا بآبائكم فمن كان حالفاً فليحلف بالله
وليصمت بيورمشلردركه حاشا اگر انا بريء من النبي والقرآن ديسه يمين اولور زيرا بونلردن
تبري كفردر عياذاً بالله ولا بصفة لا يحلف بها عرفا كرحمة الله وعلمه ورضائه
وغضبه وسخطه وعذابه دخي شول صفتلر ايله يمين اولماز كه عرفا اول صفتلر ايله حلف
اولنماز رحمة الله وعلم الله ورضاء الله وغضب الله وسخط الله وعذاب الله كبي زيرا
بو صفات ايله يمين متعارف دكلدر وقوله لعمر الله يمين خالفك يمين‌در زيرا عمر الله بقاء الله
ديمكدر بقا ايسه صفات الله‌دندر تقديري لعمر الله قسمي‌در معناسي احلف ببقاء الله و
دوامه ديمكدر زيرا بقا صفات ذاتدر وكذا وايم الله وايم الله دخي لعمر الله كبي يميندر
معناسي ايمن الله ديمكدر ايمن جمع يمين‌در كثرت واستعمالدن نون ساقط اولدي اهل
كوفه قتنده وبصريون قتنده اوون قسمندندر ومعناسي والله ديمكدر وسوكندم بخداي حورم
بخداي معناسي احلف الان بالله ديمكدر بو دخي يمين‌در زيرا حال ايچون در اما اگر
بي لفظي اولميوب سوكند مي خورم بخداي ديسه يمين اولماز وكذا قوله وعهد الله وميثاقه
خالفك عهد الله وميثاقه قولي دخي يمين‌در زيرا حق سبحانه وتعالى وأوفوا بعهد الله
بيورمشدر وميثاق دخي عهددن عبارتدر واقسم واحلف واشهد وان لم يقل بالله اقسم
واحلف واشهد لفظلري دخي يمين‌در اگر بالله لفظ شريفني ديمز ايسه ده زيرا بو الفاظ يمينلر
مستعمل‌در وكذا علي نذر او يمين او عهد وان لم يضف الى الله وبونلر يمين‌در بر كمسنه ان فعلت
كذا فعلي نذر ديسه ويا خود ان فعلت كذا فعلي يمين ويا خود فعلي عهد ديسه اگر نذر ويمين
وعهدي الله‌يه مضاف قلمز ايسه ده بونلر يمين‌در زيرا نبي عليه السّلامك من نذر نذرا ولم يقسم
فعليه كفارة يمين قول شريفي يمين ايدوكنه حجتدر وكذا قوله ان فعل كذا فهو كافر او يهودي
او نصراني او بريء من الله وبونلر خالفك اگر شويله اشلرسه كافر اولسون ويا خود يهودي اولسون
ويا خود نصراني اولسون ويا خود الله‌دن بريدر قولي يمين‌در ولا يصير كافرا بالحنث فيها سواء

سواء علق بماض او مستقبل ان كان نعلم انه يمين خالف اولان كسنه حنث ايله هو كافر او
نصراني او بری من الله قولنده كافر اولمز كرك بو قولی ماضیه تعلیق ایلسون و یاخود مستقبله
تعلیق ایلسون برابردر اكر خالف اول قولی یمین ایدوكنی بیلورسه وان كان عنده انه یكفر بصیره
به كافر اكر خالفك قتنده اول یمین ایله كافر اولمق اعتقادی اولورسه بو مقوله یمین ایله كافر اولور
كفره رضاویروب اول فعلك اوزرینه اقدام ایلدوكی ایچون وقوله ان فعله فعلیه غضب الله
او سخطه او لعنته او هو زان او هو سارق او هو شارب خمر او اكل الربا لیس یمین خالفك
ان فعله فعلیه غضب الله وسائر ذكر اولنان الفاظ ایله اولان قولی یمین دكلدر زیرا
غضب الله وسخط الله ولعنة الله قولی كندونك اوزرینه دعاء علیه در شرطه تعلیق
ایلماز زیرا عینده متعارف دكلدر وهو زان او سارق او شارب خمر او اكل الربا بونلر
دخی یمینده متعارف دكلدر وكذا قوله حقا خالفك حقا قولی دخی یمین دكلدر
زیرا حقا لفظی منكردر بونكله وعدك تحقیقی مراد اولنور او وحق الله و یاخود حق الله
قولیده دخی یمین دكلدر ابو حنیفه وامام محمد قتنده زیرا انجان لفظ حق اللهه مضاف قلنسه
طاعة الله مراد اولنور خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر زیرا حق صفات الله
دندر اول كسنه والله الحق دیمش اولدی بونكله یمین متعارفدر بودخی یمین اولور زیرا الف ولام
ایله والحق دیسه بالاتفاق یمین اولور وكذا قوله سوكند خورم بخدای یا بطلاق زن فارسی
ایله خالفك سوكند خورم بخدای یاخود سوكند خورم بطلاق زن قولیده دخی یمین دكلدر
زیرا بونلر ایله یمین متعارف دكلدر ومن حرم ملكه لا یحرم بر كسنه ملكنی كندویه حرام ایلسه
مثلا حرمة علی ثوبی هذا او طعامی هذا دیسه حرام اولماز وان استباحه او شیئا منه اكر
اول كسنه كندویه حرام ایلدوكی شیئی مباح قلسه اول كیمكله وطعامی یكله و یاخود اول
بر شیئك مباحلقن طلب ایلسه فعلیه الكفارة باقدامه اول كسنه نك اوزرینه كفارت لازم در
كندو نفسی اوزرینه حرام ایلدوكی شیئه اقدام ایلدوكی سببیله ولا یحرم قولی حراما لعینه اولمز

قوله كل حل علي حرام يحمل علي الطعام والشراب خالفك هر حلال بنم اوزريمه حرام اولسون
قوليله طعام وشراب اوزرينه حمل اولنور الا انكه بونلردن غيريه نيت ايليه والفتوى
انه تطلق امرأته بلا نية فتوى بونك اوزرينه در كه اول كمسنه نك خاتوني بلا نيت مطلقه
اولور زيرا في زماننا عرفا بو الفاظ مستعملدر ومثله قوله حلال بروي حرام وقوله هرچه
بدست راست كيرم بروي حرام خالفك حلال بروي حرام قولي وهرنه كه صاغ المله
دوتم بروي حرام قوليله دخي مقدم بجن مسئله كبيدر فتوى بونك اوزرينه دركه بلا نيت
طلاق واقع اوله زيرا غلبهٔ استعمال بونك اوزرينه در اما هرچه بدست چپ كيرم بروي
حرام ديسه نيتسز طلاق واقع اولماز زيرا بو كلام عرفا استعمال اولنماز ومن نذر نذرا
مطلقا او معلقا بشرط يريد كونه كان قدم غايبي ووجد لزمه الوفاء بر كمسنه نذر مطلق ايله
نذر ايلسه لله علي صوم شهر كبي وياخود اراده ايلدوكي بر شرطه تعليق ايلسه ان قدم غايبي
فعلي كذا كبي وشرط دخي بولنسه ايكي صورتده دخي اول نذرك وفاسي نادره لازم اولور
زيرا نبي عليه السلام من نذر وسمي فعليه الوفاء بما سمي ومن نذر ولم يسم فعليه كفارة يمين
بيورمشلردر ولو علقه بشرط لا يريده كان زنيت اكر نذرا يدن كمسنه نذرني اراده ايلدوكي
شرط تعليق ايلسه ان زنيت فعلي صوم شهر كلامي كبي خير بين الوفاء والتكفير هو الصحيح
كفارت ايله وفا بيننده مخير اولور صحيح اولان دخي بودر وفتوي دخي بونك اوزرينه در
ومن وصل بحلفه ان شاء الله فلا حنث عليه بر كمسنه ان شاء الله لفظني حلفنه وصل
خالفك اوزرينه حنث يوقدر زيرا نبي عليه السلام من حلف علي يمين فقال ان شاء الله فلا
حنث عليه بيورمشلردر باب اليمين في الدخول والخروج والاتيان والسكنى
وغير ذلك بو باب دخول وخروج واتيان وسكنى وبونلردن غيري الفاظك اوزرينه
يمينك احكامي بياننده در معلوم اوله كه ايمانده اصل عرف اوزرينه مبني اولمقدر حقيقت
لغويه اوزرينه دكلدر امام شافعي قاتنده حقيقت لغويه اوزرينه در ومالك استعمال

استعمال قرآن شریف اوزره اولمسنه ذاهب اولمشلردر واحمد ابن حنبل مطلق نیت اوزرینه
اولمسنه ذاهب اولمشلردر بنم فاتمزده ایجون عرف اوزرینه مبنیدر مثلا برکمسنه سراج ایله
استضاء ایلمیه یم وبساط اوزرینه اوتورمیه یم دیو یمین ایلسه وکونشدن استضا ایلسه ویر
یوزنده اوتورسه حانث اولماز اگر قرآن عظیم الشانده شمسه سراج وارضه بساط تسمیه
اولنمش ایسه ده یینه حانث اولماز ومن حلف لا یدخل بیتا فدخل الکعبة او المسجد
او البیعة او الکنیسة لا یحنث برکمسنه بیته داخل اولمیایم دیو حلف ایلسه وکعبیه داخل
اولسه ویاخود مسجده داخل اولسه ویاخود بیعه که معبد نصاریدر اکا داخل اولسه ویاخود
ویاخود کنیسه که معبد یهود دیر اکا داخل اولسه حانث اولماز زیرا بونلر بیتوتت ایچون
بنا اولنمامشلردر وبعضیلر بیعه معبد یهودی وکنیسه معبد نصاریدر دیمشلردر
وکذا لو دخل دهلیزا ویینه حانث اولور اولماز اگر دهلیزه داخل اولورسه ودهلیز قپو
قپانزقدن خارج قلانده اگر قپو قپانزقده داخلده قلورسه اکا دخول ایله حانث اولور
او ظلة باب دار ویاخود باب دارك ظله سنه داخل اولسه یینه حانث اولماز ظله ظاقك
همیله قپو اوننده اولان کولکه لکدر ان کان لو غلق یبقی خارجا والا حنث کما لو دخل صفة
اگر قپو قپانزقده خارج قلورسه حانث اولماز اگر خارج قلمز ایسه حانث اولور مثلا صفه یه
داخل اولورسه حانث اولدوغی گبی زیرا صفه بیتوتت ایچوندر وقیل لا یحنث فی الصفة
ایضا ودنیلدیکه صفه ده حانث اولماز دهلیز وظله ده اولمدوغی گبی وفی لا یدخل
دارا فدخل دارا خربة لا یحنث حالفك لا یدخل دارا قولنده دار خربه یه داخل اولسه
یمیننده حانث اولماز ولو قال هذه الدار فدخلها خربة صحراء او بنیت دارا اخری
حنث اگر حالفك شو داره داخل اولمیایم دیو یمین ایلسه واشارت ایلدوکی دار
خراب وصحرا اولدوغی حالده اول دارك عرصه سنه داخل اولسه ویاخود اشارت
ایلدوکی دار منهدم اولوب بر آخر دار بنا اولنسه وبنا اولنان داره داخل اولسه حانث

اولور زيرا الوصف في الحاضر لغو وفي الغايب معتبر قولي بين الاصوليين مشهوردر وعند
العرب دار اسم ارضه در وخالف اولان كمسنه هذه الدار ديو يمين ايلدكن كويا كه شو عرصه يه
داخل اولميايم ديو يمين ايلمش اولدي بو تقديرجه دارلق وصفي اسم اشارت ايله اولان
يمينده لغو در كرك دار اولسون كرك بوزلوب خراب اولسون عرصه سنه داخل اولدقده
حانث اولور وكذا لو وقف على سطحها حالف اكر خلف ايلدوكي دارك اوزرينه چيقوب
دورسه يينه حانث اولور زيرا سطوح دار دن در حتى معتكف اولان كمسنه مسجدك سطحنه
صعود ايلسه اعتكاف فاسد اولماز وقيل لا يحنث به في عرفنا دينلمشدر كه سطوحه چقمغله
بزم عرفمزده حانث اولماز بو كلامك قائلي فقيه ابو الليث در ولو دخل طاق بابها او
دهليزها ان كان لو اغلق يبقى خارجا لا يحنث والا حنث اكر خالف خلف ايلدوكي دارك
قپوسنك طاقنه داخل اولسه وياخود دهليزنه داخل اولسه اكر قپو قپاندقده خارج
قلورسه دخوليله حانث اولماز واكر قپو قپاندقده خارج قلمز ايسه دخوليله حانث اولور
ولو جعلت مسجدا او حماما او بستانا او بيتا بعد ما خربت فدخلها لا يحنث اكر اول
دار مسجد وياخود حمام وياخود بستان وياخود خراب اولدقدنصكره بيت اولسه
واكا داخل اولسه حانث اولماز وكذا لو دخل بعد انهدام الحمام واشباهه اكر حمام
وبوكا مشابه اولانلر منهدم اولدقدنصكره داخل اولسه يينه حانث اولماز وفي لا يدخل
هذا البيت فدخله بعد ما انهدم وصار صحراء وبعد ما بني بيتا آخر لا يحنث بخلاف ما
لو سقط السقف وبقي الجدران خالف سو بيته داخل اولميايم ديو يمين ايلسه اول
بيت منهدم اولوب صحرا اولدقدنصكره وياخود بر غيري بيت بنا اولندقدنصكره داخل
اولسه حانث اولماز اما بيتك سقفي ساقط اولوب ديوارلري باقي قلسه بونك خلافنجه[ذر]
وهذه الدار قولنك حكمي هذا البيت حكمنك خلافيدر زيرا عرصه يه دخي دار دينلور
اما بيت دينلمز وفي لا يدخل هذه الدار وهو فيها لا يحنث ما لم يخرج ثم يدخل
بر كمسنه شو داره داخل اولميايم ديو يمين ايلسه حالبوكه كندوسي دارك ايچنده اولسه مادام

مادام کە داردن چیقوب ینە عین ایلدوکی دارە داخل اولمیە حانث اولماز ولا یدخل
غایب صیغەسیدر لکن فقهانك دأبندندر کە نفس متکلم صیغەسیلە ادا ایدەجك
محلدە غایب صیغەسیلە ادا ایدرلر وفی لا یلبس هذا الثوب وهو لابسە ولا یرکب هذه
الدابة وهو راکبها او لا یسکن هذه الدار وهو ساکنها ان اخذ فی النزع والنزول
والنقلة من غیر لبث لا یحنث والا حنث وبرکسنە ثوبی کیمەیم دیو یمین ایلسە حال
بوکە انی کیمش اولە وشو دابەیە رکب اولمیام دیو عین ایلسە حال بوکە دابە اوزرندە
اولسە ویاخود شو داردە ساکن اولمیایم دیو یمین ایلسە حال بوکە ایچندە ساکن اولسە اکر
اول کسە یمیننی صکرە ثوبی نزعە ودابەدن نزولە وداردن نقلە بلا توقف شروع ایلسە
حانث اولماز اکر توقف ایدوب بر ساعت اکلنورسە حانث اولور ثم فی لا یسکن هذا البیت
او هذا الدار لا بد من خروجه بجمیع اهله ومتاعه حتی لو بقی وتد حنث اندن صکرە شو بیتدە
ویاخود شو داردە ساکن اولمیایم دیو یمین ایلسە اول کسنەنك جمیع اهل ومتاعی ایلە خروجی
لازمدر حتی بر اکثری باقی قلورسە حانث اولور ابو حنیفە قاتندە محیط ووجیزدە مسطوردر کە
شیء یسیر ترك ایلسە حانث اولور مکر کە شیء عد اولنمین اکسرە وسپورکە کبی شیء ترك ایلیە وعند
ابی یوسف یعتبر نقل الاکثر ابو یوسف قاتندە متاعك اکثرینی نقل معتبر اولور زیرا اکثر کل
مقامنە اقامت اولنور کذا فی الکافی وفتوی دخی بونك اوزرینەدر وعند محمد نقل ما تقوم
بە کدخدائیتە وهو الاحسن والارفق امام محمد قاتندە او کفایت ایدن شیئك نقلی
اعتبار اولنور وناسە احسن وارفق اولان دخی بودر ثم لا بد من نقلە الی منزل آخر
حتی لا یبرء بنقلتە الی السکة او المسجد اندن صکرە متاعنی منزل آخرە نقلدن لازمدر
حتی متاعنی صوقاغە ویاخود مسجدە نقل ایلسە بار اولماز منزل آخرە نقلی لازمدر وکذا
فی لا یسکن هذه المحلة شول محلەدە ساکن اولمیایم دیو یمین ایلسە ابو حنیفە قاتندە جملە اهل
ومتاعی ایلە خروجی لازمدر وابو یوسف قتندە متاعنك اکثرینی نقل اعتبار اولنور لما

بمجرد قاتنده اوه کفایت ایده جك شیئك نقلی اعتبار اولنور وفي لایسكن هذه البلدة
او القرية فبرّ بخروجه وترك اهله ومتاعه فيها وشو شهرده ویاخود قریه ده ساكن اولميايم
دیو یمین ایلسه اول كمسنه اهل ومتاعنی اول شهرده ویاخود قریه ده ترك ایدوب كندنك خروجيله
بار اولور وفي لايخرج فامر من حمله واخرجه حنث حالف محله دن ویاخود قریه دن وبلده دن
چقمايم دیو یمین ایلسه وبر كمسنه یه كندويي كتورب اخراج ایلمك ایله امر ایلسه ومامور اولان
كمسنه دخی كتورب اخراج ایلسه حانث اولور ولو حمل واخرج بلا امره مكرها او راضيا لايحنث
خالفك امري اولمدن مكرها حمل اولنوب اخراج اولنسه وياخود امري اولمدن رضاسيله
اخراج اولنسه وياخود امري اولمدن رضاسيله اخراج اولنسه حانث اولماز يعني كندويي
اخراج ايلمك استدكلرنده تردد ايلميوب راضي اولسه ديمكدر زيرا انتقال امر ايله در نه
بمجرد رضا ايله دكلدر ومثله لايدخل لايدخل لفظی ایله اولان یمین دخی لایخرج مثللودر
وفي لايخرج الا الى جنازة فخرج اليها ثم اتى حاجة اخرى لايحنث خالفك لايخرج الا
الى جنازة لفظی ایله اولان یمین ده جنازه يه خروج ايلسه اندنصكره غيري حاجته كتسه
حانث اولماز زيرا ابتداء موجود اولان خروج مستثنی اولان خروجدنصكره آخر
مصلحته كتدوكي حقيقت خروج دكلدر وفي لايخرج الى مكة فخرج يريدها ثم رجع حنث
ولايخرج الى مكة لفظی ایله اولان یمینده یعنی مكه يه چقميايم ديو يمين ايلسه ومكه اراده
ايدوب خروج ايلسه وخروجدنصكره بينه اوبنه رجوع ايلسه زيرا ابتداء قصد مكه ايله
خروج بولنمش اولدي وفي لاياتيها لايحنث مالم يدخلها لاياتيها يعني مكه يه وارميايم
ديو اولان يمينده مادامكه مكه يه داخل اولميه اوندن خروج ايله حانث اولماز زيرا اتيان
وصولدن عبارتدر خروج ايله حنث لازم كلمز والذهاب كالخروج في الاصح لفظ ذهاب
اصح روايتده خروج كبيدر مثلا بر كمسنه لاتذهب الى مكة ديو يمين ايلسه لفظ ذهاب
احكامده خروج كبيدر حاصل كلام بو مقامده اوج مسئله واردر بري خروج وبري

وبري اتيان وبري ذهابدر مثلا بركمسنه مكه يه كتميايم ديو يمين ايلسه مجرد قصد مكه ايدوب
شهردن انفصال ايله حانث اولور كرك واصل اولسون كرك واصل اولمسون زيرا خروج انفصال
دن عبارتدر بوخسه وصولدن عبارت دكلدرنته كم حق سبحانه وتعاليتك ومن يخرج من بيته
مهاجرا الى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره على الله قول شريفنده ثم يدركه الموت
دن مراد قبل الوصول ايدوكي محققدر وبركمسنه مكه يه وارميايم ديو يمين ايلسه مادام مكه داخل
مكه اولميه حانث اولماز اتيان وصولدن عبارتدرنته كم حق سبحانه وتعاليتك فأتياه فقولا له
قولا لينا قول شريفي اتيان وصول ايدوكنه دالدر وبركمسنه لاتذهب الى مكة ديو يمين ايلسه
لفظ ذهابده علماء مشايخ اختلاف ايلمشلردر بعضيلر اتيان منزله سنده در ديديلر و
بعضيلر خروج منزله سنده در ديديلر زيرا لفظ ذهاب ايكي امرده دخي استعمال اولنمشدر
نته كم حق سبحانه وتعاليتك اذهبا الى فرعون انه طغى قول شريفنده اولان ذهاب اتيان معناسنده در
وبر غيري موضعده دخي حق سبحانه وتعاليتك فاذهبا بآياتنا انا معكم مستمعون قول شريفنده اولان
ذهاب توجه واقبال معناسنه در چونكه ايكي معنايه دخي استعمال اولنمق احتمال اولدي
ايسه مشايخ دخي اختلاف ايلديلر وبو اختلاف نيت اولنمدوغي شيئده در مثلا خروجه نيت
ايدرسه خروج حكمي واقع اولور اكر اتيانه نيت ايدرسه اتيان حكمي واقع اولور زيرا اولكمسنه
لفظ محتمل اولدوغي شيئه نيت ايلمش اولدي وفخر الاسلام بزدوي رحمه الله ديمشدركه بنم قتمده
اشبه اولا ذهاب خروج معناسنه اولمقدر زيرا حق سبحانه وتعاليتك انما يريد الله ليذهب
عنكم الرجس اهل البيت قول شريفنده اولان نظم شريفي ازاله معناسنه در چونكه اذهاب
ازاله معناسنه اولنجق ذهاب زوال وانفصال معناسنه اولمش اولور وفي ليأتين
فلانا فلم يأته حتى مات حنث في آخر اجزاء حيوته خالف فلان كمسنه يه البته وارايم
ديو يمين ايلسه وموت اصابت ايدنجه اولكمسنه يه وارمسه اجزاء حيواتنك آخرنده حانث
اولور زيرا قبل الممات بار اولمسي جين رجاده ايدي لكن موت ايله يأس متحقق اولمغله

آخر اجزاء حیواتنی حنث واقع اولور وان قید الاتیان غداً بالاستطاعة فهو علی سلامة
الالات وعدم الموانع اگر خالف اتیانی غدن استطاعت ایله تقیید ایلسه تقیید ایلدوکی
استطاعت سلامت الات وعدم موانعه حمل اولنور یوخسه قدرة حقیقیه اوزرینه
محمول اولماز واستطاعت ایکی معنایه اطلاق اولنور اطلاق اولنان معنانک اولکیسی
سلامت اسباب والاتدر نته کم حق سبحانه وتعالینک ولله علی الناس حج البیت من استطاع
الیه سبیلا قول شریفنده واقع اولمشدر ونبی علیه السلام استطاعتی زاد وراحله ایله
تفسیر ایلدی وایکنجیسی قدرة حقیقیه در وقدرت حقیقیه اولدر که عبد بر فعلی اشلمک
مراد ایلدکده حین اراده ده حق سبحانه وتعالی اول فعلی خلق ایلیه نته کم حق سبحانه وتعالینک
ماکانوا یستطیعون السمع قول شریفنده واقع اولمشدر فلو لم یأت ولا مانع من مرض
او سلطان حنث ولو نوی الحقیقیة صدق دیانة لا قضاءً فی المختار اتیانی غدن
استطاعت ایله تقیید ایلدکده مرضدن ویاخود پادشاه دن بر مانع اولمدن وارمسه
حانث اولور اگر خالف قدرت حقیقیه یه نیت ایلسه دیانة تصدیق اولنور اما مذهب
مختارده قضاءً تصدیق اولنماز وفی لا یخرج الا باذنی شرط باذنه شرط الاذن لکل خروج
خالفک زوجه سنه اودن طشره چقمه الا بنم اذنم ایله چق دیو یمین ایلسه هر خروج ایچون
اذن شرط قلنور زیرا نکره موضع نفیده واقع اولدقده عام اولور فعل ایسه لغة مصدرینه
دلالت ایدر ومستثنی ایسه مستثنی منهک جنسندندر وبا ایسه الصاق ایچوندر
ملصقا بهی اقتضا ایدر پس امدی تقدیری لا یخرج خروجاً الا خروجاً ملصقاً باذنی
دیمکدر بو تقدیرجه اذنه مقرون اولان خروجک ماوراسی تحت حصر عامده باقی
قالور بغان بلا اذن خروج واقع اولورسه شرط بولنمغله حانث اولور وفی الا ان اذن
یکفی الاذن مرة وخالفک لا یخرج الا ان اذن قولنده بر دفعه اذن ویردوکی کفایت
ایدر مثلا بر دفعه اذن ویروب خروج ایلدکدنصکره تکرار دفعهٔ ثانیه ده بلا اذن خروج

٣١٧

خروج ایلسه حانث اولماز وفي لاتخرج الا باذنه لو اذن لها فيه متى شاءت ثم نهاها فخرجت لا يحنث

عند ابي يوسف خلافا لمحمد خالفك لاتخرج الا باذنه قولنده اكر زوج خاتونه هر بر زمان دیلرسك

خروج ایله دیو اذن ویرسه صکره خاتونی خروجدن نهی ایلسه وخاتون دخی چقسه حانث اولماز

ابو یوسف قاتنده وامام محمد ایچون خلاف واردر ولو ارادت الخروج فقال ان خرجت اكر

خاتون خروج مراد ایلسه وزوجی خاتونك اراده سی حالنده اكر خروج ایدرسك سن

طالقسین دیسه او ضرب العبد فقال ان ضربت ویاخود خاتون ضرب عبدی مراد

ایلسه واول اراده حالنده زوج اكر سن عبدی ضرب ایدرسك طالقسین دیسه تقيد الحنث

بالفعل فورا حتى لو لبثت ثم فعلت لا يحنث حنث على الفور اشلمك ایله مقید در حتی

اكر خاتون بو كلامدن صكره اكلنسه اندن صكره خروج ایلسه حانث اولماز بو یمینه یمین فور

تسمیه اولنمشدر قال للاخر اجلس فتغد معي فقال ان تغذيت فكذا لا يحنث بالتغذي

لا معه ولو في ذالك اليوم بر كمسنه آخر كمسنه یه اوتور بنمله تغذی ایله یعنی طعام اكل ایله

دیسه اول كمسنه اكر طعام اكل ایدرسم شویله اولسون یعنی عبدم حر اولسون دیسه یمین

ایدن كمسنه غدا اكل ایتمك ایله حانث اولماز اكر اول كوننده اكل ایدر ایسه اما بنمله تغذی

ایله دیان كمسنه ایله تغذی اولمیه زیرا بو كمسنه نك كلامی جواب مخرجنه خروج ایلمشدر

چونكه كلامی سؤالنه مطابق اوله معیت ایله موصوف اولان غدا مراد اولور الا ان

قال ان تغذيت اليوم الا مكركه اكر بو كون تغذی ایدرسم دیسه اول كون تغذی ایلسه

حانث اولور كركسه بنمله تغذی ایله دیان اوله اولسون كركسه غیری اولسون حانث

اولور وفي لا يركب دابة فلان فركب دابة عبد له مأذون لا يحنث الا ان نواه وهو غير

مستغرق بالدين خالف اولان كمسنه فلانك دابه سنه بنمیایم دیو یمین ایلسه یمین ایلدوكی

كمسنه نك عبد مأذوننك دابه سنه راكب اولسه حانث اولماز الا مكركه عبد مأذوننك

دابه سنه نیت ایلیه واول عبد مأذون دخی دین ایله مستغرق اولمیه وعند ابي يوسف يحنث

مطلقا ان نواه ابو یوسف قاتنده حانث اولور مطلقا اگر عبدن نیت ایدرسه کرکسه مدیون
اولسون کرکسه مدیون اولمسون وکرکسه اول خزینه مستغرق اولسون کرکسه اولمسون
حانث اولور وعند محمد یحنث مطلقا وان لم ینوه امام محمد قتنده حانث اولور مطلقا
اگر عبد نیت ایلمدی ایسه ده باب الیمین فی الاکل والشرب واللبس
والکلام بو باب اکل وشرب ولبس وکلامده اولان یمین بیاننده در لا یاکل من هذه
النخلة فهو علی ثمرها ودبسها غیر المطبوخ برکسه شو خرما اغاجندن اکل ایلمیایم
دیو یمین ایلسه بو اکل نخله نك میوه سنه مطبوخ اولمیان بکمزنه محمولدر لا بنبیذها
وخلها ودبسها المطبوخ خرمانك نبیذی وسرکه سی وطبخ اولنان بکمزی ایله حانث
اولماز او من هذه الشاة فهو علی اللحم دون اللبن والزبد وباخود شو قیوندن
اکل ایلمیایم دیو یمین ایلسه بو یمین لحمك اکلی اوزرینه محمولدر سود وقیمغی اوزرینه
محمول دکلدر زیرا ماکول اولان عین شاة در بو تقدیرجه یمین خاصة لحمه منصرف
اولور بو خصوصه لبن وقیمق وباغه منصرف اولماز وفی لا یاکل من هذه البسر فاکله
رطبا لا یحنث وشو بسردن اکل ایلمیایم دیو یمین ایلسه ورطب اولدوغی حالده اکل
ایلسه حانث اولماز بسر بانك ضمی وسینك سکونیله خرما قوروغیدر برمقدار کمال
بولدقده رطب درلر بعده تمر درلر اولده طلع درلر اندنصکره حلال درلر واندنصکره
بلح درلر اندنصکره بسر اندنصکره رطب اندنصکره تمر درلر وکذا من هذه الرطب
او اللبن فاکله تمرا او شیرازا شو رطبدن وباخود شو سوددن اکل ایلمیایم دیو یمین
ایلسه وتمر اولدوغی حالده وباخود سود یوغورد اولدوغی حالده اکل ایلسه بنه حانث اولماز
زیرا بسوره ورطوبت یمینده معتبر صفتلردر انلر ایله یمین منعقد اولور ولبن دخی
مأکول نه در کندو ایله یمین اولور لکن کندودن اتخاذ اولنان شیئه یمین منصرف اولماز
بخلاف لا یکلم هذا الصبی فکلمه شابا او شیخا او لا یاکل لحم هذه الحمل فاکله

ناكله كيشاشوا وغلا نجغه سويلميايم ديو يمين ايلسه اول صبي يكيت وياخود قوجه اولدوغي
وقت سويلسه بونك خلافنجه دربعني حانث اولور وياخود شو قوزينك اتندن اكل ايلميايم
ديو يمين ايلسه قوج اولدوغي حالده اكل ايلسه حانث اولور وفي لا يأكل بسراً فاكل رطباً
لا يحنث ولو اكل مذنبا حنث بسر اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه ورطب اكل ايلسه حانث اولماز
اكر بعضيسي بسر وبعضيسي رطب اولدوغي حالده يعني الاجه اولدقده اكل ايلسه حانث
اولور وكذا لو اكله بعد ما حلفه لا يأكل رطباً وفالا لا يحنث فيهما رطب اكل ايلميايم
ديو يمين صكره مذنب اكل ايلسه ينه حانث اولور اما امين ديديلر ايكي صورتده دخي
حانث اولماز مثلا بسر اكل ايلميايم ديو يمين صكره رطب وياخود مذنب كه الاجه در
اني اكل ايلسه اما امين قاتنده حانث اولماز ولو اكله بعد حلفه لا يأكل رطباً ولا بسراً حنث
اتفاقاً اكر رطب وبسر اكل ايلميايم ديو يمين صكره مذنبي اكل ايلسه بالاتفاق حانث اولور
وفي لا يشتري رطباً فاشترى كباسة بسر فيها رطب لا يحنث خالفك لا يشتري رطباً فو
بعني رطب اشتري ايلميايم ديو يمين ايلسه بر صالقيم بسر اشتري ايلسه كه انده رطب اولسه
حانث اولماز زيرا جمله يه مصارف اولدوغي معلوم مغلوب اولا غالبه نا بعدر اما يمين
اكل ايجون اولسه حانث اولور زيرا اكل شيئاً فشيئاً مصارف اولور بو تقديرجه صريحي
مقصود اولمش اولور بو تقديرجه صريحي مقصود اولمش اولور كما لو اشتري بسراً
مذنبا ننه كم رطب اشترا ايلميايم ديو يمين ايلسه وبسر الاجاسني اشترا ايلسه حانث اولماز
زيرا مغلوب نا بعدر وفي لا يأكل لحماً او بيضاً فاكل لحم سمك او بيضه لا يحنث خالف
ات ويمورطه اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه وبالق اتي وبالق يمورطه سي اكل ايلسه حانث
اولماز قياس بو ايديكه حانث اوله زيرا قرآن عظيم الشانده لحماً طرياً بيورلمشدر لكن بالق
اتنه لحم بيورلمسي مجازدر زيرا الحك منشأي دربالقده ايسه دم بو قدر اكر دم اولسه
صوده ساكن اولمق ممكن اولماز ديه ومطلق ايسه كامله متناول اولور بو خسه قاصرع

متناول اولماز وكذا في الشراء ويأكل لحماً ديو يمين ايدوب ولحم سمك اكل ايلدوكن دن حانث اولدوغي
كبي لفظ اشتراده دخي حانث اولماز مثلا لحم اشترا ايلميايم ديو يمين ايلسه و بالق اشترا ايلسه حانث اولماز
ولو اكل لحم انسان او خنزير حنث لحم اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه اكر انسان اتي و ياخود خنزير اتي اكل ايلسه
حانث اولور زيرا بونلر حقيقتن لحمدر و دمدن متولد اولورلر وكذا لو اكل كبداً او كرشاً بونده حانث
اولور اكر جكر و ياخود اشكنبه اكل ايلسه زيرا بو اشيانك منشاءى دمدر صاحب محيط ديمشدر كه
بو يمين اهل كوفه نك عرفيدر اما بزم عرفمزده حانث اولماز زيرا بزم عرفمزده بونلر لحم عد اولنموب
ولحومدن دخي استعمال اولنماز والمختار انه لا يحنث بهما في عرفنا مختار اولان بودر كه حالف اولان
كمسنه كبد و كرش ايله حانث اولماز بزم عرفمزده كما لو اكل الية بنه كم قويرق ييسه حانث اولمدوغي
كبي اندن دخي حانث اولماز وفي لا يأكل شحماً يتقيد بشحم البطن فلا يحنث بشحم الظهر خالفك
شحم اكل ايلميايم ديو اولان يميننده اول شحم ايچ ياغي ايله مقيد اولور قيونك وسائر حيوانك
ارقه سي ياغي ايله حانث اولماز مثلا بر كمسنه شحم يميايم ديو يمين ايلسه وارقه دن چيقان شحمي
اكل ايلسه حانث اولماز خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر آنلر قاتنده حانث اولور
ولو اكل الية او لحماً لا يحنث اتفاقاً حالف اولان كمسنه شحم اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه اندن
صكره اكر قويرق و ياخود لحم اكل ايلسه بالاتفاق حانث اولماز وفي لا يأكل من هذه الحنطة
يتقيد بأكلها قضماً فلا يحنث بأكل خبزها خالفك شو بغدايدن اكل ايلميايم ديو اولان
يميننده يعني شو بغدايدن اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه اول يمين محلوف عليه اولان بغداي
چيتنمك ايله مقيد اولور ا[illegible] تمكين اكل ايله حانث اولمز خلافاً لهما امامين ايچون خلاف
واردر انلر قاتنده خبزني اكل ايله حانث اولور قضم فتح قاف وسكون ضاد ايله اطراف
اسنان ايله اكل ايلمكدر يعني چكنمك ايله ديمكدر و بو خلاف آخر خلافه مبنيدر مثلا
قچان بر لفظدن هم معنئ حقيقي مستعمل اولسه وهم معنئ مجازيسي متعارف اولسه
ابو حنيفه حضرتلري اول لفظي معناء حقيقيسي اوزره حملني ترجيح ايدر واماميين حضرتلري

زنلري متعارف اولان معنای مجازیه حملنی ترجیح ایدرلر وجه لا یأكل من هذا الدقيق يحنث
بخبزه لا بسفه في الصحيح خالفك شو دقيق دن اكل ايلمايم ديو اولان يمينندن دقيقك بلا امق
اتمكي ايله حانث اولور امّا دقيقي بلاماق ايله حانث اولماز صحيح اولان دخي بو در
سفه چينمدن بلا ايوب يوتمغه ديرلر والخبز يقع على ما اعتاده اهل مصره كخبز البر
او الشعير خبز خالفك شهرنك اهلنك معتادلري اولان شيء اوزرينه واقع اولور
بغداي واريه اتمكي كبي زيرا بونلرك اتمكي حقيقة وعرفا خبزدر فلا يحنث بخبز القطايف
او خبز الارز بالعراق مطلقا قطايفك خبزي ايله حانث اولماز و ياخود عراقده پرنج
اتمكي ايله دخي حانث اولماز زيرا اهل عراق پرنج اتمكي اكلنه معتاد دكللردر اكرطربستانده
اولسه و ياخود بر شهرده اولسه كه طعاملري پرنج اولسه حانث اولور الا اذا نواه الاتمكركه
خبزه نيت ايلسه بو تقديرجه حانث اولور والشواء يقع على اللحم لا على الباذنجان والجزر
او البيض اذا نواه بريان لحم اوزرينه واقع اولور يعني بركمسنه بريان اكل ايلمايم ديو يمين ايلسه
لحم اوزرينه واقع اولور يوخسه باذنجان وجزر و يمورده اوزرينه واقع اولماز مكركه هر برينه
نيت ايلسه جزر حاوجدر والطبيخ على ما يطبخ من اللحم بالماء وعلى مرقه الا اذا نوى غير
ذلك طبيخ اكل ايلمايم ديو يمين ايلسه حانث اولماز الا انجان بونلردن غيريه نيت ايليسه
حانث اولور والراس على ما يباع في مصره و يكبس في التنانير بركمسنه باش اكل ايلمايم ديو
يمين ايلسه باش لفظي تنورلره ادخال اولنوب شهرده بيع اولنان باش اوزرينه واقع اولور
بو بله باش اكل ايلسه حانث اولور يوخسه چكركه وسرچه باشني اكل ايلسه حانث اولماز و
الفاكهة على التفاح والبطيخ والمشمش فاكهه لفظي الما وقاوون وقاريوز وزردالو اوزرينه
محمولدر مثلا بركمسنه فاكهه اكل ايلمايم ديو يمين ايلسه امام اعظم قتنده الما وقاوون وقاريوز
وزردالو يسه حانث اولور وعندهما على العنب والرطب والرمان ايضا امامين قتنده اوزم
وخرمانك تازه سي و انار اوزرينه دخي محمولدر تفاح وبطيخ ومشمشه حمل اولندوغي كبي

ولا يقع على القثاء والخيار اتفاقاً بالاتفاق قثا وخيار اوزرينه حمل واقع اولماز والادام
على ما يصطبغ به كالخل والزيت واللبن ادام يعني قتق شول شيء اوزرينه محمولدر كه
اول شيء ايله اتمك ضبغ اولنمق ممكن اوله سركه وزيت وسود كبي مثلا بر كمسنه قاتق اكل
ايلمیایم دیو یمین ایلسه سرکه وزیت وسود اکل ایلسه حانث اولور وکذا الملح طوز
دخي ادامدر يعني قاتقدر لا اللحم والبيض والجبن الا بالنية لحم ويمورطه وپينير
ادام دكلدر الا نيت ايله ادام اولور مثلا قاتق اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه ولحم وبيضه
وجبن نيت ايلسه واكل ايليه حانث اولور وعند محمد هي ادام ايضا امام محمد قتنده
لحم وبيضه وجبنده خل وزيت ولبن وملح كبي ادامدر يعني قاتقدر زيرا بونلر اتمك
ايله اكل اولنور كلمشدر والعنب والبطيخ ليسا بادام في الصحيح عنب وبطيخ مذهب
صحيحده ادام دكلدر حاصل كلام ادام اوچ وجه اوزره در ما يصطبغ به اولان يعني
اتمكي بولايوب بولشماق ممكن اوله بالاتفاق ادامدر بطيخ وعنب وتمر وبونلرك امثالي
يالكز اكل اولنمق غالب اوله بالاتفاق ادام دكلدر ولحم وبيض وجبن اختلاف اوزره در امام
محمد ادام اولمسنه ذاهب اولدي امام اعظم وابو يوسف ادام اولمامسنه ذاهب اولمشلردر
الغداء الاكل فيما بين طلوع الفجر والزوال غدا طلوع فجردن زواله وارنجه بينندن اولان اكلدر مثلا بر كمسنه
تغدي ايلميايم ديو يمين ايلسه ذكر اولنان وقتده طعام يسه حانث اولور والعشاء فيما بين
الزوال ونصف الليل عشا زوالدن نصف الليله بينندن اولان اكلدر مثلا بر كمسنه تعشي
ايلميايم ديو يمين ايلسه اول وقت اكل ايلسه حانث اولور والسحور فيما بين نصف الليل وطلوع
الفجر سحور نصف الليل ايله طلوع فجر بينندن اولان اكلدر غدا وعشا وسحورك معناسي اكل
اكل الغداء واكل العشاء واكل السحور ديمكدر حذف مضاف قبيلندندر زيرا غدا اول وقتده
اكل اولنان طعامك اسميدر عشا وسحور دخي كذلك مثلا بر كمسنه تسحر ايلميايم ديو يمين
ايلسه بو وقتلرده اكل ايلسه حانث اولور وفي ان اكلت او شربت او لبست او كلمت او تزوجت او خرجت

جت ونوبي معينا لايصدق اكر اكل ايدرسم وياخود ايچرسم وياخود كيرسم وياخود سوبلرسم
وياخود تزوج ايدرسم وياخود جقارسم لفظلري ايله يمين ايدوب وشيء معينه نيت ايلسه
ديانةً وقضاءً تصديق اولنماز زيرا نيت ملفوظده صحيح اولور طعام وشراب ثوب وساكن
ملفوظ دكللردر وطعام وشراب وثوب وغيرلري اقتضاءً مقدر اولور اصولده ايسه
ثابت اولمشدركه مقتضى ايچون عموم يوقدر بو تقديرجه تخصيص لغو اولور اما امام شافعي
قاتنده تصديق اولنور زيرا انك قتنده مقتضى ايچون عموم واردر ولو زاد طعاماً
او شراباً ونحوه صدق ديانةً لا قضاءً اكر طعاماً لفظني زياده ايلسه مثلا ان اكلت
طعاماً وان شربت شراباً ودخي بونلره مشابه اولنلري زياده ايدوب يمين ايلسه ديانةً تصديق
اولنور اما قضاءً تصديق اولنماز زيرا مذكور اولان مفعول محل شرطده نكره در ومحل
شرطده نكره اولان موضع نفي‌ده دخي نكره در زيرا اجزانك شرطه تعلقي منع ايچوندر بو
تقديرجه نكره موضع نفيده عامدر تخصيص ايچون نيت صحيح اولور الا خلاف ظاهردر
تصديق اولنماز وفي لا يشرب من دجلة لا يحنث بشربه منها باناءٍ ما لم يكرع خالفك دجله دن
ايچميه‌يم ديو اولان يمينده دجله دن چناق ايله ايچمه‌سيله حانث اولماز ابو حنيفه قتنده
مادامكه اغزني دجليه قيوب ايچميه خلافاً لهما امامين ايچون خلاف واردر انلر قاتنده
اناء ايله شرب ايلسه حانث اولور وان قال من ماء دجلة بالاناءِ اتفاقاً اكر ماء دجله دن
شرب ايلميه‌يم ديو يمين ايلسه بالاتفاق اناء ايله حانث اولور زيرا يمين صو اوزرينه منعقد
اولدي بهرية وجهله ايچرسه حانث اولور وكذا في الجب والبئر جب وبئردن ايچميه‌يم ديو
يمين ايلسه دخي اناء ايله شرب ايلسه حانث اولور زيرا بو ايكيسنك صوبي اناء ايله ايچيلور اول
اجلدن حانث اولور جب ايچي اورلمش اولميان قيويه دركه وفي الاناء بعينه اناده
اولان يمين بعينه در يعني بر كمسنه شو چناقدن شرب ايلميه‌يم ديو يمين ايلسه واول چناقدن
شرب ايلسه حانث اولور زيرا متعارف اولان چناقدن ايچمكدر وامكان البر شرط صحت

الحالف بار اولمه نك امكاني يمينك صحتنك شرطيدر وامام اعظم وامام محمد قتنده يمينك
منعقد اولمسي ايچون محلوف عليه ممكن الوقوع اوله كه كسه يمين بالله اولسون كرك كسه طلاق
وعتاق اولسون وه يمينك محلي بر خبردر كه انده صدق رجا اولنه زيرا شيئك محلي
قابل حكم اولمق كركدر و يمينك حكمي ايسه بار اولمقدر و بار اولمق ايسه صدقي رجا اولان
شيئده اولور امكان بر اولميجق اصلا يمين منعقد اولماز خلافا لابي يوسف ابي يوسف
ايچون خلاف وارد ر آنك قتنده امكان بر يمينك صحتنك شرطي دكلدر زيرا يمين سائر
عقود شرعيه كبي بر عقددر اول يمين ايچون بر محل لازمدر محل ايسه مستقبلده بر امرك
وقوعنون خبر ويرمكدر كرك حالف اول امرك ايقاعنه قادر اولسون كرك قادر اولمسون
يمين منعقد اولور فمن حلف ليشربن ماء هذا الكوز اليوم ولا ماء فيه او كان فصبّ
قبل مضيئه لا يحنث شول كمسنه كه بوكون شو برداغك صويني البته ايچه يم ديو يمين
ايليه حال بوكه اول برده اقن صو اولمسه ويا خود حين يمينده برده قن صو اولسه لكن
كون كچمزدن مقدم دوكلسه امام اعظم وامام محمد قتنده حانث اولماز زيرا بار اولمق ممكن
دكلدر آنلرك قتنده امكاني بر يمينك صحتنك شرطيدر بونده ايسه شرط بولنمامقله
حانث اولماز خلافا له ابو يوسف ايچون خلاف واردر انك قتنده امكان بر شرط دكلدر
وكذا ان لم يقل اليوم خالف اولان كمسنه اليوم لفظني ديمسه ينه حانث اولماز الا ان كان
فصب فانه يحنث بالاتفاق الا مكركه يوم ذكر اولنميان يمينده برداق ايچنده صو اوله ودوكله
بالاتفاق يمين ايدن كمسنه حانث اولور وفي ليصعدن السماء او ليطيرن في الهواء او
ليقلبن هذ الحجر ذهبا وليقتلن زيدا عالما بموته ان عقدت وحنث الحال بر كمسنه البته
سمايه صعود ايله يم ويا خود هواده اوچه يم ويا خود شو طاشي التونه قلب ايله يم ويا خود
زيدك موتنه عالم ايكن زيدي قتل ايده يم ديو يمين ايليه اول يمين منعقد اولور وفي الحال
حانث اولور وان لم يعلم بموته فلا اكر زيدك موتنه عالم دكلسه يمين منعقد اولميوب

لميوب حانث اولماز زيرا اول كمسنه نك مرادي بين الناس متعارف اولان فعل ايدي اول ايسه
ميت بولنوب حقيقتده فعل ممتنع اولدي بو تقديرجه انعقاد يمينك شرطي امكان بر
ايدي بولنمامغله حنث لازم گلمز خلافا لابي يوسف ابو يوسف ايچون خلاف
واردر زيرا انك قاتنده امكان بر انعقاد يمينه شرط دگلدر وفي لا يتكلم فقرا القرآن
او سبح او هلل او كبر لا يحنث سواء في الصلاة او خارجها هو المختار حالفك سويلميايم
ديو اولان يمينده قرات قرآن ايلسه ويا خود تسبيح اوقوسه ويا خود تهليل ايلسه حانث اولماز
بو افعالي گرك صلاتده اشلسون گرك خارج صلاتده اشلسون برابردر ومختار اولان
بودر زيرا عرفا وشرعا بو افعالي اشلينه متكلم دينلماز بلكه قاري ومسبح ومهلل
ومكبر دينلور وفي يكلمه فكلمه بحيث يسمع وهو نائم حنث ان يقظاه بر كمسنه يه سويلميه يم
ديو يمين ايلسه بر وجهله سويلسه كه محلوف عليه اويور ايكن استماع ايلسه حانث اولور اگر
اول كلام انساني اوياندر ايسه صاحب هدايه مبسوطك بعض رواياتني نقلا ديمشدر كه
اول كلام نائمي اوياندرمق شرطدر ومشايخمز دخي بونك اوزرينه در وقيل مطلقا و
دينلمشدر كه مطلق حانث اولور گرك كسه اوياندرسون گرك كسه اوياندرمسون ولو كلم غيره
وقصد اسماعه لا يحنث فلانه سويلميايم ديو يمين ايلدكدنصكره بر آخر كمسنه يه سويلسه
ومحلوف عليه ايشيدرمك قصد ايلسه حانث اولماز زيرا حالفك آخره تكلمي حقيقتده محلوف
عليه تكلم در ولو سلم على جماعة هو فيهم حنث اگر حالف بر جماعته سلام ويرسه محلوف
عليه اول جماعت ايچنده اولسه حانث اولور وان نواهم دونه لا يحنث اگر جماعته نيت
ايدوب محلوف عليه نيت ايلسه قصدي اولمدوغي ايچون ديانة حانث اولماز ولو قال
الا باذنه فاذن ولم يعلم فكلمه يحنث اگر حالف فلان كمسنه يه سويلميايم الا گندونك اذني
ايله سويليه يم ديو يمين ايلسه ومحلوف عليه دخي حالفه سويلمك ايچون اذن ويرسه لكن گندوسي
اذن ويردوكني بلمسه واول كمسنه سويلسه ابو حنيفه وابو محمد حانث زيرا اذن اعلام اولان

اذ اذن مشتقدر و یاخود اذنیله واقع اولان اولمقدن مشتقدر بونلرك هر بری سبب متحقق اولماز الا اشتمك ایله اولور خلافاً لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر انك قتنده حانث اولماز وفی لا یکلمه شهراً فهو من حین حلف خالفك بر آی فلانله سویلمیم دیو اولان یمیننده انعقاد یمین خلف ایلدوکی وقتدن حساب اولنور ویوم اکلمه لمطلق الوقت خالفك یوم اکلم فلاناً فامرأتی طالق دیو اولان یمیننك لیلاً ونهاراً تکلم ایدرسه حانث اولور زیرا اسم یوم قچان فعل غیر ممتد مقارن اولسه مطلق وقت اولنور ویصح نیة النهار فقط یوم اکلم فلاناً لفظی ایله اولان یمیننده خالف اولان کمسنه نهاری نیت ایلدم دیسه انجق نیت نهار صحیح اولور زیرا یوم نهارده استعمال اولنور ولیلة اکلمه علی اللیل لحسب بر کمسنه فلانله لیلده سویلمسم دیو یمین ایلسه انجق کیجه اوزرینه محمولدر حتی کوندز تکلم ایلسه حانث اولماز زیرا لیل مطلق وقت ایچون استعمال اولنماز نهار بیاض حالصدن عبارتدر ولیل دخی سواد ایچون اسمدر وفی ان کلمته الا ان یقدم زید او حتی یقدم والا ان یاذن زید او حتی یاذن فکلمه قبل ذلك حنث خالفك اگر فلانه زید کلنجه یه دکین سویلرسم دیو یمیننده و یاخود لفظ حتی ایله یعنی ان کلمته حتی یقدم زید دیو اولان یمیننده و یاخود الا ان یاذن زید لفظی ایله اولان یمیننده و یاخود حتی یاذن لفظی ایله اولان یمیننده ذکر اولنان شروطلردن مقدم تکلم ایدرسه حانث اولور زیرا قدوم واذن غایت اولمشدر ویمین ایسه قبل الغایه باقیه در وبعد الغایه ایسه منتهیه در امدی قبل الانتها تکلم ایله حنث واقع اولور بعد الانتها حنث واقع اولماز حتی نك غایت اولمسی ظاهردر اما الا ان غایت ایچونلکه ایچون اولمسی الا اصلنده استثنا ایچوندر وان ایسه مصدریه در چونکه بعد منك مصدریتك قرومور تکلمدن متعذر اولدی بو محلده الا وان غایت ایچوندر مستعار قلندی استثنا ایله غایت بیننده مناسبت اولدوغی ایچون زیرا غایت معنا نك

معنیالک امتدادی قصر و قتل اسمی ایله یجوزر و امتدادی مستثنی منه قصر و عکمنک
انتهاسنی بیان یجوزر و ان مات زید سقط الحلف اگر زید متوفی اولسه یمین ساقط اولور
ابو حنیفه و امام محمد قتنده زیرا امکان بر آنک قتنده انعقاد یمینه شرطدر بونده ایسه
زیدک موتی ایله منتفی اولدی اما ابو یوسف قتنده موت ایله یمین ساقط اولماز زیرا امکان
بر آنک قتنده انعقاد یمینه شرط دکلدر بو تقدیرجه حانثک سقوطی ایله یمین مؤبد اولدی
یعنی تأبید اوزره قلدی و فی لا یأکل طعام فلان او لا یدخل داره و لا یلبس ثوبه
او لا یرکب دابته او لا یکلم عبده خالف فلانک طعامنی اکل ایلمیایم و یا خود دارینه
داخل اولمیایم و یا خود ثوبینی کیمیه یم و یا خود دابه سنه بنمیه یم و یا خود عبدینه تکلم
ایلمیایم دیو یمیننده ان عین و زوال ملکه و فعل لا یحنث اگر خالف طعام و دار
و ثوبی و دابه یی و عبدی تعیین ایلسه مثلا طعام فلان هذا و داره هذا و دابته
هذا و عبده هذا دیمک ایله تعیین ایلسه و تعیین اولنان اشیا بیع و یا خود هبه ایله
اول کمسنه نک ملکندن زائل اولسه یمین ایدن کمسنه اول فعلی اشلسه حانث اولماز زیرا
عقد یمین مضاف اولان شیئک یمینی و زرینه واقع اولور و اشارتنه اولان
تأسیر کبی اضافتنه دخی تأسیر واردر و اضافت منقطع اولوب ملکندن زائل
اولیجق تأسیر قلمیوب یمین منعقد اولماز گویا که اول شیء مادامکه فلانک ملکنده
اوله دیمش اولدی خلافا لمحمد فی العبد و الدار امام محمد ایچون عبد و دارده خلاف
واردر زیرا اضافت تعریف ایچوندر و اشارت ایسه تعریفده اضافتدن ابلغدر
بو محلده اشارت معتبره اولوب اضافت لغو اولور بو تقدیرجه ذکر اولنان عبده
تکلم و داره دخول بولنورسه کرکسه فلانک ملکنده اولسون کرکسه اولمسون
حانث اولور و فی المتجدد لا یحنث اتفاقا ذکر اولنان صورتلرک کلیسنده مثلا
فلانک شو طعامنی اکل ایلمیایم و شو دارنه کیرمیه یم و سائرنه بولیجه اشارت ایچون ایله

يمين ايلدكده صكره جديد طعام و دار و ثوب و دابه و عبد اشترا ايلسه و خالف اولمكسزن
اشياء جديده دنكم اكل و دخول و لبس و ركوب و تكلم بونلري اشلسه بالاتفاق حانث
اولمز زيرا يمين مشار اليه اوزرينه واقع اولمشدر وان لم يعين لا يحنث بعد الزوال اگر
خالف طعام و دار و ثوب و دابه بي و تكلمي تعيين ايتميوب و اشياء مذكوره مزبورك
ملكندن زائل اولدقدنصكره اشلسه حانث اولماز و يحنث بالمتجدد اشياء مذكوره تجدد
ايله حانث اولور مثلا متعين اولدقده خالف اولمازكسه طعام و دار و ثوب و دابه و عبد
اشترا ايلسه بونلري اشلمك ايله حانث اولور وفي لا يكلم امراته وصديقه يحنث في المعين
بعد الابانة والمعادات بركمسه فلانك خاتوننه وصديقنه تكلم ايلميايم ديو يمين ايلسه
معين ده خاتون زوجندن مفارقتدنصكره وصديقي عداوت ايلدكدنصكره تكلم ايلدكده
ايلسه حانث اولور مثلا لا اكلم امراة فلان هذه وصديق فلان هذا لفظلري ايله تكلم
ايلسه حانث اولور زيرا بو محلده اضافتك تاثيري يوقدر و جانبنده اشارت ترجيح اولنور
زيرا اشارت تعريفده اضافتدن ابلغدر وفي غيره لا غير معينه دن حانث اولماز مثلا
هذاه و ياخود هذا لفظني سويلميوب لا اكلم امراته او صديقه ديو يمين ايلسه ابانه و
ومعاداتدن صكره تكلم ايلسه حانث اولماز الا في رواية عن محمد الا امام محمددن بر روايتده
حانث اولور زيرا مقصود مخلوف عليهك هجرايدر واضافت ايسه تعريف ايچوندر بو
تقديرجه مشار اليه اولميان مشار اليه كبي اولمشدر اما امام اعظم وابو يوسف ايچون
دليلي عقلي بودركه اسم اشارت ترك اولنوب و هجر اولنه هر كمسه اسميله ذكر اولنمق
عزي ايچون دخي محتملدر بو تقديرجه احتمال شك ايله حنث لازم كلمز و يحنث بالمتجدد
جديد اولان صديق و خاتوننه تكلم ايلسه حانث اولور مثلا فلانك خاتوننه وصديقنه
تكلم ايلميايم ديو يمين ايلسه بعد اليمين بر آخر خاتون آلوب و بر غيري صديق ايدنسه خالف
اولان كسنه جديدا الدوغي خاتوننه وصديقنه تكلم ايلسه حانث اولور وفي لا يكلم صاحب

صاحب هذا الطليسان فباعه فكلمه حنث بركمسنه شو طليسان صاحنه سويلميه يم ديو يمين ايلسه
وصاحبي طليساني بيع ايلسه وبعده خالف اولان كمسنه طليساني بيع ايدن كمسنه يه سويلسه حانث
اولور زيرا امتناع اولمسنه نك داتندن در طليساندن دكلدر زيرا مدح طليسان كيمكله عدم
حنث لازم كلمز لا اكلمه حينا او زمانا او الحين او الزمان ولانية فهو على ستة اشهر
ومعها ما نوي برشخص آخر كمسنه يه لا اكلمه حينا او زمانا ديو يمين ايلسه وياخود الف
ولام ايله معرف الحين والزمان ديو يمين ايلسه وبرشيئه نيتي اولمسه بو يمين التي ايه اوزرينه
واقع اولور زيرا حين ايله زمان قليل مراد اولنور نته كم حق سبحانه وتعالينك فسبحان الله
حين تمسون وحين تصبحون قول شريفنده واقع اولمشدر بو محلده حيندن مراد وقت
صلاتدر ولفظ حين ايله موضع آخرده مراد قرق سنه در نته كم حق سبحانه وتعالينك
هل اتى على الانسان حين من الدهر قول شريفنده واقع اولمشدر ومحل آخرده حيندن
مراد التي آيدر حق سبحانه وتعالينك تؤتي اكلها كل حين قول شريفنده اولدوغي كبي بو حيندن
مراد التي آيدر وعند الاطلاق وسط حمل اولنور زيرا خير الامور اوسطها ايدوكي بديهيدر
ابن عباس حضرتلري التي آي اولمق اوزره ذاهب اولمشدر لفظ زمان دخي حين استعمالي
كبي استعمال اولنور وحين وزمانك تنكيري على السواد رجونكه بو محلده حين وزمان التي آي
اولمق معهود اولدي ايسر تعريف دخي معهوده منصرف اولور وذكر اولنان قيودلك
فائده سي برشيئه نيتي اولمدوغنده در اكر نيتي وار ايسه نيت ايلدوكي شيء اوزرينه واقع اولور
وان قال الدهر او الابد فهو على العمر اكر يمين ايدن كمسنه لا اكلم الدهر وياخود لا اكلم الابد
ديو يمين ايلسه بو يمين عمره محمول در ولو قال دهر فقد توقف الامام اكر اكرم دهر ديو
يمين ايلسه امام اعظم حضرتلري منكر اذكر اولنان دهرده توقف بيورمشدر وقتاكه دهردن
سؤال اولندقده لا ادري انا مقداره بيوردقلري محقق در ثمان توقف فيه الامام
وقد عدد دينا متينا وان الختان وسؤر الحمار وفضل الملئكة والمرسلينا ودهر وحشي

وجلالة وكلب وطفل من المشركين وامام اعظم حضرتلري منكرده هرك جوابنده توقف
بيورديغندن غيري يريدي شيئده دخي توقف بيورمشدر بريكه مذكور اولان دهردر وان
ختان وسؤر حمار و فصل بين الملئكة والمرسلين وخنثاء مشكل ولحم جلاله وكلب معلم ومحل
اطفال مشركيندر بو سكز شيئدن سؤال اولندقده جواب ويرميوب توقف بيوردقلري
محل خفاده دكلدر وعندهما هو كالزمان امامين قتنده دهر زمان كبيدر ولو قال اياما
او شهورا او سنين فعلى ثلثة اكر لا اكلم اياما وياخود لا اكلم شهورا وياخود سنين ديو يمين
ايلسه ايامده اوج كون وشهورده اوج آي وسنه ده اوج سنه اوزرينه محمول اولور زيرا جمع
منكر جنس وعهد اوزرينه واقع اولور وان عرف فعلى عشرة كايام كثيرة اكر معرف بالايام
ايلسه مثلا لا اكلم الايام والشهور والسنين ديو يمين ايلسه ايامده اون كون وشهورده اون
آي وسنينده اون سنه اوزرينه محمولدر اياما كثيرة كبي زيرا ابو حنيفه قتنده معرف باللام جمع
ايله مراد اولان اقصا سيدر بويله جمعك منتهاسي ايسه اوندر وقالا على جمعة في الايام
وسنة في الشهور والعمر في السنين امامين ديديلركه لا اكلم الايام لفظنده جمع اوزرينه محمولدر
يعني هفته يه حمل اولنور ولا اكلمه في الشهور لفظنده سنه اوزرينه محمولدر ولا اكلم السنين
لفظنده عمره محمولدر باب اليمين في الطلاق والعتق بو باب طلاق وعتقده واقع
اولان يمينك احكامي بياننده در قال ان ولدت فانت كذا حنث بالميت بركمسنه خاتوننه اكر
سن ولد كتورر سن طالق اول ديسه ميت ايله حانث اولور زيرا وجوده كلمك ايله حانث اولور
زيرا وجوده كلن ولد ميتا حقيقتا وعرفا وحكما مولدر وتسميه اولنور وشرعا دخي ولد تسميه
اولنور زيرا شرع بو مولودي ولد اعتبار ايتمشدر حتى انكله عدت منقضيه اولور اندنصكره
خارج اولان دم نفاسدن عد اولنور وجاريه ايسه ام ولد اولور وقال فهو حر فولدت
ميتا ثم حيا عتق الحي بركمسنه جاريه سنه اكر ولد كتورر سك اول ولد حر اولسون ديسه وجاريه
بر ميت ولد كتورسه اندنصكره بر حي ولد كتوررسه امام اعظم قتنده حي اولان ولد معتق

معتق اولور زیرا اسم ولد وصف حیوة ایله مقید اولوب عافلك كلامی لغودن صیانت
ایچون اكر وصف حیواة ایله مقید اولمسه لغو اولور دی خلافا لهما امامین ایچون خلاف
وارد ر انلرك قتنده معتق اولماز زیرا ولد اول ایله شرط متحقق اولوب لكن میت محل
حریت اولمغین یمین منحل اولوب جزا ایه مصادف اولمدی یعنی شرط منحل اولدی
وفی اول عبد املكه فهو حر فملك عبداً عتق وبر كمسنه اول عبده مالك اولور سم اول عبد
حردر دیسه وبر عبده مالك اولسه معتق اولور زیرا اول فرد سابقك اسمیدر بو تقدیرجه
فرد سابقك اولیني عبد آخر اشتراسنه محتاج دكلدر ولو ملك عبدین معاً ثم آخر لا
یعتق واحد منهم اكر معاً ایكی عبده مالك اولسه اندن بر عبده مالك اولسه اوچ عبددن
بریسی معتق اولماز و ولو زاد وحده عتق الاخر اكر وحده قیدني زیاده ایلسه آخركه ثالثدر
معتق اولور مثلا اول عبد املكه وحده فهو حر دیسه ومعاً ایكی عبد اشترا ایدوب بعده
بردخی اشترا ایدوب ایلسه وحده قیدی اولمغله ایكیدن صكره اولدوغی ایچون عبد معتق
اولور زیرا حالف اولان كمسنه وحده لفظیله حالت ملكده انفرادیی مراد ایلمشدر ولفظ وحده حال
ایچوندر مثلا جائني زید وحده دیسك ای منفرداً دیمكدر اما وحده موضعنده واحداً دیسه
اوچنجی عبد معتق اولماز وحده ایله واحداً بیننده فرق بودر كه وحده مقرون اولدوغی
فعلنده غیرك مشاركتنی نفی وكندینك اول فعلده انفرادیني اقتضا ایدر بوخسه ذاتنده
انفرادیني اقتضا ایلمز معلومدر كه دارده بر خاتون وار ایكن فی الدار رجل واحد دیمك صحیح
اولور زیرا لفظ واحد ذاتنده انفرادیني ایدركه اول رجولیتدر بوخسه فعل مقرونكه دارده
اولمسیدر اني اقتضا ایلمز اما دارده خاتون وار ایكن فی الدار رجل وحده دیمك صحیح دكلدر
زیرا وحده لفظی رجلك تفرقنك وصفني اقتضا ایدركه اول رجلك دارده اولمسیدر بوخسه
ذاتنده انفرادیني اقتضا ایلمز چونكه بو ذكر اولنان حكم ثابت اولدی ایسه خالفك املكه وحده
قولی تملكدن تفردیی اقتضا ایدر عبد ثالث دخی بو صفت ایله متصف اولمغین معتق اولور

ولو قال آخر عبد املكه فهو حر فمات بعد ملك عبد واحد لا يعتق اكر بركمسنه املكه فهو
حر دیسه بر عبده مالك اولدقدنصكره اول عبد معتق اولماز زيرا آخر لفظی فرد لاحقك
اسمیدر اول اسمه غیری مشارك اولماز اویله اولسه مقدم بر شيء واقع اولمدیكه بو عبد
لاحق اسمیله مسمی اولور اول اجلدن معتق اولماز ولو بعد ملك عبدين متفرقين عتق الآخر
منذ ملكه من كل ماله اكر خالف متفرقين ایكی عبده مالك اولدقدنصكره فوت اولسه آخر كه
عبد معتق اولور زيرا فرد لاحق اولور صحتی حالنده اشتری ایلدیسه مالك اولدوغی
حیندن كلی مالندن معتق اولور كركسه وقت شراده صحیح اولمسون كركسه مریض اولسون
زيرا حریتك ثبوتی كندودن صكره عدم شرادر بو ایسه موتی ایله متحقق اولور ثلثدن
اعتبار اولنور وعندهما عند موته من الثلث یعنی امامین عندنده فوت اولدقده
ثلثدن ازاد اولور وعلى هذا آخر امرأة اتزوجها فهی طالق ثلثا فلا ترث وبو قول اوزره
اكر بر كمسنه آخر امرأة اتزوجها فهی طالق ثلثا دیسه صكره آلدوغی خاتون تزوج ایلدیكی
حینده ابو حنیفه قتنده مطلقه اولور بو تقدیرجه میراثه مستحقه اولماز خلافا لهما امامین ایچون
خلاف واردر انلر قتنده وقوع طلاق موتنه مقصوردر میراثه مستحقه اولور وفی كل عبد یبشرنی
بكذا فهو حر فبشر ثلثة متفرقون وعتق الاول وان بشروه معا عتقوا بر كمسنه هر عبده كه فلان شیئله بنی
تبشیر ایلیه اول عبد حر اولسون دیسه واوچ قولی متفرقا تبشیر ایلیه اولكیسی معتق اولور واكر اوچی
معا تبشیر ایلیه اوچیده معتق اولور زيرا بشارت جمله سندن واقع اولمشدر ولو قال من اخبرنی
عتقوا فی الوجهین اكر بشرنی مكاننده اخبرنی دیسه اخبار ایدن عبدك اوچی دخی ایكی وجهده یعنی
متفرقا او مجتمعا اخبار ایلدكلرنده معتق اولور زيرا هر برنده اخبار بولنمشدر ولو نوی
كفارة بشراء ابیه سقطت اكر باباسنی شرا ایلدكده كفارتی ایچون نیت ایله كفارتی ساقط اولور
لا بشراء امة استولدها بالنكاح نكاح ایله استیلاد ایچون جاریه اشتراسنی نیت ایله كفارتدن
واقع اولماز مثلا بر كمسنه جاریه یه اكر سنی اشترا ایدرسم كفارت یمیندن حر اول دیسه بعده اشترا

اشترا ایلسه شرط وجودی بولنمغله اول عبد خلف نعتقه و باخود عتقه یمین ایلدیکه عبدك
شراسیله کفارت یمیندن اولمق اوزره نیت ایلسه کفارتدن واقع اولماز مثلا اشتریت هذا
العبد فهو حر دیسه واشترا ایلدکده کفارت یمینه نیت ایلسه جائز اولماز الا ان قال ان
اشتریتك فانت حر عن کفارتی الا مکرکه سنی اشترا ایدرسم کفارتمدن حر اول دیسه بو
لفظ ایله تکلم ایدرسه کفارتندن واقع اولور وفی ان تسریت امة فهی حرة ان تسری
من فی ملکه وقت الحلف اکر جاریه یه تسری ایدرسم اول جاریه یه حره دردیو یمین ایلسه
وقت حلفده ملکنده اولان جاریه یه تسری ایلسه معتقه اولور مثلا نه مقدار جاریه سی
بولنورسه هر قنقسنه جماع ایدرسه معتقه اولور زیرا لفظ امه نکره در سیاق شرطده واقع
اولوب عموم افاده ایدر وان تسری من ملکها بعده لا یعتق اکر یمیندن صکره مالك اولدوغی
جاریه یه تسری ایلسه معتقه اولور وفی کل مملوك لی حر عتق عبده ومدبره وامهات
اولاده لا مکاتبه الا ان نواه برکمسنه کل مملوکم حردر دیسه جمله قوللری ومدبرلری و
امهات اولادلری معتق اولور اما مکاتب اولان قوللری معتق اولماز الا مکرکه مکاتب اولنلره
نیت ایلسه وفی هذه طالق او هذه وهذه طلقت الاخیرة وخیر فی الاولین اوچ خاتونی
اولان کمسنه نك هذا طالق او هذه وهذه قولنده اخیرکی وجهی سیدر مطلقه اولور ایکی
اولك طلاقنده مخیر اولور زیرا لفظ واحد مذکوردر اثبات ایجوندر وواو ایسه حکمده
مشارکت ایجوندر کویا که خالف اولان کمسنه احدیکما طالق وهذه دیمش اولدی وکذا العتق
والاقرار عتق واقرار دخی بو یلیجه در مثلا برکمسنه اوچ عبدینه هذا وهذا دیسه اوجنجیسی معتق
اولور ایکی اولکیده مخیر در اقراره مثلا برکمسنه لفلان علی الف ولفلان وفلان دیسه اوجنجی
ایجون بشیوز لازم ایکی اولکیده مخیر در باب الیمین فی البیع والشراء والتزوج وغیر ذلك
بو باب بیع وشرا وتزوج وبونلردن اشیاء اولان یمینك احکامی بیاننده در یحنث بالمباشرة
دون التوکل فی البیع والشراء والاجارة والاستیجار والصلح عن مال والقسمة والخصومة

وضرب الولد ذكر اولنان احوالده يمين ايلسه مباشرتله حانث اولور وكيل ايمكله حانث
اولماز مثلا بيع وشرا وسائر ذكر اولنلري ايلميم ديو يمين ايلسه حانث اولور اما غيري يكسنه
بو افعالي اشمك ايله وكيل ايلسه حانث اولماز ويحنث بهما في النكاح والطلاق والخلع و
الكتابة والصلح عن دم عمد والهبة والصدقة والقرض والاستقراض ذكر اولنان احوالده
مباشرة وتوكيل ايله حانث اولور زيرا بونلرده اولان منفعتك كليسي موكله عايددر بو تقديرجه
وكيل رسول محض اولمش اولور دررده مسطوردر كه فقهانك استقراض عد ايلملري بو
محلده مشكل اولمشدر كه قرضه توكيل باطلدر بو تقديرجه واجب اولور كه موكلك اوزرينه
حكم ترتيب ايلمز وان نوي المباشرة خاصة صدق ديانة لا قضاءً اگر خاصة كندوسي
مباشرة نيت ايدرسه ديانة تصديق اولنور اما قضاءً تصديق اولنماز وكذا ضرب العبد
والذبح والبناء والخياطة والإيداع والاستيداع ذكر اولنان احوالده دخي مباشرة وتوكيل
ايله حانث اولور والاعارة والاستعارة وقضاء الدين وقبضه والكسوة والحمل الا انه
لو نوي المباشرة يصدق قضاءً وديانة ذكر اولنان احوالده دخي مباشرة توكيل ايله حانث اولور
الا اينكه مباشرة نيت ايلسه قضاءً وديانة تصديق اولنور مثلا فلانك عبدني ضرب ايلميه يم
وقيوني ذبح ايلميه يم واوني بنا ايلميه يم وثوبني كيمه ديو يمين ايلسه وامانت ويرميه يم وامانتي
قبول ايلميه يم وعاريت ويرميه يم وعاريتني قبول ايلميه يم ودينني قضا ايلميه يم وقبض ايلميه يم
ديو يمين ايلسه وشونو بيكميه يم وشو رختي حمل ايلميه يم ديسه غيريسينه امر ايلسه كه اكا كيدرسه
ويا خود يوكلنسه حانث زيرا ذكر اولنان اشياء حسنا تدندر اثري فاعلدن ظهور ايله معلوم
اولور بو تقديرجه نجين وكيلندن ظاهر اولسه مجازاً موكلنه نسبت اولنور چونكه بنفسه
فعله نيت ايلدي حقيقت كلامنه نيت ايلمش اولدي قضاءً وديانة تصديق اولنور وفي
لا يتزوج بتزوج فزوجه فضولي فزوجه فضولي فاجاز بالقول حنث وبالفعل لا يحنث
تزوج ايلميه يم ديو اولان يمينه بر فضولي تزوج ايلسه وتزوج ايلدوكي كندويه خبر ويردكده

دكن قول ايله اجازت ويرسه حانث اولور زيرا انتهاده اجازت ابتداده اذن كبيدر اكر فعل ايله
اجازت ويرسه حانث اولماز زيرا عقود اقواله مختصدر خالفك فعلى عقد اولماز آنجق آنك
فعلي رضا اولمش اولور شرط حنث ايله ايسه عقددر بوخصه رضا دكلدر وفي لا يتجا وزعبده
وامته يحنث بالتوكيل والاجارة عبدمي وجاريه سني تزويج ايلميم ديو اولان يميننده
توكيل واجازت ايله حانث اولور زيرا بونلرك تزوجي وكيلنك ارادتنه توقف ايدر وكذا
في ابنه وبنته الصغيرين كوجك اوغل وقزينه توكيل واجازتله حانث اولماز الا مباشرت
ايله حانث اولور ودخول اللام على البيع كان بعت لك ثوبا يقتضي اختصاص الفعل
بالمحلوف عليه بان كان بامره لا ابيع بك اوزرينه دخولي يعني بعت فعلنه مقابل اولمسي ان بعت
لك ثوبا كبي اول لام فعلك محلوف عليه اختصاصي اقتضا ايدر كندنك امري اولمق اوزره
سواء كان ملكه اولا اول ثوب كرك ملكي اولسون كرك اولمسون برابردر لامك بيعه اقترانى
مخاطبك امري اولمسني اقتضا ايدر ومثله الشرا والاجارة والصياغة والبناء شرا واجارت
وصياغت وبنا بيع كبيدر مثلا لا يشترى ثوبا وياخود ولا يوجر لك دار ولا يصوغ لك سوارًا
ولا يبني دار ديسه بومقوله فعل محلوف عليهك امري اقتضا ايدر كرك ملكي اولسون كرك
اولمسون برابردر محلوف عليه مخاطبدر عيننه ثوبدر ملك اولادقد نصكره اكر امري ايله اولمدين اول
اشلمك ايله حانث اولور حاصل كلام ان بعت لك ثوبا قولندن صاحب نهايه ايضاح ايچون
معنايي فارسيه ايله تسطير ايدوب اكر فروشم از بهر تو اين جام را يعني اكر سنك ايچون شو جامه‌يي
بيع ايدرسم ديدكده اول ثوب كرك ملك اولسون كرك اولمسون محلوف عليهك امري
لازمدر اكر بلا امر اشلرسه حانث اولمز اما ان بعت ثوبا لك قولنده اكر فروشم جامه راكه ملك
تست يعني سنك ملكك اولان جامه‌يي بيع ايدرسم ديدكده اول ثوب انك ملكي كركدر بو يله
اولدقده كرك امري اولسون كرك اولمسون اول فعلي اشلرسه حانث اولور وكذا دخولها
على الضرب والاكل والشرب والدخول لام اختصاصك ضرب واكل وشرب ودخول

اوزرینه دخول‌ایدنجی فعلك محلوف علیه اختصاصنی اقتضا ایدر ملك اولمق اوزره کرك
امر ایلسون کرك ایلمسون اکر لایضرب لك ولداً اولا یضرب ولداً لك و یاخود لا یأکل لك طعاماً
اولا یأکل طعاماً لك و یاخود لا یشرب لك شراباً اولا یشرب شراباً لك و یاخود لا یدخل لك داراً اولا
یدخل داراً لك دیو یمین ایلسه کرك تقدیم ایلسون کرك ایلمسون حانث اولور زیرا بو افعال نیابتی
قبول ایلمز وان نوی غیره صدق فیما علیه اکر غیره نیت ایدرسه یعنی بعت لك ثوبی قولی ایله
ثوباً لك قولنه و بعت ثوباً لك قولیله بعت لك ثوباً قولنه نیت ایلسه دیانةً و قضاءً کندو اوزرینه
تغلیظ اولان شیئده تصدیق اولنور بوخسه تخفیف اولان شیئده تصدیق اولنماز صاحب
تسهیل دیانةً کلیسنده تصدیق اولنمسنه ذاهب اولمشدر وفی ان بعته واشتریته
فهو حر نعقد بالخیار عتق اکر اول عبدی بیع ایدرسم و یاخود اشترا ایدرسم حردر دیو یمین
ایلسه بعده خیار ایله بیع و یاخود اشترا ایلسه شرط عتق که بیع و شرادر بولنده یعنی ایجون
اول عبد معتق اولور زیرا مبیعده مادام که ایام خیار مقتضیه اولمیه ملك بایع قایمدر
بالاتفاق اما خیار ایله اشتراده مشتری ایام خیارك مدتنده اول عبده مالك اولور بو تقدیرجه
دخی معتق اولور زیرا عتقی شرایه تعلیق ایلمشدر کانه اول کمسنه خیار ایله شرادن صکره معتق اولسون
دیمش اولدی وکذا لو عقد بالفاسد او الموقوف اکر عقد فاسد ایله و یاخود عقد موقوف ایله
اولان بیع و شراده دخی معتق اولور زیرا معنای بیع و شرا بولنمش اولور ولو بالباطل لا یعتق
اکر عقد باطل ایله بیع و اشترا ایلسه معتق اولماز زیرا شرعاً بیع و شرا دکلدر وفی ان لم ابعه
وکذا فاعتقه او دبره حنث خالفك عبد ان لم ابعه فکذا کلامنده یعنی عبدمی بیع ایلمزسم
شویله اولسون دیو یمین ایلسه و اول قولی اعتاق و یاخود مدبر ایلسه حانث اولور زیرا بیعه
محل فالمیوب بولنمش اولور قالت تزوجت علی فقال کل امرأة لی طالق طلقت هی ایضاً
بر خاتون زوجنه بنم اوزریمه تزوج ایلدك دیسه و زوج دخی کل امرأة لی طالق دیسه بویله
دین خاتون دخی کل امرأة تحتنه داخلدر اصل ایسه عموم ایله عملدر الا فی روایة عن ابی یوسف

يوسف الّا ابو يوسفدن بر روايتده سائرلر كبي خاتون مزكوره مطلقه اولمز زيرا اولمكسنه نك
غرضي غيريله طلاقيله خاتوني ارضا ايلمك ايدي بو تقديرجه بو كلام مطلق اولميوب مقيّد
اولمش اولدي وان نوي غيرها صدّق ديانةً لا قضاءً اگر زوج يمين ويرن خاتوندن غيريه
نيّت ايلمش ديانةً تصديق اولنور قضاءً تصديق اولنماز زيرا كلمهٔ كل عموم ايچوندر بو تقديرجه
تخصيص عام خلاف ظاهردر ومن قال على المشي الى بيت الله او الى الكعبة لزمه حجّ او عمرة
مشيًا فان ركب فعليه دم بركمسنه پياده بيت اللهه وارمق وياخود كعبيه وارمق اوزريمه
نذر اولسون ديسه اولكمسنه پياده حج وياخود عمره ايلمك لازم اولور اگر راكب اولورسه
قربان لازم اولور اولكمسنه نك اوزرينه ولو قال على الخروج والذهاب الى بيت الله
او على المشي الى الصفا والمروة لا يلزمه شئ اولكمسنه بيت اللهه خروج وياخود بيت الله
ذهاب اوزريمه اولسون ديسه وياخود صفا وياخود مروه يه مشي اوزريمه اولسون ديسه
اولكمسنه يه برشئ لازم كلمز زيرا بو عبارتله التزام حرام متعارف دكلدر مجازا ولا حقيقة
لفظ اعتباريله دخي ايجابي ممكن دكلدر اول اجلدن اصلاح ممتنع اولوب برشئ لازم كلمز
وكذا ان قال على المشي الى الحرم يعني برشئ لازم كلمز اگر حرمه مشي وياخود مسجد حرامه مشي
اوزريمه اولسون ديسه زيرا حقيقت لفظ احرامي موجب دكلدر والتزام احرام بو عبارتله
متعارف دكلدر خلافًا لهما امامين ايچون خلاف واردر زيرا حرم ومسجد حرامك
حج وعمره يه شمولي واردر بو ايكيسني ذكر ايلمكدر اما صفا ومروه نك بونك خلافنجه در
وفي عبده حرّ ان لم يحج العام فشهدا بكونه يوم النحر بكوفة لا عتق بركمسنه اگر بو سنه حج
ايلمزسم عبدم حرّ اولسون ديسه وحج ايلدم ديسه واولكمسنه حج ايلميوب يوم نحرده كوفه ده
اولدوغينه ايكي كمسنه شهادت ايلسه لر اول قول معتق اولماز زيرا اول شاهدلر نفي حجّه
شهادت ايلديلر خلافًا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب معتق اولمسنه ذاهب اولمشدر
زيرا شاهد بر معلوم اوزره شهادت ايلمشلردر كه اول كوفه ده تضحيه در انتفاء حج بونك

ضرورا اتندر نذر بو تقديرجه شرط بولنمش اولور وفي لايصوم فصام ساعة بنية حنث
برکمسنه صوم ایلمیه یم دیو یمین ایلسه برساعت نیت ایله صائم اولسه حانث اولور زیرا صوم
قصد قربت ایله مفطراتدن امساکدر اول ایسه بولندي وان ضم صوماً او يوماً لا ما لم يتم يوماً
اکر لا یصوم قولنه صوماً قولني ضم ایلسه ویاخود یوماً قولني ضم ایلسه حانث اولماز مادامکه
برکوني تمام ایلمیه وفي لا یصلي يحنث اذا سجد سجدة لا قبلها حالفك لا يصلي يمينده برسجده
ایلسه انده نصکره صلاتي قطع ایلسه حانث اولور سجده دن مقدم حانث اولماز اماقياس
بوایدیکه صومه اعتبارا صلاته شروع ایله حانث اوله وجه استحسان بودرکه صلاة بودرکه
صلاة ارکان مختلفه دن عبارتدر ارکانك جمله سي اولمينجه صلاة تسميه اولنماز اما صوم رکن
واحددرکه اول امساکدر اول اجلدن صومه شروع ایله حانث اولور صلاته شروع ایله
حانث اولماز وان ضم صلاة فبشفع لا با قل اکر يصلي قولني صلاة قولنه ضم ایلسه شفع
ایله حانث اولماز صاحب عنایه دیمشدرکه مادامکه قعده ایله ایکي رکعتي تمام ایلمیه
حانث وفي ان لبست من غزلك فهو هدي فملك قطنا فغزلته ونسج فلبسه فهو هدي برکمسنه
خاتوننه اکر سنك اکردکندن کیرسم اول هدي اولسون دیسه وبر مقدار قطنه یعني پنبه یه مالك
اولسه واول پنبه يي خاتون اکرسه واول ایلك دوقنسه وزوج کیسه اول دقنان شئ هدیدر ابو حنيفه
قتنده هدیك معناسي مکه ده تصدق قدر خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر زیرا انزملکده
ویاخود ملکك سببنه مضاف ده صحیح اولور فان لبس ما غزلت من قطن في ملكه وقت الحلف
فهي بالاتفاق زوجك وقت حلفده کندو ملکنده اولان پنبه دن خاتونك اکردیکي کیسه
اول شئ بالاتفاق هدیدر خاتم الفضة لبس بحلي فضه دن اولان خاتم نساطائفه سينك
خاتمي هیئتنده اولوب فص اولورسه حانث اولور وهو الصحيح دیو قید ایلمشدر بخلاف
خاتم وعقد اللؤلؤ ان رصع تحلي والا فلا عقد لؤلؤ اکر ترصيع اولنمش ایسه حلیدر واکر ترصيع
اولنمامش ایسه حلي دکلدر زیرا عرفا ترصيع اولنمیانه حلي دینلمز ایمان ایسه عرفه مبنيدر عقد کسر عين

عين ايله قلاديه ديرلر وقالا تحلى مطلقا وبه يفتى امامين ديديلركه كرك مرصع اولسون كرك
اولمسون عقد لؤلؤ حليدر بو قول ايله فتوى ويرلمشدر زيرا حقيقتده لؤلؤ اولمسه حق سبحانه
وتعالينك وتستخرجون منه حلية تلبسونها قول شريفي رد اولور وفي لا يجلس على الارض فجلس على
بساط او حصير لا يحنث ارض اوزرينه اوتورميايم ديو يمين ايلسه وبساط اوزرينه اوتورسه
حانث اولماز زيرا بساط وحصير اوزرينه اوتوران كمسنه يه ارض اوزرينه اوتوردي دينيلمز
وان حال بينه وبينها ثيابه حنث اكر كندو ايله ارض بيننده ثيابي حائل اولسه حانث اولور
زيرا ثوب كندويه تابعدر حائل عد اولنمز وفي لا ينام على هذا الفراش فجعل فوقه فراش
فنام عليه لا يحنث شو فراش اوزرينه ايومميايم ديو يمين ايلسه ومشار اليه اولان فراش اوزرينه
آخر فراش وضع اولنسه وانك اوزرنده اويوسه حانث اولمز وان جعل فوقه قرام يحنث اكر
مشار اليه اولان فراش قرام يعني چارشب قونلسه وانك اوزرنده اويوسه حانث اولور
قرام كسر قاف ايله چارشيدر وچارشب ايسه فراشنه تابعدر حائل اولمسي اعتبار اولنماز وفي
لا يجلس على هذا السرير ان جعل فوقه سرير فجلس لا يحنث شو سرير اوزرينه جالس اولميايم ديو يمين
ايلسه اكر اول سريرك اوزرينه سرير آخر وضع اولنوب اوتورسه حانث اولماز وان جعل فوقه بساط
او حصير حنث اكر مشار اليه اولان سريرك اوزرينه بساط ويا خود حصير قويوب اوتورسه
حانث اولور باب اليمين في الضرب والقتل وغير ذلك بو باب ضرب وقتل وبونلردن غيري
شيلردن اولان يمينك احكامي بياننده در الضرب والكسوة والكلام والدخول يختص فعلها
بالحي ضرب وكسوه وكلام ودخول بونلرك فعلي حيوتده اولانه مختص اولور اما ضرب بدنه
متصل اولان فعلك مولمك اسمي اولمسن حق سبحانه وتعالينك وخذ بيدك ضغثا فاضرب به
ولا تحنث قول شريفي نقض ايلدي زيرا حضرت ايوب صلوات الله على نبينا وعليه بونلك ايله
يمينندن بار اولدي حال بوكه ضغث ايله ضرب ده اعلام يوقدر بوكه جواب ويريلور كه جائز
دركه حضرت ايوب عليه السلام كندويه اكراما وخاتونينك حقنده تحقيقا نص ايله ثابت بر حكم

اوله بو تقدیرجه غیرحکم بوکه الحالف اولنماز اما کسوه ایله عند الاطلاق مراد تملیك میتدن متحقق دکلدر الا ممکنه کسوه ایله ستر مراد ایلیه اما کلام ایله مراد افهامدر موتده ایسه فهم متصور دکلدر

اکر دینلورسه نبی علیه السلامدن روایت اولنمشدر که اصحاب قلیب اسملریله هل وجدتم ما وعد ربکم حقا فقد وجدت ما وعدنی ربی حقا دیو خطاب ایلدکده عمر رضی الله عنه یا رسول الله میته می سویلرسز دیدکده فقال ما انتم باسمع من هؤلاء سن بونلردن زیاده اشیدیجی دکلسن نبی علیه السلام موتایه خطابی واندرك خطاب نبی علیه السلامی احیادن اسمع اولملری معجزهٔ باهره در جواب ویریلور وعنایه ده خطاب نبی علیه السلام بو بلیجه مذکوردر وعلامهٔ نسفی کافیسنده بوکا جواب ویرمشدر که بو حدیث شریف ثابت دکلدر وقتاکه بو حدیث عائشه رضی الله عنهایه ایرشدکده نبی علیه السلام اوزره افترا ایلمشسن درحق سبحانه وتعالینك انك لا تسمع الموتی وما انت بمسمع من فی القبور قول شریفی بوکا مانعدر

اما زیلعی دیمشدر که بو خطاب جائزدر که احیا ایچون وعظ اوله بوکه نظیر علی رضی الله عنه روایت ایلمشدر که هر قچن نبی علیه السلام مقابره وارسه السلام علیکم دار قوم مؤمنین اما نساؤکم فقد نکحت واموالکم فقد قسمت ودوارکم قد سکنت فهذا خبرکم بما عندنا فما خبرنا عندکم بیورورلردی وینه سل الارض من شق انهارك وغرس اشجارك وجنی ثمارك فان لم یجبك جوابا اجابتك اعتبارا بیورورلردی فلا یحنث من قال ان ضربته او کسوته او دخلت علیه بفعلها بعد موته برکمسنه اکر فلانی ضرب ایدرسم ویاخود کسوه کیدوررسم ویاخود اوزرینه داخل اولورسم دیسه یعنی یمین ایلسه ومحلوف علیهك موتندنصکره اول فعلی اشلمکله حانث اولماز بخلاف الغسل والحمل والمس غسل وحمل ومس بونلك بونك خلافنجه در بو افعال انجق حیه مخصوص دکلدر بعد الموت تحققی ظاهردر لا یضربها فمد شعرها او خنقها او عضها حنث برکمسنه خاتوننی ضرب ایلمه مکه یمین ایلسه وخاتوننك صاچنی چکسه ویاخود بوغازنی بوغسه ویاخود اصرسه حانث اولور زیرا بو افعال ایله بدنه الم

الم حاصل اولور امدي الم ويرن شئ ضرب اولمش اولور اما حين ملاعبه ده بو افعال
صدور ايلسه حانث اولماز ديمشلر در زيرا عرفا بو افعاله ممازحه تسميه ايدرلر بو حنسه ضرب
ضرب تسميه ايلمزلر لیضربنه حتي يموت فهو على اشد الضرب بر كمسنه فلاني البته اولنجه
ضرب ايده يم ديو يمين ايلسه اول يمين اشد ضرب اوزرینه محمولدر ليقضين دينه قريبا فما
دون الشهر قريب والشهر بعيد بر كمسنه فلانك دينني البته تعجيل قضا ايده رم ديو يمين
وبرآيدن نقصان قريبدر براي بعيد در برآيده قضا ايدرسه حانث اولور نقصانده سه
قضا ايدرسه حانث اولماز ليقضينه اليوم فقضاه زيوفا أو بنهرجة او مستحقة او
باعه به شيئا فقبضه بر كمسنه فلانك دينني بوكون قضا ايده يم ديو يمين ايلسه و اول
دينني زيوف وياخود قلب قضا الله وياخود مستحقه يعني آخرك شئ ويرسه وياخود
مديون حالف داينه دينني مقابله سنده برشئ بيع ايلسه اولكسنه يمينده بار اولور زيوف
ونبهرجه اسم دراهمي سلب ايلمز بو ايكي صفت عيبدر عيب ايسه جنسيتي اعدام ايلمز
ولو رصاصا او ستوقة او وهب او ابراه منه لا ايبراه اگر حالف اولان كمسنه فلانك وياخود
ستوقه قضا ايلسه وياخود دائن مديون حالفه دينني هبه ايلسه وياخود مديوني دينندن
ادا ايلسه يعني ابرا ايلسه يمينندن بري اولماز حانث اولور زيرا رصاص وستوقه جنس
دراهمدن دكلدر وقضاء دين ايسه مديونك فعلي ايله دكلدر وقضاء دين ايسه مديونك
فعلي ايله اولور هبه وابرا ايسه داينك فعليدر وستوقه فارسيدر معربدر سه طاق
معناسنه در يعني برقات يوزي كومش ايچروسي بقردر لايقبض دينه درهما دون
درهم لا يحنث بقبض بعضه مالم يقبض كله متفرقا بر كمسنه فلانك دينندن بعضيسني
قبض ايلميه يم بعضيسگي اولمينجه ديو يمين ايلسه بعضيسني قبض ايله حانث اولماز
مادامكه متفرقا كليسني قبض ايتمز لكن تفرق ايله وصف اولمشدر وقبض دين معرفه اضافت
ايلدي بو تقديرجه كله متناول اولور مادامكه مديون قتنده برشئ باقي اوله داين حانث

اولمازاما برمقداريني اول نهارده برمقداريني آخرنهارده قبض ايلسه حانث اولور وان فرقه
بعمل ضروري كالوزن لا يحنث اكر قبض وزن كبي عمل ضروري ايله تفريق اولنسه حانث اولماز
مثلا دينني قبض ايلسه لكن استعمالي ايچون عمل وزن اولسه برم قائمرده حانث اولماز زفرقولنده
حانث اولور زيرا زفر حقيقت اعتبار ايدر بزايسه عرفي اعتبار ايدرز وان كان لي الا مائة او غير
مائة او سوى مائة لا يحنث بها او باقل منها بركمسنه ديسه اكر بنم ايچون الا يوز وياخود يوزدن
غيري اولورسه خاتونم طالق وياخود عبيدم حر اولسون ديو يمين ايلسه يوز ايله حانث اولمز
يوزدن اقلله دخي حانث اولماز زيرا عرفده بو قول يوزدن زياده سني نفي ايدر والا وغير
وسوى اداة استثنادر استثناء مائة جميع اجزاسيله مستثنى اولور بو تقديرجه اقل ايله
حنث لازم كلمز لا يفعل كذا تركه ابدا بركمسنه شويله اشلميه يم ديو يمين ايلسه بر دفعه ابدي ترك
ايدر زيرا نفي فعل مطلق اولدقده فرد شايعنه متناول اولوب عام اولور بو تقديرجه جميع
عمرنده اول فعلك تركني اقتضا ايدر وفي ليفعلنه يكفي فعله مرة خالفك ليفعلنه قولنده يعني
البته فلان فعلي اشلميايم ديو يمين ايلسه بر دفعه اشلمه سي كفايت ايدر زيرا خالفك التزامي فعل
واحددر ومقام ايسه مقام اثباتدر خلفه وال ليعلمنه بكل داعر تقيد بحال ولايته بركمسنه يه
والجهر مفسد وفاسقي كندويه بلدرمك ايچون يمين ويرسه والينك حال ولايته مقيد اولور بعد
العزل والموت عدم اعلام ايله حانث اولماز ليهبنه فهو فوهب ولم يقبل بر فلان كمسنه يه
فلان شيء هبه ايليه يم ديو يمين ايدوب وهبه ايلسه واول كمسنه هبه يي قبول ايلمسه واهب يميننده
بار اولور زيرا هبه بلا عوض تمليكدر بو ايسه نفس هبه ايله تمام اولدي قبول ايسه ثبوت ملكك
شرطيدر وملك هبه نك حكميدر شرط حنث ايسه هبه در بو خصوصده حكمي دكلدر وكذا القرض
والعارية والصدقة بخلاف البيع قرض وعاريه وصدقه دخي بويله در بيع بونك خلافيدر
مثلا بركمسنه قرض ويره يم وعاريت ويره يم وياخود صدقه ويره يم ديو يمين ايلسه وقرض وعاريت
وصدقه ويرسه لكن قبول ايلمسه لر اول كمسنه يميننده بار اولور اما بيع معاوضه در جانبيندن

ن فعلي اقتضا ايدر لا يشم ريحان فهو على ما لا ساق له بركسنه ريحان شم ايلميه يم ديو يمين

ايلسه ساقي يعني صابي اولميان شيئه محمولدر فلا يحنث بشم الورد والياسمين كل وياسمين

شم ايلمك ايله حانث اولماز زيرا بو ايكيسيك ساقي بوقدر حنث لازم كلمز وقيل يحنث

دينلديكه حانث اولور زيرا عرفا ريحان رايحهٔ طيبه سي اولان نباته دينلور بو تقديرجه

شم ورد وياسمين ايله حانث اولور لا يشم وردا او بنفسجا فهو على ورقه كل وبنفسج شم

ايلميه يم ديو يمين ايلسه صربرينك ورقي اوزرينه محمولدر حتى بركسنه بنفسج وكل اشترا

ايلميه يم ديو يمين ايلسه ورقلريني اشترا ايلسه حانث اولور اما يا غلريني اشترا ايلسه حانث اولماز

كافيده دخي بويلجه در اما مبسوطده بونك عكسيدر ورقني اشترا ايلسه حانث اولماز ياغني اشترا

ايلسه حانث اولور بو ايسه اهل كوفه عرفيدر اما بزم عرفمزده ورقي اوزرينه محمولدر لا يدخل

دار فلان يتناول الملك والاجارة بركسنه فلانك دارينه داخل اولميه يم ديو يمين ايلسه اول

يمين ملك واجاريه متناول اولور داركرك ملكي اولسون كرك اولمسون اجاره ايله اوتورسون

داخل اولدقده حانث اولور اما شافعي دير كه اجاره ده حانث اولماز زيرا شافعي حقيقت

ومجاز بيني جمع ايدر بر ديرزكه عموم مجاز اعتباريله در زيرا سكني ايكيسنده دخي موجوددر

حانث اولور خلف انه لا مال له دين على مفلس او ملي لا يحنث بركسنه مالم يوقدر ديو

يمين ايلسه حال بوكه مفلس اوزرنده يا غني اوزرنده الاجوق ديني اولسه حانث اولماز زيرا دين

مال دكلدر آنجق ذمتده بر وصفدر كتاب الحدود بو كتاب حدودك احكامي بياننده

در وقتاكه مصنف ايمانك وعبادات ايله عقوبات بيننده دائر اولان كفارانك ذكرندن

فارغ اولديسه عقوبات محضيه شروع ايلدي وحدودك محاسني قتي چوقدر حد زنانك

مشروع اولمسنده حكمت صيانت نسب ايچوندر وحد قذف صيانت اعراض ايچوندر

وحد قطاع طريق صيانت طرف ايچوندر وحد لغتده منع معناسنه در وبوابه حداد

تسميه سي خلقي دخولدن منع ايلدوكي ايچوندر وشرعده الحد عقوبة مقدرة تجب حقا لله

تعالی حد شرعا مقدره برعقوبتدر حق الله اولدوغیچون واجب فلا یسمی تعزیر ولا قصاص
حداً وحد حق الله اولدوغی اجلدن تعزیره حد تسمیه اولنمدی زیرا تعزیرده کتاب وسنت مشهوره
ایله ثابت برشیء مقدره یوقدر بلکه امامك راینه مفوضدر وحدود التی نوعدر حد زنا وحد شرب
وحد قذف وحد سکر وحد سرقه وحد قطع طریق والزنا وطیء مکلف فی قبل خال عن ملك
وشبهه زنا ومکلف یعنی عاقل بالغك ملك نکاح وملك یمیندن وشبهه ملکدن ومعتدهٔ
باینه واعتاق ایلدوکی جاریه کام ولدیدر عدتنده زنا ایلسه وبونلردن خالی اولان خالقك
اوکندن وطئدر ویثبت بشهادة اربعة رجال مجتمعین ه زنا عند الحاکم دورت آدمك
شهادتیله اولور مجتمعین اولدقلری حالده یعنی جملهسی مجلس واحدده شهادة ایلدکلری
حالده حتی متفرق اولدقلری حالده شهادت ایلسهلر شهادتلری قبول اولنمز وبعض محققلر
حق سبحانه وتعالینك فاستشهدوا علیهن اربعة منکم قول شریفنده اشتراط اربعه معنای
سنری متضمندر زیرا بومقوله فعله دورت شخصك وقوفی نادردر بالزنا لا بالوطیء
او الجماع لفظ زنا ایله شهادتلری ثابت اولور وطیء ویاخود جماع لفظلریله شهادتلری
ثابت اولماز زیرا زنا فعل حرام اوزرینه دال اولان لفظدر وطیء وجماع ایسه زنادن غیریده
استعمال اولنور اذا سالهم الامام عن ماهیة الزنا دورت شاهدك شهادتلریله
ثابت اولور قچان امام انلره ماهیهٔ زنادن سؤال ایلدکده اذا سالهم لفظی یثبت فعلنك
ظرفیدر ماهیهٔ زنادن مراد ذاتدن سؤالدر که ادخال فرجدر وکافیده مذکوردر که امام
زنانك ماهیتندن سؤال ایلیه زیرا ناسدن چوق کمسنه هر وطیء حرام زنا ایدوکنه معتقد
لردر نبی علیه السلام العینان تزنیان والیدان تزنیان والرجلان تزنیان قول شریفی
مادون فرجده غیریه اولان فعله دخی زنا تسمیه اولندوغنه حجتدر لکن حد واجب
اولماز الا وجه جماع ایله اولور وکیفیة دخی زنانك کیفیتندن سؤال ایلیه احتمالدر که
مکرهاً زنا ایلمش اوله ویاخود التقاء ختانین واقع اولمامش اوله ونه من زنی ونه

ونه مقوله خاتونه زنا ایلدی دیو سؤال ایلیه احتمالدر که کندویه حلال اوله واحتمالی شبهه
اوله لکن شاهدلر اول احواله واقف اولمیه واین دیکی ونه مکانده زنا ایلدی دیو سؤال
ایلیه احتمالدر که صبی ایکن ویاخود مجنون ایکن ویاخود بر زمان مرور ایلمش اوله زیرا
تقادم حدی منع ایدر اما اقرار بونك خلافیدر مدة تقادم اصح روایتده اوزره بر آیدر
فیبنوه وقالوا رأیناه وطئها في فرجها کالمیل في المکحلة وشاهدلر اول زنایی بیان
ایلیه لر ودخی زنایی کوردك که اول عورتی وطئ ایلدی سرمه دانلك ایچنده میلی کبی
دیه لر وعدلوا سرا وجهرا شاهدلر سرا وجهرا تعدیل اولنورلر وبالاقرار عاقلا
بالغا اربع مرات في اربعة مجالس یاخود عاقل وبالغ اولدوغی حالده درت مجلسده
دورت دفعه اقراریله ثابت اولور زیرا نبی علیه السلام ماعزدن حد زنایی درت دفعه
اقرار ایدنجه تا خبر بیورمشلردر اما مذهب شافعیه ده سائر حقوق کبی بر دفعه اقراری
کفایت ایدر کلما اقر رده حتی یغیب عن بصره هر بار که مقر اولان کمسنه زنایی اقرار ایلیه
قاضی انی رد ایلیه حتی قاضینك کوزندن غایب اولنجه ثم سئل کما مر سوی الزمان اندنصکره
قاضی مقردن سؤال ایلیه بو قرده مرور ایدن شئ کبی زمانی دخی سؤال ایلمکدر زیرا احتمال
درکه زمان صباده ویاخود جنونده اوله یعنی زنا ایلمش اوله فبینه بس قچان سؤال ایلدکلری
شئی بیان ایلسه اول کمسنه یه حد لازم اولور وندب تلقینه لیرجع بلعلك قبلت اولمست
او وطئت بشبهة حاکمك مقر اولان کمسنه یه اقرارندن رجوع ایلمك ایچون لعلك سین ایمش سکدر
ویاخود لمس ایلمش سکدر ویاخود شبهه ایله وطئ ایلمش سکدر دیو قول ایله تلقین مندوب
اولور فان رجع قبل الحد اوفي اثنائه ترك اکر زنایه مقر اولان کمسنه حددن مقدم ویاخود
حد اثناسنده رجوع ایدرسه ترك اولنور زیرا انك رجوعی صدقه محتمل بر خبردر بو تقدیرجه
شبهه عارض اولدی اویله اولسه ادرؤا الحدود ما استطعتم قولیله عمل اولنور والحد للمحصنین
رجمه في فضاء حتی یموت محصنین ایچون حد بر صحراده رجمدر تا فوت اولنجه یبدأ به الشهود

فان ابوا او غابوا او ماتوا سقط ابتدا شاهدلر رجم ایلمیه اکر ابا ایلسه ویاخود غایب اولسه‌لر
حد ساقط اولور زیرا شرط بدایه شهود ایدی منعدم اولمغله شرط بولنمش اولدی ثم الامام
ثم الناس شهوددن صکره امام امامدن صکره سائر ناس بدا ایلیه‌لر وفی المقر یبدأ الامام
ثم الناس ویغسل ویصلی علیه زنا مقر اولانک حدنده ابتدا امام باشلیه اندن صکره ناس
باشلیه وبعد الموت غسل اولنور واوزرینه نماز قیلنور زیرا نبی علیه السلام ماعز ایچون اوایله
بیورمشلردر یعنی ماعز رجم اولدقده عمیسی نبی علیه السلامه کلوب یا رسول الله ماعز کلاب
قتل اولندوغی کبی قتل اولنمشدر میتنی نه ایلیه‌لم دیو سویلدکده نبی علیه السلام ماعزک عمیسینه
خطاب ایدوب بو مقوله سوزی سویلمیه اول بر وجهله توبه ایلمشدرکه آنک توبه‌سی اهل ارضه
تقسیم اولنسه کفایت ایدردی وار غسل وتکفین ایله واوزرینه نماز قل دیو امر اولنمشدر ولغیر
المحصن جلدة مائة محصن اولمین ایچون یوز جلده درحق سبحانه وتعالی الزانیة والزانی
فاجلدوا کل واحد منهما مائة جلدة قول شریفی حق محصنده نسخ اولوب فعل نبی ایله محصندن
غیرده عمل اولمدی روایت اخری ایله نسخ اولنوب تلاوتی منسوخ وحکمی باقی قالدی وللعبد
نصفها عبد زنا ایچون حد محصن اولان حرک نصفیدرکه اللی جلده در زیرا حق سبحانه وتعالی
نک فان اتین بفاحشة فعلیهن نصف ما علی المحصنات قول شریفی حجت قاطعه در بونده نصف
ایله مراد جلده در زیرا رجم منصف اولماز یعنی نصف اولماز بو آیت کریمه جاریه‌لر حقنده نازل اولمشدر
وعبد جوارینک حکمی بختنده داخل اولدی بوایسه خلاف معهوددر زیرا معهود اولان نسا تحت
حکم رجالده واقع اولمقدر الله اعلم بوکا بنا اولدکه اسباب سفاح یعنی زنا آنلردن غالبه اوله
نتکیم الزانیة والزانی قول شریفنده دخی تقدیم انی اقتضا ایدر بسوط لا ثمرة له بر سوط ایله
جلده که آنک عقده‌سی وبوداغی اولمیه زیرا روایت اولندیکه علی رضی الله عنه وقتا که حدا قامت
ایلمک مراد ایلدکده ثمره سوطی کسر ایدردی ضربا وسطا مفرقا علی بدنه بریره ضرب اولمیوب
متفرقا جمیع بدنه وسط ایله جلده درا اکر ضرب شدید اولورسه مقصود اصلیکه ایلام وزجردر

دراول مقصود حاصل اولمش اولور او اجلدن وسط ایله اعتبار اولنمشدر الا الراس والوجه

والفرج الا راس ووجه وفرجه ضرب اولنماز یعنی بواوج محله ضرب اولنماز راس مجمع حواسدر

ووجه ایسه مجمع محاسندر وفرج ایسه محل احتمال هلاکدر وعند ابی یوسف یضرب الراس ضربة

ابو یوسف قاتنده راس بر دفعه ضرب اولنور زیرا ابو بکر رضی الله عنه اضربوا الرأس فان فیه

شیطانا بیورمشلردر لکن بوکا جواب ویریلورکه بو قول شول کمسنه نك حقنده درکه قتلی مباح

اوله ویضرب الرجل قائما فی کل حد بلا مد رجل زانی جمیع حدوده بلا مد قایم اولدوغی حالده

ضرب اولنور وینزع ثیابه سوی الازار ازاردن غیری والبی نزع اولنور ازار یدرد ر یدکلری

شیدر رجالده ایسه جادر مناسب دکلدر ازاردن مراد کوملکدر والمرأة جالسة خاتون جالسه

اولدیغی حالده حد اولنور ولا ینزع ثیابها الا الفرو والحشو خاتونك ثیابی نزع اولنماز الا

کورکی وپنبه لی اولان ثوبی نزع اولنور ویحفر لها فی الرجم لا له خاتون ایچون رجمده

بر چقور حفر اولنور رجل ایچون حفر اولنماز زیرا نبی علیه السلام غامویه ایچون مه ملرینه دکن حفر

ایتدرمشیدی وعلی کرم الله وجهه شرحهٔ همدانیه ایچون حفر ایتدرمشیدی ولا یحد سید مملوکه

بلا اذن الامام امامك اذنی اولمینجه سید مملوکن حد ایلمز امام شافعی دیرکه سید مملوکنه اقامت

حد ایدر زیرا مملوك اوزرینه امام کبی ولایهٔ مطلقه سی واردر بلکه دخی اولیدر زیرا سید مملوکنه

تصرف مالك اولدیغی امام مالك دکلدر اقامت حدی دخی تعزیر کبی اولمش اولور زیرا

بزم ایچون دلیل نبی علیه السلامك اربع الولاة قول شریفیدر زیرا دردك بری حد اولدیغی

ذکر بیورمشلردر وحد حق الله در وحده مقصود عالمی فساددن خالی ایلمکدر بو اجلدن

نائب شرع جانبندن استیفا اولمینجه عبدك اسقاطیله ساقط اولماز تعزیر ایسه بونك

خلافینجه در زیرا تعزیر حق عبددر واحصان الرجم الحریة والتکلیف عاقل بالغ والاسلام والوطیٔ

بنکاح صحیح حال وجود الصفات المذکورة فیهما احصان رجم حریت وتکلیف یعنی

مکلف اولمق اسلام ونکاح صحیح ایله وطئدر بو صفات مذکوره ایکیسنده بولندیغی حالده

رجمك احصاني يديدر بري حريت ايكنجيسي عقلدر اوجنجيسي بلوغدر دوردنجيسي اسلامدر بشنجيسي وطئدر التنجيسي اول نكاح صحيح ايله اولمقدر وحين زناها اللرنده صفت احصان ايله متصف اولمقدر عند الدخول ايكسنده دخي صفت احصان شرط قلندي حتى منكوحهٔ كافره يه وياخود مملوكه ويا خود مجنونه يه ويا خود صبيّه يه دخول ايلسه اولكسنه محصين اولمنش اولور اكر سؤال اولنورسه زوج كافر وخاتون مسلمه اولمق نيجه متصوّردر جواب ويريلور كه زوج وزوجه ايكيسي دخي كافر اولوب زوجه اسلامه كلسه وزوج مسلمه اولان خاتوننه قبل الارض الاسلام دخول ايلسه ديمكدر زيرا ما دامكه قاضي مابينلرين تفريق ايلميه ايكيسي دخي بر برينك زوج زوجه سيدر ولا يجمع بين جلد ورجم ولا بين جلد ونفي الا سياسة جلد ايله رجم بيننى جمع اولنماز وجلد ايله نفي البد بيننى جمع اولنماز الا مكركه نفيده بر مصلحت اولورسه نفي اولنور سياسة زيرا ابو بكر رضي الله عنه ايكي جله جلد ايلدي وايكيسني دخي نفي ايلدي وعمر رضي الله عنه نصر بن الحجاج مدينه دن بصريه نفي ايلدي زيرا نصر صبيح الوجه بر غلام ايدي نسا طائفه سي بوكه صباحت وجهندن فتنيه دوشديلر اول اجلدن نفي ايلدي اكرچه حسن موجب نفي دكلدر لكن امام لمصلحة نفي حتى مزبوري شعور دكه ما دبني يا امير المؤمنين ديدكن لا ذنب لك وانما الذنب لي حيث لا اطهر دار الهجرة عنك ديو سورمشلردر والمريض يرجم ولا يجلد ما لم يبرأ زانيهٔ مريضه رجم اولنور اكر حدي جلد ايسه جلد اولنمز ما دامكه مرضندن بري اولميه زيرا حد زجر ايچون مشروع اولدي بو خسه اتلاف ايچون مريضه جلدن احتمال در تلفه مفضي اوله والحامل ان ثبت زناها بالبينة يحبس حتى تلد حامل زانيه اكر زناسي بينه ايله ثابت اولورسه وضع حمل ايدنجه حبس اولنور فرجم اذا وصفت حامل زانيه رجم اولنور حملني وضع ايلدكده نفاسك خروجنه تاخير اولنماز بو مسئله ده عمر رضي الله عنه بيننده بر حكايت لطيفه واردر مثلا عمر زماننده بر زانيه حامل خاتوني بعد الاثبات رجمه فرمان ايلدي علي رضي الله عنه يا عمر خاتونك كندوسنه حكمك بحسب الشرع جاريدر فارننده اولان جنيننه نه يوزدن حكمك جاريدر ديدكده وضع ايدنجه رجمدن خارع

فارغ اولوب لولا علي لهلك عمر بورد قلري مقرردر ولا يجلد مالم تخرج من نفاسها اكر حامل
زانيه نك حدي جلد ايسه مادامكه دوغروب نفاسدن چقميه جلد اولنماز زيرا نفاس دخي بر نوع
مرضدر وان لم يكن للولد من يربّيه لا ترجم حتى يستغني عنها اكر ولدي تربيه ايدر كمسنه يوغيسه
ولد اناسندن مستغني اولمينجه رجم اولنماز ولدي صيانتت ايچون روايت اولنور كه غامديه
وقتا كه نبي عليه السلام كلوب زنايي اقرار ايلدكده حامل ايدي نبي عليه السلام قارننده اولان
ولدي وضع ايلدكده بوار ايلدي بعد زمان وضع حملدن صكره ينه كلوب زنايي اقرار ايلدي
ينه نبي عليه السلام وار ولدني تربيه ايله سندن مستغني اولنجه دي بوار ايلدكده يا رسول الله
عفو ايده رم حد اولنمازدن اوّل فوت اولوب جزام آخرته تأخير اولنور ديدكده صحبت
رسول الله بركمسنه بن ولدي تربيه ايده رم ولدي اولدي وخاتوني رجم ايلديلر وصاحب
اختيار ديمشدر كه روايت اخرآده غامديه اوغلني تربيه ايلدي واوغلي ايله حضور حضرته
كلدي واوغلنك النده اتمك وار ايدي يا رسول الله هذا ولدي وقد استغنى ديو رجمي
طلب ايلدكده رجم اولندي باب الوطئ يوجب الحدّ والذي لا يوجبه بو باب حدّي
ايجاب ايدن وايجاب اتمين وطئك احكامي بياننده در الشبهة دارية للحدّ شبهه حدّي
دافعه در زيرا نبي عليه السلامك ادرؤا الحدود ما استطعتم قول شريفي حجت اولمغين
امت محمّد تلقى بالقبول ايلمشلردر وهي نوعان شبهة في الفعل حدّ داريه اولان شبهه ايكي
نوعدر بر نوعي فعلده شبهه در وبوكه شبههٔ اشتباه درلر وهي ظن غير الدليل دليلا في الفعل
دليل اولميان شيئ دليل ظن ايلمكدر فلا يحدّ فيها ان ظن الحل شبهه في الفعل حدّ اولنماز
اكر وطئ حلّني ظن ايدرسه والا يحدّ اكر حلّني ظن ايلميوب بيلورسم حرام در ديسه حد اولنور
وفعلده شبهه سكز موضعده در كوطئ معتدة من ثلثا ومن طلاق على مال طلاق ثلثه دن
معتده سنه وطئ كبي ويا خود مال اوزرينه طلاق قدن معتده سنه وطئ كبي وام ولد عتقها او امة
اصله وان علي او اعتاق ايلدوكي ام ولدني وطئ كبي ويا خود اصلنك يعني اناسنك ويا باسنك

جاریه سنی وطی کبی و یاخود هر نه قدر عالی اولورسه ده اوامة زوجته اوسیده و یاخود
زوجه سنك جاریه سنه و یاخود سیدینك جاریه سنه وطی کبی وكذا وطی المرتهن المرهونة
في الاصح مرتهن رهن اولان جاریه یی وطی ایلمك اصح روایتده حکمی ذکری سبق ایدن وطئات
کبیدر بو ذکر اولنان سکز محلده حلالظن ایلدم دیسه حد اورلماز اما حرام ایدوکنی بیلورم
دیسه حد اوریلور وشبهة في المحل وهي قیام دلیل ناف للحرمة في ذاته فلا یحد فیها وان لم
علم بالحرمة نوع ثانی محالده اولان شبهه در و بو شبهه بر دلیلك قیامیدر كه في ذاته
حرمتنی نافی اوله بو تقدیرجه محلده اولان شبهه ده اولماز اگر حرمتنی بیلورسه ده كوطی
امة ولده وان سفل ولدینك جاریه سنی وطی کبی هر نقدر اشغ اولورسه ده زیرا نبی
علیه السلام انت ومالك لابیك قول شریفی حرمتنی نافی ایدوکنی قتی طاهردر
او مشترکة او معتدة بالکنایات دون الثلث و یاخود مشترکه و یاخود کنایات ایله
معتده سنه وطی کبی معتده ثلث دکلدر زیرا معتده ثلثه وطی نوع اولندن او البایع
المبیعة او الزوج الممهورة قبل تسلیمها و یاخود بایع امة مبیعه و زوج ممهوره خاتونه تسلیمدن
اول وطی کبی ممهوره اجاریه در که زوج مهر ایچون خاتونه ویره تسلیمدن اول وطی ایلسه حد
اولنماز والنسب یثبت في هذه عند الدخول لا في الاولى وان ادعاه شبهه في المحلده نسب
ثابت اولور دعوت ایلدکده واما شبهه في الفعلده نسب ثابت اولماز اگر دعوت ایدرسه و یحد
بوطئ امة اخیه او عمه وان ظن حلها قرنداشنك جاریه سنه و یاخود عمیسنك جاریه سنی
وطی ایله حد اولنور اگر حللی دخی ظن ایدرسه بینه حد اولنور وكذا بوطئ امراة وجدها علی فراشه
وان كان اعمی کندو فراشنده بولدوغی خاتونه وطی ایله بینه حد اولنور اگر وطی اعمی ایسه ده
یعنی زیرا اعمی ایسه ده زیرا اعمی کندو زوجه سنك اوضاع و هیئاتندن تمیزه قادردر الا ان ادعاها
فقالت انا زوجك الا مگر که خاتون بن سنك زوجه نم دیو ادعا ایلمش اوله اول زمان حد
اولماز لا بوطئ اجنبیة زفت وطی ایله حد اولنماز اجنبیه که اول وطی ایدن کمسنه ایچون زفاف

زفاف اولنه وخاتونلر زفاف اولان خاتون سنك خاتوننندر دیسه‌لر وزوجك اوزرینه
مهر لازمدر وعلي كرّم الله وجهه مهر حكم ایلدي وعدّت چكسون دیو بیورمشلردر هدایه
وكافي وشرح كنز وابن ملكده بویلجه در امّا اختیارده عمر رضي الله عنه مهر حكم ایلمشدر
ولا بوطئ بهیمة حیواني وطئ ایله دخي وطئ اولماز بو جنایتدر بوخسه زنا دكلدر
اكراني اكل اولناندن دكل ایسه احراق بالنار اولنور بو غازلند قدنصكره وفاعلي
دابه‌نك قیمتنه ضامن اولور اكراني اكل اولنا ندن ایسه امام اعظم قتنده ذبح اولنور
واكل اولنور واما مین قتنده احراق اولنور اوذني في دار حرب اوبغي ویاخود دار
حربده ویاخود داربغیده زنا ایلسه انك اوزرینه حد اقامت اولنماز ولا بوطئ
محرم تزوجها وتزوج ایلدوكي محرمنك وطئله حد اورلماز اكر محرمي ایدوكن بیلورسه
اشدّ عقوبت ایله تعزیر اولنور اما مین قتنده ذكر محرمي ایدوكن بیلورسه حد اولنور
اومن استأجرها لیزني بها خلافا لهما ویاخود شویله كه كسنه كه بر خاتوني زنا ایلمك
ایچون استیجار ایلسه انی وطئ ایدن كسنه‌یه حد اورلماز ابو حنیفه قتنده امّا امامین ایچون
خلاف واردر آنلرك قتنده حد اوریلور وبوقول شافعینكدر زیرا رجل ایله مرأة بینده
ملك وشبهه ملك یوقدر بو تقدیرجه زناء محض اولمش اولور امام اعظم ایچون دلیل
بودر كه بر خاتون بر رجلدن اقچه استدي ابا ابروب نفسني تمكین اتمینجه ویرمدي
عمر رضي الله عنه ایكیسندن دخي منع ایلدي وهذا مهرها بیوردي ومن وطئ اجنبیة
فیما دون الفرج یعزر بر كسنه اجنبیة فرجندن غیریه وطئ ایلسه تعزیر اولنور تفخیذ كه
تورلجي بودنه درآنك كبي افعالده تعزیر اولنور وكذا لو وطئها في الدبر او عمل عمل لوط حد
حد اورلیوب تعزیر اولنور ابو حنیفه قتنده اكر خاتوني دبردن وطئ ایلسه ویاخود لوط
قومنك عملني اشلسه صاحب هدایه دیمشدر كه جامع الصغیرده زناده زندانه قونلمق
كركدر دیمش وعندهما یحد امامین قتنده حد اولنور وبوقول شافعینك ایكي قولنك بریدر

وبر قول فاعل ومفعول ایکیسی دخی قتل اولنورلر زیرا نبی علیه السّلام اقتلوا الفاعل والمفعول
بیورمشلر فارجموا الاعلی والاسفل دخی روایت اولنمشدر وامامین ایچون دلیل لواط زنا
معناسنه در زیرا اول لواطه محلّ مشتهاده شهودی علی سبیل الکمال اقتضا در امام اعظم ایچون
دلیل لواطه زنا دکلدر اصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین موجب لواطه ده اختلاف ایدیلر
بعضیلر احراق بالنّار وبعضیلر هدم جدار وبعضیلر مکان مرتفعدن اجحار باشی اشغی اتیله
دیدیلر لواطه ده معنای زنا بوقدر آنجق بر جانبدندر امّا زناده داعی ایکی جانبدندر وان زنی
ذمیّ بحربیّة فی دار نا حدّ الذمی فقط اکر بزم دارمزده بر ذمّی بر حربیّة زنا ایلسه آنجق ذمّی حد اولنور
وعند ابی یوسف یحدّان ابو یوسف قتنده ایکیسی دخی حد اولنور زیرا مستأمن بزم احکاممزی
ملتزمدر مادامکه دارمزده در وفی عکسه حدّت الذمیّة لا الحربیّة حربی ذمیّه زنا ایلسه ذمّیه حد
اولنور حربی حد اولنور وعند ابی یوسف یحدّان وعند محمد لا یحدّان ابو یوسف قتنده ایکیسی
دخی حد اولنور وامام محمد قتنده ایکیسی دخی حد اولنمازلر وان زنا مکلف بمجنونة او صغیرة حدّ
اکر بر مکلّف بر مجنونیه ویاخود بر صغیره یه زنا ایلسه حد اولنور وفی عکسه لا حدّ علیهما حدّ بوقدر
زیرا مجنون وصغیره مکلف دکلدر وخاتون تابعه در الّا ابو یوسفدن بر روایتده حد واردر
ولا حدّ بزنی المکره مکرههٔ زناسیله حد یوقدر مکره کرك زانی کرك مزنیه اولسون ولا ان اقرّ
احدهما بالزّنا والدّاعی الاخر النکاح زانی ایله مزنیه دن زنایه اقرار ایدوب وآخر نکاح ادّعا
ایلسه بینه حد یوقدر اوزرینه مهر لازم کلور ومن زنی بامة قتلها به لزمه الحد والقیمة برکمسنه
بر آخرك جاریه سنه زنا ایلسه وفعل زنا ایله اول جاریه یی قتل ایلسه زانیه هم حد وهم قیمت لازم
کلور زیرا اول کمسنه ایکی جنایت ایلمشدر بو تقدیرجه اول کمسنه نك اوزرینه زنا ایچون حد
قتل ایچون قیمت حکمی ترتیب ایدر وعند ابی یوسف القیمة فقط ابو یوسف قتنده
حد لازم اولمیوب انجق جاریه نك قیمتی لازمدر والخلیفة یؤخذ بالمال والقصاص
لا بالحدّ خلیفه مال ایله وقصاص ایله اخذ اولنور امّا حد اورلماز زیرا مال وقصاص

قصاص ايله اخذ اولنور اما حد اوزلمار زيرا مال وقصاص حقوق عباددندر اجرا اولنور
اما حد حق الله در اقامت حدود ايسه خليفه يه مفوضدر بو تقديرجه كندو نفسنه اقامت
حد ممكن دكلدر باب الشهادة على الزنا والرجوع عنها بو باب زنا اوزرينه شهادتي واول
شهادتدن رجوع بيانندهدر ولا يقبل الشهادة بحد متقادم من غير بعد عن الامام الا في
القذف امامدن بعيد اولميان مكاندن حد متقادم شهادت قبول اولنماز الا قذفده شهادتلري
قبول اولنور حقوق الله خالصه اولان حدود حد سرقه وحد زنا وحد شرب خمر تقادم ايله
شهادت باطل اولور اما اقرار ايله باطل اولماز الا شرب خمر اقرار ايله باطل اولور ابو حنيفه وابو يوسف
قتنده وبعد التقادم تعيين مورندر مثلا شاهد اولان كمسنه اسباب حدك حد زنا وحد شرب خمر
مشاهده ايلسه حسبتين ايله بيننده مخيردر حسبةً اقامت حد ايچون اداء شهادت دور وبر
حسبه دخي نبي عليه السلامك من ستر على اخيه المسلم ستر الله عليه عوراته يوم القيمة قولي شريفيجه در
وبو ايكيسي بيننده مخيردر چونكه وقت معاينه ده اداء شهادتي تاخير ايلدي مرادي ستردر ومؤمنه
لايق اولان دخي بودر ديو حمل اولنور بعده اداء شهادت مراد ايلسه مقدما اوزرينه واجب اولان
شيء تاخير ايلدي امدي تاخير واجب فسقدر بو تقديرجه واجبك شهادتي قبول اولماز اما حد
قذف تقادم ايله شهادت باطل اولماز زيرا حد قذف حق عبددر ودعواي مقذوف شرطدر وحد
سرقه ده شهادة تقادم ايله ساقط اولور لكن سارق سرقه ايلدوكي شيء ضامن اولور زيرا
وجوب مال تقادم ايله ساقط اولماز حق عبد اولدوغيچون وفي السرقة يضمن المال تقادم ايله
شهادت ساقط اولور لكن سرقه ايلدوكي مالي ضامن اولور ويصح اقراره الا في الشرب بعد
التقادم حد اقراري صحيح اولور الا شرب خمرده صحيح اولماز وتقادم غير الشرب بشهر في الاصح اصح روايتده
شرب خمردن غيريده تقادم بر آيدر والشرب بزوال الريح وعند محمد بشهر ايضا شرب خمرك تقادمي
زوال ريحدر وامام محمد قتنده غيرلركبي بر آيدر وان شهدوا بزناه بغائبة قبلت بخلاف سرقته
من غائب اكر شاهدلر بر كمسنه نك بر غائبه خاتونه زناسنه شهادت ايلسه شهادتلري قبول اولنور

وحد اولنور اما غائبدن سرقیه شهادت بونك خلافیدر مثلا فلان غائبدن سرقه ایلمشدر دیو
شاهدلر شهادت ایلسه‌لر شهادتلری قبول اولنماز وسارقك الی قطع اولنماز زیرا سرقه‌ده دعوی
شرطدر اما زناده شرط دکلدر وان اقر بالزنا بمجهولة حد اگر برکمسنه مجهوله برخاتونه زنا ایلدم
دیو اقرار ایلسه حد اولنور زیرا مقر لهما اولان مزنیه‌نك جهلی دافع حد دکلدر وان شهدوا
کذلك لا یحد اگر شاهدلر مجهوله خاتونه زنا ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر مشهود علیه اولان کمسنه
حد اولنماز زیرا اول خاتون کندونك منکوحه‌سی ویاخود جاریه‌سی اولمق احتمالی واردر ولذا
لو اختلفوا فی طوع المرأة وبینه حد اولنماز اگر شاهدلر خاتونك مطاوعتنده اختلاف ایلسه‌لر
مثلا شاهدلرك ایکیسی کرها وایکیسی طوعا زنا ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر اختلاف اولنمغله حد
اورلمز وعندهما یحد الرجل امامین قتنده رجل حد اولنور زیرا شاهدلر رجل حقنده موجب
اوزرینه اتفاق ایدوب ایکیسی طوعا ایکیسی کرها شهادت ایلدی اختلاف خاتون طرفندن
بولندی وخاتون حقنده خود مطاوعت شرطدر اول ایسه بولنمدی بو تقدیرجه خاتونه حد لازم
کلمز ابو حنیفه ایچون دلیل بودر که مشهود به زنادر اختلاف اولندی زیرا زنا رجل وخاتون ایله
قائم بر فعلدر هر فعل که ایکی کمسنه ایله قائم اوله ایکی وصف ضد ایله متصف اولماز زناده
طوع ایکی کمسنه‌نك اشتراکنی ایجاب ایدر اکراه ایسه رجلك انفرادنی ایجاب ایدوب ایکیسنك اجتماعی
متعذر اولور بو تقدیرجه آخره مخالف فعل اشلمش اولور وهر بری حقنده نصاب شهادت تمام اولمامش
اولور وطواعیت شاهدلری خاتونه قاذف اولمش اولورلر قاذف ایسه خصمدر وخصمك شهادتی
خود جائز اولماز وطوعیت شاهدلری اوزرینه اقامت حد اقتضا ایدردی لکن اکراه شاهدلرینك
شهادتی اول حد قذفی اسقاط ایلدیکه لا یحد احد لو اختلف الشهود فی بلد الزنا او شهود اربعة
فی بلد فی وقت واربعة فی ذلك الوقت ببلد آخر براحد یعنی زانیدن وشهوددن برکمسنه
حد اولنماز اگر شهود زنا اولان بلده اختلاف ایلسه ویاخود دورت شاهد فلان بلده‌ده فلان
وقتده زنا به شهادت ایلسه براحد حد اورلماز وکذا لو شهد اربعة علی امرأة به وهی بکر وبینه ذانیه

ذانیه به حد اورلماز اکر دورت شاهد بر خاتونك زنامنه شهادت ایلسلر حال بوكه اول خاتون
بکر اولسه مثلا فلان خاتونه فلان رجل زنا ایلدیجه یو شهادت ایلسلر وخاتونلر مشهود بها اولان
خاتونه نظر ایدوب بکردر دیو حکم ایلسلر حد ساقط اولور زیرا بکارت ایله زنا متحقق اولماز
وبو بابده خاتونلرك شهادتی اسقاط حدودده حجتدر کرچه ایجابنده حجت دکل ایسه ده
لکن اسقاطنده حجتدر وشاهدلر اوزرینه دخی حد ایجاب ایلمز اوهم فسقه او شهودعلی
علی شهود وان شهد به الاصول بعد ذلك ویاخود شاهدلر فاسق اولسلر ویاخود شاهدلر
اعزیزن شاهد اولسلر بینه حد اورلماز اکر شاهد اعزیزن شاهد اولنلر شهادة ایلدکلرندن
صکره اصل شهادتلریه دخی شاهدلر دخی شهادت ایدرلرسه ده زیرا فروعك شهادتنك
ردی من وجه اصولی رد در برحادثه ده شهادت رد اولندقدنصکره ابدی اول شاهدلرك
شهادتی قبول اولماز وحد وقصاصده اعزیزن اولان شاهدك شهادتی قبول اولماز
اما فساقك شهادتلرینك عدم قبولی فسقلری سببیله اداء شهادتده قصورلری
اولدوغی ایچوندر زیرا اداء شهادته وتحمله اهل اولدقلری حق سبحانه وتعالینك انتهاء کم فاسق
نبناء فتبینوا قول شریفی ایله ثابتدر زیرا تبینی ایله امر اهلیت شهادته دلیلدر اکر اهل اولمسه تبینی
ایله امر اولنمزلردی آنجق نقصان وقصورلر ایچون قبول اولماز قاضیخانده ذکر اولنمشدر که شاهد
اوچ نوعدر برنوعی صفت کمال ایله ادا وتحمله اهلدرکه اول عدولدر وبرنوعی صفت نقصان و
قصور ایله تحمل ادایه اهلدرکه اول فاسقدر وبرنوعی دخی تحمله اهلدر اما ادایه اهل دکلدرکه
اول اعمی در وقذف ایله محدود اولان کمسنه در وبونلر تحمله اهل اولدقلری اجلدن شهادتلری
ایله نکاح منعقد اولور وحد المشهود علیه لو اختلف شهوده زوایا البیت اکر شاهدلر بیتك
یعنی اوك زاویه سنده اختلاف ایلسلر شهود علیه حد اولنور قیاس شهادتده اختلاف
اولمغله عدم وجوب ایدی لکن استحسانا حد اولنور زیرا توفیقی ممکندر مثلا برکوشه سنده
مباشرت ایدوب مضطرب اولمغله آخر کوشه سنده منتهی اوله وددرر ده کافیدن نقلا مسطور

بيت كوچلدي ايسه توفيقي ممكندر بيوك ايسه ممكن دكلدر والشهود فقط لو كانوا عميانا او
محدودين في قذف انجق شاهدلر حد اولنور اكر اعمى لر دخي اولورلرسه وياخود قذفدن محدود
اولمشلر ايسه اكر شاهدلر بو صفتله موصوف اولسه لركندولر حد اولنور مشهود عليه حد
اولنماز وبو ايكي طائفه تحمل شهادته اهللردر لكن ادايه اهلدكللردر چونكه ادايه شهادته
كاملا وناقصا اهل اولمامغله شهادتلري قذفه منقلب اولور بو اجلدن حد اولنورلر واقل
من اربعة او احدهم عبد او محدود وياخود شاهدلر دورتدن اقل اوله وياخود دورتدن
بري عبد اوله وياخود محدود في القذف اوله حد اولنور زيرا قاذف اولمش اولور وكذا
لو وجد احدهم عبدا او محدودا بعد حد المشهود عليه مشهود عليه حد اولندقدنصكره
اكر شاهدلرك بري عبد وياخود قذف ايله محدود بولنورسه بينه شاهدلر حد اولنور زيرا
شاهدلر قاذف اولمش اولور چنكه قاذف اولنجق حق سبحانه وتعالينك والذين يرمون
المحصنات ثم لم يأتوا باربعة شهداء فاجلدوهم ثمانين جلدة قول شريفي موجبنجه اوزرلرينه
حد متوجه اولور وديته في بيت المال ان رجم ديت بيت المالدن لازم اولور زيرا حكم قضاقلمق
ايله اولوب خطادخي قاضي طرفندن اولدي وقاضينك عملي ايسه مسلمينك نفعي ايچوندر بو تقديرجه
غرامت مسلمانلرك مالندن واجب اولوركه بيت المالدر وارش جرح ضربه اوموته منه هدر
زانينك ضرب حددن جرحنك ارشي وياخود ضرب حددن موتنك ارشي هدردر ابو حنيفه
فاتندن مثلا زنا ايچون شهود شهادت ايلدكدنصكره زاني مجروح اولسه وياخود فوت اولسه
صكره ظاهر اولسه كه شاهدك بري عبد ايمش اول محدودك ارشي هدردر زيرا جرح شهادته
مضاف دكلدر شاهدلر شهادتيله جلدي ايجاب ايلديلركه اول ضرب مولمدر بو اجلدندركه
غايت حرارت اولان كونده وياخود برده شديدده اقامت حدود حلال دكلدر مريضه دخي
اقامت حد حلال دكلدر زيرا هلاكك احتمالي واردر وقالا في بيت المال ايضا امامين ديديلركه
رحمهم اولان ديت كبي بونك دخي ارشي بيت المالدندر وكذا الخلاف لو رجع الشهود اكر شهود

شهود رجوع ايدرسه خلاف يوقرودده ذكر اولندوغي كبي در منلاحين ده مجروح ويا خود موت
اصابت ايلسه امام اعظم قتنده ارش معدر اما مين قتنده بيت المالدندر ولو رجعوا بعد الرجم
حدوا وغرموا الدية اكر شهود بعد الرجم رجوع ايدرلرايسه حد قذف حد اولنور ودييتي كنذ ولرده
آلورلر زيرا رجوعلريله شهادت منتقض اولدي وكل واحد رجع حد وغرم ربعها بعد الرجم شهود
دن بري رجوع ايلسه اول رجوع ايدن حد قذف ايله حد اولنور زيرا رجوعيله قاذف اولمش اولور
ودييتك ربعني ضامن اولور زيرا شهادتله تلف اولان ربعدر وربع دييتي ضامن اولور ولو رجع
احد خمسة فلا شيء عليه اكر بش شاهدك بري رجوع ايلسه آنك اوزرينه برشي لازم كلمز زيرا
نصاب شهادت باقيدر فان رجع آخر حدا وغرما ربعها اكر بشنجي بري دخي شهادتدن
رجوع ايدرسه ايكيسي دخي قذف ايله حد اولنور زيرا شهادتلري قذفه منقلب اولدي وحد
ابسه متجزي اولماز اول اجلدن ايكيسي دخي حد اولنور ولو رجع واحد قبل القضا حد
واكلهم اكر شهوددن بري قبل القضا رجوع ايلسه شهودك جملهسي حد اولنور ولو بعده
قبل الحد وكذلك اكر قضادن صكره حددن مقدم شهودك بري رجوع ايلسه ينه شهودك
جملهسي حد اولنور وعند محمد الراجع فقط امام محمد قتنده آنجق رجوع ايدن حد اولنور
زيرا شهادت قضا ايله مؤكد اولوب آنجق راجع اولان حقنده فسخ اولور ولو شهدوا فزكوا
فرجم ثم ظهروا كفارا او عبيدا فالدية على المزكين ان رجعوا على التزكية والا فعلى بيت المال
اكر شهادت ايلسلر وتزكيه اولنسلر وبعد التزكيه رجم اولنسه اندنصكره شهود كافر ويا خود
قول اولدقلري ظاهر اولسه مرجومك دييتي مزكيلر اوزرينهدر اكر تزكيهدن رجوع ايدرلرسه واكر
تزكيهدن رجوع ايلمزلرسه ديت بيت المال اوزرينهدر وقالا على بيت المال مطلقا امامين
ديديلر مرجومك دييتي بيت المالدندر كركسه مزكيلر رجوع ايلسون كرك رجوع ايلمسون
ولو قتل احد المأمور برجمه كذلك فالدية في مال القاتل بركمسنه رجمه مأمور اولان كمسنهيي قتل
ايلسه صكره شهود عبيد ويا خود كفار اولدوغي ظاهر اولسه اول كمسنه دييتي فالملك مالندندر قياس

بو ایدیکه قاتله قصاص واجب اوله زیرا بغیر حق بر معصوم نفسنی قتل ایلدی لکن وجه استحسان
بودر که قاضینک قضاسی مباح اولمق شبهه سین ایراث ایلدی بو تقدیرجه قاتلک مالندن
دیت واجب اولور زیرا عمداً قتل ایلدی وقتل عمداً ده عاقله یه بر شیء لازم کلمز وذکر اولنان
دیتک اوچ سنه یه دکین اداسی واجب اولور ولو اقرّ الشهود بتعمد النظر لا تردّ شهادتهم
اکر شهود قصداً نظر ایلدک دیو اقرار ایلسه لر شهادتلری ردّ اولنماز زیرا فرج زانی وزانیه یه
نظر تحمل شهادت ایچون مباحدر طبیب منزله سنده اولمش اولور وبعضیلر دیمشلردر که غیرک
عورتنه نظر فسقدر شهادتلری مقبول اولماز ولو انکر الاحصان یثبت بشهادة رجلین
او رجل وامرأتین اکر مشهود علیه محصن اولدوغنی انکار ایلسه ایکی رجلک ویاخود بر
رجل وایکی خاتونک شهادتی ایله احصان ثابت اولور او ولادة زوجته منه ویاخود
احصان منکر اولان کمسنه نک زوجه سی کندودن اولاد کتورسه خاتونک طوغرمسیله احصان
ثابت اولور مثلا بر کمسنه نک خاتونی اولوب لکن شهود شهادت ایلدکده نصکره دخولی
منکر اولسه خاتونی ولد کتورمکله محصن اولدوغی حالده ثابت اولور باب ۲ حد الشرب
بو باب حد شربک احکامی بیاننده درو من شرب خمرا او قطرة فاخذ ریحها موجود بر کمسنه خمر
ایچسه اکر بر قطره دخی اولورسه حال بو که خمرک قوقوسی موجود اوله اوجاؤا سکران ولو بنبیذ وشهد
بذلک رجلان او اقرّ به مرة وعند ابی یوسف مرتین وعلم شربه طوعاً حدّ اذا صحا یاخود اول
کمسنه یی سکران کتورسه لر اکر سکر نبیذ ایله دخی اولورسه وایکی رجل شهادتنه شهادت ایلسه لر
ویاخود کندوسی ایچدوکنه بر دفعه اقرار ایلسه وابو یوسف قتنده ایکی دفعه اقرار ایلسه واکر شربی
طوعاً ایدوکی معلوم اولسه آیق اولدقده حد اولنور ثمانین سوطاً للحر واربعین للعبد متفرقاً
علی بدنه کما مرّ فی الزنا حد حر ایچون سکسان دینکدر وعبد ایچون قرق دینکدر زناده اولدوغی
کبی بدننه متفرقاً حد اولنور مثلا جمله بدننه ضرب اولنور وان اقر او شهدا علیه بعد زوال
ریحها لا لبعد المسافة لا یحد حلافاً لمحمد اکر خمرک رایحه سی زائل اولدقده صکره اقرار

قرار ایلسه ویاخود ایکی ادم شهادت ایلسه رایحه بعد مسافه ایچون دکل زیرا بعد مسافه ده زوال رایحه مانع
دکلدر اما قریب اولیجق رایحه زائل اولدقدنصکره حد اولنماز زیرا تقادم شرب زوال رایحه ایله
مقدوره در ابوحنیفه وابویوسف قتنده امام محمد خلاف ایدوب حد اولنمسنه ذاهب اولمشدر
زیرا امام محمد حدود تقادمی برآیی اعتبار ایدر حد زنا وحد سرقه ده اولدوغی کبی زیرا وجود
رایحه دلیل اولمه صحیح دکلدر کورمزمیسنکه شرب ایدن کمسنه فارنده خمر موجود ایکن اول رایحه
تکلف ایدر آز اولور خمردن غیریدن دخی رایحهٔ خمر بولنور برکمسنه چوق جیوا اکلی ایسه اول
کمسنه ده رایحهٔ خمر بولنور ننه کم شاعرک قولنده وارد اولمشدر یقولون لوانک شربت مدامة فقلت لهم
لا بل اکلت السفرجلا ابوحنیفه وابویوسفک دلیل عقلی سی ابن مسعودک فان وجدتم رایحة
الخمر فاجلدوه قول شریفیدر ولا یحد من وجد منه رایحه الخمر اوتقیاها او اقر سکرانا اقرار و
شهادت سز حد اولنماز شول کمسنه که اندن رایحهٔ خمر بولنه ویاخود اول خمری قوصنسه احتمالدر که
رایحهٔ خمردن غیری اوله ویاخود اکراه ایله اولمش اوله ویاخود شرب خمری اقرار ایلسه اندنصکره
رجوع ایلسه ویاخود سرخوش اولدوغی حالده اقرار ایلسه بوجمله ده حد اولنماز و سکرانا اقرارده زیاده
کذب احتمالی واردر وحد شرب ایسه حق الله در شبهه ایله مندریٔ اولور والسکر الموجب للحد ان
لا یعرف الرجل من المرأة والارض من السماء ابوحنیفه قتنده حدی موجب اولان سکران اولدر
خاتوندن رجلی وکوکدن یری بلمامکدر وعندهما ان یهذی ویخلط کلامه وبه یفتی امامین
قتنده سکران اولان کمسنه نامعقوله سویلیه وکلامنی خلط ایلیه وفتوی امامین قوللیله در صاحب
عنایه دیمشدر که سکران اولان کمسنه اکثر کلامی هذیان اوله اکر نصفی مستقیم اوله اول کمسنه سکران
دکلدر واکثر مشایخ بوقوله مائل اولمشلردر ابن ولیددن روایتدر که ابویوسف حضرتلرندن
موجب حد اولان سکردن سؤال ایلدکده قل یا ایها الکافرون سوره سنی قراءت ایتدوره لر
اکر خطا ایدرسه کسرانور دیو جواب ویرمشدر لکن بوکا جواب ویرلور که بوسوره ده سکران اولمیان
دخی خطا ایدر بوتقدیرجه سورهٔ مذکوره نیجه متعین اولمش اولور دینه جواب ویرلوب دیدیکه

تحريم خمر شول كيسنه حقنده نازل اولمشدر كه صلاته شروع ايدوب سورهٔ مذكورهٔ قرائته قادر اولمدي سببي
بودر كه عبد الله بن عوف حضرتلري خمر حرام اولمزدن مقدم واقر طعام حاظر ايدوب بعض صحابه يه
دعوت ايدوب نعمت ويروب و خمر ايچورديلر و صلاة مغربده امامت ايدوب قل يا ايها الكافرون
سوره سني قرائت ايدوب لالري حذف ايدوب اوقومغه قادر اولمامغله حرمته آيت كريمه نازل
اولدي و بو اختلاف خمردن غيري شيلرده اولان سكرده در يوخسه خمرك قطره سني شرب ايله حد
مقرردر سكره حاجت يوقدر ولو ارتد السكران لا تبين امرأته اكر سكران مرتد اولسه خاتوني
باين اولمز اولماز قصدي و اعتقادي اولمدوغي ايچون زيرا كفر اعتقاد بابنده در سكر ايله كفر
متحقق اولماز و ابو يوسف قتنده ارتداد كفردر ذخيره ده مذكوردر كه اكر مرتد اسلامه كلسه لا يقتل و صحيح
اوله مكرهك اسلامي كبي كذا في الزيلعي و ظهيريه ده مسطوردر كه عياذا بالله بر كيسنه مرتد اولسه اندن
صكره مزبوري امامه كتورسه لر اندنصكره خمر ايچسه و ياخود خمردن غيري ايله سكران اولسه و ياخود
سرقه ايليه و ياخود زنا ايليه اندنصكره توبه ايليه و ياخود اسلامه كلسه خمر ايله و خمردن غيري شيئله
سكردن ما عدا سنده حد اولنور بو ايكيسنده حد اولنماز زيرا مرتد كافردر باب حد القذف
بو باب حد قذف بيانندهدر و قذف لغتده رميه درلر و زنا ايله رمي اجماع امت ايله كبائردندر
نته كم حق سبحانه و تعاليٰنك ان الذين يرمون المحصنات الغافلات المؤمنات لعنوا في
الدنيا و الآخرة و لهم عذاب عظيم قول شريفنده واقع اولمشدر فتح قديرده دخي كبائردندر
اولدوغي مذكور اولوب مطلق اولدوغي حالده دكلدر مقذوفك حضورنده اولدقده
كبائردندر اما خلوتده قذف شافعي قتنده صغيرهدندر نته كم جمع الجوامع شرحنده مذكوردر
و بزم قواعدمزده دخي بو قولدن ابا ايلمز زيرا قذفده علت لحوق عاردر بو ايسه خلوتده
مفقوددر اما لايق اولان مقذوف محصن اولمق قيدي ايله مقيد اوله شرح جمع الجوامع
الجوامع محشيسي ديمشدر كه بو مقوله عبارتده ايجاب حدي نفيدر يوخسه كبيره اولمسي
نفي دكلدر زيرا برقاج قيود ايله مقيد اولان كلام نفي اولدقده اول نفي قيد اخيره توجه

توجب ايدر وكلام قيد اخيرك نفينه وكندونك ثبوتنه صادق اولور مثلا لبس بكبيرة موجبة
للحد كلامندن نفي اولان موجبة للحد قيديدر يوخسه قيد اول كه كبيرة در اول دكلدر هو لحد الشرب
لمية وثبوتا حد قذف عدد جهتندن حد شرب كبيدر نته كم حق سبحانه وتعالينك والذين يرمون
المحصنات ثم لم يأتوا بأربعة شهداء فاجلدوهم ثمانين جلدة قول شريفنده واقع اولمشدر و
ثبوت جهتندن دخي حد شرب كبيدر مثلا بر دفعه اقراري ايله ثابت اولور وياخود ايكي
رجلك شهادتيله ثابت اولور وسائر حدودده مقبول اولمدوغي كبي بونده دخي نسا طائفه سنك
شهادتي مقبول دكلدر فمن قذف محصنا ومحصنة بصريح الزنا يطلب المقذوف شول كمسنه كه
بر محصين وياخود بر محصينه يه صريح زنا ايله قذف ايلسه مقذوفك طلبي ايله قاذف حد اولنور
زيرا مقذوفك حقيدر وانك ايله منتفع اولور خصوصا كندودن عاري دفع ايدر اكرچه
حق الله غالب ايسه ده حتى دررده مسطوردر كه اكر مقذوف قاذفك مجلسندن غايب
ايسه ده بينه حد اولنور متفرقا وجه ورأس وفرجدن غيريه متفرقا حد اولنور ولا ينزع عنه
غير الفرو والحشو قاذفدن كورك وپنبه لي اثوابندن غيريسي نزع اولنماز بو اثوابك نزع اولنور زيرا بدننه
المي وصوله مانعلردر وغيري اثوابلري نزع اولنماز زيرا سببي مقطوع دكلدر قاذفك صدقي احتمالي ايله
اما حد زنا وشرب بونك خلافيدر واحصانه لكونه مكلفا حرا مسلما عفيفا عن الزنا مقذوفك احصاني
يعني محصين اولمسي مكلف يعني عاقل بالغ وحر ومسلم وزنادن عفيف اولمسيدر بو بش شرط
حق سبحانه وتعالينك والذين يرمون المحصنات قول شريفنه داخل اولور بو شرطلردن بري
مفقود اولسه محصين اولمامش اولور زيرا عاقل وبالغك ضدينه عار لاحق اولماز عبد دخي
كذلك ومقذوف مسلم كركدر زيرا نبي عليه السلام من اشرك بالله فليس بمحصين قول شريفي
دليل قاطعدر وزنادن عفتي اولميانه عار لاحق اولماز ولو نفاه عن ابيه بان قال لست
لابيك او لست بابن فلان ان كان في غضب حد والا فلا اكر قاذف مقذوفي باباسندن
نفي ايدرسه يعني سن باباڭ اوغلي دكلسك ديمك ايله وياخود سن فلانك اوغلي

دكلسين ديكله نفي ايدرسه اكر حالت غضبده اولورسه حد اولنور اكر حالت غضبده اولمازايسه حد
اولنماز ولايحد لو نفاه عن جده او نسبه الى عمه او الى خاله او رابه اكر قاذف مقذوفي جدندن
نفي ايله مثلا سن فلانك اوغلي دكلسين ديسه حال بوكه اول فلان آنك جدي اولسه وياخود مقذوفي
جدينه نسبت ايلسه وياخود عميسنه وياخود دايسينه ويا خود ربيبه ايديجيسنه كه اناسنك زوجيدر
بونلره نسبت ايلسه حد اولنماز زيرا بونلره تسميه اولنور او قال يا ابن السماء وياخود ماء سمانك
اوغلي ديسه بينه حد اولنماز زيرا قاذف اولان كمسنه بو كلام ايله مقذوفك جود وسماحة و
صفاسني بطريق تشبيه ايلمشدر اولعربي يا نبطي اولست بعربي وياخود بر عربي يه يا نبطي
ديسه وياخود سن عربي دكلسن ديسه حد اولنماز نبط عربيدن بر قومدر اخلاق ذميمه ايله
موصوفدرلر سواد عراقده ساكن اولورلر ويحد بقذف الميت المحصن ابن طالب به الوالد
او الولد او ولده ولو محروما عن الارث ميت محصني قذف ايله قاذف حد اولنور اكر باباسي
حدي طالب ايدرسه وياخود ميت بابا اولوب اوغلي طالب ايدرسه اكر اوغل واوغلي اوغلي
ارثدن محروم اولمش ايسه ده بينه طلبيله حد اولنور وكذا ولد البنت خلافا لمحمد اكر قزي اوغلي
حدي مطالبه ايدرسه بينه حد اولنور امام محمد خلاف ايدوب آنك قتنده ولد بنت ايچون مطالبه
يوقدر ولا يطالب ولد اباه ولا عبد سيده بقذف امه ولد باباسندن وعبد افندیسندن
اناسنه قذف ايله مطالبه ايدهمز زيرا بابا وسيد وولد وعبده قذف ايله معاقب اولمازلر
حتى بونلري قتل ايله قصاص دخي ساقط اولور ويبطل عوت بمقدف لا بالرجوع عن
الاقرار مقذوفك موتي ايله حد قذف باطل اولور حتى حدك بعضيسي اقامت اولنور كن
مقذوف فوت اولسه حدك باقيسي باطل اولور امام شافعي قتنده باطل اولماز مورث
اولور اما اقراردن رجوع ايله حد باطل اولماز ورجوعي باطل اولميوب حد اولنور
ولا يصح العفو ولا الاعتياض عنه مقذوفك حدي عفو ايلمسي صحيح دكلدر وحد قذف
ايچون عوض اولمسي دخي صحيح دكلدر بزم قاتمزده اما امام شافعي قتنده صحيحدر ولو قال

قال زنأت في الجبل وعني الصعود وحدّ واكر بر کمسنه جبلده زنا ایلدك دیسه وصعودی قصد ایلسه
حد اولنور زنأت زنیت معناسنه در اکر مهموز اللام حقیقتده صعود ایچون ایسه ده لکن
فحشده استعمال اولنور حالت غضب خود زنیت معناسنه اولدوغی مرجحدر خلافا لمحمد
امام محمد ایچون خلاف وارد ر آنك قتنده حد اولنماز زیرا مهموز صعود ایچوندر یا خود
مشترك ایچوندر بو تقدیرجه ادرؤا الحدود بالشبهات قول شریفی اوزره وشبهه عارض اولمغین
حد اولنماز وان قال یا زانی وعکس حدّا اکر بر کمسنه آخره یا زانی دیسه مقذوف دخی ذاتك
سنسك دیسه ایکیسی دخی حد اولنورلر زیرا ایکیسی دخی بر برلرینه قاذف اولمش اولدیلر
ولو قال لامرأته وعکست وحدت ولا لعان اکر زوج خاتوننه یا زانیه دیسه وخاتون دخی
عکس ایدوب بلکه زانی سنسین دیسه خاتون حد اولنور ملاعنه اولنماز زیرا زوج وزوجه بر برلرینه
قاذف اولمش اولدیلر زوجك خاتونه قذفی لعانی ایجاب ایدر وخاتونك زوجنه قذفی
حد ایجاب ایدر ابتدا لعان ساقط اولمق ایچون حد اولنور ولو قالت زنیت بك بطل الحد
ایضا اکر زوج خاتونه یا زانیه دیدکده خاتون دخی سنك ایله زنا ایلدم دیسه حد باطل اولور
لعان باطل اولدوغی کبی بو مسئله ده ایکی احتمال وارد ر بر احتمال بودر که قبل النکاح زنایه
اقرار ایلمش اوله بو تقدیرجه حد لازم اولور لعان لازم اولماز زیرا خاتون زوجنی تصدیق
ایلدی لکن زوج خاتونی تصدیق ایلمدی وایکنجی احتمال خاتونك زنا ایله مرادی بعد النکاح
مجامعت ااا اوله بو تقدیرجه لعان واجب اولور زیرا محصنه قذف بولنمش اولور بونلردن
هر برینه بر حالده واجب اولور بر حالده واجب اولماز بو تقدیرجه شبهه عارض اولمغله
لعان وحد دخی باطل اولور وان اقر بولد ثم نفاه یلاعن وان عکس حدّ والولد له في الوجهین
اکر بر کمسنه نك خاتونی وضع حمل ایلدکده ولد بنمدر دیو اقرار ایلسه اندنصکره بنم دکلدر
دیو ولدی نفی ایلسه ملاعنه ایدر زیرا اقراری ایله ثبوت نسبدن صکره نفی ایلمك قذفدر ملاعنه
اولنور واکر عکس ایدرسه یعنی اوّل نفی ایدوب بنمدر دیو اقرار ایلسه حد اولنور لعان باطل اولور

ایکی وجهدن دخی ولد اولمکسنه نکدر ولا شئ بان یقال لیس بابنی ولا ابنک برشئ لازم کلمز
بیم اوغلم سنک اوغلک دکلدر دیمکله اولمکسنه ولادتی انکار ایلمشدر و بو انکار ایله قاذف
اولماز ولاحد بقذف امرأة لها ولد لا یعلم له اب دخی شول خاتونه قذف ایلمکله حد یوقدر
اول خاتونک ولدی اوله لکن باباسی معلوم اولمیه او لاعنت بولد بخلاف من لاعنت لغیره
و یاخود ولدی ولدی مقابله سنده ملاعنه ایله اول مقوله خاتونه قذف ایله حد اولنماز
امّا ولددن غیری ایله ملاعنه اولان خاتون بونک خلافنه در بو مقوله یه قذف ایله حد
اولنور امازه زنا منعدم اولدوغی ایچون زیرا لعان جانب زوجدن حدّ قذف مقامنه
قائم اولور بو تقدیرجه خاتونک عفتنی مؤکد اولمش اولور ولا بقذف رجل وطئ حراماً
لعینه کوطئ فی غیر ملکه من کل وجه حرام اولان خاتونی وطئ ایدن رجلی قذف ایله حد
اورلمز من کل وجه کندونک ملکندن غیری کمسنه‌یی وطئ ایلمک کبی او من وجه کوطئ امة
مشترکة او مملوکة حرّمت ابداً کامه التی هی لعنته رضاعاً و یاخود من وجه ملکنده اوله
مشترک اولن جاریه بی وطئ کبی و یاخود ابدی حرام اولن مملوکه سنی وطئ کبی اول ابدی
حرام اولان شو جاریه درکه رضاعاً قزقرنداشی اوله ذکر اولنان کمسنه‌لرک وطئی حرام لعینه در
قاذفی حد اولنماز ولا بقذف مسلم ذنی بجکفره او مکاتب وان مات عن وفاء کفرنده حالنده
زنا ایدن مسلمه قذف ایله دخی حد یوقدر زیرا زنا جمیع ادیانده حرامدر و یاخود مکاتبه قذف
ایله دخی حد یوقدر اگر بدل کتابة وفا ایده جک مال ترک ایدوب فوت اولورسه ده
زیرا اصحابه کرین مکاتبک حرّاً و یاخود عبداً فوتنده اختلاف ایلمشلردر بو تقدیرجه شبهه
عارض اولمغله حد اولنماز و یحدّ بقذف من وطئ حراماً کوطئ امته المجوسیة او امرأته وهی
حائض حراماً لغیره اولان کمسنه‌یی وطئ ایدن رجلی قذف ایله حد اولنور و جاریه‌ی مجوسیه سنی
وطئ کبی و یاخود حائض اولان خاتوننی وطئ کبی زیرا بونلرده قیام ملک ایله حرمت
متوقته در عارض اولان شئ شرف زوالی در بو تقدیرجه لغیره اولان حرمة زنا اولماز

مش اولور وكذا وطئ مكاتبه بدل كتابته كفايت ايدجك مالى اولميان مكاتبه وطئ دخى بويله در
مثلا بر كمسنه بر جاريه سنى كتابته كسسه وبدل كتابتى ويرمدن وطئ ايلسه بو مقوله كمسنه يه قذف
ايدن قاذف اولنور خلافا لابى يوسف ابو يوسف ايچون خلاف واردر انلك قتنده
حد اولنماز مكاتبى وطئ احصانى اسقاط ايدر ويحد من قذف مسلما كان قد نكح
محرمه فى كفره حالت كفرنده محرمينى نكاح ايدن مسلمه قذف ايدن كمسنه حد اولنور خلافا
لهما امامين ايچون خلاف واردر آنلر قتنده حد اولنماز زيرا نكاح فاسددر اسلامله
محصين اولمامش اولور بو تقديرجه قاذفى حد اولنماز ويحد مستأمن قذف مسلما
فى دارنا دارمزده مسلمى قذف ايدن مستأمن حد اولنور زيرا قذفده حق عبد واردر
مستأمن حقوق عبادى ايفايه التزام ايلمشدر حاصل كلام مستأمن اوزرينه حد
قذف واجبدر بالاتفاق اما حد خمر واجب دكلدر بالاتفاق وحد زنا وسرقه ابو يوسف
قتنده واجبدر وابو حنيفه وامام محمد قتنده واجب دكلدر وذمى اوزرينه حد خمردن
غيرى جميع حدود واجب اولور كذا فى البيانيه والكافى ويكفى حد لجنايات اتحد جنسها
جنسى متحد اولان جنايات ايچون حد واحد كفايت ايدر لا ان اختلف قچان جنايات
جنسى مختلف اولسه حد واحد كفايت ايلمز مثلا حد زنا وحد سرقه وحد قذف وحد
شرب بر كمسنه ده جمع اولسه هر برى ايچون شقجه حد اولنور اما براوغردن اولماز اكر
بر دفعه دن حد اولنورسه هلاك اولمق احتمالى واردر حتى حدك بريسى اقامت اولنورده
اول حدك الميزائل اولدقده ابتداء حد قذف اقامت اولنه بعده امام مخيردر ديلرسه حد
زنايى اقامت ايدر ديلرسه حد سرقه يى اقامت ايدر زيرا ايكيسى دخى قوتده برابردر وايكيسى
دخى كتاب ايله ثابتدر وحد شرب تاخير اولنور وجنايات مختلفه نك مقابله سنده بر حد
كفايت ايلدوكى كبى هر برينك حدى ايله مقصود حاصل اولور مثلا حد زنا ايله مقصود
صيانت انسابدر مثلا حد زنا ايله قذف ايله مراد صيانت اعراضدر وحد سرقه ايله مراد

صيانت اموالدر وحد شرب ايله مراد صيانت عقولدر بو تقدیرجه بر حد ایله بو مقدار مقاصد
حاصل اولماز حتی حکایه اولنور که ابن ابی لیلا کوفه قاضیسی ایکن مسجد قپوسنده بر رجل بر رجله
یا ابن الزانیین دیو قذف ایلدوکینی ایشتدی فادنی اخذ ایدوب مسجد ایچنده ایکی حد اقامت
ایلدی قاضینك بو مقوله فعلنی ابو حنیفه حضرتلرینه خبر ویردکلرنده عجبدر که بلدمز قاضیسی
بر مسئله ده بش وجه ایله خطا ایلدی دیو بیوردلر بری مقذوفك خصومتی لازم ایکن
عدم خصومت ایله حد ایتمکدر و بریسی حد واحد مقامنه ایکی حد اقامت ایلدوکیدر
و بریسی دخی ایکی حدك مابیننی برکون و یاخود دخی زیاده ایله فصل ایتمك لازم ایکن
متعاقبا اقامت حد ایتمکدر و بری دخی مسجد ایچنده اقامت حد ایلدوکیدر زیرا نبی
علیه السلامك جنبوا صبیانکم مساجدکم ومجانینکم وسل سیوفکم واقامت حدودکم
قول شریفنه مخالف ایتمش اولدی و بریسی دخی اولکسه نك والدینی حی میدر یوخسه
میتمیدر کشف اولنمق کرك ایدیکه خصومت کندولرمی اولور یوخسه ولدلرینکمی
اولور بونلری ترك ایتمکله خطا ایلدی **فصل** في التعزير بو فصل تعزیر بیاننده در
تعزیر تأدیبدر اصلی عزردندر منع معناسنه تعزیره دخی بو نوندر زیرا تعزیر فعل قبیحه معاونتدن
صاحبنی منع ایدر بعزر من قذف مملوکا او کافرا بالزنا مملوك و یاخود کافری زنا ایدن
کمسنه تعزیر اولنور احصان بولنمامغین وجوب حد منع اولنوب تعزیر اولنور او قذف
مسلما بیا فاسق یا کافر یا خبیث یا لص یا فاجر یا منافق یا لوطی یا من یلعب بالصبیان
یا آکل الربا یا شارب الخمر یا دیوث یا مخنث یا خاین ویا ابن القحبه یا ابن الفاجر یا زندیق
یا قرطبان یا ماوی الزناة واللصوص یا حرام زاده بو لفظلر ایله قذف ایدن تعزیر اولنور
خبیث طیبك ضدیدر فاجر عرفده هر معصیته مرتکب اولانه درلر و زندیق تینوبه دندر
زنده دن معربدر که مجوسی کتابنك اسمیدر و بعضیلر دیمشدر که کفرنی اختیار ایدوب
اسلامی اظهار ایدن کمسنه در دیوث اهلنك زناسندن کندویه عار لاحق اولمیان

اولمیان کمسنه دیر قرطبان قلتباندن معرّبدر بعضیلر دیوثك مرادفیدر دیمشلردر امّا قرطبان شول کمسنه
درکه خاتوننی و یاخود محرمینی برنا محرم ایله کوروب حالی اوزرینه ترك ایده نه درلر لا بیا حمار و
یا کلب و یا قرد یا تیس یا خنزیر یا بقر یا حیّه یا حجّام یا ابن الحجّام وابوه لیس کذلك یا بغاء یا مؤاجر
یا ولد الحرام یا عیّار یا ناکس یا ملکوس یا سخره یا ضحکه یا کشخان یا ابله یا موسوس بو الفاظلر ایله
قذف ایلسه تعزیر اولنماز بغاء فعّال وزنی اوزره بغیدن ظلم وزنا معناسنه در عرف ناسده مخنّثدر
صدر الشریعه دد لفظ بغاء عوامك شتمندندر عوام بو کلامی سویلر لکن نه دیدوکلرین بلمزلر
مواجر زانیلرك اجرتلرین اخذ ایدن کمسنه یه درلر سخره ضم سین ایله وسکون خا ایله ناس انی
سخرلغه الان کمسنه در ضحکه دخی سخره کبیدر کشخان شول کمسنه درکه خاتونی رجال ایله ملامسه
ایدرکن کوره وسکوت ایلیه واستحسنوا تعزیره اذا کان المقول له فقیها او علویا فقها بو مقوله
الفاظ ایله قذف ایدن کمسنه‌یی تعزیر ایلمك ایله استحسان ایلدیلر نیچه‌کیم مقول له یعنی مقذوف
فقیه و یاخود علوی اولورسه یعنی اولاد هاشمی اولورسه وللزوج ان یعزر زوجته لترك
الزینة وترك الاجابة اذا دعاها الی فراشه وترك الصلاة وترك الغسل من الجنابة وللخروج
من بیته زوج ایچون زوجه سنی زینتی ترك ایلدوکی ایچون دخی فراشنه دعوت ایلدکده اجابة
اجابت ترك ایلدوکی ایچون دخی صلاتی و جنابتدن غسل ترك ایلدوکی ایچون واوندن
بلا اذن خروجی ایچون تعزیر ایلمك واردر فراشنه اجابت واجبدر واداء صلاة و جنابتدن
غسل فرضدر بونلری ترك ایلدیکی ایچون تعزیر ایلمك واردر واقل التعزیر ثلثة اسواط واکثره
تسعة وثلثون تعزیرك اقلی اوچ قمچیدر واکثری اوتوز طقوز قمچیدر لانه اولان بودر که تعزیر
حد مرتبه سنه بالغ اولمیه اکر اولدرجه‌یه بالغ اولورسه نبی علیه السلام من بلغ حدا فی غیر حد فهو
من المعتدین قول شریفنك وعیدنه مظهر اولور وعند ابی یوسف خمسة وسبعون اکثر تعزیر
ابو یوسف قتنده یتمش بش قمچیدر ویجوز حبسه بعد الضرب بعد الضرب فادفك حبسی جائز
اولور اکر امام حبسنده بر مصلحت اولدوغنی رأی ایدرسه اشدّ الضرب التعزیر اشد ضرب

تعزيردر زيرا عدد جهتندن خفيفدر اما وصف جهتندن شديد اولمق لازمدر مشايخ
ضربك شدتنده اختلاف ايلمشلر درشرح صحاويده بعضيلر ديمشدركه عضو واحده
جمعدر سائر حدودكبي اعضايه متفرقا ضربدر وبعضيلر ديديلركه ضربده شدت كركدر
يوخسه جمعده دكلدر ثم حد الزنا ثم الشرب ثم القذف انذنصكره حد زنادر زيرا كتاب ايله
ثابتدر انذنصكره حد شربدر زيرا حد شرب قول صحابه ايله ثابتدر انذنصكره حد قذفدر ومن
حد او عزر فمات دمه هدر شول كمسنه كه حد اولنه وياخود تعزير اولنه واول حد
وتعزيردن فوت اولسه دمي هدردر زيرا اقامت حد واجباتدندر واشلديكي فعل امر شرعله در
ومأمورك فعلي سلامت ايله مقيد دكلدر فصل فصاد كبي بخلاف تعزير الزوج زوجته
زوج زوجه سني تعزير ايلدكده فوت اولسي بونك خلافيدر زيرا زوج زوجه سني تعزير ايلمك
تأديب مباحدر وسلامت شرطله مقيددر بو تقديرجه زوج اوزرينه ديت واجبدر كتاب
السرقة بو كتاب سرقه نك بياننده در سرقه لغتده كندو مالي اولميان شيئ آخردن خفيه
المغه درلرهي اخذ مكلف خفية قدر عشرة دراهم مضروبة من حرز لا ملك له فيه ولا شبهة
وشرعده سرقه مكلفك يعني عاقل وبالغك مكان محرزدن اون درهم مقداري مضروبه
اقچه اخذ ايلمكدر وسرقه ايدن كمسنه نك اول دراهمده ملكي اولميه وشبهه ملكي دخي اولميه
وتثبت بما يثبت به الشرب سرقه شرب خمر ايله ثابت اولان شي ايله ثابت اولور مثلا ايكي
رجلك شهادتيله ثابت اولور يوخسه بر رجل ايكي خاتون شهادتيله ثابت اولماز زيرا حدودده
خاتونك شهادتيله ثابت اولماز زيرا حدودده خاتونك شهادتي مقبوله دكلدر فان سرقه
مكلف حر او عبد ذلك القدر محرزا بمكان او حافظ واقر بها اكر حر مكلف وياخود
عبد مكلف مكان ايله وياخود حافظ ايله محرز اولان اول مقدار درهمي سرقه ايلبه واقرار
ايلسه او شهد عليه وياخود سارقك اوزرينه شهادت اولنسه وسألهما الامام عن السرقة ما هي
وكيف هي واين هي وكم هي وممن هي سرق وبيناها قطع وامام دخي شاهدلردن سؤال

سؤال ایلیه که مسروق نه در و نه کیفیت ایله اخذ ایلدی حفیة می یوخسه علانیة می اخذ ایلدی
و نه زمان سرقه اولندی و نه مکانده سرقه اولندی و سرقه نه مقدار ایدی و کیمدن سرقه اولندی
بویله سؤال اولنوب جمله یی بیان ایدرلرسه سارقك صاغ الی قطع اولنور وان کانوا جمعا
واصاب کلا منهم قدر نصابها قطعوا وان تولی للاخذ بعضهم اکر سارقلر جماعت اولوب
و اول جماعتدن هر برینه سرقه نك نصابی که اون درهمدر اصابت ایلسه جمله سنك صاغ
اللری قطع اولنور اکر انلردن بعضیسی اخذه تولی ایدرلرسه ده زیرا اشتراکك عادتیدر که
بعضیسی اخذ ایدر بعضیسی قفادار اولور اکر اخذ ایلمیه انلردن حد سرقه ساقط اولسه
باب فساد فتح اولمق لازم کلوردی یقطع بسرقة الساج والابنوس ساج و ابنوس سرقه سیله
سارقك الی قطع اولنور والصندل والفصوص الخضر والیاقوت والزبرجد والاناء
والباب المتخذین من الخشب صندل و یشل فصوص که مراد زمرددر و یاقوت و زبرجد
و چناق و قپو که خشبدن متخذ اوله لر ذکر اولنان اشیانی سرقه ایلمکله سارقك الی قطع اولنور
لا بسرقة شیء تافه یوجد مباحا في دارنا کالخشب والحشیش والقصب والسمك والطیر والزرنیخ
و شعره و نوره دارمزده مباح بولنان شیء حقیری سرقه ایله قطع اولنماز خشب و حشیش و
قامش و بالق و صید و قوش و زرنیخ و آشو و حرزمه و آلچی کبی اشیا ایله ولا بسریع فساده کاللبن و
ولحم وفاکهه رطبه وبطیخ فسادی سریع اولان سود و لحم و یاش یمش و قاوون و قاربوز کبی
شیلری سرقه ایله قطع اولنماز و کذا ثمر علی شجر و زرع لم یحصد شجر اوزرنده اولان میوه نك
و بچلمامش اکینك سرقه سیله دخی قطع ید اولنماز ولا بما یتناول فیه الانکار کالاشربة المطربة
وآلات لهو کدف وطبل وبربط ومزمار وطنبور وصلیب ذهب او فضة وشطرنج ونرد و دخی
شول شیدن قطع ید اولنماز که انده انکار تأویلی ممکن اوله اشربه مسکره کبی وآلات لهوی سرقه کبی
ایله دخی قطع ید اولنماز دف و طبل و سائر ذکر اولنان شیلر کبی ابو یوسفدن مرویدر که اکر
صلیب ذهب و فضه کفره نك مصلیلری اولورسه سرقه سیله قطع ید اولنماز زیرا محرز اولمامش

اكر معبد اتخاذ ايتمامش ايسه سرقه سيله قطع يد لازم كلور ولا يسرقه باب مسجد وكتب علم ومصحف
وصبي حر ولو عليها حلية مسجد قپوسنى وعلم كتابلريني ومصحف وحر اولان صبيجيي سرقه ايله
قطع يد لازم كلمز اكر مصحف وصبي اوزرنده حلى يعني بزك دخي اولورسه ده خلافاً لابي يوسف
امام ابو يوسف ايچون خلاف وارد ر ابو يوسفك دليلي بودر كه اكر حلى بالكز سرقه ايلسه قطع
يد لازم كلور امدي غيري سرقه اولنجق كذلك قطع يد لازمدر امام اعظم وامام محمد ايچون
دليل بودر كه قچان دليل قطع كه سرقه حليدر ودليل عدم قطع كه صبيدر ايكيسي جمع اولسه شبهه
عارض اولور الشبهة دارئة للحد فحواسي ظهور ايدر وحر اولان بكسنه مال دكلدر اوزرنده اولان
دخي كندونندر وعبد كبير ودفتر عبد كبيري سرقه ايله قطع يد لازم كلمز زيرا عبد كبيري اخذ
غصبدر سرقه دكلدر ودفتر سرقه سيله دخي قطع اولنماز بخلاف الصغير ودفتر الحساب
عبد صغير ومحاسبلرك دفتري بونلرك خلافيدر بونلري سرقه ايله قطع يد لازم كلور
زيرا صغير ايچون نفسنده قوت معتبره يوقدر بو تقديرجه دواب كبي اولمش اولور امام يوسف
ديركه كبيرده اولدوغي كبي صغيرده دخي قطع يد لازم كلمز ولا بسرقة كلب وبارس وفهد كلب
وبارس سرقه سيله قطع يد لازم كلمز زيرا كلب وبارس مباح بولنان حيواندر خصوصا ماليه كلبده علما اختلاف
ايلمشلردر بو تقديرجه شبهه ايراث ايلمشدر ولا بخيانة ونهب واختلاس خيانت ونهب
وقاپمق ايله قطع يد لازم كلمز زيرا عدم قطعي ايچون نبي عليه السلام ليس على خاين ولا منتهب ولا
مختلس قطع قول شريفي وارد اولمشدر وكذا نبش نبش قبور سببيله دخي قطع يد لازم كلمز
زيرا نباش حقنده عدم قطع ايچون نبي عليه السلامك لا قطع على المختفي قول شريفي وارد اولمشدر
مختفي اهل مدينه لغتي اوزره نباشدر خلافاً لابي يوسف ابو يوسف ايچون خلاف واردر
صاحب عنايه ديمشدر كه صحابه كرامدن نباش حقنده اختلاف ايلمشلردر حضرت عمر وعايشه
وابن مسعود وابن زبير نباش ايچون قطع يد واجبدر ديمشلردر وابن عباس قطع يوقدر ديدي
بقيه صحابه بونك اوزرينه اتفاق ايلديلر وعهد مروانده بر نباش اخذ ايتديلر صحابه كرامدن بر قطعي

قطعی جواب ویرمدکلری اجلدن قطع اولنمیوب برتاج سقوط اوروب تعزیر ایلدیلر ابو حنیفه
وامام محمد بو قولی اخذ ایلدیلر ابو یوسف وشافعی بنی علیه السلامك من نبش قطعناه قول
شریفك اخذ ایلدیلر زیرا کفن مال متقومدر دکلدر بعد حرز مثلی ایله محرز اولور وصحاوی
دیمشدر که هر شیئك ضرری مثلینك حرزیله معتبر در مثلا بر کسنه آخوردن برات سرقه ایلسه
قطع ید لازم کلمز ابو یوسفك روایت ایلدوکی حدیث شریف مرفوع اوله ویاخود سیاست
محمولدر ولا بسرقة مال عامة او مشترك او مثل دینه او ازید حالا کان او موجلا بیت المال
ویاخود مال مشترکه ویاخود دینی مثلنی ویاخود دینندن زیاده شیء سرقه ایلسه قطع ید
لازم کلمز کرك اودین حالا اولسون کرك موجلا اولسون قطع ید لازم کلمز وقیاس بوایدیکه
دین موجله قطع کله زیرا قبل الاجل اخذی مباح دکلدر بو تقدیرجه دینی اولمامش
کبی اولدی واجل استحسان بودر که دین موجل موجل مدیونك ذمتنده حال کبی
ثابتدر انجق تاجیل مطالبه تاخیر ایچوندر وان کان دینه نقدا فسرق عرضا قطع اکر اول
کمسنه نك دینی نقد اولسه کندوسی عرض یعنی قماش واکر مشابهه شیء سرقه ایلسه قطع اولنور
زیرا دین ایچون عرضدن استیفاء حق ایلمك یوقدر زیرا بو استیفا اولماز الا بیع ایله ویاخود
تراضی ایله اولور خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون واردر انلك قتنده قطع ید لازم کلمز
ابو یوسف ایچون دلیل بعض علما قتنده ظفر بولدقده خلاف جنسندن حقنی اخذ ایلمك ده
جائزدر صفت مالیت اعتباریله مجانست بولندوغی ایچون بعض علما دیمشلردر خلاف جنسی
جائزدر که ظفر بولدقده رهن ایچون اخذ ایلمش اولور بو تقدیرجه شبهه عارض اولور الشبهه
دارئة للحد شبهه سی ظهور ایدر وان کان دراهم فسرق دنانیرا وبالعکس لا یقطع اکر دینی دراهم
اولوب التون سرقه ایلسه ویاخود عکسی اولسه مثلا دینی التون اولوب سرقه ایلدیکی دراهم اولسه
قطع ید اولماز زیرا نقود جنس واحد حکمنده در وقیل یقطع دینلدیکه قطع اولنور زیرا
خلاف جنسنده انك ایچون حق اخذ یوقدر ولا بما قطع فیه ولم یتغیر ودخی شول شیئك

سرقه سیله قطع اولنماز که اول شیٔ سببیله قطع اوله و متغیر اولمیه مثلا بر شیٔ سرقه
ایدوب نصاب سرقه بولنمغله قطع اولنوب صاحبنه رد اولندقدنصکره تکرار اول شیٔ سرقه
ایلسه اما اولکی حالی کبی اولوب اصلا تغییر بولنمسه قطع لازم کلمز وان کان قد تغیر قطع
ثانیا کالغزل نسج اکر مقدم سرقه اولنوب صاحبنه رد اولان متغیر اولوب تکرار سرقه اولنورسه
ثانیا قطع ایلمک کبی که بزد و قنمش اوله مثلا اولکی سرقه ده ایلك ایدی صکره که سرقه ده دوقنمش
اولدی قطع لازم کلور تغییر ایله عین آخر اولدی و اسمی دخی ایلك اولدی یعنی ایلك ایکن بز
اولدی اکر دینلورسه که برکمسنه یه بیع ایلسه اندنصکره تکرار اول شیٔ کندوسی اشترا ایلسه
و سارق اول تکرار اول شیٔ سرقه ایلسه قطع اولنور بو قوله جواب و برلور که نچان بر عینی
سرقه ایدوب قطع یددنصکره اول عینی صاحبی آلسه و بر آخر کمسنه یه بیع ایلسه مشایخ عراق
قتنده قطع لازم کلمز زیرا اول شیٔ عین اولدر و بزم مشایخمز قتنده قطع لازم کلور زیرا
اول عین حکما متبدل اولمشدر و اختلاف اسباب اختلاف اعیان منزله سنه تنزیل اولنور
کافیده دخی بویلهدر و شرح مختصرده مذکوردر که برکمسنه التون و یاخود کومش سرقه
ایدوب اول سبب ایله قطع اولنوب رد اولنسه و صاحبینه اول التون و کومشی طاس و یاخود
چناق اندرسه بعده سارق مقطوع الید اول طاسی و یاخود چناغی سرقه ایلسه ابو حنیفه قتنده
قطع اولنماز انك قتنده عین متغیر اولمشدر اما مبنده برکه قطع اولنور زیرا اول عین متغیر اولمشدر
و حاوی قدسیده برکمسنه بر بیتده دینار اخذ ایدوب یوتسه اندنصکره اودن چیقسه آکا
قطع یوقدر ظهیریه ده دخی بویلهدر **فصل** فی الحرز بو فصل حرز بیاننده در و حرز لغتده
مکان حصینتدن عبارتدر و هو قسمان حرز دخی ایکی قسمدر بر مکان کبیت و لو بلا باب او بابه
مفتوح و کصندوق بر قسمی مکان ایله محرز اولاندر بیت کبی اکر قپوسی اولمزایسه و یاخود
قپوسی مفتوح یعنی آچق اوله و دخی صندوق کبی اول دخی محرزدر صاحب اختیار دیمشدر که
اکر باب دار مفتوح اولوب نهارا برکمسنه کیروب متاع اخذ ایلسه قطع اولنماز زیرا سرقه دکلدر

دكلدر اكر كيجه ايله داخل اولوب متاع اخذ ايلسه قطع لازم كلور زيرا حرزده در و بحافظ لمن هو
عند ماله ولو نائماً بر قسمي دخي حافظ ايله محرز اولاندر شول كمسنه كبي كه كندو يانند حاضر اوله اكر
نائم ايسه ده اكر سارق صاحبي يانندن ايكن بو مقوله محرز اولان مالي سرقه ايلسه قطع يد لازم
كلور وفي الحرز بالمكان لا يعتبر الحافظ مكان محرز اولان مالده حافظ اعتبار اولنماز زيرا
بيت قبوسز دخي اولورسه بلا حافظ ايچنده اولان شي محرزدر مكان ايله محرز اولان شي
سرقه ده مادام كه بيتدن اخراج ايلميه قطع لازم كلمز اما حافظ ايله محرز اولان شي اخذ ايلدوكي
كبي قطع يد لازم كلور ولا قطع بسرقة مال من بينهما قرابة ولاد قطع يد يوقدر شول كمسنه نك
مالني سرقه ايله كه بيلرنده قرابة ولاد اوله مثلا بابا و اناسنك مالندن سرقه ايلمك كبي
هر نه قدر عالي اولورسه و ياخود عكسي اولوب هر نقدر اشغي اولورسه ولا بسرقة من بيت
ذي رحم محرم ولو مال غيره ذي رحم محرمك بيتندن سرقه ايله قطع يد لازم كلمز اكر اول مال
غيرينك دخي اولورسه زيرا حرزده شبهه عارض اولدي ويقطع بسرقة ماله من بيت غيره
ذي رحم محرمك مالني غيرينك بيتندن سرقه ايله قطع اولنور غيرك بيتي حرز ايلدوكي
محققدر ويقطع بسرقة مال من بيت محرم رضاعاً رضاعاً محرمنك بيتندن سرقه اولان
مال ايچون قطع يد اولنور شبهه منعدم اولدوغي ايچون خلافاً لابي يوسف في الام رضاعاً
رضاعاً امده ابو يوسف ايچون خلاف واردر زيرا اولكمسنه رضاعاً اناسنه بلا استيذان
دخول ايلمك اوله كلمشدر اما رضاعاً قز قرنداشي انا كبي دكلدر ولا قطع بسرقة مال زوجته
او زوجها ولو من حرز خاص رجل زوجه سنك مالني و ياخود خاتون زوجنك مالني سرقه ايله
قطع يد يوقدر اكر حرز خاصندن اولورسه ده زيرا بين الزوجين حرز مالده عادتا انباط واردر
واتخاذ مانع قطعدر اول اجلدن شهادتلري آخر اوزرينه مقبوله دكلدر وكذا لو سرق من
سيده او زوجة سيده او زوج سيدته او مكاتبه او ختنه او صهره وبينه فقطع يد يوقدر اكر عبد
افندسندن سرقه ايلسه و ياخود افنديسنك زوجه سندن سرقه ايلسه و ياخود افنديسي خاتون

اولمش انك زوجندن سرقه ايلسه وياخود رجل كندو مكاتبندن سرقه ايلسه وياخود ختن وياخود صهرندن
سرقه ايلسه ختن كوبكو درصهر قاين وقاين انادر وعورت واركن نكاحي حرام اولان عورتلر خلافاً
لهما فيهما امامين ايچون خلاف واردر ختن ايله صهرده اوسن مغنم او حمام نهاراً وان كان ربه
عنده وياخود مغنمدن سرقه ايلسه وياخود نهاراً حمامدن سرقه ايلسه اكر صاحبي يانندء دخي اولورسه
قطع يد لازم كلمز زيرا مغنمده كندونك حقي دخي واردر او من بيت اذن في دخوله او مضيفه
وياخود دخولنه اذن ويلان اودن سرقه ايلسه وياخود قونق اوصاحبندن سرقه ايلسه
قطع يد لازم كلمز بونلر حقنده بيت حرز اولمامش اولور زيرا دخوله اذن ويرلمشدر اهل
دار منزله سنده اولوب فعللري خيانت اولور سرقه اولماز وقطع لو سرق من الحمام ليلاً
اكر كيجه ايله حمامدن سرقه ايدرسه قطع اولنور او من المسجد متاعاً وربه عنده وياخود
مسجددن متاع سرقه ايلسه وصاحبي متاع قتنده اولسه قطع يد لازم كلور زيرا مسجد حافظ
ايله حرزده در يوخسه مكان ايله حرز دكلدر او ادخل يده في صندوق غيره او كمه او
جيبه ياخود سهلرك ~~...~~ صندوقنه وياخود كمنه وياخود يقاسنه ادخال
ايدوب اخراج ايلسه قطع اولنور بونلرده ادخال يد در يوخسه دخول دكلدر او سرق
جوالا فيه متاع وربه يحفظه او نائم عنده عليه وياخود جوال سرقه ايلسه كه ايچنده
متاع اولسه وصاحبي دخي اني حفظ ايلسه وياخود اول جوالك اوزرنده اويور اولسه
يده قطع اولنور محرز اولمشدر او سرق المؤجر من بيت المستاجر اكر اجاريه ويلان
كمسنه مستاجرك بيتندن سرقه ايلسه ابو حنيفه قتنده قطع اولنور خلافاً لهما امامين ايچون
خلاف واردر آنلرك قتنده قطع اولنماز زيرا دخول دارده مأذون اولمش اولور ولو سرق
شيئاً ولم يخرجه من الدار لا يقطع اكر سارق برشي سرقه ايدوب اودن اخراج ايلمسه قطع اولنماز
اخراجدن لابد در زيرا دارك كليسي حرز واحد در وداراك ايچنده اولان صاحبنك يدنده در
بوتقديرجه عدم احده شبهه عارض اولدي بخلاف ما لو اخرجه من حجرة الى الدار اكر سرقه

سرقه ایلدیکی شیء حجره دن صحن داره اخراج ایلسه بونک خلافیدر اکر دارده حجرات کثیره اولوب بالکلیه
صحن داردن مستغنیلر ایسه سرقه اولان شیء صحن داره اخراجی طریقیله اخراج ایلمک منزله سنده در
او سرق بعض اهل حجر دار من حجرة اخری التی لم یسکن فیها اکر دارک حجره لرینک اهلنک بعضی
اول دارک ایچنده کندوسی ساکن اولدیغی آخر حجره دن سرقه ایلسه بو مقوله حجره مدرسه حجره لری
اولمقدر بویله اولیجق محله حکمنده اولمش اولور واخذ شیئا من حرز فالقاه فی الطریق ثم خرج
فاخذه ویاخود حرزدن بر شیء اخذ ایدوب طریقه القا ایلسه وانده نصکره چیقوب اخذ ایلسه
قطع اولنور او حمله علی حمار فساقه فاخرجه من الحرز ویاخود سرقه ایلدوکی شیء حماره اوزرینه
حمل ایدوب وسوروب حرزدن اخراج ایلسه قطع اولنور زیرا حمارک سیری سارق حامله مضافدر
ولو دخل بیتا فاخذ فناول من هو خارج لا یقطعان اکر بیته داخل اولوب بر شیء اخذ ایلسه
وبیتدن خارج اولان کمسنه یه اعطا ایلسه داخل وخارجک الری قطع اولنماز زیرا اولکی سنده
اخراج بولنمدی وثانیده دخی هتک حرز بولنمیوب هر برنده سرقه کامله بولنمامغله قطع ید
لازم کلمز وکذا لو ادخل الخارج یده فتناول اکر خارج ~~النی بیته ادخال~~ ایدوب داخلندن
تناول ایلسه ینه قطع ید لازم کلمز وقال ابو یوسف یقطع الداخل فی الاولی ویقطعان فی الثانیة
ابو یوسف دیدیکه مسئلهٔ اولی ده آنجق داخل قطع اولنور زیرا داخلده هتک حرز تمام
اولوب ومال دخی داخلک فعلیله مخرج اولمش اولدی بو تقدیرجه داخلک الی قطع لازم
کلور مسئلهٔ ثانیه ده ایکی سنک دخی الی قطع اولنور خارجه قطع لازم کلدوکی الی حرزه ادخال
ایلمک ایله اخراج بولندوغی ایچوندر وداخله قطع لازم کلدیکی کندونک معاونتیله محل
محرزدن مالک خروجی بولندوغی ایچوندر وکذا لا یقطع لو نقب بیتا وادخل یده فیه واخذ
شیئا اکر بر کمسنه بر بیتی نقب ایدوب یعنی دلوب والدیکی والنی ادخال ایدوب بر شیء اخذ ایلسه
ینه قطع ید اولنماز او طر صرة خارجة من کم غیره ویاخود غیری کمسنه یکندن خارج بر کیسه‌جکی
شق ایلسه ینه قطع ید لازم کلمز خلافا له ابو یوسف ایچون خلاف وار در آنک قتنده قطع ید لازم

اولنور وان حلّ حلها واخذ من كل داخل الكم قطع اتفاقاً اگر صرّه يي حل ايدوب داخلندن اخذ
ايلسه اتّفاقاً قطع اولنور ولو سرق من قطار جملا او حِملا لا يقطع قطاردن بر دوه ويا خود دوه
اوزرندن بر يوك سرقه ايلسه قطع اولنماز كرك سورركن كرك يدركن اولسون برابرده سورمك
ويدمكدن مراد قطع مسافه در يوخسه حفظ دكلدر قطاره كسرقاف ايله در وان شقّ الحمل
واخذ منه شيئاً قطع اگر يوكي شق ايدوب ايچندن بر شيء اخذ ايلسه قطع اولنور حرزدن
سرقه ايلمش اولدي والقسطاس كالبيت جادر بيت كبيدر مثلا جادردن سرقه ايلسه قطع
اولنور فصل ۷ في كيفية القطع واثباته بو فصل قطعك كيفيتي وقطعك اثباتي بيانندە
در لكن مصنّف بو فصلده قطعك دليل ايله اثباتي نه صريحا ونه ضمنا ذكر ايلمامشدر
صاحب هدايه فصل في كيفية القطع واثباته لفظني ذكر ايلدي ودليل ايله اثباتني دخي
بيان ايلدي كرچه مصنّف صاحب هدايه اقتضا ايلدي لكن اثباتنه تقيدّ بيورمدي
يقطع يمين السارق من زند وحسم سارقك صاغ الي بلكندن قطع اولنور وطاغلنور
اما قطع اولنمق جمهورك السارق والسارقة فاقطعوا ايديهما قول شريفيله ثابتدر مشهور
اولان دخي بودر ورجله اليسرى ان عاد اگر تكرار سرقيه عودت ايدرسه صول اياغي قطع اولنور
فان سرق ثالثا لا يقطع بل يحبس حتى يتوب اگر اوچ دفعه سرقه ايدرسه قطع اولنماز بلكه توبه
ايدنجه حبس اولنور اما شافعي قتنده اوچنجي دفعه صول الي ودردنجي دفعه صاغ اياغي قطع
اولنور وطلب المسروق منه شرط القطع ولو هو دعا او غاصباً او صاحب ربوا او مستعيراً
او مستأجراً او مضارباً او مستبضعاً او قابضاً على سوم الشرا او مرتهنا اسبابي سرقه اولنان
كمسنه نك طلبي قطعه شرطدر اگر مشروط سنه متنده ذكر اولنان طوايف مختلفه دن ايسه ده
يعني طلبي شرطدر صاحب ربا ديديكي مثلا بر كمسنه اون درهمي يكرمي درهمه بيع ايلسه وقبض ايلسه اول
درهم سرقه اولنسه سارقك يدي قطع اولنور طلبي ايله ويقطع بطلب المالك ايضاً في السرقة من
هؤلاء بو قروده ذكر اولنان طائفه نك طلبيله دخي قطع اولنور لا بطلب السارق والمالك

المالك لوسرقت من السارق بعد القطع سارقك الى قطع اولنذ قدنصكره اول قطعه سبب
اولان شيء سرقه اولنسه الى قطع اولنان سارقك و دخي مالكنك طلبيله سارق ثاني يه قطع
لازم كلمز زيرا موجب قطع لازم كلمز زيرا موجب قطع اولان سرقه يد مالكدن و يا خود
امينذن و يا خود ضمين كركدر بو مسئله ده ايسه سارق و مالكده قيود حد بولنما مغله طلب
لري ايله قطع لازم كلمدي بخلاف مالوسرقت منه قبل القطع وبعد در الحد بشبهه بو
مسئله شول شيئك خلافنه ملا بسدر كه اكر سارق اولان قبل القطع و يا خود شبهه ايله
حد منع اولنذ قدن صكره سرقه اولنسه سارق اولك و مالكنك طلبله قطع اولنور زيرا سقوط
بو فرو ده ضروره قطع ايچون ايدي بونده ايسه بولنمدي وان لم يطلب احد لا يقطع وان
اقرهو بها ولا بد من حضوره عند الاقرار والشهادة والقطع اكر بركمسنه طلب ايلمز ايسه
قطع اولنماز اكر سارق سرقته اقرار ايدرسه ده البته حين اقرار وشهادة وقطعده
مسروق منك حضوري لازمدر ولو كانت يده اليسرى او ابهامها مقطوعة او شلا
او اصبعان سوى الابهام اكر سارقك صول النك ابهامي مقطوع اولسه و يا خود ابهامندن
غيري ايكي بارمغي مقطوع اولسه قطع اولنماز كذلك لا يقطع منه شيء بل يحبس صول الي وير مقطري
مقطوع اولوب وشلي اولان قطع اولنمديغي كبي بر شيء قطع اولنميوب بلكه حبس اولنور
وكذا لوكانت رجله اليمنى مقطوعة او شلاء صاغ اياغي مقطوع و يا خود شلاء اولمه يله قطع
اولنماز زيرا قطع اولنسه جنس منفعت فوت اولمق لازم كلور دي ولا يضمن المأمور
بقطع اليمنى لو قطع اليسرى صاغ الي و يا خود صاغ اياغي قطع ايله مأمور اولان كمسنه
صولي قطع ايلسه ضامن اولماز ابو حنيفه قتنده وعندهما يضمن ان تعمد امامين قتنده ضامن
اولور اكر قصد ايدرسه زيرا معصوم اولان طرفي بلاحق قطع ايلمش اولدي بو تقديرجه
مأمور اوليان قطع ايلايكي ضامن اولور ومن سرق شيئا ورده قبل الخصومة الى مالكه
لا يقطع شول كمسنه كه بر شي سرقه ايلسه خصومتدن مقدم مالكنه رد ايلسه قطع اولنماز وكذا

لو نقصت قيمته من النصاب قبل القطع او ملكه بعد القضاء او ادّعى انه ملكه وان لم يثبت
اكر سرقه اولان شيئك قبل القطع قيمتى نصابدن ناقص اولسه ينه قطع اولنماز و ياخود بعد
القضا هبه و ياخود بيع ايله مالك اولسه و ياخود ملكيدن در ديو ادّعا ايلسه اكر ثابت اولمازايسه دخى
ينه قطع اولنماز وكذا لو ادّعاه السارقين ايكي سارقك هر بري سرقه اولنان شيئه دعواي
ملك ايلسه لر ايكيسنك دخى اللري قطع اولنماز زيرا حقّ آخرده شبهه ايرات ايدر ايمش در
ولو سرقا وغاب احدهما وشهد على سرقتهما قطع الآخر ايكي سارق سرقه ايلسه لر و بري غايب
اولسه و ايكيسنك سرقه سي اوزرينه شهادت اولنسه حاضر اولان قطع اولنور زيرا حاضرك
سرقه سي حجّت ايله ثابت اولمشدر حتى ابو حنيفه حضرتلري اولا لا يجب عليه القطع بيورمشلر
ايدي لكن صكره بو قولدن رجوع ايدوب قطع اولنور ديو بيورمشلردر ولو اقرّ العبد المأذون
بسرقة قطع وردّت اكر عبد مأذون سرقه يه اقرار ايلسه قطع اولنور و سرقه اولان صاحبنه ردّ
اولنور اكر عين قائم ايسه اكر مالك اولمش ايسه ضمان يوقدر زيرا قطع ايله ضمان مجتمع اولماز و
كذا المحجور عند الامام ~~تجوزديه~~ ابو حنيفه قاتنده مأذون كبيدر قطع اولنور و عند ابي يوسف (ورد اولنور)
يقطع ولا يردّ ابو يوسف قتنده قطع اولنور و عين رد اولنور اولنماز و عند محمد لا يقطع ولا يردّ
امام محمد قتنده قطع اولنماز و عين رد اولنماز ومن قطع بسرقة والعين قائمة ردّها شول
كمسنه كه بر سرقه سببيله قطع اولنسه و عين قائمه اولسه اول سرقه ايلدوكي شي صاحبنه رد اولنور وان
لم يكن قائمة فلا ضمان عليه وان استهلكها اكر عين قائمه دكل ايسه سارقك اوزرينه ضمان لازم كلمز
اكر اول عيني كندوسي هلاك ايلمش ايسه ده قيد استهلاك حسن ابو حنيفه دن استهلاكده
لزوم ضمان ايچون بر روايتي وارد ر اندن احتراز ايچوندر وان سرق سرقات فقطع بكلها او بعضها
لا يضمن شيئا اكر بر كمسنه زيد و عمرو و بكردن سرقه ايلسه كلي سرقه مقابله سنده قطع اولنور و ياخود بعضي
مقابله سنده قطع اولنور و بعد القطع بر شيء ضامن اولماز مثلا بر سارق زيد و عمرو و بكردن
سرقه ايلسه واجب اولان بر قطعدر زيرا حدود تداخل اوزره در اكر جمله سي حاضر اولور سه ينه

بنه قطع بردر اكر جمله سي حاضر اولميوب برىسي حاضر اولورسه بينه قطع بردر جمله سي ايچون
استيفا اولنور زيرا حد حق الله اولدوغي ايچوندر ايچون واجبدر بو خصه عباد ايچون دكلدر حضورت
شرطدر سبب قطعدن اولان سرقه نك ظهوري ايچون چونكه برينك خصومتي ايله ظاهر
جمله سندن واقع اولمش اولور ولا يضمن مالم يقطع به امامين ديديلر كه شول شيء
ضامن اولوركه اول شيء سببيله قطع اولنميه يعني سبب قطع اولنميان شيء ضامن اولور وان
سرق ثوبا فشقه في الدار اهد الدار ثم اخرجه قطع اكر ثوب سرقه ايدوب اول ثوبي دارده
شق ايلسه اندنصكره اخراج ايلسه قطع اولنور لا ان سرق شاة فذبحها ثم اخرجها قطع اولنماز
اكر بر قيون سرقه ايدوب وذبح ايلسه اندنصكره اخراج ايلسه زيرا تمام سرقه لحم اوزرينه واقع اولمشدر
لحم ايسه قطع بو قدر آنجق قيمتني ضامن اولور ولو ضرب المسروق دراهم ودنانير قطع
وردها اكر سارق مسروقي اقچه ويا خود التون ضرب ايلسه قطع اولنور وصاحبنه رد اولنور
عندهما لا يردها امامين قتنده دراهم ودنانيري صاحبنه رد ايلمز زيرا صفت متقومه در
ضرب ايله شيء آخر اولوب مسروق اولان شيء مالك ~~اولمنه صاحبنه~~ رد ايدر اولور اما
ابو حنيفه قتنده صفت متقومه دكلدر ومسروق اولان شيئه مالك اولماز صاحبنه
رد ايدر ولو صبغه احمر لا يؤخذ منه ولا يضمنه اكر سرقه ايلديكي شيء ثوب اولوب قرمزي يه
بوياسه اول ثوب سارقدن اخذ اولنماز وضامن دخي اولماز عند محمد يؤخذ منه ويعطى
ما زاد الصبغ امام محمد قتنده ثوب اخذ اولنور وصبغ زياده ايلديكي شيء اعطا اولنور
زيرا مالكك مالي من كل وجه قائمدر واصلدر صبغ ايسه اكا تابعدر بو تقديرجه اصله
اعتبار اولنمق اوليدر ابو حنيفه وابو يوسف ايچون دليل سارقك ثوبه بوياسي صوره
ومعنى قائمدر وصاحب ثوبك حقي انجق صوره قائم در معنى دكل حتى سارقك النده
هلاك اولسه ويا خود استهلاك ايلسه ضمان واجب اولماز وان صبغه اسود اخذ منه ولا
يعطى شيئا اكر سياه صبغ اولسه اول ثوب سارقدن اخذ اولنور وصبغ مقابله سنده بر شيء

اعطا اولنمار وحكمافيه لحلمها في الاحمر اسودده اما مين حكم ايلديلر احمرده ابو حنيفه
وابو يوسف حكم ايلديكي كبي صاحب هدايه وصاحب كافي ديمشدركه اكر سرقه اولنان
ثوب سياهه صبغ اولنسه ايكي مذهبده دخي اخذ اولنور زيرا ابو حنيفه قتنده سواد ده
نقصان اولوب زياده لك يوقدر بو تقديرجه حتى مالك ساقط اولميوب اخذ اولنور
وصبغ مقابله سنده برشي ويرلمز امام محمد ديركه سواد ده زياده لك واردر اخذ اولنور
و زياده لك اولمسنده ابو يوسف امام محمد ايله در لكن ابو يوسف دركه حمرتده حق
مالك منقطع اولدوغي كبي سواد ده دخي منقطع اولوب مالك اخذه قادر دكلدر
وامام محمد ديركه سواد ده حمرته اولدوغي كبي زياده لك واردر مالك حقي منقطع
اولماز اخذ اولنور وزياده سي ايچون برشي ويريلور وحكمامده ولحكمهما ده اولاضمير
تثنيه دباجه ده تصريح اولندوغي اوزره ابو يوسف وامام محمد ده راجعدر لكن معنا
درست اولماز بونده بحث واردر فندبر باب قطع الطريق بو بابده طريقه سالك
اولنلري قطع باننده در ~~قطع الطريقه~~ سرقه كبري تسميه ايلمشلردر من قصد قطع الطريق من
مسلم او ذمي على مسلم او ذمي مسلم وياخود ذمي دن بركمسنه مسلم وياخود ذمي اوزرينه
قطع طريقه قصد ايلسه قطعك طريقه اضافتي مجازدر وذميه ديديكي مستامنك مالندن
احترازدر مستامنك مالي معصوم دكلدر فاخذ قبله حبس حتى يموت يتوب قطع طريقدن
اول اخذ اولنسه بعد التعزير توبه ايدنجيه حبس اولنور مجرد قول ايله توبه ايدوم ديمكله دكلدر
بلكه سيماسنده اصلاحه اثري ظاهر اولنجه حبس اولنه وان اخذ مالا واصل لكل واحد نصاب
السرقة قطع يده اليمنى ورجله اليسرى اكر مال اخذ ايلمش ايسه وهر بري ايچون نصاب سرقه
حاصل اولسه صاغ الى وصول اياغي قطع اولنور اكر صحيح الاطراف اولاجق اولورسه وان قتل
فقط ولو بعصا او بحجر او بحديد فلا يعتبر عفو الولي اكر برشي المیوب انجق قتل ايلمش
ايسه اكر عصا وياخود حجر ايله اولورسه ده حداً قتل اولنور ولينك عفوي اعتبار اولنماز

اولنماز زيرا قصاصاً قتل اولنسه عفوى اعتبار اولنوردى وان قتل واخذ مالا قطع وقتل وصلب
او قتل او صلب اگر قتل ايدوب ومال اخذ ايدرسه قطع اولنور اندنصكره قتل اولنور
وياخود قطع اولنور وصلب اولنور وخالف محمد في القطع امام محمد قطعنه مخالف
ايدوب ديديكه ياخود يالكز قتل اولنور وياخود يالكز صلب اولنور اندنصكره كيفيت
صلبي بيان ايدوب ديديكه ويصلب حياً ويبعج بطنه برمح حتى يموت وقطاع طريق
حياً صلب اولنور اولنجه قارنى مزراق ايله شق اولنور ويترك ثلثة ايام فقط مصلوباً
آنجق اوچ كون ترك اولنور زيرا اوچ كوندن زياده اولورسه متغير اولوب ناس متأذى
اولمق لازم كلور ويرد ما اخذ الى مالكه ان باقياً والا فلا ضمان اگر اخذ ايلديكى شئ
باقى ايسه مالكنه رد اولنور اگر باقى دكل ايسه ضمان لازم كلمز ولو باشر الفعل بعضهم
حد واكلهم اگر كلدن بعضى بيچه مباشرت ايلسه لرجمله سى حد اولنورلر زيرا حكم محاربه ده
تعلق ايدر بو تقديرجه مباشره ايله غير مباشره مساويدر وان اخذ مالا وجرح قطع من
خلاف والجرح هدر اگر مال اخذ ايدوب وجرح ايلسه ~~...~~ قطع اولنور يعنى صاغ
الى وصول اياغى قطع اولنور وجرح هدردر زيرا عصمت نفس حق عبددر حق الله اولان حد ايله
ساقط اولور وان جرح فقط او قتل فتاب قبل ان يؤخذ فلا حد اوليوب وقتل ايلموب
آنجق جرح ايلسه وياخود قتل ايلسه اخذ اولنمزدن مقدم توبه ايلسه توبه ايلديكى ايچون حد يوقدر
يعنى جرحنه وقتلنه قتل يوقدر زيرا حد قبل الاخذ توبه ايله ساقط اولورنته كم حق سبحانه
وتعاليتك الا الذين تابوا من قبل ان تقدروا قول شريفنده واقع اولمشدر والحق للولي ان شاء
عفى وان شاء اخذ بموجب الجنايت حق ولى ايچوندر ديلرسه عفو ايدر ديلرسه موجب جنايتى
اخذ ايدر وكذا لو كان فيهم صبي او مجنون او ذو رحم محرم من المقطوع عليه لا يحد كچن مسئلده
حد اولمدبغى كبى حد يوقدر اگر قطاع طريق ايچنده صبى وياخود مجنون اولسه وياخود مقطوع
عليك ذو رحم محرمى اولسه حد اولنماز اگر جنايت واحد اولوب جمله سيله قائمه اولسه وايچلرنده

صبیی ویاخود مجنون اولسه ویاخود واجبلرندن بریسندن منفوقی لازم اوله باقیسندن دخی
ساقط اولمق لازم گلور زیرا مدی بعضنك فعلی بعضه علت اولمجق اونلرك اوزرینه حکم مرتب
اولماز علت کامله لازمدر او قطع بعض القافلة علی بعض اگر قافله اهلنك بعضی بعضیسنی قطع
ایلسه بینه حد یوقدر زیرا قافله دار واحد حکمنده در اول تقدیرجه حرز واحد اولمش اولور بو مسئله‌ده
دخی حق ولی ایچوندر او قطع الطریق لیلا او نهارا بمصر او بین مصرین مصرده ویاخود ایکی مصر
بیننده لیلا ویاخود نهارا طریق قطع اولنسه بینه حد یوقدر زیرا قطع طریق مرور ایدنلکسنه‌لری
قطعدر بو مقوله اماکنده خود قطع ممکن دگلدر زیرا حاکمك امدادی ایرشمك ممکندر
ومن خنق فی المصر غیر مرة قتل به شول کمسنه که مصرده برقاچ دفعه آدم بوغسه او بوغمق
سببیله قتل اولنور عباددن شرینی دفع ایچون وغیر مرة قولی دفعه‌ده قتل اولنمامغه اشارتدر
والا فکالقتل بالمثقل اگر بوغمق مرارا اولمیوب بر دفعه واقع اولمش ایسه مثقل ایله قتل کبیدر
بو تقدیرجه دیتی عاقله‌سی اوزرینه لازمدر کتاب السیر بو کتاب سیرك احکامی بیاننده‌در سیر
سیرتنك جمعیدر بو تقدیرجه سیرك هیئت وحالتی بیان ایچوندر لکن لسان
شرعده امور مغازیه واکا متعلق اولان احواله اطلاق اولنوب اول اسمه غلبه ایلدی نته‌کیم مناسك
امور حجه غلبه ایلمشدر واصل معتبر اولان سیر نبی علیه السلام الجهاد دین حقه دعوتدر اول
دعوتی قبولدن امتناع ایدنلر ایله قتالدر بداء منا فرض کفایة ابتدادن مباشرت ایلمك فرض
کفایه‌در مثلا کفار قتاله بدء ایلمزدن مقدم مباشرت ایلمك اوزریمزه فرضدر ونبی علیه السلام
ابتداء امرده صفح واعراض ایله مامور اولمشلردر نته‌کیم حق سبحانه وتعالینك فاصفح الصفح الجمیل
قول شریفنده واقع اولوب واعرض عن المشرکین نص لطیفنده اعراض امری واقع اولمشدر اندن
صکره طرف مستحسنه ایله دینه دعوتی امر اولوب ادع الی سبیل ربك بالحکمة والموعظة الحسنة و
جادلهم بالتی هی احسن نظم کریمیله مامور اولمشلردر واندن صکره نبی علیه السلام بدایة کفاردن
مقدم قتاله امر اولوب فاذا انسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم قول شریفی ایله

ایله خطاب بیورب انزنصکره جمیع ازمانده وجمیع الکنده مطلق قتال ایچون حتی لا تکون فتنة وقاتلوا
المشرکین کافة وقاتلوا الذین لا یؤمنون بالله والیوم الآخر کافة نظم شریفیله خطاب بیورمشلردر
اذا قام به بعض سقط عن الکل وان ترکه الکل اثموا قچان بعضیسی جهادی اقامت ایلسه جمله
سندن ساقط اولور اکر جمله سی ترك ایلسه عموماً آثم اولورلر وجهاد فرض بعینه دکلدر
زیرا جهاد قتالدر وحق تعالینك بناسنی تخریبدر تخریب بنیان رب ایدیکنه نبی علیه السلامدن
الانسان بنیان الرب ملعون من هدم بنیان الرب اثر وارد اولمشدر لکن اعلاء کلمة الله
واعزاز دین ودفع فساد ایچون فرض اولمشدر چنکه بعضیسیله مقصود حاصل اولیجق
باقیسندن ساقط اولور صلاة جنازه ورد سلام کبی ولا یجب علی صبی وامرأة وعبد
واعمی ومقعد واقطع جهاد صبی اوزرینه واجب دکلدر زیرا مرفوع اولمشدر وخاتون
وعبد اوزرینه دخی واجب دکلدر زیرا خاتونك زوجنك اوزرینه اشتغالی حق شرع
اوزرینه مقدمدر واعمی ومقعد واقطع اوزرینه دخی واجب دکلدر زیرا عاجزلردر
دفع خرج ایچون واجب اولمدی فان هجم العدو ففرض عین یعنی عدو هجوم ایلسه یعنی غلبه ایلسه جهاد
فرض عین اولور فتخرج المرأة والعبد بلا اذن الزوج والمولی عدو غلبه ایدیجك خاتون زوجنك
اذنسز وعبد مولاسنك جهاده چیقارلر زیرا فرض عین اولمشدر صوم وصلاة کبی فرض عین ایسه
حق عبد اوزرینه مقدمدر وکره الجعل ان کان فی ء جعل مکروه اولدی اکر بیت المالده برشی وار
ایسه مثلا امام غزالی تقویت بولمق ایچون اصحاب امواله برشی قلمق یعنی انلردن برشی المق مکروه
در زیرا بو جعل اجرته شبیهدر جهادده خود حقیقت اجرت حرامدر واجرته شبیهه اولان
مکروهدر زیرا ضرورت یوقدر والا فلا اکر بیت المالده فیء یوغیسه جعل مکروه دکلدر زیرا نبی
علیه السلام صفوانك درعینی رضاسی یوغیکن الدی وعمر فاعدلك فرسنی غزایه کیدنلره ویردی
وارکن اولنلری اولی اولنلره تقدیم ایدردی اولی برینه ارکین کوندرردی زیرا امور جهادده
احوال ناس متفاوتدر واذا حاصرناهم ندعوهم الی الاسلام قچان کفاری محاصره ایلسك

آنلري اسلامه دعوت ايده رز زيرا ابن عباسدن مرويدر كه نبي عليه السلام مادامكه اسلامه دعوت
ايلميه قتاله مباشرت بيورمزلردي فان اسلموا فبها اكر اسلامه كلورلر ايسه قتالدن منع اولنور
زيرا نبي عليه السلام امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله قول شريفي شرحه ورود
بولمشدر سعدي افندي كلمهٔ لا اله الا الله كفايت ايلمز مادامكه محمد رسول الله ذكر اولنميه
ديبو بيورمشدرلر لكن اكا جواب ويرلور كه كلمهٔ شهادتك جزء اولي مجموعنه علم اولمشدر نته كم
قرائت قل هو الله احد ديلور شرح بخاريده كرماني دخي بو يلجه تصريح ايلمشدر الا فالى الجزية
ان كانوا من اهلها اكر اسلامه كلمزلر ايسه اداء جزيه يه دعوت ايدرز اكر جزيه يه اهل اولورلر ايسه
مثلا اهل كتاب ومجوسي كبي وعجمده عبد اوثان كبي بونلر اداء جزيه يه اهللردر اما مرتدلر
وعربدن عبدهٔ اوثان بونلر جزيه يه اهل دكللردر اسلامدن غيريسي قبول اولنماز وبيّن لهم
قدرها ومتى تجب وانلرك جزيه نيك مقداري واوزرلرينه نه زمان واجب اولور بيان اولنور
فان قبلوا فلهم ما لنا وعليهم ما علينا اكر جزيهٔ قبول ايدرلر ايسه بزم ايچون اولان آنلر ايچون
اولور وبزم اوزريمزه لازم كلن آنلر اوزرينه دخي لازم كلور زيرا علي رضي الله عنه انما بذلوا
الجزية لتكون دمائهم كدمائنا واموالهم كاموالنا بيورمشلردر معلوم اولا كه بو حكم عموم
اوزره دكلدر اكر عموم اوزره اولسه بزم اوزريمزه واجب اولان عباداتدن وغيريدن آنلر
اوزرينه دخي واجب اولمق لازم كلوردي كفار ايسه عبادات ايله مخاطب دكللردر بزم
ائمه مز قاتنده اما بعضيلر قتنده مخاطبلردر بلكه بو قاروده فلهم ما لنا وعليهم ما علينا
قولندن مراد قچان كسنه انلرك دما واموالنه تعرض ايلسه وياخود انلردن دخي بعضيسي
بزم دما اموالمزه تعرض ايليه لر واجب اولان حكم نه ايسه هر طرفدن واقع اولور ايسه اجرا
اولنور ديمكدر وحرم قتال من لم تبلغه الدعوة قبل ان يدعى دعوت اولنمزدن مقدم شول
كسنه نك قتالي حرامدر كه اكا دعوت ايرشمامش اوله زيرا حق سبحانه وتعالينك وما كنا
معذبين حتى نبعث رسولا قول شريفي وارد اولمشدر وندب دعوت من بلغته اسلامه دعوت

دعوت ایلمك مندوب اولدی شول کمسنه که اکا دعوت ایرشمش اوله انحق انلر اره ده مبالغه ایچون نذر
بوخسه واجب دکلدر زیرا نبی علیه السلام بلا دعوت غارت ایدرلر ایدی فان ابوا استعانوا بالله
وقاتلوهم بنصب المجانیق اکر قبول جزیه دن ابا ایدرلرسه الله تعالی یه استعانت ایدوب
ونصب مجانیق ایله مقاتله ایدرلر زیرا نبی علیه السلام بر طائفه اوزرینه نصب مجانیق ایلمشدر
والتحریق والتغریق وقطع الاشجار وافساد الزرع بو ذکر اولنان اعمال ایله مقاتله ایدرلر زیرا
نبی علیه السلام بویله احراق بالنار ایدوب واوزرلرینه صو اقیدوب وشجرلرینی قطع واکثرینی
افساد ایلمشلردر ورمیهم وان تترسوا باساری المسلمین ونقصدهم به وکفاری رمیت
ایدرز یعنی اکر اوق وغیری ضربه ایسه اتارز اکر اساری مسلمین مترس دخی ایدرلرسه واول
رمی ایله کفاری قصد ایدرز مثلا حین قتالده اسیر اولان مسلمانلری مترس ایدرلرسه ده
کفار قصدی ایله رمی اولنور مجرد مسلمانه اصابت ایدر دیو قتال ترك اولنمز وکره اخراج
النساء والمصاحف فی سریة لا یؤمن علیها الا عسکر یؤمن علیه امین اولمیان سریه ده مصحفلر
وخاتونلر اخراجی مکروه اولور الا شول عسکرده مکروه اولمز که اعلی عسکر اوزرینه امن وسلامت
غالب اوله قاضیخانده مسطوردر که ابو حنیفه دیمشدر که اقل سریه اقل جیش دورت بیکدر
مبسوطده مذکوردر که سریه عددی قلیلدر کیجه بوررلر کوندز کزلنورلر ولا دخول مستأمن
الیهم بمصحف ان کانوا یوفون العهد مستأمن اولان کمسنه نك مصحف ایله کفاره دخولی
مکروه دکلدر اکر عهدلرینه وفا ایدرلرسه ونهی عن الغدر والغلول والمثلة غدر وغلول
ومثله دن نهی اولندی غدر خیانت ونقض عهددر وغلول مغنمدن سرقه در مثله قطع اعضادر
برون وقولاق قطع ایلمك کبی زیرا نبی علیه السلام لا تغلوا ولا تغدروا ولا تمثلوا بیورروب نهی ایلمشدر
وحدیث عرنیین متأخردر اولان نهی ایله منسوخ اولمشدر ونهی عن قتل امرأة او غیر مکلف ودخی
خاتونلر وغیری مکلفك قتلندن نهی اولندی غیری مکلف صبی ومجنون کبی او شیخ او اعمی او مقعد
او اقطع الیمنی شیخ فانی واعمی ومقعد وصاغ الی قطع اولنمش کمسنه لرك قتلندن نهی اولندی زیرا

نبي عليه السلام لا تقتلوا شيخا فانيا ولا طفلا ولا صغيرا ولا امرأة حديث شريفله نهي بيورمشلرد
الا ان يكون احدهم قادرا على القتال او ذا رأي في الحرب او ذا مال يحث به او ملكا الا مكركه
بونلردن بري قتاله قادر اوله و ياخود حربده رأي صاحبي اوله و ياخود صاحب مال اولوب اول
مال ايله قتاله ترغيب ايليه و ياخود ملك اوله بو مقوله لكسنه لر اولورلر سه قتل اولنورلر زيرا
نبي عليه السلام دريد بن الصمه يي قتل ايلدي حال بوكه يوز يكرمي ياشنده ايدي و برروايتده
اللتمش ياشنده ايدي زيرا صاحب رأي ايدي وعن قتل اب كافرا او غل كافرا ولان باباسني
قتلدن نهي اولندي زيرا حق تعالينك وصاحبهما في الدنيا معروفا قول شريفي قتلدن نهي
ايدوكي برهان قاطعدر و بو آيت كريمه ابوين كافر حقنده نازل اولمشدر وانلري قتل معروف
دكلدر وحنظله بن ابي عامر نبي عليه السلامدن كافر باباسني قتل ايلمك ايله استيذان ايلدكده
اذن ويرممشدر بل يابي الابن ليقتله غيره تلكه ابن ابا ايليه كه آني غيري كسنه قتل ايليه زيرا مقصود
غيري ايله حاصل اوليجق او غل طرفندن هتك حرمت ابوينه حاجت قالماز الا ان قصد الاب
قتله ولا يمكن دفعه الا بالقتل الا مكر اب او غلني قتل قصد ايدوب قتلدن غيري ايله دفعي
ممكن دكل ايسه اول وقت قتل ايلمسي جائزدر بو حالده مسلم اولان باباسي سيف ايدوب
او غلني قتل ايلمك مراد ايلسه دفع ضرر نفس ايچون قتل ايلمك جائزدر فكيف كه اب كافر اوله
ويجوز صلحهم ان كان مصلحة لنا انلر ايله صلح جائز اولور يعني خير اولورسه زيرا حق سبحانه
وتعالينك وان جنحوا للسلم فاجنح لها قول شريفي مصلحتك جوازينه دليلدر ونبي عليه السلام
عام حديبيه ده اهل مكه ده ايله اون سنه ما بينلرنده حرب اولمامق اوزره موادعه ايلمشلر
ايديه و بو مصلح مسلمين ايچون خيرلي ايدي زيرا اهالئ مكه اهل خير ايله اتفاق اوزره ايديلر
وصاحب عنايه ديمشدركه وان جنحوا للسلم ايت كريمه سي مصلحت ايله مقيد دكلدر پس امدي
استدلال مدعايه مخالف اولمش اولور و بوكه جواب ويريلوركه آيت كريمه مسلمين ايچون
مصلحت اولمسه محمولدر وحق تعالينك ولا تهنوا وتدعوا الى السلم وانتم الاعلون قول

قولشريفي دني مصلحت اولورسه صلحك جوازنه دليلدر محصل كلام مصلحت اولوب اقتضا
ايدرسه جائزدر اكر مسلمانلره خير اولمازايسه صلح جائز دكلدر واخذ مال لاجله ان اتاه حاجة وهو
كالجزية وصلح ايچون اخذ مال جائز اولور اكر اول مال ايله بزم ايچون حاجت اولورسه يعني اكر
اول ماله احتياج وار ايسه اول مأخوذ اولان مال جزيه كبيدر ان كان قبل النزول بساحتهم اكر اول
ديارينه نزولدن اول النمش اولورسه جزيه كبيدر وكالفيء اوبعده النان مال اكر ديارينه نزولدن
صكره اولورسه غنيمت كبيدر تخميس اولنور وبقيه سي تقسيم اولنور زيرا معنئ مقاتله جهتيله عسكرك
قوتي ايله حاصل اولمشدر ودفع المال ليصالحوا لايجوز الا لخوف الهلاك كفار ايله مصالحه
ايچون مال ويرمك جائز دكلدر الا هلاك خوفي ايچون جائزدر زيرا دفع مالده مسلمينه الحاق
مذلت واردر على الخصوص ليس للمؤمن ان يذل نفسه حديث شريفي عدم جوازنه دليلدر اما مرتبه
هلاكده جائزدر زيرا مشركين يوم احزابده مسلمانلري احاطه ايلدكده نبي عليه السلام هر سنه
مدينهٔ منوره نك ميوه سنك ثلثني ويرمك اوزره مشركينك شرلريني دفع ايچون مصالحه ايلمك
مراد ايلدكده ثلثه رضا ويرميوب نصف مراد ايدوب تمسك الحق ايچون ايلچي كوندرديلر بو احوال
ايچون سعد بن معاذ وسعد بن عباده نبي عليه السلام خطاب ايدوب يا رسول الله بو مراد اولنان
معنى وحي ايله ميدر يوخسه كندو نفسكز حسبيله رأيكز ميدر اكر وحي ايله ايسه فبها اكر رأي ايله ايسه
بز جاهليتده آنلرك وبزم ديمز يوغيكن ثمار مدينه دن آنلره اطعام ايلمز ايدك مكر كه شرا ايله و
ياخود قونوق طريقيله اطعام ايدردك حق سبحانه وتعالى بزي دين ايله عزيز ايدوب وبزه رسول
بعث ايلدي بوندن صكره بز آنلره ميوه ويرمك اولور مي والله العظيم ويرمز الا سيف ويرر
ديدكلرنده ايلچي يي خائبا رجوع ايتدرديلر امدي نبي عليه السلام ابتدا مسلمانلرك ضعفي حسبي
اولوب مسلمانلرك صلحه ميل ايلدي صكره قوتلري مشاهده اولنوب منع بيورديلر ويصالح
المرتدون بدون اخذ مال وان اخذ لا يرد مرتدلر ايله مال اخذ اولنمقسزن مصالحه اولنور اكر
اخذ اولنسه رد اولنماز ومرتدلر ايله ايله قتال تأخير ايلمك جائزدر احتمالدر كه اسلامه كلهلر

مال النمق جائز دكلدر زيرا مال النمقدن دلرينه قرار ويرمكدر اول ايسه جائز دكلدر والثنان مال
رد اولنمدیغی غیر معصوم اولدوغی ایچون اکر رد اولنسه آنلره قتاله قوت ایچون اولمش اولور ثم
ان ترجح النبذ ينبذ اليهم اندنصكره نقض مصالحه ترجيح اولورسه آنلره خبر نقض عهد ارسال اولنه
نبذ نقض عهد مصالحه نك خبرني القايه ديرلر ومن بدا منهم بخيانة قوتل فقط مشركيندن
شول كمسنه كه خيانته بدأ ايليه آنجق اول كمسنه قتل اولنور وان كان باتفاقهم او باذن ملكهم قوتل الجميع
بلا نبذ اكر خيانت جمله نك اتفاقي ايله اولورسه ياخود ملكلرينك اذني ايله اولورسه نقض عهدي
اعلام سز جمله سي قتل اولنورلر زيرا نقض عهد ايلمشلردر اولمشدر ولا يباع منهم سلاح ولا
خيل ولا حديد ولو بعد الصلح وانلره سلاح وآت وحديد يعني قلج بيع اولنميه اكر صلحدن
دخي اولورسه زيرا مصالحلري شرف نقضده در صلح منقضي اولدقده ينه قتال مقرردر
ولا يجهز اليهم فاخر متاع ايله آنلره تجار كوندرلميه صاحب عنايه ديمشدر كه جهاز ايله مراد سلاح و
وخيل وحديد در معنى كلام سلاح وخيل وحديد بيع اولنميه وبونلري تجار كتورميه ديكلدر
وصح امان حر وحرة كافرا او جماعة او اهل حصن وحرم قتلهم بر حرك ياخود بر حرة نك
كافر واحده وياخود بر جماعته وياخود اهل حصنين اماني صحيح اولور اولبعد الحرام قتلري
حرام اولور فان كان فيه ضرر نبذ اليهم وادب اكر ويريلان امانده مسلمينه ضرر اولورسه
امامه كفاره نقض عهدي اعلام ايچون آدم ارسال ايدوب امان ويرنلر كمسنه تاديب
ايدر ولغا امان ذمي ذميتك اماني لغو اولدي يعني باطل اولدي زيرا ذمي ايدي كفر
سعي ايدر وانلرن غيري مسلمانلر اوزرينه ولا اسير او تاجر عندهم كفارده
اولان مسلمان اسيرنك وتاجرينك اماني باطل اولور اولدي زيرا بونلر ايكيسي انلرك تحت
قهرنده در وكذا امان من اسلم ولم يهاجر او مجنون او صبي او عبد غير مأذونين بالقتال
وبو قرده امان ويرن كمسنه نك اماني باطل اولدیغي كبي شول كمسنه نك امانيكه اسلامه كلمدي
اما هجرت ايلمدي وياخود مسلم مجنون وياخود صبي وعبدكه قتاله مأذون اولمیه لر

لربونلرك دخی امانی باطل اولدي مجنونك امانی بالاتفاق باطلدر صبی ایچون اکر عاقل دکل ایسه
مجنون کبیدر واکر عاقل اولورسه قتالدن محجوردر اولورسه ابوحنیفه قتنده امانی صحیح دکلدر اماماً دن
اولورسه امانی صحیحدر بالاتفاق اما عبد قتالدن محجور اولورسه ابوحنیفه قتنده امانی صحیح دکلدر
اماماً دون اولورسه امانی صحیح دکلدر بالاتفاق وعند محمد یجوز امانهم امام محمد قتنده صبی
عاقل ومحجورك وعبد محجورك امانی صحیحدر زیرا امان العبد امان حدیث شریفی بوکا دلیلدر
وابویوسف معه فی روایة امام یوسف امام محمد ایله در کرخینك روایتنده قدوریه دخی
بوکا اعتماد ایتمشدر طحاوی روایتنده ابوحنیفه ایله در صاحب اسرار دخی بوکا اعتماد ایتمشدر

باب الغنائم وقسمتها

بو باب غنائمك وقسمتنك احکامی بیاننده در وما فتح الامام عنوة
قسم بین المسلمین بلاد کفره دن هر بلدیکه امام قهراً فتح ایلیه اخراجدن صکره مسلمین بیننده
بلدی قسمت ایدر زیرا نبی علیه السلام حین فتح خیبری قسمت بیورمشلردر او اقر اهله علیه
وضع الجزیة علیهم والخراج علی اراضیهم ویاخود اهلنی اول بلده اوزرینه قرار ایدوررکندولرینك
اوزرینه جزیه واراضیلری اوزره خراج وضع ایدر نته کم عمر سواد اراضی عراقی فتح ایلدکده اولرینی
وعقارلرینی ابقا ایدوب کندولرینك اوزرلرینه جزیه واراضیلری اوزرینه خراج وضع ایلمشدر
وقتل الاساری امام دیلرسه قبل الفتح اخذ اولنان اسیرلری قتل ایدر زیرا نبی علیه السلام بنی قریضه
قتل ایلمشدر او استرقاقهم ویاخود دیلرسه انلری قول ایدر او ترکهم احرارا ذمة للمسلمین ویاخود امام
انلری حره اولدقلری حالده مسلمین ایچون صاحب ذمت ترك ایدر واسلامهم لا یمنع استرقاقهم
مالم یکن قبل الاخذ وانلرك اسلامی قول اولملرینه مانع دکلدر مادامکه اسلاملری قبل الاخذ اولمیه
اکر قبل الاخذ مسلم اولورسه رق اولمزلر ولا یجوز ردهم الی دارهم وانلری دار حربه رد جائز دکلدر
انلری دار حربه کوندرمکله کفره یه اعانت وارددر ولا المن ولا الفداء بالمال برشئ اخذ ایتمیوب
مجاناً ترك جائز دکلدر ومال ایله فداء دخی جائز دکلدر زیرا کفره یه تقویتدر وقیل لا باس به عند
الحاجة الیه دینلدیکه ماله احتیاج اولدقده فداء ایله اخذ مال لا باسدر بوقول امام محمدك سیر کبیرده

اولان قوليدركه اسارئ بدري استدلال ايلمشدر بزم ايچون دليل بودركه نبي عليه السلام وقتاكه
يوم بدرده اسارئ فدا ايلدكده حق سبحانه وتعالينك نبي عليه السلامه لولا كتاب من الله سبق
لمسكم فيما اخذتم عذاب عظيم قول شريفي ايله عتاب بوردقده نبي عليه السلام ابو بكر ايله اوتوروب
بكا ايدرلردي زيرا معادات ابو بكر رضي الله عنهك اشارتيله اولمش ايدي عمر رضي الله عنه نبي عليه السلام
وابو بكره مخالفت ايلمش ايدي ونبي عليه السلام بويورمشدركه اكركوكدن عذاب نازل اولسه ايدي عمردن
غيري كمسنه قورتلمز ايدي ويجوز بالاسارى عندهما مال ايله اولميوب اسير ايله فدا امامين قتنده
جائز اولور مثلا براسيري برمسلمان اسير ايچون فدا جائزدر شافعينك دخي قولي بودر اما
امام قتنده جائز دكلدر زيرا فداده كفره يه معاونت بولنمش اولور وتذبح مواش شق نقلها وتحرق
ولا تعقر دار اسلامه نقلي مشقتلي اولان مواشي ذبح اولنوب احراق بالنار اولنور اما سكر ايتمز
سكر ايتمك مثله درمثله ايسه منهيدر ويحرق سلاح شق نقله دار اسلامه نقلي مشقتلي اولان سلاح
دخي احراق بالنار اولنور احراقي ممكن اولميان حديد كبي سلاح دفن اولنه كفره واقف اولميه
ولا تقسم غنيمة في دار الحرب دار حربده مال غنيمت تقسيم اولنماز يعني تقسيمي جائز دكلدر زيرا بزم قتيمزده
ثبوت ملك دارمزده احراز ايله اولور اما شافعي بونك خلافنجه در الا للايداع ثم تردّ الا امانة
عسكره ويرمك جائزدر دار حربدن چيقدقدنصكره رد اولنور ولا تباع قبل القسمة قسمتدن اول
مال غنيمتدن حصه سنه دوشه جك مالي بيع ايلمك جائز دكلدر والمقاتل والردء سواء في الغنيمة جنك
ايدیجي واكا معين اولان غنيمتده برابردر وكذا مدد لحقهم قبل احرازنا بدارنا غنيمتي دارمزه احرازدن
مقدم عسكره لاحق اولان مدد دخي مقاتل كبي قسمتده برابردر ولا حق فيها للسوقي لم يقاتل
مقاتله ايتميان سوقي ايچون غنيمتده حق يوقدر زيرا آنلرك قصدي تجارتدر بو خصوص اعزازدين
وارتهاب عدو دكلدر واكر مقاتله ايدرلرسه غنيمتده مشارك اولورلر ولا حق لمن مات في دار
الحرب قبل الاحراز بدارنا دارمزه احرازدن مقدم دار حربده متوفي اولان كمسنه ايچون غنيمتده
حقي يوقدر ولو بعد الاحراز يورث نصيبه اكر غنيمت دارمزه احرازدنصكره متوفي اولسه نصيبي ميراث

ميراث اولور زيرا ارث ملكن جاري اولور بعد الاحراز ملك متحقق اولوب نصيبي ورثه سنه
ويريلور وينتفع منها بلا قسمة بالسلاح والركوب واللبس احتيج قسمت اولنمزدن مقدم غنيمتدن
سلاح استعمالي ودابه يه ركوب وثوبي لبس ايله انتفاع اولنور احتياج اولنور سه اكر احتياج اولنموب
كندو سلاحي ودابه وثوبني صيانت ايچون اولور سه مكروهدر زيرا جماعت بيننده مال مشتركدر
استعمالي وانتفاعي مباح اولمز وبالعلف والحطب والدهن والطيب مطلقا اوتلق واودون وياغ
وطيب ايله انتفاع اولنور احتياج اولسون كرك اولمسون وقيل ان احتيج دينلديكه بونلر ايله انتفاع
اولنور اكر احتياج اولور سه ولا بالبيع اصلا مطلقا كرك احتياج وكرك عدم احتياج اولسون دار
حربده بيع ايله انتفاع اولنمز زيرا احرازدن مقدم مالك اولمديغي شيئ بيع ايلمش اولور بو ايسه جائز
دكلدر ولا التمول تملك يعني مال اتخاذ ايلمك دخي جائز دكلدر ولو بعد الخروج دار حربدن چقلدقدن
قبل القسمت دخي انتفاع اولنمز زيرا قبل القسمت جماعتك حقيدر رضالري اولميجق انتفاع اولنمق
جائز دكلدر بل يرد ما فضل الي الغنيمة بلكه دار اسلامه خروج ايلدكده علف وطعامدن بونلره كيرو
شيدن فضله قالان غنيمته رد ايدر اكر قسمت اولنمامش ايسه وان انتفع به رد قيمته ما فضل اليه بعد
الخروج منتفع اولدي ايسه قيمتني غنيمته رد ايدر بو قوله ليلدركه بعد الخروج انتفاعي جائز دكلدر اكر بيع دخي
ايلمش ثمني رد ايدر وان قسمت قبل الرد تصدق به ولو غنيا اكر رد ايلمزدن مقدم غنيمت قسمت اولنمش اولسه
اول رد ايديجك شيئ تصدق ايليه اكر غني ايسه ومن اسلم منهم قبل اخذه احرز نفسه وطفله وكل مال
معه او وديعة عند مسلم او ذمي امانت دفعه شول كمسنه كه غزاة كندويي اخذدن مقدم مسلمان اولدي
كندو نفسني احراز ايلدي وطفل اوغلني دخي احراز ايلدي زيرا الطفل باسنك اسلامي ايله مسلماندر
وكندو ايله مالنك كليسني دخي احراز ايلدي ومسلمان ويا خود ذمي يانننده امانت قودوغي مالي دخي احراز
ايلدي زيرا اول امانت قونيلان مال حكما كندو الندهدر مودعك الي مودعك الي كبيدر زيرا مودع
حفظنده مودع ايچون عاملدر وعقاره في ء عقاري فيئدر اتفاقا امام شافعي خلاف ايدوب عقار
دخي امانت كبيدر كبي كندونك اولمسنه ذاهب اولمشدر وقيل فيه خلاف محمد وابو يوسف في قوله

الاول دينلديكه عقارده امام محمدك وابو يوسفك قول اولنده خلاف واردر بونلر قتنده عقار
دخي سائر اموال كبيدر فئ دكلدر اما ابو يوسف قول اخيرده ابو حنيفه ايله معادر وولد الكبير
وزوجته وحملها وعبده المقاتل وماله مع حربي بغصب او وديعة يعة فئ كفرده دن مسلم اولان
كمسه نك بيوك اوغلي وخاتوني وخاتونك حملي وجنك ايدن عبدي وحربيده كرك غصب ايله
كرك امانت ايله اولان مالي فيئدر يعني غنيمتدر اما ولد كبيري كافر وحربيدر باباسه تابع دكلدر
وزوجه سي دخي حربيه در اسلامده زوجنه تابع دكلدر وحملي دخي كذلك وعبد مقاتلي تمردي
جهتيله مولاسنك حكمندن جقوب اهل داره تابع اولدي اهل دار ايسه فيئدر اما مقاتل
دكل ايسه فئ اولمبوب مولاسنه تابع اولور وحربيك يدي يد محترمه دكلدر آنده اولان مال
فئ دركذا ماله مع مسلم وذمي بغصب مسلمده اولان ويا خود ذميده اولان مال دخي فيئدر
استيلا ايله مالك اولورلر مال معصوم دكلدر خلافا لهما امامين اجون خلاف واردر انلر
قتنده مال معصومدر صاحبنه تابعدر وقيل ابو يوسف مع الامام دينلديكه ابو يوسف
بو مسئله ده امام اعظم ايله در فصل ۷ بو فصل كيفيت قسمت بياننده در تقسيم الغنيمة
غنيمت قسمت اولنور يعني امام غنيمتدن حق سبحانه وتعالينك فان لله خمسه قول شريفي موجبنجه خمسي
اخراج ايدوب باقيسني غزاته تقسيم ايدر للراجل سهم وللفارس سهمان پياده اجون بر سهم وفارس
اجون ايكي سهم قسمت اولنور ابو حنيفه قتنده وعندهما ثلثة له سهم ولفرسه سهمان امامين عندنده
فارسه بر سهم فرسنه ايكي سهم شافعينك قولي دخي بودر ولا يسهم لاكثر من فرس بر فرسدن
زياده اجون سهم آلنماز يعني نصيب ويرلماز وعند ابي يوسف يسهم بفرسين ابو يوسف قتنده
ايكي فرس اجون سهم ويريلور والبرازين كالعتاق برازين سمرلي باركيرلردر عربي ات كبيدر آنلر
اجون دخي سهم ويريلور برازين برزونك جمعيدر عجم اتيدر عتاق كسر عين ايله عربي آتدر ولا يسهم
لراحلة ولا بغل راحله يعني سيسيمغانه اجون وقاطر اجون سهم يوقدر زيرا بو ايكيسي ايله ازهاب عود
واقع اولماز واوزرلرنده مقاتله دخي ممكن دكلدر راجل حكمنده در والعبرة لكونه فارسا او

او راجلا عند المجاورة اعتبار دار حربه مجاوزه ده فارس ويا خود راجل اولمسيدر مثلا عسكردن
هر قنقيسي حد اسلامدن دار حربه دخول وقتنده آتلو بولندي ايسه آتلو سهمني آلور راجل
بولندي ايسه پياده سهمي الور اعتبارا باول محله در فينبغي للامام ان يعرض الجيش عند
دخوله دار الحرب ليعلم الفارس من الراجل امام ايچون وياخود نائبي ايچون لايقدر دار
حربه دخوله عسكري عرض ايليه راجلدن فارسي بيلمك ايچون فمن جاوز راجلا فاشترى
فرسا فله سهم رجل شول كمسنه كه دار حربه راجلا تجاوز ايليه بعده بر فرس اشترى ايليه اول
كمسنه ايچون پياده سهمي واردر يعني بر سهم ويريلور ومن جاوز فارسا فنفق فرسه فله
سهم فارس شول كمسنه كه دار حربه فارسا تجاوز ايليه وبعده فرس هلاك اولسه اول كمسنه
ايچون فارس سهمي واردر اعتبار دخوله در شافعي قتنده عكسي اوزره تقسيم اولنور ولو
باعه قبل القتال او وهبه او اجره او رهنه فسهم راجل في ظاهر الرواية اكر قبل القتال
فرسني بيع ايلسه وياخود هبه ايلسه وياخود اجرتيله آخره ويرسه وياخود آخره رهن قوسه
اكر اول كمسنه يه راجل سهمي واردر ظاهر روايتده زيرا بو تصرفاته اقدام دلالت ايدركه
دار حربه مجاوزه سي آت ايله قتاله قصدي يوغمش بو تقديرجه راجل نصيبي ويريلور ابو حنيفه
دن حسن روايتنده ايكي سهم مستحقدر مجاوزه طرفي اعتباري ايله وكذا لو كان مريضا او
مهرا لا يقاتل عليه بينه راجل سهمي ويريلور اكر فرسي مريض وياخود طاي اولسه اوزرنده مقاتله
اولنمق ممكن دكل ايسه ولا يسهم لمملوك او مكاتب مملوك ايچون وياخود مكاتب ايچون سهم
يوقدر عبد مولاسنك خدمتي ايله داخل اولمغله تاجر كبي اولور مكاتب عبد منزله سنده در زيرا
مكاتب حالت عجزده رقيته رجوع ايدر اولمغله رقيت باقيدر او صبي او امرأة صبي وخاتونه دخي
سهم يوقدر زيرا بونلر قتالدن عاجزلردر او ذمي وذمي يه دخي سهم يوقدر زيرا جهاد
عبادتدر ذمي ايسه عباده نه اهل دكلدر بل يرضخ لهم بحسب ما يرى الامام ان قاتلوا او
داوت المرأة الجرحى او دل الذمي على عوراتهم او على الطريق بلكه انلره غنيمتدن شيء قليل

ويلور امام رأي كوردوكي اوزره اكر بونلر مقاتله ايدرلرسه وخاتون مجروحلره مداوات ايدرسه
ودخي كفارك مستور اولان شيلريني كوتررسه ويا خود يول ايجون قولاغوز اولورسه زيرا بو
دلالتده مجاهدينه نفع عظيم واردر جائزدر كه ذمي يه بر مقدار شيء زياده ويريله والخمس لليتامى
والمساكين وابن السبيل خمس اوج سهم اوزره تقسيم اولنور بر سهمي يتيملر ايچون وبر سهمي مساكين
ايچون وبر سهمي ابن سبيل ايچوندر تقدّم منهم ذوي القربى الفقراء سادات فقراء ايتام ومساكين
وابن سبيل فقراسندن تقديم اولنور ودخي ايتام ذوي القربى سهم يتامي يه داخل اولوب واندن
تقديم اولنورلر ولاحق فيه لاغنائهم خمسده اغنياء ذوي القربى ايچون يوقدر وذكره تعالى للتبرك
حق سبحانه وتعالى نك فان لله خمسه قول شريفنك ذكري تبرك ايچوندر ابو العاليه ديمشدر كه حق
سبحانه وتعالينك سهمي عمارة كعبه شريفه صرف اولنور اكر قريبده اولورسه ويا قسمت اولان محلك
قريبده اولان جوامع ومساجدك عمارتنه صرف اولنور وسهم النبي عليه السلام سقط بموته كما
كالصفي نبي عليه السلامك سهمي موتيله ساقط اولدي صفي كبي مثلا غنيمتده ورع وسيف وامه كبي
وفرسك صافيسي كبي يعني اعلاسني كندو نفس نفيسلري ايچون اولمق خصايص نبي عليه السلامدن
اولمغله موتي ايله ساقط اولمشدر مثلا غنايم بدردن ذو الفقاري وفتح خيبردن صفية اصطفا
ايلمشدر وقتا كه خيبر فتح اولدي صفية نك جمالني مدح وذكر ايلديكلرده كندو نفس نفيسلري ايچون اصطفا
ايلدي بيانبة ده بخاريدن نقلا مسطوردر وابن عباس ديمشدر كه سهم الله وسهم رسول الله بردر
فتح كلام حق تعالينك اسم شريفي ايله تبركدر وان دخل دار الحرب من لا منعة له بلا اذن الامام لا يخمس ما
اخذه اخذ وقوت وشوكتي اولميان كمسنه مثلا بر ايكي اوج كمسنه امامك اذني يوغيكن دار حربه داخل اولسه
اخذ ايلدكلري شيء تخميس اولنماز زيرا غلبه وقهر جهتندن مأخوذ اولان شيلدر بلكه سرقه واختلاس
يعني قپمق طريقيله اولان مال غنيمت دكلدر وان باذنه اولهم منعة خمس اكر دخول امامك اذنيله اولور
داخل اولنلر ايچون قوت وشوكت واردر اخذ ايلدكلري شيء تخميس اولنور زيرا قهرا اخراج
اولنمش حكمنده در زيرا امامك اذني ايله اولمغله كويا كه امام نصرت وامداده التزام ايلمشدر قوت

قوت كبي اولور وللامام ان ينفل قبل احراز الغنيمة وقيل ان يضع الحرب اوزارها احراز غنيمتدن
اوّل وحرب اوزارني وضع ايلمزدن اوّل امام ايجون تنفيل ايلمك واردر تنفيل غزاتك سهملرندن
زياده برشي اعطا ايلمكدر واوزارها لفظندن مراد حربك اثقالي يعني سلاح ديمكدر وباخود اهل
حرب اوزار وشرك معاصيلريني وضع ايلمزدن اوّل ديمك اوله على كلا التقديرين انقضاء
حربدن كنايه در حاصل كلام معنى حرب منقضي اولمزدن مقدّم امام ايجون تنفيل ايلمك واردر
فيقول من قتل قتيلا فله سلبه بس امديكي امام من قتل قتيلا فله سلبه لفظني ديه يعني امام بو قولي ديه
ويقول تنفيلك تفسيريدر بركمسنه قتيلي قتل ايلسه اوزرنده اولان اشياسي قاتل ايجوندر وقتيله قتل
لفظني مايئول اليه اعتباري ايله در او من اصاب شيئا فله ربعه وياخود امام شول كمسنه لر بر شيئه
اصابت ايليه انلك ايجون ربع واردر ديه او يقول لسرية جعلت لكم الربع بعد الخمس وياخود
امام سريه يه غنيمتدن بعد اخراج الخمس ربع سيزلك ايجون قلدم ديه سريه ضم سين وتشديد يا ايله
جيشدن بر قطعه در بو قوللرك جمله سي قتاله تحريضدر ولا ينفل بكل المأخوذ ولا بعد الاحراز
الّا من الخمس امام ايجون كل مأخوذي يعني اخذ ايلدكلري شيئك جمله سني تنفيل ايلمك يوقدر الّا مكر كه
خمسدن تنفيل ايليه زيرا خمس غانمينك حقي دكلدر صاحب عنايه ديمشدر كه بو كلامده نظر واردر
اكر خمسده ابطال حق غانمين يوغيسه ابطال حق اصناف ثلثه واردر بو تقديرجه جائز دكلدر بو كه
جواب ويريلور كه امامك خمسده تنفيلي اولكمسنه يي اصناف ثلثه دن بري قلنوب اعطا اولنور
بو تقديرجه ابطال حق اولماش اولور وصاحب كافي ديمشدر كه بزم قاتمزده بونك معناسي بودر كه
امامك خمسدن بعض محتاجينه اعطاسي شول اعتبار ايله در كه اولكمسنه مساكيندن اوله جونكه
مقاتله اتميان محتاجينه صرف اولنيجق مقاتله ايدن محتاجينه اعطا اولنمق دخي اولادر و
السلب للكل ان لم ينفل وهو مركبه وما عليه من ثيابه وسلاحه وما معه سلب جميع عسكر ايجون
در اكر امام من قتل قتيلا فله سلبه قولي ايله تنفيل ايلمامش ايسه سلب مقتولك مركبيدر ومركبك
اوزرنده اولان شيدر وكندونك ثيابي وسلاحي در ودخي كندو ايله اولان مال دخي سلبدر لا ما نع

غلامه على دابة اخرى غيري دابه نك اوزرنده اولان غلامي ايله سلب دكلدر والتنفيل لقطع حق
الغير لا للملك تنفيل غيرك حقني قطعدر يوخسه ملكني قطع دكلدر زيرا اسلامه احرازدن
مقدم ملكيت ثابت دكلدر ابو حنيفه وابو يوسف قتنده خلافا لمحمد امام محمد ايجون خلاف
ه وارد رآنك قتنده دار اسلامه احرازدن مقدم تنفيل ايله ملكيت ثابت اولور ولو قال من
اصاب جارية فهي له لا يحل لمن اصابها الوطئ ولا البيع قبل الاحراز اگر امام ديسه كه
شولكسنه كه جاريه يه اصابت ايدرسه انك ايجوندر يعني انك اولسون ديسه اول جاريه يه
اصابت ايدن كمسنه ايجون جاريه يي بعد الاستبرا وطئ ايلمك حلال دكلدر و قبل الاحراز
بيعي دخي جائز دكلدر زيرا ملكيت ثابت دكلدر كه وطئ و بيعي جائز اوله خلافا لامام
محمد ايجون خلاف وارد ر تنفيل ايله ملكيت ثابتدر بعد الاستبرا وطئ و بيعي جائز در

باب استيلاء الكفار بو باب كفارك بعضي بعضيسنك اوزرينه استيلا اسنك
احكامي بياننده در ابتداء كفارك مسلمانلر اوزرينه استيلاسي افتتاح اولنمق كرك اوطغين
هر بري اوزرينه استيلاسي مناسب كورلمك مصنف رحمه الله اذا سبى الترك الروم ه
عبارتيله بدا ايلمشدر اذا سبى الترك الروم قچان كفار ترك نصاري رومي سبي ايلسه يعني
استبرا ايلسه واخذوا اموالهم ملكوها وما للربي اخذ ايلسه لر مالك اولورلر زيرا انلرك
مالري مباحدر و مال مباح اوزرينه استيلا خود سبب ملكدر وتملك ما وجدنا من ذلك اذا غلبنا عليهم
قچان كفار ترك اوزرينه بز غلبه ايلسك كفار رومدن مالك اولدقلرندن بولدوغمز شيئدن مالك اولورز
وان غلبوا على اموالنا واحرزوها بدارهم ملكوها اگر كفار بزم اموالمز اوزرينه غلبه ايله سلر و دار حربه
احراز ايلسلر اول امواله مالك اولورلر وكذا لو ندمنا اليهم بعيرينه مالك اولورلر بزدن دار حربه بر دوه
فرار ايلسه فاذا ظهرنا عليهم فمن وجد ملكه اخذه قبل القسمة مجانا قچان ٣ انلرك اوزرينه غلبه ايلسك شول
كمسنه كه قسمتدن اول ملكني بوله كرك قيمتي اولسون مجانا اخذ ايده بيلور و بعدها ان كان مثليا لا يأخذه
مثلي اولسون كرك
وان كان قيميا اخذه بقيمته اگر ملكني قسمت اولنديقدنصكره كورسه اگر اول مال مثليات دن اولوب كومش

قومش وبعدا يدوارية كبي اولورسه اخذ ايده مزاكر قيماتدن اولورسه قيمتي ايله اخذ ايدر زيرا نبي عليه السلام ان
وجدته قبل القسمة فهو لك بغير شيء وان وجدته بعد القسمة فهو لك بالقيمة قول شريفي وارد اولمشدر
وان اشترى به منهم تاجر واخرجه فهو قيمي يوخذ منه بالثمن ان اشتراه به اكر بر تاجر آنلردن قيمتي ولان
بر شيء اشترا ايلسه و دارحربدن اخراج ايلسه تاجردن اول شيء ثمني ايله اخذ اولنور يعني مالك قديمي
ثمني ايله اخذ ايدر اكر ثمن ايله اشترا ايلدي ايسه وان اشتراه بعرض فبقيمة العرض اكر عرض ايله اشترا
ايلمش ايسه عرضنك قيمتي ايله اخذ اولنور وان وهب له فبقيمته اكر اول اكا هبه اولنسه قيمتي ايله اخذ
اولنور زيرا هبه ايله اولكسنه ايچون ملك خاص ثابت اولمش اولور ومثله المثلي في اشترائه بثمن وعرض
تاجرك مثلياتدن اولان شيء ثمن ايله ياخود عرض اشترا اسنده قيمتي مثلليدر مثلا مثلي ولان
شيء ثمن ايله اشترا ايلمش ايسه ملك قديمي ايله اخذ ايدر اكر عرض ايله اشترا ايلمش ايسه عرضنك قيمتي
ايله اخذ ايدر وان اشتراه بجنسه او وهب له لا ياخذ اكر مثلياتي كندو جنسيله اشترا ايلسه وياخود
كندويه هبه اولنسه مالك قديم اول شيء اخذ ايدمز مثلا اون كيله بغداي اون كيله بغداية اشترا
ايلمك كبي وان كان عبدا فقئت عينه في يد التاجر واخذ ارشها ياخذ بكل الثمن ان شاء اكر تاجرك اشترا
ايلديكي عبدك كوزي چقارلسه وتاجر ارشني اخذ ايلسه مالك قديمي ديلرسه كلي ثمن ايله اخذ ايدر ديلرسه ترك
ايدر الديغي ارشي ايلمز وياخود ارش مقابله سنده قيمتندن نقصانه ويرمز زيرا ارش تاجرك ملكندن
ايكن حاصل اولمشدر ملك قديمه اعاده اولمز وان اشتروه من يد التاجر فاشتراه اخر ياخذه المشتري
الاول منه بثمنه ثم المالك منه بالثمنين وليس له اخذه من المشتري الثاني بر كمسنه نك عبدي اسير اولوب
دارحربه داخل اولدقده نصكره بر تاجر اشترا ايلسه بعده اول تاجرك يدندن كفره اول عبدي اسير ايلسه لر
بعده كفره دن بر آخر كمسنه اشترا ايلسه ودار اسلامه اخراج ايلسه مشتري اول مشتري ثانيدن ثمنيله اخذ
ايدر اندنصكره مالك قديمي مشتري اولدن ايكي ثمنيله اخذ ايدر مالك ايچون مشتري ثانيدن اخذ ايلمك
يوقدر ولا يملكون حرنا ومدبرنا وام ولدنا ومكاتبنا كفره بزم حرمزه ومدبرمزه ومكاتبمزه مالك
اولمزلر زيرا محل ملك اولان مالدر بونلر ايسه مال دكللردر مثلا بونلري اسير ايلسه لر بعده بز غالب

اولسق قسمتدن اوّل وصكره مالنى اخذه قادر اولور وتملّك عليهم كل ذلك بو ذكر اولنان ملرك كلسندن
بز انلرك اوزرينه مالك اولورز زيرا شرع شريف انلردن عصمتى اسقاط ايلدى جنايتلرينه جزا ايچون
ولا يملكون عبداً ابق اليهم فيأخذه مالكه بعد القسمة مجاناً ايضاً كفره كندولرى بزدن فرار ايدن عبده
مالك اولماز وبعد القسمة مالكى اول عبدى مجاناً اخذ ايدر قبل القسمة اخذ ايلديكى كبى زيرا اهل
حربك ملكنه داخل اولميوب بلكه مالكك ملكنده باقيدر لكن يعوّض عنه من بيت المال لكن بيت المالدن
عبد ايچون حصّه سنه دوشن كمسنه يه عوض ويريلور وعندهما كالمأسور اماميننك قتنده اسير اولمش
كبيدر بو تقديرجه عبد ابقه مالك اولورلر وان ابق بفرس ومتاع فاشترى رجل ذلك كله واخرجه
اخذ المالك ماسوى العبد بالثمن والعبد مجاناً اگر عبد فرس ومتاع ايله فرار ايدوب دار حربه داخل
اولسه وبر رجل عبدى فرس ومتاع ايله اشترا ايدوب دار اسلامه اخراج ايلسه مالك عبددن ماعدا
سنى ثمن ايله وعبدى مجاناً اخذ ايدر زيرا كفره فرس ومتاعه مالك اولورلر اما عبده مالك اولمزلر
وعندهما بالثمن ايضاً اماميننك قتنده فرس ومتاعى ثمن ايله اخذ ايلديكى كبى عبدى دخى ثمن ايله اخذ ايدر
وان اشترى مستأمن عبداً مسلماً وادخله دارهم عتق خلافاً لهما اگر بر مستأمن بر عبد مسلمى
اشترا ايلسه ودار حربه ادخال ايلسه عبد معتق اولور ابو حنيفه قتنده اما امامين ايچون خلاف
واردر انلر قتنده معتق اولماز ابو حنيفه ايچون دليل بودر كه ذل كافردن مسلمى تخليص
ممكن اولدوغى مرتبه واجبدر پس امدى احدى شرط كه تباين دارينددر علّت مقامنه قائم
اولديكه اول علّت اعتقا اعتاقدر دار حربه احد زوجينك برى اسلامه كلسه اوچ حيض
مقام تفريقه قائم اولديغى كبى امامين ايچون دليل بزم اوزريمزه واجب اولان بيع ايتدرمكه
جبردر مسلم ذل كافردن خلاص ايچون لكن داخل اولان جبر دار حربه دخولى ايله زائل
اولدى پس امدى يد مستأمنده عبد اولديغى حالده باقى قالوب معتق اولماز وان اسلم
عبد لهم ثمه فجاءنا او ظهرنا عليهم او خرج الى عسكرنا فهو حر اگر دار حربده كفره نك بر عبدى
مسلمان اولسه وبزه كلسه ويا خود بز كفره اوزره غلبه ايلسك ويا خود بزم عسكريمزه چقسه

چقسه اول عبد حر در بو کا سبب بودر که عبید طائفه سی بذن الق ویا خود یدی نفر عبد مسلمان اولوب
نبی علیه السلام کلدیلر بعده افندیلری کلوب رد اولنمسنی طلب ایلدیلر نبی علیه السلام هم عتقاء الله بورب
معتق اولدقلرینه حکم ایلدی وبونلر ایچون حکم ولاء ایتدرز زیرا بو عتق حکمیدر **باب المستأمن**
بو باب مستأمنک احوالی بیاننده در هر حربیکه بزم دارمزه امان ایله داخل اوله کا مستأمن درلر
وبزدن دخی دار حربه امان ایله داخل اولانه مستأمن درلر اذا دخل تاجرنا الیهم بامان لا یحل له
ان یتعرض لشیء من مالهم او دمهم تجار بزم تاجرمز امان ایله دار حربه کفره یه داخل اولسه اول
مستأمن ایچون آنلرک ماللرندن وقانلرندن برشیئه تعرض ایلمک حلال اولمز تعرض اولنیجق
غدر اولور نبی علیه السلام حضرتلری ایسه غدردن نهی بیورمشلردر فان اخذ شیئا واخرجه
ملکه محظوراً فیتصدق به اگر مستأمن کفره دن برشیء اخذ ایدوب دار اسلامه اخراج ایلسه خبیثا
وحراماً مالک اولور اول شیئی تصدق ایدر وان غدر به ملکهم فاخذ ماله او حبسه او فعل
ذلک غیره بعلمه حلّ له التعرض کالاسیر اگر تاجره ملک کفره غدر ایدوب مالنی اخذ ایلسه ویاخود
بو فعللری ملکدن غیریسی ایشلسه لکن ملکک علمیله اولسه اول تاجر ایچون تعرض ایلمک حلال
اولور اسیر کبی زیرا انلره هر حالده تعرض جائزدر اما مستأمنه غدر اولدقده جائز اولور اما فرجه
تعرض ایکیسنه ده جائز دکلدر زیرا فرجک حلال اولمسی تملک ایله در ملک ایسه بعد الاحراز در
الا مکر که خاتوننی ویا ام ولدینی ومدبرنی اسیر اولمش بوله وکفره وطی ایلمامش اوله اگر وطی
ایلمش ایسه وطی اولنمیه زیرا اشتباه نسب لازم کلور وجاریه سن بولسه وطی جائز دکلدر
کرک حربی وطی ایلسون کرک ایلمسون زیرا جاریه اسیر ایالدکلرنده مالک اولور بونقدیرجه
حربینک مالی اولمش اولور وان اداه حربی ثمه او اذان حربیا اگر دار حربده برحربی بر
مستأمنی مدیون ایلسه ویاخود مستأمن حربی مدیون ایلسه او غصب احدهما من
الاخر وخرجا الینا لا نقضی بشیء ویاخود ایکیسندن بری اخردن برشیء غصب ایلسه و
ایکیسی دخی یعنی مستأمن وحربی بزه چقسه لر برایسنه برشیء قضا اولنمز وکذا لو فعل حربیان

وخرجا مستأمنين وينه برشيء قضا اولنمز اكر ايكي حربي بربردن مديون ايلسه لر و يا خود بربرلرن
غصب ايلسه لر و مستأمن اولدقلري حالده دار اسلامه كلسه لر وان خرجا مسلمين قضي بالدين
لا بالغصب اكر ايكي حربي ذكر اولنان افعالي اشلدكدن صكره دار اسلامه مسلم اولدقلري
حالده جقسه لر دين ايله قضا اولنور اما غصب ايله قضا اولنمز ولو اسلم الحربي بعد ما غصبه
المسلم ثم خرجا يفتى بالرد ديانة برمسلم برحربيدن غصب ايلدكدن صكره اول حربي اسلامه
كلسه اندن صكره ايكي سي دخي دار اسلامه جقسه لر ديانة رديته فتوى وريلور اما قضاءً وريلمز
وان قتل احد المسلمين المستأمنين الآخر ثمة فعليه الدية في ماله اكر دار حربده ايكي مسلم مستأمنين
اخري يعني بولداشني قتل ايلسه ديت اولكسنه نك كندو مالندن واجب اولور كرك عمداً اولسون
كرك خطاءً اولسون والكفارة ايضاً في الخطاء اكرمذكورلر مستأمن اولميوب اسير اولسه لر
اوزرينه برشيء واجب اولمز الا قتل خطاده كفارت واجب اولور وعندهما كالمستأمنين
اما مين قتنده اسيرلر دخي مستأمنلر كبيدر عمده وخطاده ديت واجب اولور وقتل
خطاده كفارت واجب اولور ولا شيء في قتل المسلم ثمة مسلماً اسلم ولم يهاجر سوى الكفارة
في الخطاء اتفاقاً دار حربده مسلمان اولوب مهاجر اولميان مسلمانك خطاء قتلنده
كفارتدن غيري برشيء يوقدر اتفاقاً شافعي قتنده خطاده ديت عمدده قود واجب اولور
زيرا اولكسنه نفس معصومه قتل ايلمشدر فصل بو فصل مستأمنك باقي قلان احكامي
بياننده در لا يمكن مستأمن ان يقيم في دارنا سنة ويقال له ان اقمت سنة نضع عليك
الجزية حربي مستأمن سنةً كامله دارمزده اقامت ايلمك ايله تمكين اينديرلمز واكا دينلور كه
اكر سن سنةً كاملةً مقيم اولورسك سنك اوزرينه جزيه وضع ايدرز فان اقام سنة
ولا يمكن من العود الى داره اكر برسنه اقامت ايدرسه ذمي اولور و بو تقديرجه كندو
ولايتنه عوده تمكين وريلمز يعني كتمكله قدرت وريلمز وكذا لو قيل له ان اقمت شهراً او
نحو ذلك فاقام او اشترى ارضاً و وضع عليه خراجاً وعليه جزية سنة من حين وضع

وضع الخراج اكر اول حربي مستأمن اكر سن بر يل اقامت ايدرسك ويا خود ايكي ويا اوچ يل اقامت
ايدرسك سكا جزيه وضع ايدرز ديلسه و اول بونده نصكره اقامت ايلسه بونه ذمي اولور ويا خود
ارض خراجي اشترا ايلسه واوه رضنك اوزرينه خراج وضع اولنسه خراج وضع اولنه نك وقتندن
برسنه نك جزيه سي كندو اوزرينه واجب اولور او نكحت المستأمنة ذميًا ويا خود حربية مستأمنة
بر ذمي يي نكاح ايلسه دار مزده اقامت التزام ايدوب زوجنه تبعيت ايله ذميه اولور لا انكح
نكح هو ذمية دخي اولميز اكر مستأمن ذميه يه نكاح ايلسه بر طلاق ويروب ينه بلدنه رجوع
ايلمك ممكندر بو تقديرجه التزام ايلمامش اولور وان رجع الى داره حل دمه اسباب مزكوره
ايله ذمي اولان مستأمن اكر دارنه رجوع ايلسه قاني حلال اولور زيرا انك رجوعي اماني
ابطال ايدر وان كان له وديعة عند مسلم او ذمي او دين عليهما فاسر او ظهر عليهم سقط
دينه وصارت وديعته فيئًا اكر اول ذمي حربي مستأمنك مسلم يا ننده ياخود ذمي يا ننده
اماني اولسه ويا خود بر اهل حربه غلبه ايدوب اولدخي ايجنده بولنوب قتل اولنسه دينی
ساقط اولور واماني مسلمينه غنيمت اولور وان قتل ولم نظهر عليهم او مات منهما لورثته
اكر قتل اولنسه وبزم عسكريمز انلره غلبه ايلمسه يعني اولكسنه غلبه سز قتل اولنسه ويا خود فوت اولسه
اول دين وامانت ورثه سي ايچون در زيرا حكم امان هنوز باقيدر فان جاء حربي بامان وله زوجة
هناك وولد ومال عند مسلم او ذمي او حربي فاسلم ههنا ثم ظهر عليهم فالكل فيء اكر امان ايله
بر حربي دار اسلامه كلسه ودار حربده زوجه سي اولسه وبر مسلم يا ننده ويا خود ذمي ويا خود حربي
يا ننده ولد ومالي اولسه وكندوسي دار اسلامده مسلمان اولسه اندن نصكره اهل حرب اوزرينه غلبه
ايلسك ذكر اولنانلرك جمله سي مسلمينه غنيمتدر بونلرك فيء اولمسي مثلا خاتوني واولاد كباري
بابايه تابع دكلدر انلر حربيلردر اما اولاد صغارك فيء اولمسي بابا سنك اسلامنه تبعيت ايله اولور
فيجان يدنده ونحت ولايتنده اولدقده بو ايسه تباين دارين حسبيله ولايت متحقق دكلدر اموال
دخي كذلك جمله سي فيء اولور وان اسلم ثمة ثم جاء ثم ظهر عليهم فطفله حر مسلم ووديعة عند

مسلم اوفي ذمتہ وغيرہ ذلك في برحربي دار حربدہ مسلم اولوب اندنصكرہ دار اسلامہ كلسہ
بعدہ اهل حرب اوزرينہ غلبہ اولنسہ اولكسنہ نك كوجك اوغلي حر مسلمدر ومسلمان وياخود
ذمتيدن اولان امانتي كندونكدر اما طفل واماندن غيري سبي فيدر ومن اسلم ثمہ ولہ هناك
وارث مسلم فقتلہ مسلم عمداً اوخطاءً فلا شئ عليہ الا الكفارة في الخطاء بركسنہ دار حربدہ
مسلمان اولسہ ودار اسلامدہ مسلم وارثي اولسہ وبر مسلم عمداً وياخطاءً اولكسنہ يي
قتل ايلسہ قاتلك اوزرينہ برشئ يوقدر الا قتل خطادہ كفارت واردر زيرا عصمت عدم
مهاجرت ايلہ باطل اولوب خطادہ ديت وعمددہ قود واجب اولمدي اما خطادہ وجوب
كفارت حق سبحانہ وتعالينك ومن قتل مؤمنا خطاءً فتحرير رقبة مؤمنة قول شريفي دار اسلام
ودار حرب قيدي ايلہ مقيد دكلدر بو آيتك اختصاصي آنجق خطايہدر وخطايہ اختصاص
ايجون عمددہ كفارت يوقدر وان قتل مسلماً لا ولي لہ خطاء اكر ولجيسي اولميان برمسلم خطاءً قتل
اولنسہ اومستأمن اسلم ههنا وياخود دار اسلامدہ مسلمان اولان مسلم خطاءً قتل اولنسہ
فللامام اخذ الديہ من عاقلة القاتل امام ايجون قاتلك عاقلہ سندن ديت اخذ ايلمك واردر
زيرا اولكسنہ نفس معصومہ قتل ايلمشدر وفي عمدہ لہ ان يقتص اوياخذ الديہ وليس لہ العفو
مجاناً قتل عمددہ امام ايجون قصاص ايلمك واردر وياخود طريق صلح ايلہ ديت اخذ ايدر
زيرا امامك ولايت نظريہ سي واردر نفي ولاني راي ايدرسہ اني اشلر حقيقت مال قصاصدن
ديت بيت المال انفعدر امام ايجون مجاناً عفو ايلمك يوقدر زيرا عامہ نك حقيدر باب
العشر والخراج بو باب عشر وخراج بياننہدر ارض العرب عشرية ارض عرب عشريہدر هي ما بين
العذيب الى اقصى حجر باليمين بمهرہ الى حد الشام ارض عرب عذيب ما بيننددن يمنلم مهرہدہ اقصى
حجرہ وحد شامہ دكندر عذيب بني تميم صوينك اسميدر ومهرہ بر رجلك اسميدر ديديلر يعني
طولاً عذيب وقادسيہدن يمن مهرہدہ حجرك آخرينہ دكندر وعرضاً يبرين ودهنا ورمل عالج
ومشارق شامہ دكندر بو ذكر اولنان ممالك كليسي عشريہدر زيرا نبي عليہ السلام وخلفاء راشدين

راشدین عمر بن خراج الماشلردر وکذا البصرة بصره دخی عشریه در قیاس بو ایدیکه خراجیه اوله زیرا
قهراً فتح اولمشدر واهلی دخی اول اراضی اوزرینه قرار قلمشدر واراضیء اراقدندر لکن اجماع صحابه
ایله عشریه اولمشدر وکل ما اسلم اهله اوفتح عنوة وقسم بین الغانمین وهر ارضکه اهلی اسلامه کله
ویاخود قهراً فتح اوله بین الغانمین قسمت اولنه اول دخی عشریه در وارض السواد خراجیة ارض سواد
عراق عرب خراجیه در زیرا حضرت عمرو ابن العاص مصری فتح ایلدکده خراج وضع ایلدی
وحضرت عمر سوادی فتح ایلدکده مصره ده صحابه خراج وضع ایلدی وصحابه کرزین شام اوزرینه
خراج وضعنده اجماع ایلمشلردر وبوکا سواد تسمیه سی اغاج واکنلری غایت یشل اولدیغی
ایچوندر وهی ما بین العذیب الی عقبة حلوان ومن الثعلبة الی عبادان ارض سواد عرضاً عذیب
ما بینندن عقبه وحلوان وطولاً ثعلبه دن ویاخود علثدن عبادانه دکندر وحلوان
اسم بلددر وعبادان شط البحر اوزرنده بر حصن صغیردر وکذا کل ما فتح عنوة واقر
اهله علیه اوصولحوا سوی مکة هر مملکت که قهراً فتح اوله واهلی اول مملکت واراضی اوزرینه
قرار قلنه ویاخود صلح اولنه مکه دن غیری اول مقوله اراضی جمله سی خراجیه در اما اراضیء
مکهء مکرمه دخی قهراً فتح اولمشدر خراجیه اوله لکن نبی علیه السلام ترک ایدوب خراج وضع ایلمدی
وارض السواد مملوکة لاهلها ویجوز بیعهم لها وتصرفهم فیها ارض سواد اهلی ایچون
مملوکه در یعنی ملکلریدر سائر اموال واملاک کبی بیع وتصرفلری جائز اولور وان احیی
موات یعتبر قربه عند ابی یوسف وماؤه عند محمد اکر موات احیا اولنسه یعنی بر ارض
اموات احیا اولنسه ابو یوسف قتنده اکر ارض خراجیه یه قریب ایسه ارض خراجی اعتبار
اولنور اکر عرض عشریه یه قریب ایسه عشریه یه اعتبار اولنور وامام محمد قتنده صوینه اعتبار
اولنور اکر ماء خراجیه ایله سقی اولنورسه خراجیه اعتبار اولنور اکر ماء عشریه ایله سقی اولنورسه
عشریه اعتبار اولنور والخراج نوعان خراج مقاسمة ایکی نوعدر بر نوعی خراج مقاسمه در
وخراج مقاسمه اولدر که تجان امام بر بلده قهراً فتح ایدوب اراضیسی اوزرینه خراج وضع

ايله مثلا خارجك خمسي وياخود ربعي وياخود ثلثي وياخود نصفي تعيين ايلمكدر نته كيم نبي عليه السلام خيبره
وضع ايلمشدر وبونك حكمي عشر حكميدر اما نصف اوزرينه زياده اولمز فيتعلق بالخارج كالعشر بس امدي
بوتقديرجه اول خراج عشر كبي خارجه تعلق ايدر الا بوقدر وار كه موضع خراجده وضع اولنور حقيقتده
بودخي خراجدر كذا في غاية البيان وخراج وظيفة وبر نوعي دخي خراج وظيفه در وخراج وظيفه ذمته
واجب اولان شيئدر تعلقي ۞ ارض ايله انتفاعدن تمكنه در ولا يزاد على ما وضعه عمر رضي الله عنه
على السواد سواد عراقه حضرت عمر وضع ايلديكي شيء اوزرينه زياده قلنمز لكل جريب صالح للزرعة
صاع من بر او شعير ودرهم ذراعته صالح اولان هر جريب ايچون بغدايدن وياخود شعيردن
برصاع وبر درهم وار در جريب شول عرصه در كه طولي وعرضي ملك كسرى در ملك كسرى زراعيله
التمش زراع اوله وبو زراع يدي قبضه در زراع عامه نك اوزرينه بر قبضه زياده ايلمش ايدي ذراع
عامه ايسه التي قبضه در بو تقديرجه يكرمي دورت اصبع اولور لا اله الا الله محمد رسول الله عددنجه
هر اصبع التي شعيردر ودينلديكه سواد عراقك جريبيدر اما سائر بلادك جريبي بلدانك
تعارفنه كوره در وللجريب الرطبة خمسة دراهم يونجه نك جريبي ايچون بش درهم وار در يعني
بش درهم خراج النور والجريب الكرم والنخل المتصل عشرة دراهم باغك جريبي ايچون وياخود
نخلك جريبي ايچون اويله باغ كه بربرينه متصل وله اون درهم خراج النور ولما سواه لزعفران
وبستان ما يطيق جريب مذكورانك ما سواسي ايچون زعفران وبوستان كبي طاقته كوره
حضرت عمر بو ايكي سنه برشي وضع ايلمدي اعتبار طاقته كوره در نصف الخارج غاية الطاقة
خارجك نصفي طاقتك غايتيدر زيرا تنصيف عين انصافدر وان لم تطق ما وظف
نقص موظف اولان شيئه ارضك طاقتي يوغ ايسه نقص اولنور زيرا حضرت عمر رضي الله عنه
عثمان بن حنيف وحذيفه بن اليماني سواد عراقي مساحيه كوندروب انلر دخي مساحه ايدوب وضع
خراج ايلدكلرنده حضرت عمر بونلره خطاب ايدوب لعلكما حملتما الارض ما لا تطيق فقالا
بل حملناها تطيق ولو زدنا لاطاقة ديو جواب ويرلمشدر بو كلام عدم طاقتده نقصك

نقصك جوازنه دالدر ولايزاد ان طاقت عند ابي يوسف خلافا لمحمد ابو يوسف قاتنده اكر ارضك طاقتي
دخي اولورسه زياده قلنماز امام محمد ايچون خلاف واردر انلك قتنده طاقت اولدقجه زياده قلنمق
جائز اولور ولا خراج ان انقطع عن ارضه الماء او غلب عليها او اصابت الزرع آفة خراج بوقدر
يعني خراج النماز ارضندن صو منقطع اولورسه و ياخود صو غلبه ايدرسه و ياخود ذرعه آفت اصابت
ايدرسه ويجب ان عطلها مالكها خراج واجب اولور اكر مالكي اول ارضي ابطال ايدرسه ولا يتغير
ان اسلم او اشتراها مسلم ارض خراج صاحبي مسلمان اولسه و ياخود اول ارضي بر مسلم اشترا ايلسه
خراج متغير اولمز زيرا صحابة كرامدن ارض خراجي اشترا ايدرلردي و خراجيني ادا ايدرلردي ولا عشر في خارج
ارض الخراج ارض خراجك خارجنده يعني محصولنده عشر يوقدر تحصل كلام عشر و خراج بر يرده جمع
اولماز ولا يتكرر خراج الوظيفة بتكرار الخارج تكرار خارج ايله خراج وظيفه بر سنه ده تكرار اولماز يعني
سنه ده ايكي محصول و بر مكله ايكي دفعه خراج وظيفه النماز زيرا حضرت عمر رضي الله عنه مكرر توظيف
ايلمامشدر بخلاف العشر و خراج المقاسمة عشر و خراج مقاسمه بونلك خلافيدر يعني خارجك تكراري
ايله متكرر اولور **فصل** وقتاكه مصنف خراج اراضي ذكرندن فارغ اولديسه بو فصلده خراجي
رؤسي كه جزيه در اني ذكر ايلدي زيرا جزيه تسميه سي ذمي قتلدن كفايت ايلدوكي ايچون درجان
كافر جزيه قبول ايلسه قتل اولنماز ننه كم حق سبحانه و تعاليك قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله قول شريفي
حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون قول شريفنه دكين واقع اولان نظم شريف اخذ جزيه ايله
قتلدن خلاصلرينه تحديدر اكر دنيلورسه كه كفر معصيتدر جواب و يريلور كه جزيه كفري تقريردن
بدل دكلدر انجق ترك قتل و استرقاقدن عوضدر قصاص عوض ايله اسقاط اولنمق كبيدر والجزية
اذا وضعت بتراض وصلح لا تتغير جزيه ترضا و صلح ايله وضع اولنسه متغير اولماز وان فتحت
بلدة عنوة واقر اهلها عليها توضع على ظاهر الغنى في السنة ثمانية واربعين درهما اكر بر بلده قهرا
فتح اولنسه و اهلي اول بلده اوزرينه قرار قلنسه ظاهر غناسي اوزرينه سنه ده قرق سكز درهم خراج وضع
اولنور هر آيده درت درهم اخذ اولنور وعلى الموسط نصفها وعلى الفقير القادر على الكسب ربعها

اورته حالنده کسنه نڭ اوزرينه قرق سکز درهمڭ نصفي وضع اولنور وهر آيده ايکي درهم اخذ اولنور
وکسبه قادر اولان فقير اوزرينه قرق سکز درهمڭ ربعي وضع اولنور اون ايکي درهمدر وهر آيده بر درهم
اخذ اولنور **وتوضع على كتابيّ ومجوسيّ ووثنيّ عجميّ** کتابي ومجوسي ووثني عجمي اوزرينه جزيه وضع
اولنور زيرا وثني عجمينڭ استرقاقي جائز اولمسي منع جزيه نڭ جوازينه دليل **لا على عربيّ ولا على**
مرتدّ فلا يقبل منهما الّا الإسلام والسّيف وثني عربي اوزرينه ومرتد اوزرينه جزيه وضع اولنماز
زيرا نبي عليه السلام کندولردن ظهور ايدوب وقرآن عظيم الشان کندولرينڭ لساني اوزره
نازل اولوب ومعجزه باهره سي کندولره جمله دن اظهر اولوب بونلرڭ کفري سائردن
اغلظ اولمغين بونلردن قبول اولنمز الّا اسلام ويا خود سيف مرتده جزيه نڭ عدم جوازي
بودر که کندوسي مهتدي اولوب اسلامڭ محاسنه واقف اولدقدنصکره بنه کافر اولمشدر
بونقدير جه کفرنده غلظتي سائردن اغلظ اولمشدر **وتسترق انثاهما وطفلهما** وثني
عربڭ ومرتدڭ نساسي وطفللري عبد اولنور زيرا ابو بكر حضرتلري بني حنيفه نڭ نسوان
وصبيانني اسير ايدوب غانمين بيننده قسمت ايلمشدر ورجالندن اسلامه کلميانلري قتل ايلمشدر
ولا جزية على صبيّ وامرأة ومملوك ومكاتب وشيخ كبير وزمن واعمى ومقعد وفقير لا يكتسب
صبي وخاتون ومملوك ومکاتب وشيخ کبير وکتورم واعمي ومقعد وکسبه قادر اولمين فقير
اوزرينه جزيه يوقدر **وراهب لا يخالط** وناس ايله مخالطه ايلميان راهب اوزرينه دخي جزيه يوقدر
زيرا جزيه قتلدن بدلدر راهب ايسه مادامکه ناسه مخالطه ايلميه قتلي جائز دکلدر وامام محمد
ابو حنيفه دن روايت ايدوب راهب اوزرينه جزيه وضع اولنور اگر عمله قادر اولورسه زيرا بو کمسنه
ارض خراجيه يي معطل ايدن کمسنه کبيدر **وتجب في اوّل الحول ويؤخذ قسط كلّ شهر** جزيه سنه اولنده
واجب اولور وهر شهرڭ قسطي اول آيدن اخذ اولنور غنيدن درت درهم ومتوسطدن
ايکي درهم وفقيردن بر درهم در **وتسقط بالاسلام او الموت** جزيه اسلام ايله ويا خود موت ايله
ساقط اولور زيرا ذميڭ اوزرنده جزيه وار ايکن اسلامه کلسه ويا خود کافر ايکن موت اصابت

اصابت ایلسه جزیه ساقط اولور و تتداخل بالتکرر جزیه تداخل ایدر حولك تکرری ایله مثلا بر ذمینك
اوزرینه ایکی حول مرور ایدوب جزیه سن ادا ایلمامش اولسه امام اعظم قتنده سنهٔ اولینك جزیه سی ساقط
اولور زیرا جزیه کفره اوزرینه عقوبت واجب قلنان که عقوبات جمع اولنسه تداخل ایدر خلافا لهما
امامین ایچون خلاف وارد ر انلر قتنده ایکی سنه نك جزیه سی واجب اولور بخلاف خراج الارض
خراج ارض جزیه نك خلافنجه در هر سنه نك خراجی لازم اولور و لایجوز احداث بیعة او کنیسة او
صومعة فی دارنا بزم دارمزده بیعه و کنیسه و صومعه احداثی جائز اولماز و کنیسه یهود و نصاری
نك معبدلری ایچون استعمال اولنور اما غالبا بیعه نصاری ایچون و کنیسه یهود ایچوندر و صومعه
بونلردن بریسی یالکز عبادت ایدجك مقامدر و بعضیلرنا در دیمشلر و تعاد المنهدمة من
غیر نقل منهدم اولان کنیسه و بیعه و صومعه نقل اولمدین عودت اولنور یعنی کندو طاشی
و طپراغی ایله مرمات اولنور و یمتاز الذمی فی زیه ذمی لباس و عمامه سندن مسلمانلردن تمییز
اولنور یعنی اهل علم و اشراف لباسندن منع اولنور و مرکبه و سرجه ولایرکب خیلا ولایعمل سلاح
و مرکبنده و اکرنده مسلمانلردن تمیز اولنور و اته دخی راکب اولماز و سلاح دخی استعمال ایلمز و
یظهر الکستیج کستیج اظهار ایلر کستیج بارمق قالکلغی یوك و یاخود قلدن بر ایپدر ذمی طائفه سی
ثیابی اوزرینه باغلرلر کستیج زناردن غیری بر شیدر زیرا زنار ابریشمدندر فیرکب سرجا کالاکاف
ذمی طائفه سی کاف کبی اکره راکب اولور کاف ایسه پالان دیدکلری شیدر والاحق ان لایترك
ان یرکب الا للضرورة و حینئذ ینزل فی المجامع احق اولان راکب اولمقدن منع اولنمقدر
لاکلرکه ضرورت ایچون اوله بو تقدیرجه مسلمانلر مجمعنده و غیری قلرنده بارکیرلرندن نازل اولور
ولایلبس ما یخص اهل العلم والزهد والشرف اهل علمه و صاحب زهده مخصوص اولان
لباسی کیمیه لر و کیرلرسه منع اولنورلر و یمیز نسائه فی الطریق والحمام و طریق و حمامده ذمینك
نساسی مسلمان نساسندن تمیز اولنه و یجعل علی داره علامة کیلا یستغفر له اوی اوزرینه
بر علامت قیلناکه مسلمان اوی ظن اولنوب آنك ایچون استغفار اولنمیه ولایبدأ بسلام

وذمي يه سلام ايله بدأ اولنميه لكن ردّ سلام لا بأسدر ور دّ سلام ايلدكده عليكم ديه
زياده ايلميه يعني عليكم السلام ديمه اكر ردّ سلامي السلام على من اتبع الهدى ديسه جائزدر
ويضيق عليه الطريق وذمي اوزرينه طريق تضييق اولنه مثلا نجان مسلمان ايله ذمي يولده
بريرلرينه ملاقي اولسه مسلم ذمي يه اهانة تضييق ايليه اما ذمي ابتدا اسلام ويروب
مسلمانه تعظيم ايلسه تضييق اولنميه ويؤدي الجزية قائما والاخذ قاعدا ذمي جزيه قائما اولديغي حالده
ادا ايليه واخذي قاعدا اولديغي حالده اخذ ايليه ويؤخذ بتلبيبه ويهز ويقال له ادي الجزية
يا ذمي ويا عدو الله وذمي يقاسندن اخذ اولنوب تحريك اولنور واكا يا ذمي ويا عدو الله
جزيه يي ادا ايله دينيلور ولا ينقض عهده بالاباء عن الجزية ذمينك عهدي جزيه دن ابا ايله
نقض اولنماز زيرا امتناع مثل ذمي التزام جزيه ايله دريوخسه ادا ايله دكلدر والتزام ايسه امتناع
ساقط اولنماز جائزدركه امتناع ايله مراد تأخير اوله او بزناء بمسلمة او قتله مسلما او سبه
النبي صلى الله عليه وسلم وياخود ذمينك مسلمه زنا ايله ويا خود بر مسلمي قتل ايلم ويا خود
حاشا نبي عليه السلام سب ايله عهدي نقض اولنمز بل باللحاق بدار الحرب او الغلبة على موضع
لمحاربتنا بلكه عهدي نقض اولنور دار حربه لحوق ايله وياخود بزم محاربه مز ايچون بر موضعه
غلبه ايله عهدي نقض اولنور ويصير كالمرتد اول ذمي مرتد كبي اولور ناقض عهد اولان ذمي
مالني دار حربه كتورسه اول مسلمانلر فيئدر يعني غنيمتدر مال مرتد دخي بويله در ذمي دار مزه ترك ايلدكي
مالك حكمي مرتدك ترك ايلديكي مالك حكمي كبي ميدر يوخسه آخرمدر تتبع اولنان كتبده محلين كورمدم
وبو نجي فرايد صاحبي نقل ايلمشدر حد ذاتنده تتبع اولناجق محلدر لكن لو اسر لا يجبر على الاسلام بل يسترق
والمرتد يقتل لكن ناقض عهد اولان ذمي اسير اولنسه اسلام اوزرينه جبر اولنماز بلكه استرقاق اولنور ومرتد
ايسه قتل اولنور وذمي ابتداء اسلامي التزام ايلمدي جزيه التزام ايلدي استرقاقي وياخود دعوتي لا بأسدر
اما مرتد بونك خلافيدر نه رق اولنور ونه جزيه قبول اولنور بلكه مصر اولورسه قتل اولنور ويؤخذ
من بني تغلب رجالهم ونساؤهم ضعف الزكوة بني تغلب قبيله سنك رجال ونساسندن ضعف زكوة اخذ اولنور

اولنور ر را حضرت عمر رضي الله عنه زكوتلرينك ضعفي اوزره مصالحه ايلمشدر لامن صبينا هم صبيلرندن
زكوة بوقدر ويؤخذ من مواليهم الجزية والخراج موالي قريش تغلبك موالي سندن يعني عتقالرندن جزيه
وخراج اخذ اولنور قرينلك عتقالرندن اخذ اولندوغي كبي ويصرف الخراج والجزية وما اخذ من بني
تغلب ومن ارض اجلى اهلها عنها او اهداه اهل الحرب او اخذ منهم بلا قتال خراج وجزيه
وبني تغلبدن اخذ اولنان شئ و بر ارضكه اهلي اجلا يعني اخراج اولنه اول ارضدن النان شئ
صرف اولنور في مصالح المسلمين كسد الثغور وبناء القناطير والجسور سد ثغور وبناء
قناطير وبناء جسور كبي مصالح مسلمينه صرف اولنور قنطره ايله جسر مابيننده فرق بودر كه
قنطره كيرج وطاش ايله بنا اولنان در جسر خشبدن بنا اولنان در وكفاية العلماء والمدرسين
والمفتين والقضاة والعمال والمقاتل وذراريهم دخي علمانك يعني مفسرين ومحدثين و
مفتيلرك وقضاة وعمالك ومقاتله يعني عسكرينك كفايتلرينه وذريتلرينك كفايتلرينه صرف
اولنور وذراريهم ده اولان ضمير مقاتله يه راجعدر وكافي وهدايه ومجمع البحرين وشرحي وشرح
مختار واختيارك كلامنك مفهومي المجموع مقاتله يه راجع اولمسيني مشعردر و بيانلديكه ضمير جملهسنه
راجعدر ومن مات في نصف السنة حرم من العطايا مذكورلردن بري نصف سنه ده فوت اولسه
عطايادن غزاة ايچون كتب اولان شئ كا حرام اولور زيرا بو عطايا بر نوع صله در قبل القبض
مالك اولمز وموت ايله ساقط اولور وصاحب عنايه ديمشدر كه آخر سنه ده دخي فوت اولسه
ورثه سنه ويرلمز زيرا صله در قبضدن غيري ايله مالك اولمز **باب المرتد** بو باب مرتدلك احكامي
بياننده در ومن ارتد والعياذ بالله تعالى يعرض عليه الاسلام عياذا بالله تعالى بركمسنه مرتد اولسه انك
اوزرينه اسلام عرض اولنور عرض اسلام استحسانا در بوخصه واجبا دكلدر زيرا مقدما كندويه دعوت
بالغ اولمش ايدي ويكشف شبهة ان كانت كه شبهه سي وار ايسه كشف اولنور فان استمهل حبس ثلثة ايام
فان تاب فيها والا قتل اكر مرتد مهل طلب ايدرسه اوچ كون حبس اولنور اكر اوچ كونده تايب اولورسه
فبها والا قتل اولنور واطلقي دن نقل اولنديكه اكر مرتد تايب اولوب اسلامه كلدكدن صكره تكرار

كفره عودت ايلسه حتى اوچ دفعه يه دكين مرتد اولسه مهل طلب ايلدكچه مهل ويريلور اما دردنجي دفعه ده مهل ويرلماز
همان اخذ اولنه دوغني كبي اسلام كلورسه فبها والا قتل اولنور وبعضيلر قتنده مادامكه اخذ اولندقچه
اسلامه كلە قتل اولنماز الا مكر كه اباء ايليه وجميع اصحابمزك قولي بودر كه توبه طلب اولنور اما حضرت
علي وابن عمردن روايت اولنور كه اوچ دفعه دنصكره توبه سي قبول اولماز نتيجه سي استهزا اولمقدر
وابو يوسفدن روايت ارتداد متكرر اولسه اسلام عرض اولنمه بن قتل اولنور زيرا ارتدادك تكراري
استخفاف دين لازم كلور وتوبته بالتبري عن كل دين سوي الاسلام او عما انتقل اليه مرتدك توبه سي
اسلامدن غيري جميع دين دن بري اولمسيله در مثلا اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمد عبده
ورسوله ديو شهادتدن صكره اسلامدن غيري جميع دينذن بري اولدم ديه وياخود يهوده دينن
ايسه يهودي دينندن بري اولدم ديه وياخود نصاريدن ايسه نصاري دينندن بري اولدم
ديه وقتله قبل العرض ترك ندب بلا ضمان فيه اسلام عرض اولنمزدن اول قتل ايلمك فعل مستحبي
ترك ايلمكدر اول قتلدن ضمان يوقدر زيرا مرتدك دمي مباحدر وكندويه دعوت بالغ اولدقدن
صكره اسلام عرض ايلمك واجب دكلدر شرح صحاويده مسطوردر كه بركمسنه مرتدي امامك اذنسز
قتل ايلسه تأديب اولنور ويزول ملكه عن ماله موقوفا فان اسلم اعاد مرتدك ملكي ردتي سبيله
كندو مالندن موقوفا زائل اولور اكر اسلامه كلورسه مالي ينه ملكنه عودت ايدر ابو حنيفه قتنده
وان مات او قتل اولحق بدار الحرب وحكم به اكر مرتد فوت اولسه وياخود قتل اولنسه عتق مدبره
وامهات اولاده وحلت ديونه مدبرلري وام ولدلري معتق اولور وديون مؤجله سي في الحال
اولور يعني معجله اولور زيرا دار حربه لحوقي موت كبيدر وكسب اسلامه لوارثه المسلم حال
اسلامده اولان كسبي مسلم اولان وارثي ايچوندر وكسب ردته حال ردتنده اولان كسبي فيئدر
يعني غنيمتدر بو قول ابو حنيفه قتنده در شافعي قتنده ايكيسي دخي فيئدر زيرا مرتد كافر مرتد اولدي
المشدر مسلم ايسه كافره وارث اولماز بو تقديرجه ايكي حالده دخي فيئدر ويقضي دين اسلامه من
كسب اسلامه اسلامده ايكن اولان ديني اسلامده اولان كسبندن قضا اولنور ودين ردته

ردّته من كسبها وتوقّف بيعه وشراؤه والجارته ورهنه وهبته وعتقه وتدبيره وكتابته و
وصيّته فان لم اسلم صحّت وان مات وقتل اوحكم بلحاقه بطلت مرتدك بيع وشراسى واجاره
وهبه سي كبي ورهني وعتقي وتدبيرى وكتابتي وصيّتي موقوف اولور اكر اسلامه كلورسه
بوتصرّفات صحيح اولور واكر فوت اولوب وياخود قتل اولنوب وياخود دار حربه دخولي ايله حكم
اولنورسه بوتصرفات باطل اولور وقالا لايزول ملكه عن ماله ويقضي ديونه مطلقاً من كسبيه
اماميندبيلركه مرتدك مالندن ملكي زائل اولماز وديني مطلقا قضا اولنور حال اسلامنده
وحال ردّتنده اولان كسبندن وكلاهما الوارثه المسلم ايكي حالده اولان كسبي دخي مسلم اولان
وارثنه ايجوندر ومحمد اعتبر كونه وارثا عند اللحاق وابويوسف عند الحكم به وتصحّ تصرّفاته
امام محمد مسلمك مرتده وارث اولمسني دار حربه لاحق اولدقده اعتبار ايدر وابويوسف
دار حربه لحوقنه حكم اولندقده اعتبار ايدر بو وقته كلنجه دكين مرتدك تصرفاتي صحيح اولور
ولاتوقف غير المفاوضة شركت مفاوضه دن غيريسي موقوف اولماز آنجق شركت مفاوضه
موقوف اولور زيرا شركت مفاوضه دينده وماله وتصرفده وربحده مساوات اقتضا ايدر
مرتد ايسه دين بوقدر بالاتفاق موقوفدر اكر اسلامه كلورسه صحيح اولور والا باطل اولور لكن
كتصرّف الصحيح عند ابي يوسف وكتصرّف المريض عند محمد لكن مرتدك تصرّفي ابويوسف قتنده
صحيحك تصرّفي كبيدر حتى تبرّعاتي جميع مالندن اعتبار اولنور وامام محمد قتنده مريضك تصرّفي
كبيدر تبرّعاتي ثلثدن اعتبار اولنور وتصحّ اتفاقاً استيلاده وطلاقه ويبطل نكاحه وذبيحه اتفاقاً
مرتدك استيلادي وطلاقي صحيح اولور ونكاح وذبيحه سي باطل اولور وتتوقف مفاوضته شركت
مفاوضه سي موقوف اولور بوقول مصنّفك ولاتوقف غير المفاوضة قولندن فهم اولنمش ايدي
ثانياً ذكر بندن مراد نه ايدوكي معلوم اولمدي وترثه امرأته المسلمة اذا مات اوقتل وهي في العدّة و
ان عاد مسلماً بعد الحكم بلحاقه اخذ ما وجده باقياً في يد وارثه مرتدك مسلم اولان خاتوني
وارث اولور يعني مرتد فوت اولسه وياخود قتل اولنسه حال بوكه خاتون عدّتده اولسه بوتقديرجه

مرتد فار اولمش اولور اکر وقت ردتنده صحیح ایسه ده زیرا ردت هلاکه سبب درمرض کبی واکر دار حربه لحوقنه
حکم ندنصکره مسلمان عودت ایلسه وارثلك یدنده باقی قلان اشیادن بولدوغنی اخذ ایدر ولا ینقض عتق
مدبره وام ولده وان عاد قبله فکانه لم یرتد مدبرك وام ولدنك عتقی نقض اولماز زیرا بو ایکیلسنك
عتقنه قضاء قاضی دلیل مصحح ایله صحیح در بوزلماز اسلامه قاضینك قضا سندن اول عودت ایدرسه
کانه مرتد اولمامش کبیدر اول وقت عتقلری نقض اولور والمرأة لا تقتل بل تحبس حتی تتوب وتضرب کل ایام
مرتد اولان خاتون قتل اولنماز بلکه توبه ایدنجه حبس اولنور وهرکون ضرب اولنور صاحب کافی دیمشدرکه حسن
ابو حنیفه دن روایت ایدوب هرکون زندانون اخراج اولنوب اوتوز طقوز دکنك ضرب اولنه والامة یجبرها
مولاها جاریه مرتده مولاسی اسلامه جبر ایدر وینفذ جمیع تصرفها فی مالها مرتده اولان خاتونك مالندن
جمیع تصرفی نافذ اولور وجمیع کسبها لوارثها المسلم اذا ماتت مرتده اولان خاتون کرك حال اسلامنده اولسون
وکرك حال ردتنده اولسون جمیع کسبی فوت اولدقده مسلم اولان وارثی الیحونلر ویرثها زوجها ان ارتدت
مریضة مریضه ایکن مرتده اولان خاتونه زوجی وارث اولور لا ان ارتدت صحیحة صحیحه ایکن مرتده اولسه زوجی
وارث اولماز وقاتلها یعزر فقط مرتده اولان خاتونك قاتلی انجق تعزیر اولنور اوزرینه برشیء لازم کلمز
زیرا اول کمسنه نبی علیه السلامك من بدل دینه فاقتلوه قول شریفی اطلاقنه اعتماد ایلمك ایله قتل ایلمشدر
اول اجلدن اوزرینه برشی لازم کلمز انجق تادیب وتعزیر اولنور وسائر احکامها کالرجل مرتده اولان خاتونك
سائر احکامی مرتد اولان رجلك احکامی کبیدر فان ولدت امته فادعاه ثبت نسبه وامومتها والولد
حر یرثه مطلقا ان کانت مسلمة اکر مرتدك جاریه سی بر ولد کتورسه ومرتد اول ولدی دعوت ایلسه
ولدك نسبی اول ولدن مرتددن ثابت اولور وجاریه انك ام ولدی اولور وولد حر اولور مطلقا وارث
اولور کرك ایسه ارتداد ایله ولادت مابینی التی آی اولسون کرك اکثر اولسون برابردر واکر جاریه مسلمه
اولورسه زیرا ولد ابویندن مسلم اولانه تابعدر ومسلم ایسه مرتده تابع اولمز وکذا ان کانت نصرانیة
وینه ولد حر مسلمدن ثابت اولور اکر جاریه نصرانیة دخی اولورسه الا ان ولدته لاکثر من نصف
حول منذ ارتد الا مکرکه جاریه مرتدك ارتدادندن نصف حولدن اکثرده ولد کتورمش اوله اول زمان

زمان وارث اولیمازمثلا التی آیدن اقلده ولد کتورسه علوق حال اسلامده واقع اولوب ولد مسلمه
تابع اولمش اولور ومرتددن وارث اولور التی آیدن اکثرده واقع اولورسه علوق حال ارتداده واقع
اولوب ولد دخی مرتد اولوب ولد دخی مرتد اولوب اول تقدیرجه مرتد مرتددن وارث اولیماز
وان لحق بماله فظهر علیه فهو فیء اکر مرتد مالی ایله دار حربه لاحق اولسه و اول مال او زرینه غلبه اولنسه
اول مال غنیمتدر وان لحق ثم رجع فذهب به فظهر علیه فهو لوارثه قبل القسمة اکر مرتد مالسز دار حربه
داخل اولسه اندنصکره دار اسلامه رجوع ایلسه باخود مالنی دار حربه کتورسه بعده مرتد او زرینه
غلبه اولنسه اول مال قبل القسمة وارثی ایچوندر زیرا مرتد ابتداء دار حربه داخل اولوب لحوقنه حکم
قاضی لاحق اولدقده دار اسلامده اولان مالی ورثه سنه انتقال ایدوب ورثه اول ماله مالك
اولور صکره مالنی آلوب دار حربه کتوردکنه اعتبار یوقدر قبل القسمة مجانا آلورلر وان لحق
فقضی بعبده لابنه فکاتبه الابن فجاء المرتد مسلما فبدل الکتابة والولاء له اکر مرتد دار حربه لاحق
اولسه وعبدی اوغلی ایچون قضا اولنسه یعنی قاضی عبدنی اوغلونه حکم ایلسه واوغلی اول
عبدی مکاتب ایلسه ومرتد اولان اولادی مسلم اولدوغی حالده دار اسلامه کلسه بدل کتابت وولا بابا سی
ایچوندر ومن قتله مرتد خطا فقتل علی ردته برکمسنه یی بر مرتد خطاء قتل ایلسه اول مرتد ردتی او زرینه
قتل اولنور او لحق فدیته من کسب اسلامه و یا خود خطاء ایلدکدنصکره دار حربه لاحق اولسه مقتولك
دیتی اسلامده اولان کسبندن در ابو حنیفه قتنده وقالا فی کسبه مطلقا امامین دیدیلرکه مطلقا اسلام
وردتده اولان کسبندندر ومن قطعت یده عمدا فارتد العیاذ بالله تعالی ومات منه او لحق ثم جاء
مسلما ومات منه فنصف دیته لورثته فی مال القاطع برکمسنه نك الی قطع اولسه بعد القطع عیاذ
بالله تعالی مرتد اولسه اول قطعدن حال ردتده فوت اولسه و یا خود دار حربه لاحق اولسه
اندنصکره مسلم اولدیغی حالده دار اسلامه کلسه و اول قطعدن فوت اولسه قطع ایدن کمسنه نك
مالندن نصف دیتی ورثه ایچوندر وان اسلم بدون اللحاق فمات فتمام الدیة وعند محمد نصفها
اکر مرتد اولان مقطوع الید دار حربه لاحق اولمدین مسلمان اولسه و اول قطعدن فوت اولسه ابو حنیفه

وابو یوسف قتنده تمام دیتدر و امام محمد قتنده نصف دیتدر مکاتب ارتد فلحق فاخذ بماله وقتل
فبدل الکتابة لمولاه والباقي لورثته مکاتب مرتد اولوب دار حربه لاحق اولسه وبعده مالیله اخذ اولنوب
قتل اولنسه کندو مالندن بدل کتابت مولیسی ایچون در زوجان ارتدا فلحقا فولدت المرأة ثم ولد
الولد فظهر علیهم فالولدان فيء ار وعورت مرتد اولوب دار حربه لاحق اولسه لر بیس امری خاتون
دار حربه بر ولد کتورسه اندنصکره اول ولدك دخی بر اوغلی اولسه بعده انلرك اوزرینه غلبه
اولنسه ولدك ایکیسی دخی فیئدر یعنی غنیمتدر هدایه ده دخی بویلجه در اما ولد اولك فيء
اولمسی اناسنك مرتد اولمسیدر زیرا مرتد اولان خاتون استرقاق اولنور ولدی دخی استرقاقده
اکا تابعدر اما ولد ثانینك فيء اولمسی کافر اصلیدر مرتد دکلدر واسترقاقده شبهۀ ارتداد
یوقدر ویجبر الولد علی الاسلام لا ولده ولد اول اسلام اوزرینه جبر اولنور زیرا اولاد دینده
بابایه تابعدر امدی باباسی جبر اولندیغی کبی اوغلی دخی اسلام اوزرینه جبر اولنور اما ولدك
ولدی جبر اولنماز واسلام الصبي العاقل صحیح صبی عاقلك اسلامی صحیحدر وکذا ارتداده
ارتدادی دخی صحیحدر نکاحی باطل اولوب میراثدن محروم اولور خلافا لابي یوسف ابو
یوسف ایچون خلاف واردر انك قتنده ارتدادی صحیح دکلدر زفر وشافعی دیمشلردر که صبینك
اسلامی وارتدادی صحیح دکلدر زیرا صبی عاقل اسلامده ابوینه تابعدر واسلامی طریق تبعیت ایله در
صحیحدر یوخسه طریق اصالتله دکلدر و تبعیت دلیل عجزدر اصالت ایسه دلیل قدرتدر وقدرت
ایله عجز بینلرنده خود تناقض واردر واحد تنافیکه تبعیت طریقی ایله اولان اسلامدر اول ایسه بالاجماع
موجوددر بو تقدیرجه صرورت آخر منتفی اولور بزم ایچون دلیل بودرکه علی کرم الله وجهه صبی
ایکن اسلامه کلدی ونبی علیه السلام اسلامنك صحتنه حکم ایلدی ویجبر علی الاسلام ولا یقتل
ان ابی وصبی مرتد اسلام اوزرینه جبر اولنور اکر ابا ایدرسه قتل اولنماز زیرا قتل عقوبتدر صبی
ایسه عقوبته اهل دکلدر **باب البغاة** بو باب بغاتك احکامی بیاننده در وبغاة
باغینك جمعیدر قضاة قاضینك جمعی اولدوغی کبی اذا خرج قوم مسلمون عن طاعة الامام

الامام وتغلبوا علي بلدة قچان مسلمانلردن برقوم امامك طاعتندن خروج ايلسه لر دعاهم الي العود
وكشف شبهتهم امام انلري طاعته دعوت ايليه وشبهه لري كشف اولنه زيرا علي كرم الله وجهه اهل
حروراء قتالدن اول عبد بن عباسي كندروب مخاصمه ومحاجه ايدوب نتيجه قوم رجوع ايدوب
دونمشلردر وبدأهم بالقتال لو تحيزوا مجتمعين امام واهام ايله معا اولنلر قتاله ابتداء باشلرلر
طائفهٔ بغاة اكر مجتمعين اولدقلري حالده بر مكان اتخاذ ايدرلرسه وقيل مالم يبدأ ودينلدي
امام وامام ايله معا اولنلر بدء ايلميه لر وبو قول قدوريتك در وايشيدر روايت اولي خواهر
زاده نك مختاريدر اما قتالك جوازنه دليل حق تعالينك وان بغت احديهما على الاخري
فقاتلوا التي تبغي حتى تفيء الي امر الله قول شريفيدر فان كان لهم فئة اجهز على جريحهم واتبع
موليهم والا فلا اكر بغاة ايچون فئه اولپيق اولورسه بو محلده فئه دن مراد جماعتدر
مجروحلري ومغلوبلري اول فئه يه التجا ايلسه لر اكر بويله اولور جريحلري اوزرينه قتله سرعت
اولنه يعني مجروحلري قتل ايدوب تعقيب ايليه لر واكر فئه لري يوغيسه جريحلري قتل
ايلميه لر وفرار ايدنلري تعقيب ايلميه لر زيرا قتللرينك جوازي خوف ايچون ايدي فئه اولميچق خوف
يوقدر بو تقديرجه قتل اولنمز زيرا مسلمانلردر ولا تسبى ذريتهم فلا يقسم مالهم بل يحبس حتى
يتوبوا فيرد عليهم وذريتلري سبي اولنماز ومال لري دخي تقسيم اولنماز بلكه توبه ايدنجه مال لري
حبس اولنور وبعد التوبة مال لري كندولره رد اولنور وجاز استعمال سلاحهم وخيلهم عند الحاجة
محتاج اولندقده بغاتك سلاحي وآتلريني استعمال جائزدر زيرا علي كرم الله وجهه بصره ده سلاحي
قسمت ايلدي حاجت ايچون بو خبر تمليك ايچون دكل وحاجت اولدقده امام عامه نك مالندن
بوفعلي اشلمك وارد ر مال باغيدن خود بطريق الاولي ايدر وان قتل باغ مثله فظهر عليهم فظهر
لا يجب شيء اكر بر باغي كندو مثلي بر باغيي قتل ايلسه بعده انلرك اوزرينه غالب اولسق قاتلك
اوزرينه بر شي يعني قصاص ودية واجب اولماز زيرا امامك انلر اوزرينه ولايتي يوقدر
وان غلبوا علي مصر فقتل بعض اهله آخر منه عمدا قتل به اذا ظهر علي المصر اكر بغاة طائفه سي

برشهرا وزرینه غلبه ایلسه لر و اول شهر اهلنك بعضی سی بنه اهالئ شهردن آخریی عمدا قتل ایلسه مقتو[لك]
مقابله سنده قاتل اولان کسنه قصاصا قتل اولنور چونکه مصره غلبه اولنسه یعنی بغاة الذین النسه ولو
قتل عادل مورثه الباغی یرثه اگر عادل باغیی اولان مورثنی قتل ایلسه او باغی یه وارث اولور ولو
بالعکس لایرثه الباغی الا ان ادعی انه کان علی الحق اگر قتل عکس اولسه باغی عادل مورثنی قتل ایلسه
وارث اولماز ابو حنیفه و امام محمد قتنده الا مگر کندوسی حق اوزره اولدیغنی ادعا
ایلیه اول زمان وارث اولور و عند ابو یوسف لایرثه مطلقا ابو یوسف قتنده مطلقا وارث
اولماز گرك سه حق اوزرینه اولسون گرك باطل اوزره اولسون ادعاسی و کره بیع السلاح ممن علم
انه من اهل الفتنة اهل فتنه دن اولدوغی معلوم اولان کسنه یه سلاحك بیعی مکروه اولدی زیرا
بو بیعله معصیته اعانت بولنور وان لم یعلم فلا اگر اهل فتنه دن اولدوغی معلوم دکل ایسه
مکروه دکلدر کتاب اللقیط لقیط لغتده یردن شیء قالدرمغه دیرلر و شرعده نسبی معلوم اولمیو[ب]
فقیردن یاخود تهمت زنادن خوف اولنمغله حمام قپوسنه و یاخود یول اوزرینه براغیلان اوغلا[نه]
دیرلر التقاطه مندوب وان خیف هلاکه فواجب لقیطی التقاط یعنی اخذ ایلمك مندوبدر
اگر هلاکی خوف اولنورسه التقاطی واجبدر زیرا صبیانه شفقت امارات ایماندندر و کذا اللقطة
لقطه دخی بویله در اگر هلاکی خوف اولنمزسه التقاطی مندوبدر و اگر هلاکی خوف اولنورسه واجبدر
وهو حر الا ان تثبت رقه بالحجة لقیط حردر زیرا بنی ادمده اصل حریتدر که آدم و حوادندر انلر
ایسه حردر رقیت ایسه کفر عارضه سیله در اسلامده ساکن اولان غالبا حردر (هدیه)
بو بابده حکم غالبه در اول تقدیرجه لقیط حردر الا مگر که رقیتی حجت ایله ثابت اوله و نفقته
فی بیت المال و نفقه سی بیت المالدندر عمر و علی رضی الله عنهمادن مروی اولان بودر
وکذا جنایته و ارثه له جنایتی دخی بیت المالدندر و وارثی بیت المالدندر وان انفق علیه
الملتقط فهو متبرع اگر ملتقط یعنی لقیطی اخذ ایدن کسنه لقیط اوزرینه انفاق ایلسه
اول انفاق ایلدوکی شیء متبرعدر زیرا عدم ولایتی اولدیغی اجلدن اوزرینه دین اولماز

الماز الا ان يأذن الحاكم بشرط الرجوع او يصدقه اللقيط اذا بلغ الا امكر انفاق ايلدكن رجوع شرطيله
حاكم اذن ويره اول تقديرجه اوزرينه دين اولور قاضينك ولايتة عامّه سي اولدوغي اجلدن ويا خود
بالغ اولدقده ملتقطك رجوع شرطيله انفاق ايلدوكي تصديق ايله ولا يأخذ من ملتقطه
تطبيق لقيط ملتقطدن لخذ اولنماز زيرا انك حقي ابتدادن التزام ايلمكله حمله دن احقدر
وان ادّعاه واحد ثبت نسبه منه ولو عبداً وهو حرّ بر كمسنه اول لقيطي اوغلمدر ديو ادعا ايلسه
اول كمسنه دن نسبي ثابت اولور اگر مدّعي عبد دخي اولورسه بينه نسب ثابت اولور ولقيط حرّ
او ذمّياً وهو مسلم ان لم يكن في مقرهم وذمّي ان كان فيه وياخود مدّعي ذمّي اولورسه نسبي
ثابت اولور لكن لقيط مسلمدر ذمّيلر مقرّنده بولنديسه ذمّيدر اگر مقرّ ذمّيانده بولنورسه
وان ادّعاه اثنان معاً ثبت منهما اگر لقيطي ايكي كمسنه بنم اوغلمدر ديو ادعا ايلسه ايكيسندن
دخي نسبي ثابت اولور زيرا سببنده دعوتده برابر اولوب بر طرفدن مرجح اولمماف وان وصف
احدهما علامة فيه او سبق فهو اولى اگر مدعيلرك بري لقيطه بر علامت وصف ايلسه
واول وصف اصابت ايلسه وياخود دعوتنه آخر سبق ايلسه اول كمسنه لقيطي اخذه اوليدر
والحرّ والمسلم اولى من العبد والذمي حرّ ومسلم عبد وذمّيدن اوليدر مثلا لقيطه
حر ايله عبد ادعا ايلسه ايكي سي دخي بيّنه اقامت ايلسه وبرنده مرجح اولمسه حر عبددن لقيطي
اخذده اوليدر وبر مسلم ايله بر ذمّي ادعا ايلسه وما بينلرنده بر مرجح اولمسه مسلم اخذه اوليدر
وان شدّ عليه مال او على دابّة هو عليها فهو له ينفق منه عليه بامر قاضٍ اگر لقيطك اوزرنده
مال شدّ اولنسه وياخود دابّه اوزرنده اولسه بيلامدي اول مال لقيط ايچوندر ملتقط
لقيط اوزرينه امر قاضي ايله اول مالدن انفاق ايدر زيرا مال ضايعدر قاضي ايچون ايسه صرفه
ولايت واردر وقيل بدونه ايضاً ديلديكه قاضينك امرسز دخي انفاق ايدر امدي اوليله
انفاق ايلديكي كبي وله شراء ما لا بدّ له اليه منه من طعام وكسوة ملتقط ايچون مالمشددن
لقيطه طعام وكسوه دن لازم اولان شيئي اشترا ايلمك واردر وقبض هبته وتسليمه في حرفه

ملتقط ایچون لقیط اولان هبة قبض ایلمك ولقیطی بر صنعته ویرمك وارد ر ولا تزویجه ویتصرف
في ماله لغیر ما ذكر ملتقط ایچون لقیطی تزویج ایلمك وذكر اولنان شیئدن غیری ایچون مالنده
تصرف ایلمك یوقدر ولا اجارته في الاصح ملتقط لقیطی اجاریه ویرمك یوقدر اصح روایتده
وبو قول جامع الصغیر روایتیدر ملتقط منافع لقیطه مالك دكلدر پس امویه بو تقدیرجه
عم شبیهه اولدي زیرا عم صغیري اجاریه ویرمك جائز دكلدر وقیل له اجارته دینلدیكه
ملتقط ایچون لقیطی اجاریه ویرمك وارد ر زیرا امه شبیهدر وام صغیري بلا عوض
استخدامه مالكدر بو تقدیرجه اجاریه ویرمك جائزدر كتاب اللقطة بو كتاب لقطه نك
احكامي بیاننده در لقطه لقیط معناسنه در لكن لقیط آدمیه ولقطه ادمیدن غیریه
استعمال اولندي واصطلاح فقهاده ارضده بولنان ماله دیرلر كه صاحبي معلوم اولمیه
هي امانة ان شهد انه اخذه لیردها على صاحبها والا ضمن والقول للمالك ان انكر اخذه للرد
لقطه امانتدر اگر ملتقط صاحبه رد ایچون اخذ ایلدوكني اشهاد ایلدي ایسه ضامن اولمدر
اگر اشهاد ایلمیوب هلاك اولدي ایسه قول مالكندر اگر مالك ملتقطك ردي ایچون اخذني انكار
ایدرسه زیرا غیر ینك مالني اخذ ایلدوكنه اقرار سبب ضماندر رد ایچون الدم دیدوكي مشكوكدر
اعتبار اولنماز وعند ابي یوسف للملتقط ابو یوسف قتنده قول ملتقط ایچوندر ظاهر حال
شهادت ایلدكه اخذي حسبة لله در بو خصمه معصیت دكلدر ویكفي للاشهاد قوله من سمعتموه
ینشد فدلوه اشهاد ده ملتقط بر فاج ادمه حطاب ایدوب شول كمسنه كه لقطه طلب ایدر
اني اشتدوكده بنم اوزریمه دلالت ایدكز دیدیكي قولي كفایت ایدر لقطه كرك بر اولسون كرك
اكثر اولسون زیرا لقطه اسم جنسدر قلیل وكثیره شاملدر ویعرف منها في كل مكان اخذها
وفي المجامع مدة یغلب على ظنه عدم طلب صاحبها بعدها هو الصحیح ملتقط لقیطه یي
اخذ ایلدیكي مكانده ودخي مجامع ناسده بر مدت تعریف ایلیه كه ملتقطك ظننه علم اولنه
بوندن صاحبي لقطه یي طلب ایلمیه صحیح اولان دخي بودر وقیل ان كانت عشرة دراهم واكثر

واكثر فحولان وان كانت اقل فاياما دينلديكه اكر لقطه اون درهم اولورسه وياخود دخي زياده اولور
برسنه تعريف اولنه واكر لقطه قليل اولورسه برقاج ايام تعريف ايليه وما لايبقى يعرف الى ان يخاف
فساده ثم يتصدق بها ان شاء وشول شيئله باقي اولميه اكل ايچون حاضر اولان طعام وبعضي ميوه
كبي فساد خوف اولنان وقته دكين تعريف اولنور اندنصكره ديلرسه اول لقطهٔ تصدق ايلر
اماشافعي قتنده لقطه بيع اولنوب اقچه سي برسنه حفظ اولنور وان جاء ربها بعده اجازه ان شاء
واجره له اكر لقطه نك صاحبي موت مدينه تصدق دن صكره كلسه ديلرسه تصدقه اجازت
ويرر ثوابي صاحبي ايچوندر اوضمن الملتقط او الفقير لو هالكة ديلرسه ملتقط وياخود فقيره
تضمين ايتدورر اكر لقطه هلاك اولمش ايسه واتهما ضمن لايرجع على الاخر ملتقط وفقيردن
هر قنقي سنه تضمين ايدوررسه ضامن اولان آخر اوزرينه رجوع ايدمز مثلا ملتقط ضامن اولسه
تصدق ايلدوكم آخرك مالي ايدي ديو فقيردن الماغه قادر دكلدر اكر فقير ضامن اولسه ملتقط
سن تصدق ايلدك آخركنه المشدر ديو رجوعه قادر دكلدر ويأخذها منه ان با قيه مالك
لقطهٔ فقيردن اخذ ايدر اكر عيني باقي ايسه ولقطة الحل والحرم سواء حلك حرمك لقطه سي برابردر
ويجوز التقاط البهيمة بهيمه نك يعني دوه واوكوز وقيون وسائر حيوانك التقاطي جائز اولور بونلر
مالدر ضايع اولمسي توهمي اولنور اخذ ايلمسي مستحبدر مالك وشافعي قتنده تركي افضلدر وهو متبرع
في انفاقه عليها بلا اذن حاكم ملتقط حاكمك اذنسز لقطهٔ انفاقه متبرعدر ملتقطك لقطه
اوزرينه ولايتي اولمدوغي ايچون وان بأذنه بشرط الرجوع فدين على ربها اكر قاضينك اذني
ايله رجوع شرطيله انفاق ايدرسه اول نفقه لقطه نك صاحبي اوزرينه دين ويرله ان يحبسه
عنه حتى يأخذه ملتقط ايچون انفاق ايلديكي شيء الينجه لقطهٔ صاحبنه ويرميوب حبس
ايتمك واردر زيرا لقطه معنى هلاك اولمش ايدي اول نفقه ايله احيا اولنوب كانه لا اقطك
جهتندن استفاده ملك ايدوب بيعه شبيه اولدي وان امتنع ببعث في النفقة فان هلكت
بعد الحبس سقط اكر صاحبي نفقه ويرمكدن امتناع ايدرسه لقطه نفقه ايچون بيع اولنور اكر

حبسدن صكره هلاك اولورسه انفاق ايلدیکی شئ ساقط اولور حبس ایله رهنه مشابه اولمش اولور
وان قبله لا اكر حبسدن اول هلاك اولورسه انفاق ایلدوکی شئ ساقط اولماز زیرا اذن قاضی
ایله صاحبی اوزرینه دین اولمش ایدی دین ایسه یا قضا یاخود ابرا ایله ساقط اولور ویوجر
القاضی ما له منفعة وینفق منها قاضی اجاره ویرر شول بهیمه که آنك ایچون منفعت اوله واول
اجاره دن انفاق اولنور مثلا بر کمسنه بر قاطر ویاخود بر حمار بولدی قاضی یه واروب لقطه در
دیدکده قاضی دخی اجاره ویروب النان اجرتدن قاطر وحمارك نفقه سی ویریلور وما لا
منفعة له یاذن بالانفاق ان اصلح وشول شیکه انك ایچون منفعت اولمیه قاضی ملتقطه
انفاقه اذن ویرر اكر انفاق اصلح ایسه اذا قام البینة انها لقطة انفاق ایلمسی ایچون ملتقطدن
دبو بینه اقامت اندرسه وان قال لا بینة لی یقول له انفق علیها ان کنت صادقا ویاخود بینیم
یوقدر دیسه قاضی ملتقطه درکه لقطه اوزرینه انفاق ایله اكر صادق ایسك دیدکك
شیکه بو قیدلر غصبیدن احتراز در زیرا غاصب انفاق ایلدیکی شئ الغه قادر دکلدر
والا باعها وامر بحفظ ثمنه اكر انفاق اصلح دکل ایسه یعنی انفاق اولنورسه قیمتنی مستغرق اولورسه
قاضی لقطه یی بیع ایدر وثمننی حفظ ایدر ایچون ملتقطه امر ایدر وللملتقط ان ینتفع باللقطة
بعد التعریف لو فقیرا وان غنیا تصدق بها ولو علی ابویه او ولده او زوجته لو فقراء بعد
التعریف ملتقط ایچون لقطه ایله انتفاع ایلمك واردر اكر فقیر ایسه واكر غنی ایسه لقطه یی تصدق
ایلیه اكر ملتقطك باباسی وانا سی ویاخود ولدی ویاخود خاتونی اوزرینه دخی اولورسه
اكر فقیر ایسه لر زیرا فقیره محل صدقه در وان کانت كالنوی وقشور الرمان والسنبل بعد
الحصاد وینتفع بها بدون تعریف اكر لقطه حقیر اولیجق اولورسه چکردك وانار قبوغی
وبجلدکدن صکره باشق کبی اولورسه تعریفسز آنك ایله انتفاع اولنور وبو مقوله ده
التقاط مباحدر وللمالك اخذها مالك ایچون لقطه یی اخذ ایلمك واردر زیرا اباحه
عیندن ملکی اسقاط ایلمز ولا یجب دفع اللقطة الی مدعیها الا ببینة ولقطه یی مدعیسنه

مدعيسنه دفع ايلمك واجب دكلدر الابتّه ايله دفع اولنور البيّنه للمدّعي واليمين علي من انكر
حديث شريفي مدعّي اوزرينه بيّنه نك لزومنه برهان قويدر ويحلّ لمن بيّن علامتها من غير جبر لقطه‌ٔ
صاحبنه جبرسز دفع ايلمك جائز اولور اكر لقطه نك علامتني صاحب بيان ايدرسه
شافعي دير كه علامتني بيان ايلدكده صكره دفعنه ملتقطه جبر اولنور **كتاب الآبق**
بوكتاب عبد آبقك افنديسندن فرار ايدن عبدك احكامي بيانندهدر ندب اخذه لمن
قوي عليه عبد ابقي اخذ مندوب اولدي شول كمسنه ايچون كه حفظنه قوي اوله زيرا
آبق مولاسي حقنده هالك دربس امدي اخذ ابدوب بعده رد ايلمك صاحبي ايچون
احيادر وكذا الضالّ ضال اولان عبدك حكمي دخي ابقك حكمي كبيدر ضال اولدركه
منزلنك طريقنه مهتدي اولميوب يتمش اوله وقيل تركه افضل ديديلركه ضال اولان
عبدي ترك ايلمك افضلدر زيرا ضال اولان اول مكانك اطرافندن زائل اولماز
امّا آبق بونك خلافيدر ويرفعان الي الحاكم عبد آبق وضال حاكمه رد اولنورلر
حفظندن عجزلري اولدوغي ايچون لقطه بونك خلافنجهدر بوقول شمس الائمة السرخسينك مختاريدر
امّا شمس الائمة الحلواني نك اختياريبودركه اخذ اولنان مخيّردر ديلرسه بنفسه حفظ ايدر
ديلرسه حاكمه رفع ايدر فيحبس الآبق دون الضالّ عبد آبق حبس اولنور ضال حبس اولنماز ولمن
ردّه من مدّة سفر اربعون درهماً مدّة سفردن عبد آبقي صاحبنه رد ايدن كمسنه ايچون جعل
قرق درهم واردر وان كانت قيمته اقلّ من اربعين فقيمته الّا درهماً عند محمّد اكر ابقك قيمتي
قرق درهمدن اقلّ اولور بس امدي آبقك قيمتي ويرلمك لازمدر امّا امام محمّد قتنده بر درهم
نقصان ويريلور مالكه فائده حاصل اولسون ايچون وعند ابو يوسف اربعين ابو يوسف
قتنده قرق درهم منصوص عليه نقص اولماز وان ردّه من دونها فبحسابه اكر مدّة سفردن
اكسكدن ردّه ايدرسه يس امدي حسابيله دربعني قرق درهم اوچ كونه توزيع اولنور مثلا
بر كونلك يولدن كتوروب ردّ ايليه قرقك ثلثي ويريلور اكر ايكي كونلك يولدن كتوروب رد ايليه

قرقك ثلثاني ويرلور وان ابق منه لا يضمن ان شهد انه اخذه ليرده اكر آبق بولوب واخذ
ايدندن فرار ايلسه ضامن اولماز اكر رد ايچون اخذ ايلدوكني اشهاد ايلمش ايسه زيرا بعد الاشهاد
يد آخذ امانت اولمش اولور والا فلا شيء له ويضمن ان ابق منه اكر جبين اخذده صاحبنه
رد ايچون اشهاد ايلمز ايسه اولكسنه ايچون جعل يوقدر وبولان كسنه دن فرار ايدرسه ضامن
اولور ابو حنيفه وامام يوسف قتنده زيرا اشهاد انلر قتنده شرطدر بو تقديرجه اشهادي
ترك ايلمك كندو نفسي ايچون المغه نشان اولور غاصب اولمش اولور اما ابو يوسف قتنده
جعله مستحق اولور اكر اشهاد ايلمز ايسه ده آنك قتنده اشهاد شرط دكلدر وجعل الرهن
على المرتهن عبد مرهونك جعلي مرتهن يعني رهني قبول ايدن كسنه نك اوزرينه در وجعل
الجاني على المولى ان فداه وعلى ولي الجناية ان رفعه عبد جاني وابقك جعلي مولاسي
اوزرينه در اكر جانئ اولان عبدي ولي جنايته ويررسه وجعل المديون من ثمنه عبد
آبق مديونك جعلي كندو ثمنندن در اكر مولاسي دينيني قضادن ابا ايدرسه ويقدم
على الدين ان بيع فيه اكر دين ايچون بيع اولنورسه جعل دين اوزرينه تقديم اولنور رد ايدن كسنه ابتدا
جعلني الور باقيسي غرمايه ويريلور وعلى المولى ان ادّاه عنه جعل مولي اوزرينه در اكر مولي
عبدك دينيني ادا ايدرسه وجعل الموهوب له وان رجع الواهب في هبته بعد الرد هبه اولان
عبد آبقك جعلي موهوب له يعني هبه اولنان كسنه نك اوزرينه در اكر بعد الرد واهب هبه سندن
رجوع ايدرسه ده زيرا ملك عند الرد موهوب له ايچوندر زوال ملك ايسه بونك نصكره رجوع ايله در
مثلا عبدك موتي ايله زوال ملك اولدوغي كبي وامر نفقته كاللقطة عبد آبقك نفقه سنك
حكمي لقطه نك حكمي كبيدر مثلا قاضينك اذني ايله اولدقده تبرع اولوب وقاضينك
اذني ايله اولوب رجوع شرطيله اولورسه صاحبي اوزرينه دين اولوب وانفاق ايلدوكي
شيء آلنجه حبس ايلمك كبي والمدبر وام الولد كالقن مدبر وام ولد عبد كبيدر مولاسندن
جعلني طلب ايدر لكن مولانك موتندن صكره رد ايليه ايكيسي ايچون دخي جعل يوقدر زيرا معتقلر

معتقلردر وان كان الرأداب المولي وابنه وهو في عياله اكر عبد آبقي رد ايدن صاحبنك باباسي
اولسه و ياخود اوغلي اولسه واول باباو ياخود اوغل هر قنقيسي اولورسه آخرك عيالندن اولسه
او وصيّه و ياخود عبد آبقك مولاسينك وصيسي اولسه او احد الزوجين فلاشيئ له و ياخود
زوجيندن برىسي اولسه اول رد ايچون برشيئ يوقدر زيرا بونلردن هر بري صاحبنك مالني
حفظ ايلمك عادت اولمشدر بو تقدير جه رد ايله جعله مستحق اولماز والمالك الصبي
كالبايع مالك صبي مالك بالغ كبيدر رد ايلدكن جعلني ويرمك لازم در صبي ايله بالغ ما بيننده
فرق يوقدر كتاب المفقود بو كتاب مفقود بياننده در مفقود فقددن مشتقدر
مفقود لغتده اضداددندر فقدت الشيئ اي اضللته وفقدته اي طلبته دينلور وكلا المعنيين
مفقودده متحقق اولور فهو غايب لايدري مكانه ولا حيواته ولا موته مفقود شول غايبدركه
مكاني وحيواني ومماتي معلوم اولميه فينصب له القاضي من يحفظ ماله ويستوفي حقه مما
لا وكيل له فيه و وكيلي اولميان شيئده حقني قاضي مفقود ايچون بر كمسنه نصب ايدركه مالني
حفظ ايليه وقبض ايليه اما وكيلي اولان شيئده وكيلي قبض ايدر منصوب اولان دخل ايلماز
ويبيع ما يخاف عليه من ماله قاضي طرفندن منصوب اولان كمسنه مفقودك مالندن هلاكي
خوف اولان شيئي بيع ايدر وينفق على زوجته وقريبه ولاداً منصوب اولان كمسنه مفقودك زوجه سينه
وولاد جهتندن قريبي اوزره مالندن انفاق ايدر و ولاد جهتندن قريبي ديدوكي اصول و فروعيدر
هر نه قدر عالي و هر نه قدر اسفل اولورسه ده زيرا اصول و فروعك نفقه سي قاضينك قضا سيز
اولمدين واجب اولور بو احلدندركه اصول و فروع مفقودك مالنه ظفر بولدقده بغير قضا اخذ
ايدرلر اما قرابت وولاددن غيري ذي رحم محرمدن اخوه واعمام بونلرك خلافي فنجه در زيرا بونلرك
نفقه سي قضاء قاضي ايله در غايب اوزرينه خود جايز دكلدر حاصل كلام قرابت ولاددن غيريه
انفاق جايز دكلدر وهو حيّ في حق نفسه لا تنكح امرأته ولا يقسم ماله ولا تفسخ اجارته مفقود
كندو حقنده حيدر يعني حي كبيدر بو تقدير جه خاتوني آخره نكاح اولنماز و بين الورثه مالي تقسيم

اولنماز ولكن وعقد ايندوكي اجاره سي فسخ اولنماز زيرا مفقودك حيوتي استصحاب حال ايله ثابتدر
استصحاب ايسه ابقاء ما كان على ما كان ايچون صالح اولور يوخسه اثبات مالم يكن ايچون صالح اولماز
حاصل كلام دفعه حجت اولور اما استحقاقه حجت اولماز ميت في حق غيره فلا يرث بمن مات حال
فقده ان حكم بموته مفقود غيري حقنده ميتدر يعني امدي ميت اولنجق كندو فقدي حالنده اقرباسندن
فوت اولان كمسنه دن اولنماز اگر موتنه حكم اولنورسه زيرا مفقودك ميراسندن نصيبي مفقوده ملك
اولماز فيوقف نصيبه منه كلاً او بعضاً الى ان يحكم بموته اگر موتنه حكم اولنماز ايسه مفقودك حال
فقدنده فوت اولان مورثندن نصيبي موقوف اولور حكم شرعي اولان موتنه حكم اولنجه دكين ان حكم
بموته عبارتنده نوعا اشكال وارده اولوب قلم ناسخدن خطا اولمق ظن اولنوب لكن بعض تقديراته
ايله صحيح اولور اما كافي وزيلعي و واقعات حساميه دن منفهم اولان بودر كه اگر قبل تقدير
اولنور حال فقدنده قبل ان حكم بموته قرائت اولنورسه معنا بويله اوله كه مفقودك موتنه حكم
اولنمازدن مقدم دنجي مورثندن وارث يعني مالك اولنماز نصيبي موقوف اولور حكم شرعي
اولان موتنه دكين زيرا غيري حقنده ميتدر ميت ايسه وارث اولنماز انجق احتمال حيوة ايله
موقوف اولور و اگر ان حكم بموته تقدير اولنورسه بالاده وېرادوكي اوزره معنا صحيح اولنور
اول وقت قلم ناسخك خطاسنه حمل اولنور و غيري حقنده ميت اولمسي حيوة حكم شرعي
اولان وقته دكين بلنمديكي ايچوندر اما اوقاتدن بر وقتده حيوة معلوم اولسه اول وقتدن
اول فوت اولان مورثندن وارث اولور پس امدي بو اجلدندر كه نصيبي موقوف اولور
حي اولمق احتمالي ايله اگر حيوة حيوتي ظاهر اولورسه موقوف اولان شيء آنك اولور
اگر حيوتي ظاهر اولمز ايسه كويا كه مفقود فقد اولدوغي كون فوت اولمشدر موقوف اولان
مال مورثنك وارثلرينه رد اولنور صاحب مال فوت اولدوغي كوندن جنين ايچون موقوف
اولان شي كبي زيرا جنين ميت طوغسه بنه وارثلرينه رد اولنور فان جاء قبل الحكم به پس
اگر مفقود موتنه حكمدن اول كلورسه فهوله موقوف اولان مال كلان مفقود ايچوندر

ايجوندر والا اكر موتنه حكمدن اول كلمز ايسه فلمن يرث ذلك المال لولاه موقوف اولان مال
شول كمسنه ايجوندركه اكر مفقودك وجودي اولمسه وارث اولوردي جونكه تقدير مدت
اختلاف اولدي ايسه مصنف مدتي بيانه شروع ايلدي واذا مضى من عمره ما لا يعيش
اليه اقرانه تجان مفقودك عمرندن برمدت بجسه كه اول مدته دكين اقراني تعليش ايليميه
يعني درلك ايليميه مفقودك موتنه حكم بوقدر مدتدر وقيل تسعون سنة دينلديكه
طقسانه مرور ايلمكدر وقيل ثمانة وعشرون سنة دخي دينلديكه يوز يكرمي سنه مرور ايلمكدر
زيرا يوز يكرمي سنه عمرك نهايتيدر ابو يوسف قتنده يوز سنه در اما مختار اولان رأي حاكمه
مفوضدر حكم بموته في حق ماله حينئذ مفقودك موتنه حكم اولنور كندو مالي حقنده
بو تقديرجه يعني اقراني منقرض اولوب وطقسان ويوز يكرمي سنه مرور ايلدوكي وقتده
حكم بموته اذا يه جوابدر فلا يرث من مات قبل ذلك مفقودك موتنه حكم اولنمازدن
مقدم فوت اولان كمسنه اول مفقود وارث اولمماز زيرا مفقود موتنه حكم اولنمازدن مقدم
كندو مالي حقنده حيدر بو تقديرجه اولان كمسنه نك مالنه برفرد وارث اولمماز وتعتد زوجته للموت
عند ذلك مفقودك موتنه حكم اولندقده زوجه سي موت ايجون عدت چكر زيرا موت حكمي حقيقي
اعتبار اولنور **كتاب الشركة** بو كتاب شركتك احكامي بياننده در ضرب شركة ملك وشركة
عقد شركت ايكي نوعدر برنوعي شركت ملكدر وبرنوعي شركت عقددر فالاولى ان يملك اثنان
عينا ارثا او شراء او تهابا او استيلاء او اختلط مالهما بحيث لا يتميز او خلطاه وكل
منهما اجنبي في نصيب الآخر شركتك اول كسيك شركت ملكدر ايكي برعينه ارث جهتندن
وياخود شرا جهتندن وياخود هبه جهتندن وياخود مالي حربيه استيلا جهتندن وياخود
ايكيسيك مالي بربرينك مالنه بروجهله مختلط اوله كه ممتاز اولميه وياخود ايكيسي رضالريله
خلط ايليه لر بغدايي بغداي خلط كبي وشركت ملكده شريكينك هربري آخرك نصيبنده اجنبيدر
بربرينه اذن اولميجه تصرف جائز دكلدر ويجوز بيع نصيبه من شريكه في جميع الصور احد شريكين

نصيبني شريك آخره بوصورتلرك جميعسنده بيع الملك جائز در ومن غيره بغير اذنه فيما عدا الخلط
شريكندن غيري يه خلط اولاندن ماعداده بغير اذن جائز در والاختلاط فلا يجوز بلا اذنه
اختلاط اولان ماله شريك آخرك اذنسز بيع جائز دكلدر والثانية ان يقول احدهما شاركتك
في كذا او يقبل الآخر شركت عقد احد شريكين آخره سني شو قدره شريك ايلدم ديه و آخر
دخي قبول ايليه وركنها الايجاب والقبول شركتك حكمي ركني ايجاب وقبولدر وشرطها
عدم ما يقطعها شرطي شركتي قطع ايدن شيئك عدميدر كشرط دراهم معينة من الربح لاحدهما
احد شريكين ايچون ربحدن دراهم معينه شرط كبي زيرا بو شرط شركتي قطع ايدر وهي اربعة
انواع شركت عقد درت نوعدر شركت معاوضة بر نوعيدر شركت معاوضه در وهي ان يشتركا
متساويين تصرفاً ومالاً وديناً وربحاً شركت معاوضه اولدر كه ايكيسننك تصرفاً وديناً
ومالاً وربحاً برابر شريك اولملريدر تصرفا ديدوكي شريكك بريسي هر نه يه قادر اولورسه شريك
آخر دخي اكا قادر اوله اگر قادر اولمز ايسه معناي مساوات فوت اولور وديناً ديدوكي
ايكيسي دخي مسلم اولمقدر كذلك مالاري دخي برابر كركدر وحاصل اولان ربحه دخي برابر اولمق كركدر
شويلكه شركت معاوضه دن بر شرط فوت اولورسه شركت عنان اولور وتتضمن الوكالة
والكفالة ذكر اولنان شركت معاوضه وكالت وكفالتي متضمندر شريكك هر بري آخره وكيل
وكفيل اولور شريكينك بري بر شيئي اشترا ايلسه بايع شريك آخردن مطالبه ايدر فلا يجوز مطالبه
بين مسلم وذمي خلافاً لابي يوسف شركت معاوضه مسلم ايله ذمي بيننده جائز دكلدر
ابو حنيفه وامام محمد قتنده وابو يوسف ايچون خلاف واردر آنك قتنده جائزدر ولا
بين حر وعبد وبالغ وصبي ولا بين صبيين شركت معاوضه عبد ايله حر ما بيننده وبالغ ايله
صبي ما بيننده وايكي صبي ما بيننده جائز دكلدر عبد ايله حرك بالغ ايله صبينك شركت معاوضه
ده عدم جوازي برابرلك اولمديغي ايچوندر وصبينك بيننده شركت معاوضه اولمق
كفالتلري صحيح اولمدوغي ايچوندر او عبدين او مكاتبين دخي ايكي عبد وايكي مكاتب بيننده

بينلرنده دخي شركت معاوضه جائز دكلدر وعدم جوازي وكفالتلري صحيح اولمدوغي ايچوندر
ولابدّ من لفظ المعاوضة بو شركتده لفظ مفاوضه ذكر ايدن لابددر زيرا ناسك اكثري
شرايط مفاوضه بيلمزلر بو تقديرجه مفاوضه تصريح ايلمك شرايطك كليسي مقامنه قائم
اولور او بيان جميع مقتضياتها وياخود شركت مفاوضه نك جميع مقتضياتني بيان
ايلمك لابددر اكر لفظ مفاوضه ذكر اولنمز ايسه ده زيرا مقصود اولان معنيدر كورمز
ميسنكه اصليلي بريني قلمق شرطيله كفالت حواله در واصيلي ضمان شرطيله حواله كفالتدر
ولا يشترط تسليم المال ولا خلطه شركت مفاوضه نك صحتنده تسليم مال و بري برينه
خلط ايلمك شرط قلنمدي وما اشتراه كل منهما سوي طعام اهله وكسوتهم فلهما شركتدن
هر بري اهلنك طعام وكسوه لرندن غيري اشترا ايلدكلري شيء ايكيسي ايچوندر زيرا مقتضي
عقد مساواة هر بري تصرفنده صاحبنك قائم مقاميدر كويا كه بر بينك اشتراسي ايكيسنك
اشتراسيدر الا استثنا اولنان شيلر دكل وكل دين لزم احدهما بما تصح فيه الشركة
كبيع وشراء واستيجار لزم الاخر شركت صحيح اولان شيء سببيله هر دين كه احدهما يه لازم كله بيع وشرا
واستيجار كبي شريك آخره دخي اول شيء لازم كلور بما يصح فيه الشركة قيدي شول دينك لزومندن
احترازدر كه آنده شركت صحيح اولميه جنايت ونكاح وخلع ودم عمدده صلح ونفقه كبي مثلا شركت
مفاوضه ايله شريك اولانك بري جنايت ايلسه جنايتك ارشي جانبنك اوزرينه دينددر
وتزويج ايلسه مهري كندو اوزرينه دينددر وزوجه نك نفقه سي كندو اوزرينه دينددر بو
مقوله ديوني شريك آخر ضامن اولماز وان لزم بكفالة بامر لزم الاخر اكر شريكلرينك برينه
كفالت سببيله مكفول عنهك امري ايله دين لازم اولسه شريك آخره لازم اولور برينه
براجنبي بكا شول مال ايچون كفيل اول ديسه اول دخي امريله كفيل اولسه شريك آخره دخي
لازم اولور ابو حنيفه قتنده خلافا لهما امامين ايچون خلاف وارد رانلر قتنده شريك
آخره لازم كلمز زيرا بو كفالت تبرعدر ابو حنيفه ايچون دليل عقلي بودر كه كرچه ابتداء تبرعدر

لكن بقاء مفاوضه در بو تقديرجه امر ايله اولدقده ضمان لازم كلور وكذا ان لزم بغصب بينه
شريك آخره لازم اولور اكر غصب سببيله دين لازم اولورسه ابو حنيفه وامام محمد قتنده اول دين
شريك آخره لازم كلور خلافا لهما لابي يوسف ابو يوسف ايچون خلاف وارد ر آنك قتنده
شريك آخره لازم اولمز بو دين تجارت سببيله دكلدر تحت عقد ده داخل اولان زمان تجارات
التزام ايدر بو خسه ضمان عدوان دكلدر بو تقديرجه جنايته شبيه اولوب شريك آخره برشي لازم
كلمز ابو حنيفه وامام محمدك دليل عقلى سي بودر كه اداء ضماندن مضمونه مالك اولور
بو تقديرجه ضمان تجارته منقلب اولور وفي الكفالة بلا امره لا يلزم في الصحيح مكفول
عنهك امري اولمدين كفالتده شريك آخره برشي لازم اولمز قول صحيحده زيرا ابتداء و
انتهاء معناء مفاوضه منعدم اولدوغي ايچون مصنفك في الصحيح قيدي بعضيلر
جامع الصغيرك اطلاقي جوابي ايله عمل ايدوب شريك آخره ايچون لزومه ذاهب اولدقلرندن
احتراز در وان ورث احدهما ما تصح به الشركة او وهب له وقبضه صارت عنانا مفاوضين
بري شركت صحيح اولان شيئه وارث اولسه دراهم ودنانير كبي وياخود اكا شركت صحيح اولور
برشي هبه اولنسه واول دخي قبض ايلسه شركت مفاوضه شركت عنان اولور مساوات فوت اولدوغي
ايچون زيرا شركت عنانده مساوات شرط دكلدر وكذا ان فقد فيها شرط لا يشترط في العنان
وينه شركت عنانه منقلب اولور اكر مفاوضه ده برشرط فقد اولسه كه عنانده شرط اولماش
ايدي يعني عنانده مشروط اولميان شرطلك بري مفاوضه ده فقد اولسه ينه عنانه منقلب
اولور زيرا مساوات زائل اولمشدر وان ورث عرضا او عقارا بقيت مفاوضه اكر شريكلردن
بري عرضه وياخود عقاره وارث اولسه شركت مفاوضه حالي اوزره باقي قلور شركت
آخره منقلب اولمز زيرا بو ايكي شيئده شركت صحيح اولور ولا تصح مفاوضة ولا عنان
الا بالدراهم والدنانير شركت مفاوضه وشركت عنان صحيح اولماز الا التجر والتون ايله صحيح
اولور ائمه ثلثه قتنده او بالفلوس النافقة عند محمد فلوس رايجه ايله دخي صحيح اولور

صحيح اولور امام محمّد قتنده درهم ودنانیر خلقةً ووصفاً ثمن اشیادر بونڭ خلافی یوقدر امّا
فلوس قچان رائج اولسه اثمانه داخل اولور امام محمّد قتنده جائزدر کلار زیرا ثمنیتنی اصطلاح ایله
متغیردر او بالتبر والنقرة ان تعامل بهما شرکت مفاوضه وعنان تبر ونقره ایله دخی صحیح اولور
اگر ناس ایکیسی ایله معامله ایدرلرسه تبر کموش والتون دن مضروب اولمیانه دیرلر نقره التون
وکومشدن اریمش قطعه یه دیرلر ولا تصحان بالعروض الا ان یبیع نصف عرضه بنصف عرض الآخر
عروض ایله مفاوضه وعنان صحیح اولماز الا مکرکه نصف عروضنی بیع ایلیه امّا عروضلڭ
قیمتلری برابر اوله ثم ینعقد الشرکة اندنصکره شرکت منعقد اولوب ثمنده شریك اولورلر
وهر بری سی نصیبی آخره منصرف اولور عروضده شریك اولمق مراد ایدن کسنه حیله برطریقدر
ولا بالمکیل والموزون والعددی المتقارب قبل الخلط شرکت مفاوضه وعنان قبل الخلط
مکیل وموزون وعدد متقارب ایله صحیح اولماز وان خلطا جنسا واحدا ثم اشترکا فشرکة عقد
عند محمّد اگر ایکی کسنه جنس واحدی خلط ایلیه لر مثلا ایکیسینڭ دخی متاعلری بغدای اولوب
بربره خلط ایلیه لر اندنصکره شریك اولسه لر بو مقوله شرکت عقددر امام محمّد قتنده وشرکت
ملك عند ابی یوسف شرکت ملکدر ابو یوسف قتنده بوایسه ظاهر روایه در و بو خلافڭ فائده سی
شول محلده ظاهر اولور که قچان ربحڭ زیاده سنی برینڭ نصیبی اوزرینه شرط ایلیه امام ابو یوسف
قتنده شرط اولان زیاده یه مستحق اولماز بلکه هر بری ملکی مقداری ربحه مستحق اولور وامام محمّد
قتنده شرط ایلدکلری شیئه مستحق اولور وان خلطا جنسین لا تنعقد اتفاقا اگر ایکی جنسی خلط
ایلیه لر اتفاقا شرکة منعقد اولماز مثلا بغدای ایله اربه خلط کبی وشرکت عنان دورت نوعڭ
ایکنجیسی شرکت عناندر وهی ان یشترکا متساویین فیما ذکر شرکت عنان ایکی کسنه متساویین اولدقلری
حالده شریك اولمقدر مفاوضه ده ذکر اولنان شیلرده او غیر متساویین وباخود غیری متساوی
اولدقلری حالده شریك اولمقدر یعنی شرکتده تساوی شرط اولمامقدر وتتضمن الوکالة دون
الکفالة شرکت وکالتی متضمن اولوب امّا کفالتی متضمن اولماز وشرکتدن مقصود اولان غیرڭ

مالنده تصرّف قدر اولقدیرجه وکالتی متضمّندر اني اقتضا ایلمش ایدی ولفظ عنان ایسه اعتراضدن
مشتقدر عن له اي اعترض دینلور و بو لفظ کفالتی مبنی دکلدر وحکم تصرّف مقتضای لفظدك
خلافی ایله ثابت اولماز وتصحّ في نوع من التجارات شرکت عنان تجارتدن برنوعده یعنی برنوعده
صحیح اولور وفي عمومها دخی عموم تجارتده صحیح اولور وببعض مال کل منهما ایکیسندن هر برینك مالنك
بعضیسیله دخی شرکت عنان صحیح اولور زیرا تساوي شرط دکلدر وبکله وکلی مالیله دخی صحیح اولور
ومع التفاضل في رأس المال والربح رأس ماله وربحنه تفاضل ایله دخی شرکت عنان صحیح اولور برینك
رأس مالی ایکیبیك وبرینك بنك اولمق اوزره وربحی دخی برینه ثلثان وبرینه ثلث اولمق اوزره
جائزدر ومع التساوي فیهما رأس ماله وربحده تساوي اولمق اوزره دخی شرکت عنان صحیح اولور
وفي احدهما دون الآخر عند عملهما وباخود برنده تساوي اولوب آخرده اولمیه ایکیسنك عملی
قتنده یعنی ایکیسی دخی عملده برابر اولور ومع زیادة الربح للعامل عند عمل احدهما ایکیسندن برینك
عملی قتنده عامل ایچون زیاده ربح ایله دخی شرکت عنان صحیح اولور ومع کون مال احدهما دراهم
والآخر دنانیر شرکت عنان برینك مالی اقچه وبرینك التون اولمق اوزره صحیح اولور ولا یشترط الخلط
فیها ایضا شرکت عنانده خلط شرط قلنمدي مفاوضده شرط اولمدوغی کبي لفظ ایضاً ایکیسنه دخی
قیددر والوضیعة على قدر المال وان شرطا غیر ذلك وضیعه رأس مالك مقداري اوزرینه در
اکر وضیعه برینه اولمق شرط ایلدیلر ایسه ده زیرا نبي علیه السلام الربح على ما شرطا والوضیعة على
قدر المالین بیورمشلردر وما شراه کل منهما طولب بثمنه هو فقط شول شیئکه شرکتدن بریسی
اشترا ایلسه آنجق اشترا ایدن کمسنه ثمنی ایله طلب اولنور یوخسه شریك آخردن طلب اولنماز زیرا
شرکت عنان وکالتی متضمّندر لکن کفالتی متضمّن دکلدر ورجع على شریکه بحصّته منه ان اداه
من ماله اشترا ایلدیکی شیئك ثمنی خالص مالندن ادا ایلمش ایسه شریکی اوزرینه حصّه سي
مقداري ایله رجوع ایدر زیرا شریك آخر جهتندن خصته سنده وکیلدر بو مسئله مبیع هلاك
اولدوغی تقدیرجه در وتبطل الشرکة بهلاك المالین شریکینك مالري هلاك اولمغله شرکت

شركت باطل اولور او احدهما قبل الشراء وهو علي مالكه قبل الخلط هلك في يده او في يد الآخر وياخود
ايكيسندن بريسنك مالي قبل الشرا هلاك اولمغله دخي شركت باطل اولور وقبل الخلط كندو
يدنده وياخود آخرك يدنده هلاك واقع اولورسه مالكي اوزرينه در كندو الندن هلاك اولورسه
معناسي ظاهردر اما آخرك يدي امانتدر وعليهما بعده اگر هلاك بعد الخلط مال مشتركده
واقع اولورسه ايكيسي اوزرينه در فان هلك بعد ما شرى الآخر بماله فالمشتري بينهما ورجع المشتري
بثمن حصته اگر شريكك بري كندو ماليله برشي اشتري ايلدكدنصكره آخرك مالي هلاك اولسه
پس امدي اشتري اولنان شي ايكيسنك بيننده در مشتري شريك اوزرينه حصته سنك
ثمنيله رجوع ايدر زيرا مشتريه نك نصفي اشترادە شريكنك وكيلي ايدي اول تقديرجه شريكي
اوزرينه رجوعي صحيح اولور وان هلك قبل شراء الآخر فان كان وكله حين الشركة صريحا في
المشتري لهما شركة ملك ورجع بحصته والا فالمشتري فقط آخرك شراسندن اول شريك
آخرك مالي هلاك اولسه اگر حين شركتده صريحا اني وكيل ايلمش ايسه مشتريه شركت ملك
ملك ايله ايكيسينكدر حصه سيله رجوع ايدر اگر حين شركتده صريحا وكيل ايلمامش ايسه مشتريه آنجق
مشتري اڭجوندر ولكل من شريكي المفاوضة والعنان ان يبضع ويضارب ويتاجر ويوكل ويودع
ويده في المال يد امانة شركت وعنان ايله شريك اولنلرك هر بري اڭجون مالي آخر كسنه يه سرمايه
ويرمك ومضاربه ويرمك وبر كمسنه يه اجاره ده وتمق ووكيل ايلمك وامانت قومق واردر
ومالده شريكلردن هر برينك يدي يد امانت در اگر هلاك اولسه شريك آخرسن مالي سرمايه يه
ومضاربه يه ويردك وآخري وكيل ايلدك وامانت قودك ديو تضمينه قادر دكلدر زيرا
شريكنك يدي يد امانتدر وشركت الصنائع والتقبل اوچنجي نوعي شركت صنائع وتقبلدر
وهي ان يشترك خياطان وصباغ وخياط على ان يتقبلا الاعمال ويكون الكسب بينهما شركت
صنائع وتقبل ايكي درزي وياخود بربوياجي وبر درزي اعمالي تقبل ايدوب كسبلري ايكي
سينك بيننده اولمق اوزره شريك اولمقدر ولو شرطا العمل نصفين والربح اثلاثا جاز اگر

شریکین عملی نصفین وریحی اثلاثا شرط ایلسه لر جائزدر یعنی عملی مناصفت اوزره ایتلیه لوم
لکن ربحك ایکیسی بیم اولسون دیو شرط ایلسه جائزدر وکل عمل یقبله احدهما یلزمهما هر عملکه ایکی
سندن بریجا اوزرینه عمل ایله طلب وارد ر یعنی هر بریسندن عمل طلب اولنور ولکل منهما طلب
الاجر وشریکیندن هر بری ایچون اجرت وارد ر ویبرء الدافع بالدفع الی احدهما والکسب بینهما
وان عمل احدهما فقط اگر عملی آنجق بری اشلمش ایسه ده شریك آخر اجرتی دفع ایلمك ایله دافع
بری اولور زیرا کسب ایکیسینك بینلرنده در وبو شرکت اقتضاء ضمانده شرکت مفاوضه کبیدر
وشرکة الوجوه وهی ان یشترکا ولامال لهما علی ان یشتریا بوجوههما ویبیعا والربح بینهما
شرکت عقدك دوردنجیسی شرکت وجوه در وبو شرکت وجوه رأس مالکری اولمیان
ایکی کمسنه شریك اولمقدر شونك اوزرینه که وجوه لری اویله اشترا ایلیه لر یعنی عند الناس
وجاهت وامانتلری اولمغله ویره سیه اشترا ایدوب واول شیء بیع ایلیه لر رأس مالی
صاحبنه ویروب حاصل اولان ربح مابینلرنده مناصفه اوله وان شرطا مفاوضة
صحت اوله وان شرطاها مفاوضة صحت اگر شرکت وجوه مفاوضه شرط ایلسه لر صحیح اولور یعنی
لفظ مفاوضه ویاخود شول امورده که مساواة شرطدر واول شرط اوزرینه احکام مفاوضه جاری
اولور ومطلقها عنان شرکت لفظك مطلقی عناندر وتتضمن الوکالة فیما یشتریانه عند الاطلاق
بو شرکت اشترا ایلدکلری شیئده آنجق وکالتی متضمن اولور زیرا غیرك اوزرینه تصرف آنجق
وکالت ایله اولور اما مفاوضه شرط اولنسه کفالتی متضمن اولور فان شرطا مفاوضة
المشتری ومثالثة فالربح کذلك اگر شریکین مشتریه نك مفاوضه ومثالثه سنی شرط ایلسه بیر امدی
ربح دخی شرط ایلدکلری کبیدر زیرا استحقاق ربح ضمان ایله در ضمان ایسه مشتریه ده ملکه
تابعدر پس امدی ملك مقداری ربح مقدار اولور وشرط الفضل باطل شرط فضل باطل اولور
یعنی النان شیء نصف اوزره اولوب لکن ربح ثلث اوزره اوله دیو شرط ایلسه لر فضل باطل
زیرا زائد بر ربحدر که ضامن اولماز بو ایسه جائز دگلدر الا مضاربه ده جائز اولور فصل هذا

هذا فصل ومأخوذ وقف اوزره فصل اوله وقتاكه مصنف شركت صحيحه دن فارغ اولدي ايسه شركت
فاسده يه شروع ايلدي زيرا شركت صحيح اصلاً ووصفاً موجود در فاسد ايسه اصلاً موجود در
لكن وصفاً موجود دكلدر بو تقديرجه من كل وجه موجود اولان تقديمه اوليدر ولا تصح الشركة
في الوكالة به كالاحتطاب والاحتشاش والاصطياد والاستقاء وكالت صحيح اولميان شيئده
شركت صحيح دكلدر اودن واوتلق جمع ايلمك كبي وصيد ايلمك وصقالق ايلمك كبي بونلرده شركت
صحيح دكلدر زيرا معنى وكالتي متضمن دكلدر ومباح شيئ اخذه توكيل باطلدر وما جمعه
كل فله شول شيئكه آخرك معاونتي اولمدين هر قنقيسي جمع ايدرسه اول شيئ انك ايچوندر
وان اعانه الآخر فله اجر مثله اكر آخر كمسنه جمع ايدنه اعانت ايدرسه اعانت ايدن ايچون
اجر مثل وار در لا يزاد على نصف ثمن المأخوذ وعند ابي يوسف اجر مثل مأخوذك يعنى
جمع اولنان شيئك نصف ثمنى اوزره زياده قلنماز ابو يوسف قتنده خلافاً لمحمد امام
محمد ايچون خلاف وار در انك قتنده بلغاً ما بلغ اجر مثل لازمدر وما اخذاه معاً فلهما
نصفين وشول شيئكه ايكيسي ايچون نصفين وار در زيرا سبب استحقاقده برابردرينه بونك
كبيدر اكر ايكي سنك بركلب اولوب معاً ارسال ايلسه اصابت ايلديكي شيئ ايكيسي بيننده
نصفيندر اكر كلب برينك اولوب وآخرك يدندن ايكن ارسال اولنسه اصابت ايلديكي
شيئ خاصة صاحب كلبندر واكر هر برينك بركلبي اولوب ايكيسي معاً ارسال ايلسه لر صيد
واحده اصابت ايلسه ايكيسي بيننده مناصفه اوزره در اكر هر بر صيده اصابت ايلسه لر اصابت
ايلدكلري شيئ خاصة كندولر بيننده در كذا في غاية البيان وان كان لاحدهما دابة وللآخر
بغل فاستقى احدهما فالكسب له وللآخر اجر مثل ماله اكر بريسي ايچون قاطر وآخر ايچون
دابة اولسه وبريسي سقالق ايلسه سقالق كسب ايدن ايچوندر وآخر ايچون ماللرينك اجر مثلي
وار در اكر استقا ايدن صاحب دابة ايسه بغلك اجر مثلني ويرر اكر صاحب بغل ايسه دابةنك
اجر مثلني ويرر والربح في الشركة الفاسدة على قدر المال وبطل الفضل شركت فاسده ده ربح

راس مال مقداريدر ربحك زياده سيني برينه شرط ايلمك باطلدر ويبطل الشركة بموت احدهما شركت
احد شريكينك موتي ايله باطل اولور زيرا وكالت لوازم شركتدر موت ايله وكالت باطل اولور
لازمي باطل اولنجق ملزوم كذلك ولحاقه مرتدا ان حكم به موت ايله باطل اولديغي كبي شريكك
بريمرتد اولدوغي حالده دار حربه لحوقي ايله دخي شركت باطل اولور اكر لحوقه حكم اولنورسه
زيرا مرتدك لحوقنه حكم موت حكميدر ولا يزكي احدهما مال الآخر بلا اذنه شريكيندن
بري بلا اذن شريك آخرك مالنك زكوتيني زكوتني اذا ايده مز زيرا اداء زكوة جنس تجارتدن
دكلدر فان اذن كل لصاحبه فاديا معا ضمن كل حصة صاحبه اكر شريكينك بري صاحبينه
يعني شريكينه اذن ويرسه وهر بري صاحبنك غيبتنده زمان واحدده ادا ايلسه وياخود
تقدم وتاخير معلوم اولمسه شريكيندن هر بري شريلينك حصه سني ضامن اولور اكر
برسي زياده ويرمش ايسه زياده ايله بعض بعد التقاض آخرك اوزرينه رجوع ايدر وان
اديا متعاقبين ضمن الثاني علم باداء الاول اولا اكر متعاقبا ادا ايلسه لر ثاني ضامن
اولور كرك اولك اداسني بلسون كرك بلمسون مثلا بري اول وبري صكره ادا ايليان
ضامن اولور ابو حنيفه قتنده وقالا لا يضمن ان لم يعلم امامين ديديلر كه اكر اولينك
اداسني بلمدي ايسه ضامن اولماز زيرا اول كمسنه فقيره دفع ايچون مامور در اول ايسه
ايلدي وآنك قدرتي فقيره تمليك ايلمك ايدي يوخسه زكوة دفع ايلمسي دكل بويله اولنجق
قدرتي اولان شيء طلب اولنور يوخسه عدم قدرتي اولان طلب اولنمز وان اذن
احد المفاوضين لشريكه ان يشتري امة ليطاها ففعل فهي له خاصة بلا شيء شركت مفاوضه
ايله شريك اولانك بري وطي ايلمك ايچون برجاريه اشتراسنه اذن ويرسه مأذون اولان
شريك دخي مال شركت ايله اشترا ايلسه اول جاريه خاصة اشترا ايدن كمسنه ايچوندر بلا شيء
يعني شريكنه برشي غرامت چكمك سزن ابو حنيفه قتنده زيرا جاريه مقتضاي شركت اوزرينه
ملكنه داخل اولور اذن صكره اذن كندو نصيبني هبه ايلمكي متضمندر زيرا وطي حلال اولمز

اولمز الا املاك ايله اولور ويؤخذ كل منهما بثمنها شريكيندن هر بري جاريه نك ثمنى ايله اخذ اولنور
مثلا جاريه صاحبي شريكيندن هر بريسي بولورسه جاريه نك ثمنني اخذ ايدر مشتريدن اصالت
شريك آخردن كفالت زيرا مفاوضه وكالت وكفالتي متضمندر وقالا يضمن حصة شريكه
امامين ديديلركه شريكينك حصه سني ضامن اولور زيرا اشرايا الكزماموردن واقع اولوب غنى
آنك اوزرينه رجوع اولنور **كتاب الوقف** بوكتاب وقفك احكامي بياننده در وقف
وقفه نك مصدريدر متعدي لازم اولور وقفيه مفعول تسميه سي مبالغه ايجوندر منسوج
ومضروب ايجون نسج اليمين ومضروب الامير كبي هو حبس العين علي ملك الواقف والتصدق
بالمنفعة كالعارية وقف واقفك ملكي اولمق ايجون برعيني حبس منفعتي تصدقدر عاريت
كبي امام اعظم قتنده يعني فقرا اوزرينه تصدقدر وياخود وجوه خيردن بروجه اوزرينه تصدقدر
اندنصكره ديلديكه منفعت معدومه در ومعدومي تصدق صحيح اولماز بو تقديرجه ابو حنيفه
قتنده وقف جائزدكلدر اما اصح اولان اجماعا وقف جائزدر فلا يلزم ولا يزول ملكه الا
ان يحكم به حاكم پس امدي لازم اولماز ودخي حكمي زائل اولماز الا مكر كه حاكم لزومنه حكم
ايليه مثلا بركمسنه وقف ايلديكي متولي يه تسليم ايدوب اندنصكره رجوع عنه مراد ايدوب
عدم لزومنه ذاهب اولوب منازعه ايلدكده قاضي لزومنه حكم ايليه اول وقت لازم اولور
وملكندن زائل اولور وقيل او يعلق بموته بان يقول اذا مت فقد وقفت ديلديكه ياخود
واقف وقفايه جك شئ موتنه تعليق ايليه كه اولدكم زمان تحقيق وقف ايلدم ديمكله
يعني فلان شئ اولدوكم زمان وقف اولسون ديه وعندهما هو حبس العين على ملك الله
علي وجه يعود نفعه الي العباد فيلزم ويزول ملكه بمجرد القول عند ابي يوسف امامين
قتنده وقف برعيني حبسدر الله تعالينك ملكي اولمق اوزره بروجه اوزرينه كم اول وقفك
نفعي عباده عائد اوله پس امدي بو تقديرجه لازم اولور و واقفك ملكي زائل اولور
ابو يوسف قتنده مجرد وقفت قوليله وقفت داري هذه وياخود وقفت ارضي هذه

ولذا يصح عند ابو يوسف وقفه بتعالمن وقف ضيعة ببقرها واكرتها وهم عبيده وسائر آلات
الحراثة ومنقولك وقفي ابو يوسف قتنده دخي صحيح اولور عقاره تبعيت ايله شول لكسنه كبيكه
برجفتلك اوكوزي والكنجي سي ايله كم انلر واقفك قوللريدر وسائر آلات حراثتيكه منقولاتدر
صنبعيه تبعيت ايله وقفي صحيح اولور اكرت جمعي اكارت كلور اكنجي معناسنه واذا صح الوقف
فلا يملك الا انه يجوز قسمة المشاع عند ابي يوسف قچان وقف صحيح اولسه لكسنه نك
مملوكي اولمز وكسنه يه دخي تمليك اولنماز الا بو قدر وار كه ابو يوسف قتنده مشاع اولان
وقفك قسمتي جائزدر ويبدأ من ارتفاع الوقف بعمارته وان لم يشترطها الواقف
ان وقف علي الفقراء فقرايه وقف اولان وقفك عمارتنه غلة وقف ايله بشلنور
اكر واقف عمارتنه شرط ايلمدي ايسه ده وان وقف علي المعين فعليه اكر معين اوزرينه
وقف ايلدي ايسه عمارت وقف اول معين اولان كسنه نك اوزرينه زيرا اخراج بالضمان
ايدوكي معيني مبيندر فان امتنع او كان فقيرا اجره الحاكم وعمره من اجرته ثم رده
اليه اكر موقوف عليه عمارتدن امتناع ايلسه ويا خود فقير اولوب عمارته عجزي اولسه
حاكم وقفي اجاريه ويروب اجرتندن تعمير اتدرر انزنصكره وقفي موقوف عليه رد
ايدر ونقض الوقف يصرف الي عمارته ان احتاج والا حفظ الي وقت الحاجة و وقفك
نقضي عمارتنه صرف اولنور اكر احتياج اولنورسه واكر احتياج اولنمز ايسه وقت
حاجته دكين حفظ اولنور وان تعذر صرف عينه اكر نقضك عيني صرف اولنمق متعذر
اولورسه ويصرف ثمنه اليها اول نقض بيع اولنوب ثمني عمارتنه صرف اولنور ولا يقسم
بين مستحق الوقف ويا خود ثمني وقفك مستحقلري بيننده قسمت اولنماز زيرا اول
نقض عينك جزيدر عين ده ايسه مستحقينك حقي يوقدر انلرك حقي منافعدندر
عين خود حق الله در فصل ٧ بو فصل احكام مسجد بياننده در اذا بني مسجدا لا يزول
ملكه عنه قچان بر كسنه مسجد بنا ايلسه اول كسنه ملكي مسجددن زائل اولماز حتي يفرز

يفرز عن ملكه بطريقه ويأذن بالصلاة فيه ويصلي فيه واحد وفي رواية شرط صلاة جماعة
حتى واقف اول مسجدي ملكندن طريق عام ايله افراز ايدبجه ودخي اول مسجدده صلاته
اذن ويربجه وبركمسنه مسجدده نماز قلبجه وبر روايتده صلاة جماعت شرط قلنمشدر
بو مذكورات اولنجه ملكندن زائل اولور ولا يضرّ جعل سرداباً بالمصالحة واول مسجدك
تحتنی مصالح ايچون سرداب قلمق ضرر ايلمز فان جعله لغير مصالحه او جعل فوقه بيتاً
وجعل بابه الي الطريق وعزله اگر سردابي مسجدك مصالحندن غيري ايچون قلسه ويا
مسجدك فوقني بيت قلسه ومسجدك قپوسني طريق قلسه وآيرسه واتخذ وسط داره
مسجداً واذن بالصلاة فيه لا يزول ملكه عنه ويأخذ داربنك اورطه سنده مسجد
اتخاذ ايلسه وانده صلاته اذن ويرسه اول مسجد بانيك ملكندن زائل اولماز وله بيعه
ويورث عنه اول باني ايچون وسط دارده ايلدوگي مسجدي بيع ايلمك وارد ربانيدن وارث
بعني ميراث اولنور يعني فوت اولدقده مسجد ابدي دبو ميراثدن منع اولنمز وعند
ابي يوسف يزول ملكه بمجرد القول مطلقا ابو يوسف قتنده بانيك ملكندن زائل اولور
مجرد قول ايله مطلقا گرك مسجد اولسون گرك مسجدك غيري اولسون افراز ابو يوسف
قتنده تسليم شرط دگلدر ولو ضاق المسجد ويجنبه طريق العامة يوسع منه وبالعكس گر مسجد
ضيق اولسه حال بوكه يانده طريق عام اولسه اول طريقدن مسجد توسيع اولنور عكسي ايله
دخي بو يله در يول مسلمانلره ضيق اولسه مسجددن النوب يوله ضم اولنور رباط استغنى
عنه يصرف وقفه الى اقرب رباط اليه رباطكه انذن استغني اولنه اول رباطك وقفي اقرب
رباطه صرف اولنور زيرا مصلحت عامه ايچوندر والوقف في المرض وصيته حال مرضنده
وقف وصيتدر ثلثدن معتبر اولنور ويتبع شرط الواقف في اجارة الوقف ان وجد اجارة
وقفده اگر شرط واقفه اتباع اولنور والا فيختار ان لا تؤجر الضياع اكثر من ثلث
سنين شرط اجاره بولنمز ايسه اختيار اولنان بودر كه چفتلك اوچ سنه دن اكثر اجاره يه ويرلمیه

ولا يوجر غيرها اكثر من سنة جفلكدن غيريسي بر سنه دن اكثر اجاره ويرلميه وفتوى بونك
اوزرينه در زيرا مدّت اجازه طويل اولورسه ابطال وقف لازم كلور ولا يوجر الا باجر
المثل وقف اجاره اولنماز الّا اجر مثلى ايله ايجاز اولنور ثم لا ينقض ان زادت الاجرة
الكثرة الرغبة اجر مثلى ايله ايجاز اولنه قدنصكره اجاره بوزلماز رغبة ناس ايله اكر اجرت
زياده اولورسه ده ينه نقض اولنماز وليس للموقوف عليه ان يوجر باذنه الا بنيابة او
ولاية موقوف عليه ايچون وفقى كندواذنى ايله ايجار ايلمك يوقدر الا وقف طرفندن
نيابت ايله ويا خود ولايت ايله يعنى متولى اولمق ايله ايجاز ايلمك واردر ولا يعار ولا يرهن
وقف عاريه ورهن ويرلماز وان غصب عقاره يختار وجوب الضمان اكر وقفك عقاري
غصب اولنسه ضمانك وجوبي اختيار اولنور يعنى قيمتى اخذ اولنوب بر آخر ضيعه اشترا
اولنور غصب اولنه نيل وقف اولور كذا في الدرر ولو شرط الولاية لنفسه لو كان
خاينا ينزع منه اكر بو لتيي كندو نفسنه شرط ايلسه اكر خاين اولورسه تولتيدن نزع اولنور
كتاب البيع بو كتاب بيوعك احكامي بياننده در معلوم اوله كه بيعك مشروعيتي
كتاب وسنت واجماع ومعقول ايله ثابتدر امّا كتاب ايله ثابت اولدوغي حق سبحانه
وتعاليٰنك احل الله البيع وحرّم الربوا ولا تأكلوا اموالكم بينكم بالباطل الّا ان تكون
تجارة عن تراض قول شريفيدر وسنت ايله ثابت اولدوغي نبي عليه السلامك يا معشر التجار
ان البيع يحضره اللغو والحلف فشوبوه بالصدقة قول شريفيدر واجماع ايله ثابت اولمسي
ظاهردر ومعقول ايله ثابتدر ثابت اولمسي نوع انسان مدني بالطبع اولوب هر بري
آخره محتاجلردر اكر بيع وشرا اولمسه نظام وانتظام اولمزدي حاجت ناس ايچون
مشروع اولمشدر ولفظ بيع اضداددندر شراده دخي مستعملدر نته كم نبي عليه السلامك
قول شريفنده لا يخطب الرجل خطبة اخيه ولا يبيع على اخيه اي لا يشتري شراء اخيه واقع
اولمشدر وشرا دخي اضداددندر نته كم حق سبحانه وتعاليٰنك وشروه بثمن بخس قول شريفنده

نفنده واقع اولمشدر اي باعوم ديمكدر وايكي مفعوله تعديه ايدر بعت زيداً الدار كبي ومفعول
اوله علي وجه التاكيد من داخل اولور مثلا بعت زيداً الدار كبي ومن مكانته لام داخل اولور
بعت الشيء وبعت لك كبي ولك ده اولان لام زائددر ومصنف بيوع صيغهٔ جمع ايله ايراد
ايلديكي انواع قصد ايلمشدر زيرا بيع مبيع اعتباري ايله درت نوعدر بر نوعي بيع مقايضه در
سلعهٔ بسلعه بيعدر حالا دخي سلعهٔ ثمنه بيعدر حله لا تعامل ناس اولان بيعدر وبر نوعي
ثمني ثمنه بيعدر بوكا بيع صرف تسميه اولنور وبر نوعي دخي دينی عينه بيعدر اكا سلم تسميه اولنور
وثمن اعتباري ايله دخي درت نوعدر بري بيع مساومه در وبري دخي بيع مرابحه در وبري
دخي توليه دركه الدوغي بهايه بيع ايلمكدر وبري دخي بيع وضيعه دركه سرمايه سندن
نقصانه بيعدر وبيعك شرطي دورت در شرط انعقاد وشرط صحت وشرط نفاذ
وشرط لزوم وشرط انعقاد دخي دورتدر بري عاقدده وبري نفس عاقدده وبري مكان
عاقدده وبري معقود عليه ده وعاقدده عدد لازمدر زيرا عدد اولميجق جانبيندن
وكالت ايله بيع منعقد اولماز الا آبا ايله قاضي مال يتيمده طرفينه تولي ايدرلر نفع اولمق
اوزره وبري دخي عبدك كندو نفسني افنديسنك امري ايله اشترا ايلمك كبي بو دخي طرفينه
تولي ايدر ومعراج الدرايه ده قاضينك طرفينه توليسي كندو نفسي ايچون اولميجق منعقد
اولماز زيرا قاضينك حكمي قضادر كندو نفسي ايچون قضا جائز دكلدر وعاقد شرطي عقلادر
زيرا مجنون وصبينك عقدي صحيح دكلدر ونفس عقدده اولان شرط قبول وايجابه موافق اولمق
زيرا ايجاب اولان شيئك غيريسني قبول ايله بيع منعقد اولماز صفقه منصرف اولدوغي
ايچون اما مكان عقدده اولان شرط ايجاب وقبول مجلس واحدده اولمقلقدر اما معقود
عليهك شرطي مبيع موجود اولمق ومال متقوم اولمق ونفسنده مملوك اولمق مقداري
معلوم اولمق ومقدور التسليم اولمقلقدر زيرا بيع معلوم اولمز وبيعك معناسي تمليكدر
اول دخي ايكي وجه اوزره در بري تمليك منافع اشيادركه بدل ايله ايجاره وبدلسز عاريه كبي

وبري دخي اعيان اشيادركه بدل ثمن وعوض شرطيله بعد القبض هبه كبي من غيري بدل وعوض
هبه وصدقه كبي ومبيعك احوالي بدي وجه اوزره در اولكي وجه مبيع حاضر ومعين اولمسيدر
وايكنجيسي مبيع حاضر اولمسيدر اما بايع تسليمنه قادر اوله متاع وحيوانات واغصان
اشجارده ميوه كبي اوچنجيسي بايع تسليمه قادر اولميه ظهر غنمده صوف وبطون حيوانده
اولان وعبد آبق كبي وبونلره مشابه اولنلر كبي وبو معقوله بيع فاسددر دردنجي مبيع مفقود
اولمسيدر بو دخي فاسددر زيرا نبي عليه السلام بيع ما ليس عنده دن نهي بيورمشدر بشنجيسي
مبيع بر كمسنه نك اوزرنده دين اولمسيدر اول دينى اوزرنده اولانه بيع جائزدر آخره بيع
فاسددر التنجيسي مبيع امانت وياخود عاريه واجاره ورهن وياخود سرمايه اولمسيدر
وياخود اوزرنده امين اولمقدر ذكر اولنان مبيع كندوده اولان كمسنه يه بيع جائزدر
لكن قبض جديده محتاجدر زيرا قبض اول امانتدر وقبض ثاني قبض ضماندر وقبض
امانت ايسه قبض ضمان مقامنه قائم اولماز لكن مبيع مشترينك ثانيا قبضندن اول
هلاك اولسه بايع اوزرينه در اگر قبض جديددن صكره هلاك اولسه مشتري اوزرينه در
يدنجيسي مبيع مشتري قتنده غصبا وياخود سرقه وياخود خيانة موجود اولمسيدر مبيعي
اول كمسنه يه بيع جائزدر قبض جديده محتاج دگلدر زيرا قبض اول قبض ضماندر وقبض ثاني
دخي ضماندر وقبض ضمان مقامنه قائم اولور اگر مبيع قبل قبض ثاني هلاك اولسه مشتري
اوزرينه در وثمن دخي سكز وجه اوزرينه در اولكيسي فضه در ايكنجيسي ذهب ودنانير
اوچنجيسي مكيلدر ومكيل ايله نقدا وياخود نسيه اشترا جائزدر اگر جنسي ومقداري
وصفتي بيان اولنورسه دردنجيسي موزوندر مكيل حكمي كبيدر بشنجيسي مذروع ايله نقدا
اولسه بر شيء اشتري ايلمك جائزدر جنسي ومقداري وصفتي ووقتي بيان اولنورسه
اتفاق اوزرينه امام اعظم قتنده اجل بيان اولنمق ايسه ده جائزدر التنجيسي حيواندر
اما بونك ايله ويره سيه بر شيء اشترا ايلمك جائز دگلدر يدنجيسي عقاردر بونكله دخي

دخی ویرسه جائزدکلدر وبیع صحیح یکرمی وجه ویا اقل ویا اکثر اوله قطعی دکلدر بیع صحیحک اولکیسی
مساومه در ایکنجیسی بیع تولیه در اوچنجیسی بیع مرابحه در دردنجیسی بیع محاسبه در که بیع وضیعه دیمکدر
بشنجیسی بیع شرکتدر التنجیسی بیع اقاله در یدنجیسی بیع حرفه در سکزنجیسی بیع هبه در بقیان عوض
شرطی اوزرینه اولورسه زیرا بونده شفیع ایچون شفعه واردر طقوزنجیسی بیع صلحدر نیچون اقرار اوزرینه
اولسه وبونده دخی شفعه واردر اوننجیسی بیع مبادله در اون برنجیسی بیع موقوفدر که بر آخرک اذنی
یوغیکن متاعنی بیعدر بو بیع صاحبنک اجازتنه موقوفدر اکر اجازت ویررسه بیع جائز اولور اکر
اجازت ویرمزایسه جائز اولمز اون ایکنجیسی بیع اولدر بو بیع ویرسه اولن بیعدر اکر وقتی معلوم
اولمزایسه فاسددر اون اوچنجیسی بیع من یزیددر اون دردنجیسی بیع التراضی والتعاطیدر اون بشنجیسی
البراءة من العیب اون سکزنجیسی بیع مختلف فیه در اون طقوزنجیسی بیع مستخبدر یکرمنجیسی بیع فاسددر
وفتاکه بیع فاسد اوله وسلعه مشتری یدنده تلف اولسه مشتری اوزرینه قیمتی لازمدر ثمنی لازم دکلدر
واکر مشتری اول سلعه بیع ایلسه ویاخود هبه ایلسه ویاخود سلمیه ویرسه ویاخود عبد اولمغله اعتاق
اولسه ویاخود جاریه اولمغله اوده لق اولسه ویاخود مدبر ایلسه ویاخود مکاتب ایلسه بو ذکر اولنان
مسائل جائزدر ومشتری اوزرینه قیمتی لازمدر وبیوع فاسده اوتوز نوعدر اولکیسی بیع محاقله در که
سنبله ده بغدایی بغدایه بیعدر وبو بیعه بیع الزرع بالحنطه دینلور ایکنجیسی بیع المزابنه در شجرده
خرمایی خرمایه بیع کبی اوچنجیسی بیع محاصره در مثلا رجل رجل آخره بعت منک هذا المتاع بکذا
وکذا ان قدم فلان من ثمره دیمک کبی دردنجیسی بیع ملامسه در بو بیع جاهلیتده ایچون برکسنه
بر متاعی مساومه ایدرکن مس ایلسه مراد ایلدوکی ثمن ایله اول شی مشترینک اولوردی بشنجیسی
بیع منابذه در بو دخی جاهلیتده بایع سلعه مشتری اوزرینه اتسه عند المساومه مشتری مراد
ایلدیکی ثمن ایله بیع واقع اولوردی التنجیسی بیع ملاقیحدر بهائمک ذکورینک ظهورنده اولان
شی بیعدر وعبدک دخی ظهورنده اولان بیعدر سکزنجیسی حبل الحبله در حبلینک حبلی طوغدقده
ویسودکده بیع کبی طقوزنجیسی بیع محاصره در بو بیع میوه هنوز تمام ایرشمدین اشجار اوزرنده

بيعدر اون يدنجيسي بيع ضربة قانصدر وبيع غايص دخي دينلمشدر مثلا غواص اولان كمسنه بعت
منك ضربة بكذا من الثمن ديو فعر عر غوص ايلمشدر اون برنجيسي بيع غرور در مثلا حرما اغملري
نه ويررسه وياخود زراعت اولنان ارضدن نه خروج ايدرسه انى بيع ايلمكدر اون ايكنجيسي
بيع مصطر در مثلا بر كمسنه طعام وشرابه ولباسه مصطر اولدقده بايعك اكثر بهايه بيع ايلمسيدر
وشرا دخي بويله در اون اوچنجيسي بيع الكالي بالكالي در بوايسه هر شيئك ويرهسيه بيعدر
اون دردنجيسي ستا حيواني حيوانه بيعدر بوايسه فرسي عبده بيع ايلمكدر ولكن عبد غائب
اولمقدر اون بشنجيسي بيع معادمه در مثلا بعت منك ما يخرج من ارضي او شجري كذا
عاما بكذا درهما كبي اون التنجيسي بيع مالم يقبضدر امام مالك قتنده بونك معناسي
طعامده در غيريده دكلدر ابو يوسف قتنده طعامده ومنقولاتده در عقارده دكلدر
اما امام محمد قتنده وشافعيده جملهسنه اطلاق اولنور اون يدنجيسي بيع سلفدر
مثلا بر كمسنه رجل آخره شو شيء سكا بيع ايدهرم اما بكا قرض ويرمك اوزره ياخود شو قدر
شيء سكا قرض ويرهيم ديمك كبي اون سكزنجيسي بيعاني بيع واحد در مثلا شو جاريه
بو مقدار درهمه بيع ايدهرم شونك اوزرينه كه فلان او فلاني بو مقدار درهمه بيع
ايدهسين ديمكدر اون طقوزنجيسي سرطان في بيعه در مثلا بر كمسنه آخره شو شيء سكا
اون درهمه بيع ايدهرم اكر نقد ويررسك اون بش درهمه ويرورم برآيه دك ادا ايدرسك
ديمك كبي يكرمنجيسي بيع الثنيا در مثلا بر كمسنه آخره شو بغدايي خرافاً يعني اولجوسز شو قدر
درهمه بيع ايدهرم اما اون قفيزن بيع ايلميم ديمك كبي يكرمي برنجيسي بيع المواضعه در
مثلا بر شيء بيع ايليه لكن اول شيء كندو قتنده اوليه يكرمي ايكنجيسي بيع العربان در مثلا بر كمسنه
بر متاع اشترا ايدوب بايعه درهمي شو شرط اوزرينه تسليم ايليه كه اكر متاعي آلورسم اون
درهم متاعك ثمني اولسون اكر متاعي اخذ ايتمزايسم درهم رد اولنه ديمك كبي يكرمي اوچنجيسي
بيع الماء والنار در يعني صويي بر طرفه اخراج ايليه تحقيق مالك اولور بيعي جائز اولور واتش

آتش کومراولدقده بیع جائز اولور بکرمی دردنجیسی ممه ده سودی بیعدر بوبیع نهی اولنمشدر
بکرمی بشنجیسی بیع الدین بالدین متاع بها سندن برکسنه ده دین اولسه اول دینی ویره سیه رجل
آخره بیع ایلمک کبی بکرمی التنجیسی بیع صدقه در وانک اهلی حق سبحانه وتعالینک انما
الصدقات للفقراء قول شریفنده واقع اولنلردر واول شیئ اهلنه ویرلدین بیع اولنمق جائز
دکلدر بکرمی یدنجیسی قسمت اولنمزدن مقدم غنائمی بیعدر بکرمی سکزنجیسی قیون ارقه
سنده اولان شیئ بیع ایلمکدر بکرمی طقوزنجیسی میشه ده اولان صیدی بیع ایلمکدر اوتوز
نجیسی هواده طیری وصوده بالغی بیعدر وبیعی بری شیئ افساد ایدر ربا اولکی جهالت
ایکنجی جهالت وقت اوچنجی جهالت بیعدر دوردنجی اوچ کوندن زیاده اولان شرط خیاردر
بشنجی بیعده برشرط اوله که بایعک ایچون منفعت اوله مثلا سکا شول شیئ بیع ایلدم
اما سندن مراد ایلدکمده بنه بکا بیع ایلیه سین ویاخود بکا قرض ویره سین ویاخود برشی
هبه ایلیه سین دیمک کبی التنجیسی برشرط اوله که مشتری ایچون منفعت اوله مثلا مشتری
بایعه دیه که سندن شو شیئ اشترا ایلدم شونک اوزرینه که اویمه کتوره سین ویاخود
بندن شوقدر شیئ اشترا ایلیه سین وبومقوله بنم ایچون بیع ایلیه سین ویاخود بندن
استیجار ایلیه سین یدنجی بیعده بوشرط اوله که متاعه منفعت اوله مثلا شو عبدی
سکا بیع ایدرم شول شرط اوزرینه که اعتاق ویاخود مدبر ایده سین ویاخود شو جاریه‌یی
سکا بیع ایدرم شول شرط اوزرینه که اوداللق ایلیه سین ویاخود شول ارضی سکا بیع
ایدرم وقف ایلیه سین دیمک کبی البیع مبادلة مال بمال بیع مالی مال مقابله سنده
مبادله در بالتراضی قیدی لازم لکن کمال ظهوری ایچون مصنف تراضی قیدینی ترک
ایلدی وینعقد بایجاب وقبول بیع وایجاب وقبول ایله منعقد اولور وعاقدیندن
هرقنقیسی اول تکلم ایدرسه ایجاب اولور صکره کی کلام قبولدر کرکسه بعت کلامی اولسون
کرک اشتریت کلامی اولسون وانعقاد عاقدینک کلامی شرعاً آخر بروجهله متعلق اوله

كه محلنده اثري ظاهر اوله حاصل كلام اجزاء تصرف شرعيه‌نك ارتباطدر مجرد ايجاب ايله بيع منعقد
اولور بابانك ابن صغيري حقنده كمال شفقتي اولدوغيچون عبارت واحدي ايكي عبارت مقامنه
قائم اولور مثلا اشتريت هذا من ابني فلان بكذا وياخود بعت هذا منه بكذا ديسه بيع
منعقد اولور قبوله احتياج يوقدر وييمه نفع اوليجق وصي دخي باباكبيدر بيعك تعريفنده
علل اربعيه اشارت واردر مبادلة المال بالمال قولي علة فاعليه يه اشارتدر زيرا مبادله ايكي كمسنه
مابيننده اولور يا ايجاب وقبول ويتبعا ارتباط قوليله علة ماديه يه اشارتدر زيرا بونلر بيعك
اركان وموادندندر وينعقد قوليله علة صوريه يه اشارتدر زيرا اشول انعقادكه ارتباط
شرعيدر علة ماديه‌نك عوارضندندر ومحشي قاضي شيخ زاده علة غائيه مبادلة مال بمال
قولنه اشارت ايلمشدر بحرائق صاحبي بو محلده علة غائيه ملكدر ديو بيان ايلمشدر بلفظ
الماضي كبعت واشتريت كبي لفظ ماضي ايله بيع منعقد اولور زيرا بيع تصرف شرعيسي انشادر
وشرع شريف لغة اخبار ايچون موضوع اولان لفظ ماضيء انشاده استعمال ايلدي ولفظ
ماضي ايله تخصيص مخبر بهك وجودنك تحقيقي ايچوندر لفظ مضارع وجود اوزرينه جزما
دلالتي يوقدر اكر لفظ مستعمل مستقبل جانب بايعدن صدور ايدرسه وعد اولور بيع اولماز
واكر جانب مشتريدن صادر اولورسه مساومه اولور يعني بيعي سويلشمك اولور انعقاد
بيع اولماز ونبي عليه السلام دخي لفظ ماضي ايله بيعي استعمال بيورمشلردر وبعضيلر ديمشلر
دركه مجاز طريقي ايله در بو محلده بحث چوقدر حاصل كلام لفظ مضارع ايله بيع منعقد اولماز
اكر دينلورسه كه خذ هذا بالف دينلديكه مشتري دخي قبول ايلسه بلا نيه في الحال بيع منعقد
اولور اكا جواب ويريلوركه بايعك مشتري يه خذه قولي بعتك هذا بالف فخذه ديمش اولدي
زيرا مشتريه ولايت اخذ يوقدر الا اقتضاء ثابت اولان بيع ايله در وما دل على معناهما دخي
بعت واشتريت معناسنه دلالت ايدن لفظ ايله دخي بيع منعقد اولور اعطيتك بكذا
دينلدكده مشتري دخي اخذت وياخود رضيت وياخود امضيت وياخود قبلت ديسه بونلر

بونلر ايله بيع منعقد اولور وبالتعاطي وتعاطي ايله دخي بيع منعقد اولور وتعاطي اولدر كه بايع مبيعي
وبروب مابينلرنده لفظ بعت واشتريت اولمامقدر في النفيس والخسيس هو الصحيح تعاطي ايله
بيع منعقد اولور اشياي نفيسده وخسيسده صحيح اولور اولان بودر ولو قال خذه بكذا فقال
اخذت او رضيت صح اكر بايع شوني اخذ ايله شو لقدر ثمنه ديسه مشتري دخي اخذت وياخود
رضيت ديسه بيع صحيح اولور زيرا خذه بدل ايله اخذه امردر اقتضاء بيع تقدير اولنور كانه بعت
منك فخذه ديمش اولدي واذا اوجب احدهما فللآخر ان يقبل كالمبيع بكل الثمن في مجلس او يترك
عاقديندن بري بيعي ايجاب ايلسه يعني بعت هذا بكذا ديسه آخر ايچون مبيعك كليسني كلي ثمن
ايله مجلسده قبول ايلمك وياخود ترك ايلمك واردر يعني ديلر ايسه قبول ايدر وديلرسه رد ايدر
بو كا خيار قبول تسميه اولنور لا بعضا دون بعض آخر ايچون مبيعك بعضيسي قبول ايدوب
بعضيسني ترك ايلمك يوقدر الا اذا بين ثمن كل الا مكر كه كلك ثمني بيان اولنمش اوله مثلا بعت
هذا الثوب بدرهم وهذا الثوب بدرهمين ديسه ومشتري ايكيسدن بريني قبول ايلسه جائزدر
وياخود شو اسبابلرك هر بريسي اونر اقچه يه در ديوب ومشتري دخي بعضيسني قبول ايلسه جائزدر
وان رجع الموجب او قام احدهما عن المجلس قبل القبول بطل الايجاب اكر موجب يعني
ايجاب ايدن رجوع ايلسه وياخود عاقدين دن بري قبولدن اول مجلسدن قالقسه لقسه ايجاب
باطل اولور زيرا قبل القبول مجلسدن قالقمق اعراضدر اما ايكي كسنه يورركن بري ايجاب
ايلسه اكر مخاطب جوابني متصل ايدرسه عقد تمام اولور اكر بر مقدار مشي ايلدكدنصكره تكلم
ايلسه جوابني فصل ايلمش اولور بيع منعقد اولماز وياخود قبول ايلمدين ايكيسي طورركن معاً
مشي ايلسه لر وياخود بري طوروب آخري مشي ايلسه بيع منعقد اولماز اكرچه جريان اورركن
تبايع ايلسه لر وايكيسنك خطابي بيننده برسكته واقع اولسه بيع منع ايلمز واذا وجد الايجاب
والقبول لزم البيع بلا خيار مجلس چون ايجاب وقبول بولنسه بلا خيار مجلس بيع لازم اولور
ويصح في العوض المشار اليه بلا معرفة قدره ووصفه بيع عوض مشار اليه ده قدر ووصفي

بلنمك سزين صحيح اولور وعوض كرك مبيع اولسون كرك ثمن اولسون برابردر زيرا اشارت
تعريفك اسبابندندر ابلغدر ووصف وقدرك بياننه احتياج يوقدر اما مشار اليه اولميان
بونك خلافيدر سلم كبي زيرا سلمده وصف وقدر بيان اولنمق لازمدر وقيل العبد عوض
تسميه سى مايؤل اليه اعتباري ايله در لا في غيره مشار اليه اولميانلردن غيريده قدر ووصفي
بلنمك سزين بيع صحيح اولماز زيرا قدر ووصف معلوم اولميجق نزاعه مؤدي اولور اون توبدر
ويخاريدر وياخود تمرقفيزدر ديمك لازمدر وبثمن حال ومؤجل باجل معلوم وبيع ثمن
حال ومؤجل ايله صحيح اولور اجل معلومه دكين زيرا حق سبحانه وتعالينك احل الله البيع
وحرم الربوا قول شريفي مطلق اولوب ونبي عليه السلام يهوديدن اجل ايله طعام اشترى
ايدوب درعني رهن قودوغي اجلدن معجل ومؤجل ثمن ايله ويره سيه بيع جائز اولور ولو
اشترى باجل سنة بركمسنه برسنه يه دكين برشئ اشترى ايلسه فمنع البايع المبيع حتى مضت
ثم سلم وبايع سنه مرور ايدنجه مبيع منع ايدوب بعده تسليم ايلسه فله اجل سنة اخرى
مشتري ايچون برسنه دخي تأجيل ايلمك واردر ابوحنيفه قتنده خلافا لهما امامين ايچون
خلاف اجل وقت عقدده واقع اولمشدر اول اجل ايسه تمام اولدي بو تقديرجه مشتري
ايچون تاجيل ايلمك يوقدر وان طلق الثمن اكر ثمني اطلاق ايلسه يعني صفتي ذكر ايلميوب
آنجق بعته بعشرة دراهم ديسه فان استوت مالية المنقود ورواجها اكر نقودلك
ماليتي ورواجي برابر اولورسه صح ولزم ما فُقِدَ من اي نوع كان بيع صحيح اولور هر قنقي نوعدن
اولورسه تقدير اولنان شئ لازم اولور وان اختلف رواجا من الارواج اكر نقود رواج
جهتندن مختلف اولورسه تقدير اولنان رواجدن لازم اولور وان استوى رواجها الا
ماليتها فسد ما لم يبين اكر ماليتي برابر اولسه بيع فاسد اولور قنقي نوعدن ايدوكي بيان اولنميجه
ويصح في الطعام طعامده دخي بيع صحيح اولور طعامدن اوحنطه ودقيقدر وكل مكيل و
موزون كيلا ووزنا هر مكيل وموزونده كيلا ووزنا بيع صحيح اولور وكذا جزافا فان بيع بغير جنسه

جنسه جزافا دخي بيع جائز اولور اكر جنسندن غيريه بيع اولنورسه زيرا غيري جنس حقنده اذا
اختلف النوعان فبيعوا كيف شئتم حديث شريفي وارد اولمشدر وباناء او حجر معين لا
يدري قدره اناء وحجر معينك مقداري بلنميه انكله دخي بيع صحيح اولور ومن باع صبرة كل صاع
بدرهم صح في صاع فقط الا ان يسمي جملتها بر كمسنه بر صبره يعني حرمن اوزرنده بر تخم بغدايي
هر صاع بر درهم مقابله سنده اولمق اوزره بيع ايلسه آنجق بر صاعده بيع صحيح اولور مكر كه
صاعك جمله سني تسميه ايليه مثلا يوز صاع بغدايي يوز درهمه ديو بيع ايلسه جائزدر زيرا
جهالت مرتفعه اولور وللمشتري الفسخ بالخيار وان كيل او سمي جملتها في المجلس بعد ذلك
مشتري ايچون فسخ خيار واردر اكر بعد انعقاد البيع مجلسده كيل اولنورسه ده ويا حفود
صاعك جمله سي تسمي يه اولنورسه ده ينه خيار فسخ واردر ومن باع قطيع غنم كل شاة
بدرهم لا يصح بشيء منها بر كمسنه بر قطيعه غنمي هر قيوني بر درهمه بيع ايلسه ومجموعي مجهول
اولسه اول قطيعه دن بر شيء ده بيع صحيح اولماز زيرا بعضيسي بعضيسندن متفاوت
اولمغله نزاعه مؤدي اولور ذكر اولنان بيع ابو حنيفه قتنده بيع فاسددر اما جمله قطيعه
يوز قيوندر بيك درهمه بيع ايلدم ديسه اتفاق اوزره بيع صحيح اولور كرك متفاوت
اولسون كرك متفاوت اولمسون برابر در ثمن مبيع معلوم اولمغله بيع صحيح اولور وكذا
لو باع ثوبا كل ذراع بدرهم اكر ذراعي بر درهمه اولمق اوزره بر ثوب بيع ايلسه ينه بيع صحيح اولماز
ابو حنيفه قتنده زيرا جمله مبيع وثمن معلوم اولميوب جهالت اولدوغيچون وكذا كل معدود
متفاوت معدودات متفاوته نك كليسنده دخي بيع صحيح اولماز مثلا شو قربوزلك
هر بري بر درهمه اولمق اوزره بيع ايلسه صحيح اولماز زيرا متفاوتدر وعندهما يصح في الكل
في جميع ذلك امامين قتنده مبيع اولان شيئك جميعسنده يعني صبرة وقطيعة وثوب
وعود متفاوته ده بيع صحيح اولور وان باع صبرة على انها مائة قفيز بمائة درهم فوجدت
اقل او اكثر اخذ المشتري الاقل بحصته او فسخ اكر بر كمسنه بر صبره يي يوز كيل اولمق اوزره يوز درهمه

بيع ايلسه وصبره يوز كيلدن اقل وياخود يوز كيلدن اكثر بولنسه مشتري حصه سيله اقلني اخذ ايدر
وياخود وياخود بيعي فسخ ايدر صفت متفرقه اولدوغيچون والزائد للبايع اگر صبره يوز قفيزدن
زياده اولسه زياده بايع ايچون در زيرا يوز قفيز اوزرينه زياده اولان معقود عليه دكلدر وفي
المذروع يأخذ الاقل بكل الثمن او يفسخ بيع مذروعده مشتري كلي ثمن ايله اخذ وياخود
بيعي فسخ ايدر مثلا بركمسنه بو ثوبي يوز ذراع اولمق اوزره يوز درهمه بيع ايلسه لكن يوز
ذراعدن اقل بولنسه مشتري ديلرسه كلي ثمن كه يوز درهمدر انكله يوز ذراعدن نقصان
بولدوغي ثوبي الور ديلرسه بيعي فسخ ايدر زيرا مذروعده ذارع وصفدر بو اجلدندر كه ذراع
زياده اولمغله ثوبك قيمتي زياده اولور نقصان ايله ناقص اولور بو تقديرجه ثمن وصفه
مقابل اولماز وصف فوت اولمغله مخير اولور ديلرسه آلور ديلرسه بيعي فسخ ايدر
والزايد له بلا خيار للبايع زايد مشتري ايچوندر وبايع ايچون خيار يوقدر وان سمى لكل
ذراع قسطا اخذ الاقل بحصته اگر هر ذراع ايچون قيمت تسميه اولنور ايسه مشتري
حصه سيله اقلني اخذ ايدر وكذا الزايد زائدي دخي حصه سيله اخذ ايدر وله الخيار في
الوجهين مشتري ايچون ايكي وجهده خيار واردر يعني اقل بولورسه ديلرسه حصه سيله
اخذ ايدر ديلرسه بيعي فسخ ايدر اگر اكثر بولورسه ديلرسه زياده سيله اخذ ايدر
ديلرسه بيعي فسخ ايدر وصح بيع عشرة اسهم من مائة سهم من دار دارك يوز سهمندن
اون سهمنك بيعي صحيحدر بالاتفاق زيرا سهم شايع غير معين ايچون اسمدر امدي
اون سهم صاحبي طقسان سهم صاحبنه شريك اولوب داردن هر قنغي موضعدن
مراد ايدرسه اخذ ايدر نزاعه مؤدي اولماز لا بيع عشرة اذرع من مائة ذراع منها دار دن
يوز ذراعدن اون ذراعني بيع صحيح دكلدر ابو حنيفه قتنده بر دار يوز ذراع اولوب
اون وارثه اون ذراع حصه دوشلسه يعني دكسه بريسي ذكر اولنان يوز ذراعدن اون
ذراعي بيع ايلمك صحيح دكلدر زيرا نزاعه مؤدي اولور وعندهما يصح فيهما امامين قتنده اسهم

اسهم واذرعٍ بيع صحيح اولور ولو باع عدلاً على انه عشرة اثواب فاذا هو اقل او اكثر فسد البيع اگر
برينك ثوبي اون ثوب اولمق اوزره بيع ايلسه حال بوكه اول ثوب اوندن اقل ويا اكثر اولسه
بيع فاسد اولور ولو فصّل الثمن فيه بيع فاسد اولور بايع ثمني تفصيل ايدرسه ده فكذا
في الاكثر كذلك بيع فاسد اولور اكثر اولدوغي صورتده مثلا بر عدل ثوبنه اون ثوب اولمق
اوزره وهر ثوبي بر درهمه بيع ايلسه لكن اون بر ثوب چقسه بيع فاسد اولور ويصح في الاقل
بحصته اوندن اقلده حصه سيله بيع صحيح اولور مثلا بر عدل اون ثوب اولمق اوزره وهر
ثوب بر درهمه بيع اولنسه لكن طقوز ثوب چقسه حصه سيله طقوزني الور ويخيّر المشتري
مشتري مخيّر اولور ديلرسه حصه سيله الور ديلرسه ترك ايدر وان باع ثوبا على انه عشرة اذرع
كل ذراع بدرهم اخذه المشتري بعشرة لو عشرة ونصفا بلا خيار وبتسعة ونصفا بخيار
بركسنه بر طوپي اون ذراع اولمق اوزره وهر بر ذراعي بر درهمه بيع ايلسه مشتري اول شيء اون
درهمه بلا خيار اخذ ايدر اون بچق ذراع اولورسه طقوز درهمه خيار ايله اخذ ايدر ابو حنيفه
قتنده وعند ابي يوسف يخيّر في اخذه باحد عشر في الاول وبعشرة في الثاني ابو يوسف قتنده
مشتري اولكي مسئله ده يعني اون بچق ذراع بولندقده اون بر درهمه اخذ ايلمكده مخيّردر وثانيده
يعني طقوز بچق ذراع بولدقده اون درهم ايله اخذه مخيّردر وعند محمد يخيّر في اخذه في الاول
بعشرة ونصف وفي الثاني بتسعة ونصف امام محمد قتنده اولده يعني اون بچق ذراع
بولدقده اون بچق درهم اخذه مخيّردر وثانيده يعني طقوز بچق درهمه اخذده مخيّردر

فصل

يدخل البناء والمفاتيح في بيع الدار بلا ذكر بيع دارده بنا ومفتاحلر بلا ذكر داخل اولور
وكذا الشجر في بيع الارض وفيه بيع ارضده شجر داخل اولور ولو اطلق شراء شجرة دخل مكانها
عند محمد هو المختار اگر بر شجرك شراسني اطلاق ايلسه يعني قطع وقراري ذكر ايلمسه ايچون اطلاق
اوزره شرا ايلسه اول شجرك مكاني داخل اولور امام محمد قتنده ومختار اولان دخي بودر خلافا
لابي يوسف ابو يوسف ايچون خلاف واردر زيرا ارض اصلدر شجر الكا تابعدر اگر شجرك

بیعنده ارض داخل اولسه لازم کلوردی اصل فرعه تابع اوله بو وایسه جائز دکلدر اگر قطع ایچون
اشترا ایلسه بالاتفاق ارض داخل اولماز اگر قرار ایچون اشترا ایدرسه ارضنه شجرک فالکلغی مقداری
داخل اولور یوخسه کوکلرا برشدیکی مقداریجه داخل اولماز ولا یدخل الزرع فی بیع الارض ولا الثمر
فی بیع الشجر الا باشتراطه وان ذکر الحقوق والمرافق بیع ارضده زرع داخل اولماز وبیع شجرده
میوه دخی زائل داخل اولماز الا شرط ایلمک ایله داخل اولور مثلا ارضی اشترا ایدرم زرعی ایله
شجری اشترا ایدرم ثمری ایله دیو شرط اولورسه داخل اولور اگر حقوق ومرافقی ذکر ایدرسه
اشتراطسز داخل اولماز زیرا ثمر وزرع حقوق ومرافقدن دکلدر ویقال للبایع اقلعه واقطعها
وسلم المبیع بایع مزبور اراضی بیع ایدوب مشتریه تسلیم ایلدکده صکره بایعه دینلور که ارضده
اولان زرعی قلع ایله یعنی قوپر وشجرده اولان ثمره‌یی قطع ایله یعنی کس وارضی زرعدن
وثمردن خالی مشتریه تسلیم ایله زیرا ارض مشترینک ملکی اولمشدر ولذا لا یدخل حب
بذر ولم ینبت بعد بیع ارضده داخل اولماز شول دانه اکلمش اوله لکن هنوز بتمامش
اوله بو تقدیرجه اول حب متاع کبی امانتدر وان نبت ولم یصر له قیمة دخل
اگر اول بتسه لکن اول بتن شیئ ایچون قیمت اولمسه بیعه داخل اولور وقیل لا ودینلدیکه
داخل اولماز بیعه داخل اولماز دین ابو القاسم الصفاردر ومن باع ثمرة بدا صلاحها
اولم یبد اصح شول کمسنه که برشجرک ثمره‌سنی که بیمکه صلاحی ظاهر اولسون ویاخود
ظاهر اولمسون بیع اولسه اصح اقوالده بیعی صحیحدر زیرا اول میوه حالا ومالا مال متقومدر
ویقطعها المشتری للحال مشتری اولان کمسنه اول اشترا ایلدیکی ثمره‌یی فی الحال شجردن
قطع ایدوب بایعک ملکنی تفریغ ایدر وان شرط ترکها علی الشجر فسد اگر مشتری ثمره‌نک شجر اوزرنده
ابقا اولنمسنی شرط ایدرسه بیع فاسد اولور زیرا بو شرط مقتضای شرطک خلافیدر
وبو بیع صفقة ایچنده صفقتدر یا اعاره در ویاخود اجاره در اجرتسز شرط ایلدیکی ایسه
اعاره در بو وایسه منهیدر ولو بعد تناهی عظمها یعنی ثمره‌نک مقداری حجمده متناهی اولدقدن

اولدقدنصكره اولورسه ده اشتراط بقاء ببعى بنيه افساد ايدر ابو حنيفه وابو يوسف قتنده خلافا
لمحمد امام محمد ايچون خلاف وار درانك قتنده بوكلكى متناهي اولدقدنصكره بيع فاسد
اولماز وكذا الشراء الذرع شراء ذرع دخى ذكر اولنان جميع مسائلكبيدر وان تركها باذن البايع
بلا اشتراط اكر ميوهٔ شجرا وزرنده بايعك اذني ايله ترك ايلسه اما حين عقد ده شرط ايلسه لم طاب
له الزيادة مشتري ايچون تماجهتندن اولان زياده لك طيب اولور زيرا مباح طريقيله
حاصل اولمشدر وان بغير اذنه تصدق بما زاد في ذاتها اكر بايعك اذني يوغيكن ترك ايلسه
اول ميوه نك ذاتنده زياده اولان شيء تصدق ايليه مثلا حين عقد ده كمال اوزره يتشمدين
قيمت تقدير اولنوب بعده قيمتي تقدير اولنور بو ايكيسنك مابيننده زياده اولاني تصدق
ايليه زيرا حاصل اولان زياده لك ارض مغصوبه نك قوتي ايله حاصل اولمشدر بو تقديرجه
مشتري ايچون اول زياده لك كوكجك اولماز وان بعد ما تناهت لا يتصدق بشيء واكر
ميوه متناهي اولدقدنصكره بايعك اذني اولمدين ترك ايلسه برشي تصدق ايلمز زيرا ميوه
كمالنى بولدقدنصكره جسمده زياده متحقق اولماز حق سبحانه وتعالينك ارادة عليه سي ايله
شمس طبخ ايدر قمر لون ويرر كواكب طعم اعطا ايدر بو تقديرجه زياده لك اولمش اولور وان استاجر
الشجر الي وقت الادراك بطلت الاجارة وطابت الزيادة اكر ميوه اشترا ايلدكدنصكره وقت
ادراكه دكين شجري استيجار ايلسه اجاره باطل اولوب حاصل اولان زياده لك مشتري يه
كوكجك اولور وان استاجر الارض لترك الذرع ولا طيب الزيادة اكر اشترادن صكره ترك
ذرع ايچون اراضى استيجار ايلسه اجاره فاسد اولور وحاصل اولان زياده لك مشتري يه
كوكجك اولماز زيرا ذرعك ايرشمك وقتي مجهولدر احيانا شدّه حرارتدن ادراد تقدم
ايدر واحيانا شدّة برودت تاخر ايدر ولو اثمرت ثمرا آخر قبل القبض فسد البيع واكر اول
اشترا اولنان ثمره نك شجري بعد الشرا وقبل القبض بر ثمره دخي ويررسه بيع فاسد اولور زيرا
اولكى ثمره نك اختلاطي ايله متعذردر وبعد القبض يشتركان اكر قبضدنصكره ميوه حاصل

اولسه بایع ایله مشتري حادث اولان میوه ده مشترکلردر والقدر بقدر الحادث للمشتری ودیت
اولان میوه نك مقدارنده اختلاف ایلسه لر قول مشتر بیننده ظاهر حال ایسه مشتریه شاهد در
ولو باع ثمرة واستثنى منها ارطالا معلومة صح یعنی اکر برادم بر آخره شجری اوزرنده و یاخود قطع اولنمش
ثمره بیع ایلسه واندن برقاج رطل استثنا ایلسه بیع صحیح اولور ذکر اولنان استثنا ایله مثلا بعتك هذه
الثمرة الا عشرة ارطال دیسه بیع صحیح اولور وقیل لا دینلدیکه استثنا ایله بیع صحیح اولماز ویجوز بیع البر
في سنبلة ان بیع بغیر جنسه یعنی بغدایي باشغنده بیع ایلمك جائز اولور اکر جنسندن غیریه بیع اولنورسه
اما جنسنه بیع جائز اولماز وکذا الباقلاء في قشره والارز والسمسم وکذلك بقلهیي ویرنجی
وسمسمی هر برینی قشرنده بیع ایلمك جائزدر وکذا الجوز واللوز والفستق في قشرها الاول وکذلك
بادمي وفستقي وجوزي ایچ قشري ایله بیع جائزدر واجرة الکیل وعد المبیع ووزنه وزرعه
على البایع یعنی مکیل اولان مبیعی کیل اتمك اجرتي ومعدود اولانك اجرتي بایع اوزرینه در
نیچون بو شرط ایله بیع اولنسه زیرا مبیعی مشتری یه تسلیم بایع اوزرینه واجبدر واجرة نقد
الثمن ووزنه على المشتري اما مبیعك ثمنني نقد ایدوب وزن ایلمك کسنك اجرتي مشتری
اوزرینه در وفي بیع سلعة بثمن سلم هو اولا ان لم یکن مؤجلا یعنی بر اسبابی نقد ثمن
ایله بیع ایلمك صورتنده اولا مشتری اولان کمسنه ثمنی تسلیم ایلسه بعده بایع اول مبیعی
تسلیم ایلیه مگر اول مبیعك ثمنی مؤجل اوله بو صورتده ثمنی اول رفع ایلمك لازم اولماز
وفي بیع سلعة بسلعة او ثمن بثمن سلما معا یعنی بر سلعه یه بر سلعه یي یعنی بر متاعي بر متاعه
و یاخود بر ثمني بر ثمن ایله یعنی بر نقدي بر نقد ایله بیع ایلسه ایکیسي معا تسلیم اولنه لر یاخود
بایع ومشتري معا تسلیم ایلیه لر باب الخیارات بو باب خیارلرك احوالي بیاننده در
صح خیار الشرط لکل من العاقدین ولهما معا ثلثة ایام فما دونها لا اکثر عاقدینك
هر برینه ایچون خیار شرط صحیحدر وعاقدین ایچون معا اوچ کون دن اقلده شرط خیار
واردر اما اوچ کوندن اکثر زیاده ده خیار شرط صحیح اولماز بو مسئله نك اصلي بودر که حبان

حبان بن منقذ الانصاري رضي الله عنه که باشنه برشیء اصابت ایلمکله دائما بیعنده مغبون اولوردي
یعنی الدانوردي نبي علیه السلام مشار الیه حبانه اذا بایعت فقل لاخلابة ولي الخیار ثلثة ایام
دیو تعلیم بیورمشلردر معلوم اوله که خیار شرط برقاچ نوعدر برنوعي بالاتفاق فاسددر مثلا اذا
قال اشتریت علی اني بالخیار ثلثة ایام اوماد ونهاد یمك کبي وبري دخي مختلف فیه در مثلا اذا
قال اشتریت علی اني بالخیار شهرا او شهرین دیسه ابو حنیفه و زفر و شافعي قتلرنده فاسد در
ابو یوسف و محمد قتنده جائزدر الآن اجازة في الثلث مکرکه زیاده یه شرط خیار اولان اوچ کون
ایچنده اجازت ویره مثلا حین بیعده شرط خیاري اوچ کوندن زیاده یه ایلسه واوچ کون مرور ایلمزدن
مقدم زیاده یه اجازت ویرسه لر عقد جوازه منقلب اولور ابو حنیفه قتنده زفر ایچون خلاف واردر
اما زفرك قولي بودرکه اوچ کوندن زیاده شرط خیار ایله بیع فاسدا منعقد اولور صحیحه عود ایلمز بغیر
شهود اولان نکاح کبي و بیك درهم ایله بر رطل خمره برعبد اشترا ایدوب بعده درهمي اسقاط و خمري
ابطال ایلمك کبي و برکسنه نك تحت نکاحنده دورت خاتوني وار ایکن بر دخي نکاح ایدوب اندن
صکره درد کبر بیني تطلیق ایلمك کبي بونلرك برسي صحیح دکلدر زیرا ابتداسي فاسد اولمغله صحیحه منقلب
اولمز ابو حنیفه دلیل عقلي بودرکه مفسد اولان شرط تقررندن اول زائل اولدي بو تقدیرجه عقد
صحیح اولور مثلا برکسنه سقفنده بر ستونی بیع ایلسه اندنصکره اخراج ایدوب تسلیم ایلسه بیع صحیح اولور
ابو حنیفه حضرتلرینك بو قولي اصحابمزدن اهل عراق قتنده صحیحدر زیرا انلرك قتنده بیع فاسدا منعقد
اولور اندنصکره شرط حذف اولمغله فساد مرتفع اولور زیرا مفسد اولان یوم رابعك اتصالیدر
چونکه یوم رابعدن مقدم مفسد که شرط ایدي حذف اولنمغله عقد صحیح اولور کویا که شرط یوم
رابعده مشروط اولمامش بولندي واهل خراسان قتنده اسقاط شرطه دکین عقد موقوف ایدي
اکر یوم رابعدن برجزء مرور ایدنجه اولورسه عقد فاسد اولور اکر مرور ایتمیوب اجازت ویررسه
بیع صحیح اولور وعندهما یجوز ان یبین مدة معلومة اي مدة کانت امامین قتنده خیار شرط جائز
اولور اکر بایع و مشتریدن هر بر مدة معلومه یي بیان ایدرسه هر قنقي مدة اولورسه یعنی اکر مدت

طویله اگر مدت قصیره هر قنقیسی اولورسه اولسون اما مبنی ایچون دلیلی عقلی بودر که شرط خیار
مشروعیتی دفع عینه تفکر ایچوندر بوتقدیرجه مدت کثیره یه محتاجدر وان اشتری علی انه لم ینقد
الثمن الی ثلثة ایام فلا بیع صح اگر بر کمسنه بر شیء اشترا ایلسه شونلک اوزرینه که اگر اوچ گونه دکین
ثمنی نقد ایلمز ایسه بیع منعقد اولمیه بو قول صحیحدر ائمهء ثلثه قتنده قیاس بوایدیکه صحیح اولمیه
بو قول زفرکدر زیرا بو قول بر بیعدر بونده اقاله شرط اولمشدر که اول شرط عدم نقددر مثلا بر کمسنه
بیعک اقاله صحیحه شرط ایلسه یعنی بن سکا شونی بیع ایدرم اما بیعی اقاله ایلمک شرطیله دیو قول صحیح
ایلسه عقد فاسد اولور اویله اولسه اقاله صحیحه فاسد اولیجق اقالهء فاسده ایله خود بطریق الاولی
فاسد اولور والی اربعة لا الا ان ینقد فی الثلثة اگر دورت گونه دکین ثمنی انقاد ایدوب تسلیم ایلمز
ایسلم دیو شرط ایلسه بیع صحیح اولماز ابو حنیفه قتنده مگر مشتری اوچ گونه دکین ثمنی انقاد ایدوب
بایعه تسلیم ایلیه بوتقدیرجه بیع صحیح اولور وعند محمد یجوز الی اربعة ایام واکثر امام محمد قتنده
دورت گونه دکین ودورت گوندن اکثر اشتراط جائزدر والخیار البایع خروج المبیع من ملکه
بوندن اسبق بیان اولمش ایدی که شرط خیار متعاقدینک هر برینه جائزدر امدی بوتقدیرجه
بایع اولان کمسنه نک خیاری اول مبیعی کندو ملکندن خارج اولمسنه مانعدر فان قبضه المشتری
فهلك لزم قیمته بو صورتده اگر مشتری اول مبیعی مدت خیارده اذن بایع ایله قبض ایدوب
یدنده هلاك اولسه مشتری یه قیمتی لازم اولور وخیار المشتری لا یمنع اما مشترینک خیاری
مبیعک بایع ملکندن خروجنه مانع دکلدر بیع بایع جانبندن لازم اولدوغی اجلدن فان هلك
فی یده لزم الثمن واگر اول مبیع مشترینک یدنده هلاك اولسه مشتری یه ثمنی لازم در وکذا لو
تعیب کذلك مبیع مشتری یدنده تعیب اولسه ثمنی لازم اولور زیرا مشتری معیوب اولمق
ردی منع ایدر الا انه لا یدخل فی ملك المشتری الا تحقیقا اول مبیع بایعک ملکندن خارج
اولسه مشترینک ملکنه داخل اولماز ابو حنیفه قتنده زیرا ثمن مشترینک ملکندن چقمامشدر
وخیار ایسه من له الخیارده عمل ایدر زیرا مبیع مشترینک ملکنه داخل اولماز اگر داخل اولسه بلا

بلا عوض داخل اولمش اولور شخص واحدك ملكنده بدل ومبدل منه جميع اولمغ شرعده نظيرى يوقدر پس
امدي واجب اولور كه مشترينك ملكنه داخل اولميه خلافاً لهما امامين ايچون خلاف وارد زيرا مبيع مالكك
ملكندن خروج ايلمشدر اگر مشترينك ملكنه داخل اولمسه ملك بلا مالك لازم گلور دي شرعده ايسه بونك
نظيرى يوقدر فلو اشترى زوجته بالخيار لا يفسد النكاح اگر بر كمسنه اسير اولمش زوجه سين شرط خيار
ايله اشترى ايلسه ابو حنيفه قتنده نكاح فاسد اولماز زيرا خيار شرط اعتباري ايله ملكنه داخل
اولماز امامين قتنده فاسد اولور زيرا مشترينك ملكنه داخل اولور ولو وطئها فله ردها الا انه بالنكاح صح
الا في البكر اگر خيار ايله اشترا ايلدوكي زوجه سنه وطئ ايلسه ابو حنيفه قتنده مشتري ايچون
اني رد ايلمك جائزدر زيرا اني وطئ ايلمك ما بينلرنده اولان نكاح ايله در ملك يمين ايله دگلدر
الا قچن بكر اولسه واني وطئ ايلسه اني رد ايلمك جائز دگلدر زيرا ازالهٔ بكر عيبدر ردي ابطال
ايدر ولو ولدت في مدته لا تصير ام ولده اگر اول مشترينك اشترا ايلدوكي زوجه سي مدت
خيارده ولد گتورسه ام ولدي اولماز ابو حنيفه قتنده زيرا مشترينك ملكنه داخل اولمشدر
امامين قتنده خياري باطل اولوب مشترينك ملكنده ولد گتورمشدر ردّ مالك اولماز
ولو اشترى قريبه او عبداً بعد قوله ان ملكت عبداً فهو حر لا يعتقان في مدته بر كمسنه قريب
محرمني خيار شرط ايله اشترا ايلسه ويا خود اگر بر عبده مالك اولورسم اول عبد حردر
قولندن صكره خيار شرط ايله بر عبد اشترا ايلسه ايكيسي دخي مدت خيارده معتق اولمازلر
ابو حنيفه قتنده اما امامين قتنده معتق اولورلر زيرا مشترينك ملكنه داخل اولمشلردر
اما ان ملكت مقامنده ان اشتريت ديسه مدت خيارده ائمهٔ ثلثه قتنده معتق اولور
زيرا اول كمسنه بعد الشراء عتقي انشا ايلمش اولور ولا يعد حيض المشتراة به في مدته من الاستبراء
يعني شرط خيار ايله اشترا اولنمش جاريه مدت خيارده گوردوكي حيض استبرادن عد اولنماز
ابو حنيفه قتنده ملكيت ثابت اولمدوغي اجلدن اما امامين قتنده استبرادن عد اولنور و
لا استبراء على البايع به يعني خيار شرط ايله رد اولنان جاريه نك بايعنه استبرا يوقدر گرکسه ردّ

قبل القبض اولسون کرکسه بعد القبض اولسون ابو حنیفه قتنده اما امامین قتنده بایع اوزرینه اسبر[illegible]
لازمدر و اکر بعد القبض رد اولنور ایسه قیاساً و استحساناً استبرا لازمدر و اکر قبل القبض رد
اولنورسه قیاساً واجبدر استحساناً واجب دکلدر ولو قبض المشتری به المبیع باذن البایع
ثم اودعه عنده فهلك فهو علی البایع لارتفاع القبض بالرد لعدم الملك اکر مشتری شرط خیار ایله
اولان مبیعی اذن بایعله قبض ایلسه صکره مشتری ینه اول مبیعی بایعك یاننه ودیعه طریقیله قوسه
مدت خیار اثناسنده بایعك یدنده هلاك اولسه ابدی هلاکی اولان بایعه لازم اولور
زیرا مبیعی بایعه رد ایلمك ایله قبض مرتفع اولدی عدم ملك ایچون زیرا ابو حنیفه قتنده
مالك اولمامشدر امدی مالك اولمیجق امانت دخی صحیح دکلدر و مبیعك هلاکی مشتری اوزرینه در
ولو اشتری المأذون شیئاً به فابراه بایعه عن ثمنه یبقی خیاره وله الرد لانه علی عدم التملك
اکر عبد مأذون خیار شرطله برشی اشترا ایلسه و اول شیئك بایعی عبد مأذونی ثمندن ابرا
ایلسه اول ابرا صحیحدر و مشترینك خیاری باقی قالور و انك ایچون اول شیئی رد ایلمك واردر
استرسه اول مبیعی بلا ثمن اخذ ایدر زیرا مشتری ایچون رد جایز اولدوغی عدم ملکی ولی ایله
دیکی اجلدندر ابو حنیفه قتنده اول مبیعی مأذونك ملکی اولمامشدر بایع انی ملك ایدن
امامین قتنده خیار باطل اولور زیرا قتلرنده بایع انی مأذونه ملك ایلمشدر ولو اشتری
ذمی من ذمی خمراً به واسلم فی مدته بطل شراءه کیلا یملکها مسلماً بالاجازة اکر بر ذمی بر ذمیدن
شرط خیار ایله خمر اشترا ایلسه بعد الشرا اول مشتری مدت خیار ده ایکن اسلامه کلسه اشتراسی
باطل اولور مسلم اولدوغی حالده بیعی جایز کورمکله تملك ایلمسون ایچون شراسی باطل اولور
خلافاً لهما فی الجمیع امامین ایچون خلاف واردر جمیع مسائلده تا اشترا زوجته قولندن
بو مسئله یه کلنجه یعنی اشتراسی باطل اولماز امامین قتنده ومن له الخیار یجیز بحضرة صاحبه
وغیبته ولا یفسخ الا بحضرته من له الخیار کرك بایع اولسون کرك مشتری اولسون صاحبنك
حضورنده وغیبتنده بیعه اجازت ایتمك واردر کرك قولاً کرك فعلاً لکن بیعی فسخ ایلن

ایلمزالاّ حضورینده فسخ ایدر ابو حنیفه قتنده خلافاً لابي یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر
وابو یوسفك قولی امام شافعی قولیدر صاحبك حضورینده وغیبتنده فسخ الملك واردر صاحبدن
مراد عاقدینك بریدر معلوم اوله که فقهانك حضرت ایله مرادی علمدن کنایه در زیرا حضور علمه سببدر
فان فسخ وعلم به فی المدة انفسخ والاّ تم العقد اگر من له الخیار بیعی فسخ ایلسه وصاحبی اولان کمسنه
اول فسخ ایلدوکنی مدت خیارده بلسه بیع فسخ اولور اگر بلمز ایسه عقد تمام اولور یعنی صحیح اولور
وتم العقد ایضاً بموت من له الخیار من له الموتی ایله ینه عقد تمام اولوب خیار باطل اولور امام
مالك قتنده بیع منفسخ اولور بزم ایچون دلیل بودرکه لزوم عقدده مانع اولان خیار ایدی خیار
ایسه موت ایله باطل اولوب عقد لازم اولور ووریثه یه انتقال ایلمز وشافعی قتنده خیار ورثه یه انتقال
ایدر بومن له الخیارك وارثی کندو مقامنه قائم اولور وکذا یتم بمضی المدة وینه عقد تمام اولور
یعنی شرط باطل اولور مدت خیارك مروری ایله وبالاخذ بشفعة بسبب المبیع وینه عقد تمام
اولور یعنی مبیع سببیله شفعه برداری اخذ ایلسه مثلا بر کمسنه اوچ کون خیار شرط ایله بر
داری اشترا ایدروب ومدت خیارده جوازنده اولان داربیع اولنه قرینه شفعه ایله داری
اشترا ایلسه اول کمسنه نك شفعه ایله اشتراسی بیعه رضادر عقد تمام اولوب خیار باطل اولور
وبکل ما یدل علی الرضاء کالرکوب لغیر الاختیار والوطئ والاعتاق وتوابعه ودخی عقده
رضایه دلالت ایدن شیئله تمام اولور وخیار باطل اولور مثلا دابة لغیر الاختیار یعنی
تجربه ایتمکدن غیری ایله رکوب کبی وجاریه یی وطئ ایلمك کبی وعبدی اعتاق ایلمك کبی وتوابع
اعتاق وکتابت وتدبیر کبی ولو شرط المشتری الخیار لغیره جاز وایهما اجاز او فسخ صح
اگر مشتری خیاری غیری ایچون شرط ایلسه جائزدر اگر مشتری وغیری وبایع هر قنقیسی بیعه
اجازت ویرسه صحیحدر وباخود فسخ دخی ایدرسه جائزدر اتفاقیدر زیرا بایع دخی غیری ایچون
شرط ایدرسه جائزدر نوازلده مسطوردر که اگر خیاری غیرانی ایچون شرط ایلسه اگر اسملرینی
ذکر ایدرسه جائزدر اگر ذکر ایلمزسه جائز دکلدر وان اجاز واحد وفسخ الآخر اعتبر السابق

وان كانا معاً فالفسخ واكرهتعاقدينك بري بيعي تنفيذ ايدوب بري فسخ ايلسه سابق هر قنقيسي ايسه اول اعتبار
اولنور كرك رد اولسون كرك اجازت اولسون واكر برينك اجازتي و برينك فسخي آن واحدده معاً واقع اولور
بروايتده فسخ معتبردر زيرا اثر اجازت مشتري ايچون حلي اثباتدر واثر فسخ اول حلي بايعه ابقادر چونكه كلام
آن واحدده واقع اولمحق ابقا اثباتدن اوليدر زيرا مشتري اوزرينه حرمتي ايجاب ايدر اجازت ايسه
اباحتي ايجاب ايدر بو تقديرجه ثمن محرم ايله مبيح جمع اولسه محرم مبيح اوزرينه ترجيح اولنور ولو باع
عبدين بالخيار في احدهما فان عينه وفصل ثمن كل صح والا فلا اكر بر كمسنه ايكي عبدي جمع ايدوب
ايكيسندن برنده خياري شرط ايلسه واكر عبدي بيع ايدوب وهر برينك ثمنني تفصيل ايلسه بيع
صحيح اولور اكر خيار ايله اولان عبدي تعيين اولنموب وهر برينك ثمني تفصيل اولنمسه بيع صحيح اولمز
بو مسئله درت وجه اوزرينه در بر وجهي ثمن تفصيل اولنوب خيار شرط ايله اولان عبد تعيين
اولنه بو قسمك بيعي جائزدر وثمن معلومدر وايكنجي وجهي ثمن تفصيل اولنميه واوچنجي وجهي
ثمن تفصيل اولنه وخيار شرط اولان عبد تعيين اولنميه ودردنجي ثمن تفصيل اولنميه خيار شرط
اولان عبد متعين اوله بو درت قسمك اولكي بيعي جائزدر واوچ قسمي جائز دكلدر ويجوز خيار
التعيين وهو بيع احد الشيئين او ثلثة على ان يأخذ المشتري ايما شاء خيار تعيين جائز اولور
وخيار تعيين ايكي شيئك وياخود اوچ شيئك برينك بيعدرشونك اوزرينه كه مشتري اول
شيلردن استدوكيني اخذ ايليه ولا يجوز في اكثر من ثلثة خيار تعيين اوچ شيئدن زياده ده جائز
دكلدر قياس بوايديكه ايكيده واوچده دخي جائز اولميه لكن وجه استحسان بودر كه بو مقوله بيعده
معناي شرط خيار واردر وبو محلده جواز دفع غبن ايچوندر كه كندويه اوفق اولاني اختيار ايلمك
ايله تأمل ايليه بعدن بو نوعه خود حاجت متحقق در بو بابده معناي خيار سرطور جهالتي نزاعه
مؤدي دكلدر ويتقيد تخيره بمدة خيار الشرط اول خيار تعيين صاحبي اولان كمسنه نك خياري
شرطك مدتيله مقيد اولور على الاختلاف خلاف اوزره كه ابو حنيفه ايله امامين بيننده واقع
اولمشيديكه مدت خيار ابو حنيفه قتنده اوچ كوندر وامامين قتنده مدت معلومه ايله جائزدر المبيع

المبيع واحد الباقي امانة وبوذكر اولنان ايكي شيئدن وياخود ثلثه دن مبيع اولان شيء واحد در
وواحددن زياده سي يد مشتريده امانتدر زيرا اول باقي اولان بايعك ملكيدر آنجق تحت
عقد ده داخل اولان بريدر ومصنفك بيع احد شيئين ديدوكي بوكا اشارتدر ولو قبض
الكل فهلك واحد او تعيب لزم البيع فيه وتعين الباقي للامانة اكر مشتري خيار تعيين اولنان
ايكي شيئك وياخود اوچ شيئك كليسني قبض ايلسه وبرسي هلاك اولسه وياخود مشتري يانندن
معيوب اولسه اول تعيب اولنده بيع لازم اولور بهاسيله وسائري امانت اولمغه متعين اولور
وهلاك اولدوغي تقديرجه بلا شئ هلاك اولور امانت اولدوغي اجلدن فيه ده اولان
ضمير تعيب اولنه راجعدر وان هلك الكل لزمه نصف ثمن او ثلثه اكر ايكي شيئك كليسي هلاك
اولسه مشتري يه ايكي سنك دخي نصف ثمني لازم اولور اكر شئ اوچ ايسه ثلث قيمتي لازم اولور
مثلا ايكي شئ اولوب يوز درهم اولسه وايكي شئ هلاك اولسه اللیشر درهمدن مشتريه يوز
درهم لازمدر واكر اوچ شئ اولسه هر برينك ثلث ثمني لازم اولور هر بري يوز درهم اولنجق
ينه مشتري يه يوز درهم لازم اولور زيرا اوچ يوز درهمك ثلثي يوز درهمدر وليس له رد الكل
الا ان ضم اليه خيار الشرط ودخي خيار تعيين ايله مشتري اولان كمسنه يه اول مبيعك كليسنك
رد ايلمك يوقدر مكر مشتري خيار تعيين خيار شرطي ضم ايلمش اوله اول زمانده كلي مبيعي رد ايلمك
جائز اوله له ده اولان ضمير مشتري يه عائد در واليه ده اولان ضمير خيار تعيينه راجعدر ويورث
خيار التعيين والعيب يعني وارث اولان كمسنه كندو مورثنك خيار تعيينه وخيار عيبنه وارث
اولور مثلا بر كمسنه آخردن خيار تعيين ايله وياخود خيار عيب ايله بر شئ صاتون آلسه ومدت خيار
اثناسنده فوت اولسه اول مشترينك خياري وارثنه انتقال ايدر زيرا اول وارث مورثنك قائم مقامي
اولمشدر لا الشرط ولا الرؤية اما خيار شرط ايله خيار رؤيت وارثه انتقال ايلمز ولو اشتريا
على انهما بالخيار فرضي احدهما لا يرد الاخر يعني قچن ايكي كمسنه هر بريسي صاحب خيار اولمق اوزره
بر شئ اشترا ايلسه لر وايكي سنك بري بيعه راضي اولوب قبول ايلسه اول برينه اول بيعي رد ايلمك

جائزدکلدر ابو حنیفه قتنده زیرا شرط اولنان ایکیسنك معاً مختار اولملریدر بو تقدیرجه ایکیسنك بری خیار
ایله منفرد اولمق جائز دکلدر خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر یعنی تجن ایلیسنك بری
بیعه راضی اولسه اول برینه رد ایلمك جائزدر زیرا خیارك مشروعیتی بیعده واقع اولان عیبك
دفعی ایچوندر وعلى هذا خیار العیب والرؤیة ای على هذا الاختلاف دیمکدر یعنی خیار عیبده
وخیار رؤیه ده حکم وخلاف ماقبلندن اولان مسئله نك حکمی وخلافی کبیدر مثلا خیار عیبده
ایکیسی بر عبد اشترا ایلسه لر اشترادن صکره عیبی ظهور ایتسه ایکیسنك بری راضی اولوب بری
راضی اولمسه راضی اولمیه رد جائز دکلدر وخیار رؤیه ده تجن ایکیسی قبل الرؤیه بینه بر عبد اشترا
ایلسه لر بعد الرؤیه بری راضی اولوب بری اولمسه اولمیه رد جائز دکلدر ابو حنیفه قتنده اما امامین
قتنده آخره رد قادر اولور ولو اشتری عبدا على انه خباز او کاتب فظهر بخلافه اخذه بکل الثمن
او ترك اکر بر کمسنه بر عبدی خباز اولمق اوزره ویاخود کاتب اولمق اوزره اشترا ایلسه بعده ذکر
اولنان وصفنك خلافی ظهور ایتسه یعنی خباز وکاتب اولمسه اول حینده مشتری مخیر
اولور استرسه عبدی کلی ثمن ایله اخذ ایلر استرسه ترك ایدر زیرا بو خبازلق وکتابت وصف
مرغوبدر اما کلی ثمنی ایله اخذ ایدر خبازلق وکتابت وصفدر اول وصف ثمنندن بر شیئه
مقابل اولمز وبو وصف ثمندن بر شیئه مقابل اولماموق مبیعك ردی ممکن اولدقده در اکر
اسبابدن بر سبب ایله مبیعك ردی ممکن اولماز ایسه مشتری وصف فایتك حصه ثمنی
ایله بایعك اوزرینه رجوع ایدر فصل بو فصل خیار رؤیه به متعلق نیجه مسائل بیاننده در
من اشتری مالم یره جاز شول کمسنه که کورمدیکی شیئی اشتری ایلیه اشتراسی جائزدر شافعی قتنده
جائز دکلدر بزم دلیلمز نبی علیه السلامك من اشتری شیئا لم یره فله الخیار قول شریفیدر بو حدیث
شریف بو بابده نصدر بلا معارض ترك اولنماز اکر دینلورسه که حکیم ابن حزامك روایت ایلدیکی
حدیث بو مسئله یه معارضدر زیرا نبی علیه السلام حکیم بن حزامه لا تبع مالیس عندك بیورمشدر
بوندن مراد مالیس بمرئی للمشتری دیمکدر بز جواب ویررز که بودخی مراد النهی عن بیع مالیس فی

يا رسول الله بعضي كمسنه لر كلوب

٢٩٠

في ملكه ديمكدر حكيم بن حزامك قصهٔ حديثي دخي بو كا دلالت ايدر بر كون حكيم نبي عليه السلام كلوب
سندن شيء استرلرحال بوكه استدكلري شيء بنده يوقدر لكن بيع ايده رم واروب چارسوده طلب
ايدوب اشترى ايده رم ديدكن حضرت نبي عليه السلام لا تبع ما ليس عندك بويرمشلردر اخذي
بو مسئله نك اوزرينه اجماعدر بر كمسنه مالك المدوغي مرئي شيء بيع ايليه بيعدن صكره اول شيئه مالك
اولسه بعده تسليم ايليسه اول بيع جائز دكلدر بو مسئله دليل واضحدر كه مراد ماليس في ملكه ديمكدر
وله رده اذا راه مشتري اول شيء كوردكدنصكره مخير اولور استرسه رد ايدر ما لم يوجد ما يبطله
يعني اول مبيعي رد ايلمك جائز مادامكه مشتريدن خيار رؤيه يي ابطال ايدر شي ظهور ايلميه ظهور
ايدرسه جائز اولماز يبطله اولان ضمير رده راجعدر وان رضي قبلها اكر مشتري قبل الرؤيه اول مبيعه
راضي اولورسه ده رد ايلمك جائزدر مثلا مشتري رضيت بما اشتري قبل رؤيته ديسه بينه كوردكدن
صكره رد ايلمك جائزدر ولا خيار لمن باع ما لم يره كورمدوكي شيء بيع ايدن كمسنه يه خيار رؤيت يوقدر
يعني جائز دكلدر مثلا بر كمسنه نك مورثي فوت اولوب كندويه ميراثدن بعض شي حاصل اولسه كورمدن
اول شيء بيع ايلسه بيعي صحيح اولور لكن خيار رؤيت يوقدر ويبطل خيار الرؤية ما يبطل خيار الشرط
من تعييب في يده وتعذر رد بعضه وتصرف لا ينفسخ كالاعتاق وتوابعه هر شيكه خيار شرطي
ابطال ايدر مثلا مبيع مشتر ينك يدنده تعييب اولمق كبي ودخي مبيعك بعضي هلاك اولوب
بعضي سنك ردي متعذر اولمق كبي ودخي فسخ اولماز تصرف كبي اعتاق وتدبير وكتابت
واستيلاد كبي بو جمله خيار رؤيه يي ابطال ايدر في يده اولان ضمير مشتريه راجعدر
او يوجب حقا للغير كالبيع المطلق والرهن والاجارة قبل الرؤية وبعدها مصنفك او
يوجب قولي ما قبلنده ما يبطل خيار شرطه اولان ماء موصوله معطوفدر تقدير كلام هر
شيكه خيار شرطي ابطال ايليه خيار رؤيه يي ابطال ايدر شول شيء دخي ابطال ايدر كه غير
حق ايجاب ايليه بيع مطلق كبي يعني بايعك خيارندن مطلق بيع كبي ودخي رهن واجاره كبي
قبل الرؤيه اولسون زيرا بونلرده فسخ شرعا متعذر اولدوغي اجلدن خيار باطل اولور

دیاخود معنی بویله اولورکه بوقاروده ونصرّف لاینفسخ کالاعتاق وتوابعه قولنه معطوف اوله
وتصرّف یوجب حقّا للغیر معناسی یاخود بر تصرّف اولا که غیره حقّ ایجاب ایلیه ومالا یوجب
حقّاً للغیر کالمبیع بالخیار والمساومة والهبة بلا تسلیم یبطل بعدها لا قبلها ودخی شول
تصرّف که غیری ایچون حقّ ایجاب ایلمیه خیار ایله اولان بیع کبی ومساومة کبی وتسلیم اولمیان
هبه کبی بعد الرؤیة خیار رؤیه یی ابطال ایدر امّا قبل الرؤیة ابطال ایلمز وکفت رؤیة وجه
الرّقیق والدّابّة وکفلها اسقاط خیار رقیقك وجهنی کورمك کفایت ایدر ودابّه ده
یعنی آت وقاطر وحمار کبیلرده یوزین وصغریسین کورمك کفایت ایدر امّا بعض علما
قتنده دابّه نك قوائمنی دخی کورمك شرطدر وفی شاة اللحم لابدّ من المسّ کلّی مراد اولان
شاتك اسقاط خیارنده مسّ ایلمك لابددر یعنی ال ایله مسّ ایلمکه محتاجدر که سمز
وارق ایدوکی معلوم اولسون ایچون وفی شاة القنیة لابدّ من رؤیة الضرع امّا اقتنان
ایچون یعنی بسلیوب اولادی اتخاذ ایلمك ایچون اشتراسی مراد اولان شاتك اسقاط
خیارنده ضرعنی یعنی ممه سنی کورمك لازمدر ورؤیة ظاهر الثوب ان لم یکن معلما کافیة
معلوم اولمیان ثوبك اسقاط خیارنده ظاهرینی کورمك کفایت ایدر زیرا ظاهرین کورمك
ایله نه ایدوکی معلوم اولور وبوقچن ظاهر باطنی متفاوت اولمدقده در امّا متفاوت اولورسه
علمنی کورمك کفایت ایدر زیرا مقصود علمنی کورمك ایله حاصل اولور ورؤیة داخل الدار
وان لم یشاهد بیوتها ودخی دارك داخلنی کورمك اسقاط خیارده کفایت ایدر اکر اول
دارك بیوتنی مشاهده ایلمز ایسه ده وعند زفر لابدّ من مشاهدة البیوت وعلیه الفتوی
الیوم وامام زفر قتنده اول دارك بیوتنی مشاهده دن لابددر زیرا فی زماننا بیوتلرده تفاوت
تفاوت فاحشدر وبوکون بعض فی زماننا فتوی امام زفر قولی اوزره در وان رأی بعض
المبیع فله الخیار اذا رأی باقیه اکر بر کمسنه مبیعك بعضنی بین کورب بعضیسنك کورمشه حین
باقیسنی کورسه اول کمسنه ایچون خیار واردر یعنی مخیّردر زیرا بعضیسنی کورمکله مقصود حاصل

حاصل اولمز جائزدر كه كوردوكي شئ ايله كورمدوكي شئ مابيننده تفاوت فحش اوله ومايعرض
بالنموزج كالمكيل والموزون فرؤية بعضه كرؤية كله شول شيئكه انموزج ايله يعني نمونه ايله بيعه
تعريض اولنور مكيل وموزون كبي اسقاط خيارده بعضي سنك كورمك كبي كلسنك كورمك
كبيدر مثلا بر ادم بر آخرة مكيلاتدن وياخود موزوناتدن بر مقدار شئ كوسترسه اول شيئك
اصلني كوردكدنصكره مخير اولماز مكر صوكره كوردوكي اصل نمونه دن آلچق اوله وفيما يطعم لابد
من الذوق مطعومات يعني مأكولات اولان شيلرده اسقاط خيار اولمق ايچون ذوقدن
لابددر يعني اغز ايله طاتمغه محتاجدر ونظر الوكيل بالشراء او لقبض لا نظر الرسول
برشيئك شراسنه وكيل كمسنه نك نظري وياخود مبيعك قبضنه وكيل اولان كمسنه نك نظري
اسقاط خيارده كافيدر اما مبيعك قبضنه ارسال اولنان رسولك نظري اسقاط خيارده
كافي دكلدر معلوم اوله كه بو اوج مسئله ده بري شرايه وكيلدر بريجدخي قبضنه وكيلدر وبري
دخي رسولدر اما شرايه وكيل اولان كمسنه يه موكل ديه كه فلان شئ شرايه بنم وكيلم اول وقبضه
وكيل اولانه ديه كه بنم كوردكم واشترا ايلدوكم شيئك قبضنه وكيل اول ورسوله ديه سين
بنم رسولم اول سويله كه فلان كمسنه سكا ارسال ايلديكه سندن اشترا ايلدوكي شئ بكا تسليم ايليه سين
بو تقديرجه شرايه وكيل اولانك نظري بالاجماع خيار اسقاط ايدر وقبضه وكيل اولانك
نظري ابو حنيفه قتنده خيار اسقاط ايدر ورسولك نظري بالاجماع اسقاط ايلمز وعندهما
هو كالوكيل امامين قتنده رسول وكيل كبيدر يعني انك اول مبيعي قبض ايلمسيله مشتري مخير
اولماز وبيع الاعمى وشراؤه صحيح اعمينك بيعي وشراسي وعقود وتصرفاتي صحيحدر ومكلف اولدوغي
حيثيتدن امام شافعي قتنده اكر اول كوزلي اولوب بعده اعمي اولمش ايسه بيع وشراسي صحيح واكر انا سندن
كور سوز طوغمش ايسه اصلا بيعي وشراسي صحيح دكلدر زيرا الوان صفاتدن اصلا علمي يوقدر
ولهم الخيار اذا اشترى مذكور اعمي برشئ اشترا ايلسه اكا خيار فسخ واردر ويسقط بجسة المبيع
او شمه او ذوقه اعمي قچان يدي ايله مبيعي مس ايلسه وياخود شم ايلسه وياخود ذوق ايلسه وياخود

خياري ساقط اولور فيما يعرف بذلك يعني اعمى نك خياري مس وشم وذوق ايله ساقط
اولمسي شول شيلرده اولور كه ذكر اولنان حواس ايله بيلنور بوصف العقار له بوصفنده
اولان ما قبلنده يسقط به متعلقدر يعني اعمينك خياري شول برده دخي ساقط اولور كه
عقاري وصف ايله اشترى ايلمش اوله زيرا وصف رؤيت مقامنه قائم اولور شجره دخي وصف
ايله قائم اولمجق خياري ساقط اولور ابو يوسفدن روايتدر كه اكر اعمى بر مكانده واقف
اولسه اكر اول مكانده كوزلي اولسه اول عقاري كورر ايدي كبي وديسه كه راضي اولدم خياري
ساقط اولور زيرا تشبه موضع عجزده حقيقت مقامنه قائم اولور معلوم دركه بي زبانك
صلاتنده شفيتني تحريك ايلماسي قرات مقامنه قائم اولور وحج شريفده باشنده قيل
اولميان كمسنه اوستره يي باشنه اجرا ايلسه تراش مقامنه قائم اولور ومن رأى احد الثوبين
فشراهما ثم رأى الآخر فله اخذهما او ردهما لارد احدهما شول كمسنه كه ايكي ثوبك بريني
كوروب ايكيسنك اشترا ايلسه اشترادن صكره اول ثوب اخري كورسه اول كمسنه مخير اولور
استرسه ايكيسك اخذ ايلر ديلرسه رد ايلر زيرا بريني كورمك ايكيسنه كافي دكلدر اول اجلدن
آخرده خيار باقيدر اما بريني اخذ ايدوب بريني رد ايلمك جائز دكلدر تفريق صفقت وارد در حضرت
نبي عليه السلام تفريق صفقتدن نهي بيورمشلردر ومن رأى شيئا ثم اشتراه فوجد متغيرا تخير شول
كمسنه كه برشيئ كوروب بعد زمان اشترا ايلسه اشترادن صكره اول كوردوكي صنفندن متغير بولسه
اول كمسنه مخير اولور استرسه قبول ايدر استرسه رد ايدر والا فلا واكر اول كوردكلدن متغير دكل
ايسه مخير اولماز وان اختلف في تغيره فالقول للبايع اكر بايع ايله مشتري اول شيئك متغير
وغير متغير اولدوغندن اختلاف ايلسه لر قول يمين ايله بايعندر ومشترى يه بينه لازمدر
زيرا لزوم عقده سبب رؤيه سابقه ايدوكي ظاهردر تغير ايسه حادثدر اكر عيب ايله وكرك
تبدل هيئت ايله ايكيسي دخي عارضدر مشتري ايسه عارضي ادعا ايدر بايع ايسه حادثه منكردر
واصله تمسك ايلمشدر قول ايسه ظاهر ايله تمسك ايدنكدر وان في الرؤية فللمشترى واكر

واكر بايع ومشتری رؤیة وعدم رؤیتده اختلاف ایلسه لر مثلا بایع دیسه كه رأیت ومشتري
دیسه كه ما رأیت دیسه قول بو صورتده مشترينكدر يمينی ایله زيرا رؤيته منكردر بایع اوزرینه
مشترينك كوردوكنه بينة لازمدر ومن اشتري عدل زطي فباع منه ثوبا او وهب وسلم فله ان
يرد بعيب وشول كمسنه كه بر رطيدن طايفه هنود دن برهنديدن بر عدل يعني بر دنك
قوماش اشترا ایلسه وشرا دنصكره اول عدلدن بر طوپنی بيع ایلسه ویاخود بر كمسنه يه هبه ايدوب
تسليم ايلسه اول مشتري يه وارد ركه اشترا ايلديكی طوپی عيب ايله رد ایلسه منه ده اولان ضمير
عدله راجعدر فله ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر ويرده ده اولان ضمير ثوبه راجعدر
لا بخيار رؤية او شرط اول مشتری اسیر ايلدوكي ثوبي خيار رؤية وخيار شرط ايله
رد ايلمك جائز دكلدر زيرا كليسنك رد ايلمك متعذر اولمشدر وبعضيسی ملكندن چقمسی
سببيله فصل بو فصل خيار عيبه متعلق نيچه مسائل بياننده در مطلق البيع يقتضی
سلامة المبيع مطلقك بيعه اضافتی صفتك موصوفه اضافتی قبيلندندر يعني بيع مطلق
شول بيعدر كه مبيعك هر عيبدن سالم اولمسنی اقتضا ايدر زيرا اصل سلامتدر سلامت
عرفا وعادة بر وصف مطلوب ومرغوبدر اويله اولسه عرفا مطلوب اولان نصا مشروط
كبيدر فلمن وجد في مشتريه عيبا رده واخذه بكل ثمنه يعني اشترا ايلدوكی شيده عيب بولان
كمسنه يه جائزدركه انی رد ایلیه وياخود كلی ثمن ايله اخذ ايليه رده مبتدادر فلمن قولی خبردر
لا امساكه ونقص ثمنه الا برضاء بايعه اول مشتراء امساك ايدوب وثمننی تنقيص ايلمك
جائز دكلدر مكر بايعك رضاسی اولمش اوله وكل ما اوجب نقصان الثمن عند التجار فهو
عيب هرشيكه مبيعه نقصان ثمن ايجاب ايليه عند التجار اول شئ عيبدر فالاباق ولو
الى مادون السفر من صغير يعقل عيب امدي بو تقديرجه يعقل اولان عبد صغيردن
الي مادون السفر اباق ايلمك عيبدر تنقيص ثمنه موجبدر تجار قتنده الى مادون السفر
ديمكلدن مراد يعني شهردن چقماسه ده اصح قول اوزره اباق عد اولنور اما شهردن خروج ايلسه

اتفاق علما ایله اباق عد اولنور اما جاریه غاصبدن افندیسنه اباق ایلمسه اول اباق عد اولنماز
اما غاصبدن آخره اباق ایلسه حال بوکه افندیسنک اوینی یولنی بیلور اولسه اول اباق
اولنوب عیبدر وکذا السرقة والبول فی الفراش وکذالك یعقل اولان عبد صغیردن سرقه
وفراشه بول ایلمك عیبدر تنقیص ثمنه موجبدر تجار قتنده وهی فی الکبیر عیب اخر بو مذکورات
یعنی سرقه واباق وبول فی الفراش کبیر السن اولان کمسنه یه عیب آخردر سبب مختلف اولدوغی
اجلدن زیرا صغیرده اولان سبب کبیرده اولان سببك غیر سیدر فلو ابق او سرق او
بال فی صغیره ثم عاوده عند المشتری فیه رده یعنی اول صغیر اولان عبد اباق ایلسه ویاخود سرقه ایلسه
صکره بو اشیانك بری مشترینك یاننده ایکن ینه صغیره ده عودت ایلسه اول عیب ایله رد اولنور ایکیسنده سبب
متحد اولدوغی ایچون وان عاوده عنده بعد البلوغ لا اگر بو اشیاء ثلثه نك بری ینه مشتری یاننده ایکن بعد البلوغ
ینه عودت ایلسه رد اولنماز زیرا ایکیسنده سبب مختلف اولدوغی اجلدن زیرا صغیرده اولان بول فی الفراش
مثانه نك ضعفندندر کبیرده ایسه باطننده مرضندندر وصغیرده اباق لهو ولعبه محبتندندر سرقه ایسه قلت
مبالاتندندر وبعد الکبر اباق وسرقه ایسه باطننده اولان خیانتندندر والجنون عیب مطلقا جنون مطلقا عیبدر
جمهور مشایخ قتنده کرك کبیرده کرك صغرده اولسون زیرا جنون دماغ آفتندندر فلو جن فی صغره
وعاوده عند المشتری فیه او کبره رده مصنفك فلو جن قولی ما قبلنده والجنون عیب مطلقا قولنه تفریعدر
یعنی بو عبد صغرنده مجنون اولسه صکره مشتری یاننده ایکن صغیرده یاخود کبیرده ینه جنون عودت ایلسه
اول جنون ایله رد اولنور والبخر والذفر والزنا والتولد منه عیب فی الجاریه لا فی الغلام ودخی بخر کاغزك
بد رایحه سیدر ودخی ذفر قولتوغك بد رایحه سیدر وزنا وزنادن متولد اولمق جاریه ده عیبدر غلامده
ایسه عیب دکلدر وبو اشیانك جاریه ده عیب اولوب غلامده اولمدوغنك حکمتی بودر که زیرا
جاریه دن مراد استفراشه محلدر غلامده مجرد استخدامدر الا ان یکون من داء ینه بخر وذفر غلامده
عیب دکلدر دیو بیان اولنمش ایدی الا بخر بو ایکیسی مرضدن اولسه اول تقدیرجه عیبدن اولنورلر
زیرا تجار قتنده ثمنی تنقیص ایدن اشیادندر وشافعی قتنده غلام وجاریه ده مطلقا زنا عیب کفر کبی

كبي زيرا طبع سليم صحبتندن تنفر ايدر والاستحاضة عيب دخي استحاضه كه جاريه نك قاني مستمر اولوب
منقطع اولمامقدر جاريه ده عيب در زيرا مستمر اولمسي مرض عد اولنور وكذا عدم حيض بنت عشر سنة
كذلك اون يدي سنه لك بنتك عدم حيضي عيبدر زيرا دمك مستمر اولمسي و بالكلية منقطع اولمسي
مرضدن ناشيدر بو تقديرجه عيوبدن اولور لا اقل اما اون يدي سنه دن اقلده منعدم اولمسي
عيب دكلدر زيرا اون يدي سنه نك اقصاسي بلوغيدر نساده ايسه عادت اصالة وقتنده و وقتنده
طاهر اولوب سلامت اوزره اولمقدر حلافي اوليجق مرضدن ناشي اولمش اولور ويعرف ذلك
بقول الامة يعني استحاضه اون يدي سنه ده اولان بنتك عدم حيضي بيله اول امه نك قولي ايله
بيلنور مثلا مستحاضه استحاضه مستمر اولدي ديمه سي ايله يا خود اون يدي سنه ده اولان بنت
الى الان حيض كورمدم ديمسي ايله بيلنور فرد الى الضم اليه نكول البايع قبل القبض وبعده
هو الصحيح امدي ذكر اولنان امه ذكر اولنان عيب ايله رد اولنور تجين اول جاريه نك قولنه بايعك
بيننددن نكول الله سي ضم اولنجه يعني اچونكه عيب اول جاريه نك قولي ايله ثابت اولنور بو عيب
بايعك يانند اولمدوغنه تحليف اولنور و بايعك نكولي كرك قبل القبض وكرك بعد القبض
اولسون برابر در وصحيح اولان بودر امام محمد قدس سره بايعك يميني ولمدين قبل القبض رد
ايدر زيرا قبل القبض بيع ضعيفدر شرح وافي اولان كافيده مسطور در كه نيجانكه مشتري
انقطاع حيضي دعوي ايلسه قاضي انقطاع مدتندن سؤال ايليه اكر مدت قصيره ده ادعا
ايدرسه ده دعواسي استماع اولنماز اكر مدت مديده ده ادعا ايدرسه دعواسي استماع اولنور مدت
مديده ابو يوسف قدس سره اوچ آيدر امام محمد قدس سره درت ايدر وابو حنيفه قدس سره كه قول زفردر
ايكي سنه در والكفر عيب فيهما دخي كفر غلامده وجاريه ده عيبدر زيرا مسلمك طبعي انك صحبتندن
نفرت ايدر عروي دين اولدوغي ايچون وكذا الثيب والدين والسعال القديم دخي ثيب عيبدر
زيرا علامت كبردر و دين دخي عيبدر زيرا ماليتي حق غرما ايله مشغولدر و دخي سعال قديم عيبدر
زيرا قلبنده متمكن اولان مرضدن ناشيدر اما قديم اولمسه عيب اولماز والشعر والماء في العين

وكوزده قل اولمق وصواولمق عيبدر زيرا بصري ضعيف ايدن شيلردندر وجائزدركه اعمايه مؤدي
اوله وان ظهر عيب قديم بعد ماحدث عند المشتري آخر رجع بالنقصان يعني قچان بر كمسنه بر شيء اشترا ايلمه
مشترينك يانندن ظهور ايدوب حادث اولان عيبدن صكره بر عيب قديم ظاهر اولسه مشتري اولان كمسنه
بايعك اوزرينه نقصان ثمن ايله رجوع ايدر كثوب شراه فقطعه فاطلع على العيب شول ثوب كبي كه مشتري اشترا
ايلدي يعني بحدي قطع ايلدكدنصكره بر عيبه مطلع اولدي مثلا بلا عيب بيك درهم قيمتي وار ايدي واول
عيب ايله قيمتي طقوز يوز درهم اولدي مشتري بايعك اوزرينه يوز درهم ايله رجوع ايدر وليس له الرد اول مشتريه
اول مبيعي رد ايلمك لك يوقدر يانندن حادث اولان عيبدن اوتري الا ان يرضى البايع باخذه كذلك فله ذلك
يعني رد ايلمك يوقدر الا قچانكه بايع انى اول حادث اولان عيب ايله آلمغه راضي اولسه اول حينده مشتريه
جائزدر انى بايعه حادث اولان عيب ايله رد ايليه كذلك قوله معيبا ومقطوعا شيئه اشارتدر باخذه ده
اولان ضمير مبيعه راجعدر فله ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر حتى باعه المشتري سقط رجوعه
يعني قچان مشتري عيب قديم ظهور ايدن ثوبي بيع ايلسه نقصان ثمني ايله رجوعي ساقط اولور فان خاط
الثوب او صبغه احمر ولت السويق بسمن ثم ظهر عيبه رجع بنقصانه يعني اكر مشتري اولان كمسنه
اشترا ايلديكي ثوبي قطعدن صكره دكسه وياخود قرمزي بوياسه وياخود سويقي قاورمش اولان
ياغله لت يعني مزج ايلسه بونلر نصكره بوذكر اولنان اشيانك هر برينك عيبي
ظهور ايلسه مشتري اولان كمسنه هر برينك نقصاني ايله رجوع ايدر وليس لبايعه ان ياخذه اول
عيبي ظهور ايدن ثوبك وياخود سويقك بايعنه انى اخذ ايلمك يوقدر مشتري راضي اولسه زيرا
اول مبيع مشترينك ملكي ايله مختلط اولمشدر معلوم اوله كه زياده يا متصله در وياخود منفصله در
وبونلردن هر بريسي يا مبيعدن متولددر وياخود غير متولددر پس امدي مبيعدن متولد اولان
زياده متصله دركوزلك وسمزلك كبي بونلر ردي منع ايلمز ظاهر روايه ده وغير متولد اولان
زياده متصله بويامق ودكمك كبي بالاتفاق ردي منع ايدر وزياده منفصله متولده ولد ومبيع
ردي منع ايدر وغير متولد كسب كبي اول دخي منعي منع ايلمز حتى لو باعه بعد رؤيه عيبه لا يسقط

يسقط الرجوع يعني اكر مشترى اول احمر بويانمش ثوبي وياخود ثمن ايله لت اولنمش سويقي عيبك رؤيتندن
صكره بيع ايلسه ايدرسه ده عيبك نقصاني ايله رجوعي ساقط اولماز حاصل كلام هر قچنكه مشترى
مبيعي حابس اولورسه يعني بايعه تسليمي ممكن اولمزايسه نقصان عيب ايله رجوع ايدمز اكر حابس
اولمزايسه رجوع ايدر بو احلدنور كه بركمسنه بر ثوب اشترا ايلسه و ولد صغيري ايچون قطع ايلسه ودكسه
اندنصكره اول ثوبك عيبنه مطلع اولسه نقصاني ايله رجوع ايدمز زيرا احتياطه دن اول ولد صغيرينه
تمليك وهبه ايلمش اولدي وباباتك ولد صغيرى ايچون قبض نفس ايجاب ايله هبه تمام اولور
بوتقديرجه قطع عيب حادث اولدي مشتري ايچون نقصاني ايله رجوع جائز اولور لكن قچان
مشتري نقصاني ايله رجوعي مراد ايلدكه بايع ثوبي اول هيئت ايله قبول ايدرم ديسه مشتري
ولد صغير ايچون ثوبي قطع ايلمك اكا تمليكدر بوتقديرجه حابس اولوب نقصان عيب ايله رجوعي
ممنوع اولور ولو اعتق بلا مال او دبّرا واستولد ثم ظهر العيب رجع مشترى اولان كمسنه اول
مشترى اولان عبدي بلا مال اعتاق ايلسه وياخود مدبّر ايلسه وياخود جاريه‌ء استيلاد ايلسه
بونلردن صكره عيب ظاهر اولسه مشترى نقصان عيب رجوع ايدر استحسانا وقياس ايسه
عدم رجوع ايدى وكذا ان ظهر بعد موت المشترى بنه نقصان عيب ايله رجوع ايدر مشترينك
موتندنصكره مشتري فتح را ايله اسم مفعول معناسنه در وان اعتق على مال او قتله لا يرجع بشئ
اكر مشتري اولان كمسنه اول عبدي مبيع مال اوزرينه اعتاق ايلسه وياخود قتل ايلسه صبح بايعك
اوزرينه برشئ ايله رجوع ايلمز زيرا اول مبيعك بدلني حبس ايلمشدر وقتل دخي برفعل مضموندر
غيرك ملكنده ايكن مباشرت ايدوب قتل ايلسه ضامن اولور حاصل كلام امتناع ردّ بودركه
قچنكه فعل مضمون مشتريدن اولور رجوع ايدمز زيرا قچان فعل مضمون اولورسه معنى مبيع
ايچون امساك بولنمش اولور نقصان ايله رجوعك شرطي ايسه امساك بولنمامق كركدر اما
قچن فعل مضمون بولنمسه هلاك كبي وياخود فعل بولنسه اما غير مضمون اولسه رجوع ايدر زيرا
امساك بولنمامش اولور اما ابو يوسف قتنده رجوع ايدر زيرا ان المقتول ميت باجله فحواسيجه

ذاعيب اولمشلردر وكذا لو اكل الطعام كله او بعضه او لبس الثوب فتخرق لا يرجع وكذلك مشترى اولان
كمسنه اشترا ايلدوكي طعامك جمله سني وياخود بعضيسنك اكل ايلسه ودخي اشترا ايلديكي ثوبي لبس ايله
تخريق نقصان عيب ايله بايعك اوزرينه رجوع ايلمز ابو حنيفه قتنده خلافا لهما اما مين ايچون
خلاف واردر انلرك قتنده نقصان عيب ايله رجوع ايدر وان اشترى بيضا او جوزا او بطيخا
او قثاء او خيارا فكسره فوجده فاسدا فان كان ينتفع رجع بنقصانه والا فبكل ثمنه واكر مشتري
يمورطه وياخود جوز وياخود بطيخان وياخود زردالي وياخود خيار وياخود قاربوز وياقوون
وبعده كسر وقطع ايدوب ايچنى فاسد بولنه في الجمله منتفع به اولورسه نقصان عيب ايله رجوع ايدر واكر
واكر اصلا منتفع به اولمازايسه كلي ثمن ايله رجوع ايدر يعني مبيعي ويروب بهاسنى آلور وبوردة نقصان
عيب ايله دكلدر مبيعك بطلاني ايله در ولو وجد البعض فاسدا وهو قليل كالواحد والاثنين
في المائة صح البيع اكر اشترا ايلديكي شيئك بعضيسني فاسد بولنوب حال بوكه فاسد اولان قليل اولسه
مثلا يوزده بر وايكي دانه اولمق كبي بو تقديرجه بيع صحيح اولور والا فسد ورجع بكل ثمنه اكر فاسد اولان
چوق بولنورسه بيع فاسد اولور ومشتري بايع اوزرينه كلي ثمنى ايله رجوع ايدر ابو حنيفه قتنده زيرا
عقدده ذي قيمت وغيري ذي قيمت جمع اولدوغي ايچون بيع فاسد اولور وعبد ايله حري بيع
ايلمك كبي اولمش اولور اما امامين قتنده قيمتي اولنك صحيح اولور ودينلمشدركه صحيح وفاسدنك اجتماعي
عقد فاسد اولور ثمن تفصيل اولنمامشدر ومن باع ما شراه فرد عليه بعيب بقضاء باقرار او
نكول او بينة رده على بايعه ولو قبله برضاه لا يرده عليه وشول كمسنه كه اشترا ايلدوكي شيئ بر آخره
بيع ايلسه وكرو اول شيئ ايكنجي بايعك اوزرينه عيب سببيله رد اولنسه اكر اول رد قضاء قاضي ايله
اولدي ايسه كرك قضاء قاضي اقرار ايله اولسون كرك يميندن نكول ايله اولسون كرك بينه ايله اولسون
زيرا قضاء قاضي جمله سنك حقنده فسخدر صورت مسئله بر كمسنه بر آخردن بر شيئ اشترا ايلسه
وبو اشترا ايدن دخي بر آخره بيع ايلسه بيع ايلدكدنصكره ايكنجي مشتري مبيع اولان شيئ اثره اولان عيب
ايله قضاء قاضي ايله ايكنجي بايعك اوزرينه رد ايلسه وقاضينك قضاسي ايكنجي بايعك مبيع معيبدر

معيبدر ديو اقرار اولسه وياخود ابكنجي بايع عيبسز بيع ايلدوكنه يمين تكليف اولنوب نكولي ايله اولسه
ياخود ايكنجي مشتري معيب اولدوغنه بينه احضار ايلمسيله اولسه اول شئ اوّلكي مشتري بايعنه
رد ايدر واكر قضاءِ قاضي ايله اولميوب رضاسيله رد اولنسه بايع اوّلك اوزرينه رد ايلمز ومن
قبض ما شراه ثم ادّعى عيبا لا يجبر على دفع ثمنه ولكن يبرهن او يحلف بايعه وشول كمسنه كه
اشترا ايلدوكي شئ بايعدن قبض ايلسه وقبض ايلدكدنصكره بو شيده عيب واردر ديو
دعوي ايلسه بو تقديرجه اول مشتري اول شيئك ثمنني بايعه دفع ايلمكه جبر اولنماز ولكن
مشتري اولان كمسنه دعواسنه شاهد كتوره وياخود بايعه اول مبيع اولان شئ ده عيب
اولمدوغنه يمين ويريله فان قال شهودي غيب دفع ان حلف بايعه اكر مشتري اولان كمسنه
بو شئ عيبلو اولدوغنه شاهدلرم واردر ولكن غايبلردر ديسه ثمنني دفع ايدر اكر بايع عدم
عيبه يمين ايدرسه زيرا شاهدلري كلنجه انتظارده بايعه ضرر واردر ولزم العيب ان
ان نكل اكر بايع اولان كمسنه يميندن نكول ايدوب امتناع ايدرسه عيب ثابت ولازم اولور زيرا
بايعك يميندن نكولي حجتدر ومن ادّعى اباق مشريه برهن اولا انه ابق عنده وشول كمسنه كه
اشترا ايلدوكي عبدك اباقني دعوي ايلسه وبايع اني تكذيب ايلسه اوّلا مشتري يه لازمدر كه
عبد كندو يانندن اباق ايلدوكنه شاهد احضار ايليه ثم يحلف بايعه بالله لقد باعه وسلمه
وما ابق قط مشتري شاهد احضار ايلدوكندنصكره اول عبدك بايعنه لفظة الله ايله يمين
ويريلور كه تحقيق بو عبدي بيع ايلدوكنه مشتري يه تسليم ايلدوكنه وبوندن اسبق اصلا كندو
يانندن اباق ايلمدوكنه او بالله ماله حق الرد عليك من الوجه الذي يدّعي المشتري ياخود بايع
اولان كمسنه يه لفظة الله ايله تحليف اولنور كه مشترينك دعوي ايلدوكي وجهدن اوزرينه
حق رد يوقدر وماله ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر او بالله ما ابق عندك قط وياخود
يِنه بايع اولان كمسنه يه لفظة الله ايله تحليف اولنور كه بو عبد سنك يانندن اصلا اباق ايلمدي
ديو لا بالله لقد باعه وما به هذا العيب امّا بيع وقتنده تحقيق بو عبدي بيع ايليوب بو عيب

انده اولمدوغنه تحلیف اولنماز ولقد باعه وسلمه ومابه هذا العیب وباخود تحقیق بو عبدی بیع
ایدوب ومشتری یه تسلیم ایدوب وبو عیب آنده اولمدوغنه دیو تحلیف اولنماز وبو ایکی صورتده تحلیف
اولندوغندن عدم جوازی بودرکه بعد البیع وقبل التسلیم بو مقوله عیب حادث اولمق جائز اولدوغی
احلدندر وفی اباق الکبیر یحلف بالله ما ابق منذ بلغ مبلغ الرجال اگر دعوی عبد کبیرك اباقنده
اولورسه بایعه لفظة الله ایله یمین ویریلورکه بو عبد مبلغ رجاله بالغ اولدوغی کوندن بو کونه دکین
اباق ایلمدی دیو زیرا حالت صغرده اباق بعد البلوغ ردی ایجاب ایلمز وعند عدم بینة المشتری
علی اباقه عنده یحلف البایع عندهما انه مایعلم انه ابق عنده ومشتری اولان کمسنه بو عبدك
کندو یانده ایکن اباق ایلمدوکنه علمی واصل اولمدوغنه یمین ویریلور بو تحلیف امامین قتنده در
واختلفوا علی قول الامام امام اعظم قولنده ایکی قول اوزره اختلاف اولنمشدر بو قولده
تحلیف اولنور وبر قولده تحلیف اولنماز وبو قول اصح قولیدر فان نکل علی قولهما حلف ثانیا
کما مر اگر بایع اولان کمسنه یمیندن نکول ایدرسه امامین قولی اوزره عبد رد اولنمق ایچون ثانیا
تحلیف اولنور یعنی برکره دخی تحلیف اولنور نته کم بیانی مرور ایلمشدر ولو قال بایعه بعد
التقابض بعتك هذا مع آخر وقال المشتری لا وحده فالقول له واگر مبیع اولان شیئك بایعی
بعد التقابض یعنی مشتری مبیعی وبایع ثمنی قبض ایلدکدنصکره بایع بن سکا بر شیء آخر ایله بیع ایلدم
دیسه ومشتری دخی دکلدر سن بکا بونی یالکز بیع ایلدك دیسه بو تقدیرجه قول مشترینکدر یمینیله
زیرا حاصل اختلاف مقبوضك مقدارنده واقع اولمشدر بو تقدیرجه قول قابضندر زیرا قبضك
زیاده سنه منکردر حتی غاصب اولان کمسنه مغصوبده زیاده منکر اولسه قول غاصبندر پس امدی
غاصبده بویله اولیجق بو مسئله ده خود اولی بالطریقدر وکذا لو اتفقا فی قدر المبیع واختلفا
فی المقبوض ودخی قول مشترینکدر نجن بایع ایله مشتری اول مبیعك مقدارنده اتفاق ایدوب مقبوضنده
اختلاف ایلسه لر مثلا بر آدم ایکی جاریه اشترا ایلسه بایع اولان کمسنه برین قبض ایلدم دیسه قول مشترینکدر
قول قابضندر ولو اشتری عبدین صفقة وقبض احدهما ووجد بالمقبوض او بالآخر عیبا ردهما

هما او اخذهما واكر بركمسنه ايكي عبدي صفقهٔ واحده ده اشترا ايدوب برين قبض ايليه مقبوض اولميانينه ياخود
اول برآخرده عيب بولسه استرسه ايكيسنك رد ايدر استرسه ايكيسنك اخذ ايدر زيرا صفقه ايكيسنك
قبضي ايله تمام اولور ولا يرد المعيب وحده الا ان ظهر العيب بعد قبضهما اما اول معيب اولميانى
آلوب ومعيب اولاني يالكز رد ايليه زيرا تفريق صفقه دن نهى وارد اولمشدر ديوبيان اولندي
ايدي الا شول زمانده معيبك ردي جائز اولوركه تحقيق اول عيب ايكي عبدك قبضندن صكره
ظهور ايليه ولو وجد بعض الكيلي او الوزني معيبا بعد القبض رده كله او اخذه تحقيق برآدم
برمكيل وياخود موزون برشئ اشترا ايلسه واول مكيلك وياخود موزونك بعد القبض بعضى ملك
معيب بولسه جمله سين رد ايليه ياخود جمله سين اخذ ايليه زيرا مكيلات وياخود موزونات
حكما وتقديرا شئ واحد حكمنده اكرچه حقيقة اشيا ايسه ده زيرا بونلرده ماليت وتقوم اجتماعي
اعتباري ايله در يوخسه بر دانه مال متقوم اولمق صالح دكلدر وقيل هذا اودنيلديكه كليسك اخذ
ايلمك وياخود كليسك رد ايلمك ان لم يكن في وعائين تحقيق بو مبيع اولان كيلي وياخود وزني
ايكي وعاده اولمدوغي تقديرجه والا فهو كالعبدين واكر ايكي وعاده اولسه اول شي عبدين حكمنده
اولور يعني اول معيب اولاني رد ايليه تحقيق عيب اول ايكيسنك قبضندن صكره ظهور ايلسه ولو استحق
بعضه بعد القبض لبس له رد ما بقى تحقيق اول كيلنك وياخود وزنينك بعضيسي بعد القبض غيره
مستحق اولسه مشتري ايچون اول باقي قلاني رد ايلمك لك يوقدر زيرا تبعيض اولنمقده ضرر يوقدر بلكه
معيب اولاني رد ايلمك اولور استحقاق صفقه منع ايلمز بخلاف الثوب ثوب بو مسئله نك
خلافيدر مثلا مبيع تحقيق ثوب اولسه وبعضيسي غيره مستحق اولسه باقيسنك ردنن مخيردر زيرا تبعيض
بونده عيبدر ومضردر ومداواة المعيب بعد رؤية العيب وركوبه رضا معيب اولان مبيعه
عيبك رؤيتندن صكره مداوات يعنى دوا ايدوب تيمار ايلمك ودخى معيبك معيب اولان دابة
كندو حاجتي ايچون ركوب قبوله رضادر زيرا دوا ايلمك وبنمك ابقا به دليلدر وركبه لرده او سقيه او
شراء علفه ولا بد منه فلا اول معيب اولان دابه يي واروب بايعك اوزرينه رد ايلمك ايچون راكب

اولسه وياخود صوورمك ايچون راكب اولسه وياخود علفني اشترا ايچون راكب اولسه حالبوكه اول
راكبه بوركوبن يديبو قدر يعني غنا بو قدر بو تقديرجه رضا اولمزله ده اولان ضمير مشترى يه راجعدر
منه ده اولان ضمير ركوبه راجعدر ولو قطع المبيع بعد قبضه او قتل بسبب عند البايع ردّه واخذ ثمنه
اكر بر كمسنه اشترا ايلدوكي مبيعي قبضندن صكره سرقه سببيله يدي قطع اولنسه وياخود بر سبب ايله بايعك
يانندن قتل اولنسه قطع اولندوغي صورتده اني رد ايليه وقتل اولندوغي صورتده ثمنني اخذ ايليه امام
اعظم قتنده زيرا بو صورتلرده غيره مستحق اولمق مرتبه سنده در وقالا رجع بفضل ما بين كونه سارقا
وغير سارق واماميندر ديدلركه مشترى اولان كمسنه اول عبدك سارق اولمقلغنك ما بيننده اولان فضل
ايله رجوع ايليه مثلا غير سارق ايكن بوز درهم دكردي وسارق اولدوغي حالده سكسان درهم دكردي
يكرمي درهم ايله رجوع ايليه او قاتلا او غير قاتل ودخي قاتل وغير قاتل اولمقلغنك ما بيننده اولان فضله
ايله رجوع ايليه مثلا غير قاتل اولدوغي حالده بيك درهم دكردي وقاتل اولدوغي حالده بشيوز درهم
دكردي وقاتل اولدوغي حالده بشيوز درهم ايله رجوع ايليه ان لم يعلم بالعيب عند الشراء والا فلا يعني
مشترينك ذكر اولنان عبدي رد ايلمه سي وياخود ثمنني اخذ ايلمه سي قچن شرا وقتنده اول عيبك وجودني
بلمسه واكر وقت شراده اول عيبك موجود اولدوغني بلور ايسه رد ايلمك ونقصان ثمن ايله رجوع ايلمك
جائز دكلدر ولو تداولته الايدي ثم قطع في يد الاخير رجع الباعة بعضهم على بعض كما في الاستحقاق
واكر مبيع اولان شئ ايدي تداول ايلسه يعني بر الدن بر اله يعني بر ملكدن بر ملكه انتقال ايلسه واخير
اولان مشترينك يدنده قطع اولنسه باعه يعني بايعه بري برينك اوزرينه رجوع ايدرلر ابو حنيفه
قتنده استحقاقده اولان حالت كبي لفظ باعه بايعك جمعيدر وعندهما يرجع الاخير على بايعه
واماميندر قتنده اول اخير اولان مشترى كندو بايعنك اوزرينه رجوع ايلر مثلا بر مبيعي زيد
عمروه بيع ايلدي عمرو دخي بكره بيع ايلدي وبكر دخي خالده بيع ايلدي امدي حالده كه اخير
مشتريدر بايعي اولان بكرك اوزرينه رجوع ايدر وبكر عمروه رجوع ايلمز اماميندر قتنده اما امام
اعظم قولنده زيده وارنجه رجوع اولنور ولو باعه بشرط البراءة من كل عيب صح وان لم يعد العيوب

العيوب ايچون بايع اولان كمسنه برشيء هر عيبدن بري اولمق شرطيله بيع ايلسه بيع صحيح اولور واكر اول
مبيعده اولان عيوبي بايع اولان كمسنه عد ايلمدي ايسه ده ويدخل في البرأة الحادث قبل القبض عند ابي
يوسف كل عيبدن برائت شرطيله اولان بيعده قبل القبض حادث اولان عيب داخل اولور خلافاً
لمحمد امام محمد ايچون خلاف واردر انلك قتنده حين عقدده موجود اولان عيب داخل اولور
قبل القبض حادث اولان عيب داخل اولماز باب البيع الفاسد بو باب بيع فاسدك احكامي
بياننده در وقتاكه مصنف بيع صحيحدن فارغ اولدي ايسه بيع فاسده شروع ايلدي وبيع بر قاچ
نوعدر بري صحيحدر وبري بيع فاسددر وبري بيع باطلدر وبري بيع مكروهدر وبري بيع موقوفدر بيع صحيح
اولدركه ذاتاً وصفاً مشروع اوله وبيع فاسد اولدركه ذاتاً مشروع اولوب وصفةً مشروع اولميه
وباطل اولدركه ذاتاً وصفةً مشروع اولميه وبيع مكروه اولدركه اصلي ووصفي صحيح اوله لكن بر منهي
شيء مجاورت ايله اولمش اوله جمعه اذاني وقتنده اولان بيع كبي وبيع موقوف اولدركه اصلي ووصفي
صحيح اولوب على سبيل التوقف ملكي افاده ايليه اما غيرك حقي تعلق ايلمك ايله تمام ملكي افاده ايلمز
بيع ما ليس بمال البيع به باطل كالميتة والدم والحر مال اولميان برشيء بيع ايلمك ومال اولميان
برشيء ايله برشيء آخر بيع ايلمك باطلدر وميته ودم وحر كبي زيرا بيعك شرطي ثمن ومثمن مال
غير محرم اولمقدر مذكورات ايسه مال عد اولنور اشيادن دكلدر به ده اولان ضمير ما قبلنده اولان
مايه راجعدر وشيء آخري مال اولميانه بيعه مثال بعت هذا الثوب بهذه الميتة وكذا ام الولد
والمدبر ودخي ام ولدك ومدبرك بيع اولنمالري باطلدر وام ولدك باطل اولنمسينك وجهي
حضرت نبي عليه السلام اعتقها ولدها قول شريفي ايله در ومدبرك بيعي باطل اولمسنك وجهي
بودركه سبب حريت في الحال منعقد اولدوغي اجلدندر كه اكرچه حين تدبيرده حريت منعقد اولميه
بعد موت المولى مدبر اولان عبد معتق اولمازدي وكذا بيع المكاتب الا ان يجيز ودخي
عبد مكاتبك بيع اولنمسي باطلدر مكركه مكاتب كندوسي بيع اولنمغه اجازت ويره بو تقديرجه
بيع اولنماسي صحيح اولور وبر روايتده اجازت ويرسه ده بيعي صحيح دكلدر وكذا بيع مال غير متقوم

كالخمر والخنزير بالثمن ودخي غير متقوم اولان مالي خمر وخنزير كبي ثمن ايله يعني دراهم ودنانير كبي ايله بيع ايلمك
باطلدر اما عروض ايله يعني متاع ايله بيع ايلمك فاسددر زيرا خمر وخنزير اهل ذمت قتنده مال غير متقومدر
زيرا شرع شريف خمر وخنزيرك اهانتنه وترك اعزازنه امر ايلمشدر وبيع قن ضم الي حر وزكية ضمت
الي ميتة وان بين ثمن كل ودخي حر ضم اولنمش قنك يعني عبدك بيع اولنمسي وميته ضم اولنمش زكيه نك
يعني شرعا مزكا نك بيعي باطلدر ابو حنيفه قتنده اكر هر برينك ثمني بيان اولنمش ايسه ده امامين
قتنده عبدده وزكيه ده بيع صحيحدر رتجان هر برينك ثمني بيان اولنه زيرا ثمن معين ايله ايكيسي
حقنده عقد صحيح اولدوغيچون ضم اولدوغي حالده بيعلري صحيح اولور وصح في قن الي مدبر او الي
قن غيره بالحصة يعني مدبره ضم اولنمش عبدده وياخود قننه نك ضم اولنمش عبدده بيع
صحيح اولور حصه سيله زيرا بعض علما مدبرك جواز بيعنه ذاهب اولمشلردر وكذا في ملك
ضم الي وقف في الصحيح ودخي بيع صحيح اولور شول ملكده كه بر وقفه ضم اولنمش اوله قول صحيحده زيرا
وقف مال متقومدر في الجمله بيعه قابلدر بو اجلدن اتلاف ايدن ضامن اولور وقف ابتداء
عقدده داخل اولور اندنصكره عقددن چقار بو تقديرجه ضم اولان ملكه وقفدن فساد سرايت
ايلمز وبعضيلر قتنده بيع صحيح اولماز حر ايله عبدده صحيح اولمدوغي كبي اما اصح اولان اولكيسي
مسئله در يعني صحيح اولاندر وبيع العرض بالخمر وبالعكس فاسد وعروض تجارتدن اولان
اشياي خمره وياخود خمري عروضه بيع ايلمك فاسددر وكذا بيعه بالخنزير ودخي عروضي خنزيره
بيع ايلمك فاسددر ولا يجوز بيع طير في الهوي ودخي هواده اولان طيرك بيعي جائز اولماز
قبل الاخذ مملوك اولمديغي اجلدن وسمك لم يصد او صيد والقي في حظيرة لا يوخذ
منها بلا حيلة او دخل اليها بنفسه ولم يسد مدخله ودخي صود اولوب صيد اولنمامش
بالغك وياخود صيد اولنوب بر كوله القي اولنه كه حيله سز اول كولدن اخذ قابل اولميه
وياخود بالق بنفسه اول كوله داخل اولسه اما مدخلي سد اولنمسه بو مقوله بالغك
بيعي جائز دكلدر منها واليها ده اولان ضمير حظيره يه راجعدر بنفسه ومدخله ده اولان ضمير

ضمیر سمکه راجعدر وان صید والقی فیها وان امکن اخذه بلا حیلة صح واکر سمك صید اولنوب کره
اول کولہ القا اولنسه وحیلہ سز اخذ اولنمق ممکن اولورسه بیع صحیح اولور زیرا تسلیمنه قادر اولمازبر شیئ
بیع ایلمش اولور ولا یجوز بیع الحمل والنتاج ودخی بطنده اولان حمل ونتاجك بیعی جائز دکلدر
حمل ادمیه قارننده اولان جنیندر ونتاج حیوانات قرننده اولان اولاددر وبو مذکورات
معدوم قبیلندن اولدوغی اجلدن حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم بیع اولنماسندن
نهی بیورمشلردر واللبن فی الضرع ودخی ممه ده اولان سودی بیع ایلمك جائز دکلدر مقداری
معلوم دکلدر وممه ده اولان ریحمیدر یوخسه قانمیدر معلوم اولمامغله بیعی جائز دکلدر
وکذا اللؤلؤ فی الصدف والصوف علی ظهر الغنم ودخی صدفده اولان انجویی وظهر غنمك
اولان صوفی بیع ایلمك جائز دکلدر زیرا لؤلؤ صدفده اولمسی مجهول الوجود والمقدار
وصوفك ظهر غنمده جائز اولمدوغی موضع قطع معلوم اولمدوغی ایچوندر خلافا لابی
یوسف فیهما لؤلؤده وصدفده ابو یوسف ایچون خلاف واردر یعنی آنك قتنده بونلرك
بیعی جائزدر ولا بیع اللحم فی الشاة ودخی ایچ شاة ایچنده بیع ایلمك جائز دکلدر مثلا ذبح
اولنمامش قیونك ایچ شو قدر وقیه در دیو بیع ایلمك جائز دکلدر احتمال دردکه ات آرق
اوله ویاخود سمز اوله نزاعه مؤدی اولور وضربة القانص ودخی ضربهٔ قانصك بیعی
جائز دکلدر ضربة القانصدن مراد صیاد بر آخره شو المده اولان شیئکه بیعنا غی برکره آغنده
صیددن نه حاصل اولورسه سکا بیع ایدرم دیمکدر مجهول اولدوغی اجلدن باطل اولمشدر
وتهذیب ازهرینه قانص لفظی قایص دیو روایت ایلمشدر بو تقدیرجه صیادك صید
ایچون صوبه دالمسندن ویاخود ایچوددر یاسنه غوص ایلمسندن عبارت اولور وجذع فی
سقف وذراع من ثوب وان ذکر قطعه ودخی سقفده اولان جذعی یعنی دیرکی وثوبدن
بر ذراعی بیع ایلمك جائز دکلدر اکر اول مبیعك قلع وقطعنی عند البیع ذکر ایدرسه ده زیرا
بلا ضرر تسلیمی ممکن دکلدر فلو قطع الجذع او قطع الذراع وسلم قبل الفسخ عاد صحیحا قچان

بایع اول جزعی قلع و ثوبدن برذراعی قطع ایدوب مشتری یه تسلیم ایلسه صحیحه عود ایدر یعنی صحته منقلب اولور
مفسد زائل اولدوغی اجلدن ولا المزابنة وهی بیع التمر علی النخل بتمر مجذوذ مثل کیله خرصا ودخی بیع
مزابنه جائز دکلدر و بیع مزابنه اکا دیرلر که خرما شجرلک اوزرنده اولان ثمری ظن تقدیریله اولان کیل قدر قطع
اولنمش ثمره بیع ایلمکدر مثلا بر خرمانک اوزرنده اولان ثمری ظن و تخمین ایله بو مقدار کیلدر دیو قطع
اولنمش خرمایه بیع ایلمکدر مزابنه نک معناسی مدافعه در و بو بیعه مزابنه تسمیه سنک وجهی بودر که
زیرا مدافعه منازعه یه مؤدی در اولور والمحاقلة وهی بیع البر فی سنبله ببر مثل کیله خرصا ودخی
بیع محاقله جائز دکلدر بیع محاقله اکا دیرلر که سنبلنده اولان بغدایی ظن و تخمینله نقدر کیل ایسه
خارجدن اول قدر بغدایه بیع ایلمکدر زیرا مماثل اولان اشیاده جهالت ربایی مفضیدر ولا البیع
بالملامسة والمنابذة والقاء الحجر بان یتساوما سلعة فیلزم البیع لو لمسها المشتری او وضع
علیها حجرا او نبذها الیه البایع ودخی بیع ملامسه و منابذه والقاء الحجر جائز دکلدر مثلا ایکی کمسنه
بر سلعه تمام ایلسه لر و قچانکم مشتری اول سلعه یی الیله لمس ایلسه و یاخود اوزرینه بر حجر وضع
ایلسه و یاخود بایع انی مشتری یه نبذ یعنی طرح ایلسه بیع لازم اوله دیو ذکر اولنان اقسام بیوع
جاهلیتده جاری و متعارف ایدی نبی علیه السلام اوچندن دخی نهی بیورمشلردر ولمسها
وعلیها و نبذها ده اولان ضمیرلر سلعه یه راجعدر ولا بیع ثوب من ثوبین الا بشرط ان یؤخذ ایهما
شاء ودخی ایکی ثوبدن بر ثوبی بیع ایلمک جائز دکلدر مگر که مشتری اول ایکی ثوبدن هر قنقیسنک
مراد ایدر ایسه انی اخذ ایلمک ایله شرط ایلیه بو تقدیرجه مجهولیت مرتفع اولوب بیع صحیح
اولور ولا بیع المراعی ولا اجارتها ودخی مرعیلرک یعنی اوتلاقلرک بیعی و اجاره سی جائز دکلدر
زیرا بین الناس مشترک اولان اشیادندر نبی علیه السلامک الناس شرکاء فی ثلث الماء والکلاء
والنار حدیث شریفی موجبنجه ولا النحل بلا کوارات خلافا لمحمد ودخی کوارهسز یعنی
قوانسز آریسنی بیع ایلمک جائز دکلدر اما امام محمد ایچون خلاف واردر انک قتنده بیعی جائزدر
فتوی امام محمد قولی اوزره در ودود القز و بیضه ودخی ابریشم قوردینی و تخمنی سنی

سنی یعنی تخمی بیع ایلمک جائزدکلدر ابو حنیفه قتنده زیرا هوام قسمندندر و عوده سی ایسه بعینه منتفع به دکلدر
وعند ابي یوسف یجوز في الدود ان کان مع القز في البیض عنه تولان ابو یوسف قتنده قورده بیع صحیحدر
تجان ابرشیمی معا اولسه و بمورده سنده ابو یوسفدن ایکی قول واردر برقولنده ضرورت ایچون بیعی مطلقاً
جائزدر برقولنده امام محمد ایله بیله در و برقولنده بیعی جائز دکلدر بو قولنده ابو حنیفه ایله بیله در وعند
محمد یجوز بیعهما مطلقا و هو المختار و امام محمد قتنده ایکیسنک دخی بیعی جائزدر مطلقا کرک ابرشیمی
اولسون کرک اولمسون و بمورده سینک دخی بیع ایلمک جائزدر و مختار اولان بودر ولا بیع الابق
الا ممن یزعم انه عنده و دخی عبد آبقک بیعی جائز دکلدر زیرا بایع تسلیمنه قادر دکلدر الا شول کمسنه یه
جائز اولور که اول عبد ابق کندو یاننده اولدوغنی زعم ایلیه مثلا بر کمسنه عبد ابقک صاحبنه دیسه که
اباق الیان عبدک موجوددر بکا بیع ایله بو تقدیرجه بیع صحیح اولور زیرا بوننده اولمغله تسلیمندن عجز
زائل اولمش اولور بزعمنک تحتنده اولان ضمیر مستتر الا ممن ده اولان من لفظنه راجعدر انه ده اولان
ضمیر ابقه راجعدر و عنده ده اولان ضمیر بینه من لفظنه راجعدر فان عاد قبل الفسخ لا ینقلب صحیحاً
اکر اول عبد ابق قبل الفسخ عود ایلسه عقد صحیحه منقلب اولماز زیرا واقع اولان عقد باطل ایدی
وقیل ینقلب و دینلدیکه عقد صحیحه منقلب اولور و بو قول ابو حنیفه دن روایتدر زیرا عقد مالیتک
قیامی ایچون منعقد اولمش ایدی مانع اولان تسلیمنه عجز ایدی اول عجز ایسه زائل اولدي بو تقدیرجه
عقد صحیحه منقلب اولور ولا لبن امرأة ولو بعد الحلب و دخی نسا طائفه سنک سودنک بیع جائز
دکلدر اکرچه اناءده قونلمش ده اولورسه ادمینک جزئی اولمغین جائز دکلدر زیرا بیعنده اهانت
واردر حرة و امه بو حکمده برابردر وعند ابي یوسف یصح في اللبن الامة و ابو یوسف قتنده
جاریه نک سودندن بیع صحیحدر چونکه نفسنده جائز اولدی جزئنده دخی جائزدر ولا شعر
الخنزیر ولکن یباح الانتفاع به للخرز ضرورة و دخی شعر خنزیرک بیعی جائز دکلدر لکن آنک
ایله انتفاع مباح اولور بعض نعال دکمک ضرورتی ایچون خرز حاء معجمه نک فتحی و رانک
سکونیله دکمک معناسنه در ویفسد الماء القلیل عند ابي یوسف لا عند محمد و دخی اول شعر

خنزیر ماء قلیلی افساد ایدر ابو یوسف قتنده اما امام محمد قتنده ماء قلیلی افساد ایلمز زیرا آنلک قتنده
انتفاعی مباح اولمقلق طهارتنه دلیلدر ولا یبع شعر الادمی ولا الانتفاع به ولا بشیء من اجزائه
ودخی بنی ادملک شعرینک بیع ایلمک جائز دکلدر ودخی آنکله انتفاع جائز دکلدر ولا یبع جلود
المیتة قبل الدباغ ویجوز بعده وینتفع به ودخی دباغتدن مقدم جلود میته نک بیعی ایلمک جائز
دکلدر زیرا نجاستی ایچون منتفع به دکلدر اما دباغتدن صکره بیع جائز اولور ویباع عظمها
وینتفع به ودخی میته نک کمیکی بیع اولنور انلک ایله انتفاع دخی اولنور وعظمهاده اولان
ضمیر میته راجعدر وکذا عصبها وقرنها وصوفها وشعرها ووبرها وکذلک میته نک سکری
وبوینوزی وصوفی وقلی ووبری دوه نک یکیدر بیع اولنور ودخی انلک ایله انتفاع اولنور
زیرا مذکورات طاهر اولان اشیادندر معدوم الحیوٰة اولدوقلری ایچون موت حلول
ایلمز وکذا عظم الفیل وکذلک فیلک کمیکی بیع اولنور وانکله انتفاع بیله اولنور ابو حنیفه وابو
قتنده زیرا فیل الرک قتنده سباع بهائم منزلهسندهدر نجس عین دکلدر خلافاً لمحمد امام محمد ایچون
خلاف واردر بعنی امام محمد قتنده فیلک کمیکی بیع اولنمز وانتفاع دخی اولنماز زیرا آنلک قتنده
خنزیر کبی نجس عیندر اما مختار اولان امامین قولیدر ولا یجوز بیع علو سقط ودخی ساقط
اولمش علولک بیعی جائز دکلدر مثلا ایکی کمسنه براوده ساکن اولسه لر بری علوینه مالک اولسه وبری
سفلنه مالک اولسه وعلوده اولان بنا ساقط اولسه بو ساقط اولان علوی بیع ایلمک جائز
دکلدر زیرا حق علو دکلدر ومحل بیع ایسه مال مال اولان شیئدر وبعد السقوط صاحبنه
آنجق حق معلی وبرینه ارجاع ایلمک حقی واردر ولا المسیل ولا هبته ودخی سیل جاری اولان
یری بیع وهبه ایلمک جائز دکلدر زیرا کلن سیل صوینک نه مقداری یری اشغال ایلدوکی معلوم
اولمدوغی اجلدن اما موضوع وحدود بیان اولنسه بیع جائز اولور بو مسئله قاضیخانده مسطور
وصحا فی الطریق اما طریقک بیع وهبه جائز وصحیح اولور طول وعرض ایله معلوم اولدوغی اجلدن
ولا یبع سیخص علی انه امة فاذا هو عبد ودخی شول شخصک بیعی جائز اولماز چونکه انی جاریه

جاریه اولمق اوزره بیع ایدنلر و حال بو که اول شخص عبد در عکسی دخی ذکر و تنده ده جائز دکلدر ولو باع
فاذا هو نعجة صح و یخیر اکر برکسنه برکشی یعنی ارکك قیونی بیع صه ایلسه حال بو که اول قیون نعجه در یعنی
انثی در بیع صحیح اولور و مشتری مخیر استرسه قبول ایدر استرسه رد ایدر زیرا ذکر و انثی بو مسئله ده جنس
واحد حکمنده در مقصود دخی متفاربدر ولا شراء ما باع باقل مما باع قبل نقد الثمن و دخی برکسنه بیع
ایلدوکی شیء اقچه سك نقد ایلمزدن مقدم یعنی بهاسین و یرمزدن اول بیع ایلدکی شیء بهاسندن اقل
ایله اشترا ایلمك جائز دکلدر مثلا برکسنه برجاریه یی بیك درهمه بیع ایدوب مشتری دخی مزبور جاریه یی قبض
ایدوب ثمننی و یرمزدن مقدم بایع مزبور مشتریدن جاریه یی بشیوز درهمه اشترا ایلسه بیع ثانی فاسد در
وکذا شراؤه مع غیره بثمنه الاول قبل نقده بیع ایلدوکی شیء غیری شیء ایله معا ثمن اول ایله ثمننی
تسلیم ایلمزدن مقدم اشترا ایلمك جائز دکلدر ویصح فی الغیر بحصته اما بیع غیریده حصه سیله صحیح اولور مثلا
برکسنه بشیوز درهمه برجاریه بیع ایدوب و مشتری دخی جاریه یی قبض ایلسه بعده مشتری اولان کمسنه مزبور
جاریه نك بهاسنی بایعه و یرمزدن مقدم برآخر جاریه ایله اشترا ایلدیکی جاریه یه بایع مزبوره بینه بشیوز درهمه
بیع ایلسه ثمنی مقبوض اولمیوب کندو بیع ایلدوکی جاریه نك اشتراسی جائز دکلدر زیرا بیع فاسد در اما
ضم اولان جاریه ده حصه سیله اشتراسی صحیحدر بحصته ده اولان ضمیر غیر لفظنه شاملدر ولا شراء
زیت علی ان یزنه بظرفه و یطرح عنه الکل ظرف مقدارا معینا و دخی شول زیتك جائز دکلدر شونك
اوزرینه که ظرف ایله وزن اولنه اول زیتدن ظرف ایچون مقدار معین مثلا اللی بطمن طرح اولنه
زیرا بو شرط عقدك اقتضا ایلدوکی شرطلردندر یزنه و بظرفه ده و عنه ده اولان ضمیرلر زیته
راجعدر وان شرط طرح مثل وزن الظرف یصح اکر اول زیت اولان ظرفك وزنی مثلی طرح اولنمق
شرط اولنسه بیع و شرا صحیح اولور زیرا عقدك اقتضا ایلدوکی شروطدندر وان اختلفا فی الظرف
وقدره فالقول للمشتری و اکر بایع ایله مشتری ظرفنده و ظرفك مقدارنده اختلاف ایلسه لر قول مع الیمین
مشتریندر مثلا برکسنه بر صولوم ایله زیت اشترا ایدوب و طلومیله وزن ایدوب اون رطل در
دیو بایعه رد ایلسه بایع دخی بو طلوم اولدکلدر بنم طلومم بش رطلدر دیو اختلاف ایلسه لر بو تقدیرجه

قولمع اليمين مشترينكدر ولو امر مسلم ذمّيا ببيع خمر او شرائها صحّ اكر بر مسلم بر ذمّيه خمر بيع ايلمسنى وياخود
اشترا ايلمسنى امر ايليه بيع وشراسى صحيح اولور ابو حنيفه قتنده زيرا وكيل اولان كمسنه كه ذمّيدر بيع
وشراسنه اهلدر وملكك موكلنه كه مسلمدر انتقال ايلمسى امر حكميدر زيرا اسلام بو ملكك انتقالنه
مانع اولماز كورمزميسنك خمر ايله خنزير بر ذمّينك اولسه واول ذمّى هدايه الله مظهر اولسه ده مسلم اولسه
خنزيرى اطلاق وخمرى تخليل ايلمزدن مقدّم وفات ايلسه اول خمر واول خنزير مسلم اولان وارثلرينه
انتقال ايدر خلافا لهما امامين ايچون خلاف وارد در يعنى اول خمرك وخنزيرك بيع وشراليرى
قتلرنده صحيح دكلدر زيرا وكيل اولان ولايتى موكلدن استفاده ايدر موكلك ايسه بو خصوصده ولايتى
يوقدر وكيلنك دخى اولماز شول مسلم كبى كه بر مجوسيى وكيل ايدوب اول مسلمه بر مجوسيه تزويج ايلمك
ايچون بو ايسه اجماعا جائز دكلدر وكذا امر المحرم غيره ببيع صيده واكر مسلم اولان كمسنه كندو صيدينى
بر غيرى كمسنه بيع ايلمك ايله امر ايليه بنه بو ذكر اولنان خلاف اوزره در ابو حنيفه قتنده صحيح اولور
امامين قتنده صحيح اولماز ولو شرى كافر عبدا مسلما او مصحفا وجبر على اخراجهما من ملكه واكر بر كافر
بر عبد مسلمى وياخود بر مصحف شريفى اشترا ايلسه اشتراسى صحيحدر بيع اهلندن واقع اولدوغيچون
اما ايكيسنك دخى ملكندن اخراج اولنمسنه جبر اولنور زيرا كافرك ملكنده قلملرنده ذلت واهانت
وارد ر بو خصوص ايچون جبر اولنور اخراجهما ده اولان ضمير عبد مسلم ايله مصحفه راجعدر
وملكنده اولان ضمير كافره راجعدر والبيع بشرط يقتضيه العقد صحّ كشرط الملك للمشترى
ودخى بيع شول شرطله كه عقد انى اقتضا ايليه صحيحدر مبيع مشترينك ملكى اولمق اشتراطى كبى
زيرا بيع بو شرطى اشترا ايلمكسزين ثابت اولور امدى شرط بو مكانده انجق تأكيد افاده ايدر وكذا
لا يقتضيه العقد ولا نفع فيه لاحد ان لا يبيع الدابة المبيعة وبنه بيع صحيح اولور بر شرط ايلمك كه
عقد انى اقتضا ايلميه وحال بو كه اول شرطده احد متعاقدين ايچون نفع بو قدر بايع مشتريه
مبيع اولان دابه يى غيره بيع ايلممك شرطى كبى مثلا بر كمسنه بر آخره دابه بيع ايلدكده شول شرط ايله
بيع ايده رمكه سنك ملكنده طوروب آخره بيع ايلميه سين ديو زيرا بو مقوله شرطى نه عقد اقتضا

اقتضا ایدر ونه متعاقدینه نفعی وار در لایقتضیه ده اولان ضمیر شرطه راجعدر بو شرط ریا ومنازعیه
مؤدیا ولمامغله لو اولور ابو یوسفدن بر روایت بو شرط بیع افساد ایدر ولو بشرط لایقتضیه
العقد وفیه نفع لاحد المتعاقدین او لمبیع یستحق فهو فاسد کبیع عبد علی ان یعتقه المشتری او یدبره
او یکاتبه او امة علی ان یستولدها واگر بیع بر شرط ایله اولسه او ل شرطی عقد اقتضا ایلمسه وحال بوکه
اول شرطده متعاقدین ایچون نفعی وار در و یاخود مبیع ایچون ادمی اولدوغی تقدیرجه مستحق
اوله جق نفع اولسه بیع فاسد اولور مثلا بایع بر عبدی مشتری یه عتق ایلمك شرطیله بیع ایلمك
کبی و یاخود عبدی مدبر ایلمك کبی شرط و یاخود عبدی مکاتب ایلمك شرطی و یاخود امه یی
استیلاد ایلمك شرطی کبی بو مقوله شروط ایله اولان بیع فاسد اولور مصنفك کبیع عبد قولیله
علی ان یستولدها قولنه وارنجه دکین اول مبیعك نفعه مستحق اولدوغنه مثالدر یقتضیه ده
اولان ضمیر لر شرطه راجعدر وان یعتقه ویدبره ویکاتبه ده اولان ضمیر لر امه یه راجعدر فلو
اعتقه المشتری عاد البیع صحیحا فیلزم الثمن اگر مشتری عتق شرطیله اشترا ایلدوکی عبدی عتق
ایلسه بیع صحیحه عود ایدوب مشتری یه آنجق ثمن لازم اولور ابو حنیفه و عندهما لایعود فیلزم
القیمة اما امین قتنده صحیحه عود ایلمز بو تقدیرجه بایعه مشتری اوزرینه آنجق قیمت لازم اولور زیرا ابتدادن
فاسد واقع اولمشدر وکشرط ان یستخدمه البایع شهرا او یسکنها او لایسلمه الی رأس الشهر او یقرضه
المشتری درهما او یهدیه له هدیة او یقطع البایع الثوب ویخیطه قباء او قمیصا او یحذو النعل
او یشرکه مرحوم مصنفك وکشرط قولی ماقبلنده کبیع عبد قولنه معطوفدر یعنی بودخی شول شرط
کبیدر که بایع مبیع اولان عبدی بر شهر استخدام ایلمك اوزره بیع ایلسه و یاخود بیع اولان دارده بایع
ساکن اولمق اوزره بیع ایلسه و یاخود بیع اولنان دارك ثمنی آی باشنه دکین تسلیم ایلمك اوزره بیع
ایلسه و یاخود مشتری بایعه درهم یعنی اقچه قرض ویرمك اوزره بیع ایلسه و یاخود مشتره مشتری
بایعه هدیه ویرمك اوزره بیع ایلسه زیرا بو شرطلر عقدك اقتضا ایلمدوکی شرطلر ندندر و بایع ایچون
نفعی واردر و دخی شول شرط کبیدر که بایع ثوبی قطع ایدوب مشتری ایچون قفتان دکمك اوزره بیع ایلسه

ویاخود قمیص دیکمك اوزره بیع ایلسه ویاخود قعلی خز یعنی تسویه واصلا ایلمك اوزره بیع ایلسه
ویاخود نعله شراك وضع ایلمك اوزره بیع ایلسه شراك ایسه نعلك اوزرنده کرطهر قومك اوزرنه
وضع اولنان قایشه درلر وبو اهل مکه نك نعالنه مخصوص اولان اشیادندر حاصل کلام نیجانکه
عقد شرط اقتضا ایلسه ویاخود ایلمسه اول عقده عاقدیندن بری ایچون بیع صحیح اولور ونیجانکه
عقد شرط اقتضا ایلمسه وبایع ویاخود مشتری یا مبیع ایچون نفع اوله اول مبیع فاسددر ان
یستخدمه ده اولان ضمیر عبده راجعدر یسکنها ده اولان ضمیر داره راجعدر ویسلمه ده اولان
ضمیر ثمنه راجعدر له ده اولان ضمیر بایعه راجعدر یشرکه ده اولان ضمیر نعله راجعدر ویصح
في النعل استحسانا نعلك بعینه اشتراط وضع شراك استحسانا صحیح اولور بین الناس آنکله
تعامل ایلدکلری ایچون وقیاس صحیح اولمامقدر عقدك اقتضا ایلمدوکی شرطك وجودندن
اوتری بو قول زفرندر ولا یجوز بیع امة الا حملها حامل اولان جاریه نیکی بطننده اولان ولدیندن
بیع ایلمك جائز دکلدر مثلا بعتك بهذه الامة الا حملها دیسه یعنی سکا بو حامل اولان جاریه یی
بیع ایلدم الا قرنینده اولان ولدنی بیع ایلمام دیو استثنا ایلسه جائز دکلدر زیرا شیئ که عقد
ایله افرادی صحیح اولمیه انی استثنا ایلمك صحیح دکلدر بطن حامله اولان حملی بیع ایله افراد ایلمك جائز
اولمدوغی اجلدن استثناسی دخی جائز اولمدی بو شرط فاسددر بیع بونك ایله فاسد درولا
البیع الا النیروز والمهرجان وصوم النصاری وفطر الیهود وان لم یعلم العاقدان
ذلك ودخی نیروزه ومهرجان وصوم نصارییه وفطر یهوده دکین اجل ایله بیع ایلمك
جائز دکلدر اگر عاقدان اول وقتلری بیلمزلر ایسه زیرا عدم علملری ایله مجهول اولور ومجهول
اولدوغی تقدیرجه نزاعه مؤدی اولور ولا البیع الی الحصاد والدیاس والقطاف والجزار
وقدوم الحاج ودخی حصاده که اکین بیچی زمانیدر ودیاسه که حرمن دکمك زمانیدر وقطافه که
اوزم قطعی زمانیدر وجزار که صوفی قیونلرك ارقه لرندن قص ایلمك زمانیدر وذال معجمه ایله
خرمانك قطعی زمانیدر وحجاجك قدومی وقتنه دکین تاجیل ایله بیع ایلمك جائز دکلدر
کاه

كاه تقدم وكاه تأخر ايلدكلري ايچون ويصح الكفالة الى هذه الاوقات يعنى بو ذكر اولنان
اوقاته دكين كفالت صحيحه اولور زيرا بو اوقاتده جهالت يسيره در وجهالت يسيره ايسه كفالتده تحمل
اولنور اشيادندر اما بيعده بونك خلافيدر فان اسقط الاجل قبل حلوله صح اكر بايع اولان
كمسنه بو ذكر اولنان اوقاتك برينه تأجيل ايلدوكي وقتك حلولندن اول اجلي اسقاط ايلسه صحيح
اولور مثلا بر كمسنه بالاده ذكر اولنان اوقاته دكين بيع ايلسه اندنصكره اول وقتلر كلمزدن مقدم
اجلي اسقاط ايلسه بيع صحيح اولور وكذا لو باع مطلقا ثم اجل الى هذه الاوقات وينه بيع صحيح
اولور نيتجان بايع اولان كمسنه بيعى اطلاق ايلسه يعنى ذكر اولنان اوقاتدن بر وقت تعيين
ايلسه اندنصكره بو اوقاتك برينه دكين تأجيل دين صحيحدر تأجيل دينده ايسه جهالت تحمل
اولنور كفالت منزله سنده در ومن باع نصيبه من دار يجوز ان علمه المتعاقدان وشول
كمسنه كه مشاع اولان داردن كندو نصيبنى يعنى حصه سين بيع ايلسه جائز اولور اكر متعاقدين
اول نصيبي بلوب تميز ايدرلر ايسه زيرا جهالت بيعك جوازنه مانعدر خلافا لابي يوسف
ابو يوسف ايچون خلاف واردر انك قتنده مطلقا جائزدر كرك متعاقدين اول نصيبي بلسونلر
كرك بلمسونلر نزاعه مؤديه دكلدر ويكفي علم المشتري عند محمد وامام محمد قتنده مشتري اولان
كمسنه نك علمي كافيدر زيرا مبيع لها رجوع ايلسه كركدر بو تقديرجه علمي شرطدور فصل بو فصل بيعه
متعلق بعض احكام بياننده در قبض المشتري المبيع بيعا باطلا باذن بايعه لا يملكه مشتري اولان كمسنه بيع
اولنان مبيعي اذن بايع ايله قبض ايلسه اول قبض ايله اكا مالك اولماز ركن بيع كه مبادله مال بمال در
معدوم اولدوغي اجلدن زيرا بيع باطل اوزرينه حكم ترتيب ايلمز بيع فاسد بونك خلافيدر قبض
المشتري لفظنده حرف شرط كلور محذوفدر لا يملكه شرطك جوابيدر وهو امانة في يده عند البعض
وقيل الاول قول الامام والثاني قولهما اول بيع باطل ايله بيع اولنان مبيع مشترينك يدنده امانتدر
بعضيلر قتنده قتنده زيرا عقد ابتدادن باطل اولسه اذن بايع ايله آنجق قبض قالور اول قبض ايسه
ضمانه موجب دكلدر وبعضيلر قتنده قيمتله مضمونيدر زيرا سوم ايله قبض شئ كبيدر ودينلديكه

قول اول امام اعظمك قوليدر و قول ثاني امامين قوليدر اخذا من الاختلاف فيما لو بيع مدبر وام ولد
فمات في يد مشتري به حيث لا يضمن عند يعني بو بيع باطلده ذكر اولنان اختلاف شول صورتك
اختلافندن مأخوذ درکه ام ولد بيع اولنسه بعده مشتربنك يدنده وفات اتسه ابو حنيفه قتنده
مضمون اولماز خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر يعني مضمون اولور ولو قبض المبيع
بيعا فاسدا باذن بايعه صريحا او دلالة كقبضه في مجلس عقده وكل من عوضيه مال ملكه واكر او لمشتري
بيع فاسد ايله بيع فاسد ايله بيع اولنان مبيعي اذن بايع ايله صريحا يا خود دلالت قبض ايلسه مبيعي مجلس
عقدنده قبض ايلدوكي كبي وحال بو كه اول مبيعك ايكي عوضنك هر بريسي يعني ثمن ايله مثمن مال دور
مشتري اولان كمسنه اني ملك ايدر زيرا مبادله مال بمال واقع اولمشدر اما ايكي عوضنك بريسي مال اولمه
خمر وخنزير كبي باطل اولور ولزمه لهلاكه مثله حقيقة او معنى كالقيمة في القيمي ودخي مشتري اولان
كمسنه يه بيع فاسد ايله اشترا ايلديكي مبيعك هلاك اولمسنده حقيقة مثلي لازم اولور اكرده
مثليات دن ايسه يا خود معنی مثلي لازم اولور نته كم قيمتي لازم اولا شيده قيمتي لازم يعني يوم قبضنده
اولان قيمتي لازم اولور يوم هلاكي قيمتي دكلدر لزمه ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر لهلاكه ده
اولان ضمير مبيعه راجعدر لكل منهما فسخه قبل القبض يعني بيع فاسد ده متعاقدينك هر بريسي ايچون
اول بر آخرك حضورنده جائزدر که بيعي قبل القبض فسخ ايليه بيعده واقع اولان فسادك دفعي ايچون
فسخه ده اولان ضمير بيعه راجعدر وبعده ما دام في ملك المشتري اذا كان الفساد في صلب العقد كبيع
درهم بدرهمين ودخي بعد القبض متعاقدينك هر بريسي ايچون فاسد اولان بيعك فسخي جائزدر
مادام كه ملك مشترينده اوله زيرا مبيع ملك بايعدن خروج ايلدكدنصكره حق فسخ ساقط اولور فسخك
بعد القبض جائز اولماسي وقتا كه فساد صلب عقدده اولسه بر درهمي ايكي درهمه بيع ايلمك كبي
وايكي بدلك بري خمر و يا خود خنزير اولمق كبي بعده ده اولان ضمير قبضه راجعدر وان كان
بشرط زائد كشرط ان يهدي له هدية فكذا قبل القبض واكر عقده واقع اولان فساد بر شرط زائدك
وقوعي ايله اولسه مشتري بايعه هديه اهدي ايلمك كبي بنه متعاقدينك هر برينه اول بيع فاسدي

فاسدي قبل القبض فسخ ايلمك جائز اولور امّا بعده فالفسخ لمن له الشرط الا لمن عليه امّا بعد القبض
فسخ ايلمك شول كمسنه نكدركه شرطي اشترا ايلمش اوله اوزرينه شرط اولنان دكلدر مثلا بايع مشتريه سكا
بوشيئي برهديه ويرمك شرطي ايله بيع ايدرم ديسه امدي فسخ بايعندر زيرا شرطي كندو ايلمشدر مشترينك
دكلدر ولا يأخذ البايع حتى يردّ ثمنه يعني بايع اولان كمسنه اول مبيعي بعد الفسخ اخذ ايلمسون تا كيم اول
مبيعك ثمني بايعك اوزرينه رد ايديجه فان مات البايع فالمشتري احقّ به حتى يأخذ ثمنه اكر بو اثناده
بايع اولان كمسنه وفات ايلسه مشتري اولان كمسنه اول مبيعي اخذ ايلمك ايله احقدر تا كيم ثمني اخذ
ايديجه دكين زيرا مشتري حال حياتنده بايع اوزرينه مقدم ايدي امدي بعد الموت دخي
تجهيزينك اوزرينه مقدّم اولور بوده اولان ضمير مبيعه راجعدر ثمنه ده اولان ضمير مبيعه
راجعدر وطاب للبايع ربح ثمنه بعد التقابض لا للمشتري ربح مبيعه فيتصدق به وبايع ايچون
بعد التقابض ثمننك ربحي طيب يعني حلال اولور امّا مشتري ايچون مبيعك ربحي طيب اولماز
بلكه آنك ايله تصدق ايليه مثلا بر كمسنه بيع فاسد ايله بر جاريه‌ي اشترا ايلسه وثمن وجاريه تقابض
اولنسه صكره مشتري اولان كمسنه اشترا ايلديكي جاريه‌ي ربح ايله بيع ايلسه بايع اولان كمسنه ثمنده ربح ايلدوكي
طيب يعني حلال اولور مشترينك جاريه‌ده ربح ايلدوكي طيب اولماز كما طاب ربح مال ادعاه فقضي به ثم
تصادقا على عدمه فرد بعد ما ربح فيه المدعي يعني بايعه ثمنك ربحنك طيب اولماسي كبيدر
قچن برادم بر آخردن مال دعوي ايدوب اثبات ايلسه مدعي عليه دخي اول مالي قضا يعني مدعي
بهي ادا ايلسه ادا ايلدكدن صكره اول دعوي ايلدوكي مالي كرو مدعي عليهه رد ايلسه اول مالدن
حاصل اولان ربح مدعي به طيب يعني حلال اولور وانكله تصدق ايلمك جائز دكلدر زيرا مال
مدعينك اداسيله حاصل اولمشدر عدمه‌ده اولان ضمير ماله راجعدر وان باع المشتري ما شراه
شراء فاسدا صحّ واكر مشتري شراء فاسد ايله اشترا ايلدوكي شيئي بيع ايلسه صحيح اولور شراه‌ده اولان
ضمير مايه راجعدر وكذا لو اعتقه او وهبه وسلمه سقط حق الفسخ وعليه قيمته كذلك شراء
فاسد ايله اشترا ايلدوكي عبدي اعتاق ايلسه يا خود بر كمسنه‌يه هبه ايدوب تسليم ايلسه صحيح اولور حق

ساقط اولور ومشترينك اوزرينه آنجق قيمتي لازم اولور زيرا قبض ايله مضمون اولمشدر اعتقه وهبه
وسلمه ده اولان ضميرلر مايه راجعدر عليه ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر ولو بني في دار اشتراها
فاسدا او غرس فعليه قيمتهما واكر مشتري اولان شراء فاسد ايله اشترا ايلدوكي دارده بر مكان
تعمير ايليه ياخود دارنده بر مكان تعمير ايليه ياخود دارنده بر مقدار اشجار دكسه اول مشترينك
اوزرينه اول دارك قيمتي واردر ابو حنيفه قتنده وقالا ينقض البناء والغرس ويردها واما مين
ديديلركه اول دارك ايجنده بنا ايلدوكين نقض ايليه يعني بنايي هدم وشجري قلع ايليه يردها ده
اولان ضمير داره راجعدر وشك ابو يوسف رحمه الله في رواية لمحمد عن الامام لزوم قيمتها
ولم يشك محمد امام ابو يوسف رحمه الله ابو حنيفه دن روايتده قيمت لازم اولور سوردقلرنبي
امام محمد زوايت ايلمسنده شك ايلمشدر يعني ايلدوكي روايتي انكار ايلدي واما امام محمد روايت
ايلدوكنه شك ايلمامشدر مثلا امام ابو يوسف امام محمده ديديكه دارده لزوم قيمت لازم
ايدوكني ابو حنيفه دن بن سكا روايت ايلمدم روايت ايلدوكم بنايي نقض وغرس اولان اشجار قلع
ايتمك روايت ايلادم الامام محمد ديديكه لزوم قيمت روايت ايلدم ايلدك بو نزاع روايتده در بو خصوصه بيان
مذهبنده دكلدر قيمتها ده اولان ضمير داره راجعدر وكره النجش نجش فتح نون وفتح جيم ايله در وسكون
جيم ايله دخي جائزدر بر سلعه نك ثمنني بلا قصد الشرا زياده ايلمك در اني غيره ترغيب ايلمك ايچون
بو ايسه مكروهدر ونبي عليه السلامدن لا تناجشوا قول شريفي ايله نهي واقع اولمشدر والسوم علي
السوم غيره اذا رضيا بثمن ودخي غيرينك سومي اوزرينه سوم ايلمك مكروهدر قچان متبايعان
بر ثمنه ائتلاف ايدوب راضي اولسه لر مثلا بر آدم بر آخردن بر شيئ اون درهمه فصل ايدوب بايع
ومشتري رضي ويرميشكن بريسي دخي كلوب بن بوني اون ايكيه الورم ديه كرچه بو بيع جائزدر
لكن مكروهدر زيرا لا يسام الرجل علي سوم اخيه ولا يخطب علي خطبة اخيه حديث شريفي
ايله نهي اولمشدر وتلقي الجلب المضر باهل البلد جلب فتحتين بمعنى مجلوب مصدر بمعنى المفعولدر
تلقي الجلب كادرلركه بولنده كلان متاع وارزاقي تلقي ايدوب قارشولمقدر بو ايسه مكروهدر اهل

اهل بلده مضر اولسه مثلا شهرلرده اولان تجّار بولده کلان متاع وارزاق فرشو واروب اربابندن
ثمن قلیل ایله اشترا ایدوب کتوروب مخزنلره وضع ایلیوب زیاده بها ایله بیع ایلدکلری اجلدن مکروه
اولمشدر وبیع الحاضر للبادی طمعا فی غلاء الثمن زمن القحط ودخی حاضرك بادی یه غلاء ثمنندن
طمع ایلمك ایچون قحط زماننده بیع ایلمسی مکروهدر للبادیه اولان لام من معناسنه اولورسه شهرلی
اهل قریه یه بیع ایلمك معناسنه اولور اما لامك کندو معناسنه اولورسه صورة مسئله بویله اولورکه
بادیه خلقندن برادم قریه سندن کتوردوکی طعامی کندو بیع ایلیوب بلکه اهل بلدن دن برکمسنه
کندو طرفندن برزیاده بها ایله بیع ایلمکه وکیل طوته نبی علیه السلامك لا یبیع الحاضر للبادی
قول شریفی ایله نهی اولمشدر والبیع عند اذان الجمعه ودخی جمعه کونی اذان اوّل قتنده که حان
بعد الزوال واقع اولسه بیع مکروهدر لا یبیع من یزید یعنی برسلعه نك ثمننده ثمنی مقرر اولمادن
دن مقدّم زیاده لك ایله بیع مکروه دکلدر وصحّ البیع فی الجمیع مصنفك ذکر ایلدوکی صورتلرده
وکره النجش قولندن تا والبیع عند اذان الجمعه قولنه کلنجه دکین اولان بیع صحیحدر شروط
صحت موجود اولدوغی اجلدن مکروه اولمسی بیعك صحتنه منافی دکلدر ومن ملك مملوکین
صغیرین اوصغیرا وکبیرا احدهما او زورحم محرم من الآخر کره له ان یفرق بینهما بدون حق مستحق
وشول کمسنه که ایکی عبد صغیری یاخود بری صغیر وبری کبیر اولان مملوکلره مالك اولسه وایکیسنك
بری اول آخردن محرم اولان مثلا اوغل وانا کبی یاخود ایکی قرنداش کبی مالکه مکروهدر که حق
مستحق سز انلری بری برندن تفریق ایلیه زیرا نبی علیه السلامدن من فرق بین والدة وولدها فرق الله
بینه وبین احبته یوم القیمة حدیث شریفی وارد اولمشدر نبی علیه السلام علی کرّم الله وجهه یه اخوین
ایکی کوچك عبد هبه ایدوب بعد زمان غلاملرنه اشلردیو سؤال بیورد قده علی رضی الله عنه بریسی
بیع ایلدم دیو جواب وبردکده نبی علیه السلام ادرِك ادرِك بیوردقلری محققدر بر روایتده
ارُدُد ارُدُد بیورمشلردر خصوصا صغیر اوله من لم یرحم صغیرنا ولم یوقّر کبیرنا فلیس منا وعیدی
خود فنی ظاهردر امّا حق مستحق اولسه مثلا بری جنایت ایدوب جنایته دفع ایلمك کبی یاخود

عيب ايله رد اولنماسي كبي باخوده اول زماننده تفريق مكروه اولماز ويصح البيع ذكر اولنان مملوكينده
بيع صحيح اولنور اهلندن محلنه واقع اولدوغيچون خلافا لابي يوسف رحمه الله في قرابة الولاد في
رواية في الجميع في اخري ابو يوسف ايچون ولاد قرابتنده خلاف واردر يعني ولاد قرابتنك
تفريق اولنماق انك قتنده جائزدكلدر وبر روايت اخراده جميعسنده خلاف واردر فان كان
كبيرين فلا بأس بالتفريق اكر ملك ايلدوكي مملوكين كبيرين ايسه تفريقنده بأس يوقدر يعني
تفريق جائزدر زيرا مصر حاكمي امير قبط نبي عليه السلام ايكي جاريه كوندرديكي قرنداشلر ايدي
برينك اسمي ماريه وبرينك اسمي سيرين ايدي اما بيوك ايديلر ماريهٔ قبطيهٔ استيلاد ايدوب
حضرت ابراهيم اندن متولد اولدي وسيريني حسان ابن ثابته باغشلدي باب ٧ الاقالة
بو باب اقالهنك احكامي بياننده در اقاله بعض علما قتنده قلع دفع معناسنه در وبعض علما
قتنده قولدن مشتقدر وعلي كل تقدير شرعده معناسي بيعك عقدني رفع ايلمكدر اقاله عقلاً
ونقلاً جائزدر نقلاً جائز اولدوغنه مثال نبي عليه السلامك من اقال نادماً بيعته اقال الله
عثرته يوم القيمة وعقلاً جائز اولدوغنه مثال زيرا عقد عاقدينك حقيدر ايكسنك رضاسي ايله
منعقد اولمشدر بو تقديرجه رفع دخي ايكيسنك حقيدر ورضالري ايله متحقق اولور نصح
بلفظين احدهما مستقبل يعني اقالهٔ مزبوره ايكي لفظك بريسي مستقبل اولان لفظ ايله صحيح
اولور ابو حنيفه قتنده متابعينك برسي اقلني ديدكده آخر دخي اقلتك ديه خلافا لهما
امام محمد ايچون خلاف واردر زيرا انك قتنده اقلتك ايكي لفظي ماضي اولمق شرطدر بيعده
اولدوغي كبي ونتوقف علي القبول في المجلس كالبيع يعني اقالهٔ بر آخردن مجلس عقده بيع كبي
طرحه باخود دلالة قبول ايلمك ايله متوقفدر وهو بيع جديد في حق غير المتعاقدين
اجماعاً ودخي اقالهٔ غير متعاقدينك حقنده اجماع ايله بيع جديددر وبيع جديد اولدوغنك
مثالي بودركه مثلا اكر مبيع عقار اولسه شفيع اولانكمسنه دعوي شفعهيي فارغ اولوب
تسليم ايلسه اندنصكره عاقدين اقاله ايدوب مبيع بايعك ملكنه عودت ايلسه شفيع اولان

اولان کمسنه یه شفعه واجب اولور عاقدیندن غیریه بیع جدید اولدیغیچون واکر مبیع جاریه
اولسه بعد الاقاله بایعه استبراسی واجب اولور زیرا بیع جدید عاقدیندن غیریه ثالثکه
الله سبحانه وتعالیدر یعنی حق الله دیمکدر و بر مثال دخی برکمسنه حول حولان ایلمش عروض
تجارت ایله خدمت ایچون بر عبد اشترا ایلسه اندنصکره بغیر قضا بر عیب سببیله رد ایلسه و
مردود اولان عروضنک بونک یدنده هلاک اولسه اول کمسنه دن زکوة ساقط اولماز
زیرا حقنده بیع جدید در واوجینجی دیدوکمز فقرادر وفی حقهما بعد القبض فسخ ومتعاقدین
حقنده بعد القبض فسخ در ابو حنیفه قتنده بو تقدیرجه ثمن اول نه ایسه اول لازم اولور
اول زیاده ونقصان وتأجیل شرط اولندیغی ایسه باطل اولور فان تعذر جعلها فسخا بطلت
واکر اول اقاله فسخ قلمق مبیعک طغرمسی سببیله متعذر اولیجق اولور ایسه اقاله باطل
اولور ابو حنیفه قتنده زیرا بوزیاده منفصله که حاصل اولمشدر وعقدک فسخنه مانعدر
جعلها ده اولان ضمیر اقالیه راجعدر وعند ابی یوسف بیع فان تعذر نفسخ وامام
ابو یوسف قتنده بیعدر اکر بیع اولماسی متعذر اولورسه فسخ اولور فان تعذر بطلت اکر
فسخ متعذر اولیجق اولورسه باطل اولور وعند محمد فسخ فان تعذر فبیع فان تعذر بطلت
وامام محمد قتنده فسخدر اکر فسخ اولمسی متعذر اولیجق اولورسه بیع اولور اکر بیع اولمق
دخی متعذر اولورسه اقاله باطل اولور وقبل القبض فسخ فی العقلی وغیره اقاله قبل القبض
منقولده وغیرده فسخدر ابو حنیفه وامام محمد قتنده وعند ابی یوسف فی العقار
بیع وامام یوسف قتنده عقارده بیعدر فلو شرط فیها اکثر من الثمن الاول او خلاف
خلاف الجنس بطل الشرط ولزوم الثمن الاول اکر اقاله ده ثمن اولدن اکبر برشی شرط
اولنسه یاخود خلاف الجنس برشی شرط اولنسه شرط باطل اولور اولکی ثمن لازم اولور
ابو حنیفه قتنده وعندهما یصح الشرط لو بعد القبض ویجعل بیعا وامامین قتنده شرط
صحیح اولور اکر اقاله قبل القبض ایسه ده گاو اول اقاله بیع اولنور زیرا ابو یوسف قتنده بیع

قلنور زیرا ابو یوسف قتنده بیع اصلدر و امام محمد قتنده فسخ متعذر اولورسه بیع قلنماسی ممکنلدر وان شرط اقل من غیر تعیب لزم الثمن الاول ایضا و دخی اقاله ده اکر ثمن اولدن اقل اولنورسه عیب سزینه ثمن اول لازم اولور امام ابو حنیفه و امام محمد قتنده و عند ابی یوسف تجعل بیعا وتصح الشرط و امام ابو یوسف قتنده اول اقاله بیع قلنور و اولان شرط دخی صحیح اولور وان تعیب صح الشرط اتفاقا و اکر مبیع اولان عیبلو اولسه اتفاقا شرط صحیح اولور ولا تصح بعد ولادة المبیع یعنی مبیعک ولادتندن صکره اقاله صحیح اولماز ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایجون خلاف واردر یعنی قتلرنده ولادتدن صکره اقاله صحیحه اولور ولا یمنعها هلاک الثمن بل هلاک المبیع وهلاک بعضه یمنع بقدره مبیع اولان شیئک ثمنی هلاک اولمق اقاله یه مانع دکلدر مانع اولماز بلکه اقاله یه مانع اولان اول مبیعک هلاک اولمسیدر و بعضنک هلاک اولمسی نه مقدار ایسه اقاله دن اول مقداره مانع اولور یعنی هلاک اولان مقدارده اقاله اولماز هالکدن باقی نه قدر ایسه آنده اقاله جائز اولور باب المرابحة والتولية وقتا که مصنف بیع صحیحدن فارغ و بیع فاسدک احکامی بیانندن فارغ اولدی ایسه ثمنه متعلق انواعک بیاننه شروع ایلدی المرابحة بیع ما شراه به بما شراه به وزیادة مرابحه رابحه نک مصدریدر اصطلاح شرعده معناسی بر آدم اشترا ایلدوکی شیئک مثلی ایله مع الزیاده بیع ایلمکدر مثلا مشتری اولان کمسنه بر آخره اشتریت هذا بعشرة وابیعه لک با شیء عشر ویه والتولیة بیعه به بلا زیاده ولا نقص تولیه ولاه جعله والیا لفظنک مصدریدر و اصلاح شرعده معناسی اشترا ایلدوکی شیء بیع ایلمکدر مثلا مشتری اولان کمسنه اشتریت هذا بعشرة و به وبیعه ده اولان ضمیر مایه راجعدر و به ده اولان ضمیر مایه راجعدر بماده اولان مایه راجعدر والوضیعة بیعه بما نقص منه وضیعه حطه مصدریدر اصلاح شرعده معناسی اشترا ایلدوکی شیئدن انقصه یعنی اکسکله بیع ایلمکدر مثلا مشتری اولان کمسنه بر آخره اشتریت هذا العشرة وابیعه لک بتسعة دیه ولا یصح ذلک مالم یکن الثمن الاول مثلیا او فی ملک من یرد الشراء یعنی ذکر

ذكر اولنان مرابحه وتوليه وضيعه نك معاقده اولنماسي صحيح اولماز مادامكه ثمن اول مكيلات وموزونات
كبي مثلي اولميه ويأخود شرا مراد ايدين كمسنه نك ملكنده اولميه والربح معلوما ودخي مادامكه ربح
معلوم اولميه عقد صحيح اولماز ويجوز ان يضم الى رأس المال اجرة القصار والصبغ والطراز
والفتل والحمل وسوق الغنم والسمسار يعني مرابحه ايله بيع اولنان شيده جائز اولوركه قصارلك
جريجنك وصبغك يعني بوياماك وطرازك يعني نقشك وفتلك يعني بورمغك وحملك
يعني كتورمنك وسوق الغنم يعني قيون سورمانك وسمسارك يعني ميانجينك يعني
اجرتلري رأس ماله ضم اولنه زيرا تجارك عادتلري بو اشيانك اجرتلري رأس ماله الحاق ايتملك
ايمش ولكن يقول علي بكذا الا اشتريته لكن مرابحه ايله بيع ايلين كمسنه يه لازمدر بو شيء بنم اوزريمه
شوقدر شيئه طورمشدر ديه شوقدر شيئه الدم ديميه كذبدن احترازا ايچون ولا يضم نفقته
ولا اجرة الراعي والطبيب والمعلم وبيت الحفظ اما مشترينك طلب مبيعه كندو نفسنه
صرف ايلدوكي نفقه ودخي راعينك نفقه سي طبيبك ومعلمك ومبيعك حفظ اولنجق
بيتك اجرتلري رأس ماله ضم اولنماسي جائز دكلدر نفقته ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر وان
ظهر للمشتري خيانة في المرابحة خير في اخذه بكل ثمنه او تركه اكر مشتري ايچون مرابحه ايله اشترا ايلدوكي
شيئك بايعك ربحده خيانتي ظهور ايتسه اول مشتري مخير اولور استرسه اول مبيعي كل ثمن ايله
اخذ ايدر استرسه ترك ايدر خيره ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر في اخذه ده وثمنه ده و
تركه ده اولان ضميرلر مبيعه راجعدر وفي التولية يحط من ثمنه قدر الخيانة وهو القياس في الوضيعة
واكر بايعك خيانتي توليت بيعده ظهور ايتسه اول مبيعك ثمنندن خيانت مقدارنجه حط يعني
واضع اولنق امام ابو حنيفه قتنده حط اولنمق وضيعه ده قياسدر زيرا حط اولنماسه ثمن
ثاني ثمن اولدن زياده اولمق لازم اولور بو تقديرجه توليه اولماز وعند ابي يوسف يحط فيهما
قدر الخيانة مع حصتها من الربح في المرابحة امام ابو يوسف قتنده مرابحه وتوليه ده خيانت
مقدارنجه حط اولنور ربحدن اول خيانتك حصه سي بيله قومق ايله مثلا بر ادم بر ثوبي

ایکی ثوبی هر بریني بشر درهمه صفقهٔ واحده اشتری ایلسه اول کمسنه به مکروه در که بریني مرابحه ایله بلا بیان بش درهمه بیع ایلیه مصنفك ثوبین ایله تعبیر ایلمسی شول اجلدندر که قیمی ثوب واحدك نصفنی مرابحه ایله بیع ایلسه اتفاق علما ایله جائزدر ومن ولي بما قام علیه ولم یعلم مشتریه قدره فسد وان علمه في المجلس خیّر وشول کمسنه که اشترا ایلدوکی شیئ اوزرینه طوردوغی بها ایله غیره بیع ایلسه وحال بوکه مشتري اولان کمسنه اول تولیه اولندوغی قدري بلمسه اول بیع فاسد اولور واکر مشتري مجلسنده ایکن اول قدري بیلورسه مخیّر اولور استرسه قبول ایدر استرسه رد ایدر **فصل ٧** بو فصل قبل القبض اولان بیعك احکامي بیاننده در لا یصح بیع المنقول قبل قبضه نقل اولنان شیئك بیعي قبل القبض صحیح اولماز زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم قبض اولنمیان شیئك بیعندن نهی بیورمشلردر ویصح في العقار اما عقارده بیع قبل القبض صحیح اولور امام ابو حنیفه وابو یوسف قتنده خلافا لمحمد امام محمد الحون خلاف واردر یعني آنك قتنده عقارده دخي بیع قبل القبض صحیح اولماز زیرا وارد اولان نهی منقوله وعقاره شاملدر ومن اشتري کیلیا کیلا لا یجوز له بیعه ولا اکله حتی یکیله وشول کمسنه که کیلی یعنی کیل ایله اولجولن شیئه کیل ایله اشترا ایلسه مشتری اجون اول شیئ بیع ایلمك واکل ایلمك جائز دکلدر مادامکه مشتري تکرار ایلیه زیرا نبي علیه السلامدن نهی اولمشدر وکفی کیل البایع بعد العقد بحضرته هو الصحیح یعني کیل اولان شیئك بیعنده بایع اولان کمسنه نك کیلی بعد العقد مشترینك حضورنده کفایت ایدر وصحیح اولان بودر زیرا غیبتنده واقع اولسه معتبر اولماز بحضرته ده اولان ضمیر مشتري یه راجعدر ومثله الوزني والعددي لا المزروع وذني اولان شیئ ودخي عددي اولان شیئ کیلی کبیدر ذکر اولنان احکامده اما مزروع اولان شیئ آنلر کبي دکلدر مثله ده اولان ضمیر کیلي یه راجعدر وصح التصرف في الثمن قبل قبضه بایع ایجون صحیح درکه کندو مبیعنك ثمني قبل القبض تصرف ایله مثلا بایع اولان کمسنه مشتري یه مثا عجمي بیع ایلیوب هنوز اقجه سین قبض ایلمیوب مشترینك یاننده اولان ثمندن بر ثوب یا خود غیري

غيري شيئ اشترا ايليه صحيح اولور والحط منه والزيادة فيه حال قيام المبيع لا بعد هلاكه ودخي بايع
ايچون ثمندن بر مقداريني اشغه وارمق صحيح اولور مبيعك قيامي وعدم قيامي برابردر ودخي بايع ايچون
صحيحدركه اول مبيعك حال قيامنده يعني وقت وجودنده اول مشتري نك اوزرنه اولان بهادن
بر مقدار زياده ايليه اما بعد الهلاك ثمنده زياده ايلمك صحيح دكلدر وكذا الزيادة في المبيع وكذلك مبيع
اولان شيئده زياده لك صحيحدر ويتعلق الاستحقاق بكل ذلك يعني هر شيئكه اوزرينه عقد واقع
اولمش اوله ثمن كبي وثمنده واقع اولان زياده لك كبي شيئ بايع ومشتري نك استحقاقي تعلق ايدر فيرابح
ويولي على الكل ان يزيد او على ما بقي ان حط بو تقديرجه مشتري اولان كمسنه اول ثمنده وزياده لكده
مرابحه وتوليه ايليه ثمنده زياده لك اولسه ودخي مرابحه وتوليه باقي قلان شيئك اوزرينه ثمن
ثمندن بر مقدار حط اولنسه مثلا بر كمسنه بر عبدي بيك درهمه اشترا ايلديكه بايع ايله مشتري
يوز درهم اولمق اوزره اتفاق ايلسه امدي بيك ويوز درهم اوزرينه مرابحه وتوليه ايدرلر واكر
يوز درهم حط اولنمق اوزرينه اتفاق ايلسه طقوز يوز درهم اوزرينه مرابحه وتوليه ايدرلر و
الشفيع يأخذه بالاقل في الفصلين وصاحب شفعه اولان كمسنه اول شيئ ثمنده زياده اولمق فصلنده
وثمنده حط اولنمق فصلنده واقع اولان شيئك اقلي ايله اخذ ايلر ومن قال بع عبدك من زيد بالف
على اني ضامن كذا من الثمن سوى الالف من زيد والزيادة منه وشول كمسنه بر آخره عبدني
زيده بيك درهمه بيع ايله سكا ثمندن اولذكر اولنان بيك درهمدن غيري بش يوز درهم ضامن
اولمق اوزره ديسه اول بر آخر دخي اني مبيع ايلسه بيك درهمي زيددن اخذ ايدر وزياده ضامن
اولان كمسنه دن اخذ ايدر مثلا بر كمسنه بر كمسنه يه بو عبدني بكا بيك درهمه بيع ايله ديسه اولدخي
بيك بش يوزدن اكسكه بيع ايلمم ديسه بر كمسنه دخي عبد صاحبنه عبدني بيك درهمه وير بن
سكا بش يوز ضامن اوله يم ديسه امدي بايع اولان كمسنه بيك درهمي مشتريدن آلور وبش يوز
درهمي ضامندن آلور منه ده اولان ضمير ضامنه راجعدر وان لم يقل من الثمن فالالف
على زيد ولا شيئ عليه واكر ضامن اولان آخر ضامن الثمن كذا ديمز ايسه اول ثمن اولان اون

درهمي ديدن آلور واو ضامن اولان كمسنه نك ورر يه برشي لازم كلمز وكل دين اجل باجل معلوم صح تاجيله
الا القرض لا في الوصية هر دين كه اجل معلوم ايله تأجيل صحيح اولور الا قرض ولان تأجيل صحيح اولماز زيرا
ابتداده عاريه حكمنده در بو تقديرجه تأجيل ومائز صاحبي اولان كمسنه نه زمان طلب ايلسه المأغه قادر
اولور الا وصيتنده واقع اولان قرضده تأجيل صحيح اولور مثلا بر مريض كمسنه مرض موتنده فلان كمسنه يه
برسنه يه دكين بيك درهم قرض ويره سز ديو وصيت ايلسه وارثلر ثلثدن يعني ثلث مالندن اقراض ايلمك
لازم اولور بو وصيتده واقع اولان تأجيل صحيح اولور ولا يصح التأجيل المجهول متفاحش
كهبوب الريح ويصح في متقارب كالحصاد ونحوه جهل فاحش ايله مجهول اولان وقته دكين هبوب
الرياح زمانلري كبي ويغمور ياغمق زمانلري كبي تأجيل صحيح اولماز ومجهول متقاربه دكين حصاد
يعني بجيم زماني كبي ه كابكزر زمان كبي تأجيل صحيح اولور ونحوه ده اولان ضمير حصاده راجعدر
باب ٧ الربو چون مصنف رحمه الله مرابحه وتوليه ووضيعه نك احكامي بياندن فارغ
اولدي ايسه بيعده واقع اولان ربانك احكامي بيانه شروع ايلدي هو فضل مال حال عن عوض
ربا كسر را ايله ربا الشيء بربوا ذا زاد لفظنك مصدريدر اصطلاح شرعده معناسي هو فضل مال الخ)
يعني ربا اصطلاح فقهاده شول شيدر كه عوضدن خالي اولان مالك فاضلدر شرط لاحد العاقدين
في معاوضة مال بمال شول فضلدر كه برمالي برمالك معاوضه سنده متعاقدينك برينه شرط اولنان
شيدر كه اكر متعاقدينك برينه شرط اولنميوب خارجدن برآخره شرط اولنسه ربا اولماز وعلته
القدر والجنس ربانك علتي قدردر يعني مكيلاتده كيلدر وموزوناتده وزندر ودخي جنسدر
يعني جنس متحد اولوب وايكي عوض جنس واحددن اولمق بو تقديرجه كيل تحتنه داخل
اولميان شيء ربا اولمز التوندن برذره كبي ودخي غيري جنس ايله بيع اولنان مكيل وموزون
ربا اولماز ربانك علتي قدر جنس اولدوغنه نبي عليه السلام دن الحنطة بالحنطة مثلا بمثل
يدا بيد والفضل ربوا حديث شريفي وارد اولمشدر واشياء ستة كه حنطه وشعير وتمر
وملح وذهب وفضه در ذكر اولنان التي شيء ذكر ايلمشدر باب ربواده وارد اولان حديث

حديث شريف معلل ميدر يوخسه دكلميدر ديو سؤال اولندقده لكن علتدن اختلاف اولنمشدر
بزم اصحابمز علت قدر جنسدر ذكر اولنان حكمي هر مكيل موزونه شاملدر جبص ونوره ده
وبونلره مشابه اولنلرده دخي بو حكمي اثبات ايلمشلردر زيرا بونلرده كيلك موجود در حديد ونحاس
ورصاص وبونلره بكزر شيلرده دخي اثبات ايلديلر وقدرلك موجود اولدوغيچون وحرم
بيع الكيل والوزني بجنسه متفاضلا ونسئة بو تركيب ما قبلنده وعلته القدر والجنس قولنه تفريع
واقع اولمشدر بو تقديرجه فاكرك ايدي يعني كيل ووزني اولان شي كندو جنسي ايله مفاضلا ياخود
نسئة يعني زياده لك ايله وير سيه بيع ايلمك حرامدر مثلا بغدايي بغدايه والتوني التونه بيع
ايلمك كبي ربا اولدوغي اجلدن ولو كان غير معلوم كالجص والحديد ولو وصليه در يعني اكر
اول كيلي ووزني غير مطعوم اولور سه بيعي حرامدر مثلا جص وحديد كبي وحل متماثلا
مع التقابض او متفاضلا غير معيّر ذكر اولنان اشياده بيع حلال اولديغيچون بيع متماثل
اولسه مع التقابض ياخود متفاضل اوله اما معيار ايله غير معيّر اولسه يعني معيار تحتنه داخل
اولمسه كحفنة بحفنتين وبيضة ببيضتين وتمرة بتمرتين مثلا بر حفنه ايكي حفنه يه يعني بر اوج
شي ايكي اوج شيئه وبر بيضه ايكي بيضيه وبر تمره ايكي تمره يه والتون وياخود كمشدن بر ذره يي
ايكي ذره يه بيع ايلمك كبي زيرا بو تفاضل كه بو اشياده وارد در معيار شرعله دكلدر محصل
كلام مادامكه معيار شرعيه بالغ اولميه جنس جنسله بيع ايلمك جائزدر فان وجد الوصفان
والنساء اكر بيعده ذكر اولنان ايكي وصف قدر ايله جنس موجود اولسه فضلكه بر قفيزي
ايكي قفيزه بيع ايلمك ونسا فتح نون ايله ومد ايله تأخيردر يعني ويره سيه در ايكيسي دخي
حرام اولور وان عدما حلا واكر اول ايكي وصفكه قدر له جنسدر منعدم اولهلر فضل ايله
نسا حلال اولورلر علت تحريم منعدم اولدوغي اجلدن عدماده اولان ضمير مثنى وصفه
راجعدر وحلاده اولان ضمير مثنى فضل ايله نسايه راجعدر وان وجد احدهما فقط
حل التفاضل لا النساء واكر اول ايكي وصفك اانجق بريسي بولنسه تفاضل حلال اولور

نساء اولماز مثلا بر قفیز بغدایی ایکی قفیز اربه یه یدا بید بیع اولنمق کبی زیرا ایکیده وصفلك بری
موجود درکه کیلدر و بری مفقود درکه جنسدر فلا یصح سلم هروی فی هروی ولا بر فی شعیر مصنفك
فلا یصح قولی وان وجد احدهما قولنه تفریع واقع اولمشدر یعنی نیچون عقدده قدر یاخود جنس
بولنسه تفاضل حلال اولور امدی بر ثوب هرویی یه سلم ویرمك حلال اولماز زیرا جنس متحد
اولمغله نسا حرام اولدی ودخی بر قفیز بغدایی بر قفیز اربه یه سلم ویرمك حلال اولماز زیرا
قدر متحد اولمغله نسا حرام اولدی وشرط التعیین والتقابض فی الصرف تصرفده تعیین
وتقابض شرطدر تعیینك شرط اولماسی ظاهردر وتقابض که ایکی عوضی مجلسده قبض
ایلمکدر اول دخی شرطدر زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم الفضة بالفضة
هاءٍ وهاء بیورمشلردر معناسی یدا بید در زیرا هاء خذ معناسنه در والتعیین فقط
فی غیره وصرفك غیریسنده شول شیلردنکه انده ربا واقع اولور انجق تعیین شرطدر زیرا
مبیع متعین اولمسیله تقابضه حاجت قالماز مثلا ایکی کمسه نك هر بریسی بر آخره بر معین
بغدایی بر معین بغدایه بیع ایلسه لر وقبل القبض منصرف اولسه لر جائز اولور فی غیره ده اولان
ضمیر صرفه راجعدر وما نص على تحريم الربوا فيه كيلا فهو كيلي ابدا كالبر والشعير والتمر
والملح شول شیکه کیلی اولدوغی حیثیتدن انده ربانك تحریمنه نص وارد اولمش اوله اول دائما
کیلیدر بغدای واربه وخرما وتوز کبی او على تحريمه وزنا فهو وزني ابدا كالذهب
والفضة وشول شیکه وزنی اولدوغی جهتدن انده ربانك تحریمنه نص وارد اولمش اوله اول
وزندن دائما التون وکومش کبی ولو تعورف بخلافه لو کلمه سی وصلیه در یعنی اگر ناسده متعارف
بونك خلافی ایسه ده نص وارد اولدوغی اوزره در زیرا نص عرفدن اقویدر ضعیف ایله قوی
ترك اولنماز وما لا نص فيه حمل على العرف كغير الستة المذكور وشول شیئده که کیلی یاخود وزنی اولمغه
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمك انده نص شریفلری اولمیه اول عرف ناسه حمل اولنور
اول تقدیم ایلیان سته مذکوره نك غیریسی کبی محصل کلام نص وارد اولان التی شیئدن غیریده

غیرین عادت ناس معتبردر زیرا نبی علیه السلام ما رآه المؤمنون حسناً فهو عند الله حسن
قول شریفیدر لا لمثاله فلا یجوز بیع البرّ بالبر متماثلاً وزناً امدی بو تقریر اوزره وزن ایله متماثلاً
بغدای بغدای ایله بیع ایلمک جائز دکلدر زیرا کیلیدر وکیل ایله اولجولدوکی تقدیرجه تفاضل
ظهور ایلیه والذهب بالذهب متماثلاً کیلاً ودخی ذهبی ذهبه کیل ایله متماثل اولدوغی
حالده بیع ایلمک جائز دکلدر زیرا او وزنیدر وزن اولدوغی تقدیرجه جائزدر تفاضل
ظاهر اولور اوله وجاز فلس معین بفلسین معینین خلافاً لمحمد بر فلس معینی ایکی فلس معینه
بیع ایلمک جائز اولدی ابوحنیفه وابو یوسف قتنده زیرا فلس حقنده اثماندن دکلدر تا
قتلرنده امام محمد ایچون خلاف زیرا انلک قتنده بر فلس معینی ایکی فلس معینه بیع ایلمک
جائز دکلدر زیرا اصطلاح ناسده فلس ثمن اولمشدر ویجوز الکرباس بالقطن ودخی پانبوق
ایلکندن اولان بزی پانبوغه بیع ایلمک جائزدر باعتبار القصد جنس مختلف اولدوغی
اجلدن وبیع اللحم بالحیوان ودخی اتی حیوان ایله بیع ایلمک جائزدر زیرا موزون
ایله بیع ایلمک قبیلندندر وعند محمد لا یجوز بیعه بحیوان جنسه واما امام محمد قتنده اتی
کندو حیوانی جنسی ایله بیع ایلمک جائز دکلدر حیوان مختلف اولسه جائز اولور حتی
یکون اللحم اکثر مما فی الحیوان من اللحم یعنی اتی حیوان ایله بیع ایلمک جائز دکلدر تا کم
اول ات اول حیوانده اولان اتدن اکثر اولسه اول زیاده اول حیوانده اولان غیری اولان
شیئک مقابلنده واقع اولور ویجوز بیع الدقیق بالدقیق متماثلاً لا بالسویق اصلاً
دقیقی دقیق متماثل اولدوغی حالده بیع ایلمک جائزدر ابوحنیفه قتنده اما دقیقی سویقه
بیع ایلمک جائز دکلدر اصلا یعنی متفاضل اولسون کرک متساوی اولسون خلافاً لهما
امامین ایچون خلاف واردر زیرا آنلرک قتنده دقیقی سویقه بیع ایلمک جائزدر وکذا
بیع الرطب بالرطب متماثلاً وینه رطبی رطبه خرمایی تازه خرمایه متماثل اولدوغی حالده
بیع ایلمک جائزدر زیرا تمری تمر ایله بیع ایلمک قبیلندندر وکذا بیع الرطب بالتمر والعنب

بالزبيب متماثلا وكذلك رطبي تمر ايله وعنبي يعني تازه اوزومي زبيب ايله يعني قوري اوزم ايله
متماثلا بيع ايلمك جائزدر ابو حنيفه قتنده خلافا لهما امامين ايچون مذكورانده خلاف واردر
زيرا رطبي رطب ايله ياخود رطبي تمر ايله وعنبي زبيب ايله بيع ايلمك قتلرنده جائزدكلدر تازه اولان
شيلر قوتمغله ناقص اولدقلري ايچون وكذا بيع البر رطبا اومبلولا بمثله او باليابس ودخي
ياش اولان بغدايي ياخود اصلا تمش اولان بغدايي كندو مثلي ايله يعني مبلول ايله ياخود يابس
يعني قورو بغداي ايله بيع ايلمك جائزدر والتمر والزبيب منقعين بمثلهما متساويا يصح ودخي
اصلنمش اولان تمري ياخود اصلنمش اولان زبيب متساوي اولدقلري حالده كندو مثللرينه
بيع ايلمك جائزدر خلافا لمحمد امام محمد ايچون خلاف واردر زيرا انلك قتنده متساوي اولدوغي
جون جائزدكلدر ويجوز بيع لحم حيوان بلحم حيوان غير جنسه متفاضلا بر حيوانك لحمني كندو
جنسندن غيري بر حيوانك لحميله متفاضلا بيع ايلمك جائزدر جنس مختلف اولدوغيچون وكذا
اللبن وسود دخي كذلك بر حيوانك سودني كندو جنسندن غيري بر حيوانك سودي ايله
متفاضلا بيع جائزدر هر برينك اصلي بشقه اولدوغيچون والجاموس والبقر جنس واحد
جاموس ايله بقر جنس واحددر جنس واحد اولدقلري ايچون برينك لحمي ايله متفاضلا بيع اولنماسي
جائز اولماز وكذا برينك سودني اول برينك سودي ايله بيع ايلمك جائزدكلدر وكذلك المعز
والضان ودخي قيون ايله كچي جاموس ايله بقر كبي ايكيسي جنس واحددر جاموس ايله بقرده
حكم نه ايسه قيون ايله كچيده كذلك والبخت مع العراب بخت عربيدن وغير عربيدن متولد
اولان دوه در عراب ايسه خالص عربيدن متولد اولانلردر ودخي بختي اولان دوه عربي
اولان دوه جنس واحددر بونلك دخي حكمي ماقبلنده كيكبيدر ويجوز بيع خل الدقل
بخل العنب متفاضلا دقل فتح دال ايله وفتح قاف ايله خرمانك فنا سيدر يعني اوزوم
سركه سين اول فنا اولان خرمك سركه سيله بيع اولنماسي جائزدر متفاضل اولدوغي حالده وكذا
شحم البطن بالالية واللحم ودخي ايچ ياغي قويرق ياغيله ياخود ات ايله بيع ايلمك جائزدر اجناس

جناس مختلفه اولدقلری ایچون والخبز بالبرّ والدقیق والسّویق ودخی اتمکی بر ایله یاخود دقیق ایله

یاخود سویق ایله بیع ایلمک جائزدر زیرا خبز مکیل اولمقدن چقوب معدود اولمشدر وان کان

احدهما نسیئةً یعنی ان وصلیّه در یعنی واکر اول ایکی شیئک برسی نسیئه ده اولورسه بیع جائز اولور

فتوی بونک اوزرینه در و بونک ایله فتوی اولنور ولا یجوز الجیّد بالرّدی ممّا فیه الرّبوا الّا متساویًا

ایو اولان شیء برامازاولان شیء ایله ربا اولان اشیادن اولسه بیع اولنماسی جائز دکلدر مکر که متساوی اوله

وکذا البسر بالتمر ودخی بسر یعنی تمر ایله یعنی قزل اولمش خرمایی تمر ایله بیع ایلمک جائز دکلدر ولا البیع البرّ

بالدّقیق والسّویق وبالنخاله مطلقًا ودخی بغدایی دقیق ایله ویاخود سویق ایله ویاخود کپک

ایله بیع ایلمک جائز اولماز مطلقا کرک متساوی اولسون کرک متفاضل اولسون کرک برابردر

زیرا بر وجهدن جنسیّت باقیدر ولا بیع الزّیتون بالزّیت ودخی زیتونی زیت ایله بیع ایلمک

جائز دکلدر والسّمسم بالشّیرج ودخی صوصمی صوصم یاغی ایله بیع ایلمک جائز دکلدر حتّی یکون الزّیت

والشّیرج اکثر ممّا فی الزّیتون والسّمسم لیکون الزّیادة بالثّجیر زیتونی زیت ایله وسمسمی شیرج

ایله بیعک جائز اولمدوغی تاکه زیت ایله شیرج ایله اول زیتونده وسمسمده اولان مقداردن زیاده

لک اول زیتوندن وسمسمدن چیقان ثجیر مقابله سنده اولمق ایچون ثجیر فتح ثاء مثلثه ایله اوزوم

صقندیسندن وزیتون صقندیسندن حاصل اولان چپره در ولا یستقرض الخبز اصلًا امام

ابو حنیفه قتنده اتمکی اصلا نه عدد ایله ونه وزن ایله استقراض ایلمک جائز اولماز زیرا بر قاج جهت

دن متفاوتدر وعند ابی یوسف یجوز وزنًا وبه یفتی وامام ابو یوسف قتنده وزنله استقراض

اولنمسی جائزدر و بو قول ایله افتا اولنور یعنی فتوی بونک اوزرینه در وعند محمّد ویجوز

عددًا ایضًا وامام محمّد قتنده عدد ایله استقراض اولنمسی جائزدر ولا ربوا بین السّیّد

وعبده سیّد ایله عبدینک مابیننده اولان ربا دکلدر یعنی ربا واقع اولماز زیرا عبد یدنده اولان

شیء سیّدینک ملکیدر سیّد ایله عبدینک مابیننده واقع اولمدوغی ایچون عبد مأذون

غیر مدیون اولسه امّا مدیون اولسه عبدک یدنده اولان سیّدک ملکی اولماز بو صورتده

حبوب دیرلر دینلمش بعض

ربا تصور اولنور والمسلم والحربي في دار الحرب دخي دار حربده اولان مسلم ايله حربينك ما بيننده ربا اولمز
زيرا اهل حربك مالي دار الحربده مباحدر ومسلم مستأمن اولان كسنه اول حربينك مالني برطريق ايله
اخذ ايدر ايسه مباح اولور ربا اولور باب الحقوق والاستحقاق بو باب مبيعده داخل اولان
بعض حقوقي واستحقاقي بيان ايدر يدخل العلو والكنيف في بيع الدار لا الظلة مبيع اولان دارك
بيعنده علو يعني عالي مكانلر ودخي كنيف كه آب خانه در داخل اولور ظله داخل اولماز ظله لفظنده علمانك
تعريفلري مختلف اولمشلردر بعضيسي هي فوق الباب ديو تعبير ايلمش وبعضيسي شول ساباطدركه برطرفي
اشترا ايدن جكي دارك اوزرنده اوله ديو تعريف ايلمش حاصل كلام ظله دن مراد شول قپو اوزرنده اولان
كولكه لكدر ودار اطلاقي ديوارلرك احاطه ايلدوكي يره درلر ظله ايسه انده داخل دكلدر بو تقريب
ايله ظله دارك بيعنده داخل اولمدي الا بذكر كل حق هو لها وبمرافقها وبكل قليل وكثير هو فيها
ومنها ظله دارك بيعنده داخل اولماز ديو تفريق اولندي لكن قچان دارك بيعنده متعلق اولان
حقوق ذكر اولنسه ياخود كل منافع ومرافقي ايله ديو ذكر اولنسه ياخود انده اولان هر قليل وهر كثير
ذكر اولنسه اول ظله بيعده داخل اولور ابو حنيفه قتنده مثلا بر كمسنه بر آخره سكا بو داري هر آكا متعلق
اولان حقي ايله وجمله منافعي ومرافقي ايله وانده قليل وكثير اولان هر شي ايله بيع ايلدم ديسه ظله دخي
داخل اولور جمله بو مسئله ده اولان ضماير مؤنثه داره راجعدر وهو ضمير ايكي يرده كلمه يه راجعدر
وعندهما تدخل ان مفتحها في الدار واما امامين قتنده اول ظله بيعده داخل اولور قچان ظله نك
مفتحي يعني آچلاجق قپوسي دارده اولسه ولا يدخل العلو في شرى منزل الا بذكر نحو كل حق
اشتري اولنان منزلده علو داخل اولماز الا قچان دارك هر حقي مثلي اولان شيء بيعده
ذكر اولنسه اول حينده داخل اولور ولا في شرى بيت وان ذكر كل حق ودخي بر بيتك شراسنده
هر حقي ذكر اولنسه ده علو داخل اولماز زيرا بيت بيتوته يريدر يعني كيجه ليجك يردر وعلو
ايسه بو مقوله دكلدر محصل كلام علو اوچ قسم اوزره در قسم اول اكر مبيع اولان دار ايسه
بيعده داخل اولور زيرا توابع ولواحقندندر قسم ثاني اكر مبيع اولان بيت ايسه داخل اولور اولماز

اولماز زيرا علو بيت كبيدر وشيء كندو كبي‌يه داخل اولماز قسم ثالث اگر مبيع اوله حقوق ومرافق
ذكر اولنور ايسه داخل اولور اولماز ايسه داخل اولماز ولا الطريق والمسيل والشرب الا بذكر
كل حق يعني طريق ومسيل كه صو اقاجق يردر وشرب كسر شين ايله اقصودن اولان حصه در
ارضك ومنزلك ودرك بيعلرنده داخل اولماز زيرا بونلر حدوددن خارجدر الا انجق
اول مبيع كندويه متعلق اولان هر حقك ذكر ايله اولسه اولحينده داخل اولورلر مثلا سكا
بو ارضي يا خود بو داري يا خود بو منزلي جمله حقوق وتوابعي ايله بيع ايلدم ديسه داخل اولور
وندخل في الاجارة بدون ذكر يعني ذكر اولنان طريق ومسيل وشرب اجازه ده ذكر اولنمسز
داخل اولور ويا حقوق ومرافقي ذكر ايلمكسز داخل اولور زيرا بو اشيا انتفاع ايچون
وضع اولنمشلردر بو اشياسز انتفاع ممكن دكلدر فصل بو فصل استحقاقك احكامي
بياننده البينة حجة متعدية متعدي اولان حجتلردندر كافهٔ ناس حقنده ظاهر اولور
انجان قضاء قاضي ايله متصل اولسه زيرا قاضي ولايت عامه صاحبي اولدوغي اجلدن
كافهٔ ناس حقنده قضاسي نافذ اولور مثلا بر عبد بر انسانك اوزرينه حريتك دعواسك
ايلسه قاضي دخي معتق اولدوغنه قضا ايلسه صكره بر كمسنه دخي بنم عبدمدر ديو دعوي ايلسه
دعواسي استماع اولنماز زيرا قاضينك عتق ايله قضا ايلدوكي كافهٔ ناس اوزرينه قضادر والاقرار
حجة قاصرة اقرار نفس مقرك اوزرينه قاصر غير متعدي اولان حجتلردندر والتناقض يمنع
دعوي الملك يعني انسانك كلامنده حين دعواده تناقض واقع اولمق ملكيت دعواسني
منع ايدر مثلا بر رجل بر آخرك اوزرينه شو قدر اقچه حقم وار ديو دعوي ايلسه مدعي عليه
دخي انكار ايلسه صكره بينه مدعي يوقدر دين دكلدر شركت جهتيله ويردم ديو دعوي ايلسه
دعواسي استماع اولنماز دعواسنده تناقض واقع اولدوغي اجلدن لا الحرية يعني تناقض
حريت دعواسنه مانع اولماز مثلا عبد مكاتب كندو سيدنك اوزرينه كتورسه كه سيدي
كندوسني قبل الكتابه عتق ايلمش ايدي و بو بينه استماع اولنور وعتقده واقع اولان تناقض

صحتنه دعوایه مانع دکلدر زیرا جائزدر که سیدی انی قبل الکتابه عتق ایلمش اوله والطلاق دخی تناقض
طلاق دعواسنه مانع اولماز مثلا که خاتون زوجندن خلع اولسه خلع اولدقدنصکره زوجی کندوسنی
قبل الخلع اوچ طلاق تطلیق ایلدوکنه بینه کتورسه بینه سی استماع اولنور ویردوکی بدل خلعی
زوجندن استرجاع ایدر واقع اولان تناقض مانع اولماز زیرا جائزدرکه زوجی اول خاتونی غیبتنده
تطلیق ایلمش اوله والنسب ودخی تناقض دعواء نسبه مانع اولماز مثلا برکمسنه کندو بالنسبه طوغن
عبدی بیع ایلسه اشترا ایدن دخی برکمسنه یه بیع ایلسه بوندنصکره اولکی بایع اوغلیدر دیو دعوا
ایلسه دعواسی استماع اولنور اول وثانیده اولان بیع باطل اولور وواقع اولان تناقض مانع
اولماز فلو ولدت امة مبیعه فاستحقت ببینة تبعها ولدها ان کان فی یده وقضی به ایضا مصنف
رحمه الله علیهک فلو ولدت قولی البینة حجة متعدیة قولنه تفریع واقع اولمشدر یعنی اگر مبیعه اولان
مشترینک یانندهٔ استیلادسز وضع حمل ایلسه وبعد الولاده امه بینه ایله غیر مستحقه ولسه وضع صاحب حقه
ایلدوکی ولد دخی اکا تابع اولور اگر مدعی علیهک یدنده ایسه غیره مستحق اولدوغنه قضا اولنور
اناسنک اوزرینه قضا اولندوغی کبی تبعها ده اولان ضمیر امه یه راجعدر فی یده ده اولان ضمیر
مشتری یه راجعدر وبه ده اولان ضمیر ولده راجعدر وقیل یکفی القضا بالام ودینلدیکه ام
ایله قضا بالملک کفایت ایدر یعنی امک غیر مستحقه اولماسنک قضاسی کفایت ایدر زیرا بینه
حجت متعدیه اولمسی سببیله ظهور ایدر ولد ایسه اکا متصلدر وان اقر بها الرجل لا یتبعها و
اگر امه یانندهٔ اولان کمسنه بر آخره برامه سنکدر دیو اقرار ایلسه ولد اکا تابع اولماز زیرا اقرار
حجت قاصره در ملکیت آنجق مقر یه در ثابت اولور بهاده اولان ضمیر امه یه راجعدر یتبعها ده
اولان ضمیر مستتر ولده راجعدر وها ضمیرینه امه یه راجعدر وان قال شخص لآخر اشترنی
فانا عبد فاشتراه واذا هو حر واگر برشخص بر آخره بنی اشترا ایله بن عبدوم دیسه اول بر آخر
انی اشترا ایلسه وحال بوکه اول شخص حردر بو مسئله مصنفک والتناقض یمنع دعوی
الملک لا الحریة والطلاق والنسب قولنه تفریع واقع اولمشدر زیرا اشترنی فانا عبد دیمسی

دعسيدرقيق اولدوغنه اعتراف ايدرسكز حتى بولنسه بايعك اوزرينه رجوع ايدرلر واول تناقض عفو
اولور حريت ايچون فاشتراه ده اولان ضمير شخصه راجعدر وهو ضميرينه شخصه راجعدر فان كان
البايع حاضراً اوكان مكانه معلوماً لا يضمن الآخر اكر بايع اولان كمسنه غايب اولمبوب حاضر اولسه
ياخود مكاني معلوم اولسه اول اشتري دين سخص بهايه ضامن اولماز مكانه ده اولان ضمير
بايعه راجعدر والا يضمن واكر بايع اولان كمسنه حاضر اولمسه ومكاني معلوم اولمسه واشتري
دين كمسنه مشتريننك دفع ايلدوكي شيئه ضامن اولور ويرجع على البايع اذا احضر وچاٰن
بايع غيبتندن حاضر اولسه عبد آنك اوزرينه بهاسيله رجوع ايليه وان قال ارهنى فلا ضمان
اصلا واكر بر شخص بر آخره بن عبدم بني رهننه آل ديسه الدقدنصكره حره اولدوعي ظهور
ايلسه صبح اول ضمان نيوقدر اصلا كرك حاضر اولسون كرك غايب اولسون زيرا اشتري كبي
عقد مفاوضه دكلدر ومن ادعى حقاً مجهولا في دار فصولح على شي فاستحق بعضها فلا
رجوع عليه وشول كمسنه كه بر دارده بر حق مجهول دعوي ايلسه واول دنجي بر شي اوزرينه
صلح اولنسه مثلا ايكي برقاج درهم ايله صلح ايلسه لر بوندنصكره اول دارك بعضيسني مستحق
اولسه امدي اول مجهول دعوي ايدوب صلح اولنان كمسنه نك اوزرينه اولدوغنه رجوع يوقدر
زيرا جائزدركه دعواسي اول داردن باقي قلانده اوله بعضها ده اولان ضمير داره راجعدر
عليه ده اولان ضمير مدعي يه راجعدر ولو استحق كلها رد كل العوض واكر اول دارك
جمله سي مستحق اولسه اول جمله اخذ ايلدوكي عوضي رد ايلر وفهم منه صحة الصلح عن المجهول
يعني بو كلامدن ياخود بو كلامك تقريرندن مجهول اولان شيدن صلحلك صحتي فهم
اولندي بعض شراح هذه المسئلة على ان الصلح عن المجهول علي معلوم جائزدر بو معني ويرمش
نهاية الامر منه ضميري نه يه راجع اولدوغي معلوم اولماز ولو كان ادعي كلها رد حصته
ما استحق ولو بعضاً واكر اول دارك جمله سين دعوي ايتمش اولسه ايدي مستحق اولان
مقدارك حصه سين رد ايليه بعضيسنده رد اولورسه مثلا بر رجل بر دارك جمله سين

دعوی ایلسه مالك انی یوز درهمه صلح ایلسه صلح اولد قدنصکره اگر دارك کلیسی مستحق اولسه یوز درهمی
مالکه رد ایلر واگر نصفی مستحق اولسه اللی درهم رد ایلر وعلی هذا فقس کلهاده اولان ضمیر داره راجعدر

بو ۱۰ ورد ولمن باع فضولی ملکه ان یفسخه وله ان یجیزه بشرط بقاء العاقدین والمعقود علیه والمالك
الاول وشول کمسنه یه که فضولی اولان کمسنه انی ملکنی بیع ایلمش اوله اکا جائز اولور که اول بیعی فسخ ایلیه
وجائزدرکه اجازت ویره شول شرطله متعاقدین ومعقود علیه که بیعدر ومالك اولکی اسکی صاحبیدر
انلر موجود کرکدر مثلا بر کمسنه فضولا بر کمسنه نك ملکنی بیع ایلسه ملکك صاحبنه جائزدرکه بیعه
اجازت ویره یعنی تنفیذ ایلیه شول شرطله که متعاقدین ومعقود علیه ومالك اول باقی اوله لر
ملکه ده اولان ضمیر لمن لفظنه یفسخه ویجیزه ده اولان ضمیر لر بیعه راجعدر وله ده اولان ضمیر
منه راجعدر وکذا ابقاء الثمن ان کان عرضا وکذلك ثمن عرض ایسه یعنی متاع ایسه باقی اولسی
شرطدر وان اجاز فالثمن العرض ملك الفضولی وعلیه البیع ولو مثلیا والا فقیمته واگر
اول مالك اولان کمسنه فضولیدن واقع اولان بیعی فسخ ایلیوب اجازت ویرسه ذکر اولنان
شروط خمسه نك وجودی قتنده اول عرض اولان ثمن فضولینك ملکی اولور اول فضولینك اوزرینه اول
مبیعك مثلی واردر یعنی مثلی لازم اولور اگر مبیع مثلی ایسه واگر مثلی اولماز ایسه قیمتی لازم اولور وغیر العرض
ملك للمجیز امانة فی ید الفضولی اگر ثمن عرض اولمیوب غیر عرض یعنی متاع اولسه اول مجیزك یعنی مالکك ملکی
اولور وفضولینك یدنده ثمن امانت اولور وللفضولی ان یفسخ قبل اجازة المالك ودخی فضولی
ایچون جائزدرکه ایلدوکی عقدی مالکك بیعه اجازت ایلدوکندن مقدم فسخ ایلیه وصح اعتاق المشتری
من الغاصب اذا اجیز البیع مشترینك غاصبدن اشترا ایلدوکی عبدك اعتاقی ولنمسی صحیحدر
فیجان اول عبدك مالکی اولان کمسنه بیعه اجازت ویرسه خلافا لمحمد امام محمد ایچون خلاف واردر
یعنی انك قتنده اول عبدك اعتاق اولنمسی صحیح اولماز ولا یصح بیعه ودخی اول غاصبدن اشترا اولنان
عبدك بیعی صحیح دکلدر مالکی اولان کمسنه بیع اوله اجازت ویرسه ولو قطعت یده عند المشتری
فارشه له یعنی اگر اول غاصبدن اشترا اولنان عبدك مشتری یاننده یدی قطع اولنسه مالك دخی

٤١٤

دخي غاصبك بيعنه اجازت ويرسه امدي اول غصب اولنان عبدك قطع اولنان يدك ارشي

اول مشتري نكدر زيرا انك بيعنه اجازت ويرلمسي ايله ملكي كبي اولمشدر يده ده اولان ضمير عبده يه

راجعدر له ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر ويتصدق بما زاده على نصف ثمنه يعني قچان مشتري نك

اولدوغي ارش نصف ثمندن زياده اولسه اول نصفدن زياده اولان ايله تصدق ايليه ثمنه ده

اولان ضمير عبده يه راجعدر ومن اشترى عبدًا من غير سيده ثم اقام بينة على اقرار البايع بعدم

الامر واراد رده لا تقبل بر كمسنه سيدندن غيري كمسنه بر عبد اشترا ايلسه لكن اول عبدي رد ايلمك

مراد ايليوب بايعك اقراري اوزرينه بينه اقامت ايلسه مثلا اول عبدي صاحبي بكا بيع ايچون

اذن ويرمامش ايدي ديو وياخود سيدك اقراري اوزرينه كه بن اول عبدي بيعه امر ايلمدم ديو مشتري نك

بو بابده اقامت ايلدوكي بينه سي قبول اولماز واقع اولان تناقض ايچون سيده ده اولان

ضمير بنه اكا راجعدر رده ده اولان ضمير بنه اكا راجعدر ولو اقر البايع بذلك عند القاضي

فله رده واكر بايع اولان كمسنه قاضي يانننده سيدنك امر ايله سزدن بيع ايلدوكنه اقرار ايلسه مشتري

ايچون اني رد ايلمك واردر زيرا تناقض بو صورتده اقرارك صحتنه مانع دكلدر ولو اشترا دارا

من الفضولي وادخلها في بنائه فلا ضمان على الفضولي خلافا لمحمد واكر بر كمسنه بر فضوليدن

بر دار اشترا ايلسه واول داري كندو بناسنه ادخال ايلسه اول فضولي اولان كمسنه يه بو صورتده

ضمان يوقدر وامام محمد ايچون خلاف واردر زيرا امام محمد قتنده ضامن اولور روبو

مسئله نك غصب العقارده بياني كلور ان شاء الله تعالى باب السلم مصنف رحمه الله

انواع بيعك احكامي بياننده فارغ اولوب احكام سلمك بياننه شروع ايلدي سلم لغتده

سلف معناسنه در اصطلاح شرعده هو بيع آجل بعاجل يعني سلم اصطلاح فقهاده مؤجل

اولان شيء معجل اولان شيئه بيع ايلمكدر رفقها عقد سلمده واقع اولان مبيعه مسلم فيه وثمنه

رأس المال وبايعه مسلم اليه ومشتريسنه رب السلم تسميه ايدرلر وعقد بيع ايجاب وقبوله

محتاج اولدوغي كبي سلم دخي ايجاب وقبوله محتاج اولان عقوددندر مثلا رب السلم

براخره سلمت اليك عشرة دراهم في كر حنطة ديدكده مسلم اليه دخي قبلت ديمك كركدر و
كتاب وسنت ايله مشروع اولمشدر كتاب ايله مشروع اولدوغنه دليل حق سبحانه وتعالينك
يا ايها الذين آمنوا اذا تداينتم بدين الى اجل مسمى فاكتبوه قول شريفيدر وسنت ايله مشروع اولدوغنه
دليل نبي عليه السلامك من اسلم منكم فليسلم في كيل وزن معلوم قول شريفيدر ويصح فيما
امكن ضبط صفته ومعرفة قدره لا في غيره يعني سلم شول شيلرده صحيح اولور كه انك صفتي
بعني ايولك وبدلكي ضبط ايلمك ممكن اوله ودخي مقدارينك معرفتي يعني مكيل وموزون
ومزروع اولدوغني ضبط ايلمك ممكن اوله صفتنك وقدرينك ضبطي ممكن اولميان شيده
دكلدر فيصح في المكيل والموزون سوى النقدين امدي سلم نقدينك سواسنده يعني
مكيلده وموزونده صحيح اولور كرچه نقدين موزونات ندر اما حق سبحانه وتعالينك انلري حضرتلري
ثمن خلق ايلمشدر متمن اولمازلر بو اجلدن انلرده سلم صحيح اولمدي وفي العددي المتقارب
كالجوز والبيض عددا او كيلا ودخي سلم جمعنده متقارب اولان عدديده يعني متقارب
جوز كبي ويمورطه كبي اولان شيلرده عدد ايله وكيل ايله صحيحدر وكذا الفلوس الفلوس
ولذلك فلوسده عدد ايله سلم صحيح اولور خلافا لمحمد امام محمد ايچون خلاف واردر يعني
آنك قتنده فلوسده سلم ويرمك صحيح اولماز زيرا فلوس انك قتنده اثمان قسمندندر وفي اللبن
والآجر اذا سمي ملبن معلوم ودخي سلم لبنده يعني كرپچده وآجرده يعني پشمش كرپچده
قچن بر ملبن معلوم ابني قطع ايده جك الت تسميه اولنسه زيرا لبن قطع اولنجق الت
تسميه اولنوب معلوم اولسه لبنك احادنده تفاوت قالماز وفي المزروع كالثوب
ان بين طوله وعرضه ورقته ودخي مزروع اولان شيده ثوب كبي اگر طولي وعرضي وانجه لكي
بيان اولنسه صحيح اولور وفي السمك المليح وزنا ونوعا معلومين ودخي طوزلي اولان سمكده
يعني قديد اولمشده سلم صحيح اولور قچان وزن ايله نوع معلوم اولسه لر يعني نوعلري معلوم
اولدقلري حالده سلم صحيح اولور وكذا الطري في حينه فقط ودخي تازه سمكده سلم

سلم صحيح حيدندر يعني چيقاجق وقتدن فقط اكر وقتندن نصكره اولسه جائزدكلدر زيرا صيف اياميده ظاهر وشتا ايامنده خفي اولور اما بريرده غير منقطع اولسه مطلقا سلم صحيح اولور ولايجوز فيهما عددا طوزلي وتازه بالقده عدد ايله سلم جائز دكلدر ولا في الحيوان واطرافه ودخي حيوانك اطرافنده تفاوت واردر ولا في جلوده عددا ودخي حيوانات دريسنده عدد ايله سلم جائز دكلدر متعارف اولدوغيچون مكركه طولي وعرضي وصفتي بيان اولنسه جائزدر وفي الحطب حزما حزم ضم حا ايله جمع حزمه در ربع معناسنه وفارسيده آكا بند هيزم ديرلر يعني حطبده حزم اولدوغي حالده يعني بع بع ايكن سلم جائز دكلدر متفاوت اولدوغي اجلدن مكر بر طريقله حزمه نك طولي وعرضي بيان اولنسه جائز اولور والرطبة جرزا رطبه تازه سبزه درتاره اوتلق جرز ضم جيم ايله جمع جرزه در طوتم معناسنه وفارسيده آكا دست تره درلر ودخي سبزوات اولان شئ جرزا اولدوغي حالده يعني طوتم طوتم اولمش ايكن سلم جائز دكلدر بو دخي متفاوت اولدوغي ايچون ولا في الجوهر والخرز جوهر فرشاندن قتنده معلوم درجز ايسه فتح حاء معجمه ايله وفتح را ايله بونجك معناسنه در يعني جواهرده وبونجقده سلم جائز اولماز زيرا بونلرده دخي تفاوت فاحشدر اما جواهرك حبه جكلري صغار اولسه ميزان ايله بيع اولنان لؤلؤ حبه لري ميزان ايله انده سلم جائزدر ولا في اللحم طريا ودخي لحمده طري يعني تازه اولدوغي حالده سلم جائز دكلدر ابو حنيفه قتنده زيرا سمز ايله وضعف ايله ودخي كوكك قلتي وكثرتيله مختلف اولدوغي اجلدن وقالا يصح ان اوصف موضع معلوم منه بصفة معلومة وامام محمد وابو يوسف ديديلركه طري اولان لحمده سلم صحيح اولور قچان لحمدن بر موضع معلوم بر صفة معلومه ايله وصف اولنسه زيرا بو وصف ايله صفتي مضبوط اولور ولايجوز السلم بكيل او ذراع معين لا يدري قدره مقداري بلنمز كيل معين ايله ويا خود مقداري بلنمز ذراع ايله سلم جائز اولماز زيرا احتمالدركه اول كيل يا خود اول ذراع وقت تسليمه دكين ضايع اوله زيرا ضايع اوادقده نزاعه مؤدي اولور ولا في طعام قرية وثمر نخلة معينة ودخي بر قريه معينه نك طعامنده يا خود بر نخله معينه نك ثمرنده سلم جائز اولماز جائزدركه وقت

تسلیمه دکین بونلره برآفت عارض اوله لکن قرنبه نك ذکری اول مسلم فیه اولان طعامك صفتك
بیانی ایچون اولسه جائزدر ولا فیما لا یبقی من حین العقد الی حین المحل ودخی حین
عقدده وقت تسلیمه باقی قلنان شیده سلم جائز اولماز زیرا جائزدرکه وقت تسلیم کلمزدن
مقدم اکا برآفت عارض اوله وشرط بیان الجنس کبُرّ او شعیر یعنی سلمك جائز اولماسنك
شرطی طقوز شرطدر مصنف سکزن بیان ایلدی طقوزنجیسی بیان اولنور اولکیسی بیان
الجنسدر مثلا مسلم فیه بغدای یاخود شعیر اولمق کبی امدی مسلم فیه نك جنسی بیان
اولنمق شرطدر والنوع لسقیة لو بخسیة ایکنجیسی بیان النوعدر یعنی اول مسلم فیه اولان
شیء سقیة میدر فتح سین ایله وکسر قافله وفتح یاء مشدد ایله انهار صویی ایله صواریلان
اکندر ویاخود بخسیة میدر فتح باء موحده ایله وسکون خاء معجمه ایله امطار صویی
ایله صواریلان اکندر والصفة کجید وردی اوچنجیسی بیان الصفه در یعنی اول مسلم فیه
جید یاخود ردی یعنی ایو یاخود کم اولمق کبی والنحو کذا رطلا او کیلا بما لا ینقبض
ولا ینبسط دردنجیسی بیان القدردر یعنی مسلم فیه بو قدر رطل یاخود بو قدر کیل بیان اولنمق کبی
کیلده ووزنده منقبض ومنبسط اولمیان اشیاده یعنی انقباض وانبساط قبول ایلماز برکیل ایله
اوله تفاوت ظهور ایلمك ایچون مثلا زنبیله اولمیا زیرا زنبیل منقبض ومنبسط اولور بو تقدیرجه منازعه
سبب اولور واجل معلوم واقله شهر فی الاصح بشنجیسی بیان الاجلدر یعنی مسلم فیه قاچ ایده دکین تسلیم
اولنور بیان اولنمسی کبی زیرا نبی علیه السلام من اسلم منکم فلیسلم فی کیل معلوم الی اجل معلوم قول
شریفی وارد اولمشدر واقلی قول اصحده بر آیدر زیرا بر آیدن اقل اولسه معجلدر وبر آی یاخود بر آیدن زیاده
اولسه مؤجل عد اولنور ودینلدیکه اوچ کوندر مقدر در رأس المال ان کان کیلیا او وزنیا او عددیا
التنجیسی رأس مالی بیان ایلمکدر مثلا بیش درهم یاخود اون درهم بیان اولنمق کبی اگر کیلی و یاخود
وزنی یاخود عددی اولسه ابو حنیفه قتنده مثلا برکمسه بر آخره اسلمت الیك هذه الدارفی کُرّ بُرّ
دیسه یاخود اسلمت الیك هذا البُرّ وکذا منّا من الزعفران دیسه وحال بوکه اول دراهمه اول برك

برك وزن ومقداري بلنمسه صحيح اولماز ابو حنيفه قتنده فلا يجوز في جنسين بلا بيان رأس مال
كل منهما جونكه رأس مال سلمي بيان ايلمك شرط اولدي ايسه امدي جنسين مختلفين ده هر برينك
رأس مالني بيان ايلمك سزين سلم جائز دكلدر مثلا بر كره بغداي ايله بر كره شعير يوز درهم سلم
ويرسه هر برينك مقداري بيان اولنمسه سلم صحيح اولماز ولا بنقدين بلا بيان حصة كل منهما من
المسلم فيه ودخي سلم نقدين مختلفين ايله كه هر برينك مسلم فيه ده اولان حصه سني بيان
ايلمك سزين جائز دكلدر مثلا بر كره بر ده برقاج دينار و بر درهم سلم ويرسه وهر برينك وزني
بيان اولنمسه سلم صحيح اولماز ومكان ايفائه ان كان له حمل ومؤنته يدنجيسي اول مسلم فيه نك
مكان ايفاسني بيان ايلمكدر نجون مسلم فيه نك حمل ومؤنتي اولسه مثلا بغداي وارپه نك
حمل مؤنتلري كبي ايفائه ده اولان ضمير مسلم فيه راجعدر وعندهما لا يشترط معرفة قدر
رأس من المال اذا كان معينا واما مين قتنده رأس مال مسلمك مقدارني بلمك شرط اولماز
نجون رأس مال معين اولسه مثلا بر كمسنه بر آخره اسلمت اليك هذه الدراهم في كر بر ديسه و
اول درهمك وزني بلنمسه سلم صحيح اولور اما مين قتنده ولا لمكان الايفاء ويوفيه في مكان عقده امامين
قتنده مكان ايفاء دخي شرط دكلدر واول مسلم فيه اولان شئ مكان عقدده ايفاء تسليم ايلر يوفيه ده
اولا ضمير مسلم فيه راجعدر وكذلك عقده ده اولان ضمير كا راجعدر ومثله الثمن والاجرة والقسمة
يعني مسلم فيه نك قتنده واجرتنده وقسمتنده خلاف مسلم فيه ده واقع اولان خلاف كبيدر
خلافك ثمنده واقع اولمسنك صورتي مثلا بر كمسنه بر حاضر عبدي اجل ايله ذمتده اولان بر كره
بغدايه بيع ايلسه ابو حنيفه قتنده مكان ايفانك بيان اشتراط اولنور واما مين قتنده اشتراط اولنماز
بلكه ايني مكان عقدده وفا ايلمك متعين اولور واجرتده واقع اولماسنك صورتي مثلا بر كمسنه اجرته
محتاج بر دار ياخود بر دابه اجاره ايلسه ابو حنيفه قتنده مكان ايفانك بياني اشتراط اولنماز موضع
دار وموضع اجاره دابه وقايه متعين اولور وقسمتده واقع اولماسنك صورتي مثلا ايكي كمسنه بر داري
قسمت ايلسه لر وايكيسنك بريسي اول بر آخره اوزرينه مؤنته وحمله محتاج بر شئ شرط ايلسه براغ

دلمك كبي وكندو حصه سنده برباي بايعق كبي قسمت صحيح اولور ابو حنيفه قتنده مكان ايفانك بياني
اشتراط اولنور واما مين قتنده اشتراط اولنماز وما لاحمل له بوفيه حيث شاء في الاصح اتفاقاً
وشول شيكه سلمده حملي اولميه مسك وكافور كبي بايع اني استدوكي يرده ابقا وتسليم ايلر اصح
اولان اقوالده جمله علمانك اتفاقلري ايله وقبض رأس المال قبل التفرق شرط بقايه سكز نجي منعا قدينك
تفرقلرندن مقدم اول رأس مالي قبض ايلمك عقد سلمك بقاسنه شرطدر واول طقوزنجي شرط اكه
مصنف انجق ذكر ايلمامشدر مسلم فيه نك تحصيلنه قادر اولمقدر فلو اسلم مائة نقدا او مائة دينا
على المسلم اليه فيكر بطل في حصة الدين فقط مصنفك فلو اسلم قولي ما قبلندن وقبض رأس
المال قولنه تفريع واقع اولمشدر يعني بر كمسنه يوز درهم نقد ايله ومسلم اليه ده اولان
يوز درهم دينی بر كره بغداي يا خود بر كر اربه يه سلم ويرسه دين حصه سنده اول سلم
باطل اولور ومقبوض اولان يوز ده صحيح اولور مجلسده مقبوض اولدوغي اجلدن ودينده
صحيح اولماز زيرا دينده اولان يوز درهم معدوم قبيلندندر ولا يجوز التصرف في رأس المال
والمسلم فيه قبل قبضه بشركة او تولية شركت صورتي بودركه بر كمسنه بر آخره ديديكه رأس المالك
ياريسني بكا وير مسلمك فيهك ياريسي سنك اولسون ديدي وداخي توليتك صورتي بودركه
بر كمسنه بر آخره ديديكه سلمدن اوتري ويرديكمك مثلني بكا وير مسلم فيه سنك اولسون رأس
مال سلمده يا خود مسلم فيه ده قبل القبض شركت ايله يا خود تولية ايله تصرف جائز دكلدر زيرا
مسلم فيه مبيعدر ومبيعده تصرف قبل القبض جائز دكلدر رأس مال ايسه مبيعه مشابهدر
وقبل القبضنده اولان ضمير رأس ماله راجعدر ولا شراء شيء من المسلم اليه برأس المال بعد
التقابل قبل قبضه وداخي رأس مال ايله مسلم اليه يعني بايعدن بعد التقابل اول رأس مالي
قبض ايلمزدن مقدم بر شيء اشترا ايلمك جائز دكلدر مثلا بر رجل بر رجله بر كره اون درهم
سلم ويرسه صكره اول احكام سلمي تقابل ايلدكدنصكره رب السلم اولان كمسنه اول رأس
مال مسلم ايله قبل القبض مسلم اليه دن بر شيء اشترا ايلمك مراد ايلسه جائز دكلدر ولو اشترا

اشترا كره اوامر رب السلم بقبضه قضاء لا يصح واكر اولمسلم اليه اولان كمسنه بركرة بغدادي
اشترا ايلسه والي قبض ايلمك ايچون ايله رب سلمه امر ايلسه كه كندو اوزرنه اولان دينی قضا
ايلمك ايچون صحيح اولماز صفقتين واقع اولدوغيچون بقبضه ده اولان ضمير كره يه راجعدر
ولو امر مقرضه بذلك صح واكر مديون اولان كمسنه بركرة بغدادي اشترا ايلسه وكندو
مقرضنه اول اشترا ايلدوكي كره يي اوزرنه اولان قرضدن قبض ايلمكه امر ايلسه صحيح
اولور مثلا بر رجل بر آخردن بركرة بغدادي استقراض ايلسه صكره مستقرض اولان
كمسنه بر آخردن بركرة بغدادي اشترا ايلسه كه كندو قرضندن اني قبض ايليه صحيح اولور
مقرضه ده اولان ضمير مديونه راجعدر وكذا الو امر رب سلمه بقبضه له ثم لنفسه
فاكتاله لاجل المسلم اليه ثم لنفسه صح واكر رب السلم اولان كمسنه اول مسلم اليه كمسنه
اول اشترا اولنان كره يي اولا رب السلم كمسنه يه قبض ايليه صكره كندو نفسه قبض
ايليه ديو امر ايلسه رب السلم اولان كمسنه ده مسلم اليه ايچون اني اكتيال ايلسه يعنی
اولچسه صكره كندو نفسي ايچون اولچسه صحيح اولور كيلين اجتماع ايلدوكي ايچلدن بقبضه ده
اولان ضمير كرة راجعدر له ده اولان ضمير رب السلمه راجعدر اكتاله ده اولان ضمير رب
السلمه راجعدر لنفسه ده اولان ضميرينه اكا راجعدر ولو اكتال المسلم اليه في ظرف رب
السلم بامره وهو غايب لا يكون قبضا واكر مسلم اليه اولان كمسنه ذكر اولنان كره يي رب السلم
اولان كمسنه نك ظرفنه كندو امريله كيل ايلسه وحال بوكه اول رب السلم غايب اولسه ذكر اولنان
اولچمك رب السلمك حقنه قبض اولماز ولو اكتال البايع كذلك كان قبضا واكر بايع
اولان كمسنه مشتري اولان كمسنه نك امريله اول كره يي بري مشترينك ظرفنه غايب ايكن
كيل ايلسه قبض اولور امر ايله واقع اولدوغي اجلدن بخلاف ما لو اكتاله في ظرف نفسه
او في ناحية بيته اما بايع كندو نفسنك ظرفنه كيل ايلسه يعنی اولچسه يا خود كندو
اوينك بر ناحيه سنده كيل ايلسه تقدم ايلين مسئله نك خلافيدر ولو اكتال الدين

والعين في طرف المشتري ان بدا بالعين كان قبضاً وان بدا بالدين فلا واكر بايع اولان دين ايله عيني
مشترينك طرفنه اكتال ايلسه اكر عيني ايله ابتدا ايدرسه قبض اولور واكر دين ايله ابتدا ايدرسه قبض
اولماز مثلا بر كمسنه بر آخردن عقد سلم ايله بر كرّ بغداي اشترا ايلسه صكره وقتنك حلولندن صكره
عقد بيع ايله بر كرّ بغداي دخي اشترا ايلسه ومشتري بايعه ديسه كه بو ايكي كرّي بنم ظرفمه قو اكر عين
ايله ابتدا ايدرسه ايكيسندن قبض اولور زيرا كندو امريله واقع اولمشدر واكر دين ايله ابتدا
ايدر ايسه قابض اولماز ابو حنيفه قتنده زيرا ربّ المسلمك مسلم اليه امري اول مسلم فيهي
كندو نفسنه قبض ايله ديمسي صحيح اولور وعندهما صح قبض العين واما مين قتنده عينك
قبضي صحيح اولور فان شاء رضي بالشركة وان شاء فسخ البيع امدي مشتري اولان كمسنه
استرسه شركته ايله راضي اولور اول مخلوطه واسترسه بيعي فسخ ايدر زيرا آنلرك قتنده خلط
استهلاك دكلدر ولو اسلم امة في كرّ وقبضت ثم تقابلا فماتت قبل ردّها بقي التقابل
اكر بر كمسنه بر امه يي بر كرّ بغدايه سلمه ويرسه ومسلم اليه اولان كمسنه طرفندن اول امه قبض
اولسه قبض اولندقدن صكره عقد سلمي تقابل ايلسه لر مسلم اليهك يدنده ايكن ربّ السلمه
رد اولنمزدن مقدّم امه فوت اولسه اوّل واقع اولان تقابل باقي قالور واول امه نك يومه
القبضدن اولان قيمتي واجب اولور ردّهاده اولان ضمير امه يه راجعدر وكذلك قيمتهاده
اولان ضمير ويوم قبضهاده اولان ضميرلر امه يه راجعدر ولو ماتت ثم تقابلا صحّ واكر امه اول
صكره تقابل ايلسه واول تقابل صحيح اولور وصورة اولاده كي كبي اول امه نك قيمتي واجب
اولور زيرا جاريه رأس مال اولمين عقدده ثمن حكمنده در مبيع مسلم فيه در واقاله نك
صحتي مبيعك قائم اولماسنه اعتماد ايدر بو خصه ثمنك قيامنه دكلدر بو تقديرجه جاريه نك
هلاكي اقاله يي تغيير ايلماز وكذا المقابضة في الوجهين مقايضه دخي ايكي وجهده بو نهجه
سنه دريعني صحيح اولور مثلا بر كمسنه بر امه يي بر عروض ايله يا خود عبد ايله بيع ايلسه اكر تقابلدن
صكره برسي هلاك اولسه اول تقابل باقي قالور واكر تقابلدن اوّل هلاك اولسه بنه تقابل صحيح

صحیح اولور بیع مقایضه عینی عینه بیعدر بخلاف الشرا بالثمن فیهما اما ثمن ایله شرا ایلمه ده ایکی
وجهله ده دخی ذکر اولنانك خلافیدر مثلا برکمسنه برامیجی بیك درهمه اشترا ایلمه اشترا
دن صکره عقد بیعی تقابل ایلسه وتقابلدنصکره یرمشتری‌یه فوت اولسه اقاله باطل اولور
مؤننذنصکره ده واقع اولسه تقابل ینه باطل اولور ولو ادعی احد عاقدی السلم
بیان الاجل او اشتراط الردأت فانکر الاخر فالقول لمدعیهما مطلقا واکر سلمك
عاقدینك بری یعنی مسلم الیه یاخود رب السلم اجلك بیاننی ادعی ایلسه یعنی
براجله شرط ایلدم دیسه یاخود ردائت اشتراط اولنمسین ادعی ایلسه ومتعاقدینك
برسی اخری انکار ایلسه قول مطلقا ابو حنیفه قتنده ردائت ایله اجلی ادعا ایدنلکدر
ادعیهما ده اولان ضمیر تثنیه اجل ایله ردأته راجعلردر وقالا للمنکران کان رب
السلم فی الاولی والمسلم الیه فی الثانیة واما بن دیدیلرکه قول اجله منکر اولانکدر
اکر رب السلم اولاده ایسه یعنی قول رب السلمندر قچان مسلم الیه تاجیلی ادعا
ایلسه ودخی قول منکرندر قچن مسلم الیه ثانیده اولسه یعنی ردأت اشتراط ایلك صورتنده اولسه
مثلا رب السلم که مشتریدر ومسلم الیه که بایعدر اکر مسلم الیه فلان زمانه دکین تاجیل ایلمش
ایدك دیو ادعا ایلسه ورب السلم اجلی انکار ایلسه قول رب السلمندر صورة اولادیدوکی
تاجیل مسئله سیدر وصورة ثانیده که ردأتدر رب السلم رداءة شرط اولنمش ایدی دیو
دعوی ایلسه مسلم الیه انکار ایلسه امامین قتنده قول مسلم الیهکدر والاستصناع باجل سلم
استصناع بر صانعه مثلا برکسنه برخفافه بکا کندو مالندن بو جنسدن بو صفت ایله فلان بهایه
برخف اشله دیسه بو استصناع اجل معلوم ایله سلمدر فیصح فیما امکن ضبط صفته وقدره
تعورف اولا امدی صفتك وقدرنك ضبطی ممکن اولن شیئده صحیح اولور کرك بین الناس
متعارف اولسون ثیاب وثیابه بکزر شیلر کبی وبلا اجل یصح فیما تعورف کخف وطشت وقمقمة
یعنی استصناع اجل سز صحیح اولور تعارف اولان شیلرده خف وطشت وقمقمه کبی وهو بیع

لاغيره اول استصناع بيعدر وعده دكلدر فيجبر الصانع على عمله ولا يرجع المستصنع عنه مصنفك
فيجبر قولي بيع لاغيره قولنه تفريع واقع اولمشدر يعني صانع سپارش اولنديغي عملندن امتناع ايدرسه
عمله جبر اولنور ومستصنع اولان عملندن رجوع ايدرسه رجوع ايلمامسي جائزدر دكلدر زيرا عقد ايله واقع اولمشدر
والمبيع هو العين لا عمله يعني مبيع اولان اول عيندر اول صانعك صنعي دكلدر بو عباره معقود
عليه اولان عملدر عين دكلدر ديين كمسنه لرك قولرينى رددر فلو اتى بما صنعه هو قبل العقد
فاخذ صح اكر اول صانع اولان كمسنه غيرسينك صنع ايلدوكي شيئ كتورسه ياخود قبل العقد
صنع ايلدوكي شيئ كتورسه مستصنع اولان كمسنه دخي انى السه صحيحدر ولا يتعين للمستصنع بلا
اختياره اول صانعك بعد العقد صنع ايلدوكي شيئ مستصنع اولان كمسنه يه اختيارسز يعني رضاسز
معين اولماز ويصح بيع الصانع له قبل رؤيته صانعك بعد العقد صنع ايلدوكي شيئ مستصنعك
رؤيتندن مقدم بيع ايلمسي صحيحدر لهذا اولان ضمير مستصنعه راجعدر وله اخذه وتركه مستصنع
ايچون اول صنع اولنان شيئ اخذ ايلمك وترك ايلمك جائزدر وله ده اولان ضمير مستصنعه راجعدر
اخذه وتركه ده اولان ضميرلر مستصنعه راجعدر ولا يصح فيما لم يتعارف كالثوب غير متعارف
اولان شيئك استصناع صحيح اولماز ثوب كبي اولان اشياده مثلا بر كمسنه حائك اولان كمسنه يه امر
ايلسه كه كندو يانندن اولان ايلكندن دراهم معلومه ايله بر ثوب طقويه بو خصوصده جبر اولنماز
زيرا بين الناس جاري وتعامل اولان شيلردن دكلدر مسائل شتى هذه مسائل شتى
تقديرنده در شتى ايسه جمع شتيت متفرق معناسنه در يعني ذكر اولنجق بر الآتي مسائل
متفرقه در ابواب متفرقه دن جمع اولنمشدر يصح بيع الكلب والفهد وسائر السباع علمت
او لا كلب وفهد يعني پارس وسائر سباع بهائمك بيعلري صحيحدر كرك تعليم اولنون
وكرك اولنمسون آلات صيد وحراست اولدقلري اجلدن ودخي هر ذي مخلب اولان
طيرك بيعي صحيح اولور منتفع به اولدقلري ايچون زيرا شرع شريف انلر ايله انتفاعي مباح
ايلمشدر حراسة واصطيادا بو تقديرجه مال متقوم اولور ابن عمردن روايت اولنمشدر كه

كه نبي عليه السلام كلب حقنده ثمن فرقه رهم قضا ايلمشدر وكلب مال متقوم اولديغي ايچون اتلافنده
ضمان لازم كلور والذمي في البيع كالمسلم ذمي اولان كمسنه احكام بيعده مسلم كبيدر الا
في الخمر فانها في حقه كالخل والخنزير فانها في حقه كالشاة الاخمرده ذمي مسلم كبي دكلدر
زيرا خمر ذمي حقنده مسلم حقنده اولان خل كبيدر والا خنزيرده ذمي مسلم كبي دكلدر
زيرا خنزير ذمي حقنده اولان شاة كبيدر يعني ايكيسنك بيعي ذمي حقنده جائزدر
فانها ده اولان ضمير خمره راجعدر في حقه ده اولان ضمير ذمي يه راجعدر فانه ده اولان
ضمير خنزيره راجعدر ومن زوج مشتريته قبل قبضها جاز وشول كمسنه كه كندو اشترا
ايلدوكي امه يي قبل القبض غيره تزويج ايلسه جائز اولور وان وطئت كان قبضها واكر
زوج اني وطئ ايدرسه قبض اولور زيرا وطئ مشترينك تزويجي ايله اولمشدر والا
فلا واكر زوج اني وطئ ايلمزايسه قبض اولماز ومن اشترى شيئا فغاب غيبته
معرفة لا يباع في دين بايعه وشول كمسنه كه بر شئ اشترا ايلمش اوله اول شيئك ثمننى
نقد ايدوب تسليم ايلمزدن مقدم بر غيبته معروفه ايله غايب اولسه يعني غايب اولدوغي مكان
معلوم اولسه اول اشترا ايلدوكي شئ بايعك دينى ايچون بيع اولنماز وان لم يكن معروفة يباع فيه
اذا برهن انه باعه منه اذا لم يكن قبضه منه واكر غيبه سي معروفه دكل ايسه يعني غايب اولدوغي
مكان معروف اولماز ايسه اول اشترا ايلدوكي شئ اول بايعك دينى ايچون بيع اولنور فيجان
غايب اني قبض ايلمامش اولسه ودخي فيجان اول بايع اولان كمسنه اول غايب اولان مشتري يه
بيع ايلدوكنه برهنه يعني شاهد كتورسه اكر مشتري غايب مبيعي قبض ايلمش اولسه بايع بينه سي
مبول اولمز زيرا مبيعده علاقه سي يوقدر واقامت ايلدوكي بينه مشتري غايبك ذمتي
ايچون اولمش اولور غايب اوزرينه اثبات دين متعذردر وان غاب احد المشتريين
فللحاضر دفع كل الثمن وقبض المبيع وحبسه اذا احضر الغايب حتى ينقد حصته
واكر ايكي مشترينك بريسي غايب اولسه اول حاضر اولان كلي ثمن دفع ايلمك لازم اولور

حتی مبیعی قبض ایدوب حبس ایمکلك واردر تاکم غایب اولان حاضر اوله ولکن وحصه سنك ثمنی
انقاد ایدوب ادا ایلیه زیرا کندو حصه سنك اداسنه مضطردر حاضر اولان ایسه انده
وکیلدر متبرع دکلدر واشترا بالف مثقال ذهب وفضة فیهما نصفان واکر برکمسنه بیك
مثقال التون وکومش ایله برشیء اشترا ایلسه اول التون ایله کومش نصفاندر یعنی بش یوز مثقال
لازم اولور وبش یوز مثقال کومش لازم اولور فان قال بالف من الذهب والفضة لمن الذهب
خمسمائة مثقال ومن الذهب الفضة خمسمائة درهم ووزن سبعة واکر مشتری اولان
کمسنه اشتریت بالف من الذهب والفضة دیسه ذهبدن بش یوز مثقال واجب اولور
وفضه دن بش یوز درهم واجب اولور وهر اون درهمی یدی مثقال وزنی ایله اوله ومن قبض
زیفا بدل جید غیر عامل به فانفقها او هلکت فهو قضاء وشول کمسنه که ابو اولان اقچه نك
بدلنی زیوف قبض ایلسه غیر عالم اولدوغی حالده وآنی انفاق ایلسه ویاخود هلاك اولسه
اول قبض ایلدوکی کندو حقندن قضا اولور اول کمسنه نك اوزرینه برشیء لازم کلمز ابو حنیفه
قتنده زیرا قبض ایلدوکی جنس حقندندر وقال ابو یوسف یرد مثل الزیف ویقضی الجید
وابو یوسف دیدیکه اول زیوفك مثلنی رد ایلیه اول جیدی قضا ایلسه وان فرخ طیر او باض
اوتکنس ظبی فهو لمن اخذه واکر طیر برارضده بورلیه یاخود یمرطلسه ویاخود برظبی کندو
کناسنه داخل اولسه اول شیلر وضع ید ایدوب قبض ایدن نکدر ارضده بولنانك دکلدر
وکذا صید یعلق بشبکة منصوبة للجفاف او دخل دارا او دخی قورمق ایچون نصب اولنان
شبکیه تعلق ایلیان یعنی اصلان ودخی داره داخل اولان صید قبض ایدن نکدر شبکه
ودار صاحبنك دکلدر ودرهم او سکر نثر فوقع علی ثوب ودخی نثار اولوب ثوب
اوزرینه واقع اولان دراهم ایله سکر الانکدر فان اعد صاحبه کذلك او کفه بعد
السقوط او اغلق باب الدار بعد الدخول ملکه بو ترکیبده لف نشر مشوش واردر زیرا
فان اعده ده اولان ضمیر ثوبه راجعدر یعنی اول ثوبك اوزرینه واقع اولان درهم ایله سکر

سكرانلري الان كمسنه نكدر قچان اول نوبي اول معنايه معد ومهيا قلسه وكفه ده اولان ضمير اول
شبكه ده واقع اولان صيده راجعدر يعني اول شبكه يه دوشوب اصلان صيد اول كمسنه نك اولور
قچان كف يعني منع ايلسه اول او غلق باب الدار بعد الدخول او ادخل داراً قولنده راجعدر يعني
صيد اول كمسنه نك اولور قچان اوينه كيرسه وقپو اوزرينه قپاسه اني ملك ايدر وليس للغير اخذ
ذكر اولنان صيدي غيري كمسنه اچون اخذ ايلمك جائز دكلدر اخذه ده اولان ضمير صيده راجعدر
كما لو غسل النخل في ارضه او نبت فيها شجر او اجتمع تراب بجريان الماء بواوچ مسئله شول
تقدم ايليان اوچ مسئله كبيدر رخچن بال آرسي برادمك ارضنده بالنحي جمع ايلسه ياخود ارضنك
اچنده بر شجر بتسه ياخود اول ارضده صونك جرياني سببيله طپراق جمع اولسه بو ذكر اولنان
اشيا ارض صاحبنك در غيري كمسنه نك دكلدر ما لا يصح تعليقه بالشرط ويبطله الشرط الفاسد
بو محلده فصل في بيان ما لا يصح تعليقه بالشرط ديجك برايدي لكن مصنف رحمة الله عليه كنز
صاحبنه تابع اولوب بو ترتيب اوزرينه ذكر ايلدي امدي مصنف بو محلده شرط ايله تعليقي
صحيح اولميان واني شرط فاسد ابطال ايدن اشيانك بياننه ذكر ايدر بو اشيا ايسه اون درت شيدر
البيع اولكي بيعدر مثلا عبدي بيع ايلسه وكندويه بر شهر خدمت ايلماسين شرط ايلسه ياخود
بر دار بيع ايدوب آنده بر آي ساكن اولماسين اشتراط ايلسه بيع فاسد اولور والاجارة ايكنجيسي
اجارهدر مثلا بر كمسنه بر كمسنه يه داريني اجاريه ويرسه كندويه يوز درهم قرض ويرمك شرطيله
ياخود بر هديه ويرمك شرطيله بو اجاره فاسد اولور والقسمة اوچنجيسي قسمتدر مثلا بر ادم
فوت اولوب مخلفاتنك بر مقداري عين وبر مقداري ذمتلرده دين اولسه جمله دين وعين
هر نه كه وار ايسه قسمت اولنوب ذمتلرده اولان [illegible] ديني وارثلردن برينه اولماسين شرط
ايلسه بو قسمت باطل اولور والاجازة دردنجيسي اجازه در زاء معجمه ايله مثلا بر فضولي
بر كمسنه نك عبدني بيع ايلسه عبدك صاحبي اولان كمسنه بيعه اجازت ويردم بكا يوز درهم قرض
ياخود بر هديه ويرمك شرطيله ديسه بو اجازت باطله اولور والرجعة بشنجيسي رجعه در

مثلا برکمسنه کندو مطلقهٔ رجعیه سنه سنی مراجعت ایلدم بکا یوز درهم قرض ویرمك شرطیله
یاخود زید سفردن کلورسه دیسه رجعه بو تعلیق ایله باطل اولور والصلح عن مال التنجی سی
مالی مال ایله صلح ایلمکدر مثلا برکمسنه برآخره سنك اولان مالدن بنی اونه برآیی ساکن
ایلمك شرطیله صلح اولدم دیسه بو صلح بو شرطله باطل اولور والابراء عن الدین یدنجیسی
دیندن ابرا ایلمکدر مثلا برکمسنه برآخره سنه اولان دینمدن بکا برآیی خذمت ایلمك
شرطیله سنی ابرا ایلدم دیسه بو ابرا بو تعلیق ایله و بو شرطله فاسد اولور وعزل الوکیل
سکزنجیسی وکیلی عزلدر مثلا برکمسنه کندو وکیلنه سنی وکالتدن عزل ایلدم فلان کمسنه سفردن
کلورسه یاخود بکا بر هدیه ویرمك شرطیله دیسه بو تعلیق بو شرطله فاسد اولور والاعتکاف
طقوزنجیسی اعتکافدر مثلا برکمسنه اکر حق تعالی حضرتلری بو مریضمه شفا ویررسه بو قدر
کون اعتکاف ایلمك نذرم اولسون دیسه بو تعلیق فاسد اولور والمزارعة اونجیسی مزارعه در
مثلا برکمسنه برآخره سکا اضمی مزارعه یه ویردم سکا شو قدر درهم قرض ویرمك شرطیله دیسه
بو تعلیق فاسد اولور والمعاملة اون برنجیسی معامله در یعنی مساقات مثلا برکمسنه برآخره سکا بو
شجرمی یاخود بو باغمی مساقاة ایله ویردم بکا شو قدر درهم قرض ویرمك شرطیله دیسه بو تعلیق فاسد اولور
والاقرار اون ایکنجیسی اقراردر مثلا برکمسنه فلانك بنده شو قدر شیئ واردر اکر بکا یوز درهم قرض ویررسه
بو شرطله تعلیق فاسد اولور والوقف اون اوچنجیسی وقفدر مثلا برکمسنه اکر فلان کمسنه سفردن کلورسه دارم
دارم وقف اولسون دیسه بو شرطله تعلیق فاسد اولور وکذا التحکیم عند ابی یوسف اون دردنجیسی
تحکیمدر مثلا ایکی رجل برآخره اکر فلان کمسنه سفردن کلورسه مابینمزده بر قضیه ده حکم ایله دیسه
بو تعلیق صحیح اولماز ابو یوسف قتنده وفتوی انك اوزرینه در خلافا لمحمد امام محمد ایچون
خلاف واردر زیرا انك قتنده بو تعلیق صحیح اولور وما لا یبطله الشرط الفاسد وشول شیلرکه
انلری شرط فاسد ابطال ایلمز بو شیلر ایسه یکرمی بریشیدر القرض اولکیسی قرضدر برآخره بن سکا
یوز درهمی قرض ویردمکه بکا برآیی خذمت ایلمك شرطیله دیسه بو شرط ایله قرض باطل اولماز والهبة

والهبة ايكنجيسي هبه در مثلا بركمسنه برآخره سكا بر جاريهٔ هبه ايلدم قارننده اولان حملي بنم اولمق
شرطيله هبه بوشرطله باطل اولماز والصدقة اوچنجيسي صدقه در مثلا بركمسنه برآخره سكا بو
جاريهٔ صدقه ويردم بكا برخفته خزمت ايلمك شرطيله بو صدقه بوشرطله اولماز والنكاح
دردنجيسي نكاحدر مثلا بركمسنه برخاتونه مهرك اولمق شرطيله سني تزويج ايلدم ديسه
نكاح صحيح وشرط فاسد اولور والطلاق بشنجيسي طلاقدر مثلا بركمسنه كندو خاتوننه غيره
تزويج ايلمك شرطيله سكا طلاق ويردم ديسه طلاق واقع اولور وشرط فاسد اولور
والخلع التنجيسي خالعدر مثلا بركمسنه خاتوننه سني خلع ايلدم برآي مخيرا اولمق شرطيله ديسه
شرط باطل اولور وشرط خلع مقابلنده سنك تسميه اولنان مال مال واجب اولور (وطلاق واقع اولور) والعتق
يدنجيسي عتقدر مثلا بركمسنه كندو مملوكنه سني ازاد ايلدم اوج كون مخيرا اولمق شرطيله ديسه
اول مملوك معتق اولور وشرط فاسد اولور والرهن سكزنجيسي رهندر مثلا بركمسنه بر
آخره عبدمي سكا رهن قودم بنه بكا خزمت ايلمك شرطيله ديسه رهن صحيح اولور شرط فاسد اولور
والايصاء طقوزنجيسي ايصادر مثلا بركمسنه برآخره بن سني وصي ايلدم شول شرطله كه فرنيمي تزويج
ايليه سين ديسه شرط باطل اولور ووصيت صحيحه اولور والوصية مثلا بركمسنه برآخره سكا مالك
ثلثني وصيت ايلدم اكر فلان كمسنه اجازت ويررسه ديسه وصيت صحيحه اولور وشرط باطل
اولور والشركة اون برنجيسي شركه در مثلا بركمسنه برآخره سني بكا شريك ايلدم فلان شئ هديه
ويرمك شرطيله ديسه شركه صحيح اولور وشرط فاسد اولور والمضاربة اون ايكنجيسي مضاربه در
مثلا بركمسنه برآخره سني بيك درهمده نصف ايله مضارب ايلدم اكر فلان راضي اولورسه
ديسه مضاربه صحيحه اولور وشرط فاسد اولور والقضا اون اوچنجيسي قضادر مثلا خليفه
اولان كمسنه بركمسنه يه سكا مكه قضاسين ويردم بركمسنه معزول ايلمك شرطيله ديسه توليه
صحيح اولور وشرط فاسد اولور والامارة اون دردنجيسي اماره در مثلا خليفه اولان
كمسنه بركمسنه يه سكا شام امارتني ويردم آنه بنمه مك شرطيله ديسه امارة صحيحه اولور وشرط

فاسد اولور والكفالة اون التنجيسي كفاله در مثلا بر كمسنه بر آخره فلان عمرعمله كفيل اولورم
فلان مقداري قرض ويرمك شرطيله ديسه كفالت صحيحه اولور وشرط فاسد اولور والحوالة
اون التنجيسي حواله در مثلا بركمسنه بر آخره سنى فلان شيء ايله فلانك اوزرينه حواله ايلدم
محال عليهك هلاكي قتنده اوزريمه رجوع ايلمامك شرطيله حواله صحيحه اولور وشرط
فاسد اولور والوكالة اون يدنجيسي وكاله در مثلا بركمسنه بر آخره سنى فلان خصوصده
وكيل ايلدم ذمتمده اولان حقندن ابرا ايلمك شرطيله ديسه وكالت صحيحه اولور شرط
فاسد اولور والاقالة اون سكزنجيسي اقاله در مثلا بايع مشتري يه سنى بو بيعدن اقاله
ايلدم بكا فلان قدر درهم قرض ويرمك شرطيله ديسه اقاله صحيحه در شرط فاسد اولور
والكتابة اون طقوزنجيسي كتابتدر مثلا سيد عبدنه سنى بيك درهم اوزرينه مكاتب ايلدم
بو بلده دن چقماموق ياخود فلان ايله معامله ايلمامك شرطيله ديسه كتابت صحيحه اولور وشرط
فاسد اولور واذن العبد في التجارة يكرمنجيسي تجارته اذندر مثلا سيد عبدنه سكا
تجارت ايلمكه اذن ويردم بنم ايچون بر آى تجارت ايلمك وفلان متاعده تجارت شرطيله
ديسه اذن تجارته عام اولور ورلدوكي شرط فاسد اولور ودعوة الولد يكرمي برنجيسي
دعوة الولددر مثلا بركمسنه يكرمي برنجيسي دعوة الولد در مثلا بركمسنه كندودن طوغران امه سنه
بو دوغردوغك ولد بندندر اكر زوجم اكا راضي اولورسه ديسه ولدك نسبى اندن ثابت اولور وشرط فاسد
اولور والصلح عن دم العمد يكرمي ايكنجيسي دم عمددن صلح اولمقدر مثلا عمدا قتل اولنمش كمسنه نك
وليسى قتل ايله برشيء اوزرينه صلح اولسه لر قاتل ولي مقتوله بر هدية ويرمك شرطيله صلح صحيح اولور
وشرط فاسد اولور والجراحة يكرمي اوچنجيسي جراحتدن صلح اولمقدر مثلا صاحب جراحت اولان كمسنه
اكا بر هديه ويرمك شرطيله صلح اولسه صحيح اولور وشرط فاسد اولور وعقد الذمة يكرمي دردنجي
سي عقد الذمه در امام اولان كمسنه بر حربي يه عقد الذمة طلب ايلدوكي انجلدن عقد الوالجزيه يي
اوزرينه ضرب ايلدم اكر فلان كمسنه راضي اولورسه ديسه رد صحيح اولور وشرط فاسد اولور

اولور اوبخيار شرط بكرمي النجي سي مبيعي خيار شرط ايله ردّ ايلمكدر مثلا من له الخيار اولان
كمسنه بو بيعي رد ايدرم اكر فلان كمسنه راضي اولورسه ديسه ردّ صحيح اولور وشرط فاسد
اولور وعزل القاضي يكرمي بر نجي سي عزل قاضي در مثلا خليفه اولان كمسنه قاضي يه سني
عزل ايلدم فلان كمسنه راضي اولورسه ديسه قاضي عزل اولور وشرط فاسد اولور

كتاب الصرف جون مصنف رحمة الله عليه كتاب السّلم ومسائل شتّى نك احكامي
بياندن فارغ اولديغي ايسه صرفك احكامي بيانينه شروع ايلدي صرف لغتده نقل وزياده معناسنه
كلور زيرا صرف نقل اولدوغنه حديث شريفده دخي واقع اولمشدر قال النبيّ عليه السّلام
من انتمى الى غير الله لا يقبل منه صرفًا ولا عدلًا بو محلده لفظ صرف نافله در وعدل فرضدر
واصطلاح شرعده هو بيع ثمن بثمن برثمني برثمن ايله بيع ايلمكدر بجانسًا اولا استرسه اول [باخود ايكي عكس]
ايكي ثمن متجانس اولسون ذهبي ذهبه ياخود فضه يي فضه يه بيع ايلمك كبي وشرط فيه التقابض
قبل التفرق يعني صرفده ابدانله تفرق اولمازدن مقدّم تقابض شرطدر تقابض ايسه تفاعل
متبايعينك هر بري اول بر آخرده اولان شيئ قبض ايلمكدر فيه ده اولان ضمير صرفه راجعدر وصحّ
بيع الجنس بغيره مجازفة وبفضل يعني صرفده برجنسي كندو جنسنك غيرسي ايله ذهبي فضه يه و
فضه يي ذهبه بيع ايلمك كبي مجازفة يعني مقداري غير معلوم اولدوغي حالده وياخود فضل ايله بيع
اولنماسي صحيحدر جنس مختلف اولدوغي اجلدن بغيره ده اولان ضمير جنسه راجعدر لا ببيعه
بجنسه الا متساويًا امّا برجنسي كندو جنسي ايله بيع اولنماسي صحيح اولماز ذهبي ذهبه وفضه يي
فضه يه بيع ايلمك كبي الا ايجان مساوي اولسه جائز اولور وان اختلفا جودة وصناعة اندن [در]
يعني برجنسي كندو جنسي ايله بيع ايلمك صحيح دكلدر اكر جوده يعني ايولكده وصناعتده
مختلف اولورسه ده زيرا جوده ايله صناعه متحد در اعتبار يوقدر فان بيع مجازفة قبل
التفرق جاز اكر برجنسي برجنس ايله فضه يي فضه يه بيع ايلمك كبي مجازفة يعني مقداري بيلنمكسزين
بيع اولنسه بعد البيع وقبل التفرق متساوي اولدقلري بلنسه بيع جائز اولور ولا يجوز

التصرف في بدل الصرف قبل قبضه بدل صرفك قبض اولنمازدن مقدم تصرف الملك جائز اولماز
شرطكه قبضدر مفقود اولدوغي اجلدن قبضه ده اولان ضمير صرفه راجعدر فلو باع ذهبا بفضة
واشترى بها ثوبا قبل قبضها فسد بيع الثوب فلو باع ده اولان فا فلا يجوز التصرف في بدل
الصرف قولنه تفريع واقع اولمشدر يعني اكر بر كمسه ذهبي فضه ايله بيع ايلسه واول فضه قبض
ايلمازدن مقدم انك ايله بر ثوب اشترا ايلسه اول ثوبك بيعي فاسد اولور واقع اولان صرف
حالي اوزره قالور بهاده وقبضها ده اولان ضمير لر فضه يه راجعدر ولو اشترى امة تساوي
الفا مع طوق قيمته الفا بالفين ونقد الفا فهو ثمن الطوق واكر بيك درهم ذكر برامه يي قيمتي
بيك درهم بر طوق ايله ايكي بيك درهم اشترا ايليوب بيك درهمني نقد ويرسه بو نقد ايليوب
ويردوكي بيك درهم بالكز طوقك ثمني واقع اولمشدر زيرا طوقك ثمني مجلسده قبض اولنمغه
محتاجدر بدل صرف اولدوغيچون وباقي قلان بيك درهم اول امه نك ثمني اولور قيمته ده اولان
ضمير طوقه راجعدر ولو اشتراها بالفين الف نقد فالف نسيئة فالنقد ثمن الطوق واكر اول
امه يي طوق ايله بيك درهم نقد وبيك درهم مؤجل ايله اشترا ايلسه اول نقد اولان بيك درهم طوقك
ثمني واقع اولور زيرا صرفده اجل باطلدر واول مؤجل اولان بيك درهم امه نك ثمني واقع اولور
وجاريه ده جائزدر واشتراها ده اولان ضمير امه يه راجعدر وان اشترى سيفا حليته خمسون بمائة
ونقد خمسين وفي حصة الحلية وان لم يبين او قال خذ من ثمنهما واكر حليه سي اللي درهم يعني
اوزرنده اولان فضه سي اللي درهم اولان سيفي يوز درهمه اشترا ايلسه واللي درهمني نقد ويرسه
بو نقد اولان اللي درهم اول سيفك اوزرنده اولان حليه نك حصه سيدر يعني بهاسيدر
اكر مشتري اولان كمسنه اني بيان ايلمز ايسه ده وياخود مشتري اولان يوز اللي درهم سيفك
ياخود حليه نك ثمنندندر ديسه ده زيرا احيانا واحدي تثنيه ايله تعبير ايدرلر نته كم حق
سبحانه وتعالينك يخرج منهما اللؤلؤ والمرجان قول شريفنده واقع اولمشدر مراد ايكيسندن
بريدر وحليه ده اولان ضمير سيفه راجعدر ثمنهما ده اولان ضمير سيف له حليه يه راجعدر

راجعدر وان تفرقا بلا قبض صح في السيف دونها ان تخلص بلا ضرر والا بطل فيهما واكر بايع ايله
مشتري بايع ايدوب بلا قبض متفرق اولسلر انجق سيفده صحيح اولور حليه ده صحيح اولماز اكر اول حليه
اول سيفك اوررندن خلاص اولمسه بلا ضرر ولا كلفه ممكن اولورسه واكر ضررسز ممكن اولمز
ايسه بيع ايكيسندن يعني سيفله حليه ده باطل اولور ولو باع اناء فضة وقبض بعض ثمنه وافترقا
وافترقا صح فيما قبض فقط والاناء مشترك وشول لكنه كه فضه دن بر اناء يعني بر قاب بيع ايليه
ومجلسده ايكن بعضي ثمني قبض ايلسه صكره اول بايع ايله مشتري تفرق اولسلر بيع انجق قبض
ايلدوكنده صحيح اولور واول انا بايعله مشتري مابيننده مشترك اولور وان استحق بعضه اخذ
المشتري ما بقي بحصته او رده واكر اول بيع اولنان انانك بعضيسي مستحق اولسه مشتري اولان
لكنه باقي قلاني نصفي استرسه بشبوز درهم اخذ ايدر استرسه رد ايدر زيرا اناده شركت عيبدر
بعضه ده اولان ضمير انايه راجعدر بحصته ده اولان ضمير بينه انايه راجعدر ولو استحق بعض
قطعه نقرة اشتراها اخذ الباقي بحصته بلا خيار واكر اشترا ايلدوكي بر قطعه نقرة نك يعني
كومشك بعضيسي مستحق اولسه اول مستحقدن باقي قلان بلا خيار حصه سيله اخذ ايليه زيرا نقره ده
شركت عيب دكلدر تبعيض ايله تنقيص اولمدوكي اجلدن اشتراها ده اولان ضمير قطعه يه
راجعدر بحصته اولان ضمير باقي يه راجعدر وصح بيع درهمين ودينار بدينارين ودرهم ايكي
درهم ايله بر ديناري ايكي دينار ايله بر درهمه بيع ايلمك صحيحدر وبيع كر بر وكر شعير بكري بر
وكري شعير ودخي بر كر بر ايله بر كر سعير ايله بيع اولنمه سي صحيحدر واقع اولان اختلاف ايچون
وبيع احد عشر درهما بعشرة دراهم ودينار ودخي اون بر درهمي اون درهم ايله بر دينار ه بيع ايلمك
صحيحدر وبيع درهم صحيح ودرهمين غلة بدرهمين صحيحين ودرهم غلة فتح غين ايله بيت المالك
قبول ايلميوب تجارك اخذ ايلدكلري دراهمدر مغشوش الجق معناسنه در يعني ودخي
بر درهم صحيح ايله ايكي درهم غلة يي ايكي درهم صحيح ايله بر درهم صحيح درهمله بر درهم غله يه بيع ايلمك صحيحدر
هر جنسي خلاف جنسه مقابل اولمق اعتباري ايله وبيع دينار بعشرة عليه او بعشرة مطلقة

ان دفع الدينار ودخي بر ديناري اوزرنه اولان ذمتنه اولان اون درهم ايله ياخود مطلق اون
درهم ايله بيع اولنماسي صحيح اولور قچان اول دينار دفع ايلسه مثلا بر رجلك بر آخرده اون درهمي
اولسه واول اون درهمي اكا بر ديناره ياخود اوزرنه درهم اولان كمسنه بر ديناري كندو دائننه
اون درهمه بيع ايلسه صحيح اولور ويتقاصان العشرة بالعشرة يعني متداينين اولان كمسنه لرك
اون درهمي اول بر آخردن تقابض ايلمك صحيحدر مثلا زيدك عمرده اون درهمي ديني اولسه
عمرو دخي اون درهمه بر دينار بيع ايلسه بو وجهله هر برينك اول بر آخرده اون درهمي اولور
تقابض ايدوب اول زيدك عمرده اولان اون درهمي اول عمرك زيده ثمن دينار دن اولان
اون درهم مقابلهسنده قيلنور زيرا زيدك عمروده اولان اون درهمي دينيدر وعمرورك
زيده اولان اون درهمي ثمندر عيندر بو تقديرجه مابينلرنده مجانسه اولماز وما غلبه الفضة
او الذهب فضة وذهب حكما بو تركيبده لف ونشر مرتب واردر يعني شول نقدك كه غالبي
يعني اكثري فضة اولور حكما اول فضة در وشول نقدك كه غالبي يعني اكثري ذهب در اول
حكما ذهب در دراهم ودنانير كبي غلبهده اولان ضمير ماقبلنده كه مايه راجعدر ولا يجوز
البيع الخالص به ولا بيع بفضة ببعض الا متساويا وزنا جنكه اول نقدك اكثري كه فضة در اول
فضة قسمندندر واول نقدك كه اكثري ذهبدر اول ذهب قسمندندر امدي خالص اولان ذهب
وفضة معشوش ايله بيع اولنمق جائز دكلدر ودخي بعضي معشوشي بعضي سنه بيع ايلمك جائز
اولماز الا اثمان وزنده متساوي اولسه لر بيعي جائز اولور بهده اولان ضمير وبعضه ده اولان
ضمير اول غالبي فضة وذهب ده اولان شيئه راجعدر ولا استقراضه الا وزنا ودخي اول
ذهب وفضه سي غالب اولان استقراض دخي جائز دكلدر الا وزنا جائز اولور استقراضه ده
اولان ضميرينه غالبي فضة وذهب اولان شيئه راجعدر وما غلب عليه الغش منهما فهو
في حكم العروض وشول شيء كه غشي غلبه ايلسه فضة دن وذهبدن اول شيء عروض التجاره
حكمندهدر مثلا ذهب وفضه يه باقر وسائر شيء غالب اولسه اول شيء باقر حكمندهدر منهماده

داولان ضمیر ذهب ایله فضّه یه راجعدر فبیعه بالخالص علی وجوه حلیة السیف مصنف فبیعه
قولي وماغلب علیه الغش قولنه تفریع واقع اولمشدر یعنی شول شیده که غش غالب اوله ذهبدن وفضّه‌دن
ای خالص اولان ذهب ایله یاخود خالص اولان فضّه ایله بیع ایلمك سیفك حلیه‌سني وجهلري
اوزرینه دریعنی اکر اول خالص اولان فضّه یاخود خالص اولان ذهب معشوشه ده اولاندن
اکثر ایسه بیع جائز اولور بو خالص اولان مقداردن بر مقداري معشوش اولان خالص مقابله‌سنه
قیلنور و اول زیاده‌لك وارد رغش مقابله سنه اولور و اول خالص معشوشده اولان خالصك
مثلي ایسه یاخود اندن اقل ایسه یاخود مقداري بلنمز ایسه جائز اولماز سیفك حلیه‌سنده کی کبي
فبیعه ده اولان ضمیر غش غلبه ایلیان شیئه راجعدر ویصح بیعه بجنسه متفاضلا في المجلس شول
شیء که غش علیه ایلمش اوله مجلس شرط تقابض ایله متفاضلا کندو جنسي ایله بیع ایلمك جائزدر
فضّه ایکي جانبدن موجود اولدوغي اجلدن بیعه ده اولان وبجنسه ده اولان ضمیرلر اوغشي
غلبه ایدن شیئه راجعدر والتبایع والاستقراض بما یروج منه وزنا وعددا اوبهما یعنی اول غالبي
مغشوش اولان درلهمك رایجي ایله وزنا یاخود عددا ایکیسي تبایع واستقراض صحیح اولور اکر رواج وزنیله
ایسه وزن ایله تبایع ولنور اکر عدد ده ایسه عدد ایله تبایع اولنور و اکر ایکي‌سنده ایسه ایکي‌سي ایله بیله تبایع
ولنور ولا یتعین بالتعیین لکونه ثمنا اول غالبي غش اولان شيء رواج حیثیتندن ثمن اولمغله تعیین
ایله متعین اولماز ولو اشترا به فکسد بطل البیع واکر اول غالبي غش اولان شيء ایله برشيء اشترا ایلسه اول
دخي کاسد اولسه یعنی انك ایله معامله اولنمق ترك اولنسه بیع باطل اولور کاسد یاصاق معناسنه در
ابو حنیفه قتنده زیرا ثمن اولمسي اصطلاحیدر کساد اولمسی ایله ثمنیت هلاك اولمشدر ثمن هلاك
اولیجق بیع بلا ثمن اولمق لازم کلور اول ایسه جائز دکلدر به ده اولان ضمیر غالبي غش اولانه راجعدر
وقالا لا یبطل ویجب قیمته یوم البیع عند ابي یوسف وامامین دیدیلر که بیع باطل اولماز یوم
مبیعده اولان قیمتي واجب اولور ابو یوسف قتنده واخر ما تعومل به عند محمد وامام محمد
قتنده کساد اولدوغي کونلرك صوك کوننده تعامل ایلدکلري شيء واجب اولور ما لا یروج منه

يتعين بالتعيين وشول مغشوشدن اولوب رواج بولمين شيء تعيين ايله متعين زيرا اصلده
سلعه ايدي وثمن اولمسي اصطلاحيدر والمتساوي الغش كمغلوبه في التبايع والاستقراض
غش متساوي اولان دراهم مغلوبه كبيدر يعني غشي ناقص اولان كبي تبايع واستقراضده
يعني انكله بيع واستقراض اولنماز الا وزن ايله اولور وكذا في الصرف وقيل كفاليه ودخي
غشي متساوي اولان مغلوبي كبيدر صرفده ودينلديكه غالبي كبي بو تقديرجه كندو جنسي
ايله بيع اولنماسي جائزدر كفاليه اولان ضمير غشه راجعدر ويجوز البيع بالفلوس النافقة
وان لم تتعين نافقة يعني رايجه اولان فلوس ايله بيع جائز اولور تعيين اولنمازايسه ده
فان كسدت فالخلاف كما في كساد المغشوش واكر اول معامله اولنان فلوس كاسد اولوب
انكله معامله اولنمزدن قيلنور رايسه مغشوشك كسادنده ذكر اولنان خلاف كبيدر ولو استقرضها
فكسدت يرد مثلها واكر فلوسي استقراض ايلدكن صكره كاسد اولسه اول كاسد اولان فلوسك
مثلني رد ايلر ابو حنيفه قتنده زيرا قرض عاريه كبيدر استقرضها ده اولان ضمير فلوسه راجعدر
مثلها ده اولان ضمير فلوسه راجعدر وعند ابي يوسف قيمتها يوم القرض وامام ابو يوسف قتنده
يوم قرضنده اولان قيمتي لازم اولور يعني قيمتني رد ايلر وعند محمد يوم الكساد وامام محمد قتنده
كساد كوننك قيمتي لازم اولور ولا يجوز البيع النافقة مالم تعين غير نافقة يعني غير نافقه اولان فلوس
فلوس ايله جائز اولماز مادامكه تعيين اولميه زيرا سلعه در تعيينه محتاجدر ومن اشترى بنصف
درهم فلوس او دانق فلوس او قيراط فلوس جاز البيع وشول كمسنه كه نصف درهم فلوس ايله ياخود
بر دانق فلوس ايله ياخود بر قيراط فلوس ايله بر شي اشترا ايلسه بيع جائز اولور دانق سدس درهمدر
وقيراط ايسه معلومدر وعليه ما يباع بنصف درهم او دانق او قيراط منها واول مشتري اولان
كمسنه نك اوزرينه اول فلوسدن نصف درهم ايله ياخود بر دانق ايله ياخود بر قيراط ايله بيع اولنور
شيء واردر عليه ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر منها ده اولان ضمير فلوسه راجعدر ما يباع ده
اولان مايه وبيان واقع اولمشدر ولو دفع الى صيرفي صيرفي ردها وقال اعطني بنصفه ولو

ولوسا و وبنصف نصفا الاحبة فسد البيع في الكل اكر بركمسنه بر صيرفي يه بر درهم دفع ايدوب
بكا درهمك بر نصفنه فلوس و بر نصف آخرينه بر نصفدن بر حبه اكسك و بر ديسه جمله سنده بيع
فاسد اولور ابو حنيفه قتنده زيرا معناسي بر نصفنه فلوس و بر نصفنه بر حبه اكسك دراهم و يرديك
فضه يه فضه يه متفاضلا بيع ايلمش اولور بو ايسه ربادر وعندهما صح في الفلوس واما مبين قتنده
فلوسده صحيحدر شق ثانيده صحيح اولماز ولو كرر اعطني صح في الفلوس اتفاقا واكر اعطني لفظني تكرير
ايلسه بيع اتفاق ايله فلوسده صحيح اولور زيرا اعطني لفظي مكرر اولمسي ايله عقد متفرق اولور ولو
قال اعطني به نصف درهم فلوس ونصفا الا حبة صح في الكل والنصف الا حبة بمثاله والفلوس
بالباقي واكر بكا بر درهمه نصف درهم فلوس و ير و بر نصفدن بر حبه اكسك و ير ديسه جمله سنده
صحيح اولور واول نصف الا حبه كه ديمشدر كندو مثلي واقع اولور واول فلوس كه واردر درهمك
باقيسنك مقابله سنده واقع اولور اتفاق ايله به ده اولان ضمير درهمه راجعدر **كتاب** الكفالة
جون مصنف رحمة الله عليه انواع بيعدن واحوال سلمدن واقسام صرفدن فارغ اولدي ايسه كفالت
حوالنك بيانانه شروع ايلدي كفالتك محاسني عقلا ونقلا ثابتدر عقلا ثابته اولمسي بر مؤمن
قرنداشنه اعانتدر وبو اعانت ايكي امري متضمندر اولكي امر كندو حقنده حق سبحانه وتعالينك
اعانتني استجلابدر لان الله عز وجل في عون العبد مادام العبد في عون اخيه المسلم ايكنجي
امر غيريدن طلب احسانه فرعدر زيرا غيرحقنده احسان سبب انعكاس امردر اذ القلوب
مجبولة على حب من احسن الله بويله اولدوغي اجلدن نبي عليه السلام اللهم لا تجعل لفاجر عندي
يدا فيحبه قلبي بيورمشلردر بعضي عارفلر ديمشلردر كه من احسن فقد استحسن لان النفس
الانسانية طلب لاحسان المحسن عليه زيرا حق سبحانه وتعالينك هل جزاء الاحسان الا الاحسان
قول شريفي واقع اولمشدر اما نقلا ثابت اولمسي حق سبحانه وتعالينك وكفلها زكريا قول
شريفي ايله در كفالت لغتده مطلقا بر شيء بر شيئه ضم معناسنه در واصطلاح شرعده هي ضم ذمة
الى ذمة في المطالبة كفالت اصطلاحده بر ذمتي بر ذمته قوشمقدر برنسنه نك طلبنده نور حلك

كندوسنه دكل يعني قوشمق دكلدر اصح بودر بعضيلر اويله درلر مديونه اولان ديني مطالبه ايلمه
ضم ايلمكدر بو تقديرجه ذمتنه اولان دين كفيلك اوزرينه واجب اولور وانون طلب اولنور
واصيلك ذمتي بري اولمماز لانّ الدين هو الاصح يعني كفالت بر ذمتي بر ذمه يه ضم ايلمكدر لكن
الكن دينه دكلدر اصح بودر ولا تصح الا ممن يملك التبرع كفالت صحيح اولماز الا تبرعه مالك اولان
كمسنه دن صحيح اولور مثلا عاقل و بالغ اوله حر اوله اما عبد اولسه بعد العتق اذن مطالبه اولنور وهي
ضربان بالنفس وبالمال ذكرا ولنان كفالت ايكي ضربدر يعني ايكي قسم اوزرينه در بر قسمي كفالت بالنفس
در كه براد ملك نفسنه كفيل اولمقدر و بري كفالت بالمالدر براد ملك ذمتنده اولان ماله كفيل اولمقدر
والاولى تنعقد بكفلت بنفسه او برقبته ونحوهما مما يعبّر به عن البدن كفالتك اولكي قسمي كه كفالت
بالمالدر بالنفسدر كه كفلت بنفسه او برقبته يعني فلان كمسنه نك نفسنه ياخود رقبه سنه كفيل اولدم
ديمسيله منعقد اولور ياخود بو ايكي لفظك مثللريله شول الفاظ كه بدندن انكله تعبير اولنور مثلا
روح كبي وجسد كبي ورأس كبي الفاظ ايله او بجزء شايع منه كنصفه او عشره ودخي كفالت صحيح منعقد
اولور قچان مكفولدن جزء شايعه كفيل اولدم ديسه مثلا نصفي كبي وعشري كبي منه ده اولان ضمير مكفول
عنه يه راجعدر نصفه ده وعشره ده اولان ضميرلر ينه اكا راجعدر وبضمنته او هو علي او الي او انا زعيم
او قبيل به ودخي كفالت ضمنته لفظيله يعني بن اكا ضامن اولدم ياخود هو علي يعني شو شيء بنم اوزريمه
ياخود الي يعني شو شيء بكا ويرياخود انا زعيم يعني كفيلم او قبيل به يعني كفيلم ديمسيله منعقد
اولور ضمنه ده اولان ضمير دينه ياخود مكفوله راجعدر به ده اولان ضمير ينه اكا راجعدر زعيم
وقبيل كفالت معناسنه در لا بانا ضامن لمعرفته كفلتك انا ضامن لمعرفته يعني بن بو ادمك
معرفتنه ضامنم ديمسي ايله كفيل اولماز بو لفظ معرفته مستلزمدر مطالبه ايلمك ايله مستلزم
دكلدر معرفته ده اولان ضمير اول مكفول اولان شخصه راجعدر وصح احد كفيلين او اكثر
بر آدم بر آخرده اولان دينه ايكي كفيل وايكيدن اكثر اخذ ايلمك صحيحدر ويجب فيهما
احضار المكفول به اذا طلب المكفول له كفالتدن اول مكفول به نك احضاري واجبدر

واجبدر فان مكفول له اول كمسنه في طلب ايلسه فيها ده اولان ضمير كفالته راجعدر وان لم يحضره
حبس اكر كفيل اولان كمسنه اول مكفول به يي احضار ايلمز ايسه اول كفيل اولنان حبس اولنه تا كم
قاضي يه عدم احضارك وجهي ظاهر اوله بحضره ده اولان ضمير بار زمكفول بهي يه راجعه
وان عين وقت تسليمه لزمه ذلك فيه اذا طلبه واكر اول كفيل اولان كمسنه اول مكفول به نك
وقت تسليمني تعيين ايلسه اول كفيله اني اول وقتده اني تسليم ايلمك لازم اولور تجان اني
اول مكفول له طلب ايلسه تسليمه ده اولان ضمير مكفول به يه راجعدر ولزمه ده اولان ضمير
كفيله راجعدر فيه ده اولان ضمير مكفول به يه راجعدر فان سلمه قبل ذلك برئ اكر اول كفيل
اولان كمسنه اول مكفول به اولان شئ قبل الوقت تسليم ايلسه اول كفيل برئ اولور مقصود
حاصل اولدوغي اجلدن سلمه ده اولان ضمير بارز مكفول به يه راجعدر فان غاب
المكفول به وعلى مكانه امهله الحاكم مدة ذهابه وايابه فان مضت ولم يحضره حبسه
واكر اول مكفول به غايب اولسه وغايب اولدوغي مكان بلنسه حاكم اولان كمسنه اول مكفول به
يي احضار ايلمز ايسه حاكم اول كفيلي حبس ايليه زيرا كه لازم اولان حقك وفاسندن امتناع ايلمشدر
مكانه ده وامهله ده وذهابه ده وايابه ده اولان ضميرلر مكفول به يه راجعدر وان غاب لا يعلم مكانه
لا يطالبه به واكر مكفول به اولان كمسنه غايب اولسه وغايب اولان مكان بلنمسه اول مكفول به نك
احضارينه مطالبه اولنماز زيرا مكاني نامعلوم اولدوغي ايچون احضارندن عاجز اولمشدر مكانه ده
اولان ضمير مكفول به يه راجعدر وبه ده اولان ضمير بنه اكا راجعدر ويبطل بموت الكفيل والمكفول به
ولو عبدا يعني كفالت كفيل اولان كمسنه نك موتيله ودخي مكفول به نك موتيله عبد ايسه ده باطل اولور
اول مطلوب اولان شيئك تسليمندن عجز حاصل اولدوغي اجلدن دون موت المكفول له بل
يطالب وارثه او وصيه الكفيل اما اول مكفول له اولان كمسنه نك موتيله كفالت باطل اولماز بلكه
اول مكفول له نك وارثي ياخود وصيسي اولان كمسنه اول كفيلدن طلب ايدر وارثه ده ووصيه ده
اولان ضميرلر مكفول له يه راجعدر ويبرأ اذا سلمه حيث يمكنه مخاصمته وان لم يقل اذا دفعه

کفیل اولان کمسنه

الیك وانا بریء قچان اول مکفول به اولان شیئی تسلیم ایلسه بری اولور شول حیثیتدنکه ویردوکنه محاصمه

ایلماسی ممکن اوله یعنی شهرده ویاخود حاکمه کتورمك ممکن اولدوغی برده اوله واکر کفیل اولان

کمسنه قچان سکا مکفول به یی دفع ایلرسم بن بری اولورم دیمز ایسه ده زیرا تسلیم برائت موجبدر

سلمه دده اولان ضمیر مکفول به یه راجعدر مخاصمة ده اولان ضمیر مکفول به یه راجعدر

دفعته ده اولان ضمیر بنه مکفول به یه راجعدر وبتسلیم وکیل الکفیل او رسوله ودخی

کفیلك وکیلنك تسلیمی ایله ویاخود کفیلك رسولنك تسلیمی ایله کفیل بریء اولور رسوله ده

اولان ضمیر کفیله راجعدر وبتسلیم المکفول به نفسه من کفالة ودخی مکفول به کندو نفسنی

کفیلك کفالتدن تسلیم ایلماسیله کفیل بری اولور مثلا مکفول به ادم اولسه وکندو نفسنی تسلیم

ایلسه اکا کفیل اولان کمسنه بری اولور زیرا مقصود که تسلیمدر حاصل اولمشدر نفسه ده اولان

ضمیر مکفول به یه راجعدر کفالة ده اولان ضمیر کفیله راجعدر فان شرط تسلیمه فی مجلس

القاضی فسلمه فی السوق قالوا یبراء اکر کفیل اولان کمسنه اول مکفول به اولان شیء قاضی

مجلسنده تسلیم ایلماسنی شرط ایلسه صکره انی سوقده تسلیم ایلسه علما دیدیلر که اول کفیل بری

اولور زیرا مقصود که تسلیمدر حاصل اولمشدر تسلیمه ده اولان ضمیر فسلمه ده اولان ضمیر

مکفول به یه راجعدر والمختار فی زماننا انه لا یبراء اکر زمانمزده مختار اولان اول کفیل

بری اولمامقدر زیرا ظاهر اولان بودر که شرع شریف قاصدلری احضار ایلمه تهاون

ایلمشلردر انه ده اولان ضمیر کفیله راجعدر وان سلمه فی مصر آخر لا یبراء عندهما واکر اول

کفیل اولان کمسنه اول مکفول به اولان شیئی بر آخر شهرده تسلیم ایلسه امامین قتنده بری اولماز

زیرا احتمالدر که شاهدلری تسلیمنی تعیین ایلدوکی شهرده اوله ویبراء عند الامام وامام

ابو حنیفه قتنده بری اولور زیرا معتبر اولان تسلیم اولماسیدر وان سلمه بریة او فی سواد

لا یبراء واکر کفیل اولان کمسنه اول مکفول به اولان شیئی بر بریه ده یعنی صحراء واسعه ده یاخود

بر سواد ده یعنی حاکمی اولمیان بر قریه ده تسلیم ایلسه بری اولماز خصومه قدرت اولمدوغی

اولمدوغی اجلدن سلمه ده اولان ضمیر مکفول به یه راجعدر ولذا ان سلمه في السجن وقد حبسه
غیر الطالب ودخی کفیل بری اولور اولماز قچان اول مکفول به في سجنده تسلیم ایلسه وحال
بوکه انی طالبدن غیریسی حبس ایلمش اوله زیرا انی شرع شریفه احضار ایلمدن متمکن
اولماز سلمه ده اولان ضمیر مکفول به یه راجعدر حبسه ده اولان ضمیر کفیله راجعدر
وان کفل بنفسه على انه ان لم يواف به غدا فهو ضامن لما عليه فلو لم يواف به غداً
لزمه ما عليه وان مات واکر بر کمسنه نك نفسنه شول شرط اوزرینه کفیل اولسه کم
اول مکفول عنه اکر یارین مکفول به اولان شیء احضار ایلمز ایسه اوزرنده اولان شیئه
ضامن اوله اول مکفول به یی یارنکه کوندن احضار ایلمز ایسه کفیل اولان کمسنه اول مکفول
عنه نك اوزرنده اولان شیء لازم اولور واکر مکفول عنه اولان کمسنه فوت اولسه کفیل
اولان کمسنه ماله ضامن اولور بنفسه اولان ضمیر مکفول عنه یه راجعدر انه ده اولان ضمیر
ینه اکا راجعدر به ده اولان ضمیر مکفول به یه راجعدر علیه ده اولان ضمیر مکفول عنه
راجعدر لزمه ده اولان ضمیر مکفول عنه یه راجعدر بارز کفیله راجعدر ولا يبرء من الكفالة
النفس یعنی کفیل اولان کمسنه یه اول مکفول عنه نك اوزرنده اولان شیء لازم اولور ودخی
نفسك کفالتندن بری اولماز ومن ادعى على آخر مائة دينار بينها او لم يبينها فكفل
بنفسه رجل على انه ان لم يواف به غدا فعليه المائة فلم يواف به لزمه المائة خلافا لمحمد رحمه الله
شول کمسنه که بر آخرك اوزرینه یوز دینار دعوی ایلسه کرك اول التونك جید ورديء واشرفي
وافرنکی ایدوکینی بیان ایلسون وکرك ایلمسون بعده بر رجل اول مدعى علیهك نفسنه کفیل
اولسه شول شرط اوزرینه که اکر یارین دعوی اولنان یوز دیناریچون وفا ایلمز ایسه اول یوز دینار
بنم اوزریمه اولسون دیسه وکفیل اولدوغی کمسنه یوز دیناری ویرمسه یوز دینار کفیله لازم
کلور بو مسئله ده امام محمد ایچون خلاف واردر ولا يجبر على اعطاء كفيل بالنفس في
حد وقصاص فان سمحت نفسه به صح یعنی شول کمسنه نك اوزرینه حد یاخود قصاص

لازم اولاکه کندو نفسنه کفیل ویرمکه جبر اولنماز ابو حنیفه قتنده و اگر کندو نفسنی سماحت ایدوب
ویردیسه صحیح اولور وقالا یجبر فی القصاص وحد القذف وامامین دیدیلر که قصاص وحد قذفده
کفیل ویرمکه جبر اولنور زیرا حق عبددر فان شهد علیه مستوران فی حد او قود حبس یعنی قچان ایکی
مستور آدم یعنی فساد وعدالتلری غیر ظاهر ایکی کمسنه بر آخرك اوزرینه حد یاخود قود ایله
شهادت ایلسه لر اول کمسنه حبس اولنور وکذا ان شهد علیه عدل واخذ خلافا لهما فی روایة
ودخی قچان انك اوزرینه عدل واحد شهادت ایلسه حبس اولنور امامین ایچون خلاف وارد
یعنی حدودده وقصاصده عدل واحدك شهادتیله حبس اولنماز وصح الرهن والکفالة
بالخراج خراجه رهن وکفالت صحیحه اولور مثلا بر کمسنه اوزرنده اولان خراجه کفیل ویرسه یاخود
رهن قوسه صحیح اولور زیرا خراج طلب اولنور دیوندر واستیفاسی ممکن اولان اشیادندر
چون مصنف رحمة الله علیه کفالت بالنفس اولانك احوالندن فارغ اولدی ایسه کفالت بالمال
اولانك احکامی بیاننه شروع ایلیوب دیدی والکفالة بالمال صحیحة ولو مجهولا اذا کان
دینا صحیحا مال ایله کفالت یعنی ماله کفیل اولمق مجهوله اولورسه صحیحه در قچان اول مال دین صحیح اولسه
وبو محلده اولان جهالت مضره دکلدر تکفلت عنه بالف او بما لك علیه او بما یدرکك فی هذا البیع
یعنی ماله کفیل اولمق مثلا بونك اوزرنده اولان بیك درهمه یاخود آنده اولان شیئه یاخود بو بیعدن
سکا درك جك شیئه کفیل اولدم دیمسی ایله کفالت صحیحه اولور وتکفلت ده اولان با صحیحه لفظنه
متعلقدر وبو کفالته ضمان الدرك وضمان الاستحقاق کفالتی تسمیه ایدرلر وکذا لو علقها بشرط
ملائم کشرط وجوب الحق نحو ما بایعت فلانا او ما غصبك او ما ذاب لك علیه او استحق المبیع
فعلی ودخی کفالت صحیحه اولور قچان اول کفالته ملائم بر شرط ایله تعلیق ایلسه حق واجب
اولمغی شرطی کبی مثلا ما دامکه فلان ایله مبایعه ایدرسك بنم اوزریمه در و یاخود فلان سنك
نه شیئك غصب ایدرسه بنم اوزریمه در و یاخود فلانده نه شیئك واجب وثابت اولورسه
بنم اوزریمه در و یاخود اشترا ایلدوکك شیء مستحق چقسه بنم اوزریمه در دیمسی کبی شیلر

شيئ ايله وذاب لفظي وجب معناسنده در وعلقها ده اولان ضمير كفالة راجعدر وكشرط
امكان الاستيفاء نحو ان قدم وهو المكفول عنه وكشرط امكان قولي كشرط وجوب الحق قولنه معطوف
در يعني ودخي كفالت صحيحه اولور استيفاسي ممكن اولان شيء ايله تعليق ايلمك شرطي كبي
مثلا اكر زيدكه مكفول عنه در سفردن كلور ايسه شرط اولنماسي كبي وشرط تعذر الاستيفاء
نحو ان غاب عن البلد ودخي كفالت صحيحه اولور استيفاسي متعذر اولان شرط مثلا
زيد بلددن غايب شرطي كبي وان علقها بمجرد الشرط كهبوب الريح ومجيء المطر يبطل
واكر كفالتي مجرد شرط ايله مثلا يل اسمك كبي ويغمور كلمك كبي تعليق ايلسه اول تعليق
باطل اولوب كفالت صحيحه اولماز علقها ده اولان ضمير كفالة راجعدر وكذا ان جعل
احدهما اجلا فتصح الكفالة ويجب المال حالا يعني وكذلك شرط باطل اولور قچان
ايكي شرطك برنكه هبوب الريحدر ياخود مجيء المطردر اجل قلسه كفالت صحيحه اولور واول
مال حالا واجب اولور مسئله بودركه بركمسنه هبوب ريحه دكين وياخود يغمور كلنجه فلان
مقدار شيئه كفيل اولدم ديسه ايلدوكي شرط كه هبوب ريحدر ومجيء مطردر باطل اولوب
كفالت صحيحه اولور وكفيل اولدوغي مال في الحال واجب اولور احدهما ده اولان ضمير
مثني هبوب الريح ايله مجيء المطره راجعدر وللطالب مطالبة اي شاء من كفيله واصليه
طالب اولان ايچون ايكي كمسنه نك كه بري كفيل وبري دخي مستدن دين اولان اصيلدر حصر
قنقي سندن استرسه مطالبه يعني طلب ايلمكلك واردر الا اذا شرط براءة الاصيل فتكون
حوالة لا نحان كفيل اولان حين كفالتده اول اصيلك بري اولماسين شرط ايلسه بو شرط
بو شرط ايله مطالبه اولنمار نو تقديرجه حوالة اولنمار كما ان الحوالة بشرط براءة المحيل كفالة
نه كم حوالة محيلك عدم برائتي شرطيله كفالت اولور عقودده اعتبار معانيه در الفاظه
ولو طالب احدهما له من مطالبة الاخر واكر اول طالب اولان كمسنه اول ايكيسنك برندن
يعني مديون وكفيلدن مطالبه ايلسه اول برندن مطالبه ايلمكلك وارد ر يعني برندن طلب

ایلمامکه مانع یوقدر ایکیسندن دخی طلب ایدر احدهما ده اولان ضمیر مدیون ایله کفیله راجعدر وان کفل
بمالٍ علیه فبرهن علی الف لزمه اگر بر کمسنه بر کمسنه نك اوزرینه اولان شیئه کفیل اولسه صاحب حق اولان
کمسنه اول مکفول عنهدن بیك درهمی اولدوغنه شاهد کتورسه اول کفیل اولان کمسنه یه اول بیك
درهمی لازم اولور له ده اولان ضمیر صاحب حقه راجعدر علیه ده اولان ضمیر مکفول عنهیه راجعدر
لزمه ده اولان ضمیر کفیله راجعدر فان لم یبرهن صدق الکفیل فیما اقر به مع یمینه واگر صاحب
حق اولان کمسنه شاهد کتورمزایسه کفیل اولان کمسنه یمینله اقرار ایلدوکی شیئده تصدیق اولنور
یمینه ده اولان ضمیر کفیله راجعدر والاصیل فی اقراره باکثر علی نفسه خاصة اصیل اولان
کمسنه کفیلك اقرار ایلدوکی شیئدن زیاده ایله اقرار ایلمه خاصة اول زیاده لك کندو نفسنك
اوزرینه در زیرا کندو اقرار علی الغیر اولغیره سرایت ایلمز انجق غیرك اوزرینه واقع اولور مثلا
داین اولان کمسنه شاهددن عاجز اولسه کفیل اولان کمسنه یوز درهمی وار در دیو اقرار ایدوب
اعتراف ایلدوکدنصکره اصیل اولان کمسنه ایکی یوز درهمی واردر دیو اقرار ایلسه اول کفیلك
اقرارندن زیاده اولان یوز درهم اصیله لازم اولور زیرا اقرار علی الغیر آنجق کندو نفسنده
تصدیق اولنور اقرارده اولان ضمیر اصیله راجعدر نفسه ده اولان ضمیر اصیله
راجعدر فان کفیل بلا امره لا یرجع علیه بما ادی عنه اگر بر کمسنه بر آخر کمسنه یه بکا کفیل اول
دیمکسزن کفیل اولسه و اوزرینه لازم کلانی ادا ایلسه اول کمسنه مکفول عنه ایچون
ادا ایلدوکی شیئله رجوع ایدهمز امری اولمدوغی ایچون متبرع اولور امره ده اولان ضمیر
مکفول عنهیه راجعدر عنه ده اولان ضمیر ینه اکا راجعدر وان اجازه المکفول عنه ان
وصلیته دریعنی واگر مکفول عنه اولان کمسنه کفیل اولدوغنه عالم اولدوغندن صکره اول
کفالته اجازت ویررسه ده ینه رجوع ایدهمز متبرع اولور اجازه اولان ضمیر کفالته راجعدر
وان کفل بامره رجع ولا یطالبه قبل الاداء واگر کفیل اولان کمسنه مکفول عنهنك امریله کفیل
اولسه ادا ایلدوکی شیئله رجوع ایدر واول مکفول عنه اولان کمسنه کفیل اولان قبل الاداء

الاداء يعني مكفول به ادا اولنماز مقدم ادا ايلميه بامره ده اولان ضمير مكفول عنه يه راجعدر
بطالبه ده اولان ضمير بينه اكا راجعدر فان لوزم فله ملازمته واكر اول كفيل ملازمت اولنسه
يعني اكا حواله قيوب ملازمت ايلسه لر كفيل دخي اول مكفول عنه يه ملازمت ايلمك جائزدر فله ده
اولان ضمير كفيله راجعدر ملازمته ده اولان ضمير مكفول عنه يه راجعدر وان حبس فله حبس
واكر كفيل حبس اولنسه اكا دخي مكفول عنه يي حبس ايلمك واردر فله ده اولان ضمير كفيله راجعدر
حبسه ده اولان ضمير مكفول عنه يه راجعدر ويبرأ الكفيل باداء الاصيل اصيل اولان كمسنه
اوزرينه شئ ادا ايلمك ايله كفيل اولان كمسنه كفيل اولدوغي شيئدن بري اولور وان ابراء
الطالب الاصيل او آخر عنه واكر طالبه براء الكفيل وتأخر عنه واكر طالب يعني رب الدين
اولان كمسنه اول اصيلي يعني مديون اولان كمسنهء ابرا ايلسه ياخود بر قاچ كون تأخير ايلسه
كفيل اولان كمسنه بري اولور يعني طالب اصيلي ابرا ايلدوكي صورتده كفيل بري اولور وتأخير
اولندوغي صورتده كفيل اوزرندن تأخير اولنور بو تقديرجه تركيبده لف ونشر مرتب واردر
عنه ده اولان ضمير اصيله راجعدر ايكنجي عنه كفيله راجعدر وان ابراء الكفيل واخر عنه واكر
لا يبراء الاصيل ولا يتأخر عنه واكر طالب اولان كمسنه كفيل اولان كمسنهء ابرا ايلسه ياخود دينني اوزرنده
تأخير اولنماز فان كفل بالدين الحال مؤجلا الى وقت يتأجل عن الاصيل اكر كفيل اولان
كمسنه اول حال اولان دينني بر وقت مؤجل كفيل اولسه اصيلك اوزرندن دخي مؤجل اولور
ولو صالح الكفيل على عن الف على مائة برئا واكر كفيل اولان كمسنه بيك درهم حقدن يوز
درهم اوزرينه مصالحه ايلسه اصيل ايله كفيل بري اولورلر ورجع بها الكفيل فقط ان كفل
بامره واول كفيل اولان كمسنه يوز ايله اصيلك اوزرينه رجوع ايليه فقط اكر اصيلك امري
ايله كفيل اولمش اولسه بهاده اولان ضمير مائه يه راجعدر بامره ده اولان ضمير اصيله راجعدر
وان صلح عن الالف بجنس آخر رجع بالالف واكر اول كفيل اولان كمسنه اول اصيلدن اولان
بيك درهمي جنسندن غيري شيئله مصالحه ايلسه اول كفيل اول بيك درهم ايله اصيلك

اوزرینه رجوع ایلر وان صالح عن موجب الکفالة برئ هو دون الاصیل واکر کفیل اولان کمسنه
کفالته موجب اولان شیئدن صلح ایلسه یعنی کفیل اولمقلغندن صلح اولسه کفالتدن بری اولور
واصیل اولان کمسنه بری اولماز وان قال الطلب بالامر برئت الیّ من المال رجع علی اصیله واکر
طالب اولان کمسنه امریله کفیل اولان کمسنه یه برئت الیّ سن بکا بری اولدك یعنی بنم جهتمدن
سنده اولان مالدن بری اولدك دیسه کفیل اولان اصیلك اوزرینه رجوع ایدر زیرا بو اقرار که
طلب دن واقع اولمشدر الدم قبض ایلدم مرتبه سنده در اویله اولسه کفیل اصیله رجوع ایدر
وکذا فی برئت عند ابی یوسف خلافاً لمحمد وکذلك کفیل اولان کمسنه اصیل اوزرینه رجوع
ایدر بالکز برئت دیسه یعنی برئت دیمك ایله ابو یوسف قتنده امّا امام محمّد ایچون خلاف
واردر امام محمّد قتنده کفیل اولان کمسنه رجوع ایلمز وفی ابرأتك لا یرجع یعنی ابرأتك کفیل
اصیلك اوزرینه رجوع ایلمز زیرا ابرأتك ابرا ایلمادە صریحدر وان کان الطالب حاضراً
یرجع الیه فی البیان فی الکل واکر طالب اولان کمسنه حاضر اولسه بیاننه رجوع اولنور
جمله صورتلرده زیرا مجملدر تاکم اجمال بیان اولنه الیه ده اولان ضمیر طالبه راجعدر ولا یصح تعلیق
البراءة عن الکفالة بالشرط کسائر البراءة والمختار الصحیحه کفالتدن اوتری برائتی شرط ایله وسائر
براءت کبی تعلیق ایلمك صحیح اولماز امّا مختار اولان صحیح اولماسیدر مثلا طالب اولان کمسنه
کفیل اولان کمسنه یه اذا جاء غدٍ فقد ابرأتك عن الکفالة یعنی یارنکی کون کلدکده سنی کفالتدن
ابرا ایلدم دیسه بعضیلر قتنده صحیح دکلدر امّا مختار اولان قول اوزره اول تعلیق صحیح اولور
ولا یجوز الکفالة بما تعذر استیفاؤه من الکفیل کالحدود والقصاص یعنی کفیل اولان کمسنه
دن استیفاسی متعذر اولان شیئ کفالت جائز دکلدر حدود وقصاص کبی اولان شیلرده
واستیفاؤه ده اولان ضمیر ماقبلنده اولان مایه راجعدر ولا بالاعیان المضمونة بغیرها
کالمبیع والمرهون ودخی غیریسی مضمون اولان اعیان ایله کفالت جائز دکلدر مبیع کبی
ومرهون کبی اولان شیلرده مثلا برکمسنه مشتری ایچون بایعك بیع ایلدوکی شیئه کفیل

كفيل اولسه كه قچان مبيع هلاك اولسه بنه لني ويره ياخود قيمتني ويره صحيح اولماز زيرا قچان مبيع
يد بايعده هلاك اولسه وثمن ايله حق مطالبه قلماسه كفالتك معناسي قلمز ودخي راهن ايچون
مرتهندن اوتوري كفيل اولسه كه قچان مرهون هلاك اولسه بنه لني ويره ياخو قيمتني ويره صحيح اولماز
زيرا هلاك اولسه مرتهندن برشيء لازم كلمز ولا بالامانات كالوديعة والمستعار والمستأجر
ومال المضاربة والشركة ودخي امانات ايله كفالت جائز دكلدر وديعه كبي ومستعار كبي ومستأجر كبي
ومال مضاربه كبي ومال شركة كبي زيرا بو اشيا غير مضموندر ولا بدين غير صحيح كبدل الكتابة
حر كفل به او عبد ودخي دين غير صحيح ايله كفالت صحيحه دكلدر بدل كتابت استرسه اول دين ديته
حر كفيل اولسون استرسه عبد اولسون وكذا بدل السعاية عند الامام ودخي بدل سعايه
ايله كفالت صحيحه دكلدر امام ابو حنيفه قتنده ولا الحمل دابة معينة او بخدمة عبد معين
ودخي دابهٔ معينه نك اوزرينه حمل ايلمك ايله يعني كتورمكه كفيل اولمق ياخود بر عبد معيننك
خدمتنه كفيل اولمق صحيح دكلدر اما بو ايكي شيء غير معين اولسه لر دكر اولندلرك خلافيدر
يعني بر دابهٔ غير معينه اوزرينه حمل ايلمك ياخود بر عبد غير معيننك خدمته كفيل اولسه صحيح اولور
ولا عن ميت مفلس خلافا لهما ودخي مفلس اولان ميتدن كفالت صحيحه دكلدر زيرا دين ميتك
ذمتنه متعلقدر مادامكه دنياده ادا اولمیه آخرتده مطالبه اولنور بو مسئله ده امامين ايچون خلاف
واردر يعني امامين قتلرنده ميتدن كفالت صحيحه اولور ولا بلا قبول الطالب في المجلس ودخي
طالبك مجلسده قبول ايلمكسز كفالت صحيحه اولماز وقال ابو يوسف يجوز مع غيبته اذا بلغه فاجاز
وامام ابو يوسف ديديكه كفالة طالب اولان كمسنه نك غيبتندن جائزدر قچان اكا كفيل اولدوغنك
خبري واصل اولسه اولدخي اكا اجازت ويرسه غيبته ده اولان ضمير طالبه راجعدر بلغه ده اولان
ضمير فاعل خير كفالته راجعدر ومفعول ضميري طالبه راجعدر فان قال المريض لوارثه تكفل عني
بما علي فتكفل مع غيبة الغرماء جاز اتفاقا واكر مريض اولان كمسنه كندو وارثنه اوزرمده اولان دينه
بندن كفيل اول ديسه پس مريض وارث غرمانك غيبتنده اكا كفيل اولسه اتفاقا علما ايله كفالت جائزه اولور

وارثه اولان مریضه راجعدر ولو قال لاجنبي اختلف فيه المشايخ واکر مریض اولان کمسنه بر اجنبي کمسنه یه اوزرمده اولان ماله کفیل اول دیسه مشایخ آنده اختلاف ایلمشلردر کیمیسي صحیحدر دیمشدر کمیسي صحیحدر دیمش ویجوز بالاعیان المضمونة بنفسها کالمقبوض علی سوم الشرا والمغصوب والمبیع فاسدا اوده بنفسها اولان اعیان ایله کفالت صحیح اولور علی سوم الشرا مقبوض اولان شیٔ کبي ومغصوب کبي وبیع فاسد ایله مبیع اولان شیٔ کبي صورة مسئله بر کمسنه بر شیٔ اشترا ایلمک اوزره بلا صفقة السه وبر آدم دخي اکا کفیل اولسه کفالتي صحیحه اولور اکر موجود ایسه عیني تسلیم اولور قیمتي ضامن اولور ومغصوب وبیع فاسد ایله اولان مبیع دخي بویلجه در بنفسها ده اولان ضمیر اعیانه عایددر وبتسلیم المبیع الی المشتري والمرهون الی الراهن والمستاجر وبالثمن ودخي مبیعي مشتري یه تسلیم ایلمک ایله وباخود مرهون راهنه تسلیم ایلمک ایله کفالت جائزه وصحیحه در زیرا کندو نفسنه اکرام ایلدوکي حیثیتدن واجب اولدي ودخي ثمنه کفیل اولمق دخي جائزدر زیرا حقوقي واجب اولان حقوقدر **فصل** بو فصل کفالة متعلق نیچه اشیا بیانندهدر ولو دفع اصیل المال الی کفیله قبل دفع الکفیل الی الطالب لا یسترد منه واکر اصیل اولان کمسنه یعني ذمتنده مال اولان کمسنه ذمتنده اولان مالي کفیله دفع ایله کفیلک طالبه یعني دین صاحبنه دفع ایلماسندن مقدم کرو اول اصیل اولان کمسنه که مکفول عنه در آني کفیلدن استرداد ایلماز زیرا فاضینک حقي انکا تعلیق ایلمشدر کفیله اولان ضمیر اصیله راجعدر ویسترده ده اولان ضمیر ماله عائددر منه ده اولان ضمیر کفیله راجعدر ومار بح عنه الکفیل فله ولا یتصدق به ورده الی المطلوب احب ان کان المدفوع شیئا یتعین کالبر کفیلک قبض ایلدوکي مالدن حاصل اولان ربح کندونکدر انکله تصدق ایلمیه زیرا قبض ایلماسیله ملکي اولمشدر وانی مطلوبه یعني دائنه رد احب واولیدر واکر اول مدفوع اولان شیٔ متعین اولان اشیادن ایسه مثلا بغداي کبي خلافا لهما امامین قتنده خلاف واردر زیرا اوربح

٤٢١

ربح كفيلندر آني مكفول عنه يه ردّ ايلمز ولو امر الاصيل كفيله ان يتعيّن عليه ثوبا ففعل فالثوب للكفيل

والربح عليه واگر اصيل اولان كمسنه كفيل اولان كمسنه يه كندويه بر ثوب عينه ايلسون ديو امر ايلسه كفيل

دخي امرنه مطيع اولوب امر ايلدوكني اشلسه اول ثوب كفيلندر و ربح دخي كندو اوزرينه ردّ وامر ايدنه

بر شيء لازم اولماز مثلا اصيل اولان كمسنه كندو كفيلنه بكا ثوب اشترا ايله و بايعك سندن ربح ايدوب

سندن خساره ايلدوكن بنم اوزريمه اولسون ديسه كفيل دخي بر تاجره كلوب بر ثوب يا خود بر

عرض طلب ايلسه تاجر اولان ربح طلب ايدوب زيادن خوف ايلسه كيرو اكا اون درهم ذكر بر ثوب

اجل ايله اون بش درهمه بيع ايلسه كه آني مشتري بازارده اون درهمه بيع ايليه وكندو اوزرينه بايع

ايچون اون بش درهم ادا ايلمك واجب اولور امدي بو تقديرجه ثوب كفيلندر و اون بش درهم

ربح كه بايع ربح ايلمشدر بينه كفيل اوزرينه وبو كا بيع العينه تسميه ايدرلر كفيله ده اولان ضمير اصيله

راجعدر عليه ده اولان ضمير كفيله راجعدر ومن كفل لآخر بما ذاب له على غريمه او بما قضي به له عليه

فغاب الغريم فبرهن الطالب على الكفيل بانّ له على الغريم الفا لا تقبل وشول كمسنه كه بر آخره كندو

غريمنك اوزرينه مقرر و ثابت اولان شيئه كفيل اولسه يا خود اول آخر غريمنك اوزرينه كندويه قضا

اولنمش حقه كفيل اولسه غايب اولا قدنصكره طالب اولان كمسنه دخي كفيلك اوزرينه برهنه ايدوب

يعني شاهد كتورسه كه اول غائب اولان غريمنده بيك درهمي واردر اول طالبك ايلدوكي برهنه و

احضار ايلدوكي شاهد قبول اولماز زيرا مستقبلده قضا ايله واجب اولميان شيئه كفيل

اولمشدر له ده اولان ضمير آخره راجعدر غريمه ده اولان ضميرينه آخره راجعدر به ده اولان

ضمير ثابت اولان شيئه راجعدر له ده اولان ضميرينه آخره راجعدر ايكنجي له ده اولان ضمير

طالبه راجعدر ولو برهن انّ له على زيد الفا وهذا كفيله بامره قضى به عليهما واگر

طالب اولان كمسنه اول غايب اولان زيدك اوزرينه اولان بيك درهمي اولدوغنه برهنه

ايلسه و بو كمسنه كندو امريله آنك كفيليدر دعوي ايلسه ذكر اولنان بيك درهم ايله ايكيسينك

اوزرينه يعني كفيل ايله اصيلك اوزرينه قضا اولنور يعني حكم اولنور له ده اولان ضمير طالبه

راجعدر كفيله ده اولان ضمير زيده راجعدر بامره اولان ضميرينه زيده راجعدر وبعض شراحه
بده اولان ضميري برهانه ارجاع ايلمش ايدي قضى بالبرهان عليهما ده اولان ضمير كفيل ايله
اصيله راجعدر ولو بلا امره قضى على الكفيل والكر طالب اولان كمسنه نك اوزرينه امرسز
كفيل اولدي ايسه يالكز كفيل اوزرينه قضا اولنور وضمان الدرك للمشتري عند البيع تسليم
يبطل دعوى الضامن المبيع بعد ذلك ضمان الدرك مبتدا ومضاف اليهدر تسليم
خبري واقع اولمشدر يعني مشتري ايچون بيع قاتنده دركه ضامن اولمق تسليمدر واول
مبيعده حقي اولمدوغنه اقراردر اول ضامنك ضماندن صكره اول مبيعي دعوى وطلب
ايلمسنه مبطلدر زيرا ضامن اولمغه اقدام ايلماسي حقي اولمدوغنه اقراردر صكره اني طلب
ايلمك صحيح دكلدر وكذا لو كتب شهادته وختم على صك كتب فيه باع ملكه او بيعا باتا ودخي
دعوى باطل اولور قچان بر كمسنه كندو شهادتيني بر صكه يعني بر وثيقه يازسه واول صكك
اوزرينه ختم ايلسه كه فلان كمسنه ملكني بيع ايلدي ديو يا خود بيع نافذ وقاطع ايله بيع ايلدي
ديو زيرا رسم شهادتي بو وجهله بيع ايلدوكنه اقراردر صكره رجوع ايدوب طلب ايلماسي
صحيح دكلدر بخلاف ما لو كتبها على اقرار العاقدين اما بر كمسنه شهادتني متعاقدينك
اقرارلرينه يازسه تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر يعني متعاقدينك اقرارلريني شهادته
يازمق اول مبيعي دعوى ايلماسنه مبطل ومانع دكلدر وضمان الوكيل بالبيع الثمن للموكل
باطل بيعه وكيل اولان كمسنه نك موكل ايچون اول مبيعك ثمننه ضامن اولمق باطلدر ولذا
ضمان المضارب الثمن لرب المال ودخي مضارب اولان كمسنه رب المال ايچون ثمنه ضامن
اولمق باطلدر زيرا كفالت برادمك ذمتنده اولان مالي طلب ايلمكه التزامدر طلب بونلره
مخصوصدر بو تقديرجه هر برسي كندو نفسنه ضامن اولمش اولور وضمان احد الشريكين
حصة شريكه من ثمن ما باعه صفقة واحدة ودخي ايكي شريكك برسي صفقه واحده ايله
بيع ايلدكلري شيئك ثمندن كندو شريكي حصه سنه ضامن اولمق باطلدر مثلا ايكي رجل

رجل بر رجله صفقهٔ واحده ایله بر عبد بیع ایلسه‌لر و ایکیسینك بریسی کندو شریکینه ثمنندن حصه‌سنه
ضامن اولسه باطل اولور زیرا صفقهٔ واحده باطل اولدوغی ایچون ثمن ایکیسننك مابیننده
مشترك اولور زیرا ایکیسینك بری اول بر آخرك حصه‌سنه ضامن اولمسی صحیح اولیدی کندو نفسنه
ضامن اولمق لازم اولور ایدی اول ایسه باطلدر وصح لو بصفقتین وضمان صحیح ایچون
بیع صفقتین ایله اولسه زیرا بو صورتده اشتراك اولماز وضمان الدرك والخراج والقسمة
صحیح ضمان الدرك اتفاقا جائزدر وضمان خراج دخی جائزدر زیرا دین مقوله‌سیدر وضمان
القسمة دن مراد قسامك اجرتنه ضامن اولمقدر بعضیسی دیدیکه ضمان قسمتدن النوائب
ایمشکه بیان اولنسه کرکدر امدی نوائبی اورزینه عطف ایلمك عطف تفسیردر و بعضیلر
دیدیکه عطف الخاص علی العام قبیلندندر محصل کلام بو انواع ثلثه نك ضمانی صحیحدر
وکذا ضمان النوائب سواء کانت بحق ککری الانهار واجرة الحارس او بغیر حق کالجبایات
نوائب شول نازله درکه مسلمینه حوایجدن اصابت ایدر کویلری اصلاح ایلمك کبی
وسد ثغور کبی بو مقوله شیلر ظهور ایدوب مسلمین بیننده توزیع و تقسیم اولندقده
بعضیلر اول حوایجی ویرمکده تردد ایلیان کسنه ایچون بر آخر کسنه کفیل اولسه کفالتی صحیحه اولور
کرك اول نوائب حق ایله اولسون ذکر اولنان صویولرینی اصلاح وسد ثغور کبی وحارسك
اجرتی کبی وکرك بغیر حق اولسون انواع جبایات کبی اولکی قسمك کفالتی اتفاق ایله
صحیحدر قسم ثانیکه جبایاتدر انده خلاف واردر زیرا بعضیلر کفالت جائزه دکلدر
دیدیلر و بعض مشایخ کفالت صحیحه در سائر دیون کبی مطالبه اولنور لکن فتوی صحیح اولماسنك
اورزینه‌در جبایات دیدوکی فی زماننا شول شیدر که ظلمه بغیر حق اخذ ایدرلر عوارض و بدل
نزول کبی اولان تکالیف کبی‌لردر وضمان العهد باطل وضمان عهده باطلدر مثلا بر رجل
بر رجلدن بر عبد اشترا ایلدی بر رجل دخی عهده‌سنه ضامن اولدی باطلدر زیرا لفظ
عهده برقاج معنایه اطلاق اولنور بر صك قدیمه اطلاق اولنور و بری عقد وحقوق عقده

عقده اطلاق اولنور وبري دركه وخيار شرط اطلاق اولنور بونلر ايله قبل البيان عمل ايلمك متعذر
در بو اجلدن ضمان باطل اولدي وكذا ضمان الخلاص ودخي ضمان الخلاص باطلدر ابو حنيفه
قتنده زيرا خلاص ابو حنيفه قتنده مبيعي مستحقدن تخليص ايدوب مشتريه تسليم ايلمكدن بو ايسه
باطلدر زيرا بوكا قادر دكلدر خلافا لهما امامين قتنده خلاف واردر يعني ضمان الخلاص قتلرنده
جائز دكلدر زيرا عينك تسليمنه قادر اولمازايسه ثمنه ضامن اولور ولو قال الكفيل ضمنته الى شهر
وقال الطالب بل حالا فالقول للكفيل وقچان كفيل ايله طالب نزاعه دوشوب كفيل اولان كمسنه براي
دكين ضامن اولدم ديسه طالب اولان كمسنه سن حالا ضامن اولدك ديسه قول كفيلندر زيرا حال
اولمق دعواسنه منكردر ضمنته ده اولان ضمير دينه راجعدر وجائزكه مديونه راجع اوله وفي
الاقرار للمقرله واقرارده قول مقرله نكدر مثلا بركمسنه بر آخره سنك بنده برايه دكين يوز درهم واردر
ديو اقرار ايلسه مقرله اولان كمسنه يوز درهمي اولدوغنه تصديق ايدوب اجلي انكار ايدرسه قول مقرله نكدر
ولا يأخذ ضمان الدرك ان استحق المبيع ما لم يقض بثمنه على بايعه مبيع اولان شئ قچان
مستحق اولدوغي ظهور ايله ضامن الدرك اولان كمسنه اخذ اولنماز مادامكه اول بايعك اوزرينه
اول مبيعك ثمنيله قضا اولنميه بثمنه ده اولان ضمير مبيعه راجعدر وكذلك بايعه ده اولان ضمير
مكاره راجعدر **باب** كفالت الرجلين او العبدين چون مصنف رحمه الله رجل واحدك كفالتي
بياننه فارغ اولدي ايسه ايكي رجلك كفالتلري بياننه شروع ايدوب ديدي دين عليهما كفل
كل عن صاحبه فما اداه احدهما لا يرجع به على الآخر الا اذا زاد على النصف بر رجلك متاع بها
سندن ايكي رجل اوزرنده ديني اولوب وهر بريسي كندو صاحبنه كفيل اولسه امدي ايكيسنك
بريسي شول ادا ايلدوكي شيدله اول بريسنك اوزرينه انكله رجوع ايلماز الا قچان ادا ايلدوكي
مقدار نصفدن زياده اولسه اول زياده رجوع ايدر زيرا ايكي رجلك هر بريسي اوزرنده اولاندن
حساب اولنور عليهما ده اولان ضمير رجلينه راجعدر اداه اولان ضمير فما ده اولان ضمير
مايه راجعدر به ده اولان ضمير ادا ايلدوكي شيئه راجعدر ولو كفلا بمال عن رجل وكفل كل

كلٌّ منهما به عن صاحبه فما اداه رجع بنصفه على شريكه او بكله على الاصيل لو بامره واكر ايكي رجل بر رجلك
اوزرنده اولان ماله كفيل اولسه لر بو ايكي رجلك هر بري كندو صاحبنك اوزرنده اولان جمله ماله
كفيل اولسه امدي بو ايكيسينك بريسي شول ادا ايلدوكي شيئك نصفني ايله كندو شريكينك اوزرنه
رجوع ايدر ياخود جمله ادا ايلدوكي شيء ايله اول اصيلك اوزرينه رجوع ايدر اول اصيلك امري
ايله كفيل اولدي ايسه زيرا ايكيسي دخي اوزرلرنده اولان شيده برابرلردر ايلدكلري شيء شيوع
ايله ايكيسينك اوزرنده دربه ده اولان ضمير فماده اولان مايه راجعدر بنصفه ده اوبكلّه ده اولان
ضميرلر اداءه يه راجعدر وبامره ده اولان ضمير اصيله راجعدر وان ابراء الطّالب احدهما فله
اخذ الآخر بكله واكر طالب اولان كمسنه ايكي كفيلك بريني ابرا ايليه طالب ايچون كفيل اخرى
كل مال ايله اخذ ايلمك واردر زيرا كفيلي ابرا ايلمك اصيلك ابراسنه موجب دكلدر اويله اولسه
مالك كليسي اصيلك اوزرينه باقي قلور اول بر آخر ايسه كلي ماله كفيلدر فله ده اولان ضمير
طالبه راجعدر بكله اولان ضمير ماله راجعدر ولو فسخت المفاوضة فلربّ الدّين اخذ من
شاء بكتبها بكل دينه يعني شركة مفاوضه ايله شريك اولان كمسنه لر اول شركة مفاوضة فسخ ايلسه
لرب الدين اولان كمسنه ايچون جائزدر اول مفاوضه شريكلرينك هر قنقسي استرسه كلي دين ايله
اخذ ايليه بكتبها ده اولان ضمير مفاوضه يه راجعدر دينه ده اولان ضمير رب الدينه راجعدر
وما اداه احدهما لا يرجع على الآخر ما لم يرده على النصف وشول شيء كه ايكي شريكك بريسي
اني رب الدينه ادا ايلمش اولسه آنكله اول بر آخرك اوزرينه رجوع ايلمز مادامكه نصفندن زياده
اولميه اداده اولان ضمير مايه راجعدر به ده اولان ضمير اداده اولان ضمير راجعدر ايكنجي به ده
اولان ضمير بنه اكا راجعدر واذا كوتب العبدان بعقد واحد وكفيل كل عن صاحبه رجع كل على
الآخر بنصف ما ادى يعني ايكي عبد عقد واحد ده مكاتب اولسه لر واول ايكي عبدك هر بريسي
صاحبندن كفيل اولسه يعني هر بري صاحبندن كفيل اولسه يعني هر بريسي كندو رفيقنه كفيل اولسه
هر بريسي مال كتابتدن ويردوكي شيئك نصفي ايله اول بر آخرك اوزرينه رجوع ايلر بو عقد

استحساناجائزدر وقیاس جائز اولمامقدر زیرا بوعقده کفالت مکاتب وکفالت بدل کتابه واردر
بونلر ایسه معربیسی علی حق باطلدر ایکیسی برعقد ده اولمق بالطریق الاولیدر صاحبه ده
اولان ضمیر ایکی عبدکه بریته راجعدر وان اعتق السید احدهما قبل الاداء صح واکر اول ایکی
ایکی عبدك سیدی اولان کمسنه اول ایکی عبد مکاتبك برینی مال کتابت ادا اولنمازدن مقدم
اعتاق ایلسه صحیح اولور احدهما ده اولان ضمیر عبدانه راجعدر ولە ان یأخذ حصته الآخر
منه اصالة او من العتق کفالة ودخی سید ایچون جائزدرکه اول بر آخر مکاتبك حصه سنی
بنه کندودن اخذ ایلیه اصالت طریقیله زیرا صاحبنه کفیل ایدی محصل کلام اول ایکی عبدك
سیدی مخیردر بدل کتابتی کفالت طریقیله اخذ ایدر ویرجع المعتق فقط بما ادی علی صاحبه
ومعتق اولان کمسنه صاحبنك اوزرینه آنجق ادا ایلدوکی شیئله رجوع ایدر زیرا کندو امریله
ادا ایلمشدر ولو کان علی عبد مال لا یجب علیه الا بعد عتقه واکر بر عبد مملوکك اوزرینه
اداسی واجب اولماز الا عتق اولدقدنصکره زیرا مملوکیتی حالنده جمله مالك اولدوغی
شی سیدینکدر عنه ده اولان ضمیر عبده راجعدر عتقه ده اولان ضمیر بنه عبده راجعدر
فکفل به رجل کفالة مطلقة لزم الکفیل حالا یعنی اول عبد مملوکك اوزرنده اولان ماله
بر رجل کفالت مطلقه ایله یعنی حال وتأجیل قیدندن مطلق کفیل اولسه اول کفیل اولدوغی
مال کفیله فی الحال لازم اولور اکر مطلق اولمیوب مؤجل اولیدی قبل حلول الاجل طلب
اولنماز ایدی به ده اولان ضمیر ماله راجعدر واذا ادی لا یرجع علی العبد الا بعد عتقه
وقچان کفیل اولان کمسنه عبدك اوزرنده اولان مالی ادا ایلسه انکله عبدك اوزرینه رجوع
ایلمز الا عتقندنصکره ولو ادعی رقبة عبد فکفل به رجل فمات العبد فبرهن المدعی انه له
ضمن الکفیل قیمته واکر بر کمسنه بر عبدك رقبه سین دعوی ایلسه یعنی بو شخص بنم عبدمدر
دیو دعوی ایلسه اول رقبه سیه عوی اولنان عبده بر آخر کمسنه کفیل اولسه مزبور بعد الکفالة
فوت اولسه اولدکدنصکره مدعی اولان کمسنه کندو عبدی اولدوغنه شاهد کتورسه اول عبد

عبدی کفیل اولان کمسنه انك قیمتنی ضامن اولور زیرا عبدی هلاك اولدوغی تقدیرجه قیمتی لازم اولور
بده اولان ضمیر عبده یه راجعدر له ده اولان ضمیر مدعی به راجعدر ولو کفل سیّد عن عبده بامره
او من عبد غیر مدیون عن سیّد فعتق فأیّ ادّی لا یرجع علی الآخر واکر بر سیّد کندو عبدنه امریله
کفیل اولسه یاخود بر عبد غیر مدیون کندو سیّدنه سیّدك امریله کفیل اولسه قدنصکره معتق اولسه
عبددن وسیّددن هر قنقیسی برشیء ایلمش اوله قول افندیسنك او زرینه و افندیسی قولك
او زرینه ادا ایلدکلرینی رجوع ایلمز کتاب الحوالة جون مصنّف رحمة الله علیه کفالت
احوالندن فارغ اولدی ایسه حواله نك احکامی بیاننه شروع ایلدی حواله لغتده نقل وتحویل
معناسنه در واصطلاح شرعده هی نقل الدّین من ذمّة الی ذمّة یعنی حواله بر دینی بر ذمّتدن
بر ذمّته نقل ایلمکدر یعنی محیل اولان کمسنه نك ذمّتندن اول محتال علیهك ذمّتنه نقل اولنمقدر
وتصحّ فی الدّین لا فی العین حواله دینده صحیح اولور عینده صحیح اولمز زیرا حواله نقل معناسنه در
عینده ایسه نقل تصوّر اولنماز برضی المحتال والمحتال علیه یعنی حواله صحیح اولور محتالك
یعنی حواله اولانك ودخی محتال علیهك یعنی حواله یی قبول ایدنك که مدیوندر رضالریله وقیل لابدّ
رضی من المحیل ایضاً دینلدیکه اول محیل اولان کمسنه نك دخی رضاسندن لابدّ در واذا تمّت برئ المحیل
بالقبول فلا یأخذ المحتال من ترکته لکن یأخذ کفیلاً من الورثة او الغرماء مخافة التّوی وتجان
حواله تمام اولسه محیل اولان کمسنه بری اولور یعنی محتالك ومحال علیهك قبوللریله تمام اولسه ومحیل
اولان کمسنه فوت اولسه محتال اولان کمسنه انك ترکه سندن اخذ ایلماز لکن ورثه دن ویاخود غرمادن
کفیل اخذ ایلر هلاك اولمانك خوفندن او توری ترکه ده اولان ضمیر محیله راجعدر ولا یرجع
محتال الّا اذا توی حقه واول محتال اولان کمسنه اول محیلك اوزرینه رجوع ایلماز الّا اینجان
حقی هلاك اولسه اول حینده رجوع ایدر علیه ده اولان ضمیر محیله راجعدر وهو بموت محتال علیه
مفلساً او انکاره الحوالة وحلفه ولا بیّنة علیها یعنی اول توی که هلاك اولمقدر ابو حنیفه
قتنده ایکی شیئك برسی ایله اولور بری اول محتال علیهك مفلس اولمسی وبری دخی بنه محتال علیهك

حوالہ انکار ایدوب یمین ایلماسی ایله وحال بوکه محتالك ومحیلك بینه‌لری یوقدر وهو ضمیری توبه
راجعدر انکارده اولان ضمیر محتال علیه راجعدر حلفده اولان ضمیر بینه‌ انکار راجعدر وعندهما
بتفلیس القاضی ایاه ایضا واما یمین قتنده اول توی بر قاضینك اول محتال علیهی حال حیواتنده
مفلس یازمسی ایله دخی ثابت اولور یعنی مفلسدر دیو اوزرینه حکم ایلمك ایله اولور ایاه ده
اولان ضمیر محال علیه به راجعدر وتصح بالدراهم المودعة ودخی حواله ودیعه اولان دراهم
ایله صحیح اولور مثلا زید اولان کسنه عمرو ك یاننده ودیعه طریقیله بیك درهم امانت قوسه
زیدك دخی بکره بیك درهم دینی اولسه زید بکری اول عمروده اولان بیك درهمه حواله ایلسه
صحیح اولور ویبرأ المحتال علیه بهلاکها محتال علیه اولان کسنه بری اولور اول ودیعه اولان
دراهمك هلاکی اولمسی ایله زیرا حق کا متعلق ایدی وبالمغصوبة ولا یبرأ بهلاکها ودخی
غصب اولنمش دراهم ایله صحیح اولور اما هلاك اولمسی ایله محتال علیه اولان کسنه بری اولماز
بهلاکهاده اولان ضمیر ودیعه یه راجعدر واذا قیدت الحوالة بالدین والودیعة او الغصب
ولا یطالب المحیل المحتال علیه یعنی قچان دین ایله یاخود ودیعه ایله یاخود غصب ایله قید
اولنسه اول محیل اولان کسنه اول محتال علیه کسنه دن طلب ایلماز یعنی محیل اولان کسنه اول شیٔ
محال علیه دن اخذ ایلماز زیرا محتالك حقی تعلق ایلمشدر مع ان المحتال اسوة الغرماء المحیل
بعد موته مع هذا محتال اولان کسنه اول محیل اولانك غرماسنه اسوه در محیلك موتندن
صکره موته ده اولان ضمیر محیله راجعدر وان لم تقید بشیٔ فله المطالبة واگر حواله بر شیٔ ایله
قید اولنماز ایسه یعنی دین ایله یاخود ودیعه ایله یاخود غصب اولماسیله قید اولنماز ایسه
محیل ایچون مطالبه ایلمك لك واردر مثلا مدیون اولان کسنه رب الدینه بو رجلك اوزرنده
اولان بیك درهمه سنی حواله ایلدم دیسه محتال اولان کسنه نك حقی اول محتال علیه اولان کسنه‌ده
دینه ودیعه وغصبه یه تعلق ایلماز بلکه محتال علیه اولان اوزرینه واجب اولان اول محتالك
دینی کندو مالندن وفا ایلمکدر واول محیل اولان کسنه محتال علیه ده اولان دینی ودیعه سنی

سني ومغصوبني غصب ايلر ولا تبطل الحوالة بأخذها على المحتال عليه او عنه محتال عليه نك يانندن يا
خود اوزرندن اولان شيء محيل اولان كمسنه اخذ ايلمك ايله حواله باطله اولماز عنه ده اولان ضمير
محال عليه يه راجعدر واذا طالب المحال عليه المحيل بمثله ما احال به فقال احلت بدين لي عليك
لا يقبل بلا حجة فيجان محال عليه اولان كمسنه حواله ايلدوكي شيئك مثلى ايله مطالبه ايلسه دخي
محال عليه يه بنم سنده اولان دينم ايله حواله ايلدم ديسه بو قولي حجت سز يعني بينه سز قبول اولنماز
زيرا دينم وار در ديو دعوى ايلدوكي اجلدن بينه يه محتاج اولدي زيرا البينة على المدعي در
به ده اولان ضمير مايه راجعدر ولو طالب المحيل المحتال بما احاله به فقال احلتني بدين لي
عليك لا يقبل بلا حجة وفيجان محيل اولان كمسنه اول محتال حواله ايدوب قبض ايلدوكي شيء ايله
مطالبه ايلسه محتال دخي اول اولان كمسنه يه سن بني اوزرنده دين ايله حواله ايلدك ديسه محتالك
قولي حجت سز قبول اولنماز وقول محيلكدر وتكره السفتجة وهي الاقراض لسقوط خطر الطريق
سفتجه ضم سين ايله وسكون فا ايله وفتح تاء فوقانيه ايله وجيم ايله واحد السفاتج در سفته لفظندن
تعريب اولنمشدر لغتده محكم معناسنه در واصطلاح فقهاده مصنفك ذكر ايلدوكي سفتجه اقراضدر
مكروه اولور وبو سفتجه اقراض در يعني بر كمسنه بلد آخره اقچه كوندرمك مراد ايدوب لكن حرامي خوفندن
امانت طريقيله كوندرمكدن خوف ايلمك ايله بر كمسنه يه قرض ويروب فلان بلده ده شريكمه تسليم ايله
ديمكدر ومكروه اولدوغنك سببي زيرا حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم نفع جر ايدن
قرضدن نهي بيورمشلردر

كتاب القضا

جون اكثر بيع وشراده وربا وسلمده وكفالده وحوالده
نزاع واختلاف واقع اولور قضاء قاضي يه احتياج اولنور مصنف رحمة الله عليه برقاچ معنايه
كلور بري الزام وتقدير معناسنه كلور وقضى ربك الا تعبدوا الا اياه كبي وبري فارغ اولمق معناسنه
كلور فاذا قضيتم الصلوة كبي وبري قرض وتقدير معناسنه كلور قضا الحاكم بالنفقة كبي واصطلاح
شرعده الزام وفصل معناسنه در والقضاء بالحق من اقوى الفرائض وافضل العبادات قضا
اجماع علما ايله فرض كفايه دندر ايكي خصمك ما بيننده حق وعدل ايله قضا ايلمك اقوى اولان

فرايضدندر وافضل اولان عباداتدندر واهله من هو اهل للشهادة واهل قضا شول كمسنه دركه شهادة
اهل اوله يعني هر شيئكه شاهدده اشتراط اولنور قاضيده ده اشتراط اولنور واهله ده اولان ضمير فقهايه راجعدر
وشرط اهليته شرط اهليتها وقضانك اهليتي سنك شرطي شهادتنك اهليتي سنك شرطيدر يعني
شاهدده عقل وحريت وعدالت اشتراط اولندوغي كبي كذلك قاضيده اولماسي اشتراط اولنور
اهليته ده اولان ضمير فقهايه راجعدر اهليتها ده اولان ضمير شهادته راجعدر والفاسق اهله فاسق
اولان كمسنه قضايه اهلدر وبعضيلر قتنده قضاسي صحيح دكلدر اصلا زيرا فاسق كندو نفسنه امين دكلدر
غيره امين اولماسي بطريق الاولىدر ويصح تقليده ويجب ان لا يقلد يعني فاسق اولان كمسنه قضايه
اهلدر دين كمسنه لرك قوللري اوزره تقليد صحيح اولور لكن واجب اولان تقليد اولنمامسيدر اگرچه
تقليد اولندقده صحيح اولور ومقلدي آثم اولور تقليده ده اولان ضمير فاسقه راجعدر كما يصح
قبول شهادته يعني فاسقك قضايه اهلدر شهادتنك قبولي صحيح اولدوغي كبي ويجب ان لا تقبل
اما واجب اولان اولنمامقدر ولو فسق العدل يستحق العزل ولا ينعزل في ظاهر المذهب و
عليه مشايخنا واگر عدل اولان كمسنه رشوت اخذ ايلمك ايله ياخود شرب خمر ايله فاسق اولسه عزل
مستحق اولور وظاهر مذهبده عزل اولنماز اكثر مشايخ عزل اولنمامق اوزره در عليه ده اولان ضمير
عدم عزله راجعدر ولو اخذ القضاء بالرشوة لا يصير قاضيا واگر قاضي قضاء رشوت ايله اخذ
ايلسه قاضي اولماز و برماده ده حكم ايلدوكي تقديرجه حكمي نافذ اولماز صحيح بودر والفاسق يصلح مفتيا
وقيل لا فاسق اولان كمسنه مفتي اولماسي صحيحدر وبعضيلر قتنده مفتي اولمغه صلاحيتي يوقدر ولا ينبغي
ان يكون القاضي فظا غليظا قاضي اولان كمسنه فظ غليظ يعني سوء الخلق كلامي شديد اولمق لايق
دكلدر وجبارا عنيدا ودخي جبار عنيد يعني منكر حقه مخالف اولمق لايق دكلدر وحسن خلق صاحبي
اولمق گركدر زيرا حضرت رسول صلى الله عليه وسلمك خلفه سيدر وينبغي ان يكون موثوقا به
في دينه ودخي قاضي اولان كمسنه لايقدر كه دينده موثوق به يعني معتمد عليه اوله وعفافه ودخي
عفافنده يعني عفيف اولمده زيرا عفاف اساس دينيدر وعقله ودخي عقلنده زيرا عقل مدار

مرادِ تکلیفدر وصلاحه ودخی صلاحنه زیرا ضدّنده فساد وارد وفهمه ودخی فهمنه زیرا فهمی اولمسه
خصمانک کلاملرک تصوّر ایدهمز وعلمه بالسنّة ودخی حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلمک
سنّته عالم اولمه ده یعنی حضرتک اقوال افعالنده مطلع اولماسنده والآثار ودخی آثاره عالم اولمه
یعنی اصحاب کرین رضوان الله تعالی علیهم اجمعیندن مروی و وارد اولان احکامه عالم وفاضل
اولماسنده ووجوه الفقه ودخی وجوه فقهه یعنی احکام وقایعه متعلق اولان مسائله و
قیاسه عالم اولمقدر محصّل کلام قاضی اولان کمسنه بلا بقدر که بو جمله ذکر اولنان احوالله موثوق به
ومعتمد علیه اولمقدر وکذا المفتی وکذلک مفتی اولان کمسنه یه لابقدر که بو ذکر اولنان اوصاف ایله
موصوف اوله وفظ وغلیظ وجبّار وعنید اولمیه والاجتهاد وشرط الاولیة اجتهادک معناسی
بذل المجهود لنیل المقصود در یعنی انسان مقدور ومجهودنی نیل مقصودده بذل وصرف ایلمکدر
ومجتهد اکا درلرکه کتاب الله ده اولان وسنّت رسولده اولان احکام واشیانک جمیعسنه عالم
اولدوغنی قاضینک مجتهد اولماسی شرط واولویتدر وائمهٔ ثلاثه قتنده شرط جوازدر فیصح
تقلید الجاهل چونکه قاضینک مجتهد اولماسی شرط اولویت اولدی بو تقدیرجه قضاء جاهله
تقلید ایلمک صحیح اولدی زیرا جائزدر که قضاء غیرینک فتواسیله ایلیه سافعی قتنده جائز دکلدر
ویختار الاقدر والاولی یعنی برکمسنه یه قضاء تولیه اولنمق اقتضا ایلسه اقدر اولان کمسنه یعنی
احکامده وعلمده زیاده قدرتلو یه ودخی غیریدن اولی اولان کمسنه تولیه ایلمک اختیار اولنمق کرکدر
زیرا حدیث شریفده وارد اولمشدر که من قلّد انسانا عملا وفی رعیّته من هو اولی منه فقد خان الله
ورسوله وجماعة المسلمین وکره تقلد لمن خاف الحیف والعجز عن القیام به یعنی ارتکاب قبایح
ایله حیف خوف الیان کمسنه یه قضا تقلید ایلمک مکروهدر ودخی قضایه قائم اولماسنده عاجز
اولدوغنی خوف ایلیان کمسنه یه قضا تقلید ایلمک مکروهدر ولا بأس لمن یثق من نفسه باداء فرضه
یعنی قضاده لابأسدر شول کمسنه یه که کندو نفسندن فرضنک اداسنه واثق اوله بو مفتی نچون فرضه ده
اولان ضمیر لمن ده اولان منه یه راجع اولسه اما قضایه راجع اولسه معنی شویله اولور قضی لابأسدر

شویلکسنه یه کندو نفسندن اول قضانك اداء فرضنه واشتق اولیه من نفسه ده اولان ضمیر لمن ده اولان
منه راجعدر ومن تعین فرض علیه وشویلکسنه کم اول قضایه متعین اوله انك دخی اوزرینه قاضی اولمق
فرض عین اولور فرض کفایه ایکن یاخود اختیار ایلماسی فرض اولور آندن غیری اولمامغله عباد اللهك
حقوقی صیانت اولنمق ایچون له ده اولان ضمیر قضایه راجعدر علیه ده اولان ضمیر منه راجعدر
ولا یطلب القضاء ولا یسئله وهیچ کمسنه قضاء قلبی ایله قضا ایلمیه یعنی استمیه ولسان ایله سؤال
ایتمیه زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم من طلب القضاء وکل الی نفسه بویرمشلردر
ویسئله ده اولان ضمیر قضایه راجعدر ویجوز تقلده من السلطان الجابر ودخی قضاء
جور صاحبی اولان سلطاندن تقلد ایلمك یعنی انك تقلیدی ایله قاضی اولمق جائزدر
وتقلده ده اولان ضمیر قضایه راجعدر ومن اهل البغی ودخی قضا اهل بغیدن تقلد ایلمك
جائزدر اهل بغی شویلکسنه لردر کم امامك طاعتندن خارج اولمشلردر الا اذا کان لا یمکنه
من القضا بالحق الا تجان اول سلطان جابر یاخود سلطان باغی اول قاضیء حق ایله
قضا ایلمکدن تمکین ایتدرسه مثلا کا شرع شریفه مخالف شیلر ارتکاب ایلمك ایله امر ایلیه
اول حینده آندن تقلد جائز دکلدر یمکنه ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر واذا تقلد یسئل
دیوان قاض قبله وهی الخرایط التی فیه السجلات والمحاضر وغیرهما وقچان قاضی سلطان
طرفندن مولی اولسه ابتدا کندودن اول اولان قاضینك دیوانی طلب ایلیه دیوان ایسه
شول خرایطدر یعنی شول کیسه لردر کم آنده سجلات وضع اولنور ودخی محاضر کم جمع محضردر
طلب ایلیه ودخی بونلردن غیری اولان شیلری طلب ایلیه مثلا وصینلرك واوقاف وفرض
تقدیر اولنان نفقهانك کتب وتحریر اولنان صکوکی کبی قبله ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر
فیهاده اولان ضمیر خرایطه راجعدر ویبعث امینین یقبضانها بحضرة المعزول او امینه
یعنی متولی اولان قاضی کندو طرفندن اول معزول اولان قاضینك ده اولان خرایطی قبض ایلمك
ایله ایچون ایکی امین ارسال ایلیه اول خرایطی معزول اولان قاضینك یاخود کندو امیننك

امینینك حضورنده قبض ایلیه‌لر یقیضا نتا ده اولان ضمیر خرابطه راجعدر او امینه ده اولان ضمیر
معزوله راجعدر و یسئلانه شیئا فشیئا یعنی اول ارسال اولنان ایكی امین اول سجلاتی معزول
اولان قاضیدن شیئا فشیئا بر بر طلب ایلسونلر یسئلانه ده اولان ضمیر معزوله راجعدر ویجعلان
كل نوع فی خریطة علی حدة و اول ایكی امین اولان كمسنه‌لر اول سجلاتك هر نوعنی بر خریطه‌یه علی حدة
یعنی بشقه بشقه قیولر مثلا اموال ایتامده نصب وصی ایچون اولان سجلات بشقه بر كیسه‌ده و
اموال اوقافده قیم نصب ایلمك ایچون اولان سجلات بشقه بر كیسه‌ده تقریر نفقات ایچون یازیلان
بشقه بر كیسه‌ده وقس علی هذا وینظر فی حال المحبوسین واول قاضی جدید اولان كمسنه ابتدا كه
محل حكومته حلول ایلر اول محلده محبوس اولان آدملرك حاللرینه نظر ایلیه و هر برینه خصوص
ایچون حبس اولندوغنی استفسار ایلیه فمن اعترف بحق او قامت علیه بینة امدی شول كمسنه بر
حق ایله اقرار و اعتراف ایلیه یاخود انكار ایدوب اوزرینه اول حق ثابت اولدوغنه بینه قائم
اولسه الزمه ای الزام ایلیه علیه‌ده اولان ضمیر منه راجعدر الزمه ده اولان ضمیر بینه‌یه اكا راجعدر
ولا یعمل بقول المعزول قاضی جدید اولان كمسنه اول محبوسلرك حقنده معزول اولان قاضینك
قولی ایله عمل ایلمیه زیرا معزول اولمغله احاد رعایایه الحاق اولنمشدر واحدك ایسه شهادتی كفایت
ایلمز والا ینادی علیه ثم یخلی سبیله بعد ما استظهر فی امره ویأخذ منه كفیلا و اگر اقرار ایلموب
بینه دخی قائم اولمسه اول محبوسلك اوزرینه ندا اولنه كه هر كیمك محبوس اوله فلان ابن فلانك
یانینه حقی وار ایسه مجلس شرع شریفه حاضر اوله بر كمسنه كلوب دعوی ایدوب بر شیء اثبات
ایدرسه اوزرینه حكم اولنور هیچ كمسنه كلمیوب بر شیء اثبات اولنمز ایسه سبیلی تخلیه اولنور یعنی
اطلاق اولنور امرینه استظهار اولندقدنصكره یعنی احتیاط ایدوب تفحص ایلدكدنصكره
اطلاق ایلیه و اطلاق اولندوغی تقدیرجه نفسنه بر كفیل اخذ ایلسون بو تركیبده اولان
ضمائرك جمله‌سی محبوسه راجعدر ویعمل فی الودایع وغلات الوقوف بالبینة او باقرار ذی
الید و یكی متولی اولان قاضی ودایعه متعلق اولان دعوالرده بینه ایله عمل ایلیه یاخود ذو الید

اولان کمسنه نك اقراریله عمل ایلمیه ووقفك علمارینه کذلك زیرا جنبینك اقراری مقبول دکلدر لا یقبول
المعزول الا اذا اقرّ ذو الید بالتسلیم منه وذکر اولنان قاضینك تولی ایله عمل اولنمیه دیو
حکمنی بیان اولندی ایدی الا انجان ذو الید اولان کمسنه یدنده اولان شیٔ معزول اولان قاضینك
اخذ ایلدوکی نه اقرار واعتراف ایلسه اول حینده معزول اولان قاضینك قولنه عمل اولنور منده
اولان ضمیر قاضی یه راجعدر ویجلس للحکم جلوسا ظاهرا فی المسجد والجامع اولی واول بکی
متولی اولان قاضی وصاحب امر اولان سلطان ناس اراسنده حکم ایلمك ایچون مسجدده
جلوس ظاهر ایله یعنی غیر مختفی وغیر محتجب اولان جلوس ایله جلوس ایلسون لکن جامعده
جلوس ایلماسی اولیدر زیرا جامع مسجددن زیاده شهرتلودر ولو جلس فی داره واذن
واذن فی الدخول فلا باس به واکر قاضی اولان کمسنه کندو دارنده جلوس ایدوب ناسه
کندو اوزرینه دخول ایلمك ایله اذن ویرسه لا باسدر یعنی دارنده جلوس ایلمده ضرر یوقدر
زیرا حکم عبادتدر مکان واحده مخصوص اولماز اما وسط بلده ده جلوس ایلماسی افضل
وعلمیه انفعدر به ده اولان ضمیر جلوسه راجعدر ولا یقبل هدیة الا من قریبه او من
جرت عادته بمهاداته ان لم یکن لهما خصومة ولم تزد علی العادة یعنی قاضی اولان کمسنه هیچ کمسنه دن
هدیه قبول ایلمسون الا کندو قریبندن یعنی خصمندن یاخود اکا هدیه ویرمك عادتی سبقت
ایتمش اولان کمسنه دن وبو ایکی کمسنه نك هدیه لرینك قبول اولماسنك شرطی خصومتلری اولمدوغی
تقدیرجه در هدیه لر معتاددن زیاده دکل ایسه زیرا زیاده اولسه قضا مصلحتی ایچون اولور
قریبه ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر عادته اولان ضمیر منه راجعدر بمهاداته ده اولان ضمیر
قاضی یه راجعدر لهاده اولان ضمیر قریب ایله هدیه یه راجعدر ویحضر الدعوة العامة لا
الخاصة ودخی قاضی اولان کمسنه عامه اولان دعوتلره حاضر اوله خاصه لره حاضر اولمیه وهی
ما لا یتخذ ان لم یحضره یعنی دعوة خاصه شول ولیمه در و یاخود شول طعاملردر که کندوسی
حاضر اولمیه ایدی اتخاذ اولنماز ویشهد الجنازة ویعید المریض ودخی قاضی اولان کمسنه جنازه

جنازه نمازنه حاضر اوله ومريض اولان كمسنه لري عياده ايليه يعنى زيارتلرينه واره ويتخذ مترجما وكاتبا
عدلا ودخى قاضى اولان كمسنه يه لازمدر كه بر مترجم يعنى ترجمان اتخاذ ايليه كه خصملردن واقع اولن سوزلري
آكا افهام ايليمك ايچون ودخى بر كاتب عدل اتخاذ ايليه واقع اولان ماده لري قيد ايدوب تحرير ايلمك
ايچون ويسوى بين الخصمين جلوسا واقبالا ونظرا ودخى قاضى يه لازمدر كه ايكى خصمك مابيننى
تسويه ايليه جلوسده واقبالده ونظرده ولايسار احدهما ودخى قاضى اولان كمسنه يه لازمدر كه ايكى
خصمك بريسى ايله مساره ايليميه يعنى سرا سويلشميه ولايشير اليه ودخى اول ايكى خصمك برينه اشارت ايليميه
ولايضيفه دون الآخر ودخى اول ايكى خصمك برينه ضيافت ايدوب اول برينه ايلماسكى ايلميه زيرا
متهم اولور ولايضحك اليه ودخى بر خصمك يوزينه كلوب اول برينك يوزينه تعبيس ايليميه ولايمزح معه
ودخى انك ايله ممازحه ايليميه يعنى لطيفه ايتميه ولايلقنه حجته ودخى اول ايكى خصمك برينه حجه تينى
تلقين ايليميه يعنى خصمه سكا جواب مانع شويله در ديه سن ديميه زيرا قاضى متهم اولدوغندن
غيرى اول بر خصمك قلبى منكسر اولور وجائزدر كه بو خصوصده او ترى حقنى ترك ايليه يلقنه
ده وحجته ده اولان ضميرلر خصمه راجعدر ويكره تلقينه الشاهد يقوله اتشهد بكذا يعنى فلان
معنا به شهادت تلقين ايدر ميسين ديو ديميه واستحسنه ابو يوسف في غير موضع التهمة يعنى امام ابو
يوسف شاهده تلقين ايلمكى حسن كورمشدر غير موضع تهمتده اما موضع تهمت اوليجق اتفاقله جائز
دكلدر استحسنه ده اولان ضمير تلقينه راجعدر ولايبيع ولايشترى في مجلسه يعنى قاضى اولان كمسنه
لائق دكلدر مجلس قضاده بيع وشرا ايليه زيرا بيع وشراده دخى تهمت واردر مجلسه ده اولان ضمير قضايه
راجعدر ولايمازح ودخى قاضى اولان كمسنه يه لايقدر كه خصم ايله ونه غيريسى ايله مجلس حكمده ممازحه
ايليميه زيرا خلق اراسنده مهابتى ساقط اولور فان عرض له هم اونعاس او غضب او جوع او عطش
او حاجة كف عن القضا واكر قاضى اولان كمسنه يه غم وياخود اويقو وياخود غضب وياخود آجلق
وياخود صوسزلق وياخود قضاء حاجت عارض اولسه ايكى خصمك مابيننده قضا ايليميه دن كف
خاص
ايليه يعنى امتناع ايليه زيرا قضاء تفكره محتاجدر وبو اشيا ايله تفكر قابل دكلدر ودخى هر بر ندن منهى

وارد اولمشدر له ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر واذا تقدّم الیه الخصمان فان شاء قال لهما ما بالکما وان
شاء سکت واذا تکلّم احدهما سکت الآخر ودخی ایکی خصم تقدّم ایدوب قاضی حضورنده واقف
اولسه لر قاضی اولان کمسنه مخیّر اولور استرسه ایکی خصمه ما بالکما یعنی نه در دعواکز دیه استرسه سکوت
ایلیه نیچون ایکی خصمك بری تکلّم ایلیه اول بری سکوت ایلسون تا کیم اول خصم کلامندن فارغ اولوب
اول بری مسئول اوله **فصل** وقتاکه حبس احکام قضادن اولوب واکا نیجه احکام تعلیق ایلدی
ایسه مصنف رحمة الله علیه بو فصلی حبسك احکامی بیاننه وضع ایلمشدر واذا ثبت الحق للمدّعی
وطلب حبس خصمه فان ثبت بالاقرار لا یحبسه الّا اذا امره بالاداء فابی نیچون حق مدّعی اولان
کمسنه ایچون ثابت اولسه وکندو خصمك حبسنی طلب ایلسه اکر اول حق اقرار ایله ثابت اولدی ایسه
مادامکه اول خصم ثابت اولان حقّك دفعنه امر ایدوب اولنوب ابا یعنی امتناع ایلمیه نیچون
امر ایلماسنه امر ایدوب ابا ایلسه حبس اولنه خصمه ده اولان ضمیر مدّعی یه راجعدر واذا ثبت
بالبیّنة حبس قبل الامر بالدفع وقیل لا واکر اول بیّنه ایله ثابت اولسه حقی مستحقنه دفع الملك
ایله امر ایلمزدن مقدّم حبس ایلیه ودیندلدیکه قبل الامر حبس اولنمیه فان ادّعی الفقر حبسه فی کل
لزمه بدل مال کالثمن والقرض یعنی مدّعی علیه اولان خصم فقیر اولدوغنی ادّعا ایلسه قاضی انی
حبس ایلیه هر شیده که بدل مال اولمسی طریقیله لازم اولمش اوله ثمن کبی و قرض کبی شیلرده حبسه ده
اولان ضمیر بارز خصمه یه راجعدر لزمه ده اولان ضمیرینه اکا راجعدر او بالتزامه کالمهر المعجّل
والکفالة ودخی قاضی اول فقر دعواسین ایدن خصمی حبس ایلیه هر شیده که کندو نفسنه التزام
طریقیله لازم اولمش اوله مثلا خاتونك مهر معجّلی کبی کفالت کبی شیلرده بالتزامه ده اولان ضمیر
خصمه راجعدر لا فیما عدا ذلك بو ذکر اولنانلرك ماعدا سنده حبس اولنمیه مثلا ضمان
متلفات وارش جنایات ونفقات اقارب وزوجات کبی شیلرده الّا اذا برهن خصمه
علی یساره الّا نیچون اول فقر دعواسك ایدن کمسنه نك خصمی یساری اوزرینه برهنه ایلیه یعنی
مالی اولدوغنه شاهد کتورسه اول حینده حبس اولنور خصمه ده اولان ضمیر فقره راجعدر

اي حبس

راجعدر ويساره ده اولان ضميربنه اكا راجعدر ويحبسه مدة يغلب على ظنه انه لو كان له مال لاظهره
هو الصحيح يعني قاضي اولان كمسنه مدعى عليه اولان فقيري برمدت حبس ايلسون كم تا ظننه بو فقيرك
اكر مالي اولىيدي بو مدتده اظهار ايدروب ايدردي غلبه ايده جه دكين صحيح دينيلن بو در يحبسه ده اولان
ضمير وعلى ظنه ده اولان ضمير لر قاضي يه راجعدر انه له لاظهره ده اولان ضميرلر فقيره راجعدر
وقيل شهرين اوثلثة و دينلديكه ايكي آي ياخود اوچ آي حبس ايليه وان لم يظهر له مال خلى
سبيله واكر بو مدتدنصكره مالي ظهور ايلمز ايسه قاضي انك تخليه ايليه يعني اطلاق ايليه له ده اولان
ضمير وسبيله ده اولان ضميرلر فقيره راجعدر الا ان يبرهن خصمه على يساره فيؤبد حبسه الا
نجان اول فقيرك خصمي اولان كمسنه انك يسارينه يعني وارلي اولدوغنه برهن ايلسه اول زمانده
حبسي تأبيد اولنور زيرا اول آدمك حقني ويرمكه قادر ايكن منع ايلدوكي اجلدن تأبيد ايليه
حبسه مستحق اولور جمله بو تركيبده اولان ضمايرفقيره راجعدر ولا يسمع البينة على اعساره قبل
حبسه عليه عامة المشايخ يعني قاضي اولان كمسنه بر كمسنه يه حبس اولنمغه امر ايلدكده اول كمسنه بن
معسرم ومعسر اولدوغنه بينتم وار در ديو ديسه قاضي آني حبس ايلمازدن مقدم بينه سين
استماع ايلميه عامهٔ مشايخ بونك اوزرينه در زيرا بينه سي نفيه در مادامكه بر مؤيد ايله تأييد
اولنميه قبول اولنماز اول مؤيد ايسه حبسدر اعساره وحبسه ده اولان ضميرلر فقيره راجعدر
ويحبس الرجل النفقة زوجته رجل كندو زوجه سنك نفقه سيچون حبس اولنور زيرا ويرمه
سندن امتناع ايلمك ايله ظالم اولمشدر زوجه ده اولان ضمير رجله راجعدر لا والد في دين
ولده الا ان ابى من الانفاق عليه يعني والد اولان كمسنه كندو ولدينك دينندن حبس اولنماز
الا انجق والد كندو ولدلرينك اوزرينه انفاق ايلمادن ابا يعني امتناع ايلسه اول زماندن حبس
اولنور زيرا بو صورتده حبس اولنماسي ظلم دكلدر ولده ده اولان ضمير والده راجعدر عليه ده
اولان ضمير ولده راجعدر ولو مرض في الحبس لا يخرج ان كان له من يخدمه فيه والا اخرج واكر
اول حبسده اولان كمسنه مريض اولسه اول حبسدن اخراج اولنميه اكر اول مريضك حبس ايچنده

اكا حذمت ايدرلكسنه سيجذ ارايسه واكر حذمت ايدرلكسنه سي بو غيسه حبسدن اخراج اولنه له ده اولان ضمير
ويجذنه ده اولان ضمير محبوسه راجعدر فيه ده اولان ضمير محبوسه حبسه راجعدر ولا يمكن المحترف من اشتغاله
فيه هو الصحيح صاحب حرفت اولان يعني صاحب صنعت اولان كمسنه حبسده اولدوغنجه تقديرجه حبلش ايجين
حرفتني اشتغال ايلمكدن تمكين اولنميه صحيح بودر واشتغاله ده اولان ضمير محترفه راجعدر فيه ده اولان ضمير
حبسه راجعدر ويمكن من وطي جاريته ان كان فيه خلوة واول محبوس اولان كمسنه كندو جاريه سنك وطئندن
تمكين اولنور اكر اول حبسده بو معنايه قابل بر خلوة وار ايسه جاريه ده اولان ضمير محبوسه راجعدر فيه ده
اولان ضمير حبسه راجعدر واذا تمت المدة ولم يظهر له مال خلى سبيله وقچان اول محبوسك حبسي مدتي
تمام اولسه واصلا بر مالي ظهور ايلمسه قاضي انك سبيلني تخليه ايليه يعني اطلاق ايليه له ده اولان ضمير
محبوسه راجعدر ولا يحول بينه وبين غرمائه بل يلازمونه ولا يمنعونه من التصرف والسفر ويأخذون
فضل كسبه يقسم بينهم بالحصص ودخي قاضي اولان اول حبسدن اطلاق اولنان فقرك وغرماسنك
بينه حائل ومانع اولمسون يعني حقوقه حقلرني طلب ايلمدن مانع اولمسون واول ارباب حقوق
اولان كمسنه لر دخي اول كمسنه ملازمت ايلمسونلر وكا تصرفدن وسفر كيتمدن مانع اولمسونلر وبر شيء
كسب ايلدوكي تقديرجه اكر اول كسبك فضله سين اخذ ايلسونلر وما بينلرنده حصه لري مقدارنجه قسمت
ايلسونلر بينه ده اولان ضمير محبوسه راجعدر والملازمة ان يدور معه حيث دار يعني محبوس
اولان كمسنه اطلاق اولسون وملازمت اولنسون ديو بيان اولندي ايدي امدي ملازمتك
معناسي غرما اول حبسدن اطلاق اولنان كمسنه ايله دوران ايلسونلر يعني بيلجه كزسونلر هر نه يره
توجه ايدرسه معه ده اولان ضمير حبسدن اطلاق اولنه راجعدر فاذا دخل داره جلسوا على
الباب وچون اول غرما تسميه اولان محبوس كندو اوينه داخل اولدقده اوغرما قپوده جلوس
ايلسونلر داره اولان ضمير اول حبسدن اطلاق اولنه راجعدر ولو كان الدين لرجل على امرأة لا
يلازمها بل يبعث امرأة تلازمها واكر رجلك ديني بر امراه نك يعني خاتونك اوزرينه اولسه
دين صاحبي اولان رجل اول خاتونه ملازمت ايدوب بيلجه كزمسون بلكه انكله بر كندو كبي خاتون

خاتون كوندرسون بلا شهاده اولان ضمير امرايه راجعدر وقالا اذا فلسه الحاكم بحوبتنه وبين غرمائه
الى ان يبرهوا ان له مالا وامامين ديديلركه قچان اول محبوس اولان كسنه حاكم تحليف ايلسه يعنى
مفلس اولدوغنه حكم ايلسه اول حينده كندو سيله غرماسنك مابيننه حائل ومانع اولمه تاكم غرما
انك مالي اولدوغنه برهنه ايده لر يعنى شاهد كتوره لر فلسه ده اولان ضمير محبوسه راجعدر
غرمايه ده اولان ضمير بينه اكا راجعدر له ده اولان ضمير كذلك فصل بو فصل مجلس شرعدن حاضر
اولوب ومجلس شرعدن غائب اولوب اوزرلرينه شهادت اولنلرك بياننده در اذا شهدوا
عند القاضي على خصم حاضر حكم بها وكتب بالحكم وهو السجل يعنى قچان شاهدلر حضور قاضيده
بر حاضر اولان خصمك اوزرينه شهادتلك ايلسه لر اول شاهدلرك شهادتلري ايله حكم
اولنه واول قاضينك ايلدوكي حكم كتب اولنه يعنى اول يازدوغي حكم سجلدر مثلا قاضينك
حكمت بكذا وثبت عندي بكذا ديدوكي سجله قيد اولنه زيرا قولي حكمدر بها ده اولان ضمير
شهادته راجعدر وان شهدوا على غايب لا يحكم بها بل يكتب بها ليحكم المكتوب اليه قچان قاضينك
حضورنده بر غايب اولان كسنه نك اوزرينه شهادتلك ايلسه لر اول شهادتله اول غائبك اوزرينه
حكم ايلميه بلكه اول شهادتي بر قاضي يه دخي يازه تاكم اول مكتوب اليه انكله حكم ايليه ايكي بها ده
اولان ضميرلر شهادته راجعدر وهو كتاب القاضي الى القاضي يعنى بو مكتوب منه دن اول
مكتوب اليه يه يازيلان كتاب القاضي الى القاضي والكتاب الحكمي وهو نقل الشهادة في الحقيقة
يعنى حقيقتده كتاب الحكمي اول شهادتي مكتوب منه اولان قاضي اكا حكم ايلميوب اول مكتوب
اليه اولان قاضي يه تفويض ايلمشدركه اول ماده ده كندو رأييله حكم ايليه ويقبل في كل
ما لا يسقط بالشبهة كالدين والعقار والنكاح والنسب والغصب والامانة والمضاربة المجحودين
يعنى قاضينك كتابي بر آخر قاضي يه شبهه ايله ساقط اولميان اشيادن قبول اولنور مثلا دين
كبي زيرا دين قدر ووصفله بلنور واكا اشارت ايلمكه محتاج دكلدر وعقار كبي زيرا عقار تحديد ايله
بلنور ونكاح كبي مثلا بر رجل بر خاتونك اوزرينه نكاح دعوي ايلمك ونسب كبي زيرا نسب ذكر اب

وذكر جدايله وذكر قبيله ايله بيلنور وغصب كبي زيرا غصب دخي دين كبي تعريف اولنور اشارته محتاج دكلدر
ودخي مجحود اولان امانت ومجحود اولان امانتمه مضاربه كبيدر زيرا بونلر دخي دين منزله سنده در
مجحود اولمسه لر اعيان منقوله قبيلندن اولورلر واعيان منقوله اولدوغي تقديرجه انك كتاب
قاضي قبول اولنماز وعن محمد قبوله في كل ما ينقل وعليه المتأخرين وبه يفتي وامام محمددن روايت
دركه قاضينك كتابي هر نقل اولنان شيئده قبول اولنور ومتأخرون بونك اوزرينه وبونك
ايله فتوي اولنور زيرا خلقك بوكا حاجتلري اولدوغيچون جائز اولمشدر قبوله ده اولان ضمير
كتابه راجعدر به ده اولان ضمير قول محمده راجعدر ولابد ان يكون الى معلوم بان يكون من فلان
الى فلان ويذكر نسبهما ودخي لابد دركه ارسال اولنان مكتوب معلوم كمسنه يه اوله مثلا من فلان
بن فلان ديمك ايله ودخي ايكيسك نسبلرين ذكر ايليه مثلا كاتبك ومكتوب اليه نك وان
شاء قال بعده والى كل من يصل اليه من قضاء المسلمين واكر اول كاتب اولان قاضي استرسه
الى فلان ابن فلان يازدقدنصكره ودخي بو كاتب قضاة مسلميندن هر كمسه واصل اولورسه
ديه بعده اولان ضمير من ابن فلان قولنه راجعدر ويقرأ على من يشهدهم عليه ويعلمهم ما فيه
يعني كاتب اولان قاضي يازدوغي مكتوبي اول مكتوبه شاهد ايده جكلري كمسنه لرك اوزرلرينه
اوقومز ايسه درونينه نه يازلديدر اعلام ايليه يقرأه ده اولان ضمير مكتوبه راجعدر يشهدهم ده
اولان ضمير على لفظي ايله مجرور اولان منه راجعدر عليه ده اولان ضمير مكتوبه راجعدر ويعلمهم ده
اولان ضمير منه راجعدر فيه ده اولان ضمير مكتوبه راجعدر وتكون اسماؤهم داخله ويختمه بحضرتهم
ويحفظوا ما فيه ويسلمه اليهم ودخي اول شاهد ايده جكي كمسنه لرك اسملري اول مكتوبك داخلنده
اولور والى حضورلرنده ختم ايلر وآنلر دخي درونينه اولان شيئي حفظ ايلرلر واول مكتوبي انلره
تسليم ايليه وجمله بو ذكر اولنان اشيا امام ابو حنيفه وامام محمد قتنده در اسماؤهم ده اولان
ضمير شاهدلره راجعدر داخله ويختمه ده اولان ضميرلر مكتوبه راجعدر وبحضرتهم ده اولان
ضمير بنه ها شاهدلره راجعدر فيه ده ويسلمه ده اولان ضميرلر بنه مكتوبه راجعدر وابي يوسف ثم

لم يشترط شيئا من ذلك سوى اشهادهم انه كتابه لما ابتلى بالقضاء وامام ابو يوسف رحمه الله
بو ذكرى تقدم ايدن اشيادن هيچ برشئ اشتراط ايلمامشدر شاهلرك اشهادلرندن غيريكه بو
بو كتاب كندوكتابيدر اول بر قاضى يه بو اشياء شرط قلمدي كندوسي قضايه مبتلا اولدغيچون
اشهادهم ده اولان ضمير شاهدلره راجعدر انه ده اولان ضمير كتابه راجعدر كتابه ده اولان ضمير
قاضى يه راجعدر واختار السرخسى قوله وليس الخبر كالعيان يعنى امام سرخسى امام يوسفك
قولنى اخذ ايلدى وخبر عيان كبى دكلدر يعنى امام ابو يوسف قضايه مبتلا اولمزمقدم واحوال
قضا مشاهده اولمازدن مقدم ابو يوسفك قولى ابو حنيفه وامام محمد قوللرى كبى ايدى وقتا كه
قضايه مبتلى اولدى واحوالنه واقف اولدى مشاهده ايلدى اول ذكر اولنان اشيايى
شرط دكلدر ديدى خلقه بر سهولت اولمق ايچون قوله ده اولان ضمير ابو يوسفه راجعدر
اذا وصل الى المكتوب اليه ينظر الى ختمه ولا يقبله الا بحضرة الخصم وشهادة رجلين او رجل
وامرأتين يعنى مكتوب اول مكتوب اليه اولان قاضى يه واصل اوله ختمنه ده اولان ضمير
نظر ايليه واول مكتوبى قبول ايلميه اولا اول خصم اولانكمسنه نك حضورنده وايكى رجلك شهادتلريله
قبول ايليه ياخود بر رجل وايكى امرأه نك شهادتلريله قبول ايليه ختمه ده اولان ولا يقبله ده اولان ضميرلر
مكتوبه راجعدر انه كتاب فلان القاضى قرأه علينا وختمه وسلمه الينا فى مجلس حكمه يعنى
مكتوب اليه اولان قاضى يه واصل اولان مكتوبى قبول ايلميه الا ايكى رجلك شهادتلرى كه بو كتاب
فلان قاضى نك كتابيدر واوزريمزده اوقويوب وختم ايليوب يعنى مهرليوب مجلس حكمنده
بزه تسليم ايلمشدر ديو تسليم تقريرايدرلر انه ده اولان ضمير كتابه راجعدر قرأه وختمه وسلمه ده
اولان ضميرلر مكتوبه راجعدر وحكمه ده اولان ضمير قاضى يه راجعدر وعند ابى يوسف انه كتاب
فلان وختمه وامام ابو يوسف قتنده بو كتاب فلان كمسنه نك كتابيدر وختميدر وبرنسخه ده
خاتميدر ديمك كفايت ايدر قرأه علينا وختمه وسلمه الينا ديمك شرط دكلدر انه ده اولان ضمير
كتابه راجعدر وختمه ده اولان ضمير فلانه راجعدر وعنه ان الختم ليس بشرط ودخى ابو يوسف

دن روایتدر كه مكتوب ختم ایلمك شرط دكلدر واذا اشهدهم واقتحه واقرأه على الختم والزمه ما فيه
ونجان اول مكتوبك سهاشاهدلري مكتوبك مضموننه شاهدلك ایلسلر اول زمانده قاضي مكتوبي
آچه اول خصمك اوزرينه اوقويه وایجنده اولان شیئله الزام ایلیه فتحه ده وقرأه ده اولان ضمير مكتوبه
راجعدر والزمه ده اولان خصمه راجعدر فيه ده اولان ضمير مكتوبه راجعدر ويبطل الكتاب بموت
الكاتب وعزله قبل وصول الكتاب يعني كتب اولنان كتابك حكمي باطل اولور كاتب اولان قاضينك
موتي سببيله یاخود معزول اولماسي سببيله كتاب واصل اولمزدن مقدم عزله ده اولان ضمير كاتبه
راجعدر وبموت المكتوب اليه الا ان كتب اسمه والى كل من يصل اليه من قضاة المسلمين وده جي
مكتوب اليهك موتي سببيله كتاب باطل اولور الا مكر مكتوب اليه اولان قاضينك اسمندن صكره بو
كتاب قضاة مسلمين دن هر كمه واصل اولورسه ديو تعميم ايدرسه بو تقديرجه مكتوب اليهك موتي
ايله باطل اولماز اسمه ده اولان ضمير قاضي يه راجعدر لا بموت الخصم بل ينفذ على وارثه يعني قاضينك
كتاب خصمك موتيله باطل اولماز بلكه وارثي اولان كمسنه نك اوزرينه نافذ اولور زيرا آنك مقامنه
قائمدر وارثه ده اولان ضمير خصمه راجعدر واذا علم القاضي بشيء من حقوق العباد في زمن ولايته
ومحلها جاز له ان يقضي به يعني قاضي اولان كمسنه كندونك زمان ولايتنده ومحل حكومتنده تجانكه
حقوق عباددن برشيء برآخرك ذمتنده اولدوغنه علمي واصل اولسه وكذا لعاملها ايليه كا جائزدر كه
اول حقي بينه سز وشاهد سز حكم ايدوب قضا ايليه وحقي مستحقنه ايرشدرمك سبب اوله ولايته ده
اولان ضمير قاضي يه راجعدر ومحلها ده اولان ضمير ولايته راجعدر له ده اولان ضمير قاضي يه راجعدر
به ده اولان ضمير شيئه راجعدر فصل بو فصل قضاسي جائز اولان وقضاسي واجب اولميان
كمسنه لرك تفصيللري بيان اولنور ويجوز قضاء المرأة في غير حد وقود مرأه نك يعني خاتونك
قضاسي غيري حدودده وغير قودجائزدر زيرا بيان اولنمش ايدي هر كمسنه كه شهادته اهل اوله قضايه
اهل اولور حدود وقودلك غيريسنده ولا يستخلف قاض الا ان يفوض اليه ذلك بخلاف المأمور
بالجمعه يعني قاضي اولان كمسنه يه خليفه استخلاف ايلمك جائز دكلدر مكر اول قاضي يه استخلاف

استخلاف ایلمك سلطان طرفندن تفویض اولنمش اوله مثلا اکا استخلف مکانك شئت دیلمش اوله
ول حیننده اکا استخلاف ایلمك جائز اولور اما جمعه نمازینه مأمور اولان خطیب بوذکر اولنان
مسئله نك خلافیدر زیرا خطیب اولان کمسنه یه نمازده استخلاف ایلمك صحیح در جمعه نمازینك
فوت اولماسی خوفندن اوتوری الیه ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر واذا استخلف المفوض
الیه فنائبه لاینعزل بعزله قچان اول مفوض الیه اولان قاضی نائبی عزل اولنمز عزل سببی الیه تحمه
الیه ده اولان ضمیر مستخلف اولان قاضی یه راجعدر بعزله اولان ضمیر بینه قاضی یه راجعدر ولا
بموته بل هو نائب الاصیل ودخی مذکور نائب اول قاضی نك موتیله عزل اولنماز بلکه اول نائب
اصیلك نائبیدر که سلطاندر وبموته ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر وغیر المفوض ان قضی نائبه
بحضرته اوبغیبته فاجازه جاز کما فی الوکالة استخلافی مفوض اولمیان قاضی قچان که نائبی
آنك حال حضورنده یاخود حال غیبتنده برماده ده قضا ایلسه یعنی حکم ایلسه واول قاضی
اول نائبك قضاسنه اجازت ویرسه یعنی جائز کورسه جائز اولور وکالده ده جائز اولدوغی کبی
مثلا وکیل غیر مفوض اولان کمسنه بر وکیل نصب ایلسه بو وکیلك تصرفی موکلنك حال حضورنده
وحال غیبتنده عمل ایلیه وموکل دخی اجازت ویرسه جائز اولور نائبه ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر
اجازه ده اولان مفعول ضمیری عمله راجعدر واذا رفع الی القاضی حکم قاض آخر فی امر اختلفوا فیه
فی الصدر الاول امضاه ان لم یخالف الکتاب والسنة المشهورة والاجماع وقچان بر قاضیه
برماده ده خصوصنده بر آخر قاضی نك حکمی رفع اولنسه بونده صدر اولکه صحابه رضی الله عنهم در
اختلاف ایلمشلر در اول حکمی امضا ایلیه اگر کتابه وسنت مشهوره یه وجماعه مخالف دکل
ایسه محصل کلام قچان بر قاضی یه بر آخر قاضی نك برماده ده قضاسی یعنی حکم ایلدوکی
ماده نك صورتی رفع اولنسه اول حکمی امضا ایلمك واجب اولور مکر که کتابه وسنت
واجماع امته مخالف اوله اول حینده امضا ایلمسون فیه ده اولان ضمیر رفع اولنان
حکمه راجعدر امضاده اولان ضمیر بینه حکمه راجعدر وما اجتمع علیه الجمهور ولا یعتبر

فيه خلاف البعض وشول حكم كه جمهور اول مسئله ده اجتماع ايلسلر بعضيلرك آنه اختلاف
ايلماسي اعتبار اولنمز زيرا اصول فقهده بيان اولنمشدر اكر علمانك اتفاقي بر حكمك اتفاقنه احتياج يوقدر
عليه ده اولان ضمير ما قبلنده حكم معناسنه اولان مايه راجعدر فيه ده اولان ضمير اجتماعه اولان حكمه
راجعدر والقضا يحل او حرمة ينفذ ظاهرا و باطنا ولو بشهادة زور اذا ادعي بسبب معين نجان ترينك
حلال اولماسنده ياخود حرام اولمسنه قضا ايلمك يعني حكم ايلمك ظاهرده و باطنده نافذ و صحيح اولور
ابو حنيفه قتنده واكر كه شهادة زور ايله اولجق اولورسه ده قجان دعواسي بر سبب معين ايله اولسه مثلا
نكاح كبي و طلاق كبي و بيع شرا كبي شيلرده و هبه و صدقه ده ايكي روايت واردر وعندهما لا ينفذ باطنا
بشهادة زور امامين قتنده اكر كه ظاهرده نافذ و صحيح اولور اما باطنده قضا نافذ و صحيح اولماز قجان
شهادة زور ايله اولسه فلو اقامت بينة زور انه تزوجها وحكم به يحل لها تمكينه خلافا لهما واكر خاتون
بر رجلك اوزرينه بينهٔ زور اقامت ايلسه كه بو رجل كندويي تزويج ايلمش ايدي قاضي اول كمسنه اول بينه
ايله حكم ايلسه اول خاتونه حلال و جائزدر كه كندو نفسني تمكين ايتدوره امام ابو حنيفه قتنده امامين
ايچون خلاف واردر يعني آنلرك قتلرنده نفسني تمكين ايلمك جائز دكلدر اما ابو حنيفه حضرتلرينك دليلي
بودر كه علي رضي الله زماننده بر كمسنه بر خاتون اوزرينه دعوي ايدوب بو خاتون بنم نكاحلومدر ديو ايكي
شاهد كتوروب شهادت ايلدوكلرنده حضرت علي رضي الله عنه شاهدلرك شهادتيله منكوحه سي اولدوغنه
حكم ايلدكده خاتون مزبور علي حضرتلرينه خطاب ايدوب يا امير المؤمنين كرچه بنم اوزريمه نكاح ثابت
اولدي لكن حقيقتده مقدم نكاح اولمامش ايدي شمديكه حالده باري رضام ايله نكاح ايله ديدكده
علي رضي الله عنه زوجاك شاهداك ديو بيورمشلردر امامينه دليلي بودر كه شهادة زور باطنا حجت
دكلدر آنجق ظاهرا حجتدر وقضانك قوتنه كوره در انه ده اولان ضمير مقدر اولان رجله راجعدر
تزوجها ده اولان ضمير اقامت ده اولان تاء تانيثه راجعدر به ده اولان ضمير تزوجه راجعدر
لها ده اولان ضمير مزبوره راجعدر تمكينه ده اولان ضمير زوجه راجعدر وفي الاملاك المرسلة لا ينفذ باطنا
اتفاقا و دخي املاك مرسله ده يعني مطلقه ده كه اكا سبب معين اولنمامش اوله شهادة زور ايله ظاهرده نا فذ

نافذ اولور ایسه امّا باطننده اتّفاق علما ایله زیرا املاك مطلقی بغیر سبب اثبات ایلمك طاقه بشردن دكلدر و

القضاء في مجتهد فيه بخلاف رأيه ناسيا او عامدا لا ينفذ عندهما وبه يفتى يعنى قاضى اولان كمسنه مجتهد

فيه اولان مسئله ده بر مجتهد اولان كمسنه نك رأينك خلافنجه ناسى اولدوغى حالده قضا ايلمك ولدى

نافذ اولماز امامين قتنده يعنى كتابه وسنّته واجماع امّته مخالف اولمامق شرطيله وبونك ايله يعنى

امامين قولى ايله فتوى اولنور مثلا حنفى المذهب اولان كمسنه شافعى مذهبى اوزره ناسيا یاخود

عامدا حكم ايلسه قضاسى نافذ اولماز امامين قتنده امّا حنفى المذهب اولان كمسنه ابو يوسفك

وامام محمدك ذاهب اولدقلرى قول ايله ياخود ائمۂ حنفيّه دن بر كمسنه نك ذاهب اولدوغى

قول ايله قضا ايلسه خلاف رأى اولماز رأيه ده اولان ضمير مجتهده راجعدر وعندهماده

اولان ضمير تثنيه امامينه راجعدر به ده اولان ضمير امامين قولنه راجعدر وعند الامام ينفذ

لو ناسيا وامام ابو حنيفه قتنده نافذ اولور اگر ناسى اولور ايسه وفي العمد روايتان وعمدده ايكى

روايت واردر يعنى اگر عامدا اولور ايسه ايكى روايت واردر ولا يقضى على غائب الا بحضرة نائبه

نائبه حقيقة كوكيله يعنى قاضى اولان كمسنه حقيقة غائب اولان كمسنه نك اوزرينه قضا ايلميه يعنى

حكم ايلميه الا اول غائب اولان كمسنه نك حضورنده مثلا اول غائبك وكيلى كبى ووصيسى اولان كمسنه

لرك حضورنده قضا ايليه زيرا بونلرك مقامنه قائم اولور نائبه ده اولان ضمير غائبه يه راجعدر

كوكيله ده اولان ضميرينه غائبه يه راجعدر او شرعا كوصى نصبه القاضى مصنفك او شرعا قولى

حقيقة قولنه معطوفدر يعنى ودخى غائب اولان كمسنه نك شرعا نائبى اولان كمسنه نك حضورنده اول

اول قاضينك نصب ايلدوكى وصى كبى مثلا مدّعى عليه اولان كمسنه ميّت اولسه وآنك بر غائب صغير

اوغلى اولسه حاكم اكا بر وصى نصب ايلسه اول وصينك اوزرينه قضا اولنه نصبه ده اولان ضمير

وصيه راجعدر او حكما بان كان يدّعى على الحاضر مصنفك او حكما قولى شرعا قولنه معطوفدر

يعنى ودخى قاضى اولان كمسنه غائب اولان كمسنه اوزرينه حكم ايلميه الا غائب اولان كمسنه نك حضورنده

يعنى اول غائبك اوزرينه حكم ايلمك جائز اولور مثلا بر كمسنه بر غيرى كمسنه نك يدنده اولان دارى

دعوی ایلسه اول ذو الید انکار ایلسه و بودار بنم ملکمدر غایب اولان فلاندن اشترا ایلدم دیو بینه سی
قبول اولنور و حکم اول غائب ایله حاضرك اوزرینه ثابت اولور حتی اکر اول غائب حاضر اولسه تکرار
بینه نك استماعی اولنمسنه احتیاج یوقدر فان کان شرطا لا تصح یعنی اول غائبك اوزرینه دعوی اولنان
شیء شرط ایسه و غائب اولان کمسنه آندن متأذی اولیوب متضرر اولور ایسه قضا صحیح اولمازنه حاضرك
اوزرینه و نه غائبك اوزرینه مثلا بر خاتون کندو زوجه سنه بنم طلاقمی غائب اولان فلانك تعلیق
ایلدوکی طلاق ثلاثه ایله تعلیق ایلدك دیسه و اول غائب اولان فلان کندو زوجه سنه طلاق ثلاثه
تطلیق ایلدوکنه خاتون بینه احضار ایلسه بینه سی قبول اولنماز زیرا اول غائب کمسنه بوندن متضرر اولور
و متأذی اولور اکر اولنمازسه جائز اولور و یقرض القاضی مال الیتیم و یکتب ذکر الحق یعنی مال
یتیمی اقراض ایلر یعنی قرض ویرر و اول حقنکه اقراضدر ذکر کتب ایله یعنی فلان مقداری فلان کمسنه یه
اقراض ایلدوکنی حجت یازر و لا یجوز ذلك للوصی و لا للاب فی الاصح یعنی مال یتیمی وصی ایله
ابی اقراض ایلمك جائز دکلدر زیرا استخلاص ایلماسندن عاجزلردر **فصل** بو فصل خصمین
طرفندن قاضیدن غیری بحکم اولنان کمسنه بیاننده در و بعض علما بونی فروع قضادن عد
ایلمشلردر و لو حکم الضمان من یصلح قاضیا لیحکم بینهما صح و ینفذ حکمه علیهما ببینة او
اقرار او نکول اکر مدعی اولان ایکی خصم قضایه صلاحیتی اولان کمسنه یی ما بینلرین فصل
ایلمك ایچون تحکیم ایدرسه صحیح اولور و ایلدوکی حکم اوزرلرینه نافذ جاری اولور مدعینك
بینه سیله یاخود مدعی علیهك بینه سیله اقراریله یاخود یمیندن نکول ایلماسیله بینهما دن
اولان ضمیر خصمینه راجعدر حکمه ده اولان ضمیر تحکیم اولنان کمسنه یه راجعدر علیهما ده
اولان ضمیر ینه خصمه راجعدر و اخباره باقرار احد الخصمین و بعدالة الشاهد حال
ولایته یعنی اول تحکیم اولنان کمسنه نك ایکی خصمك بریننك اقرار ایلدوکنه اخباری و شاهد
اولان کمسنه نك عدالتنه اخباری حال ولایتنه صحیح و مقبولدر اخباره ده اولان ضمیر
محکم اولنه راجعدر و لکل منهما ان یرجع قبل حکمه لا بعده و اکر اول ایکی خصمك هر

هر برسی ایچون جائزدرکه اول محکمك حکمندن اوّل رجوع ایلیه بعده دکلدر منهاده اولان ضمیر خصمینه راجع
حکمه ده اولان ضمیر محکمیه راجعدر بعنه ده اولان ضمیر حکمه راجعدر واذا رفع حکمه الی قاض امضاه ان
وافق مذهبه والا نقضه یعنی اول محکم اولان کمسنه نك حکمی بر قاضیه رفع اولنسه انی تنفیذ ایدوب امضا
ایلیه اگر کندو مذهبنه موافق ایسه واگر مذهبنه موافق دکل ایسه انی نقض ایلیه زیرا اول محکمك حکمی قاضی یه لازم
اولان اموردن دکلدر حکمه ده اولان ضمیر محکمه راجعدر امضاده اولان ضمیر حکمه راجعدر مذهبه ده
اولان ضمیر قاضی یه راجعدر نقضه ده اولان ضمیر حکمه راجعدر ولا یصح التحکیم فی حد وقود یعنی
قاضیدن غیریسی حدودده وقودده تحکیم ایلمك صحیح دکلدر ویصح فی سائر المجتهدات وسائر مجتهداتك
تحکیمی صحیح اولور مضاف اولان طلاق کبی وکامثاله اولان شیلر کبی قالوا ولا یفتی دفعا لتجاسر العوام یعنی
مشایخ دیدیلر که اول محکم اولان کمسنه نك حکمنه فتوی ویرلمیه یعنی حکمی جائز اولدوغنه فتوی ویرلمیه عوام
ناسك تجاسرلری رفع اولنمق ایچون وه دخی مولی اولان قاضیلره احتیاج واعتبار قالمزو شرع شریفك
رونق وبهجتی مضمحل اولور ولو حکماه فی دم خطأ فحکم بالدیة علی العاقلة لا ینفذ واگر اول ایکی خصم
اولان کمسنه لر اول محکم اولان کمسنهٔ خطا ایله واقع اولان دمده تحکیم ایلیه لر محکم دخی اودمك دیتی عاقله نك
اوزرینه دردیو حکم ایلیه بو خصوصده حکمی نافذ اولماز زیرا حکمی خصملر حقنده نافذ اولماز
حکماه ده اولان ضمیر محکمه راجعدر ولا یصح حکم المحکم والمولی لابویه وولده وزوجته ویصح علیهم
یعنی محکم اولان کمسنه نك حکمی ودخی مولی اولان کمسنه نك ابوبیلرینه وولدلرینه وزوجه لرینه صحیح
دکلدر واوزرلرینه حکم ایلمالری صحیحدر یعنی مولی اولان قاضی نك حکمی انی تولیه ایدن سلطان ایچون
ایلماسی ودخی اوزرینه حکم ایلماسی صحیح ونافذدر ولاه ده اولان ضمیر بارز قاضی یه راجعدر وعلیه ده
اولان ضمیر سلطانه راجعدر مسائل شتی مبتدا محذوفك خبری واقع اولمشدر تقدیر کلام
هذه مسائل وشتی مسائلك صفتی واقع اولمشدر یعنی بو ذکر اولنجق مسائل بر آلای مسائل متفرقه
در احکام قضایه متعلقه در استدراك طریقیله بو محلده ذکر اولنمشدر لیس لذی سفل علیه علو
لغیره ان یتد فی سفله اویثقب کوة بلا رضی لذی العلو بر غیر کمسنه نك فوقانی بیتی اولسه سفلی سنك

اولان كمسنه ايچون بر مسمار قاقمق ويا خود پنجره آچمق بو قدر مكر رضاسي اولسه يوخسه بلا رضا جائز دكلدر
كرك مضر اولسون كرك مضر اولمسون عليه ولان ضمير سفله راجعدر لغيره ده اولان ضمير ذي يه راجعدر ولا
لذي العلو ان يبني عليه ودخي علو صاحبي اولان كمسنه يه جائز دكلدر كه اول سفلك اوزرينه بنا ايليه ابو حنيفه
قتنده عليه ده اولان ضمير سفله راجعدر وعندهما الكل منهما فعل ما لا يضر فيه بلا رضى الآخر وما بين
قتنده هر برينه جائزدر كه كندو مكاننده ضرري اولميان فعلي اشلمك اول بر آخرك رضاسز زيرا كندو
ملكنده تصرف ايلمكدر وقيل قولهما تفسير لقوله ودينلديكه امامينك قولي امامك قولني مفسردر زيرا
ابو حنيفه نك اول ذكر اولنان اشيايي منع ايلدوكنك علتي قچان ضرري اولمسه جائزدر ديمشلر بو
تقديرجه قولري امامك قولنه تفسير واقع اولور قولهما ده اولان ضمير امامينه راجعدر لقوله ده
اولان ضمير ابو حنيفه يه راجعدر وليس لاهل زايغة مستطيلة ينشعب منها مستطيلة غير نافذة
فتح باب في المنشعبة معلوم اوله كه ليس اخوات كاندندر اسمني رفع ايدوب خبرني نصب ايدن
كلماتدندر اسمني رفع ايدوب خبرني نصب ايدن كلماتدندر لاهل زايغة جار مع المجرور محلا منصوب
اولوب ليس يه خبر مقدم واقع اولمشدر فتح لفظا مرفوعدر اسم مؤخر واقع اولمشدر امدي معناي
تركيب بودركه اوزايغة مستطيلة نك محلهٔ طويله نك كه اندن بر مستطيله غير نافذه يعني بر موضع
آخر منشعب اوله اهلنه جائز دكلدر كه اول منشعبه ده بر قپو آچه لر زيرا باب مرور ايچون فتح اولنور غير
نافذه اولمغله انلره حق دخول يوقدر بو سببدن جائز اولمدي بعض فضلا اول زايغهٔ مستطيله
غير نافذه فتح اولمشدي تمثيل ايدوب تصوير ايلمشدر صورتي بودر ديمشلر د معلوم اوله

وفي

وفي النافذ والمستدير لزوق طرفاها لهم ذلك واول نافذ اولان منشعبه ده وايكي طرفي ملتصق اولان مستديرده
بو ايكي محله نك اهلنه جائزدر كه اول منشعبه ده باب فتح ايده لر زيرا آنلرك هر برينه انده حق مرور واردر
زيرا ساحه مشترك مقوله سيدر اول مستدير اولوب ايكي طرفي ملتصق اولانك تمثيل ايدوب تصوير المبشر صوره تبودر

ومن ادعى هبة في وقت فسئل بينة فقال جحد في الهبة فاشتريتها منه ولم يقل ذلك فبرهن على الشراء بعد
وقت الهبة تقبل ولو قبله لا تقبل وشول كمسنه كه بر دارك بر وقتده هبه اولدوغني ادعا ايليه قاضي
اولان كمسنه اندن هبه اولدوغنه بينه طلب ايليه موهوب له اولان كمسنه قاضي يه اول اولان كمسنه
بكا هبه ايلدوكني انكار ايلدي وبن اندن اشترا ايلدم جحد في الهبة قولني ديمیوب هبه وقتندنصكره اشترا
ايلدوكنه برهنه ايليه يعني بينه اقامت ايليه بينه سي قبول اولنور واكر هبه وقتندن اول اشترا ايلدوكنه
برهنه ايليه قبول اولنماز فاشتريتها ده اولان ضمير مقدر اولان داره راجعدر منه ده اولان ضمير واهبه
راجعدر قبله ده اولان ضمير وقت هبه يه راجعدر ومن ادعى ان زيدا اشترا جاريته فانكر زيد وترك
هو خصومته حل له وطئها وشول كمسنه كه زيد كندودن جاريه سين اشترا ايلدي ديو ادعا ايليه زيد دخي
انكار ايليه دخي دعوى ايدن دعوى سندن واز كلسه آندن اشترايي انكار ايدوب خصومتي ترك
ايليه مدعي ايچون اول جاريه يه وطئي ايلمك حلال اولور جاريته ده اولان ضمير من ادعى ده اولان
منه راجعدر هو ضمير مدعي يه راجعدر خصومته ده اولان ضمير جاريه يه راجعدر ومن اقر بقبض
عشرة دراهم وادعى انها زيوف اونبهرجة صدق لا ان ادعى انها ستوقة وشول كمسنه كه بر كمسنه دن اون
درهم قبض ايلدوكنه اقرار ايليه صكره زيوفدر ديو يا خود بنهرجه در ديو ادعى ايليه يمينيله تصديق اولنور

زر جمله شی جنس دراهمدن امّا اول عشره بی ستوقه در دیو ادّعا ایلسه تصدیق اولنماز زیرا ستوقه جنس
دراهمدن کلدر نته کیم هر بری بیان اولنسه کرکدر انتهاده اولان ضمیر عشره یه راجعدر ولو اقر بقبض الجیاد
او حقه او الثمن او بالاستیفا واکرا اولکسنه جیاد قبض ایلدوکنه اقرار ایلسه یاخود حقنی قبض ایلدوکنه
اقرار ایلسه زیرا حقی جیاددر یاخود ثمنیدر دیو قبض ایلدوکنه اقرار ایلسه یاخود استیفا ایلدوکنه اقرار
ایلسه صکره زیوفدر یابنهرجه در دیو ادّعا ایلسه تصدیق اولنماز والزیوف ما یرد بیت المال والنبهرج
ما یرده التجار ایضا والستوقه ما غلب غشه یعنی زیوف شول درهمدر که انی بیت المال قبض ایلیوب
ردّ ایلدکلریدر وبنهرجه شول دراهمدر که انی بیت المال وتجار دخی ردّ ایلدکلریدر و دخی
دار السلطنه نك غیریسنده ضرب اولنمش اوله وستوقه شول دراهمدر که غشی غلبه ایلمش اوله
یعنی باطنی نحاس ظاهری فضه ایله محلّی اوله ان دراهمدن رده ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان
مایه راجعدر یرده ده اولان ضمیر کذلك غشه ده دخی اولان ضمیر کذلك ومن قال لمن اقر له
بالف لیس لی علیك شیء ثم قال فی مجلسه نعم لی علیك الف لا یقبل منه بلا حجة وشول کمسنه
کندویه بیك درهم اقرار ایدن کمسنه یه بنم سنده هیچ نسنم یوقدر دیسه صکره ینه اول مجلسده بنم سنده اوزرنه
بیك درهم واردر دیه بو صکره که واقع اولان قول حجت سز یعنی بینه سز قبول اولنماز دعوی اولدوغی اجلدن
مجلسه ده اولان ضمیر مقر لیه راجعدر منه ده اولان ضمیر ینه اکا راجعدر بخلاف ما لو کذب من قال
له اشتریت منی هذا یعنی سن بندن بو شیء اشترا ایلدك دیین کمسنه نك قولینی تکذیب ایلیوب بعده
تصدیق ایلمك تقدم ایلیان مسئله نك خلافیدر یعنی صکره ایلدوکی تصدیق صحیح اولور ومن قال
لمن ادّعی علیه مالا ما کان لك علی شیء قط فبرهن علیه به فبرهن هو علی القضاء او الابراء قبل برهانه
وشول کمسنه اوزرینه مال ادّعا ایدن کمسنه یه هیچ سنك بنم اوزرمده برشیئك یوقدر دیسه مدّعی دخی
اول ادّعا ایلدوکی شیء برهن ایلسه اول مدّعی علیه دخی اوزرنده اولانی قضا ایلدوکنه یاخود ابرا اولدوغنه
برهن ایلسه اول مدّعی علیه نك برهانی قبول اولنور اوّلکی علیه ده اولان ضمیر لمن ده اولان منه راجع
ایکنجی علیه ده اولان ضمیر ماله راجعدر برهانه ده اولان ضمیر مدّعی علیه راجعدر واذا اراد علی انکاره

انكاره ولا اعرفك وتجان اول انكار ايدوب صحيح سنك بنم اوزرمده بر شيئك يوقدر وبن سني بلمم ديسه برهاني
قبول اولنماز يعني قضا ايلدوكنه انكاره ده اولان ضمير مدعى عليه يه راجعدر ادعى على آخر بيع امته واراد
ردها بعيب فانكر برهن المدعي على البيع والمنكر على برائه من كل عيب لا يسمع برهان المنكر يعني اگر بر كمسنه
بر آخرك اوزرينه بو آدم بكا جاريه سين بيع ايلدي ديو ادعى ايلسه واني بر عيب ايله رد ايلمك مراد ايلسه مدعى
عليه اولان كمسنه آني انكار ايلسه صكره مدعي اولان كمسنه منكرك اني بيع ايلدوكن برهنه ايلسه صكره منكر اولان
كمسنه دخي هر عيبدن بري اولدوغنه برهنه ايلسه اول منكر اولان كمسنه نك بايع اوزرينه برهاني استماع اولنميه
زيرا عقد هر عيبدن بري اولماسين اقتضا ايدر و برائتك اشتراط اولنماسي عقد ايچون معتبردر واول
وجود بيعه مستدعيدر آني ايسه بايع انكار ايلمشدر امدي برهنه شهادت ايتدرمسي دعواسنه مناقض
اولور و بو اجلدن برهاني استماع اولنمدي امته ده اولان ضمير آخره راجعدر منه ده اولان ضمير مدعى عليه
راجعدر ردها ده اولان ضمير امه يه راجعدر و ذكر ان شاء الله تعالى في آخر الصك يبطل كله وعندهما
فقط وهو استحسان يعني قچان خصوص ايچون بر صك يعني بر حجت كتب اولنسه واول صكك آخرنده
ان شاء الله ذكر اولنسه اول جمله صككي ابطال امام ابو حنيفه قتنده بو ايسه قياسدر زيرا اول صكك جمله سي
واحد حكمنده در اول بري برينه عطف اولان اشيا اعتبار يله در وامامين قتنده آنجق اول صكك
اخري باطل اولنور و بو ايسه استحساندر زيرا صكره اولان جمله لر هر بري كندو نفسي ايله مستقلدر
كله ده اولان ضمير صكه راجعدر **فصل** بو فصل يمينه و شاهده متعلق بنجه شيلر بياننده اولنور
مات نصراني فقالت زوجته اسلمت بعد موته وقال وارثه بل قبله فالقول قوله بر نصراني مرد اولسه ومرده
اولدقدنصكره فلانه زوجه سي بن فلان زوجمك موتندنصكره اسلامه كلدم ديسه واول هلاك اولان
نصرانينك وارثي اولان كمسنه بلكه موتندن اول مسلمان اولدك ديسه قول وارثك قوليدر يمينيله زيرا
اسلام بو حالده ثابتدر و حال ايسه ما قبلنه دلالت ايدر معلوم اولديكه قبل الموت مسلمه ايمش بو تقديرجه
قول وارثندر زوجه ده اولان ضمير نصرانيه راجعدر وارثه ده اولان ضمير دخي نصرانيه راجعدر
قبله ده اولان ضمير موته راجعدر قوله ده اولان ضمير وارثه راجعدر وكذا لو مات مسلم فقالت

زوجته اسلمت قبل موته وقال الوارث بل بعده یعنی وکذلك قول وارثك قولیدر و یمینیله اکر مسلم
وفات ایلسه اندنصکره فلانه زوجه‌سی بن فلان زوجمك موتندن اول مسلمه اولدم دیسه وارثی
اولان کمسنه بلکه سن موتندن صکره مسلمه اولدك دیسه قولینه وارثندر زوجته ده اولان ضمیر
مسلمه راجعدر قبل موته ده اولان ضمیر دخی اکا راجعدر بعده ده اولان ضمیر موته راجعدر
وان قال المودع هذا ابن مودعی المیت لا وارث له غیره دفع الودیعة الیه اکر مودع اسم مفعول
صیغه‌سی اوزرینه یاننده ودیعه اولان کمسنه در و برکمسنه‌یه هذا ابن مودعی المیت یعنی بو آدم بنده
ودیعه وضع ایلیان کمسنه‌نك اوغلیدر و بونون غیری وارثی یوقدر دیسه اول یاننده اولان
ودیعه‌یی اکا دفع ایلیه زیرا کندوسی اقرار ایلدیکه تحت یدنده اولان حق وارثندر خلاف
طریقیله وان قال الآخر هذا ابنه ایضا وکذب به الاول قضی للاول یعنی واکر اول مودع
اولان کمسنه بو فلان مودع میتك اوغلیدر بونون غیری وارثی یوقدر دیدکدن صکره
ینه بر آخره بو دخی فلان مودعك اوغلیدر دیسه و اول اولکی انی تکذیب ایلسه اولکی
اوغلنه قضا اولنور یعنی ودیعه اولکی اوغلنه حکم اولنور زیرا مودعك قولی اولکینك اوزرینه
شهادت واقع اولمشدر یدی ودیعه‌دن رفع اولندقدنصکره قبول اولنماز ابنه ده اولان ضمیر
مودعه راجعدر وکذبه ده اولان ضمیر مودعه راجعدر ولو قسم المیراث بین الورثة او الغرما
بشهادة لم یقولوا فیها لا نعرف له وارثا او غریما الآخر لا یؤخذ منهم کفیل یعنی واکر قاضی
اولان کمسنه متوفی اولان کمسنه‌نك میراثنی ورثه بیننده یاخود غرما بیننده ایکی شاهدك شهادتلری
ایله قسمت ایلسه و شاهدلر شهادتلرنده بر متوفایه بو وارثلردن غیری وارث و بو غریملردن غیری
بلمازز دیمیه‌لر اول ورثه‌دن کفیل اخذ اولنماز ابو حنیفه قتنده فیها ده اولان ضمیر شهادته راجع
لر ده اولان ضمیر متوفایه راجعدر منهم ده اولان ضمیر ورثه‌یه راجعدر وهو احتیاط ظلم
حال بوکه وارثلردن کفیل اخذ ایلمك احتیاطدر اما حاضر اولان وارثلره و غرمایه ظلمدر و عندهما
یؤخذ امامین قتنده وارث اولان کمسنه‌دن و غرمادن کفیل آلینور احتمال الدرکه خارجده بر غائب

برغائب وارث ظهو رابليه ومن ادعي عقارا ارثا له ولاخيه الغائب وبرهن عليه دفع اليه نصفه وترك
باقيه مع ذي اليد بلا اخذ كفيل منه ولو جاحدا وشول كمسنه كه بر عقاري كندويه وغائب اولان
قرنداشنه ارث طريقيله انتقال ايلدوكن ادعا ايلسه وكندويه ارثله انتقال ايلدوكنه برهنه ايلسه
يعني شاهد كتورسه اكا اول عقارك نصفي دفع وتسليم اولنور واول نصف آخري اول ذو اليدك يدنده
كفيل سز ترك وابقا اولنور اكر ذو اليد منكر اولورسه ده له ده ولاخيه ده اولان ضميرلر من ادعيده
اولان منه راجعدر عليه ده اولان ضمير عقاره راجعدر اليه ده اولان ضمير مدعيته راجعدر نصفه ده
باقيه ده اولان ضميرلرينه عقاره راجعدر منه ده اولان ضمير ذو اليده راجعدر وقالا ان كان
جاحدا اخذ النصف الاخر منه ووضع عند امين واماميند يديلركه اكر اول ذو اليد اولان
كمسنه جاحد ايسه يعني منكر ايسه اول نصف آخر اندن اخذ اولنور و بر امين كمسنه نك ياننه وضع
ولنور واكر جاحد دكل ايسه يدنده ترك اولنه منه ده اولان ضمير ذو اليده راجعدر وفي المنقول
يؤخذ منه بالاتفاق ومنقول اولان شيئده جمله سينك اتفاقيله اول شيء منقول اخذ اولنور
زيرا منقول اولان حفظه محتاجدر منه ده اولان ضمير ذو اليده راجعدر وقيل على الخلاف وديلديكه
منقولده خلاف عقارده اولان كبيدر يعني اول منقولك نصفي مدعي يه دافع اولنور و نصفي
اول ذو اليده ابقا و ترك اولنور واذ احضر الغائب دفع اليه نصيبه بدون اعادة البينة و
قچان اول مدعي اولان كمسنه نك غائب اولان قرنداشي حاضر اولسه واكا نصيبي يعني حصه سينه
باقي فلان نصفدر بينه اعاده اولنمقسز دفع اولنور نصيبه ده اولان ضمير غائبه راجعدر ومن
اوصى ثلث ماله فهو على كل مال له وشول كمسنه كه حين موتنده ثلث مالى ايله وصيت ايلمش
اوله اول ثلث كل مالي اوزره در يعني جمله مالندن اخراج اولنور زيرا وصيت ميراثك اختيدر
ميراث كلي مالده جاريدر ولدوغي وصيت دخي كل مالده جاريدر ماله ده اولان ضمير منه راجعدر
ولو قال مالي او ما املك صدقه فهو على مال الزكوة واكر اول كمسنه كل مالم يا خود جمله مالك اولاجم
صدقه در ديسه اول وصيت مال زكوة حمل اولنور وقياس جمله مالي تصدق الملك ابدي ويدخل

فيه ارض العشر عند ابي يوسف يعني كل مالم ياخود جمله ملك ايلدوكم صدقه در دينكسه نك قولنده ارض
عشريه دخي داخل اولور ابو يوسف قتنده زيرا ارض عشريه صدقه سببدر خلافا لمحمد بو مسئله ده
امام محمده كون خلاف واردر يعني ارض عشريه انك قتنده داخل اولماز زيرا سبب مؤنتدر وكذلك ارضي
خراجيه اتفاقله داخل اولماز زيرا مؤنت ايچوندر فقسط فان لم يكن له مال غيره امسك منه قوته فاذا
اصاب مالا تصدق بمثل ما امسك يعني شول كمسنه كه كل مالم ياخود جمله ملك ايلدوكم صدقه اولسون
دين كمسنه نك تصدق ايلدوكدن غيري مالي اولمسه اندن قوتي مقداري امساك ايليه يعني اليقويه اكر
اهل حرفت ايسه بر كونلك قوتني اليقويه واكر اصحاب غله دن ايسه بر ايلق اليقويه واكر اهل قرادن ايسه
بر سنه لك اليقويه واكر ارباب تجاردن ايسه ماله واصل اولنجق مقداري اليقويه وتجار بو حالده
ضكره اول كمسنه ماله اصابت ايلسه يعني اكا مال حاصل اولسه اول امساك ايلدوكي مال مقدارنجه
تصدق ايليه يعني صدقه ويره لده اولان ضمير ولو قاله ده اولان ضمير فاعله راجعدر غيره ده
اولان ضمير مالي وما املك به راجعدر منه ده اولان ضمير مالك اولدوغي ماله راجعدر
ومن اوصي اليه ولم يعلم فهو وصي وشول كمسنه بر كمسنه حال غيبتنده وصي ايلسه وحال بو كه آنك
علمي اولمسه اول كمسنه وصي اولور وصي ده اولدوغنه علمي ده اولمسه بخلاف التوكيل يعني وكيل اولمق
وصي اولمانك خلافيدر زيرا قچان بر كمسنه بر كمسنه حال غيبتنده وكيل ايلسه وكيل اولدوغنه علمي
اولمسه وكيل اولماز وقيل في الاخبار بالتوكيل خبر فرد وان فاسقا بر كمسنه بر كمسنه وكيل ايلمه بر آدمك
اخباري قبول اولنور فاسقده اولورسه وياخود صغير مميز اولورسه ده زيرا الزام اولمدوغي
اجلدن واحدك خبري كافيدر لا في العزل منه الاخبر عدل او مستورين وعندهما هو كالاول
يعني وكيل توكيلدن عزل اولنماده خبر واحد مقبول دكلدر الا عدول اولان واحدك
خبري ياخود مستور العدالت اولان ايكي كمسنه نك خبرلري مقبولدر واما امامين قتنده كالاولدر
يعني توكيلده فرد واحدك خبري مقبول اولدوغي كبي عزلده دخي كذلك منه ده اولان ضمير توكيله
راجعدر وكالت توكيلي ايله هو ضميري عزله راجعدر وكذا الخلاف في اخبار السيد بجناية

وعزله توكيله اختلاف سنن اولنماسی خبر اولدوکنه جنایت ایلدوکی عبدی کندو سیدك دخی وعبده بجنایة
غبا ایله خبر دیو ایلدی جنایت عبدك عدل غیر واحد سید مثلا کبیدر اختلاف اولان واقع
ارش قتنده امامین و اولماز لازم جنایته ارش سید قتنده ابو حنیفه ایله اعتاق سیدابی راخبار
مصدر اولماسی مضاف سیده اخبارك المشدر اخبار فدایه ایله الملك اعتاق الی زیرا اولور لازم
سیده ضمیر اولان ده عبده قبلندندر اضافات اولان محذوف فاعل اولوب مضاف مفعولنه
شفعه سفیع مثلا کبیدر مسئله اولان کی ماقبلنده خلاف ده مسئله بو دخی والشفیع بالبیع راجعدر
یی شفعه ایلسه سکوت بکسنه اولان شفیع ویرسه خبر فاسق واحد بیعنه دارك اولدوغنی مستحق ایله
خلاف دخی مسئله بو التزوج فی والبکر اولور تارك قتنده امامین اما قتنده ابو حنیفه اولماز تارك
ویرسه خبر کلرینه ایلدکی تزوج کندویه بکرة بر فاسق واحد بر مثلا کبیدر خلاف اولان کنده ماقبلنده
بالشرایع یهاجر لم ومسلم اولور قتنده وامامین قتنده ابو حنیفه اولماز نکاح ایلسه سکوت دخی بکر اول
دار الحربده حربی بر مثلا کبیدر خلاف اولان مسئله ده اولان ماقبلنده خلاف ده مسئله بو دخی و
اسلامی شرایع اکا فاسق واحد اثناده بو بلمسه مهاجرت ایله الملك تعلم اسلامی واحکام اولسه مسلم
اولنور مؤاخذ قتنده وامامین اولماز مؤاخذ ایله ترك شرایعی اول فاتنده ابو حنیفه ایلسه اخبار
ولو باع القاضی او امینه عبداً للغرماء واخذ المال فضاع واستحق العبد لا یضمن یعنی اکر قاضی
ثمنندر ایلکه اولما امینی یاخود وکندو ایلسه بیع ایجون غرماسی عبدینی نك بکسنه مدیون اولان
دخی عبد اولسه ضایع امیننده یاخود قاضیده مال صکره ایلدکدن قبض ایدوب اخذ ایلسه اخذ
عبدك اول بکسنه اولان امین یاخود قاضی اولنسه استخلاص واخذ مشتریدن ید وأُ اولنسه مستحق
اولنسه تضمین قائمدر مقامنه خلیفه وقاضی قائمدر مقامنه نك امین قاضی زیرا اولماز ضامن ثمننه
اشترا عبدی اول یعنی ویرجع المشتری علی الغرماء ایدی اولور لازم اولمق معطل مسلمین مصالح
اولمشدر واقع ایجون انلر بیع زیرا ایلیه رجوع اوزرلرینه غرمانك اول بهاسیله عبدك بکسنه ابون
قبل الامات استحق ثم بامر القاضی لاجلهم الوصی باعه ولو در اوزرینه انلر دخی سی مهره

قبض فضاع رجوع المشتري على الوصي واكر مزبور عبدیه وصی اولان کمسنه امر قاضی ایله غرما ایچون
بیع ایلسه بعده نصکره مستحق اولسه یاخود وصیدن قبض ایلمازدن وقات ایلسه مال دخی ضایع
اولسه مشتري اولان کمسنه ثمن عبد ایله اول وصینک اوزرینه رجوع ایدر زیرا عقد ایلیان کندو سیدر
باعه ده اولان ضمیر عبده راجعدر لاجله ده اولان ضمیر غرمایه راجعدر قبل قبضه ده اولان ضمیر
عبده راجعدر وهو على الغرماء وصی اولان کمسنه اول غرمانک اوزرلرینه رجوع ایلر ولو قال لك
قاض عدل عالم قضیت علی هذا بالرجم او القطع او الضرب فافعله یعنی اکر سکا بر قاضی عدل
احوال شرعه عالم بن بر کمسنه نك اوزرینه حد ورجم ایله یاخود قطع ید ایله یاخود ضرب ایله
قضا ایلدم یعنی حکم ایلدم سن دخی ذکر اولنان اشیانك هر قنقیسی ایله اشله دیسه سکا جایزدر
که امر ایلدوکی شیئ هر نه حال ایسه اشلیه سین و سکا حضور حقده لوم وعقاب یوقدر زیرا
حق تعالی حضرتلرینك امرینه واولوا الامر اطاعتنا ایلمك واجبدر فافعله ده اولان ضمیر اول
ذکر اولنان اشیاء ثلثه نك برینه راجعدر فعله ده اولان ضمیر دخی کذلك وکذا فی العدل
غیر العالم ان استفسر فاحسن تفسیره والا فلا وکذلك بو مسئله ده حکم تقدم ایدن مسئله
کبیدر یعنی عادل غیر عالم اولان قاضی بر کمسنه یه بر کمسنه نك رجمنه یاخود یدینك قطعنه
یاخود ضربنه امر ایلسه مأمور دخی انون سببنی استفسار ایدوب قاضی کا علی احسن وجه
تفسیر ایلسه اول حینده انی تصدیق ایلمك واجب اولور واکر اول قاضی عادل عالم اولمیوب
حسن تفسیر ایلمسه قولی قبول اولنماز ولا یعمل بقول غیر العدل مطلقا مالم یعین سبب الحکم
ودخی اول غیر عدل اولان قاضی نك قولنه مطلقا یعنی استرسه عالم اولسون استرسه جاهل
اولسون عمل اولنماز مادام که حکمك سببی معاین اولمیه زیرا احتمالدرکه انده خطا وغلط واقع
اوله ولو قال قاض عزل للشخص اخذت منك الفا ودفعتها الی فلان قضیت بها علیك او قال
قضیت بقطع یدك فی حق فقال بل اخذتها او قطعت ظلماً واعترف بکون ذلك حال ولایته
بر عزل اولنمش قاضی بر شخصه بن سنك اوزرینه بیك درهم دین ایله قضا ایلدم سندن

سندن اول بيك درهمي اخذ ايدوب فلان كمسنه يه دفع ايلدم ديسه ياخود سنك الك قطعنه بر حق سببي ايله
قضا ايلمش ايدم ديسه اول كمسنه دخي اول قاضي يه بلكه سن اول بيك درهمي بندن ظلماً قطع ايلدك ديسه
ودخي اول شخص بو اشياء قاضينك زمان ولايتنده واقع اولدوغنه اعتراف ايلسه صدق القاضي ولا
يمين قاضي تصديق اولنور واوزرينه يمين يوقدر زيرا قاضي يه يمين اولميدي خصم اولمق لازم كلور
ديو خصم اولدوغي تقديرجه قضاسي نافذ اولماز ديجه فدفعتهاده اولان ضمير الفه راجعدر
اخذتهاده اولان ضميري يني الفه راجعدر ولايته ده اولان قاضي يه راجعدر ولو قال فعلته قبل
ولايتك وبعد عزلك وادعى القاضي فعله في ولايته فالقول له ايضاً هو الصحيح واكر اول
شخص اول قاضي يه سن اول ذكر اولنان اشيايي زمان ولايتندن اول ياخود عزلندن صكره
ايلدك ديسه وقاضي اولان كمسنه ولايتنده واقع اولدوغنه ادعا ايلسه قول يينه قاضينكدر صحيحده
بودر زيرا قچان قاضي اولدوغنه اعتراف ايلسه اخذ ايلدوكي اشيايي حالت قضايه اضافت
ايلماسي صحيح اولور حالت قضا ايسه ضمانه منافيدر اول اشيايي حالت قضايه اضافت ايلمه
سبيله ضمانه منكر اولور بو تقديرجه قول آنك اولدي فعلته ده اولان ضميري يني اكا راجعدر في ولايته ده
اولان ضمير قاضي يه راجعدر له ده اولان يينه قاضي يه راجعدر والقاطع والآخذ ان كانت
دعواه كدعوى القاضي هنا يعني حكم قاضي ايله قاطع يد واخذ مال اولان كمسنه لريكچان
هر برينك دعواسي قاضينك دعواسي كبي اولسه يعني قبل التوليه وياخود بعد العزل ايلدك
ديدوكي نسنه دن ضامن اولورلر سبب ضمانه مقر اولمقلريندن اوتوري لا في الاول يعني قاطع
ايله اخذ ايلدكي صورتده قاضي كندو توليتده ايدوب تصديق اولندوغنه زيرا كندو فعلي قضاسنك
انلرك تصادقلري ايله ثابتدر **كتاب الشهادات** چون مصنف رحمة الله عليه قضانك
احوالي بياننده فارغ اولدي اكا لازم اولان شيئك بياننه شروع ايلديكه شهادتدر
شهادت لغتده صحاح صاحبينك تعريف ايلدوكي اوزره اخبار قاطعدر ديو تعريف
ايلمشدر يعني هر اخباركه عن عيان ومشاهده اوله اكا لغتده شهادت درلر واصطلاحاً

فالشهادة هو اخبار بحق للحق على الغير يعني شهادت غيرايچون بر غيرك اوزرنده اولان حقه اخبار ايلمكدر
عن مشاهدة لا عن ظن يعني شهادتك صحيح اولماسنك شرطي شهادت ايده جكي شيء مشاهده ايلمش
اولمق ظن وتخمينله اولميه زيرا حديث شريفده اذا علمت مثل الشمس فاشهد والا فدع نص وارد اولمشدر
ومن تعين لتحملها لا يسعه ان يمتنع منه ويفترض اداؤها بعد التحمل اذا طلب منه وشول كمسنه كه
شهادتك تحملنه متعين اوله اكا جائز دكلدر كه اول شهادتي تحملدن امتناع ايليه واول شهادتي
بعد التحمل ادا ايلمك فرض اولور قچان اندن طلب اولنسه زيرا حق سبحانه وتعالي ولا يأبى
الشهداء اذا ما دعوا بيورمشدر يعني قچان شاهدلر شهادت ايلمكه دعوت اولنسه لر ابا وامتناع
ايلميه سنلر زيرا ما دانكه دروبرابت اخريده ولا تكتموا الشهادة ومن يكتمها فانه آثم قلبه بيورمشدر
يعني تحمل ايلدوكونوز شهادتي كتم ايلمكز وشول كمسنه كه اني كتم ايليه قلبي آثم اولور واثم قلب
اكبر الاثايم در لتحملها ده اولان ضمير شهادته راجعدر منه ده اولان ضمير تحملها ده اولان ضمير
مصدره راجعدر كه تحملدر اداؤها ده اولان ضمير شهادته راجعدر راجعدر منه ده اولان
شاهده راجعدر الا ان يقوم الحق بغيره الا قچان اول مدعي اولان كمسنه نك حقي شهادتي
تحميل ايليان كمسنه نك غيري ايله قائم اوله اول حينده ادا التماسي فرض اولماز بغيره ده اولان
شاهده راجعدر وسترها في الحدود افضل يعني حدوده متعلق اولان شهادتي ستر ايلمك
افضلدر زيرا حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم من ستر مسلما ستر الله في الدنيا والاخرة بيورمشلردر
ودخي آنده صون دم واردر سترها ده اولان ضمير شهادته راجعدر ويقول في السرقة اخذ لا سرق
ودخي سرقه اولان شهادتده شاهده اولي وافضل اولدر كه اخذ فلان الشيء ديه سرق ديميه زيرا
اخذ دمكده ستر واردر وسرقه ديمكده قطع لازم كلور وشرط للزنا اربعة رجال زنا ثبوتي ايچون
دورت رجل شهادتي شرطدر ونسانك شهادتي جائز دكلدر زيرا حدودده وقصاصده نسانك
شهادتلري جائز دكلدر وللقصاص بقية الحدود رجلان قصاصده وباقي قلان حدودده
يعني زنانك ماعداسنده ايكي رجلك شهادتي شرط قلندي وللولادة والبكارة وعيوب النساء

النسا فيما لا يطلع عليه الرجال امرأة يعني و دخي ثبوت ولاده ايچون وثبوت ولادت بكارت ايچون يعني
قز اوغلان اولماسنده و عيوب نسا ايچون شول عيبلر دنكه رجال اول شيئه اوزرينه مطلع اولماز
اول مقوله بر امرأنك شهادتي كافيدر حديث شريفده بويله وارد اولمشدر عليه ده اولان ضمير عيب معناسنه
اولان مايه راجعدر وكذا في الاستهلال المولود في حق الصلاة لا الارث وكذلك مولودك استهلالي
ايچون يعني انا سنك رحمندن ساقط اولدقده تصويب ايدوب بياغرمق صلاتنه يعني اوزرينه نماز
قلمق ايچون بر امرأنك شهادتي كافيدر اما ارثنه شهادتي كافي دكلدر ابو حنيفه قتنده زيرا رجال
اطلاع ايده جك امور دندر وعندهما في حق الارث ايضا واما مين قتنده حق ارثنه دخي بر امرأنك
شهادتي كافيدر ولغير ذلك رجلان او رجل وامرأتان مالا كان او غير مال كالنكاح والرضاع
والطلاق والوكالة والوصية يعني واول ذكري تقدم ايدن اشيالرك غيريسنه ايكي رجلك ياخود
بر رجل ايكي امرأنك شهادتلري كافيدر استرسه شهادت ايلديكلري مال اولسون استرسه غير مال
اولسون مثلا نكاح و رضا و طلاق و وكالت و وصيت كبي شيلرده زيرا حق تعالى حضرتلري
كلام عزتنده فان لم يكونا رجلين فرجل وامرأتان بيورمشلردر زيرا ايت كريمه ديون سياقنده ذكر اولنمشدر
يعني ايكي اولماز ايسه بر رجل ايله ايكي امرأة كفايت ايدر وقبول اولنور ذكر اولنان اشياده وشرط للكل
الحرية والاسلام شاهدك كلينه حريت واسلام شرط قلندي بو تقديرجه ذمينك مسلم اوزرينه
شهادتي جائز دكلدر وعبدك دخي شهادتي جائز دكلدر وبعض علما حريتي اسقاط ايدوب اعتبار
ايلمامشدر زيرا ذمي في الجملة شهادته اهلدر والعدالة عدالت دخي شرطدر بو تقديرجه فاسقك
شهادتي قبول اولنماز عدالت ديمك بر كمسنه نك حسناتي سيئاتنه غالب اوله اما قاضي اولان
كمسنه نك فاسقك شهادتني قبول اتسه قضاسي نافذ اولور وحرام اولان شيء ارتكاب اتمش اولور
ولفظ الشهادة يعني قاضي حضورنده شهادت ايلمه ده لفظ شهادت شرطدر يعني اشهد ديمك
لازمدر فلا تصح وقال اعلم او اتيقن بو فاتعريفيه در يعني چونكه لفظ شهادت شرط قلندي
ايسه امدي بر ادم شهادتنده اعلم ياخود اتيقن ديسه شهادتي صحيح اولماز ولا يسئل القاضي

عن شاهد بلا طعن الخصم الا في حد او قود يعني قاضي اولان كمسنه حضورنده شاهد شهادت
ايلديكي زمان مادام كه خصم اول شاهدك حقنده طعن ايلميه قاضي اول شاهدك حقنده طعن
ايلميه قاضي شاهدك حالندن سؤال ايلميه الا حدودده وقودده سؤال ايليه حضرت
رسول الكريم صلى الله عليه وسلم بيوررلركه المسلمون عدول بعضهم على بعض الا حدود في
قذف بو تقدير رحمه ابو حنيفه قتنده در وعندهما يسئل في سائر الحقوق وامامين قتنده قاضي
اولان كمسنه اول شاهدلرك حاللرندن سائر حقوقده سراً وعلانية وبه يفتي في زماننا سؤال
ايليه في زماننا فتوى انك اوزرينه در زيرا قاضي اولان كمسنه حكمنده احتياط ايلمك واجبدر
واول ايسه شاهدلرك سرا وعلانية حاللرندن سؤال ايلمك اولور ويجزئ الاكتفاء بالسر يعني في
زماننا شاهدك حالندن سراً سؤال ايلمه اكتفا يجزئ يعني سراً سؤال ايلمك كافيدر فتنه
واقع اولمق خوفندن اوتوريدر ويكفي التزكيه هو عدل في الاصح يعني شاهدي تزكيه ايلمه
مزكينك هو عدل قولي كفايت ايدر اصح اولان احوالده وقيل لا بد من قوله عدل جائز الشهادة
ودينلديكه شاهدي تزكيه ايلمه مزكينك هو عدل جائز الشهاده ديمه سندن لابددر يعني
هو عدل جائز الشهاده ديمسي لازمدر قولده اولان ضمير مزكيه راجعدر ولا يصح تعديل الخصم
بقوله هو عدل لكن اخطا او نسي يعني خصم كه مدعى عليه در شاهد اولان كمسنه به هو عدل
لكن اخطا او نسي يعني بو شاهد عدلدر لكن خطا ايلمشدر يا خود نسيان ايلمشدر قولي ايله تعديل
يعني تزكيه صحيح دكلدر زيرا مدعي اولان كمسنه شاهدلر ايله زعم ايدرلركه مدعى عليه اولان كمسنه
كاذبدر ظالمدر انكار ايلمسي سببي ايله وفاسق وكاذب اولان كمسنه نك تزكيه سي صحيح ايلمازبو اجلدن
خصمك تعديلي جائز اولمدي فان قال هو عدل صدق ثبت الحق واكر خصم اولان كمسنه
شاهد اولان كمسنه نك حقنده هو عدل صدق يعني بو شاهد عدل وصادقدر ديسه لكن
اخطا او نسي قولني ذكر ايلمسه حق ثابت اولور زيرا حقي اقرار ايلمشدر امدي اقراري موجبنجه
حكم اولنور ويكفي الواحد لتزكية السر والترجمة والرسالة الى المزكي يعني واحدك سراً

مزكيه سي وشاهد ايچون ترجمه سي يعني قاضي كلام شاهدي فهم ايلمه قاضيدن مزكيه رسول اولمسي كفايت
ايدر زيرا شهادتده عدد شرطدر بو اشيا ايسه شهادت دكلدر بو اجلدن واحد كفايت ايدر والاثنان
احوط وعند محمد لابد من الاثنين يعني مزكي ايكي اولمق احوطدر يعني زياده احوطدر وامام محمد
قتنده ايكي اولمق لابددر زيرا آنك قتنده تزكيه سي سرده شهادت معناسنه در وتشترط الحرية في
تزكية العلانية دون السر علانيه تزكيه سنده حريت شرطدر سر تزكيه سنده شرط دكلدر فصل بو
فصل شهادت ايلمانك كيفيتني بيانندهدر ويشهد بكل ما سمعه او رآه كالبيع والاقرار وحكم الحاكم
والقتل وان لم يشهد عليه يعني شاهد اولان كمسنه يه شهادت ايلمك اقتضا ايتسه هر ايشتدوكي
شيئلدو دخي هر كوردوكي شيء ايله شهادت ايليه مثلا بيع كبي واقرار كبي وحكم حاكم وغضب كبي
شيلرده واكر اول كمسنه نك اوزرينه اشهاد ايلمزلر ايسه ده بينه شهادت ايدر زيرا كندوسي كوروب
ايشتدوكي اجلدن عيان اولمشيدر اما بر پرده نك ماوراسنده بر كمسنه نك صوتنه كه فلان شيء
سندر ياخود فلان شيء اشترا ايلدم ديو استماع ايلسه اكا شهادت ايلمك جائز دكلدر زيرا اصوات
بري برينه مشابهدر ويقول اشهد لا اشهدني وشاهد شهادت ايلدوكي زمانده اشهد ديه اشهدني
فلان ديميه يعني فلان كمسنه يه فلان شيء بيع ايلدوكنه شهادت ايدرم فلان كمسنه بني شهادت ايتدردي
ديمه كاذب اولمامق ايچون ولا يشهد علي شهادت غيره اذا سمع اداءها يعني شاهد اولان كمسنه كندودن
غيري اولان شاهدك شهادتي اوزره شاهدلك ايليه قچان شاهد آخر شهادتني ادا ايلدوكيني
استماع ايتدكده غيره ده اولان ضمير يشهدنك تحتنده اولان ضميره راجعدر اداءها ده اولان
ضمير شهادته راجعدر او اشهاد الغير عليها مالم يشهد عليه ياخود شاهد اصل بر آخري اول شهادت
اوزرينه اشهاد ايلدكده بر آخر كمسنه وارب شهادت ايلسه جائز دكلدر مادامكه كندوسي شهادت
اوزرينه اشهاد اولنميه مثلا بر كمسنه اصل شاهد ايكن بن شهادته وارمغه قادر دكلم سني بو خصوصه
اشهاد ايدرم ديمدكه بر آخر كمسنه كندويه شهادت تكليف اولنمدين واروب شهادت ايلمك
جائز دكلدر اما اشهاد اولندقده جائزدر ولا يعمل شاهد ولا قاض ولا راو بخطه مالم

يتذكر يعني شاهد اولان كمسنه ودخي قاضي اولان كمسنه ودخي راو الحديث اولان كمسنه مجرد خطنه نظر
ايلمك ايله عمل ايلمز مادامكه كندو خطي اولدوغني تذكر ايلميه زيرا خطوط بري برينه مشابهدر بو اجلدن علم
حاصل اولماز ابو حنيفه قتنده يحفظ ده اولان ضمير ثلثه نك على طريق الانفراد هر برينه راجعدر وعندهما
يجوز ان كان محفوظا في يده واما بن قتنده مجرد خطنه نظر ايلمك ايله شهادت جائز اولور اگر اول خط
هر برينك يدنده محفوظ اولور زيرا التباسدن امن حاصل اولور في يده ده اولان ضمير اول ثلثه نك
برينه راجعدر ولا يشهد بما لم يعاينه الا النسب والموت والنكاح والدخول وولاية قاضي واصل
الوقف يعني بر كمسنه شهادت ايلمك مراد ايدنسه هيچ شهادت ايلميه الا گوروب معاينه ايلدوكي
شيئه شهادت ايليه الا نسبده مثلا فلان ابن فلاندر ديمك گبي ودخي موتده فلان وفات ايلدي
ديمك گبي ودخي نكاحده مثلا فلان كمسنه فلان خاتونه تزوج ايلدي ديمك گبي ودخي دخولده
مثلا فلان كمسنه فلان خاتونه داخل اولدي ديمك گبي ودخي ولايت قاضيده مثلا فلان كمسنه
سلطان طرفندن قضايه متولي اولدي ديمك گبي ودخي اصل وقفده مثلا فلان كمسنه فلان
داري فلان جامعه وقف ايلدي ديمك گبي يعني بو اشيانك ثبوتنده تسامع ايله شهادت كفايت
ايدر معاينه حاجت يوقدر مصنفك اصل الوقف ديمسي شرائط وقفندن احترازدر زيرا
شرائطنده تسامع ايله ثابت اولماز مشاهده ومعاينه يه محتاجدر اذا اخبره بها من يثق به من عدلين
او عدل او عدلين يعني بو ذكر اولنان اشيا تسامع ايله ثابت اولور قچان مشاهده بو اشيانك هر بريسي
كلامنه اعتماد اولنور ايكي اهل عدالت رجل وياخود بر اهل عدالت خاتون اخبار ايليه اخبره ده اولان
ضمير شاهده راجعدر بها ده اولان ضمير ذكري تقديم ايليان اشيايه راجعدر وفي الملتقى يكفي العدل
ولو انثى هو المختار يعني بر كمسنه نك موتي ثبوتنده بر عدلك شهادتي كفايت ايدر انثى دخي اولورسه
مختار اولان قول بودر ويشهد من رأى جالسا مجلس القضا ويدخل عليه الخصوم انه قاض وشول كمسنه كه
رؤيت ايدر بر كمسنه يي بر مجلس قضا مجلسنده جلوس گبي جلوس ايلدوكن گورسه وبر الآي اصحاب
خصومتك وارباب دعوانك اوزرينه دخول ايلدوكن گورسه اني اني قاضيدر ديو شهادت

شهادت ایلسون اکا تقلید ایلمیان کمسنه مشاهده ومعاینه ایلمز ایسه زیرا ارباب خصومتك اوزرینه داخل
اولماسی قاضی اولدوغنه دلالت ایدر علیه ده اولان ضمیر جالسه راجعدر انه ده اولان ضمیر بینه اکا
راجعدر ومن رأى رجلا وامرأة يسكنان معاً وبينهما انبساط الازواج انها زوجته وشول کمسنه که
بر رجل ایله بر امرأه یی معاً بر مسکنده ساکن اولدوقلرین کورسه اول رجل ایله اول امرأه نك مابیننه
زوج ایله زوجه نك بیننده واقع اولان انبساط وملاعبه واقع اولور آنی زوجه سیدر دیو
شهادت ایلسون زیرا ظاهر حال اکا دلالت ایدر زوجه ده اولان ضمیر رجله عایددر ومن رأى
شيئا سوى الآدمي في يد متصرف فيه تصرف الملاك انه له ان وقع في قلبه ذلك وشول
کمسنه که بر غیری کمسنه نك النده آدمیدن غیری شئ کورسه واو یدنده شئ اولان کمسنه اول شیده
اصحاب ملاك املاکلرنده تصرف ایلدکلری کبی تصرف ایدر اول شئ انکدر دیو شهادت
ایلر اکر اول شاهدك قلبنه بو شئ انکدر دیو دوشر ایسه زیرا بحسب الظاهر اول شئ یدده اولمق
دلیل ملکیتدر فیه ده اولان ضمیر شیئه راجعدر انه ده اولان ضمیر بینه اول شیئه راجعدر له ده
اولان ضمیر منه راجعدر قلبه ده اولان ضمیر شاهده راجعدر والآدمي ان علم رقه وكان
صغيرا لا يعبر عن نفسه فكذلك واکر اول غیرك یدنده اولان آدمی ایسه اکر رقیق اولدوغنی
بلسه یاخود صغیر اولسه کندو نفسندن تعبیر ایلمکه قادر اولمسه کذلك اول یدنده اولان کمسنه نك
مالکیدر دیو شهادتلك ایلسون زیرا رقیق کندو نفسنك یدنده اولماز ولو فسر للقاضي انه شهد
بالتسامع او بمعاينة اليد لا يقبلها واکر اول شاهد اولان کمسنه قاضی اولان کمسنه یه تسامع ایله
یاخود معاینه ید ایله شهادت ایلدوکن تفسیر ایلسه اول شاهدك شهادتنی قبول ایلمیه الا وقتده
نه کم بیانی کچشدر یقبلها ده اولان ضمیر شهادته راجعدر ومن شهد انه حضر دفن زيد او
صلى عليه قبلت وهو عيان وشول کمسنه که زیدك دفننه حاضر اولدوکنه واوزرینه نماز قلمسنه
شهادت ایلسه انك شهادتی قبول اولنور وبو ایسه عیاندر یعنی دفننه ونمازنه حاضر اولمق موتنه
مشاهده ومعاینه در انه ده اولان ضمیر ساقبلنده اولان منه راجعدر علیه ده اولان ضمیر زیده

راجعدر **باب** من تقبل شهادته ومن لا تقبل بو باب شهادتلري قبول اولنور وشهادتلري
قبول اولنماز كمسنه لرك بياننده در ولا تقبل شهادة الاعمى يعني اعمى اولان كمسنه نك شهادتي قبول
اولنماز ابو حنيفه وابو محمد قاتنده اما امام زفر قاتنده تسامع ايله جائز اولان اشياده
جائزدر خلافا لابي يوسف فيما اذا تحملها بصيرا امام يوسف ايچون خلاف واردر شول
صورتده كه ايچان اول شهادتي بصير اولدوغي حالده تحمل ايليه اعمى اولدوغي حالده اني ادا ايلمك
جائز اولور زيرا اعتبار حالت تحملده در معاينه ايله اولدوغي ايچون ولا شهادة المملوك
والصبي الا ان تحملا حال الرق والصغر واديا بعد العتق والبلوغ ودخي مملوك وصبي نك
شهادتلري قبول اولنماز مگر كه مملوك اول شهادتي حال رقنده وصغيرنده تحمل ايدوب
رقيق معتق اولدقدنصكره وصغير اولان بلوغندنصكره ادا ايلمش اولور اول زمانده
شهادتلري جائز اولور زيرا حال صغرنده وحال رقنده ولايتلري يوقدر وبو ايكي وصف
زائل اولدقدنصكره شهادتي تحمل ايلمكه اهل اولور ولا شهادة المحدود في قذف وان تاب
ودخي سبب قذف ايله حد اولنمش كمسنه نك شهادتي قبول اولنماز توبه ده ايدرسه زيرا حق
تعالى حضرتلري محصناتي قذف ايدنلرك حقنده ولا تقبلوا لهم شهادة ابدا وآيه كريمه سنك
اولي والذين يرمون المحصنات ثم لم يأتوا باربعة شهداء فاجلدوهم ثمانين جلدة ولا
تقبلوا لهم شهادة ابدا در وامام شافعي قاتنده توبه ايدرسه شهادتي قبول اولنور زيرا حق
تعالى حضرتلري ذكر اولنان آيتك آخرنده الا الذين تابوا بيورمشلردر الا ان يحد كافر ثم اسلم
يعني سبب قذف حد اولنمش كمسنه شهادتي قبول اولنماز الا ايچان كافر اولدوغي حالده حد
اولنه صكره اسلامه كلسه اول حينده شهادتي قبول اولنور لان الاسلام يجب ما قبله
ولا الشهادة لاصله وان علا وفرعه وان سفل ودخي كندو اصلنه يعني والدنه وان علا
واكر والددن اعلا اولسه يعني والدك والديه ودخي فرعنه ودخي يعني اوغلنه وان سفل
واكر اوغلندن اسفل اولسه يعني اوغلنك اوغلونه شهادتي قبول اولنماز وعبده ومكاتبه

مكاتبه ومن احد الزوجين للآخر ودخي كندو عبدينه وعبد كندو سيدنه ومكاتبه وايكي زوجك بري
اول برآخره شهادتلري قبول اولنماز حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورر لركه لا تقبل
شهادة الولد لوالده ولا الوالد لولده ولا المرأة لزوجها ولا الزوج لامرأته ولا العبد لسيده ولا المولى
لعبده ولا الاخير لمن استاجره زيرا بابا اوغلو يا ننه اولان منافع متصله در بو اجلدن مذكورلر
ربوبي دفع ايلمك جائز اولمادي وعبد وزوج ومكاتب ما بينلرنده اولان منافع دخي متصله در
بو تقديرجه كندو نفسلرينه شهادت ايلمش اولورلر بو خود جائز دكلدر والشريك لشريكه فيما
هو من شركتهما ودخي شريكك كندو شريكنه شهادتي قبول اولنماز كندو شركتلرينه متعلق اولان
شيلرده زيرا منفعت اول برشريكه عائد در اما كندو شريكلرينه متعلق اولميان شيلرده
بري برينه شهادتلري مقبوله در شريكه ده اولان ضمير شريكه راجعدر شركتهما ده اولان ضمير
بنه شريكينه راجعدر ولا شهادة المخنث الذي يفعل الرديء ودخي اول كندويي نسايه
تشبيه ايدوب كندويه فاحشه ايدورن مخنثك شهادتي قبول اولنماز زيرا فاسق قسمندندر
ولا النائحة ولا المغنية ودخي نائحه ايله مغنيه نك شهادتلري قبول اولنماز نائحه اول
خاتونه درلركه غيرلر ميتنده رفع صوت ايله وتحزينله موته وفراقه متعلق نيجه شيلر سويلينه
مغنيه شول خاتوندر كه آلات لهو ايله ياخود آلاتسز اجنبيلره تغني ايدندر زيرا خاتونلرك
مجرد رفع صوتلري حرامدر امدي تغني ونوحه ايله اولماسي بطريق الاوليدر ولا العدو
بسبب العود بالدنيا ودخي دنيا سببي ايله اولان عدوك عدوسنه شهادتي قبول اولنماز
يعني نيجان ايكي رجلك بيننده امور دنيا ايچون عداوتلري اولسه اول بر رجلك اول برآخره
اوزرينه شهادتي جائز دكلدر ومدمن الشرب على اللهو ودخي لهو اوزره يعني آلات لهو ايله
شربه شرب خمر واشربۀ محرمه شربنه مدمن اولان كمسنه نك شهادتي قبول اولنماز زيرا دينننده
حرام اولان شيء ارتكاب ايلمشدر ومن يلعب بالطيور او بالطنبور ودخي انواع طيور ايله
وطنبور ايله لعب ايليان كمسنه نك شهادتي قبول اولنماز زيرا اوقاتني تضييع ايلدوكى

اعلدن حرام ارتكاب ايلمشدر مصنفك لعب دمسنده اشارت واردركه كندو اوننه استيناف
ايچون بعض كوكرچين اتخاذ ايدوب تربيه ايلسه مباح اولور وحرام اولماز اويغني للناس ويا خود
لهو ايله ولعب ايله ناسي جمع ايدوب آنلره تغنيسك ايشتدورمه مغنينك شهادتي قبول اولنماز
وحرام اولان شيء ارتكاب ايلدوكي اجلدن ولو تقامها بالشطرنج او تفوته الصلاة بسببه
معلوم اولاكه نزول مجرد لعب مطلق حرامدر ومسقط شهادتدر زيرا نبي عليه السلام دن
من لعب بالنرد فقد عصى ابا القاسم حديث شريفي وارد اولمشدر اما شطرنج ايله لعب ايلمك
شهادته مسقط اولماسي اوچ شرطله مشروطدر بري مومن اولمقدر ايكنجيسي قمار ايله اولمقدر
اوچنجيسي صلاتي تفويت درامدي بو اوصاف ايله شهادتلري قبول اولنماز اما بو اوصاف
ثلثه نك بري اولماسه شهادتي رد اولنماز زيرا عقله دائر برشيدر بو اجلدن امام شافعي قتنده
جائز اولدي تفوته ده اولان ضمير لاعنه راجعدر بسببه ده اولان ضمير شطرنجه راجعدر او
يرتكب ما يوجب الحد ويا خود حده موجب اولان شيء ارتكاب ايدن انك دخي شهادتي
قبول اولنماز زيرا حده موجب اولان كبائردن اور اويأكل الربوا ودخي ربا اكل ايليانكسنه لرك
شهادتي قبول اولنماز كبائردن اولدوغي اجلدن اويدخل الحمام بلا ازار ودخي حمام ده
ازارسز يعني فوطه سز داخل اولان كسنه نك شهادتي قبول اولنماز زيرا كشف عورت حرامدر
ويفعل ما يستخف كالبول والاكل على الطريق ويا خود كندوبه استخفاف ويرن شيء اشلسه
مثلا طريقده بول ايلمك واكل ايلمك كبي انلرك دخي شهادتلري قبول اولنماز زيرا اكل على الطريق
وبول على الطريق مروتي مسقطدر او يظهر سب السلف ويا خود سلفي يعني اصحاب كزين
وسادات تابعين رضوان الله تعالى عليهم اجمعينك سبني اظهار ايليه انك دخي شهادتي
قبول اولنماز وتقبل الشهادة لاخته وعمته يعني ادملك كندو ايكي قرنداشنه وعمتيسنه شهادت
ايلماسي قبول اولنور غيري متهم اولدقلري ايچون ومحرمه رضاعا او مصاهرة ودخي
رضاع جهتندن يا خود مصاهره جهتندن مثلا كندو زوجه سنك آنه سي و زوجه سنك

سنك ثري كبي ودخي كندو قرينك زوجه سي وباباسنك زوجه سي واوغلنك زوجه سي كبي اولان
محرملرينك شهادتلري قبول اولنور غيرمتهم اولدقلري ايچون وشهادة اهل الاهواء الا
الخطابية ودخي اهل هوا اولان كمسنه لر شهادتلري قبول اولنور زيرا بونلرك اعتقاد حيثيتندن
فاسق اولملري ارتكاب كذبه مانع در بو اجلدن شهادتلري قبول اولندي اهل هوادن
مراد اهل بدعت اولان كمسنه لردر بونلرك اصوللري التي بولك طائفه در اولكيسي خارجيلردر
در دنجيسي قدريلردر بشنجيسي مشبهيلردر التنجيسي معطلدر وبو التينك هربري اون ايكي
قسمه منقسم در ظريف طريقيله جمله سي يتمش ايكي قسم اولور الا الخطابية اولان طائفه نك شهادتلري
قبول اولنمز وبو طائفه خطابيه رافضيلردن بر فرقه ابو الخطاب محمد ابن وهب الاجدع
نام كمسنه يه منسوبلردر وبو طائفه مذهبي واعتقادلري بودر كه مدعي اولان كمسنه ايچان
قلرين دعواسي حق اولدوغنه يمين ايلسه اول شهادتي تجويز ايدرلر ودخي ديرلر كه مسلم
اولان كمسنه كذب سويلمز بو خصلت ايچون شهادتلري قبول اولنمدي والذمي على
مثله يعني ذمينك كندو مثلنه جائز ومقبولدر زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ذميلرك
شهادتلريني بري برلرينه تجويز بيورمشلردر مثله ده اولان ضمير ذميه راجعدر وان اختلفا
ملة يعني ذميلرك كندو ملتلرينه شهادتلري مقبولدر واگر ملت جهتندن مختلف اولورلر
ايسه ده مثلا نصرانينك يهودي اوزرينه ويهودينك نصراني اوزرينه شهادتي جائزه ومقبولدر
زيرا الكفر ملة واحدة وعلى المستأمن دون عكسه يعني ودخي ذمينك مستأمن اوزرينه شهادتي
قبول اولنور عكسي دكل يعني مستأمنك ذمي اوزرينه شهادتي قبول اولنماز زيرا مستأمنك ذمي
اوزرينه ولايتي يوقدر والمستأمن على مثله ان كان من دار واحدة ودخي مستأمنك كندو مثلنه
يعني مستأمنه شهادتي قبول اولنور ايچان ايكيسي دار واحده دن اولسلر واگر دارلري مختلف اولسه
شهادتلري قبول اولنماز زيرا دارلك اختلافي ولايتي قطع ايدر وعدو بسبب الدين ودخي
دين سببي ايله اولان عدوك شهادتي قبول اولنور وغيرمتهم اولدوغي اجلدن ومن الم

بصغيره ان جتنبنا الكبائر كلها وغلب صوابها وشول كمسنه كه صغيره يه المام ايليه يعني ارتكاب
ايليه شهادتي قبول اولنور اكر كبائرك كليسندن اجتناب ايدوب وصوابي خطاسنه غالب اولور ايسه
حمد عبد الله صحيح بودر كلها ده اولان ضمير كبائره راجعدر صوابها ده اولان ضمير من لمه راجعدر
والاقلف ودخي اقلف اولان غير مختون يعني سنت سز كمسنه نك شهادتي قبول اولنور والخصي
ودخي خصي اولان يعني ايكي خصيه سي چقمش كمسنه نك شهادتي قبول اولنور وولد الزنى والخنثى
ودخي ولد زنانك وخنثينك شهادتي قبول اولنور خنثي اولان اكر مشكل دكل ايسه شهادتلري
قبول اولماسنده اشكال يوقدر واكر مشكل ايسه شهادت خصوصنده احتياطا امرأة قلنور
كندوسيله بر امرأة دخي اولورسه ورجل مقابله سنده عد اولنور والعمال جمع عاملدر اول انواع صدقات
وجزيه وخراجي جمع ايدن كمسنه لردر يعني عمالك دخي شهادتلري قبول اولنور زيرا عمللري مفسق
دكلدر قچان اوضاع شرعيه لري اولسه بو تقديرجه بو زمانده شهادتلري قبول اولنماز زيرا ظلمدن
خالي دكللردر امام ابو الليث ديمشدر كه اكر عامل عمر ابن العزيز كبي واكا بكزر اولور ايسه شهادتي
قبول اولور واكر يزيد كبي اولورسه قبول اولماز والمعتق لمعتقه ودخي عتق اولنمش كمسنه نك
كندو معتقنه شهادتي مقبوله اولور عكسي دخي قبول اولنور تهمت اولمدوغي اجلدن
والمعتبر حال الشهادة وقت الاداء لا التحمل يعني حال شاهدده معتبر اولان شهادتي ادا ايلمك
وقتيدر شهادتي تحمل ايلمانك وقتي دكلدر زيرا شهادتيله عمل اولنمق والزام اولنمق حالت اداده
واقع اولور ولو شهد ان اباهما اوصى الى زيد وزيد يدعيه قبلت وان انكر فلا واكر بر ميتك
ايكي اوغلي بابالري زيدي وصي ايلدوكنه شهادت ايلسلر وحال بوكه زيد دخي وصي اولدوغني
دعوي ايلسه اول ايكي اوغلونك شهادتلري قبول اولنور وقياس قبول اولنمامق ايدي زيرا
بيان اولنمشدر كه فرعك اصله شهادتي جائز دكلدر واكر زيد وصي اولدوغنه انكار ايدرسه شهادتلري
قبول اولنماز ولو شهدا ان اباهما الغائب وكله لا تقبل وان ادعاه واكر بر رجلك ايكي اوغلي
غائب اولان بابالري زيدي فلان كمسنه ده اولان دينك قبضنه وكيل ايلدوكنه شهادت ايلسلر

ایلسلر شهادتلری قبول اولنماز اکر زید وکیل اولدوغنی ادّعا ایلسه ده زیرا قاضی اولان کمسنه غائب ایچون
وکیل نصب ایلمکه قادر دکلدر ولو شهد دائنا میت انه اوصی الی زید وهو یدعیه وقبلت واکر بر
میتك ایکی دائنی بزم دینمز اولان فلان میت زیدی وصی ایلدی دیو شهادت ایلسلر وحال بوکه
زید اول وصی اولمقلغی ادّعا ایلسه اول ایکی داینك شهادتلری قبول اولنور وکذا لو شهد مدیوناه
اومن اوصی لهما او وصیاه مدیوناه شهد نك فاعلی واقع اولمشدر ونون اضافت ایچون
حذف اولنمشدر اومن محلاً مرفوعدر فاعلك اوزرینه معطوفدر او وصیاه لفظاً مرفوعدر
بنه معطوفدر ونون اضافت ایچون حذف اولنمشدر یعنی ودخی بر میتك ایکی مدیونی
یاخود کندو وصیت ایلدوکی کمسنه یاخود کندونك وصیسی اولان کمسنهلر زید وصی ایلدو کنه
شهادت ایلسلر شهادتلری قبول اولنور وقیاس جائز اولمامقدر زیرا مذکورلر بو شهادتدن
واردر مدیوناه اولان ضمیر میتّه راجعدر ووصیاه ده اولان ضمیر کذلك اکا راجعدر
ولا تقبل الشهادة علی جرح مجرد وهو ما یفسق به من غیر ایجاب حق الشرع او للعبد نحو هو فاسق
او اکل ربوا او انه استأجرهم جرح مجرد اوزرینه شهادت قبول اولنماز وجرح مجرد شول شیدر که
آدم انك سببی ایله فاسق اولور شرعه یاخود عبده حق ایجاب ایلمکسزین مثلا مدعی علیه اولان
کمسنه اول مدعینك شاهدی حقنده بونلر فاسقلردر و یاخود بونلر اکل ربادر یاخود بونلری
اجارهیله طوتدی دیمك کبی وجرح مجرد شهادتی قبول اولنمدوغی فسق مجرد حکم تحتنه داخل
اولان اشیادن دکلدر و قاضی اولان کمسنه طائفهٔ مسلمینك عیبلرین ستر ایلمك ایله مأموردر
واول بینهٔ استماع ایلمه هتك حرمات واشاعهٔ فاحشه واردر اول ایسه حرامدر الا قچان اول
بینهنك استماعی حق شرعه یاحق عبده متضمن اولسه اول زمانده قبول اولنور به ده اولان ضمیر
جرح مجرده راجعدر وتقبل علی اقرار المدعی بفسقهم وعلی انهم عبید او محدودون فی قذف
او شاربوا خمر او قذفة او شرکاء او مدعی او انه استأجرهم لها بکذا واعطاهم ذلك مما لی عنده
وانی صالحتهم بکذا اودفعته الیهم علی ان لا یشهدوا فشهدوا یعنی مدعی اولان کمسنه

اول شاهدلرك فاسق اولدوقلرينه اقرار ايلدوكنه شهادت ايلسه قبول اولنور ودخي عبد اولدقلرينه
وياخود قذفدن محدود اولدقلرينه ياخود قذف ايديجيلر اولدوقلرينه ياخود مدّعينك شريكلري
اولدقلرينه ياخود مدّعي انلري فلان مقدار شهادت ايچون اجاره يه طوتدي واول اجاره اقچه سني
بنم كندو مالمدن اولان اقچه دن ويردي وياخود بن انلري فلان مقدار مصالحه ايلدم واول
مقداري آنلره بنم اوزريمه شهادت ايلمك ايچون دفع ايلدم عمل ايتميوب شهادت ايلديلر زيرا
بوصورتلرك بعضيسنده حق شرع واردر وبعضيسنده حق عبد واردر بو اجلدن بو محلده
شهادت قبول اولنور وجمله بو مسائلده اولان ضمير جميع شاهدلره راجعدر دفعة ده اولان
ضمير بكذا ده اولان مقداره راجعدر ومن شهد ولم يبرح حتى قال اوهمت بعض شهادتي
قبل ان كان عدلا وشول كمسنه بر مجلس قاضي حضورنده برخصوص ايچون شهادت ايدوب
واول شهادت مجلسندن زائل اولميوب تاكم بن بعض شهادتده ابهام وخطا ايلدم ونيجه يه
دكين يعني شهادتده زياده لك ياخود نقصان ايلدم ديسه اول شاهد عدل ايسه شهادتي
قبول اولنور زيرا شاهدلره كاهيجه واقع اولوركه مجلس شرعده غلط ونسيانه مبتلي اولورلر
مجلس شرعده اولان مهابتدن

باب الاختلاف في الشهادة

بو بابده شهادتده واقع اولان
اختلاف بيان اولنور وشرط موافقة الشهادة للدعوي شهادتك دعوايه موافق اولماسي
شرطدر يعني شهادتك دعوايه معناده موافق اولماسي شرطدر لفظده دكل زيرا دعوانك
تقدم اولماسي عبد حقنده شهادتك قبول اولنماسنه شرطدر مثلا بركمسنه بركمسنه نك اوزرينه
بو شيئي بندن غصب ايلدي ديو دعوا ايلسه وغصب ايلدوكنه ايكي شاهد احضار ايلسه بريسي
غصب ايلدوكنه شهادت ايلسه واول آخر شاهد مدّعي عليه نك غصب ايلدوكنه اقرار ايلدوكنه
شهادت ايلسه شهادتي قبول اولنور فلو ادّعي ملكا بشراء اوارث وشهد بملك مطلق ردّت يعني
فچان بركمسنه بركمسنه نك اوزرينه برداري اشترا ايلدوكنه ياخود وارث طريقيله مالك اولدوغنه
دعوا ايلسه بو خصوص ايچون شاهدلر احضار اولنوب اشتشها اولندقلرنده ملك مطلقه

مطلقه شهادت ایلسه‌لر شهادتلری رد اولنور زیرا ادعا اولنان شیدن زیاده ایله شهادت ایلدیلر
زیرا مدعی اولان کمسنه ملك حادث اولدوغنی ایلدی و شاهدلر ایسه ملك قدیمه شهادت ایلدیلر
بو ایسه مختلف در زیرا ملك مطلق اصلدن ثابت اولمغه مقیددن زیاده در سبب ایله اولان ملك
سبب ایله وقتینه منحصر در دعوا ایدن مدعی سبب ایله اولان ملکی دعوا ایلدی شاهدلر ایسه
ملك مطلقه شهادت ایلدیلر اول اجلدن رد اولنور وفی عکسه تقبل یعنی قچان مدعی بر ملك
مطلقی ادعا ایلسه و شاهدلر بر ملك معینه یه شهادت ایلسلر شهادتلری قبول اولنور زیرا
ادعا اولنان شیدن اقل ایله شهادت ایلدیلر وکذا شرط اتفاق الشاهدین لفظاً ومعناً وکذلك
شاهدلرك لفظده ومعنیده اتفاق اولنماسی شرط اولندی امام ابوحنیفه قتنده واما امامین
قتنده بالکز معناده موافقت اولنمسی کفایت ایدر فلا تقبل لو شهد احدهما بالف او مائة
او طلقه والآخر بالفین و بمائتین و بطلقتین او ثلث وعندهما تقبل علی الاقل چونکه شهادتده
اتفاق لفظ اتفاق معنی شرط اولدی امدی ایکی شاهدك بریسی بو آدمك بو آدمده بیك
درهمی واردر دیو شهادت ایلسه یاخود بوز درهمی واردر دیو شهادت ایلسه یاخود خاتوننی
تطلقه واحده ایله تطلیق ایلدوکنه شهادت ایلسه واو بریسی ایکی بیك درهمی واردر دیو
شهادت ایلسه یاخود ایکیوز درهمی واردر دیو شهادت ایلسه و یاخود خاتوننی ایکی طلاق
یاخود اوچ طلاق ایله تطلیق ایلدوکنه شهادت ایلسه شهادتلری قبول اولنماز زیرا شهادتده
اختلافلری واقع اولمشدر واما امامین قتنده اقلده قبول اولنور زیرا اقلده اتفاق ایلدیلر و
بریسی اول زیاده لك ایله منفرد اولدی امدی اتفاق ایلدکلری صورت ثابت اولور ولو
شهد احدهما بالف والآخر بالف ومائة والمدعی الاکثر قبلت علی الالف اتفاقاً واکر
ایکی شاهدك بری بیك درهمه شهادت ایلسه واول بری بیك یوز درهمه شهادت ایلسه
وحال بوکه اول مدعی اولان کمسنه اکثر اولان مقداری دعوا ایلسه اتفاق علما ایله انجق
الفده قبول اولنور زیرا شاهدلك ایکیسی ده لفظاً ومعنیً بیکده اتفاق ایلمشلر وکذا

مائة ومائة وعشرة يعني وكذلك چونكه ايكي شاهدك بري بيوز درهمه شهادت ايلسه وبري
يوزاونه شهادت ايلسه شهادتلري يوزده قبول اولنور وطلقة طلقة ونصف يعني وكذلك
چونكه ايكي شاهد بري بر طلقه تطليق ايلدوكنه شهادت ايلسه شهادتلري طلقهٔ واحده ده
قبول اولنور ايكيسينك طلقهٔ واحده يه اتفاقلري اولدوغيچون ولو شهدا بالف او بقرض
الف وقال احدهما قضى منها كذا قبلت على الالف واگر ايكي شاهد بر آدمك اوزرينه بيك
درهم دين ايله يا خود قرض ويرلمش بيك درهمه شهادت ايلسلر وبو ايكي شاهدك بري
شهادتده تصدیق ذكر اولنان بيكدن بر مقدارني قضا ايلدي يعني ادا ايلديسه اول شهادت
بيك درهمه قبول اولنور زيرا ايكيسنك اتفاقي بيك اوزرينه در منها ده اولان ضمير الفه
راجعدر لا على القضاء مالم يشهد به يعني اول بيك درهمدن مديون بش يوزي قضا
ايلدوكنه شهادت قبول اولنماز مادامكه بر شاهد آخر اول بش يوزي قضا ايلدوكنه شهادت
ايلميه ابو يوسفدن بر روايته بش يوز درهمه قضا اولنور وينبغي لمن علمه ان لا يشهد حتى
يقر المدعي به يعني اول قضا اولنان دينك مقدارني بلن آدمه لايقدر كه شهادت ايلميه
اول مدعي اولان كسنه بعضنك قبضني اقرار ايلمينجه علمه ده اولان ضمير قضا اولنان بعضه
راجعدر به ده اولان ضمير بعضه راجعدر ولو شهدا بقتله زيد ابوم النحر بمكة وآخران
بقتله اياه فيه بكوفة ردتا واگر ايكي شاهد مكهٔ مكرمه ده نحر كوننده عمروك زيدي قتل
ايلدوكنه شهادت ايلسلر وايكي شاهد دخي عمروك زيدي نحر كوننده كوفه ده قتل ايلدوكنه
شهادت ايلسلر اول ايكي فريقك شهادتلري رد اولنور زيرا ايكي فريقك بري كاذبدر
على التحقيق واول فريق آخر بريندن اولى دكلدر ايكي يرده بقتله ده اولان ضمير مقدار
اولان عمروه راجعدر اياه ده اولان ضمير زيده راجعدر فيه ده اولان ضمير يوم النحره راجعدر
فان قضى باحديهما اولا بطلت الاخرى يعني اگر قاضي اولان كسنه اول اولكي بينه ايله
ايكنجي بينه گلمزدن مقدم قضا ايلسه صكره گلن بينه يعني ايكنجيسي باطل اولور زيرا اولكي شاهد

شاهدلر ایله حکم لاحق اولدی قضاء اولضمنا ثانیی ابطال ایلدی چونکه زید مکه ده قتل اولندوغنه
حکم اولندی غیری یرده قتل اولنمدوغنه قضا اولمشدر زیرا شخص واحد ایکی موضعده قتل
اولنمق ممکن دکل باخذ شهادة اولن ضمیر تثنیه ایکی بینه نك برینه راجعدر ولو شهد بسرقة بقرة
واختلفا فی لونها قطع واکر شاهد اولان کسنه لر بر کسنه نك اوزرینه بقره سرقه ایلدوکنه
شهادت ایلسه لر واول بقره نك رنکنده اختلاف ایلسه لر مثلا شاهدك بری سیاهدر
دیسه وبری صاریدر دیسه اول سارقك یدی قطع اولنور ابو حنیفه قتنده لونها ده اولان ضمیر
بقره یه راجعدر وان اختلفا فی الذکورة والانوثة لا واکر اول سرقه اولنان بقره نك شاهدلری
ارککك ودیشی اولمسنده اختلاف ایلسه لر یعنی شاهدك بر ذکردر دیسه وبری اونثیدر
دیسه اول سارقك یدی قطع اولنماز وعندهما لا یقطع فیهما واما مین قتنده ایکی صورتده
دخی قطع اولنمز زیرا مشهود فیه اختلاف ایلمشلردر وفی الغصب لا تقبل اتفاقا وغصب
صورتنده شهادت قبول اولنماز زیرا غصب غالب انهارده واقع اولور بو تقدیرجه اشتباه
واقع اولماز اشتباه واقع اولمیجق شهادتلری قبول اولنماز ولو شهد واحد بالشراء
او الکتابة بالف والآخر بالف ومائة ردت یعنی قچان ایکی شاهدك بری زید بو عبدی
فلان کسنه دن بیك درهمه اشترا ایلدی دیو شهادت ایلسه واول بری بیك یوز درهمه اشترا
ایلدی دیو شهادت ایلسه یاخود زید بو عبدی بیك درهم اوزرینه مکاتب ایلدی دیو شهادت
ایلسه ایکیمنك بیله شهادتلری مردود اولور زیرا عقد واحده اتفاق ایلمامشلردر وکذا
العتق علی مال وکذا مال اوزرینه عتق اولنان عبدده شهادت رد اولنور مثلا عبد اولان
کمسنه مولام بنی بیك درهم اوزرینه اعتاق ایلدی دیو ادعا ایلسه ومولی بیك ایله یوز درهم اوزرینه
اعتاق ایلدم دیسه وهر بریسی مدعاسنه بینه احضار ایلسه لر رد اولنور والصلح عن قود والرهن
والخلع یعنی وکذلك صلح عن قود شهادت رد اولنور مثلا ولی المقتول ایله قاتل قوده مستحق
اولمش ایکن قاتل قوددن عفو اولنمق ایچون بر مقدار اوزرینه صلح اولسه لر ولی المقتول اولان

لمسنه بيك ايله يوزاوزرينه صلح اولدوقديدوكنه بيّنه كتورسه وقاتل اولان كمسنه بيك درهم اوزرينه
صلح اولدقديدوكنه بيّنه كتورسه ايكيسنك بيّنه سي ردّ اولنور وكذلك راهنك بيّنه سي ردّ اولنور وكذلك
خلعده ردّ اولنور مثلا زوج ايله زوجه بدل خلعك مقدارنده اختلاف ايلسه لر وهر بري دعواسنه
مطابق بيّنه كتورسه ردّ اولنور ان ادّعى العبد والقاتل والراهن والمرأة يعني بو ذكر اولنان
صورتلر اربعه ده شهادتلك قبول اولنماسي قچان دعوا بو ذكر اولنان اربعه نك طرفندن اولسه
زيرا جمله سنده مراد اثبات عقددر اول ايسه مختلف فيه در بو اجلدن شهادت قبول اولنمدي
وان ادّعى الآخر كان كدعوى الدين واكر دعوا اول بر آخردن اولسه يعني ذكر اولنان اربعه نك
مقابله سنده اولان اربعه دن اولسه يعني مولى عبدني مال عتقده و ولي مقتوله و ولي
مقتول صلح عن قوددده و مرتهن رهنده و زوج خلعده دين دعواسي كبي اولنور مثلا مولى
اولان كمسنه عبدنك بيك درهمه اعتاق ايلماسين دعوا ايلسه و عبد بشيوز درهمه معتق
اولدوغنه دعوا ايلسه و دخي ولي قصاص اولان كمسنه نك بيك درهمه صلح اولدوغنه
دعوا ايلسه قاتل اولان كمسنه بشيوز درهمه صلح اولدوغن دعوا ايلسه واول ايكي صورتده كذلك
دين دعواسي كبي اولنور يعني اقل اوزرينه ثابت اولور نته كم دين دعواسنده بيان اولنمش
ايدي والاجارة كالبيع عند اوّل المدّة ودخي اجاره بيع كبيدر اول مدّت قتنده يعني قچان
دعوا اجاره اوّل مدّة اجاره ده اولمعقود عليه نك استيفاسنده اول اولسه و شاهدلر
شهادتنده اختلاف ايلسه لر شهادتلري قبول اولنماز نته كم بيعده اختلاف قتنده صحيح اولماز
وكالدين بعدها يعني واكر دعوا مدّت كچدكدنصكره و منافعك استيفاسندنصكره اولسه
دين كبي اولور يعني اقل اوزره ثابت اولور وفي النكاح تقبل الالف استحسانا ولا فرق فيه
بين دعوى الاقل والاكثر وقالا ردّت فيه ايضا و دخي شهادت نكاحده اول الف ايله
استحسانا قبول اولنور مثلا زوج اولان كمسنه تزوّج ايلدوكي خاتونك مهري بيك درهم
ديو ادّعا ايلسه و بيّنه كتورسه زوجه سي اولان بني ايكي بيك درهمه تزوّج ايلدي ديو ادّعا ايدوب

ایدوب بینه کتورسه قبول اولنور زیرا ایکیسنك شهادتی اقلده منعقددر وفرق بو قدردر مدعی
اولان کمسنه استرسه اقلی دعوا ایلسون استرسه اکثری دعوا ایلسون واما امین دیدیلر که
نکاحده شهادت رد اولنور بیعده رد اولندوغی کبی وبو قیاسدر زیرا جانبیندن مقصود
اولان عقددر بو تقدیرجه بیع کبی اولدی فیه ده اولان ضمیر نکاحه راجعدر ولابد من الجر
فی شهادت الارث ویقول الشاهد مات وترك میراثا للمدعی او مات هذا ملکه او فی
یده یعنی ارثه متعلق اولان شهادتده جر لابددر یعنی شهادت ایدن شاهده لابددر که شهادتنده
فلان کمسنه وفات ایلدی ومدعی ایچون میراثنی ترك ایلدی دیه ویاخود فلان کمسنه وفات
ایلدی وبو شیء آنك ملکیدر یاخود بو شیء عند الموت آنك یدنده ایدی یاخود کندو مقامنه
قائم اولان کمسنه نك یدنده ایدی دیه زیرا عند الموت یدی ید ملك ایسه اول ظاهردر واکر
یدی ید امانت ایسه بینه ظاهردر زیرا امانت عند الموت ید ملکه منقلب اولور ضمان واسطه سیله
امری اول حیننده اثبات ید اثبات ملکدر ملکه ده اولان ضمیر میتنك تحتنده اولان فاعله
راجعدر وفی یده ده اولان ضمیر بینه اکا راجعدر خلافا لابی یوسف بو مسئله ده ابو یوسف
ایچون خلاف واردر زیرا جری اشتراط ایلمز فان قال کان هذا الشیء لابی المدعی اعاره من
ذی الید او اودعه ایاه قبلت بلا جر یعنی شاهد اولان کمسنه بو شیء مدعینك باباسنکدر
ذو الید اولان کمسنه یه عاریه طریقیله وضع ایلمش ایدی یاخود ذو الید اولان کمسنه اول شیء
بو مدعینك باباسنده ودیعه طریقیله وضع ایلمش ایدی دیو شهادت ایلسه جرسز قبول
اولنور اودعه ده اولان ضمیر شیئه راجعدر وان شهدا ان هذا الشیء کان فی ید المدعی
منذ کذا ردت واکر ایکی شاهد اولان کمسنه لر تحقیق بو شیء فلان تاریخدن مدعینك یدنده
ایدی دیو شهادت ایلسه لر شهادتلری رد اولنور مثلا بر رجل بر رجلك یدنده اولان داری
بو بنم دارمدر دیو دعوا ایلسه وبینه کتورسه شاهدلر دخی اداء شهادت ایلدکلرنده بن
بو داری بر سنه دن یاخود بر آیدن مقدم بو مدعینك یدنده اولدوغنه شهادت ایلرز

دیسه‌لر وحال بوکه وقت دعواده ذکر اولنان دار مدعینک یدنده ایدی اولسه شهادتلری قبول اولنماز زیرا مجهول
واقع اولمشدر وان شهد انه کان ملکه قبلت واکر شاهد اولان کسنه‌لر بو شیء مدعینک ملکی ایدی دیو
شهادت ایلسلر شهادتلری قبول اولنور بو انسه ظاهردر انه ده اولان ضمیر شیئه راجعدر ملکه ده اولان
ضمیر مدعی به راجعدر ولو اقر المدعی علیه انه کان فی ید المدعی امر بالدفع الیه وکذا لو شهدا باقراره
بذلك واکر مدعی علیه اولان کسنه بو شیء مدعینک یدنده ایدی دیو اقرار ایلسه مدعی علیه اولان
کسنه بو شیء مدعینک یدنده ایدی دیو اقرار ایلسه مدعی علیه اولان کسنه اول شیء مدعی به دفع
ایلمکه امر اولنور وکذلك شاهدلر مدعی علیهك اوزرینه بو شیء مدعینک یدنده ایدی دیو اقرار ایلدی دیو
شهادت ایلسلر اول شیء مدعیه دفع ایلمکه امر اولنور زیرا مشهود به اولان اقراردر اقرار ایسه
معلومدر اول مقر به نك مجهول اولماسی اقرارك صحتنه مانع دکلدر انه ده اولان ضمیر شیئه راجعدر
الیه ده اولان ضمیر مدعی به راجعدر باقراره ده اولان ضمیر مدعی علیه راجعدر باب الشهادة
على الشهادة مصنف رحمة الله علیه بو بابده شهادت اوزرینه واقع اولان شهادتك احوالنی بیان
ایدر تقبل فی غیر حد وقود وان تکررت یعنی شهادت اوزرینه شهادت حدودك وقودك
غیرینده استحساناً قبول اولنور وقیاس قبول اولنمامق ایدی شبهه نك زیاده متمکن اولدوغی
اجلدن لکن ناسك اکا احتیاجی اولدوغی ایچون اول اصل شاهدلرك موتلری ایله یاخود
غیبتلری ایله عجز ظاهر اولدوغی اجلدن قبول اولندی حقوق ادمیین ضایع اولمامق ایچون
واکر اول شهادت بحسب الظاهر مکرر ده واقع اولوری ایسه فقیه ابو اللیث خزانة الفقه نام کتابنده
شهادت على الشهادت کتاب القاضی الى القاضی وحد زناده وشرقه ده وقصاصده وقذفده و
وحد شرب خمرده قبول اولنماز دیو تصریح ایلمشدر وشرط لها تعذر حضور الاصل بموت او
مرض او سفر یعنی شهادت اوزره شهادت اول شاهد اصلك مجلس حکمه موت سببیله
یاخود مرض سببیله یاخود سفر سببیله حاظر اولماسی متعذر اولماسی شرط اولنمشدر یعنی
مادامکه بو اوچ نسنه نك بری اولمیه اول فرعك شهادتی قبول اولنماز لهاده اولان ضمیر

ضميرشهادة على الشهادة يه راجعدر وان يشهد عن كل اصل اثنين ودخي شهود اصلك هر برينك
بريه ايكي شاهد شهادت ايلمك شرط اولنمشدر لا تغاير فرعي الشاهدين يعني اصل شاهدلك فرعلري
براصل آخرك فرعلرينه مغاير اولماسي يعني غيري اولماسي شرط دكلدر مثلا ايكي رجل اصل
شاهدك بري ايچون شهادت ايلسه بعده بعينه اول براصل شاهد ايچون دخي انلر شهادت
ايلر ايسه ابو حنيفه قتنده قبول اولنور شاهد اصلك هر بري ايچون نشقه ايكي شاهد اولمسي
لازم دكلدر وصفتها ان يقول الاصل اشهد على شهادتي اني اشهد بكذا ويقول الفرع عند
الاداء اشهد ان فلانا اشهدني على شهادته بكذا وقال لي اشهد على شهادتي به يعني شهادت
اولنمانك صفتي اول اصل اولان شاهد فرع اولان شاهده اشهد على شهادتي اني اشهد
بكذا يعني فلان شيء فلان منوال اوزره شهادت ايلدوكمه شهادتيلك ايله ديه واول فرع اولان
تلك
كمسنه عند الاداء اشهد ان فلانا اشهدني على شهادته وقال لي اشهد على شهادتي به بن شهاد
ابدرمكه تحقيقا كه فلان كمسنه فلان شيئه كندي شهادتنه بني شاهد قلدي وبكا ديديكه فلان
معنايه شهادتم اوزره شهادت ايله وبعض مشايخ بو شهادتي ايلمامك بيانند زياده ونقصان
لري واقع اولمشدر لكن بو كيفيت كمال ملاحظه دروبصح تعديل الفرع اصله يعني فرع اولان
شاهد اصل اولان شاهدي تعديل ايلمك صحيحدر زيرا اهل تزكيه دندر واحد الشاهدين الآخر
وايكي شاهدك بري اول بر آخري تعديل ايلمك صحيحدر بو دخي اهل تزكيه دن اولدوغي اجلدن
فان سكت عنه جاز واكر اول فرع اولان كمسنه اول اصلك تعديلندن ساكت اولوب تعديل ايلمسه
فرعك اصل اوزرينه شهادتي جائزدر عنه ده اولان ضمير تعديله راجعدر ونظر في حاله عند ابي
يوسف وقال محمد ترد شهادته وقاضي اولان كمسنه اول اصل اولان شاهدك حالنه نظر ايلر
اكر حضورندن اصلك عدالتي ثابت اولورسه اول فرعك دخي شهادتي قبول اولنور وامام
محمد ديديكه اول اصلك شهادتي صحيح اولماز الا عدالت ايله اولور حالده دها ولان ضمير اصله
راجعدر شهادته ده اولان ضمير بنه اكا راجعدر وتبطل شهادة الفرع بانكار الاصل الشهادة

فرع اولان شاهدك شهادتي باطله اولور شاهد اصل شهادتي انكار ايلسيله يعني قچان شاهد اصل
بن شاهد دكلم دنيه اول فرع اولان شاهدك شهادتي باطله اولور وان شهدا على شهادة اثنين على
فلانة بنت فلان الفلانية وقالا اخبرنا انهما يعرفانها وجاء المدعي بامرأة لم يدر بانها هي ام لاقيل له
هات شاهدين انها هي يعني قچان ايكي نفر شاهد ايكي نفر شاهدك شهادتلري اوزره برخاتونك
اوزرينه كه بو خاتون فلانة بنت فلاندر و اول ايكي فرع اولان شاهد ديديلركه اول اصل اولان
شاهدلر بزه خبر ويرديلركه كندولر بو خاتوني فلانة بنت فلان ايدوكن بيلورلر مدعي دخي
مجلس شرعه بر خاتوني كتورب اول ايكي شاهد بو اول خاتونميدر دكلميدر بلمسه لر قاضي اول
كمسنه اول مدعيه بو خاتوني بيلور ايكي شاهد كتور ديه كه بو اول خاتوندركه اوزرينه شهادت
اولنمش ايدي ديه وقالا ده اولان ضمير تثنيه شهود اصله راجعدر اخبرناه ده اولان ضمير تثنيه
اصله راجعدر يعرفانه ده اولان ضمير امرأة يه راجعدر وكذا في نقل الشهادة يعني وكذلك
نقل شهادتده كه كتاب القاضي الى القاضيدر ايكي شاهد اصله آخره محتاجدركه بو خاتون
اول شهود عليهادرمي اولان خاتوندر مثلا بر قاضي بر قاضي يه يازسه كه فلان وفلان كمسنه لر
بنم حضورمده شهادت ايلديلركه فلان كمسنه نك فلانة بنت فلانده فلان قدر حقي واردر
ديو مكتوب اليه اولان قاضي يه مكتوب وصول بولدقده مدعي اولان كمسنه مكتوب اليه اولان
قاضينك مجلسنده بر خاتون احضار ايلدوكده بو خاتون اول مشهود عليها اولان خاتوندر
سؤال اولندقده انكار ايليوب قاضي يه لازم اولوركه بو اعتراف ايدوب اوزرينه اشهاد اولنان
خاتون ايدوكنه ايكي شاهد كتورمه لر بوامر ايليه فان قالا فيهما التميمية لا يجوز حتى ينسبانها
الى فخذها واكرا اول ايكي شاهد اول سابق الذكر اولان ايكي صورتده كه بري شهادة در و بري
كتاب القاضي الى القاضيدر اول خاتون اوزرينه شهادت ابرمجك فلانة التميمية در ديسه لر
جائز اولماز تاكه اول خاتوني فخذنه يعني قبيلۀ خاصه سنه منسوب ايده لر زيرا بو نسب تعريف
مقامنه قائمدر والتعريف يتم بذكر الجد او الفخذ و بر كمسنه ذكر جد ايله و يا خود فخذ ايله ويا

وباخود نحو ايله او بنسبة خاصة يعنى نسبت خاصه ايله تعريف ايلمك تعريف تام حاصل اولور والنسبة
الى المصر او المحلة الكبيرة عامة وبركمسنه مصره ومحلهٔ كبيره يه نسبت ايلمك نسبت عامدر والى السكة
الصغيرة خاصة ومحلهٔ صغيره يه نسبت ايلمك نسبت خاصه در **باب ٧** الرجوع عن الشهادة
بو بابده مصنف رحمة الله عليه شهادتدن رجوع ايلمانك احكامنى بيان ايدر ابن عمر رضى الله عنه بيورمشدر
الرجوع الى الحق خير من التمادي في الباطل لا يصح الرجوع عنها الا عند قاض يعنى شهادت ايلدكدن
صكره شهادتدن رجوع ايلمك صحيح اولماز الا قاضى اولان كمسنه نك حضورنده زيرا شهادت فسخ
مقوله سيدر اوبله اولسه شهادته مخصوص اولان مجلس ايله مخصوص اولور فلو ادعى المشهود عليه
رجوعهما عند غيره لا يحلفان ولا يقبل برهانه عليه امدى قچان مشهود عليه اولان كمسنه اول
شاهدلك شهادتندن رجوع ايلدكلرين قاضى حضورندن غيريده دعوى ايلسه مذبور شاهدلر
رجوع ايلمادكلرينه تحليف اولنماز لر ودخى مدعى عليه اولان كمسنه نك شاهد شهادتندن رجوع
ايلدوكنه بينه سى قبول اولنماز زيرا شهادتدن رجوع ايلماسى مجلس قضادن غيريده باطلدر رجوعهما
اولان ضمير ايكى شاهده راجعدر عليه ده اولان ضمير مدعى عليه راجعدر عليه ده اولان ضمير شاهده
راجعدر بخلاف ما لو ادعى وقوعه عند قاض وتضمينه اياهما اما قچان مدعى عليه اولان
كمسنه اول رجوعك قاضى مجلسنده واقع اولوب مالى اول ايكى شاهده تضمين ايلدوكنى
ادعا ايلسه اول نقدم ايدن مسئله نك خلافيدر يعنى دعواسى قبول اولنور زيرا سببكه قاضى
باننده رجوع ايلمكدر صحيحدر وقوعه ده اولان ضمير رجوعه راجعدر فان رجعا قبل الحكم لا
يحكم وان بعده لا ينقض حتى اكر شاهدلر اولان كمسنه لر بعد اداء الشهادة وقبل الحكم اول
ايلدكلرى شهادتدن رجوع ايلسلر اول ايلدكلرى شهادتله حكم اولنماز واكر بعد الحكم رجوع ايلسه لر
قاضى انلرك شهادتلريله ايلدكلرى حكم نقض ايلماز زيرا اولكى يه حكم اتصال اولدوغى ايچون
مترجح اولمشدر بعده اولان ضمير حكمه راجعدر وضمنا ما اتلفاه بها اذا قبض المدعى مدعاه
دينا كان او عينا يعنى شاهد اولان كمسنه لر قچان شهادتلرى سببيله برشيئك اتلافنه سبب

اولسه لر اول شيئه ضامن اولور قچان اول مدعي اولان كمسنه اول ادعا ايلدوكي شيئي قبض ايلمه كرك اول شيئ
كرك دين اولسون كرك عين اولسون اما اول ادعا اولنان شيئ قبض اولنمسه ضمان واجب اولماز قبضه
موقوف اولدوغي اجلدن وبو قول امام سرخسينك مختاريدر وبعضيسي عين ايله دين مابيننده تفريق
وتفصيل ايلمشلردر انلفاده اولان ضمير ماقبلنه اولان ما يه راجعدر بهاده اولان ضمير شهادته
راجعدر فان رجع احدهما ضمن نصفا والعبرة لمن بقي لا لمن رجع يعني قچان ايكي شاهدك
بري ايلدوكي شهادتدن رجوع ايلسه اول شهادت ايلدوكي شيئك نصفنه ضامن اولور ودخي
شهادتدن رجوع ايلمه ده اعتبار رجوع ايدنلردن باقي قلانلردر رجوع ايدنلرك دكلردر فان
شهد ثلثة ورجع واحد لا يضمن فان رجع آخر ضمنا النصف امدي اول تقدم ايدن مسئله نك
تفريعي بودر كه قچان برماده ده اوچ كمسنه شهادت ايلسه وشهادت ايلدوكندن صكره برسي رجوع
ايلسه اول رجوع ايدن ايلمه صكره رجوع ايدن نك ايكيسي اول شهادت ايلدكلري مالك نصفنه ضامن
اولورلر اكر دينلور ايسه كه لايق اولان بو ايديكه شاهد ثاني رجوع ايلمك ايله انجق ثاني تضمين
ايليه زيرا تلف مال ثانيه مضاف اولدي جواب وبريلور كه تلف مال جمله يه مضاف در الا بو قدر
واردر كه مانع اولمغله شاهد اولك رجوعندن اثري ظاهر اولمدي قچان كه ثاني رجوع ايلدي
ظاهر اولدي كه تلف مال ايكيسنك سببي ايله در بو تقديرجه ايكيسي ضامن اولور وان شهد
رجل وامرأتان فرجعت واحدة ضمنت ربعا واكر برماده ده بر رجل ايله ايكي خاتون شهادت
ايلسه لر صكره اول ايكي خاتونك بريسي شهادتدن رجوع ايلسه ربع ماله ضامن اولور زيرا بر رجل
ايله بر خاتون باقي قالمسيله اوچ ربعي باقي قلور وان رجعتا ضمنتا نصفا واكر اول ايكي امرأة
رجوع ايلسلر نصف ماله ضامن اولورلر زيرا نصف مال اول رجلك باقي قلمسيله باقي قلمشدر
وان شهد رجل وعشرة نسوة فرجع ثمان لا يضمن شيئا واكر برماده ده بر رجل ايله اون خاتون
شهادت ايلسه لر صكره اول خاتونك سكزي شهادتدن رجوع ايلسلر برشيئه ضامن اولمازلر
زيرا جمله حق باقي قلان كمسنه ايله كه بر رجل ايله ايكي خاتوندن باقي قالمشدر فان رجعت اخري

اخري ضمن التسع ربعاً واكر اول رجوع ايدن سكز خاتوننك رجوعلرندن صكره اول باقي قالان ايكي
خاتوندن برخاتون دخي رجوع ايلسه طقوزي ربع ماله ضامن اولورلر واوج ربعي بر رجل ايله
برخاتوننك بقاسيله باقي قلمشدر وان رجع العشرة ضمن نصفا واكر اول اون خاتون
شهادتدن رجوع ايليه لر مالك نصفنه ضامن اولورلر وان رجع الكل فعلى الرجل سدس وعليهن
خمسة اسداس واكر اول ذكري تقديم ايدن خاتون ايله بر رجل شهادتدن رجوع ايلسلر مزبور
رجلك اوزرينه سدس واردر يعني رجل سدس ماله تضمين اولنور واول اون خاتونه مالك
بش سدسي تضمين اولنور امام ابو حنيفه قتنده وعندهما عليه نصف وعليهن نصف وامامين
قتنده رجلك اوزرينه نصف واردر وخاتونلرك اوزرينه نصف واردر يعني هر فريقه نصف
مال تضمين اولنور وان شهد رجلان وامرأة ورجعوا فالغرم على الرجلين خاصة واكر
بر ماده يه ايكي رجل ايله برخاتون شهادت ايلسلر صكره ايلدكلري شهادتدن رجوع ايلسه لر
غرامه ايكي رجل اوزرينه در انجق زيرا برخاتوننك شهادتي شهادت عد اولنماز زيرا مالي
غرامه ايدوب قضايه سبب اولان اول ايكي رجل اولمشدر ولا يضمن راجع شهد بنكاح
بمهر مسمى عليها اوعليه يعني نجان بركمسنه برخاتونه ياخود بر رجل ما بينلرنده مهر مسمى ايله
واقع اولان نكاحه شهادت ايلدكدنصكره شهادتندن رجوع ايلسلر اول شهادتدن رجوع
ايلمك ايله تلف اولان مهره ضامن اولماز مثلا بر رجل برخاتون مهر مسمى ايله بنم منكوحهم
ديو دعوا ايلسه مزبوره خاتون دعوا اولنان نكاحي انكار ايلسه مزبور رجل كند و منكوحه سي
اولدوغنه بينه اقامت ايلسه قاضي دخي بينه موجبنجه حكم ايلدكدنصكره شاهدلر شهادتدن
رجوع ايلسلر بجميع مهردن آنلره برشئ تضمين اولنماز وياخود خاتون رجلك اوزرينه بيك درهم
مهري اولدوغنه دعوي ايلسه رجل انكار ايدوب بشوز درهمدر ديو ادعا ايدوب شاهدلر
بيك درهم اولدوغنه شهادت ايلدكلريندن صكره رجوع ايلسه لر برشيئه ضامن اولمزلر
عليها ده ضمير مراد به راجعدر عليه ده اولان ضمير رجله راجعدر الا ما زاد على مهر المثل

يعني قچان شاهدلر مهر مثلدن زياده بر مقدار ايله شهادت ايلسلر صكره رجوع ايلسلر اول زياده يه
ضامن اولورلر زيرا اول زياده عوض سز اتلاف ايلديلر ولا من شهد بطلاق بعد الدخول
ولذلك بر خاتون نكاح اولوب بعد الدخول اطلاق اولندوغنه شهادت ايدوب صكره رجوع
ايلسه لر بر شيئه ضامن اولمزلر زيرا رجوع ايله آنجق منافع بضع اتلاف اولنمشدر ويضمن
في الطلاق قبل الدخول نصف المهر اما قبل الدخول اطلاق ايلدي ديو شهادت
ايدوب صكره رجوع ايلسه لر نصف مهره ضامن اولورلر وفي البيع ما نقص عن قيمة البيع
ودخي بيعده اول مبيعك قيمتندن اقل اولان مقدارده شهادت ايلسه لر اول نقصانه ضامن
اولورلر وفي العتق القيمة ودخي عتقده اول معتقك قيمتنه ضامن اولورلر مثلا ايكي
كمسنه بر رجلك اوزرينه بو رجل عبدني اعتاق ايلدي ديو شهادت ايدوب صكره شهادتدن
رجوع ايلسلر اول عبدك قيمتنه ضامن اولورلر وفي القصاص الدية فقط ودخي قصاصده
ديته ضامن اولورلر فقط مثلا ايكي شاهد بر قصاص ايله شهادت ايلسلر واول كي
قصاصنه شهادتلك ايلديلر ايدي قتل اولوب قصاص اولنمشدي بعده شهادتدن رجوع ايلسه لر
آنجق ديته ضامن اولورلر قصاص لازم اولماز زيرا قصاص مباشره مقابله سنده لازم اولور
مباشره ايسه شاهدلردن منتفيدر ويضمن الفرع ان رجع الاصل بقوله ان قال ما اشهدته على
شهادتي يعني شاهد فرع اولان كمسنه قچان شهادتدن رجوع ايلسه اول شهادت ايلدوكي
شيئه ضامن اولور زيرا حاصل اولان تلف كندو شهادتي سببيله واقع اولمشدر وشاهد اصل
اولان كمسنه قچان شهادتندن رجوع ايدوب ديسه كه بن بو شاهدي شهادتمه اشهاد ايلدم
تلف اولان شيئه ضامن اولماز زيرا شاهد فرعك كندو شهادتنه اشهاد ايتدوكني انكار
ايتمشدر صوله ده اولان ضمير بار مقدر يضمن ه متعلق در مذكور يضمن ه دكلدر
وانته اولان ضمير اصله راجعدر اشهدته ده اولان ها ضميري فرعه راجعدر ولو قال
اشهدته وغلطت ضمن عند محمد لا عندهما يعني شاهد اصل اولان كمسنه شهادتني انكار

نكار ايتمويب بن اول شاهد فرعي شهادته اشهاد ايتدم اما غلط ايلدم ديسه امام محمد قتنده ضامن
اولماز زيرا قضا فرع شاهدلرك شهادتيله واقع اولمشدر واشهدنا ده اولان ضميرها فرعه راجعدر
ضمير اثنين فقط
وعندهما ده اولان ضمير تثنيه امام ابو حنيفه ايله امام ابو يوسفه راجعدر وان رجع الاصل والفرع
واكر اصل ايله فرع شهادتدن رجوع ايلسهلر بالكز فرع اولان شاهد اول تلف اولان شيئه راجعدر ضامن
اولور زيرا فرعك شهادتيله واقع اولمشدر وعند محمد يضمن المشهود عليه اي الفريقين شاء وامام محمد
قتنده مشهود عليه اولان كمسنه ايكي فريقين هر قنغسنك استرسه تضمين ايدر يعني استرسه شهود
اصله تضمين ايدر واسترسه شهود فرعه وقول الفرع كذب اصلي او غلط ليس بشيء يعني شاهد
فرع اولان شاهدلرك اصل اولان شاهدلرك كذب اصلي يعني بو شهادتنه شهادت ايلدوكم اصل
كذب سويلدي ديمه سي بر شيء دكلدر يعني بو سوزي سويلمك ايله حكم منتقض اولماز وانلره غرامه
دخي لازم اولماز زيرا شهادتندن رجوع ايلمادلر انجق شاهد اصل اولنلرك اوزرينه كاذب
اولدقلرينه شهادت ايلديلر وان رجع المزكي عن التزكية ضمن خلافا لهما واكر مزكي اولان كمسنه تزكيه
سندن رجوع ايلسه اول شهادت اولنان شيئه ضامن اولور ابو حنيفه قتنده زيرا تزكيه شهادتك
قبول اولنماسنه سبب واقع اولمشدر وامامين ايچون خلاف واردر يعني انلرك قتنده ضامن
اولماز ولا يضمن شاهد الاحصان برجوعه يعني شاهد اولان كمسنه بر كمسنه نك محصن اولدوغنه
شهادت ايلدكدنصكره رجوع ايلسه بر شيئه ضامن اولماز وبونسنه لازم كلمز فرقتنده ضامن اولور
زيرا جنايتك محصنه ديو شهادتي ايله حقيقة علت اولمشدر اما امام ابو حنيفه وامام ابو يوسف
وامام محمد قتلرنده احصان شرط محصين در حكم اكا مضاف اولمز زيرا شهادت على الزنا بغير احصان
عقوبته مبنيدر بو تقديرجه راجع اولان كمسنه به بر شي لازم كلمز ولو رجع شاهد اليمين وشاهد
الشرط ضمن شاهد اليمين خاصة وقچان شاهد اليمين ايله شاهد الشرط اولان كمسنه لر شهادتلريندن
رجوع ايلسهلر شاهد اليمين اولان كمسنه اول مشهود به نك قيمتنه ضامن اولور انجق اول شاهد الشرط
اولان كمسنه يه نسنه لازم كلمز مثلا ايكي كمسنه بر كمسنه نك اوزرينه كه بو آدم كندو خاتوني ايچون والله

اكر خاتونم فلان داره داخل اولورسه طالق اولسون ديدوكنه شهادت ايلسه صكره ايكي رجل دخي
داره داخل اولدوغنه شهادت ايلدكلرندنصكره اول شاهد اليمين اولانكسنه ايله شاهد الشرط
اولانكسنه لر شهادتلرندن رجوع ايلسه لر آنجق شاهد اليمين اولان كسنه ضامن اولور زيرا اطلاق
بولرك تعليقنه شهادت ايلدكلري اجلدن واقع اولمشدر ولو رجع شاهد الشرط وحده
اختلف المشايخ واكر شاهد الشرط اولانكسنه لر رجوع ايلسلر مشايخ اختلاف ايلمشلردر
كميسي ضامن اولور ديمش وكميسي ضامن اولماز ديمش لكن صحيح اولان ضامن اولمامقدر
ومن علم انه شهد زورا اشهر ولا يعزر ولا شوك كسنه كه زور شهادت ايلدوكي معلوم اوله اول كسنه
همان خلقه اراسنده شاهد زور اولدوغي اشهاد اولنوب تعزير اولنميه امام ابوحنيفه قتنده وكيفيت
اشهاد بودركه قاضي اولان كسنه اول شاهد زورا اولان كسنه اهل سوقدن ايسه اهل سوقنه ارسال
ايليه كه بو آدم شاهد زوردر بونون حذر اوزره اولكوز ديو انلره دخي تنبيه ايليه زيرا قاضي
شريح رضي الله عنه دن ابوحنيفه حضرتلري بويله روايت ايلمشدر وعندهما يوجع ضربا ويحبس
واما مين قتنده انجق ضرب وجيع ايله ايجاع ايدوب حبس ايليه لر زيرا حضرت عمر رضي الله عنه
برشاهد زوره قرق سوط ضرب ايدوب يوزيني تسويد ايلمشدر باب الوكالة مصنف رحمه الله
عليه بو كتابده وكالتك كيفيتي احوالني بيان ايدر وكالت لغتده حفظ معناسنه در واصطلاح
شرعده هي اقامة الغير مقام نفسه في التصرف يعني وكالت بر آدم كندودن غيري كسنه كندو نفسنك
مقامنه قائم ايلمكدر تصرفده زيرا كاه اولور كه آدم كندو نفسنك مصالحنه قائم اولمقدن عاجز
اولور امدي آدم كندو مصالحني اتمام ايلمكه وكيل نصب ايلمك جائز اولدي وشرطها كون
الموكل يملك التصرف يعني وكالتك شرطي موكل اولان كسنه تصرفه مالك اولمقدر مالك
التصرف ديمكدن مراد موكل عاقل وبالغ وحر اولمقدر زيرا وكيل اولان كسنه تصرفي موكلدن
استفاده ايدر امدي مادامكه موكل بو اوصاف ايله موصوف اولميه توكيل ايلماسي جائز
دكلدر شرطهاده اولان ضمير وكالتيه راجعدر والوكيل ممن يعقل العقد ويقصده ووكالتك

اناك برشرطي دخي وكيل اولان كمسنه عقدي تعقل ايليه مثلا بيع سالب اولوب وشرا جالب اولدوغني
تعقل ايليه وقصدي اوله وغبن يسيردن غبن فاحشي فرق ايلمه فيصح توكيل الحر البالغ اوالماذون
حرا بالغا اومأذونا اوصبيا عاقلا اوعبدا محجورا بكل مايعقده فيصح ده اولان فامصنفك يعقل
العقد ويقصده قوله تفريع واقع اولمشدر يعني حر وبالغ اولان كمسنه نك وباخود مأذون
اولان كمسنه نك بر حر بالغي وباخود مأذوني وباخود محجور اولان صبي عاقلي وباخود عبد محجوري
توكيل ايلمك صحيح اولور هر شيده كه موكل انى كندو نفسي ايله عقد ايلمك صحيح اولور زيرا صبي عاقلك
كندو ملكنده اذن وليسي ايله تصرفي نافذدر امدي كندوبي وكيل ايلمك ايله غيرك ملكنده تصرفي
صحيح اولور ودخي عبد عاقلك كندو نفسنده تصرفي صحيحدر مثلا طلاق كبي وحدود ايله اقرار
ايلماسي كبي امدي حق غيريده توكيل سببي ايله تصرفي صحيح اولور يعقده اولان ضمير ما قبلنده اولان
ما لفظنه راجعدر بنفسه اولان ضمير وكيله راجعدر وصح التوكيل بايفاء كل حق وباستيفائه الا في
حد وقود مع غيبة الوكيل ودخي غيره حقي ايفا ايلمك واستيفا ايلمك ايله توكيل صحيح اولور لكن حدود دده
توكيل صحيح اولماز اول موكل اولان كمسنه مجلسدن غائب اولمسيله زيرا بونلر كي ثبوتنه شبهه ايله دفع
اولنورلر اشيادندر امدي غيرك مقامنه قائم اولان استيفالري جائز دكلدر استيفائه ده اولان
ضمير حقه راجعدر وبالخصومة في كل حق بشرط رضى الخصم للزومها ودخي خصومت ايلمك ايچون
جمله حقوقده توكيل ايلمك صحيحدر خصم اولان كمسنه نك راضي اولماسي شرطيله زيرا اول خصومت
لازم اولدوغي ايچون الا ان يكون الموكل مريضا لا يمكن حضوره مجلس الحكم اوغايبا مسافة
سفر اومريدا السفر يعني هر حقده خصومت صحيحدر خصمك راضي اولمسي شرطيله الا موكل اولان
كمسنه بر وجهله مريض اولسه كه مجلس حكمه راضي اولمسي ممكن اولمسه وياخود سفر مسافه سي قدر
يرده غائب اولسه وياخود سفري مراد ايدنمش اولسه او مخدورة غير معتادة للخروج الى مجلس
الحاكم وياخود موكل اولان بر مخدره كه مجلس حاكمه چقمغه غير معتاد اولسه بو تقديرجه بو ذكر
اولنان صورتلرده خصمك رضاسي اشتراط اولنماز امام ابو حنيفه قتنده وعندهما لا يشترط

رضي الخصم وامامين قتنده مطلقا خصمك رضاسي شرط دكلدر زيرا توكيل مؤكلك حقوقنده تصرفدر غيرك
رضاسنه توقفي يوقدر وحقوق عقد يضيفه المؤكل الى نفسه كبيع واجارة وصلح عن اقرار يتعلق
به ان لم يكن الوكيل محجورا وشول حقوق عقدكه اثلريه وكيل اولان كمسنه كندو نفسنه اضافت ايله
مثلا بيع واجاره وصلح عن اقرار كبي شيلر وكيله متعلقدر اگر وكيل اولان كمسنه محجور عليها ولمازايسه مثلا صبي محجور عليه وعبد محجور عليه كبي زيرا عقد كندو كلاميله قائم اولمشدر زيرا صحة
تعبيره قادر در امدي اولدوغي حيثيتدن وامام شافعي قتنده حقوق عقد مؤكله راجعدر
يعني يضيفه ده اولان ضمير عقده راجعدر الى نفسه ده اولان ضمير وكيله راجعدر فيسلم المبيع يعني
وكيل اولان كمسنه مبيعي تسليم ايليه فنجان بيعه وكيل اولسه ويتسلمه ويقبض الثمن ودخي اول مبيعي
تسلم يعني قبض ايليه فنجان شرايه وكيل اولسه ويطالب به وكيل اولان كمسنه ثمن ايله مطالبه اولنور
اگر شرايه وكيل اولمش اولسه ويرجع به عند الاستحقاق ويخاصم في عيب مشترية ويرد به ان لم
يسلمه الى مؤكله وبعد تسليمه لا الا باذنه ودخي وكيل اولان كمسنه ثمن ايله رجوع اولنور وفنجان
مبيع مستحق اولسه ودخي مؤكلك اشترا ايلدوكي شيئك ظهور ايدن عيبندن وكيل مخاصمه ايلر
ودخي اول شيء انده اولان عيب ايله رد ايلر اگر اول وكيلك مؤكلنه تسليم اولنمدي ايسه اني
رد ايلمية الا اذن مؤكل ايله رد ايليه به ده اولان ضمير ثمنه راجعدر ومشترية ده اولان ضمير
مؤكله راجعدر يرجع به ده اولان ضمير ثمنه راجعدر مؤكله ده اولان ضمير مبيعه راجعدر باذنه ده
اولان ضمير مؤكله راجعدر ويخاصم في عيب مبيعه وفي شفيعه ان كان في يده وكذا شفعه
مشترية ودخي وكيل اولان كمسنه كندو مبيعك عيبندن مخاصمه اولنور ودخي اول مبيعك
شفعه سندن مخاصمه اولنور اگر اول مبيع وكيلك يدنده ايسه ودخي مشترية سنك شفعه سندن
مخاصمه اولنور زيرا جمله بو مذكورات حقوقدن اولدوغي اجلدن مخاصمه ايلمك جائز اولمشدر
وبيعه ده وشفعه ده وفي يده ده اولان ضميرلر وكيله راجعدر والملك يثبت للمؤكل ابتداء يعني
فنجان وكيل اولان كمسنه برشيء دعوا ايدوب اثبات ايلسه وياخود برشيء اشترا ايلسه اوشيئك

شیئک ملکیت ابتدادن موکل ایچون ثابت اولور و بعض علمانک قولی بودر که و امام کرخی دیدیکه ملک
ابتدادن وکیل اولان کمسنه یه ثابت بعده موکله انتقال ایدر لکن اولکی صحیحدر فلا یعتق قریب وکیل
شرا چونکه ملک ابتدادن موکل ایچون ثابت اولور امدی وکیل اولان کمسنه کندو قریبنی وکالة طریقیله
اشترا ایلیه اوزرینه عتق اولنماز زیرا ملک موکلهدر صحیح قول اوزرینه شراده اولان ضمیر وکیله راجعدر
وحقوق عقد یضیفه الی موکل یتعلق بالموکل کنکاح وخلع وصلح عن انکار ودم عمد وکتابة
وعتق علی مال وهبة وصدقة واعارة وایداع ورهن واقراض وشرکة ومضاربة وشول حقوق
عقد که وکیل انی موکله اضافت ایلیه اول حقوق موکله متعلقدر مثلا نکاح وخلع وصلح عن
انکار کبی انجق موکله اضافت اولنور اما صلح عن اقرار موکل ایله وکیلک هر بریته اضافت اولنماسی
جائزدر ودم عمد کبی وکتابت کبی ومال اوزرینه عتق اولمق کبی وهبه کبی واعاره کبی وایداع کبی
ورهن کبی واقراض یعنی قرض ویرمک کبی وشرکة ومضاربة ولا یطالب وکیل الزوج بالمهر ولا وکیل
المرأة بتسلیمها امدی زوجه نک وکیل اولان کمسنه یه لازم دکلدر که زوج اولان کمسنه نک وکیلندن
اول زوجه نک مهرینی طلب ایلیه و زوجک وکیلی اولان کمسنه یه جائز دکلدر که مهرک خاتونه تسلیم
ایلماسنی طلب ایلیه زیرا وکیل بو ایکی صورتده سفیر محضدر یعنی واسطه در فقط کوزلمزمی که وکیل
اولان کمسنه اول عقدی موکله اضافت ایلمادن مستغنی دکلدر اگر کندو نفسنه اضافت اتسه ایدی
نکاح کندویه اولوردی ولا یبدل الخلع وکیل اولان کمسنه دن بدل خلع طلب اولنماز وللمشتری منع الثمن
عن الموکل یعنی وکیل اولان کمسنه قچان برشیء بیع ایلسه موکل کلوب اندن ثمن طلب ایلسه مشتری اولان
کمسنه یه جائزدر که اول مبیعک ثمنینی آندن منع ایلسه زیرا عقددن اجنبیدر وحقوق عاقده راجعدر
فان دفعه الیه صح ولا یطالبه الوکیل ثانیا واگر مشتری اولان کمسنه وکیلدن اشترا ایلدوکی مبیعک
ثمنینی موکله دفع ایلیه صحیحدر صکره وکیل اولان کمسنه تکرار ثمنی اول مشتریدن طلب ایلمیه زیرا ثمن
اصلده موکلک حقیدر واکا واصل اولمشدر اگر او اول ثمنی موکلدن اخذ ایدوب وکیله دفع ایلمک
اولدخی انی موکله دفع ایلیه بی فائده در الیه ده اولان ضمیر موکله راجعدر یطالبه ده اولان ضمیر

مشتریه راجعدر وان كان للمشترى على الموكل دين وقعت المقاصة به وكذا ان كان له على الوكيل دين واكر مشتری
اولان كمسنه نك موكلك ذمتنده دخی دینی اولسه اول مشتری ایله موكل اولان كمسنه ما بیننده مقاصه یعنی
تقاصشمق واقع اولور وكذلك مشتری نك وكیل جهتندن حقی اولسه مقاصه واقع اولور امام ابو حنیفه
وامام محمد قتنده خلافا لابی یوسف وامام ابو یوسف انجون خلاف وارددر زیرا انك قتنده مقاصه
واقع اولماز ویضمنه الوكیل للموكل وان كان دینه علیهما فالمقاصة بدین الموكل دون الوكیل
یعنی قچان مشتری نك دینی وكیل اوزرینه اولسه وانك ایله مقاصه اولنسه وكیل اولان كمسنه موكلك
حقنه ضامن اولور واكر مشتری نك دینی وكیل ایله موكلك اوزرینه اولنسه مقاصه انجق موكلك
دینی ایله واقع اولور وكیلك دینی ایله واقع اولماز یضمنه ده اولان ضمیر ثمنه راجعدر دینه ده اولان
ضمیر مشتریه راجعدر علیهما ده اولان ضمیر موكل ایله وكیله راجعدر باب الوكالة بالبیع
والشراء مصنف رحمة الله علیه بو بابده بیع وشرایه توكیل اولنان كمسنه نك احوالنی بیان ایدر لا
یصح التوكیل بشراء شیء یشتمل اجناسا كالرقیق والدابة اجناس مختلفه یه شامل اولان شیئك شراسنه
توكیل صحیح دكلدر خلا رقیق وثوب كبی ودابه كبی اولان شیلرده توكیل جائز دكلدر زیرا رقیق بر قاج
نوعدر وثوب بر قاج صنفدر ودابه بر قاج قسمدر امدی مادامكه توكیل صحیح دكلدر وما هو كما لا جناس
وكالدابة ودخی اجناس مختلفه كبی اولان اشیایه شامل اولان شیئك شراسنه توكیل صحیح دكلدر
مثلا دار كبی مثلا دار اجناس مختلفه كبی اولان شیئه شاملدر مثلا محله كبی وقونشلق كبی ومنافع و
مرافق كبی بو اجلدن انده توكیل صحیح دكلدر وان بین الثمن ان وصلیه در یعنی بو تقدیم ایدن اشیا ده
توكیل صحیح اولماز اكر ثمن بیان اولنسه ده فان سمی نوع الثوب كالهروی جاز امدی اول اشترا
اولنجق ثوبك نوعنی موكل تسمیه ایلسه مثلا هروی كبی توكیل صحیح اولور وتخلیصه دخی رخصت
واردر وكذا ان سمی نوع الدابة كالفرس والبغل وكذا توكیل صحیح اولور قچان موكل دابه نك نوعنی
تسمیه ایلسه مثلا آت وقاطر كبی وبین ثمن الدار والمحلة وبین جنس الرقیق كالعبد ونوعه كالتركی
ودخی توكیل اولور قچان رقیقك جنسنی بیان ایلسه مثلا عبد كبی و یا خود نوعنی بیان ایلسه

ایله مثلا ترکی وحبشی کبی اوغلنا یعنی بر نوعکا ویاخود بر ثمن تسمیه کا اول ثمن اول نسنه‌نك نوعنی تعیین ایلر
او عمم فقال ابتع لی ما رایت ودخی موکل اولان کمسنه توکیلنده تعمیم ایدوب ابتع لی ما رایت یعنی وکیل بکا
هر کوردوکك شی اشترا ایله ایله دیسه جائزدر زیرا امرنی شراده اکا تفویض ایلمشدر امدی نه اشترا
ایلسه امرینه اولمش اولور ولو وکله بشراء الطعام فهو علی البر ودقیقه وقچان موکل اولان کمسنه وکیلنی
طعام شراسنه توکیل ایلسه مثلا اشتر لی الطعام یعنی بکا طعام اشترا ایله دیسه اول وکالت بره یعنی
بغدایه ودقیقنه حمل اولنور وکله ده اولان ضمیر وکیله راجعدر ودقیقه ده اولان ضمیر بره راجعدر
وقیل علی البر فی کثیر الدراهم وعلی الخبز فی قلیلها وعلی الدقیق فی وسطها ودیندیکه یعنی بعض علما
دیدیکه دراهم کثیره ده بره حمل اولنور ودراهم قلیله ده اتمکه حمل اولنور یعنی چوق دراهم ویرسه
بغدای اشترا ایله دیمك اولور وآز دراهم ویرسه اتمك اشترا ایله دیمك اولور ونه چوق ونه آز دراهم
ویرسه دقیق اشترا ایله دیمك اولور وفی قلیلها ده وفی وسطها ده اولان ضمیرلر دراهمه راجعدر وفی
متخذ الولیمة علی الخبز بکل حال ودخی ولیمه اتخاذ ایلین کمسنه ده خبزه حمل اولنور هر حالده یعنی صاحب
ولیمه اولان کمسنه بر کمسنه‌یی وکیل ایدوب بر مقدار درهم ویروب بکا طعام اشترا ایله دیسه کرك اول دراهم
قلیل اولسون کرك کثیر اولسون کرك وسط اولسون اتمك اشترا اولنمسنه حمل اولنور وصح التوکیل
بشراء عین بدین له علی الوکیل موکل اولان کمسنه نك وکیل ذمتنده اولان دینی ایله بر عینی اشترا ایلمکه
توکیل صحیحدر مثلا موکل اولان کمسنه نیم سنده اولان دینیم ایله بکا بو عبدی اشترا ایلمك ایچون سنی
وکیل ایلدم دیسه توکیل صحیح اولور وفی غیر العین ان هلك فی ید الوکیل فعلیه وان قبضه الموکل فهو له
یعنی غیر معینده وکیل اولان کمسنه قچان اشترا ایلدوکی شی یدنده هلاك اولسه اول شی انك اوزرینه در
یعنی هلاکی اولمسی کندو مالندندر واکر موکل اولان کمسنه انی قبض ایلسه ویدنده هلاك اولسه
اول موکلك اوزرینه در امام ابو حنیفه قتنده فعلیه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر قبضه ده اولان
ضمیر غیر معینه راجعدر له ده اولان ضمیر موکله راجعدر وقالا هو لازم للموکل ایضا وهلاکی
علیه اذا قبضه الوکیل واما مبن دیدیلرکه اول مبیع بنه موکله لازمدر وهلاکی کندو اوزرینه در قچان

وكيل اني قبض ايلسه هلاك ده اولان ضمير مبيعه راجعدر قبضه ده اولان ضميرينه وكيله راجعدر وعلى
هذه الخلاف اذا امره ان يسلم ما عليه او يصرفه وبو اختلاف اوزرينه دريعني بو مسئله ده اولان
خلاف تقدم ايدن مسئله ده اولان خلاف كبيدر رجحان موكل اولان كمسنه يه اوزرنده اولان تسليم ايلمكله
امر ايلسه وياخود صرف ايليه ديو امر ايليه واول فلاني تعيين ايلمسه ما وكيله راجعدر عليه ده اولان
ضميرينه وكيله راجعدر يصرفه ده اولان ضمير ما قبلنده كه مايه راجعدر ولو وكل عبد ليشتري
نفسه له من سيده فان قال بعني نفسي لفلان فباع فهو له وان لم يقل لفلان عتق فجان بر رجل بر عبدي
كندو نفسني سيدندن اشترا ايلمكه وكيل ايليه اكر عبد اولان كمسنه كندو سيدينه بكا نفسي فلان
كمسنه ايچون بيع ايله ديسه سيد دخي سكا كندو نفسني بيع ايلدم ديسه اول عبد اول رجلك
اولور زيرا عبد اولان كمسنه كندو نفسني ايلمده غيره وكيل ايلماسي صالح وممكندر واكر فلانه ديمز
ايسه اول عبد معتق اولور زيرا قول مطلقدر ومطلقك ايكي وجهه احتمالي واردر نفسه ده اولان
ضمير عبده راجعدر له ده اولان ضمير اول مقدر اولان رجله راجعدر سيده ده اولان ضمير
عبده راجعدر ولو وكل العبد غيره ليشتريه من سيده فان قال الوكيل للسيد اشتريته لنفسه
فباعه عتق على السيد وولاؤه له وان لم يقل لنفسه فهو للوكيل وعليه ثمنه واكر اول عبد اولان
كمسنه كندودن غيري برادمي كندوني سيدندن اشترا ايلمكه وكيل ايلسه اكر اول عبده وكيل اولان
كمسنه سنك عبدك سيدنه بن بو عبدي كندو نفسنه اشترا ايلدم ديسه سيد دخي بيع ايلدم ديسه
سيد اوزرينه معتق اولور زيرا عبد عبدلغي كندو نفسنه بيع ايلمك اعتاقدر وعبد دخي كندو
نفسني افنديسندن اشترا ايلمك بدل ايله اعتاقي قبول ايلمكدر بو بابده وكيل اولان كمسنه رسول
كبيدر وولاسي سيدي ايچون ثابت اولور واكر وكيل اولان كمسنه كندو نفسنه ديمز ايسه اول عبد
وكيلك اولور واوزرينه ثمني لازم اولور غيره ده وليشتره ده ومن سيده ده اولان ضميرلر عبده
راجعدر واشتريته ده اولان ضمير ولنفسه ده اولان ضمير وولاه ده اولان ضميرلرينه عبده
راجعدر له ده اولان ضمير سيده ده اولان ضمير سبك راجعدر عليه ده اولان ضمير وكيله

وكيلا راجعدر ثمنه ده اولان اولان ضمير عبده راجعدر وما اعطاه العبد لاجل الثمن للمولى وبحصنفله
ما اعطاه قولى مبتدادر للمولى خبريدر واقع اولمشدر يعنى شول شيكه عبد ثمن اولمق ايچون وكيله ويرمش
اوله اول مولى سنكدر زيرا عبدك حال عبوديتنده كسب وتحصيل ايلدوكى مولى سنكدر ومشترى اولان
كمسنه يه اول عبدك ثمنى لازم اولور زيرا اشترا كا واقع اولمشدر اعطاه ده اولان ضمير ما قبلنده اولان
مايه راجعدر واذا قال الوكيل لمن وكله بشراء عبد اشتريت لك عبدا فمات وقال الموكل اشتريته
لنفسك فالقول للموكل ان لم يكن دفع الثمن والا فللوكيل يعنى بر عبدك شراسنه وكيل اولان كمسنه
نجان كندو موكلنه سكا بو عبدى اشترا ايلدم واشترا ايلدوكمدنصكره اولدى ديسه موكل اولان كمسنه
دخى سن كندو نفسنه اشترا ايلدك بكا اشترا ايلمدك ديسه قول بو مسئله ده موكلكدر اكر اول وفات
ايدن عبدك ثمنى وكيله دفع ايلماديسه زيرا وكيلك اخباردن مقصودى ثمننه رجوع ايلمكدر موكل ايسه
كا منكردر امدى قول انك اولور واكر موكل ثمنى وكيله دفع ايلديسه قول بو صورتده وكيلكدر زيرا امين در
ومقصودى اول امانتك عهده سندن چيقمقدر بو تقديرجه قولى قبول اولنور وكله ده اولان ضمير
عبده راجعدر وللوكيل طلب الثمن من الموكل يعنى وكيل اولان كمسنه يه جائزدركه موكل ايچون
اشترا ايلدوكى شيئك ثمنى موكلدن طلب ايليه زيرا وكيل بايع كبى اولمشدر وان لم يدفعه للبايع وحبس
المشترى لاجله واكر موكل اولان كمسنه اول مبيعك ثمنى بايع اولان كمسنه يه يعنى وكيله دفع ايلمبوب
اول مشترى اولان شيء ثمن ايچون حفظ اولنه فان هلك قبل حبسه هلك على الامر ولا يسقط ثمنه
امدى اكر اول مبيع اولان شيء مشترينك حبسندن اول هلاك اولسه اول امرك اوزرينه دريعنى
موكلك اوزرينه هلاك اولنور زيرا مأمور آمرك وكيلدر واول ثمن ساقط اولماز بلكه وكيل اولان
كمسنه انك ايله موكل اوزرينه رجوع ايدر يدفعه ده اولان ضمير ثمنه راجعدر لاجله ده اولان
ضمير مبيعه راجعدر حبسه ده اولان ضمير مشتريه راجعدر ثمنه ده اولان ضمير مبيعه راجعدر
وان هلك بعد حبسه سقط واكر مبيع اول مشترينك حبسندن صكره هلاك اولسه اول ثمن ساقط
اولور بيع كبيدر حبسه ده اولان ضمير مشتريه راجعدر وعند ابى يوسف هو كالرهن وامام ابو يوسف

قيمتنه اول مبيع اولان شيء رهن كبيدر زيرا رهنك حبس اولنماسي استيفا ايچوندر امدي قيمتدن وديندن
اقل اولان شيء ايله ضامن اولور مثلا ثمن اون بش درهم اولسه مبيعك قيمتي اون درهم اولسه وكيل اولان
كمسنه مؤكل اولان كمسنه نك اوزرينه بش درهم ايله رجوع ايدر وليس للوكيل بشراء معين شراؤه لنفسه يعني
بر معيننك شراسنه مأمور اولان وكيله لايق وجائز دكلدر اول عيني كندو نفسنه اشترا ايليه زيرا اول
امرك تقريرنه مؤبّد در امر مأمورن اعتقاق ايلدوكي حيثيتدن شراؤه ده اولان ضمير اول عين اولان
شيئه راجعدر لنفسه ده اولان ضمير وكيله راجعدر فان شراه بخلاف ماسمّي من الثمن او بغير النقود
وقع له اكر اول شراسنه وكيل اولان كمسنه اول شيء ثمندن تسميه اولنان شيئك خلاف جنسي ايله اشترا
ايليه اول شيء وكيل ايچون واقع اولور زيرا مؤكلك امرينه مخالفت ايلدوكي ايچون كا واقع اولمشدر
وكذا ان امر غيره فشراه بغيبته وان بحضرته فللموكل وكذلك شراؤ وكيله واقع اولور رنجان وكيل اولان
كمسنه اول وكيل اولدوغي شيئك شراسنه كندودن غيري كمسنه يه وكيل ايدوب غيبتنده اشترا ايليه
زيرا مؤكله مخالفت ايلمشدر واكر اول شرا مؤكلك حضورنده اولسه مؤكل ايچون واقع اولور غيره ده
اولان ضمير وكيله راجعدر فشراه ده اولان ضمير اشترا اولنان شيئه راجعدر بغيبته ده اولان ضمير
مؤكله راجعدر بحضرته ده اولان ضمير بونكا راجعدر وفي غير المعين هو للوكيل الا ان اضاف
العقد الى مال الموكل او اطلق او نوى له ودخي غير معين شيئك شراسي وكيل ايچوندر الا رنجان
وكيل اولان كمسنه عقدي مؤكل اولان كمسنه نك مالنه اضافت ايلسه مثلا وكيل اولان كمسنه اشتريت
بهذه الالف وهذه الملك الالف الموكل يعني بن فلان شيء بيك درهمه اشترا ايلدم ديوب بيك درهم
مؤكلك ملكيدر ديسه ياخود اطلاق ايلسه يعني فلان شيء بيك درهمه اشترا ايلدم ديسه اولحين ده
شرا مؤكلك اولور ويعتبر في السّلم والصّرف مفارقة الوكيل الا الموكل يعني عقد سلمده وعقد
صرفده وكيل اولان كمسنه نك مفارقتي اعتبار اولنور زيرا كندوسي درعاقد اولان وجون ايي
قبض ايلسه عقد تمام اولور اكر قبل القبض مفارن اوله عقد باطل اولور ومؤكل اولان كمسنه نك
مفارقتي قبل القبض اعتبار اولنماز زيرا عاقد دكلدر ولو قال بعني هذا الزيد فباع ثم انكر كون زيد

زيد انكره فلم يأخذه ان لم يصدق انكاره واكر وكيل اولان بر كمسنه يه بكا بو عبدي زيد ايچون
بيع ايله ديسه ايلدوكندن صكره وكيل اولان كمسنه زيدك اكا اول عبدك اشتراسنه امر ايلدوكنه انكار
ايلسه امدي زيد ايچون اول عبد اخذ ايلمك جائزدر اكر اول وكيلك انكارني تصديق ايلمز ايسه
زيرا يعني لزيد ديمسي وكيل اولدوغنه اقراردر صكره انكار ايلدوكي قبول اولنماز امره ده اولان
ضمير وكيله راجعدر اخذه ده اولان ضمير هذا يه راجعدر انكاره ده اولان ضمير وكيله راجعدر
فان صدقه لا يأخذ جبرا اكر زيد اول وكيل اولان مشتري شرايه امر ايلدوكنه تصديق ايدرسه
اول مبيع اولان عبدي جبرا اخذ ايلميه زيرا انكاري تصديق ايلمشدر صدقه ده اولان ضمير مشتري
اولان وكيله راجعدر يأخذه ده اولان ضمير مبيع اولان عبده راجعدر فان سلمه المشتري اليه صح
اكر وكيل اولان مشتري اول مبيع اولان عبدي زيده تسليم ايلسه صحيح اولور تعاطي ايله بيع ايلمك
قبيلندندر سلمه ده اولان ضمير مبيعه راجعدر اليه ده اولان ضمير زيده راجعدر ومن وكل
بشراء رطل لحم بدرهم فشراه رطلين بدرهم مما يباع رطل بدرهمين لزم موكله رطل بنصف درهم
وشول كمسنه كه بر رطلي بر بطمان اي بر درهمه اشترا ايلمكه وكيل ايلمش اولسه مزبور وكيل ايكي
بطمان بر درهمه اشترا ايدوب اخذ ايليه ايله اولسه موكل اولان كمسنه يه اول ايكي بطمانك
بر بطماني نصف درهم ايله لازم اولور ابو حنيفه قتنده وعندهما يلزمه الرطلان بدرهم واما مين
قتنده اول ايكي بطمان بر درهمه لازم اولور زيرا موكل اولان كمسنه اول درهمي لحمه صرف ايلمكه امر
ايلمشدر طالعنه اولقور كلدي موكله ده اولان ضمير وكيله راجعدر يلزمه ده اولان ضمير موكله
راجعدر ووكل بشراء عبدين بعينهما فشرى احدهما جاز واكر بر كمسنه بر كمسنه يه ايكي عبد معينك
شراسنه وكيل ايلسه وكيل دخي اول ايكي عبد معينك برسني اشترا ايدوب برسني ترك ايلسه اول اشترا صحيح
وجائز اولور زيرا توكيل مطلقدر وجائزدركه ايكي معا ميسر اولميه بعينهما ده اولان ضمير تثنيه عبدينه
راجعدر وكذا ان وكل بشرائهما بالف وقيمتهما سواء فشرى احدهما بنصفه او باقل وان كان
باكثر لا يعني وكذلك شراء صحيح اولور نتجان اول كمسنه ايكي عبدي بيك درهمه اشترا ايلمكه وكيل

ایلیه وچال بوکه اول ایکی عبدک برینی اول ایبک درهملک نصفنه یاخود نصفندن اقله اشترا ایلسه جائز
اولور ابو حنیفه قتنده واکر نصفندن زیاده ایله اولورسه جائز دکلدر قیمتهاده اولان ضمیر عبدینه
راجعدر بنصفه ده اولان ضمیر الف درهمه راجعدر وقالا یجوز ایضاً ان کان مما یتغابن
فیه وقد بقی ما یشتری بمثله الآخر واما مبین دیدیلر که اول عبد واحدی بیک درهمک نصفندن
زیاده ایله اشترا ایلمک جائز اولور اکر اول عبده تغابن اولان اشیادن ایسه فیه ده اولان ضمیر
عبده راجعدر فان شراه الآخر بما بقی قبل الخصومة جاز اتفاقاً واکر وکیل اولان کمسنه اول باقی
قلان عبدی بیکدن باقی قلان دراهمله قبل الخصومه اشترا ایلسه ائمهٔ ثلثه نک اتفاقی ایله جائزدر
زیرا عرض اولان عبدی تحصیل ایلمکدر وان قال الوکیل بشراء عبد غیر عین بالف شریته وقال الموکل
بنصفه فان کان قد دفع الیه الالف صدق الوکیل ان ساوی الالف واکر بر عبد غیر معینک
شراسنه وکیل اولان کمسنه بن بو عبدی بیک درهمه اشترا ایلدم دیسه وموکل اولان کمسنه سن
بو عبدی بشیوز درهمه اشترا ایلدن دیسه اموی موکل اولان کمسنه اول ابیک درهمه وکیله دفع
ایلدی ایسه وکیل اولان کمسنه تصدیق اولنور وسوزی قبول اولنور واکر اول عبد بیک درهمه
دکر ایسه وان لم یکن دفعها فان ساوی نصفها صدق الموکل وان ساواها تحالفا واکر اول بیک
درهمی دفع ایلمدی ایسه اکر بشیوز دکر ایسه موکل اولان بلا یمین تصدیق اولنور واکر اول بیک درهمه
دکر ایسه تحالف ایلسونلر یعنی وکیل ایله موکل بایع ایله مشتری کبیدر چنانکه مابینلرنده ثمنده تخالف
واقع اولسه تحالف ایدرلر وما بینلرنده اولان عقد فسخ اولنور والعبد للمأمور یعنی تحالفدن
صکره عبد مأمورک اولور یعنی وکیلکدر شریته ده اولان ضمیر عبده راجعدر بنصفه ده اولان
ضمیر الفه راجعدر الیه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر دفعهاده اولان ضمیر الفه راجعدر نصفهاده
اولان ضمیر بنه الفه راجعدر ساواهاده اولان ضمیر بنه الفه راجعدر وکذا فی معین لم یسم له ثمناً
فشراه واختلفا فی ثمنه وکذلک حکم بو مسئله ده ما قبلنده که اولان حکم کبیدر یعنی وکیل اولان
بر معینی اولان عبدک شراسنه وکیل اولسه وانک ثمنی تسمیه اولنمسه وکیل انی اشترا ایلدکدنصکره

نصكره وكيل ايله مؤكل بيننده اختلاف اولسه لر مثلا وكيل بيك درهمه اشترا ايلدم ديسه مؤكل اولان كمسنه
بشيوز درهمه اشترا ايلدم ديسه مخالف ايدرلر لكن بونلرده اولان ضمير متعينه راجعدر فشراءده اولان ضمير
بيه كالمراجعدر ولاعبرة لتصديق البايع في الاظهر يعني بايعك تصديقنه اعتبار يوقدر اظهر
قولده زيرا بايع اولان كمسنه ثمني استيفا ايلدكدنصكره انلردن اجنبيدر **فصل** بو فصلده وكيله
متعلق بعض اشيا بيان اولنور ولايصح عقد الوكيل بالبيع والشراء مع من ترد شهادته له يعني بيعه وشرايه
وكيل اولان كمسنه نك عقدي شول كمسنه لر ايله اولمازكه كندو شهادتي انلرك حقنده رد اولنور
مثلا اصول وفروعي كبي شهادتي حقلرنده غير صحيح ومردود اولدوغي كبي وكالت طريقيله انلر ايله
مبايعه صحيح دكلدر زيرا محل تهمتدر وقالا يجوز بمثل القيمة الا في العبد والمكاتب وامامين ديديلركه
وكيل اولان كمسنه جائزدركه انلر ايله برشئ قيمتي مثلي ايله بيع وشرا ايليه الا عبد ومكاتبنده دكل زيرا وكيلك
بو ايكي ايله بيع وشراسي اتفاقله جائز دكلدر شهادته ده اولان ضمير من لفظنه راجعدر والوكيل
بالبيع يجوز بيعه باقل او اكثر وبالعروض يعني بيعه وكيل اولان كمسنه جائزدركه اول مبيع اولان
اقل ايله بيع ايليه زيرا وكيل مطلقدر وقالا لا يجوز الا بمثل القيمة وبالنقود وامامين ديديلركه بيع جائز
اولماز الا قيمة مثلي ايله ودخي نقود ايله ويجوز بيعه بالنسيئة ودخي وكيل اولان كمسنه نك نسيئه ايله يعني
اجل ايله بيعي جائزدر امام ابوحنيفه قتنده زيرا وكيل مطلقدر بيعه ده اولان ضمير وكيله راجعدر وبيع
نصفها وكل مبيعه ودخي وكيل اولان كمسنه يه جائزدركه بيعه وكيل اولدوغي شيئك نصفني بيع ايليه
اگر تبعيضنده ضرر اولمازايسه بيعه ده اولان ضمير ما قبلنده اولان معايه راجعدر واخذه وكفيلا
او رهنا فلا يضمن ان توى على الكفيل او ضاع الرهن في يده ودخي وكيل بالبيع اولان كمسنه يه
جائزدركه بيع ايلدوكي شيئك ثمني مقابله سنده كفيل يا خود رهن اخذ ايلسه وفجان كفيلك اوزرنده
اولان شئ هلاك اولسه ويا خود يدنده اولان رهن ضايع اولسه وكيل اولان كمسنه كالا ضامن اولمز
اولماز زيرا وكيل بالبيع اولان كمسنه اصالت ثمني قبض ايلرامدي اخذ رهن واخذ كفيل دخي
جائزدر اخذه ده اولان ضمير وكيله راجعدر وفي يده ده اولان ضمير بنه كالا راجعدر ولو

ه وهب الثمن من المشتري او ابراه منه او حط عنه جاز ويضمن يعني فجان وكيل اولان كسنه اول بيع ايلدوكي
شيئك ثمنني مشتري اولان كسنه يه هبه ايلسه ياخود اني اوثمندن بر مقدارني مشترينك اوزرندن حط ايلسه جائز
اولور وكيل اولان كسنه ثمنه ضامن اولور بو ذكر اولنان حالاتك جملسنده ابراه ده اولان ضمير مشتريه راجعدر
منه ده اولان ضمير ثمنه راجعدر عنه ده اولان ضمير مشتريه راجعدر وعند ابو يوسف لا يجوز وامام
ابو يوسف قتنده جمله ذكر اولنان صورتلرده جائز دكلدر زيرا موكلك مالنه تصرفدر وكذا الخلاف
لو اجله او قبل به حوالة وبو مسئله ده اولان خلاف ماقبلنده كي اولان خلاف كبيدر يعني فجان اول وكيل
اولان كسنه مشتريه ثمن ايله تاجيل ايلسه ياخود ثمني حوالتك ايله قبول ايلسه ياخود ثمني اجله ده اولان
ضمير مشتريه راجعدر به ده اولان ضمير ثمنه راجعدر ولو اقال صح وسقط الثمن عن المشتري ولزم الوكيل
بالشراء واكر وكيل بالبيع اولان كسنه مشتري اولان كسنه ايله بيعدن اقاله ايلسه صحيحدر وذكر اولنان ثمن
مشترينك اوزرندن ساقط اولور وشرايه وكيل اولان كسنه يه ثمني لازم اولور وعند ابي يوسف لا يسقط
عن المشتري وامام ابو يوسف قتنده ذكر اولنان ثمن اول مشترينك اوزرندن ساقط اولماز بو مسئله ده
والوكيل بالشراء يجوز شراؤه بمثل القيمة وبزيادة يتغابن بها وهي ما يتقوم به مقوم وقدر في العروض
ده نيم وفي الحيوان يازده وفي العقار ده دوازده وكيل اولان كسنه يه جائزدر كه برشئ قيمتي
مثلي ايله اشترا ايليه ودخي تغابن حاصل اولور زيادهلك ايله اشترا ايليه ودخي اول زيادهلك شول
تقويم مقومك ايله تقويم اولنه اول ايسه عروضده ومتاعلرده اوني اون بجقدر وحيواناتده اوني
اون بردر وعقاراتده اوني اون ايكيدر بويله تقدير اولنمشدر زيرا اولكي قسمده تصرف چوق
واقع اولور واخيرده قليلدر واوسطده متوسطدر وكثرة غبن قلة تصرف ومعامله دندر شراؤه ده
اولان كلمه ضمير وكيله راجعدر لا بما يتغابن بها يعني تغابن واقع وحاصل اولميان اشيا ايله اشترا ايلمك
جائز دكلدر زيرا تهمت متحققدر بهاده اولان ضمير قيمته راجعدر ولو كل ببيع عبد فباع نصفه
جاز واكر وكيل اولان كسنه بر عبد بيعنه وكيل اولوب نصفني بيك ايله بيعي جائزدر ابو حنيفه
قتنده زيرا لفظ اجماع وافتراق قيدندن مطلقدر نصفه ده اولان ضمير عبده راجعدر وقالا

وعلاوقالا لا يجوز واماميننده بيدلركه نصفني بيع ايلمك جائزدر كلدر زيرا غير متعارفدر الا ان باع الباقي
قبل الخصومة مكركه اول قالان نصفي قبل الخصومة بيع ايده اول زمانده بيع جائز اولور زيرا نصف اولك
بيعي نصف آخرك بيعنه وسيله واقع اولمشدر احتمالدركه آلجي الور كامل آدم بولنميه وان وكل بشراء عبد
فاشترا نصفه لا يلزم الموكل الا ان يشتري باقيه قبل الخصومة اتفاقا واكر وكيل بالشرا اولان كمسنه
بر عبدك اشتراسنه وكيل اولنور نصفني اشترا ايلسه بو شرا موكله لازم اولمز مكركه اول باقي قالان
نصفي اشترا ايليه ايلرايسه قبل الخصومة موكلك مقصودي حاصل اولور واكر بعد الخصومة اشترا ايدرسه
مخالفتي ظاهر اولور نصفه ده اولان ضمير عبده راجعدر باقيه ده اولان ضمير بنه عبده راجعدر
ولورد المبيع على الوكيل بعيب بقضاء رد على امره مطلقا يعني تجاره وكيل اولان كمسنه نك بيع ايلدوكي
شيء ترغيب سببي ايله قضاء قاضي ايله اوزرينه رد اولنسه وكيل دخي اني اول امرك يعني موكلك
اوزرينه رد ايليه مطلقا كرك بينه ايله اولسون كرك نكول ايله اولسون كرك اقرار ايله اولسون زيرا قاضي
اولان كمسنه عيبك حدوثسنه متحقق اولمشدر رده ده اولان ضمير مبيعه راجعدر وامره ده اولان
ضمير وكيله راجعدر فيما لا يحدث مثله يعني اول مطلقا عيب ايله رد اولنان مبيعك رد اولنماسي
شول شيئده دركه اول مدتده انك مثلي حادث وموجود اولميه مثلا زايد اولان دش كبي وزائد اولان
برمق كبي بو مسئله ده اولان ضمير ما قبلنده اولان مايه راجعدر وكذا فيما يحدث مثله ببينة ونكول
ودخي مبيع اولان عيب ايله رد اولنور شول شيئده كه اول مدتده انك مثلي حادث اوله بينه سيله يخود
نكول ايله واما باقرار فلا ولزمه الوكيل واكر اول عيب اقرار ايله ثابت اولسه اني آمره رد ايلمسون وكيله
لازم زيرا اقرار ايله ثابت اولسه اني امره رد ايلمسون وكيله لازم زيرا اقرار حجة قاصره در ولو باع
نسئة وقال الموكل امرتك بالنقد وقال بل اطلقت فدق الموكل يعني وكيل بالبيع اولان كمسنه
برشيء نسئه ايله يعني اجل معينه بيع ايلسه موكل ايله نزاع لشوب موكل وكيله بن سكا نقد ايله بيع ايليه سين
ديو امر ايلدم ديسه وكيل سن اطلاق ايلدك ديسه موكل اولان كمسنه تصديق اولنور زيرا امر كندو
جهتيندن استفاده اولنور و اطلاقه دليل يوقدر وفي المضاربة المضارب يعني وكذلك مضاربه

ده اولان کمسنه تصدیق اولنور مثلا رب المال اولان کمسنه بن سکا فلان نوعله مضاربه ایلیه سین دیو مضاربه
اولان دخی سن بنی سائر انواعله مضاربه ایلدک دیسه مضارب تصدیق اولنور ولا ینفرد تصرف
الوکیلین وحده فیما وکلا به یعنی ایکی وکیلک معا وکیل اولدقلری ایکیسنک بری علی الانفراد اندن تصرف
ایلماسی صحیح دکلدر به ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان مایه راجعدر الا فی خصومة رد ودیعه
وقضاء دین وطلاق وعتق لا عوض فیهما یعنی وکیلک برینه علی الانفراد تصرف ایلمک
صحیح دکل ایدی الا خصومتده ورد ودیعه ده وقضاء دینده وعوضسز زوجه طلاق ایلمده
ودخی عوضسز عبدینی عتق ایلمده زیرا بو اشیاده رأیه محتاج دکلدر فیهما ده اولان ضمیر
طلاق ایله عتقه راجعدر ولیس للوکیل ان یوکل الا باذن موکله او بقوله اعمل برأیک یعنی وکیل
اولان کمسنه یه جائز دکلدر که کندو طرفندن وکیل نصب ایلیه مگر موکل اولان کمسنه نک اذنی
ایله اوله یاخود وکیله اعمل برأیک یعنی کندو رأیک ایله عمل ایله دیمسیله زیرا رأیه تفویض
ایلمش اولور موکله ده اولان ضمیر وکیله راجعدر فان اذن فوکل کان الثانی وکیل الموکل
الاول لا الثانی فلا ینعزل بعزله ولا بموته وینعزل لان یموت هو الاول امدی فیجان موکل
اولان کمسنه کندو وکیلنه وکیل نصب ایلمکه اذن ویروب اولدخی بر وکیل نصب ایلسه
بو وکیل ثانی بینه اولکی موکلک وکیلی اولور اوبله اولسه بو ایکنجی وکیلک عزلی ایله وموتی ایله معزول
اولماز و اولکی وکیل و ایکنجی وکیل اولکی موکلک موتیله معزول اولورلر بعزله وبموته ده اولان
ضمیرلر وکیل اوله راجعدر وان وکل بلا اذن فعقد الثانی بحضرته جاز واگر وکیل اولان کمسنه
موکلک اذنسز بر وکیل نصب ایلسه وبو وکیل ثانی وکیل اولک حضورنده عقد ایلسه عقدی
جائزدر زیرا مقصود اول اولکینک رأیینک حاضر اولمسیدر بحضرته ده اولان ضمیر اولکی یه
راجعدر وکذا لو عقد بغیبته فاجازه او کان قد قدر الثمن وکذلک عقد جائز اولور ثمان وکیل
اولک غیبتنده عقد ایلیوب انی وکیل اول استماع ایدوب تجویز ایلسه و یاخود وکیل اول وکیل ثانی یه
ثمنی مقدر ایلسه یعنی بیان ایلسه اول حینده عقد صحیح اولور زیرا وکیل اولک رأیینه محتاجدر

جدر ولا يجوز لعبد او مكاتب التصرف في مال طفله بيع او شراء يعني عبد ايله مكاتب اولان كمسنه
كندو طفلنك مالنه بيع شرا ايله تصرف ايلماسي جائز دكلدر زيرا رق ولايتي قطع ايدر ولا تزويجه
ودخي عبد ايله مكاتب جائز دكلدر كه كندو طفللريني تزويج ايلمك جائز دكلدر تزويجه ده اولان ضميره
طفله راجعدر وكذا الكافر في حق طفله المسلم وكذلك كافر اولان كمسنه كندو طفلي مسلمي يعني كافر
طفل مسلمني تزويج ايلماسي جائز دكلدر زيرا رق ايله كفر ولايتي قطع ايدر وكافرك مسلم اوزرينه جائز دكلدر

باب ٧ الوكالة بالخصومة والقبض

بو بابده مصنف رحمة الله عليه خصومت ايله وقبض ايله اولان توكلك احوالني بيان ايدر للوكيل بالخصومة القبض يعني وكيل بالخصومة اولان كمسنه يه
قبض ايلمك جائزدر اول قبض ايلدوكي اسنرسه دين اولسون اسنرسه عين اولسون زيرا خصومتك
تمامي قبض ايله در خلافا لزفر والفتوى اليوم على قوله امام زفر ايچون بو مسئله ده خلاف
واردر يعني زفر قتنده وكيل بالخصومة اولان كمسنه يه قبض ايلمك جائز دكلدر وفتوى بو كونلر
امام زفر قولي اوزرينه در زيرا خيانت وكالة ده ظهور ايلمشدر بو اجلدن ماله ائتمان اولنماز
على قوله ده اولان ضمير زفره راجعدر ومثله الوكيل بالتقاضي يعني وكيل بالتقاضي اولان كمسنه
وكيل بالقبض اولان كمسنه كبيدر ووكيل بالقبضده اولان خلاف وكيل بالتقاضيده جاريدر
وفتوى بونده امام زفر قولي اوزره در مثله ده اولان ضمير وكيل بالقبضه راجعدر وللوكيل يعني
قبض دينه وكيل اولان كمسنه يه قبل القبض خصومت ايلمك جائزدر ابو حنيفه قتنده خلافا
لهما امامين ايچون بو مسئله ده خلاف واردر يعني قتلرنده دينك قبضنه وكيل اولان كمسنه يه
خصومت ايلمك جائز دكلدر وبو قول ابو حنيفه دن بر روايتدر زيرا قبض خصومتك
غيريسيدر والوكيل باخذ الشفعة الخصومة قبل الاخذ اتفاقا ودخي شفعه نك اخذنه وكيل
اولان كمسنه يه قبل الاخذ اتفاقا خصومت جائزدر زيرا اظهار خصومته متوقفدر وكذا
الوكيل بالرجوع في الهبة او بالقسمة او بالرد بالعيب يعني وكذلك هبه ده رجوع ايلمكه رجوعه
وكيل اولان كمسنه يه ماخوذ قسمته وكيل اولان ماخوذ مبيعه ظهور ايدن عيبك ردنه وكيل

اولان کمسنه یه خصومت قبل الاخذ جائزدر وکذا الوکیل بالشراء بعد مباشرته ودخی کذلك شرایه وکیل
اولان کمسنه یه شرایی مباشره ایلدکدنصکره خصومت جائزدر ومباشرتدن اول اولماز مباشرته ده اولان
ضمیر وکیله راجعدر ولیس للوکیل بقبض العین الخصومة امّا بر عینك قبضنه وکیل اولان کمسنه اتفاق
علما ایله خصومت جائز دکلدر زیرا امامین محض در فلو رهن ذو الید علی وکیل بقبض عبد ان
مؤکله باعه منه تقصر ید الوکیل یعنی تجان ذو الید اولان کمسنه بر عبدك قبضنه وکیل اولان
کمسنه نك اوزرینه برهنه ایدوب یعنی شاهد کتورب که تحقیق بو وکیلك مؤکلی اولان کمسنه یه
بو عبدی بیع ایلدی دیو اویله اولسه اول وکیلك یدی قصر اولنور یعنی منع اولنور زیرا ایدی اوبحی
خصم اولور زیرا مؤکلك مقامنه قائمدر مؤکله ده اولان ضمیر وکیله راجعدر باعه ده اولان
ضمیر عبده راجعدر منه ده اولان ضمیر ذو الیده راجعدر ولا یثبت البیع فیلزم اعادة البینة
اذا احضر المؤکل یعنی ذو الیدك برهنه ایدوب عبده ادعا ایلدوکی بیع ثابت اولماز ثابت اولدوغی
تقدیرجه بینه نك اعاده اولنماسی بر ذوجه نك بر مکاندن بر مکانه نقل ایلماسنه یاخود بر عبدی
نقل الملکه نصب اولنان وکیلك یدی قصر اولدوغی کبی ولا یثبت الطلاق والعتاق لو برهنا
علیهما بلا حضور المؤکل وتجان زوجه ایله عبد طلاق وعتقه برهنه ایلسه لر مؤکلك حضور نسز
اولطلاق ایله عتق ثابت اولماز برهناده اولان ضمیر تثنیه زوج ایله عبده راجعدر علیهماده اولان
ضمیر طلاق ایله عتقه راجعدر واقرار الوکیل بالخصومة علی مؤکله عند القاضی صحیح یعنی خصومته
وکیل اولان کمسنه نك مؤکل اوزرینه قاضینك یاننده اقراری صحیحدر کرك مدعی طرفندن
قبض ایله یاخود ابرا ایله وکیل اولسون کرك مدعی علیهك طرفندن اولوب ثبوت حق ایله
اقرار ایلمش اولسون مؤکله ده اولان ضمیر وکیله راجعدر لا عند القاضی یعنی قاضینك
غیرسنده اقراری صحیح دکلدر خلافا لابی یوسف وامام یوسف ایچون بو مسئله ده خلاف
واردر یعنی انلك قتنده قاضینك غیریسنده اقراری صحیح در لکن لا برهن علیه انه اقر فی مجلس
القضاء خرج عن الوکالة اما تجان وکیلك اوزرینه برهنه اولنسه که غیر مجلس قضاده

ده اقرار ايلدي ديو وكالتدن چقار ابو حنيفه قتنده ولا يدفع اليه المال وجون انك اوزرينه غير
مجلس قضاده اقرار ايلديكي ديو برهنه اولنديغي اول مال اكا دفع اولنميه زيرا مال ايتمان اولنمازايدي
تنا قض ظهور ايلدوكي اجلدن عليه ده اولان ضمير وكيله راجعدر انه ده اولان ضمير بنه اكا راجعدر
اليه ده اولان ضمير بنه اكا راجعدر كالاب او الوصي اذا اقرّا في مجلس القضاء لا يصح ولا يدفع اليه
المال مثلا شول اب كبي يا خود شول وصي كبي قچان مجلس قضاده اقرار ايلسه اقراري صحيح اولماز و
مالكي اكا دفع ايلمك جائز اولمازنته كم نفس هدايه ده بيان اولنمشدر ولا تصح توكيل رب المال
كفيله بقبض ما علي المكفول يعني رب المال اولان كمسنه مكفول عنهك اوزرنده اولن مالك
قبضنه كندو كفيلني وكيل ايلمك صحيح دكلدر زيرا وكيل اولان كمسنه غيره عاملدر بو صورتده توكيلي
صحيح اوليدي كندو نفسنه عامل اولور ايدي بنه كندو ذمتني ابرا ايلمه امدي كندر كه غيره عامل
اولمسيدر منتفي اولمدوغي اچون عقد وكالت دخي منتفي اولدي كفيله ده اولان ضمير رب الماله راجعدر
ومن صدّق مدعي الوكالة بقبض الدين امر بالدفع اليه وشول كمسنه كه كندو اوزرنده اولان دينك قبضنه
وكيلك دعواسن ايدن كمسنه تصديق ايليه اول اوزرنده اولان ديني اكا دفع ايلمكه امر اولنور زيرا كندو
نفسنه اقرار ايلمشدر اليه ده اولان ضمير وكيله راجعدر فان صدقه صاحب الدين بري والا امر بالدفع
اليه ايضا واكر صاحب الدين اولان كمسنه مديون اولان كمسنه كندو دعواسنه تصديق ايلسه اول
مديونك ذمتي بري اولور واكر تصديق ايلمازايسه اوزرنده اولان ديني دفع ايلمكه امر اولنور ايدي
اليه ده اولان ضمير داينه راجعدر ورجع به على الوكيل ان لم يهلك في يده يعني مديون اولان
دفع ايلدوكي شيء ايله وكيل اولان كمسنه نك اوزرينه رجوع قچان دفع ايلدوكي شيء وكيلك يدنده هلاك
اولمسه زيرا دفع ايلمدن مراد ذمتنك بري اولماسيدر وان هلك لا واكر يدنده هلاك اولسه رجوع
ايلماز زيرا تصديق ايلماسيله محقق اولدوغنه اعتراف ايلمش اولوربه ده اولان ضمير دينه راجعدر
في يده ده اولان ضمير وكيله راجعدر الا ان كان ضمنه عند دفعه الا قچان وكالته مدعي اولان كمسنه دينده
قبض ايلدوكي مقداره دفع قتنده ضامن اولسه او دفع اليه على ادعائه غير مصدق اولدوغي حالده ديني

اولان کمسنه یه خصومت قبل الاخذ جائزدر وکذا الوکیل بالشراء بعد مباشرته ودخی کذلك شرایه وکیل
اولان کمسنه یه شرایی مباشره ایلدکدنصکره خصومت جائزدر و مباشرتدن اول اولماز مباشرته ده اولان
ضمیر وکیله راجعدر ولیس للوکیل بقبض العین الخصومة اما بر عینك قبضنه وکیل اولان کمسنه اتفاق
علما ایله خصومت جائز دکلدر زیرا امامین محض در فلو رهن ذو الید علی وکیل بقبض عبد ان
مؤکله باعه منه تقصر ید الوکیل یعنی قچان ذو الید اولان کمسنه بر عبدك قبضنه وکیل اولان
کمسنه نك اوزرینه برهنه ایروب یعنی شاهد کتوروب که تحقیق بو وکیلك مؤکلی اولان کمسنه یه
بو عبدی بیع ایلدی دیو اویله اولسه اول وکیلك یدی قصر اولنور یعنی منع اولنور زیرا ایدی او ایچون
خصم اولور زیرا مؤکلك مقامنه قائمدر مؤکله ده اولان ضمیر وکیله راجعدر باعه ده اولان
ضمیر عبده راجعدر منه ده اولان ضمیر ذو الیده راجعدر ولا یثبت البیع فیلزم اعادة البینة
اذا حضر المؤکل یعنی ذو الیدك برهنه ایروب عبده ادعا ایلدوکی بیع ثابت اولماز ثابت اولدوغی
تقدیرجه بینه نك اعاده اولنماسی بر ذوجه نك بر مکاندن بر مکانه نقل ایلماسنه یاخود بر عبدی
نقل ایلمکه نصب اولنان وکیلك یدی قصر اولدوغی کبی و لا یثبت الطلاق و العتاق لو برهنا
علیه بلا حضور المؤکل وقچان زوجه ایله عبد طلاق وعتقه برهنه ایلسه لر مؤکلك حضوری اولمز
اول طلاق ایله عتق ثابت اولماز برهنا ده اولان ضمیر تثنیه زوج ایله عبده راجعدر علیه ده اولان
ضمیر طلاق ایله عتقه راجعدر و اقرار الوکیل بالخصومة علی مؤکله عند القاضی صح یعنی خصومه
وکیل اولان کمسنه نك مؤکل اوزرینه قاضینك یاننده اقرار ایلماسی صحیحدر کرك مدعی طرفندن
قبض ایله یاخود ابرا ایله وکیل اولسون کرك مدعی علیهك طرفندن اولوب ثبوت حق ایله
اقرار ایلمش اولسون مؤکله ده اولان ضمیر وکیله راجعدر لا عند القاضی یعنی قاضینك
غیریسنده اقراری صحیح دکلدر خلافا لابی یوسف وامام یوسف ایچون بو مسئله ده خلاف
واردر یعنی انك قتنده قاضینك غیریسنده اقراری صحیح در لکن لا برهن علیه انه اقر فی مجلس
القضاء خرج عن الوکالة اما قچان وکیلك اوزرینه برهنه اولنسه که غیر مجلس قضاده

ده اقرار ایلدیکی دیو وکالتدن چقار ابو حنیفه قتنده ولایدفع الیه المال وچون انك اوزرینه غیر
مجلس قضاده اقرار ایلدیکی دیو برهنه اولندی اول مال اکا دفع اولمیه زیرا مال ایمان اولنماز ایدی
تناقض ظهور ایلدوکی اجلدن علیه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر انه ده اولان ضمیر بنه اکا راجعدر
الیه ده اولان ضمیر بنه اکا راجعدر کالاب او الوصی اذ اقر فی مجلس القضاء لایصح ولایدفع الیه
المال مثلا شول اب کبی یاخود شول وصی کبی قچان مجلس قضاده اقرار ایلسه اقراری صحیح اولماز و
مالکی اکا دفع ایلمك جائز اولماز نته کم نفس هدایه ده بیان اولنمشدر ولایصح توکیل رب المال
کفیله بقبض ما علی المکفول یعنی رب المال اولان کمسنه مکفول عنهك اوزرنده اولن مالك
قبضنه کندو کفیلنی وکیل ایلمك صحیح دکلدر زیرا وکیل اولان کمسنه غیره عاملدر بو صورتده توکیلی
صحیح اولیدیکی کندو نفسنه عامل اولور ایدی بینه کندو ذمتنی ابرا ایلمك امدیدر کندر که غیره عامل
اولمسیدر منتفی اولدوغی ایچون عقد وکالت دخی منتفی اولدی کفیله ده اولان ضمیر رب الماله راجعدر
ومن صدق مدعی الوکالة بقبض الدین امر بالدفع الیه وشول کمسنه که کندو اوزرنده اولان دینك قبضنه
وکیلك دعواسن ایدن کمسنه تصدیق ایلیه اول اوزرنده اولان دینی اکا دفع ایلمکه امر اولنور زیرا کندو
نفسنه اقرار ایلمشدر الیه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر فان صدقه صاحب الدین بری والا امر بالدفع
الیه ایضا واکر صاحب الدین اولان کمسنه مدیون اولان کمسنه کندو دعواسنه تصدیق ایلسه اول
مدیونك ذمتی بری اولور واکر تصدیق ایلماز ایسه اوزرنده اولان دینی دفع ایلمکه امر اولنور ایدی
الیه ده اولان ضمیر دائنه راجعدر ورجع به علی الوکیل ان لم یهلك فی یده یعنی مدیون اولان
دفع ایلدوکی شیء ایله وکیل اولان کمسنه نك اوزرینه رجوع قچان دفع ایلدوکی شیء وکیلك یدنده هلاك
اولمسه زیرا دفع ایلمدن مراد ذمتنك بری اولماسیدر وان هلك لا واکر یدنده هلاك اولسه رجوع
ایلماز زیرا تصدیق ایلماسیله محقق اولدوغنه اعتراف ایلمش اولور به ده اولان ضمیر دینه راجعدر
فی یده ده اولان ضمیر وکیله راجعدر الا ان کان ضمنه عند دفعه الا قچان وکالته مدعی اولان کمسنه دیندن
قبض ایلدوکی مقداره دفع قتنده ضامن اولسه اودفع الیه علی ادعائه غیر مصدق اولدوغی حالده دینی

دفع ایلسه بو ایکی صورتده رجوع ایلر الیه ده اولان ضمیر مدّعی الوکالته راجعدر ومن صدّق مدّعی الوکالة بقبض
الامة لا یؤمر بالدفع الیه وشول کمسنه که بر امانتك قبضنه وکیل اولدوغنی تصدیق ایلسه اول تصدیق ایدن
کمسنه اول بانده اولان امانتی اول وکیله دفع ایلماسنه امر اولنماز زیرا تصدیقی غیرك مالی اولدوغنه اعتراف
الیه ده اولان ضمیر مدّعی الوکالیه راجعدر وکذا لو صدّقه فی دعوی شرائها من المالك واکر اول بانده
امانت اولان کمسنه اول وکیلك اول امانتی مالکندن اشترا ایلدوکنه تصدیق ایلسه کذلك اول امانتی
اکا دفع ایلماسنه امر اولنماز زیرا غیره اقراردر ولو صدّقه فی ان المالك مات وترکها میراثا له امر بالدفع
الیه واکر بانده اولان امانتی کندوبه میراث ترك ایلدیکدوکنی تصدیق ایلسه وحال بوکه اندن غیری
وارثی یوقدر اول امانتی اکا دفع ایلمکه امر اولنور ترکها ده اولان ضمیر امانته راجعدر له ده اولان
ضمیر وکیله راجعدر ولو ادّعی المدیون علی الوکیل بقبض الدین استیفاء الدین ولا بیّنة له امر بدفعه
الیه واکر مدیون اولان کمسنه بر دینك قبضنه وکیل اولان کمسنه نك اوزرینه که کندو اوزرنده اولان
دینی دائن استیفا ایلدیکدیو دعوا ایلسه وحال بوکه اول مدّعینك بیّنه سی یوقدر امدی اول
مدّعی اولان کمسنه اول کندو اوزرنده اولان دینی وکیله دفع ایلماسنه امر اولنور زیرا وکالت اقرار
ایله ثابت اولدی و اول دائنك مجرّد دعوای ایله دینینی استیفا ایلدوکی ثابت اولدی بدفعه ده
اولان ضمیر دینه راجعدر الیه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر ولا یستحلفه انه ما یعلم استیفاء موکله
واول مدیون اولان کمسنه موکل دینی استیفا ایلدوکنه اول وکیل اولان علمی اولمدوغنه استحلاف ایلمسون
زیرا نائبدر ونائبه ایمان یوقدر یستحلفه ده اولان ضمیر بارز وکیله راجعدر انه ده اولان ضمیر کذا الحمد
موکله ده اولان ضمیر کذلك بل یتبع ربّ الدین ویستحلفه انه ما استوفی بلکه اول مدیون اولان
ربّ الدین اولان کمسنه یه اتباع ایلسون وموکلك دینی استیفا ایلمدوکنی وکیل دخی تحلیف ایلسون
یستحلفه ده اولان ضمیر بارز وکیله راجعدر ولو ادّعی البایع علی وکیل الرّد بالعیب ان موکله رضی به
لا یؤمر بدفع الثمن قبل حلف المشتری واکر بایع اولان ردّ بالعیبه توکیل اولنان وکیلك اوزرینه
مخصوص کندو موکلی بو مبیعده اولان عیبه راضی اولدیدیو دعوا ایلسه تعبیر بایع اول مبیعك ثمننی

ثمننك ردنه يعني نفس مبيعك ردنه امر اولنماز مشتري اولان كمسنه نك خلفندن اول مثلا مشتري اولان كمسنه
اول اشترا ايلدوكي شئ انده اولان عيبله رد ايچون بر رجل وكيل قيلوب غايب اولسه اول وكيل اولان
كمسنه اول عيبلى اولان مبيعى رد ايلمك مراد ايدندكده بايع اولان كمسنه مشتري بو عيبه راضي اولوب
اشترا ايلدي ديسه امدي وكيل اولان كمسنه اول مبيعك ردنه قادر اولماز تاكم مشتري بو مبيعده
اولان عيبه راضي اولدوغنه يمين ايلسه مؤكله ده اولان ضمير وكيله راجعدر به ده اولان ضمير عيبه
راجعدر ومن دفع اليه آخر عشرة ينفقها على اهله فانفق عليهم عشرة من عنده فهي بها وشول
كمسنه كه بر آخر كمسنه يه اون درهم دفع ايليوب كه بو اون درهمي اهل وعيالمه اوزرينه نفقه ايله ديه امدي
انفاقه مأمور اولان كمسنه كندو يانندن يعني كندو دراهمندن انفاق ايلدوكي اون درهم مقابله سنده
عد اولنور ديو استحساناً ندر وقياسده جائز دكلدر زيرا كندو دراهمي ايله متبرعدر عليهم ده اولان ضمير
اهله راجعدر عنده اولان ضمير مأموره راجعدر فهي ده اولان ضمير كندو يانندن انفاق ايلدوكي
دراهمه راجعدر بها ده اولان ضمير اكا ويرلان دراهمه راجعدر **باب** عزل الوكيل مصنف رحمه الله
عليه بو بابده مؤكلك وكيلي عزل ايلدوكني بيان ايدر للموكل عزل وكيله يعني مؤكل ايچون جائزدر كه
هر قچان استرسه كندو وكيلني عزل ايليه زيرا وكالت مؤكلك حقيدر ابطالنه قادردر عقود لازمه دن
اولدوغي اجلدن وكيله ده اولان ضمير مؤكله راجعدر الا ان تعلق به حق الغير كوكيل الخصومة بطل
الخصم يعني مؤكل ايچون وكيلنك عزلي جائزدر الا قچان اول وكيله غيرك حقي تعلق ايلسه مثلا
خصومت وكيلي كبي قچان خصمك طلبي ايله اولسه ضمن رهنده اولسه بو صورتلرده اكا عزل يوقدر
اول غيرك حقي ابطال اولمق ايچون به ده اولان ضمير وكيله راجعدر ويتوقف ان عزله على علمه
فتصرفه قبله صحيح يعني قچان مؤكل اولان كمسنه كندو وكيلي عزل ايلسه اول معزول اولان وكيلك علمنه
متوقف اولور امدي وكيلك عزله عالم اولمسندن اول اولان تصرفي صحيحدر زيرا وكيله عزلنده ضرر
واردر ولايتي ابطال اولدوغي حيثيتدن بو اجلدن علمنه متوقف اولدي عزله ده اولان ضمير بارز وكيله
راجعدر علمه ده اولان ضميرينه اكا راجعدر قبله ده اولان ضمير عزله راجعدر وتبطل الوكالة

بموت الموكل وجنونه مطبقا يعني عقد وكالة مؤكل اولان كمسنه نك موتي ايله ياخود مطبق اولان جنوني
ايله يعني دائم ومتلازم اولان جنوني ايله باطل اولور وجنون مطبق اولمسه اغماء حكمنده اولور وانك
ايله عقد وكالة باطل اولماز جنونه ده اولان ضمير مؤكله راجعدر وحدّه شهر عند ابي يوسف وحول
عند محمد وهو المختار يعني جنون مطبقنك حدّه امام يوسف قتنده شهردر زيرا رمضانك
صومي انكله ساقط اولور وامام محمد قتنده حدّي بر حولدر يعني بر سنه در وبو مختار قولدر زيرا
انك ايله جمله عبادات ساقط اولور زيرا انك ايله جمله عبادات ساقط اولور امّا قاضيخان ابو حنيفه
قتنده جنون مطبق شهر واحد ايله متعذّر در وفتوى بونك اوزرينه در حدّه اولان ضمير جنون مطبقه
راجعدر ولحوقه بدار الحرب مرتدّا ودخي مؤكلك دار حربه مرتدّ اولدوغي حالده لاحق اولمسيله والعياذ
بالله تعالى وكالت باطله اولور امام ابو حنيفه قتنده زيرا اهل حرب احكام اسلامه اموات حكمنده
درلر امدي انلره لاحق اولمغله انلردن اولمشدر خلافا لهما يعني امامين بو مسئله ده اختلاف واردر
زيرا انلرك قتنده حربه لحوق اولمسيله عقد وكالة باطل اولماز لحوقه اولان ضمير مؤكله راجعدر وكذا
بعجز مؤكله مكاتبا وحجره مأذونا وافتراق الشريكين ودخي مؤكلك مكاتب اولوب مال كتابتدن
عاجز اولماسي سببيله وياخود مؤكلك مأذون اولوب مولاسي انى تصرفدن واذندن حجر ايلماسي سببيله
ياخود مؤكل ايله وكيل شريك اولوب افتراقي سببي ايله وكالت باطله اولور استرسه وكيل بو صورتلرده
عالم اولسون استرسه عالم اولمسون زيرا عزل حكميدر علمه متوقف دكلدر وتصرّف الموكل فيما وكل به
ودخي مؤكل اولان كمسنه نك توكيل ايلدوكي شيئده تصرّفي وكالتي مبطلدر به ده اولان ضمير فيماده اولان
مايه راجعدر ولا يشترط في الموت وما بعده علم الوكيل يعني صوده موته وما بعدنده اولان صورتلرده
جنون مطبقدر وغيريسيدر وكيل اولان كمسنه نك علمي اشتراط اولنماز كتاب الدعوى عقّبه وكالة
بالخصومة دعوى ايچون بو اجلدن مصنف رحمة الله عليه كتاب الدعوايي وكالت بالخصومه نك
عقبنده ذكر ايلديه دعوى على وزن فعلى الفي تأنيث ايچوندر جمعي دعاوي كلور فتوى فتاوى كبي
لغتده معناسي آدم بر شيئي حالت مسالمه ده ومنازعه ده كندو نفسنه اضافت ايلمكدر واصطلا 8

اصطلاح شرعده معناسي مصنفك ذكر ايلدوكيدر هي اخبار بحق له على غيره يعني دعوى برادمك كندودن
غيري اولان كمسنه نك اوزرنده اولان حقه اخبار ايلمكدر له ده اولان ضمير دعوانك ضمننده اولان مدعى به
راجعدر غيره ده اولان ضمير بينه اكا راجعدر والمدعي من لا يجبر على الخصومة والمدعى عليه من يجبر دعوا
اوچ نسنه اوزرينه مشتملدر بري مدعي بري مدعى عليه وبري مدعى كه دعوى اولنان مالدر مدعي به ديمك
خطادر امدي مدعي شول كمسنه دركه خصومت اوزرينه جبر اولنميه ومدعى عليه شول كمسنه دركه اوزرينه
دعوى اولنمغه جبر اولنه وزمرهٔ مشايخك عبارتلري مدعي ايله مدعى عليهك حدلرنده مختلف
اولمشدر اول عبارتلرك صحيحي بو مصنفك ذكر ايلدوكيدر ولا يصح الدعوى الا بذكر شيء علم جنسه
وقدره يعني دعوى صحيح ومسموع اولماز الا بر شيئك جنسي كه بغداي در مثلا وقدريكه بو قدر
كيل ايدر مثلا بلنمش اوله زيرا مادامكه معلوم اولميه الزام اولنماز جنسه ده اولان ضمير وقدرده
اولان ضمير شيئه راجعدر فان كان دينا ذكر انه يطالبه به امدي اكر اول مدعى دين ايسه اول مدعى
اولنان كمسنه اودينى اول مدعى عليهدن مطالبه ايلدوكيني ذكر ايليسون بو آدمده دينم واردر وآني
اندن طلب ايلدم ديسك انه ده اولان ضمير بارز مدعى عليه يه راجعدر به ده اولان ضمير دينه راجعدر
راجعدر وان كان عينا نقليا ذكر انها في يد المدعي عليه بغير حق وانه يطالبه بها واكر اول مدعى
عين نقلي ايسه مدعي اولان كمسنه اول عين بو مدعى عليهك يدنده بغير حق اولدوغني ذكر ايليسون
وآني اندن طلب ايلدوكيني ذكر ايليسون يعني بو آدمده فلان شيئم واردر وآني اندن طلب ايدرم
ديسك مصنفك بغير حق قولي اول عينك مرهون ياخود ثمن ايچون محبوس اولماسنك احتمالي
دفعي ايچوندر انها ده اولان ضمير مدعى عليه يه راجعدر بها ده اولان ضمير عينه راجعدر وبدمن
احضارها ان امكن ليشار اليها عند الدعوى وعند الشهادة او الحلف يعني اكر اول مدعى
عين اولسه اني مجلس شرع شريفه احضار ايلمك لابددر يعني لازمدر اكر احضار ممكن اولان
اشيادن ايسه كه اكا مجلس شرعده دعوى قتنده وشهادت قتنده يمين لازم اولدقده اشارت
اولنمق ايچون احضارها ده اولان والبهاده اولان ضميرلر عينه راجعدر وان تعذر بذكر

قيمتها واكر اول عينك احضاري متعذر اولبجق اولور ايسه قيمتني ذكر ايليه و اول مدعى معلوم اولمق ايچون
قيمتها ده اولان ضمير عينه راجعدر وفي العقار لا يحتاج الى قوله بغير حق واكر مدعى عقار ايسه
اثناء دعواده وانه في يده بغير حق ديمكه حاجت يوقدر زيرا كم بونون اوّل اولان مسئله ده بيان
اولنديغي ايدي قوله ده اولان ضمير مدعيه راجعدر ولا يثبت اليد فيه بتصادقهما بل بثبت ببينة
او بعلم القاضي في الصحيح يعني مدعى اولان كسنه نك يدي اول ادعى ايلدوكي عقارده مدعى ايله
مدعى عليه تصادقلري ايله ثابت اولماز زيرا تهمت مواضعه واردر بلكه يدي بينة ايله ياخود علم
قاضي ايله ثابت اولور صحيحده بودر وبعض مشايخ قتنده تصادق كفايت ايدر ولا بد فيه من ذكر
اليد والمحلة والحدود الاربعة في الدعوى والشهادة ودخي عقار دعواسنده بلدهء ومحلهء وحدود
اربعهء ذكر ايلمك لابد در دعواده وشهادتده زيرا عقار بو اشيانك ذكر ايله بيلنور واسماء اصحابها
ونسبهم الى الجد ودخي عقار دعواسنده حدود ذكرنده اول حدود صاحبلرينك اسملرينك
ذكري لابد در ودخي نسبلريني جده وارنجه دكين ذكر ايلمك لابد در زيرا تعريف بونلرك ذكرلريله
حاصل اولور ودخي غيرلردن تميز واقع اولور اصحابها ده اولان ضمير حدوده راجعدر وفي
الرجل المشهود يكتفى بذكره ومشهور اولان رجلده بالكز ذكري ايله اكتفا اولنور زيرا شهرتي
نسب مقامنه قائمدر ومقصود حاصل اولور ابو حنيفه قتنده وامامين قتنده دار دعواسنده
تجار مشهور اولسه حدودك ذكرنه حاجت يوقدر بذكره ده اولان ضمير رجله راجعدر فان
ثلاثة وترك الرابعة صح واكر اول عقار دعواسين ايدن كسنه اول حدوددن اوچنى ذكر ايدوب
دردنجي سنك ترك ايليه صحيح اولور وامام زفر قتنده صحيح اولماز زيرا تعريف تمام دكلدر وانه كره
وغلط فيه لا يصح واكر اول دردنجي حدّي ذكر ايدوب انده غلط ايليه يعني دردنجي حدك
خلافني ذكر ايليه صحيح اولماز زيرا مدعى مختلف اولور ذكره وفيه ده اولان ضمير حدّه راجعدر
واذا صحت الدعوى سأل القاضي الخصم عنها وچونكه دعوا صحيح اوله قاضي اولان كسنه اول مدعى
عليه اولان خصمه اول دعوانك حقيقتندن وصحتندن سؤال ايليه وجه حكم ظهور ايلمك ايچون

ايچون فان اقر حكم عليه امدي مدّعي عليه اولان كمسنه اعتراف ايليوب اقرار ايلسه اقراري موجبنجه انك
ورزينه حكم ايليه يعني اقرار ايلدوكي شيئه الزام اولنه عليه ده اولان ضمير مدّعي عليه يه راجعدر وان
انكر سأل المدّعي البيّنة فان اقامها قضي بها والا حلف الخصم ان طلب خصمه واكر مدّعي عليه اولان
كمسنه اول ادّعا اولنان شيئ انكار ايدر ايسه قاضي اولان كمسنه مدّعيدن طلب ايلسون اكر بيّنه اقا
ايدوب احصار ايدر ايسه قاضي بيّنه موجبنجه قضا يعني حكم ايليه اكر بيّنه احصار ايليمز ايسه
قاضي مدّعي عليه اولان خصمي تحليف ايليه اول مدّعي اولان خصم تحليفني طلب ايدر ايسه اقا
اولان ضمير بيّنه يه راجعدر خصمه ده اولان ضمير مدّعي عليه يه راجعدر فان حلف انقطعت
الخصومة حتى تقوم البيّنة يعني فچان مدّعي اولان كمسنه بيّنه دن عاجز اولوب مدّعي عليه يه يمين
تكليف اولنوب حلف ايلسه خصومت منقطعه اولور تا كم بعد اليمين بيّنه قائم اولنجه يه دكين
يعني مدّعي عليه يمين ايلدكدنصكره مدّعي اولان كمسنه بيّنه كتورسه قبول اولنور زيرا حضرت عمر
رضي الله عنه بيورر لركه اليمين الفاجرة احق من ان تردّ من البيّنة العادلة كذا في مختار النوازل
اما مبسوطده سلفدن بعض قضاة بيّنه يي يميندن صكره استماع ايليمزلر ايدي دركه ولسنا نا
خذ بذلك وانّما ناخذ بقول عمر رضي الله عنه فانّه جوّز قبول البيّنة بعد حلف المدّعي عليه
انتهى فان نكل مرّة او سكت بلا آفة فقضى بالنكول صحّ امدي فچان مدّعي عليه اولان كمسنه يه يمين
تكليف اولنوب بركره نكول ايلسه ويا خود آفة طريس وحرسز نكول ايلسه قاضي اولان كمسنه مرّةً
واحدةً دن انك اوزرينه نكول ايله قضا ايلسه صحيحدر زيرا يمين ايلمك اوزرينه واجبدر وعرض
يمين ثلاثا ثمّ القضا احوط امّا يميني منكره اوچ كرّه عرض ايدوب اندنصكره قضا ايلمك احوطدر
احتمال دركه ايكنجي كرّه دنصكره يمين ايلسه ولا تردّ يمين على المدّعي يعني مدّعيك اوزرينه ردّ اولنماز
مثلا مدّعي عليه يه يمين تكليف اولندوغي زمانده مدّعي يه كلسن يمين ايله مدّعاني ويره يز ديمك
جائز دكلدر وامام شافعي قتنده ردّ اولنماسي جائزدر ولا يقضي بشاهد ويمين يوردنجي قاضي
اولان كمسنه برشاهد ايله وبر يمين ايله كمسنه نك اوزرينه قضا ايليميه مثلا بر كمسنه بر آخردن برشيئ طلب ايلسه

اندن دعواسنه موافق بینه طلب اولنسه بر شاهد احضار ایدوب اول بر شاهدك بر بینه
یمین ایله بنه دیسه جائز دکلدر وامام شافعی قتنده جائزدر ولا یحلف فی نکاح یعنی مدعی علیه
اولان کسنه نکاحده تحلیف اولنمه اولنمیه مثلا بر رجل بر خاتونك اوزرینه یا بر خاتون بر رجلك
اوزرینه بو بنم زوجمدر دیو دعوی ایلسه مدعی علیه دعوی ایلسه مدعی علیه انکار ایلسه تحلیف
اولنماز و رجعة ودخی مدعی علیه اولان کسنه رجعه ده تحلیف اولنماز مثلا بر رجل یا خود
بر خاتون اول بر آخرك اوزرینه بو بنی عوتدن صکره مراجعت ایلدی دیو دعوی ایلسه اول بریسی
منکر اولسه تحلیف اولنماز وفی ایلاء ودخی ایلاده مدعی علیه اولان کسنه تحلیف اولنماز مثلا
زوج مولی اولان کسنه ایلا ایلدوکی خاتونك اوزرینه یا خود زوجی اوزرینه مدة ایلادن صکره
بن بکا ایلاده وطی ایله رجوع ایلدم کندویه یعنی کندویی وطی ایلدم واول بریسی انکار ایلسه
تحلیف اولنماز واستیلاد ودخی استیلادده مدعی علیه یه تحلیف یوقدر مثلا بر امه کندو
مولاسنك اوزرینه بن بوندن بر ولد طوغردم دیو دعوا ایدوب مولا انکار ایلسه امدی اول
ولد کندودن اولمدوغنه تحلیف اولنماز ورق ودخی رقده تحلیف یوقدر مثلا بر رجل بر
مجهول النسب اولان کسنه نك اوزرینه عبدیدر دیو دعوا ایلسه اول مجهول النسب اولان کسنه
انکار ایلسه تحلیف اولنماز ونسب ودخی نسبده تحلیف یوقدر مثلا بر مجهول کسنه بر مجهول
کسنه نك اوزرینه بن بونك اوغلویم دیو دعوا ایدوب مدعی علیه انکار ایلسه تحلیف اولنماز
وولاء وولاءده یعنی عتقده یا خود موالاتده مثلا بر کسنه بر آخرك اوزرینه بو بنم معتقمدر
دیو دعوا ایلسه یا خود موالیمدر دیو دعوا ایدوب مدعی علیه انکار ایلسه تحلیف اولنماز بو
یدی صورتده ابو حنیفه قتنده تحلیف لازم اولنماز وعندهما یحلف وبه یفتی وامامین قتنده
تحلیف لازم اولور وبونك ایله فتوی اولنور یعنی فتوی بو مسائلده امامین قولیدر اوزرینه در
ولا فی حد ودخی منکر اولان کسنه حدده تحلیف اولنماز مثلا بر رجل بر آخرك اوزرینه سن بنی
زنا ایله قذف ایلدك اوزرینه حد لازمدر دیو دعوی ایلسه مدعی علیه انکار ایلسه اجماع ایله تحلیف

تحليف اولنماز زيرا نكول ايله حد ساقط اولور حاصل اولان شبهه ايچون كه نكولدر ونكول ايسه
اقراردر ولا اللعان ودخي لعانده تحليف يوقدر مثلا بر خاتون كندو زوجي اوزرينه ملاعنه لازمدر
ديو دعوا ايدوب زوجي دخي انكار ايلسه اتفاقله تحليف اولنماز والسارق يحلف فان نكل ضمن ولم
يقطع يعني سارق اولان كمسنه قچان بينه اولماسه اول ادعا اولنان شيء سرقه ايلمدوكنه تحليف
اولنور واكر يميندن نكول ايلسه اول مدعايه ضامن اولور ديدي قطع اولنماز واقع اولان شبهه
ايچون ويحلف الزوج اذا ادعت طلاقا اجماعا فان نكل ضمن نصف المهر ودخي زوج اولان
كمسنه تحليف اولنور قچان خاتوني كندو اوزرينه قبل الدخول طلاق ايلدوكنه دعوي ايدوب
زوج انكار ايلسه واكر يميندن نكول ايدرسه مهرك نصفنه ضامن اولور زيرا طلاق قبل الدخول
ايله ثابت اولور وكذا يحلف الزوج في النكاح اذا ادعت مهرها وكذلك زوج اولان كمسنه نكاحدن
تحليف اولنور قچان خاتون مهرني زوجندن دعوي ايدوب مالي طلب ايلسه مزبور زوج انكار
ايلسه تحليف لازم اولور نكول ايدرسه مال لازم اولور وكذا يحلف في النسب ان ادعي حقا
كالارث يعني وكذلك منكر اولان نسبده تحليف اولنور قچان ارث كبي حقه دعواسن ايلسه دعوا
دن صكره بابا المرئ فوت اولوب مدعي عليهك بوندن بر مقدار ميراث ترك ايدوب اليقو سه
امدي بوندن مالي اولان تحليف اولنور والنفقة ودخي نفقه ده منكر اولان كمسنه تحليف اولنور
قچان نفقه كبي بر حق دعواسن ايلسه مثلا بر كمسنه بر موسر كمسنه نك اوزرينه قرانداشي اولدوغنه
ونفقه سي كا لازمدر ديو دعوا ايلسه مدعي عليه اكر انكار ايدرسه استحلاف اولنور اكر يمين
ايدرسه بري اولور واكر نكول ايدرسه قرنداشنك نفقه سنه حكم اولنور وغيرهما ودخي
ذكر اولنان ايكي صورتك غيريسنده تحليف لازم اولور قچان نسبدن غيري بر شيء ايله بر حق
دعوا ايلسه لقيط اولان حجر كبي مثلا حرة الاصل بر خاتون بر رجلك يدنده التقاط اولنمش
كندو نفسنه تعبيره قادر اولميان بر شيء بولنمش قرانداشمدر ديو دعوا ايدوب بن بونك
حضانتنه اوليم ديسه مدعي عليه اولان رجل تحليف اولنور اكر يميندن امتناع ايدر

نكول ايدرسه اول خاتون اول صبينك كندو حضانتنه نقل ايلمانك حقى ثابت اولور غيرهاده اولان ضمير
ارتله نفقيه راجعدر وفي القصاص فان نكل في النفس حبس حتى او يحلف وفي ما دونها يقتص ودخي
قصاصى منكر اولان كمسنه تحليف اولنور واكر نكول نفسك غيريسنده واقع اولسه انذن قصاص
ابو حنيفه قتنده در وعندهما يضمن الارش فيهما واماميں قتنده ارش لازم اولور نفسنده ونفسينك
غيريسنده وقصاص ايله حكم ايلمك لازم اولماز ونهاده اولان ضمير نفسه راجعدر فان قال
المدعى لي بينة حاضرة وطلب يمين خصمه لا يحلف واكر مدعي اولان كمسنه بنم مصرده بر حاضر
بينتم وار دردیسه وكندو خصمنك يمينني طلب ايلسه تحليف اولنماز ابو حنيفه قتنده صحيح بودر
واماميں قتنده تحليف اولنور ومصرده دينز اول مصردن خارج اولاندن احترازدر زيرا
خارج مصر اولسه اتفاق علما ايله تحليف اولنور ومجلس حكمده اتفاق ايله تحليف اولنماز
ويكلف بنفسه ثلاثة ايام يعني مدعي عليه اولان كمسنه اوج كونه دكين نفسنه كفيل ويرديلسه
وبو اوج كونه دكين تقدير اولنماسي امام ابو حنيفه دن مرويدر صحيح بودر وامام ابو يوسفدن
مرويدركه قاضي مجلس قضايه جلوس ايدنجه يه دكين كفيل البينة بنفسه ده اولان ضمير مدعي
عليه راجعدر فان ابى لازمه ودار معه حيث دار واكر مدعي عليه اولان كمسنه كفيل ويرمدن
امتناع ايلسه مدعي اولان كمسنه اول مدعي عليه يه ملازمت ايدروب مدة كفالتي ايله دوران
ايلسون يعني مدعي عليه هر نه يره كيدرسه بيلجه اولسون لازمه ده اولان ضمير بارز مدعي
عليه يه راجعدر وان كان يكفل او يلازم قدر مجلس القاضي واكر مدعي عليه اولان كمسنه غريب
ايسه كفيله ويريله يا خود قاضينك مجلس مقدارنجه ملازمت اولنه اكر مدعي اولان كمسنه بينة
كتورسه فيها اكر كتورمز ايسه استرسه يمين ويرسون واسترسه اطلاق ايلسون زيرا غريب
اولان كمسنه يه بوندن زياده ده ضرر واردر واليمين بالله تعالى لا بطلاق وعتاق يعني
جون برادمه يمين ايلمك مترتب اولورامدي يمين ايلمك لفظة الله ايله اولور طلاق ايله وعتاق
ايله يمين اولماز زيرا حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم الله تعالينك غيريسيله يمين

يمين ايلمادن نهي بيورمشلردر ودخي طلاق وعتاق ايله يمين ايلمك حرامدر وقيل ان الح الخصم
بهما فيصح في زماننا ودينلديكه اكر مدعي اولان كمسنه الحاح ايدوب لج ايدرسه خصم اولان كمسنه
طلاق وعتاق ايله تحليف اولنور بوزماننده خلق الله ايله يمين ايلمه ده تهاوين ايلمشلردر بهما ده
اولان ضمير طلاق وعتاقه راجعدر ويغلظ بذكر صفاته ان شاء القاضي يعني الله ايله يمين
ايلمك حق تعالينك صفاتني ذكر ايلمك ايله تغليظ اولنور اكر قاضي تغليظ اولنماغي استرسه
وبعض علما قتنده اكر اول تحليف اولنان كمسنه صلاح حال ايله معروف ايسه اوزرينه تغليظ
ايلمانك صفتي والله الذي لا اله الا هو عالم الغيب والشهادة الرحمن الرحيم الذي يعلم من
السر ما يعلم من العلانية ديمكدر صفاته ده اولان ضمير الله تعالى به راجعدر ويحترز من
التكرار يعني يمين تكرار واقع اولمازدن احتراز اولنه زيرا مستحق ولازم اولان يمين واحددر ولا
بزمان اومكان يعني يمين ايلمك زماني ايله مثلا جمعه كوني كبي ياخود مكان ايله مثلا شهرده معظم
اولان جامع وبعض مراقد كبي ايله تغليظ اولنميه زيرا وارد اولان نصدن زياده در ويحلف اليهود
بالله الذي انزل التورية على موسى يعني يهوديه تحليف ايلمك لازم اولدوغي زمانده اول تورانى حضرت
موسى عليه السلامك اوزرينه انزال ايدن الله ايله تحليف اولنور زيرا يهودي طائفه سي توراته تعظيم
ايدرلر ويحلف النصراني بالله الذي انزل الانجيل على عيسى ونصرانيه يمين مترتب اولدوغي وقت اول
انجيلي حضرت عيسى پيغمبر عليه الصلاة والسلامك اوزرينه انزال ايدن الله ايله تحليف
اولنه زيرا نصارى طائفه سي انجيله تعظيم ايدر والمجوسي بالله الذي خلق النار وبر مجوسي يمين
ويرمك واقع اولدوغي تقديرجه اول ناري خلق وايجاد ايدن الله ايله تحليف اولنور زيرا مجوسي
ناره عبادت ايدر وكافر تعظيم ايدر والوثني بالله وثني كه الله تعاليتك غيريسيه عبادت
ايدر الله ايله تحليف اولنور زيرا جمله مخلوقات الله تعالى حضرتلرينه تعظيم ايدرلر ولا يحلف
في معابدهم وبو مذكورلر تحليف اولنديقلرنده كندو بيوت عبادتلرنده تحليف اولنميه لر
زيرا اول بيوته تعظيم واردر وقاضي دخي اول بيوته حاضر اولمقدن ممنوعدر ويحلف

على الحاصل فى البيع والنكاح ما بينكما بيع قائم او نكاح فى الحال يعنى مدعى عليه اولان كمسنه حاصل
اولان شيئك اوزرينه تحليف اولنه مثلا بتجان دعواء بيعه اولسه ايكيسنك ما بيننده بو حالده
بيع قائم اولدوغنه تحليف اولنور بيع ايلمدك ديو تحليف اولنمنيه زيرا احتمالدركه اول سابقده واقع
اولان بيعه اقاله واقع اولمش اوله وتجان دعواء نكاحه اولسه ما بينلرنده بو حالده نكاح او لمدوغنه
تحليف اولنور نكاح ايلمدك ديو تحليف اولنمنيه زيرا احتمالدركه ما بينلرنده خلع واقع
اولمش اوله وفى الطلاق ماهى بائن منك الان واكر دعواء طلاقه ايسه بو خاتون سندن
بائن دكلدر ديو تحليف اولنه سن بو كا طلاق ويرمدوكى ديو تحليف اولنمنيه زيرا احتمالدركه
بعد الطلاق تجديد اولنمش اوله وفى الغصب ما يجب عليك رده واكر دعواى غصبده ايسه
اوزرينه بو شيئك ردى واجب دكلدر ديو تحليف اولنه بو شيء غصب ايلمدى ديو تحليف
اولنمنيه زيرا احتمالدركه اول غصبى هبه ايله ياخود بيع ايله فسخ ايلمش اوله رده ده اولان
ما قبلنده اولان مايه راجعدر وفى الوديعة ماله هذا الذى يدعى فى يدك وديعة ولا شيء
منه ولا له قبلك حق واكر دعوى وديعه ده اولسه بو سنك يدنده در ديو دعوا ايلدوكى
شيء انك دكلدر واول شيدن بعضى سنك ده انك دكلدر وهيچ سنك جهتنده انك حقى
يوقدر ديو تحليف اولنه له ده اولان ضمير ايكى محلده مدعيه راجعدر ومنه ده اولان
ضمير هذايه راجعدر لا على السبب نحو بالله ما بعته سبب اوزرينه تحليف اولنمنيه مثلا
والله بن بو كا بر شيء بيع ايلمدم ديو تحليف اولنمنيه بعته ده اولان ضمير مدعى به راجعدر خلافا
لابى يوسف ابو يوسف ايچون خلاف واردر بو ذكر اولنان مسائلده سبب اوزرينه تحليف
اولنور كه يمين دعوايه مطابق اوله فان كان فى الحلف على الحاصل ترك النظر للمدعى حلف
على السبب اجماعا يعنى حاصل اولان اوزرينه ايلمكده مدعى ايچون ترك نظر اوله اجماع
علما ايله اول زمانده مدعى اولان كمسنه سبب اولنور اوزرينه يمين ايليه كدعوى الشفعة
بالجواز ونفقة المبتوتة الخصم لا يريهما يعنى اجماع ايله سببه يمين اولان مسئله نك

نك صورتي حق جواري شفعه ايله دعوى ايلمك كبي واول مبتوته اولان خاتونك شفعه سي
كبي و مال بوكه خصمي اولان كمسنه بو ايكي مسئله يي كندو مذهبنده جائز كورمز مثلا اول شفعه ايله
طلب اولنان دارك مشتريسي اولان كمسنه شافعي المذهب ايسه شفعه يي جائز كورنلردن
دكلدر باخود اول مبتوته اولان خاتونك زوجي شافعي المذهب اولسه شافعي ايسه اوبت ايله
طلاق اولنمش زوجه نك نفقه سين جائز كورنلردن دكلدر بو تقديرجه حاصلي اوزرينه
تندن
اليه ايله تحليف اولنه كه بو آدم سنك اوزرينه شفعه يه مستحق دكلدر ديو اول تميز ايليه يمين
صادق اوركندو واعتقادنده اما مدعي اولان كمسنه منضرر اولور امدي سببه تحليف اولنور كه
سن بو داري اشترا ايلمدن ديو ومبتوته كذلك لا براهماده اولان ضمير تثنيه ضمير شفعه ايله
نفقه يه راجعدر وكذا سبب لا يرتفع كعبد مسلم يدعي العتق وذجي منكر اولان كمسنه سبب
لا يرتفعده تحليف اولنور يعني نجان دعوي وقوعندنصكره بررافع ايله مرتفع اولماز سببله
واقع اولسه اول زمانده تحليف سببي اوزرينه اولور عبد مسلمك مولى سي اوزرينه عتقه دعوي
ايلماسي كبي مثلا عبد كندو مولاسي اوزرينه عتق ولادعوا ايدوب مولاسي انكار ايلسه سبب
اوزرينه تحليف اولنور كه والله بن بوني عتق ايلمدم ديو زيرا حاصل اوزره تحليف اولنمغه ضرورت
يوقدر زيرا عبد عتقدنصكره كرورقيته عودت جائز دكلدر بخلاف الامة والكافر اما كافر ايله
امه تقدم ايدن عبد دعواسنك خلافيجه در يعني نجان كافر ايله امه مولالري اوزرينه عتق ادندقلري
دعوى ايلسه مولا اولان كمسنه الله ايله حاصل اوزرينه تحليف اولنور كه بو كافر حردر دكلدر زيرا سبب
بو ايكيده جائزدر كه مرتفع اوله مثلا عبد نقض عهد ايله رقيق اوله باخود دارحربه لاحق اولمغله
وامه دخي دارحربه داخل اولمغله ومن ورث شيئا فادعاه آخر حلف على العلم ديو دعوا
ايلسه اول وارث اولان كمسنه علم تحليف اولنور زيرا مورثنك نه اشلدوكني علمي يوقدر بو اجلدن
بتات تحليف اولنمز اما وان اشتراه او وهب له فعلى البتات واكر اول كمسنه اول شيء اشترا
ايلسه وباخود كما هبه اولنمش اولسه صكره بر آخر كمسنه اول اشترا اولنان يا اول هبه اولنان

شیئی كندونندر دیو یمین ایلمیه زیرا اول شی سبب شرعی ایله مالك اولمشدر ولو افتدی المنكر یمینه
او صالح عنها علی شیئ صح یعنی تجان یمیندن نکول وانكار ایلمیان کمسنه یمین ایلمك ایچون برشیئ
ایله یمینی فدا ایلسه یاخود برشیئ ایله مصالحه ایلسه واقع اولان افتدی ایله صلح صحیحدر زیرا حضرت
عثمان رضی الله عنهك اوزرینه قرق درهم دعوی اولنوب برمقدارینی ویروب برمقدارندن
یمینی افتدا ایلدی اکا سن صادق سن نیچون یمین ایلمدك دیدکلرنده اخاف ان یوافق قدر
هو یمینی فیقال هذا بسبب یمینه الکاذبه دیو سورمشلردر یعنی قورقرم یمینمه برامر مقدر
موافق کله جمله خلق بو امر عثمانه یمین ایلدوکندن حاصل اولدی ولا یحلف بعده یعنی
منکر یمینی افتدا ایلدوکندن تحلیف اولنماسی جائز دکلدر بعده ده اولان ضمیر افتدایه راجعدر

باب التحالف

مصنف رحمة الله علیه ایکی کمسنه نك مابینلرنده واقع اولان تحالفی بیان
ایدر ولو اختلفا فی قدر الثمن او فی قدر المبیع او فیهما حکم لمن برهن یعنی تجان بایع ایله
مشتری اول بیع اولنان ثمنك مقدارنده اختلاف ایلسه لر مثلا مشتری اون درهمه اشترا ایلدم
دیسه بایع اون بش درهمه اشترا ایلدك دیسه یاخود نفس مبیعده اختلاف ایلسه مثلا بایع
اولان کمسنه اون بطمان بیع ایلدم دیسه مشتری اولان اون بش بطمان بیع اشترا ایلدم دیسه
یاخود ایکیسنك معا یعنی ثمن ایله مبیعده اختلاف ایلسه لر برهنه ایدن کمسنه ایچون حکم اولنور
یعنی بایع ایله مشترینك هرقنقسی که دعواسنه موافق بینه احضار ایدر قول انكدر فیهما ده
اولان ضمیر قدر ثمن ایله مبیعه راجعدر وان برهنا فلمثبت الزیادة واگر بایع ایله مشتری
هربری برهنه ایلسه یعنی هربریسی دعواسنه موافق بینه احضار ایلسه بینه زیاده لك اثبات
ایلیه نندر زیرا بینات لاجل الاثباتدر وان عجزا عن البرهان قیل لهما اما ان یرضی احدهما
بدعوی الآخر والا فسخنا البیع اگر بایع ایله مشترینك هربریسی برهنه دن یعنی بینه احضارندن
عاجز اولنلر ایکیسنك اوزرینه دینلورکه یا بریکور اول برآخرك دعواسنه راضی اولسون یاخود
مبیعی فسخ ایدرز زیرا مقصود قطع نزاعدر بو ایسه قطع نزاع بروجهدر فان لم یرض احدهما

هماندعوي الاخر تخالفا امدي ايكيسك بري اول براخرك دعواسنه راضي اولماز ايسه تخالف ايلسونلر
يعني حاكم اولان كمسنه هر برينه انكار ايلدوكي شيئه يمين ويرسون مثلا مشتري اولان كمسنه والله بن بوشيئ
بيك درهمه اشترا ايلدم ديو يمين ايلسون بايع اولان كمسنه بن بوشيئ بيك درهمه بيع ايلمدم ديو يمين
ايليه وبدئ بيمين المشتري قاضي اولان كمسنه عين دين ايله بيع ايلمكده مشتري اولان كمسنه نك يميني ايله
بدا ايليسون زيرا مشترينك انكاري بايعك انكارندن اشد در وفي المقايضة بايهما شاء ودخي
قاضي اولان كمسنه مقايضه ده يعني عيني عين ايله ياخود دين دين ايله بيع ايلمكده بايع ايله مشترينك
قنقسنك يميني ايله استرسه بدا ايليه زيرا ايكيسي مستويدر فائده نكولدر ومن نكل لزمه دعوى
صاحبه يعني خصمك دعوى ايلدوكي شئ لازم اولور وان حلفا فسخ البيع القاضي بطلب
احدهما واكر اول ايكي خصم بر بريله اتفاق ايتموب تخالف ايدرلر ايسه قاضي اولان كمسنه
اول متخالفك برينك طلبي ايله مابينلرنده واقع اولان بيع فسخ ايليه مابينلرنده اولان نزاع
قطع اولنمق ايچون ومسئله ده مادامكه برينك طلبي ايله اولميه فسخ واقع اولماز اما لعانده تفريق
زوجين لعاندن فارغ اولسه قاضي مابينلرين تفريق ايلسون استرسه ايكيسك برنك طلب
واقع اولسون ديلرسه واقع اولمسون زيرا حرمت لعان حق شرعدر وفسخ عقد حق عبددر
طلبه محتاجدر ولا تخالف لو اختلفا في الاجل او شرط الخيار او قبض بعض الثمن وحلف
المنكر يعني نجان اختلاف متبايعين بيننده اجلده اولسه تخالف اولنماز ومنكر اولان كمسنه يمين ايلر
يعني اجله ويا شرط خياره وقبض ثمنه منكر اولان كمسنه يمين ايليه وقول انك اولور يميني ايله ولا
بعد هلاك المبيع ودخي امام ابو حنيفه ايله امام يوسف قتنده يد مشتريده هلاك كتدن صكره
تخالف يوقدر وحلف المشتري وعند محمد يتخالفان وامام محمد قتنده اول ثمنك مقدارنده
تخالف ايلسونلر ويفسخ ويلزم القيمة واول فسخ اولنور وقيمتي لازم اولور زيرا سلعه نك
هلاكي تخالفه مانع دكلدر وكذا الخلاف لو تعذر الرد وهو قائم وكذلك بو مسئله ده اولان
خلاف ما قبلنده كي اولان مسئله نك خلافي كبيدر يعني نجان مبيعك ردي متعذر اولسه بر عيبك

ظهوری سببیله وحال بوکه اول مبیع قائم وموجوددر امام ابوحنیفه ایله امام ابو یوسف قتنده عیب مشترینک
یدنده ایکن ظهور ایلسه تحالف لازم اولماز وامام محمد قتنده لازم اولور ولا بعد هلاک بعضه الا ان
یرضی البایع ودخی مبیعک بعضیسنک هلاکندن صکره تحالف لازم اولور اولماز الا انجق
بایع اولان کمسنه اول هلاک اولان حصه نک ترکنه راضی اولسه یعنی اول هلاک اولان حصه نک
ثمنندن وقیمتندن برشی المغه راضی اولمیه نصفه بعضه ده اولان ضمیر مبیعه راجعدر وعندهما
یتحالفان ویرد الباقی والقول للمشتری فی حصة الهالک عند ابی یوسف وامامین قتنده تحالف
ایدرلر اول هلاکدن صکره باقی قلان رد اولنه واول هالک اولان حصه ده قول مشترینکدر
امام ابو یوسف قتنده ویلزم قیمته عند محمد ونعتبر قیمتها فی الانقسام یوم القبض ودخی
مشتری اولان کمسنه اول هالک اولان شیئک قیمتی لازم اولور ذکر اولنان قیمت انقسام اولمقده
قبض کوننده اعتبار اولنور قیمته ده اولان ضمیر هالکه راجعدر قیمتها ده اولان ضمیر مؤننه
راجعدر مصنفک کلامنده مرجع بوقدر رامدی بونک صوابی ونعتبر القیمة دیمکدر وان
اختلفا فی قیمة الهالک فالقول للبایع واکر بایع ایله مشتری قبض کوننده اول هالک اولان حصه
نک ثمننده اختلاف ایلسه‌لر قول بومسئله ده بایعکدر زیرا ثمنک ایکیسنک اتفاقیله واقع اولمشدر
مشتری اولان کمسنه اول هالک اولان حصه نک زیاده سبیله ناقص اولدوغنه دعوی ایدر بایع اکا
منکردر بواجلدن قول انک اولدی وان برهنا فبرهانه اولی اکر بایع ایله مشترینک هر بری کندو
دعواسنه برهنه ایدوب بینه احضار ایلسه‌لر بایعک برهانی اولیدر زیرا اثباتی اکثردر برهانه ده
ضمیر بایعه راجعدر وان اختلفا فی قدر الثمن بعد اقالة المبیع ان لم یقبض البایع المبیع واکر بایع ایله
مشتری مبیعک اقاله سندن صکره ثمنک مقدارنده اختلاف ایلسه‌لر تحالف ایلیه بینه‌لری اولمدوغی
تقدیرجه مابینلرنده واقع بیع عودت ایدر اکر بایع اولان کمسنه اول مبیعی قبض ایلمدیسه وان قبضه
فلا تحالف واکر بایع اولان کمسنه اول مبیعی قبض ایلدیسه مابینلرنده تحالف لازم اولماز ابو حنیفه ایله
ابو یوسف قتنده خلافا لمحمد وامام محمد ایچون خلاف واردر زیرا انک قتنده تحالف لازمدر

در ولو اختلفا في قدر رأس المال بعد اقالة السلم فالقول للمسلم اليه فيه ولا يعود السلم اكر مسلم اليه
ايله مسلم اليه اولان كمسنه لر رأس سلمك مقدارنده عقد سلم اقاله سندنصكره اختلاف ايلسلر قول
بو مسئله ده مسلم اليهندر ذكر ايلدوكي مقدارده زيرا رب السلم اولان كمسنه مسلم اليهنك اوزرينه
زياده لك دعوي ايدر و مسلم اليه اني انكار ايدر و اول عودت ايلماز جمع عودت ايلدوكي كبي
زيرا اقاله ايله عقدن مقصود اول عقدي فسخ ايلمكدر ولو اختلفا في قدر الاجرة والمنفعة او فيهما قبل
الاستيفاء المنفعة تحالفا وترادا واكر موجر اولان كمسنه ايله مستأجر اول عينن موجرنك منافعني
استيفا ايلمزدن مقدم اجرتك مقدارنده ياخود و اول موجر اولان عينك منفعتنده ياخود
ايكي سنده معا اختلاف ايلسه لر ايكيسي تحالف ايدوب عقد اجاره يي رد ايتسه لر يعني بري
برينه رد ايلسون زيرا اجاره بيعه مشابه در ويبدأ بيمين المستأجر ان اختلفا في الاجرة بيمين
الموجر لو في المنفعة يعني موجر ايله مستأجر ما بيننده تحالف واقع اولدوغي حينده مستأجر
اولان كمسنه نك يميني بدأ اولنه واكر اختلاف اجرتده ايسه ودخي اخرك يميني ايله بداء اولنه اكر اختلاف
منفعتده ايسه وايهما نكل لزمه دعوي الآخر وايهما برهن قبل و بو ذكر اولنان موجر ايله مستأجر
هر قنقيسي يميندن نكول ايلسه اول بر آخرك دعواسي لازم اولور هر قنقيسي كه مدعاسنه برهنه ايليه
مقبول اولنور نكله ده اولان ضمير نكول ايدنه راجعدر وان برهنا فحجة المستأجر في المنفعة واكر
مستأجر ايله موجرك هر بري دعواسنه برهنه ايلسه مستأجر اولان كمسنه نك حجتي يعني بينه سي
منفعتده اولیدر زيرا زياده لكه مثبتدر وحجة الموجر في الاجرة و موجر اولان كمسنه نك حجتي
اجرتده اولی در زيرا اثباتي اكثردر وبعد استيفاء المنفعة لا يتحالفان يعني مستأجر اولان
كمسنه اول عين موجره نك منافعني استيفا ايلدكدنصكره ايكيسنك ما بيننده تحالف يوقدر
زيرا تحالف فسخ ايچون اولور و منافع استيفا اولندقدنصكره فسخ ممتنعدر قول مستأجرندر
يميني ايله وبعد استيفاء البعض يتحالفان وتفسخ فيما بقي والقول للمستأجر فيما مضى
واول عين موجره نك منافعنك بعضيسي استيفا ايلدكدنصكره تحالف ايدرلر و اول باقي

قلامتاعوه اجاره فسخ اولنه وقول مستاجرندر اولماضی اولان منافعده وان اختلفا في قدر
بدل الكتابة لا يتحالفان وقالا يتحالفان وتفسخ واكرمولى ايله مكاتبك بدل كتابتك مقدارنده
اختلاف ايلسلر تحالف ايليه لر امام ابوحنيفه قتنده واماميه ديدیلر كه تحالف ايليسونلر واول
مابينلرنده اولان كتابت فسخ اولنه زيرا فسخى قبول ايدر عقدده اختلاف ايتسلردر وان اختلف
الزوجان في متاع البيت فالقول لها فيما اصلح لها وله فيما يصلح له اولها يعني چان زوج ايله
زوجه مابيننده كندولرينك متاعنده اختلاف ايلسلر قول زوجه نكدر كالايق وصالح اولان
اشياده وبو زوجه ايله زوج بيننده كرك نكاح قائم اولسون وكرك قائم اولمسون ودخي
قول زوجندر كالايق وصالح اولان ايكيسنه لايق وصالح اولان اشياده دوشك ويورغان
كبي وعقار ومواشي ونقود كبي بونلره بكزر اولان اشياده قول زوجنكدر وبعد موت احدهما
القول للمحتمل للحي يعني زوج وزوجه نك بريسنك موتندنصكره قول محتمل حي ايچوندر
يعني اول شيئلر زوج ايله زوجه به محتملدر يعني لايقدر اول شيئ ايكي زوجدن حيوانك فلا نكدر
ودخي ميتك وارثلريكدر زيرا انلر دخي احيادندر واول شيئ كه برينه لايق وصالحدر بنه اول
شيئ انكدر وعند ابي يوسف كذلك في الزايد على جهاز مثلها وامام ابويوسف قتنده كچن مسئله
كبي قول زوجكدر يميني ايله اول زوجه نك كندو مثلنك جهازندن زياده اولان مثلنه اده اولان
ضمير زوجه يه راجعدر وفي جهاز مثلها لها واول زوجه نك كندو مثلنك جهازندن قول
زوجه نكدر اولورثتها باخود اول زوجه نك وارثلري نكدر زيرا اول زوجه نك مقامنه قائم در
جمله ضميرلر زوجه يه راجعدر وعند محمد للرجل اولورثته وامام محمد قتنده اول رجلك
اولان اشياء رجلكدر ياخود ورثه نكدر لورثته ده اولان ضمير زوجه راجعدر وان كان
احدهما مملوكا فالكل للحر في الحيوة اكر اول متاعده اختلاف ايدنلرك بريسي مملوك اولسه
اول اوك ايچنده اولان متاعك جمله سي اول حرا اولان كمسنه نكدر حال حيوتنده زيرا حرك
يدي اقويدر وللحي والموت ودخي اول اوك جمله متاعي حي اولان كمسنه نكدر حال موتنده

موندن وقال المأذون والمكاتب كالحر واما مين ديدلركه مأذون ايله مكاتب حر كبيدر يعني جمله اوده اولان اشيا

آلرندر زيرا ايدلري خصومتك معتبردر **فصل** بو فصل مدعي ايله مدعي عليهك ما بينلرندن دفع اولنان

ودفع اولنميان خصومت بيان اولنور قال ذو اليد هذا الشيء اودعنيه فلان الغايب او اعاره

او اجرنيه او رهنيه منه وبرهن على ذلك اندفعت خصومة المدعي يعني بر كمسنه بر كمسنه نك

يدنده اولان شيء دعوا ايدوب بو شيء بنمدر ديو نزاع ايلسه ذو اليد اولان كمسنه بو شيء بكا فلان غايب

اولان كمسنه وديعه قودي ياخود رعايه طريقيله ويردي ياخود انون اجاره يه الدم ياخود بندن رهن

ياخود اندن غصب طريقيله الدم ديسه واول ديدوكي سوره برهن ايله اول مدعي اولان كمسنه نك

خصومتي مندفع اولور بو بش صورتده زيرا ايدي يد خصومت اولدوغني بينه ايله اشارت ايلدي

وبعض علما خصومت مندفع اولماز ديدي وبو بش برده اولان ضميرلر شيئه راجعدر منده

اولان ضمير غايبه وقال ابو يوسف فيمن عرف بالحيل لا تندفع وبه يوخذ وامام ابو يوسف ديدكه

شول كمسنه كه خلق اراسنده حيله معروفدر انده خصومت مندفع اولماز وبو قول ايله اخذ وعمل

اولنور فتويه وقضاده وان قال الشهود اودعه من لا نعرفه لا تندفع واكر شاهدلر بو شيء بونك

يانندن بزم بلمد يكمز كمسنه وديعه قودي ديسه لر خصومت مندفعه اولماز زيرا احتمالدر كه مودع

اولان بو دعوي ايدن كمسنه اوله اودعه ده اولان ضمير مدعي عليه يه راجعدر لا نعرفه ده اولان

ضمير ما قبلنده اولان من لفظنه راجعدر بخلاف قولهم نعرفه بوجهه لا باسمه ونسبه تندفع

عند الامام اما شاهدلرك برادمي يوزي ايله بيلورز اسمي ونسبي ايله بلمازز ديمالري تقدم ايدن

مسئله نك خلافيدر وامام ابو حنيفه قتنده خصومت مندفعه اولدي خلافا لمحمد امام

محمد بو مسئله ده خلاف وار در قولهم ده اولان ضمير شهوده نعرفه ده اولان ضمير

وبوجهه ده باسمه ده ونسبه ده اولان مدعي عليه يه راجعدر ولو قال اشتريته منه

لا تندفع وتجان مدعي عليه اولان كمسنه بن بو شيء غايب اولان فلاندن اشترا ايلدم خصومت

مندفع اولماز وكذا لو قال المدعي سرقته او غصبته مني ودخي شول خصومتكه مندفع اولماز

نجان مدّعي اولان كمسنه مدّعى عليهه سن بو شيء بندن غصب ايلدك ديسه وان برهن ذواليد على يداع
الغائب ان وصليه در يعني خصومت مندفع اولماز واكر ذواليد اولان كمسنه اول يدنك اولان كمسنه وديعه
قودوغنه برهنه ايدرسه ده وكذا ان قال سرق مني خلافا لمحمد ودخي خصومت مندفعه اولماز نجان
مدّعي اولان كمسنه بو شيء بندن سرقه اولندي ديسه وامام محمد ايجون بو مسئله ده خلاف واردر زيرا
انك قتنده خصومت مندفعه اولور ولو قال ابتعته من زيد وقال ذواليد اودعنيه اندفعت بلا حجة
واكر مدّعي اولان كمسنه دعواسنده بونى بن زيددن ابتاع ايلدم يعني اشترا ايلدم ديسه اول ذواليد اولان
كمسنه مزبور زيد بونى بكا وديعه قومشدر ديسه اول خصومت حجة سز يعني بيّنه سز مندفعه اولور زيرا
ملك غيري كمسنه نك اولدوغنه توافق ايتمشلردر ابتعته ده اولان ضمير واودعنيه ده اولان ضمير مدّعي
اولان شيئه راجعدر الا اذا برهن المدّعي ان زيدا وكله بقبضه الا نجان مزبور زيد كندوى اول
شيئك قبضنه وكيل ايلدوكنه برهنه ايليه اول حينده خصومت مندفعه اولماز زيرا اول شيئك
امساكنه كندوسي احق اولدوغني بيّنه ايله اثبات ايتمشدر **باب دعوى الرجلين** مصنف رحمة الله عليه
بو بابده ايكي رجلك بري برينك اوزرينه ايلدكلري دعوانك احوالني بيان ايدر لا تعتبر البيّنة ذواليد
في الملك المطلق ملك مطلقده صاحب ذواليد كمسنه نك بيّنه سي اعتبار اولنماز ملك مطلقك معناسي
بر رجل دعواسنده بو شيء بنم ملكمدر ديو سببي بيان ايلمكدر وبيّنة الخارج فيه احق وبو ملك
مطلقده خارج اولان كمسنه نك بيّنه سي احق واوليدر ذواليد اولان كمسنه نك بيّنه سندن
زيرا انده زياده لك اثبات واردر شافعي قتنده ذواليد اولان كمسنه نك بيّنه سي اوليدر فيه ده اولان
ضمير ملك مطلقه راجعدر برهنا على ما في يد آخر قضي به لهما يعني نجان ايكي كمسنه بر آخر رجلك
يدنده اولان شيء دعوي ايدوب برهنه ايليه لر قاضي اولان كمسنه اول ايكي كمسنه يه برهانلري
موجبنجه اول شيئه قضا ايليه يعني حكم ايليه ولو على نكاح امرأة سقطا واكر ايكي كمسنه بر خاتونك
نكاحنه برهنه ايدوب بيّنه اقامت ايليه لر ايكيسنك دخي بيّنه سي ساقط اولور زيرا ايكي بيّنه ايله
عمل ايلمك متعذردر اول بضع اشتراكه قابل اولمدوغي اجلدن وهو لمن صدقته واول خاتون

خاتون بونیم زوجمدر دیو تصدیق ایلدوکی تکذر زیرا نکاح تصادق ایله حکم اولنور فان ارخا فالسابق احق
واکر اول ایکی زوجك هر بریسی دعواسنده بن بو خاتونی فلان تاریخده تزوج ایلدم دیو تاریخ ایدرلرسه تاریخ
اسبق اولان کمسنه اول خاتونه احقدر زیرا اسبقده زیاده اثبات واردر وان اقرت لاحدهما قبل البرهان
فهی له واکر خاتون زوجك برینه قبل البرهان اقرار ایدوب بونیم زوجمدر دیسه اول خاتون انك اولور تصادق
ایلدکلری اجلدن له ده اولان ضمیر اقرار ایلدوکی کمسنه یه راجعدر فان برهن الاخر بعد ذلك قضی له کر اول
خاتون اول زوجه اقرار ایلدوکدن صکره اول بری دخی کندو خاتونیدر دیو برهنه ایلسه اول خاتون اول برهنه
ایدن کمسنه یه قضا اولنور یعنی اول خاتون انکدر دیو حکم اولنور زیرا بینه اقراردن اقویدر له ده اولان ضمیر
برهنه ایدن کمسنه یه راجعدر وان برهن احدهما فقضی له ثم برهن الاخر لا یقبل واکر اول ایکی زوجك
بری اول خاتون کندو زوجه سی اولدوغنه برهنه ایدوب کا قضا اولندقدن صکره اول بر آخرك دخی کندو
زوجه سی اولدوغنه برهنه ایلسه قبول اولنماز زیرا قضاء اول محلنه واقع اولدوغی اجلدن انك مثلی کا
ناقض اولماز الا ان اثبت سبقه مکر اول آخر کندو نکاحی سبق اولندوغنه اثبات ایلیه زیرا اولکی بلا شبهه
ظهور المسند وکذ لا یقبل برهان خارج علی ذو الید نکاحه ظاهر الا ان اثبته سبقه وکذلك خارج اولان
کمسنه نك برهانی اول نکاحی ظاهر اولان ذو الیدك اوزرینه قبول اولنماز الا خارج اولان کندو نکاحنك
سبقتی اثبات ایلیه اولکی قضانك خطاسی ظهور ایلدوکی اجلدن نکاحه ده اولان ضمیر ذو الیده راجعدر
وان برهنا علی شرا شیء من آخر فلکل نصفه بنصف ثمنه لو ترکه واکر ایکی خارج کمسنه بر آخردن بر شیئك
شراسنه برهنه ایلسه لر اول ایکی کمسنه مخیر اولور استرسه هر بری اول شیئك نصفنی نصف ثمن ایله اخذ
ایلسون استرسه ترك ایلسون نصفه ده اولان ضمیر وغیر بلرده اولان ضمیر لر شیئه راجعدر و یترك
حقهما بعد ما قضی لهما ولا تاخذ الاخر کله یعنی اول ایکی مبرهن اولان کمسنه لرك بر بینك ترك ایلکیسنه
قضا ایدلمش ایکی ایکن اول آخر اولان کمسنه شیئك کلیسنی اخذ ایلمسون زیرا اول شیئك نصفنه حکم
اولنمش ایدی کله ده اولان ضمیر شیئه راجعدر فان کان لاحدهما ید او تاریخ فهو اولی واکر مدعی علیك
بر بینك اول مدعی علیك بر بینیك اول مدعی اولان شیئه یدی اولسه یعنی صاحب ید اولان کمسنه

ویاخود اول صاحب تاریخ اولان کمسنه اول شیٔ اخذ ایلمك ایله اولیدر زیرا صاحب ید اولمسی شراسی اسبق
اولمسنه دلیلدر وصاحب تاریخ اولمسی دلیلدر فان ارّخا فالسّابق اولی و اکر ایکی مدّعینك هر بری دعواسنده
تاریخ ذکر ایدوب اثبات ایلسه اول تاریخ اسبقی اولان کمسنه اول شیٔ اخذ ایلمك ایله اولیدر فان کان لاحدهما
ید وللآخر تاریخ فذو الید اولی واکر مدّعینك بربنك یدی اولسه و بربنك تاریخ اولسه ذو الید اولان
کمسنه اول شیٔ اخذ وقبض ایلمکه اولیدر زیرا اسبق واردر والشّراء احقّ من الهبة وصدقة مع قبض
یعنی شرانك بیّنه سی قبض ایله اولان هبه نك بیّنه سندن احقدر مثلا برکمسنه تحت یدنده وقبضنده
برشی اولوب اشترا ایلدوکنه بیّنه سی اولسه برکمسنه دخی بو شیٔ دعوا ایدوب بیّنه احضار ایلسه که بو شیٔ
فلان کمسنه بکا صدقه یاخود هبه ایلدی دیو اول تحت یدنده وقبضنده اولوب شرا دعواسین ایدن کمسنه نك
بیّنه سی احقدر والهبة والصّدقة فیما لا یحتمل القسمة سواء یعنی قیمته یحتمل اولمیان اشیاده هبه ایله
صدقه اولدوغنك بیّنه سی برابردر وکذا الشّراء والمهر عند ابی یوسف یعنی شرا ایله مهر هبه ایله صدقه کبیدر
امام ابو یوسف قتنده زیرا ایکیسی ثبوتده مساویدر وقال محمّد الشّراء اولی وعلی الزّوج القیمة وامام محمّد
دیدیکه شرا اولیدر یعنی شرا بیّنه سی اولیدر مهرك بیّنه سندن واول زوج اوزرینه اول شیئك قیمتی واردر
واکثر اصحاب متون بو مسئله ده ابو یوسف قولنه متابعت ایلمشلردر وبو اجلدن بو متنده تقدیم اولنمشدر
والرّهن مع القبض اولی من الهبة معه یعنی رهنك بیّنه سی قبض ایله هبه نك بیّنه سندن اولیدر استحسانًا
وقیاس جهتندن هبه اولیدر زیرا ملکیت اثبات ایدر ومعه ده اولان ضمیر قبضه راجعدر فان کانت
بشرط العوض فهی اولی واکر اول هبه شرط عوض ایله اولنورسه رهندن اولیدر زیرا بو صورتده بیع اولور
بیع ایسه رهندن اولیدر وهی ضمیری هبه یه راجعدر فان برهن خارجان علی ملك مؤرّخ او شراء مؤرّخ
من واحد غیر ذی الید فالسّابق اولی واکر ایکی خارج کمسنه هر بری اول دعوی ایلدکلری شیٔ اول ذو الید
اولان کمسنه غیریسندن ملك مؤرّخه فلان تاریخده مالك اولدقلرینه یاخود شراء مؤرّخه یعنی فلان
تاریخده اشترا ایلدکلرینه برهنه ایلسه لر بو ایکی صورتده سابق اولان کمسنه نك بیّنه سی اولیدر وان برهنه
احدهما علی الشّراء من زید والآخر من بکر واتّفق تاریخهما فهما سواء واکر ایکی مدّعینك بریسی بو شیٔ زیددن

دن اشترا ایلدوکنه برهنه ایلسه واول بر آخر عمرودن اشترا ایلدوکنه برهنه ایلسه وایکیسنك تاریخی متفق
اولسه امدی اول ایکی دعواده برابرلردر واول ادّعا اولنان ایکیسنك مابیننه ایکی نصف قسمت اولنور
کرك ایکی تاریخك بری مقدّم اولسه کرکسه اولمیه وکذا لو وقّت احدهما فقط وکذلك اول ایکی مدّعی اولان
کمسنه‌لرده دعواده برابر اولورلر یعنی ایکیسنك بری توقیت ایلسه فقط زیرا بربنك توقیتی ملکك تقدّمنه دلالت
ایلماز ولو برهن خارج على الشراء من شخص وآخر على الهبة والقبض من غيره والآخر على الارث من ابيه
وآخر على الصدقة والقبض من رابع قضى بينهم ارباعا یعنی خارج اولان کمسنه بر شیٔ بر شخصدن اشترا ایلدوکنه
برهنه ایلسه و بر آخر دخی باباسندن ارثله انتقال ایتمشدر دیو دعوی ایلسه و بر آخر دخی اول شیٔ بر کمسنه دن
صدقه طریقیله الوب قبض ایلدوکنه برهنه ایلسه قاضی اولان کمسنه اول مدّعی اولان شیٔ دورت ربع ایلیوب
هر برینه بر ربع ویره زیرا هر بری کندو بایعنه ملك اثبات ایلمشدر ومن غيره ده اولان ضمیر شخصه راجعدر
من ابيه ده اولان ضمیر ماقبلنده آخره راجعدر ولو برهن خارج على ملك مؤرّخ وذو اليد على ملك اقدم منه
فهو اولى یعنی قچان خارج اولان کمسنه بر ملك مؤرّخك اوزرینه برهنه ایلسه وذو اليد اولان اندن اقدم
بر ملکه برهنه ایلسه امدی اول ذو اليد اولان کمسنه اول خارجدن اولیدر یعنی بینه‌سی اول خارجك بینه‌سنك
اوزرینه مقدّمدر خلافا لمحمّد وامام محمّد ایچون بر روایتده بعینه ذو اليدك بینه‌سی قبول اولنمجق کلدر زیرا ایکی
سنك دخی ملك مطلقه قائم اولوب ملك جهتنه تعرض اولنمامشدر بو اجلدن تقدم وتأخر برابر اولدی
منه ده اولان ضمیر ملك مؤرّخه راجعدر فهو ضمیره والیه راجعدر وكذا الخلاف لو كانت اليد لهما
ودخی ید ایکیسنك اولمق لو صورتنده خلاف اولی تقدم ایدن مسئله‌نك خلافی کبیدر کم قچان ایکی
مدّعیلك بری ملك مؤرّخه برهنه ایدوب وبری اندن اقدم بر تاریخه برهنه ایلسه اول اقدم اولان تاریخ
اولیدر وامام محمّدك بر روایتده خلافی واردر ولو برهنه خارج وذو يد على ملك مطلق ووقت احدهما
فقط فالخارج اولى وعند ابي يوسف ذو الوقت اولى یعنی قچان بر خارج ایله بر ذو اليد بر ملك مطلق
برهنه ایلسه امدی اول خارج اولان کمسنه اول ذو اليد اولان کمسنه دن اولیدر امام ابو حنیفه ایله امام
ابو یوسف قتنده اول ذو الوقت اولان کمسنه اولیدر زیرا اقدمدر ولو كان المدّعي في ايديهما اوفي

يدثالث والمسئلة بحالها فهما سواء يعني قچان مدّعي اولان شيء ايكي مدّعينك يدنده اولسه يا خود
ثالث كمسنه نك يدنده اولسه وحال بوكه اول مسئله حالي ايله اولسه يعني ايكيسنك بري ملك مطلقه
برهنه ايلسه بري وقت ذكر ايلسه ايكيسي برابر اولورلر امام ابو حنيفه قتنده وعند ابي يوسف الذي
وقّت اولى وامام ابو يوسف قتنده وقت ذكر ايليان اوليدر وعند محمد الذي اطلق اولى
وامام محمد قتنده اطلاق ايدوب وقت ذكر ايلميان اوليدر وان برهن خارج وذو يد على النتاج
فذو اليد اولى واگر بر خارج بر ذو اليد اولان كمسنه لر بر نتاجه يعني بر حيوانك والدينه برهنه
ايلسه لر ذو اليد اولان كمسنه نك برهاني اوليدر بو اجلدن اكا قضا اولنور وكذا لو برهن كل على
تلقي الملك من آخر وعلى النتاج عنده ودخي اول خارج ايله ذو اليد اولان كمسنه لرك هر بري اول
دعوي ايلدوكي شيئك ملكنه بر آخردن تلقي ايلدوكينه ودخي او نتاجك بائعنده حاصل اولدوغنه
برهنه ايلسه اوّل اولان كمسنه اوليدر يعني اول ذو اليد اولان كمسنه نك برهاني قبول اولنماسي اوليدر
عنده اولان حاضر مبرهنه راجحدر ولو برهن احدهما على الملك المطلق والآخر على النتاج
فهو اولى وقچان ايكي مدعينك بري ملك مطلقه واول بري نتاجه برهنه ايلسه لر
اول نتاجه برهنه اتان ايدن اوليدر زيرا بيّنه سي اولويت ملكه قائم اولمشدر وكذا لو كانا خارجين
ودخي نتاجك بيّنه سي اوليدر قچان مدّعينك ايكيسي خارج اولسه لر ويا بري صاحب يد اولمسه لر ويا بري
اولمسه ولو قضي بالنتاج لذي اليد ثم برهن النتاج قضي له الا ان يعيد ذو اليد برهانه قچان
قاضي اولان كمسنه ذو اليد اولان كمسنه يه نتاج ايله قضا ايلسه صكره اول مدعي دن غيري بر ثالث نتاج
اوزرينه برهنه ايلسه يعني نتاج كوننده كندونك اولدوغنه برهنه ايلسه اول ثالثه قضا اولنور
مگر ذو اليد اولان كمسنه كرو برهانني ادّعا ايلسه يعني اولكي كتوردوكي بيّنه دن غيري بر بيّنه احضا
ايليه اول زمان بينه اكا قضا اولنور لرده اولان ضمير ثالثه راجعدر برهانه ده اولان ضمير ذو اليده
راجعدر كما لو برهن المقضي عليه بالملك المطلق على النتاج يقبل وينقض بالقضاء يعني بو تقدم
ايدن مسئله كبيدر قچان اوّل اوزرينه ملك مطلق اوزرينه ايله قضا اولنمش اولان كمسنه نتاجه برهنه

برهنه ایدوب بیّنه احضار ایلسه اول بیّنه قبول اولنور واقع اولان قضا نقض اولنور زیرا بو برهان
نقص منزله سنده در مثلا اوزرینه ملك مطلق ایله قضا اولنمش کمسنه اول دعوی اولنان شیئ کندودانه
سنك نتاجی اولدوغنه برهنه ایلسه اول نتاجه قائم اولان برهان قبول اولنور واول اوّل واقع اولان
قضا نقض اولنور وكل سبب لا یتكرر فهو مثل النتاج كنسج ثیاب لا تنسج الا مرة وحلب اللبن واتخاذ الجبن
واللبد والمرعزی وجز الصوف وهر سببکه متکرر اولمیه اول نتاج کبیدر یعنی نتاج حکمنده در شول ثیابك
نسجی کبی که برکره نسج اولنور ودخی سود صغمق کبی ودخی پینیر اتخاذ ایلمك کبی ودخی کیچه اتخاذ ایلمك کبی ودخی
مرعزی قرقمق کبی ودخی یونك قرقمق کبی مثلا برکمسنه نك یدنده اولان ثوبی بنم در بن نسج ایلدم دیو دعوی ایلسه
وال یدنده اولان کمسنه دخی بن نسج ایلدم دیو دعوی ایلسه یاخود برکمسنه نك یدنده اولان پنیر بو بنم در بن اتخاذ
دیو دعوی ایلسه یدنده اولان کمسنه دخی بونی کندو قیونمدن صاغوب کندم پینیر اتخاذ ایلدم دیسه صاحب ید
اولان کمسنه به حکم اولنور زیرا سبب بو صورتلرده متکرر دکلدر وباقی صورتلرده کذلك وما یتكرر بمنزلة
الملك المطلق كنسج الخز وكالبناء والغرس وزراعة البر والحبوب وهر سببکه متکرر اوله اول ملك مطلق
نك
منزله سنده در خز طوقمق کبی وبنا کبی واغاج دکمك کبی وبغدای وسائر حبوانات کبی مثلا برکمسنه برکمسنه
یدنده اولان ثوبی کندو خزیمدن نسج ایلدم دیو دعوی ایدوب برهنه ایلسه وذو الید اولان کمسنه بینه
بو منوال اوزره دعوی ایدوب بیّنه کتورسه اول خارج اولان کمسنه بیّنه سنه عمل اولنور واکا حکم
سبب متکرر اولدوغی اجلدن زیرا ذکر خز استعمال اولنوب بار کندو کندو نصکره برکره دخی الکروب
نسج ایدرلر ایمش وبنا وغرس وزراعت حبوب ایکیشر کره واقع اولمسی ممکندر وما یشكل یرجع
فیه الی الخبرة وشول شیئکه حال مشکل اوله متکرر میدر ردکلمیدر متعین اولمیه انده عدول ناسدن
اهل خبره اولان کمسنه لره رجوع اولنور وحکم انلرك سوزلریله اولنور فان اشكل علیهم جعل
كالمطلق واکر حال اوعدول اولان کمسنه لرك اوزرلرینه مشکل اولسه مطلق کبی قلنور واول خارجه
حکم اولنور وانك بیّنه سی ایله عمل اولنور فان برهن خارج علی ملك مطلق وذو الید علی الشراء منه فهو
ولی واکر خارج اولان کمسنه ملك مطلقه برهنه ایدوب ذو الید اولان کمسنه اول خارجدن اولیدر

مسئله ده اولان ضمیر خارجه راجعدر وان برهنا کل منهما علی الشراء من صاحبه ولا تاریخ لهما تهاترتا واگر
خارج ایله ذو الیدك هر بریسی کندو صاحبندن اشترا ایلدوکنه برهنه ایلسه وحال بوکه تاریخلری
اولمسه اول بینه متهاتران اولورلر یعنی ساقط اولورلر وترك المال فی ذی الید واول ثمن اولان
مال اول ذو الیدك یدنده ترك اولنور امام ابو حنیفه وامام ابو یوسف قتلرنده وعند محمد
الخارج وامام محمد قتنده اول مال خارج اولان کمسنه نکدر وان ارخا فی العقار بلا ذکر قبض
وتاریخ الخارج اسبق قضا لذی الید واگر خارج ایله ذو الید اولان کمسنه لر عقارا اولان کمسنه
شیئده ذکر قبض سز تاریخ ذکر ایلسه لر وحال بوکه اول خارج اولان کمسنه نك تاریخی اسبقدر
اول ذو الید اولان کمسنه یه حکم اولنور امام ابو حنیفه وامام ابو یوسف قتلرنده وعند محمد
للخارج وامام محمد قتنده خارج اولان کمسنه یه حکم اولنور وان اثبتا قبضا قضی لذی
الید اتفاقا واگر قبض اثبات ایدرلرسه اتفاقله اول صاحب ید اولان کمسنه یه قضا اولنور
زیرا اول ایکی بیع ایکی قول اوزرینه در یعنی جائزدر وان کان وقت ذی الید اسبق قضی
الخارج فی الوجهین واگر اول ذو الید اولان کمسنه نك وقت ذکر المامسی اسبق ایسه ذکر اولنان
ایکی وجهده اول خارج کمسنه یه قضا اولنور ولا ترجح بکثرة الشهود یعنی شاهدلرك کثرتیله
ترجیح یوقدر قوت دلیل ایله در کثرت ایله دکلدر وان ادعی احدهما خارجین نصف دار
والآخر کلها فالربع للاول یعنی اول خارجك بری بر دارك نصفنی دعوا ایدوب اول بر آخری
کلیسین دعوی ایسه امدی اول دارك ربعی نصفنی دعوی ایدن ایچوندر امام ابو حنیفه قتنده منازعه طریقیله
زیرا نصف صاحبی اولان کمسنه اول آخر کمسنه یه اول نصف آخرده منازعه ایلمازاو بله اولسه اول نصف آخر
مابینلرینه تنصیف اولنور کلها ده اولان ضمیر داره راجعدر وعندهما الثلث وامام محمد قتنده اول
اول ایچون ثلث واردر والباقی للآخر واول ثلث باقی قلان اول بر آخرکدر عدل مضاربه طریقیله زیرا
مسئله ده کل ونصف واردر اصلی ایکیده نور اوجه عدول ایلدی کل دعوی ایدن ایکی سهم اولور ونصف
دعوی ایدن بر سهم اولور تمام بحث صدر الشریعه ده مسطوردر وان کانت فی ایدیهما فکلها المدعی

المدّعي الكل نصفها بقضاءٍ ونصفها بلا قضاءٍ واكر اول ذكر اولنان داركلّي ونصفي دعوي
ايدن كمسنه لرك يدلرنده ايسه اول دارك كلّيسي اول كل دعوي ايدن دندر برنصفي قضا ايله وبرنصفي
قضاسز زيرا كندوسي خارجدر برنصفي كا بيّنه ايله قضا اولنور واول يدنده اولان نصفده صاحبي
اولان كمسنه اكا منازعه ايلمز ايدي سهاده اولان ضمير تثنيه مدعي النصف ايله مدّعي الكله راجعدر نصفها ده
اولان ضمير داره راجعدر وان برهن خارجان على نتاج دابّةٍ وارّخا قضي لمن وافق سنّها تاريخه
واكر ايكي خارج كمسنه لر بر دابه نك نتاجنه برهنه ايدوب تاريخ ذكر ايلسه لر شول كمسنه يه قضا اولنور كه
تاريخ دابه نك سننه موافق اوله يعني هر كيمك تاريخي اول دابه نك سننه موافق اوله اكا حكم زيرا موافق
اولماسي علامه صدقدر وكرك اول ايكيسنك يدنده اولسون فان اشكل فلهما واكر اول دابه نك سنّي
اول ايكي تاريخك برينه موافقتده مشكل اولسه اول دابه ايكيسنك اولور واول تاريخ ايكيسنك اولور
وان اختلفا بطلا اكر اول ايكي تاريخ مختلف اولوب سننه موافق اولمسه بيّنه نك ايكيسي باطل اولور
زيرا ايكي فريقك كذبي ظاهر اولمشدر وان برهن احد الخارجين على غصب شيءٍ والآخر وديعته
استويا اكر ايكي خارجك برسي بر شيئك غصبنه يعني كندو سندن غصب اولندوغنه برهنه ايلسه واول آخر
وديعت اولدوغنه يعني وديعه قودوغنه برهنه ايلسه ايكيسي مستوي اولورلر يعني ايكيسنه تنصيف ايله حكم
اولنور زيرا وديعه جحود ايله غصب اولور **فصل** في التنازع بالايدي يد ايله متنازع اولان شيئك
احكامي بياننده در لابس الثوب اولى من الآخذ بكمه يعني بر ثوبك لابسي اولان كمسنه آخذ اولان كمسنه دن اولي در
زيرا لابسك تصرفي اول آخذ اولان كمسنه نك تصرفندن اوليدر واظهردر والراكب احقّ من الآخذ باللجام
ودخي دابه نك راكبي اولان كمسنه اول لجامني اخذ ايدن كمسنه دن احقدر زيرا راكبك تصرفي آخذك تصرفندن
اظهردر ومن السرج احقّ من الرديف وشول كمسنه كه دابه نك سرجنده اوله يعني اكرا اوزرنده اولان كمسنه
آردنده اولان كمسنه دن احقدر صاحب الحمل اولى ممن علق كوزه عليها يعني دابه نك اوزرنده اولان حملك
صاحبي اول اوزرينه بردق ياخود قربه تعليق ايليان كمسنه دن اوليدر زيرا آنك تصرفي اكثردر كوزه ده
اولان ضمير ماقبلنده من لفظنه راجعدر عليها ده اولان ضمير دابه يه راجعدر والراكبان بلا سرج

وفيه سواء يعني بر دابه نك اوزرينه بلا سرج ايله راكب اولانلر برابرلردر يعني دعوى ايلدكلري دابه ده
برابر اولورلر وما بينلرنده على السويه قسمت اولنور فيه ده اولان ضمير سرجه راجعدر وكذا الجالس
على البساط والمتعلق به ودخي بساط اوزرينه جلوس ايدن كمسنه ايله اكا متعلق اولان برابردر يعني
بر كليمك اوزرينه بر كمسنه اوتورمش اولسه وبري بر طرفندن ياپشمش اولسه بو صورتده ايكيسي برابردر
زيرا اوتورمق ياپشمق زياده دكلدر ومن معه ثوب وطرفه مع آخر شول مسئله كبيدر كه بر ادم ايله بر
ثوب اوله واول ثوبك طرفي بريله اوله ايكيسينك ما بينده برابر اولور زيرا هر برينك اول ثوبده يدي
واردر معه ده اولان ضمير ما قبلنده اولان منه راجعدر وطرفه ده اولان ضمير ثوبه راجعدر والحائط
لمن جذوعه عليه او اتصل ببنائه اتصال تربيع يعني منازع فيه اولان ديوار شول كمسنه نكدر كه كندو
جذوعلري يعني دركلري اول ديوارك اوزرنده اوله ويا خود انك بنيانه اتصال تربيع ايله متصل
اولمش اوله اتصال تربيعك معناسي بو محلده بيجان ديوار كريجدن اولسه بو منازع فيه اولان
ديوارك كريجلرينك نصفلري بونه داخل اولمش اوله واكر ديوار اغاجدن اولسه بر آغاجك اوزرينه تركيب
اولنمش اوله جذوعه ده اولان ضمير ما قبلنده كه منه راجعدر عليه ده اولان ضمير حائطه راجعدر ببنائه ده
اولان ضمير ما قبلنده كه منه راجعدر لا لمن له هراوي يعني اول منازع فيه ديوار شول كمسنه يه اولمز كه انك
اول ديوار اوزرنده هراوسي اوله هراوي شول قمشدر كه اوزم اغاجنك تحتنه وضع ايليوب اوزرينه ممتد
اولمق ايچون له ده اولان ضمير من لفظنه راجعدر عليه ده اولان ضمير حائطه راجعدر بل الجاران فيه
سواء يعني اول هراوي اولان ديوارده اول ايكي جار مستوي اولورلر ديوارك انتفاعنده برابر اولورلر
فيه ده اولان ضمير حائطه راجعدر وان كان عليه لكل ثلثة جذوع فبينهما ولا ترجيح بالاكثر واكر
ايكي كمسنه نك هر برينك اول حائط اوزرنده دركي اولسه اولذكر اولنان اوچ دركك ما بينلرنده على
السويه در زيرا ايكيسي مستوي واول اوچدن زياده ده ترجيح يوقدر مثلا برينك اوچ دركي اولسه مجموع
ايكيسنك ما بيننده نصفيندر منهاده اولان ضمير جذعه راجعدر وان كان لاحدهما ثلاثة وللآخر
اقل فهو لصاحب الثلاثة وللآخر موضع خشبته واكر اول ايكي كمسنه نك برينك اوچ دركي

درکی اولسه واول بربناك اوجدن اقل اولسه امدي اول ديوار اوج ديرك صاحبيننډر واول براخر
برخشبه يعني بر ديرك موضعی ويربلور بر روايتده هر برينه كندو خشبي مقداری حكم اولنور ولوكان
لاحدهما جذوع وللاخر اتصال فلذي الاتصال وللاخر حق الوضع وقيل لذي الجذوع وقچان اول ايكي
كمسنه نك برينك اول ديوار اوزرنده جذوع اولسه وبرينك اتصالی اولسه امدي اول ديوار اتصال
صاحبينكدر زيرا اول ايكي ديوار اتصال ايله شيء واحد حكمنده اولمشلردر واول براخر حق وضع واردر
يعني جذوعی وضع ايلمك حقی واردر وبر روايتده ديلديكه اول ديوار صاحب الجذوع اولان كمسنه
نكدر وهدايه نك عبارتی نه مخالفدر زيرا ديركه ولوكان لاحدهما جذوع وللاخر اتصال فالاول اولی
وبد الثاني اولی زيرا صاحب جذوعك تصرفی واردر وصاحب اتصالك يدی واردر فتأمل
وذو بيت من دار الذي بيوت منها في حق ساحتها يعني بر داردن بر بيت واحد صاحبي اولان كمسنه
اول داردن برخارج بيتی اولان كمسنه كبيدر ساحتی حقنده يعني اول دارك حولپسنده انتفا
ايلمكده زيرا ايكيسی استعمالده ومرورده مستويلردر منهاده اولان ضمير داره راجعدر ساحتهاده
اولان ضمير بنه داره راجعدر ولو ادعيا ارضا كل انها في يده وبرهنا قضی بيدهما وقچان ايكي
كمسنه بر ارضی دعوی ايليوب هر بری كندو يدنده اولدوغنه برهنه ايلسه برهانلری موجبنجه بدلری ايله
قضا اولنه يعني هر برسي صاحب يد اولدوغنه حكم اولنه بونلر نصكره بو ارضك قسمتنی طلب
ايلسه لر قسمت اولنماز تاكم هر برسي ملكه اقامت بينه ايله انهاده اولان ضمير ارضه راجعدر فی يده ده
اولان ضمير ايكي مدعينك برينه راجعدر وان برهن احدهما او كان لبن فيها او بنی او حفر قضی بيده
دعوی ايدن كمسنه نك بری اول ارض كندو يدنده اولدوغنه برهنه ايلسه ياخود اول ارضده كرپج قطع
ايلمش اولسه ياخود انده بربنا ايلمش اولسه ياخود انده بر قويو بی قازمش اولسه بری ايله قضا
اولنور يعني صاحب يد اولدوغنه حكم اولنه زيرا بوذكر اولنان اشيادن متمكن اولمسي صاحب
يد اولدوغنه دليلدر فيهاده اولان ضمير ارضه راجعدر بيده ده اولان ضمير مبرهنه راجعدر
صبي يعبر عن نفسه قال انا حر فالقول له بر صبی كندو نفسندن تعبيره قادر يعني تكلمه قادر در

انا حرّ ديه قبول اولنور زيرا كندو نفسندن تعبيره قادر اولمسي كندو نفسنك يدنده اولمسنه دليلدر امدي
غيرك بونيم عبدم در ديمسي قبول اولنماز اول منك انكاري قتنده مكركه عبد اولدوغنه قائم اوله ده
اولان ضمير صبي يه راجعدر وان قال انا عبد لفلان فهو عبد لذي اليد واكر صبي اولان كمسنه نك عبديم
ديسه امدي اول ذو اليد اولان كمسنه نك عبدي اولور زيرا رقيتيله اقرار ايلمش اولور وكذا من لا يعبّر
عن نفسه ودخي كندو نفسندن تعبيره قادر اولميان صبي صاحب اليد اولان كمسنه نك اولور زيرا
بو صورتده متاع منزله سنده در فلو ادعى الحرية عند كبر لا يقبل دعواه بلا حجة امدي بچّان بو ذكر
اولنان صبي كبري قتنده حرّه اولدوغنه دعوي ايلسه دعواسي حجت سز قبول اولنماز زيرا رقيت
اوزرينه حالت صغرده ثابت اولمش ايدي **باب** دعوى النسب بو بابن مصنف رحمة الله
عليه نسب دعوي ايلمانك كيفيتني واحكامني بيان ايدر ولدت مبيعة لأقل من نصف سنة منذ بيعت
فادعاه البايع فهو ابنه وهي امّ ولده بر بيع اولنمش جاريه بيع اولندوغي كندن نصف سنه دن
اقلده ولادت ايلدي يعني وضع حمل ايلدي وضع حمل ايلدكدنصكره بايع اولان كمسنه اول وضع اولنان
ولدي كندو ولدي اولدوغني دعوي ايدي اول ولد كندو اوغلي اولور واول وضع ايليان جاريه
امّ ولدي اولور وينفسخ البيع ويرد الثمن واول امه يه واقع اولان بيع فسخ اولنور وثمني صاحبنه
رد اولنور زيرا اصلنده جائز دكل ايدي وادعاه ده اولان ضمير ولدنك مفعول محذوفنه راجعدر
وان ادعاه المشتري مع دعوته او بعدها ان وصلية در يعني اول امه دن طوغن ولد بايعندر
واكر كه اني مشتري بايعك دعوتي ايله ياخود دعوتندن صكره دعوي ايلديسه ده زيرا بايعك
دعواسي اسبقدر ادعاه ده اولان ضمير بنه ولنه راجعدر وكذا لو ادعاه بعد موت الام او
عتقها ودخي اول ولدك نسبي اول بايعدن ثابت اولور قچان بايع اولان كمسنه اول ولدي
امك موتندنصكره دعوي ايلسه ياخود اول امه عتق ايلسه زيرا ام ولدنه تابعدر الا مضافا ولدوغي
جهتدن ويرد حصته من الثمن في الموت يعني بايع اولان كمسنه اول امه يي عتق ايلدوكي صورتده اول
ولدك حصه سين رد ايليه زيرا حصه سي قتلرنده متقومدر ولو ادعاه بعد موته او عتقه ردت

ردت وبغان اول تابع اولان کمسنه اول ولدي موتنذ نصکره رد ایله باخود اني عتق ایلیه دعواسي
رد اولنور زیرا موتنذ نصکره نسبه حاجت یوقدر ولو ولدت لاكثر من نصف سنة واقل من سنتين
وان صدقه المشتري فالحكم كالاول وبغان اول مبیع اولان امه بیع اولندوغي کندن نصف سنه دن
اکثر وایکي سنه دن اقلده طوغورسه اکر مشتري اولان کمسنه بایعي بو خصوصده تصدیق ایدرسه
حکم كالاول اولور واقع اولان بیع فسخ اولور والا فلا یثبت اکر مشتري بایعي تصدیق ایلمزایسه
اول ولدك بایعه نسبي ثابت اولور زیرا احتمال در که ولدك علوقي مشترینك ملکنده واقع اولمش
اوله ودعوي دخي رد اولنور صدقه ده اولان ضمیر بایعه راجعدر وان لاكثر من سنتين صدقه
المشتري لا يصح دعوته واکر اول امه بیع اولندوغي کوندن ایکي سنه دن اکثرده وضع ایلیه بایع
اولان کمسنه نك دعوتي صحیح اولور اولماز زیرا اول ولدك علوقي کندو ملکنده واقع اولدوغي متیقندر
فان صدقه المشتري ثبت نسبه وحمل على النكاح ولا يرد البيع ولا يعتق الولد واکر مشتري بایعي
ایکي سنه دن اکثرده وضع حمل ایلمك ایله تصدیق ایلسه اول ولدك نسبي بایع اولان کمسنه یه ثابت
اولور ونكاح صحیحه حمل اولنور یعني بعد البیع ما بینلرنده نكاح صحیح واقع اولدوغنه حمل اولنور
حالا که صلاحه حمل اولنور تهمتدن بریء اولمق ایچون واول ما بینلرنده واقع اولان بیع
رد اولنماز ولد دخي عتق اولنماز واول امه ولد اولماز زیرا نكاحدن نصکره بو اشیا متصور
دکلدر وان باع عبدا ولد عنده ثم ادعاه بعد بيع مشتريه صحت دعوته ورد بيع مشتريه
واکر بر کمسنه کندو یاننده طوغن عبدي بیع ایدوب صکره اول عبدك مشتري اولان کمسنه اني
بیع ایلدکدنصکره بایع اني دعوي ایلسه دعوي صحیح اولور واول عبدي مشتري ایدن مشترینك
بیعي رد اولنور عنده ده اولان ضمیر بایعك فاعلنه راجعدر ادعاه ده اولان ضمیر بارز
عبده راجعدر مشتريه ده اولان ضمیر بیته عبده راجعدر دعوته ده اولان ضمیر بایعه راجعدر
وكذا لو كاتبه المشترى او كاتب امه او رهن او اجر او زوجها ثم كانت الدعوة صحت
ونقضت هذه التصرفات وبغان مشتري اولان کمسنه اول بایعك یاننده طوغن ولدي

اشترا ایلدکدنصکره مکاتب ایلسه و یاخود اول ولدی رهنه قوسه یاخود اجاریه ویرسه یاخود امه یی
تزویج ایلسه بو اشیانك برینك وقوعندنصکره بایع اولان کمسنه اول ولدی ادعا ایلسه دعوت صحیح
اولور اول ذکر اولنان تصرفات کمشتریدن واقع اولمش نقض اولنور زیرا بو ذکر اولنان اشیا
عوارض قبیلندندر نقضه محتملدر بو اجلدن نقض اولندی کتابه ده اولان ضمیر عبن راجعدر
ولو باع احد توأمین ولدا عنده فاعتقه مشتریه ثم ادعی البایع الآخر ثبت نسبهما منه وبطل
عتق المشتری یعنی بر جاریه برکمسنه کندو یانندن طوغان توأمنك برینی بیع ایلسه مشتری دخی آنی
اشترا ایلدکدنصکره عتق اولندقده بایع اولان کمسنه اول بر توأمین اخرینی کندو ولدیدر دیو ادعا
ایلسه اول ایکی توأمنك نسبلری اول بایعدن ثابت اولور و اول مشترینك اشترا ایلدوکی
توأمین عتیقی باطل اولور زیرا توأمنك برینك نسبنك ثابت اولمسی اول برینك نسبنك
ثبوتنه مستلزمدر ومن فی یده صبی لو قال هو ابن زید ثم قال هو ابنی لا یکون ابنه وان
جحد زید بنوته وشول کمسنه که یدنده بر صبی اولان بو صبی کمندر دیو سؤال اولندقده بو
زیدك اوغلیدر دیدکدنصکره بو صبی بنم اوغلمدر دیدی زیرك اوغلیدر دیدکدن
صکره کندو اوغلی اولماز ابو حنیفه قتنده واکرچه زید اوغلانك بنوتن یعنی اوغللوغنی
جحود ایدرسه ده وعندهما یصح ان جحد و امامین قتنده اکا اوغل اولور اکرچه زید اوغللوغی
جحود ایدرسه ده ولو کان فی ید مسلم وذمی فادعی المسلم انه رقه والکافر بنوته فهو حر
ابن الکافر ویجان اول صبی بر مسلم ایله بر ذمینك یدلرنده اولسه مسلم اولان کمسنه اول صبینك
رقیق اولدوغنی دعوی ایلسه وکافر اولان کمسنه بنوتن دعوی ایلسه امدی اول صبی حردر
اول کافرك اوغلیدر زیرا اول حالده شرف حریته نائل اول حالده شرف اسلامه واصل
اولور اما اول مسلم ایله ذمینك هر بری اول صبینك بنوتنه ادعا ایلیه مسلم بو خصوصده
اولی اولور واکرچه ایکیسی دعواده برابرلردر اما شرف اسلام ایچون مسلمك جانبی
ترجیح اولنور رقه ده اولان بنوته اولان ضمیرلر صبی یه راجعدر ولو کان فی ید زوجین

جبن فزعم انه ابنه من غيرها وزعمت انه ابنها من غيره فهو ابنهما و قچان اول صبي بر زوج ايله بر زوجه نك
يدلرنده اولسه زوج اولان كمسنه زعم ايدركه بو صبي غيري زوجدن كندواوغليدر ديو ور زوجه زعم
ايدركه بو صبي غيري زوجدن كندو اوغليدر بو تقديرجه ايكيسينك اوغلي اولور زيرا ايكي زوجك
هر بري كندو اوغليدر ديو ادعا ايتدوكي نسبه اقرار ايتمشلردر ولو استولد مشتراة ثم استحلف
فالولد حر وعلى الاب قيمته يوم الخصومة يعني قچان بر كمسنه كندو مشتراسي اولان امه يي
استيلاد ايلسه الدلدنصكره اول امه يي مستحق اولسه يعني بر مستحق ظهور ايدوب اني
اخذ ايلسه اول حاصل اولان ولد حر اولور واول ولدك والدي اوزرينه يوم خصومتده اولان
قيمتي لازم اولور مشتراده اولان ضمير استولدك فاعلنه راجعدر فان مات الولد فلا شيء
على ابيه وتركته له مصنفك فان مات قولنده اولان فا تفريعيه در يوم الخصومة قولنه تفريع
واقع اولمشدر يعني اول مستحق اولان مستولدي كندودن اول وفات ايلسه باباسنه برشي
لازم اولماز واول ولدك متروكاتي باباسنكدر زيرا باباسي حقنده حر الاصلدر على ابيه ده
اولان ضمير والده راجعدر وان قتله الاب غرم قيمته واكر باباسي اني قتل ايلسه قيمتنه
غارم اولور وكذا ان قتله غيره واخذ ديته ودخي كذلك باباسي قيمتنه غارم اولور غيري
اني قتل ايدوب باباسي دينيك اخذ ايلسه ان قتله ده اولان ضمير ولده راجعدر ويرجع بقيمته
وبالثمن على بايعه لا بالعقر يعني مشتري اولان كمسنه اول ولدك قيمتيله واول جاريه نك
ثمني ايله كندو بايعنك اوزرينه رجوع ايدر زيرا سلامتنه ضامن ايدي اما عقر ايله رجوع
ايلماز زيرا اوجاريه نك منافعني استيفا ايلمك ايله لازم اولمشدر بقيمته ده اولان ضمير
ولده راجعدر كتاب الاقرار وقتا كه مصنف رحمه الله عليه كتاب الدعوينك
احكامني بياندن فارغ اولديسه دعويدنصكره واقع اولان اقرارك احكامي بيانينه
شروع ايلدي معلوم اوله كه اقرار اقر نك مصدريدر لغتده ثبوت معناسنه در قر
الشيء واقره غيره اذا ثبت معناسنه اخذ اولنمشدر واصطلاح شرعده هو اخبار

بحق لازم على نفسه يعني اصطلاح فقهاده اقرارك معناسي بر آدم نفسي اوزرينه بر آخري بر حق ايله
اخبار ايلمكدر مثلا بر كمسنه فلان كمسنه نك بنم اوزرمده فلان شيء وارد ر ديسه اول شيء لازم الادادن
اولان اشيادن اولور كرك مجلس قضاده اولسون كرك غير يسنده اولسون ولا يصح الا الملوم
يعني اقرار صحيح اولماز الا بر شخص معلوم ايچون امدي مجهول ايچون اقرار ايلمك صحيح اولماز
وحكمه ظهور المقر به واول اقرارك حكمي اول مقر به اولان شيئك ظهوري ايلماسيدر حكمه ده
اولان ضمير اقراره راجعدر لا انشاؤه يعني اقراري انشا ايلمك صحيح دكلدر بلكه سبب دكلدر
شارح ايدركه بو لفظك محلي مصنفك وحكمه قولندن اول ذكر اولنمقدر و تخفيفه ذكر
اولنماسنه حاجت يوقدر نتكم متامله خفي دكلدر فصح الاقرار بالخمر للمسلم بو فا مصنفك
وحكمه ظهور المقر به قولنه تفريع واقع اولمشدر زيرا اول مقر به اولان شيء قبل الاقرار ثابتدر
ابتدادن واقع اولمش تمليك دكلدر امدي مسلم اولان كمسنه بر مقدار خمر اقرار ايلسه اني
مقر به يه تسليم ايلمك ايله امر اولنور ابتدادن تمليك اولميدي صحيح اولمازدي لا بطلاق
وعتاق مكرها يعني طلاق و عتاق ايله مكروه اولدوغي حالده اقرار ايلمك صحيح دكلدر دليل
اللذ بكره اكراهدر قائم اولدوغي اجلدن واكر انشا اوليدي صحيح اولوردي زيرا مكرهك
طلاق قيله عتاقي بزم قائمزده واقع اولور واذا اقر حر مكلف بحق معلوم ومجهول كشي
وحق صح يعني قچان مكلف اولان كمسنه بر كمسنه يه بر حق معلوم ايله باخود مجهول ايله شيء وحق
كبي بو شيء ايله اقرار ايلسه اقراري صحيح اولور و مجهول اقرار ايلمك صحت اقراره مانع دكلدر
ولزمه بيان المجهول بماله قيمة يعني اول مكلف اولان كمسنه بر مجهول اقرار ايلدوكي تقديرجه
اكا اول مجهول قيمتي اولان شيء بيان ايلماسي لازم اولور زيرا ذمتنده واجب اولان شيدن
خبر ويردي لزمه ده اولان ضمير مايه راجعدر والقول قوله مع يمينه ان ادعى المقر له اكثر
يعني مقر له اولان كمسنه اكا اقرار اولنان شيدن زياده بر شيء دعوا ايلسه قول بو مسئله ده
مقرندر يميني ايله زيرا منكردر قوله ده مع يمينه ده اولان ضميرلر مقره راجعدر منه ده

اولان ضمیر مقر بہ راجعدر وفی مال لا اتصدق فی اقل من درهم یعنی نیچون مقر اولان کمسنه ده
لہ علی مال یعنی فلان کمسنه نك بنده مالی واردر دیسه بر درهمدن اقلده تصدیق اولنمیه زیرا درهمدن
اقلك اوزرینه اطلاق اولنماز ومال عظیم نصاب مما بین به من فضة وغیرها ودخی مقر اولان
کمسنه نك لہ علی مال عظیم دیمسندن بر نصابدن اقلده تصدیق اولنماز بیان ایلدوکی
نصابدن کرك فضه اولسون وکرك غیریسی اولسون زیرا نصاب شرعده عظیمدر وامام
ابو حنیفه قتنده اون درهمدن اقلده تصدیق اولنماز زیرا نصاب سرقه در واول مهردر به ده
اولان ضمیر ماقبلنده اولان ما یه راجعدر ومن الابل خمسة وعشرون واگر اول عظیم مال
ابلدن ایسه یکرمی بش دوه دن اقلده تصدیق اولنماز زیرا نصاب ابلدر ومن البر خمسة
اوسق واگر مال عظیم بردن ایسه بش وسقدن اقلده تصدیق اولنماز زیرا بش وسق امامین
قتنده بر نصاب ایله مقدردر وامام ابو حنیفه قتنده مقرك بیاننه راجعدر ومن غیر
مال الزکوة قیمة النصاب واگر اول لہ علی مال عظیم دین کمسنه قولی زکوة مالینك
غیریسندن نصاب زکوة تك قیمتندن اقلده تصدیق اولنماز واموال عظام ثلاثة نصب
واگر لہ علی اموال عظیم یعنی فلان کمسنه نك بنده اموال عظیمه سی واردر دیسه اوچ نصابدن
اقلده تصدیق اولنماز کندو بیان ایلدوکیماللردن واگر اموال زکوتدن ایدوکین بیان
ایلماز ایسه اوچ نصاب قیمتنه مساوی اولمسی معتبردر زیرا اقل جمع اوچدر انلردن
اقلده تصدیق اولنماز ودراهم ثلثة واگر دراهم اقرار ایلسه اوچ درهمدك ودراهم کثیرة
عشرة واگر بر کمسنه فلان کمسنه نك بنده دراهم کثیره سی واردر دیسه اون دراهمدن اقلده
تصدیق اولنماز امام ابو حنیفه قتنده وعندهما نصاب وامامین قتنده بر نصابدن
اقلده تصدیق اولنماز وکذا درهما درهم واگر بر کمسنه لہ علی درهما دیسه بر درهم لازم
زیرا مبهم تفسیر واقع اولمشدر وخانیه ده وذخیره ده ایکی درهم لازم اولور دیو بیان
ایلمشلردر زیرا کذا تعدی ایچوندر وکذا کذا احد عشر واگر بر کمسنه لہ علی کذا کذا درهما دیسه

اون بر درهم لازم اولور اون بردن اقلده تصدیق اولنماز وان ثلث فلذلك واكر لفظ كذايي تثليث
ايدوب له علي كذا كذا كذا درهما ديسه بيك ان بر درهمدن اقلده تصديق اولنماز واون بر درهم لازم اولور
وكذا وكذا احد وعشرون واكر بركمسنه له علي كذا وكذا درهما ديسه يكرمي بر درهمدن اقلده تصديق اولنماز
يكرمي درهم لازم اولور وان ثلث زيد مائة وان ربع زيد الفا واكر لفظ كذايي واو ايله تربيع ايدوب له علي
كذا وكذا وكذا وكذا ديسه يوز يكرمي برك اوزرينه بيك دخي زياده اولنور واكا بيك ويوز يكرمي بر لازم اولور
اندن اقلده تصديق اولنماز وكذا كل مكيل وموزون وسائر مكيلات وموزوناتك بو تقديم ايدن اشباهك
حكمي كبيدر بو ذكر اولنان تفصيل كه بيان اولنمشدر قچان لفظ درهم مجرور اولسه مثلا له علي كذا درهم ديسه
امام محمد ديركه يوز درهم لازم اولور وفي هذا القدر كفاية وبشركة في عبد فهو نصف عند ابي يوسف يعني
اكر بركمسنه بر عبده بركمسنه ايله شريك اولدوغنه اقرار ايلسه زيرا اصل تركيب وان اقر بشركة في عبد در مثلا بن بر
ادم ايله بو عبده شريكم ديسه امدي بر اقرار نصفدر يعني اول عبدك نصفنه اقرار ايلمكدر امام ابو يوسف
قتنده زيرا شركت غالبا تسويه معناسنه اولور وعند محمد يؤمر بالبيان امام محمد قتنده اول شركتنه مقدار
ايله شريكدر ديو بيان ايلماسنه امر اولنور زيرا شركت كاه نصف ايله وكاه اقل ايله وكاه اكثر ايله اولور وقوله علي
او قبلي اقرار بدين يعني مقر اولان كمسنه له علي او قبلي يعني فلان كمسنه نك بنم اوزرمده ياخود قتمده ديمسي ايله
دين ايله اقرار ايلماسنه حمل اولنور وان وصل به هو وديعة صدق وان فصل لا واكر اول مقر اولان كمسنه
له علي او قبلي قولنه هو وديعة قولني اتصال ايليه تصديق اولنور واول مال وديعه اولور واكر وصل ايتميوب
فصل ايليه تصديق اولنماز واول له علي او قبلي ديدوكي دين ايله اقرار اولور وعندي ومعي او في بيتي او
صندوقي او كيسي اقرار بامانة واكر اول مقر اولان كمسنه عندي مال وياخود معي مال وياخود بيتي مال
وياخود في صندوقي مال وياخود في كيسي مال ديسه بانلره ونحت يدينه بر امانت اولدوغنه اقراردر
وبعض شارح بو ذكر اولنان سؤال اوزره لفظ مالي هر برنده ذكر ايلمش وشارح خاقانينه بعض يرلرده
لفظ مال ذكر اولنماشدر مثلا بر كمسنه نك اوزرينه دعوى اولنسه عندي ياخود معي ياخود في بيتي
الى آخره ديسه امانت ايله اقرار اولور ولو قال لمن ادعى عليه الفا اتزنها وانتقدها او اجلني بها او قد

قد قضيتكها او ابرأتني منها او وهبتها او تصدقتها علي او احلتك بها فقد اقر يعني قجان مدعى عليه اولان
كمسنه اوزرینه بیك درهم دعوي ايدن كمسنه يه اتزنها يعني اول دعوي ايلدوكك بيك درهم ويرن ایله
ياخود انتقدها يعني اول بنم اولان بيك درهمي نقاده كوستر يعني صراف‌لت ياخود اجلني بها
يعني بانمن اولان بيك درهمي اوزريمه بر وقت معين تأجيل ايله ياخود قضيتكها يعني بن سكا
اول بنم اولان بيك درهمي قضا ايلدم ياخود ابرأتني منها يعني سنك بنم اولان بيك درهمدن
بني ابرا ايلمش ايدك ياخود وهبتها يعني سن بكا اول بيك درهمي هبه ايلدك ياخود تصدقت بها
علي يعني سن بنم اوزريمه اول بنم اولان بيك درهم ايله تصدق ايلمش ايدك ياخود احلتك بها
يعني بن سكا بنم اولان بيك درهم ايله فلان كمسنه يه حواله ايلمش ايدم ديسه جمله بو ذكر اولنان صورتلرده
ادعا اولنان الفه اقرار ايلمش اولور و تركيبده اولان ها ضميرلري جميعا الفه راجعدر و بلا ضمير
اما اتزنها او انتقدها لفظلريني ضميرسز اتزن و انتقد ديسه اقرار ايلماز زيرا ادعا اولنان اولفه
راجع اولاجق ضمير يوقدر ولو اقر بدين مؤجل قال المقر له هو حال لزمه حالا حلف المقر له على الاجل
وقچان بر كمسنه بر دين مؤجل ايله اقرار ايلسه و اول مقر له اولان كمسنه مؤجل دكلدر حال در ديسه اول اقرار
ايلدوكي شئ حالا لازم اولور اول مقر له اولان كمسنه اجل اوزرينه يمين لازم اولور دين غير مؤجل اولماسنك
اوزرينه استحلاف اولنور اوزرينه اولان حقه منكر اولدوغي اجلدن لزمه ده اولان ضمير
مقر له يه راجعدر ولو قال على مائة و درهم في الكل دراهم وقچان اول مقر له اولان كمسنه بنم
اوزرمده يوز ايله بر درهم واردر ديسه اهديي اول يوز ايله بر درهمك جمله سي دراهمه حمل اولنور
دينه درهم ايله بر درهم لازم اولور و بر درهم يوزه بيان واقع اولمشدر وكذا كل ما يكال او
يوزن و دخي هر مكيل و موزونه حكم بويله در مثلا له على مائة و قفيز ديسه و ياخود
مائة و رطل ديسه و اولكي صورتده يوز بر قفيز اولور و ايكنجي صورتده يوز بر بطمان اولور اما ثانيده
دكلدر ولو قال مائة و ثوب او مائة و ثوبان لزمه تفسير المائة بتباين لازم اولدوغي اجلدن
فلان كمسنه نك اوزرمده يوز ايله بر ثوبي و ياخود يوز ايله ايكي ثوبي واردر ديسه اكا اول ذكر

ایلدوکی مائه‌نك تفسیری لازم اولور یعنی اول مائه قنقی اجناسدن ایدوکین بیان ایلمسی
لازم اولور زیرا لفظ مائه مبهمدر ولفظ ثوب اوزرینه عطف واقع اولمشدر لزمه ده
اولان ضمیر مقره راجعدر وان قال مائة وثلثة اثواب فالکل ثیاب ولو اقر بتمر فی قوصرة لزماه
وقچان برکمسنه بر قوصره ایچنده بر مقدار خرما یه اقرار ایلسه اکا اول قوصره ایله اول خرما لازم
اولور زیرا مظروف ایله اقرار ایلماسی ظرفسز تحقق وتصور اولنماز وبخاتم لزمه الحلقة
الفص وقچان برکمسنه بر آخره بر خاتم ایله اقرار ایلسه حلقه ایله طاش لازم اولور زیرا خاتم ایکی
سندن مرکبدر ولزمه ده اولان ضمیر مقره راجعدر او سیف فالنصل والجفن والحمایل وقچان
برکمسنه بر آخره بر سیف اقرار ایلسه ومور دفین وحده مبتدا لازم اولور زیرا قلیچ اوچینك مجموعندن
مرکبدر وبحجلة فالکسوة والعیدان ودخی حجله تقدیم حا ایله وجیم ایله بر اوددر که انواع ثیاب
ویررلر اصناف درلو پرده‌لر ایله تزیین ایدرلر یعنی برکمسنه بر آخره بر حجله ایله اقرار ایلسه آنجق آنده اولان
کسوه وانجیلر لازم اولور زیرا مجموعندن ترکیب اولانه درلر وان بدابة فی اصطبل لزمه الدابة
فقط واکر برکمسنه بر کمسنه اصطبلده موجود بر دابه اقرار ایلسه اول اقرار ایلدوکی دابه لازم اولور
فقط زیرا اصطبل ابو حنیفه وابو یوسف قتلرنده غصب ایله مضمون دکلدر وامام محمدك
قیاسی اوزرینه ایکیسی دخی مضموندر لزمه ده اولان ضمیر مقره راجعدر وبثوب ومندیل لزماه
واکر برکمسنه بر آخره مندیل ایچنده بر ثوب اقرار ایلسه اول ثوب ایله مندیلك هر بری لازم اولور
لزماه ده اولان ضمیر مثنی ثوب ایله مندیله راجعدر وانده ها ضمیری مقره راجعدر وکذا
ثوب فی ثوب ودخی ثوب ایچنده بر ثوب ایله اقرار ایلسه ایکی ثوب لازم اولور اما درهم فی
درهم دیسه بر درهم لازم اولور زیرا ظرف بردر وان بثوب وعشرة اثواب لزمه ثوب واحد
عند ابی یوسف واحد عشر عند محمد واکر برکمسنه بر آخره اون ثوب ایچنده صارلمش ثوب اقرار
ایلسه امام یوسف قتنده ثوب واحد لازم اولور زیرا اونی قدیمده بر ثوب ایچنده صارلمش
لزمه ده اولان ضمیر مقره راجعدر ولو قال له علی خمسة فی خمسة لزمه خمسة وان نوی الضرب

الطرب وقچان برکمسنه نك اوزرنده بش درهم اچجنده بش درهمی وارد ردیسه آنجق بش درهم لازم اولور
اگر که ضرب دخی نیت ایلسه زیرا ضرب اجزاده تکثیر در مالده دکلدر وبعض علما یکرمی بش لازم اولور
دیدی اهل حساب عرفنده وقاعده سنده زیرا بشی بشه ضرب ایلمکدن یکرمی بش حاصل اولور لزمه ده
اولان ضمیر مقره راجعدر وبیته مع یلزم عشرة یعنی له علی خمسة فی خمسة دیوب مع معناسنه استعمال
اولندوغنی بینه ایلسه اون درهم لازم اولور زیرا فی لفظنك مع معناسنه استعمال اولندوغی قرآن
عظیمده فادخلی فی عبادی ایتنده وارد اولمشدر وفی قوله علی من درهم الی عشرة یعنی فلان
کمسنه نك بنده بر درهمدن اون درهمه وارنجه دراهمی واردر یاخود بر درهم ایله عشره مابیننده
اولان مقدارجه واردر دیمه سنده طقوز درهم لازم اولور ابو حنیفه قتنده زیرا غایت عدده
داخل دکلدر آنجق ابتدا ایله وسطه داخلدر وعندهما عشرة امامین قتنده اون درهم لازم اولور
زیرا انلرك قتلرنده غایت وابتدا وسط عدده داخلدر وامام زفر قتنده سکز درهم لازم اولور
زیرا انك قتنده ابتدا ایله غایت عدده داخل دکلدر وان قال له من داری ما بین هذا الجدار
فله ما بینهما فقط واگر اول مقر اولان کمسنه فلان کمسنه نك بو دارده بو جداردن بو جداره وارنجه
وزریه حقی واردر دیسه آنجق اول ایکی جدارك مابیننده اولان مقداری لازم اولور نفس
جدارلر لازم اولماز زیرا غایت مغیاده داخل دکلدرلرده اولان ضمیر مقر لیه راجعدر وصح الاقرار
بالحمل یعنی بر امرئانك قرننده اولان حمل ایله اقرار ایلمك صحیحدر وحمل علی الوصیة من غیره واول
حمل ایله واقع اولان اقرار غیریسنده وصیت حمل اولنور مثلا بر کمسنه بر کمسنه یه وصیت ایلسه و
وصیتندن صکره وفات ایلسه بعده وفات ایدن کمسنه نك وارثی بنم مورثم بر حمل ایله فلان کمسنه یه
وصیت ایلدی ایدی دیسه صحیح اولور وللحمل ودخی بر حمل ایچون اقرار ایلمك صحیحدر مثلا بر کمسنه
بو عبد فلان خاتونك حملیدر دیو اقرار ایلسه صحیح اولور وان بین سببا صالحا کارث او وصیة
یعنی حمل اقرار ایلمك اول زمانده صحیح اولور اگر مقر اولان کمسنه اول حملك ملکی ثابت اولماسنه
بر سبب صالح بیان ایلسه ارث گبی وصیت گبی زیرا ایکیسی دخی ملك مثبتدر وان ولد

حيا الأقل من نصف حول مذ اقر فلهما اقر به امدي اكر اول حملك اناسي اكا اقرار اولندوغي
كوندن نصف سنه دن اقلده اول حملي دري طوغرسه اول اقرار اولنان شئ انكدر وان حيين فلهما
واكر ايكيه ري طوغرسه اول اقرار اولنان شئ انكدر وان ميتا فللموصي والمورث واكر بر ميت طوغرسه
اول اقرار اولنان شئ موصي ايليه مورثك اوزرينه رد اولنور زيرا اقرار حقيقة بو ايكينكدر وان
فسر ببيع او اقرار او ابهم الاقرار لغا واكر اول اقراري بيع ايله تفسير ايليه مثلا حمل بكا بيع ايلدي ديسه
ياخود اقراض ايله تفسير ايليه مثلا حمل بكا اقراض ايلدي ديسه اقرار لغو اولور بونلر سبب غير صالحدر
ملكي ياخود اقراري لغو اولور زيرا مستحيل اولان شئ بيان اولمشدر بيع ايله اقراضك صبيدن
غير متصور اولنماز وان اقر بشرط الخيار لزمه المال وبطل الشرط يعني كندوسي مخير اولمق
شرطيله اقرار ايليه اول اقرار ايلدوكي مال لازم اولور وشرط خيار باطل اولور زيرا اقرار اخبار
قبيلندندر وخيارك اقرارده مدخلي يوقدر باب الاستثناء وما في معناه مصنف
رحمة الله عليه بو بابده اقرار اولنان شيدن استثناء اولنان شيئك احكامني واستثناء معنا سنده
اولنان شئ بيان ايدر معلوم اوله كه استثنانك معناسي ائمه حنفيه قتنده باقي ايله تكلم ايلمكدر
مثلا له علي عشرة الا درهم يعني طقوز درهمي واردر حق سبحانه وتعالي نك قول شريفنده

يعني قومنده طقوز يوز اللي ييل مكث ايلدي صح استثناء بعض ما اقر به لو متصلا يعني بركمسنه
كندو اقرار ايلدوكي شيدن استثنا ايلمك صحيح اولور اكر متصل اولورسه زيرا استثناء غير متصل
اولورسه صحيح اولماز وبعضي علما كلامك بري برينه متصل اولماسني شرط ايلمشلردر زيرا
كلام اخري ايله تمام اولور وجون كلام قطع اولنور تمام اولدي دينلور امدي بوندنصكره استثنا
اعتبار اولنماز ولزمه باقيه واول مستثنادن باقي قلانكه مستثنا منه در لازم اولور علي مائة
الا عشرة ديسه طقسان درهم لازم اولور كذلك له علي مائة الا تسعون ديسه اون درهم لازم
اولور زيرا الكثري اقليدن استثنا ايلمك جائزدر وبطل استثناء الكل يعني بركمسنه اقرار ايلدوكي

كي شيئك جملەسني استثنا ايتمك باطلدر متصلا ذكر اولنسە زيرا كلامە بيان واقع اولماز مثلا عندي
عشرة الا عشرة وله علي قفيز بر الا قفيز بن ترديمك كبي بلكە بو استثنا اقراردن رجوع اولور وان اقر
بشيئين واستثنى احدهما او احدهما وبعض الآخر بطل استثناؤه اكر بر كمسنە ايكي شيئ اقرار ايليوب
وايكيسينك بريني استثنا ايلسە ياخود بريلە اول بر آخرك بعضيسنك استثنا ايلسە استثناسي
باطل اولور امام ابوحنيفە قتنده مثلا ديسە كە علي كر حنطة وكر شعير الا كر حنطة ديسە ياخود الا كر حنطة
وقفيز شعير ديسە بو استثنا باطل اولور خلافا لهما امامين ايچون بو مسئلەدە خلاف واردر
زيرا آنلرك قتلرنده ايكي شيئك بريني ياخود ايكي شيئك برسي ايلە اول بر آخرك بعضيسنك استثنا
ايلمك صحيحدر وان استثنى بعض احدهما او بعض كل منهما صح اتفاقا واكر اول اقرار ايلدوكي ايكي شيئك
برينك بعضيسنك ياخود اول ايكي شيئك هر برينك بعضيسنك استثنا ايلسە اتفاق علما ايلە صحيحدر
ولو استثنى كيليا او وزنيا او عدديا متقاربا من دراهم صح بالقيمة وقچان مقر اولان كمسنە اقرار ايلدوكي
دراهمدن بر كيلي اولان شيئ وياخود وزني اولان شيئ ياخود عددي متقارب استثنا ايلسە
اول استثنا قيمت ايلە صحيح اولور مثلا مقر اولان كمسنە له علي الف درهم الا قفيز حنطة او الا
دينارا ديسە صحيحدر وامام ابوحنيفە ايلە امام يوسف قتنده خلافا لمحمد امام محمد رحمه الله ايچون
خلاف واردر بو مسئلەدە يعني كيليلك ووزنينك دراهمدن استثنا اولنماسي صحيح دكلدر
آنك قتنده زيرا خلاف الجنسدر ولو استثنى منها شاة او ثوبا او دارا بطل اتفاقا وقچان بر كمسنە
بر قيوني ياخود بر ثوبي ياخود بر داري اقرار ايلدوكي دراهمدن استثنا ايلسە اتفاق علما
ايلە اول استثنا باطل اولور زيرا خلاف جنسدن استثنادر مثلا له علي مائة درهم الا
شاة ياخود ثوبا ياخود الا دارا ديسە استثنا باطل اولور منهادە اولان ضمير اقراره راجعدر
ومن وصل باقراره وان شاء الله بطل اقراره وشول كمسنە كە اقرارينە ان شاء الله ايصال ايلسە
اول كمسنەنك اقراري باطل اولور واول اقرار ايلدوكي شيئ لازم اولماز زيرا حق سبحانه وتعالى
نك مشيتيني بلمك باطلدر بانقليددر وايكي صورتده استثنا باطل اولور باقراره دە اولان

اولان ضمير من لفظنه راجعدر وكذا ان علق بمشيئة من لا تعرف مشيئته كالملئكة والجن يعني
اول كمسنه نك اقراري باطل اولور نيچون اقراريني مشيئتي بلنمز كمسنه نك مشيئتي ايله تعليق ايلسه ملائكه
وطائفهٔ جنك مشيئتلري بلنمز معروف در مثلا له علي كذا ان شاء الله الملائكة والجن ديسه باطل
اولور علقه ده اولان ضمير اقراره راجعدر مشيئته ده اولان ضمير اقراره راجعدر ما قبلنده
اولان من لفظنه راجعدر ولو اقر بدار واستثنا بناءها كانا للمقر له ولو قال بناءها و
العرصة كان كما قال ونيچون اول مقر اولان كمسنه بو دارك بناسي بنم ايچوندر وعرصه سي بو كمسنه
نكدر ديسه ديدوكي كبي اولور يعني اول مقر له نك اولور عرصه دارك اوكنه اولان واسع بقعه يه
ديرلر بناءها ده اولان ضمير داره راجعدر وفص الخاتم ونخل البستان كبناءها وخاتمك
فصي وبستانك نخلي دارك بناسي كبيدر يعني اقرارده داخلدر مثلا بر كمسنه له علي خاتم الا فصه
يا خود هذا البستان لفلان الا نخلة ديسه استثناسي صحيح اولور اولماز اما خلقة هذا الخاتم
لفلان والفص لي يا خود هذه الارض لفلان والنخل لي ديسه صحيح اولور وان قال له علي الف
من ثمن عبد لم اقبضه فان عينه قيل للمقر له سلم وتسلم ان شئت واكر بر كمسنه بر كمسنه ايچون
فلان كمسنه نك بنم اوزرمه اشترا ايدوب قبض ايلمدوكم بر عبدك بهاسندن بيك درهمي واردر ديسه
مزبور مقر ذكر ايلدوكي عبدي تعيين ايدر ايسه اول مقر له اولان كمسنه يه ديلورسه مزبور عبدي
مشتري يه تسليم ايله واول اقرار ايلدوكي بيك درهمي اندن تسلم يعني قبول ايله اسمز ايسك له ده
اولان ضمير مقره راجعدر وان لم يعينه لزمه الالف ولغا قوله لم اقبضه واكر اول مقر اولان
كمسنه اول عبدي تعيين ايلمز ايسه اقرار ايلدوكي بيك درهم ابو حنيفه قتنده كا لازم اولور واول
عبدي ايچون له اقبضه ديدوكي لغو اولور استرسه كلامني وصل ايلسون ديلرسه فصل ايلسون
يعينه ده اولان ضمير عبده راجعدر ولو قال من ثمن خمر او خنزير لا يصدق ونيچون اول مقر اولان
كمسنه اول اقرار ايلدوكي بيك درهم بنم اوزريمه خمر ويا خود خنزير بهاسندندر ديسه تصديق
اولنماز امام ابو حنيفه قتنده اكر كلامني وصل ايدرسه تصديق اولنور واول بيك درهم كا لازم
وعندهما ان وصل صدق واماميني قتنده

٤٩٢

لازم اولماز ولو قال من ثمن متاع او قرضني وهي زيوف او نبهرجة لزمه الخيار وتجان اول مقر
اولان کمسنه فلان کمسنه نك متاع بهاسندن اوزرمده بيك درهمي واردر باخود بكا بيك زيوف درهم
باخود بيك نبهرجه درهم اقراض ايلدي ديسه اكا بيك دانه خيار دراهم لازم اولور ابو حنيفه
قتنده ديلرسه وصل ايلسون ديلرسه فصل ايلسون زيرا عقد اول عوضنك عيبدن سالم اولمسون
اقتضا ايدر فلا يلزمه ما قال ان وصل واما مين ديديلركه اكر وصل ايدرسه ديدوكي لازم اولور
ننه كم بيان اولدي ايدي وان قال من غصب او وديعة وهي زيوف او نبهرجة صدق واكر مقر
اولان کمسنه فلان کمسنه نك بندن غصبدن باخود وديعه دن بيك درهمي واردر وحال بوكه اول
دراهم زيوف باخود نبهرجه در ديسه تصديق اولنور كرك وصل ايلسون كرك فصل ايلسون
بلزمه ده اولان ضمير مقره راجعدر ولو قال ستوقة او رصاص فان وصل والا فلا واكر اول بنده
اولان بيك درهم ستوقه باخود رصاصدر ديسه اكر وصل ايدرسه تصديق اولنور واكر وصل ايلميوب
فصل ايدرسه تصديق اولنماز ولو قال غصبت ثوبا وجاء بمعيب صدق يعني بر کمسنه اقرار ايليوب
بن فلان کمسنه دن بر ثوب غصب ايلدم وبر معيب ثوب كتوروب احضار ايلسه تصديق اولنور زيرا مغصوبك
معيبدن سالم اولمسي شرط دكلدر اما وديعه نك عيبدن سالم اولمسي لازمدر غصبه ده اولان
ضمير مقر ايه راجعدر ولو قال على الف الا انه ينقص مائة صدق او وصل والا لزمه الالف
وتجان بر کمسنه اوزرمده فلان کمسنه يه بيك درهم واردر الا بيك درهمك يوز درهمي نقصانيدر
ديسه تصديق اولنور اكر وصل ايلسه واكر وصل ايلمازايسه اول بيك درهم على التمام لازم اولور انده
اولان ضمير الفه راجعدر ولو قال اخذت منك الفا وديعة فهلكت وقال المقر له اخذتها غصبا
ضمن ولو قال بدل اخذت اعطني لا يضمن وتجان بر کمسنه بر کمسنه يه بن سندن وديعه طريقيله
بيك درهم اخذ ايلدم وبنده هلاك اولدي ديسه واول مقر له اولان کمسنه سن بندن اول بيك درهمي
غصب طريقيله اخذ ايلدك ديسه اول الفه ضامن اولور واكر اول مقر اولان کمسنه اخذت ديدوكنك
بدلي اعطني ديسه يعني بن سندن اخذ ايلدم اول بيك درهمي سن بكا ويردك ديسه اول الفه ضامن

اولماز و بو ایکی صورتلک برنده ضامن اولوب و برنده اولمامق زیرا اولکی صورتده سبب ضمان که اخذ
در اقرار ایلدکدنصکره انی بری ایدر شیئ ادعا ایدر ایلدلو ایلدیکه اذندر و اول بر آخره انی انکار ایدر
امدی قول انکدر یمینیله و ایکنجی صورتده اول فعل که اخذ در انی غیریه اضافت ایلدی اول غیر ایسه
سبب ضمانیکه غصبدر ادعا ایدر امدی قول منکرندر ولو قال غصبت هذا الشیء من زید لا بل عمرو
فهو لزید وعلیه قیمته لعمرو یعنی قچان مقر اولان کمسنه بن بو شیئ زیددن غصب ایلدم دیسه
صکره بوینی بلکه عمرودن غصب ایلدم دیسه امدی اول دیدوکی شیئ زیدکندر و اول مقر اولان کمسنه
نک اوزرینه اقرار ایلدوکی شیئک قیمتی واردر عمرو ایچون زیرا ابتدادن من زید دیمسی کا اقرار در
صکره لا دیمسی اقراردن رجوعدر قبول اولنماز دخی صکره بل لعمرو دیمسی عمرو ایچون اقراردر و اول شیئ ایسه زیده
اقرار اولنمغله مستهلک اولدی امدی عمرو ه قیمتی لازم اولدی و قچان له علی الف لا بل الفان دیسه
استحساناً ایکی بیک درهم لازم اولور و قیاسده اوچ بیک لازم اولور فهو ضمیری شیئه راجعدر ولو
قال هذا کان لی ودیعة عندک فاخذته وقال الآخر هو لی دفع الیه و قچان بر کمسنه بر آخرک یدینه اولان
شیئ بونمدر دیو دعوی ایلسه اول مدعی علیه اولان کمسنه دخی دیسه که بو نمدر سنده امانت ایدی سندن
اخذ ایلدم اول مدعی اولان کمسنه یکه بونمدر دیسه اول مقر له اولان کمسنه یه که مدعیدر دفع اولنه
زیرا اول مقر اولان کمسنه ایکی شیئله اقرار ایلمشدر بری مقر له نک صاحب ید اولدوغی و بری اول مقر له دن
اولدوغنه فاخذته ده اولان ضمیر هذا یه راجعدر الیه ده اولان ضمیر اخذه یه راجعدر وان قال
لآخر آجرت فرسی وثوبی هذا فلانا فرکبه ولبسه او رده علی او اعرته او اسکنته ثم ردها علی صدق
اگر او کمسنه بن بو فرسی یاخود ثوبمی فلان کمسنه یه اجاره ویردم و اول ثوبی لبس ایلدکدنصکره
اوزریمه رد ایلدی دیسه یاخود بو دارمی کا عاریه ویردم دیسه یاخود آنده سکان ایلدم صکره
اوزریمه رد ایلدی دیسه تصدیق اولنور ابو حنیفه قتنده وعندهما القول للمأخوذ منه وامامین
وامامین قتنده قول بو مسئله ده مأخوذ منه نکدر ولو قال خاط ثوبی هذا بکذا ثم قبضته منه
وادعاه الآخر فعلی هذا الخلاف فی الصحیح و قچان بر کمسنه بر آخردن اوتوری فلان کمسنه بنم

بنم نوبمي بر درهمه دکدي تمام اولدقده نصکره اني اندن قبض ايلدم ديسه واول آخر بنمدر ديو ادعا ايلسه
امدي بو مسئله ده خلاف اول ما قبلنده اولان مسئله نك خلافي كبيدر صحيحده يعني اول قبض ايدن
كمسنه تصديق اولنور ابو حنيفه قتنده واما امامين قتنده قول مأخوذ منه نكدر ولو قال اقتضيت من
فلان الفا كانت لي عليه او اقرضته الفا ثم اخذتها منه وانكر فلان فالقول له وتجان بر كمسنه بنم فلان
كمسنه نك اوزرمده اولان منبك درهمي تقاص ايلدم يعني آلدم حقلشدم ديسه ياخود اكا اقراض
ايلدوكم بيك درهمي اخذ ايلدم ديسه واول فلان اولان انكار ايلسه قول انكدر يعني اول مقر له
اولان نكدر منكر اولدوغي اجلدن عليه ده اولان ضمير فلانه راجعدر ولو قال زرع فلان هذا الزرع
او بني هذا الدار او غرس هذا الكرم لي استعنت به فيه وادعى فلان ذلك فالقول للمقر وتجان
بر كمسنه اكني فلان كمسنه بنم ايچون اكدي اندن استعانه طلب ايلبودب بكا انده يردم اتمشدر
ياخود بو داري فلان كمسنه بنم ايچون يابدي و بن اندن يابمغه طلب ايلدم بكا مساعده ايلمشدر ياخود
بو باغي فلان بنم ايچون غرس ايلدي اندن استعانه رجا ايلدم بكا يردم ايلمشدر ديسه اول فلان كمسنه اول
شي كندونندر ديو دعوي ايلسه قول بو مسئله ده مقر اولان كمسنه نكدر زيرا اول حالده صاحب يددر
به ده اولان ضمير فلانه راجعدر فيه ده اولان ضمير اول ذكر اولنان اشياء ثلاثه نك برينه راجعدر

باب ٧ اقرار المريض مصنف رحمة الله عليه بو بابده مريض اولان كمسنه حالت مرضنده واقع اولان
اقرارك احكامني بيان ايدر دين صحته وما لزمه في مرضه بسبب معروف يعني مريض اولان كمسنه نك
حالت صحتنده ايتدوكي دين ودخي حالت مرضنده بر سبب معروف ايله اكا لازم اولان دين برابردر
ويقدمان على ما اقر به في مرضه يعني حالت صحتنده اولان ودخي مرضنده لازم اولان دين حالت مرضنده
اقرار ايلدوكي دينك اوزرينه تقديم اولنورلر والكل مقدم على الارث وبو جمله ذكر اولنان صورتلر دخي
يعني اول حال صحتنده حاصل اولان دين قضا اولنور اندن نصكره بر شي قلورسه وارثلره فريضه يعني
عليه فرض الله تعالى تقسيم اولنور صحته ده اولان وما لزمه ده اولان وفي مرضه ده اولان ضميرلر مرضه راجعدر
وامتنع تخصيصه غريما بقضاء دينه يعني مريض اولان كمسنه ارباب ديوندن بر غريمي قضاء ديني ايله تخصيص

ايلمك صحيح دكلدر زيرا بو بربني تخصيص ايلمكدر اول باقيلرك حقلرينى ابطال ايلمك واردر دينه ده
اولان ضمير مريضه راجعدر ولا اقرار لوارثه الا ان يصدقه بقية الورثة ودخى مريض اولان كمسنه نك
كندو وارثلري بندن برينه بنده فلان شيء واردر ديو اقرار ايلمسى صحيح دكلدر مكركه بقيۀ ورثه اول مريضي
اقرار ايلدوكنه تصديق ايده لر وبو تركيبده اولان ضميرلر مريضه راجعدر وان اقر لاجنبي صح ولو احاط
بماله واكر مريضه اولان كمسنه براجنبي ايجون برشيء اقرار ايلسه اقراري صحيح اولور واكركه جمله مالنه احاطه
ايدرسه ده قياس ثلثدن زياده ده صحيح اولمامقدر لكن ابن عمر حضرتلري اذا اقر الرجل في مرضه بدين
لرجل غير وارث فانه جائز وان احاط بماله بيوردقلري ايجون قياس ترك اولندي بماله ده اولان
اولان ضمير مريضه راجعدر وان اقر لاجنبي ثم اقر ابنه ثبت نسبه وبطل اقراره واكر برمريض براجنبي يه
اقرار ايلسه اجنبيدر ديو صكره اقرار ايلسه اوغلومدر ديو نسب ثابت اولور اقرار باطل اولور وان اقر لاجنبية
ثم تزوجها لا يبطل اقراره واكر مريض اولان كمسنه براجنبيه خاتون ايجون اقرار ايدوب صكره اني تزوج
ايلسه اقراري صحيح اولماز تزوجها ده اولان ضمير اجنبيه اقرارده اولان ضمير مقره راجعدر ولو اوصى
لها ثم تزوجها بطلت وقجان اول اجنبيه يه وصيت ايدوب صكره اني تزوج ايلسه اول وصيت باطله
اولور زيرا وصيتك صحيح اولماسى بعد الموت در ولو وهبها ثم تزوجها فلا رجوع وقجان اول اجنبيه
برشيء هبه ايدوب صكره اني تزوج ايلسه اول هبه ايلدوكي شيئله رجوع يوقدر ملتقى نك كوريلان نسخه لرنده
بويله واقع اولمش وبوايسه اكثر متونه وكنزك عبارتنه مخالفدر زيرا كنزده ديركه وان اقر لاجنبية ثم نكحها
صح بخلاف الهبة والوصية اويله اوبيجون جائزدر بو محلده ملتقى عبارتي تحريف نساخدن اوله و
صاحب كافي دخى بخلاف مالو وهب لها هبة او اوصى لها ثم تزوجها فانهما تبطل بيورمشلردر
زيرا وصيت بعد الموت تمليكدر ومرضده هبه دخى وصيتدر وحال بوكه خاتون وارثه در وصاحب
اختيار دخي لو اوصى لها او وهبها ثم تزوجها لا يصح بيورمشلردر وصاحب الدرر دخي بخلاف
مالو وهب لها شيئا او اوصى لها بشيء ثم تزوجها فانهما تبطلان اتفاقا بيورمشلردر وصاحب
تسهيل لو وهب لها ثم نكحها لم تجز الهبة والوصية بيورمشلردر وان اقر لغلام مجهول

مجهول النسب بولد مثله لمثله انه ابنه وصدقه الغلام ثبت نسبه منه ولو مريضاً واگر مريض اولان
کمسنه بر مجهول النسب اولان غلامکه او غلامك مثلی اول کمسنه نك مثلنه طوغمه سی ممکن اوله کندو
اوغلیدر دیو اقرار ایلسه غلام دخی انی تصدیق ایلسه اول غلامك نسبی اول کمسنه دن ثابت اولور مریضیسه
اونورسه زیرا اول کمسنه نك اقرارنك صحتنه مانع یوقدر وصدقه الغلام دیمسندن فهم اولندیکه اول
غلامك شرطه کندو سندن تعبیر ایلمکه قادر اوله امدی غلام صغیر اوله کندو نفسدن تعبیره
قادر اومسه تصدیقنه اعتبار یوقدر مثله ده اولان ضمیر غلامه راجعدر لمثله ده اولان ضمیر مقره راجعدر
انه اولان ضمیر غلامه راجعدر ابنه ده اولان ضمیر مقره راجعدر ویشارك الورثة یعنی اول نسبی
ثابت اولمش غلام اول اقرار ایدن کمسنه نك ورثه سنه میراثنده مشترك اولور زیرا نسبی ثابت اولمغله
انلردن اولدی وصح اقرار الرجل بالوالدين والولد والزوجة المولى وشرط تصديق هؤلاء يعني
والدینه والده وزوجه یه ومولایه اقرار ایلمك صحیحدر اما مذکورلر آنلره اولان اقراره تصدیقلری
شرطدر مثلا بو بنم باپامدر یاخود انامدر یاخود اوغلومدر یاخود زوجمدر یاخود مولامدر
دیسه صحیح اولور اما زوجه نك نکاحی وعدتدن خالی اولماسی شرطدر وكذا اقرار المرأة لكن يشترط في
اقرارها بالولد تصديق الزوج ايضاً او شهادة قابلة يعني زوجه نك رجلك اقراری صحیح اولدوغی کبی خاتونك
دخی اقراری صحیحدر لکن امرأه نك بر ولده اقرار ایلماسندن کندو زوجنك تصدیقی شرط اولندی
زیرا حق انکدر یاخود قابله نك شهادتی زیرا قابله نك بو محلده قولی مقبولدر وصح تصدیقهم
بعد موت المقر یعنی بو ذکر اولنانك تصدیقلری اول مقر اولان کمسنه نك موتندنصکره صحیحدر زیرا
نسب موتدنصکره باقی قلور الا تصديق الزوج بعد موتها الا زوج اولان کمسنه نك موتندنصکره زوجه یه
تصدیق ایلماسی صحیح دکلدر زیرا زوجه نك موتندنصکره نکاح منقطع اولور ابو حنیفه قتنده وعندهما
یصح ایضاً واما مین قتلرنده تصدیقی صحیح اولور زیرا میراث حقنده زوجه نك موتندنصکره نکاح
باقیدر وان اقر بنسب غير الولاد كالاخ والعم لا يثبت ولاد دن غیری بر کمسنه نك نسبنه اقرار ایلسه اخ وعم کبی
نسبی ثابت اولماز وکذلك عبارتی وان اقر بنسب نحو الاخ والعم لم يثبت زيرا انده غيره تحميل

نسب واردر وبو ابسه جائزدكلدر ويرثه ان لم يكن له وارث معروف ولو بعيدا يعني بو غير ولددن
لمسنه كه نسبه اقرار اولنمشدي اول مقرك وارث معروفي اولمدوغي تقديرجه كندوسي وارث اولور
وارث بعيد اولدوغي تقديرجه دخي بونه وارث اولور زيرا ارث حقي اولور مزاحم اولمدوغي ايچون
يرثه ده اولان ضمير بارز مقرله ده به مقره راجعدر ومن مات ابوه فاقر باخ شاركه في الارث
ولا يثبت نسبه وشول كمسنه كه بركمسنه نك اخوتنه يعني كا اخ اولدوغنه اقرار ايليه اول كا ارثده
مشارك اولور لكن نسبي ثابت اولماز زيرا اقراري ثابت ومقبولدر كندو حقنده ابوه ده
اولان ضمير ما قبلنده اولان من لفظنه راجعدر مشاركه ده اولان ضمير مقره راجعدر نسبه ده
اولان اخه راجعدر ولو كان لابنيهما الميت دين على شخص فاقر احدهما بقبض ابيه نصفه
فالنصف الباقي للآخر ولا شيء للمقر يعني بابالري اولمش ايكي قرنداشك برشخصده اولان دينك
نصفني قبض ايلديديو اقرار ايلسه اول باقي قلان نصف اول برآخر قرنداشك اولور واول اقرار
ايدن كمسنه يه نسنه يوقدر زيرا ايلدوكي اقرار كندو نصيبنه منصرف اولور لابنيهما ده اولان ضمير
اخوينه راجعدر ابيه ده اولان ضمير مقره راجعدر نصفه ده اولان ضمير دينه راجعدر

كتاب الصلح

جون مصنف رحمة الله عليه اقرار كتابنك احكامي بياننده فارغ اولدي ايسه صلح كتابنك احكامي
بيانته شروع ايلديكه زيرا كاه اولوركه اقراردنصكره صلح واقع اولور نته كم بيان اولنسه كركدر بو اجلدن
كتاب اقرارك عقبنده ذكر اولندي معلوم اوله كه لغتده اسمدر مصالحه معناسنه در اصلي صلاحدن
مأخوذدركه ضد فسادر اصطلاح شرعده هو عقد يرفع النزاع يعني صلح برعقددركه مدعي اليه
مدعي عليهك ما بينلرنده اولان نزاعي وعداوتي واقع اولان خصومتي رفع ايدر وفائده ويرور ويجوز
مع اقرار وسكوت وانكار يعني ايكي خصم اراسنده صلح اولمق اقرار ايله وسكوت ايله وانكار ايله جائزدر
زيرا حق سبحانه وتعالينك
بيورديغي مطلقدر واقسام ثلثه يه شاملدر
فالاول كالبيع ان وقع عن مال بمال امدي صلحك قسم اولي كه صلح عن اقراردر بيع كبي جميع احوالده
ذمتده اولان مالدن بينه مال ايله صلح اولنسه زيرا معناي بيع انده موجوددركه مالي مال ايله مبادله

مبادله ایلمکدر فیثبت فیه الشفعة والرد بالعیب وخیار الرؤیة والشرط بو فاء تفریعیه در یعنی اولکی
قسمی بیع کبی اولدی آنده شفعه اکر عقار ایسه ومعیّب رد اولنمق وخیار رؤیة وخیار شرط ثابت اولور فیه ده
اولان ضمیر طحه راجعدر ویفسده جهالة المصالح عنه یعنی قچان بدل صلح مجهول اولسه اول واقع اولان
صلحی فساد ایدر زیرا نزاعه مؤدی در اما اول مصالح عنهك مجهول اولماسی واقع اولان صلحی افساد ایلماز زیرا
اسقاط قبیلندندر ونفسده ده اولان ضمیر صلحه راجعدر ویشترط القدرة علی تسلیم البدل ودخی واقع
اولان صلحك بدلنی تسلیم ایلمکه قادر اولمق شرط اولنور بو اجلدن عبد آبقك اوزرینه صلح اولنمق جائز اولمدی
زیرا تسلیمه قدرت یوقدر وان استحق بعض المصالح عنه او کله رجع بکل البدل او بعضه واکر اول مصالح عنهك
بعضیسی یاخود کلیسی مستحق اولسه اول مدعی علیه اولان کمسنه کل بدل ایله رجوع ایدر قچان اول مصالح عنهك
کلیسی مستحق اولسه بعضیسی ایله رجوع ایدر قچان بعضیسی مستحق اولسه کله ده اولان ضمیر مصالح فیه یه راجعدر
وان استحق بعض البدل او کله رجع بکل المصالح عنه او بعضه واکر اول بدل صلحك بعضیسی یاخود
کلیسی مستحق اولسه مصالحه عنهك کلیسی ایله یاخود بعضیسی ایله رجوع ایدر کله ده اولان ضمیر بدله او
بعضه ده اولان ضمیر مصالح عنه یه راجعدر وان وقع عن مال بمنفعة اعتبر اجارة واکر صلح بر مالدن
منفعت ایله واقع اولسه اجاره اعتبار اولنور مثلا بر کمسنه بر آخردن بر مال دعوی ایلسه صکره اول مدعی
اولان کمسنه بر دارده ساکن اولمق اوزره ویاخود بر معلوم دابه نك اوزرینه بنمکه یاخود بر ثوب دکمکه
مصالحه ایلسه جائزدر وعقد اجاره یه مناسبدر ویشترط فیه التوقیت ویبطل بموت احدهما بو فاء
تفریعیه در چونکه مالدن منفعت ایله واقع اولان صلح اجاره یه مناسب اولدی امدی آنده توقیت
اشتراط اولنور عین مؤجرده اشتراط اولندوغی کبی ودخی متصالحینك برینك موتیله باطل اولور
اجاره اولدوغی کبی والاخیران معاوضة فی المدعی وفداء الیمین وقطع المنازعة فی حق الآخر مصنفك
وآخرالان قولنه معطوفدر یعنی انواع صلحك باقی قالان ایکی قسمی که بری صلح عن انکاردر وبری صلح
سکوتدر معاوضه در مدعی اولان کمسنه حقنده وفداء یمین وقطع منازعه در اول وآخرکه مدعی
علیه در حقنده فلا شفعة فی دار صولح عنها مع احدهما امدی سکوت ایله ویاخود انکار ایله مصالحه

اولنان دارده شفعه يوقدر عنها ده اولان ضمير داره راجعدر احدهما ده اولان تنئه سكوت
ايله اولان صلحه راجعدر وتجب في دار صولح عنها وشول داركه انك اوزرينه مصالح اولنمش
اوله اول دارده شفعه واجب اولور ومن استحق من المدعي كلا او بعضا يرد المدعي حصته
من البدل وشول شيء كه مدعيدر يعني متنازع فيه دن مستحق اوله كلا ويا خود بعضا اولسون
مدعي اولان كمسنه حصه سن يعني مقداردن رد ايليسون حصته ده اولان ضمير ما استحقه به راجعدر
ويرجع بالخصومة يعني اول كمسنه مستحق اولان كمسنه ايله مستحق اولنان شيئه خصومت ايليه فيه ده
اولان ضمير مستحق اولان شيئه راجعدر وما استحق من البدل بعضا او كلا يرجع المدعي الي
دعواه في قدره وشول شيئكه بدلدن مستحق اوله بعض اولسون ويا خود كل اولسون مدعي اولان
كمسنه انك مقدارنده دعواسنه رجوع ايليه مثلا بر كمسنه بر آخردن بر شيء دعوا ايليوب مدعي عليه
انكار ايلدكدنصكره اول مدعي اولنان كمسنه بر ثوب ايله صلح ايليه صلح اولدقدنصكره اول مصالح به
اولان ثوب مستحق اولسه مدعي اولان كمسنه اول دعوي ايلدوكي شيئك دعواسنه رجوع ايلمز ايدي اول
مصالح به اولان ثوبك دعواسنه رجوع ايلماز اما قچان بر كمسنه بر آخردن بر دار دعوي ايلسه
مدعي اولان كمسنه بر ثوب بيع ايليوب وانك اوزرينه مصالحه اولندقدنصكره اول ثوب مستحق
اولسه مدعي اولان كمسنه مدعي عليه اوزرينه اول ثوب ايله رجوع ايلسه دعواه ده اولان ضمير مدعي به
راجعدر وفي قدره ده اولان ضمير بدله راجعدر وهلاك البدل قبل التسليم كاستحقاقه في
الفصلين يعني بدل صلحك تسليمدن اول هلاكي اولماسي مستحق اولماسي كبيدر تقدم ايدن
ايكي فصلده كه بري فصل اقراردر وبري فصل انكاردر يعني صلح باطل اولور زيرا بدلك هلاكي
مبيعدن بيعي ابطال ايدر بو دخي كذلك استحقاقه اولان ضمير بدله راجعدر ولو صالح عن
بعض دار يدعيها لا يصح وقچان امدي مدعي اولان كمسنه دعوي ايلدوكي دارك بعضي سنده
مصالحه ايلسه اول صلح صحيح اولماز واول داردن باقي قلان شيء دعوى ايلمك اوزرينه باقيدر
يدعيها ده اولان ضمير داره راجعدر وصلته ان يزيد في البدل شيئا او يبرئ عن دعوا الباقي

الباقي يعني دارك بعضيسنه صلح ايلمانك جائز اولماسنك حيله سي بودر كم اول مدعي عليه اولان
كمسنه اول واقع اولان بدلدن برشئ زياده ايليه مثلا برثوب كبي ياخود دراهم كبي كه زياده اوله باقي
عوض واقع اوله ياخود اول مدعي اولان كمسه اول باقيدن ابرا ايليه مثلا ابرأتك من دعوي
هذه الدار ديه فصل ٧ بو فصل بنه صلحك بياننده در ويجوز الصلح عن مجهول يعني
مجهول اولان شيئدن صلح واقع اولمق جائزدر اسقاط اولدوغي اجلدن ولا يجوز
الا علي مقدور معلوم ودخي صلح جائز اولماز الا معلوم اولان شيئك اوزرينه زيرا تمليك
معلوم اولماسه منازعه يه مؤدي اولور بوندنصكره معلوم اوله كه صلح درت قسم اوزره در
برقسمي معلوم ايله معلوم اوزرينه در برقسمي مجهول ايله معلوم اوزرينه در و بو ايكي قسم
جائزدر و برقسمي مجهول ايله مجهول اوزرينه در و برقسمي مجهول ايله معلوم اوزرينه صلح
اولمقدر و بو ايكي قسم فاسددر ويجوز عن دعوي المال امدي مال دعوي اولنمقدن صلح
اولنمق جائزدر زيرا بيع معناسنه در او المنفعة ودخي منفعت دعوي اولنمقدن
صلح جائزدر بو صلح اجاره معناسنه اولور وعن الجناية في النفس وما دونها عمدا كان
او خطأ ودخي نفسده ونفسدن دونده واقع اولان جنايه ده كرك عمدا اولسون
كرك جنايه كرك خطأ اولسون صلح واقع اولمق جائزدر زيرا حق سبحانه وتعالينك
قوللري دم عمددن واقع اولان صلحده نازل اولمشدر وان دعوي الرق
وكان عتقا بمال ودخي رق دعواسنه صلح اولنمق جائزدر و بو واقع اولان صلح اول
مدعي عليهك طرفندن مدعيه صلح ايچون وريلان مال ايله مدعي جانبندن عتق واقع
اولور ولا ولاء له عليه واول مدعي اولان كمسنه نك اول عتق اولنان عبدك اوزرينه
ولاسي يوقدر اول مدعي عليه رقبتي انكار ايلدوكي اجلدن له ده اولان ضمير مدعي يه راجعدر
عليه ده اولان ضمير رقيتي دعوي اولنان ماله راجعدر ودعوي الزوج النكاح وكان
خلعا ودخي بر رجل بر خاتونك نكاحني دعوي ايلمكدن مال ايله صلح واقع اولمق

صحیحدر واول مال ایله واقع اولان صلح اول خاتونه صلح واقع اولور مثلا بر رجل بر خاتونك
اوزرینه بونیم خاتونمدر دیو دعوی ایدوب مزبوره خاتون انکار ایلسه واو رجلی بر مقدار مال
ایله صلح ایلسه جائزدر وصلح واقع اولور ویحرم علیه دیانة ان کان مبطلا واکر اول زوجیت
دعواسن ایدن کمسنه دعواسنده باطل اوزره ایلسه اول بدل انك اوزرینه حرام اولور دیانت
جهتندن ولو صالح بمال لتقرله بالنکاح جاز ولا یجوز ان ادعته المرأة واکر بر خاتون بر رجلك
منکوحه سی اولدوغنی دعوی ایلسه اول بدل صلح ویرمك جائز دکلدر وقیل یجوز وبعض روایتده
جائزدر دینلدی زیرا اول خاتونك مهرنه زیاده قیلنور ادعته ده اولان ضمیر نکاحه راجعدر
ولا عن دعوی الحد ودخی بر رجلك اوزرینه حد واجب اولان دعوی اولنماق ایچون
مال صلح اولمق جائز دکلدر واول اخذ ایلدوکی مالی رد ایلیه مثلا بر کمسنه بر زانیی یاخود بر
شارب خمری حاکمه اخذ ایلمکه مراد ایلسه اول ماخوذه انی حاکمه اخذ ایلمامك ایچون بر مقدار
مال ایله صلح ایلسه اول صلح باطل اولور ومال اخذ اولندوغی تقدیرجه صاحبنه رد اولنه
زیرا اول حد حق الله در انی مال ایله صلح ایلمك جائز دکلدر وان قتل عبد مأذون رجلا عمدا
او صالح عن نفسه لا یجوز واکر بر عبد مأذون بر رجلی قصدا قتل ایدوب کندو نفسنی مال تجارت
دن بر مقدار مال ایله صلح ایلسه جائز دکلدر زیرا اول عبد انجق تجارته تصرف ایلمکه مأذوندر
کندو نفسنه تصرف ایلمکه مأذون دکلدر نفسه ده اولان ضمیر عبده راجعدر بخلاف صلحه
عن نفسه عبد له قتل رجلا اما اول عبد مأذونك عبدی بر رجلی عمدا قتل ایلیوب سید اول
قتل ایدن عبدك نفسنی مال ایله صلح ایلماسی اول تقدم ایدن مسئله نك خلافیدر مثلا عبد
مأذونك بر عبدی اولسه بر رجلی قصدا قتل ایلسه سیدی اولان کمسنه انی مال ایله صلح ایلسه
جائزدر زیرا اول عبد مأذون کندو کسبندن وتجارتندن اولان شیئه تصرفی جائزدر واول
قاتل اولان عبد ایسه کندو کسبندندر صلحه ده اولان ضمیر عبد مأذونه راجعدر له ده اولان
ضمیر بنه اکا راجعدر وان صالح عن مغصوب متلف باکثر من قیمته جاز وقالا یبطل الفضل

الفضل ان كان لا يتغابن فيه اكر بر كمسنه تلف اولنمش بر مغصوبي قيمتندن اكثر برشئ ايله صلح ايلسه
جائزدر امام ابو حنيفه قتنده زيرا تراضي ايله اولسه عوض اولور ربا اولماز وامامين ديديلر كه انك
قيمتندن فاضل اولان يعني زياده اولان باطل اولور اكرا وافضلده تغابن اولماز ايسه زيرا اول
زياده لك ربادر قيمته ده اولان ضمير مغصوبه راجعدر وان بعروض صح مطلقا اتفاقا اكر صلح عروض
ايله اولسه مطلقا جمله علما ايله جائزدر زيرا اول زياده لك واقع اولان اختلاف قيمتن ظاهر اولماز
وان اعتق موسر عبدا مشتركا وصالح عن باقيه باكثر من نصف قيمته بطل الفضل واكر موسر اولان
كمسنه مشترك اولان عبدي عتق ايلسه وباقي كندو شريكندن نصفنك قيمتندن زياده ايله مصالحه
اولنصفدن زياده اولان فضل باطل اولور جمله سنك اتفاقيله باقيه ده اولان ضمير عبده
راجعدر قيمته ده اولان ضمير ينه عبده راجعدر وان بعرض صح واكر عرض ايله اولورسه صحيح اولور
زيرا بيان اولنمشديكه اول فضل اختلاف جنسده ظاهر اولماز ويجوز صلح المدعي بمال يدفعه
الى المنكر ليقر له يعني مدعيا اولان كمسنه منكره كه مدعي عليه ده اقرار ايلسون ايچون مال دفع
ايدوب صلح اولنمق جائزدر واول ويريلان مال بدل صلح واقع اولور وبو صلح منكرا اولان كمسنه حقنده بيع كبي
اولور مدعي اولان حقنده ثمنه واقع اولان زياده لك كبي اولور يدفعه ده اولان ضمير بارز ماله راجعدر
له ده اولان ضمير مدعيه راجعدر وبدل الصلح عن دم عمدا او علي بعض دين يدعيه يلزم الموكل لا الوكيل
يعني دم عمددن اولان بدل صلح ويا خود مدعينك ادعا ايلدوكي دينك بعضيسي اوزرينه واقع
اولان بدل صلح مؤكله اولان كمسنه يه راجعدر لازمدر وكيله لازم اولماز زيرا وكيل اولان كمسنه واسطه در
واسطه اولدوغي اجلدن صلح لازم اولماز الا ان ضمنه لا انجان وكيل اولان كمسنه اول بدله ضامن اولسه
اول زمانده نه ضامن اولور ضمنه ده اولان ضمير بدله راجعدر وبدل ما هو كبيع يلزم الوكيل وشول بيع
كبي كه اولان شيئك بدلي مثلا بر مقدار مالدن ينه مال ايله صلح اولسه وكيله لازم اولور زيرا بيعده واقع اولان
وكيله راجعدر وان صالح فضولي واكر فضولي اولان كمسنه مدعي عليه طرفندن مدعي اولان كمسنه ايله
مصالحه ايلسه وضمن البدل او اضاف الي ماله ودخي ايلدوكي صلحك بدلنه ضامن اولسه يا خود كندو

مالنه اضافت ایلسه مثلا على الف من مالي يا خود على عبدي هذا ديسه او اشا الى عرض او نقد
بلا اضافة ويا خود بر عرضه يا بر نقده اضافت سز اشارت ايلسه مثلا على هذا الالف يا خود هذا
العبد ديسه او اطلق وسلم صح يا خود اطلاق ايلسه مثلا على الف ديسه وتسليم اول فضوليدنك صلحي
صحيح اولور بو ذكر اولنان مسائلك هر برينك علينه ذكر ايلمدن تطويل وارد ريرندن مراجعت اولنه
مالده اولان ضمير فضوليه راجعدر وكان متبرعا او اول فضولي اولان كمسنه مدعى عليه ايچون متبرع
اولور واطلق ولم يسلم توقف واكر فضولي اولان كمسنه اطلاق ايدوب يعني على الف درهم
ديوب تسليم ايلمسه صلح توقف اولنور فان اجازه المدعى عليه جاز ولزمه البدل والا بطل
امدي اكر مدعى عليه اولان كمسنه اولان صلحه جواز ويرسه جائز اولور واكا بدل لازم اولور واكر
جواز كوسترمز ايسه باطل اولور زيرا مصالح كه فضوليدر مطلوب ولا بني بو قدر بولجلدن تصرفي
نافذ اولماز باب الصلح في الدين بو بابده دينده واقع اولان صلحك احكامي بيان اولنور
والصلح عما استحق بعقد المداينة على بعض جنسه اخذ لبعضه واسقاط لباقيه لا معاوضة
عقد مداينه ايله مستحق اولان شيئك جنسنك بعضي اوزرينه صلح اوزرينه مثلا بر كمسنه نك بر آخرده
بيك درهم اولوب بشيوز درهمه صلح اولسه بعض حقني اخذ ايدوب باقيسين لحق اسقاط ايلمك
قبيلندن اولور معاوضه اولماز زيرا معاوضه اولسه ربا اولور جنسه ده اولان ضمير عما استحق به راجعدر
حقنده اولان ضمير مصالحه به راجعدر لباقيه ده اولان ضمير حقه راجعدر فلو صالح عن الف حال
على مائة حالة او الف مؤجل صح امدي بيجان بر كمسنه حال اولان بيك درهمي يوز درهمه يا خود
حال اولان بيك درهمي بيك مؤجله صلح ايلسه صحيح اولور زيرا اولكي صورتده بعض حقني اولوب
بعضيسين اسقاط ايلمش واكنجي صورتده معاوضه قلنماسي ممكن دكلدر امدي تأخير اولنمنه
محتاجدر ولذا عن الف جياد على مائة زيوف ودخي بيك ايو درهمدن بيك زيوف درهم اوزرينه
صلح اولسه صحيح اولور ولا يصح عن دراهم على دنانير مؤجلة يعني حال اولان دراهمدن مؤجل
دنانير اوزرينه صلح اولنمق صحيح اولماز او عن الف مؤجل على نصفه حالا ودخي بيك مؤجل درهم

درهمدن بش یوز حال درهم اوزرینه صلح اولمق صحیح دکلدر اوالف سود علی نصفه بیضا ودخی
بیك قره درهمدن بشیوز بیاض درهم اوزرینه صلح اولمق صحیح دکلدر ولو صالح عن الف درهم
ومائة دینار علی مائة درهم حالا او مؤجلا صح وان قال من له علی آخر الف اد غدا نصفه علی انك
بری من باقیه ففعل بری والا فلا یبرأ یعنی شول کمسنه نك که بر آخرده اوزرینه بیك درهمی اوله بکا یارین
نصفنی ادا ایله اول باقیسندن بری اولمق اوزره دیسه اول مدیون اولان کمسنه اول بیك نصفی
باقیدن بری اولمق ایچون ادا ایلسه بری اولور امام ابو حنیفه قتنده ادا ایلمسه بری اولماز
خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف واردر بو مسئله ده یعنی انك قتنده بری اولور
زیرا مطلقدر وان قال صالحتك علی نصفه علی انك ان لم تدفع غدا النصف فالالف علیك
لا یبرأ اذا لم یدفع اجماعا اکر اول بیك درهم صاحبی اولان کمسنه مدیون اولان کمسنه یه سنی سنك
اولان بیك درهمك نصفنه مصالحه ایلدم شول وجه اوزره که اکر سن بکا یارین اول مصالحه
ایلدوکم نصفی دفع ایلمز ایسك ینه اول الف اوزرینه لازم اوله دیسه اجماع ائمه ایله اول نصفی دفع
ایلمینجه بری اولماز زیرا قید صریحیله ذکر اولنمشدر نصفه ده اولان ضمیر الفه راجعدر وان قال
ابرأتك من نصفه ان تعطینی نصفه غدا بری من نصفه اعطی او لم تعط واکر اول بیك درهم صاحبی
اولان کمسنه مدیون اولان کمسنه یه سنی سنده اولان بیك درهمك نصفندن ابرا ایلدم یارین بکا اوبر
نصفی ویرمك اوزره دیسه اول مدیون اولان کمسنه بر قول ایله بری اولور استرسه اول نصفی ویرسون
استرسه اول نصفی ویرمسون زیرا ابرائت مطلق ذکر اولنمشدر من نصفه ده اولان ضمیر الفه راجعدر
وکذا اذا قال اد الی نصفه علی انك بری من باقیه ولم یوقت ودخی نجان صاحب دین اولان مدیونه
بکا سنده اولان بیك درهمك نصفنی ادا ایله اول بیك باقی قالان نصفندن بری اولمق اوزره دیسه
وادایه بر وقت توقیت ایلمسه اول مدیون بری اولور باقیه ده اولان ضمیر الفه راجعدر ولو قال ان ادیت
الی نصفه فانت بری او اذا ادیت او متی ادیت لا یصح الابراء وان ادی یعنی اکر بر کمسنه مدیون اولان
کمسنه یه اکر سنده اولان بیك درهمك نصفنی بکا ادا ایدرسك اول بر نصفدن بری اوله سن دیسه یاخود

بن اول سنده اولان بيك درهمك نصفني ادا ايليه سن بر نصفندن بري اوله سين ديسه اول ابرا صحيح اولماز اكر اداده ايليه زيرا شرط صريحه تعليق ايلمشدر و براتك شروطيله تعليقي اولنماسي باطلدر

ومن قال سرا لرب دينه لا اقر لك حتى تؤخره عني او تحط عني ففعل جاز وشول كمسنه كه كندو ديني صاحبنه بن سنك بنده اولان حقنه اقرار ايليمم تاكم برقاج آيي تاخير ايتمينجه ياخود اقرار ايليمم تا انك برقاجني اوزرمدن قومية سين صاحب دين اولان كمسنه امتثال ايدوب برقاج كون تاخير ياخود برقاجني اشغه قوسه جائز اولور زيرا اكراه سز اولمشدر دينه ده اولان ضمير ما قبلنده اولان من لفظنه راجعدر يؤخره ده اولان ضمير دينه لا راجعدر وان اعلن لزمه للحال واكر سرا سويلميوب اشكاره سويليه تاخير سز وحط سز حالا لازم اولور والله اعلم

فصل ٧ بو فصل بينه صلحه متعلق بعضي اشيا بيانندهدر ان صالح احد ربي الدين عن نصفه على ثوب فللشريك ان يتبع المديون بنصفه او يأخذ نصف الثوب يعني اكر ايكي صاحب دين اولان كمسنه لرك بري مديون اوزرنده اولان كندو نصفندن بر ثوب اوزرينه مصالحه ايليسه اول بر شركنه جائزدر كه كندو نصفني استخلاص ايلمكده اول مديونه تابع اوله يعني نصفني اندن طلب ايليه ياخود اول ثوبك نصفني شريكندن اخذ ايليه سن نصفه ده اولان ضمير شريكه راجعدر الا ان يضمن المصالح ربع الدين الا انجان مصالح اولان كمسنه اول شريكه ربع دينه ضامن اوله كندو نصفني اول مديوندن طلب ايلميه و نه اول ثوبك نصفني اخذ ايليه زيرا حقي دينده در ثوبده دكلدر له ده اولان ضمير شريكه راجعدر وان قبض شيئا من الدين شاركه شريكه فيه واتبعا الغريم بما بقي واكر ايكي شريكك بري مديون اولان كمسنه دن ذمتنده اولان دينندن برشيئ قبض ايلسه اول برشيئ اولان كمسنه اول قبض ايلدوكي شيئده آكا مشاركه ايلر واول باقي قلاندن غريمه كه مديوندر متابعت ايدرلر يعني اندن اخذ ايدوب قسمت ايدرلر شاركه ده اولان ضمير قابضنه راجعدر شريكه ده اولان ضمير بينه قابضه راجعدر فيه ده اولان ضمير شيئه راجعدر وان اشترى بنصيبه ضمنه شريكه ربع الدين او اتبع الغريم ومن ابراء عن نصيبه او قاص الغريم بدين سابق لا يضمن لشريكه وشول شريكك كه مديون اولان

ولان کمسنه کندو خصه سندن ابرا ایلمش اوله یاخود کندوده اولان قدیم ایله کندو غریمنه مقاصه ایلمش
اوله ذکر اولنان صورتده شریك حصه سنه ضامن اولماز نصیبیه اولان ضمیر ما قبلنده من لفظنه
راجعدر وان ابرا عن البعض قسم الباقی علی سهامه واکر ایکی شریکك بری کندو خصه سنه مدیونندن اولان
دینك بعضی سندن ابرا ایلسه اول باقی قالان دین اوزرلرینه سهاملری قدر قسمت اولنور مثلا ایکی
شریکك برکمسنه ده یکرمیشر درهم دینلری اولسه ایکیسنك بری مدیون اولان کمسنه یی کندو خصه سندن
بش درهمدن ابرا ایلسه اول باقی قالان اون بش درهم سهاملری قدر قسمت اولنور ابرا ایدن کمسنه بش
درهم آلور و اول بریسی اون درهم الور وان اجل نصیبه لا یصح واکر ایکی شریکك بر نصفنی تاجیل
ایلسه صحیح اولماز امام ابو حنیفه ایله امام محمد قتنده خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایچون بو مسئله ده
خلاف واردر یعنی انلك قتنده شریك کندو خصه سین تاجیل ایلمك صحیحدر ابراده صحیح اولدوغی کبی
وبطل صلح احد ربی سلم عن نصیبه علی ما وقع بعینی صاحب سلم اولان کمسنه لرك برینك کندو نصیبندن
دفع ایلدوکی شیئك اوزرینه صلح المسی باطل اولور مثلا دفع ایلدوکی رأس مالی یوز درهم ایدی
یدی بنه انلك اوزرینه صلح اولسه صلح صحیح دکلدر زیرا اذن شریکسز ذمتنده دینك تقسیمی لازم اولور اول ایسه
جائز دکلدر نصیبه اولان ضمیر احد یه راجعدر خلافا لهما ایضا وان اخرج الورثة احدهم عن عرض
او عقار بمال او عن احد النقدین بالآخر او عنهما بهما صح اقل البدل او اکثر یعنی اکر وارث اولان
کمسنه لر کندولردن برینی متروکاتده اولان عروضدن یاخود عقاردن بر مقدار مال ایله مصالحه
ایدوب اخراج ایلسه لر یاخود موجود اولان ایکی نقددن برندن اول برآخره صلح ایدوب اخراج ایلسه لر
مثلا متروکات التون اولوب اکا برینه کومش ویرسه لر یاخود نقدیندن ینه نقدین ایله صلح ایلیوب
اخراج ایلسه لر صحیح اولور کرك ویردکلری بدل قلیل اولسون کرك کثیر اولسون زیرا حضرت عثمان
رضی الله عنه عبد الرحمن بن عوفك خاتوننی ربع ثمنندن سکسان بیك بعض نسخه لرده سکسان اوچ
بیك التونه مصالحه ایلمش عنهما دکی ضمیر نقدینه راجعدر بهماده اولان ضمیر ینه اکا راجعدر وعن
نقدین وغیرهما باحد النقدین لا یصح واکر ایکی نقددن بریله صلح ایدوب اخراج ایلسه لر صحیح اولماز

الا ان يكون المعطى اكثر من نصيبه من ذلك الجنس مكر اول معطيكه وارثه ويريلان بدلدر كندو جنس
متروكاتنده اولان نصيبندن اكثر اوله زيرا اول زياده لك متروكاتك بقيه سنك مقابله سنده
واقع اولور من نصيبه ده اولان ضمير وارثلرك اخراج ايلدكلري آحنه راجعدر وان تعرض
جاز مطلقا واكر وارث اولان كسنه كندولردن بريني نقدندن عروض ايله صلح ايدوب
اخراج ايلسه مطلقا جائز اولور زيرا ربا اولماز وان كان في التركة دين على الناس فاخرجوه ليكون
الدين لهم بطل الصلح واكر بر ميتك متروكاتنده ناس اوزرنده بر مقدار ديون اولوب وارث
اولان كسنه لردن بريني صلح ايدوب اخراج ايلسه لر اول ناسده اولان دين كندولره اولمق
ايچون صلح باطل اولور زيرا مصالحك حصه سيني لغير من عليه الدين تمليك اولور فاخرجوه
ده اولان ضمير بارز اخراج اولان وارثه راجعدر وان شرطوا براءة الغرماء من نصيبه صح
واكر اول ميتك وارثلري اولان كسنه لر موجود اولان غرمانك بنه كندولردن بر وارثك
نصيبندن بري اولمالريني شرط ايلسه لر صحيح اولور زيرا اسقاط قبيلندندر وكذا ان قضوا
حصته منه متبرعا او اقرضوه قدرها واحاط به على الغرماء صالحوه من غيره ودخي تخارج
وارث اولان كسنه لر اول وارثك حصه سين اول ديندن متبرع اولدقلري حالده قضا ايلسه لر ياخود
اكا حصه سي قدر شيء اقراض ايليه لر ياخود وارث اولان كسنه اول وارثلر اول دين ايله غرماء به حواله
ايلسه وارثلر دخي اول دينك غيريسي ايله مصالحه ايلسه لر صحيح اولور حصته ده اولان ضمير مصالحه
اولان وارثه راجعدر منه ده اولان ضمير ينه اكا راجعدر وفي صحة الصلح عن تركة هي اعيان غير معلومة
على مكيل او موزون اختلاف بو جار مجرور محلا مرفوع در خبر مقدمدر اختلاف لفظا مرفوع
مبتداء مؤخردر يعني اعيان غير معلومه اولان متروكاتده مكيل ياخود موزون اوزرينه صلح
اولنماسنك صحتنده اختلاف واردر بر فرقه عدم جوازه ذاهب اولمشلردر بر طائفه جوازه
سالك اولمشلردر زيرا مسئله ده شبهه الشبهه واردر والاصح بجواز ان علم انها غير المكيل الموزون
اذا كانت كلها في يد البقية اما اصح اولان جائز اولماسيدر تخارج مصالح اولان كسنه اول اعيان

اعیان بکیل ایله موذونك غیریسی اولدوغنی بلسه وقتاکم اول اعیانك جملەسی باقی قلان وارثلرك
بدنده اولسه انهاده اولان ضمیر اعیانه راجعدر کلمهٔ ماده اولان ضمیر بینه اعیانه راجعدر ونبطل الصلح
والقسمة ان کان علی المیت دین مستغرق وان کان الدین غیر مستغرق فالاولی ان لا یصالح قبل
قضائه وقچان دین غیر مستغرق اولسه اولی اولان بودرکه اول دین قضا اولنمزدن اول
مصالحه اولنمیه ولو فعل قالوا یجوز وقچان دین قضا اولنمزدن مقدم مصالحه اولنسه ائمه
علما جائز اولور دیدیلر قضائه ده اولان ضمیر بینه اکا راجعدر والقسمة تجوز قیاسا تجوز
استحسانا یعنی قسمت قیاسده جائز اولور استحسانا ده جائز اولماز وقیل القیاس ان
یوقف الکل والاستحسان ان یوقف قدر الدین ویقسم الباقی ودینلدیکه مالك کلیسی
موقوف الوب قسمت اولنما مقدر واستحسان دین مقداری موقوف اولوب باقیسی
قسمت اولنمقدر کتاب المضاربة چون مصنف رحمة الله علیه کتاب صلحك
احکامی بیانندن فارغ اولدی ایسه مضاربه نك احکامی بیاننه شروع ایلدی مضاربه
ضاربه نك مصدریدر لغتده ضرب فلان فی الارض اذا سافر قولندن مشتقدر زیرا قرآن
عظیمده وآخرون یبتغون من فضل الله ای المسافرون للتجارة وجه تسمیه بودرکه مضارب
اولان کمسنه ارضده ضربه یعنی سیر وسفره محتاج اولماسیدر واصطلاح فقهاده وهی شرکة فی
الربح بمال من جانب وعمل من جانب یعنی مضاربه اصطلاحده ایکی کمسنه بر مالك ایجنده شریك اولمقدر
برینك جانبندن مال ایله وبرینك جانبندن عمل ایله مثلا برکمسنه برکمسنه یه بیك درهم ویروب
بو بیك درهم ایله سفر ایلیوب تجارت ایله حاصل اولان ربح بنم ایله سنك مابینمزده برابر اولسه
دیسه والمضارب امین یعنی مضارب اولان کمسنه امیندر مال مضاربه یدنده تلف اولدوغی
تقدیرجه ضامن اولماز واذا تصرف وکیل فان ربح فشریك فان خالف فغاصب وچون اول
مضارب اولان کمسنه اول ماله تصرف ایلیه وکیل اولور رب المال کندو امریله عمل ایلرچون
اول ماله ربح ایلیه شریك اولور زیرا اول ربح مال سببیله تحصیل اولنمشدر وچون مضارب

مخالفت ایله غاصب اولور متعدّی اولدوغی اجلدن بو تقدیرجه ضامن اولور وان شرط کل الربح

له فمستقرض واگر اول مضارب اولان کمسنه ربحك جملهسین کندویه شرط ایلسه مستقرض اولور

زیرا ربحك کلیسنه مستحق اولماز مالك کلیسی آنك اولمینجه وان شرط لرب المال فمستبضع واگر مضارب

اولان کمسنه اول مال مضاربهدن حاصل اولان ربحی رب الماله شرط ایلسه مستبضع یعنی وکیل متبرع

اولور حاصلی بویله معنی ویرمش وان فسدت فاجیر فله اجر مثله ربح اولم یربح واگر اول مضاربه

فاسد اولسه اول مضارب اولان کمسنه اجیر اولور اجیر اولدوغی تقدیرجه اکا اجر مثل وار در استرسه

ربح ایلسون استرسه ایلمسون زیرا مضاربهٔ فاسدهده اجر مثل لازم اولور ولا تزاد علی ما شرط له

عند ابی یوسف یعنی اجر مثل لازم اولدوغی تقدیرجه شرط اولان مقدارك اوزرینه زیاده اولنمیه

امام ابو یوسف قتنده خلافا لمحمد امام محمد ایچون خلاف وار در زیرا امام محمد دیدیکه اکا

اجر مثل وار در اگرکه شرط اولان مقدارك اوزرینه زیاده اولورسه ده ولا یضمن المال فیها ایضا

ودخی مضارب اولان کمسنه مضاربهٔ فاسدهده ماله ضامن اولماز زیرا مال مضاربهٔ فاسده غیره

مضموندر ولا تصح المضاربة الا بما تصح به الشرکة یعنی عقد مضاربه صحیح اولماز الا شول مال

ایله اولور که عقد شرکت انك ایله صحیح اوله یعنی لابد در که رأس مال دراهم یاخود دنانیر یاخود فلوس

نافقه اوله که شرکتده بیان اولنمشدر وان دفع قرضا وقال بعه واعمل فی ثمنه مضاربة او قال اقبض

مالی علی فلان واعمل فیه مضاربة جازت ایضا یعنی اگر مضارب اولان کمسنه بر کمسنهیه عروض تجارتدن

بر عرض دفع ایدوب بونی بیع ایله وثمنی ایله مضاربه ایله دیسه یاخود فلان کمسنهده اولان مالمی قبض

ایله و انی مال مضاربه ایله دیسه جائز اولور ربعه ده اولان ضمیر عرضه فیه ده که مایه راجعدر وشرط

تسلیم المال الی المضارب بلا ید لرب المال فیه یعنی مال مضاربهٔ مضارب اولان کمسنهیه رب

المالك آنده یدی اولمقسزین تسلیم اولنماسی شرط اولدی زیرا مال یدنده امانتدر اول مضاربه

تسلیم اولنماسی لابد در فیه ده اولان ضمیر ماله راجعدر عاقدا کان او کان عاقد کالصغیر اذا

عقدها ولیه واحد الشریکین اذا عقدها الآخر گرك رب المال اولان کمسنه اول عقد مضاربه

مضاربه کندوسی بالذات عاقد اولسون کرك اولمسون شول صغیر کبی که ولیسی اکا عقد مضاربه‌یی
عقد ایلمش اوله زیرا مالك یدی ثابتدر و بونك بقاسی مضاربه تسلیم اولمقدن مانعدر عقدها
ده اولان ضمیر مضاربه‌یه راجعدر وکون الربح بینهما مشاعا و دخی مضارب ایله مضاربك
مابیننده ربحك مشاع اولمسی شرط اولندی فتفسد ان شرط لاحدهما عشرة دراهم مثلا امدی
نجان ایکی شریکك برینه اون درهم شرط اولنسه مثلا اول مضاربه باطل اولور وکل شرط
یوجب جهالة الربح یفسدها و هر شرط که ربحك جهالتنی موجب اوله مضاربه‌یی افساد
ایدر و ما لا فلا و هر شرط که ربحك مجهول اولماسنی موجب اولمیه عقد مضاربه‌یی افساد
ایلمز و یبطل الشرط کشرط الوضیعة علی المضارب یعنی عقد مضاربه ده شرط ذکر اولنمق
باطلدر مضاربك اوزرینه وضیعه یعنی حاصل اولان زیان خسرانی شرط ایلمك کبی
زیرا شرط زاید در شرکتك قطعنه موجب دکلدر و اول اثناء عقد ده ذکر اولنان وضیعه
رب المالك اوزرینه حساب اولنور وللمضارب ومطلقها ان یبیع ویشتری ویوکل بهما
او یسافر و یبضع و یودع و یرهن و یرتهن و یواجر و یستاجر و یحتال بالثمن علی الایسر وغیره
یعنی زمان ایله و مکان ایله مقید اولمیان مضاربه ده مضارب اولان کمسنه ایچون جایزدر که
اول مال مضاربه ایله بیع و شرا ایلیه و دخی بیع و شرایه وکیل نصب ایلیه و سفر ایلیه و ابضاع ایلیه
یعنی مال مضاربه‌نك بر مقدارینی بر نوع متاع اشترا ایلمك ایچون بر کمسنه‌یه ویرمکدر و ودیعه‌یه ویره
و رهنه قویه و یاننه رهن قویه‌لر و اجاره‌یه ویره و استیجار ایلیه و دخی صاحب یسار وغیره که صاحب
اعسار در اوزرلرینه اولان ثمنه حواله اوله زیرا عقد مطلقدر و بو عقددن مراد ربح حاصل
اولمقدر ربح ایسه بو اشیالر ایله حاصل اولور مطلقها ده کی ضمیر مضاربه‌یه راجعدر غیره ده
اولان ضمیر ایسره راجعدر وابضع رب المال صح ولا یفسد به المضارب و نجان رب المال اولان
کمسنه مضاربه‌یی ابضاع ایلسه صحیح اولور و انك ایله مضاربه فاسد اولمازبه ده اولان ضمیر ابضاعه
راجعدر ولیس له ان یضارب الا باذن رب المال او بقوله له اعمل برایك مضارب اولان کمسنه‌یه

مضاربه ایلمك جائز اولماز الا رب المال اولان کمسنه نك اذنیله یاخود کندو رأیك ایله عمل ایله دیه

لهده اولان ضمیر مضاربه راجعدر ولا یقرض او یستدین او یهب او یتصدق الا بتنصیص

ودخی مضارب اولان کمسنه نك قرض ویرمسی واستدانه ایلماسی وهبه ویرمسی وتصدق ایلماسی

جائز دکلدر مکر که رب المال اولان کمسنه بو اشیایی تنصیص وتعیین ایلیه اول زمانده جائز اولور زیرا

توکیل کبی اولور فان شرابها عا لها بزا وقصره او حمله بماله فهو متبرع بز فتح با وزاء معجمه ایله عند اهل

الکوفه ثیاب الکتان والقطن کذا فی المغرب لا ثیاب الصوف والجز یعنی مضارب اولان کمسنه

مال مضاربه ایله بز یعنی بر ثوب اشترا ایدوب قصاره دق ایتدرسه یاخود انی بر مکاندن بر مکانه

نقل ایلمك ایچون حماله سین ویرسه متبرع اولور بماله ده اولان ضمیر مضاربه راجعدر وان قیل

له اعمل برأیك واکر که رب المال اولان کمسنه مضاربه اعمل برأیك دیسه ده زیرا صنیع تجاردن دکلدر

وله یخلط بماله ودخی مضارب اولان کمسنه یه جائزدر که مال مضاربه یی کندو مالی ایله خلط ایلیه

وایکی مالی بر ایدوب تجارت ایلیه وله الصبغ ان قیل له ذلك ودخی مضارب ایچون جائزدر که صبغه

محتاج اولان شیء صبغ ایلیه اکر اول صبغ اولنمق دینلدیسه بعض شراح ان قیل له ذلك قید فی

صبغه ارجاع ایلمش وبعضیلر اعمل برأیك قولنه ارجاع ایلمش اما ترکیبه تأمل اولنسه خلط ایله صبغه

ارجاع اولنمسی کورینور له ده اولان ضمیر مضاربه یه راجعدر لا یضمن به ویصیر به شریکا بما زاد

الصبغ ایدیله اولسه مضارب اولان کمسنه اول ایلدوکی صبغ سببی ایله ضامن اولماز واول

صبغك زیاده ایلدوکی شیئه شریك اولور به ده اولان ضمیر صبغه راجعدر وحصته له اذا بیع

واول حادث اولان صبغك حصه سی چقان اول مصبوغ اولان ثوب بیع اولنسه وحصة

الثوب فی المضاربة ودخی مضارب ایچون اول مال مضاربه ده اولان ثوب ابیضنك حصه سی

واردر مثلا بر ثوبك بهاسی آق ایکن بیك درهم اولسه مصبوغ اولدقدنصکره بیك ایکیوز

درهم اولسه بیك درهمی مضاربه نك اولور وایکیوز درهمی مضاربك بدل مال صبغ اولور

حصته ده اولان ضمیر صبغه راجعدر له ده اولان ضمیر مضاربه راجعدر وان قیدت ببلد

بلد او سلعة او وقت او معامل معين فليس له ان يتجاوز كما في الشركة واكر اول ايكي مسنه نك ما بيننده
واقع اولان عقد مضاربه بر بلد ايله تقييد اولنسه مثلا مصرده تجارت ايله ديسه ياخود بر سلعة
معينه ايله تقييد اولنسه مثلا بزدن غيري نسنه ده تجارت ايلمه ديسه ياخود بر وقت معين ايله
تقييد اولنسه مثلا فلان تاجردن غيري كمسنه ايله ديسه مضارب اولان كمسنه يه جائز دكلدر كه ذكر
اولنان قيودي تجاوز ايليه شركتده تجاوز ايلمدوكي كبي فان تجاوز ضمن والربح له مضارب اولان
كمسنه ذكر اولنان قيودي تجاوز ايدوب برشئ تلف ايلسه ضامن اولور و اول حاصل اولان
ربح انكدر زيرا كه ضمان ايله مالك اولمشدر فان قال له اعمل اهل الكوفة او الصيارفة فعامل
في الكوفة غير اهلها او صارف مع غير الصيارفة لا يكون مخالفا امدي رب المال اولان
كمسنه يه اهل كوفه ايله معامله ايله ياخود صرافلر ايله معامله ديسه مضارب اولان كمسنه مخالفة
ايليوب ايليوب نفس كوفه ده غيري اهلي ايله معامله ايلسه ياخود صرافلرك غيريسي ايله مصارفه
ايلسه بو ايكي صورتده مخالف اولماز زيرا كه مقصود كوفه در و صرافلري ايله معامله ايلمكدر اهلها دن
اولان ضمير كوفه يه راجعدر وكذا لو قال اشتر في سوقها فاشترى في غيرها وكذا رب المال اولان
كمسنه مضارب اولان كمسنه يه كوفه بازارنده اشترا ايله ديسه اول دخي مخالفت ايدوب كوفه بازارنك
غيريسنك اشتري ايلسه مخالفت عد اولنماز زيرا كوفه نك غيريسي بقعه ولحن حكمنده در في
سوقها ده كي ضمير كوفه يه راجعدر بخلاف قوله لا تشتر في غير السوق يعني بازارك غيريسنده
اشترا ايلمه ديمه سي اول تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر زيرا صورتده مخالف اولور وان قال
خذ هذا المال تعمل به في الكوفة او فاعمل به فيها او خذه بالنصف فيها فهو تقييد واكر رب المال
اولان كمسنه آل بو مالي كه آنك ايله كوفه ايچنده عمل ايده ديسه ياخود آنك ايله انده عمل ايله ياخود
بو مالي نصف ايله تجارت ايله ديسه رب المال اولان كمسنه نك طرفندن تقدم اولنور آنك عمل ايلمك
واجب اولور بخلاف فيها خذه واعمل به ديسه رب المال خذه واعمل به فيها يعني بر مالي
آل و انكله كوفه ده عمل ايله ديمه سي تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر خذه ده اولان ماله يه ده اولان

بيننده راجعدر وللمضارب ان يبيع بنسئة مالم يكن اجلا لا يبيع اليه التجارة ودخي مضارب
ايدون جائزدركه نسئه ايله يعني اجل ايله بيع ايلسه الا انجق براجل ايله اولسه كه تجار اول مقدار اجله
بيع ايلمازلر مثلا اوج سنه يه دكين بيع ايلسه جائز اولماز زيرا تجار عادتي اوج سنه يه دكين بيع ايلمازلر
اليه ده اولان ضمير اجله راجعدر فان باع بنقد ثم اخر صح اجماعا واكر مضارب اولان كمسنه نقد ايله
بيع ايليوب صكره تاخير ايلسه اجماع ائمه ايله صحيح اولور والمراد باذن لعبد المضاربة في التجارة
ودخي مضارب اولان كمسنه يه جائزدركه مضاربه مالندن عبده تجارت ايلمكه اذن ويره زيرا نفعي
متوقع ومحتملدر وليس ان يزوج عبدا اوامة من مالها اما مضارب اولان كمسنه يه جائز دكلدركه
بو عبدي يا خود بو امه يي مال مضاربه دن تزويج ايليه رب المال اولان كمسنه بو شيدن متاذي
ومتضرر اولور ولا ان يشتري به من العتق على رب المال وان شري كان له لا لهما ولا ان يشتري
من يعتق عليه ان كان في المال ربح ودخي مضارب اولان كمسنه يه جائز دكلدر تجارتدن كندو اوزرينه
شري ايله عتق اولنان كمسنه اشترا ايلمك اكر مالده ربح وار ايسه زيرا عتق اولنماغه رب المال سرايت ايدر
اكر مالده ربح يوغيسه اولنماز به ده اولان ضمير ماله عليه ده كه ضمير مضاربه يه راجعدر فان فعل ضمن
وان لم يكن ربح صح فان حدث الربح بعد الشراء عتق نصيبه ولا يضمن واكر اول ربح اول عتق اولان
كمسنه نك شراسندن صكره حادث اولسه انجق مضارب اولان كمسنه نك نصيبي يعني حصه سي عتق اولنور
ورب المال اولان كمسنه نك حصه سنه ضامن اولماز زيرا مشاركت ربحك حصولندن صكره
اولور بل يسعى المعتق في نصيب رب المال بلكه اول معتق اولان كمسنه رب المال اولان كمسنه نك حصه سنه
سعي ايدوب ادا ايليه ولو اشترى المضارب بالنصف امة بالف وقيمتها الف فوطئها فولدت
ولدا يساوي الفا فادعاه موسرا فضارب قيمة الفا ونصفه يعني تجان نصف ايله مضارب
اولان كمسنه بيك درهمه بر امه اشترا ايلسه وحال بوكه اول امه نك قيمتي بيك درهمدر اشترادن
صكره وطئ ايليوب مدة حمل تمام اولدقده نصكره بيك درهم دكر بر ولد دوغرد قده مضارب
اولان كمسنه صاحب يسار اولدوغي حالده اول ولدي دعوي ايلدكده اول ولدك قيمتي الف

الف ونصف ولدوغي يعني بيك بشيوز درهم اولدي استسعاء رب المال في الف ودليعم او
اعتقه وچون اول مضارب موسرا ولدوغي حالده اول ولدي دعوي ايليه وقيمتي بيك بشيوز
درهم اوله رب المال اولان اول ولدي الف وربعنه يعني ايكيوز اللي درهمن سعي ايتدوره
واسترسه عتق ايليه قيمتها ده اولان ضمير امه يه راجعدر فاذا قبض الالف يضمن المدعي نصف
قيمة الامة وچون رب المال اولان كمسنه الفي قبض ايليه مدعي اولان كمسنه نك اول امه تلك
قيمتنك نصفنه ضامن اولور **باب المضاربة** بو باب دخي مضاربه يه متعلق نيجه اشيانك
احكامي بيانندهدر المضارب يضارب يعني مضارب اولان كمسنه بركمسنه ايله مضاربة
ايلمك جائزدر فان ضارب المضارب بلا اذن فلا ضمان مالم يعمل الثاني في ظاهر
الرواية امدي اگر مضارب اولان كمسنه رب المال اولان كمسنه نك اذننسز برآخر ايله
مضاربه ايليه اكا ضمان يوقدر ظاهر روايتده مادامكه اول ثاني اولان مضارب
عمل ايليه وهو قولهما يعني اول ظاهر الرواية ديدوكي امامين قوليدر وفي رواية
الحسن عن الامام لا يضمن بالعمل ايضا مالم يربح وامام حسنك ابو حنيفه دن روايتي
ايلماسنده عمل ايله دخي ضامن اولماز مادامكه ربح ايليه وچون رابح اوله ضامن اولور
وامام زفر قتنده مجرد دفع ايلمكله ضامن اولور كرك تصرف ايليسون كرك ايلمسون وان كان
الثانية فاسدة فلا ضمان وان ربح واگر اول مضاربه ثانيه فاسد اولسه مضارب اولك اوزرينه
ضمان يوقدر واگرچه ثاني سي ربح ايلرسه ده وحيث ضمن فلرب المال تضمين ايهما شاء
في المشهور وچونكه رب المال تضمين ايتدوره امدي رب المال مخيردر ديلرسه اولكي
مضاربي تضمين ايتدوره واسترسه ثانيسيني تضمين ايتدوره مشهور اولان قولده اولكينه
تضمين ايتدوره زيرا ثاني مضارب اولكينك اذننسز دفع ايلمسيله غاصب اولمشدر و
ثاني يه تضمين ايتدورب غيرك مالني اذننسز قبض ايلدي وقيل على الخلاف في ابداع
المودع ودنيلديكه بو مسئله ده خلاف مودع اولان وديعه يي ابداع ايلماسنده اولان

اختلاف کبیدر یعنی امامین قتنده ضامن اولور مودع ودیعیه ضامن اولدوغی کبی ابو حنیفه قتنده ضامن
اولماز فان اذن له بالمضاربة فضارب بالثلث وقد قیل له ما رزق الله بیننا نصفان اوفلی بنصفه اوما فضل
فنصفان فنصف الربح لرب المال وثلثه للثانی وسدسه للاول یعنی رب المال اولان کمسنه مضارب اولان
کمسنه مضارب ایلمکه اذن ویروب اولدخی بر آخره ثلث ایله مضاربه ایلسه وحال بوکه مضارب اولان کمسنه یه
رب المال طرفندن دینلمش ایدیکه حق تعالی حضرتلرینک بو مضاربه دن ویردوکی رزق ما بینمزده ایکی
نصف اوله یاخود نصفی بنم اوله یاخود فضل اولان مقدار ما بینمزده ایکی نصف اوله امدی بو شرط اوزرینه
لدر بحک نصفی رب المال اولان کمسنه نک اولور ثلثی مضارب ثانینک اولور وسدسی مضارب اولک
اولور مثلا ایلدوکی ربح اوتوز درهم اولسه اون بش درهم که نصفدر رب المالک اولور شرط اولندوغی
اوزره واون درهمی که ثلثدر مضارب ثانینک اولور وسدسی که بش درهمدر مضارب اولک اولور لده اولان
ضمیر مضاربه راجعدر نصفه ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان مایه سدسه اولان ضمیر ربحه راجعدر فان دفع
بالنصف فنصفه لرب المال ونصفه للثانی واکر اول مضارب اولان آنی اولان مضاربه مضارب ثانیه
نصف دفع ایلسه امدی اول ربحک نصفی رب المال اولان کمسنه نکدر رب المالک شرط ایلدوکی اوزره اول
نصف آخر ثانینکدر ولا شیء للاول واول اولان مضاربه شیء یوقدر زیرا کندویه اولان شیء اول ثانیه اولدی
وان شرط الثانی الثلثین فکما شرط ویضمن الاول للثانی سدسا واکر اول مضارب ثانی ایچون ربحک ایکی
ثلثی شرط ایلیه شرط ایلدوکی کبی اولور اول مضارب اول اولان کمسنه مضارب ثانی ایچون ربحک سدسنه
ضامن اولور کندو مالندن ثلثین تکمیل اولنمق ایچون وان کان قیل للمضارب الاول ما رزقك الله او ما ربحته
بیننا نصفان فدفع بالثلث فلکل منهم ثلثه واکر رب المال اولان کمسنه مضارب اولان کمسنه یه حق تعالی سکا
زرق ایلدوکی شیء یاخود ربح ایلدوکی شیء ما بینمزده ایکی نصف اولسون دیسه اول مضارب اول دخی
اول مالی مضارب ثانی یه ثلث ایله دفع ایدوب ویرسه امدی هر برینک بر ثلثی وارد ریعنی رب المال ایچون
بر ثلث ومضارب اول ایچون بر ثلث ومضارب ثانی ایچون بر ثلث وارد روان دفع بالنصف فللثانی
نصف ولکل من الاول ورب المال ربع واکر اول مضارب اول اولان کمسنه مضارب ثانی اولکمسنه یه

به مالی نصف ایله دفع ایلسه ثانی مضارب ایچون شرط اولنان نصفی واردر واول مضارب اول ایله رب
المال اولان کسنه لرك هر برینه بر ربع واردر مابینلرنده شرط اولندوغی اوزره وان شرط لعبد رب المال ثلثا
لیعمل معه ولرب المال ثلثا ولنفسه ثلثا صح یعنی قچان مضارب اولان کسنه رب المال اولان کسنه نك عبدینه
کندو ایله عمل ایلمك ایچون ثلث ربح کندو نفسه ثلث ربح شرط ایلیه بو عقد صحیح اولور زیرا عبدك اذنیله ید
معتبره سی واردر وفی الحقیقة ربحك ایکی ثلثی رب المال اولان کسنه نك اولور زیرا العبد مما یملکه لسیده در
و بر ثلثی مضارب اولان کسنه نکدر وتبطل بموت احدهما یعنی عقد مضاربه کرك عاقدینك برینك موتی ایله
باطل اولور زیرا توکیلدر ویلحاق رب المال مرتدا ودخی رب المالك دار حربه مرتدا اولدوغی حالده
لاحق اولماسیله عقد مضاربه باطل اولور زیرا العیاذ بالله تعالی دار حربه لاحق اولمق موت منزلهسنده در
محلنده دخی بیان اولنمشدر لا بلحاق المضارب یعنی مضاربك دار حربه لاحق اولماسیله عقد مضاربه
باطل اولماز ولا ینعزل لعزله ما لم یعلم یعنی مضاربه اولان کسنه رب المال اولان کسنه نك عزلی
بلماسیله معزول اولماز مادامکه معزول اولدوغنه عالم اولمیه زیرا وکیل کبیدر وکیل ایسه عزلنه عالم
اولمدن مقدم معزول اولماز فان علم والمال عروض فله بیعها واکر مضارب اولان کسنه عزلنه عالم
اولوب وحال بوکه اول یدنده اولان مال عروض تجارت اولسه اکا جائزدرکه اول عروض بعد العلم
بیع ایلیه زیرا حقی اول عروضك ایچنده ثابت اولمشدر فله ده اولان ضمیر مضاربه یه راجعدر بیعها ده
اولان ضمیر عروضه راجعدر ولا یتصرف فی ثمنها یعنی مضارب اولان کسنه عزلنه عالم اولدقدنصکره
اول عروضك ثمننه تصرف ایلمیه ثمنها ده اولان ضمیر عروضه راجعدر وان کان نقدا من جنس
رأس المال لا یتصرف فیه واکر مال مضاربه ده جنس رأس المالدن نقود اولسه مضارب اولان
کسنه انده تصرف ایلمیه وان کان من غیر جنسه استحسانا واکر مال مضاربه ده اولان نقود رأس
مالنك جنسندن غیریسندن اولسه مضارب اولان کسنه ایچون استحسانا جائزدر اول نقدی
جنس رأس ماله تبدیل ایلیه جنسه ده اولان ضمیر رأس ماله راجعدر ولو افترقا وفی المال دین
علی الناس لزمه الاقتضاء ان کان له ربح والا فلا وقچان رب المال ایله مضارب اولان کسنه عقد

مضاربه دن افتراق ایلسه لر وحال بوکه اول مال مضاربه دن ناس اوزرنده دین واردر ومضارب اولان
کمسنه یه انی اقتضا ایلمك وارد ریعنی لازم اولور واکر مالده ربح وار ایسه اکر مالده ربح یوغیسه اکا اقتضا لازم
اولماز زیرا اولکی صورتده اجیردر وربحده اولان حصه انك اجرتی کبیدر بو ایکنجی صورتده وکیل محضدر
وکیل ایسه متبرع درمتبرع ایسه تبرع ایلدوکی شیئك اتمامنه جبر اولنماز لرمه ده اولان ضمیر مضاربه راجعدر
ویوکل المالك به یعنی مضارب اولان کمسنه مالك اولان کمسنه یه قضایه توکیل ایلیه به ده اولان ضمیر
قضایه راجعدر وکذا سائر الوکلاء ودخی سائر وکلا قضاده توکیل ایلسونلر یعنی عزل اولنه قلرندن
صکره ناسده اولان ثمنك طلب وتحصیله جبر اولنماز لر ثمنك ذکر اولنان ناس بونلرده اولان دینك
قضاسندن امتناع ایلسه لر والبیاع والسمسار یجبران علیه یعنی دلال ایله سمسار اولان کمسنه
اقتضا ایلمکه جبر اولنورلر زیرا ایکیسی دخی اجرت ایله عامللردر وماهلك من مال المضاربة
صرف الی الربح اولا ومال مضاربه دن هلاك اولان مقدار اول الامردن اول مقدار ربحه
صرف اولنور یعنی رأس مالدن هلاك اولان مقداری موجود اولان ربحدن تتمیم وتکمیل ایدرلر
زیرا ربح رأس ماله تابعدر مادامکه رأس مال موجود اولمیه ربح بولنمز فان زاد ماهلك علی الربح لایضمن
المضارب واکر رأس مالدن هلاك اولان مقدار حاصل اولان ربحدن زیاده اولنسه مضارب
اولان کمسنه اکا ضامن اولماز زیرا امیندر فان اقتسماه وفسخت ثم عقدت فهلك المال وبعضه
یترادان الربح واکر رب المال ایله مضارب اولان کمسنه مضاربه دن حاصل اولان ربحی
اقتسام ایلیوب صکره مضاربه فسخ اولنسه فسخ اولندقدن ینه معاقد اولنسه معاقد اولندقدن صکره
مالك جمله سی یاخود بعضیسی هلاك اولسه اول قبل الفسخ اقتسام ایلدکلری ربحی بری برینه رد ایلسونلر
زیرا مضارب اولکی فسخ ایله نهایت اولمشدر اقتسماه ده اولان ضمیر ربحه راجعدر او بعضه ده اولان
ضمیر ربحه راجعدر بعضه ده اولان ضمیر ماله راجعدر وان اقتسماه من غیر فسخ تراداه حتی
یتم رأس المال واکر اول حاصل اولان ربحی فسخ سز اقتسام ایلسه لر اول ایلدکلری ربحی بری برینه
رد ایلیه لر تا کم رأس مال تمام اوله اقتسماه ده اولان ضمیر ربحه راجعدر فان فضل شیء اقتسماه

فقتسهاه فان لم يف فلا ضمان على المضارب يعني رأس مالي تكميل ايروب تمام اولدقدنصكره برفضله قلورسه
انجدرت المال ايله مضارب اقتسام ايلسونلر واكر موجود اولان ربح رأس مالي تكميل ايروب وفا ايلمزايسه مضاربه
اولان كمسنه يه ضمان يوقدر زيرا امیندر **فصل** بو فصل مصنف رحمة الله عليه مال مضاربه دن انفاق
اولنان اشيانك احكامي بيان ايدر ولا ينفق المضارب من مالها من مصره يعني مضارب اولان كمسنه
يدنده اولان مال مضاربه دن كندو طوردوغي مصره انفاق ايلمسون زيرا كندو وطننده اولماغله مضاربه دن
قالور ومالك تلف اولمسي قور قولور اوفي مصر اتخذه دارا ودخي دار اتخاذ ايلدوكي مصرده انفاق ايلمسون
اما برقاچ كون اقامت نيتي ايله انفاق ايلمه جائزدر ولا في الفاسدة ودخي مضاربه فاسده ده انفاق ايلمسون
زيرا اجيردر فان سافر فطعامه وشرابه في مالها بالمعروف واكر اول مضارف اولان كمسنه بر بلده ده مسافرت
ايلسه طعامي وشرابي اول مال مضاربه نك ايچنده يعني طعام وشرابنك بهاسي اول مضاربه دن معروف اوله
الماخذ ايلسون وكذا ركوبه وكسوته شراء واستيجارا ودخي مضارب اولان كمسنه نك كسوه سي وبيمه سي بهاسي
كرك شرا ايله اولسون كرك ايجار ايله اولسون مال مضاربه ده در وكذا اجرة خادمه ودخي مضاربه خدمت
ايدن خادمك اجرتي مال المضاربه در وفراش ينام عليه وغسل ثيابه ودخي ياندوغي فراشك اجرتي واسبابنك
يقماسنك اجرتي مال مضاربه دندر والدهن في موضع يحتاج فيه اليه ودخي مضاربك دابه سنك يغليماسنك
اجرتي يغليمغه محتاج اولان موضعده مال مضاربه دندر فيه ده كي اولان ضمير موضعه اليه ده كي ضمير
دهنه راجعدر ضمن ما كان زائدا على العادة يعني مضارب اولان كمسنه طعامنده وشرابنده وغيريلرنده عادتدن
دن زياده صرف ايلدوكي مقدار ضامن اولور ونفقته في مصره من ماله كالدواء يعني مضارب اولان كمسنه
نك كندو واهلنه ومصرنده ايكن نفقه سي كندو مالندندر ودوايه صرف ايلدوكي كندو مالندن اولدوغي كبي كورلمز
ميكه خاتونك نفقه سي زوجي اوزرينه دواسي كندو مالندن در ما بقي من كسوة وغيرها اذا قدم الى رأس المال
مصنفك الى رأس المال قولي برد قولنه متعلقدر يعني چون مضارب سفردن كندو مصرينه عودت ايلسه
كسوه دن باقي قلان شئ رأس ماله رد ايليه يعني ارجاع ايليه غير هاده اولان ضمير كسوه يه راجعدر وما دون
السفر كسوق المصران امكنه ان يغدو ويبيت في اهله والا فكالسفر وشول موضعكه سفر مسافه سندن دون اوله

يعني اقل اوله مثلا برمصرك طشره سنده اولان سوقي كبي اكا كيدوب وكلوب كندو اهلنده كيجه لمك ممكن اولورسه
شهر حكمنده اولورسه شهر حكمنده اولور ونفقه سي كندو مالندن اولور واكر كيدوب وتكرار كلوب اونده كيجه لمك
ممكن اولمازايسه سفر كبي اولور نفقه سي مال مضاربه دن اولور وليس للمستبضع الانفاق من ماله مستبضع
اولان كمسنه يه جائز دكلدر كه مال مضاربه دن انفاق ايليه ومن لهاده اولان ضمير مال مضاربه يه راجعدر
ويؤخذ ما انفقه المضارب من الربح اولا وما فضل يقسم يعني مضارب اولان كمسنه نك انفاق ايلدوكي
مقدار ابتدا اول حاصل اولان ربحدن اخذ اولنور وباقي قلان ايسه رب المال ايله مضارب بيننده
قسمت اولنور وان سافر بماله ومال المضاربة او بمالين لرجلين انفق بالحصة واكر مضارب اولان كمسنه
كندو ماليله ومال مضاربه ايله مسافرت ايلسه يا خود ايكي مال ايله انفاق ايليه يعني مال مضاربه نك
مؤنتنه مال مضاربه دن انفاق ايليه كندو مالنك مؤنتني يه كندو مالندن انفاق ايلسون وهر ماله
كندو لحصه دن انفاق ايلسون وان باع متاع المضاربة مرابحة حسب ما انفقه عليه من حمل ونحوه لا نفقة
نفسه واكر مضارب اولان كمسنه اول مال مضاربه نك متاعني مرابحه ايله بيع ايلسه اول متاع بيعده حمل
ايچون غيريسي ايچون صرف ايلدوكي مقداري مال مضاربه دن حساب ايليه زيرا كندو نفقه سي كندونك
اوزرينه در ولو شري مضارب بالنصف بالف المضاربة بزا باعه بالفين واشتري بهما عبدا فضاعا
من يده قبل نقدهما يغرم المضارب ربعهما والمالك الباقي بزّ زاي معجمه ايله ابريشم معناسنه در بعض
نسخه ده براء راء مهمله ايله واقع اولمشدر يعني فرضا مضارب بالنصف اولان كمسنه مضاربه مالي اولان
بيك درهمه بر مقدار بز اشترا ايدوب ايكي بيك درهمه بيع ايلسه واول ايكي بيك درهمه بر عبد اشترا ايلسه
واول ايكي بيك درهمي نقد ايلميوب بايعه تسليم اولنمزدن مقدم مضاربك يدنده ضايع اولسه بو صورتده
مضارب اولان كمسنه اول ايكي بيك درهمك ربعنه كه بشيوز درهمدر غارم اولور واول مالك اول
ايكي بيك درهمك باقيسنه كه بشيوز درهمدر غارم اولور زيرا اصل مال بيك درهم ايدي ربح دخي
بيك درهمدر رب المال ايله مضاربك ما بينلرنده على التسوية در وچون اول عبد ايكي بيك درهمه
درهمه اشترا اولندي اوچ ربعي رب المالك وبر ربعي مضاربك اولدي باعه ده اولان ضمير

صمر بره راجعدر ضمير تثنيه لر الفينه راجعدر وربع العبيد للمضارب وباقيه للمضاربة واول ايكي
بيك درهمه اشترا اولنان عبيدك بر ربعي مضاربك اوج ربعي مضاربه نك اولور ورأس المال
الفان وخمسمائة واول رب المال مضاربه دفع ايلدوكي رأس مالك جمله سي ايكي بيك بشيوز
اولور زيرا اولكي دفعه ده بيك درهم ويردي وايكنجي دفعه ده بيك بشيوز درهم ويردي
ولايبيعه مرابحة الاعلى الفين يعني اول عبدي مرابحه ايله بيع ايلدوكي تقديرجه بيع ايلمسون الا
ايكي بيك اوزرينه بيع ايلسون وايكي بيكه اشترا اولنمشدر ولو بيع باربعة الالف فحصته المضاربة
ثلثة الالاف من الربح منها وخمسمائة بينهما يعني اول عبد مزبور تجان دورت بيك درهمه
بيع اولنسه مضاربه نك حصه سي اندن اوج بيك درهم اولور ايكي بيك بشيوز درهمي رأس مال
اولور بشيوز درهمي ربح اولور ره بر بينك ايكي يوز اللي درهم اولور ولو اشتري رب المال
عبدا بخمسمائة وباعه من المضارب بالف لايبيعه مرابحة الا على الخمسمائة وقچان رب المال
اولان كمسنه بشيوز درهمه بر عبد اشترا ايدوب مضارب اولان كمسنه يه بيك درهمه بيع ايلسه
مضارب اولان كمسنه اني مرابحه ايله بيع ايلدكده بيع ايلميه الا بشيوز درهم اوزرينه بيع ايليه زيرا
مضاربه بيع ايلماسي كندو نفسنه بيع ايلماسي كبيدر ولو اشترى مضارب بالنصف بالف المضاربة
عبدا بعدل الفين فقتل رجلا خطأ فربع الفداء عليه وباقيه على المالك واكر نصف مضاربي
اولان كمسنه مضاربه نك بيك درهمي ايكي بيك درهمه معادل يعني ايكي بيك درهم دكر بر عبدي
اشترا ايلسه اشترا ايلدكدنصكره مزبور عبد بر رجلي خطا ايله قتل ايلسه سيدي اولان كمسنه اول
عبدك فداسن اختيار ايدوب انجه دفع ايلمادن امتناع ايلسه اول فدانك ربعي مضارب اولان
كمسنه نك اوزرينه در باقيسي مالك اولان كمسنه نك اوزرينه درفاذا فدياه خرج عن المضاربة وچون
ذكر اولنان عبد فدا اولنه مضاربه دن چيقار ويخدم المضارب يوما والمالك ثلثة ايام و
مضاربه دن چقدقدنصكره مضارب اولان كمسنه يه بر كون مالكه اوج كون خدمت ايليه
نقدّم ايدن فدا حكمنجه ولو اشترا بالف المضاربة عبدا وهلك الالف قبل نقده دفع المالك

الثمن ثم تم واکر مضارب اولان کمسنه مضاربه نك بيك درهمی ايله برعبد اشترا ايلسه اول بيك
درهم نقد ايدوب بايعه تسليم ايلمزدن مقدم هلاك اولسه مالك اولان کمسنه اول ثمنی که بيك
درهمدر کندو مالندن دفع ايليه ثم وثم يعنی هر بيك که قبل التسليم هلاك اوله بيك درهم
دخی ويره تاکم بايعه حقی واصل اوله وجميع ما دفع رأس المال يعنی مالکك دفع ايلدوکی ايکی بيك درهم
بيك ميدر رأس در امّا وکيل اولان کمسنه ثمنك بعد الشرا هلاکی اولماسی قسنده رجوع ايلماز الا برکره ولو کان
مع المضارب الفان فقال دفعت الیّ الفا وربحت الفا وقال المالك بل دفعت الیّ الفين فالقول للمضارب
يعنی قچان مضارب اولان کمسنه ده ايکی بيك درهم اولوب مالك ايله مضارب بيننده نزاع واقع اولسه
مضارب اولوب رب المال اولان کمسنه يه سن بکا بيك درهم دفع ايلدك اول برينك درهمی ربح ايلدم ديسه
مالك دخی خير بکا سن خيرسکا ايکی بيك درهم دفع ايلدم ديسه قول بو مسئله ده مضارب اولان کمسنه نکدر
وامام زفر درکه قول رب المالندر وابو حنيفه قوليدر ولو اختلفا مع ذلك في قدر الربح فللمالك واکر رب المال
ايله مضارب اولان کمسنه لر رأس مالده اختلاف ايلدکلری که حاصل اولان ربحك مقدارنده دخی
اختلاف ايلسه لر قول بو صورتده مالکندر ولو قال من معه الف قد ربح فيهما مضاربة زيد وقال زيد بل
بضاعة فالقول لزيد قچان کندو سيله بيك درهم اولوب آنده ربح ايلمش اولان کمسنه ديسه که بو بيك درهم
زيدك مضاربه سيدر وزيد اولان کمسنه بو بيك درهم سنده بضاعه در يعنی مصبا صنعه طريقيله ويردم
ديسه قول بو صورتده زيدندر که رب المالدر وبينه مضاربندر وکذا لو قال ذو اليد هی قرض وقال زيد بضاعة
او وديعة او مضاربة ودخی زيدندر قچان ذو اليد اولان کمسنه بو بيك درهم قرضدر ديسه وزيد بضاعه در
ويا خود وديعه در ويا خود مضاربه در ديسه وبينه بينه مضاربندر زيرا کندی ملکيدر بو دعوا ايدر زيد ايسه
انی انکار ايدر ولو قال المضارب اطلقت وقال المالك عينت نوعا فالقول للمضارب واکر مضارب
اولان کمسنه رب المال اولان کمسنه يه سن عقد مضاربه ده اطلاق ايدوب بر نوع تعيين ايلمدك ديسه
قول بو صورتده مضاربندر زيرا عموم اصلدر خصوص ايسه بر غرض ايچون شرط اولنور وان ادعی
كل نوعاً فالقول للمالك واکر رب المال ايله مضارب اولان کمسنه لرك هر بری بر نوع تعيين ايلدم ديو دعوی

دعوي ايله قول بو صورتده مالكندر وبينه مضارب اولان كمسنه يه لازمدر **كتاب الوديعة** جون
جون مصنف رحمة الله عليه كتاب مضاربه نك احكامي بياننده فارغ اولدي ايسه كتاب وديعه نك
احكامي بيانينه شروع ايلدي معلوم اوله كه وديعه لغتده فعيل بمعنى مفعولدر وديعه مودوعه معناسنه
اولان ترك معناسنه در ودشدن مشتقدر وسفر وقتنده اولا وداع بو ماده ده مأخوذدر زيرا
هر برسي اول برصاحبني ترك ايليوب مفارقت ايليه كركدر الايداع تسليط المالك غيره على حفظه
ماله ايداع كه اودعك مصدريدر معناسي اصطلاح شرعده مالك اولان كمسنه كندو سندن غيري
آدمي مالنك حفظنه مسلط ايلمكدر بعض نسخه ده مال يرينه متاع دوشمشدر غيره ده اولان ضمير
مالكه راجعدر ماله ده اولان ضمير دخي مالكه راجعدر والوديعة ما يترك عند الامين للحفظ وديعه ايسه
اصطلاح شرعده شول مالدر كه امين اولان كمسنه نك ياننده ترك اولنور يعني وضع اولنور حفظ
اولنمق ايچون وهي امانة فلا تضمن بالهلاك يعني وديعه بر امانتدر مودع اولان كمسنه نك ياننده
هلاك اولسه الا تضمين اولنماز هلاك اولمقدن احتراز ايلمك ممكن اولسون كرك اولمسون وللمودع ان
يحفظها بنفسه وعياله اسم مفعول صيغه سيله مودوعه يه لازمدر كه كندوده اولان وديعه يي نفسي ايله
وعيالي ايله حفظ ايليه عيالدن مراد زوجه وولديدر صغيره ده اولورسه وله السفر بها عند عدم النهي
والخوف يعني مودع اولان كمسنه يه جائزدر كه اول ياننده اولان وديعه ايله سفر ايليه انكله سفر ايلمانك
عدم نهي وقتنده وعودن اولنمانك عدمي وقتنده خلافا لهما فيما له حمل ومؤنة واما بين ايچون حمالية
ومؤنتي اولان شيء ايله سفر ايلمك جائز دكلدر زيرا وديعه صاحبي بوكا رضا ويرمزله ده اولان ضمير مودعه
راجعدر فان حفظها لغيرهم ضمن واكر اول ياننده اولان وديعه يي اهلنك وعيالنك غيريسي ايله
حفظ ايليوب هلاك اولسه ضامن اولور زيرا صاحبي اولان كمسنه اهل وعيالنك غيريسينه راضي
دكلدر الا اذا خاف الحرق والغرق فدفعها الى جاره او الى سفينة اخرى يعني مودع اولان
كمسنه يه وديعه يي نفسي ايله وعيالي ايله حفظ ايلمك لازمدر الا يخان وديعه نك آتشه يانمسون يا خود
صويه غرق اولمسون خوف ايدوب يانمق ايچون كندو قونشوسنه دفع ايلسه ياخود غرق اولنماق

ایچون سفینهٔ اخری یه نقل ایله ضامن اولماز فرقمها ده اولان ضمیر ودیعه یه راجعدر فان طلبها
ربّها فحبسها وهو قادر علی تسلیمها صار غاصباً واکر رب الودیعه اولان کمسنه مودعه ده اولان ودیعه سین
طلب ایدوب مودع اولان کمسنه حبس یعنی منع ایدوب صاحبنه ویرمیه وحال بوکه اول مودع اول ودیعه نك
تسلیمنه قادر در غاصب اولور وکذا لو جحدها ایاها وان اقر بعده ودخی قچان مودع اولان کمسنه ودیعه یی
مودع اولان کمسنه دن طلب ایلوب آنی انون جحد یعنی انکار ایلسه غاصب اولور واکر انکاردن صکره
اقرار ایلرسه ده بخلاف جحدها عند غیرها اما ودیعه صاحبنك غیریسنك قتنده جحود ایلسه
تقدم ایدن مسئله نك خلافیدر یعنی غاصب اولمز مثلا بر رجل مودع اولان کمسنه یه کلوب
مودع اولان بنی سنده اولان ودیعه حواله ایلدی دیسه مودع انکار ایدوب فلان نك سنده ودیعه
یوقدر دیسه جحود اولماز وان خلطها بماله بحیث لا یتمیّز به وان بحبسها ضمن واکر مودع اولان
کمسنه یاننده اولان ودیعه یی ینه کندو جنسی ایله خلط ایلسه شول حیثیت ایله که بری برندن
متمیّز اولماسی قابل اولمیه ضامن اولور زیرا خلط وهلاك ایلمشدر وانقطع منها فی المایع و
غیره عند الامام یعنی قچان ودیعه یی خلط ایلسه هم ضامن اولور هم مالکك حقی منقطع اولور
ابو حنیفه قتنده مایع اولان شیئده مثلا مذاب اولمش دراهم کندو مثلنه خلط ایلسه ودخی غیر
مایعده مثلا بزی شعیر ایله خلط ایلسه وعندهما فی غیر المایع للمالك ان یشرکه ان شاء وکذا
فی المایع عند محمد واما مین قتنده غیر مایعده مالك ایچون جائزدرکه اول مودع ایله مشارکه ایلیه
اکر استرسه زیرا ابو یوسف قتنده تقسیم متعذردر وامام محمد قتنده جنس جنسنه غالب اولمز
وعند ابی یوسف یصیر الاقل تابعاً للاکثر فیه وامام ابو یوسف قتنده قچان جنس بر غیر جنس مایع
ایله خلط اولنسه اقل اکثره تابع اولور وان بغیر جنسها کبرّ وشعیر وزیت وشیرج وان قطع
فی المالك اجماعاً واکر اول مودع اولان کمسنه یاننده اولان ودیعه یی غیر جنسی ایله خلط و
مزج ایلسه مثلا بغدای اربه ایله وزیت یاغنی شیرلغان ایله خلط ایلمك کبی ضامن اولور ومالك
اولان کمسنه نك حقی منقطع اولور اجماع ائمه ایله وان اختلطت بلا صنعه اشترکا اجماعاً

اجماعاً واكر مودع يانندە وديعه صنع سز يعني بلا قصد بركنده وجنسي ايله خلط اولنسه مثلا ايكي
كيسه آچيلوب بربرينه خلط اولمسي اجماع ائمة ايله مودع ايليه مودع شريك اولورلر وان تعدّي فيها
بان كانت ثوباً فلبسه او دابّة فركبها او عبداً فاستخدمه ضمن واكر مودع اولان كمسنه يانندە اولان وديعه
يه تعدّي ايدوب ثوب اتسه الخ كيسه دابه ايسه ابي بنسه عبد ايسه ابي استخدام ايلسه ضامن اولور
متعدّي اولدوغي اجلدن فان ازال التعدّي زال الضّمان واكر اول مودع اولان كمسنه اول ارتكاب
ايلدوكي تعدّيي ازاله ايدوب فالدرسه مثلا يانندە اولان وديعةً صاحبنه رد ايلسه ضمان دخي زائل
اولور بخلاف المستعير والمستأجر اما مستعير ايله مستأجر اولانلر مودع اولان كمسنه نك خلافيدر
يعني مستعير ايله مستأجرك تعدّي زائل اولسه ضمان زائل اولماز زيرا براءة امام قتنده يعني صاحبنه
اعاده ايلمك ايله اولور بو ايكيسنك يدلري قوپيرركنده و نفسلرينه عامل اولدقلري ايچون
وكذا لو اودعها ثم استردّها ودخي قچان مودع اولان كمسنه يانندە اولان وديعه يي بر آخره
يانندە قويوب صكره استرداد يعني استرجاع ايلسه ضمان زائل اولور وان انفق بعضها فهلك
الباقي ضمن ما انفق فقط واكر مودع اولان كمسنه يانندە اولان وديعه نك بعضيسنك انفاق
ايليوب صكره باقيسي هلاك اولسه انفاق ايلدوكي مقداره ضامن اولور فقط وان ردّ مثله
خلطه بالباقي ضمن الجميع واكر انفاق ايلدوكي مقداري برينه رد يعني ارجاع ايدوب باقيقلانه
خلط ومزج ايلسه جميعسنه ضامن اولور زيرا غيرك مالني مالنه خلط ايلمك استهلاككه سبب
اولور ولو تصرّف فيها فربح لتصدّق وبه وعند ابي يوسف يطيب له واكر مودع اولان كمسنه
يانندە اولان وديعه يه بر نوع معامله ايله تصرّف ايليوب اكا بر مقدار ربح حاصل اولسه انكله
تصدّق ايليه وامام ابو يوسف قتنده اكا طيب اولور يعني اكا مباح اولورلازم اولان مصالحه
صرف ايليه وان اودع اثنان من احد شيئاً لا يدفع الى احدهما بغيبة الآخر واكر ايكي كمسنه نك
يانندە برشيء ايداع ايلسه مودع اولان كمسنه يه جائز دكلدركه ايكي مودعك بري غائب ايكن اول بر آخره
خصّه سين ويره زيرا وديعه مشاعدر واول بر آخر ايسه افرازا ولنماسين استر خلافاً لهما اما مين

بجون خلاف واردر بو مسئله ده یعنی امامین قتنده اوبر آخره حصه سین ویرمك جائزدر وان
اودع عند اثنین ما یقسم اقتسماه وحفظ کل حصته واکر بر کمسنه ایکی کمسنه نك یاننه قسمت اولنور
اشیادن بر شیء ایداع ایلسه اول ایکی کمسنه اول شیء اقتسام ایلیه وهر بری کندو حصه سین حفظ ایلیه
اقتسماه ده اولان ضمیر مایه راجعدر حصته ده کی کله راجعدر فان دفع احدهما الی الآخر ضمن
الدافع لا القابض واکر ایکی مودع بری یاننده اولان شیء اول بر آخره دفع ایلسه دافع اولان کمسنه
دفع ایلدوکی شیئه ضامن اولور ابو حنیفه قتنده وقابض اولان کمسنه یه نسنه بوقدر وضامن اولماز
وعندهما الکل باذن الآخر وامامین قتنده مودع اولان ایکی کمسنه نك هر برینه جائزدر که جمله ودیعه یی
اول بر آخرك اذنی ایله حفظ ایلیه زیرا مالك اولان کمسنه ایکیسنك امانتنه راضی اولمشدر وان کان
مما لا یقسم حفظه احدهما باذن الآخر اجماعا واکر اول ایکی کمسنه نك وضع اولنان ودیعه قسمت
اولنور اشیادن دکل ایسه انی اول ایکیسنك بری اول بر آخرك اذنیله حفظ ایلیه ائمه ثلثه نك اجماعیله
زیرا ایکیسینك حفظی متعذردر حفظه ده کی ضمیر ودیعه یه راجعدر وان نهی عن دفعها الی عیاله
فدفع الی من له منه بد یضمن واکر مودع اولان کمسنه مودع اولان کمسنه یه ودیعه کندو عیالنه دفع
ایلمکدن نهی ایلسه مودع دخی انی اندن بد یعنی غنا وفراق اولان بر کمسنه یه دفع ایلسه ضامن اولور
وان دفع الی من لا بد له منه کدفع الدابة الی عبده وشیء تحفظه النساء الی زوجته لا یضمن واکر
مودع اولان کمسنه ودیعه یی بر کمسنه یه دفع ایلسه که انلك اندن بجکا یعنی غنا وفراقی اولمیه مثلا
بر دابه یی کندو عبدینه دفع ایلمك کبی ونسانك حفظ ایلدکلری شیء کندو زوجه سنه دفع ایلمك
کبی ضامن اولور اولماز وان امر بحفظها فی بیت معین من دار فحفظها فی غیره منها لا یضمن
واکر مودع اولان کمسنه یه بو ودیعه یی بر داردن بر بیت معینك ایجنده حفظ ایلسنه امر ایلسه
مودع دخی مزبور ودیعه یی ذکر اولنان داردن تعیین اولنان بیتك غیریسنده حفظ ایلسه
ضامن اولماز زیرا اشتراط شرطده فائده یوقدر اول دارده اولان ایکی ایکی بیتك بری برندن
تفاوتی اولمدوغی اجلدن الا ان کان فیه خلل ظاهر الا فی ان حفظ ایلدوکی بیتده بر خلل

حلل ظاهر اولسه اول حیننده ضامن اولور فیه ده اولان ضمیر بیته راجعدر وان امر بحفظها فی دار
فحفظ فی غیرها واکر مودع اولان کسنه ودیعه یی بر دار معینه ده حفظ ایلمسنی امر ایلیه مودع
اولان کسنه مخالفت ایدوب تعیین اولنان دارک غیریسنده حفظ ایلسه ضامن اولور زیرا
ایکی دارک حرزنده اولماسنده تفاوت واردر بحفظها ده کی ضمیر ودیعه یه راجعدر ولو اودع
المودع فهلکت ضمن الاول فقط واکر مودع اولان کسنه یاننده اولان ودیعه یی بر آخر کمسنه نک
یاننه ایداع ایلیوب یدنده هلاک اولسه فقط اول اولکی اولان مودع اول ودیعه یه ضامن اولور
امام ابو حنیفه قتنده وثانی اولان مودعه نسنه یوقدر زیرا اولکی مودع اول ثانینک یاننه قومغیله
مخالفت ایلمشدر وعندهما یضمن ایاشاء وامامین قتنده ایکی مودعک هرقنقیسنه استرسه تضمین
ایدوبور فان ضمن الثانی رجع علی الاول لا بالعکس امدی نجان مودع اولان کسنه ثانی اولان
مودعی تضمین ایدورسه ثانیسی اولکی نک اوزرینه رجوع ایلیه عکسنده دکل یعنی نجان اولکی
مودعه تضمین ایدورسه اولکیسی ثانیه رجوع ایلمیه ولو اودع الغاصب ضمن المالک ایاشاء نجان
غاصب غصب ایلدوکی شیء ودیعه ایلسه اول مغصوب اولان شیئک مالکی اولان کسنه مخیر
اولور دیلرسه غاصبه تضمین ایدوره ولو اودع عند عبد شیئاً فاتلفه ضمنه بعد عتقه ونجان
بر کسنه بر شیء عبد محجورک یاننه ودیعه قوسه مزبور عبد اول ودیعه اتلاف ایلسه بعد العتق
یعنی اول عبد معتق اولدقدنصکره ضامن اولور وان کان اودع عند صبی فاتلفه فلا
ضمان اصلا واکر بر شیء بر صبینک یاننه ودیعه قوسه صبی انی اتلاف ایلسه اصلا ضمان
یوقدر زیرا غیر مکلفدر ولو قال ابو یوسف یضمنان للحال وامام ابو یوسف دیدیکه او عبد ایله
صبی اول شیئه اول حالده ضامن اولور وان دفع العبد الودیعة الی مثله فهلکت ضمن الاول
بعد العتق واکر اول عبد یاننده اولان ودیعه یی کندو مثلی بر عبد محجور علیه یه دفع ایلیوب اول
عبدک یاننده هلاک اولسه اول اولکی عبد اول ودیعه یه بعد العتق ضامن اولور مثله ده اولان
ضمیر عبده راجعدر وعند ابی یوسف ضمن ایهما شاء للحال وامام ابو یوسف قتنده مودع

اولان كمسنه اول حالده ايكي عبدك هر قنقيسنه ديلرسه تضمين ايدوره وعند محمد ضمن الاول فبعد
العتق وان ضمن الثاني في الحال وامام محمد قتنده اكر مودع اولان كمسنه اولكي عبدي تضمين ايدوررسه
بعد العتق ضامن اولور واكر ثانيه تضمين ايدوررسه اول حالده ضامن اولور ومن معه الف فادعى
كل من الاثنين ايداعها عنده فنكل لهما فهي لهما وضمن لهما مثلها وشول رجل كه انك ايكي بيك درهم
اولوب ايكي رجلك هر بري بن بو بيك درهمي بو رجلك يانند وديعه طريقيله قودم ديو ادعا ايلدكده
ايكيسنك دخي دعوالريني انكار ايلسه هر برنده دعوالرينه مطابق بينه دن عاجز اولوب اول بر رجله
يمين تكليف اولنوب نكول ايلسه اول بيك درهم مدعى اولان ايكي رجلك اولور ودخي مزبور رجل
اول ايكي رجل ايچون بيك درهم ضامن اولور هر برينه بيك درهم اولمق ايچون زيرا هر برينك
دعواسي بنك درهم ايدي كتاب ٧ العاريه عاريه تشديدها ايله فعليه وزني اوزرينه لغتده
عطيه معناسنه اولان عريه دن مأخوذدر بعض اصحاب لغت عاردن مأخوذدر ديدوكي
تغليط ايدوب تغليط ايلمشلردر هي تمليك منفعة بلا بدل عاريه اصطلاح فقهاده برعينك
منفعتني بدلسز تمليك ايلمكدر وامام كرخي هو اباحة انتفاع بملك الغير ديو تعريف ايلمشدر
ولا يكون الا فيما ينتفع به مع بقاء عينه يعني عاريه صحيح اولماز الا شول شيئده كه منتفع به اوله
اول عين معارنك باقي اولماسيله ضميرين مايه راجعدر واعارة المكيل والموذون والمعدود قرض
مكيل وموذون ومعدود اولان اشيانك اعارهسي قرضدر اعاره نكلدر الا اذا عين انتفاعا يمكن
رد العين بعد الانتفاع مستعير اولان كمسنه اول عاريه لي المقدره انتفاعلردن بر نوع انتفاع تعيين ايليه
كه اول عين معاره بي انذنصكره رد ايلمك ممكن اوله اول زمانده عاريه فرض اولماز مثلا بر كمسنه بر
آخره عاريه ايچون ياخود دكانني مزين ايلمك ايچون بر مقدار درهم ويرمك كبي بعده ده اولان ضمير
انتفاعه راجعدر وتصح باعرتك ومنحتك واطعمتك ارضي يعني اعاره نيجه الفاظ ايله صحيح
اولور بري اعرتك ديمسيله بو شيئي سكا عاريه ويردم منحتك ديمسيله يعني بو شيئي سكا ويردم
وبري اطعمتك ارضي ديمسيله يعني بو يريمي سكا اطعام ايلدم يعني برابجنده اولان شيئه اطعام

اطعام ممکن اولمیان شیئه اسناد ایلمک ایجون اولان شیئه حمل اولنور وحملتك على دابتي واخدمتك
عبدي اذا لم يرد به الهبة والفاظ عاريه نك بري دخي حملتك على دابتي يعني سني دابتم اوزرينه حمل
ايلدم وبري دخي اخدمتك عبدي يعني عبدي سکا خادم قلدم تجان بو ذكر اولنان الفاظ ايله هبه مراد
ايلميه وداري لك سكنى والفاظ عاريه نك بري دخي داري لك سكنى ديمسيدر يعني دارمك سكناسني
سكا قلدم او عمري سكنى والفاظ عاريه نك بري دخي داري لك عمري سكنى ديمسيدر يعني عمرك آخر
اولنجه دكين دارمي سكا سكنى قلدم وللمعير ان يرجع فيها متى شاء يعني نفس عاريه ده معير ايجون
هر نه زمان استرسه رجوع ايلمك جائزدر اول عاريه مطلقه اولسون موقته اولسون ولو هلكت
بلا تعد فلا ضمان يعني تجان عاريه مستعير اولان كمسنه نك تعديسز هلاك اولسه اكا ضمان يوقدر
استعمال ايله اولورسه ده ولا تؤجر عاريه نك اجاره اولنماسي جائز دكلدر ولا ترهن كالوديعة ودخي
رهن اولنماسي جائز دكلدر وديعه نك جائز اولمدوغي كبي فان اجرها فتلفت ضمن ايهما شاء يعني
تجان مستعير اولان كمسنه اولدوغي عاريه يي اجاريه ويروب هلاك اولسه مالك اولان كمسنه مستعير ايله
مستاجرك هر قنغيسنه استرسه تضمين ايدر زيرا مستعير عاريه يي اجاريه ويرمك ايله متعدي اولمشدر
مستاجر ايسه غيرك مالني اذنسز قبض ايلمشدر فان ضمن الموجر لا يرجع على احد امدي تجان مالك
اولان كمسنه موجر اولان يعني مستعير اولان كمسنه تضمين ايدرسه هيچ كمسنه نك اوزرينه رجوع ايلمايه
يعني موجر مستاجر اولان كمسنه نك اوزرينه رجوع ايلمايه زيرا متعدي دكلدر وان ضمن المستاجر رجع
على الموجر ان لم يعلم انه عاريه واكر مالك اولان كمسنه يه تضمين ايدرسه مستاجر اولان كمسنه موجر اولان
كمسنه نك اوزرينه رجوع ايليه اكر مستاجر اولان كمسنه اول اجاريه الدوغي شيء عاريه اولدوغني بلمز ايسه
وله ان يعير ما لا يختلف باختلاف المستعمل كل حمل على الدابة يعني مستعير اولان كمسنه ايجون جائز
دركه استعمال ايله مختلف اولميان شيئي اعاره ايليه مستعير اولان كمسنه عاريه الدوغي دابه ء غيره حمل
ايجون ويرمك كبي مثلا بر كمسنه بر شيء كتورمك ايجون بر كمسنه نك دابه سين استعاره ايلسه غير
كمسنه نك دخي شيء كتورمك ايجون ويرمك جائزدر زيرا كتورمكده تفاوت و اختلاف

يوقدر وهديه دخي بويله در ذكر اولنمشدر لاما يختلف كاللركوب ان عين مستعمله امّا استعمال ايله مختلف
اولان شئ اعاره ايليه قچان مستعمل تعيين اولنسه مثلا ركوب زيرا ركوب تفاوت واختلاف
وارد ركوز مز ميسنكز عسكرينك ركوبي سوقينك ركوبي كبي دكلدر وان بعيّن جاز ايضاً ما لم
تعيّن لا يجوز واكر مستعمل تعيين اولنما يه زيرا يسه اعاره دخي جائزدر مادامكه تعيين اولنمايه واكر
تعيين اولنورسه اعاره جائز دكلدر فلو ركب هو وليس له اركاب غيره وان اركب غيره فليس له ان يركب
هو آمدي قچان مستعيرا ولان كمسنه عاريه الدوغي دابه يي كندو بنسه غيري يي بندرمسي
جائز دكلدر اكر كندو غيري بندرسه كندوسي بنمك جائز دكلدر كندوسي دخي بنسه ضامن
اولورله ده اولان ضمير هو يه راجعدر وان قيّدت بنوع او وقت او بهما ضمن بالخلاف
الى شر واكر عاريت انواع انتفاعدن بر نوعله تقييد اولنسه ياخود بر وقت
معيّن مثلا بر آيه دكين ياخود فلان هفته يه دكين تولي ايله تقييد اولنسه ياخود نوع ووقت
ايله معاً تقييد اولنسه تقييد اولنان شيئدن شراً اولان شيئه مخالفت ايلماسيله ضامن اولور
امّا قچان تقييد اولنان شيئك نظيرينه ياخود خيرينه مخالفت ايلسه ضامن اولماز الى شر
ديديكنك حكمي بودر وان اطلق فيما فله الانتفاع بايّ نوع شاء في اي شاء واكر ايكيسنده اطلاق
ايلسه يعني نوع ايله ووقت ايله تقييد ايلماسه مستعير ايچون جائزدر كه هر قنغي نوع وهر قنغي
وقتده استرسه انتفاع ايليه مثلا بنمك ايچون بر دابه وكيمك ايچون بر ثوب استعاره ايدوب
انواع انتفاعدن بر شئ تسميه اولنماسه مستعير ايچون جائزدر كه او دابه يه ركوب ايدوب
او ثوبي لبس ايليه وجائزدر غيره اعاره ايلسه فله ده اولان ضمير مستعيره راجعدر وتصح اعارة
الارض للبناء والغرس ودخي بر ارضي ايچنده بنا وغرس ايلمك ايچون اعاره يه ويرمك
صحيحدر زيرا منفعتي معلومدر وله ان يرجع متى شاء ويكلفه قلعهما ودخي معير ايچون
هر نه زمان ديلرسه رجوع ايلمك جائزدر ودخي اول مستعيرك اول ارضده ايلدوكي
بنا وغرسي هدم وقلع ايلماسين تكليف ايليه زيرا ارض انلر ايله مشغول اولمشدر ولا

ولا تضمن ان لم يوقت وان وقت رجع قبله كره له ذلك واكر اول معير اولان كمسنه اول ارضك
اعاره سنه بر وقت توقيت ايلمازايسه اول بنا وغرسن نقصاننه ضامن اولماز واكر توقيت ايدوب
اول وقتك تمامندن اول رجوع ايليسه اول رجوع اكا مكروه اولور وضمن بالنقص بالقلع ودخي
معير اولان كمسنه قلع ايله ناقص اولان مقداره ضامن اولور وقيل يضمن قيمته ويملكه ودينلدي
كه رب الارض اولان معير اول بنانك واول غرسك قيمتنه ضامن اولور واني كندو نفسي ايچون
تمليك ايدر وللمستعير قلعه بلا تضمين ان لم نقص الارض به كثيرا وعند ذلك يختار للمالك
ودخي مستعير اولان كمسنه ايچون اول ارضه اولان بنا ايله غرسيي تضمين سز قوپرمق جائزدر
واكر قوپرمغيله نقصان كثير اولمازايسه اويله اولميجق خيار اول زماننده مالك اولان كمسنه نك
اولور زيرا صاحب اصلدر مستعير ايسه تابعدر وان عارها للزرع لا تؤخذ حتى تحصد وقت
ام لا واكر معير اولان كمسنه اول ارضي زراعت ايچون اعاريه ويرسه مستعيردن اخذ اولنميه
تا ايچنده اولان زرعي بيچه كرك توقيت ايلسون كرك ايلمسون واجرة رد المستعار
والمستاجر والوديعه والرهن والمغصوب علي المستعير والموجر والمودوع والمرتهن
والغاصب يعني اعاره اولنان شيئك ردا اولماسنك اجرتي مستعير اولان كمسنه نك
وزرينه در ومستاجر اولان شيئك ردا اولماسنك اجرتي مودع اولان كمسنه اوزرينه در ورهن
اولان شيئك ردا اولماسنك اجرتي غاصب اولان كمسنه نك اوزرينه در اذا رد المستعير الدابة
الي اصطبل ربها او العبد او الثوب الي دار مالكه بريء وقچان مستعير اولان كمسنه عاريه طريقيله
خذ ايلدوكي عبدي ياخود ثوبي مالكنك دارنه رد ايليسه استحسانا ضماندن بري اولور
وقياس بري اولمامقدر ذكر اولنان اشيانك هلاكي اولمسي قتنده بخلاف الغصب والوديعه
يعني غصب ايله وديعه تقدم ايدن مسئله لرك خلافيدر يعني غاصب ايله مودع بانلرينه اولان
مغصوب ايله وديعه مالك اولان كمسنه نك دارنه رد ايليسه لر ضماندن بري اولمازلر وان رد
المستعير الدابة مع عبده او اجيره مشاهرة او مسانهة بريء قچان مستعير اولان كمسنه باننه عاريه اولان

دابه‌یی کندو عبدی ایله یاخود شهر ایله یاخود سنه ایله طوتلمش خدمتکار ایله رد ایلسه ضماندن
بری اولور زیرا بو ایکی کمسنه عیالندن عد اولنورلر عبده دخی اولان ضمیر و اجیره ده اولان ضمیر مستعیره
راجعدر وكذا ردها مع اجير ربها او عبده يقوم على الدابة اولا ودخی قچان مستعیر اولان کمسنه
یاننده عاریه اولان دابه‌یی صاحبنك اجیری ایله یاخود عبدی رد ایلسه ضماندن بری اولور
کرك اول عبد اول دابه‌نك اوزرینه على الدوام قائم اولسون زیرا مالك بونلره راضیدر بخلاف
الاجنبي والاجير مياومة اما اجنبي ويوم ايله اجير اولانلر تقدم ایدن مسئله‌نك خلافیدر
یعنی قچان مستعیر اولان کمسنه یاننده اولان دابه‌یی بر اجنبی ایله یاخود کونلك ایله اجیر اولان
کمسنه ایله رد ایلسه ضماندن بری اولماز زیرا بو ایکی کمسنه عیالندن عد اولنمازلر ورد شئ نفيس
الى دار مالكه ودخی جواهر کبی بر شئ نفیسی مالکنك دارینه رد ایلمك ایله ضماندن بری اولماز
زیرا بو اصل اشیایی علمان ایله دارینه کوندرمك معهود و عادت دکلدر مالکه ده اولان ضمیر
شئ نفیسه راجعدر ويكتب مستعير الارض للزراعة قد اطعمتني ارضك لا اعرتني یعنی بر ارضی
زراعت ایچون استعاره ایدن مستعیر قچان کندو نفسنی اوزرینه اشهاد ایتدرسه قد اطعمتني
ارضك دیه یعنی تحقیق سن بکا ارضنی اعاره به ویرمك زراعت ایچون و غیریسی ایچون اولور
خلافا لهما واما مین ایچون خلاف واردر یعنی امامین قتنده اعرتك لفظنی یازسون كتاب
الهبة هبه مصدردر لغتده بر کمسنه بر آخره منتفع اوله‌جق شئ ایله تفضیل و احسان ایلمكدر
کرك مال اولسون کرك غیر اولسون و اصطلاح شرعده هی تمليك عين بلا عوض بر عینی بر کمسنه
بر آخره عوض سز تملیکدر مصنفك تملیك عین دیمسیله عاریه و اجاره بو تعریفدن خارج اولدیلر
زیرا انلر تملیك منافعدر وتصح بايجاب وقبول یعنی هبه ایجاب و قبول ایله صحیح اولور ایجاب
واهبك وهبتك دیمسیدر و قبول موهوب له‌نك قبلت دیمسیدر زیرا هر بری رکندر
وتتم بالقبض الكامل یعنی هبه قبض کامل ایله تمام اولور فان قبض في المجلس بلا اذن صح وبعده
لا بد من الاذن امدی قچان موهوب له اولان کمسنه هبه‌یی مجلسده اذنسز قبض ایلسه صحیح اولور

اولور وقچان مجلسدن صکره قبض ایلسه اذنندن لابد در یعنی اذنه محتاجدر زیرا هبه ده قبض
قبول منزله سنده در بعنده ده کم ضمیر مجاسه راجعدر وتنعقد بوهبت ونحلت واعطیت یعنی
هبه واهبك وهبت قولی ایله منعقد اولور زیرا بو بابده صریح اولان الفاظدندر ودخی حاء مهمله
ایله عطیت معناسنه اولان نحلت قولی ایله منعقد اولور زیرا حضرت ابو بکر حضرت عایشه
رضی الله عنهایه دیدیکه کنت نحلتك جذاذ عشرین وسقاً بالعالیة ولم تکونی جزیته ولا قبضیته
یعنی بن سکا عالیه نام مقامده یکرمی وثق خرمانك جذاذنی یعنی کسلماسنی ویردم وعطیه ایلدم
وحال بوکه سن الآن آنی نه کسدك ونه قبض ایلدك ودخی اعطیت قولی ایله منعقد اولور زیرا
هبه مستعمل اولان الفاظدندر واطعمتك هذ الطعام یعنی اطعمتك هذ الطعام یعنی بو طعامی سکا
اطعام ایلدم قولی ایله هبه منعقد اولور زیرا بو دخی هبه ده صریحدر وکسوتك هذ الثوب ودخی
کسوتك هذ الثوب یعنی بو ثوبی سکا کسوه قلدم قولی ایله منعقد اولور زیرا کسوه تملیك معناسنه
استعمال اولنور اعمرتك هذ الشیٔ یعنی من عمرینه دکین ویردم قولی ایله منعقد اولور زیرا تملیکدر
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیوررلرکه من اعمر عمری فهی للعمر والورثة وجعلته لك عمری
یعنی بو شیٔ سکا مدة عمرینه دکین قلدم قولی ایله منعقد اولور وداری لك هبة تسکنها یعنی دارم سکا
هبه در ساکن اولورسین قولی ایله منعقد اولور زیرا تسکنها قولی مشاوره واقع اولمشدر ما قبلنده
واولان اسم تفسیر دکلدر امدی استرسه مشاوره قبول ایلیه استرسه رد ایلیه ونیتها بحملتك
علی هذ الدابة ودخی برکمسنه هبه نیتی ایله برآخر کمسنه یه حملتك علی هذ الدابة یعنی سنی بو دابه نك اوزرینه
کتوردم قولی ایله منعقد اولور زیرا منافعه تصرفدر نیت ایله هبه اولور وان قال داری لك هبة سکنی
او سکنی هبة او نحلی سکنی او سکنی صدقة او صدقة عاریة او عاریة هبة فعاریه واکر برکمسنه برآخره
دارم سکا سکنی طریقیله هبه اولسون یاخود هبه طریقیله سکنی اولسون یاخود نحلی سکا سکنی اولسون
یاخود صدقه یعنی دارم سکا سکنی در سکنی صدقة اولدوغی حالده یاخود صدقه عاریه یعنی دارم
سکا صدقه اولدوغی حالده عاریه طریقیله اولسون یاخود عاریه هبه یعنی دارم هبه اولدوغی حالده

عاريه طريقيله اولسون ديسه جمله بو صورتلرده عاريه اولور فنصح هبة مشاع لا يحتمل القسمة
امدي قسمت محتمل اولميان مشاعك هبه سي صحيح وجائزدر لا فيما يحتملها وقسمة محتمل اولان
شيئك هبه سي صحيح دكلدر فان قسم وسلم صح امدي چون قسمت قابل مشاعي هبه ايليوب صكره
قسمت ايدوب تسليم ايلسه صحيح اولور زيرا هبه قبضيله تمام اولور ولا تصح هبة دقيق في بر ودهن
في سمسم وسمن لبن وان طحن او استخرج وسلم يعني بغداي ايچنده اولان دقيقي وصوصام ايچنده
اولان ياغي وسود ايچنده اولان ياغي سود ايچنده اولان ياغي هبه ايلمك صحيح دكلدر واكر اول
بغداي اولوب وصوصمده وسودده اولان ياغي استخراج ايدر ايسه ده زيرا موهوب هبه
وقتنده معدوم ايدي وهبة لبن وقتنه في ضرع وصوف على ظهر غنم ونخل وزرع في ارض وثمر
في نخل كهبة المشاع ودخي ضرع ايچنده يعني ممه ايچنده اولان سودي وقيون ارقه سنده اولان يوكي
وارض ايچنده اولان نخلي وزرعي ونخل ايچنده اولان ثمري هبه ايلمك مشاع اولان شيء هبه
ايلمك كبيدر يعني جائز دكلدر جائز اولمدوغنك حكمتي متصل اولماسي در انفصال ايسه قبضه مانعدر
مشاعك قبض ممتنع اولدوغي كبي وهبة شيء هو في يد الموهوب له يتم بلا تجديد قبض يعني موهوب
لنك يدنده اولان شيء كندويه هبه ايلمك تجديد قبض سز تمام اولور يعني جائز اولور زيرا مطلوب
اولان شرط كه قبضدر بو صورتده ثابت وموجوددر وهبة الاب لطفله يتم بالعقد ان كان
الموهوب في يد الاب او يد مودوعه ودخي بابانك طفل صغيره هبه بمجرد عقد ايله تمام اولور
اكر اول موهوب اولان شيء بابانك يدنده ياخود بابانك مودعنك يدنده اولور ايسه زيرا بابانك
يدنده اولماسي قبضدر ومودعك يدنده اولماسي بو بابا كبي قبضدر لا ان كان في يد غاصب
او مبتاع بيعا فاسدا او مرتهن اما اول موهوب اولان شيء چون غاصب يدنده اولسه ياخود
بيع فاسد ايله ابتياع ايدن كمسنه نك يدنده اولسه ياخود مرتهن ياخود مستاجر يدنده اولسه هبه
اولماسي جائز دكلدر زيرا بو مذكورلرك قابض اولماسي كندو نفسلري ايچوندر اويله اولسه قبضلري
اول بابانك قبضي كبي اولماز والصدقة في ذلك كالهبة ودخي ادمك تصدق ايلدوكي صدقه

صدقه تقدم ایدن احکامده اب کبیدر والام کالاب عند غیبته منقطعة ودخی ام تقدم ایدن
احکامده اب کبیدر بابانك برغیبت منقطعه ایله غایب اولماسی قتنده اوموته اوعدم وصیه
ان کان الطفل فی عیالها ودخی ام باباکبیدر فوت اولوب عدم وصیتی قتنده اکر اول طفل اول
امك عیالندن اولورسه ده وکذا کل من یعول الطفل ودخی هر کمسنه که اول طفله کفیل اولوب
بسلیه باباکبیدر مثلا اخ کبی وعم کبی اولان کمسنه لر وهبة الاجنبی له تتم بقبضه لوکان
عاقلا یعنی اجنبینك طفله صغیره هبه اتماسی قبض ایله تمام اولور یعنی صحیح اولور اکر اول
طفل عاقل ایسه اویقبض ابیه اوجده اووصی احدهما ودخی بابانك یاخود دده نك ایکی
سنك برینك وصیسنك قبضی ایله عقد تمام اولور زیرا اب ایله جد تصرفده مالکلردر وصی ایسه
انلرك مقامنه قائمدر وامه فی حجرها اواجنبی یربیه ودخی امك قبضی ایله اکر اول طفل کندو
حجرنده ایسه یاخود انی براجنبی که تربیة ایدر حجرنده ایسه عقد تمام اولور اویقبض زوج الطفل
لها لو مع حضرة الاب بعد الزفاف ودخی طفله صغیره نك باباسی حضورنده ده اولور ایسه
بعد الزفاف یعنی حلوتدنصکره لاقبله یعنی حلوتدن اول دکل زوجی انکا هبه قبض ایلماسیله
عقد تمام اولور زیرا بابا اول صغیره نك امورینی زوجنه تفویض ایلمشدر وصح هبة الاثنین
واحد دارا ودخی ایکی کمسنه بر دار هبه ایلمالری صحیحدر زیرا ایکیسی دخی جمله تسلیم ایلمشلردر
لاعکسه عکسی صحیح دکلدر ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر زیرا قتلرنده
برکمسنه نك ایکی کمسنه یه هبه صحیحدر وصح تصدق عشرة علی فقیرین اوهبتها لهما اون نفر کمسنه نك
ایکی فقیر کمسنه یه تصدق قلری یاخود هبه ایلمالری صحیحدر وبصحان لغنیین واول تصدق ایله
هبه ایکی غنی کمسنه لره اولماسی صحیح دکلدر امام ابو حنیفه قتنده خلافا لهما وامامین ایچون بو مسئله ده
خلاف واردر زیرا قتلرنده ایکی غنی یه تصدق وهبه ایلمك صحیح دکلدر باب ٧ الرجوع عنها
بو باب هبه دن رجوع ایلمك احکامی بیانندهدر ونصح الرجوع فیها کلا اوبعضا ویکره
یعنی انسانك ایلدوکی هبه ده بعد القبض رجوع ایلماسی صحیح درکرك رجوع موهوبك کلیسی

کلابه

كرك بوضيسى اولسون زيرا حضرت نبي عليه الصلوة والسلام بيورر لركم احق بهبة مالم يثب
يعني واهب اولان هبه سنه احقدر موهوب له دن مادامكه عوضين اولميه ورجوع ايلماسى مكروهدر
زيرا حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورر لركم الراجع في هبة كالراجع في قيئه ويمنع
منه حروف مع خزقه يعني هبه دن رجوع ايلمكدن يدي شئ مانعدر واول يدي نسنه يه ومع
خزقه حروفيله رمز واشارت اولنمشدر زيرا هر حرفي بر مانعه اشارتدر بعض علما بو يدي
حروفي برعره بي بيت ايلمشلردر اول بيت بودر ومانع عن الرجوع في الهبة يا صاحبي حروف
مع خزقه فالدال الزيادة المتصلة كالبناء والغرس والسمن المنفصل اسدي دمعه اولان
دال موهوب ده اولان زياده ء متصله يه اشارتدر مثلا اوده اولان بنا وغرس كبي وجاريه ده
وغلامده موجود اولان سمزلك كبي وزياده ء منفصله اولسه مثلا ولد كبي وارش كبي رجوعدن
مانع اولماز والميم موت احد العاقدين ودمعه اولان ميم متعاقدينك برينك موتنه اشارتدر
يعني نجان متعاقدينك برسي اولسه هبه يه رجوع ايلمكدن مانع اولور والعين العوض المضاف
اليها اذا قبض نحو خذ هذا عوضا عن هبتك او بدلا عنها او في مقابلتها ولو كان من اجنبي
ودمعه اولان عين هبه مقابله سنده واقع اولان عوضه اشارتدر يعني نجان عوض قبض اولنسه
وهبه يه مضاف اولسه مثلا بر كسنه يه خذ هذا عن هبتك يعني بو شئ هبه ايلديكك شيئه عوض
اولدوغي حالده آل او بدلا عنها يا خود انون بدل اولدوغي حالده آل او في مقابلتها يا خود انك مقابله سنده
اولدوغي حالده آل ديمك كبي واكر اول ويرلان عوضده دماولورسه رجوع ايلمكدن مانعدر نجان واهب
اولان كمسنه عوض اولوب قبض ايلسه اليها ده اولان ضمير هبه يه راجعدر فلو لم يضف فلكل يرجع
فيما وهب ابدي عوض هبه يه اضافت اولنمسه واهب ايله موهوب له نك هر برينه جائزدركه
هبه ايلدوكي شيئه رجوع ايليه والخاء الخروج عن ملك الموهوب له وخزقه ده اولان خاء
هبه نك موهوب له نك ملكندن خروجنه اشارتدر يعني نجان موهوب اولان شئ موهوب له
ملكندن خارج اولسه رجوع ايلماسي صحيح اولماز زيرا ملكك متبدل اولماسي كبيدر والزاء الزو

زوجية وقت الهبة فلا الرجوع لو وهب ثم نكح لا لو وهب ثم ابان ودخي خزفه ده اولان
زاء وقت هبه ده اولان زوجيته اشارتدر يعني قچان بركمسنه كندو خاتوننه زوجه سي اولدوغي
حاله برشيء هبه ايلسه رجوع ايلمكدن مانعدر امدي قچان بركمسنه خاتوننه برشيء هبه ايدوب
صكره نكاح ايلسه اكا ايلدوكي هبه ده رجوع ايلمك جائزدر اما قچان برخاتونه برشيء هبه ايليوب
صكره آني ابانه ايلسه يعني طلاق باين ايلسه اكا رجوع يوقدر له ده اولان ضمير واهبه راجعدر
والقاف القرابة فلا رجوع فيما وهب لذي رحم محرم ودخي حرفنده اولان قاف واهب
ايله موهوب له نك ما بيننده اولان قرابة اشارتدر امدي قچان بركمسنه ذي رحم اولان محرمنه
برشيء هبه ايلسه كا رجوع يوقدر زيرا بونلره هبه دن مراد صلهء رحمدر كرو رجوع ايلمكده جائز
ولمدي والهاء هلاك الموهوب ودخي حرفنده كه معاكه آخر الحروفدر موهوبك هلاك
اولمسنه اشارتدر يعني عين موهوبك هلاك اولمسي رجوعدن مانعدر والقول فيها قول الموهوب له
يعني موهوب له ايله واهبك بيننده نزاع واقع اولسه عين موهوبه نك هلاك اولماسنده قول موهوب له
نكدر فيه ده اولان ضمير هلاكه راجعدر وفي عدم الزيادة قول الواهب واول هبه نك عدم زياده سنده
قول واهب اولان كمسنه نكدر زيرا موهوب له اولان كمسنه حق رجوعك باطل اولماسك ادعا ايدوب واهب
ب آني انكار ايدر امدي قول منكر اولان كمسنه نكدر ولو عوض فاستحق نصف الهبة رجع بنصف العوض
يعني قچان واهب اولان كمسنه هبه ايلدوكي شيئك مقابله سنده برشيء ايله تعويض ولندقدنصكره اول هبه نك
نصفي مستحق اولسه موهوب له اولان كمسنه ويردوكي عوضك نصفي ايله رجوع ايليه وان استحق نصف
العوض لم يرجع بشيء حتى يرد باقيه واكر عوضك نصفي مستحق اولسه واهب اولان كمسنه موهوب له
اولان كمسنه نك اوزرينه هيچ برشيء ايله رجوع ايليه تا كم واهب اولان كمسنه اول عوضدن باقي قلان ردايليه
باقيه ده اولان ضمير عوضه راجعدر وان استحق الكل رجع بالكل فيهما واكر اول عوضك كليسي مستحق اولسه
عنه ده وعوضك كل ايله رجوع ايليه فيهما ده اولان ضمير هبه وعوضه كيدر ولو عوض عن نصفها
ان رجع فيما لم يعوض وقچان واهب اولان كمسنه هبه ايلدوكي شيئك نصفندن تعويض اولنسه

اكا اول تعويض اولنمادوغي مقداره رجوع ايلمك جائزدر بلا عوض اولدوغي ايچون ولو خرج نصفها
عن ملكه قبل ان يرجع بما لم يخرج وتجان هبه نك نصفني واهب اولان كمسنه نك ملكندن چقسه اول
ملكندن خارج اولميان ايله رجوع ايلمك جائزدر باقي اولدوغي ايچون ولا يصح الرجوع الا بتراض
او حكم قاض يعني هبه ده رجوع ايتمك صحيح اولماز الا تراضي ايله يعني واهب ايله موهوب له رضالريله
يا خود حكم حاكم ايله زيرا دفع تملكدن امتناع اولندوغي تقديرجه الزامه محتاجدر الزام ايسه قاضيه
مخصوصدر فلو اعتق الموهوب له بعد الرجوع قبل القضاء والتسليم نفذ يعني تجان موهوب له
اولان كمسنه اول موهوب اولان عبدي واهبك رجوعندن صكره قبل القضا والتسليم آزاد
ايلسه اول عتق نافذ اولور زيرا قبل القضاء ملكندن زائل اولماز ولو منعه فهلك لا يضمن
واكر موهوب له اولان كمسنه واهب هبه سندن رجوع ايلدكده اول موهوب اولان شيئي
منع ايليوب يدنده هلاك اولسه ضامن اولماز زيرا ملكي اوزره باقيدر منعنده ده اولان ضمير
واهبه راجعدر وهو مع احدهما فسخ من الاصل لا هبة من الموهوب له فلا يشترط قبضه
يعني واهبك هبه ده ايكيسنك برسي ايله رضا ايله ياخود قضا ايله رجوع ايلماسي فسخدر موهوب
لهدن هبه دكلدر اويله اولنجه واهبك قبضي اشتراط اولنماز زيرا قبض اشتراط اولنمز الا انتقال
ملكده اعتبار اولنور ملك قديم دعواسنده اولماز وصح في المشاع يعني مشاع اولان شيئك
هبه سنده رجوع صحيح اولور مثلا بر كمسنه ايكي كمسنه يه بر عين هبه ايدوب صكره نصيبنه رجوع ايلمسه
صحيح اولور وان تلف الموهوب فاستحق ضمن الموهوب له لا يرجع على واهبه واكر موهوب
اولان شيء تلف اولوب صكره مستحق اولسه مستحق ايچون موهوب له اولان كمسنه كا ضامن اولسه
واهب اولان كمسنه نك اوزرينه رجوع ايلميه زيرا عقد هبه تبرع عاندر سلامت انده شرط
دكلدر والهبة بشرط العوض هبة ابتداء يعني شرط عوض ايله هبه واقع اولور اما واهبك
هذا العبد بثوبك بالف درهم ديسه ابتداء وانتهاء بيع واقع اولور اجماع ايله فشرط القبض
في العوضين في العوضين امدي ايكي عوضده قبض شرط اولور زيرا هبه ده قبض شرطدر ومنعها

سعها الشيوع في احدهما يعني ايكي عوضك بربنك شايع اولماسي هبه دن مانعدر زيرا مشاعك
هبه سي صحيح دكلدر ديو بيان اولمش ايدي بيع انتها يعني شرط عوض ايله هبه ايلمك ابتداءً هبه در
انتهاءً بيعدر انتهاءِ عقدده بعد التقابض بيع اولور فتثبت الشفعة وخيار العيب وشرط
الرؤية في كل منهما جون هبه انتهاءً بيع واقع اولور آنده شفعه وخيار عيب وخيار شرط
وخيار رؤيه ثابت اولور بيعده ثابت اولدوغي كبي **فصل** ٧ بو فصل بيننه هبه يه متعلق نيجه اشيانك
حكامي بياننده در ومن وهب امة الا حملها او على ان يردها عليه او يعتقها او يستولدها
صحت الهبة وبطل الاستثنا والشرط وشول كمسنه كه حامل اولان امه يي يعني جاريه يي هبه ايلوب
قارنده اولان حملني ايلمسه يا خود اول امه يي كيرو رد ايلمك شرطي ايله هبه ايلسه يا خود انى عتق
ايلمك شرطي ايله هبه ايلسه يا خود انى استيلاد ايلمك شرطي ايله هبه ايلسه صحيح اولور ايلدوكي شرط واستثنا
باطل اولور زيرا بو شرط مقتضىٔ عقده مخالفدر بو اجلدن فاسد اولدي وجمله بو تركيبده اولان ضماير
مؤنثه امه يه راجعدر وكذا لو وهب دارا على ان يرد عليه بعضها او يعوضه شيئا منها ودخي
نجان بر دارك بعضيسنه كه كيرو رد ايلمك شرطيله يا خود واهبه اول دار مقابلنده برشيء تعويض
ايلمك شرطيله هبه ايلسه هبه صحيح اولور شرط باطل اولور ولو دبر الحمل ثم وهبها فالهبة باطلة واكر اول
امه نك قرننده اولان حملي تدبير ايدوب صكره هبه ايلسه هبه باطل اولور زيرا كندو ملكى ايله مشغول
اولان شيء هبه ايلمش اولور بخلاف ما لو اعتقه ثم وهبها اما اول حملي عتق ايدوب صكره امه يي هبه ايلسه
اول تقديرده اول مسئله نك خلافيدر يعني هبه صحيح اولور زيرا حملي كندو اوزرينه دكلدر ومن قال للمديون
اذا جاء غد فالدين لك او فانت بريء منه او ان اديت الي نصفه فالباقي لك او فانت بريء منه
فهو باطل وشول كمسنه كه كندو مديوننه نجان يارنكى كون كلسه سنده اولان دين سنك اولسون ديسه
يا خود اندن بري اوله سين ديسه يا خود سنده اولان دينك نصفني بكا ادا ايلمزسك باقيسي سنك
اولسون ديسك يا خود اندن بري اوله سين ديسه باطل اولور زيرا تعليق صريح ابرايه صحيح دكلدر
والعمري بعمري ضم عين ايله فعلى وزني اوزره عمردن مشتقدر بر اسمدر معناسي در عقب

بيان اولنور حال حيوتنده ولورثته يعني حال حيوتنده وموتندنصكره وارثلرينه جائزدر ومعنى
ان يجعل داره له مدة عمره فاذا مات ردت اليه يعني ذكر اولنان عمرى برادم كندو دارين بر ادم ايچون
مدة عمرنه دكين قلمقدر وچون فوت اوله كرو مالكنه عودت ايليه امري تمليك صحيح وشرط باطل اولور
والرقبى رقبى ضم را ايله انتظار معناسنه اولان مراقبه دن مشتق براسمدر معناسى دخى عقبده بيان
اولنور باطلة يعني رقبى باطلدر زيرا حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم عمرى يي الى
اجازت قلوب رقبايي منع منع بيورمشلردر من اعمر عمرى فهي لعمره في حيوته ومماته
لا ترقبوا من رقبة شيئاً فهو سبيل الميراث قوللرينه وعند ابي يوسف يصح كالعمرى وامام ابو
يوسف قتنده رقبى جائز وصحيحدر عمرى جائز اولدوغى كبي وهي ان يقول ان مت قبلك لك
وان مت قبلي فلي يعني رقبينك معناسى برادم بر آخره بو دارى سكا رقبى قلدم اكر بن اول الورسم
نك اولسون اكر سن اول اولورسك بنم اولسون ديمكدر وان قبضها كانت عارية في يده اعدي
فچان له اولان كمسنه اول دارى قبض ايلسه يدنده عاريه اولور والصدقة كالهبة لا تصح بدون
القبض يعني صدقه ويرمك هبه ويرمك كبيدر قبض سز صحيح اولمدوغى كبي صدقه دخى قبض سز
اولماز صحيح زيرا تبرعاتدندر ولا في مشاع يقسم ودخى قسمت اولنور مشاعده صدقه صحيح
دكلدر ولا رجوع فيها ولو لغني ودخى صدقه ده رجوع يوقدر غني اولان كمسنه يه ده اولورسه ده
زيرا صدقه دن مقصود ثوابدر اول ايسه هر وجهله حاصلدر ولا في الهبة لفقير ودخى فقيره
هبه ايلمكده رجوع زيرا فقيره هبه المادن مراد ثوابدر ولو قال جميع مالي او ما املكه لفلان فهو
هبة فچان بركمسنه جميع مالم ياخود جمله مالك اولدوغم شئ فلان كمسنه نك اولسون ديسه هبه
واقع اولور وان قال ما ينسب الي او يعرف لي لفلان فهو اقرار واكر منسوب اولان ياخود منسوب اولان
شئ ياخود بنم ايلدوكي معروف اولان شئ فلان كمسنه نك اولسون ديسه اقرار واقع اولور
بو مسئله ايله ما قبلنده اولان مسئله نك فرقي بودركه اولكي مسئله ده كندو نفسنه اسناد
ايلديكي ايچون هبه اولندي وبو مسئله ده ايله دكلدر كتاب الاجارة اجاره كسر همزه

همزه ایله اجرتك مصدریدر لغتده ثواب معناسنه اولان اجردن مأخوذدر زیرا مستأجر اولان
کمسنه موجرك ثوابنه سبب در یعنی سبب اولور اول عینی موجره منافعنی بذل ایلدوکی اجلدن
هي بيع منفعة معلومة بعوض معلوم یعنی اجاره اصطلاح شرعده بر عینك منفعت معلومه سین
بر عوض معلوم ایله بیع ایلمکدر دین او عین کرك اول منفعت دین اولسون نقدین و مکیل و موزون
کبی کرك عین اولسون ثیاب و عبید کبی ومن صلح ثمنا صلح اجرة وهر نسنه که ثمن اولمغه صالح اوله اجرت
اولمغه صالح اولور وتفسد بالشروط الفاسدة یعنی اجاره شروط فاسده ایله فاسد اولور ویثبت
فيها خيار الشرط والرؤية والعيب ودخی اجاره خیار شرط وخیار رؤیه وخیار عیب ثابت اولور
شهاده که ضمیر اجاره یه راجعدر وتقال وتفسخ ودخی انده احکام اقاله واحکام فسخ ثابت اولور
والمنفعة يعلم تارة ببيان المدة كالسكنى والزراعة فتصح مدة معلوم اي مدة كانت یعنی اجاره دن
مراد اولنان منفعت کاه اولور که بر مدت تك بیانی ایله بیلنور کرك قلیل اولسون وکرك کثیر اولسون
مثلا بر دارده سکنی و بر ارضده زراعت کبی امدی بر مدت معلومه ایله صحیح اولور کرك قصیره اولسون
کرك کبیره اولسون في الوقف يتبع شرط الواقف وقفده بیان مدتده شرط واقفه مراعات اولنور
فان لم يشرط فالفتوى ان لا تزاد في الاراضي ثلاثة سنين وفي غيرها على سنة واکر واقف اولان
کمسنه ایلدوکی وقفك اجاره سنده مدة اشتراط ایلمدیسه فتوی یرلر اجاره سنده اوج نسنه نك
اوزرینه زیاده اولنمقدر و یرلرك غیریسنده بر سنه نك اوزرینه زیاده اولنمقدر مستأجرك ملکیت
دعواسك ایلمك خوفندن وتارة يعلم بذكر العمل كصبغ الثوب وخياطته وحمل قدر معلوم
على دابة معلوم مسافة معلومة وکاه اجاره ده مراد اولنان منفعت بر عملك ذکری ایله بیلنور
مثلا بر ثوبی بویامق کبی و یاخود بر ثوبی دکمك کبی و بر مقدار معلومی بر دابه نك اوزرینه حمل ایدوب
بر مسافه معلومیه کتورمك خیاطه ده اولان ضمیر ثوبه راجعدر وتارة يعلم بالاشارة كنقل هذا
الى موضع كذا وکاه اول منفعت اشارت ایله بیلنور مثلا بو شیء فلان مکانه نقل ایلمك کبی والاجرة
لا تستحق بالعقد بل بالتعجيل او بشرطه او باستيفاء المعقود عليه او يمكنه منه یعنی اجاره اولنان

شيئك اجرتي مجرد عقد اجاره ايله مستحق اولماز بلكه تعجيل اولنمق ايله مستحق اولور يا خود شرط تعجيل
ايله يا خود معقود عليه اولان شيئك استيفاسيله يا خود استيفادن متمكن اولماسيله مستحق اولور فيجب
لو قبض الدار ولم يسكنها حتى مضت المدة بو فاء تفريعيه در يعني چون معقود عليه نك منافعنك استيفاسندن
متمكن اولمادي چنان دارك مستأجري اولان كمسنه اجاره به الدوغي داري قبض ايلبوب تا مدت اجاره
مضي اولنجه دكين ساكن اولمسه اجرت واجب اولور وتسقط بالغصب بقدر فوت التمكن يعني چنان
عين موجره مستأجرك يدندن ايكن غصب اولنسه اول عين موجره دن متمكن اولماسنك فوتي مقدارنجه
اجرة ساقط اولور واكر جميع مدتده متمكن اولماسي فوت اولسه جميع اجرت ساقط اولور مثلا بر كمسنه
برداري برسنه يه اجاره الوب بر آخر كمسنه آلتي ايدن غصب ايليوب آنده آلتي آي ساكن اولسه صكره مستأجره
تسليم ايلسه اول غصب اولنان آلتي آي اجرتي ساقط اولور زيرا آلتي آي متمكن اولمادن فوت اولمشدر
ولرب الدار والارض طلب الاجر لكل يوم ورب الدار يعني صاحب دار وصاحب ارض اولان كمسنه لره
جائزدركه اول دارك واول ارضك اجرتني هر كون طلب ايليه زيرا اجرت نفقه كبيدر كونك آخرنده طلب
اولنور وچنان اطلاق اولنوب تعيين اولنمسه اول وقت تعيين اولنسه وقته دكين متعين اولنور ولرب
الدابة لكل مرحلة ودخي دابه صاحبنه جائزدركه دابه سنك اجرتني هر مرحله ده يعني هر قوناقده
طلب ايليه وامام زفر قتنده سفرك انتهاسنده صكره طلب ايليه وللقصار والخياط بعد
الفراغ من عمله وان عمله في بيت المستأجر ودخي خياط ايله قصارك هر برسي ايچون جائزدركه
اجرتي عملندن صكره نيعني عملندن فارغ اولدقدن صكره طلب ايليه وللخباز بعد اخراج الخبز ودخي
اتمكي تنوردن خبازايچون جائزدركه اتمكي تنوردن اخراج ايلدكدن صكره اجرتي طلب ايليه زيرا
اخراج ايله عملدن فارغ اولور فان احترق قبل الاخراج سقط الاجر واكر اول اتمك تنوردن اخراج
اولنمزدن اول محترق اولوب يانسه اول خبازك اجرتي ساقط اولور وغاية البيان دخي بيلجه در
اذا احترق قبل الاخراج فعليه الضمان في قول اصحابنا جميعا وان بعده فلا وان في بيت المستأجر
ولا ضمان واكر اخراجدن صكره يانسه اجرته سقوط يوقدر اكر اول يانمق مستأجر اولان كمسنه نك

نك اونى ايسه وضمان دخى يوقدر امام ابو حنيفه قتنده زيرا كندودن خيانت واقع اولمامشدر

وقالا ان شاء المستأجر ضمنه مثل دقيقه ولا اجر وان شاء ضمنه الخبز وله الاجر واما مين ديديلركه مستأجر

اولان كمسنه استرسه اول خبازه احراق ايدوب بيندردوكى اتمك دقيقى مثلنى تضمين ايدوب

واجرتى يوقدر واسترسه اوتمكى تضمين ايدوب واجرته مستحق اولور كذا في الهدايه والطباخ الوليمة

بعد الغرف وليمه طباخى ايچون جائزدركه اجرتنى طعامى تجزيه لره [illegible] قوطاروب صحانلره توزيع ايلدكدن

صكره طلب ايليه زيرا عمل انكله تمام اولور والضارب اللبن بعد اقامته ودخى كرپيچ قطع ايدن كمسنه

اجرتنى اول كرپيچى اقامت ايدوب تسويه ايلدكدن صكره طلب ايليه ومن لعمله اثر في العين كالصباغ والقصار

ويقصر بالنشاء والقبض فله حبسها للاجرة وشول كمسنه كه موجره ده عملنك اثرى اوله مثلا شول صباغ

وقصار كبى كه ثوبى نشاسته ويمورطه ايله چارپار الا اول عينى حبس ايلمك جائزدر اجرتنك طلب ايلمك

ايچون فان حبسها فضاعت فلا ضمان فلا اجر فى ان صباغ ياخود اول قصار اول عينى اجرتى

ايچون حبس ايليوب بو اثناده ضايع اولسه الا ضمان يوقدر امام ابو حنيفه قتنده واجرتى دخى يوقدر

زيرا اول معقود عليه قبل التسليم هلاك اولمشدر وقالا ان شاء المالك ضمنه مصبوغا وله الاجر وغير

مصبوغ ولا اجر اما مين ديديلركه مالك اولان كمسنه ديلرسه اول عينى مصبوغ اولدوغى حالده تضمين

ايدوب الا اجرت ويرر واسترسه غير مصبوغ اولدوغى حالده ضمين ايدوب والا اجرت يوقدر

ضمنه اولان ضمير صانعه راجعدر ومن لا اثر لعمله كالحمال والملاح وغاسل الثوب ليس له حبسها و

شول صانع كه عين موجره ده اثرى اولميه مثلا حمال كبى وگمیجى كبى وثوبى يقايجى كبى انلره جائزدركه

اجرتى حبس ايده لو عبلاف راد الابق اما عبد ابقى مولاسنه رد ايليان كمسنه به جائزدركه اول عبدى

حبس ايليه تا جعلنى اخذ ايدنجه دكين واذا اطلق العمل للصانع فله ان يستعمل غيره يعنى تجان مالك

اولان كمسنه صانع ايچون جائزدركه اول عمله كندو سندن غيريسنك استعمال ايليه وان قيد لعمله

بنفسه فلا واگر مالك اولان كمسنه اول عملى اول صانعك كندو نفسى ايله عملى اولنماسين تقييد ايليسه

غيرى كمسنه استعمال ايلمك جائز دكلدر ومن استاجر رجلا ليجئ بعياله فوجد بعضهم قدمات

فاني بمن بقي فلا اجر بحلسابه وشول كمسنه كه بر رجلك عبالنيي برآخر ولايتدن كتورمك ايچون
استيجار ايلسه مزبور رجل اول ولايته توجه ايدوب اوكتوره جكي عبالك بعضيسنك فوت
اولمش كورسه باقي فلانلري كتوروب مستأنا تسليم ايلسه امدي اول رجله حساب ايله اجرتي
واردر زيرا معقود عليهك جملهسين استيفا ايلمدي مثلا اون نفركمسنه كتورمكه بيك درهمه
طوتمشدي بشي فوت اولوب بشين كتورسه بشوز درهم لازم اولور وقس على هذا وان استوجر
لايصال الطعام الى زيد فوجده ميتاً فرده فلا اجر له واكر اول اجيرا ولان رجل بر مقدار طعامي
زيده ايصال ايلمك ايچون استيجار اولنسه اول دخي طعامي الوب زيدك محلنه واروب آني
ميت بولوب اول طعامي كرو صاحبنه رد ايلسه امدي اواجيره اجرت يوقدر زيرا معقود عليهنك
تسليمي نقض اولنمشدر وكذا لو استوجر لرد كتاب اليه فرده بموته ودخي قچان اول رجل بر مكتوبي
زيده ايصال ايليوب رد جواب ايلمك ايچون استيجار اولنسه مزبور رجل كتابي ايصال ايليوب
كرو زيدك فوت اولدوغي ايچون اني رد ايلسه اجرته مستحق اولماز وقال محمد رحمه الله له اجرة
ذهابه هنا وامام محمد ديديكه اول اجير ايچون آنجق كتماسنك اجرتي واردر بو طرفه كلدكدن
صكره ولو تركه هناك فله اجر الذهاب اجماعاً واكر اول اجير اولان كمسنه طعامي يا خود مكتوبي
زيدك اولدوغي يرده ترك ايلسه يعني آنده اليقويسه اجماعاً اني كتمك اجرتي واردر **باب**
ما يجوز من الاجارة وما لا يجوز مصنف بو بابده اجارهسي جائز واجارهسي جائز اولميان
شيء بيان ايدر صح استيجار الدار والحانوت وان لم يذكر ما يعمل فيه دارك وحانوتك يعني
دارلرك ودكانلرك اجارهسي صحيحدر اول دارك ايچنده نه ايشلكدوكني ذكر اولنماسنه ده زيرا
ايچنده متعارف اولان عمل سكنيدر وله ان يعمل كل شيء وعند الاطلاق مستأجر اولان كمسنهيه
جائزدركه اول دارده اول حانوتده هر شيء ايشليه سوي ما يوهن البناء كالحدادة والقصارة
والطحن الا شول دارك وحانوتك بناسنه وهن يعني ضعف ويره وخراب ومنهدم اولمسنه
سبب اوله مثلا حدادة يعني دمورجيلك صنعتي كبي وقصاره يعني برجبلك صنعتي كبي

كبي وقصاره يعني برجريك صنعتي كبي وطحن يعني اوده اب ياخود صو دكرمني ايله اون
اوكرمك كبي امدي بوذكر اولنان اشيانك وبونلره بكزر اولان اشيانك اولرده اشلنمه سي
جائزدر كلدر وصح استيجار الارض للزرع ان بين ما يزرع ودخي ارضي زراعت ايچون استيجار
صحيح اولدي اكر انده زراعت اولنان شئ بيان اولنورسه زيرا ارضده زراعت اولنان شئ بيان
مختلف اولدوغي ايچون بيان اولنمغه محتاجدر او قال على ان يزرع ما شاء ياخود مستاجر
اولان بو ارضده استدوكي شئ زراعت ايلمك ايچون اجاره يه الدم ديسه اجاره صحيح
اولور وللبناء والغرس ودخي بر ارضك ايچنده بنا واغاج دكمك ايچون استيجار
ايلمك صحيح اولور واذا انقضت المدة لزمه ان يقلعها ويسلمها فارغة يعني بنا وغرس ايچون
اريه اولنان ارضك اجاره سي چون تمام ومنقضي اولسه مستاجر اولان كمسنه يه لازمدر كه
اول ارضده اولان بنا ايله غرسي قوپره وارضي موجر اولان كمسنه يه بوش تسليم ايليه الا ان يغرم
الموجر قيمة ذلك البناء والغرس مقلوعا برضى صاحبه مكر كه موجر اولان كمسنه ارضده اولان
بنانك ياخود غرسك قيمتنه يرندن قوپمش ايكن عازم اوله صاحبنك رضاسيله اول
اول زمانده ارضده اولان بنا وغرسك قوپرماسنه حاجت يوقدر وان كانت الارض
تنقص بقلعه فبدون رضاه ايضا اكر اول ارض ايچنده اولان غرسك قوپرماسيله ناقص
اولورسه اول غرسك قيمته صاحبنك رضاسين عازم اولوب تملك ايلدوكي كبي او برضيا
بتركه ياخود موجر ايله مستاجرك هر بريسي اول غرسك يرنده باقي قلماسيله راضي اوله
فيكون البناء والغرس لهذا والارض لهذا يعني تراضي اولدوغي عينده بنا ايله غرس مستاجر
اولان كمسنه نك اولور وارض موجر اولان كمسنه نك اولور والرطبة كالشجرة ودخي رطبه انك
يعني برسيم ديدكلري سبزه نك حكمي تقدم ايدن شجرك حكمي كبيدر زيرا نهايتي يوقدر والزرع
يترك باجر المثل الى ان يترك يعني ارض موجره ده اولان اكين بچان ارضك اجاره سي
منقضيه تمام اولسه اجرت مثليه ايله بالغ اولوب يتشنجه يه دكين ترك وابقا اولنه

زيرا نهايتى معلوم سى واردر واستيجار الدابة للركوب والحمل والثوب للبس يعني دابه يي بنمك
ايچون واوزرينه برشى كتورمك ايچون ودخى ثوبي كيمك ايچون اجاره يه المق صحيح اولدي فان
اطلق فله ان يركب ويلبس من شاء واكر موجر اولان كمسنه بندرمك ايله كيدرمك ايله اطلاق ايلوب
فرد معين ذكر اولنمسه مستاجر ايچون جائزدركه اول دابه يي ياخود ثوبي استدوكي كمسنه يه
بندوره فان ركب اولبس غيره تعيين فلا يستعمل غيره وجون اول دابه يي ياخود ثوبي كندوسي
بنوب كيسه ياخود غير كمسنه يه بندورب كيدرسه اول كمسنه متعين اولور ومتعين اولان
كمسنه نوك غيريسي استعمال ايلمك جائز دكلدر وان قيد براكب اولابس فخالف ضمن واكر
اول دابه يي بنمك واول ثوبي كيمك تقييد وتعيين اولنسه امدي تقييد وتعيين اولنان كمسنه نك
غيريسي بنسه ضامن اولور وكذا كل ما يختلف باختلاف المستعمل ودخى هر شيكه اختلاف
مستعمل ايله مختلف اوله ثوب ودابه كبي مثلا خيمه كبي چادر ادم انى اجاره يه الوب بر كمسنه يه
استعمال ايلمكه ويروب سقط اولسه ضامن اولور ومالا يختلف به فتقييده هدر وشول
شيئكه اختلاف مستعمل ايله مختلف اولميه انى تقييد ايلمك هدر در يعني بي فائده در فلو شرط
سكنى واحد جاز ان يسكن غيره امدي قچان بر دارك اجاره سنده بر فرد واحدك سكنى سي
شرط اولنسه اول فرد واحد جائزدركه كندودن غيريسك سكنى ايتدوره زيرا دار سكنى ايله
مختلف اولماز بو اجلدن تقييدك فائده سي اولمديه وان سمى ما يحمل على الدابة او قدر كر بر فله
حمل مثله واكر اول دابه نك اوزرينه حمل اولنان شيئ تسميه ايلسه ياخود نوعي ومقداري تسميه
ايلسه مثلا كر بر كبي امدي اول مستاجره جائزدركه مقدارده وضررده انك مثلني تحميل
ايليه واخف منه كالشعير والسمسم ودخى تسميه اولنان بوندن خفيفرك اولان شيئ
يوكلمك واردر مثلا اربه كبي وصوصم كبي زيرا بو ايكي نوع بوغدايدن خفيفركدر لا ما هو اضر
كالملح امابردن اثقل اولان وزياده ضررلي اولان شيئ تحميل ايدوب يوكلمك جائز دكلدر
مثلا طوز كبي زيرا موجرك بو كاره رضاسي يوقدر وان سمى قدرا من القطن فليس له ان يحمل مثل
وزنه

وزنه حديدا بر مقدار بنبوق تسميه ايلسه انك وزننه و مقدارنه دمور يوكلمك جائز دكلدر وزننه
مساوي اولور ايسه ده زيرا زياده مضردر وان على ما سمّى فعطبت الدابة ضمن قدر الزيادة ان كان حملها
تطيق حملها واكر تسميه اولنان مقدارنون زياده يوكلدوب دابه سقط اولسه او زياده نك
مقدارنه ضامن اولور اكر اول دابه تحميل اولندوغي مقدارك حملنه طاقت كتورر ايسه حملها ده اولان
ضميرده به راجعدر والا فكل القيمة واكر تحميل اولندوغي مقداره طاقت كتورمز ايسه جمله قيمته ضامن
اولور وفي الارداف يضمن النصف ولا عبرة بالثقل يعني دابه نك مستاجري اولان كمسنه آردينه
بر آخري ارداف ايدوب بندرسه دابه ده اول سببدن سقطلق حاصل اولسه نصفنه ضامن اولور
واكر راكبك ثقيل اولماسنه اعتبار يوقدر زيرا كاه اولور كه خفيف اولان كمسنه ثقيل كورينور بنمكه
اهل اولمدوغي اجلدن وكاه اولور كه ثقيل اولان كمسنه خفيف كورينور بنمكه اهل اولدوغي اجلدن
وان كبحها او ضربها فعطبت ضمن وقچان دابه نك مستاجري اولان كمسنه اجاره يه الدوغي
دابه يي يولارندن كندو طرفنه طور ايله چكسه يا خود ضرب ايليوب ساقط اولسه ضامن اولور
امام ابو حنيفه قتنده خلافا لهما فيما هو معتاد اما امامين ايچون معتاد اولان حملك اويله ضربده
خلاف واردر يعني انده ضمان يوقدر زيرا مطلق اولان عقدك تحتنده داخلدر وان تجاوز بها
مكانا سماه ضمن واكر دابه يي استيجار ايليان كمسنه تسميه ايلدوكي مكاني تجاوز ايدوب اندن
بعيد بر مكانه وارسه اول دابه هلاك اولوب يا خود سقط اولسه ضامن اولور زيرا تجاوز ايله
متعدي اولور ولا يبرأ بردها الى ما سماه واول دابه يي تسميه ايلدوكي يره رد ايلماسيله بري اولماز
وان استاجرها ذهابا وايابا آن وصليه دريعني اكركه اول دابه يي كيدش وكلش اجاره يه السه ده
في الاصح اصح قولده بري اولماز و بو قولده دنيلديكم بري اولور وديعه ده اولدوغي كبي ولو
نزع سرج الحمار واسرجه بما يسرج به مثله لا يضمن واكر حمارك او زرنده اولان اكري قالدروب
اول حمارك مثلي ايرلنور بر ايرايله ايرلسه ضامن اولماز زيرا مالكك اذني غيري اله ايرايله ايرلنمه
متناولدر وان اسرجه واوكفه بما لا يسرج اولا يوكف به مثله ضمن واكر اول حماري بر سرج ايله

یعنی برابر ایله وياخود بر اکاف ایله یعنی بر نمرایله سمرلسه که اول دابه نك مثلی اول سرج واول اکاف ایله
اکافلنمسه ضامن اولور وکذا ان اوکف بما یوکف به مثله ودخی چنان اول دابه‌یی بنه اناك مثلی سمرلنور
بر نمرایله نمرلسه ضامن اولور وقالا یضمن ما زاد وزنه علی السرج فقط واملمین دیدیلر که اول سرجك
وزنی اوزرینه زیاده اولان شیئه ضامن اولور فقط زیرا مالك راضی اولدوغی زیاده در فقط
وزنه ده اولان ضمیر اکافه راجعدر وان سلك الحمال طریقا غیر ما عینه المالك مما یسلکه الناس فلا
ضمان علیه واکر حمال اولان کمسنه مالکك تعیین ایلدوکی طریقك غیریسنه سالك اولسه شول طریقدنکه
ناس آنده سلوك ایلیه اکا ضمان یوقدر ان لم تتفاوت الطریقان وان تفاوتا او کانا لا یسلکه الناس او حمله
فی البحر فتلف ضمن یعنی اول حمال ایچون ضمان یوقدر ایکی طریق متفاوت اولمازایسه واکر متفاوت اولسه
یاخود ناسك سلوك ایلدکلری طریقلردن اولماسه وياخود انی بحردن کتوروب تلف اولسه ضامن اولور
زیرا مخالفت ایله متعدی اولور وان بلغ فله الاجر واکر حمال اولان کمسنه کتوردیکی شیء محلنه ایرشدرسه
اجرت لازم اولور وان عین زرع بر رطبة ضمن ما نقصت الارض واکر اراضی اجاره ویرن کمسنه ارضنه
بغدای زراعت اولنمق تعیین ایلسه مستاجر مخالفت ایدوب رطبه زراعت ایلسه اول ارضك
نقصاننه ضامن اولور زیرا رطبه نك زراعت اولنمسی ارضه مضردر وبغدای محتاجدر بو اجلدن ارضك
نقصاننه ضامن اولور ولا اجر علیه واوزرینه اجرت یوقدر زیرا غاصب اولور وان امر بخیاطة
الثوب قمیصا فخاطه قباء خیر المالك بین تضمینه وبین اخذ القباء واکر بر کمسنه خیاط اولان کمسنه‌یه
بر طوب بزی کوملك دیکمکه امر ایلسه خیاط مخالفت ایلیوب انی قبا دیکسه مالك اولان کمسنه اول
ثوبك قیمتنی تضمین ایلمك ایله قبا اخذ ایلمانك مابیننده مخیر اولور دیلرسه طوباك بهاسین آلسون
دیلرسه دیکلمش قبا آلسون قبادن مراد یقه‌سی آچق اولان اسبابدر وقمیصدن مراد یقه‌سی
اچلمدق اسبابدر ووقع اجر مثله لا یزاد علی مسمی واول خیاط اولان اجیرك اجر مثلنی دفع ایلیه
واول عقد اجاره ده تسمیه اولنان مقدارك اوزرینه زیاده اولنمیه زیرا جهت موافقده قصور
واردر وکذا لو امر بقباء فخاطه سراویل فی الاصح ودخی بوجه قبا دیکمکه امر ایلسه خیاط مخالفت

مخالفت ایلبوب انی سراویل دیکسه تضمین ایله سراویلی اخذ ایلمانك مابیننده مخیّر اولور اصح اقوالده
وقیل یضمن هناك بلا خیار ودخی دینلدیکه بو رجقده تخییر سز ضامن اولور

باب ٧ الاجارة الفاسدة

بو باب اجارهٔ فاسده نك احکامی بیاننده در یجب فیها اجر المثل لا یزاد علی المسمی یعنی اجارهٔ فاسده
اجر مثل لازم اولور تسمیه اولنان مقدارك اوزرینه زیاده اولنماز شرطیله ومن استأجر دارا کل شهر
بکذا صح العقد فی شهر واحد فقط وشول کمسنه که بر داری هر آیی اون درهمه اجاره یه السه مثلا
اول عقد شهر واحده صحیح اولور فقط باقی شهورده فاسد اولور زیرا لفظ کل ما لا نهایة له اولان
شیئه داخل اولسه معیّنه صرف اولنور زیرا عموم ایله عمل اولنمق متعذردر الا ان یسمی جملة الشهور مکر که
موجر اولان کمسنه اجاره یه ویردوکی شهورك جمله سنی تسمیه ایلیه اول زمان اجاره جمله شهورده
صحیح اولور وکل شهر سکن منه ساعة صح فیه وسقط حق الفسخ وهر آیدنکه بر ساعت ساکن اولنه
اول شهورده عقد صحیح اولور وموجر ایچون اول مستأجر اولان کمسنهٔ اخراج ایلمك جائز دکلدر و
حق فسخ ساقط اولور وبو قول مشایخ قولیدر وظاهر روایت بقاؤه فی اللیلة الاولی ویومها
اما ظاهر روایت اول عقدك باقی قالوب فسخ اولماسیدر ومتعاقبنك هر برینه اول داخل ویجی
آیك اولکی کیجه سنده اولکی کوننده مخیّر اولماقلق واردر وفتوی بونك اوزرینه در بقاؤه ده
اولان ضمیر عقد شیئه راجعدر وبعض شراح عقده راجعدر دیو ذکر ایلمش وان استأجر
سنة بکذا صح وان لم یبین قسط کل شهر واکر اول داری کامل سنه یوز درهمه الوب استیجار ایلیه
مثلا عقد صحیح اولور واکر که اجرتدن هر شهرك قسطی یعنی مقداری بیان اولنماز ایسه زیرا مدت
معلومه در وابتداء المدة ما سمی یعنی ایکی شخصك مابیننده واقع اولان اجارهنك ابتداء
مدتی تسمیه اولنان کوندر والا فوقت العقد اکر ابتداء مدت تسمیه اولنماز ایسه اول مدتك
ابتداسی وقت عقددر فان کان حین یهل یعتبر بالاهلة والا فبالایام واکر اول عقد اجاره
هلالك طوغدوغی کوننده ایسه اول مدت هلال اعتبار اولنور وعند محمد الاول بالایام و
وامام محمد قاتنده ایام ایله اعتبار اولنور والباقی بالاهلة وباقی شهر اهله ایله اعتبار اولنور

وابو یوسف معه فی روایة وامام ابو یوسف محمد ایله دربر روایتده ومع الامام فی الاخری و
امام اعظم ایله بیله دربر روایتده اخریده وکذا العتق و دخی خاتونك عتقی ذکر اولنان اعتبارات
وتفصیلات بویلجه در ویجوز اجرة الحمام والحجام و دخی حمام وحجام اجرتلرینی اخذ ایلمك
جائزدر یعنی حمامجی ایله حجامت ایدنلر کسنه لری جائزدر اجرة الاول زیرا عرف ناسده جائز و
متعارفدر و حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ماراه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن
بیورمشلردر و دخی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حجامت ایلدوب حجامه اجرت
ویردیلر لا اجرة عسب التیس یعنی ارکك کچینك دیشی کچی اوزرینه صچراماسنك اجرتی
اخذ ایلمك جائز دکلدر وحرامدر اما اجرتسز جائزدر ولا باسدر ومصنفك عسب التیس
دیمسنك تحتنده سائر ارکك حیوانلرك دیشیلره صچراماسی داخل اولور زیرا حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم اندن نهی بیورمشلردر ولا علی الطاعات کالاذان والحج والامامة وتعلیم
القرآن والفقه و دخی سائر طاعات وعباداته مثلا اذان وحج وامامت ایلمك وتعلیم قرآن عظیم
وفقه کبی شیلره شیلره اجرت المق جائز اولمدیکلدر زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
بو اشیادن اجرت التماسین نهی بیورمشلردر واقرؤا القرآن ولا تأکلوا به قولنلریله ولا علی المعاصی کا
الغناء والنوح والملاهی و دخی معصیت اولان اشیانك اوزرینه یاس وفریاد ایلمك وسائر الات
لهو کبی اجرت المق جائز اولمدیکلدر ویفتی الیوم بالجواز علی الامامة وتعلیم القرآن والفقه وبو کونکه
زمانده امامت وتعلیم قرآن واقراء فقه اوزرینه المالك جوازینه فتوی ویریلور زیرا صوتا عملدر
ویجبر المستأجر علی دفع ما سمی ویحبس به یعنی مستأجر اولان کسنه عقد اجارهده تسمیه اولنان
مقدارك دفعنه جبر اولنور ودفع ایلدوکی تقدیرجه حبس اولنوربه ده اولان ضمیر مایه راجعدر
ویجبر علی دفع الحلوة الموسومة قرآن عظیم الشانك سوره شریفلرینه چقوب وصول اولدقده
معلم قرآن معتاد ومعلوم ومعروف اولان حلوانك یعنی هدیه نك دفعنه جبر اولنور ولا تصح
اجارة المشاع الا من الشریك و دخی مشترك اولان مشاعك اجارهسی صحیح دکلدر الا قبان اول اجاره

اجاره شريك اولان كمسنه يه جائز اولور زيرا كندو حصه سنه اجنبي يه تسليم ايلمك متصور
دكلدر و شريك واضع اليد و متصور ردر و متصرفدر وعندهما يصح مطلقا و امامين
قتنده مشاعك اجاره سي مطلقا جائزدر كرك شريك اولسون كرك غيره اولسون زيرا
تخليه ايدوب بوش ايلماسي ايله تسليم اولنماسي ممكندر واذا اجر دارا من رجلين صح اتفاقا
و قچان بر رجل ايكي رجله بر داري اجاره يه ويرسه اتفاق ائمه ايله اول عقد اجاره صحيح اولور
انتفاع ممكندر ويجوز استيجار الظئر باجر معلوم و دخي امزيجي اولان عورتي بر ولدي
امزرمك ايچون اجرت معلومه ايله استيجار ايلمك جائزدر زيرا حق سبحانه وتعالى قرآن
عظيمنده فان ارضعن لكم فاتوهن اجورهن ديو بيان بيورمشلردر يعني قچان مرضعه
اولان خاتونلري اولادلكزي ارضاع ايلسه لر انلره اجرتلريني ويركوز و دخي خلق اراسنده
متعارف ومعتاددر ولذا بطعامها وكسوتها و دخي اول امزيجي اولان خاتوني طعامي ايله
يعني يومي نفقه سيله وكسوه سيله استيجار ايلمك صحيح وجائزدر خلافا لهما و امامين
ايچون خلاف واردر يعني امزيجي خاتوني طعام ايله كسوه ايله استيجار ايلمك صحيح وجائز
دكلدر زيرا اجرت مجهوله در وعليها غسل الصبي وغسل ثيابه واصلاح طعامه ودهنه و اول
و اول طفل رضيع اولان صبينك غسل اولوب پاك اولمسي واسبابني پاك ايتمسي و دخي طعامني
صلاح ايلمسي وكندوي عند الولاده لازم اولان ياغلر ايله ياغليوب خدمتني كورمك اول ظئره
اولان خاتونك اوزرينه لازم و متعين در لاثمن شيء منها اول رضيع اولان صبينك ذكر اولنان
لوازمندن اول اول ظئر اولان خاتونك اوزرينه برشيئك بهاسي يوقدر يعني اكا لازم دكلدر
بل هو اجرها على من نفقته عليه بلكه اول صبينك لوازمنك ثمني دخي ظئرك اجري شول
كمسنه نك اوزرينه دركه اول صبينك نفقه سي اوزرينه لازم اوله فان ارضعته بلبن شاة
وغذته بطعام فلا اجر لها و اكر اول ظئر اولان خاتون ارضاع ايلدوكي صبيي بر قيون
سودي ايله ارضاع ايليه يا خود آني غدا ايله يعني طعام ايله غدالندرسه اكا اجرت يوقدر زيرا

اوزرینه واجب اولان عملی که ارضاعدر اشلامشدر ولزوجها وطئها لا في بيت المستأجر
ودخي اول ظئر اولان خاتونك زوجنه جائز و مباحدر که کندو زوجه سيني وطئ ايليه مستأجر
اولان کمسنه نك اونده وطي ايلميه زيرا وطئ زوجك حقيدر هر قنده ايسه لكن مستأجرك اونده
دكلدر وله فسخها ان لم يكن برضاه ان كان نكاحه ظاهرا ودخي اول ظئرك زوجي ايچون جائز
درکه ظئرك عقد ايلدوکي اجاره يي فسخ ايليه اگر که اجاره کندو رضاسيله اولمدي ايسه قچان کيم
زوجك اول ظئره نکاحي بين الناس ظاهر ومشهور اولسه لا ان اقرت به اما اول ظئر اولان خاتون
زوجك نکاحنه اقرار واعتراف ايلسه نکاح صحيح اولماز ولاهل الطفل فسخها ان مرضت او
حبلت واول رضيع اولان طفلك اهلنه جائزدر که اول اجاره يي فسخ ايلهلر قچان ظئر مريض
ياخود حامل اولسه زيرا سودي فاسد اولور وفسد استيجار حائك لينسج له غزلا بنصفه او حمار
ليحمل عليه طعاما بقفيز منه وثور ليطحن له برا بقفيز من دقيقه يعني جولها اولان کمسنه طقوه دوقي
ايلکك نسفي ايله استيجار ايلمك ياخود بر حماري اوزرينه تحميل ايلدوکي طعامدن بر قفيز ايله استيجار
ايلمك ياخود بر ثوري بر مقدار بر اوکتمك واوکتدوکندن بر قفيز دقيق ايله استيجار ايلمك فاسددر
ويجب اجر المثل في الكل لا يتجاوز المسمى وبو جمله ذکر اولنان صورتلرده اجر مثل واجب اولور
عقدده مسمى اولان مقدارده تجاوز وزياده اولمامق شرطيله وان استأجره ليخبز له اليوم قفيزا
بدرهم فسد وقچان اول کمسنه بو کون بر قفيزي بر درهمه بشوررمك ايچون استيجار ايلسه
عقد فاسد اولور امام ابو حنيفه قتنده خلافا لهما وامامين ايچون خلاف واردر زيرا قتلرنده
صحيحدر واول عقد اول عمل اوزرينه واقع اولور وذکر اولنان وقت تعجيل ايچوندر ولو قال في اليوم
صح اتفاقا وقچان بوکي بو کونده بشوره سين ديو شرط ايلسه اتفاق ايله صحيح اولور زيرا لفظ في
ظرفيت ايچوندر تقدير مدت ايچون دکلدر وان استأجرها ارضا على ان يكربها ويزرعها صح واگر
برکمسنه بر ارضي بر آخردن حرث ايله اصلاح ايليوب زراعت ايلمك اوزره اجاره يه السه ياخود آنی
سوروب زراعت ايلمك اوزره اجاره يه السه صحيح اولور ترکيبده اولان ضماير مؤنثه جملهسي ارضه

ارضه راجعدر وعلى ان يثنيها او يكرى انهارها او يسرقنها لا يصح واكر اول ارضى بركره حرث اولندقدن
صكره كرو حرثى اعاده ايلمك اوزره اجاره يه السه ياخود اول ارضك ارمقلرينى قازوب پاك ايدوب
صولرينى اجرا ايلمك اوزره اجاره يه السه صحيح اولماز زيرا بو شرط مقتضاى عقددن دكلدر زيرا اثرى
باقيدر و بو اجارهٔ تمامندنصكره ارض صاحبنه قالور وكذا الاستيجار للزراعة بزراعة وللركوب
بركب وللسكنى بسكنى وللبس بلبس ودخى بر ارضى زراعت ايلمك بر ارض آخرانك زراعتيله استيجار
ايلمك ودخى بر دابه يى ركوب ايچون بر دابهٔ آخرانك ركوبى ايله استيجار ايلمك و بر دارى سكنى ايچون
بر دار آخرانك سكنى سيله استيجار ايلمك و بر ثوبى لبس ايچون بر ثوب آخرانك ثوبى ايله استيجار
ايلمك صحيح دكلدر زيرا مقصود عليه اولان انتفاع معدومدر وان استأجر شريكه او حماره لحمل
طعام هو لهما لا يلزم الاجر واكر بر كمسنه كندو شريكنى ياخود شريكنك حمارينى ما بينلرنده بر وجه
اشتراك اولان طعامى كتورملك ايچون اجاره يه طوتسه اجرت لازم اولمز كراهن استأجر
الرهن من المرتهن وشول راهن كبى كه رهنى مرتهندن اجاره يه اله اكا اجرت يوقدر زيرا كندو
ملكيدر شريكه ده اولان ضمير استأجرنك فاعلنه راجعدر وان استأجر ارضا ولم يذكر انه يزرعها
او لم يبين ما يزرعها لا يصح ان لم يعمم واكر بر كمسنه بر ارضى استيجار ايليوب وحال بوكه اول ارضك
ايچنده زراعت ايده جكى شىء ذكر ايلميه ياخود آنده زراعت ايده جكى بيان ايلميه اجاره صحيح اولماز
اكر تعميم ايدوب استدوكى شىء زراعت ايدرم ديمز ايسه زيرا زراعت اولنان اشيا مختلفدر فان
زرعها ومضى الاجل عاد صحيحا وله المسمى امدى قچان اول زراعت اولنوب مدت اجاره بجسه اول
عقد صحيحه عودت ايدر واول موجر ايچون تسميه اولنان واردر وان استأجر حمارا الى مكة ولم
يذكر ما يحمل عليه فحمل المعتاد فهلك لا يضمن واكر اول كمسنه بر حمارى مكه مكرمه يه استيجار ايليوب وحال
بوكه اول حماره كتوره جكى شىء ذكر ايلمسه خلق اراسنده معتاد ومتعارف اولان شىء تحميل ايليوب
حمار هلاك اولسه اكا ضمان اولمز زيرا اول عين يدنده امانتدر عليه ده اولان ضمير حماره راجعدر
وان بلغ مكة فله المسمى واكر اول مستأجر اولان كمسنه مكهٔ مكرمه يه واصل اولوب يتشمسه موجر ايچون

اول عقد اجاره ده اجرتدن تسمیه ایلدوکی شیء اولورلر ده که ضمیر موجره راجعدر وان اختصما
قبل الزراعة والحمل نقضت الاجارة رفعا للفساد واکر موجر ومستأجر اولان کمسنه لر قبل الزراعت
والحمل اختصاص ایدوب نزاع لشسه لر مابینلرنده اولان عقد اجاره منتقض اولور واقع ده اولان
فسادک دفعی ایچون **فصل ٧٧** بو فصل اجیر مشترک وغیر مشترکک احکامی بیاننده در
الاجیر المشترک من یعمل لغیره ولهم اجیر مشترک شول کمسنه درکه کندودن غیری یه عمل ایلیه یعنی منافع
بر فرد واحده مخصوص اولمیه بکیا ستاین آدمه عمل ایلیه ولا یستحق الاجر حتی یعمل کالطباع والقصار
اجیر مشترک اولان کمسنه اجرته مستحق اولماز تاکه عمل ایدوب اتمام ایلمیه مثلا طباع وقصار کبی والمتاع
فی یده امانة لا یضمن ان هلک واول یدنده اولان متاع امانتدر هلاک اولسه کا ضامن اولماز
زمان اولماسین شرط ایلرسه ده وبه یفتی یعنی عدم ضمان ایله افتا اولنور امام ابو حنیفه قتنده
وعندهما یضمن ان امکن التحرز منه کالغصب والسرقة امامین قتنده ضامن اولور اکر اندن احتراز
ممکن ایسه مثلا غصب سرقه کبی زیرا بو ایکی شیئدن احتراز ممکندر بخلاف ما لا یمکن کالموت
والحریق الغالب والعدو المکابر اما احتراز ممکن اولمیان شیئده مثلا موت کبی وزیاده غلبه
ایله اولان یانغین ومعاند اولان عدو کبی اول تقدم ایدن مسئله نک خلافیدر یعنی ضمان
یوقدر ویضمن ما تلف بعمله اتفاقا کتخریق الثوب من دقه وزلق الحمال وکسر الحمل الذی یشده
المکاری وغرق السفینة من مدها یعنی اجیر اولان کمسنه کندو عملی ایله ضامن اولور مثلا
چرپمغه آلدوغی ثوبی زیاده دق ایلمکله تخریق ایدوب پاره لمق کبی وحمالک آیغی صیریوب
کتوردوکی شیء تلف ایلمک کبی ودوه جبنک یاخود قاطرجینک یوک بغلدوغی ایپ
کسیلوب یوکلندوکی شیء تلف ایلمک کبی وسفینه نک مد اولماسندن غرق اولماسی کبی
ولکن لا یضمن به الادمی ممن غرق فی السفینة او سقط من الدابة لکن اول ایپک کسلمسیله
وسفینه نک مد اولماسیله ادمی مضمون اولماز شول آدملر که سفینه ده سفینه غرق اوله
یاخود دابه نک اوزرندن دوشوب اوله زیرا ادمی جنایتیله مضمون اولور ولا یضمن فصاد

فصاد ولا بزاغ لم يتجاوز المعتاد ودخي دمدن قان المقره وبيطار نقدن محل معتادي تجاوز
ايلميان فصاد ايله بزاغك اوزرلرينه ضمان يوقدر الا تجاوز محل معتادي تجاوز ايلسه لر اول
زمانده ديت نفسه ضامن اولورلر ولو انكسر دن في طريق الفرات فللمالك ان يضمنه في مكان
حمله ولا اجر او في مكان كسره وله الاجر بحسابه وتجار فرات يولنده بر بويك كوپي قرلسه مالك
ايچون جائزدركه اول اجيره اول كوپك قيمتني مكان حملده ياخود مكان كسرده ٠ اكا تضمين
ايدوره واجرت واردر زيرا بو كسرده وارددر وحاصل اولمشدر اول حمالك ايي قرماسيله
اولمشدر اول ايسه كندو صنعندندر بو اجلدن ضامن اولورو الاجير الخاص من يعمل لواحد
ويسمى اجير واحد اجير خاص اجير مشتركك مقابليدر زيرا ايكي قسم اوزره در بري مشترك
وبري خاص در اسدي اجير خاص شول كمسنه دركه واحد معتينه عمل ايليه وبونه اجير واحد
تسميه اولنور ويستحق الاجر بتسليم نفسه مدته وبو اجير خاص مدة عملده ياخود من استيجارده
نفسني تسليم ايلمك كبي ايله اجرة مستحق اولور زيرا اجرت عمل مقابله سنده در فمن استأجر
للخدمة سنة او لرعي الغنم شول كمسنه كبي كه خدمت ايلمك ايچون بر سنه يه دكين اجاره يه طوتلمش
اوله ياخود بر سنه يه دكين قيون كوتمك ايچون اجاره يه طوتلمش اوله اول هبه نك تمام اولماسيله
اجرة مستحق اولور عملي ناقص اولورسه اجرة مستحق اولماز زيرا اجرت منافع مقابله سنده
در ولا يضمن ما تلف في يده بعمله يعني اجير خاص اولان كمسنه كندو عملي ايله يدنده تلف
اولان شيئه ضامن اولماز امام ابو حنيفه قتنده زيرا اول شئ يدنده امانتدر وامامين قتنده
اجير مشترك اولان كمسنه ضامن اولورا استحسانا آبر الآتي ادملرك مالللري صيانت المق
ايچون وصح ترديد الاجير بين نصفين مختلفين وايهما وجد لزم ما سمي له نحو ان خنطه فارسيا
فبدرهم او روميا فبدرهمين ونحو صبغته بعصفر فبدرهم وبزعفران فبدرهمين يعني مستأجر
اولان كمسنه اجيري نصفين مختلفين بيننده مترددا اولماسي صحيحدر واول نصفين مختلفينك
هر قنقيسي بولنوب موجود اولسه اول نفع مقابله سنده تسميه اولنان شئ لازم اولور

مثلا مستأجر اولان كمسنه خياط اولان كمسنه يه اكر بكا بر ثوبي فارسي كسمنده ديكرسن بر درهم واكر رومي كسمن ديكرسك ايكي درهم ياخود بو باتجي اولان اجيره بو ثوبي بكا عصفر ايله بويارسك بر درهم واكر زعفران ايله بويارسن ايكي درهم ديمه سي كبي و نحو ان سكنت هذا الدار فبدرهم في الشهر او هذه الدار فبدرهمين ودخي تردد صحيح اولور مثلا اكر بو دارده ساكن اولورسك آيده ايكي درهم در ديمك كبي وان اركبتها الى الكوفة فبدرهم والى واسط فبدرهمين ودخي تردد صحيح اولور اكر بو دابه يي كوفه يه دك بنرسك بر درهم در واكر واسطه دك بنرسك ايكي درهم در ديمك كبي وكذا يصح لو ردد بين ثلاثة لا بين اربعة ودخي اوج شيئك بيننده تردد الملك صحيح در درت شيئك بيننده تردد ايلمك صحيح دكلدر ولو قال ان خطته اليوم فبدرهم او غدا فبنصف فخاطه اليوم فله الدرهم وان خاطه غدا فله اجر المثل لا يجاوز نصف درهم ونجان مستأجر اولان كمسنه اجيره اكر بو ثوبي بو كون ديكرسك بر درهم واكر يارين ديكرسك بجوق درهم در ديسه امدي خياط اولان كمسنه اني اول كوننده دكسه اكا بر درهم واردر واكر يارنكي كون دكسه اكا اجر مثل واردر امام ابو حنيفه اول اجر مثل نصف درهمدن زياده اولسه اول زياده اولسه اول زياده لازم اولماز حطته ده كه ضمير ثوبه راجعدر وقالا الشرطان جائزان وامامين ديديلر كه ذكر اولنان ايكي شرط كه بري اكر بو كون ديكرسك بر درهم وبري يارين ديكرسك بوجوق درهم در ديديكي جائزدر اما صحيح قتلرنده نصف درهمدن ناقص اولور زياده اولماز مقدر ولو قال ان سكنت هذا الحانوت عطارا فبدرهم او حدادا فبدرهمين جاز ونجان ديسه كه اكر بو خانوته يعني بو دكانه عطارلق صنعتي ايله ساكن اولورسك بر درهم در واكر دمورجيلك صنعتي ايله ساكن اولورسك ايكي درهم در ديمك جائزدر امام ابو حنيفه قتنده خلافا لهما وامامين ايجون خلاف واردر زيرا قتلرنده جائز دكلدر وايكي صورتده اجر مثل واجب اولور وكذا لو قال ان ذهبت بهذه الدابة الى الحيرة فبدرهم وان جاوزتها الى القادسية فبدرهمين او ان حملت اليها الى الحيرة

الحنطه كره شعير فبدرهم وان حملت كرّ بر فبدرهمين ودخي موجر اولان كمسنه مستأجر اولان كمسنه يه
اكر بو دابه ايله حنطه يه كيدرسك بر درهم واكر حنطه يي تجاوز ايدوب فارسيه يه كيدرسك
ايكي درهم درديسه اكر بو دابه تاك اوزرينه حنطه يه بر كرّه شعير يوكلدرسك بر درهم واكر بر كرّه بر
يوكلدرسك ايكي درهم درديسه تقدم ايدن مسائل كبي صحيح اولور جاوزنها ده اولان ضمير حنطه يه
راجعدر ولا يسافر بعبد استأجره للخدمة بلا اشتراطه يعني مستأجر اولان كمسنه يه خدمت ايچون
اجاره يه الدوغي عبدي اشتراط سفرسز انك ايله سفر ايلمك جائز دكلدر زيرا عقد مطلقدر استأجره ده
اولان ضمير عبده راجعدر ولو استأجر عبدا محجورا فعمل واخذ الاجر لا يسترد منه يعني نجان
بر عبد محجور عليه يي براي خدمت ايلمك ايچون اون درهمه استيجار ايلسه مثلا مزبور عبد اول
شرط اولنان خدمتي ادا وعمل ايليوب مقابله سنده اولان اجرتي اخذ ايلسه مستأجر اولان كمسنه
او عبد محجوره ويردوكي اجرتي بعد الفراغ استرداد واسترجاع ايلمون ولو آجر العبد المغصوب
نفسه واكل غاصبه اجره لا يضمن ونجان عبد مغصوب اولان كمسنه كندو نفسني بر كمسنه يه اجاره
ويروب غاصبي اولان كمسنه او عبدك اجاره دن تحصيل ايلدوكي اجرتي الوب اكل ايلسه ضامن
اولماز زيرا مال غير متقومدر خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر بو مسئله ده يعني قتلرنده
اكل ايلدوكي ماله ضامن اولور وما وجده سيده اخذه يعني غاصبك اكلندن صكره او عبدك
سيدي اولان كمسنه مزبور عبدك اجرتندن بولدوغي شيئي اخذ ايليه زيرا عبدك جمله كسبي سيدينكدر
وقبض العبد اجره صحيح دخي كندو اجرتني قبض ايلمك صحيح وجائزدر واجر عبده هذين الشهرين
شهرا باربعة وشهرا بخمسة صح ونجان عبدك سيدي اولان كمسنه كندو عبدني بو ايكي آي اجاره يه
ويرسه بر آيي دورت درهمه وبر آيي بش درهمه او عقد اجاره صحيح اولور والشهر الاول
باربعة والشهر الثاني بخمسة اولكي شهر دورده اولور زيرا لفظ اربعه شهر اوله ولي اولمشدر والكنجي
شهر بشه اولور زيرا ايكنجي زيرا لفظ خمسه شهر ثانيه ولي اولمشدر ولو استأجر عبدا فابق او مرض
فادعى وجوده في اول المدة والمولى وجوده قبل الاخبار بساعة حكم الحال ونجان بر كمسنه بر كمسنه نك

عبدي اجاره يه طوتسه مزبور عبد فرار ايدوب ياخود خسته اولسه صكره مستأجر اولان كمسنه بو
آبق ياخود خسته لق اجاره نك اول مدتنده واقع وموجود اولماسني ادعا ايلسه اول عبدك مولاسي
اولان كمسنه اول آبقك ياخود مرضك اخبارندن برساعت اول واقع وموجود اولدوغني
ادعا ايلسه بو تقديرجه حال تحكيم اولنه فان كان العبد حاضرا وصحيحا صدق المولى والا فالمستأجر
امدي حالي تحكيم ايلمانك معناسي بودركه قچان اول عبد اول حالده حاضر وموجود ياخود
صحيح غير مريض اولسه عبدك مولاسي تصديق اولنور واجرة واجبه اولور واگر اول حالده حاضر
وصحيح اولمسه مستأجر تصديق اولنور واجرت لازم وواجب اولماز وكذا الخلاف بالانقطاع ماء
الرحى جريانه ودخي برصو دكرماننك منقطع وجاري اولماسنده اختلاف نه تقدم ايدن مسئله نك
اختلافي كبيدر حال تحكيم اولنمقده يعني اول دكرماننك صوي خصومت وقتنده منقطع ايسه قول
مستأجرك اولور واجرت لازم اولماز واگر جاري ايسه قول رب الرحانندر يميني ايله واجرت لازم اولور
جريانده اولان ضمير ماء الرحى يه راجعدر ولو قال رب الثوب امرتك ان تصبغه احمر فصبغته اصفر
اصفر وقال الصباغ امرتني بما صبغت صدقت رب الثوب يعني قچان رب الثوب اولان كمسنه يه
بن سكا بو ثوبي قرمزي بويامغه امر ايلدم سن اني صاري بويادك ديسه صباغ دخي رب الثوب اولان
كمسنه يه سن بكا امر ايلدوكك رنكه بويادم ديسه رب الثوب اولان كمسنه يميني ايله تصديق اولنور وكذا
الاختلاف في القميص والقباء دخي قميص وقباده اختلاف كبيدر مثلا رب الثوب اولان كمسنه
خياط اولان كمسنه يه بن سكا بو ثوبي قبا دكمك ايچون ويردم سن اني قميص دكدك ديسه خياط
دخي سن بكا قميص ديك ديو سپارش ايلدك ديسه قول رب الثوبكدر يميني ايله قچان بينه لري اولميه
فان حلف ضمن الصايغ قيمة ثوب غير معمول ولا اجر امدي رب الثوب اولان كمسنه قچان يمين ايلسه
صايغ اولان كمسنه كرك صباغ اولسون كرك خياط ثوبك قيمتنه غير معمول يعني غير مصبوغ
وغير مخيط اولدوغي حالده ضامن اولور واجرت دخي يوقدر وان اخذ الثوب واعطاه اجر
مثله لا يجاوز به المسمى وياخود رب الثوب اولان كمسنه اول ثوب اخذ ايدوب صانع اولان

ولان كسنه يه اجرة مثلني ويره واول ويردوكي اجرت مثل ايله عقدده مسمى اولان مقداري
تجاوز ايلميه وان قال رب الثوب عملت لي بلا اجر وقال الصانع عملت باجر فالقول لرب الثوب
واكر رب الثوب اولان كسنه صانع اولان كسنه يه سن بكا بو ثوبي اجرتسز ايشلدك ديسه صانع
دخي خير بن سكا اجرت ايله ايشلدم ديسه قول بو مسئله ده رب الثوب اولان كسنه نكدر يمينى ايله
زيرا منكردر وعند ابي يوسف القول للصانع مع يمينه ان كان حريفا وامام ابو يوسف قتنده
قول صانع اولان كسنه نكدر يمينى ايله اكر حريف ايسه يعنى اكر اهل حرفتدن ايسه وعند محمد
للصانع ان كان معروفا بعمله بالاجرة امام محمد قتنده قول صانع اولان كسنه نكدر اكر اول صانع
اجرت ايله اولور سه يعنى اجرت ايله عمل ايلمكله معروف ومشهور ايسه باب فسخ الاجارة
مصنف رحمة الله عليه بو بابده اجاره فسخ اولنماسنك احكامنى بيان ايدر تفسخ بعيب تفوت
النفع كخراب الدار وانقطاع الماء من الارض والرحى يعنى اجاره ده معقود بالذات اولان
منفعتى مفوت اولان عيبى ايله اجاره فسخ اولنور مثلا اجاره يه الدنان دارك خراب اولمسى كبى
وارضك ياخود دكرمنك اوزرندن صويك منقطع اولمسى كبى اواخل به كمرض العبد ودبر الدابة
وياخود اجاره اولنان شيئك منفعتنه خلل واقع اولمق كبى مثلا اجاره يه النان عبدك مريض
اولماسى كبى واجاره يه النان دابه نك يغر اولمسى كبى فلو انتفع به معيبا او ازال الموجر عيبه سقط
خياره امديجى ان مستاجر اولان كسنه اول عيبلو اولان عبدله ياخود عيبلو اولدوغى حالده
منتفع اولسه وموجر اولان كسنه اجاره ايلدوكى شيئك عيبنى ازاله ايلسه مستاجر اولان كسنه نك
خيارى يعنى مخير اولمسى ساقط اولور زيرا مقصود حاصل اولمشدر وتفسخ بالعذر وهو
العجز من المضي على موجب العقد الا بتحمل ضرر غير مستحق به ودخى عذر ايله فسخ اولنور
عذر ايسه واقع اولان عقد اجاره نك موجبنه مستمر اولور او زرينه يورمكدن عاجز اولمقدر
مكر كه عقد ايله مستحق اولميان ضررى تحمل ايلمك ايله اوله كقطع سن سكن وجعه بعد ما استوجر
له او طبخ وليمة مانت عروسها بعد الاستيجار للطبخ لها او اختلف يعنى عقد ايله مستحق اولميوب

تحمل اولنان ضرر شول اغربسي زائل اولان دیشك یعني ساكن اولان دیشك قوپرمسي كبي كم اني
قوپرمغه بر اجير استيجار اولنوب صكره باخود بر وليمه نك طعامني بشورمك كبي كه بر عروس
وليمه سنك طعامني بشورمكه اجير استيجار اولندقدنصكره عروس وفات ايتمش اوله اول
عروسي زوجي خلع ايلمش اوله امدي بو صورتلرده اجاره فسخ اولور زيرا بو عقد اوزره مستمر اولمق
كندو نفسنه عقد ايله مستحق اولميان ضرري الزام وتحميل ايلمش اولور وكذا لو استأجر دكانا للتجر
فذهب ماله او اجر شيئاً فلزمه دين لا يجد قضاؤه الا من ثمن ما اجره ولو ثبت باقراره ودخي
قچان بر دكاني تجارت ايلمك ايچون اجاره يه طوتوب يدنده اولان مال ذاهب
وضايع اولوب يعني اولسه ياخود دكان كبي برشئ اجاره يه ويروب صكره انكا بر دين لازم
اولسه كه قضا ايلمكه برشئ بولمسه الا اول اجاره يه ويردوكي شيئك ثمنندن واكر كه اول لازم
اولان دين كندو اقراري ايله ثابت اولدي ايسه ده اجاره فسخ اولور ذكر اولنان ضرري
تحميل ايلمك ايچون او استأجر عبدا للخدمة في المصر او مطلقا فسافر ودخي قچان بر عبدي
اجاره يه الوب كندويه مصرده خدمت ايلمك ايچون ياخود مطلق خدمت ايلمك ايچون كرك
مصرده اولسون كرك غيرنده اولسون مستأجر اول عبدي الوب سفره كيتمك مراد ايلسه عبدك
مالكي اولان كمسنه انكا رضا ويرمسه اجاره فسخ اولنور وكذا او اراد مالكه السفر فيه ودخي قچان
عبدك مالكي اولان كمسنه اول عبدي مستأجردن الوب سفره كيتمك مراد ايلسه اجاره فسخ اولنور
واكرى دابة للسفر ثم بدا منه ودخي قچان بركمسنه سفره كيتمك ايچون بر دابه يي بر اجردن اجاره يه
الدقدنصكره سفردن قالمق كورنسه اول اجارهٔ فسخ ايلمك جائزدر زيرا جائزدر كه تجارت
ايله جكي مال تلف اولمش اوله ولو بدا للمكاري عذر فليس بعذر اما قچان موجر اولان كمسنه يه
سفردن قالمق كورنسه عذر دكلدر يعني اجارهٔ فسخ ايلمكه عذر اولماز ولو مرض المكاري فهو عذر
في رواية الكرخي اما قچان دابه يي كرايه ويرن كمسنه خسته اولسه خسته لكي عذردر دون رواية الاصل
روايت اصلده عذر دكلدر زيرا جائزدر كه مكاري اولان كمسنه كندو يرينه بر ادم كندوره ولو

ولو استأجر خياط ليعمل لنفسه عبداً يخيط له فافلس فهو عذر يعني قچان كندو نفسنه اشلين
خياط بر كندويه ديكمك ايچون بر عبد استيجار ايلسه صكره مفلس اولسه اول مفلس اولدوغي
عذر اولور بخلاف خياط يخيط بالاجرة اما اجرت ايله ديكن خياطلق بونك خلافنده در يعني
بر عبدي استيجار ايله عذر اولماز و اجاره فسخ اولماز بخلاف ترك الخياط ليعمل في الصرف
ودخي خياطلكي ترك ايليوب صراف لكن عمل ايلمك ايچون تقدم ايدن مسئله نك خلافنده در
يعني عذر اولماز زيرا جائزدر كه خياطلكي بر ناحيه ده ايدوب صرافلكي بر ناحيه ده ايده
وبخلاف بيع ما اجره ودخي اجاره ويردوكي شيء بيع ايلمك كبي تقدم ايدن مسئله نك خلافنده در
يعني عذر اولور اجاره فسخ اولماز مادامكه اكا دين لاحق اولميه ولو استأجر كاناً لعمل الخياطة
فتركه لعمل الاجر فعذر وقچان بر دكاني خياطلق صنعتي ايلمك ايچون اجاره يه السه صكره خياطلق
عملني بر آخر عمل ايلمك ايچون ترك ايلسه عذر اولور و اجاره فسخ اولور وكذا لو استأجر عقاراً
ثم اراد السفر ودخي بويله در قچان بر كمسنه بر عقاري استيجار ايليوب صكره سفر مراد ايلسه
عذر اولور و اجاره فسخ اولور وتفسخ بموت المتعاقدين ان عقدها لنفسه فان عقدها لغيره
فلا كالوكيل والوصي ومتولي الوقف يعني اجاره ايكي متعاقدينك برينك موتيله فسخ اولور
كر كندو نفسنه عقد ايلديسه واكر كندو نفسندن غيريسنه عقد ايلديسه مثلا وكيل و وصي و وقف
متوليسي كبي فسخ اولنماز زيرا وكيل اولان كمسنه نك عقدي موكل ايچوندر و وصينك عقدي
صغير ايچوندر ومتولينك عقدي واقف ايچوندر بو اجلدن برينك موتيله فسخ اولماز **فصل**
ودخي بو فصل بر الاي مشهور ومجمع اولان مسائلك بياننده در ولو احرق حصائد ارض
مستأجرة او مستعارة فاحترق شيء في ارض غيره لا يضمن ان كانت الريح هادية وان كانت مضطربة
ضمن يعني قچان بر كمسنه بر ارض مستأجره نك ياخود بر ارض مستعاره نك بيچلمش اولان اكيني
حراق ايلسه بو سبب ايله غيري كمسنه نك ارضنده اولان شيء محترق اولسه اكا ضامن اولماز اكر
روزكار اول وقتده ملايم ايسه واكر روزكار اول وقتده ملايم دكل ايسه يانمق وقتنده متحرك و مضطرب

ایسه ضامن اولور غیره ده اولان ضمیر لحترقه نك فاعلنه راجعدر ولو فعل حیاط او صناع فی حانوته
من یطرح علیه العمل بالنصف صح یعنی تجان حیاط وصباغ اولان کمسنه کندو خانوتنده عملی نصف
ایله طرح ایلر یعنی نصف ایله اشلر برکسنه اوتورد یسه عقد صحیح اولور زیرا اکا احتیاج واردر وقیاس
جائز اولمامقدر زیرا عقد مجهول وضعدن جارج اولان غیر معلومدر وکذا لو استاجر جملا
یحمل علیه محملا وراکبین الی مکة فله المحمل المعتاد ودخی عقد صحیح اولور فجان برکسنه برد وه اوزرینه
مکهٔ مکرمه یه بر محمل یعنی بر محفه ایله ایکی راکب کتورمك ایچون استیجار ایلسه امدی اول حمال
ایچون معتاد اولان حمل واردر یعنی نه غایتیله ثقیل ونه خفیف اوله قیاس عدم جوازدر زیرا
مجهولدر وان شاهد الحمال المحمل فهو اجود واکر اول حمال اولان کمسنه اول کتوردوکی محملی
کتورمك اولی واحسن اولور وان استاجر المحمل الحمل زاد فاکل منه فله رد عوض ما اکل واکر
برکسنه بر آخردن بردوه یی برمقدار ازق یوکلتمك ایچون استیجار ایلسه صکره اول صاحبی اولان
کمسنه اذن برمقدار اکل ایلسه مالك ایچون جائزدر که اول مالکك یدوردکی مقداری عوضنی رد ایلیه
ولو قال لغاصب داره فرغها والا فاجرها کل شهر بکذا فلم یفرغ فعلیه المسمی وقچان بر رجل
دارنی غصب ایدن کمسنه یه بکا دارمی بوش ایلمز ایسك هر ایه اجرتی فلان مقداره اولسون دیسه
غاصب اولان کمسنه انی بوش ایلسه انك اوزرینه اول مسمی واردر زیرا اجاره تعیین اولنمغله منعقد
اولدی فان جحد الغاصب ملکه اولم یجحد ولکن قال لا اریدها بالاجرة فلا وان برهن علی ملکه بعد
جحده امدی اول غاصب اولان کمسنه اول صاحب ملکك ملکیتنی انکار ایلسه لکن دیدیکه بر بوداری
اجرتیله استم اول مسمی لازم کلمز واکر صاحب دار اولان کمسنه اول غاصبك جحودندن صکره برهنه
ایدر ایسه ده زیرا اول مالکك ملکنی جحود ایلك اول مسمی یه ملزم اولمز زیرا بینه قائمه اولماسنك
مدخلی یوقدر ومن اجرها استاجرها باکثر یتصدق بالفضل وشول کمسنه که اجاره یه الدوغی شیئی
مقداردن زیاده یه ویره اجاره صحیح اولوب اول زیادهٔ تصدق ایلیه زیرا مادامکه اول فضل اولنمیه
ربحکله ربحدر ونصح الاجارة مضافة یعنی اجاره زمان مستقبله ده مضاف اولد وغی حالده

حالده صحيح اولور مثلا شعبانده اول اجرتك الى رمضان ديمك كبي وكذا فسخها ودخي اجارەنك فسخ
ولنماسي زمان مستقبله مضاف اولدوغي حالده صحيح در والمزارعة ودخي مزارعه زمان مستقبله اضافت
ايلمك صحيح در مثلا شعبانده اوليه زراعتك ارضي من رمضان ديمك كبي والمعاملة ودخي معامله يعني مساقات
زمان مستقبله اضافت صحيح در والمضاربة والوكالة والكفالة والايصاء ودخي مضاربه ووكالتي وكفالتي
ووصيتي نصب ايلمكي زمان مستقبله اضافت ايلمك صحيح در مثلا بر كمسنه بن وفات ايلديكمده فلان كمسنه
وصي ايلدم ديمك كبي والوصية والقضاء ودخي وصيت ايله قضايي زمان مستقبله اضافت ايلمك صحيح در
مثلا امام اولان كمسنه قچان آي باشي اوليه فلان كمسنه قاضي ايلدم ديسه والامارة يعني امارتي دخي زمان
مستقبله اضافت ايلمك صحيح در مثلا امام اولان كمسنه قچان آي باشي اوليه فلان كمسنه فلان ولايتك اميري
ايلدم ديسه والطلاق ودخي طلاق زمان مستقبله اضافت ايلمك صحيح در مثلا بر كمسنه كندو خاتوننه
قچان آي باشي اوليه بوش اوله سين ديسه والعتق ودخي عتق زمان مستقبله اضافت ايلمك صحيح در مثلا بر
كمسنه كندو عبدينه قچان آي باشي كله حر اوله سين ديسه والوقف ودخي وقفي زمان مستقبله اضافت ايلمك صحيح در
مثلا بر كمسنه دارم موتمدن صكره وقف اولسون ديمك كبي لا البيع واجارته وفسخه والقسمة والشركة والهبة
والنكاح والرجعة والصلح عن مال وابراء الدين يعني بو اشياء عشرەنك هر برينى زمان مستقبله اضافت ايلمك
صحيح دكلدر زيرا بو اشيا تمليك قبيلندندر متجرد واقع اولور اضافته حاجت يوقدر **كتاب المكاتب** مصنف
رحمة الله عليه بو كتابده مكاتب ومكاتبه نك كيفيت احواللرين بيان ايدر الكتابة كتابت لغتده كتبه نك
مصدريدر ضم وجمع معناسنه در وبو عقد عقد كتابت تسميه اولندي زيرا يدك حريتي رقبه نك حريته ضم
ايلمك واردر وياخود هر بري وثيقه كتب ايلدوكي اجلدن هي تحرير المملوك يدا في الحال ورقبة
في المآل واصطلاح فقهاده معناسي بو عبد مملوكي يد جهتندن في الحال تحرير ايلمكدر يعني قچان
بر كمسنه بر عبد مملوكني بر مقدار دراهم اوزرينه تحرير ايليه اول حالده عبد صاحب يد اولور واستدوكي
شيئه تصرف ايلمكه قادر اولور ورقبه سي مآلده قچان اوزرنده اولان مال كتابتي ادا ايليه محرر
اولور وبو كتابه نك ركن لازمي ايجاب وقبولدر كرك كتابه ايله اولسون كرك انك معناسنه اولسون

يعني انك معناسنن اولان لفظ ايله اولسون تمن كاتب مملوكه ولو صغيرا يعقل بمال حال او مؤجل او منجم
فقبل صح اميدي بر كمسنه عبد مملوكيني بيع و شرايي معقل ايدر صغيره ده اولور سه بر مقدار مال حال يا خود
بر سنه يه دكين مؤجل يا خود آيلر ايله منجم يعني مسقط كه هر آيي باشنده فلان مقدار ويرمك اوزره مكاتبه
ايلسه اول مكاتبه ايلدوكي عبد اني قبول ايلسه اول عقد مكاتبه صحيح اولور وكذا لو قال جعلت عليك الفا
تؤديه نجوما اولها كذا و آخرها كذا فان اديت فانت حر وان عجزت فقن فقبل و دخي قچان بر عبد
مولاسي كندو عبدينه بن سنك اوزرينه بيك درهم قلدم كه بكا اول بيك درهمي آيلر ايله منجم ويره سين
اول آيلرك اولي مثلا محرم الحرام و آخري ماه رجب در واكر سن اول بيك درهمي بو منوال اوزره
و بو شرط اوزرينه قبول ايدوب ويرر سن حر اولاسن ديسه مزبور عبد بو شرطي قبول ايلسه و
اول التزام اولنان شيء تحملنه ادا ايلسه كتابت صحيح اولور عبد حر اولور ولو قال اذا اديت الي الفا
كل شهر مائة فانت حر فهو تعليق وقيل مكاتبه و قچان مولي اولان كندو عبدينه اكر بكا بيك درهمي
ايصال و ادا ايدرسك حر اوله سين ديسه تعليق اولور مكاتبه اولماز دينلديكم مكاتبه اولور واذا
صحت الكتابة خرج العبد عن يد المولي دون ملكه و قچان اول مولانك ايلدوكي كتابت
صحيح اولسه اول مكاتب اولان عبد يدندن اولاني تسليمندن اول مولينك يدندن چقار ملكندن دكل
زيرا ما دام كه عبدك اوزرينه بقية قلدمولي سي ملكنده در فان تلف ماله ضمن اميدي قچان مولي
اولان كمسنه كندو مكاتبه سنك مالني اتلاف ايلسه ضامن اولور زيرا اجنبي اولمشدر وكذا ان وطئ
المكاتبة او جني عليها او على ولدها و دخي قچان مولي اولان كمسنه كندو مكاتبه سين وطئ
ايلسه اول مكاتبه نك عقرينه ضامن اولور و قچان بو مكاتبه يه يا خود ولدينه جنايت ايلسه ارش
جنايته ضامن اولور زيرا ملك رقبه باقي ولمخله حد اولنمغه محال اولنمدوغي اجلدن عقر
متعين اولدي وان كاتبه على قيمته فسدت فان اداها عتق واكر مولي اولان كمسنه كندو عبد
رقيقني قيمت اوزرينه مكاتبه ايلسه مكاتبه فاسد اولور واكر مزبور عبد اول قيمتي دفع ايدوب
ادا ايلسه ازاد اولور وكذا تفسد لو كاتبه على عين لغيره بتعين بالتعيين و دخي كتابت فاسد

فاسد اولور قچان مولى اولان كمسنه كندو عبدينى بر غير كمسنه نك عينى اولان شىء اوزرينه مكاتب ايلسه مثلا
كاتبتك على هذا العبد ديسه كتابت فاسد اولور وعلى مائة ويرد عليه عبدا غير معين وياخود مولى
اولان كمسنه كندو عبد رفيقنى يوز درهم اوزرينه مكاتب ايدوب كه مولى كا بر عبد غير معين رد ايلمك
اوزره مكاتبه فاسد اولور امام ابو حنيفه ايله امام محمد قتنده وعند ابى يوسف يجوز وتقسيم المائة
على قيمة المكاتب وقيمة عبد اى ونفسط قسط العبد والباقى بدل الكتابة وامام ابو يوسف قتنده
مكاتبه جائزدر واول ذكر اولنان يوز درهم مكاتب ايله بر عبد وسطك قيمتنى اسقاط اولنوب يوز
دن باقى قلان مقدار بدل كتابت مقابله سنده عد اولنور وبعض شراح بو مسئله يه مثل وضع
ايلمش مثلا مكاتبك قيمتى التى درهم اولوب عبد وسطك قيمتى درت درهم اولسه امدى اول قيمت
عبد وسطدن زياده اولان ايكى درهم بدل كتابت واقع اولور ويوز درهمدن قسط وسطك
مقدارى الثمن التى واكى ثلث اولور ويوزدن باقى قلان اوتوز اوچ درهم وبر ثلث بدل كتابت
مقابله سنده واقع اولنور تامل اولنه وان كانت المسلم عبده بخمر وخنزير فسد واكر مسلم اولان
كمسنه كندى عبدينى خمر ياخود خنزير اوزرينه مكاتب ايلسه عقد كتابت فاسد اولور زيرا بو ايكى
سنه مسلم حقنده مال دكلدر وان اداه ولزم قيمة نفسه امدى قچان خمر ايله ياخود خنزير ايله
مكاتبه اولنان مكاتبه اولدوغى خمرى ياخود خنزيرى مولى سنه ادا ايلسه عتق واقع اولور كندو
نفسنك قيمتى لازم اولور والكتابة على ميتة ودم باطلة فلا يعتق باداء المسمى يعنى قچان بر
مولى كندو عبدينى بر ميته وياخود بر دم اوزرينه مكاتب ايلسه اول كتابت باطله اولور واول
مسمى اولان شىء ادا ايلمك ايله عبد عتق اولنماز زيرا بو ايكيده خى مال دكلدر بو اجلدن عقد باطله
اولور ويجب القيمة فى الكتابة الفاسدة ولا ينقص عن المسمى يزاد عليه يعنى مكاتبه فاسده ده
اول عبد مكاتبك قيمتى لازم اولور وقيمتى واجب اولدوغى تقديرجه مسمى دن ناقص اولميه
بلكه اوزرينه زياده اولنه وصحت على حيوان ذكر جنسه لا وصفه ولزم الوسط او قيمته يعنى
بالكز جنسى ذكر اولنمش وضع ونوعى ذكر اولنمامش حيوان اوزرينه كتابت اولنمق صحيح وجائزدر

وصحيح اولدوغي تقديرجه حيوان وسط ويا خود قيمتي لازم اولور وصح كتابة كافر عبده الكافر بخمر مقدر
يعني كافر اولان كمسنه كندو عبد كافريني مقدر ايله مكاتب ايلمك صحيح وجائزدر زيرا خمر كفار حقنده مال
قبيلندندر عبده الكافر ديمسي عبد مسلمدن احترازدر زيرا كافر اولان كمسنه عبد مسلمني مكاتب ايلسه فاسد
اولور وقيمت واجب اولور واي سلم فللسيد قيمتها وعتق باداء عينها وعبد ايله مولينك هر
قنقيسي مسلم اولسه سيد ايچون اول خمرك قيمتي واردر واول عبد اول عيني ادا ايلمك ايله آزاد اولور
زيرا عتق كا متعلقدر باب تصرف المكاتب بو باب مكاتب اولان عبدك كندو نفسنه
تصرفي بياننده درله ان يبيع ويشتري ويسافر وان شرط عدمه يعني عبد مكاتب ايچون
بيع وشرا ايلمك وبر مكاندن بر مكان آخره سفر ايلمك جائزدر اكرچه عقدده عدم سفر شرط
اولنور ايسه ده زيرا صاحب يددر ويزوج امته ودخي امه سنك تزويج ايلمك جائزدر ويكاتب عبده
ودخي عبدني مكاتبه ايلمك جائزدر فان ادي بدل كتابته بعد عتق الاول له وان ادي قبله
يعني مكاتب اولان كمسنه يه مولي سنك اذنسز تزويج ايلمك جائزدكلدر بو بنيه قيدن خلاص اولمدي
ولا يهب ولو بعوض ولا يتصدق الا بيسير ودخي مكاتب اولان كمسنه عوض ايله ده اولور ايسه
بر شي هبه ايلمسون وتصدق دخي ايلمسون مكر كه يسير يعني قليل اولان شي ايله تصدق ايليه زيرا بو
ايكي شي سيدك حقنده ضرردر ولا يكفل ولا يقرض ودخي بر كمسنه يه كفيل اولمسون باذنه اولور مالدن
كمسنه يه اقراض ايلمسون زيرا بونلر دخي ضرردر ولا يعتق ولو بمال ودخي مكاتب اولان كمسنه كندو
عبدني عتق ايلمسون يعني ايلميه مال ايله دخي اولور ايسه ده زيرا عتق كتابتدن اعلادر ولا يزوج
عبده ودخي عبدني تزويج ايلميه ولا يبيعه بنفسه ودخي كندو عبدني نفسي ايله يعني مولي سنك
اذنسز بيع ايلميه والاب والوصي في رقيق الصغير كالمكاتب يعني صغيرك باباسي ووصيسي
اولان كمسنه لر صغيرك رقيقنده تصرف ايلمكده مكاتب كبيلردر امدي مكاتبه جائز اولان شيلر
مثلا بيع وشرا كبي ومكاتبه عبد وتزويج امه بونلره جائزدر وجائز اولميان شيلر مثلا اعتاق
وتزويج وبيع عبد انلره جائز دكلدر ولا يملك المأذون شيئا من ذلك يعني مأذون اولان عبد

عبد بوذكر اولنان تصرفاتدن برشيئه مالك دكلدر انجق تجارته مأذوندر وعند ابي يوسف له تزويج امته
وامام ابو يوسف قتنده عبد مأذون ايچون جائزدر كه كندو امه سيني تزويج ايليه وعلى هذا الخلاف
المضارب والشريك يعني مضارب ايله شريك اولان كمسنه لر تقدم ايدن خلافده مأذون كبيلردر
يعني بونلرده امه لريني تزويج ايلمك جائزدكلدر امام ابو يوسف قتنده وان اشترى مكاتب قريبه
ودخل في الكتابت يعني قچان مكاتب اولان كمسنه كندو كتابتنه داخل اولور يعني قچان مكاتب اولان
كمسنه كندو قريبني صاتون السه كندو كبي مكاتب اولور قچان اول مالك كتابتي ادا ايليه آزاد اولور
ومكاتب كندو قريبني اشترا ايدوب آزاد اولمدوغنك سببي عتاقه اهل اولمدوغي اجلدندر وان اشترى
ذا رحم محرم غير الولاد لا يدخل واكر مكاتب اولان كمسنه ولاددن غيري صاحب رحم اولان
محرميني مثلا قرنداش وعمي ودايي كبي اولان كمسنه لري اشترا ايليه كتابتنه داخل اولماز خلافا
لهما واماميّن ايچون خلاف واردر قتلرنده بو كمسنه لر كتابتده داخل اولور وان اشترى ام ولده
مع ولدها دخل الولد واكر مكاتب اولان كمسنه كندو ام ولدني ولدي ايله بيله اشترا ايليه اول
ولد والدسيله كتابته داخل اولور زيرا ولد كندو باباسي حكمنده در ولا تباع الام يعني قچان
ام ولدي ايله اشترا اولنسه ام ولد بيع اولنماز وان لم يكن معها جاز بيعها واكر اول والدسيله
اشترا اولنمسه اول ام ولدك بيع اولنماسي جائزدر امام ابو حنيفه قتنده خلافا لهما واماميّن
ايچون خلاف واردر زيرا قتلرنده بيع اولنماسي جائز دكلدر وولده من امته يدخل في
كتابته وكسبه له يعني مكاتب اولان كمسنه نك امه سندن اولان ولدي باباسنك كتابتنده
داخلدر ولو زوج امته من عبده ثم كاتبها فولدت يدخل الولد في كتابة الام وكسبه لها يعني
قچان مكاتب اولان كمسنه كندو امه سيني ينه كندو عبدينه تزويج ايدوب صكره انلره مكاتب ايليه
مكاتبه ايلدكدنصكره امه بر ولد طوغورسه بو طوغوردوغي ولد كندو كتابتنه داخل اولور
واول ولدك حاصل اولان كسبي كندوانه سنندر زيرا امه سنه تابع اولماسي باباسنه تابع اولمقدن
ارجحدر ولو نكح مكاتب بالاذن امرأة زعمت انها حرة فولدت فاستحقت فولدها عبد

ویعنی مکاتب اولان کمسنه کندو سیدینک اذنی ایله بر خاتون نکاح ایله آلسه و اول نکاح ایلدوکی خاتون
حره در دیو زعم ایلسه صکره بر ولد طوغورسه طوغوردقدنصکره مستحقه چیقسه اول طوغوردیغی
ولد امام ابو حنیفه قتنده عبد اولور زیرا ایکی رقیقدن حاصل اولان ولد رقیقدر وعند
محمد حر و امام محمد قتنده اول ولد حر اولور زیرا مکاتب اولان کمسنه اول خاتونی حره در
دیو تزویج ایلدی وکلان اولاده حره در و حر اولمق ایچون تزویج اولندی ویؤخذ منه قیمته
بعد عتقه یعنی مکاتب اولان کمسنه دن عتق اولدوغی وقتدنصکره اول ولدک قیمتی کندو
سندن اخذ اولنور وان وطی المکاتب امة یملك بغیر اذن سیده فاستحقت اخذ منه عقرها
فی الحال یعنی اگر مکاتب اولان کمسنه کندو سیدینک اذنسز مالك اولدوغی امه یی وطی ایلسه
صکره مستحقه چیقسه اول حالده اول مکاتب اولان کمسنه دن اول وطی ایلدوکی جاریه نك
عقری اخذ اولنور وکذا ان شراها شراء فاسدا فوطئها فردت ودخی مکاتب اولان کمسنه بر امه یی
شراء فاسد ایله اشترا ایدوب وطی ایلدکدنصکره استرداد اولنسه اذن عقر اخذ اولنور
وان وطئها بنکاح لا یؤخذ منه العقر الا بعد عتقه واگر امه یی نکاح ایله وطی ایلسه مزبور مکاتبدن
عقر اخذ اولنماز الا اول مکاتبك عتقندنصکره ومثله المأذون فی التجارة یعنی مأذون فی التجارة
اولان عبد مکاتبك مثلیدر تقدم ایدن وذکر اولنان احوال واحکامده فصل بو فصل
مکاتبه اولان جاریه نك احکامی بیاننده در یعنی قچان مکاتبه اولان جاریه کندو مولی سنك
عرقندن بر ولد طوغورسه اول قبل الولادة اولان کتابتك اوزرینه ماضیه ومستمره اولمه و
استرسه کندو نفسنی اداء بدل کتابتدن تعجیز ایلیه وبدل کتابتی ادا ایلدکدنصکره بینه ام
ولدی اولور اذا امضت علی الکتابة اخذت منه عقرها وان مات المولی عتقت
قچان اول مکاتبه اولان جاریه واقع اولان کتابتك اوزرینه مستمره اولسه عقرنی اول مولیدن
اخذ ایلیه واگر اول مولی وفات ایلسه اول مکاتبه مجانا عتق واقع اولور وسقط عنها البدل
واوزرنده اولان بدل کتابت ساقط اولور وان مات وترکت مالا ادیت منه کتابتها وما

وما بقي ميراث لابنها واكر اول مكاتبه اولان جاريه وفات ايدب بر مقدار مال ترك ايدوب اليقوسه
مال كتابت اندن ادا اولنوب صكره كتابتدن باقي قلان كندوا وغلنه ميراث قالور باقي قلان
ورثه اليه ولا يثبت نسب من تلده بعد بلا دعوة يعني مكاتبه نك كتابتي ثابت اولد قدنصكره طوغوردوغي
ولدك نسبي دعوت سز ثابت اولمز زيرا مكاتبه درمولي يه جائز دكلدر كه اني وطئ ايليه بل هو مثلها
في الحكم بلكه اول مكاتبه نك طغوردوغي ولد كندو مثلي در حكمده يعني اناسي كبي مكاتب اولمقده
ولو كاتب المولى مدبرا او ام ولده صح واكر مولي كندو مدبرني ياخود ام ولدني مكاتبه ايلسه عقد
كتابت صحيح اولور بچان بدل كتابتلرندن قبل الموت ادا ايلسه لر عتق واقع اولور فان مات عتقت
مجانا والمدبر يسعى في بدل كتابته او ثلثي قيمته ان كان معسرا وان واكر مولي وفات ايلسه اول
مكاتب اولان ام ولد مجانا عتق اولور و بدل كتابت اوزرندن ساقط اولور و مدبر
اولان كسنه بدل كتابه سنك جمله سنده سعي ايدوب ادا ايليه وعند ابي يوسف يسعى في الاقل
من البدل او ثلثي قيمته وامام محمد ابو يوسف قتنده بدل كتابتي ايله قيمتك ايكي ثلثنك
اقلنده سعي ايليه مثلا بدل كتابت طقوز يوز درهم اولسه وقيمتك ايكي ثلثي يدي يوز درهم اوله
يدي يوز درهمي ادا ايلمكه سعي ايليه وعند محمد يسعى في الاقل من ثلثي القيمة وامام محمد قتنده بدل
كتابتك ايكي ثلثي ايله قيمتك ايكي ثلثنك اقلنده سعي ايليه مثلا بدل كتابتك ايكي ثلثي بشيوز
اولسه وقيمتك ايكي ثلثي يدي يوز اولسه بشيوزي ادا ايلمكه سعي ايليه وان دبر كتابته صح ومضى
عليها او عجز نفسه فصار مدبرا واكر مولي اولان كسنه كندو عبد مكاتبني مدبر ايليه صحيح اولور
واول مكاتب اولوب مدبر اولان كتابتي اوزرينه مضي و مستمر اوله و ديلرسه كندو نفسني تعجيز
ايلوب مدبر اولسه وان مضى عليها فمات سيده معسرا يسعى في ثلثي البدل وثلثي قيمته واكر
اول مدبر اولان مكاتب اول مكاتبتك اوزرينه مستمر اولوب سيدي اولان كسنه معسر اولدوغي
حالده وفات ايلسه بدل كتابتك ايكي ثلثنه ياخود كندو قيمتنك ايكي ثلثنه سعي ايليه وعندهما
سعى في الاقل ومن ثلثي كل منهما وامامين قتنده مكاتب اولان كسنه بدل كتابتك ايكي ثلثي ايله

قيمتنك ايكي ثلثنك اقلنده سعي ايليه مثلا بدل كتابتك ايكي ثلثي الفيوز اولسه وقيمتنك
ايكي ثلثي يوز اولسه التي يوزي ادا ايلمكه سعي ايليه وان عتق مكاتبه عتق يسقط عنه بدل الكتابة
واكر بركمسنه كندو مكاتبني عتق ايليه عتق اولور واول اوزرنده اولان بدل كتابت ساقط اولور
زيرا مقصود كه عقددر حاصل اولمشدر وان كوتب على الف مؤجل فصالحه على نصفه حالا
صح واكر عبد اولان كمسنه بيك درهم مؤجل اوزرينه صلح ايلسه صلح صحيح اولور استحسانا وقياسا
جائز اولمامقدر زيرا اجلي كه حال دكلدر مال ايله تعويض ايلمك قبيلندندر ربوا ايسه
ربوادر وان مات مريض كاتب عبده قيمته الف على الفين الى سنة ولا مال له غيره ولم
يجز الورثة ادي العبد ثلثي البدل حالا والباقي واكر مريض اولان كمسنه بهاسي بيك
درهم اولان عبدي سنه يه دكين ايكي بيك درهم اوزرينه مكاتب ايليان مريض وفات
ايلسه حال بوكه اول وفات ايلين مريضك اول مكاتبدن غيري مالي يوقدر ودخي
ورثه اولان كمسنه لر بو كتابت اجازت ويرسلر بو مكاتب اولان كمسنه بدل كتابتك
ايكي ثمنني حالا ادا ايليه اول بر ثلث كيروي اجلنه دكين ادا ايليه او رد رقيقا ويا عود حالة رقيته
عودت ايليه امام ابو حنيفه قتنده وامام ابو يوسف قتنده وعند محمد يؤدي ثلثي قيمته للحال
والباقي الى اجله او يرد رقيقا وامام محمد قتنده قيمتنك ايكي ثلثني ادا ايليه وباقيسني كه برثلثدر
اجلنه قدر ادا ايليه واول بدلي ادا ايلمكدن امتناع ايلرسه حالت رقيته رد يعني عودت ايليه وان
كانت على الف وقيمته الفان ولم يجيزوا ادي ثلثي القيمة للحال او رد الى الرق اتفاقا واكر مريض اولان
كمسنه كندو عبدني بيك درهم اوزرينه مكاتب ايلسه وحال بوكه عبدك قيمتي ايكي بيكدرهمدر ودخي
ورثه اولان كمسنه لر اول كتابتي جائز كورمسلر بو تقديرجه مكاتب اولان كمسنه قيمتنك ايكي ثلثني في الحال
ادا ايليه حالت رقيته عودت ايليه مثلها البيع يعني بيعك بعضي احكامي كبيدر مثلا مكاتب اولان
كمسنه بدل كتابتي ادا ايلمك ايله عتق اولور ديلرسه مولي سي كما اوزرنده اولان بدل كتابتي ادا ايلدكده
حر اوله سين ديسون استرسه ديمسون بايع اوزرنده اولان ثمني ادا ايدوب بري اولدوغي كبي ودخي

ودخی بدل کتابتدن بر شیئک خط اولماسی لازم دکلدر وان کاتب حر عن عبد بالف فادی عنه
عتق ولا یرجع به علیه واکر حر اولان کمسنه بر کمسنه نک عبدینی بیک درهم اوزرینه مکاتب ایلیوب
واول بیک درهمی اندن اوتوری ادا ایلسه عتق اولور مثلا بر عبدک مولاسنه بو عبدینی بیک
درهم اوزرینه مکاتبه ایله دیسه اکر بن سکا اول بیک درهمی ویررسم عبد حر اولسون دیسه
مولی اولان کمسنه بو سوزه عامل اولوب عبدی کتابته کسه اول دخی بیک درهمی ادا
ایلسه اول عبد عتق اولور واول حرک ویردوکی درهم ایله اول عبدک اوزرینه رجوع
ایلماز متبرع اولدوغی اجلدن وان قبل العبد یصیر مکاتبا اکر اول عبد اولان کمسنه اول
عقدی بدل کتابتی ادا ایلمازدن اول قبول ایلسه اول عبد مکاتب اولور وان کاتب عبدا
عن نفسه وعن آخر غائب فقبل صح واکر مولی اولان بر حاضر اولان عبد ایله بر غائب اولان
عبدی مکاتبه ایلیوب حاضر اولان عبد ایکیسی ایچون مکاتبه یی قبول ایلسه صحیح اولور زیرا
حاضر اولان عبد کندو نفسنه اصالت طریقیله واول بر غائبه تبعیت طریقیله قبول ایلمشدر
وقیاس آنجق کندو نفسنه قبول ایلمک ایدی غائبه ولایتی اولمدوغی اجلدن وقبول الغائب ورده
صکره اول غائب اولان کمسنه نک مکاتبه قبول ایدوب رد ایلماسی لغودر ویؤخذ الحاضر بکل
البدل ولا یؤخذ الغائب بشیء واول حاضر اولان عبد کل بدل ایله اخذ اولنور واول غائب
اولان عبد بر شیء ایله عقد اولنماز زیرا عقد اوزرینه منعقد اولمامشدر وایهما ادی اجبر المولی
علی القبول وعتقا وبو حاضر اولان عبد ایله غائب اولان عبدک هرقنغیسی که اول بدل کتابتی
ادا ایلسه مولی انی قبول ایلمکه جبر اولنور وبو حاضر اولان عبد ایله غائب اولان عبدک ایکیسی
دخی آزاد اولنور ولا یرجع احدهما علی الآخر وکذا لو کاتبهما معا ودخی بچان ایکیسی معا مکاتبه
ایلسه اکر اوزرینه اولان مال کتابتی ادا ایدرلرسه عتق اولورلر واکر عاجز اولورلرسه حالت
رقه عودت ایدرلر ولا یعتق احدهما باداء حصته وبو ایکی عبدک بری حصه سنی ادا ایلمک
نک عتق اولماز بخلاف ما لو کانا لابنین اما بچان ایکیسی ایکی آدمک اولسه تقدم ایدن مسئله

خلافيدر يعني هر بريسي كندو حصه سين ادا ايلمه عتق اولور ولو عجز احدهما ثم ادى الآخر
الكل عتقا ولا يرجع على الآخر يعني فحان ايكي مكاتبك بري بدل كتابتني ادا ايلمازدن عاجز اولسه
صكره اول بري اول بدلك كليسنك كندو يانندن ادا ايلسه ايكي دخي عتق اولورلر اول كلي بدلي
ويرن آخرك حصه سيله رجوع ايلمازدن وان كاتبت امة عنها وعن صغيرين لها جاز واي
ادى اجبر المولى على القبول وعتقوا ولا يرجوع على غيره واكر اول امه كندو نفسدن وايكي
صغير اولادندن اوتوري مكاتبه ايله عقد جائز وصحيح اولور وهر قنقيسي كه كندو يانندن
ادا ايلسه مولى اولان كمسنه انك قبولنه جبر اولنور وجمله سي عتق اولورلر واول بدلي ادا ايليان
كمسنه اول برلرينك حصه لريله رجوع ايلماز زيرا متبرعدر باب كتابة المشترك بو باب
مصنف رحمة الله عليه عبد كتابتك احكامني بيان ايدر وان اذن احد الشريكين في عبد
لآخر ان يكاتب حصته منه بالف ويقبض البدل ففعل وقبض البعض فعجز مكاتب
والمقبوض للقابض خاصة فحان بر عبده شريك اولان ايكي كمسنه نك بري اول بر آخره
كندو حصه سني بيك درهم اوزرينه مكاتبه ايلمكه وبعض بدلي قبض ايلمكه اذن ويررسه بر آخر شريكك
قولي ايله عمل اولنوب واول بعض بدلك قبضندن صكره مكاتب اول بعض اخريي ادا ايلمكدن عاجز اولسه
امدي اول قبض اولنان بعض خاصة قبض اولنان كمسنه نك اولور امام ابو حنيفه قتنده زيرا
كتابت قتنده متجزي اولماز خلافا لهما واماميناجون خلاف وارد زيرا قتلرنده مقبوض
ايكي شريكك مابيننده مشترك در امة لرجلين كاتباها فانت بولد فادعاه احدهما ثم انت باخر
فادعاه الآخر فعجزت فهي ام ولد الاول وضمن نصف قيمتها ونصف عقرها بر امه ايكي رجلك
مملوكه سي اولوب مزبوران ايكي رجل اول امه يي مكاتبه ايله لر مكاتبه اولندقدن صكره ايكيه رجلك
بري اني وطئ ايدوب بر ولد طوغورسه طوغوردقدن صكره ايكيسنك بري ادعا ايلسه صكره اول
بريسي وطئ ايليوب بر ولد طوغورسه اني دخي اول رجل آخر ادعا ايلسه اول امه دخي بدل كتابتك
اداسندن عاجز اولسه اولكي رجلك ام ولدي اولور واولكي رجل ثاني رجل ايجون اول امه نك

امه نك نصف قيمتنه ونصف عقرينه ضامن اولور او مشترکه اولان جاریه یی وطئ ایلدوکی
اجلدن وضمن الثاني تمام عقرها وقيمة الولد وهو ابنه وايهما دفع العقر اليها قبل العجز
جاز و ثانی اولان رجل امه نك عقرينه تمامنه و ولدك قيمتنه ضامن اولور و اول ولد
ثانينك اوغلی اولور و اول ایکی رجلك هر قنغیسی که اول عقری اول امه یه عاجز اولمزدن
مقدم دفع ایلسه جائزدر زیرا مادامکه کتابت باقیدر حقن حق بعض مکاتبه نکدر وعندهما
لا يثبت نسب الولد من الثاني وامامین قتنده اول ولدك نسبی رجل ثانیدن ثابت
اولماز زیرا اولکی رجل اولکی ولدی ادعا ادعا ایلمك ایله کالام ولد اولمشدر بو یله اولیجق
ثانینك وطئ جائز دکلدر ولا يضمن قيمته ودخی اول ولدك قیمتنه ضامن اولماز
وحكمه كامه ويضمن تمام العقر واول ولدك حکمی آنه سی کبیدر وعقرك تمامنه ضامن
اولور ويضمن الاول نصف قيمتها مكاتبة عند ابي يوسف وامام ابو یوسف قتنده
اولکی رجل اول امه نك نصف قيمتنه ضامن اولور والاقل منه ومن نصف ما بقي
من البدل عند محمد وامام محمد قتنده نصف قیمتندن و بدلدن باقی قلانك نصفندن اقلنه
ضامن اولور ولو لم يطئ الثاني دبرها فعجزت بطل التدبير وهي ام ولد الاول والولد له واکر
اول ثانی رجل اول امه یی وطئ ایلیوب مدبر ایلسه امه دخی کتابتدن عاجز اولسه اول تدبیر باطل
اولور امه اول اولکی رجلك اولور وضمن نصف قيمتها ونصف عقرها یعنی اولکی رجل
کندو شریکی ایچون اول امه نك نصف قیمتنه ونصف عقرینه ضامن اولور ولو اعتقها
احدهما موسرا فعجزت ضمن المعتق قيمتها ويرجع قيمتها ويرجع به قيمتها عليها یعنی تجان
ایکی شریکك بری اول امه یی موسر اولدوغی حالده عتق ایلسه اول امه کتابتدن عاجز اولسه معتق
اولان کمسنه کندو شریکنه اول امه نك نصف قیمتنه ضامن اولور صکره اول نصف ایله اول
امه نك نصف قیمتنه ضامن اولور صکره اول نصف ایله اول امه نك اوزرینه رجوع ایلیه
خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر زیرا قتلرنده اول نصف ایله اول امه نك اوزرینه رجوع

ایلماز وان لم یعجز فلا ضمان واگر اولامه اول کتابتدن عاجز اولماز ایسه ضمان یوقدر امام
ابو حنیفه قتنده زیرا انك قتنده تدبیر واعتاق بتجزی قبول ایلماز وعندهما یضمن الموسر ویجب
السعایة فی المعسر یعنی بچان مکاتبه نك سیدی معسر اولسه مکاتبه نك اوزرینه سعی ایلمك
لك واجب اولور ولو دبر احد الشریکین ثم اعتق الآخر موسرا ضمنه المدبر واستسعی العبد
او اعتقه اگر ایکی شریکك بری اول مابینلرنده اولان مشترك عبدی مدبر ایلسه صکره اول ایکی شریکك
بریده خی موسر اولدوغی حالده اول عبدی عتق ایلسه اول مذکور اولان مدبر اول معتق
اولان کمسنه یی تضمین ایدوره یاخود عبدی سعی ایدوره یاخود کندوسی دخی عتق ایلیه وعکسها
فالمدبر یعتق او یستسعی واگر اول صورتك عکسی اولسه یعنی ایکی شریکك بری عبدی عتق ایلیه
واول بر آخری مدبر ایلیه امدی مدبر اولان کمسنه استرسه عتق ایلیه استرسه سعی ایتدوره وبو معتق
ابو حنیفه قتنده ضامن اولماز وعندهما دبر الاول ضمن نصف قیمته موسرا او معسرا وعتق الآخر
لغو واما امین قتنده اگر ایکی شریکك اولکیسی اول عبدی مدبر ایلسه قیمتنك نصفنه ضامن
اولور کرك موسر اولسون کرك معسر اولسون واول آخرك عتقی لغو اولور زیرا عتق انلرك
قتنده متجزی اولماز وان اعتق الاول ضمن نصف قیمته موسرا واستسعی وتدبیر الآخر لغو واگر
اول ایکی شریکك اولکیسی عتق ایلسه موسر ایسه ضامن اولور معسر ایسه عبده سعی ایتدوره واول
بر آخرك تدبیری لغو اولور باب کتابة العجز والموت بو بابده مکاتبك نجوم کتابتدن موت
ایله وغیر یسیله عاجز اولماسنك احکامی بیان اولنور اذا عجز المکاتب عن نجم فان رجی حصول
مال لا یتعجل الحاکم بتعجیزه وتمهیله یومین او ثلاثة یعنی بچان مکاتب اولان عبد بر نجمك
اداسندن یعنی برجاهلك قسط معینلندن عاجز اولسه اگر اول مکاتب اولان کمسنه یه
بر حالك حصولی رجا اولنوب انتظار اولنور سه حاکم اولان کمسنه کی تعجیز ایتمکه عجله یلیه
وایکی یاخود اوچ کون مهلت ویره بو ترکیبده اولان ضمایر مکاتبه راجعدر والا عجزه وفسخ کتا
ان طلب سیده برضاه واگر اول مکاتب بر مالك حصولی توقع اولنوب رجا اولنماز حاکم اولان

ولان كمسنه اني تعجيز ايليه وكتابتي فسخ ايليه اكر مولاسي اولان كمسنه فسخي طلب ايدرسه و ياخود سيديري
اولان كمسنه كندو رضاسيله آني تعجيز ايليه بو تركيبده اولان ضماير مكاتبه راجعدر وعند ابي
يوسف لا يعجز مالم يتوال عليه نجمان وامام ابو يوسف قتنده اول مكاتب تعجيز اولنميه
مادامكه اوزرينه ايكي نجم متوالي اولميه زيرا حضرت علي كرم الله وجهه بيوررلركه اذا توالى نجمان
رد الى الرق واذا عجز عادت احكام رقه وقچان مكاتب اولان كمسنه عاجز اولسه احكام رق
انك اوزرينه عودت ايدر وما في يده لمولاه واول مكاتبك يدنده نه وار ايسه مولاسنكدر
ويحل له ولو اصله من صدقة واول مكاتبك يدنده اولان شيء اول مولايه حلال اولور
اصلي صدقه‌دن اولورسه زيرا اول مكاتبك كسبي مولاسنكدر وان مات عن وفاء لا تنفسخ
ويؤدي بدله من ماله واكر اول مكاتب عجزسز بدل كتابتينه وفا ايده جك مال اوزرنده
وفات ايلسه كتابت فسخ اولنماز واوزرنده اولان بدل كتابت كندو مالندن ادا اولنور
ويحكم بعتقه آخر جزء من حيوته ويورث ما بقي من ماله ويعتق اولاده الذين شراهم
او ولد في كتابته او كونوا معه تبعا او قصدا واول مكاتب متوفي اوتد قدنصكره
حيوتينك آخر جزئنده عتقنه حكم اولنور وبدل كتابتي ادا اولندقدنصكره مالندن باقي قالان مقدار
وارثلرينه ميراث اولور ودخي حيوتنده شرا ايلدوكي اولاد ياخود زمان كتابتنده طوغن اولاد
وياخود كندو سيله معا مكاتبه اولنمش اولان اولاد تبعيت طريقيله ياخود قصد طريقيله عتق
اولنور وان لم يترك وفاء وله ولد ولد في كتابته سعى على نجومه واكر اول مكاتب اولان كمسنه
بدل كتابتنه وفا ايده جك شيء ترك ايلمامز ايسه وحال بوكه اول مكاتبك زمان كتابتنده
طوغمش بر ولدي وار در باباسنك اوزرنده اولان نجومه سعي ايده فان ادى حكم بعتقه
وعتق ابيه قبل موته وچون مزبور ولد اول باباسنك اوزرنده اولان مالي ادا ايليه
كندو عتقنه ودخي باباسنك عتقنه قبل الموت حيوتنك آخر جزئنده حكم اولنور وولدك
ولدوغنك سببي زيرا باباسنك كتابتنه وقت عقدده داخلدر وباباسنك جزءاسندندر

وكاامتعلقدر والولد للمشتري اما ان يؤدي حالاً او يرد في الرق يعني مكاتب اولان كمسنه نك
زمان كتابتنده طوغمش ولدي اولميوب بر مشتري ولدي اولسه امدي بو ولد مشترينك
اوزرنه اولان مالي في الحال ادا ايليه امام ابو حنيفه قتنده وعندهما كالاول وامامين
قتنده بو مشتري اولان مكاتبك زمان كتابتنده طوغمش اولان ولدي كبيدر وان مات
المكاتب وترك ولدا من حرة ودينا على الناس فيه وفاء فجنى الولد فقضى بارش الجناية
على عاقلة الام لايكون ذلك قضاء بعجز المكاتب واكر مكاتب اولان عبد حرة دن
حاصل اولمش بر ولد ايله ناس اوزرنده بدل كتابتني وفا ايدر بر مقدار ديون ترك ايلسه
صكره مزبور ولد بر كمسنه يه جنايت ايلسه وجرح ايلسه مثلا امدي قاضي اولان كمسنه ارش
جنايتله اول امك عاقله سي اوزرينه قضا ايلسه بو قاضينك ايلدوكي قضا اول مكاتبك
عاجز اولدوغنه قضا اولنمز زيرا قضا كتابته منافي دكلدر وان اختصم موالي الام
والاب في ولائه فقضى لموالي الام فهو قضاء بعجزه واكر امك مواليسي ايله ابك مواليسي
اولان كمسنه لر اول ولدك ولاسنده اختصام ايلسه لر قاضي دخي ولائي اول امك مواليسنه
قضا ايدوب حكم ايلسه امدي بو قضا اول مكاتبك اولان كمسنه نك عجزنه قضادر زيرا
اول ولدك ولاسني امك والاموالیسنه حكم ايلمك بابا سنك رقنه مقتضيدر اول ايسه
فسخ كتابته موجبدر ولو جنى عبد فكاتبه سيده جاهلا بجنايته فعجز العبد دفع او
فدي يعني تجان عبد اولان كمسنه جنايت ايدوب مجروح ايلسه مكاتب ايلدكدنصكره كتابتدن
عاجز اولسه مولي سي اولان كمسنه مخير اولور استرسه اني اول ايلدوكي جنايتي مقابلهسنده
دفع ايليه ديلرسه فدا ايليه وكذا لو جنى المكاتب فعجز قبل القضاء به ودخي سيد اولان
كمسنه عبدي دفع ايلمك ايله فدا ايلمك ما بيننده مخير اولور رقجان بر جنايت ايدوب موجبنه
حكم ايدوب وقضا اولنمزدن اول عاجز اولسه ولو بعد ما قضى عليه فهو دين ويباع
فيه واكر ارش جنايتيله اوزرينه قضا اولندقدنصكره عاجز اولسه اول وريلان ارش

رنی جنایت اوزرینه دین اولور وانك سببی ایله بیع اولنماسی جائزدر زیرا کندو رقیه سنه
لازم اولمش دیندر ولا تنفسخ الکتابة بموت السید ویؤدی البدل الی ورثته بنجومه
وقچان عبد مکاتبك سیدی وفات ایتسه کتابت فسخ اولنماز زیرا کتابت عبدك حقیدر
صکره بو مزکور کتابت اوزرینه اولان بدل کتابتی سیدینك وارثلرینه ادا ایلیه اوزرینه
تقسیط اولنان نجوم حسبیله فان اعتقه بعضهم لا ینفذ امدی قچان اول وارثلرك
بعضیسی اول مکاتبی عتق ایلسه نافذ وصحیح اولماز زیرا کندونك اولمیان شیء عتق ایلمشدر
وان اعتقوه کلهم عتق مجانا واکر وارثلرك جمله سی انی عتق ایلسه لر مجانا عتق اولنور وقیاس
عتق اولنمامق ایدی کتاب الولاء ﴿ بوکتاب ولانك احکامی بیاننده در ولا
فتح واو ایله بنه محبت ونصرت معناسنه اولان ولایت لفظندن مشتقدر زیرا ولا
عتاقه وموالاته محبت ونصرت وارد ریاخود قریب معناسنه اولان ولی دن
مشتقدر واصطلاح فقهاده وهو التناجز بولاء العتاقه در دیو تعریف ایلمشلردر
الولاء لمن اعتق ولو بتدبیر او استیلاء او کتابة او وصیة او ملك قریب یعنی معتق اولان
عبدك ولاسی انی عتق ایدن کمسنه نکدر وبو واقع اولان عتق کرك عبدی مدبر قلمغله اولسون
کرك جاریه یی استیلاد ایلمك ایله اولسون کرك مکاتب ایلمك ایله اولسون کرك ملك قریب
ایله اولسون مثلا قریبی اولان کمسنه انی شرا ایله یاخود هبه ایله یاخود وصیت ایلسه
عتق اولور وبو مسائلده رجل ایله خاتون برابردر ولغا شرطه لغیره او سائبة یعنی مولی
اولان کمسنه قچان کندو عبدینی عتق ایلیوب ولاسنی کندودن غیری یه شرط ایلسه یاخود
سائبه یه یعنی اندن وارث اولمقلغی شرط ایلسه لغو اولور زیرا شرع شریفه مخالفدر
نسبده مخالف اولدوغی کبی ومن اعتق حاملا من زوج فتق فولدت لاقل من نصف
سنة فولاء الولد له لا ینتقل منه ابدا وشول کمسنه که اولان زوجدن حاصل اولان
جاریه سنی عتق ایلسه مزبور جاریه عتق اولندقدنصکره نصف سنه دن اقلده طفور

سنه اول طوغن ولدك ولاسي اول معتق اولان كمسنه دن انتقال ايلماز ابداً وكذا لو ولدت توأمين
احدهما لاقل من نصفها و دخي ولا معتق اولان كمسنه نك اولور قچان اول قادندن حامل
جاريه ايكي ولد طوغورسه وبري برسنه نك نصفندن اقلده طوغورسه وان ولدت
لاكثر من نصف ذلك فولاؤه له ايضاً واكر نصف سنه دن اكثرده طوغرسه ينه كچن جليندر
ولاسي معتق اولان كمسنه نكدر زيرا ولد اول امك برجزئيدر اكا صفات شرعيه ده تابع
اولور كور مزميسنك مزبور ولد انه سنه جزئيتده ورقيتده تابع اولور لكن ان اعتق الاب
جرّه الى مواليه لكن قچان اول ولدك باباسي ولان كمسنه عتق اولنسه كندو اوغلنك
ولاسني كندو مواليسنه جرّ ايدر ولا يرجع الاولون عليهم مما عقلوه عنه قبل الجر يعني
اكر اول اولان كمسنه لركه موالي الام در اول برلرينك اوزرلرينه كه موالي الاب در
اول ولد ايچون وبردكلري ديت ايله قبل الجر رجوع ايلماز ولو تزوج عجمي له مولى
موالاة او لامعتقه فولدت منه فولاء الولد لمواليها يعني قچان مولاي موالاة
اولان برعجمي معتقه اولان برجاريه يي تزوج ايلسه صكره مزبور عجميدن بر ولد طوغرسه امدي
اول ولديك ولاسي اول معتقه اولان جاريه نك مواليسنكدر وعند ابي يوسف حكمه
حكم ابيه وامام ابو يوسف قتنده اول ولدك حكمي ابك حكمي كبيدر ايكي صورتده والمعتق
مقدم على ذوي الارحام موخر عن العصبة النسبية يعني معتق اولان ذوي الارحام
اوزرينه مقدم وعصبات نسبيه دن موخردر نته كم بياني كلسه كركدر فان مات السيد
ثم المعتق فارثه لاقرب عصبة سيده وقچان سيد اولان كمسنه وفات ايتسه صكره
معتق اولان كمسنه دخي وفات ايتسه امدي اول معتقك وارثي سيدينك اقرب
اولان عصبه سنكدر فيكون لابنه دون ابيه لو اجتمعا امدي قچان اول وفات
ايدن سيدك براوغلي ايله باباسي قالسه ميراث اوغلك اولور امام ابو حنيفه ايله
امام محمد قتنده باباك اولماز قچان ايكيسي موجود ومجتمع اولسه لر وعند ابي

ابي يوسف لابيه السدس والباقي لابن وامام ابو يوسف قتنده بابانك قلان ميراثدن
سدسي واردر باقيسي اوغلنكدر وعند استواء العرب نسوي القسمة نجان وفات
ايدن سيدك وارثلري اولان كسنه لر قربده مستوي اولسه لر مثلا جمله سي كندو
اولادي اولسه ياخود اولادينك اولادي اولسه لر قسمت مستوي اولور مابينلرنده
يعني برابر اولور زيرا علتده و درجه ده مستويلردر وليس للنساء الا ما اعتقن
او اعتق من اعتقن او كاتبن او كاتب من كاتبن الحديث نساطا نفسنه ولادن برشي
بو قدر الا عتق ايلدكلري ياخود مكاتب ايلدكلري كسنه لرك ولاسي واردر كندولري
نك عتق ايلدكلري كسنه لرك عتق ايلدكلري وياخود مكاتب ايلدكلرينك مكاتب
ايلدكلري كسنه لرك ولاسي واردر و بو حديثك بعض روايتنده زياده لك واردر كه
او كاتب من كاتبن ن صكره او دبرن او دبر من دبرن واردر اولمشدر بو حديث
شريفي تامل وتدبر ايدوب اكله **فصل ٧** بو فصل ولاء معاقده احكامني بيان
ايدر ولاء الموالاة سببه انعقد ولاء موالاتك سببي عقد در مثلا بر عاقل وبالغ كمسنه ياخود
بر صبي عاقل كندو باباسنك اذني ايله ياخود وصيسي اذني ايله مجهول النسب غير عربي
اولان كسنه يه قچان اولسك سكا وارث اولاين و قچان سندن بر جنايت واقع اولسه
ديتني اوزريمه اولسون ديسه مولاي الموالاة اولور زيرا مولي الموالات شرطله صحيح
اولور شرطلك بري الموالاتك معتقي اولمامقدر و بري كسنه يه منسوب اولمامقدر
ونسب معروفي دخي اولمامقدر فلو اسلم اعجمي على يد رجل ووالاه على ان يرثه
ويعقل عنه او والي غير من اسلم على يده صح ان لم يكن معتقا امدي قچان بر اعجمي كمسنه
بر رجلك يديله اسلامه كلسه اول مزبور رجل اعجمي يه مولاة ايدوب كندويه وارث
اولمق اوزره ايلدوكي جنايتي عقل ايدوب ديني ويره ياخود كندو يدينك غيري
سيله اسلامه كلني مولاة ايلسه صحيح اولور اكر بو اسلامه كله معتقي اولماز ايسه وعقله

عليه وارثه له يعني اول اعجمي اولان كمسنه نك ديني اول ولات ايدن رجلك اوزرينه درميراثي
دخي انكدر وان لم يكن له وارث اكر اول اعجمي اولان كمسنه نك وارثي بوغيسه وهو موخر عن
ذوي الارحام قرابت ايله وارث ذوي الارحام اولان كمسنه لردن موخردر زيرا ذوي
الارحام قرابت ايله وارث اولورلر وقرابت ايسه ولادن اقويدر وما لم يعقل
عنه فله ان يفسخه قولاً بحضرته وفعلاً مع غيبته بان ينقل عنه الى غيره يعني
عقد ولا صاحبي ولان كمسنه مادامكه موالاة ايلدوكي كمسنه ايچون ديت ويرميه
اكا جائزدركه اول موالاتك حضورنده اول ولائي قول فسخ ايليه ودخي غيبتدن
فعل ايله فسخ ايليه مثلا اول موالاتك اوزرينه اولان ولائي غيريه نقل ايلمك
ايله زيرا عقد غير لازمدر وبعد ان عقل عنه اول عن ولده لا يفسخه وهو ولا دولده
يعني مولي اولان كمسنه قچان اول موالاة ايلدوكي كمسنه دن اوتوري ياخود ولدندن
اوتوري ديت ويرسه امدي موالات اولنان كمسنه يه جائزدكلدركه اول عقدي
فسخ ايليه وغرض حاصل اولدوغي ايچون عنه ده اولان ضمير موالات اولنان كمسنه يه
راجعدر وللاعلى ايضا يبرأ عن ولائه بحضرته ودخي اعلا اولان كمسنه يه كه مولي در
جائزدركه اول اسفل اولان كمسنه نك ولاسندن بري اوله اسفلك محضرنده عدم
عدم لزوم اولدوغي ايچون ولو اسلمت امرأة في رجل فوالت واقرت بالولاء
فولدت مجهول النسب او كان معها ولد صغير كذلك تبعها فيه يعني قچان
بر مجهولة النسب بر كافره خاتون مسلمه اولوب صكره موالات ايلسه ياخود
ولايه اقرار ايلسه صكره اول خاتون مجهول النسب بر ولد طوغرسه ياخود كندو
سيله مجهول النسب بر ولد اولسه اول ولد اول خاتونه ثبوت ولادت
تابع اولور ابو حنيفه قتنده خلافا لهما واما مين قتنده خلاف واردر زيرا
قتلرنده تابع اولماز زيرا انك كندو ولدينك مالنه ولايتي اولمدوغي ايچون

و دخي
اولان كم

اچون ولدینك غیری یه اولمامق بالطریق الاولی **كتاب الاكراه** بو كتاب ده اكراهك
احكامی بیان اولنور اكراه لغتده اجبار معناسنه در اصطلاح فقهاده هو فعل یوقعه
الانسان بغیره بر فعلدر كه انسان قصد ضرر طریقیله غیره ایقاع وایصال ایدر یفوت به
رضاه كه اول فعل سببی ایله اول غیرك رضاسی فوت مثلا حبس وضرب كبی او یفسد
اختیاره مع بقاء اهلیته وياخود اول مكره هلك اختیاری فاسد اولور مثلا قتل
وقطع ید كبی اهلیتك بقاسیله وشرطه قدرة المكره علی ایقاع ما هدد به سلطانا كان
او لصا یعنی اكراه ایلمكك شرطی مكره اولان كمسنه نك تهدید وتخویف ایلدوكی
فعلك ایقاع واجراسنه قادر اولمقدر كرك اول تهدید ایدن كمسنه صاحب
سلطنت اولسون كرك حرامی اولسون وخوف المكره وقوع ذلك ودخی
مكره اولان كمسنه مكرهك فعلندن خوف ایلماسی شرطدر وكونه ممتنعا قبله
عن فعل ما اكره علیه لحقه ودخی مكره اولان كمسنه نك اكراه اولندوغی فعلدن
قبل الاكراه ممتنع اولماسی شرطدر اول اكراه اولان كمسنه نك اول شیدن حقی
اولدوغی اچون مثلا ملكنی بیع ایتدرمك كبی ومالنی اتلاف ایلمك كبی وعبدنی
اعتاق ایتدرمك كبی او لحق آخر او لحق الشرع یاخود بر آخرك حقی اولدوغیچون
مثلا غیرك مالنی اتلاف ایلمكه امر ایتمك كبی یاخود شرعك حقی اولدوغیچون
مثلا شرب خمر ایلمك كبی وكون المكره به متلفا نفسا او عضوا ودخی مكره بهنك
شرطی نفس یاخود عضو تلف اولمقدر مثلا بر كمسنه بر آخری قتل ایله یاخود
قطع عضو ایله تهدید ایلمك كبی او موجبا غما بعدم الرضا یاخود مكره اولن
كمسنه نك رضاسنك عدمنه موجب اوله وشرط اختلاف ناس ایله مختلفدر
زیرا بعض ناس واردر كه ادنی كلام ایله متأذی وغملو اولور وبعض ناس واردر كه
ضرب مبرحدن بیله متأذی اولماز فلو اكره علی بیع وشراء او اجارة او اقرار

بقتل اوضرب شديد او حبس خير بين الفسخ والامضاء امدي نجان بركمسنه برشيء بيع
ايلمكه ياخود شرا ايلمكه ياخود بر مكاني اجاريه ويرمكه ياخود برشيء اقرار ايلمكه قتل
ايله ياخود ضرب شديد ايله ياخود حبس مديد ايله تهديد اولنوب اكراه اولنسه فسخ
ايله امضانك مابيننده مختردر ديلرسه فسخ ايليه و ديلرسه قبول ايليوب امضا ايليه
زيرا بو عقودك صحتنه رضا شرطدر وملكه المشتري ملكا فاسدا ان قبضه يعني
مشتري اولان كمسنه اول مكرههك بيع ايلدوكي مبيعه ملك فاسد ايله مالك اولور اكر
اني قبض ايلمش اولسه زيرا ركن بيع اهلندن صادر اولمشدر فلو اعتق صح اعتاقه
ولزمه قيمته واكر مشتري اولان كمسنه اول مكرههدن اشترا ايلدوكي عبدي عتق ايليه عتقي
صحيح اولور واكا اول عبدك قيمتي لازم اولور وقبض الثمن او تسليم المبيع طوعا
اجازة يعني اكراه ايله بايع اولان كمسنه ثمني قبض ايلماسي ياخود مبيعي طوعله تسليم
ايلماسي اجازتدر زيرا رضايه دليلدر لا فعلهما كرها ولا دفع الهبة طوعا بعد ما
اكره عليها اما اول قبض ايله تسليمك كره ايله واقع اولماسي اجازت اولماز ودخي
هبه يي طوعله دفع ايلمك اكراه اولندقدنصكره اجازت اولماز وان هلك المبيع
في يد مشتر غير مكره لزمه قيمته واكر مبيع اولان شيء غير مكره مشتر بنك يدنده هلاك
اولسه اكا قيمتي لازم اولور وللبايع المكره تضمين ايهما شاء من المكره والمشتري يعني
اكراه ايله بايع اولان كمسنه جائزدركه مكره ايله مشتر بنك هر قنقسنه ديلرسه تضمين ايدر
فان ضمن المكره رجع المشتري بقيمته امدي نجان بايع اولان كمسنه اول هلاك اولان
شيء مكرهه تضمين ايتدورسه اول هلاك اولان شيئك قيمتي اول مشتر بنك اوزرينه
رجوع ايدر وان ضمن المشتري بعد ما تداولته البياعات نفذ كل شراء وقع بعد
شرائه لا ما وقع قبله اكر اول مبيعي بياعات تداول ايلدكدنصكره يعني
بر الدن بر اله انتقال ايلدكدنصكره مشتري يه تضمين ايتدورسه هر بيعكه ضمانك

ضامنك شراسندن صكره واقع اولان نافذ اولور وشراسندن اول واقع اولان نافذ
اولماز وان جاز عقد امنها جاز ما قبله ايضا واكر مكره اولان كمسنه عقودن بر عقدي
اجازت ايدوب تنفيذ ايلسه ما قبلي دخي جائز اولور وله استرداده اذا فسخ لو كان
باقيا يعني نجان مكره اولان كمسنه بيعي فسخ ايليه مشتري ايجون جائزدر كه اول مبيعي
استرداد ايليه اكر مبيع مشترينك يدنده باقي اولورسه وضرب سوط وحبس يوم
ليس باكراه يعني بر كمسنه بر كون حبس ايلمك وبر سوط ضرب ايلمك اكراه دكلدر
يعني بحسب العادة اكراه عد اولنماز الا فيما تستضربه لكونه ذا منصب الا شول
كمسنه ده كه بر كونلك حبسندن وبر سوطلك ضربندن متأذي ومتضرر اوله صاحب
منصب اولدوغي اجلدن انك حقنده اكراه عد اولنور وان اكره على اكل ميتة او لحم
خنزير او دم او شرب خمر بضرب او حبس او قيد لا يحل التناول يعني بر كمسنه ميته
يماسينك او زرينه ياخود لحم خنزير يماسينك او زرينه ياخود شرب خمر ايلماسينك
او زرينه ضرب ايله ياخود حبس ايله ياخود قيد بند ايله اكراه اولنسه بو اشيايي
تناول ايلمك حلال اولماز زيرا بو اشيانك حرام اولماسي نص ايله ثابت اولمشدر مسا
دمكه بر نفسك ياخود بر عضوك تلفي خوف اولميجه بو اشيايي تناول ايلمك جائز
كورلمز وان بقتل او قطع عضو حل واكر قتل ايله ياخود قطع عضو ايله اكراه اولنسه بو ذكر
اولنان اشيايي تناول ايلمك حلال اولور ويأثم بصبره على التلف ان علم الاباحة
كما في المحصية يعني قتل ايله ياخود قطع عضو ايله تهديد اولنان كمسنه جان ياخود عضوين
تلف ايلمك لكه صبر ايلماسيله آثم اولور اكراهه جكي فعلك مباح اولدوغن بيلورسه
آجلق حالنده اولدوغي كبي زيرا برادم آج اولسه وبر حرام ميته بولوب يماسه وآجلقدن
هلاك اولسه آثم اولور وان اكره على الكفر او سب النبي صلى الله عليه وسلم بقتل او بقطع
عضو رخص اظهاره وقلبه مطمئن بالايمان ويوجر بالصبر على التلف واكر بر كمسنه كفر ايلمك

لكن يا خود سبب بني ايلمكه قتل ايله يا خود قطع ايله اكراه اولنسه لر اول امر اولنده وغي كفر وسب نبي
بي اظهار ايلمك رخص اولنور قلبي مطمئن بالايمان اولدوغي حالده واول تلف اولنا جق نفسك
يا خود عضوك تلفنه صبر ايلماسيله مثاب ومأجور اولور ولا رخصة بغيرهما ودخي
قتل ايله يا خود قطع عضوك غيريسيله رخصت يوقدر زيرا ضرب وحبس ايله اول مكره
عليه نك فعلي حلال اولماز وان اكره على اتلاف مال مسلم باحدهما رخص له والضمان
على المكره واكر بركسنه قتل ايله يا خود قطع عضو ايله بر مسلمك مالني اتلاف ايلمكه اكراه
اولنسه اول مكره ايچون رخصت واردر كه اول مالي اتلاف ايليه واول اتلاف اولنان
مالك ضماني مكره اولان كمسنه نك اوزرينه در او على قتله او قطع عضو لا يرخص له ذلك
واكر قتل ايله يا خود قطع عضو ايله برادمك قتلنه يا خود قطع عضوينه اكراه اولنسه
اول ذلك الفعل كه قتل يا خود قطعدر اكا ترخيص اولنماز فان فعل فالقصاص على المكره
فقط امديكه اول مكره عليه اولان فعلي اشلسه قصاص مكره اولان كمسنه نك اوزرينه
در فقط ابو حنيفه قتنده وعند ابي يوسف لا يجب على احد وامام ابو يوسف قتنده هيچ بر كمسنه
نك اوزرينه لازم وواجب دكلدر وامام زفر قتنده قاتلك اوزرينه در فقط ولو اكره على
ان يتردى من جبل ففعل فديته على عاقلة المكره وقچان بركسنه بر آخري بر طاغدن آتمغه
اكراه ايلسه اول مكره دخي كندوسك اول جبلدن القا ايلسه ديتي مكره اولان كمسنه نك عاقله
سي اوزرينه در امام ابو حنيفه قتنده وعند محمد عليه القصاص وامام محمد قتنده اول
مكرهك اوزرينه قصاص واردر وعند ابي يوسف في ماله وامام ابو يوسف قتنده ديتي
مكره اولان كمسنه نك اوزرينه مالندندر ولو اكره بقتل او على ترد او اقتحام نار او ماء وكل
مهلك فله الخيار في الاقدام والصبر وقچان بركسنه بر آخري قتل ايله كندوسك بر يوكسك
يردن القا ايلمكه يا خود بر صويه القا ايلمكه اكراه ايلسه وحال بوكه ذكر اولنان اشياء ثلثه نك
هر بريسي مهلكدر اول مكره ايچون اقدام ايدوب كندوسك القا ايلمك وصبر ايدوب القا

القا ايلمامكدن مخيّرلك وارد ر امام ابوحنيفه قتنده وقالا يلزمه الصبر وامامين ديديلركه
اكالازم اولان صبر ايلمك در زيرا كندو نفسني القا ايلمك ايله قتله مباشر در ولو وقعت
في سفينة ان صبر احترق وان القا نفسه غرق فله الخيار وعند الامام وعند محمد
يلزمه الثبات يعني بركمسنه بر سفينه ده اولسه واول سفينه يه آتش دوشسه اكر آتشه صبر
ايلسه محترق اولور واكر كندو سك دكزه القا ايلسه غرق اولور اسدي اول كمسنه امام ابوحنيفه
قتنده مخيّر اولور استرسه صبر ايلسون ديلرسه كندوسين دكزه القا ايلسون وامام محمد
قتنده اكا اول سفينه نك ايچنده قالوب ثابت اولمق لازم اولور يعني لازم در ولو
كان اكره على اطلاق او اعتاق اوتوكيل بهما نفذ ورجع بقيمة العبد على المكره واكر بركمسنه
بركمسنه نك خاتوننى تطليق ايلمكه ياخود عبدني عتق ايلمكه ياخود ايكي شيئك برينى اشلمكه وكيل
نصب ايلمكه اكراه ايلسه نافذ وصحيح اولور واول عتق ايلدوكي عبدك قيمتي ايله اول مكره اولان
كمسنه نك اوزرينه رجوع ايدر كرك بو مكره اولان كمسنه معسر اولسون كرك موسر اولسون زيرا ضمان
يسار واعسار ايله مختلف اولماز وكذا بنصف المهر لو قبل الدخول ولا يرجع بعده ودخي مكرهك
اوزرينه قبل الدخول نصف مهر ايله رجوع اولنور بعد الدخول رجوع اولنماز وصح المكره ونذوره
وظهاره ولا يرجع بما غرم بسبب ذلك يعني مكره اولان كمسنه نك يميني ونذري وظهاري صحيح
وجائز در وبو اشيا سببي ايله غرما ايلدوكي شيئه رجوع ايلميه ورجعته وايلاؤه وفيئته واسلامه
ودخي مكره اولان كمسنه نك طلاق رجعيسي وايلاسي وفيئي يعني رجوع ايلماسي واسلامي صحيحدر
زيرا قاتمزده هر عقدكه فسخه محتمل اولميه اكراه انك صحتنه مانع اولماز لكن لا قبل فيئه لو ارتد
لكن اكراه ايله اسلامه كلوب صكره مرتد اولنه قتل يوقدر ولا يصح ابراؤه ولا ردته ولا تبين
بها امرأته يعني مكره اولان كمسنه نك ابراسي ومرتد اولماسي صحيح اولماز امدي بو تقديرجه اكراه ايله
مرتد اولان كمسنه امراه سي كندودن باين اولماز فان ادعت تحقق ما اظهر وادعي ان قلبه مطمئن
بالايمان صدق امدي اكر زوجه كندو زوجنك اظهار ايلدوكي ردتك تحقيقيني دعوي ايلسه

وزوج اولان كمسنه قلبی ایمان ایله مطمئن اولدوغنی دعوی ایلسه زوج بو صورتده تصدیق
اولنور زیرا ارتداد العیاذ بالله تعالی اعتقاده متعلقدر اعتقاد ایسه اکراه ایله معتبر اولماز
وان اکره علی الزنا ففعل حد ما لم یکرهه سلطان واکر برکمسنه یه زنا ایلمکه اکراه ایلیوب اول
دخی زنا ایلسه حد اولنور مادامکه انی سلطان اکراه ایلمیه وقتا که سلطان اکراه ایلسه
حد اولنماز وعندهما لا حد علیه وبه یفتی واماین قتند ه کا حد یوقدر بو قول ایله فتوی
اولنور یعنی فتوی حد اولنمامنك اوزرینه در زیرا اکراه حدی مسقطدر والله اعلم

کتاب الحجر

حجر لغتده منع معناسنه در واصطلاح شرعده هو منع نفاذ تصرف قولی یعنی تصرف
قولینك نفاذینی منع ایلمكدر ومصنف رحمة الله علیه نك تصرف قولی دیدوکی تصرف
فعلیدن احترازدر زیرا تصرف فعلی منع اولنماز واسبابه الصغر والجنون والرق یعنی
حجر اولنماسنك سببلری اوچدر بری صغردر زیرا اصغرك عقلی یوقدر بو اجلدن تصرفی
غیر صحیح اولدیغی بری جنوندر زیرا جنون معدوم العقلدر بو اجلدن تصرفی غیر صحیح
اولدیغی بری رقدر زیرا رقیق یدنده اولان شیء مولیسنکدر امدی تصرفی غیر نافذدر فلا یصح
تصرف صبی او عبد بلا اذن ولی او سید امدی صبینك اذن ولیسز تصرفی وعبدك اذن سیدسز
تصرفی غیر صحیحدر ولا تصرف المجنون المغلوب بحال ودخی مجنون مغلوبك تصرفی بر حالده
صحیح دکلدر ومن عقد منهم وهو یعقل فولیه مخیر بین ان یجیزه او یفسخه وشول ذکر اولنان
کمسنه لردن غیری بر عقد ایلسه وحال بو که اول کمسنه اول عقدی تعقل ایلیوب یعنی بیعك ملکی سالب
وشرانك ملکی جالب اولدوغن بیلسه امدی اول کمسنه نك ولیسی اول عقدی اجازت ایدوب فسخ
ایلمانك بیننده مخیر اولور ومن اتلف منهم شیئا فعلیه ضمانه وشول ذکر اولنان کمسنه نك بری
بر کمسنه نك بر شیئنی اتلاف ایلسه اوزرینه ضمانی واردر زیرا بونلر افعالدن محجور علیهم دکللردر
ولا یصح طلاق الصبی والمجنون ولا اعتاقهما ولا اقرارهما یعنی صبی ایله مجنونك طلاق
وعتاقی واقرارلری صحیح اولماز وصح طلاق العبد واقراره فی حق نفسه لا فی حق سیده یعنی

يعني عبدك طلاق واقراري كندو نفسي حقنده صحيح ومعتبر در سندي حقنده صحيح دكلدر فلو اقرّ
بمال لزمه بعد عتقه بوفاء لا في حق سيّده بو تعريفه ريعني قچان عبد بركمسنه يه برمال اقرار واعتراف
ايلسه عتقدن صكره اكا لازم اولور زيرا عتقدن صكره مانع زائل اولور ولو بحدّ او قود لزمه في
الحال يعني مزبور عبد قچان حد ياخود قود ايله اقرار ايلسه اقرار ايلدوكي حالده لازم اولور
ولا يحجر على السفيه وان كان مبذرًا يعني سفيه اولان كمسنه نك اوزرينه حجر يوقدر مالني مبذر
يعني مالني تلف ايلرسه ده ومن بلغ غير رشيد لا يسلم عليه ماله واكر صبي اولان كمسنه غير رشيد
اولدوغي حالده بالغ اولسه مالي اكا تسليم اولنميه مالم يبلغ سنه خمسا وعشرين فاذا بلغ دفع
اليه يعني اول بالغ غير رشيدلك مادامكه سني يكرمي بش سنه يه واصل اولميه مالي اكا دفع اولنميه
وچونكه يكرمي بش ياشنه واصل اوله اكا مالي دفع اولنه وان لم يونس رشده يعني مالي اكا دفع
اولنه واكر انده رشده مشاهده اولنماز ايسه ده وان تصرّف فيه قبل ذلك نفذ واكر اول غير
رشيد اولان كمسنه يكرمي بش سنه يه واصل اولمازدن اوّل اول مالده تصرّف ايلسه تصرّفي
نافذ اولور امام ابو حنيفه قتنده وعندهما يحجر على السفيه ولا يدفع اليه ماله ولم يونس رشده
ولا يصحّ تصرّفه واما يمين قتنده سفيه اولان كمسنه حجر اولنور وانك اولان مالي اكا دفع اولنماز مادا
دامكه رشيد اولماسي مشاهده واستيناس اولنميه تصرّفي صحيح اولماز بو تركيبده اولان ضماير
سفيه راجعدر فان باع لا ينفذ وان فيه مصلحة اجازه الحاكم واكر صبي اولان كمسنه برشيئ
بيع ايلسه صحيح اولماز واكر انده مصلحت اولوب فائده وار ايسه حاكم اني اجازت ايدوب تنفيذ ايليه
وان اعتق نفذ واكر بر عبدي عتق ايلسه نافذ وصحيح اولور وسعى العبد في قيمته صكره اول معتق
اولان عبد كندو قيمتنه سعي ايدوب ادا ايليه وان دبّر صحّ واكر بر عبدي مدبّر ايلسه صحيح اولور
فان مات قبل رشده سعى العبد في قيمته مدبّرا واكر مولي اولان كمسنه رشيد اولمازدن
مقدّم وفات ايلسه عبد اولان كمسنه كندو قيمتنه مدبّر اولدوغي حالده سعي ايليه زيرا موتله عتق
اولور مدبّر اولدوغي حالده ويصحّ تزوّجه بمهر المثل وان سمّى اكثر بطلت الزيادة يعني غير رشيد

اولان كمسنه نك مهر مثل ايله تزوج ايلماسي صحيحدر واكر مهر مثلدن زياده برشئ تسميه ايدرسه باطله
اولور زيرا زياده لكه ضرورت يوقدر ويخرج مال زكوة السفيه يعني مالدار اولان سفيهك مالندك
زكوة اخراج اولنه زيرا واجبدر وينفق منه وعليه ومن تلزمه نفقته ودخي شول سفيهك مالندن
كندو اوزرينه ودخي كا نفقه سي لازم اولان كمسنه لرك اوزرينه انفاق اولنه زيرا سفاهت حقوقي
ابطال ايلماز ويدفع القاضي قدر الزكوة اليه ليؤدي بنفسه يعني قاضي اولان كمسنه زكوة مقداريني
اول سفيهك مالندن اخراج ايليوب اكا تسليم ايليه تاكه كندو يديله مستحقنه ادا ايليه زيرا كندو
نيتنه محتاجدر ويوكل عليه امينا الي ان يؤديها وقاضي اولان كمسنه اول سفيهك اوزرينه
برامين وكيل ايليه تاكه اول زكوتي فقراء مساكينه بعينه اصنافه ادا وتسليم ايليه تركيبندن اولان
ضمير سفيهه راجعدر فان اراد حجة الاسلام لا يمنع منها واكر اول سفيهه اولان كمسنه حجة
الاسلام حج ايلمك مراد ايلسه منع اولنميه زيرا فرضدر ولا من عمرة واحدة ودخي عمرة واحده دن
منع اولنميه زيرا وجوبنده اختلاف واردر وتدفع نفقته الى ثقة عليه في الطريق اليه
يعني مزبور سفيه حجه نيت وعزيمت ايلدكده نفقه سي وخرج راهي بر معتمد عليه ثقه آدمه
دفع وتسليم اولنه انك اوزرينه طريقده منزل بمنزل انفاق وصرف ايليه واكا دفع اولنميه
زيرا تلف ايليوب بو طريقك غيريسنده صرف ايلميه وبو تركيبده اولان ضمير سفيهه راجعدر
وتصح منه الوصية بالقرب وابواب الخير من الثلث قرب جمع قربه در حق تعالى يه مقرب
اولان عملدن عبارتدر يعني مقربات وطاعات وسائر انواع خيرات ايله اولان كمسنه يه
ثلث مالندن وصيت ايلمك صحيح وجائزدر ويحجر علي المفتي الماجن والطبيب الجاهل
والمكار المفلس اتفاقا ودخي مفتيء ماجن كه حلقه حيله تعليم ايدر وطبيب جاهل كه
ناسك ابدان واحبا ملرين بلا علم افاده ايدر ومكار مفلس كه دابه سي اولميوب ناسه
كرا ايله دابه ويرر اتفاقا جمله سي حجر وبو معنالري ارتكاب ايلمك دن زجر اولنورلر
مرحوم مصنف ويمنع مفتي ديسه ويحجر علي المفتي ديمه سندن اولي ايدي ولا يحجر علي

على فاسق ومغفل اذا كان مصلحاً لماله يعني فاسق ومغفل اولان كمسنه ترك اوزرلرينه حجر اولنماز
تجّار هر بري كندو مالنه مصلح وغير مبذر اولسه ولا على مديون ودخي مديون اولان كمسنه نك اوزرينه
حجر بوقدر زيرا حجر اولنسه اهليتي زائل اولور ولا يبيع القاضي ماله فيه بل يحبسه ابداً حتى يبيعه فهو بنفسه
يعني قاضي اولان كمسنه مديون اولان كمسنه نك مالني اوزرنده اولان دينني ادا ايلمك ايچون بيع ايلمسون
بلكه ابدي مؤبد حبس ايلسون تا كه كندو مالني كندو نفسي ايله بيع ايدوب غرماية دفع ايليه فان كان ماله
من جنس دينه اداه الحاكم منه امدي اكر اول مديونك موجود اولان مالي جنس دينندن اولورسه
حاكم اول ديني اول مالدن ادا ايليه ويبيع احد النقدين بالآخر استحساناً واكر اول مديونك
ديني دراهم اولسه ومالي دنانير اولسه ياخود عكس اولسه قاضي اولان كمسنه ايكي نقدين برينی اول برآخره
استحساناً بيع ايليه وقياس بيع اولنمامقدر وعندهما يحجر عليه ان طالب غرماؤه واما مين قتنده
اوزرينه حجر اولنه اكر غرماسي لي طلب ايدرسه غرماؤه اولان ضمير مديونه راجعدر ويمنع من
التصرف والاقرار يعني مديون اولان كمسنه كندو مالنده تصرف ايلمكدن منع وغيري كمسنه يه
بر دينی ياخود بر عين اقرار ايلمكدن منع اولنور ويبيع الحاكم ماله ان امتنع ويقسمه بين غرمائه
بالحصص وحاكم اولان كمسنه اول مديونك مالني بيع ايدوب غرماسي بيننده حصه لري
حسبنجه قسمت ايليه زيرا بيع مديونك اوزرينه لازمدر دينني وفا ايلمك ايچون وجون امتناع ايليه
حاكم بيع ايده وان اقرّ حال حجره لزمه بعد قضاء ديونه لا في الحال واكر مديون اولان كمسنه حال
حجرنده بر كمسنه يه بر شيء اقرار ايليه ديوننی قضا ايلدكدنصكره اول شيئك اداسي لازم اولور
واحالده لازم اولماز وينفق من مال المفلس عليه وعلى من تلزمه نفقته يعني مفلس اولان
مديونك كندو مالندن بينه كندو واوزرينه واكا نفقه سي لازم اولان كمسنه نلك اوزرينه انفاق
اولنه زيرا مديونك مصلحتي اوزرينه مقدمدر والفتوى على قولهما في بيع ماله لامتناعه
يعني مديونك مالني بيع ايلمكده امتناع ايلماسنده فتوي امامين قولي اوزرينه در
محصل كلام تجّار مفلس مديون مالني بيع ايلمكدن امتناع ايلسه امامين قولي اوزرينه

بيع اولنه ويباع النقود ثم العروض ثم العقار يعني قچان مديونك مالي قضاء دين ايچون
بيع اولنمق مراد اولنسه اولا نقود بيع اولنه وفا ايلمزسه عروض بيع اولنه وفا ايلمزسه عقار بيع اولنه
زيرا مذكورات بيع ايلمكده قضاء دين اولمق ايچون مسارعه ومبادره واردر ويترك
ثوب من ثياب بدنه وقيل ثوبان وقچان مديونك اسبابي بيع اولنسه اكا برقات اليقويوب
ترك ايدهلر كندو بدني اسبابندن وبر روايتده ايكي قات دينلديكه برقاتي ييقادقده
اول برقاتي كيه ومن افلس وعنده متاع رجل شراه منه فرب المتاع اسوى الغرماء و
شول كمسنه كه مفلس اوله ويانند بر رجلك متاعي بوله كه اندن اشترا ايلمش اوله امدي بو
متاع صاحبي ايله سائر اربابه ديون برابردر يعني بو متاع صاحبنه سائر غرمايه وبرلدوكي
كبي وريله اول متاعي اخذ ايلمكلك ايله آنلردن متميز اولميه **فصل** بو فصل حد بلوغك
احكامي بياننددر يحكم غلام البلوغ بالاحتلام والانزال والاحبال يعني صبينك
بالغ اولمسي احتلام ايله ياخود انزال ايله ياخود احبال ايله يعني خاتوني حبلي ايتمكله
حكم اولنور زيرا اجماع ايله بونلر امارات بلوغدندر وبلوغ الجارية بالحيض والاحتلام
او الحبل ودخي جاريهنك يعني قزك بالغ اولمسي حيض كورمك ايله احتلام ياخود حبل ايله
يعني حبلي اولمق ايله حكم اولنور وجاريه بلوغنده انزال ذكر اولنمدي زيرا كورلماسي نادردر
فان لم يوجد شيء من ذلك فاذا تم له ثماني عشرة سنة ولها سبع عشرة سنة واكر بو ذكر اولنان
علامتدن برشيء بولنمازايسه امدي قچان غلام اون سكز ياشنه واصل اولوب بلوغنه حكم
اولنور امام ابو حنيفه قتنده وعندهما اذا تم خمس عشرة سنة فيهما واماميين قتنده قچان
غلام ايله جاريه اون بش ياشنه تمام اوله حد بلوغه واصل اولورلر وبلوغ حكمنده اولورلر
وهو رواية عن الامام وبو امامينك قوللري ابو حنيفهدن روايت اولنمش بر قولدر
وبه يفتى وبونك ايله فتوي اولنور يعني فتوي امامين قولي اوزرينهدر وادنى مدته له اثنتى
عشرة سنة ولها سبع سنين يعني بلوغك ادنى مدتي غلام حقنده اون ايكي سنهدر وجاريه

وجاريه حقنده طقوز سنه در فاذا راهقا وقالا بلغنا صدقا وكانا كالبالغ حكما وقچان غلام
ايله جاريه مراهق اولسه لر يعني حد بلوغه واصل اولسه لر وبالغ اولدق ديسه لر تصديق اولنور
وبو ايكيسي حكما بالغ كبي اولورلر **كتاب الحجر المأذون** بو كتابه حجردن فك اولنوب مأذون
اولان عبدك احكامي بياننده در مأذون لغتده اذندن مشتقدر كه فك حجر واطلاق
معناسنه در اصطلاح فقهاده الاذن فك الحجر واسقاط الحق ديو تعريف ايلمشلردر
يعني اذن بر عبدك اوزرنده اولان حجري فك ايدوب حقني اسقاط ايلمكدر زيرا عبد
رقدن صكره اهل تصرف اولور لكن مولينك حقي ايچون تصرفدن منع اولندي
وچون سيد اذن ويره حقني اسقاط ايلمش اولور ثم يتصرف العبد باهليته يعني
اذندن صكره مزبور عبد آنده اولان اهليتي ايله تصرف ايليه فلا يلزم سيده عهدته
ولا يتوقف يعني قچان عبد مأذون اولان كمسنه برشيء اشترا ايلسه سيدي اولان كمسنه يه اول
عبدك اشترا ايلدوكي شيئك عهده سي يعني عهده سندن چيقوب بهاسين ويرمك
لازم دكلدر واذن دخي بر وقت ايله موقت اولماز فلو اذن له يوما فهو مأذون دائما
الى ان يحجر عليه ولا يتخصص امدي قچان مولي اولان كمسنه كندو عبدينه كونلردن بر كون اذن
ويرسه علي الدوام مأذون حكمنده اولور تا كم ينه مولي سي تكرار حجر ايليه صكره ينه محجور عليه
اولور واول سيدك ويردوكي اذن بر نوع ايله تخصيص اولنماز فاذا اذن له في نوع من التجارة
كان مأذونا في سائر الانواع وقچان مولي اولان كمسنه كندو عبدينه انواع تجاراتدن بر نوعه اذن
ويرسه سائر انواعده مأذون اولور ويثبت صريحا ودلالة بان راي عبده يبيع ويشتري فسكت
سواء كالبيع للمولي او لغيره بامره او بامر غيره صحيحا او فاسدا اذن هم صريحا وهم دلالة ثابت
يعني صراحت طريقيله ودلالت طريقيله ثابت اولور مثلا سيدي اولان كمسنه كندو عبديني بيع
وشرا ايلدوكين كوروب سكوت ايلسه كرك بيع مولينك اولسون كرك غيريسنك اولسون كرك
امريله اولسون كرك وكرك امرسز اولسون امدي كرك بيع صحيح اولسون كرك فاسد اولسون وللمأذون

اذناً عاماً ولا يشتری شیئاً بعینه او طعام الاكل وثیاب الكسوة ان یبیع ویشتری ودخی اذن
عام ایله مأذون عبده بیع وشرا ایلمك جائز وصحیحدر اما برشی معینك شراسنه مأمور او[لان]
لمسنه یه ویاخود كسوه ایچون بر اسبابك شراسنه مأمور اولان كمسنه یه دكلدر ویوكل بهما
ودخی بیع وشرا ایلمك ده توكیل ایلسون یعنی نصب ایلیه ویسلم ویقبل السلم ودخی
مأذون اولان كمسنه یه سلمی ویرمك وسلمی قبول ایلمك جائز اولور ویرهن ویرتهن
ودخی مأذون اولان كمسنه رهن الوب ورهن ویرمك جائزدر ویزارع ویشتری
بذراً یزرعه ودخی مأذون كمسنه بر آخر ایله شریك اولوب زراعت ایلسه ویبذر یعنی
تخم صاتون آلوب ذرع ایلمك ایچون زراعت ایلیه وشارك عناناً ویستأجر ویوجر
ولو نفسه ودخی انواع شركه دن عنان شركین ایلیه واستیجار ایدوب غیره اجاره ویره
ویضارب ویدفع المال مضاربة ودخی مضاربه ایلیه ومالی مضاربه طریقیله ویروب
ومالی دفع ایلیه ویبضع ویعیر ویقر بدین ودیعة وغصب ودخی مالنی مباضعه
طریقیله ویره واعاره ایلیه وذمتنده اولان دین ایله اقرار ویاننده اولان ودیعه ایله
وغصب ایلدوكی عین ایله اقرار ایلیه ویو ذكر اولنان مسائلك جملهسی توابع تجارتندر
وتجارتك تعاطی ایدوب معامله ایلدكلری مسائلدندر ولو باع واشتری بغبن فاحش
جاز وقچان مأذون اولان كمسنه برمتاعی غبن فاحش ایله بیع ویاخود اشترا ایلسه جائزدر
امام ابو حنیفه قتنده خلافاً لهما وامامین ایچون خلاف واردر یعنی آنلرن قتنده غبن فاحش
ایله بیع وشرا صحیح وجائز دكلدر ولو حابی فی مرض موته صح من جمیع المال ان لم یكن علیه
دین وان كان فمن جمیع ما بقی وقچان اول مأذون اولان كمسنه كندو مرض موتنده بر كمسنه
ایله محابا ایلسه صحیح اولور جمیع مالندن اكر اوزرنده دین یوق ایسه واكر دینی وار ایسه
باقی قلانك جمیع سندن اولور مثلاً مأذون اولان كمسنه بر رجله ایكیبوز درهم دكر
بر عبدی یوز درهمه بیع ایلسه واول اجلدن ایكیبوز درهم دكر بر عبدی یوز درهمه

ماضی صحیح

درهمه اشترا ایلسه صحیح اولور وان لم یبق ادی المشتری جمیع المحابات اوزی البیع واکر اول مأذونك
دینی قالمازایسه مشتری اولان کمسنه جمیع محاباتی اکا دفع ایدوب ادا ایلیه ویاخود مبیعی رد
ایلیه ولا ان یضیف معامله ودخی مأذون اولان کمسنه ایچون جائزدرکه معامله ایلدوکی
آدمی دعوت ایدوب طعام ییدوره زیرا عادت تجارتدر ویحط من الثمن بعیب ودخی
مأذون ایچون جائزدرکه بیع ایدوب عیبی ظهور ایدن شیئك ثمنندن بر مقداری حط
ایدوب باشقه قویه ویأذن لرفیقه فی التجارة ودخی رفیقی اولان کمسنه یه تجارت ایلمکه
اذن ویره زیرا اول دخی تجارتدندر لا ان یتزوج او یزوج عبده وکذا امته اما کندو
نفسنی تزویج ایلمك ودخی عبدینی انفاق ایله یاخود امه سك تزویج ایلمك جائز دکلدر
زیرا تجارتدن دکلدر خلافا لابی یوسف وابو یوسف ایچون بو مسئله ده خلاف واردر
زیرا انك قتنده امه سین تزویج ایلمك جائزدر ولا ان یکاتب ودخی مکاتبه ایلماسی جائز
دکلدر او یعتق ولو علی مال ودخی عتق ایلماسی جائز دکلدر مال اوزرینه ده اولورسه
مال اوزرینه ده اولورسه او یقرض ودخی اقراض ایلماسی جائز دکلدر ولا یهب ولو بعوض
ودخی هبه ایلمسون عوض ایله ده اولورسه ولا یهدی الا الیسیر من الطعام ودخی هدیه ویرمك
ویرمسون مکر طعامدن بر شیء قلیل اوله انی هدیه ویرمك جائزدر والمحجور لا یهدی الیسیر ایضا
ومحجور علیه اولان کمسنه یه طعامدن شیء یسیر هدیه ویرمك جائز دکلدر وعن ابی یوسف اذا دفع
المولی المحجور قوت یومه فدعا بعض رفقائه للاکل معه فلا بأس به بخلاف ما دفع الیه قوت شهره
ودخی ابو یوسفدن مرویدرکه قچان مولی محجور اولان عبدینه برکونلك قوتنی دفع ایدوب
ویرسه محجور دخی رفیقلرینه دعوت ایدوب معاجه یسه لر آنده بأس یوقدر اما اکر بر آیلق
قوتنی دفع ایلسه تقدم ایدن مسئله نك خلافنده در یعنی رفیقلرن دعوت ایدوب بیله اکل
ایلسه بأس واردر زیرا مولی اندن متأذی ومتضرر اولور قالوا ولا بأس للمرأة ان تتصدق
من بیت زوجها الیسیر کالرغیف ونحوه ائمه فقها بیوردیلرکه برکشینك خاتوننه بأس

وضرر دكلدر كه كندو زوجنك خانه سندن يسير اولان مقداري ايله مثلا رغيف و رغيف مثلي
شيئي تصدق ايليه زيرا بحسب العادت يسيردن منع اولنماز و زوج متضرر اولماز وما
لزم المأذون من الدين بسبب تجارة او ما في معناها كبيع وشراء واجارة واستيجار
وغصب وجحد امانة وعقر امة شراها فوطئها فاستحقت تتعلق برقبته فيباع ان لم
يفده المولى وشول شيئكه ديون قسمندن اولوب مأذون اولان كمسنه يه لازم اولمش وله
تجارت سببي ايله اولمه يا خود تجارت معناسنه اولان شيئك سببي ايله بيع وشرا و اجاره
واستيجار وغصب وانكار امانت وشرا ايليوب وطئ ايدوب صكره مستحقه اولان امه نك
عقري كبي اولان شيلر مأذونك رقبه سنه متعلق اولور اديله اولسه اول مأذون اولان
عبد بيع اولنور اكر مولي اولان كمسنه انى فدا ايلمز ايسه ويقسم ثمنه وما في يده من كسبه
بالحصص سواء قبل الدين او بعده يعني اول مأذون اولان عبد كندو كسبندن
يدنده اولان شيء ايله بيع اولنور ثمني ايله غرما بيننده حصه اعتبار يله قسمت كرك يدنده
اولان شيء قبل الدين كسب ايلمش اولسون كرك بعد الدين كسب ايلمش اولسون و كرك
هبه طريقيله اكتساب ايلمش اولسون وما بقي عليه يطالب به بعد عتقه وشول بقيه كه مأذون
اوزرنده اولان ديوندن باقي قالمش اولسه بعد العتق اندن طلب اولنه و بو تركيبده اولان
ضمايرجمله سي مأذونه راجعدر وما اخذه سيده منه قبل الدين لا استرد وشول شيئكه
سيدي قبل الدين اندن اخذ ايلمش اوله استرداد اولنميه وله اخذ غلة مثله مع وجود الدين
يعني مولي ايچون كندو مأذوننده قبل الدين اخذ ايلدوكي مثلندن غله سين اخذ ايلمك
جائزدر اول اوزرنده اولان دينك موجود اولماسيله مثلا مولي كندو مأذوننك
قبل الدين ايده اللي درهم اخذ ايدر ايدي بينه بعد الدين اول مقداري اخذ ايليه والزايد
عليها للغرماء واول غله نك مثلندن زياده اولان مقدار غرماء مانندر ويحجر المأذون
ان ابق او مات سيده او جن مطبقا او لحق بدار الحرب مرتدا يعني عبد مأذون

مأذون قچان اباق ايله ياخود سيّدي وفات ايله ياخود جنون مطبق ايله مجنون
اولسه ياخود دار الحربه مرتدا اولدوغي حالده داخل اولسه بينه كالاول محجور اولور زيرا اذن
غير لازمدر او بحجر عليه وعلم به اكثر اهل سوقه وقچان محجور عليه اولسه ومحجور عليه اولدوغن
اكثر اهل سوق بيلسه لر محجور عليه اولور امّا اهل سوقك بري وايكيسي بلمسه محجور عليه
اولماز والامة ان استولدها يعني قچان مأذون اولان امه نك سيّدي امه يي استيلاد
ايله محجور عليها اولور لا ان دبّرها امّا اول امه يي تدبير ايله محجور عليها اولماز ويضمن
القيمة للغريم فيهما يعني مولي اولان كمسنه صورة استيلادده وصورة تدبيرده غرما
ايچون قيمته ضامن اولور واقراره بعد الحجر بدين او بان ما في يده امانة او غصب صحيح
يعني محجور عليه اولان كمسنه محجور عليه اولدقدنصكره بر كمسنه يه بر دين اقرار ايله ياخود
يدنده اولان شئ امانت ياخود غصب اولدوغنه اقرار ايلمسي صحيح اولور خلافا لهما
امامين ايچون خلاف واردر يعني انلرك قتلرنده بو تقدّم ايدن صورتلرده اقرار صحيح اولماز
وان استغرق دينه رقبته وما في يده لا يملك سيّده ما في يده واكر اول مأذون اولان كمسنه
نك اوزرنده اولان ديني كندو رقبه سيني ويدنده اولان شئ استغراق ايدوب احاطه ايلمسه سيّدي
انك يدنده اولان شيئه مالك اولماز فلو اعتق عبدا مما في يده لا يصح وعندهما يملك فيصح
عتقه امدي قچان اول مأذونك سيّدي اولان كمسنه اول مأذونك يدنده اولان شيدن
بر عبدي عتق ايلسه صحيح اولماز وامامين قتلنده اول شيئه مالك اولور وعتق صحيح اولور وان
لم يستغرق صح اتفاقا واكر اول مأذونك اوزرنده اولان دين رقبه سيله مالني استغراق
ايلماز اول مولينك عتق ايلدوكي اتفاق ايله صحيح اولور ويصح بيعه من سيده بمثل القيمة
لا باقل يعني مأذونك سيدينه بر شئ قيمت مثلي ايله بيع ايلماسي صحيحدر امّا قيمت مثلندن
اقل ايله بيع ايلمك صحيح دكلدر بيعه ده اولان ضمير مأذونه راجعدر وبيع سيده منه بمثلها
لا باكثر ودخي سيدك كندو عبدينه بر شئ قيمت مثلي ايله بيع ايلماسي صحيحدر واكثر ايله بيع ايلماسي

صحيح دكلدر زيرا مولي اول مأذونك كسبندن اجنبي اولمشدر ابو حنيفه قتنده فلو باع باكثر يحط الزايد
ونقص البيع امدي يجاًن اول مأذونك سيدي اولان كمسنه كندو عبدينه قيمة مثلندن اكثر ايله برنسنه بيع
ايلسه اول زياده اولان اول زياده اولان مقدار حط اولنه ياخود بيع تنقيص اولنه فان سلم سيده اليه
البيع قبل نقد الثمن سقط امدي اول مأذونك سيدي اولان اول مأذونه ثمني نقد ايدوب تسليم
ايلمزدن مقدم تسليم ايلسه ثمن ساقط اولور زيرا مولي ايچون عبدي اوزرينه دين واجب اولماز
وله ان يسلم باحد الثمن و ذخي مولي ايچون جائز دركه اول مبيعي اول مأذونه تسليم ايليه تاكيم
ثمني اخذ ايليه زيرا بايعك يدي مبيعك اوزرندن زائل اولماز ثمني قبض ايلمينجه ويضمن السيد
باعتاقه المأذون مديونا الاقل من قيمته من الدين يعني سيد اولان مأذوني مديون اولدوغي
عتق ايلماسيله اول مأذونك قيمتندن اقل اولان مقداره ضامن اولور زيرا غرمانك حقي كندو
رقبته سنه متعلقدر وما زاد من دينه علي قيمته طولب به معتقا يعني اول مأذونك قيمتندن
زياده اولان دينى ايله معتق اولدوغي حالده مطالبه اولنور زيرا دين ذمتنده متقرردر وان
باعه وهو مديون مستغرق وغيبه مشتريه فللغرماء اجازة بيعه واخذ ثمنه او تضمين اي شاؤا
من السيد او من المشتري قيمته واكر مولي مأذون عبدي بيع ايلسه وحال بوكه اول مديون اولان كمسنه
مديون مستغرقدر واني مشتريسي اولان غائب ايلسه غرما ايچون جائزدركه اول بيعي اجازت ايدوب
ثمني اخذ ايليه لر وياخود مشتري ايله سيددن قنغيسك استرسه لر قيمتني تضمين ايده
فان ضمنوا السيد ثم رد عليه بعيب رجع عليهم بالقيمة وعاد حقهم في العبد امدي غرما
اولان كمسنه اول مأذونك قيمتني سيدينه تضمين ايدرسه لر صكره اول عبد بر عيب سببيله
رد اولنسه سيد اولان كمسنه قيمتيله اول غرمانك اوزرلرينه رجوع ايليه واول غرمانك حقلري
اول عبده عودت ايدوب رجوع ايدرلر وان باعه مأذون واعلم بكونه مأذونا فللغرماء رد
البيع ان لم يصل ثمنه اليهم واكر سيد اولان كمسنه اول مأذوني بيع ايلسه ومشتري اولان كمسنه يه اول
مأذونك مديون اولدوغني بيلورسه غرما ايچون جائزدركه اول بيع رد ايليه اكر اول مبيعك

مبیعك ثمنی آنلره واصل اولمازایسه زیرا حقلری اکا متعلقدر وان وصل محاباة في البيع فلا
واکر ثمن وصل اولورسه بیعده محاباة بوقدر اویله اولسه اول بیعی رد ایلیه‌لر حقلری واصل
اولدوغیچون فان غاب البایع فالمشتري ليس خصما لهم وان انكر الدين واکر بایع اولان کمسنه
غائب اولسه مشتري اولان کمسنه آنلره خصم اولماز اکر مشتري اولان کمسنه دینی انکار ایدرسه
وعند ابي يوسف هو خصم ويقضي لهم بالدين وامام ابو یوسف قتنده اول مشتري خصمدر
واول خصملره دین ایله قضا اولنور ومن قال انا عبد فلان فاشترى وباع فحكمه كالمأذون وشول
کمسنه بن فلانك عبدیم دیو اعتراف واقرار ایلیه وبر الای خلقه بیع وشرا ایلیه انك حکمی مأذونك
حکمی کبیدر الا انه لا يباع في الدين ما لم يقر سيده باذنه الا شول قدر وار درکه بن فلانك عبدیم دین
کسنه دینده بیع اولنمیه مادامکه سیدی اکا اذن وبردوکنه اقرار ایلیه فصل ۲ بو فصل صبی ایله معتوه
اولان کمسنه‌لرك احکامی بیاننده در تصرف الصبي ان نفع كالاسلام وقبول الهبة والصدقة
صح بلا اذن یعنی صبی اولان کمسنه‌نك تصرفی مثلا اسلام کبی وقبول هبه کبی وصدقه کبی شیلرده
اکر نفعی وار ایسه ولیسنك اذنسز صحیح اولور وان ضر كالطلاق والاعتاق ولو باذن واکر اول صبینك
تصرفنده ضرر وار ایسه طلاق وعتاق کبی صحیح اولماز اکر اذن ایله دخی اولورسه وان احتملهما
كالبيع والشراء صح باذن لا بدونه واکر اول صبینك تصرفنده نفع ایله ضررك احتمالی اولور ایسه
مثلا بیع وشرا کبی اذن ایله صحیح اولور اذنسز صحیح اولماز فان اذن للصبي في التجارة ابوه او
جده عند عدم الاب او وصي احدهما او القاضي واکر صبی اولان کمسنه باباسی یاخود جدی
باباسنك عدمی قتنده تجارت ایلمکه اذن ویرسه یاخود برینك وصیسی اولان کمسنه یاخود
قاضی اولان کمسنه اذن ویرسه فحكمه حكم العبد المأذون امدی صبینك حکمی عبد مأذونك
حکمی کبیدر بشرط ان يعقل كون البيع سالبا للملك والشراء جالبا له یعنی صبینك مأذون
مکمنن اولیه اولمسی بیعك ملکی سالب وشرانك جالب اولدوغنی تعقل ایلمك شرطدر
ولو اقر بما في يده من كسبه او ارثه صح امدی بچغان عاقل اولان صبی یدنده کندو کسبندن

اولان شئ ایله یاخود کالحاصل اولان میراث ایله بر آخره اقرار ایلسه صحیح اولور زیرا حجر اذن ایله منع و منتهی
بو ترکیبده ضمیر صبی یه راجعدر والمعتوه بمنزلة الصبی یعنی معتوه اولان کمسنه صبی منزلهسندهدر
تقدم ایدن احکامده وصح اذن الصبی او القاضی لعبد الیتیم یعنی وصینک یاخود قاضینک
یتیم اولان کمسنهنک عبدینه اذنی صحیحدر کتاب الغصب مصنف رحمة الله علیه غاصب
اولان کمسنهنک احکامنی بیان ایدر وغصبک لغتده معناسی بر شئ گرک مال اولسون گرک
غیری اولسون ظلماً و جبراً اخذ ایلمکدر واصطلاح فقهاده هو ازالة الید المحقة باثبات
الید المبطلة یعنی صاحب حق اولان کمسنهنک یدینی ازاله و رفع ایلیوب صاحب باطل
کمسنهنک یدینی اثبات و وضع ایلمکدر واستخدام العبد وحمل الدابة غصب لا الجلوس علی
البساط امدی بر کمسنهنک عبدینی استخدام ایلمک و دابهسنه بر شئ تحمیل ایلمک غصبدر
اما بساطی اوزرینه اوتورمق غصب دگلدر زیرا اوتورمق ایله اول بساطدن صاحبینک
یدی رفع اولنمز وحکمه الاثم ان علم یعنی غصب ایلمانک حکمی اثمدر و گناهکار اولمقدر اگر
اول غصب ایلدوگی شئ مال غیر اولوب غصب ایلدوگین بیلورسه و وجوب رد عینه فی مکان
غصبه ان کانت قائمة والضمان لو هلکت یعنی غصب ایلمانک بر حکمی اثم و گناهکار اولمقدر
و بر حکمی دخی اول غصب ایلدوگی عینی غصب ایلدوگی مکانده صاحبنه رد ایلماسنک
واجب اولمسیدر اگر اول غصب ایلدوگی عین قائم و باقی ایسه و ضمانی واجب اولور قچان
اول عین هلاک اولسه ففی المثلی کالکیلی والوزنی والعددی المتقارب یجب مثله امدی
کیلی کبی و وزنی و عددی المتقارب کبی مثلیده مثلی واجب اولور فان انقطع المثل
تجب قیمته یوم الخصومة والقضاء امدی قچان اول مثلی منقطع و غیر موجود اولسه
یوم خصومتده اولان قیمتی واجب اولور وقال ابو یوسف یوم الغصب و امام ابو
یوسف دیدیکه یوم غصبده اولان قیمتی واجب اولور وقال محمد یوم الانقطاع و امام
محمد قتنده یوم انقطاعده اولان قیمتی واجب اولور وفی القیمی کالعددی المتقارب والبر

والبر المخلوط بالشعير يجب قيمته يوم الغصب اجماعاً يعني متقوم اولان شيئ متقارب
اولان عددي كبي واربه ايله مخلوط اولان بغداي كبي اجماع ائمهٔ ثلاثه ايله يوم غصبنده اولان
قيمتي واجب اولور مثلي يوقد رفان ادعى الهلاك حبس حتى يعلم انه لوكان باقياً
لاظهره ثم يقضي عليه بالبدل امدي اكر غاصب اولان كمسنه اول مغصوبك هلاكنی اولمامسن
ادعا ايلسه حبس اولنور تا كيم بيلنه كم اول مغصوب اولان شيئ باقي اولیدي غاصب آني
اظهار ايدر اندنصكره اوزرينه بدل ايله قضا وحكم اولنور والغصب انما هو فيما ينقل
فلو غصب عقاراً فهلك في يده لايضمن يعني غاصب تصوّر اولنماز الا منقول اولان
شيده اولور پس اكر بر كمسنه بر عقار غصب ايلبوب يدنده هلاك اولسه اكا ضامن اولماز
امام ابوحنيفه قدس سره خلافاً لمحمد امام محمد ايچون خلاف وارد ر يعني انك قتنده
قيمتي واجب اولور وما نقص منه بفعله كسكناه وزرعه ضمنه وشول مقدار كه عين
مغصوبه دن كندو فعلي ايله ناقص اولمش اوله اوله مثلا دارده ساكن اولماسيله ناقص
اولمق كبي و بر ارضده زراعت ايلبوب عرض ذراعت ايله نقصان اولمق كبي اكا ضامن اولور
ائمهٔ ثلاثه قتنده ويوخذ رأس ماله ويتصدق بالفضل يعني اول ارضي غصب ايلبوب زراعت
ايليان كمسنه كندو رأس مالني كه زراعته صرف ايلدوكي اقچه در اخذ ايدوب فاضل اولان
مقداريله تصدق ايليه امام ابوحنيفه ايله امام محمد قتنده وعند ابي يوسف لايتصدق به
وامام ابويوسف قتنده اول فضل ايله تصدق ايليه بده اولان ضمير فضله راجعدر
وكذا لو استغل العبد المغصوب فنقصه الاستغلال ودخي فچان مغصوب اولان
عبد بر ايشه اشلسه اول ايشلي انكي تنقيص ايلسه مثلا غاصب اولان كمسنه غصب ايلدوكي عبدي
جاريه وير سه اجارهسي سببي ايله ثمني ناقص اولسه اول نقصانه ضامن اولور وما فضل
من الغلة والاجرة تصدق به وشول مقدار كه غلهدن واجرتدن فاضل اولمش اوله
انك ايله تصدق امام محمد ابوحنيفه قتنده خلافاً له وامام ابويوسف ايچون خلاف

واردر زیرا ابو یوسف قتنده فاصل ایله تصدق ایلیه وان تصرف الغاصب والغصب والودیعه
فربح وهما یتعینان بالتعیین تصدق بالربح واکر غاصب اولان اول غصب ایلدوکی شیئی
باخود یاننده اولان ودیعه ده تصرف ایلسه وکا ربح حاصل اولسه وحال بوکه اول مغصوب
ایله ودیعه تعیین ایله متعین اولسه لر مثلا عروض مثلی اولان شیلر کبی اولسه اول حینده ربح
ایله تصدق ایلیه امام ابو حنیفه ایله امام محمد قتنده کما متعلقدر خلافا له وابو یوسف ایچون
خلاف واردر وان کانا لا یتعینان فان اشار الیهما ونقدهما فکذلک واکر اول ودیعه ایله
غصب تعیین ایلیه متعین اولمازسه مثلا دراهم ودنانیر کبی اولسه امدی اکر انلره اشارت
ایدوب نقد ایدرسه فکذلک یعنی انک ربحی ایله تصدق ایلیه وان الی غیرهما ونقدهما او اشار
الیهما ونقد غیرهما وان اشار الیهما ونقدهما او اطلق ونقدهما طاب له الربح اتفاقا
واکر اول مغصوب ایله ودیعه نک غیریسنه اشارت ایدوب آنلری نقد ایلسه یاخود آنلره
اشارت ایدوب غیرلرین نقد ایلسه یا اطلاق ایدوب انلری نقد ایلسه اتفاق ایله اول ربح کا
طیب اولور قیل وبه یفتی دینلدیکه بو تقدم ایدن قول ایله افتا اولنور والمختار انه لا
یطیب مطلقا لکن مختار اولان قول ربح مطلقا کا طیب اولماز ولو اشتری بالف الغصب
او الودیعه جاریة تعدل الفین ثم وهبها او طعاما فاکله لا یتصدق بشیء یعنی قچان غاصب
اولان کمسنه غصب ایلدوکی بیک درهمه یاخود بیک درهم دکی یاننده ودیعه به ایکی
بیک درهمه معادل اولور یعنی ایکی بیک درهم دکر بر جاریه اشترا ایلسه وانی بر کمسنه یه
هبه ایلسه یاخود بر کمسنه نک طعامنی غصب ایلیوب اکل ایلسه هیچ بر شیء ایله تصدق
ایلمیه اتفاق علما ایله زیرا ربح اتحاد جنس قتنده ظاهر ومتبین اولور بو فصل غصب
اولنان عینک متغیر اولماسی احکامی بیاننده در ورد ان غیرها غصبه فزال اسمه
واعظم منافعه ضمنه وملکه اکر قچان غاصب اولان کمسنه غصب ایلدوکی شیء ی طریق
ایله تغییر ایدوب واسمی واعظم اولان منافعی زائل ومضمحل اولسه غاصب اولان کا

فصل

مكه ضامن اولور و مالك اولور ديو ذكر كيبي اولان ضمانه مالك اولور ديو ذكر كيبي اولان ضمانه ما القضه راجعدر ولا يحل انتفاعه
به قبل اداء الضمان كشاة ذبحها وطبخها اوشواها او قطعها و دخي غاصب اولان كمسنه عين
مغصوب ايله انتفاع ايلمك ضماني ادا ايلمازدن مقدم حلال دكلدر مثلا برشاتي بوغزليوب
كباب ايلمك كبي و ياخود بوغزليوب پاره پاره ايلمك كبي و بر حنطة او زرعه او دقيق خبز و
دخي بغداي او كتمك كبي ياخود اني بر صاجوب ذراعت ايلمك كبي و دخي اني نشورب اعك ايلمك
كبي و عنب و زيتون عصره و دخي تازه اوزمي و ياخود زيتوني صقمق كبي و قطن غزله
و غزل نسجه و دخي پنبوغي اكرمك كبي و اكرلمش ايلك طوقمق كبي و حديد جعله سيفا و صفر
جعله انية و دخي دموري قلج ايلمك كبي و صاري و ياقري قاب ايلمك كبي و صاجة او لبنة
بني عليها و دخي بر صاج اغجنك او زرينه بنا ايلمك كبي و ياخود كرپيچ او زرينه ياپو ياپمق
كبي جمله بو صورتلرده ضمانك اداسني ايلمازدن اول انتفاعي حلال دكلدر و ان جعل
الفضة والذهب دراهم او دنانير او انية لا يملكه ولمالكه بلا شيء و اكر غاصب اولان
كمسنه اول غصب ايلدوكي كومش ياخود التوني دراهم ياخود دنانير و ياخود انيه يعني
اوداني ايلسه بيله اول مغصوب يغيرده اولديسه لا مثلا بلا شيء مالكندر ابو حنيفه قتنده و
عندهما يملكه الغاصب و عليه مثله و امامين قتنده اول غاصب غصب ايليوب تغيير ايلدوكي
شيئه مالك اولور نهاية الامر او زرينه قيمتي واردر يعني اني قيمتني و يرمك لازم اولور
فان ذبح الشاة فالمالك ان شاء وطيها عليه وضمنه قيمتها او اخذ وضمنه نقصانها
امدي غاصب غصب ايلدوكي شاتي ذبح ايلسه مالك اولان كمسنه مخير اولور ديلرسه اول
شاتي اول غاصبك او زرينه طرح ايليه و قيمتني كاتضمين ايده ورسه و كذا لو قطع يدها و دخي
قجان غصب ايلدوكي شاتك يدني قطع ايلسه حكمي تقدم ايدن حكم كبيدر او قطع طرف
دابة غير ماكولة او حرق الثوب حرقا فاحشا فوت بعض العين و بعض نفعه و دخي قجان
بر دابة غير ماكولة نك بر عضوني قطع ايلسه و ياخود بر ثوبي حرق فاحش ايله تعيب ايلسه

كه اول حرق فلحش اول عينك بعضى سك وبعض نفعك تقويت ايليوب تنقيص ايليوب
حكم بنه تقدم ايدن حكم كبيدر وفي حرق كثير نقصه ثم يفوت شيئاً من النفع يضمن فقط نقصانه
وشول يسير يعني كوچك اولان حرق ده كه اول حرق سببي ايله ثوبك بهاسي ناقص اولوب منافعندن
برشئ فوت اولميه آنحق اول ثوبك نقصاننه ضامن وثوب مالكنك اولور ومن بنى في ارض غيره
اوغرس امر بالقلع والرد وشول كمسنه كه غير كمسنه نك ارضنه اذنسز يابي يابه يا خود بر شجر
دیكه اول بنا ايدوب وغرس ايلدوكي شيئك قلعنه وصاحبي اوزرينه رد اولونماسنه امر
اولنور وان كانت تنقص بالقلع فللمالك ان يضمن له قيمتها مأمور ا بقلعها واكر اول ارض
ابجنده اولان غرسي قو پاروب قلع ايلمكه ارض ناقص اولسه مالك ايچون جائزدر كه اول
غاصب اولان كمسنه اول ارضنك قيمتني تضمين ايده وره اول بنا ايله غرسك قلعنه مأمور
اولدوغي حالده وايكيسي غاصبك اولور فتقوم الارض بلا شجر او بناء وتقوم مع احدهما
مستحق القلع فيضمن الفضل امدي اول غصب اولنان ارض شجرسز ياخود بناسز تقويم
اولنور ودخي اول ايكي شيئك بري ايله كه شجر ايله بنادر مستحق قلع اولدوغي حالده تقويم اولنور صكره
مالك اولان كمسنه فاضل اولان مقداره ضامن اولور مثلا ارضنك قيمتي يك درهم اولسه واول
شجرك يردن قوپرمانك اوجرتي اون درهم اولسه اول شجرك قيمتندن اخراج اولنور طقسان درهم
قالور امدي فاضل اولان طقسان درهم مالك وضامن اولور وان صبغ الثوب احمر او اصفر
ولت السويق بسمن فالمالك ان شاء ضمنه قيمة ثوب ابيض ومثل سويقه او اخذهما وضمن ما
زاد الصبغ والسمن واكر غاصب اولان كمسنه اول غصب ايلدوكي ثوبي احمر ياخود اصفر بوياسه
وياخود غصب ايلدوكي سويقي ياغ ايله لت ايدوب قارشدرسه مالك اولان كمسنه مخير اولور
استرسه اول غصب اولنان ثوبك بهاسني ابيض اولدوغي حالده تضمين ايدوره ودخي
سويقك مثلني تضمين ايدوره واسترسه انلري اخذ ايليوب صبغ ايله سمنك زياده ايلدوكي
شيئه ضامن اولور وان صبغه اسود ضمنه قيمته ابيض واخذه بلا رد شئ لانه نقص واكر

واكر اول غاصب اولاجق كسنه اول غصب ايلدوكي ثوبي سياه بوياسه مالك اولان كسنه مخيّر اولور
استرسه اكا قيمتي ابيض اولدوغي حالده تضمين ايتدوره واسترسه بر شيء اخذ ايلمك سزاني
اخذ ايليه زيرا اول سياه رنك امام ابو حنيفه يانندن ناقصدر سائر الوانه نسبت ايله و
عندهما الاسود كغيره وهو اختلاف زمان وامامين قتنده سياه اولان رنك غيري سي
كبيدر يعني سائر الوانله فرقي يوقدر وبو اختلاف زماندر زيرا بني امية زماننده سياه
كيمك دن خلقي منع ايتمشلر ايدي وبني العباس زماننده كيماسنه امر ايتمشلر ايدي امدي
هر كس مشاهده ايلدوكي زمانه نسبت ايله جواب ويرمشدر **فصل** بو فصل غاصبك
غصب ايلدوكي شيئه تصرّفي بياننده در وان عيب ما غصبه وضمن قيمته ملكه مستندا الي
وقت الغصب واكر غاصب اولان كسنه غصب ايلدوكي شيئي تعييب ايلدوكن اقرار ايليسه
وقيمتنه ضامن اولسه اكا مالك اولور وقت غصبه مستند اولدوغي حالده يعني يوم
غصبده اولان قيمتنده ضامن اولور ونسلّم له الاكساب دون الاولاد يعني مدّة غصبده
اول مغصوبدن تحصيل اولنان كسبلر غاصب اولان كسنه يه تسليم اولنور اما مدّت غصبده
حاصل اولان اولاد تسليم اولنميه زيرا كسب تابعدر والقول في القيمة للغاصب
مع يمينه ما لم يبرهن مالكه على الزيادة يعني تجاوز غصب اولنان شيئك قيمتنده تنازع واقع
اولسه قول غاصب اولان كسنه نكدر يميني ايله اول غصب اولنان شيئك قيمتنده مادام اول مغصوبك
مالكي زياده لكنه برهنه ايدوب شاهد كتورميه وجون زياده ملكه برهنه ابن شو قول انكدر
مع يمينه فان ظهر وقيمته اكثر وقد ضمنه بقول المالك او ببرهانه او بالنكول فهو للغاصب
ولا خيار للمالك امدي تجاوز اول مغصوب اولان شيء غايب ايكن ظهور ايليسه وحال بوكه
قيمتي اول ثابت اولان قيمتندن زياده اولسه حال بوكه اول غاصب اولان كسنه اول مغصوبه
قول مالك ايله ياخود بيّنه كتورمسيله ياخود غاصبك نكولي ايله ضامن اولمش اولسه اول
اول زياده للك غاصب اولان كسنه نكدر ومالك ايجون خيار يوقدر وان ضمنه بقوله فالمالك

ان شاء امضى الزمان او اخذه او رد عوضه واكر اول غصب اولنان شيء غاصب كندو قوليله ضامن
اولسه مالك اولان كمسنه مخير اولور استرسه اول ضماني امضى ايدوب تجويز ايليه واسترسه اول مغصوبي
اخذ ايليوب عوضني رد ايليه وان برهن كل من المالك والغاصب على الهلاك عند الاخر فبينة الغاصب
اولى واكر مالك ايله غاصب هر بري اول عين مغصوبه نك هلاكي اولدوغنه برهنه ايدوب شاهد
احضار ايلسه لر غاصب اولان كمسنه نك بينه سي اوليدر امام محمد قتنده خلافا لابي يوسف
وابو يوسف ايچون بو مسئله ده خلاف واردر زيرا ابو يوسف قتنده مالكك بينه سي اوليدر
ومن غصب عبدا فباعه فضمنه نفذ بيعه وشول مسئله كه بر كمسنه نك بر عبدني غصب ايليوب
بيع ايلسه صكره مالك اولان كمسنه اول عبدك قيمتني كاسبه تضمين ايتدورسه بيع نافذ وصحيح اولور
وان اعتقه فضمنه لا ينفذ عتقه واكر غاصب اولان كمسنه اول غصب ايلدوكي عبدي عتق ايلسه
صكره مالك اني تضمين ايتدورسه عتقي نافذ اولور وزوائد المغصوب غير مضمونة ما لم
يتعد فيها او يمنعها بعد طلب المالك اياها سواء كانت منفصلة كالحسن والسمن او
منفصلة كالولد والثمرة يعني غصب اولنان شيئك زوائدي غير مضمونه ما دام كه غاصب انده
تعدي ايتميه ودخي اني طلبندن صكره منع ايلميه كرك اول حاصل اولان زوائد متصله اولسون
حسن كبي وسمن كبي كرك منفصله اولسون ولد كبي وميوه كبي وان نقصت الجارية بالولادة
في يد الغاصب ضمن نقصانها ويجبر بقيمة الولد واكر غصب اولنان جاريه نك غاصب اولان
كمسنه نك يدنده ولادت ايدوب ولادت سببيله ناقص اولسه غاصب اولان كمسنه نقصاننه
ضامن اولور ودخي اول طوغن ولدك قيمتنه جبر اولنور او بالغرة ويا خود اول ولدك غرة سنه
جبر اولنور ان وقت اكر قيمة ولد ايله غرة نقصانه وفا ايدرسه وقياس تركيب ان وفتا ايدي
تامل اولنورسه ولو زنى بامة غصبها فردها حاملا فولدت فماتت بها ضمن قيمتها يوم علوقها
بخلاف الحرة وعندهما لا يضمن في الامة ايضا يعني قچان بر كمسنه غصب ايلدوكي امه به
زنا ايدوب حامل اولسه واني حامل اولدوغي حالده صاحبنه رد ايلسه رد اولندقدنصكره

اموال دکلدر وعندهما تجب في خصّة المال واما مين قتنه مال خصّه سنه شفعه واجبه اولور
مثلا مهر مقابله سنه حساب اولنور واول قبض اولنان بیکه شفعه واجبه اولور ولا في ما
صولح عنه بانکار او سکوت ودخي انکار ایله یاخود سکوت ایله مصالحه اولنان شیده شفعه
واجبه اولماز مثلا بر کمسنه بر آخر کمسنه نك دارنیه دعوا ایدوب مدّعي علیه اولان کمسنه اول اثناده
انکار یاخود سکوت ایلسه صکره ما بینلرینه صلح کیروب اول مدّعي بر مقدار مال ایله مصالحه ایلسه
اول دارده شفعه واجبه اولماز عنه ده اولان ضمیر مایه راجعدر ویجب فيما صولح علیه
باحدها اما یا الکز مدّعي علیهك سکوتیله ویاخود یا الکز مدّعینك مصالحه اولندوغي
داره شفعه واجبه اولور مثلا مدّعي اولان کمسنه دعوي ایلدکده مدّعي علیه انکار ایلسه ویاخود
سکوت ایلسه صکره مدّعي دعواسي مقابله سنه بر دار ایله مصالحه ایلسه لر اول دارده شفعه
واجبه اولور زیرا مدّعینك زعمنجه اول داري کندو حقي مقابله سنده اخذ ایلمشدر ولا
فيما سلمت شفعه ثم ردّ بخیار رؤیة او شرط او خیار عیب بقضاء ودخي شفعه سي تسلیم
اولنوب صکره خیار رؤیت ایله یاخود خیار شرط یاخود خیار عیب ایله قضاء قاضی ایله رد اولنان
اشیاده شفعه واجبه اولماز زیرا قضا فسخدر شفعه ده اولان ضمیر مایه راجعدر وما ردّ به
بلا قضاء او لا قالة تجب فيه وشول بیعکه خیار عیب ایله قضاء قاضی سز ردّ اولنمش اوله یاخود
اقاله ایله رد اولنمش اوله آنده شفعه واجبه اولور وتجب في العلو وحده في السفل بسببه ودخي
شفعه یا الکز عالي اولان مکانده واجبه اولور ودخي اسفل اولان مکانده واجبه اولور اول
عالي مکانك سببي ایله وما بیع بخیار المشتري ودخي خیار مشتري ایله بیع اولنان شیده شفعه
واجبه اولور وان بیعت دار بجنب المبیعة لمن له الخیار فالشفعه لمن له الخیار بایعا او مشتریا
یعني قچان خیار ایله بیع اولنان دارك جانبنده بر دار دخي بیع اولنسه امدي اول دارده شفعه
خیار صاحبي اولان کمسنه نکدر کرك اول صاحب خیار بایع اولسون کرك مشتري اولسون
تمام بحث محلنده مسطوردر ویکون اجازة من المشتري واول شفعه طلب ایلمك بیعه اجازتدر

اولور مشتریدن والشفیع الاول احدهما منه لا اخذ الثانیة یعنی اول شفیع ایچون جائزدر کم اولکی
داری اخذ ایلیه ثانی داری اخذ الملک جائزدکلدر وان بیعت دار بجنب بعد الحکم له بها لا تبطل وان
بیعت بعد قبض المشتری فالشفعة للمشتری واگر بیع فاسد ایله بیع اولنان دارک جانبنده بر دار دخی
بیع اولنسه امدی اول دارک شفیعی بایعدر اگر ایکنجی دار اولکی داری قبض ایلمزدن اول قبض ایلمش
اولورسه زیرا بایعدر شفعه سی یا وجون مشتری اول داری بایعه حکم اولندقدن صکره قبض ایلمش او
شفعه سی باطل اولماز فان استرد البایع منه المبیعة قبل الحکم له بالشفعة بطلت شفعه واگر بایع
اول مبیع اولان داری مشتری یه شفعه ایله حکم اولنمازدن مقدم استرداد ایدرسه شفعه سی باطل اولور
زیرا ملکی منقطع اولمشدر شفعه سین طلب اید جک داردن منه ده اولان ضمیر مشتری یه راجعدر
وان بعد الحکم هـ بقیت الثانیة علی حکمه واگر اول بایع اولان کسنه اول مبیع اولان داری بعد الحکم
استرداد ایلسه دار مشترینک ملکی اوزرینه قالور بر نسخه ده حکمه یرینه ملکه واقع اولمش والمسلم
والذمی فی الشفعة سواء یعنی طلب شفعه ده مسلم ایله ذمی مستویدر یعنی برابرلردر بیعی
اولادقلری کبی وکذا الحر والعبد المأذون والمکاتب یعنی مسلم ایله ذمی شفعه ده برابر اولدقلری کبی
کذلک حر و عبد مأذون و مکاتب اولان کسنه لر شفعه ده برابرلردر ولو فی مبیع السید کالعکس
یعنی تجان شفعه سیدک مبیعنده اولسه عکسی کبی اولور یعنی عبد مأذونک و مکاتبک مبیعنده
اولماسی کبیدر **فصل** بو فصل شفعه نک باطل اولماسی احکامی بیاننده در وتبطل
الشفعة بتسلیم الکل والبعض ولو من الوکیل بترک طلب المواثبة والتقریر یعنی شفعه ایله
طلب اولنه جق شیئک کلنی یا خود بعضنی وکیلدن الورسه تسلیم ایلمک ایله ترک مواثبه
ایله و یا خود ترک طلب تقریر ایله شفعه باطل اولور زیرا شفعه طلبندن اعراض وارددر و
امتناع ایلمکه دلیلدر وبالصلح عن الشفعة علی عوض و دخی شفعه طلب ایلمادن بر عوض
معین اوزرینه صلح اولمق ایله شفعه باطل اولور زیرا مال اولمیان حقدن اولمق حقنی ابطال
ایدر وعلیه رده واول اخذ ایدن کسنه نک اوزرینه اول عوض رد ایلمک واردر زیرا ثبوت

وهذا الآخر لا يجوز يعني ايكي عبدي استقلال ايلمه كه بو شريك بو عبدي استقلال ايليه دبو شريك
دخي بر عبدي استقلال مهايات جائزدر كلد امام ابو حنيفه قتنده خلافا لهما واماميندن ايكي جون خلاف وار
يعني آنلرك قتلرنده جائزدر منافعده مهايات جائز اولدوغي كبي وعلى هذا الدابتان يعني ايكي
عبدده تقدم ايدن خلاف وحكم كبي ايكي آتده جاري اولور ولا يجوز في ثمر شجر او لبن
غنم او اولادها يعني بر شجرك ثمره سنده وبر قيونك سودنده مهايات جائز اولماز واولادنده
دخي جائزدر كلدر زيرا مهايات بر آلاي منافعي قسمت ايلمكدر ودخي شجردن حاصل اولان
ثمره وقيوندن تحصيل اولنان سود منفعت اولميوب اعيان تدر ويجوز في عبد ودار على السكنى والخدمة
يعني مهايات بر عبد ايله بر دارده جائزدركه ايكي شريكك بري دارده ساكن اولوب اول
بر عبدي استخدام ايليه وكذا في كل مختلفة المنفعة ودخي غير مختلف المنافع اولان اشياده
مهايات جائزدر مثلا بر آلاي اولرده ساكن اولمق كبي وبر آلاي يرلري زراعت ايلمك
كبي ولا تبطل المهايات بموت احدهما ولا بموتهما يعني ايكي شريكك بيننده اولان مهايات
برينك موتيله ياخود ايكيسنك موتيله باطله اولور اولماز زيرا منتقض وباطل اولسه استينافه
محتاج اولور ابدي ولو طلب احدهما القسمة بطلت وقچان ايكي شريكك بريسي قسمت
طلب ايلسه مهايات باطله اولور يعني قسمة محتمل اولان شيده كتاب المزارعة مصنف
رحمة الله عليه بو كتابده مزارعه نك احكامني بيان ايدر مزارعه مفاعله در زراعه نك
مصدريدر زرعدن مشتقدر حبة يي ترابه وضع ايدوب ستر ايلمكدر واصطلاح شرعده
هي عقد على الزرع ببعض الخارج يعني مزارعه بر عقددر كه بر كمسنه ارضدن خارج اولان
شيئك بعضي سني زراعت ايتدرمكدر مثلا بر كمسنه بر كمسنه يه بر يردن حاصل اولان غله نك
ثلثي ايله ياخود ربعي ايله استيجار ايلمكدر وهي فاسدة يعني تقدم ايدن تعريف ايله
تعريف اولنان مزارعه فاسده در امام ابو حنيفه قتنده زيرا حضرت رسول صلى الله عليه
بو ر مشلر در زيرا يردن حاصل اولان شي مجهولدر وعندهما جائزة وامامين قتنده

جائزدر وبه يفتي يعني امامين قوليله فتوي اولنور زيرا حضرت رسول صلى الله عليه وسلم اهل خيبره
كندو حرمالرينه كندو يرلريني حاصل اولان شيئك نصفي ايله ويرمشلر ايدي وبو مسئله نك تفصيلي
طولانيدر مفصللرده مراجعت اولنه قال الحصري وابو حنيفه هو الذي فرع هذه المسائل على اصوله
لعلمه ان الناس لا ياخذون بقوله وامام حصري رضي الله عنه ديديكه امام ابو حنيفه دربو مسائلي
كندو اصول وقواعدي اوزرينه تفريع ايدوب تدوين ايلديكي زيرا ناس كندو زماننده كندو قولي ايله
اخذ ايدوب عامل اولدقلرينه عالم اولدوغي اجلدن صكره سلف تعامل ايلمكله شريعت متوارثه
اولمشدر ويشترط فيها صلاحية الارض للزرع يعني مزارعه نك صحتنه برقاج شيء اشتراط اولنمشدر
بري ارضك زراعته صالح وقابل اولماسيدر زيرا مقصود اولان حصول زرعدر واهلية
العاقدين وبريسي دخي متعاقدينك اهليتلريدر زيرا عقودده معتبردر وتبيين المدة وبريسي
مدتي بيان ايلمكدر وتعيين رب البذر وبريسي دخي رب البذر اولان كمسنه يعني تخم صاحبي
تعيين ايلمكدر تا بينلرنده منازعه قطع اولنمق ايچون وجنسه ودخي بذرك زراعت اولناجق
تخمك جنسني بيان ايلمكدر ونصيب الآخر وبريسي دخي اول برآخرك يعني بذري اولميان
كمسنه نك نصيبني بيان ايلمكدر والتخلية بين الارض والعامل واشتراط اولنان اشيانك بريسي دخي
اول ارضك خارج وحاصل اولان شيده شركت اولمقدر زيرا ابتداده اجاره انتهاده شركتدر
تتفسد ان شرط لاحدهما قفزان معينة امدي بونلردن اگر مزارعك برينه قفزان معينه
يعني برقاچ كيل تعيين اولنوب شرط اولنسه مزارعه فاسده اولور زيرا جائزدر كه ارضدن برشيء
بتميه او ما يخرج موضع معين كالماذيانات والسواقي ودخي بونلردن ايكي مزارعك برينه برموضع
معيندن خارج اولان شيء خارج شرط اولنه مزارعه فاسده اولور مثلا ماذيانات كه ارقلردن
توجك اولان صولردر وساقيه لر ايله چقان شيلري اشتراط ايلمك كبي زيرا احتمالدركه
بونلردن برشيء حاصل اولميه او ان يرفع البذر والخراج ويقسم ما بقي ودخي بونلردن ايكي
شريكك بريسي ارضدن چقان شيدن بذر الله خراجك مقداريني رفع ايدوب باقيسك

نصكره وضع ايدوب وفات اولسه مزبور غاصب اولامه نك طوغدوغي كونده اولان قيمتنه
ضامن اولور وحره اولان خاتون امه نك خلافيدر يعني قچان برحره غصب ايدوب اكراه
ايله زنا ايلسه ضامن اولماز واما ابن قتنده امه دخي ضامن اولماز لكن حملك نقصاننه ضامن
اولور برباده اولان ضمير ولاده راجعدر قلان ضمير لراميه راجعدر ولوردها محمودة ثم ماتت
لايضمن وقچان اول غصب ايلدوكي امه يي محمومه ايكن يعني ستمه مرضنه مبتلي اولدوغي
حالده رد ايليوب صكره وفات ايلسه ضامن اولماز اما حمانك آنجق تنقيص ايلدوكي مقداره
ضامن اولور وكذا لوزنت عنده فردها فجلدت فماتت منه ودخي قچان غصب اولنان
جاريه غاصب اولان كمسنه نك ياننده زنا ايلسه صكره اني صاحبنه رد ايلسه رد اولندقدنصكره
جلد اولنسه يعني كا حد زنايي ضرب ايليوب اندن وفات ايلسه ضامن اولماز زيرا جلد
غيرمتعذر ولا يضمن منافع ما غصبه سواء سكنه او عطله ودخي غاصب اولان كمسنه
غصب ايلدوكي دارك منافعنه ضامن اولماز كرك آنده ساكن اولسون كرك اولماسون
الا في الوقف مگر غصب ايلدوكي دار وقف اوله اول زمانده منافعنه ضامن اولور اتلاف
اولنمقدن حفظ اولنمق ايچون ولا خمر المسلم او خنزيره بالاتلاف ودخي مسلم اولان كمسنه نك
خمريني ياخود خنزيريني اتلاف ايلمك ايله ضمان اولنماز زيرا خمر وخنزير مسلم حقنده متقوم
دكلدر وضمن القيمة فيهما لو كان لذمي يعني اتلاف ايلدوكي خمرك ياخود خنزيرك قيمتنه ضامن
اولور قچان ذميه نك اولسه لر وان اتلف ذمي خمر ذمي ضمن مثلها واكر ذمي اولان كمسنه
بر ذمي آخرك غصب ايلدوكي خمريني اتلاف ايلسه اول اول اراقه ايلدوكي خمرك مثلني ضامن
اولور زيرا ذمي حقنده مالدر ولا ضمان اتلاف الميتة ولو لذمي ودخي بر كمسنه نك ميته سن
اتلاف ايلمكه ضمان يوقدر ذمي نك دخي اولورسه ده زيرا ميته هيچ بر دينده مال دكلدر ولا
باتلاف متروك التسمية عمدا ولو لمن يبيحه عمدا وقصدا طرفيله بسمله سي ترك اولنمش
ذبيحه اتلاف ايلماسيله ضمان يوقدر واكرچه اول ذبيحه ترك تسميه جائز ومباح كورن كمسنه نكده

اولورسه وان غصب خمر مسلم فخللها بما لا قيمة له اخذها المالك بلا شيء واكر بر كمسنه بر مسلمك خمرين
غصب ايليوب قيمتي اولميان شيء ايله تخليل ايدوب سركه ايلسه مثلا اني كولكه دن كونشه وكونشدن كولكه
نقل ايلمك ايله مالك اني بر شيء سز اخذ ايليه زيرا تخليل بر توعي تطهير ايلمك مرتبه سنده در فلو اتلفها
الغاصب ضمنها الا لو تلفت امري قچان اول غاصب اول غصب ايلدوكي خمري اتلاف ايليه اكا
ضامن اولور اما كندو نفسي ايله تلف اولسه كا ضامن اولماز وان حللها بالقاء ملح ملكها ولا شيء
عليه واكر غاصب اولان كمسنه غصب ايلدوكي خمري بر مقدار طوز القا ايلمك ايله تخليل ايلسه ابو حنيفه
قتنده اكا مالك اولور واو زرينه بر شيء يوقدر وعندهما يأخذها المالك ان شاء وقدر وزن الملح
وامامين قتنده مالك اولان كمسنه اسرسه اول خمري اخذ ايليه واول سركه دن القا اولنان طوزك
وزني مقدارني رد ايليه فلو اتلفها الغاصب لا يضمن خلافا لهما امري قچان غاصب اولان
كمسنه اول سركه اولان خمري اراقه ايدوب اتلاف ايلسه ضامن اولماز وامامين ايچون خلاف
واردر تقدم ايدن مسئله ده اولان خلاف كبيدر زيرا انلرك قتلرنده ضامن اولور وان
خللها بالقاء خل فيهما ولا شيء للمالك عند الامام واكر غاصب اولان كمسنه اول غصب ايلدوكي
خمري اوزرينه خل القا ايلمك ايله تخليل ايلسه اكا مالك اولور ومالك اولان كمسنه يه نسنه يوقدر امام
ابو حنيفه قتنده وكذا عند محمد ان تخللت من ساعتها اودخي امام محمد قتنده مالك اولان
كمسنه يه بر شيء يوقدر اكر اول خمر ساعتنده متخلل اولورسه والا فالخل بينهما على قدر ملكيهما
واكر اول خمر اول ساعتده متخلل اولمازايسه اول خل مالك ايله غاصب اولان كمسنه نك
بينلرنده تقسيم اولنور ملكلري مقدارنجه وان غصب جلد ميتة فدبغه بما لا قيمة له اخذه
المالك بلا شيء بر ميته نك دريسك غصب ايليوب قيمتي اولميان بر شيء ايله دباغت ايدوب
پاك ايلسه مالك اولان كمسنه اني اخذ ايليه فلو اتلفه الغاصب ضمن قيمته مدبوغا وقيل طاهرا غير
مدبوغ امري قچان غاصب اولان كمسنه اول دباغت اولنمامش دريسي قيمتنه مدبوغ اولدوغي
حالده اولان قيمتنه ضامن اولور وان دبغه بماله قيمة يأخذ المالك ويرد ما زاد الدبغ بأن

بان يقوم مدبوغا و زكيا غير مدبوغ ويرد فصل ما بينهما واكر اول غاصب اولان كمسنه اول
غصب ايلدوكي جلد ميته يي قيمتي اولان برشئ ايله دباغت ايدوب پاك ايلسه مالك اني اخذ
ايليه اول دباغتك زياده ايلدوكي شيئ رد ايليه مثلا مدبوغ اولدوغي ايله مذكاء غير مدبوغ
اولدوغي تقويم اولنوب ايكيسينك ما بيننده اولان فضلي رد ايليه وللغاصب ان يحبسه
منى يستوفي حقه ودخي غاصب ايچون اول مغصوبي حبس ايلمك لك واردر تاكم اولان حقني
استيفا اولنجه مثلا بايع مبيعي استيفاء ثمن ايچون حبس ايلدوكي كبي وان اتلفه لا يضمن
واكر اول غاصب اول جلدي اتلاف ايلسه قيمتنه ضامن اولماز ابو حنيفه قدس سره اول جلد
مدبوغ اولدوغي حالده ضامن اولور الا دباغه نك زياده ايلدوكي مقداره ضامن اولماز زيرا
مالكك ملكي اوزره باقيدر ولو اتلف لا يضمن اتفاقا وقچان غصب اولنان جلد كندو
نفسي ايله تلف اولسه اتفاق ائمه ايله ضامن اولماز ومن كسر لمسلم بربطا او طبلا او مزمارا
او دفا او اراق له سكرا او منصفا ضمنه لغيرلهو وشول كمسنه كه بر مسلمك بربوطني يعني
طنبورني ياخود طبلني طاوولني وياخود مزماريني يعني زورناسني وياخود دفني يعني
دائره سني كسر ايلسه وياخود سكريني اكي فتحه ايله يعني مكسر اولان شرابيني ياخود منصف اولان
بشوب نصفي ذاهب اولان مسكريني اراقه ايدوب دوكسه اكا ضامن اولور امام ابو حنيفه قدس سره قچان
نك
بو ذكر اولنان آلات ومسكرات غير لهو ايچون اولسه لر ويصح بيع هذه الاشياء يعني بو ذكر اولنان اشيا
نك
بيعي جائز وصحيح اولور وقالا لا يضمن ولا يجوز بيعها وعليه الفتوي وامامين ديديلر كه بو ذكر اولنان
بونلرده
اشيايي كسر واراقه ايلمك ايله ضامن اولماز ودخي بيع اولنملري صحيح وجائز دكلدر فتوي دخي بونلك اوزره
ومن غصب مدبره فماتت في يده ضمن قيمتها وشول كمسنه كه بر كمسنه نك ام ولديني غصب ايليوب وفات
ايلسه اولسه اكا ضمان يوقدر امام ابو حنيفه قدس سره خلافا لهما واما امامين ايچون بو مسئله ده خلاف واردر
يعني قتلرنده ضامن اولور متقوم اولدوغي ايچون ولو شق الزق لاراقة الخمر لا يضمنه عند ابي يوسف
اولان طولو مني شق ايله ايچنده اولان
خلافا لمحمد يعني قچان بر كمسنه بر كمسنه نك زقيني يعني خمري اراقه ايلمك ايچون الله قصدا ضامن اولماز

امام ابو یوسف قتنده وامام محمد ایچون خلاف وار در یعنی انك قتنده ضامن اولور زیرا ارقه حمل
طولیجشق ایلمك سزممکندر والضمان علی من حل قید بند غیره او رباط دابته او فتح اصطبلها او قفص
طیر فذهب یعنی شول کمسنه که بر کمسنه نك عبدك آیغنده اولان قیدنی حل ایده ویاخود دابه سنك ربط
ایده جك ایپنی حل ایده ویاخود دابه سنی اولان آخوری آچه ویاخود قوش اولان قفسنی آچه انك
اوزرینه ضمان یوقدر خلافا لهما فی الدابة والطیر وامام محمد ایچون بومسئله ده دابه ایله طیرده
خلاف وار در یعنی انك قتنده ضمان واردر زیرا ما لایعقل کندو سنی بوش بولسه طورمز ولا من سعی
الی سلطان بمن تؤذیه ولا یندفع الا بالسعی او بمن یفسق ولا یمتنع بنهیه ودخی بر کمسنه کندویه
ایذا ایدوب رنجیده ایدر بو کمسنه یی سلطانه سعی ایدوب شکایت ایلماسیله وحالکه اول ایذا ایدن
کمسنه سلطانه سعی ایدوب شکایت اولنمایجه مندفع اولماز یاخود بر کمسنه فسق ایدوب بر کمسنه نك
نهی ایله منتهی اولمیان کمسنه یی سعی وشکایت ایلماسیله اوزرینه ضمان یوقدر ولا علی من قال
لسلطان قد یغرم وقد لا یغرم ان فلانا وجد مالا فغرمه شیئا ودخی شول کمسنه سلطانه توجه
ایدوب فلان کمسنه مال بولدی دیسه اول سلطان ایسه کاه خلقه غرامه چکدرسه وکاه چکدرمسه
انك اوزرینه سلطان دخی اول شکایت اولنمش کمسنه یه بر مقدار غرامه چکدرمه انك اوزرینه ضمان
یوقدر زیرا احتمالدرکه اول غرامه شکایت سببی ایله اولمیه وان کان عادته البته یغرم البتة ضمن
واکر اول سلطانك عادتی دائما خلقه غرامه ایدرمك ایسه اول سعی ایدوب شکایت ایدن کمسنه
اول غرامه یه ضامن وکذا لو سعی بغیر حق عند محمد زجرا له وبه یفتی .. ودخی قچان بر کمسنه بر کمسنه
بغیر حق ولا سبب بر سلطانه سعی ایدوب شکایت ایلسه انك اوزرینه ضمان واردر امام محمد
قتنده انکار خبر اولنمق ایچون وبو قول ایله فتوی اولنور یعنی فتوی ضامن اولمسی انك اوزرینه در
ولو اطعم الغاصب المغصوب مالکه بریٔ وان لم یعلمه یعنی قچان غاصب اولان کمسنه اول
غصب ایلدوکی شیٔ مالکی اولان کمسنه یه اطعام ایلسه غاصب اولان کمسنه بری اولور واکرچه
مالك اول طعام کندو طعامی ایدوکین بلمازایسه ده زیرا کندو مالی کندویه واصل اولمشدر

اولمشدر

اولمشدر كتاب الشفعة مصنف رحمة الله عليه بو كتابده شفعه نك احكامك بيان ايدر
معلوم اوله كه شفعه لغتده ضم معناسنه اولان شفعدن مشتقدر واصطلاح فقهاده هي
تمليك العقار علي مشتريه بما قام عليه جبراً يعني شفعه نك معناسي عقار اولان شئ مشترينه
اشترا اولنان بها ايله تمليك اتمكدر وتجب بعد البيع يعني ذكر اولنان شفعه بيعدن
صكره واجبه اولور وتستقر بالاشهاد ودخي شفعه مزبوره اشهاد ايله لازمه ومستقره اولور
زيرا حق شفعه قبل الاشهاد ثابت دكلدر وتملك بالاخذ بقضاء او رضاء يعني مزبوره شفعه
قضاء قاضي ايله ياخود رضا ايله اخذ اولنمق ايله تملك اولنور ومادام كه قضا ايله ياخود
رضا ايله اخذ اولنميه تملك اولنماز وانما تجب للخليط في نفس المبيع يعني شفعه نفس مبيعده
خليط ايچون يعني قسمت ايليان شريك ايچون ثابت ولازم اولور مثلا ايكي شريكك
بري حصه سين بر اجنبي يه بيع ايلمك كبي وان لم يكن او سلم فللخليط في حق المبيع كالشرب
والطريق الخاص بن كشيهر لا تجري فيه السفن وطريق لا ينفذ يعني واگر خليط يعني شريك
موجود اولمسه وياخود موجود اولسه لكن حصه سين تسليم ايلسه اول تقديرجه شفعه خليط
اولور حق مبيعده اول شرب خاص وطريق خاص اولان شيلر كبي وشرب خاص شول ايچنده
سفينه جريان ايلمز ارمق كبي وطريق خاص شول نافذ اولميان طريق كبي ثم الجار الملاصق
ولو بابه في سكة اخرى يعني سفعه خليط واجبه اولدقدنصكره جار ملاصق ايچون واجب
وثابت اولور وجار ملاصق كه دارلركه اوي اول شفعه ايله اخذ اولنه جق دارك ضررنه ملاصق
اولهقپوسي بر سكه آخره يعني بر طريق آخرده اولورسه ده وشفعه يه مانع اولماز زيرا قپوسي
سكه ده اولسه حق مبيعده خليط اولور ومن له جذوع علي حائطها او شركة في خشبة عليها
جار وان في نفس الجدار فشريك يعني شول كمسنه نك شفعه ايله اخذ اولنه جق دارك ديواري
اوزرنده جذوعي يعني دركلري اولمش اوله ياخود اول ديوارك اوزرنده اولان خشبه ده
يعني دركده شركتي اولمش اوله اول كمسنه جار عد اولنور واگر اول جذوع نفس جدارده اولسه

اوررنده اولماسه شريك عد اولنور زيرا شركت عقارده درمنقولده دكلدر وهي على عدد الرؤس

لا السهام يعني شفعه برداره موجود اولان شركانك رؤسي عددنجه تقسيم اولنور سهام

اوزره تقسيم اولنماز مثلا اوج كمسنه برداره شريك اولسه لر برينك نصفي اولسه و برينك

ثلثي اولسه و برينك سدسي اولسه صاحب النصف اولان كمسنه نصفيني حظ بيع ايلمه صاحب

الثلث ايله صاحب السدس اولان كمسنه لرك مابينلرينه برابر قسمت اولنور امام شافعي

وامام مالك وامام احمد قتلرنده سهام اوزره تقسيم اولنور مثلا دار اوج كمسنه نك

مابينلرنده مشترك اولسه برينك نصفي و برينك سدسي اولسه صاحب سدس اولان

كمسنه كندو سدسني بيع ايلسه صاحب النصف اولان كمسنه اوج خمس آلور وصاحب

الثلث اولان كمسنه ايكي خمس اولور فاذا علم الشفيع بالبيع يشهد في مجلس علمه على

انه يطلبها وجون شفيع اولان كمسنه اول واقع اولان بيعه عالم ومطلع اولديغنه اول

عالم اولدوغي مجلسده شفعه طالب اولدوغنه شاهد طوته كه شفعه طلبندن

اعراض ايلدي ديلماسون وشفيعك عالم اولماسي ايكي رجل ياخود بر رجل ايله ايكي

امرءنك اعلام ايلمالري ايله اولور امام ابو حنيفه قتنده ويسمى طلب المواثبة يعني سفيعك

اينه حكى طلب طلب مواثبه تسميه اولنور مواثبه ثوبدن مشتقدر كه سرعت ايله صچرامقدر

كوياكه اول شفيع اولان كمسنه اول مجلسدن عجله ايله صچرايوب شفعه طلب اولنذوغنه شاهد

طوتر ثم يشهد عند العقار او على المشتري او على البايع كان المبيع في يده يعني شفيع اولان

كمسنه مجلس علمنده اشهاد ايلدوكندنصكره عقار قتنده اشهاد ايليه زيرا حق اكا متعلق در

وياخود مشتري اوزرينه اشهاد ايليه اگر مبيع يدنده ايسه زيرا اول حينده يدي واردر فيقول المشتري

اشترى فلان هذه الدار وقد كنت طلبت الشفعة وانا اطلبها الان فاشهدوا على ذلك

امدي سفيع اولان كمسنه شفعه طلب ايليوب اشهاد ايلدوكي زمانده ديه كه بوندن اسبق

فلان كمسنه بوداري اشترا ايلمش وبن بونون اول شفعه في طلب ايلمش ايدم وشمدي كي حالده

حالده طلب ایدرم سز لر دخی طلب ایلدوکمه شاهد اولونوز ویسمّی طلب تقریر واشهاد وبو
وبو طلبه طلب تقریر واشهاد تسمیه اولنور امام ابو یوسف قتنده اول طلب ایلدوکی عقارک
تسمیه اولنماسی وتحدید اولنماسی اشتراط اولنور زیرا شفعه طلب ایلمک صحیح اولمازمادامکه
طلب ایلدوکی معلوم اولمیه ثم یطلب عند قاض فیقول اشتری فلان دار کذا وان شفیعها
بسبب کذا امره بالتسلیم الی یعنی شفیع اولان کمسنه شفعه طلبنه اشهاد ایلدکدنصکره شفعه‌یی
بر قاضی حضورنده طلب ایلیه دیه که فلان کمسنه فلان داری اشتری ایلمش ایدی وبن اول
دارک شفیعیم فلان سبب ایله امدی مشتری اولان کمسنه‌یه امر ایله که بکا اول داری تسلیم ایلیه
واسمی طلب خصومة وتملیک دیو طلبه طلب حصومت وطلب تملیک تسمیه اولنور ولا تبطل
الشفعة بتاخیره مطلقاً فی ظاهر المذهب وعلیه الفتوی یعنی شفیعک شفعه‌سی تأخیر
ایلماسیله شفعه باطل اولماز مطلقا یعنی کرک عذری اولسون کرک اولمسون ظاهر مذهب
نول بودر وفتوی بونک اوزرینه در هدایه ده وکافیده بویلجه در یعنی بویله ذکر اولنمشدر
وقیل یفتی بقول محمد انه ان اخره شهراً بلا عذر بطل وبر روایتده دینلدیکه امام محمد قولیله
فتوی وریلور شفیع اولان کمسنه اکر شفعه طلب ایلمک لکی بلا عذر شرعی بر ای تأخیر ایلسه
شفعه باطل اولور مبسوطده وقاضیخانده فتوی بونک اوزرینه در دیو بیان ایلمشلردر
وان ادعی الشراء وطلب الشفعة سال القاضی المدعی علیه فان اقر بملک ما یشفع به او
نکل عن الحلف علی العلم بملکیته او برهن الشفیع سأله عن الشراء یعنی قچان شفیع اولان
کمسنه اول شفعه ایله طلب این جکی دارک اشترا ایلماسین دعوا ایدوب شفعه‌سین دخی
طلب ایلسه قاضی اولان کمسنه مدعی علیه اولان کمسنه‌یه که مشتریدر سؤال ایلیه امدی اول مدعی علیه
اکر اول ما یشفع بهنک ملکیتنه اقرار ایلسه یاخود ملکیتنه عالم اولدوغنه یمین ایلمازدن
نکول ایلسه ویاخود شفیع اولان کمسنه ما یشفع بهنک ملکیتنه برهنه ایلسه قاضی اولان
کمسنه اول خصم اولان کمسنه‌یه شرا ایلدوکندن سؤال ایلیه فان اقر به او نکل عن الیمین انه ما

ابتاع او ما استحق عليه هذه الشفعة او لبرهن الشفيع قضى له بها امدي مزبور خصم سؤال
اولندقده نصكه اكر شرا ايلدوكنه اقرار ايلسه يا خود اشترا ايلمادوكنه يمين ايله ونكول ايلسه ويا خود
بو طلب اولنان شفعه اوزرينه مستحق اولدوغنه يمينندن نكول ايلسه ويا خود شفيع اولان
كمسنه شرايه برهنه ايدوب شاهد كتورسه قاضى اولان كمسنه اول شفعه يى شفيع اولان كمسنه يه حكم
ايدوب قضا ايليه بو تقدم ايدن اشيانك بري ايله ثابت اولدوغى اجلدن ولا يشترط احضار
الثمن وقت الدعوى فاذا قضى له لزم احضاره يعنى شفعه ايله طلب اولنان دارك ثمنني
وقت دعواده احضار ايلمك شرط دكلدر وجون قاضى مدعى اولان كمسنه يه شفعه يى
حكم وقضا ايليه اول زماندن ثمنك احضاري لازم اولور ابو حنيفه قتنده بر روايتده ملازم
كه مدعى ثمنى احضار ايلميه اكا قضا اولنميه وللمشتري حبس الدار لقبضه ودخى مشترى
ايجون جائزدركه داري حبس ايدوب تسليم ايلميه ثمنى قبض ايلمك ايجون زيرا دارك مشتري
بايع منزلهسندندر ولا تبطل شفعته بتاخير الثمن بعد ما امر باداء يعنى شفيع اولان كمسنه شفعه ايله
اخذ ايدنجكى دارك ثمنني ادا ايلماسنه امر اولندقدنصكره ثمنى تاخير ايلمكلك ايله شفعهسى
باطل اولماز زيرا قضا اولنمق ايله تاكيد اولنمشدر وللشفيع ان يخاصم البايع ان كان المبيع
في يده ودخى شفيع ايجون جائزدركه بايع اولان كمسنه ايله خصومت ايده اكر اول مبيع اولان
دار بونده ايسه زيرا اصابت طريقيله يد انكدر ولا يسمع القاضى البينة عليه حتى
يحضر المشتري فيفسخ البيع بحضرته ويقضى بالشفعة على البايع يعنى جان مشتري غايب
اولسه قاضى اولان كمسنه اول بايع اولان كمسنه نك اوزرينه شفعه ايله قضا ايلميه تا كم
مشتري حاضر اولدقدنصكره قاضى اول بيع مزبور مشترينك حضورنده فسخ ايدوب
شفعه ايله بايع اوزرينه حكم وقضا ايليه زيرا ظاهرينك مبيعده حقى واردر ويجعل
العهدة عليه ودخى مبيع اولان كمسنه اول شفعه ايله اخذ اولنان دارك عهدهسنى يعنى
حقوقنى اول بايعك اوزرينه ايليه والوكيل بالشرا خصم للشفيع ما لم يسلم المبيع الى

الى المبيع الوكيل يعني شرايه وكيل اولان كمسنه يه خصم اولور ما دام كه مبيعي
وكيله تسليم ايلميه ومبيعي تسليم ايلدوكي تقديرجه خصم اولماز وللشفيع خيار الرؤية
والعيبان وشرط البراءة منه ودخي شفيع ايچون خيار رؤية وخيار عيب واردر
واكركه مشتري عيبدن بري اولماسني شرط ايدرسه ده زيرا شفعه ايله اخذ ايلمك شرا
منزله سنده در اوبله اولسه انده خيار رؤية وخيار عيب ثابت اولور **فصل** بو فصل
شفيع ايله مشترينك ما بينلرنده واقع اولان احكام بياننده در وان اختلف الشفيع
والمشتري في الثمن فالقول للمشتري يعني تجان شفيع ايله مشتري اولان كمسنه لر اول شفعه ايله
اخذ اولنان دارك ثمننده اختلاف ايلسه لر قول بو مسئله ده مشترينكدر زيرا شفيع
اولان كمسنه عقارك استحقاقني دعوى ايدر امدي قول منكرندر وان برهنا فللشفيع و
تجان شفيع ايله مشترينك هر بري برهنه ايدوب شاهد كتورسه لر قول شفيعندر
امام ابو حنيفه وامام محمد قتنده وعند ابي يوسف للمشتري وامام ابو يوسف قتنده قول
مشترينكدر زيرا زياده لكن مثبتدر وان ادعى المشتري ثمنا والبايع اقل منه اخذه الشفيع بما قال
البايع قبل قبض الثمن ودخي اكر مشتري اولان كمسنه فلان قدر ثمن دعوى ايدوب بايع اولان
كمسنه اول مقداردن اقل مقدار دعوى ايلسه امدي اول مبيع اولان داري شفيع اولان كمسنه
بايعك ديدوكي بها ايله اخذ ايليه ثمن قبض اولنمازدن اول وبما قال المشتري بعده وثمن قبض
اولندقدنصكره مشترينك ديدوكي بها ايله اخذ ايليه وان عكسا فبعد القبض يعتبر قول
المشتري وقبله يتحالفان واكر عكس اولنوب مثلا بايع اولان كمسنه مشترينك دعوي ايلدوكي
مقداردن زياده دعوي ايلسه امدي اكر قبضدن صكره ايسه مشترينك قولي اعتبار اولنور
واكر قبضدن اول ايسه ايكيسي تحليف اولنور واي نكل اعتبر قول صاحبه واكر ايكيسنك
بري يميندن نكول ايلسه صاحبنك قولي يعني اول برينك قولي اعتبار اولنور وان حلفا
فسخ البيع ويأخذ الشفيع بما قال البايع واكر بايع ايله مشترينك هر بري يمين ايلسه بيع فسخ اولنور

وشفيع اولان كمسنه اول مبيعي بايعك ديدوكي بها ايله اخذ ايليه ببعك فسخ اولنماسي شفيعك
حقنك بطلاننه موجب دكلدر وان حطّ عن المشتري بعض الثمن يأخذ الشفيع بالباقي واكر
بايع اولان كمسنه مشترينك اوزرنده ثمننك بعضني سلك حط ايليوب آشغه قوسه شفيع اولان
كمسنه اول باقي مبيعي فلان بها ايله اخذ ايليه وان حطّ الكل يأخذ الكل واكر ثمننك جمله سين
حط ايدوب اوزرندن دفع ايلسه كل ثمن ايله اخذ ايليه وان حطّ النصف ثم النصف يأخذ
بالنصف الاخير واكر اول كره ده بر نصف حط ايدوب صكره بر نصف اخري حط ايلسه
اول بر نصف اخير اخذ اولنور واذا زاد المشتري في الثمن لا يلزم الشفيع الزيادة واكر
مشتري اولان كمسنه اول مبيعك ثمننه برشئ زياده ايلسه اول زياده لك اول شفيعه لازم اولماز
زيرا شفيعه ضرر وارددر وان كان الثمن مثليًا لزم الشفيع مثله يعني قچان اول مبيعك ثمني
مثلي اولسه مثلا عقارات كبي متقوّم اولسه قيمتي لازم اولور وان كان مؤجّلا اخذ بثمن حال
وبطلت في الحال ويأخذ بعد ما مضى الاجل واكر اول مبيعك ثمني مؤجّل اولسه اني ثمن
حال ايله اخذ ايليه يأخود اول شفعه اول حينده طلب ايليه واول مبيعي اجلك مضيندن صكره
اخذ ايليه ولا يتعجّلها على المشتري لو اخذ الشفيع بالحال ودخي بايع اولان كمسنه مشترينك
اوزرنده اولان ثمني تعجيل ايدوب اخذ ايليه اكر شفيع اولان كمسنه مبيعي ثمن حال ايله اخذ ايلمش اولسه
ولو سكت الشفيع عن الطلب ليحلّ الاجل بطلت شفعته خلافا لابي يوسف وقچان شفيع
اولان كمسنه شفعه طلب ايلمكدن سكوت ايلسه اول تأجيل اولان اجل حال اولنق ايچون شفعه‌سي
باطله اولور امام ابو حنيفه ايله امام محمد قتنده امام ابي يوسف خلاف واردر يعني آنك
قتنده باطله اولماز ولو اشتري ذمّي بخمر وخنزير يأخذه الشفيع الذمّي بمثل الخمر وقيمة الخنزير
والخنزير والمسلم يأخذه بالقيمة فيهما يعني قچان بر ذمّي بر عقاري اول خمرك مثلي ايله وخنزيرك
قيمتي ايله اخذ ايليه ومسلم اولان شفيع ايكيسندن قيمتله اخذ ايليه زيرا خمر ايله خنزير مسلم حقنده
منقوّم اولان اموالدن دكلدر ولو بني المشتري او غرس اخذها الشفيع بالثمن وبقيمتهما مقلوعين

عين كما في الغصب يعني قچان مشتري اولان كمسنه اشتري ايلدوكي ارضده يا بو يا پسه يا خود
اغج دكسه شفيع اولان كمسنه اول ارض اشترا اولنان ثمني اخذ ايليه وايچنده اولان بنا ايله غرسي
برلرندن مقلوع اولدقلري حالده اولان بهاسي ايله اخذ ايليه ارض مغصوبه ده اولدوغي كبي او كلف
المشتري قلعهما و يا خود شفيع اولان كمسنه مشتري اولان كمسنه يه اول بنا ايله غرسك قلعيني
تكليف ايليه ولو استحقت بعد ما بني الشفيع او غرس رجع على المشتري بالثمن فقط يعني
قچان اول اشترا اولنوب شفعه ايله اخذ اولنان ارضده شفيع اولان كمسنه مشتري اولان
كمسنه نك اوزرينه آنجق ثمن ايله رجوع ايدر بنا ايله غرسك قيمتي ايله رجوع ايلماز وان جف
الشجر او انهدم البناء عند المشتري يأخذ الشفيع بكل الثمن ان شاء و اكر اول عرصه ده
غرس اولنان شجر كندو قوروسه يا خود اول بنا اولنان بنا مشتري يانندن منهدم اولسه
مشتري اولان كمسنه اني كل ثمن ايله اخذ ايليه اكر استرسه زيرا ايكيسيده ارضه تابعه در و استرسه
ترك ايليه زيرا تملك ايلمكه جبر اولنماز وان هدم المشتري البناء اخذ الشفيع العرصه
بحصتها و اكر مشتري اولان كمسنه اول ارضده اولان بناني هدم ايلسه شفيع اولان كمسنه اول
بنادن خالي اولان عرصه ثمندن حصه سيله اخذ ايليه زيرا هدم كندو فعلي ايله اولدوغي
اجلدن ثمنك بر مقداري اول هدم اولنان بنانك مقابله سنه صرف اولندي وليس
اخذ النقض نقض كسر نون ايله منقوض معناسنه در يعني مشتري اولان كمسنه يه اول منقوض
نسنه اخذ ايلمك جائز دكلدر زيرا منفصل اولمشدر وان اشتري المشتري الارض مع شجر مثمر فاثمر
في يده اخذها الشفيع مع الثمر فيهما يعني اكر مشتري اولان ارضي شجر مثمر ايله يا خود شجر غير مثمر
ايله كندو يدنده مثمر اولسه اخذ ايدوب اشترا ايلسه شفيع اولان كمسنه ارضي ايچنده اولان ثمر
ايله ذكر اولنان ايكي حالده اخذ ايلسه زيرا الثمر متصل اولمغله الكا تابع اولمشدر فان جذه المشتري
فليس للشفيع اخذه و اكر مشتري اولان كمسنه اول شجرده اولان ثمري جذ ايدوب قطع ايلسه
شفيع اني اخذ ايلمك جائز دكلدر زيرا منفصل اولمشدر ويأخذ ما سواه بالحصه في الاول

وبكل الثمن في الثاني يعني شفيع اولان كمسنه مثمر اولان شجرلك ماعداسي حصته سبله اخذ ايليه
عقد اولده شجرلري ثمر ايله اشترا ايلمكلك صورتنده وكل ثمن ايله اخذ ايليه عقد ثانيه ده يعني شجر
غير مثمر ايله اشترا ايلمك لك صورتنده باب ما يجب الشفعة وما لا يجب مصنف بو بابده
شفعه واجب اولان و واجب اولميان وشفعه يي ابطال ايدن يرلري بيان ايدر انما يجب
الشفعة قصداً في عقار ملك بعوض هو مال يعني شفعه قصد طريقيله ايله شول عقارده
واجب اولور كه عوض ايله ملك اولنمش اوله انجلين عوض كه مال اوله وان لم يكن قسمة كرحى
وحمام وبئر يعني اول عقارك قسمتي ممكن دكل ايسه ده دكرمن وحمام وبئر كبي اشيالرده ولا
يجب في عرض وفلك امدي عروضده وكميده شفعه واجب اولماز زيرا حضرت رسول صلى الله
عليه وسلم بيوررلر كه لا شفعة في ربع وخائط وامام مالك قتنده شفعه عقارده جائز اولدوغي
كبي كميده دخي جائزدر وبناء شجر بيعا بدون الارض ودخي ارضسز بيع اولنان بنا ايله شجرده
شفعه واجب اولماز زيرا منقولات قسمندندر واكر ارض ايله بيع اولنورلرسه شفعه وجميع
اولور ولا في ارث وصدقة بلا عوض مشروط ودخي ارث ايله منقول اولانده وصدقه
ايله وعوض مشروطسز هبه ايله ملك اولنمش شيلرده شفعه واجب اولماز ولا ما بيع بخيار
البايع او بيعا فاسدا ما لم يسقط حق الفسخ ودخي خيار بايع ايله وبيع فاسد ايله بيع
اولنان شيلرده شفعه واجب اولماز مادامكه بايع حق فسخي ايلميه اسقاط ايدرسه شفعه
واجب اولور زيرا بايعك حق فسخندر زائل اولمشدر ولا فيما قسم بين الشركاء وجعل
اجرة او بدل خلع او عتق او صلح عن دم عمدا او مهرا او ان قوبل ببعضه مال ودخي شركا بينلرنده قسمت
اولنوب اجرت اجير ياخود بدل الصلح وياخود بدل دم عمد مقابلهسنده واقع اولان صلحه بدل
وياخود برخاتونه مهر قلنان اشيالرده شفعه واجب اولماز واكر كه اول مهرك بعضيسي مال ايله مقابله
اولورسه ده مثلا بركمسنه برخاتوني بردار اوزرينه تزوج ايليوب اول خاتون اكا بيك درهم رد ايلمك
اوزره امدي بو ذكر اولنان مسئلهلرك جملهسنده شفعه ثابت اولماز زيرا بو ذكر اولنان اشيا اموال

رشوت در وكذا لو باع شفعته بمال ودخي قچان شفعه سني مال ايله بيع ايلسه شفعه باطله اولور
شفعه ده اولان صاحب شفعه يه راجعدر وكذا لو قال للمخيرة اختاريني بالف وقال العنين
لامرأته ذلك فاختارته بطل خيارها ولا يجب العوض ودخي تقدم ايدن مسائله مشابه اولان
مسائلدن قچان بر كمسنه تخيير ايلدوكي زوجه سنه اختاري ترك الفسخ بالف ديسه زوجه دخي
اختيار ايلسه خياري باطله اولور واول ذكر اولنان عوض واجب اولماز وتبطل ببيع ما يشفع
به قبل الحكم له بها يعني شفيع اولان كمسنه يه شفعه ايله حكم اولنمازدن مقدم ما يشفع به اولان
شئ بيع اولنسه شفعه باطله اولور ويموت الشفيع ودخي موت شفيع شفعه باطله اولور
ولا يموت المشتري يعني مشترينك موتيله شفعه باطله اولور اولماز ولا شفعة لمن باع يعني
بايع اولان كمسنه نك شفعه سي يوقدر مثلا شفيع اولان دار صاحبنك طرفندن بيعه وكيلي
اولسه وبيع ايلسه اول دار مشفوعه ده شفعه سي قلماز او بيع له ياخود انك ايچون بيع اولنمش
اوله مثلا بايع اولان كمسنه مضارب اولسه بر داري بيع ايلسه بو صورتده رب المال اولان
كمسنه ايچون شفعه يوقدر اول بيع اولنان دارده زيرا آنندر او ضمن الدرك او سام المشتري
بيعا او اجارة ودخي قچان شفيع اولان كمسنه اول بيع اولنان دارك دركيني مشتري ايچون ضامن
اولسه وياخود مشتري اولان كمسنه دن اول دارك بيعني وياخود اجاره سني مساومه ايدوب
طلب ايلسه شفعه باطله اولور زيرا مشترينك ملكي ثابت اولماسنه رضادر ويجب لمن ابتاع
او ابتيع له ودخي شفعه شول كمسنه يه واجبه اولور كه بر داري وكالت طريقيله بر كمسنه يه اشترا
ايلمش اوله حالكه كندوسي شفيع اوله وياخود انك ايچون اشترا اولنمش اوله وحال بو كه كندوسي
شفيع اوله ولو قيل للشفيع انها بيعت بالف فسلم ثم بان انها بيعت باقل او بكيلي او وزني
او عددي متقارب قيمتها الفا واكثر فله الشفعه يعني قچان شفيع اولان كمسنه يه بو دار مثلا
بيك درهمه بيع اولنديدنلسه شفيع دخي بو مقداره بيع اولندوغين تسليم ايلسه صكره بيك
درهمدن اقله بيع اولندوغي ظاهر ومتعين اولسه ياخود كيلي ايله ياخود وزني ايله وياخود

عددي متقارب ايله كه قيمتي بيك درهمدر ياخود اكثردر بيع اولندوغي ظاهر ومتبين اولسه اول
تسليم ايليان كمسنه ايچون شفعه طلب ايلملكلك واردر زيرا كندودن واقع اولان تسليم محلنن
واقع اولمشدر (بما) ولوبان انها بيعت بعرض قيمته الف او بدنانير قيمتها الف فلا اول دار قيمتي بيك
درهم اولان عروض ايله ياخود قيمتي بيك درهم اولان دنانير ايله بيع اولندوغي متعين اولسه اكا
شفعه يوقدر ولوقيل له المشتري فلان فسلم فبان انه غيره فله الشفعه وقچان شفيع اولان
كمسنه يه داري اشترا ايدن فلان كمسنه دردیلر اول دخي تسليم ايدوب سكوت ايلسه صكره
اشترا ايدن كمسنه فلانك غيريسي ايدوكي ظاهر ومتبين اولسه اول شفيع ايچون شفعه واردر زيرا
شفعه اسقاط ايلدوكي كمسنه ظهور ايلديدر ولوبان انه هومع غيره فله الشفعه في حصه الغير
وقچان شفيعك شفعه اسقاط ايلدوكي كمسنه اول ايلدوكي لكن غيريسيله اشترا ايلدوكي
ظاهر ومتبين اولسه امدي شفيع اولان كمسنه نك اول غير اولان كمسنه نك حصه سينده شفعه سي
واردر تسليم اول اولكي يه ايديدر ولوبلغه بيع النصف فسلم فظهر بيع الكل فله الشفعه و
قچان شفيع اولان كمسنه يه شفعه ايله اخذ ايده جكي دارك نصفي بيع اولندوغي خبري واصل اولسه
صكره جمله سي بيع اولندوغي ظاهر ومتبين اولسه اول شفيع اولان كمسنه ايچون شفعه واردر
بلغه ده اولان ضمير شفيعه راجعدر ولوباعها الاذراعا من طول جانب الشفيع له
وقچان بر كمسنه دارين بيع ايليوب الا شفيع اولان كمسنه نك اوينك طولي جانبندن بر ذراع
مقداريني بيع ايلمسه شفيع اولان كمسنه ايچون شفعه يوقدر زيرا جوار منقطع اولمشدر
وبو مسئله اسقاط شفعه بر حيله در وان اشتري منها سهما بثمن ثم شري باقيها
بالشفعه في السهم فقط واكر بر كمسنه بر داردن بر سهم اشترا ايدوب صكره باقي سين ده
اشترا ايلسه امدي شفعه ايچون انجق ياالكز اشترا ايلدوكي سهمده در وبو مسئله دخي
اسقاط شفعه جوارده حيله اخريدر واتباعها بثمن ثم دفع عنه ثوبا اخذها
الشفيع بالثمن لا بقيمة الثوب واكر اول داري بر ثمن ايله اشترا ايدوب واول ثمن

ثمن مقابله سنده بر ثوب ويرسه شفيع اولان كمسنه اول داري ثوب معيّن ايله اخذ ايليه و اول
ثوبك قيمتي ايله اخذ ايليه بو مسئله دخي اسقاط شفعهٔ جوارده وغيريسنده بر حيله در ولايكره
الحيلة في اسقاطها عند ابي يوسف وبه يفتي وقيل وجوبها عند محمد تكره يعني اسقاط شفعهٔ حيله
ايلمك مكروه دكلدر امام ابو يوسف قتنده وبو قول ايله فتوي اولنور يعني فتوي مكروه اولماسينك
اوزرينه شفعه واجب اولمازدن مقدم امّا واجب اولدقدنصكره بلاخلاف مكروهدر
وامام محمد قتنده مكروهدر امام حصاف كتابنده دركه لابأس فيما يحلّ ويجوز يعني جائز
وحلال اولان صورتلرده وبر كمسنه نك حقّي ابطال اولنمامق صورتنده حيله جائزدر وللشفيع
اخذ حصّة بعض المشتريين لاحصّة بعض البايعين يعني شفيع اولان ايچون جائزدر كه
بعض مشتريلرك حصّه سين اخذ ايليه امّا بعض بايعلرك اخذ ايلماسي جائز دكلدر مثلا
اولكي صورتده بر جماعت بر كمسنه دن بر دار اشترا ايلسه شفيع ايچون اول مشتريلرك حصّه سين
آلمق واردر وايكنجي صورتده بر جماعت بر كمسنه يه دار بيع ايلسه لر اول بايعلرك حصّه سين
آلمق يوقدر زيرا اولكي صورتده تفريق صفقه واردر وايكنجيده يوقدر وللجار
اخذ بعض مشاع بيع فقسم وان وقع في جانبه يعني جار ايچون اول بيع اولنوب قسمت اولنان
مشاعك بعضي سين اخذ ايلمك واردر واكركه اول مشتر بنك حصّه سي اول شفيع اولان كمسنه نك
جانبنك غيريسنده اولورسه ده وللعبد المأذون المديون الشفعه في مبيع سيّده وبالعكس يعني
عبد مأذون مديون اولان كمسنه نك كندو سيّدي مبيعنده شفعه سي واردر وعكسنده كذلك
يعني عبد مديونك مبيعنده سيّدينك شفعه سي واردر زيرا مالنده اجنبي در يعني اجنبي كبيدر
وصحّ تسليم الاب والوصي شفعة الصغير خلافاً لمحمد فيما بيع بقيمته او اقل وقوله في رواية
عن الامام في الاقل الذي لايتغابن فيه يعني صغيرك باباسي ياخود وصيسي اولان كمسنه لر اول
صغيرك شفعه سني تسليم ايلمك صحيح اولدي وامام محمد ايچون خلاف واردر شول قيمتي ايله
ياخود قيمتندن اقل ايله بيع اولنان شيده وامام محمدك قولي ابو حنيفه دن بر روايتدر

شول اقلدر که انده تغابن اولمیه كتاب القسمة بو كتابده احكام قسمت بيان ايدر قسمت مصدردر
لغتده انقسامك اسميدر قدرة اقتدارك اسم اولدوغي كبي واصطلاح فقهاده هي جمع نصيب
شايع في معين يعني شايع اولان نصيبي واحد معينده جمع ايلمكدر يعني شريكلرك طلب و معرفت
لريله هر برينك نصيب وحصه سني افراز و تمييز ايلمك وتشمل على الافراز والمبادلة يعني قسمت ايكي
شئ اوزرينه مشتملدر بري افرازدركه تمييزدر و بري مبادلهدر رجحان اول قسمت اولنانجق دارك
ابعاضي متفاوت اولسه والافراز اغلب في المثليات يعني مثليانده كه مكيلات وموزونات
وعدديات متقاربهدر افراز اغلبدر فيأخذ الشريك حظه منها حال غيبة صاحبه بو قبلنه
اولان كلامه تفريعدر يعني چون مكيلاتدن ياخود غيريدن قسمت اولنه شريك اولان كمسنه كندو
حظ نفسني اول قسمت اولنان شيدن كندو صاحبنك يعني شريكنك غيبتنده اخذ ايليه زيرا كندو
حقيدر ولو اشترياه فاقتسماه فلكل ان يبيع حصته بحصته ثمنه وقچان ايكي شريك اولان كمسنه لر
مثلي اولان شئ اشترا ايدوب قسمت ايلسه لر امدي هر برسي ايچون جائزدر كه كندو حصه سني
مرابحه ايله بيع ايليه ثمنك حصه سيله زيرا كندو حصه سي عين حقيدر والمبادلة اغلب في غيرها
يعني مبادلت مثليانك غيريده اغلبدر يعني اسباب وعقارات وحيوانات كبي شيلرده
اغلب اولور فلا يأخذه ولا يبيع مرابحة بعد الشراء والقسمة امدي اول ايكي شريكك برسي كندو
حصه سين شريكنك غيبتنده اخذ ايليه ودخي شرا و مقاسمه دن صكره حصه سين مرابحه ايله
بيع ايليه ابعاضي متفاوت اولدوغي اجلدن ويجبر عليها فيه بطلب الشريك في متحد
الجنس يعني شريك اولان كمسنه اول بر شريكنك طلب المقاسيله غير مثليانده مثلا قيون
وده وه كبي متحد الجنس اولان شيده قسمت اولنمانك اوزرينه جبر اولنور زيرا فائده مجوفة
يعني ولا في غيره يعني غير متحد الجنسده شريك جبر اولنماز زيرا مبادله متعذردر وندب
للقاضي نصب قاسم رزقه من بيت المال ليقسم بلا اجر يعني قاضي اولان كمسنه يه مندوب
در يعني مستحبدر بر قسام نصب ايليه واول قسامك رزقي بيت المالدن اوله اول شركالرك

نك حصه لري مابينلرنده اجرتسز قسمت ايلمك ايچون اولمابينلرنده واقع اولان نزاع قطع
اولنمق ايچون فان لم يفعل ينصب قاسما يقسم باجر يقدره القاضي واكر اول قاضينك اجرتسز
قسمت ايلمك ايچون نصب ايلدوكي قسام اجرتسز قسمت ايلمك ايچون دن امتناع ايلسه قاضي
اولان كمسنه اجرت ايله قسمت ايدر بر قسام نصب ايليه واول اجرتي بينه قاضي فرض وتقدير
ايليه كه قسمت صاحبلرندن اخذ اولنه وهو علي عدد الرؤس واول قاضينك تقدير ايلدوكي
اجرت رؤس عددي اوزره توزيع اولنور امام ابو حنيفه قتنده وعندهما علي قدر السهام والامامين
قتنده سهام عددنجه توزيع اولنور واجرة الكيل والوزن علي قدر السهام اجماعا ان امكن
للقسمة فان كان لها فعلي الخلاف يعني مكيلات وموزونات اولان اشيانك قسمتنده
اولچمك ايله طرتمق ايله اجرتي سهام مقداري اوزره در اجماع ثلاثه ايله اكر اول مكيل ايله
موزونك اجرتلري قسمت ايچون اولمازايسه واكر اول قسمت ايچون ايلسه تقدم ايدن
خلاف اوزره در كه امام قتنده رؤس اوزره اولماسيدر وامامين قتنده سهام اوزره اول
ماسيدر ويجب كونه عدلا امينا عالما بالقسمة يعني قاضينك نصب ايلدوكي قسام
صاحب عدل وامين واحوالندن عالم اولمقلغي واجبدر زيرا مادام كه بو اوصاف
ايله موصوف اولميه ايلدوكي قسمت اعتبار اولنمز ولا يجبر الناس علي قاسم واحد يعني
شهرده اولان ناس مابينلرنده واقع اولان قسمت ايچون قسام واحد اولمغه جبر اولنمازلر
اجرت مثلي اولمامق ايچون ولا يترك القسام ليشتركوا يعني قاضي اولان كمسنه قسام
متعدد اولدوغي صورتده بري بريله شريك اولمقدن منع ايلسون زيرا شريك اولدقلري
بو صورتده خلقه ضرر حاصل اولور وصح الاقتسام بانفسهم بلا امر القاضي يعني
بر الاي كمسنه لرك مابينلرنده قسمت متعين كندو نفسلريله امر قاضيسز قسمتلري
صحيح اولور بري برينك قسمتندن راضي اولدوغيچون ونقسم علي الصبي وليه او
وصيه فان لم يكن فلا بد بر امر القاضي يعني نا بالغ اولان صبي يه متعلق اولان قسمت

ولیسي اولان کمسنه یاخود وصیسي اولان کمسنه قسمت ایلیه اکر ولیسي یاخود وصیسي اولمسه امر قاضي دن
لازمدر یعني قسمت امر قاضي یه محتاجدر زیرا قاضي ولیسي اولمیان کمسنه نك ولیسي در ولا یقسم عقار بین
الورثة باقرارهم مالم یبرهنوا علی الموت وعدد الورثة یعني وارثلر اعتراف واقرار ایلیوب بو عقار
بزم بابامزدن قالدي دیو قسمتني طلب ایلسه لر اول عقار الرك مابینلرکده کندو اقرارلري اوزره
قسمت اولنماز مادامکه موته وعدد ورثه یه برهنه ایدوب شاهد کتورمیه لر امام ابوحنیفه قتنده
وعندهما یقسم وامامین قتنده کندو اقرار واعترافلریله قسمت اولنور وغیر العقار یقسم اجماعاً
واکر ورثه نك اقرارایله کلري عقار دکل ایسه اجماع ثلاثه ایله برهنه سز قسمت اولنور وکذا العقار
المشتري ودخي مشتري اولان عقار اجماعله برهنه سز مابینلرنده قسمت اولنور وکذا المذکور مطلق
ملکه ودخي مطلق اولان ملکه برهنه سز قسمت اولنور مثلا بو شيء بزم ملك مطلقمزدر دیسه لر
برهنه سز مابینلرینه قسمت اولنه زیرا یدلرنده اولمسي ملك اولمسنه دلیلدر وان برهنا ان العقار
في ایدیهما لا یقسم حتی یبرهنا انه لهما وایکی قسمته طالب اولان ایکي کمسنه کندو یدلرنده اولدوغنه
ایدوب بینه کتورسه لر والي قسمت ایدلملك مراد ایدنسه لر قسمت اولنمیه تاکم کندو ملکلري اولدوغنه
برهنه ایدوب شاهد کتوره لر زیرا کندو یدلرنده اولدوغي کفایت ایلماز جایزدرکه بر غیر کمسنه نك
اوله ولو برهنوا علی الموت وعلی الورثة والعقار في ایدیهم ومعهم وارث غائب او صبي قسم
ونصب وکیل او وصي لقبض حصة الغائب او الصبي یعني قچان وارث اولان کمسنه لر کندو
مورثلرینك موتنه وعدد ورثه یه برهنه ایدوب شاهد کتورسه لر وحال بوکه عقار کندو یدلرنده
در ودخي کندولریله میراثه داخل اولور بر غائب کمسنه یاخود بر صبي واردر اول عقار قسمت اولنور
وبو یلجه ذکر اولنمشدر هدایه ده ونصب وکیل او وصي لقبض حصة الغائب والصبي و
قاضي طرفندن بر وکیل و یاخود بر وصي نصب اولنوب اول غائب اولان کمسنه نك حصه سین قبض
ایلملك ایچون لکن امام ابوحنیفه قتنده اقامت بینه یه محتاجدر وامامین قتنده لازم دکلدر
قوللریله قسمت اولنور ولو کان العقار في ید الغائب او شيء منه او في ید مودع له او في ید

بد الصغير لا ينقسم وقچان اول عقارك جملەسي يا خود انك بر مقداري غائب اولان كمسنەنك يدنده
اولسه ويا خود مودعنك يا خود صغيرك يدنده اولسه قسمت اولنميه زيرا قسمت اولنمق غايب ايله
صغيرك حضورندن خصم سز يدلريده استخفاف اولدوغنه قضادر وكذا لو حضر وارث
واحد وكانوا مشترين وغاب احدهم ودخي قچان وارث اولان كمسنەلرك بريسي ظاهر اولسه
حاضر اولسه مشتري اولان كمسنەلر برقاچ اولوب بري غائب اولوب قسمت اولنميه زيرا جملەسنك
حاضر اولمسي لازمدر واذا انقطع كل من الشركاء بنصيبه بعد القسمة قسم بطلب احدهم وقچان
شركانك هر بريسي كندو نصيبي ايله منتفع اولسه وايچلرندن بريسي قسمت طلب ايلسه طلبي ايله
قسمت اولنه زيرا كندو حقيدر اكا اجابت واجب در وان تضرر الكل لا يقسم الا برضاهم
اكر شركانك جملەسي قسمت اولنمادن متضرر اولسهلر مادامكه جملەسي راضي اولميه زيرا قسمت
تكميل منفعت ايچوندر وان انتفع البعض دون البعض قسم بطلب ذي النفع لا بطلب الآخر
هو الاصح واكر اول قسمندن بعض شركا منتفع اولوب بعضيسي منتفع اولمدي ايسه اول
صاحب النفع اولانك طلبي ايله قسمت اولنه اول بر آخرك طلبي ايله اولنميه زيرا اولكي منتفع
اولمغله طلبي معتبردر ويقسم العروض من جنس واحد ولا يقسم الجنسين بعضها على بعض
يعني عروض تجارت جنس واحددن اولسه قسمت اولنه زيرا مقصود مختلف درمكر تراضي ايله
اوله ولا الجوهر ولا الحمام ولا البئر ولا الرحى ولا الثوب الواحد ولا الحايط بين دارين
الا برضاهم ودخي انواع جواهر وحمام وقويي ودكرمن وثوب واحد وايكي دار ما بينندە
اولان ديوار قسمت اولنمازلر مكر شركانك رضالري ايله اوله اول زمان قسمت جائز اولور
وجوهرده قسمت جائز اولمدوغنك حكمتي زيرا تفاوت فاحش واردر وبعضيلر قتنده
جوهر كوچك اولسه قسمتي جائز اولور وكذا الرقيق خلافا لهما ودخي قسمت اولنميان
اشيانك بريسي دخي رقيقدر امام ابو حنيفه قتنده وامامينايچون خلاف واردر يعني
امامين قتنده قسمت اولنور آت وقيون كبي متحد الجنس اولدوغي ايچون اجلدن والدور

في مصر واحد يقسم كل على حدة يعني مصر واحدده واقع اولان اولر هر بريسي على حدته بالكز
قسمت اولنور امام ابو حنيفه قتنده زيرا انتفاع بو منوال اوزره حاصل اولور وقالا ان كان
الاصلح قسمت بعضها في بعض جاز وامامين ديديلركه اگر بري برينك ايچنده قسمت اولنمق
اصلح واولي ايسه قسمت اولنماسي جائزدر زيرا دار واحدده ايكي او اولمق كبي اولور وفي
مصرين يقسم على حدة اتفاقا وشول دوركه ايكي مصرده اوله اتفاق ثلاثه ايله هر بريسي
كندو محلنده على حدة قسمت اولنور وامام محمددن بر روايتده قچان دارلر بري بصره ده
وبري كوفه ده اولسه بري بري ايچنده اولدوغي حالده قسمت اولنور وكذا دار وضيعة ودار
وحانوت وقچان بر دار ايله بر كوي اولسه ياخود بر دار ايله بر دكان اولسه هر بريسي على حدة
قسمت اولنور زيرا جنس مختلفدر والبيوت ومحلة واحدة او في محلات يجوز قسمت في
بعضها في بعض وشول اولر كه محلهٔ واحده ده اوله ياخود محلات متعدده ده اوله بعضيني بعضي ايچنده
قسمت اولنماسي جائزدر زيرا مابينلرنده تفاوت قليلدر والمنازلة والملاصقة كالبيوت
والمتباينة كالدور يعني بري برينه ملاصق اولان منزللر اوكبيدر يعني او حكمندهدر ومتباين
اولوب بري برينه متباعد اولان دارلر حكمندهدر **فصل** بو فصل قسامه متعلق بعض
اشيا بياننده در ينبغي للقاسم ان يصور ما يقسمه ويعدله ويذرعه ويقوم بناءه يعني قسام اماكن
اولان كمسنه يه لايقدر كه ولازمدر كه اول قسمت ايده جكي مكاني اولا بر كاغد تصوير ايليوب تحديد
ايليه ودخي قسمت سهامي اوزره تعديل وتسويه ايليه ودخي انجق غير بيسندن قسمت ايله قطع ايدوب
آيره ودخي زراع ايله تحديد ايدوب مساحه ايليه ودخي بناسيني بها ايله تقويم ايليوب تخمين
ايليه وبو تركيبده اولان ضماير ما لفظنه راجعدر ويفرز بطرقه وشربه ودخي قسام اولان
كمسنه صاحب حصه اولان كمسنه لرك هر برينك حصه سين انكا متعلق اولان طريقيله وصو
الاجق يريله افراز وتميز ايليه هر كسك انتقامي بيان اولنمق ايچون ويلقب الانصباء بالاول
والثاني والثالث ودخي قسام اولان كمسنه قسمت ايلدكده هر كسك نصابيني تعيين ايدوب

ایدوب یقینلندوره بو اولدر بو ثانیدر بو ثالثدر بو رابعدر تا آخرینه وارنجه یه دکین عد ایدیب
ویره ویکتب اسماؤهم ویقرع فالاول لمن خرج اسمه اولا والثاني لمن خرج اسمه ثالثا ودخی
قسام اولان کمسنه اول شرکانک اسملرین یازوب مابینلرنده قرعه براغه امدی اولکی نصاب
اسمی اول چقاننده و ایکنجی نصاب اسمی ثانیده چقاننده و اوچنجی نصاب اسمی ثالثده چقاننده
وتا نهایته وارنجه ولا تدخل الدراهم في القسمة الا برضاهم یعنی قسمت عقارده دراهم قسمته
داخل اولماز مکر اول شرکانک رضالریله اوله وان وقع مسیل او طریق لاحدهم في نصیب آخر
ولم یشترط في القسمة صرف عنه ان امکن والا فسخت یعنی قچان قسمت اولنان عقارده
شرکانک برینک حصه سنده اول بر آخرک یقیندن بر صوینی یاخود مرور ایده جک بر طریق
واقع اولسه و حال بو که قسمت زماننده شرط بو کمسه نک اولسون دیو اولنمادی ایدی اندن
صرف اولنوب عودت اولنه اکر صرف اولنماسی ممکن ایسه اکر ممکن دکل ایسه اول قسمت
اجماع ایله فسخ اولنوب کیرو استیناف اولنه تا کیم شریکلرک هر برینه بر مسیل ایله بر طریق
ایله واقع اوله و هر بریسی انتفاعدن ممکن اولسه ویقسم سهمان من العلو بسهم ومن السفل
یعنی قسام اولان کمسنه قسمت ایلدکده عالی مکانده اولان ایکی سهمک مقابله سنده اسفلدن بر سهم
قسمت ایلیه ابو حنیفه قتنده زیرا اسفلک منافعی علوک منافعندن اکثردر وعند ابي یوسف سهمادن
بسهم وامام ابو یوسف قتنده علو ایله سفل برابردر امدی علودن بر سهم مقابله سنده ینه اسفل
بر سهم قسمت اولنه بلا زیاده ولا نقصان وعند محمد یقسم بالقیمة وعلیه الفتوی وامام محمد
قتنده اکر ایکیسی اعلا و اکر اسفل قیمت ایله قسمت اولنه وفتوی بو قول اوزرینه در زیرا تعدیل بونک
ایله حاصل اولور فان اقر احد المقاسمین بالاستیفاء ثم ادعا ان بعض نصیبه في صاحبه
لا یصدق الا بحجة امدی قچان بر عقار قسمت اولنوب ایکی متقاسمک بری کندو حصه سنی
استیفا ایلدوکنه اقرار و اعتراف ایلسه صکره نصیبنک بعضیسی یانکنده و صاحبنک یدنده
اولدوغین نزاع ایدوب دعوا ایلسه تصدیق اولنماز مکر دعواسنه حجت و بینه احضار ایلیه

شرداسي اولان كمسنه لر استحلاف اولنه لر امدي يمين ايدن بري اولور و يمين دن نكول ايدن كمسنه نك
حصه سني اول مدعي اولان كمسنه نك حصه سنه جمع اولنوب ابتدادن قسمت اولنه حق مستحقنه واصل
اولمق ايچون وتقبل شهادة القاسمين فيها خلافا لمحمد يعني شركا بيننده واقع اولان دعواده قسمت
ايدن ايكي قسامك شهادتلري قبول اولنور امام ابو حنيفه ايله امام ابو يوسف قتنده امام محمد ايچون
خلاف وار در يعني انك قتنده جائز و قبول اولنماز زيرا كندو نفسلرينك فعلنه شهادت ايلمشلر در
وان قال قبضته ثم اخذت بعضه حلف خصمه واكر اول شركانك بري بن كندو حصه مي
قبض ايلدم صكره شريكيم بعضني بندن اخذ ايلدي ديسه مزبور شريكه سؤال اولنوب انكار ايلسه
تحليف اولنه وان قال قبل ان يقر بالاستيفاء اصابني كذا ولم يسلم الي وكذبه الآخر تحالفا
وفسخت واكر اول بر شركانك بري حصه سين استيفا ايلدوكنه اقرار ايلمازدن اول ديسه كه
بكا فلان مقدار دكدي لكن بكا تسليم اولنمدي واول شريك آخر اني تكذيب ايدوب سكا دكدي
ديسه ايكيسي يمين ايليه لر واول واقع اولان قسمت فسخ اولنه زيرا اختلاف مبيع ده واقع اولان
اختلاف كبيدر ولو ادعي عيبا لا يعتبر كالبيع الا اذا كانت القسمة بقضاء والغبن الفاحش فتفسخ
يعني نچان شركانك بري قسمتنده مغبون اولمقلق دعواسين ايلسه قولي اعتبار اولنماز بيع
اعتبار اولنمدوغي كبي مكر نچان قسمت قضاء قاضي ايله اولسه غبن دخي فاحش اولسه اول زمانده
قسمت فسخ اولنور عدم عدالت اولدوغي جهتدن ولو استحق بعض معين من نصيب البعض
لا تفسخ و نچان بعض شركانك نصيبلرندن بعض معين غير مستحق اولدوغي ظهور ايلسه اتفاق
ايله اول قسمت فسخ اولنميه ويرجع بقسطه في حظ شريكه بلكه شريك كندو قسطي ايله اول بر شريكك
حصه سنده رجوع ايليه يعني حصه سي اول بر شريكنك حصه سندن آله وكذا في الشايع ودخي
شايع اولان عقارده نچان بعضي سي مستحق اولسه قسمت اولنميه امام ابو حنيفه قتنده وعند
محمد ابي يوسف تفسخ و امام ابو يوسف قتنده فسخ اولنور و في بعض مشاع في الكل تفسخ اجماعا
ودخي قسمت اولنان عقارده جمله سنده يعني شركانك هر برينك نصيبلرنده بعض مشاع مستحق اولسه

اولسه اجماعله فسخ اولنور زيرا قسمت ثابت اولسه مستحق متضرر اولور ايدي ولو ظهر بعد القسمة دين
علي الميت محيط نقضت يعني قچن ميت اولان كمسه نك اوزرينه مالنه احاطه ايدر بر دين ظهور
ايلسه قسمت نقض اولنور زيرا دين ميراثك اوزرينه مقدمدر وكذا لو غير محيط ودخي دين
غير محيط اولورسه ده قسمت نقض اولنور زيرا غرمانك حقي تركه يه متعلقدر الا اذا ابقي
بلا قسمة ما يفي به الا قچان بر قسمتدن صكره اول ميتك دينني وفا ايدر بر شئ باقي قالسه
اول حينده قسمت نقض اولنميه زيرا نقض اولنمغه حاجت قالمز ولو ابرأ الغرماء او اداه
الورثة من مالهم لا تنقض مطلقا وقچان غرما اولان كمسنه لر اول دينني كندو ماللرندن
ادا ايلسه لر اول قسمت مطلقا نقض اولنميه يعني كرك دين محيط اولسون كرك غير محيط
اولسون زيرا مانع ضايع اولمشدر فصل بو فصل شركا بيننده واقع اولان مهاياتك
احكامي بياننده در ويجوز المهايات مهايات مفاعله در هيئتدن مشتقدر كه حالت ظاهره در
معناسي شركا اولان كمسنه لر بو معنايه توافق ايدوب تراضي ايلمكدر واصطلاح شرعده
قسمت منافعدن عبارتدر امدي مهايات استحسانا جائزدر قياسده جائز اولمامقدر زيرا
بر الآي منافعي كندو جنسي ايله مبادله ايلمكدر نهايت الامر اجماع اني تجويز ايلمشدر ويجبر عليها
يعني شريك اولان كمسنه مهايات ايلمانك اوزرينه جبر اولندوغي كبي في دار واحد نيسكن هذا بعضا
وهذا بعضا هذا اعلوها وهذا اسفلها مصنفك في دار ديمسي ويجوز المهايات قولنه
متعلقدر يعني ذكر اولنان مهايات دار واحده ده جائزدر كه ايكي شريكك بري دخي اول
بعض آخرده ساكن اوله ياخود بري عالي اولان مكانده ساكن اوله بري اسفل اولان مكانده ساكن
اوله قسمت بو وجه اوزره جائز اولدوغي كبي مهايات دخي جائز اولور يعني اولديغي في بيت
صغير نيسكنه هذا شهرا وهذا شهرا يعني مهايات مكانية جائز اولدوغي كبي مهايات زمانيه
دخي جائزدر مثلا بر بيت صغيرده بر شريك بر آي ساكن اولوب وبر شريك دخي بر آي ساكن
اولمق جائزدر وله الاجارة واخذ الغلة في نوبته يعني مهاياتده صاحب نوبت اولان كمسنه يه

جائزدر که اول مکانی اجاره یه ویروب غلهٔ سین یعنی اجرتن اخذ ایلیه یجان کندو نوبتی اولسه في عبد یخدم هذا
یوماً وهذا یوماً و یجان مهایات بر عبد ده اولسه بر کون بر شریکه خدمت ایدوب بر کون بر شریکه
خدمت ایلسه بو دخی مهایات زمانیة قبیلندندر وجون مکان متعذر اولدي زمان متعین اولدي
وفي عبدین یخدم احدهما الآخر الآخر الآخر و یجان مهایات ایکی عبد ده اولسه ایکی عبدك بري
بر شریکه خدمت ایلیوب واول بر آخره خدمت ایلیه ولو اتفقا علی ان نفقة کل عبد من یخدمه
جاز استحساناً بخلاف الکسوة و یجان اول ایکی عبد ده شریك اولان ایکی کمسنه هر بریسي
کندویه خدمت ایدوب عبدك نفقه سي ینه کندو اوزرینه اولمق اوزره اتفاق ایلسه لر استحساناً
جائز اولور اما کسوه ده خلاف واردر یعنی هر کس کندویه خدمت ایدن عبدك کسوه سي لازم
اولماز زیرا نفقه ده مسامحه اولنور کسوه ده اولماز نفقه کسوه یه نسبت ایله شيء قلیلدر
یعنی قلیل اولدوغي اجلدن وفي دارین یسکن هذا هذه وهذه الاخری ولا یجوز ذلك
في دابة ودابتین الابن امینهما یعنی ایکی شریك اولان کمسنه لر ایکی دارده مهایات ایلملری
جائزدر که بریسی بر دارده ساکن اولوب و بو دخی بر دارده ساکن اوله اما ایکیسی بر دابه ده و یاخود
ایکیسی ایکی دابه ده مهایات ایلملری جائز دکلدر مکر ایکیسی بو معنایه تراضی ایدلر امام ابو حنیفه
قتنده جائز اولور خلافاً لهما و امامین ایجون خلاف واردر یعنی قتلرنده جائزدر قسمت
اعیان جائز اولدوغي کبي ویجوز في استغلال دار و دارین هذا وهذه الاخری و دخی بر دارك
استغلالنده یعنی اجاره یه ویروب اجرتن المقدر بر کمسنه بو داري استغلال ایلیه دیو مهایات
جائز اولور وظاهر روایتده لا في استغلال عبد و دابة اما بر عبد ایله بر دابه یي استغلال
ایلمك ده مهایات جائز دکلدر وما زاد في نوبة احدهما في الدار الواحدة مشترك لا
في الدارین یعنی شول شیئکه ایکی شریکك بریکك نوبتنده دار واحده ده زیاده اوله
اول ایکی شریکك مابیننده مشترکدر ایکی داردن حاصل اولان زیاده لك مشترك
دکلدر متمیز و متعذر اولدقلري ایجون وفي استغلال عبدین هذا هذا وهذا

نیسنکی قسمت ایلمسین شرط ایلسه مزارعه فاسد اولور زیرا احتمالدر که شرط اولنان نَدن غیریسی چقمیه
او ان یکون التبن لاحدهما والحب للاخر ودخی تجان ایکی شریکک برینه اکندن چیقان صمان شرط
اولنوب اول برآخره چیقان حب شرط اولنسه مزارعه فاسد اولور زیرا جائزدرکه اول حاصل
اولان اکین برآفت سببی ایله چیوب تلف اولوب آنجق قله او ان یکون الحب بینهما والتبن
لغیر رب البذر ودخی تجان اول ارضدن چیقان ایکی شریکک مابینلرنده قسمت اولنوب
حاصل اولان صمان صاحب البذر اولان کمسنه نک غیریسنه اولماسی شرط اولنسه مزارعه فاسد
اولور زیرا مقتضای عقدک خلافیدر او ان یکون التبن بینهما والحب لاحدهما ودخی تجان
اول ارضدن حاصل اولان صمان ایکی شریکک مابیننده اولوب حبوبات ینه ایکی سنک
برینه اولماسی شرط اولنسه مزارعه فاسد اولور وان شرط الحب بینهما والتبن لرب البذر
او شرط رفع العشر صحت وتجان ارضدن چیقان حبی ایکی شریکک مابیننده اولماسی
ودخی چیقان صمان بذر صاحبنه اولماسی شرط اولنسه وباخود اول چیقان اکندن عشرک
رفع اولنماسی شرط اولنسه مزارعه صحیحه اولور زیرا اولکی صورتده مقتضاء عقده موافقدر وایکنجی
صورتده عشری رفع ایلمک جائزدر وان لم یتعرض للتبن فهو بینهما واکرچه عقدده چیقان صمانه
تعرض اولنمازایسه ینه ایکی شریکک مابینلرنده قسمت اولنور زیرا عادت بونکله اوزرینه جاری
اولمشدر وقیل لرب البذر وبر روایتده دینلدیکه صمان رب البذر اولان کمسنه نکدر زیرا اکندو بزرینک
نمره سیدر واجر الحصاد والرفاع والدیاس والتذریه علیهما بالحصص یعنی اکین کلوب
یتشه ادی حصادک یعنی بچیجی اولان کمسنه نک اجرتی ورفاعک یعنی طارلادنک حرمن برینه
کتورن کمسنه نک اجرتی ودیاسک یعنی حرمن برنده کبی اوکوز ایله دوس ایدوب دوکن کمسنه نک
اجرتی وتذریه یعنی صاورمنک اجرتی ایکی شریک اوزرینه درحصه لری اعتباری ایله
فان شرط علی العامل فسدت یعنی بو ذکر اولنان اشیانک اجرتلری نفس عقدده عامل اولان
کمسنه نک اوزرینه شرط اولنسه مزارعه فاسد اولور زیرا عقدک اقتضا ایلدوکی شرطلردندر

وعن ابي يوسف انه يصح وعليه الفتوي يعني امام ابو يوسفدن روايت اولنديكه اولذكر اولنان
شرط صحيحدر وبوبابده انوالك اصحيدر وفتوي دخي انك اوزرينه در وبو قول بلخ مشايخنك قوليدر
يعني مختاريدر وشرطه علي رب الارض مفسد اتفاقا يعني ذكر اولنان اجرت رب الارض اوله
ديمسه نك اوزرينه شرط اولنماسي عقدي افساد ايدر اتفاق ثلاثه ايله وماقبل الادراك كالسقي
والحفظ فهو على المزارع وان لم يشترط يعني شول اشياكه اكين ادراكندن اول لازم اوله
مثلا بري صو ويرمك كبي واكيني حفظ وحراست ايلمك مزارع اولان كمسنه يه لازمدر اشتراط اولنمازسه دي
ايسه ده واذا كان البذر والارض لاحدهما والعمل والبقر للآخر والارض لاحدهما والبقية
للآخر او الارض لاحدهما والبقية لآخر او العمل لاحدهما والبقية للآخر صحت يعني قچان
بذر ايله ارض ايكي شريكك برينك اولسه وعمل ايله اوكوز اول بر شريكك يا خود ارض برينك
اولسه بقيه لوازم اول برينك اولسه مزارعه صحيح اولور واذا كانت الارض والبقر لاحدهما
والبذر والعمل للآخر بطلت وقچان ارض ايله بقر برينك اولسه وبذر ايله عمل اول برينك
اولسه مزارعه باطله اولور وكذا لو كان البذر والبقر لاحدهما والارض والعمل للآخر والبذر
لاحدهما والباقي للآخر ودخي قچان بذر ايله بقر ايكي شريكك برينك اولسه وارض ايله عمل اول
بر شريكك اولسه يا خود بذر برينك اولسه باقي لوازم اول بر آخرك اولسه مزارعه باطله اولور وبو مسئله
تحتنده يدي قسم وارد ر تامل اولنه واذا صحت فالخارج على الشرط وقچان مزارعه صحيح اولوب اشتراط
اولنديغي وجه اوزره واقع اولسه امدي اول زراعتدن خارج وحاصل اولان شئ عقد ده
اشتراط اولنديغي وجه اوزره تقسيم اولنور زيرا المؤمنون عند شروطهم وارد اولمشدر
فان لم يخرج شئ فلا شئ للعامل واكر اول ارضدن برشي چقمازايسه عامل ايچون نسنه يوقدر
زيرا اشتراك خارج اولان شيئده در خارج ايسه معدوم مور ومن ابي على المضي بعد العقد
اجبر رب البذر وشول كمسنه كه بعد المعاقد اولان شيئك اوزرينه مستمر ودائم اولمقدن
ابا وامتناع ايليه اول اشلمكه جبر اولنور الا رب البذر اولان كمسنه جبر اولنماز زيرا بذر صاحبنك

صاحبنك حقنده مزارعه غير لازمدر وان فسدت فالخارج لرب البذر وقچان مزارعه فاسد
اولسه اول ارضدن چقان شئ صاحب البذر اولان كمسنه نك اولور زيرا كندو ملكيدر نماسيدر
وللآخر اجر مثل عمله اول ارضه اول بر آخر شريك كندو عملنك اجر مثلى واردر اكر بذر عاملك
ايسه رب الارض اولان كمسنه ايچون ارضنك اجر مثلى واردر ولا يزاد على ما شرط يعنى قسمت
اولنمق شرط اولنان مقداركه اوزرينه زياده اولنميه امام ابوحنيفه ايله امام ابويوسف قتنده
خلافا لمحمد وامام محمد ايچون خلاف واردر يعنى انلرك قتلرنده اجر مثلى واردر بالغا ما بلغ
وان فسدت لكون الارض والبقر فقط لاحدهما لزم اجر مثلها هو الصحيح وقچان ايكى شريكك
ما بيننده واقع اولان مزارعه فاسده اولسه ارض ايله بقر ايكى شريكك برينك اولدوغى ايچون
فقط اول ارض ايله بقرك اجر مثلى لازم اولور صحيح بودر وبعضيسى دير كه انجق ارضك
اجر مثلى لازم اولور واذا فسدت والبذر لرب الارض فالخارج كله حل له وقچان مزارعه
فاسده اولسه وحال بوكه اول بذر رب الارض اولان كمسنه نك اولسه امدى اول ارضدن خارج اولان
شيئك جملهسى انك دركه زيرا كندو بذرنندر وان كان للعامل تصدق بما فضل عن قدر بذره واجرة
الارض واكر اول بذر عامل اولان كمسنه نك اولورسه امدى بذرندن زياده اولان فضل ايله
تصدق ايليه زيرا كندو بذرندن حاصل اولمشدر بذره ده اولان ضمير عامله راجعدر واذا ابى
رب البذر عن المضى وقد كرب العامل فلا شئ له ويسترضى ديانة وقچان صاحب البذر
اولان كمسنه عقد مزارعه دن ابا ايدوب مستمر اولسه وحال بوكه عامل اولان ارضى اصلاح
ايدوب حرث ايلمش اولسه امدى اول عامل اولان كمسنه يه حكم وقضا جهتيله برشئ يوقدر
اما ديانت جهتيله رب المال اولان كمسنه عاملى ارضا ايليه وتبطل المزارعة بموت احدهما
يعنى عقد مزارعه ايكى شريكك برينك موتيله باطل اولور وتفسخ بالاعذار كالاجارة ودخى
عقد مزارعه اجاره كبى اعذار ايله فسخ اولنور وتفسخ ان لزم دين محوج الى بيع الارض
قبل نبات الزرع لا بعده ما لم يحصد امدى قچان رب البذر اولان كمسنه يه ارضنه اولان نباتك

غاسندن اول ارضنك بيعنه مؤدي وملزم ولازم الاداء دين لازم اولسه فسخ اولنور اكر بيعنه
اولسه مادام كه اول اكين اكلميه اول مزارعه فسخ اولنماز ولا شئ للعامل ان كرب الارض او حفر النهر
ودخي اول عامل اولان كمسنه يه برشئ يوقدر اكر اول ارضى اصلاح ايدوب حرث ايلسه وياخود
اول ارضه اولان ارمقلرين قازوب صولرين اجرا ايلسه زيرا انفاق ايلدكلري نسنه معدومدر
وان تمت مدتها قبل ادراك الزرع فعلى العامل اجر مثل حصته من الارض حتى يدرك يعني قچان
مزارعتك مدتي اكنك ادراك الوب يتشمامسندن اول تمام اولسه عامل اوزرينه كندو حصه سنك
اجر مثلي واردر اول ارضدن كلوب يتشنجه دكين مدتهاده اولان ضمير مزارعيه راجعدر
ونفقة الزرع عليهما بقدر حصصهما وايهما انفق بغير اذن الآخر ولا امر قاض فهو متبرع
يعني ايكي شريكك زراعت ايلدكلري اكنك نفقه سي ايكي شريكك اوزرينه در حصه لري
مقدارنجه تاكم بچيلوب حرمن برينه كلنجه زيرا مال مشتركدر مصروفي ايكي شريكك اوزرينه در
وليس لرب الارض احد الذرع بقلا يعني صاحب الارض اولان كمسنه يه جائز دكلدر كه اول بر ده
اولان اكني تازه ايكن الماق وان اراد المزارع ذلك قيل لرب الارض اقلع الزرع ليكون بينكما او
اعط قيمة نصيبه او انفق انت على الزرع وان رجع في حصته واكر مزارع اولان كمسنه ارضده
اولان اكني تازه ايكن آلمق مراد ايلسه صاحب الارض اولان كمسنه يه دينلور كه ارضده اولان
اكني قوپركه ايكي كزك مابينكده اولمق اوزره ياخود مزارع اولان كمسنه يه دينلور كه رب الارض
اولان كمسنه يه كندو نصيبنك قيمتني وير ياخود ارضده اولان اكنه نفقه ومصرف ايله صكره
مزارع اولان كمسنه نك حصه سنده انفاق ايلدوكك شئ ايله رجوع ايله زيرا مزارع عملدن
امتناع ايلسه جبر اولنمز ولو مات رب الارض والزرع بقل فعلى العامل العمل الى ان
يدرك يعني قچان رب الارض اولان كمسنه وفات ايلسه وحال بوكه اول ارضده اولان
اكن تازه در امدي اول عامل اولان كمسنه نك اوزرينه خذمت وعمل ايلمكلك واردر
تاكم اول اكين يتشوب بالغ اولنجه دكين زيرا عقدك مدتي باقيدر وان مات العامل

العامل

العامل فقال وارثه انا اعمل الى ان يستحصد فله ذلك وان ابي رب الارض واكر عامل اولان كسنه وفات

وفات ايدوب وارثي اولان كسنه بن مورثم يرينه عمل ايدوب حزمت ايده رم تاكيم اكين يتشوب بيجيلنجه يه دكين

ديسه اكه عمل ايلمكلك واردر اكرچه رب الارض اولان كسنه وارثك عمل ايلمسندن امتناع ايدوب ابا ايدرسه ده

زيرا رب الارضه بو خصوصده ضرر يوقدر **فصل في المساقات** مساقات مفاعله دندر

لغتده نسيفدن مشتقدر كه صورمق معناسنه در واصطلاح شرعده هي دفع الشجر الى من يصلحه

بجزء من ثمره يعني مساقاتك معناسي بر باغچه نك اغاجني اصلاح ايدوب تيمار ايدن كسنه يه حاصل

اولان ثمره نك بر جزئيته يعني بر حصته سنه ويروب سپارش ايلمكدر وهي كالمزارعة حكما وخلافا

وشروطا الا المدة فانها بلا ذكرها يعني ذكر اولنان مساقات حكمنده وخلافنده وشروطنده تقدم

ايدن مزارعه كبيدر اما تعيين مدتنك كبي دكلدر امدي مساقاتده ذكر مدت صحيح دكلدر

وتقع على الاول ثمر تخرج يعني عقد مساقاتده ذكر مدت جائز دكلدر دبو ذكر بيان اولنمش ايدي

ويله اولسه ابتدا حاصل اولوب چقا ثمره نك اوزرينه واقع اولور زيرا يتشماسنك زماني

معلومدر وفي الرطبة على ادراك بذرها ولو دفع نخيلا او اصول رطبة ليقوم عليها او اطلق في الرطبة

فسدت مصر اقليمنده برسيم تسميه ايلدكلري سبزه در يعني مزبور رطبه ده مساقات ايلمك بزرينك

يعني تخمنك يتشوب قوي اولماسنك زماننه دكين واقع اولور بيان مؤنه حاجت يوقدر زيرا بزرك

يتشماسي كبي ويفسد بذكر مدة لا يخرج الثمر فيها يعني تچان عقد مساقاتده ثمره يتشوب چقمايجق

مدت ذكر اولنسه مساقات فاسد ايدر مقصود فوت اولدوغيچون كه اول خارج اولان شيده شريك

اولمقدر وان احتمل خروجها وعدمه جازت واكر اول ثمره نك خروجنه وعدم خروجنه محتمل

بر مدت ذكر اولنسه مساقات جائزدر فان خرج فيها فعلى الشرط وان تاخر عنها فسدت وللعامل

اجر مثله امدي تچان مدت ذكر اولنان مدتك اثناسنده ثمره خروج ايدوب ظهور ايلسه عقدده

اشتراط اولندوغي وجه اوزره مابينلرنده قسمت اولنور واكر ذكر اولنان مدتدن تأخر ايلسه مساقات

فاسده اولور وعامل ايچون اجر مثل واردر عقد فاسد اولدوغي ايچلدن وكذا كل موضع فسدت فيه

ودخی هر یرده که معاقدۀ فاسد واقع اولمش اوله اول عامل ایچون اجر مثلی وارد ر ولن لم یخرج فلا شئ له
واکر مساقات اولمش شجردن باخود ارضدن برشئ بتمامه اول عامل ایچون برشئ یوقدر زیرا افت ایله ذاهب
اولمشدر ویصح المساقات فی النخل والکرم والشجر والرطاب واصول الباذنجان یعنی خرما اغاجنده
وسائر میوه اغاجلرنده وسبزه لرنده وباذنجان کوکلرنده مساقات صحیح وجائزدر زیرا هر کس اکا محتاجدر
فان کان فی الشجر ثمر وان کان یزید بالعمل صحت والا فلا یعنی حین عقدده اکر اول مساقات واقع اولان
شجرده ثمره اولسه اکر اول اجیرک عملی ایله زیاده اولوب نمو بلورسه یعنی بلوردیسه مساقات صحیح اولور
اکر زیاده اولمازسه صحیح اولماز وکذا فی المزارعة لو دفع ارضا فیها بقل ودخی مزارعه حکم مساقاتده
اولدوغی کبی در قچان برکمسنه بر آخره بر ارضی مزارعه ایلمک ایچون ویرسه واول ارضده بعضی سبزه
اول اجیرک عملی ایله زیاده اولوب نمو بلورسه مزارعه صحیح اولور واکر زیاده اولمازسه صحیح اولماز
وما قبل الادراک کالسقی والتلقیح والحفظ فعلی العامل یعنی شول شیکه ثمره ادراک اولوب پشمازدن
اول لازم اولمش اوله اغاجلری صو وارمق وخرما اغاجلرینی اصلاح ایدوب چفتلشدرملک کبی و
باغ وبغچه حفظ وحراست ایلمک کبی اول عامل اولان کمسنه نک اوزرینه در زیرا کندونک تمام عملندندر
وما بعده کالجذاذ والحفظ فعلیهما وشول شیکه ادراک ثمردن صکره لازم اوله میوه قطع ایلمک کبی
وحفظ کبی اول ایکیسنک اوزرینه در ولو شرط علی العامل فسدت اتفاقا یعنی شول شئ بعد الادراک
ایکیسنه لازم اولمش اوله یالکز عاملک اوزرینه شرط اولنسه اتفاق ایله مساقات فاسد اولور زیرا خلاف
مقتضاء عقددر وتبطل بموت احدهما کان الثمر خاما عند الموت او تمام المدة یقوم العامل
او وارثه علیه وان ابی الدافع او وارثه علیه وان ابی الدافع او وارثه امدی شول قچان متعاقدینک
بری موتنده شجره نک ثمره سی خام اوله وباخود مدتک تمامی قاتنده ثمره خام اولسه عامل اولان کمسنه
یاخود میتک وارثی اولان کمسنه اول ثمره نک اوزرینه قائم وملازم اوله تا کیم بالغ اولوب پشنجه دکین
واکر واقع اولان کمسنه که صاحب الارضدر یاخود میتک وارثی اولان کمسنه ابا وامتناع ایدرسه ده
وارثه ده اولان ضمیر عامله راجعدر فان اراد العامل او وارثه صرمه بسرا خیر الاخر او وارثه بین ان

ان يقتسموه على الشرط او يدفعوا قيمة نصيبه او ينفقوا ويرجعوا كما في المزارعة يعني تجان عامل
اولان كمسنه ياخود عاملك وارثي اولان كمسنه اول خرمانك ثمره سني بسر ايكن يعني بتل ايكن قطع ايلمك
مراد ايلسه اول بر آخر ياخود آخرك وارثي اولان كمسنه مختير اولور استرسه قطع ايدرلر مابينلرنده واقع
اولان شرط اوزره قسمت ايدرلر و استرسه عاملك نصيبني قيمتني دفع ايدوب ويررلر و استرلرسه اول
ثمره نك اوزرينه لازم اولان نفقه انفاق ايدرلر صكره عامل اوزرينه رجوع ايدرلر مزارعه ده
بيان اولنوب جائز اولدوغي كبي ولا تفسخ بلا عذر يعني مساقات عذر شرعيه فسخ اولنماز اجاره
ده اولنمادوغي كبي ومرض العامل اذا عجز عن العمل عذر يعني عاملك مريض اولوب عمل مساقاتدن
عاجز اولماسي عذر در وكذا كونه سارقا يخاف منه على الثمر او السعف ودخي عاملك سارق
اولمسي عذر در تجان اول ثمره نك ياخود يپراغنك سرقه اولنماسي خوف اولنه ولو دفع فضاء
مدة معلومة لمن يغرس ليكون الارض والشجر بينهما لا يصح يعني تجان بر كمسنه بر ارض واسعه يي بر مدت
معلوميه دكين اني احيا ايدوب ايچينه برالآيي اغچ غرس ايدن كمسنه يه دفع ايليوب ويرسه و اول
دفع اولنان ارض ايله ايچنده حاصل اولان شجر ايكيسنك مابيننده اولمق شرطي ايله صحيح اولماز زيرا مستقبلده
حاصل اولاجق شيده شركت اشتراط اولنمشدر والشجر لرب الارض وللغارس قيمة غرسه وعمله امدي شجر
غرس اولنوب حاصل و موجود اولدقده نصكره رب الارض اولان كمسنه نكدر زيرا كندو رضاسيله
كندو ارضنده اولمشدر و اول غارس اولان كمسنه ايچون كندو غرس ايلدوكي شجرك قيمتي ايله كندو عملنك
اجرتي وار در غرسه ده وعمله ده اولان ضميرلر غارسه راجعدر كتاب الذبائح مصنف بو كتابي
ذبح اولنان حيوانك احكامك وحل حرمتك بيان ايدر ذبائح جمع ذبيحه در الذبيحة اسم ما يذبح
ذبيحه حيواندن ذبح اولنانك اسميدر ومعناي اصطلاحيسي مصنفك قولنده بيان
اولنمشدر والذبح قطع الاوداج يعني ذبح شرعي ايكي ودجي يعني شاه طمرلرين حلقومه ايله دكين
قطع ايلمكدر وتحل ذبيحة مسلم وكتابي او حربي يعني مسلم اولان كمسنه نك ذبيحه سي ودخي
كتابي اولان كمسنه نك ذبيحه سي جائز وحلالدر كرك اول كتابي ذمي اولسون كرك حربي اولسون

زیرا حق تعالی حضرتلری بیورمشلردر رسول شرط ایله که حق تعالینك
اسمنی ذبح قتنده ذکر ایدوب غیریسك ذکر ایتمیه اما والعیاذ بالله تعالی نصرانی اولان کسنه باسم المسیح
ویاخود یهودی اولان کسنه باسم العزیر دیوب ذبح ایلسه حلال اولماز ولو امرأة او صبیا او مجنونا
یعقلان یعنی ذبح ایدن کرك امرأ اولسون کرك صبی اولسون کرك مجنون اولسون ذبیحه لری حلال
وجائزدر صبی ایله مجنونك تسمیه یی وشرایط ذبحی تعقل ایدوب بیلمك شرطی ایله او اخرس او اقلف
وکرك ذابح اولان کسنه دلسز ویاخود سنتسز اولسون ذبیحه لری حلال وجائزدر لا ذبیحة وثنی
او مجوسی او مرتد یعنی وثنی ومجوسی اولان ومرتد اولان کسنه لرك ذبیحه لری حلال دکلدر زیرا
بومذکورلرك ملة معینه لری یوقدر او تارك التسمیة عمدا او دخی تسمیه قصدا ترك ایدن کسنه نك
ذبیحه سی حلال دکلدر زیرا حق تعالی حضرتلری بیورمشلردر
فان ترکها ناسیا تحل واکر تسمیه سهو ونسیان طریقیله ترك ایلسه ذبیحه حلال اولور زیرا رفع عن
امتی النسیان بیورمشلردر وکره ان یذکر مع الله غیره وصلا دون عطف یعنی ذبح قتنده حق تعالینك
اسمی ایله غیریسنك اسمی موصول اولدوغی حالده ذکر ایلمك مکروهدر مثلا بسم الله محمد رسول الله رفع
لفظ ایله دیسه وقچان لفظ محمدی جر ایله یاخود نصب ایله دیسه حرام اولوردر صاحب غایة البیانده
بویله نقل اولمشدر وعطف ایله اولسه بسم الله وبسم محمد یاخود بسم الله ومحمد دیسه حرام اولور وان
یقول بسم الله اللهم تقبل من فلان ودخی قچان ذابح اولان کسنه بسم الله اللهم تقبل من فلان دیسه
ذبیحه مکروه اولور زیرا مشارکة واردر فان قال قبل الاضجاع او التسمیة او بعد الذبح لا یکره یعنی اکر
ذابح اولان کسنه اللهم تقبل قولنی قبل الاضطجاع ویاخود قبل التسمیه ویاخود بعد الذبح دیسه مکروه
اولماز زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بعد الذبح
بیورمشلردر وان عطف حرمت نحو بسم الله وفلان بالجر واکر اول ذابح اولان کسنه حین ذبحده
بسم الله وفلان دیوب لفظ فلان جر ایله لفظة الله عطف ایلسه حرام اولور زیرا مشارکه واردر
وکذا ان اضطجع شاة وسمی وذبح غیرها بتلك التسمیة ودخی قچان ذابح اولان کسنه بر شاتی اضجاع

اصطجاع ایدوب وتسمیه ایلیوب واول تسمیه ایله بر غیر شاة ذبح ایلسه لر اول ذبیحه حرام اولور
زیرا تسمیه اولکی شاتک اوزرینه واقع اولمشدر وان ذبحها بشفرة اخری حلت واکر اضطجاع
ایلدوکی شاتی بدننه حاضر اولوب تسمیه ایلدوکی بچاغله غیریسیله ذبح ایلسه حلال اولور
زیرا اختلاف آلته اعتبار یوقدر دیمجهاده اولان ضمیر شاته راجعدر وان رمی الی صید
وسمی فاصاب غیره اکل یعنی بچان بر کمسنه بر اوق اوزرینه تسمیه ایدوب رمی ایلدوکی صیدک
غیریسی نه ده دوشسه اکل اولنور زیرا معتبر اولان لدی الارسال تسمیه ایلمکدر وان
سمی علی سهم ورمی بغیره لا یوکل واکر اول اوق تسمیه ایدوب غیریسیله رمی ایلسه اول صید
اکل اولنماز زیرا تسمیه ایلدوکی اوق صغو تدی والارسال کالرمی یعنی کلب معلمی صید
اطلاق ایدوب ارسال ایلمک اوقی آتمق کبیدر تسمیه خصوصنده والشرط فی التسمیه الذکر
الخالص فلو قال اللهم اغفر لی لا یحل یعنی ذبحنک اوزرینه تسمیه ایلدوکی ذکر خالص
شرطدر امدی صیاد اولان کمسنه اللهم اغفر لی دیوب رمی ایلسه اول صید حلال اولماز
زیرا اللهم اغفر لی دیمک دعادر ذکر خالص دکلدر والحمد لله وسبحان الله دیمک ایله حلال اولور
زیرا ذکر خالصدر لا و عکس و تحمیده و نجان آتسه دیوب الحمد لله دیوب ذبح ایلسه و [illegible]
رمی ایلسه حلال [illegible] واقع [illegible]
و [illegible] یعنی [illegible]
نصع [illegible] ذبح [illegible]
و [illegible]
و [illegible] حلق
و [illegible] یعنی ذبح [illegible]
و [illegible]
جامع [illegible] حدیث

شريفه وارد اولمشدر واسفله ده واوسطه ده اولان

ضمرلر خلقه راجعدر وقيل لايجوز فوق العنق وبر روايتده دينلديكه اعلاىٔ حلقومده اولان عقله لرك

اوزرينه ذبح جائز دكلدر والعروق نقطع في الذكوة الحلقوم والمري والودجان يعني ذكوة

شرعيه ده قطع اولناجق طمرلر دردر بري حلقومدركه نفسك مجراسيدر وايكنجيسي دخي وجبين دركه

بوغز طمرلري در وقان مجراكريدر اصح تعبيرات بودر ويكفي قطع ثلاثة منها ايا كانت وبو ذكر

ذكر اولنان طمرلردن اوچنك بريني قطع كفايت ايدر هرقنقيسي اولورسه وعن محمد لابد من قطع

الاكثر كل واحد منها وامام محمددن روايت اولنوركه ذكر اولنان طمرلرك هر برينك اكثري

قطع اولنمق لابددر وهو رواية عن الامام وبو قول امام ابوحنيفه دن روايتدر وعند ابي يوسف

لابد من قطع الحلقوم والمري واحد الودجين وامام ابويوسف قتنده حلقوم ومري طمرلري

وايكي ودجك بريني قطع ايلمك لابد ولازمدر وقيل محمد معه ودخي دينلديكه امام محمد

امام يوسف ايله بيله در يعني ابويوسف قولنه تابعدر ويجوز الذبح بكل ما افرى الاوداج وانهر

الدم ولو مروة او ليطة اوسنا او ظفرا منزعين لا بالقائمين يعني ذكوة شرعيه هر اوداج طمرلريني

قطع ايليوب قاني اقيدوب اجرا ايدن آلت ايله جائز وصحيح اولور كرك اول آلت مروه يعني كنارني

طاش وكرك ليطه يعني قامش وكرك ديش وكرك طرنق مشروع يعني يرلرندن قوپمش ومنفصل اولدقلري

حالده اما قائم ومنفصل اولمسه لر جائز وصحيح اولماز حقنده نهي وارد اولمشدر وندب احداد

الشفرة قبل الاضطجاع يعني ذبح ايدن كمسنه يه سنتدركه ذبح ايده جك حيواني اضطجاع ايلمازدن

مقدم شفره سني يعني بچاغني احداد ايدوب بيله يه زيرا حقنده وليحد احدكم شفرته وارد

اولمشدر وكره بعده وحيواني اضجاعدن صكره بيله مك مكروهدر وكذا جرها برجلها

الى المذبح ودخي ذبح ايده جك حيواني ذبح ايده جك يرينه اياغندن يوريوب جر ايلمك

مكروهدر زيرا تعذيبدر وكذا النخع ودخي بچاغي بيونده اولان ايلكينه ايصال ايلمك مكروهدر

زيرا حقنده نهي واردر وقطع الرأس ودخي ذبح ايلدوكي حيوانك باشني قطع ايدوب بويننده

يورينيدن

يندن آيرمق مكروهدر زيرا تعذيبدن حاليدكلدر والسلخ قبل ان تبرد ودخي حيواني بوغزليوب
صووق اولمازدن مقدم دريسك يوزمك مكروهدر زيرا المدر وكذا الذبح من القفا
ودخي حيواني اكسه سندن بوغزلمق مكروهدر زيرا خلاف سنت وزياده المدن حالي
دكلدر ويحل ان بقيت حية حتى قطع العروق يعني قفادن بوغزلنان ذبيحه اكر طمرلري
قطع اولنجه دكين صاغ قلورسه حلال اولور واكر طمرلري قطع اولنجه دكين صاغ قلماز
ايسه حلال اولماز زيرا ذكوتسز اولمش اولور ولزم ذبح صيد استأنس يعني اصلده وحشي
اولوب صكره مستأنس اولان صيدك ذبحي لازمدر مثلا جيران كبي ترويابانده وحشي
ايكن مستأنس اولسه ذكوة شرعيه يه محتاج دكلدر اولور زيرا ذكوة ضروريه بو محلده منتفيدر
وجاز جرح غنم توحش وتردي في بئر اذا لم يكن ذبحه يعني اصلده اهلي اولوب
صكره وحشي اولان حيواني جرح ايلمك ايله حلال اولور ياخود برقيويه متردي
اولوب واني اول قيونك ايجنده ذبح ايلمك ممكن اولمزايسه جرح اولنماسي جائزدر
واول جرح انك ذكوة شرعيه سي اولور وقجان اول جرح ايله اولدوكي معلوم اولسه ولا
يحل الجنين بذكوة امه اشعر اولا وقالا يحل ان تم خلقه يعني حيوانك
قارننده اولان جنين انه سنك ذكوه اولماسيله حلال اولماز كرك اول جنينك
قلي بتسون كرك بتماسون واما امامين ديديلركه اول خلقتي تمام اولدي ايسه حلال
اولور واكر اولمادي ايسه اولماز فصل بو فصل بعض حيوانا تك حل وحرمتي
بياننده در ويحرم اكل كل ذي ناب او مخلب من سبع او طير يعني سباع بهايمدن
ناب يعني آزي ديشي اولان حيوانك اكلي حرامدر دخي سباع طيردن مخلب
صاحبي يعني برنجي طرنغي اولان قوشك اكلي حرامدر زيرا ابن عباس رضي الله عنهما
بورلركه نهى رسول الله صلى الله عليه وسلم عن اكل كل ذي ناب من السباع واكل كل
ذي مخلب من الطير ولو ضبعا او ثعلبا يعني اول اكلي حرام اولان سباع صرتلان

ایسه ده ثعلب ایسه ده حرامدر زیرا بونلرك دخی قورد کبی دیشلری واردر والحمر الاهلیة والبغال
ودخی حمر اهلیه که اوخمارلردر ودخی بغال که قاطردر اکلی حرامدر زیرا حضرت رسول صلی الله
علیه وسلم حمر اهلیه نك لحمنی خیبر کوننده تحریم ایلمشلردر بغال ایسه حمردن مولوددر والفیل
فیل دخی حرامدر زیرا صاحب نابدر والضب ودخی ضب که طاع کلریدر که فارسیده
سوسمار دیرلر حرامدر زیرا خبائثدندر والیربوع وابن العرس ودخی یربوع که بیابان صچنی
درکه اکا فارسیده موش دست دیرلر وابن عرس که کالنجك دیرلر که حرامدر زیرا سباع
بهائمدن عد اولنمشدر والزنبور والسلحفاة ودخی اشك آریسی وقپلوبغه حرامدر زیرا
اخبائثدندر والحشرات ودخی سائر حشرات ییلان وعقرب وبوجك وبونلره بکزر
شیلر حرامدر زیرا بونلر دخی خبائثدندر ویکره الغراب الابقع ودخی الاجه قرغه مکروهدر
زیرا جیفه ییان طیوردندر والعذاف والرخم والبغاث ودخی غذاف که بیوك قورغندر که
اکا فارسیده کلاغ سیاه بزرك دیرلر ودخی رخم که باباقوشیدر ودخی بغاث که بالحرکات
الثلث اواجق قوشلر مکروهدر بونلر ذی مخلبدر وجیفه یرلر والخیل تحریما فی الاصح ودخی
آت کراهت تحریم ایله مکروهدر امام ابو یوسف قتنده زیرا آلات جهادندر وعندهما لا یکره الخیل
واما مین قتنده اکل اولنماسی مکروه دکلدر زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم خیبر کوننده حمر
اهلیه نهی بیوردب آتلره اذن ویرمشلردر وحل العقعق وغراب الزرع والارنب یعنی قوشلردن
عقعق که فارسیده اکا کاشه درلر سقسغان درو اکن ییان قوزغون وطوشان حلالدر زیرا
بونلر سباع طیور جنسندن دکلدر ولا یؤکل من حیوان الماء الا السمك بانواعه کالجریث والمار
ماهی یعنی صو حیواننده بالقدن غیریسی ماکول دکلدر و بالق سائر انواعی ایله ماهی کبی وجریث
کبی ماکولدر دکلدر ولا یؤکل الطافی منه یعنی صو ایچنده اولوب آرقه سی اوزرینه منقلب اولان
بالق ماکول دکلدر وان مات بحر او برد ففیه روایتان واکر صو ایچنده اولوب حرارت یاخود
برودت سببی ایله اولان بالق آنده ایکی روایت واردر بر روایتده اکلی حلالدر و بر روایتده حرامدر

حرامدر

مدرهو والجراد بلا ذكوة يعنى بالق ايله جكركم ذكا تسز اكل اولنماسي حلالدر زيرا ميتان حلالان
السمك والجراد وارد اولمشدر ولو ذبح شاة لم تعلم حيوتها فتحركت اوخرج منها دم حلت
والا فلا يعنى قچان بركسنه حيوانيني بلمز برشايي ذبح ايدوب حركت ايلسه ياخود اندن قان
جيقسه حلال اولور واكر حركت ايلبوب قاني آقرسه حلال اولماز وان علمت حلت
واكر ذبح قاتنده حيوتي معلوم اولوب بيلنسه حلال اولور مطلقا حلال كرك حركت
ايلسون كرك ايلمسون كرك قاني خروج ايلسون كرك ايلمسون كتاب الاضحية مصنف
بوكتابده اضحيه احكامني بيان ايدر اضحيه لغتده تضحيه اولنان حيوانك اسميدر
اضحيه تسميه اولندي زيرا وقت ضحيده بوغزلنور غالبا واصطلاح شرعده بر مخصوص
حيوانك اسميدركه بر مخصوص كونده نيت تقرب ايله ذبح اولنور هي واجبة يعنى اضحية
اصح قول اوزره واجبه در زيرا حضرت رسول صلي الله عليه وسلم بيورر لركه من وجد
سعة فلم تضح فلا يعزبن وعن ابي يوسف سنة وامام ابو يوسفدن روايت اولندي
سنتدر وقيل قولهما ودينلديكه ابو يوسفك بو قولي امام محمد ايله ابو يوسفك قوللريدر
وانما تجب على حر مسلم مقيم موسر عن نفسه لا عن طفله يعنى اضحية آنجق بر حر مسلم مقيم غير
مسافر صاحب يسار اولان كسنه نك اوزرينه واجب اولور كندو نفسندن اوتوري طفل
صغيرنه دكل امدي عبد رقيق وكافر ومسافر ومعسر اولان كسنه لرك اوزرلرينه واجب دكل
زيرا حضرت علي كرم الله وجهه حضرتلري ليس على مسافر جمعة ولا اضحية بيورمشلردر وقيل
تجب عنه ايضا وبر روايتده دينلديكه طفل صغيرك دخي اوزرينه تضحيه واجبدر وقيل
يضحي عنه ابوه او وصيه من المال ودخي دينلديكه صبي ايچون باباسي ياخود وصيسي اولان كسنه
كندو مالندن اضحيه سين بوغزليه وامام محمد قتنده باباكندو مالندن اضحيه ايليه فيطعم منها
ما امكن فليستبدل بالباقي ما ينتفع به مع بقائه امدي طفل صغير ايچون اضحيه بوغزلندوغي
تقديرجه اندن ممكن اولان مقداري اكل ايدوب باقيسني باباسي اولا كمسنه بر منتفع به

اولان شیئه استبدال ایلیه مثلا ایلیه توب کبی وثوبه بکزرکبی کبی که طفل انك ایله منتفع اولمق
ایچون وهی شاة اوبدنة اوسبع بدنة بان اشترك مع ستة فی بقرة اوبعیر وکل واحد نرید
القربة وهو من اهلها ولم ینقص نصیب احدهم عن سبع یعنی اضحیه ده کافی اولان
قربان برشاتدر یاخود بدنه در و یاخود بدنه نك سبعیدر مثلا برکمسنه التی نفرکمسنه ایله
بربقره ده یاخود بربدنه ده شریك اولوب اضحیه ایلمك کبی وحال بوکه اول یدی نفر
کمسنه نك هر بری تقرب مراد ایدوب اهلندن اوله یعنی حر ومسلم اوله ودخی یدی
نفرکمسنه نك نصیبلری سبعدن ناقص اولمیه فلو اراد احدهم بنصیبه اللحم او کان
کافرا او نصیبه اقل من سبع لا یجوز عن واحد منهم امدی بجان بربدنه یاخود بربقره ده
شریك اولان یدی کمسنه نك نصیبی یعنی کندو خصه سنی ات آلمق مراد ایلسه و یاخود اول یدی
نفرك بری کافر اولسه یاخود نصیبی سبعدن ناقص اولسه هیچ بریندن جایز اولماز زیرا
تقرب بریندن منتفی اولمشدر ویجوز اشتراك اقل من سبعة ولو اثنین یعنی بقره ده ماخی
یاخود بدنه ده یدی نفردن اقل اشتراك ایلمك جایزدر ایکی بیله اولورسه جایز اولور یدی
اولیجق بطریق الاولی درشرکاسکز اولسه جایز اولماز حقنده نص اولمادوغیچون وتقسم
اللحم وزنا لا جزافا الا اذا خلط به من اکارعه او جلده یعنی یدی نفرکمسنه اشتراك
اولوب بربدنه یاخود بربقره قربان ایلسه لر اتنی میزانله قسمت ایلیه لرکوتوریجه قسمت ایلمیه لر
الا آنجان ایقلرینی یاخود دریسنی ات ایله خلط ایلسه لر جایز و معتبر اولور بعض معتبر
اولدوغی کبی ولو اشتری بدنة بنیة الاضحیة ثم اشترك فیها جاز استحسانا یعنی
برکمسنه قربان نیتی ایله بربدنه اشتری ایلسه صکره اول بدنه ده اول کمسنه ایله التی نفرکمسنه
دخی شریك اولسه لر استحسانا جایز اولور و قیاس اولمامق ایدی زیرا ابتداده تقرب
ایچون اشترا اولندی صکره بیع اولنسه جایز دکلدر والاشتراك قبل الشرا احب
یعنی بدنه ده یاخود بقره ده اشتراك اولنمق اقتضا ایلسه قبل الشرا اشتراك ایلمك

تعلیق

ايلمك واجبدر يعني محبوبرك ومقبولركدر واول وقتها بعد فجر النحر ولا يذبح في المصر

قبل صلوة العيد يعني اضحيه نك اول وقتي نحر كوننك فجرندن صكره در و مصرده اولن

عيد نمازندن اول ذبح اولنميه زيرا حضرت رسول صلى الله عليه وسلم من ذبح قبل

الصلوة فليعد ذبيحته بيورمشلردر وبو شرط شول كمسنه يه راجعدركه اوزرينه عيد

نمازي واجب اوله اما اهل قرادن اولسه فجر طلوع ايلدوكي كبي ذبح ايليه واخره قبل غروب

اليوم الثالث يعني اضحيه نك آخر وقتي يوم ثالثك غروبندن اولدر واعتبر آخره للفقير

وضده للغني والولادة والموت يعني فقير ايله غني حقنده و ولادت حقنده وموت خصوصنده

اضحيه نك آخر وقتي اعتبار اولنور مثلا بر كمسنه ايام نحرك اولنده غني اولوب آخرنده

فقير اولسه اضحيه واجب اولماز وكذلك بر كمسنه ايام نحرك اولنده فقير اولوب آخرنده

غني اولسه واجب اولور وقچان بر كمسنه آخر ايامده طوغسه واجب اولور وقچان وفات اولسه

واجب اولماز واولها افضل يعني ايام نحرك اولي آخرندن واوسطندن افضلدر ذبحك

ايلمك وكره الذبح ليلا يعني اضحيه يي كيجه ايله ذبح ايلمك مكروهدر وجائزدر زيرا احتمالدر

ايله غلط واقع اوله فان فات وقتها قبل ذبحها لزم التصدق بعين المنذورة حية يعني

قچان اضحيه نك وقتي فوت اولوب كيجسه واول ذبح اولناجق اضحيه ذبح اولنماسه اول عين

منذوره ايله حية اولدوغي حالده تصدق لازم اولور وكذا ما شراها فقير للتضحية ود

فقيرك اضحيه ايچون اشترا ايلدوكي عين منذوره ايله تصدق ايليه زيرا وجوب فقيرك اوزرينه

شرا ايله اولور والغني يتصدق بقيمتها شراها اولا يعني غني اولان كمسنه اول اضحيه نك قيمتي ايله

تصدق ايليه كرك اني اشترا ايلمش اولسون كرك اولمسون زيرا غني نك اوزرينه مجرد نذر ايله واجب اولور

وانما يجزي فيها الجذع من الضأن يعني اضحيه ده قيون نوعندن مجزي وكافي اولان جذع در

جذع اكا ديرلركه اوزرينه اكثر حول مرور ايلمشدر ومبسوطده قچان اوزرينه يدي آي مرور ايليه

والثني فصاعدا من الجميع قيوندن اولان ثني اكا ديرلركه برسنه استكمال ايدوب ايكنجي سنه يه داخل

اولمش اوله وکچیدن واوکوزدن اکا دیرلرکه ایکی سنه‌ئ استکمال ایدوب اوجنجی سنه یه داخل
اولمش اوله ودوه دن اکا دیرلرکه بش سنه‌ئ استکمال ایدوب التنجی سنه یه داخل اولمش اوله املای
ثنی دن یقاروا اولان سایر انواع حیوانانه کافی ومجزیدر ویجوز الجماء یعنی بوینوزی اولمیان
قیون ایله تضحیه ایلمك جائزدر والخصی خصی ایله که ایکی طشاغی چیقمش اوله جائزدر
والثولاء ودخی ثولاء ایله که مجنوندر یعنی سموز اوله والجرباء السمینه ودخی جرب یعنی
اویوز اولوب سموز اولوب قیون ایله اضحیه جائزدر اویوزدرینه اولوراته یجزلا العمیا و
العورا والعجفا التی لا تنقی یعنی ایکی کوزی اعمی اولان قیون ایله دخی برکوزی اعمی ایله
دخی عجفا ایله که شول ارقدرکه آرق لغندن کموکینه ایلکی اولمیه اضحیه ده جائز دکلدر
والعرجاء التی لا تمشی الی المنسك ودخی منسکه یعنی ذبح محلنه یوریمکه قادر اولمیان
اقسق ایله اضحیه جائز دکلدر زیرا حدیث شریفده لا یجوز فی الاضاحی العوراء البین
عورها والمریض البین مرضها والعرجاء البین ظلعها والبکیرة التی لا تنقی وارد اولمشدر
ومقطوعة الید والرجل وذاهبة اکثر العین والاذن والذنب والالیة ودخی الی کسك وایاخود
ایاغی کسك ویاخود کوزینك اکثری ذاهب اولان ایله تضحیه ایلمك جائز دکلدر وفی ذهاب النصف
روایتان یعنی بو ذکر اولنان اعضانك نصفی ذاهب اولمقده ایکی روایت وارد برنده جائزدر
برنده جائز دکلدر ویجوز ان ذهب اقل منه یعنی قچان بو ذکر اولنان اعضانك نصفندن اقلی
ذاهب اولسه جائزدر ان ذهب اکثر من الثلث لا یجوز وبر روایتده دینلدیکه قچان ثلثدن
اکثری ذاهب اولسه جائز اولماز وقیل ان الثلث لا یجوز وبر روایتده دینلدیکه قچان ثلثی
ذاهب اولسه جائز دکلدر ولا یضر تعییبها من اضطرابها عند الذبح یعنی اضحیه نك ذبح
قتنده اضطراب وحرکتی سببی ایله عیبلنوب اولماسی ضرر ایلماز استحسانا وان مات اسبعة
وقال ورثته اذبحوها عنکم وعنه صح یعنی قچان بر بقره ده یاخود بر بدنه ده یدی شریك
اولان کمسنه لرك بری اولسه وارثی اولان کمسنه اول بقیه اولان التی نفر کمسنه یه سز بو بقره یی

بقره دو

يي كندوكزدن اوتوري وميتدن اتوري ذبح ايلركزديسه جمله سندن ذبح اولنماسي صحيح اولور
زيرا قصد تقرب جمله سندن واقع وموجود اولمشدر وكذا لو ذبح بدنة عن اضحية ومتعة
وقران ودخي بركمسنه بدنهٔ اضحيه ومتعه وقران ايچون ذبح ايلسه صحيح اولور جمله دن مقصود
تقربدر ويأكل من لحم اضحيته ويطعم من شاء من غني وفقير اضحيه صاحبي اولان كمسنه كندو
اضحيه سندن اكل ايليه ودخي غنيدن وفقيردن استدوكي كمسنه يه طعام ايليه زيرا حضرت
رسول صلي الله عليه وسلم كنت نهيتكم عن اكل لحوم الاضاحي فكلوا منها وادخروا بيورمشلردر
وندب انه لا تنقص الصدقة عن الثلث يعني مندوبدر يعني سنتدر كه تصدق ايلدوكي
مقداري ثلثدن ناقص اولميه وندب لذي عيال توسعه عليهم ودخي صاحب عيال
اولان كمسنه يه تصدق ايلمك مندوبدر وسنتدر عيالنه توسعه اولمق ايچون وندب ان يذبح
بيده ان احسن والا يامر غيره ويحضرها ودخي صاحب عنا اضحيه اولان كمسنه يه اضحيه سين
كندو اليله ذبح ايلمك مندوبدر واكر ذبحه قادر ايسه واكر قادر دكل ايسه برغير كمسنه يه امر ايليه
وكندوسي حاضر اوله ويكره ان يذبحها كتابي يعني مسلم اولان كمسنه نك اضحيه سين كتابي اولان
ذمي ذبح ايلمك مكروهدر ويتصدق بجلدها او يعمله آلة كجراب او خف او قربة واول ذبح اولنان
اضحيه نك دريسين تصدق ايليه وياخود اني جراب كبي وكرك خف كبي وكرك كرك كبي انتفاع
اوله جق بر آلات ايلسون زيرا انكله انتفاع ايلمك حرام دكلدر او يشتري به ما ينتفع به مع بقائه
عينه كغربال ونحوه ياخود اول دريي ايله برعين باقي برمنتفع به غير مستهلك مثلا غربال
والك وبجق كبي برشي اشترا ايلسه زيرا بدلنه مبدل منهك حكمي واردر لا ما يستهلك كخل وشبهه
يعني حل ويوغرد كبي مستهلك العين اولان اشياء اشترا ايلمك ايلميه فان بدل اللحم او الجلد به
يتصدق به امدي اكر اول اضحيه نك اتيله ياخود ياغيله ياخود دريسي ايله مستهلك العين
شيء استبدال ايلسه اول بدل ايله تصدق ايليه وذبح اضحية غيره بغير امره جاز يعني قچان
بركمسنه برغير كمسنه نك اضحيه سين امرسز ذبح ايلسه جائز اولور استحسانا وقياسا وغلط اثنان

فذبح كل شاة الآخر صح ولا ضمان يعني ايكي كمسنه نك اضحيه لري قريشوب آنلر دخي غلط ايدوب
هر بريسي اول آخرك شاتني ذبح ايلسه صحيح اولور واوزرلرينه ضمان يوقدر زيرا هر برسي وكيل
شكلبدر وقياسده اولمامقدر ونجا الآن صكره هر بري اول آخر ايله حلالشوب براءت ذمت
ايدرلر ولن يتشاحا ضمن كل صاحبه قيمة لحمه ويتصدق بها واكر بو ايكي كمسنه بري برينه مشاحت
ايلسه هر بري اول برآخره كندو اضحيه سنك لحمنك قيمتني تضمين ايندوره صكره اول قيمة ايله
تصدق ايليه وصحت التضحية بشاة الغصب دون شاة الوديعة وضمنها يعني غصب اولان
شاة ايله تضحيه ايلمك صحيحدر وديعه اولان شاة ايله تضحيه ايلمك صحيح دكلدر وهر تقديرسك
ذبح ايلسه ضامن اولور اولكين اولوب ثانيده اولمامق زيرا مغصوبه ده ملكيت وقت
غصبدن ثابت اولور وديعه ده ذبح ايلمك ايله غاصب اولور والله اعلم كتاب الكراهية
مصنف رحمة الله عليه بو كتابده مكروه اولان اشيايي بيان ايدر كراهت لغتده ضد رضادر
وضد ارادة در وبعض متونده باب الحظر والاباحة ايله تعبير ايلمشلردر زيرا حظر منع معناسنه در
وبو بابده واباحة اطلاق وجواز معناسنه در وبو بابده حلال وحرام اولان شيلر بيان اولنور
المكروه الي الحرام اقرب يعني مكروه اولان شيء امام ابو حنيفه ايله امام ابو يوسف قتنده حرامه
اقربدر زيرا دليلري متعارضدر وعند محمد كل مكروه حرام وامام محمد قتنده هر مكروه اولان شيء
حرامدر ولم يتغلظ به العدم القاطع يعني امام محمد مكروه حقنده نص قاطع اولمدوغي ايچون
لفظ حرام ايله تلفظ ايلمدي يعني انك حقنده حرام لفظني اطلاق ايلمدي شول محلده كه مكروه
هات كراهة تحريميه عد ايلمش ايدي زيرا حرمتنه دليلي قطعي بولنمامشدر مصنف ديمشدر كه كراهت
تحريميه اولان مكروه امام محمد قتنده شول حرامدن عبارتدر كه دليلي ظني ايله حرمتي ثابت اولمش وله
وحرام دليل قطعي ايله حرمتي ثابت اولاندر پس امدي مكروهك حرامه نسبتي واجب ايله فرضه
نسبتي كبيدر فضلادن چوق كمسنه امام محمد ايله شيخين بيننده واقع اولان خلافك ثمره سيني
بولمامشلردر لكن بعضيسي ديمشدر كه خلاف يميننده ظاهر اولور مثلا بر كمسنه حرامي اشليه يم

يم دبوغين ايله وكراهت تحريم ايله مكروه براغش ايشلسه امام محمد قتنده حانث اولور وشيخين
قتنده حانث اولماز **فصل** بو فصل انسانك اكل ايلدوكي شيئك احكامي بياننده‌در
منه فرض وهو مايندفع به الهلاك يعني كلدن برنوع واركه فرضدن شول مقداردركه
آنك ايله هلاك اولمقلق دفع اوله زيرا بدنك بقاسي انكله در اكل ايله درامدي برادم
كلي وشربي ترك ايليوب هلاك اولسه عاصي اولور زيرا كندو نفسني تهلكيه القا ايلمش
اولور ومندوب وهو مازاد ليتمكن من الصلاة قائما ويسهل عليه الصوم يعني اكلك
برنوعي دخي مندوبدر ومندوب شول مقداردركه فرض مقدارلرندن زياده اوله كه صلاتي
قائم ايكن ادا ايلمكدن متمكن وصيامي دخي اوزرينه سهل واسان اوله ومباح وهو ما زاد
في الشبع لزيادة قوة البدن واكلك برنوعي دخي مباحدر ومباح شول مقداردركه شبعدن
زياده اوله بدنك قوتي زياده اولمق ايچون وبو نوعده اجر ووزر يوقدر وحرام وهو الزائد
عليه وبرنوعي دخي حرامدر شول مقداردركه شبعدن زياده اوله وقوت بدني قصد ايليه
زيرا اضاعت مالدر وهم نفسه مضردر الا القصد التقوي على الصوم اوليلا يستحيي الضيف
مكر شبع مقدارندن زياده ايلدوكي صوم ايلمكه قوت بولمق ايچون اولسه ويا خود يانندن
قونقي اوله حجاب ايلمامك ايچون ييسه اول حينده باس يوقدر لكن عقلا وشرعا مذموم‌در
ولا يجوز الرياضة بتقليل الاكل حتى يضعف من العبادة يعني ترك غدا ايله وتقليل
اكل ايله تاكه عبادت ايلمادن ضعيف اولنجيه دكين رياضت ايلمك جائز دكلدر امدي
كاموديي اولان شيء دخي جائز دكلدر ومن امتنع من اكل الميتة حال المخمصة او صام
ولم ياكل حتى مات اثم يعني شول كمسنه كه مخمصه حالنده يعني آچلق زماننده ميته يمادن
امتناع ايدوب توقف ايليه ويا خود صائم اولوب نسنه يماسه تا موتنه مؤدي اولنجيه دكين
آثم وكنهكار اولور زيرا كندو نفسني اتلاف ايلمشدر بخلاف من امتنع من التداوي حتى
مات اثما حسته اولوب دوا استعمال ايلمادن امتناع وتخلص ايدوب وفات اولسه

اول تقدیم ایدن مسئله نك خلافیدر یعنی اثم اولماز زیرا دوانك اكا شافی اولدوغی معلوم دكلدر
ولا بأس من التفكه بانواع الفواكه انواع میوه ایله تفكه لا بأسدر زیرا حق سبحانه وتعالینك
كلوا من طیبات ما رزقناكم قول شریفی وارد اولمشدر بو یله اولمغله انواع میوه اكل ایلمك لا بأسدر
وتركه افضل انواع تفكه ایله تفكهی ترك ایلمك افضل اولماسی حق سبحانه وتعالینك حضرنیك
اذهبتم طیباتكم الدنیا قول شریفنك تحتنه داخل اولمامق ایچوندر واتخاذ الاطعمة اسراف
برقاچ نوع طعام اتخاذ ایلمك اسرافدر وكذا وضع الخبز علی المائدة اكثر من قدر الحاجة صفره
اوزرینه قدر حاجتدن زیاده اتمك وضع ایلمك بینه اسرافدر ومسح الاصابع والسكین بالخبز
ووضع المملحة علیه مكروه و برمقلری و باخود بچاغی اتمكه مسح ایلمك ودخی مملحه یی
اوزرینه وضع ایلمك مكروهدر بو فعلده اتمكه اهانت واردر بزایسه اتمكه اكرام ایله مأمورز
زیرا نبی علیه السلام اكرموا الخبز فانه من بركات السموات والارض حدیث شریفی بیورمشلردر
خبزك اكرامی اولدركه حاضر اولدقده غیر طعام كلمكه توقف ایلمیوب اكل ایلمكه مباشر اولمق
كركدر و بر كمسنه نك الندن بر لقمه دوشسه المیوب ترك ایلمسی اسرافدر دیمشلر و بو بابده نبی علیه السلام
التی عنها الاذی ثم كلها حدیث شریفی وارد اولمشدر وسنة الاكل بالبسملة فی اوله
والحمدلة فی آخره طعام یمك سنتی یعنی طعام یمكده سنت اولندر بسم الله الرحمن الرحیم
وآخرنده الحمد لله دیمكدر و بو بابده نبی علیه السلامك ان الله یرضی من عبده المؤمن اذا اقدم علیه
طعام ان یسمی الله فی اوله ویحمد الله فی آخره حدیث شریفی وارد اولمشدر وغسل الیدین قبله وبعده
سنت اكلدندر طعامدن اول طعامدن صكره اللرینی غسل ایلمك زیرا نبی علیه السلامدن الوضوء
قبل الطعام ینفی الفقر وبعده ینفی اللمم حدیث شریفی وارد اولمشدر بو محلده وضوء ایله مراد
غسل یدیندر ویبدأ بالشباب قبله وبالشیوخ بعده طعامدن اول غسل یدینه یكتلردن باشلنه
طعامدن صكره قوجه لردن باشلنه ولا یحل شرب لبن الاتان لبن حماری ایچمك حلال دكلدر
یعنی اشك سودینی ایچمك حلال دكلدر واتان دیشی اشكه دیرلر زیرا سود لحمدن متولددر

سوّلد اولنوب بو تقديرجه لحمك حكمنى سود اخذ ايدر و قسراغك سودي اني كبي مكروه‌در. ابوحنيفه قدس سره و فتاواى قاضيخانده مذكوردر جلاله اكل اولنمز و سودي دخي ايچلمز زيرا نبي عليه السلام جلاله‌نك اتي و سودندن نهي بيورمشلردر جلاله شول حيوانه‌در كه جيفه و نجاست اكلنه معتاد اوله اول معقوله حيواني حبس ايلمك لازمدر كتاب نوازلده مدت حبس تقديرا اولنوب مثلا دوه‌يي برآي و ياخود قرق كون حبس ايليه و اوكوزي يكرمي كون حبس ايليه و قيونى اون كون و طاووغي اوچ كون حبس اولنوب بعده ذبح اولنه ولا يحل بول الابل دوه‌نك بولي حلال دكلدر ابوحنيفه قدس سره و ابويوسف قدس سره تداوي يعني بر مرضه دوا ايلمك حلالدر حديث عرينيين ايله تمسك ايلمشلردر والاستعمال اناء ذهب او فضة لرجل و امرأة التون و كومش چناقدن استعمال ايلمك ار و عورت ايچون حلال دكلدر اناده يملك صرفنه دركه ظرف اولور ايسه اولسون استعمال حرامدر زيرا نهينه حديث شريف وارد اولمشدر و قال النبي عليه السلام ان الذي يأكل في اناء الذهب والفضة انما يجرجر في بطنه نار جهنم اول كمسنه‌نك بطننده دوه‌نك صوتي كبي صوت ايدر ديمكدر وحل استعمال اناء عقيق و بلور و رصاص و زجاج حقيق و زجاج و بلور و رصاص دن ياپلمش انادن استعمال حلالدر شافعي قدس سره مكروه‌در زيرا بو معقوله شيلر ايله استعمال موجب تفاخر اولمغله مكروه اولماسنه ذاهب اولمشدر زجاج شيشه‌در و رصاص قلايدر فصل بو فصل كسبك احوالي بياننده‌در زيرا كسب حقنده نبي عليه السلام طلب الكسب فريضة على كل مسلم حديث شريفي وارد اولمشدر انبيا صلواة الله على نبينا و عليهم اكتساب ايدرلردي حضرت آدم زراعت ايدردي حضرت نوح نجار ايدي و حضرت ابراهيم بزاز ايدي و حضرت داود زره اشلردي و حضرت سليمان خرما ييفندن زنبيل اشلردي و حضرت زكريا نجار ايدي و صديق رضي الله عنه بزاز ايدي و عمر الفاروق رضي الله عنه صختيان اشلردي و عثمان رضي الله عنه طعام آلوب بيع ايدردي

وعلي كرم الله وجهه اكتساب ايردي برقاج دفعه نفسني اجاره ويردوكي محقق در ونبي عليه
السلام ان الله يقول عبدي حرّك يدك انزل عليك الرزق حديث شريفي كسبه دلالدر افضله
الجهاد كسبك افضلي جهاد در زيرا جهاد ده كسب ايله اعيان دينى جمع ايلمك وارد در ثمّ
التجارة جهاددن صكره افضل كسب تجارتدر زيرا نبي عليه السلامك التاجر الصدوق مع
الكرام البررة قول شريفي وارد اولمشدر وموضع آخرده ان الله تعالى يحب التاجر الصدوق
بيورمشلردر ثمّ الحراثة انودن صكره افضل كسب اكنجيلكدر زيرا نبي عليه السلام الزارع
يتاجر ربّه بيورمشلردر وموضع آخرده اطلبوا الرزق في تحت خبايا الارض بيوردي وكتب
معتبره ده مسطوردر وبر موضعده دخي ما زارع او غرس مسلم شجرة فتناول
منها انسان او دابة او طير الا كانت له صدقة ثمّ الصناعة اندن صكره افضل كسب صناعتدر
زيرا نبي عليه السلام صنعته تحريض ايدوب الحرفة امان من الفقر بيورمشلردر ومنه فرض
وهو قدر الكفاية لنفسه وعياله وقضاء ديونه كسبدن بعضيسي فرضدر وفرض اولان
كسب نفسي ايچون ودخي عيالي ايچون ودينني قضا ايچون كفايت اينجك مقداردر وهو
مستحب وهو الزيادة عليه كسبدن بعضيسي مستحبدر ومحل مستحب قدر كفايتدن زياده
اولان مقداردر ليواسي به فقيرا او يصل به قريبا اول زياده ايله فقيره معاونت ويارلق ايلمك ايچون
ياخود قريبنه صلهٔ رحم ايلمك ايچون يعني اقربا وتعلقاتنه معاونت ايچون اولان زياده يه سعي
مستحبدر زيرا نبي عليه السلام الناس عيال الله في الارض واحبّهم اليه انفعهم لعياله بيورمشلردر
بو حديث شريف موجبنجه فقرا وضعفايه معاونت وصدقه واحسان ايچون قدر كفايتدن
زياده كسب ايلمك مستحبدر ومباح وهو الزيادة للتجمل وكسبدن بعضيسي مباحدر شول زياده در كه
اظهار زينت وتنعم ايچون اوله اول مقوله زياده لك مباحدر زيرا نبي عليه السلام نعم المال نعم
للرجل الصالح وموضع آخرده دخي من طلب الدنيا حلالا مستعففا لقي الله ووجهه كالقمر ليلة البدر
بيورمشلردر وحرام وهو الجمع للتفاخر والبطر وان كان من حلّ وكسبدن بعضيسي حرامدر اول

سؤال

سول مالك كسبيدر كه تفاخر وشادلق ايچون جمع اولنه اكر اول كسب حلالدن دخي اولور ايسه
ذكر اولنان شيلر ايچون جمع اولنمق حرامدر زيرا نبي عليه السلامدن من طلب الدنيا مفاخرا
مكاثرا لقي الله تعالي وهو عليه غضبان حديث شريفي وارد اولمشدر وينفق على نفسه وعياله
بلا اسراف ولا تقتير كسب ايلدوكي مالدن اسراف وتقتير تنسز كندو نفسنه وعيالنه انفاق
ايليه حق سبحانه وتعاليننك والذين اذا انفقوا لم يسرفوا ولم يقتروا وكان بين ذلك قواما
قول شريفي وارد اولمشدر ومن قدر على الكسب لزمه وشول كمسنه كه كسبه قادر اوله كسب ايلمك
لازمدر وان عجز عنه لزمه السؤال اكر كسبدن عاجز اولور ايسه اول كمسنه يه سؤال لازم اولور
يعني دلنجيلك ايليه زيرا سؤال دخي اكتسابك برنوعيدر لكن مادام كه عاجز اولميه حلال
دكلدر زيرا نبي عليه السلام السؤال آخر كسب العبد بيورمشلردر فان تركه حتى مات اثم واكر
سؤالي ترك ايدوب فوت اولسه كنهكار اولور زيرا نفسني تهلكيه القا ايلمشدر بويله محلده
سؤال ذات دكلدر حق سبحانه وتعاليننك حضرت موسى وصاحبندن بطريق الاخبار
انهما اتيا اهل قرية استطعما اهلها فابوا ان يضيفوهما قول شريفي وارد اولمشدر وقال
النبي عليه الصلاة والسلام لرجل من اصحابه هل عندك شئ ناكله حديث شريفي موجود
عاجز اولدقده سؤال ايلمكه دليلدر وان عجز عنه اكر سؤالدن دخي عاجز اولور ايسه يفرض على
من علم به ان يطعمه اويدل عليه ان يطعمه امدي اول عاجزي اطعام اتمك شول كمسنه
اوزرينه فرض اولور كه انك سؤالدن عجزيني بيله وياخود اطعام ايلمكه قدرتي بوغيسه
اطعام ايده جك كمسنه يه دلالت ايليه اكر احوالنه واقف اولدقدنصكره قدرتي وار ايكن كندوسي
اطعام ايلمايوب اكر كندونك قدرتي يوغيسه آخره دلالت ايلميوب اول عاجز موت اصابت
ايلسه كناهده شريك اولور زيرا نبي عليه السلام ما امن مامات شبعان وجاره الى جنبه
طاعيا بيورمشلردر وموضع آخرده ايما رجل مات جياعا بين اقوام اغنياء فقد برئت
عنهم ذمة الله وذمة رسول الله بيوردوغي محققدر ويكره اعطاء سؤال في مسجد ده

مسجدده سؤال یعنی دیلنمك مکروهدر تشدید ایله اولورسه سائلك جمعیدر ناصر ونصار
کبی اکر تخفیف ایله اولورسه مصدر اسم فاعل معناسنه اوله واثرده وارد اولمشدر که ینادی
یوم القیمة لیقم مبغوض الله تعالی فیقوم سؤال المسجد وقیل انه کان لا یتخطی رقاب الناس
ولا یمرّ بین یدی المصلیّ لا یکره اعطاؤه وهو المختار ودینلدیکه اکر سائل ناسك بوینلری
اوزرندن تجاوز ایلیوب ونماز قیلکورکن اوکلرندن مرور ایلمز ایسه مکروه دکلدر ومختار اولان
دخی بودر زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم زماننده مسجدده سؤال ایدرلردی ودروایت
اولندیکه علی کرّم الله وجهه صلوتده ایکن خاتمنی تصدق ایلمشدر بو وجهله تصدق ایلدوکی اجلدن
حق سبحانه وتعالی ویؤتون الزکوة وهم راکعون قول شریفی ایله مدح ایلمشدر وفتاوی قاضی
خانده قال ابو نصر من اخرجهم عن المسجد ارجعوا ان یغفر له باخراجهم وبعض علما دیمشلرکه
من تصدق بفلس فی المسجد یوم الجمعة ثم تصدق بعده باربعین فلسا لم یکن کفارة لذلك
الفلس الواحد خلف ابن ایوبدن روایت اولنمشدر انه قال لو کنت قاضیا لا اقبل شهادة من
تصدق علی هؤلاء فی المسجد الجامع ولا یجوز قبول هدیة امراء الجور ظالم اولان بکلرك
هدیه سنی قبول اولنمق جائز دکلدر زیرا اغلب احتمال ماللری حرام اوله الا اذا اعلم ان اکثر
امواله من حل الا مکرکه اکثر اموالی حلالدن اولدوغی معلوم اوله مثلا صاحب تجارت
وصاحب زرع اوله وحاصل ایلدوکی اکثر مالی بو مقوله کسبدن اولورسه هدیه سنی قبول
ایلمك لا بأسدر ولا یکره اجارة بیت بالسواد لیتخذ بیت نار اوکنیسه اوبیعة اویباع فیه الخمر
کویده براوی بیت نار یاخود کنیسه ویاخود بیعه اتخاذ ایچون اجاره یه ویرمك ویاخود اول
بیتده خمر بیع اولنمق ایچون اجاره یه ویرمك مکروه دکلدر ابو حنیفه قتنده وعندهما یکره اما
قتنده مکروه اولور زیرا معصیته اعانتدر نته کم حق سبحانه وتعالی نك وتعاونوا علی البرّ
والتقوی ولا تعاونوا علی الاثم والعدوان قول شریفی موجبنجه معصیته اعانت ایتدوکی ظاهردر
ابو حنیفه رحمة الله علیه ایچون دلیل بودرکه بیتك منفعتی اوزرینه دربونده معصیت یوقدر

بو قدر آنجق معصیت مستاجرك فعلنده در مختار اولان قول دخی بودر ویکره فی المصر اجماعا
شهرده اولان ● بیتی ذکر اولندوغی اوزره اجاره یه ویرمك مکروهدر وکذا فی سواد غالبه
اهل الاسلام شهرده مکروه اولدوغی کبی اهل اسلام غالب اولان قریه ده دخی مکروهدر
ومن حمل الذمی خمرا باجر طاب له الاجر بر ذمینك خمرینی کتورسه
اول اجرت اکا کوکچك در ابو حنیفه قتنده وعندهما یکره امامین قتنده مکروهدر زیرا معصیته
اعانتدر حبیب کرم صلی الله علیه وسلم خمرده اون شیئه لعنت ایلمشدر وحاملها والمحمول الیه
لفظ شریفلری اول معدود اولان عدددندر امام اعظم قاتنده حمل اوزرینه اجاره
معصیتدن دکلدر انجق معصیت فاعل مختارك فعلیدر که شربدر ولا بأس لقبول
هدیة العبد التاجر واجابة دعوته واستعارة دابته عبد تاجرك هدیه سنی
قبول ودعوتنه اجابت ودابه سنی استعاره یعنی عاریت ایچون الموق لا بأسدر
ویکره قبول کسوته ثوبا واهدائه احد النقدین عبد تاجر کسوه سیکه ثوب اوله اینی
التون وکومشدن اولان هدیه سنی قبول مکروه اولور قیاس بو ایدیکه ذکر اولنان
حماسنده جائز اولمیه زیرا بو هدیه تبرعدر عبد ایسه اکا اهل دکلدر لکن قلیلده ضرورت
ایچون استحسانا تجویز اولنمشدر که روایت اولندیکه سلمان فارسی معتق اولمازدن
مقدم نبی علیه السلامه هدیه ویردکده قبول بیورمشلردر وبروبره نك دخی مکاتبه ایکن
هدیه سنی قبول بیورمشلردر حتی اول محلده هو لها صدقة ولنا هدیة سوردقلری محققدر
نبی علیه السلام مملوکك دعوتنه اجابت ایلمشلردر صحابه کرین رضوان الله علیهم اجمعین
دعوت ایدرلردی ابو اسیدك عبدی اولان ابو سعید خطری حضرتلری رسول اللهدن
برجماعتی دعوت ایلدم ابو ذر رضی الله عنه دخی معا ایدی وقت صلاة اولدقده
امامة بنی تقدیم ایلدیلر حال بوکه اول کونده بن عبد ایدم دیو روایت ایلمشدر اما
ثیاب ودراهم ودنانیره اثر اولمامغله اصلی اوزرینه باقی قالدی ویقبل فی المعاملات

قول الفرد ولو انثى او عبدا او فاسقا او كافرا كقوله شريت اللحم من مسلم او كتابي فيحل او من مجوسي
فيحرم معاملاتده برادمك قولي مقبول اولور اول فرد خاتون ويا خود عبد ويا خود فاسق ويا خود
كافر اولسون شريت اللحم من مسلم او كتابي قوليكبي بو تقديرجه فردك قولي حلال اولور وشريت
من مجوسي قوليله دخي حرام اولور وقول العبد والامة والصبي والهدية والاذن عبدك وجاريتك
وصبينك قولي هدية ده واذنده قبول اولور مثلا عبد وامه وصبيدن بري برهدية كتوروب
فلان كمسنه سيزه كوندرمشدر ديسه قبولي حلالدر وبن تجارته مأذونم ديسه قولي قبول اولور
وشرط العدل في الديانات ديانانده عدل شرط قلندي زيرا فاسق ديانانده متهمدر
وكافر وصغير دخي كذلك متهملردر كالخبر عن نجاسة الماء نجاسة ماده خبر كبي فيتيمم
ان اخبر بها مسلم ولو انثى او عبدا اكر صويك نجس اولدوغني بر مسلم عدل اخبار ايليه
اول كمسنه آبدست الميوب تيمم ايدر ونوضاء ويتيمم عند غلبة كذبه ودخي صويي دوكيوب
اخبار ايدنك كذبي عليه سي قتنده اولسه دن آبدست آلور وتيمم ايدر كان احوط
احوط اولان بودر حاصل كلام صدق كذبدن هر قنقي طرفي غالب اولور سه انكله عمل
اولنه فصل في اللبس للبس بو فصل لبس بياننده در يعني كيجك اثواب بياننده در الكسوة
منها فرض كسوه دن بعضيسي فرضدر وهو ما يستر العورة ويدفع ضرر الحر والبرد وفرض
اولان شول مقداردر كه عورتني ستر ايليه حرارت وبرودتك ضررني دفع ايليه زيرا حق سبحانه
وتعالى لبيك خذوا زينتكم عند كل مسجد قول شريفي واقع اولمشدر معناي شريفي اي استروا عوراتكم
عند الصلاة ديمكدر والاولى كونه من القطن او الكتان بين النفيس والخسيس اولى اولان
كسوه دن لباس اوله جق نفيس ايله خسيس ما بيننده بنبه دن ياخود كتاندن اوله نفيس نفيسده
عجب كلامك ايجون خسيسده احتقار اولماق ايجون نبي عليه السلام ايكي شهرتدن نهي بيورمشلردر
بري لباس غايت نفيس اولمقدن وبري غايت خسيس اولمقدن خير الامور اوسطها
ايدوكي معلوم النهي در ومستحب وهو الزائد لاخذ الزينة واظهار نعمة الله تعالى لباسك

لباسك بر نوعى فرضدر كه عورتى ستر ايده وبر نوعى مستحبدر ومستحب اولان عورتنى ستر وحرارت وبرودت ضررينى
دفعدن صكره شول لباسدركه زينت ايچون اخذ اولنه ودخى حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك
نعمتنى اظهار ايچون اوله زيرا نبى عليه السلام ان الله تعالى يحب ان يرى اثر نعمته على عبده
بيورمشلردر وحق سبحانه وتعالينك قول شريفنده واما بنعمة ربك فحدث
واقع اولمشدر ومباح وهو الثوب الجميل للتزين كسوه نك بعضيسى مباحدر
ومباح اولان شول ثوبدركه وجميلدركه جمعه وعيده ومجامع ناسه تزين ايچون
كيله روايت اولنوركه نبى عليه السلام درت بيك درهم قيمتلى بر جبه نيچه وار
ايدى يوم عيدده كيردى ومكروه وهو اللبس للتكبر كسوه نك بعضيسى مكروهدر
ومكروه اولان شول لباسدركه تكبر ايچون كيله ويستحب الابيض بياض وشيا
كيمك مستحب اولور نبى عليه السلام خير ثيابكم البيض بيورمشلردر وموضع
آخرده ان الله يحب الثياب البيض بيورمشلردر وروايت صحيحه ايله مرويدركه
نبى عليه السلام مكه مكرمه نك فتحنده سياه جبه كيوب وسياه عمامه صارمشلردر
ويكره الاحمر والمعصفر قرمزى لباس وعصفر ايله بويانمش لباس مكروه
اولور زيرا نبى عليه السلام نهى بيورمشلردر والسنة ارخاء طرف العمامة بين كتفيه قدر
شبر سنت اولان عمامه نك بر طرفى بر قريش مقدارى كتفين بيننه ارخا يعنى صالندرمقدر
زيرا نبى عليه السلام بويله اشلمشدر وبيورمشلردر ركعتان مع العمامة خير من سبعين
ركعة بغيرها وقيل الى وسط الظهر وقيل الى موضع الجلوس دينلديكه طرف عمامه يى
ارقه نك وسطنه دكين ارخادر ودخى دينلديكه موضع جلوسه دكين صالى ويرمكدر
واذا اراد تجديد لفها نقضها كما لفها فجان عمامه نك جديد صارمه سنى مراد
ايليه صارلدوغى كبى نقض ايليه براوغردن بوزوب بره القا ايليه يعنى صاردوغى
كبى بوزه زيرا نبى عليه السلامك فعل شريفلرى بويله نقل اولنمشدر ويحل للنساء

لبس الحرير ولا يحل للرجال نسا ايچون حرير كيمك حلالدر اما رجال ايچون جائز دكلدر
زيرا ابو موسى اشعرى دن روايتدر كه ان النبي صلى الله عليه وسلم احل الحرير والذهب
للاناث من امته وحرم على ذكورها وعمر رضى الله عنه دن روايتدر كه قال سمعت رسول الله
صلى الله عليه وسلم يقول لا تلبس الحرير فانه من لبسه في الدنيا لم يلبسه في الآخرة وروايت
اولنديكه عمر رضى الله عنه غزادن كلان عسكره استقباله چيقوب عسكر اسلام وافر غنايم
ايله مغتنم اولوب حرير لباسلر كيمشلر ايدي وقتاكه عمر رضى الله عنهك انلره نظرى ايلدكده
اوزرلرنده حرير لباسلر كورمك ايله انلردن اعراض ايلدي عسكر اسلام ديديلر كه يا عمر
نيچون بزدن اعراض ايلدك حضرت عمر رضى الله عنه بيوردي كه اوزريكزده اهل نار
ثيابي كوردم انك ايچون اعراض ايلدم ديدي الا قدر اربع اصابع كالعلم الآدورت
برمق مقداري حرام دكلدر اول مقدار حريره رخصت ويرمشلردر زياده حرامدر
ولا بأس بتوسده حريردن وساده يعنى يصدق ايلمك لابأسدر وافتراشه حريردن
مقعد يعنى دوشمك لابأسدر ابو حنيفه قتنده خلافا لهما امامين ايچون خلاف
واردر زيرا حذيفه رضى الله عنه دن روايت اولنديكه ان النبي صلى الله تعالى عليه وسلم نهانا
ان نشرب في آنية الذهب والفضة وان نأكل فيها وعن لبس الحرير وان نجلس عليه رواه
البخاري وقال سعد بن ابي وقاص لان اتكى على جمر الغضا احب الى من ان اتكى على مرافق الحرير
ابو حنيفه ايچون لابأس اولمسنه دليل ما روي ان النبي صلى الله عليه وسلم جلس على مرفقه
حرير وابن عباس حضرتلرينك بساطلرى اوزرنده حريردن يوزجه بدوعي اولدوغى روايت
اولنمشدر ولا بأس ما سده ابرسم ولحمته غيره ارشى ابرشم اولوب ارغاجى غيري اولان ثوبك
كيمسي لابأسدر سدا ارشك ارشنه درلر لحمه ارغجنه درلر فتح لام ايله وضم ايله جائزدر
وعكسه لا يلبس الا في الحرب ارغاجي ابرشم اولوب ارشي غيري اولان ثوب كيملز الا
جنكده كيلور زيرا اعتبار ارغجه در زيرا جنكده كيمك ضرورتدر وسلاحك مضرتنى

بنی زیاده دفع ایدر و یکره لبس خالصه فیما و حریر خالصی جنکده کیمک مکروهدر ابوحنیفه
قتنده خلافا لهما و امامین ایچون خلاف واردر آنلرک دلیلی نبی علیه السلامک حربده حریر
و دیباج کیمه رخصت بیوردوغی روایتدر زیرا حربده ضرورت واردر و حریر
خالصدن مضرت سلاح ادفعدر و اعدایه هیبتلو کورینور و ابوحنیفه رحمة الله علیه
ایچون دلیل لبس حریری نهیده نصوص وارده نک اطلاقیدر زیرا انده لا باس اولوب
و برحالده لا باس اولمامق تفصیلی یوقدر ضرورت ایسه ارغاجی حریر اولمغله مخلوط
اولان ایله دخی دفع اولور حریر خالصه احتیاج یوقدر و یجوز للنساء التحلی بالذهب
والفضة لا للرجال نسا ایچون التون وکومش ایله تحلی یعنی بزنمک جائز اولور اما رجال ایچون
جائز دکلدر الا الخاتم والمنطقة وحلیة السیف من الفضة کومشدن خاتم و قوشق
و قلج حلیه سی یعنی زکی رجال ایچون جائزدر کومشدن خاتم ایلمک جوازی ایچون
احادیث شریفه وارد اولمشدر و نبی علیه السلامک کومشدن خاتمی وار ایدی و اوزرنده
برسطر محمد و برسطر رسول و برسطر الله نقش اولنمش ایدی و معاذ رضی الله عنهک کومشدن
برخاتمی اولوب اوزرنده محمد رسول الله یازلمش ایدی نبی علیه السلام یا معاذ خاتمک نقشی نه در
دیو سؤال ایلدکده محمد رسول الله در دیو جواب ویردکده نبی علیه السلام امن کل من معاذ حتی
خاتمه بوردقده صکره خاتمی بکا هبه ایله دیو بیوردقده معاذ دخی نبی علیه السلامه هبه ایلدی
و خاتم مذکوری نبی علیه السلام دار فنادن دار بقایه انتقال ایدنجه مبارک بر معنده ایدی
اندن صکره ابوبکر حضرتلرینه انتقال ایلدی انک دخی بر معنده بولندی اندن صکره عمر رضی الله
عنه استعمال ایلدی انلر دخی انتقال ایدنجه بر معنده ایدی صکره عثمان رضی الله عنه آلوب
استعمال ایدرکن قیویه دوشوروب و اقرمال ویروب اخراجنه سعی ایلدی بولمدی اول
وقتدن صکره ما بینلرنده خلاف و تشویش واقع اولوب شهید اولنجه تشویشدن خالی
اولمدیلر و مسمار الذهب فی ثقب الفضة خاتم قاشنده مسمار ذهب جائزدر اما منقالدن

زياده اولماموق كركدر وكتابة الثوب بذهب او فضة وثوب التون ايله وياخود كومش ايله
كتابت ايلمك جائزدر زيرا بونلر ثوبه تابعدر مخصوص بونلر ايچون حكم يوقدر وشد السن بالفضة
ودیشی كومش ايله بغلمق جائزدر ذكر اولنان اشيا استثنايه داخللردر ولا يجوز بالذهب امّا ديشي
التون ايله شد ايلمك جائزدر ديدیلر ابو حنيفه قتنده خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر ولا يتختم
بحجر ولا صفر ولا حديد طاش وتوج وحديد دن خاتم ايلمك جائزدر ديدیلر جامع صغيرده ولا يتختم
الا بالفضة قولي حجر وصفر وحديد دن تختم حرام اولمسنه نص اولمش اولور روايت اولنديكه نبي عليه
السّلام برادمك برمغنده توجدن بر خاتم كوردي اول ادمه خطاب ايدوب سنده رائحة الاصنام
بولدم ديو بيوردي ودخي برادمك برمغنده حديددن خاتم كوردي اول ادمه خطاب ايدوب
سنده حلية اهل نار كوردم ديو بيوردي وابن عمر رضي الله عنهما دن روايتدر كه برادم نبي عليه السّلام
حضورينه اوتورردي وبرمغنده التوندن خاتم وار ايدي نبي عليه السّلام اندن اعراض ايلدي اول كمسنه
فالقوب كتدي وينه عودت ايدي برمغنده خاتم حديد وار ايدي نبي عليه السّلام هذا شر منه هذا حلية
اهل نار ديو بيورمشلردر وقيل يباح بالحجر اليشب ديدیلر يعني يشيم طاش ايله خاتم ايلمك مباح اولور
ويشب يشمدن معتبردر زيرا نبي عليه السّلامك عقيقدن خاتمي وار ايدي قال النبي عليه السّلام تختموا
بالعقيق فانه لا يصيبكم ما دام عليكم وترك التختم افضل لغير السّلطان والقاضي پادشاه وقاضي دن
غيري خاتم اتخاذ ايلمك ترك افضلدر زيرا بونلردن غيري ايچون خاتمه حاجت يوقدر ويجوز الاكل
والشرب من اناء مفضّض والجلوس على سرير مفضّض بشرط اتقاء موضع الفضة كومش ايله مرصّع
اولمش چناقدن اكل وشرب جائز اولور وكومش ايله ترصيع اولنمش سرير اوزرينه اوتورمق جائز اولور لكن اكل
وشربده اغزيني وجلوسده اوتوراغيني كومش اولان موضعدن صاقنمق شرطي ايله وبو جواز ابو حنيفه قتندهدر
ابو يوسف قتنده مطلقا مكروه اولور وعن محمّد روايتان امام محمّددن ايكي روايت واردر بر روايتده
ابو حنيفه دن اولوب اتقا شرطي ايله مكروه اولماموق وبر روايتده ابو يوسف قولي كبيدر مطلقا مكروه
اولور بركون ابو جعفر دوانقي مجلسنده ابو حنيفه حضرتلري واول عصرده واقع اولان ائمّه حاضر

حاضر

حاضر ایدیلر بوکا متعلق کلمات اولوب جمله سی مکروهدر دیو جواب ویردیلر لکن امام اعظم
حضرتلری سکوت ایلمش ایدی امام حضرتلرینه دیدیلر که سز نه دیرسز دیدکده امام حضرتلری
اکر انکشتری موضع فضه یه وضع ایدرسه مکروهدر والا فلا دیو جواب ویردکده جمله امام
حضرتلرینه مکروه اولمامسنه دلیلک نه در دیدیلر امام حضرتلری بیوردیلر که برکمسه نک
برمغنده کومش خاتمی اولسه واوجی ایله صو ایچسه مکروه اولورمی دیدکده جمله سی سکوت
ایدوب تعجب ایدوب ابو جعفر امامک جوابنده تعجب ایلدی ویکره الباس الصبی ذهبا
او حریرا صبی یه آلتون قفتان وحریر قفتانی الباس ایلمک مکروهدر کندونک لبسی نیجه حرام
ایسه الباس دخی حرامدر حمرک شربی حرام اولدوغی کبی صبی یه سقیه دخی حرامدر میته ودم دخی
بویله در ویکره حمل خرقة لمسح العرق او المخاط او الوضوء ان للتکبر وان للحاجة لا بأس به
هو الصحیح عرق وسومک ویاخود آبدست صوینی سلمک ایچون خرقه کتورمک مکروهدر
اکر تکبر ایچون اولورسه واکر حاجت ایچون اولورسه لا بأس در صحیح اولان بودر وفاضل
زیلعی دیدیکه عرق ومخاط ایچون خرقه کتورمک محدث بر بدعتدر عجب بتشبیه در نبی علیه السلام
بو فعلی اشلمدی واصحاب وتابعیندن بر فرد اشلمدی بر نوع تجبردر مکروهدر بوردی صحیح اولماق
زیرا جمیع بلدانده مسلمانلر بونی استعمال ایلدیلر چونکه عامهٔ مسلمات بونی اشلدیلر وما
رآه المسلمون حسنا فهو عند الله حسن حاصل کلام شول اشول فعلکه علی وجه التجبر اشلنور
مکروهدر وشول فعلکه ضرورت وحاجت ایچون اشلنور مکروه دکلدر والرتم لا بأس به رتم
شول ایلکه در پرمغه فراموش ایلمامک ایچون برماغه بغلرلر حاصل زیلعی دیمشدر که رتم تمیمه یه
تشبیهدر جاهلیتده بر ایلکی بیونورد النه بغلرلرکه رعملرنجه نفسلرندن بعض مضرتی
دفع ایچون بوایسه منهیدر وحدود ایمانده ذکر ایلمشدر که بوفعل کفردر اما نسیان ایچون عقد
اولنان ایلک مکروه دکلدر **فصل** فی النظر ونحوه بوفصل نظر ونظره مشابه شیلر بیاننده در
ویحرم النظر الی العورة الا عند الضرورة کالطبیب والخاتن والحافضة والقابلة والحاقن

برلكسنه نك عورت يرينه نظر حرام اولور الا ضرورت عندنده حرام اولماز طبيب وسنتجي كبي
وعورت سنتجيسي كبي وابه كبي وعقنه كبي بونلرك نظري ضرورت ايچون درحافصه خاوضا
معجمه ايله نسا طائفه سني سنت ايدن كمسنه يه ديرلر ولا يجاوز قدر الضرورة نظر ايتديكي قدر ضرورت
مقدارندن تجاوز ايلميه انلره موضع فرجدن وموضع ختاندن وموضع حقنه دن غيري يره
نظر ايلمامك لازمدر وينظر الرجل من الرجل الى ما سوى العورة وقد بيّنت في الصلاة
رجل بر رجلك عورت يرندن غيريه نظر ايدر يعني عورت يرندن غيريه باقمق جائزدر
وبونك تفصيلي صلاة محلنده بيان اولنمشدر رجلك عورتي دزايله كوبك بابيندر
كوبك كندوسي عورت دكلدر وتنظر المرأة من المرأة والرجل الى ما ينظر الرجل ان امنت
الشهوة خاتون خاتونه ورجل رجله نظر ايلدوكي شيئه نظر ايدر اكر شهوتدن امين اولورسه
اما اكر قلبنده شهوت وارايسه مستحب اولور كه كوزيني يوموب نظر ايلميه وينظر الرجل الى جميع
بدن امرأته وامة يحل وطؤها رجل خاتوننك جميع بدننه ودخي وطئي حلال اولان جاريه
سنك جميع بدننه نظر ايدر حضرت عائشه رضي الله عنها بيورديلر كه بن رسول الله صلى الله عليه وسلم
ايكيمز اناء واحددن غسل ايدردك اكر حلاله نظر مباح اولمسه جبلاق بر برده نيجه غسل ايدرلردي
اما اولى اولان خاتوننك عورت يرينه نظر ايلمامكدر زيرا نبي عليه السلام اذا اتى احدكم اهله
فليستتر ما استطاع لان النظر يورث النسيان وحضرت عائشه رضي الله عنها ما رأى مني وما
رأيت منه بيورمشلردر اي العورة وابن عمردن روايتدر كه اولى اولان وقت وقاعده خاتوننك
فرجنه نظر ايلمك تحصيل لذته ابلغدر بيوررلر ابو يوسفدن مرويدر كه ابو حنيفه دن سؤال اولندي
بر رجل خاتوننك فرجنه مس ايلدكده ويا خود خاتون رجلك ذكريني مس ايلدكده باس وارميدر ديو سؤال
اولندقده بيورديلر كه رجا اولنور كه اجر عظيم حاصل اوله ومن محارمه وامة غيره الى الوجه والرأس
والصدر والساق والعضد رجل كندو محرملرندن وغيرينك جاريه سندن يوزينه وباشنه
وكوكسنه وساقنه وقولنه نظر ايدر زيرا بونلره نظر موضع زينتدر بونك اصلي حق سبحانه وتعالينك

لينك ولا يبدين زينتهن الا لبعولتهن او ابائهن قول شريفيدر بونده ايسه نفس زينت مقصود دكلدر
براعين زينته نظر ايلمك مباحدر مراد اولان موضع زينتدر بس لهدي رأس موضع تاجدر وعين
مع الكحل وجه در عنق وصدر موضع قلاده در ساعد موضع سوار در كف موضع خاتم وخنا در
وساق موضع خلخالدر واما ظهر وبطن وفخذ بونلرك خلافيدر زيرا موضع زينت دكلدر
ولا بأس بمسه بشرط امن الشهوة في النظر والمس محارمدن وغيريك جاريه سندن نظر
حلال اولان مواضعه مس ايلمك لا بأسدر لكن نظر ومسده شهوتدن امين اولمق شرطيله
روايت اولنمشدر كه نبي عليه الصلاة والسلام غزادن كلدكده حضرت فاطمه رضي الله عنهانك
مبارك باشني اوپردي ورايحهٔ جنت استشمام ايدرم دبو بيورردي ونبي عليه السلام
بيورمشلردر كه من قبل رجل امه فكانما قبل عتبة الجنة لا ينظر الى البطن والظهر والفخذ
وان امن من الشهوة رجل كندو محارمندن وغيريك جاريه سندن بطننه وظهرنه واويلوغنه
نظر ايلمز اكر شهوتدن امين دخي اولورسه زيرا بو موضعلر محل زينت دكلدر نظرلرك مباح
اولمسي زينت موضعلريدر ولا الى الحرة الاجنبية الا الى الوجه والكفين ان امن الشهوة
رجل اجنبي حره يه نظر ايلمز الا وجهنه وايكي اياسنه نظر ايدر اكر شهوتدن امين اولورسه والا
فلا يجوز لغير الشاهد عند الاداء والحاكم عند الحكم اكر شهوتدن امين اولماز نظر ايلمك جائز
دكلدر انجق اداء شهادتده شاهددن غيري ايچون وحكم وقتده حاكمدن غيري ايچون حره اجنبيه
نظر ايلمك جائز دكلدر ولا يجوز من ذلك وان امن ان كانت شابة وجه وكفني مس ايلمك جائز
دكلدر اكر شهوتدن دخي امين اولورسه اكر خاتون تازه اولورسه ويجوز ان عجوزا لا تشتهي وجه
وكفه جائز اولور اكر خاتون عجوزه اولوب مشتهى اولمازسه اوهو شيخ يأمن على نفسه وعليها
ياخود مس ايدن فاني اولوب كندونك وخاتونك نفسي اوزرينه امين اوله ويجوز النظر
واللمس مع خوف الشهوة عند ارادة الشراء او النكاح مثلا بر جاريه يي شرا مراد ايلدكده
وياخود نكاح مراد ايلدكده شهوت خوفي دخي اولدقده يعني اولورسه نظر ولمس جائز اولور

زيرا نبي عليه السلام مغيره بن شعبه يه بر خاتون آلمق مراد ايلدكده انظر اليها فانه احري ان يودم
بينهما بيورمشلردر الادم والايدام اصلاح وتوفيق والفت معناسنه در والعبد مع سيدته
كالاجنبي عبد سيده سي ايله اجنبي كبيدر يعني عبد سيده سنه نظر ايلمك جائز دكلدر والمجبوب
والخصي كالفحل مجبوب وخصي اركك كبيدر نسا ايله اختلاط جائز دكلدر مجبوب ذكري
قطع اولنمش وخصي خايه لري اخراج اولنمشدر زيرا خصي اولان جماع ايدر مجبوب ايسه سحق
ايدر فتنه دن امين يوقدر ويكره للرجل ان يقبل الرجل او يعانقه في ازار بلا قميص بر رجل
بر رجلي ازار واحدده كوملكسز اوپمك ويا خود معانقه ايلمك مكروه اولور ابو حنيفه
قتنده ازاد شول ثوبه درلركه انساني باشدن اياغه اورته وعند ابي يوسف لا يكره ابو يوسف
قتنده مكروه دكلدر نبي عليه السلام جعفري حبشدن كلدكده معانقه ايلدي ويوم فتح خيبرده
ايكي كوزي مابيني اوپدي واصحاب ورسول الله بر برينه معانقه ايدرلردي وبوس ايدرلردي
ونبي عليه السلام من عانق حاجا او غازيا فقد عانق الف نبي بيورمشلردر ابن عباسدن
معانقه ايچون سؤال اولندي بيوردي لركه ابتدا معانقه حضرت ابراهيم ايلمشدر
حضرت ابراهيم مكه ده ايكن ذو القرنين اكبر مكه يه قريب كلدكده ديديلركه ابراهيم خليل
الرحمن بونده در ذو القرنين ديديكه بر برده كه خليل الرحمان اوله بكا آنده سوار اولمق لايق دكلدر
ديو پياده كلوب حضرت ابراهيمه بولشدقده معانقه ايلمشدر معانقه نك نهي وتجويزي
ايچون احاديث كثيره وارد اولمشدر شيخ ابو منصور ماتريدي وارد اولان احاديث
شريفه نك بيني توفيق ايدوب مكروه اولان معانقه علي وجه الشهوة اولنمدر ورخصه علي
وجه التبرك اولان دكلدر ابو الليث بيورمشلردر تقبيل بش وجه اوزرينه در بري علي
وجه الرحمة والدو والديني اوپمكدر وبر وجه مؤمنلر بر برلريني علي وجه التحية اوپمكدر
وبر وجه دخي والد والدينى علي وجه التعظيم اوپمكدر وبر وجه دخي علي وجه المودة
قرنداشني اوپمكدر وبر وجه دخي علي وجه الشهوة خاتونني اوپمكدر وبعضيلر دخي

دخی زیاده ایدوب علی وجه الدیانة تجاوز ایدوب اوپمك كبی اما قیامی دخی مكروهدر دیرلر فقد
جاء فی الحدیث انه علیه السلام خرج فقمنا له فقال لا تقوموا كما یقوم الاعاجم بعضهم بعضاً
وعن انس رضی الله عنه انه صلی الله علیه وسلم كان یكره القیام ان النبی صلی الله علیه وسلم قال
من احب ان یقام له فلیتبوأ مقعده من النار جامع صغیرده حضرت عایشه رضی الله
عنهادن روایت اولندیكه قال النبی علیه السلام من احب ان یتمثل له الرجال قیاماً
فلیتبوأ مقعده من النار شیخ ابو القاسم اغنیایه قیام ایدوب علما وفقرایه قائم اولمازدی وقت
كندودن سببنی سؤال ایلدكلرنده اغنیا بندن تعظیم توقع ایدرلر اكر ترك ایلسم بغض وعدو
ایدرلر اما علما وفقرا اغنیا كبی تعظیم توقع ایلمازلر دیو جواب ویرمشدر ولا بأس بالمصافحة
مصافحه لا بأسدر زیرا نبی علیه السلام اذا لقی المؤمنان فتصافحا تناثرت ذنوبهما
كتناثر الورق الیابس من الشجر بیورمشلردر وبو حدیث شریفده ما من مسلمین
یلتقیان فتصافحان الا غفر لهما قبل ان یتفرقا بیورمشلردر فتاوی بزازیه ده مصافحه
لا بأسدر زیرا سنت قدیمه دربین المسلمین متوارثدر دیو مسطوردر انس رضی الله عنه دن
روایت اولنور كه قلنا لرسول الله صلی الله علیه وسلم ایصافح بعضنا بعضاً قال نعم قلنا اینحنی
بعضنا البعض قال لا ایعانق بعضنا بعضاً یوقرده شیخ ابو منصور ماتریدی حضرتلری
معانقه نك جواز وعدم جوازنده ورود بولان احادیث شریفه نك بیننی توفیق ایدوب
علی وجه الشهوت معانقه جائز اولمیوب علی وجه التبرك والاكرام اولان معانقه جائزدر
بیوردوقلری عجب توجیه وجهدر وتقبیل ید العالم والسلطان العادل عالم عاملك
وسلطان عادلك الرینی علی سبیل التبرك اوپمك لا بأسدر زیرا اصحاب كزین رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین نبی علیه السلامك اطرافنی تقبیل ایدرلردی ابوینك ورجل صالحك
الرینی اوپمك لا بأسدر سفیان ابن عُیَیْنه دن روایتدر تقبیل ید العالم والسلطان العادل
سنة دیو بیوردقده عبد الله ابن المبارك قالقدی سفیانك باشنی تقبیل ایلدی

ويعزل عن امته بلا اذنها لا عن زوجته افنديسي عند الجماع جاريه سنك اديغى
يوغيكن عزل ايدر يعني طشره انزال ايدر اما زوجه سندن بلا اذن عزل ايلمز زيرا جاريه
وطئده حقي يوقدر اما حره نك وطئ ده حقي واردر بلا اذن عزل جائزدكلدر بونك
ايجوندركه محبوب وعنينده خاتون مخيردر ولا تعرض الامة اذا بلغت في ازار واحد
جاريه بالغه اولدقده ازار واحده ده مشتريه عرض اولنماز ازاردن مراد ستره ايله ركبه
بيننى ستر ايدن شيدر جاريه نك اينسه ظهر وبطني عورتدر كشفي جائزدكلدر فصل في
الاستبرا بو فصل استبرانك احكامي بيانندهدر من ملك امة بشراء او غيره بركمسنه شرا
ايله يا خود هبه يا خود ارث ايله بر جاريه يه مالك اولسه يحرم عليه وطؤها ودواعيه
اول رجله جاريه نك وطئ ودواعيسي حرام اولور وطئك دواعيسي اويمك ومعار
ايلمك شهوت ايله فرجنه نظر ايلمك كبي شيلردن استبرا ايلمينجه بو افعالي اشلمك
جائزدكلدر استبرانك اصلي نبي عليه الصلاة والسلامك

[illegible] مشلردر

زيرا استبرادن مراد ماء غيردن براءت رحم درفتاوي قاضيخانده مسطوردركه بر
كمسنه وجوب استبراء انكار ايلسه اختلاف ايلمشلردر بعضيلر كافر اولور اجماع مسلميندن
اولان شيء انكار ايلدي ديو جواب ويرديلر وعامه مشايخ كافر اولماز ديديلر زيرا
حق سبحانه وتعالينك وما ملكت ايمانكم قول شريفنك ظاهري مطلق اباحتي اقتضا ايدر
ووجوب استبرا خبر واحد ايله بلنمشدر بونك جاحدي تكفير اولنماز وبعضيلر دواعي حرام
اولماز متوطرفنه ذاهب اولمشلردر زيرا استبراسز حرام اولمق ماتك اختلاطي ونسبك اشتباهي
دواعي ده ايسه بوذكر اولنان معدومدر بو كلام رد اولنمشدر زيرا وطئك حرمتي غيرك ملكنده
اولمق ايله درجائزدركه عند البيع حامله اوله وبعده بايع دعوت ايليه وجاريه رد
اولنه پس امدي ظاهري اولوركه وطئ غيرك ملكنده مصادف اولدي بو معنا

معنا

معنا ایسه دواعی ایسه ده دخی موجود در وطئ کبی دواعی دخی حرامدر حتی یستبرئ بحیضة
فی تحیض وبشهر فی غیرها حتی حیض کورن جاریه ده بر حیضه استبرا ایلیه وحیض کورندن
غیریده مثلا صغیره ایسه بر آی ایله استبرا ایلیه زیرا شهر عوتده حیضنک قائم مقامیدر استبراده
دخی قائم مقامیدر وفی مرتفعة الحیض ایاس بثلثة اشهر وعند محمد باربعة اشهر وعشر
وفی روایة بنصفها حیضی مرتفعه اولان جاریه که ایاس ایله دکل اوچ آی استبرا ایلیه وامام
محمد قتنده دورت آی اون کون استبرا ایلیه حرهنک بعد الوفات عدتی اعتباری ایله
انزنصکره رجوع ایدوب بر روایتده دورت ای اون کونک نصفی ایله استبرا ایلیه دیو بیورمشلودر
بو حساب اوزره ایکی آی بش کون اولور وفی الحامل بوضعه حامل جاریه ده استبرا حملنی
وضع ایله در ولو کانت بکرا بو کلام یحرم علیه وطئها ودواعیه قولنه متصلدر یعنی جاریه نک
وطئی ودواعیسی استبرادن مقدم حرام اولور اگر جاریه بکر دخی اولورسه او مشتریة من
من امرأة او مال طفل او ممن یحرم علیه وطؤها ویاخود اوجاریه خاتوندن ویاخود طفل
مالندن ویاخود اوزرینه وطئ حرام اولان کمسنه دن دخی اشترا اولورسه استبرادن مقدم
ودواعیسی حرام اولور ویستحب الاستبرا للبایع ولا یجب علیه موطوءه اولان جاریه سنی بیع
ایدن کمسنه یه استبرا ایلمك مستحب اولور لکن اوزرینه واجب دکلدر امام مالك احتمال حمل
واردر استبراسی واجبدر دیمش بزم ایچون دلیل بودرکه بایعك ملکی هنوز قائمدر زیرا
اول قیام وطئك جوازینی مقتضیدر اما مشتریه استبرا لازمدر زیرا ملکی حادثدر شرع
شریف ایسه وطئ تجویز ایلمدی رحمك فراغندن صکره مثلا بر کمسنه جاریه سنی بیع بات
ایله بیع ایلسه وقبل القبض اقاله ایلسه لر بایع اوزرینه استبرا واجب دکلدر ابو حنیفه حضرتلری
ابتدادن بایع اوزرینه واجبدر واستبرا زیرا جاریه نك ملکندن زائل اولوب الان مالك
اولدی دیو بیوردی انزنصکره اول قولدن رجوع ایدوب واجب دکلدر دیو بیوردیلر
بو قول امامین قولیدر زیرا اقاله اصلدر فسخدر ویکفی حیضه ملکها فیها استبرا بحوق

مشتري مالك اولدقده واقع اولان حيضه كفايت ايلماز زيرا اول حيضك بر مقداري مشتري

يانند واقع اولمغله كامل اولمامش اولور واجب اولان ايسه حيضهٔ كامله در ولا التي قبل

القبض ودخي بعد الملك قبل القبض واقع اولان حيضه دخي استبرا ايچون كفايت ايلماز زيرا

اول حيضه علقدن اول بولنذي او قبل الاجازة في بيع الفضولي ودخي شول حيضه بيع

فضوليده بعد البيع وقبل الاجازة واقع اوله اول دخي كفايت ايلماز اكرجاريه مشترينك

يدنده دخي اولورسه زيرا ملك اجازه يه موقوفدر بس امدي بو تقديرجه حيضه قبل الاجازة

وقبل الملك واقع اولمش اولور الا اعتبار يوقدر وكذا الولادة حامل اولان جاريه

نك استبراسندن ملكك وجودندنصكره قبل القبض وضع حملي كفايت ايلماز زيرا

سبب استحداث ملك ويد در وبو استحداث ملك ويد قبض ايله اولور قبل السبب

حكمك اعتباري اولماز ويكفي حيضة وجدت بعد القبض وهي مجوسية فاسلمت

ودخي بعد القبض واقع اولان حيضه كفايت ايدر جاريه كه مجوسيه اوله اندنصكره اسلام

كله مثلا بر كمسنه مجوسي جاريه اشترا ايلسه بعد القبض مجوسيلك حالنده حيض كورسه اندن

صكره اسلامه كلسه اول حيضه استبرادن كفايت ايدر زيرا اول حيضه سببدن صكره

بولنذي ويجب عند تملك نصيب شريكه جاريهٔ مشتركه يه شريكنك نصيبنه مالك اولدقده

استبرا واجب اولور زيرا ملك الان تمام اولدي بس امدي حكم علت قريبه يه مضاف اولور

لا عند عود الآبقة ورد المغصوبة والمستأجرة وفك المرهونة استبرا واجب دكلدر قاچقين

اولان جاريه عودت ايلدكده ومغصوبه اولان جاريه رد ايلدكده واجاره يه ويرلان جاريه

افنديسنه كلدكده ورهن اولان جاريه صاحبنه تسليم لولدقده بو جمله يه استبرا واجب دكلدر

ولا تكره الحيلة لاسقاطه عند ابي يوسف ابو يوسف قتنده استبرا اسقاطي ايچون حيله مكروه

دكلدر خلافا لمحمد امام محمد ايچون خلاف وارد ر احكام فرعيه دن فرار اخلاق مؤمنيندن

دكلدر واخذ بالاول ان علم عدم الوطئ من المالك الاول اخذ اولنور يعني فتوي ويرلور

ويرلور

بلور یعنی امام محمّد قولیله اسقاط حیله مکروهدر احتمالی وطی ایله والحیلة ان لم یکن تحته حرّة
ان یتزوّجها ثمّ یشتریها اسقاط استبراده حیله اکر تحت نکاحنده حرّه بوغیسه اول جاریهٔ تزوّج
ایلیه اندنصکره اشترا ایلیه زیرا نکاح ایله استبرا واجب دکلدر وزوجه‌سنی استبرا ایلدکده نکاح باطل
اولوب وطی حلال اولور واستبرادخی ساقط اولور وصاحب الدرر فتاوی صغرادن نقل
ایدوب ظهیر الدین المرغینانی کتاب استبراده مشایخدن نقل ایدوب استبرا ساقط اولوب
وطی حلال اولمسی تزوّج ایلدوکی حین ده منکوحه‌سنی اشترا ایلمدین وطی ایدوب ایلیه زیرا مشتری
عدّت ایچنده جاریه مالك اولور امّا وطی ایلمازدن مقدّم اشترا ایلسه نکاح باطل اولور وثبوت
ملك حالنده ایسه نکاح بولنماز استبرا واجب اولور سبب متحقّق اولمغله سبب ایسه ملك یمین
ایله استحداث حلّ الوطی در زیلعیده بویلجه مسطوردر وطاطارخانیه خیردن نقل ایدوب
اسقاط استبراده اسهل حیله اولدرکه جاریهٔ استبرا ایلیه وکتابته کسه اندنصکره رضاسیله
رقّ ایلیه اول کمسنه اوزرینه استبرا واجب دکلدر دیو مسطوردر وان کانت تحته حرّة فان تزوّجها
البایع قبل البیع اگر مشترینك تحت نکاحنده حرّه اولورسه بایع اولان کمسنه قبل البیع بر اعتماد ایلدوکی
آدمه تزوّج ایلیه والمشتری بعد البیع قبل القبض واخود مشتری بعد البیع قبل القبض بر معتمد علیه
آدمه تزوّج ایلیه ثمّ یطلّق الزوج بعد الشرا والقبض اندنصکره مشترینك شرا سندن وقبضندن
صکره زوج تطلیق ایلیه جاریه مشترینك قبضنده کرکور بو تقدیرجه استبرا واجب اولماز
واستبرانك سقوطنه سبب اول کمسنه آخرك منکوحه‌سنی اشترا ایلدی مادامکه طلاق ویرمیه
وطی حلال اولماز قبل الدخول زوج طلاق ویردکده مشتری اوزرینه جاریه‌نك وطی حلال
اولور وحین طلاقده حدوث ملك بولنمامغله استبرا ساقط اولور وفتاوای قاضیخاندن
اکر بر کمسنه جاریهٔ تزوّج ایلسه لکن خوف ایلسه که تطلیقده مخالفت ایلیه بونده دخی حیله بودرکه
حین تزوّجده اول جاریه‌نك حکمی جاریه صاحبنك یدنده اولوب هر نه زمان دیلرسه
تطلیق ایلیه ومن ملك امتین لا یجتمعان نکاحاً بر کمسنه ایکی جاریه‌یه مالك اولسه اویله

ایله جاریه‌یه نکاح جهتیله جمعی جائز اولمیه فرضا بری ارککک عد اولنسه مابینلرنده نکاح جائز اولسه
بومقوله ایکی جاریه‌یه مالک اولسه فله وطئ احدیهما فقط و دواعیه مالک ایچون آنجق برینک
وطئ و دواعیسی جائزدر یعنی کندویه حلالدر ایکیسنی وطئ حرامدر و دواعیسی دخی حرامدر
فان وطئهما او فعل بهما شیئا من الدواعی حرم علیه وطئ کل واحد منهما و دواعیه حتی یحرم
احدیهما بملک او نکاح او عتق اگر مالک اولان کمسنه ایکیسنی وطئ ایلسه ویاخود دواعیدن که او پمک
وشهوت ایله لمس وشهوت ایله فرجنه نظردر ایلمک گبی نسنه‌لر ایکیسنه ایلسه انلردن هر برینک وطئ
ودواعیسی کندویه حرام اولور حتی ایکیسندن برینی بیع ایله ویاخود آخره نکاح ایله ویاخود ازاد ایلمک
ایله کندویه حرام ایلیه اول وقت بریسی کندویه حلال اولور اما برینی رهنه قوسه‌لر ویاخود اجاره‌یه
ویرسه‌لر ویاخود مدبره ایلسه‌لر بو افعال ایله باقی قلان حلال اولماز زیرا ملکندن کلیت ایله اخراج
اولنمشدر **فصل** فی البیع بو باب بعض شیئک بیعنک احکامی بیاننده‌در ویکره بیع العذرة
خالصة آدم رجیعی یعنی نجس خالصا بیع ایلمک مکروهدر زیرا نجس عینیدر مال دکلدر وجاز لو مخلوطة
فی الصحیح اگر کول وطپراق ایله مخلوط اولورسه بیعی جائز اولور فی الصحیح قولیله روایت اخریده احترازدر
زیرا اول روایت اخریده خالص اولدوغی حالده بیعی جائزدر دیمشلر حتی صاحب الدرر زیلعی‌دن
نقل ایدوب ابوحنیفه قتنده خالصا بیعی جائزدر دیو تجویز ایلمشدر لکن سائر کتبه مخالفدر صحیح اولان
عدم جوازدر وجاز بیع السرقین والانتفاع به زبل که کوبره‌در و بیعی جائزدر وآنک ایله انتفاع جائزدر
امام شافعی دیر که جائز دکلدر زیرا نجس عینیدر مال دکلدر عذره‌ء خالصه‌یه مشابه‌در وامام مالک
واحمد حنبلی دخی بو کا ذاهبدر ومن رأی جاریة رجل مع آخر یبیعها قائلا وکلنی صاحبها بر کمسنه
بر رجلک جاریه‌سنی بر آخر کمسنه‌یه بو جاریه‌نک صاحبی بنی وکیل ایلدی بیع ایلمکه دیو قائل اولدوغنی
کورسه اواشتریتها منه او وهبها لی او تصدق بها علی ویاخود بن جاریه صاحبندن اشترا
ایلدم ویاخود بکا هبه ایلدی ویاخود بکا صدقه ایلدی دیو سویلدوکنی کورسه ووقع فی قلبه
صدقه حل له شراؤها منه ووطؤها واول کورن کمسنه‌نک قلبنده بنجه کیلی ایلدی ویاخود اشترا

اشترا ایلدوم ویاخود بکا هبه ایلدی ویاخود بکا صدقه ایلدی دیو قائل اولان کمسنه کلمانی
صادق ایلدوکی واقع اولورسه اول کمسنه دن اول جاریه اشترا ایلمك وبعده وطئ ایلمك
حلال اولور ویجوز بیع بناء مکة بالاجماع مکهء مکرمه ده واقع اولان بنانك بیعی جائز اولور
زیرا بنا ایدن کمسنه بناسنه مالك اولور لورمزمیسنکه وقف ارضنك اوزرینه بنا ایلسه بیع
جائز اولور بو دخی کذلك ویکره بیع ارضها واجارتها مکهء مکرمه نك ارضنی بیع ایلمك واجاره
ویرمك مکروه اولور امام اعظم قتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف وارد ر قولهما
روایة عن الامام امامینك امام حضرتلرندن مرویدر امامین ایچون دلیل بودر که
اراضیء مکه مملوکه در زیرا اثر مالك ظاهردر شرعا اختصاصلری وارد ر نبی علیه السلامك
هل ترك لنا عقیل من ربع قول شریفی اراضیء مکه ملك اولدوغنه دلیلدر بر برندن انتقال
دخی قبول ایدر بین الناس اراضیلری واولری بیع ایلمك اوزره متعارف اولوب بر فرد
انکار ایلمامشدر تعارف ناس خود حجتدر اقوی اسیدر وابو حنیفه ایچون دلیل نبی علیه السلام
ان الله تعالی حرم مکة فحرام بیع رباعها ولا تؤجر بیوتها قول شریفی وارد اولمشدر و نبی
علیه السلامك من اکل اجور ارض مکة فکانما اکل الربوا ویکره الاحتکار فی اقوات الادمیین
والبهایم ببلد یضر باهله انسانك وحیوان مأکولاتنده احتکار مکروه اولور شول شهرده که
اول احتکار اهالیء شهره ضرر ایلیه احتکار تحقق ایچون طعامی حبس ایدر دیمشلردر که احتکار
اون شیده اولور بغدای وارپه وخرما واوزم وداری وباغ وبال وروغن زیت وپنیر
وجوز محتکر حقنده نیچه احادیث شریفه وارد ر قال النبی علیه السلام الجالب مرزوق والمحتکر
ملعون وبنه حدیث آخرده من احتکر فهو مخطئ وروایة ملعون وبو محلده ملعون لفظی
مطرود عن درجة الابرار معناسنه در وحدیث آخرده من احتکر الطعام اربعین یوما یطلب
القحط فعلیه لعنة الله والملائکة والناس اجمعین لا یقبل الله منه صرفا ولا عدلا واقع کذا فی الکافی
نقل عدل فرض معناسنه در وقال النبی علیه السلام من تمنی الغلاء علی امتی لیلة واحدة حبط الله

عمل اربعين سنة وحديث آخرده ان المحتكر يحشر مع قتلة الانبياء عليهم السلام بيورمشلردر
زيرا احتكار اولان اشياده عامه نك حقي تعلق ايلمشدر چونكه بيعدن امتناع ايلرك حقلرينى
ابطال ادر وخلقه تضييق در اكر شهر كبير اولوب احتكار اهالى شهره ضرر ويرمزايسه كند وملكني
حبس ايلمش اولور واحتكاري اقواته تخصيص ابوحنيفه وامام محمد رحمهما الله قوليدر
وعند ابي يوسف في كل ما يضر احتكاره بالعامة ولو ذهبا او فضة او ثوبا ابويوسف
قتنده ماكولاته مخصوص دكلدر عامّيه ضرر اولان شيئك كليسنده احتكار مكروه
اولور اكر التون وكومش واثواب دخي اولورسه احتكارك حبسدن فرقي كون حبس
ايدوب بيع ايلمامكدر زيرا نبي عليه السلام من احتكر طعاما اربعين ليلة فقد برئ
من الله وبرئ منه والحاصل حكامده تجارت على كل حال مستحسن دكلدر كذا في الهدايه
وان رفع الى الحاكم حال المحتكر امره ببيع ما يفضل عن حاجته فاذا امتنع باع عليه
حال محتكر حاكمه رفع اولنسه حاكم محتكره كندونك واهل عيالنك حاجتندن زياده
اولاني بيع ايلمكه امر ايلر محتكر بيعدن ابا ايدرسه حاكم بيع ايدر مثلا محتكرك حالي
حاكمه رفع اولندقده ابتدا احتكاردن منع ايدر اكر امتثال ايلمازايسه حبس ايليه وتعزير
ايليه وحاكم طرفندن منع ايدر بيع اولنه ولا احتكار في غلة ضيعته ولا فيما جلبه من بلد
آخر كندو چفتلكي غلّه سني حبس ايدوب حفظ ايلمك احتكار دكلدر وبو بر آخر شهردن
جلب ايدوب كتوردوكي شيئ حفظ ايدوب بيع ايلمامك احتكار دكلدر ابوحنيفه قتنده
زيرا عامه نك حقي تعلّق ايلماسي شهرده اولان شيئ جمع ايدوب حفظ ايلمكدر وياخود
شهره قريب كلان شيئ فارشوليوب المقدر وعند ابي يوسف يكره ابويوسف قتنده احتكار
مكروه اولور نبي عليه السلام حضرتلريك المحتكر ملعون قول شريفنك اطلاقي ايچون
اختلاف آنجق بلد آخردن جلب ايلدوكي شيده در وكذا عند محمد اذا كان يجلب
منه الى المصر عادة وهو المختار وابويوسف قتنده مكروه اولدوغي كبي امام محمد قتنده

قسنده دخی مکروهدر قنجان اول بلده دن شهره جلب اولنمق عادت اولسه مکروه اولور
زیرا عامه نك حقی تعلق ایدر حلب اولان بلد فناء مصر منزله سنده اولور امام محمدك
قولی فتوایه مختاردر ویجوز بیع العصیر ممن یتخذ خمرا خمر اتخاذ ایدوب کمسنه یه بیع عصیر
جائز اولور زیرا عین عصیر معصیت مقامنه قائم اولماز بلکه تغییردن صکره قائم اولور اما اهل فتنه یه
بیع سلاح بونك خلافیدر جائز دکلدر ولو باع مسلم خمرا وفی دینه من ثمنها کره لرب الدین اخذه
واکر بر مسلم دیننی ادا ایلمك ایچون خمر بیع ایلسه رب دیننه خمردن حاصل اولان ثمنی اخذ ایلمك
مکروهدر زیرا مسلمك خمر بیع ایلماسی باطلدر وثمنی حرامدر وان کان المدیون ذمیا لا یکره
اکر مدیون اولان ذمی ایسه رب دین ایچون اخذ ایلمك مکروه دکلدر زیرا ذمی حقنده خمر مالدر
ومنقومدر ویکره التسعیر تسعیر مکروهدر یعنی نرق ویرمك مکروه اولور زیرا نبی علیه السلامك
لا تسعروا فان الله هو المسعر القابض الباسط الرازق قول شریفی وارد اولمشدر الا اذا
تعدی ارباب الطعام فی القیمة تعدیا فاحشا فلا بأس به بمشورة اهل الخبرة الا مکر ارباب
طعام قیمتده تعدی فاحش ایله تعدی ایلیلر بو تقدیرجه اهل خبره مشورتی ایله تسعیر لا بأسدر
مثلا اون اقچه یه آلوب یکرمی اقچه یه بیع کبی بو منوال اوزره اولدقده علمه نك ضروریی دفعی
ایچون تسعیر جائز اولور ویجوز شراء ما لا بد للطفل منه وبیعه لاخیه وامه وعمه وامه وملتقطه
ان هو فی حجرهم طفلك قرنداشی وعمیسی واناسی وملتقطی اکر طفل حجرنده ایسه طفل ایچون لازم
اولان شیء اشترا ایدوب وطفلك بعضی شیئنی بیع ایلمك جائزدر اکر طفل ایچون لازم اولانی
اشترا ولازم اولانی بیع ایلمسه لر صغیره ضرر اولمق لازم کلور وصغیر اوزرینه تصرف اوچ
وجه اوزرینه در برنوعی نفع محضدر وصدقه وهبه کبی صبی ممیز ایدرسه نفسنه دخی مالك اولور
برنوعی دخی ضرر محضدر عتاق وطلاق کبی بوکا مکسنه مالك اولماز وبرنوعی دخی مترددر
یحتمل که نفع اوله یحتمل که ضرر اوله اسیرا باح ایچون بیع واجاره کبی بوکا بابا وجد ووصی
مالك اولور غیریسی اولماز اکر صبی اللرنده اولسون کرك اولمسون ولا ینلری حسبیله

تصرف ایدرلر ودابه دوتمق نوع اولدنلر ونوجرم امه فقط صبی ایچق اناسی اجرتیله استخدام ایلدکی
غیریلر اجرته ویرمکه مالک اولیمز وصنعته ویرر **فصل** بو فصل مسائل متفرقات بیاننده در یجوز
المسابقة بالسهام والخیل والحمیر والبغال والابل والاقدام اوق وآت وحمار وقاطر ودوه وپیاده لک
ایله مسابقه جائزدر زیرا نبی علیه السلام قال لا سبق فی خف او نصل او حافر بیورمشدر بو حدیث
شریف ابو هریره دن روایت اولنمشدر خف ایله مراد دوه در ونصل ایله مراد رمیدر وحافر ایله
مراد آت وقاطر وحماردر وابو هریره دن روایتدر که اصحاب رسول الله بیلننده خیل ورکاب
وارجل ایله مسابقه اولوردی وهر شیئ که اسباب جهاددن اوله آنی تعلم مندوبدر نبی علیه السلام
غضبا نامنده بر ناقه سی وار ایدی اصلا سبق اولنمامش ایدی بر اعرابی کلوب ناقه سیله غضبایی
سبق ایلدکده مسلمانلر الم چکدیلر نبی علیه السلام ما رفع الله شیئا الا وضعه بیورمشدر رسول علیه
السلام وابو بکر رضی الله عنه مسابقه ایلدیلر نبی علیه السلام سبق ایلدی وحدیث اخرده لا یحضر
الملئکة شیئا من الملاهی سوی النضال والرهان بیورمشلردر نضال رمیدر رهان مسابقه در
ورمینه فضائل کثیره وارددر قال النبی علیه السلام من تعلم الرمی ولم یرم فلیس منی کذا فی الاختیار
وقال النبی علیه السلام ان الله یدخل الجنة بالسهم الواحد الثلثة صانعه یحتسب فی صنعه الخیر
والرمی به ومنبله فان شرط فیها جعل من احد الجانبین او من ثالث لاسبقهما جاز اکر مسابقه ده
بر جانبدن جعل یعنی اوکدل شرط اولنورسه مثلا بریسی آخره دیه که سن بنی کچرسک سنک ایچون
فلان شیئ واردر واکر بن سنی کچرسم بکا بر شیئ لازم دکلدر ویاخود اوچنجی کمسنه انلر ایله مسابقه ایلمیه
بونلره دیه که هر قنغیکز فلان شیئ آنک ایچوندر دیو شرط ایلسه جعلی اسبق ایچون ویرمک جائزدر وان
من کلا الجانبین یحرم اکر شرط ایکی جانبیدن اولورسه حرام اولور مثلا اکر سن بنی کچرسک فلان شیئ
سنک اولسون واکر بن سنی کچرسم فلان شیئ بنم اولسون دیو شرط اولنسه حرام اولور الا ان یکون
بینهما محلل کفؤ لهما ان سبقهما اخذ منهما ان سبقاه لا یعطیهما وفیما بینهما ایهما سبق اخذ من الاخر
الا مکر که اول ایکیسنک ما بیننده بر فرس محلل اوله اویله فرس محلل که اول ایکیسی سبق ایلمکه توقع اولنه

اولنه اكر اول محلل ايكسنه سبق ايدرسه جعل اولان شيء ايكيسندن اولور اكر ايكيسي سبق ايدرسه
برشيء ويرمزلر ايكيسي مابيننده هر قنقيسي سبق ايدرسه آخردن جعلني اخذ ايدر محلل سببي ايله قمار
اولمقدن چيقوب اخذي جائز اولور كه لفظي محللك صفتيدر ولفظ كفي كفؤ دن اولورسه اول
ايكيسنك مثلي ديمك اولور كفيا لهما ان يتوهم سبقه اياهما معناسنه اوليجق كفؤدن اولمامش
اولور وعلى هذا لو اختلف اثنان في مسئلة واراد الرجوع الى شيخ وجعل على ذلك جعلا
مرور ايدن مسئله اوزرينه دركه اكر ايكي عالم برمسئله ده اختلاف ايلسه لر وبرشيخ فاضله مرور
ايلسه لر وبونك اوزرينه جعل ايلسه لر برطرفدن اولورسه جائز اولور ايكي طرفدن اولورسه قمار
اولور جائز دكلدر مثلا مسئله سنك ديدوكين كبي اولورسه فلان شيء سنك اولسون ديسه
وآخر دخي ديسه كه مسئله سنك ديدوكين اولورسه فلان شيء سنك اولسون ديسه جانبيندن
اولور قمار در جائز دكلدر اما برطرفدن اوليجق جائز اولور وليمة العرس سنة تزوج محلندن اولان
طعام سنت قديمه در زيرا نبي عليه السلام اولم ولو بغرس الشاة بيورمشلر در فرس فانك وسينك
كسريله ورانك سكونيله دوه نك اياغنده طوار طرناغي منابه سنده اولان نسنه در وكاد اولور فرسن
الشاة دخي درلر استعاره طريقيله وحديث آخرده اعلنوا الزفاف ولو بالزفاف وارد اولمشدر
ومن دعي فليجب ومن لم يجب اثم بركمسنه وليمه يه وغيري يه دعوت اولنسه اجابت ايلسون
وشول كمسنه كه اجابت ايلمسه آثم اولور دعيت الى كراع لاجبت قول شريفي وارد اولمشدر
ولا يرفع منها شيئا ولا يعطي سائلا الا باذن صاحبه طعام وليمه دن برشيء قالدرميه وسائله
دخي برشيء اول طعامدن اعطا اولنميه الا صاحبنك اذني ايله ويرمز زيرا طعام وليمه دن
اذن اكل ايچوندر يوخسه كتورمك اعطا ايلمك ايچون دكلدر وان علم المدعو ان فيها
لهوا لا يجب اكر مدعو اولان كمسنه وليمه مجلسنده لهو اولدوغني بلورسه اجابت ايلمسون
وان لم يعلم حتى حضر فان قدر على المنع فعل اكر مجلسنده لهو اولدوغني بلمز ايسه حتى
حاضر اولسه اكر منعه قادر اولورسه منع ايليه والا فان كان مقتدى به او كان اللهو على المائدة

فلا يقعد واكر لهوي منعه قادر دكل ايسه اكر مقتدي ايسه وياخود لهو مائده اوزرنده اولسه اوتورميه

زيرا مقتدي به اولیجق قعود ايدرسه دينه شين در ومسلمانلر اوزرينه باب معصيتي فتح ايلمك در والا

فلا بأس بالقعود مقتدي به دكل ايسه ولهو مائده اوزرنده دكل ايسه اوتورمسی لا بأس در وقال الامام

ابتليت به مرة فصبرت فهو محمول على ما قبل ان يصير مقتدي امام اعظم حضرتلري بركره لهوه مبتلا

اولدم صبر ايلدم ديوبيورمشلردر لكن امام اعظم حضرتلرينك بو قولي كندولر مقتدي اولمازدن

مقدم ابتلاسنه محمولدر لايق اولان صبر ايلمامك واوتورممقدر زيرا مقيدي در ودل قوله ابتليت

على حرمة الملاهي لان الابتلا انما يكون بالمحرم وامام اعظم حضرتلرينك قولي جميع ملاهينك

حرمتي اوزرينه دلالت ايدر زيرا ابتلا حرام اولان شيده استعمال اولنور وملاهي حقنده احاديث

شريف وارد اولمشدر قال النبي عليه السلام لهو المؤمن باطل الا في ثلث تاديب فرسه وفي رواية

ملاعبته فرسه ورميه عن قوسه وملاعبته مع اهله وبو مسئله دلالت ايدر كه غنا دخي معصيت

اوله زيرا نبي عليه السلام استماع الملاهي معصية والجلوس عليها فسق والتلذذ بها كفر بيورمشلردر

انسان اوزرينه واجبدر كه اجتهاد ايليه حتى ملاهي استماع ايلميه وبعضيلر ديديلر كه بر كمسنه بالكز

اولسه وكندو نفسندن وحشتي دفع ايچون تغني ايلسه لا بأس در شمس الائمة السرخسي بونك ايله فتوى

ويرمشدر مكروه اولان على سبيل الهوا اولنور وبو كا قائل اولان انس بن مالك رضي الله عنهك

كلامي ايله استدلال ايلمشدر انس حضرتلري صحابه نك زاهدي ايدي تغني ايدردي انس حضرتلري

تغني تلهي ايچون ايلمازدي كندو نفسنده اولان وحشتي دفع ايچون ايدردي شيخ الاسلام ذكر

ايلمشدر بوذكر اولنان جمله سي مكروهدر بزم علمامزقتنده والكلام منه ما يوجر به كالتسبيح ونحوه

كلام كه اول كلامك بعضيسي ايله مأجور اولور تسبيح كبي وتحميد وتكبير وتهليل كبي ونبي عليه السلام

اوزرينه صلوات شريفه كبي وقراءت قرآن كبي واحاديث شريفه وعلم فقه كبي كلام ايله مأجور اولور

نته كم حق سبحانه وتعالينك والذاكرين الله كثيرا والذاكرات اعد الله لهم مغفرة واجرا عظيما قول

شريفنده واقع اولمشدر بو بابده آيات كريمه واحاديث شريفه چوقدر وقد يأثم به اذا فعله

فعله في مجلس الفسق وهو يعلمه و واقع اولور كه تسبيح ايله آثم اولور ايچون مجلس فسقده اول كلامي
تكلم ايلسه حال بوكه كندوسي دخي اول فسقي ايشلسه زيرا بو مقوله محلده بو كلام ايله تكلم استهزائي و تمسخر
موجبدر و ان قصد به الاعتبار والانكار فحسن واكر اول تسبيح ايله عبرت ايچون و افعال فاسقينه
انكار ايچون اولور سه مستحسندر و بوكا مشابهدر بركمسنه بازارده تسبيح و تحميد ايلسه شول نيت
ايله كه ناس امور دنيايه مشغوللردر كندوسي تسبيحه مشتغلدر ديو اويله اولسه بو تسبيح بازاردن
غيريده يالكز تسبيحدن افضلدر نبي عليه السلام ذاكر الله في الغافلين كالجاهد في سبيل الله ويكره
فعله للتاجر عند فتح متاعه وتاجر طائفه سنه متاعني فتح ايلدكده لا اله الا الله و ياخود سبحان الله
و ياخود اللهم صل على النبي ديسه آثم اولور زيرا اول تاجر بو كلام ايله ثمن اخذ ايدر اما غازي
حين مبارزه ده و عالم مجلسنده علنا تكبير ايلسه لزما جور اولور زيرا آنلرك مقصودلري
تعظيم و تفخيم و اظهار و شعاير دينيدر والترجيع بقراءة القرآن والاستماع اليه قراءت
قرآنده ترجيع مكروهدر و اول ترجيع ايله اولان قرآن استماعي دخي مكروهدر ترجيع اولدر كه
صوتني اشغه ايدوب بعده رفع ايليه زيرا ترجيع حال فسقلرنده فسقه نك تشبيهدر وقيل
لا بأس به ديلديكه قرآنده لا بأسدر زيرا نبي عليه السلام زينوا القرآن باصواتكم بيورمشلردر
وعن النبي صلى الله عليه وسلم انه كره رفع الصوت عند قراءة القرآن والجنازة والزحف والتذكير
فاظنك به عند الغنا الذي يسمونه وجدا نبي عليه السلامدن روايت اولنديكه قراءت قرآن
محلنده رفع صوت ايلمكي كريه كورمشدر و جنازه قتنده و حربده و مجلس وعظده رفع
صوتي كريه كورمشدر پس امدي وجد تسميه شول غناء حرامده رفع صوته سنك ظنك
ندر كذا في الاختيار ولطايف الاشارة لصاحب جامع الفصولين وكره الامام القراءت
عند القبر امام اعظم حضرتلري قبر اوزرنده قرآن اوقومغي كريه كورمشلردر زيرا اهل قبر جيفه در
قبر اوزرنده اوتورمغي كريه كورمشدر زيرا قبرك سقفي ميتك حقيدر اوزرنده اوتورمق اهانتدر
قال النبي عليه السلام لان يجلس احدكم على جمر ثيابه حتى يبلغ الى جلده خير له من ان يجلس على قبره

بیورمشلردر وجوزها محمد وبه اخذ امام محمد قبر اوزرنن قراءت قرانی تجویز ایلدی وامام
محمدك قولیله فتوی ویرلدی زیرا قبر اوزرینه آیة الکرسیی واخلاص شریفه وفاتحه شریفه قراءت
اولنمق بابنده نیچه اثار وارد اولمشدر ومنه مالا اجر فیه ولا وزر نحو قم واقعد وقیل لا یکتب
علیه واول کلامدن بعضیسی اوزرینه نه اجر وارد ونه کناه وارد در قم واقعد لفظی کبی
دخی کلت وشربت کبی بو کلام نه عبادتدر ونه معصیتدر دینلدیکه بو مقوله کلام لر متکلمك
اوزرینه یازلمازنه اجر واردر ونه عقاب واردرکه یازیله هشامدن اول دخی اکرمه دن اول
دخی ابن عباسدن رضی الله عنهما دن روایت اولنمشدرکه تخفیفا ملائکه اول کلامی
یازمازلر الا آنده اجر ویاخود کناه اوله اول مقوله کلامی یازرلر ودینلدیکه یازیلور لکن
جزاسی اولمیان زیاده سی اولور جزاسی اولان باقی قالور ومنه ما یأثم به کالکذب والغیبة
والنمیمة والشتیمة اول کلامك بعضنده اثم اولور کذب وغیبت وشتمه کبی بونلرك جمله سی
بحسب النقل والعقل حرامدر تملق دخی حرامدر تملق عادتدن زیاده تواضع وتذلل در
والتواضع محمود والتملق مذموم وبنی علیه السلام لیس من اخلاق المؤمن التملق
الا المتعلم لاستاده والولد لوالده والعبد لمولاه بیورمشلردر والکذب حرام الا فی الحرب
للخدعة کذب نقلا وعقلا حرامدر الا جنکده اعدایه خدعه ایچون کذب حرام دکلدر
وفی الصلح بین اثنین وفی ارضاء الاهل وفی دفع الظالم عن المظلوم ودخی ایکی آدم ما بیننی
اصلاحده وبر کمسنه نك اهلنی زوجی ایله ارضا ایلمکده وظالمك ظلمنی دفع ایلمکده کذب
حرام دکلدر زیرا البته خالصه سی اصلاح ایچوندر ویکره التعریض به الا لحاجة کذب ایله
تعریض مکروه اولور الا بر حاجت ایچون اولورسه مکروه اولماز لغتده تعریض تصریحك
ضدیدر تعریض شول کلامه دیرلرکه سامع اولان کمسنه انی وهله اولیده فهم ایلمیوب تأمل
ایله فهم ایلیه مثلا بر کمسنه یه بزم ایله طعام اکل ایله دیسك اول کمسنه اکل ایلدم دیو کذب
ایلسه اما مرادی دوندکی کون اکل ایلدم دیمك اولسه مکروه دکلدر ولا غیبة لظالم ولا اثم

اثم في السّعي به ناسه قول و فعل ايله ظالم اولان كمسنه ايچون اولان كلام غيبت دكلدر واول
ظالم ايچون سعي ايدوب حاكمه واروب احوال ظلمني اعلام ايلمك كناه دكلدر بلكه ثوابه
داخل اولور نهي عن المنكردر ولا غيبة الا لمعلوب فاغتاب اهل قرية ليس بغيبة غيبت
دكلدر الا معلوم ايچوندر بو تقديرجه بر اهل قريه‌ٔ اغتياب دكلدر زيرا مراد اولان
مجهولدر و قذف كبي اولمش اولور درر و غرر ده مسطوردركه بر كمسنه بر مسلمانك
على وجه الاهتمام مساويسني ذكر ايلسه غيبت دكلدر غيبت اولدركه على وجه الغضب
ذكر ايدوب سب ايلمك مراد ايليه ويحرم اللعب بالنرد والشطرنج والاربعة عشر وكل
لهو نرد و شطرنج و اربعة عشر اويناموق حرامدر و جمله لهو حرامدر و صاحب كفايه دميش دركه
اربعة عشر بر لعبك اسميدر يهودي طائفه سي استعمال ايدر اكر بونلر ايله لعب ايلدكن
قمار ايدرسه ميسر اولور نص ايله حرامدر زيرا ميسر جميع قمارك اسميدر اكر قمار ايلمز ايسه
عبث اولور اول دخي حرامدر زيرا حق سبحانه و تعاليناك افحسبتم انما خلقناكم عبثا
قول شريفي دليل قاطعدر و لعب حقنده نبي عليه السلامك كل لعب ابن آدم حرام الا
ثلثة ملاعبة الرجل باهله و تاديبه لفرسه و مناضلته بقوسه قول شريفي واقع اولمشدر و
حديث آخرده دخي من لعب بالشطرنج والنرد فكانما غمس يده في دم الخنزير قول شريفي
واقع اولمشدر و بو حديث شريفي مسلم و احمد و ابو داود روايت ايلمشدر و بينه مالك و احمد
روايتي ايله حديث آخرده من لعب بالنرد فقد عصى الله و رسوله بيورمشلردر و روايت
اولنديكه ابن عمر رضي الله عنهما دن شطرنج لعب ايدن قوم اوزرينه اوغرايوب سلام ويرمديت
ما هذه التماثيل التي انتم لها عاكفون بيورديلر و بر روايتده دخي علي رضي الله عنه شطرنج لعب
ايدن قوم اوزرينه اوغرايوب سلام ويرمدي حضرت علي يه دينلديكه نيچون سلام ويرمدن
نيجه ويره يم كه بر قوم كه كندولر ايچون اصنام اتخاذ ايدوب عاكف اولمشلردر و بر روايتده
باشلرينه ضرب ايلمشدر و نبي عليه السلامك ما الهيك عن ذكر الله تعالى فهو ميسر قول شريفي

جامعدر مؤمنه لايق اولان ما خلق له ببلوب موجبنجه عمل ايليوب بر نفسي صنايع ايلمامك در
وابو حنيفه رحمة الله عليه سلامي معقول كورمشدر وابو يوسف وامام محمد دخي آنلره سلامي
كريه كورمشدر تحقير ايچون وامام شافعي حضرتلري شرنجي مباح كورمشدر قمار اولمامق اوزره
و واجباته حلل ويرممك اوزره وكلام فحش وايمان كاذبه اولمامق اوزره تشحيذ خاطر ايچون
لعب اولنسه لا بأس در بو رمثلردر نرم ايچون دليل نبي عليه السلامك كل لعب ابن آدم حرام الحديث
حديث شريفيدر وما الهاك عن ذكر الله فهو ميسر قول شريفي جميع ملاهي حرام ايلدوكنه دليل كافيدر
ويكره استخدام الخصيان طواشي استخدام مكروهدر زيرا بو صنعته ناسي تحريص وارددر بو
ايسه مثله در نبي عليه السلام ايسه مثله دن نهي بورمشلردر بركمسنه استخدام ايلمسه طواشي ايلكه برفرد
تقييد ايلمزدي بو تقديرجه استخدامي مكروهدر فوصل الشعر بشعر آدمي شعر آدمي شعرينه وصل
مكروهدر كرك آدمي شعري اولسون كرك غيري شعر اولسون برابردر بوندن مراد خاتونلر صاچلرينه
چوق واوزون كورنسون ديو آخرك صاچني كندو صاچلرينه وصل والحاق ايدرلر بو بابده
نبي عليه السلامدن لعن الله الواصلة والمتوصلة والواشمة والمتوشمة حديث شريفي وارد اولمشدر
واصله اول شعري شعره وصل ايدندر متوصله وصل والحاقني طلب ايدندر وشم اولدركه اكنه
ايله يوزلريني وقوللريني دلوب بعده اوزرينه چويت سورمكدر واشمه بو فعلي اشليجي متوشمه
بو فعلي طلب ايدندر وقوله في الدعاء اسئلك بمقعد العز من عرشك وعزتك دعاده بو قولي
مكروهدر ابو حنيفه ومحمد قتلرنده بمقعد ايكي روايت عبارت ايله روايت اولنمشدر روايت
اولي قاف اوزرينه عينك تقديمي عقددن اولمق اوزره وروايت ثانيه قافك عين اوزرينه
تقديمي قعوددن اولمق اوزره ثانينك كرهتنده شك يوقدر زيرا معناسي جناب رب
العزتك صفاتنه استعمالي يعني محال اولدوغي اجلدندر روايت اولينك دخي كراهتنده
شك يوقدر زيرا معنا ابهام ايدركه جناب رب العزتك عزتي عرشه متعلق اوله عرش ايسه
حادثدر شول شيكه حادثه متعلق اوله حادث اولور حق سبحانه وتعالينك عزتي حادث

حادث

حادث متعلق اولمقدن منزهدر طاب رب العزتك عزتي قديمدر زيرا صفتيدر صفات الذات
والافعال طرافندن مصونات الزوال خلافا لابي يوسف ابي يوسف ايچون خلاف واردر
دعاده بو يلجه قراءت ايلمك لا بأسدر فقيه ابو الليث بوني اخذ ايلدي زيرا نبي عليه السلامدن
روايت اولنمشدر كه كندولر دعا ايلدكده اللهم اني اسئلك بمعقد العز من عرشك وبمنتهى الرحمة عن
كتابك وباسمك الاعظم وجدك الاعلى وكلماتك التامة بو منوال اوزره قراءت بيورر لردي
وصاحب نهايه ابن مسعوددن روايت اوزره ديمشدر كه نبي عليه السلام بيورمشلر كه بر كمسنه
كيجه ده ويا خود كندوزده ايكي ركعت نماز قلسه وهر ركعتده بر فاتحهٔ شريفه وبر سوره قراءت
ايلسه وايكي ركعتده بر تشهد ايلسه وسلام ويرسه امدي اخركه ركعتده بعد التشهد قبل السلام
سجده ايليه ويدي كره فاتحهٔ شريفه قراءت ايليه ولا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد
يحيي ويميت وهو على كل شئ قدير اللهم اني اسئلك بمقعد العز من عرشك ومنتهى الرحمة من كتابك
وباسمك الاعظم وجدك الاعلى وكلماتك التامة ان تقضي حاجتي ديو قراءت ايلسه حق
سبحانه وتعالى اول كمسنه نك حاجتن قبول ايليه انده نصكره نبي عليه السلام لا تعلموها السفهاء
لانها دعوة مستجابة بيورمشلردر لكن احوط اولدر امتناعدر زيرا خبر واحد ايله ثابتدر
متشابه ده ايسه دليل قطعي ايله ثابت اولمق كركدر وفاضل زيلعي ديمشدر كه اكر عز عرشك
صفتي قلنورسه جائز اولور زيرا عرشك قرآنده مجد وكرم ايله موصوف قدر عز ايله دخي موصوف
اولور وقوله اسئلك بحق انبيائك ورسلك بو قول دخي مكروهدر زيرا مخلوقك حق تعالى اوزرنه
حقي يوقدر واستماع الملاهي حرام ملاهي استماع ايلمك حرامدر زيرا نبي عليه السلامدن استماع
الملاهي معصية حديث شريفي وارد اولمشدر ويكره تعشير المصحف ونقطه الا للعجم فانه حسن
مصحف شريفي تعشير مكروهدر الا عجمي ايچون ونقطه دن هر بري حسندر ولا بأس بتحليته
مصحف شريفي تحليه وتزيين لا بأسدر زيرا تزيين وتحليه ده تعظيم بولنور ولا بأس بدخول الذمي
المسجد الحرام مسجد حرامه ذمي نك دخولي لا بأسدر شافعي رحمه الله كريه كورمشدر شافعي ايچون دليل

انما المشركون نجس فلا يقربوا المسجد الحرام بعد عامهم هذا و بزم ابجون دليل بني عليه السلام ثقيفك
الجيسي مسجد ابجينه قونذورب چيمه قوردورمش ايدي صحابهٔ كرٰمن رضوان الله تعالي عليهم اجمعين
المشركون نجس ديدكلر بني عليه السلام لبس على الارض من نجاستهم شئ بل على انفسهم بيورمشلردر
ولا بعيادته ذمّينك عيادسنه وارمق لا بأسدر زيرا بني عليه السلام همجوارندن اولان بريهودي مريض
ايكن عيادسنه واروب باشي اوجنده اوتوروب كلمهٔ شهادت تكليف ايلدكده مريض اولان يهودي
باباسنه نظر ايلدي باباسي دخي اجابت ايله ديو سويلدكده اجابت ايدوب كلمهٔ شهادتي ديدكدنصكره
فوت اولدي بني عليه السلام الحمد لله انقذه بي من النار بيورمشلردر ذمّي اوزرينه سلام لا بأسدر
لكن وعليكم قولندن زياده ايليه وذمّي يه ابتدادن سلام ويرمكده تعظيم وتكريم واردر واكر اول
ذمّي يه حاجتي وار ايسه ابتدا سلام ويرمك لا بأسدر وذمّي يه مغفرت ايله دعا جائز دكلدر يعني
مغفرت ايله دعا ايليه واكر هدي ايله دعا ايدرسه جائزدر ديئلديكه اكر مجوسي ايسه عياده اولنميه ديئلديكه
عياده اولنه زيرا بو فعلدن محاسن اسلامي اظهار واردر وعيادهٔ فاسقده اختلاف ايلديلر اصحّ
اولان اولنمامقدر زيرا مسلمدر عياده ايسه حقوق مسلمیندندر ويجوز احصاء البهائم بهائمي احصا
ايلمك جائزدر وانزاء الحمر على الخيل حماري حيل اوزرينه چكمك لا بأسدر زيرا آنلردن قاطر حاصل اولور
والحقنة للرجال والنساء رجال ونساء ابجون حقنه ايلمك لا بأسدر بالاجماع مباحدر واباحتنه
نيجه احاديث شريف وارد اولمشدر بري بني عليه السلامك لكل داء دواء واذا اصاب الدواء
برئ باذن الله تعالي قول شريفيدر روايت اولنديكه بر اعرابي بني عليه السلامه ديديكه الا نتداوي قال نعم
عباد الله تداووا فان الله لم يضع داء الا وضع له شفاء وقال ما خلق داء الا وقد خلق دواء الا السام
والهرم شول كمسنه كه تداوي ايلمكي كريه كوردي ابن عباس رضي الله عنهما روايت ايلدوكي
شئ ايجوندر كه بني عليه السلام بيورمشدر كه يدخل الجنة من امتي سبعون الفا بغير حساب هم
الذين لا يسترقون ولا يتطيرون ويكترون وعلى ربهم يتوكلون بو حديث شريفي بخاري ومسلم
واحمد روايت ايلمشلردر وروايت اولنديكه بني عليه السلام تداوي واحتجام ايلمشلردر الاعجم

بمحرم كالخمر ونحوها احتقان خمر وخمره مشابه حرام شيلر ايله جائز دكلدر ابن مسعود روايت ايلمشدر
نبي عليه السلام ان الله لم يجعل شفاكم فيما حرم عليكم قول شريفي وارد اولمشدر ابو الدرداءدن
روايت اولنديكه نبي عليه السلام ان الله انزل الداء والدواء وجعل لكل داء دواء فتداووا
ولا تداووا بالمحرم قول شريفنده حرام ايله دوا نهي اولنمشدر حديث شريفي ابو الدرداء روايت ايلمشدر
ولا بأس برزق القاضي كفاية بلا شرط بيت المالدن قاضي ايچون كفايت مقداري رزق
ويرمك لا بأسدر اما بلا شرط كركدر زيرا بيت المال مصالح مسلمين ايچوندر قاضي ايسه
مسلمانلرك مصالحي ايچون محبوسدر حبس ايسه اسباب نفقه دندر ولا بأس بسفر الامة
وام الولد بلا محرم جاريه نك وام ولدك بلا محرم سفري لا بأسدر زيرا جاريه عامه
رجاله محرم منزله سنده در وام ولد دخي جاريه منزله سنده در واوزرنده رقيت باقيه در
مكاتبه دخي بويلجه در زيرا رقبه مملوكه در ومعتقة البعض دخي ابو حنيفه قتنده مكاتبه در
كافيده مسطور در كه بو ذكر اولنان اول زمانده جائز ايدي زيرا اهل صلاح غالب ايدي
في زماننا لا بأس دكلدر وفتوي دخي بونك اوزرينه در والخلوة بها قيل يباح وقيل لا
جاريه ايله خلوت دينلديكه مباحدر محارم اولمق اعتباري ايله ودينلديكه مباح دكلدر
عدم ضرورت ايچون وفتوي مباح اولمامق اوزره در ويكره جعل الراية في عنق العبد
لا تقييده عبدك بويننه رايه ايلمك مكروهدر لكن تقييد ايلمك مكروه دكلدر رايه شول
حلقه در كه بيوك مسمار ايله تسمير اولنوب باشني بر طرفه حركت ايتمكه قادر اولميه بين الظلمه
معتاد بر قيدر بو ايسه حرامدر صاحب نهايه ديركه بو بر علامتدر فرار ايدن عبدك بويننه
قورلر في زماننا لا بأسدر رايه محدث بر شيدر وشر الامور محدثاتها نبي عليه السلام محدث
ايچون بويورمشلردر كل محدث بدعة وكل بدعة ضلالة وكل ضلالة في النار بويورمشلردر
ويقرض بقالا درهما ليأخذ منه به ما يحتاج الى ان يستغرقه مثلا بر فقير كمسنه نك بر بچه درهمي
اولسه خوف ايدركه اول درهملري النده اولور ايسه يا هلاك ويا خود آخر حاجتنده صرف ايليه

لكن بقال ايله معامله سي جمله دن اهم اولمغين اول درهمي بقاله قرض ويروب محتاج اولدوغي
شيء اول درهمي استغراق ايدنجه بقالدن آلمق مكروه هدر وبو فعل مكروه اولمسي بر قرضدر كه
جر نفع ايدر بو ايسه مكروه هدر زيرا نبي عليه السلام نفعي جر ايدن قرضدن نهي بيورمشلردر
لكن بونده حيله بودر كه درهمي بقاله امانت وضع ايليه اندن صكره مراد ايلدوكي اوزره شيئا
فشيئا ما يحتاج اليه نه ايسه اخذ ايليه اكر درهم هلاك اولورسه ضمان لازم كلمز زيرا وديعه در
والسنة تقليم الاظافير ونتف الابط وحلق العانة والشارب وقصه حسن طرنق كسمك
وقولتقده اولان قلي يولمق وادب يرينه تراش ايتمك ودخي بيغني تراش ايلمك سنتدر و
بيغني قرقمق حسندر طحاوي شرح امارهدن نقلن قص الشارب حسن بيورمشدر صاحب
اختيار تراش ايلمك سنتدر سنت ايسه قرقمقدن احسندر وبو قول بزم اصحابمز قوليدر زيرا نبي
عليه السلام احفوا الشارب واعفوا اللحا بيورمشلردر احفا استيصال در يعني كوكندن
كيدرمكدر اعفا اللحا صقالي جوق ايلمكدر صاحب قنيه ديمشدر كه افضل اولان هر بدي
كونده طرنقلرين كسه وبيغني قرقه وادب يرينه تراش ايليه وبدنني پاك ايليه اكر هفتهده بر ايلمز ايسه
اون بش كونده بر ايليه قرق كوندن زياده تركي عذر يوقدر اما افضل اولان هفتهده بردر اوسطي
اون بش كونده بردر ابعدي قرق كونده بردر قرقك ماوراسنده وعيده مستحق اولور ومحيطده مسطوردر
كه عمر ابن الخطاب رضي الله مقابلهٔ عدوده طرنقلريكوزي قطع ايلمكز زيرا سلاح منزلهسندهدر
دار حربده مجاهده مندوبدر يعني مندوب حكمندهدر ودار حربده بيقلريني قرقميوب اوزاتمق
مندوبدر زيرا اعدايه مهيب كورينور ولا بأس بدخول الحمام للرجال والنساء اذا اتزر وغض بصره
رجال ونسا ايچون حمامه دخول لا بأسدر قچان ازار ايليه يعني عورت يريني ستر ايليه وكوزيني
نظردن يعني آخرك عورت يرينه نظر ايلمكدن منع ايليه ويستحب اتخاذ الاوعية لنقل الماء
الى البيوت وكونها من الخزف افضل اولرينه صو نقلي ايچون اوعيه اتخاذ ايلمك مستحبدر
اما اتخاذ طوپراقدن اولان دستي وچولمك اولمق افضلدر زيرا نبي عليه السلام من اتخذ

اتخاذ

اتخذ آواني بيته حرفا رارنه الملائكه بيورمشلردر باقردن وقلايدن و دريدن دخي اتخاذ اولنسه
جائزدر اما ذهبدن اتخاذ اولنسه جائزدکلدر ولا بأس بستر حيطان البيت باللبد والبرد ويكره
للزينة اولك ديوارني كيجه ايله صوقدن حفظ ايچون ستر ايلمك لا بأسدر اما زينت ايچون
مكروهدر وكذا ارخاء الستر على البيت ستري بيت اوزرينه ارخا يعني صارقتمق مكروه دكلدر
اكر صوق ايچون اولورسه اكر زينت ايچون اولورسه مكروه اولور خزانه ده مسطوردر كه بيتي
ديباج ستر ايله اورتمك لا بأسدر لكن اوزرينه اوتورلميه واويوميه ودنيلديكه بيت ديباج
وحرير ده وشمك واوزرينه اوتورمق واوزرنده اويومق وقاپويه آصمق وديوارلري ستر
ايلمك جائزدر واذا ادى الفرائض واحب ان يتنعم بمنظر حسن وجواري جميلة فلا بأس به
قچان فرائضي ادا ايلسه ومنظر حسن يعني كوزل يوز وجميله جواري ايله تنعم ايلمكي سوسه
لا بأسدر نبي عليه السلام ابراهيمك اناسي ماريه ايله تسري ايلرديحال بوكه تحت نكاحنده
حره وارايدي وعلى رضي الله عنه تحت نكاحنده حره واراكين تسري ايلمشدر والقناعة
بادنى الكفاية وصرف الباقي الى ما ينتفع في الاخرة اولى ادنى كفايت ايله قناعت ايلمك وباقي آخرنده
نفعي اولاجق شيئه صرف ايلمك اوليدر لان عند الله خير وابقى ايدوكي نصي ظاهردر معلوم اوله كه
كفايت ايدن شيئك ادني سنه اقتصار عزعظيمدر وادنىنك اوزرينه تنعم ونيل لذائدن زياده
ايلمك رخصتدر زيرا نبي عليه السلام بعثت بالحنفية السهلة السمحة ولم ابعث بالرهبانية الصعبة
بيورمشدر باب احياء الاموات بو كتاب احياء اموات احكامي بياننده در موات لغتده ارض
خرابدركه مالكي اولميه هدايه ده موات ديو شول ارضه ديرلركه انكله انتفاع اولنميه واحيادن دوكي
صورت احيادر بوخسه حقيقة احيا دكلدر واحياء مواتك مشروعيتي نبي عليه السلامك
من احيى ارضا ميتة فهي له قول شريفي ايله در هي ارض لا ينتفع بها عادية شريعتده اول موات
برارضدركه انكله انتفاع اولنميه يعني خراب اللغي قديم اوله عاديه قولي كويا عاد زماننده بروحراب
اولمشدر ديو اكا نسبت اولنمشدر او مملوكة في الاسلام ليس لها مالك معين مسلم او ذمي ويا بود

اسلامده مملوك اوله لكن مسلم وذميدن مالك معيّني اولميه وعند محمّد ان ملكت في الاسلام
لا يكون مواتا امام محمّد قتنده اگر اسلامده مملوك اولمش ايسه لكن هنوز مالك معيّني بولنميه ده اول
ارض موات اولماز ويشترط عند ابي يوسف كونها بعيدة عن العامر لو صيح في اقصاه فيها لا يسمع
ابو يوسف قتنده اول ارض مواتك معمور اولان يرلردن بعيد اولماسي شرط قلندي اگر عامر اولان
يرك اقصاسندن يعني نهايتندن صيحه ايليه موات اولان ارضده استماع اولنميه ابو يوسف قتنده
بعدك مقداري بودر بر روايتده ابو يوسف قتنده غلوه مقداريدر غلوه ايسه براوق آتمي يرك
نهايتيدر بعضيلر قتنده دورت يوز ذراع يردر حاصل كلام ابو يوسف قتنده مدار حكم
قرب وبعد اعتباريله دركرك عاديه اولسون كرك اسلامده مملوك اولسون لكن مالك معيّني
اولميه برابردر وعند محمّد لا ينتفع بها اهل العامر قريبة منه امّا امام محمّد قتنده مشروط اولان
اهالئ معموره اول مواتدن منتفع اولميه لردر اگر اول عامره قريب ايسه ده عدم انتفاع لازمدر جائزدر كه
اهالئ معمورهنك مرعاسي ويا خود اودن جمع ايده جك يرلري اوله شمس الائمّة ابو يوسف
قولنه اعتماد ايلدي جواهر زاده امام قولني اعتبار ايلمشدر من احياها باذن الامام ولو ذمّيا ملكها
وبلا اذنه لا خلافا لهما بركمسنه امامك ويا خود نائبينك اذنيله ارض مواتي احيا ايليه كرك ذمّي
دخي اولورسه اول ارض مواته مالك اولور امامك ونائبينك اذنسز احيا ايليه مالك اولماز ابو حنيفه
قتنده امامين ايچون خلاف واردر امامين قتنلرنده بلا اذن احيا ايليه مالك اولور زيرا نبي عليه السلام
من اعمر ارضا ليست لاحد فهو حق بها بيورمشلردر وحديث آخرده من احيا ارضا ميتة فهو له واقع
اولمشدر زيرا مال مباحدر احيا ايدننك الى سبقت ايلدي بو تقديرجه اول ارض مواته احق اولدي
صو واودون واوتلق وصيد كبي ابو حنيفه ايچون دليل نبي عليه السلامك ليس للمرء الا ما طابت به
نفس امامه قول شريفيدر بو اراضي جمله كفره النده ايدي انزنصكره مسلمانلر الينه كيردي بو
تقديرجه فيء اولدي فيء ايسه برفرده مختص دكلدر الّا امامك رأييله در وامامه مخصوص اولور
غنايم كبي وشول شيئكه امامين روايت ايلمشدر اكا حمل اولنور كه نبي عليه السلام اذن ويرمشدر

مشدر بوخسه نصب شرع دكلدر صاحب نهايه شيخدن روايت ايدوب ديمشدر كه مشروعات
ايكي نوعدر بر نوعي نصب شرعدر وبر نوعي اذن بالشرعدر نصب شرع نبي عليه السلامك من قاء او
رعف في صلاته فليتصرف قول شريفيدر اذن بالشرع نبي عليه السلامك من قتل قتيلا فله سلبه
قول شريفيدر امام ايچون اول مرتبه ولايت واردر كه بو قول شريفي اجرا ايچون اذن ويره بحث
عليه السلامك من احيا ارضا ميتة فهي له قول شريفي ابو حنيفه قتنده اذن بالشرع قبيلندندر
وامامين قتنده نصب الشرع قبيلندندر چونكه بو حديث شريف ايكي معنايه محتمل اولنجق
نبي عليه السلامك ليس للمرء الا ما طابت به نفس امامه حديث شريفي من احيا ارضا حديثنه معارض
اولماغله صالح اوليماز ولا يجوز احيا ما قرب في العامر بل يترك مرعى لاهل القرية ومطرحا
لحصائدهم جائز دكلدر عامره قريب اولان عرض خاليه يي احيا ايلمك بلكم اهل قريه ايچون
مرعى ترك اولنمش اوله ويا خود اهل قريه نك حصادي مطرح براغيلاجق يريعني ج
حرمن يرلري ايچون ترك اولنمش اوله ولا ما عدل عنه القران ونحوها واحتمل عوده اليه
فان لم يحتمل جاز ودخي شول ارضك احياسي جائز دكلدر كه انزن ماء فرات وفراته شبيه اولان
دجله مثللي صولر عدول ايلسهلر وعود ايلمسي احتمالي اولسه جائز دكلدر واكر عود احتمالي اولمز
ايسه احياسي جائزدر بو تقديرجه كمسنه نك ملكي اولمش اولور ومن حجر ارضا ثلثة سنين ولم يعمر
اخذت منه ودفعت الى غيره بر كمسنه بر ارض خاليه اوچ سنه يه دكين تحجير ايليه لكن معمور ايلمسه
اول ارض اندن اخذ اولنور آخره ويريلور تحجير ايلمك يعني طاش ايله جوانب اربعه سني ديوار
شكلي نشان ايلمكدر ويا خود بعضي اشجار قوريسي ايله ديوار شكلي ايلمكدر ومن حفر بئرا في
ارض موات فله حريمها ان باذن الامام بر كمسنه ارض مواتده بر قيو حفر ايليه يعني قازسه اول ارض
مواتك حريمي احيا اين نكدر اكر امام اذني ايله حفر ايلدي ايسه وكذا ان بغيرها عندهما اما مين
قتنده اكر اذنسز دخي حفر ايلمش ايسه حريمي حفر ايدن نكدر وحريم العطن اربعون ذراعا
في كل جانب هو الصحيح عطنك حريمي هر جانبيدن قرق ذراعدر عطن قيونك وحوضنك

اطرافنده ديوار چكوب صو وراجق يير مبرك الابل كبي وحريمك عطنه اضافتي ادنى ملابسه
ايچوندر معنا بويله اولهكه اطرافنده دوه چكوب اليله صو چيكوب دوه يي صوغيلق ايچون قيو حفر
ايلسه هر جانبندن قرق ذراع حريمي حفر ايدن كمسنه نكدر صحيح اولان دخي بودر وكذا حريم الناضح
حريم ناضح عطن كبيدر ابو حنيفه قتنده ناضح شول دوه يه ديرلركه انكله قيودن صو چكرلر مضاف
محذوف اولمشدر حريم بئر الناضح ديمكدر وعندهما للناضح ستون امامين قتنده بئر ناضح ايچون
هر جانبدن التمش ذراع حريمدر زيرا نبي عليه السلام حريم العين خمسمائة ذراع وحريم بئر العطن
اربعون ذراعا وحريم بئر الناضح ستون ذراعا بيورمشلردر وحريم العين خمسمائة ذراع من كل
جانب حريم عين هر جانبدن بشيوز ذراعدر زيرا عيننده زياده مسافه يه احتياج واردر زيرا عيندن
زراعت ايچون استخراج اولنور لابد جريان ايچون بر موضع لازمدر وبر مقدار موضع دخي
صو جمع اولمق ايچون لازمدر وبر مقدار دخي مزرعه يه جريان لازمدر بو اجلدن زياده ايله
تقدير اولندي ويمنع غيره من الحفر في حريمه آخر كمسنه بئرك حريمنده قيو قازمقدن منع اولنور
لا فيما وراءه اما حريمك ما وراسنده حفردن منع اولنماز زيرا حريمك ما وراسنده تعلقي
يوقدر فان حفر احد فيه ضمن النقصان ويكبس اگر بر كمسنه آخرك داخل حريمنده قيو قارسه
بئر اولك نقصانني صكره قيو قازانه تضمين ايدبر يرر وصكره قازلان قيو طبراق ايله طولدرلور
وديلديكه تضمين ايدرلمز آنجق طبراق ايله طولدورر بيطال ايدبرلور كبس لغتده طبراق ايله
قيويي واريقلري دلدورمق دركافك كسريله قيو طولدور دقلري طبراغك اسميدر وان حفر
فيما وراءه فلا ضمان وله الحريم مما سوى حريم الاول بر كمسنه آخرك حريمنك ما وراسنده بر قيو
قارسه انكچون ضمان يوقدر واول بئرده حريم واردر اول قيو قازنك جانبندن غيريده بئر
اولك حريمي نهايتنده ايسه جوانب اربعه دن حريم اولمق ممكن دكلدر ثاني يه اوچ طرفدن
حريم اولور مثلا بر كمسنه اذن امام ايله بر آخرك قازدوغي قيونك حريمي نهايتنده بر قيو قارسه
بئر اولك صويي بئر ثاني يه تحول ايلسه ثاني يه برشي يوقدر زيرا فعلنده تعدي ايلمامشدر صو

صو

صوايسه تحت الارضده برفردك مملوكي دكلدر وللقناة حريم بقدر ما يصلحها قنات ايچون
حريم واردر اولقناة صالح اولدوغي مقدار ايله وقيل لاحريم لها ما لم يظهر ماؤها ودينلديكه
قناة ايچون حريم يوقدر مادامكه صويي وجه ارضه ظاهر اولميه ابو حنيفه قتنده قناة تحت
الارض مجرى ماء در فارسيده كارز درلر وعندهما كالبئر وان ظهر ماؤها فهي كالعين
اجماعاً اما مين قتنده قنات بر كبيدر اگر صويي وجه ارضده ظاهر اولورسه اجماعاً عين
فواري كبيدر يعني قينار عين كبيدر وحريمي بش يوز دراعدر ايله تقدير اولنور ولاحريم للنهر
في ارض الغير الا بحجة غيرك ارضنده جاري اولان نهر ايچون حريم يوقدر ابو حنيفه قتنده
الاحريم اولدوغنه بينة اقامت ايليه وعندهما له مسنات بقدر نصف ارضه من كل جانب
عند ابي يوسف وبقدر عرضه عند محمد وهو الاوفق اماميين قتنده نهر ايچون مسنات
واردر ابو يوسف قتنده هر جانبيدن نهرك عرضنك نصفي مقداري بر حريمي واردر مثلا
نهرك ارضي اوچ ذراع اولسه هر طرفدن بربوچق ذراع حريم اولور طحاوي بوني اختيار ايلمشدر
وامام محمد قتنده ارضي مقداري بر حريميدر مثلا نهرك اوچ ذراع ارضي اولسه هر جانبيدن
اوچ ذراع بر حريمي اولور كرخي بوني اختيار ايلمشدر امام محمدك قولي صاحب نهره
او فقدر مسنات صوار قلرينك ايكي جانبندن اولان كنارنه ديرلر والمسنات بين
النهر والارض وليست في يد احد لصاحب الارض بين النهر والارض واقع اولان مسنات
حال بوكه بر فردك يدنده اولميه صاحب ارضندر ابو حنيفه قتنده ومسنات مبتدادر
لصاحب الارض خبريدر فلا يغرس فيها صاحب النهر ولا يلقي عليها طينه ولا يمر بس
امدي صاحب نهر مسنانه بر شيء غرس ايلمز وطپراغني مسنانه القا ايلمز واوزرندن دخي
مرور ايلمز وقيل له المرور والقاء الطين ما لم يفحش ودينلديكه صاحب نهر ايچون مرور
واردر وطپراغك مسنانه القا ايلمك واردر مادامكه فاحش اولميه صاحب كافي صحيح اولان
بودر ديمشدر عندهما لرب النهر فله ذلك اماميين قتنده مسنات نهر صاحبنكدر پس امدي

غرس والقاء طين ومرور صاحب نهر نور قال الفقيه ابو جعفر اخذ بقول الامام في الغرس وبقولهما
في القاء الطين فقيه ابو جعفر ديديكه غرسده امام اعظم قوليله فتوى وريلور طينده امامين
قوليله فتوى وريلور ومن غرس شجرة في ارض موات فله حريمها خمسة اذرع من كل جانب بر كمسنه
ارض مواتده بر شجري غرس ايلسه انك حريمي هر جانبيدن بش ذراعدر يمنع غيره من الغرس فيه
غيري كمسنه انك حريمنده غرس شجردن منع اولنور فصل بو فصل احكام شربك بياننده در
هو النصيب من الماء لغتده شرب كسر شين ايله مصنف ديدوكيدر اول شرب صودن نصيب
معناسنه در شرعده كرك مزارع صووارمق اولسون وكرك دواب صووارمق اولسون نوبت
ايله صونك انتفاعنه دركر والشفة شرب بني آدم والبهايم شفه صودن بني ادمك وبهايمك
نصيبيدر بو اجلدن شرب عام اولدي وشفه خاص اولدي شفه نك اصلي شفهدر تخفيق
ايجون ها اسقاط اولدي والانهار العظام كفرات دجلة غير مملوكة انهار عظام فرات
ودجله وجيحون وسيحون ونيل كبي بر فردك مملوكي دكلدر ولكل احد فيها حق الشفة
والوضوء ونصب الرحى وكري نهر الى ارضه ان لم يضر بالعامة هر فردك انهار عظامده شفه
حقي و وضو حقي واردر ودكرمن وضع ايلمك وكندو ارضنه نهر قازمق واردر اكر عامه يه بر
ضرر ويرمز ايسه زيرا نبي عليه السلام الناس شركاء في ثلثة الماء والكلاء والنار بيورمشدر وفي
الانهار المملوكة والحوض والبئر والقناة لكل احد حق الشفة انهار مملوكهده وحوض وقناتده
هر احدك حق شفهسي واردر يعني الناس شركاء حديث شريفي موجبنجه هر كسك حق شرب سقي
ودابهسي ثابت اولور زيرا نهرلر وقيولر وحوضلر احراز ما ايجون وضع اولنمشدر ومباح
اولان شيئه آنجق احراز ايله مالك اولنور وان لم تخف التخريب لكثرة المواشي او الاتيان
على جميع الماء وكثرة مواشي ايجون انهار وحوض وبئر وقناتك اطرافي تخريبدن خوف اولنماز
اينه وبا خود جمله صويلك اوزرينه كلمك وجميع صويي دوكمك خوفي اولماز ايسه منع اولنماز
ودينلديكه بعض مشايخك قولنده منع اولنور لا سقي ارضه وشجره الا باذن مالكه هر احد

احد ایچون انهار مملوکه وحوض وبئر وقناتدن وارض وشجرنی سقی ایلمك بو قدر الا مالکنك
اذنی ایله اولور وله الاخذ للوضوء وغسل الثياب وسقی شجر وحضروات فی داره بالجرار فی
الاصح هر احد ایچون انهار مملوکه وحوض وبئر وقناتدن وضوء ایچون وانوابنی غسل ایچون
واوانیجنده انتقاذ ایلدوکی شجر وحضروانی دستی ایله سقی ایلمك واردر اصح روایتده قید اولنمشدر
جرار جره نك جمعیدر دستی دیمکدر وما احرز بحب اوکوز ونحوه لا یاخذ الا برضاه صاحبه ودجی
شول صوکه کوب وبرداق وبونلره بکزر شیلر ایله احراز اولنمشدر اخذ اولنماز الا صاحبینك
رضا سیله اخذ اولنور زیرا صاحبی احراز ایله اکا مالك اولمشدر وحب فتح حاء مهمله ایله کوب
معناسنه در وله بیعه ماء محرزك صاحبی ایچون اول صویی بیع ایلمك واردر زیرا احراز ایله مالك
اولمشدر ولو وجد البئر او العين او النهر فی ملك احد فله منع من يريد الشفه من الدخول اکر
برکمسنه نك ملکنده بئر و یاخود حوض وعین ونهر اولسه اول ملك صاحبی ایچون شفه مراد ایدن
کمسنهء ملکنه دخول ایلمکدن منع واردر اکر اکا قریب بر ارض مباحه ده صو بولنور ایسه فان لم يجد
غيره لزمه ان يخرج اليه الماء او يمكنه من الدخول اکر شفه مراد ایدن کمسنه اوصودن غیری بولمازایسه
ملکنده صو اولان کمسنه یه لازمدر که طالب اولنه صو اخراج ایلیه و یاخود دخولنه مکث ویره یعنی
داخل اولمغه اذن ویره زیرا ضرورة داعیه موجوددر فان لم يفعل وخيف العطش قوتل
بالسلاح اکر مالك صویی اخراج ایلمیه ودخوله تمکین ایلمسه وحال بوکه صوسزلقدن کندویه ودابه
سنه هلاك خوفی اولسه سلاح ایله قتال اولنور زیرا قیو وعین ونهر مباحدر عین مملوکه دکلدر
غیر مملوکه درامدی بو مقوله یرده صویی منع ایدن کمسنه ایله سلاح ایله مقاتله ایلمك لازمدر
حضرت عمر رضی الله عنه دن روایتدر که برقوم طالب ماء اولوب صو قیوسنی تجسس ایدرلردی
هر نه حال ایسه اهلندن سؤال ایدهرك قیو بولدیلر قوغا استدیلر و یرمدیلر مسلمانلر بزی
ودوه لریمز و آتلریمز هلاك مرتبه سنه وارد ق احسان ایلك دیو نیاز ایلدیلر ینه ابا ایدوب
ویرمدیلر بو احوالی عمر رضی الله عنه حضرتلرینه عرض ایلدیلر هلاك ومنعم فهم السلاح

بيورمشدر وفي المحرز يقاتل بغير سلاح كما في الطعام حال المخمصة اما محرزده سلاحسز مقاتله
اولنورنته كم حال مخمصه ده طعامده اولدوغي كبي مثلا محرز اولان صو حاجتدن فضله ايسه ويرميوب
منع ايلدكده سلاحسز مقاتله اولنور قدر حاجت مقداري دفع ايلمكه مأموردر اول كسنه منع ايله امره
مخالفت ايدوب معصيتي ارتكاب ايلدي انكله سلاحسز مقاتله تعزير منزله سنده در فصل وكري
الانهار العظام من بيت المال انهار عظامك قزمسي بيت المالدندر زيرا كري انهار عظامه نك
مصلحتي ايچوندر وبيت المال دخي عامة ايچوندر بو تقديرجه خرج وجزيه نك اقچه سي كلا صرف
اولنور اما عشر وصدقات صرف اولنماز زيرا بونلر فقرا ايچوندر وان لم يكن فيه شئ فعلى العامة
اكر بيت المالده برشئ بولنميسه عامه اوزرينه امام برناظر نصب ايدوب خلقك اوزرينه جبر ايليه
زيرا تركنده ناسه ضرر واردر وكري ما ملك على اربابه لا على اهل الشفه ملك اولان نهرك كريي
يعني قازمسي اربابي اوزرينه در اهل شفه اوزرينه دكلدر اهل شفه يه مخصوص دكلدر آنلر تابعلردر
وبيت المال اوزرينه دخي دكلدر زيرا منفعتي اربابنه عود ايدر وغرم غنم ايله ويجبر من ابي مؤنته
عليهم من اعلاه نهرك اربابندن ابا ايدوب كري ايلمكده عناد ايدن كمسنه فارمق ايچون جبر
اولنور ومؤنت وزحمت وثقلتي يعني خرج وحوايجي اربابي اوزرينه در نهرك اعلاسنده يعني
يوقروسنده واذا جاوز ارض رجل سقطت عنه ثجان كريي بركمسنه نك ارضنه تجاوز ايلسه
يعني كچسه اول رجلدن مؤنت كريي ساقط اولور زيرا مؤنت كري نهردن انتفاع ايدن كمسنه نك
اوزرينه لازمدر تجاوز ايلدكدنصكره اول ارض صاحبنه برشئ لازم كلمز ابو حنيفه قتنده و
ليس لسقي ارضه ما لم يفرغ شركاؤه اول ارض تجاوز ايدن رجل ايچون كندو ارضني سقي بو قدر
مادامكه شركاسي كريدن فارغ اولميه لر وقيل له ذلك ودينلديكه اول رجل ايچون ارضني سقي ايلمك
واردر مؤنتي ساقط اولدوغي محلدن حقي واردر شركاسي فارغ اولمدين ارضني سقي ايلمك
جائز دكلدر وعندهما هي عليهم جميعا من اوله الى آخره بحصص الشرب امامين عندنده مؤنت
من اوله الى آخره جميع اربابي اوزرينه در شربلري حصه لري مقداري زيرا بونلردن هر بري

بري سي صقي ايله منتفع اولورلر اعلاسنه منتفع اولدقلري كبي بونلر صويك زياده سني آخر يره

افتمغه محتاجلردر اكر سد ايلسه لر صو طاشوب ارضني باصدورر ودرونني فاسد ايدر بوندن

ظاهر اولديكه نهرك ابتداسندن انتهاسنه وارنجه منتفع اولورلر جونكه جمله سي غنمده برابر

اولديلر ايسه واجبدركه غرمده دخي برابر اوله لر وتصح دعوى الشرب بلا ارض دعوى شرب

صحيح اولور استحسانا يوخسه قياسا اولمامق ايدي ومن كان له نهر يجري في ارض غيره فاراد

رب الارض منع الاجراء فليس له ذلك بركمسنه نك نهري اولوب آخر كمسنه نك ارضنده جاري اولسه

وارض صاحبي اول نهرك جريانني منع ايلمك مراد ايلسه صاحب ارض ايجون منع ايلمك يوقدر

يعني منعه قادر دكلدر وان لم يكن في يده اكر يدنده اولمسه اول نهر صاحب نهرك ونهر يدنده اولمه سنك

علامتي ايني قزمق وايكي جانبنه غرس اشجار كبي شيلردر اولم يكن جاريا وياخود حين دعواده

صو جاري اولمسه فادعى انه له قصد اجرايه لايسمع بلا بينة انه له اوانه كان له حق الاجراء

صاحب نهر دعوى ايلسه كه اول نهر كندونندر اجراسني قصد ايلسه بلا شاهد دعواسي

استماع اولنماز دعواده شهادت بويله اوله كه ادعى ايدن كمسنه نكدر وياخود اول نهرده اول

مدعي ايجون حق اجرا واردر بويله اولورسه دعواسي استماع اولنور بو صورت شول زمانده

اولوركه صو جاري اولميوب نيجه زمان كچلمش اوله بعده اجرا ايلمك مراد ايليه وعلى هذا المصب

در في نهر او على سطح والميزاب والممشى في دار الغير دعواي شرب مذكور اولان طريق اوزره

نهرده دعواي مصب ودعواي ممشى مثلا بركمسنه دعوى ايلسه كه شو نهر بنم نهرمك مصبيدر

وياخود شو سطح بنم نهرمك مصبيدر وياخود ميزابمك مصبيدر وغيرك دارنده شو

موضع بنم ممشام يعني يوريديكم جك يردر ديو دعوى ايلسه شاهدسز دعواسي استماع

اولنماز شهادت بويله كركدركه او نهر وسطح انكدر وياخود انده حق صبي وحق ممشى سي

واردر بويله شهادت اولندقده دعواسي مسموع اولور وان اختصم جماعة في شرب

بينهم قسم على قدر اراضيهم نيجان برقوم ما بينلرنده اولان نهرده شرب خصوصنده اختصام

احتصام ایلسه‌لر شرب قسمت اولنور هر برینك اراضیسی مقدارینه زیرا شربدن مقصود سقی
اراضیدر وبوکه هر برینك احتیاجی اراضینك قلت وکثرت مقدارینه‌در اما طریقده اختصام
اولنسه درك بیوکلکی وکوچکلکی اعتبار اولنمار وعیع الاعلی من سکر النهر بلا رضاهم وان لم یشرب
ارضه بدونه نهرك اعلاسنی یعنی یوقروسنی شرکاسنك رضاسی یوغیکن سکردن یعنی سد ایلمکدن
منع اولنور اگر سد سز اولمسه نك ارضی صولنمز ایسه ده منع اولنور زیرا یوقروسنی سد ایلمك اسفلده
اولانك منفعتنی قطع ایدر اما شرکاسی راضی اولوب حصه‌سی مقدارنی سقی ایلمك ایچون سد ایدرسه
رضا ایله اولنده منع یوقدر وهرکس نوبتنده سد ایلمك ایچون مصالحه ایلسه‌لر جائزدر اگرچه نهر
وجهکه جریان ایلسه که بلا سکر برینك ارضنه واصل اولمسه اویله اولیجق اهل اسفل ابتدا سکر ایدوب ارضنی
سقی ایدر وبعده کذا وکذا اعلاسنه وارنجه نوبت ایله سقی ایدرلر زیرا ابن مسعود رضی الله عنه دن روایتدر
اهل اسفل النهر امراء علی اهل اعلاه حتی یروون برایك طاعتك فهو امیرك بونك بیانی بودر که نبی
علیه السلام صاحب الدابة القطوف امیر علی الرکب لانه یأمرهم بانتظاره وعلیهم طاعته ولحوق
الصحبة قطوف الدابة اشکنی از اولان حیواندر ولیس لواحد منهم ان یشق منه نهرا نهر مشترکدن
شرکادن بری ایچون یوقدر که اول نهردن بر آخر نهر شق ایلیه او ینصب علیه رحی او دالیة او جسر
بلا اذن البقیة ودخی باقی شرکانك اذنی یوغیکن اول نهرك اوزرینه دکرمن ویاخود دولاب ویاخود
جسر نصب ایلیه یعنی بونلری ایلمك یوقدر منه قادرلردر الا رحی فی ملکه ولا یضر بالنهر ولا
بماء الاکند وملکنده نهر وصوینه ضرر اولمیوق اوزره دکرمن قورمق جائزدر ولا ان یوسع فم النهر
ولا ان یقسم بالایام او مناصفه بعد کون القسمة بالکوی شرکادن برسی ایچون نهرك اغزینی واسع
ایلمك یوقدر وایام ایله دخی تقسیم ایلمك یوقدر کوی ایله تقسیم ایلدکدنصکره مناصفه ایلمك یوقدر کوی
ضم ایله مفرددر وکسر ایله جمعیدر کوی اولدرکه برانجی دلوب صوانك ایچندن وریلور اراضی سقی
ایلمك ایچون ولا ان یزید کوة وان لم یضر بالباقین وشرکادن بری ایچون کوة زیاده ایلمك یوقدر
اگر باقیسنه ضرر ایلمز ایسه ده ولا ان ینقص ببعض کوات واول نهرك بعض کوه‌لرینی دخی نقص

نقص

نقص الملك يوقدر ولا ان يسوق شربه الى ارض اخرى له ليس لها منه شرب شركادن بري شربني
اول نهردن شربي اولميان آخر ارضه سوق ايدوب كوتورمك يوقدر فان رضي البقية بشيء من ذلك
جائزاكر بقيه شركا ذكر اولنان نقص وزياده يه راضي اولورلرايسه جائزدر وقسمت بالايام و
ايام ايله تقسيم اولنور ولهم نقضه بعد الاجازة ولو ورثتهم من بعدهم واول شركا ايچون
بعد الاجازة نقض الملك واردر اول اجازت ويرن شركانك ورثه لري كندولردن صكره
اول اذني نقض الملك واردر زيرا كوره ايله قسمت تمام اولدي اول قسمني بوزمق يوقدر
اكر بو قسمتك خلافنه رضا التمش لر ايسه هر بريسي نصيبني صاحبنه عاريت ويرمش اولور
هر نه زمان استرلرسه كندولري و ورثه لري رجوع ايدر زيرا عاريه غير لازمدر والشرب
يورث ويوصى بالانتفاع به شرب ميراث اولور وشربك انتفاعي ايله وصيت دخي اولور
زيرا ورثه ميتك خلافه سيدر ميتك حقوقي واملاكنده مقامنه قائم اولور ومعاوضات
وتبرعات كه تمليكي جائز دكلدر دين وقصاص وخمر كبي بونلرده دخي ورثه ميتك قائم
مقامي اولور ولا يباع ولا يوهب ولا يوجر ولا يتصدق به شرب بيع اولنماز هبه اولنماز
ايجار اولنماز وانك ايله تصدق اولنماز زيرا شرب مجهولدر مقداري معلوم دكلدر و
شمدي جرياني واردر لكن يارين كما كان جرياني معلوم دكلدر ومال متقوم دكلدر حتى
بركمسنه آخرك شربني تلف ايدوب كندو ارضني سقي ايلسه اصل روايتده ضامن اولماز
ولا يجعل مهرا شرب مهر قلنمق جائز دكلدر مثلا بركمسنه برخاتوني تزوج ايلسه بلا ارض شرب اوزرينه
نكاح ايلسه لر جائزدر لكن شربدن خاتونه برشي يوقدر زيرا شرب بلا ارض عقد معاوضه ده تمليك
احتمالي يوقدر ولا بدل صلح دخي شرب ايله بدل صلح اولماز عقددن برشيئه مالك اولمان شيء
اوزرينه صلح باطلدر كذا في الكافي ولا يضمن من ملأ ارضه فنزت ارض جاره بركمسنه كندو
ارضني صو ايله مولدورسه قوكشوسنك ارضنه سزوب درعني افساد ايلسه ضامن اولماز
كندو ارضنده قيو قزوب وطاش وضع ايدن كمسنه كبيدر زيرا كندو ارضنده ايلدوكي

فعل مباحدر برشیٔ اهلاك اولسه ضامن اولمازو بو مسئله معتاد اوزره شقی ایلدکده در اما معتاده
زیاده کند و ارضی تحمل ایلمدوکی مقداری سقی ایلیه و قوکشوسنك ارضی شرب و اجتذاب ایله فاسد
اولسه ضامن اولور زیرا تعدّی ایلمش اولور کذا فی الدرر نقلا عن الکافی و لامن سقی من شرب غیره برکمسنه
غیرك شربندن کند و ارضنی سقی ایلیه ضامن اولماز روایت اصل اوزره خواهر زاده نك مختاریدر
یعنی ضامن اولمامقدر **كتاب الاشربه** بو کتاب اشربه نك احکامی بیاننده در و اشربه نك حرام
اولمه سنك حسنی لا یعد و لا یحصی در جمله دن بری عقل کبی برعزیز شیٔ ازاله ایلیه بوندن اقبح
برشیٔ می اولور حتی ابتدای اسلامده اصحاب بعضلو قاتده شرب ایدرلردی حضرت
عمر رضی الله عنه جناب رب العزته تضرع ایدوب حرام اولمسنی رجا ایلدکده دعاسی قبول اولوب
حرمتنه آیت کریمه نازل اولدی و شراب لغتده شرب اولنان شیئك اسمیدر گرك حلال اولسون
وگرك حرام اولسون اما فی زماننا استعمال اولنان لفظ شراب معهود اولان خمردر تحریم الخمر
وهی التی من ماء العنب اذا غلی و اشتد خمر نص شریف ایله حرامدر اگر برقطره دخی اولورسه
و خمر ماء عنبدن اولان شیدر و ماء عنب شول زمان حرام اولورکه غلیان ایلیه و اشتداد
بوله و اشتداددن مراد سکر و یرمه صالح اوله اوزم صویی که شیره درمادامکه قائمیه و مشتد
اولمیه حرام اولمز والقذف بالزبد شرط و کوپکین آتمق شرطدر ابو حنیفه قتنده خلافا لهما
امامین ایچون خلاف واردر زیرا آنلرك قتلرنده ماء عنب غلیان و اشتداد بولدقده
خمر اولور و حرام اولور بونده کوپکین آتمق شرط دکلدر زیرا اللذات مطربه و قوت مکسره
غلیان و اشتداد ایله حاصل اولور و عدواوتی ایقاده و صلاتی منعده بو صفت مؤثردر
اما قذف زبد بر وصفدر صفت سکری احداثده تأثیری یوقدر امام اعظم حضرتلرینك حجتی
دلیل بودرکه غلیان اشتدادك بدایتیدر کمال قذف زبد ایله اولور زیرا کدردن صافی
اولمق قذف زبد ایله متمیز اولور حرمته متعلق اولان احکام شرعیه قطعیه در حد کبی
مستحل اولانی اکفار کبی کذا فی النهایه کتاب و سنت و اجماع و معقول ایله حرامدر اما

اما كتاب ايله حرام اولمسى حق سبحانه وتعالينك يا ايها الذين آمنوا انما المشركون الخمر والميسر والانصاب
والازلام رجس من عمل الشيطان فاجتنبوه لعلكم تفلحون انما يريد الشيطان ان يوقع بينكم
العداوة والبغضاء في الخمر والميسر ويصدكم عن ذكر الله وعن الصلاة فهل انتم منتهون
قول شريفنده وبو آيتك سبب نزولى حضرت عمر رضى الله عنهك سؤاليدر كه حضرت عمر رضى الله عنه
حبيب اكرم ونبى محترم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه ديديكه الخمر مهلكة للمال ومذهبة للعقل
ايدوكى فنى ظاهردر حق سبحانه وتعالى دن رجا ايله كه خمرك احوالنى بيان ايليه حضرت رسول
اكرم دخى اللهم بين لنا في الخمر بيانا شافيا ديو دعا ايلدكده يسئلونك عن الخمر والميسر قل فيهما اثم
كبير ومنافع للناس واثمهما اكبر من نفعهما آيه كريمه سى نازل اولدى بو آيت كريمه‌يى استماع ايدنلرك
بعض كمسنه‌لر شرب خمردن امتناع ايلدى بو دفعه حضرت عمر رضى الله عنه زدنا في البيان دعا
ايلدكده ولا تقربوا الصلاة وانتم سكارى آيتى نازل اولدى ناسك بعضيسى شرب خمردن امتناع
ايلديلر وبعضيسى ايسه وقت صلاتدن غيريده شرب ايدرز ديديلر تكرار حضرت عمر رضى الله عنه
زدنا في البيان ديو دعا ايلدى يا ايها الذين آمنوا انما الخمر والميسر آيتى نازل اولدقده شفاء قلب
حاصل اولديكه خمر رجسدر شول شيئكه رجسدر عين حرامدر بيوردیلر اما خمرك سنت ايله حرام
اولمسى روايت اولنديكه قال النبي عليه السلام شارب الخمر كعابد الوثن وحديث آخرده الخمر ام الخبائث
بيورمشلردر وبر دفعه دخى اذا وضع الرجل قدحا من خمر على يده لعنته الملائكة السموات
والارض بيورمشلردر وحديث آخرده فان شربها لم تقبل صلاته اربعين ليلة وان داوم فيها
فهو كعابد الوثن بيورمشلردر اما اجماع ايله حرام اولمسى تحقيقا امت محمد مخريجى اوزره اجماع
ايلمشلردر اجماع امت ايسه حجت قويه‌در اما معقول ايله حرام اولمسى بر اخمرك قليلى وكثيرى
مستغنيدر بو صفت خمرك خواصندندر زيرا خمرك لذتى اكثارنده در سائر مشروبات بونك
خلافنده‌در والطلاء وهو ما طبخ منه فذهب اقل من ثلثه طلا حرام اولور وطلا شول
شيئكه ماء عنبدن طبخ اولنه وثلثدن اقلى ذاهب اوله بو مقوله اولان حرامدر فاضل زيلعى

محبطون نقل ایروب حلالا اسم مثلثدر ومثلث شول شیدرکه ماء عنبدن طبخ اولنه حتی
ثلثانی ذاهب اولوب ثلثی باقی قلان صودر روایت اولنمشدرکه کبار صحابه ثلثانی
ذاهب اولوب ثلثی باقی قلان طلادر شرب ایدرلردی فان ذهب نصفه سمی
منصفا اکر طبخ اولوب نصفی ذاهب اولورسه اول مطبوخ اولان منصف تسمیه
اولنور وان طبخ ادنی طبخة سمی باذقا اذا غلی واشتد اکر ماء عنب ادنی طبخ ایله اولورسه
باذق تسمیه اولنور نجان غلیان واشتداد اولسه حرام اولور ابن مسعود رضی الله عنهما بیورر مثلدر
باذق ایچون سؤال اولندقده سبق جواب محمد صلی الله علیه وسلم الباذق وما اسکر فهو حرام
بیورمشلردر طلا ومنصف وباذق جملهسی حرامدر فاضل زیلعی دیدیکه جملهسی حرامدر بزم قاتمزده
نجان غلیان واشتداد بولسه وکوپکین آتسه اما اشتداد بولوب قذف زبد ایلمسه اختلاف
اوزرهدر اوزاعی دیدیکه مباحدر بو ایسه بعض معتزلینک قولیدرکه مشروب طیبدر خمر
دکلدر زیرا ایچونه دلیل مطبوخ اولان شیء خمر کبیدر رقیقدر مطربدر قلیل کثیرنی مستدعیدر
بونک ایچون طائفهٔ فساق جمع اولوب شرب ایدرلر اما مثلث بونک خلافیدر رقیق دکلدر
قلیل کثیرنی مستدعی دکلدر والسکر وهو النیء من ماء الرطب اذا غلی واشتد سکر دخی حرامدر
سکر ماء رطبدن طبخ اولنمش ولمامش شیدرکه نجان غلیان واشتداد بولسه حرامدر سکر فتح
سین وکاف ایله در ونقیع الزبیب اذا غلی واشتد قوری اورمک نقیعی نجان غلیان واشتداد
بولسه حرام اولور اما غلیان واشتداد بولمسه حرام اولماز ابن عباس حضرتلرندن روایت اولنورکه
زبیبی اصلادوب اولکون وارتهسی کون واوچنجی کونک اخشامنهدکین ایچردی خدمه
ویردی واشتراط قذف الزبد فیهن نقیع وسکر وطلاء قذف زبدک اشتراطیدر علی ما
فی الخمر بین الامام والامامین واقع اولان اختلاف اوزرهدر والکل حرام وحرمتها دون
الخمر جملهسی حرامدر وبو اشیانک حرمتی خمر حرمتندن اشغیدر فنجاسة الخمر غلیظة و
نجاسة هذه مختلفة فی غلظها وخفتها خمرک نجاستی غلیظهدر وذکر اولنان اشیانک

اشیانک

نك نجاستنك غليظ وخفتی خصوصنده اختلاف اولنمشدر بر روایتده غليظ در
وروایت اخریده خفیفه در ويكفر مستحل الخمر دون هذه خمرك مستحلی كافر اولور زيرا حرمتی
قطعيه در اما بو اشيانك مستحلی كافر اولماز حرمتی اجتهادیه در ويحد لشرب قطرة من
الخمر وان لم يسكر خمردن بر قطره شرب ايله حد اولنور اكر سكران اولماز ايسه ده زيرا حرمتی
قطعيه در بخلاف هذه ذكر اولنان بونلك خلافنده در مادامكه سكران اولميه قليلی ايله اولماز
زيرا حرمتی اجتهاديه در ويجوز بيع هذه ويضمن متلفها وبو اشيانك بيعی جائز اولور و
متلفی ضامن اولور امام اعظم قتنده خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر زيرا خمرك
حرامدر وفي الخمر عدم جواز البيع وعدم الضمان اجماعا خمرده عدم جواز بيع وعدم ضمان
اجماعا در بيعك عدم جوازی نبی عليه السلام ان الله حرم شربها وحرم بيعها قول
شريفيدر اما عدم ضمانی مسلم حقنده تقومك سقوطی ايچوندر زيرا الله تعالى وقتا كه
خمری حرام ايلدی ايسه اهانت دخی ايلدی تقوم ايسه عزتی مشعردر اهانت ايچون
مسلم حقنده مال متقوم دكلدر ولو طبخت الخمر او غيرها بعد الاشتداد لا يحل وان ذهب
الثلثان خمردن واشربه دن محرمدن بعد الاشتداد طبخ اولنسه حلال اولماز اكر ثلثانی ذاهب
اولورسه ده زيرا طبخ حرمت ثابت اولمسوندیو منع ايچوندر يوخسه حرمت ثابت اولدقدن
صكره رفع ايچون دكلدر طبخ ايله حرمت رفع اولماز لكن قيل لا يحد ما لم يسكر لكن دينلديكه
مادامكه سكران اولميه حد اولمز ويحل نبيذ التمر والزبيب اذا طبخ ادنی طبخة وان اشتد
ما لم يسكر مادامكه سكر ويرميه نبيذ تمر وزبيب قچان ادنی طبخ ايله مطبوخ اولسه
حلال اولور اكر اشتداد بولورسه ده زيرا اصحاب رسول نبيذی شرب ايدرلردی
واكثر صحابه دن مشاهديندن قولا وفعلا نقل اولنمشدر حتی امام اعظم حضرتلری
بو مسئله دركه حلنه اعتقاد واجبدر شبهه اولميجق تفسيق صحابه يه مؤدی
اولمق لازم كلور وصاحب اختيار ديمشدركه اكر بدنه قوت حاصل اولمق ايچون

ایسه حلالدر اکر لهوی قصد اولنورسه حرامدر و امام محمددن بر روایتده مطلقا حرامدر دیمش .
و بر روایتده حل و حرمتنده توقف بیورمشلردر وكذا النبيذ العسل والتين والحنطة والشعير و
الذره والخليطين طبخت اولاینه حلال اولور نبیذ عسل و نبیذ تین یعنی انجیر و نبیذ حنطه و نبید
شعیر و نبیذ داری و خلیطین دخی حلال اولور کرك طبخ اولنسون کرك اولنمسون خلیطیندن مراد
زبیب ایله تمردر وكذا المثلث وهو عصير العنب اذا طبخ حتى ذهب ثلثاه وان اشتد یعنی مثلث دخی
حلال اولور مثلث اولدر که اوزم صقوسی بشقه طبخ اولنه حتی ثلثانی ذاهب اولوب ثلثی قله
بو مقوله مثلث اشتداد اولنورسه ده حلال اولور ابو حنیفه و ابو یوسف قتنده اما امام محمد و امام
مالك و امام شافعی حرام اولمنه ذاهب اولمشلردر نبی علیه السلامك كل مسكر حرام قول شریفی تمسك
ایلمشلردر و ینه حدیث آخرده كل اسكر كثيره فقليله حرام قول شریفی دلیل کتورمشلردر و روایت
اولنديكه شول شیئك دستیسکه سکر ویره انك جرعه سی حرامدر زیرا مسکر اولان شی عقل افساد
ایدوب کیدر و بو بله اولیجق خمر کبی قلیل و کثیری حرام اولور بزم ایچون دلیل نبی علیه السلامك حرمة
الخمر لعينها قول شریفیدر و خمردن غیریده سکر مخصوص قلندی اکرچه بونلرده مفسد مسکر اولان
قدحدر بو لیسه بزم قاتمزده دخی حرامدر و خمردن حرام اولدوغی رقت و لطافتی ایچون جوغنی
مستدعیدر اول اجلدن قلیلنه کثیر حکمی اعطا اولنور اما مثلث غلیظ اولمغله کثیرینی مستدعی
دکلدر و نفسندن غدادر اباحتی اوزره باقی قالدی حدیث اول غیر ثابتدر زیرا یحیی ابن معین
ایچون بونده طعن واردر تسلیم اولنسه ثابت ایمش قدح اخیره محمولدر و حدیثان اخریان
دخی قدح اخیره محمولدر وفي الحد بالسكر فيها روايتان والصحيح وجوبه مثلث و نبیذ عسل
و تین و حنطه و شعیر و ذاری و خلیطیندن سکر ایله حد ده ایکی روایت واردر بر روایت
حد اولنمق و بر روایت حد اولنمق در اما صحیح اولان حدك وجوبیدر زیرا فی زماننا فساق
اشربه محرمه جمع اولدقلری کبی بونلره دخی جمع اولورلر بو اجلدن سکر حاصل اولدقده
مفاسدی مستلزمدر بو تقدیرجه ماده فسادی قطع ایچون و باخود تقلیل ایچون حد

حد واجب اولور ووقوع طلاق من يكسر منها تابع للحرمة وذكر اولنان اشيا سكران اولان كمسه نك
طلاقنك وقوعي حرمتنه تابعدر شول كمسنه كه حرامدر ديدي زجراً كه طلاقي واقع اولور شول
كمسنه كه حلالدر ديدي طلاقي واقع اولماز نائم منزله سنده اولمش اولور والكل حرام عند محمد
وبه يفتى وذكر اولنان اشيانك جمله سى امام محمد قتنده حرام وبونلردن سكران اولوب طلاق
ويرسه واقع اولور زمانه ده اهل فساد چوق اولمغله امام محمد قولي ايله فتوى ويرلمشدر والخلاف
انما هو عند قصد التقوي اما عند التهلي فحرام اجماعاً امام محمد ايله شيخين بيننده اختلاف
شول كمسنه نك كه شربدن مرادي قوت بدن قصد اولدقده در بوخسه شربدن مرادي تلهي ايسه
اول وقت اجماعاً حرامدر وابو حفص كبيردن مثلث ايچون سؤال ايلدكلرنده شربي حرام ديو
جواب ويردي كندويه ديديلركه ابو حنيفه وابو يوسف حضرتلرينه مخالفت ايلدك ابو حفص
ديديكه برانلره مخالفت ايلدك انلر تقوي ايچون حلال كوردیلر اما ناس فجور وتلهي ايچون
شرب ايدرلر وحل الخمر حلال ولو حلت بعلاج خمردن اولان سركه حلالدر اكر علاج ايله
دخي اولمش ايسه ده علاج ديدوكي خمرك ايچينه توز آتمك كبي وسائر شيء ايله وسائر شيء ايله
سركه اولورسه حلال اولور شافعي قتنده طوز وسائر شيء القا ايلمك ايله تحلل ايليسه حلال اولماز
زيرا نبي عليه السلامدن خمردن سركه اتخاذي سؤال ايلدكده لا ديو نهي بيورمشلردر واندن روايت
اولنديكه ابو طلحه نبي عليه السلامدن بريتيم ايچون خمره وارث اولمشدر ديو سؤال ايلدكلرنده اهرقوكم
بيورمشلردر تكرار طلحه يا رسول الله سركه ايليه لم ديو سؤال ايلدكده لا ديو جواب بيورمشلردر
وشافعي ديركه خمرك ايچينه ابتدا القا اولنان شيء اول ملاقاتده متنجس اولور شول شيئك نجس
اولور طهارت مفيد دكلدر وبوكا نظير بركمسه مورثني قتل ايلسه ارثدن محروم اولور زيرا حرامه
مباشرت ايلمشدر روايت بويلجه در وبركمسه حرم شريفده صيد ايلسه حلال اولماز تجان كندوسي
اخراج ايلسه بلكه واجبدر حرمه رد ايلمك اكر كندوسي بنفسه حرمدن طشره چقرسه اول وقت
صيدي حلال اولور بزم ايچون دليل نبي عليه السلامك نعم الادام الخل قولي شريفيدر مطلقا

جميع صورته شامل اولور زيرا تحليل وصف مفسدي ازاله وصفة صلاحي اثبات ايدر شول
حيثيت ايله كه صطريني تسكين ايدر وشهوتني كسر ايدر وغدا اولور اصلي ايسه مباحدر ولا بأس
بالانتباذ في الدباء والحنتم والمزفت والنقير بونلردن نبيذ اتخاذ ايلمك لا بأسدر دباء
قبقدر وحنتم قرمزي وياخود يشل دستيدر ومزفت زفت ايله مطلا ظرفدر ونقير ايچي
اويولمش اغاج بردقدر وبونلرك ايچنده نبيذ اتخاذ ايلمك لا بأسدر اما ابتدادن خمر وضع
اولنسه بعده انتباذ اولنسه اكر عتيق ايسه اول دفعه اول دفعه غسل ايليه طاهر اولور اكر جديد
ايسه امام محمد قدس سره طاهر اولماز زيرا جديد اولمغله خمري نشرب ايلمشدر وابو يوسف قدس سره
اوچ دفعه غسل ايله طاهر اولور هر غسلده قورمق شرطدر بو مسئله ما لا ينعصر بالعصر
قبيلندندر وديدلديكم ابو يوسف قدس سره برقاچ دفعه صويي دولدوروب بعده اخراج ايلدكن
صافي چيقوب لون وطعم ورايحه دن برشيء متغير اولماز ايسه طهارتنه حكم اولنور ويكره شرب
دردي الخمر والامتشاط به خمرك درديني يعني بو صاسني ايچمك مكروه اولور وامتشاط
دخي مكروه اولور يعني طراغي بو صايه بولاشدوروب صقالني طاراملق مكروهدر ذكر اولنان بو صانك
قللري كوزل ايلمكده تاثيري واردر ولا يحد شاربه بلا سكر امام شافعي قدس سره سكران اولمسه ده
دردن شاربي حد اولنور زيرا همرده حد بر قطره ايچمكله واجب اولور درده ده نيچه قطرات
وارد ركه ايچمشدر بزم ايچون دليل بودر كه وجوب قدح ايچوندر وطباع حرامه ميل ايلدوكي ايچوندر كه
شرع شريف زجر ايلمشدر شرب درده ايسه طباع ميل ايلمك دكل بلكه نفرت ايدر بو تقديرجه
ناقص اولدي همردن غيري اشربه يه ده مشابه اولدي بونده حد بو قدر الا سكر ايله واردر ولا يجوز
الانتفاع بالخمر وخمر ايله انتفاع جائز دكلدر زيرا نجس ايله انتفاع حرامدر ولا ان يداوي بها
جرح وخمر ايله جرحي دوا ايلمك جائز دكلدر زيرا مداوي دخي انتفاعدندر ولا دبر دابة وبر دابه آنك
قرحه سنه دخي دوا ايلمك جائز دكلدر يعني ياغرنه ديمك اولور بو دخي نوع انتفاعدندر دبر تحريك
ايله دابه نك قرحه سيدر كذا في القاموس ولا يسقى ادميا ولو صبيا للتداوي تداوي ايچون ادمي

بي به خمر سقي اولنميه اول ادمي صبي دخي اولورسه زيرا حق سبحانه وتعالى رجسده شفا قلمامشدر
وحرام ايله احتقان دخي جائز دكلدر واحليله دخي جائز دكلدر ونهايه ده مذكوردركه حرام استشفا
شول زمان جائزدركه اندن غيري ايله شفا بولمدوغي معلوم اوله ولا تسقى الدواب مطلقا خمر ايله
دواب دخي سقي اولنماز وقيل لا يحمل الخمر اليها فان قيدت الى الخمر لا بأس به دينلديكه دواب سقي
مراد اولنورسه خمر دوابه تحميل اولنميه اكر دواب خمر طرفنه يديلورسه لا بأسدر حاصل كلام بعض
مشايخ ديمشدركه دابه‌ء خمر طرفنه نقل ايلمك لا بأسدر اما خمري دابه طرفنه نقل ايلمك مكروهدر
كما في الكلب مع الميتة ميت ايله كلبده اولان مسئله كبيدر ميته كلبه نقل ايلمك مكروهدر اما
كلبي ميته طرفنه نقل لا بأسدر ولا بأس بالقاء الدردي في الخل لكن يحمل الخل اليه دون عكسه
دُردي خله القا ايلمك لا بأسدر لكن خلي درده حمل ايلمك كركدر يعني نقل ايلمك كركدر بو خمسه دردي
ده خله نقل ايلمامك كركدر بونلرك جمله سي اكر ميته كلبه نقل اولورسه ميته اقتراب لازم كلور
اول ايسه مكروهدر اكر دردي خله نقل ايدرسه بينه خمره اقتراب لازم كلور ودوابه خمري دخي نقل
بونك كبيدر قيل الفارة لا تحمل الى الهرة ولكن الهرة الى الفارة جمله سي بو قبيلدندر بيله سن

كتاب الصيد بو كتاب صيدك احكامي بياننده در معلوم اولكه اصطياد كتاب و سنت
ايله مباحدر اما كتاب ايله مباح اولمسي حق سبحانه وتعالينك واذا حللتم فاصطادوا قول
شريفيدر و بر قول شريفده دخي احل لكم صيد البحر واقع اولمشدر اما سنت ايله مباح اولمسي
نبي عليه السلامك الصيد لمن اخذه قول شريفيله در وهو الاصطياد صيد لغتده اصطياددر
ازاولور كه مصيده صيد تسميه اولنور تسمية للمفعول بالمصدر قول او زره معناي مصدري
تفسير ايلمسي جوار جمله اسهلدر وهو جائز بالجوارح معلمة اصطياد جوارح معلمه ايله
جائزدر جوارح معلمه ديدوكي كلب وفارس وطوغان وشاهين وآنجه وسقر كبيلردر
زيرا تعليم قبول ايدرلر والمحدد من سهم وغيره لما يؤكل لاكله سهمدن غيري محدد ايله
مأكول اللحم اولانك اكلي ايچون صيدي جائزدر وما لا يؤكل جلده وشعره ولحمي اكل

اولمیه نك درسیی و فیلجی و دیشی یعنی بوکلری ایچون صیدی جائزدر مضرتنی دفع ایچون
ولابد فیه من الجرح صیدده البیده جرح لازمدر وکون المرسل والرامي مسلماً اوکتابیاً ودخی
جراح ارسال ایدن ویاخود اوقی رمی ایدن البتده مسلم اولمق کرکدر ویاخود کتابي اولمق
وان لا یترك التسمیة عمداً عند الارسال والرمي ارسال ایلدکده ویاخود عمداً بسمله‌ء ترك ایلمامك
عمداً قیدایلدي اکر بسمله‌ء نسیان ایله ترك ایدرسه اکلی لا بأسدر وبالجمله ذکر اولنمشدر وکون الصید
ممتنعاً وصیدك ممتنع ومتوحش اولمسي لابددر زیرا صید اطلاقي ممتنع ومتوحش اولان ایچون
د وان لا یقعد عن طلبه بعد التواري عن بصره لابددر که مرسل ویاخود رامي اولان کمسنه صید
کوزیندن غائب اولدقدنصکره طلبندن فارغ اولوب اوتورمیه وان لا یشارك المعلم غیر المعلم
لابددر که جوارح معلمه غیر معلم ایله مشارك اولمیه زیرا مبیح ایله محرمي جمع ایتمك لازم کلور
او مرسل من لا یحل ارساله ویاخود معلم مرسلي شول کمسنه یه مشارك ایلمیه که انك ارسالي
حلال دکلدر کلب مجوسي کبي وعمداً اسم اللهي ترك ایلیان کمسنه نك کلبي کبي بونلره مشارك
ایلمیه وان لا تطول وقفته بعد الارسال لغیر الاکمال للصید واول جوارح معلمه‌نك بعد الارسال
وقفه‌سي یعنی درمسي اوزنمیه صیدي اکمال ایچون اولاندن غیري اکر وقفه‌سي اوزانورسه
اصطیادي ارساله مضاف اولماامش اولور پارسك عادتي بودر حلواني دیمشدر که پارسك
حصال حمیده‌سي چوقدر عاقل اولان کمسنه اول حصالدن اخذ ایدوب موجبنجه عمل ایلمك
کرکدر ویجوز بکل جارح علم من ذي ناب او مخلب ذي ناب وذي مخلب اولان معلم جارحك
جمله‌سیله اصطیاد جائزدر ویثبت التعلم بغالب الرأي وبالرجوع الی اهل الخبرة جمیع
جارحك تعلمي غالب رأي ایله ثابت اولور ودخی اهل خبره‌یه رجوع ایله ثابت اولور بونلرده
برشيء تقدیر اولنماز ابو حنیفه قتنده زیرا مقادیر نص ایله بیلنور بوخسه اجتهاد ایله معلوم
اولماز آنجق اصطیادده مبتلا اولانلر بونلرك اهل خبره‌سنك رأینه مفوض اولور وعندهما
وهو روایة عن الامام یثبت في ذي الناب بترك الاکل ثلثاً امامین قتنده که امام اعظمدن

اعظمدن روایتدر ذی نابده تعلّم اوچ دفعه اكلی ترك ایله ثابت اولور وفی ذی المخلب
بالاجابة اذا دعی بعید الارسال دعوت اولندقده اجابت ایله در فلو اكل منه البازی اكل لا
ان اكل منه الكلب او الفهد اگر طوغان اخذ ایلدوكی صید دن اكل ایلسه اكل اولنور امّا اول كلب
كه صیدی اكل ایلسه و بارس اكل ایلسه اول صید اكل اولنماز فان اكل او ترك الاجابة بعد التحكم
بتعلمه حرم ما صاده بعده حتی یتعلم تعلّمنه حكمندن صكره ذی نابك اخذ ایلدوكی صیددن
اكل ایلسه و ذی مخلب اولان اجابتی ترك ایلسه بعده صید ایلدوكی حرام اولور حتی تعلّم ایدنجه
زیرا اكل و ترك اجابت علامت جهلدر بو تقدیرجه صیدی حلال اولماز وكذا ما صاد
قبله وبقی فی ملكه وبنه حكم اولنماز تعلّمنه حكمدن صكره ذی ناب اولان اخذ ایلدوكی صیددن
اكل ایلسه و ذی مخلب اولان اجابتی ترك ایلسه مقدّم صید ایلدوكی و ملكنده باقی قلاندن
دخی اكل اولنماز ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر وان شرب الكلب
من دمه او نهشه فقطع منه بضعة فرماها واتبعه اكل وان اكل تلك البضعة بعد صیده اكر
كلب صیدن قاندن شرب ایلسه ویاخود صیر و بصیددن بر قطعه لحم قوپاروب اتسه و صیدك
عقبنجه كتسه اول صید اكل اولنوب حلال اولور اكر صیددن صكره قوپاریلان لحم قطعه سنی اكل ایلسه ده
بنه اول صید اكل اولنور وكذا لو اكل ما اطعمه صاحبه من الصید بنه اكل اولنور اكر كلب صیددن
صكره صاحبی اطعام ایلدوكی شئ اكل ایلسه اول صید اكل اولنور او اكل بنفسه منه بعد احراز
صاحبه ویاخود كلب بنفسه اول صیددن صاحبی احراز ایلدكدنصكره اكل ایلسه بنه اكل اولنور
بخلاف ما لو اكل القطعة قبل اخذه الصید شول شیك خلافیدر اكر كلب صیددن قطع
ایلدوكی لحمی صید ایلمزدن مقدّم اكل ایلسه اول صید اكل اولنماز وان خنقه ولم یجرحه لا یوكل
اكر كلب صیدی بوغسه امّا جرح ایلمسه اول صید اكل اولنماز البتّه جرح لازمدر وكذا ان شارك
كلب غیر معلّم او كلب مجوسی او كلب ترك مرسله التسمیة عمدا وبنه اكل اولنماز كلب معلّمه
غیر معلّم كلبی مشارك ایلسه ویاخود كلب مجوسی یی مشارك ایلسه ویاخود شول كلبی مشارك

ارسال ایدن کمسنه تسمیه‌یی عمداً ترك ایلمش اوله بو مقوله کلاب اخذ ایلدوکی صید اکل اولنماز وان ارسل

مسلم کلبه فزجره مجوسی فانزجر حل وبالعکس حرم واکر بر مسلم کلبنی ارسال ایلسه واول کلبی بر مجوسی

زجر ایلسه کلب دخی انك زجری ایله منزجر اولسه اول صیدك اکلی حلال اولور عکسی ایله حرام اولور

زجر صیحه ایدوب کلبی صیده جانبنه اغرا ایلمك د صاحب المغرب یقال زجر الراعی الغنم صاح بها

فانزجرت دیمكدر وان لم یرسله احد فزجره مسلم او غیره فلعبرة للزاجر اکر کلبی بر کمسنه ارسال

ایلمیوب بر مسلم زجر ایلسه ویاخود مسلمدن غیری کمسنه زجر ایدرسه عبرت زاجره اعتبار ایچوندر مثلا

مسلمك زجر ایلدوکی صید اکل اولنور اکر مجوسی زجر ایدرسه اول صید اکل اولنماز اول زجر ارسال

منزله سنه تنزیل اولنور وان ارسله ولم یسم ثم زجره فسمی فالعبرة لحال الارسال اکر کلبی ارسال

ایلسه اما تسمیه ایلمسه اندنصکره زجر ایلسه وتسمیه ایلسه بو تقدیرجه عبرت ارساله در اول صید

اکل اولنماز وان ارسله علی صید فاخذ غیره حل مادام علی سنن ارساله اکر کلبی صیده ارسال

ایلسه اول صیدی ایلمیوب بر آخر صیدی آلسه اکلی حلال اولور مادام که ارسال ایلدوکی

طریق اوزره اولورسه مثلا صاغه وصوله میل ایلمیوب بر آخر صید ایله مشغول اولمیه آنجق اوکنه

راست کلمك ایله اخذ ایلدوکی صید اکل اولنور اکر بو ذکر اولنانك خلافی اوزره اولورسه حلال

اولماز وکذا لو ارسله علی صیود بتسمیة واحدة فاخذها کلها حلت وبه حلال اولور اکر مرسل

کلبنی نیچه صیدلر اوزرینه تسمیه واحده ایله ارسال ایلسه وجمله سی حلال اولور وان ارسل الفهد فکمن

حتی استمکن ثم اخذ حل واکر بر پارسی بسمله ایله ارسال ایلسه وپارس کیمن اتسه ایلسه یعنی کزلنسه حتی

قدرت حاصل ایلسه اندنصکره اخذ ایلسه حلال اولور زیرا استمکان پارسك عادتیدر وکذا

الکلب اذا اعتاد ذلك اکر کلب دخی فهد کبی کمون ایلمك معتادی ایسه اخذ ایلدوکی صید

حلال اولور بو تقدیرجه پارس منزله سنده اولمش اولور ولو ارسله علی صید فقتله ثم اخذ

اخر اکلا اکر مرسل کلبنی بر صیده ارسال ایلسه واول صیدی قتل ایدوب بر آخر صیدی اخذ

ایلسه ایکیسی دخی اکل اولنور کما لو رمی صیداً فاصاب اثنین نته کم رامی اولان کمسنه بر صیده

صیده

صیده او قوانسه آتسه ایکی صید اصابت ایلدوکی مسئله کبیدر واذا رمی سهمه وسمّی اکل ما اصاب
ان اجرحه فجان رامی سهمنی رمی ایلسه وتسمیه ایلسه اصابت ایلدوکی شیء اکل اولنور اکر جرح ایدرسه
وان ترکها عمداً حرم اکر تسمیه‌یی عمداً ترک ایدرسه اول صید حرام اولور وان وقع السهم به فتحامل
وغاب ولم یقعد عن طلبه ثم وجده میتاً حل ان لم یکن به جراحة غیر جراحة السهم واکر سهم
صیده واقع اولسه وصید سهمی تحامل ایلسه یعنی کتوروب کتسه وکوزدن غایب اولسه ورامی
اولان صیاد طلبندن خالی اولمیوب اوتورمسه بعده صیدی میت بولسه اکلی حلال اولور
اکر اول صیدده سهمک جراحتندن غیری جراحت یوغیسه اکر غیری جراحت بولنورسه
حلال اولماز زیرا صیدک موتنه ایکی سبب اولمش اولور بری حلتی موجب وبری حرمتنی
موجب بو تقدیرجه حرمتی طرفی غالب اولور بو مقوله ده موهم اولان شیء متحقق کبیدر
ولا یحل ان قعد علی طلبه ثم وجده اکر رامی صیدک طلبندن فارغ اولوب اوتورر سه
اندن صکره بولسه اکلی حلال اولماز والحکم فیما جرحه الکلب کالحکم فیما جرحه السهم شول
صیده که کلب جرح المستدر انک حکمی سهمک جرح ایلدوکی شیئک اولان حکم کبیدر وان رماه فوقع
وان رماه فوقع فی ماء او علی سطح او جبل او شجر او حایط او اجرة ثم تردی منها حرم اکر رامی
بر صیده رمی ایلسه واول صید دوشسه واولسه ویاخود سطح اوزرندن ویاخود جبل
اوزرندن ویاخود اغاج اوزرندن ویاخود دیوار اوزرنده ویاخود کرمد اوزرنده اولان
صیده آتسه بعده صید ارضه دوشوب اولسه حرام اولور اکل اولنماز زیرا متردّیه نص
ایله حرامدر اول صیدک موتی جائزدر که رمیدن غیری ایله اوله زیرا بو صید مهلکدر وسقوط
کذلک مهلکدر وکذا لو وقع علی رمح منصوب او قصبة قائمة او حرف اجرة فجرح بها
وبنه اکلی حرام اولور صیده رمی ایلدکده منصوب اولمش رمح اوزرینه دوشسه ویاخود
قائم اولمش قامش اوزرینه دوشسه ویاخود قائم اولمش کرمد کناری اوزرینه دوشسه
بونلر ایله مجروح اولسه اکلی حلال اولماز زیرا احتمالدر که ذکر اولنان اشیانک کسکین

لكن ايجي قتل ايلمش اوله وان وقع على الارض ابتداء حل اكر رمي اولندقده ابتداء ارضه دوشسه
حلال اولور وكذا وقع على حجر او اجرة فاستقر ولم يتجرح حل ويته حلال اولور اكر طاش
اوزرينه ويا خود كرمد اوزرينه واقع قرار بولسه منجرح اولمسه حلال اولور بونلرك اوزرينه
دوشمسي ارض اوزرينه دوشمك كبيدر وان وقع في الماء فمات حرم اكر صيد صويه دوشسه
اولسه حرام اولور احتمالدر كه صودغرق اولمش اوله وان كان الطير مائيا فوقع فيه فان انغمس
جرحه فيه حرم والا حل واكر صو قوشي اولسه رمي اولندقده صويه دوشسه اكر جرحي صويه
منغمس اولورسه حرام اولور اكر صودن طشره ده اولورسه حلال اولور زيرا احتمالدر كه
موتي صودن اوله رميدن اولميه وجرحي صويي تشرب ايدوب زياده المه سبب اوله ويحرم
قتله المعراض بعرضه او البندقة ولم يجرحه معراض ارضيله قتل ايلدوكي صيد حرام اولور
ويا خود بندقه نك قتل ايلدوكي صيد حرام اولور حال بوكه بو ايكيسي يعني معراض وبندقه
اول صيدي جرح ايلمش اوله معراض ديدوكي شول اوقدر كه يلكي يوقدر اول ايسه دوغري
كتبوب عرضا كتمسي متحققدر بندقه ايسه جامردن مدور دوزلمش قدقدر وان اصابه
بحجر وجرحه بحده فان ثقيلا لا ياكل وان خفيفا ياكل رامي حجر ايله صيده اصابت ايلسه وطاشي
كسكين لكن ايله جرح ايلسه اكر طاش ثقيل ايلسه اول صيد اكل اولنماز واكر طاش خفيف ايله اكل
اولنور زيرا طاش ثقيل اولدقده احتمالدر كه صيدي قتل ايدن طاشك ثقلي اوله بحده حاملك
كسر ايله حدتن معناسنه اوله في ابن ملك شرح مجمع البحرين وان لم يجرحه لا يؤكل مطلقا اكر جرح
ايلماز ايسه مطلقا اكل اولنماز كرك حجر ثقيل اولسون كرك خفيف اولسون ولو رماه بسيف
او سكين فاصابه بظهره او مقبضه فقتله لا يؤكل اكر صيد قلج ويا خود بجاق آتسه اول
قلجك ويا خود بجاغك ارقه سي ويا خود قلجك قبضه سي اصابت ايدوب قتل ايلسه اكل
اولنماز زيرا دق ايتمكله قتل ايلمشدر حاصل كلام اكر موت يقينا جرح او لدوغي معلوم اولمش
اوله اكلي حلال اولور ثقيل ودق ايله موتي واقع اولورسه اكلي حلال اولماز وشرط

وشرط

فتمامق

وشرط في الجرح الادماء جرحن قناتمق شرط قلندي وقيل لا يشترط دينلدیكه شرط قلنمدي زيرا الجرح

دم كلب معلمك وسعنده دكلدر آنجق جرحه قادردر وقيل ان كبيرا لا يشترط وان صغيرا اشترط دينلدیكه

اكر جرح كبير ايسه دم شرط قلنمدي واكر جرح صغير ايسه قلندي ولو اصاب السهم ظلفه او قرنه فان ادماه

حل والا فلا واكر سهم بلهسي طرفنه وياخود بوينوزينه اصابت ايلسه اكر قانه ديرسه اكلي حلال اولور

واكر قانه مزايسه اكلي حلال اولماز وان رمي صيدا فقطع عضوا منه اكل دون العضو اكر رامي

برصيده رمي ايلسه اول صيدك عضوني قطع ايلسه اول صيد اكل اولنور قطع اولان عضو اكل اولنماز

وان قطعه ولم يبنه فان احتمل الالتيام اكل العضو ايضا والا فلا اكر صيددن بر عضوني قطع

ايلسه و قطعي آيرلسه بس امدي بريرينه ضم اولوب التيام احتمالي اولورسه اول عضو اكل اولنور

اول قطع اولان سائر اجزا منزله سنده در بو تقديرجه جرح اولور ابانه اولمز علاج ايله التيام

احتمالي اولميوب جلدده معلق دورر سه اول عضو اكل اولنماز معناي ابانه موجوددر عبرت

ايسه معانييه در بو خصوصده دكلدر وان قده نصفين او اثلاثا والاكثر من جانب العجز

اكل الكل اكر صياد صيدي اوردقده طولا ايكي شق ايدوب نصفين اولسه وياخود اثلاث اولسه يعني

يعني ابلس اوج بلوك اولسه حال بوكه اكثري قوير وق طرفنده اولسه اول صيدك جمله سي اكل اولنور وكذا لو قطع نصف

رأسه او اكثر اكر باشك نصفني وياخود زياده سني قطع ايلسه جمله اكل اولنور واذا ادرك الصيد حيا

حيوة فوق حيوة المذبوح فلابد من ذكوته فان تركها متمكنا منها حرم قچان حيا صيده ادراك اولنسه

اما حيوتي مذبوح حيوتندن اولسه يعني زياده جه اولسه البته بوغازلمق لازمدر واكر ذكوته يعني

بوغازلمغه تمكن يعني قدرت وار ايكن ترك ايلسه حرام اولور وكذا غير متمكن في ظاهر الرواية ينه حرام

اولور اكر ذكوته قدرتي دخي اولماز ايسه ده ظاهر روايتده يا فقد آلت وياخود ضيق وقت اولمغله

بوغازلمقدن قادر اولمسه ينه حرام اولور وان لم يبق في حيوته الا مثل حيوة المذبوح وهو ما لا يتوهم

بقاؤه فلم يدركه حيا اكر صيد حيوتنده برشي باقي قالمسه الا بوغازلنمش حيوانك حيوتي مثللي

مثل فالسه حيوة مذبوح شول شيدر كه انك بقاسي متوهم اولميه بو تقديرجه اول صيده حيا ايرلمامش

اولور بو بابده تزکیه لازم کلور وقیل عند الامام لابد من تزکیته ایضا فان ذکاة حل دینلدیکه امام
اعظم قتنده بوغازلمق لازمدر کیرو کحن مسئله کبی اکر تزکیه ایدرسه اکلی حلال اولور حاصل کلام
حیوه باقی قالمیوب آنجق بوغازلنمش حیوانک حیوتی کبی قالسه و بوغالمغه دخی قدرت اولسه
روایت مختلف اولمشدر بر روایتده تزکیه لازم دکلدر حتی تزکیه سز اولسه اکل اولنور زیرا حکماً
مذبوحدر امام اعظمدن بر روایتده دخی تذکیه ایلدکده حلال اولور وکذا ان ذکی المتردیة
والنطیحه والموذة والذی نقر الذیب بطنها وفیه حیوة خفیة او جلیة حل وبه حلال اولور
اکر یوکسک یردن دوشن لحمی اکل اولنان حیوانی تزکیه ایلسه ونطیحه که بوینوز ایله اورلمش انی
تذکیه ایلسه واغاج ایله اورلمشدر انی تزکیه ایلسه و دخی شول حیوانلرک قورد قارنینی شق ایلسه
انلره تذکیه ایلسه وبونلرک هر برنده حیوة خفیه و یاخود حیوة جلیة اولسه اکلی حلال اولور
ابو حنیفه قتنده وفتوی دخی بونک اوزرینه در وعند ابی یوسف ان کان بحال لا یعیش مثله
لا یحل ابو یوسف قتنده اکر بر حال ایله اولسه که اول مثللو ولان صاغ اولمق ممکن اولمسه تذکیه ایله
اولماز زیرا مویی ذبح ایله اولمامش اولور وعند محمد ان کان یعیش فوق ما یعیش المذبوح
حل والا فلا امام محمد قتنده اکر انک صاغلغی بندن زیاده اولور تذکیه ایلسه حلال اولور اکر
ذکر اولنانک حلافی اولورسه حلال اولماز ومن رمی صیداً فاثخنه واخرجه من حیز الامتناع
ثم رماه آخر فقتله حرم وضمن قیمته مجروحاً للاول بر کمسنه بر صیده رمی ایلسه وزبون ایلسه وحیز
امتناعدن اخراج ایلسه یعنی صید کندویی خلاصه قادر اولمسه بعده بر آخر کمسنه دخی رمی ایدوب
قتل ایلسه اول صید حرام اولور ورامی ثانی رامی اول ایچون اول صیدک قیمتنی مجروحاً ضامن
اولور زیرا رامی اول صیدی زبون ایلیوب حیز امتناعدن اخراج ایلمش ایدی بو تقدیرجه
کندونک مملوکی اولمشدر ثانی دخی انک مملوکنی تلف ایلمک ایله ضامن اولور وان لم یثخنه
الاول حل وهو للثانی اکر اولکی رامی اول صیدی زبون ایلمامش یعنی حیز امتناعدن اخرج
ایلمدی ایسه صکره اورلمغله حرام اولمیوب اکلی حلال اولور صید ثانی ایچوندر زیرا بنی

عليه

عليه السلام الصيد لمن اخذه بيورمشدر ومن ارسل كلباً على صيد فادركه فضربه وضرعه ثم
ضربه فقتله اكل بركمسنه كلبني صيده ارسال ايلسه وكلب صيده ايريشوب ضرب ايلسه ويره دوشورب
بعده ينه ضرب ايدوب قتل ايلسه اكل اولنور زيرا بردفعه جرحدن صكره بردفعه دخي جرح امتناع
تحت تعلمه داخل دكلدر بس عفو اولنور وكذا لو ارسل كلبين فضرعه احدهما وقتله الآخر برصيده
ايكي كلب ارسال ايلسه بريسي دوشرب وبريسي دوشردكدنصكره قتل ايلسه ينه حلال اولور
ولو ارسل رجلان كل منهما كلبه فضرعه احدهما وقتله الآخر حل وهو للاول واكر ايكي رجل
هربري كلبني صيده ارسال ايلسه وكلبك بري يره دوشرسه وبري قتل ايلسه اكل حلال اولور
وصيد اول ضرع ايدوب يره دوشورنكدر ولو ارسل الثاني بعد ضرع الاول حرم وضمن
كما في الرمي اولكي كلب ضرع ايلدكدن صكره ثاني كلبني ارسال ايلسه اكلي حرام اولور رميده
اولدوغي كبي قيمتني ضامن اولور وسمع حساً فظنه انساناً او فرماه او ارسل عليه كلبه فاذا هو
صيد اكل بركمسنه حس يعني صوت خفي استماع ايلسه وظن ايلسه كه انساندر واكا رمي ايلسه
وياخود كلبني ارسال ايلسه واول حس استماع ايلدوكي صيد اولسه اكل اولنور حقيقت حال
صيد اولمغله انك ظننه اعتبار يوقدر كتاب الرهن بو كتاب رهنك احكامي بيانندهدر
رهن لغتده برشيء محبوس قلمقدر نته كيم حق سبحانه وتعالينك كل نفس بما كسبت رهينة قول
شريفنده واقع اولمشدر رهينة اي محبوسة بوبال ما كسبت من المعاصي ديمكدر رهن مرهون معناسنه
اطلاق اولنور جمعي رهان ورهون كلور رهن كتاب وسنت واجماع امت ايله مشروع
اولمشدر اما كتاب ايله مشروع اولمسي حق سبحانه وتعالينك وان كنتم على سفر ولم تجدوا كاتباً
فرهان مقبوضة قول شريفيله واقع اولمشدر وسنت ايله مشروع اولمسي نبي عليه السلام بر يهوديدن
ويره سيه طعام اشترا ايدوب كندونك درعني رهن ويرمشدر واجماع ايله دخي منعقد اولمشدر
رهن شرعيده مصنف ديدوكي اوزره در وهو حبس شيء بحق يمكن استيفاؤه منه كالدين
رهن برشيئك حبسيدر برحق مقابله سنده كه اول حقك استيفاسي ممكن اوله اول حبس

اولان شیدن دین کبی زیرا دین برحقدر که انك ایچون حبس اولان شیدن استیفاسی ممکندر
شول شیئك رهنی که اندن استیفاسی ممکن دکلدر وینعقد بالایجاب والقبول ورهن ایجاب
وقبول ایله منعقد اولور ایجاب رهن برکمسنه نك رهنتك هذا المال بدین لك علیّ دیمسیدر
وبوکا مشابه اولان کلامدر وقبول رهن قبول ایدن کمسنه نك قبلت دیمسیدر وشیخ الاسلام
خواهر زاده دیمشدر که رهنك رکنی آنجق ایجابدر زیرا عقد تبرعدر ویتمّ بالقبض محوزاً
مفرغاً ممیزاً محوز ومفرغ ومممیز اولدوغی حالده رهن قبض ایله تمام اولور محوز حاء مهمله
ایله مجموعاً دیمکدر ومحوزاً دیمکله ثمری شجرده اوزرنده وزرعی ارضده اوزرنده رهندن
احترازدر ومفرغاً دیمك ایله شجری میوه سز وارض درع سز وداری راهنك متاعی
ایچنده ایکن رهن قومقدن احترازدر ممیزاً دیمك ایله مشترك اولان شیء رهن قومقدن
احترازدر مثلا نصف عبد ویاخود نصف داری رهن قومق کبی کذا فی شرح الهدایه فاضل
زیلعی وصاحب کافی دیمشدر که اول ایله یعنی محوز ایله مشاعدن احترازدر ثانی ایله راهنك
متاعی مشغولندن احترازدر ثالث ایله غیر متّصل اولان شیدن احترازدر مثلا میوه نك
اغاج اوزرنده رهنی کبی اما تجری رهن اولمیه والتخلیة یعنی رهن ایجاب وقبول ایله
منعقد اولور ومحوزاً ومفرغاً وممیزاً قبض ایله تمام اولور ودخی تخلیه ایله تمام اولور یعنی
مانعی برزمانه دکین منع ایلیه که رهنی قبض ایلمك ممکن اوله وفی المبیع قبض مبیعده قبضدر
وللراهن ان یرجع عنه قبل القبض راهن ایچون قبضدن اوّل رهن قومقدن رجوع ایلمك واردر
واذا قبض لزم فچان راهن مرتهن رهنی قبض ایلیه راهن رجوعه قادر دکلدر وهو مضمون
بالاقلّ من قیمته ومن الدّین رهن هلاك اولنسه رهنك قیمتندن ودیندن هر قنقیسی اقل ایسه
اقل ایله مضموندر الاقلّ اسم تفضیلدر لام ایله استعمال اولنور من کلمه سی تفضیلیة دکلدر
معنی بویله اولیجق رهندن ودیندن اقل هر قنقیسی ایسه انکله مضموندر امام شافعی قتنده
رهن امانتدر مضمون دکلدر فلو هلك وهما سواء صار المرتهن مستوفیاً لدینه اکر رهن

رهن

رهن هلاك اولسه حال بوكه رهن ودين ايكيسي قيمتده برابر اولسه مرتهن دينني استيفا ايلمش اولور مرتهن
راهندن وراهن مرتهندن برشي طلب ايلماز وان كان قيمته اكثر فالزائد امانة في يد المرتهن واكر رهنك
قيمتي دييندن اكثر ايسه زياده سي يد مرتهنده امانتدر اكر تعدي ايدوب هلاك اولمش ايسه ضامن
اولور اكر تعدي سز هلاك اولمش ايسه مرتهنه ضمان لازم كلمز وان كان الدين اكثر سقط منه
قدر القيمة وطولب الراهن بالباقي اكر دين رهن قيمتندن اكثر ايسه اول دينك رهن قيمتي
مقداري ساقط اولور وباقي قلان دين ايله راهن مطالبه اولنور مثلا رهنك اون درهم
قيمتي اولسه واون درهم مقابله سنده رهن اولسه وهلاك اولسه دين ساقط اولور اكر رهنك
قيمتي بش درهم اولسه اون درهم مقابله سنده رهن اولدنسه بش درهمي ساقط اولوب بش درهمي
مطالبه اولنور واكر رهنك اون بش درهم قيمتي اولوب اون درهم مقابله سنده رهن اولسه
بش درهمي امانتدر ضمان لازم كلمز وتعتبر قيمته يوم القبض هلاك اولان رهنك قيمتي يوم قبضنده
اعتبار اولنور زيرا قبض ايلدوكي كوندن ضماننه داخل اولور اكر قيمتنده اختلاف اولنورسه قول
مرتهنكدر زيرا زياده يه منكردر و بينه راهنه لازمدر ويهلك على ملك الراهن فكفنه عليه عبد
مرهون وامة مرهونه هلاك اولسه راهنك ملكي در ملكي اوزره هلاك اولور پس اموري
كفني راهن اوزرينه در زيرا راهنك ملكيدر آنجق يد مرتهنده امانتدر وللمرتهن ان يطالب
الراهن بدينه ويحبسه به وان كان الراهن عنده مرتهن ايچون راهندن دينني مطالبه واردر
دين مقابله سنده راهني حبس ايلمك دخي واردر رهن كندو ذمتنده ايسه ده بنه حبس ايدر
حاصل كلام مرتهنده رهن موجود ايكن بنه راهني حبس ايدورمك واردر وله ان يحبس
الرهن بعد فسخ عقده حتى يقبض دينه الا ان يبرأه مرتهن ايچون عقد رهني فسخ ايلمكدن رهني
حبس ايلمك واردر حتى دينني قبض ايد نجه الا مكر كه دينندن ابرا ايلمش اوله زيرا دييني قبضندن
صكره اول كمسنه يه مرتهن اطلاقي صحيح اولماز ابرادن صكره دخي بو يلجه در اكر ابراء دين بولنماز
ايسه ينه حق حبس واردر وليس عليه ان كان الرهن في يده ان يمكن الراهن من بيعه للايفاء

نجار رهن مرتهن يدنده اولسه مرتهن ایچون بوقدر کر رهنی بیع ایچون راهنه مکث ویره مثلا راهن اولان
کمسنه مرتهنه رهنی بکا ویر واروب بیع ایدوب سنک حقنی ادا ایدهیم دیسه مرتهن ویرمکه قادر دکلدر زیرا
رهنک حکمی حبس دائمدر دین قضا اولنجه ولیس للمرتهن الانتفاع بالرهن ولا اجارة ولا اعارة
مرتهن ایچون رهن ایله انتفاع الملک یوقدر ورهنی اجاره به ویرمک وعاریه ایچون ویرمک یوقدر
زیرا رهنک اقتضاسی دین استیفا اولنجه حبسدر ویصیر بذلک متعدیا انتفاعله ویاخود اجاره
ویاخود اعاره ایله متعدی ایمش اولور زیرا مالکی طرفندن مأمور ومأذون دکلدر ولا یبطل
به الرهن تعدی ایله رهن دخی باطل اولماز یعنی عقد رهن بوزلماز واذا طلب مرتهن دینه
امر بالاحضار الرهن نجان مرتهن دینینی طلب ایلسه کندویه رهنی احضار ایلمکه امر اولنور
رهن باقیمدر یوخسه هلاک اولمشمیدر دیو معلوم اولمق ایچون احضار لازمدر
واذا احضره امر الراهن بتسلیم کل دینه اولا ثم المرتهن بتسلیم الرهن نجان مرتهن رهنی
احضار ایلسه راهنه امر اولنور که جمله دینینی ابتدا تسلیم ایلیه اندنصکره مرتهنه امر
اولنور که رهنی تسلیم ایلیه وکذا لو طالبه بالدین فی غیر بلد العقد وبینه مرور ایدن مسئله
کبیدر اکر مرتهن رهن عقد اولنان بلددن غیریده دینینی طلب ایدرسه ولم یکن للرهن حمل
ومؤنة اکر رهنک حملی ومؤنتی یوق ایسه مرتهن رهنی احضار ایله دیو امر اولنور
ابتداء وحمل ومؤنت اولمیان رهنده حمل اماکن بقیه واحده حکمنده در فان کان له
حمل ومؤنة فله ان یستوفی دینه بلا احضار الرهن اکر رهنک حملی ومؤنتی وار
ایسه مرتهن ایچون بلا تکلیف احضار رهن دینینی راهندن طلب ایدوب آلمق
واردر ومرتهن اوزرینه واجب اولان تخلیه در یوخسه برمکاندن برمکانه نقل دکلدر
لکن راهن مرتهن رهنی بیع ایلمدوکنه وضایع ایلمدوکنه یمین بالله ویرر کذا فی
الکافی وکذا ان کان الرهن وضع عند عدل ولا یکلف باحضاره بینه حکم بویله در
نجان راهنک امریله برعادل کمسنه نک قاتنده وضع اولنسه رهنک احضاری مرتهنه

مرتهنه تكليف اولنماز ولا باحصار ثمن رهن باعه المرتهن بامر الراهن حتى يقبضه ودخي
راهنك امريله مرتهنك بيع ايلدوكي رهنك ثمنني دخي احضار اولنمق تكليف اولنماز قبض
ايلمينجه صورت مسئله مثلا مراهن مرتهنه رهني بيع ايلمك ايچون امر ايليسه مرتهن دخي
راهنك امري اوزره رهني بيع ايليه لكن ثمنني هنوز قبض ايلميه احضار ثمن ايچون مرتهنه
تكليف اولنماز اكر ثمني قبض ايليه احضاري ايچون تكليف اولنور زيرا بدلكه ثمندر مبدل منه كم
رهندر انك مقامنه قايم اولمق ايچون تكليف اولنور ولا ان قضى بعض حقه بتسليم حصته
حتى يقبض الباقي ودخي مرتهن رهن مقبوضنك حصته سني تسليمه تكليف اولنماز اكر مديون
بعض حقني قضا ايليه باقي سني قضا ايلمينجه صورت مسئله بر كمسنه متساوي ايكي ثوبيكم بش
يوز درهم قيمتني اولسه وبيك درهم مقابله سنده رهن وضع ايليه راهن مديون بش يوز درهم
دينني قضا ايلدكده ثوبك برينى تسليم ايليه بري دين مقابله سنده دورسون ديمكه قادر دكلدر
ومرتهنه دخي برينى تسليم ايله ديو تكليف اولنماز مادام كه باقي دين قبض ايلمينجه وللمرتهن ان
يحفظ الرهن بنفسه وزوجته وولده وخادمه الذي في عياله مرتهن ايچون واردر كه يعني مرتهنه لازم
اولان رهني بنفسه حفظ ايليه ودخي زوجه سي وولدي وشول خادمي كم كندو عيالنده اوله يعني نفقه سي
كندو اوزرينه لازم اوله يعني بونلردن غيري يه حفظني سپارش ايليه تعدي ايلمش اولور عبرت معا ساكن
اولمقده در بو تقديرجه آيلق وياخود سنوي دوتلمش اجيره كه بيلجه ساكندر انلر دخي حفظ
ايلمك جائزدر فان حفظه بغيرهم او اودعه ضمن كل قيمته اكر رهن مذكورلردن غيري كمسنه لر
حفظ ايليه لر وياخود مرتهن اول رهن بر آخره امانت قوسه وضايع اولسه جمله سي ضامن
اولور زيرا تعدي ايلمش اولور وكذا ان تعدى فيه وبنه جميع قيمتني ضامن اولور اكر مرتهن
رهنده تعدي ايليه او جعل الخاتم في خنصره وياخود خاتمي صرچه برماغنه داقسه وهلاك
اولسه جميع قيمتني ضامن اولور زيرا استعماله اذن يوقدر متعدي اولمش اولور يمين
ويسار برابردر فان جعله في اصبع غيرها فلا يضمن اكر مرتهن خنصردن غيري برماغنه

دافسه وهلاك اولسه ضامن اولماز زيرا غيري بر مقلده خاتم داقلمق عادت دكلدر جنكم مرتهن
خنصردن غيري يه داقمشدر مرادي حفظ ايچون ايدي اكر مرتهن خاتون اولورسه ضامن
اولور زيرا خاتونلرك خنصردن غيري پرمغه خاتم داقلمق عادتلريدر اكر بركمسنه اوچ قلج
رهن وضع ايلسه مرتهن اوچنيدخي قوشانوب ضايع ايلسه ضامن اولماز زيرا اوچ قلج قوشانمق
عادت دكلدر اما بعض شجيع ادملك ايكي قلج قوشانمق عادتيدر اول اجلدن ايكيسن
ضامن اولور وعليه مؤنة حفظه رهنك مؤنة حفظي مرتهن اوزرينه در اكر رهنك
قيمتي دينذن اكثر ايسه ده ومؤنة رده الي يده وبه رهنك يد مرتهنه ردنك مؤنتي دخي
مرتهن اوزرينه در مثلا رهن اولان عبد ايمش فرار ايلدكده اخذ اولنوب يد مرتهنه تسليم
ايلدكلرنده انك جعلي مرتهن اوزرينه در اور داجرة وياخود رهنك رد اجرتني رد مرتهن
اوزرينه لازمدر مثلا رهن اولان عبد وياخود جاريه اولوب كوزي اغرسه وياخود بر مرض
حادث اولسه بونلرك مداواتنك اجرتي مرتهن اوزرينه در زيرا امساك وحفظ مرتهن
اوزرينه واجبدر ومؤنتي دخي انك اوزرينه در كاجرة بيت حفظه وحافظة كيم
حفظ اولنان بيتك اجرتي وحافظك اجرتي كبي زيرا بونلرك اجرتي مرتهن اوزرينه در اما جعل
الآبق والمداوات والفداء من الجناية فتقسم على المضمون والامانة اما قاچقين قولك جعلي
وامراضه معالجه ومداواتك جرح واجرتي وجنايتدن فدا مثلا رهن اولان قول ايمش
انك ايچون ويريلان فدا مضمون وامانت اوزرينه منقسمدر مثلا اون بيك اقچه قيمتي
اولان عبد بش بيك اقچه رهن قونيلوب اول عبد جنايت اشليوب بيك اقچه فدا ويرسه لر
بش يوز اقچه سي مرتهنه وبش يوز اقچه سي راهنه لازم كلور زيرا عبدلك اون بيك اقچه سنك
بش بيك اقچه سي مضمون وبش بيك اقچه سي امانتدر ومؤنة تبقيه واخلاصه على الراهن
كالنفقة والكسوة واجرة الراعي واجرة ظئره ولد الراهن رهنك بقا واصلاحنك
مؤنتي راهن اوزرينه در نفقه وكسوه وجوبا انك اجرتي ورهنك ولدنك دايه سنك

سنان

سنك اجرتی کبی زیرا بو متالر بقاسنك مؤنتی ایجوندر وسقی البستان وتلقیح نخله وجذاده والقیام
بمصالحه ودخی بستان سقی کبی وخرما اغاجنی تلقیح کبی عربستانده ارکك خرمایی دیشی خرمانك
اوزرینه القا ایلمك کبی واغاجدن خرمایی دوشورمك کبی واول بستانك مصالحه قیامی کبی مثلا
دیوارلرینی اصلاح کبی وخارجتن اوتلولرینی کیدرمك بو مقوله مؤنت راهن اوزرینه در کرك
رهنده فضله اولسون کرك اولمسون زیرا راهنك ملکنده باقیدر کذلك منافعی دخی راهنك
ملکنده باقیدر وما اداه احدهما مما وجب علی صاحبه بلا امر فهو تبرع راهن ومرتهندن بریسی یعنی
هر قنقیسی صاحبنك اوزرینه واجب اولان شیء بلا امر ادا ایلسه ایلدوکی شیء تبرعدر وبامر القاضی
یرجع به اما قاضینك امری ایله ادا ایلسه ویردوکی شیء ایله صاحبنك اوزرینه رجوع ایدر زیرا قاضینك
ولایت عامه سی واردر کانه صاحبی امر ایلمشدر وعن الامام رحمه الله لا یرجع ایضا ان کان
صاحبه حاضرا امام اعظمدن رحمه الله انلر بیورمشلردر که بلا امر ویردوکی کبی رجوع ایدهمز
اکر صاحبی حاضر اولورسه امام ابو یوسف ایکی وجه ده دخی صاحبی اوزرینه رجوع ایدر دیو
بیورمشلردر باب ما یجوز ارتهانه والرهن به وما لا یجوز بو باب شول شیئك بیانندهدر
که اول شیئك ارتهانی وانك ایله رهن جائز اولور ودخی ارتهانی ایله رهن جائز اولماز لا یصح رهن
المشاع مشاع اولان شیئك رهنی جائز دکلدر وان مما لا یحتمل القسمة قسمت احتمالی اولمیان
برده ایسه بیله مشاع اولان شیئك رهنی صحیح دکلدر اما هبه ده جائزدر زیرا هبهنك حکمی ملکدر ملك
ایسه اشتراکی قبول ایدر او کان من الشریك شریکنه دخی رهن اولورسه صحیح دکلدر زیرا اشاعده ثبوت
ید متصور دکلدر اکر شریکنه رهن جائز اولسه برکون رهن طریقیله امساك ایدوب وبرکون ملك
طریقیله امساك ایلمك لازم اولوردی بو ایسه جائز دکلدر ولو طرأ فسد اکر ارتهاندن صکره
شیوع طاری اولور ایسه عقد رهن فاسد اولور ابو حنیفه وامام محمد قتنده خلافا لابی یوسف
ابو یوسف ایچون خلاف واردر انلر قتنده عقد رهن فاسد اولماز ولا رهن الثمر علی الشجر
بدون الشجر ولا الزرع فی الارض بدونها میوهنك شجر اوزرنده اولوب شجرسز رهن اولماسی صحیح دکلدر

وارضنده درعك ارض سز رهن اولنسي صحيح دكلدر ولا الشجر او الارض مشغولين بالثمر والزرع

درع وميوه ايله مشغول ارض وشجرك دخي رهني صحيح دكلدر مثلا اغجوق شجر وارض قونيلوب

ثمر وزرعي رهن اولنميه بومقوله شيء رهن اولنق صحيح دكلدر زيرا قچانكه مرهون اولميان شيئه متصل

اولسه جائز دكلدر زيرا ذكر اولنان مرهون اولان مشغولك بالكز قبضي ممكن دكلدر ولو رهن

الشجر بمواضعها والدار بما فيها جاز اكر شجر مواضعي ايله وياخود دار اچنده اولان شيئله رهن

اولنسه جائزدر شول شيئكه رهن اولنميه اكا مرهون اولان شيئك مجاورتي رهنك

صحتني منع ايلماز اما شجر اوزرنده ميوه اولنسه رهنه داخل اولور اتصالي ايچون تابعدر

ولا يجوز رهن الحر والمدبر وام الولد والمكاتب حرك ومدبرك وام ولدك ومكاتبك

رهني جائز دكلدر حرده ماليت يوقدر وسائرينك خود بيعي جائز دكلدر ولا بالامانات

امانات اولان شيلرك رهني دخي جائز دكلدر وديعت امانت درر هر وديعت اما نتدر

اما هر امانت وديعت دكلدر عاريت امانتدر وديعت دكلدر وشول شاليكه روزكار كوتوروب

برآخرك اوينه وارسه اولدخي امانتدر وديعت دكلدر وديعت خاصه دركه قصد كه حفظ

ايچون وريله امانت عامه در هرشيه شاملدر ولا بالدرك درك ايله دخي رهن جائز دكلدر رهن

بالدرك تفسيرنك صورة مسئله سي بودركه بركمسنه برآخر كمسنه يه برشيء بيع ايدوب وثمني قبض ايلسه

وبيع ايلدوكي شيء دخي تسليم ايلسه لكن مشتري مبيعك مستحق اولمسندن خوف ايدوب ويردوكي

اقچه يي بايعدن رهن ايچون السه باطلدر واول مبيع مشتري قتنده امانتدر هلاك اولورسه ضمان

لازم كلمز ولا بما هو مضمون بغيره كالمبيع في يد البايع ودخي شول شيئك رهني جائز دكلدركه غيري

ايله مضمون اوله يد بايعده اولان مبيع حقيقت كبي زيرا رهن حقيقة وحكما دين اولان دين

مقابله سنده در يد بايعده اولان مبيع ايسه حقيقة وحكما دكلدر بر قچان هلاك اولسه ثمن ساقط

اولور زيرا بايعك حقيدر وضمان يوقدر وفقها بو كا عين مضمونه بغيرها تسميه ايلديلر اما عين

مضمونه بعينها هلاك اولدقده مثلي وياخود قيمتي ايله مضمونه در معضوب وبدل خلع ومهر

مهر بدل صلح عن دم العمد كبي بونلره رهن صحيح دكلدر ولا بالكفالة بالنفس ولا بالقصاص في النفس وما
دونها كفالت بالنفس ايله دخي رهن جائز دكلدر ودخي قصاص في النفس ايله وقصاص كه نفسدن
غيري اوله انك ايله دخي رهن جائز دكلدر مثلا بركمسنه بركمسنه يه كفيل بالنفس اولسه بعده اول كفالته رهن
ويرسه جائز دكلدر وبركمسنه نك اوزرينه قصاص في النفس ودخي نفسدن غيري قصاص واجب اولسه
بو قصاص مقابله سنده رهن قومق جائز دكلدر زيرا استيفاسي متعذردر اما خطاء جنايت واقع
اولسه ارش مقابله سنده رهن قومق جائزدر زيرا استيفاء ارش رهندن ممكندر ولا بالشفعه وشفعه
ايچون دخي جائز دكلدر مثلا بركمسنه اويني آخره بيع ايلدكده بركمسنه شفيع اولوب شفعه سنه قضاء قاضي
لاحق اولدقدنصكره بايع وياخود مشتري شفيع اولان كمسنه يه اوي بيزه تسليم ايله ديو رهن ويرسه جائز
دكلدر بو صورتده دين يوقدر كه مقابله سنده رهن قونيله ولا باجرة النائحة والمغنية اغلايجي ومغنيه
اجرتي مقابله سنده رهن جائز دكلدر اكر رهن قونيلوب ضايع اولسه مضمون دكلدر زيرا رهن اصلا واجب
اولميان شئ مقابله سنده قونلمشدر حتى قبل الرهن قاضي يه وارسه اجرت ويرمك ايچون حكم ايلماز ولا
بالعبد الجاني او العبد المديون عبد جاني يعني جنايت ايلمش قول ايچون وياخود عبد مديون ايچون
رهن جائز دكلدر ولا يجوز للمسلم رهن الخمر ولا ارتهانها من مسلم او ذمي مسلم ايچون خمري رهن
قومق ورهن آلمق مسلمدن وياخود ذميدن جائز دكلدر زيرا مسلم حقنده ابقا واستيفا
متعذردر عدم ماليتي ايچون ولا يضمن له مرتهنها ولو ذميا مسلم ايچون ضامن اولماز اكر
اول خمرك مرتهني ذمي ايسه ده صورت مسئله بودر كه بر مسلم بر ذمي يه خمر رهن قوسه ذميدن اول
خمري غصب ايلسه لر ذمي اول خمري ضامن اولماز زيرا مسلم حقنده مال متقوم دكلدر ويضمنها
هو لو ارتهنها من ذمي مسلم اول خمري ضامن اولور اكر ذميدن ارتهان ايلمش ايسه زيرا آنلر
حقنده مال متقومدر ويصح بالدين ولو كان موعودا بان رهن ليقرضه كذا ودين مقابله سنده
دخي رهن صحيح اولور اكر اول دين موعود ايسه ده يعني راهن مرتهنه بر شئ رهن قويه واول
دخي اكا بو قدر يعني بيك اقچه قرض ويره ويو وعده ايليه واول وعده ايلدوكي دين مقابله سنده

رهن قومق جائزدر فلو هلك في يد المرتهن لزمه دفع ما وعد ان مثل قيمته او اقل اكر دين موعود
مقابله سنده وضع اولنان رهن يد مرتهنده هلاك اولسه مرتهنه لازم اولور كه وعد ايلدوكي
شيء راهنه دفع ايليه اكر موعود الف رهنك قيمتي مثلي ايسه و ياخود رهنك قيمتندن اقل ايسه
وعد ايلدوكي شيء ويرر اكر موعود اولان الف رهنك قيمتندن زياده ايسه آنحق رهنك قيمتي
مقداريني ويرر وبرأس مال السلم وثمن الصرف وبالمسلم فيه سلمك رأس مالي مقابله سنده
دخي رهن صحيحدر وثمن صرف ومسلم فيه مقابله سنده دخي رهن صحيح اولور فان هلك
في مجلس العقد استوفي حكماً اكر رهن مجلس عقدده هلاك اولسه مرتهن دينيني حكماً استيفا
ايلمشدر زيرا حكما قبض متحقق اولمغله سلم وصرف صحيح اولور وان افترقا قبل النقد والهلاك
بطل العقد اكر رأس مال سلمي وثمن صرف نقد ايلمزدن ورهن هلاك اولمزدن مقدم مجلسدن
متفرق اولسه لر ايكيسندن دخي عقد باطل اولور زيرا حقيقةً وحكماً قبض فوت اولمشدر والرهن
بالمسلم فيه رهن ببدله اذا فسخ نجان عقد سلم فسخ اولنسه مسلم فيه مقابله سنده اولان رهن
رأس مال بدلي رهن اولور وهلاكه بعد الفسخ هلاك بالاصل بعد الفسخ رهنك هلاكي اصلي ايله
هلاكيدر يعني مسلم فيه ايله هلاكيدر اكر غير شيء مقابله سنده محبوس ايسه ده بو اصلي ايله هلاكدر
ويصح بالاعيان المضمونة بنفسها اي بالمثل والقيمة كالمغصوب والمهر وبدل الخلع وبدل الصلح
عن دم العمد بنفسها يعني مثل وقيمت ايله اولان اعيان مقابله سنده دخي رهن صحيح اولور مثل
وقيمت مغصوب اولان اعيان مغصوب ومهر وبدل خلع ودم عمددن صلح كبي شيلر كبي مثلا
مغصوب اولان شيء قائم ايسه ويريلور قائم دكل ايسه قيمتي ويريلور وسائري دخي بانفسها اعيان
مضمونه در فقها اعيان اوچ قسم ايلمشدر بر قسمي عين غير مضمونه در امانات كبي زيرا ضمان
مالك اولان شيئك مثلني ايلمك در اكر مثليات دن ايسه اكر قيمي ايسه قيمتني رد ايلمك در
امانت ايسه بلا تعد هلاك اولسه مقابله سنده بر شي لازم كلمز اكر تعدي اولمش امانت اولماز
مغصوبه اولور وايكنجي قسمي بنفسها عين مضمونه در مغصوب كبي دا وچنجي قسمي عين مضمونه
دكلدر

دكلدر

دكلدر بلكه مضمون به شبيهدر بدبايعن اولان مبيع كبي زيرا هلاك اولسه مثلي و ياخود قيمتي
بر فرد ضامن اولماز ايجق مشتري ذمتندن ثمني ساقط اولور وببدل الصلح عن انكار وان اقر المدعي
بعدم الدين انكاردن بدل صلح مقابله سنده رهن صحيح اولور اكر مدعي عدم دينه اقرار ايدرسه ده
صورة مسئله بر كمسنه آخردن بيك درهم ادعا ايلسه مدعي عليه دخي انكاردن بشيوز درهم اوزرينه صلح
ايدوب بشيوز درهم مساوي بر ثوب رهن وضع ايلسه ورهن مرتهن ياننده هلاك اولسه بعده بنم سنده
الاجق حقم يوغيدي ديو اقرار ايلسه مرتهن راهنه بشيوز درهمي ضامن اولور ابو يوسف ايجون خلاف
واردر انك قتنده زمان لازم كلماز ولو رهن الاب لدينه عبد طفله جاز اكر بابا كندو اوغلونك كوجك عبديني
كندو دينی ايجون رهن ويرسه جائزدر زيرا ايداع ايلمكه قادردر رهن ويرمك خود صبي حقنده اوليدر
زيرا هلاك اولسه مضمونا هلاك اولور وكذا الوصي و وصينك حكمي بابانك حكمي كبيدر فان هلك
لزمهما مثل ما سقط به من دونهما اكر رهن وضع اولنان عبد هلاك اولسه اكر بابا وضع ايلدي ايسه
بابايه اكر وصي وضع ايلدي ايسه وصي يه ايكيسنك دينندن رهن ايله ساقط اولور شينك مثلي لازم
كلور مثلا دين بيك درهم اولسه عبدك بهاسي ايكي بيك درهم اولسه بيك درهمي ضامن اولور زياده سني
ضامن اولمازلر زياده سي مرتهن قتنده امانتدر نهايه ده تمورطاشيدن نقل ايدوب اكر ديندن
زياده ايسه بابا دين مقدارني ضامن اولور زيرا بابا ايجون مال صبي ايله انتفاع واردر اما وصي ايجون
انتفاع يوقدر وبنه ذخيره دن نقل ايدوب بابا ايله وصي زياده نك عدم ضماننده واقع اولان حكم
برابردر زيرا مرتهن قاتنده امانتدر ايكيسي ايجون خود ولايت ايداع واردر برابرلك دخي واردر
يعني محققدر ولو رهن الاب من نفسه او من ابن آخر صغير له او من عبد له تاجر لا دين عليه صح
واكر بابا كوجك اوغلونك عبديني كندويه اولان دييني رهن ايجون وضع ايلسه وياخود بابانك
ذكر اولنان طفلنك عبديني بر آخر اوغلنه اولان دييني ايجون رهن وضع ايلسه وياخود بابا
بر تاجر عبد بلا مديون دكلدر كا اولان دييني ايجون اول طفلك عبديني رهن قومسه صحيحدر
بخلاف الوصي بو ذكر اولنان مسائلده بابا و وصينك خلافيدر وصي بونلري ايليه جائز دكلدر

وان استدان الوصي لليتيم في كسوته او طعامه و رهن به متاعه صح واكر وصي دين ايله يتيم ايچون كسوه
وطعام اشترا ايلسه واول استدانه مقابلهسنده يتيمك متاعني رهن وضع ايلسه صحيح اولور وكذا ليس
للطفل اذا بلغ نقض الرهن في شئ من ذلك مالم يقبض الدين طفل ايچون بالغ اولدقده رهني بر شيئله
نقض ايلمك يوقدر مادامكه دينني قضا ايليه ولو رهن شيئا بثمن عبد فظهر حرا او بثمن خل فظهر
خمرا او بثمن ذكية فظهرت ميتة فالرهن مضمون اكر بر كمسنه بر عبد اشترا ايدوب ثمني مقابلهسنده
بر شئ رهن وضع ايلسه واول عبد حر اولدوغي حالده ظاهر اولسه وياخود سركه اشترا ايدوب
بر شئ وضع ايلسه اول خل خمر اولدوغي ظاهر اولسه وياخود بوغازلنمش قيون وياخود اوكوز
اشترا ايدوب بر شئ رهن وضع ايلسه وميته ايلدوكي ظاهر اولسه بس امدي رهني مضمونندر
مرتهن رهني ضامن اولور وجاز رهن الذهب والفضة وكل مكيل وموزون فضهنك
رهني وهر مكيل موزون اولان شيئك رهني جائزدر زيرا بونلردن استيفا ممكندر فان
رهنت بجنسها فهلاكها بمثلها من الدين ولا عبرة للجودة مذكورات جنسنه رهن اولنسه
بس امدي آنلرك هلاكي دينندن مثلي ايله دراولوكنه وقيمتنه اعتبار يوقدر امام اعظم قتنده اموال
ربويهك جنسله مقابلهده جوديه قيمت يوقدر وزن اعتباري وياخود كيل اعتباريله ايله استيفا
ايدر بوخسه قيمت اعتبارينه كلدر وعندهما هلاكهما بقيمتها ان خالفت وزنها فتضمن
بخلاف الجنس وتجعل رهنا مكان الهالك اما مين قتنده مذكوراتك هلاكي قيمتي ايله در اكر
رهنك وزنيله يلننك وزننه مخالف ايسه مرتهن خلاف جنسيله ضامن اولور وضامن
اولدوغي شئ هالكك مكاننه رهن قيلنور بو مسئلهنك بياني بودر كه بر كمسنه بر آخر كمسنه يه
اون درهم بر كومش بلازك اون درهم مقابلهسنده رهن قوسه وبلازك هلاك اولسه جميع دين
بلاخلاف ساقط اولور اكر بلازك دري اولمقله سكز درهم قيمتي اولسه وهلاك اولسه
ابو حنيفه قولي اوزره جميع دين ساقط اولور وسائر ائمه قتنده مرتهن بلازكك قيمتني
خلاف جنسي ايله ضامن اولور ومبسوطده بر كمسنهنك اون درهم كومش بلازكي اون

اون درهم مقابله سنده رهن وضع ایلسه بومسئله اوچ وجه اوزره در بلاوزك قیمتی وزننه مماثل
اوله ویاخود قیمتی وزنندن اقل اولوب سکز درهم مماثل اولسه ویاخود قیمتی وزرنندن زیاده
اولوب اون ایکی درهم مماثل اولسه مثلا بلاوزك هلاك اولسه ویاخود منکسر اولسه اکر قیمتی
وزنی مثلی ایسه مرتهنك حقی ساقط اولور زیرا وزن وقیمتده دینه وفادر بوتقدیرجه مرتهن
هلاکی ایله کمال حقنی استیفا ایلمش اولور اکر منکسر اولسه ابوحنیفه وابویوسف قولی اوزره
مرتهن قیمتنی ضامن اولور دیلرسه جنسندن ودیلرسه خلاف جنسندن ضامن اولور
زیرا خلاف جنسندن اولیجق ربوا خوفندن امین اولور وضامن اولدوغی شی
وقتی طبجه انك قتنده رهن اولور وقت کلدکده حقنی قضا ایلر ومکسور اولان
کندونك ملکیدر زیرا ضامن اولمشدر ومن اشتری شیئاً علی ان یعطی بالثمن رهنا
بعینه صح استحساناً شول کمسنه که بر عبد مشتری یه شول شرطله بیع ایلسه که اول عبدك
ثمنی مقابلہ سنده بعینه خلاف فلان شیء رهن وضع ایلیه ویاخود بعینه فلان
کمسنه کفیل ویره بو بیع استحساناً صحیح اولور اما قیاساً صحیح اولمامق ایدی زیرا بو بر شرطدر که عقد
بیعی مقتضی دکلدر وبو بیعده عاقدیندن بری ایچون منفعت واردر وبو مثللو ایسه مفسد بیعدر وبری
دخی صفقه ایچنده بر صفقه دخی بولنور بو مقوله دن ایسه نهی اولنمشدر اما استحساناً صحیح اولمسی
بو بر شرطدر که عقد بیعه ملایمدر زیرا رهن استیثاق ایچوندر وکفالت دخی استیثاق ایچوندر
زیرا استیثاق عقده ملایمدر استیثاق تمکن آلمق ومحکم ایلمك معناسنه در وان امتنع عن اعطائه
لایجبر اکر مشتری رهن اعطادن امتناع ایدرسه مشتری یه البته رهن ویر دیو جبر اولنماز وللبایع
فسخ البیع الا ان دفع الثمن حالاً او قیمة الرهن رهناً بایع ایچون اول بیع فسخ ایلمك واردر یعنی
فسخه قادردر مکر که مشتری حالا ثمنی دفع ایلیه ویاخود مشروط اولان رهنك قیمتنی
رهن قویه زیرا رهن مشروطدر که حاصل اولان مقصود قیمتی ایله دخی حاصل اولور ولو اشتری
شیئاً وقال للبایع امسك هذا حتی اعطیك فهو رهن وعند ابی یوسف ودیعة اکر بر کمسنه

برشئ بيع ايلسه ومشتري بايعه ثمني سكا اعطا ايدنجه شو شئ دوت ديسه وبو وبروكي شئ بايعك
يانندہ رهندر امام ابو يوسف قتنده وديعه در ولو رهن عبدين بالف فليس له اخذ احدهما بقضاء
حصته كالبيع بركمسنه بيك درهم مقابله سنده ايكي عبد رهن وضع ايلسه راهن انجون بو قدر
برينك حصه سني قضا ايلمك ايله عبدلك بريني اخذ ايليه بيع كبي بيعه مثال بركمسنه ايكي عبدي
صفقهء واحده ايله بيك درهمه بيع ايلسه بعده بش يوز درهمي ادا ايلدكده نصكره برينك حصه سيدر
ديو عبدلك بريني المغه قادر دكلدر ولو رهن عينا عند رجلين صح وكلها رهن لكل منهما
والمضمون على كل حصته وينه بركمسنه ايكي رجل قاتنده دينلري مقابله سنده برعين وضع
ايلسه صحيحدر وعينك كليسي ايكيسندن هر برينك دينى انجون رهندر يوخسه نصفي بري انجون
ونصفي آخري انجون دكلدر زيرا شيوع يوقدر اكر رهن هلاك اولسه هر برينك دينى نك حصه سي
اوزرينه مضموندر وان تهايئا في حفظها فكل في نوبته كالعدل في الآخر اكر اول عينك حفظنده
تهايئ يعني نوبتي ايدرلرسه هر بري كندو نوبتنده آخر حقنده عدل كبيدر فان قضي دين احدهما
وكلها رهن عند الآخر اكر ايكيسندن برينك دينني قضا ايلسه عينك كليسي داني آخر قاتنده رهن
دندر زيرا عينك كليسي اجزاء دينك هر جزئي انجون محبوسدر مادامكه دينندن برشئ باقيدر
استرداد رهن ممكن دكلدر ولو رهن اثنان من واحد صح ولذا ن يمسكه حتى يستوفي جميع
حقه منهما اكر ايكي كمسنه بركمسنه يه رهن وضع ايلسه صحيحدر واول واحد انجون واردركه اول رهني
امساك ايليه ايكيسندن جميع حقني ادا ايدنجه ولو ادعي كل من اثنين انه ذا رهن هذا الشئ
منه وقبضه وبرهنا عليه بطل برهانهما درر غرر بو مسئلهء مستقلاً برمسئله در بو قرو
مسئله يه ارتباطي يوقدر ديمشدر تحت اللفظ معناسي مثلا راهندن هر بري ادعي ايلسه كه
ان هذا تحقيقا شو كمسنه رهن هذا الشئ منه شو شئ سكا رهن ويردي وبو دخي قبض
ايلدي ديو ايكيسي دخي مستقلاً دعوي ايلسه وادعا ايلدكلري شئ اوزرينه برهان اقامت
ايلسه لر ايكيسنك دخي برهاني باطلدر صورت مسئله بركمسنه نك بدننده برعبدي اولوب ايكى

ايكى

ایکی کمسنه نك هر بری ذو الید اولان کمسنه یه دیسه لرکه شو عبدی سن بکا بیك درهم مقابله سنده
رهن ویردك وبن دخی قبض ایلدم وایکیسی دخی بیّنه اقامت ایلسه لر برهانلری باطل در
زیرا عبدك کلیسی وقت واحده دههم اکا وهم آخره ادعی ایدن رهن اولمق مستحیلدر ولو بعد
موت الرّاهن قبلا ویحکم بکون الرّهن مع کل نصفه رهنا بحقه اکرادعی ایدنلر راهنك
موتندنصکره دعوی ایدوب بیّنه اقامت ایلسه لر ایکیسنك دخی بیّنه سی قبول اولور وحکم
اولنور که رهنك نصفی برینك ونصفی برینك حقی مقابله سنده رهن اولمشدر جوازی
استحسانادر بو خسه قیاسا دکلدر باب الرهن یوضع علی ید عدل بو باب شو رهنك
بیاننده درکه ید عدله وضع اولنه بو محلده رهن معنای نکره اولوب بو وضع نکره نك صفتی
اوله ولقد امرّ علی اللئیم یسبّنی طریقه سی اوزره ویاخود الرّهن معرّف باللام اولمغله یوضع
حال اوله ولو اتّفقا علی وضع الرّهن عند عدل صح ویتمّ بقبض العدل اکر راهن ومرتهن
بر عدل قاتنده رهنی وضع ایلمك اوزره اتّفاق ایلسه لر صحیح اولور وعدلك قبضی ایله عقد
رهن تمام اولور ولیس لاحدهما اخذه منه بلا رضاء الآخر وراهن ومرتهندن بریسی ایچون
یوقدر که اول آخرك رضاسی یوغیکن رهنی عدلدن اخذ ایلیه یعنی برینك خبری یوغیکن رهنی
آلمغه قادر دکلدر زیرا شرعوه مساغ یوقدر ویضمن بدفعه الی احدهما اکر عدل رهنی راهن
ومرتهندن برینه ویرسه ضامن اولور زیرا رهن راهنك مودعیدر حقنده ومرتهنك
مودعیدر مالیت حقنده بونلرك هر بریسی اجنبی در آخر مودع اولان شیء اجنبی یه ویرملك
ایله ضامن اولور وهلاکه فی یده علی المرتهن بو عدلك یدنده رهنك هلاکی مرتهن اوزرینه در زیرا
ید عدل مالیت حقنده ید مرتهندر وکل الراهن العدل والمرتهن وغیرهما یبیعه عند
حلول الدّین صح اکر راهن دینك وقتی حلول ایلدکده رهنی بیعه عدلی ویاخود مرتهنی
ویاخود ایکیسندن غیری وکیل ایلسه صحیح اولور زیرا رهن کندو مالیدر مراد ایلدوکی
کمسنه یه وکیل ایلمك جائزدر فان شرطت فی عقد الرّهن لا ینعزل ولا بموت الرّاهن او المرتهن

ولا يبيعه بغيبته ورثته واكر وكالت عقد رهنده شرط قلنسه وكيل موكلك عزلي ايله معزول اولمز و
راهنك ومرتهنك موتي ايله دخي وكالتدن معزول اولماز وكيل واردر كه راهنك ورثه سي غيبتنده
بيع ايليه حياتنده بيع ايلدوكي كبي زيرا حياتنده اولدقده راهنك حاضر اولمسي لازم دكل ايدي
موتندنصكره دخي وارثي حاضر اولمق لازم دكلدر وتبطل بموت الوكيل وكالت وكيلك
موتي ايله باطل اولور وارثلري بروكالت ايله رهن بيعه قادر دكللردر ووكله بالبيع مطلقا
بيعه فبالنقد والنسيئة فلو نهاه بعده عن بيعه نسيئة لا يعتبر نهيه اكر راهن اولان كمسنه
رهني بيع ايلمك ايچون عدلي مطلقا وكيل ايلسه يعني مجرد بيع ايله ديسه اما نقد ونسيئه ذكر
ايلمسه وكيل اولان كمسنه اول رهني نقد ايله ويرسه بيع ايلمك واردر اكر رهندنصكره راهن
وكلني نسيئه بيع ايدرسه ده نهي معتبر دكلدر يعني نهيه اعتبار اولنمز ولا يبيع الراهن ولا المرتهن
بلا رضى الآخر راهن ومرتهن رهني آخرك رضاسيز بيعه قادر دكلدر زيرا رهنده ايكيسنك
دخي حقي واردر اولا راهنك ملكيدر رضاسي لازمدر ومرتهن دخي ماليت جهتندن
راهندن احقدر بو تقديرجه رضاسز بيعه قادر دكللردر فان حل الاجل والراهن غايب
اجبر الوكيل على بيعه كما يجبر الوكيل بالخصومة عليها عند غيبة موكله اكر اجل حلول ايلسه وحال
بوكه راهن غايب اولسه اول رهني بيعه وكيل اولان كمسنه اجبار اولنور خصومه وكيل اولان كمسنه
موكلي غايب ايكن خصومه جبر اولندوغي كبي وكذا يجبر لو شرطت بعد عقد الرهن في الاصح
وبنه وكيل رهني بيع ايچون جبر اولنور اكر عقد رهندنصكره وكالت شرط اولنمش ايسه اصح
روايتده فانه باعه العدل فثمنه قائم مقامه وهلاكه كهلاكه اكر عدل رهني بيع ايلسه پس امدي
اول رهنك ثمني مقامنه قائم اولور يعني اول ثمن رهن اولنور ثمنك هلاكي رهنك
هلاكي كبيدر فان اوفاه المرتهن فاستحق الرهن وكان هالكا فللمستحق ان يضمن الراهن
اكر عدل رهنك ثمنندن مرتهنه دينني ويروب وفا ايلسه ورهن مستحق چقسه اول رهن
مشتري يدنده هلاك اولمش اولور مستحق راهنه رهنك قيمتني تضمين ايتدورر

رروبصح البيع والقبض عدلك بيعي مشتريك عولدن قبضي صحيح اولور او العدل ودخي مستحق
اولان بكسنه عدله رهنك قيمتني تضمين ايدوررر او العدل قولي بضمن الراهن قولنه معطوفدر
ثمّ العدل ان شاء ضمن الراهن اندنصكره عدل ديلرسه راهنه تضمين ايدوررر ويصح كان
حال بوكه عدلك بيعي ومرتهنك ثمني قبض ايلدوكي صحيح اولور وضمن المرتهن ثمنه وهو
عدل ديلرسه مرتهنه تمنك رهنك ثمني تضمين ايدوررر واول تضمين ايدوردوكي
ثمن عدل ايجوندر زيراكندوسي ادا ايلمش ايدي ويبطل القبض فيرجع المرتهن علي
الراهن بدينه مرتهنك ثمني قبض ايلمسي باطل اولور ومرتهن كندونك دينني ايجون
راهن اوزرينه رجوع ايدر وان كان الرهن قائما اخذه المستحق اكر رهن قائم ايسه يعني
حاضر ايسه مستحق اولان كسنه رهني اخذ ايدر زيراكندونك مالني بولمشدر ورجع
المشتري على العدل بثمنه مشتري ويردوكي ثمني ايجون عدله رجوع ايدر ثمّ هو على الراهن
اندنصكره عدل ثمن ايجون راهن اوزرينه رجوع ايدر وصح القبض فجين عدل راهن
اوزرينه رجوع ايلسه مرتهنك ثمني قبض ايلمسي صحيح اولور وعلى المرتهن ثمّ المرتهن ثمّ الراهن
بدينه اندنصكره عدل مرتهن اوزرينه رجوع ايدرفجان عقد منتقض اولسه ثمن باطل اولور
وحال بوكه مرتهن ثمني قبض ايدر فجان ثمن باطل اولسه ضرورت قبض دخي منتقض
اولور اندنصكره مرتهن دخي دينني ايجون راهن اوزرينه رجوع ايدر زيرا فجان عدل
مرتهن اوزرينه رجوع ايلسه وقبض منتقض اولسه مرتهنك حقي دينه رجوع ايدر وان لم
يكن التوكيل مشروطا في الرهن بوفقروده ذكر اولنان مسائل اكر توكيل عقد رهنده
اولدوغي تقديرجه ايدي امّا اكر عقد رهنده توكيل مشروط اولمامش ايسه يرجع العدل
على الراهن فقط عدل انجق راهن اوزرينه رجوع ايدر مرتهن اوزرينه رجوع ايدمز زيرا
عقد رهندنصكره اولان توكيل حق مرتهنه تعلّق ايلمز فقبض المرتهن ثمنه اولم يقبض
اكر مرتهن رهنك ثمني قبض ايلسون كرك قبض ايلسون عدل راهن اوزرينه رجوع ايدر

عدم قبضنك صورة مسئله سي مثلا عدل راهنك امري ايله بيع ايلسه ويد عدلن بلا تعدد ثمني ضايع
اولسه صكره مرهون اولان شيء مستحق چقسه اول اجلدن عدل راهنه رجوع ايدر وان هلك الرهن
عند المرتهن ثم استحق فللمستحق ان يضمن الرهن قيمة واكر راهن مرتهن قاتنده هلاك اولسه
واندن صكره مستحق چقسه مستحق ايچون وارد ركه دیلرسه اول رهنك قيمتني راهنه تضمين
ايدەور ويصير المرتهن مستوفيا بدينه رهن هلاك اولمغله مرتهن دينني استيفا ايلمش اولور
وان يضمن المرتهن مستحق دیلرسه مرتهنه تضمين ايدەور زيرا مستحقك حقني قبض ايله
متعدي اولمش اولور ويرجع المرتهن بها وبدينه علي الراهن مرتهن دخي راهن اوزرينه
تضمين ايلدوكي رهنك قيمتي ايله رجوع ايدر اما قيمت ايله رجوعي راهن جهتندن تسليم ايله
معذور اولمسيدر اما دين ايله رجوعي تضمين ايلمك ايله قبضي منتقض اولوب حقي كما كان
عودت ايلمسيدر

باب التصرف في الرهن وجنايته والجناية عليه بو باب نفس رهندن

تصرفك ورهنك جنايتي ورهنك جنايتي اوزرينه اولان جنايتك احكامي بيانندەدر
بيع الرهن موقوف علي اجازة المرتهن او قضاء دينه راهنك رهني بيع ايلمسي مرتهنك اجازتنه
موقوفدر ويا خود دينني قضا ايلمك ايله موقوفدر فان اجاز صار ثمنه رهنا مكانه اكر مرتهن رهني
بيع ايلمكه اجازت ويررسه اول رهنك ثمني بيع رهنك مكاننه رهن اولور وان لم يجز وفسخ لا ينفسخ
في الاصح اكر مرتهن بيعه اجازت ويرمسه وبيعي فسخ ايلسه اصح روايته بيع فسخ اولمازنهايت موقوفدر
يعني موقوف اولور مرتهنك حقني بطلاندن صيانت ايچون ثان شاء المشتري صبر الي ان
يفك الرهن او رفع الامر الي القاضي ليفسخه مشتري دیلرسه راهن فك ايدنجه صبر ايدر ويا خود
امري يعني واقعه اولان عقد بيعي قاضي يه واروب بيعي فسخ ايليه وصح عتق الراهن الرهن وتدبيره
واستيلاده راهنك رهني اعتاق ايلمسي واستيلاد ايلمسي ومدبر ايلمسي صحيحدر زيرا عتق
محلنده يعني ملكه مضاف اولدوغي حالده اهلندن صدور ايلمشدر مرتهنك عدم اذني
ايچون راهنك تصرفي لغو اولماز نيچه كه اعتاق سببيله ملك رقبه زائل اولسه مرتهنك دخي

ملك

مالك

ملك يدي زائل اولور اكا بناءً ملك رقبه يددن اقويدر جنكه اعلى واقوي زائل اوليجق ادني خود
بطريق الاولى زائل اولور فان كان موسرا طولب بدينه ان حالاً واخذ قيمة الرهن فجعلت
رهنا مكانه لو مؤجلا رهنك قيمتي اخذ اولنوب رهنك مكاننه رهن قيلنور حلول وقتنه
دكين اكر دين مؤجل ايسه وان كان معسرا سعى العبد المعتق في الاقل من قيمته من الدين ورجع
على سيده اكر راهن معتق معسرا اولمسي ظاهر اولسه يعني مفلس ايسه عبد معتق مرتهن
ايچون سعى ايدر رهنك قيمتندن و دينندن اقلده يعني اكر رهنك قيمتي اقل ايسه دين
ايچون سعى ايدر وعبد سعي ايدوب مرتهنه ويردوكي شيء ايله سيدي اوزرينه رجوع
ايدر ييسر حالنده زيرا سيدك اضطراري حالنده دينيني قضا ايلمشدر والمدبر وام
الولد في كل الدين بلا رجوع مدبر وام ولد كلى دين مقابله سنده سعى ايدر بعده ييسر
حالنده سيدي حالنده اوزرينه رجوع ايلماز معتق بونلرك خلافي ايدي زيرا بونلرك سيدلرك
ماليدر اول اجلدن رجوعه قادر دكلردر واتلافه كاعتاقه راهنك رهني اتلاف ايلمسي
موسرا اعتاق ايلمسي كبيدر راهندن دين مطالبه اولنور حالا ايسه كل دين اخذ اولنور مؤجلا
ايسه قيمتي اخذ اولنوب رهنك مكاننه رهن وضع اولنور او قيمت رهنك قائم مقامي
اولور وان اتلفه اجنبي ضمنه المرتهن قيمته وكانت رهنا مكانه اكر رهن اجنبي اتلاف ايلسه
مرتهن اجنبي به رهنك قيمتني تضمين ايتدورر واول قيمت تلف اولان رهنك مكاننه
رهن اولور ولو اعار المرتهن الرهن من راهنه خرج من ضمانه اكر مرتهن رهني راهنه عاريت
ويرسه مرتهنك ضماننندن چقار زيرا ضمان قبض اعتباري ايله در صاحبنه رد ايله منتقض
اولوب ضمان مرتفع اولدي وبرجوعه يعود ضمانه راهنك عاريتدن رجوعيله ضمان
رهن عودت ايدر وله الرجوع متى شاء هر زمان استرسه مرتهن ايچون عاريتدن
رجوع ايلمك واردر زيرا عقد رهن باقيدر نهايت حالنده ضمانك حكمي يوقدر ولو اعاره
احدهما باذن الآخر من اجنبي خرج من ضمانه ايضا فلو هلك في يده هلك مجانا وبأخذ

مرتهن بر برینك اذنیله اجنبی یه رهن عاریت ویرسه مرور ایدن مسئله كبی مضمون اولمغدن
چیقار اكر مستعیرك یدنده هلاك ولسه مجانا هلاك اولور زیرا عاریتدر عاریت ایسه مضمونه
دكلدر ولكل منهما ان یرد رهنا راهن و مرتهن ایچون رهن استعاری كما كان رهن ایچون
رد ایلمك واردر زیرا عقد رهنیت باقی اولمغله عقد جدیده احتیاج یوقدر فان مات الراهن
قبل رده فالمرتهن احق به من سائر الغرماء اكر راهن رهن مستعاری رد ایلمزدن مقدم
فوت اولسه سائر غرمادن مرتهن احقدر زیرا حكم رهن ید مرتهنده ثابتدر اكر راهن فوت
اولمغله رهنی مرتهن اخذ ایلسه قبض عودت ایدر پس بو تقدیرجه مرتهن راهنه احق اولور
اجاره وبیع وهبه بونك خلافیدر بو ذكر اولنانلرده اكر راهن ثانیا رهن ویرمزدن مقدم
فوت اولسه مرتهن غرمانك بریسی اولور ولو استعار المرتهن الرهن من راهنه او استعمله
باذنه فهلك حال استعماله سقط ضمانه عنه اكر مرتهن رهنی راهنندن استعاره ایلسه
ویاخود راهنك اذنی ایله رهنی استعمال ایلسه حال استعمالده رهن هلاك اولسه مرتهندن
ضمان ساقط اولور زیرا ید عاریت ثابتدر عاریت ایسه رهنه مخالفدر اول اجلدن ضمان
مرتفع اولور وان هلك قبل استعماله او بعده فلا اكر رهن ید مرتهنده استعمالدن صكره
هلاك اولسه ضمان ساقط اولماز زیرا استعمالدن صكره هلاك اولمسی ید عاریت مرتفع
اولوب ید رهن عودت ایلمشدر بو تقدیرجه ضمان لازم كلور وصح استعارة شیء لیرهن
رهن قومق ایچون بر شیء استعاره ایلمك صحیحدر فان اطلق اكر معیر نه ایچون ونه مقدار
ایچون وكیمك قاتنده رهن قو یاخود تعیین الملبوب اطلاق ایلسه رهنه بما شاء عند
من یشاء مستعیر اول استعاره ایلدوكی شیء مراد ایلدوكی شیء مقابله سنده مراد ایلدوكی
آدمه رهن ویرر زیرا اطلاق واجب الاعتباردر خصوصا عاریتده جهالت منازعه یه
مفضی دكلدر وان قید بقدر او جنس او مرتهن او بلد تقیده اكر معیر مقداری
ویاخود جنسنی ویاخود مرتهنی ویاخود بلدی تقیید ایلسه معیرك تقیید ایلدوكی شیئله

شیئله

شيئله مقيد اولور فان خالفت فان شاء المعير ضمن المستعير قيمته وتم الرهن بينه وبين
مرتهنه اكر مستعير معيره بعد التقييد مخالفت ايلسه معير ديلرسه مستعيره تضمين ايدوبرر عقد
رهن مستعير وراهن بيننده ومرتهن بيننده تمام اولور زيرا مستعير ضمان ايله اول شيئه مالك
اولور بو تقديرجه ظاهر اولور كه ملكنی رهن قومش اولدی او المرتهن ويرجع المرتهن بما ضمنه
وبدينه على المستعير وياخود معير مرتهنه تضمين ايدورر ومرتهن دخی تضمين ايلدوكی
شئ ايله وياخود دينی ايله مستعير اوزرينه رجوع ايدر وان وافق فهلك عند المرتهن صار
مستوفيا دينه اكر معيرك قدر وجنس ومرتهن وبلدده تقييد ايلدوكی اوزره موافق
اولسه ومرتهن قاتنده اول رهن هلاك اولسه مرتهن دينی استيفا ايلمش اولور او قدر
قيمة الرهن اقل من الدين وياخود رهنك قيمتنی استيفا ايلمش اولور اكر دين رهندن
اقل ايسه طالب راهنه بباقيه مرتهن باقی دين ايله راهنی مطالبه ايدر ووجب للمعير مثل
الدين او قدر القيمة دينك مثلی وياخود رهنك قيمتی مقداری معير ايچون مستعير اوزرينه
واجبدر حاصل كلام اكر دين اون درهم اولسه ورهنك قيمتی دخی اون درهم اولسه
مرتهن كلی دينني استيفا ايلمش اولور واكر رهنك قيمتی اون بش درهم اولوب دين اون
درهم اولسه يينه مرتهن اون درهم اخذ ايلمش اولور مستعير معير ايچون اون درهمی ضامن اولور
تمام قيمتی ضامن اولماز زيرا امرينه موافقت ايدوب متعدی اولمامشدر واكر رهنك قيمتی
اون درهم اولسه دين اون بش درهم اولسه مرتهن اون درهمی اخذ ايدوب باقی دين راهن اوزرينه
قالور ومستعير معيره دينندن ابقا ايلدوكی كه اون درهمدر انی ضامن اولور كذا فی الصدر
الشريعة ولو هلك عند المستعير قبل الرهن وبعد فكه لا يضمن فان كان قد استعمله من قبل
اكر رهن مستعير قاتنده قبل الرهن هلاك اولسه وياخود فك رهن ايلدكدنصكره هلاك
اولسه ضامن اولماز اكر مستعير رهنی قبل الارتهان استعمال ايلمش ايسه ده ضامن اولماز
ولو اراد المعير افكاك الرهن بقضاء دين المرتهن من عنده فله ذلك ويرجع المعير بما

ادي على الرهن اكر معير مرتهنك رهنني كندو قاتندن قضا ايله فك رهن ايلمك مراد ايلسه معير ايچون
بو فعلي اشلمك وارد ر و مرتهن تسليم ايلمكده تردده قادر دكلدر تسليم ايدر و يرجع بما ادي على الرهن
معير ادا ايلدوكي شيء ايله راهن اوزرينه رجوع ايدر آخرك دينيني قضا ايله متبرع اولمز زيرا بونده كندو
ملكيني تخليص وارد ر معيرك اداسي راهنك اداسي كبي اولمش اولور ولو قال المستعير هلك
في يدي قبل الرهن او بعد الفكاك وادعي المعير هلاكه عند المرتهن فالقول للمستعير مع يمينه اكر
مستعير ديسه كه دين بنم يدمده قبل الرهن هلاك اولدي و ياخود انفكاكدن صكره هلاك اولدي
ديسه و معير دخي رهن مرتهن قاتنده هلاك اولدي دبو ادعا ايلسه قول مستعيركدر يميني ايله
فلو اختلفا في قدر ما امر بالرهن به فللمعير اكر معير ايله مستعير رهن قومق ايچون امر ايلدوكي
شيئك مقدارنده اختلاف ايلسه لر قول معيرندر وجناية الراهن على الرهن مضمونة راهنك
رهن اوزرينه جنايتي مضمونه در مثلا دين بيك درهم اولسه و رهنك قيمتي ايكي بيك درهم اولسه
و راهنك جنايتي ايله رهنك قيمتندن بيك درهم ساقط اولسه مرتهن قاتنده رهن هلاك اولسه آنجق
نصف دين ساقط اولور وكذا جناية المرتهن فليسقط من دينه بقدرها مرتهنك رهن اوزرينه
جنايتي مضمونه در بو تقديرجه جنايتي مقداري مرتهنك دينندن ساقط اولور زيرا غيرك ملكيني
اتلاف ايلمشدر امدي اتلاف ايلدوكي مقداري ضامن اولور وجناية الرهن عليهما رهنك جنايتي
راهن و مرتهنك اوزرينه در مثلا رهن باركير اولسه و بر شيء باصسه كه خطاء ديت لازم كلسه
مناصفه طريقي اوزره راهن و مرتهنه واجب اولور وعلى مالهما هدر و مرتهنك مالي اوزرينه
اولان جنايتي هدر در ابو حنيفه قتنده خلافا لهما امامين مرتهن قاتنده خلاف واردر آنلرك
قتنده مرتهنك مالنده جنايتي هدر دكلدر ولو رهن عبدا يساوي الفا بالف مؤجلة فصارت
قيمته مائة فقتل العبد رجل خطاء وغرم مائة وحل الاجل بقبض المرتهن المائة قضاء عن
حقه ولا يرجع على راهنه بر شيء بر كمسنه بيك درهمه مساوي بر عبدي بيك درهم مؤجله مقابله سنده
رهن قوسه انتفاعندن عبدك قيمتي يوز درهم اولسه و بر كمسنه عبد مذكوري قتل ايدوب يوز درهم

درهم غرامت چكسه اول مؤجل اولان الفك وقتى حلول ايلسه مرتهن يوز درهمي حقين قضا ايچون قبض
ايدر و راهن اوزرينه برشئ ايله اعاده ايلماز يعني طقوز يوز درهم ايچون رجوع ايلماز وان باعه بالماية
بامر راهنه رجع عليه بالباقي اكر مرتهن رهني يوز درهم راهنك امريله بيع ايلسه يوز درهمي حقني قضا ايچون
قبض ايدر باقي سيكز طقوز يوز درهمدر راهن اوزرينه رجوع ايدر زيرا راهنك اذني ايله بيع ايلمك
رهني رد ايدوب راهن بنفسه بيع ايلمش كبي اولدي بو تقديرجه رهن باطل اولوب دين باقي قالدي
وان قتله عبد بعدل مائة فدفع به افتكه الراهن بكل الدين اكر بيك درهمه مساوي اولان
عبدي يوز درهمه معادل بر عبدي قتل ايلسه ومقتول مقابلهسنده قاتل اولان عبدي ويرسه راهن
كلى دينني مقابلهسنده افتكاك ايدر افتكاكك معناسي رهني يد مرتهندن اخراج وتخليص ايلر
ديمكدر كذا في المغرب وعند محمد ان شاء دفعه الى المرتهن وان شاء افتكه بالدين امام محمد قتنده
ديلرسه راهن مدفوع اولان عبدي دينني مقابلهسنده مرتهنه ويرر غيري برشئ ويرمز ديلرسه
عبد جاني رهندن خلاص ايدوب دينني ادا ايدر وان جني العبد الرهن خطا فداء المرتهن
ولا يرجع اكر عبد مرهون خطاءً جنايت ايلسه وعبد جاني ايچون مرتهن فدا ايلسه يعني جنايتي سببيله
عبد اوزرينه لازم كلاني اعطا ايلسه مرتهن فدا ايلدوكي شيئدن برشئ ايله راهن اوزرينه رجوع ايدهمز
زيرا ضمان جنايت مرتهن اوزرينهدر عبد جاني ايچون فداسي رهني اصلاح ايچوندر دين كما كان
راهن اوزرينه عبد دخي كما كان رهندر فان ابى اكر مرتهن ابادن ابا ايلسه دفعه الراهن او فداه وراهن
عبد جاني ولي جنايته دفع ايلسه ويا خود فدا ايلسه سقط الدين دين ساقط اولور كرك راهن
عبد جاني ويرسون كرك فدا ايلسون ساقط اولور كرك دين عبدك قيمتنه مساوي يا خود
اقل ايسه اكر دينندن اكثر ايسه زيادهسي ساقط اولماز ولو مات الراهن باع وصيه الرهن وقضى الدين
اكر راهن فوت اولسه وصيسي رهني بيع ايدوب دينني قضا ايدر زيرا وصي قايم مقامدر فان لم يكن له
وصي نصب القاضي له وصيا وامره بذلك اكر راهنك وصيسي يوغيسه قاضي انك ايچون بر وصي نصب
ايدر و وصي يه بيع ايچون امر ايدر **فصل** بو فصل رهنك تغييرو زيادهسني و بونلردن غيري

شول مسائل متفرقه بیاننده درکه اواخر اولنور رهن عصیر قیمته عشرة بعشرة ثم تخلل وهو

یساویها فهو رهن بها برکسنه عصیری یعنی اوزوم صقوب شیرهسیکه قیمتی اون درهمدر اون

درهم مقابلهسنده رهن قودی بعده اول عصیر خمر اولدی انده نصکره سرکه اولدی حال بوکه قیمتی

عشره به مساوی اولسه بنه عشره مقابلهسنده رهندر قیاس بوایدیکه رهن باطل اوله زیرا خمر

اولدی مال متقوم اولمقدن چقدی اما باطل تخلل ایلمامك احتمالی ایله در وتخلل دخی

ایلدی کماکان رهن اولمق اوزره باقی قالدی وان رهت شاة قیمتها عشرة بعشرة فماتت

فدبغ جلدها وهو یساوی درهما فهو رهن به قیمتی اون درهم ایدر برقیون اون درهم مقابلهسنده

رهن قونلسه وقیون اولسه وجلدی دباغت اولنسه واول جلدی بر درهمه مساوی اولسه

اول بر درهم مقابلهسنده رهندر ونماء الرهن کولده ولبنه وصوفه وثمره للراهن رهنك

نماسی وولدی وسودی وصوفی ومیوهسی اولان شیلر راهنك ایجوندر زیرا کندو

ملکندن متولد اولمشدر ویکون الرهن مع الاصل فان هلك هلك بلا شیء واول رهندن

نما اولان اشیادن هر قنغیسی اولورسه اصلی ایله معا رهندر اگر هلاك اولسه بلا شیء هلاك

اولور زیرا نما مقصود اگرچه عقده داخل دکلدر وان بقی وهلك الاصل یفتك بحصته

من الدین یقسم علی قیمة الاصل یوم القبض وقیمة النماء یوم الفکاك فما اصاب الاصل

سقط وما اصاب النماء افتك به واگر نما باقی قالوب اصل هلاك اولسه اصلك حصهسی

نما اولان شیء رهندن اخراج اولنور ودین یوم قبضنده اصلك قیمتی اوزرینه وبوفکاکده

نمانك قیمتی اوزرینه تقسیم اولنور وشول شیکه اصابت ایلدی ساقط اولدی وشول شیکه

نمایه اصابت ایلدی اول شیء ایله نمادن رهن اخراج اولنور صورة مسئله بودرکه برکمسنه آخر

کمسنه یه بیك درهمه مساوی برجاریه رهن ویروب جاریه بر ولد کتورسه بیس امدی دین

جاریه اوزرینه وولد اوزرینه نصفین حسابی اوزرینه تقسیم اولنور وبر محلده دخی صورة

مسئلهیی بویوزدن بیان ایلمشلردرکه برکمسنه بوز اللی درهمه مساوی برجاریهیی بیك درهم مقا

مقابله

مقابله رهن ایلدی جاریه بش یوز درهمه مساوی بر ولد کتوردی اندنصکره جاریه هلاك اولدی ولد
باقی قالدی دیندن یوز درهمی ساقط اولدی زیرا اماك حصه سیدر و ولد راهنه تسلیم اولنور مرتهن
راهندن التی یوز درهمی استیفا ایدر حصته‌ء ولد در ثلث وثلثان اعتباریله وزره در وتصح الزيادة
فی الرهن ولا یصح الزيادة فی الدين فلا يكون الرهن رهنا بها رهنده زیاده صحیح اولور اما دینده زیاده
صحیح اولماز اول رهن رهن اولماز زیاده مقابله سنده مثلا برکسنه اون درهمه مساوی بر ثوبی
اون درهم مقابله سنده رهن قوسه بعده بر ثوب دخی کتورب بودخی اولکی ایله رهن اولسون دیسه
صحیحدر اما ابتدادن بشیوز درهم استقراض ایدوب رهن وضع ایلسه وصکره دیسه که بشیوز درهم
دخی قرض ویر رهنم بیك درهم مقابله سنده رهن اولسون دیسه صحیح دکلدر ابو حنيفه والامام
محمد قتنده خلافا لابی یوسف امجون خلافی واردر وان رهن عبد بعدل الفا بالف
فدفع مکانه عبدا بعدلها فالاول رهن حتی يرده الى راهنه والمرتهن امين فی الثانی حتی یجعله
مکانه الاول برکسنه بیك درهمه معادل بر عبدی بیك درهم مقابله سنده رهن ایلسه بعده عبد
اولك مکاننه بیك درهمه معادل بر عبد دفع ایلسه اولکی عبدی الوب یننه بیك درهمه معادل بر عبد ثانی
اولکی نك یرینه رهن ویرسه بس امدی اولکی عبد راهنه رد اولنجه یننه رهندر ومرتهن عبد ثانیده
امین در شول زمانه دکین عبد ثانی اولکی یرینه رهن ایدنجه زیرا ایکیسی کنده ده اولنجه ثانی امانت
اولمش اولور اما اولکیسنی راهنه تسلیم ایلدکده ثانی رهن اولمش اولور ولو ابرأ المرتهن
الرهن عن الدين او وهبه من الدين فهلك الرهن هلك بلا شیء اکر مرتهن راهن دیندن
ابرا ایلسه راهن دخی ابرائی قبول ایلسه رهن مرتهن یدنده هلاك اولسه بلا شیء هلاك اولور
استحسانا و یاخود مرتهن راهنه دینی هبه ایلسه زیرا رهنده اعتبار مجرد قبض ایله دکلدر
بلکه دین ایله بیله در زیرا رهنك ضمانی ضمان استیفادر بوایسه بلا دین متحقق اولماز
ابرا ایله ایسه باقی قالمدی وشول حکمك ثبوتی که ذات وصفلینه اوعلت ایله اوله وصفنك
برینك زوالی ایله آخر دخی زائل اولور معلوم در اکر رهنی رد ایلسه وقبض ایلمسه ضمان

ساقط اولور اكر باقي ايسه ده زيرا وصفك بري زائل اولمشدر كه قبضندر و دينه ضمان ساقط اولور
دينن ابرا ايله اكر قبض باقي ايسه ده وصفك بري كه دين ايدي زائل اولدي ولو قبض دينه او بعضه منه
او من غيره او شرى به عينا او صالح عنه و احتال به ثم هلك الرهن قبل رده هلك به بالدين و يرد
ما قبض الى من قبض منه و تبطل الحوالة اكر مرتهن دينني قبض ايلسه و ياخود دينندن بعضي سنيك
راهندن قبض ايلسه و ياخود راهندن غيريدن قبض ايلسه و ياخود اول دين ايله بر عين اشترا
ايلسه و ياخود دينندن بر شيء اوزرينه مصالحه ايلسه و ياخود آخر اوزرينه اول دينني حواله ايلسه
اندنصكره رهني راهنه رد ايلمازدن مقدم رهن هلاك اولسه دين ايله هلاك اولور و مرتهن
قبض ايلدوكي شيء كير ورد ايدر و حواله دخي باطل اولور ابرا ايله استيفا بيننده فرق بودر كه
ابرا ايله دين اصلا ساقط اما استيفا ايله دين منعدم اولماز بلكه حصر بريسي ايچون آخر اوزرينه
دين ثابت اولور انجق طلبي ساقط اولور عدم فائده ايچون و حواله دينني اسقاط ايلماز
نهايت محتال عليهك ذمتي محيلك ذمتي مقامنه قائم اولور بو اجلدندر كه محتال عليه
مفلسا فوت اولسه محيلك ذمتنه عودت ايدر و كذا لو تصادقا على عدم الدين ثم هلك هلك بالدين
راهن و مرتهن عدم دين اوزرينه تصادق ايلسه لر اندنصكره رهن هلاك اولسه بو قروده مرور ايدن مسئله
كبي دين ايله هلاك اولور كتاب الجنايات بو كتاب جنايانك احكامي بياننده در جنايات جمع جنايتدر
فقهاً فعلى محرم تخصيص المشدر شرعا و بونك تفصيلي بودر كه جانبندن صادر اولان ضررلي اولان فعلي
نفسي اوزرينه و ياخود اطرافنه و ياخود ماله و ياخود عرضنه واقع اولمقدر القتل اما عمد و هو ان يقصد
ضربه بما يفرق الاجزاء من سلاح او محدد من حجر او شجر او خشب او لطيته او حرقه بنار قتل عمد اجزاي
متفرقه اولان شيئله او نفسي ضربه قصد ايلمك در اول متفرقه اجزا اولان شيء سلاحدن اوله و ياخود
محدد اوله حجردن ياخود خشبدن و ياخود ليطه دن اوله ياخود نار ايله حرق اوله ليطه كسر اقام ايله قاملشك
قشريدر زيرا عمدا قصددر و قصد ايسه فعل قلبيدر بوكا ايسه دليل استعمال الت قتلدر بو تقديرجه متعمد
اولمش اولور ابو حنيفه رحمه الله قتنده و عندهما بما يقتل غالبا امامين قتنده غالبا قتل ايده جك شيئله

شيئله ضربه قصد ايلمك درحتى اكر حجر كبير ايله ويا خود خشب كبير ايله ضرب ايلسه ابو حنيفه قتل عمداً
اولمز امامين قتنده عمد در وموجبه عمداً قتلك موجبي آخرتده الاثم در حق سبحانه وتعالينك قول شريفنده
ومن قتل مؤمنا متعمدا فجزاؤه جهنم خالداً فيها واقع اولمشدر ونبي عليه السلامك سباب المؤمن فسق
وقتاله كفر بيورمشلر در وحديث آخرده لزوال الدنيا اهون على الله تعالى من قتل امرء مسلم ونبي
نبي عليه السلام حطبهٔ وداعده الا ان دماؤكم ونفوسكم محرمة عليكم كحرمة يومكم في شهركم هذا
في مقامي هذا بيورمشلر در والقصاص ودنياده قصاصدر زيرا حق سبحانه وتعالى كتب عليكم
القصاص في القتلى قول شريفي واقع اولمشدر ونبي عليه السلام العمد قود اي موجبه تحقيقا حق سبحانه
وتعالى قتل خطاده بيورمشلردر من قتل مؤمنا خطاءً فتحرير رقبة مؤمنة ودية مسلمة الى اهله
قول شريفي دليل قطعيدر زيرا قصاص نهايت عقوبتدر عقوبت ايسه جنايتك تناهي سنده در
وتناهي جنايت ايسه عمد ايله در خطاده شبه عمد وارد رعينا يعني متعينا ديمكدر شافعي قاتنده
متعيندر بلكه ولييسي قصاص ايله اخذ ديت ده مخيردر الا ان يعفو الامكر كه عفو اولنه يعني ولي
قصاص عفو ايليه ويا خود برشيئله مصالحه ايليه ولا كفارة فيه عمد ده كفارت يوقدر كرك عمداً
قتل ايدوب قصاص واجب اولسون وكرك قصاص واجب اولمسون بابا اوغلني عمداً قتل
ايلسه ويا خود برمسلم دار حربده مسلمان اولوب دار اسلامه هجرت ايليوب بو مقوله ادمي قتل
ايلسه كفارت اولماز كذا في النهاية واما شبه عمد وهو ما ضربه قصداً بغير ما ذكره ويا خود قتل شبه عمد
اوله وبو شبه عمد شول ضرب در كه قصداً اوله اما عمدده ذكر اولنان شيئك غيريسي ايله اوله مثلا عمدده
سلاح ايله ومحدد ايله اوله ديمش ايدي شبه عمدده محدد اولميه حجر وعصا كبي وهر شيئكه اجزاى تفريق
ايلميه اول شيء غير محدد در بنزم قاتمزده شول شيئكه غالبا قتل ايدر انكله قتل عمد در وشول شيئكه
غالبا قتل ايلماز اول شيء عمدك غيريدر وبو نوعه شبه عمد تسميه سي انك ايچوندر كه بونده قصد
فعل واردر يوخسه قصد قتل يوقدر نفس فعل اعتباري ايله عمداً اولور وقتل اعتباري ايله خطاءً
اولور بو محلده الى القتل اولماملغه عمد قصدنه دليلدر خطا شبه العمد اولمش اولور وموجبه

الاثم والكفارة شبه عمدك قتلك موجبي اثمدر شرعا محرم اولان شيء قصد ايلدوكي ايچون ودخي
كفارتدر زيرا من وجه خطادر الت نظر ايله بو تقديرجه حق سبحانه وتعالينك ومن قتل مؤمنا
خطأ قول شريفنك تحتنه داخل اولور وصاحب نهايه وصاحب ايضاح ديمشلردركه اصحابمزك
كتابنده بومنشوردركه ابو حنيفه قولي اوزره شبه عمدده كفارت يوقدر زيرا بو اثم كامل ومتناهي
تناهيسي سببيله يعني سببندن شرع شريف كفارتي منع ايلمشدر والدية المغلظة على العاقلة
لا القود شبه عمدده قاتلك عاقله سي اوزره ديت مغلظه واردر قود يوقدر وهو فيما دون
النفس عمد اشبه عمدك نفسندن غيريده يعني اطرافده عمددر مثلا بر كمسنه الت غير جارحه ايله بر
عضوي جرح ايلسه يعني اتلاف ايلسه قصاص واجبدر مادون نفسده شبه عمد يوقدر و
اما خطا اما عمد قولنه ويا خود اما شبه عمد قولنه معطوفدر يعني قتلي برقاچ نوع ايلمش ايدي
بو نوعي دخي خطا اولان قتلدر وهو في القصاص القصد بان يرمي شخصا ظنه صيدا او حربيا
فاذا هو ادمي معصوم خطا دخي ايكي قسمدر بر قسمي قصدده در مثلا بر شخصه اوق ويا خود
غيري شي رمي ايليه كه اول شخصي صيد ظن ايلمش اوله ويا خود حربي ظن ايدوب او ظن ايلدوكي
حربي معصوم الدم ادم ايله رمي ايدن كمسنه نك خطاسي فعل رميده دكلدر انجق خطا قصدنده در
او في الفعل بان يرمي غرضا فيصيب ادميا ويا خود خطا فعلده در مثلا بر نشان ديكوب اكا اتمغله
ادمه اصابت ايليه بونده خطا فعلده در غرض عينك ضمي ايله هدف يعني نشان معناسنه در واما
ما اجري مجرى الخطا كنائم انقلب على اخر فقتله وهو موجبهما الكفارة فالدية على العاقلة ويا خود
خطا مجراسنه جاري اوله شول نايم كه اخر اوزرينه منقلب اولوب قتل ايلمك كبي خطاء قتلك
مجراسنه جاري اولان قتلك موجبلري كفارتدر وعاقله سي اوزرلرينه ديتدر واما قتل بسبب
وهو ان يحفر بئرا او يضع حجرا في غير ملكه بلا اذن فهلك به انسان ويا خود بسبب قتلدر وبسببه
قتل اولدركه بر كمسنه كندونك ملكندن غيريده ملكينك اذنسز قيو حفر ايليه ويا خود حجر وضع ايلسه
واول حفر ويا خود وضع سببي ايله انسان هلاك اولسه بو مقوله يه بسبب قتل ديمشلردر وموجبه

موجبه الدية على العاقلة بسبب قتلك موجبي عاقله سي اوزرینه دیندر زیرا تلفه سبب
اولمشدر ومتعدیدر لا الكفارة كفارت یوقدر زیرا بونده حقیقت قتل معدومدر لکن ضمان
حقنده خطایه الحاق اولندي وغیري حقنده اصل اوزرینه باقي قالدي وكلها توجب
حرمان الارث الا هذا انواع قتلك كلیسی حرمان ارثي موجبدر الا بسبب قتل ارثك حرمانني
ایجاب ایلمز باب ما یوجب القصاص وما لا یوجبه بو باب قصاص ایجاب ایدر و
قصاص ایجاب ایلماز قتلك احكامي بياننده در يجب القصاص بقتل من هو محقون
الدم على التأبيد عمداً قصاص واجب اولور شول كمسنه نك قتلی سببیله كه تأبیداً محقون
الدم اوله محقون محفوظ معناسنه در مثلا که ابدي قاني محفوظ اولان كمسنه یی عمداً قتل
ایلیان كمسنه یه قصاص واجب اولور فيقتل الحر بالحر وبالعبد قاتل اولان حر حر مقابله سنده
وعبد مقابله سنده قتل اولنور شافعي قاتنده حر عبد مقابله سنده قتل اولنماز والمسلم بالذمي
مسلم دخي ذمي مقابله سنده قتل اولنور شافعي قاتنده قتل اولنماز ولا يقتلان بمستأمن
بل المستأمن بمثله مسلم وذمي مستأمن مقابله سنده قتل اولنمازلر زیرا مستأمن على التأبيد
محقون الدم دكلدر بلكه مستأمن مثلی مقابله سنده قتل اولنور زیرا بینلرنده مساوات واردر ويقتل
الذكر والانثى والعاقل بالمجنون والبالغ بغيره والصحيح بغيره وكامل الاطراف بناقصها ذكر انثى مقابله سنده
وعاقل مجنون مقابله سنده وبالغ غیر بالغ مقابله سنده وصحیح مریض مقابله سنده وكامل الاطراف ناقص
الاطراف مقابله سنده قتل اولنور والفرع باصله لا الاصل بفرعه فرع اصل مقابله سنده قتل اولنور
قدر عالي ایسه ده یعنی اوغل بابا ایجون قتل اولنور اصل فرع مقابله سنده قتل اولنماز معرنه قدر عالي
اولورسه زیرا نبي عليه السلام لا يقاد الوالد بولده قول شریفني بیورمشلردر بل تجب الدية في مال العاقلة
في ثلث سنين بلكه مال قاتلدن اوچ سنه ده ادا ایدر اما شافعي قتنده في الحال ادا ایدر ولا السيد
بعبده ومدبره ومكاتبه وعبد ولده وعبد بعضه له سیدي عبد مقابله سنده ودخي مدبري
ومكاتبي مقابله سنده قتل اولنماز وولدینك عبدي مقابله سنده دخي قتل اولنمازكه اول عبدك

بعضیسی کندونك بعضیسی اخرلکا وزرینه اوله بعضده متجزی اولماز وان ورث قصاصا علی ابیه
سقط برکمسنه باباسی اوزرینه قصاصه وارث اولسه قصاص ساقط اولور مثلا بابا اوغلنك
اناسیی ویاخود خاتوننك قرنداشنی قتل ایلسه بابا قصاص اولنماز مقدم خاتون فوت اولسه
بابادن قصاص ساقط اولور زیرا اوغلی وارث اولمشدر ولا قصاص علی الشریك الاب او المولی
او المخطی او الصبی او المجنون وکل من لا یجب القصاص بقتله بابا اوغلنی قتل ایلدکده برکمسنه
قتلده کندویه شریك اولسه اول شریك اوزرینه قصاص یوقدر ومولی عبدینی قتله شریك اولان کمسنه‌نك
اوزرینه دخی قصاص یوقدر وخطاء وصبینك ومجنونك شریك اوزرینه دخی قصاص یوقدر
وقتل ایله قصاص واجب اولمیانلرك جمله سی شریك اولنلره دخی قصاص یوقدر وان قتل
عبد المرتهن لا یقتص حتی یحضر الراهن والمرتهن اکر رهن قونیلان عبد قتل اولنسه قاتلی
قصاص اولنماز راهن ومرتهن حاضر اولمینجه زیرا مرتهنك ملکیجه کلدر که قصاص بوّلی
ایلیه واکر راهن یالکز بوّلی ایلیه مرتهنك حقی باطل اولمق لازم کلور پس امدی حق
حق مرتهنك رضاسیله ساقط اولمق ایچون اجتماعلری شرطا قلندی وان قتل المکاتب
علی وفاء وله وارث مع سیده فلا قصاص اکر عبد مکاتب عن وفاء قتل اولنسه حال بوکه
اول مکاتب سیدی ایله وارثی اوله قاتلی ایچون قصاص یوقدر زیرا صحابه کرامك اول مکاتبك
موتی حر امیدر یوخسه عبد امیدر دیو اختلاف ایلدیلر حضرت علی وابن مسعود رضی الله عنهما
قوللری اوزره اکر حر قتل اولنمش ایسه قصاص وارث ایچوندر وزید بن ثابت رضی الله عنه قولی
اوزره اکر عبد قتل اولنمش ایسه قصاص مولی ایچوندر حونکه ایدوکنده شبهه اولدی قصاص ایسه
شبهه ایچون مندفع اولدی وان لم یکن وفاء یقتص سیده اکر وفاء قتل اولنمامش ایسه قاتلی سیدی
قصاص ایدر کرك وارثی اولسون کرك اولمسون برابردر بلا ارتیاب عبد قتل اولنمشدر وکذا
ان کان وفاء لا وارث غیر سیده اکر عبد وفا قتل اولنوب سیددن قتل اولنوب سیددن غیری
وارثی اولمسه کذلك مولیسی قصاص ایدر ابو حنیفه وابو یوسف قتلرنده خلافا لمحمد امام محمد

محمد

محمد رحمه الله ایچون خلاف واردر آنك قتنده قصاص یوقدر سبب استحقاق مختلف اولدیغی اكر
حر اقتل اولنمش ایسه ولاء جهتندن مستحق اولور عبد اقتل اولنمش ایسه مالك جهتندن مستحق اولور
بو تقدیرجه حال مشتبه اولوب سبب مستحق اولماز زیرا اختلاف سبب اختلاف مستحق
كبیدر اصلا ساقط اولوب شول كسنه كبی اولور كه آخر كسنه یه شو جاریه یی بكا بیع ایله شوقدر اقچه یه
دیسه و مولاسی دخی سكا تزویج ایلدم دیسه اول جاریه نك وطئی اكا حلال اولماز زیرا سبب مختلف
اولمشدر ولا قصاص الا بالسیف قصاص یوقدر الا سیف ایله در زیرا نبی علیه السلام لا قود الا
بالسیف دیو بیورمشلر در یعنی لا قود یستوفی الا بالسیف دیمكدر و صحابه كرامدن رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین الا بالسلاح دیو زیاده ایلمشلر در ولاب المعتوه ان یقتص من قاطع یده
وقاتل قریبه معتوهك باباسی ایچون قصاص ایلمك واردر شول كسنه یه كه معتوهك
یدینی قطع ایلدی و یاخود قریبنی قتل ایلدی وان یصالح لا ان یعفو دخی برشی ایله مصالحه ایلمك
واردر اما عفو ایلمك یوقدر بلا عوض معتوهك حقنی ابطال ایلدوكی ایچون والصبی كالمعتوه
صبی معتوه كبیدر ما ذكر ایلدیكمز نك جمیعسنده والقاضی كالاب فی الصحیح قاضی بابا كبیدر روایت صحیحه ده
وكذا الوصی الا انه لا یقتص فی النفس وصی دخی بابا كبیدر الا نفسده قصاص ایلماز زیرا ولایت قصاص
نفسه تابعدر اول ایسه ابه مخصوصدر ومن قتل وله اولیاء كبار وصغار فللكبار الاقتصاص من قاتله
قبل كبر الصغار بر كسنه قتل اولنسه و آنك كبار وصغار اولیاسی اولسه قتل ایدن كسنه صغار بیوك اولمازدن
مقدم قصاص ایلمك اولیاء كبار ایچوندر یعنی اولیاء كباری قاتلی قصاص ایدر ابو حنیفه قتنده خلافا
لهما امامین ایچون خلاف واردر آنلرك قتنده صغار بالغ اولمینجه قاتلی قصاص اولماز ولو غاب
احد الكبار ینتظر اجماعا اكر اولیاء كبارك بری غایب اولسه حاضر اولمسی ایچون انتظار اولنور اجماعا
جایزدر غایب اولان عفو ایلیه ومن قتل بحدید المرأة قتص منه ان جرحه شول كسنه كه مرد مری ایله
قتل اولنسه اكر جرح ایلمش ایسه قصاص اولنور مر فتح میم وتشدید ایله تركیبده بل دیدكلری شید وان ظهرهم
او عصاه فلا وعلیه الدیة واكر اول بلك ظهر یله و یاخود عصاسیله قتل اولنسه قاتلی قصاص اولنماز

واوزرینه دیت لازم اولور ابو حنیفه قتنده وعندهما یقتص امامین قتنده قصاص اولنور وکذا الخلاف

في كل مثقل وفي التغريق والخنق جمله مثقله وتغریق وخنقده اولان خلاف بو قروده مرور ایدن خلاف

کبیدر مثلا مثقل ایله قتل ایلسه وصویه غرق ایلسه وبوغیلسه امام اعظم قتنده قصاص اولنماز امامین قتنده

قصاص اولنور ابو حنیفه حضرتلرینک دلیلی بودرکه قصاص محض عمده تعلق ایدر اول محض عمد ایسه آلت

جارحه ایله ظاهر اولور وباطناً بتینه بی نقض ایدر بولنمدی قصاص ایسه سیف ایله استیفا در بو تقدیرجه

مماثل اولمز وان تکرر منه قتل به اجماعاً اگر اول مثقل ایله تغریق وتخنیق قاتلده مکرر اولورسه یعنی برقاچ

دفعه بو مقوله کارده بولنمش ایسه اجماعاً خنق ایله قتل اولنور حاکم اولان کسنه بو مقوله آدمی سیاسه

قتل ایدر زیرا ساعي بالفساد در ولا قصاص في القتل بموالات ضرب السوط قمچی ایله طرفي بربرینه اولاشدرمق

قتلده قصاص یوقدر مثلا برکسنه قمچی ایله قتل ایدنجه ضرب ایلسه قاتلي قصاص اولنماز دیت ویرر ومن

جرح فلم یزل ذا فراش حتی مات اقتص من جارحه برکسنه جرح اولنسه حتی فوت اولنجیه دکین صاحب

فراش اولمقدن اولسه جارحی قصاص اولنور زیرا سببي موجود در اذا التقى الصفان من المسلمين

واهل الحرب وقتل مسلم مسلماً ظنه حربياً فعليه الدية والكفارة لا القصاص قچان مسلمين واهل حربدن ایکی

صف بربرینه ملاقي اولسه لر وبر مسلم بر مسلمي حربي ظن ایدوب قتل ایلسه قاتلك اوزرینه دیت

وکفارت لازمدر قصاص لازم دکلدر زیرا خطانك بر نوعیدر ومن مات بفعل نفسه وزيد وحية

واسد فعلى زيد ثلث دية برکسنه کندو فعلي وزید فعلي ویلان وارسلانك فعلي ایله اولسه زید

اوزرینه ثلث دیت لازم اولور مثلا بر آدم ابتدا کندو باشن شق ایلسه بعده زید اول آدمي مجروح ایلسه

بعده یلان صوقسه وبعده ارسلان مجروح ایلسه زیده ثلث دیت لازمدر متوفانك فعلي دنیاده

هدر در آخرته معتبر در حتی انکله آثم اولور وزیدك فعلي دخی دنیاده وآخرتده معتبر در

احوال اوچ جنس اولدي بر جنسی مطلقا هدر در وبر جنسی معتبر وبر جنسی من وجه معتبر

در که ابو حنیفه وامام محمد رحمهما الله قتلرنده بو آدم غسل اولنور زیرا کندو فعلنك اثري

غیر معتبر در باغي منزله سنده اولمش اولور ومن شهر على المسلمين سيفاً وجب قتله ولا شيء

شيء بقتله بركسنه مسلمين اوزرينه قلج چيقارسه يعني قلجي غمدندن اخراج ايدوب اوزرلرينه
سله ايلسه اولكسنه نك قتلي واجب اولور زيرا نبي عليه السلام من شهر على المسلمين سيفاً
احل دمه ديو بيورمشدر قول شريفي واقع اولمشدر واول سل سيف ايدن كسنه يي قتل ايدنه برشيء
بوقدر زيرا باغي اولمشدر ولا قتل من شهر على آخر سلاحاً ليلاً او نهاراً في مصر او غيره
او شهر عليه عصا في مصر او نهاراً في غيره فقتله المشهور عليه ودخي شول كسنه يي قتلدن
برشيء يوقدر مثلا بركسنه آخر اوزرينه شهرده وياخود شهردن غيريده كيجه ده وياخود كندوزده
سلاح چيقارسه وهجوم ايلسه وياخود شهردن غيريده كوندوزده عصا ايله هجوم ايلسه
ومشهور عليه كه اوزرينه سلاح وعصا ايله هجوم اولان كسنه در هجوم ايدني قتل ايلسه
برشيء لازم كلمز ولا شيء على من قتل من سرق متاعه ليلاً واخرجه ان لم يمكنه الاسترداد
بدون القتل ودخي برشيء يوقدر شول كسنه اوزرينه كه متاعني كيجه ايله سرقه ايلدوكي شيء
اخراج ايلسه اكر قتلدن غيري ايله استردادي ممكن اولميوب سارقي قتل ايلسه برشيء لازم
كلماز اكر سرقه ايلدوكي اسباب قتلدن غيري ايله استرداد ممكن ايسه قتلي ممنوعدر ويجب
القصاص على قاتل من شهر عصا نهاراً في مصر او شهر سيفاً وضرب به ولم يقتل ورجع قصاص
واجب اولور شول كسنه نك قاتلي اوزرينه كه اول كسنه شهرده كوندز عصا ايله هجوم ايلدي وياخود
سل سيف ايدوب ضرب ايلدي وقتل ايلميوب رجوع ايلدي مثلا برآدم بركسنه نك اوزرينه شهرده
كوندز عصا ايله هجوم ايلسه وياخود قلج چيقاروب ضرب ايلسه لكن قتل ايلميوب رجوع ايلسه
بعده مضروب اولان كسنه قالقوب آردندن ايريشوب قتل ايلسه قاتله قصاص واجب اولور
زيرا بعد الضرب منصرف اولمغله عصمت عودت ايلمشدر بو نوذ فكره قتل ايلمك ايله شخص
معصومي قتل ايلمش اولور بو تقديرجه قصاص واجب اولور ولو شهر مجنون او صبي
على آخر سيفاً فقتله الآخر عمداً فعليه الدية في ماله اكر مجنون وياخود صبي برآخرك اوزرينه
سل سيف ايلسه اول آخر دخي عمداً مجنوني وياخود صبيي قتل ايلسه قاتلك اوزرينه كندو

مالندن دیت لازم کلور زیرا بر نفس معصومی قتل ایلمشدر قاتلك اوزرینه بو قدر وار در که قصاص
واجب اولماز مبیح اولان شبهه دفع شره موجود اولمغله دیت لازم کلور ولو قتل جملا صال علیه
ضمن قیمته اکر بر کمسنه نك اوزرینه بر دوه حمله ایلسه و اول کمسنه اول دوه یی قتل ایلسه قیمتی ضامن
اولور زیرا دابة فعلی اصلا معتبر دکلدر باب القصاص فیما دون النفس بو باب نفسدن
غیریده اولان قصاصك احکامی بیاننده در و اطرافده دخی قصاص مشروعدر زیرا جزء کله
تابعدر زیرا حق سبحانه وتعالی ملیك والجروح قصاص قول شریفی مادون نفسده دخی
قصاص مشروع ایلدوکنه دلیل قویدر وهو ما یمکن فیه حفظ المماثلة اذا کان عمدا فیقتص
بقطع الید من المفصل وان کانت اکبر من ید المقطوع مادون نفسدن قصاص اول شیده در که
اول شیده مماثله ممکن اوله قچان عمدا اولسه پس امدی مفصلده قطع ید مقابله سنده قصاص
اولنور اکر ید قاطع ید مقطوعدن بیوك ایسه ده مفصلدن قطع ایلمش ایسه آیی دخی مفصلدن
ایله قصاص ایدرلر زیرا مماثله واردر اما نصفدن قطع ایلمش اولسه قصاص اولنماز زیرا حفظ
مماثله ممکن دکلدر وکذا الرجل یعنی ایاق دخی بویله در اکر مفصلده اولورسه اما نصف
ساقدن اولسه قصاص اولماز زیرا حفظ مماثل ممکن دکلدر وفی مارن الانف بقطع قولنه
معطوفدر مارن انفی یعنی بورننك یومشه غنی عمدا قطع ایلسه قصاص اولنور اکر قصبه سنی
قطع ایلسه ضامن اولماز زیرا حفظ مماثل ممکن دکلدر وفی الاذن قولاق قطعنده دخی قصاص
اولنور وفی العین ان ذهب ضوؤها وهی قائمة وکوزده دخی قصاص اولور قچان ضوئی کیدوب
کوزیرنده قائم اولسه لکن قلعت کوز قلع اولنسه قصاص اولنماز زیرا حفظ مماثله دکلدر
فیجعل علی الوجه قطن رطب وتقابل العین بمرآة محماة حتی یذهب ضوؤها مصنف
غیریده حفظ مماثله طریقی اوزره قصاصك طریقنی بیان ایدوب مثلا ضاربك وجهی
اوزرینه یاش پنبه یی وضع ایلیه قزمش اینه یی تاصویی کیدنجه کوزینه مقابل طوته لر اکر
بر کوز ایسه اول بر کوزی باغلیه لر و اوزرینه پنبه قومیه لر بو حادثه حضرت عثمان رضی الله

الله

رضي عنه زماننده واقع اولوب صحابۀ کرین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ایله مشاوره ایلدکن حضرت
علي رضي الله عنه بو منوال اوزره قصاص اولمسنی بیان بیورمشلردر وفي کل شجة تراعى فيها المماثلة کالموضحة
وهر باش یارغندن قصاص واجبدر اول شجه که آنده مماثله رعایت اولنه موضحه شول باش یارغندر که
عظم ظاهر اوله ان شاء الله تعالی اشاغیده بیانی کلسه کرکدر یعنی مماثله رعایت اولنان باش یارغینك
کلیسنده قصاص واجبدر ولا قصاص في عظم سوى السن فيقلع ان قلع ويكسر ان كسر دیشدن
غیری کمکده قصاص یوقدر ضارب کسنی قلع اولنور اکر مضروبك سنی قلع اولنمش ایسه وایکه ایله
ایکلنور برابر اولنجه اکر کسر اولنمش ایسه ولا قصاص بين طرفي ذكر وانثى وحر وعبد وطرفي عبدين
ذکر وانثی وحر وعبد وایکی عبد طرفینلرندن قصاص یوقدر مثلا برارککك آدم برخاتونك
طرفندن بر برینی قطع ایلسه ویاخود خاتون ارککك ادمك بر برینی قطع ایلسه ویاخود بر حر بر عبدك
ویاخود بر عبد بر حرك بر برینی قطع ایلسه ویاخود ایکی عبد بری برینك اطرافندن بر برینی قطع ایلسه
قصاص اولنماز زیرا اطراف اموال حکمنده در قیمتده تفاوت واردر مماثله ممکن دکلدر ولا
في قطع يد من نصف الساعدين نصف ساعدن واقع اولان قطع یدده قصاص یوقدر زیرا
حفظ مماثله ممکن دکلدر ولا في جائفة برئت اوه کیلن یعنی ایو اولان جائفه ده دخی
قصاص یوقدر زیرا جائفه نك او کلمسی نادردر اول طائفه درلرکه جوفه ایرشمش اوله او
جائفه ده مماثله ممکن دکلدر ولا في اللسان ولا في الذكر الا ان قطعت الحشفة وقطع لسان
وذکرده قصاص یوقدر مکرکه انجق حشفه قطع اولنمش اوله زیرا حشفه قطع اولنجق حفظ
مماثله ممکندر وطرف المسلم والذمي سواء مسلم وذمینك طرفی برابردر زیرا ارشده ما بینلرنده
قصاص جاریدر وخير المجنى عليه بين القصاص واخذ الارش ان كان يد القاطع شلاء
او ناقصة الاصابع مجنی علیه قصاص ایله ارش بینینده مخیردر اکر ید قاطع شلاء ویاخود
ناقصة الاصابع اولورسه مثلا بر کسنه الی شلاء اولوب ویاخود بر مقلری ناقص اولسه
بر کامل الی قطع ایلسه مقطوع الید اولان مخیردر دیلرسه قصاص ایدر دیلرسه ارشی اخذ ایدر

زيرا اكا ملا استيفا ممكن كلدر اوراس الشاج اصغر او اكبر لاستوعب الشجة مابين قرنيه
وهو استوعب مابين قرني المسجوج ويأخذ شاجك يعني باش يارجينك باشي كوچك
اولسه وياخود بيوك اوله وشجه ناحيه راسي استيعاب ايليه كبير اولمغله وحال بوكه شجه مسجوجك
يعني باشي ياريلانك كسنه نك راسني استيعاب ايلمشدر صغير اولمغله حاصل كلام حق اوزره
استيفا ممكن اولمامغله مخير اولور ديلرسه قصاص ايدر ديلرسه قصاص ايلماز ارشني
اخذ ايدر **فصل** ويسقط القصاص بموت القاتل قاتلك موتي ايله قصاص ساقط
اولور زيرا محل فوت اولمشدر ويعفو الاولياء وبصلحهم على مال وان قل ويجب حالا
ودخي وليلرك عفوي ايله قصاص ساقط اولور وولیلرك مالي اوزرينه صلحلري ايله دخي
ساقط اولور اگر اول مال قليل ايسه ده واول مصالحه اولنان مال حالا واجب اولور اگر حالا
ومؤجلا ذكر اولنمامش ايسه ده وبصلح بعضهم اوعفوه وليلرك بعضيسنك صلحي ايله
وياخود بعضيسنك عفوي ايله قصاص ساقط اولور ولمن بقي حصته من الدية في ثلث
سنين على العاقل هو الصحيح ورثه دن باقي قلان كمسنه ديتدن حصه سين اوچ سنه يه دكين در
يعني حالا دكل ديت اچون وبرلان مال قليل اوزرينه صحيح اولان بودر وقيل على العاقلة
ودينلديكه ديت عاقله سي اوزرينه در ولو قتل حر وعبد شخصا فامر الحر وسيد العبد رجلا
بالصلح عن دمهما بالف وصالح فهي نصفان برحر وبر عبد اشتراك اوزره برشخصي قتل
ايلسه لر پس امدي حر وعبدك سيدي بر رجله بو ايكيسنك قانندن بيك درهمه صلح ايلمكه
امر ايلسه لر واول رجل دخي امر ايليه اول الف نصفندر يعني نصفي حر اوزرينه ونصفي
عبدك سيدي اوزرينه در زيرا بو بيك درهم قصاصه مقابلدر وعلى السويه تقسيم اولور
ويقتل الجمع بالفرد برجماعت برآدم مقابله سنده قتل اولنور قياس بو ايديكه قتل اولنميه زيرا
مساوات بولنمامش اولور لكن اجماع صحابه كرامك رضوان الله تعالى عليهم اجمعين واقع اولمشدر
اول اجلدن قياس ترك اولندي روايت اولنمشدر كه اهالي صنعادن يدي كمسنه برآدمي

آدمي

دمي قتل ايلديلر حضرت عمر رضي الله عنه يديسني دخي قتل ايلدي اهالئ صنعانك جملهسي اجماع ايلمز
اولسه لر جملهسني قتل ايدردم ديو بيورمشلردر محضر صحابه ده بو سوزي سويلدي برفرد انكار ايلدي
بو نفوذ بر جه اجماع امت مقامنه قائم اولدي والفرد بالجمع اكتفاء ان حضر اولياؤهم فرد جمع مقابله
سنده قتل اولنور اكتفاء مقتوللرك وليلري حاضر اولورلرسه يعني قتل ايله اكتفا اولنور ديت
لازم كلمز وان حضر واحد قتل له وسقط حق البقية اكر مقتوللرك وليلرندن بري حاضر اولورسه
قاتل اولان شخص وليلرينك بري حاضر اولدوغي ايچون قتل اولنور باقي قلان وليلرك حقي ساقط
اولور محل استيفا فوت اولدوغيچون ولا تقطع يدان بيد وان امرا سكينا فقطعها معا يضمنان
ديتها بر يد مقابلهسنده ايكي يد قطع اولنماز ايچون اول مقطوع اولان يدك ديتني ضامن اولورلر زيرا
بونلرك هر بري كامل ال قطع ايلميوب آنجق برالك بعضني قطع ايلمشدر حفظ مماثله ممكن دكلدر
فان قطع رجلا يميني رجلين فلهما قطع يمينه ودية بينهما ان حضرا معا اكر بر رجل ايكي رجلك
صاغ اللريني قطع ايلسه اول مقطوع اليد اولنلر ايچون واردركه قاطعك صاغ الني قطع ايدوب وبر الك
ديتنك نصف ديتدر مابينلرنده مناصفه اوزره تقسيم ايدرلر اكر قطع يدده ايكيسي اولورلرسه
وان حضر احدهما وقطع فللاخر الدية واكر مقطوع اليد اولانك بري حاضر خصمك الني قطع ايلسه
حاضر اولميان آخر ايچون ديت واردر برالك ديتني كامل حاضر اولميان آلور زيرا حاضر اولانك
حقني استيفا ايلمشدر غير علاقهسي قالمامشدر ثانينك حقي باقي قالماغين ديتني كامل آلور اكر
قاطع اولان رجل برادمك صاغ النی و برادمك صول الني قطع ايلسه آنك دخي صاغ وصول الني
قطع ايدرلر ديت الماز وصح اقرار العبد بقتل العمد ويقتص به عبدك عمدا قتل ايلدوكنه اقراري
صحيح اولور واول عبد اقراري ايله قصاص اولنور ومن رمي رجلا عمدا فنفذ الى آخر عمدا
فماتا اقتص للاول والدية على عاقلته للثاني بركمسنه عمدا بر رجله رمي ايلسه اول رجلدن بر آخره
كچوب ايكيسي دخي فوت اولسه اولكي ايچون قصاص اولنور ثاني ايچون راميك عاقلهسي اوزرينه
ديت لازم اولور زيرا اولكي عمدا در ثانيده ايسه خطادر ايكي نوعدن بريدر يعني فعلده خطا

كان حربي يه رمي ايدوب مسلمانه كبي اولدي وفعل واحد اثرينك تعدّي ايله متعدّي
اولمشدر **فصل** ومن قطع يد رجل ثم قتله اخذ بهما مطلقا ان تخلل بينهما برء بركمسنه بر رجلك
النى قطع ايلسه انڭ نصكره قتل ايلسه اول كمسنه قطع وقتل ايله اخذ اولنور مطلقا اكر قطع ايله
اكر قطع ايله قتل بيننه برء تخلل ايليسون كرك ايلمسون ايكيسي عمدا اولسون كرك خطاء اولسون
وكرك مختلفين اولسون والا فان اختلفا عمداً او خطاءً اخذ بهما اكر برء تخلل ايلمش
ايسه عمداً وخطاءً اولمقده مختلفين اولسه و باخود عكسي اولسه ايكيسي ايله دخي اخذ اولنور
اكر قطع عمداً اولوب قتل خطاءً اولسه قطع مقابلهسنده قصاص اولنور خطا قتل ايچون
ديت اخذ اولنور اكر قطع خطاءً اولوب قتل عمداً اولورسه يدك ديتي اخذ اولنور وقتل
ايچون قصاص اولنور لا ان كان خطائين بل تكتفي دية اكر قطع وقتل خطاءً اولسه ايكيسي
ايله اخذ اولنماز بلكه ديت واحده كفايت ايدر كه اول ديت نفسده ديت قطع دكلدر وفي
العمدين يؤخذ بهما قتل وقطع عمداً اولدقده ايكيسي ايله معا اخذ اولنور ابو حنيفه قتنده
وعندهما يقتل فقط امامين قتنده قطع اولنميوب انجق قتل اولنور ولو ضربه بمائة سوط فبرئ من تسعين
ومات من عشرة وجبت دية فقط اكر بر كمسنه بر رجل يوز قمچي ضرب ايلسه طقسان ضربدن اثر جراحت
ظاهر اولمسه وتسكره ضرب ايلدوكي اون قمچيدن فوت اولسه انجق ديت واجب اولور وان جرحه
وبقي الاثر ولم يمت تجب حكومة عدل اكر يوز قمچي اوردقده جرح ايلسه بعد البرء اثر جراحت باقي قلسه
وفوت اولمسه حكومت عدل واجبدر ان شاء الله تعالى ديات محلنده حكومت عدلك بياني
كلور ومن قطعت يده عمداً فعفي عن القطع فمات منه فعلى قاطعه الدية في ماله شول كمسنه نك الي
قطع اولنسه مقطوع اليد اولان كمسنه قطعدن عفو ايلسه واول قطعدن فوت اولسه قاطعك
اوزرينه كندو مالندن ديت واجبدر ابو حنيفه رحمة الله عليه قتنده وعندهما هو عفو عن النفس
امامين قتنده مقطوعك عفوي نفسدن عفودر قاطع اوزرينه بر شيء لازم كلمز وان عفى عن القطع
وما يحدث منه او من الجناية فهو عفو عن النفس اجماعا اكر قطعدن عفو ايلسه وقطعدن حادث

حادث

دن اولان شیٔ دخی عفو ایلسه و یاخود جنایتدن عفو ایلسه اول عفو اجماعاً نفسدن عفودر قاتل
اوزرینه برشیٔ لازم دکلدر والعمد من کل المال والخطاء من ثلثه عمدده کل مالدن عفودر خطاده ثلث
مالدن عفودر زیرا عمدك وجوبی قوددر مال دکلدر حق ورثه تعلق ایلماز عفو کمال اوزره‌در
اکر خطاءً اولسه اول عفو دیتدن عفودر ثلثدن اعتبار اولنور زیرا دیت مالدر ورثه‌یه تعلق
ایدربونده ایسه عفو دیتدر ثلثدن صحیح اولور والشج کالقطع باش یارغی قطع کبیدر یعنی شجه دن
عفو نفسدن عفو دکلدر ابو حنیفه قتنده نفسدن عفودر وان قطعت امرأه ید رجل فتزوجها
علی یده ثم مات فعلیه مهر مثلها وعلیه الدیه فی مالها ان عمداً وعلی عاقلتها ان خطاءً بر خاتون
بر رجلك الی قطع ایلسه اول مقطوع الید اولنك دیتی مهر اولمق اوزره اول خاتونی تزویج ایلسه
اندنصکره اول رجل قطع یددن فوت اولسه رجلك اوزرینه مهر مثل لازم کلور النك دیتی لازم
کلمز و خاتون اوزرینه کذو مالندن دیت لازم کلور اکر عمداً قتل ایلمش ایسه واکر خطاءً ایسه
دیت ید عاقله‌سی اوزرینه لازم کلور وان تزوجها علی الید وما یحدث منها او علی الجنایه ثم مات
فعلیه مهر المثل فی العمد اکر مقطوع الید اولان کمسنه النك دیتی اوزره واول قطعدن حادث اولان
شیٔ اوزرینه قاطعه اولان خاتونی تزویج ایلسه و یاخود جنایت اوزرینه دیمنك معناسی خاتون اول
کمسنه جنایتدن اوزرینه واجب اولان نسنه مهرم اولسون دیه زوج قبول ایلسه اندنصکره فوت اولسه
زوجك اوزرینه مهر مثل لازم اولور عمدده زیرا آدم قصاص اوزرینه تزوج ایلمشدر بو ایسه مال دکلدر
مهره صالح اولماز بو تقدیرجه مهر مثل واجب اولور و یرفع عن العاقله مقداره فی الخطاء والثانی
وصیته لهم خطاده مهر مثل مقداری شیٔ عاقله سندن رفع اولنور اکر مهر مثل دیتدن اقل ایسه و دیتدن
باقیسی عاقله ایچوندر فان خرج من الثلث سقط والا فقدر ما یخرج منه اکر مهر مثلدن باقی قلان
ثلثدن چیقارسه عاقله دن ساقط اولور واکر ثلثدن خارج اولان مقداری ولیسنه ادا ایدرلر
حاصل کلام خطاده دیتی عاقله سی اوزرینه لازم کلوردی مهر مثلی اخراج اولنوب باقیسی لازم کلور
اول ایسه وصیتدر اکر ثلثدن چیقارسه عاقله دن ساقط اولور ثلثدن چیقمازسه ثلث حساب

اولنور بقيّه سي عاقله سي اوزرينه لازم كلور وكذا الحكم عندهما في الصورة الاولى امامين قتنده حكم دخي
بويلجه در زيرا بودن عفو اول قطعدن حاصل اولان عفو در امامين قتنده ايكي فصلده دخي بجوابلري
متفقدر مثلا بر فصلده كه يد اوزرينه واول قطعدن حادث اولان شيء اوزرينه و ياخود جنايتي اوزرينه
تزوّجدر ومن قطع يده فمات بعد ما اقتص له من القطع قتل قاطعه بركمسه نك الى قطع اولنه قصاص
اولندقدنصكره فوت اولسه اول كمسه نك اليني قطع ايدن قتل اولنور مثلا بر رجل بر رجلك الني قطع
ايلسه قاطعك الي قصاصا قطع اولنسه بعده مقطوع اول فوت اولسه مقطوع ثانيه دخي قتل اولنور
زيرا قاطع اولدر ومن قتل له ولي عمدا فقطع يد قاتله ثم عفا عن القتل فعليه دية اليد بركمسه عمدا قتل
اولنسه وانك وليسي اولسه و وليسي قاطعك يدني قطع ايلسه اندنصكره قتلدن عفو ايلسه ولي
اوزرينه الك ديتي لازمدر ابو حنيفه قتنده ومن قطعت يده فاقتص من قاطعها فسرى الى
نفسه فعليه دية النفس خلافا لهما فيهما بركمسه نك الى قطع اولنسه مقطوع اليد قاطعي بلا حكم
قاضي قصاص ايلسه وقطع نفسه سرايت ايدوب فوت اولسه مقطوع اولك اوزرينه ديت نفسي لازم
كلور زيرا اول قطع يد قصاصا اولماشر اولور بلا حكم شرعي اولان شيئك سرايتي ايجون ديت نفس لازم
كلور امامين ايجون ايكي صورتده دخي خلاف وارد را نلرك قتنده برشيء لازم كلمز باب الشهادة في القتل
واعتبار حاله بو باب قتلده اولان احكامي، واعتبار حالي بياننده در مصنفك اعتبار حال قولي آتي يه
اشارتدر اعتبار حالت دميه در وصولي دكلدر القود يثبت للوارث ابتداء لا بطريق الارث
قصاص ابتداء وارث ايچون در يعني ثابت اولور اما ارث طريقيله وارث اولماز واصل خلاف
بودر كه استيفاي قصاص حق ورثه در ابو حنيفه رحمه الله قتنده وحق ميتدر امامين قتنده
رحمهما الله كذا في النهايه والزيلعي فلا يكون احدهم خصما عن البقية فيه چونكه قصاص ابتداء ورثه نك
حقي اولدي ابو حنيفه قتنده اول ورثه دن اثبات قصاص بغير وكاله خصم اولنماز بخلاف المال
مال بونك خلافيدر هر شيكه ورثه بطريق الارث مالك اولسه ورثه نك بري خصومنده برينك
قائم مقاميدر حتى ورثه نك بري بر كمسه نك اوزرينه تركه دن برشيء دعوي ايلسه وبينه اقامت

اقامت

اقامت ایله جمیعسنك حقی ثابت اولور سائری تجدید دعوی یه محتاج اولماز وبینه بویله در بر کمسنه ورثه دن
برینك اوزرینه دعوا ایدوب اقامت بینه ایلسه جملهسنك اوزرینه ثابت اولمش اولور ورثه شول شیئه بطریق
الخلاف مالك اولورلر ایجلرندن بری باقیسنك اذنی یوغیکن قصاصده خصم اولیمز فلو اقام احدی ببین
حجة بقتل ابیهما عمداً والآخر غایب لزم اعادتها بعد عود الغایب خلافاً لهما وفی الخطاء والدیة لایلزم
ایکی اوغلنك بری بابالرینك عمداً قتلنه حجت اقامت ایلسه وآخر یعنی اول بر اوغلی غایب عودت ایلدکدن
صکره اعادهٔ حجت ایلمك لازمدر ابو حنیفه قتنده حاصل کلام حاضر اولان اوغلی واول بر اوغلاننك
استیفاء قصاص ایلمکه قادردکلدر بلکه قاتلی حبس ایدور امامین ایچون خلاف واردر ورثه
بری بقیهٔ ورثه ایچون اثبات قصاصده خصم اولور غایب عودت ایلدکده اثبات بینه لازم کلمز
غایب حاضر اولدقده اولکی بینه ایله قصاص ایدرلر اما خطاءً قتلده ودیتده غایب کلدکده
اعادهٔ حجت لازم دکلدر زیرا بونلرك مالیدر ولو برهن القاتل علی عفو الغایب فالحاضر خصم
ویسقط القود اکر قاتل غایب اولان ورثه نك عفوی اوزرینه برهان اقامت ایلسه حاضر
اولان ورثه خصمدر بینه سی اسماع اولنور وقصاص ساقط اولور زیرا قاتل قصاصك سقوطنی
وماله انتقالنی دعوی ایلمشدر بجان حاضرلك اوزرینه حکم قاضی اولسه غایب دخی حاضره تبعیته
ایله مقضی علیه اولور وکذا لو قتل عبد لرجلین واحدهما غایب وبینه بو قرودده اولان حکم کبیدر
ایکی آدمك بر قوللی قتل اولنسه وبری غایب اولسه وقاتل غایب ایچون عفو ایلدی دیو بینه اقامت
ایلسه حاضر اوزرینه اثباتی جائز اولور قصاص ساقط اولور ولو شهد ولیا قصاص بعفو
اخیهما لغت اکر قصاصك ولیلرندن ایکیسی برینك اوزرینه عفو ایلدی دیو شهادت ایلسه
اول شهادت لغو در مثلا بر رجل بر رجلی عمداً قتل ایلسه واول مقتولك اوچ ولیسی اولسه ایکیسی
شهادت ایلسه که اول بر قرنداشمك قاتلی قصاص دن عفو ایلدی دیو شهادت ایلسه اول
ایکیسنك شهادتلری باطلدر زیرا کندو نفسلرینه منفعتی جر در قود ماله منقلب اولمسی در
لکن شهادتلری قصاص ایچون عفو در ومسئله اوچ وجه اوزرینه در فان صدقهما القاتل

فقط اکر ایکنجی قاتل اولان کمسنه تصدیق ایلیوب شریکی تکذیب ایلسه فالدیة بینهما اثلاثا دیت بینلرنده اثلاثا
تقسیم اولنور فان کذبهما فلا شیء لهما عفو الی المشهود علیه ولی اول اولا شهادت ایکنجی ولی یی تکذیب ایلدکدن
صکره قاتلی دخی تکذیب ایلسه اول شاهد اولان ایکی ولی یه برشیء یوقدر وللاخیه ما ثلث الدیة شاهدین
اولان ایکی ولینک قرنداشنه ثلث دیت واردر یعنی اوچنجی ولی یه وان صدقهما اخوهما فقط
غرم القاتل له ثلث الدیة ثم یأخذ انه منه اکر مشهود علیه اولان قرنداشی شاهدین اولان قرنداشلرکین
تصدیق ایلسه اما فکل قاتل بتصدیق ایلمسه قاتل ثلث دیت مشهود علیه غرامه ایدر یعنی ویرر وان
اختلف شاهد القتل فی زمانه او مکانه او آلته او قال احدهما ضربه بعصا وقال الآخر لا ادری بماذا
قتله بطلت اکر قتله شاهد اولنلر زمان قتل ومکان و آلت قتلده اختلاف ایلسه ویاخود برسی دیسه که
عصا ایله اوردی و آخر شاهد دیسه که بلم نه شیء ایله قتل ایلدی دیو اختلاف ایلسه شهادتلری
باطله اولور یعنی بو یلجه درشاهدک معاینه قتله شهادت ایلسه و آخر شاهد قاتلک اقرارینه
شهادت ایلسه بینه باطله اولور مشهود به ده اختلاف ولندی برینک شهادتی فعله برینک
شهادتی قوله اولمش اولور وان شهدا بالقتل وجهلا الآلة لزمه الدیة واکر ایکی شاهد قتله
شهادت ایلسه لر و نه مقوله آلت ایله قتل اولندوغنی بلمسه لر دیت لازم اولور قاتلک مالندن
استحسانا اما قیاسا بو ایدیکه بو شهادت اصلا قبول اولنمیه زیرا بونلر قتل مجهوله شهادت
ایلدیلر زیرا آلته جهل قتله جهلدر وجه استحسان بودر که بونلر مطلق قتله شهادت ایلدیلر
مطلق ایسه مجمل دکلدر زیرا انکله عمل ممکن دکلدر واقل موجبی دیتدر و بو شاهدلرک
لا ندریه قوللری غفلته حمل اولنمز بلکه عفو دیانتده مندوب الیه اولاندر یعنی منع ایچون
سعیلرینه حمل اولنور و بو مثلو یه شرعا مساغ واردر زیرا نبی علیه السلام لیس بکذاب من
اصلح بین اثنین بیورمشلردر دیت کنده مالندن واجب اولور عاقله سندن واجب اولماز
و مطلق کامله عمل اولنور مثل ایله خطا ثابت اولماز ولو اقر کل من رجلین بقتل زید
وقال ولیه قتلتماه جمیعا فله قتلهما رجلیندن هر بری زیدک قتلنه اقرار ایلسه و زیدک

زيدك وايسي ايكيكز معا جه قتل ايلديكز ديسه اول ولي ايجون ايكيسني دخي قتل ايلمك واردر ولو
شهدا بقتل زيد عمروا او آخر بقتل بكر اياه وادعى وليه قتلهما لغتا اكر ايكي شاهد عمروي زيد قتل
ايلدي ديو شهادت ايلسه وعمروك ولسي زيدي وبكري قتل ايلمكه ادعا ايلسه شهادتلر دخي لغو اولور
زيرا شاهدينك شهادتلري آخر شاهدينك شهادتلريني تكذيب ايلمشدر والعبرة بحالة الرمي لا
الوصول في تبدل حال المرمي عند الامام مرمي عليهك حالي تبدل ايلدكده اعتبار حال رميه در يوخسه
حال وصوله دكلدر ابو حنيفه قدس سره فلو رمى مسلما فارتد فوصل اليه فمات تجب الدية بر كمسنه بر مسلمه
رمي ايلسه ومرمي عليه اولان مسلمان مرتد اولسه ورمي ايلدوكي شي اكا واصل اولسه وفوت اولسه
رامي اوزرينه ديت واجب اولور كه اول رمي در رمي ايسه تحت قدرتنده داخلدر اما اصابت
تحت قدرتنده داخل دكلدر بو تقديرجه رمي ايله قاتل اولمشدر ومرمي اليه بو حالتده متقدم در كورمز
ميسنكه بر مسلم صيده اوق آتسه اندنصكره عياذا بالله تعالى مرتد اولسه وسهم صيده اصابت ايلسه
وفوت اولسه اكلي حلال اولور امدي عبرت حالت رميه در قياس بو ايديكه قصاص واجب اوله
لكن حالت تلفده عصمتك سقوطنده شبهه اولمغله ديت واجب اولور خلافا لهما امامين ايجون
خلاف واردر انلرك قتنده ديت لازم كلمز زيرا تلف عصمت اولميان محلده واقع اولدي غير معصوم
اولان كمسنه اتلافي هدر در ولو رمى مرتدا فاسلم قبل الوصول لا يجب شيئا اتفاقا بر كمسنه مرتد رمي ايلسه
قبل الوصول مسلمان اولسه اتفاقا اوزره رامي يه بر شي بو قدر يعني واجب اولماز وان رمى عبدا فاعتق
فوصل فعليه قيمته عمدا بر كمسنه بر عبده رمي ايلسه وعبد اعتاق اولنسه سهم دخي عبده واصل اولسه بس امدي
رامي يه عبد اعتاق اولندوغي حالده قيمتي لازم اولور زيرا رامي اولندقده مملوك ايدي ابو يوسف قدس سره
وعند محمد رحمه الله فضل ما بين قيمته مرميا وغير مرمي امام محمد قدس سره مرمي وغير مرمي اولان قيمتك
فضلي لازم كلور مثلا رمي اولنمزدن مقدم بيك درهم قيمتي وار ايمش ورمي اولندقدنصكره سكز
يوز درهم قيمتي اولمش بو تقديرجه رامينك اوزرينه ايكيوز درهم لازم كلور زيرا عتق سرايتي قاطع در
من له الحق مشتبه اولدوغي ايچون زيرا مستحق ابتدا جنايت حالنده ولسي ايدي يعني ولسي در وحال

وحال اصابتده مستحق عبد در حتی بیغی ایجون بیس امدی عتق بر منزله سنن اولمش اولور وان رمی محرم صیدا
فحل فوصل وجب الجزاء اکر بر محرم بر صیده رمی ایلسه وحلال اولسه و رمی ایلدوکی شیء صیده واصل اولسه جزا
واجب اولور ضمان واجب اولماسی تعدّی ایله درکه احرام حالنده رمی در وان رماه حلال فاحرم فوصل
فلا برکمسنه حلال ایکن صیده رمی ایلسه و محرم اولسه وآندن صکره اوقی شیء صیده واصل اولسه جزا واجب اولماز
زیرا وقت رمیده حلال ایدی وان رمی من قضی برجم فرجع شهوده فوصل لایضمن برکمسنه رجم ایله
قضا اولنمش کمسنه یه رمی ایلسه وقضی اولنان کمسنه نك شهودی رجوع ایلسه و رمی ایلدوکی شیء اول کمسنه یه
واصل اولسه ضامن اولماز زیرا اعتبار حالت رمیه در اول کمسنه ایله اول حالده مباح الدم اول
اجلدن برشیء لازم کلماز ولو رمی مسلم صیدا فتمجس فوصل حل وفی العکس حرم اکر بر مسلم صیده رمی ایلسه
وتمجس ایلسه یعنی اندن صکره مجوسی اولسه وآندن صکره شیء واصل اولسه اول صید حلال اولور عکسنده
حرام اولور مجوسی ایکن رمی ایلسه وصکره مسلمان اولسه حرام اولور اعتبار حالت رمی یه در کاه اوله

کتاب الدیات

بو کتاب دیاتك احکامی بیاننده در دیات دیتك جمعیدر ارش فیما دون
النفس واجب اولان شیئك اسمیدر معربدر ارش جراحتك دیتیدر دیمشدر وارش مطلقا اخصدر
دیت مطلقا عمدر الدیة المغلظة من الابل مائة ارباعا دیت مغلظه یوز دوه در دورت قسمه تقسیم اولنور
یعنی دورت نوعدر بنات مخاض بر ربعی بنات مخاض در یعنی بر حول تمام اولوب ایکی یاشنه کیرمش اوله
وبنات لبون بر ربعی بنات لبوندر اوچ یاشنه کیرمش اوله وحقاق وبر ربعی دخی حقاقدر دورت
یاشنه کیرمش اوله ورکوبه وحمله مستحق اوله وجذاع وبر نوعی جذاعدر بش یاشنه کیرمش اوله من کل خمس
وعشرون بو اقسام اربعه نك هر برندن یکرمی بش دوه در بلور جمله سی یوز اولور وعند محمد ثلثون
حقة وثلثون جذعة واربعون ثنیة کلها خلفات فی بطونها اولادها امام محمد قتنده اوتوز
حقه واوتوز جذعه وقرق ثنیه در جمله سی حامل اولوب اولادلری قارنلرنده اوله ثنیه بش یاشنی
دلدوروب التی یاشنه باصمش اوله خلفات فتح خاء معجمه وکسر لام مهمله ایله جمع خلفة در حامل دیمکدر
قوله فی بطونها اولادها انك صفت کاشفه سیدر ولا تغلظ فی غیر الابل وهی فی شبه العمد ابلدن

ابلدن غيريه تغليظ يوقدر و بو ديت مغلظه شبه عمدده در و المخففة وهي في الخطاء وما بعدنده
يعني خطا مجراسنه جاري اولنن و بسبب قتلده ذهبدن اولجي اولدوغي حالده بيك دينار در
والمخففة مبتدا الف دينار خبردر ومن الورق عشرة الف درهم ديت مخففه كومشدن مضروب
اولدوغي حالده ان بيك درهمدر ومن الابل اخماسا ابن مخاض بنت لبون وحقة وجذعه
من كل عشرين خطاده وخطا مجراسنه جاري اولانده ديت دوه در اخماسا يعني بش نوع اوزره
برخمسي ابن مخاض و برخمسي بنت لبون و برخمسي حقه و برخمسي جذعه در بونلرك هر برنده يكرمي
دوه در جمله سي يوز اولور زيرا النبي عليه السلام في ديت الخطاء عشرون حقه وعشرون جذعه
وعشرون ابن مخاض وعشرون بنت لبون بيورمشلردر ولا دية من غير هذه الاموال ابو حنيفه
التون وكومش وابلدن غيري مالدن ديت يوقدر ديو بيورمشلردر وقالا منها ومن البقر ايضا
مائتان بقرة ومن الغنم الفا شاة ومن الحلل مائتا حلة كل حلة ثوبان امامين ديديلركه ذكر اولنان
انواعدن اولدوغي كبي اوكوزدن دخي ايكيوز وقيونلردن دخي بيك وحللدن ايكيوز حلل حله كه
هر بري ايكي ثوب اوله امامين قتنده ذكر اولندوغي اوزره ديت ويرلمك جائزدر مجرد اوج نوعه
مخصوص دكلدر نهايه ذكر اولنمشدر كه في زماننا حله ديدكلري برقميص و برسراويلدر امامينك
دليلي جابر روايت ايلدوكي اوزره ان النبي عليه السلام فرض في الدية على اهل الابل مائة من الابل
وعلى اهل البقر مائتي بقرة وعلى اهل الشاة الفي شاة وعلى اهل الحلة مائتي حله وكفارة شبه العمد
والخطا عتق رقبة مؤمنة شبه عمدك وخطانك وخطا مجراسنه جاري اولان قتلك كفارتي
عتق رقبة مؤمنة در زيرا حق سبحانه وتعالى فتحرير رقبة مؤمنة بيورمشدر وان عجز فصيام شهرين
متتابعين اكر تحرير عتق رقبه دن عاجز اولورسه متتابعين ايكي آي صائم اوله ولا اطعام فيهما
شبه عمد وخطاده طعام يوقدر نص وارد اولمامشدر مقادير ابسه انجق سماعا بلنور وصح اعتاق
رضيع احد ابويه مسلم احد ابويندن بري مسلم اولان كسنه ممه امر او غلنجغي اعتاق صحيحدر لان الرضيع
يتبع احد الابوين دينا طاهر اولدوغيدر بو تقدير جه حق سبحانه وتعالينك فتحرير رقبة

مؤمنة قول شريفنك تحتنه داخل اولور وكفارت ايچون اولان رقبه ده سلامة اطراف شرطدر ولا الجنين جنين اعتاق جائز دكلدر زيرا حيوتى وبقاسى معلوم دكلدر وسلامت اطراف دخى مجهولدر وللمرئ في النفس ومادونها نصف في الرجل خاتون ايچون نفسده ونفسدن غيريده كه اطرافدر ديت رجل ايچون اولان شيئك نصفيدر وللذمي مثل ما للمسلم وذمى ذمى ايچون اولان شيئك مثليدر زيرا نبي عليه السلام دية كل ذي عهد في عهده الف دينار بيورمشلردر ابوبكر وعمر رضي الله عنهما دخى زمان شريفلرنده بويلجه قضا ايلمشلردر **فصل** في النفس الدية قتل نفسده ديت واجبدر مراد اولان نفس حردر كبير وصغير وصبي شريف ومسلم وذمى برابردر وكذا في المارن بورونده دخى واجب اولور وفي اللسان ان منع النطق واداء اكثر الحروف قطع لساندن دخى ديت لازمدر وواجبدر اكر نطقى منع ايدرسه ويا خود اكثر حروفي اداء ايلمكدن منع ايدرسه بعضى حروفي تكلم ايدوب وبعضى حروفي تكلمه قادر اولمازايسه عدم حروف تقسيم اولنور ولسانه متعلق اولان حروف تا وثا وجيم ودال ورا وزا وسين وشين صاد وضاد وطا وظا ولام ونون ويادر ودخى حروف حلقيه وشفويه داخل دكلدر حضرت على كرم الله وجهه حروف اوزره تقسيم ايدردى شول حروفي كه تكلمه قادر اولماز ديت دن حساب اوزره الزام ايدردى ودينلديكه اكثر حروفك اداسندن عاجز اولورسه ديتك كليسي واجب اولور وفي الصلب ان منع الجماع صلبده دخى ديت واجبدر اكر جماعى منع ايدرسه وصوبى قطع ايدرسه وفي الافضاء ان منع استمساك البول وافضاده دخى ديت واجبدر اكر بولك استمساكنى منع ايدرسه وافضا خاتونك فرجى ايله دبري بر اولمقدر وفي الذكر وفي حشفته قطع ذكرده دخى ديت كامله واجبدر وذكرك حشفه سي قطعنده دخى ديت واردر والعقل وفي السمع وفي البصر وفي الشم وفي الذوق عقل وسمع وبصرده وشم وذوقده يعنى هربرنده ديت كامله واردر روايت اولنوركه حضرت عمر رضي الله عنه بر رجل ايچون بر رجل اوزرينه دورت ديت قضا ايلمشدر مثلا بركمسنه بركمسنه نك باشنه برضرب ايدوب اول ضربه واحده ايله عقل وسمع

وسمع

سمع و بصر و كلامي زائل اولدي هر بري ايچون بر دیت حكم ايلدي بصرك ذهابنه علم حاصل
اولمق ايچون سمعه قارشو مفتوح العين استقبال ايتد ورلر اكر كوزندن ياش كلورسه باقيدر
اكر كلمازسه باقي دكلدر وفي اللحية ان لم ينبت لحيه ده دخي ديت كامله واردر اكر قيل بتمز ايسه
ولحيه ار آدمك جمالدر زيرا نبي عليه السلام ان الله ملائكة تسبيحهم سبحان من زين الرجال باللحا
والنسا بالذوائب قول شريفي وارد اولمشدر وفي شعر الرأس وكذا الحاجبان والاهداب ودخي
باش قللري ايچون ديت واجب اولور اكر قيل بتمز ايسه قاشلرده دخي كذلك وكرپكلرده دخي
كذلك ديت واجبدر وفي العينين وفي الاذنين وفي الشفتين وفي ثدي المرأة ايكي كوزه وايكي
قولقده وايكي دوداقده وخاتونك ايكي ممه سنده ديت كامله واجبدر وفي اليدين والرجلين
ايكي الده وايكي ايقده دخي ديت كامله واجبدر وفي اشفار العينين اشفار عينين ده دخي ديت
كامله واجبدر اشفار جمع شفردر منبت اهداب يعني كرپكلر بته جك يردر وفي كل واحد مما
هو اثنان في البدن نصف الدية مما هو اربعة ربعها بدنده كه ايكي شيء اوله هر بري ايچون نصف
واردر ودورت اولانه ربع ديت واردر مثلا ال ايكيدر واياق ايكيدر وكوز ايكيدر وقولاق ايكيدر
برسي ايچون نصف ديت واردر ايكيسي ايچون كامل ديت واردر ودورت اشفار كبي بربنه حلل كلسه
ربع ديت واردر وفي كل اصبع من يد او رجل عشرها الدن وايقدن هر برمق ايچون عشر ديت
واردر وفي كل مفصل مما فيه مفصلان نصف عشرها ومما فيه ثلثة مفاصل ثلاثة واصابعدن
هر مفصلده وشول برمقده ايكي مفصل واردر دينك عشرنك نصف واردر وشول برمقده كه
اوچ مفصل واردر دينك عشرنك ثلثي واردر مثلا بركمسنه برادمك ايكي مفصل اولان برمغك
برمفصلن قطع ايلسه دينك عشرنك نصفني ويرر ايكي مفصلن قطع ايلسه دينك عشرني
ويرر اكر اوچ مفصللي برمغك برمفصلن قطع ايلسه عشر دينك ثلثني ويرر اكر مفصلنك
ايكيسك قطع ايلسه دينك عشرنك ايكي ثلثني ويرر اوچ مفصلني قطع ايلسه عشر ديت ويرر

وفي كل سن نصف عشرها اوهر دشك دیتك عشرينك نصفي واردر زيرا نبي عليه السلام وفي كل سن
خمس من الابل من الدراهم خمس مائة درهم بيور مشلردر وفي كل عضو ذهب نفعه ففيه دية وان كان
قائما كيد شلت وعين ذهب ضوؤها هر عضوكه نفعي ذاهب اوله آنده ديت واجبدر اكر قائم ايسه
شول الكبي كه شل اولدي وشول عين كه نوري كتدي زيرا وجود ديت جنس منفعتي فوتنه
ايجوندر بلا منفعت صورته اعتبار يوقدر **فصل** بو فصل شجاج بياننده در لا قود في
الشجاج الا في الموضحة ان كانت عمدا شجاجده يعني باش يارغنده قصاص يوقدر الا موضحه
قصاص واردر عمدا اولورسه زيرا بونده مساوات واردر يعني ممكندر نبي عليه السلام
موضحه ده قصاص حكم بيورمشلردر وفيها خطاء عشر الدية موضحه ده اكر خطاء اولورسه
ديتك عشرينك نصفي واردر وهي التي توضح العظم موضحه شول شيدر كه عظم واضح اوله يعني
كملك كورينه وفي الهاشمة تهشم العظم عشرها هاشمه ده دخي عشر ديت واجبدر هاشمه
شول شجه دركه عظمي كسر ايليه زيرا نبي عليه السلام وفي الهاشمة عشر من الابل وهو عشر الدية
قول شريفي واقع اولمشدر والمنقلة وهي التي تنقل العظم عشرها ونصفه منقله ده دخي
ديت واجبدر بو منقله شول شجه دركه بعد الكسر عظمي نقل ايدرلر بر ندايير رديتك عشري
ونصف عشري واجبدر زيرا نبي عليه السلام حضرتلرندن روايت اولنور كه في المنقلة خمسة
عشر ابلا وهي عشر ونصف عشر بيورمشلردر وفي الآمة وهي التي تصل الى ام الدماغ ثلثها
امه ده دخي ديت واجبدر اول امه شول شجه دركه ام دماغه ايريشور بو مقوله شجه ده
ثلث ديت واردر وكذا الجايفة فان نفذت فيها جايفتان ويجب ثلثها جايفه ده دخي
كذلك ثلث ديت واردر اكر بر طرفدن بر طرفه نافذ اولورسه ايكي جايفه اولور هر بري ايچون
ثلث ديت واجبدر وفي كل من الخارصة وهي التي تشق الجلد خارصه شول شجه دركه
دمغه شبيه قان چيقار والدامغة وهي التي تخرج منه الدم تشبه الدمع دامعه شول شجه

شجه

شجه دركه دمغه شبيه قان چيقار والدامية وهي التي تسيل الدم دامية شول شجه دركه قان اساله ايليه
والباضعة وهي التي تبضع الجلد باضعه شول شجه دركه جلدي قطع ايليه والمتلاحمة وهي التي
تأخذ من اللحم متلاحمه شول شجه دركه لحمي اخذ ايليه والسمحاق وهي جلدة فوق العظم تصل
اليها الشجة سمحاق شول جلده دركه فوق العظم واقع اولمشدر شجه اول جلده يه واصل اوله
بونلرك جمله سنده حكومة عدل واردر وحكومت عدل مؤخر مبتدادر وفي كل من الخارصة مع
طوفاتيله مقدم خبردر وعند محمد رحمه الله فيها القصاص كالموضحة امام محمددن روايت اولنمشدر
ذكر اولنان شجاجده موضحه كبي قصاص واردر والشجاج تختص بالوجه والرأس شجاج وجه
ورأسه مخصوصدر والجائفة بالجوف والجنب والظهر جائفه جنب وجوفه وظهره مخصوصدر
وما سوى ذلك جراحات وفيها حكومة عدل وجه ورأسه جوف وجنب وظهردن غيريسي
جراحاتدر ايسه حكومت عدل واردر وهي ان يقوم عبد بلا هذا الاثر ومعه فيما نقص من قيمته
وجبت بنسبته من ديته يعني حكومت عدل شول اثر سز بر عبدي تقويم ايلمكدر واول اثر ايله
دخي تقويم ايلمكدر شول شيكه اول كي قيمتندن ناقص اوله نسبتي ايله ديه سندن نقصان واجب
اولور بونكله فتوي اولنمشدر وفي اصابع اليد وحدها او مع الكف نصف الدية ومع نصف الساعد
نصف الدية وحكومت عدل يالكز اليك اصابعندن و يا خود كف ايله معا قطع اولدقده نصف
ديت واجبدر اصابع نصف ساعد ايله قطعنده نصف ديت وحكومت عدل واردر وفي كف
فيها اصبع عشر الدية بر كف ده كه بر پرمق اوله قطع اولنسه عشر ديت واردر يعني واجبدر وان
فيها اصبعان فخمسها ولا شيء في الكف اكر كفده ايكي پرمق اوله قطع اولنسه خمس ديت واجب اولور
كفده برشي يوقدر ابو حنيفه قتنده وعند محمد وابي يوسف رحمه الله يجب الاكثر من ارش الكف
ودية الاصبع او الاصبعين ويدخل الاقل فيه امام محمد وابي يوسف رحمهما الله قتلرنده ارش كفده
وديت اصبع واصبعيندن اكثر اولان واجب اولور اقل اكثره داخل اولور امامينك دليلي
وامام اعظمك دليلي مطولاتده ذكر اولنمشدر وان كان فيها ثلث اصابع فدية الاصابع وهي ثلث

اعشار اجماعاً اكر كفنده اوچ برمق وار ايسه اصابعك ديتی لازمدر اوچ برمغك ديتی اجماعاً اوچ عشردر
زيرا هر برمق ايچون عشر ديت وار ايدی اوچ برمق اولمغله اوچ عشر لازم كلور كف ايچون برشیء يوقدر
وفي اصبع الزائدة حكومة عدل زائد اولان برمقده حكومت عدل واردر زيرا اجزاء ادميدر تشريف
ايچون ارش واجب اولور وكذا في الشارب بيقده دخی كذلك حكومت عدل واردر واللحية الكوسج
كوسج يعنی كوسه نك صقالنده دخی حكومت عدل واردر وثدي الرجل رجلك ممه سنده دخی
حكومت عدل واردر وذكر الخصي والعنين ولسان الاخرس واليد الشلاء والعين العوراء
والرجل العرجاء والسن السوداء خصی وعنينك ذكرنده واخرسك لساننده ويد شلاده وعين
عوراده ورجل عرجاده وسن سوداده يعنی بونلرك قطعنده ديت واجب اولماز حكومت عدل
واردر وكذا في عين الطفل ولسانه وذكره ان لم تعلم صحة ذلك بما يدل على بصره وتحرك ذكره
وكلامه وينه عين طفلده ولساننده وذكرنده حكومت عدل واردر اكر بونلرك برينك صحتی كورمسه
وتحرك ذكره وكلامه دال اولور شیء ايله بلنمز ايسه ديت لازم كلمز انجق حكومت عدل لازمدر
اكر بوشيلر ظاهر ايسه ده لكن الزام ايچون ظاهر حجت اولماز واستهلال صبي كلام دكلدر
بلكه مجرد برصورتده لسانك صحتی كلام ايله معلوم اولور وذكرك صحتی تحرك ايله در وعينك
صحتی ابصارده دلالت ايليان شیء ايله در اكر بونك صحتی معلوم اولور ايسه بالغ كبيدر عمداً اولورسه
قود خطاء اولورسه ديت لازمدر وان شج رجلاً فذهب عقله او شعر رأسه دخل ارش الموضحة
في الدية بركمسنه بر رجلك باشنی يارسه واول شجه سببيله عقلی ذاهب اولسه وياخود باشنك قيلی تمامه
موضحه نك ارشی ديته داخل اولور وان ذهب سمعه او بصره او كلامه لا يدخل اكر شجه ايلك ايله سمعی
وياخود بصری وياخود كلامی ذاهب اولسه موضحه نك ارشی ديته داخل اولماز وان ذهب
بها عيناه فلا قصاص ويجب ارشها وارش العينين اكر موضحه سببيله ايكی كوزی ذاهب اولسه
قصاص يوقدر شجه نك ارشی وايكی كورك ارشی واجب اولور ابي حنيفه قتنده وعندهما القصاص
في الموضحة والدية في العينين امامين قاتنده موضحه ده قصاص عينينده ديت واجب اولور ولا

ولاقصاص في الاصبع التي قطعت فشلت اخرى اصلاً قصاص يوقدر شول قطع اولنان برمقوله
آلك سببيله اخري شل اولسه بلكه ديت واجبدر ابوحنيفه قتنده وعندهما يقتص في المقطوعة
ويجب الدية في الاخرى امامين قتنده اصبعده قصاص اولنور مثل اولان اصبعده ديت واجبدر
ولو قطع مفصلها الاولى فشل ما بقي فلا قصاص بل الدية فيما قطع وحكومة فيما شل واكر برمغك
مفصل اعلاسنده قطع اولنسه باقي مفصللر شل اولسه قصاص يوقدر بلكه قطع اولنانده ديت ومثل
اولانده حكومت واردر اجماعا ولو كسر نصف سن فاسود باقيها بل دية السن كلها بنه قصاص
يوقدر اكر بركمسه نك سننك نصفي كسر اولسه اول سببيله باقيده شلر سياه اولسه بلكه جمله دينلرك
ديتي واجب اولور وكذا لو حمر او اصفر او اخضر بنه قصاص يوقدر اكر اول كسر سببيله باقي قلان
دينلر قرمزي و ياخود صاري و ياخود ديشل اولسلر ديت كل واردر ولو اسودت كلها بضربة
وهي قائمة فالدية في الخطاء على العاقلة وفي العمد في ماله اكر دينلرك كليسي بر ضربه ايله
سياه اولمش اوله حال بوكه سن سودن قائمه اولسه خطاده ديت عاقله سي اوزره در عمدده كندو
مالي ايله در ولو قطعت سن من رجل فنبتت مكانها اخرى سقط ارشها خلافا لهما بر رجلك
ديشي قلع اولنسه وير ينه بر آخر دیش بتسه اول ارش ساقط اولور ابوحنيفه قتنده اما امامين ايچون
خلاف واردر انلرك قتنده ارشي ساقط اولماز وفي سن الصبي يسقط اجماعا صبينك ديشنده
ارش اجماعا ساقط اولور زيرا يرينه غيري بيتر وان اعاد الرجل سنه المقلوعة الى مكانها فنبتت
اللحم لايسقط ارشها اجماعا بر رجل چقمش ديشني مكاننه اعاده ايلسه واول ديشك اوزرينه لحم
بتسه ارشي ساقط اولماز اجماعا قالع اوزرينه كمال ديت واجبدر وكذا لو قطع اذنه فالصقها
فالتحقت بر كمسه نك قلاغي قطع اولنسه ويرينه الصاق اولنسه وبتسه بنه ارش لازمدر زيرا اولكي حالي
اوزرينا ولمق ممكن دكلدر ومن قلعت سنه فاقتص من قالعها ثم نبتت فعليه دية سن المقتص منه
بركمسه نك ديشي قلع اولنسه قلع ايليان كمسه نك ديشي قصاصا قلع ايلسه لربعده مقدما ديشي قلع اولنان
كمسه نك ديشي بتسه صكره قصاصا ديشني قلع ايلدكلري آدمك ديشنك ديتي ويرر ظاهر اولديكه بغير حق

استيفا ايدوب جنايت منعدم اولدي ويستاني في القصاص السن والموضحة حولا ديش قصاصنده
موضحه ده برسنه تأني وتوقف اولنور وكذا لو ضرب سنه فتحركت بركمسنه نك ديشني ضرب اولنسه
وبرندن متحرك اولسه بينه برسنه تأني وتوقف اولنور ولو اجلة القاضي وجاء المضروب وقد سقطت
سنه فاختلفا في سبب سقوطها فان قبل مضي السنة فالقول للمضروب وان بعد مضيتها فللضارب
اكر قاضي برسنه تأجيل ايلسه يعني مهلت ويرسه ومضروب كلسه تحقيقا ديش ساقط اولدي
ديسه وضارب ومضروب سبب سقوطنه اختلاف ايلسه لر اكر سنه تمام اولمزدن مقدم
ايسه قول مضروبندر يميني ايله اكر سنه تمام اولدقدنصكره اختلاف ايدر لرسه قول ضاربندر
زيرا ارش فعل منكردر اكر ديش ساقط اولماز ايسه ضاربه برشيء لازم كلمز اما امام ابو يوسفدن
روايت وارد ركه حكومت عدل لازمدر ولو شج رجلا فالتحمت ونبت الشعر ولم يبق لها
اثر سقوط الارش اكر بركمسنه بر رجلي شج ايلسه يعني باشني يارسه وبتون كلسه وقيل بتسه
اول يارقدن بر اثر قالمسه ارشي ساقط اولور ابو حنيفه قتنده زيرا شيئه موجب اولان شي زائل
اولمشدر وعند ابي يوسف يجب ارش الالم وهو حكومت عدل ابو يوسف قتنده الملك ارشي
واجب اولور واول ارش حكومت عوادر زيرا قيمت يو قدر وعند محمد اجرة الطبيب
امام محمد قتنده اجرت طبيب لازمدر وكذا لو جرحه بضرب فزال اثره بينه بو اختلاف
اوزرينه دركه بركمسنه ضرب ايله بركمسنه يي جرح ايلسه اثري زائل اولسه ابو حنيفه قتنده ارش لازم
دكلدر ابو يوسف قتنده ارش لازم كلور امام محمد قتنده اجرت طبيب لازمدر وان بقي اثره
فحكومت عدل بالاجماع اكر يارة المنك اثري باقي قالسه بالاجماع حكومت عدل لازمدر
ولا يقتص جرح او طرف او موضحة الا بعد البرء جرح ايجون وطرف ايجون وموضحه ايجون
قصاص اولنماز زيرا تأني دن مراد جائزدركه سرايت ايدوب قتل واقع اوله اما اوكلدقدن
صكره جراحت ايلدوكي معلوم اولور وكل عمد يسقط فيه القود لشبهة كقتل الاب ابنه فالدية
في مال القاتل هر عمد ده انده شبهه ايله قصاص ساقط اوله باباسنك اوغلني قتل كبي بس امري

انله دیت قاتلك مالندن در وعمد الصبي والمجنون خطاء ودية على عاقلة صبينك ومجنونك عمدي
خطادر وانك دیتی عاقله سی اوزرینه در ولا كفارة فيه ولا حرمان ارث صبي ومجنونك عمدده
كفارة یوقدر وحرمان ارث دخی یوقدر حرمان ارث عقوبت ایچون بونلر ایسه عقوبت اهلی دکللردر
والمعتوه كالمجنون معتوه مجنون کبیدر **فصل** بو فصلده مصنف اجزاء حقیقه احکامندن
فارغ اولدیسه اجزاء حکمی احکامنه شروع ایلدي که اول جنین در امك جزئی حکمنده در من ضرب
بطن امرأة فالقت به جنينا ميتا فعلى عاقلته غرة خمس مائة درهم برکسنه بر خاتونك قارننه ضرب
اولضرب سببیله خاتون بر جنین میت دوشرسه اول ضاربك عاقله سی اوزرینه غره لازمدر اول
بش یوز درهمه مساوي اوله کرك عبد اولسون کرك امه اولسون فان القته حيا فمات فدية جنين
حيا فمات فديه دوشرسه وجنین فوت اولسه انك دیتی واجب اولور وان ميتا فماتت الام فغرة
ودية واکر میت دوشرسه وام دخی فوت اولسه جنين ایچون غره وام ولد ایچون دیت واجبدر یعنی اولور
وان ماتت والقته حيا فمات فديتها ودية واکر خاتون فوت اولسه وجنيني حيا دوشرسه وجنين
دخی فوت اولسه خاتونك دیتی وجنينك دیتی لازم اولور وان ميتا فديتها فقط اکر ام فوت اولوب
جنيني میت القا ایلسه انجق امك دیتی لازم اولور جنین ایچون دیت یوقدر وما يجب في الجنين
يورث عنه ولا يورث منه الضارب شول شیکه جنينده واجب اولور یعنی دیت اولنمشدر اول
شیء میراث اولور اما اول شیدن میراث اولنمز یعنی ضارب وارث اولیماز وفي جنين الامة نصف
عشر قيمته لو ذكرا او عشر قيمته لو انثى جاریه نك جنینده واجب اولان جنينك قیمتنك عشرینك
نصفیدر واکر ذکر اولورسه اکر اونثی اولورسه جنینك قیمتنك عشري واجب اولور امه ده
دیت کبیدر وعند ابي يوسف ان نقصت الام ضمن نقصانها والا فلا ضمان ابو یوسف قتنده
اکر جنيني دوشرمکله جاریه نك قیمتی ناقص اولورسه ضارب اولان کسنه قیمتنك نقصانی
ضامن اولور واکر قیمتنه نقصان کلمامش ایسه ضاربه ضمان لازم کلماز فان ضربت فحرر سيدها
حملها فالقته حيا فمات يجب قيمته لا دية اکر جاریه ضرب اولنسه وافندیسی جاریه نك حملنی

اعتاق ابله واول جاريه حملى حيا دوشرسه دوشدكن فوت اولسه ضاربه جنينك قيمتى واجب
اولور يوخسه ديتى واجب اولماز زيرا جنينك قتلى ضرب سابق اوزره در اول وقت ايسه
جنين رق ايدي اعتبار ايسه حالت رميه در يوخسه وصوله دكلدر ولا كفارة في الجنين جنينده
كفارت يوقدر زيرا قتلى متحقق دكلدر جنين ده حيوه جوازي ايچون اولمامق والمستبين بعض
خلقه كتام الخلق جنينك بعض خلقى ظاهر اوله احكام مذكوره ده تام الخلق كبيدر انك جاري اولان
احكامي بونده دخي جاريدر وان شربت دواء او عالجت فرجها الطرح جنينها فالغرة على عاقلتها ان فعلت
بلا اذن ابيه وان باذنه فلا اكر خاتون دوا ايچسه وياخود جنيني طرح ايلمك ايچون فرجنه معالجه ايلسه
ودوشرسه اول خاتونك عاقلهسي اوزرينه درغره لازم اولور اكر خاتون باباسنك اذنسز معالجه ايلسه اما
بابا اذني ايله ايدرسه برشي لازم كلمز اب ديدوكي جنينك ابيدر خاتونك زوجيدر باب ما يحدث
في الطريق بو باب طريقده حادث اولان شيئك احكامي بياننده در من احدث في طريق العامة كنيفا او ميزابا
او جرصنا او دكانا وسعه ذلك ان لم يضر بهم بركمسنه طريق عامه ده كنيف ياخود ميزاب وياخود جرصين
وياخود دكان احداث ايلسه اكر عامه يه ضرر اولمازايسه اول كمسنه يه بونلري احداث وسعتي واردر
جرصين بورجدر ديمشلر وبعضيلر مجراي مادر ديمش بو تقديرجه صو ترازوسي اولمش اولور
بعضيلر جرصين عربي دكلدر ديمشلر برقوري ديوار ياپمق ايچون اسكله در ديمشلر ولكل منهم
نزعه عامه دن هر بري ايچون اول احداث اولاني نزع ايلمك واردر زيرا جملهسنك اول طريقده حق مروري
واردر وفي طريق الخاص لا يسعه بلا اذن الشركاء وان لم يضر طريق خاصده شركانك اذني اولمدقجه
برشيء احداث ايلمكه وسعت يوقدر اكر ضرر اولمازسه ده زيرا نافذ اولميان طريق خاصه اهلنه مملوكه در
وعلى عاقلته دية من مات بسقوطها فيها اول محدثك عاقلهسي اوزره در شول كمسنه نك ديتي طريق
عامه ده طريق خاصه ده اول محدثك سقوطي فوت اولمش اوله وكذا لو عثر بنقضه انسان وان وقع
العاثر على اخر فماتا فالضمان على من احدث وبو مسئله مروريدن مسئله كبيدر واكر برانسان
اول محدث اولان شيئك نقضى سببيله دوشرسه اكر سورجوب دوشن كمسنه بر آخر اوزرينه دوشسه

سه وایکیسی دخی فوت اولسه ضمان یعنی دیت اول محدثی احداث ایدن کمسه نن عاقله سی اوزرینه در وان
اصابه طرف المیزاب الذي في الحایط فلا ضمان وان اصابه الطرف الخارج ضمن لکن حفر بئراً او وضع حجراً
في الطریق فتلف به انسان اگر میزاب ساقط اولدقده دیوارده اولان طرفی انسانه اصابت ایلسه ضمان
یوقدر زیرا کندو ملکنده وضع ایلمشدر متعدي اولمامشدر اگر خارج طرفی اصابت ایلمش ایسه ضامن
اولور شول کمسنه کیم که طریقده بر قیو قازدي ویاخود حجر وضع ایلدي انکله انسان تلف اولسه دیتی
عاقله سی اوزرینه ایدي بو مسئله دخی دیت عاقله سی اوزرینه در وان تلف به بهیمة فضمانها في ماله
اگر حفر ویاخود وضع ویاخود سقوط ایله بهیمه تلف اولسه اول بهیمه نک ضمانی کندو مالندندر
عاقله سی اوزره دکلدر والقاء التراب واتخاذ طین کالحجر طاش وضع ایلمک کبیدر بونلرک جمله سی
تعدیدر وهذا اذا فعله بلا اذن الامام فان فعل شیئاً من ذلك باذنه فلا ضمان ماذکر نک جمیعی
امامک اذنی اولمدین اشلدکده در واگر امامک اذنی ایله اشلدیسه ضمان لازم کلمز اما بعض مشایخ
دیدیلرکه امام ایچون اذن ویرمک اول زمان جایزاولورکه بر طرفده ضرر اولمیه وطریق واسع اولسه
وبعضیلر دیدیلرکه اول احداث اولان شیء مصلحت ایسه اذن ویرمک جایز در یوخسه مفسده
اولورسه ضمان اولور ولو مات الواقع في البئر جوعاً او غماً طریقده احداث اولنان دوشن کمسنه ایچ
آجلقدن ویاخود غمدن قیونک هواسندن احتناق اولسه یعنی بوغلسه فلا ضمان علی حافره و
بلا اذن حافر اوزرینه ضمان یوقدر اگر امامک اذنسز حفر ایلمش ایسه ابو حنیفه قتنده وعند محمد
علیه الضمان امام محمد ایچون حافر اوزرینه ضمان واردر وکذا عند ابي یوسف في الغم لا في الجوع
کذلك ابو یوسف قتنده غمده زمان واردر لکن جوعاً فوت اولمش ایسه ضمان یوقدر وان وضع
حجراً فنحاه آخر فضمان تلف به علی الثاني اگر بر کمسنه طریق اوزره بر حجر وضع ایلسه آخر کمسنه اول
اول طاشي یولدن بعید ایلسه اول طاش سببیله تلف اولان مالك ضمانی ثاني اوزرینه در زیرا اولکي
ادمك فعلی منتسخ اولدي ولو اشرع جناحاً في داره ثم باعها فضمان ما تلف به علیه بر کمسنه بر دارده
جناح اخراج ایلسه اندنصکره اول داري بیع ایلسه جناح سببیله تلف اولان شیئك ضماني اول

اشراع ایدن کمسنه نك اوزرینه درحناحك معناسنده اختلاف اولنمشدر صاحب قاموس جناح
روشندر دیمش اذن صکره روشن کوندوزده ریعنی کوندر دیمش وصاحب معرب روشن علوم ممر اولان
شیدر دیمش وصاحب کفایه روشن خشبه درکه سطحیندن اوزرینه موضوعدر مرور تمکن اولسون
ایچون وصدر الشریعه صاحبی دیمشدرکه اشراع جناح طریقه اخراج اولان جذوعدرکه اوزرینه بنا اولنه
وکذا لو وضع خشبة في الطريق ثم باعها وبرأ الى المشتري منها فتركها المشتري فضمان ما تلف
بها على البايع بونه مرور ایدن مسئله کبیدر برکمسنه طریقه برخشبه وضع ایلسه اذن صکره اول خشبه بیع ایلسه
واول خشبه دن بری اولدوغنی مشتری یه دیسه مشتری اول خشبه یی ترك ایلسه بس امدی اول خشبه
سببیله تلف اولان شیئك ضمانی بایع اوزرینه در زیرا انك فعلی که وضعدر زوال ملکی ایله اولماشدر
ومن وضع في الطريق جمرًا فاحرق شيئًا ضمنه برکمسنه برطریقه جمر وضع ایلسه و برشیئ احراق ایلسه وضع ایدن اول
سیئ ضامن اولور زیرا متعدیدر ولو احرق بعد ما حركته الريح الى موضع آخر لا يضمن ان كانت ساكنة عند
وضعه اگر اول جمر ریح موضع آخره حرکت ایتدوردکدن صکره برشیئ احراق ایلسه ضامن اولماز اگر اول
جمری وضع ایلدکده ریح ساکن ایسه ويضمن من كل شيئ في الطريق ما تلف بسقوطه عنه ضامن اولور شول
کمسنه که باشنه یاخود ظهرینه برشیئ حمل ایلدی طریقده اول حاملدن اول شیئك سقوطی سببیله برشیئ
تلف اوله وكذا من ادخل حصيرًا او قنديلا او حصاة الى مسجد غيره بلا اذن فعطبت به احد شول
کمسنه که محله سی مسجدندن غیری مسجده حصیر و یاخود قندیل و یاخود فرشی ایچون حصاة یعنی خرده
طاشلر ادخال ایلسه اهالی محله نك اذنسز ذکر اولنان اشیا سببیله برکمسنه هلاك اولسه ادخال
ایدن کمسنه ضامن اولور ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر ذکر اولنان اشیا
قربت ایچوندر هرکس ایچون خلاف واردر قربتده ایسه بشرط السلامه قیدیله مقیددر ولو ادخل هذه
الاشياء الى مسجد حيه لا يضمن اجماعًا اگر ذکر اولنان کندو محله سی مسجدینه ادخال ایلسه اجماعًا
ضامن اولماز زیرا مسجده متعلق اولان شیلرده تدبیر اهلی ایچوندر فعللری مطلقا مباحدر
بشرط السلامه ایله مقید دکلدر وكذا لو تلف شيئ بسقوط رداء هو لابسه برکمسنه ردا سین کیسه

کیسه

كيسه ورد ابر انسان اوزرينه ساقط اولسه اول سقوط سببيله انسان هلاك اولسه ضامن اولماز بونلك
ايله محمول اولان شيلك سقوطنده فرق حاصل الشي اولان كسنه نلك قصدي اول شيء حفظدر امدي انلك
بشرط السلامه وصفي ايله مقيد اولمسي حرج دكلدر لابسه كسنه نلك قصدي حفظ دكلدر بو تقديرجه بشرط السلا
وصفنك تقييدي لازم كلمز ومن جلس في المسجد غير مصل فعطبت به احد ضمنه مسجده كيروب اوتورسه
اما مصلي اولمسه يعني صلاته كيرمش اولمسه واول من سببيله بر كمسنه هلاك اولسه ضامن اولور خلافا لهما
امامين ايچون خلاف وار در انلرك قتنده ضامن اولماز ولا فرق بين جلوسه لاجل الصلاة او للتعليم
او بقراءة القرآن او نام فيه في اثناء الصلاة بين ان يمر فيه او يقعد للحدث ولا بين مسجد حيه وغيره
بو مسئله ده خي خلاف اوزره در ابو حنيفه قتنده ضامن اولور وامامين قتنده ضامن اولماز بو قوده
غير مصلي ديو تقييد اولنمشدي امدي غرق يوقدر اول كسنه نلك غير مصلي اولدوغي جلوس ايله
صلاة ايچون وياخود تعليم ايچون وياخود قراءت قرآن ايچون وياخود ثناء صلاتده اولورسه
اصلا فرق يوقدر د مسجد دن مرور ايدوب حديث استماع ايچون اوتورمق بيلننده دخي فرق
يوقدر وبنه فرق يوقدر كرك محله سي مسجدي اولسون كرك غيري مسجد اولسون واما المعتكف
فقيل على الخلاف وقيل لا يضمن مصليا لا اجماعا وان من غير اهله مصلي اولدوغي حالده جالس
اولان كسنه اجماعا ضامن اولماز واكر اهلندن غيري ايسه ده زيرا مسجد صلاة ايچون بنا اولنمشدر
ولو استأجر رب الدار عملة لاخراج الجناح او الظلة فتلف شيء فالضمان عليهم ان قبل فراغ
عملهم وان بعده فعليه اكر دار صاحبي جناح وظله اخراجي ايچون عمله يعني بچار استيجار ايليه
جناح وياخود ظله سببيله بر شيء تلف اولسه ضماني عمله اوزرينه در عملدن فارغ اولمادن واقع
اولورسه اكر فراغلرندن صكره واقع اولورسه رب الدار اوزرينه در ويضمن من صب الماء في
الطريق العام ما عطب به بر كمسنه طريق عامه ده صو دوكسه انكله هلاك اولان شيئه ضامن اولور
وكذا ان رشه بحيث يزلق او توضأ به واستوعب الطريق بنه ضامن اولور صويي رش ايليه بر حيثيت
ايله كه اقدامي ازلاق ايليه يعني صيرلدوب دوشوره وياخود صو ايله طريق اوزرينه تعزر ايليه واو

طریقی استیعاب ایلیه و برکمسنه اول صو سببیله هلاك اولسه ضامن اوله زیرا متعدی اولمش اولور
وان فعل شیئا من ذلك في سكة غير نافذة وهو من اهلها او قعد فيها او وضع متاعه او يضمن
ذلك یعنی صب ما و رش ما و صودن چقماز صوقاقده برشیء اشلسه حال بوکه اول فعلی اشلین
اول سکه نك اهلندن اولسه ویاخود اول چقماز صوقاقده اوتورسه ویاخود متاعنی اول صوقاقده
وضع ایلسه بو احوال ایله برشیء ویا برآدم هلاك اولسه ضامن اولماز وكذا ان رش ما لا يزلق
عادة او بعض الطريق فتعمد المار المرور عليه بنه ضامن اولماز عادتا دوشورمیه جك مقداری
رش ایلسه ویاخود ابدست آلوب طریق استیعاب ایلیه جك مقداری دکیوب طریقك بعضنه
دوکیلوب لکن مرور ایدن کمسنه قوری یردن کیتمك ممکن ایکن کیتمیوب صو دوکیلن یردن ضرورت
تعمد ایلیه ضمان لازم کلماز ووضع الخشبة کالرش في استيعاب الطريق وعدمه طریقه وضع خشبه
رش کبیدر اکر طریقی استیعاب ایلماز ایسه ضامن اولماز وان رش فناء حانوت باذن صاحبه فالضمان
على الآمر استحسانا اکر برکمسنه حانوت اطرافنه صاحبنك اذنی ایله صو رش ایلسه ضمان استحسانا
آمر اوزرینه در کما لو استأجرت لیبنی له في فناء حانوته فتلف به شيء بعد فرغه نته کم حانوتی اطرافنه بنا
ایلمك ایچون آخر استحسانا استیجار ایلسه اول بنا سببیله اجیرك فراغندن صکره برشیء تلف اولسه ضمان
آمر اوزرینه اولدوغی کبیدر ولو کان امره بالبناء في وسط الطريق فالضمان على الاجير اکر صاحب حانوت
اجیره امری وسط طریقده بنا ایلمکه اولمش ایسه ضمان اجیره اوزره در ولو کنس الطريق لا يضمن ما تلف
بموضع کنسه اکر طریقی جاروب ایله سپورسه سپوردوکی موضع سببیله تلف اولان شیء ضامن
اولماز زیرا متعدی دکلدر وبرشیء احداث ایلمدی قصدی ازالة الاذی ایدر عن الطريق ولو جمع
الكناسة في الطريق ضمن ما تلف بها اکر سپوردیکی طریقده جمع ایلسه اول جمع اولان سپورندی
سببیله تلف اولان شیء جمع ایدن ضامن اولور ولا ضمان فيما تلف بشيء فعل بشيء في الملك
او فنائه له فيه حق التصرف بان لم للعامة ولا مشتركا لاهل سكة غير نافذة برکمسنه کندو ملکنده
برشیء اشلیوب اول شیء سببیله تلف اولان شیئه ضمان یوقدر ویاخود اول ملکك فنا

فناسنه اسلسه كه اول فناده صاحب ملكك حقي تصرفي وار در عامه نك اولميه و چيقماز صوقاق
صاحبلريله دخي مشترك اولميه ذكر اولندوغي اوزره اولورسه ضمان لازم كلمز اكر جماعت مسلمينك اولور
ومشترك اولورسه وچيقماز صوقاقده اولورسه تلف ايلدوكي شيء ضامن اولور غيرك ملكنده كندو
فعلي ايله متعدي اولور وان استأجر من حفر له من غير فنائه فالضمان على المستأجر ان لم يعلم
الاجير انه غير فنائه وان علم فعلى الاجير اكر بر كمسنه غيرك فناسنده حفر ايچون بر كمسنه استيجار ايلسه
ضمان مستأجر اوزرينه در اكر اجير غيرك فناسي ايدوكني بلماز ايسه واكر غيرك فناسي ايدوكني بيلوب
حفر ايلمش ايسه ضمان اجيرك اوزرينه در وان قال هو فنائي وليس له فيه حق الحفر فالضمان على الاجير
قياسا وعلى المستأجر استحسانا اكر مستأجر اجيره ديسه كه شول محل بنم فنامدر وحال بوكه بنم ايموغ
بو محله حفر حقي يوقدر بو كلامدن صكره حفر ايلسه ضمان اجير اوزرينه لازم در قياسا زيرا مرك
فسادنه علم حاصل ايلدي ومستأجرك اني مغرور ايلمدي زيرا بونده بنم ايچون حق حفر يوقدر
ديدي اما استحسانا ضمان مستأجر اوزرينه در لازم كلور زيرا انك فناسي مملوكي منزلهسنده در طبراق
دوكمك كبي واودن قومق كبي وداببه سن بغلمق وبوكا مشابه شيلر اشلمك كانه مستأجرك امري
بحسب الظاهر كندو ملكنده اولور يعني اولمش اولور ومن بنى قنطرة بغير اذن الامام فتعمد احد المرور
عليها فعطب فلا ضمان على الباني بر كمسنه امامك اذنسز بر نهر عظيم اوزرينه قنطره بنا ايلسه بر كمسنه
اول قنطره اوزرينه مرور قصد ايلسه وهلاك اولسه بانيء اوزرينه ضمان لازم كلمز بابوه باني تعدي
ايلدي زيرا انهار عظام اوزره وضع قنطره نك تعيين مكان وضيق ووسعتي امام اوزرينه لازمدر
بو اعتبار اوزره جنايتي تحقيقدر بس امدي باني متعدي اولدي لكن تعديسي بطريق التسبيدر
ومرور ايدن ايسه تعمدي ايله متعمد اولدي كه اول مباشردر بو تقديرجه اضافت مباشره اولي
اولدي زيرا فاعل مختارك فعلنه تخللي بادنده نسبت هلاك قطع ايلدي بوكا نظير بر مسئله بر كمسنه
طريقده بر قيو حفر ايلسه بر كمسنه كلوب بر طرفندن بر آخر طرفنه صيچراسه وقيوده دوشوب هلاك اولسه
حافر اوزرينه بر شيء لازم كلمز فصل ان مال حائط الى طريق العامة فطولب ربه بنقضه من مسلم

اوذمي واشهد عليه فلم ينقض في مدة يمكن نقضه فتلف به نفس او مال ضمن عاقلته النفس والمال
اكر بركمسنه ديوار طريق عامه ميل ايله يعني هدمه مشرف اولسه مسلم وذمي طرفندن ديوار صاحبندن بوزلمسي
طلب اولنسه يعني ديوارك يقلمق اوزره در احتمالدر برادم هلاك ايليه ديو يقلمسني طلب ايلسه لر وانك اوزرينه
نقضني مراد ايدكلري اشهاد اولنسه بوزمسي ممكن ايكن اول مدتده بوزمسه ود ديوار يقلمق سببيله برنفس هلاك
اولسه وياخود مال هلاك اولسه اول ديوار صاحبنك عاقله سي نفسي ضامن اولور كندوسي ماله ضامن
اولور وكذا لو طولب به من يملك نقضه كاب الطفل ووصيه والراهن بفك الرهن والعبد التاجر
والمكاتب بنه هلاك اولان نفس ايسه عاقله سي اوزرينه در مال ايسه كندو اوزرينه در اكر ديوارك
نقضي طالب اولنسه شول كمسنه دن كه اول ديوارك نقضنه مالك اوله طفلك باباسي ووصيسي كبي
وفك رهنه مالك اولان راهني كبي وعبد تاجر ومكاتب كبي ولا يضمن ان باعه بعد الاشهاد وسلمه
الى المشتري فسقط اكر بعد الاشهاد صاحبي ديواري بيع ايليه ومشتري يه تسليم ايليه ود ديوار يقيلوب
دوشسه برشيء ضامن اولماز ولا ان طولب به من لا يملكه كالمرتهن والمستاجر والمودع شول كمسنه
نقضنه مالك اولميه مرتهن ومستاجر ومودع كبي بونلردن نقض طلب اولنسه بعد المطالبه ساقط
اولوب بركمسنه هلاك اولسه ضامن اولماز وان بناه مائلا ابتداء ضمن ما تلف بسقوطه وان لم يطالب
بنقضه كما في اشراع الجناح ونحوه اكر صاحب حايط ديواري ابتداء مائل بنا ايلسه سقوطي سببيله
تلف ايلدوكي شيئه ضامن اولور اكر اول ديوارك نقضي طلب اولنمامش ايسه ده اشراع جناحده ووضع
جذعده وحفر بئردن طريقده ضامن اولدوغي كبي بونده دخي ضامن اولور فان مال الى دار رجل فالطلب
لربها او ساكنها فيصح تاجيله وابراؤه اكر ديوار برادمك دارينه مائل اولسه نقض ايلمك طلبي صاحبي
ايجوندر وياخود اول دارده ساكن اولان ايجوندر واول صاحبنك تاجيلي وجنايتدن
ابراسي صحيح اولور اكر ابرادن صكره ساقط اولسه ومدت تاجيل مرورندن اول برشيء تلف اولسه
وتاجيل وابراسي صحيح اولدوغيجون ضمان لازم كلمز ولا يصح التاجيل فيما مال الى الطريق ولو من
القاضي او المشهد طريقه مائل اولان شيئده يعني ديوارده نقضي ايجون تاجيل صحيح دكلدر اكر او

اول تاجیل قاضی طرفندن ویاخود مشهد طرفندن صحیح دکلدر ولو کان الحایط بین خمسة فاشهد علی
احدهم ضمن خمس ما تلف به وعندهما نصفه اکر طریقه مائل حائط بش کمسه نك اولسه اول بشدن برینك
اوزرینه اشهاد اولنسه تلف اولان شیئك خمسنی ضامن اولور ابو حنیفه قتنده واما امامین قتنده تلف
اولان شیئك نصفنی ضامن اولور وان حفر احد ثلثة فی دار هی لهم بئراً بغیر اذن شریکیه او بنی
حایطاً ضمن ثلثی ما تلف به وعندهما نصفه اکر اوچ شریکك بری دارده که اول دار آنلرندر
ایکی شریکك اذنی یوغیکن بر قیو قازسه ویاخود بر دیوار بنا ایلسه اول قیو یاخود اول دیوار
سببیله تلف اولان شیئك ثلثنی ضامن اولور ابو حنیفه قتنده واما امامین قتنده تلف اولان شیئك
نصفنی ضامن اولور مرور ایدن مسئله ده ذکر اولندوغی اوزره **باب** بو باب
بهیمه نك جنایتی وبهیمه اوزرینه اولان جنایتك احکامی بیانندهدر یضمن الراکب ما
وطئت دابة او اصابت بیدها او رجلها او راسها او کدمت او خبطت او صدمت راکب
اولان کمسنه دابه سی بصدوغی شیء ضامن اولور ودابه نك اوك اباغی اصابت ایلدوکی شیء
دخی ضامن اولور ویاخود قبیح اباقلری ایله ویاخود باشی ایله ویاخود کدم یعنی اصرمق ایله ویاخود
اوك اباغی ایله ویاخود نفسی ایله اورمق یعنی دوقنمق سببیله اولان شیلری ضامن اولور لا ما
نفحت برجلها او ذنبها الا اذا اوقفها ضامن اولماز شول شیء که قبیح اباغی طرناغنك اوجی ایله تلف
ایلیه ویاخود قویروغی ایله تلف ایلیه مکرکه دابه یی ایقاق ایلیه اوزرنده اولان کمسنه دابه یی الیقو یوب
اول محلده برشیء تلف ایلسه ضامن اولور زیرا تعدّی ایلمش اولور ولا ما عطب بروثها او بولها سائرة
او موقوفة لاجله فان اوقفها لا لاجله ضمن ما عطب به ودخی شول شیء ضامن اولماز که دابه نك
روثی وبولی سببیله هلاك اولسه سائره اولدوغی حالده ویاخود روث وبول ایچون اولمایوب
کندو حظ نفسیچون ایلسه اول موقفه اولان دابه نك فعلی سببیله هلاك اولان شیء ضامن اولور
فان اصابت برجلها او یدها حصاة او نواة او اثارت غباراً او افسد ثوباً لا یضمن وان کبیراً ضمن
اکر دابه اوك اباغی ویاخود قبیح اباغی خرده طاش اصابت ایلسه ویاخود غبار قالدرسه ویاخود

كوجك طاس فالدرسه وبركمسه نك كوزني جيقارسه ويا خود براسباب افساد ايلسه ضامن اولماز
واكر طاس بيوك اولورسه ضامن اولور ويضمن القائد ما يضمنه الراكب وكذا السابق في الاصح
راكب ضامن اولدوغي شيء ضامن اولور سابق دخي كذلك ضامن اولور اصح روايتده وقيل
يضمن النفحة ايضاً سابق نفحه سببيله اولاني ضامن اولور مرور ايدن مسئله كبي نفحه ديدكلري
دابه نك قبيح ايله اياغي طرناغنك اوجيدر ولا كفارة عليهما ولا حرمان ارث او وصية بخلاف
الراكب قائد وسابق اوزرلرينه كفارت يوقدر حرمان ارث و وصيت دخي يوقدر راكب
بونك خلافيدر راكبك هلاك ايلدوكي مورثي ايسه حرمان ارث و وصيت مقرردر
وان اجتمع الراكب والسابق فالضمان عليهما وقيل على الراكب وحده اكر برادمي هلاك ده راكب
وقائد وسائق جمع اولسه لر بعض كمسه لر قتنده قائد ايله سابق اوزرينه در ودينلديكم بالكز راكب
اوزرينه در زيرا راكب مباشردر قائد وسابق متسببدر مباشره اضافت اوليدر وان
اصطدم فارسان او ماشيان فماتا ضمن عاقلة كل دابة الآخر اكر فارس يا ايكي بياده كمسه لر
دوشسه وايكيسي دخي فوت اولسه لر هر برينك عاقله سي آخرك ديتني ضامن اولور وان
تجاذبا حبلاً فانقطع فماتا فان وقع على ظهرهما فدمهما هدر اكر ايكي كمسه برحبلي بري برطرفندن
وبري برطرفندن دوتوب جذب ايلسه لر وحبل قيرلسه وايكيسي دخي فوت اولسه اكر ارقه لري
اوزرينه دوشمشلر ايسه ايكيسنك دخي ديتي هدردر زيرا هر برينك قوتي كندو فعلنه وقوت
نفسه مضاف اولور آخرك قوتنه مضاف اولمز وان على وجههما فعلى عاقلة كل واحد دية
الآخر اكر ايكيسي دخي يوزلري اوزرينه دوشوب فوت اولمشلر ايسه هر برينك عاقله سي اوزرينه
آخرك ديتي لازمدر زيرا بونلرك يوزي اوزرينه سقوطي هر برينك صاحبنك قوتي وجرّي
ايله در وان اختلفا فدية من على وجهه على عاقلة من على ظهره اكر اختلاف اولسه مثلا بري
يوزي اوزرينه دوشوب بري ارقه سي اوزرينه دوشسه يوزي اوزرينه دوشن كمسه نك ديتي
ظهري اوزرينه دوشن كمسه عاقله سي اوزرينه در وان انقطع اجر الجبل فماتا فديتهما على عاقلته

قيمه

عاقلته على قتله بونلر حبلي تجارب ايدركن اكر بركمسنه حبلي قطع ايلسه وايكيسي دخي فوت اولسه لر ايكيسنك
ديتي قطع ايدن كمسنه نك عاقله سي اوزرينه در وان ساق دابة فوقع سرجها او غيره من اوانها على
انسان فمات ضمن بركمسنه بر دابه يي سوق ايلسه اول دابه نك اكري وغيري شيئكه دابه نك
ادواتندندر بر انسانه واقع اولسه سابق دابه اولان ضامن اولور وكذا قائد قطار وضح بعير
منه انسانا والنفس عاقلته والمال في ماله يعني ضامن اولور قائد قطار اول قطاردن
برده بر انساني باصنسه ضمان نفس قائد قطارك عاقله سي اوزرينه در ضمان مال كندو مالندن
وان كان مع القائد سابق فالضمان عليهما اكر قائد ايله سابق معا اولسه لر ضمان ايكيسنك
اوزرينه در وان ربط بعير على قطار بعير علم قائدة فعطب به انسان ضمن عاقلة القائد
الدية ورجعوا بها على عاقلة الرابط اكر دوه بر قطار دوه يه قائدك علم وخبري يوغيكن
ربط اولنسه واول ربط اولان بعير سببيله بر انسان هلاك اولسه قائدك عاقله سي
ديتي ضامن اولور اندنصكره ربط ايدن كمسنه نك عاقله سي اوزرينه اول ديت ايله رجوع
ايدرلر ومن ارسل بهيمة او كلبا وساقه ضمن ما اصابه في فوره وفي الطير لا يضمن والتي
ساقه بركمسنه بهيمه يي وياخود كلبي ارسال ايلسه وكندوسي دخي ورمپوب عقبنجه سوق ايلسه
ضامن اولور شول شيئكه فوري اصابت ايليه فوري فتح وسكون واو ايله ارسالك يمين ويسار
وشماله ميل ايلمامك در كذا في الاكمل طيرا ارسالنده ضامن اولماز اكر سوق ايلمش ايسه ده وكذا
في الدابة والكلب اذا لم يسق او انفلت بنفسها ليلا او نهارا فاصابت مالا او نفسا يعني ضامن
اولماز دابه ده وكلبده تجان سوق اولنمسه وياخود اول دابه قيدندن بوشانسه ليلا ونهارا
بوروسه ماله وياخود نفسه اصابت ايلسه ضامن اولماز انفلت الشيء اي خلص من قيده من غير
صاحبه ديمك در ومن ضرب دابة عليها راكبا ونخسها فنفحت او ضربت بيدها احدا او نفرت
فصدمته فمات ضمن هو لا الراكب ان فعل ذلك حال السير بركمسنه صاحبي اوزرنده ايكن
بر دابه يي اورسه وياخود اغاج ايله دابه يي طعن ايلسه بوقرده ضرب ديلدي بو محلده

نخس دنيلدي ظاهر امراد دورتمك دردورتسه وقبيح اياغنك طرناغي اوجيله اورسه لر وياخود
اياغيله برکمسنه يي ضرب ايلسه وياخود ضربدن وياخود دورتمدن اورکوب کندويي برکمسنه اورسه
اولکمسنه فوت اولسه ضارب وياخود ناخس ضامن اولور راکب ضامن اولماز اکر ضرب ونخس
حال سيرده اولورسه وان اوقفها لا في ملکه فعليهما اکر راکب دابه يي ايقاق ايلسه ملکدن اولمسه
طريقده اولسه ضمان مناصفه اوزره در ايکيسنك اوزرينه در لا في ملکه قيدي اکر ملکنده ايقاق
ايلسه راکب ضامن اولماز وان نفحت الناخس فدية هدر اکر دابه ناخسي نفح ايدرسه يعني قبيح
اياغنك طرناغي اوجيله اورسه وهلاك اولسه دمي هدر در زيرا کندو نفسنه جاني اولمش
اولدي وان القت الراکب فضمانه علي الناخس اکر ناخس دابه يي طعن ايلدکده راکب القا
ايلسه يعني دوشرسه وفوت اولسه راکبك ضماني ناخس اوزرينه در وان فعل ذلك باذن الراکب
فهو کفعل الراکب اکر ناخس راکبك اذني ايله اشلمش ايسه اول فعل راکبك فعلي کبيدر ناخس
برشي ضامن اولماز لکن ان وطئت احداً في فورها بعد النخس بالاذن فديته
عليهما ولا يرجع الناخس على الراکب في الاصح لکن اکر دابه برکمسنه يي اذني ايله نخسده نصکره
فوري باصسه وهلاك ايلسه ديتي ناخس ايله راکب اوزرينه در اصح روايتده ناخس راکب
اوزرينه رجوع ايلماز کما لو امر صبيا يستمسك على دابة بسيرها فوطئت انسانا فمات لا يرجع
عاقلة الصبي بما غرموا من الدية على الامر نته کم برکمسنه برصبي يه امر ايلسه دابه يي کذرمکه ور
واول دابه برانساني باصسه وهلاك ايلسه ضمان صبي نك عاقله سي اوزرينه در وصبينك عاقله سي
حکدکلري غرامت ايله امر اوزرينه رجوع ايلماز وکذا لو ناول الصبي سلاحاً فقتل به احداً وبه
مرور ايدن مسئله کبيدر برکمسنه برصبي يه سلاح ويرسه وصبي دخي برکمسنه يي اول سلاح ايله هلاك
ايلسه ضمان صبينك عاقله سي اوزرينه در وصبينك عاقله سي چکدکلري غرامت ايله صبينك
النه سلاح ويرن کمسنه اوزرينه صدر رجوع ايلماز وکذا الحکم في نخسها ومعها قائدا وسابق يعني عدم
رجوعده حکم مرور ايدن مسئله کبيدر دابه يي نخس ايدوب واول دابه ايله قائد وياخود سائق

سابق اولسه ضمان ناخس اوزرینه در فان نخسها شیٔ منصوب في الطريق فالضمان على من
نصبه اکر طریقه نصب اولنمش برشیٔ دابه یی نخس ایلسه ضمان اول شیٔ نصب ایدنلك
اوزرینه در زیرا ناصب اولان کمسنه متعدیدر طریقی مشغول ایلدي کانه کندو فعلی ایله ایلمشدر
ولا فرق بين كونه الناخس صبيًا او بالغًا ناخس صبي و یاخود بالغ اولمسی بیننده اصلا فرق
یوقدر زیرا صبي بالغ کبي افعالي ایله مؤاخذ اولنور ضمان جانینك مالندن اولور فان عبدًا
فالضمان في رقبته اکر ناخس عبد اولورسه ضمان عبدك اولور مولیسي و یاخود عبدي
ویرر و یاخود فدي ویرر وجميع مسائل هذ الفصل وما قبله ان كان الهالك ادميًا فالدية
على العاقلة وان غيره فالضمان على مال الجاني شو فصلك جميع مسائلی و بو فصلدن اول
اولان مسائلك جميعيسي اکر هالك ادمي اولور ایسه دیت عاقله سی اوزرینه در و اکر هالك
اولان ادمیدن غیري ایسه ضمان جانینك مالندندر ومن فقاه عين شاة قصاب ضمن نقصها
اکر بر کمسنه بر قصابك قیونینك کوزیني چیقارسه شاتدن نقص ایلدوکی شیٔ ضامن اولور
زیرا قیوندن مقصود اولان لحمدر انجق اعتبار اولان نقصانیدر وفي عين الفرس والبغل والحمار
اوبعير الجزار اوبقرته ربع القيمة فرس و یاخود بغل و یاخود حمار و یاخود قصابك بعیري یعنی
دوه سي و یاخود بقرهیي بونلرك عیننده ربع قیمت واردر زیرا روایت اولنمشدر نبي عليه السلام
عین دابه ده ربع قیمت قضا ایلدي وحضرت عمر رضی الله عنه ربع قیمت قضا ایلدي

باب

جناية الرقيق وعليه بو باب رقیقك جنایتي احکامي بیاننده در وجنايات المملوك لاتوجب
الا دفعًا واحدًا لو محلا لها للدفع مملوکك جنایتی چوق اولسه مولی اوزرینه واجب اولماز الا
بر کره دفع ایلمك واجب اولور اکر دفعه محل ایسه یعنی اسباب حریه دن تدبیر وکتابت وام ولد
کبي بونلردن برشیٔ منعقد اولمامش ایسه والا قيمة واحدة لو غير محل له اکر عبد جاني دفعه غیر
محل ایسه ذکر اولنان شیلر ایچون انحق قیمت واحده ایجاب ایدر لو جنى عبد خطاء فان شاء
مولاه دفعه بها و یملکه ولیها وان شاء فداه بارشها حالا اکر عبد خطاء جنایت ایلسه دیلرسه

مولى سي اول عبدي جنايت مقابله سنده دفع ايدر وولي جنايت تمليك ايدر وياخود ولي جنايت
اول عبده مالك اولور ومولى سي ديلرسه ارشي ايچون فدا ايدوب عبدي خلاص ايدر حالاً يعني
في الحال تاجيل يوقدر فان مات العبد قبل ان يختار شيئاً ابطل حق المجني عليه اكر عبد جانينك
مولاسي دفع وفدادن برشيئ اختيار ايلمزدن مقدم عبد فوت اولسه مجني عليهك حقي باطل اولور
وان بعد ما اختار الفداء لايبطل مولى سي عبد ايچون فدا اختيار ايلدكدنصكره فوت اولسه مجني
عليهك حقي باطل اولماز وان فداه مجني فالحكم كذلك اكر عبد جاني ايچون مولاسي فدا ايلسه
تكرار جنايت ايلسه بس امدى حكم كچن حكم كبيدر ديلرسه دفع ايدر ديلرسه فدا ايدر وان جني
جنايتين دفعه بهما فيقسمانه حقوقهما او فداه بارشهما اكر عبد ايكي جنايت ايلسه مولى سي
عبدي ولي جنايته دفع ايدر حقوقلري نسبتي اوزره تقسيم ايدرلر وياخود مولاسي ايكي
ارشك مقابله سنده فدا ايدر فان باعه او وهبه او اعتقه او دبره او استولدها غير عالم بها ضمن
الاقل من قيمته ومن الارش اكر مولى عبد جانيي بيع ايلسه وياخود هبه وياخود عتاق وياخود
مدبر وياخود استيلاد ايلسه اما جنايتنه عالم اولمدوغي حالده ايسه اول عبد جانينك قيمتندن
اقلني ضامن اولور وان عالما بها ضمن الارش اكر جنايتنه عالم اولدقدنصكره ايلسه ارشي ضامن
اولور كما لو علق عتقه بقتل زيد او رميه او شجه ففعل عبدك عتقني زيدك قتلنه وياخود
رمينه وياخود شجنه يعني باشني يارمغه تعليق ايلدوكي كبي عبد دخي بو فعللري اشلسه
مولاسي ارشي ضامن اولور وان قطع عبد يد حر عمداً فدفع اليه فاعتقه فسرى فالعبد
صلح بالجنابة اكر عبد بر حرك يدني عمداً قطع ايلسه مولى سي عبدي مقطوع اليد اولان كمسنه يه
دفع ايلسه ومقطوع اليد اولان دخي عبدي اعتاق ايلسه وقطع اونفسه سرايت ايلسه بس امدي
عبد جنايت مقابله سنده صلحدر وان لم اعتقه يرد على سيده فيقاد او يعفى اكر عبدي
مقطوع اليد اولان كمسنه اعتاق ايلمش اولميدي ايلمامش اوليدي سيدينه رد اولنوب قصاص
اولنوردي وياخود عفو اولنوردي وكذا لو كان القاطع حرا فصالح المقطوع على عبد

عبد ودفعه اليه فان اعتقه اليه ثم سرى فهو صلح بهامرور ابدن مسئله كبيدر اكر قاطع اولان
حر اولسه مقطوع اليد ايله بر عبد اوزرينه صلح ايلسه لر وعبدي مقطوع اليده دفع ايلسه اندنصكره قطع
سرايت ايدوب فوت اولسه اول عبد جنايت مقابله سنده صلحدر وان لم يعتقه فسرى ردّ وافيد
اكر عبد مقطوع اليده ويردكدنصكره اعتاق ايلمسه قطع سرايت ايدوب فوت اولسه اول عبد قاطعه
رد اولنور قاطع قصاص اولنور وان جنى مأذون مديون حطاء فاعتقه غير عالم بها ضمن لرب
الدين الاقل من قيمته ومن دينه ولولي الجناية الاقل من قيمته ومن ارشها اكر عبد مأذون مديون
حطاء جنايت ايلسه ومولى سى جنايته عالم اولمدوغى حالده عبدي اعتاق ايلسه عبدك مولاسي
دين صاحبنه قيمت ودينندن اقلى قنقى سي ايسه اكا ضامن اولور ولي جنايته دخي قيمتندن
وجنايتك ارشندن اقلنى ضامن اولور ولو ولدت مأذونة مديونة ولدا بياع معها في دينها
اكر جاريه مأذونه مديونه بر ولد كتورسه يعنى دوغرسه اول ولد اناسيله معاً بيع اولنور دينى ايچون
ولو جنت لا يدفع في جنايتها اكر جاريه جنايت ايلسه دوغرديغي ولد وير لمز جنايتي مقابله سنده
فرق بودركه دين جاريه نك رقبه سنده متعلقدر ودين بر وصف حكميدر ولده سرايت ايدر
زيرا اصلده ثابتدر اولان صفات شرعيه فرعه سرايت ايدر ملك ورق وحريت كبي جنايت بونك خلافيدر
ولو اقر رجل ان زيدا حرر عبده فقتل ذلك العبد ولي المقر خطاء فلا شيء له بر رجل اقرار ايلسه كه تحقيقا زيد
عبدي اعتاق ايلدي ومذكور عبد معتق مقرك وليسنى حطاء قتل ايلسه اول مقر ايچون برشي يوقدر
اول مقر زعم ايلديكه مولاسي اول عبدي اعتاق ايلدي مقرك اقراري بو اولديكه عبدك مولاسي
عبدي دفع ايلمكه ويا خود ارشي فدايه مستحق دكلدر ايچون عاقله سي اوزره ديتي مستحقدر او قال معتق
قتلت اخاه قبل عتقي وقال زيد بل بعده فالقول للمعتق اكر معتق اولان عبد زيدك قرنداشني
معتق اولمازدن مقدم قتل ايلدم ديسه وزيد اعتاقدنصكره قتل ايلدم ديسه قول معتقندر
زيرا ضمانه منكردر وان قال المولى لامة اعتقها قطعت يدك قبل العتق وقالت بل بعده فالقول
لها اكر مولى اعتاق ايلديكي جاريه يه ديسه كه سنك يدكي قبل العتق قطع ايلدم وجاريه ديسه كه

بلكه بعد العتق قطع ايلدم ديو امدي قول جاريه نكدر زيرا مولي سبب ضمان اقرار ايدوب انى نصكره براوتمنى ادّعا ايلدي وجاريه ايسه منكره در قول ايسه منكرندر وكذا كل ما نال منها الا الجماع والغلّة يعنى حكم بويله درهر شيكه جاريه دن مولى سنه واصل اولور وياخود هر شيكه جاريه مولاسنه نائل اولور
قول جاريه نكدر الا جماع غلّه ده كل بو ايكيسنده قول مولى نكدر وعند محمّد لا يضمن الا شيا بعينه ويؤمر بردّ اليها امام محمّد قتنده مولى بعينه قائم اولان اشيايى ضامن اولماز بلكه اول شئ جاريه يه رد ايله امر اولنور مثلا مولى شئ بعينه اخذ ايلدوكى شئ اقرار ايلسه واول اقرار ايلدوكى شئ بعينه قائم اولسه جاريه يه امر اولمق امر اولنور ولو امر عبد محجوراً وصبى صبيّاً بقتل زيد فقتله فالدية على عاقلة القا[تل]
ورجعوا على العبد بعد عتقه لا على صبىّ الامر اكر بر عبد محجور وياخود بر صبى بر صبى يه زيدى قتل ايله ديو امر ايلسه واول صبى ده نحه زيدى قتل ايلسه ديت قاتلك عاقله سى اوزره در وغرامت جيكن عاقله عبدك عتقندن نصكره اوزرينه رجوع ايدر اما صبى امرك اوزرينه رجوع ايلمازلر وصبينك عمدى وخطاسى برابردر وعبد محجور وصبى اقواللرى اوزرلرينه اخذ اولنمازلر ولو كان مأمور العبد مثله دفع السيّد القاتل او فداه ان كان خطاءً والمأمور صغيراً لا يرجع على الامر فى الحال ويجب ان يرجع عليه بعد عتقه بالاقل من قيمته من الفداء اكر عبد محجور مثلى اولان عبد محجوره قتل ايله قتل ايجون امر اولنسه يعنى امر ايلسه مولى سى قاتلى دفع ايدر وياخود فدا ايدر وياخود مأمور اولان عبد صغير اولسه سيّد امر اوزرينه فى الحال رجوع ايده زيرا امر قوليدر وقول محجور اعتبار اولنماز وواجب اولور كه عتقندن نصكره قيمت وفدادن اقلّى ايله عبد امرك اوزرينه رجوع ايليه مانع زائل اولديكه اول حق موليدر وان كان عمداً والمأمور كبيراً اقتصّ اكر قتل عمداً اولسه ومأمور دخى كبير اولسه قصاص اولنور زيرا قصاص عبد ايله حر بيننده جاريدر وان قتل عبد حرّين لكل منهما وليّان فعفاه احد وليّ كل منهما دفع نصفه الى الاخرين او فدى بدية لهما اكر بر عبد ايكى حرّى قتل ايلسه ومقتول اولان ايكى حرك برينك ايكى ولي سى اولسه اول مقتولك وليلرى اولان دورت ولينك ايكيسى عفو ايلسه اول عبدك سيّدى مختاردر ديلرسه عبدك نصفى اخرينه يعنى عفو ايلمينلره دفع ايدر ديلرسه ديت

دیت کامله ایکیسی ایچون فدا ایدر زیرا ایکی ولینك عفوی ایله جمله سی حقنده قصاص ساقط اولدی
ساکن اولنلرك نصیبی حاله منقلب اولدی که اول دیت کامله در عفو ایلمنلره فدا ایدر وان قتل احدهما
عمداً والآخر خطاء فعفا احد ولی العمد فدی بدیة لولی الخطا وبنصفها الاحد ولی العمدة ودفع
الیهم یقتسمونه اثلاثا عولا اکر عبد قتل ایلدوکی ایکی ولیسنك بری عفو ایلسه عبدك سیدی دیت کامله
خطاءً مقتولك عبدی وولیلره دفع ایدوب اثلاثا عولا تقسیم ایدرلر ابو حنیفه قتنده اوچ بلوك اولور
ایکی بلوك خطاء مقتول اولانك ولیلرینه ویرر و بر بلوکی عمداً قتل اولانك ولیسینك برینه ویریلور
وعندهما ارباعاً منازعة امامین قتنده بطریق المنازعه ارباعاً تقسیم اولنور وان قتل عبد لاثنین قریبا
لهما فعفا احدهما بطل الکل ایکی کمسنه مشترینك بر عبدی اول افندینك قریبنی قتل ایلسه مثلا ایکیسنك
اوغلنی و یاخود ایکیسنك قرنداسنی قتل ایلسه وایکیسندن بری عفو ایلسه جمله سی باطل اولور ابو حنیفه قتنده
وغیر عافی اولان دخی برشیئه مستحق اولماز وقالا یدفع العافی نصف نصیبه الی الآخر او یفدیه
بربع الدیة وقیل محمد مع الامام امامین دیدیلر که عفو ایدن کمسنه نه نصیبنك آخره یعنی غیر عافی یه
دفع ایدر و یاخود ربع دیت مقابله سنده فدا ایدر و دینلدیکه امام محمد امام اعظم ایله برابر در
یعنی کلسنده باطل اولمقده بیله در **فصل** مصنف وقتا که عبدك جنایتی احکامندن فارغ اولدی
ایسه عبد اوزرینه اولان جنایتك احکامنه شروع ایلدی دیة العبد قیمته فان کانت قدر دیة الحر او
اکثر نقصت عن دیة الحر عشرة دراهم عبدك دیتی قیمتی مقداریدر یعنی مقداری اولور و یاخود
اکر عبدك قیمتی حرك دیتی مقداری اولورسه و یاخود دخی زیاده اولورسه دیت حرکه اون بیك درهمدر
اندن اون درهم نقص اولنور درجه رقیقك درجه حردن انحطاطنی اشعار ایچون وکذا لو کان قیمته
الامة کدیة الحرة او اکثر عبدده نقص اولندوغی کبی اکر امه نك قیمتی حره نك دیتی کبی ایسه ابو یوسف وشافعی
قتنده بالغة ما بلغت واجب اولور وفی الغصب یجب القیمة بالغة عصبده عبدك قیمتی بالغة ما بلغت
واجب اولور اجماعاً بر کمسنه بر آخرك یوز دینار قیمتلو بر عبدنی غصب ایلسه و یدنده هلاك اولسه
اول کمسنه یه یوز دینار لازم اولور زیرا غصبده اعتبار اولان مالیتدر آدمیت دکلدر وما قدر من دیة

الحر قدر من قيمة الرقيق شول شيكم حر ديتندن تقديرا اولور عبدك قيمتندن دخي اولجه تقدير اولنور
زيرا قيمت رقيق دية حر كبيدر ففي يده نصف قيمته ولا يزاد على خمسة الاف الا خمسة عبدك قطع يدده
قيمتنك نصفي واجب اولور نته كم حرك قطع يدده نصف ديت واجب اولدوغي كبي رقيقك
قيمتي حرك ديتي مقداري اولنجق نصف قيمتي بيك بيك درهمدر زياده قلنماز الا بش درهم نقص
اولور مصنفك الا خمسة قولي قدري قيمة الرقيق قولندن استثنادر ومن قطع يد عبد عمدا فاعتق
فسرى اقتص منه ان كان وارثه سيده فقط والا فلا بر كمسنه بر عبدك عمدا يدني قطع ايلسه وسيدي
عبدي اعتاق ايلسه و قطع سرايت ايدوب عبد فوت اولسه قاطع قصاص اولنور اكر وارثي
بر فرد اولميوب انجق سيدي ايسه اكر سيدندن غيري بر وارث دخي اولورسه قصاص اولنماز وعند محمد
لا قصاص اصلا وعليه ارش اليد وما نقصه الى حين العتق امام محمد قتنده كرك يالكز سيدي وارث
اولسون وكرك غيري وارث اولسون اصلا قصاص يوقدر قاطع يدا اوزرينه يدك ارشي وحين
عتقه دكين نقص اولان شيئك ارشي لازمدر وبرمعي دخي بويله اوله كه قاطعك اوزرينه يدك
ارشي وحين عتقه دكين نقص اولان شيئك ارشي لازمدر ونقص ايلدوكي شي عتقه دكين توقف ايدر (في الحال)
ومن قال لعبديه احدكما حر فشجا فبين احدهما فارشهما له بر كمسنه ايكي قولنه ايكيكزدن بريكز حردر ديسه
بيان المزدن مقدم بيع اولنسه لر يعني باشلري يارلسه وبعده حرفيتي بيان ايلسه ايكيسنك دخي
دخي ارشي مولي ايچوندر وان قتلا فله دية حر وقيمة عبد ان كان القاتل واحدا اكر قبل التعيين قتل
اولنسه لر انلر منه نكره احدهماك عتقيني بيان ايلسه بر حرك ديتي و بر عبدك قيمتي مولاسي ايچوندر
اكر قاتل بر اولورسه وان قتلا كلا واحد قيمة العبدين اكر بو ايكيسنك هر بريني بر آدم قتل ايدرسه
ايكي عبدك قيمتي لازم كلور زيرا متعين دكلدر كه حرتي فنقيسي قتل ايلدي وعبدي فنقيسي قتل ايلدي
ايكيسي دخي منكر يس امدي ايكيسنك اوزرينه قيمتلري لازم كلور ومن فقا عيني عبد فان شاء سيده
دفعه اليه واخذ قيمته او امسكه ولا شيء له وعندهما ان امسكه فله ان يضمنه نقصانه بر كمسنه بر عبدك
ايكي كوزيني چيقارسه عبدك سيدي ديلرسه عبد جانيه اولان كمسنه يه ويروب قيمتني اخذ ايلر

ديلرسه وبخود عبدي امساك ايدر امّا مولي ايچون برشيء يوقدر ابو حنيفه قتنده اكر عبدي امساك ايدرسه
عبدك نقصانني جانبندن نقص ايدرمك واردر **فصل** وان جنى مدبر وام ولد ضمن السيّد
الاقلّ من القيمة ومن الارش اكر مدبر ويا خود ام ولد جنايت ايلسه سيّدي قيمت وارشدن اقلّنى
ضامن اولور وان جنى اخرى شارك ولىّ الثانية ولي الاولى في القيمة ان دفعت اليه بقضاء
والّا فان شاء اتّبع ولي الاولى وان شاء اتبع المولي اكر مدبر ويا خود ام ولد بر آخر جنايت دخي
ايلسه ابو حنيفه قتنده ولي ثانيه اولي قيمتنه شريك اولور لر اكر ارش جنايت ولي اوليه قضاء قاضي
ايله تسليم اولنمش ايسه اكر دفع اولنمامش ايسه ولي ثانيه ديلرسه ولي اولي يه اتباع ايدر ديلرسه ثانينك
مولاسنه اتباع ايدر وعندهما يتبع ولي الاولى بكل الحال اما امام قتنده ولي جنايت ثانيه هر حالده
ولي جنايت اولي يه اتباع ايدر مولي ولي اولي يه قيمتي كرك قضاء قاضي ايله كرك رضا ايله دفع
ايلسون برابردر مولي اوزرينه برشيء لازم كلمز وان اعتق المولي المدبر وقد جنى جنايات لا يلزمه
الّا قيمة واحدة واكر مولي مدبريني اعتاق ايلسه حال بوكه اول عبد مدبر نيجه جنايات اشلسه
مولي اوزرينه لازم كلمز الّا قيمت واحده لازم كلور وان اقرّ المدبّر بجناية خطاءً لا يلزمه شيء في
الحال ولا بعد عتقه اكر مولي عبد مدبر خطاء جنايته اقرار ايلسه اول عبد مدبره في الحال برشيء لازم
كلماز وعتقدن صكره دخي برشي لازم كلمز عبدك خطاء جنايتنك حرمي كندو اوزرينه اولميوب
مولاسي اوزرينه اقراري نافذ اولماز امّا عمداً جنايتنه اقرار بونك خلافنه ملا بسدر عمدده نفسي
اوزرينه نافذ اولور **فصل** غصب العبد والصبي والمدبّر والمكاتب والجناية في ذلك بو باب
عبد وصبي ومدبرك غصبي وغصبده جنايتك احكامي بياننده در ولو قطع سيّد يد عبده
فغصب فمات من القطع من يد الغاصب ضمن قيمته مقطوعاً اكر بر كمسنه عبدينك يديني قطع ايلسه
واول يدي قطع اولنان عبد غصب اولنسه ويد غاصبده ايكن اول قطعدن فوت اولسه
غاصب اول اولان كمسنه مقطوعاً اول عبدك قيمتني ضامن اولور وان قطع سيّده بعد على الغاصب
فمات برئ الغاصب اكر سيّدي عبدك يدني غاصبده ايكن قطع ايلسه وفوت اولسه غاصب

غاصب ضماندن بري اولور ولو غصب محجوراً مثله فمات في يده ضمن اكر عبد محجور بر عبد محجوري
غصب ايلسه ومغصوب يد غاصبده فوت اولسه ضامن اولور زيرا محجور عليه افعالي ايله مؤاخذ
اولنور اكر غصب بيّنه ايله ثابت اولسه في الحال بيع اولنور اقوالي ايله اولديغي تقدير اكر غصب اقرار ايلسه بيع اولنماز
بلكه بعد العتق مؤاخذ اولنور ولو غصب مدبراً فجنى عند غاصبه ثم عند سيده او بالعكس ضمن سيده قيمته
لهما بر كمسنه بر عبد مدبري غصب ايلسه و غاصب قتنده جنايت ايلسه بعده سيدي قتنده دخي جنايت ايلسه
ويا خود عكسي اولسه يعني اوّل سيدي قتنده جنايت ايلسه اول عبد مدبرك سيدي قيمتني ولي جنايتك
ايكيسنه ضامن اولور ورجع بنصفها على الغاصب ودفعه الى رب الاولى في الصورة الاولى
ورجع به ثانياً عليه سيد نصف قيمتي ايله غاصب اوزرينه رجوع ايدر ونصف قيمتي الدقده نصكره
صورة اولينده جنايت صاحبنه دفع ايدر وسيد بنه ثانياً غاصب اوزرينه رجوع ايدر وعند محمد
لا يدفعه ولا يرجع ثانياً امام محمد قتنده غاصبدن الدوغي شيء ولي جنايت اولايه دفع ايلماز
وثانياً غاصب اوزرينه رجوع ايلماز وفي الصورة الثانية يدفعه ولا يرجع ثانياً بالاجماع صورت ثانيه ده
يعني ابتداء سيدك يعني جنايت ايلدكده سيد غاصبه رجوع ايدوب اخذ ايلدوكي شيء ولي جنايت
اولايه دفع ايدر امّا ثانياً رجوع ايلماز بالاجماع زيرا جنايت اولي كندو قتنده اولمشدر وفي القن في
الفصلين كالمدبر الا انه يدفعه وفي المدبر يدفع القيمة وحكم تكرار الرجوع والدفع كما في المدبر اختلافاً
واتفاقاً قن ايكي فصلده دخي يعني مقدم غاصب قتنده بعده سيد قتنده جنايت ايله ويا خود اوّل
سيد قتنده جنايت ايدوب بعده غاصب جنايت ايلدوكي صورتلرده مدبر كبيدر الا بو قدر وار كه
قني جنايت ايلدكده ولي جنايته دفع ايدر امّا مدبره قيمتني دفع ايدر ولو غصب رجل مدبراً مرتين
فجنى عنده في كل منها غرم سيده قيمته لهما ورجع بها على الغاصب ودفع نصفها الى الاولى
ورجع به ثانياً اتفاقاً وقيل فيه خلاف محمد اكر بر رجل بر كمسنه نك مدبرينى قولي ايكي كره دفعه غصب
ايلسه مثلا بر دفعه غصب ايلدوكي غاصب قتنده جنايت ايلدي سيدينه ردّ اولندي تكرار غصب
اولندي بنه غاصب قتنده جنايت ايلدي بو تقدير جه سيدي اول عبد مدبرك قيمتني ولي جنايتلره

بیتلره غرامت چکر غرامت چکدوکی شیء ایله غاصب اوزرینه رجوع ایدر و غاصبدن الدوغی نصف قیمتی
ولی اولی یه دفع ایدر والدوغی شیء سببیله غاصبینك اوزرینه اتفاق اوزره رجوع ایدر و دینلدیکه
امام محمد ایچون خلاف واردر ومن غصب صبیاً حراً فمات في یده فجأة او بحمی فلا شيء علیه برکمسنه
بر حر صبی غصب ایلسه و غاصبك یدنده فجأة یاخود حمادن فوت اولسه غاصب اوزرینه برشی دکلدر
وان بصاعقة او نهش حیة فعلی عاقلته دیته واکر صاعقه دن و یاخود ییلان صوقمقدن فوت اولسه
غاصبك عاقله سی اوزرینه صبینك دیتی لازمدر ولو قتل صبي عبداً مودعاً عنده ضمن عاقلته اکر صبی
کندو قتنده مودع اولان یعنی امانت اولان بر عبدی قتل ایلسه صبینك عاقله سی عبدك بهاسنه ضامن
اولورلر وان اکل طعاماً او اتلف مالاً اودع عنده فلا ضمان خلافاً لابي یوسف اکر صبی طعامی اکل ایلسه
و یاخود کندو قتنده ودیعت قونیلان مالی اتلاف ایلسه ضمان لازم کلمز ابو حنیفه و امام محمد قتنده مستهلکه
لکن ابو یوسف ایچون خلاف واردر انك قتنده ضمان لازم اولور ولو اودع عند عبد محجور مالاً
ضمن بعد العتق لا في الحال خلافاً له اکر بر عبد محجورك مال امانت قونلسه و اول مالی استهلاك
ایلسه بعد العتق ضمان اولور في الحال ضامن اولماز ابو یوسف ایچون خلاف ایدوب انك قتنده
في الحال ضمان لازم اولور والاقراض والاعارة کالایداع فیهما اقراض و اعاره یعنی صبینك و عبد
محجورك حقلرنده ایداع امانت کبیدر والمراد بالصبي العاقل وفي غیر العاقل یضمن المال ایضاً
بالاتفاق کما یضمن العاقل ایضاً مالاً اتلفه بلا ایداع ونحوه صبی ایله مراد صبی عاقلدر کافیده مسطوردر
خلاف یعنی امامارك اختلافلری صبی عاقلده در و غیر عاقلده بالاتفاق مالی ضامن اولور صبی شول
ماله ایداع و اعاره و اقراض اولمیه اول مالی اتلاف ایلدکده ضامن اولدوغی کبی زیرا صبی غیر عاقلك
تسلیطی هدردر عقلی اولمدوغی ایچون اما فعلی معتبردر **باب** بو باب قسام احکامی
بیاننده در قسام لغتده قسم معناسنه در که مطلقا یمیندر شرعده یمین بالله در اذا وجد میت
في محلة به اثر القتل من جرح او خروج دم من اذنه او عینه او اثر خنق او ضرب ولم یدر قاتله وادعی
ولیه قتله علی اهلها او بعضهم ولا بینة له خلف خمسون رجلا منهم یختارهم الولي بالله تعالی

ما قتلناه ولا علمناه له قاتلا ثم قضى على اهلها بالدية يعني بر محله ده ميت بولنسه اول ميتده
جرح وياخود قولاق وياخود كوزدن خروج دم كبي اثر قتل بولنسه وياخود بوغمق اثري
وياخود ضرب اثري اولسه اما قاتلي بلنمسه وولي اهالي محله نك كليسي اوزرينه ميتك قتلني
عمداً وياخود خطاءً ادعا ايلسه وياخود بعضلك اوزرينه ادعا ايلسه حال بوكه وليك بينه سي
اولمسه اهالي محله دن ولي اختيار ايلدوكي اللي ادمه يمين ويريلور يعني الله تعالى نك اسم شريفنه
يمين ويريلور بر قتل ايلمدك وقاتلني دخي بلمزز ديو اندن صكره اهالي محله يه ديت ايله قصاص
اولنور خلف خمسون ادانك جوابدر بالله ما قتلناه وعلمنا له قاتلا يعني خلف الخمسون حال
كونهم قائلين بهذا القول وهذا على سبيل الحكاية عن الجميع اما يمين ويرلدكه هر بر بينه نشقه جه
بالله ما قتلته وما علمت له قاتلا ديو يمين ويريلور زيرا جائزدركه بالكز قتل ايلمش اوله ويمين ايلدكه
ما قتلناه يعني جمله مز قتل ايلمدك ديو بينه اجرا ايليه وما تم خلفه كالكبير خلفي تام اولان سقط
دخي احكامده كبير كبيدر ولا يحلف الولي وان كان لوث ولي اهالي محله يي تحليف ايلزمه
اگر علامت وياخود قرينه دخي اولورسه لوث ديدوكي يا علامت اولورسه وياخود محله اهاليسي
قتل ايلدوكنه بر قرينه اوله وياخود ما بينلرنده عداوت اوله ديمك در بويله اولدوغي تقديرده
تحليف اولنماز فان نقص اهلها على الخمسين كررت اليمين الى ان اكر اهل محله اللي دن ناقص اولسه
اللي تمام اولنجق يمين مكرر اولور ومن نكل حبس حتى يحلف بر كمسنه يميندن نكول ايلسه يمين ايدنجه حبس
اولنور وقال منهم قتله فلان استثناه في يمينه يمين ايدنلردن بر ديسه كه اني فلان قتل ايلدي ديو
يميندن استثنا ايلسه مثلا يميننده بالله ما قتلت وما علمت له قاتلا غير فلان ديسه زيرا امر ايدي
بو قول ايله كندو نفسندن خصومتي اسقاط در بو قول مقبول اولماز بو صورتده ذكر اولندوغي
اوزره تحليف اولنور وان ادعى الولي القتل على غيرهم سقط عنهم واكر ولي اهل محله دن غيري
بر رجل اوزرينه قتل ادعا ايلسه اهل محله دن قسامه ساقط اولور ولا تقبل شهادتهم على غيرهم خلافاً
لهما اهل محله نك شهادتي اهل محله دن غيري كمسنه اوزرينه قبول اولنماز ابو حنيفه قتنده امامين قتنده

قتلنه شهادتلري مقبول اولور قبل الخصومة عزل اولان وكيل بالخصومه نك شهادتي كبي ولاُعلى بعضهم
ادّعاه اجماعاً واهل محلّه نك شهادتي بعضينك اوزرينه مقبول دكلدر اكرولي القتل اجماعاً يعني جمله
سندن ادّعا ايلسه واهل محلّه دن ايكي شاهد شهادت ايلسه شهادتلري مقبول اولماز زيرا خصومت
جمله سنك اوزرينه قائمدر بو محلده اجماعاً اولسه احسن ايدي و وجد اكثر البدن او نصفه
مع الرأس كوجود كلّه بدننك اكثرنك موجود اولمسي وياخود نصفي باشيله موجود اولمسي
لزوم قسامه ده كلك موجود اولمسي كبيدر ولا قسامة على الصّبيّ والمجنون وامراة وعبد
صبي اوزرينه ومجنون وخاتون وعبد اوزرلرينه قسامه يوقدر قولنده بونلر ايسه صحيحه دكللردر
ولا قسامة ولا دية في ميت لا اثربه او يخرج الدم من انفه او فمه او ذكره او وجد اقل من نصفه
ولو مع الرأس او نصفه مشقوقاً بالطول قسامه وديت يوقدر شول ميت حقنده كه انده اثر قتل
اولميه وياخود بورننده واغزنده ودبرنده وياخود ذكرنده قان چقمش اوله بونلر علامت قتل
دكلدر اكر كوزندن وقولاغندن قان كلسه علامت ضرب شديددر كما قتل حكم اولنور وياخود نصفندن
اقل بولنسه اكرباشيله دخي اولورسه وياخود نصفي بولنسه اما طولاً شق اولنمش بونلرك اوزرينه
حكم كل ويرلماز زيرا بو ايكيسي اكثر اجزا اولنور وان وجد على دابة يسوقها رجل فالدية على عاقلته
اكر قتيل دابه اوزرنده بولنسه واول دابه بر رجل سوق ايلسه يس اُمدي ديت سائقك عاقله سي اوزرينه در
وكذا ان كان يقعودها او راكبها وان اجتمعوا فعليهم يعني حكم سورن كبيدر اكر بر دابه يي اديدر
يدسه وياخود بنسه بنه عاقله سي اوزرينه در واثر فائد وراكب جمع اولسه لر ديت بونلرك اوزرينه
وان وجد علي دابة بين قريتين فعلى اقربهما اكر بر دابه نك اوزرنده بر قتيل اولسه وايكي قريه ما بيننده بولنسه
بولنسه ديتي اقرب قريه اوزرينه در وان وجد في دار نفسه فعلى عاقلته وعندهما اكر قتيل
كندو دارنده بولنسه ديت قتيلك عاقله سي اوزرينه در و ورثه سيچون ابو حنيفه قتنده امامين
برشئ يوقدر و فتوى دخي امامين قولي اوزرينه در وان وجد في دار انسان فعليه القسامة
وعلى عاقلته الدية اكر قتيل بركمسنه نك اونده بولنسه قسامه صاحب دارك اوزرينه در و ديت

عاقله سي اوزرينه در وان كانت العاقلة حضوراً يدخلون في القسامة ايضاً خلافاً لابي يوسف والا
كريرت عليه اكر عاقله حاضر لر ايسه قسامه يه داخل اولورلر ابو يوسف ايچون خلاف وار در انك قتنده
ايسه لر دخي قسامه يه داخل اولمازلر اكر عاقله غائب اولوب حاضر دكللر ايسه صاحب دار اوزرينه يمين
تكرار اولور اللحيه واربجه والقسامة على الملاك دون السكان وعند ابي يوسف على الجميع قسامه
ملاك اوزرينه در يعني دارك صاحب لري اوزرينه يوخسه سكانلري اوزرينه دكلدر ابو حنيفه وامام
محمد قتنده وابو يوسف قتنده جمله سينك اوزرينه در وهي على اهل الخطة ولو بقي منهم واحد دون المشترين
قسامه اهل خطه اوزرينه يعني اصحاب املاك قديمه اوزرينه در حين فتحده وامام بر شهري فتح
ايدوب بين الغانمين قسمت ايلدكده نصيبلري قسمت اولمق ايچون خط چكمش اولدقلري اكر انلردن
بركمسنه دخي باقي ايسه قسامه انك اوزرينه در مشتري اوزرينه دكلدر وعند محمد على المشتري ايضاً ابو يوسف
مشتري لر اوزرينه در وان لم يبق من اهل الخطة فعلى المشتري اكر اهل خطه دن بر احد قالمامش ايسه
بالاجماع مشتري اوزرينه در وان بيعت دار ولم يقبض فعلى البايع وعندهما على المشتري اكر بر دار بيع
اولنسه اما مشتري قبض ايلمدين ايچنده بر قتيل بولنسه ابو حنيفه قتنده قسامه سي بايعك اوزرينه امامين
قتنده مشتري اوزرينه در وفي البيع بخيار على ذي اليد وعندهما على من يصير الملك له خيار ايله مشروط
اولان بيعده ديت ذي اليدك عاقله سي اوزرينه در ابو حنيفه قتنده وامامين قتنده شول كمسنه نك اوزرينه در كه
انك ايچوندر ولا تدعي عاقلة ذي اليد الا بحجة انها لذي اليد عاقله سي حجه ويرمزلر الا حجت ايله
ويررلركه اول ذي اليدندر ديو شهادت ايليه لر وان وجد في دار مشتركة سهاماً مختلفة فالقسامة
والدية على الرأس اكر قتيل سهاملري مختلف بر دار مشتركه ده بولنسه قسامه وديت رأس اوزرينه در
نصيب لرينك تفاوتي اعتبار اولنماز وان وجد في سفينة فعلى من فيها من الملاحين والركاب اكر
قتيل سفينه ده بولنسه قسامه وديت سفينه ده اولان ملاحين وركاب اوزرينه در ملاحيندن مراد
بولجيلردن غيريدر بو محلده مالك وغير مالك برابردر وان وجد في مسجد محلة فعلى اهلها وان
بين قريتين فعلى اقربهما اكر قتيل ايكي قريه بيننده بولنسه قسامه وديت اقرب اولان قريه نك اهاليسي

ليسي اوزرينه درواندر في سوق مملوك فعلى المالك اگر قتيل سوق مملوكده بولنسه قسام وديت مالكي اوزرينه در
ابوحنيفه وامام محمد قتنده وعند ابي يوسف على السكان ابو يوسف قتنده سكاني اوزرينه در وفي غير المملوك
كالشوارع على بيت المال غير مملوك اولان اسواق شوارع يعني طريق اعظم كبيدر بونده بولنان قتيلك
ديتي بيت المال اوزرينه در زيرا الغرم بالغنم ايدوكي محققدر وكذا ان وجد في المسجد الجامع اگر قتيل
مسجد جامعده بولنسه ديت بيت المال اوزرينه در زيرا مسجد جامع عامة ايچوندر برفرده مخصوص
دكلدر وكذا ان وجد في السجن اگر قتيل زندانده بولنسه ديتي بيت المال اوزرينه در ابوحنيفه وامام محمد
قتنده وعند ابي يوسف على اهل السجن امام ابو يوسف قتنده قسامه وديت اهل سجن اوزرينه درواندر
في برية بقربها قرية يسمع منها الصوت فهو هدر اگر قتيل بريه ده بولنسه كه اول بريه نك قربنده بر قريه
اولسه كه اول قريه دن صوت استماع اولنه بو مقوله ده دم هدر در وكذا في وسط الفرات وسط فراتده
بولنان قتيلك حكمي مرور ايدن مسئله نك حكمي كبيدر وان محتبسا بالشط فعلى اقرب القرى منه
اگر قتيل شاطئ نهرده محتبس بولنسه اقرب قرى اوزرينه در زيرا شط آنلرك اللرنده در انذن استقا
ايدرلر واريلري سواررلر آنلره مخصوص اولمش اولور وان التقى قوم بالسيوف ثم اجلوا عن
قتيل فعلى اهل المحلة الا ان يدعي وليه على القوم او على معين منهم فتسقط عنهم اگر بر قوم سيوف
ايله محاربه ايلسه لر اندنصكره منكشف اولسه لر حاصل تفرق ايدوب موضع اجتماع لرنده بر قتيل بولنسه
قسامه وديتي اهل محله اوزرينه در مگر كه قتيلك وليسي اول قومك اوزرينه دعوي ايلسه وياخود اول
قومدن بر معين كمسنه نك اوزرينه ادعا ايلسه پس امدي بو تقديرجه اهل محله دن قسامه وديت ساقط
اولور زيرا بو دعوا اهل محله نك براءتني متضمن اولور ولا يثبت على القوم الا بحجة قتل قومك اوزرينه
ثابت اولماز الا حجت ايله ثابت اولور مجرد دعوي ايله حق ثابت اولماز لكن اهل محله دن
ساقط اولور زيرا اولينك قولي كندو نفسي اوزرينه حجت اولور ولو وجد معسكر بارض
غير مملوكه فان في خباء او فسطاط فعلى ربه والا فعلى الاقرب منه اگر قتيل ارض غير مملوكه
نك معسكرنده بولنسه اگر خباده وياخود فسطاطده بولنورسه صاحبنك اوزرينه در

اخبا و یاخود قسطاطلرن هر قنقیسی اقرب ایسه انك صاحبنك اوزرینه در عسکر الرجل فهو
معکسر والموضع معسکر بفتح الکاف بو محلده مراد ارض غیر مملوکه در حباصوفده خیمه در قسطاط
خیمهٔ عظیمه در حاصل کلام خیمهٔ کوچك حباد ر خیمهٔ بیوك قسطاطدر وان کانوا قد قاتلوا عدوا فلا
قسامة ولا دیة اگر عدو ایله مقاتله ایلسه لر و بینلرنده قتیل بولنسه قسامه و دیت یوقدر ظاهر دلالت ایدر که
اول کمسنه نك قاتلی عدو در و دیمیجه در وان الارض مملوکة فالعسکر کالسکان والقسامة علی المالك لا
علیهم خلافا لابی یوسف اگر عسکر نزول ایلدوکی مملوکه ایسه بس امدی عسکر سکان کبیدر قسامه و دیت
مالك ارض اوزرینه در عسکر اوزرینه دکلدر ابو حنیفه و امام محمد قتنده اما ابو یوسف خلاف ایدوب
قسامه و دیت ملاك و سکان اوزرینه در ومن جرح فی قبیلة ثم نقل الی اهله ولم یزل ذا فراش حتی مات
فالقسامة علی القبیلة عند الامام وعند ابی یوسف لا شیء فیه برکمسنه بر قبیله ده مجروح اولسه اندنصکره
اهلنه نقل اولنسه اما صاحب فراش اولمقدن زائل اولمسه و اول جرحدن فوت اولسه قسامه و دیت
اول قبیله نك اوزرینه امام اعظم قتنده و ابو یوسف قتنده بر شیء لازم کلمز زیرا قبیله بولنان دون النفسدر
قسامه یوقدر ومع الجریح رجل فحمل فمات فی اهله فلا ضمان علی الرجل عند ابی یوسف اگر مجروح
ایله بر رجل اولوب و اول رجل مجروحی اهلنه کتورسه و اهلی یاننده فوت اولسه رجل هامل
اوزرینه ضمان لازم کلمز ابو یوسف قتنده وفی قیاس قول الامام یضمن امام اعظمك قیاسنده رجل
ضامن اولور زیرا انك یدی محله منزله سنده در وانك یدنده جرحجا وجودی موجود اولمسی
محله جرحجا وجود کبیدر وان رجلین کانا فی بیت فوجد احدهما مذبوحا ضمن الاخر دیة
عند ابی یوسف خلافا لمحمد رحمهما الله اگر تحقیق ایکی رجل بر بیتده اولسه لر ایکیسندن بریسی
بوغازلنمش بولنسه مذبوحك دیتنی آخر ضامن اولور ابو یوسف قتنده امام محمد ایچون خلاف
واردر انك قتنده کندو نفسنی قتل ایلمك احتمالی ایله و یاخود آخر قتل ایلمك احتمالی ایله ضامن اولماز
خصوصا شکك ایله ضمان لازم کلماز ولو وجد القتیل فی قریة لامرأة کررت الیمین علیها وتدی
عاقلتها اگر قتیل بر خاتون قریه سنده بولنسه خاتون اوزرینه یمین مکرر اولور و خاتونك عاقله سی

سی دیتی ویرر ابو حنیفه قتنده قسامه نفی تهمت ایچوندر خاتونك ایسه تهمت متحققدر وعند
ابی یوسف علی عاقلتها القسامة ابو یوسف قتنده دیت واکر قسامه دخی خاتونك عاقله سی اوزرینه در
زیرا قسامه اهل نصرت اوزرینه در خاتون ایسه اهل نصرتدن دکلدر صبی یه مشابه اولدی قال
المتأخرون والمرأة تدخل فی التحمل مع العاقلة فی هذه المسئلة متأخرون دیدیلر که بو مسئله ده
خاتون تحمل قسامه ده عاقله سیله داخل اولور و بو مسئله ده خاتونی تحمل قسامه یه ادخال
طحاوینك اختیاریدر واصح قول ده اولان بودر شول محلده بنفسها قتله مباشرت ایلیه انده
دخی داخل اولور ولو وجد فی ارض رجل فی جنب قریة لیس صاحب الارض منها فهو صاحب الارض
اکر بر قریه نك یاننده بر رجلك ارضنده بر قتیل بولنسه صاحب الارض اول قریه دن اولمسه تحمل قسامه
ودیت صاحب ارض اوزرینه در

کتاب المعاقل

بو کتاب معاقلك احکامی بیاننده در وهی
جمع معقلة وهی الدیة معاقل فتح میم وضم قاف ایله معقله نك جمعیدر که دیتدر دیته عقل ومعقله
تسمیه سی سفك دمایی منع ایلدیکی ایچوندر عقل دخی بوندندر که صاحبنی قبایحدن منع ایدر
صحاحده عقل دیتدر والعاقلة من یؤدیها عاقله شول کمسنه در که دیتی ادا ایلیه وهم اهل الدیوان
ان کان القاتل منهم عاقله اهل دیوان دن اکر قاتل اهل دیواندن ایسه صاحب مذهب دیوان
حربه در تؤخذ من عطایاهم فی ثلثة سنین دیتی اهل دیوانك عطایاسندن وقت قضادن
اوچ سنه یه دکین اخذ اولنور بویلجه اولدوغی نبی علیه الصلاة والسلام حضرتلرندن مرویدر که
زیرا عطایادن اولمق تحقیقادر شافعی قتنده فی الحال واجب اولور فان خرجت ثلث عطایاهم
فی اقل او اکثر اخذ منها اکر عطایالرینك ثلثی اوچ سنه دن اکثرده چیقارسه چیقان عطایادن
اخذ اولنور ومن لم یکن منهم فعاقلته قبیلته تؤخذ منهم فی ثلث سنین فی کل واحد ثلثة دراهم
او اربعة کل سنة درهم وثلث لا ازید هو الاصح اکر قاتل اهل دیواندن دکل ایسه انك عاقله سی
قبیله سیدر و قبیله سندن اوچ سنه ده هر برندن اوچ درهم ویاخود دورت درهم اخذ اولنور
زیاده اخذ اولنماز اصح اولان بودر زیرا تخفیفك معناسنك رعایتی بودر وقیل فی کل سنة

ثلث دراهم او اربعة دینلدیکه هر سنه ده اوج درهم یاخود دورت درهم اخذ اولنور بو تقدیرجه مأخوذ
اولان اوج سنه ده طقوز درهم یاخود اون ایکی درهم اولور خذ تخفیف جهتی اولنور وان لم تتسع القبیلة
لذلك ضم الیهم اقرب القبائل نسبا علی ترتیب العصبات والقبائل کاحدهم اکر قبیله دیت ویرمکه کفایت
ایلمیوب قدرتلری یوغیسه ویاخود قبیله سی قلیل ایسه ترتیب عصبات اوزره نسبا اقرب قبائل اول قبیله یه
ضم اولنور وقاتل دخی انلرك بریسیدر اداء اولان شیئه یعنی دیتی اداده قبیله ایله داخل اولور وان کان
ممن یتناصرون بالحرف او الحلف فعاقلته اهل حرفته او حلفه اکر قاتل حرفت ایله تناصر ایدنلردن
ایسه ویاخود حلف ایله تناصر ایدنلردن ایسه اول کمسنه نك عاقله سی اهل حرفتدر ویاخود اهل حلفیدر
حلف کسر حا ایله وسکون لام ایله بر قوم بربرینه تناصر ایلمك ایچون عهد ویمین ایلمکدر مراد ولاء موالاتدر
وعاقلة المعتق ومولی الموالاة مولاه وعاقلة معتقك عاقله سی ومولای موالاتك عاقله سی
مولاسیدر ومولاسنك عاقله سیدر وعاقلة ولد الملاعنة عاقلة امه ولد ملاعنه نك عاقله سی
اناسنك عاقله سیدر فان ادعاه الاب بعد ما عقلوا عنه رجعوا علی عاقلته بما غرموا اکر امك عاقله سی
دیتی ویردکدنصکره بعده ولد ملاعنه یی ادعا ایلسه امك عاقله سی ویردکلری غرامه ایله بابانك عاقله سی
اوزرینه اوج سنه یه دکین رجوع ایدر وانما تعقل العاقلة ما وجب بنفس القتل فلا تعقل جنایة
عمد ولا جنایة عبد وما لزم بصلح او باعتراف الا ان یصدقوا ولا اقل من نصف عشر الدیة بل ذلك
علی الجانی عاقله نك دیت ویردوکی نفس قتل ایله واجب اولان شیدر که اول خطا ایله واجب
اوله ویاخود شبه عمد ویاخود تسبیب ایله واجب اوله جنایت عمدی ویرمزلر وجنایت عبدی
دخی ویرمزلر وصلح ایله لازم اولانی دخی ویرمزلر واعتراف ایله اولانی دخی ویرمزلر بو تقدیرجه
دیت اوزرلرینه واجب اولور ودیتك عشرینك نصفندن اقلنی ویرمزلر بلکه جانی اوزرینه در
زیرا نبی علیه السلامك لا تعقل العاقلة عمدا ولا صلحا ولا اعترافا ولا ما دون ارش الموضحة العوامل
قول شریفی واقع اولمشدر ولا یدخل النساء والصبیان فی العقل نسا وصبیان عقلده داخل اولمازلر
زیرا حضرت عمر رضی الله عنه لا یعقل مع العاقلة صبی ولا امرأة بیورمشلردر اهل مصرت اوزرینه عقلك

عقلك واجب اولمسي مراقبه يي ترك ايلدكلري ايجوندر ناس ايسه صبيان و نسا ايله تناصر ايلدكلري محققدر
اول اجلدن آنلرك اوزرلرينه واجب دكلدر ولايعقل مسلم عن كافر ولا بالعكس مسلم كافردن و عكسي كه
كافر مسلم دن عقل ايلمز يعني ديت ويرمزلر زيرا عدم تناصر محققدر واختلفا ملة ان لم يكن العداوة بين الملتين
ظاهرة كاليهودي والنصاري كافردن كافر عقل عقل ايدر اكر ملتلر مختلف دخي اولورسه الكفر ملة
واحدة ايدوكي محققدر اكر اختلاف اولان ملتين بينلرنده عداوة ظاهره يوغيسه نصاري ويهودي كبي
بونلرك بينلرنده عداوة ظاهرة وارد ربربرلرينه عاقله اولميازوان لم يكن للذمي عاقلة فالدية في ماله
ثلث سنين اكر ذمينك عاقلهسي يوغيسه بيرامدي قضا ولندوغي كوندن اوج سنهيه دكين كندو
مالندندر وللمسلم يعقل عنه بيت المال اكر مسلمك عاقلهسي يوغيسه بيت المال عقل ايدر زيرا ديتك
وجوبي نصرت اعتباريله در جماعت مسلمين ايسه بربرينه تناصر ايدرلر وقيل كالذمي دنلديكه مسلم
دخي ذمي كبيدر مالندن ديت ويرمك بونك دخي اوج سنهيه دكين مالندن ويريلور اما اوج سنه
حسابي قضا اولندوغي كوندن حساب اولنور وان جنى حر على عبد خطا فعلى العاقلة اكر بر حر بر عبد
اوزرينه خطاء جنايت ايلسه ديت حرك عاقلهسي اوزرينه در **كتاب الوصية** بو كتاب
وصيتلرك احكامي بياننده در وصيت مصدر معناسنه اسمدر انونصكره موصى له كه وصيت
اولان شيدر كالتسميه اولندي كاهي وصيت لام ايله استعمال اولنور اوصى فلان لفلان بكذا
يعني ملكه له بعد موته كبي ووكله الي اليه استعمال اولنور اوصى فلان الي يعني جعله وصيا له
يتصرف في ماله واضعاله بعد موته الوصية تمليك مضاف الي ما بعد الموت شرعا وصيت
تمليك در اوليه تمليك كه بعد الموت اولان شيئه مضاف در وصيتك شرطي جوقدر جمله دن بري
موصى به كه وصيت اولنان شيدر بعد الموت موصى تمليكه قابل شي اوله وبر شرطي تمليكه اولمقدر
صبي و عبدك وصيتي صحيح دكلدر و بر شرطي دخي مستغرق بالدين اولمامقدر و بر شرطي ثلثدن زياده
اولمامقدر اكر وارثه وصيت اولورسه جائز اولمز مكر كه سائر ورثهنك اجازتي اوله و بر شرطي دخي
موصى له قابل اولمبه و بر شرطي دخي موصى له حي و موجود اوله وهي مستحبة بما دون الثلث ان كان

الورثة اغنيا او استغنون بانصبائهم والا فتركها احب وصيت ثلث مالدن زياده ده مستحب در
اكر ورثه اغنيا ايسه لر و يا خود نصيبلرندن استغنا ايدرلر ايسه اكر ورثه اغنيا اولميوب و يا خود
نصيبلرندن استغنا ايلمزلر ايسه وصيتي ترك ايلمك احب در وصيتك مستحب اولديغي جهان
اوزرلرينه الله مستحق اولور حق اولمقده در اكر الله مستحق اولور حق وار ايسه زكوة وصيام وحج
وصلوة كبي اول وقت وصيت واجبدر و نبي عليه السلام ثلث مال وصيتي كثير در بيورمشلر در
وعلي رضي الله عنه دن روايت اولنمشدر كه نبي عليه السلام بيورمشلر در لان اوصي بالخمس احب الي
من ان اوصي بالربع ولان اوصي بالربع احب الي من ان اوصي بالثلث زيرا خمس وربعده اقربايه نفع
صله وار در اما ثلث تام ده صله يوقدر و نبي عليه السلام افضل الصدقة على ذي الرحم الكاشح
بيورمشلر در ولا تصح بما زاد على الثلث ثلث اوزرينه زياده اولان وصيت صحيح اولماز ولا لقاتله
مباشرة وصيت مباشره قاتل ايچون صحيح دكلدر زيرا نبي عليه السلام لا وصية لقاتل بيورمشلر در
بو حديث شريفك اطلاقي كرك عمدا وكرك خطاء متناول اولور اما مباشرة قتل بالتسبيبدن
احترازدر زيرا بو تسبيب ايله قتل وصيتك صحتنه مانع اولماز و تسبيب قتل حقيقة قتل دكلدر
ولا لوارثة الا باجازة الورثة ورثه ايچون وصيت صحيح دكلدر مكركه ورثه نك اجازتيله اوله وتصح
بالثلث للاجنبي وان لم يجيزوا ثلث مالدن اجنبي ايچون صحيح اولور اكر ورثه اجازت ويرمزلر ايسه دخي
وتصح من المسلم للذمي وبالعكس مسلمك ذمي ايچون وصيتي صحيح اولور وعكسي دخي يعني ذمي
مسلم ايچون وصيت ايلسه صحيح اولور وتصح للحمل وبه ان كان بلغها وبين ولادته اقل من ستة اشهر
فلانك حملي ايچون بوقدر درهم وصيت ايلسه صحيح اولور فلان جاريه نك حملني فلان ايچون
وصيت ايلدم ديسه صحيح اولور وبه قولنك معناسي بودر واول حملك ولادتي بيننده ووصيت
بيني التي آيدن مقدم اولور ايسه صحيح اولور زياده اولور ايسه صحيح اولماز ولا تصح الهبة له حمل ايچون هبه
صحيح دكلدر زيرا هبه نك شرطي قبول وقبضدر جنينده ايسه بو متصور دكلدر وان اوصي بامة
دونه صحت الوصية والاستثنا اكر حملك امتي وصيت ايدوب حملني استثنا ايلسه صحيح اولور

لورزيرا حمل لفظ اسم جاريه يه متناول اولماز اطلاق ايله تبعاً متناول اولور نجان وصيت ايلم
ام افراز اولسه صحيح اولور حمل دخي وصيت ايله افراز اولور اول دخي جائزدر امدي استثناسي دخي
جائزدر وهر شيء كه اوزرينه عقد ايرادي جائز اوله عقددن اخراجي دخي جائز اولور لكن استثناسي
منقطع اوله ولابد في الوصية من القبول وصيتي قبول دن لابد در يعني قبول لازمدر ويعتبر بعد
الموت الموصى ولا اعتبار بالرد والقبول في حيوته قبول موصينك موتندن صكره معتبر اولور
يوخسه موصينك حيوتنده قبول اعتباري يوقدر مثلا بركمسنه خاتوننه انت طالق غداً
درهم ديسه عددن اول خاتونك رد وقبول باطلدر وبه تملك الآن يموت الموصى له بعد
موت الموصي قبل القبول فانه يملكها وتصير لورثتها قبول ايله وصيت ايندوكي شيئه مالك اولور
زيرا وصيت ملك جديدي اثباتدر بو تقدرجه بلا اختيار غير ايچون اثبات ملك الملكه قادر دكلدر
مكر كه موصى له موصيدن صكره قبول القبول فوت اولمش اوله زيرا موصى له وصيتنه مالك اولور
موصى به موصى لهك وصيتي ايچون اولور زيرا وصيت موصى طرفندن موتي ايله تمام اولدي
فسخ لاحق اولماز موصى لهك ملكنه داخل اولبجق ورثه سنه انتقال ايدر قياس بو ايديكه وصيت
باطله اوله اما استحساناً صحيح اولدي ولا تصح من صبي ولا مكاتب وان ترك وفاءً صبينك
وصيتي ومكاتبك وصيتي صحيح دكلدر اكر مكاتب وفاء ترك اولنمش ايسه ده عبد مكاتب اولمغله
سيدك ملكندن چقماز مادامكه بدلني ادا ايلميه بو تقدير جه متبرعاني جائز دكلدر والوصية
مؤخرة عن الدين ولا تصح ممن يحيط دينه بماله الا ان يبرءه الغرماء وصيت ديندن مؤخر
اولمغين جميع مالني احاطه ايدن كمسنه نك وصيتي صحيح اولماز مكر كه غرماسي تبرئه ايليه لر بو
تقدير جه مانع زائل اولمغله وصيت صحيح اولور وللموصى ان يرجع في وصيته قولاً او فعلاً
يقطع حق المالك في الغصب يرسل ملكه كالبيع والهبه موصى ايچون وصيتدن
قولاً وفعلاً رجوع ايلمك واردر قولاً ديدوكي رجعت عن وصيتي ديمك در وفعلاً ديدوكي
موصى به ده بر شيء اشلركه رجوعه دلالت ايدر وان اشتراه او رجع بعد ذلك او يوجب

فيالموصى به زيادة لا يمكن التسليم الا بها كلت السويق والبناء في الدار والحشو في القطن اكر موصى
وصيت ايلدوكي شيئ بيع ايلدكدنصكره اشترا ايدر ايسه ده وياخود بيع وهبه ايلدكدنصكره رجوع ايدرسه
وياخود موصى به ده بر زيادة لك ايجاب ايليه كه تسليمي ممكن اولميوب الا اول زيادة لك ايله ممكن اوله مثلا
سويق وصيت ايلمش بعده ياغ ايله لت ايلمش بردار وصيت ايلمش بعده ايجنده بنا ايلمش قطنان ايجينه
دولدورمش امدي موصى موصى به ده بو فعللر زيادة يي موجبدر تسليمي ممكن دكلدر زيرا غيري شئ ايله
مختلط اولدي رجوع ايلمكه دلالت ايدر وقطع الثوب وذبح الشاة رجوع قطع ثوب وذبح شاة
رجوعدر مثلا بر ثوب وبر شاة وصيت ايلمش بعده ثوب قطع ايلمش وشاتي بوغازلمش بو فعل استهلاكدر
ووصيت باطل اولوب رجوع ايلمش اولور لا غسل الثوب وتجصيص الدار وهدمها وصيت ايلدوكي
ثوبي غسل ايلمك وداري كرج ايله صوامق وهدم ايلمك رجوع دكلدر والجحود ليس برجوع عند محمد رحمه الله
وصيتي انكار ايلمك امام محمد قتنده رجوع دكلدر زيرا رجوع ماضيده اولان شيئ اثبات وحالده اولاني
نفيدر جحود ايسه ماضيده وحالده اولاني نفيدر پس امدي مابينلرنده تنافي واردر بو اجلدن نكاحي
انكار ايله فرقت واقع اولماز خلافا لابي يوسف ابو يوسف ايچون خلاف واردر انك قتنده انكار
رجوعدر ولا قوله اخرت الوصية اكر موصى به ديلسه كه اخرت الوصية اول دخي اخرت الوصية ديسه
رجوع اولماز زيرا تاخير اسقاط دكلدر اما ترك اسقاطدر مثلا داين مديونه تركت دينك ديسه ابرادر
اما اخرتها ديسه ابرا اولماز وكل وصية اوصيت بها لفلان فهي حرام وياخود هر وصيتي كه فلان
ايچون ايلمش ايدم اول وصيت حرامدر ديسه وصيتدن رجوع دكلدر زيرا وصف حرمت اصلك بقاسيني
مقتضيدر بو تقديرجه متحقق اولماز اما فهي باطلة ديسه بو كلام رجوع اولور زيرا باطل ذاهب شيئدر
لا اصل له قبيلندندر ولو قال ما اوصيت به لفلان فهو لفلان فرجوع الا ان يكون فلان الثاني ميتا
اكر موصى ديسه كه شول سيكه فلان ايچون وصيت ايلمشدر اول شيئ فلانك كسنه ايچوندر بو كلام وصيتدن
رجوعدر زيرا بو لفظ شركته وفلان ايچون تخصيص واثباته دليلدر فلان اولدن رجوعي مقتضيدر
مكر كه فلان ثاني ميت اوله بو تقديرجه اول وصيت صحيح اولوب رجوع اولماز وتبطل هبة

هبة المريض و وصيته لاجنبية نكحها بعدهما مريضك اجنبي خاتونه هبه سي و وصيتي باطل اولور

اوليه اجنبي كه هبه و وصيتدن صكره نكاح المشدر وكذا اقراره و وصيته وهبته لابنه الكافر او الرقيق

ان اسلم او اعتق بعد ذلك موصينك كافر اوغلنه وعبدنه اقراري و وصيتي وهبه سي باطلدر اكر اقرار

و وصيت وهبه دنصكره ايمانه كلورسه وعبد ازاد اولورسه وهبة المقعد والمفلوج والاشل والمسلول

من كل ماله ان طال ولم تخف موته منه والا فمن ثلثه مقعدك ومفلوجك واشلك ومسلولك

هبه سي كلي مالدن اولور اكر مدتي اوزار ايسه واكر مدتي طويل اولميوب بو مرضلردن موتي خوف

اولنور سه هبه سي ثلث مالندندر ومقعد شول كمسنه دركه آيق اوزره كزمكه قادر اولميه مفلوج

شول كمسنه دركه نصف بدني عملدن ونصف بدني حس وحركت اراديه دن قالمش اوله اشل شول كمسنه دركه

يدنده ارتعاش وحركت اوله مسلول شول كمسنه دركه انده علة سيل اوله آق جكرده بر قرحه دركه بونلر

امراض مزمنه دندر **باب** الوصية بثلث المال بو باب ثلث ماله وصيتك احكامي بياننده در

ولو اوصى لكل من اثنين بثلث ماله ولم يجز وارثه قسم الثلث بينهما نصفين اكر بر كمسنه وارثي

اجازت ويرمسه موصينك ثلث مالي نصفين اوزره ايكيسي ما بيننده تقسيم اولنور زيرا سبب

استحقاقده برابرلردر ولو لاحدهما بثلث وللآخر بسدسه قسم اثلاثا اكر بر رجل ايكيسنك بريسي

ايجون ثلث مالني وآخر ايجون سدسيني وصيت ايلسه و ورثه اجازت ويرمسه موصينك ثلث مالني

ايكيسي ما بيننده اثلاثا تقسيم اولنور ولو لاحدهما بثلثه او بنصفه وللآخر بثلثه او بكل نصف الثلث

بينهما اكر اول ايكي كمسنه نك بري ايجون ثلث مالني وآخر ايجون مالنك ايكي ثلثني وصيت ايلسه ويا نود

كلي مالني وصيت ايلسه امام اعظم رحمه الله قتنده ثلث مال ايكيسي ما بيننده مناصفه اوزره تقسيم اولنور

ثلث مالدن زياده وصيت ورثه اجازت ويرمدكده باطلدر وعندهما بثلث في الاول وبخمس خمسين

وثلاثة اخماس في الثاني وبربع في الثالث امامين قتنده ثلث مال وصيت اولنان كه ثلثين وصيت اولنمش ايدي

اوچ حصه اولوب بر سهمي ثلث وصيت اولنه ويريلوب و ايكي سهمي ثلثين وصيت اولنه ويريلور

وصيت ثانيكه نصف وصيت اولنمش ايدي بو صورتده ثلث مال اخماسا تقسيم اولنور ايكي خمسي

صاحب ثلثه ربعي وريلور صاحب مثلي اوچ ربعي وريلور ولا يضرب للموصى له بالزائد على الثلث عند
الامام الا في المحاباة والسعاية والدراهم المرسلة موصى له ايچون ثلث اوزرينه زياده ايله ضرب يوقدر ابو حنيفه
قتنده صاحب مغرب ديمشدر فقهاء مشلركه فلان يضرب فيه بالثلث اي يأخذ شيئا كانه قال لا يجعل ابو حنيفه
للموصى له شيئا فيه ولا يعطيه بو محلده ضرب اصطلاح حسابده اولان ضرب دكلدر وبونده ضرب جعل معناسنه
صاحب مغرب بيان ايلدوكي اوزره الا محاباتده زياده ايله ضرب اولنور يعني ثلثدن زياده اخذ اولنور وتبطل
الوصية بنصيب ابنه بر كمسنه اوغلندن نصيبي آخره وصيت ايلسه باطل اولور زيرا حق سبحانه وتعالينك
فرض ايلدوكي شئ تعيين المش اولور وتصح بمثل نصيب ابنه اوغلك نصيبي مثلي ايله وصيت ايلمش اولسه
صحيح اولور زيرا مانع يوقدر شيئك مثلي اول شيئك غيريدر فلو كان له ابنان فللموصى له الثلث اكر وصيت
ايدن كمسنه نك اوغلي ايكي ايسه موصى له ايچون ثلث واردر وان ثلثه فالربع موصينك اوغلي اوچ ايسه مثل
نصيب ابنه عبارتي ايله اولان موصى لهه ربع واردر وان اوصى له بجزء من ماله فالتعيين الى الورثة اكر موصي ماليندن
بر جزئني وصيت ايلسه تعيين ورثه نكدر وورثه يه دينلور كه مرادكوز مقداريني ويرك زيرا جزء مجهولدر
قليله وكثيره متناول وصيت جهالت ايله ممتنع اولماز بو تقديرجه موصينك قائم مقامي اولورلر وان بسهم
فالسدس اكر مالندن بر سهمي وصيت ايلسه موصى له ايچون سدس واردر زيرا عرف متقدمينده سهم سدس
ماله اطلاق اولنور وعندهما مثل نصيب احدهم الا ان يزيد على الثلث ولا اجازة امامين ديديلركه
ورثه نك برينك نصيبي مثليدر مكركه ورثه نك نصيبي ثلث اوزرينه زياده اوله وورثه اجازت ويرميه
اكر بر اوغلي اوله موصى به نصف مال ويرلمز ثلثي ويريلور زيرا بلا اجازة الورثه وصيت ثلث
اوزرينه زياده اولمز قالوا هذا في عرفهم وفي عرفنا السهم كالجزء ديديلركه سهمدن ارادت سدس ائمهء
متقدمين عرفيدر اما بزم عرفمزده سهم جزء كبيدر وان اوصى له ثم بسدس ماله ثم بثلث ماله واجاز
واقله الثلث اكر فلان ايچون سدس مالمي وصيت ايلسه اندنصكره اول مجلسده ياخود آخر مجلسده
ثلث مالمي وصيت ايلسه ورثه اجازت ويرسه لر موصى له ثلث مالي اولور وسدس ثلثه داخل اولور وان بسدسه
ثم بسدسه فله السدس سواء اتحد المجلس او اختلف اكر موصى سدس مالمي فلان ايچون وصيت ايلسه

يلسه واندنصكره بنه سدس مالني وصيّت ايلسه موصى له ايچون سدس واردر كرك مجلس متحد اولسون
كرك مختلف اولسون برابردر و بو محلده سدس ماله مضاف اولمغله تجان شيء معرفة اعاده اولنسه ثاني
عين اولدر ابن عباس رضي الله عنهما حق سبحانه وتعالىنك ان مع العسر يسرا ان مع العسر يسرا قول شريفنده
عسر اوّل عسر ثانيدر ديو بيورمشلردر اويله اولسه بر عسر ايكي يسره غالب اولمز ولو بثلث دراهم او غنمه
او ثيابه وهي من جنس واحد فهلك الثلثان فله ثلث الباقي ان خرج من الثلث اكر موصي دراهمك
ثلثني ويا خود ثيابك ثلثني وصيّت ايلسه حال بوكه اول ثياب جنس واحددن اولسه ثلثاني هلاك
اولسه باقي قلان موصى له ايچوندر اكر باقي ثلثدن چقارسه مثلا موصينك اوچ بيك درهمي اولسه
ثلثني وصيّت ايلسه اندنصكره ايكي بيك درهمي هلاك اولسه باقي قلان بيك درهمك جمله سي موصى له
ايچوندر امام زفر قتنده ثلث ما بقي واردر زيرا هالك اولان و باقي قلان ماللر ورثه و موصى له مشتركلردر
مال مشتركك هلاكي شركت اوزرينه در وكذا كل مكيل وموزون هر مكيل وموزون دخي مرور ايدن
مسئله كبيدر وان بثلث ثيابه وهي متفاوتة فهلك الثلثان فله ثلث ما بقي اكر ثيابك ثلثني وصيّت ايلسه
واول ثياب متفاوت اولسه وثلثاني هلاك اولسه موصى له ايچون ثلث ما بقي واردر زيرا ثياب متفاوت
اولمجق جنس واحد اولماملر ولو وان بثلث عبيده فكذلك اكر عبيد بنك ثلثني وصيّت ايلسه وثلثاني
هلاك اولسه كذلك موصى له ثلث ما بقي واردر امام ابو حنيفه قتنده وعندهما كل الباقي امامين قتنده جمله سي
موصى له ايچون اولور اكر صورة ظاهرده متفاوت ايسه ده امّا حقيقة جنس واحددر وقيل يوافقان
و ديلديكه ابو حنيفه حضرتلري ايله امامين هالك ما بينلرنده اولوب موصى له ايچون ثلث ما بقي اولمسنده
موافقت ايلمشلردر والدّواب كالعبيد و دواب خلافا واتّفاقا عبيد كبيدر وان اوصى بالف وله
عين ودين وله فهي ان خرجت من ثلث العين والادفع ثلث العين والثلث ما يستوفي من الدين حتى
يتمّ اكر موصي بر كمسنه ايچون بيك درهم وصيّت ايلسه وحال بوكه موصي ايچون عين وغيرلر ايچون
اوزرينه دين اولسه اول وصيّت عيندندر اكر وصيّت ايلدوكي عينك ثلثندن چقارسه اكر چقمازسه
ثلثي و دينيدن تحصيلي ممكن اولانك ثلثي موصى لهه دفع اولنور حتى بيك درهم تمام اولنجه وان

اوصى بالثلث لزيد وعمرو واحدهما ميت فكله للحي بركمسنه ثلث مالني زيد وعمره وصيت ايلسه حال بوكه
ايكيسندن بري ميت اولسه وصيتك كلسي حي اچوندر موصى كراك موتني بلسون كراك بلمسون
برابردر زيرا ميت وصيت اچون اهل دكلدر حي اولانه مزاحم اوليمز وان قال بين زيد وعمرو
فالنصف للحي اكرحينئذ وصيتن ثلث مالم زيد ايله عمرو بيننده اولسون ديسه وايكيسندن بري
ميت بولنسه ثلثك نصفي حي اچوندر زيرا لفظ مقتضيدركه ايكيسينك مابيننده نصفين
اوله وان اوصى بثلث ماله ولامال له ما اكتسب فله ثلث ماله عند الموت اكر بركمسنه بر رجله
ثلث مالني وصيت ايلسه حال بوكه حين وصيتده مالي يوقدر وصيتدن صكره مال كسب ايلسه
عند الموت ثلث مالي موصى له اچوندر زيرا وصيت عقد استخلافدر موتدن صكره مضافدر
بس امدي بعد الموت حكمي ثابت اولور مالك وجودك شرطي عند الموتدر بوخسه قبل الموت
دكلدر وان بثلث غنم له اوكان فهلك قبل موته بطلت وان استفاد غنما ثم مات صحت في الصحيح
بركمسنه بر رجله غنمك ثلثني وصيت ايلسه حال بوكه حين وصيتده غنم اولمسه ويا موجود غنمي اولسه
موصينك موتندن اول هلاك اولسه وصيت باطل اولور اكر وصيتده غنمي اولميوب صكره غنم
استفاده ايلسه وبعده فوت اولسه اصح روايتده وصيت صحيح اولور مصنفك والصحيح قولي
بعض مشايخك قولندن احتراز در بعض مشايخك قولنده وصيت باطلدر زيرا وصيتي مال
خاصه اضافت ايلدي بو تقديرجه تعيين منزله سنده اولدي اما فقيه ابو الليث بو قولي صحيح
دكلدر ديمش زيرا وصيتي تعيين تعيين غنم مرسله اضافت ايلدي بو تقديرجه ثلث ماله اضافت
ايلمش اولدي كما في العنايه وان اوصى بشاة من ماله ولاشاة له فله قيمتها اكر بركمسنه بر رجله
كندو مالندن بر شاة وصيت ايلسه حال بوكه موصينك شاتي اولمسه موصى اچون شاتك قيمتي
واردر زيرا ماله مضاف قلمغله معلوم اولديكه وصيتدن مرادي شاتك ماليتيدر وتبطل
لو بشاة من غنمه ولاغنم له وصيت باطل اولور اكر غنمدن بر شاة وصيت ايلسه حال بوكه غنمي
اولمسه وان اوصى بثلث ماله لامهات اولاده وهن ثلث وللفقراء وللمساكين فلهن ثلثة اخماسه

احتماسه ولكل فريق خمس بركمسنه ثلث مالني امهات اولادي ايجون وصيت ايلسه وامهات اولاد اوج
كلمسنه اولسه وامهات اولاد وفقرا ومساكين اشتراك ايدوب مثلا ثلث مالم امهات اولاده
وفقرا ومساكينه وصيت اولسون ديسه اوجي امهات اولاده وبرخمسي فقرايه وبرخمسي مساكينه
وريلور ابو حنيفه وابو يوسف قتنده ثلث مال بش بلوك قلنور وعند محمد اسباعه ولكل فريق سبعان
امام محمد قتنده ثلث مال يدي حصه قلنوب اوج حصه سي امهات اولاده وايكي حصه سي فقرايه
وايكي حصه سي مساكينه ويريلور امام محمد جمعي اعتبار ايدر زيرا مذكور اولان لفظ جمعدر واقل جمع ايسه
ايكيدر بو تقديرجه هر فريقه ايكي حصه وريلور ابو حنيفه وابو يوسف ايجون خلاف وارد ر دليل
الف لام ايله اولان جمع محلي ايله مراد جنسدر جنس ايسه ادنابه متناول اولور كلي احتمالي ايله اولان
مفرد محلي كبي زيرا بو ايكيسي ايله جنس مراد اولنور قچان معهود اولماسه نته كم حق سبحانه وتعالى لا يحل لك
لا يحل لك النساء من بعد ومحل آخرده وجعلنا الماء كل حي قول شريفلره واقع اولمشدر بس امدي
ادني متعين اولور كه واحددر ارادت كل متعذر اولور بو تقديرجه هر فريقه واحد متناول اولوب
سهام بش اولور اوجي امهات اولاده وبري فقرايه وبري مساكينه وريلور وان اوصى بثلث ماله لزيد
وللفقراء فله نصفه ولهم نصفه اكر ثلث مالني زيد وفقرا ايجون وصيت ايلسه ثلث مالك نصفي زيد
ايجوندر ونصفي فقرا ايجون اولور ابو حنيفه وابو يوسف قتنده وعنده له ثلثه ولهم ثلثاه امام قتنده
زيد ايجون ثلث وفقرا ايجون ثلثان واردر وان اوصى بمائة لزيد ومائة لعمرو ثم قال لبكر اشركتك
معهما فله ثلث ما لكل اكر بر كمسنه زيده يوز درهم وعمروه يوز درهم وصيت ايلسه صكره بكره سني ايكيسنه
شريك ايلدم ديسه بكر ايجون مأذون هر برينك ثلثي واردر ولو بمائة لزيد وخمسين لعمرو والبكر
نصف ما لكل منهما اكر زيده يوز درهم وعمروه اللي درهم وصيت ايلسه وبكري ايكيسنه شريك
ايلسه بكر ايجون ايكيسنك هر برندن نصف واردر بونده اشتراك اعتباري ممكن دكلدر اقتضا
ايلدوكي مفهوم اشتراك ايله عمل اولنه حتى يوز درهمك نصفي زيد ايجون ونصفي بكر ايجون اوله
واللي درهمك نصفي عمرو ايجون ونصفي بكر ايجون وان قال لفلان على دين فصدقوه فانه يصدق

الى الثلث اكر موصى ورثه سنه فلانڭ كسنه نك بنم اوزرمده دينى واردر سز اول دينى تصديق ايلك
ديسه داين ثلث دن تصديق اولنور قياس بو ايدى كه تصديق اولنميه زيرا موصينك ورثه يه مدعى لى
بغير بينة تصديق الك ديو امر ايلمسى خلاف حكم شرعيدر على دين لفلان ديمك مجهوله اقرار در
بو صحتى بيانه موقوفدر اول ايسه موتى ايله فوت اولدى اما استحسانا صحيحدر فان اوصى
مع ذلك بوصايا عزل ثلث لها وثلثان للورثة اكر موصى فلانڭ بنم اوزرمده دينى واردر ديو اقرارى
ايله نيجه وصايا وصيت ايلسه موصينك ثلث مالى اصحاب وصايا ايچون عزل اولنور وثلثا ورثه
ايچون عزل اولنور و يقال لكل صدقوه فيما شئتم فيؤخذ اصحاب الوصايا بثلث ما اقروا به والورثة
بثلثى ما اقروا به ويحلف كل على العلم بدعوى الزيادة على ما اقروا به ولكن اصحاب وصايا يه وورثه
داينى تصديق ايلك ديلدوكنور مقدارده دينلور مثلا اصحاب وصايا يوز درهم ايلسه لر اقرار ايلدكلرى
شيئك ثلثى ايله اخذ اولنورلر يعنى يوز درهمك داين ايچون يوز ثلثى وريلور اكر ورثه اوج يوز درهم
اقرار ايلسه لر اقرار ايلدكلرى شيئك ثلثانى ايله اخذ اولنورلر يعنى ايكى يوز درهمى داينه ايچون ويريلور
واصحاب وصايا وورثه دن هر برى اقرار ايلدكلرى شيئك اوزرينه زياده ايله دعوى ايلدكلرنده عملرى
اولمدقلرينه تحليف اولنورلر مثلا اصحاب وصايا يوز درهم اقرار ايلديلر وورثه اوچيوز درهم اقرار
ايلديلر موصينك اقرارى بوندن زياده اولدوغنه عملرى اولمدقلرينه تحليف اولنورلر وان اوصى
بعين لوارثه ولاجنبي نصفها ولا شئ للوارث اكر موصى بر عينى وارث واجنبى ايچون وصيت ايلسه
اول عينك نصفى اجنبى ايچوندر وارث ايچون برشيء يوقدر فان اوصى لكل من ثلثة بثوب وهي
متفاوتة فضاع ثوب ولم يدر ايها هو والورثة يقول لكل هلك حقك بطلت الوصية فان اسلموا
مابقى فلذي الجيد ثلثا جيدهما ولذي الردي ثلثا رديهما ولذي الوسط ثلث كل منهما بر كمسنه
اوچ كمسنه نك هر برينه بر ثوب وصيت ايلسه حال بو كه لفظ ثوب دال اولدوغى ثياب متفاوت
اولسه يعنى جيد ووسط وردى اولسه واو ثيابدن بر ثوب ضايع اولسه ودينلمسه كم اول ضايع اولان
قنقيسيدر ووره ثه هر برينه سنڭ هلاك اولدى ديسه لر وصيت باطل اولور زيرا مستحق اولان

اولان مجهولدر جهالت ایسه صحت قضایه منع ایدر واکر ورثه باقی قلان ثیابی تسلیم ایدرلرسه ایکی جید
ثوبك ثلثانی جید صاحبی ایچوندر وایکی ردی ثوبك ثلثانی ردی صاحبی ایچوندر وصاحب وسط
ایچون جید دردخی ایکی ثوبك ثلثی واردر ولو اوصی ببیت معین من دار مشترکة قسمت فان خرج
البیت من نصیب الموصی فهو للموصی له اکر دار مشترکه دن بر بیت یعنی بر رجله وصیت ایلسه اول دار
قسمت اولنور اکر وصیت اولان بیت معین موصینك نصیبنه چیقارسه اول بیت موصی له ایچون
والا فله قدر ذرعه عند محمد قدر نصف ذرعه اکر دار قسمت اولندقدنصکره بیت معینی موصینك
نصیبنه چیقارسه بیتك درعی مقداری موصی له ایچون دربیت نه مقدار ذراع ایسه اول مقدار
دراع موصی له ایچوندر امام محمد قتنده بیت نه مقدار ذراع ایسه انك نصفی مقداریدر والاقرار کا
کالوصیة اقرار وصیت کبیدر مثلا دار مشترکه ده بر بیت معینی آخره اقرار ایلسه وصیتده اولان
کلام نه ایسه بونده دخی بویلجه در وقیل لا خلاف فیه لمحمد وهو المختار ودینلدیکه اقرارده امام
محمد ایچون خلاف واردر یوقدر شیخین ایله در ومختار اولان بودر وان اوصی بالف عین من
مال غیره تلزمها الاجازة بعد موت الموصی وله المنع بعد الاجازة بر کمسنه غیرك مالندن معین
بیك درهمی بر رجل ایچون وصیت ایلسه بیك درهمك صاحبی ایچون موصینك موتندنصکره اجازت
ویرمك واردر اجازت ویردکدنصکره منع ایلمك واردر بخلاف الورثة لو اجازوا ما زاد علی الثلث
ورثه بونك خلافیدر اکر ثلث مالدن زیادیه اجازت ویرسه‌لر بعده رجوع ومنعه قادر دکللردر
وان اقر احد الابنین بعد القسمة بوصیة ابیه بالثلث فعلیه دفع ثلث نصیبه اکر ایکی اوغلك
بری بابالرینك ترکه‌سنی قسمتدن صکره باباسنك ثلث وصیتنی اقرار ایلسه اقرار ایدن کندو نصیبینك
ثلثنی دفع ایدر یعنی موصی له ویرر وان اوصی بامة فولدت بعد موته فهما للموصی له ان خرجا من
الثلث والا اخذ الثلث منها ثم منه اکر بر کمسنه بر رجله بر جاریه وصیت ایلسه وموصینك موتندن
صکره بر ولد کتورسه اکر ثلث مالدن چیقارسه‌لر جاریه وولد موصی له ایچوندر اکر ثلث مالدن چیقماز
ایسه موصی له ثلثی جاریه دن اخذ ایدر اکر فضله قلورسه اندنصکره ولددن اخذ ایدر وعندهما علی

السواء امامين قتنده ايكيسندن يعني ام ولددن على السواء اخذ ايدر تبعا وصيتده داخلدر انفصال
وصيتدن چقمابس امدي وصيت على السوية در ايكيسندن اخذ اولنور باب الوصية في المرض بو باب
حال مرضده واقع اولان عتقك احكامي بياننده در العبرة لحال المتصرف في المتصرف المنجز حال
تصرف ايچون اعتبار منجز تصرفده در ومنجز تصرف شول شيدر كه في الحال حكمني ايجاب ايدر
انت حر و وهبتك كبي فان في الصحة فمن كل المال وان كان في مرض الموت فمن ثلثه اكر تصرف
منجز دخي صحتده اولورسه كل مالندن در اكر مرض موتنده اولورسه ثلث مالندندر تصرف ايله مراد
تصرف انشائيدر زيرا تصرف انشائيده معناء شرعي واردر حتى مرضنده دينه اقرار كل
مالندن نافذ اولور و مرضنده نكاح ايلسه مهر مثل كل مالندن اولور والمضاف الى الموت
من الثلث وان كان في الصحة موته مضاف اولان تصرف ثلث مالندندر اكر اول حال
صحتده اولمش ايسه ده مثلا انت حر بعد موتي او هذا لزيد بعد موتي ديمك كبي بونلر ثلثدن
اعتبار اولنور ومرض صح منه كالصحة و بر مرض كه اندن صحت بوله صحيح كبيدر زيرا حق ورثه
و غرماء انك مالنه تعلق ايلماز الا مرض موتنده تعلق ايدر واول مرضكه برء حاصل اولديغي ظاهر اولديكه
مرض موت دكل ايمش انك مالنه بر فردك حقي تعلق ايلماز والتحرير في مرض الموت والمحابات والكفالة
والهبة وصية في اعتباره من الثلث مرض موتنده تحرير و محابات و كفالت و هبت وصيتدر
هر بر بينك اعتباري ثلثدندر واذا اعتق وحابا وضاق الثلث عنهما فالمحابات اولى ان قدمت
وهما سواء ان اخرت اكر اعتاق ايلسه و محابات ايلسه و بو ايكيسنده ثلث ضيق اولسه چقسه پس امدي
محابات اوليدر اكر تقديرا اولنمامش ايسه واكر تأخير اولنمش ايسه ايكيسي برابردر وان اعتق بين
محاباتين فنصف للاولى و نصف بين العتق والاخيرة اكر ايكي محابات بيننده اعتاق ايلسه
ثلث تقسيم اولنور نصفي محابات اولي يه و نصف عتق ايله محابات اخير بيننده تقسيم اولنور
وان حابا بين عتقين فنصف للمحابات و نصف للعتقين اكر بين عتقين محابات اولسه ثلثك
نصفي محابات ايچون و نصفي ايكي عتق ايچوندر صورت مسئله بر كمسنه يوز درهم قيمتلي بر عبدايي

ني اعتاق ايلسه بعده قيمتي ايكيوز درهم بر عبدلي يوز درهمه بيع ايلسه وبعده يوز درهم قيمتلي بر عبد
دخي اعتاق ايلسه وموصينك بونلردن غيري شيء اولمسه ثلثك نصفي محابات ايچون ونصفي
ايكي عتق ايچوندر ابو حنيفه قتنده وعندهما العتق اولي في الجميع امامين قتنده عتق اوليدر
امامينك دليلي عتقه فسخ لاحق اولمدوغيدر ابو حنيفه حضرتلرينك دليلي محابات اقويدر
محابات عقد معاوضه ضمننده واقع اولمشدر وان اوصى بان يعتق عنه بهذه المائة عبد
فهلك منها درهم بطلت الوصية اكر بركمسنه وصيت ايلسه كه شو يوز درهم ايله كندو ايچون
بر عبد اعتاق اولنسه واول يوز درهمدن بر درهم هلاك اولسه وصيت باطل اولور
ابو حنيفه قتنده وعندهما يعتق بما بقي امامين قتنده باقي سي ايله اعتاق اولنور زيرا وصيت
قربتدر بونده ممكن اولدوغي مرتبه تنفيذ واجبدر ولو كان مكان العتق حج بما بقي
اجماعا اكر وصيت عتق مكاننده حج ذكر اولنسه اجماعا باقي ايله حج اولنور وتبطل الوصية
بعتق عبده ولو جني بعد سيده فدفع بها وان فدي فلا موصينك كندو عبدينك عتقنه وصيتي
اكر اول عبد سيدك موتندن صكره جنايت ايلسه بو تقديرجه اول جنايت مقابله سنده عبد
ولي جنايته دفع اولنور ودفع اولنمه سي صحيحدر زيرا ولي جنايتك حقي موصينك حقي اوزرينه
مقدمدر كذلك موصى لهك كه عبدك كندو نفسيدر انك حقي ورثه حقي اوزرينه مقدمدر اكر ورثه ولي
جنايته فدا ايلسه لر وصيت باطل اولماز ولو اوصى لزيد بثلث ماله وترك عبدا فادعى زيد
عتقه في الصحة والوارث عتقه في المرض فالقول للوارث ولا شيء لزيد الا ان يفضل الثلث
عن قيمته او يبرهن على دعواه اكر موصى زيد ايچون ثلث مالني وصيت ايلسه و بر عبد ترك
ايلسه زيد ادعا ايلسه كه مرضنده اعتاق ايلدي پس امدي قول وارث ايچوندر زيد ايچون بر شيء
يوقدر مكر كه ثلث عبدك قيمتندن زياده اوله مثلا عبدك قيمتي بيك درهم اوله ثلث ايكي بيك
درهم اوله ويا خود زيد حال صحتنده اعتاق ايلدوكنه بينه اقامت ايلسه اول وقت قول
موصى لهك اولور حاصل كلام زيدك حال صحتنده اعتاق وصيت دكلدر ثلث جميع

مالندن چقار کندوبه زیاده جه نفع اولور امّا مرض موتنده اعتاق وصیتدر جمله وصایادن
مقدّمدر بوبله اولیجق ثلثه نقصان طاري اولور ولو ادّعى رجل على الميّت والعبد اعتاقه
في صحّته وصدّقهما الوارث سعى العبد في قيمته وتدفع الى الغريم وعندهما لا يستسعى اگر بر رجل
میّت اوزرینه دین ادّعا ایلسه وعبدلي حال صحّتنده کندونك اعتاقني دعوى ایلسه حال بوکه
عبددن غیري مال اولمسه ووارث دین دعوی ایدن رجلي وعتق دعوا ایدن عبدي تصدیق
ایلسه عبد قیمتي ایچون سعي ایدر وسعی ایلدوکي شئ غریمه ویریلور یعني دین دعوا ایدنه ویریلور
ابو حنیفه قتنده وامامین قتنده عبد معتق اولور وسعی ایلماز وان اجتمعت وصايا وضاق
الثلث عنها قدّمت الفرايض وان اخّرها فان تساوت في الفرضيّة اوغيرها قدّم ما قدّمه اگر
وصایا جمع اولسه وثلث وصایادن ضیق اولسه یعني قلیل اولسه فرایض تقدیم اولنور اگر موصی ذکرده
اول فرایض تقدیم ایلمش ایسه ده حج وزکوة وکفارت کبي اگر فرضیّتده مساوي اولورسه یعني
وصایانك جمله سی فرض اولور ایسه موصی مقدّم ذکر ایلدوکي شئ تقدیم اولنور زیرا ظاهر حال موصی
نك حالیدر کندو وقتنده مهم اولانی مقدّم ذکر ایلدي ظاهرا ثابت اولان نصّ ایله ثابت اولان
کبیدر وقيل ان ساوت في الفرضيّة يقدّم الزكوة على الحجّ دیندلایکه اگر وصایا فرضیّتده مساوي اولسه
زکوة حج اوزرینه تقدیم اولنور بو قول امام محمّدك قولیدر ابو یوسفدن ایکي روایت واردر روایت
اولینك وجهي بودر که زکوة ایله حج فرضیّتده مساوي اولدیلر ایسه زکوة نه حقّ عبد تعلّق ایلدك ایله
تقدیم اولنمق اولیدر روایت اخرینك وجهي حج مال ایله ونفس ایله قایم اولور زکوة انجق مال ایله
قایم اولور پس امدي حج اقویدر وتقدّم الحجّ والزكوة على الكفّارات في القتل والظهار واليمين حج وزکوة
وکفارة قتل وکفارة ظهار وکفارة یمین اوزرینه تقدیم اولنور زیرا حج وزکوتك ترجیحي واردر کفارت اوزرینه
حتّى نبي عليه السّلام من مات وعليه حجّة الاسلام ان شاء مات يهوديًّا وان شاء نصرانيًّا وان شاء
مجوسيًّا قول شریفي واقع اولمشدر نهایه ده بو یلجه در والكفّارات على صدقة الفطر على الاضحية کفارات
صدقه فطر اضحیه اوزرینه تقدیم اولنور زیرا صدقه فطرده وجوبنه اتفاق واردر امّا اضحیه ده اختلاف

ف واردر بو تقديرجه اقوى تقديم اولنور وان اوصى بحجة الاسلام احجوا عنه رجلا من بلده راكبا
ان وفت النفقة والا فمن حيث تبلغ اكر حجة الاسلام وصيت ايلسه ورثه موصى ايچون
كندو بلدندن راكبا حج ايتدررلر اول بلددن نفقه وفا ايدرسه مكاندن حج ايتدوره لر وان اخرج
حاجا فمات والطريق واوصى ان يحج عنه حج عنه من بلده اكر بركمسنه اوندن حاجا چقسه وطريقده
فوت اولسه وكندو ايچون حج اولنمق ايچون وصيت ايلسه موصى ايچون كندو بلدندن حج ايتدررلر
ابوحنيفه قدس عندهما من حيث مات استحسانا اما مبين قدس فوت اولدوغى مكاندن حج
ايتدررلر استحسانا زيرا حج نيتى ايله اولان سفردن قربت واقع اولدى موصينك قطع
مسافه ايتدوكى مقدارى فرض ساقط اولدى اجرى على الله در وحق سبحانه وتعالينك ومن
يخرج من بيته مهاجرا قول شريفى وارد اولمشدر وموصينك مولى ايله سفرى قطع اولدى بلكه
انك ايچون حج مبرور ثابت اولدى پس امدى بو تقديرجه فوت اولدوغى مكاندن بدا اولنور
امام اعظم ايچون دليل تحقيقا بلدندن حج ايتدورمكه منصرف درو على فوت ايله منقطع اولدى
زيرا نبى عليه الصلوة والسلامك اذا مات ابن آدم انقطع عمله الا عن ثلثة حديث شريفى واقع
اولمشدر وعلى هذا الخلاف اذا مات الحاج عن غيره في الطريق بنه بو خلاف اوزرينه غيرى
ايچون حج ايدن كمسنه طريقده فوت اولدقده امام اعظم قدس موصينك بلدندن احجاج ايتدورلر
امامين قدس فوت اولدوغى يردن احجاج ايتدررلر والله اعلم باب الوصية للاقارب
وغيرهم بو باب اقارب واقاربدن غيرى ايچون واقع اولان احكامى بياننده در جار الانسان
ملاصقه انسانك جارى ملاصقيدر ابوحنيفه قدس وعندهما من يسكن محلته ويجمعهم مسجدها
امامين قدس جار سول كمسنه دركه انك محله سنده ساكن اوله وانلر ايله مسجدده جمع اوله عرفا
وشرعا بو نلرك كليسنه جار تسميه اولنور زيرا نبى عليه السلام لا صلوة لجار المسجد الا في المسجد
بيورمشلردر ويستوى فيه الساكن والمالك والذكر والانثى والمسلم والذمى وصيته دخولده
ساكن ومالك وذكر وانثى ومسلم وذمى برابردر زيرا جار اسمى جمليه متناولدر وصهره من هو

ذو رحم محرم من امرأته انسانك صهري خاتونك ذو رحم محرمي اولان كمسنه در وصحاحده الاصهار
اهل بيت المرأة ديمشدر وختنه من هو زوج ذات رحم محرم منه انسانك ختني ذات رحم محرمنك
زوجي اولان كمسنه در بر كمسنه ختني ايچون وصيت ايلسه اول وصيت زوج ذات محرم اولان كمسنه ايچوندر
قزلرك زوجلري كبي قز قرنداشلرك زوجلري عمات وخالاتك زوجلري كبي بونلرك جملهسي ختن
تسميه اولنور ديلدي كه بونلر ائمهٔ متقدمين عرفنده اما بزم عرفمزده ازواج محارمدن غيريه يعني
غيريه متناول اولماز يستوي في ذلك الحر والعبد والاقرب والابعد يعني مهر وختنده حر وعبد
واقرب وابعد برابردر زيرا لفظ جملهسنه متناولدر واقاربه واقربائه وذو قرابته وارحامه وذوي
ارحامه وانسابه الاقرب فالاقرب من كل ذي رحم منه بر كمسنه اقاربي وياخود اقرباسي وذو
قرابتي وياخود ارحامي وياخود ذوو ارحامي وانسابي ايچون وصيت ايلسه اقربي ايچون اولور
واقرب اول كمسنه ذو رحم محرمي اولان كمسنهلردن امدي اقرب اولان تقديم اولنور ولا يدخل
فيه الوالدان والولد بو الفاظك كليسنده بابا وانا واوغل داخل اولماز زيرا اسم قريب بونلره اطلاق
اولنماز زيرا قريب اهل لغت عرفلري اوزره غيرك واسطهسيله بر كمسنهيه تقرب ايلمكدر والد وولد
بنفسها تقرب ايلمشلردر مابينلرنده واسطه يوقدر بو اجلدندر حق سبحانه وتعالينك الوصية
للوالدين والاقربين بيورمشلردر قريبي والدين اوزرينه عطف ايلدي ايسه مغايرت ايچوندر اكر والدين
اقربيندن اولیدي عطف اولنمازدي وفي الجد روايتان جدده امامدن ايكي روايت واردر
زيرا وصيت اخت ميراثدر ميراثده اقربيت اعتبار اولندوغي كبي بونده دخي اعتبار اولنور ظاهر
روايتده جد دخي والد وولد داخل اولورلر وان لم يكن ذو رحم محرم بطلت اكر موصي ايچون
ذو رحم محرم اقاربندن بر كمسنه اولمسه وصيت باطل اولور ابو حنيفه قتنده وتكون للاثنين فصاعدا
اقاريب ايچون وصيت ايكي ودخي زياده ايچون اولور زيرا وصيت اخت ميراثدر مذكور اولان
جمع اثناندر وصيت دخي اويلهدر وعندهما من ينسب الى اقصى اب له في الاسلام بان اسلم
او ادرك الاسلام وان لم يسلم امامين قتنده وصيت شول كمسنه داخل اولور كه موصينك اقصاي

اقصای ابنه نسبت اولنه زمان حضرتنده اسلامه کلمش اوله ویاخود اسلامه ادراك المش لکن
مسلمان اولمامش اوله اقصای اب بو اولمش اولور بو مسئله ده مشایخك اختلافی واردر
ثمره‌سی خلاف ابوطالب وحضرت علی رضی الله عنهما مثللو ده ظاهر اولور برکمسنه اولاد علی
اقرباسندن برینه وصیت ایلسه شول کمسنه اسلامه ادراکی اکتفا ایلدیه وصیتی اولاد علیه
صرف غیری یه صرف اولنماز وبالاجماع اولاد عبد المطلب دخی داخل اولماز زیرا عبد
المطلب اسلامه ادراك ایلمدی فمن له عمّان وخالان الوصیة لعمیه برکمسنه اقاربی ایچون
وصیت ایلسه واول کمسنه نك ایکی عمیسی اولسه وایکی خالی اولسه وصیت عمیسی ایچوندر زیرا
ابوحنیفه قتنده عمّان وخالان هر بری برابردر ایکی فرقه دخی موصی لهدر علی السویة تقسیم
ایدرلر اعتبار اولنماز ومن له عم وخالان نصف الوصیة لعمه ونصفها بین خالیه برکمسنه نك
بر عمیسی وایکی خالی اولسه واقارب وصیت ایلسه نصف وصیت عمیسی ایچون ونصفی ایکی خالی
بیننده در یعنی بینلرنده تقسیم ایدرلر عمه ترجیح اولنور زیرا اب طرفندندر وان کان له عم فقط
فنصفها له اکر موصینك بر عمیسی اولسه وصیتك نصفی عم ایچوندر زیرا اقاریب جمعدر اقل جمع اثناندر
بس امدی جمعك اعتباری لابددر بو تقدیرجه نصفی عم ایچون ویردکده نصفی ورثه ایچون رد
اولنور وان له عمة وخال وخالة فالوصیة للعم والعمة علی السواء واکر برکمسنه اقاربه وصیت ایلسه
وموصینك بر عمی وعمه‌سی وبر خال وخاله‌سی اولسه بس امدی وصیت عم وعمه ایچوندر زیرا اقربا
ایکیسی برابردر ومعنای جمع ایکیسی ایله متحقق اولور کرچه عمه نه عم ایله وارث اولماز اما وصیتده
علی السواء مستحقه اولور وعند الوصیة لکل علی السویة جمله سی ایچوندر زیرا تحت اقاربه داخلدر
بو مسئله ده اقربیت اعتبار اولنمز واهل الرجل زوجته رجلك اهلی زوجه سیدر ابوحنیفه قتنده
مثلا اکر فلانك اهلنه وصیت ایلسه اول وصیت اول فلانك زوجه سی ایچوندر وعندهما
یعولهم وتضمنهم نفقته امامین قتنده رجلك اهلی شول کمسنه در که کندونك عیالنده اوله
ونفقه سنی تضمن ایلیه واله اهل بیته وابوه وجده من اهل بیته انسانك آلی اهل بیتندر

برکمسنه فلانك النه دیو وصیت ایلسه وصیت اول فلانك اهل بیتی ایچوندر زیرا شول قبیله درکه
اسلامن اقصاسیه دکین بابا طرفندن منسوب اولانك جمله سی داخل اولورلر بونده اقرب
وابعد وذکر وانثی ومسلم وکافر وصغیر وکبیر برابردر اولاد بنات واولاد اخوات آل تعریفنه
داخل اولمازلر باباسی وجدّی اهل بیتدندر واهل نسبه من ینسب الیه من جهة الاقرب
موصینك اهل نسبی شول کمسنه درکه اول کمسنه یه بابا جهتندن منسوب اوله وجنسه اهل
بیت ابیه انسانك جنسی باباسنك اهل بیتیدر زیرا انسان باباسنه اندر بو تقدیرجه آل
کبی اولدی قرابت بونك خلافیدر زیرا قرابت بابا وانا طرفندن اعتبار اولنور برکمسنه اهل
بیتنه ویاخود نسبه یاخود جنسه وصیت ایلسه بو عبارت اب طرفندن اولان کمسنه یه
متناول اولور والوصیة لبنی فلان وهو ان صلب للذکور خاصة بنی فلان ایچون وصیت
ایلسه حال بوکه اول فلان اب صلبدر اول وصیت خاصة ذکور ایچوندر واناث داخل
اولماز ابو حنیفه قتنده وصیت مبتدادر للذکور خبردر وعندهما وهو روایة عن الامام
یدخل الاناث امامین قتنده امامدن روایتدر ذکور داخل اولدوغی کبی اناث دخی داخل
اولورلر قچان ذکور واناث مختلط اولسه رجاله حه شه خطاب جملهسنه عام اولور ولو ورثة فلان
للذکور مثل حظ الانثیین فلانك ورثهسی ایچون ایلدوکی وصیت للذکر مثل حظ الانثیین تقسیم
اولنور ولولد فلان للذکر والانثی علی السواء اکر فلانك ولدی دیو وصیت اتسه ذکر وانثی
برابردر زیرا اسم ولد انثی یه شاملدر صاحب اختیار دیرکه ولد مولود ایچون اسم جنسدر
ذکر اولسون کرك انثی اولسون کرك چوق جملهسی داخلدر حتی حمل دخی داخلدر
ولا یدخل اولاد الابن عند وجود اولاد الصلب ویدخلون عند عدمهم دون اولاد البنت
اولاد ابن واولاد صلب واراکن فلانك ولدی ایچون وصیت داخل اولماز اما اولاد
صلب یوغیکن اولاد ابن داخل اولور اما مطلقا اولاد بنت داخل اولماز وان اوصی
لبنی فلان وهو ابو قبیلة لا یحصون فهی باطلة اکر برکمسنه فلانك بنیسی ایچون دیو

ديو وصيتيلە حال بوكە اول فلان احصبا اولنما زابو قبيلە اولسە اول وصيت باطلە اولور
زيرا هر كسك حقنى تصحيح اولنمق ممكن دكلدر جهالت فاحشە وارد ر صرف ايلمك متعذر
اولدوغندن باطل اولور وان لايتامهم او عميانهم او زمنائهم او اراملهم فللغني و الفقير منهم
والذكر والانثى ان كانوا يحصون وللفقراء منهم ان كانوا لا يحصون اكر موصى بنى فلانك
ايتامى ايچون ياخود اعمى لرى ايچون ياخود زمناسى ايچون يعنى مقعد لرى ايچون وياخود ارامل
ايچون ديو وصيت ايلسە ذكر اولنان طائفە نك غنى و فقيرى و ذكر و اناثى وصيتدە داخل
اولور اكر موصى لهك احصاسى ممكن اولور سە وانلرك خاصة فقراسى ايچون اولور اكر موصى
لهك احصاسى ممكن اولماز ايسە وصيتدن مراد قربتدر امدى فقرانك حاجتى ادا ايلمك
قربتدر ارامل ارملە نك جمعيدر صاحب مغرب ديمشدر كە ارملە شول خاتوندر كە زوجى
فوت اولە و فقيرە قالە ابن سبكى الارامل المساكن من الرجل والنساء وللمواليە فهى لمن اعتقهم
في الصحة والمرض ولا و لادهم بركمسنە موالى سى ايچون وصيت ايلسە اول وصيت شول كمسنە
ايچوندر كە موصى اول موالى يى اعتاق ايلمشدر حال صحتندە وياخود حال مرضندە ودخى
مواليك اولادى رجال ونسادن انلر دخى داخللردر موالى ايكى معنا يە محتملدر برى اعتاق
ايلدوكى عبيد و برى دخى كندويى اعتاق ايدن افنديلريدر اما بو محلدە مراد اعتاق اولان
عبيدر ولا يدخل مولي الموالات لمواليە لفظيلە اولان وصيتدە مولاى موالات داخل اولماز
زيرا ولاء اعتاق عتقلە در ولاى موالات عقد ايلە در ولا موالي الموالي لا عند عدمهم موالى
موالى داخل اولماز الا حقيقة اولان مواليك عدمى تقديرندە داخل اولور موالى الموالى غيرنيك
موالى سيدر ولد الولد منزلە سندە در صلب ولد وار ايكن ولد الولدە برشى يوقدر و حقيقة موالى
شونلردر كە انلرك اوزرينە عتق واقع اولە بركمسنە نك بر موالى سى اولسە وصيتنك نصفى مواسنە
ونصفى ورثە يە ويريلور موالى الموالى يە برشى يوقدر وتبطل ان كان له معتقون ومعتقون
لمواليه لفظيلە اولان وصيت باطل اولور اكر موصينك معتقلرى و معتقلرى

وار ایسه مثلا موصی عبد ایمش کندوبی اعتاق ایدن معتقلردن موجود اولسه اسم موالی ایکیسنه دخی متناولدر ولکن معنالری مختلفدر وبری منعم وبری منعم علیه در عموم لفظ ایله عمل ایسه متعذردر زیرا اسم مشترك معنیین مختلفین ایچون حالت واحده ده موضع اثباتده منتظم اولماز بو مسئله نك خلافینده برکسنه فلانك موالیسنه تکلم ایلمیه یم دیو یمین ایلسه اعلی واسفله متناول اولور زیرا نفی واقع اولمشدر واقل الجمع اثنان في الوصايا كالمواريث الوصية بالخدمة والسكنى والثمرة بو باب خدمت وسکنی وثمره ایله واقع اولان وصیتك احکامی بیاننده در وتصح الوصية بخدمة عبده وسكنى داره وبغلتهما مدة معينة وابدا عبدك خدمتی ودارك سکناسنی وایکیسنك غله سنی مدت معینه ایچون وابدی وصیت صحیح اولور مثلا برکسنه عبدیمی برسنه ویاخود ابدی خدمت ایلسون دیو وصیت ایلسه وفلان کمسنه دارمده مدة معینه وابدی لفظیله ساکن اولسون دیو وصیت ایلسه صحیح اولور زیرا منافعك تملیکی حیاتنده بدل وبغیر بدل صحیح اولور کذلك بعد الموت حاجت ایچون اعیانده اولدوغی کبی منافعده دخی صحیح اولور بو تقدیرجه حق منفعت ایچون مثلثه ما کننده محبوسی اولور زیرا موت حاجتی ازاله ایلمز اگر موصی له فوت اولسه عبد ویاخود دار مکا موصینك ورثه سنه تسلیم اولنور وغله وصیتی دخی بویلجه در فان خرج ذلك من الثلث سلم الى الموصى له والا قسمت الدار وتهايأ في العبد يومين لهم ويوما له اگر مذکور اولان رقبه عبد رقبه دار وصیتی ثلث مالدن چقارسه عبد ودار موصی لهه تسلیم اولنور اگر ثلث مالدن چقمازسه دار قسمت اولنور اثلاثا ثلثی موصی له ایچوندر انتفاع جهتندن وعبدده ورثه وموصی له تهایؤ ایدرلر عبد ایکی کون ورثه یه خدمت ایدر وبر کون موصی له خدمت ایدر زیرا موصی لهك حقی ثلثدر ورثه نك حقی ثلثینده در عیننده اولان وصیت کبی فاذا مات الموصى له ردت الى ورثة الموصي پس چون موصی له فوت اولسه عبد ودار موصینك ورثه سنه رد اولنور موصی لهك ورثه سی استخدامه قادر دکللردر زیرا موصی موصی له ایچوندر تملیك ایلمامشدر وارثه انتقال ایلیه فاذا مات في حيوة الموصى بطلت اگر موصی له موصینك حیاتنده فوت اولسه وصیت باطل اولور زیرا وصیت موت دن صکره

يه مضاف تمليك در في الحال ايسه موصى لهنك ملكنه ثابتدر ومن اوصى له لغلة الدار او العبد لايجوز له
السكنى والاستخدام في الاصح اكر بركمسنه ايجون بر دارك غلّه سي وياخود عبدك غلّه سي وصيّت اولنسه
اول كمسنه ايجون دارده ساكن اولمق و عبدي استخدام ايلمك جائز اولماز اصح روايته معتقك اصح
روايت ديدوكي بعضيلر استخدام وسكنانك تجويز ايلمشلردر اول اجلدن اصح روايت قيدني ايلمشدر
ولا الملن اوصى له بالخدمة والسكنى ان يؤجر ودخي شول كمسنه ايجونكه بر عبد استخدام وبر دار سكناسيه
وصيّت اولنسه اول كمسنه ايجون عبدي و داري اجاريه ويرمك جائز دكلدر وان اوصى له بثمرة
بستانه فمات وفيه ثمرة فله هذه فقط وان اراد ابداً فله وهي ما يستقبل اكر بر بستانك ثمره سي ايله
وصيّت اولنسه و وصيّت ايدن كمسنه فوت اولسه و بستانده ثمره اولسه آنجق اول موجود اولان ثمره
موصى له ايجوندر اكر موصى ابداً لفظني زياده ايلسه موجود اولان ثمره و كلجك ثمره موصى له ايجوندر
وان اوصى له بغلّة بستانه فله الموجود بالمستقبل اكر بر كمسنه بستانك غلّه سي ايله وصيّت اولنسه
موجود اولان و كلجك موصى له ايجوندر غلّه ايله ثمره نك فرقي واردر غلّه ايله وصيّت اولنسه دائما
مستحق اولور ثمره ايله وصيّت اولنسه آنجق قائم و موجود اولانه مستحق اولور مكر ابداً لفظي زياده
اوله اول زمان غلّه كبي اولوب دائما مستحق اولور وان اوصى له بصوف غنمه او لبنها او لاولادها
فله ما يوجد من ذلك عند موته فقط قال ابداً او لم يقل اكر بر كمسنه غنمك صوفي وياخود سودي
وياخود اولادي يعني قوزيسي ايله وصيّت اولنسه موصينك موتنده مذكور اولان شيئك آنجق
موجودي ايجوندر موصى كرك ابداً ديسون كرك ديمسون برابردر موصينك موتندنصكره موجود
اولان شيئه مستحق اولماز

باب وصيّة الذمي

بو باب ذمّينك وصيّتنك احكامي بياننده در
ولو جعل ذمي داره بيعة او كنيسة في صحته ثم مات فهي ميراث اكر بر ذمي كندو داريني صحتنده يهوديه
بيعه ايلسه وياخود نصارايه كنيسه ايلسه اندنصكره فوت اولسه اول ميراثدن بالاتفاق ولو اوصى
لقوم مسمّين جاز من الثلث بر ذمي كندو داريني معيّن بر قوم ايجون بيعه وياخود كنيسه قلنمق
ايجون وصيّت ايلسه ثلث مالندن جائز اولور اتّفاق اوزره مسمّين جمع مسمّيدر اصلي مسمّيين ايدي

يا اوزرينه كسره نقيل اولدوغندن يائي حذف ايدوب اجتماع ساكنين ايچون يانك بري دوشدي مسمين

فالذي وكذا في غير المسمين خلافا لهما غير مسمين يعني متعين اولميان قوم غير محصور ايچون دخي وصيت

جائز اولور ابو حنيفه قتنده امامين ايچون خلاف واردر زيرا بو وصيت حقيقيده معصيتدر اگر كندو

اعتقادلرنده قربت ايسه ده بس امدي معصيته وصيت باطلدر وتصح مستأمن لاوارث له في دارنا

بكل ماله لمسلم او ذمي وارثي اولميان مستأمنك بزم دارمزده يعني اسلامده كلي مالنى مسلم ايچون وياخود

ذمي ايچون وصيتي صحيحدر زيرا ثلث اوزرينه زياده ده وصيتك امتناعي ورثه نك حقي ايچوندر ويه

اجازتلري اولدقده اول تنفيذه اولور بونك ايسه دار اسلامده وارثه سي يوقدر جمله مالنك وصيتي

صحيح اولور وان اوصى ببعضه رد الباقي الى ورثته اگر مستأمن بعض مالنى وصيت ايلسه وفوت

اولسه باقيسي دار حربده اولان ورثه سنه رد اولنور دار حربده ورثه سنه رد حق ورثه يه مراعات

ايچون وحق مستأمن مراعات ايچوندر وتصح الوصية له مادام في دارنا من مسلم او ذمي مستأمنك

مسلم وذمي يه وصيتي صحيح اولور مادامكه بزم دارمزده در دار اسلامده ذمي منزله سنده در

وصاحب هوى ان لم يكفر بهواه فهو كالمسلم في الوصية والا فكالمرتد صاحب هوا هواسي

سببيله اگر كفرينه حكم اولنمامش ايسه وصيتده مسلم كبيدر اگر كفرينه حكم اولنمش ايسه مرتد كبيدر

صاحب هوا اشول طائفه دركه على رضي الله عنه اله اكبردر ديرلر وبعضيلر اصغردر ديرلر

وبعضيلري حضرت عائشه رضي الله عنهانك برائتي ونزاهتي يوقدر قرآنيه نازل اولمش

ايكن مخالف نص شريف قذف ايدرلر ومرتد احوالي ابو حنيفه وامامين قتلرنده اختلاف

اوزره در اگر بر مسلم مرتد اولسه يهودي ونصراني ومجوسي حرقنفيسي اولورسه اولسون

عياذا بالله تعالى شو وصايا الردن بعضيسني وصيت ايلسه ابو حنيفه قولي اوزره مسلمك

وصاياسندن صحيح اولان شيلر توقف اولنور اول شي كه مسلمك وصاياسندن صحيح اولماز

اول وصيت باطل اولور امامين قتنده مرتدك تصرفاتي نافذدر في الحال صاحب الهوى

مبتدا فهو كالمسلم خبريدر ووصية الذمي تعتبر من الثلث ذمينك وصيتي ثلث دن اعتبار

اعتبار اولور ولاتصحّ لوارثه ذمّینك وصیّتی ورثه سیجون صحیح دكلدر مسلمك وصیّتی صحیح
اولمدوغیجون یعنی اولمدوغی كبی زیرا آنلر احكام اسلامی معامله‌یه رجوع ایدن شینه التزام المشلردر
ویجوز لزمّی من غیر ملّته ذمّینك وصیّتی كندو ملّتندن غیر ذمّی ایجون صحیحدر زیرا الكفر ملّة واحدة در
لا لزمّی فی دار الحرب ذمّینك دار حربده اولان حربی ایجون وصیّتی صحیح دكلدر زیرا ارث متباین
دارین ایجون ممتنعدر وصیّت دخی اخت میراثدر باب بو باب موصی الیهك یعنی وصیّك
احكامی بیاننده در ومن اوصی الی رجل فقبل فی وجهه وردّ فی غیبته لا یرتدّ بر كمسنه بر رجلی وصی
ایلسه یوزنده قبول ایلسه غیبتنده رد ایلسه وصایتی رد اولمش اولماز زیرا موصی آكا اعتماد ایلدوكی
حالده فوت اولمشدر اكر غیبتنده ردّی صحیح اولسه موصی مغرور اولمق لازم كلور وان ردّ فی وجهه
یرتدّ اكر مواجهه‌سنده ردّ ایدرسه رد اولمش اولور وان لم یقبل ولم یردّ حتی مات الموصی فهو
مخیّر بین القبول وعدمه اكر موصی بر رجلی وصی ایلدكده اول كمسنه وصایتی موصی فوت اولنجه‌یه
قبول ایلسه ونه رد ایلسه اول كمسنه قبول ایله عدم قبول بیننده مخیّردر دیلرسه قبول ایدر ودیلرسه رد ایدر
وان باع شیئاً من التركة لم یبق له الردّ وان غیر عالم بالایصاء اكر وصی تركه‌دن بر شیئی بیع ایلسه
اول كمسنه ایجون وصایتی ترك ایلمك یوقدر زیرا انك بیعی وصایتی قبولدر اكر بیع ایلدكده وصایته
عالم دكل ایسه ده بیع ایله وصیّتی قبول ایلمش اولدی فان ردّ بعد موته ثمّ قبل صحّ ما لم ینفذ قاض ردّه
اكر وصیّتی موصینك موتندن صكره رد ایلسه وردّ ایلدكدن صكره ینه قبول ایلسه قبولی صحیحدر مادام كه
قاضی ردّنی تنفیذ ایلمیه اما فی‌جان لا اقبل دیدكده قاضی ردّنی تنفیذ ایدوب وصایتدن اخراج
ایلسه صحیح اولماز وان اوصی الی عبد او كافر او فاسق اخرجه القاضی ونصب غیره وان الی عبده
اكر بر كمسنه وصایتی بر عبده ویاخود بر كافره ویاخود بر فاسقه وصیّت ایلسه قاضی اول وصیی
اخراج ایدوب مكاننده غیرینی نصب ایلسه اكر كندو عبدینه وصیّت ایدرسه ده فان كان الورثة صغار
صحّ اكر جمله ورثه صغار اولورسه ذكر اولنان طائفه‌نك صغر قیمتی ایجون ایصا ایدرسه صحیح اولور
ابو حنیفه قتنده خلافا لهما امامین ایجون خلاف واردر انلرك قتلرنده صحیح دكلدر وان فیهم كبیر

بعللل اجماعاً اكر ورثه ده كبير اولورسه كندو عبدنه بالاجماع باطل اولور ولو كان الوصي عاجز
عن قيام الوصية ضم اليه غيره اكر وصي امور وصايته قيامدن عاجز اولورسه قاضي وصي يه
بر غير كمسنه ضم ايدر وان كان قادراً اميناً لا يخرج وان شكا اليه الورثة او بعضهم ما لم يظهر منه
خيانة اكر وصي وصايته قادر اولوب امين اولورسه قاضي اول وصيي وصايتدن اخراج
ايلمز اكر ورثه قاضي يه شكايت ايدرلرسه ده وياخود ورثه نك بعضي سي شكايت ايدرسه ده مادام كه
وصيتده خيانت ظاهر اولميه خيانت ظاهر اولورسه وصايتدن اخراج ايدر واوصى الى اثنين
لا ينفرد احدهما اكر موصي ايكي كمسنه يه وصي نصب ايلسه هر بري سي مال ميتده تصرفده منفرد اولماز
ابو حنيفه وابو محمد قتنده الا اشياء معدودهده منفرد اولور الا بشراء كفن وتجهيز الا شراء كفن
وتجهيزده منفرد اولور وخصومة وقضاء دين طلبه موصينك حقوقي خصوصنده ودينني
قضاده وطلب دينده منفرد اولور وشراء حاجة الطفل وقبول الهبة له طفلك حاجتي اولان شئ
وطفله بخشون اولان هبه يي قبولده منفرد اولور ورد وديعة معينة وتنفيذ وصية واعتاق عبد معين
وديعه معينه ده رددده وصيت معينه يي تنفيذده وعبد معيني اعتاقده منفرد اولور زيرا جمله سي معيندر
غير معين اولسه منفرد اولماز اجماع رايلري لازمدر ورد معضوب ومعصوبي رددده منفرد اولور ورد
مشتري شراء فاسداً وجمع اموال ضايعة وحفظ المال وبيع ما يخاف تلفه وشراء فاسد ايله اشترا اولنان
شئ رددده واموال ضايعه يي جمعده ومالي حفظده وتلفي خوف اولان شيئي بيع ايلمكده منفرد اولور
وعند ابي يوسف يجوز الانفراد مطلقاً ابو يوسف قتنده اشياء معدوده دن غيرده دخي مطلقا تصرفده
منفرد اولور فان مات احد الوصيين اقام القاضي غيره مقامه ان لم يوص الى احد اكر وصينك بري
فوت اولسه ايكي كمسنه وصي اولسون ديو وصيت ايلدكدنصكره قاضي بر غيري كمسنه يي آنك يرينه اقامت ايلر
اكر موصي بر كمسنه يه وصيت ايلمش دكل ايسه وان اوصى الى الحي جاز وينصرف وحده اكر موصينك بري
فوت اولوب حي اولان يرينه مستقل وصي اولسون ديو وصيت ايلسه جائزدر يالكز تصرف ايدر
وصي الوصي في التركتين وصيتك وصي سي ايكي تركه يه وصيدر مثلا وصي فوت اولسه وآخر كمسنه كند

كندويه ومتينه اوله وصى نصب ايلسه ايكي تركه يعني ميت اولك وميت ثانينك تركه سنه وصي
اولور كذا ان اوصى اليه واحدهما اكر فوت اولان وصى ايكي تركه نك بريني تصرفه اخرى وصى نصب ايلسه
بنه ايكي تركه يه دخي وصى اولور ابو حنيفه قتنده امامين ايچون خلاف واردر ونصح قسمت الوصي عن الورثة
مع الموصى له وصيتنك نيابت ورثه ايله موصى له ايچون قسمتي صحيح اولور مثلا بركمسنه فوت اولسه واول
كمسنه نك غايبلرنده ورثه سي اولسه وثلث مالني بكره وصيت ايلسه وزيدي وصى نصب ايلسه وصى ايچون
جائزدركه بين الورثه والموصى له تركه يي تقسيم ايليه فلا يرجعون على الموصى له لو هلك خطهم في يد الوصي
ورثه موصى له اوزرينه رجوع ايده مزلر اكر وصينك يدنده نصيبلري هلاك اولسه زيرا وارث ميتك
خليفه سيدر وتجان وارث اولسه وصينك قسمي نافذ اولور نافذ اولور لامقاسمة معهم على الموصى له فيرجع
عليهم بثلث مابقي لو هلك خطه في يد الموصي وصيتك موله غايبدن ورثه ايله مقاسمه سي صحيح دكلدر
اكر وصينك يدنده موصى لهك نصيبي هلاك اولسه ثلث مابقي ايله ورثه نك اوزرينه موصى له رجوع ايدر
زيرا موصى له من كل وجه ميتك خليفه سي دكلدر غيبتنده ورثه يه خصم اوليماز غيبتنده اولان مقاسمه
نافذ اولماز زيرا وصى ايچون مقاسمه ايلسه لر وقاضي موصى له غايبك حصه سني اخذ ايلمك جائزدر
زيرا غايبك نصيبنده نظري واردر ووصيت صحيحدر اكر موصى له قبل القبول فوت اولسه ووصيت ورثه يه
ميراث اولور اما فوت اولميوب غايب ايكن كلوب حاضر اولسه ومقبوض اولان حصه سي ده حجي
هلاك اولسه وورثه اوزرينه رجوعه قادر دكلدر وفي الوصية بحج لو قام الوصي الورثة فضاع عنه
يؤخذ للحج ثلث مابقي حج ايلماولان وصيتده يعني حج ايچون وصيت ايلسه ووصي ورثه ايله مقاسمه
ايلسه موصى به اولان حج اقچه سين وصى اخذ ايلسه وكندو وقتنده صايع اولسه ابادى ورثه ده اولان
ثلث مابقي دن حج ايچون اخذ اولنور وكذا لو دفعه لمن يحج في يده يده مرور ايدن مسئله كبيدر حج ايلمك
بركمسنه يه دفع ايلسه لر واول حج ايده جك كمسنه نك يدنده صايع اولسه مابقي دن مال حج اخذ اولنور وعند
ابي يوسف رحمه الله ان بقي من الثلث شئ اخذ والا فلا ابو يوسف قتنده اكر ثلث دن برشئ برقي
وار ايسه اخذ اولنور اكر يوغيسه اخذ اولنماز زيرا محل وصيت ثلثدر محلي باقي اولدقده تنفيذي وا جبدر

قچان باقی قالمیه وصیت باطل اولور زیرا محلی فوت اولمشدر وعند محمد رحمه الله لا یوخذ شیئ امام
محمد قتنده برشی اخذ اولنماز زیرا قسمت حق وصیدر اکر موصی حج ایچون برمقدار مال اقرار ایلسه و هلاك
اولسه برشی لازم کلمز وصیت باطل اولور وصینك دخی افرازی آنك کبیدر زیرا مقامنه قائمدر ولو
باع الوصی من الترکة عبدا مع غیبة الغرماء جاز اکر وصی موصینك ترکه سندن برعبدی غرمانك
غیبتنده بیع ایلسه بیعی جائزدر زیرا وصی موصینك قائم مقامیدر وان اوصی ببیع شیئ من الترکة و
التصدق فباعه وصیه وقبض ثمنه فضاع فی یده فاستحق المبیع ضمنه ورجع به فی الترکة اکر موصی
ترکه دن برشیئك بیعنی واول شیئك بهاسیله مساکن تصدق ایلمك ایچون وصیت ایلسه ووصی
دخی امر اولان شیئ بیع ایدوب ثمننی قبض ایلسه ووصینك یدنده ثمن ضایع اولسه ومبیع دخی
مستحق چقسه وصی اول ثمنی ضامن اولور وضامن اولدوغی ثمن ایله ترکه یه رجوع ایدر ولو قسم
الوصی الترکة فاصاب الصغیر شیئ فقبضه وباعه وقبض ثمنه فضاع واستحق ذلك الشیئ رجع
فی المال الصغیر والصغیر علی ورثة بقیة الورثة بحصته اکر وصی ترکه یه قسمت ایلسه وارث
صغیره برشیئ اصابت ایلسه یعنی حصه سنه دوشسه واول شیئ وصی قبض ایدوب بیع ایلسه
وثمننی قبض ایلسه وثمن وصی یدنده ضایع اولسه واول بیع اولان شیئ مستحق چقسه وصی اوله
الحجة ضامن اولور وصغیرك مالنه رجوع ایدر وصغیر دخی حصه سیله ورثه اوزرینه رجوع ایدر
ولا یصح بیع الوصی ولا شراؤه الا بما یتغابن فیه وصینك غبن فاحش ایله بیع وشراسی صحیح اولماز
الا شول شیئده صحیح اولور که انده ناس تغابن ایدرلر زیرا وصینك تصرفی نظریدر غبن فاحشده ایسه
نظیری یوقدر غبن فاحش شول شیدر که تحت تقویمه داخل اولمیه ویصحان من نفسه ان کان
فیه نفع وصینك بیع وشراسی صحیح اولور اکر وصی کندو مالندن اون بش درهم مساوی
شیئ صغیره اون درهمه بیع ایلسه ویاخود صغیرك مالندن اون درهمه مساوی شیئ اون بش
درهمه اشترا ایلسه صحیح اولور زیرا انفع واردر خلافا لهما امامین ایچون خلاف واردر وکیله
قیاسا وله دفع المال مضاربة وشرکة وبضاعة وصی ایچون مال یتیمی مضاربه یه وشرکته وس

سرمایه ویرمك واردر زیرا باباده بو تصرفات واردر وصی دخی بابانك قائم مقامیدر اولدخی
تصرف ایدر وقبول الحوالة على الاملاء لا على الاعسر و وصی ایچون حواله ملی اوزرینه قبول
قبول ایلمك واردر اما مفلس اوزرینه قبول ایلمك یوقدر زیرا معسر اوزرندن قبول ایلمك اولسه مال یتیم
ضایع اولمق لازم کلور ولا یجوز له ولا للاب الاقراض وصی و باباسی ایچون مال یتیمی آخره قرض
ویرمك یوقدر ویجوز للاب الاقراض لا للوصی بابا ایچون مال یتیمدن اقتراض یعنی کندو ایچون
قرض اولمق واردر وصی ایچون اقتراض یوقدر ولا یتجر فی مال الصغیر وصی ایچون مال صغیرده
تجارت ایلمك یوقدر انجق حفظه مأموردر ویجوز بیعه على الکبیر الغایب غیر العقار وصینك
غایب کبیرك مالنی بیع ایلمك جائزدر اما عقاری بیع ایلمك جائز دکلدر و وصی الاب احق بمال
الصغیر من جده بابانك نصب ایلدوکی وصی مال صغیره احقدر جدك جدك نصب
ایلدوکی وصیدن وان لم یوص الاب فالجد کالاب اکر اب کمسنه یه وصی نصب ایلمسه جد دخی
اب کبیدر یعنی وصی نصب ایلمکه قادردر حتی نکاحه قادردر **فصل** وشهد الوصیان ان
المیت اوصى الی زید معهما لا یقبل الا ان یدعیه زید ایکی کمسنه تحقیقا برثم ایله معا زیدی وصی
نصب ایلمشدر دیو شهادت ایلسه لر اما زید ادعا ایلمسه شهادتلری قبول اولنماز مکر زید دعوی ایلیه
اول زمان شهادتلری قبول اولنور قیاس بو ایدیکه مقبول اولمیه لکن استحسانا مقبول اولدی
وکذا لو شهد ابناء المیت بینه مرور ایدن مسئله کبیدر اکر میتك ایکی اوغوللری شهادت ایلسه
لرکه بابامز زیدی اول ایکی وصی ایله معا وصی نصب ایلمشدر اکر زید دعوی ایلماز ایسه
شهادتلری مقبول اولماز اکر زید دعوی ایدرسه شهادتلری مقبول اولور ولغت شهادت
الوصیین بمال الصغیر مال صغیرده ایکی وصینك شهادتلری لغودر مثلا ایکی وارث
صغیر ایچون بر ماله شهادت ایلسه لر شهادتلری باطلدر کرك اول مال میتدن انتقال
ایلسون کرك غیریدن انتقال ایلسون شهادتلری باطلدر زیرا بو ایکی شاهد ولایت تصرفی
کندو نفسلری ایچون اثبات ایلدکلری اجلدن متهم اولمشلردر و باخود خصم اولورلر

شهادتلري قبول اولماز وكذا الكبير في مال الميت مسئله مرور ايدن مسئله كبيدر وارث كبيره ميتدن
انتقال ايدن مال مالدن دخي ايكي وصينك شهادتلري مقبول اولماز زيرا بو ايكي وصي ولايت حفظي
و ولايت بيع منقول كبيرك غيبتنده كندو نفسلرينه اثبات ايلدكلري ايچون متهم اولديلر و صحت
لر في غيره شهادتلري كبير ايچون ايكي وجهده دخي صحيحدر كرك ميتدن انتقال ايلسون كرك
غيريدن انتقال ايلسون برابردر و شهادة الوصي على الميت جائزة لا له ولو بعد العزل وان
لم يخاصم وصينك ميت اوزرينه شهادتي جائزدر بو شهادتنده تهمت يوقدر اما ميتك
لهسي ايچون شهادت جائز دكلدر زيرا بونده تهمت واردر مثلا ميت فلان كمسنه يه مديوندر
ديسه و شهادت ايلسه جائزدر لكن فلان كمسنه ميته مديوندر ديسه و شهادت ايلسه جائز
دكلدر اكر وصايتدن عزل اولدقدنصكره شهادت ايدرسه ده و مخاصمه ايلمامش ايسه ده
شهادت عليه سنه جائز دكلدر زمان وصايتده نفسيچون بر مغنم جر ايلمش اوله و اول
مغنمك زوالي خوفندن شهادت ايليه انك ايچون قبول اولماز ولو شهد رجلان لآخرين
بدين الف على ميت والآخران لهما بمثله صحت اكر ايكي رجل ايكي آخر كمسنه ايچون ميت اوزرنده
بيك درهم دينى اولدوغنه شهادت ايلسه لر و آخران بعيني ميت اوزرنده بيك درهم واردر
ديو شهادت ايلسه لر شاهدلرك ايكي فرقه نك دخي شاهدلري صحيح اولور خلافا لابي يوسف
ابي يوسف ايچون خلاف واردر انك قتنده شهادتلري صحيح اولماز ولو شهد كل فريق
للآخر بوصية الف لا تصح اكر هر فريق آخر ايچون ميت بيك درهم وصيت ايلدي ديو شهادت
ايلسه لر صحيح اولماز ولو شهد كل فريق للآخر بوصية الف لا تصح اكر هر فريق آخر ايچون ميت
بيك درهم وصيت ايلدي ديو شهادت ايلسه لر صحيح دكلدر مثلا ايكي آخر كمسنه ايچون
ميت بيك درهم وصيت ايلديكه ديو شهادت ايلسه لر و اول مشهود اولانلر شاهدلري
اولان كمسنه لر ايچون ميت بيك درهم وصيت ايلدي ديو شهادت ايلسه لر صحيح دكلدر
دينده صحيحدر ولكن وصيتده صحيح دكلدر ولو شهد احد الفريقين بوصية بجارية و الآخر

الآخر بوصيته عبد صحت اكر احد فريقين آخر ايچون بر جاريه وصيتنه شهادت ايلسه وآخر دخي
اولى ايچون بر عبد وصيتنه شهادت ايلسه شهادتلري بالاتفاق صحيح اولور زيرا بونده شركت
وتهمت يوقدر وان شهد الآخران بوصيته ثلث لا تصح فريق اولكه آخر ايچون جاريه وصيتنه شهادت
ايلدكلرندن اكر فريق ثانيكه آخردر انلر دخي ميتك ثلث مالني فريق اولايه وصيت ايلدي ديو
شهادت ايلسه لر شهادتلري صحيح اولماز زيرا بونده شهادتي مثبته در باب بو باب
خنثينك احكامي بياننده در وهو من له ذكر وفرج خنثى شول كمسنه دركه انك ذكري وفرجي اوله
فان من احدهما اعتبر به اكر خنثى سندن تبول ايدرسه اعتبار اولنور مثلا ذكردن تبول ايدرسه
انثى اعتبار اولنور وان بال منهما اعتبر الاسبق اكر هم ذكردن وهم فرجدن تبول ايدرسه
هر قنغي سندن اول تبول ايدرسه اكا اعتبار اولنور وان استويا في السبق فهو مشكل اكر سبقده
ايكيسي دخي برابر اولورسه خنثى يي مشكل در ولا اعتبار في الكثرة بعد الاستواء بولك كثرتنه
اعتبار يوقدر خلافا لهما امامين ايچون خلاف واردر انلرك قتنده كثرة اعتبار اولنور زيرا
كثرة بول اول عضوك قوتنه علامتدر اكثرده حكم كل واردر امدي كثرت بول ترجيح اولنور
امام اعظم ايچون دليل كثرت خروج قوته دلالت ايلمز بعضي سنده اتساع مجاري بعضي سنده
صيق مجاري واردر كثرت دليل اولماز وكثرت ايله ترجيحي ابو حنيفه استقباح ايلمشدر
بركون ابو يوسف ابو حنيفه حضورنده يورث من اكثرهما بولا ديدكده ابو حنيفه حضرتلري
ارايت قاضيا يكيل البول بويرمشلردر فان بلغ فان ظهر بعض علامات الرجال من نبات
لحيته او قدرة على الجماع واحتلام كاحتلام الرجال فرجل اكر بالغ اولسه اكر بعض علامات
رجال كه صقال بتمك كبي وجماعه قادر اولمق كبي وياخود رجل احتلامي كبي احتلام اولمق
علامتلري ظاهر اولسه اول خنثى رجلدر وان ظهر بعض علامات النساء من حيض وحبل
وانكسار ثدي ونزول لبن فيه وتمكين من الوطء فامرأة اكر بالغ اولدقده علامات نسا كه حيض
وحبل وممه لرن صارقمه سندن وممه لردن سود نزولندن ووطئ تمكندن بو مقوله علامات

ظاهر اولسه خاتوندر وان لم يظهر شئ او تعارضت فمشكل اگر ذكر اولنان اشيادن بر شئ ظاهر اولمسه ويا حيض

تعارض ايله يعنى هم علامت رجال وهم علامت نسا ظاهر اولسه خنثاى مشكلدر قال محمد رحمه الله الا

شكال قبل البلوغ فاذا بلغ فلا اشكال امام محمد ديديكه اشكال قبل البلوغ دربوخسه بعد البلوغ اشكال قالمز

زيرا البته بر علامت ظاهر اولور وتعارض خود قتى نادر در نادرات ايله حكم شرعى اولماز واذا ثبت الاشكال

اخذ فيه بالاحوط امدى چون اشكال ثابت احوط واوثق ايله اخذ اولنور فيصلى لقناع ويقف بين

صفى الرجال والنساء خاتون اولمق احتمالى ايله قناع ايله اداء صلاة ايدر وامامك خلفنده طورمق

لازم كلدكده رجال ايله نسا صفنك مابيننده دورر خاتون اولمق احتمالى ايله بين الرجال تخلل ايلماز صلاتلرى

فاسد اولمامق ايچون ورجال اولمق احتمالى ايله نسا صفنه تخلل ايلماز كه كندونك صلاتى فاسد اولمامق

ايچون فلو وقف فى صفهم يعيد من لا حقيه من جانبيه ومن بحذائه من خلفه اگر رجال صفنده موافق

اولسه ايكى جانبنه ملاصق اولان ايكيمكسنه وخلفنده وخذاسنده اولان كمسنه صلاتنى اعاده ايدر وان فى

صفهن اعاد هو اگر خنثا نسا صفنده واقف اولورسه صلاتنى اعاده ايدر رجالدن اولمق احتمالى ايله

ولا يلبس حريرا ولا حليا خنثى حرير كيماز وحلى داقنماز رجل اولمق احتمالى ايله بو ايكيسى دخى انك

اوزرينه حرامدر ويلبس المحيط فى احرامه احرامنده محيط كير يعنى ديكلمش كير نسا كبى ولا يكشف عند

رجل ولا امرأة عورت اولان رجل قتنده كشف ايلميه عورت اولمق احتمالى ايله وخاتون يانده دخى

كشف ايلميه رجل اولمق احتمالى ايله ولا يخلو به غير محرم من رجل وامرأة او لخنثى ايله محرمندن غيرى

رجل وامرأة دن برفرد ايله خلوة اولميه لر ذكر اولان احتمالات ايچون ولا يسافر بلا محرم اول خنثى محرمسز

سفر دخى ايلميه ولا يختنه رجل ولا امرأة بل يبتاع له امة تختنه من ماله ان كان له مال واول خنثايى رجل

وامرأة سنت ايلماز بلكه خنثى ايچون اگر مالى وار ايسه كندو مالندن بر جاريه اشترا اولنور وسنت

اولنور والا فمن بيت المال ثم تباع اگر او خنثينك مالى يوغيسه بيت المالدن بر جاريه اشترا اولنور

وسنت الدلدنصكره بيع اولنور فان مات قبل ظهور حاله لا يغسل بل ييمم ويكفن فى خمسة اثواب

اگر اول خنثينك حال ظهورندن اول يعنى زوال اشكالدن اول فوت اولسه غسل اولنماز بلكه صعيد

صعيد الیتیم اولنور وبش ثوب ایله تکفین اولنور احتیاط احمالدر که انثی اوله ولا یحضر ما بعد راهق غسل

رجل ولا امرأة واول خنثای مشکل مراهق اولدقده نه که رجل وامرأة انك غسلنه حاضر اولمق جائز

دکلدر ذکر اولنان احتمالات ایچون ونُدب تسجیة قبره خنثی نك قبرینه تسجیه مندوب

اولنور تسجیه نك معناسی نسایی دفن ایلدکلرنده رجال نظرندن دقیمسون دیو برده چکملر تسجیه

اولدر که اکر انثی ایله ما وجب بی ادا ایلمش اولورلر اکر رجل ایسه برشئ لازم کلمز ویوضع الرجل

مما یلی الامام ثم هو ثم المرأة ان صلی علیهم جملة مثلا دفعه ده جنازه جمع اولسه بری خنثی

وبری خاتون اولسه رجل امامه ولی ایلیان محلده وضع اولنور صکره خنثی اندنصکره انثی وضع

اولنور خنثی رجلدن مؤخر اولور نسا اولمق احتمالی ایله ونسادن مقدم اولور رجل اولمق

احتمالی ایله وله اخس النصیبین من المیراث عند الامام خنثای مشکل ایچون میراثدن ابوحنیفه

قتنده نصیبنك اخسی واردر فلومات ابوه عنه وعن ابن فللا بن سهمان وله سهم اکر خنثی نك

باباسی فوت اولسه بر اوغلی وبر دخی خنثایی قوسه ابن ایچون ایکی سهم وخنثی ایچون بر سهم واردر

وعند الشعبی نصف النصیبین وشعبی قتنده خنثی ایچون نصیبنك نصفی واردر وهو ثلثة من سبعة

عند ابی یوسف خنثانك نصیبی ابو یوسف قتنده یدیدن اوچدر یعنی یدی سهم اولوردر دی ابنه

وریلور اوچی خنثای مشکله وریلور وخمسه من اثنی عشر عند محمد امام محمد قتنده میراث اون ایکی

سهم اولور بشی خنثایه سائری ابنه وریلور ولو قال سیده کل عبد لی حر او کل امة لی حرة لا یعتق

مالم یستبین اکر خنثانك سیدی بنم قوللرم حردر دیسه ویاخود جمله جاریه لرم حره در دیسه

خنثای مشکل معتق اولماز بعد البلوغ حالی ظاهر اولمینجه ولو قال بعد تقرر اشکاله انا ذکر او انثی

لا یقبل وقبله یقبل اکر اشکال یعنی خنثای مشکل اولدوغی مقرر اولدقدنصکره خنثی ولان کشنه دن

ارککم ویاخود خنثی یم دیسه جوابی مقبول اولماز اشکال مقرر اولمازدن مقدم دیسه مقبول

اولور باب مسائل منثوره ومسائل متفرقه ذکری مصنفك دابی در یعنی مسائلك

ذکر لازم ایکن محلی واقع اولمالغله ذکر اولنمیوب حالا تدارکی لازم اولملغین مسائل شتی دیو

ذکر ابو ر لرکتابة الاخرس وایماؤه بمایعرف به اقراره بی زبانن کتابتی وایماسی یعنی شول ایماسی که اقراری

اول شیئه بلنور عاده اولان با ایمایه متعلقدر وبنحو تزوج وطلاق وبیع وشراء ووصیة وقود علیه

اوله کالبیان بنحوه ده اولان کتابت وایمایه متعلقدر یعنی احرسك تزوج وطلاقی وبیعی بیان کبیدر

ولا یحد لقذف وغیره احرس قذف ایچون حد اولنماز وغیر یکم زنا وشرب خمر در انلره کتابت وایما ایله

اقراری بیان دکلدر حد اولنماز زیرا الحدود تندرئ بالشبهات اولمغله بیان اولماز ومعتقل اللسان

ان امتد به ذلك وعلمت اشارانه فهو کالاخرس والا فلا معتقل اللسان اکر ممتد اولورا یسه

اول اعتقال واشارانی بین الناس بیلنورسه اول معتقل اللسان احرس کبیدر یعنی احرسه اولان

احکام بونده دخی جاری اولور اکر اعتقال ممتد اولماز ایسه وبین الناس اشاراتی بلنماز ایسه

احرس کبیدر کبی دکلدر معتقل اللسان شول کمسنه در که تکلمه قادر اولمیه والکتابة من الغایب

لیس بحجة غایبدن کتابت حجت دکلدر عمل اولنماز زیرا حاضر اولمغله قادر در حجت اولمغه

ضرورت یوقدر اخرس بونك خلافیدر قالوا الکتابة اما مستبین مرسومة وهو کالنطق فی

الغایب والحاضر دیدیلر که کتابت مستبین یعنی کاتبك مرادی ظهور اوله یعنی علی وجه المعتاد

عنوان ایله مقدر اوله امدی ذکر اولندوغی اوزره کتابت غایب وحاضره نطق کبیدر اما فی زماننا

ختم شرطدر زیرا معتاد اولمشدر واما مستبین غیر مرسوم ککتابة علی الجدار واوراق الشجر

وبنوی جیه و یاخود مستبین یعنی مرادی مظهر اوله غیر مرسوم له یعنی علی وجه المعتاد عنوان ایله مقدر

اولمیه دیوار اوزرینه واوراق شجر اوزرینه یازمق کبیدر وانوه نیت ایلیه بو مقوله کتابت لغو در

زیرا بو طریق ایله امری اظهارده عرف ناس یوقدر حجت اولنماز الا انضمام ایله مثلا نیت ایدوب

اوزرینه اشهاد اتمك ایله حجت اولور واما غیر مستبین کالکتابة علی الهوا والماء ولا عبرة فیه ویاخود

غیر مستبین اوله یعنی مظهر اوله هوا اوزرینه کتابت کبی بو غیر مستبین اعتبار یوقدر واذا اختلط

الذکیة بمیتة اقل منها تحری واکل والا فلا تو کل حالة الاختیار وتحری حالة الاضطرار ذکیة

یعنی بوغازلنمش لحم کندودن اقل میته یه مختلط اولسه تحری ایلیه وحالة اختیارده اکل ایلیه

ايليه واكرميه دكينه دن اقل اولميوب مساوي اوله وياخود اكثر اوله تحري اولنماز وحالة اختيارده اكل اولنماز
اما عند الاضطرار اكلده تحري اولنور واذا احرق رأس الشاة الملطخ بدم وزال دمه فاتخذ منه مرقة
جاز والحرق كالغسل يعني قان بركمسنه دم ايله ملوث اولمش قيونك باشني احراق ايليه ودمي زايل اولسه واول
احراق ايلدوكي باشدن مرق اتخاذ ايليسه جائزدر حرق غسل كبيدر زيرا نار نجاستي احراق ايدر يعني
ازاله ايدر برشي باقي قالماز وياخود رماد ايدر استحاله سببيله طاهر اولور ونجاستي احراق ايلسك
رماد اولسه استحالسي سببيله طاهر اولور خمر تخلل اولنسه پاك اولور وخنزير مملحه يه دوشسه وملح
اولسه پاك اولور وتنور تنجس ايلسه نار ايله طاهر اولور ولو جعل السلطان الخراج لرب الارض جاز
بخلاف العكس العشر اكر سلطان ارض صاحبنه خراج ايليه جائزدر عشر بونك خلافيدر خراج ارض ايجون
وصيفه در ولو دفع الارض المملوكة الى قوم ليعطوا الخراج جاز اكر امام اراضي مملوكه يي صاحبي زراعت
ايلمامك ايله خراج ويرمك ايجون آخر كمسنه لره ويرسه جائزدر فاصل زيلعي ديركه قچان اصحاب
ارضلردن زراعتدن عاجز اولسه لر خراجي دخي ويرمكه قادر اولمسه امام اول ارض مملوكه يي
قادر اولان كمسنه لره اجرت ايله ويرر وخراجي اخذ ايدر زياده سني املاك صاحبلرينه ويرر ولو
نوى قضاء رمضان ولم يعين اي يوم صح بركمسنه نك رمضاندن بر كون ويا ايكي كون قضاسي اولسه قضا
نيت ايليه اما قنغي كون ايدوكني تعيين ايلمسه قضاسي صحيح اولور ولو عن رمضانين فلا في الاصح اكر
قضاسي رمضانيندن اولورسه وايكي رمضاندن نيت ايليه صحيح اولماز مادامكه فلان سنه ده
اولان رمضانك قضاسيدر ديو نيت ايلمكه روايت اصح بودر وكذا في قضاء الصلاة لو نوى
ظهرا عليه مثلا ولم ينو اول ظهر او آخر ظهر او ظهر يوم كذا وينه قضاء صلاتده دخي صحيح اولماز مثلا
اوزرينه واجب اولان ظهره نيت ايليه اما كندونك ابتداء قضايه فلان ظهره نيت ايلمسه وياخود
فلان كون ظهره نيت ايلمسه مجرد صلاة ديو نيت ايليه صحيح اولماز وقيل تصح فيهما ايضا ديلديكه
قضاء صومده وقضاء صلوتده يعني رمضانيني ايچون نيت ومجرد صلاة ظهر ايچون نيت
صحيح اولور كبرو كچن مسئله كبيدر بو قول بعض مشايخك قوليدر لكن اصح اولان اولكي مسئله در

ولو ابتلع الصائم بزاق غيره فان حبيبه لزمه الكفارة والا فلا اكر صائم غيرك براقني يودنسه اكر
اول ابتلاع ايلدوكي بزاق حبيبك ايسه كفارة لازم اولور اكر حبيبك دكل ايسه قضا لازم در انجق
وقيل بعض الحاج عذر في ترك الحج حاجيلرك بعضيسنك قتلي ترك حج ايلمكه عذر در زيرا امن
طريق وجوبنك شرطيدر ومناسكده بيان اولندوغي اوزره اداسنك دخي شرطيدر ومن قال
لامرأة عند شاهدين نوذن من سدي فقالت شدم لا ينفذ النكاح بينهما ما لم يقول قبول
كردم بركمسنه بر خاتونه ايكي شاهد قتنده فارسي لسان ايله سز بنم خاتونم اولدوكزمي خاتون
دخي اولدم ديسه مابينلرنده نكاح نافذ اولماز مادامكه رجل قبول كرديم ديميه ولو قال
خويشتن را زن من كردانيدي فقالت كردانيدم فقال پذيرفتم ينفذ واكر بر رجل بر خاتونه
كندويي بنم خاتونم ايلديمي خاتون دخي ايلدم ديسه ورجل دخي قبول ايلدم ديسه نكاح منعقد
اولور زيرا كردانيدم ايجابدر وپذيرفتم قولي قبول در لابد نكاح منعقد اولور ولو قال الرجل
دختر خويشتن را بسر من ارزاني داشتي فقال داشتم لا ينعقد بركمسنه بر رجله قزيني بنم اوغلومه
ارزاني ديديمي يعني لايق كوردكمي ديسه واول رجل دخي داشتم ديسه نكاح منعقد اولماز
ولو منعت المرأة زوجها من الدخول عليها وهو يسكن معها في بيتها كانت ناشزة اكر بر خاتون
زوجيني كندويه دخولدن يعني جماعدن منع ايلسه حال بوكه اول زوج خاتونك اولدوغي يرده
ساكن اولور اول خاتون ناشزه اولمشدر زيرا نفسيني بغير حق زوجدن حبس ايلمشدر بو تقديرجه
خاتونه نفقه واجب دكلدر واكر نشوزي منزلي نقل ايچون ايسه ناشزه اولمامش اولور زيرا سكني
واجبدر بو تقديرجه نفسيني بحق حبس ايلمش اولور نفقه سي ساقط اولماز ولو سكن في بيت
الغصب فامتنعت منه فلا اكر زوج غصب اولنمش بيتده ساكن اولسه وخاتون جماعدن
كندويي منع ايلسه ناشزه دكلدر زيرا خاتون سكني طلبنه قادردر ولو قالت لا اسكن مع
امتك واريد بيتا على حدة فليس لها ذلك اكر خاتون سنك جاريك ايله معا براوده ساكن
اولمم ديسه على حدة بر بيت مراد ايلسه اول خاتون ايچون مراد ايلدوكي شيء يوقدر البتة بر

ر .

برخذمتكارلازمدرمنعی بمكن دكلدر ولوقالت مراطلاق ده فقال داده كیراوداده اوكرده بادان
تواقع والافلا اكرخاتون زوجنه بكاطلاق ویردیسه زوج دخی داده دیسه یعنی ویرلمش دوت و
وياخود كرده كیراولمش دوت وياخود داده باد یعنی ویرلمش اولسون دیسه اكرنیت ایلمش ایسه طلاق
واقع اولور اكرنیت ایلمامش ایسه واقع اولماز ولوقال داده است اوكرده است وان لم ينو اكرخاتون
مراطلاق ده دیدكده داده است وكرده است دیسه طلاق واقع اولور اكرنیت ایلمامش ایسه ده
ولوقال داده انكار لايقع وان نوى اكرداده انكار دیسه طلاق واقع اولماز اكرنیت ایدرسه ده زیرا
بوسوز ایقاع دكلدر ولوقال دی مرانشاید تاقیامة اوهمه عمر لايقع الا بالنية اكر دیسه كه اول بكا
تاقیامة دكین لایق دكلدر مدة عمرنده ایسه طلاق واقع اولماز زیرا لیاقت صریح طلاق دكلدر
الا نیت ایله واقع اولور بولفظلر كنایه در ولوقال لها حیلة زنان فهو حیلة اقرار بالطلاق
الثلث اكر بركمسنه خاتوننه حیلة زنان كن دیسه طلاق ثلاثیه اقراردر زیرا حیلة نسا ایله طلاقدن
تعبیر اولنور ولوقال حیلة خویشتن كن فلا اكرخاتوننه حیلة خویشتن كن دیسه طلاق واقع اولماز
ولوقالت له كابین ترا بخشیدم مراجنك باز دار فان طلقها سقط المهر والافلا اكرخاتون زوجنه
كابینی سكا بغشلدم النی بندن چك وياخود بنم ایله مجادله ایلمه دیسه اكرطلاق ویررسه مهر ساقط
اولور اكرطلاق ویرمزسه مهر ساقط اولماز ولوقال لعبده یامالكی اولامته انا عبدك لايعتق
اكر بررجل عبدنه یامالكی دیسه وياخود جاریسنه انا عبدك دیسه عتق واقع اولماز بولفظلر
عتقه دلالت ایلمازلر ولودعی الی فعل فقال برمن سوكند است كه ان كار بكنم فهو اقرار باليمين
بالله تعالى اكر برفعله دعوت اولنسه واول كمسنه اول شیء اشلمامكه بنم اوزریمه یمین وار دردیسه
بو كلام یمین بالله اقراردر وان برمن سوكند است بطلاق فاقرار بالحلف بالطلاق اكر بركمسنه
برفعله دعوت اولنسه واول كمسنه بنم اوزریمه طلاقه یمین وار دردیسه بو كلام حلف طلاقه اقراردر
فان قال قلت ذلك كذبا لايصدق اكر اول كمسنه بوسوزی بن كذبا سویلدم دیسه تصدیق
اولنماز زیرا انسان اقراری ایله مؤاخذه اولنور وكذا لوقال مراسوكند خانه است كه این كارنكنم

اكر بر فعله دعوت اولنذ قده بو اسمي اشلميمكه سوكند خانه دار در ديسه يمينه حلف بالطلاق اقرار در
عزمه اعتبار ايله ولو قال المشتري للبايع بهارا بازده فقال البايع بدهم يكون فسخا للبيع
اكر بعده المشتري بايعه بهاسني كيرو وير يعني قيمتني رد ايله ديسه و بايع دخي بدهم يعني ويررم
ديسه بيعي فسخ اولنور زيرا مشتريدن رد ثمني طلب و بايعدن رضا جانبيندن اقاله در العقار
المتنازع لا يخرج من يد ذي اليد مالم يبرهن المدعي متنازع فيه اولان عقاري ذي اليدك
يدندن چقماز مدعي دعواسي اوزرينه برهان اقامت ايلميه ولا ينفذ قضاء القاضي في عقار
ليس في ولايته والي ولايت اولميان قاضينك قضاسي عقارده صحيح دكلدر يعني عقار اولان
مكانده قاضي اولمدقجه حكمي صحيح دكلدر واذا قضى القاضي في حادثة ببينة ثم قال رجعت عن
قضائي او بدا لي غير ذلك او وقعت في تلبيس الشهود او ابطلت حكمي ونحو ذلك لا يعتبر
والقضاء ماض ان كان بعد دعوى صحيحة وشهادة مستقيمة قچان بر قاضي بر حادثه يعني بر
اشده بينه ايله قضا ايلسه اندنصكره بن قضا ايلدكمدن رجوع ايلدم ديسه و ياخود بكا قضا
ايلدكمدن غيري شي ظاهر اولدي ديسه و ياخود شهودك تلبيس اولدوغنه واقف اولدم
ديسه و ياخود حكمي ابطال ايلدم ديسه و ياخود بوكا مشابه شيئله سويليوب رجوع ايلدم ديسه
قاضينك سوزينه اعتبار اولنماز زيرا قضا ماضيا نافذا اولمشدر اكر قضا دعوي صحيحه وشهادة مستقيمه دن
صكره اولمش ايسه حكمي نافذ در تغيير اولنماز ومن له على آخر حق فخبأ قوما ثم ساله عنه واقر به وهم
يرونه ويسمعون وهو لا يراهم صحت شهادتهم عليه وان سمعوا كلامه ولم يروه فلا بر كمسنه آخر كمسنه
اوزرنده حقي اولسه وصاحب حق بر قومي اخفا ايلسه اندنصكره صاحب حق اول آخردن حقني
طلب ايلسه و اول كمسنه دخي اقرار ايلسه حال بوكه اول قوم اول كمسنه يي كوررلردي وكلامني استماع
ايدرلردي و اول مديون اولان آخر اول قومي كورمزدي اول قومك مقر مديونك اوزرينه
شهادتلري جائز اولور اما اكر كلامي استماع ايدوب كندويي كورمزلرسه شهادتلري جائز اولماز
ولو بيع عقار و بعض اقارب البايع حاضر يعلم البيع وسكت لا تسمع دعواه بعده اكر بر عقار

عقار بیع اولنسه بایعك بعض اقاربی حاضر اولسه و بیع اولنذوغنی بلسه و سکوت ایلسه بعد البیع
دعواسی مسموع اولماز ولو وهبت امرأة مهرها من زوجها ثم ماتت فطلبت اقاربها المهر وقالوا كانت
الهبة في مرض موتها وقال بل في صحتها فالقول له اکر بر خاتون مهرینی زوجنه هبه ایلسه اندنصکره فوت
اولسه و خاتونك مهرینی زوجندن طلب ایلسه لر و دیسه لرکه هبه مرض موتنده اولمشدر و زوج دیسه که
بلکه صحتنده اولمشدر قول زوجندر قیاس بو ایدیکه قول ورثه نك اوله زیرا هبه حادثدر حوادث ایسه
اقرب اوقاته مضاف اولنور اما استحسانا قول زوجندر ولو اقر بحق ثم قال كنت كاذبا فيما اقررت
حلف المقر له ان المقر لم يكن كاذبا فيما اقر وليست بمبطل فيما تدعي عليه عند ابي يوسف رحمه الله وبه يفتى
اکر بر کمسنه آخر کمسنه یه حق اقرار ایلسه اندنصکره بن اقرار ایلدوکمده کاذبم دیسه مقر له تحلیف اولنور تحقیقا
مقر اقرار ایلدوکی شیده کاذب اولمدوغنه اکا یمین ویریلور و ابو یوسف قتنده و فتوی دخی بو قول
ایله در مثلا زید عمرو ایچون بر شئ اقرار ایلسه اندنصکره زید بن اقرارمده کاذبم دیسه عمرو یمین ویریلور
والاقرار ليس سببا للملك اقرار ملکه سبب دکلدر مثلا زید عمرو ببك درهم الاجق حقم واردر
دیسه و زیده نه سبب ایله حقندر دنیلسه عمروك اقراری سببیله در بنم مدیونمدر دیسه دعواسی
مقبول اولمز مجرد بلکه سبب دکلدر بلکه قرضدر و یاخود مبیعك ثمنندن ثمنندر دیو شونی لازمدر
ولو قال لآخر وكلتك ببيع هذا فسكت صار وكيلا بر کمسنه آخر کمسنه یه شو شیئی بیع ایلمکه سنی وکیل
ایلدم دیه مخاطب سکوت ایلسه وکیل اولور سکوتی و عدم ردی عادتا دلیل قبولدر ومن وكل امرأته
بطلاق نفسها لا يملك عزلها بر کمسنه خاتوننی کندو طلاقنه وکیل ایلسه عزلنه مالك اولمیاز زیرا توکیل
کندو جانبندن یمینه در و یمیننده رجوع صحیح دکلدر ولو قال لآخر وكلتك بكذا على اني متى عزلتك
فانت وكيلي فطريق عزله ان يقول عزلتك واکر بر کمسنه آخره دیسه که شو قدره سنی وکیل ایلدم
شونك اوزرینه که نه وقت سنی عزل ایلیم سن ینه وکیلمسن دیسه انك طریق عزلی عزلتك ثم عزلتك
دیمك در زیرا وکالتك شرطه تعلیقی جائزدر امدی وکالتدن عزله تعلیقی دخی جائزدر قچان
انی وکالتدن عزل ایلسك وکالت منجزه دن منعزل اولور و معلقه منجزا اولوب وکیل جدید

اولور انده تصکره ثانياً عزل ايليه وكالت ثانيه دن منعزل اولور ولو قال كلما عزلتك فانت وكيلي
فطريقه ان يقول رجعت عن الوكالة المعلقة وعزلتك عن المنجزة اكر ديسه كه سني شو قدره وكيل
وكيل ايلدم شونك اوزرينه كه هر بار كه سني عزل سن بنم وكيلم سين انك طريقي عزلي وكالت
معلقه دن رجوع ايلدم وسني وكالت منجزه دن عزل ايلدم ديمكدر زيرا كلما افعالك تكراريني
مقتضيدر بو حسه نهايتنه وكين دكلدر وقبض بدل الصلح قبل التفرق شرط ان كان ديناً بدين
والا فلا بدل صلحي قبض مجلسده قبل التفرق شرطدر اكر صلح ديناً بدين اولور مثلا صلح التوندن
اقچه اوزرينه اولسه ويا خود زمته اولان شيدن غيري اوزرينه صلح اولسه قبل التصدق
بدل صلحي قبض شرطدر واكر ديناً بدين دكل ايسه قبل التفرق قبض شرط دكلدر ومن ادعى على
على صبي داراً فصالحه ابوه على مال الصبي فان كان له بينة جاز الصلح ان كان بمثل القيمة
او اكثر بما يتغابن فيه وان لم يكن له بينة او كانت غير عادلة لا بر كمسنه بر صبي اوزرينه بر او دعوي
ايلسه يعني صبينك الندن اولان بر ديو ادعا ايلسه اول صبينك باباسي دعواسي مال
مال صبي دن صلح ايلسه اكر مدعينك شاهدي وار ايسه صلح جائزدر وصلح دخي دارك قيمتي مثلي
اولورسه ويا خود دارك قيمتي مثلي اولورسه ويا خود دارك قيمتندن اكثر اولورسه ناس تغابن
ايدكلمش اولسه صلح جائزدر اكر مدعينك بينه سي يوغيسه وبينه سي اولدوغي تقديرجه عادله
اولمسه باباسنك صلحي جائز دكلدر زيرا مال يتيمه تعدي ايلمش اولور ومن قال لا بينة لي ثم برهن
صح بر كمسنه بر دعوى خصوصنده بنم شاهدم يوقدر ديسه صكره شاهد كتورسه مسموعدر كرچه
صورة ظاهرده تناقصدر لكن ايكيسينك بيننى توفيق ممكندر بوادمك شاهدي وار ايمش
لكن اونوتمش ويا خود شاهدي وار ايدوكني مقدما بلميوب صكره بلمش اوله وابو حنيفه دن
روايت اولنمشكه تناقض اولمغله شاهدلري قبول اولمليه اما اصح قول بودر وكذا لو قال
لا شهادة لي في هذه القضية ثم شهد بينه مرور ايدن مسئله كبيدر قبول اولور بر كمسنه شو قضيه ده
بنم ايچون شاهد يوقدر ديسه بعده شهادت ايلسه شهادتي قبول اولنور توفيق ممكندر اولدن

لكن اونتمش ايديم شمدي خاطريمه كلدي ديمك ابو حنيفه قتنده قبول اولماز تناقض قيجي ظاهردر اما
وفاقاً قبول اولنور كذا في المختلط (الملتقط) اما بركمسنه فلان كمسنه نك اوزرنده بنم حقم يوقدر ديسه وبعده دعوي
ايلسه مسموع اولماز زيرا اقرار ايله دعوي بيننده مناقضه قيجي ظاهردر توفيقي ممكن دكلدر وللامام
الذي ولاه الخليفة ان يقطع انسانا من طريق الجادة ان لم يضر بالمارة خليفه نصب ايلدوكي امام
ايچون انساني طريق جاده دن قطع ايلمك يعني كچورمك وارددر اكر مرور ايدنلره ضرر ويرمز ايسه زيرا
امامك حق كاننده تصرفي وارددر اكر قطع مرورده بر مصلحت كورمش ايسه حاصل كلام مسلما الحق
نفع اولان شيده على مقبولدر ومن صادره السلطان ولم يعين بيع ماله فباع ماله نفذ شول
كمسنه يي سلطان مصادره ايلسه مالني بيعه تعيين ايلمسه واول كمسنه مالني بيع ايلسه نافذ اولنور مثلا
بركمسنه نك اوزرنده مال ميري اولسه مالني پادشاه طرفندن اخذ ايلسه لر كندوسي مالني بيع ايدوب
دينني ادا ايلسه اول بيع نافذ اولنور زيرا اكراه دكلدر اختياري ايله ايلمش اولور ولو خوف امرأته بالـ
بالضرب حتى وهبت مهرها منه لا تصح الهبة ان قدر على الضرب اكر بركمسنه خاتوننى خلع ايليه
اوزرينه اكراه ايلسه وخاتون دخي اول فعلي اشلسه طلاق واقع اولور خاتون اوزرينه مال واجب اولماز
زيرا خلعك صدوري زوج طرفندن اولمشدر خاتونك رضاسي يوغيدي آنجق اكراه ايله اولمشدر ولو احالت
انسانا بالمهر على الزوج ثم وهبته من الزوج لا يصلح الهبة اكر خاتون زوجي اوزرنده اولان مهريني بركمسنه
حواله ايلسه وبعد الحواله مهريني زوجنه هبه ايلسه هبه سي صحيح اولماز زيرا حواله ايلمك ايله مهر خاتونك
ملكندن چقمشدر ملكنده اولميان شيئك هبه سي صحيح دكلدر ومن اتخذ بئرا او بالوعة في داره فنز
منها حايط جاره وطلب تحويلا لا يجبر عليه بركمسنه كندو دارنده بئر ويا خود بالوعه دن قونشوسنك
ديوارينه نشف ايلسه قونشوسي اول قيويي ويا خود بالوعه يي آخره بره تحويل ايلمك طلب ايلسه تحويل
ايلمك ايچون جبر اولنمز بالوعه شول قيودر كه اغزي طار وايچي بول ترازيلوب يغمور صويي وساير
چركاب جمع اولمق ايچون وان سقط الحايط منه لا يضمنه اكر قونشونك ديواري اول قيولرن نشفندن
ساقط اولسه ضامن اولماز زيرا قيو قازان كمسنه كندو خالص حقنده تصرف ايلمشدر ومن عمر دار زوجته

بمالہ باذنها فالعمارة لها والنفقة دين له عليها بر كمسنہ زوجہ سنك وارثی كندو مالی ایلہ زوجہ سنك اذنی ایلہ
عمارت ایلسہ خاتون ایچون در نفقہ سی یعنی صرف ایلدوكی مال زوجك دیننیدر زوجہ سی اوزرینہ
ملك خاتوننكدر آنجق صرف ایلدوكی اقچہ خاتونك دینی اولور وان عمرها لها بلا اذنها فالعمارة لها
وهو متبرع اكر زوجہ سنك وارثی بلا اذن زوجہ سی ایچون عمارت ایلسہ خاتون ایچوندر زوج
متبرعدر یعنی صرف ایلدوكی اقچہ یی تبرع ایلمش اولدی زیرا بلا اذن تعمیر ایلمشدر وان عمر لنفسه بلا
اذنها فالعمارة له اكر زوجہ سنك دارنی بلا اذن كندو نفسی ایچون بنا ایلسہ بنا ایلدوكی شیء زوج
ایچوندر آنجق عرصہ یی غاصب اولمشدر اكر زوجہ مراد ایدرسہ قلع ایتدورر ومن اخذ غريما له فنزعه
انسان من يده فلا ضمان على النازع بر كمسنہ غريمنی اخذ ایلسہ نازع اوزرینہ ضمان لازم كلمز یعنی حقی
اولان خصمنی الندن خلاص ایدن كمسنہ نك اوزرینہ ضمان لازم كلمز ومن في يده مال انسان فقال
له السلطان ادفعه الي والا قطعت يدك او ضربتك خمسين سوطا لا يضمن لو دفع بر كمسنہ نك یدنده
بر كمسنہ نك مالی اولسہ سلطان او كمسنہ یہ فلانك سنده اولان مالنی بكا ویر والا ایدینی قطع ایدہ دم
ویاخود سكا اللی قمچی اوروررم دیسہ واو كمسنہ آخرك كندوده اولان مالنی ویرسہ بعده ضامن
اولماز زیرا دفع بابنده او كمسنہ مكرهدر ولو وضع في الصحراء منجلا ليصيد به حمار وحش وسمى عليه
وجاء في الغد ووجد الحمار مجروحا ميتا لا يحل اكله بر كمسنہ حمار وحشی صید ایلمك ایچون صحراده
بر اوراق وضع ایلسہ وحین وضعده اوراغك اوزرینہ بسم الله الرحمن الرحيم دیسہ واوراغی وضع
ایدن كمسنہ یارن كلسہ بر حمار وحشی یی مجروحا میت بولسہ اول حمار وحشینك اكلی حلال اولماز
زیرا شرط اولان انسان ذبح ایلمكدر بونی ایسہ جرح ایدن اول وضع اولنان منجلدر یعنی اوراقدر
ومتردده كبیدر یعنی دیوار اوستنہ سمش و یوكسك یردن دوشوب مجروح اولمش شیء كبی اولمشدر
منجل شول اوراقدر كہ انكلہ اكین بیچلور ويكره من الشاة الحيا والخصية والمثانة والذكر
والغدة والمرارة والدم المسفوح شاتدن یعنی قیوندن اكلی مكروه اولان دیشی ایسہ فرجی
اركك ایسہ خصیتین ومثانہ سی یعنی قاوغی وذكری وغدہ سی كہ بزدیكلریدر ومرارہ

ر یعنی اودی یوم مسفوح یعنی قانید ربونلری اکل الملک مکروهدر ومکروه اولانلرك جملهسی

بو بیت جمع ایدر **فصل** اذا ذکی الشاة کل کلها سوی سبع عضو فلا کلها فیاء وضاد وثاء وذال

وغین وراء مهتن وللقاضی ان یقرض مال الغائب والطفل واللقطة قاضی ایچون مال غایبی ومال

طفلی ولقطه یی آخره قرض ویرمك واردر زیرا استخلاصنه قادردر وولایت عامّهسی

واردر امّا اب ووصی بونك خلافنجهدر یعنی طفلك مالنی آخره قرض ویرمکه قادر دکلدر

ولو کانت حشفة الصبی ظاهرة من راه ظنّه ولا یقطع جلدة ذکره الّا بمشقّة جاز ترك

ختانه اکر صبینك حشفهسی ظاهر اولسه واول حشفهیی کورن اول صبی یی ختان اولنمش

ظن ایلسه حال بوکه ذکرینك جلدهسی قطع اولنمیوب الّا مشقّت ایله قطع اولنسه اول صبی نك

ختانی ترك اولنمق جائزدر وکذا شیخ اسلم وقال اهل البصر لا یطیق الختان براختیار

کمسنه اسلام کلسه اهل بصر یعنی اهل وقوف اولان کمسنه شیخ فانی بوکه یعنی ختانه طاقت

کتورمز دیسه صبی ترك اولندوغی کبی بونك دخی ترك ختانی جائزدر ووقت الختان غیر

معلوم ووقت ختان معلوم دکلدر ابو حنیفه حضرتلرندن سؤال اولندقده لا ادری بیورمشلردر

وقیل سبع سنین دینلدیکه وقت ختان یدی سنهدر یعنی یدی یاشنده ایکندر ولا یجوز ان

یصلّی علی غیر الملئکة والانبیاء الّا بطریق التّبع ملکه وانبیا حضرتلرندن غیری اوزرینه صلی الله

علیه وسلم دیمك جائز دکلدر الّا بطریق التّبع جائزدر ولا الاعطاء باسم النیروز والمهرجان

نیروز ومهرجان اسمیله اعطا جائز دکلدر یعنی نیروز ومهرجانك شرفی ایچون عبد هدیهسی

کبی هدیه ویرمك جائز دکلدر بو ایکیسی مجوسیلرك عیدیدر ابو حفص کبیر بیورمشلردرکه

بر کمسنه اللی سنه الله عظیم الشانه عبادت ایلسه اندن صکره نیروز ومهرجان کونی کلسه وبعض مشرکینه

بر یومرطه ویرسه اول کونی تعظیم ایچون تحقیقا کافر اولور وجمله عملی باطل اولور جامع الصغیر

صاحبی دیمشدر که یوم نیروزده بر کمسنه بر مسلمه بر شیء اهدی ایلسه امّا اول کونك تعظیمی

مراد اولنمسه انجق بعض ناسك اعتباری اولدوغی اجلدن ایسه کافر اولمز امّا لایق اولان

اول فعلی اشلیامکدر زیرا نبی علیه السلام من تشبه قوما فهو منهم بیورمشلردر ولا باس بلبس القلانس واور

کیمك لا باسدر و للشاب العالم ان یتقدم علی الشیخ الجاهل شاب عالم ایچون شیخ جاهل اوزرینه تقدم

ایلمك واردر زیرا حق سبحانه وتعالی هل یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون بیورمشدر وبر موضع

آخرده اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم بیورمشدر اولی الامردن مراد اصح اقوال علمادر

خصوصا العلماء ورثة الانبیاء بیورلمشدر که نبی علیه الصلاة والسلام صحابه دن رضوان الله تعالی

علیهم اجمعین شاب اولان علمایی علملری اولدن دون اولنلرك اوزرلرینه تقدیم بیورررلردی

ولحافظ القران ان یختم فی اربعین یوما قران عظیم الشانك حافظی ایچون قرق کونده بر ختم

ایلمك واردر زیرا قرآندن مقصود معانی شریفه سنی فهمدر ومضمون شریفنده اولان فرمان الهیه دن

عبرت آلوب امرایسه دوتمق نهی ایسه اجتناب ایلمكدر مجرد تلاوت دکلدر حق تعالینك افلا

یتدبرون قول شریفی فهم معانیه دالدر کتاب الفرائض بو کتاب فرایضك احکامی بیاننده در

فرایض فریضه نك جمعیدر وفرض نیچه معنایه کلور اول معانیدن بریسی تقدیردر وبو محلده مراد

اولان تقدیردر زیرا حق سبحانه وتعالی هر کسك نصیبنی ملك وانبیادن بر فرده تفویض ایلمیوب

بالذات کندوسی اصحاب بیننده نصف وربع وثمن وثلث وثلثین وسدس حصه بیان بیورمشدر

سائر احکام بونك خلافیدر انلرده نصوص مجملدر وفرایض اشرف علوم اولمغین نبی علیه السلام

تعلموا الفرایض وعلموها الناس فانها نصف العلم بیورمشلردر یبدأ من ترکة المیت بتجهیزه

وتکفینه ودفنه بلا اسراف ولا تقتیر میتك تجهیز وتکفنی ودفنی ترکه سندن بداء اولنور اسراف یعنی

ونه زیاده تقتیر اولنور ترك ایلدوکی شیء غیرك حقی اولمازایسه اگر غیرك حقی اولور ایسه مثلا رهن

کبی وجنایت المیت [illegible] کبی بونلری صاحبلرینه رد تجهیز اوزرینه تقدیم اولنور حیاتنده تقدیر

اولندوغی کبی اگر میتك [illegible] غیریسه حیاتنده نفقه سی واجب اولان کسنه نك اوزرینه تجهیز وتکفین

واجب اولور مصنفك بلا اسراف قولی باعدد ایله در یاخود قیمت ایله در اما عدد ایله اولان

رجلك اوچ کفندن زیاده سی وخاتونك بشدن زیاده سی اسرافدر بونلردن اشغی اولسه تقتیر

تقتیردر یعنی تقصیردر اما قیمت ایله اولمسی اکر میت حال حیوتنده یوز درهم قیمتلی اولورتوبی
کیسه کفنی یوز درهمدن زیاده اولسه اسرافدر بونلردن نقصان اولورسه تقصیردر وبر اعتبار
دخی مثلا برکمسه نك عید شریفده کیجك برتوبی اولسه وبرده بین الاقران کیسه اولکه اوسطدر انك
بهاسی مقداری ایله تکفین اولنور ثم تقضی دیونه اندنصکره میتك دیونی قضا اولنور دیندن
مراد عباد طرفندن مطالبه اولان دیندر یوخسه زکوة وکفارات وغیر دیون کبیلر دکلدر زیرا
بومقوله دیون حق موت ایله ساقط اولور ورثه اوزرینه اداسی لازم اولماز مکرکه وصیت
ایلمش اوله ویاخود ورثه کندو حصه لرندن تبرع ایلیه لر زیرا عباد اللهه رکن ملکنك تبتنی وفعلیدر
بوایسه موت ایله ساقط اولدی یعنی اولور ثم تنفذ وصایاه من الثلث مابقی من الدین بعد
صکره میتك وصایاسی بعد الدین باقی قلان شیئك ثلثدن تنفیذ اولنور ثم یقسم
الباقی بین ورثته اندنصکره باقی قلان بین الورثه علی ما فرض الله تقسیم اولنور ویستحق الارث
بالنسب ونکاح وولاء ارثه استحقاق نسب نکاح وولاء سببیله در بونلردن غیری ایله وارث
ارثه مستحق اولمازلر وولاء فتح واو ایله ممدوددر وولاء ایکی نوعدر برنوعی ولاء عتاقه در بوکا
ولاء نعمت دخی دیرلر زیرا ولاء نعمت عصوبته در سببی نعمت عتقدر رقیق اوزرینه اولان عتق
کرك بدل ایله کرك بغیر بدل کرك کفارات ایچون وکرك نذر ایچون اولسون برابردر ویبداء باصحاب
الفرایض ترکه تقسیم اولندقده ابتدا اصحاب فرایض ایله بدء اولنور اصحاب فرایض کتاب اللهده
سهام مقدره سی اولان لردر انلر اون ایکی نفردر دوردی رجالدن سکزی نسادن رجالدن
بری بابادر وبری جد صحیح در وبری لام قرنداشی در وبری زوجی در نسادن اولانك بری زوجه
وبر اوغل قزی وبری لابوین قز قرنداشی وبری لاب قز قرنداسی وبری دخی لام قز قرنداشی
وبری اناسیدر وبری دخی جده صحیحه سیدر بوجمله زوج وزوجه ارثه استحقاقلری نکاح ایله در
یعنی نکاح سببیله در باقیسی نسب سببیله در ثم بالعصبات النسبیه اصحاب فرایضدن صکره
عصبات نسبیه ایله بداء اولنور زیرا عصوبت نسبیه سببیه دن اقوادر اصحاب فرایض نسبیه

اوزرینه ردّ اولنورلر اما اصحاب فروض سببیه اوزرینه ردّ اولنماز انلر زوج و زوجه در بونلره من لا یردّ علیه
تسمیه اولنور ثم بالمعتق اندن صکره معتق ایله بدأ اولنور که مولای عتاقه دینلور مثلا بر کمسنه بر عبدی
و یاخود بر جاریه اعتاق ایلسه انلرک مولاسی معتق ایمونلر مولای عتاقه کرک مذکر اولسون کرک
مؤنث اولسون برابردر ثم عصبته اندن صکره معتقک عصبه ذکوری ایله بدأ اولنور بو محله ذکور
قیدی لازمدر زیرا ولا اولمدوغنه نبی علیه الصلاة والسلام بیورمشدر لیس للنساء من الولاء الا
من اعتقن حدیث شریفی بیورمشدر ثم الردّ اصحاب فرایض حقلرینی الدقدنصکره باقی
شیلری عصبه اولوربولنمدوغی وقتده ذوی الفروض نسبیه اوزرینه ردّ اولنور ثم ذوی
الارحام اندنصکره ذوی الارحام ایله بدأ اولنور ذوی الارحام دخی دورت صنفدر
صنف اول میته منسوب اولور انلر اولاد بناتدر کرک ذکور و کرک اناث برابردر و اولاد
بنات بنات ابندر صنف ثانی میت انلره منسوب اولور انلر اجداد فاسددن و جدات
فاسده اندر هر نقدر عالی اولورسه و صنف ثالث میتک ابوینه منسوبدر انلر اولاد
اخوات و بنات اخوه در و دخی لام اخوه نک اوغللریدر هر نه قدر سفلی اولورسه صنف
رابع میتک جدینه منسوبدر آنلر بابانک باباسی و یاخود انانک باباسیدر و یاخود جدینه
منسوبدر انلر مطلقا عماتدر و لام اعمامدر و دخی اخوال و خالاتدر بو جمله و بونلرک سببیله
منسوب اولانلردر ذوی الارحامدر ثم مولی الموالات بالاده مذکور اولنلر بولنمدقده
جمیع میراثده مولی الموالات ایله بدأ اولنور که مجهول النسب کمسنه آدمه سن بنم مولام اول
بن اولورسم بنم وارثم اول و اگر جنایت ایدرسم عاقله مه یعنی دیت وارثمی و یردیسه و اول
دخی قبول ایلسه و آخر دخی اولکی کبی اویوب اول دخی قبول ایلسه بر برینک وارثی اولور وارثی
وارثنی ادادن مقدم رجوع ایلمکه قادردر ثم المقر له بنسب لم یثبت اندنصکره مقر له بنسب ایله
بدأ اولنور بر نسب ایله مقر که اول نسب اکا ثابت اولمدی مثلا بر کمسنه مجهول النسب کمسنه یه
بنم قرنداشمدر دیو اقرار ایلسه لکن موصینک باباسی بنم اوغلمدر و یاخود بنم قرنداشمدر

شمدر دیو نسبنی اقرار المدین اقراری اوزرینه موصی فوت اولسه بو مقوله مقرله بالنسب
لم یثبت دیو تسمیه ایتمشلردر ثم الموصی له بالاکثر من الثلث یوقرووده ذکر اولنان کمسنه لر بولنمدقده
ثلثدن اکثرده موصی له ایله بداءً اولنور وصیتی تکمیل اولنور ثلث اوزرینه زیاده منع اولنماق
ورثه ایچون ایدی بونده ایسه ورثه اولمامغله منع اولنماز ثم بیت المال ذکر اولنانلردن برفرد
موجود اولمادقده بیت المال ایچون اخذ اولنور وتمنع ارث الرق رقلك ارثی منع اولنور
کرك کامل اولسون عبد کبی کرك ناقص اولسون مکاتب ومدبر کبی والقتل کما مر قتل
دخی ارثی منع ایدر ننه کیم کتابت دیاتده ذکری مرور ایتمشدر واختلاف الملتین اختلاف
ملتین دخی ارثی منع ایدر اختلاف دینین دیمدی زیرا یهودی نصرانیدن ونصرانی
یهودیدن وارث اولورلر مع هذا دینلری مختلفدر بو تقدیرجه الکفر ملة واحدة اعتباری
ایله وارث اولورلر اما بعض فقهاء بین الیهود والنصاری توارث اولمامغه ذاهب اولمشلردر
زیرا اعتقادلری مختلفدر یهودینك عیسی علیه السلام وانجیله اعتقادلری یوقدر بو تقدیرجه
یهودی ایله نصاری ملتین اولمش اولورلر واختلاف الدارین حقیقة اختلاف دارین حقیقة
ارثی منع ایدر اول اختلاف دارین حقیقة اولسون حربی ایله ذمی کبی مثلا برحربی
مرد اولسه ودار اسلامده بر ذمی اوغلی اولسه وبالعکس دار اسلامده برذمی فوت اولسه دار
حربده باباسی اولسه تباین دارین سببیله وارث اولمازلر اگر ملتده معا ایسه ده اوحکما یاخود
حکما یعنی اختلاف دارین حکما اولسه مستأمن کبی مثلا برحربی امان ایله دار اسلامه چقسه
واول حربینك بر ذمی قرنداشی اولسه وحربی بورمرد اولسه دار اسلامده اولان ذمی
قرنداشی اکا وارث اولمماز اگرچه حقیقتده دار واحده در لکن حکما مختلفدر والمجتمع علی
توریثهم من الرجال عشرة ورثه دن توریث اوزرینه جمع اولان رجالدن اون نفردر الاب
اون نفرك اولکیسی بابادر اوج حالی واردر بری فرض مطلقدر ولد وولد ابن اولدقده حقی
سدسدر ننه کیم حق سبحانه وتعالی نك ولابویه لکل واحد منهما السدس ان کان له ولد

شریکی واقع اولمشدر وبردخی تعصیب محصدر ولد وولد ابن اولمدقنده کم حق سبحانه وتعالی
نك فان لم یکن له ولد وورثه ابواه فلامه الثلث قول شریفی واقع اولمشدر وبری دخی فرض مع التعصیب در
قزی واوغلنك قزی ایله اولدقده فرض جهتیله سدس اولور وبر قز اولورسه نصف ایکی اولورسه
ثلثان الدقده نصکره باقیسنی بابا تعصیب جهتیله الور وابوان نفرك ایلنجیسی بابانك باباسیدر که
جد صحیحدر وجد صحیح اولدرکه میته نسبتده ام داخل اولمیه اوغل اولمدقده جد صحیح بابا کبیدر
الادورت مسئله ده دکلدر وبرحالی دخی بابانك وجودی قتنده ساقط اولمقدر اول
دورت مسئله نك اولکیسی بابانك اناسی بابا ایله وارث اولماز جد ایله وارث اولور مسئله
ثانیه برکمسنه ابوینی ترك ایلسه وروجیندن بربینی ترك ایلسه وترك اولنان احد روجینك نصیبندن
صکره انا ایچون ثلث ما بقی واردر اما بابا یرینه جد اولسه انا ایچون جمیع مالك ثلثی واردر
مسئله ثالثه بنو الاعیان وبنو العلاة کلیسی بابا ایله ساقط اولورلر اجماعا جد ایله ساقط
اولمازلر بنو الاعیان اخوه واخوات دن لاب وام اولانلردر بنو العلاة اخوه واخواتدن
لاب اولنلردر مسئله رابعه معتقك باباسی اوغل ایله اولسه ثلث ولاء اخذ ایدر ابو یوسف
قتنده اما معتقك جدی اغلی ایله بولونسه ولانك جمله سی اوغلنندر جد ساقط اولور
والابن وابنه والاخ وابنه والعم وابنه والزوج ومولی النعمة اوجنجیسی اوغلیدر دردنجیسی
اوغلنك اوغلیدر بشنجیسی قرنداشیدر التنجیسی قرنداشی اوغلیدر یدنجیسی عمیدر سکزنجیسی
اوغلیدر بونلر نسب ایله ارثه مستحقلردر طقوزنجیسی مولاء نعمتدر یعنی مولاء عتاقه در زوجك
ارثه استحقاقی نکاح سببیله در مولانك استحقاقی ولاء ایله در ومن النساء سبع ورثه دن
توریث اولنه جق اولان نسادن یدیدر که کسنه در الام والجدة والبنت وبنت الابن والاخت
ومولاة النعمة بری انادر وبری انانك اناسیدر وبری دخی اوغلك قزیدر وبری قز قرنداشیدر
وبری دخی زوجه در وبری دخی مولاة نعمتدر یعنی معتقه اولان خاتوندر وهم ذو فرض
وعصبة بو رجال ونسادن مذکور اولانلر ایکی نوعدر بر نوعی صاحب فرضدر وبر نوعی

نوعی عصبه در وذو الفرض من لهم سهم مقدرة واصحاب فروض شول کمسنه درکه انلرایچون سهم مقدر
واردر والسهام المقدرة فی کتاب الله تعالی ستة کتاب اللهده مقدر اولان سهام التیدر النصف
بری نصفدر حق سبحانه وتعالینك قول شریفنده نصف اوچ موضعده ذکر اولنمشدر وان کانت واحدة
فلها النصف وموضع آخرده ولکم نصف ما ترك ازواجکم و بر موضعده دخی وله اخت فلها
النصف ما ترك بیورمشدر والربع بری دخی رابعدر کتاب اللهده ایکی موضعده ذکر اولنمشدر
ولکم الربع مما ترکن وموضع آخرده ولهن الربع مما ترکتم بیورمشدر والثمن بری دخی ثمندر
حق سبحانه وتعالی ثمنی بر موضعده ذکر ایلمشدر فلهن الثمن مما ترکتم بیورمشدر والثلثان
بری دخی ثلثاندر کتاب اللهده ایکی موضعده ذکر اولنمشدر حق بناتده فان کن نساء فوق
اثنتین فلهن ثلثا ما ترك وحق اخواتده دخی فان کانتا اثنتین فلهما الثلثان بیورمشدر
والثلث بری دخی ثلثدر کتاب اللهده اول ثلث ایکی موضعده ذکر اولنمشدر فلامه الثلث
وبر غیری موضعده وان کانوا اکثر من ذلك فهم شرکاء فی الثلث بیورمشدر والسدس بری دخی
سدسدر وکتاب اللهده سدس اوچ موضعده ذکر اولنمشدر ولابویه لکل واحد منهما السدس
وموضع آخرده فان کان له اخوة فلامه السدس وموضع آخرده فان کان له اخوة فلامه ولکل
واحد منهما السدس بیورلمشدر فالنصف للبنت بس امدی نصف صلبیه ایچوندر ولبنت
الابن عند عدمها و دخی نصف اوغل قزی ایچوندر بنت صلبیه اولمدقده زیرا بنت صلبیه
نص شریف صریحاً واقع اولمشدر لکن بنت صلبیه منعدم اولمغله بنت ابن انك مقامنه
قایم اولور وللاخت لابوین وللاخت لاب عند عدمهما و نصف لابوین قز قرنداشی ایچوندر
ولابوین قز قرنداشی اولمدقده نصف لاب قرنداشی ایچوندر اذا انفردت بو ذکر اولنان
حکم قز قرنداشلرندن بری منفرد اولدقده در اما فجان مختلط اولسه لر عصبات للذکر مثل
حظ الانثیین حکمی واقع اولمش در انشاء الله تعالی محلنده ذکر اولنور وللزوج عند عدم
الولد وولد الابن و دخی نصف زوج ایچوندر ولد وولد ابن اولمدقده پس امدی بمجموع

اصحاب نصف بش کشی اولوب دردی نسادن وبری رجالدن والربع لعند وجود احدهما وزوج
ایچون ربع واردر ولد وولد ابندن بری موجود اولدقده وللزوجة وان تعددت عند عدمها وزوجه
ایچون دخی ربع واردر متعدد اولورسه ده ولد وولد ابن اولمدقده والثمن لهما كذلك عند وجود
احدهما ثمن زوجه ایچوندر ربع اولدوغی کبی ابن ولد ابن اولمدقده ربع اولور اولدقده ثمن اولور
والثلثان لكل اثنين فصاعدا ممن فرضهن النصف ثلثان شول کمسنه لر ایچوندر که فرضلری نصف
اوله کندولر ایکی و یاخود دخی زیاده اولدقلرنده ثلثان آلورلر و فرض نصف اولان طائفه درت
صنفدر بنت صلبیه وبری بنت ابن وبری اخت لابوین وبری لابدر والثلث للام عند عدم
وولد الابن والاثنين من الاخوة والاخوات ام ایچون ثلث جمیع مال واردر ولد وولد ابن
واخوة واخواتدن ایکی کمسنه اولمدقده بونلر امی ثلثدن سدسه حجب ایدر ولها ثلث ما بقی بعد
فرض احد الزوجين امك ایکی حالی احد زوجینك فرضندنصکره ثلث ما بقی واردر فی زوجتی
وابوین او زوجة وابوین احد زوجین فرضنی الدقدنصکره ام ایچون ثلث ما بقی واردر
ودنیلدیکه ایکی مسئله ده درمثلا فوت اولسه زوجینی وابوینی ترك ایلسه مسئله التیدندر
نصفنی زوج الدقدنصکره اوج باقی قالور وثلثی برآدم الور باقی سنی بابا الور والنجی برکمسنه
فوت اولوب زوجه سنی وابوینی ترك ایلسه مسئله مزاون ایکی دندر ربعی اوجدر زوجه ویردك
باقی طقور قالدی ثلثی امه ویردك باقی سنی بابایه ویردك ولو كان مكان الاب فيهما جد فلها
ثلث الجميع خلافا لابی یوسف اکر ذکر اولنان ایکی مسئله ده اب مکاننده جد اولسه ام ایچون
ثلث جمیع مال واردر ولکن ابو یوسف ایچون خلاف واردر آنك قتنده جد ایله معا ثلث ما بقی
واردر وللاثنين فصاعدا من ولد الام يقسم لذكورهم واناثهم بالسوية انابر اخوه واكو
اخواتدن ایکی ودخی زیاده ایچون ثلث واردر واولاد امه بنو الاخياف تسمیه اولنور
والسدس للواحد منهم ذكرا او انثى اولاد امه دن ذکر اولسون انثى اولسون واحد ایچون
سدس واردر وللام عند وجود الولد وولد الابن والاثنين من الاخوة والاخوات

اخوات ولد ولد ابن موجود اولدقده وباخود اخوة واخواتدن ایکی موجود اولدقده ام ایچون
سدس واردر وللاب مع الولد او ولد الابن ولد وولد ابن اولدقده بابا ایچون سدس واردر
وكذا الجد الصحيح عند عدمه وهو من لم يدخل في نسبته الى الميت ام وان دخلت نجد فاسد جد صحيح
دخی سدس الور جد صحیح شول کمسنه درکه میته نسبتنده ام داخل اولمیه اکر ام داخل اولورسه
صحیح فاسد اولور وللجدة الصحيحة وان تعددت وهي من لايدخل في نسبتها الى الميت جد فاسد
جد صحیح اولدوغی کبی جده صحیحه سدس الور اکر متعدد دخی اولورسه جدهٔ صحیحه شول کمسنه درکه
میته نسبتنده جد فاسد داخل اولمیه ولبنت الابن وان تعددت مع الواحدة من بنات الصلب
بنات صلبیه دن بری ایله اولدقده بنت ابن ایچون سدس واردر اکر متعدد دخی اولورسه
وللاخت لاب كذلك مع الاخت الواحدة لابوين كذلك اخت لاب ایچون سدس واردر
لابوین اختک بری ایله معا اولدقده **فصل** بو فصل عصباتک احکامی بیاننده در
صاحب مغرب دیمشدر که عصبه رجلک بابا طرفندن اولان قرابتی در صحاحده عصبه الرجل
بنوه وقرابته دیمشدر وعصبه لغتده بنو البنون والجماعة المحيط بالرجل من اقربائه الكائنة من
الاب وعصبات اوچ نوعدر عصبه بنفسه عصب بغيره عصب مع غيره والعصبة بنفسه ذكر
ليس في نسبته الى الميت انثى وهو يأخذ ما ابقته الفرائض عصب بنفسه شول مذکردر که میته
نسبتنده انثی اولمیه وعصب بنفسه اولان مذکر اصحاب فرائضک ابقی قودوغی شیء اخذ
ایدر وعند الانفراد يحرز جميع المال عصبه بنفسه بالکز اولدقده جمیع مالی جهت واحده ایله احراز
ایدر وعصبه بنفسه دورت صنفدر بر صنفی جزء میتدر اوغل واوغل اوغلی هر نه قدر اشغه اولورسه
ایکنجی اصل میتدر بابا در وجد صحیح در اوچنجی صنفی جزء ابدر لاب وام قرنداشلر دردنجی
صنفی جزء جددر که عمیلردر بونده ذکور اعتباری اولنور زیرا انثی عصبه بنفسه اولمازر واقربهم
جزء الميت وهو الابن وابنه وان سفل دورت صنفک اقربی یعنی میراثه اولی سی جزء میتدر که
اول ابن میت وابن ابنیدر نه قدر اشغی اولورسه ثم اصله وهو الاب والجد الصحيح

وان علا اندن صكره ميتك اصليدر اول اصل اب وجد صحيحدر هر نه قدر يوقرو اولور او لسون

ثم جزء ابيه وهو الاخوة لابوين او لاب ثم بنوهم وان سفل اندن صكره ميتك باباسنك جزيدر

انلر لابوين اخوه در و باخود لاب اخوه در اندن صكره بونلرك اوغليدر هر نه قدر اشغي اولورسه

اولسون ثم جزء جده وهم الاعمام لابوين او لاب ثم بنوهم وان سفلا اندن صكره عصبات بنفسه

ميتك جدينك جزئيدر كه انلر لابوين اعمام و ياخود لاب اعمامدر اندن صكره بونلرك اوغليدر هر نه

قدر اولورسه اولسون ثم جزء ابيه كذلك اندن صكره مينك باباسنك جدينك جزئيدر اعمام اولادي

كبي بونلر باباسنك عميلريدر والعصبة بغيره من فرضه النصف والثلثان يصير عصبة باخوتهن

ويقسم للذكر مثل حظ الانثيين عصب بغيره شول كسنه دركه انك فرضي نصف در و ياخود

ثلثاندر بونلر قرنداشلريله عصبه اولورلر مال للذكر مثل حظ الانثيين تقسيم اولنور مثلا عصبه

بغيره بنت صلبيه در ابن ايله عصبه اولورلر بري دخي بنت ابن در محاذيسنده اولان غلام ايله

عصبه اولورلر و بري دخي لابوين در قرنداسيله ميتك صلبيه قزي ايله عصبه اولورلر وبنت

ابني ليله عصبه اولورلر و بري دخي اخت لاب قرنداشي ايله عصبه اولورلر و مينك صلبية قزي

وبنت ابني ايله عصبه اولورلر ومن لا فرض لها واخوها عصبة لا تصير عصبة به كالعمة وبنت

الاخ اناتدن شول كسنه دركه صاحب فرض اولميه حال بوكه قرنداسي عصبه در ذكر اولنان اناث

قرنداشيله عصبه اوليماز عمه وبنت اخ كبي قرنداشيله اصبه اوليماز وابن عم لابوين و ياخود لاب

و ياخود لاب ايله بنت العم لابوين و ياخود لاب جمع اولسه ابن عم وارث اولور بنت الاخ ايله

عم محجوب اولور بنت الاخ ايله جمع اولسه مالك كليسي ابن اخ ايچوندر والعصبة مع غيره الاخوات

لابوين او لاب مع البنات او بنات الابن عصبه مع غيره لاب وام اخواتدر و ياخود لاب قرنداشي

بنات ايله و ياخود بنات ابن عصبه اولورلر زيرا نبي عليه السلام اجعلوا الاخوات مع البنات

عصبة بيورمشدر وذو الابوين مع العصبات مقدم على ذي الاب حتى ان الاخت لابوين

مع البنت يحجب الاخ لاب عصباتدن ذوي الابوين اولان يالكز ذو الاب اوزرينه مقدمدر

مدر عصبه ایکی وجه ایله ترجیح اولنور قرب درجه وبری قوت قرابت ایله قرب درجه ایله اولان عصبه
یوقرودده ذکر اولنمشدر قوت قرابت ایله اولان لابوین اخوات لاب اخواتدن میراث اولیدر
حتی لابوین قرنداشی میت اولدقده لاب اولان ار قرنداسی حجب ایدر یعنی میراثدن منع ایدر
وعصبة ولد الزنا وولد الملاعنة مولی امه ولد زنانك وولد ملاعنه نك عصبه سی اناسنك
معتقیدر زیلعی دیمشدر که ولد زنا وولد لعان انجق ام جهتیله وارث اولنور زیرا اب جهتندن
نسبی منقطعدر والاب مع البنت صاحب فرض وعصبة بابا بنت ایله فرضدر وعصبه در
بنت کرك صلبیه اولسون کرك بنت ابن اولسون فرض جهتیله سدس الور عصوبت جهتیله
باقی سنی الور وآخر العصبات مولی العتاقة عصباتك آخری مولای عتاقه در یعنی معتق در
ثم عصبته علی الترتیب المذکور اندنصکره مولای عتاقه نك عصبه سیدر ترتیب مذکور اوزره
یعنی عصبۀ نسبیه ده ذکر اولنان دورت ترتیب اوزره فمن ترك اب مولاه وابن مولاه فماله
کله لابن مولاه شول کمسنه که مولاسنك باباسی ایله اوغلنی ترك ایلسه پس امدی مالك کلیسی
مولی سنك اوغلی انجوندر ابو حنیفه ایله امام محمد قتنده زیرا جزء میت اصل میت اوزرینه
مقدمدر وعند ابی یوسف رحمه الله للاب السدس والباقی للابن ابو یوسف قتنده اب ایچون
سدس وار در باقی سنی ابن الور ولو کان مکان الاب جد فکله لابن اتفاقا اگر اب مکاننده جد
اولسه اتفاقا مالك کلیسی ابن ایچوندر ولو ترك جد مولاه واخاه فالجد اولی بر معتق
مولی سنك جدی ایله قرنداسنی ترك ایلسه پس امدی میراث جد اولیدر وعندهما یستویان
امامین قتنده میراثده برابردر والعصبة انما یاخذ ما فضل عن ذوی الفروض عصبه ذوی
الفروضدن فضله قالان شیء اخذ ایدر فلو ترك زوجا واخوة لام واخوة لابوین
واما فالنصف للزوج والسدس للام والثلث للاخوة للام ولا یشارکهم الاخوة لابوین
وتسمی المشترکة والحماریة مثلا برخاتون فوت اولوب زوجینی ولام قرنداشنی ولابوین
قرنداشنی واناسنی ترك ایلسه نصف زوج ایچوندر وثلث لام اخوه ایچوندر لابوین اخوه

بونلره شریك اولیماز زیرا مسئله مر الیتدندر. وبو مسئله یه مسئلهٔ مشترکه و حماریه تسمیه اولنور

وتسمیه سنه سبب حضرت عمر رضی الله عنه بو مسئله دن سؤال اولندقده مقدما اولان اولاد ام

کبی جواب ویردی لابوین اولان اولاد دن بری یا امیر المؤمنین فرض ایده لم که بابامز حمار ایمش ایکیمز

بر انادن کلمیوز دیدکده حضرت عمر رضی الله عنه تکفره وار وب فی الواقع بر انادنوز دیو ثلثدن

تشریك ایلدی اول اجلدن حماریه ومشترکه وعثمانیه تسمیه اولنمشدر فصل حجب الحرمیان متنف

فی حق ستة الابن والاب والبنت والام والزوج والزوجه حجب حرمیان التی کمسنه حقنده منتفیدر

اب ابن بنت ام زوج زوجه در ومن عداهم یحجب الابعد بالاقرب ذکری مرور ایدن التی کمسنه

دن ماعداسی ابعد اقرب ایله محجوب اولور وذو القرابة بذی القرابتین بر قرابت صاحبی ایکی قرابت

صاحبی ایله حجب اولنور مثلا اخ لاب اخ لابوین ایله محجوب اولور ومن یدلی بشخص لا یرث معه

الا اولاد الام حیث یدلون بها ویرثون معها شول کمسنه که بر شخص سببیله میتهٔ منتمی اولور اول

شخص موجود معا وارث اولیماز ابن الاب کبی الا اولاد ام وارث اولور اولاد ام میته ام سببیله

منتمی اولور ایکن ام ایله وارث اولور ویحجب الاخوة بالابن وابنه وان سفل وبالاب والجد

اخوه ابن وابن ابن ایله محجوب اولور هر نه قدر اشغی اولور ایسه اولولسون واب ایله دخی محجوب

اولور زیرا اخوه کلاله در وتوریث کلاله ایسه عدم ولد و ولد ابن مشروطدر وجد ایله دخی

ساقط اولور ویحجب اولاد العلات بالاخ لابوین ایضا اولاد علاتکه اخوه واخواتدن

لاب اولنلردر لابوین اخ ایله محجوب اولورلر وعندهما لا یحجب الاخوة لابوین او لاب بالجد

بل یقاسمونه وهو کاخ ان لم تنصفه المقاسمة عن الثلث عند عدم ذوی الفرض وعن السدس

عند وجوده والفتوی علی قول الامام امامین قتنده لابوین اخوه ویاخود لاب اخوه جد ایله

محجوب اولماز بلکه مقاسمه اولنور واول جد اخ کبیدر اکر ذی فرض اولمدقده مقاسمه ثلثدن

نقص ویرمز ایسه ویاخود ذی فرض موجود اولدقده مقاسمه سدسدن نقص ویرمز سه حال بوکه

فتوی امام اعظم قولی اوزرینه درکه اخوه واخواتك جد ایله سقوطیدر وان استکمل بنات

نبات الصلب الثلثين سقط بنات الابن الا ان يكون بحذائهن او اسفل منهن ابن ابن فيعصب
من بحذائه ومن فوقه من ليست بذات سهم ويسقط من دونه فچان بنات صلبيه ثلثني تكميل ايلسه
بنات ابن ساقط اولور وارث اولمازلر زيرا بناتك حقي ثلثاندر بنات صلبيه ثلثاني تكميل ايلدیسه
نبات ابنه برشيء قالمازالا بوقدر وارد ركه اول بنات ابنك جذاسنده و یاخود اسفلنده غلام
اولورسه اول غلام كندو حذاسنده وكندونك فوقنده اولوب ذا سهم اولميان بناتي عصبه
قيلور وكندودن اشغه اولان بناتي اسقاط ايدر ابن مسعود رضي الله عنه دن روايت اولنمشدركه
نبي عليه السلام حضرتلرندن استماع اولنديكه بركون بنت صلبيه دن و بنت اخت مسئله سي
سؤال اولندقده النصف للبنت والسدس لبنت الابن والباقي للاخت بيورمشلردر زيرا
حق بنات ثلثاندر زياده اولمق احتمالي يوقدر چونكه بنت صلبيه نصفني اخذ ايليه ثلثان تكميل
ايچون سدس بنات ابن ايچوندر كرك بر اولسون كرك زياده اولسون بناتك ثلثانني تكميل
ومابقي دخي عصبه ايچوندر چونكه بو مقاله بو بليه اولدقده صورتي بو كونه تصور اولنمشدر

فريق اول		فريق ثاني		فريق ثالث		مسئله
ابن		ابن		ابن		ح
ابن	بنت ١٢	ابن		ابن		٤ / ٢٤
ابن	بنت ٢	ابن	بنت ١٢	ابن		
ابن	بنت ١	ابن	بنت ٢	ابن	بنت ١	
		ابن	بنت ١	ابن	بنت ١	
				ابن	بنت ١	

فريق اول بنت عليانك مقابله سنده برشيء يوقدر و فريق اولك وسطاسنك حذاسنده

فريق ثانينك علياسي واردر فريق اولك سفلاسنك حذاسنده فريق ثانينك وسطاسي ايله فريق
ثالثك علياسي واردر وفريق ثانينك سفلاسنده اولان بنتك حذاسنده فريق ثالثك سفلاسي
واردر وفريق ثالثك سفلاسنه بر احد محاذي دكلدر بو اوغلانلرك بري صاغ اولميوب طقوز قز
قالسه لر فريق اولدن علياده اولان بنته نصف ويريلور وفريق اولدن وسطا ايله فريق ثانينك
علياسنده اولان قزه سدس ويريلور غيريلره برشئ اصابت ايلمز باقي قلان دكندو اوزرلرينه
يعني اوزرلرينه رد اولنور صورة مزبوره ده مسئله من التيدندر التينك نصفي كه اوجدر عليايه
ويريلور كه بنت صلب مقامنه قايمدر والتينك سدسي بردر وسطا ايله فريق ثانيدن محاذيسنده
اولان قزه ويريلور باقي اوزرلرينه رد ايلدك مسئله ده من لا يرد عليه يوق من يرد عليه جنساني
اولمغله مسئله يي سهاملرندن قلدق فريق اولانك علياسنك التده اولان سهامي عدد راسنه
مستقيم وسطا ومحاذيسنده اولانك اللرنده سهمي بر عدد راسلري ايكي بر ايله ايكي مابيننده
مباينت واردر عدد راسلريني رد مسئله اولان درده ضرب ايلدك سكز حاصل اولدي
وبنت علياانك النده اولان اوج سهمي مضروب اولان ايكي يه ضرب ايلدك التي اولدي
بنت عليايه ويردك وسطامع من توذيها النده اولان بري مضروبمز اولان ايكي يه ضرب
ايكي حاصل اولدي انلره ويردك جمله سي سكز اولور مثلا ذكر اولنان ورثه نك مال متروكي
يكرمي بيك ايكيوز ايكي اقچه اولسه مال متروك اصل مسئله اولان درده تقسيم اولنور هر بره
حاصل اولور سه النده اولان سهمي حاصل تقسيمه ضرب اولنسه كندونك حصه سي اولمش
اولور تصحيح سكزدندر مال متروك تصحيح اولان سكزه تقسيم اولنسه وتصحيحدن اللرنده اولان
سهم حاصل تقسيمه ضرب اولنسه انده دخي موافق كلور يعني ايكي وجهله تقسيم صحيحدر فريق
اولانك سفلاسنده اولان غلام صاغ فرض اولنسه عليايه نصف ويرورز وسطامع من
توذيها سدس ويرورز اول غلام كندو حذاسنده اولاني وفريق ثانينك وسطاسي
وفريق ثالثك علياسي عصبه قيلور قلور مابقي يي مابينلرنده احما اخماسا للذكر مثل حظ الا

الانثيين تقسيم اولنور اصل مسئله التيدنور نصفي كه اوجدر عليايه ويردك وسدسكه بردر وسطامع
نوادنهايه ويردك باقي قالان ايكي سهمي عصبانه ويردك عليانك النده اوج سهم عدد راسنه مستقيم
وسطامع من نوادنهانك اللرنده اولان برعدد راسلريله مستقيم دكل مباينددر عدد راسلرينك كلبسي
موقوف وعصبانك اللرنده اولان بشه مباين الملرك دخي عدد راسلري موقوف موقوفلره نظر
ايلدك ايكي ايله بش مابيننده مباينت وار در نجان موقوف اولان رؤس بيننده مباينت بولنسه
احد موقوف آخرك كلنسنه ضرب اولنور ايكي بشه ضرب ايلدك اون حاصل اولدي مبلغ مزبوري
اصل مسئله اولان التي يه ضرب ايلدك التمش اولدي عليانك النده اولان اوجي ضرب ايلدك اوتوز
اولدي بنت عليايه ويردك وسطامن نوادنهانك النده اولان بري اونه ضرب ايلدك اون التي
اولدي انلره ويردك عصبانك النده اولان ايكي يي مضر وبيمز اولان اونه ضرب ايلدك يكرمي حاصل
اولدي ويردك عصبانك جميعسنه اصل مسئله مز التيدنور صحيح مسئله مز التمشدندر مضروب مز اوندندر
بو فروده ذكر اولندوغي اوزره مال متروك اصل مسئله اولان التي يه تقسيم اولنور حاصل تقسيم هرنه
ايسه هركسك النده اولان سهمي حاصل تقسيمه ضرب اولنسه هركسك حصه سي اولمش اولور وتصحيح
اولان التمشه دخي ضرب اولنورسه وتصحيحدن اللرنده اولان سهملري ضرب اولنسه اولدخي راست كلور
تخلف ايلماز اكر فريق ثانينك سفلا سنده اولان غلام صاغ فرض اولنسه بنه مسئله التيدندر ونصفي كه
اوجدر بنت عليايه ويردك وسدس بردر وسطامع من نوادنهايه ويردك باقي ايكي عصبانه ويرلدي
اسباعا تقسيم اولندي بنت عليانك النده اولان اوج عدد راسنه مستقيم وسطامع نوادنهانك
النده اولان برسهم عدد راسلرينه مباين عدد راسلريني موقوف ايلدك عصبانك النده اولان ايكي
عدد راسلري اولان يدي يه مباين عدد راسلريني موقوف ايلدك ورؤس موقوفات بيننه نظر
ايلدك ايكي ايله يدي مابيننده مباينت بولدق ايكي يي يدي يه ضرب ايلدك اون درت حاصل اولدي
مبلغ مزبوري اصل مسئله مز اولان التي يه ضرب ايلدك سكسان درت حاصل اولدي تصحيح مسئله مز اولدي
سكسان درت در عليانك النده اولان اوج سهمي مضروبمز اولان دورده ضرب ايلدك فرق ايكي

بنت علیایه ویردك وسطامع نوادیهانك النده اولان برسهمی مضروب بز اولان درده ضرب ایلدك
اون درت حاصل اولدی وسطایه ویردك عصبانك اللرنده اولان ایکیی مضروبه ضرب ایلدك
سکزی سکز حاصل اولدی عصبانه ویردك تصحیح مسئله اولان سکسان درده تقسیم اولنه و تصحیحدن
اللرنده اولان حاصل بغیته ضرب اولنه صحیح اولور اکر سائل سؤال ایدرسه دورت اقچه کسر کلدی
کلمامك کرك ایدی اکا جواب ویریلور که ربع ثمن وسدس وثلث اخراج اولندقده لابد کسر کلور
مثلا اون ایکی بیك بشیوز اللی اقچه نك سدسنی اخراج ایلدك درت اقچه راست کلدی لابد هر قنقی
یوزدن اولورسه قرق اللی بیك اقچه ده دورت اقچه کسر کلور اصل کسر کلمامك سهامده در اکر فریق
ثالثك سفلاسنده اولان صاغ فرض اولنه بنه اصل مسئله التیدندر التینك نصفی که اوجدر
بنت علیایه ویردك سدسی بردر وسطامع من توادیهایه ویردك باقی قلانی ایکی عصبانه ویردك
اثمانا تقسیم اولنور بنت علیانك النده اولان اوج سهم عدد راسنه مستقیم وسطامن تحادیها
نك اللرنده اولان بر سهم عدد راسلرینه موقوف ایلدك عصبانك اللرنده اولان ایکی سهم
عدد راسلرینه اولان سکزه منقسم دکل لکن مابینلرنده موافقت بالنصف وار در عدد راسلرینك
نصف موقوف رؤس موقوفات بینه نظر ایلدك موافقت بالنصف بولدق احدهمایی آخره
ضرب ایلدك سکز حاصل اولدی مبلغ مذکوری اصل مسئله مز اولان التی یه ضرب ایلدك
قرق سکز حاصل اولدی تصحیح مسئله قرق سکزدندر بنت علیانك النده اولان اوج مضروب اولان
سکزه ضرب ایلدك یکرمی دورت حاصل اولدی بنت علیایه ویردك وسطامع من تحادیهانك
بدلرنده اولان بر سهمی سکزه ضرب ایلدك سکز حاصل اولدی انلره ویردك عصبانك اللرنده اولان
ایکیی سکزه ضرب ایلدك اون التی حاصل اولدی عصبانه ویردك تصحیح اولان قرق سکزه دخی تقسیم
اولنسه راست کلور عقلت اولنمیه واذا استکمل الاخوات لابوین الثلثین سقط الاخوات لاب
الا ان یکون معهن اخ لاب فحان اخوات لابوین ثلثنی تکمیل ایلسه اخوات لاب ساقط اولور
مکرکه بونلر ایله لاب برادر کلك قرنداش اوله ذکر اولنان باقی قلان ایکی مابینلرنده للذکر مثل

مثل حظ الانثيين تقسيم ايدرلر والجدات كلهن يسقطن بالام جداتك كليسي ام ايله ساقط اولور ولا
بوين حاصة بالاب ايضاً خاصة ابويات اب ايله ساقط اولور اميات ساقط اولماز مثلا بركسنه
باباسني وباباسنك اناسني ترك ايلسه باباسنك اناسي بابا ايله ساقط اولور اناسنك اناسي
انا ايله ساقط اولماز وكذا بالجد الام الاب باباطرفندن اولان جدلر بابا ايله ساقط اولدوغي كبي
جد ايله دخي ساقط اولور الا ام اب ساقط اولماز زيرا ام اب جدك قبلندن دكلدر بلكه
جدك زوجه سيدر والقربي منهن من اي جهة كانت تحجب البعدي من اي جهة كانت جده دن
جدهٔ قريبه هرنه جهتدن اولورسه كرك اب جهتندن كرك ام جهتندن اولسون بعدي يي حجب ايدر
اول بعدي دخي هرنه جهتدن اولورسه اولسون وارثة كانت القربي او محجوبة كام الاب معه
فانها تحجب ام ام الام جدهٔ قربي كرك وارثة اولسون كرك محجوبه اولسون جدهٔ بعدي يي كبي
حجب ايدر باباسنك اناسي كبي بابا ايله بيله اولدقده زيرا ام اب اناسنك اناسنك اناسني
حجب ايدر فاذا اجتمع جدتان احديهما ذات قرابة كام ام الاب والاخرى ذات قرابتين
كام ام الاب وهي ايضاً ام ام الام فثلثة السدس لذات القرابة وثلثاه للاخرى عند محمد و
ينصف عند ابي يوسف تجان ايكي جده جمع اولسه بري قرابت صاحبي اولسه كه باباسنك اناسنك
اناسيدر واخريكه اول برجده در ايكي قرابت صاحبي اولسه كه باباسنك باباسنك اناسيدر اول
باباسنك باباسنك اناسي اولدوغي كبي اناسنك اناسنك اناسيدر پس امري سدس كه ثلثي
بر قرابت صاحبنه وثلثاني ايكي قرابت صاحبنه ويريلور جهات اعتباريله امام محمد قتنده وامام
ابو يوسف قتنده سدس تنصيف اولنور ابدان اعتباريله ذات قرابتين ذات قرابه والمحروم بالقتل
نحوه لا يحجب قتل ايله ودخي ردت ايله وكفر ايله ورق ايله ميراثدن محروم اولان غيري يي حجب ايلماز
كرك حجب حرمان وكرك حجب نقصان اولسون والمحجوب يحجب كما في الجدة تحجب حرمان
ايله محجوب غيري يي حجب ايدر نته كم جده ده مرور ايلدي مثلا باباسنك اناسي ترك ايلسه
وانا[illegible]سنك اناسنك اناسني ترك ايلسه باباسنك اناسي اب ايله محجوب ايكن اناسنك

اناسنك اناسني حجب ايدر وكالاخوات والاخوة يحجبهم ويحجبون الام من الثلث الى السدس ودخي
اخوات واخوه كبي بونلري اب ميراثدن حجب ايدر وبونلر دخي محجوب ايكن انايي ثلثدن سدسه
حجب ايدر مثلا بركمسنه فوت اولوب باباسني واخوه واخواتن ايكي وياخود دخي زياده
ترك ايلسه واناسني دخي ترك ايلسه واخوات بابا ايله محجوب ايكن انايي ثلثدن سدسه حجب
ايدر اكر اخوه واخوات اولمامش اولسه ام ثلث الوب باقيسني بابا الوردي وحجب نقصان
بشكسنه يه در زوج نصفدن ربعه وزوجه ربعدن ثمنه ام ثلثدن سدسه بنت ابن اخت
لاب نصفدن سدسه محجوب اولور **فصل** بو فصل عول بياننده در عول لغتده جون
معناسنه استعمال اولنور فلان يعول على دينلور اي يميل جايزا وغلبه معناسنه دخي استعمال
اولنور عاله دينلور اذا غلبه ورفع معناسنه دخي استعمال اولنور عال الميزان دينلور اذا رفعه
بو محلده رفع معناسنه در اصطلاح علم فرايضده عول كندو اجزاسندن مخرج اوزرينه
برشي زياده اولمقدر قچان مخرج فرضدن ضيق اوزره اولسه حاصل كلام قچان مخرج فروض
مجتمعه ايله وفادن مضايقه اوزره اولسه ترك مخرج مذكوردن عدد اكثره رفع اولنور واذا زادت
سهام الفريضة على الفريضة فقد زالت قچان اصحاب فريضه نك سهامي فريضه اوزرينه زياده
اولسه اول فريضه عول ايدر معلوم اوله كه مجموع مخارج يديدر زيرا كتاب اللهده مذكور اولان
اولان فرايض التيدر مخارجي بشدر زيرا ثلث ايله ثلثانك مخرجي بردر واربعة مخارج لاتعول مجموع
مخارج يديدر ذكر اولنان يديدن دردي اصلا عول ايلماز الاثنان والثلثة والاربعة والثمانية
عول ايلميان مخارج اثنان در ثلثه در اربعه در ثمانيه در وثلثه تعول اول يديدن اوچي عول
ايدر حق سبحانه وتعالى نك كتاب كريمنده نصف وربع وثمن وثلث وثلثان وسدس بيور مشدر
وفقها رحمه الله ذكر اولنان نصيبلري ايكي نوع ايدوب نصف وربع وثمن نوع اول تسميه ايدوب
وثلث وثلثان وسدسي نوع ثاني تسميه ايلشلردر قچان نوع اولدن نصف نوع ثانينك كليسنه
ياخود بعضيسنه مختلط اولسه مسئله التيدن اولور واكر اولدن ثمن نوع ثانينك كليسنه وياخود

یاخود بعضی سنه مختلط اولسه مسئله یکرمی درندن درنهایتی بعضی سی رد وبعضی سی عول ایدر محلنه
کوره رعایت اولنور والستة الی عشرة وترا ونصفا عول ایدن اوچ مجرجك بری ستة در اونه دکین
وترا وشفعا عول ایدر یدی نصف ایله ثلثان جمع اولسه ودخی التیدن طقوزه عول ایدر ثمان
مسئله ده نصف وثلثان وثلث جمع اولسه ودخی التی اونه عول ایدر ثمان مسئله ده نصف وثلثان
وسدس جمع اولسه مثلا مال متروکی تحریر ایدوب عولیه اولان مسئله یه تقسیم ایده سین تقسیمدن
نه حاصل اولور سه هرکیسك التنه اولان سهمی تقسیمدن حاصل اولانه ضرب ایلیه سین هر نه حاصل
اولورسه مال متروکدن کندونك حصه سی اولمش اولور ذکر اولنان تقسیم کبی عولیه دن الله اعلم
نصف وثلثان وثلث وسدس اخراجی ممکن دکلدر زیرا اوج التیدن نصف اولمش ایدی
واختین لابوین ثلثا واختین لام ثلث وام سدس اولمش ایدی مال متروکك نصفنی زوج
وثلثانی اختین لابوین وثلثی اختین لام وسدسنی ام ایسه مال متروك وفا ایلمزدی
مثلا زوج صاحب نصفم مال متروکك نصفنی طلب ایلسه ومال متروکك اون بیك بشیوز
اللی بش اقچه نصفی اللی بیك ایکیوز یتمش اقچه ایدر زوجه ویرلسه وذکر اولنان اقچه نك ثلثانی که بیك اوچیوز
یتمش اقچه ایدر اختین لابوین ایچون ویرلسه وثلثی درت بیك یوز سکسان بش اقچه ایدر لام اخوینه
ویرلسه وسدسی که ایکی بیك طقسان ایکی اقچه ایدر امه ویرلسه مجموعی یکرمی بیك طقوز یوز یکرمی بش اقچه
ایدر بو تقدیرجه عولیه ده نصف وربع وثلثان وثلث وسدس وثمن رعایت اولنمق ممکن دکلدر
بو فقیر بر تقصیر تحریر ایلدوکی تقسیم اوزره اسان وجهله توزیع وتقسیم اولنور وبو قاعده ایله
عولیه نك جمله سنه رعایت اولنور وحضرت علی کرم الله وجهه دن عولیه مسئله سی منبرده ایکن
سؤال اولندقده زوجه حقی ثمندر لکن ثمنی تسعدر دیو بالبدا جواب ویرمشلردر واما
عولیه اولمیوب اصل مسئله ده نصف وربع وسایر رعایت اولنوب واقع اولان متروکاتدن
نصفنی وربعنی وسایرینی اخراج ایلمك ممکن در واصل مسئله اولنوب عولیه اولمز ایسه مسئله یه
تقسیم اولنور والاثنی عشر یعول الی سبعة عشر وترا لا شفعا واربعة وعشرون الی سبعة وعشرين.

عولا واحدا في المنبر وهي امرأة وبنتان وابوان عول ايدن مخارجك ايكيجيسي اثني عشردر وترا اون
يدي يه عول ايدر شفعا عول ايلماز اون ايكيدن عوليه يه مثال درت مسئله تحرير اولندي اون
اون ايكي دن اون يدي يه وار نجه عوليه اولان مسئله نك تقسيمدر مال متروك عوليه يه تقسيم
اولنور حاصل تقسيم هر كسك عوليه دن الندن اولان سهمي تقسيمدن حاصل اولانه ضرب
اولنور ضربدن حاصل اولان انك حصه سي اولمش اولور وبركون حضرت علي كرم الله وجهه
كوفه ده منبرده ايكن بو مسئله دن سؤال اولندقده بالبداهه جواب ويردي سائلينه سؤال
ايدوب زوجه ايچون ثمن دكلميدر ديدكده ثمندر لكن ثمني تسع اولمشدر ديو بيورمشلردر
هر كس فطانتنه تعجب ايلدي وحضرت علي كرم الله وجهه علم حسابده غايت مرتبه ده ماهر
ايدي روايت اولنور كه بر نصراني حضرت علي عنه يه كلوب سز كتابكزده ثلثمايه سنين ولبثوا
وازدادوا تسعا قرائت ايدرسز بزم كتابمزده ثلثمايه سنين در بو تقديرجه سزك كتابكز بزم
كتابمزه مخالفدر ديدكده حضرت علي رضي الله عنه جواب ويروب سزك كتابكزده ثلثمايه
سنين يونانيلر حسابنجه در و عرب حسابنجه اوچيوز طقوز سنه اولور نصراني چونكه حضرت
بالبداهه جواب ويردكده تعجب ايدوب ايمان كتوردي و بالبداهه جواب ويردوكنك
بري دخي بودر كه حضرت علي حضرتلرينك خلافتنده بر خاتون كلوب يا امير المؤمنين
بر قرنداشم فوت اولوب التي يوز ديناري قالدي قسام بكا طلم ايدوب بيك دينار ويردي ديو
جواب ايلدي پس امدي حضرت علي كرم الله وجهه نور ولايت ايله بيلوب وخاتونه حطاب
ايدوب نعم ديو جواب ويردي امدي بو حساب اوزره سكا بر دينار دوشر غيري يوقدر ديو جواب
ويردكده حاضر اولان اصحاب بالبداهه جواب ويردوكنه استحسان المشلردر وابن مسعود
رضي الله عنه حضرتلرينه يكرمي درت او توز بره دكين عول ايدر بيورمشلردر حتي ابن محروم روجه زبي
ربعدن ثمنه حجب ايدر ديمشدر لكن بو مسئله بزم علمامز قتنده مقبول دكلدر والرد عند العول رد
عولك ضددر ردك تعريفنده يفضل المخرج على السهام ديمشدر وعولك تعريفنده يفضل السهام

السهام على المخرج بو رمشدر بان لا تستغرق السهام الفريضة مع عدم العصبة فيرد الباقي على ذوي السهام
سوى الزوجين بقدر سهامهم رد عولك ضديدر سهام فريضه يي مستغرق اولمامغله عصبه دن
مستحق اولك عدمي بو تقديرجه باقي رد اولنور سهام صاحبلرينه سهاملري مقداري زوجين غيريسه
زوجينك اوزرينه رد يوقدر فان كان من يرد عليه جنسا واحدا فالمسئلة من عدد رؤسهم اكر
من يرد عليه جنس واحددن اولورسه مسئله عدد رؤسلريدن اولور زيرا جميع مال انلرا يجوندر
مثلا ايكي قز ترك ايلسه وياخود ايكي قزقرنداشي وياخود ايكي جدة ترك ايلسه مسئله ايكي
دندر هر برينه نصف ويريلور ايكي قزك مسئله سي بودر حقلري ثلثاندر مسئله اوجدندر ثلثاني
ايكيدر باقي برقلدي بري دخي اوزرينه رد ايلدك من يرد عليه جنس واحد مسئله يي عدد
راسلريدن قلدق ايكي قزقرنداش دخي كذلك جدتين دخي كذلك وان كانوا جنسين اواكثر
فمن عدد سهامهم اكر من يرد عليه جنسين وياخود جنسيدن اكثر اولورسه مسئله سهاملرينك
عددندن قلنور فمن اثنين لو كان في المسئلة سدسان اكر مسئله ده ايكي سدس وار ايسه مسئله
ايكيدن قلنور مثلا بركمسنه فوت اولوب جده سين ولام قزقرنداشي ترك ايلسه اصل مسئله
التي دندر لكن سهاملري ايكي اولمغله ايكي يه رد اولندي نصفين اوزرينه تقسيم اولنور ومن ثلثة لو
سدس وسدس وثلث مسئله اوجدن قلنور اكر مسئله ده سدس وثلث اليجي بولنورسه مثلا بركمسه فوت
اولسه اناسي ولام ايكي قرنداشي ترك ايلسه اصل مسئله التيدندر رد مسئله اوجدندر مذكورلرمادودي
اوله جق سهام اوجدر بس اوجي اصل مسئله اولوب انلاثا تقسيم اولنور ومن اربعة لو سدس ونصف
اكر مسئله ده سدس ونصف اولورسه مسئله دردندن قلنور مثلا بركمسنه فوت اولسه برقزي وبراوغلي
قزيني ترك ايلسه مسئله التيدندر لكن سهاملري دردندر دردي اصل مسئله ايدوب ارباع اوزرينه
تقسيم اولنور ارباعك اوجي بنت ايجون وبريني بنت ابن ايجون وريلور ومن خمسة او ثلث
ونصف اكر مسئله ده ثلث ونصف بلنور ايسه مسئله بشدن قلنور مثلا بركمسنه فوت اولوب
لابوين قزقرنداشي ولام ايكي قزقرنداشني ترك ايلسه اصل مسئله التيدندر سهاملري بش اولمغله

مسئله نك بندن قلنور البنتك نصفي اوجدر لابوين تحرفر نداشه وربلور زلفني ايكي در ام اختنه وربلور مجموع بشدر

وان كان مع الاول من لا يرد عليه اعطي فرضه من اقل مخارجه ثم قسم الباقي على رؤسهم اكر مسئله ده من لا يرد

عليه دن جنس واحد ايله من لا يرد عليه اوله يعني زوج وروجه دن بري اوله من يرد عليهك نصيبني

اقل مخارجندن اعطا اولنور اندنصكره ذلك المخرجدر باقي قلان من يرد عليهك راسلري اوزرينه تقسيم

اولنور فان استقام اكر باقي قلان من يرد عليهك راسلرينه مستقيم اولور سه فبها ونعمه ضربه حاجت يوقدر

كزوج وثلث بنات بروج اوج قزكبي من يرد عليهك اقل مخرجيدر درتدر نجان زوجه ويرلسه اوج باقي قلور

من لا يرد عليهك عدد راسلرينه مستقيم ضربه حاجت يوقدر اصل مسئله اون ايكيدندر رد مسئله درتدندر

والا اكر باقي قلان من يرد عليهك عدد رأسنه مستقيم اولمازسه فان وفق ضرب وفق رؤسهم في

مخرج فرض من لا يرد عليه كزوج وست بنات اكر من لا يرد عليهك عدد رؤسنه موافق اولورسه من يرد

عليهك عدد راسلرينك وفقي كه ايكيدر من يرد عليهك فرضي مخرجنه ضرب اولنور زوج والتي بنات

كبي مثلا بركمسنه فوت اولسه روجني والتي قزني ترك ايلسه من لا يرد عليهك اقل مخرجي دورتدر برينى

روجه ويردك اوچ باقي قالدي وباقي قلان اوچ قزك عدد رؤسنه مستقيم دكل مابينلرنده موافقت

بالثلث واردر وموافقت بالثلث اولمغله عدد راسلرينك وفقيكم ايكيدر درده ضرب ايلدك

سكز حاصل اولدي سكزدن ايكي سهم زوج ايچون والتي سهم بنات ست ايچون ويرلدي اكر فريق

بناته دكين خصته دن هر فردنه نه مقدار دكر ايدوكنه قاعدۀ فريق بناته طقوز بيك يوز اللمش سكز اقچه

دكمش ايدي اوبله اولسه ذكر اولنان مبلغ عدد راسلرينه تقسيم ايدرسن هر كسك هر فرده بيك بش

يوز يكرمي سكز اقچه سائري خصه سي معلوم اولور بوكا قياس اولنور وان باين ضرب كل رؤسهم

فيه كزوج وخمس بنات اكر باقي قلان من يرد عليهك عدد رؤسنك كليسني من لا يرد عليهك

فرضي مخرجنه ضرب اولنور بر زوج وبش قز كبي مثلا برخاتون فوت اولوب روجني وبش قزني

ترك ايلسه ربع ايله ثلثان جمع اولمغين اصل مسئله ان ايكيدندر لكن درده رد اولنور زوجك

اقل مخرجي درتدر برين زوجه ويردك اوچ باقي قالدي اوچ سهم بش قزك عدد رؤسنه مستقيم

مستقیم دکل مباینت وار مخرج من لا یرد علیه که درتدر عدد روس بنات بشدر اکا ضرب ایلدك
یکرمی حاصل اولدی ومسئله یکرمیدن تصحیح اولندی زوجك التنه اولان بری مضروب بش اولان
بشه ضرب ایلدك بش حاصل اولدی عوزوجه ویردك وبنات خمسك اللرنه اولان اوچی
بشه ضرب ایلدك اون بش حاصل اولدی قزلره ویردك وان کان مع الثانی من لا یرد علیه
قسم الباقی علی مسئله من یرد علیه اکر من یرد علیه دن جنسین ویاخود ثلثه اجناس ایله من لا
یرد علیه جمع اولسه من لا یرد علیهك فرضی مخارجندن باقی قلان من یرد علیه مسئله سی اوزرینه
تقسیم اولنور فان استقام باقی قلان من یرد علیه مسئله سی اوزرینه تقسیم اولنور فبها ونعمت
یعنی مرحبا بهذه الاستقامه بو تقدیرجه ضربه حاجت یوقدر کزوجه واربع جدات وست
اخوات لام بر زوجه ودرت جدات ولام التی اخوات کبی من لا یرد علیه که زوجه در اقل مخرجی
درتدر برینی اخذ ایلسه اوچی باقی قلان من یرد علیه مسئله سی اوزرینه مستقیم درزیرا حق
اخوات لام ثلثدر وحق جدات سدسدر بوصورتده دخی مستقیم درلکن سهاملری عدد راسلرینه
مستقیم دکلدر مثلا نصیب جدات بردر عدد راسلرینه مباینندر عدد روسنی حفظ ایلدك
ودخی اخوات ستك نصیبنی اکر عدد راسلری اولان التی مستقیم دکل لکن مابینلرنده موافقت
بالنصف وار عدد روس اخواتك نصفی که اوچدر اکا رد ایلدك اندنصکره جدات واخوات
رواسلری بینلرنده موافقت طلب ایلدك مباین بولدق روس جدات که درتدر وروس اخوات که
اوچدر اکا ضرب ایلدك اون ایکی حاصل اولدی اندنصکره من لا یرد علیهك اقل مخرجی اولان
درتده ایکی یه ضرب ایلدك قرق سکز اولدی تصحیح قرق سکزدندر زوجه نك التنه اولان
بری مضروب اولان اون ایکی یه ضرب ایلدك اون ایکی اولدی زوجه یه ویردك واخوانه
وریلان ایکی یی مضروبه ضرب ایلدك یکرمی درت حاصل اولدی اخوانه ویردك وجداتك
التنه اولان برسهم اون ایکی یه ضرب اولندی اون ایکی حاصل اولدی جداته ویردك رد
مسئله که درتدر زوجه مشروح اوزره تقسیم اولنور صحیح کلدوکی کبی تصحیح مسئله سی که قرق

سكز دركا دخي تقسيم اولنسه وتصحيحدن بدلرنه اولان حاصل تقسيمه ضرب اولنسه اولدخي
صحيح اولور والاضرب جميع مسئلتهم في مخرج فرض من لا يرد عليه كاربع زوجات وتسع بنات وست
جدات اگر من لا يرد عليهك فرضي مخرجندن باقي قلان من لا يرد عليه مسئله سي اوزرينه مستقيم اولماز
ايسه من يرد عليه مسئله سنك جمله سني من لا يرد عليهك فرضي مخرجنه ضرب اولنور درت
زوجه طقوز قز التي ده ده اصل مسئله يكرمي درتدندر ثمن ثلثين وسدس مختلط اولدوغيچون
لكن مسئله رديه اولمغله من لا يرد عليهك فرضي مخرجنه رد اولندي اول مخارج سكزدر سكزدك
ثمني بردر زوجاته ويردك باقي يدي قالدي يد من يرد عليه مسئله سي اولان بشه مستقيم دكل
بلكه ايكيسي مابيننده مباينت واردر من يرد عليه ايسه ايكي جنسدندر برجنسي صاحب ثلثاندر
وبرجنسي صاحب سدسدر مثلا زوج اولمسه بو ايكي سنك مسئله سي ومخرجي التيدر التينك
ثلثاني درتدر وسدسي بردر مجموع بشدر من يرد عليه مسئله سي بودر ذكر اولنان بشي من يرد
عليهك فرضي مخرجي اولان سكزه ضرب ايلدك قرق حاصل اولدي ثم بضرب سهام من لا يرد
عليه في مسئلة من يرد عليهك حصه سني بلمكه طريق بودركه من يرد عليهك سهام من يرد عليهك
فرضي مخرجندن باقي قلان يدي يه ضرب اولنور حاصل ضرب من يرد عليهك نصيبني الور
مسئله مذكوره ده زوجات ايچون بري من يرد عليه مسئله سي اولان بشه ضرب ايلدك حاصل
ضرب بش اولدي زوجاته ويرلدي ومن يرد عليه مسئله سنده اينك التنه اولان دردي
من يرد عليهك فرض مخرجندن باقي قلان يدي يه ضرب ايلدك يكرمي سكز اولدي بناته ويرلدي
وجداتك بردنه اولان بري بري ذكر اولنان يدي يه ضرب ايلدك يكرمي سكز اولدي بناته ويرلدي
وجداتك بردنه اولان بري ذكر اولنان يدي يه ضرب ايلدك يدي حاصل اولدي جداته ويرلدي
ويصحح بالاصل الاتيه بو مسئله اصول آتيه ايله تصحيح اولنور صورة مذكوره ده زوجات اربعه نك
قرقدن نصيبي بشدر وعدد راسلري درتدر سهاملري بيننده مباينت واردر عدد رأسلرينك
كليسي موقوف وبنات تسعك قرقدن نصيبلري يكرمي سكزدر وسهاملري ايله عدد راسلري

سلري مابينده مباينت واردر كذلك عدد راسلرينك كليسي موقوف وجدّاتنك قرقدن نصيبلري
يدي دربوني ايله التي بينده مباينت واركذلك عدد راسلرينك كلاسي موقوف بوندن صكره رؤس موقوفات
بينده موافقت طلب ايدك زوجاتك رؤسي ايله جدّاتك رؤسي بينده موافقت بالنصف بولادق بس
امدي دردك نصفي ايكي در جدّاتك عدد راسلرينك كليسنه ضرب ايلدك اون ايكي حاصل اولدي واون
ايكي ايله بنات تسعك مابينده موافقت بالثلث واربس امدي طقوزك ثلثي اوجدر اون ايكي يه ضرب
ايلدك اوتوز التي حاصل اولدي ومبلغ مذكوري بوقروده مذكور اولان قرقه ضرب ايلدك بيك
درت يوز قرق اولدي تصحيح مسئله مز مبلغ مذكوردن اولور مثلا زوجاتك قرقدن الندن اولان
اولور التي يه ضرب ايلدك بوز سكسان حاصل اولدي زوجاته ويرلدي وبناتك بدلرنده اولان
يكرمي سكزي اوتوز التي يه ضرب ايلدك بيك سكز حاصل اولدي بناته ويرلدي وجدّاتك قرقدن
بدنده اولان يدي يي اوتوز التي يه ضرب ايلدك ايكيوز اللي ايكي حاصل اولدي جداته ويرلدي
بو مسئله ايكي دفعه تصحيح اولمشدر مصر وبمز اوتوز التي دندر مسئله مز يكرمي دردندر لكن
سكزه رد اولندي مثلا اربع زوجات وتسع بنات وست جدّات ايچون تقسيم اولندي اولنماسنك
قاعده سنك بر نوعي بو در كه تصحيح اولان اصل مسئله ايدوب مال متروكي اكا تقسيم ايليه سين
وتقسيمدن حاصل اولان هر نه ايسه قرقدن هر كسك الندن نه مقدار بولنمش ايسه حاصل تقسيمه
ضرب ايليه سين كندونك حصه سي ظاهر اولور مثلا اللي بيك اقچه مال متروك اولسه
تصحيح اولان قرقه تقسيم ايدرز حاصل تقسيم بيك ايكي يوز اقچه اولور ذكر اولنان بيك
ايكي يوز اقچه اولور ذكر اولنان بيك ايكيوز اقچه تصحيح مسئله دن زوجاتك يدنده اولان التي يي
ضرب ايلدك التي بيك ايكيوز اقچه حاصل اولدي زوجات مجموعنه ويردك وبناتك
تصحيح مسئله مز قرقدن بدلرنده اولان يكرمي سكزي بيك ايكيوز اللي يه ضرب ايلدك
اوتوز بش بيك اولدي بناته ويردك وجدّاتك يدنده تصحيح مسئله اولان قرقدن يدي
يدي يي بيك ايكيوز اللي يه ضرب ايلدك سكز بيك يدي يوز اللي اقچه اولدي جداته

ويردك كامل اللي بيك اقچه اولدي وهر فردك حصه سه قاعده بودركه هر فريقك حصه سي عدد راسلرينه
تقسيم اولنور ونقسيمدن حاصل اولان مبلغ هر برينك حصه سيدر زوجاتك حصه سي التي بيك ايكيوز
اللي اقچه در عدد راسلري اولان درده تقسيم اولندي هر برينه بيك بش يوز التمش ايكي شر اقچه دكر وبناتك
الندن اولان حصه لري اوتوز بش بيك اقچه در طقوزه تقسيم اولندي هر برينه اوچر بيك سكز يوز سكسان
سكز دكر وجداتك حصه لري اولان سكز بيك يدي يوز اللي اقچه يي عدد راسلرينه التي يه تقسيم
اولندقده هر برينه بيك درت يوز اللي سكز اقچه ذكر **فصل** بو فصل ذوي الارحام توارثنك
احكامي بياننده در ذو الرحم هو قريب ليس بعصبة ولا ذي سهم ذو الرحم ميتك شول قريبي سيدر
عصبه ذي سهم اولميه يعني كتاب اللهده وماخوذ سنت رسول اللهده واجماع امتده ذو فرض
اولميه ذي رحم لغتده مطلقا ذي قرابت معناسنه در ويرث كما ترك العصبة عند عدم ذي
السهم ذو الرحم وارث اولور عصبه وارث اولدوغي كبي صاحب سهم موجود اولمدقده فمن
انفرد منهم احرز جميع المال ذوي الارحامدن بري منفرد اولسه جميع مالي احراز ايدر هر فنقي
صنفدن اولورسه اولسون برابردر ويرجحون بقرب الدرجة ثم بقوة القرابة ذوي الارحام قرب
درجه ايله ترجيح اولنور اندنصكره قربت قرابت ايله ترجيح اولنور مثلا بركمسنه خالني ترك ايلسه خالك
قرب درجه سي اولدوغي اجلدن جمله مالي اخذ ايدر وقوت قرابت ايله ترجيح اولندوغنه مثال
بركمسنه لابوين خالني ترك ايلسه وبردخي لاب خالني ترك ايلسه لابوين خالي ترجيح اولنور ثم بكون الاصل
وارثا عند اتحاد الجهة اندنصكره اصلك وارث اولمسيله ترجيح اولنور اتحادي قتنده مثلا تجات
درجه ده وقوة قرابتده واتحاد جهتده برابر اولسه لر ميته وارث ايله مولي اولان ترجيح مثلا بركمسنه
فوت اولوب اوغلنك قزينك قزيني ترك ايلسه وبردخي قزينك قزينك اوغلني ترك ايلسه اوغلنك
قزينك قزي اوليدر زيرا اوغلنك قزينك قزي صاحب فرض وليدر اما قزينك قزينك اوغلي ذوي
الارحام وليدر واذا اختلف فلقرابة الاب الثلثان ولقرابة الام الثلث اكر جهت قرابت مختلف
اولسه قرابت اب ايچون ثلثان وقرابت ام ايچون ثلث وارد رمثلا بركمسنه باباسنك باباسنك

سنك باباسنی ترك ایلسه وبردخی باباسنك باباسنك اناسنی ترك ایلسه باباجهتندن اولان ثلثان
٢ واردر وام جهتندن اولانه ثلث واردر زیرا قرابت اب اقویدر واب ایله منتسب اولان اب مقامنه
قایمدر وام ایله منتسب اولان ام مقامنه قایمدر مابینلرنده مال اثلاثا قیلنور کانه اولکسنه ابوینینی
ترك ایلمش اولدی ثم یعتبر الترجیح فی کل فریق کما لو انفرد انده نصکره هر فریقك ترجیحی اعتبار اولنور
منفرد اولدقلرنده اعتبار اولندوغی کبی اب طرفندن اولان ایکی جدایچون ثلثان وریلور انا طرفندن
اولان ایکی جد ایچون ثلث وریلور وعند الاستواء فی القرب والقوة والجهة للذکر مثل حظ
الانثیین قرابتده وقوة درجه ده وجهتده برابر اولسه لر للذکر مثل حظ الانثیین تقسیم اولنور زیرا
موارثده ذکر وانثی اوزرینه تفصیل اولنور اما اخوه واخوات لام اصل مذکور ترك اولندی
وترك اولنمسی علی خلاف القیاس نص ایله درکرچه اولاد امك ذکوری واناثی قسمت واستحقاقده
برابردر لکن اولادلرنده برابر دکلدر ذوالارحامدندر ویعتبر ابدان الفروع ان اتفقت الاصول
اکر اصول متفق اولورسه ابدان فروع اعتبار اولنور امام محمد ابو یوسف رحمهما الله قتنده وکذا
ان اختلف ابو یوسف کذلك ابدان فروع اعتبار ایدر اکر اصول مختلف اولورسه ده ابو یوسف
قتنده وعند محمد یؤخذ الصفت من الاصول والعدد من الفروع امام محمد قتنده اصولدن
صف فروعدن عدد اخذ اولنور ویقسم علی اول بطن وقع فیه الاختلاف مال تقسیم اولنور
اول بطنده که انده اختلاف واقع اولمشدر ثم یجعل الذکور علی حدة والاناث علی حدة فیقسم
نصیب کل طائفة علی اول بطن اختلف انده نصکره ذکور علی حدة بر طائفه واناث بر طائفه
قلنور هر طائفه نك نصیبنی تقسیم اولنور اختلاف اولنان اول بطنده کذلك ان کان بینه
ذکور باشقه طائفه اناث باشقه طائفه قلنور اکر اختلاف برقاج بطنده نصکره اولورسه
والا دفع حصة کل اصل الی فرعه اکر بطونده اختلاف اولمازایسه هر اصلك حصه سی
فرعنه دفع اولنور وبقول محمد یفتی امام محمد قولی ایله فتوی وریلور وفتوایه اولی اولان
بودر امام ابو یوسف قولنجه فروعه اولان ایکی اوغلان درت قز حساب اولنور واوچ قز

دخي مجموع يدي مال اسباعاً تقسيم اولنور امام محمد اصولدن صفت فروعدن عدد اولوب
ابدان اعتبار ايدر سورة مذكوره ده اصل مسئله يديدر وخلاف واقع اولان بطن ثانيده
برابن بولندي واول ابنك بطن رابعده ايكي قزي بولندي فروعدن عدد اعتبار ايده جك
برابن ايكي قز منزلنده قلنور يدي سهمك دردي ابنه وريلور وبنه بطن ثانيده اولان برقز
بطن رابعده ايكي ابني بولندي اصولده صفت فروعدن عدد اعتباري ايله اول برقز ايكي
منزلنده اولدي يدي سهمك ايكيسي بو قزه ويرلدي وبري محاذيسنده اولان
قزه ويرلدي وذكر اولنان اوج سهم بطن ثالثده تقسيم اولنور وبطن ثالثده برابن بولندي
اول ابن بسط اولنوب ايكي قز قلندي واول برقز دخي تقديرا ايكي قز حساب اولنمش ايدي
عدد راسلري درت سهملري اوج مابيننده مباينت وار بو تقديرجه عدد راسلري اولان
دردي اصل مسئله مز اولان يدي يه ضرب ايلدك يكرمي سكز حاصل اولدي اصل
مسئله مز يديدر مضروبمز دردر تصحيح مسئله مز يكرمي سكزدر بو نصحكده بطن ثانيده ابنك
التده اولان درت سهمي مضروبمز اولان درده ضرب ايلدك اون التي حاصل اولدي
فروعي اولان ايكي قزه سكز ويرلدي زيرا حدت لرينك نصيبي در قزلرك التده اولان اوجي
مضروبمز اولان درده ضرب ايلدك اون ايكي اولدي بطن ثالثده بروجه مناصفه تقسيم
ايلدك التيسني ابنه والتيسني ايكي بنت مقامنده قائم اولان بنته ويردك هر كسك حصه
سي فروعه اولان كسنه لره ويرلدي مسئله مز يديدر تصحيح مسئله مز يكرمي سكزدر امام
محمد قتنده بطن ثانيده تقسيم اولنوب بو فروده ذكر اولنان اوزره اصولدن صفت فروعدن
عدد حسابي اوزره بنته باباطرفندن اون التي واناطرفندن التي سهم اولور وسائرلر
دخي بوكا قياس اوزره اصولدن صفت فروعدن عدد اولوب تقسيم اولنور و تقدم جزء الميت
وهم اولاد البنات واولاد بنات الابن وان سفلن جزء ميت تقديم اولنور اول جزء ميت
اولاد بناتدر ودخي اولاد بنات ابندر هر نه قدر اشغه اولورسه ثم اصله وهم الاجداد

اد الفاسدون والجدات الفاسدات اندنصکره اصل میته تقدیم اولنورکه انلر اجداد فاسدون
وجدات فاسدات در مثلا جدات فاسدات میتک اناسنک باباسی واناسنک باباسنک باباسیدر
وجدات فاسدات میتک اناسنک باباسنک اناسی در وانانا سنک وباباسنک اناسنک اناسیدر
ثم جزء ابیه وهم اولاد الاخوات واولاد الاخوة لام وبنات الاخوة اصل میتدن صکره جزء اب
تقدیم اولنور انلر قز قرنداس اولادیدر ولام ارقرنداشلر اولادیدر وبنات اخوة درکه ارقرنداشلر
اولادیدر وبنات اخوة درکه ارقرنداشلریدر وانابر عمیلر درلام ذکر اولندی زیرا الابوین ویاخود
لاب عمیلر عصبه دندر اندنصکره بونلرك اولادیدر ثم جزء ابیه اندنصکره باباسنک جدینک
جزئیدر وامه یاخود اناسنک جزئنک جزئیدر وهم عمات الاب او الام وخالاتهما واخوالهما
واعمام الاب لام واعمام الام وبنات اعمامهما واولاد اعمام لام انلر بابانک ویاخود
انانک عمه لریدر وخاله لریدر وخاللریدر ولام بابانک اعمامیدر وامک اعمامیدر ودخی
اب ایله امك عمیلرینک قزلریدر ودخی امك اعمامینک اولادیدر بومذکورانک جمیع سی
ذوی الارحامدندر **فصل** فی الغرقی والهدمی بوفصل غرقی وهدمی احکامنک
بیانندهدر غرقی غریقک جمیدر اکیسی دخی مفعول معناسنهدر غرقی برطائفهدرکه برکمیده
اولوب جمله سی دفعهٔ واحده ده غرق اوله لر وهدمی دخی برطائفهدرکه اوزرلرینه دیوار ویا خود
سقف یقیلوب براوغردن هلاك اوله لر اذا لم یعلم ایهم مات اولا یقسم مال کل علی
ورثة الاحیاء بونلردن قنغیسی اول فوت اولدوغی معلوم اولمسه هر برینک مالی
حیات اولان وارثه تقسیم اولنور حرقی وقتلی دخی بومنوال اوزره درموتلرندن تقدم و
تأخر معلوم اولمسه بونلرك جمله سی معا فوت اولمش قیلنور ولا یرث بعض الاموات من بعض
ذکر اولنان امواتك بعضیسی بعضیسندن وارث اولمیه ائمة ثلاثه قتنده رحمهم ومختار اولان
بودر وان اجتمع ابناعمهم احدهما لام اعطی السدس فرضا ثم اقتسم الباقی فی العصوبة
برکمسنهنك عمیسنك ایکی اوغلی جمع اولسه که بریسی آخرك لام قرنداشی اولسه اخ لام ایجون

فرض جهتندن سدس اعطا اولنور اندنصکره اول ایکی اوغلان باقی عصوبت جهتندن تقسیم
ایدرلر مثلا زید عمرو ایله ایکی قرنداش اولوب زید فوت اولدقده ایکی اوغل قالوب بری بر خاتوندن
وبری برآخر خاتوندن اولسه عمرو زیدک زوجه سنی تزوج ایلسه وبر اوغلان وجوده کلسه اول اغلان
زیدک اوغلی نک لام قرنداشی وابن عمیسی اولور وعکسی دخی کذلک بعده عمروک اوغلی فوت
اولسه فوت اولان اوغلان ایکیسنک دخی ابن عمیسی وبرینک لام قرنداشیدر لام قرنداسنه فرض
جهتندن سدس وبرلور باقی سنی بینه ایکی عصوبت جهتیله تقسیم ایدرلر ولا یرث المجوسي
بالانكحة الباطلة انکحهٔ باطله ایله مجوسی وارث اولماز قیجان مجوسی اناسنی تزوج ایلسه
وباخود محارمندن برینی تزوج ایلسه نکاح باطله ایله امنه وارث اولماز وان اجتمع فيه قرابتان
لو انفرد في شخصين ورثا بهما يرث بهما اکر مجوسیده ایکی قرابت جمع اولسه واکر اول ایکی قرابت
بر برینه قرابتین ایله وارث اولان ایکی شخصده منفرد اولسه بربرینه اول ایکی قرابت ایله وارث
اولور وان كانت احديهما تحجب الاخرى يرث بالحاجبة اکر قرابتک بری احرایی حجب ایدرسه
قرابت حاجبه ایله وارث اولور مثلا بر مجوسی اناسنی تزوج ایلسه اندنصکره ولد کتورسه اول ولد
خاتونک اوغلیدر واوغلنک اوغلیدر خاتون فوت اولسه اول اوغلان حاجبیت ایله وارث اولور
ويوقف للحمل نصيب ابن واحد هو المختار حمل ایچون بر اوغلان نصیبنی موقوف قلور مختار
اولان بودر وعند ابي يوسف نصيب ابنين ابو یوسف قتنده ایکی اوغلان نصیبی موقوف
قلنور فان خرج اكثره حيا ثم مات ورث وان اقله فلا اکر ولدک اکثری حیا خروج ایلسه
اندنصکره فوت اولسه وارث اولور اکر اقلی خروج ایلسه وارث اولماز باب المناسخة ان
يكون يموت بعض الورثة قبل القسمة مناسخه مفاعله وزنی اوزره نسخدن مأخوذدر نقل
وتحویل معناسنه بو محلده مناسخه قسمتدن اول موتی ایله بعض ورثه نک نصیبی کندودن وارث
اولنلره نقل اولمقدر بو یله اولدوغی اجلدن مصنف مناسخه قبل القسمة بعض ورثه نک موتیدر
فصحح المسئلة الاولى ثم الثانية باب تصحیحدن مذکور اولان قاعده ایله مسئله اولی یی تصحیح ایله

ورثه‌سنه اول تصحیحدن سهامنی اعطا ایله انز نصکره بونه اول قواعد ایله مسئله ثانی بی تصحیح ایله انزنصکره
میت ثانینک تصحیح اولدن الدیغی اولان سهام ایله تصحیح ما بیننده اوج حاله نظر ایلمک محتاجدر اول
اوج حال استقامت وموافقت ومباینتدر فان استقام نصیب المیت الثاني على مسئلته اکر
میت ثانینک نصیبی میت اولک فریضه سندن کندو مسئله سی اوزرینه مماثله سببیله مستقیم اوتورسه
فیها ونعمه ضربه حاجت یوقدر والا فالضرب وفق التصحیح الثاني في التصحیح الاول ان وافق نصیبه
مسئلته اکر میت ثانینک النده اولان تصحیح ثانی ما بیننده استقامت اولمازسه تصحیح اولک جمله سنه ضرب
ایله اکر نصیبی مسئله سنه موافق اولورسه والا فالضرب کل الثاني في الاول اکر اول نصیبی مسئله سنه
موافق اولمازسه تصحیح ثانینک کلیسنی تصحیح اولک کلیسنه ضرب والحاصل من الضرب مخرج المسئلتين
پس امدی ضربدن حاصل اولان ایکی مسئله نک مخرجیدر ثم اضرب سهام ورثة المیت الاول
في وفق التصحیح الثاني او في کله میت اولک ورثه سنک النده اولان سهامنی تصحیح ثانینک وفقنه
ضرب ایله اکر موافق اولورسه وکلیسنه ضرب ایله اکر مباینت اولورسه وسهام ورثة
المیت الثاني في وفق ما في یده او في کله فما خرج فهو نصیب کل فریق میت ثانینک
ورثه سنک سهامی یدنده اولان شیئک وفقنه ویاخود کلیسنه ضرب ایله شول شیئکه
ضربدن حاصل اولور کل فریقک نصیبیدر فان مات ثالث فاجعل المبلغ مکان
الاول والثالث مکان الثالث الثاني وکذا نفعل ان مات رابع او خامس وهلم جرا اکر ورثه دن
ثالث فوت اولسه مسئله اولی وثانی ایله تصحیح اولان مبلغی تصحیح اول مکاننه قل وثالثی تصحیح ثانی یه
قل میت اول وثانی میت واحد منزله سنده قلنور ثالث میت ثانی مرتبه سنه تنزیل اولنور اکر رابع وخامس
دخی فوت اولورسه ده بو یلجه در صورتی کاغدک اوته طرفنده تصویر اولمشدر مکانی ضیق اولمغله

٤ ربع ١ باقي ٢ سدس ١ مباين نصف ٢

مس — مسئله سهما

زوج	ام	بنت	مخرج المسئلتين
احمد	عائشه	فاطمه	
٤	٣	٩	١٦
٢	٢	٢	٢
٨	٦	١٨	٣٢
٤	٤	٤	٤
٣٢	٢٤	٧٢	١٢٨

مسئله ده ربع ونصف وسدس جمع اولمه اصل مسئله اون ایکیدندر زیرا انواع اولدن ربع
نوع ثانیدن بعضیسنه مختلط اولدی اوچنجی زوج ایچون ویردك التیسنی بنته ویردك ایکیسنی امه
ویردك اون بر اولدی بلدك كه مسئله ردیه در مسئله ده من لا یرد علیه وار در كه زوجدر ومن یرد
علیه كه ایكی جنسدندر بر جنسی بنت وبر جنسی ام در مسئله یی ایكی قلدق نته كم ردیاته بیان اولنمشدر
ومن لا یرد علیهك اقل مخرجی درتدر زیرا ربعك مخرجنك اقلی درتدر ومن یرد علیه مسئله سی ایجلین
درتدر زیرا ربع مختلط اولمیجق مسئله لری التیدن اولور التنك نصفی اوچدر بنته ویردك
سدسی بر امه ویردك مجموعی درت مسئله لری سهاملرندن قلندی من لا یرد علیهك فرضنك
مخرجندن باقی قلان اوچدر من یرد علیه مسئله سی كه درتدر مابینلرنده مباینت وار دریس
امدی من لا یرد علیه مسئله سنك كلیسی من یرد علیه مسئله سنك كلیسنه ضرب ایلدك اون
اون التی حاصل اولدی تصحیح مسئله مز اون التیدندر زوجك الندن اولان بر سهمی من یرد علیه
مسئله سی كه درتدر اكا ضرب ایلدك درت حاصل اولدی زوجه ویردك بنتك الندن اولان

اولان اوج سهمي من لا يرد عليه فرضنك مجرجندن باقي فلان اوجه ضرب ايلدك اوج حاصل
اولدي امه ويردك مجموعي اون الني حاصل اولدي بو صورت دخي بو وجه تصوير اولندي

رابع[1] ما باقی[2] بنت لكل احد المزبور مخرج المسئلتين[1]

زوجه ام كلثوم	اب محمد	ام زينب	٤	مافی الید
١	٢	١		بينهما استقامت ٤
٢	٢	٢		
٢	٤	٢		
٤	٤	٤		
٨	١٦	٨		

مسئله مردوده سهاملري عدد راسلرينه مستقيم ضربه حاجت يوقدر وتصحيح ثاني ايله الثون
اولان سهاملري مابينده استقامت واردر وميت اولدن املك النده اولان تصحيحدن
وريلان اوج سهمي تصحيح ثاني وفقيكه اكيدر اكا ضرب ايلدك الني اولدي بالاده اولان
امه ويردك وميت اولدن زوجك يدنده اولان درده تصحيح ثانينك وفقي اولان
ايكي يه ضرب ايلدك سكز حاصل اولدي زوج ايچون ويردك بينه كندو ورثه سنه تقسيم
اولنور وميت ثانينك ورثه سنك سهامي زوجك يدنده اولان درتدك وفقنه ضرب
ايلدك هر كسه حصه سي ويرلدي مثلا زوج النده بروار ايدي ذكر اولنان دردك وفقنه
ضرب ايلدك ايكي اولدي زوجه بابانك النده اولان ايكي يي مذكور اولان دردك
وفقنه ضرب ايلدك درت اولدي بابايه ويردك املك برينجي وفق مذكوره ضرب
ايلدك ايكي حاصل امه ويردك سبب بو صورت اردنده تصوير اولندي

	سدس ١		ما باقي ٥		
عائشه مزبوره	بن علي ٢	بن ولي ٢	بنت امينه ١	مخرج مسئلتين ٦	ما في اليد ٩
١	٢	٣	٣	بينهما بالثلث	
٢	٦	٦	٢		
٤	٤	٤	٤		
١٢	٢٤	٢٤	١٢		

مسئله مز الينده در وتصحيح ثاني ديدوكمز بو الديدر تصحيح ثاني ايله سبب ثانينك يدنده اولان طقوز ايله ما بينلرنده موافقت بالثلث بولدق وتصحيح ثانينك وفقي ايكيدر وتصحيح اولكه اون ايكيدر اكا ضرب ايلدك اوتوز ايكي اولدي ذكر اولنان اوتوز ايكي مخرج مسئلتين اولدي ميت ثانينك النده اولان دردي ميت ثانينك يدنده كوردوكي طقوزك وفقي كه اوجدر اكا ضرب ايلدك اون ايكي اولدي ابنينه ويردك بنتك النده اولان بري مذكور اولان اوجه ضرب ايلدك اوج حاصل اولدي بنته ويردك جنه نك النده اولان بري اوجه ضرب ايلدك اوج حاصل اولدي جزه ويردك

نصف	ما باقي ١		مخرج المسئلتين	
زوج يوسف	اخ حسن	اخ حسين		ما في اليد ٦
٢	١	١	٢	٢
٩	٩	٩	٤	٩
١٨	١٩	٩		

ورثة الاحيا على الاجمال

حصهٔ ام كلسوم	٠٨
حصهٔ محمد	١٦
حصهٔ زينب	٠٨
حصهٔ ولي	٢٤
امينه	٠
حصهٔ يوسف	٢٤
حسن	١٢
حسين	١٨
	٠٩
	٠٩
اصل مسئله	١٢٨

اصل مسئله مز ایکی دنر زیرا نصف واردر ایکی نك بر بنجه زوج ایچون و بر بنی اخوه تنبه ویردك
بر سهم عدد راسلری ایکی مستقیم دکل مباینت واردر عدد راسلری اولان ایکی یی اصل مسئله اولان
ایکی یه ضرب ایلدك درت حاصل اولدی در دك ایکیسی زوجه ویردك ایکیسنی دخی اخوینه ویردك
مستقیم اولدی تصحیح مسئله مز درتدن اولدی ومیت ثانی که جدّه در الندن اولان طقوز ایله تصحیح ثانی
اولان درت مابیننده مباینت واردر تصحیح ثانینك کلیسی که دورتدر تصحیح اولك کلیسی که اوتوز
ایکیدر آکا ضرب ایلدك یوز یکرمی سکز حاصل اولدی فیها تصحیح المسئله ثانیا فوت اولان
کمسه نك زوجه سنك یدنه اولان ایکی سهم تصحیح ثانینك کلیسی که درتدر آکا ضرب ایلدك
اون التی اولدی بابایه ویردك وامك الندن اولان ایکی یی که تصحیح ثانیکه درتدر آکا ضرب
ایلدك سکز اولدی امه ویردك ابنتك الندن اولان ایکی یی تصحیح ثانی که درتدر آکا ضرب
ایلدك قرق سکز حاصل اولدی ابنینه ویردك بنتك الندن اولان اوچی درده ضرب
ایلدك اون ایکی اولدی بنته ویردك میت ثانیکه جدّه در ورثه ثلثه سندن زوجك الندن
اولان ایکی یی جدّه یدنده کتوردوکی طقوزه ضرب ایلدك اون سکز اولدی زوج ایچون
ویردك اخك یدنده اولان بری ذکر اولنان طقوزه ضرب ایلدك طقوز اولدی اخه ویردك
مثلا مال متروکك تقسیمنه قاعده بودر که مال متروکی تصحیح مسئله اولان یوز یکرمی سکزه
تقسیم ایلیه سین وتقسیمدن حاصل اولان مبلغه ورثه تصحیحمدن کندولره ویرلان سهمی ضرب
ایلیه سین ضربدن نه حاصل اولور سه کندو حصه لری اولمش اولور **فصل** حساب
الفرایض بو باب فرایضك حسابی بیاننده در الفروض نوعان الاول النصف ونصفه
وهو الربع کتاب اللهده مقدر اولان فروض ایکی نوعدر نوع اول نصفدر ودخی نصفك
نصفیدر که ربعدر ونصف نصفه وهو الثمن دخی نصفنك نصفنك نصفیدر که ثمندر
والثانی ثلثان ونصفهما وهو الثلث ونصف نصفهما نوع ثانی ثلث وثلثانك نصفی که
اول ثلثدر وثلثانك نصفنك نصفیدر که اول سدسدر فالنصف یخرج من الاثنین والربع

من اربعة والثمن من ثمانية والثلثان والثلث من ثلثة والسدس من ستة بس امدي نصف اثنين دن
ربع اربعه دن وثمن ثمانيه دن چقار وثلثان وثلث ثلثه دن وسدس سته دن چيقار زيرا بو فروضدن
هر فرضك مخرجي اعداد دن كندو نك سميّنيدر مثلا ربعك سميّسي اربعه در وثمنك سميّسي
ثمانيه در وثلثان وثلثك سميّسي ثلثه در وسدسك سميّسي سته در لكن نصف سميّسي يوقدر مثلا
مسئله ده انجق نصف اولسه مسئله ايكيدندر بركمسنه قزيني ولابوين قرنداشني ترك ايله مسئله
ايكيدندر ونصفني قزه وريلور باقيسي قرنداشنه وريلور اكر ربع اليجي بولنسه مثلا زوج ايله ابن كبي
مسئله دردندر زوج ايچون ربع وريلور باقيسي ابن ايچوندر اكر مسئله ده ثمن اليجي اولسه زوجه ايله ابن كبي
مسئله سكزدندر ثمن زوجيه وريلور باقيسي ابن ايچوندر اكر مسئله ده انجق ثلث اليجي اولسه ام اخ
لابوين كبي ام ايچون ام ايچون ثلث واردر باقيسي اخ ايچوندر اكر مسئله ده انجق ثلثان اليجي اولسه
بنتين ايله عم كبي بو مسئله اوچدندر ثلثاني بنتيه باقيسي عمه وريلور اكر مسئله ده انجق سدس
اليجي اولسه اب ايله ابن كبي مسئله التيدندر سدس بابا ايچون باقيسي ابن ايچوندر حاصل كلام
كتاب الله ده مقدر اولان فرض التيدر نصف ربع ثمن ثلثان ثلث سدس اوچ اولكينك
نوع اول تسميه اولنمشدر اوچ صكركينه نوع ثاني تسميه اولنمشدر فروض ستة تنصيف اولدوغي كبي
تضعيف دخي اولورنته كيم متن سراجيه ده وهو على التنصيف والتضعيف دينلمشدر مثلا
نصفي تنصيف ايلرسك ربع اولور وربع تنصيف ايلرسك ثمن اولور وثمني تضعيف ايلرسك
ربع اولور وربعي تضعيف ايلرسك نصف اولور نوع ثانيدن ثلثاني تنصيف ايلرسك ثلث
اولور وثلثي تنصيف (تضعيف) ايلرسك سدس اولور سدسي تضعيف ايلرسك ثلث اولور وثلثي تضعيف
ايلرسك ثلثان اولور ايكي نوع دخي هم تنصيف وهم تضعيف اولدوغي مقدارسي اولانه خفي دكلدر
فيحان مسئله ده بو فروضدن ايكيسي و يا خود اوچي كلسه حال بوكه نوع واحددن اولسه اول زمان
هر عدد ذلك النوعك كسري ايچون مخرج اولور وينه اول عدد ذلك الكسرك ضعفي ايچون
دخي مخرج اولور مثلا ستة سدس ايچون مخرجدر ضعفي اولان ثلث ايچون دخي مخرجدر و ضعفك

نصفك ضعفي اولان تلثان ايچون دخي مخرجدر وثمانيه دخي بو نجه دررزيرا ثمانيه ثمن ايچون مخرجدر
دخي ثمنك نصفي اولان ربع ايچون مخرج اولور ودخي نصفنك نصفي اولان ربع ايچون مخرج اولور تكرار اشفر
ودخي نصفك نصفي اولان نصف ايچون مخرجدر وان اختلط النصف بالنوع الثاني كله او بعضه
فمن ستة اگر نوع اولدن نصف نوع ثانينك كلسنه ويا خود بعضيسنه مختلط اولسه التيدندر او الرابع
فمن اثني عشر يا خود نوع اولدن ربع ثانينك كلسنه ويا خود بعضيسه مختلط اولسه مسئله اون ايكي
دندر كله مثال بركمسنه فوت اولوب خاتونن واناسك ولابوين ايكي قرنداشك ولام ايكي قرنداشك
ترك ايلسه زوجه نك حقي ربع امك حقي سدس لابوين اخته نيلك حقي ثلثاندر ولام اولان اخته نيلك
حقي ثلثدر اصل مسئله اون ايكيدندر اون يدي عول ايدر وبعضه مثال برخاتون فوت اولوب زوجك
وايكي قزك ترك ايلسه مسئله اون ايكيدندر زوجك حقي ربع وقزلرك حقي ثلثان باقي قلان برقزلرك
اوزرينه رد اولنور او الثمن فمن اربعة وعشرين نوع اولدن ثمن نوع ثانينك بعضنه ويا خود كلسنه
مختلط اولسه مسئله يكرمي دردندر لكن كله مختلط اولمسي متصور دكلدر الا ابن مسعود رضي الله عنه
قول اوزرينه متصور اولور زيرا انك قتنده بالكلية محروم اولمز حجب نقصان ايله حجب ايدر مثلا
بركمسنه بر كافر اوغلني زوجه سني واناسني ولابوين ايكي قز قرنداسني ترك ايلسه ابن محروم زوجه يي
ربعدن ثمنه حجب ايدر اما بزم ائمه مز رأيي اوزره متصور دكلدر بزم ائمه مز رأيي اوزره ثمن
نوع ثانينك بعضيسنه مختلط اولسه مسئله يكرمي دردندر مثلا بركمسنه فوت اولسه زوجه سين
وايكي قزين واناسين ترك ايلسه زوجه نك حقي ثمندر اوچي زوجيه وبرلدي وقزلرك ثلثاندر
اون التي انلره وبرلدي امك حقي سدسدر دردي امه وبرلدي مسئله ذنبه در وان انكسر سهام
فريق عليهم وباينت سهامهم عددهم فالضرب عددهم في اصل المسئلة كامرأة واخوين
قچان بر فريقك سهامي اوزرينه منكسر اولسه يعني قسمت صحيحه ايله منقسم اولمسه وسهاملري
دخي عدد راسلرينه مباين اولسه عدد راسلريني اصل مسئله يه ضرب ايلسه برخاتون ايكي
قز قرنداش كبي مثلا بركمسنه فوت اولوب برخاتون وايكي قز قرنداش ترك ايلسه اصل مسئله

درتدندر ربعی برد زوجیه ویردك باقی قلان اوچی اخوینه ویردك عدد راسلری ایکی اولمغین
اوچ ایکی یه مستقیم دکل بلکه مابینلرنده مباینت وار در کسر کلان طائفه نك عدد راسیکه ایکیدر واصل
مسئله که درتدر آکا ضرب ایلدك سکز حاصل اولدی زوجه نك التنده اولان مضروب ایکی یه ضرب
ایلدك ایکی حاصل اولدی زوجه ویردك اخوینك التنده اولان اوچی مضروبمز اولان ایکی یه ضرب
ایلدك التی حاصل اولدی اخوینه ویردك وان وافق سهامهم عددهم فاضرب وفق عددهم فی اصل
المسئلة کامرأة وستة اخوة اکر سهاملری عدد راسلرینه موافق اولورسه عدد راسلرینك وفقنی اصل
مسئله یه ضرب ایلدك برخاتون والتی ار قرنداش کبی مثلا برکسنه فوت اولوب خاتوننی والتی ار
قرنداشنی ترك ایلسه اصل مسئله درتدندر ربعیکه بردر زوجه ویردك باقی قلان اوچ سهمی التی اخویه
ویردك لکن سهاملری ایله عدد راسلری مابینلرنده موافقت بالثلث اولمغله عدد راسلرینك
وفقیکه ایکیدر اصل مسئله یه ضرب ایلدك سکز حاصل اولدی صحیح سکزدندر اصل مسئله دن
زوجه نك التنده اولان بری مضروب اولان ایکی یه ضرب ایلدك ایکی حاصل اولدی زوجیه ویردك
اخوه نك التنده اولان مضروبه ضرب ایلدك التی حاصل اولدی اخوه یه ویردك ان انکسر سهام
فریقین اواکثر متماثلة اعداد رؤسهم فاضرب احد الاعداد فی اصل المسئلة کثلث بنات
وثلثة اعمام اکر فریقینك ویاخود فریقیندن اکثرك سهامی منکسر اولسه وعدد راسلری مابینلرنده
مماثلت اولسه یعنی فریقی اخرك مثلی اولسه اوچ قز واوچ عم کبی اصل مسئله اوچدندر
زیرا بناتك حقی ثلثاندر باقیسی اعمام ایچوندر اوچك ثلثانی ایکیدر بنات ثلثانه ویردك
باقی بری اعمام ثلثه یه ویردك بنات ثلثه نك التنده اولان ایکی عدد راسلری اولان اوچه
مستقیم دکل عدد راسلری موقوف رؤس موقوفات مابیننه نظر ایلدك تماثلت بولدق
هر بار که رؤس موقوفات بیننده مماثلت بولنه احد اعداد رؤس اصل مسئله یه ضرب ایلدك
اولنور مثال مذکورده بناتك عدد رؤسی اولان اوچه ضرب ایلدك طقوز حاصل اولدی
بناتك التنده اولان ایکی یه ضرب ایلدك مضروبمز اولان اوچه ضرب ایلدك التی حاصل

حاصل اولدي بناته وبرلك هر برينه ايكشر سهم دوشدي اعمامك الندى اولان رسهامي مضروب اولان

اوچه ضرب ايلدك اوچ حاصل اولدي اعمامه وبردك هر برينه رسهم دوشدي وان تداخلت

الاعداد فاضرب اكثرها في اصل المسئلة كاربع زوجات وثلث جدات واثنى عشر عما اكر اعداد مداخل

اولسه يعني اعدادك بعضيسي بعضيسنه داخل اولسه بيرامدي اعدادك اكثرني اصل مسئلهيه ضرب

ايليه درت زوجات واوچ جدات وان ايكي اعمام كبي اصل مسئله اون ايكيدندر زيرا نوع اولدن

ربع نوع ثانينك دبعضيسنه مختلط اولدي اون ايكي نك ربعي اوچدر زوجاته وبردك لكن سهاملري

ايله عدد راسلري مابيننده مباينت اولمغين عدد راسلرينك كليسي موقوف وان ايكينك سدسي

ايكيدر جداته وبردك انلر دخي عدد راسلرينك بيننده مباينت واردر عدد راسلرينك كليسي موقوف

واون ايكيدن باقي قلان يدي بي اعمامه وبردك لكن سهاملري ايله عدد راسلري مابيننده مباينت

اولمغين عدد راسلرينك كليسي موقوف بونلر نصفكرهرؤس موقوفات بيننده درت حاله نظر

ايلدك تداخل بولدق زيرا درت واوچ اون ايكيده داخل اولمغين اون ايكي رأس كه اعمام ايدي

اني اصل مسئله اولان اون ايكيه ضرب ايلدك يوز قرق درت حاصل اولدي تصحيح مسئله مذبور

فرق درتدر زوجاتك اصل مسئله دن الندى اولان اوچي اون ايكي به ضرب ايلدك اوتوز التي

حاصل اولدي زوجاته ويردك جداتك الندى اولان ايكي سهمي اون ايكي ضرب ايلدك يكرمي درت

حاصل اولدي جداته ويردك اعمامك اصل مسئله دن الندى اولان يدي بي اون ايكي به ضرب

ايلدك سكسان درت حاصل اولدي اعمامه ويردك وان وافق بعض الاعداد بعضا فاضرب

وفق احدهما جميع الثاني والمبلغ في وفق الثالث وان وافق والا جميعه والمبلغ في الرابع كذلك

ثم الحاصل في اصل المسئلة كاربع زوجات وخمس عشر جدة وثماني بنتا وستة اعمام اكر بعض

اعداد بعضنه موافق اولسه ايكيسندن برينك وفقني ثانينك جميعسنه ضرب ايله اندنصكره حاصل

اولان مبلغي ثالثك وفقنه ضرب ايله اكر ثالثه موافق اولورسه واكر موافق اولمازسه

ثالثك جميعسنه ضرب ايله وحاصل اولان مبلغي رابعك وفقنه ضرب ايله اكر مبلغي رابعه موافق

اولورسه اكرنيه وفق اولور اولمازسه رابعك جميعه سنه ضرب ايله اندن نصكره حاصل اولان اصل
مسئله يه ضرب ايله درت زوجات واون بش جده واون سكز قز والتي عم كبي اصل مسئله مز
يكرمي درتدر ويكرمي دردك ثمني اوجدر زوجاته ويردك وسدسي دردتر جداته ويردك
وثلثاني اون التيدر بناته ويردك باقي برقالدي اعمامه ويردك زوجاتك النده اولان اوجي
عدد راسلرينه مباين اولمغله موقوف ايلدك جداتك النده اولان درت عدد راسلري
اولان بشه مباين عدد راسلرينك كليسي موقوف بناتك سهمي ايله عدد راسلري مابيننده
موافقت بالنصفدر بناتك عدد راسلرينك نصفي موقوف اعمامك النده اولان برسهم
عدد راسلري اولان التي يه مباين عدد راسلرينك كليسي موقوف رؤس موقوفات
مابيننده نظر ايلدك درت ايله التي مابيننده موافقت بالنصف بولدق احدهمانك
وفقني اخرك جميعسنه ضرب ايلدك مثلا دردك وفقي كه ايكيدر التي يه ضرب ايلدك
اون ايكي حاصل اولدي واون ايكي كه عدد ثالث كه طقوزدر مابينلرنده موافقت بالثلث
بولدق طقوزك وفقي كه اوجدر اون ايكي يه ضرب ايلدك اوتوز التي حاصل اولدي واوتوز
التي ايله اون بش مابيننده موافقت بالثلث بولدق اون بش وفقي بشدر واوتوز التي يه ضرب
ايلدك يوز سكسان حاصل اولدي ويوز سكسان دخي اصل مسئله اولان يكرمي درده
ضرب ايلدك درت بيك اجيوز يكرمي حاصل اولدي هر فريقه نه مقدار دكر انك فاعن سيجي
كلدك زوجاتك اصل مسئله دن النده اولان اوجي يوز سكسانه ضرب ايلدك بشيوز قرق
اولدي زوجاته ويردك جداتك يدنده اولان دردي يوز سكسانه ضرب ايلدك يوز يكرمي
اولدي جداته ويردك بناتك يدنده اولان اون التي يي يوز سكسانه ضرب ايلدك ايكي بيك
سكز يوز اولدي بناته ويردك اعمامك النده اولان بري يوز سكسانه ضرب ايلدك
يوز سكسان اولدي اعمامه ويردك وان تباينت الاعداد فاضرب كل احدهما في جميع
الثاني ثم المبلغ في الثالث ثم المبلغ في الرابع ثم الحاصل في الاصل المسئله كامرأتين وعشر بنات

بنات وستة جدات وسبعة اعمام اكر اعداد مابيننده تباين اولسه احدهمانك كلبسنه آخرلك
جمعسنه ضرب ايلدك اندنصكره حاصل اولان مبلغی ثالثه ضرب ايله اندنصكره حاصل اولان
مبلغی اصل مسئله يه ضرب ايله ايكي خاتون واون قزوالتي جده ويدي اعمام كبي اصل مسئله مزدرت
در اوجي اخته ويردك سدسی درتدر جداته ويردك ثلثانی اون التيدر بناته ويردك
باقي برقالدي اعمامه ويردك زوجاتك اصل مسئله دن يدنده اولان اوج سهم عدد راسي
اون التي يه مستقيم دكل لكن مابينلرنده موافقت بالنصف وار عدد راسنك نصفي كه اوج در
موقوف وبناتك يدنده اولان التي سهم عدد راسلرينه مستقيم دكل لكن مابينلرنده موافقت
بالنصف وار عدد راس لري اولان يدي يه مباين عدد راسلرينك جملهسی موقوف وموقوف
اولان عدد رؤس بينينه نظر ايلدك جملهسی مباينلنه در زوجينك عدد رؤسی جداتك موقوف
اولان عدد راسنه ضرب ايلدك التي اولدي ذكر اولنان التي يي بناتك موقوف اولان
بش عدد راسنه ضرب ايلدك اوتوز حاصل اولدي اوتوزي دخی اعمامك موقوف اولان
يدي عدد راسلرينه ضرب ايلدك ايكيوز اون اولدي اندنصكره ايكي يوز اوني اصل مسئله كه
يكرمي درتدر اكا ضرب ايلدك بش بيك قرق حاصل اولدي تمنها تصحيح المسئلة مضروب ايكي يوز
اوندر هر فريقه نه ذكر قاعده بودر كه اصل مسئله دن يدندن اولان مضروب كه ايكي يوز اون در
اكا ضرب اولنور حاصل اولان كندونك محجدن اولان خصه سيد مثلا زوجه نك يدنده
اولان اصل مسئله دن اوجي مضروب اولان ايكي يوز اونه ضرب ايلدك التي يوز اوتوز اولدي
زوجنه ويردك جداتك التده اولان دردي ايكي يوزه اونه ضرب ايلدك سكز يوز قرق
اولدي جداته ويردك وبناتك التده اولان التي يي ايكي يوز اونه ضرب ايلدك اوج بيك
اوجيوز التمش اولدي بناته ويردك واعمامك يدنده اولان بري مضروبه ضرب ايلدك ايكي يوز
اون اولدي اعمامه ويردك هر فرده نه ذكر قاعده بودر كه هر فريقك يدنده اولان فريقني
عدد راسنه نسبت ايدوب اول نسبتي مضروبدن ويرمك در مثلا زوجينك اوج سهم

وارد رعودراسي ايكي درايكي اوجه مثل رؤس ونصف رؤس دوتر بردخي هر برينه مثل مضروبك
ايكي يوزاوندر ونصف مضروب كه بش درايي وبرن هر فرده اوجريوز اون بش اولور حتّى انك الند
دردت سهم عدد راسلري اولان نصف رؤس وسدس رؤس نسبت دوتار هر برينه مضروبك
نصفني وسدسني ويرورز بش نصفي ايدر واوتوز بش سدسي ايدر هر برينه يوزقرقور يلور بنابك
يدنده اولان اون الني سهمك عدد روسي اولان اونه مثل روس ونصف رؤس وعشر رؤس
بردخي مضروبك مثلني ونصفني وعشرينى ويرورز اوتوز الي شر دكر اعمامك يدنده اولان بر سهم
عدد راسلرينه سبع نسبت دوتر بردخي اعمامدن هر برينى مضروبك سبعني ويرورز هر برينه
اوتوز دكر فاعن ؛ اخري هر فردك نصيبني بلمكه قاعن بودركه ورثه نك عدد راسلرينه مضروبه
تقسيم ايليه سين بعده حاصل اولان النده اولان سهمني ضرب ايليه سين حاصل ضرب كندو
خصه سيدر برقاعن دخي هر فردك نصيبني بلمكه بودركه تصحيحدن كندو ولىٔ دكن خصه يي هر
برينك عدد راسنه تقسيم ايليه سن حاصل قسمت هر فردك خصه سيدر وان كانت المسئلة
عايلة فاضرب ما صرتبه في الاصل فيه مع العول في جميع ذلك اكر مسئله عوليه اولورسه ضرب ايله
اصل ضرب ايلدوكين شئ عول ايله معا ذلك نك جمله سنه مثلا بر خاتون فوت اولوب زوجك
ولابوين بش قرنداش ترك ايلسه مسئله مز التيدنه نصفي اوجدر زوج ايچون وثلثاني دوتدر
اخوات خمس ايچون در بو تقديرجه مسئله يدي يه عول ايدر اخوات خمسك يدنده اولان اصل
مسئله دن درت عدد راسلري ما بيننده مباينت وارد رعدد راسلري اولان بشه عوليه اولان
يدي يه ضرب ايلدك اوتوز بش حاصل اولدي زوجه ويردك واخواتك يدنده اولان دردي
مضروب اولان بشه ضرب ايلدك يكرمي حاصل اولدي اخواته ويردك **فصل** وتداخل
العددين يعرف بان نطرح الاقل من الاكثر مرتين او اكثر فيفنيه او يقسم الاكثر على الاقل فيقسم
قسمة صحيحة كالخمسة مع العشرين تداخل عددين اقلي اكثردن طرح ايلمك ايله ايكي دفعه ويا خود
زياده طرح ايلمك ايله اقل اكثري افنا ايليه تداخل عددينك تعريفي بودركه ويا خود اكثر اقل اوزرينه

اوررنه تقسيم اولنه وقسمت صحيحه ايله منقسمه اولربش ايله يكرمي اولدوغي مثلا ثلثه يي ستّه دن ايكي دفعه
طرح ايلسك ستّه يي افنا ايدر وثلثه يي تسعه دن اوج دفعه طرح ايلسك افنا ايدر اصلاح علم فرايضده
بوكا متداخلين تسميه اولنور امّا ثلثه يي ثمانيه دن ايكي دفعه طرح ايلسك ايكي باقي قالور ثلثه ايله افنا ممكن
دكلدر واثني يي ثمانيه دن دركره طرح ايلسك افنا ايدر بودخي متداخلاندر مثلا خمسه يي عشريندن
درت كره طرح ايلسك عشرين افنا ايدر ويكرمي بشه قسمت ايلسك بلا كسر درمنقسم اولور و
توافقهما بان تنقص الاقل من الاكثر من الجانبين حتى يتوافقا في مقدار فان توافقا في واحد
فهما متباينان دخي عددينك توافقي بيلنور ايكي جانبدن اكثردن اقلي نقص ايلمك ايله حتى
برمقدارده متوافق اولنجه يه دكين اگر برده متفق اولورسه متباينانددر خمسه ايله سبعه كبي
مثلا سبعه دن برشئ طرح ايلسك ايكي قالور وبشدن ايكي يي طرح ايلسك برقالور وايكيدن بري
طرح ايلسك برقالور برده اتفاق ايلدكلري ايچون معلوم اولديكه خمس ايله سبعه بيننده مباينت
واردر وبش ايله طقوز دخي بويلجه در طقوزدن برشئ طرح ايلسك درت قالور وبشدن
درت طرح اولنسه برقالور بودخي مباين اولور وان كان في الاكثر فهما متوافقان واحددن اكثرده
اتفاق ايلسه لر متوافقلردر فان اثنين فهما متوافقان بالنصف اگر بردن زياده اولان اكثر
ايكي اولور ايسه اكا موافقان بالنصف تسميه اولنور سكز ايله اون سكز كبي مثلا اون سكزدن
سكز طرح اولنسه واوندن سكز طرح اولنسه ايكي قالور سكزدن ايكيشر طرح اولنسه ايكي عودقالور
بوكا بالنصف ديرلر فان ثلثة فبالثلث اگر بردن اكثر اولان اوج اولورسه موافقت بالثلث
تسميه اولنور مثلا طقوز ايله اون ايكي كبي اون ايكيدن طقوزي طرح ايلسك اوج قالور
واوجي طقوزدن ايكي دفعه طرح ايلسك اوج قالور بوكا موافقت بالثلث تسميه اولنور او اربعة
فالربع اگر بردن اكثر اولان درت اولورسه موافقت بالربع تسميه اولنور سكز ايله اون ايكي
كبي اون ايكيدن سكز طرح اولنسه درت قالور وسكزدن درت طرح اولنسه درت قالور
هكذا الى العشرة اونه دكين بومنوال اوزره در وان في احد عشر فبجزء من احد عشر اگر عدد

دينك اتفاقي اون برده اولورسه موافقت بجزء من احد عشر تسميه اولنور يكرمي ايكي ايله اوتوز اوچ كبي
اوتوز اوچدن يكرمي ايكي طرح اولنسه اون بر قالور و يكرمي ايكيدن اون بر طرح اولنسه اون بر قالور وهلم
جرى الى غير النهاية حيكه بلدكك قدرجك وان اردت معرفة نصيب كل فريق من التصحيح فاضرب
ما كان له من اصل المسئلة فيما ضربته في اصل المسئلة فما خرج فهو نصيبه اكرهس تصحيحدن هر
فريقك نصيبني بلمك مراد ايلسك اصل مسئله دن اول فريق ايچون اولان شئ ضرب ايليه اصل
مسئله ضرب ايلدوكك شيئه ضرب ايله اول مضروب دن شول شيكه بعد الضرب حاصل اولور
اول شئ اول فريقك نصيبدر فلانه ضرب ايله ديدوكي مضروبه ضرب ايله ديمكدر وكذا العمل
في معرفة نصيب كل فرد وان شئت فانسب سهام كل فريق من اصل المسئلة الى عدد روسهم
ثم اعط بمثل تلك النسبة من المضروب لكل فرد منهم هر فردك نصيبنك معرفتنه دخي
عمل بويلجه در اكرسن ديلرسك هر فريقك اصل مسئله دن سهاميله عدد راسلري مابيننده نسبت
ايدنصكره نسبت ايندر دكك سنك مثلني مضروبدن هر فرده اعطا ايله هر فردك نصيبي
اولور وان اردت قسمة التركة بين الورثة والغرماء فالنظر بين التركة والتصحيح اكر بين الورثة
وباخود بين الغرما تركه يي قسمت مراد ايلسك تركه ايله تصحيح مابيننه نظر اولنه فان كان بينهما موافقة
فاضرب سهام كل وارث من التصحيح في وفق التركة ثم اقسم الحاصل على وفق التصحيح فما خرج
نصيب ذلك الوارث اكر تركه ايله تصحيح موافقت اولورسه تصحيحدن هر بر وارثك سهامني ضرب
ايله تركه نك وفقنه اندنصكره حاصل اولان تصحيحك وفقنه تقسيم ايله شول شيكه تقسيمدن
حاصل اولور ذلك الوارثك نصيبدر مثلا بر كمسنه زوجك وانا سك ولابوين ايكي قز قرنداشك
ترك ايلسه اصل مسئله التيدندر سكزه عول ايدر التنك نصفي اوچدر زوج ايچوندر سدسي
بردر ام ايچوندر وثلثاني دردر ابن ايكي قز قرنداسي ايچوندر تصحيح سكزدندر مثلا جميع تركه
اللى دينار فرض اولنسه تصحيح ايله تركه مابيننده موافقت بالنصف بولنور تصحيحدن زوجك
النده اولان اوچ سهمي تركه نك وفقي اولان يكرمي بشه ضرب ايلدك يتمش بش حاصل اولدي

اولدي ذكر اولنان يتمش بشي تصحيحك وفقي اولان درده تقسيم ايلدك اون سكز دينار وثلث ارباع
دينار اولوب زوجيه ويرلدي وتصحيح امك النن اولان برسهمي تركه نك وفقي اولان يكرمي بشه ضرب
ايلدك يكرمي بش حاصل اولدي وتصحيحك وفقي اولان درده تقسيم ايلدك التي دينار وربع دينار اولوب
امه ويردك اختيندن هر برينك سهمي ايكيدر تركه نك وفقي اولان يكرمي بشه ضرب ايلدك اللي حاصل
اولدي بعده تصحيحك وفقي اولان درده تقسيم اولندي اختيندن هر بري ايچون اون ايكي دينار
ونصف دينار حاصل اولدي وان لم يكن بينهما موافقة فاضرب سهام كل وارث في جميع التركة
ثم اقسم الحاصل على جميع التصحيح مما اخرج فهو نصيبه اكر تصحيح ايله تركه مابيننده موافقت اولماز
ايسه هر وارثك سهامني تركه نك جمله سنه ضرب ايله اندن صكره ضربدن حاصل اولان تصحيحك جمله
سنه ضرب ايله اندن صكره ضربدن حاصل اولاني تصحيحك جمله سي اوزرينه تقسيم ايله يس امدي
تقسيمدن خارج اولان ولرثندر كزوج وام واختين لابوين مسئله من التيدندر عول مسئله
سكزدندر تركه يكرمي بش دينار فرض اولنسه زوجك النن اولان يكرمي بشه ضرب ايلدك
يتمش بش حاصل اولدي عول مسئله سكز دراكا تقسيم اولنور امك النن اولان بري يكرمي
بشه ضرب ايلدك يكرمي بش حاصل اولدي سكزه تقسيم اولندي اختينك النن اولان دردي
يكرمي بشه ضرب اولندي يوز حاصل اولدي سكزه تقسيم ايلدك وزوجك النن اولان
اوچي يكرمي بشه ضرب ايلدك يتمش بش حاصل اولدي سكزه تقسيم اولندي هر كسك حقي كندويه
ويرلدي وكذا العمل لمعرفة كل فريق ورثه دن هر فريقك نصيبنك معرفتي ايچون عمل بويلجه در
يعني اصل مسئله دن هر فريقك النن اولان سهم تركه نك وفقنه ضرب اولنور وبعده حاصل
اولان مبلغي تصحيح مسئله نك وفقنه تقسيم اولنور اكر تركه تصحيح مسئله مابيننده موافقت
اولورسه تصحيح مسئله ايله تركه مابيننده مباينت اولورسه هر فريقك سهمي تركه نك كليسنه ضرب
اولنور وحاصل اولان تصحيح مسئله نك جمله سنه تقسيم اولنور تقسيمدن حاصل اولان فريقك
نصيبيدر موافقته مثال بر خاتون فوت اولوب زوجك والابوين درت قرنداشك

والام ایکی قز قرنداشك زنك اصل مسئله التیدر نصفی اوجدر زوج ایچون ثلثانی درتدر لابوین
اخوات ایچوندر وثلثی ایکیدر لام اختین ایچوندر مسئله ملفوفه عول ایدر مثلا ترکه اوتوز دینار فرض
اولنسه ترکه ایله تصحیح مابیننده توافق بالثلث بولنور بو تقدیرجه زوجك التی اولان اوچ سهمی ترکه‌نك
وفقی اولان اون ضرب ایلدك اوتوز حاصل اولدی ذکر اولنان مبلغ تصحیح مسئله‌نك وفقی اولان
اوجه تقسیم ایلدك اون حاصل اولدی زوجه ویردك لابوین اخواتك التی اولان درت سهمی ترکه‌نك
وفقی اولان اوجه تقسیم ایلدك قرق حاصل اولدی تصحیح مسئله‌نك وفقی اولان اوجه تقسیم اولندی
اون اوچ دینار وثلث دینار اصابت ایدر والام اختین اولان ایکی سهمی اونه ضرب ایلدك یکرمی
حاصل اولدی یکرمی‌یی اوجه ضرب ایلدك التی دینار وثلثان اصابت ایلدی وفی القسمة بین
الغرماء اجعل مجموع الدیون کالتصحیح وکل دین کسهام وارث ثم اعمل بالعمل المذکور غرما بینده
اولان قسمتده مجموع دینی تصحیح کبی قل وهر دینی وارثك سهامی کبی قل بعده قسمت ترکه بیننده مذکور اولان
عمل کبی عمل ایلیه معلوم اولا که تجهیز وتکفیندن باقی قلان مال اکر دیونه وفا ایدرسه فیها انوع اشکال یوقدر
زیرا غریمك حقی مال اولور واکر وفا ایلمزسه وغرما دخی متعدد اولسه ترکه قاصره‌دن هر غریمك نصیبی
ویرمکده طریق بودر که غرمادن هر برینك دینی تصحیحده هر وارثك سهامی منزله‌سنده قیلنور
مثلا برکمسنه فوت اولوب طقوز دینار ترك ایلسه زیدك اون دینار عمرونك بش دینار دینی اولسه بو ایکیسنك
دینی اون دینار اولور مذکور اولان بش تصحیح مسئله منزله‌سنده در زیدك اون التونی ترکه‌نك وفقی
اولان اوجه ضرب ایلدك اوتوز حاصل اولدی وحاصل اولان مبلغی تصحیحك وفقی اولان
بشه تقسیم ایلدك التی حاصل اولدی صاحب عشریه ویردی وعمرونك التی اولان بش التونی
ترکه‌نك وفقی اولان اوجه ضرب ایلدك اون بش حاصل اولدی وحاصل اولان مبلغی تصحیحك
وفقی اولان بشه تقسیم ایلدك اوچ حاصل اولدی صاحب خمسیه ویردك اما صورة مذکوره
ترکه‌یی اون اوجه فرض ایلسك ترکه مابیننده مباینت واقع اولوب بو تقدیرجه صاحب
عشره‌نك دینی کلیسنه ضرب اولنوب یوز اوتوز اولور مبلغ مذبوری مجموع دیونکه تصحیح منزله

منزلهسنده اولمش اولدي انك جملهسنه تقسيم ايدوب سكز دينار وثلثان دينار حاصل اولوب
صاحب عشر اولان زيده ويرلدي وعمروك لبني التوني تركه نك جملهسنه ضرب اولنوب التمش بش حاصل
اولدي بتصحيح مسئلهسنده اولان لبنه تقسيم اولنوب درت دينار وثلث دينار حاصل اولوب عمروه ويرلدي
مجموعي اون اوچ اولدي مثلا بر كمسنه فوت اولوب زيده اللي اقچه وعمره التمش اقچه وبكره سكسان اقچه
دينى اولسه مجموع ديوني ايكي يوز اقچه اولوب متروكاتي يوز اقچه اولسه ذكر اولنان متروكاتي يوز اقچه در
هر كيسك ضرب ايليهسين حاصل ضربي مجموع ديونه تقسيم ايليهسين مضربه حاصل اولورسه
كندولره اصابت ايدن حصه لريدر ذكر اولندوغي اوزره تقسيم غرمانك نوع نك فاعلسي بودر كه
مال متروكه ايكي نقطه زائده قويهسين ومجموع ديونه تقسيم ايلدسين تقسيمدن حاصل اولان هر نه
ايسه ارباب ديونك دينلرينه ضرب ايليوب ايكي خانه سين طرح ايلهسين حصه لرينه دوشك
اول مقدارده ومن صالح من الورثة او الغرماء على شيء فاطرح نصيبه من التصحيح اولابون
واقسم الباقي على سهام من بقي او ديونهم شول كمسنه كه ورثه دن وياخود غرمادن بر شيء اوزرينه
مصالحه ايلسلر اول كمسنه نك نصيبني تصحيحدن وياخود ديوندن طرح ايليه وباقي سني ورثه دن باقي
قلان كمسنه لرك سهامي اوزرينه وياخود غرمادن باقي قلانك ديوني اوزرينه تقسيم ايليه زوج وام وعم كبي
اصل مسئله التيدندر ونصفي اوچدر زوج ايچوندر ثلثي ايكيدر ام ايچوندر باقي بر قالدي عم ايچوندر زوج
نصيبي اولان نصيبندن زوجهسي ايچون ذمتنده اولان مهر اوزرينه صلح اولوب بين الورثه مخرج اولدي
مهردن اولان ماعداسي اولان تركه ام ايله عم مابيننده سهاملري مقداري اثلاثا تقسيم اولنور بو
تقديرجه باقي دن ايكي سهم ام ايچون برسهم عم ايچون اولور نته كم تصحيحدن سهاملري بو منوال اوزره
اولمشدر قال الفقير هذا آخر ملتقى الابحر فقير كه ابراهيم حلبي شول كتابي ملتقى الابحر اسميله مسمى اولان
كتابك آخريدر ولم آل الجهد في عدم ترك شيء من مسائل الكتب الاربعة كتب اربعه نك مسائلندن
بر شيء ترك اتمه مكده بن جهدمي يعني اجتهادمي منع ايلمدم يعني تقصير ايلمدم والتمس من الناظر فيه
ان اطلع على الاخلال بشيء منها ان يلحقه بمحله بو كتابه ناظر اولان بر شيك خللي اوزرينه مطلع

اولورسه محلنه الحاق ايلمك لكى اول ناظردن التماس ايدرم ان يلحقه جمله سى التمسك مفعوليدر
فان الانسان محل النسيان زيرا انسان محل نسياندر ولكن ذلك بعد التامل في مظان تلك
المسئلة اكر ابتداء حالده اوليوب اول مسئله نك مظاننده يعنى بو مسئله نك بو موضعده
اولدوغى تحقيق ظن اولدوغى تامل دنصكره محل اصليه الحاق ايليه فانه ربما ذكرت بعض
المسائل في بعض الكتب المذكورة في موضع وفي غيره في موضع آخر چوق واقع اولوركه بعض
مسائل كتب مذكوره نك بعضى سنده بر موضعده ذكر اولنمشدر كه كتب مذكوره دن غيريده
آخر موضعده ذكر اولنمشدر فاكتفيت بذكرها في احد الموضعين بس امودى اول مقوله مسئله
نك بر موضعده ذكرى ايله اكتفا ايلدم ناظر اولان ظن ايدركه او مسئله نك محل ذلك
الموضع دكلدر لكن تامل اولنسه وجهى ظاهر اولور ثم انى زدت مسائل كثيرة من
الهداية ومن مجمع البحرين اندنصكره هدايه ومجمع البحرين اندنصكره هدايه ومجمع البحرين
دن مسائل كثيره زياده ايلدم ولم ازد شيئا من غيرهما هدايه ومجمع البحرين دن
غيريدن بر شئ زياده ايلمدم حتى يسهل الطلب على من اشتبه عليه صحة سى مما ليس
في الكتب الاربعة حتى كتب اربعه دن اولميان شيدن بر شيك صحتى مشتبه اولان
كمسنه يه اول شيك طلبى سهل اولمق ايچون هدايه ومجمع البحريندن غيريدن زياده ايلمدم
والله حسبى ونعم الوكيل ولله الحمد تمّ

٦٨٦

حرره الحقير الفقير المحتاج الى ربه القدير سيد اسمعيل الشيخ القرا بجامع طوبجانه من تلامير ابو محمد جميع

عبد الله ابن محمد الشهير بيوسف افندي زاده رحمهم الله اختم لنا بالخير واجعل اللهم عواقب امورنا

بالخير واكتب السلامة والعافية في كل ازمة واوقات جميع المؤمنين والمؤمنات واختم اواخر انفاسنا

بالايمان الكامل مع مشاهدة جمالك يارب العالمين وبحرمة سيد المرسلين وخاتم النبيين ورسول

رب العالمين ورحمة للعالمين صلوة الله تعالى عليه وعلى اله واصحابه اجمعين امين يارب

العالمين تحريرا في عشر ذي الحجة لسنه ثمانين ثمانيه ومائة والف من هجرة من له العز والمجد

والشرف

